SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA Z 2025 R.

Spis treści

BIURO PREZYDENTA 3
WYDZIAŁ BEZPIECZEŃSTWA I ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO 28
DEPARTAMENT PREZYDENTA 48
DEPARTAMENT FINANSÓW PUBLICZNYCH 76
DEPARTAMENT MARKI MIASTA 172
DEPARTAMENT RÓŻNORODNOŚCI SPOŁECZNEJ 264
DEPARTAMENT OBSŁUGI I ADMINISTRACJI 288
DEPARTAMENT URBANISTYKI I ARCHITEKTURY 425
DEPARTAMENT EDUKACJI 463
DEPARTAMENT SPRAW SPOŁECZNYCH 600
DEPARTAMENT KULTURY I SPORTU 1082
DEPARTAMENT STRATEGII I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU 1239
DEPARTAMENT INFRASTRUKTURY I TRANSPORTU 1495
DECYZJE ADMINISTRACYJNE 1821

BIURO PREZYDENTA

W 2025 r. zgodnie z założeniami Regulaminu Organizacyjnego Biura Prezydenta, prowadzono sprawy z zakresu aktów normatywnych organów Miasta i ewidencję porozumień zawieranych z jednostkami samorządu terytorialnego, organami administracji rządowej i innymi podmiotami. Prowadzono także sprawy dotyczące stowarzyszeń, fundacji i związków komunalnych z udziałem Miasta. Zapewniano obsługę techniczną i administracyjną sekretariatu Prezydenta oraz obsługę organizacyjną Kolegium Prezydenta. Organizowano i obsługiwano spotkania, wizyty, konferencje i posiedzenia z udziałem Prezydenta, uroczystości oraz wydarzenia okolicznościowe inicjowane przez Prezydenta (w tym uroczystości jubileuszu długoletniego pożycia małżeńskiego). Przyjmowano również wnioski w sprawie Patronatów Honorowych Prezydenta i udziału Prezydenta w Komitetach Honorowych oraz w sprawie nadawania Odznaki Honorowej Wrocławia. Zapewniano ponadto obsługę administracyjno–organizacyjną posiedzeń Konwentu Odznaki.

Akty prawne wydane przez Prezydenta

Rok **2025** obejmował **IX** kadencję, w której Prezydent Wrocławia zatwierdził ogółem **2518** zarządzeń, w tym: **2485** to zarządzenia **organu** wykonawczego miasta oraz zarządzenia **wewnętrzne kierownika** Urzędu w liczbie **33**. Zostało również podjęte **obwieszczenie** Prezydenta Wrocławia dotyczące ogłoszenia tekstu jednolitego Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Tabela 1. Akty prawne wydane przez Prezydenta w **IX kadencji** 2024-2029 (Źródło: UMW)

Rok	Liczba ogółem wydanych	w tym zarządzenia organu	w tym zarządzenia kierownika	w tym pisma okólne
2024	1684	1645	39	0
2025	2518	2485	33	0
Ogółem kadencja 2024-2029	4202	4130	72	0

Akty prawne Prezydenta i Zarządu Miasta w ujęciu kadencyjnym

Tabela 2. Zestawienie aktów prawnych **organu** wykonawczego miasta wydanych od 27 maja 1990 r. do końca 2025 r. według kadencji (Źródło: UMW)

Okres	Zarząd Miasta Wrocławia		Prezydent Wrocławia	Ogółem
	uchwały	zarządzenia porządkowe	zarządzenia organu	
kadencja I 1990-1994	2 144	-	-	2 144
kadencja II 1994-1998	4 743	1	-	4 744
kadencja III 1998-2002	6 661	-	-	6 661
kadencja IV 2002-2006	-	-	9 120	9 120
kadencja V 2006-2010	-	-	11 200	11 200
kadencja VI 2010-2014	-	-	12 684	12 684
kadencja VII 2014-2018	-	-	10 919	10 919
kadencja VIII 2018-2024	-	-	13 133	13 133
kadencje I-VIII	**13 548**	**1**	**57 056**	**70 605**
kadencja IX 2024-2029	-	-	4 130	4 130
Ogółem	**13 548**	**1**	**61 186**	**74 735**

Tabela 3. Zestawienie aktów prawnych **kierownictwa** wewnętrznego wydane od 27 maja 1990 r. do końca 2025 r. (Źródło: UMW)

ROK	Zarządzenia Kierownika	Pisma okólne	Ogółem
1990	18	1	19
1991	16	11	27
1992	15	4	19
1993	7	0	7
1994	12	3	15
1995	23	5	28
1996	26	Forma pisma okólnego, zlikwidowana z początkiem 1996 r. i przywrócona w 2003 r.	26
1997	22		22
1998	33		33
1999	28		28
2000	26		26
2001	28		28
2002	32		32
2003	54	9	63
2004	45	2	47
2005	46	0	46
2006	36	2	38
2007	41	3	44
2008	30	0	30
2009	54	0	54
2010	47	2	49
2011	50	0	50
2012	30	0	30
2013	44	2	46
2014	40	0	40
2015	65	0	65
2016	36	1	37
2017	52	0	52
2018	49	0	49
2019	39	0	39
2020	41	1	42
2021	42	0	42

ROK	Zarządzenia Kierownika	Pisma okólne	Ogółem
2022	28	2	30
2023	33	0	33
2024	41	0	41
2025	33	0	33
Ogółem	**1262**	**48**	**1310**

Zarządzenia organu wykonawczego Prezydenta Wrocławia

W 2025 roku liczba wydanych zarządzeń Prezydenta jako organu wyniosła łącznie 2485. Zarządzenia te obejmowały następujące kategorie:

- gospodarka nieruchomościami,
- edukacja, nauka i szkolnictwo wyższe,
- finanse i rachunkowość,
- gospodarka komunalna,
- organizacja, zarządzanie i administracja,
- planowanie i zagospodarowanie przestrzenne,
- gospodarka zasobem mieszkaniowym,
- kultura,
- ochrona zdrowia,
- polityka i pomoc społeczna,
- transport i komunikacja, drogi,
- ochrona środowiska,
- bezpieczeństwo.

Tabela 4. Zarządzenia Prezydenta Wrocławia wydane w 2025 r. według przedmiotu regulacji (Źródło: UMW)

Podział tematyczny	Liczba w 2025 r.
Gospodarka nieruchomościami	1965
Edukacja, nauka i szkolnictwo wyższe	158
Finanse i rachunkowość	146

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz ład przestrzenny	11
Gospodarka komunalna	74
Organizacja, zarządzanie i administracja	67
Pozostałe	64
Ogółem	2485

W roku **2025** podobnie jak w latach wcześniejszych najwięcej zarządzeń organu dotyczyło spraw z zakresu **gospodarki nieruchomościami.** Stanowiły one ponad **79,07%** ogółu wydanych zarządzeń.

W tej dziedzinie **32,16 %** to **przeznaczenie** do obrotu **nieruchomości i lokali**: w tym sprzedaż nieruchomości gruntowych, lokale użytkowe, mieszkalne i niemieszkalne, grunty do oddania w użytkowanie wieczyste, dzierżawę i użyczenie. Ponad **19,44 %** stanowią **ogłoszenia o przetargu** nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży a **komisje** powołane do ich przeprowadzenia – **17,86 %.** W drodze przetargu **odstąpiono** od przeznaczenia do sprzedaży - ponad **3,51%**.

Pozostałe zarządzenia obejmujące problematykę gospodarki nieruchomościami normowały w szczególności sprawy:

- **nabycia do zasobu** Gminy Wrocław odpłatnie i nieodpłatnie nieruchomości niezabudowanych i zabudowanych pod inwestycje celu publicznego oraz lokali mieszkalnych do zasobu mieszkań komunalnych, m.in.: grunty od **Skarbu Państwa**, grunty pod inwestycje infrastrukturalne z prawem użytkowania wieczystego od Polskich Kolei Państwowych S.A. m.in. w obrębie Widawy i Pilczyc, grunty pod drogi od osób fizycznych w obrębach: Pawłowic, Wojszyc, Zgorzelisko, Marszowic, Swojczyc, Jerzmanowa i Strachocina;
- wskazania Zarządu Zasobu Komunalnego do **przejęcia nieruchomości** położonych m.in. przy ul. Jana Żiżki, Romana Dmowskiego, Starogajowej, Ślężnej;
- ustanowienia **służebności przesyłu** na nieruchomościach na rzecz przedsiębiorców przesyłowych: TAURON Dystrybucja S.A., FORTUM Network Wrocław sp. z o.o., PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., Korbank S.A, Światłowód Inwestycje sp. z o.o., ORANGE Polska S.A., Polska Spółka Gazownictwa,

Orange Polska S.A., Polski Światłowód Otwarty Sp. z o.o., Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji;

- ustanowienia **odpłatnej służebności przechodu i przejazdu** na rzecz każdorazowego właściciela obrębu Południe i Stare Miasto;
- **niewykonania prawa pierwokupu** nieruchomości gruntowych i lokali, prawa użytkowania wieczystego oraz udziału w nieruchomości;
- **wykonania** przysługującego Gminie Wrocław **prawa pierwokupu** prawa własności nieruchomości;
- wyrażenia lub niewyrażenia zgody na adaptację i **zmianę przeznaczenia części nieruchomości** wspólnej w budynkach mieszkalnych, podziału lokalu mieszkalnego na dwa odrębne lokale, włączenia pomieszczeń do części wspólnych nieruchomości i wyłączenia pomieszczeń z części wspólnych nieruchomości;
- żądania zwrotu zwaloryzowanej kwoty **bonifikaty** lub jej części udzielonej przy sprzedaży lokalu mieszkalnego w związku z jego zbyciem przed upływem 5 lat oraz odstąpienia od żądania zwrotu kwoty bonifikaty;
- przyznania nieruchomości zamiennych w ramach **odszkodowania** oraz wypłaty odszkodowania za działki gruntu wydzielone pod drogi publiczne w obrębie Borek i Stabłowice, która przeszła z mocy prawa na własność Gminy Wrocław;
- ustanowienia służebności gruntowych oraz obciążenia nieruchomości prawem użytkowania;
- zmiany **wysokości udziałów** w nieruchomości;
- zmiany umowy sprzedaży lokali mieszkalnych położonych we Wrocławiu;
- zmiany okresu dzierżawy;
- zmiany zasad wydzierżawiania i udostępniania nieruchomości oraz ustalania wysokości stawek czynszu za nieruchomości oddawane w dzierżawę i stawek opłat za korzystanie i udostępnianie w tej formie;
- **przepadku wadium** w związku z nieprzystąpieniem do zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości;
- **użyczenia** na rzecz Gminy Wrocław - reprezentowanej przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu, części nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Skarbu Państwa obręb Kłokoczyce;
- zgody na **użyczenie** nieruchomości m.in.: przy ul. Żmigrodzkiej 243 w obrębie Poświętne na rzecz Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław, przy ul.

Gazowej 22 Wrocławskiemu Centrum Opieki i Wychowania, przy ul. Leona Popielskiego 8 Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej we Wrocławiu, przy Podwalu 36 Fundacji Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji im. ks. Marcina Lutra, przy ul. Sołtysowickiej 26 Parafii św. Alberta Wielkiego, dla Wrocławskiego Centrum Zdrowia SP ZOZ nieruchomości niezabudowanej w obrębie Karłowic przy ul. Henryka Michała Kamieńskiego 56, 56a, 58a, przy ul. Jedności Narodowej 181 Stowarzyszeniu Klub Krzewienia Abstynencji i Trzeźwości „ODNOWA";

- zgody na wykreślenie hipoteki z księgi wieczystej;
- zgody na rozbiórki obiektów budowlanych;
- wyrażenia zgody na zawarcie umowy zmieniającej umowę użytkowania wieczystego stanowiącej własność Gminy Wrocław **niezabudowanej** nieruchomości gruntowej położonej we Wrocławiu przy ul. Starogajowej, ul. Sułowskiej 41a, Kurzy Targ 5, ul. Jodłowickiej 1, 1a, 1b, 1c, 1d, działki nr 3/2, AM-14 w obrębie Osobowice, ul. Czajczej i ul. Kwidzyńskiej;
- wyrażenia zgody na zawarcie umowy zmieniającej umowę użytkowania wieczystego stanowiącej własność Gminy Wrocław **zabudowanej** nieruchomości gruntowej położonej we Wrocławiu przy ul. Stalowej i Rynek Ratusz 11-12;
- nabycia do zasobu Gminy Wrocław prawa użytkowania wieczystego działki gruntu nr 76, AM-33 położonej w obrębie Południe.

Tematyka **edukacja, nauka i szkolnictwo wyższe** stanowiła **6,36%** zarządzeń wydanych w 2025 r. i normowała następujące sprawy:

- powołanie **komisji konkursowych** dla wyłonienia kandydatów na stanowiska dyrektora:

- Przedszkola nr 2, 17, 23, 36,50, 62, 66,79;
- Zespołu Szkolno–Przedszkolnego nr 16,27;
- Szkoły Podstawowej nr 28, 30, 37, 61, 82;
- Liceum nr I, III;
- Technikum nr 15;
- Zespołu Placówek Oświatowych Nr 3;
- Sportowej Szkoły Podstawowej Nr 46;
- Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli;
- Zespołu Szkół Gastronomicznych;

- Zespołu Szkół Logistycznych;
- Zespołu Przedszkolnego Nr 1;
- Zespołu Szkół Nr 12;
  - **zatwierdzenie konkursów** na stanowiska dyrektora:
- Przedszkola nr 2, 17, 23, 36, 50, 62, 66, 79;
- Sportowej Szkoły Podstawowej Nr 46;
- Liceum nr I, III;
- Szkoły Podstawowej nr 28, 30, 37, 61;
- Technikum nr 15;
- Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli;
- Zespołu Przedszkolnego Nr 1;
- Zespołu Placówek Oświatowych Nr 3;
- Zespołu Szkół Gastronomicznych;
- Zespołu Szkół Logistycznych;
- Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr 16;
- Zespołu Szkół nr 12;
  - powierzenie pełnienia obowiązków i stanowisk dyrektora:
- Przedszkola nr 2, 17, 23, 36, 41, 50, 62, 66, 79, 90, 106;
- Szkoły Podstawowej nr 23, 28, 30, 36, 37, 46, 61;
- Liceum nr I, III;
- Sportowej Szkoły Podstawowej Nr 46;
- Technikum nr 15;
- Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 9, 11, 14, 16;
- Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli;
- Zespołu Placówek Oświatowych Nr 3;
- Zespołu Szkół Gastronomicznych;
- Zespołu Szkół Logistycznych;
- Zespołu Szkół nr 12;
  - odwołanie z pełnienia obowiązków i stanowisk dyrektora:
- Przedszkola nr 17, 23, 36, 50, 66, 79;
- Szkoły Podstawowej nr 28, 37;
- Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 16;
- Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli;
- Sportowej Szkoły Podstawowej Nr 46;
- Zespołu Przedszkoli Nr 1;

Różnorodna tematyka zarządzeń dotycząca edukacji, nauki i szkolnictwa wyższego:

- powołano członków do **Wrocławskiej Rady Edukacji**;
- powołano **komisje egzaminacyjne** dla nauczycieli szkół i placówek oświatowych ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego i ich przewodniczących;
- ustalono terminy przeprowadzenia **postępowań rekrutacyjnych i uzupełniających** do publicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych na rok 2025/2026;
- powołano **Komisję Stypendialną Studenckiego Programu Stypendialnego** do spraw udzielania stypendiów dla studentów i doktorantów studiujących we Wrocławiu;
- powołano komisję konkursową do oceny prac konkursowych **„WROCŁAWSKA MAGNOLIA”**;
- przyznano stypendium Miasta Wrocławia dla uczniów uzdolnionych w ramach **„Wrocławskiego programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE – TALENTA**” w roku szkolnym 2025/2026;
- przyznano stypendia w ramach **Studenckiego Programu Stypendialnego** dla studentów III roku i lat wyższych studiów jednolitych magisterskich, III roku i lat wyższych studiów I stopnia oraz studiów II stopnia studiujących w systemie studiów stacjonarnych na uczelniach publicznych i niepublicznych, którzy uzyskali prawo do studiowania na uczelniach zagranicznych w roku akademickim 2025/2026;
- znowelizowano zasady udzielania i wysokości stypendiów dla studentów i doktorantów, przyznano stypendium dla doktorantów w ramach **Studenckiego Programu Stypendialnego**;
- powołano Komisję do oceny wniosków o **przyznanie nagrody Prezydenta dla nauczycieli i dyrektorów** szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto;
- przyznano **nagrody pieniężne dla dyrektorów i nauczycieli** szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto;
- powołano **jury Konkursu grantowego** dla Samorządów Uczniowskich Szkół Podstawowych SUGranty;

- ogłoszono Konkurs grantowy dla Samorządów Uczniowskich Szkół Podstawowych SUGranty;
- powołano jury Konkursu na najlepszy wrocławski samorząd uczniowski;
- powołano jury Konkursu na wspieranie aktywności samorządów uczniowskich;
- zapewniono **bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do przedszkola, oddziału przedszkolnego szkoły podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego**, ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami oraz zwrotu rodzicom/opiekunom prawnym kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów z niepełnosprawnościami oraz rodziców/opiekunów prawnych.

Sprawy z zakresu **finansów i rachunkowości** stanowiły przedmiot **5,88%** ogółu wydanych w roku 2025 zarządzeń.

W tej kategorii podobnie jak w latach ubiegłych przeważały zarządzenia zmieniające **plan dochodów i wydatków budżetu Miasta** na 2025 r. uchwalony przez Radę Miejską oraz **plan finansowy** na 2025 r. Ponadto w celu realizacji obowiązku nałożonego na Gminę Wrocław, znowelizowano zasady obiegu informacji w związku z ustawowym obowiązkiem rozliczania podatku akcyzowego od energii elektrycznej wyprodukowanej w instalacjach fotowoltaicznych o mocy równej lub większej niż 1 MW.

Pozostałe zarządzenia obejmowały problematykę finansów i rachunkowości, w tym:

- wprowadzenia zmiany do wspólnych zasad (polityki) rachunkowości, zasad sporządzania sprawozdania finansowego oraz bilansu skonsolidowanego Miasta Wrocławia;
- znowelizowano procedury składania wniosków o uruchomienie **rezerw celowych** zaplanowanych w budżecie Miasta na 2025 r. na zadania remontowe;
- opracowanie **materiałów planistycznych** do projektu budżetu Miasta na 2026 r. oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta;
- **sprawozdanie z rocznego wykonania budżetu Miasta za 2024 r.**,
- zatwierdzenia sprawozdań finansowych instytucji kultury za rok obrotowy 2024;
- wyboru **firm audytorskich** do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego instytucji kultury: Ośrodka „Pamięć i Przyszłość”, Wrocławskiego

Teatru Współczesnego im. Marii i Edmunda Wiercińskich oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu;

- **udzielenia dotacji** organizacjom pozarządowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, uchwały nr LXXV/1932/23 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie „Polityki współpracy Wrocławia z organizacjami pozarządowymi na lata 2023 – 2027" oraz zarządzenia Prezydenta Wrocławia w sprawie trybu postępowania przy udzielaniu dotacji organizacjom pozarządowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- podjęto zarządzenie w którym do końca 2025 r. wyłączono stosowania art. 4 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych do niektórych spraw powadzonych w Departamencie Finansów Publicznych;
- w roku sprawozdawczym do nadzoru Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu przekazano **123** zarządzenia organu podjętych w **sprawach finansowych**.

Zagadnienia z zakresu **gospodarki komunalnej** stanowiły **2,98%** ubiegłorocznych zarządzeń i regulowały następujące zagadnienia:

- pokrycie podwyższonego kapitału zakładowego spółek: Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław", Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław, Stadion Wrocław, Wrocławski Park Wodny, Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA, Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, Wrocławski Park Technologiczny, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczona odpowiedzialnością, ZOO Wrocław;
- podwyższenie kapitału zakładowego poprzez wniesienie wkładu niepieniężnego (aportu) w postaci prawa własności nieruchomości gruntowych na rzecz Towarzystwa Budownictwa Społecznego sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu oraz Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacji sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu;
- wyznaczenie przedstawicieli gminy do **rad nadzorczych spółek**: Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław, Port Lotniczy Wrocław, Wrocławskie Mieszkania, Wrocławski Park Technologiczny, Wrocławski Park Wodny, Stadion Wrocław, Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej,

Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław”, ZOO Wrocław, Wrocławskie Inwestycje, Ekosystem, HALA LUDOWA, Wrocławskie Centrum Treningowego SPARTAN oraz wyznaczenie członków Rady Nadzorczej spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji;

- powołano Zespoły do przygotowania procedury oraz do przeprowadzenia negocjacji dotyczących zbycia akcji spółki Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” Spółka Akcyjna;
- ustalenie zasad zlecania i rozliczania z realizacji zadań powierzonych do wykonania aktem założycielskim spółce Ekosystem, spółce Wrocławskie Mieszkania, spółce Wrocławskie Inwestycje, spółce Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej;
- zmianę regulacji powierzającej spółce **MPK** zadania bieżącego utrzymania i modernizacji torowisk tramwajowych;
- wskazanie Dyrektora Zarządu Zasobu Komunalnego do przyjęcia do zarządzania nieruchomościami w obrębach: Południe, Grabiszyn, Złotniki i Opatowice;
- zaktualizowano gminną ewidencję zabytków Wrocławia;

Na podstawie powierzonych uchwałą nr **XLV/619/97** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27 listopada 1997 r. uprawnień w zakresie ustalania wysokości cen i opłat oraz sposobu ustalania **cen i opłat za usługi komunalne** o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej w minionym roku wprowadzono:

- program **„Tanie Granie” 2025-2026** dla klubów sportowych grających w rozgrywkach centralnych w sporcie grupowym;
- regulamin udzielania ulgi w opłatach, określonych w **cenniku udostępnienia obiektów** zarządzanych przez **MCS Wrocław**, do kwoty 1,00 zł netto;
- Regulamin Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych;
- znowelizowano zarządzenie Prezydenta Wrocławia w sprawie powierzenia Spółce Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne zadania polegającego na bieżącym utrzymaniu i modernizacji infrastruktury służącej do świadczenia usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- ustalono ceny biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego w Parku Szczytnickim we Wrocławiu.

Zagadnienia **organizacji i zarządzania** stanowiły przedmiot blisko **2,70%** podjętych zarządzeń w 2025 r.
Powołano **Miejskie Biuro Wyborcze** we Wrocławiu do wykonania zadań związanych z przygotowaniem, organizacją i przeprowadzeniem na terenie Wrocławia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 18 maja 2025r.

Prezydent w drodze zarządzeń powołał, odwołał lub dokonał zmian w składzie rad, zespołów, swoich pełnomocników i doradców, co przedstawia się następująco:

- nowo powołane rady:

– Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych;
– Rada Artystyczno-Programowa działająca w Narodowym Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego;
– Wrocławska Rada Edukacji;
– Wrocławska Rada Kultury;
– Wrocławska Rada Seniorów;
– Wrocławska Rada Turystyki;

- zmiany w składach rad:

– Powiatowa Rady Rynku Pracy we Wrocławiu;
– Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych;
– Wrocławska Rada Kobiet;
– Wrocławska Rada ds. Przedsiębiorczości;
– Wrocławska Rada ds. Równego Traktowania;
– Wrocławska Rada Działalności Pożytku Publicznego;
– Wrocławska Rada Gastronomii;

- nowo powołane zespoły:

– Zespół do przeprowadzenia negocjacji dotyczących zbycia akcji spółki Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” Spółka Akcyjna;
– Zespół do przygotowania procedury zbycia akcji spółki Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” Spółka Akcyjna;
– Zespół ds. organizacji festiwalu Placemaking Week Europe 2026 we Wrocławiu;
– Zespół ds. polityki mieszkaniowej;
– Zespół ds. polityki równościowej w Urzędzie Miejskim Wrocławia;

- Zespół ds. polityki żywnościowej Wrocławia;
- Zespół ds. transformacji cyfrowej Wrocławia;
- Zespół ds. wdrożenia rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji w działaniach Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz miejskich jednostkach organizacyjnych;
- Zespół sterujący ds. zakupu i wdrożenia systemu klasy ERP w obszarze BFK (budżetowo-finansowo-księgowy);
- Zespół ds. promocji zdrowia oraz profilaktyki zaburzeń i chorób psychicznych we Wrocławiu na lata 2025-2031;
- Zespół Ekspercki ds. Strategii „Wrocław 2050";
  - zmiany w składach Zespołu:
- Zespół ds. realizacji Misji „Neutralne Klimatycznie i Inteligentne Miasta";
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
  - nowo powołani pełnomocnicy Prezydenta:
- Pełnomocniczka Prezydenta Wrocławia ds. Rozwoju Kultury;
- Pełnomocniczka Prezydenta Wrocławia ds. Równego Traktowania we Wrocławiu;
- Pełnomocniczka Prezydenta Wrocławia ds. Zdrowia i Seniorów;
- Pełnomocnik Prezydenta Wrocławia ds. gospodarki mieszkaniowej we Wrocławiu;
- Pełnomocnik Prezydenta Wrocławia ds. Osób z Niepełnosprawnością;
  - odwołani Pełnomocnicy (zarządzenie uchylające):
- Pełnomocnik Prezydenta Wrocławia ds. Mieszkańców Pochodzenia Ukraińskiego;
- Pełnomocnik Prezydenta Wrocławia ds. gospodarki odpadami komunalnymi.

Na koniec roku 2025r. Prezydent Wrocławia współpracował z 13 pełnomocnikami i 4 doradcami oraz 2 pełnomocnikami, których funkcjonowanie jest uwarunkowane zapisami ustawowymi oraz wynika z realizacji przez Prezydenta obligatoryjnych zadań Miasta.

W 2025 roku podjęto inne zagadnienia organizacyjne:

- zatwierdzono **Obwieszczenie** Prezydenta Wrocławia w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego dla **Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia**;

- w sprawie sposobu i trybu gospodarowania rzeczowymi składnikami majątku ruchomego, w który wyposażone są miejskie jednostki organizacyjne we Wrocławiu oraz Urząd Miejski Wrocławia;
- wyznaczono Urząd Miejski Wrocławia jako właściwą jednostkę organizacyjną do przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych na kompleksową dostawę paliwa gazowego i jego dystrybucję na potrzeby jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław i innych podmiotów oraz dostawę energii elektrycznej na potrzeby Grupy Zakupowej;
- w sprawie zapewnienia udziału pojazdów elektrycznych we flocie pojazdów służbowych Urzędu Miejskiego Wrocławia, wykonywania zadań publicznych oraz zapewnienia minimalnych poziomów docelowych udziału niskoemisyjnych i zeroemisyjnych pojazdów;
- udział departamentów, wydziałów, biur, spółek i jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław w realizacji przedsięwzięć przyjętych w dokumencie pod nazwą „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2026”;
- przygotowania i przeprowadzenia doskonalącego ćwiczenia obronnego miasta Wrocławia;
- znowelizowano strategię rozwoju Wrocławia pod nazwą „Strategia Wrocławia 2030”
- prace nad Strategią Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050”.

Zagadnienia **planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz ładu przestrzennego** to przedmiot **0,44%** zarządzeń, które dotyczyły:

- rozpatrzenia **uwag i wniosków** złożonych do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- powołania komisji oceny wniosków o udzielanie dotacji celowych na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub ujętym w gminnej ewidencji zabytków Wrocławia;
- określenia zasad udostępniania nieruchomości gminnych w celu umieszczania wizualnych form informacji.

Pozostałe 2,57% zarządzeń podjętych w 2025 r. obejmowało problematykę:

1) **gospodarki zasobem mieszkaniowym:**

- włączono i wyłączono wolne lokale z mieszkaniowego zasobu gminy;
- ustalono **plan wykwaterowań** z budynków na lata 2026-2030;
- ustalono **wysokość stawki bazowej czynszu** za najem lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław;
- opublikowano **listy osób, z którymi może być zawarta umowa najmu lokalu** socjalnego, lokalu na czas nieoznaczony oraz lokalu do remontu na koszt własny przyszłego najemcy.

2) **kultury, sztuki i sportu:**

- ogłoszono konkurs na stanowisko dyrektora Muzeum Współczesnego Wrocławia;
- desygnowano przedstawiciela Gminy Wrocław do **Rady Artystyczno-Programowej działającej w Narodowym Forum Muzyki** im. Witolda Lutosławskiego;
- uregulowano stypendia dla osób zajmujących się **twórczością artystyczną (2025 - 2026);**
- zatwierdzono Komisję Stypendialną oraz ogłoszono nabór wniosków o przyznanie stypendiów dla osób zajmujących się twórczością artystyczną;
- powołano **Komisję Konkursową** rozpatrującą wnioski o najem pracowni do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki i określono regulamin pracy tej Komisji;
- powołano Komitet Wykonawczy ds. złożenia wniosku aplikacyjnego dot. Turnieju Finałowego Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Kobiet w 2029 roku (UEFA Women's Euro 2029) we Wrocławiu.

3) **ochrony zdrowia, polityki i pomocy społecznej:**

- powołano skład i tryb działania **Zespołu ds. promocji zdrowia oraz profilaktyki zaburzeń i chorób psychicznych na lata 2025-2031;**
- zaktualizowano środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez Miasto Wrocław w 2025 roku;
- określono **zasady postępowania i kryteria rekrutacji do żłobków** wchodzących w skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków oraz żłobków niepublicznych, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów;
- powołano **Komisję do spraw ustalenia szkód i szacowania strat w budynku mieszkalnym położonym we Wrocławiu spowodowanych powodzią we wrześniu 2024 r.**;

- zaktualizowano skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
- ustalono **średnie miesięczne wydatki** przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej;
- zmieniono skład **Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności**;
- zmieniono skład **Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych**;
- utworzono **Równościowy plan działania miasta Wrocławia na lata 2025-2027** w celu promowania zasad równości płci w życiu publicznym na poziomie lokalnym.

4) **transportu, komunikacji, dróg i ruchu drogowego**:

- realizowano utrzymanie i modernizację torowisk tramwajowych służących do świadczenia usług przez MPK w zakresie komunikacji tramwajowej;
- wprowadzono **Regulamin zawierania umowy przewozu z wykorzystaniem URBANCARD w przewozach środkami miejskiej komunikacji zbiorowej** we Wrocławiu;
- zaktualizowano strefy płatnego parkowania, wysokości opłat za postój pojazdów samochodowych, opłaty abonamentowe, sposoby pobierania opłat.

5) **ochrony środowiska oraz czystości i porządku w gminie:**

- wprowadzono Wrocławski Standard Zielonego Budynku;
- zainicjowano ochronę ptaków i nietoperzy w miejskiej przestrzeni architektoniczno-budowlanej Wrocławia;
- prowadzono dalsze prace nad Strategią Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050";
- znowelizowano Strategię Gospodarowania Wodami Opadowymi i Roztopowymi we Wrocławiu;
- powołano Zespół ds. realizacji Misji „Neutralne Klimatycznie i Inteligentne Miasta".

W **zakresie bezpieczeństwa** zgodnie z ustawą o Obronie ojczyzny, Prezydent Wrocławia podpisał zarządzania w sprawach:

- wyznaczono **placówki oświatowe jako podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej** m.in. Młodzieżowe Centrum Sportu, Wrocławskie Centrum Integracji oraz Wrocławski Zespół Żłobków;
- wskazano Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego jako **koordynatora zadań**, które realizują inne podmioty miejskie w sytuacji kryzysowej tj. :
  - **transport** z terenów objętych ewakuacją przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji;
  - realizacja zadań związanych z **awaryjną dostawą wody** dla mieszkańców miasta przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji;
- zorganizowano **Punkt Kontaktowy Host Nation Support** Prezydenta Wrocławia tj. przygotowanie właściwych komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia do realizacji zadań obronnych związanych z pobytem i przemieszczaniem się wojsk sojuszniczych na administrowanym terenie;
- wyznaczenia oraz uznania dotychczasowych **budowli ochronnych**, znajdujących się we władaniu Gminy Wrocław, za budowle ochronne;
- kontynuacja **Stałego Dyżuru Prezydenta Wrocławia** jako zadania dotycząca gotowości obronnej państwa;
- powołano **Komisje Bezpieczeństwa i Porządku we Wrocławiu** na trzyletnią kadencję;
- przymusowego doprowadzenia do kwalifikacji wojskowej osób z rocznika 2006 oraz z roczników 2001-2005, zamieszkałych na terenie Wrocławia.

Publikacja zarządzeń w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego i Biuletynie Urzędowym Rady Miejskiej Wrocławia

Wszystkie zarządzenia organu opublikowano w **Biuletynie Informacji Publicznej** Urzędu.

W 2025 r. w **Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego** ogłoszono **6** zarządzeń Prezydenta Wrocławia:

- ustalenie cen i opłat za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej zarządzanych przez Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław;
- regulamin udzielania ulgi w opłatach, określonych w cenniku udostępnienia obiektów zarządzanych przez MCS Wrocław, do kwoty 1,00 zł netto;
- ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży we Wrocławiu w 2025 roku;

- ustalenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Wrocławia w 2025 roku;
- ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej na terenie Wrocławia w 2025 roku;
- sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Miasta Wrocławia za 2024 rok.

W Dzienniku Urzędowym ogłoszono również zgłoszenie kandydatów na członków do składu Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz sprawozdanie Prezydenta z działającej przy Prezydencie Komisji Bezpieczeństwa i Porządku za rok 2024.

W **Biuletynie Urzędowym Rady Miejskiej Wrocławia** w roku 2025 zamieszczono zarządzenia dotyczące:

- ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży we Wrocławiu;
- ustalenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Wrocławia;
- ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej na terenie Wrocławia;
- programu „Tanie Granie" 2025-2026 dla klubów sportowych grających w rozgrywkach centralnych w sporcie grupowym;
- wprowadzenia Regulaminu zawierania umowy przewozu z wykorzystaniem URBANCARD w przewozach środkami miejskiej komunikacji zbiorowej we Wrocławiu.

Akty prawne Prezydenta jako kierownika Urzędu

W 2025 r. sporządzono **33 wewnętrzne akty prawne kierownika Urzędu**. Zarządzenia z zakresu **spraw pracowniczych** stanowiły 42 % zbioru. Znaczna część zarządzeń wewnętrznych sporządzonych w roku 2025 mieściła się w zakresie przedmiotowym **organizacja i zarządzanie -** 49 %. Pozostałe zarządzenia dotyczyły **finansów i rachunkowości** i stanowiły 9 % aktów prawa wewnętrznego.

Sprawy pracownicze w roku 2025 uregulowano w **14 zarządzeniach** Prezydenta, które dotyczyły:

- zmiany Regulaminu pracy w Urzędzie Miejskim Wrocławia;

- czterokrotnej nowelizacji Regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu oraz dwukrotnej zmiany Regulaminu naboru kandydatów na wolne stanowiska urzędnicze;
- zmiany zasad Kodeksu etyki pracowników;
- określono zasady przeciwdziałania w Urzędzie Miejskim Wrocławia zjawiskom niepożądanym;
- wprowadzono nowe zasady finansowania szczepień ochronnych pracowników w ramach profilaktyki ochrony zdrowia;
- uaktualniono zakupy okularów lub szkieł korygujących wzrok pracownikom;
- powołano kolejną Komisję Socjalną w Urzędzie.

W 2025 r. wydano **16 aktów** mieszczących się w kategorii **organizacja i zarządzanie**.

Wprowadzono nowe regulaminy w sprawie:

- trybu udostępniania informacji sektora publicznego do ponownego wykorzystania, w tym otwartych danych w Urzędzie Miejskim Wrocławia;
- powołania Zespołu ds. strategii rozwoju ponadlokalnego;
- powołania Wewnętrznego Audytu Zintegrowanego Systemu Zarządzania w Urzędzie Miejskim Wrocławia;
- prowadzenia Urzędowego Rejestru Umów;
- Zintegrowanego Systemu Zarządzania w Urzędzie Miejskim Wrocławia;
- wprowadzono nowe przepisy dotyczące udostępniania informacji publicznej;
- w drodze zarządzenia wewnętrznego uregulowano kwestie dotyczące systemu Identyfikacji Wizualnej Urzędu oraz realizacji czynności kancelaryjnych i postepowań związanych z dokumentacją spraw ostatecznie załatwionych w Urzędzie.

3 zarządzenia wewnętrzne w roku 2025 dotyczyły **finansów i rachunkowości:**

- wdrożono w życie zarządzenie w sprawie powołania Zespołu sterującego ds. zakupu i wdrożenia systemu klasy ERP w obszarze BFK (budżetowo-finansowo-księgowy);
- w drodze zarządzenia wewnętrznego określono także zasady przeprowadzenia inwentaryzacji w Urzędzie oraz powołano zespoły spisowe i określono harmonogram ich pracy.

Tabela 5. Wewnętrzne akty kierownika Urzędu w podziale tematycznym w roku 2025 (Źródło: UMW)

Podział tematyczny	Liczba w 2025 r.	% w 2025 r.
Organizacja i zarządzanie	16	49
Sprawy pracownicze	14	42
Finanse i rachunkowość	3	9
Ogółem	33	100

Tabela 6. Wewnętrzne akty kierownika Urzędu w podziale tematycznym - porównanie lat 2018-2025 w ujęciu liczbowym (Źródło: UMW)

Podział tematyczny	Liczba w 2018 r.	Liczba w 2019 r.	Liczba w 2020 r.	Liczba w 2021 r.	Liczba w 2022 r.	Liczba w 2023r.	Liczba w 2024r.	Liczba w 2025r.
Organizacja i zarządzanie	31	20	21*	12	17*	13*	22	16
Sprawy pracownicze	13	14	14	21	7	16	14	14
Finanse i rachunkowość	5	5	7	9	6	4	5	3
Ogółem	49	39	42	42	30	33	41	33

* w tym pisma okólne

Tabela 7. Wewnętrzne akty kierownika Urzędu w podziale tematycznym - porównanie lat 2018-2025 w ujęciu procentowym (Źródło: UMW)

Podział tematyczny	% w 2018 r	% w 2019 r	% w 2020 r	% w 2021 r	% w 2022 r	% w 2023 r.	% w 2024 r.	% w 2025 r.
Organizacja i zarządzanie	63,3	51,3	50,0	28,6	56,7	39,4	53,66	49
Sprawy pracownicze	26,5	35,9	33,3	50,0	23,3	48,5	34,15	42
Finanse i rachunkowość	10,2	12,8	16,7	21,4	20,0	12,1	12,19	9
Ogółem	100	100	100	100	100	100	100	100

* w tym pisma okólne

Porozumienia w sprawach wykonywania zadań publicznych podlegające ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym

W **2025 r.** zawarto z jednostkami samorządu terytorialnego i organem administracji rządowej **6 porozumień** i **14 aneksów** do porozumień, w tym:

- **4** porozumienia **z Wojewodą Dolnośląskim**, z których **2** z zakresu przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej w latach: 2025 r. i 2026 r. oraz **2** obejmujące wycinkę drzew na terenach cmentarzy komunalnych: cmentarz Żołnierzy Włoskich przy ul. Grabiszyńskiej i Kwatera Żołnierzy Niemieckich na cmentarzu przy ul. Osobowickiej;
- **2** porozumienia **z gminami**, w tym **1** zainicjowane przez Miasto Gdańsk - **Kampania „Rowerowy Maj”** oraz **1** z Gminą Długołęka stanowiące kontynuację tematyki transportu publicznego;
- **10** aneksów do porozumień w sprawach realizacji wspólnej komunikacji miejskiej w ramach **lokalnego transportu zbiorowego z gminami**: Siechnice (**4**), Kobierzyce (**2**), Czernica (**1**), Kąty Wrocławskie (**1**), Wisznia Mała (**1**), Żórawina i Siechnice (**1**);
- **1** aneks do porozumienia 19 gmin dotyczący zasad współpracy przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji i koordynowaniu wspólnych przedsięwzięć, bieżącej obsłudze i rozliczeniach **Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych ZIT WrOF**;
- **1** aneks do porozumienia z Miastem Gdańsk w ramach uczestnictwa w przedsięwzięciu **Kampania „Rowerowy Maj”**;

- **2** aneksy do porozumienia z **Powiatem Wrocławskim** regulujące powierzone Miastu Wrocław niektóre zadania publiczne należące do Powiatu Wrocławskiego (Powiatowy Urząd Pracy).

Tabela 8. Porozumienia i aneksy do porozumień zawarte w latach 2003-2025 w ujęciu przedmiotowym (Źródło: UMW)

Porozumienia i aneksy dotyczą wykonywania zadań w zakresie:	Liczba porozumień	Liczba aneksów	Liczba ogółem
Realizacji obowiązku szkolnego i przedszkolnego	1	0	1
Transportu	17	118	135
Roweru publicznego w aglomeracji wrocławskiej	5	0	5
Kampania „Rowerowy Maj”	1	1	2
Realizacji infrastruktury technicznej	1	0	1
Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT WrOF)	2	5	7
Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia (PZM MOFW)	2	0	2
Zadań powiatu, w tym Powiatowego Urzędu Pracy	3	44	47
Wychowania przedszkolnego dzieci niesłyszących	1	4	5
Cmentarzy	13	12	25
Kwalifikacji wojskowej	19	1	20
Centrum Powiadamiania Ratunkowego	3	0	3
Terenowego Punktu Paszportowego (TPP)	1	0	1
Obsługi ruchu w zw. z przewodnictwem Polski w Radzie UE	1	0	1
Programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła”	1	0	1
Zadań Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	1	0	1
Szkół artystycznych	4	0	4
Programu na rzecz społeczności romskiej	4	0	4
Ogółem	80	185	265

Tabela 9. Porozumienia i aneksy do porozumień zawarte w latach 2003–2025 w ujęciu podmiotowym (Źródło: UMW)

Porozumienia i aneksy do porozumień zawarte z:	Liczba w latach 2003–2024	Liczba w roku 2025	Liczba ogółem
Gminami	138	14	152
Powiatem Wrocławskim	45	2	47
Województwem Dolnośląskim	6	0	6
Wojewodą Dolnośląskim	48	4	52
Ministrami	8	0	8
Ogółem	245	20	265

WYDZIAŁ BEZPIECZEŃSTWA I ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

W 2025 r. w ramach Programu Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu wspierano finansowo programy prewencyjne realizowane przez miejskie służby i instytucje. Ich celem jest ograniczenie przestępczości wśród nieletnich, poprawa ochrony bezpieczeństwa mieszkańców i osób odwiedzających miasto, kształtowanie postawy społecznej dezaprobaty wobec zachowań przestępczych, przeciwdziałanie patologiom społecznym, edukacja dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa w domu, w szkole i na drodze.

W Programie Poprawy Bezpieczeństwa obowiązującym od 2025 r. uwzględniono realizację działań prewencyjnych związanych z edukacją społeczności lokalnych w zakresie postępowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożeń. Przy współpracy z Komendą Miejską Policji we Wrocławiu (KMP) wdrażano następujące programy prewencyjne: *Bezpieczny Wrocławianin, Twój rower – Twoja własność, Wrocławscy dzielnicowi – Stop Przestępstwom – z nami bezpieczniej, Komisarz Lew - Akademia Komisarza Lwa, Bezpieczna droga do szkoły, Działania przeciw uzależnieniom, Bezpieczne wakacje z Policją, Program doskonalenia zawodowego dla funkcjonariuszy służb mundurowych.* Na ich przeprowadzenie oraz zakup materiałów prewencyjnych przekazano KMP 150 tys. zł. W ramach realizacji programu „Wrocławska Bezpieczna Szkoła" dofinansowano w kwocie 50 tys. zł działania profilaktyczne związane z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży w szkole i poza nią. Na zakup zestawu GPS składającego się z odbiornika ręcznego Garmin Alpha 300i K oraz obroży dla psów z nadajnikiem Garmin Alpha TT25K przekazano środki finansowe w kwocie 5,6 tys. zł. Dofinansowano również zakup narkotestów w wysokości 7 993 zł oraz zakup drukarki laserowej w wysokości 5 tys. zł. W 2025 r. KMP we Wrocławiu otrzymała również środki finansowe w kwocie 1 mln 200 tys. zł na dofinansowanie zakupu dziesięciu oznakowanych radiowozów. Przekazano Komisariatowi Wodnemu w Komendzie Wojewódzkiej Policji (KWP) środki w wysokości 48 tys. zł na zakup sonaru do poszukiwań w wodzie, jak również kwotę 20 tys. zł na zakup platform dokujących na skutery wodne oraz 50 tys. zł na zakup drona. Kwotą w wysokości 200 tys. zł dofinansowano remont Komisariatu Wrocław Leśnica. Przeznaczono 4 mln zł na realizację zadania pod tytułem „Przebudowa budynku administracyjnego przy pl. Muzealnym 16 we Wrocławiu – transformacja energetyczna budynku poprzez poprawę efektywności energetycznej z zastosowaniem OZE".

W minionym roku wyasygnowano kwotę 600 tys. zł tytułem rekompensaty pieniężnej za czas ponadnormatywnej służby dla policjantów pełniących służbę

w KMP. Wsparto KMP we Wrocławiu kwotą w wysokości 25 tys. zł w celu zakupu materiałów promujących zawód policjanta. Przeznaczono środki finansowe w wysokości 100 tys. zł na nagrody dla policjantów, którzy podczas realizacji zadań służbowych przyczynili się do poprawy bezpieczeństwa w mieście oraz wykrywalności sprawców przestępstw i wykroczeń.
Na wykonanie zadań związanych z realizacją Programu Poprawy Bezpieczeństwa Straż Miejska Wrocławia (SM) otrzymała 45 tys. zł. SM Wrocławia w 2025 r. realizowała takie przedsięwzięcia jak: *Bezpieczny Wrocław, Bezpieczna droga do szkoły, Bezpieczny rowerzysta, Eko Strażnik, Mini Ratownik, Cyberprzemoc, Stop przemocy, Szkolna ulica.* Przekazano również kwotę 65 tys. zł na zakup paralizatorów dla funkcjonariuszy SM. Dofinansowano kwotą 50 tys. zł organizację szkoleń dla strażników miejskich.
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej (KM PSP) otrzymała 100 tys. zł dofinansowania na zakup specjalnego samochodu operacyjnego oraz 400 tys. zł dofinansowania zakupu trzech specjalnych samochodów rozpoznawczo-ratowniczych do działań z zakresu zagrożeń środowiska. W 2025 r. przekazano KM PSP środki finansowe w kwocie 250 tys. zł na drugi etap inwestycji rozbudowy garaży i części socjalnej w Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej nr 4 KM PSP we Wrocławiu z przeznaczeniem dla Ochotniczych Straży Pożarnych we Wrocławiu. Dofinansowano kwotą 60 tys. zł szkolenia i przedsięwzięcia związane z zapewnieniem bezpieczeństwa w mieście.
Na realizację zadania własnego jakim jest zapewnienie ochrony przeciwpożarowej na terenie gminy, a także w ramach ustawowych obowiązków gminy wobec Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie Wrocławia, przekazano Ochotniczej Straży Pożarnej Jednostce Ratownictwa Specjalistycznego (OSP JRS) kwotę 20 tys. zł w formie dotacji z przeznaczeniem na pokrycie kosztów wyposażenia, utrzymania, wyszkolenie i zapewnienia gotowości bojowej. W 2025 wypłacono strażakom-ratownikom, członkom OSP JRS łącznie kwotę 9590 zł tytułem ekwiwalentu za udział w działaniach i akcjach ratowniczych oraz szkoleniach i ćwiczeniach.
Jednostkę OSP Odział Ratownictwa Wodnego (OSP ORW) wsparto kwotą w wysokości 20 tys. zł w formie dotacji z przeznaczeniem na pokrycie kosztów wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej. W 2025 wypłacono członkom OSP ORW kwotę 480 zł na poczet ekwiwalentu za udział w działaniach i akcjach ratowniczych oraz szkoleniach i ćwiczeniach, a także

udzielono dotacji w kwocie 320 tys. na zakup samochodu ratowniczego ze specjalistyczną zabudową.
Jednostka OSP Grupa Ratownictwa Specjalistycznego (GRS) „Starówka" otrzymała środki na utrzymanie gotowości bojowej w wysokości 20 tys. zł, a także 10 tys. zł na dodatkowe szkolenia. W minionym roku Gmina Wrocław wypłaciła członkom OSP GRS „Starówka" kwotę 6 410 zł tytułem ekwiwalentu za udział w działaniach i akcjach ratowniczych oraz szkoleniach i ćwiczeniach.
W minionym roku przekazano Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu (WOPR) dotację w wysokości 140 tys. zł. na zapewnienie bezpieczeństwa osób pływających, uprawiających sporty lub rekreację na wrocławskich obszarach wodnych.
W ramach otwartego konkursu ofert pt. *„Zapewnienie działań służących bezpieczeństwu ludności przebywającej nad obszarami wodnymi, w tym prowadzenie czynności profilaktycznych oraz edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa w przypadku wystąpienia możliwych zagrożeń, w tym również na obszarach wodnych oraz odpowiednich zachowań w sytuacjach zagrożenia"* przekazano Wodnej Służbie Ratowniczej środki finansowe w wysokości 600 tys. zł.
W ramach realizacji Programu Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu udzielono wsparcia finansowego Nadodrzańskiemu Oddziałowi Straży Granicznej w wysokości 10 000 zł na sfinansowanie kursu prawa jazdy kat. C+E dla funkcjonariusza oddziału.

Tabela nr 1: Wydatkowane środki finansowe

Służby i Instytucje	2022	2023	2024	2025
Komenda Miejska i Wojewódzka Policji	550 000	740 000	1 155 600	6 461 593
Komenda Miejska Państwowej	500 000	420 000	600 000	810 000

Służby i Instytucje	2022	2023	2024	2025
Straży Pożarnej				
Straż Miejska Wrocławia	275 000	75 000	80 000	160 000
Ochotnicze Straże Pożarne	71 000	95 590	295 220	406 480
Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	140 000	140 000	140 000	140 000
Straż Graniczna	10 000	14 200	0	10 000
Wodna Służba Ratownicza	0	0	0	600 000

W 2025 r. we współpracy ze SM Wrocławia i Dolnośląskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycielskiego we Wrocławiu zrealizowano cykl szkoleń pt. *„Bezpieczeństwo i wsparcie w sytuacjach niebezpiecznych i kryzysowych*" o tematyce S*ytuacje kryzysowe - zagrożenia, alarmy i zasady postępowania* oraz *pierwsza pomoc*. Szkolenia dedykowano dla nauczycieli w 20 placówkach szkolnych na terenie Wrocławia. W ramach wsparcia zajęć profilaktyczno-informacyjno-edukacyjnych zakupiono *pokazowe plecaki ewakuacyjne, apteczki, broszury „Pierwsza Pomoc" oraz „Bądź Gotów" na* łączną kwotę 22 728,66 zł. Przeznaczono kwotę w wysokości 11 934,44 zł na zakup materiałów odblaskowych do rozdysponowania wrocławskim uczniom przez funkcjonariuszy Policji i strażników miejskich w trakcie szkoleń na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej Wrocławia nr XVI/304/25 z dnia 10 kwietnia 2025 r. w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Miastu Otwock w związku z poważną awarią sieci wodociągowej, przekazano butelkowaną wodę pitną o wartości 60 tys. zł.

Udzielono również pomocy Gminie Kłodzko w formie dotacji w wysokości 525 tys. zł. na realizację zadania *„Usuwanie klęski żywiołowej – odbudowa zniszczonej w wyniku powodzi w 2024 r. infrastruktury mostowej” .*
Ponadto sfinansowano koszty zakupu narkotestów dla Inspekcji Transportu Drogowego na kwotę 9 151,20 zł.
W 2025 r. zarejestrowano 2359 zawiadomień o zgromadzeniach publicznych organizowanych na terenie Wrocławia, z tego 45 w trybie zwykłym oraz 2314 w trybie uproszczonym. Pracownicy WBZ uczestniczyli w 46 zgromadzeniach publicznych. Każdorazowo przewodniczący zgromadzeń byli pouczani przez przedstawiciela organu gminy (w obecności funkcjonariusza KMP) o przysługujących im prawach i obowiązkach wynikających z ustawy Prawo o zgromadzeniach. Zgromadzenia przebiegały spokojnie, pokojowo, zgodnie ze złożonym wcześniej zawiadomieniem. Podczas zgromadzeń publicznych pracownicy WBZ byli w stałym kontakcie z zabezpieczającymi je funkcjonariuszami policji.

Tabela nr 2: Liczba zarejestrowanych zgromadzeń w latach 2022-2025

Zgromadzenia	2022	2023	2024	2025
zarejestrowane	408	383	641	2359

Źródło UMW

Tabela nr 3: Pozwolenia wydane na zajęcie terenu Rynku i okolic oraz pl. Wolności we Wrocławiu w latach 2022–2025

Pozwolenia na zajęcie Rynku i okolic oraz pl. Wolności	2022	2023	2024	2025
wydane zgody	289	290	321	291

Źródło: UMW

W 2025 r. wpłynęło 190 wniosków o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej lub zmianę wydanego już zezwolenia. W wyniku ich rozpatrzenia wydanych zostało:

- 117 zezwoleń jednorazowych,

- 28 zezwoleń na imprezy odbywające się według ustalonego terminarza,
- 44 zezwoleń zmieniających,
- 1 decyzja uchylająca

Decyzje wydane w powyższym okresie zezwoliły na przeprowadzenie około 290 imprez masowych, w tym 8 imprez masowych podwyższonego ryzyka (mecze piłki nożnej).

Tabela nr 4: Liczba wydanych zezwoleń oraz organizowanych imprez masowych w latach 2022–2025

Imprezy masowe	2022	2023	2024	2025
Liczba imprez	216	240	270	290
Liczba zezwoleń	129	109	168	190

Źródło: UMW

Zgodnie z art. 31 ust. 1 i 2 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych przeprowadzono kontrolę 27 imprez masowych. Kontrolą objęto:

- liczebność, uprawnienia, oznakowanie, wyposażenie i rozmieszczenie służby porządkowej i informacyjnej,
- organizację zabezpieczenia i ewakuacji wynikającą z planu graficznego,
- umieszczenie regulaminu imprezy i regulaminu obiektu,
- funkcjonowanie monitoringu,
- spełnienie warunków wynikających z opinii organów, o których mowa w art. 26 ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych.

Stwierdzone odstępstwa nie powodowały zagrożenia dla bezpieczeństwa uczestników imprezy, dlatego nie było przypadku jej przerwania. Do najczęstszych nieprawidłowości podczas imprez masowych dochodziło na stadionie podczas meczy piłki nożnej w wyniku odpalania przez kibiców rac świetlnych i hukowych.

W ramach procedury administracyjnej dotyczącej imprez masowych oraz zgromadzeń publicznych współpracowano z następującymi służbami: KMP, KMPSP, SM, Pogotowiem Ratunkowym oraz inspekcją sanitarną. Ponadto przedstawiciele WBZ uczestniczyli w pracach Zespołu ds. organizacji imprez masowych przy Wojewodzie Dolnośląskim. W trakcie spotkań oceniano ryzyko występowania zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo imprez

masowych oraz uzgadniano koncepcję zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

OCHRONA LUDNOŚCI

W 2025 r. rozpoczęto proces wdrażania ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej.

Uzupełniono gminne rejestry poprzez uwzględnienie informacji od zarządców i właścicieli budynków o obiektach, które dawniej pełniły funkcje schronu, a które nie były ujęte w zestawieniach. Łącznie w rejestrze znajduje się 380 dotychczasowych budowli ochronnych. Zorganizowano przeglądy 151 zewidencjonowanych budowli ochronnych. Państwowa Straż Pożarna oraz Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego sprawdzili 108 dotychczasowych budowli ochronnych pod kątem wymagań technicznych. Wykluczono obiekty, które nie spełniają warunków technicznych dla obiektów zbiorowej ochrony. W dwunastu gminnych placówkach oświatowych, w których stwierdzono możliwość spełnienia warunków zlecono ekspertyzy budowlane. Określą one zakres prac modernizacyjnych lub remontowych w celu wzmocnienia budowli do pełnienia funkcji budowli ochronnej. Rozpoczęto proces typowania parkingów podziemnych, które będą mogły pełnić rolę miejsc doraźnego schronienia. W jednostkach miejskich i podmiotach ochrony ludności zinwentaryzowano wyposażenie, sprzęt, narzędzia służące do wykonywania zadań ochrony ludności. Podjęto prace w celu uzupełnienia zasobów ochrony ludności. Łącznie w ramach Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026 wydatkowano kwotę 18 358 073,98 zł, z tego na wydatki bieżące przeznaczono 8 105 608, 47 zł, a na cele inwestycyjne wydano 10 253 073,98 zł. Zakupiono agregaty prądotwórcze, osuszacze powietrza, nagrzewnice, sprzęt ochrony przeciwpowodziowej oraz sprzęt specjalistyczny dla Ochotniczych Straży Pożarnych.

Rozpoczęto budowę nowego magazynu na potrzeby przechowywania sprzętu i wyposażenia ochrony ludności oraz wydzielono plac, gdzie zlokalizowano kontenery magazynowe na ten cel.

W roku ubiegłym wrocławski system ostrzegania i alarmowania został uzupełniony o 15 nowych urządzeń foniczno-dźwiękowych, co daje łączną ilość 56 syren. Dwukrotnie w ciągu zeszłego roku przeprowadzono trening, którego celem była ocena słyszalności urządzeń. Na podstawie zebranych danych, a także

w oparciu o wykonane mapy akustyczne trwa typowanie kolejnych lokalizacji syren. W ciągu roku monitorowano pracę urządzeń i dokonywano ich konserwacji w celu wyeliminowania awarii systemu ostrzegania i alarmowania.
W ramach realizacji Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026 oraz otrzymanej dotacji na środki bieżące i inwestycyjne z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, przygotowano umowy dotacyjne na realizację zadań związanych z ochroną ludności i obroną cywilną. Umowy dotacyjne podpisano z Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym (MPK), Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji (MPWiK) oraz Wrocławskim Centrum Zdrowia.

Tabela nr 5: Dotacje na realizację zadań związanych z ochroną ludności

Instytucje	Wydatki bieżące	Wydatki inwestycyjne
MPK	195 949,72	11 635,80
MPWiK	529 731,78	6 962 792,97
Wrocławskie Centrum Zdrowia	266 750,00	

Źródło: UMW

W drodze zarządzeń Prezydenta Wrocławia powołano jako podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej następujące instytucje: MPK, MPWiK, Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu, Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu, Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław, Wrocławskie Centrum Integracji, Wrocławski Zespół Żłobków oraz wyznaczone placówki oświatowe.
W celu sprawdzenia gotowości do działania oraz sprawności podmiotów ochrony ludności obrony cywilnej, a także ich zdolności do współdziałania z innymi podmiotami ochrony ludności podczas katastrof naturalnych, awarii technicznych lub sytuacji kryzysowych zorganizowano ćwiczenia praktyczne pod kryptonimem *„WYSPA 2025”.* W ćwiczeniach uczestniczyli: KMPSP, Dolnośląskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, OSP ORW, Wodna Służba Ratownicza, OSP GRS, 16 Dolnośląska Brygada Obrony Terytorialnej, SM, Komisariat Wodny Policji we Wrocławiu oraz Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW Wody Polskie). Przeprowadzono szkolenie zasadnicze z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla kadry pracującej w urzędach obsługujących organy ochrony

ludności oraz w pozostałych urzędach, jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego i organach jednostek pomocniczych gminy. W trakcie 3 sesji szkoleniowych przeszkolono 95 osób.
Opracowano wkład do wojewódzkiego planu ewakuacji ludności Gminy Wrocław. Przygotowano rozwiązania na potrzeby planowania ewakuacji oraz przyjęcia ludności na terenie gminy Wrocław. Wyposażono stanowiska kierowania organu ochrony ludności i obrony cywilnej w mapy ścienne do wizualizacji obszaru Gminy Wrocław, analiz oraz oceny ryzyka wystąpienia zagrożeń na obszarze gminy oraz poza jej obszarem administracyjnym. Zakupiono atlasy oraz plany miasta Wrocławia w celu doposażenia miejsc doraźnego schronienia na potrzeby prowadzenia planowanej ewakuacji oraz przyjęcia ludności.

CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

W działającym w ramach Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (CZK) pracują dyżurni CZK jak również przedstawiciele służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo Wrocławia: Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Miejskiej oraz Dyspozytorzy Medyczni. W tym miejscu są przyjmowane zgłoszenia od mieszkańców dotyczące zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa i porządku publicznego.
Dyżurni CZK pracują w trybie ciągłym całodobowo, na bieżąco monitorują i reagują na pojawiające się zagrożenia, prognozują rozwój sytuacji oraz koordynują działania związane z bezpieczeństwem mieszkańców. W ramach tych zadań podjęto 15 886 działań i interwencji. Uczestniczono w spotkaniach Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w zakresie współpracy ze służbami i jednostkami miejskimi odpowiedzialnymi za organizację i bezpieczeństwo ruchu drogowego na terenie miasta.
Wdrażano procedury realizacji przedsięwzięć w ramach stopni alarmowych i stopni alarmowych CRP (Cyberprzestrzeń Rzeczypospolitej), które wprowadzono zgodnie z ustawą o działaniach antyterrorystycznych. Stopnie alarmowe obowiązywały przez cały 2025 r. Aktualizowano Plan Dystrybucji Jodku Potasu na terenie miasta Wrocławia
oraz przeprowadzono kontrolę w punktach magazynowych. Monitorowano stężenie zanieczyszczenia powietrza i odnotowano 3 przekroczenia ponadnormatywnych stężeń w 2025 roku. W związku z organizacją Wrocławskiego Jarmarku Bożonarodzeniowego, przeprowadzono niezbędne

przedsięwzięcia celem zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom. Omówiono kluczowe strefy pod względem istniejących zabezpieczeń. Zidentyfikowano potencjalne punkty wrażliwe oraz ustalono środki zapobiegawcze.
W celu zwiększenia odporności infrastruktury bezpieczeństwa na awarie systemów naziemnych oraz zapewnienia ciągłości łączności w sytuacjach nadzwyczajnych, w 2025 roku zakupiono dwie anteny satelitarne Starlink Flat High Performance. Urządzenia te stanowią element zapasowego systemu łączności i mogą być wykorzystywane w sytuacjach kryzysowych, podczas długotrwałych awarii infrastruktury telekomunikacyjnej lub w miejscach wymagających szybkiego uruchomienia niezależnego dostępu do sieci.
W 2025 roku kontynuowano rozwój systemu Monitoringu Prewencyjnego Wrocławia, zarówno poprzez rozbudowę infrastruktury kamerowej, jak i doposażenie zaplecza technicznego. Uruchomiono kompleksową instalację monitoringu w obrębie południowego wejścia na teren Stadionu Miejskiego we Wrocławiu. Inwestycja została zrealizowana z wykorzystaniem infrastruktury systemu łączności LMDS i objęła instalację 14 kamer monitoringu wizyjnego. W celu zapewnienia efektywnej obsługi rozwijającego się systemu monitoringu zakupiono 2 zestawy nowoczesnych stacji roboczych dla operatorów monitoringu miejskiego. Uruchomiono 8 kolejnych lokalizacji monitoringu wizyjnego, obejmujących obszary o istotnym znaczeniu komunikacyjnym, turystycznym oraz rekreacyjnym. w 2025 roku zakupiono 2 mobilne wieże monitoringowe wraz z pełnym wyposażeniem technicznym. Urządzenia te umożliwiają szybkie uruchomienie monitoringu w miejscach czasowych zagrożeń lub w trakcie sytuacji kryzysowych, podczas wydarzeń masowych oraz prac remontowych, zwiększając elastyczność i operacyjność systemu.
W ramach Zintegrowanego Systemu Łączności rozbudowano i zmodernizowano system teleinformatyczny Zintegrowanego Systemu Łączności Dyspozytorskiej Centrum Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego Wrocławia. W tym celu zakupiono i zainstalowano 5 kompletów konsoli dyspozytorskich, 8 kompletów radiotelefonów, 13 kompletów radiotelefonów TETRA, zakupiono 30 sztuk radiotelefonów Motorola MXP600 oraz zmodernizowano 11 kompletów konsoli dyspozytorskiej.

WSPARCIE OBYWATELI UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM UKRAINY

W 2025 r. kontynuowano zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy w tymczasowych obiektach zbiorowego zakwaterowania. Na terenie Wrocławia funkcjonuje jeden obiekt pełniący rolę tymczasowego obiektu zakwaterowania dla uchodźców przy ul. Marii Curie-Skłodowskiej 83-85 we Wrocławiu. Wygaszono tymczasowy obiekt zakwaterowania przy ul. Grochowej 13 we Wrocławiu. W ramach wsparcia uchodźców udzielono łącznie 62 118 noclegów, organizowano również transport w ramach relokacji. Współdziałano z koordynatorami obiektów zakwaterowania oraz pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie potrzeb uchodźców i rozwiązywania ich codziennych problemów. Udzielono pomocy finansowej Miastu Lwów.

OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA

Aktualizowano Plan Operacyjny Ochrony przed Powodzią. Uczestniczono w spotkaniach grupy eksperckiej koordynującej opracowanie „Aktualizacji Instrukcji Gospodarowania Wodą dla Wrocławskiego Węzła Wodnego", tworzone na zlecenie PGW Wody Polskie. Przećwiczono scenariusze polegające na montażu mobilnych zamknięć przeciwpowodziowych w Kanale Miejskim podczas ćwiczenia „Wyspa 2025". Zorganizowano cykl 5 spotkań roboczych dla liderów powodziowych, w których brali udział również administratorzy urządzeń hydrotechnicznych. Na spotkaniach omówiono bieżące problemy osiedli. Koordynowano prace w trakcie realizacji przez Politechnikę Wrocławską „Opracowania koncepcji zabezpieczenia przeciwpowodziowego rejonu ulic Skoczylasa – Promenada oraz ulicy Głównej we Wrocławiu". Zlecono i koordynowano przeprowadzenie pięcioletniego letniego oraz rocznego przeglądu Wału Kozanów. Przeprowadzono wizje terenowe górek przeciwpowodziowych pełniących funkcję magazynów piasku. Przeprowadzono przegląd miejsc najsłabiej zabezpieczonych w infrastrukturze hydrotechnicznej miasta. Uczestniczono w comiesięcznych przeglądach i odbiorach robót konserwacyjnych na Jazie Małgorzata i Fosie Miejskiej, organizowanych przez administratora obiektu - Zarząd Zieleni Miejskiej. Uczestniczono w kongresie Miasto-Woda-Jakość Życia 2024, w Kongresie Gospodarowania Wodami i Ochrony Przeciwpowodziowej w Krakowie. Przeprowadzono szkolenie dla gmin wchodzących w skład Aglomeracji Wrocławskiej, w zakresie sposobu tworzenia Planu Operacyjnego Ochrony przed Powodzią. Uczestniczono w spotkaniach dotyczących „Programu Redukcji Ryzyka Powodziowego Rzeki Bystrzycy"

organizowanego w Świdnicy. Przeprowadzono wizje terenowe w związku z przedłożonymi wnioskami o interwencje oraz działaniami popowodziowymi. Przeprowadzano wizje terenowe popowodziowe wraz z administratorami obiektów hydrotechnicznych.

OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

W ramach ochrony przeciwpożarowej realizowano zadania obejmujące ochronę przeciwpożarową w obiektach własnych gminy Wrocław, kontrolę realizacji wydanych zaleceń, uczestnictwo w praktycznym sprawdzeniu organizacji i warunków ewakuacji w obiektach użyteczności publicznej, okresowe analizy stanu ochrony przeciwpożarowej, analizę ochrony przeciwpożarowej obiektów przeznaczonych dla uchodźców z Ukrainy. Przeprowadzono 119 kontroli w obiektach użyteczności publicznej: szkołach, przedszkolach, żłobkach, obiektach kultury, obiektach sportowych, obiektach UMW. Zarządzającym obiektami i kierownikom administracyjnym przekazano 89 merytoryczne wskazania z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz 39 zaleceń pokontrolnych. W 2025 roku zgłoszono 439 treningi ewakuacji w obiektach, a uczestniczono w 343 sprawdzeniach organizacji i warunków ewakuacji. Uczestniczono w sprawdzeniach warunków ewakuacji w 3 obiektach niepublicznych Liceum Służb Mundurowych – Szkoły Europejskie oraz Przedszkola Prymusek. We współpracy z Jednostką Ratowniczo Gaśniczą nr 7, Wojskiem Obrony Terytorialnej, OSP Zorba, OSP Starówka, OSP JRS, Policją, SM oraz Biurem Wrocław Bez Barier zorganizowano ćwiczenia ewakuacyjne w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej 66-68.

SPRAWY OBRONNE

Zgodnie z *zarządzeniem Prezydenta Wrocławia nr 2756/25 z dnia 25 czerwca 2025 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania Stałego Dyżuru Prezydenta Wrocławia* opracowano aktualną dokumentację funkcjonowania Stałego Dyżuru Prezydenta Wrocławia. Przygotowano procedury postępowania na wypadek uruchamiania zadań operacyjnych jako załącznik do *Planu operacyjnego funkcjonowania miasta Wrocławia w razie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.* Uczestniczono w wojewódzkich treningach stałego dyżuru oraz organizowano treningi w formie szkoleń i instruktaży dla pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia wyznaczonych do

obsady Stałego Dyżuru Prezydenta Wrocławia. Realizowano przedsięwzięcia szkoleniowe umieszczone w *Planie ćwiczeń obronnych na 2025 rok* oraz opracowano *Plan ćwiczeń obronnych na 2026 rok*. W toku realizacji *zarządzenia Prezydenta Wrocławia nr 2593/25 z dnia 4 czerwca 2025 r. w sprawie organizacji Punktu Kontaktowego Host Nation Support (HNS)* opracowano dokumentację punktu HNS zawierającą procedury w razie konieczności wsparcia wojsk sojuszniczych na terenie Wrocławia.
W porozumieniu z Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim, Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, Departamentem Edukacji oraz Wydziałem Zdrowia Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz podmiotami leczniczymi znajdującymi się na terenie Wrocławia, kontynuowano prace planistyczne w celu przygotowania na terenie miasta 17 zespołów zastępczych miejsc szpitalnych, uruchamianych decyzją Wojewody Dolnośląskiego w razie konieczności wsparcia podmiotów leczniczych realizujących zadania obronne na rzecz Sił Zbrojnych RP. Przeprowadzono kontrole realizacji zadań obronnych w komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia zgodnie z rocznym planem kontroli wykonywania zadań obronnych Prezydenta Wrocławia na 2025 rok oraz opracowano *Plan kontroli realizacji zamierzeń obronnych na 2026 rok.*
Po uzgodnieniu z Szefem Wojskowego Centrum Rekrutacji we Wrocławiu opracowano *Plan akcji kurierskiej* oraz *Plan rozplakatowania obwieszczeń*. We Współpracy z Wojskowym Centrum Rekrutacji oraz Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim przeprowadzono praktyczny trening akcji kurierskiej Urzędu Miejskiego Wrocławia.

KWALIFIKACJA WOJSKOWA

W 2025 r. na terenie Wrocławia przygotowano i przeprowadzono kwalifikacje wojskową rocznika 2006 i roczników 2001-2005 dla miasta Wrocławia. Wezwano 2420 mężczyzn podlegających kwalifikacji wojskowej rocznika podstawowego, z czego zgłosiło się 2003 osób. Wezwano również 1002 mężczyzn roczników starszych, z których zgłosiło się 278 oraz wezwano 257 kobiet, z czego zgłosiło się 170. W trybie ochotniczym zgłosiła się jedna kobieta urodzona w 2006 roku. Wszyscy otrzymali orzeczenia o zdolności do czynnej służby wojskowej.

Tabela nr 6: Kwalifikacja wojskowa w latach 2021-2025

Kwalifikacja wojskowa	2022	2023	2024	2025
wezwano	2 938	2 893	3 328	3679
zgłosiło się	1 948	1 820	2 405	2451

Źródło: UMW

ŚWIADCZENIA NA RZECZ OBRONY

Realizowano zadania związane z nakładaniem świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz Sił Zbrojnych oraz jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na potrzeby obrony Państwa.

Tabela nr 7: Ilość wydanych decyzji nakładających świadczenia na rzecz obrony

Świadczenia na rzecz obrony	2022	2023	2024	2025
Świadczenia na rzecz obrony	895	443	535	977

Źródło: UMW

W 2025 roku w 7 przedsiębiorstwach i jednostkach organizacyjnych Wrocławia przeprowadzono oględziny nieruchomości i rzeczy ruchomych zgodnie z *„Planem oględzin stanu utrzymania nieruchomości i rzeczy ruchomych przeznaczonych na cele świadczeń proponowanych do przeprowadzenia w 2025 roku”* przez Wojskowe Centrum Rekrutacji we Wrocławiu. W oględzinach uczestniczyli przedstawiciele Wojskowego Centrum Rekrutacji we Wrocławiu oraz przedstawiciele jednostek wojskowych Sił Zbrojnych RP, a także jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na potrzeby obrony Państwa.

ZADANIA W ZAKRESIE USUWANIA I PRZECHOWYWANIA POJAZDÓW USUWANYCH Z DRÓG WROCŁAWIA NA PODSTAWIE USTAWY PRAWO O RUCH DROGOWYM

Usuwanie pojazdów oraz prowadzenie parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych z dróg w przypadkach, o których mowa w art. 130a ust. 1 i 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym należy do zadań własnych powiatu. W celu ich

realizacji Rada Gminy Wrocławia ustala corocznie, w drodze uchwały, wysokość opłat za usunięcie z drogi i przechowywanie na parkingu strzeżonym pojazdów. Przy podejmowaniu uchwały w sprawie wysokości opłat Rada Gminy bierze pod uwagę konieczność sprawnej realizacji zadań oraz koszty usuwania i przechowywania pojazdów na obszarze miasta. Sprawna realizacja zadań polega przede wszystkim na szybkim usunięciu z drogi pojazdu, w odniesieniu, do którego jednostka uprawniona – Policja, Straż Miejska czy Inspekcja Transportu Drogowego - wydała dyspozycję usunięcia pojazdu, kierując się przesłankami prawnymi, wynikającymi z art. 130a ust. 1 i 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Celem tej regulacji jest przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa ruchu drogowego. Z uwagi na kryterium sprawnej realizacji zadań wykonawca usług, z którym Gmina Wrocław zawarła umowę, jest zobowiązany do zapewnienia najwyższej jakości i rzetelności świadczonych usług. W zawartej umowie na realizację usług usuwania pojazdów z dróg i ich przechowywania na parkingu strzeżonym wskazano, że wykonawca jest zobowiązany do świadczenia usług w sposób ciągły, w systemie dwudziestoczterogodzinnym przez 7 dni w tygodniu, w tym również w dni ustawowo wolne od pracy. Na parkingu gminnym, poza pojazdami usuniętymi w trybie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym, przechowywane są również pojazdy usuwane z dróg miasta na podstawie dyspozycji Straży Miejskiej Wrocławia, wydanej w trybie art. 50a ustawy Prawo o ruchu drogowym, jako pojazdy pozostawione bez tablic rejestracyjnych lub pojazdy, których stan wskazuje na to, że są długotrwale nieużytkowane.
W minionym roku przy współpracy ze SM na terenie miasta z powodzeniem przeprowadzono *akcję „WRAK",* której celem było uporządkowanie przestrzeni miejskiej poprzez usunięcie z dróg Wrocławia 100 pojazdów długotrwale nieużytkowanych w ciągu jednego miesiąca.
Porównując rok 2025 z poprzednimi latami odnotować należy utrzymującą się wysoką liczbę usuwanych pojazdów, zarówno tych usuwanych z dróg na podstawie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym – w związku z popełnianiem przez kierujących wykroczeń, jak również pojazdów długotrwale nieużytkowanych (art. 50a). Na wysokim poziomie utrzymuje się również liczba pojazdów nieodbieranych przez właścicieli w skali procentowej do liczby usuniętych pojazdów w danym roku. Czynniki te znacznie wpływają na wzrost wydatków po stronie Gminy Wrocław. Usuwanie pojazdów z dróg i ich

przechowywanie zgodnie z ustawą Prawo o ruchu drogowym nie jest zadaniem komercyjnym lecz obowiązkiem Gminy.

Tabela nr 8: Liczba pojazdów usuniętych z dróg na podstawie ustawy Prawo o ruchu drogowym w latach 2022-2025

Rok	2022	2023	2024	2025
Liczba usuniętych pojazdów (art. 50a)	485	457	365	500
Liczba usuniętych pojazdów (art. 130a)	4 341	5 240	4 187	4031
RAZEM	4 826	5 697	4 552	4531

Źródło: UMW

Tabela nr 9: Pojazdy przejęte na własność przez gminę Wrocław na podstawie postanowienia o przepadku pojazdu (art. 130a) i z mocy prawa (art. 50a) przekazane do stacji demontażu pojazdów w latach 2022-2025

Rok	2022	2023	2024	2025
Postanowienie Sądu o przepadku pojazdu	30	49	92	157
Przepadek z mocy prawa	433	357	308	291
RAZEM	463	406	400	448

Źródło: UMW

Tabela nr 10: Liczba przeprowadzonych postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia kosztów usunięcia i przechowywania pojazdów usuwanych z dróg na podstawie art. 130a nieodebranych przez właścicieli w latach 2022-2025

Rok	2022	2023	2024	2025
Liczba decyzji ostatecznych	55	10	94	76
Kwota kosztów wynikająca z decyzji	194 370,48 zł	262 105,00 zł	2 482 741,12 zł	3 321 457,96 zł

Źródło: UMW

Tabela nr 11: Wydatki i przychody związane z usuwaniem pojazdów z dróg w latach 2022−2025

Rok	2022	2023	2024	2025
Wydatki (PLN)				
Usuwanie i przechowywanie pojazdów	3 426 090,06	2 841 155,16	3 454 768,19	3 646 357,47
Wycena pojazdów	1 230,00	1 400,00	27 010,80	39 029,14
Suma	3 427 320,06	2 842 555,16	3 481 778,99	3 685 386,61
Przychody (PLN)				
Usuwanie i przechowywanie pojazdów	1 360 625,00	1 048 700,00	1 599 721,00	1 850 880,00
Sprzedaż pojazdów	9 507,00	48 706,00	65 992,00	97 080,00
Demontaż pojazdów	72 500,00	90 700,00	191 300,00	259 500,00
Suma	1 442 632,00	1 188 106,00	1 798 648,00	2 207 460,00

Źródło: UMW

WBZ zainicjował w 2025 r. szereg aktów prawnych, dotyczących m. in. takich tematów i aspektów działalności jak ochrona ludności i obrona cywilna, bezpieczeństwo, obronność oraz zarządzenia kryzysowe. Lista aktów prawnych zainicjowanych przez WBZ znajduje się poniżej.

1. Zarządzenie nr 2283/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 kwietnia 2025 r. w sprawie powołania podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej.
2. Zarządzenie nr 3298/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 sierpnia 2025 r. w sprawie powołania podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej.
3. Zarządzenie nr 3657/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 października 2025 r. w sprawie powołania wyznaczonych placówek oświatowych jako podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej.
4. Zarządzenie nr 3993/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 10 grudnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław, Wrocławskiego Centrum Integracji oraz Wrocławskiego Zespołu Żłobków jako podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej.
5. Zarządzenie nr 3645/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 24 października 2025 r. w sprawie wyznaczenia oraz uznania dotychczasowych budowli ochronnych, znajdujących się we władaniu Gminy Wrocław, za budowle ochronne w rozumieniu ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej.
6. Zarządzenie nr 2593/25 z dnia 4 czerwca 2025 r. Prezydenta Wrocławia w sprawie organizacji Punktu Kontaktowego HNS (Host Nation Support) Prezydenta Wrocławia.
7. Zarządzenie nr 2756/25 z dnia 25 czerwca 2025 r. Prezydenta Wrocławia w sprawie organizacji i funkcjonowania Stałego Dyżuru Prezydenta Wrocławia.
8. Zarządzenie nr 3768 Prezydenta Wrocławia z dnia 6 listopada 2025 r. w sprawie przesłanek wyłączających stosowanie art. 4 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych do niektórych spraw prowadzonych w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego dotyczących wysyłki wezwań na kwalifikacje wojskową.
9. Zarządzenie nr K/6/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 4 marca 2025 r. zmieniające zarządzenie nr K/5/23 Prezydenta Wrocławia w sprawie powołania Komisji ds. likwidacji i zagospodarowania pojazdów, które stały się własnością Gminy Wrocław.
10. Zarządzenie nr 2109/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 18 marca 2025 r. w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa i Porządku.

11. Uchwała nr XXV/518/25 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie wysokości opłat za usunięcie pojazdów z dróg oraz za ich przechowywanie na parkingach strzeżonych w 2026 r.
12. Uchwały nr XVI/304/25 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 kwietnia 2025 r. w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Miastu Otwock.
13. Uchwała nr XXV/517/25 RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA z dnia 20 listopada 2025 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Lwowa.
14. POROZUMIENIE NR 45/2025 z dnia 10 grudnia 2025 r. pomiędzy Wojewodą Dolnośląskim, Anną Żabską zwanym dalej "Wojewodą", a Gminą Wrocław, w imieniu której działa Prezydent Miasta Wrocławia Jacek Sutryk z kontrasygnatą Skarbnika Miasta Wrocławia Marcina Urbana działającego na podstawie uchwały nr VIII/149/07 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 kwietnia 2007 r. w sprawie powołania Skarbnika Miasta zwanym dalej "Gminą" w sprawie powierzenia niektórych zadań związanych z przeprowadzeniem kwalifikacji wojskowej w 2026r.

DEPARTAMENT PREZYDENTA

BIURO MIEJSKIEGO RZECZNIKA KONSUMENTÓW

OCHRONA KONSUMENTÓW

Miejski Rzecznik Konsumentów we Wrocławiu realizuje zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony praw konsumentów, w oparciu o zapisy *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* świadcząc nieodpłatną pomoc prawną zgodnie z właściwości miejscową, tj. na rzecz mieszkańców Wrocławia oraz rzeczową w sprawach konsumenckich = osób fizycznych będących stroną czynności prawnej zawartej z przedsiębiorcą, celem której jest zaspokojenie własnych, prywatnych potrzeb. Zadania ustawowe rzecznika konsumentów w zakresie ochrony praw interesów konsumentów obejmują:

- zapewnienie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej
- występowanie do przedsiębiorców,
- współdziałanie z Prezesem UOKiK oraz organami Inspekcji Handlowej,
- wsparcie w dochodzeniu roszczeń na drodze sądowej (przygotowanie pozwów),
- edukację konsumencką.

DZIAŁANIA W ROKU 2025

W roku 2025 Biuro Rzecznika Konsumentów odnotowało łącznie 9602 zgłoszeń konsumenckich, co przełożyło się odpowiednio na: 4693 porady i informacje prawne udzielone w formie telefonicznej, 1475 porady i informacje ogóle w formie e-mail, 1610 wystąpień do przedsiębiorców w sprawie ochrony praw i interesów konsumentów indywidualnych, 1645 konsultacji osobistych, 58 przygotowanych pozwów celem samodzielnego dochodzenia roszczeń, 24 zgłoszeń obsłużonych w ramach współpracy z instytucjami konsumenckimi, 97 zawiadomień, przyjętych do wiadomości.

Tabela nr 1: Działania w zakresie ochrony praw i interesów konsumentów

DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY PRAW I INTERESÓW KONSUMENTÓW	LICZBA SPRAW
1. Udzielanie porad i informacji prawnej – osobiście	1645

DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY PRAW I INTERESÓW KONSUMENTÓW	LICZBA SPRAW
2. Udzielanie porad i informacji prawnej – telefonicznie	4693
3. Udzielanie porad i informacji prawnej, wydawanie opinii, występowanie do przedsiębiorców - pisemnie	1610
4. Udzielanie porad i informacji ogólnych w formie dokumentowej (e-mail)	1475
5. Współdziałanie z innymi instytucjami	24
6. Pomoc w samodzielnym dochodzeniu roszczeń	58
7. Sprawy/zgłoszenia do wiadomości	97
Razem	**9602**

W roku 2025 zostały ujednolicone zasady świadczenia pomocy prawnej na rzecz mieszkańców Wrocławia, w celu lepszego i łatwiejszego dostępu do usługi publicznej. Powyższe zaowocowało najwyższą od lat liczbą wystąpień do przedsiębiorców, porad i informacji ogólnych udzielanych w formie dokumentowej, a także wzrostem wizyt osobistych, przy równoczesnym spadku konsultacji telefonicznych, co jest odwróceniem tendencji panującej od czasów pandemii.

W roku sprawozdawczym wystąpienia rzecznika, podobnie jak w latach ubiegłych dotyczyły reklamacji z tytułu braku zgodności towaru z umową - rzeczy, zarówno ruchomych jak i nieruchomości, reklamacji wszelkiego rodzaju usług, rozliczenia umów zawartych w trybie na odległość lub poza lokalem. Odnotowano wzrost wniosków o wydanie opinii/ poglądu w indywidualnych sprawach, co świadczy potrzebie edukacji mieszkańców Wrocławia.

Edukacja konsumencka, będąca zadaniem własnym powiatu realizowana jest przede wszystkim przez rzecznika konsumentów i stanowi obszar działalności wpisany w politykę współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi, uwzględniony również w Strategii Wrocław 2030 - „Wrocław miastem mądrym, pięknym, zasobnym – miastem, które jednoczy i inspiruje”. Działania edukacyjne ukierunkowane są na wspieranie mieszkańców Wrocławia w

podnoszeniu kompetencji i kształceniu osób z różnych grup społecznych, będące jednym z priorytetów gospodarki kreatywnej i innowacyjnej powiązanej z nauką. Realizowane zadanie obejmuje działania informacje zarówno w indywidualnych sprawach konsumenckich jak i o charakterze ogólnym, za pośrednictwem strony Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia, w ramach zakładki na stronie www.wroclaw.pl pod adresem: https://www.wroclaw.pl/portal/miejski-rzecznik-konsumentow-we wroclawiu, prowadzony jest serwis informacyjno - edukacyjny dla konsumentów. W roku 2025 w ramach współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi zostało zrealizowane zadanie publiczne pod tytułem „Zajęcia edukacyjne wprowadzające do tematyki ochrony konsumenckiej dla dzieci i młodzieży z wrocławskich placówek edukacyjnych", obejmujące 101 godzin lekcyjnych, w których uczestniczyło 1633 uczniów z 15 szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Uzupełnieniem działań o charakterze edukacyjnym był cykl wywiadów traktujących o prawach konsumenta publikowanych w Bezpłatnym Biuletynie Informacyjnym Urzędu Miejskiego Wrocławia, a także na stronie www.wroclaw.pl, w zakładce dla mieszkańca. Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów realizując plan finansowo - rzeczowy na rok 2025 osiągnęło założony cel w 100%, zapewniając terminową pomoc prawną mieszkańcom Wrocławia w zakresie ochrony konsumentów, rozpatrując wszystkie wnioski konsumenckie w przyjętym miesięcznym terminie.

OBSŁUGA MIESZKAŃCÓW

W ramach zapewnienia dostępności dla mieszkańców Wrocławia Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów jest dostępne za pośrednictwem wszystkich kanałów komunikacji. Spotkanie można umówić również za pośrednictwem strony www.bez-kolejki.um.wroc.pl. System został dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, umożliwia także obsługę konsumentów w języku angielskim i ukraińskim. Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia https://bip.um.wroc.pl/artykul/228/3123/biuro-miejskiego-rzecznika-konsumentow znajdują się szczegółowe informacje dotyczące warunków świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej na rzecz konsumentów, zadań ustawowych rzecznika konsumentów i kategorii spraw leżących w jego właściwości rzeczowej; dostępny jest również wniosek konsumencki w trzech wersjach językowych: polskiej, angielskiej i ukraińskiej.

BIURO RADY MIEJSKIEJ

AKTY PRAWNE WYDANE PRZEZ RADĘ MIEJSKĄ WROCŁAWIA

W 2025 r. Rada Miejska Wrocławia uchwaliła łącznie **348 aktów prawnych,** w tym:

- 345 uchwał,
- 3 stanowiska (dotyczące: kolei we Wrocławiu i Wrocławskiego Węzła Kolejowego,
- w sprawie poselskiego projektu ustawy zmieniającej ustawę Kodeks Wyborczy, w sprawie umożliwienia Urzędom Stanu Cywilnego transkrypcji zagranicznych aktów małżeństwa osób tej samej płci).

Tabela nr 1: Zestawienie wydanych przez Radę Miejską Wrocławia aktów prawnych w 2025 r.

	Ogółem	w tym:			
		uchwały	apele	stanowiska	rezolucje
Razem	348	345	0	3	0

Źródło: UMW

Tabela nr 2: Zestawienie wydanych przez Radę Miejską Wrocławia aktów prawnych w IX kadencji

Rok	Ogółem	w tym:			
		uchwały	apele	stanowiska	rezolucje
Kadencja IX (2024-2029)					
2024*	230	227	1	1	1
2025	348	345	0	3	0
Razem	**578**	**572**	**1**	**4**	**1**

*-początek IX kadencji maj 2024

Źródło: UMW

W 2025 roku odbyło się 14 sesji Rady Miejskiej Wrocławia, w tym jedna zwołana w trybie nadzwyczajnym na wniosek Prezydenta Wrocławia. W sprawach związanych **z organizacją pracy Rady Miejskiej Wrocławia** w drodze uchwał:

- wprowadzono zmiany w składach osobowych komisji stałych Rady Miejskiej Wrocławia,
- zatwierdzono wybór Przewodniczących komisji stałych Rady Miejskiej Wrocławia,
- delegowano radnych Rady Miejskiej Wrocławia do Komisji Bezpieczeństwa i Porządku przy Prezydencie Wrocławia,
- wyznaczono przedstawiciela Rady Miejskiej Wrocławia do Wrocławskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego,
- w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z radnym Rady Miejskiej Wrocławia.

Ponad **42,8%** podjętych uchwał w 2025 r. przedmiotowo obejmowały sprawy z zakresu **ustroju, organizacji i zarządzania** i było to m.in.:

- udzielenie **wotum zaufania** prezydentowi,
- określenie kierunków działania dla Prezydenta Wrocławia w zakresie **Założeń polityki społeczno - gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2026**,
- **przyjęcia Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050",**
- przystąpienie Wrocławia do Związku Powiatów Polskich,
- przyjęcia Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050",
- nawiązanie współpracy Gminy Wrocław ze społecznością lokalną miasta Giumri (Armenia),
- nawiązanie współpracy Gminy Wrocław ze społecznością lokalną miasta Seongnam (Korea Południowa),
- przejęcie niektórych zadań z zakresu administracji rządowej od Wojewody Dolnośląskiego,
- odwołanie 1 osoby z funkcji ławnika Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu,
- rozwiązanie Rady Osiedla Zacisze-Zalesie-Szczytniki,
- wygaszenie 28 mandatów radnych osiedlowych,
- rozpatrzenie: 13 skarg do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, 3 wezwań do usunięcia naruszenia prawa i interesu prawnego, 19 skarg na Prezydenta Wrocławia i 28 skarg na dyrektorów jednostek organizacyjnych, 6 wniosków i 13 petycji.

Problematyka **planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz ładu przestrzennego była w roku 2025 treścią ponad 24,1%** uchwał i dotyczyła między innymi:

- przystąpienia do sporządzenia 23 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp),
- uchwalenia 18 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- ustalenia 1 lokalizacji dla inwestycji mieszkaniowej i inwestycji towarzyszących,
- nadania 34 nazw: ulic, skwerów czy też innych miejsc publicznych.

Tematyka **finansów i rachunkowości** stanowiła przedmiot blisko **7,5%** podjętych uchwał i dotyczyła:

- udzielenia prezydentowi absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2024 r.,
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Miasta Wrocławia za 2024 rok,
- dokonania zmian w budżecie Miasta na 2025 rok,
- uchwalenia budżetu Miasta na 2026 rok,
- wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej
- udzielenia pomocy rzeczowej i finansowej innym gminom,
- udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Lwowa,
- udzielenia pomocy finansowej dla Województwa Dolnośląskiego.

Problematyka **edukacji, nauki i szkolnictwa wyższego**, stanowiła treść **7,8%** uchwał i dotyczyła m.in.:.

- ustalenia planu sieci prowadzonych przez Miasto publicznych szkół podstawowych, a także określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych, mających siedzibę na obszarze Wrocławia,
- ustalenia planu sieci publicznych szkół specjalnych mających siedzibę na obszarze Wrocławia,
- zamiaru przeniesienia siedziby Zespołu Szkół nr 17 oraz szkół wchodzących w jego skład,
- przeniesieniu siedzib Przedszkoli,
- dotacji udzielanych publicznym i niepublicznym przedszkolom, szkołom i placówkom oświatowym oraz innym formom wychowania przedszkolnego, prowadzonym przez osoby fizyczne i prawne,
- utworzenia Branżowych Centrów Umiejętności we Wrocławiu,

- utworzenia Przedszkola nr 60 we Wrocławiu przy ul. Zwycięskiej 41a i nadania statutu,
- utworzenia Szkoły Podstawowej nr 70 we Wrocławiu przy ul. Zwycięskiej 41a i nadania statutu,
- utworzenia Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 27 we Wrocławiu przy ul. Zwycięskiej 41a i nadania statutu.

Tematyka **repatriacji** stanowiła treść **2,3%** uchwał i dotyczyła m.in.:.

- zmiany uchwały w sprawie formy, wysokości i trybu przyznawania pomocy dla repatriantów oraz członków najbliższej rodziny repatrianta zapraszanych przez Gminę Wrocław do osiedlenia się we Wrocławiu,
- podjęcia 7 uchwał w sprawie osiedlenia się 1 rodziny z Gruzji i 6 rodzin z Kazachstanu.

Pozostałe sprawy stanowiły 15,5% podjętych uchwał i dotyczyły następujących obszarów życia publicznego:

- gospodarki odpadami, czystości i porządku oraz ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody i zwierząt, m.in.:

- przystąpienia do sporządzenia Miejskiego Planu Adaptacji dla miasta Wrocławia,
- przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław,
- upoważnienia Przewodniczącej Rady Miejskiej Wrocławia do uzgodnienia projektu uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Łąki Lasu Mokrzańskiego" z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- uzgodnienia prac budowlanych w strefie ochronnej pomnika przyrody (dwóch miłorzębów dwuklapowych) rosnących w Ogrodzie Botanicznym we Wrocławiu,
- zasad udzielania dotacji celowych na zadania służące ochronie zasobów wodnych, polegające na gromadzeniu wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania

- ochrony zdrowia, polityki społecznej i pomocy społecznej, w tym jednostki ochrony zdrowia i placówki pomocy społecznej, m.in.:

- ograniczenia sprzedaży napojów alkoholowych w godzinach nocnych na terenie Gminy Wrocław,

- przyjęcia Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2026 r;
- przyjęcia Programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2025,
- **gospodarki nieruchomościami:** znowelizowano zasady gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław,
- **gospodarowaniem zasobem mieszkaniowym:** przyjęto wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2026-2031,
- **gospodarki komunalnej:** wyrażono zgodę na zbycie akcji spółki działającej pod firmą Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” Spółka Akcyjna w związku z częściową prywatyzacją Spółki,
- transportu, komunikacji, dróg i ruchu drogowego:
- ustalono przebiegi dróg gminnych i powiatowych,
- zmieniono uchwałę w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania oraz śródmiejskiej strefy płatnego parkowania, ustalenia wysokości stawek opłaty za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania oraz w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania, wprowadzenia opłat abonamentowych i zerowej stawki opłaty dla niektórych użytkowników drogi, sposobu pobierania tych opłat i określenia wysokości opłaty dodatkowej,
- ustalono wysokość opłat za usunięcie pojazdów z dróg oraz za ich przechowywanie na parkingach strzeżonych w 2026 r.

Tabela nr 3: Uchwały według przedmiotu regulacji (ogółem podjętych) w latach 2018-2025 (w %)

Podział tematyczny	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ustrój, organizacja i zarządzanie	35,4	28,4	33,8	20,5	23,8	40,7	39,8	42,8
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, ład przestrzenny, rewitalizacja i polityka rozwoju	28,1	20,9	26,3	21,0	20,8	21,4	25,3	24,1
Finanse i rachunkowość	9,5	9,7	11,3	8,1	10,9	11,7	7,8	7,5
Edukacja, nauka i szkolnictwo wyższe	4,7	17,8	10,7	9,6	8,9	6,3	4,9	7,8
Repatriacja	9,7	2,3	2,0	1,3	1,2	1,4	2,0	2,3
Inne	12,6	20,9	15,9	39,5	34,4	18,5	20,2	15,5
Ogółem	100	100	100	100	100	100	100	100

Źródło: UMW

W sumie **od I do bieżącej IX kadencji** samorządu Rada Miejska Wrocławia wydała **14479 aktów prawnych**: 14349 uchwał, 78 stanowisk, 35 apeli i 17 rezolucji.

Tabela nr 4: Akty prawne wydane w okresie od 27 maja 1990 r. do 31 grudnia 2025 r. przez Radę Miejską Wrocławia

Okres	Liczba uchwał Rady Miejskiej Wrocławia	Liczba stanowisk Rady Miejskiej	Liczba apeli Rady Miejskiej Wrocławia	Liczba rezolucji Rady Miejskiej Wrocławia	Liczba ogółem
kadencja I 1990-1994	538	3	0	0	541
kadencja II 1994-1998	820	24	3	3	850
kadencja III 1998-2002	1878	8	0	1	1887

Okres	Liczba uchwał Rady Miejskiej Wrocławia	Liczba stanowisk Rady Miejskiej	Liczba apeli Rady Miejskiej Wrocławia	Liczba rezolucji Rady Miejskiej Wrocławia	Liczba ogółem
kadencja IV 2002-2006	3390	8	2	0	3400
kadencja V 2006-2010	1738	1	3	0	1742
kadencja VI 2010-2014	1711	7	6	0	1724
kadencja VII 2014-2018	1581	9	5	3	1598
kadencja VIII 2018-2024	2121	14	15	9	2159
Kadencja IX 2024-2029	572	4	1	1	578
Razem kadencje I-IX	**14349**	**78**	**35**	**17**	**14479**

Źródło: UMW

W 2025 r. w drodze uchwał Rady Miejskiej Wrocławia przyjęto kolejne **strategie, polityki i programy miejskie**.

Tabela nr 5: Strategie, polityki i programy miejskie z 2025 r.

Tytuł strategii, polityki, programu miejskiego	**Regulacja prawna**
Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław	UCHWAŁA NR XV/289/25 RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA z dnia 20 marca 2025 r. w sprawie „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław”

Tytuł strategii, polityki, programu miejskiego	**Regulacja prawna**
Studencki Program Stypendialny	UCHWAŁA NR XVI/310/25 RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA z dnia 10 kwietnia 2025 r. w sprawie zasad udzielania i wysokości stypendiów dla studentów i doktorantów w ramach Studenckiego Programu Stypendialnego
Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2025	UCHWAŁA NR XXI/394/25 RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA z dnia 10 lipca 2025 r. w sprawie ustalenia kierunków działania Prezydenta Wrocławia w roku budżetowym 2026 pod nazwą „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2026”
Miejski Plan Adaptacji dla miasta Wrocławia	UCHWAŁA NR XXI/397/25 RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA z dnia 10 lipca 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Miejskiego Planu Adaptacji dla miasta Wrocławia
Program osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2025	UCHWAŁA NR XXI/402/25 RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA z dnia 10 lipca 2025 r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2025
Strategia Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050”	UCHWAŁA NR XXIV/463/25 RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA z dnia 20 października 2025 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050”.
Program współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2026 r.	UCHWAŁA NR XXIV/471/25 RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA z dnia 20 października 2025 r. w sprawie "Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2026 r.”

Tytuł strategii, polityki, programu miejskiego	Regulacja prawna
Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2026 – 2031.	UCHWAŁA NR XXIV/476/25 RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA z dnia 20 października 2025 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2026-2031
Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050”	UCHWAŁA NR XXV/511/25 RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA z dnia 20 listopada 2025 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050”.

Źródło: UMW

BIURO ROZWOJU ORGANIZACJI

Biuro Rozwoju Organizacji – wzorem lat ubiegłych – w roku 2025 kontynuowało prace związane z transformacją procesową i cyfrową Urzędu Miejskiego Wrocławia. W ramach prowadzonych działań m.in. mapowano i modelowano procesy funkcjonujące w UMW, współpracowano z administracją centralną oraz zapewniano obsługę Zespołu ds. transformacji cyfrowej Wrocławia.

DZIAŁANIA W OBSZARZE TRANSFORMACJI PROCESOWEJ I CYFROWEJ
MAPOWANIE, MODELOWANIE I OPTYMALIZACJA PROCESÓW
W 2025 roku kontynuowano podjęte prace w zakresie mapowania i optymalizacji procesów w różnych obszarach merytorycznych. W **obszarze zarządzania nieruchomościami** opracowano model procesu obiegu faktur (stan „as is”) jako element przygotowania do dalszego rozwoju funkcjonalności planowanego systemu wspierającego obsługę spraw w obszarze zarządzania nieruchomościami. Równolegle prowadzono prace analityczne dotyczące procesu związanego z postępowaniami eksmisyjnymi oraz zarządzania pustostanami.

W Systemie Zarządzania Procesami wykonano modelowanie **43 procesów z obszaru środowiska**. Działania te podjęto w ramach prowadzonych prac nad analizą procesów obsługi spraw w kontekście możliwości zaprojektowania systemu informatycznego do obsługi spraw w Wydziale Środowiska. Dla wszystkich opisanych procesów opracowano również **92 Karty procesów**. W dalszej kolejności uczestniczono w pracach nad przygotowaniem Opisu Przedmiotu Zamówienia (OPZ) oraz materiału analityczno-projektowego dla systemu informatycznego wspierającego obsługę spraw realizowanych przez Wydział Środowiska. Prace były prowadzone w formie cyklicznych spotkań roboczych (łącznie ponad 100) i zajęły ponad **800** osobogodzin. Dotyczyły przede wszystkim opracowania i doprecyzowania wymagań systemowych (opis potrzeb i niezbędnych funkcjonalności), określenia zbiorów danych wymaganych do obsługi spraw oraz identyfikacji i opisu koniecznych integracji z systemami wewnętrznymi i zewnętrznymi.
Przy wykorzystaniu nowych systemów informatycznych dokonano **31 optymalizacji** w funkcjonujących procesach **w obszarze architektury i planowania przestrzennego**.
W ramach podjętej inicjatywy „Automation for Humanity" zamodelowano procesy dotyczące higienizacji podopiecznych **Miejskiego Centrum Usług Socjalnych**. Dokonano analizy przebiegu procesów oraz identyfikacji potencjału do optymalizacji poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii. W MCUS rozpoczęto pilotaż wdrożonego rozwiązania wynikającego z przyjętej optymalizacji.
Nawiązano współpracę z **Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej** oraz Centrum Neuropsychiatrii **„Neuromed"** przy optymalizacji procesów poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii odpowiednio: z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz pracy dydaktycznej i terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą ze specjalnymi potrzebami związanymi z dysfunkcjami wieku rozwojowego. Wykonano również analizę możliwości zastosowania podejścia procesowego w zakresie zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej.

PRACE ROZWOJOWE W SYSTEMIE ZARZĄDZANIA PROCESAMI
Prowadzono prace koncepcyjne planowanego rozwoju funkcjonalnego Systemu Zarządzania Procesami (SZP), w szczególności w zakresie: rozwoju interfejsu

użytkownika (UI) i kart procesów oraz pozostałych kluczowych funkcjonalności systemu. Przygotowano założenia upgrade'u technicznego SZP, obejmującego aktualizację komponentów oprogramowania w celu modernizacji systemu oraz podniesienia poziomu bezpieczeństwa.

ZESPÓŁ DS. TRANSFORMACJI CYFROWEJ WROCŁAWIA

Odbyły się dwa posiedzenia Zespołu ds. transformacji cyfrowej Wrocławia, w dniach 31 marca oraz 29 maja. Na pierwszym posiedzeniu dokonano aktualizacji bieżących działań w obszarze projektów cyfryzacyjnych oraz zaakceptowano raport z realizacji „Programu transformacji cyfrowej Urzędu Miejskiego Wrocławia i miejskich jednostek organizacyjnych na lata 2021-2027". Przyjęto także aktualizację „Programu transformacji cyfrowej". W ramach poczynionych ustaleń w gronie Zespołu uzgodniono zawiązanie podzespołu zadaniowego.
W trakcie posiedzenia Zespołu w dniu 29 maja miało miejsce **podsumowanie doświadczeń** z użytkowania narzędzi informatycznych wdrożonych w ramach projektu „System transformacji cyfrowej i procesowej w Departamencie Strategii i Rozwoju Miasta UMW", czyli Systemu Wsparcia Obsługi Spraw, Systemu Zarządzania Procesami oraz Hurtowni Danych. Jednocześnie zebrano informacje o wnioskach, uwagach i rekomendacjach w zakresie dalszych działań w obszarze transformacji cyfrowej.
Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia nr 3928/25 z dnia 1 grudnia 2025 roku rozwiązano Zespół. Decyzja wynikła ze zmian w formule pracy nad transformacją cyfrową podmiotów miejskich. Zespół, powołany pierwotnie do wypracowania spójnej wizji transformacji cyfrowej oraz integracji działań w tym obszarze, odegrał zasadniczą rolę w określeniu kierunków działań i mechanizmów koordynacji. Zadania m.in. takie jak identyfikacja oraz analiza obszarów, które powinny być objęte transformacją cyfrową oraz wdrażanie pozytywnie ocenionych projektów są realizowane zgodnie z kompetencjami poszczególnych komórek organizacyjnych i jednostek miejskich. Podjęta decyzja miała charakter organizacyjno-porządkowy.

AKTUALIZACJA "PROGRAMU TRANSFORMACJI CYFROWEJ"

Zarządzeniem Prezydenta nr 2175/25 z dnia 31 marca 2025 roku dokonano aktualizacji „Programu transformacji cyfrowej Urzędu Miejskiego Wrocławia i miejskich jednostek organizacyjnych na lata 2021-2027". Zmiany wprowadzono

głównie ze względu na powstanie nowych dokumentów strategicznych, aktów prawnych, danych statystycznych, a także w związku z wnioskami z dotychczasowych działań wdrożeniowych i operacyjnych. Aktualizacji „Programu" dokonano w konsultacji z Zespołem ds. transformacji cyfrowej Wrocławia.

RAPORT Z REALIZACJI "PROGRAMU TRANSFORMACJI CYFROWEJ"
Na posiedzeniu Zespołu ds. transformacji cyfrowej Wrocławia w dniu 31 marca 2025 roku przyjęto raport z realizacji „Programu transformacji cyfrowej Urzędu Miejskiego Wrocławia i miejskich jednostek organizacyjnych na lata 2021-2027" w latach 2021-2024. Raport zawiera opis dotychczas podjętych działań oraz osiągniętych wskaźników w obrębie wskazanych w „Programie" siedmiu celów transformacji cyfrowej. Dla każdego z celów zawarto odrębne wytyczne dotyczące monitorowania wskaźników. Całość raportu uzupełniono o ogólne konkluzje i rekomendacje.

WSPÓŁPRACA Z ADMINISTRACJĄ CENTRALNĄ
Kontynuowano budowę i udostępnianie na portalu **mObywatel** kolejnych nowych usług publicznych realizowanych przez Urząd Miejski Wrocławia (opis usługi i formularz) w ramach współpracy z **Centralnym Ośrodkiem Informatyki** (COI). Przy wykorzystaniu Generatora e-usług – narzędzia dostarczonego przez administrację centralną dla jednostek samorządu terytorialnego do przygotowania i udostępniania na platformie mObywatel świadczonych usług – stworzono 4 nowe formularze dla usług z obszaru architektury.
Ponadto w ramach prac nad usługami testowano także wcześniej przygotowane formularze, identyfikowano błędy oraz przygotowywano raporty z testów wraz z rekomendacjami zmian i usprawnień do **Generatora e-usług**.
W obszarze sztucznej inteligencji brano udział w konsultacjach zorganizowanych przez **Ministerstwo Cyfryzacji** dotyczących dokumentu pn. „Polityka rozwoju sztucznej inteligencji do 2030 roku". W ramach konsultacji uczestniczono w spotkaniach online oraz opracowano i zgłoszono uwagi w formie pisemnej na każdym etapie konsultacji. Podejmowane działania miały na celu wprowadzenie aspektów istotnych z punktu widzenia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wdrażania nowoczesnych rozwiązań cyfrowych, zwiększających efektywność i dostępność usług publicznych.

Uczestniczono także w pracach **grupy roboczej ds. sztucznej inteligencji** (GRAI) działającej przy Ministerstwie Cyfryzacji. Brano aktywny udział w spotkaniach odbywających się w formule online i opiniowaniu dokumentów.

INICJATYWY WSPIERAJĄCE TRANSFORMACJĘ PROCESOWĄ I CYFROWĄ

STANDARYZACJA USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ URZĄD MIEJSKI WROCŁAWIA

Kontynuując rozpoczęte prace nad opracowaniem standardu opisu usług realizowanych przez UMW i prezentowanych na stronie internetowej BIP, dokonano analizy i kategoryzacji tych usług. W celu opracowania i wdrożenia zasad prostego języka w procesie standaryzacji usług nawiązano współpracę z Biurem ds. Równego Traktowania UMW i Pracownią Prostej Polszczyzny Uniwersytetu Wrocławskiego. Tym samym uczestniczono w spotkaniach roboczych z przedstawicielem Uniwersytetu, aby wypracować założenia metodyczne i kierunki działań w zakresie upraszczania oraz testowania komunikatów kierowanych do mieszkańców. Równolegle realizowano współpracę z Uniwersytetem ukierunkowaną na działania badawcze i testowe z udziałem różnych grup odbiorców oraz opracowanie dobrych praktyk i narzędzi wspierających komunikację administracji lokalnej. Jednocześnie realizowano prace nad ustaleniem nowej struktury opisu usług na stronie internetowej BIP z wykorzystaniem zasad prostego języka i prowadzono analizę możliwości wykorzystania narzędzi sztucznej inteligencji w prowadzonych pracach w tym zakresie.

WROCŁAWSKA DOLINA DRONÓW

W ramach działań związanych z inicjatywą „Wrocławska Dolina Dronów" koordynowano wypracowanie treści listu intencyjnego podpisanego w dniu 13 czerwca 2025 roku pomiędzy podmiotami: Gminą Wrocław, Województwem Dolnośląskim, Politechniką Wrocławską, Akademią Wojsk Lądowych im. gen. Tadeusza Kościuszki, Siecią Badawczą Łukasiewicz – PORT Polskim Ośrodkiem Rozwoju Technologii oraz Dolnośląską Izbą Gospodarczą. Po podpisaniu listu prowadzono prace zmierzające do przygotowania i zawarcia porozumienia międzyinstytucjonalnego, w tym w szczególności w zakresie powołania Zespołu ds. Wrocławskiej Doliny Dronów oraz określenia trybu jego pracy i zakresu działania, jako ciała doradczego wspierającego inicjatywę.

OGÓLNOPOLSKA OLIMPIADA AI

Kontynuowano prace, we współpracy z Biurem ds. Współpracy z Uczelniami Wyższymi UMW, Uniwersytetem Wrocławskim i Ministerstwem Cyfryzacji, przy organizacji II Ogólnopolskiej Olimpiady AI. Działania obejmowały wsparcie merytoryczne i organizacyjne, a także współpracę z ekspertami branżowymi oraz instytucjami edukacyjnymi. Finał olimpiady odbywał się w dniach od 30 maja do 2 czerwca 2025 roku we Wrocławiu, a jednym z laureatów I stopnia został uczeń wrocławskiego liceum ogólnokształcącego.

BIURO NADZORU WŁAŚCICIELSKIEGO

Przedstawione poniżej informacje zawierają dane dotyczące:

- aktualnego zaangażowania kapitałowego gminy Wrocław,
- ważniejszych projektów prowadzonych przez Biuro Nadzoru Właścicielskiego
  w ramach wykonywania praw z akcji i udziałów w spółkach prawa handlowego.

W 2025 ROKU GMINA WROCŁAW SPRAWOWAŁA NADZÓR WŁAŚCICIELSKI NAD:

1. Spółkami, w których Gmina posiada 100% udziałów/akcji:

1) Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S. A.,
2) Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.,
3) Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o.,
4) Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.,
5) Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.,
6) Stadion Wrocław Sp. z o.o.,
7) Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.,
8) Wrocławski Park Wodny S.A.,
9) ZOO Wrocław Sp. z o.o.,
10) Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA Sp. z o.o.;

2. Spółkami, w których Gmina posiada powyżej 50% udziałów/akcji w kapitale zakładowym:

1) Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław" S.A.,
2) Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A.,
3) Ekosystem Sp. z o.o.,
4) Wrocławski Park Technologiczny S.A.;

3. Spółkami, w których Gmina posiada poniżej 50% udziałów/akcji w kapitale zakładowym:

1) Port Lotniczy Wrocław S.A.,
2) SIM Wrocław Sp. z o.o.,
3) Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A.,
4) Data Techno Park Sp. z o.o. w upadłości*

* *Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej, VIII Wydział Gospodarczy dla Spraw Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2025*

r., sygn. akt: WR1F/GU/638/2023 ogłosił upadłość spółki Data Techno Park Sp. z o.o.

Łączne zaangażowanie kapitałowe gminy Wrocław w Spółkach, liczone jako suma wartości nominalnych udziałów i akcji **na dzień 31 grudnia 2025 r.** wynosiło:

- 3 351 378 164,74 zł, w tym **2 961 324 769,74** zł w spółkach jednoosobowych (szczegółowa prezentacja w tabeli 1).

Zaangażowanie kapitałowe gminy Wrocław na przestrzeni poprzednich lat:

- 31 grudnia 2024 r. wynosiło 3 223 297 683 zł,
- 31 grudnia 2023 r. wynosiło 3 114 428 683 zł,
- 31 grudnia 2022 r. wynosiło 3 021 840 365 zł,
- 31 grudnia 2021 r. wynosiło 2 818 785 807 zł,
- 31 grudnia 2020 r. wynosiło 2 722 763 589 zł.

Tabela nr 1: Udziały i akcje Gminy Wrocław w spółkach prawa handlowego, stan na 31 grudnia 2025 r.

**WP HL sp. z o.o. iloczyn liczby udziałów i ich wartości nominalnej nie odpowiada*

Lp.	Nazwa Spółki	Liczba udziałów/ akcji Gminy Wrocław [szt.]	Wartość nominalna udziału/ akcji [zł]	Kapitał Gminy Wrocław [zł]	Udział % Gminy w kapitale zakładowym	Kapitał zakładowy Spółki [zł]
1.	MPWiK S.A.	9 642 094	50,21	484 129 539,74	100,00	484 129 539,74
2.	MPK Sp. z o.o.	471 385	675	318 184 875	100,00	318 184 875,00
3.	TBS Wrocław Sp. z o.o.	339	852 098	288 861 222	100,00	288 861 222,00
4.	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	54 838	1 000	54 838 000	100,00	54 838 000,00
5.	Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.	8 500	1 000	8 500 000	100,00	8 500 000,00
6.	Stadion Wrocław Sp. z o.o.	1 096 516	1 000	1 096 516 000	100,00	1 096 516 000,00
7.	Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.	162 458	500	81 229 000	100,00	81 229 000,00
8.	Wrocławski Park Wodny S. A.	117 591 633	1	117 591 633	100,00	117 591 633,00
9.	ZOO Wrocław Sp. z o.o.	241 939	1 000	241 939 000	100,00	241 939 000,00
10.	WP HALA LUDOWA Sp. z o.o.	538 951	500	269 535 500*	100,00	269 535 500,00
11.	WKS "Śląsk Wrocław" S.A	168 086	1000	168 086 000	99,73	168 546 000,00
12.	ARAW S.A.	43 828 990	1	43 828 990	99,40	44 094 990,00
13.	Ekosystem Spółka z o. o.	14 013	1 000	14 013 000	97,92	14 311 000,00
14.	Wrocławski Park Technologiczny S.A.	298 602	100	29 860 200	95,78	31 174 500,00
15.	Port Lotniczy Wrocław S.A.	203 683	500	101 841 500	49,24	206 830 000,00
16.	SIM Wrocław Sp. z o.o.	610 129	50	30 506 450	39,67	76 891 400,00
17.	DCM DOLMED S.A.	1 717 255	1	1 717 255	7,13	24 072 653,00
18.	Data Techno Park Sp. z o.o. w upadłości	4 000	50	200 000	2,21	9 044 400,00

wartości kapitału zakładowego – skutek dokonania dobrowolnego umorzenia 120 udziałów o wartości 60 000 zł bez obniżania kapitału zakładowego

INFORMACJA O SYTUACJI EKONOMICZNO-FINANSOWEJ SPÓŁEK Z UDZIAŁEM GMINY WROCŁAW WG <u>WSTĘPNYCH</u> SPRAWOZDAŃ SPORZĄDZONYCH NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2025 ROKU:

Biuro Nadzoru Właścicielskiego nadzoruje działalność spółek, które zarządzają majątkiem o wartości **8,09 mld zł**.

Tabela nr 2: Aktywa spółek [zł] wg wstępnych sprawozdań finansowych na 31 grudnia 2025 rok*

Lp.	Spółka	SUMA AKTYWÓW	AKTYWA TRWAŁE	AKTYWA OBROTOWE
1	MPWiK S.A.	2 568 335 001	2 389 862 772	178 472 229
2	MPK Sp. z o.o.	1 824 979 334	1 326 034 107	498 945 227
3	TBS Wrocław Sp. z o.o.	918 297 644	855 117 956	63 179 688
4	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	66 208 644	56 281 614	9 927 030
5	Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.	10 169 389	572 132	9 597 258
6	Stadion Wrocław Sp. z o.o.	659 555 349	642 869 864	16 685 486
7	WCT SPARTAN Sp. z o.o.	82 022 753	68 147 277	13 875 476
8	Wrocławski Park Wodny S. A.	258 879 551	239 201 015	19 678 536
9	ZOO Wrocław Sp. z o.o.	321 219 231	296 614 713	24 604 518
10	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.	203 374 583	195 557 497	7 817 087
11	Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A.	24 931 340	18 213 194	6 718 147
12	Ekosystem Spółka z o. o.	17 318 678	9 046 997	8 271 681
13	Wrocławski Park Technologiczny S.A.	153 282 407	144 263 619	9 018 788
14	Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" S.A	11 835 339	2 043 328	9 792 010
15	Port Lotniczy Wrocław S.A.	834 286 447	708 832 923	125 453 524

Lp.	Spółka	SUMA AKTYWÓW	AKTYWA TRWAŁE	AKTYWA OBROTOWE
16	DCM DOLMED S.A.	55 173 227	39 431 514	15 741 713
17	SIM Wrocław Sp. z o.o.	78 784 687	48 982 662	29 802 025
	Razem aktywa	**8 088 653 606**	**7 041 073 185**	**1 047 580 421**

**Tabela nie uwzględnia informacji dotyczących DTP Sp. z o.o. w upadłości ze względu na brak danych.*

W 2025 roku **łączne przeciętne zatrudnienie** w spółkach z większościowym udziałem Gminy Wrocław w kapitale zakładowym szacowało się na poziomie **4.917 etatów**.

Przychody ogółem wypracowane przez 17 z 18 spółek w 2025 roku przekroczyły **2,75 mld zł.**

Tabela nr 3: Działalność spółek wg wstępnych danych za 2025 rok [zł]*

Lp.	SPÓŁKI	Przychody ogółem	Koszty ogółem	Wynik finansowy brutto
1	MPWIK S.A.	711 238 456	594 926 662	116 311 794
2	MPK Sp. z o.o.	851 876 903	859 319 817	-7 442 914
3	Port Lotniczy Wrocław S.A.	522 262 480	484 922 128	37 340 352
4	TBS Wrocław Sp. z o.o.	74 117 097	72 859 930	1 257 167
5	WPW S.A.	129 165 662	116 248 496	12 917 166
6	WPT S.A.	45 398 344	48 871 801	-3 473 457
7	WKS Śląsk Wrocław S.A.	47 636 265	72 571 426	-24 935 160
8	DCM DOLMED S.A.	48 553 203	48 540 258	12 946
9	Stadion Wrocław Sp. z o.o.	33 494 550	63 959 339	-30 464 789
10	ZOO Wrocław Sp. z o.o.	99 101 159	89 679 490	9 421 669
11	WM Sp. z o.o.	42 420 864	41 580 793	840 071
12	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.	35 253 298	42 254 830	-7 001 532
13	WCT Spartan Sp. z o.o.	40 458 065	39 651 370	806 695
14	WI Sp. z o.o.	21 373 799	21 242 625	131 174

Lp.	SPÓŁKI	Przychody ogółem	Koszty ogółem	Wynik finansowy brutto
15	Ekosystem Sp. z o.o.	19 617 304	19 050 157	567 147
16	ARAW S.A.	22 761 456	28 853 899	-6 092 443
17	SIM Wrocław Sp. z o.o.	1 601 746	1 447 511	154 236
	SUMA	**2 746 330 650**	**2 645 980 529**	**----------**

**Tabela nie uwzględnia informacji dotyczących DTP Sp. z o.o. w upadłości*

Wyniki finansowe w 2025 roku:

Tabela nr 4: Wyniki finansowe netto [zł] wg wstępnych sprawozdań finansowych na 31 grudnia 2025 rok*

+Zysk netto/-Strata netto	2024	2025
MPWIK S.A.	53 437 949	98 623 898
Port Lotniczy Wrocław S.A.	41 961 340	28 510 256
WPW S.A.	11 262 230	10 184 575
ZOO Wrocław Sp. z o.o.	-3 354 849	8 061 111
WM Sp. z o.o.	2 144 260	733 889
WCT Spartan Sp. z o.o.	409 019	550 726
Ekosystem Sp. z o.o.	1 023 488	518 024
DCM DOLMED S.A.	270 515	198 525
SIM Wrocław Sp. z o.o.	253 403	131 068
TBS Wrocław Sp. z o.o.	-3 162 905	112 514
WI Sp. z o.o.	86 234	48 008
WPT S.A.	-2 822 404	-3 869 685
ARAW S.A.	-5 610 572	-6 123 339
WP Hala Ludowa Sp. z o.o.	-11 174 849	-7 001 532
MPK Sp. z o.o.	-88 263 427	-9 363 484
WKS Śląsk Wrocław S.A.	-9 876 381	-24 935 160
Stadion Wrocław Sp. z o.o.	-32 715 828	-30 464 789

**Tabela nie uwzględnia informacji dotyczących DTP Sp. z o.o. w upadłości*

Zadłużenie spółek o charakterze kredytowym na dzień 31 grudnia 2025 r.

Łączne zadłużenie spółek według wstępnych sprawozdań finansowych na 31 grudnia 2025 roku wynosiło **1,84 mld zł**, w tym spółek z większościowym udziałem Gminy Wrocław w ich kapitale zakładowym szacowało się na poziomie **1,70 mld zł**. Zadłużenie Spółek związane jest przede wszystkim z finansowaniem ich działalności inwestycyjnej.

Tabela nr 5: Zadłużenie o charakterze kredytowym spółek w latach 2024 – 2025* [zł]

Lp.	SPÓŁKI	31.12.2024	31.12.2025	Zmiana zadłużenia
1	MPK Sp. z o.o.	683 708 575	629 092 851	-54 615 724
2	MPWiK S. A.	487 257 254	453 457 090	-33 800 165
3	TBS Wrocław Sp. z o.o.	290 884 560	275 755 897	-15 128 663
4	Port Lotniczy Wrocław S.A.	1 460 671	135 137 427	133 676 756
5	Stadion Wrocław Sp. z o.o.	152 820 146	123 321 841	-29 498 305
6	Wrocławski Park Wodny S.A.	114 511 018	104 640 183	-9 870 834
7	ZOO Wrocław Sp. z o.o.	103 285 824	90 886 696	-12 399 128
8	WPT S.A.	21 916 919	16 078 142	-5 838 777
9	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	7 144 118	4 920 334	-2 223 784
10	WCT SPARTAN Sp. z o.o.	3 862 520	4 252 410	389 889
11	Ekosystem Sp. z o.o.	837 387	468 491	-368 896
12	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.	2 415 460	59 223	-2 356 237
	SUMA	**1 870 104 451**	**1 838 070 584**	**-32 033 867**

**Tabela nie uwzględnia informacji dotyczących DTP Sp. z o.o. w upadłości*

BIEŻĄCY NADZÓR NAD SPÓŁKAMI Z UDZIAŁEM GMINY WROCŁAW

W ramach bieżącego nadzoru nad spółkami z udziałem gminy Wrocław do zadań Biura Nadzoru Właścicielskiego w roku 2025 należało m. in.:

1. współpraca z zarządami w zakresie bieżącej działalności spółek;

2. współpraca z radami nadzorczymi w zakresie działalności tego organu w spółkach, w tym m.in. dokonywanie zmian osobowych w składach rad nadzorczych;
3. prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem praw i obowiązków z tytułu posiadanych przez Miasto akcji oraz udziałów w spółkach prawa handlowego;
4. monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek poprzez m.in. analizy sprawozdań finansowych, planów finansowych i działalności;
5. przeprowadzanie procedury wnoszenia na kapitał zakładowy spółek wkładów pieniężnych, niepieniężnych oraz dopłat;
6. przygotowywanie i/lub opiniowanie procedur zmian własnościowych w spółkach dotyczących utworzenia, likwidacji oraz przekształcenia spółek.

W wyniku powyższych prac w roku 2025 opracowano 58 projektów zarządzeń Prezydenta Wrocławia.

Tabela nr 6: Spis uchwał Rady Miejskiej Wrocławia, których projekt opracowało BNW

Lp.	**Nr uchwały**	**Data podjęcia**	**Przedmiot uchwały**
1.	XVII/333/25	25 kwietnia 2025 r.	uchylająca uchwałę nr VI/95/24 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zgody na zbycie akcji spółki działającej pod firmą: Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu w związku z częściową prywatyzacją Spółki
2.	XVII/334/25	25 kwietnia 2025 r.	w sprawie ustalenia kierunków działania Prezydenta Wrocławia w zakresie prywatyzacji spółki Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” Spółka Akcyjna

Gmina Wrocław zwiększyła swoje zaangażowanie kapitałowe w spółkach prawa handlowego. W 2025 roku dokonano podwyższenia kapitałów zakładowych spółek na łączną kwotę **155.831.032 zł**, z czego **125.542.432 zł** pokryto gotówką, a **30.288.600 zł** aportem.

W roku 2025 odbyły się zgodnie ze zwołaniami Zarządów Spółek - Zwyczajne i Nadzwyczajne Zgromadzenia Wspólników w przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz Zwyczajne i Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy
w spółkach akcyjnych, na których Prezydent Wrocławia pełnił funkcję zgromadzenia wspólników/walnego zgromadzenia w jednoosobowych spółkach gminy Wrocław oraz funkcję wspólnika/akcjonariusza w pozostałych spółkach z udziałem Miasta.
W roku 2025 odbyło się:
- 17 Zwyczajnych Zgromadzeń Wspólników/Zwyczajnych Walnych Zgromadzeń, oraz
- 84 Nadzwyczajnych Zgromadzeń Wspólników/Nadzwyczajnych Walnych Zgromadzeń spółek z udziałem gminy Wrocław.

DO NAJWAŻNIEJSZYCH ZADAŃ I PROJEKTÓW W PRACACH BIURA NADZORU WŁAŚCICIELSKIEGO, W ROKU 2025 NALEŻY ZALICZYĆ M.IN.:

- **Sporządzenie „Raportu z działalności Spółek za rok 2024".**

Celem raportu było dostarczenie bieżących informacji o charakterze zarządczym. Raport zawiera zdarzenia istotnie wpływające na działalność spółek, które nastąpiły w roku obrotowym, wpisywanie się celów i działań spółek w realizację strategii miasta, opis sytuacji finansowo-ekonomicznej, opis kluczowych niefinansowych wskaźników efektywności, opis biznesowego modelu charakterystycznego dla konkretnych spółek oraz najważniejsze podejmowane przez spółki przedsięwzięcia a także ich osiągnięcia. Kontynuowano opis tendencji, zawartych w raporcie z działalności Spółek w latach 2018-2023, które wpływały na wyniki, zaangażowanie i osiągnięcia każdej spółki. Dla pełnego obrazu dokument został uzupełniony o kluczowe informacje prawne mające wpływ na prowadzenie działalności przez podmioty, w których prawa własności należą do jednostek samorządowych.

- **Przystąpienie do procesu prywatyzacji spółki Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław" S.A.**

W dniu 25 kwietnia 2025 r. Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę nr XVII/334/25 w sprawie ustalenia kierunków działania Prezydenta Wrocławia w zakresie prywatyzacji spółki Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna. Rezultatem wystosowania ogłoszenia w sprawie zaproszenia do

negocjacji w przedmiocie częściowej prywatyzacji Spółki było zgłoszenie się trzech potencjalnych nabywców. Spośród nich zespół prywatyzacyjny zarekomendował kontynuowanie negocjacji w przedmiocie zbycia części akcji z Mariuszem Iwańskim. Po wielomiesięcznych, zaawansowanych negocjacjach zespół prywatyzacyjny zakończył proces prywatyzacyjny negatywną rekomendacją dla złożonej oferty w szczególności z uwagi na brak wykazania przez potencjalnego kontrahenta odpowiednich zabezpieczeń finansowych.

- **Ogłoszenie upadłości spółki Data Techno Park Sp. z o.o.**

Dnia 1 kwietnia 2025 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej, VIII Wydział Gospodarczy dla Spraw Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych postanowieniem o sygn. akt: WR1F/GU/638/2023 ogłosił upadłość spółki Data Techno Park Sp. z o.o.

KONTROLE PRZEPROWADZONE W ROKU 2025

Kontrola NIK

W grudniu 2024 roku Najwyższa Izba Kontroli rozpoczęła w Urzędzie Miejskim Wrocławia kontrolę doraźną o sygnaturze I/24/003/LWR „**Finansowanie i wspieranie przez Gminę Wrocław działalności Wrocławskiego Klubu Sportowego „Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna"**. Realizujący ją kontrolerzy Delegatury we Wrocławiu objęli badaniami kontrolnymi dwa obszary:

1) Finansowanie i wspieranie działalności Wrocławskiego Klubu Sportowego „Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna.
2) Działania związane ze zbyciem akcji Wrocławskiego Klubu Sportowego „Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna.

Do dnia 31 grudnia 2025 r. kontrola nie zakończyła się.

DEPARTAMENT FINANSÓW PUBLICZNYCH

WYDZIAŁ FINANSOWY

W Wydziale Finansowym, w roku 2025, zrealizowano następujące zadania:

- opracowano projekt budżetu Miasta na 2026 rok wraz z uzasadnieniem oraz Uchwałę w sprawie budżetu Miasta na 2026 rok,
- opracowano projekt oraz Uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2026-2046 wraz z wykazem wieloletnich przedsięwzięć,
- opracowano 9 projektów zmian budżetu Miasta na 2025 rok oraz 9 projektów zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2025-2046 wraz z wykazem wieloletnich przedsięwzięć,
- opracowano Zarządzenie Prezydenta w sprawie opracowania planu finansowego Miasta na 2025 r.,
- opracowano 62 Zarządzenia Prezydenta zmieniających plan dochodów i wydatków budżetu Miasta na 2025 rok,
- opracowano 62 Zarządzenia Prezydenta zmieniające plan finansowy Miasta na 2025 rok,
- opracowano Zarządzenie Prezydenta w sprawie przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych Miasta Wrocławia do zaciągania zobowiązań,
- wprowadzono zmiany wynikające ze zmian uchwały w sprawie budżetu Miasta oraz zmian planu finansowego Miasta na 2025 rok do systemu SAP i Bestia oraz zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2025-2046 do programu Bestia,
- opracowano Zarządzenie w sprawie procedury składania wniosków o uruchomienie rezerwy celowej zaplanowanej w budżecie Miasta na 2025 rok na zadania remontowe,
- opracowano Zarządzenie Prezydenta w sprawie opracowania przez miejskie jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego oraz jednostki miejskiej administracji zespolonej materiałów planistycznych do projektu budżetu Miasta na 2026 rok oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta,
- opracowano limity wydatków bieżących na 2026 rok dla poszczególnych dysponentów,

- przygotowano stanowisko Prezydenta Wrocławia w sprawie wniosków zgłoszonych przez Kluby, Komisje i Radnych Rady Miejskiej Wrocławia do projektu budżetu Miasta na 2026 rok,
- prowadzono rejestr rozdysponowania rezerw budżetowych,
- sporządzano do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego wnioski o przekazanie środków finansowych z Funduszu Pomocy, informacje o stanie środków na rachunku bankowym (w tym odsetek) oraz sprawozdania z realizacji wydatków finansowanych z Funduszu Pomocy,
- analizowano zmiany poziomu dochodów, wydatków, przychodów, rozchodów i zadłużenia wynikające z planu oraz wykonania budżetu Miasta,
- przeprowadzono konkurs na refinansowanie istniejących zobowiązań z tytułu kredytów zaciągniętych przez Gminę Wrocław w latach 2019-2023 - podpisano 2 umowy pożyczki,
- przeprowadzono konkurs na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Miasta Wrocław w roku 2025 oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek - podpisano 9 umów pożyczek,
- przygotowano oraz wprowadzono w życie Porozumienie z Krajową Administracją Skarbową dotyczące korzystania w Urzędach Skarbowych we Wrocławiu z Zestawów POS celem realizacji wpłat opłaty skarbowej w US,
- prowadzono prace przygotowawcze do wdrożenia nowego finansowo-księgowego dla Miasta.

Współpracowano z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta i spółkami z udziałem Miasta Wrocławia oraz innymi podmiotami zewnętrznymi w zakresie:

- opracowywania budżetu Miasta i Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na rok 2026 oraz zmian budżetu Miasta i Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na rok 2025,
- przygotowania stanowiska Prezydenta w sprawie złożonych przez Radnych wniosków do projektu budżetu Miasta na 2026 rok oraz informacji o istotnych zmianach wprowadzonych autopoprawką do projektu budżetu,
- obsługi środków z Funduszu Pomocy,

- uzyskiwania informacji o realizacji zadań inwestycyjnych w ramach Projektów sfinansowanych z EBI,
- udzielania odpowiedzi na zapytania kontrolerów Najwyższej Izby Kontroli i Regionalnej Izby Obrachunkowej,
- zajęcia egzekucyjnego.

Opracowano następujące raporty, sprawozdania, analizy, opinie:

- sporządzono 102 sprawozdania budżetowe i statystyczne oraz inne informacje, z czego 90 przekazano m.in. do Regionalnej Izby Obrachunkowej, Ministerstwa Finansów, Najwyższej Izby Kontroli, Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Krajowego Biura Wyborczego oraz Głównego Urzędu Statystycznego,
- opracowano sprawozdanie roczne za 2024 r. z wykonania budżetu Miasta Wrocławia,
- opracowano sprawozdanie roczne za 2024 r. z wykonania planu finansowego samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i samorządowych instytucji kultury Miasta Wrocławia,
- przygotowano materiały i analizy na potrzeby Unii Metropolii Polskich,
- sporządzono miesięczne informacje z wykonania planu dochodów i wydatków, w tym wydatków majątkowych Miasta,
- przygotowanie Sprawozdania z realizacji zadań w Wydziale Finansowym za rok 2024, Sprawozdania z realizacji zadań w Departamencie Finansów Publicznych za rok 2024 oraz Raportu o stanie Miasta Wrocławia za rok 2024 w zakresie części finansowej,
- przygotowano analizy, raporty i prezentacje dotyczące budżetu Wrocławia oraz innym miast Unii Metropolii Polskich na potrzeby Skarbnika Miasta,
- Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2026 (w części dotyczącej finansów),
- raporty z zakończenia i postępu realizacji projektów finansowanych ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego,
- roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach, które zostały udzielone z wyłączeniem obowiązku stosowania ustawy PZP,
- zaksięgowano 146124 dokumentów,
- sporządzono 91 sprawozdań,
- sporządzono sprawozdanie finansowe za rok 2024.

WYDZIAŁ KSIĘGOWOŚCI

W Wydziale Księgowości, w roku 2025, zrealizowano następujące zadania:

z zakresu księgowości:

- zaksięgowano 2 701 006 dokumentów księgowych,
- przyjęto 2 740 dokumenty (umowy, formularze, aneksy itp.),
- prowadzono księgowość Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- współpracowano z biegłymi rewidentami przy badaniu sprawozdania finansowego Miasta Wrocławia za 2024 r.,
- współpracowano z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta, spółkami z udziałem Miasta Wrocławia, samorządowymi instytucjami kultury i samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej przy opracowywaniu sprawozdania z wykonania budżetu Miasta oraz sprawozdania finansowego za 2024 rok,
- prowadzono prace przygotowawcze do wdrożenia nowego ERP dla Miasta,
- wdrożono nową funkcjonalność w systemie KSAT 2000i polegającej na automatycznym zaczytywaniu wyciągów bankowych oraz automatycznej wysyłce przelewów do systemu bankowego,
- prowadzono realizację inwestycji współfinansowanych z środków UE,
- prowadzono obsługę kontroli prowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową,
- sporządzono 12 scentralizowanych deklaracji i korekt deklaracji VAT-UE oraz 9 scentralizowanych korekt deklaracji VAT-7,
- sporządzono 12 centralnych plików JPK_VAT oraz 55 korekt plików JPK_VAT, w związku z centralizacją podatku VAT,
- przygotowano korektę roczną podatku VAT,
- sporządzono 7 aktualizacji NIP-2 w zakresie otwarcia i zamknięcia rachunków bankowych oraz zmian miejsc prowadzenia działalności gospodarczej Gminy Wrocław i jej jednostek organizacyjnych,
- prowadzono Centralny Rejestr Zobowiązań oraz zweryfikowano 9 620 dokumenty stanowiące postawę zobowiązań pieniężnych zaciąganych przez Miasto,
- zweryfikowano 281 projektów umów zawieranych w trybie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych,

- skoordynowano obieg 883 informacji dotyczących zajęć wierzytelności, w ramach których jako dłużnik wskazany był Urząd Miejski Wrocławia/Gmina Wrocław.

z zakresu sprawozdawczości:

- sporządzono 365 jednostkowych sprawozdań budżetowych i statystycznych z Urzędu,
- sporządzono sprawozdanie finansowe Miasta Wrocławia za 2024 r. obejmujące bilans z wykonania budżetu, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w funduszu oraz informację dodatkową,
- sporządzono bilans skonsolidowany Miasta Wrocławia za 2024 r.,
- sporządzono roczne sprawozdanie dotyczące statystyki Gminy w zakresie środków trwałych.

WYDZIAŁ PODATKÓW I OPŁAT

W 2025 r. w Wydziale Podatków i Opłat realizowano zadania z zakresu wymiaru, kontroli oraz prowadzenia ewidencji księgowej podatków i opłat lokalnych, podatku rolnego, leśnego i opłaty skarbowej. Ponadto realizowano zadania z zakresu wymiaru, kontroli oraz prowadzenia ewidencji księgowej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej oraz wpływów z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (zwrot kosztów oczyszczania pasa drogowego ze środków uzyskanych z ubezpieczeń sprawców kolizji drogowych).
Celem realizacji zadań komórki organizacyjnej jest skuteczny i efektywny wymiar podatków i opłat oraz uzyskanie wysokich wskaźników wykonania dochodów.

W Wydziale Podatków i Opłat realizowano zadania wynikające z pełnienia przez Prezydenta Miasta roli organu podatkowego w zakresie należności stanowiących wpływy z następujących podatków i opłat:

1. podatku od nieruchomości,
2. podatku od środków transportowych,
3. podatku rolnego,
4. podatku leśnego,
5. opłaty skarbowej,
6. z tytułu odsetek od powyższych zaległości,
7. opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
8. opłaty z tyt. zmniejszenia naturalnej retencji terenowej.

Ponadto realizowano dochody z tytułu:

1. kar i odszkodowań wynikających z umów (zwrot kosztów oczyszczania pasa drogowego ze środków uzyskanych z ubezpieczeń sprawców kolizji drogowych),
2. sprzedaży kompostu.

W uchwale budżetowej Miasta Wrocławia na 2025 rok z tytułu podatków i opłat zaplanowano wpływy w wysokości 1 202 445 240,00 zł, z czego zrealizowano dochody w wysokości 1 208 945 148,80 zł, co stanowi 100,54% planu rocznego.

REALIZACJA DOCHODÓW WŁASNYCH GMINY W ZAKRESIE PODATKÓW I OPŁAT W 2025 ROKU

W celu realizacji zaplanowanych w 2025 roku dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych podjęto następujące działania:

- obsłudze i ewidencji podlegało **366 736** podatników,
- w Centrum Obsługi Podatnika obsłużono **128 557** klientów/podatników,
- wydano **329 973** decyzje podatkowe,
- wydano **10 445** postanowień i innych aktów prawnych,
- przyjęto łącznie **69 883** deklaracje i informacje podatkowe,
- wysłano **15 223** wezwania do złożenia deklaracji podatkowych i innych dokumentów wymaganych przepisami prawa,
- wydano **545** zaświadczeń o udzielonej pomocy de minimis.

Tabela porównawcza wykonanych czynności w latach 2021 - 2025

Czynność	**2021 r.**	**2022 r.**	**2023 r.**	**2024 r.**	**2025 r.**
Ilość wydanych decyzji podatkowych	292 925	295 581	304 806	313 761	329 973
Ilość wydanych postanowień i innych aktów prawnych	6 862	11 101	11 868	9 543	10 445
Ilość wysłanych wezwań do złożenia deklaracji, IN i inne oraz zawiadomień, pism o przejęciu opłat	17 216	16 597	61 253	10 768	15 223
Ilość wydanych zaświadczeń o udzielonej pomocy de minimis	422	742	913	750	545
Ilość obsłużonych klientów w Centrum Obsługi Podatnika	71 127	120 936	78 201	131 542	128 557

Wykonanie dochodów z tytułu podatków i opłat w odniesieniu do założonego planu na 2025 rok z wyszczególnieniem źródeł dochodów przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	**Plan na 2025 r. (w zł)**	**Wykonanie 2025 r. (w zł)**	**Procentowe wyk. planu (3:2)**
1	**2**	**3**	**4**
podatek od nieruchomości	692 000 000	693 267 271,09	100,18%
podatek od środków transportowych	16 900 000	15 400 897,79	91,13%
podatek rolny	1 740 000	1 624 603,25	93,37%
podatek leśny	151 400	128 760,96	85,05%
opłata skarbowa	35 500 000	39 161 920,12	110,32%
odsetki powyższych należności	2 234 600	2 800 878,21	125,34 %
opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	452 902 879	455 520 251,96	100,58%
opłata z tytułu zmniejszenia naturalnej retencji terenowej	11 001	11 070,79	100,63%
Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (zwrot kosztów oczyszczania pasa drogowego ze środków uzyskanych z ubezpieczeń sprawców kolizji drogowych)	10 000	59 893,40	598,93%

Wyszczególnienie	Plan na 2025 r. (w zł)	Wykonanie 2025 r. (w zł)	Procentowe wyk. planu (3:2)
odpady ulegające biodegradacji	995 360	969 601,23	97,41%
RAZEM	**1 202 445 240**	**1 208 945 148,80**	**100,54**

W 2025 wydano **329 973** decyzje podatkowe, z których do Samorządowego Kolegium Odwoławczego zaskarżonych zostało **155**, co stanowi **0,05%** wszystkich wydanych decyzji.

Podejmowane czynności w zakresie weryfikacji opodatkowania nieruchomości, prawidłowości stawek podatkowych oraz ich intensyfikacja przyczynia się do stałego wzrostu dochodów z tytułu podatku od nieruchomości. Podjęte działania w 2025 roku skutkowały przeprowadzeniem z urzędu blisko 5000 postępowań podatkowych skutkujących przypisem podatku od nieruchomości od osób fizycznych za lata ubiegłe w wysokości ponad 3 600 000,00 zł. W 2025 roku wydano ponad 16 000 decyzji w sprawie wymiaru podatku za lata ubiegłe tj. 2019-2024 oraz ponad 293 000 decyzji wymiarowych za 2025 rok na łączną kwotę 103 500 000,00 zł.

W celu optymalizacji procesu rejestracji zawiadomień o zmianie w ewidencji gruntów utrzymywano w działaniu oprogramowanie do robotyzacji UiPath, dzięki któremu zadania związane z ujawnianiem zmian realizowane są bardziej efektywnie i eliminują ryzyko wystąpienia błędów spowodowanych czynnikiem ludzkim. Robotyzacja optymalizuje i wspomaga proces pod kątem czasu, miejsca i zużycia zasobów.

Automatyzacja czasochłonnych i powtarzalnych procesów realizowanych w WPO wpływa korzystnie na jakość i szybkość obsługi klienta.

W roku 2025 odnotowany został wzrost klientów/podatników obsłużonych bezpośrednio w Centrum Obsługi Podatnika, potwierdzających profile zaufane, szczególnie obywateli Ukrainy.

Widoczna jest rosnąca tendencja w ilości spraw załatwianych drogą elektroniczną, za pośrednictwem PLIP2, aplikacji „Przyjazne deklaracje" oraz kreatora deklaracji OWG. Systemy te ułatwiają wypełnienie oraz złożenie deklaracji i informacji w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego,

podatku leśnego, podatku od środków transportowych oraz opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
W 2025 r. wydano upoważnienia do przeprowadzenia kontroli podatkowych 32 nieruchomości oraz 33 zawiadomienia o zamiarze przeprowadzenia kontroli podatkowej. Ponadto przeprowadzono czynności sprawdzające w ramach, których sporządzono 982 wezwania dot. niedopełnienia obowiązku złożenia deklaracji podatkowych lub nieprawidłowego opodatkowania nieruchomości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Przeprowadzono 4 kontrole podatkowe.
Wydział realizując politykę wsparcia przedsiębiorców w ramach m.in. programów pomocowych wydał 545 zaświadczeń o udzielonej pomocy de minimis, które potwierdzają udzielenie zwolnień od podatku m.in. na podstawie uchwał Rady Miejskiej Wrocławia.
W roku 2025 r. nadal prowadzono systematyczne działania zmierzające do uszczelnienia systemu poboru opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi we Wrocławiu, zarówno w zabudowie wielolokalowej jak i jednorodzinnej. W celu optymalizacji systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Wrocław wykorzystywano narzędzia jakie dają obowiązujące przepisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zwłaszcza wynikające z art. 6 o ust. 1 i 1a ustawy, tj. porównanie z danymi pozyskanymi z MPWiK i innych rejestrów prowadzonych przez Urząd Miejski Wrocławia np. ewidencja ludności, dane dot. miejsca zamieszkania dzieci uczęszczających do placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę. Stale prowadzone są również czynności sprawdzające i monitorowana jest liczba urodzeń dzieci w Gminie Wrocław. Prowadzono także szereg postępowań dotyczących selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, co jest szczególnie istotne w związku z obowiązkiem Gminy osiągania wskazanych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów. Duża część decyzji wydanych w tej sprawie wobec właścicieli nieruchomości wielolokalowych (Wspólnoty Mieszkaniowe, Spółdzielnie) była zaskarżana do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.
Prowadzony jest również monitoring działalności w zakresie najmu krótko i długoterminowego w związku ze zwiększającą się liczbą osób przebywających w mieście np. studentów, obcokrajowców, pracowników.

Dzięki ww. działaniom stale zwiększa się ilość osób objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi.
Wśród mieszkańców Miasta podejmowane są działania mające na celu podnoszenie świadomości oraz szeroko pojęta edukacja ekologiczna, w szczególności dotycząca metod prawidłowej selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.
Od początku 2025r. wpłynęło i zostało zaewidencjonowanych ok. 32 tys. deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanych przez właścicieli nieruchomości.

WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA FUNDUSZAMI

POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH DLA PROJEKTÓW INFRASTRUKTURALNYCH I SPOŁECZNYCH

W roku 2025 złożono wnioski o dofinansowanie dla **74** projektów oraz podpisano **73** umowy o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania ponad **566 309 654 zł**. Monitorowano realizację pod kątem zapisów umów o dofinansowanie łącznie **249** projekty, dla których podpisano umowy o dofinansowanie w roku 2024 i w latach wcześniejszych.

W zakresie projektów infrastrukturalnych podobnie jak w latach poprzednich w roku 2024 monitorowano europejskie i krajowe źródła finansowania wspierające inwestycje Miasta w obszarach infrastruktury drogowej, infrastruktury edukacyjnej, cyfryzacji, rewitalizacji, infrastruktury społecznej, termomodernizacji, transportu zeroemisyjnego oraz niskoemisyjnego a także zieleni oraz ochrony bioróżnorodności. W zakresie projektów społecznych monitorowano takie obszary jak edukacja, włączenie społeczne, rynek pracy czy ochrona środowiska a także polityka żywnościowa. Elementem który wielokrotnie pojawiał się w dokumentacjach konkursowych czy dokumentach programowych to szeroko rozumiane kwestie środowiskowe, począwszy od edukacji ekologicznej, poprzez inwentaryzację zasobów zielonych, aż do transportu niskoemisyjnego.

W trakcie roku 2025 koordynowano prace jednostek i wydziałów w celu wypracowania spójnych koncepcji odpowiadających na bieżące potrzeby mieszkańców Miasta.

Rok 2025 to kolejne nabory uruchamiane w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, Instrumentu pożyczkowego Zielonej Transformacji Miast oraz regionalnego programu operacyjnego: Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, w których to programach Wrocław złożył wnioski o dofinansowanie realizowanych zadań. W tym czasie prowadzono także analizy powstających dokumentów programowych dla nowego obszaru jakim jest obronność w celu jak najlepszego ustalenia priorytetów budżetowych w kontekście przyszłych możliwości pozyskania dofinansowania. Na przestrzeni roku WZF wielokrotnie brał udział w działaniach takich podmiotów jak Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, Związek Miast Polskich czy Unia Metropolii Polskich poprzez opiniowanie dokumentów, wyrażenie opinii czy też

zajmowanie stanowiska. Brano też udział w licznych webinariach, wysłuchaniach, konsultacjach społecznych oraz pracach grup roboczych, zgłaszając uwagi z Wydziału Zarządzania Funduszami oraz Gminy Wrocław. W odniesieniu do niektórych Programów Operacyjnych pracownicy Wydziału zostali także członkami Komitetu Monitorującego oraz Komitetu Konsultacyjnego.

PROGRAMY MONITOROWANE W 2025 ROKU

1. AMIF
2. Citizens, Equality, Rights and Values (CERV)
3. Climate KIC
4. Connecting Europe Facility (CEF)
5. Digital Europe
6. Driving Urban Transitions
7. ELENA
8. ERA-NET Cofund
9. Erasmus +
10. EU4Health
11. European Urban Initiative
12. Fundusz Azylu, Migracji i Integracji
13. Fundusz Bezpieczeństwa i Obronności
14. Fundusz Dopłat
15. Fundusz Wyszehradzki
16. Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027
17. Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027
18. Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027
19. Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027
20. Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027
21. Fundusze Norweskie i EOG
22. Gospostrateg
23. Horyzont Europa
24. Interreg Europa
25. Interreg Europa Środkowa
26. Interreg Region Morza Bałtyckiego
27. Krajowy Plan Odbudowy
28. Krajowy Plan Odbudowy - Instrument Zielonej Transformacji Miast
29. Kreatywna Europa
30. LIFE
31. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
32. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
33. Programy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
34. Programy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
35. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020

36. Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
37. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
38. Rządowy Program Odbudowy Zabytków
39. URBACT

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE MONITOROWANE W 2025 ROKU

W 2025 roku złożono wnioski o dofinansowanie **19** projektów na łączną kwotę dofinansowania **99 344 816 zł.** W tym samym okresie podpisano umowy o dofinansowanie dla 27 projektów na łączną kwotę dofinansowania **522 849 546 zł.** Nadzorowano realizację łącznie **94** projekty pod kątem wypełniania zapisów umów o dofinansowanie (w tym projektów w okresie trwałości oraz projektów wobec których wszczynano kontrole). W roku 2025, podobnie jak w latach poprzednich, monitorowano projekty, które przeszły w tzw. okres trwałości. Zgodnie z umowami o dofinansowanie, trwałość projektów analizowana jest przez 5 lat od dnia od dnia dokonania płatności końcowej na rzecz Beneficjenta. Nieutrzymanie projektu w trwałości wiąże się z koniecznością zwrotu dofinansowania. Prace w okresie trwałości polegają m.in. na przedkładaniu dokumentów do Instytucji wymaganych umową o dofinansowanie, jak np. Oświadczeń o kwalifikowalności podatku VAT, informacji o generowaniu/niegenerowaniu dochodu, monitorowaniu rzeczowego zakresu projektu przeprowadzaniu analiz dotyczących możliwych do dokonania zmian, jak również informowaniu Instytucji o wszelkich modyfikacjach w projekcie.

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE MONITOROWANE W 2025 ROKU, KTÓRYCH BENEFICJENTEM JEST GMINA WROCŁAW

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
1	Aktywnie Bezpiecznie do Celu we Wrocławiu – wyznaczenie oraz zabezpieczenie przejść dla pieszych i przejazdów rowerowych oraz doposażenie szkół w zakresie edukacji bezpieczeństwa ruchu drogowego	2014-2023	538 098,96	457 384,11	POIiŚ 2014-2020	Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego
2	Poprawa bezpieczeństwa pieszych we Wrocławiu – wyznaczenie oraz zabezpieczenie przejść dla pieszych i przejazdów rowerowych oraz doposażenie szkół w zakresie edukacji bezpieczeństwa ruchu drogowego	2014-2023	485 131,27	412 361,57	POIiŚ 2014-2020	Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego
3	Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94	2015-2023	382 413 434,85	233 275 064,03	POIiŚ 2014-2020	Drogi
4	Przebudowa ul. Buforowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu - etap I	2016-2020	89 651 927,06	59 170 871,72	RPO WD 2014-2020	Drogi
5	Przebudowa ulic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 342 we Wrocławiu	2019-2022	69 336 951,96	19 924 416,77	RPO WD 2014-2020	Drogi
6	Przebudowa ulic Bardzkiej oraz Buforowej i rozbudowa ul. Kajdasza polegająca na budowie trasy komunikacji zbiorowej na Jagodno we Wrocławiu	2023-2026	70 000 000,00	65 000 000,00	Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych	Drogi
7	Przebudowa ul. Wilkszyńskiej i ul. Marco Polo oraz budowa drogi zbiorczej od ul. Kupieckiej do ul. Jutrzenki (ETAP I) we Wrocławiu	2022-2025	27 450 000,00	54 900 000,00	Rządowy Fundusz Rozbudowy Dróg	Drogi
8	Przebudowa budynku przy ul. Zwycięskiej we Wrocławiu na potrzeby Przedszkola nr 23	2016-2020	5 830 563,64	2 453 380,36	RPO WD 2014-2020	Edukacja

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
	(stara nazwa z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym nr 17)					
9	Wyposażenie wrocławskich szkół w pracownie przedmiotowe	2016-2018	3 476 841,92	1 910 524,64	RPO WD 2014-2020	Edukacja
10	Budowa hali pod samochód ciężarowy na potrzeby kształcenia praktycznego w Zespole Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej nr 105 we Wrocławiu	2017-2019	2 675 611,73	1 799 774,04	RPO WD 2014-2020	Edukacja
11	Poprawa warunków kształcenia w wybranych wrocławskich szkołach ponadpodstawowych	2020-2021	2 993 087,34	2 532 884,97	RPO WD 2014-2020	Edukacja
12	Inwestycje w edukację ponadpodstawową w wybranych placówkach na terenie Wrocławia	2019-2021	3 239 608,49	2 485 186,00	RPO WD 2014-2020	Edukacja
13	Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie automatyki przemysłowej przy Lotniczych Zakładach Naukowych we Wrocławiu	2022-2026	19 113 579,00	16 000 000,00	Krajowy Plan Odbudowy	Edukacja
14	Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności (BCU) w dziedzinie elektryki przy Centrum Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu	2023-2026	14 665 752,92	12 373 486,34	Krajowy Plan Odbudowy	Edukacja
15	Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie elektromobilności przemysłowej przy Zespole Szkól nr 2 we Wrocławiu	2024-2026	18 068 277,10	15 351 646,47	Krajowy Plan Odbudowy	Edukacja
16	Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie Florystyki przy Zespole Szkół nr 3 we Wrocławiu	2025-2026	10 398 611,10	8 454 155,40	Krajowy Plan Odbudowy	Edukacja
17	Budowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul.	2023-2025	93 000 000,00	30 000 000,00	Polski Ład Program	Edukacja

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
	Zwycięskiej we Wrocławiu wraz z infrastrukturą towarzyszącą				Inwestycji Strategicznych	
18	Budowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Asfaltowej 6 we Wrocławiu	2022-2023	30 356 310,86	12 486 809,24	POIiŚ 2014-2020	Edukacja
19	Budujemy klimat! – infrastruktura i edukacja na rzecz adaptacji klimatycznej wrocławskich szkół	2024-2027	3 160 573,66	2 519 293,26	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027	Edukacja
20	e-Usługi oparte na systemie informacji przestrzennej pasa drogowego we Wrocławiu (e-ZDiUM)	2023-2025	7 000 000,00	3 500 000,00	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Informatyka
21	Modernizacja Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia	2023-2025	4 661 500,00	3 262 000,00	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Informatyka
22	Cyberbezpieczny Wrocław	2024-2026	1 160 813,00	850 000,00	Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027	Informatyka
23	System wspierający windykacje w Gminie Wrocław	2016-2018	935 596,29	719 915,54	RPO WD 2014-2020	Informatyka
24	Podniesienie dostępności e-usług danych przestrzennych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego we Wrocławiu	2019-2021	3 467 451,50	2 947 333,78	RPO WD 2014-2020	Informatyka
25	Zdalna Szkoła - wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego	2020	99 999,90	99 999,90	PO PC 2014-2020	Informatyka
26	Zdalna Szkoła+ w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej	2020	165 000,00	165 000,00	PO PC 2014-2020	Informatyka
27	Budowa systemu do zarządzania zasobem zieleni miejskiej we Wrocławiu: e-platforma Zieleń we Wrocławiu - etap 1	2020-2022	3 379 996,35	2 307 204,79	RPO WD 2014-2020	Informatyka

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
28	System transformacji cyfrowej i procesowej w Departamencie Strategii i Rozwoju Miasta Urzędu Miejskiego Wrocławia	2020-2023	7 976 031,92	6 778 581,63	RPO WD 2014-2020	Informatyka
29	Zintegrowany System Kolejkowy do obsługi klientów Miasta Wrocławia	2020	484 189,50	305 137,24	RPO WD 2014-2020	Informatyka
30	Zintegrowany system do obsługi gospodarki odpadami komunalnymi we Wrocławiu	2020-2022	704 175,00	596 457,75	RPO WD 2014-2020	Informatyka
31	Konkurs Grantowy Cyfrowa Gmina - Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym –„Granty PPGR"	2022-2023	1 007 866,92	1 007 866,92	PO PC 2014-2020	Informatyka
32	Konkurs Grantowy "Cyfrowa Gmina"	2022	98 051,60	98 051,60	PO PC 2014-2020	Informatyka
33	Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomaganych we Wrocławiu	2017-2019	557 096,46	448 477,99	RPO WD 2014-2020	Infrastruktura społeczna
34	Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomaganych we Wrocławiu	2017-2019	679 486,66	539 969,26	RPO WD 2014-2020	Infrastruktura społeczna
35	Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu	2017-2019	12 254 832,04	8 811 367,31	RPO WD 2014-2020	Infrastruktura społeczna
36	Utworzenie dziennych domów pomocy przy ulicach Semaforowej 5 oraz Karmelkowej 25 we Wrocławiu	2017-2019	6 175 486,11	3 540 359,51	RPO WD 2014-2020	Infrastruktura społeczna
37	Ruska 46 abc - przestrzeń dla kultury	2014-2020	17 554 808,73	8 613 226,21	POIiŚ 2014-2020	Kultura
38	Zagospodarowanie wnętrz podwórzowych w obrębie ulic: Kniaziewicza, Dąbrowskiego, Komuny Paryskiej, Pułaskiego oraz Świstackiego,	2018-2019	2 372 066,45	2 064 090,77	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
	Więckowskiego, Kościuszki, Brzeskiej we Wrocławiu					
39	Zagospodarowanie wnętrz podwórzowych w obrębie ulic: Pułaskiego, Kościuszki, Prądzyńskiego oraz Traugutta, Komuny Paryskiej, Prądzyńskiego we Wrocławiu.	2018-2019	3 056 515,13	2 826 941,15	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
40	Zagospodarowanie wnętrz podwórzowych w obrębie ulic Łokietka, pl. św.Macieja, Pobożnego, Niemcewicza, Jedności Narodowej, Drobnera we Wrocławiu	2017-2019	4 462 802,35	3 651 636,43	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
41	Utworzenie wielofunkcyjnych miejsc aktywności społeczności lokalnej na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu.	2018-2019	6 550 744,37	4 184 513,33	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
42	Program udostępniania lokali gminnych na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu	2019	2 114 944,63	1 168 693,90	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
43	Program zagospodarowania terenów nabrzeży rzeki Oławy we Wrocławiu	2018-2019	9 552 180,27	6 489 196,00	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
44	Wykonanie prac remontowych wybranych nieruchomości przy ul. Komuny Paryskiej, T.Kościuszki, I. Prądzyńskiego we Wrocławiu	2018-2022	5 554 389,57	4 252 121,34	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
45	Wykonanie prac remontowych i termomodernizacyjnych nieruchomości przy ul. Mierniczej 10, 18, 24 we Wrocławiu	2018-2020	9 749 805,35	4 991 048,93	RPO WD 2014-2020	Rewitalizacja
46	Wsparcie zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zielono-niebieskiej infrastruktury we Wrocławiu	2022-2026	37 127 430,49	23 557 696,06	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027	Środowisko
47	Ograniczenie emisji kominowej w zasobie mieszkaniowym Gminy Wrocław poprzez	2018-2021	6 859 590,77	5 652 099,29	RPO WD 2014-2020	Środowisko

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
	likwidację węglowych źródeł ciepła					
48	Ograniczenie emisji kominowej w zasobie mieszkaniowym Gminy Wrocław poprzez likwidację węglowych źródeł ciepła – Etap 2	2020-2022	16 789 756,53	10 554 123,99	RPO WD 2014-2020	Środowisko
49	Ograniczenie emisji kominowej w zasobie mieszkaniowym Gminy Wrocław poprzez likwidację węglowych źródeł ciepła – Etap 3	2020-2022	15 350 748,79	11 305 342,31	RPO WD 2014-2020	Środowisko
50	Kompleksowa modernizacja budynku użyteczności publicznej zlokalizowanego przy ul. Hubskiej 8-16 we Wrocławiu	2017-2019	15 170 563,89	8 935 838,81	RPO WD 2014-2020	Termomodernizacja
51	Termomodernizacja obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 7, Gimnazjum r 14, Szkoła Podstawowa nr 82 we Wrocławiu	2016-2017	5 616 749,83	4 464 490,60	RPO WD 2014-2020	Termomodernizacja
52	Termomodernizacja obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 3, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 (SP 24), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 we Wrocławiu	2016-2018	13 340 253,84	5 229 787,20	RPO WD 2014-2020	Termomodernizacja
53	Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Wyszyńskiego i ul. Kurkowej we Wrocławiu	2016-2018	13 333 376,64	6 567 614,48	RPO WD 2014-2020	Termomodernizacja
54	Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S.Chudoby i ul. I. Prądzyńskiego we Wrocławiu	2016-2018	8 458 066,60	6 756 278,75	RPO WD 2014-2020	Termomodernizacja
55	Modernizacja energetyczna wybranych zabytkowych budynków oświatowych w Gminie Wrocław	2024-2025	12 297 159,15	7 115 091,72	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Termomodernizacja

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
56	Kompleksowa modernizacja energetyczna wybranych budynków mieszkalnych wielorodzinnych będących w zarządzie WM Sp. z o.o. na terenie Gminy Wrocław	2023-2025	11 196 774,54	5 901 472,71	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Termomodernizacja
57	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych we Wrocławiu	2023-2025	9 998 672,94	6 999 071,05	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Termomodernizacja
58	Budowa Systemu "Parkuj i Jedź" we Wrocławiu - Etap I	2015-2018	23 230 835,53	19 743 404,64	RPO WD 2014-2020	Transport niskoemisyjny
59	Budowa wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia	2016-2023	372 618 687,54	182 171 337,53	POIiŚ 2014-2020	Transport niskoemisyjny
60	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu - Etap III A	2015-2023	283 735 355,33	113 933 468,11	POIiŚ 2014-2020	Transport niskoemisyjny
61	Zintegrowany System Transportu Szynowego – etap IV	2021-2027	338 515 422,15	192 449 634,98	Fundusz Europejskie na Infrastrukturę, Klimat , Środowisko 2021-2027	Transport niskoemisyjny
62	Budowa dróg rowerowych we Wrocławiu - etap II	2016-2021	22 609 168,55	18 551 614,33	RPO WD 2014-2020	Transport niskoemisyjny
63	Budowa Systemu "Parkuj i Jedź" we Wrocławiu - etap II	2018-2021	10 274 635,05	7 674 517,45	RPO WD 2014-2020	Transport niskoemisyjny
64	Rozbudowa systemu Parkuj i jedź we Wrocławiu - Etap III	2023-2027	23 749 218,30	9 999 894,75	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Transport niskoemisyjny
65	Rozbudowa systemu zarządzania ruchem we Wrocławiu	2014-2022	19 084 722,64	13 171 854,53	RPO WD 2014-2020	Transport niskoemisyjny
66	Budowa kładki nad ujściem Widawy w celu wydzielenia dróg rowerowych we Wrocławiu	2023-2025	8 560 000,00	6 848 000,00	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Transport niskoemisyjny

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
67	Spójna sieć tras rowerowych we Wrocławiu dla mieszkańców miasta i aglomeracji wraz z budową infrastruktury towarzyszącej – etap I	2021-2027	21 579 230,04	8 477 846,11	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Transport niskoemisyjny
68	Zielone trasy pieszo - rowerowe we Wrocławiu	2021-2027	26 066 948,82	17 481 456,56	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Transport niskoemisyjny
69	Budowa kładek pieszo-rowerowych we Wrocławiu – etap I	2021-2027	9 922 893,02	5 599 412,49	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Transport niskoemisyjny
70	Restauracja organów W. Sauera z elementami rekonstrukcji w Archikatedrze pw. św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu	2024-2025	3 500 000,00	3 571 428,57	Rządowy Program Odbudowy Zabytków	Zabytki
71	Remont konserwatorski zabytkowej budowli – Bastei Hioba we Wrocławiu – etap II	2024-2025	1 800 000,00	1 762 200,00	Rządowy Program Odbudowy Zabytków	Zabytki
72	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Benedyktyńska, Sępa – Szarzyńskiego, Górnickiego, Sienkiewicza we Wrocławiu	2023-2024	5 407 616,52	2 037 663,24	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	zagospodarowanie przestrzeni publicznych
73	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Jaracza-Orzeszkowej-Wyszyńskiego-Nowowiejska (JOWN) we Wrocławiu	2023-2025	8 357 959,51	2 050 522,98	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	zagospodarowanie przestrzeni publicznych
74	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Wyszyńskiego – Prusa – Sępa-Szarzyńskiego – Sienkiewicza we Wrocławiu	2025-2026	4 206 628,07	899 799,30	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	zagospodarowanie przestrzeni publicznych
75	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Kromera - Bydgoska - Łąka Mazurska we Wrocławiu	2024-2026	5 304 911,84	1 349 676,49	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	zagospodarowanie przestrzeni publicznych
76	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Rozbrat, Sępa Szarzyńskiego, Prusa we Wrocławiu	2024-2025	886 989,14	167 148,04	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	zagospodarowanie przestrzeni publicznych

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
77	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Struga - Kraszewskiego- Zegadłowicza – Kleczkowska we Wrocławiu	2024-2025	4 152 246,60	749 668,20	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	zagospodarowanie przestrzeni publicznych
78	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Komuny Paryskiej - Zgodna - pl. Zgody we Wrocławiu	2025-2026	2 059 587,51	359 929,65	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	zagospodarowanie przestrzeni publicznych
79	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Wapienna, Gajowa, Kamienna, Przestrzenna we Wrocławiu	2025-2026	1 054 069,75	281 988,84	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	zagospodarowanie przestrzeni publicznych
80	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Piastowska - Sienkiewicza - Reja – Nowowiejska we Wrocławiu	2026-2027	10 925 595,22	1 799 501,55	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	zagospodarowanie przestrzeni publicznych
81	Zagospodarowanie terenu Promenady Staromiejskiej – obszaru cennego historycznie i przyrodniczo we Wrocławiu	2026-2027	10 120 139,80	5 075 210,58	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Zieleń
82	Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej WTWK - Partynice we Wrocławiu - Etap I - Budowa parku linearnego wokół toru wyścigowego wraz z przyrodniczą ścieżką edukacyjną	2014-2019	6 399 959,77	4 497 664,50	POIiŚ 2014-2020	Zieleń
83	Park przy ul. Idzikowskiego - rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą i przemysłową we Wrocławiu	2024-2027	11 800 000,00	6 481 625,46	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Zieleń
84	Odnowa Parku Szczytnickiego - obszar cenny historycznie i przyrodniczo we Wrocławiu	2026-2027	10 706 049,78	5 674 326,88	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Zieleń
85	Żernicki Park Sportu i Rekreacji - Etap II - rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością poprzemysłową we Wrocławiu	2026-2027	7 032 191,34	5 264 476,99	Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	Zieleń
86	Remont i przebudowa budynku mieszkalnego	2025-2026	598 456,12 zł	505 038,58 zł	Premia MZG	Termomodernizacja

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
	przy pl. Strzeleckim 5, 50-224 Wrocław					
87	Remont i przebudowa budynku mieszkalnego przy pl. Strzeleckim 6, 50-224 Wrocław	2025-2026	528 899,93 zł	434 258,11 zł	Premia MZG	Termomodernizacja
88	Remont i przebudowa budynku mieszkalnego przy pl. Strzeleckim 7, 50-224 Wrocław	2025-2026	412 439,74 zł	348 058,90 zł	Premia MZG	Termomodernizacja
89	Remont i przebudowa budynku mieszkalnego przy pl. Strzeleckim 8, 50-224 Wrocław	2025-2026	500 002,26 zł	408 154,94 zł	Premia MZG	Termomodernizacja
90	Remont i przebudowa budynku mieszkalnego przy pl. Strzeleckim 9, 50-224 Wrocław	2025-2026	528 110,23 zł	445 673,51 zł	Premia MZG	Termomodernizacja
91	Remont i przebudowa budynku mieszkalnego przy pl. Strzeleckim 11, 50-224 Wrocław	2025-2026	457 631,01 zł	386 195,93 zł	Premia MZG	Termomodernizacja
92	Remont i przebudowa budynku mieszkalnego przy pl. Strzeleckim 15, 50-224 Wrocław	2025-2026	837 905,42 zł	707 110,43 zł	Premia MZG	Termomodernizacja
93	Remont i przebudowa budynku mieszkalnego przy pl. Strzeleckim 17, 50-224 Wrocław	2025-2026	596 656,43 zł	454 501,25 zł	Premia MZG	Termomodernizacja
94	Remont i przebudowa budynku mieszkalnego przy pl. Strzeleckim 23a, 50-224 Wrocław	2025-2026	787 146,41 zł	611 055,90 zł	Premia MZG	Termomodernizacja
		SUMA	**2 383 077 645,34**	**1 361 190 657,47**		

Dodatkowo monitorowano realizację projektu pn. „Kompleksowa modernizacja budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych przy ul. Hubskiej 8-16 we Wrocławiu” zaaplikowany przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego dla Miasta Wrocławia, którego wartość dofinansowania wynosi 2 736 398,15 zł.

W roku 2025 realizowano także projekty infrastrukturalne w partnerstwie z innymi podmiotami, w których Gmina Wrocław jest Beneficjentem bądź partnerem. Zestawienie infrastrukturalnych projektów partnerskich monitorowanych przez WZF przedstawiono poniżej.

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE REALIZOWANE W 2025 ROKU W PARTNERSTWIE

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
1	Rewitalizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce - Wrocław Sołtysowice w celu przywrócenia przewozów pasażerskich we WrOF	2017-2021	1 487 773,34	2 904 426,17	RPO WD 2014-2020	Kolej
2	Zagospodarowanie wód opadowych na terenie miasta Wrocławia - etap I	2014-2023	4 230 542,65	6 093 725,88	POIiŚ 2014-2020	Środowisko
	SUMA		**5 718 315,99**	**8 998 152,05**		

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE REALIZOWANE W 2025 ROKU W RAMACH: RZĄDOWY FUNDUSZ POLSKI ŁAD

Lp.	Tytuł projektu,	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Obszar
1	Przebudowa ulicy Pomorskiej we Wrocławiu - na odcinku od ul. Do wiaduktu przy ulicy Reymonta	2022-2023	63 093 337,54	66 414 039,52	Drogi

Lp.	Tytuł projektu,	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Obszar
2	Rewaloryzacja bastionu Sakwowego we Wrocławiu - Etap I	2022-2024	18 851 667,28	26 716 830,00	Rewitalizacja
3	Budowa kładki pieszo-rowerowej przez rzekę Ślężę w ciągu ul. Trawowa - Francuska we Wrocławiu	2022-2025	3 568 991,41	3 756 833,07	Drogi
4	Przebudowa ulic Bardzkiej oraz Buforowej i rozbudowa ul. Kajdasza polegająca na budowie trasy komunikacji zbiorowej na Jagodno we Wrocławiu	2023-2026	65 000 000,00	70 000 000,00	Drogi
5	Restauracja organów W. Sauera z elementami rekonstrukcji w Archikatedrze pw. św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu	2024-2025	3 500 000,00	3 571 428,57	Zabytki
6	Budowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Zwycięskiej we Wrocławiu wraz z infrastrukturą towarzyszącą	2023-2026	30 000 000,00	93 000 000,00	Edukacja
7	Remont konserwatorski zabytkowej budowli – Bastei Hioba we Wrocławiu – etap II	2024-2025	1 762 200,00	1 800 000,00	Zabytki
		SUMA	**185 776 196,23**	**265 259 131,16**	

INSTRUMENT ZIELONEJ TRANSFORMACJI MIAST (KPO) – POŻYCZKA

Wrocław podpisał umowę, w ramach której otrzymamy ponad 84 miliony na refundację zadań z zakresu zielonej i energetycznej transformacji. Pieniądze zostały przyznane w ramach **Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.** Środki, które trafią do budżetu Miasta są formą nieoprocentowanej pożyczki, a miasto może skorzystać z częściowego umorzenia kapitału.

Fundusze pokryją ponad 150 zadań, wpisujących się w cel projektu, które były realizowane przez ostatnie cztery lata. To m.in. nowe nasadzenia drzew, realizowane w przestrzeni miejskiej, budowa nowych skwerów i parków kieszonkowych, rozszczelnienia betonu oraz wyposażanie terenów w instalacje gospodarowania wodami opadowymi.

Wszystkie działania mają bezpośredni wpływ na zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń oraz przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej w mieście.

Lp.	Tytuł projektu	Wnioskowana kwota pożyczki (zł)	stan realizacji
1	Doposażenie terenów zieleni we Wrocławiu w urządzenia poprawiające warunki sanitarno-higieniczne	2 638 591,94	zrealizowane/refundacja
2	Zwiększenie terenów zieleni we Wrocławiu poprzez nasadzenia drzew i krzewów realizowane przez Zarząd Zieleni Miejskiej	5 783 181,84	zrealizowane/refundacja
3	Pieszo po Gądowie - tworzenie preferencji dla ruchu pieszego we Wrocławiu	477 069,51	zrealizowane/refundacja
4	Zagospodarowanie wrocławskich wnętrz podwórzowych będących w zarządzie ZZK poprzez zwiększenie pow. biologicznie czynnej oraz nasadzenia nowej zieleni	13 095 624,10	zrealizowane/refundacja
5	Parki we Wrocławiu - zagospodarowanie, rewitalizacja oraz doposażenie w infrastrukturę techniczną i zieleń	15 334 425,08	zrealizowane/refundacja
6	Wrocławskie skwery – zagospodarowanie, rewitalizacja, nasadzenia nowej zieleni i doposażenie w infrastrukturę techniczną	3 808 292,88	zrealizowane/refundacja
7	Wrocławskie zieleńce - zagospodarowanie, rewitalizacja, nasadzenia nowej zieleni i doposażenie w infrastrukturę techniczną	14 262 168,73	zrealizowane/refundacja

Lp.	Tytuł projektu	Wnioskowana kwota pożyczki (zł)	stan realizacji
8	Budowa dróg rowerowych oraz ciągów pieszych na terenie Wrocławia	4 763 856,98	zrealizowane/refundacja
9	Zazielenienie obszarów miejskich z elementami rozwoju systemów gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu opartymi o rozwiązania ekosystemowe i zielono - niebieską infrastrukturę	8 625 098,38	zrealizowane/refundacja
10	Tworzenie wielofunkcyjnych i otwartych przestrzeni publicznych we Wrocławiu	3 385 959,82	zrealizowane/refundacja
11	Wyposażenie terenów zielonych Wrocławia w infrastrukturę techniczną (place zabaw) zachęcającą do korzystania z publicznych terenów zieleni	10 866 488,43	zrealizowane/refundacja
12	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej na terenie Wrocławia poprzez rozszczelnienie nawierzchni oraz nasadzenia zieleni	1 453 444,40	zrealizowane/refundacja
13	Rozwój infrastruktury zintegrowanej z transportem zbiorowym	135 056,82	zrealizowane/refundacja
	SUMA	**84 629 258,91**	

PROJEKTY SPOŁECZNE MONITOROWANE W 2025 ROKU

W roku 2025 zaaplikowano **55** projektów, podpisano **46** umów o dofinansowanie na łączną kwotę ponad **43 460 197 zł.** Nadzorowano pod kątem wypełniania zapisów umów o dofinansowanie realizację łącznie **155** projektów społecznych, wśród których znajdują się projekty finansowane ze źródeł krajowych, projekty partnerskie oraz międzynarodowe (w tym w ramach programu ERASMUS+).

PROJEKTY SPOŁECZNE MONITOROWANE W 2025 ROKU, KTÓRYCH BENEFICJENTEM JEST GMINA WROCŁAW – PROGRAMY EUROPEJSKIE

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
1	Otwarte umysły, otwarte granice	2023-2025	122 712,00	122 712,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
2	2023-1-PL01-KA121-SCH-000119492	2023-2024	276 437,00	276 437,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
3	2023-1-PL01-KA121-SCH-000120623	2023-2024	271 383,00	271 383,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
4	2023-1-PL01-KA121-SCH-000143803	2023-2024	120 587,00	120 587,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
5	2023-1-PL01-KA121-SCH-000123397	2023-2024	228 382,00	228 382,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
6	2023-1-PL01-KA121-SCH-000143696	2023-2024	278 965,00	278 965,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
7	Europa dla LZN VIII	2023-2024	244 014,00	244 014,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
8	2023-1PL-01-KA121-VET-000145168	2023-2024	225 948,00	225 948,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
9	Europejskie praktyki zawodowe dla uczniów EZN VII	2023-2024	248 527,00 zł	248 527,00 zł	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
10	2023-1-PL01-KA121-VET-000124181	2023-2024	225 948,00	225 948,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
11	2023-1-PL01-KA121-VET-000132635	2023-2024	238 593,00	238 593,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
12	Nowoczesne kształcenie zawodowe w ZSEA	2023-2024	256 654,00	256 654,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
13	2023-1-PL01-KA122-VET-000134685	2023-2024	181 556,00	181 556,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
14	2023-1-PL01-KA121-VET-000143353	2023-2024	120 393,00	120 393,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
15	Susainable Enviromental Education by Integrating P$C Education Into STEAM	2023-2025	125 904,00	125 904,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
16	TRAVEL - Training Roadmaps to Access Virtual Environmental Learning	2023-2026	93 536,00	93 536,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
17	2022-1-PL01-KA122-VET-000078285	2023-2024	367 854,61	367 854,61	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
18	Podwyższanie kwalifikacji zawodowych szansą na lepszy start zawodowy	2023-2024	505 549,40	505 549,40	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
19	Eurologis V-staże dla uczniów w Hiszpanii oraz we Włoszech	2023-2025	454 237,11	454 237,11	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
20	Do IT abroad 2.0	2023-2025	478 536,46	478 536,46	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
21	Pierwsze kroki w stronę odpowiedzialnosci za środowisko	2023-2025	252 878,70	252 878,70	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
22	2023-1-PL01-KA122-SCH-000145527	2023-2024	238 549,65	238 549,65	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
23	Erasmus	2023-2025	125 904,00	125 904,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
24	2024-1-PL01-KA121-SCH-000206568	2024-2025	218 810,00	218 810,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
25	2024-1-PL01-KA121-SCH-000230335	2024-2025	243 761,00	243 761,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
26	2024-1-PL01-KA121-SCH-000200133	2024-2025	242 829,00	242 829,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
27	Międzynarodowa szkoła artystyczna	2024-2025	280 563,00	280 563,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
28	2024-1-PL01-KA121-SCH-000203585	2024-2025	200 570,00	200 570,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
29	2024-1-PL01-KA121-SCH-000221505	2024-2025	218 810,00	218 810,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
30	2024-1-PL01-KA121-SCH-000230115	2024-2025	161 190,00	161 190,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
31	To co nas wyróżnia, to co nas łączy, to czyni nas jednością…	2024-2025	244 794,00	244 794,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
32	Korzenie sztuki. Mobilności międzynarodowe uczniów i nauczycieli Liceum Sztuk Plastycznych we Wrocławiu.	2024-2025	175 820,00	175 820,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
33	2024-1-PL01-KA121-SCH-000212103	2024-2025	252 065,00	252 065,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
34	2024-1-PL01-KA121-SCH-000205110	2024-2025	226 202,00	226 202,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
35	2024-1-PL01-KA121-SCH-000230727	2024-2025	127 686,00	127 686,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
36	2024-1-PL01-KA121-SCH-000211375	2024-2025	232 923,00	232 923,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
37	2024-1-PL01-KA121-SCH-000215109	2024-2025	224 353,00	224 353,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
38	2024-1-PL01-KA121-VET-000213040	2024-2025	264 579,00	264 579,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
39	2024-1-PL01-KA121-VET-000203665	2024-2025	276 186,00	276 186,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
40	2024-1-PL01-KA121-VET-000214977	2024-2025	238 869,00	238 869,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
41	2024-1-PL01-KA121-VET-000210378	2024-2025	236 903,00	236 903,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
42	2024-1-PL01-KA121-VET-000210854	2024-2025	278 148,00	278 148,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
43	2024-1-PL01-KA121-VET-000215136	2024-2025	260 473,00	260 473,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
44	2024-1-PL01-KA121-VET-000213412	2024-2025	278 148,00	278 148,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
45	2024-1-PL01-KA121-VET-000209633	2024-2025	262 435,00	262 435,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
46	Eurologis VI - staże dla uczniów w Hiszpanii oraz w Portugalii VET	2024-2025	311 956,00	311 956,00	Erasmus+/FERS	edukacja/mobilność uczniów
47	Zawodowa przyszłość VET	2024-2025	299 804,00	299 804,00	Erasmus+/FERS	edukacja/mobilność uczniów
48	Nowe horyzonty	2024-2025	166 843,00	166 843,00	Erasmus+/FERS	edukacja/mobilność uczniów
49	Razem ku wspólnej Europie	2024-2025	181 772,00	181 772,00	Erasmus+/FERS	edukacja/mobilność uczniów

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
50	Przełamywanie barier i budowanie więzi	2024-2025	238 495,00	238 495,00	Erasmus+/FERS	edukacja/mobilność uczniów
51	Trzy filary sukcesu - psychiczny, ekologiczny i cyfrowy dobrostan dzieci i młodzieży	2024-2025	132 653,00	132 653,00	Erasmus+/FERS	edukacja/mobilność uczniów
52	Together in Europe 2	2024-2025	267 377,00	267 377,00	Erasmus+/FERS	edukacja/mobilność uczniów
53	2025-1-PL01-KA121-SCH-000342585	2025-2026	400 179,00	400 179,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
54	2025-1-PL01-KA121-SCH-000308305	2025-2026	186 369,00	186 369,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
55	2025-1-PL01-KA121-SCH-000325766	2025-2026	342 261,00	342 261,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
56	2025-1-PL01-KA121-SCH-000320755	2025-2026	301 011,00	301 011,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
57	2025-1-PL01-KA121-SCH-000317316	2025-2026	189 864,00	189 864,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
58	2025-1-PL01-KA121-SCH-000313781	2025-2026	218 503,00	218 503,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
59	2025-1-PL01-KA121-SCH-000310746	2025-2026	219 782,00	219 782,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
60	2025-1-PL01-KA121-SCH-000313570	2025-2026	185 048,00	185 048,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
61	2025-1-PL01-KA121-SCH-000326301	2025-2026	418 279,00	418 279,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
62	2025-1-PL01-KA121-SCH-000309023	2025-2026	246 801,00	246 801,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
63	Europe inside out 2	2025-2026	160 811,00	160 811,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
64	2025-1-PL01-KA121-VET000318298	2025-2026	408 047,00	408 047,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
65	2025-1-PL01-KA121-VET000318295	2025-2026	425 912,00	425 912,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
66	2025-1-PL01-KA121-VET000321434	2025-2026	421 446,00	421 446,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
67	2025-1-PL01-KA121-VET000315849	2025-2026	299 818,00	299 818,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
68	2025-1-PL01-KA121-VET000308861	2025-2026	419 212,00	419 212,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
69	2025-1-PL01-KA121-VET000330717	2025-2026	403 576,00	403 576,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
70	2025-1-PL01-KA121-VET000312135	2025-2026	416 979,00	416 979,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
71	2025-1-PL01-KA121-VET000326236	2025-2026	384 756,00	384 756,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
72	2025-1-PL01-KA121-VET000318558	2025-2026	414 746,00	414 746,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
73	Misja klimatyczna - wspólne działanie!	2025-2026	149 486,64	149 486,64	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
74	Szansa na lepszą przyszłość	2025-2026	293 718,61	293 718,61	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
75	Też mogę!	2024-2026	3 939 481,85	4 146 823,00	FEDS 2021-2027	włączenie społeczne
76	Od akceptacji do integracji - wsparcie obywateli państw trzecich w procesie integracji międzykulturowej we Wrocławiu	2025-2026	604 710,62	636 537,50	FEDS 2021-2027	włączenie społeczne/migranci
77	Przyjazny dostęp - MOPS	2022-2023	234 662,50	281 662,50	PO WER	włączenie społeczne/niepełnosprawni
78	Wielki Mały Przedszkolak - rozwój edukacji przedszkolej w Gminie Wrocław	2023-2026	6 620 230,96	8 275 288,70	FEDS 2021-2027	edukacja/ przedszkolna
79	Młodzi Technicy z 18	2024-2026	2 860 180,31	3 575 225,39	FEDS 2021-2027	edukacja/zawodowa

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
80	Zs18-Szkoła równych szans	2026-2027	836 714,63	880 752,25	FEDS 2021-2027	włączenie społeczne/LGBTQ+
81	Specjalistyczne Centra Wspierające edukację Włączającą we Wrocławiu	2025-2026	718 851,00	718 851,00	FERS 2021-2027	edukacja/włączająca
82	Mogę więcej! - wsparcie procesu edukacji i rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami we wrocławskich szkołach specjalnych	2018-2020	1 513 878,61	1 593 556,44	RPO WD	edukacja/włączająca
83	Wrocław miastem równości. Model na rzecz równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji mieszkańców i mieszkanek Wrocławia	2025-2027	939 686,04	989 143,20	FEDS 2021-2027	włączenie społeczne/LGBTQ+
84	Czas zawodowców	2023-2025	3 828 472,91	4 785 591,14	FEDS 2021-2027	edukacja/zawodowa
85	Otwarty dom-Twoje wytchnienie -	2024-2026	2 157 959,64	2 271 536,47	FEDS 2021-2027	włączenie społeczne

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
	Razem w opiece nad bliskimi					
86	Digitalny Wrocław	2024-2026	450 000,00	450 000,00	FERS 2021-2027	włączenie społeczne/seniorzy
87	Bliżej rynku pracy. Wsparcie rozwoju edukacji zawodowej we Wrocławiu.	2024-2026	3 651 960,24	4 564 950,30	FEDS 2021-2027	edukacja/zawodowa
88	Przyjazna Szkoła	2025-2025	877 205,00	877 205,00	FERS	edukacja/włączająca
89	Pierwsze kroki	2023-2025	64 573,00	64 573,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
90	TRAMPOLINA - mieszkania wspomagane	2019-2021	1 699 398,00	1 788 840,00	RPO WD	włączenie społeczne/mieszkalnictwo wspomagane
91	2023-1-PL01-KA121-SCH-000137295	2023-2025	268 856,00	268 856,00	Erasmus +	edukacja/mobilność uczniów
92	Zjednoczeni w różnorodności	2023-2025	145 440,13	145 440,13	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
93	2023-1-PL01-KA122-VET-000144846	2023-2025	312 328,00	312 328,00	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
94	2023-1-PL01-KA122-SCH-000150126	2023-2025	308 753,03	308 753,03	Erasmus +/FERS	edukacja/mobilność uczniów
95	Liderki i liderzy cyfrowej edukacji szkolnej	2023-2026	100 000	100 000	KPO	edukacja/cyfrowa
96	Liderki i liderzy przedszkolnej	2025-2025	268 142,51	324 142,51	KPO	edukacja/cyfrowa

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Wartość całkowita dla Miasta (zł)	Źródło finansowania	Obszar
	edukacji cyfrowej					
97	Międzykulturowa szkoła	2023-2023	3 736 996,12	4 058 046,12	RPO WD	edukacja/migranci
		SUMA	**54 754 301,28**	**60 033 921,86**		

Poza projektami współfinansowanymi ze środków Unii Europejskiej prowadzono prace związane z działaniami, które zmierzały do otrzymania dofinansowania ze środków krajowych, takich jak programy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, czy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

PROJEKTY SPOŁECZNE MONITOROWANE W 2025 ROKU, KTÓRYCH BENEFICJENTEM JEST GMINA WROCŁAW – PROGRAMY KRAJOWE

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania (zł)	Aktualna wartość całkowita projektu (zł)	Program	Obszar
1	Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, edycja 2025	2025-2025	1 689 426,00	1 689 426,00	MRIPS	włączenie społeczne/niepełnosprawni
2	Program Opieka wytchnieniowa na 2025 rok	2025-2025	1 301 928,00	1 301 928,00	MRIPS	włączenie społeczne/niepełnosprawni
3	Zadanie publiczne w ramach PROGRAMU WIELOLETNIEGO "SENIOR +" na lata 2021-2025, edycja 2025	2025-2025	120 960,00	685 584,00	MRIPS	włączenie społeczne/seniorzy
4	Wzrost kompetencji i kooperacji na rzecz	2025-2025	59 203,28	66 735,56	MRIPS	włączenie społeczne

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania (zł)	Aktualna wartość całkowita projektu (zł)	Program	Obszar
	rozwoju zatrudnienia socjalnego w Gminie Wrocław					
5	Trzymam kurs na samodzielność	2025-2025	45 847,00	57 308,75	MRIPS	włączenie społeczne/seniorzy
6	Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością	2022-2024	2 099 623,80	2 099 623,80	PFRON	włączenie społeczne/niepełnosprawni
7	Poprawa dostępności architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej obiektów Urzędu Miejskiego Wrocławia	2023-2024	399 873,46	499 841,82	PFRON	włączenie społeczne/niepełnosprawni
8	Udostępniamy się.	2024-2025	437 330,40	546 663,00	PFRON	włączenie społeczne/niepełnosprawni
9	Likwidujemy bariery – zwiększamy samodzielność w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej we Wrocławiu	2024-2025	502 477,03	628 096,29	PFRON	włączenie społeczne/niepełnosprawni
10	Korpus Wsparcia Seniorów	2024-2024	96 800,00	121 000,00	MRiF	włączenie społeczne/seniorzy
11	Korpus Wsparcia Seniorów	2025-2025	97 600,00	122 000,00	MRiF	włączenie społeczne/seniorzy
12	Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, edycja 2024	2024-2024	1 533 140,00	1 533 140,00	MRIPS	włączenie społeczne/niepełnosprawni
13	Zadanie publiczne w ramach PROGRAMU	2024-2024	102 144,00	571 320,00	MRIPS	włączenie społeczne/seniorzy

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania (zł)	Aktualna wartość całkowita projektu (zł)	Program	Obszar
	WIELOLETNIEGO "SENIOR +" na lata 2021-2025, edycja 2024					
14	Program Opieka wytchnieniowa na 2024 rok	2024-2024	937 300,00	937 300,00	MRIPS	włączenie społeczne/niepełnosprawni
15	Działam - zmierzam do samodzielności	2024-2024	67 200,00	84 000,00	MRIPS	włączenie społeczne/niepełnosprawni
		SUMA	**8 384 208,97**	**9 351 347,22**		

PROJEKTY SPOŁECZNE W PARTNERSTWACH Z INNYMI PODMIOTAMI

W 2025 r. monitorowano **15** projektów realizowanych w partnerstwie z innymi podmiotami.

PROJEKTY SPOŁECZNE PARTNERSKIE – MONITOROWANE W 2025 ROKU

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania (zł) dla Miasta	Aktualna wartość całkowita projektu (zł) dla Miasta	Program	Obszar
1	Kampania edukacyjno-informacyjna z zakresu ochrony bioróżnorodności oraz ochrony jakości powietrza we Wrocławiu i 10 gminach Dolnego Śląska	2018-2019	328 390,25	386 341,47	RPO WD	środowisko/bioróżnorodność

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania (zł) dla Miasta	Aktualna wartość całkowita projektu (zł) dla Miasta	Program	Obszar
2	Klub Integracji Społecznej we Wrocławiu	2019-2022	1 119 290,12	1 288 018,45	RPO WD	włączenie społeczne/bezdomni
3	Dolnośląski Program Pomocy uczniom niepełnosprawnym "Sprawny uczeń"	2025-2026	1 021 458,71	1 046 850,56	FEDS 2021-2027	włączenie społeczne/niepełnosprawni
4	Dolnośląska Szkoła Ćwiczeń	2019-2021	1 228 203,50	1 228 203,50	PO WER	edukacja/ogólna
5	Razem łatwiej. Wrocławski asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością.	2024-2026	332 151,50	751 257,50	FEDS 2021-2027	włączenie społeczne/niepełnosprawni
6	Nowoczesna edukacja - projekt partnerski Gminy Wrocław i Gminy Kobierzyce	2025-2026	5 532 871,77	6 843 571,57	FEDS 2021-2027	edukacja/ogólna
7	Wrocławska Wygrana Rodzina	2025-2027	1 271 635,50	1 271 635,50	FERS 2021-2027	włączenie społeczne
8	Wsparcie nie tylko na starcie	2026-2028	8 908 426,86	9 225 649,40	FEDS 2021-2027	włączenie społeczne/piecza zastępcza
9	SAMO-Dzielni edycja 2	2020-2023	474 403,34	685 034,47	RPO WD	włączenie społeczne/niepełnosprawni
10	Romano Kher-Dom Romski	2025-2027	1 324 773,71	1 483 314,51	FEDS 2021-2027	włączenie społeczne
11	Zawodowo w przyszłość - rozwój umiejętności niezbędnych na rynku pracy	2023-2026	828 895,50	1 632 192,66	FEDS 2021-2027	edukacja/zawodowa

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania (zł) dla Miasta	Aktualna wartość całkowita projektu (zł) dla Miasta	Program	Obszar
	aglomeracji wrocławskiej					
12	Cyfrowa szansa - projekt partnerski Gminy Wrocław i Gminy Kobierzyce	2025-2026	6 480 607,69	8 770 215,99	FEDS 2021-2027	edukacja/ogólna
13	Najpierw Mieszkanie	2019-2022	290 530,00	345 530,00	PO WER	włączenie społeczne/bezdomni
14	Droga do Domu	2019-2022	414 092,73	457 251,83	PO WER	włączenie społeczne/bezdomni
15	Szkoła z perspektywami - wzmacnianie oferty kształcenia ogólnego we Wrocławiu	2024-2026	1 853 816,79	2 772 606,23	FEDS 2021-2027	edukacja/ogólna
		SUMA	**31 409 547,97**	**38 187 673,64**		

PROJEKTY W RAMACH PROGRAMÓW MIĘDZYNARODOWYCH

Projekty realizowane w ramach programów międzynarodowych obejmują obszary włączenia społecznego, również z elementami infrastrukturalnymi, walki ze zmianami klimatu oraz rolą miast w zmieniającym się świecie. Ważnym obszarem w realizacji projektów w 2025 roku była polityka równościowa oraz zagadnienia dotyczące kwestii niemarnowania żywności oraz zagadnienia środowiskowe. WZF wspierał także komórki merytoryczne w aplikacji do nowych instrumentów wsparcia w ramach programu Horyzont Europa: Misja Neutralne klimatycznie i inteligentne miasta oraz Misja Adaptacja do zmian klimatu. Poniższe zestawienie przedstawia także projekty międzynarodowe, w których Gmina Wrocław była Liderem lub partnerem w projekcie.

PROJEKTY W RAMACH PROGRAMÓW MIĘDZYNARODOWYCH MONITOROWANE W 2025 ROKU

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Aktualna wartość całkowita projektu dla Miasta (zł)	Program	Obszar
1	"Green Place.Let's do it together"	2023-2026	573 136,00	818 766,00	URBACT IV	środowisko/ adaptacja do zmian klimatu
2	"Metro_polis"	2024-2026	0,00	0,00	CERV	polityka miejska
3	"Fostering inclusion of LGBTQI+ migrants at local level"	2024-2027	204 297,00	226 993,00	AMIF	włączenie społeczne/LGBTQ+
4	STAND	2025-2027	117 000,00	130 000,00	CERV	włączenie społeczne/migranci
5	Wykorzystanie teledetekcji do zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą miast w procesie adaptacji do zmian klimatu (LifeCoolCity)	2023-2029	3 988 522,45	4 998 746,45	LIFE	środowisko/ adaptacja do zmian klimatu

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Aktualna wartość całkowita projektu dla Miasta (zł)	Program	Obszar
6	Wrocław neutralnym klimatycznie i inteligentnym miastem do 2030 roku	2022-2030	0,00	0,00	Horyzont Europa	środowisko/ochrona powietrza
7	Miejska adaptacja do zmian klimatu	2022-2030	0,00	0,00	Horyzont Europa	środowisko/adaptacja do zmian klimatu
8	NEXT-GEN URBAN FREIGHT LOGISTICS FOR NET ZERO EMISSIONS THROUGH INNOVATIVE SOLUTIONS	2026-2029	998 138,00	998 138,00	Horyzont Europa	środowisko/ochrona powietrza
9	droWiPlast-Kropla bez plastiku - razem na przyszłość	2025-2025	31 950,00	31 950,00	Horyzont	edukacja/ekologiczna
10	URBIO BAUHAUS - New European	2024-2026	472 259,57	590 324,46	Interreg Europa Środkowa	środowisko/bioróżnorodność

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Aktualna wartość całkowita projektu dla Miasta (zł)	Program	Obszar
	Bauhaus for increasing urban biodiversity					
11	Food CIRCUS - Circular solutions for keeping food waste out of Central Europe's schools	2024-2026	577 903,19	722 378,99	Interreg Europa Środkowa	środowisko/ polityka żywieniowa
12	FOCUSE - Food production and provisioning through Circular Urban Systems in European Cities	2024-2026	0,00	0,00	Joint Programming Initiative (JPI) Urban Europe - Driving Urban Transitions (DUT)	środowisko/ polityka żywieniowa
13	Shift2Zero: Shifting to zero-emission logistics with right-sized,	2024-2028	369 750,00	369 750,00	Horyzont Europa	środowisko/ zrównoważony transport

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Aktualna wartość całkowita projektu dla Miasta (zł)	Program	Obszar
	missionfocused, N1 eLCVs					
14	DISCO - advancing DIStrict heating and COoling solutions for efficient waste heat utilization	2025-2029	0,00	0,00	Interreg Europa	środowisko/ bioróżnorodność
15	ChemClimCircle-2	2025-2028	0,00	0,00	Interreg Region Morza Bałtyckiego	środowisko/ zielone zamówienia
16	SIMPAL - Sport, Integration and Mental health through Physically Active Learning	2024-2025	12 000,00	12 000,00	Grant EACEA	edukacja/ogólna
17	‘Education and Mental Health best practices and	2024-2026	0,00	0,00	TSI	edukacja/ogólna

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Aktualna wartość całkowita projektu dla Miasta (zł)	Program	Obszar
	lessons learned - two years into the Ukrainian refugee response: development of a framework and action plan to inform long term, sustainable development, for the integration, inclusion and social cohesion of migrants and refugees children and caregivers through the education system’.					
18	brak danych	2024-2026	0,00	0,00	Joint Programmi	środowisko/ adaptacja

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Aktualna wartość całkowita projektu dla Miasta (zł)	Program	Obszar
					ng Initiative (JPI) Urban Europe - Driving Urban Transitions (DUT)	do zmian klimatu
19	Sleeping Beauty	2025-2027	1 861 920,00	1 861 920,00	Horyzont Europa	środowisko/ adaptacja do zmian klimatu
20	Foodcklic	2024-2027	121 973,00	121 973,00	Horyzont Europa	środowisko/ adaptacja do zmian klimatu
21	Fast Foreward:Re Wild The City	2024-2028	517 200,00	646 500,00	EUI	środowisko/ adaptacja do zmian klimatu
22	City&Co: Older Adults Co-Creating a Sustainable Age-friendly City	2022-2025	0,00	0,00	ERA-NET Cofund	włączenie społeczne/seniorzy
23	Local Green Deal	2022-2024	323 595,00	323 595,00	ICLEI	środowisko/ adaptacja

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Aktualna wartość całkowita projektu dla Miasta (zł)	Program	Obszar
						do zmian klimatu
24	Euroscola	2024-2024	32 262,00	32 262,00	Parlament Europejski	edukacja/ogólna
25	NEEST - NetZero Emission and Environmentally Sustainable Territories	2023-2025	963 503,00	963 503,00	Horyzont 2020	środowisko/ochrona powietrza
26	"WIN4SMEs"	2024-2028	555 172,00	693 106,00	ERASMUS+	edukacja/zawodowa
27	EU GREEN - The European University alliance for sustainability : responsible GRowth, inclusive Education and ENvironment	2023-2026	0,00	0,00	ERASMUS+	środowisko/adaptacja do zmian klimatu
28	MITRA - International Master in Transnational Migrations	2025-2030	0,00	0,00	ERASMUS+	Edukacja - mobilność kadry pedagogicznej i/lub

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania dla Miasta (zł)	Aktualna wartość całkowita projektu dla Miasta (zł)	Program	Obszar
						studentów pomiędzy uczelniami
		SUMA	**11 720 581,21**	**13 541 905,90**		

FUNDUSZ NARODÓW ZJEDNOCZONYCH NA RZECZ DZIECI (UNICEF)

W związku z trwającą wojną w Ukrainie w 2025 roku kontynuowano współpracę z Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF) w sprawie reagowania na pilne potrzeby dzieci i rodzin uchodźców w Polsce z myślą o dzieciach, młodzieży i rodzinach z doświadczeniem migracji.
Zadanie realizowane jest w oparciu o Memorandum o Porozumieniu pomiędzy UNICEF i Miastem Wrocław podpisane w grudniu 2023 r, i obowiązywało na rok 2025.

Edukacja:
W ramach partnerstwa realizowano działania wspierające rozwój dzieci, integrację społeczną oraz równy dostęp do edukacji. Program Growing Up Together obejmował wsparcie rodziców i opiekunów uchodźczych poprzez działania edukacyjne z zakresu rozwoju dziecka. Dla dzieci z doświadczeniem migracji prowadzono dodatkowe zajęcia specjalistyczne, w tym terapię Snoezelen, naukę języka polskiego oraz warsztaty sensoryczne. Zapewniono również wsparcie edukacyjne dzieciom pozostającym poza polskim systemem edukacji poprzez umożliwienie nauki zdalnej. Realizowano program UPSHIFT wzmacniający sprawczość, kompetencje społeczne i zaangażowanie dzieci, młodzieży oraz nauczycieli. Działania integracyjne i antydyskryminacyjne prowadzono we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Ochrona dzieci:

Działania w obszarze ochrony dzieci obejmowały wsparcie koordynatorów rodzin zastępczych, dokumentowanie dobrych praktyk oraz współpracę między miastami w celu ujednolicenia modelu wsparcia i jego upowszechnienia. Równolegle realizowano działania z zakresu wsparcia psychologicznego i MHPSS, uwzględniające bariery językowe, w formule otwartego konkursu dla NGO. Obejmowały one mobilne dyżury psychologów, indywidualne konsultacje dla dzieci i rodziców, działania podnoszące kompetencje kadry edukacyjnej oraz warsztaty wzmacniające odporność psychiczną dzieci, młodzieży i opiekunów. Uwzględniono koszty koordynacji i administracji działań.

Wydział Zarządzania Funduszami zarządza oraz koordynuje realizację zadań i współpracę pomiędzy poszczególnymi komórkami odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych działań.

Budżet zadania: 3 816 309,00 PLN, w tym:
- Wsparcie finansowe: 3 792 218,00 PLN
- Wsparcie rzeczowe: 24 091,00 PLN

Wsparcie realizowane jest w następujących obszarach:
- Ochrona dziecka: 1 604 740 PLN
- Edukacja: 2 074 650,00 PLN
- Wdrożenie zadania: 88 737 PLN

Realizacja zadań odbywa się bezpośrednio przez komórki merytoryczne, takie jak:
- Wydział Szkół Ponadpodstawowych i Specjalnych
- Wydział Przedszkoli i Szkół Podstawowych
- Szkoły i przedszkola
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Młodzieżowe Domy Kultury
- Poradnie Psychologiczno–Pedagogiczne
- Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze

W każdym z obszarów zrealizowano liczne działania, m. in.:

- działania informacyjne, edukacyjne, integracyjne skierowane do migrantów/uchodźców oraz społeczności przyjmującej i wolontariuszy
- wsparcie przedszkoli, szkół podstawowych, młodzieżowych domów kultury,
- wsparcie pieczy zastępczej, w tym asystentów rodzinnych.

ŚRODKI POZYSKANE DLA PROJEKTÓW ZE ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

W roku 2025 pozyskano łącznie **326 805 132,30 zł** dofinansowania dla projektów Gminy Wrocław ze środków europejskich (programy Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego) z tytułu podpisanych umów o dofinansowanie. Poniżej zaprezentowano zestawienia prezentujące kwoty pozyskane dla Wrocławia z tytułu podpisanych umów o dofinansowanie oraz aneksów do umów o dofinansowanie w rozbiciu na projekty infrastrukturalne oraz społeczne, w tym międzynarodowe.

ZESTAWIENIE ŚRODKÓW EUROPEJSKICH POZYSKANYCH DLA PROJEKTÓW INFRASTRUKTURALNYCH W LATACH 2020-2025

Rok podpisania umowy o dofinansowanie	Liczba projektów	Aktualna wartość całkowita (zł)	Aktualna kwota dofinansowania (zł)	Wkład własny
2020	4	41 958 891,09	31 988 468,76	9 970 422,33
2021	8	111 728 924,30	97 415 699,87	26 666 895,04
2022	4	92 197 205,00	80 698 084,33	11 499 120,67
2023	11	228 545 443,50	107 701 389,07	115 438 208,85
2024	9	86 908 108,57	46 572 524,27	40 335 584,30
2025	17	517 602 209,38	289 469 980,30	228 132 229,08
SUMA	**53**	**1 078 940 781,84**	**653 846 146,60**	**432 042 460,27**

ZESTAWIENIE ŚRODKÓW EUROPEJSKICH POZYSKANYCH DLA PROJEKTÓW SPOŁECZNYCH ORAZ MIĘDZYNARODOWYCH W LATACH 2020-2025

Rok podpisania umowy o dofinansowanie	Liczba projektów	Aktualna wartość całkowita (zł) dla Miasta	Aktualna kwota dofinansowania (zł) dla Miasta	Wkład własny
2020	31	47 715 281,62	42 281 342,19	2 725 179,28
2021	23	9 875 566,07	8 907 833,50	967 732,57
2022	33	23 292 315,49	21 944 918,43	1 347 397,06
2023	34	14 372 751,00	12 878 485,73	1 494 265,46
2024	49	36 576 847,10	31 165 378,26	5 411 468,84
2025	41	41 649 593,63	37 435 152,00	4 214 441,63
SUMA	**211**	**173 482 354,91**	**154 613 110,11**	**16 160 484,84**

Powyższe zestawienia zawierają kwoty na dzień 31.12.2025 r. i uwzględniają aneksy podpisane w minionym roku także dla projektów, dla których umowy o dofinansowanie podpisano w latach poprzednich.

WPŁYWY ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH W WYNIKU REALIZACJI ZADAŃ

W roku sprawozdawczym na konto Gminy Wrocław wpłynęło ponad **153 862 105 zł**, z czego **109 511 593 zł** stanowiły wpływy z tytułu realizacji projektów infrastrukturalnych, a **44 350 512 zł** z tytułu realizacji projektów społecznych, w tym międzynarodowych.

WPŁYWY NA KONTO GMINY WROCŁAW Z TYTUŁU REALIZACJI PROJEKTÓW INFRASTRUKTURALNYCH W LATACH 2020 – 2025 W ROZBICIU NA LATA:

Rok	Kwota wpływu w zł
2020	143 208 778
2021	107 552 105
2022	171 536 250
2023	143 052 437
2024	185 317 938

Rok	Kwota wpływu w zł
2025	109 511 593

WPŁYWY NA KONTO GMINY WROCŁAW Z TYTUŁU REALIZACJI PROJEKTÓW SPOŁECZNYCH I MIĘDZYNARODOWYCH W LATACH 2020 – 2025 W ROZBICIU NA LATA:

Rok	Kwota wpływu w zł
2020	34 198 302
2021	21 300 067
2022	20 279 500
2023	19 490 805
2024	23 659 323
2025	44 350 512

WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA NALEŻNOŚCIAMI

W relacjach z podmiotami Gmina Wrocław funkcjonuje jako partner społeczny oraz gospodarczy. W celu skutecznej ochrony finansowych interesów Gminy Wrocław w związku z niedopełnieniem wyżej wymienionych obowiązków przez niektórych kontrahentów i podatników przez Wydział Zarządzania Należnościami prowadzone jest monitorowanie, windykacja oraz egzekucja zobowiązań stanowiących dochody Gminy.

W zakresie monitorowania należności utrzymano poziom kwot odzyskanych w wyniku miękkiej windykacji - podobnie jak w roku poprzednim dla opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosił on ponad 50% kwoty objętej upomnieniami. Odnotowano również wzrost, o ponad 14% w stosunku do roku poprzedniego, ilości wystawionych tytułów wykonawczych.

W zakresie postępowań egzekucyjnych odnotowano zwiększony, w porównaniu z 2024 rokiem, o ponad 13%, wpływ ilości tytułów wykonawczych. W stosunku do roku poprzedniego wyegzekwowano wyższą o ponad 3% kwotę zaległości. Odnotowania wymaga fakt, iż znacząco – o ponad 71% - został przekroczony plan realizacji dochodów Gminy z tytułu kosztów egzekucyjnych wyegzekwowanych w toku prowadzonej egzekucji.

W zakresie należności cywilnoprawnych Gminy Wrocław i Skarbu Państwa odnotowano niemal 26% wzrost ilość wystawionych upomnień i wezwań. Poziom kwot odzyskanych w wyniku miękkiej windykacji wynosił ponad 57%.

W ramach zabezpieczenia majątku Gminy Wrocław i Skarbu Państwa prowadzono postępowania w obszarze poszukiwania i przejmowania masy spadkowej:

- przejęto masę spadkową o wartości 2 845 295,24 zł,
- zweryfikowano 489 rachunków bankowych potencjalnych spadkodawców,

W zakresie windykacji należności cywilnoprawnych odnotowano większy w stosunku do roku poprzedniego, o ponad 10%, w zakresie ilości przygotowywanych dokumentów celem skierowania pozwów o zapłatę.

Wraz z działaniami o charakterze windykacyjnym prowadzone były działania mające na celu wsparcie podmiotów, które w 2025 roku znalazły się w trudnej sytuacji uniemożliwiającej bieżącą regulację zobowiązań, w wyniku których wydano decyzje o udzieleniu ulg indywidualnych w zakresie należności podatkowych oraz zawarto porozumienia w spłacie należności cywilnoprawnych.

DZIAŁ MONITOROWANIA NALEŻNOŚCI

1. POSTĘPOWANIA UPOMINAWCZE ORAZ DZIAŁANIA Z ZAKRESU WINDYKACJI POLUBOWNEJ W CELU ODZYSKIWANIA NALEŻNOŚCI PODATKOWYCH ORAZ PUBLICZNOPRAWNYCH

REALIZACJA MIĘKKIEJ WINDYKACJI W LATACH 2022-2025

Działanie	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
	Zobowiązania podatkowe			
Ilość upomnień (szt.)	38 029	39 790	54 143	44 167
Kwota objęta upomnieniami (zł)	24 241 491,86	24 680 079,95	33 678 522,83	31 414 798,24
Realizacja miękkiej windykacji (zł)	12 300 882,21	14 385 740,58	16 286 145,43	15 488 666,30
	Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi			
Ilość upomnień (szt.)	13 586	15 710	24 574	18 972
Kwota objęta upomnieniami (zł)	10 092 177,01	17 585 505,40	29 984 564,58	21 102 730,67
Realizacja miękkiej windykacji (zł)	6 106 788,00	10 741 770,15	17 935 461,73	11 502 172,84
	Zobowiązania publicznoprawne			
Ilość upomnień (szt.)	9 939	6 294	6 543	5 709
Kwota objęta upomnieniami (zł)	7 109 871,03	9 195 946,07	6 573 878,03	7 258 860,25
Realizacja miękkiej windykacji (zł)	1 057 441,29	1 563 095,01	954 875,73	940 755,71

Przesunięcie wysyłki upomnień ze stycznia 2025 roku na grudzień 2024 roku skutkowało zmniejszeniem łącznej ilości upomnień wystawionych w 2025 roku (w grudniu 2024 roku tylko upomnień obejmujących zaległości podatkowe wysłano niemal 13,5 tys.).

Dla zobowiązań podatkowych odnotowano wzrost kwot odzyskanych w wyniku miękkiej windykacji w porównaniu do kwot objętych upomnieniami. Dla opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi utrzymano ponad 50% poziom kwot

odzyskanych w wyniku miękkiej windykacji w porównaniu do kwot objętych upomnieniami.

Dysproporcja pomiędzy kwotą objętą upomnieniami, a realizacją miękkiej windykacji zobowiązań publicznoprawnych związana jest z faktem, iż wśród tego typu zobowiązań są m. in. opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień, mandaty oraz kary nałożone przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej Wrocławia oraz opłaty za usunięcie pojazdów z pasa drogowego. Zobowiązani do uregulowania opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień najczęściej nie mają środków do opłacenia zaległości, nie wykazują również chęci do samodzielnego regulowania tego typu zobowiązania. Podobnie jest z opłatami za usunięcie pojazdów z pasa drogowego, które rzadko są samodzielnie regulowane przez zobowiązanych na etapie postępowania upominawczego. Przyczyną może tu być znaczący wzrost tych opłat od końca 2024 roku – z kilku tysięcy złotych do kilkudziesięciu tysięcy złotych. Natomiast część kar nakładanych przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej Wrocławia jest na wniosek zobowiązanych umarzana przez sądy.

WPŁYW KWOT KOSZTÓW UPOMNIEŃ W LATACH 2022-2025

	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Ilość upomnień (szt.)	61 554	61 794	85 260	68 848
Kwota (zł)	794 732,45	837 825,50	911 400,80	850 882,11

Koszty upomnień stanowią dochód Gminy Wrocław.

2. INICJOWANIE I MONITOROWANIE POSTĘPOWAŃ EGZEKUCYJNYCH NALEŻNOŚCI PODATKOWYCH ORAZ PUBLICZNOPRAWNYCH

ILOŚĆ WYSTAWIONYCH TYTUŁÓW WYKONAWCZYCH W LATACH 2022-2025

Działanie	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
	Zobowiązania podatkowe			
Ilość tytułów wykonawczych (szt.)	18 478	19 312	21 511	23 344
Kwota objęta tytułami wykonawczymi (zł)	11 719018,54	9 386 681,53	11 172 101,91	11 259 850,18

Działanie	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Kwoty wyegzekwowane w postępowaniu egzekucyjnym w administracji (zł)	7 451 279,98	7 129 927,50	8 263 214,57	7 904 143,35
	Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi			
Ilość tytułów wykonawczych (szt.)	4 227	2 936	4 929	5 974
Kwota objęta tytułami wykonawczymi (zł)	3 333 294,80	4 169 760,36	7 720 477,42	7 981 304,20
Kwoty wyegzekwowane w postępowaniu egzekucyjnym w administracji (zł)	2 721 431,40	2 785 093,41	6 084 273,96	5 865 268,87
	Zobowiązania publicznoprawne			
Ilość tytułów wykonawczych (szt.)	7 785	5 360	4 197	5 709
Kwota objęta tytułami wykonawczymi (zł)	6 088 128,71	2 083 164,74	9 430 823,47	4 598 905,94
Kwoty wyegzekwowane w postępowaniu egzekucyjnym w administracji (zł)	1 829 652,32	1 117 849,26	2 851 069,77	737 477,25

Odnotowano wzrost ilości wystawionych tytułów wykonawczych o 14% w stosunku do roku poprzedniego. W wyniku przeprowadzonych przez gminny organ egzekucyjny i naczelników urzędów skarbowych administracyjnych postępowań egzekucyjnych nie odnotowano wzrostu wyegzekwowanych zaległości w porównaniu z rokiem ubiegłym.
Wśród zobowiązań publicznoprawnych nie odnotowano tak dużych kwot objętych tytułami wykonawczymi jak w roku poprzednim, w którym dwa tytuły objęły zaległości na kwotę ponad 6,175 mln zł.

PONIESIONE WYDATKI NA UMORZONE POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNE W LATACH 2022-2025

	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Kwota wydatkowana na umorzone postępowania przez zewnętrzne organy egzekucyjne (zł)	7 211,44	15 997,87	32 279,68	31 373,41

Sposób działania naczelników urzędów skarbowych wobec tytułów wykonawczych Gminy Wrocław, a w szczególności umarzanie postępowań egzekucyjnych z uwagi na ich bezskuteczność, powoduje konieczność ponoszenia przez Gminę kosztów umorzonych postępowań. Zmiana przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym, która weszła w życie w lutym 2021 roku skutkowała m.in. zwiększeniem wysokości kosztów egzekucyjnych. Do 2022 roku włącznie większość umorzonych postępowań egzekucyjnych dotyczyło postępowań wszczętych przed zmianą przepisów, a co za tym idzie, skutkowało obciążaniem wierzyciela niższymi kosztami egzekucyjnymi. Od 2023 roku większość umorzonych postępowań egzekucyjnych wiązała się z ponoszeniem przez wierzyciela kosztów wynikających ze znowelizowanych przepisów. Od 2024 roku wydatki ponoszone przez wierzyciela na pokrycie kosztów egzekucyjnych pozostających po umorzonych przez zewnętrzne organy egzekucyjne postępowaniach utrzymują się na podobnym poziomie.
Wzorem lat poprzednich każde z postanowień o obciążeniu wierzyciela kosztami egzekucyjnymi przesłanych przez naczelników urzędów skarbowych było

weryfikowane przez pracowników Działu Monitorowania Należności i każde stwierdzone nadmierne obciążenie wierzyciela kosztami podlegało zaskarżeniu do właściwych dyrektorów izb administracji skarbowej. Wszystkie zaskarżenia były skuteczne.

3. ZABEZPIECZENIE NALEŻNOŚCI WPISAMI HIPOTEKI PRZYMUSOWEJ

ILOŚĆ WNIOSKÓW SKIEROWANYCH DO SĄDÓW WIECZYSTO-KSIĘGOWYCH O ZABEZPIECZANIE ZALEGŁOŚCI WPISAMI HIPOTEK PRZYMUSOWYCH W LATACH 2022-2025

	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Ilość wniosków o wpis hipoteki przymusowej skierowanych do sądów wieczysto księgowych (szt.)	22	34	35	33
Kwota wpisu (zł)	979 337,99	2 080 161,96	5 712 908,02	2 473 748,65

Od 2024 roku zadanie zabezpieczenia należności wpisami hipoteki przymusowej jest realizowane przez Dział Monitorowania Należności i Dział Egzekucji Należności Pieniężnych.

DZIAŁ EGZEKUCJI NALEŻNOŚCI PIENIĘŻNYCH

Prowadzenie administracyjnego postępowania egzekucyjnego i stosowania środków przymusu służących doprowadzeniu do wykonania – uregulowania należności pieniężnych, dla których ustalania lub określania i pobierania jest właściwy organ Gminy Wrocław.

POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNE PROWADZONE W ZAKRESIE ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH

Zadania	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Wpływ tytułów wykonawczych (szt.)	15 033	15 597	17 704	19 226

Zadania	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Wartość wpływających tytułów wykonawczych (zł)	8 492 069,36	7 786 242,69	8 609 485,63	9 092 129,56
Realizacja tytułów wykonawczych (szt.)	14 014	15 935	17 585	18 727
Wyegzekwowane kwoty (zł)	8 579 861,28	8 165 671,74	9 637 374,11	9 440 133,99
Ilość czynnych tytułów wykonawczych na koniec okresu sprawozdawczego (szt.)	12 581	12 252	12 395	12 904

POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNE PROWADZONE W ZAKRESIE ZALEGŁOŚCI PUBLICZNOPRAWNYCH

Zadania	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Wpływ tytułów wykonawczych (szt.)	14 396	11 605	14 037	16 798
Wartość wpływających tytułów wykonawczych (zł)	8 196 527,26	7 287 745,02	18 710 339,59	13 826 766,40
Realizacja tytułów	12 905	14 041	16 581	16 019

Zadania	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
wykonawczych (szt.)				
Wyegzekwowane kwoty (zł)	5 907 071,38	7 169 055,04	11 144 467,23	10 290 874,10
Ilość czynnych tytułów wykonawczych na koniec okresu sprawozdawczego (szt.)	36 443	34 012	31 476	32 290

POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNE PROWADZONE W ZAKRESIE ZALEGŁOŚCI CYWILNOPRAWNYCH

Zadania	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Wpływ tytułów wykonawczych (szt.)	52	1	70	17
Wartość wpływających tytułów wykonawczych (zł)	69 062,79	68 531,91	153 794,83	2 683 190,70
Realizacja tytułów wykonawczych (szt.)	87	37	91	105
Wyegzekwowane kwoty (zł)	141 817,48	80 615,30	214 274,75	2 134 992,73
Ilość czynnych tytułów wykonawczych na koniec okresu	431	395	384	296

Zadania	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
sprawozdawczego (szt.)				

POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNE PROWADZONE W ZAKRESIE ZALEGŁOŚCI PRZEJĘTYCH W RAMACH ZBIEGÓW EGZEKUCJI

Zadania	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Wpływ tytułów wykonawczych (szt.)	316	420	346	409
Wartość wpływających tytułów wykonawczych (zł)	686 649,80	1 842 922,70	664 711,04	1 523 594,58
Realizacja tytułów wykonawczych (szt.)	259	559	363	321
Wyegzekwowane kwoty (zł)	296 121,78	1 302 294,29	645 712,79	548 004,43
Ilość czynnych tytułów wykonawczych na koniec okresu sprawozdawczego (szt.)	541	401	412	502

WPŁYW TYTUŁÓW WYKONAWCZYCH W POSZCZEGÓLNYCH LATACH W UJĘCIU ILOŚCIOWYM I WARTOŚCIOWYM ORAZ ILOŚĆ TYTUŁÓW WYKONAWCZYCH, NA PODSTAWIE KTÓRYCH ZASTOSOWANO ŚRODKI EGZEKUCYJNE

Zadania	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Wpływ tytułów wykonawczych (szt.)	29 797	27 623	32 157	36 450
Wartość wpływających tytułów wykonawczych (zł)	17 444 309,45	16 985 442,32	28 138 331,09	27 125 681,24
Ilość tytułów wykonawczych, na których zastosowano środki egzekucyjne (szt.)	66 462	67 815	63 842	64 047

WPŁYWY Z EGZEKUCJI ADMINISTRACYJNEJ

Koszty egzekucyjne	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Plan (zł)	350 000,00	1 800 000,00	2 000 000,00	2 800 000,00
Wykonanie planu dochodów z tytułu kosztów egzekucyjnych (zł)	3 317 747,73	3 417 072,11	4 350 270,00	4 786 537,62
Wykonanie planu dochodów z tytułu kosztów egzekucyjnych (%)	948	190	218	171

W opisywanym okresie sprawozdawczym zauważalna pozostaje, widoczna od lat, zależność pomiędzy ilością i wartością wpływających tytułów wykonawczych, a wykonaniem dochodów w zakresie kosztów egzekucyjnych.
Na podstawie ubiegłych lat można również stwierdzić, że to zaległości podatkowe w głównej mierze wpływają na wykonanie planu i w 2025 roku na podstawie w/w zaległości wyegzekwowano koszty egzekucyjne, które stanowią ponad 53% wykonania planu.
W 2025 roku odnotowany został o 40% większy wpływ tytułów wykonawczych obejmujących zaległości z tytułu opłaty dodatkowej za nieuiszczenie opłaty za parkowanie/postój, w porównaniu do wpływu w 2024 roku.
W zakresie wartości zaległości objętych w/w tytułami był to wzrost o 92% w porównaniu z rokiem 2024, a to m.in. przekłada się na kwotę wyegzekwowaną, a w tym na wyegzekwowane ponad założony plan koszty egzekucyjne.

DZIAŁ NALEŻNOŚCI I ROZLICZEŃ CYWILNOPRAWNYCH

1. **Prowadzenie postępowań upominawczych oraz działań z zakresu windykacji polubownej w celu odzyskania należności o charakterze cywilnoprawnym Gminy Wrocław i Skarbu Państwa.**

WINDYKACJA POLUBOWNA NALEŻNOŚCI W LATACH 2022–2025

	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Kwoty o charakterze cywilnoprawnym objęte wezwaniami i upomnieniami (zł)	55 527 674,33	41 804 166,75	41 161 452,55	42 210 815,08
Ilość wystawionych upomnień i wezwań (szt.)	33 173	29 198	27 694	34 867
Realizacja windykacji miękkiej po wystawionych wezwaniach i upomnieniach (zł)	30 894 970,24	16 570 429,21	22 324 850,60	24 352 468,01

W porównaniu z rokiem poprzednim wystawiono niemal 26% więcej upomnień i wezwań, obejmujących zaległości o wartości wyższej o niemal 3% niż w 2024 roku. Jednocześnie odnotowano wzrost, o ponad 9%, kwot uzyskanych w wyniku działań z zakresu tzw. miękkiej windykacji.

DZIAŁ SPADKÓW I ANALIZ

Dział Spadków i Analiz realizował w 2025 roku zadania w zakresie poszukiwania i przejmowania masy spadkowej nabytej przez Gminę Wrocław i Skarb Państwa - Prezydenta Wrocławia, ustalania stanu prawnego nieruchomości, poszukiwania spadkobierców zmarłych podatników oraz dłużników Gminy Wrocław, weryfikowania zawiadomień od banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo kredytowych w przedmiocie rachunków bankowych, których posiadacze zmarli, a także poszukiwania i przejmowania na rzecz Skarbu Państwa – Prezydenta Wrocławia mienia spółek wykreślonych prawomocnie z Krajowego Rejestru Sądowego.

1. W zakresie przejmowania masy spadkowej uzyskano:

WARTOŚĆ PRZEJĘTEJ MASY SPADKOWEJ

	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Środki pieniężne pozyskane w ramach przejmowania masy spadkowej nabytej przez Gminę Wrocław (zł)	722 845,63	313 422,33	1 091 024,93	244 133,24

	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Wartość nieruchomości wchodzących w skład masy spadkowej nabytej przez Gminę Wrocław, przyjętych na stan Gminy (zł) (wartość nieruchomości została określona na dzień śmierci spadkodawców)	704 875	1 627 200,00	1 461 000,00	2 601 162,00
Łącznie wartość przejętej masy spadkowej (zł)	1 427 720,63	1 940 622,33	2 552 024,93	2 845 295,24

Ponadto w opisywanym okresie:

- zakończonych zostało 48 postępowań w przedmiocie spisu inwentarza (wobec 47 w roku 2024);
- w skład ujawnionej masy spadkowej wchodziły również ruchomości, w tym m.in. wyroby z metali szlachetnych, meble i przedmioty kolekcjonerskie.

2. W zakresie weryfikacji zawiadomień od banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych dokonano analizy zawiadomień dot. 489 rachunków bankowych (wobec 1099 w roku 2024), z czego przy 395 stwierdzono brak interesu Gminy lub Skarbu Państwa we wszczynaniu postępowania spadkowego z uwagi na ujawnienie spadkobierców. Zmniejszenie ilości zweryfikowanych zawiadomień wobec ilości z roku 2024 wynika ze znacznie mniejszego wpływu tychże do tut. Urzędu (podana liczba zweryfikowanych zawiadomień stanowi ogół tychże zawiadomień nadesłanych przez banki, tj. zweryfikowano wszystkie nadesłane zawiadomienia). Wszczęto 94 postępowania wyjaśniające (wobec 104 w roku 2024), zwrócono się do radców prawnych o wystąpienie z wnioskiem o stwierdzeni nabycia spadku przez Gminę Wrocław lub Skarb Państwa – Prezydenta Wrocławia w 15 sprawach (wobec 16 takich wniosków w roku 2024).
3. W zakresie ustalania stanu prawnego nieruchomości oraz ustalania spadkobierców dłużników Gminy Wrocław i Skarbu Państwa:
   - w 228 sprawach w wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono spadkobierców podatników, użytkowników wieczystych lub dłużników Gminy oraz Skarbu Państwa,
   - do Zespołu Radców Prawnych skierowano 50 wniosków o wystąpienie do sądu o przeprowadzenie postępowania spadkowego,
   - w 1025 sprawach prowadzone są dalsze czynności wyjaśniające.

DZIAŁ ULG

1. Rozpatrywania wniosków o ulgę:

Rozpatrzono wnioski o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych, publicznoprawnych oraz cywilnoprawnych. Najczęściej wnioski obejmowały podatki i opłaty lokalne, opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, grzywny z tytułu mandatów karnych oraz opłatę z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Ponadto w zakresie podatków i opłat stanowiących w całości dochód Miasta, a pobieranych przez Urzędy Skarbowe, zajęto stanowiska w zakresie podatku od spadków i darowizn oraz podatku pobieranego w formie karty podatkowej i podatku PCC.
W przypadku zobowiązań z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz z tytułu niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym w roku 2025, w stosunku do roku ubiegłego,

zaobserwowano spadek ilości przeprowadzonych postępowań ulgowych, wydanych dokumentów oraz kwoty udzielonych ulg. Wielkość pomocy udzielana w stosunku do zobowiązań podatkowych utrzymuje się na stałym poziomie, natomiast nastąpił znaczny wzrost udzielonego wsparcia odnośnie należności mających charakter cywilnoprawny.

STRUKTURA ROZPATRZONYCH WNIOSKÓW O ULGĘ W LATACH 2022–2025

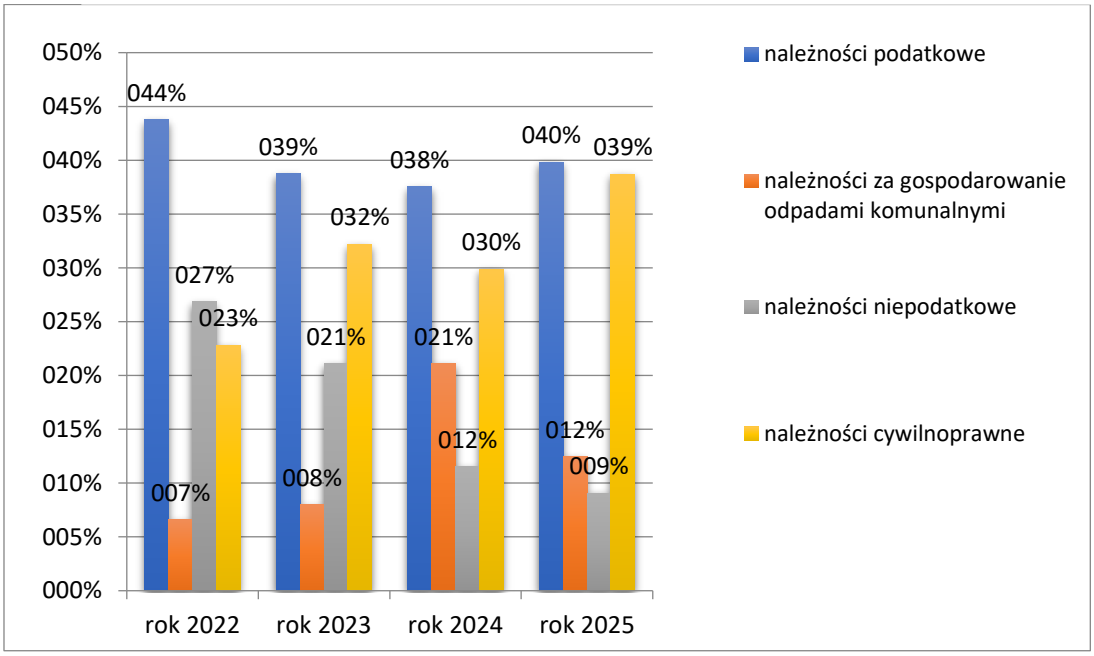

ILOŚCI DOKUMENTÓW WYDANYCH W POSTĘPOWANIACH ULGOWYCH W LATACH 2022–2025

Zadanie	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Ilość wydanych decyzji podatkowych (szt.)	73	46	32	34
Ilość wydanych decyzji dot. opłaty za gospodarowania odpadami komunalnymi (szt.)	12	12	19	11
Ilość wydanych decyzji administracyjnych (szt.)	62	55	31	14
Ilość wydanych postanowień podatkowych (szt.)	304	223	146	162

Zadanie	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Ilość wydanych postanowień dot. opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (szt.)	36	41	83	46
Ilość wydanych postanowień administracyjnych (szt.)	236	164	83	37
Ilość zawartych porozumień w spłacie należności cywilnoprawnych (szt.)	54	58	42	50
Ilość sporządzonych pism kończących postępowanie cywilnoprawne (bez rozpatrzenia, bezzasadne, odmawiające udzielenia ulgi) (szt.)	60	93	67	83
Ilość wydanych zaświadczeń o pomocy de minimis (szt.)	72	67	53	58

STATYSTYKA UDZIELONYCH ULG W LATACH 2022–2025 W UJĘCIU KWOTOWYM

	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Podatki i opłaty lokalne				
Umorzenia (zł)	0,00	200,00	0,00	5 375,00
Raty (zł)	717 522,21	506 873,89	184 212,76	1 419 612,02
Odroczenia (zł)	9 611 233,44	5 951 936,00	6 120 857,58	4 960 803,00
Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi				
Umorzenia (zł)	0,00	1 215,28	3 580,06	750,00
Raty (zł)	25 727,16	130 949,50	50 575,06	45 160,87
Odroczenia (zł)	0,00	0,00	0,00	0,00
Podatki i opłaty pobierane przez urzędy skarbowe				
Umorzenia (zł)	19 231,94	8 222,00	19 063,00	169 652,00
Raty (zł)	1 065 616,22	844 367,56	991 820,33	1 594 743,56
Odroczenia (zł)	46 990,00	187 881,00	12 415,00	250 694,00
Należności publicznoprawne				
Umorzenia (zł)	1 159,31	1 034,00	2 924,90	0,00
Raty (zł)	22 526,57	25 021,00	9 635,20	3 000,00

Odroczenia (zł)	0,00	0,00	416,00	0,00
Należności cywilnoprawne				
Umorzenia (zł)	93 999,53	98 149,79	11 427,91	131 542,56
Raty (zł)	3 785 660,18	4 815 398,32	4 278 101,44	6 991 205,39
Odroczenia (zł)	1 161 034,13	1 145 464,69	735 245,58	610 898,72

DZIAŁ WINDYKACJI

Dział Windykacji realizował w 2025 roku zadania w zakresie przekazywania spraw do komórki prawnej celem wytoczenia powództwa o zapłatę, ewidencjonowania w systemie informatycznym KSAT2000i pozyskanych lub przesłanych przez Radców prawomocnych orzeczeń sądowych, windykacji twardej (prowadzonej na podstawie orzeczeń sądowych).

1. Sporządzanie spraw dot. zobowiązań cywilnoprawnych Gminy Wrocław i Skarbu Państwa celem skierowania zaległości na drogę postępowania sądowego (powództwa o zapłatę), w tym kierowanie pozwów o zapłatę w elektronicznym postępowaniu upominawczym

SPRAWY PRZEKAZANE DO KOMÓRKI PRAWNEJ CELEM WYTOCZENIA POWÓDZTWA O ZAPŁATĘ ORAZ DO ELEKTRONICZNEGO POSTĘPOWANIA UPOMINAWCZEGO W LATACH 2022–2025

	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Liczba przekazanych spraw (szt.)	1 358	2 983	1 072	1 184

Windykacja należności cywilnoprawnych w zakresie ilości przygotowywanych dokumentów celem skierowania pozwów o zapłatę, zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o ponad 10%.

2. W ramach realizacji zadania przymusowego odzyskania należności cywilnoprawnych Gminy Wrocław oraz Skarbu Państwa Prezydenta Wrocławia

NALEŻNOŚCI WYEGZEKWOWANE W TOKU WINDYKACJI SĄDOWEJ I KOMORNICZEJ W LATACH 2022–2025

	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
kwotowa realizacja windykacji prowadzonej po	5 309 380,72	4 575 340,40	4 422 388,33	3 247 062,40

uzyskaniu tytułu wykonawczego (zł)				

W zakresie efektów działań zmierzających do przymusowego odzyskania należności cywilnoprawnych wynik uzyskany w roku 2025 był w stosunku do roku poprzedniego był niższy ze względu na znacznie mniejszy wpływ do komórki windykacyjnej tytułów opatrzonych sądową klauzulą wykonalności. Miało to przełożenie na mniejszą ilość spraw zainicjowanych przed sądowymi organami egzekucyjnymi.

ZABEZPIECZANIE NALEŻNOŚCI NA MAJĄTKU DŁUŻNIKÓW W LATACH 2022–2025

	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
wnioski o wpis hipoteki przymusowej skierowanych do sądu wieczysto księgowego (szt.)	12	5	4	3
kwota wpisu (zł)	1 205 599,76	1 329 464,80	789 467,05	275 964,51

Zmniejszenie jednostkowej ilości dokonanych zabezpieczeń na majątku dłużników, wobec roku poprzedniego wynika z faktu, że w mniejszej ilości spraw ujawniono mienie dłużników, na którym możliwe było dokonania tego rodzaju zabezpieczenia.

WYDATKI PONIESIONE W CELU REALIZACJI ZADAŃ WINDYKACYJNYCH W LATACH 2022–2025

	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
kwota wydatkowana na realizację zadań (zł)	89 935,70	95 378,56	106 983,03	44 562,69

Zmniejszenie puli wydatków na realizację zadań windykacyjnych w roku 2025 wobec roku 2024 spowodowane było zainicjowaniem mniejszej ilości postępowań

egzekucyjnych skierowanych do nieruchomości, gdzie uiszcza się znacznie wyższe zaliczki komornicze niż w standardowych sprawach.

BIURO WSPÓŁPRACY Z BIZNESEM

1. Portal internetowy dedykowany Wrocławskim Przedsiębiorcom

Przedsiębiorczy Wrocław https://www.wroclaw.pl/przedsiebiorczy-wroclaw/ jest częścią portalu miejskiego www.wroclaw.pl dedykowany biznesowi i szeroko rozumianym przedsiębiorcom. Prowadzony jest od 2020 roku, a utrzymanie oraz obsługa techniczna i merytoryczna realizowana jest przez ARAW S.A.
Portal składa się z dwóch bloków: aktualności, gdzie za treści odpowiada dedykowany dziennikarz redakcji www.wroclaw.pl (rocznie publikowanych jest około 500 informacji dotyczących biznesu we Wrocławiu) oraz treści stałych (informatory, bazy danych), które powstają i są aktualizowane przy współpracy z pracownikami merytorycznymi biur oraz wydziałów Urzędu Miejskiego Wrocławia. Przewodniki i informatory dedykowane są konkretnym grupom: mikro-, małym-, średnim przedsiębiorcom, startupom, inwestorom zagranicznym, kupcom. Portal opisuje również miejskie inicjatywy dedykowane przedsiębiorcom (#WrocławZdalnieLokalnie) czy historie sukcesów wrocławskich firm oraz ich liderów. Natomiast aktualności podzielone są wg. kategorii: Aktualności, Strategia, Miasto, Pomoc, Przedsiębiorca, Nauka, Spotkania, Sukcesy.
Strona powstała zgodnie z założeniami Strategii Przedsiębiorczości 2030, która ma zwrócić uwagę na:

- kulturę przedsiębiorczości i edukacji,
- system wsparcia przedsiębiorczości,
- współpracę na rzecz przedsiębiorczości,
- promocję przedsiębiorczości.

Osobnym elementem informacyjnym jest profil Przedsiębiorczy Wrocław na platformie LinkedIn, gdzie publikowane są informacje o bieżącej działalności Biura Współpracy z Biznesem, spotkaniach rady ds. Przedsiębiorczości, organizowanych lub współorganizowanych wydarzeniach i projektach.

2. Program „Nasz Wrocław”

Program Nasz Wrocław to bezpłatny program miejski skierowany do mieszkanek i mieszkańców Wrocławia, którego głównym celem jest zachęcanie do rozliczania podatku dochodowego w mieście. Program promuje aktywne spędzanie czasu wolnego, uczestnictwo w życiu kulturalnym, sportowym oraz wzmacnia więź mieszkańców z Wrocławiem.

Osoby, które aktywowały Status Podatnika poprzez potwierdzenie rozliczenia podatku dochodowego we Wrocławiu, mogą korzystać z szerokiego pakietu ulg i benefitów w obszarach sportu, rekreacji, kultury, edukacji, zdrowia i rozrywki. Program łączy w sobie liczne funkcjonalności oraz stale rozwijaną ofertę miejskich usług, generując realne oszczędności w budżetach domowych użytkowników.

W 2025 roku, podobnie jak w latach poprzednich, systematycznie poszerzano pulę Partnerów programu. Do grona podmiotów oferujących zniżki i benefity dla wrocławskich podatników dołączyli: Egurrola Dance Studio, An Najma Szkoła Tańca i Klub Sportowy, Rumbar, One Day Clinic, Krupa Art Foundation, Tomma Diagnostyka Obrazowa, ZECCER – drukarki samoobsługowe, IZAKAYA sushi, Dzienny Dom Opieki Ludwisia, Kopalnia Wrocław – Strefa Wakacji, Optyk Plus, Szkoła Witaj Wrocław, Muzeum Archidiecezjalne, Bosko Studio, SushiTU, Kuchnia Marché, Kwatera Główna Wrocław Laser Tag, Serendipity – Centrum Edukacyjno-Treningowe, Fundacja Edukacyjna PRYMUS, Doctorpro, ENEL-MED, EuroMediCare Penta Hospitals, Pizza Bube, SwimPact, Cafe Principe oraz Rajskie Ogrody. Tego samego roku aktywni użytkownicy programu mogli również korzystać ze zniżek na wydarzenia specjalne, takie jak SwimPact, występ Kabaretu Neo-Nówka: Pokolenie DNA czy Kabaretu Ani Mru Mru u jednego z Partnerów . Ponadto osoby z aktywnym Statusem Podatnika miały możliwość skorzystania z bezpłatnych ofert okolicznościowych: darmowe wejście na taras widokowy Sky Tower z okazji pierwszej rocznicy jego ponownego otwarcia, bezpłatne zwiedzanie Zamku Książ w Wałbrzychu oraz odbiór darmowego pojemnika na bioodpady. Liczba Partnerów oferujących zniżki, z których korzystali zarówno dorośli podatnicy jak i ich dzieci, przekroczyła 100.

Jednym z kluczowych elementów programu jest Akcja Nasz Wrocław – Darmowe Wejścia, umożliwiająca pełnoletnim podatnikom skorzystanie z jednego bezpłatnego wejścia do wybranych atrakcji miejskich raz na 365 dni. W 2025 roku akcja obejmowała 11 obiektów:

- **Aquapark** – 2-godzinne wejście do strefy rekreacyjnej dla osoby dorosłej, w tym roku można było skorzystać z jednego z trzech obiektów tj. Aquaparku przy ul. Borowskiej 99 lub Aquaparku przy ul. Polnej 10 (Brochów), Aquaparku przy ul. Wilanowskiej 29,
- **Centrum Historii Zajezdnia** – bilet normalny na wystawę główną Wrocław 1945-2016 dla osoby dorosłej,

- **Hala Stulecia** – bilet wstępu na zwiedzanie Visitor Centre dla osoby dorosłej,
- **Hydropolis** – bilet wstępu normalny dla osoby dorosłej,
- **Medicover** – jeden darmowy przegląd stomatologiczny dla osoby dorosłej,
- **Panthers Wrocław** – bilet wstępu normalny dla osoby dorosłej,
- **Vertigo Jazz Club & Restaurant** – bilet wstępu na wybrane koncerty dla osoby dorosłej,
- **WCT SPARTAN Lodowisko** – pojedyncze wejście dla osoby dorosłej na lodowisko przy ul. Jaksonowickiej,
- **WCT SPARTAN Pływalnia Orbita** – 1-godzinne wejście dla osoby dorosłej,
- **WKS ŚLĄSK WROCŁAW** – bilet wstępu na mecz piłkarski dla osoby dorosłej (sektor rodzinny),
- **ZOO Wrocław** – bilet wstępu normalny dla osoby dorosłej.

W 2025 roku z darmowych wejść oferowanych w ramach akcji skorzystało łącznie ponad 74 tysiące osób.

Dla mieszkańców posiadających aktywny Status Podatnika nadal obowiązywała 25-procentowa zniżka na imienne bilety okresowe we wrocławskiej komunikacji miejskiej. Aktywni użytkownicy programu podróżujący koleją w granicach miasta mogli również korzystać z biletu „Nasz Wrocław Kolej" czyli miesięcznego biletu w cenie promocyjnej: 1 zł dla biletu normalnego oraz 0,50 zł dla biletu ulgowego.

W ramach programu funkcjonuje karta partnerska Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu, umożliwiająca wypożyczanie zbiorów bibliotecznych z wykorzystaniem karty w aplikacji mobilnej, bez konieczności posiadania karty plastikowej. Z tej funkcjonalności skorzystało już ponad 4500 użytkowników.

Dodatkowym udogodnieniem były preferencyjne warunki parkowania na parkingu podziemnym Narodowego Forum Muzyki: 50% zniżki na pierwsze dwie godziny parkowania oraz 25% zniżki na abonament.

W 2025 roku dzieci osób posiadających aktywny Status Podatnika, ponownie mogły uzyskać dodatkowe punkty w rekrutacji do wrocławskich przedszkoli i szkół podstawowych. To samo dotyczyło uzyskania dodatkowych punktów za aktywny Status Podatnika w rekrutacji na zajęcia w Młodzieżowych Domach Kultury.

Program Nasz Wrocław wspierał wydarzenia kulturalne i sportowe, uczestnicząc w dużych inicjatywach miejskich, takich jak m.in.: Dni Odry 2025, WROśnij we Wrocławiu, Dzień Dziecka w Ogrodzie Botanicznym, Dzień Otwarty Ośrodka

Podstaw Twórczych Zamek i Noc Świętojańska na Zamku, Aglomeracyjny Piknik Komunikacyjny 2025 oraz Spartan Skate: Festyn na Torze Wrotkarskim.
W ramach programu funkcjonuje również usługa Czatu Wideo, umożliwiająca mieszkańcom kontakt audiowizualny z operatorem w formule zdalnej, co znacząco usprawnia obsługę klienta i dostęp do informacji.
Z programu Nasz Wrocław korzysta obecnie ponad 350 tysięcy mieszkańców Wrocławia.
W 2025 roku do programu dołączyło około 32 tysiące nowych użytkowników.
Szczegółowe informacje na temat programu są dostępne na stronie internetowej: **https://www.wroclaw.pl/nasz-wroclaw/**.

3. Program „Nasz Wrocław Max”

Status Nasz Wrocław Max, w ramach programu Nasz Wrocław, funkcjonuje już od trzech lat. Jego celem jest zachęcenie mieszkańców Wrocławia do zameldowania się na pobyt stały. Warunkiem skorzystania ze zniżek oraz bezpłatnych wejść oferowanych w ramach Statusu Max jest przedstawienie potwierdzenia zameldowania na pobyt stały we Wrocławiu. Liczba osób zameldowanych na pobyt stały umożliwia pozyskanie rzetelnych danych dotyczących faktycznej liczby mieszkańców, co pozwala lepiej planować rozwój miasta, m.in. dostosowywać siatkę połączeń komunikacyjnych, lokalizację nowych szkół i przedszkoli oraz inwestycje infrastrukturalne zgodnie rzeczywistymi potrzebami mieszkańców poszczególnych osiedli.
W celu aktywacji Statusu Nasz Wrocław MAX należy w pierwszej kolejności zarejestrować konto i uzyskać Status Podatnika w programie Nasz Wrocław. Następnie należy potwierdzić zameldowanie na pobyt stały. Co można zrobić poprzez okazanie informacji o zameldowaniu z aplikacji mObywatel bądź zaświadczenia pobranego ze strony www.gov.pl lub informacji uzyskanej z Centrum Obsługi Mieszkańca:

- za pośrednictwem platformy ePUAP lub e-Doręczeń (z dopiskiem „Nasz Wrocław”
  w temacie),
- w Punkcie Obsługi Klienta przy ul. Kotlarskiej 41,
- poprzez czat wideo.

Status Nasz Wrocław MAX jest powiązany terminem ważności ze Statusem Podatnika. Podobnie jak w przypadku programu Nasz Wrocław, Nasz Wrocław MAX jest bezpłatny.

Dla użytkowników posiadających aktywny Status Nasz Wrocław MAX swoją ofertę udostępniło większość dotychczasowych Partnerów programu Nasz Wrocław.

W ramach oferty MAX rozszerzeniu uległa również Akcja Darmowe Wejścia. Dla użytkowników dostępne są dodatkowe, bezpłatne wejścia, które nierzadko obejmują również osoby towarzyszące. Ofertę dla użytkowników programu Nasz Wrocław Max w 2025 roku udostępniły następujące obiekty:

- **Aquapark Wrocław** - 2-godzinne wejście do strefy rekreacji, w tym roku można było skorzystać z jednego z trzech obiektów tj. Aquaparku przy ul. Borowskiej 99 lub Aquaparku przy ul. Polnej 10 (Brochów), Aquaparku przy ul. Wilanowskiej 29 wraz z osobą towarzyszącą,
- **Centrum Historii Zajezdnia** - bilet normalny na wystawę główną „Wrocław 1945-2016" wraz z osobą towarzyszącą,
- **Creator –** rehabilitacja 1 bezpłatne wejście do Kriokomory Ogólnoustrojowej przy zakupie pakietu 10 wejść ze zniżką 10% na Nasz Wrocław MAX,
- **Hala Stulecia** - bilet wstępu na zwiedzanie Visitor Centre wraz z osobą towarzyszącą,
- **Hydropolis** - bilet wstępu normalny wraz z osobą towarzyszącą,
- **Muzeum Miejskie Wrocławia – Arsenał** - bilet wstępu do muzeum wraz z osobą towarzyszącą,
- **Muzeum Miejskie Wrocławia – Muzeum Teatru** - bilet wstępu do muzeum wraz z osobą towarzyszącą,
- **Ogród Japoński**- oferuje bilet wstępu do ogrodu dla osoby dorosłej,
- **Panthers Wrocław** - bilet wstępu na mecz futbolu amerykańskiego wraz z osobą towarzyszącą,
- **Park Trampolin – Jump 4 U** - bilet wstępu do Parku Trampolin przy ul. Otmuchowskiej 15 wraz z osobą towarzyszącą,
- **Park Trampolin – Jump 4 U** - bilet wstępu do Parku Trampolin przy ul. Słubickiej 18 wraz z osobą towarzyszącą,
- **WKS Śląsk Wrocław** - bilet wstępu na mecz piłkarski wraz z osobą towarzyszącą,
- **Ślęza Wrocław** - bilet wstępu na mecz wraz z osobą towarzyszącą,
- **Vertigo Jazz Club** - bilet wstępu na wybrane koncerty wraz z osobą

towarzyszącą,

- **Volley Wrocław** - bilet wstępu na mecz wraz z osobą towarzyszącą,
- **WKK Wrocław** - bilet wstępu na mecz wraz z osobą towarzyszącą,
- **Stomatologia Medicover** - przegląd stomatologiczny wraz z osobą towarzyszącą,
- **WCT Spartan**- jednorazowe wejście na siłownię,
- **Tarczyński Arena Wrocław**- bilet wstępu na lodowisko.

Ponadto użytkownicy z aktywnym Statusem Nasz Wrocław MAX mogą liczyć na oferty specjalne u takich partnerów jak:

- **ZOO Wrocław** – oferuje roczną kartę do ZOO w cenie 100 zł,
- **Aquapark Wrocław** – roczny karnet VIP za pół ceny,
- **ENEL-MED Stomatologia –** konsultacja protetyczna, przegląd stomatologiczny,
- **Bosko Studio Treningowe -** 50% zniżki na trening wdrożeniowy

oraz wyższe zniżki u nowych Partnerów programu Nasz Wrocław: OneDayClinic, Zeccer, Izakaya, Dzienny Dom Opieki Ludwisia, Optyk Plus, Muzeum Archidiecezjalne, Bosko studio treningowe, Serendipity-Centrum edukacyjno-treningowe, Swimpact, Doctorpro, An Najma Szkoła Tańca i Klub Sportowy, Fundacja Edukacyjna Prymus, Szkoła Witaj Wrocław, Doctorpro.
Podsumowując, posiadając Nasz Wrocław MAX, w ciągu roku skorzystamy z jeszcze bardziej atrakcyjnych benefitów takich jak:

- dodatkowe punkty w rekrutacji do przedszkoli i szkół podstawowych oraz Młodzieżowych Domów Kultury,
- więcej darmowych wejść, m.in.: Stomatologia Medicover,
- dodatkowe, darmowe bilety dla osoby towarzyszącej,
- wyższe zniżki u wybranych partnerów programu,
- roczna karta do ZOO w cenie 100 zł,
- roczny karnet VIP do Aquaparku za pół ceny.

Obecnie ze Statusu Nasz Wrocław MAX korzysta ponad 76 tysięcy użytkowników. Posiadając Status MAX możemy zaoszczędzić rocznie ponad 3150 zł korzystając z najpopularniejszych miejskich atrakcji.
Zbiór informacji o programie znajduje się na stronie internetowej: **https://www.wroclaw.pl/nasz-wroclaw/nasz-wroclaw-max**.

4. Czat wideo - komunikator w ramach Programu „Nasz Wrocław”

Czat Wideo jest internetowym narzędziem komunikacji audiowizualnej, udostępnionym mieszkańcom Wrocławia w ramach Programu „Nasz Wrocław”. Narzędzie umożliwia natychmiastowe nawiązanie kontaktu pomiędzy mieszkańcem a pracownikiem Urzędu Miejskiego Wrocławia przy wykorzystaniu powszechnie dostępnych urządzeń elektronicznych z funkcją kamery i mikrofonu. Komunikacja odbywa się poprzez łącze internetowe, zgodnie z obowiązującymi standardami bezpieczeństwa teleinformatycznego.

Czat Wideo zapewnia obsługę interesantów zdalnie, bez konieczności osobistej wizyty

w Punkcie Obsługi Klienta Urzędu Miejskiego. Usługa została wdrożona celem zwiększenia dostępności oraz komfortu kontaktu z urzędem, przy jednoczesnym skróceniu czasu oczekiwania na obsługę. Usługa funkcjonuje od dnia 16 maja 2022 roku i zyskała trwałe miejsce w systemie komunikacji z mieszkańcami.

Czat Wideo umożliwia mieszkańcom:

- natychmiastowy kontakt z konsultantem,
- zaplanowanie rozmowy w dogodnym terminie z wyprzedzeniem do 7 dni roboczych,
- obsługę spraw związanych z Programem „Nasz Wrocław” bez konieczności osobistej wizyty,
- kompleksowe wsparcie techniczne.

W ramach rozmów realizowanych przez Czat Wideo udzielane są m.in. informacje dotyczące:

- procedur zakładania konta w Programie,
- aktywacji Statusu Podatnika oraz Statusu MAX,
- zasad logowania i problemów technicznych,
- charakterystyki usług oferowanych w ramach Programu.

Rezerwacja rozmowy online odbywa się zgodnie z godzinami pracy Urzędu Miejskiego Wrocławia: od poniedziałku do piątku w godzinach od **8:00 do 15:30**.

W 2025 roku za pośrednictwem Czatu Wideo zrealizowano łącznie **11 931** połączeń z mieszkańcami Wrocławia, co stanowi istotny wskaźnik wykorzystania zdalnego kanału komunikacji.

Dla porównania, w roku 2024 odnotowano **10 331** połączeń przeprowadzonych za pomocą Czat Wideo, obejmujących obsługę techniczną, wsparcie administracyjne oraz pomoc w obsłudze kont programowych.

5. Respektrum Autyzmu

Respektrum jest projektem realizowanym od 2022 roku przez Gminę Wrocław. Jego kluczowym celem jest dotarcie do środowiska biznesowego Wrocławia i zachęcanie do zatrudniania osób autystycznych (w normie intelektualnej) w swoich organizacjach.

Działania projektu zmierzają w kierunku edukacyjnym i informacyjnym w kontekście korzyści wynikających z zatrudnienia pracowników w spektrum autyzmu oraz zrozumienia czym jest zjawisko autyzmu u osób dorosłych.

W ramach Projektu funkcjonuje strona internetowa **https://respektrumautyzmu.pl/**, informująca o zagadnieniach z zakresu wiedzy o autyzmie, prezentująca możliwość skorzystania ze szkolenia, a także zawierająca praktyczne informacje dotyczące zatrudnienia zarówno dla osób w spektrum jak i pracodawców.

W zakresie działań programowych prowadzone są szkolenia i warsztaty dla kadry zarządzającej i pracowników.

W 2025 r. przeszkolono:

- kadrę zarządzająca i pracowników Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego (szkolenia cykliczne);
- dyrekcję i pracowników Departamentu Różnorodności Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia;
- uczestników Konferencji „Inkluzywne miejsca pracy”, podczas prelekcji.

Nawiązano również stałą współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy wspierając przedsiębiorców w poszukiwaniu pracowników.

6. Giełda Lokalnego Biznesu – WRO UP

Uruchomiona w 2023 r. strona, zgodnie z założeniami Strategii Przedsiębiorczości 2030, ma promować małych wrocławskich przedsiębiorców, właścicieli firm, rzemieślników, którzy nie zawsze są dostępni w Internecie. To samorządowa forma wsparcia - narzędzie jest bezpłatne dla użytkowników. O działalności wielu, zwłaszcza drobnych przedsiębiorców, często nie wiemy, ponieważ nie informują o niej w internecie, tylko reklamują się za pomocą marketingu szeptanego. W ten sposób wzmacniając relację firm z mieszkańcami.

Aktualnie na stronie zamieszczonych jest około 350 wizytówek, często są to małe, rodzinne firmy albo takie, które dopiero otwierają swój biznes we Wrocławiu.

Giełda Lokalnego Biznesu dostępna jest pod adresem **https://wroup.pl/**.

7. Opinie specjalistyczne

W związku z ubieganiem się o dofinansowanie projektów realizowanych przez Gminę lub jej jednostki organizacyjne, przygotowanych zostało ponad 40 opinii specjalistycznych dotyczących pomocy publicznej, w tym dotyczących projektów:

- „Pola Osobowickie – utrzymanie terenów podmokłych i związanej z nimi bioróżnorodności oraz utworzenie atrakcyjnego obszaru edukacyjno-rekreacyjnego dla mieszkańców Wrocławia, Dolnego Śląska i turystów”,
- „Zielone trasy pieszo-rowerowe we Wrocławiu”,
- "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej dla Jednostek Samorządu Terytorialnego",
- Budowa skoordynowanego systemu pomocy specjalistycznej opartej na Specjalistycznych Centrach Wspierających Edukację Włączającą”.

Opinie te są niezbędne do złożenia wniosku o dofinansowanie w ramach funduszy europejskich (m.in. FEDS 2021-2027) oraz niektórych środków krajowych (np. w ramach dofinansowania zadań ze środków NFOŚiGW).

8. Program zwolnień z podatku od nieruchomości dla budynków podłączonych do niskoemisyjnych źródeł energii (fotowoltaika)

W 2025 roku w ramach „Programu zwolnień z podatków od nieruchomości dla budynków podłączonych do niskoemisyjnych źródeł energii" wpłynęło **55** zgłoszeń, z których na dzień 31 grudnia 2025 r., pozytywnie rozpatrzone zostało **35** (łącznie w latach 2019-2025 złożono **1 943** zgłoszeń, w większości dotyczących instalacji fotowoltaicznych, z których pozytywnie rozpatrzono **1 734**).

Obwieszczeniem z dnia 22 maja 2025 r. Rada Miejska Wrocławia wprowadziła jednolity tekst uchwały nr XIII/316/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 5 września 2019 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości budynków lub ich części podłączonych do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego, pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2022 r. poz. 792), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- uchwałą nr LIX/1545/22 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 października 2022 r. zmieniającą uchwałę nr XIII/316/19 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości budynków lub ich części podłączonych do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego,

pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła (Dz. Urz. Woj. Doln. poz. 5184);

- uchwałą nr LXXV/1919/23 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 23 listopada 2023 r. zmieniającą uchwałę nr XIII/316/19 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości budynków lub ich części podłączonych do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego, pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła (Dz. Urz. Woj. Doln. poz. 6543);
- uchwałą nr III/8/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 6 czerwca 2024 r. zmieniającą uchwałę nr XIII/316/19 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości budynków lub ich części podłączonych do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego, pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła (Dz. Urz. Woj. Doln. poz. 3419).

Zgłoszeń spełnienia warunków do zwolnienia w ramach uchwały można było dokonywać do 31 grudnia 2025 r.

9. Zadania związane z wdrażaniem Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości 2030

21 listopada 2019 roku uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia przyjęto dokument jakim jest Strategia Rozwoju Przedsiębiorczości Wrocławia „PRZEDSIĘBIORCZY WROCŁAW 2030" w ramach, którego głównym celem jest wskazanie kierunków rozwoju i sposobów wsparcia przedsiębiorczości we Wrocławiu, a co za tym idzie wzmocnienie potencjału ekonomicznego miasta do roku 2030. Konieczne jest opracowanie i wdrożenie modelu współpracy między jednostkami miejskimi, instytucjami administracji publicznej, instytucjami otoczenia biznesu, uczelniami i przedsiębiorstwami.

2025 rok to przede wszystkim prace związane z aktualizacją Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Wrocławia oraz dostosowaniem do ówczesnych realiów rynkowych, ekonomicznych i biznesowych. Strategia powinna uwzględniać skutki pandemii COVID-19, które w wielu sektorach odczuwalne są do dziś oraz następstwa ekonomiczne i gospodarcze jakie niesie za sobą wojna w Ukrainie. W tym celu we Wrocławiu funkcjonuje Wrocławska Rada ds. Przedsiębiorczości, powoływana przez Prezydenta spośród przedstawicieli środowiska wrocławskiej administracji publicznej, uczelni wyższych i biznesu, której główną funkcją jest pełnienie roli organu opiniodawczo-doradczego Prezydenta Wrocławia w

sprawach dotyczących współuczestnictwa mieszkańców w zarządzaniu Miastem w zakresie wspierania i rozwoju przedsiębiorczości.
W ramach działalności Wrocławskiej Rady ds. Przedsiębiorczości w szczególności zrealizowano następujące zadania:

- East x West Forum organizowanym przez BRIDGE foundation we współpracy z Przedsiębiorczym Wrocławiem 2030 17 kwietnia 2025 r. odbyła się konferencja poświęcona strategicznej debacie o przyszłości Polski i jej roli w Europie. Prowadzone były wartościowe rozmowy o tym, że w obliczu rosnącej rywalizacji gospodarczej, napięć geopolitycznych oraz dynamicznych zmian technologicznych Polska ma unikalną okazję, by przejść od roli naśladowcy do aktywnego lidera regionu. Konferencja przyciągnęła wiele znamienitych nazwisk z Radosławem Sikorskim Ministrem Spraw Zagranicznych na czele.
- ABSL Summit
  Dzięki współpracy Urzędu Miejskiego Wrocławia, Urzędu Marszałkowskiego oraz Prezesa Zarządu ABSL Poland odbędzie się w czerwcu 2026 roku w Hali Stulecia i Wrocławskim Centrum Konferencyjnym. Jest to jedno z największych wydarzeń biznesowych w Europie środkowej i najważniejsze spotkanie sektora usług dla biznesu w Europie.
  Dzięki podpisaniu oficjalnego listu o współpracy, Wrocław przyciągnie globalnych liderów biznesu, przedstawicieli lokalnej i centralnej władzy oraz administracji europejskiej, ekspertów, naukowców i opiniotwórcze media.
- Aglomeracyjny Piknik Komunikacyjny
  Wydarzenie odbyło się 27 kwietnia 2025 roku przy współpracy z Wydziałem Transportu Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz Stowarzyszeniem Aglomeracja Wrocławska i było okazją do wspólnego świętowania 21. rocznicy zawarcia porozumień międzygminnych, dzięki którym mieszkańcy aglomeracji wrocławskiej mogą korzystać z sieci autobusowych połączeń aglomeracyjnych.
  Na placu pod Iglicą przy Hali Stulecia licznie zgromadzeni wystawcy przyciągnęli mieszkańców Wrocławia oraz wielu miejscowości wrocławskiej aglomeracji.
- XII Polski Kongres Przedsiębiorczości
  W dniach 20-21 października 2025 roku Przedsiębiorczy Wrocław był partnerem orgaznizowanego przez Polską Agencję Prasową XII Polskiego Kongresu Przedsiębiorczości, największego mobilnego wydarzenia biznesowo-

gospodarczego w Polsce. W czasie kongresu poruszono m.in. tematykę rozwoju samorządu w Polsce, miast przyszłości, medycyny jutra, rozwoju sektora nowoczesnych usług itd.

Podczas ubiegłorocznego wydarzenia odbyły się cztery miejskie panele mówiące o gospodarce, współpracy i przyszłości, a także odbyło się ponad 30 dyskusji i spotkań, a także przestrzeń wystawiennicza.

- Kokon – Tozai – Spotkanie Kultur i Biznesu w ramach Festiwalu Sakura

  5 listopada 2025 roku dzięki współpracy z Fundacją Zarzewie uczestnikom wydarzenia przybliżona została bogata kultura japońska zarówno pod kątem praktyk biznesowych, jak i piękna japońskiej sztuki.
- Konferencja RESET

  13 listopada 2025 roku odbyła się konferencja poświęcona tematyce kryzysu, jaki może dotknąć każdego w każdej możliwej sferze. Przedstawiony został Projekt „Zdalny psycholog" w szkole, z którego bezpłatnie korzystać mogą zarówno uczniowie, jak i nauczyciele i rodzice, a którego wdrożenie miało miejsce dzięki Współpracy Przedsiębiorczego Wrocławia 2030 z Departamentem Edukacji oraz Fundacji „Wspólnie dla Sprawy", a także SigmaCEM będącego dostawcą usługi.

  Uczestnicy paneli dyskusyjnych i rozmów dzielili się wyjątkowymi doświadczeniami, a całość wydarzenia zwieńczył kameralny występ Krzysztofa Antkowiaka.
- Global Day of Coderetreat 2025

  22 listopada 2025 roku we współpracy z Klose Brothers – innowacyjna firmą z ponad piętnastoletnim doświadczeniem w rozwoju oprogramowania, odbyły się bezpłatne, praktyczne warsztaty programistyczne skupiające się na podstawach tworzenia oprogramowania, projektowania i komunikacji. Wrocławskie wydarzenie jest jednym z wielu, które co roku jesienią odbywają się na całym świecie. Realizacja projektu „Pracownik 50+", mającego na celu zwrócenie uwagi wrocławskich przedsiębiorców na niewykorzystany potencjał i doświadczenie osób w wieku 50+, deprecjonowanych na rynku pracy, co może być kluczowe dla rozwoju biznesu w sytuacji zapaści demograficznej w Polsce i niedoboru wykwalifikowanych kadr. W ramach projektu zorganizowano dwie konferencje biznesowe – „Mix pokoleń = max wyników. Pokolenie Z i 50+ na rynku pracy" (26 lutego, 130 uczestników) oraz „Wrocław dla Przedsiębiorców: Rynek pracy 2025" (28 maja, 120

uczestników), przygotowano również artykuły informacyjno-edukacyjne, związane z tym tematem, i opublikowano je na portalu wroclaw.pl.

- Współorganizacja 2. Dolnośląskiego Kongresu Firm Rodzinnych. Wydarzenie odbyło się w dniu 7 kwietnia 2025r. i przyciągnęło przedsiębiorców lokalnych, ekspertów w dziedzinie technologii i innowacji, prawników i finansistów (łącznie ok. 300 osób), tworząc dzięki temu przestrzeń do wymiany wiedzy i doświadczeń.
- Współorganizacja ogólnopolskiej Konferencji "Made for Restaurant - FAST GROWING 2025", która odbyła się 6 maja 2025 r. w Centrum Kongresowym w Hali Stulecia. Zorganizowano m.in. panele merytoryczne, warsztaty tematyczne, sieciowanie dla branży gastronomicznej z całej Polski. W konferencji wzięło udział 180 przedstawicieli branży gastronomicznej z Wrocławia.
- Organizacja międzynarodowego konkursu kulinarnego "Kulinarne Grand Prix Wrocławia 2025". Celem konkursu było ukazanie potencjału wrocławskich firm gastronomicznych poprzez talenty kulinarne, a także wyłonienie najlepszego, wrocławskiego szefa kuchni i umożliwienie mu wzbogacenie swojego potencjału zawodowego poprzez odbycie stażu/szkolenia w restauracji uhonorowanej gwiazdką Michelin w Barcelonie. W konkursie wzięło udział 17 wrocławskich restauracji. Czas trwania konkursu: 1 września-22 października 2025r.
- Organizacja misji gospodarczej pn. „Gastronomia Przyszłości” w Lipsku w dniach 3 i 4 listopada 2025 (15 uczestników), której celem było nawiązanie kontaktów biznesowych z restauratorami niemieckimi ekspertami międzynarodowymi. Współorganizatorami misji była Agencja Wspierania Gospodarki Saksońskiej (Wirtschaftsförderung Sachsen GmbH) oraz Targi Lipskie Sp. z o.o. Wrocławscy restauratorzy wzięli udział m.in. w branżowych Targach Gastronomii i Przemysłu Spożywczego Iss Gut 2025 w Lipsku. Misja miała na celu wsparcie przedstawicieli wrocławskich biznesów gastronomicznych, zarówno doświadczonych jak i młodych przedsiębiorców oraz pokazanie im w szczególności, że razem współtworzą wrocławską markę gastronomiczną, mogą ze sobą współpracować, dzielić się własnymi doświadczeniami, a także uczyć się od innych. Inicjatywa ta jest przykładem budowania wspólnoty szefów kuchni i restauratorów zarówno w wymiarze lokalnym, jak i przygranicznym.

- Organizacja cyklu 27 darmowych szkoleń i warsztatów pod nazwą „Akademia Gastro II” adresowanych do osób, które chcą otworzyć własny lokal gastronomiczny we Wrocławiu (19 maja – 9 czerwca). W szkoleniach wzięło udział 70 początkujących restauratorów i osób, które chcą wejść do branży gastronomicznej. Celem projektu było ułatwienie startu i funkcjonowania w branży gastronomicznej młodym biznesom poprzez niwelowanie mentalnych barier wejścia na rynek wynikających z braku wiedzy i doświadczenia, oraz zwiększenie różnorodności i jakości lokalnych usług gastronomicznych.
- Organizacja Festiwalu kulinarnego „Delicje” (6-8 czerwca), którego celem strategicznym jest kreowanie rozwoju gospodarczego Wrocławia poprzez wspieranie lokalnej przedsiębiorczości. Wydarzenie promuje produkty regionalne, krótki łańcuch dostaw, rodzinne manufaktury i rzemieślników.
- Promocja rzemieślników i rękodzielników podczas festiwalu Pasibrzucha, gdzie zorganizowano Strefę Rękodzieła dla 20 rzemieślników. Wydarzenia odbyło się 13-15 czerwca 2026 r.
- Organizacja pierwszej edycji wydarzenia pn. „Wrocławskie Śniadanie” (28 czerwca 2025), wydarzenie odbyło się na terenie Bastionu Sakwowego i wpisywało się program organizowanych w czerwcu Dni Wrocławia. Wydarzenie wspierało i promowało produkty regionalne w ramach budowania i umacniania wrocławskiej marki gastronomicznej.
- Współorganizacja konkursu "Ukwiecamy Wrocław w kolorach Wrocławia" w kategorii: ogródek gastronomiczny, organizowanym przez Towarzystwo Miłośników Wrocławia (czas trwania konkursu marzec-czerwiec 2025). W konkursie uczestniczyły lokale gastronomiczne, posiadające ogródek gastronomiczny i działające na terenie Wrocławia.
- Współorganizacja wydarzenia „Dolnośląski Gryf – Nagroda Gospodarcza” i Wielka Gala Biznesu, mających na celu kształtowanie klimatu sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości we Wrocławiu i promocji wrocławskich firm. Do 22. edycji konkursu Dolnośląskiego Gryfa zgłosiło się ok. 100 kandydatów z całego regionu. Laureaci zostali wyróżnieni podczas Wielkiej Gali Biznesu, która odbyła się 20 listopada 2025 roku na terenie Portu Lotniczego Wrocław. Statuetkę przyznano w siedmiu kategoriach, a dodatkowo wprowadzono nowa kategorię - Akademickie Gryfy, dedykowaną środowisku naukowemu i akademickiemu.

- Współorganizacja III (14 kwietnia) i IV (6 października) edycji wydarzenia „Od pola na wrocławski stół”. Celem projektu jest ułatwienie regionalnym wytwórcom z Dolnego Śląska nawiązania bezpośrednich kontaktów z wrocławskimi restauratorami oraz przedsiębiorcami branży gastronomicznej. To także promocja wysokiej jakości ekologicznych produktów regionalnych, które mogą wzbogacić ofertę wrocławskich restauracji III edycja - 19 lokalnych producentów żywności, 14 przedstawicieli wrocławskich restauracji, łącznie 97 osób.IV edycja - 22 lokalnych producentów żywności, 23 przedstawicieli wrocławskich restauracji, łącznie 102 osoby.
- W 2025 roku pilotażowo zrealizowano świąteczny jarmark pn. „Zaczarowany Jarmark w Leśnicy” (13-21 grudnia), który stanowił pierwszy etap działań zmierzających do utworzenia tzw. Rynku Leśnickiego – prototypowej przestrzeni aktywności lokalnej i przedsiębiorczej zlokalizowanej na obszarze Placu Świętojańskiego. Celem przedsięwzięcia była integracja przestrzenna Zamku Leśnickiego z osiedlem Leśnica oraz stworzenie warunków sprzyjających wprowadzeniu mieszkańców w atmosferę świąteczną. W trakcie wydarzenia prowadzono działania promujące lokalne produkty oraz zdrową żywność, a także realizowano działania o charakterze warsztatowo-animacyjnym skierowane do najmłodszych.
- W ramach Strefy Wrocław Społecznie i Lokalnie podczas Wrocławskiego Jarmarku Bożonarodzeniowego (21 listopada 2025 – 7 stycznia 2026) dolnośląscy producenci artykułów spożywczych, rękodzielnicy czy rodzinne manufaktury mogły nieodpłatnie skorzystać z miejsca wystawienniczego promując swoje produkty. W tegorocznej edycji do dyspozycji wystawców oddano osiem domków. Z nieodpłatnych, rotacyjnych miejsc wystawienniczych, funkcjonujących w ramach siedmiu turnusów skorzystało 90 wystawców, z czego 41 zaprezentowało swoja ofertę po raz pierwszy.

- Aktywne uczestnictwo w działaniach Sieci Delice (The Food Capitals by Délice Network) m.in. poprzez udział w Walnym Zebraniu Członków Sieci w Lyonie, w ramach którego podczas sesji dobrych praktyk zaprezentowano wrocławskie projekty: „Od pola na wrocławski stół", „Akademię Gastro II", Kampanię „Pokochaj wrocławskie targowiska" i Wrocławską Farmę Miejską, a także podpisano dokument (Call to Action) zapraszający przedstawicieli miast do potwierdzenia wspólnego zaangażowania w promowanie zdrowych, zrównoważonych i lokalnych systemów żywnościowych oraz do umieszczenia edukacji żywieniowej w centrum polityk publicznych. Ponadto w ramach działań Sieci podczas sesji warsztatowej pod tytułem: *Meet me at the market: Where the Food build place* (Spotkajmy się na Targowisku: Gdzie żywność tworzy miejsce) w ramach Placemaking Week Europe w Reggio Emilia zaprezentowano dobre przykłady zmian zachodzących na wrocławskich targowiskach. W listopadzie miasto Wrocław było także organizatorem #digitalfoodtalk dla członków Sieci, czyli warsztatu online na temat Wrocławskiej Farmy Miejskiej. działaniach związanych ze wsparciem przedsiębiorczości.
- Organizacja wydarzenia dla startupów pn. Evolutions Meetup & Showcase dziewiąta edycja konferencji dedykowanej ekosystemowi startupowemu, która odbyła się w dniach 24-25 czerwca 2025 r. Wydarzenie składało się z kilku elementów: wydarzeń networkingowych, warsztatów na dwóch poziomach zaawansowania, konferencji merytorycznej wraz z konkursem dla startupów.
- Made in Wroclaw 2025 Podjęto kompleksowe działania mające na celu organizację 9. edycji wydarzenia Made in Wroclaw, które odbyło się w dniach 15-16 października we Wrocławskim Centrum Kongresowym przy Hali Stulecia. Wydarzenie organizowane było pod hasłem "Power of Synergy" i składało się z pięciu części: VC Demo Day, Executive Welcome Dinner, Konferencji biznesowej, części Expo oraz Gali biznesowej połączonej z technologicznym konkursem startupowym. Łącznie w całym wydarzeniu wzięło udział ponad 2500 osób.

- Premiera raportu: „Wrocław & Lower Silesia Startup Ecosystem Report 2025” Publikacja ta to kompleksowe opracowanie analizujące stan oraz perspektywy rozwoju ekosystemu innowacji we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku. Dokument ten stanowi pierwszą tak szczegółową próbę zebrania danych o lokalnej scenie startupowej. Opracowanie zawiera ogólną analizę ekosystemu, w tym dane demograficzne, porównania z innymi ośrodkami oraz rankingi mocnych i słabych stron regionu. Kluczowym elementem raportu jest przedstawienie perspektywy założycieli (founderów) oraz szczegółowego profilu dolnośląskich startupów. Struktura dokumentu została zaprojektowana tak, aby ukazać ekosystem z punktu widzenia różnych grup interesariuszy: startupów, inwestorów, korporacji, instytucji otoczenia biznesu, a także świata nauki i sektora publicznego. Całość wieńczą wnioski oraz rekomendacje, stanowiące strategiczne spojrzenie na przyszłość innowacji w regionie.
- Został utworzony dedykowany landing page (https://report.startupwroclaw.pl/), gdzie można pobrać raport.

DEPARTAMENT MARKI MIASTA

BIURO GRAFICZNO-WYDAWNICZE

Biuro Graficzno-Wydawnicze zajmuje się realizacją projektów prowadzonych przez komórki organizacyjne UMW od strony graficznej i językowej. W 2025 r. BGW realizowało głównie projekty prowadzone przez inne komórki organizacyjne DMM, z czego najwięcej projektów powstało we współpracy z WPM.
Samodzielnymi projektami realizowanymi przez BGW są Poradnia Językowa UMW oraz System Identyfikacji Wizualnej UMW.
Poradnia Językowa udziela na bieżąco wsparcia w zakresie poprawności językowej, odpowiadając na pytania przesyłane drogą mailową bądź pytania telefoniczne. W 2025 r. trwały prace nad przygotowaniem poradnika językowego dla pracowników UMW w związku z reformą ortografii uchwaloną przez Radę Języka Polskiego.
W ramach Systemu Identyfikacji Wizualnej UMW powstawały m.in.:

- tabliczki przydrzwiowe
- wielkoformatowe tablice informacyjne
- tablice kierunkowe, tablice urzędowe (ustawowe)
- dyplomy
- listy gratulacyjne, podziękowania, nominacje, listy intencyjne, akty powołania, certyfikaty, nagrody Prezydenta, stypendia Prezydenta
- dyplomy służby przygotowawczej
- identyfikatory, legitymacje służbowe
- wizytówki
- papiery firmowe
- informator teleadresowy
- komunikaty dla klientów UMW.

W 2025 r. na potrzeby Zespołu ds. Turystyki WPM Biuro przygotowało m.in.:

- w ramach kampanii turystycznej „Spotkajmy się we Wrocławiu”: materiały promocyjne i informacyjne, reklamy publikowane w prasie branżowej polskiej i zagranicznej, nowe odsłony drukowanych materiałów promocyjnych z serii ścieżek turystycznych (poza polską powstały wersje angielskie, niemieckie, czeskie, francuskie, hiszpańskie), reklamy outdoorowe (billboardy, projekt grafiki do oklejenia tramwaju, który jeździł w czterech miastach Polski: Poznań, Kraków, Katowice, Szczecin) oraz projekt elementów wystawienniczych z grafiką kampanii turystycznej;

- w duchu kampanii „Spotkajmy się we Wrocławiu” przygotowano nowe materiały z serii „3 dni we Wrocławiu” w 6 wersjach językowych;
- powstała niemieckojęzyczna wersja szlaku rowerowego po Wrocławiu (druk i wersja elektroniczna)
- projekty stoisk na targi turystyczne, m.in. „Tour Salon 2025” w Poznaniu i „Boot Dusseldorf 2026”
- reklamy sezonowe w prasie turystycznej (zaproszenie na jarmarki, wiosenny city break i.in.) oraz reklamy związane z debiutem Wrocławia w przewodniku Michelin.

Kampanie, wydarzenia, projekty

W 2025 r. BGW przygotowało oprawę graficzną największych wydarzeń cyklicznych organizowanych przez UMW, a także współpracowało przy wielu projektach okolicznościowych, m.in.:

- Dni Odry – oprawa graficzna: plakaty, kubik reklamowy, reklamy do gazet i do publikacji w mediach społecznościowych, grafiki na wyświetlacze typu citylight, wyświetlacze w środkach komunikacji miejskiej i na biletomatach itp.;
- „W kółko kręcę” – nowa koncepcja graficzna cyklicznego projektu, w ramach której powstały m.in. projekty plakatów, grafiki reklamowe do wykorzystania zarówno druku, jak w wersji elektronicznej;
- Projekt „Korona Górek Wrocławia” – nowy projekt, na potrzeby którego stworzono całościową koncepcję graficzną: logotyp, mapa, 12 pieczątek, mapa, tabliczki do montażu na górkach, grafiki do mediów społecznościowych itp.;
- Święto Wrocławia – cykliczne wydarzenie, które każdego roku wymaga nowej oprawy graficznej. W ramach wydarzenia BGW współpracowało z wrocławską ASP, w której w drodze konkursu wyłoniono projekt, na bazie którego powstała oprawa graficzna wydarzenia. BGW przygotowało m.in. plakaty do druku oraz grafiki na wyświetlacze w środkach komunikacji miejskiej i do mediów społecznościowych, kalendarium oraz elementy reklamy outdoorowej: bannery, flagi i kubiki. Powstały także koncepcje graficzne na konkretne wydarzenia w ramach Święta Wrocławia, tj. koncerty (ZAZ i Sary James), Wrocław Pełen Smaków, Deserowy Chillout (tutaj także banery, bloczki-cegiełki, na podstawie których uczestnicy

mogli wybierać desery, identyfikatory dla obsługi, naklejki, tabliczki, torby, ulotki);

- „Wieczory muzyczno-filmowe na Bastionie Sakwowym” – letni bezpłatny cykl wydarzeń plenerowych (czerwiec–sierpień 2025) łączący koncerty jazzowe/tematyczne, gry miejskie i kino pod gwiazdami; BGW stworzyło pełną oprawę graficzną i promocyjną;
- Dzień Życzliwości 2025 – cykliczne wydarzenie odbywające się od 20 lat. BGW stworzyło kompleksową oprawę graficzną we współpracy z Andrzejem Tylkowskim. Powstały m.in. gadżety (balony, koszulki, gry typu memory, gry karciane (Piotruś), plany lekcji, kalendarze) oraz materiały promocyjne zewnętrzne (kubik, plakaty, rollupy, ulotki, wersje elektroniczne na wyświetlacze i do SM), a także treści reklamowe do publikacji w gazetach;
- Wrocławski Festiwal Krasnoludków – cykliczne wydarzenie. BGW przygotowało pełną oprawę graficzną: banery, plakaty, oprawa graficzna sceny, „potykacze”, kubik reklamowy, mapy, bony, przypinki, tabliczki, zawieszki na krasnale, znak drogowy, dyplomy, grafiki do mediów społecznościowych oraz na wyświetlacze, ekrany i citylighty, a także gadżety związane z wydarzeniem (balony, flagi, opaski, piórniki, torby, t-shirty);
- Rok Pojednania – BGW przygotowało logotyp „80 lat powojennego Wrocławia”, powstała rozszerzona wersja publikacji „80 lat powojennego Wrocławia” oraz wystawa plenerowa pod tym samym tytułem. W ramach Roku Pojednania przygotowano także wystawę „Kolory prawosławia – Grecja”;
- Finał Conference League 2025 – największe wydarzenie sportowe we Wrocławiu w 2025 r. BGW we współpracy z UEFA i BKI przygotowało oprawę graficzną wydarzenia, w tym projekty maskotek, prezentacje, materiały reklamowe, mapy, materiały informacyjne itd.
- jubileuszowa wystawa plenerowa wraz z katalogiem poświęcona Eugeniuszowi Getowi-Stankiewiczowi we współpracy z Domkiem Miedziorytnika i Departamentem Kultury i Sportu;
- „Ogród Lulu” – publikacja autorstwa Marty Balińskiej, prawnuczki Ludwika Rajchmana. BGW odpowiadało za całość projektu: redakcję tekstu, projekt

graficzny książki, skład, korektę i przygotowanie do druku. Książka powstała w dwóch wersjach językowych: polskiej i francuskiej;

- „Wrocławska Oferta Edukacyjna dla Przedszkoli i Szkół" – nowatorski projekt prowadzony przez WPM, do którego BGW wykonało opracowanie treści, projekt graficzny, skład. Oferta obejmuje dziedziny: historia, przyroda, sztuka, historia filmu, wiedza o Wrocławiu;
- Raport o stanie gminy i Strategia „Wrocław 2050" – publikacje powstałe na zlecenie Biura Strategii Miasta; BGW odpowiadało za opracowanie językowe, projekt graficzny, skład i korektę obu dokumentów;
- koncerty organowe w kościele garnizonowym – BGW odpowiada za materiały promocyjne: artykuły, plakaty, kubiki reklamowe, prezentacje;
- projekt remontu organów Sauera w katedrze – BGW dba o oprawę graficzną; w 2025 r. powstały m.in. koncepcja graficzna i logotyp, gadżety, materiały drukowane i prezentacje.

W 2025 BGW intensywnie współpracowało z Departamentem Różnorodności Społecznej. W BGW powstał system identyfikacji Departamentu i liczne materiały graficzne na bazie tego systemu. Były to m.in.:

- oprawa graficzna I Dolnośląskiego Kongresu Praw Zwierząt
- oprawa graficzna konferencji „Koty wolo żyjące – narodowe dobro czy narodowy problem?"
- oprawa graficzna Dni Praw Człowieka
- projekt graficzny i skład broszury „Tęczowy Wrocław – kieszonkowy informator. Jesteśmy u siebie"
- projekty gadżetów „Wrocław Różnorodności"
- oprawa graficzna Europejskiego Miesiąca Różnorodności
- grafiki na potrzeby wydarzeń: „Spacer HERstoryczny", „Bezpłatna sterylizacja psów i kotów", „Półkolonie letnie dla wrocławskich dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami"
- projekt grafik na „Tramwaj Praw Dziecka"
- grafika na życzenia świąteczne wielkanocne i bożonarodzeniowe
- projekt graficzny broszury z mapką „Szlak RóŻnorodności"
- ścianki reklamowe w ramach wydarzenia „Wrocław Miasto Równości"
- Wrocławskie Dni Queerstorii – opracowanie tekstów
- „Różnorodny Wrocław" – publikacja: opracowanie tekstu, projekt graficzny i skład

- Europejski Miesiąc Różnorodności – harmonogram i inne materiały graficzne na potrzeby wydarzenia
- wystawa „Historie odzyskane. Queer na Dolnym Śląsku” przygotowana we Współpracy z MMW, Muzeum Teatru i DRS. BGW odpowiadało za koncepcję graficzną, opracowanie tekstu, całościowy projekt graficzny, przygotowanie ikonografii, skład, nadzór nad produkcją i montażem wystawy.

BGW przygotowuje również prezentacje specjalne. W 2025 r. powstały m.in.:

- prezentacja Smart City Wrocław
- prezentacja „Współbudujemy Miasto”
- prezentacja instruktażowa w zakresie wykorzystania znaków promocyjnych Wrocławia
- prezentacja na wydarzenie „Wrocławianka Roku”
- prezentacja „Edukacja Samorządowa”
- prezentacja „Inkluzywne miejsce pracy”
- prezentacja Wrocławia na stronę Eurocities new public website
- prezentacja na uroczystą sesję Rady Miejskiej
- prezentacja „30 lat promocji zdrowia”.

BGW we współpracy z WPM przygotowuje tablice w ramach Systemu Identyfikacji Miejskiej. W 2025 r. przygotowano m.in.:

- tablicę na Bastion Sakwowy
- tablicę na willę Colonia upamiętniającą kapitulację Festung Breslau
- tablicę do montażu na siedzibie Sądu Okręgowego
- tablicę poświęconą prof. Stanisławowi Filipiakowi, który kierował pracami nad konserwacją Panoramy Racławickiej
- tablicę poświęconą Friedrichowi Wilhelmowi Murnau, który zrealizował w przedwojennym Wrocławiu film pt. „Fantom” (oryg. „Phantom”).

BGW od lat projektuje gadżety promocyjne na zlecenie UMW. Są to materiały na potrzeby kampanii i wydarzeń, jak i gadżety sezonowe (świąteczne). Najczęściej projektowane są bluzy, koszulki, plecaki, bidony, kalendarze, kubki, breloki, naklejki, czapki, opaski, torby.

BGW przygotowuje także plansze na konferencje prasowe, identyfikacje wizualne projektów powstających w innych komórkach UMW (logo, kolorystyka, stopki, szablony).

BIURO KOMUNIKACJI INTERNETOWEJ

Biuro Komunikacji Internetowej Urzędu Miejskiego Wrocławia rozpoczęło swoje funkcjonowanie 24 czerwca 2024 roku.
Zajmuje się prowadzeniem profili miejskich na różnych platformach w mediach społecznościowych. Są to: Facebook, Instagram, X (wcześniej Twitter), TikTok, YouTube oraz Linkedin. Swoją pracę realizuje w ramach profili:

Wroclaw [Wroclove]:

- Facebook - www.facebook.com/wroclaw.wroclove
- Instagram - www.instagram.com/wroclaw_official/
- X - www.x.com/wroclaw_info
- LinkedIn - www.linkedin.com/company/wroclaw-wroclove
- TikTok - www.tiktok.com/@wroclaw_official

Krasnale:

- Facebook - www.facebook.com/WroclawskieKrasnale
- Instagram - www.instagram.com/krasnale/

Visit Wrocław:

- Facebook - www.facebook.com/visitwro
- Instagram - www.instagram.com/visitwro/
- YouTube - www.youtube.com/@VisitWroclaw

Nasz Wrocław - Program Miejski:

- Facebook - www.facebook.com/NaszWroclawProgramMiejski

Wrocław Pełen Smaków – wiemy, gdzie warto zjeść:

- Facebook - www.facebook.com/WroclawPelenSmakow
- Instagram - https://www.instagram.com/wroclaw_pelen_smakow/

Tak szeroka komunikacja pozwala dotrzeć do przedstawicieli różnych generacji, grup wiekowych oraz odbiorców również z zagranicy. Priorytetem działalności jest jak najszersza promocja miasta i jego działań, by tym samym zaprezentować miasto

w perspektywie jak najbardziej atrakcyjnej, przystępnej i otwartej.
W oficjalnych kanałach społecznościowych dzielimy się kluczowymi informacjami dla mieszkańców Wrocławia. Znajdują się tam informacje o inwestycjach, nowych nasadzeniach, organizowanych wydarzeniach i ważnych sytuacjach w mieście, takich jak na przykład wrześniowy alarm przeciwpowodziowy.
W mediach społecznościowych pokazujemy także piękno Wrocławia dzięki zdjęciom utalentowanych fotografów i mieszkańców. Nie brakuje też komunikatów o wrocławskich krasnalach – ciekawostek, informacji o nowych figurkach i konkursach na ich imiona.
Dla turystów prowadzone są profile Visit Wrocław w języku polskim i angielskim, gdzie publikowane są: atrakcje, trasy turystyczne i krótkie wideo, które zachęcają do odwiedzenia Miasta Spotkań.
Mieszkańcy mogą również odkrywać korzyści płynące z rozliczania podatków w mieście dzięki programowi Nasz Wrocław. Warto, aby jak najwięcej osób korzystało z tych możliwości, by tym samym jeszcze bardziej poznawać walory miasta.
Dzięki profilowi "Wrocław pełen smaków" zachęcamy do odwiedzenia wrocławskiej gastronomii, która posiada ogromny potencjał. Jest to atrakcja zarówno dla mieszkańców, jak i turystów, co daje możliwość kolejnego docierania do nowych grup odbiorców. Tym samym opiekujemy się również komunikacyjnie kulinarną sceną Wrocławia, biorąc pod uwagę głos przedstawicieli gastronomii.
Tak szeroka komunikacja pozwala w pełni ukazywać, jak atrakcyjny na wielu płaszczyznach jest Wrocław. Jest to zarówno pozytywne dla osób, które na co dzień mieszkają we Wrocławiu, jak i tych, którzy chcą odwiedzić miasto.

Osiągnięcia

Raport Instytutu Badań Internetu i Mediów za rok 2025

Według danych Instytutu Badań Internetu i Mediów, Wrocław zajął pierwsze miejsce w rankingu miast wojewódzkich pod względem zaangażowania w mediach społecznościowych.
Miasto osiągnęło imponujące 3,2 milionów interakcji przy 519 tysięcy fanów, notując wzrost o 72 tysięcy nowych obserwujących. Opublikowane 4,6 tysięcy postów dało średnio 695 interakcji na post, co jasno pokazuje, że komunikacja Wrocławia jest nie tylko obecna, ale przede wszystkim skuteczna i angażująca.

Wysoka liczba udostępnień (227 tysięcy) oraz komentarzy (171 tysięcy) dodatkowo potwierdza aktywność i lojalność społeczności wokół profili miasta. W 2025 roku Wrocław utrzymuje pozycję lidera wśród miast wojewódzkich, w okresie wzrostu liczby fanów na profilach miejskich. Choć inne miasta również zanotowały przyrost obserwujących, to Wrocław wyróżnia się najwyższym zaangażowaniem społeczności, pokazując, że skuteczność komunikacji nie zależy wyłącznie od liczby fanów.

Analiza wyników wskazuje, że jakość treści, dopasowanie komunikatów i konsekwentne działania mają kluczowe znaczenie dla zaangażowania użytkowników. Wrocław jest tego najlepszym przykładem – miasto nie tylko przyciąga nowych obserwujących, ale aktywnie buduje relacje z odbiorcami, co przekłada się na jego wiodącą pozycję w rankingu.

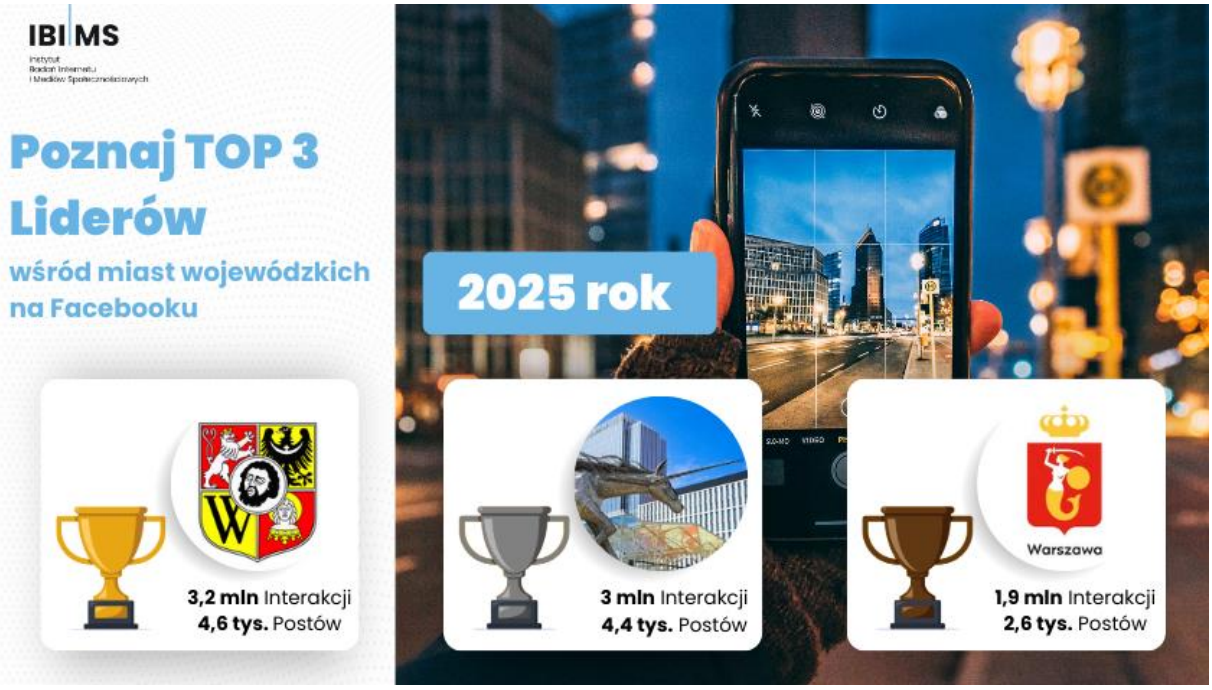

Złoty Lajk Samorządowy Local-SoMe 2025

Wrocław został uhonorowany nagrodą główną: Złoty Lajk Samorządowy Local-SoMe 2025 za spójną i innowacyjną strategię komunikacyjną, która skutecznie łączy nowoczesną technologię z relacją z mieszkańcami.

Miasto zostało wyróżnione również za konsekwentną obecność w mediach społecznościowych oraz aktywny dialog z odbiorcami, co przekłada się na wysoki poziom zaangażowania społeczności. Ponadto Wrocław zdobył nagrodę za

Najlepszy Profil Miasta 2025, potwierdzając swoją pozycję lidera wśród polskich miast wojewódzkich pod względem jakości komunikacji online.
To kolejne potwierdzenie, że Wrocław wyznacza standardy efektywnej i nowoczesnej komunikacji miejskiej w sieci.

Realizowane kampanie komunikacyjne

Finał Ligi Konferencji UEFA

Wroclaw [Wroclove]

Umiemy w polski, a przede wszystkim we wrocławski klimat! ❤️🏆
👉 Oficjalne otwarcie Fan Festivalu we Wroclaw [Wroclove] - rozpoczynamy święto piłki nożnej w sercu miasta z okazji finału Ligi Konferencji UEFA! 🎉 Dziękujemy za ten piękny występ Reprezentacyjny Dolnośląski Zespół Pieśni i Tańca "Wrocław" 💃

4,2 tys. 285 komentarzy 440 udostępnień

Wroclaw [Wroclove]

Jest! Puchar Ligi Konferencji UEFA już na wrocławskim Rynku! 💚🏟
👉 To właśnie o to trofeum zagrają 28 maja Chelsea i Real Betis na Tarczyński Arena Wrocław 👀
👉 Od dziś możecie zobaczyć je z bliska – zajrzyjcie na Rynek i poczujcie atmosferę wielkiego finału!

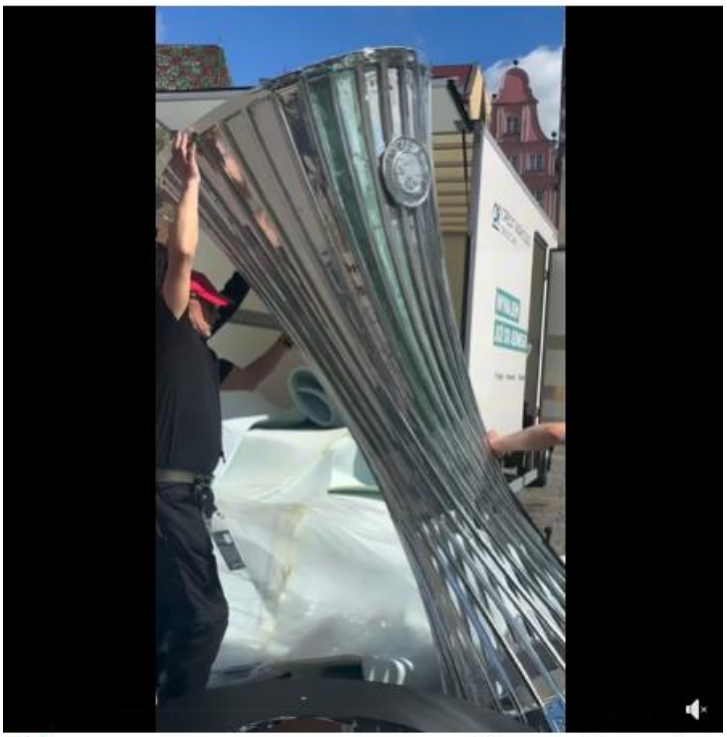

1,6 tys. 50 komentarzy 63 udostępnienia

Święto Wrocławia

Kampania HejTY Reaguj

Bezpieczny Wrocław

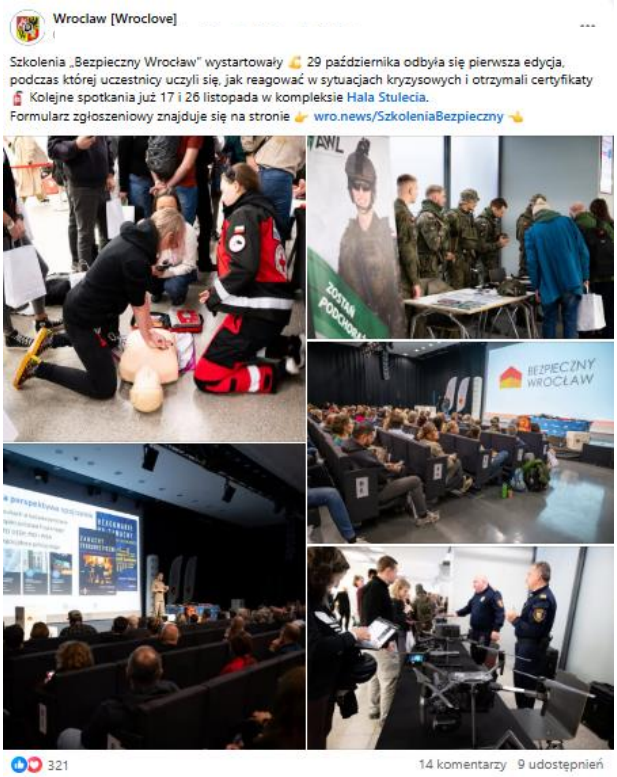

Wrocław Pełen Smaków

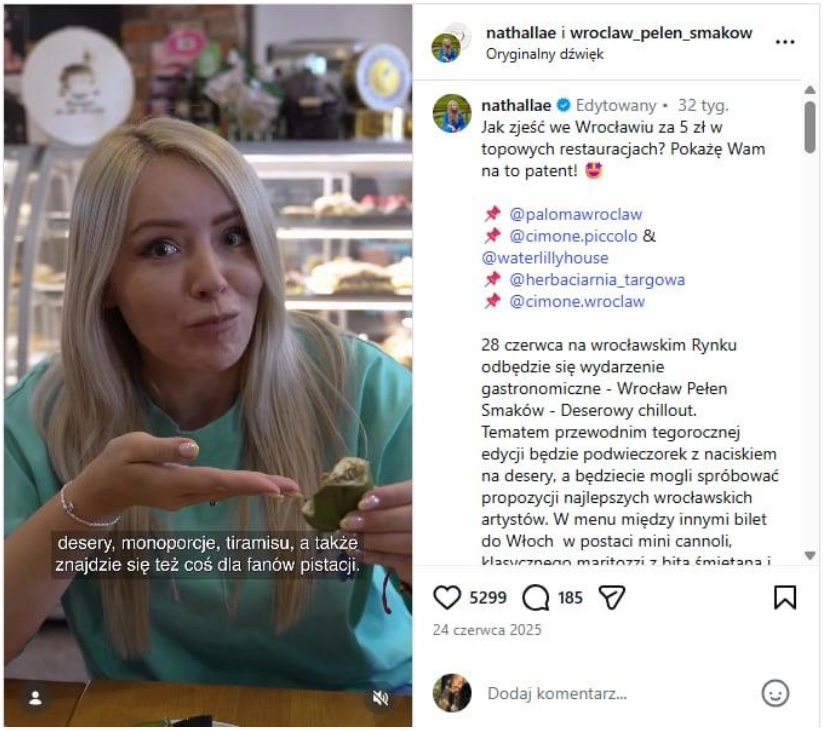

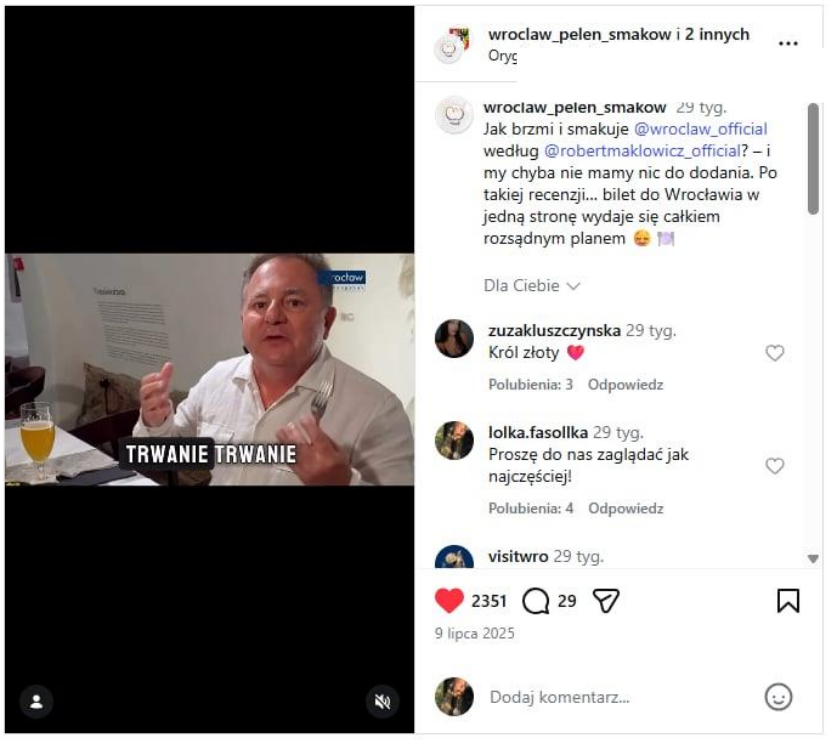

Podsumowanie

Realizacja strategii komunikacyjnej Wrocławia opiera się na szerokiej, wielokanałowej obecności w mediach społecznościowych, prowadzonej poprzez komplementarne profile tematyczne, odpowiadające na różnorodne potrzeby i

zainteresowania odbiorców. Dzięki temu miasto skutecznie dociera do mieszkańców, turystów, partnerów biznesowych oraz odbiorców zainteresowanych konkretnymi obszarami życia miejskiego.
Głównym profilem informacyjnym i wizerunkowym pozostaje Wrocław [Wroclove], prowadzony na kluczowych platformach społecznościowych:

- Facebook
- Instagram
- X
- LinkedIn
- TikTok

Równolegle Wrocław rozwija wyspecjalizowane profile tematyczne, które wzmacniają komunikację poprzez storytelling, promocję miasta oraz angażowanie konkretnych grup odbiorców:

- Krasnale Wrocławskie - budujące tożsamość miasta i narrację opartą na symbolice oraz emocjach,
- Visit Wrocław - wspierające promocję turystyczną miasta,
- Nasz Wrocław - Program Miejski - skoncentrowany na komunikacji działań miejskich i programów dla mieszkańców,
- Wrocław Pełen Smaków - promujący ofertę gastronomiczną miasta i lokalnych przedsiębiorców.

Prowadzenie komunikacji na wielu profilach pozwala Wrocławiowi zachować spójność strategiczną przy jednoczesnym dopasowaniu treści do specyfiki kanałów i odbiorców. To podejście przekłada się na wysoką jakość komunikacji, silne zaangażowanie społeczności oraz osiągane sukcesy w rankingach i konkursach branżowych. Wrocław nie tylko skutecznie zarządza swoją obecnością w mediach społecznościowych, ale konsekwentnie potwierdza pozycję najlepiej komunikującego się miasta wojewódzkiego w Polsce.

BIURO WSPÓŁPRACY Z UCZELNIAMI WYŻSZYMI

W 2008 r. w strukturach Urzędu Miejskiego Wrocławia powstało **Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi.** W ramach biura funkcjonuje **Wrocławskie Centrum Akademickie** (WCA), które jest pierwszą i jedyną inicjatywą tego typu w Polsce. WCA koordynuje współpracę miasta, środowiska akademickiego i przedsiębiorców.

Wrocławskie Centrum Akademickie koordynuje m.in.:

- miejski **Studencki Program Stypendialny**, wspierający najzdolniejszych studentów oraz doktorantów w pracy naukowej. Na projekt w 2025 r. przeznaczono **1 156 000 zł**,
- przyznawanie **Nagrody Naukowej Prezydenta Wrocławia** za wybitne osiągnięcia na rzecz integracji środowisk akademickich, naukowych i artystycznych – w 2025 r. wyróżnienie otrzymało 3 naukowców: prof. Janusz Degler, prof. dr. hab. Bogusław Fiedor, prof. Krzysztof Abramski. **Budżet: 30 000,00 zł**,
- działalność **Akademii Młodych Uczonych i Artystów (AMUiA*)***, której celem jest wspieranie i kreowanie działalności interdyscyplinarnej w nauce i sztuce – AMUiA wspiera Prezydenta Wrocławia w sprawach związanych z nauką i edukacją oraz ich promocją wśród wrocławian. **Budżet: ok. 77 000,00 zł**,
- konkurs **Wrocławska Magnolia**, adresowany do absolwentów wrocławskich uczelni podejmujących w pracach magisterskich tematykę poprawy szeroko rozumianej jakości życia wrocławian. W 2025 r. wyłoniono **6 laureatów** oraz przyznano 3 wyróżnienia. **Budżet: 55 000,00 zł**,
- **Fundusz Aktywności Studenckiej (FAST*)***, którego celem jest realizacja projektów służących przedsiębiorczości akademickiej, innowacyjności i kreatywności. Konkurs adresowany jest do studentów i/lub doktorantów należących do kół naukowych, organizacji oraz grup studenckich prowadzących działalność na wrocławskich uczelniach. W 2025 r. Komisja wskazała do dofinansowania **24 projektów** na kwotę **ok. 253 000 zł**,
- projekt **Wrocławskie Akademickie Zespoły Zadaniowe (WAZZA)**. Celem tego zadania jest wypracowanie przez interdyscyplinarny zespół

studencko-doktorancki kompleksowego rozwiązania problemu - wcześniej zasygnalizowanego i zdefiniowanego przez Prezydenta Wrocławia (problem miejski, kwestie istotne społecznie). **Budżet ok. 20 000,00 zł**,

- program **PICTURE**, skierowany do wrocławskich dzieci w wieku szkolnym i ich rodziców, badający czynniki kształtujące zdrowie i dobre samopoczucie, a także mający na celu prześledzenie wpływu zmian środowiskowych i społecznych na styl życia mieszkańców Wrocławia. **Budżet: ok. 227 220,00 zł** (zwrot: 10 000 zł).

SZKOLNICTWO WYŻSZE

Wrocław jest jednym z największych ośrodków akademickich w Polsce. Działa tu 30 uczelni wyższych, w tym 12 uczelni publicznych. Uczelnie publiczne to: Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich
we Wrocławiu, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, Akademia Wojsk Lądowych im. gen. Tadeusza Kościuszki, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie – filia we Wrocławiu, Collegium Witelona Uczelnia Państwowa w Legnicy - Filia we Wrocławiu oraz Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu.

W *Strategii Wrocław 2030* miejsce uczelni wyższych w rankingach stanowi jeden z dziesięciu wskaźników monitorujących jej wdrażanie. Jest to jedna
z metod pozwalającą określić prestiż i dokonania uczelni. W rankingu polskich *Uczelni akademickich „Perspektywy”* w 2025 r. Politechnika Wrocławska znalazła się na miejscu 7., tak samo jak w poprzednim roku.

Miejsce w rankingu Uczelni akademickich „Perspektyw” w latach 2020−2025 (Źródło: „Perspektywy”)

Uczelnia	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Politechnika Wrocławska	6	6	7	8	7	7

Uniwersytet Wrocławski	10	13	10	19	19	17
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	12	17	20	16	16	17
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	25	23	25	30	26	27
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu	45	38	45	54-61	48	43

Źródło: „Perspektywy”

W rankingu *Uniwersytety „Perspektywy”* w 2025 r. Uniwersytet Wrocławski zajął 5. miejsce, natomiast w rankingu *Uczelnie techniczne „Perspektywy”* w 2025 r. Politechnika Wrocławska znalazła się na 4. miejscu.
W rankingu *Center for World University Rankings (CWUR)* **dwie wrocławskie uczelnie** – **Uniwersytet Wrocławski (10)** oraz **Uniwersytet Medyczny (8)** znalazły się w pierwszej dziesiątce uczelni polskich, a w światowym zestawieniu najwyższe miejsce wśród wrocławskich uczelni zajął **Uniwersytet Medyczny – miejsce 895, drugi był Uniwersytet Wrocławski na 937 miejscu**, z kolei **Politechnika zajęła miejsce 1040**. CWUR to wiodąca organizacja konsultingowa zajmująca się doradztwem uczelniom wyższym oraz rządom dążącym do poprawy wyników nauczania oraz badań naukowych. CWUR publikuje jedyny światowy ranking akademicki uczelni, który ocenia jakość kształcenia, zatrudnienie absolwentów, jakość wydziałów i wyniki badań. Publikowane przez nią co roku globalne rankingi uniwersytetów są uznawane za miarodajne na całym świecie ze względu na ich obiektywizm, przejrzystość i spójność.

Miejsce w rankingu szkół wyższych w latach 2020−2025 (Źródło: The Center for World University Rankings (CWUR))

Uczelnia	**World Rank**						**National Rank**					
	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Uniwersytet Wrocławski	833	837	832	870	900	937	5	7	8	8	10	10
Politechnika Wrocławska	976	985	999	1005	1042	1040	10	11	11	11	13	13

Uczelnia	World Rank						National Rank					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	940	976	926	899	893	895	8	10	10	10	8	8

Źródło: The Center for World University Rankings (CWUR)

Wyniki **Shanghai's Global Ranking of Academic Subjects (GRAS)** publikowane są od 2009 r. przez Shanghai Ranking Consultancy. Uczelnie oceniane są w 57 obszarach nauki (obejmujących nauki przyrodnicze, inżynierię, nauki o życiu, nauki medyczne oraz nauki społeczne). W 2025 r. w rankingu sklasyfikowano około 2 000 uczelni z około 100 krajów i regionów.

Politechnika Wrocławska została wyróżniona w dziedzinach: budownictwo (112), inżynieria materiałowa (233), elektrotechnika i elektronika (416), informatyka (477), technologia pomiarowa (283).

Uniwersytet Wrocławski w 2025 został wyróżniony w 3 dziedzinach: **psychologia** (301-400), **fizyka** (401-500) i **matematyka** (201-300).

Uniwersytet Przyrodniczy doceniony został w 3 dziedzinach: **nauka i technologia żywności** (miejsce 201-300), **nauki rolnicze** (miejsce 151-200) oraz **nauka weterynaryjna** (miejsce 101-150).

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu został wyróżniony **2 dziedzinach: medycyna kliniczna** (301-400) i **Human Biological Sciences** (301-400).

Według Times *Higher Education World University Rankings (THE WUR)* 2026 **Uniwersytet Medyczny** we Wrocławiu jest najwyżej sklasyfikowaną polską uczelnią w ogólnym rankingu, plasując się ex aequo w przedziale 501–600 na świecie z innymi polskimi uczelniami.

Wrocław jest głównym ośrodkiem akademickim w regionie, trzecim co do wielkości
w Polsce. Jak podają dane z Głównego Urzędu Statystycznego, liczba studentów we Wrocławiu na koniec **2024 r. wynosiła ponad 115 tys**. W rozbiciu na poszczególne wrocławskich uczelnie dane przedstawiają się następująco:

TABLICA
WOJEWÓDZKA -
Województwo
Dolnośląskie

stan na 31.12.2024 r.

	Uczelnia/Filia		na studiach					
		30	**ogółem**	w tym kobiety	**stacjonarne**		**niestacjonarne**	
					razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
	Dolny Śląsk - ogółem		125 152	71 122	74 398	40 083	50 754	31 039
	Wrocław - ogółem		**115 735**	**64 944**	**68 670**	**36 300**	**47 065**	**28 644**
1.	Uniwersytet Wrocławski	publ.	20 320	13 677	14 604	9 515	5 716	4 162
2.	Politechnika Wrocławska	publ.	20 394	6 492	19 159	6 175	1 235	317
3.	Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	publ.	6 513	4 290	5 920	4 031	593	259
4.	Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu	publ.	8 868	4 808	5 306	3 012	3 562	1 796
5.	Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu	publ.	6 497	4 783	5 424	3 989	1 073	794

	Uczelnia/Filia		na studiach					
		30	**ogółem**	w tym kobiety	**stacjonarne**		**niestacjonarne**	
					razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
6.	Akademia Wychowania Fizycznego im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu	publ.	3 121	1 684	2 631	1 466	490	218
7.	Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu	publ.	586	348	586	348	0	0
8.	Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu	publ.	1 254	1 034	920	777	334	257
9.	Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie - Filia we Wrocławiu	publ.	218	128	218	128	0	0
10.	Collegium Witelona Uczelnia Państwowa w Legnicy - Filia we Wrocławiu	publ.	242	188	242	188	0	0
11.	Wrocławska Akademia Biznesu w Naukach Stosowanych	niepubl.	1 507	686	1 085	454	422	232
12.	Wyższa Szkoła Zarządzania "Edukacja" we Wrocławiu	niepubl.	273	150	0	0	273	150
13.	Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie - Filia we Wrocławiu	niepubl.	908	711	213	158	695	553
14.	Uniwersytet Dolnośląski DSW we Wrocławiu	niepubl.	9 872	6 616	2 573	1 599	7 299	5 017
15.	Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu	publ./kośc.	256	141	190	122	66	19

	Uczelnia/Filia		na studiach					
		30	**ogółem**	w tym kobiety	**stacjonarne**		**niestacjonarne**	
					razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
16.	Uniwersytet SWPS w Warszawie - Filia we Wrocławiu	niepubl.	2 550	1 970	1 270	964	1 280	1 006
17.	Uniwersytet WSB Merito we Wrocławiu	niepubl.	15 648	8 186	3 591	1 814	12 057	6 372
18.	Wyższa Szkoła Fizjoterapii we Wrocławiu	niepubl.	761	516	314	190	447	326
19.	Wyższa Szkoła Humanistyczna we Wrocławiu	niepubl.	96	80	37	33	59	47
20.	Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu	niepubl.	1 335	477	603	186	732	291
21.	Wyższa Szkoła Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu	niepubl.	8 457	5 338	0	0	8 457	5 338
22.	Szkoła Wyższa Rzemiosł Artystycznych i Zarządzania we Wrocławiu	niepubl.	64	41	33	24	31	17
23.	Akademia Nauk Stosowanych we Wrocławiu	niepubl.	1 096	827	2	2	1 094	825
24.	Wyższa Szkoła Prawa we Wrocławiu	niepubl.	941	727	439	330	502	397
25.	Akademia Techniczno-Informatyczna w Naukach Stosowanych we Wrocławiu	niepubl.	404	43	158	17	246	26
26.	Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publ. i Indywid. "Apeiron" w Krakowie; Dolnośl. Wydz. Bezpieczeństwa i	niepubl.	49	29	0	0	49	29

	Uczelnia/Filia		na studiach					
		30	ogółem	w tym kobiety	stacjonarne		niestacjonarne	
					razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
	Nauk Społ.-Prawnych we Wrocławiu							
27.	Niepubliczna Wyższa Szkoła Medyczna we Wrocławiu	niepubl.	596	457	322	288	274	169
28.	Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna we Wrocławiu	niepubl.	67	24	0	0	67	24
29.	Akademia Wojsk Lądowych im. Gen. Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu	publ.	2 645	412	2 645	412	0	0
30.	Coventry University Wrocław	niepubl.	197	81	185	78	12	3

Źródło: Urząd Statystyczny we Wrocławiu

OBCOKRAJOWCY

Liczba studentów zagranicznych w 2023 r. we Wrocławiu wynosiła ponad 9 tys.

OSIĄGNIĘCIA NAUKOWCÓW ORAZ STUDENTÓW

Dr hab. inż. Sławomir Porada (Politechnika Wrocławska)

Uzyskał ERC Consolidator Grant 2025 na realizację projektu badawczego dotyczącego selektywnej separacji jonów z wody. Jest to pierwszy grant ERC tego typu przyznany naukowcowi Politechniki Wrocławskiej.

Prof. Dorota Nowak wraz z zespołem badawczym (Uniwersytet Wrocławski)

Zespół otrzymał nagrodę podczas Gali Nauki Polskiej 2025 za badania nad interakcjami komórek nowotworowych z mikrośrodowiskiem. Badania realizowane były we współpracy Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.

Studenci: Klara Andrzejczak, Wiktor Witkowski i Natalia Urban (Uniwersytet Wrocławski)

Członkowie Student Research Group of Evidence Based Healthcare zdobyli II miejsce za najlepszą prezentację podczas międzynarodowej konferencji ISCYBR XI. Nagrodzona praca dotyczyła jakości raportowania badań klinicznych i koncentrowała się na analizie zgodności publikacji z obowiązującymi standardami metodologicznymi. Wyróżnienie przyznano za wysoki poziom merytoryczny prezentacji oraz istotny wkład w rozwój praktyki opartej na dowodach naukowych.

Prof. dr hab. Mariusz Mirek (Uniwersytet Wrocławski)

Laureat Nagrody Naukowej im. Mikołaja Kopernika, przyznawanej przez Polską Akademię Umiejętności, za wybitny wkład w rozwój współczesnej matematyki. Wyróżnienie to należy do najważniejszych nagród naukowych w Polsce i przyznawane jest za osiągnięcia o istotnym znaczeniu międzynarodowym.

Dr inż. Piotr Kryczka (Uniwersytet Wrocławski)

Znalazł się w gronie 100 najlepszych młodych polskich naukowców, otrzymując stypendium START Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (edycja 2025). Program START wspiera najwybitniejszych badaczy na wczesnym etapie kariery naukowej, wyróżniających się znaczącymi osiągnięciami badawczymi.Dr hab. inż. Maciej Pieczarka,

dr hab. inż. Maciej Pieczarka, prof. uczelni (Politechnika Wrocławska)

Laureat Nagrody „Iuvenes Wratislaviae 2025”, przyznawanej przez Oddział Polskiej Akademii Nauk, za wybitne osiągnięcia w obszarze nauk ścisłych i technicznych. Wyróżnienie przyznano m.in. za publikacje dotyczące kondensacji Bosego–Einsteina fotonów oraz realizację grantu OPUS Lap NCN.

Dr Paweł Starzec (Uniwersytet Wrocławski)

Laureat grantu fotograficznego Fundacji Hasselblad na realizację i wydanie autorskiej książki fotograficznej poświęconej miejscom zbrodni w Bośni i Hercegowinie. Projekt koncentruje się na dokumentacji przestrzeni naznaczonych przemocą oraz analizie relacji pomiędzy pamięcią, krajobrazem i historią. Grant Fundacji Hasselblad jest indywidualnym wyróżnieniem przyznawanym twórcom realizującym projekty o wysokiej wartości artystycznej i badawczej.

Prof. Tomasz Kajdanowicz (Politechnika Wrocławska, Wydział Informatyki i Telekomunikacji)

Laureat Dolnośląskiego Klucza Sukcesu 2025, przyznawanego za wybitne

osiągnięcia naukowe i dydaktyczne. Wyróżnienie otrzymał za znaczący wkład w rozwój badań z zakresu sztucznej inteligencji, w szczególności analizy sieci złożonych i uczenia maszynowego, a także za działalność na rzecz transferu wiedzy do gospodarki i popularyzacji nauki.

Dr inż. Szymon Zelewski (Politechnika Wrocławska)

Zdobywca Specjalnej Nagrody Naukowej im. Dionizego Smoleńskiego 2025, przyznanej za wybitne osiągnięcia badawcze w obszarze nowoczesnych materiałów funkcjonalnych. Nagrodę otrzymał za badania nad materiałami fotowoltaicznymi, w szczególności analizę ich właściwości absorpcyjnych i potencjalnych zastosowań w wysokowydajnych systemach konwersji energii.

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Aż 37 badaczy uczelni znalazło się w prestiżowym rankingu „World's Top 2% Scientists 2025", obejmującym najczęściej cytowanych naukowców na świecie. Jest to rekordowy wynik w historii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, potwierdzający silną pozycję uczelni w międzynarodowym środowisku nauk biomedycznych i klinicznych.

INSTYTUCJE NAUKOWE I OŚRODKI B&R

We Wrocławiu działa ponad 400 centrów badawczo-rozwojowych i IT, co potwierdza silną pozycję miasta jako jednego z głównych ośrodków innowacji w Polsce. Uzupełnieniem tego są ponad 30 inkubatorów przedsiębiorczości i przestrzeni coworkingowych, które wspierają rozwój start-upów oraz projektów B+R.

Działalność badawcza koncentruje się przede wszystkim na technologiach informacyjno-komunikacyjnych (ICT), sztucznej inteligencji i cyberbezpieczeństwie, chemii i materiałach, energetyce, transporcie i logistyce, a także na zagadnieniach związanych ze zrównoważonym rozwojem, biotechnologią i technologiami medycznymi. Brakuje jednolitych danych dotyczących liczby akredytowanych laboratoriów, jednak obserwuje się rozwój nowej infrastruktury laboratoryjnej, zwłaszcza przy uczelniach i w parkach technologicznych.

We Wrocławiu działają jednostki Polskiej Akademii Nauk, a także m.in. Wojskowy Instytut Techniki Inżynieryjnej im. prof. Józefa Kosackiego, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego, Centrum Badawczo-Rozwojowe NOVASOME Sp. z o.o. oraz PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii, będący częścią Sieci Badawczej Łukasiewicz. Istotną rolę odgrywają również

instytucje prowadzące badania aplikacyjne, takie jak KGHM CUPRUM, Instytut Automatyki Systemów Energetycznych czy „Poltegor-Instytut”.
W 2025 r. obserwuje się także rozwój współpracy pomiędzy nauką a biznesem, m.in. poprzez nowe centra badawcze przy uczelniach oraz inicjatywy sieciowe, takie jak Wrocław BioTech Hub, co wzmacnia interdyscyplinarny charakter lokalnego ekosystemu B+R.

BIURO WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ

Ogólna charakterystyka miasta [ad §3. 3. 1)] i współpraca, w tym współpraca krajowa i międzynarodowa [ad §3. 3. 10)]

w 2025 roku (niezmiennie w stosunku do 2024 r.) Wrocław miał 17 Miast Partnerskich. Są to w większości europejskie miasta (w kolejności zawierania umów): Drezno, Wiesbaden, Departament La Vienne, Breda, Lwów, Kowno, Hradec Králové, Lille, Wilno, Reykjavik, Oxford, Batumi, Kijów, ale także miasta spoza naszego kontynentu: Charlotte (USA), Guadalajara (Meksyk), Ramat Gan (Izrael) i koreańskie Cheongju.

(Dla przypomnienia, współpraca Wrocławia z białoruskim Grodnem - na wniosek Prezydenta Wrocławia i decyzją Rady Miejskiej Wrocławia - została zawieszona w marcu 2022 r., po tym jak reżim Łukaszenki czynnie włączył się w agresję Rosji wobec Ukrainy).

W 2025 roku – mając na uwadze powiększającą się społeczność koreańską w naszym mieście oraz istotny potencjał gospodarczy (zwłaszcza w obszarze nowoczesnych technologii) – Wrocław kontynuował kontakty mające na celu zawarcie partnerstwa z kolejnym (po Cheongju) południowokoreańskim miastem – Seongnam (w listopadzie 2024 Prezydent Wrocławia, Jacek Sutryk i Burmistrz miasta Seongnam, Sang-JinShin podpisali memorandum o porozumieniu ws. przyjaznych stosunków między miastami).

11.09.2025 Rada Miejska Wrocławia przyjęła uchwałę w sprawie współpracy Gminy Wrocław ze społecznością lokalną miasta Seongnam. Współpraca ma obejmować przede wszystkim dziedziny gospodarki, edukacji, nauki, kultury i sztuki, sportu i turystyki, spraw społecznych oraz zarządzania miastem.

W dniach 12-19 września delegacja z Wrocławia (w tym Radni oraz przedstawiciele ARAW i Portu Lotniczego Wrocław) udała się z misją gospodarczą do Korei Południowej (Cheongju i Seongnam), gdzie nastąpiło m.in. podpisanie porozumienia o współpracy gospodarczej pomiędzy Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej i Agencją ds. Promocji Przemysłu Seongnam. Działająca w Seongnam Fundacja na Rzecz Młodzieży przekazała zaproszenie skierowane do wrocławskich uczniów do udziału w Międzynarodowej Konferencji Młodzieży, która odbędzie się w Seongnam w 2026 roku.

W porozumieniu z Konsulem honorowym Armenii, który bardzo mocno rekomendował tę współpracę, 8.01 doprowadzono do przyjęcia Uchwały Rady Miejskiej w sprawie współpracy Gminy Wrocław ze społecznością lokalną miasta Giumri w Armenii. Planowano rozwijanie współpracy z zakresie: zarządzanie miastem, kultura, turystyka i sport, edukacja i transport. Niestety nie doszło do podpisania umowy partnerskiej, ponieważ zmieniła się władza lokalna w Giumri, a różnego rodzaju zwirowania polityczne uniemożliwiają podjęcie ponownego kontaktu.
W 2025 roku miały miejsce także rozmowy o podjęciu współpracy partnerskiej i realizowanie wspólnego projektu z francuskim miastem Nicea. Od jesieni 2025 ruszyło bezpośrednie połączenie lotnicze Wrocław – Nicea, co znacznie ułatwi kontakty i wzajemne interakcje społeczności obu miast w przyszłości. Z miastem tym związana jest także prawnuczka Ludwika Rajchmana, pani Marta Balińska, z którą współpracę zainicjowano dzięki kontaktom z UNICEFem przy projekcie nadania im. Rajchmana (założyciela UNICEFu) skwerowi na wrocławskim Muchoborze i odsłonięcia krasnalki „Konwencji" trzymającej Konwencję o prawach dziecka (w maju 2024 r.). Dzięki wsparciu Biura Promocji i Turystyki Miasta oraz Biura Graficzno-Wydawniczego powstała książeczka dla dzieci pt. „Ogród Lulu" autorstwa pani Balińskiej, w której bohaterka - Krasnalka Martusia - przedstawia dzieciom trzy ważne dla powstania i ochrony praw dzieci postacie: Ludwika Rajchmana, Janusza Korczaka i Egalentyne Jebb. Polska wersja książeczki był dystrybuowana wśród uczestników wrocławskich obchodów Dnia Praw Dziecka (14-15.11.2025), a próbny wydruk francuskiej wersji został oficjalnie przekazany na ręce Wicemera Nicei, Richarda Chemli podczas jego wizyty we Wrocławiu (w 2026 roku planowana jest szersza dystrybucja książeczki wśród dzieci we Wrocławiu i Nicei).

Delegacja z Nicei (we Wrocławiu w dniach 13-15.11.12025) odbyła także spotkania i rozmowy w sprawie podjęcia współpracy z Uniwersytetem Medycznym oraz Instytutem Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda PAN.

Po wyborach samorządowych we Francji (wiosną 2026 r.) planowane są dalsze rozmowy (z nowymi władzami) o zacieśnianiu współpracy partnerskiej Wrocławia i Nicei.

Miasta Partnerskie

Batumi (i szerzej – Autonomiczna Republika Adżarii)

8.07 – spotkanie z delegacją z Adżarii, którą gości Urząd Marszałkowski w ramach rozpoczynającego się programu stażowego.

Breda

30.03-4.04 – wizyta uczniów z Bredy we Wrocławiu, w ramach współpracy V LO z Mencia de Mendoza Lyceum;

8-10.04 – udział Keesa Slingerlanda oraz Maxa van Dijka z Bredy w wydarzeniu we Wrocławiu pt. URBACT City Festival;

17-22.05 – wizyta studyjna uczniów V LO w Bredzie, w ramach współpracy z Mencia
de Mendoza Lyceum;

21-23.09 – wizyta uczniów szkoły podstawowej nr 4 im. Gen. Maczka w Bredzie;

19-23.10 – udział czterech przedstawicieli miasta partnerskiego Breda w kongresie „Miasto-Woda-Jakość Życia". Tematy: adaptacja do zmian klimatycznych, zagospodarowanie wody deszczowej na obszarach mieszkalnych i podczas suszy. Spotkanie w Wydziale Klimatu i Energii i w Hydropolis z przedstawicielem MPWiK;

25-26.10 – udział delegacji z Wrocławia w obchodach 81. rocznicy wyzwolenia Bredy przez armię gen. Maczka.

Charlotte

3.03 – wizyta we Wrocławiu przedstawicieli Policji z Charlotte, spotkanie z przedstawicielami Urzędu i Rady Miejskiej Wrocławia oraz dyrekcją Zakładu Narodowego im. Ossolińskich

Cheongju

12-19.09 – wizyta delegacji z Wrocławia w Cheongu: udział w Craft Biennale 2025 - Festwial Cheongju, wizyty i rozmowy z przedstawicielami miasta

oraz przedstawicielami firm innowacyjnych, przekazanie Krasnala Życzliwka jako wrocławskiego prezentu dla miast partnerskich.

Drezno (Saksonia)

28.01 – Koncert Pamięci z okazji 80-lecia wyzwolenia niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady Auschwitz-Birkenau (zorganizowany przez Kraj Związkowy Saksonia reprezentowany przez Biuro Saksonii we Wrocławiu);

9.05 – koncert filharmoników z Drezna w NFM;

11.05 – koncert orkiestry NMF w Dreźnie;

15-18.05 – wizyta studyjna przedstawicieli Branży Kreatywnej z Saksonii przygotowana wspólnie z Wirtschaftsfoerderung Sachsen, Biurem Rozwoju Gospodarczego i Przedstawicielstwem Saksonii we Wrocławiu;

22-25.05 – organizacja stoiska promocyjnego Drezna na Jarmarku Świętojańskim we Wrocławiu, spotkanie z przedstawicielem Dresden Marketing Michałem Rydzem;

7.07 – wizyta Sekretarza Stanu ds. federalnych i europejskich Saksonii, Andreasa Handshuh, spotkanie z Wiceprezydentem, rozmowy na temat współpracy;

15.08 – pomoc w organizacji stoiska promocyjnego Wrocławia w ramach Canaletto Festival w Dreźnie.

Hradec Králové

2-4.09 – udział przedstawiciela Hradec Kralove w panelu przygotowywanym przez BWZ na Forum Ekonomicznym w Karpaczu (František Molík, Przedstawiciel Izby Gospodarczej Republiki Czeskiej, dyrektor oddziału w Nachodzie, członek Czesko-Polskiej Grupy roboczej ds. gospodarki, handlu i infrastruktury transportowej);

5-7.09 – udział delegacji Rady Miejskiej Wrocławia w obchodach 800-lecia Hradec Kralove.

Lille

25-27.04 – udział delegacji z Wrocławia w w uroczystym weekendzie otwarcia siódmej edycji przeglądu sztuki pt. „Fiesta” organizowanego przez instytucję kultury Lille3000 (spadkobiercy i kontynuatorów Europejskiej Stolicy Kultury

2004). Wizyta ta była także okazją do zapoznania się z nowym Merem Lille, Arnaud Deslandes, który został desygnowany przez wieloletnią Mer, Martine Aubry i przejął obowiązki na rok przed kolejnymi wyborami do samorządów terytorialnych oraz do złożenia osobistych podziękowań za lata współpracy z Panią Mer Aubry;

26.10-1.11 – wizyta we Wrocławiu stowarzyszenia Music and Peace z Lille: muzycy (20-osobowy zespół smyczkowy) prowadzili francuskojęzyczne warsztaty śpiewu oraz współpracowali z lokalnymi muzykami, z którymi przygotowali kilka występów dla szerokiej publiczności (w ośrodku terapeutycznym „Muminki" Fundacji im. Brata Alberta, w szkole podstawowej w Dobrzykowicach oraz w Oratorium Marianum). Wszystko w duchu budowania pokoju i tworzenie więzów między ludźmi przez muzykę. Pobyt grupy dofinansowało Miasto Lille, lokalny program pomagały stworzyć Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu oraz Wydział Neofilologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Gmina Wrocław sfinansowała uroczystą kolację dla zespołu w dniu 30.10.

<u>Oxford</u>

17-21.02 – taneczny projekt Reaching Out dla miast partnerskich Oxfordu: udział 7-osobowej grupy Wroclove Musical Collective (osoby z Wroclove Musical Choir, Studium Musicalowego Capitol i absolwentów Młodzieżowej Akademii Musicalowej);

7-9.07 – wizyta prof. Pauliny Kewes z Jesus College w Oxfordzie we Wrocławiu, spotkanie z przedstawicielami Biura ds. Współpracy z Uczelniami;

17-21.09 – udział grupy z V LO (24 uczniów i nauczycieli) w Festiwalu Kultury Polskiej w Oxfordzie. W trakcie tego wydarzenia odbyło się także wręczenie dyplomów przez Burmistrz Oxfordu uczniom – autorom opowiadań do polsko-angielskiej książeczki „Wrocław-Oxford. Krasnoludkowe Podróże Życzliwka" wydanej przez Wyd. EMKA (wspólny projekt obu szkół pod patronatem Ambasady RP w Londynie);

27-30.10 – wizyta we Wrocławiu 11 uczniów i nauczycieli ze Szkoły Polskiej im. gen. A.Maćkowiaka w Oxfordzie, udział w Dniu Paszportu (28.10), spotkanie z przedstawicielem Rady Miejskiej Wrocławia, wizyta w ZOO, Muzeum Pana Tadeusza, spotkanie w V LO;

5-7.11 – udział delegacji Radnych w obchodach Remembrance Day 2025 w Oxfordzie (upamiętnienie żołnierzy poległych w wojnach).

Wiesbaden

11-12.12 – wizyta we Wrocławiu młodych pianistów z Wiesbaden oraz przedstawicieli Polsko-niemieckiego towarzystwa Wrocław Wiesbaden oraz przedstawicielki Miasta Wiesbadden: spotkanie w Ratuszu z Wiceprezydentem Wrocławia oraz Konsulem generalnym Niemiec, prezentacja multimedialna Wrocławia.

Wilno

23-24.04 – Międzynarodowa konferencja studencka pt. „Łączy nas Litwa. Polsko-Litewsko-Ukraiński dialog młodego pokolenia" z udziałem studentów Uniwersytetu im. T. Szewczenki (Kijów), Uniwersytetu Wrocławskiego (Studium Języka i Kultury Litewskiej, Koła naukowe – SKN „Labas", SKN Ukrainistów, SKN Wschodnich Stosunków Międzynarodowych) oraz Instytutu Literatury i Folkloru Litewskiego z Wilna. Spotkanie z Konsulami Litwy i Ukrainy oraz przedstawicielką Rady Miejskiej Wrocławia.

Berlin

(Berlin formalnie nie jest miastem partnerskim Wrocławia, ale od wielu lat oba miasta łączy bardzo intensywna i wielopłaszczyznowa współpraca)

luty **–** przygotowania do Sommerfest realizowanego z Berlinem i Konsulatem generalnym Niemiec, wizja lokalna lokali pod Biuro Łącznikowe Bawarii, spotkania dotyczące realizacji Avant Art Festival w Berlinie, praca nad programem na pokładzie Pociągu do Kultury;

20.03 – wizyta we Wrocławiu przedstawicieli Visit Berlin i uczestników projektu w ramach Partnerstwa Odra – Medical Tourism, wspólna kolacja i omówienie możliwości współpracy z Wrocławiem;

21.03 – udział w prelekcji podczas targów turystycznych we Wrocławiu organizowanej przez Visit Berlin w ramach projektu Medical Tourism;

27.03 – 28.03 – delegacja Wrocławia w Berlinie: udział w spotkaniu z p.o. Ambasadora RP w Berlinie Janem Tombińskim – omówienie możliwości współpracy w ramach Roku Pojednania oraz spotkanie z przedstawicielami VISIT Berlin (omówienie możliwości współpracy w ramach wspólnej

promocji turystycznej). Spotkanie z Johanną Eisenberg z berlińskiego ratusza i omówienie wspólnych projektów w bieżącym roku (Pociąg do Kultury, spotkanie startupów, Sommerfest, Rok Pojednania);

4-5.06 – udział w Forum Polsko-Niemieckim organizowanym przez Ambasadę RP w Berlinie, reaktywowanym po siedmioletniej przerwie;

14.06 – spotkanie z grupą Komunnalpolitik Forum z Berlina, prezentacja Wrocławia;

16.06 – delegacja z Wrocławia do Berlina: udział w otwarciu Avant Art Festival w Berlinie, spotkanie w Ambasadzie RP;

20.06 – start spływu kajakowego z Wrocławia do Berlina. Uczestnicy przez 10 dni trwania spływu sprzątają Odrę, sadzą drzewka oraz odkrywają niezwykłe miejsca na trasie. Wyprawę prowadzi wrocławski przyrodnik i podróżnik, twórca akcji Czysta Odra oraz inicjator spływu – Dominik Dobrowolski;

3.07 – wizyta we Wrocławiu Sekretarza Stanu Berlina ds. Europejskich i Międzynarodowych, Floriana Hauera, spotkanie z Wiceprezydentem, wspólne otwarcie spotkania dla przedstawicieli wrocławskich i berlińskich Startupów – Wrocław Business Mixer oraz wieczorne przyjęcie letnie w Konsulacie generalnym Niemiec z udziałem Sekretarza Hauera i Prezydenta Wrocławia;

15-16.07 – wizyta przedstawiciela Parlamentu Berlina Klausa Lederera i spotkanie z Wiceprezydentem, otwarcie wystawy berlińskiej artystki w Openheim.

Działania związane z projektem **„Pociąg do Kultury”**:

11.04 – start Pociągu do Kultury (sezon 2025 to była 10-ta edycja tego projektu);

29.05 – organizacja przejazdu Pociągiem do Kultury i koncertu na pokładzie zespołu z Wrocławia „Zawartko Trio”;

20-21.06 – delegacja do Berlina związana z dwoma występami wrocławskiej DJki Eweliny Janiec: na pokładzie Pociągu do Kultury relacji Wrocław – Berlin oraz na imprezie „Święto muzyki” (Fête de la musique) organizowanej w Centrum Francuskim w Berlinie;

24.10 – promocja na pokładzie Pociągu do kultury wydarzenia Festiwal Kultury Protestanckiej – Dni Bonhoefferowskie „Być dla innych”;

30.11 – przejazd Pociągu do kultury z tematem przewodnim Pojednanie Kardynała Kominka;

4.12 – przejazd Wiceprezydenta Wrocławia ostatnim w sezonie Pociągiem do kultury, dalsza promocja rocznicy pojednania polsko-niemieckiego zapoczątkowanego przez „Orędzie biskupów polskich do biskupów niemieckich", otwarcie w Czerwonym Ratuszu w Berlinie wystawy poświęconej Orędziu, rozmowy z przedstawicielami Parlamentu Berlina Klausem oraz kolei niemieckich podsumowujące projekt Pociągu i o ewentualnej przyszłości tej inicjatywy.

Konsulaty

Pod koniec 2025 roku ilość placówek konsularnych działających we Wrocławiu wynosiła 26. Obecnie działają w mieście: 2 Konsulaty generalne (Republiki Federalnej Niemiec oraz Ukrainy), jeden Wicekonsulat (Węgier) i 23 Konsulaty honorowe: Austrii, Armenii, Brazylii, Czech, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Gruzji, Hiszpanii, Indii, Kazachstanu, Litwy, Luksemburga, Łotwy, Malty, Meksyku, Norwegii, Słowacji, Szwecji, Turcji, Włoch i Chile. W ciągu tego roku doszło do kilku zmian: swoje misje dyplomatyczne we Wrocławiu zakończyli Konsul generalny Ukrainy (który został zastąpiony p.o. Konsula) oraz Wicekonsul Węgier (do końca 2025 r. nie było zastępstwa za ustępującą Wicekonsul), a Francja powołała nowego Konsula honorowego działającego we Wrocławiu.

13.01 – tradycyjne spotkanie noworoczne Prezydenta Wrocławia z wrocławskim korpusem konsularnym (w trakcie spotkania Konsulom przedstawiono najważniejsze cele i zadania Departamentu Marki Miasta oraz najważniejsze wydarzenia koordynowane przez Biuro Współpracy z Zagranicą w 2024);

10.04 – pierwsza rocznica otwarcia Konsulatu honorowego Chile;

26.05 – udział w Dniu Niepodległości Gruzji (organizowanego przez Konsulat Honorowy Gruzji);

24.08 – pożegnanie odchodzącego Konsula generalnego Ukrainy, Jurija Tokara, odsłonięcie krasnala i posadzenie pamiątkowego drzewka pod Konsulatem;

26.09 – pożegnanie ustępującej Wicekonsul Węgier, Noemi Nagy, odsłonięcie krasnali przyjaźni polsko-węgierskiej przy Bulwarze Słonecznym.

We Wrocławiu, w Przejściu Dialog, zorganizowano specjalne dyżury pracowników Ambasad i Konsulatów (tzw. Mobilne Punkty Konsularne) dla obywateli następujących krajów: Tunezji (24.05) i Indii (29.11).

Dzięki staraniom Konsula honorowego Indii, w dniach 19-20.09 we Wrocławiu przebywał z wizytą indyjski aktor Abhishek Bachchan (syn gwiazdy indyjskiego kina, Amitabha Bachchana). Odbyły się otwarcie Sali im. Harivansha Raia Bachchana na kierunku Indologia Uniwersytetu Wrocławskiego, inauguracja pierwszego wrocławskiego boiska do krykieta im. Amitabha Bachchana (stadion Na Niskich Łąkach) oraz odsłonięcie tablicy z odlewem dłoni Amitabha Bachchana (na ul. Kuźniczej).

We współpracy z Konsul honorową Włoch we Wrocławiu, w dniach 7-19.12, miała miejsce polsko-włoska wymiana uczniów szkół gastronomicznych: Zespołu Szkół Gastronomicznych we Wrocławiu oraz Instituto Colombatto z Turynu połączona z praktykami dla młodzieży włoskiej we wrocławskich restauracjach i hotelach (rewizyta uczniów z Wrocławia w Turynie planowana jest na luty 2026).

<u>Spotkania władz Wrocławia z przedstawicielami dyplomacji</u>:

20.01 – wizyta Ambasador Republiki Federalnej Niemiec, J.E. Cataliny Cullas, pełnomocnik ds. Relacji Międzynarodowych i Migracji w niemieckim MSZ, spotkanie z Wiceprezydentem i udział w spotkaniu noworocznym Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej (AHK) w Konsulacie Generalnym Niemiec;

13.03 – spotkanie z Ambasadorem Meksyku, J.E. Juanem Sandovalem Mendiolem (ponowne spotkanie we Wrocławiu miało miejsce 25.09 i miało związek z pokazywaną (w okresie od lipca do września) na ogrodzeniu wrocławskiego ZOO wystawą plenerową przedstawiającą meksykańskie miasta i zabytki wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO);

14.03 – spotkanie z Ambasadorem Australii, J.E. Benjaminem Hayesem;

27.03 – 50-lecie Alliance Française we Wrocławiu, z udziałem J.E. Etienne'a de Poncins, Ambasadora Francji w Polsce i Cédrica Peltier, Konsula generalnego

Francji
z Krakowa;

28.03 – spotkanie z Ambasador Republiki Greckiej, J.E. Niki Kambą;

11.04 – spotkanie z Ambasadorem Republiki Chile w Polsce, J.E. Rodrigo Ruizem;

16.05 – spotkanie z Ambasadorem Japonii, J.E. Akirą Kono, przekazanie sprzętu terapeutycznego zakupionego w ramach grantu Ambasady Japonii, która sfinansowała zakup 5 zestawów do wykonywania badań QEEG (wartość projektu to ponad 423 000 zł);

28.05 – wizyta Ambasadora Królestwa Niderlandów, J.E. Johannesa de Mola, spotkanie i udział w wykładzie Ambasadora na Uniwersytecie Wrocławskim pt. „Peace, Profit and Principles. The corner Stones of Dutch Foreign Policy through the centuries";

27.06 – spotkanie z Ambasadorem Litwy, J.E. Valdemarasem Sarapinasem;

8.10 – spotkanie z Ambasador Gwatemali, J.E. Sandrą Américą Noriegą Urízar de Kugler;

17.11 - wizyta Ambasadora Niemiec we Wrocławiu, w ramach obchodów Roku Pojednania i rocznicy orędzia biskupów polskich do niemieckich;

12.12 – spotkanie z Ambasadorem Wietnamu, J.E. Ha Hoang Hai.

27.05, na zaproszenie Ambasadora Arabii Saudyjskiej i Ambasadora Palestyny, w Warszawie, odbyło się spotkanie z przedstawicielami 14 ambasad krajów arabskich. Była to kontynuacja relacji zapoczątkowanych podczas ich wcześniejszej wizyty Ambasadorów we Wrocławiu. Ambasadorom przedstawiono biznesową stronę Wrocławia w kontekście inwestycji, MŚP i startupów, rozmawiano także o współpracy w zakresie turystyki, edukacji i projektów Smart City oraz o ofercie wrocławskich uczelni wyższych kierowanej do studentów zagranicznych.

Współpraca z Europą Wschodnią

W 2025 roku Biuro Współpracy z Zagranicą podpisało dwie umowy dotacyjne z Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Umowy dotyczyły projektów związanych z tematyką Europy Wschodniej i Azji Centralnej:

1. Wydawanie czasopisma o tematyce Europy Środkowej i Wschodniej oraz Azji Centralnej.
   Celem pisma jest zainteresowanie polskich odbiorców ogólnie rozumianą

tematyką wschodnią. Pismo drukuje eseje, analizy krytyczne, recenzje, rozmowy z ludźmi kultury, sztuki i polityki, jak i reportaże rzucające światło na życie codzienne w państwach byłych Republik Radzieckich. W roku 2025 wydano 4 numery czasopisma. Nakład wszystkich numerów wydanych w 2024 to 5200. Poszczególne numery pisma były dystrybuowane i promowane. Prowadzona była prenumerata pisma. W 2025 roku redaktorem wersji papierowej czasopisma był Jarosław Kociszewski. W okresie realizacji zadania publicznego regularnie prowadzono stronę internetową www.new.org.pl, na której opublikowano 162 premierowych artykułów, esejów i wywiadów. W czasie realizacji zadania publicznego pismo utrzymało pozycję najważniejszego periodyku piszącego o Europie Wschodniej.

2. Współpraca z Europą Wschodnią
   W ramach tego zadania odbyły się m.in.: Konferencja „Polska Polityka Wschodnia", VII polsko-niemiecki okrągły stół, seminarium translatorskie „Tłumacze bez granic", oraz liczne wykłady i dyskusje publiczne.
   Celem zadania było szerzenie wiedzy na temat szeroko rozumianej Europy Wschodniej poprzez organizowanie dla mieszkańców Wrocławia i nie tylko szkoleń i prelekcji związanych z tematyką Europy Wschodniej, konferencji naukowych oraz spotkań mających na celu przybliżenie polityki, kultury i tradycji krajów Europy Wschodniej.

<u>Współpraca z Gruzją</u>

07.03 – wizyta przedstawicieli Rady Najwyższej Gruzji we Wrocławiu, spotkanie z Przewodniczącą Rady Miejskiej Wrocławia i Radnymi;

23-30.03 – wizyta studyjna studentów z Shota Rustaveli Uniwersytet w Gruzji (inicjator wizyty: Uniwersytet Wrocławski);

28.04 – udział w XX. Międzynarodowej Konferencji Kaukazologicznej dla Młodych Naukowców im. Prof. Tadeusza Świętochowskiego. Referat pt. „Współpraca samorządowa Wrocławia i Batumi: Budowanie mostów między miastami";

08-22.05 – wizyta stażowa organizowana przez Fundację Ekorozwoju. Gmina wsparła wizytę poprzez zapewnienie oprowadzania turystycznego, zwiedzania Hydropolis, i ZOO;

2.06. – spotkanie z Gruzinami, którzy wzięli udział w projekcie Kolegium Europy Wschodniej, spotkanie z Radnymi Młodzieżowej Rady Miasta.

Działania Wrocławia w ramach wsparcia dla Białorusi

14.01 – spotkanie z białoruskim poetą Uładzimirem Niaklajeuwem;

3.10 – Polsko-białoruski okrągły stół na Uniwersytecie Wrocławskim pt. „Kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi a polskie doświadczenia transformacyjne";

6.10 – spotkanie pt. „Belarusian Diaspora and Local Authorities – Building Bridges for Community Support and Democratic Engagement", spotkanie sieciujące organizacji białoruskich, Gminy Wrocław oraz stowarzyszenia ALDA.

Współpraca z Ukrainą - wsparcie w obliczu wojny z Rosją, w tym współpraca z Mariupolem i z miastami partnerskimi: Lwowem i Kijowem

W 2025 r. biuro kontynuowało przygotowywanie raportów monitorujących działania i reakcje państw w odpowiedzi na wojnę w Ukrainie (co dwa tygodnie).

17.01 – Kutia Wrocławska: tradycyjne spotkanie bożonarodzeniowe wrocławskich mniejszości narodowych i etnicznych. Przy wspólnym stole, tradycyjnych potrawach oraz ukraińskich i polskich kolędach, spotkali się Ukraińcy, Polacy, Niemcy, Żydzi, Austriacy, Karaimi, Gruzini, Ormianie, katolicy, grekokatolicy, ewangelicy czy prawosławni (w dniach 15-20.01 Wrocław odwiedził z tej okazji kijowski chór dziecięcy Oreli);

19-20.01 – zapewnienie noclegów z wyżywieniem dla 40-osobowej grupy dzieci z Kijowa, które jechały na wypoczynek do Francji;

20-21.02 – wizyta wspólnych delegacji ze Lwowa i Bredy we Lwowie;

22-23.02 i 7-8.03, 25-26.04 i 11-12.05 oraz 14-15.08 i 27-28.08 – zapewnienie noclegów z wyżywieniem dla ok. 50-osobowych grup dzieci z Charkowa, które jechały na wypoczynek do miasta partnerskiego Wrocławia Lille;

24.02 – udział przedstawicieli Wrocławia w wydarzeniach związane z trzecią rocznicą rozpoczęcia pełnoskalowej wojny w Ukrainie;

19.03 – Dolnośląskie Forum Odbudowy Ukrainy współorganizowane z Samorządem Województwa Dolnośląskiego, z udziałem delegacji ze Lwowa, Kijowa i Mariupola;

27.03 – spotkanie władz Wrocławia z uczestnikami wymiany młodzieży polsko-ukraińskiej (Liceum nr VIII z Wrocławia i Liceum ze Lwowa);

31.03 – wizyta we Wrocławiu delegacji z Mikołajowa, spotkania w ARAW, Wałbrzyskiej Strefie Ekonomicznej oraz z Wiceprezydentem Wrocławia;

5-6.04 i 16-17.04 – zapewnienie noclegów z wyżywieniem dla grupy dzieci z Ukrainy, które jechały na wypoczynek do Siegen w Niemczech;

7.04 – Wrocław (jako jedno z dziewięciu miast ratowników) otrzymał odznakę „Dziękuję sercem" oraz List Wdzięczności za pomoc okazaną Ukrainie. Wydarzenie zorganizowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Ukrainy i Ambasadę Ukrainy w Polsce we współpracy z ukraińską Fundacją „Bursztynowy Świat" i Fundacją UNITERS;

7.05 – wymiana studentów z Kanady i Lwowa we Wrocławiu, spotkania Przejściu Dialogu oraz Urzędzie Miasta (we współpracy z Katolickim Uniwersytetem ze Lwowa);

lipiec – wsparcie tygodniowego pobytu dzieci ze Lwowa organizowanego przez Fundację św. Jadwigi;

14-16.07 – wizyta studyjna delegacji z Mariupola (specjaliści z zakresu mieszkalnictwa społecznego): spotkania z TBS Wrocław, Wrocławskimi Mieszkaniami oraz Wydziałem Lokali Mieszkalnych;

23.08 – udział w Festiwalu Skovoroda Fest organizowanego przez Fundację Ukraina;

22.09-23.10 – stażystka z Politechniki Lwowskiej w Biurze Współpracy z Zagranicą (organizator stażu: Fundacja św. Jadwigi);

7.10 – spotkanie ze stażystami z Ukrainy w ramach projektu Fundacji św. Jadwigi. Spotkanie dotyczyło współpracy zagranicznej samorządów na przykładzie współpracy miasta Wrocław z partnerami z Europy Wschodniej. Dodatkowo stażyści mieli okazję spotkać się z Zastępcą Mera Mariupola;

8.10 – otwarcie wystawy „Mariupol Justice" oraz podpisanie Deklaracji Mariupolskiej o pamięci, godności i sprawiedliwości. Dodatkowo odbyły się dwa panele dyskusyjne: „Wojna w Europie: wyzwania dla Polski i Europy" oraz „Uznanie odpowiedzialności i odszkodowanie. Jak zapewnić sprawiedliwość ofiarom wojny";

14.10 – wizyta przedstawicieli Rady Miejskiej Wrocławia we Lwie: podsumowanie dotychczasowej współpracy oraz omówienie możliwych kierunków współpracy, wizyta w Narodowym Centrum Rehabilitacyjnym Unbroken;

15.10 – spotkanie stażystów z Ukrainy z profesor Agnieszką Matusiak-Bakułą na temat kultury i jej wpływu na projekty międzynarodowe. Dodatkowo stażyści mieli możliwość obejrzeć wystawę „Mariupol Justice";

17.10 – spotkanie stażystów z Ukrainy z przedstawicielami fundacji EkoRozwoju, którzy opowiedzieli o swoich projektach w Ukrainie i w Gruzji;

24.10 – spotkanie harcerzami ze Lwowa z przedstawicielami Rady Miejskiej Wrocławia. Dodatkowo dzieciom podczas ich pobytu zapewniono atrakcje: Zoo, Hydropolis, wycieczka z przewodnikiem;

11-12.11 – udział Wiceprezydenta Wrocławia w Forum Inwestycyjnym Kijowa w Berlinie: udział w panelu „Miasta zwiększające odporność w czasach geopolitycznych turbulencji" z Merem Kijowa, Zastępcą Nadburmistrza Berlina, Mer Wilna, Brukseli, oraz Prezydentem Poznania;

25-27.11 – wizyta Wiceprezydenta Wrocławia we Lwowie: udział w konferencji organizowanej przez stowarzyszenie ALDA „Capitalisation and the Way Forward – Decentralisation and Local Governance of Ukraine's Reconstruction", w szczególności w dyskusji „Od URC 2025 do lokalnej odbudowy Ukrainy – od zobowiązań do realizacji", spotkania z przedstawicielami Merostwa i Rady Miejskiej, wizyta w Narodowym Centrum Rehabilitacyjnym UNBROKEN;

Grudzień – przekazanie kolejnej transzy pomocy finansowej miastu Lwów na UNBROKEN (1 mln zł).

Biuro Współpracy z Zagranicą po raz kolejny zainicjowało i koordynowało przygotowanie jednego z paneli dyskusyjnych na **Forum Ekonomicznym w Karpaczu**. 3.09 w panelu pt. „Rosyjska propaganda i dezinformacja jako broń w geopolityce" moderowanym przez Piotra Kaszuwarę (prezesa fundacji UAFuture) udział wzięli: Nadburmistrz Drezna, Dirk Hilbert, przedstawicielka MSZ, Przedstawiciel Izby Gospodarczej Kraju Kralovohradeckiego Frantisek Molik i Wiceprezydent Wrocławia, Jakub Mazur.

<u>Inne projekty wschodnie</u>

25.03 – spotkanie przedstawicieli Młodzieżowej Rady Miasta z uczestnikami New Eastern Europe Think Tank school;

9-13.06 – wizyta studyjna przedstawicieli krajów partnerstwa wschodniego (Ukraina, Mołdawia, Gruzja, Armenia) dotycząca polityki młodzieżowej.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską i niemieckie Federalne Ministerstwo Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (BMZ) i realizowany przez Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ);

29.06-06.07 – wsparcie kolonii Wspólnoty Polskiej „Lato z Polską". Udział dzieci ze środowisk polonijnych z Litwy oraz Ukrainy. Zapewnie zwiedzanie ZOO, Muzeum Pana Tadeusza oraz spotkanie Wiceprezydentem Wrocławia;

17.12 – wizyta harcerzy z hufców Wrocławskich oraz przedstawicieli organizacji harcerskich z Ukrainy, przekazanie Światełka Pokoju oraz medalu dla Prezydenta Wrocławia w podziękowaniu za współpracę.

Pozostałe projekty zagraniczne

14.01 – spotkanie z przedstawicielami UNHCR – prezentacja ich raportu dotycząca przeprowadzonej pomocy dla obywateli ukraińskich przebywających we Wrocławiu;

18-10.01 – delegacja do Chemnitz: udział w uroczystym otwarciu Europejskiej Stolicy Kultury 2025;

12-14.03 – wizyta przedstawicieli Instytutu Kurta Masura we Wrocławiu i rozmowy dotyczące obchodów 100. rocznicy urodzin Kurta Masura w 2027 roku (spotkania z przedstawicielami Wrocławia i NFM, w Biurze Łącznikowym Saksonii na Akademii Muzycznej oraz w Konsulacie Generalnym Niemiec);

24-26.03 – udział w Konferencji Partnerstw Samorządowych organizowanej przez Polsko- Niemiecką Współpracę Młodzieży we Wrocławiu;

26-27.03 – wizyta studyjna pracowników samorządów (z Portugalii, Francji, Włoch, Meksyku czy Łotwy) należących do Sieci Miast Międzykulturowych Rady Europy (ICC): wymiana doświadczeń w zakresie tworzenia programów i miejsc sprzyjających dialogowi i współpracy międzykulturowej m.in. na wrocławskich osiedlach, warsztaty w Przejście Dialogu oraz spotkania z przedstawicielami wrocławskich organizacji społecznych działających w obszarze wsparcia osób z doświadczeniem migracji oraz dialogu międzykulturowego. Celem spotkań było pokazanie jak w praktyce działa współpraca międzysektorowa, której liderami są organizacje pozarządowe i instytucje samorządowe;

28.03 – obchody 104. rocznicy wybuchu Greckiego Powstania Narodowowyzwoleńczego 1821, zwanego również Dniem Niepodległości

Grecji: przyjęcie dla przedstawicieli społeczności greckiej w Ratuszu, plenerowa wystawa fotograficzna „Kolory Prawosławia-Grecja” na wrocławskim Rynku;

3.04 **–** udział w posiedzeniu Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej Związku Miast Polskich w Poznaniu;

8 i 11.04 – prezentacje Wrocławia dla grup młodzieży z Francji, Hiszpanii i Włoch goszczonych na wymianie szkolnej organizowanej przez LO Salezjańskie;

28.04 – 1.05 – wizyta delegacji z Wrocławia w Rzymie: specjalny przedpremierowy pokaz wystawy „Pojednanie dla Europy” o Orędziu biskupów polskich do niemieckich, udział (wspólnie z Arcybiskupem Wrocławskim, duchowieństwem i pielgrzymami z Wrocławia) w konferencji w Stacji Naukowej Polskiej Akademii Nauk w Rzymie;

10—13.05 – udział Wiceprezydenta Wrocławia wraz z delegacją w konferencji Arab European Cities Dialogue w Rijadzie w Arabii Saudyjskiej: promocja potencjału gospodarczego Wrocławia wśród przedstawicieli krajów, samorządów i biznesmenów z obszaru krajów arabskich, rozmowy o możliwości uruchomienia bezpośredniego połączenia lotniczego Wrocław-Dubaj, przy okazji rozmowy z wysokimi przedstawicielami (innymi uczestnikami konferencji) Malagi, Madrytu, Paryża i Turynu;

13.05 – udział przedstawicieli Gminy Wrocław w II. Konferencji Współpracy Międzynarodowej Samorządów pt. „Dyplomacja samorządowa w nowej odsłonie” w Łodzi;

14.05 – udział w spotkaniu oficerów kontaktowych sieci miast EUROCITIES (w Łodzi);

23.05 – spotkanie z dziennikarzem „Die Zeit” Timo Posseltem;

27.05 – spotkanie Wiceprezydenta z grupą z Niemiec, prezentacja multimedialna o Wrocławiu;

2.06 – wręczenie „Medalu Zasłużony dla Wrocławia” Monice Taubitz, poetce, eseistce i pisarce urodzonej w przedwojennym Breslau;

4.07 – wizyta prof. Michaela Kaufmanna z Instytutu Kurta Masura i spotkanie z prof. Piotrem Rojkiem, omówienie planów dot. współpracy w roku 2027;

28.07 – spotkanie Wiceprezydenta Wrocławia z dziećmi - uczestnikami projektu Lelefant;

14-20.09 – wizyta studyjna Radnego Rady Miejskiej Wrocławia w Niemczech organizowana we współpracy z Konsulatem generalnym Niemiec we

Wrocławiu. Temat: „Gotowi na zmiany klimatyczne – jak miasta i gminy radzą sobie z wyzwaniami związanymi ze zmianami klimatu”;

25.09 – spotkanie z grupą touroperatorów z Niemiec w ramach wizyty studyjnej organizowanej wspólnie z ZOPOT Berlin;

10.10 **–** spotkanie z przedstawicielami niemieckich związków zawodowych w ramach wizyty studyjnej do Wrocławia, prezentacja multimedialna miasta;

14.10 – Erasmus Day organizowany wspólnie z Biurem Współpracy z Uczelniami Wyższymi. Powitanie zagranicznych studentów przebywających we Wrocławiu w ramach programu Erasmus. Przygotowanie cyklu spacerów po mieście;

15.10-29.12 – dofinansowano cykl zajęć edukacyjnych nauczania języka polskiego, jako języka drugiego oraz języka arabskiego (w wersji klasycznej i w dialekcie palestyńskim) na poziomie podstawowym. Zajęcia były skierowane do osób ze społeczności arabskiej mieszkającej we Wrocławiu, które realizują obowiązek szkolny w polskich szkołach i potrzebują wsparcia w nauce j. polskiego, a także do społeczności polskiej - jako społeczności przyjmującej w procesie integracji - pracowników i pracowniczek organizacji pozarządowych, instytucji miejskich oraz osób aktywistycznych;

20-24.10 – organizacja pobytu pracownika Urzędu Miejskiego w Essen (Niemcy) w ramach „job shadowing” – obserwacji pracy i funkcjonowania Urzędu Miejskiego Wrocławia w obszarze budżetu, finansów i księgowości;

21.10 – spotkanie z zagranicznymi wolontariuszami przebywającymi we Wrocławiu w ramach Wolontariatu Europejskiego (ESV);

27.10 – pierwsza edycja wręczenia wyróżnień „Być dla Innych” / honorowej nagrody im. Dietricha Bonhoeffera, w ramach XI Festiwalu Kultury Protestanckiej – Dni Bonhoefferowskie. Nagrody otrzymali: siostra Małgorzata Chmielewska, przełożona Wspólnoty Chleb Życia i Janusz Witt, germanista, tłumacz, działacz ekumeniczny, założyciel i przewodniczący polskiej sekcji Towarzystwa Bonhoefferowskiego;

29.10 – wsparcie w organizacji inauguracji działalności Izby Współpracy Polsko-Indyjskiej, organizacji, której celem będzie wzmacnianie więzi gospodarczych, naukowych i kulturalnych między Polską i Indiami oraz tworzenie stałej platformy współpracy pomiędzy biznesem, instytucjami publicznymi oraz środowiskiem akademickim Polski i Indii obu krajów;

31.10 – spotkanie z przedstawicielami biznesu z Indii, omówienie możliwości współpracy z polskimi firmami;

15.11 – Korea Kimchi Festiwal zorganizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Koreańczyków w Polsce na wrocławskim lotnisku: promocja Korei Południowej jako ciekawej destynacji turystycznej, promowanie i integrowanie mniejszości narodowych obecnych we Wrocławiu, degustacje potraw. Festiwal był transmitowany na wielu kanałach telewizji koreańskiej, a także na portalach, m.in.: youtube, dając szansę na szeroką promocję Wrocławia;

18.11 – współorganizacja głównych uroczystości związanych z obchodami 60. Rocznicy Orędzia Biskupów Polskich do Biskupów Niemieckich/Roku Pojednania pod pomnikiem Kardynała Kominka i w Katedrze Wrocławskiej z udziałem przedstawicieli episkopatu niemieckiego oraz gości z Drezna. Otwarcie wystawy „Pojednanie dla Europy" w Muzeum Archidiecezji i koncert w NFM;

19-20.11 – Polsko-Niemiecki Okrągły Stół, organizowany przez Kolegium Europy Wschodniej;

4.12 – udział w seminarium analitycznym pt. „Bezpieczeństwo narodowe w kontekście przemian społecznych i wyzwań urbanizacyjnych: interdyscyplinarna diagnoza i perspektywy" zorganizowanym przez Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych oraz Uniwersytet Wrocławski;

11-13.12 – wizyta studyjna we Wrocławiu członków National Democratic Institute - 30 młodych samorządowców, aktywistów oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych, m.in. z Ukrainy, Czarnogóry czy Kosowa;

2.12 – koktajl gospodarczy w Monachium organizowany wspólnie z AHK we Wrocławiu i ARAW: prezentacja potencjału gospodarczego Wrocławia, panel dyskusyjny z udziałem Radnego Rady Miejskiej, spotkanie z Konsulem generalnym RP.

Zadania zrealizowane w ramach „Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2025" [ad §4. 5. 2) c)]

Organizacja uroczystości wręczenia Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego
(VI priorytet, zadania nr 144)

Kolejny raz (edycja w 2025 roku była 22. edycją) zorganizowana została uroczystość wręczenia **Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego** przyznawanej corocznie za wybitne zasługi w odzyskaniu przez Polskę niepodległości, obaleniu komunizmu oraz w kształtowaniu i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Europie Środkowej.
W 2025 roku za „wytrwałą troskę o pamięć i obronę prawdy będących warunkiem pojednania" Nagrodę otrzymało Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu. W imieniu Laureata Nagrodę odebrał Dyrektor Muzeum, Piotr Cywiński. Uroczystość odbyła się **4 czerwca 2025** r. w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich i była retransmitowana przez TVP Info.

Organizacja Wrocławskiego Dnia Paszportu
(VI priorytet, zadania nr 127)

28 października 2025 (wyjątkowo, korzystając z okresu remontu i dostępności przestrzeni terminala lotniczego) na wrocławskim lotnisku odbyła się kolejna, piąta już, edycja **Wrocławskiego Dnia Paszportu**. Swoje stoiska z atrakcjami dla uczestników, uczniów wrocławskich szkół podstawowych, przygotowało 20 działających we Wrocławiu Konsulatów oraz partnerzy: Biuro Parlamentu Europejskiego i Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej we Wrocławiu, ZOO Wrocław, Hydropolis, Aquapark Wrocław, Policja i Straż Miejska Wrocławia, Bezpieczny Wrocław oraz Fundacja Na Ratunek Dzieciom z Chorobą Nowotworową. W imprezie udział wzięło blisko 1300 uczniów ze szkół podstawowych i średnich (ci drudzy w charakterze wolontariuszy wspierających organizatorów i Konsulaty), którzy zbierali pieczątki do swoich „paszportów" odwiedzając stoiska poszczególnych krajów, poznając je lepiej i biorąc udział w licznych konkursach i zabawach. Imprezę rozpoczęła uroczysta parada wszystkich zaproszonych konsulatów i partnerów prowadzona przez Wrocławską Orkiestrę Policyjną.

WYDZIAŁ KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

W 2025 roku **Wydział Komunikacji Społecznej** prowadził intensywne działania informacyjne i promocyjne, obejmujące komunikację medialną oraz obsługę profilu Miasta Wrocławia na Facebooku. W całym roku wysłano **430 komunikatów prasowych.**

Treści publikowane na Facebooku (m.in. filmy, posty, relacje oraz reklamy) osiągnęły **łącznie 46,1 mln odtworzeń i wyświetleń.** W analizowanym okresie odnotowano również **240 811 interakcji z zawartością**, rozumianych jako polubienia i reakcje, zapisy, komentarze, udostępnienia oraz odpowiedzi na materiały (w formatach takich jak posty, relacje, rolki i inne). Wartość ta **wzrosła o 21,9%** w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Profil na Facebooku zanotował **16 125 nowych obserwujących**, a wartość **netto** wzrostu wyniosła **12 376.** Łączna liczba obserwujących osiągnęła obecnie poziom **56 tys.**

Program „Bezpieczny Wrocław" – działania i efekty (2025)

W 2025 roku Wrocław szczególnie mocno akcentował kwestie bezpieczeństwa. W kwietniu **Wydział Komunikacji Społecznej** rozpoczął realizację programu **„Bezpieczny Wrocław"**, w ramach którego organizowano szkolenia stacjonarne i online, a podczas wydarzeń miejskich prowadzone były warsztaty z zakresu pierwszej pomocy oraz obsługi AED.

„Bezpieczny Wrocław" w liczbach:

- **120 tys.** egzemplarzy „Poradnika na czas kryzysu".
- Około **300 defibrylatorów AED** m.in. w stacjach Helpbox 365 na 38 paczkomatach, w obiektach zarządzanych przez UMW oraz w szkołach.
- **1500 uczestników** oraz ponad **2000 osób** w strefie edukacyjnej podczas 3 bezpłatnych szkoleń z ochrony ludności i obrony cywilnej.
- **1200 przeszkolonych uczniów** oraz **4 licea** objęte pilotażem pierwszych w Polsce samorządowych szkoleń kryzysowych w szkołach.
- **12 lekcji** o bezpieczeństwie opublikowanych w biuletynie.
- **364 osoby** uczestniczyły w 20 intensywnych i praktycznych szkoleniach z zakresu pierwszej pomocy dla rowerzystów.

Program obejmował także wspólne ćwiczenia, manewry, doposażanie służb oraz inicjatywy takie jak „Bezpieczna Mama" i rozwój „Wrocławskiej Doliny Dronów".

WYDZIAŁ PROMOCJI MIASTA I TURYSTYKI

Rok 2025 odznaczał się wyraźnym wzrostem działań promocyjnych realizowanych przez Wydział Promocji Miasta i Turystyki. Część projektów została rozbudowana, podjęte zostały również nowe działania. W obszarze turystyki odnotowano również wyraźny wzrost zainteresowania miastem – zarówno wśród gości z kraju jak i z zagranicy.

Niewątpliwie najważniejszym wydarzeniem – na styku promocji i turystyki było włączenie Wrocławia do gastronomicznego przewodnika Michelin. Wrocławska gastronomia została dostrzeżona i doceniona przez międzynarodowy ranking i światowych ekspertów, wykazując się realizacją wysokich, międzynarodowych standardów. Przystąpienie do przewodnika 22 restauracji z Wrocławia (w tym 3 restauracje z odznaczeniem Bib Gourmand) to w ponad 100-letniej historii przewodnika największy debiut w Europie. We Wrocławiu odbyła się również gala wręczenia plakiet Michelin dla restauratorów z całej Polski. Za realizację gali na 400 osób i uroczystej kolacji dla 300 osób odpowiadała Wrocławska Organizacja Turystyczna, której członkiem jest Gmina Wrocław.

Wśród kluczowych działań promocyjnych realizowanych przez Wydział Promocji Miasta i Turystyki należy wymienić realizowany w czerwcu Deserowy Chillout – otwarte wydarzenie gastronomiczne, które zastąpiło realizowaną wcześniej Europę na Widelcu. 12 wystawców, ponad 20 tysięcy porcji degustacyjnych i tysiące uczestniczących w wydarzeniu mieszkańców pokazuje dobry kierunek rozwoju promocji gastronomicznej i sensowność realizacji tego typu wydarzeń.

Nowym projektem, w którym dostrzegamy potencjał rozwojowy jest niewątpliwie projekt „Zakorzenieni". Cykl spotkań i warsztatów, prowadzonych przez najznamienitszych lokalnych ekspertów dotyczył historii wrocławskiego piernika i dań, które nierozerwalnie wiążą się z historią i tożsamością Wrocławia.

WPM ogłosił również i realizował nową kampanię promocyjną „Spotkajmy się we Wrocławiu". Bazując na „krasnalowej" tożsamości miasta kampania realizowana była ogólnopolsko zarówno w przestrzeni realnej (cityligty w najważniejszych miastach, udział w wydarzeniach plenerowych, m.in. w Sopocie i Gdańsku, kampanijne tramwaje w Poznaniu, Szczecinie, Katowicach i Krakowie) jak i wirtualnej.

Wydział odgrywał również znaczącą rolę w realizacji całomiesięcznych obchodów święta Wrocławia, będąc m.in. odpowiedzialnym za organizację głównego

koncertu na pl. Wolności (Sara James, ZAZ) czy koncertu na wodzie (Michał Urabniak i inni na statku Wratislavia)
Dynamicznie rozwijane są również projekty od lat organizowane przez WPM: Festiwal Krasnoludków, Dzień Życzliwości (w 2025 trwający cały miesiąc) i Dni Odry.
W ramach działające w WPM zespołu ds. Smart City na szczególną uwagę zasługują dwa projekty: Teleopieka – projekt, który poprawia bezpieczeństwo seniorów, poprzez udostępnienie specjalnych aparatów mobilnych i urządzeń głośnomówiących, pozwalających natychmiastowo wezwać pomoc w sytuacjach krytycznych. Drugim projektem niewątpliwie wartym uwagi jest Mobilne KTG. W 2025 roku przeprowadzono już czwartą edycję projektu wspierającego kobiety w ciąży od 36 tygodnia. Wypożyczane urządzenie przenośne pozwala bezpłatnie i bezpiecznie sprawdzić dobrostan płodu oraz skonsultować się z lekarzem bez wychodzenia z domu. Zapewnia poczucie bezpieczeństwa i komfortu. W 2025 roku 133 uczestniczki wykonały łącznie 1390 badań.
W obszarze turystyki WPM uczestniczył w szeregu targów turystycznych zarówno w kraju jak i zagranicą. Tradycyjnie już w sezonie letnim zostały przeprowadzone bezpłatne spacery dla mieszkańców i turystów, współorganizowane z wrocławskimi stowarzyszeniami przewodnickimi.
Aktualne dane wskazują, że w 2025 roku Wrocław odwiedziło ponad 7 milionów gości. Wśród nich, 3,2 miliona stanowili odwiedzający jednodniowi, a przeszło 3,8 miliona turyści nocujący. To wyraźny wzrost względem roku 2024, kiedy to Wrocław odwiedziło 6,6 mln osób. Odnotowany został również wzrost turystów z zagranicy, o ponad 10 procent (500 tyś w 2024, 560 tyś w 2025 roku). Ten wzrost wskazuje wyraźnie, że do budżetu Gminy z turystyki wpłynie zdecydowanie większa kwota niż za rok poprzedni (w 2024 było to co najmniej 450 mln złotych).
Najważniejsze pod kątem turystycznym wydarzenie w roku – Jarmark Bożonarodzeniowy, pomimo ponadmiesięcznej przerwy w działaniu Portu Lotniczego Wrocław, również odnotował wyraźny wzrost. Ponad 1 milion indywidualnych gości (liczonych codziennie) zrealizował ponad 2 miliony wizyt w obrębie głównego Jarmarku we Wrocławiu (Rynek, pl. Solny, Oławska, Świdnicka). W ubiegłym roku było odpowiednio 800 tyś osób i 1,6 tysiąca wizyt. Warto równocześnie zaznaczyć, że w 2025 roku we Wrocławiu odbyło się kilka

jarmarków – oprócz głównego na Rynku, odbywał się również jarmark na Partynicach oraz w kilku innych lokalizacjach (m.in. na Marinie Kleczków).

Międzynarodowy Festiwal Kryminału (18. edycja)

Impreza odbyła się w dniach 28 maja do 1 czerwca 2025 i po raz kolejny przyciągnęła licznych gości z Polski i zagranicy. Większość wydarzeń odbyło się w Klubie PROZA (Przejście Garncarskie 2, II piętro), ale także w Starym Klasztorze (ul. Purkyniego 1).

Na wszystkie wydarzenia (poza tymi, które były oznaczone w programie jako wydarzenia specjalne) możliwy był wstęp wolny. Wiele z nich było transmitowanych na żywo, na stronie MFK, na Facebooku. Festiwal Kryminału istnieje w Polsce już od 2004 roku, a od 2009 roku stał się imprezą Miasta Wrocław i zmienił nazwę na Międzynarodowy Festiwal Kryminału. Jego głównym wydarzeniem jest wręczenie Nagrody Wielkiego Kalibru dla najlepszej polskiej powieści kryminalnej lub sensacyjnej roku.

W tym roku z uczestnikami wydarzenia spotkali się hiszpański pisarz Juan Gómez-Jurado, autor cyklu Reina Roja, który odebrał we Wrocławiu Honorową Nagrodę Wielkiego Kalibru, oraz brytyjska pisarka Janice Hallett, autorka „Zrzutki Haywardów".

Podczas festiwalu spotkaliśmy się również z autorami książkowych premier. Gośćmi byli:

Wojciech Chmielarz, Beata i Eugeniusz Dębscy, Robert Małecki, Maciej Siembieda, Marek Stelar, Maciej Szaszkiewicz i Maria Mazurek.

Małgorzata i Michał Kuźmińscy, Igor Brejdygant i Robert Małecki rozmawiali o ekranizacjach kryminałów, Agnieszka Graca, Anna Kańtoch i Ewa Przydryga zastanowili się, czy zbrodnia ma płeć, a Izabela Janiszewska, Magdalena Majcher i Małgorzata Węglarz dyskutowali o tabu w kryminale i dzieciach jako ofiarach.

Uczestnicy festiwalu mogą jak co roku liczyć również na wykłady. Tym razem Michał Kuzborski opowiedział o kryminalnym selfpublishingu, Maciej Klimarczyk wyjaśnił, czy warto bać się narcyzów i psychopatów, Jarosław Szczyżowski starał się odpowiedzieć

na pytanie, czy istnieje mroczna strona gór, a Anna Marchewka zastanawiała się nad mniejszościami w kryminale.

Dni Odry (9. edycja)

Dzień Odry, którego obchody zainicjowano w 2016 r. z okazji otwarcia bulwaru Xawerego Dunikowskiego, rokrocznie gromadzi na wspólnej zabawie mieszkańców Wrocławia i turystów. Święto to przypomina, że warto korzystać z tego, co oferuje miastu położenie nad rzeką, oraz dbać o środowisko naturalne. 9. edycja odbywała się w dniach 22-25 maja i obfitowała w liczne atrakcje dla mieszkańców i turystów. Były to między innymi:
Rodzinne oprowadzania tematycznie związane z Odrą oraz opowieści o Viadrusie – mitycznym bóstwie Odry przygotowanym przez Dział Pedagogiczny Muzeum Miejskiego Wrocławia.

- Rozmowy o Odrze w Odra Centrum: sentymentalne opowieści mieszkańców oraz rozwój turystyki wodnej na trasie Wrocław - Berlin;
- Zajęcia z mermaidingu. Zajęcia łączą elementy nurkowania i akrobatyki w wodzie;
- Nauka pływania na deskach SUP w Porcie Węglowym;
- Wielki Quiz Wiedzy o Wodzie w CEE Hydropolis;
- Piknik rodzinny nad Odrą na Bulwarze Xaverego Dunikowskiego;
- Gotowanie na żywo ze zwycięzcą Masterchefa, Mateuszem Zielonką;
- Odrzańska Paella – hiszpańskie smaki i dolnośląska natura w kulinarnym pokazie Adriana Stojewskiego;
- Parada statków;
- Kolorowa parada Viadrusa na SUP-ach;
- Gry terenowe, pokazy ratownictwa wodnego, warsztaty, animacje;
- Zwiedzanie Wrocławia z krasnalami – gra miejska „Tajna Rada Krasnali";
- Rozmowy o zwierzętach z ekspertami z ZOO;
- Koncert na żywo zespołu o!drakapela;
- Bezpłatne rejsy przez cały czas trwania pikniku;
- Muzeum Etnograficzne z zajęciami warsztatowymi z tworzenia trójwymiarowych ryb żyjących w Odrze;
- Pokazy karmienia wydr, gry edukacyjne i ekowarsztaty;
- Spotkania z akwarystą i opiekunami zwierząt;
- Konkursy i zabawy związane z ekologią rzeki;

XXXIV Forum Ekonomiczne w Karpaczu

W dniach 2-4 września 2025 roku w Karpaczu odbyło się XXXIV Forum Ekonomiczne, organizowane w tym roku pod hasłem przewodnim „Czas

transformacji – jaka będzie Europa przyszłości". Cykliczne wydarzenie jest platformą spotkań, na której dyskutuje się o bezpieczeństwie, perspektywach rozwoju gospodarczego, współczesnych wyzwaniach oraz przezwyciężaniu kryzysów. Jednym z partnerów Forum Ekonomicznego w Karpaczu jest miasto Wrocław.

Nagrody „Biznes Odpowiedzialny Społecznie"

Podczas 34. Forum Ekonomicznego w Karpaczu, jak co roku, zostały wręczone Nagrody Prezydenta Wrocławia. W tym roku otrzymali je: Capgemini Polska, Piekarnia Hert oraz Pyszne.pl. WPM koordynowało proces przygotowania nagrody, wyboru nominowanych i zwycięzców oraz przygotowania statuetek nagrody (szkło artystyczne autorstwa Tomasza i Konrada Urbanowiczów).

Sakura. Wrocławskie dni japońskich inspiracji

Sakura. IV Wrocławskie dni japońskich inspiracji to kolejna edycja festiwalu, którego celem jest prezentacja związków kultury japońskiej z kulturą polską i europejską, oraz ich wzajemnych wpływów na gruncie sztuki, szeroko pojętej kultury fizycznej, praktyki duchowej, filozofii, literatury, nauki, a także biznesu. Pierwsze edycje, które miały miejsce w latach 2022 – 2024, okazały się ogromnym sukcesem, a ich interdyscyplinarność pozwoliła na dotarcie do szerokiego grona odbiorców. Na plac Wolności przyszły dzieci, które w swoich szkołach (w akcji wzięło udział ponad 100 placówek) składały origami według instrukcji przygotowanej we wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych by na koniec ułożyć z nich kilkumetrowy napis POKÓJ. Dzieci wysłuchały również hymnu Polski odegranego na orientalnym instrumencie przez dziewczynkę z Azji i występu Hisako Tachibany.

Halo Targi – Wrocławskie Targi Dobrych Książek

Przeprowadzenie konkursu i podpisanie umowy na organizację Wrocławskich Targów Dobrych Książek, które odbyły się w dniach 5-7 grudnia w Hali Stulecia. Podczas tegorocznych 33. Wrocławskich Targów Dobrych Książek swoją ofertę zaprezentowało prawie 150 wydawców. Zaplanowano wiele spotkań autorskich, warsztatów, autorzy podpisywali swoje książki i spotkali się z czytelnikami. W tym roku targi trwały trzy dni i tak odwiedziło je ponad 45 tysięcy osób.

Podczas pierwszego dnia tegorocznej edycji Wrocławskich Targów Dobrych Książek wręczone zostały nagrody edytorskie za najpiękniej wydane publikacje. Nagrodę Pióro Fredry otrzymała książka „Socmodernizm. Architektura w Europie Środkowej czasu zimnej wojny", natomiast laureatką konkursu Dobre Strony została książka „Dół".
Zwycięzcy otrzymali po 20 tys. nagrody, którą zobowiązani są przeznaczyć na wydanie kolejnych książek. Laureatom wręczono także statuetki wrocławskich artystek Agnieszki Leśniak-Banasiak (Pióro Fredry) i Ilony Agaty Brożek (Dobre Strony). Nominowani otrzymali natomiast pamiątkowe grafiki autorstwa prof. Przemysława Tyszkiewicza oraz pióra ufundowane przez firmę Pióra Polskie. Pióro Fredry oraz Dobre Strony to jedne z najważniejszych nagród edytorskich, które wręczane są wydawcom książek najatrakcyjniejszych pod względem graficznym i artystycznym.

Bruno Schulz. Festiwal

W dniach 14–19 października już po raz kolejny spotkaliśmy się we Wrocławiu w ramach Bruno Schulz. Festiwalu. Było to wydarzenia dla osób czytających literaturę, gotowych o literaturze rozmawiać, dyskutować, spierać się o nią, ale też dla tych, którym wystarcza przysłuchiwanie się takim dyskusjom. Finałem wydarzenia jest wręczenie Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus i Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius.
Program wydarzenia i zaplanowane spotkania:

- Podcast „Światy czytamy nowe": Bruno Schulz*
- Sylwia Góra, „W stronę Anny. Opowieść o Annie Iwaszkiewicz"
- Małgorzata Czyńska, „Zgiełk serca. Opowieść o Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej"
- Jędrzej Morawiecki, „Szykuj sanie latem. Syberyjski mesjasz i podróż do kresu rosyjskiego snu o zbawieniu"
- Mikołaj Grynberg, „Rok, w którym nie umarłem"
- Michał Bilewicz, „Traumaland. Polacy w cieniu przeszłości"
- „Drogi Tadeuszu! (czy my jesteśmy na Ty?)"
- Salon Silesiusa: Kacper Bartczak
- Marta Grzywacz, „Radość soboty. Archiwum życia i śmierci"
- Kawiarnia Europa

- Darko Cvijetić, Winda Schindlera, tłum. Dorota Jovanka Ćirlić, Oficyna Literacka Noir sur Blanc (Bośnia i Hercegowina)
- Inga Gaile, Skarbeniek, tłum. Daniel Łubiński, Wydawnictwo Marpress (Łotwa)
- Eugenia Kuzniecowa, Drabina, tłum. Iwona Boruszkowska, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak (Ukraina)
- Fatos Lubonja, Drugi wyrok, tłum. Dorota Horodyska, Fundacja „Pogranicze" i Ośrodek „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów" (Albania)
- Clemens J. Setz, Pociecha rzeczy okrągłych, tłum. Agnieszka Kowaluk, Wydawnictwo Filtry (Austria)
- Leelo Tungal, Mała towarzyszka i listy, tłum. Marta Perlikiewicz, Wydawnictwo KEW (Estonia)
- Joanna Wilengowska, Król Warmii i Saturna, Wydawnictwo Czarne (Polska)
- Agnieszka Tomaszewicz, Joanna Majczyk, „Architekci i «paragraf aryjski». Przypadek SARP-u (1934–1939)"
- „Opowieści chasydzkie. Antologia"
- Antonina Tosiek, „Przepraszam za brzydkie pismo. Pamiętniki wiejskich kobiet"
- Salon Silesiusa: Debiut
- Salon Silesiusa: Książka roku
- Europa w przekładzie - Spotkanie z tłumaczkami i tłumaczami książek nominowanych do Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus
- Filip Zawada, „Gdyby nie czerń"
- Artur Nowak, Stanisław Obirek, „Gehenna. Kościelna okupacja Polski"
- Gala Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus i Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius
- Salon Silesiusa: zwycięzcy/zwyciężczynie
- Jerzy Franczak, „Inacząc", Dariusz Sośnicki, „Podwójne zęby Szalonego Carla. Szkice z frontu"
- Zyta Rudzka, Tylko durnie żyją do końca
- Tomáš Forró, „Śpiew syren. W głąb wojennej Ukrainy".

Dzień Życzliwości – miesiąc życzliwości

Dzień Życzliwości obchodzimy tradycyjnie 21 listopada. W 2025 roku przypadło jego 20-lecie i zamiast jednodniowej akcji, mieliśmy szansę świętować przez cały

miesiąc
(od 3 do 30 listopada). Dzień Życzliwości 2025 był poświęcony promowaniu zdrowia psychicznego, empatii, zrozumienia, życzliwości i wsparcia dla wszystkich grup społecznych. Większość atrakcji była bezpłatna bezpłatna.
W poszczególnych tygodniach zaplanowane zostały różne wydarzenia.
1-9 listopada – „Dobre słowo, podaj dalej" – życzliwość w słowie;
10-16 listopad – „Uśmiech podaj dalej" – życzliwość w sercu ;
17-23 listopad – „Posłuchaj, porozmawiaj, postaraj się zrozumieć…" – życzliwość w działaniach;
24-30 listopad – „Znajdźmy nić porozumienia" – życzliwość w relacjach międzypokoleniowych.

W programie obchodów tegorocznej edycji Dnia Życzliwości znalazły się warsztaty, wykłady, spotkania, koncerty, przedstawienia i gry miejskie. Podczas bezpłatnych warsztatów uczestnicy dowiedzieli się, jak wspierać bliskich w trudnych chwilach i jak dbać na co dzień o swoje emocje. Wydarzenia skierowane były do wszystkich grup wiekowych – od przedszkolaków po seniorów. Przygotowano m.in. warsztaty WCRS-u dla nastolatków i dla seniorów „Od hejtu do życzliwości", czy warsztaty Fundacji Rozwoju Psychoterapii i Psychoedukacji „Bartki" o kodeksie wrażliwości w sieci i o zdrowiu psychicznym. Fundacja Veritas zapraszała z kolei na warsztaty o ważnej sztuce stawiania granic, a Fundacja Seksualni proponowała warsztaty „Ciałopozytywność czyli budowanie relacji z samym sobą".

W ramach DŻ odbył się również „1. Przegląd Filmów Życzliwych". Cztery wybrane filmy, które zostały wyświetlone w ramach życzliwego przeglądu przypominały, że nawet najmniejszy gest dobra prowadzi w kierunku wielkich zmian.

Seanse w Kinie Nowe Horyzonty:

- 13 listopad, godz. 18.00, I znowu zgrzeszyliśmy, dobry Boże! (Qu'est-ce qu'on a encore fait au bon Dieu), Philippe de Chauveron, 2019
- 20 listopad, godz. 18.00, Zapach kobiety (Scent of a Woman), Martin Brest, 1992
- 23 listopad, godz. 14.00, Dziki robot (The Wild Robot) Chris Sanders, 2024
- 27 listopad, godz. 18.00, Prosta historia (The Straight Story), David Lynch, 1999.

21 listopada pod Arkadami przy ul. Świdnickiej pojawili się muzycy. Animatorzy rozdawali kwiaty, upominki i ciepłe napoje, a ściany przejścia rozświetlił mapping.

„Zakorzenieni"

„Zakorzenieni", czyli cykl spotkań związanych z kulturą i lokalnymi tradycjami adwentowymi. Między innymi podczas specjalnych warsztatów kulinarnych wrocławscy znawcy kuchni historycznej – dr Grzegorz Sobel i dr Tomasz Sielicki – odkryli przed uczestnikami 15 grudnia dwa wyjątkowe dania, które królowały we Wrocławiu w minionych wiekach.

Tematem przewodnim będą wrocławskie pierniki, a w programie:

- 15 grudnia - warsztat kulinarny w restauracji Wrocławskiej. Razem z ekspertami przygotujemy takie dania jak dumny henryk i karp po luterańsku - oba z piernikiem w przepisie naturalnie;
- 16 grudnia w tym samym miejscu kolejny warsztat, tym razem skoncentrowany na wypiekaniu pierników i ich ozdabianiu z historykiem sztuki, muzealniczką, kustoszem Piernikarni Ślaskiej w Niemczy, autorką wielu publikacji dotyczących początków istnienia miodowników i ciast korzennych w tradycji piernikarskiej Wrocławia – Karoliną Klimek. Będzie to okazja do zapoznania się z 700-letnią historią wyrobu korzennych słodkości.;
- 17 grudnia w Barbarze warsztat z plecenia wianków adwentowych w BarBarze. Pod okiem instruktorki uczestnicy wykonali bożonarodzeniowe ozdoby, mając na własnym stanowisku do dyspozycji wszystkie potrzebne materiały;
- 20 grudnia warsztat z tworzenia dawnych ozdób choinkowych w Muzeum Miejskim Wrocławia. Warsztaty przeznaczone są dla wszystkich, którzy chcą w domu w czasie świąt Bożego Narodzenia poczuć dawny klimat. Na warsztatach wykonacie ozdoby choinkowe z papieru, złotek i koralików na podstawie wzorników z pierwszej połowy XX wieku.

Organizacja koncertu wokalistki ZAZ z okazji Święta Wrocławia

Gwoździem programu tegorocznych obchodów Święta Wrocławia był koncert Sary James i ZAZ, który odbył się 29 czerwca na placu Wolności.

Na scenie wystąpiły muzyczne gwiazdy:

O 19:00 zaśpiewa Sara James – triumfatorka czwartej edycji The Voice Kids, finalistka America's Got Talent i wrocławska ambasadorka Roku Dobrych Relacji 2022.

O 21:00 na scenie pojawiła się gwiazda wieczoru – francuska wokalistka ZAZ (czyli Isabelle Geffroy) specjalizująca się w muzyce pop i jazz.

W wydarzeniu wzięło udział blisko 10 tysięcy ludzi. Nie tylko bawili się pod sceną, ale też słuchali koncertu ze specjalnej strefy relaksu, siedzieli na schodach pod Muzeum Teatru, stali przy gmachu Narodowego Forum Muzyki, spacerowali Promenadą Staromiejską.

Promocja miasta podczas wydarzenia Chłopi – Tańcuj: Remixed

W rok po premierze kinowej wersji ponadczasowego dzieła i w setną rocznicę przyznania Nobla Reymontowi, „Chłopi" ożyli ponownie na warszawskim Torwarze za sprawą wielowymiarowego widowiska pod batutą związanego z Wrocławiem Łukasza L.U.C. Rostkowskiego. Po spektakularnym sukcesie tego wydarzenia, „Chłopi Tańcuj Remixed" powrócili ponownie – tym razem 29 marca 2025 roku w Hali Stulecia we Wrocławiu.

DK i Hugh Welchman, autorzy obsypanego nagrodami i nominowanego do Oscarów i Złotych Globów „Twojego Vincenta" z 2017 roku, zaprezentowali Polsce 13 października 2023 roku filmową wersję „Chłopów". Zrealizowana w unikatowej technice animacji malarskiej produkcja z Kamilą Urzędowską, Ewą Kasprzyk i Mirosławem Baką w rolach głównych, ściągnęła do kin prawie 2 mln widzów, stając się tym samym najchętniej oglądanym filmem zeszłego roku. Soundtrack do filmu autorstwa L.U.C. zdobył m.in. Orła, Fryderyka, Olśnienie Onetu i wiele innych nagród oraz otrzymał status platynowej płyty w 3 miesiące, przywracając świetność i masową popularność polskiej muzyce filmowej. Stworzone rok później, w oparciu o film, widowisko „Chłopi – Tańcuj Remixed", przyciągnęło do warszawskiej hali COS Torwar niemal 5000 widzów. Na multimedialne show „z rozmachem" złożyły się supernowoczesne, zaskakujące publikę animacje, recitale aktorskie, wykreowane przez Danielę Komęderę emocjonujące układy choreograficzne, a przede wszystkim porywająca muzyka filmowa zagrana na żywo przez innowacyjną orkiestrę Rebel Babel Film Orchestra z udziałem czołowych gwiazd polskiej sceny muzycznej. Wszystko to pod batutą Łukasza L.U.C. Rostkowskiego.

W wydarzeniu we wrocławskiej Hali Stulecia wśród występujących na scenie artystów pojawili się między innymi Kayah, Natalia Przybysz i Bela Komoszyńska.

Deserowy Chillout

Deserowy Chillout to wydarzenie kulinarne pozostające odpowiedzią na oczekiwania mieszkańców pod względem promocji wrocławskiego rynku gastronomicznego, cukierniczego.

Jednodniowa impreza pokazała, że warsztat cukierniczy, różnorodność serwowanych słodkich porcji, sposób ich przygotowania i skład są na niezwykle wysokim poziomie. Goście imprezy mieli okazję poznać wyróżnione wrocławskie cukiernie, i to nie tylko te zlokalizowane w ścisłym centrum miasta, skosztować wyszukanych deserów, odpocząć w strefie outdoorowego relaksu, a to wszystko w specjalnie stworzonej kwiatowej aranżacji. Deserowy Chillout spotkał się z przyjaznym odbiorem, co dało podstawę do tego, by wydarzenie było w przyszłości kontynuowane w podobnej formie.

Koszt porcji degustacyjnej dla uczestnika wydarzenia to zaledwie 5 złotych by zapewnić pełną dostępność dla każdego, oraz by umożliwić spróbowanie różnorodnych propozycji od wielu dostawców. Finalna zebrana kwota w formie zbiórki publicznej została przekazana na rzecz Zespołu Szkół Gastronomicznych we Wrocławiu by wesprzeć udział jego uczniów w konkursach gastronomicznych poza granicami miasta.

Deserowy chillout to 12 wystawców, ponad 20 tysięcy porcji i kilka tysięcy przechodnich uczestników tego gastronomicznego święta. Prowadzącym był niezawodny Paweł Gołębski, którego mieszkańcy pamiętają między innymi z dotychczasowego udziału w Europie na Widelcu, a w tym roku wspierali go również Damian Kordas i Jagna Niedzielska – kulinarni influenserzy, przed którymi kuchnia nie ma tajemnic, co często udowadniają zarówno na ekranach naszych telewizorów, jak i telefonów.

Realizacja kampanii promocyjnej Wrocławia pod hasłem Spotkajmy się we Wrocławiu – Reklama outdoorowa w innych miastach

Przedmiotem umowy była kompleksowa realizacja kampanii promocyjnej Wrocławia pod hasłem Spotkajmy się we Wrocławiu na nośnikach reklamy zewnętrznej typu citylight, i billboard wraz z wydrukiem plakatów, w czterech aglomeracjach w Polsce.

Były to takie lokalizacje jak:

- Łódź, 20 billboardów, 10 citylightów;
- agl. Śląska, 36 billboardów, 15 citylightów;
- Gdańsk, 1 billboard, 5 citylightów;
- Warszawa, 28 billboardów, 20 citylightów

Zadanie to było elementem szerszej kampanii promocyjnej miasta, której celem było między innymi:

- Zwiększenie świadomości na temat Wrocławia jako atrakcyjnego kierunku turystycznego
- Przyciągnięcie turystów z Polski do odwiedzenia miasta
- Wzmocnienie rozpoznawalności symbolu Wrocławia – krasnali

Wrocławski Festiwal Krasnoludków 2025, 12-13 września 2025

Festiwal rozpoczął się 12 września **Wielką Wrocławską Paradą Krasnoludków**. Dziarsko przemaszerował ulicą Świdnicką w stronę Ogrodu Staromiejskiego, który był głównym centrum wszystkich atrakcji.

Dla grup przedszkolnych i uczniów szkół podstawowych przeprowadzone zostały dwa konkursy - plastyczny na najładniejszą udekorowaną krasnalową chatkę oraz konkurs na najlepiej przebraną grupę krasnoludków.

Ze Sceny Letniej Wrocławskiego Teatru Lalek do wspólnej zabawy wszystkich uczestników zaprosiła znakomita artystka **Edyta Jungowska**.

W sobotę 13 września na scenie Letniej Teatru Lalek odbyły się pokazy premierowych bajek („Krasnalowa Magiczna Zupa” i „Wszyscy jesteśmy Krasnalami”) przygotowanych specjalnie na Festiwal oraz pokazy cyrkowe, akrobatyczne czy pokaz krasnala magika.

Gościem specjalnym tego dnia była **Majka Jeżowska** – wokalistka, kompozytorka, autorka największych dziecięcych przebojów.

Podczas festiwalu na najmłodszych uczestników czekała **Strefa Krasnalowego Miasta** czy **krasnalowy plac zabaw** gdzie radosne zabawy i kreatywne aktywności wprowadziły wszystkich w magiczny świat wrocławskich krasnali.

W tym roku na uczestników festiwalu mogli uczestniczyć w otwartej grze miejskiej. W trakcie gry uczestnicy mogli podążać śladami wrocławskich krasnali, rozwiązywać zagadki i odkrywać wskazówki.

Na Małej Scenie Festiwalu Krasnoludków w **Strefie Chilloutu** odbywało się minikino z muzyką na żywo wykonywaną przez multiinstrumentalistę,

minispektakle Impro, specjalny pokaz filmu animowanego w Krasnoludkowym Kinie Letnim, a także słuchanie bajek czytanych przez aktorów Teatru Muzycznego Capitol.
Do ogrodu zawitały również największe i najlepsze Wrocławskie atrakcje, m.in. **ZOO Wrocław** czy **Aquapark Wrocław**, którzy na tę okazję przygotowali specjalne strefy, aby móc wspólnie odkrywać świat zwierząt oraz świat pełen aktywności!
Turniej Gier Planszowych o Puchar Krasnoludka odbył się w dwóch formułach: dla dzieci i dla dorosłych! We sobotę we Wrocławskiej Mediatece rozegrała się edycja dla młodszych uczestników w trzech kategoriach wiekowych. Natomiast wieczorem zaprosiliśmy graczy do Awarii Prądu gdzie uczestnicy grali w grę „Wsiąść do pociągu – Europa".

Działania informacyjno-edukacyjne
W 2025 roku przeprowadziliśmy szereg działań informacyjno-edukacyjnych w Internecie oraz zorganizowaliśmy autorskie wydarzenia edukacyjne i kulturalne w ramach projektów dla mieszkańców Wrocławia i turystów odwiedzających miasto informujących o możliwościach, sposobach korzystania i uczestniczenia w kulturze we Wrocławiu.

Kampania promocyjna „Spotkajmy się we Wrocławiu"
Celem ogólnopolskiej kampanii było budowanie pozytywnego wizerunku Wrocławia oraz przyciągnięcie turystów poprzez humor, kreatywność i symbolikę krasnali, podkreślając jednocześnie, że Wrocław to miasto, które tętni życiem i harmonijnie łączy nowoczesność z historią. Jego unikalny klimat sprawia, że każdy znajdzie tu coś dla siebie – od zabytków po nowoczesne przestrzenie kulturalne i rozrywkowe. Podjęto współpracę z agencją w celu kreacji zdjęć reklamowych do kampanii z wykorzystaniem wizerunku krasnala. W ramach zrealizowano szereg działań promocyjnych m.in.:

- wyklejenie czterech tramwajów w największych miastach w Polsce (Poznań, Katowice, Szczecin i Kraków) w terminie od 1 do 30 czerwca 2025 r.
- emisja sporu promocyjnego w Warszawskich tramwajach (78 pojazdów, 468 ekranów)
- w terminie od 1 do 30 czerwca 2025 r.

- reklama na nośnikach reklamy zewnętrznej typu citylight i billboard wraz z wydrukiem plakatów w czterech aglomeracjach w Polsce (Łódź, 20 billboardów, 10 citylightów; agl. Śląska, 36 billboardów, 15 citylightów; Gdańsk, 1 billboard, 5 citylightów; Warszawa, 28 billboardów, 20 citylightów).
- nawiązanie współpracy z twórcami treści cyfrowych oraz Influencerami,
- reklama w prasie tradycyjnej.

Wrocławskie krasnale

Nowe figurki Wrocławskich Krasnali: Wośpek, Krasnal Antoniusz Wędrowniczek, Sybiraczek, Raciworek, Krasal Wanda Rutkiewicz, Frekwencja, Sąduś Okręguś, replika krasnala z serduszkiem.

Projekt: Materiały promocyjne

W 2025 r. przygotowaliśmy dwa przetargi nieograniczone na materiały służące do promocji wielu imprez organizowanych i współorganizowanych przez Wydział Promocji Miasta i Turystyki w ciągu całego 2025 roku, dokonano zakupów materiałów premium oraz artystycznych (m.in. biżuteria, spinki do mankietów, miniatury figurek wrocławskich krasnoludków, świece) oraz wydawnictw drukowanych.

W przetargu na materiały promocyjne (o wartości 394 812,78 zł brutto) opisano 45 rodzajów materiałów. Wśród nich znalazły się zarówno masowe gadżety które najczęściej są udostępniane na zewnątrz na wnioski o wydanie materiałów promocyjnych Wrocławia, jak i materiały tematyczne, do promocji takich imprez i wydarzeń jak m.in.:

- Kampania promocyjna miasta „Wrocław miasto spotkań”
- Dni Odry
- Wrocławski Festiwal Krasnoludków,
- Dzień Życzliwości (działania w przestrzeni miejskiej i szkoły),
- Wrocław w Social mediach,
- Eventy z zakresu promocji SmartCity, oraz innych miejskich projektów,
- Dziennikarskie Study tour (całoroczne) oraz dla blogerek i blogerów,
- Targi turystyczne (wszystkie w których Wrocław miał stoisko oraz na które wysyłał materiały promocyjno-informacyjne) oraz imprezy we Wrocławiu,

min. festiwal podróżniczy „Równoleżnik zero”, Nowe Horyzonty, Dolnośląski Festiwal Nauki, Made in Wrocław itp.,

- Upominki dla Par z długoletnim pożyciem małżeńskim,
- Zestawy upominkowe dla dzieci z pieczy zastępczej (przed Wielkanocą oraz przed Bożym Narodzeniem)

W drugim przetargu na zaprojektowanie, wykonanie i dostarczenie odzieży promującej Wrocław (o wartości 433 151,88 zł brutto), zamówiono 5700 szt. bluz oraz 400 szt. bezrękawników.
Oprócz tego zakupiono produkty regionalne oraz premium takie jak kawa, herbata, świece, bombki, czapki i szaliki, koszulki bawełnianie, maskotki Wrocławskich Krasnali, regionalne produkty spożywcze oraz wino.
Wydawanie materiałów wewnątrz UM jak i na zewnątrz na wnioski: w 2025 roku złożono łącznie ponad 250 wniosków.

WPM/B/10/W Teleopieka i telemedycyna dla mieszkańców Wrocławia

W 2022r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity), przeprowadziło postępowanie przetargowe pn. „Teleopieka dla mieszkańców Wrocławia”, w ramach którego wyłoniono Wykonawcę usługi. Od maja 2023r. została uruchomiona usługa, której głównym celem jest poprawa bezpieczeństwa seniorów w miejscu zamieszkania. W ramach usługi Wykonawca zapewnia 500 wrocławskim seniorom specjalne urządzenia mobilne z „przyciskiem życia” oraz stacjonarne urządzenia głośnomówiące. Przycisk życia umożliwia wezwanie natychmiastowej pomocy w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia. Z kolei urządzenie głośnomówiące pozwala skontaktować się z ratownikiem medycznym. Dodatkowo, dla 50 osób przewidziana jest usługa „zdalnego wsparcia psychologicznego”. Usługa jest świadczona przez 36 miesięcy od dnia jej uruchomienia. W 2025 r. Dział ds. SmartCity sprawował nadzór nad realizacją umowy.
Dane statystyczne z realizacji projektu do końca 2025r.:

- 622 osoby łączna liczba uczestników od początku realizacji projektu
- 500 osób aktualna liczba uczestników
- 130 osób lista rezerwowa
- 2 650 liczba przeprowadzonych konsultacji psychologicznych
- 5 515 łączna liczba połączeń wykonanych z opasek bezpieczeństwa lub centrali
- 29 liczba wezwań służb ratunkowych

Monitorowanie ruchu rowerowego – projekt wdrożeniowy

WPM/B/13/W Monitorowanie ruchu rowerowego

W drugiej połowie 2023r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) wyłoniło Wykonawcę i podpisało umowę na świadczenie usługi dostępu do platformy analizującej ruch rowerowy w mieście. Działanie to jest wynikiem dwóch projektów pilotażowych przeprowadzonych w ramach CityLab Wrocław na potrzeby Biura Zrównoważonej Mobilności, w których wzięły udział firmy dostarczające tego typu rozwiązania.

Usługa została uruchomiona w styczniu 2024r. i była świadczona do 18.12.2025r.

System automatycznie zliczający rowerzystów we Wrocławiu składa się z:

- Sccanoo CAM, czyli specjalnej kamery rejestrującej różne zdarzenia na skrzyżowaniach. Za jej pomocą mierzony będzie ruch rowerowy z uwzględnieniem rozróżnienia rejestrowanych pojazdów ze względu na rodzaj, tj. osoby poruszające się na hulajnogach, rowerach, czy dostawców jedzenia.
- Sccanoo PIR, czyli małych szarych skrzyneczek w 100% samowystarczalnych - Nie wymagają podłączenia do zasilania z zewnątrz. Mierzą one liczbę rowerzystów korzystających z 11 tras rowerowych w mieście. W odróżnieniu od kamery, urządzenia te nie posiadają możliwości rozróżnienia typu sygnatury, i muszą być umieszczone bezpośrednio nad drogą dla rowerów.

Narzędziem, które łączy kamerę i skrzyneczki jest platforma internetowa, na której można sprawdzać wyniki automatycznych pomiarów.

Dane statystyczne za rok 2025:

- 4,5 mln – liczba zarejestrowanych przejazdów rowerowych
- 20 447 – największa dzienna liczba przejazdów,
- 2 082 – największa godzinowa liczba przejazdów,
- 56 874 – największa liczba przejazdów dla pojedynczego urządzenia (skrzyneczka na ul. Powstańców Śląskich w lipcu).

W 2025 roku najpopularniejszymi trasami rowerowymi były:

- te przy Moście Uniwersyteckim (770 tys. przejazdów),
- na ul. Powstańców Śląskich (495 tys.),
- wzdłuż ul. Swobodnej (460 tys.),
- wzdłuż ul. Legnickiej (432 tys.).

Przyjazne miasto

a) **WPM/B/11usługa wydruku, dostawy oraz montażu i demontażu plansz wystawowych w ramach wystawy „Przyjazne miasto”**
b) **WPM/B/11 usługa przeprowadzenia warsztatów plastycznych dla dzieci pt. „Pomalujmy razem mamuta” oraz przygotowania szablonu, który posłuży do odmalowania obiektu mamuta w ramach projektu „Przyjazne miasto”**

Projekt realizowany przez Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) oraz Akademię Sztuk Pięknych we Wrocławiu od marca 2023r.

Projekt „Przyjazne miasto” ma na celu stworzenie projektów użyteczności publicznej dla Miasta Wrocławia mających potencjał wdrożeniowy. Celem realizowanych wspólnie działań jest stwarzanie w przestrzeni miejskiej warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców Miasta ze szczególnym nastawieniem na potrzeby osób z niepełnosprawnościami oraz uwrażliwianie uczestniczących w projektach studentów na ważne aspekty społeczne.

W pierwszym kwartale 2025r. zakończono piątą edycję projektu, która była poświęcona zagadnieniom tzw. Zielonego Wrocławia - tematy związane z zagospodarowaniem skwerów miejskich czy wprowadzaniem elementów zero waste w parkach. W ramach tej edycji zorganizowano również wystawę plenerową projektu „Przyjazne miasto”. Na wystawie zaprezentowano plansze z projektami przestrzeni miejskich, opracowanymi przez studentki i studentów Katedry Wzornictwa oraz Katedry Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta. Propozycje obejmowały różnorodne obszary życia miasta, takie jak:

- Zielony Wrocław – więcej zieleni i ekologicznych rozwiązań w przestrzeni publicznej,
- Pieszy Wrocław – komfort i bezpieczeństwo pieszych,
- Rowerowy Wrocław – infrastruktura wspierająca ekologiczny transport,
- Targowiska – nowoczesne i funkcjonalne przestrzenie handlowe.

Dodatkowo w ramach piątej edycji projektu przeprowadzono akcję pn. „Pomalujmy razem mamuta” w ramach której studenci ASP zaangażowali dzieci ze szkoły podstawowej w proces tworzenia sztuki. Podczas warsztatów dzieci stworzyły własne malunki inspirowane rysunkami naskalnymi, wysłuchały krótkiego wykładu z udziałem archeologa oraz poznały historię mamutów. Następnie studenci ASP stworzyli z prac dzieci wzór, który został nałożony na wnętrze mamuta.

W trzecim kwartale 2025r. rozpoczęto szóstą edycję projektu. W ramach tej edycji „Przyjaznego Miasta" studenci Akademii Sztuk Pięknych oraz Politechniki Wrocławskiej pracowali w zespołach interdyscyplinarnych nad analizą problemów wybranego wrocławskiego Domu Pomocy Społecznej. Tegoroczna edycja skoncentrowana była na przestrzeniach zewnętrznych Miejskiego Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu DPS przy ul. Karmelkowej, ze szczególnym uwzględnieniem funkcjonalności, bezpieczeństwa i komfortu podopiecznych. Podsumowanie szóstej edycji odbędzie się w styczniu 2026r.

WPM/B/12 Mobilne KTG dla mieszkanek Wrocławia od 36 tygodnia ciąży

Pod koniec kwietnia 2025r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) uruchomiło czwartą edycję programu miejskiego „Bądź bezpieczna. Mobilne KTG dla mieszkanek Wrocławia od 36 tygodnia ciąży". Mieszkanki Wrocławia, podobnie jak w latach ubiegłych, mogły skorzystać z programu, w ramach którego Miasto bezpłatnie udostępniło im bezprzewodowe urządzenia telemedyczne KTG Carebits. Mobilne KTG to urządzenie, które umożliwia przyszłym mamom wykonywanie badań samodzielnie w domu, przy zachowaniu jakości klinicznej, co zapewnia im niezwykły komfort i poczucie bezpieczeństwa. Zapisy mobilnego KTG pomagają ocenić dobrostan płodu. Monitorują zarówno czynność serca płodu, jak również czynność skurczową macicy. Dodatkowo pozwalają w porę wykryć stany niedotlenienia dziecka oraz występowanie wad serca. Mieszkanki korzystające z programu, oprócz bezprzewodowego urządzenia KTG musiały posiadać urządzenie mobilne z dostępem do Internetu oraz zainstalowaną bezpłatną aplikacją medyczną Carebits. Aplikacja służyła do zdalnego wykonywania badań kardiotokograficznych (KTG) w każdym miejscu, w którym przebywała przyszła mama oraz przesyłania ich zapisów do Centrum Monitoringu Położniczego obsługiwanego przez personel medyczny. Centrum działało w trybie 24h/7, a w przypadku nieprawidłowości w zapisie bezzwłocznie kontaktowało się z przyszłą mamą. Każdorazowo po poprawnie przeprowadzonym badaniu jego wynik udostępniano w aplikacji oraz przekazywano w wiadomości mailowej i sms-owej. Uczestniczki programu mogły wykonać nieograniczoną ilość badań w ciągu doby, a prawidłowe badanie musiało trwać co najmniej 30 minut. Czwarta edycja programu zakończyła się 19 grudnia 2025r.
Dane statystyczne:

- W tym roku w programie wzięło udział 133 uczestniczki, które wykonały 1390 badań.
- Łącznie we wszystkich pięciu edycjach programu wzięły udział 883 uczestniczki, które wykonały łącznie 16 890 badań.
- Od początku realizacji programu zespół medyczny Carebits przeprowadził 46 interwencji ratujących zdrowie i życie pacjentek (w tym 21 w 2025 r.)

WPM/B/14 Usługa zdalnego monitoringu parametrów czystości wody w rzece

W lipcu 2025r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) podpisało umowę z wykonawcą (T-Mobile Polska S.A.) na świadczenie usługi zdalnego monitoringu parametrów czystości wody w rzece. W ramach projektu wodne bojki analityczne badały parametry czystości wody (tj.: zawiesina, tlen rozpuszczony, przewodność, pH, temperatura, azotany i chlorki) w dwóch miejscach na Odrze, co przyczyniło się do realnej możliwości podjęcia szybkiej interwencji w przypadku zagrożenia klęską ekologiczną. Przez pierwszy tydzień trwania projektu bojki były kalibrowane, po czym dane z nich przekazywane co godzinę w czasie rzeczywistym zaczęły trafiać na specjalną platformę. Dane udostępniono mieszkańcom Wrocławia na portalu wroclaw.pl. Wszystkie wskaźniki były prezentowane na łatwej do zrozumienia kolorowej skali, dzięki czemu każdy mógł na bieżąco sprawdzać poziom zasolenia, pH, czy natlenienie wody. Dział ds. SmartCity sprawował nadzór nad realizacją umowy, która zakończyła się 23 listopada 2025r.

Organizacja wydarzenia Smart City Day

a) **WPM/B/11** usługa dostawy sprzętu wystawowego w ramach wydarzenia Smart City Day
b) **WPM/B/11** usługa zakupu czasu antenowego związanego z informowaniem o wydarzeniu Smart City Day
c) **WPM/B/11** usługa konferansjerska podczas wydarzenia Smart City Day
d) **WPM/B/11** usługa wynajmu sprzętu nagłaśniającego na wydarzenie Smart City Day
e) **WPM/B/11** usługa wynajmu okablowania oraz progów kablowych wraz z obsługą urządzeń na wydarzenie Smart City Day
f) **Dział 750 rozdział 75095 §4300+999, JUM-92**

28 sierpnia 2025 roku Miasto (Dział ds. SmartCity) zorganizowało dla mieszkańców na Placu Solnym we Wrocławiu Smart City Day - ogólnodostępne, plenerowe wydarzenie poświęcone wdrażanym innowacjom miejskim, które stanowiło przestrzeń bezpośredniego spotkania mieszkańców, samorządu, biznesu oraz środowisk technologicznych wokół idei inteligentnego rozwoju miast. Projekt został zaprojektowany jako przestrzeń do bezpośredniego doświadczenia idei smart city, pokazując w praktyce, jak nowoczesne technologie już dziś wpływają na funkcjonowanie miasta oraz komfort i bezpieczeństwo jego użytkowników. W trakcie wydarzenia mieszkańcy mogli z bliska zobaczyć i przetestować inteligentne rozwiązania wykorzystywane w obszarach takich jak mobilność miejska, energia, zdrowie, bezpieczeństwo, cyfrowe usługi publiczne oraz zrównoważony rozwój, a także porozmawiać z ekspertami i twórcami prezentowanych projektów. Integralną częścią Smart City Day byli wystawcy reprezentujący bardzo szerokie spektrum sektorów i obszarów innowacji, wśród których znalazły się firmy i organizacje takie jak T-Mobile, Seedia, MPWiK Wrocław, Telemedycyna Polska S.A, Shen AI, Ekosystem Wrocław, Carebits, Inpeak, JCharge, Centrum Ratownictwa, Globtrak, Biblioteka Wrocławska, Dolnośląskie Centrum Druku 3D, Policja we Wrocławiu oraz Politechnika Wrocławska. Wystawcy prezentowali konkretne produkty, usługi i wdrożenia, od inteligentnej infrastruktury miejskiej i ławek solarnych, przez rozwiązania telemedyczne i systemy oparte na sztucznej inteligencji, aż po narzędzia do pomiaru ruchu rowerowego i technologie edukacyjne, co podkreślało multidyscyplinarny charakter tego projektu. Wydarzenie uzupełniały demonstracje technologii, warsztaty edukacyjne, realizowane badania z wykorzystaniem AI, szkolenie z pierwszej pomocy, znakowanie rowerów oraz aktywności skierowane do rodzin z dziećmi, co pełniło funkcję platformy dialogu pomiędzy administracją publiczną, biznesem i mieszkańcami, budując świadomość tego, w jaki sposób nowoczesne rozwiązania mogą wspierać rozwój miasta w sposób odpowiedzialny, innowacyjny i zorientowany na potrzeby użytkowników, pokazując przy tym, że smart city to nie abstrakcyjna wizja przyszłości, lecz konkretne rozwiązania, które już dziś mogą być wdrażane w przestrzeni miejskiej i codziennym życiu mieszkańców. Całość projektu wykracza poza klasyczny pokaz innowacji, oferując mieszkańcom możliwość spojrzenia na miasto „od środka” i zrozumienia, w jaki sposób inteligentne rozwiązania

kształtują nowoczesną, przyjazną i odpowiedzialnie zarządzaną przestrzeń miejską.

WPM/B/15/W Usługa zestawu Helpbox 365 wraz z usługami dodatkowymi

Na początku października 2025r. Miasto Wrocław (Dział ds. Smart City) podpisało umowę o świadczenie usług zestawu Helpbox 365 wraz z usługami dodatkowymi. Celem tego projektu była instalacja 38 całodobowo dostępnych stacji Helpbox 365 przy paczkomatach InPost rozlokowanych w różnych lokalizacjach miasta – głównie przy wrocławskich osiedlach. Każda stacja została wyposażona w nowoczesny defibrylator AED, podręczną apteczkę oraz system monitoringu, który na bieżąco nadzoruje stan urządzenia i zgłasza konieczność wymiany baterii lub elektrod, co zwiększa pewność jego niezawodnej gotowości do użycia. Instalacja AED przy paczkomatach we Wrocławiu to przykład praktycznego wdrożenia koncepcji Smart City w obszarze bezpieczeństwa publicznego, pokazujący, jak technologie i infrastruktura miejskie mogą służyć realnym potrzebom mieszkańców, podnosząc poziom gotowości w sytuacjach zagrożenia życia. Projekt jest odpowiedzią na alarmujące dane dotyczące nagłych zatrzymań krążenia, które w Polsce zdarzają się rocznie dziesiątki tysięcy razy, a w takich sytuacjach każda minuta jest kluczowa - szybka defibrylacja może znacznie zwiększyć szanse przeżycia poszkodowanego, nawet do 70 %. Współpraca miasta z partnerami takimi jak InPost i Centrum Ratownictwa oraz dbałość o stały serwis i monitoring sprzętu sprawiają, że rozwiązanie to stanowi nowatorski model poprawy bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, dając wrocławianom narzędzie, które może ratować życie zanim przyjedzie profesjonalna pomoc.

WPM/B/11 Usługa organizacji wydarzenia kampanii marketingowej – SmartCity: Bezpieczna Mama

Bezpłatne wydarzenie zorganizowane 12 grudnia 2025 roku przez Dział ds. SmartCity dla mieszkanek Wrocławia w ramach programu „Bądź Bezpieczna”. Spotkanie zostało zaprojektowane z myślą o zdrowiu i bezpieczeństwie przyszłych i obecnych mam oraz ich rodzin, podkreślając rolę profilaktyki, edukacji oraz przygotowania do sytuacji kryzysowych w codziennym życiu. Mimo iż wydarzenie skupiało się na pierwszej pomocy dla niemowląt, nie zabrakło też

wykładów i warsztatów z położnictwa, refleksologii, fizjoterapii uroginekologicznej, dietetyki i selfcare.
Wrocław jako smart city stawia na świadome bezpieczeństwo, profilaktykę i wsparcie mieszkańców - również tych najmłodszych, którzy dopiero pojawią się na świecie. Spotkanie „Smart City: Bezpieczna Mama" wyróżniało się nie tylko merytoryczną wartością, ale także społecznym charakterem, ponieważ promowało dostęp do wiedzy i narzędzi, które mogą realnie zwiększać bezpieczeństwo i komfort życia rodzin we Wrocławiu, a jego formuła stanowiła element szerszych działań miasta na rzecz podnoszenia świadomości zdrowotnej, przygotowania praktycznego oraz budowania społecznej odpowiedzialności w obszarze zdrowia matki i dziecka. Smart City: Bezpieczna Mama również idealnie wpisuje się w Program Bezpieczny Wrocław realizowany przez Miasto.

NEXTLOGIC – projekt współfinansowany ze środków UE w ramach programu Horyzont Europa

Głównym celem projektu, do którego przystąpiło łącznie 34 partnerów z całej Europy jest znaczny postęp w dziedzinie zrównoważonej logistyki miejskiej jako integralnej części projektowania i planowania przestrzeni miejskich, kładąc nacisk na współtworzenie, harmonię architektoniczną i współpracę między zainteresowanymi stronami. NEXTLOGIC wdroży rozwiązania w ośmiu europejskich miastach misji – Dublinie, Hadze, Aarhus, Wrocławiu, Differdange, Heidelbergu, Frankfurcie i Bergamo.
Pilotażowe projekty posłużą jako podstawa do wykazania skuteczności narzędzi cyfrowych umożliwiających monitorowanie i ocenę mobilności towarów i pasażerów oraz wdrażanie rozwiązań odpowiadających potrzebom i wyzwaniom współczesnych, nadmiernie zaludnionych i gęsto zaludnionych miast. W ramach projektu we Wrocławiu wdrożone zostaną dwa mobilne mikrohuby zintegrowane z rowerami cargo oraz wykorzystane zostaną zaawansowane technologie tj. Digital Twin (DT) i eXtended Reality (XR).
We współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym Miasto określi potrzeby interesariuszy, przeanalizuje istniejące wyzwania logistyczne i wybierze potencjalne lokalizacje centrów na terenach należących do Miasta. Zaangażowanie interesariuszy poprzez warsztaty zapewni wspólny wkład w cały proces.

Projekt pilotażowy pozwoli przetestować wpływ mikrohubów na wydajność dostaw, emisje, bezpieczeństwo, wykorzystanie przestrzeni publicznej i aktywną mobilność.
Projekt ma na celu zmniejszenie natężenia ruchu, zacieśnienie współpracy między podmiotami publicznymi i prywatnymi oraz promowanie wdrażania mikrohubów poprzez innowacyjne technologie, takie jak cyfrowe bliźniaki i rozszerzona rzeczywistość, wykorzystywane do ich projektowania, angażowania interesariuszy, monitorowania i analizy działania.
W 2025r. Dział ds. SmartCity zajmował się współpracą z WZF i Uniwersytetem Ekonomicznym w zakresie przygotowania wkładu do wniosku o dofinansowanie projektu, a po uzyskaniu dotacji, procedowaniem dokumentacji projektowej (umowa o dofinansowanie projektu oraz umowa konsorcjum). Właściwa realizacja projektu NEXTLOGIC rozpocznie się od początku stycznia 2026r.

<u>Projekty pilotaże + listy intencyjne</u>

Testowanie systemu wraz z aplikacją mobilną służących do monitorowania przewozu dzieci z niepełnosprawnościami do i ze szkoły

W drugiej połowie września 2024r. Miasto Wrocław reprezentowane przez Dział ds. SmartCity oraz MPK Sp. z o.o. rozpoczęło współpracę z firmą Nerd Army Sp. z o.o.
Wynikiem współpracy miało być stworzenie przez firmę dedykowanego systemu wraz z aplikacją mobilną służących do monitorowania przewozu dzieci z niepełnosprawnościami do i ze szkoły i przekazanie jej do późniejszego testowania przez MPK. W ramach projektu pilotażowego przeprowadzono testy aplikacji z kierowcami MPK, a w czerwcu 2025r. przekazano aplikację do testowania wybranej szkole (UNLOCK) oraz rodzicom dzieci z niepełnosprawnościami, które na co dzień korzystają z usług MPK w zakresie przewozu do i ze szkoły. Projekt miał być realizowany do końca 2025r., ale w związku z brakiem środków finansowych na dalszy jego rozwój i przeprowadzenie testów pogłębionych jego realizacja została wstrzymana pod koniec września 2025r. za porozumieniem stron. W ramach projektu dział ds. SmartCity był odpowiedzialny za koordynację projektu i nadzór nad realizacją umowy.

Projekt pilotażowy - Bezpłatne testowanie systemu monitorowania naruszeń wjazdu do strefy czystego transportu w mieście

W maju 2024r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity oraz ZDiUM) podpisało umowę z firmą Kapsch Telemedic Services Sp. z o.o., w ramach której Wykonawca (Firma Kapsch) zobowiązał się do bezpłatnego świadczenia usługi dostępu do systemu monitorowania naruszeń wjazdu do stref czystego transportu w mieście. W ramach współpracy strony umowy testowały i prowadziły analizę założeń optymalnego systemu automatycznej kontroli uprawnień wjazdu do strefy czystego transportu oraz automatycznej weryfikacji cech pojazdów niespełniających norm emisji spalin, uprawniającego do wjazdu do strefy. Projekt pilotażowy był realizowany do 30.04.2025r.

Współpraca z Concordia Design Sp. z o.o. ramach programu akceleracyjnego Smart UP

W związku z uzyskaniem przez Concordia Design Sp. z o.o. dofinansowania unijnego na realizację programu akceleracyjnego Smart UP w ramach projektu pn. „Concordia Accelerator – We turn idea into human profit", w listopadzie 2024r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) zostało zaproszone do współpracy przy ww. projekcie w roli Odbiorcy Technologii. Pod koniec listopada 2024r. odbył się konkurs w ramach którego wybrano dwa startupy (VetApp i jCharge), którym został przekazany grant pieniężny na rozwój innowacyjnej technologii/produktu. Współpraca stron obejmuje w szczególności wsparcie doradcze, mentorskie mające na celu przyspieszenie rozwoju produktu lub technologii, a w szczególności ich walidację w warunkach zbliżonych do rzeczywistych.
W 2025r. Miasto, jako odbiorca technologii, zarówno w przypadku działań jednego jak i drugiego startupu było odpowiedzialne za odbiór poszczególnych kamieni milowych, które doprowadziły do powstania ostatecznych produktów dedykowanych Miastu.
Startup VetApp, w ramach otrzymanego grantu stworzył i bezpłatnie udostępnił mieszkańcom miasta Wrocław na okres 12 miesięcy wersję webową i mobilną rozwiązania VetApp z następującymi modułami:

- Poradnik
- VetApp lokalnie (wersja wrocławska)
    1. Możliwość zamieszczania ogłoszeń
        a. dostęp do schronisk:
            i. zagubiony/znaleziony zwierzak

2. Komunikacja z użytkownikami na podstawie – bazując na preferencjach użytkownika (zaznaczenie, że chce otrzymywać powiadomienia)
3. Rozbudowanie bazy wiedzy
   a. behawiorystka
   b. rehabilitacja
   c. sterylizacja
   d. adopcja zwierząt
   e. czipowanie zwierząt

Startup jCharge w ramach otrzymanego grantu zbudował i zamontował na terenie Miasta Wrocław cztery stacje do ładowania małej elektromobilności. Stacje zostały udostępnione nieodpłatnie do użytku publicznego na okres 3 lat.

Projekt pilotażowy w zakresie bezpłatnego testowania aplikacji sztucznej inteligencji w obszarze automatyzacji procesów dla miast

Na początku stycznia 2025r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) rozpoczęło współpracę z Instytutem Rozwoju Miast i Regionów oraz firmą BTTR sp. z o.o. w zakresie bezpłatnego testowania usługi automatyzacji procesów pracy nad przygotowaniem dokumentów dla urzędu miasta. W ramach współpracy na podstawie dostarczonych przez Miasto danych testowana była przez wykonawcę technologia wykorzystująca AI do stworzenia jednego rozdział Raportu o Stanie Gminy za rok 2023.

Współpraca z Politechniką Wrocławską w ramach projektu „Innowacyjne Miasto”

W marcu 2025r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) podpisało umowę o współpracy z Politechniką Wrocławską (Wydział Mechaniczno-Energetyczny) w ramach projektu Innowacyjne Miasto. Głównym celem współpracy jest przygotowanie planów projektów do wspólnej realizacji m.in. w zakresie rozwoju i wdrażania nowych technologii z troską o komfort i dobrostan mieszkańców Miasta, a także ich realizacja. W ramach współpracy w semestrze letnim studenci PWr dołączyli do studentów ASP w ramach projektu Przyjazne miasto i stworzyli zespoły interdyscyplinarne wspólnie opracowujące nowe rozwiązania dla dwóch wrocławskich targowisk tak, by stały się one przestrzenią bardziej funkcjonalną oraz innowacyjną. Przedstawiciele PWr w ramach nawiązanej współpracy wsparli również Miasto w organizowanych eventach (jako eksperci/wystawcy) poprzez

prezentację swojego stoiska podczas Smart City Day oraz Made In Wrocław. Współpraca będzie kontynuowana w 2026r.

Nawiązanie współpracy firmą Capgemini Polska sp. z o.o. w zakresie rozwijania idei Smart City we Wrocławiu

W lipcu 2025r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) podpisało list intencyjny o współpracy z firmą Capgemini Polska sp. z o.o. W ramach listu intencyjnego firma zadeklarowała nieodpłatne wsparcie eksperckie Miasta w zakresie wydarzeń organizowanych przez Miasto Wrocław, a także angażowanie swoich przedstawicieli w projekty niekomercyjne związane z rozwijaniem we Wrocławiu idei Smart City.
We wrześniu 2025r. dyrektor ds. SmartCity wziął udział w wydarzeniu Capgemini Industry Fiesta, podczas którego zaprezentował pracownikom firmy case studies projektów realizowanych przez Dział ds. SmartCity UMW.
Współpraca będzie kontynuowana w 2026r.

Projekt pilotażowy dotyczący testowania innowacyjnego rozwiązania do mierzenia podstawowych parametrów fizjologicznych z wykorzystaniem sztucznej inteligencji

Pod koniec maja 2025r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) rozpoczęło współpracę z firmą SHEN.AI Sp. z o.o. oraz Uniwersytetem Medycznym w zakresie testowania innowacyjnego rozwiązania z wykorzystaniem sztucznej inteligencji przy pomocy zdalnej pletyzmografii, do przeprowadzania badań w zakresie podstawowych parametrów fizjologicznych (tj. ciśnienia krwi). Badania pomiarowe były prowadzane testowo wśród mieszkańców Wrocławia m.in. podczas: festynu „Zielone Targowisko. Lato w mieście” , Smart City Day czy Made In Wrocław i cieszyły się dużym zainteresowaniem. Współpraca będzie kontynuowana w 2026r.

Smart Cities Council

W maju 2025r. Miasto Wrocław, podczas konferencji Smart Cities Summit North America, która odbyła się w San Francisco, nawiązało formalną współpracę ze Smart Cities Council – organizacją, która oferuje dostęp do: specjalistycznych programów akceleracyjnych, szkoleń, narzędzi doradczych, globalnej sieci ekspertów. Dzięki porozumieniu Wrocław uzyskał możliwość udziału w

międzynarodowych inicjatywach, dzięki którym łatwiej będzie wdrażać w mieście nowoczesne rozwiązania w takich obszarach, jak np. inteligentna infrastruktura, mobilność miejska czy transformacja cyfrowa.
Dział ds. SmartCity odpowiadał za przygotowanie dokumentów formalnych niezbędnych do zawarcia współpracy. Ponadto dyrektor ds. SmartCity reprezentował Miasto Wrocław podczas Smart cities Summit North America w San Francisco.

Projekt pilotażowy - bezpłatne testowanie aplikacji Niezbędnik Pacjenta wraz z funkcjonalnościami dedykowanymi Miastu Wrocław
W listopadzie 2025r. Miasto Wrocław (Dział ds. SmartCity) podpisało list intencyjny z firmą Niezbędnik Pacjenta sp. z o.o., która stworzyła innowacyjną aplikację mobilną wspierającą pacjentów chcących szybko znaleźć placówkę medyczną z uwzględnieniem ich potrzeb w zakresie problemu zdrowotnego. W ramach współpracy firma m.in. doda do aplikacji nowe funkcjonalności dedykowane Miastu Wrocław i jego mieszkańcom, w szczególności: wykaz aptek całodobowych działających na terenie Wrocławia, mapę stacjonarnych urządzeń AED umieszczonych w przestrzeni miejskiej Wrocławia, itp. Projekt będzie kontynuowany w 2026r. i po dodaniu ww. funkcjonalności Miasto Wrocław będzie testowało aplikację poprzez udostępnienie jej mieszkańcom Wrocławia.

Projekt pilotażowy dotyczący bezpłatnego testowania rozwiązania dotyczącego monitorowania ruchu rowerowego oraz ruchu pieszych
W kwietniu 2025r. Miasto Wrocław (Dział itd. SmartCity) podpisało umowę o współpracy z firmą Inpeak w zakresie bezpłatnego testowania technologii dostarczającej dane dotyczące ruchu rowerowego (zliczanie rowerów przejeżdżających po ustalonej trasie, w obrębie istniejącej infrastruktury dla rowerów, ze wskazaniem kierunku) i ruchu pieszych (zliczanie pieszych przechodzących po ustalonej trasie) w czasie rzeczywistym. Urządzenie SCCANOO.RADAR zostało zamontowano na ul. Grabiszyńskiej. Lokalizacja ta została wybrana ze względu na możliwość bieżącego równoległego monitorowanie ruchu rowerowego i pieszego ze względu na połączenie ścieżki rowerowej z chodnikiem.

Testowanie technologii trwało 5 miesięcy. Dział itd. SmartCity był odpowiedzialny itd. za koordynację projektu i nadzór nad jego realizacją, a także za wybranie punktu w którym zamontowano urządzenie itd.

Targi Turystyczne 2025

22–26.01.2025 Międzynarodowe Targi Turystyczne FITUR w Madrycie
W dniach 22–26.01.2025 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w targach turystycznych FITUR w Madrycie (stoisko)

30.01-02.02.2025 udział w Międzynarodowych Targach Turystycznych w Zurychu
W dniach 30.01–02.02.2025 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w targach turystycznych w Zurychu (stoisko)

21–22.03.2025 Międzynarodowe Targi Turystyczne DOVOLENA w Ostrawie
W dniach 21-22.03.2025 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w Międzynarodowych Targach Turystycznych DOVOLENA w Ostrawie (stoisko)

4–6.03.2025 udział w Międzynarodowych Targach Turystycznych ITB Berlin
W dniach 4–6.03.2025 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w targach turystycznych ITB Berlin (stoisko)

21–23.03.2025 Międzynarodowe Targi Turystyki i czasu wolnego we Wrocławiu
W dniach 21–23.03.2025 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w Międzynarodowych Targach Turystyki i czasu wolnego we Wrocławiu (stoisko)

4-7.05.2025 Międzynarodowe Targi ATM, Dubaj (Zjednoczone Emiraty Arabskie)

W dniach 4–7.05.2025 pracownik Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wziął udział w targach turystycznych ATM Dubaj (stoisko)

26–27.04.2025, Otwarcie sezonu turystycznego 2025, Legnica

W dniach 26–27.04.2025 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w otwarciu sezonu turystycznego w Głogowie (stoisko)

Marzec 2025 – roadshow w Czechach - w Pradze, Ostrawie i Brnie – wspólnie z partnerami: Hydropolis, Vertigo Jazz Club & Restaurant, Sztuką Na Miejscu, hotelem Mercure Wrocław Centrum, Craft Restauracją i Muzeum Narodowym we Wrocławiu – promowaliśmy ofertę turystyczną Wrocławia wśród touroperatorów i biur podróży.

10-11.05.2025, Festiwal Turystyczny Piknik nad Odrą w Szczecinie

W dniach 10-11.05.2025 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w Festiwalu Turystycznym Piknik nad Odrą w Szczecinie (stoisko)

14.06.2025, Dzień Polski w Pradze

14 czerwca 2025 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w Dniu Polskim w Pradze (stoisko)

15-17.08.2025 Canaletto Fest w Dreźnie

W dniach 15–17 sierpnia 2025 r. Wrocław zaprezentował się podczas Canaletto Fest w Dreźnie – jednego z największych i najważniejszych wydarzeń plenerowych w Saksonii, które co roku przyciąga setki tysięcy gości. Wspólnie z partnerami: Kolejkowo i Hydropolis, pokazaliśmy różnorodność atrakcji turystycznych naszego miasta, zachęcając mieszkańców Saksonii do odwiedzenia Wrocławia. Ofertę całego regionu przygotowała natomiast Dolnośląska Organizacja Turystyczna.

3-5.10.2025 TOUR SALON Targi Regionów i Produktów Turystycznych w Poznaniu

W dniach 3-5.10.2025 pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wzięli udział w Targach Regionów i Produktów Turystycznych TOUR SALON w Poznaniu (stoisko)

8-10.10.2025 udział w targach TTG Travel Experience w Rimini

W dniach 8-10.10.2025 pracownik Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wziął udział w targach TTG Travel Experience w Rimini (wspólne stoisko z DOT)

4-6.11.2025 Międzynarodowe Targi Turystyczne w WTM LONDYN

W dniach 4–6.11.2025 pracownik Wydziału Promocji Miasta i Turystyki wziął udział w targach turystycznych WTM LONDYN (stoisko)

Wizyty studyjne dziennikarzy (429 osób)

Łącznie w 2025 roku zorganizowano 50 wizyt studyjnych dla dziennikarzy i touroperatorów, w których udział wzięło 429 osób. Do największych wydarzeń należały:

- Konwencja Europamundo, w ramach której do Wrocławia przyjechało 230 gości z krajów hiszpańskojęzycznych,
- wizyta dziennikarzy i blogerów związanych z marką Accor oraz marką Mövenpick – 35 osób,
- wizyta touroperatorów z Polskiej Izby Turystyki – 20 osób,
- realizacja materiału przez ekipę telewizyjną z Wielkiej Brytanii – 9 osób.

Bezpłatne spacery z przewodnikami

Wydział Promocji Miasta i Turystyki od kilkunastu lat wspólnie z wrocławskimi przewodnikami miejskimi zaprasza do udziału w bezpłatnych spacerach po Wrocławiu dla mieszkańców i turystów odwiedzających Wrocław. W 2025 roku mieliśmy przygotowanych łącznie: **117 spacerów w okresie od maja do września 2025** (w tym wycieczki rowerowe, spacery w języku ukraińskim, angielskim, niemieckim i hiszpańskim, rodzinne wycieczki, spacery po wybranych osiedlach Wrocławia, spacery z Polskiem Językiem Migowym i audio deskrypcją, spacery filmowe i gry miejskie).

Partnerzy: Oddział Wrocławski PTTK, Stowarzyszenie Podróżników TUITAM, Meet My City, Fundacja na rzecz Rozwoju Audiodeskrypcji "KATARYNKA", Via Wrocław-Małgorzata Urlich-Kornacka, Wrocmania – CityEvent, Nestor8, Stowarzyszeniem Różnorodności Społecznej UP-DATE

Kompleksowa usługa turystyczno - rekreacyja w postaci udostępnienia kajaków oraz łodzi wraz pakietem materiałów dydaktycznych oraz

prowadzeniu Punktu Odrzańskiej Informacji Turystycznej iOdra.pl w ramach kampanii "Spotkajmy się we Wrocławiu".

W ramach kampanii „Spotkajmy się we Wrocławiu” podjęto współpracę z fundacją OnWater, która zorganizowała dla mieszkańców i turystów bezpłatne spływy kajakowe oraz motorowodne po rzece Odrze i Oławie. Działania obejmowały także udostępnianie sprzętu wodnego, materiały edukacyjne oraz prowadzenie Punktu Odrzańskiej Informacji Turystycznej iOdra.pl. Uzupełnieniem oferty były prelekcje historyczne realizowane w Odra Centrum, przybliżające uczestnikom dziedzictwo i znaczenie rzek dla rozwoju Wrocławia.

„Wrocławski Węzeł Wodny Jesienią”

Cykl „Wrocławski Węzeł Wodny Jesienią” to jesienna seria bezpłatnych wydarzeń edukacyjno-kulturalnych organizowanych w Odra Centrum, poświęcona historii i dziedzictwu Odry oraz unikalnemu systemowi wodnemu Wrocławia. Każde spotkanie połączone było rejsem po Odrze komfortową łodzią elektryczną ze sternikiem, podczas którego uczestnicy mogli podziwiać panoramę miasta, mosty, wyspy i śluzy Śródmiejskiego Węzła Wodnego, z merytoryczną prelekcją historyczną o rozwoju żeglugi, budowie stopni wodnych, dawnych mostach i znaczeniu rzeki w życiu miasta. Na pokładzie oraz na sali warsztatowej prezentowane były archiwalne fotografie, mapy, pocztówki i dokumenty ukazujące dawną Odrę, statki parowe i codzienne życie nad rzeką. Wydarzenia pozwoliła uczestnikom w przystępny i angażujący sposób lepiej zrozumieć, jak Odra kształtowała i nadal kształtuje tożsamość Wrocławia.

Reklama w prasie branżowej – turystycznej

Reklama Wrocławia w prasie branżowej Poznaj Polskę marzec 2025 – (format: rozkładówka)

Wrocławski Festiwal Podróżniczy im. Olgierda Budrewicza Równoleżnik Zero

W dniach 4–5 kwietnia 2025 odbyła się XIII edycja Wrocławskiego Festiwalu Podróżniczego im. Olgierda Budrewicza Równoleżnik Zero. Organizator Wrocławskiego Festiwalu Podróżniczego im. Olgierda Budrewicza jest Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu

W tym roku tematem przewodnim Festiwalu była Australia i podróże kontynentem australijskim (m.in. prelekcje o Australii, Nowej Zelandii, podróżach vanem). Festiwal to bezpłatne spotkania z podróżnikami, prelekcje, gry i inne wydarzenia towarzyszące odbywające się w filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu, m.in. prelekcje (np. Marka Tomalika, Anny Małysy), warsztaty rodzinne (np. o Australii z klocków) i spektakl multimedialny "Aborygeni".

Sieć Punktów Informacji Turystycznej

Zadanie polegało na prowadzeniu i obsłudze Sieci Punktów Informacji Turystycznej we Wrocławiu, zlokalizowanych m.in. na Dworcu Głównym PKP oraz w Porcie Lotniczym Wrocław. W punktach udzielano kompleksowej informacji turystycznej mieszkańcom i odwiedzającym miasto, prowadzono dystrybucję materiałów promocyjnych oraz promowano ofertę turystyczną Wrocławia i regionu. W 2025 roku kontynuowana jest współpraca z Dolnośląską Organizacją Turystyczną, która otrzymała zlecenie na realizację zadania publicznego na organizację i prowadzenie Punktów Informacji Turystycznej zlokalizowanych na Dworcu Głównym PKP oraz w Porcie Lotniczym.

Wrocławska Rada Turystyki

W 2025 roku został powołany nowy skład Wrocławskiej Rady Turystyki (nowa kadencja) – organu doradczego Prezydenta Wrocławia, współpracującego z samorządem, organizacjami turystycznymi oraz innymi instytucjami na rzecz rozwoju turystyki we Wrocławiu. Rada działa na rzecz promocji turystyki, podnoszenia jakości usług turystycznych, wspierania inicjatyw zwiększających liczbę odwiedzających oraz rozwoju infrastruktury turystycznej. W ramach swojej działalności stanowi platformę wymiany doświadczeń pomiędzy przedstawicielami branży turystycznej, naukowcami i przedstawicielami miasta, a jej spotkania obejmują m.in. dyskusje nad nowymi trendami w turystyce, wspólne tworzenie programów marketingowych, organizację wydarzeń oraz wsparcie dla lokalnych podmiotów działających w sektorze turystycznym.

Wrocławska Organizacja Turystyczna (WROt) – W 2025 roku współpraca z WROt nabrała jeszcze większego znaczenia i dynamiki. Kontynuowano oraz zintensyfikowano wspólne działania, w szczególności poprzez współorganizację wizyt studyjnych, aktywny udział w targach turystycznych oraz szeroką

prezentację Wrocławia na krajowych i międzynarodowych wydarzeniach promocyjnych. Wydział utrzymuje stałą, merytoryczną współpracę z WROt.

Szczególnie duży udział WROt miał w kontekście historycznego debiutu Wrocławia w Przewodniku Michelin 2025. Dzięki ścisłej współpracy i wspólnym staraniom miasto po raz pierwszy znalazło się w prestiżowym czerwonym przewodniku – aż 22 wrocławskie restauracje otrzymały rekomendację Michelin, a 3 z nich (BABA, IDA Kuchnia i Wino oraz TARASOWA) wyróżniono prestiżowym oznaczeniem Bib Gourmand za doskonały stosunek jakości do ceny. To wydarzenie znacząco wzmocniło markę gastronomiczną Wrocławia na arenie międzynarodowej, a WROt odegrało kluczową rolę w procesie promocji, przygotowań i komunikacji wokół tego osiągnięcia, co przełożyło się na wzmożone zainteresowanie turystyczne kulinarną ofertą miasta.

Współpraca z Polską Organizacją Turystyczną (POT) oraz Zagranicznymi Ośrodkami Polskiej Organizacji Turystycznej (ZOPOT).

W roku 2025 kontynuowana jest współpraca z POT i ZOPOT, w ramach której organizowane są wizyty studyjne oraz udział w zagranicznych targach turystycznych i kampaniach.

Od czerwca do połowy września w Rotterdamie promowane były bezpośrednie połączenia lotnicze z trzech polskich miast do Holandii – w tym z Wrocławia. Organizatorem kampanii był Zagraniczny Ośrodek Polskiej Organizacji Turystycznej (ZOPOT) w Amsterdamie.

W czerwcu na ulice miasta wyjechały trzy tramwaje z wielkoformatowymi grafikami stylizowanymi na pocztówki z hasłem „Pozdrowienia z…". Każde z miast prezentowane było poprzez charakterystyczne symbole - Wrocław poprzez słynne krasnale.

Dodatkowo od 25 czerwca do 6 lipca 2025 trwała kampania promocyjna Wrocławia skierowana do mieszkańców Niderlandów. Reklama emitowana była w serwisie YouTube oraz w Google Display Network, docierając do 1 264 308 mieszkańców Holandii. Sam film promocyjny w YouTube obejrzało 389 898 osób.

Inne

17 czerwca 2025 roku w Hali Stulecia odbyła się wyjątkowa uroczystość – **gala wręczenia plakiet Michelin**, które trafiły do aż 108 polskich restauracji.

Wrocław odegrał w niej kluczową rolę, debiutując w gronie miast obecnych w prestiżowym Przewodniku Michelin. Aż 22 restauracje ze stolicy Dolnego Śląska otrzymały oficjalne wyróżnienia.

Czerwone plakiety Michelin – symbol najwyższej jakości kulinarnej – wręczali przedstawiciele Ministerstwa Sportu i Turystyki, Polskiej Organizacji Turystycznej oraz Polskiej Akademii Gastronomicznej. W imieniu miasta wystąpił wiceprezydent Wrocławia Jakub Mazur, podkreślając historyczny charakter tego momentu.

Trzy wrocławskie restauracje dołączyły do prestiżowego grona miejsc uhonorowanych znakiem Bib Gourmand – wyróżnieniem za najlepszy stosunek jakości do ceny. Są to:

- BABA – po raz pierwszy doceniona za kuchnię i podejście do gości,
- IDA Kuchnia i Wino – miejsce łączące tradycję z nowoczesnością,
- Tarasowa – debiutująca w zestawieniu, z mocnym naciskiem na lokalność i sezonowość.

Pełna lista wrocławskich lokali, które znalazły się w przewodniku:

- Acquario, Hotel Monopol – szef kuchni: Mariusz Kozak
- Campo, OVO Wrocław – szef kuchni: Wojciech Janowicz
- dinette, DH Renoma – szef kuchni: Kamil Stefanów
- Gustaw, Bastion Sakwowy – szef kuchni: Kacper Sawoń
- Korill180 – szef kuchni: Paul Darwin B. Pablo
- La Maddalena – szef kuchni: Paweł Kaszubski
- Lwia Brama² – szef kuchni: Damian Bildź
- Martim – szef kuchni: Evandro Guisard
- Mercado Tapas Bistro – szef kuchni: Jakub Kramarz
- Między Mostami – szef kuchni: Łukasz Budzik
- Młoda Polska – szefowa kuchni: Beata Śniechowska
- Monopol, Hotel Monopol – szef kuchni: Mariusz Kozak
- Most – szef kuchni: Łukasz Budzik
- Nafta Neo Bistro – szefowa kuchni: Michelle Średnicki
- OKWineBar – szef kuchni: Daniel Pardo
- Przystań & Marina – szef kuchni: Karol Sankowski
- Warsztat Food & Garden – szefowa kuchni: Justyna Słupska-Kartaczowska
- Wierzbowa 15, Hotel Altus Palace – szef kuchni: Yassin Bugajny
- Wrocławska – szef kuchni: Konrad Latawiec

Partnerstwo Miasta Wrocław w Konkursie „Róża Regionów 2025”

Konkurs "Róża Regionów 2025" był 14. edycją prestiżowego plebiscytu organizowanego przez redakcję Wiadomości Turystycznych, mającego na celu wyłonienie najlepszych projektów promocyjnych w polskiej turystyce. Paureatów 14. edycji ogłoszono 3 października 2025 r. podczas Międzynarodowych Targów Turystycznych Tour Salon w Poznaniu, gdzie wyróżnienie otrzymał Wydział Promocji Miasta i Turystyki za album „80 lat powojennego Wrocławia”.

Spotkanie z przewodnikami miejskimi otwierające sezon turystyczny 2025

7 kwietnia 2025 Wydział Promocji Miasta i Turystyki zaprosił wrocławskich przewodników na spotkanie otwierające sezon turystyczny 2025. Spotkanie odbyło się w Hotelu Jana Pawła II we Wrocławiu. W spotkaniu udział wzięło ok. 70 miejskich przewodników. Na spotkaniu przedstawiono plany promocyjne miasta na 2025 rok, podsumowano działania w 2024 roku, omówiono najważniejsze kwestie dotyczące pracy miejskich przewodników. Spotkanie poprzedziło zwiedzanie nowo otwartego Muzeum Archidiecezjalnego.

Wsparcie obchodów 60-lecia działalności Klubu Przewodników i Pilotów „Rzepiór”

26 września Klubu Przewodników i Pilotów „Rzepiór” obchodzil 60 –lecie swojej działalności. W ramach tego wydarzenia Wydział Promocji Miasta i Turystyki zorganizował dla gości rejs statkiem po Odrze, podczas którego odbyła się gala obchodów.

Emisja spotu reklamowego kampanii „Spotkajmy się we Wrocławiu”

Wydział Promocji Miasta i Turystyki dokonał zakup czasu antenowego dla przeprowadzenia kampanii reklamowej miasta Wrocław - Spotkajmy się we Wrocławiu poprzez emisje 15 sekundowego spotu w terminie 1.06.2025-16.06.2025 (Grupa EuroZET) - 80 spotów w 25 stacjach.

Ewidencja obiektów świadczących usługi hotelarskie, niebędących obiektami hotelarskimi

Na terenie Gminy Miejskiej Wrocław ewidencję obiektów świadczących usługi hotelarskie, niebędących obiektami hotelarskimi oraz ewidencję pól biwakowych prowadzi Prezydent Miasta Wrocławia. Zadanie to prowadzi pracownik Wydziału Promocji Miasta i Turystyki.
Ewidencja ta nie obejmuje następujących obiektów hotelarskich:

- hoteli,
- moteli,
- pensjonatów,
- kempingów,
- domów wycieczkowych,
- schronisk i schronisk młodzieżowych.

Rozwój Turystyki Biznesowej i wzmocnienie potencjału konferencyjno-kongresowego Wrocławia, jako lokalnego produktu turystycznego w latach 2025-2027

W 2025 roku Wrocław znacząco wzmocnił swoją pozycję jako centrum turystyki biznesowej w Europie Środkowo-Wschodniej. Convention Bureau – Wrocław zrealizowało rekordową liczbę misji studyjnych (site inspections), intensywnie rozwijało Radę Ekspertów MICE oraz aktywnie promowało miasto na największych targach branżowych (IMEX, IBTM, Conventa). Rok przyniósł wyraźny wzrost liczby dużych konferencji i wydarzeń korporacyjnych, a także dalszy rozwój oferty zrównoważonego MICE (GDS-Index, zielone certyfikaty). Kluczowe osiągnięcie to umocnienie Wrocławia jako atrakcyjnej, nowoczesnej i wszechstronnej destynacji MICE – z silnym wsparciem infrastruktury, hoteli i unikalnych przestrzeni eventowych. Realizację zadania przydzielona została po konkursie dla Convention Bureau – Wrocław.

Badania Ruchu Turystycznego oraz „Charakterystyka wakacyjnych wizyt u mieszkańców Wrocławia” to kompleksowe opracowania zrealizowane w 2025 roku przez wrocławską firmę Beeline Research & Consulting na zlecenie Gminy Wrocław. Badania Ruchu Turystycznego dostarczyły aktualnych danych o liczbie turystów, strukturze przyjazdów, wydatkach, odwiedzanych atrakcjach i porównaniu do lat poprzednich, potwierdzając rekordowy poziom ruchu turystycznego we Wrocławiu. Oba raporty istotnym źródłem wiedzy do

planowania promocji, rozwoju infrastruktury i zrównoważonego zarządzania turystyką w mieście.

Współpraca podczas wydarzeń Festiwalu Korelacje oraz KinoZmysły poprzez umieszczenie znaku miasta Wrocław na materiałach

W 2025 roku Wydział Promocji Miasta i Turystyki nawiązał partnerską współpracę z Dolnośląskim Centrum Filmowym (DCF) oraz spółką Kineskop Sp. z o.o. przy organizacji dwóch istotnych wydarzeń filmowych we Wrocławiu.
Pierwsze to druga edycja **Festiwalu Korelacje** organizowany przez Kineskop Sp. z o.o. realizowana w DCF i skupiona na kinie dostępnym oraz inkluzywnym.
Drugie to nowy cykl **KinoZmysły**, łączący projekcje filmowe z doświadczeniami sensorycznymi i degustacjami dań oraz win od restauracji wyróżnionych w przewodniku Michelin.
W ramach partnerstwa miasto Wrocław zostało oficjalnym partnerem obu wydarzeń. Znak miasta (logo „Wrocław Miasto Spotkań") został konsekwentnie umieszczony na wszystkich kluczowych materiałach promocyjnych i informacyjnych.

„Wrocław – Polub swoje miasto"

Projekt edukacyjno-kulturalny zrealizowany w 2025 roku przez Towarzystwo Miłośników Wrocławia na zlecenie Gminy Wrocław w ramach otwartego konkursu na zadania publiczne. Głównym celem było nie tylko wzmacnianie tożsamości lokalnej mieszkańców i pogłębianie ich wiedzy o historii, kulturze, sztuce oraz dziedzictwie Wrocławia, ale także szeroka promocja miasta wśród jego mieszkańców i gości.

Koncerty organowe w kościele św. Elżbiety

W 2025 r. odbyło się prawie 20 koncertów: noworoczny, w rocznicę inauguracji organów, koncerty okolicznościowe w dn. 24.06, 14.08, 19.10 oraz 11.11 (w ramach cyklu „Wrocławianie Śpiewają"), a także letnia seria koncertów „Młodzi mistrzowie". Wszystkie koncerty z cyklu „Wrocławianie Śpiewają" odbywały się z udziałem chórów wrocławskich uniwersytetów, Orkiestry Reprezentacyjnej Wojsk Lądowych we Wrocławiu, solistów oraz znakomitych organistów. Letnie koncerty organowe „Młodych mistrzów" odbywały się co piątek między 27.06 do 26.09.2025, razem 13 wydarzeń.

W ramach promocji koncertów pojawiały się komunikaty prasowe, zapraszające na wydarzenia, artykuły na portalu wroclaw.pl, dedykowane rolki, posty oraz inne narzędzia social media, plakaty umieszczone w pobliżu miejsca wydarzenia oraz na stronach internetowych partnerów wydarzeń (bazylika, Akademia Muzyczna), ustawiono także przed kościołem św. Elżbiety kubik informacyjny w czterech językach (polskim, angielskim, niemieckim i ukraińskim) z datami i godzinami koncertów. Koncerty promowano także spotami radiowymi na antenach rozgłośni zrzeszonych w Grupie Eurozet.
Łącznie koncerty przyciągnęły prawie 8 tysięcy słuchaczy z kraju i zagranicy.

Koncerty muzyki filmowej Orkiestry Reprezentacyjnej Wojsk Lądowych we Wrocławiu

W ramach Święta Wrocławia odbyły się dwa koncerty muzyki filmowej, w dn. 20 i 21.06 na Bastionie Sakwowym. Oba występy orkiestry przyciągnęły setki słuchaczy i były doskonałym uzupełnieniem oferty artystycznej święta miasta.

Spuścizna Ludwika Rajchmana – współpraca z Niceą, Ossolineum i p. Martą Balińską

Celem wyjazdu do Francji w lipcu 2025 r. było zapoznanie się ze spuścizną i archiwum Ludwika Rajchmana, Polaka który założył Unicef oraz pierwsze oficjalne spotkanie przedstawicieli UMW z przedstawicielami Merostwa Nicei. Odbyło się kilka spotkań w domach p. Marty Balińskiej, w której zgromadzone zostały pamiątki po rodzinie Rajchmanów, ale także Hirszfeldów, Śniadeckich, Odyńców czy Balińskich. Zgromadzone zbiory są obszerne. Zawierają nie tylko prywatną korespondencję, listy, pamiętniki, ale także różne dokumenty państwowe, w tym paszporty oraz bogate zbiory pamiątek rodzinnych, w tym obrazy, książki, biżuteria, zastawy stołowe i inne przedmioty osobiste, zachowane w bardzo dobrym stanie. Dokumenty i pamiątki p. Marta Balińska pragnie przekazać do Wrocławskiego Ossolineum w formie darowizny. Całość zgromadzonych pamiątek i dokumentów została na miejscu sfotografowana.
W ramach wyjazdu odbyło się także spotkanie w Urzędzie Miejskim w Nicei. W spotkaniu uczestniczyli:

- Pan Richard Chemla, Wicemer ds. zdrowia, dobrostanu, transformacji ekologicznej i energetycznej oraz ochrony zwierząt,

- Pani Christiane Amiel-Dinges, Wicemer ds. współpracy z zagranicą oraz miast partnerskich,
- Pani Marie-Pierre Lazard, Radna miejska koordynująca prace związane z tytułem Nicea – Miasto Przyjazne Dzieciom, delegowana ds. Rady praw i obowiązków rodziny,
- Pan Christian Pradier, Dyrektor Wydziału Zdrowia Publicznego w Uniwersyteckim Centrum Szpitalnym w Nicei,
- Pani Marta Balińska-Peroutka, pracownik merytoryczny Wydziału Zdrowia Publicznego w Uniwersyteckim Centrum Szpitalnym w Nicei, prawnuczka Ludwika Rajchmana
- Agnieszka Jaszowska, Biuro Współpracy z Zagranicą oraz Magdalena Kroma, Wydział Promocji i Turystyki Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Poruszane tematy:

1. Nawiązanie współpracy między miastami – szczególnie w tematach ochrony praw dzieci, zdrowia, edukacji i szkolnictwa wyższego.
2. Rewizyta, zaplanowanej wstępnie na około 14.11. Organizacji spotkania z Prezydentem Wrocławia, Dyrektorem Departamentu Marki oraz Wydziału Promocji Miasta i Turystyki, Dyrektorem Biura Współpracy z Zagranicą oraz komórkami merytorycznymi (Wydział Zdrowia, Wydział Edukacji, Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi oraz z Uniwersytetem Wrocławskim).
3. Wspólny projekt z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka: książeczka dla dzieci na temat genezy Konwencji o prawach dziecka. Publikacja będzie przygotowana do druku w październiku. Autorką jest p. Marta Balińska, Miasto Wrocław zajmuje się ilustracjami, składem graficznym i redaktorskim. Zaproponowano wspólne słowa wstępu od Mera Nicei i Prezydenta Wrocławia oraz wspólne logotypy. Publikacja zostanie symbolicznie przekazana podczas spotkania we Wrocławiu.

Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka

20 listopada obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka. Data ta związana jest z rocznicą przyjęcia przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1989 r. Konwencji o Prawach Dziecka. Konwencji, która powstała z inicjatywy Polaka Ludwika Rajchmana.

W 2024 r. roku we Wrocławiu otwarty został skwer im. L. Rajchmana. W 2025 r. Marta Balińska (prawnuczka Rajchmana) napisała książkę dla dzieci pt. „Ogród Lulu". Jej Bohaterka, Krasnalka Martusia Konwencja (krasnal który stoi na skwerze Rajchmana), opowiada dzieciom historię 3 ważnych z punktu widzenia ochrony praw dzieci postaci: Eglantyne Jebb, Janusza Korczaka i Ludwika Rajchmana. Książkę wydał WPM
i przekazana do szkół, bibliotek i na konkursy na SoMe – w związku z obchodami Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka.
W dniach 13-17.11.2025 r. Wrocław odwiedza delegacja z Nicei. Cel wizyty:

1. Nawiązanie współpracy pomiędzy miastami;
2. Promocja książki „Ogród Lulu" (wydana z okazji tegorocznych obchodów Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka. Będzie do wygarnia w konkursach, na warsztatach, przekazana do MBP i szkół). Równolegle wydana po francusku – przekazana dzieciom we Francji;
3. Cd. rozmów o przekazaniu archiwum po L. Rajchamanie, założyciela Unicefu (własność Pani Marty Balińskiej).

Skład delegacji:

1. Richard Chemla, Wicemer Nicei ds. transformacji ekologicznej i energetycznej, zdrowia i ochrony zwierząt, Wiceprzewodniczący Metropolii Nicea
2. Jean Dellamonica, Rektor Wydziału Medycyny na Uniwersytecie Côte d'Azur w Nicei
3. Christian Pradier, Dyrektor Departamentu Zdrowia Publicznego, Uniwersytecki Szpital
4. Marta Balińska, Departament Zdrowia Publicznego, Uniwersytecki Szpital w Nicei 13 listopada gabinet prezydent R. Granowskiej

W ramach wydarzeń zorganizowano także: wystawę o L. Rajchmanie na dziedzińcu Ossolineum, warsztaty dla dzieci ze szkoły podstawowej nr, przekazanie książek, spotkania z dyrekcją w sprawie planowanej wizyty w Paryżu Instytucie Paustera. We współpracy z galerią Wroclavia zorganizowano warsztaty artystyczne dla dzieci pt. „Moje Supermoce, Moje Prawa!". Ponadto: zwiedzanie Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda PAN z Dyrektorem Instytutu, prof. Andrzejem Gamianem, spotkanie autorskie z M. Balińską autorką książki „Ogród Lulu". Rozmowa z dziećmi o ich prawach, marzeniach, o książce oraz warsztaty w szkołach biorących udział w obchodach. Podświetlono także galerię Wroclavia w kolorze Unicefu.

Promocja zbiórki na remont organów Sauera we wrocławskiej katedrze

Organy Sauera grały przed II wojną światową w Hali Stulecia. W czasie II wojny światowej z Hali rozkradziono piszczałki i uszczuplono organy przynajmniej o 50 głosów. Aby ratować instrument, przeniesiono go do odbudowywanej katedry wrocławskiej, ale jednocześnie kilkakrotnie przebudowywano. Instrument był w złym stanie, więc od 2024 r. stworzono konsorcjum firm, które zajęły się jego renowacją trzy specjalistyczne firmy – Zych Zakłady Organowe Dariusz Zych, Organmistrzostwo Piotr Zych oraz Organmistrzostwo Vestra Grzegorz Tchórzewski. Przed remontem organy miały 151 głosów (wydobywanych przez ponad 13 tys. piszczałek). Po remoncie będą miały maksymalnie 195 głosów (czyli 16 tys. piszczałek – uwzględniając echoorgany, znajdujące się na strychu nad prezbiterium).

Podobnie jak w przypadku organów Englera z kościoła św. Elżbiety, jest prowadzona zbiórka na remont i renowację organów Sauera. W ramach działań promocyjnych wystawiono 2 kubiki informacyjne przez Katedrą, przygotowano także prezentację, która wyświetlana jest wewnątrz kościoła. Dodatkowo, także we współpracy z Biurem Graficzno-Wydawniczym, przygotowano notesy z historią organów, będące prezentami dla donatorów.

Branding miasta: finał Ligi Konferencji w maju 2025 r. oraz Święto Wrocławia

W ramach obu wydarzeń obrendowano miasto: wywieszono flagi (ok. 500 szt.), postawiono kubiki informacyjne, wyklejono pojazdy komunikacji miejskiej (autobusy i tramwaje, ok. 30 sztuk).

EXPO w Japonii

Promocja Wrocławia podczas EXPO 2025 w Osace to strategiczna inwestycja w rozpoznawalność miasta na arenie międzynarodowej. Wydarzenie to gromadzi miliony odwiedzających z całego świata, w tym inwestorów, turystów i przedstawicieli branży kreatywnej. Obecność Wrocławia na EXPO 2025 była szansą na zaprezentowanie jego nowoczesnego charakteru, dynamicznego rozwoju i unikalnej atmosfery, przyciągającej zarówno zwiedzających, jak i potencjalnych partnerów biznesowych.

Tematem przewodnim wrocławskiego stoiska były wrocławskie krasnale. Japońska kultura jest bogata w fantastyczne stworzenia, a lokalne teksty kultury chętnie korzystają z ich wizerunków. Wykorzystanie krasnali miało na celu prezentację miasta jako przyjaznego, o magicznym charakterze, zachęcającym do odwiedzenia miasta.
Jednym z kluczowych elementów stanowiska targowego były interaktywne atrakcje, które zaangażują odwiedzających w odkrywanie Wrocławia. Powstało sześć stacji (40x40x100), które przeniosły zabawę w poszukiwanie krasnali do przestrzeni targowej, angażując uczestników w unikalną formę promocji. Każdy krasnal opowiadał inną historię naszego regionu. Były to: Życzliwek który promuje ideę życzliwości, a swoje święto obchodzi 21 listopada, Syzyfki, które są zdecydowanie najbardziej pracowitymi krasnalami, Wroclovek, który jest dowodem na to, że krasnale i wrocławianie żyją ze sobą w przyjaźni, Śpioch, który pilnuje wejście do świata krasnali, Pożarki, które czekają na wezwanie i nie pozwolą, by organy Englera spłonęły ponownie i Sufrażystka, która pojawiła się we Wrocławiu podczas 100. rocznicy przyznania wszystkim Polkom słusznie należnych im praw wyborczych.
Promocja Wrocławia na EXPO 2025 to nie tylko działania na rzecz zwiększenia jego rozpoznawalności, ale także przemyślana inwestycja w materiały promocyjne i technologie, które będą służyć miastu przez kolejne lata, wspierając inne inicjatywy promocyjne w kraju i za granicą.

Spotkania gastronomiczne – promocja Wrocławia poprzez gastronomię
Przeprowadzono siedem spotkań z wybranymi przedsiębiorcami lokalnej wrocławskiej gastronomii przy udziale przedstawicieli środowiska lokalnych przedsiębiorców branży gastronomicznej. Tematyką spotkań było podkreślenie kluczowych aspektów kulturowych i historycznych kulinarnego Wrocławia, wpływu różnorodnych tradycji kulinarnych, które ukształtowały się na przestrzeni wieków. Miasto, będące miejscem spotkań różnych narodów i kultur, odgrywało ważną rolę w regionie Dolnego Śląska. Kulinarne dziedzictwo Wrocławia jest opowieścią o jego historii, ludziach i kulturze. W ramach projektu przeprowadzono spotkania z następującymi przedstawicielami wrocławskiej gastronomii: Kacprem Sawoniem, Katarzyną Daniłowicz, Mariuszem Kozakiem, Łukaszem Budzikiem, Małgorzatą Karkochą-Jakubowską, Yassinem Bugajnym oraz Wojciechem Janowiczem.

Tematy rowerowe

W kółko kręcę – 6 edycja

Promocja rywalizacji rowerowej (animacja na ekranach MPK, kasownikch i biletomatach, dystrybucja plakatów do szkół, domów kultury, WCRS, bibliotek itp., przygotowanie artykułów na wroclaw.pl i do gazety senior, nowe życie, reklama do g. południowa i sasiedzka, dyplomy, grafiki na ETO i FULL do przekazania do różnych instytucji), mailing np. Rady Osiedla). Prawie 60 tys. rowerowych podróży wykonali uczestnicy 6. edycji kampanii „W Kółko Kręcę". W marcu aż 1475 osób rowerem docierało do szkoły, na uczelnię, do pracy i na zakupy, zbierając punkty i rywalizując o nagrody.

„Nagrody Danka"

Przygotowanie dokumentacji konkursowej do projektu – nagroda upamiętniająca Daniela Chojnackiego pierwszego Oficera Rowerowego Wrocławia.

VeloPrzewodnik – Wrocław rowerem

Umieszczenia znaku miasta w publikacji książkowej publikacji książkowej pt. "VeloPrzewodnik – Wrocław rowerem", autorstwa Marcina Korzonka. Marcin Korzonek jest znanym wrocławskim podróżnikiem (jego kanały społecznościowe gromadzą wielu obserwujących, m.in. fb, 6,4 tys. obserwujący). Jest także instruktorem turystyki rowerowej dziennikarzem i uczestnikiem wielu konferencji promujących rower jako środek transportu. Jako mieszkaniec Wrocławia z zaangażowaniem promuje jego piękno i potencjał na licznych konferencjach, dzieląc się swoją wiedzą do Wrocławia. Pierwsza książka pt. "GlobRower - poradnik podróżnika" cieszyła się dużym zainteresowaniem i była jedną z nagród we wrocławskich konkursach rowerowych.
Książka stanowi dopełnienie projektu wroclawrowerem.pl, uruchomionej w 2024 r. – gdzie użytkownicy/turyści znajdą elektroniczne propozycje tras rowerowych Wrocławia.

Wrocławskie Święto Rowerzysty 2025

Piknik rowerowy – peleton i piknik - wsparcie promocyjne oraz rozpoznanie możliwości wparcia finansowego.

Dni Odry 2025 – Tajna Rada Krasnali (gra miejska)

Gra miejska – Tajna Rada Krasnali (ustalenie trasy, scenariusza, zebranie zdjęć, zakup nagród dla zwycięzców, testy gry i promocja). Podczas gry uczestnicy zwiedzali Wrocław, wykonując zadania, zdobywając punkty i odkrywając sekrety krasnalowego świata. Gra prowadzona była przez aplikację ActionTrack i łączyła zabawę, ruch na świeżym powietrzu i edukację o Wrocławiu i Odrze.

Dzień Życzliwości 2025 – rozświetlenie Arkad przy ul. Świdnickiej

W piątek 21 listopada o godz. 17.00 i 18.00 we wrocławskich Arkadach KDM przy ul. Świdnickiej miał miejsce wyjątkowy, bezpłatny mini koncert „Życzliwe granie pod rozświetlonymi Arkadami KDM". Po remoncie Arkad, mieszkańcy i turyści mogli zobaczyć przygotowany specjalnie na Dzień Życzliwości mapping, którego bohaterami były wrocławskie krasnale. Uzupełnieniem akcji była obecność partnerów Dnia Życzliwości, którzy wraz z animatorami rozdawali przechodniom ciepłe napoje, kwiaty oraz życzliwe upominki.

Iluminacje Ratusza na Święto Wrocławia w dn. 19-21.06.2025

Iluminacje i muzyka opowiedziały widzom zebranym w Rynku historię Wrocławia. 19 czerwca wieczorem ruszył trzydniowy cykl pokazów "Miasto zaklęte w czasie". Videomapping stworzyło troje artystów: za projekcje multimedialne odpowiadał Sebastian Siepietowski, iluminacje świetlne stworzył Damian Banasz, zaś autorką muzyki do projekcji jest Magdalena Gorwa.

Pokazy wyświetlane na ratuszowej fasadzie przenosiły widza w czasie. W pół godziny obrazowały dzieje miasta, od średniowiecza po współczesność. Wszystko to w rytmie muzyki. Na elewacji ratusza pojawiały się elementy związane z wrocławskimi legendami, dziejami, ważnymi postaciami. Nie zapomniano także o wrocławskich krasnalach. Pokaz przeprowadzał widzów przez kolejne epoki miasta - od średniowiecznych początków nad Odrą, przez burzliwe przemiany, aż po współczesny, tętniący życiem Wrocław - w oprawie autorskiej kompozycji muzycznej, która subtelnie poprowadziła narrację i budowała emocjonalny rytm całego widowiska.

DEPARTAMENT RÓŻNORODNOŚCI SPOŁECZNEJ

BIURO WROCŁAW BEZ BARIER

1. W ramach koordynacji działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami udzielono 13 dotacji w trybie art. 19a. Wsparcie finansowe otrzymali:

- Frame Running TERENIA CLUB WROCŁAW „Zimowy obóz paralekkoatletyczny Frame Running 2025”,
- Stowarzyszenie Dolnośląskie Forum Integracyjne „Wędkarstwo Bez Barier - Wrocław 2025”,
- Fundacja Daj szansę wcześniakowi „Świętujmy razem - moje święto, moje prawa”,
- Fundacja Animada „Bajkowy Dzień Dziecka bez barier”,
- Fundacja Kolorowe Skarpetki „Letnie warsztaty dla dzieci i młodzieży z zespołem Downa 2025 r.”,
- Stowarzyszenie „Razem Sprawni” „Dzień Alpaki i Uśmiechu 2.0”,
- Fundacja Mundi Art. „Nie wszystkie święte”,
- Fundacja Fonis „Mikołajki z Fundacją Fonis”,
- Fundacja Daj Szansę Wcześniakowi „Każdy, nawet mały człowiek, ma swoje prawa”,
- Stowarzyszenie na rzecz edukacji, terapii i wspomagania dzieci z ASD „UNLOCK” „Spotkania edukacyjno - terapeutyczne dla Młodzieży z ASD”,
- Fundacja Równik Praw „Wrocław Różnorodny - wernisaż Równik Praw 2026”,
- Fundacja Między Niebem a Ziemią „Kobiety Miedzy Niebem a Ziemią – edycja świąteczna”,
- FUNDACJA SEKSUALNI „Akademia Seniora - o dobrostanie, relacjach i zdrowiu”.

2. W ramach koordynacji działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami ogłoszono 3 konkursy otwarte na:

- **„Organizację i przeprowadzenie półkolonii letnich dla wrocławskich dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami 2025”.** Celem zadania było zapewnienie, dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami, możliwości bezpiecznego i dostępnego wypoczynku letniego w formie półkolonii na terenie Wrocławia. Adresatami zadania były dzieci i młodzież w wieku od 6 do 24 lat, zamieszkujące

Wrocław lub uczęszczające do wrocławskich placówek oświatowych. Podmioty realizujące zadanie (Fundacja L'ARCHE, Fundacja „To The Future", Fundacja „Kolorowe Skarpetki", Fundacja „Fonis", Fundacja „Animada" oraz Fundacja "Potrafię Pomóc" na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych z Wadami Rozwojowymi) odpowiadały za organizację i przeprowadzenie turnusów półkolonii w obiekcie dostosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, za realizację zajęć dostosowanych do możliwości uczestników (w tym wyjść poza obiekt) oraz zapewnienie właściwej opieki wychowawczej i medycznej. Koszt: 188 476,00 zł.

- **„Grę miejską dla osób z niepełnosprawnościami 2025"** - konkurs zrealizowany przez Stowarzyszenie "Ostoja" na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami. Celem zadania była integracja społeczna osób z niepełnosprawnościami - budowanie więzi społecznych, wzmacnianie samodzielności uczestników oraz promocja otwartości miasta na potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Koszt: 25 000,00 zł.
- **„Zatrudnienie wspomagane osób z niepełnosprawnościami 2025"** - konkurs zrealizowany przez Stowarzyszenie "Ostoja" na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami. Celem zadania była pomoc osobom z niepełnosprawnościami w znalezieniu pracy na otwartym rynku oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu. Koszt: 30 000,00 zł.

3. W ramach realizacji „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław" - UCHWAŁA NR XV/289/25 RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA z dnia 20 marca 2025 r. zrealizowano 3 zadania:

- Ogłoszono konkurs otwarty na: „**Zapewnienie opieki kotom wolno żyjącym i bezdomnym przebywającym na terenie gminy Wrocław".** Wyłonione organizacje, realizujące zadanie to: Fundacja „Pręgowane i Skrzydlate", Fundacja „Koci Zakątek", „Fundacja Ochrony Kota" oraz „Kotlandia". Zadanie polegało na wyłapywaniu bezdomnych i wolno żyjących kotów na terenie Gminy Wrocław w celu poprawy ich dobrostanu. Działania obejmowały m.in.: opiekę po zabiegach operacyjnych, w razie potrzeby leczenie, odrobaczenie oraz szczepienia, poszukiwanie stałych domów dla zwierząt. Kwota: 111 700,00 zł.

- Przeznaczono kwotę 4 600 000,00 zł w roku 2025 na realizację zadań w ramach pięcioletniej umowy dotacyjnej zawartej z TOWARZYSTWEM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI w Polsce, Schroniskiem dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu pn. **„Zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym na terenie Gminy Wrocław w latach 2022-2026”.** Zadanie obejmowało zapewnienie całodobowej opieki nad zwierzętami bezdomnymi przebywającymi w Schronisku (w tym nad zwierzętami rannymi lub poszkodowanymi w wyniku zdarzeń drogowych) jak również prowadzenie działań edukacyjnych i promocyjnych zmierzających do adopcji zwierząt przebywających w Schronisku.
- Ogłoszono przetarg na realizację „**Programu trwałego znakowania i rejestracji oraz bezpłatnej sterylizacji i kastracji psów i kotów należących do mieszkańców Wrocławia”**. Wyłoniono 4 Przychodnie Weterynaryjne w postepowaniach nr ZP/TP/6/2025/BWB, ZP/TP/23/2025/BWB, ZP/ZWR/35/2025/BWB, ZP/ZWR/36/2025/BWB. Kwota: 429 170,07 zł.

4. **W ramach realizacji działań w zakresie opieki nad zwierzętami w Mieście z wyłączeniem dzikich zwierząt udzielono dotacji w trybie art. 19a dla** Stowarzyszenia Ochrony Zwierząt „EKOSTRAŻ” pn. „Bądź odpowiedzialny” – spot edukacyjny. Kwota: 8 000,00 zł.

5. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami – pozostałe zadania

- Prowadzono koordynację działań rozliczania środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych we współpracy z MOPS i PUP we Wrocławiu. Przygotowywano kwartalne sprawozdania rzeczowo-finansowe dla PFRON w Warszawie oraz zgłaszano zapotrzebowania na wydatkowanie środków na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Systemie Obsługi Wsparcia (SOW PFRON) na podstawie **Zarządzenia Prezydenta Wrocławia nr 2059/25 z dnia 12 marca 2025 r. w spawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez Miasto Wrocław w 2025 roku.** Kwota otrzymanych środków wyniosła 18 070 974,00 zł.

- **Przygotowano i koordynowano projekt pn. "Transport Door-to-door" dla osób z niepełnosprawnościami**. Opracowano koncepcję, w której dokonano analizy prawno-finansowej oraz organizacyjno-kadrowej, w tym: dla potencjalnego wykonawcy usługi (przystosowanie taboru, koszt i przeszkolenie personelu), w kontekście partycypacji w kosztach organizatora usługi, usługodawcy oraz pasażerów korzystających z transportu, organizacja formy pracy dla usługi, ilościowej osób odpowiedzialnych za nadzór nad zadaniem, przyjmowaniem zleceń, informowaniem podróżnych o usłudze, formalno-regulaminowej wytyczająca jasne zasady dotyczących tego, kto i w jakim trybie może skorzystać z usługi transportu wraz ze wskazaniem wymaganej dokumentacji (np. orzeczenie o niepełnosprawności), oszacowania skali / liczby osób zainteresowanych korzystaniem z usługi, liczby potencjalnych zrealizowanych kursów w skali miesiąca oraz okien czasowych dla działania tego typu transportu, wytyczenia jednostki odpowiedzialnej za bazę użytkowników i ich uprawnień dotyczących korzystania z usługi, zagadnień związanych z obsługą prawną na wypadek zdarzeń drogowych (vide: prawo przewozowe, rozstrzyganie sporów) bądź losowych w trakcie transportu pasażerów. Dokonano także analizy przyszłościowej rynku pod kątem stworzenia aplikacji dla pasażerów. Kwota: 8 400,00 zł.
- Zorganizowano uroczystą galę wręczenia nagród **XV edycji Plebiscytu „Wrocław Bez Barier 2025” im. Bartłomieja Skrzyńskiego**. To coroczne wydarzenie wskazuje, jak wielu wspaniałych ludzi i organizacji działa na rzecz dostępności, równości i wrażliwości społecznej we Wrocławiu. Organizacja plebiscytu ma na celu nagrodzenie oraz wyróżnienie laureatów, których działalność stanowi ważny wkład w budowanie miasta otwartego i dostępnego. Doceniono działania, które idą dalej niż obowiązek. Takie, które płyną z serca i realnie zmieniają codzienność osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin. Miejsce: Dolnośląskie Centrum Filmowe. Kwota: 7 500,00 zł.
- Po raz drugi współfinansowano, jako partner, **festiwal KORELACJE**. Wydarzenie w obszarach sztuki filmowej i kultury dostępnej. Festiwal prezentował polskie filmy w nowej formule – fabułom towarzyszyła autorska narracja tworzona przez zaproszonych do projektu mistrzów i mistrzynie słowa. Gośćmi festiwalu byli m.in. Matylda Damięcka, Łona,

Maciej Kurowiecki, Bartosz Kędzierski, Małgorzata Lebda, Sylwia Chutnik. Autorskie narracje w filmach prezentowane były w formie nagrań głosowych oraz napisów SDH (dla niesłyszących). Dodatkowo zorganizowano otwarte warsztaty z dostępności pn. „Dotnij, usiądź, spróbuj. Czy to naprawdę takie proste? Poznaj świat z innej perspektywy". Z perspektywy osób z niepełnosprawnościami. Warsztaty przeprowadzono w formie gier, zabaw i z użyciem sprzętów, których używają osoby z niepełnosprawnościami.

W ramach festiwalu KORELACJE uczestniczono także w panelu dyskusyjnym o świadomej dostępności, czyli myśleniu o tym jak na co dzień ułatwiać sobie życie - żyjąc w otoczeniu osób z różnymi potrzebami. Sfinansowano oraz udostępniono na portalu Adapter.pl film „Rejs" z autorską audiodeskrypcją Matyldy Damięckiej i napisami dla niesłyszących SDH oraz opracowano audiodeskrypcję oraz napisy dla osób niesłyszących (SDH) do nagrania ww. panelu dyskusyjnego. Miejsce: Dolnośląskie Centrum Filmowe. Kwota: 30 000,00 zł.

- Zrealizowano i sfinansowano umowy w zakresie tłumacza **Polskiego Języka Migowego** (PJM) podczas konferencji, spotkań i innych wydarzeń organizowanych przez Departament Różnorodności Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia tj.:
    - umowa roczna (na potrzeby klientów odwiedzających Urząd Miejski Wrocławia)
    - umowa roczna dla Departamentu Różnorodności Społecznej, w tym:
    - I Dolnośląski Kongres Praw Zwierząt,
    - Czytanie performatywne "Meltdown" + dyskusja,
    - Konferencja "Inkluzywne miejsce pracy",
    - Koncert "Modlitwa za siebie - w hołdzie Ofiarom wojen",
    - Gala wręczenia listów gratulacyjnych dla sportowców i ich trenerów przez Prezydenta Wrocławia,
    - Konferencja" prasowa Inauguracja Tramwaju Praw Dziecka,
    - „Chcemy być sobą" Koncert, który łączy pokolenia,
    - IV Festiwal Teatru na Faktach "Atypowo",
    - Spacer herstoryczny,
    - Wernisaż wystawy oraz wykład Raimunda Wolferta pt. "O życiu 'prawdziwych przyjaciół i przyjaciółek ' we Wrocławiu lat 20. i 30. XX

wieku. W poszukiwaniu śladów społeczności LGTBIQ w historii miasta,
- Konferencja prasowa i wmurowanie kamienia pamięci Friedricha Poguntki,
- Festiwal Feminatywa "Czy prawa kobiet mają w Polsce kolor? (Otwarcie), dyskusja,
- Spotkanie - Festiwal Feminatywa "Macica. Medycyna i Mit. O zdrowiu kobiet",
- Wrocławskie Serce dla Zwierząt,
- Oprowadzanie kuratorskie po wystawie "Historie odzyskane. Queer na Dolnym Śląsku" - Ewa Pluta,
- Festiwal Korelacje,
- Wrocławianka Roku 2025,
- Konferencja "Koty wolno żyjące - narodowe dobro czy narodowy problem",
- Gala Plebiscytu "Wrocław Bez Barier,
- Konferencja Kobiety Wiedzą Lepiej.

6. Edukacja społeczna w ramach dostępności:

- Prowadzono zajęcia z **Symulatorium niepełnosprawności** dla uczniów szkół podstawowych: Publicznej Szkoły Podstawowej Leonardo we Wrocławiu (klasy VI, VII i VIII), uczniów Autorskiego Liceum Przyszłości, we współpracy z Instytutem Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego. A także prowadzono zajęcia z Symulatorium niepełnosprawności podczas Dolnośląskiego Festiwalu Nauki we współpracy z Instytutem Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Uczestniczono w piknikach MPK (dzień otwarty MPK oraz Piknik Aglomeracyjny) przy organizacji stoiska Symulatorium niepełnosprawności.
- Uczestniczono w roli prelegenta w **Akademickich Dniach Integracji** w zakresie sytuacji opiekunów osób z niepełnosprawnościami.
- Uczestniczono w **konferencji Wrocławskiego Parku Technologicznego** w zakresie uważności, świadomości i wzajemnego zrozumienia osób pełnosprawnych i osób z niepełnosprawnościami.

- Uczestniczono w roli prelegenta w konferencjach tematycznych dotyczących niepełnosprawności i deinstytucjonalizacji w Dolnośląskim Ośrodku Polityki Społecznej, a także podczas Akadamickich Dni Integracji we Wrocławiu oraz **Warsaw Vision, Reha for the Blind w Warszawie**. Uczestniczono w roli prelegenta w konferencji o dostępności w Dolnośląskim Ośrodku Polityki Społecznej.
- Omawiano dostepność jarmarków okolicznościowych i ogródków restauracyjnych. Przeprowadzono spacery diagnostyczne. Rekomendowano rozwiązania na przyszłość, tj.: obniżenie barów, stolików, obniżenie stromizny najazdów (w tym do toalet), przeprowadzenie kabli górą.
- We współpracy z Wydziałem Mobilności Miejskiej konsultowano akcje edukacyjne dotyczące parkowania hulajnóg w przestrzeni Wrocławia. Konsultowano ze środowiskiem osób niewidomych i słabowidzących system zgłaszania nieprawidłowego parkowania hulajnóg. Hulajnogi porzucone na chodnikach, trawnikach, drogach dla rowerów nie tylko utrudniają poruszanie się pieszym rowerzystom, ale także stwarzają realne zagrożenie**. Stworzono zatem na stronie wroclaw.pl formularz zgłoszeń miejsc dla mieszkańców,** w których notorycznie pozostawiane hulajnogi elektryczne na wynajem utrudniają poruszanie się.

7. Bezpieczeństwo w ramach dostępności:

- Zorganizowano pokazy instruktażowe dla pracowników Centrum Historii Zajezdnia, Golgota Wschodu z wykorzystaniem specjalistycznych sprzętów do ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami (krzesła ewakuacyjne, krzesła ewakuacyjne z napędem elektrycznym)
- Zorganizowano pokazy użycia sprzętów ewakuacyjnych (krzesła ewakuacyjne, materac ewakuacyjny) dla pracowników Domów Pomocy Społecznej Miejskiego Centrum Usług Socjalnych, ul. Mączna, Rędzińska, Brochów.
- Zorganizowano udział w próbnych ewakuacjach Domów Pomocy Społecznej z wykorzystaniem sprzętów ewakuacyjnych (krzesła ewakuacyjne, materace ewakuacyjne, krzesła ewakuacje z napędem elektrycznym).

- Współpracowano z Centrum Zarządzania Kryzysowego w zakresie bezpieczeństwa osób ze szczególnymi potrzebami. Wzięto udział w spotkaniach roboczych w ramach wsparcia merytorycznego dotyczącego potrzeb ewakuacyjnych osób ze szczególnymi potrzebami.
- Współpracowano z Centrum Zarządzania Kryzysowego w zakresie bezpieczeństwa osób Głuchych dotyczącego dostępności miejskich systemów alarmowania dla tej kategorii mieszkańców poprzez wykorzystanie miejskiego systemu alarmowania dla Gminy Wrocław.
- Współpracowano z Zespołem BHP i Ppoż nad Instrukcją ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami na potrzeby Urzędu Miejskiego Wrocławia.
- Współpracowano z MPK w zakresie bezpieczeństwa osób ze szczególnymi potrzebami dotyczącego zakupu nowego taboru na potrzeby Aglomeracji Wrocławskiej i MPK.

8. Przestrzeń publiczna w ramach dostępności:

- Współpracowano z wrocławskim ZOO w zakresie podnoszenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Przeprowadzono wizyty studyjne, spacery diagnostyczne i zgłaszano uwagi.
- Przygotowywano materiały merytoryczne na podnoszenie dostępności wrocławskich obszarów rekreacyjnych, tj.: Park Brochów, Park Biskupiński, kąpieliso Glinianki (Spartan).
- Uczestniczono w pracach zespołu konsultacji społecznych dotyczących modernizacji i zmiany funkcji ulicy Szczytnickiej.
- Uczestniczono w konsultacjach, poszukiwaniu rozwiązań przy poprawie dostępności obiektów użyteczności publicznej tj.: „Nomada", „Café Równik", Bastion Sakwowy, placówki edukacyjne, Infopunkt Łokietka 5, Ratusz, Zaułek Solny.
- Konsultowano dostępność Stadionu Olimpijskiego w sezonie rozgrywek Ligi Futbolu Amerykańskiego.
- Przygotowano rekomendacji do projektów inwestycyjnych realizowanych w przestrzeni publicznej Wrocławia dla około 80 opinii dotyczących dostępności architektonicznej.
- Rozwiązywano sprawy indywidualne mieszkańców Wrocławia w zakresie dostępności.

- Wspierano merytoryczne wrocławskie (i nie tylko) podmioty pozarządowe, gospodarcze w zakresie dostępności architektonicznej.
- Współpracowano z Centrum Historii Zajezdnia w zakresie dostępności obiektu. Przeprowadzono spacery diagnostyczne oraz zorganizowano seminarium z udziałem pracowników Centrum Historii Zajezdnia poświęcone rozwiązaniom dostępności w przestrzeniach wystawienniczych.

9. Zespoły robocze

- Uczestniczono w pracach nad programem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla wrocławskiego obszaru funkcjonalnego, w roli członka Rady ZIT WrOF oraz w pracach na Strategią Rozwoju Ponadlokalnego „WrOF 2050", dla Aglomeracji Wrocławskiej 2025.
- Współpracowano z Wrocławskim Parkiem Technologicznym przy tworzeniu programu IV Targów Innowacji w Dostępności.
- Uczestniczono w spotkaniach Wrocławskiej Grupy Branżowej ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Dostępności.

10. Działania na rzecz zwierząt z wyłączeniem zwierząt dzikich – pozostałe zadania

- Nagrodzono Laureatów plebiscytu **„Wrocławskie Serce dla Zwierząt"** za działania podejmowane na rzecz ochrony zwierząt, przestrzeganie ich praw oraz poprawę ich dobrostanu. Ponadto Laureat został uhonorowany miejskim odznaczeniem w formie tabliczki pamiątkowej zamontowanej na budynku trybuny głównej Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych „Partynice". Kwota: 3 000,00 zł.
- **Zorganizowano konferencję pn. „Koty wolno żyjące – narodowe dobro czy narodowy problem?" To pierwsza taka konferencja w Polsce kompleksowo podejmująca temat statusu, ochrony oraz wpływu kotów wolno żyjących na społeczeństwo i środowisko.** Zorganizowano 4 panele dyskusyjne z udziałem zaproszonych gości z całej Polski zajmujących się tematyką zwierząt. Poruszano między innymi tematykę: roli i statusu kotów wolno żyjących w perspektywie prawnej i społecznej oraz ich dobrostanu. Pokazywano dane o bezdomności, obalano mity, informowano o przepisach prawa, propagowano pozytywny wzorzec

odpowiedzialności człowieka w kontekście społecznego postrzegania kotów wolno-żyjących. Omawiano wpływ kotów wolno żyjących na środowisko i zdrowie publiczne. Omawiano wpływ na bioróżnorodność: drapieżnictwo kotów wolno żyjących na ptaki i małe ssaki. Poruszano problematykę funkcjonowania kotów wolno żyjących okiem weterynarzy współpracujących z gminą. Poruszano wątki Programu sterylizacji/kastracji, skuteczności, wyzwań logistycznych i finansowych. Rolę organizacji pro zwierzęcych i społeczeństwa obywatelskiego. Rolę karmicieli i schronisk dla zwierząt. Innowacyjne metody kontroli populacji (np. schroniska otwarte, domy tymczasowe, adopcje, walka z nielegalnymi hodowlami). Wsparcie przez państwo ograniczania bezdomności kotów, w tym finansowanie, co więcej można robić? A także współpracę podmiotów na poziomie lokalnym. Wydarzenie transmitowano na żywo na mediach społecznościowych. Miejsce: Centrum Edukacyjno-Rozwojowe Wrocław Pawłowice.

- **Zorganizowano I Dolnośląski Kongres Praw Zwierząt.** Poruszano tematykę zwierząt związaną między innymi *z:* obowiązkami gmin wynikającymi z *Ustawy o ochronie zwierząt.* Edukacji w obszarze ochrony zwierząt. Kto, gdzie, jak? Dzikich zwierząt w mieście. A także dobrostanie zwierząt w służbie człowieka. Miejsce: Centrum Edukacyjno-Rozwojowe Wrocław Pawłowice.
- Prowadzono **zajęcia edukacyjne w asyście psów** we wrocławskich szkołach i przedszkolach. Z zajęć skorzystało ok. 3 000 dzieci w 30 placówkach. Zajęcia z psami miały na celu pokazanie dzieciom kim w naszym życiu są zwierzęta, jak dalece jesteśmy za nie odpowiedzialni a także uczyły zasad bezpiecznego, z nimi, kontaktu.
- Prowadzono **zajęcia terapeutyczne w asyście psów** w Domach Pomocy Społecznej, Fundacjach i Hospicjach. Istotnym elementem działalności były również cotygodniowe wizyty terapeutyczne w Domu Opieki Wytchnieniowej „Kokoszka”, gdzie psy pracowały z **dziećmi nieuleczalnie chorymi**.
- Uczestniczono w spotkaniach: **Parlamentarnego Zespołu ds. Ochrony Zwierząt**, w **Ogólnopolskim Kongresie Praw Zwierząt**, **Unii Metropolii Polskich** im. Pawła Adamowicza, a także z przedstawicielami

organizacji prozwierzących z innych krajów, tj.: **4Paws, DogsTrust**. Spotkania miały na celu wymianę doświadczeń.

- Aktualizowano bazę danych w **Pets Welcome** polegającą na znakowaniu (specjalna naklejka z psią łapą) miejsc przyjaznych zwierzętom, czyli takich, gdzie bez problemu będziemy mogli wejść m.in. z psem. Obecnie we Wrocławiu takich miejsc jest już ponad 320, w tym restauracje, kawiarnie, kwiaciarnie, hotele, sklepy czy galerie. Kontynuowano program **Service dog zapraszamy**, w którym edukowano zarządców nieruchomości, członków instytucji, firm w zakresie roli i praw psów asystujących.

BIURO DS. RÓWNEGO TRAKTOWANIA

1. **Wzmocnienie kultury organizacyjnej Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz jednostek organizacyjnych w ramach działania na rzecz równego traktowania i różnorodności społecznej we Wrocławiu:**

- Zrealizowano szereg działań skierowanych do pracowników i pracowniczek Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz jednostek organizacyjnych. Szczególny nacisk położono na profilaktykę zdrowia psychicznego, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu oraz budowaniu kultury organizacyjnej opartej na szacunku, w tym przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji. Ważnym elementem było także promowanie języka inkluzywnego i wdrażanie praktycznych narzędzi wspierających równość szans, co ma przełożyć się na lepszą obsługę klientek i klientów o zróżnicowanych potrzebach. Działania te realizowano w ramach wdrażania zapisów umów i kart dotyczących równości, których Miasto jest sygnatariuszem lub inicjatorem, w tym **Planu równości płci w Urzędzie Miejskim Wrocławia[1] (Zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 11457/23 z 5 października 2023 r.).**
- W ramach wdrażania **Planu** przeprowadzono **szereg szkoleń:**
  - **2 szkolenia stacjonarne dla kadry zarządzającej UM Wrocławia,** prowadzone przez inspektorkę Państwowej Inspekcję Pracy (Okręgowy Inspektorat Pracy we Wrocławiu), w których wzięło **udział 140 pracowników i pracownic UM Wrocławia**. Szkolenia podniosły świadomość kadry zarządzającej nt. zagrożeń psychospołecznych w miejscu pracy i procedur prewencyjnych.
  - **Cykl 3 szkoleń dotyczących stresu**, **wypalenia zawodowego i równowagi między życiem zawodowym a prywatnym**. Szkolenia przeprowadził specjalista z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Łącznie wzięło w nich **udział 335 osób**, co pokazuje, jak duże jest zapotrzebowanie na tego typu wsparcie. Pracownicy i pracowniczki Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz jednostek organizacyjnych (stanowiska urzędnicze oraz kierownicze) poznali i poznały praktyczne

[1] W nazewnictwie przyjętym przez Unię Europejską na określenie takich planów używany jest skrót GEP (*Gender Equality Plan*).

techniki radzenia sobie z obciążeniem psychicznym, a także zasady higieny psychicznej w miejscu pracy.

- **Przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu - praktyczne strategie radzenia sobie ze stresem i budowania higieny psychicznej w pracy**, w którym łącznie wzięło **udział 111 osób**. Szkolenie było prowadzone przez specjalistkę z Uniwersytetu SWPS. Uzyskano wiedzę i praktyczne wskazówki dotyczące profilaktyki wypalenia zawodowego, zarządzania stresem oraz równowagi między życiem zawodowym a prywatnym. Szkolenie zostało uzupełnione o webinar oraz materiał edukacyjny dotyczący przeciwdziałania mobbingowi, molestowaniu i dyskryminacji, co zwiększyło dostępność treści i umożliwiło ich ponowne wykorzystanie.
- Cykl szkoleń **dla kadry samorządowej**, prowadzony wraz z ekspertami zWroMigrant, łączący podstawy wiedzy, narzędzia praktyczne i warsztat antydyskryminacyjny.
- Dwie edycje trzydniowych szkoleń online: **dla organizacji społecznych** oraz dla **organizacji LGBTQI+.** Oba cykle miały na celu wzmacnianie kompetencji zespołów pracujących z osobami migranckimi LGBTQI+.

- Zrealizowano działania z zakresu rozbudowania zakresu **służby przygotowawczej** o kwestie dotyczące równego traktowania**.** Przekazano materiał informacyjny do bazy wiedzy dla osób nowo zatrudnionych w UMW. Wysłano do pracowników i pracownik **komunikaty edukacyjne i informacyjne**: komunikat nt. mobbingu, molestowania, molestowania seksualnego i dyskryminacji w miejscu pracy, wraz ze schematem procedur i definicji (zamieszczony również w ekstranecie). Komunikat przygotowany z mediatorką UMW nt. konfliktów w pracy i form ich zapobiegania. Na **platformie e-kursy CUI** utworzono specjalne miejsce z dostępnymi online kursami i informacjami Biura ds. Równego Traktowania z tematu harmonii zawodowej: dobrostanu, równowagi i równego traktowania w miejscu pracy.
- Kontynuowano pracę **Zespołu ds. polityki równościowej (Zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 11457/23 z dnia 24 lutego 2025).** W ramach działania Zespołu przeprowadzono 3 szkolenia oraz 4 posiedzenia poświęcone podejściu opartemu na prawach człowieka (The Human Rights

Based Approach). Podczas szkolenia uczestnicy i uczestniczki poznali i poznały zagadnienia związane z dyskryminacją systemową, projektowaniem usług publicznych w sposób włączający oraz wykorzystaniem danych równościowych. Szkolenia te sprzyjały wymianie doświadczeń między jednostkami i pogłębiały wiedzę o tym, jak tworzyć polityki miejskie odpowiadające na potrzeby różnych grup mieszkańców.

- Gmina Wrocław podpisała umowę o dofinansowanie nr FEDS.07.03-IP.02-0025/25-00 z dnia 22.08.2025 r. z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus na realizację projektu pn.: **„Wrocław miastem równości. Model na rzecz równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji mieszkańców i mieszkanek Wrocławia”**, prowadzonego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027. Całkowita wartość projektu wynosi 989 143,20 zł, z czego 939 686,04 zł stanowi koszt kwalifikowany. Projekt został zaplanowany jako kluczowe działanie wzmacniające kulturę organizacyjną Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz jednostek organizacyjnych m.in. poprzez rozwój kompetencji pracownic i pracowników w obszarze równego traktowania oraz przeciwdziałania dyskryminacji. Jego głównym celem jest zwiększenie poziomu włączenia społecznego w usługach i programach realizowanych przez administrację miejską m.in. poprzez stworzenie systemu umożliwiającego gromadzenie, analizowanie oraz monitorowanie danych równościowych oraz zaprojektowanie i przetestowanie prototypu usługi inkluzywnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. W 2025 roku rozpoczęto przygotowania do wdrożenia projektu, obejmujące m.in. przygotowanie dokumentów projektowych, systemu wskaźnikowania, planowanie działań szkoleniowych oraz opracowanie harmonogramu prac. Projekt zakłada przeszkolenie 990 pracownic i pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz jednostek organizacyjnych w zakresie standardów równego traktowania.
  Beneficjentem projektu jest Gmina Wrocław. Podmiotami realizującymi są: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Usług Informatycznych, Urząd Miejski Wrocławia.

Środki przeznaczone na działania: 31.590,24 zł

2. Wzmocnienie dostępności Urzędu Miejskiego Wrocławia:

- Wszystkie Centra Obsługi Mieszkańca zostały wyposażone w folie powiększające i ramki ułatwiające składanie podpisów. Są to udogodnienia, które ułatwiają samodzielne i komfortowe załatwianie spraw m.in. osobom słabowidzącym i niewidomym.
- W celu zwiększenia wiedzy z zakresu dostępności, zostały przeprowadzone szkolenia z zakresu:
  - **dostępności cyfrowej**, w tym z dostępności mediów społecznościowych.
  - **ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami**. Szkolenia dotyczyły obsługiwania krzeseł ewakuacyjne tak, aby zapewnić bezpieczną ewakuację,
  - **prostego języka**. Szkolenia zostały zrealizowane z Pracownią Prostej Polszczyzny Uniwersytetu Wrocławskiego. Wspólnie przeszkolonych zostało prawie 500 pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia z 11 departamentów. Celem szkoleń było zwiększenie dostępności – prosty język sprawia, że informacje są dostępne dla osób z różnym poziomem umiejętności językowych, w tym dla osób uczących się języka lub z trudnościami w czytaniu.
- Uczestniczono w następujących konferencjach:
  - **Dostępne Opole. Kierunek: prosty język.** Konferencja była organizowana w ramach XXIV Opolskich Dni Osób z Niepełnosprawnościami. W spotkaniu brały udział osoby eksperckie od komunikacji i języka ze środowisk akademickich oraz podmiotów publicznych.
  - **Forum Dostępności**. Miejsce, gdzie spotykają się eksperci, praktycy, decydenci i przedstawiciele biznesu, dla których dostępność jest jednym z kluczowych wyzwań współczesnego projektowania i zarządzania.
  - **„Tacy sami bez barier. Dostępny Wrocław”**. Na spotkaniu rozmawialiśmy o tym, jak tworzyć dostępne miasto, przystosowane do zróżnicowanych potrzeb mieszkańców.

Środki przeznaczone na działania: 140.926,50 zł

3. Działania na rzecz równego traktowania skierowane do mieszkańców i mieszkanek. Europejski Miesiąc Różnorodności:

- W ciągu roku zrealizowano szereg działań skierowanych do mieszkańców i mieszkanek Wrocławia. Gmina Wrocław włączyła się w obchody **Europejskiego Miesiąca Różnorodności**, który został zainicjowany przez Komisję Europejską w ramach działań na rzecz równości i walki z dyskryminacją. W ramach obchodów zorganizowano **czytanie performatywne „Meltdown”** – historii matki i dorosłej córki w spektrum autyzmu, ukazującej, jak zmieniało się społeczne rozumienie neuroróżnorodności od lat 90. XX wieku. Po prezentacji odbyła się rozmowa z udziałem autorek i ekspertek, która pozwoliła pogłębić temat i zwrócić uwagę na doświadczenia osób neuroatypowych. Wydarzenie odbyło się w partnerstwie z Instytutem Grotowskiego i Teatrem na Faktach.
- W ramach obchodów zaprezentowano działania związane z Rokiem Olgi Boznańskiej. Jednym z nich była **Wystawa przygotowana w projekcie „Olga Boznańska. Jak zostać artystką i nie umrzeć z głodu”**, która przybliżała postać jednej z najważniejszych polskich malarek, uznanej patronką roku 2025 uchwałą Sejmu RP, oraz podkreślała rolę kobiet w historii sztuki. Projekt zrealizowało przy współpracy ze Stowarzyszeniem Dolnośląski Kongres Kobiet, Muzeum Miejskie Wrocławia.
- Obchody uzupełnił **spacer „Wrocławski szlak różnorodności**”, podczas którego uczestnicy i uczestniczki poznawali i poznawały wielokulturowe oblicza Wrocławia. Przewodniczka opowiadała o wpływie różnych narodowości, grup etnicznych, środowisk kobiecych i społeczności LGBT+ na rozwój Wrocławia, a także o pionierskich działaniach na rzecz dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Spacer pokazał, jak różnorodność była i pozostaje jednym z fundamentów tożsamości miasta.
- Ważnym elementem obchodów była także coroczna konferencja „**Inkluzywne miejsce pracy**”, zorganizowana w ramach realizacji **Karty Różnorodności** przez Gminę Wrocław. Wydarzenie odbyło się 7 maja i zostało poświęcone tworzeniu środowiska zawodowego opartego na równości szans, niezależnie od płci, wieku, pochodzenia, sprawności czy tożsamości. Eksperci i ekspertki dzielili się praktykami dotyczącymi m.in. inkluzywnej komunikacji, równości kobiet i mężczyzn, włączania osób 50+, osób w spektrum autyzmu oraz migrantów i migrantek, a także zarządzania zespołami międzypokoleniowymi. Konferencja stanowiła

przestrzeń wymiany doświadczeń między instytucjami publicznymi, organizacjami i środowiskiem akademickim, wzmacniając lokalne działania na rzecz równego traktowania. W konferencji uczestniczyło 90 osób.

- Zorganizowano **Wrocławskie Dni Queerstorii**, czyli miejski cykl wydarzeń poświęcony odkrywaniu i opowiadaniu historii osób LGBTQIA+ związanych z Wrocławiem i Dolnym Śląskiem. Inicjatywa miała charakter edukacyjno-kulturalny i koncentrowała się na przywracaniu pamięci o queerowej przeszłości regionu, często pomijanej lub wypieranej. Centralnym punktem programu była **wystawa „Historie odzyskane. Queer na Dolnym Śląsku",** prezentowana w Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego. Towarzyszyły jej spotkania, wykłady i rozmowy poświęcone queerowej przeszłości Wrocławia oraz badaniom nad nią w perspektywie polsko-niemieckiej.
- W ramach obchodów odbyło się również symboliczne wmontowanie dwóch **Stolpersteine** – kamieni pamięci poświęconych osobom prześladowanym za orientację seksualną i tożsamość płciową w okresie nazizmu. Uroczystość miała charakter zarówno historyczny, jak i społeczny: przypominała o losach konkretnych osób, a jednocześnie wpisywała się w szerszą ideę odzyskiwania i przywracania queerowej pamięci miasta. Stworzono przestrzeń do refleksji nad przeszłością, ale też do rozmowy o współczesności i miejscu społeczności queerowej we Wrocławiu.

Środki przeznaczone na działania: 50.000,00 zł

4. Działania na rzecz równego traktowania skierowane do mieszkańców i mieszkanek – pozostałe zadania:

- Zrealizowano zadanie publiczne na podstawie art. 14 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie pn. Miasteczko równości. Zadanie odbyło się w ramach Miesiąca Dumy i polegało na stworzeniu strefy wystawienniczej oraz animacyjnej na pl. Wolności działającej w dniu 7 czerwca w godzinach 10.00-18.00. Działania objęły warsztaty animacyjne, spotkania informacyjne oraz występy artystyczne. Działania skierowane były do osób wspierających równe prawa i równość dla osób LGBT+; osób LGBT+ oraz ich sojuszników, którzy popierają ich prawa i walczą z dyskryminacją. Były to grupy osób w różnym wieku, każdej płci, o różnym

pochodzeniu etnicznym czy przekonaniach. Celem zadania było upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działania wspomagające rozwój demokracji. Działania przyczyniły się powstania przestrzeni wystawienniczej (ponad 8 stref), w której wzięło udział około 30 organizacji, instytucji i inicjatyw.

- Kulminacją Miesiąca Dumy był **17. Wrocławski Marsz Równości**, który przeszedł ulicami Wrocławia. Według szacunków wzięło w nim udział ponad 10 tysięcy osób. Marsz został objęty honorowym patronatem Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, wojewody Dolnego Śląska - Anny Żabskiej oraz Prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka.
- Zrealizowano zadanie publiczne na podstawie art. 19 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie pn. **Wrocławski Miesiąc Dumy i Różnorodności 2025.** Zadanie polegało na przeprowadzeniu spotkań i warsztatów związanych m.in. z tematyką równości i różnorodności społecznej, wrocławskiej kultury herstorycznej i queerowej. Działania objęły warsztaty kreatywnego pisania, spotkania oraz współorganizację Żywej Biblioteki Wrocław. Działania skierowane były do osób dorosłych i młodzieży, mieszkających we Wrocławiu. W wydarzeniach wzięło udział 155 osób.
- Zrealizowano zadanie publiczne na podstawie art. 12 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, dotyczącego stworzenia we Wrocławiu **„Równego Miejsca, Centrum LGBT+ Wrocław – bliżej społeczności”**. Celem realizacji zadania było umożliwienie społeczności osób LGBT+ zaspokojenie potrzeb związanych z wykluczeniem społecznym, osamotnieniem i brakiem integracji poprzez udostępnienie przestrzeni, która będzie dla tej społeczności bezpieczna i niekomercyjna. Uruchomienie miejsca otwartego na aktywności dla innych organizacji działających w sąsiedztwie oraz mieszkańców lokalnej społeczności. Działalność „Równego Miejsca” wpłynie na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem. W przyszłym roku planowany jest zwiększenie zakresu działania Centrum m.in. o badanie potrzeb osób LGBT.
- Zrealizowano zadanie publiczne na podstawie art. 19 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie **Zrobimy nam/wam tutaj raj. Przekształcanie przestrzeni a warunki do prowadzenia procesów partycypacyjnych - pokaz filmu i dyskusja** W ramach zadania odbył

się pokaz filmu „Tu będzie miasto” oraz debata poświęcona realnym możliwościom wdrażania w Polsce koncepcji miasta 15-minutowego, dzielnic kreatywnych i partycypacji uwzględniającą różnorodność i równość społeczną. Rozmawiano o tym, jakie społeczności powinny być w centrum planowania osiedli oraz jak łączyć wizje życzliwych, różnorodnych miast z praktycznymi działaniami.

- **Wrocławskie Obchody Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka**, czyli coroczny cykl wydarzeń organizowanych w okolicach 10 grudnia, mający na celu promowanie praw człowieka, równego traktowania i zaangażowania społecznego. Cykl wydarzeń obejmował galę „Wrocław bez barier”, Maraton Pisania Listów Amnesty International, warsztaty, debaty, oprowadzania w instytucjach kultury oraz „Żywą Bibliotekę” w MBP, oraz kursowanie symbolicznego Tramwaju Praw Człowieka. Obchody koordynował po raz drugi Departament Różnorodności Społecznej.

Środki przeznaczone na działania: 167.533,80 zł

5. Dokumenty strategiczne i polityki miejskie oraz raporty

- 11 kwietnia 2025 roku Gmina Wrocław przyjęła Równościowy Plan Działania na lata 2025–2027. Dokument ten stanowi rozwinięcie zobowiązań wynikających z podpisania **Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym.** Plan określa kierunki działań miasta w obszarze równego traktowania, wzmacnia współpracę między jednostkami miejskimi oraz zwiększa transparentność polityki równościowej. Jako dokument publiczny jest dostępny dla wszystkich mieszkańców i mieszkanek.
- W grudniu **2025 roku** ukazało się opracowanie **„Zobacz, Zrozum, Zareaguj – diagnoza przemocy motywowanej uprzedzeniami we Wrocławiu”**, przygotowane przez Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Społeczeństwa Wielokulturowego „Nomada”. Publikacja podsumowuje pilotażowe badanie dotyczące skali, form i miejsc występowania przemocy motywowanej uprzedzeniami (PMU). Analiza opierała się na ankiecie online w ośmiu językach, opisach zgłaszanych zdarzeń oraz wywiadach z osobami pracującymi z grupami szczególnie narażonymi. Raport przedstawia także sposoby reagowania instytucji i świadków. Opracowanie powstało w

ramach zadania publicznego współfinansowanego przez Gminę Wrocław oraz Fundację im. Stefana Batorego.

Środki przeznaczone na działania: 10.000,00 zł

BIURO REALIZACJI PROJEKTÓW MIĘDZYWYDZIAŁOWYCH

1. **Zrealizowano następujące zadania:**

- 8 marca wraz z Wrocławską Radą Kobiet zorganizowano **spacer herstoryczny**. W trakcie spaceru kilkuset uczestników miało okazję poznać historię kobiet- wrocławianek, które żyły w różnych okresach historii miasta, o ich losach opowiadała Ewa Pluta.
- Z Fundacją Bente Kahan zorganizowano plenerowy koncert z okazji 80. rocznicy zakończenia II wojny światowej pt. ***„Modlitwa za siebie – w hołdzie Ofiarom wojen"*** 10 maja 2025 roku na dziedzińcu Arsenału przy ul. Cieszyńskiego 9 we Wrocławiu. W trakcie wydarzenia zaprezentowano unikalne dzieła tworzone przed, w czasie i po wojnie, rzadko prezentowane szerszej publiczności, m.in. utwory powstałe w getcie warszawskim, łódzkim i Terezinie.
- Przygotowano oprawę kolejnego specjalnego pojazdu MPK - **Tramwaju Praw Dziecka.** To już kolejny wspólny projekt z MPK Wrocław, po Tramwaju Praw Człowieka. Graficzna oprawa Tramwaju Praw Dziecka, który przez rok będzie jeździł po mieście zawiera informacje na temat Konwencji o prawach dziecka, podstawowe prawa dziecka oraz wskazówki gdzie szukać pomocy i wsparcia.
- Zorganizowano i przygotowano wydarzenie odsłonięcia kamieni pamięci Friedricha Poguntkego (ul. Jedności Narodowej 125) i Egberta Kipkego (al. Wiśniowa 22). **Kamienie Pamięci** to projekt mający na celu upamiętnienie **ofiar Holokaustu**: Żydów, przedstawicieli mniejszości romskiej oraz osób homoseksualnych.
- Zorganizowaną uroczystą Galę **Wrocławianka Roku 2025**, plebiscytu stworzonego z inicjatywy Wrocławskiej Rady Kobiet. Wśród rekordowej jak dotąd liczby 57 zgłoszeń Kapituła w 6. edycji plebiscytu wyłoniła 8 laureatek w różnych kategoriach. Uroczystość w Capitolu z udziałem Prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka, poprowadziła Monika Richardson, a wieczór uświetnił występ Urszuli Dudziak. Wydarzenie transmitowano na żywo na mediach społecznościowych.
- Zorganizowano **wystawę plenerową Wrocławianka Roku** przy ul. Świdnickiej. Otwarcie wystawy wraz z konferencją prasową inaugurowało

nabór kandydatur w plebiscycie Wrocławianki Roku 2025. Wystawa na planszach prezentowała sylwetki ubiegłorocznych laureatek plebiscytu, a także działalność Wrocławskiej Rady Kobiet oraz ideę samego plebiscytu.

- Wraz ze Stowarzyszeniem Dolnośląski Kongres Kobiet współorganizowano **V Kongres Kobiet pod hasłem „Kobiety: teraz!”**, we Wrocławskim Centrum Kongresowym.
- Zorganizowano akcję **Maratonu Pisania Listów Amnesty International**. Miejsce: Barbara. Maraton Pisania Listów to największa na świecie akcja na rzecz praw człowieka. Co roku miliony ludzi na całym świecie jednoczą siły, żeby upomnieć się o osoby, których prawa są łamane. Pisane są listy do decydentów, którzy mają realny wpływ na los naszych bohaterów.
- Współorganizowano wraz z redakcją Gazety Wyborczej i Wysokich Obcasów spotkania dla wrocławianek i wrocławian w cyklu **„Kobiety Wiedzą, co Robią”.** Miejsce: Stara Giełda.

2. Współorganizowano następujące zadania:

- Współorganizowano z Biurem ds. Równego Traktowania czytanie performatywne „Meltdown" Małgorzaty Lech w Klubie Proza. Tematyka spektaklu skupiała się na wyzwaniach rodzin osób w spektrum autyzmu.
- Współorganizowano z Biurem ds. Równego Traktowania konferencję „Inkluzywne miejsce pracy” w Barbarze. Głównym tematem konferencji była budowa miejsc pracy, w których każda osoba ma równe szanse oraz wymiana doświadczeń organizacji.
- Współorganizowano z Biurem Wrocław Bez Barier I Dolnośląski Kongres Praw Zwierząt w Centrum Edukacyjno-Rozwojowym Pałac Wrocław Pawłowice.
- Współorganizowano z Biurem Wrocław Bez Barier konferencję "Koty wolno żyjące - narodowe dobro czy narodowy problem" w Centrum Edukacyjno-Rozwojowym Pałac Wrocław Pawłowice.
- Współorganizowano z Biurem Wrocław Bez Barier 15. edycję Plebiscytu "Wrocław Bez Barier im. B. Skrzyńskiego w Dolnośląskim Centrum Filmowym.

Podsumowanie:

W 2025 roku Gmina Wrocław kontynuowała rozwój polityki równościowej, realizując działania zarówno wewnątrz Urzędu Miejskiego Wrocławia, jak i w przestrzeni miejskiej. Gmina Wrocław prowadziła szkolenia, programy strategiczne, działania edukacyjne oraz inicjatywy integrujące. Wszystkie przedsięwzięcia miały wspólny cel: budować miasto otwarte, bezpieczne i przyjazne dla wszystkich.
Rok 2025 był czasem intensywnych działań na rzecz równego traktowania. Szkolenia, spotkania i inicjatywy edukacyjne przyczyniły się do zwiększenia świadomości pracowników i pracowniczek Urzędu Miejskiego Wrocławia i jednostek organizacyjnych oraz wzmocnienia kompetencji w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji i projektowania usług publicznych w sposób włączający.
Przyjęcie Równościowego Planu Działania na lata 2025–2027 stanowi fundament dalszych działań miasta w obszarze równości i praw człowieka. Gmina konsekwentnie rozwija politykę różnorodności, dążąc do tego, aby każdy mieszkaniec i każda mieszkanka mogli czuć się w mieście bezpiecznie, komfortowo i w pełni u siebie.
W 2025 roku Gmina Wrocław konsekwentnie rozwijała politykę dostępności, traktując ją jako realne wsparcie mieszkańców i mieszkanek w codziennym funkcjonowaniu. Był to czas ważnych działań, które przełożyły się na większy komfort oraz lepszą jakość obsługi osób ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miejskim Wrocławia.
Wprowadzane rozwiązania wzmacniały dostępność architektoniczną, komunikacyjną i cyfrową, a także poprawiały standard obsługi klienta. Dzięki temu urząd stawał się coraz bardziej przyjazny, zrozumiały i otwarty – niezależnie od wieku, stanu zdrowia czy poziomu sprawności.
Równolegle realizowane inicjatywy skierowane do mieszkańców i mieszkanek sprzyjały budowaniu relacji społecznych, integracji oraz wzmacnianiu poczucia wspólnoty. Rok 2025 był kolejnym krokiem w stronę miasta, które tworzy przestrzeń dostępną dla wszystkich – bez barier i wykluczenia.

DEPARTAMENT OBSŁUGI I ADMINISTRACJI

POLITYKA PERSONALNA

ZATRUDNIENIE PRACOWNIKÓW URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Stan zatrudnienia w Urzędzie Miejskim Wrocławia

Stan na dzień 31 grudnia/rok	**Kobiet**	**Mężczyzn**	**Razem**	**w tym niepełnozatrudnieni**
2010	1 474	490	1 964	40
2011	1 463	494	1 957	44
2012	1 461	496	1 957	40
2013	1 483	496	1 979	37
2014	1 503	456	1 959	42
2015	1 514	452	1 966	53
2016	1 519	454	1 973	43
2017	1 564	454	2 018	45
2018	1 561	450	2 011	48
2019	1 584	480	2 064	42
2020	1 583	476	2 059	47
2021	1 617	460	2 077	46
2022	1 631	476	2 107	45
2023	1 639	478	2 117	52
2024	1 664	486	2 150	52
2025	1719	516	2 235	58

Zwolnienia w okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2025 r.

	Zwolnionych		
	Kobiet	**Mężczyzn**	**Ogółem**
Razem:	117	38	155
w tym: **emerytura**	23	7	30

Przyjęcia osób podejmujących pracę po raz pierwszy

Wykształcenie	**Kobiet**	**Mężczyzn**	**Razem**
Podejmujący pracę po raz pierwszy:	26	12	38
w tym absolwenci:			
liceum ogólnokształcących	2	1	3
szkół policealnych i średnich zawodowych	0	1	1
szkół wyższych	10	4	14
absolwenci ogółem:	**12**	**6**	**18**

Poziom wykształcenia pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia

Wykształcenie	**Ilość osób**	**%**
Wyższe	1 899	84,97%
Policealne i średnie zawodowe	209	9,35%
Średnie ogólne	113	5,06%
Zasadnicze zawodowe	11	0,49%
Podstawowe	3	0,13%

Podział wiekowy

Przedział wiekowy	Ilość osób	%
do 25	63	2,82%
26 - 30	126	5,64%
31 - 40	415	18,57%
41 - 50	950	42,51%
51 - 55	320	14,32%
56 - 60	198	8,86%
powyżej 61	163	7,29%

Średni wiek pracownika Urzędu Miejskiego Wrocławia to 45,7 roku.

Struktura wiekowa pracowników przyjętych do Urzędu Miejskiego Wrocławia

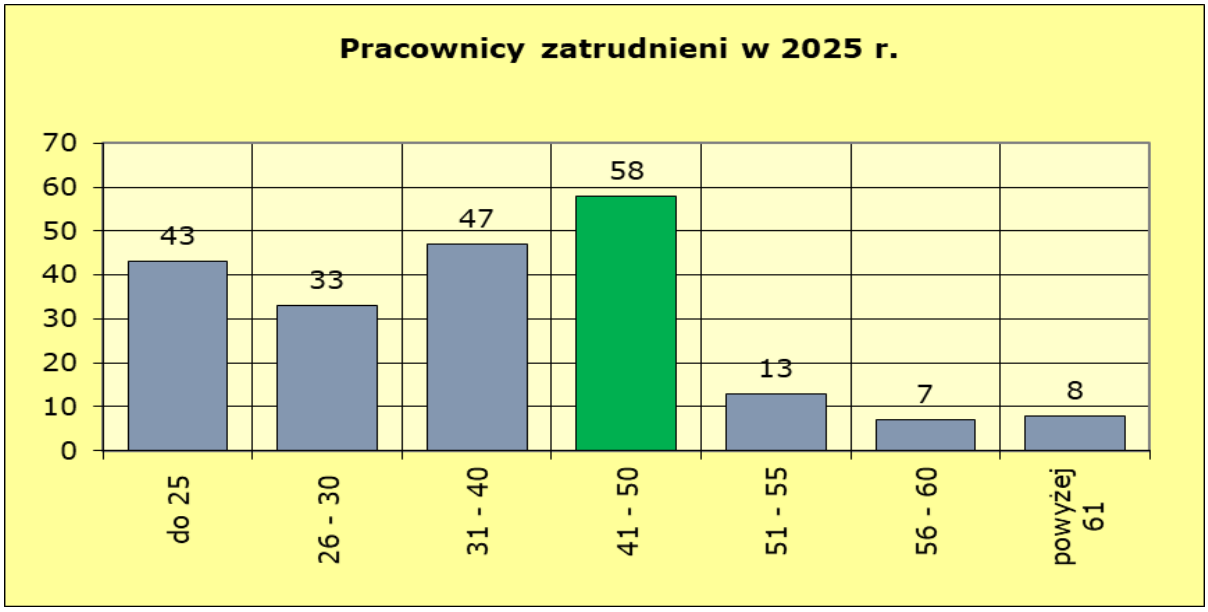

Najliczniejszą grupą nowoprzyjętych do pracy w Urzędzie Miejskim stanowili pracownicy w wieku 41-50 lat, stanowili oni 27,8% ogółu przyjętych do pracy w 2025 r.

Struktura wiekowa pracowników w komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia

Dep.	**Wydział**	**Ilość pracowników w poszczególnych grupach wiekowych**							**Średnia wieku**	
		do 25	**26 - 30**	**31 - 40**	**41 - 50**	**51 - 55**	**56 - 60**	**powyżej 61**	**Wydział**	**Dep.**
DEU	BOE	1	2	2	6	3	2	0	43,56	**44,71**
	WFI	1	2	8	11	6	0	1	42,52	
	WPP	0	1	3	6	3	2	1	46,94	
	WPS	0	2	4	8	2	3	3	46,82	
DFP	BBZ	0	0	4	8	0	1	1	44,36	**46,29**
	WFN	0	0	1	36	13	10	3	49,68	
	WKS	0	0	6	33	8	9	0	47,86	
	WPO	5	3	21	57	20	7	7	45,33	
	WZF	2	1	7	9	1	1	0	40,48	

Dep.	Wydział	Ilość pracowników w poszczególnych grupach wiekowych							Średnia wieku	
		do 25	26 - 30	31 - 40	41 - 50	51 - 55	56 - 60	powyżej 61	Wydział	Dep.
	WZN	5	8	11	57	13	7	11	45,96	
DIT	WIM	1	3	15	23	15	1	8	46,92	45,2
	WMM	2	3	10	9	2	1	0	38,96	
	WTR	0	0	6	22	7	1	2	46,63	
DKS	BSR	0	1	0	6	1	0	1	45,00	48,96
	WKL	0	0	2	4	3	3	2	51,50	
DMM	BGW	0	0	1	4	3	0	0	46,88	41,41
	BKI	3	1	3	0	1	0	0	31,25	
	BWU	0	0	7	4	2	0	0	42,08	
	BWZ	1	2	0	8	0	2	0	42,77	
	WKO	1	2	4	6	0	0	0	39,54	
	WPM	0	0	9	11	3	0	0	42,96	
DNR	WLM	0	3	9	19	0	6	2	44,74	46,76
	WNK	1	0	10	41	17	10	5	48,52	
	WNS	1	3	6	15	8	3	0	44,44	
	WSL	1	4	15	25	9	4	5	45,37	
	WSP	0	0	5	11	8	4	3	50,06	
DOA	BOP	3	1	2	9	1	0	0	40,06	45,97
	USC	0	4	13	21	9	3	3	45,21	
	WKN	1	1	4	19	8	3	1	46,73	
	WOK	2	4	18	33	15	6	6	45,67	
	WOU	1	0	13	30	12	9	15	50,16	
	WSO	6	17	59	100	26	29	14	44,75	
	WZP	0	1	1	5	5	4	1	50,76	
	ZBH	0	0	0	2	0	0	1	53,33	
DPR	BNW	1	0	1	5	0	1	1	45,89	46,71
	BRK	0	0	2	4	0	0	0	43,33	
	BRM	0	1	4	5	2	3	2	48,12	
	BRO	0	1	1	4	3	1	0	47,10	
	ZAW	0	0	0	1	1	0	0	49,0	
DRS	BRP	1	0	2	5	0	0	0	40,75	47,59
	BRT	0	0	1	6	2	0	0	47,00	
	BWB	0	0	2	3	2	2	3	52,58	

Dep.	Wydział	Ilość pracowników w poszczególnych grupach wiekowych							Średnia wieku	
		do 25	26 - 30	31 - 40	41 - 50	51 - 55	56 - 60	powyżej 61	Wydział	Dep.
DSS	BIT	0	0	2	6	1	2	0	46,45	43,64
	WSS	6	3	9	33	3	5	1	42,37	
	WZD	0	2	8	18	3	5	0	44,92	
DUA	WAZ	2	9	20	38	19	14	15	48,03	45,62
	WPL	4	20	22	37	13	6	10	43,10	
DZR	BRG	0	0	3	6	3	3	2	48,35	44,48
	BSM	1	3	2	5	2	0	3	44,94	
	WKE	2	7	8	20	8	7	0	43,73	
	WSR	1	5	20	30	6	5	5	44,00	
PW	BBI	1	2	1	2	2	0	1	40,78	46,73
	BPR	2	3	8	13	3	0	3	42,22	
	WBZ	2	1	14	20	9	7	9	47,52	
	ZAW	0	0	0	1	1	1	0	50,33	
	ZPN	1	0	1	17	7	2	7	50,69	
Suma końcowa		62	126	410	936	313	195	158	45,72	

STAŻ PRACOWNIKÓW

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Średni staż pracy w UM	12,8	12,9	13,2	13,0	12,9	12,9	12,7	12,5	12,6	12,5
Średni staż pracy ogółem	21,18	21,1	21,5	20,9	20,6	20,6	20,6	20,5	20,6	20,5

BADANIA MEDYCYNY PRACY

W 2025 r. na badania medycyny pracy, zarówno wstępne jak i okresowe odbyło łącznie **994** pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia.

ZATRUDNIENIE W MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

Urząd Miejski Wrocławia obsługiwał w 2025 r. w zakresie kadrowym kierowników 45 miejskich jednostek organizacyjnych, w tym: instytucje kultury (25), jednostka SP ZOZ (1), powiatowe służby i inspekcje (2), samorządowe zakłady budżetowe (2) oraz jednostki i zakłady budżetowe (15) - w tym również akta osobowe zastępców kierowników, których zgodnie ze statutem jednostki powołuje i odwołuje Prezydent Wrocławia.

OŚWIADCZENIA MAJĄTKOWE

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ilość osób zobowiązanych do złożenia oświadczenia majątkowego za 2025 r. wynosiła **678**, w tym:

- 300 - kierownicy miejskich jednostek organizacyjnych, w tym dyrektorzy placówek oświatowych,
- 27 - osób wchodzących w skład zarządów jednoosobowych Spółek gminy Wrocław,
- 126 - pracownicy ZDiUM, MOPS (w tym Dyrektorzy Zespołów Placówek), PUP,
- 225 - pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Zgodnie z art. 24h ust. 6 usg drugie egzemplarze oświadczeń majątkowych wraz z kopią zeznania podatkowego PIT przekazano do właściwych ze względu na miejsce zamieszkania Urzędów Skarbowych, celem dokonania ich analizy. Jawne informacje zawarte w oświadczeniach majątkowych zostały przekazane do publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dokonano analizy oświadczeń majątkowych za rok 2024 obsługiwanych pod względem „kadrowym" kierowników miejskich jednostek organizacyjnych oraz pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia upoważnionych do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu Prezydenta Wrocławia.

Analizy dokonały również miejskie jednostki organizacyjne (MOPS, PUP, ZDIUM) oraz komórki organizacyjne Urzędu (DEU, BNW, WZD) zajmujące się zagadnieniami związanymi z prowadzeniem oświadczeń majątkowych osób zobowiązanych. Informacja z analizy oświadczeń majątkowych złożonych Prezydentowi Wrocławia przez osoby zobowiązane została przedstawiona na Sesji Rady Miejskiej Wrocławia w dniu 20 października 2025 r.

Informację o wynikach przeprowadzonej analizy oświadczeń majątkowych osób zobowiązanych przekazały również Radzie Miejskiej Wrocławia Urzędy Skarbowe. O stwierdzonych w wyniku tej analizy nieprawidłowościach poinformowane zostały zarówno osoby zainteresowane jak i komórki organizacyjne Urzędu.
W grudniu 2025 r. przygotowano i przekazano do likwidacji, do Archiwum Zakładowego Urzędu Miejskiego Wrocławia, oświadczenia majątkowe za 2018 r. Likwidacją objętych zostało 1 190 sztuk dokumentów.

NABÓR NA WOLNE STANOWISKA URZĘDNICZE

Zestawienie naborów zewnętrznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w 2025 r.

KOMÓRKA ORGANIZACYJNA UMW	LICZBA NABORÓW	LICZBA NABORÓW NA STANOWISKA	LICZBA NABORÓW NA STANOWISKA	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH
UMW	**216**	**209**	**7**	**216**	**113**	**0**	**18**
BBI	1	1	0	1	1	0	1
BBZ	1	1	0	1	1	0	0
BGW	1	1	0	1	0	0	1
BIT	2	2	0	2	1	0	0
BKI	2	2	0	2	0	0	0
BNW	1	0	1	1	1	0	0
BOE	2	2	0	2	1	0	0
BOI	3	3	0	3	0	0	0
BRG	1	1	0	1	1	0	0
BRM	1	1	0	1	1	0	0
BRP	1	1	0	1	0	0	1
BRT	1	1	0	1	0	0	0
BSM	1	1	0	1	0	0	0
BSR	1	1	0	1	0	0	0
BWB	4	3	1	4	2	0	0
BZM	1	1	0	1	0	0	1
DEU	1	0	1	1	0	0	0
DKS	1	0	1	1	0	0	0
DPR	1	1	0	1	1	0	0

KOMÓRKA ORGANIZACYJNA JIMW	LICZBA NABORÓW	LICZBA NABORÓW NA STANOWISKA	LICZBA NABORÓW NA STANOWISKA	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH
USC	1	1	0	1	1	0	0
WAZ	10	10	0	10	5	0	1
WBZ	16	15	1	16	10	0	0
WFI	2	2	0	2	1	0	0
WIM	7	7	0	7	4	0	0
WKE	5	5	0	5	1	0	1
WKL	3	2	1	3	3	0	0
WKN	4	4	0	4	2	0	1
WKO	2	2	0	2	1	0	1
WLM	12	12	0	12	7	0	0
WMM	2	2	0	2	2	0	1
WNK	6	6	0	6	1	0	0
WNS	4	4	0	4	2	0	2
WOK	2	2	0	2	1	0	0
WOU	5	5	0	5	3	0	2
WPL	8	8	0	8	3	0	0
WPM	7	7	0	7	5	0	2
WPO	13	13	0	13	5	0	0
WPP	3	3	0	3	2	0	0
WPS	6	6	0	6	5	0	0
WSL	6	6	0	6	2	0	0
WSO	21	21	0	21	13	0	0
WSP	1	1	0	1	0	0	0
WSR	7	7	0	7	5	0	0
WSS	6	6	0	6	4	0	1
WTR	5	4	1	5	4	0	0
WZD	3	3	0	3	1	0	0
WZF	4	4	0	4	3	0	1
WZN	14	14	0	14	4	0	0
WZP	1	1	0	1	0	0	0
ZAW	1	1	0	1	1	0	1
ZPN	2	2	0	2	1	0	0

W 2025 r. wszczęto 11 naborów wewnętrznych na stanowiska merytoryczne, w tym:

- 1 w Zespole ds. Audytu Wewnętrznego,
- 1 w Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych,
- 1 w Biurze Zrównoważonej Mobilności,
- 2 w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego,
- 1 w Wydziale Kontroli,
- 1 w Wydziale Nieruchomości Komunalnych,
- 1 w Wydziale Nieruchomości Skarbu Państwa,
- 2 w Wydziale Środowiska,
- 1 w Wydziale Partycypacji Społecznej.

SZKOLENIA

W okresie sprawozdawczym pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia podnosili swoje kwalifikacje zawodowe głównie poprzez udział w szkoleniach tematycznych związanych z zajmowanymi stanowiskami i kompetencjami komórek organizacyjnych, w których są zatrudnieni.

SZKOLENIA ZAMKNIĘTE

Szkolenia merytoryczne były organizowane przez Wydział Organizacyjny i Kadr w zakresie m.in.: „BHP", „Nowelizacji Kodeksu postępowania administracyjnego", „KSeF".

Łączna liczba uczestników tych szkoleń wyniosła 562 osoby.

SZKOLENIA OTWARTE

W omawianym okresie liczba uczestników szkoleń otwartych wyniosła 803 osoby (każdy pracownik mógł uczestniczyć w kilku szkoleniach - szkolenia płatne i bezpłatne).

STUDIA/KURSY DŁUGOTERMINOWE:

Ponadto pracownicy otrzymali dofinansowanie do nauki na: kursach językowych oraz studiach podyplomowych. Z tej formy kształcenia dofinansowanie otrzymało 14 osób.

Łącznie w roku 2025 na powyższe formy kształcenia wydano 334 957,63 zł.

SŁUŻBA PRZYGOTOWAWCZA

Służba przygotowawcza organizowana jest w formie samokształcenia i kończy się egzaminem. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. łącznie służbę przygotowawczą odbyło 186 osób.

OCENA PRACOWNICZA

W roku 2025 ocenie pracowniczej poddano 1 799 osób. Kryteria oceny wyznaczono 1 904 osobom.

ŚWIADCZENIA SOCJALNE

Rodzaj świadczenia	**Liczba pracowników, którym zostały wypłacone świadczenia**	**Wypłacone kwoty w zł - wydatki ZFŚS**
Wypoczynek	2 043 osoby	3 214 700,00
Zapomogi	239 osób	457 400,00
Refundacja Sport i Kultura	2 803 osoby	1 809 016,99
Pożyczki mieszkaniowe	269 osób	4 219 000,00
Ogółem wydatki w 2025 r.		9 700 116,99

DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

W 2025 r. w Urzędzie Miejskim Wrocławia rozpatrzono i udzielono odpowiedzi na 1 384 wnioski o udostępnienie informacji publicznej.
Wnioski składane były w formie dokumentu elektronicznego poprzez platformę e-PUAP lub e-Doręczenia, przesyłane pocztą tradycyjną lub mailową na adres Kancelarii Ogólnej Urzędu lub adresy komórek organizacyjnych Urzędu, składane osobiście lub poprzez formularz wniosku dostępny na stronie BIP.

Wydano 6 decyzji odmawiających udostępnienia informacji publicznej.

Porównanie liczby wniosków o udzielenie informacji publicznej

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ilość zarejestrowanych wniosków o udostępnienie informacji publicznej	1 381	1 380	1 230	833	1 315	1 119	1 256	1 286	1384
Ilość decyzji odmawiających udostępnienia wnioskowanych danych	2	5	4	3	1	1	2	2	6
Ilość decyzji umarzających postępowanie o udostępnienie informacji publicznej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ilość wniosków zrealizowanych przez WOK	213	271	193	195	225	231	167	184	246
Ilość spraw przekazanych do SKO	-	1	-	-	-	-	1	2	2
Ilość spraw przekazanych do WSA	-	2	3	2	4	6	1	-	3

DELEGACJE SŁUŻBOWE PRACOWNIKÓW URZĘDU

W 2025 r. zrealizowano 1 161 wyjazdów w ramach podróży służbowych na obszarze kraju. Jednocześnie pracownicy Urzędu odbyli 242 delegacje zagraniczne, w przypadku 155 wyjazdów środkiem transportu był samolot. Najczęstszymi kierunkami zagranicznych wyjazdów służbowych pracowników Urzędu w 2025 r. były: Berlin – 32 wyjazdów, Bruksela – 17 wyjazdów, Drezno – 11 wyjazdów, Barcelona – 8 wyjazdów Wiedeń – 8 wyjazdów, Lizbona – 7 wyjazdów, Rzym – 7 wyjazdów.

Natomiast kierunkami delegacji związanymi z przelotami były: Belgia – 19 wyjazdów, Włochy – 18 wyjazdów Francja – 15 wyjazdów, Hiszpania – 12 wyjazdów, Portugalia - 9 wyjazdów, Holandia – 7 wyjazdów, Japonia - 6 wyjazdów, Litwa - 6 wyjazdów.

STAŻE, PRAKTYKI, WOLONTARIAT

W 2025 r. Urząd Miejski Wrocławia kontynuował działania na rzecz wspierania osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu, umożliwiając odbycie stażu zawodowego w komórkach organizacyjnych Urzędu.

Staż polega na nabywaniu przez osobę bezrobotną umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy poprzez realizację zadań w miejscu pracy, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Uczestnictwo w stażu umożliwia zdobycie doświadczenia zawodowego, zwiększając tym samym szanse na podjęcie zatrudnienia. W zależności od rodzaju i zakresu zadań na danym stanowisku, stażami objęte były osoby z wykształceniem średnim oraz wyższym.

Jednocześnie w Urzędzie Miejskim Wrocławia realizowane były praktyki studenckie, w ramach których studenci szkół wyższych zapoznawali się od strony praktycznej z zasadami i procedurami wykonywania zadań publicznych oraz nabywali doświadczenie zawodowe, pozwalające na wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce. Studenci odbywający praktyki, poznając specyfikę pracy w administracji samorządowej, stanowili również potencjalną grupę kandydatów, która w przyszłości może zasilić kadrę Urzędu.

W 2025 r. w Urzędzie Miejskim Wrocławia realizowany był również wolontariat, w którym udział wzięły dwie osoby. Wolontariat odbywał się w Wydziale Promocji Miasta i Turystyki oraz w Biurze Współpracy z Zagranicą. Nabór na wolontariat ma charakter otwarty i jest skierowany do wszystkich zainteresowanych osób, niezależnie od wieku czy stażu pracy.

Główne założenia wolontariatu**:**

- umożliwienie zdobywania nowych doświadczeń i umiejętności zawodowych przez osoby zainteresowane przyszłą pracą w administracji samorządowej,
- poznanie przez Wolontariusza zasad funkcjonowania i działań realizowanych przez Urząd,
- wsparcie merytoryczne przez Wolontariusza zadań realizowanych przez komórki organizacyjne Urzędu.

Liczba osób, która odbywała staż oraz praktyki w komórkach organizacyjnych Urzędu

Komórka organizacyjna	Liczba praktykantów	Liczba stażystów
Biuro Obsługi Edukacji	2	-
Wydział Środowiska	2	3
Wydział Planowania Przestrzennego	17	-
Wydział Spraw Obywatelskich	6	22
Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	6	3
Wydział Klimatu i Energii	2	-
Wydział Promocji Miasta i Turystyki	1	-
Biuro ds. Bezpieczeństwa Informacji	2	-
Wydział Organizacyjny i Kadr	-	2
Biuro ds. Komunikacji Internetowej	2	-
Wydział Podatków i Opłat	3	5
Biuro Współpracy z Zagranicą	4	-
Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	-	1
Wydział Nieruchomości Skarbu Państwa	-	4
Wydział Sprzedaży Lokali	-	4
Wydział Inżynierii Miejskiej	-	1
Wydział Zarządzania Należnościami	-	4
Wydział Szkół Ponadpodstawowych i Specjalnych	-	3
RAZEM	**47**	**52**

WEWNĘTRZNE REGULACJE PRAWNE W URZĘDZIE ORAZ MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

REGULAMIN ORGANIZACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Zmiany zachodzące w strukturze organizacyjnej Urzędu w 2025 r. oraz jego funkcjonowaniu znalazły swoje odzwierciedlenie w zmianach zarządzenia:

- **nr 322/24** Prezydenta Wrocławia z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia:
  - zarządzenie nr 1651/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 7 stycznia 2025 r.,
  - zarządzenie nr 1961/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 27 lutego 2025 r.,
  - zarządzenie nr 2523/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 22 maja 2025 r.,
  - zarządzenie nr 2760/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 24 czerwca 2025 r.,
  - Obwieszczenie Prezydenta Wrocławia z dnia 26 sierpnia 2025 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego zarządzenia nr 322/24 Prezydenta Wrocławia w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia,
  - zarządzenie nr 3485/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 września 2025 r.
  - zarządzenie nr 3676/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 października 2025 r.
  - zarządzenie nr 3931/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 grudnia 2025 r.

REGULAMINY ORGANIZACYJNE KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH URZĘDU

W ślad za zmianami w strukturze organizacyjnej w 2025 r. przygotowano **29** projektów nowych regulaminów organizacyjnych komórek organizacyjnych Urzędu, które po zaopiniowaniu i zatwierdzeniu przez Prezydenta Wrocławia obowiązują od dnia:

- Departament Obsługi i Administracji - 1 sierpnia 2025 r., 1 października 2025 r., 1 grudnia 2025 r.;
- Departament Nieruchomości i Eksploatacji – 17 marca 2025 r., 1 października 2025 r., 1 listopada 2025 r., 1 grudnia 2025 r.;
- Departament Prezydenta – 1 kwietnia 2025 r., 1 maja 2025 r., 1 lipca 2025 r.;
- Departament Edukacji - 1 czerwca 2025 r., 1 października 2025 r.;
- Departament Finansów Publicznych – 1 stycznia 2025 r., 1 czerwca 2025 r. 1 października 2025 r.;
- Departament Spraw Społecznych - 1 marca 2025 r., 1 maja 2025 r.;
- Departament Urbanistyki i Architektury - 1 czerwca 2025 r.;
- Departament Strategii i Zrównoważonego Rozwoju - 1 marca 2025 r., 1 listopada 2025 r., 1 grudnia 2025 r.;
- Departament Infrastruktury i Transportu - 1 lutego 2025 r., 1 czerwca 2025 r. 1 grudnia 2025 r.;
- Departament Marki Miasta - 1 marca 2025 r.;

- Departament Różnorodności Społecznej - 1 grudnia 2025 r.;
- Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego – 1 lutego 2025 r., 1 października 2025 r.;
- Zespół ds. Audytu Wewnętrznego – 1 lipca 2025 r.

AKTY WEWNĘTRZNE URZĘDU

W roku sprawozdawczym przygotowano i opiniowano ponad 70 projektów wewnętrznych aktów normatywnych oraz innych regulacji, głównie związanych z nową kadencją Prezydenta Wrocławia oraz w zakresie organizacji pracy Urzędu, spraw pracowniczych, powoływanych zespołów zadaniowych i innych gremiów.

REGULAMINY ORGANIZACYJNE MIEJSKICH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

W 2025 r. w związku ze zmianami w strukturach i zakresach zadań, miejskie jednostki organizacyjne przedłożyły w Urzędzie 7 projektów regulaminów organizacyjnych tych jednostek, które po zaopiniowaniu i zatwierdzeniu przez Prezydenta Wrocławia obowiązują od dnia:

- Młodzieżowe Centrum Sportu z dnia 28 lutego 2025 r., 1 września 2025 r.;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z dnia 2 stycznia 2025 r.
- Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu z dnia 28 lutego 2025 r.;
- Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego z dnia 1 kwietnia 2025 r.;
- Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych "DZIECIĘCY DOM" z dnia 23 czerwca 2025 r.;
- Powiatowy Urząd Pracy z dnia 1 sierpnia 2025 r.

PEŁNOMOCNICTWA I UPOWAŻNIENIA

W 2025 r. przygotowanych i wydanych zostało:

- 895 pełnomocnictw Prezydenta Wrocławia, w tym:
  - dla dyrektorów i pracowników Urzędu – 441,
  - dla dyrektorów i pracowników jednostek organizacyjnych Miasta – 410,
  - dla podmiotów zewnętrznych – 44;
- 886 upoważnień Prezydenta Wrocławia, w tym:
  - dla dyrektorów i pracowników Urzędu – 426, w tym 64 do wydawania decyzji administracyjnych,

- dla dyrektorów i pracowników miejskich jednostek organizacyjnych – 460, w tym
  131 do wydawania decyzji administracyjnych.

Porównanie liczby udzielonych pełnomocnictw w poszczególnych latach

Rok	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Ilość	714	695	1 038	1030	986	895

Porównanie liczby udzielonych upoważnień w poszczególnych latach

Rok	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Ilość	1 144	659	2 119	966	788	886

PIECZĄTKI I PIECZĘCIE

W 2025 r. zrealizowano zamówienia na 914 sztuk urzędowych pieczątek na łączną kwotę 40 379,70 zł oraz zamówienie na 2 sztuki pieczęci urzędowych, które wykonane zostały zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 1955 r. w sprawie tablic i pieczęci urzędowych przez Mennicę Polską S.A. dla jednostki oświatowej, która pokryła koszty ich wyrobienia. Dodatkowo zrealizowano zamówienia na 3 szt. pieczęci elektronicznych, niezbędnych do cyfrowego uwierzytelniania dokumentów urzędowych, zapewniając ich autentyczność, integralność oraz pochodzenie.
Skasowano i zlikwidowano 440 polimerów z pieczątek, natomiast do wykonania 284 sztuk nowych pieczątek, wykorzystane zostały automaty z odzysku pozostające w dyspozycji Urzędu, co przyczyniło się do redukcji wydatków związanych z realizacją zamówień w tym zakresie.

Porównanie liczby zrealizowanych zamówień na pieczątki

ROK	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
ILOŚĆ	957	848	816	914

OBSŁUGA KANCELARYJNA

W 2025 r. Kancelaria przyjęła około 77 600 listów poleconych i około 155 200 listów zwykłych adresowanych do Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Wysłano pocztą około 517 700 listów poleconych i około 43 200 listów zwykłych oraz 304 paczek i 367 przesyłek kurierskich, na łączną kwotę około 6 000 000 zł. Kancelaria przyjęła, zarejestrowała i wywiesiła na urzędowej tablicy ogłoszeń 3 917 obwieszczeń sądowych i komorniczych, a po okresie ich wywieszenia, zwróciła nadawcom.
Wyszukano i złożono odpowiednie dokumenty do 1 182 reklamacji przesyłek rejestrowanych.

PLATFORMA ePUAP

Urząd Miejski Wrocławia w kontaktach z klientami zewnętrznymi wykorzystuje rozwiązania, dzięki którym za pośrednictwem internetowej platformy ePUAP bezpłatnie można załatwić szereg spraw urzędowych. Z katalogu usług świadczonych przez Urząd, dostępnych na platformie w 2025 r. na skrzynkę ePUAP Urzędu wpłynęło **250 381** wniosków opatrzonych wymaganym podpisem kwalifikowanym. Natomiast wysyłanych wiadomości poprzez ePUAP zostało **79 341**. Ponadto od 1 stycznia 2025 r. została uruchomiona urzędowa skrzynka e-Doręczeń, na którą wpłynęło **20 525** pism, przy **11 396** wysłanych. Przy ciągle powiększanej ilości usług oferowanych przez Urząd przewiduje się większą liczbę wniosków składanych drogą elektroniczną w 2026 r.

INFORMACJA O URZĘDZIE

W okresie sprawozdawczym Punkt Informacyjny przy Pl. Nowy Targ 1-8 obsłużył około 130 000 klientów. Udzielano merytorycznych porad w zakresie spraw zgłaszanych przez klientów oraz udzielano pomocy w wypełnianiu druków i formularzy. Ponadto Pracownicy Punktu byli wsparciem dla osób mających problemy z morusaniem się i niedowidzących. Współpracowano w innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu, miejskimi jednostkami organizacyjnymi oraz spółkami w zakresie wymiany bieżących informacji dotyczących ich funkcjonowania, które mogłyby być przedmiotem większego zainteresowania mieszkańców.

TELEINFORMATYCZNE CENTRUM OBSŁUGI MIESZKAŃCA

ILOŚĆ OBSŁUŻONYCH POŁĄCZEŃ OD MIESZKAŃCÓW

Ilość obsłużonych przez Teleinformatyczne Centrum Obsługi Mieszkańca połączeń prezentuje poniższe zestawienie.

Ilość obsłużonych połączeń od mieszkańców

miesiąc	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
styczeń	13 370	10 296	11 298	10 888
luty	13 454	10 990	11 995	10 604
marzec	19 893	13 599	12 729	13 520
kwiecień	13 278	9 143	12 218	10 744
maj	13 175	9 628	10 897	10 985
czerwiec	14 912	9 291	10 044	9 142
lipiec	11 514	9 097	11 074	10 187
sierpień	10 633	9 379	9 764	8 224
wrzesień	10 022	10 503	9 963	9 566
październik	8 972	10 871	9 668	9 091
listopad	9 381	8 291	8 453	7 446
grudzień	8 129	6 938	7 862	7 628

Od początku 2025 r. w sumie obsłużonych zostało 118 025 połączeń telefonicznych, a średnia miesięczna ilość połączeń wyniosła 9 835 połączenia.

W 2025 r. TCOM obsługiwał również dodatkowe kampanie informacyjne w tym:

- Obsługa zgłoszeń telefonicznych Help Desk – 5 872 połączeń,
- Nieodpłatna Pomoc Prawna – 5 378 połączeń,
- Paszporty – 1 365 połączeń,
- Wybory – 1 100 połączeń,
- Program Nasz Wrocław – 290 połączenia,
- Bonifikata od przekształcenia – 266 połączeń,
- Profil zaufany – 137 połączeń.

PRZYPORZĄDKOWANIE TEMATÓW ZGŁOSZEŃ POSZCZEGÓLNYM WYDZIAŁOM

W 2025 r. najwięcej (49,1%) rozmów telefonicznych dotyczyło tematów z zakresu Informacji Ogólnych Urzędu (danych adresowych, nr telefonów i godzin przyjęć, numerów kont, prowadzonych kampanii, opłat oraz ogólnych informacji miejskich). Kolejnym obszarem tematycznym były sprawy z obszaru Wydziału Spraw Obywatelskich (28,9%), z zakresu Wydziału Podatków i Opłat oraz Wydziału Architektury i Zabytków po (6%), USC (1,1%), a Wydziału Lokali Mieszkalnych (1,3%).

Reszta zdiagnozowanych obszarów tematycznych poruszanych w rozmowach z mieszkańcami, w podziale na poszczególne komórki organizacyjne Urzędu, wyniosła ilościowo poniżej procenta, co sumarycznie w kategorii „Pozostałe" stanowi (1,5%).

Dodatkowo (6,2%) stanowiły połączenia z zakresu Help Desk CUI.

ZGŁOSZENIA PRZEKAZANE DO SŁUŻB/JEDNOSTEK MIEJSKICH

W 2025 r. najwięcej (46%) zgłoszonych telefonicznie spraw od mieszkańców dotyczyło obszaru działania ZDiUM, (25%) dotyczyło obszaru działania Ekosystemu, (14,8%) dotyczyło obszaru działania ZZM, natomiast Straży Miejskiej (6,6%) oraz Centrum Zarządzania Kryzysowego (6,1%). Sumarycznie (1,5%) stanowiły sprawy skierowane do pozostałych miejskich jednostek organizacyjnych.

KANAŁY KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ WYKORZYSTANE W OBSŁUDZE MIESZKAŃCA

Wśród obsłużonych w TCOM kanałów komunikacji elektronicznej prawie 99,9% to połączenia telefoniczne, a 0,1% zapytań obsłużono poprzez formularze kontaktowe www.

ŚREDNIE CZASY OBSŁUŻONYCH ROZMÓW TELEFONICZNYCH

Rozkład średnich czasów połączeń w 2025 r. obrazuje poniższe zestawienie.

Średni czas rozmów w całym 2025 r. to 1 minuta 36 sekundy.

Dzięki prowadzonym analizom ruchu telefonicznego, zapewniona została odpowiednia ilość Konsultantów w poszczególnych godzinach pracy

Teleinformatycznego Centrum Obsługi Mieszkańców, w wyniku czego odpowiedziano na wszystkie połączenia telefoniczne od mieszkańców.

Średnie czasy obsłużonych rozmów telefonicznych

miesiąc	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
styczeń	1 min 27 s	1 min 22 s	1 min 25 s	1 min 38 s
luty	1 min 28 s	1 min 31 s	1 min 30 s	1 min 41 s
marzec	1 min 26 s	1 min 37 s	1 min 36 s	1 min 34 s
kwiecień	1 min 25 s	1 min 35 s	1 min 40 s	1 min 33 s
maj	1 min 27 s	1 min 38 s	1 min 40 s	1 min 33 s
czerwiec	1 min 24 s	1 min 34 s	1 min 40 s	1 min 31 s
lipiec	1 min 20 s	1 min 40 s	1 min 37 s	1 min 35 s
sierpień	1 min 22 s	1 min 45 s	1 min 39 s	1 min 38 s
wrzesień	1 min 22 s	1 min 44 s	1 min 38 s	1 min 35 s
październik	1 min 21 s	1 min 41 s	1 min 40 s	1 min 42 s
listopad	1 min 24 s	1 min 39 s	1 min 43 s	1 min 39 s
grudzień	1 min 22 s	1 min 27 s	1 min 38 s	1 min 35 s

PIKI ILOŚCI POŁĄCZEŃ W ROZBICIU NA POSZCZEGÓLNE PÓŁGODZINY DNIA PRACY

W 2025 r. w oparciu o rozkład ilości połączeń obsługiwanych przez pracowników TCOM w ciągu dnia ich pracy, w rozbiciu na poszczególne półgodziny:

- w przedziale czasu pomiędzy godzinami 8.00 a 15.00 natężenie ruchu było największe;
- w przedziale czasu pomiędzy godzinami 15.00 a 15.45, ruch wyraźnie się zmniejszał.

REALIZACJA DODATKOWYCH PROCESÓW OBSŁUGI MIESZKAŃCÓW W TCOM

W 2025 r. Zespół TCOM obsłużył dodatkowy kanał komunikacji elektronicznej w ilości 78 formularzy kontaktowych.

FUNKCJONOWANIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA

W okresie od 29 kwietnia do 2 lipca 2025 r. odbyły się audyty wewnętrzne ZSZ zgodnie
z Planem audytów podpisanym przez Prezydenta Wrocławia z dnia 22 kwietnia 2025 r. Audyty zaplanowano pod kątem standardów dotyczących:

- Zarządzania jakością,
- Zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.

Audyt przeprowadzono w 22 komórkach organizacyjnych Urzędu we wszystkich Departamentach. W audytach brało udział 14 audytorów, powołanych Zarządzeniem Prezydenta nr K/10/25 z dnia 25 marca 2025 r. w sprawie powołania Wewnętrznego Audytu Zintegrowanego Systemu Zarządzania w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Dwunastu audytorów pełniło funkcję audytorów wiodących.

W wyniku działań prowadzonych w I półroczu dokonano kilka razy aktualizacji dokumentacji Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

W październiku 2025 r. odbył się Przegląd Zarządzania, na którym ustalono adekwatność Polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania (ZSZ), stopień realizacji celów ZSZ.

W dniach 21 listopada 2025 r. oraz 24–25 listopada 2025 r. odbył się audyt zewnętrzny z zakresu zarządzania jakością oraz bezpieczeństwa i higieny pracy. Audyt przeprowadziła akredytowana jednostka zewnętrzna.

Po pozytywnym wyniku audytu Urząd Miejski Wrocławia otrzymał certyfikat w zakresie Systemu Zarządzania Jakością (zgodnie z normą PN-EN ISO 9001:2015-10) oraz Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy (zgodnie z normą PN-EN ISO 45001:2024-02).

W ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania, prowadzone były szkolenia dla pracowników zatrudnionych w Urzędzie, praktykantów i stażystów w ramach obowiązkowych szkoleń wstępnych oraz w ramach służby przygotowawczej.

BIULETYN INFORMACJI PUBLICZNEJ

Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia jest prowadzony przez Redakcję BIP, która koordynuje pracę ok 400 osób zobowiązanych do przygotowywania lub publikacji informacji w Biuletynie, w tym 210 Redaktorów posiadających uprawnienia do samodzielnej publikacji treści bezpośrednio w BIP oraz w systemach powiązanych (SWOS, BAW, POI).

Na dzień 31 grudnia 2025 r. Biuletyn liczył 72 000 artykułów oraz 111 000 załączników. Oznacza to, że w 2025 r. opublikowano w BIP ponad 11 000 nowych artykułów/stron oraz ponad 16 000 załączników/plików.
Nowe publikacje są wynikiem nowych obowiązków publikacyjnych oraz odpowiedzią na potrzeby Klientów w zakresie informacji publicznej. Stosowana zasada dobrych praktyk dotycząca publikacji, dostępności i przejrzystości informacji przynosi efekty co odzwierciedla statystyka odwiedzin.
Wśród najczęściej odwiedzanych stron w 2025 r. znajdują się niezmiennie:
- oferty pracy: 239 ogłoszeń o naborze opublikowanych,
- przetargi, oferty miasta: 193 opublikowanych postępowań,
- przetargi na nieruchomości: 365 opublikowanych ogłoszeń,
- poradnik Klienta: 394 opisanych spraw, w tym 8 nowych, dodanych w 2025 r.

Ponadto dokonano przeglądu urzędowych procedur pod kątem możliwości realizowania ich „bez wychodzenia z domu", za pośrednictwem dedykowanych platform czy aplikacji. Wyodrębniono **86 procedur określonych mianem e-usługi**.

Na wniosek Redakcji BIP wprowadzono **zmiany w funkcjonalności CMS'a**:
- zmodyfikowano szablon "interpelacje i zapytania Radnych",
- opracowano i zaimplementowano nowy szablon dedykowany do wprowadzania i wyszukiwania informacji związanych z incydentami bezpieczeństwa,
- zmodyfikowano szablon (oraz zintegrowano ze SWOS) do publikacji dokumentów
  w sprawach dotyczących prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej
  i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem.

W **zakresie rozwoju**, firma prowadząca obsługę techniczną Biuletynu, przeprowadziła aktualizacje i optymalizacje systemu poprzez:
- optymalizacja SEO,
- prace rozwojowe dot. konfiguracji wyświetlania artykułów w dziale,
- poprawki w widokach XML,
- poprawka generowania, optymalizacja metody generowania breadcrumbs,

- poprawki i przygotowanie źródeł dla wyszukiwarki zaawansowanej zintegrowanej z Mosparo (ograniczenie obciążenia ruchu botów),
- optymalizacja generowania wyników wyszukiwania ze scoringiem,
- dodatkowe zabezpieczenia formularzy - aktualizacje bezpieczeństwa,
- optymalizacja generowania RSS,
- optymalizacje do wdrożenia WCAG 2.2,
- implementacja nowej deklaracji dostępności 2.0,
- zabezpieczenia przed XSS injection (dodatkowe zabezpieczenia wykonywania skryptów JS),
- implementacja źródeł Mosparo (ograniczenie obciążenia ruchu botów),
- zabezpieczenia bazy danych przed atakami spowalniającymi jej działanie,
- zmiana w cookies (optymalizacja momentu zapisu),
- poprawki widoku mobilnego,
- ograniczenia masowych operacji resetowania hasła do logowania (optymalizacja bezpieczeństwa).

ZESPÓŁ DS. BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

STAN BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY ORAZ REALIZACJI ZADAŃ PRZEZ ZESPÓŁ DS. BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W URZĘDZIE MIEJSKIM WROCŁAWIA

Zespół ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy realizuje zadania wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz 322/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia (z późn. zm.)

Urząd realizuje zadania w oparciu o podejście procesowe w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania:

- Jakościową – zgodnie z wymogami normy PN-EN ISO 9001:2015-10;
- Bezpieczeństwa i Higieny Pracy zgodnie z PN-EN ISO 45001:2018-06;
- Systemem Ekozarządzania i Audytu (EMAS).

Prawidłowość przebiegu zidentyfikowanych procesów, spójność celów szczegółowych z ustanowioną polityką Zintegrowanego Systemu Zarządzania, stopień realizacji celów, występujące zagrożenia oraz stosowane działania korygujące i zapobiegawcze stanowią przedmiot oceny w ramach okresowych przeglądów zarządzania.

Ogólne cele w tym zakresie, opisane są w zatwierdzonej przez Prezydenta Wrocławia Polityce Zintegrowanego Systemu Zarządzania w UMW. Działania te głównie mają służyć zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, zapobieganiu wypadkom przy pracy oraz chorobom zawodowym. Wiąże się to przede wszystkim z zapewnieniem zgodności stanu bezpieczeństwa i higieny pracy z wymaganiami prawnymi.

W 2025 r. podjęto szereg działań w celu zapewnienia zgodności z istniejącymi wymogami oraz zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Podejmowane działania miały w szczególności na celu zapobieganie wypadkom przy pracy i schorzeniom mogącym wiązać się z wykonywaną pracą, chorobom zawodowym oraz rozwiązywanie bieżących problemów zgłaszanych do Zespołu ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy. Poniżej zostały wymienione istotne działania w poszczególnych obszarach oraz stwierdzony stan bezpieczeństwa i higieny pracy. Zespół ds. BHP stale podnosi

świadomość pracowników i kierownictwa poprzez spotkania, konsultacje, porady, telefony, emile, komisje bhp itp.

Informacje dot. ilości zrealizowanych w roku 2025 postępowań i zadań na tle lat poprzednich, w zakresie wybranych zagadnień przedstawiono w poniższej tabeli.

Rodzaj sprawy	**2022 r.**	**2023 r.**	**2024 r.**	**2025 r.**
Wypadki przy pracy pracowników i wypadki zrównane z wypadkami przy pracy	18	12	14	15, w tym 2 zrównane z wypadkami przy pracy oraz 1 nie został uznany
Postępowanie ws. wypadków w drodze do pracy i z pracy	23	25	26	25, w tym 1 pracownik wycofał
Zgłoszenia zdarzeń potencjalnie wypadkowych	11	1	14	6
Udział i przeglądy obiektów w ramach komisji bezpieczeństwa i higieny pracy	13	14	16	16
Opiniowanie wniosków ws. odzieży, obuwia roboczego, środków ochrony indywidualnej	34	27	23	38
Ocena komputerowych stanowisk pracy nowo powstałych i po reorganizacji lub przeprowadzce (ilość wydziałów/biur/ zespołów i pojedynczych przeglądów)	1 wydział	2 wydziały	4 wydziały	7 wydziałów i 1 konsultacja
Przeglądy dot. stanowisk pracy kobiet w ciąży i pracowników niepełnosprawnych będących pod szczególną ochroną zgodnie z § 2 rozporządzenia	18	16	3	8

Rodzaj sprawy	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Rady Ministrów w sprawie służby bhp				
Instrukcje stanowiskowe bhp, ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami, instrukcje PPOŻ, instrukcję bhp pracy wykonywanej przy pomocy urządzeń elektronicznych w miejscu wykonywania pracy zdalnej i zdalnej okazjonalnej i inne	1	10	1	12
Ocena ryzyka zawodowego	3 oceny	1 ocena	1 ocena	1 ocena
Opracowanie i aktualizacja procedur i Zarządzeń Prezydenta(łącznie)	3	3	6	2
Przeszkolono w zakresie instruktażu ogólnego w dziedzinie bhp	313	280	302	361
Opracowanie lub aktualizacja broszur bhp/p.poż, dobrych praktyk,	1	3	2	0
Materiały propagujące bhp w Urzędzie Miasta Wrocławia (artykuły, slajdy itp.)	1	1	1	1

WYPADKI PRZY PRACY

Zakończono postępowania w sprawie 15 zdarzeń zgłoszonych i zakwalifikowanych jako wypadki przy pracy lub wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy – dotyczące pracowników Urzędu Miasta Wrocławia. W ramach prowadzonych ustaleń stwierdzono 1 wypadek pracownika Urzędu wykonującego pracę w ramach umowy zlecenie oraz jeden nie uznano z powodu

braku urazu, ogólnie zakwalifikowano 14 wypadków. Skutkami wypadków były lekkie urazy. Najczęściej występującą przyczyną zdarzeń wypadkowych było niezachowanie wzmożonej ostrożności wymaganej w chwili wykonywania prac o zwiększonym zagrożeniu lub w utrudnionych warunkach lub innymi przyczynami związanymi z zachowaniem się pracownika.
Powyższa tabela między innymi obrazuje ilość pracowników Urzędu poszkodowanych w wypadkach przy pracy i wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy (podczas delegacji służbowej), zgodnie z rokiem wystąpienia. W roku 2025 zaobserwowano taką samą ilość wypadków co w 2024 r. Na bieżąco podejmowano działania celem zapobiegania powtórzeniu się przyczyn.

WYPADKI W DRODZE DO I Z PRACY

Zakończono postępowania dotyczących 25 zgłoszeń wypadków w drodze z domu do pracy bądź z pracy do domu, które również zostały odpowiednio zakwalifikowane do 24 (1 pracownik wycofał zgłoszenie). Wszystkie zdarzenia, miały wyłącznie znamiona wypadków lekkich, przeważnie powodujących czasową niezdolność do pracy. Pracodawca nie ma wpływu na wypadki w drodze do pracy i z pracy. W roku 2025 zaobserwowano minimalny spadek wypadków w odniesieniu do poprzedniego roku i lat ubiegłych.

ZDARZENIA POTENCJALNIE WYPADKOWE

Podjęto działania w sprawie 6 zgłoszeń zdarzeń potencjalnie wypadkowych, gdzie zaistniał symptom wypadku przy pracy lecz pracownik nie doznał urazu. W wyniku przeprowadzonych postępowań, podjęto działania mające na celu uniknięcie wystąpienia w przyszłości podobnych zdarzeń, które mogłyby być wypadkami przy pracy. W roku 2025 zaobserwowano znaczny spadek zgłoszonych zdarzeń potencjalnie wypadkowych
w odniesieniu do roku poprzedniego, co może świadczyć o większej świadomości pracowników Urzędu.

CHOROBY ZAWODOWE

W roku 2025 Zespół ds. BHP na bieżąco współpracował z lekarzem medycyny pracy

w zakresie stosowania profilaktyki i zapobiegania schorzeniom związanym z warunkami środowiska pracy, podczas:

- przeglądów stanowisk pracy w ramach komisji bhp,
- omawiania kart ocen ryzyka zawodowego,
- konsultacji dotyczących indywidualnych stanowisk pracy,
- konsultacje dotyczące zapisów na zaświadczeniach lekarskich,
- konsultacje dotyczące stanowisk pracy osób niepełnosprawnych.

Za pomocą opracowanej ankiety przeprowadzono ocenę stanowisk komputerowych w nowych obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia. Ankietę w 2025 r. przesłano do komórek organizacyjnych Urzędu. Po wypełnieniu ankiet przez pracowników, podejmowano działania zmierzające do wyeliminowania zawartych uwag w zakresie zagrożeń schorzeniami lub zagrożeń wypadkowych. Przyjęta forma ankiety i informacje w niej zawarte, uwzględniają optymalizowanie działań na rzecz doskonalenia stanu bhp, w aspektach:

- spełnienia wymagań prawnych,
- świadomości pracowników,
- zaangażowania pracowników,
- umiejętności prawidłowego postępowania i komunikacji w zakresie właściwego wyposażenia indywidualnego stanowiska pracy oraz organizacji pracy,
- bieżącego nadzoru nad warunkami pracy na stanowisku komputerowym (narzędzie dla osób kierujących pracownikami i pracowników).
- zaangażowania kierowników działów do podejmowania działań w zakresie bhp.

W 2025 r. Zespół ds. BHP nie otrzymał informacji od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu o podejrzeniu choroby zawodowej w UMW.

OPRACOWANIE LUB AKTUALIZACJA INSTRUKCJI

Opracowano Instrukcje Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynków Urzędu:

- Sukiennice 9,
- Sukiennice 10,
- Włodkowica 20,
- Kotlarska 41,
- Strzegomska 148,
- pomieszczenia przy ul. Pomorskiej 51-53.

Zaktualizowano Instrukcje Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynków Urzędu:

- Świdnicka 53,
- Bogusławskiego 8,10
- G. Zapolskiej 4,
- Rynek 13.

Ponadto przeprowadzono przegląd dokumentacji z zakresu ochrony przeciwpożarowej budynków Urzędu, w wyniku którego zatwierdzono ich aktualność do 2026 r. lub
do wprowadzenia pierwszych zmian ewakuacyjnych w obiektach:

- Kromera 44,
- Hubskiej 8-16,
- Świdnickiej 53,

W 2025 r. opracowano i wprowadzono w życie, jako załącznik do każdej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego, Instrukcje sposobu ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.

SZKOLENIA ORAZ DZIAŁANIA PROPAGUJĄCE WIEDZĘ Z ZAKRESU BHP

W roku 2025 przeprowadzono szkolenia wstępne składające się z instruktażu ogólnego dla 361 osób (pracowników, stażystów, praktykantów, wolontariuszy), co jest ilością największą w porównaniu do roku poprzedniego, i w porównaniu do przeprowadzonych w latach poprzednich.
Prowadzono bieżącą współpracę z Wydziałem Organizacyjnym i Kadr, dotyczącą m.in. wyznaczania osób na właściwe ze względu na zajmowane stanowisko pracy, obowiązkowe szkolenia okresowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, badania lekarza medycyny pracy, zatwierdzania druków OL9.
Organizatorom szkoleń okresowych przekazywano aktualizowane materiały i informacje z zakresu BHP, dotyczące specyfiki Urzędu, do wykorzystania podczas przeprowadzania tych szkoleń. Na bieżąco uaktualniano materiały bhp i ppoż. dostępne na potrzeby pracowników Urzędu, w tym broszury i instrukcje.

SPRAWY ORGANIZACYJNO-PRAWNE

- Udzielano szeregu porad i zaleceń związanych z organizacją nowych stanowisk pracy jak i licznymi przeprowadzkami oraz nowymi obiektami.
- Podejmowano działania w zakresie przystosowania stanowisk pracy osób niepełnosprawnych, które były nowotworzone bądź reorganizowane w Urzędzie, przeprowadzano przeglądy w tym zakresie.
- Udzielano konsultacji i przeprowadzano przeglądy obiektów Urzędu, w ramach prac Komisji BHP. Podczas spotkań Komisji BHP, które odbywają się okresowo, omawiano na bieżąco środki profilaktyczne. W ramach tych działań nie stwierdzono istotnych uchybień lub zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie.
- Udzielano szeregu informacji i porad dla komórek organizacyjnych Urzędu, Kadry Zarządzającej, pracowników i miejskich jednostek organizacyjnych.
- Opiniowano wnioski dyrektorów komórek organizacyjnych Urzędu o przyznanie odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej dla pracowników Urzędu.
- Na ogólnodostępnej w Urzędzie lokalizacji sieciowej udostępniane są istotne informacje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, które są na bieżąco aktualizowane (instrukcje, oceny ryzyka zawodowego, programy szkoleń dla kadry kierowniczej Urzędu, informacje dotyczące organizacji udzielania pierwszej pomocy, zasady bezpiecznej pracy, itp.), wspomagające pracę kierownictwa.
- Współpracowano z lekarzem medycyny pracy w zakresie: wydawanych zaleceń dotyczących organizacji stanowisk pracy, opiniowania ocen ryzyka zawodowego.
- Przeprowadzono konsultacje w zakresie zmian Regulaminu pracy oraz regulaminów organizacyjnych.
- Przeprowadzono konsultacje w sprawie osób ze szczególnymi potrzebami.
- Przeprowadzono konsultacje w sprawie rozwiązań organizacyjno-prawnych dotyczących wykonywania pracy zdalnej w Urzędzie w związku ze zmianą przepisów prawa.
- Aktualizowano opracowania i druki, które są przystosowane do specyfiki Urzędu dla potrzeb pracowników, osób kierujących pracownikami oraz potrzeb komórek organizacyjnych, m.in. takie jak:
    - ankieta oceny komputerowego stanowiska pracy,

- lista kontrolna dot. stanowiska pracy pracownika niepełnosprawnego,
- lista kontrolna dot. aktualności przeglądów i konserwacji dla obiektów Urzędu,
- skierowanie na badania z zakresu medycyny pracy (druk wynikający z przepisów prawnych lecz uszczegółowiony),
- wniosek z opinią lekarza w sprawie okresu zwolnienia lekarskiego po wypadku,
- informacja dla poszkodowanego w wypadku przy pracy,
- informacja dla poszkodowanego w wypadku w drodze do/z pracy,
- klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania przez Zespół ds. BHP danych osobowych.

- W ramach konsultacji rozmieszczono materace ewakuacyjne w budynkach Urzędu.
- Sporządzono wykaz rozmieszczenia nowo zakupionych krzeseł ewakuacyjnych na terenie obiektów Urzędu.
- Udzielono bieżących informacji w zakresie ochrony ppoż. dla administratorów obiektów.
- Opracowano zarządzenie Prezydenta Wrocławia w sprawie szczepień ochronnych pracowników Urzędu w ramach profilaktyki ochrony zdrowia oraz wniosek o sfinansowaniu kosztów szczepienia ochronnego.
- Opracowano nową kartę oceny ryzyka zawodowego Stanowiska pracownika administracyjno-biurowego wykonującego pracę zdalną i pracę zdalną okazjonalną oraz instrukcję bhp pracy wykonywanej przy pomocy urządzeń elektronicznych w miejscu wykonywania pracy zdalnej i zdalnej okazjonalnej.

DZIAŁANIA W RAMACH ZINTEGROWANEGO SYSTEM ZARZĄDZANIA

Zespół ds. BHP brał udział w audytach wewnętrznych, w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania w UMW, co przyczyniało się również do poprawy stanu bhp w Urzędzie. W ramach przeprowadzonych audytów potwierdzono, że procesy przebiegają zgodnie z opisanymi procedurami. Audytorzy wewnętrzni podczas przeglądu wnosili spostrzeżenia w zakresie rozszerzenia zapisów w procedurze komunikacji bhp dotyczących stron zewnętrznych, większego ujednolicenia zapisów, postępowania w sytuacjach awaryjnych w instrukcjach stanowiskowych bhp oraz ściślejszego wskazania odpowiedzialności pracowników i kierowników, w

procedurze oceny ryzyka zawodowego. Spostrzeżenia zostały uwzględnione w zaktualizowanej dokumentacji.

Audyt zewnętrzny, przeprowadzony w 2025 r., potwierdził prawidłowość prowadzonych przez Zespół działań i spełnienie wymagań systemu w odniesieniu do całej organizacji, skuteczne docieranie do świadomości pracowników i klientów Urzędu. Brak zaleceń ze strony audytorów zewnętrznych.

W 2025 r., rozpoczęto aktualizację, uzgodnienia dotyczące procedur:
- Postępowanie w sytuacjach awaryjnych.
- Postępowanie w związku z zaopatrzeniem w wyroby lub usługi w Urzędzie, w tym wynajmowanie pomieszczeń (dotyczących oceny dostawców po dostarczeniu towaru).

KOMISJA BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

Komisja Bezpieczeństwa i Higieny Pracy powołana zarządzeniem nr K/9/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 marca 2018 r. (z późn. zm.), zebrała się na 16 posiedzeniach, realizując cele wyznaczone w planie spotkań na ten rok. Komisja m.in. wskazywała zgłaszane przez pracowników i stwierdzone podczas przeglądów, potrzeby dotyczące poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w obiektach Urzędu i bezpośrednio na stanowiskach pracy. Podczas spotkań Komisji z pracownikami i w trakcie przeglądów, przekazywano pracownikom informacje o ich prawach i obowiązkach. W ramach działań Komisja miała na uwadze identyfikację ewentualnych zmian, które wymagałyby aktualizacji „Karty oceny ryzyka zawodowego". Wskazywano ewentualne potencjalne zagrożenia oraz sposoby zapobiegania im. Zwracano uwagę na organizację i wyposażenie stanowisk pracy, pomieszczeń, stan klatek schodowych, korytarzy obiektów w których wykonują obowiązki służbowe pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia. Zwracano się do administratorów obiektów o informacje dotyczące sprawności instalacji elektrycznych, odgromowych, dymowych. Formułowano zalecenia i przypominano o zasadach wyposażania apteczek pierwszej pomocy oraz o przeszkoleniu nowych osób z zakresu pierwszej pomocy przed medycznej, zabezpieczania wszelkiego rodzaju przewodów przebiegających w pomieszczeniach pracy, oznakowania i wyposażania miejsc gdzie może występować zwiększone ryzyko wypadku oraz wskazywano propozycje

ewentualnych modernizacji. Interweniowano w tych miejscach, gdzie pracownicy zgłaszali problemy Oddziałowym Społecznym Inspektorom Pracy lub bezpośrednio członkom Komisji BHP.
Realizacja szeregu wydanych przez Komisję zaleceń, przyczynia się do stałej poprawy warunków pracy pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia, wpływa na zmniejszenie ilości występujących wypadków przy pracy oraz zmniejszenie prawdopodobieństwa zachorowań na choroby zawodowe. Komisja BHP mając na względzie udział przedstawicieli pracowników oraz przedstawicieli pracodawcy (w równych ilościach), w ramach konsultacji przyczynia się do odpowiedniej optymalizacji i określenia priorytetów dotyczących podejmowanych działań na rzecz doskonalenia stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, uwzględniając również utrzymanie jak najlepszego wizerunku Urzędu i urzędnika dla klientów zewnętrznych.

WYDZIAŁ OBSŁUGI URZĘDU

PRZEPROWADZONE DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU PODWYŻSZENIE JAKOŚCI OBSŁUGI KLIENTÓW ORAZ USPRAWNIENIE FUNKCJONOWANIA URZĘDU

W roku sprawozdawczym 2025 podejmowano działania na podstawie zaplanowanych i przyjętych założeń:

- utrzymania infrastruktury Urzędu Miejskiego Wrocławia w stanie gwarantującym optymalne i bezpieczne warunki pracy,
- zapewnienia zasobów materiałowo-technicznych i technologii umożliwiającej terminową realizację zadań,
- podwyższenia standardów, optymalizowania i stałego monitorowania kosztów i potrzeb.

INWESTYCJE I REMONTY

INWESTYCJE

Wykonanie przebudowy i modernizacji pomieszczeń parteru obiektu Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, przeznaczonych na potrzeby Centrum Obsługi Mieszkańca – Sala S1

Koszt inwestycji: 3 575 886,61 zł, realizacja przebudowy: 6 miesięcy. Powierzchnia przebudowy i modernizacji pomieszczeń parteru Centrum Obsługi Mieszkańca wynosiła 491,39 m^2, w której jest 6 stanowisk obsługi klienta, poczekalnia dla klientów z miejscem do wypełniania druków oraz: 5 pokoi dla pracowników, pomieszczenie socjalne, toalety, pokój dla matki z dzieckiem.

Przebudowa i modernizacja pomieszczeń parteru – Sala S1 (wraz z pomieszczeniami towarzyszącymi) wprowadziła podniesienie standardu obsługi mieszkańców oraz standardu stanowisk pracy urzędniczej. Przebudowa obejmowała demontaż okładzin ściennych i posadzkowych, rozbiórki ścianek działowych, rozbiórki sufitów podwieszanych, demontaż konstrukcji i istniejących stanowisk operacyjnych, demontaż stolarki drzwiowej, rozbiórki instalacji wodno-kanalizacyjnej w pomieszczeniach sanitarno-socjalnych, demontaż klimatyzacji i

wentylacji, centralnego ogrzewania, instalacji elektrycznej, przeciwpożarowej, napadu i włamania, telefonicznej i informatycznej.

Zakres prac budowlano-modernizacyjnych obejmował:

- przegrody budowlane - ściany działowe w lekkiej konstrukcji stalowego stelaża w suchej zabudowie,
- nowe sufity podwieszane modułowe 60x60 cm z uskokami w strefie przyokiennej, obniżenia w strefie maskowania kanałów instalacyjnych, nową instalację elektryczną, zasilania tablic elektrycznych, telefoniczną, instalację połączeń wyrównawczych, posadzkę elektrostatyczną w serwerowniach, instalację ochrony przepięciowej, ochrony przed porażeniem prądem elektrycznym, sygnalizacji alarmu pożaru SAP, instalację rejestracji czasu pracy RCP, instalację systemu kolejkowego i nagłośnienia, kontroli dostępu KD, sygnalizacji włamania i napadu SSWiN, instalację monitoringu CCTV, instalacje strukturalne LAN, instalacje oświetlenia ogólnego i awaryjnego, gniazd wtykowych, instalacje wentylacyjno-klimatyzacyjne oraz wodno–kanalizacyjne i centralnego ogrzewania,
- obudowy w lekkiej konstrukcji przewodów instalacyjnych,
- nowe licowania ścian płytkami szkliwionymi (pomieszczenie socjalne, pomieszczenia sanitarne),
- posadzkowe izolacje przeciwwilgociowe w węzłach sanitarnych, posadzki (płytki gres, posadzki z wykładziny elektrostatycznej wraz z jej uziemieniem w pomieszczeniu serwerowni),
- zamontowano ścianki przeszklone szkłem bezpiecznym w konstrukcji profili aluminiowych, stolarkę drzwiową wewnętrzną wraz z przeszkleniami, elementy ochrony przeciwpożarowej: gaśnice,
- konserwację posadzki z płytek kamiennych w strefie holu wejścia od strony ul. Piłsudskiego,
- prace malarskie na całości istniejących i projektowanych ścian oraz części sufitów podwieszonych, montaż okładzin ściennych w strefie komunikacji oraz wyznaczonych strefach pozostałych pomieszczeń (do wysokości ok. 1,30 m od posadzki),
- aranżację ścian foto tapetami, tynkiem ozdobnym, lamelami pionowymi, umeblowaniem stałym i ruchomym (stanowiska obsługi klientów, stanowiska pracy biurowej, szafki biurowe, stoły i blaty do wypełniania dokumentów,

żaluzje okienne i donice ze sztucznymi kwiatami), aranżację pomieszczeń pomocniczych: szatni, pomieszczeń socjalnych, węzłów sanitarnych,
- zamontowano wyposażenie stałe pomieszczeń socjalnych, węzłów sanitarnych: podajniki ręczników papierowych, dozowniki płynów, lustra naścienne oraz elementy ułatwiające orientację i poruszanie się w strefie ogólnodostępnej osób z niepełnosprawnościami – niedowidzących (plan tyflograficzny),
- wyremontowano sanitariaty dla pracowników, klientów z dostępnością dla osób z niepełnosprawnościami oraz pokój dla matki z dzieckiem.

Centrum Obsługi Mieszkańca przy ul. G. Zapolskiej 4 – sala S1 – hol (po lewej stronie) oraz sala obsługi klienta (po prawej stronie). Fot. UM

Centrum Obsługi Mieszkańca przy ul. G. Zapolskiej 4 – sala S1 (pokój biurowy po lewej stronie) i pokój dla matki z dzieckiem (po prawej stronie). Fot. UM

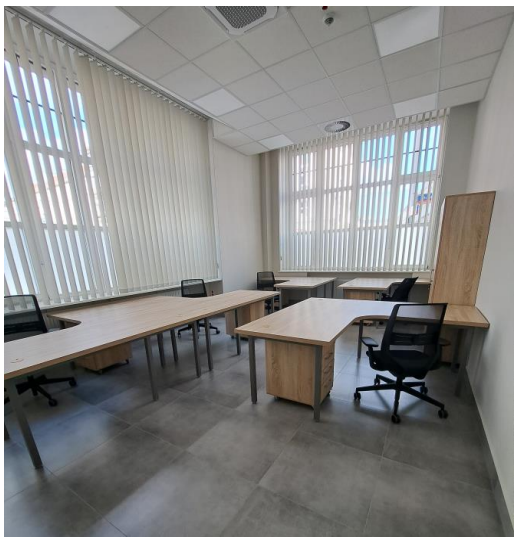
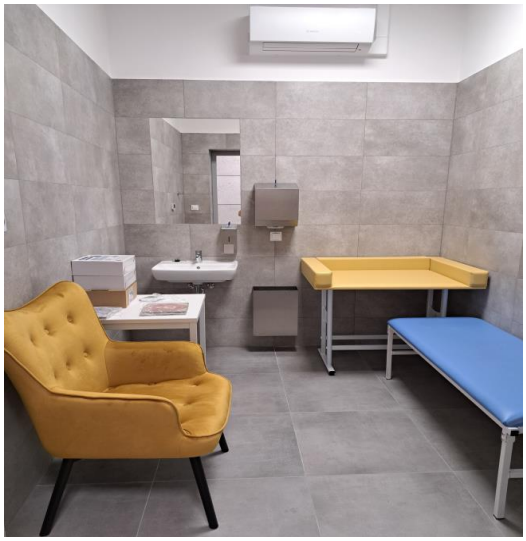

Centrum Obsługi Mieszkańca wejście od strony ul. G. Zapolskiej 4 – hol z planem tyflograficznym dla osób niedowidzących oraz korytarz prowadzący do sali obsługi S1. Fot. UM

Centrum Obsługi Mieszkańca – Sala S1 z pomieszczeniami towarzyszącymi – pomieszczenie szatni i pokój socjalny. Fot. UM

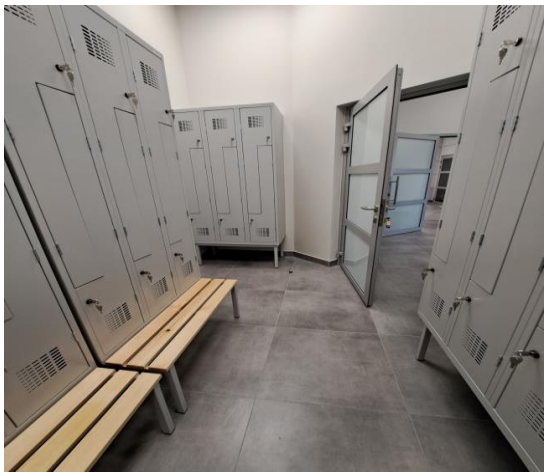

Dostawa i montaż fabrycznie nowego dźwigu osobowego o napędzie elektrycznym w obiekcie Urzędu Miejskiego Wrocławia przy al. Kromera 44.

Koszt dostawy i montażu: 250 859,50 zł brutto.
Zakres robót obejmował: opracowanie projektu budowlanego, wykonanie demontażu istniejącego dźwigu elektrycznego wraz z jego utylizacją, zamontowanie nowego dźwigu osobowego o napędzie elektrycznym w istniejącym szybie windowym. Wykonano roboty elektryczne związane z

montażem nowego dźwigu oraz roboty budowlane towarzyszące. Wykonano instalację elektryczną dla nowego dźwigu i oświetlenie w szybie dźwigowym, instalację przeciwporażeniową i telefoniczną. Nowy dźwig dostosowano do obowiązujących przepisów o zapewnieniu dostępności osobom z niepełnosprawnościami – posiada system głośnomówiący oraz przyciski wewnętrznego i zewnętrznego sterowania z oznaczeniem Braille'a z możliwością sterowania przyciskami wezwań przez osobę siedzącą na wózku inwalidzkim i wyświetlaczami położenia kabiny oraz kierunkiem jazdy kabiny.

Dźwig osobowy w obiekcie UM Wrocławia przy al. Kromera 44 – kabina nowego dźwigu osobowego i panel sterujący. Fot. UM

Rozbudowa systemu klimatyzacji wraz z elementami współpracującymi w obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Budynek Urzędu Miejskiego przy pl. Nowy Targ 1-8
Wartość wykonanych prac: 603 488,43 zł brutto.

Zakres rozbudowy obejmował wykonanie dokumentacji projektowej, wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę, dostawę i montaż kompletnych jednostek wewnętrznych w 47 pomieszczeniach biurowych oraz 7 jednostek zewnętrznych. Wykonano roboty budowlane w zakresie instalacji chłodniczej i elektrycznej.

Urządzenia klimatyzacyjne w obiekcie UM Wrocławia przy pl. Nowy Targ 1-8. Fot. UM

Budynek Urzędu Miejskiego Sukiennice 9, 12-13
Wartość wykonanych prac: 295 200,00 zł brutto.

Zakres rozbudowy systemu klimatyzacji wraz z elementami współpracującymi obejmował dostawę i montaż kompletnych jednostek wewnętrznych łącznie w 8 pomieszczeniach biurowych oraz 2 jednostki zewnętrzne. Wykonano roboty budowlane w zakresie instalacji chłodniczej i elektrycznej.

Urządzenia klimatyzacyjne w obiekcie UM Wrocławia Sukiennice 9, 12-13. Fot. UM

Wykonanie instalacji hydrantowej wraz z montażem zestawów hydroforowych do podnoszenia ciśnienia wody w obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia w Sukiennicach 10, 11.

Wartość wykonanych prac: 257 562,00 zł brutto.

W ramach zadania inwestycyjnego kontynuowano prace związane z montażem zestawu hydroforowego wraz z wykonaniem instalacji przeciwpożarowej.

Hydrofor (po lewej stronie) oraz szafka hydrantowa (po prawej stronie) w obiekcie UM Wrocławia Sukiennice 10. Fot. UM

REMONTY

Roboty budowlane.

Wartość wykonanych robót: 2 073 953,03 zł brutto.

W zakresie robót budowlanych wykonano remonty w 136 pomieszczeniach biurowych w obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia, obejmujące: prace malarskie, tynkarskie oraz posadzkarskie (wykonanie nowych posadzek z płytek ceramicznych, paneli i wykładzin), wykonano remont trzech modułów łazienkowych na II, III i IV piętrze oraz remont pomieszczenia socjalnego na IV piętrze w budynku przy ul. Świdnickiej 53, bieżące naprawy w łazienkach i sześciu korytarzach o łącznej pow. ~800 m^2. W zakresie powyższych prac została

wymieniona stolarka drzwiowa wewnętrzna oraz stolarka okienna. Wykonano wzmocnienie konstrukcji ściany nośnej w budynku garażowym przy al. Kromera 44. Wymieniono bramę wjazdową na teren obiektu przy ul. Hubskiej 8-16.

Wyremontowany garaż na terenie obiektu UM Wrocławia przy al. M. Kromera 44. Fot. UM

Brama wjazdowa na teren obiektu przy ul. Hubskiej 8-16. Fot. UM

Roboty dekarsko-blacharskie.

Wartość wykonanych robót: 352 038,84 zł brutto.

W zakresie robót blacharsko-dekarskich wykonano remonty oraz naprawy pokryć dachowych o powierzchni ~640 m^2, wymiany i uszczelnienia obróbek blacharskich ~50 m^2. Prace wykonano w obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia przy al. M. Kromera 44, Sukiennicach 9, 10, ul. G. Zapolskiej 4, ul. W. Bogusławskiego 8-10.

Roboty instalacji elektrycznych.

Wartość wykonanych robót: 940 905,38 zł brutto.
W zakresie robót wykonano konserwację, serwis oraz usuwanie bieżących awarii powstałych w wyniku codziennej eksploatacji urządzeń i instalacji. Sukcesywnie wymieniano stare wyeksploatowane oprawy ze źródłami jarzeniowymi lub świetlówkowymi na nowe, w przyjętym ujednoliconym standardzie, wyposażone w nowoczesne energooszczędne, wysokowydajne źródła światła LED.
Wymieniono 1 269 opraw oświetlenia ogólnego i opraw oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego, wymieniono 601 szt. osprzętu elektrycznego, zainstalowano 45 czujników ruchu w części korytarzy i toalet. Wymieniono osprzęt, dokonano remontu instalacji elektrycznych. W obiektach UM Wrocławia wykonywane są wymagane przepisami prawa pomiary i przeglądy instalacji elektrycznych.
Dostawa i montaż głównej rozdzielni energetycznej w budynku Urzędu przy Sukiennicach 10 składającej się z przyrządów rozdzielczych, pomiarowych, zabezpieczających, sterowniczych i sygnalizacyjnych.
Wartość wykonanych robót: 139 108,18 zł brutto.

Roboty instalacji sanitarnych.
Wartość wykonanych robót: 315 197,05 zł brutto.
W zakresie robót sanitarnych wykonano remonty bieżące, usuwanie awarii oraz wykonywano przeglądy urządzeń wodno-kanalizacyjnych w obiektach Urzędu.
Wykonano: remont 6 sanitariatów wraz pomieszczeniami socjalnymi, wymieniono 20 grzejników wraz z osprzętem, wymieniono rury wodociągowe i kanalizacyjne (łącznie 890 mb), wymieniono rurociągi wody lodowej (65 mb), czyszczenie kanalizacji metodą hydrotechniczną (180 mb), wykonano przeglądy i czyszczenie przepompowni pomp głębinowych, czyszczenie separatorów substancji ropopochodnych oraz przegląd kotła gazowego, usunięto 20 awarii wodno-kanalizacyjnych, wykonano przeglądy i czyszczenie przepompowni pomp głębinowych, czyszczenie separatorów substancji ropopochodnych oraz przegląd kotła gazowego.

Serwis i konserwacja wraz z bieżącymi naprawami urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych.
Wartość wykonanych usług: 283 317,40 zł brutto.
W zakresie usług serwisu i konserwacji urządzeń klimatyzacyjno-wentylacyjnych wykonano kwartalne konserwacje połączone z serwisem urządzeń i instalacji oraz

usuwano awarie powstałe w wyniku codziennej eksploatacji urządzeń wentylacyjno–klimatyzacyjnych. Pracami objęto wszystkie obiekty, które posiadają instalacje wentylacyjno-klimatyzacyjne: pl. Nowy Targ 1-8, ul. Kotlarska 41, ul. Komuny Paryskiej 39-41, ul. Muchoborska 1, Sukiennice 8, 9, 10, Rynek 13, ul. P. Włodkowica 20, ul. Hubska 8-16, al. M. Kromera 44, ul. Strzegomska 148, ul. Świdnicka 53, ul. Bogusławskiego 8, 10, ul. G. Zapolskiej 4. Zakres prac obejmował konserwacje, serwis jednostek klimatyzacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych, central wentylacyjno-klimatyzacyjnych, urządzeń solarnych, kurtyn powietrznych i wentylatorów powietrznych. Wykonywano kontrole szczelności urządzeń i instalacji klimatyzacyjnych metodą kontroli bezpośredniej, zgodnie z ustawą „o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych".

Dostawa i montaż urządzeń UPS w Sukiennicach 10.
Wartość wykonanych robót: 63 575,00 zł brutto.

Usługi konserwacji agregatów prądotwórczych, urządzeń samoczynnego załączania rezerwy SZR, zasilaczy bezprzerwowych UPS i tablic elektrycznych.
Wartość wykonanych usług konserwacyjnych: 58 429,92 zł brutto.
W celu zapewnienia ciągłości pracy w obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia wykonano konserwacje, naprawy i usuwano powstałe awarie agregatów prądotwórczych, urządzeń samoczynnego załączania rezerwy SZR, tablic elektrycznych i zasilaczy bezprzerwowych UPS.

Usługi w zakresie konserwacji i usuwania awarii w urządzeniach dźwigowych zainstalowanych w obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia.
Wartość wykonanych usług konserwacyjnych: 161 037,44 zł brutto.
Zakres prac obejmował comiesięczną konserwację, serwis oraz bieżącą likwidację powstałych awarii w wyniku codziennej eksploatacji dźwigów oraz naturalnego zużycia elementów eksploatacyjnych, np.: lin, programatorów, rolek, żarówek, olei, itp.

Wykonano roboty budowlane w celu przywrócenia właściwości użytkowych instalacji bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie Urzędu Miejskiego Wrocławia - Rynek 13.

Roboty wykonano na kwotę brutto: 59 987,10 zł.

Zainstalowano nowy system sygnalizacji pożaru składający się z centrali i urządzeń współpracujących (detektory pożaru i zadymienia oraz sygnalizatory pożaru).

Wykonano roboty remontowe w zakresie instalacji sygnalizacji pożaru w obiekcie Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. P. Włodkowica 20.

Roboty wykonano na kwotę brutto: 148 940,70 zł.

W Urzędzie Stanu Cywilnego wykonano nowy system sygnalizacji pożarowej składający się z centrali i urządzeń współpracujących (detektory pożaru i zadymienia oraz sygnalizatory pożaru).

Centrale systemu sygnalizacji pożaru (po lewej stronie w obiekcie Rynek 13, po prawej stronie w obiekcie USC przy ul. P. Włodkowica 20). Fot. UM

Uczestniczono w realizacji uruchomienia rezerwy celowej zaplanowanej w budżecie Miasta na 2025 r. na zadania remontowe dla złożonych wniosków poprzez sprawdzenie zakresu i kosztów realizacji zadania, możliwości jego realizacji w roku budżetowym oraz dostępności środków w ramach przedmiotowej rezerwy celowej. W roku 2025 rezerwa celowa na zadania remontowe wynosiła 7 700 000 zł brutto.

Środki z rezerwy finansowej przyznano 45 wnioskom spośród 55 złożonych. Po dokonaniu wizji na poszczególnych obiektach środki finansowe otrzymały: jednostki oświatowe (15 wniosków) na remonty, m.in. przedszkoli, zespołów

szkolno-przedszkolnych, szkół podstawowych i ponadpodstawowych, Zarząd Inwestycji Miejskich (11 wniosków) również z przeznaczeniem na remonty w jednostkach oświatowych, jednostki kultury (10 wniosków), Miejskie Centrum Usług Społecznych (7 wniosków), Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (2 wnioski).

OBSŁUGA OBIEKTÓW

W roku 2025 administrowano łącznie 25 budynkami/lokalami Urzędu Miejskiego Wrocławia o łącznej powierzchni 54 500 m^2 zlokalizowanymi przy: pl. Nowy Targ 1-8, ul. Bernardyńska 5 (lokal), ul. Kotlarska 41, ul. Kuźnicza 56 (lokal), ul. Kuźnicza 43-45 (lokal), ul. Komuny Paryskiej 39-41 (lokal), ul. Szczytnicka 47 (lokal), ul. Ofiar Oświęcimskich 36 (lokal), al. M. Kromera 44, ul. Pomorska 51-53 (lokal), ul. Słowiańska 18, Sukiennice 8, Sukiennice 9, Sukiennice 10, Przejście Żelaźnicze 1, Rynek Ratusz 7-9, Rynek 13, pl. Solny 20 (lokal), ul. P. Włodkowica 20, ul. G. Zapolskiej 4, ul. W. Bogusławskiego 8,10, ul. Świdnicka 53, ul. Orląt Lwowskich 2 (lokal), ul. Legnicka 56 (lokal), ul. Hubska 8-16.

W związku z decyzją o przekazaniu pomieszczeń biurowych w budynku przy ul. Komuny Paryskiej 39-41 do Zarządu Zasobu Komunalnego, otrzymano w zamian do zarządzania samodzielny lokal przy ul. Pomorskiej 51-53 o powierzchni 155 m^2 na potrzeby Wydziału Partycypacji Społecznej realizującej obsługę Rad osiedli i organizacji pozarządowych.
Ponadto w 2025 r. otrzymano również do zarządzania budynek gminy Wrocław przy ul. Słowiańskiej 18 z przeznaczeniem na magazyn na potrzeby organizacji wyborów, w tym przechowywanie urn wyborczych.
Łączna ilość powierzchni przejętej w 2025 r. w stosunku do 2024 r. wyniosła 627 m^2.

Bieżące zarządzanie budynkami i lokalami Urzędu Miejskiego Wrocławia, w tym nadzór nad infrastrukturą realizowane jest przez 14 administratorów w zakresie:

- Zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony na terenie zarządzanych nieruchomości, całodobowo przez administratorów budynków, firmę zewnętrzną oraz ochronę fizyczną Straży Miejskiej Wrocławia – roczna wartość usług zrealizowanych w ramach umów wyniosła 1 155 923 zł.

- Wykonywanie usług porządkowych z zachowaniem przepisów bhp na podstawie 10 zawartych umów przetargowych – roczna wartość usług zrealizowanych w ramach umów wyniosła 6 022 950 zł.
- Wykonywanie usług konserwacji i napraw sieci wewnątrzbudynkowych, p.poż, itp.
- Zapewnienie dostaw centralnego ogrzewania, energii elektrycznej oraz wody i odprowadzenia ścieków dla każdej administrowanej lokalizacji, w tym bieżące monitorowanie zużycia mediów – roczna wartość dostarczonych mediów wyniosła 6 750 000 zł.
- Reagowanie na zgłoszenia drobnych napraw i konserwacji na terenie budynków Urzędu Miejskiego realizowanych przez 11 pracowników zatrudnionych na stanowisku konserwatorów – w 2025 r. przyjęto ponad 17 000 zgłoszeń ze wszystkich budynków.
- Transport dokumentów do archiwów i między budynkami, w tym zlecanie przeprowadzek pracowników – w 2025 r. przeprowadzono łącznie 68 osób wraz z dokumentami i wyposażeniem biurowym.

W ramach zadań realizowanych sukcesywnie od 2016 r. w zakresie dostosowywania przestrzeni budynków Urzędu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w 2025 r. wykonano kompleksowy remont wraz z przebudową Centrum Obsługi Mieszkańca Sali S1 w budynku przy ul. G. Zapolskiej 4, w tym m.in.:

- Wyznaczono ścieżki naprowadzające i punkty uwagi dla osób z niepełnosprawnością wzroku wraz z montażem planu tyflograficznego.

Widok na ścieżkę naprowadzającą od wejścia do sali obsługi. Fot. UM

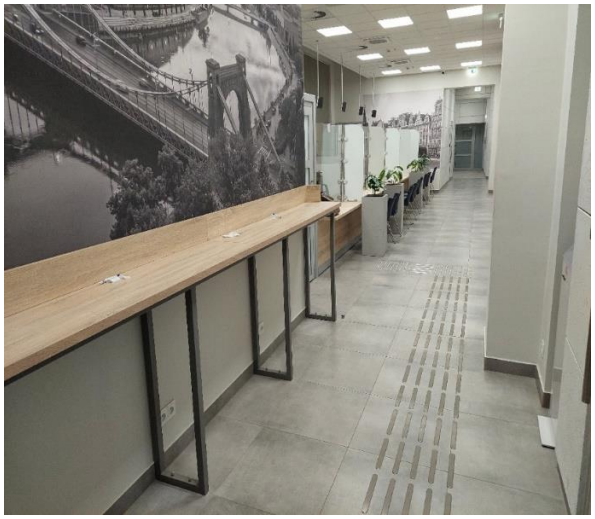

Plan tyflograficzny w strefie wejścia do Centrum Obsługi Mieszkańca Sali S1. Fot. UM

- Wyznaczono strefę poczekalni dla klienta zewnętrznego.

Widok na strefę poczekalni. Fot. UM

- Wszystkie stanowiska obsługi zostały zaprojektowane i wykonane zgodnie z wytycznymi dotyczącymi warunków obsługi osób z niepełnosprawnościami.

Widok na stanowisko obsługi klienta. Fot. UM

- Przygotowano pokój do karmienia i przewijania dzieci/dorosłych.

Pokój dla matki z dzieckiem. Fot. UM

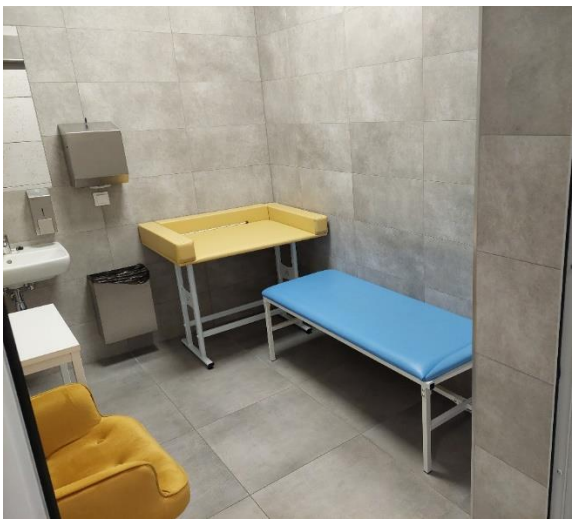

Przeprowadzony kompleksowy remont Centrum Obsługi Mieszkańca miał również na celu usprawnienie obsługi stale rosnącej liczby interesantów w zakresie uprawnień do kierowania pojazdami oraz przygotowania Urzędu Miejskiego Wrocławia do zbliżającej się w latach 2028-2033 obowiązkowej wymiany dokumentów praw jazdy.
Ponadto, w ramach poprawy dostępności architektonicznej dla osób z niepełnosprawnościami, na bieżąco realizowana była usługa znakowania

schodów w budynkach Urzędu przy pl. Nowy Targ 1-8, ul. Bogusławskiego 8, 10 oraz ul. G. Zapolskiej 4

LOGISTYKA

W 2025 r. kontynuowano zadania z zakresu logistyki ukierunkowane na poprawę obsługi komórek organizacyjnych Urzędu oraz obsługi klienta, a także na obniżenie kosztów działalności Urzędu.

- Prowadzono działania nakierowane na modernizację systemu łączności telefonii stacjonarnej w Urzędzie.
- Doposażono system teleinformatyczny poprzez rozbudowę centralki telefonicznej.
- Zwiększono zakres numeracji dla nowych lokalizacji Urzędu.
- Sukcesywnie wymieniano wyeksploatowane aparaty telefoniczne i urządzenia wielofunkcyjne na nowe.
- Zrealizowano 1 800 zgłoszeń od pracowników UMW (telefonicznych i poprzez skrzynkę: telefony@um.wroc.pl). Zgłoszenia dotyczyły awarii, wymiany telefonów, podłączeń nowych numerów, przyznania i cofnięcia uprawnień na połączenia wychodzące, programowań aparatów sekretarsko-dyrektorskich, przepięć numerów wskutek reorganizacji i przeprowadzek oraz aktualizacji numerów pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia w SAP.
- Realizowano zadania rozpoczęte w 2023 r. związane z bezpieczeństwem i ochroną danych oraz zarządzaniem telefonami komórkowymi. Zakupiono oprogramowanie MDM do zarządzania flotą urządzeń mobilnych Urzędu.
- Dokonano sprzedaży wyeksploatowanych telefonów komórkowych na kwotę 23 000 zł brutto.
- W sierpniu 2025 r. przeprowadzono postępowanie przetargowe na świadczenie usług telefonii komórkowej, dostępu do Internetu LTE/5G, usług połączeń głosowych wychodzących i przychodzących z telefonii stacjonarnej na telefonię komórkową poprzez posiadanie przez Urząd bramki GSM, usług ochrony urządzeń mobilnych przed zagrożeniami cybernetycznymi oraz dostawę fabrycznie nowych telefonów komórkowych, akcesoriów do tych telefonów i routerów bezprzewodowych z modemem LTE/5G dla Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych: CUI, ZZM oraz WZŻ. W wyniku przeprowadzonego postępowania został wyłoniony nowy operator, a wartość

umowy na usługi i dostawy w zakresie telefonii komórkowej zmalała o 20% w porównaniu do poprzedniej umowy z operatorem Orange.

- Zrealizowano zadania związane z obsługą Systemu Kolejkowego (internetowa rezerwacja), modernizacją Systemu Debaty i Głosowania i Systemu do Transmisji obrad Rady Miejskiej Wrocławia poprzez wymianę terminali do głosowania (z czytnikiem kart w standardzie unique w tym trwale naniesionym pismem Braille'a dla osób z niepełnosprawnością) i obsługą Kolegium Prezydenta i innych spotkań (nagłośnienie i sprzęt audio/video) oraz obsługą systemu tłumacza migowego umożliwiającego klientom kontakt bezpośredni - w lokalizacjach oraz na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Koszt brutto połączeń telefonicznych stacjonarnych.

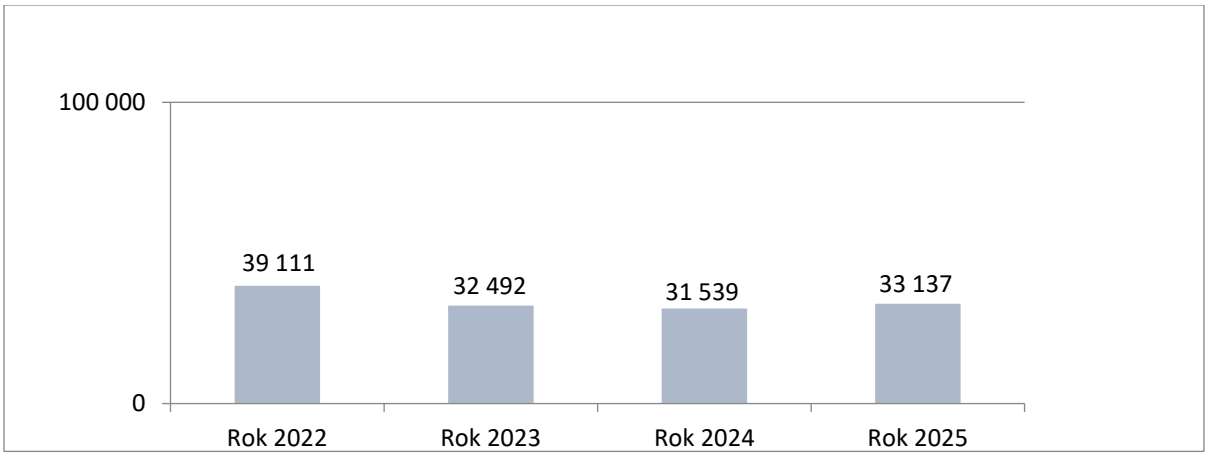

Koszt brutto za usługi telefonii komórkowej.

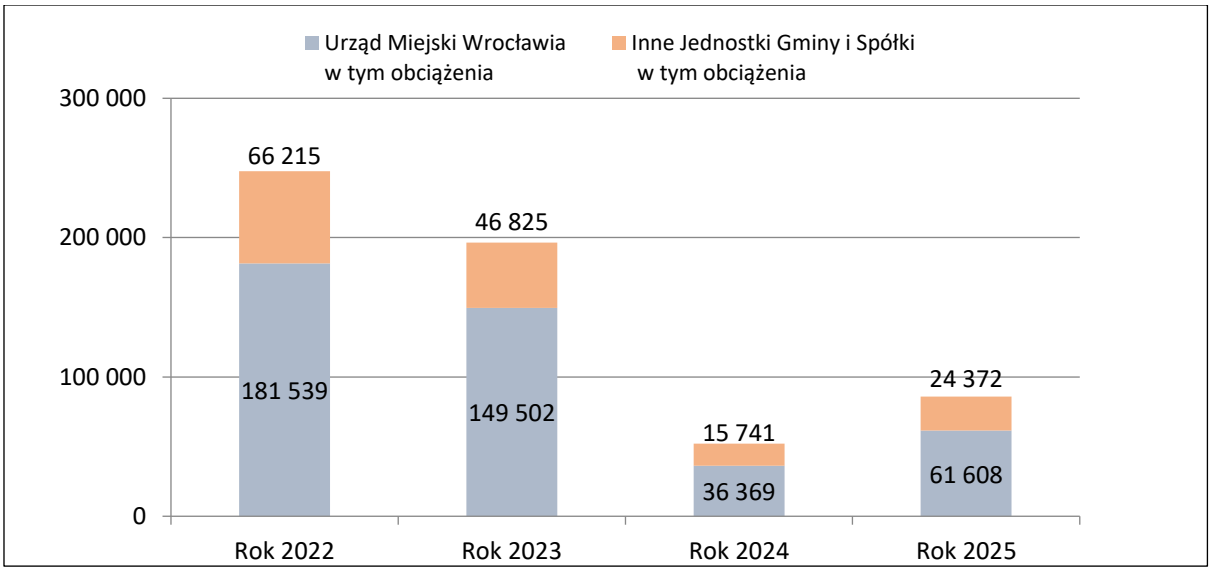

Ponadto w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania Urzędu koncentrowano działania logistyczne na realizacji bieżących potrzeb komórek organizacyjnych w zakresie:

- zaopatrzenia w artykuły piśmienno-biurowe, materiały eksploatacyjne do drukarek i urządzeń wielofunkcyjnych oraz faksów, papier ksero, prasę w formie papierowej i elektronicznej, książki, artykuły spożywcze, materiały konserwatorskie, środki czystości, wyposażenie budynków i inne drobne zakupy artykułów na potrzeby bieżące wydziałów Urzędu,
- zamieszczania ogłoszeń Urzędu Miejskiego w prasie codziennej o zasięgu lokalnym, wojewódzkim i ogólnokrajowym oraz na portalu internetowym,
- wyposażenia pracowników Urzędu w odzież ochronną i roboczą oraz środki ochrony indywidualnej,
- dofinansowania zakupu okularów korygujących wzrok pracownikom Urzędu zatrudnionych na stanowiskach z monitorami ekranowymi

Przeprowadzono wnikliwą analizę stanu technicznego kserokopiarek obsługiwanych przez Wydział Obsługi Urzędu. W celu poprawy działalności Urzędu w zakresie sprawnego realizowania zadań związanych z obsługą klienta zakupiono 32 szt. nowych cyfrowych kserokopiarek sieciowych na URBANCARD na potrzeby poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu i Centrum Obsługi Mieszkańca wraz z pełną obsługą serwisową w okresie trwania umowy.

Tonery

Ilość zakupionych materiałów eksploatacyjnych do urządzeń drukujących (drukarek, urządzeń wielofunkcyjnych, faksów) na potrzeby komórek organizacyjnych Urzędu przedstawiają poniższe wykresy:

Ilość dostarczonych materiałów eksploatacyjnych (tonerów).
2022 r. – 2038
2023 r. – 1839
2024 r. – 1957
2025 r. - 1964

Średnioroczne zużycie tonerów na 1 pracownika (1szt.)

2022 r. – 1,01
2023 r. – 0,90
2024 r. – 0,95
2025 r. – 0,90

Zakup tonerów do urządzeń drukujących dokonywany jest zgodnie z zapotrzebowaniami składanymi przez komórki organizacyjne Urzędu. Dla zachowania ciągłości pracy urządzeń drukujących dopuszcza się zamówienie przez użytkownika urządzenia drukującego toner w ilości nie przekraczającej 1 sztuki.
Wskaźnik zużycia tonerów w 2025 r. został utrzymany na poziomie średniorocznego zużycia tonerów z ostatnich 3 lat.

Dostawa papieru ksero
Ilość zakupionego papieru ksero do urządzeń drukujących na potrzeby komórek organizacyjnych Urzędu przedstawiają poniższe wykresy:

Dostawa papieru ksero (ogółem w ryzach).
2022 r. – 23863
2023 r. – 25061
2024 r. – 25698
2025 r. - 22978

Zużycie papieru do urządzeń drukujących w 2025 r. zmalało o ok. 10,6 % względem roku poprzedniego i wiąże się bezpośrednio z konsekwentnym wdrażaniem działań mających na celu cyfryzację procesów administracyjnych, w tym rozszerzania elektronicznego obiegu dokumentów, zwiększonego wykorzystania e-usług oraz podpisu elektronicznego. Istotny wpływ miało również ograniczenie wewnętrznej korespondencji papierowej na rzecz komunikacji elektronicznej. Dodatkowo, podnoszenie świadomości pracowników w zakresie racjonalnego korzystania z materiałów przyczyniło się do bardziej efektywnego gospodarowania zasobami. Spadek zużycia papieru wpisuje się w realizację celów proekologicznych Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Dostawa papieru ksero dla Urzędu obejmuje obsługę mieszkańca, w tym m.in.:

- druki informacyjne dla podatnika, wysyłanie decyzji podatkowych za użytkowanie wieczyste i od nieruchomości, druki/blankiety dla mieszkańca za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- druki/wnioski dla mieszkańca (dowód osobisty, PESEL, potwierdzenie zameldowania/wymeldowania, prawo jazdy, rejestracja pojazdów, rejestracja działalności gospodarczej),
- wydawanie zaświadczeń: aktu urodzenia, aktu zgonu, aktu ślubu, itp.,
- wydawanie decyzji, pozwoleń, postanowień,
- druki do mieszkańca za użytkowanie wieczyste,
- windykacja należności pieniężnych gminy Wrocław i Skarbu Państwa,
- obsługa Nieodpłatnych Punktów Pomocy Prawnej dla mieszkańców,
- druki/wnioski dla mieszkańca do programu KAWKA,
- druki rozkładu jazdy komunikacji miejskiej, zezwolenia na transport.

Ogłoszenia

W roku 2025 opublikowano łącznie 324 ogłoszenia w prasie o zasięgu lokalnym (Wrocław), zasięgu wojewódzkim (dolnośląskim) i zasięgu ogólnopolskim, jak również na portalu internetowym praca.pl. Ogłoszenia te to m.in. obwieszczenia, nekrologi, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, ogłoszenia o naborze i inne związane z działalnością Urzędu.

Okulary

W 2025 r. dofinansowano zakup okularów korygujących wzrok dla 437 pracowników Urzędu zatrudnionych na stanowiskach z monitorami ekranowymi.

Zestawienie dofinansowania zakupu okularów.
2022 r. – liczba pracowników – 342, wartość brutto – 161316 zł,
2023 r. – liczba pracowników – 440, wartość brutto – 258535 zł,
2024 r. – liczba pracowników – 410, wartość brutto – 240718 zł,
2025 r. – liczba pracowników – 437, wartość brutto – 304810 zł,

Odzież ochronna

W 2025 r. wyposażono pracowników Urzędu w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze.

Zestawienie kosztów wyposażenia pracowników w odzież BHP.

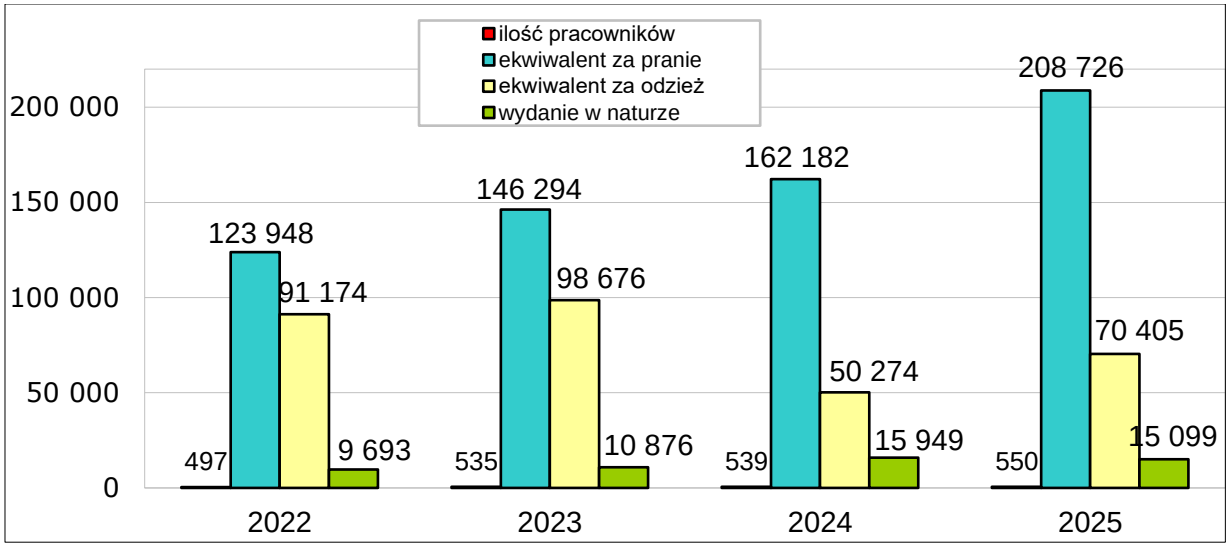

Zaopatrzenie

W trosce o komfort pracy pracowników oraz spełniając obowiązek zapewnienia odpowiednich warunków pracy w zakresie wyposażenia biur, wyposażono ok. 80 pomieszczeń w nowe meble biurowe. Na podstawie składanych zapotrzebowań, sporządzono ok. 1 250 zamówień i wyposażono łącznie pracowników w ok. 1 115 600 szt. artykułów: materiałów biurowych – 1 100 000, konserwatorsko-sanitarnych 3 300 i elektrycznych 12 300.

Ubezpieczenia

W 2025 r. realizowano strategię kompleksowego zabezpieczenia mienia i interesów majątkowych wszystkich miejskich jednostek organizacyjnych, w tym instytucji kultury.

W ramach przyjętej polityki ubezpieczeniowej gmina Wrocław ma zawarte umowy ubezpieczenia w podziale na grupy miejskich jednostek organizacyjnych lub (w przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej) na rodzaje zadań realizowanych przez gminę:

- Zadanie nr 1 – ubezpieczenie mienia Urzędu Miejskiego Wrocławia i miejskich jednostek organizacyjnych (z wyłączeniem mienia, którym dysponują jednostki oświatowe, pomocy społecznej, opieki zdrowotnej, instytucje

kultury oraz mienia komunalnego). Suma ubezpieczenia 1 834 033 801,07 zł. Ubezpieczono kilkaset budynków i budowli. Ilość szkód – 8 (łącznie decyzji odszkodowawczych 13), suma wypłat 74 624,21 zł.

- Zadanie nr 2 – ubezpieczenie mienia instytucji kultury oraz jednostek pomocy społecznej, ponad 120 placówek. Suma ubezpieczenia 2 168 687 057,44 zł. Ilość szkód – 19 (łącznie decyzji odszkodowawczych 25), suma wypłat 80 816,15 zł.
- Zadanie nr 3 - ubezpieczenie mienia jednostek oświatowych, ponad 300 placówek. Suma ubezpieczenia 6 809 620 613,87 zł. Ilość szkód – 35 (łącznie decyzji odszkodowawczych 48), suma wypłat 229 035,94 zł.
- Zadanie nr 4 – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej gminy Wrocław z tytułu prowadzonej działalności oraz posiadania mienia. Suma ubezpieczenia 30 000 000,00 zł. Ilość szkód – 13 (łącznie decyzji odszkodowawczych 13), suma wypłat 64 371,40 zł.
- Zadanie nr 5 – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w związku z zarządzaniem i administrowaniem drogami i zielenią miejską. Ilość szkód ZDiUM – 126 (łącznie decyzji odszkodowawczych 143), suma wypłat 169 713,05 zł. Ilość szkód ZZM – 26 (łącznie decyzji odszkodowawczych 34), suma wypłat 56 142,04 zł. Ilość szkód Ekosystem – 4 (łącznie decyzji odszkodowawczych 7), suma wypłat 0,00 zł.
- Zadanie nr 6 – ubezpieczenie mienia komunalnego oraz odpowiedzialności cywilnej z tytułu zarządzania zasobem komunalnym, ponad 1 150 budynków i budowli ZZK oraz ponad 550 budynków i budowli WM. Suma ubezpieczenia 7 324 589 848,87 zł. Liczba szkód ZZK – 32 (łącznie decyzji odszkodowawczych 32), suma wypłat 65 785,98 zł. Liczba szkód WM – 16 (łącznie decyzji odszkodowawczych 16), suma wypłat 49 722,72 zł.
- Zadanie nr 7 – ubezpieczenia komunikacyjne wszystkich jednostek organizacyjnych i instytucji kultury gminy Wrocław. Ubezpieczono ponad 550 pojazdów (w tym ponad 140 sprzedaży/demontaży). Odnotowano 16 szkód (łącznie decyzji odszkodowawczych 31), suma wypłat 121 304,91 zł.

W 2025 r. uzyskano 362 decyzje odszkodowawcze (dotyczące 295 szkód) z sumą wypłat 911 516,40 zł.

W 2025 r. wypłacono odszkodowania z tytułu szkód wyrządzonych powodzią, powstałych w 2024 r.:

- Narodowe Forum Muzyki – suma wypłat 1 124 158,94 zł,
- Zarząd Zieleni Miejskiej – suma wypłat 305 283,78 zł.

Podział umów ubezpieczenia na wyżej wymienione zadania wynika z celu, jaki gmina realizuje w długim okresie, tj. zwiększenia konkurencyjności w postępowaniach publicznych na wybór Ubezpieczycieli. Efektem wprowadzonego rozwiązania jest zwiększenie zainteresowania Ubezpieczycieli w postępowaniach przetargowych na ubezpieczenie gminy Wrocław.
W 2025 r. przeprowadzono aktualizację wartości deklarowanego do ubezpieczenia majątku. Proces aktualizacji następuje tylko raz w roku, co w znaczny sposób odciąża miejskie jednostki organizacyjne w zakresie prac związanych z administrowaniem ubezpieczeniem. Usprawnieniu procesu zbierania danych do ubezpieczenia służy platforma elektroniczna EIB IMS DANE, gdzie jednostki mogą samodzielnie zgłosić dane do ubezpieczenia. Ułatwieniu działalności jednostek służy także EIB IMS (Insurance Management System®), który stanowi elektroniczną platformę do obsługi programu ubezpieczenia, w tym zgłaszania szkód. Program umożliwia także bieżącą kontrolę
i nadzór nad realizacją programu ubezpieczenia, w tym podgląd procesu likwidacji szkód poprzez m.in. możliwość generowania statystyk szkodowych.

Dodatkowo, w 2025 r. w ramach obowiązującej w gminie Wrocław polityki ubezpieczeniowej w zakresie współpracy z konsorcjum brokerskim zrealizowano następujące czynności:

- doradztwo prawne dotyczące zapisów ubezpieczeniowych w procesie przygotowywania umów z Kontrahentami gminy Wrocław,
- odnowienie innych umów ubezpieczenia takich jak:
  - ubezpieczenie wystaw dzieł sztuki,
  - ubezpieczenie casco tramwajów zabytkowych,
  - ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków członków OSP,
  - ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków wolontariuszy, praktykantów
    i stażystów,

    - ubezpieczenie kosztów leczenia i NNW podczas podróży służbowych pracowników gminy Wrocław oraz Prezydenta Miasta,
    - ubezpieczenie koni Straży Miejskiej,
    - ubezpieczenie dronów,
    - ubezpieczenie odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenia prawa,
- zawarcie ubezpieczenia casco łodzi Straży Miejskiej,
- zawarcie obowiązkowego ubezpieczenia OC organizatora imprezy masowej dla Teatru Muzycznego Capitol (45. Przegląd Piosenki Aktorskiej),
- zawieranie jednostkowych polis i umów ubezpieczenia związanych z organizowanymi przez jednostki gminy Wrocław wydarzeniami (ubezpieczenia NNW) oraz odbywanymi podróżami służbowymi (ubezpieczenia kosztów leczenia i NNW),
- obsługa ubezpieczeń komunikacyjnych, w tym, m.in. doubezpieczanie nowych pojazdów, zgłaszanie sprzedaży, likwidacji lub wyrejestrowania pojazdów zakładowi ubezpieczeń, przygotowywanie raportów płatności.

W październiku 2025 r. w Zarządzie Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu został zaimplementowany system elektronicznej obsługi zgłoszeń szkodowych, który posiada roboczą nazwę – „zgłoś online". Dostarczone narzędzie informatyczne pozwala na cyfryzację procesu obsługi szkód poczynając od etapu zgłoszenia roszczenia na dedykowanym do tego celu interaktywnym formularzu dostępnym z poziomu internetowej witryny ZDiUM Wrocław, poprzez automatyzację samego zgłoszenia do właściwego zakładu ubezpieczeń oraz pełną cyfryzację kolejnych etapów likwidacji, kończąc na elektronicznej archiwizacji wszystkich czynności oraz dokumentów w sprawie. System usprawnia proces likwidacji szkód i przyspiesza obsługę roszczeń.
Liczba szkód, które angażowały udział STU Ergo Hestia SA (powyżej franszyzy) zgłoszonych przez poszkodowanych z użyciem systemu – 37. Liczba szkód zgłoszonych łącznie z użyciem systemu – 43. Wartości te odnoszą się do okresu około 2,5 miesiąca od jego uruchomienia do 31 grudnia 2025 r.

Wartość ubezpieczonego majątku gminy Wrocław w latach 2018-2025.

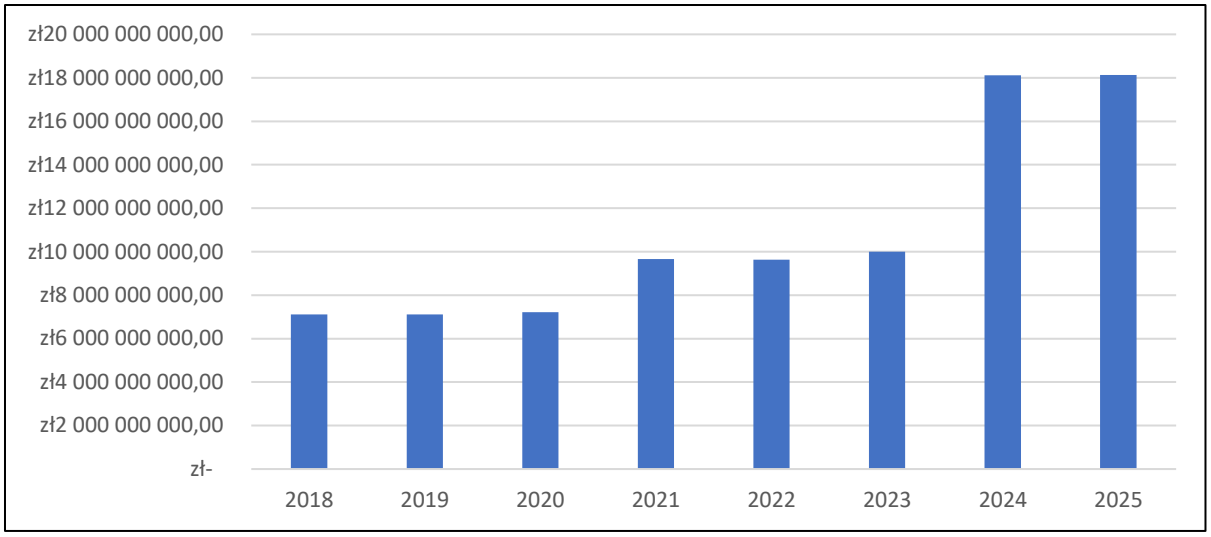

Transport

W 2025 r. prowadzono działania zapewniające transport wszystkim dysponentom i pracownikom Urzędu Miejskiego Wrocławia w celu realizacji wyznaczonych zadań.

Samochody służbowe będące na wyposażeniu floty Urzędu Miejskiego Wrocławia w roku 2025 przejechały łącznie 315 918 km.

Ilość i koszty zakupu paliwa do samochodów służbowych Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz łączna liczba przejechanych kilometrów w latach 2020-2025

Nazwa nośnika energii	**Jednostka miary**	**Zużycie nośnika energii**	**Wartość brutto (zł)**	**Ilość przejechanych km**
2021				
Benzyna silnikowa	litr	28 373,69	156 676,31	287 617 km
Olej napędowy	litr	12 120,11	64 474,85	
2022				
Benzyna silnikowa	litr	27 971,55	187 741,25	329 443 km
Olej napędowy	litr	11 539,73	84 142,59	
2023				

Nazwa nośnika energii	**Jednostka miary**	**Zużycie nośnika energii**	**Wartość brutto (zł)**	**Ilość przejechanych km**
Benzyna silnikowa	litr	29 084,03	189 645,00	301 273 km
Olej napędowy	litr	8 618,17	55 774,12	
2024				
Benzyna silnikowa	litr	25 966,31	163 044,05	282 988 km
Olej napędowy	litr	10 600,61	67 960,86	
2025				
Benzyna silnikowa	litr	21 268,02	125 257,05	315 918 km
Olej napędowy	litr	16 188,79	98 242,18	

W wyniku postępowania publicznego w trybie podstawowym w 2025 r. zakupiono na potrzeby Urzędu Miejskiego Wrocławia jeden fabrycznie nowy samochód osobowy:

- samochód osobowy marki Skoda Kodiaq - zgodnie z umową nr WOU.DO/272/30/2025/DL z dnia 29 stycznia 2025 r., wartość pojazdu – 248 500,00 zł brutto.

Ilość i koszty zakupu nowych samochodów w latach 2020-2025

Lp.	**Rok**	**Ilość nowych samochodów**	**Koszt zakupu**
1.	2021	3	541 660,00
2.	2022	0	0,00
3.	2023	2	483 488,00
4.	2024	5	1 128 290,26
5.	2025	1	248 500,00
RAZEM		11	2 401 938,26

Dążąc do zapewnienia realizacji zadań i organizacji pracy miejskich jednostek organizacyjnych na podstawie protokołu przekazania środka trwałego (PT) w 2025 r. przekazano jeden samochód służbowy osobowy.

Ilość przekazanych samochodów służbowych Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2025 r.

Marka samochodu	**Ilość przekazanych samochodów**	**Nazwa jednostki**
Skoda Kodiaq	1	Powiatowy Urząd Pracy

Urząd Miejski Wrocławia posiada 4 samochody elektryczne spełniając tym samym postulaty ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r., o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 110 z późn. zm.).
Samochody elektryczne są w dyspozycji Wydziału Środowiska, Wydziału Inżynierii Miejskiej oraz Wydziału Obsługi Urzędu. Pojazdy realizując wyznaczone zadania łącznie w 2025 r. przejechały 40 761 km zużywając przy tym 6 749,45 kWh.

Zestawienie samochodów elektrycznych oraz łączna liczba przejechanych kilometrów.

Dysponent pojazdu	**Marka pojazdu**	**Ilość przejechanych km**
Wydział Środowiska	Hyundai Kona	14 232 km
Wydział Inżynierii Miejskiej	Hyundai Kona	5 624 km
Wydział Obsługi Urzędu	Ford Explorer	13 944 km
Wydział Obsługi Urzędu	ID BUZZ	6 961 km
Łączna liczba przejechanych km		40 761 km

ARCHIWUM

W 2025 r. na stan archiwum zakładowego przyjęto 24 117 jednostek archiwalnych (j.a.), w tym: 11 319 j.a. materiałów archiwalnych (przechowywanych wieczyście) oraz 12 798 j.a. dokumentacji niearchiwalnej o zróżnicowanym okresie przechowywania.

Ilość przyjętej dokumentacji w jednostkach aktowych.
2022 r. – kat. A – 10782, kat. B – 8709
2023 r. – kat. A – 10357, kat. B - 22591
2024 r. – kat. A – 15045, kat. B - 15666
2025 r. – kat. A – 11319, kat. B - 12798

Przyjęte w roku sprawozdawczym jednostki odpowiadają 946 metrom bieżącym akt (mb). Jest to wynik odpowiadający tendencji sprzed roku i dwóch – do archiwum złożono ponad 900 m akt.

Liczba przyjętych metrów bieżących.
2021 r. – 600
2022 r. – 703
2023 r. – 950
2024 r. – 960
2025 r. – 946,28

Równocześnie wybrakowano 9 536 j.a., czyli niecałe 484 mb akt, co w przeliczeniu na kilogramy daje wynik 19 651 kg. Z urzędu wywieziono także prawie 11 ton makulatury, tj. dokumentacji niestanowiącej akt spraw prowadzonych w Urzędzie Miejskim Wrocławia oraz innych nośników danych.

Ilość wybrakowanej dokumentacji w metrach bieżących.
2022 r. – 443,21
2023 r. – 409,38
2024 r. – 348,62
2025 r. – 483,8

Zasób archiwum zakładowego Urzędu w 2025 r. osiągnął 10 144 mb akt, co w porównaniu do roku 2024 r. oznacza przyrost o prawie 433 mb akt. W perspektywie ostatnich pięciu lat wzrost wyniósł prawie 1,4 km.

Zasób archiwum zakładowego UMW w metrach bieżących.
2021 r. – 8750

2022 r. – 8972

2023 r. – 9381,6

2024 r. – 9711

2025 r. – 10144

W 2025 r. udostępniono na miejscu i wypożyczono łącznie 7 312 j.a., co jest najwyższym wynikiem w ciągu ostatnich czterech lat. Najwięcej teczek udostępniono i wypożyczono:

- pl. Nowy Targ 1-8 – 2 860 teczek,
- al. Kromera 44 – 2 726 teczek.

Liczba osób korzystających z archiwum zakładowego wyniosła 399.

Ilość dokumentacji udostępnionej i wypożyczonej z archiwum.

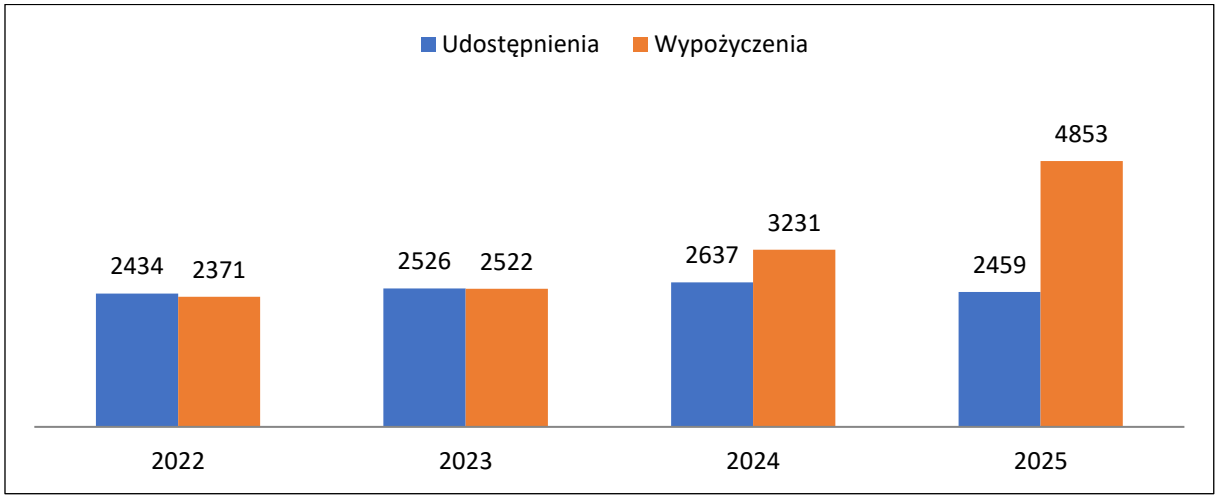

Liczba osób korzystających z archiwum.

2022 r. – 404

2023 r. – 455

2024 r. – 414

2025 r. – 399

W 2025 r. do archiwum zakładowego zwróciło się prawie 100 z wnioskiem o umożliwienie skorzystania z akt w celach genealogicznych lub naukowych. W porównaniu z rokiem 2025 liczba ta zwiększyła się ponad 5 razy.
Uporządkowano 1 271 kopert akt osobowych pracowników Urzędu Dzielnicowego Wrocław-Psie Pole, realizując tym samym zalecenia Archiwum Państwowego we Wrocławiu. Spisano również z natury ok. 2 000 teczek.
Ponadto przekazano 7 097 j.a. (ponad 24 mb) do Archiwum Państwowego we Wrocławiu.

Liczba akt przekazanych do Archiwum Państwowego we Wrocławiu.
2022 r. – 0
2023 r. – 12206
2024 r. – 0
2025 r. – 7097

TŁUMACZENIA

W 2025 r. realizowano zadania z zakresu tłumaczeń pisemnych w trybie zwykłym i ekspresowym (z języka polskiego na język obcy i z języka obcego na język polski) oraz ustnych w trybie konsekutywnym wraz z obsługą techniczną, dla komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia.
W roku 2025 zlecono 367 tłumaczenia pisemne (w sumie 3440 przetłumaczonych stron) i 1 zlecenie ustne, 1 godzinne konsekutywne, na potrzeby komórek organizacyjnych Urzędu.

Zlecenia tłumaczeń

Wydział/Biuro	**Ilość zleceń**	**Ilość przetłumaczonych stron**
BGW	3	14
BRG	1	16
BRT	16	106
BSM	3	50
BWU	1	2
WBZ	5	21
WFN	7	92

Wydział/Biuro	**Ilość zleceń**	**Ilość przetłumaczonych stron**
WKE	2	495
WPM	47	295
WSO	265	1 300
WSP	1	1
WW2	2	2
WZF	14	1 046
razem	**367**	**3 440**

Tłumaczenie z języka obcego na język polski	**Ilość przetłumaczonych stron**
angielski	1 613
angielski/duński	4
angielski/francuski	41
angielski/niemiecki	462
angielski/ukraiński	3
angielski/włoski	6
chorwacki	5
czeski	9
francuski	37
hiszpański	14
niemiecki	438
rosyjski	11
turecki	1
ukraiński	1
włoski	3
razem	2 648

Tłumaczenie z języka polskiego na język obcy	**Ilość przetłumaczonych stron**
angielski	610
angielski/niemiecki	37
arabski	1
chiński	1
czeski	17
francuski	28
hiszpański	18
niderlandzki	13
niemiecki	28
ukraiński	12
węgierski	12
włoski	15
razem	**792**

WYDZIAŁ ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

W ramach regulaminowej działalności w 2025 r. zarejestrowano w Centralnym Rejestrze Postępowań w sumie **89** wniosków o wszczęcie postępowań o zamówienia publiczne, w tym 1 wniosek wycofano przed wszczęciem procedury.

W liczbie 88 wniosków mieszczą się:

- wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego **przeprowadzonego przez Komisję Przetargową** w sumie **78 postępowań,** w tym:
  - w trybie przetargu nieograniczonego - **16** postępowań,
  - w trybie podstawowym - **52** postępowania,
  - w trybie zamówienia z wolnej ręki – **2** postępowania,

  - w trybie zamówienia na usługi społeczne, o których mowa w art. 359 pkt. 1 ustawy Pzp – **1** postępowanie,
  - w trybie zamówienia na usługi społeczne, o których mowa w art. 359 pkt. 2 ustawy Pzp – **7** postępowań.
- wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego **przeprowadzanego przez Osobę Wskazaną w trybie z wolnej ręki – 10** postępowań.

W ramach regulaminowej działalności w roku 2025 przeprowadzonych zostało łącznie 88 postępowań o udzielenie zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

Wśród tej liczby największą ilość stanowiły zamówienia na **usługi, tj. 52 postępowania**, w tym: **14** postępowań przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego, z uwagi na ich wartość powyżej progu unijnego.

W zakresie **dostaw** przeprowadzono **28 postępowań**, w tym: **5** postępowań przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego, z uwagi na ich wartość powyżej progu unijnego.

W zakresie robót budowlanych przeprowadzono 8 postępowań, wszystkie poniżej progu unijnego.

76 zamówień przeprowadzono na Platformie Elektronicznej e-Zamówienia.

W ramach regulaminowej działalności **w zakresie prowadzonych postępowań wydano łącznie 97 decyzji,** w tym:
- o powołaniu Komisji Przetargowych do przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówienia – **78 decyzji**,
- o zmianie składu Komisji Przetargowej - **9 decyzji**,
- o powołaniu Osób Wskazanych do przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki - **10 decyzji**.

W postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych prowadzonych w okresie sprawozdawczym, w ramach uprawnień Wykonawców, wniesiono **10 odwołań**, w

tym 5 na zapisy SWZ, w tym warunki udziału w postępowaniu, 3 na wybór najkorzystniejszej oferty, 2 na wykluczenie Wykonawców z postępowania.

Zamawiający raz skorzystał ze środków ochrony prawnej wnosząc skargę do Sądu Okręgowego w Warszawie na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej.

Ponadto, w zakresie zamówień publicznych:

- na podstawie projektów planów zamówień przesłanych ze wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu, sporządzono Harmonogram zamówień publicznych w zakresie robót budowlanych, dostaw i usług na rok 2025,
- na podstawie zgłoszeń przesłanych przez komórki organizacyjne Urzędu, wprowadzono do Harmonogramu zamówień publicznych 3 365 zmian dotyczących dodania nowego lub rezygnacji z dotychczasowego zamówienia, zmiany wartości zamówienia, terminu wszczęcia procedury,
- sporządzono roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w roku 2024 i przekazano do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych,
- sporządzono i skierowano do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej wstępne ogłoszenie informacyjne o planowanych w roku 2025 zamówieniach publicznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
- na podstawie § 49 Regulaminu zamówień publicznych zaplanowano i przeprowadzono okresową kontrolę udzielania zamówień wyłączonych ze stosowania przepisów ustawy Pzp za rok 2024. W okresie objętym kontrolą udzielono w Urzędzie 2 549 zamówień w 45 komórkach organizacyjnych Urzędu, wszystkie zostały objęte kontrolą. Na tę okoliczność sporządzono protokoły z ustaleniami pokontrolnymi,
- na podstawie § 50 ust. 4 Regulaminu zamówień publicznych przekazano do Dyrektorów Departamentów informację o stwierdzonych nieprawidłowościach przy udzielaniu zamówień wyłączonych ze stosowania ustawy Pzp w podległych im Komórkach organizacyjnych za 2024 r.,
- na podstawie § 51 Regulaminu zamówień publicznych dokonano kontroli prawidłowości przeprowadzenia procedury przez Osobę Wskazaną w 10 postępowaniach udzielonych w trybie zamówienia z wolnej ręki,
- na podstawie § 33 Regulaminu zamówień publicznych zaopiniowano 110 aneksów wprowadzających zmiany do zawartych umów o udzielenie zamówienia publicznego.

WYDZIAŁ SPRAW OBYWATELSKICH

OBSŁUGA MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE SPRAW OBYWATELSKICH

Wydział Spraw Obywatelskich realizował zadania i kompetencje wynikające z ustaw, uchwał Rady Miejskiej Wrocławia i zarządzeń Prezydenta Wrocławia, wymienione w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego Wrocławia w sposób precyzyjny określone w Regulaminie Organizacyjnym Departamentu Obsługi i Administracji oraz na podstawie posiadanych upoważnień.

W oparciu o powyższe za **rok 2025** zrealizowano zadania:

Z ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych oraz z ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności:

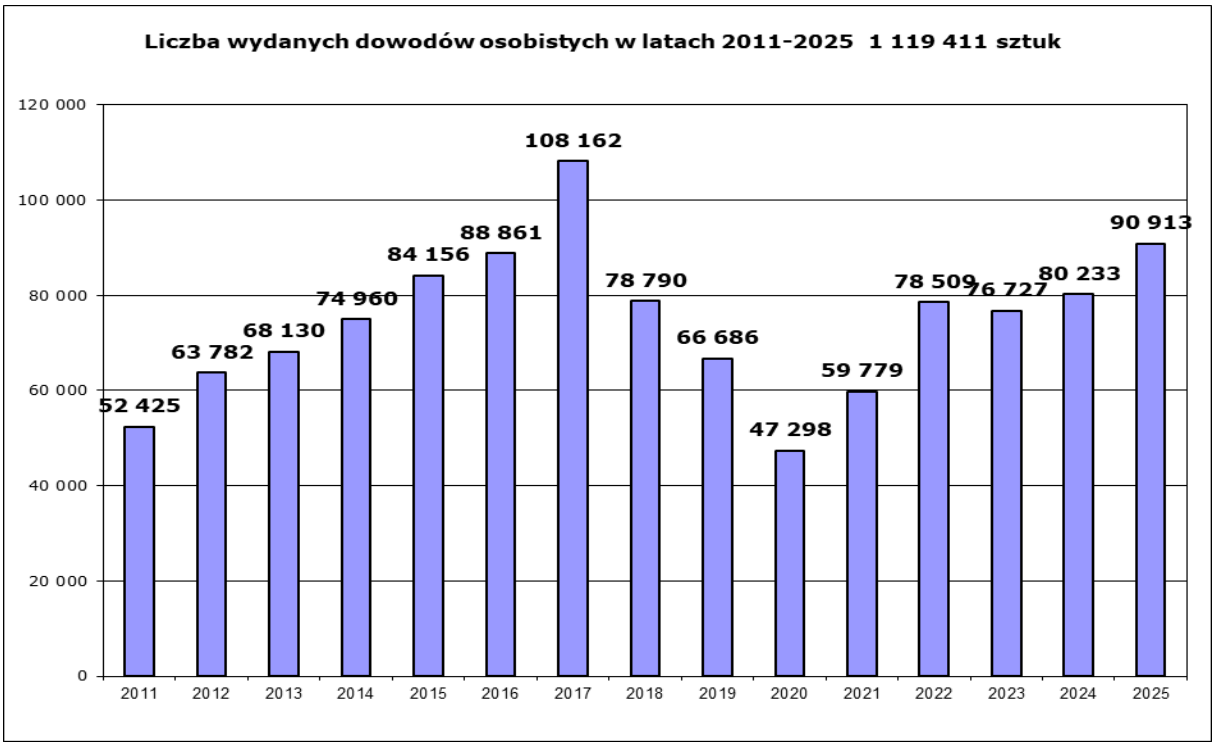

W roku **2025** przyjęto **770** wniosków o wydanie dowodu osobistego w miejscu przebywania osób, które nie mogą z różnych przyczyn (z powodu podeszłego wieku, stanu zdrowia również osób osadzonych w zakładach karnych itp.) przybyć do urzędu i złożyć wniosek osobiście. Następnie dostarczono **347** spersonalizowanych dowodów osobistych do miejsc przebywania tych osób tj. zakładów karnych, domów pomocy społecznej, szpitali.

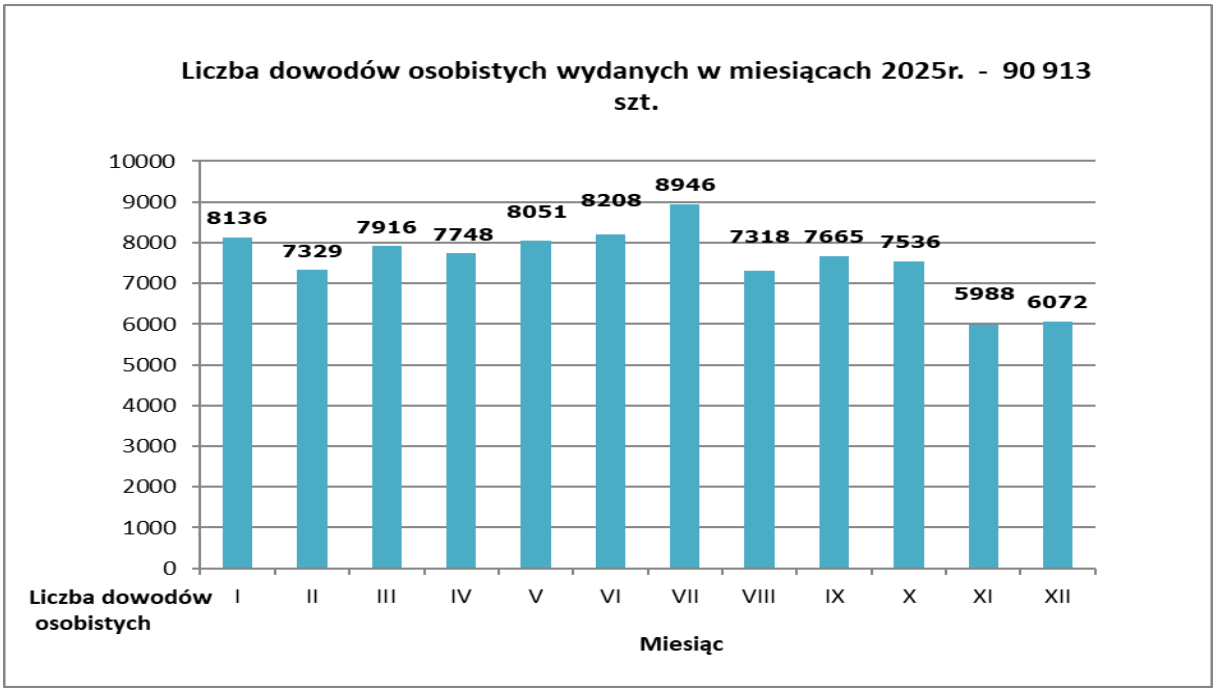

W tym wydano **5 976** dowodów osobistych na podstawie wniosków złożonych elektronicznie za pośrednictwem ePUAP.

Ponadto:

Czynności	**Ilość**
Zameldowano na pobyt stały	**18 732**
Wymeldowano z pobytu stałego	**4 152**
Zameldowano na pobyt czasowy	**43 617**
Wymeldowano z pobytu czasowego	**827**
Zgłoszono wyjazd poza granice Rzeczypospolitej Polskiej na pobyt stały	**144**
Zgłoszono wyjazd poza granice Rzeczypospolitej Polskiej na pobyt czasowy dłuższy niż 6 miesięcy	**97**
Zgłoszono powrót z wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej trwającego dłużej niż 6 miesięcy	**58**
Usunięto niezgodności w rejestrze PESEL na wniosek osoby i z urzędu	**107 505**
Wydano zaświadczenia o zameldowaniu na wniosek osoby i z urzędu	**70 087**
Wystąpiono o nadanie, zmianę lub usunięcie numeru PESEL	**8 447**
Wydano powiadomienie o nadaniu lub zmianie numeru PESEL	**8 447**

Czynności	**Ilość**
Udostępniono dane z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL	**20**
Wydano zaświadczenia o utracie dowodu osobistego	**9 043**
Wypożyczono dokumentację związaną z wydanym dowodem osobistym uprawnionym organom	**1 168**
Udostępniono dane z Rejestru Dowodów Osobistych	**389**
Zastrzeżono lub cofnięto zastrzeżenia numeru PESEL	**10 401**
Wydano potwierdzenie o zastrzeżeniu lub cofnięciu zastrzeżenia numeru PESEL	**10 401**
Ponownie zarejestrowano status UKR	**4 047**
Złożono oświadczenie o wyjeździe cudzoziemca o statusie UKR	**1 097**
Wnioski o nadanie numeru PESEL w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie	**13 589**
Wydano powiadomienie o nadaniu numer PESEL w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie	**13 589**
Wniosek o przekazanie danych kontaktowych i potwierdzenie profilu zaufanego w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie	**1 756**
Wniosek o przekazanie danych do rejestru danych kontaktowych	**166**
Wniosek o uzupełnienie danych w rejestrze obywateli Ukrainy	**1 056**
Wydano zaświadczenia z rejestru zastrzeżeń numerów PESEL	**94**
Poświadczenie własnoręczności podpisu na formularzach rentowych lub emerytalnych wymaganych przez zakłady emerytalne za granicą	**256**
Poświadczenie za zgodność odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań z oryginałem	**810**
Wydanie wielojęzycznego formularza tłumaczenie urzędowego zaświadczenia z ewidencji ludności	**263**
Razem	**330 258**

Na dzień **31 grudnia 2025 r.** zameldowanych było we Wrocławiu **596 843** osób, w tym **564 608** osób na pobyt stały i **32 235** osób na pobyt czasowy.

Z ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji wykonano czynności:

- udzielono pomocy repatriantom przy załatwianiu spraw życiowych przybyłym i osiedlonym we Wrocławiu,
- udzielono pomocy przy wypełnianiu, pisaniu, interpretacji dokumentów (ZUS, PUP, USC, UW, NFZ),
- otoczono wsparciem i opieką nowo przybyłe rodziny repatriantów (wizyty pracowników w domach w godzinach pracy i po godzinach pracy Urzędu, kontaktowano się telefonicznie z repatriantami w godzinach pracy i po godzinach pracy Urzędu w różnych życiowych sprawach),
- prowadzono korespondencję z repatriantami chcącymi osiedlić się we Wrocławiu na zaproszenie przez gminę Wrocław, rodzinę lub we własnym zakresie,
- udzielono pomocy **4** rodzinom, zaproszonych (uchwałami) do Wrocławia w przypadku: remontu, pomoc przy odbiorze lokalu, pomoc przy podpisywaniu umowy najmu, pomoc w wypełnianiu wniosków dotyczących przyłączenia mediów do danego mieszkania),
- przyjęto i zaktualizowano **183** wnioski osób zainteresowanych osiedleniem się we Wrocławiu, które przekazano do Komisji Społecznych, Osiedli i Partycypacji Rady Miejskiej Wrocławia,
- przygotowano **8** projektów uchwał, w tym **5** zapraszających repatriantów do Wrocławia, **2** uchwały zapraszające rodziny do osiedlenia się we Wrocławiu (w miejsce rodzin, które wyjechały) oraz **1** uchwałę zamieniającą uchwałę ogólną,
- wydano **16** decyzji przyznających pomoc ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego,
- skierowano do DUW **11** wniosków wraz z decyzjami dotyczącymi wypłaty środków z budżetu państwa przyznanych decyzją Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji na pokrycie kosztów przejazdu, zagospodarowanie i bieżące utrzymanie, pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez osobę małoletnią,
- złożono **5** wniosków do DUW o udzielenie dotacji celowej gminie Wrocław z budżetu państwa na zapewnienie mieszkań dla repatriantów,
- przygotowano **48** dokumentów dotyczących wypłat świadczeń finansowych (obsługa finansowa **1** umowy dotyczącej aktywizacji zawodowej repatriantów **-** umowy z tytułu zwrotu części kosztów poniesionych na podnoszenie

kwalifikacji zawodowych, środki z **17** decyzji pełnomocnika Rządu ds. Repatriacji, przyjęcie dotacji z budżetu wojewody, wypłacono środki z tytułu **30** decyzji administracyjnych przyznających pomocy ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego),

- dokonano rozliczania oraz sprawozdawczości z przyznawanych dotacji z budżetu państwa oraz środków własnych z budżetu gminy,
- przygotowano projekt budżetu repatriantów na rok 2026 oraz sporządzono sprawozdanie z wykonanie budżetu za rok 2025,
- koordynowano rozliczenie dotacji celowej z budżetu państwa przyznanej przez Wojewodę dla **5** rodzin repatriantów, którym zapewniono lokal mieszkalny.

Ponadto przesłano **232** listów gratulacyjnych w imieniu Prezydenta Wrocławia dla osób, które ukończyły 100 lat życia i więcej.

Z ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy:

Gmina	Nowa rejestracja działalności gospodarczej	Zmiany w rejestrze działalności gospodarczej	Zawieszenia, wznowienia i wezwania	Wykreślenie z rejestru działalności gospodarczej	Inne (aktualizacje, duplikaty, zaświadczenia, potwierdzenia)	Razem
Wrocław	**1 395**	**2 686**	**2 348**	**1 130**	**130**	**7 689**

W roku 2025 wykonano ogółem 7 689 czynności w zakresie ewidencji działalności gospodarczej, udzielono 109 pisemnych informacji o przedsiębiorcach do urzędów skarbowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Urzędu Kontroli Skarbowej, prokuratury, sądów powszechnych, Policji, Powiatowego Urzędu Pracy i osobom fizycznym.

Ponadto udzielono ok. 3 221 informacji telefonicznie. Przyjęto 7 689 klientów w sprawach merytorycznych. Przyjęto 471 wniosków do potwierdzenia tożsamości posiadaczy profilu zaufanego (PPZ). Wykonano zadania dotyczące obsługi wniosków o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności

Gospodarczej, zatem nie wydaje dokumentacji o aktualnych danych o wpisie do CEIDG.

Z ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, oraz ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami:

W ZAKRESIE REJESTRACJI POJAZDÓW

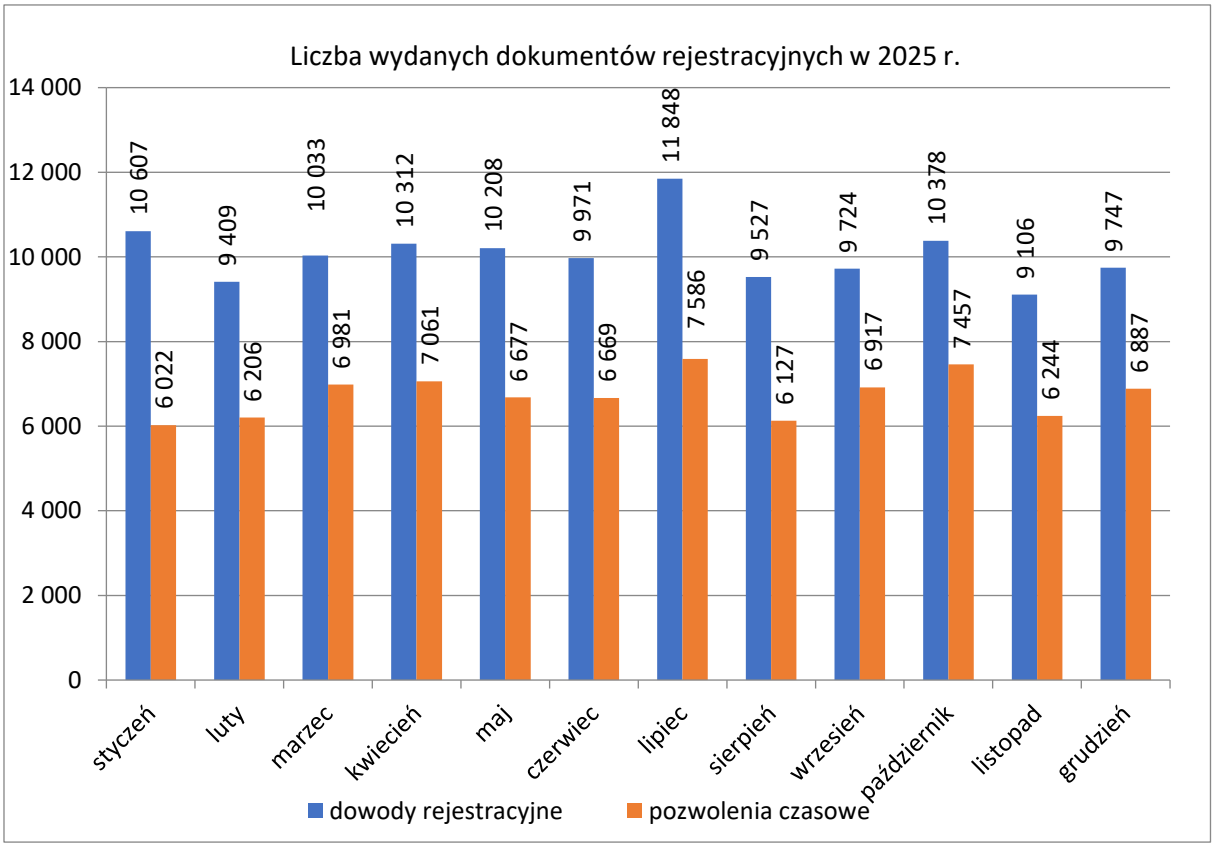

Ilość wydanych dowodów rejestracyjnych w 2025 r. – **120 870 szt.**

Ilość wydanych pozwoleń czasowych w 2025 r. – **80 834 szt.**

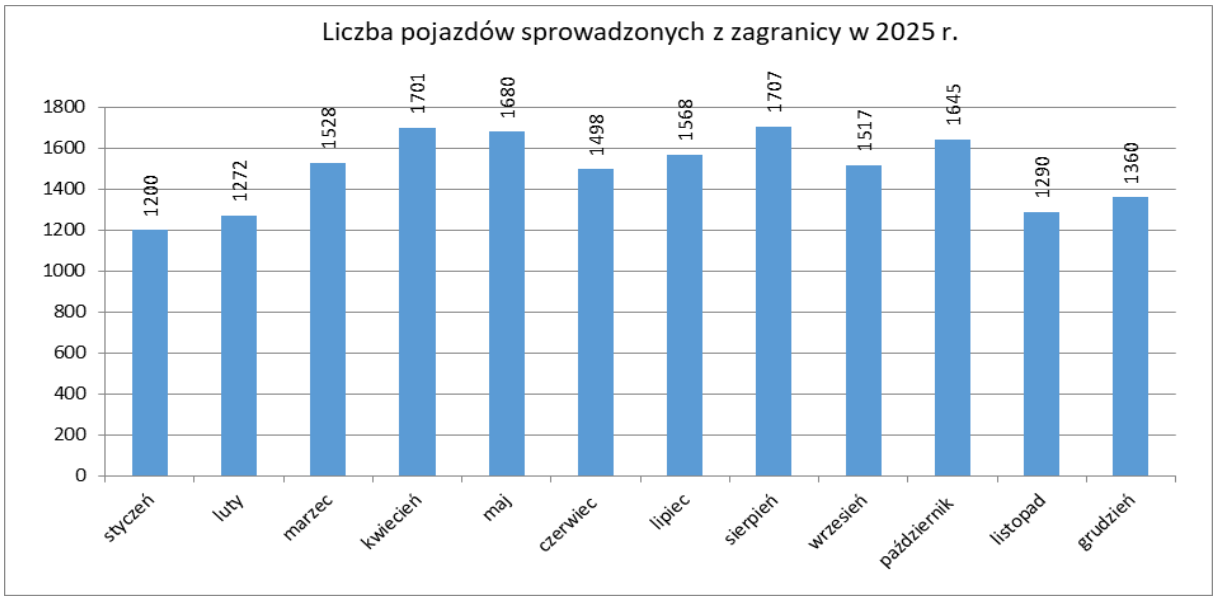

Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2025 r. – 17 966

Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2024 r. – 16 033

Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2023 r. – 11 989

Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2022 r. – 11 268

Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2021 r. – 12 362

Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2020 r. – 10 325

Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2019 r. – 12 087

Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2018 r. – 13 401

Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2017 r. – 14 273

PONADTO:

Czynności	Ilość
Wydano dowody rejestracyjne stałe	**120 870**

Wydano nowe tablice rejestracyjne stałe : - samochodowe (w tym zmniejszone): - motocykle, motorowery, ciągniki :	 **131 194** **4 518**
Wydano pozwolenia czasowe	**80 834**
Wydano tablice rejestracyjne tymczasowe	**1 071**
Przyjęto zgłoszenia o zbyciu/nabyciu pojazdów	**50 330**
Wyrejestrowano pojazdów na stałe	**5 658**
Wydano dowody rejestracyjne po zatrzymaniu przez policję	**745**
Przyjęto dokumenty modyfikujące dane w pojazdach (wpis: hak, gaz, zastaw, korekta danych)	**22 516**
Wydano znaki legalizacyjne	**115 377**
Wydano zaświadczeń	**169**
Przydzielono numerów tablic indywidualnych ogółem dla Województwa Dolnośląskiego: w tym: dla Wrocławia	 **4 256** **1 944**
Wydano decyzje o nadaniu cech identyfikacyjnych pojazdu (VIN) oraz zgody na wykonanie tabliczki znamionowej tabliczki zastępczej	**105**
Wydano decyzje o czasowym wycofaniu pojazdów z ruchu	**225**
Wydano decyzje o nałożeniu kar z tytułu naruszenia obowiązku zgłoszenia zbycia oraz zarejestrowania pojazdu	**2 243**
Razem:	**542 055**

Na dzień **31 grudnia 2025 r.** zarejestrowanych we Wrocławiu było **594 823 pojazdów** w tym **463 620 osobowych.**

W ZAKRESIE WYDAWANIA UPRAWNIEŃ DO KIEROWANIA POJAZDAMI

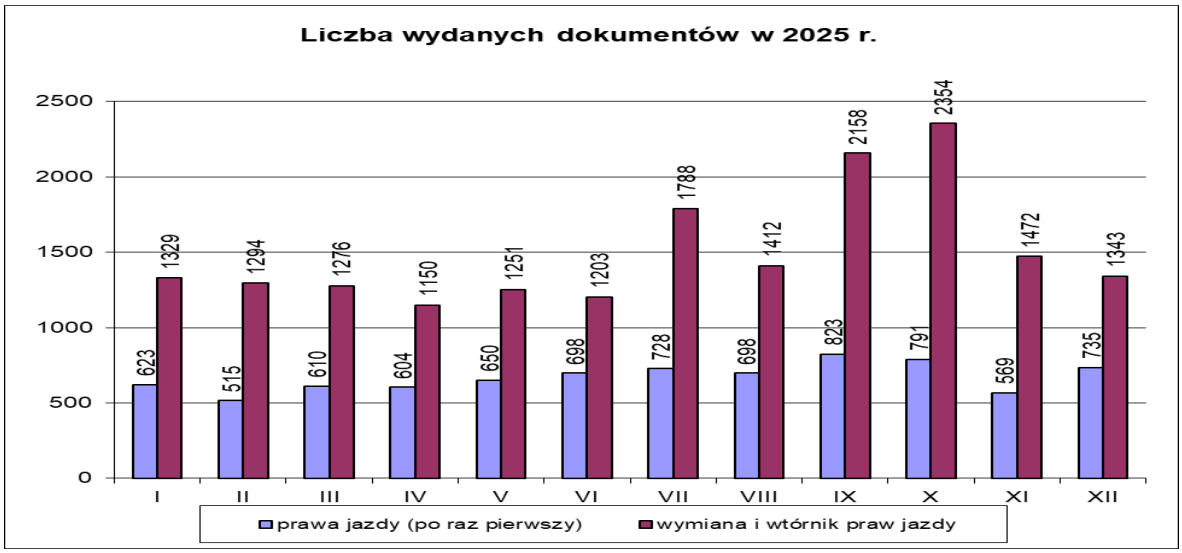

Ilość wydanych praw jazdy po raz pierwszy w 2025 r. – **8 044 szt.**

Ilość wymienionych i wtórników praw jazdy w 2025 r. – **18 030 szt.**

PONADTO:

Czynności	Ilość
Wydano praw jazdy	**26 074**
Wydano pozwoleń tramwajowych	**232**
Wydano międzynarodowych praw jazdy	**4 224**
Zażądano z innych urzędów akt kierowców	**5 152**
Przekazano do innych urzędów akta kierowców, którzy zmienili adres zamieszkania	**2 574**
Zarejestrowano i zweryfikowano dokumenty w związku z wydaniem postanowienia o zatrzymaniu prawa jazdy bądź orzeczonym wyrokiem sądu	**2 444**
Wydano decyzji w sprawach nadzoru nad kierującymi ogółem: w tym: - skierowaniu na badania lekarskie - cofnięciu uprawnień - przywróceniu uprawnień - umorzeniu postępowania - zatrzymaniu prawa jazdy - skierowaniu na egzamin sprawdzający kwalifikacje - o odmowie wydania prawa jazdy	**2 484** **47** **903** **351** **80** **658** **312** **81**

Czynności	Ilość
- o uchyleniu decyzji lub zmianie decyzji	**52**
Wydano informacji w sprawach nadzoru nad kierującymi: - badania lekarskie, psychologiczne oraz kurs reedukacyjny	**1 027**
Wydano PKK na egzamin sprawdzający kwalifikacje po zatrzymaniu prawa jazdy na okres powyżej 1 roku	**494**
Ewidencja osób , którym sąd orzekł zakaz prowadzenia pojazdów, a nie posiadających prawa jazdy	**874**
Udzielono pisemnych odpowiedzi w sprawach uprawnień do kierowania pojazdami	**748**
Przyjęto korespondencję	**20 535**
Wysłano na wniosek strony prawa jazdy pocztą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru	**222**
Wydano profil kandydata na kierowcę (PKK)	**12 620**
Wydano zezwoleń na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym	**174**
Wydano profili kierowcy zawodowego (PKZ)	**1 778**
Wydano kart kwalifikacji kierowcy	**119**
Razem:	**81 775**

Na dzień 31 grudnia 2025 r. – 407 930 mieszkańców Wrocławia posiadało prawa jazdy.

W roku **2025** dokonano również wymiany **7 593** zagranicznych praw jazdy, z czego **5 682** praw jazdy wydanych na Ukrainie i **902** wydanych na Białorusi.

W roku **2025 r.** obsłużono **114 999** osób.

W zakresie zadań z zakresu wpisanych do rejestru działalności regulowanej przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów (SKP) i ośrodki szkolenia kierowców (OSK):

Na terenie miasta Wrocławia do rejestru wpisanych było:
Stacji kontroli pojazdów – 66
Ośrodków szkolenia kierowców - 69 (aktywnych – 68, zawieszonych – 1)

Wpisano do ewidencji:

Instruktorów nauki jazdy - 51

Wykładowców - 1

Łączna liczba instruktorów nauki jazdy – 399

Łączna liczba wykładowców – 6

Nadano uprawnienia:

Diagnostom – 9

Łączna liczba diagnostów - 247

Postępowania administracyjne w stosunku do diagnostów – cofnięcie uprawnień (w trakcie)	5
Postępowania administracyjne w stosunku do instruktorów – wykreślenie z ewidencji	13
Skreślenia OSK na wniosek przedsiębiorcy	4
Skreślenia OSK z urzędu w wyniku postępowania	0
Skreślenia SKP na wniosek przedsiębiorcy	1
Skreślenia SKP urzędu w wyniku postępowania	0
Ogółem	**23**

Na podstawie ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków Urzędu Miejskiego Wrocławia (CRSiW) zaewidencjonowano: 131 skarg i 29 wniosków (dla porównania – w 2024 r. zarejestrowano 85 skarg oraz 48 wniosków).

Zestawienie skarg i wniosków zaewidencjonowanych w CRSiW w 2025 r.

Lp.	**Adresaci skarg i wniosków**	**Skargi**		**Wnioski**	
		2024	**2025**	**2024**	**2025**
1	2	3	4	5	6
Urząd Miejski Wrocławia					

Lp.	Adresaci skarg i wniosków	Skargi		Wnioski	
		2024	2025	2024	2025
A	Prezydent Wrocławia	-	2**	-	-
	Biuro Prezydenta	1	-	-	-
	Departament Prezydenta	5	1	-	-
	Wiceprezydent Wrocławia (WW1)	1	1	-	-
	Wiceprezydent Wrocławia (WW4)	-	1	-	-
	Departament Finansów Publicznych	10*	15** (****)	-	1**
	Departament Spraw Społecznych	1	3**	-	1**
	Departament Edukacji	2	4	-	1**
	Departament Nieruchomości i Eksploatacji	6	21	-	-
	Departament Urbanistyki i Architektury	1***	4	-	-
	Departament Infrastruktury i Transportu	5**	14*(**) (****)	36**	22**
	Departament Strategii i Zrównoważonego Rozwoju	2	2	-	2**
	Departament Obsługi i Administracji	15**	23*(**)	2**	-
	Departament Marki Miasta	1	-	-	-
		-	1	-	-
Ogółem segment: A - UMW		**50**	**92*(**) (****)**	**38**	**27****
B	Miejskie jednostki organizacyjne (jednostki i zakłady budżetowe: np. ZZK, Straż Miejska, MOPS, ZZM, ZDiUM, Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego)	35**	38** (****)	10***	2
C	Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu	-	1*	-	-

Lp.	Adresaci skarg i wniosków	Skargi		Wnioski	
		2024	2025	2024	2025
D	Inne (np. Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu)	-	-	-	-
Ogółem: B + C + D		**35****	**39*(**) (****)**	**10****	**2**
E	Skargi i wnioski pozostające bez rozpoznania z uwagi na braki formalne (łącznie- w komórkach organizacyjnych UMW oraz miejskich jednostkach organizacyjnych).	**7**	**15**	**7**	**6**
Ogółem segmenty: A + B + C +D		**85* (**)**	**131*(**) (****)**	**48* (**)**	**29****

*Liczba skarg/wniosków, w której uwzględniono skargi/wnioski „wycofane” przez skarżących, odnoszące się do komórek organizacyjnych UMW (segment A tabeli) oraz do jednostek organizacyjnych (segment B tabeli).

** Liczba skarg/wniosków, w której uwzględniono tzw. skargi/wnioski bez rozpoznania, z uwagi na braki formalne, odnoszące się do komórek organizacyjnych UMW (segment A) oraz do jednostek organizacyjnych (segment B tabeli).

***Liczba skarg/wniosków, w której uwzględniono skargi/wnioski rozpatrywane zarówno przez komórkę organizacyjną UMW jak i jednostkę organizacyjną Miasta (skarga/wniosek zarejestrowany w CRSiW pod jednym numerem ewidencyjnym).

**** Liczba skarg/wniosków, w której uwzględniono skargi/wnioski co do których anulowano tryb skargowy, odnoszące się do komórek organizacyjnych UMW (segment A tabeli) oraz do jednostek organizacyjnych (segment B tabeli).

Niezależnie od zarejestrowanych ww. skarg i wniosków w CRSiW w 2025 r. odnotowano 19 skarg, w zakresie zadań wykonywanych przez spółki prawa handlowego z udziałem Miasta, które przekazał do rozpatrzenia właściwym organom tych spółek.

Ponadto przekazano do innych właściwych organów 18 skarg, w tym do: Rady Miejskiej Wrocławia (15 skarg), Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu (1 skarga) Marszałka Województwa Dolnośląskiego (1 skarga) oraz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad oddział we Wrocławiu (1 skarga).
Przekazano również do właściwych komórek organizacyjnych Urzędu 148 pism o charakterze interwencyjnym.

Zadania określone w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności:
Udostępniono dane z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL (osobom fizycznym i prawnym) **20 327.**
Wydano **224** decyzji odmawiających udostępnienia danych osobowych. Od **18** decyzji zostało wniesione odwołanie do Wojewody Dolnośląskiego, który utrzymał w mocy wszystkie zaskarżone decyzje.

Zadania określone w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy:
Wydano **1 722** decyzji dotyczących rejestru wyborców. W tym **1 347** o ujęciu w stałym obwodzie głosowania oraz **375** o odmowie ujęcia w stałym obwodzie głosowania. Żaden wyborca nie złożył skargi do Sadu Rejonowego na decyzję o odmowie ujęcia w stałym obwodzie głosowania.

W dniu **18 maja 2025 r.** odbyła się I tura wyborów Prezydenta RP, a w dniu 1 czerwca II tura wyborów na Prezydenta Wrocławia. Dział Ewidencji Ludności – Rejestr Wyborców oraz Dział Ewidencji Ludności - Informacja Adresowa i Statystyka wykonały prace związane z przeprowadzeniem tych wyborów:
- przygotowano informację o numerach i granicach okręgów i obwodów głosowania,
- sporządzono geografię wyborczą potrzebną dla wydrukowania spisów wyborców,
- wydrukowano spisy wyborców dla 301 stałych obwodów głosowania oraz dla 30 odrębnych obwodów głosowania utworzonych w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych.

W ramach aktualizacji spisów wyborców sporządzonych do przeprowadzenia wyborów wykonano następujące czynności:

Nazwa czynności	**Liczba osób**
Wydano zaświadczenia o prawie do głosowania	**12 680**
Przyjęto wnioski o zmianę miejsca głosowania	**81 760**
Przyjęto wnioski o sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania	**630**
Wydano akty pełnomocnictwa do głosowania	**614**

W oparciu o powyższe za **rok 2025** zrealizowano zadania:

- obsłużono **495 174** klientów w sprawach merytorycznych,
- wydano **534 597** dokumentów,
- przyjęto ogółem **708 282** korespondencji, w tym **57 097** e-PUAP oraz **25 953** korespondencji drogą e-mail.

Bezpośrednia obsługa klientów prowadzona była przede wszystkim w Centrach Obsługi Mieszkańca. W 2025 r. nadal dużym zainteresowaniem klientów cieszył się COM VI w Centrum Handlowym Magnolia Park, czynny dla klientów od poniedziałku do piątku w godzinach od 9:00 do 18:00 oraz w każdą sobotę w godzinach od 9:00 do 16:00.
W 2025 r. ponad 200 000 mieszkańców skorzystało z usług tego Centrum, dodatkowo oprócz spraw obywatelskich i komunikacyjnych mieszkańcy Wrocławia mogli realizować sprawy paszportowe.
Dbając o jakość obsługi klientów i stałe dostosowanie COM-ów do potrzeb mieszkańców we wrześniu 2025 r. oddano do użytku po generalnym remoncie salę obsługi S 1 w COM I przy ul. G. Zapolskiej 4. Dla klientów realizujących sprawy z zakresu uprawnień kierowców utworzono nowe stanowiska obsługi z elektronicznym systemem kolejkowym, dostosowaniem dla osób z niepełnosprawnościami oraz nowoczesną sale poczekalni.
Rok 2025 charakteryzował się dużą ilością spraw realizowanych przez cudzoziemców, w tym obywateli Ukrainy. Wymieniono ponad 7 600 zagranicznych praw jazdy, wykonano ponad 40 000 czynności związanych z nadaniem lub aktualizacją statusu UKR i zameldowano we Wrocławiu na pobyt stały i czasowy ponad 25 000 obcokrajowców.

Skala prac ilustrują poniższe dane za rok 2025:

miesiąc	ilość											
	wydanych decyzji	korespondencji								wydanych dokumentów *	klientów	
		przychodząca				wychodząca						
		w ramach UM	z zewnątrz	ePUAP	email	w ramach UM	na zewnątrz	ePUAP	email		w sprawach merytorycznych	w innych sprawach
styczeń	18 452	30 807	25 542	4 399	2 317	18 247	6 954	1 669	1 324	41 056	42 171	15 112
luty	17 322	21 002	33 185	4 476	2 177	7 440	8 144	1 815	1 193	47 156	43 669	4 848
marzec	18 760	22 555	34 640	5 331	2 266	9 367	8 151	2 159	1 443	50 257	45 353	6 210
kwiecień	19 106	27 042	30 506	4 609	2 346	14 823	7 244	1 979	1 333	50 051	44 391	4 883
maj	18 531	23 182	31 912	5 375	2 073	9 776	7 687	2 056	1 134	49 521	44 628	6 226
czerwiec	18 260	22 069	33 412	4 531	2 244	13 374	9 400	1 937	1 325	49 886	44 545	5 360
lipiec	21 292	23 426	37 256	5 761	1 991	10 714	9 061	2 798	1 327	37 614	32 130	6 105
sierpień	17 533	28 056	29 845	4 561	1 895	7 352	8 106	1 905	989	31 292	27 651	5 726
wrzesień	19 468	29 727	39 331	5 047	2 358	9 633	8 634	2 016	1 311	37 173	35 567	6 672
październik	20 774	41 703	40 435	4 765	2 357	18 102	10 198	1 704	1 270	55 128	57 194	6 667
listopad	17 235	25 292	22 904	4 157	1 866	11 193	9 450	1 604	1 115	41 003	38 377	6 720
grudzień	18 845	26 895	27 558	4 085	2 063	13 999	8 526	1 919	1 109	44 460	39 498	6 756
WSO RAZEM	**225 578**	**321 756**	**386 526**	**57 097**	**25 953**	**144 020**	**101 555**	**23 561**	**14 873**	**534 597**	**495 174**	**81 285**

Z powyższego zestawienia wynika, iż WSO obsłużył merytorycznie codziennie (statystycznie) następujące ilości klientów:

MIESIĄC	ILOŚĆ DNI "ROBOCZYCH"	WSO (ilość obsługiwanych klientów codziennie)
styczeń	21	2 008
luty	20	2 183
marzec	21	2 160
kwiecień	21	2 114
maj	20	2 231
czerwiec	20	2 227
lipiec	23	1 397
sierpień	20	1 383
wrzesień	22	1 617
październik	23	2 487
listopad	18	2 132
grudzień	21	1 881

W innych sprawach (nie należących do właściwości) udzielono informacji:

MIESIĄC	WSO (klienci w innych sprawach)
styczeń	15 112
luty	4 848
marzec	6 210
kwiecień	4 883
maj	6 226
czerwiec	5 360
lipiec	6 105
sierpień	5 726
wrzesień	6 672
październik	6 667
listopad	6 720
grudzień	6 756

URZĄD STANU CYWILNEGO

AKTA STANU CYWILNEGO

Zrealizowano zadania z zakresu:

- rejestracji stanu cywilnego jako zadanie zlecone;
- zmiany imion i nazwisk jako zadanie zlecone;
- wydawania pozwoleń na sprowadzanie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy w celu pochowania jako zadanie własne powiatu;
- inicjowania nadania medalu za Długoletnie Pożycie Małżeńskie jako zadanie własne gminy.

W 2025 r. wykonano poniżej wymienione czynności w następujących ilościach:

rodzaj czynności:	ilość
sporządzono:	
akty urodzeń w tym:	15 032
dzieci urodzonych we Wrocławiu	7 585
dzieci urodzonych za granicą	7 447
akty małżeństw w tym:	**4 276**
małżeństw zawartych zagranicą	2 345
małżeństw zawartych we Wrocławiu, w tym:	1 931
małżeństw konkordatowych	408
małżeństw cywilnych, w tym:	1 234
małżeństw zawartych poza lokalem USC	229
akty zgonu w tym:	**7 686**
osób zmarłych we Wrocławiu	7 375
osób zmarłych za granicą	311
nadano:	
numery Pesel noworodkom	7 382
zainicjowano nadanie:	
Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie	706
wydano:	
zezwolenia na zawarcie małżeństwa przed upływem ustawowego terminu	218
decyzje w sprawie zmiany imion i nazwisk	1 067

rodzaj czynności:	ilość
pozwolenia na sprowadzanie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy w celu ich pochowania	131
zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego za granicą	225
zaświadczenia o braku okoliczności wyłączającej zawarcie małżeństwa	1 020
zaświadczenia o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego	51
zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby	17
zaświadczenia o stanie cywilnym	950
odpisy zupełne z aktów stanu cywilnego	26 195
odpisy skrócone z aktów stanu cywilnego	94 342
kserokopie z akt stanu cywilnego	1 787
wielojęzyczne formularze tłumaczeń	278
przyjęto:	
oświadczenia o uznaniu ojcostwa	1 770
oświadczenia o zmianie imienia/nazwiska dziecka	107
zapewnienia o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa	3 862
oświadczenia o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem związku małżeńskiego	265
wykonano:	
wzmianki dodatkowe w aktach stanu cywilnego	16 121
przypiski	45 384
migracje aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego	80 061
aktualizacja rejestru Pesel	13 191
zrealizowano:	
zlecenia innych urzędów stanu cywilnego i organów ewidencji ludności	10 345
Razem wykonano czynności:	**332 469**

Dochody Gminy z tytułu wykonanych w 2025 r. przez USC czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego wyniosły **ponad 9 500 000 zł**, w tym:

z dotacji za wykonywanie zadania zleconego	7 117 354
z opłaty skarbowej	2 237 260
z opłaty za śluby poza lokalem USC	215 000
z opłaty za tłumaczenia dokumentów	4 726
Razem	**9 574 340**

ZESTAWIENIE ANALITYCZNE ZA LATA 2022–2025

	2022	**2023**	**2024**	**2025**
sporządzono:				
akty urodzeń w tym:	**12 143**	**12 300**	**13 337**	**15 032**
dzieci urodzonych we Wrocławiu	8 255	7 860	7 475	7 585
dzieci urodzonych za granicą	3 888	4 440	5 862	7 447
akty małżeństw w tym:	**3 750**	**3 523**	**3 884**	**4 276**
małżeństw zawartych zagranicą	1 364	1 302	1 790	2 345
małżeństw zawartych we Wrocławiu w tym:	2 386	2 221	2 094	1 931
małżeństw konkordatowych	619	528	452	408
małżeństw cywilnych w tym:	1 767	1 693	1 642	1 234
małżeństw zawartych poza lokalem USC	226	241	277	229
akty zgonu w tym:	**8 981**	**7 952**	**7 951**	**7 686**
osób zmarłych we Wrocławiu	8 744	7 633	7 619	7 375
osób zmarłych za granicą	237	319	332	311
nadano:				
numery Pesel noworodkom	8 255	7 602	7 389	7 382
zainicjowano nadanie:				
Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie	425	497	627	706
wydano:				
zezwolenia na zawarcie małżeństwa przed upływem ustawowego terminu	228	272	252	218
decyzje w sprawie zmiany imion i nazwisk	1 204	1 192	1 364	1 067

	2022	**2023**	**2024**	**2025**
pozwolenia na sprowadzanie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy w celu ich pochowania	159	155	145	131
zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego za granicą	235	247	216	225
zaświadczenia o braku okoliczności wyłączającej zawarcie małżeństwa	1 460	1 191	1 105	1 020
zaświadczenia o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego	78	60	60	51
zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby	6	17	15	17
zaświadczeń o stanie cywilnym	676	638	537	950
odpisy zupełne z aktów stanu cywilnego	18 950	19 352	22 902	26 195
odpisy skrócone z aktów stanu cywilnego	83 719	81 405	88 977	94 342
kserokopie z akt stanu cywilnego	755	601	963	1.787
wielojęzyczne formularze tłumaczeń	302	253	247	278
przyjęto:				
oświadczenia o uznaniu ojcostwa	2 143	1 976	1 820	1 770
oświadczenia o zmianie imienia/nazwiska dziecka	103	126	104	107
zapewnienia o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa	4 304	4 030	6 182	3 862
oświadczenia o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem związku małżeńskiego	299	277	306	265
wykonano:				
wzmianki dodatkowe w aktach stanu cywilnego	11 304	12 990	14 663	16 121

	2022	2023	2024	2025
przypiski	45 474	42 301	45 285	45 348
migracje aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego	118 470	135 798	100 696	80 061
aktualizacja rejestru Pesel	19 544	19 760	17 511	13 191
zrealizowano:				
zlecenia innych urzędów stanu cywilnego i organów ewidencji ludności	14 478	12 912	11 212	10 345

W stosunku do poprzedniego roku zarejestrowanych zostało więcej urodzeń, ale mniej małżeństw oraz zgonów.
Nadal rośnie liczba transkrypcji zagranicznych aktów stanu cywilnego do polskiego rejestru stanu cywilnego, co związane jest z napływem obywateli Ukrainy i Białorusi do Wrocławia, a także rosnącym zainteresowaniem wyrobieniem polskiego paszportu przez obywateli polskich zamieszkałych w Izraelu. W 2025 r. wykonano prawie 2 000 transkrypcji więcej niż w roku ubiegłym.
Rośnie zainteresowanie Medalami za Długoletnie Pożycie Małżeńskie m.in. dzięki działaniom promocyjnym Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego.
Klienci coraz częściej korzystają z e-usług, dokonują tą drogą zgłoszenia noworodka, a także składają wnioski o wydanie odpisu akty stanu cywilnego oraz o wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym.
Coraz więcej klientów korzysta w usługi „Zapowiedzi wizyty w USC". Pozwala to na przygotowanie potrzebnych klientowi dokumentów przed jego wizytą i znacząco skraca czas obsługi, pozwala też na ograniczenie jego odwiedzin w USC do jednej wizyty.

Czas uzyskany w związku z usprawnieniem bezpośredniej obsługi interesantów został wykorzystany na zasilanie Rejestru Stanu Cywilnego we wrocławskie akty stanu cywilnego. W 2025 r. zmigrowano do rejestru państwowego dodatkowo (poza standardowymi obowiązkami) 52 880 aktów stanu cywilnego, co przełożyło się na dodatkową kwotę 1 322 528 zł otrzymaną w ramach dotacji.

Ogółem dochody Gminy z tytułu wykonanych w 2025 r. czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego wyniosły ponad **9 500 000 zł,** w tym:

	2022	**2023**	**2024**	**2025**
dotacja	5 043 517	5 963 632	7 006 020	7 117 354
opłata skarbowa	1 804 479	2 003 117	2 018 095	2 237 260
śluby poza lokalem USC	226 000	223 000	260 000	215 000
tłumaczenia dokumentów	5 134	4 301	4 199	4 726
RAZEM	7 079 130	8 194 050	9 288 314	9 574 340

WYDZIAŁ KONTROLI

CZYNNOŚCI KONTROLNE W URZĘDZIE, JEDNOSTKACH GMINNYCH, STACJACH KONTROLI POJAZDÓW, OŚRODKACH SZKOLENIA KIEROWCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTACH

KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ WYDZIAŁ KONTROLI

Kontrole w 2025 r. przeprowadzane były w oparciu o:

- Roczny Plan kontroli na 2025 r.,
- Plan kontroli przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów obejmujący rok 2025,
- Plan kontroli przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców i podmiotów prowadzących szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem obejmujący rok 2025.

W 2025 r. przeprowadzono łącznie 245 kontroli, z tego 220 kontroli planowych i 25 o charakterze doraźnym.

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w jednostkach w 2025 r.

Wyszczególnienie	**Kontrole planowe**	**Kontrole o charakterze doraźnym**	**Razem**
Miejskie jednostki organizacyjne	69	8	77
Publiczne i niepubliczne jednostki oświatowe, prowadzone przez osoby fizyczne i prawne inne niż jst	13	1	14
Organizacje pozarządowe i kościelne osoby prawne	11	0	11
Podmioty, którym przekazano dotacje na prowadzenie niepublicznych żłobków, realizację programu polityki zdrowotnej lub realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego	3	1	4
Komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia	2	0	2
Stacje kontroli pojazdów	63	3	66

Wyszczególnienie	Kontrole planowe	Kontrole o charakterze doraźnym	Razem
Ośrodki szkolenia kierowców	58	12	70
Podmioty prowadzące szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem	1	0	1
Razem	**220**	**25**	**245**

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w latach 2022-2025 w podziale na kontrole planowe i o charakterze doraźnym

Rok	Kontrole planowe	Kontrole o charakterze doraźnym	Razem
2022	213	22	235
2023	225	18	243
2024	209	17	226
2025	220	25	245

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w latach 2022-2025 w jednostkach i podmiotach

Wyszczególnienie	2022	2023	2024	2025
Miejskie jednostki organizacyjne	66	75	56	77
Publiczne i niepubliczne jednostki oświatowe, prowadzone przez osoby fizyczne i prawne inne niż jst	10	21	0	14
Organizacje pozarządowe i kościelne osoby prawne	18	16	18	11
Podmioty, którym przekazano dotacje na prowadzenie niepublicznych żłobków, realizację programu polityki	8	0	10	4

Wyszczególnienie	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
zdrowotnej lub realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego				
Komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia	4	2	6	2
Instytucje kultury	2	2	2	0
Podmioty posiadające osobowość prawną, w których Miasto posiada co najmniej 50% udziałów albo akcji	3	1	0	0
Stacje kontroli pojazdów	61	60	65	66
Ośrodki szkolenia kierowców	62	65	68	70
Podmioty prowadzące szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem	1	1	1	1
Razem	235	243	226	245

Kontrole w 2025 r. przeprowadzono w:

- miejskich jednostkach organizacyjnych, w szczególności w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych oraz jednostkach budżetowych w zakresie:
  - zgodności planowania i realizacji budżetu z zasadami opracowanymi przez organ prowadzący,
  - zagadnień finansowo-księgowych, organizacyjno-prawnych i kadrowo-płacowych,
  - prawidłowości zawierania umów,
  - prawidłowości realizowania obowiązków wynikających z decyzji o trwałym zarządzie,
  - prawidłowości realizacji obowiązków zarządcy obiektu,

- przestrzegania przepisów ustaw: o pracownikach samorządowych, Karta Nauczyciela, Kodeks pracy i Prawo zamówień publicznych,
- prawidłowości wydatkowania środków publicznych,
- zgodności organizacji pracy szkoły z zatwierdzonym arkuszem organizacji, w tym: planem finansowym, tygodniowym rozkładem zajęć, przydziałami nauczycieli, zatrudnieniem pracowników administracji i obsługi,
- prawidłowości zaciągania zobowiązań na prace remontowe,
- rozpatrywania skarg,
- realizacji obowiązków wynikających z art. 22b i 22c ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich,
- zgodności ze stanem faktycznym danych o liczbie uczniów wykazanych w Systemie Informacji Oświatowej, mających wpływ na kwotę potrzeb oświatowych,
- realizacji umowy nr 40/MnS/2023 zawartej przez Gminę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, w odniesieniu do wszystkich oraz do wybranych inwestycji objętych umową, dla których w badanych okresach nastąpiły wypłaty dopłat;

- publicznych i niepublicznych jednostkach oświatowych, prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne inne niż jst, w zakresie prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji zgodnie z art. 35 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych;
- organizacjach pozarządowych, w zakresie realizacji umów dotacyjnych;
- podmiotach, którym przekazano dotacje na prowadzenie niepublicznych żłobków lub realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego, w zakresie realizacji umów dotacyjnych;
- komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia, głównie w zakresie tematów:
  - realizacji zadań wynikających z Regulaminów Organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia,
  - prowadzenia dokumentacji finansowej,
  - realizacji umowy nr 40/MnS/2023 zawartej przez Gminę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, w odniesieniu do wszystkich inwestycji objętych umową, dla których w badanym okresie nastąpiły wypłaty dopłat;
- **stacjach kontroli pojazdów, w zakresie:**

- zgodności stacji z wymaganiami, o których mowa w art. 83 ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym,
- prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów,
- prawidłowości prowadzenia wymaganej dokumentacji;

- **ośrodkach szkolenia kierowców, w zakresie:**
  - zagadnień, o których mowa w art. 44 ust. 4 ustawy o kierujących pojazdami,
  - prawidłowości:
    - wpisów w książce ewidencji osób szkolonych,
    - wpisów w kartach przeprowadzonych zajęć,
    - dokumentacji związanej z przeprowadzeniem egzaminu wewnętrznego,
    - sposobu prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych w ośrodku przez instruktorów i wykładowców prowadzących zajęcia w ośrodku;
- **podmiocie prowadzącym szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia**
  do kierowania tramwajem, w zakresie sprawdzenia:
  - zagadnień, o których mowa w art. 44 ust. 4 ustawy o kierujących pojazdami,
  - prawidłowości:
    - wpisów w książce ewidencji osób szkolonych,
    - wpisów w kartach przeprowadzonych zajęć,
    - dokumentacji związanej z przeprowadzeniem ćwiczeń sprawdzających,
    - sposobu prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych w podmiocie przez instruktorów i wykładowców prowadzących zajęcia w podmiocie.

Wyniki kontroli zostały przekazane kierownikom kontrolowanych podmiotów, przedsiębiorcom prowadzącym ośrodki szkolenia kierowców, stacje kontroli pojazdów oraz podmiotowi prowadzącemu szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem, dyrektorom komórek organizacyjnych Urzędu sprawującym nadzór nad kontrolowanymi podmiotami i monitorującym realizację wykorzystania środków publicznych oraz osobom prowadzącym publiczne i niepubliczne jednostki oświatowe.

Kontrole przeprowadzone w 2025 r. wykazały nieprawidłowości głównie w zakresie:

- aktualności i stosowania obowiązujących w jednostkach wewnętrznych procedur,

- zgodności sporządzania projektów planów finansowych z wytycznymi organu prowadzącego oraz ich realizacji przez jednostki oświatowe,
- przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o pracownikach samorządowych, Karty Nauczyciela, Kodeksu pracy, ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, ustawy o gospodarce nieruchomościami, ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zawartych umów najmu i użyczenia,
- prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania,
- organizacji pracy jednostki oświatowej z arkuszem organizacyjnym,
- terminowego wypłacania nagród jubileuszowych,
- terminowego regulowania zobowiązań,
- ochrony i przechowywania dokumentacji księgowej,
- wykazywania danych w Systemie Informacji Oświatowej,
- kwalifikacji wydatków,
- naliczania dodatków stażowych, motywacyjnych, funkcyjnych oraz wysokości wynagrodzenia zasadniczego,
- wykonywania czynności z zakresu prawa pracy wobec pracowników,
- wykazywania przez osoby prowadzące publiczne i niepubliczne jednostki oświatowe liczby uczniów, a tym samym zawyżania wysokości należnych dotacji,
- wykorzystania dotacji przez podmioty, którym są przekazywane środki publiczne,
- organizacji wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz kształcenia specjalnego,
- sporządzania sprawozdań składanych w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
- sposobu realizacji zadań publicznych z postanowieniami zawartych umów,
- stosowania właściwych aktów prawnych w odniesieniu do pobrania, wykorzystania i rozliczenia otrzymanych dotacji,
- przyjmowania przez MOPS, w ramach programu „Mieszkanie na Start”, wniosków o dopłaty do czynszu,
- wydawania przez MOPS, w ramach ww. programu, decyzji w sprawie dopłat oraz dokonywania weryfikacji (w szczególności pod względem terminowości i prawidłowości danych zamieszczanych w wydawanych decyzjach),

- zamieszczania przez MOPS, za pośrednictwem internetu, danych w portalu zewnętrznym MnS - program „Mieszkanie na Start” (w szczególności pod względem ich prawidłowości),
- wykonywania badań technicznych pojazdów oraz prowadzenia przez stacje kontroli pojazdów wymaganej dokumentacji,
- prowadzenia przez ośrodki szkolenia kierowców wymaganej dokumentacji.

W następstwie podjętych czynności kontrolnych:

- wprowadzono w kontrolowanych podmiotach działania i mechanizmy proceduralne mające na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i sytuacji ponownego ich występowania,
- wskazano kierownikom kontrolowanych podmiotów zagrożenia wynikające z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów, m.in. związanych z prowadzeniem dokumentacji pracowniczej, niepozyskaniem informacji z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, Centralnego Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych, Krajowego Rejestru Karnego,
- dokonano korekty danych w Systemie Informacji Oświatowej,
- kierownictwo Urzędu uzyskało informacje o obszarach, w których kontrolowane podmioty prawidłowo realizowały zadania oraz o obszarach wymagających szczególnego nadzoru,
- skompletowano dokumentację pozwalającą prowadzić postępowania w zakresie zwrotów dotacji wykorzystanych nieprawidłowo i po terminie oraz pobranych w nadmiernej wysokości,
- osoby zarządzające organizacjami pozarządowymi, osoby prowadzące publiczne i niepubliczne jednostki oświatowe oraz podmioty, którym przekazano dotacje na prowadzenie niepublicznych żłobków lub realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego, poszerzyły swoją wiedzę w zakresie obowiązujących norm prawnych, prawidłowości i zgodności swoich działań z przepisami prawa oraz prawidłowości wydatkowania i rozliczenia przekazanych środków publicznych,
- zalecono przedsiębiorcom podjęcie środków zmierzających do poprawy działalności stacji kontroli pojazdów w zakresie wykonywania badań technicznych pojazdów oraz prawidłowości prowadzenia wymaganej dokumentacji,

- zalecono przedsiębiorcom podjęcie środków zmierzających do poprawy działalności ośrodków szkolenia kierowców w zakresie prawidłowości prowadzenia wymaganej dokumentacji,
- zalecono dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej m.in. przyjmowanie prawidłowo wypełnionych przez najemców (wnioskodawców) wniosków i innych wymaganych dokumentów; terminowe wydawanie decyzji w sprawie dopłat oraz dokonywanie weryfikacji; zamieszczanie prawidłowych danych w decyzji w sprawie dopłat oraz w portalu zewnętrznym MnS.

KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ ZEWNĘTRZNE PODMIOTY KONTROLNE

W 2025 r. w Książce kontroli - Rejestrze kontroli zewnętrznych prowadzonym w Urzędzie Miejskim Wrocławia zarejestrowano 85 kontroli. Łączny czas trwania kontroli w 2025 r. wyniósł 2 746 dni, co było skutkiem prowadzenia przez podmioty zewnętrzne równocześnie kilku kontroli.

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w 2025 r. przez podmioty zewnętrzne

Nazwa zewnętrznego podmiotu kontroli	**Liczba kontroli prowadzonych przez podmiot**	**Czas trwania kontroli w dniach**
Najwyższa Izba Kontroli	3*	579*
Państwowa Inspekcja Pracy	1	7
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	3	33
Centrum Projektów Europejskich	1	2
Centrum Unijnych Projektów Transportowych	7	146
Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	4	94
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	6*	102*

Nazwa zewnętrznego podmiotu kontroli	Liczba kontroli prowadzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	54*	1 304*
Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca	7	298
Izba Administracji Skarbowej	2	28
Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu	1*	30*
Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego	1	4
Bank Gospodarstwa Krajowego**	1	119
SUMA	91*	2 746

* Uwzględnione zostały kontrole, które rozpoczęły się w roku 2024, a czynności kontrolne były kontynuowane w roku 2025, NIK - Finansowanie i wspieranie przez gminę Wrocław działalności Wrocławskiego Klubu Sportowego "Śląsk Wrocław" S.A. - 365 dni, NIK - Zbywanie i udostępnianie nieruchomości gruntowych przez gminy miejskie w latach 2019-2025 - 118 dni, RIO - Kompleksowa kontrola gospodarki finansowej – 30 dni, UMWD – 2 kontrole projektowe – 66 dni, NFOŚiGW – 1 kontrola projektowa – 16 dni.
** Kontrole w ramach pożyczek KPO – fundusze unijne.

W okresie sprawozdawczym zewnętrzne podmioty kontrolne prowadziły kontrole, które swoim zakresem objęły w szczególności następujące obszary:

- **Najwyższa Izba Kontroli:**
  - od 4 grudnia 2024 r. kontrolą objęto finansowanie i wspieranie przez gminę Wrocław działalności Wrocławskiego Klubu Sportowego "Śląsk Wrocław" S.A.;
  - od 5 grudnia 2024 r. do 29 kwietnia 2025 r. kontrolą objęto zbywanie i udostępnianie nieruchomości gruntowych przez gminy miejskie w latach 2019-2025;

- w okresie od 20 lutego 2025 r. do 27 maja 2025 r. przedmiotowym zakresem kontroli objęto reformę planowania i zagospodarowania przestrzennego;

- **Dolnośląski Urząd Wojewódzki:**
  - w okresie od 13 czerwca 2025 r. do 11 lipca 2025 r. przedmiotowym zakresem kontroli objęto wykorzystanie przez gminę środków Funduszu Pracy na dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników;
  - we wrześniu 2025 r. kontrolą objęto realizację zadań powiatu wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
  - w październiku 2025 r. kontrolą objęto sposób utrwalania przebiegu imprez masowych na Stadionie Olimpijskim we Wrocławiu;
- **Regionalna Izba Obrachunkowa:**
  - kompleksowa kontrola gospodarki finansowej Miasta Wrocławia - w okresie od listopada 2024 r. do 30 stycznia 2025 r., przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia dotyczące gospodarki finansowej i zamówień publicznych;
- **Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego:**
  - w maju 2025 r. kontrolą objęto prawidłowość wydawania zezwoleń na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego, zezwoleń w krajowym transporcie drogowym oraz zaświadczeń na wykonywanie przewozów drogowych na potrzeby własne;
- **Izba Administracji Skarbowej:**
  - w grudniu 2025 r. rozpoczęto audyt w zakresie gospodarowania środkami publicznymi obejmującymi część oświatową subwencji ogólnej, w tym wykonywanie obowiązków związanych z gromadzeniem danych stanowiących podstawę jej naliczenia na 2022 rok;

Odnośnie kontroli wskazanych w tabeli powyżej koordynowano działania mające na celu udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w pismach adresowanych do Kierownictwa Urzędu. Łącznie koordynowano 110 odpowiedzi, do udzielenia których niezbędne było pozyskanie danych ze wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu oraz miejskich jednostek organizacyjnych, w skład których wchodziły zestawienia tabelaryczne. Odpowiedzi udzielone zostały po przeprowadzeniu analizy zgromadzonych danych. Dodatkowo aktywnie wspierano pracowników komórek organizacyjnych Urzędu oraz miejskich jednostek

organizacyjnych, poprzez konsultacje przy tworzeniu pisemnych informacji służących do opracowania zbiorczych odpowiedzi.
Prowadzono również działania związane z koordynacją i udzielaniem odpowiedzi, w zakresie realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych, dotyczących zakończonych kontroli zewnętrznych. Kontynuowano współpracę z komórkami organizacyjnymi Urzędu oraz miejskimi jednostkami organizacyjnymi w zakresie udzielania odpowiedzi.
Udzielanie odpowiedzi na pytania kontrolujących oraz dotyczące bieżącej realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych odbywało się z zachowaniem wyznaczonych terminów.
Poniższa tabela przedstawia porównanie do lat poprzednich zarówno ilości, jak i czasu trwania kontroli przeprowadzonych przez zewnętrzne podmioty kontrolne.

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w latach 2022–2025 wraz z czasem ich trwania

Nazwa zewnętrznego podmiotu kontroli	**2022**		**2023**		**2024**		**2025**	
	Liczba kontroli prowa-dzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowa-dzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowa-dzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowa-dzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach
Najwyższa Izba Kontroli	3	266	4	465	3	227	3*	579*
Państwowa Inspekcja Pracy	1	3	-	-	-	-	1	7
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	7	158	1	5	5	104	3	33
Centrum Projektów Europejskich	1	27	-	-	-	-	1	2
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego	1	44	-	-	-	-	-	-
Centrum Unijnych Projektów Transportowych	7	138	7	189	12	250	7	146

Nazwa zewnętrznego podmiotu kontroli	**2022**		**2023**		**2024**		**2025**	
	Liczba kontroli prowa-dzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowa-dzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowa-dzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowa-dzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach
Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	4	14	1	5	1	4	4	94
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	-	-	-	-	1	55	6*	102*
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	31	456	18	280	26	360	54*	1 304*
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	-	-	-	-	1	27	-	-
Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca	-	-	-	-	1	1	7	298
Izba Administracji Skarbowej	6	153	3	53	-	-	2	28
Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu	-	-	-	-	1	55	1*	30*
Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	1	32	1*	19*	-	-	-	-
Europejski Trybunał Obrachunkowy	-	-	1	65	-	-	-	-
Ministerstwo Edukacji	-	-	-	-	1	2	-	-

Nazwa zewnętrznego podmiotu kontroli	**2022**		**2023**		**2024**		**2025**	
	Liczba kontroli prowa-dzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowa-dzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowa-dzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowa-dzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach
TPA Sp. z o.o. Sp. k. z ramienia Unicef	-	-	-	-	1	4	-	-
Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego	-	-	-	-	-	-	1	4
Bank Gospodarstwa Krajowego**	-	-	-	-	-	-	1	119
SUMA	62	1 291	36	1 081	53	1 089	91	2 746

*Uwzględnione zostały kontrole, które rozpoczęły się w roku 2024, a czynności kontrolne były kontynuowane w roku 2025, NIK - Finansowanie i wspieranie przez gminę Wrocław działalności Wrocławskiego Klubu Sportowego "Śląsk Wrocław" S.A. - 365 dni, NIK - Zbywanie i udostępnianie nieruchomości gruntowych przez gminy miejskie w latach 2019-2025- 118 dni, RIO - Kompleksowa kontrola gospodarki finansowej – 30 dni, UMWD – 2 kontrole projektowe – 66 dni, NFOŚiGW – 1 kontrola projektowa – 16 dni,
** Kontrole w ramach pożyczek KPO – fundusze unijne.

POZOSTAŁE ZADANIA

W zakresie pozostałych zadań w 2025 r. koordynowano i monitorowano terminowe udzielenie odpowiedzi w 14 sprawach związanych z postępowaniami innymi niż kontrole wykonywane w gminie Wrocław, prowadzonymi przez organy i instytucje, współpracując z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, jak i miejskimi jednostkami organizacyjnymi.

Ponadto przekazywano do komórek organizacyjnych Urzędu zbiorcze informacje o wynikach kontroli przeprowadzanych w podmiotach innych niż gmina Wrocław, sporządzane przez zewnętrzne organy kontroli.
Koordynowano również procedurę przebiegu samooceny kontroli zarządczej oraz przygotowano Diagnozę stanu kontroli zarządczej za 2024 r. w gminie Wrocław. Diagnoza została sporządzona z uwzględnieniem informacji z 278 miejskich jednostek organizacyjnych oraz 12 Departamentów i 5 komórek organizacyjnych utworzonych poza strukturą Departamentu Urzędu.
Samoocena została sporządzona także w oparciu o analizę materiałów z kontroli zewnętrznych i wewnętrznych wykonaną przez Wydział Kontroli na podstawie dokumentacji pokontrolnej.

BIURO OBSŁUGI PRAWNEJ

OBSŁUGA PRAWNA

Sposób funkcjonowania obsługi prawnej w 2025 r. regulowało zarządzenie nr K/18/24
z dnia 30 września 2024 r., które określało:

- zakres oraz tryb obsługi prawnej świadczonej na rzecz komórek organizacyjnych Urzędu;
- funkcjonowanie zastępstwa procesowego;
- tryb zlecania usług prawnych kancelariom zewnętrznym.

Zadania realizowane przez radców prawnych obejmowały obsługę prawną Urzędu i organów Miasta, a w szczególności:

- zastępstwo procesowe w postępowaniach przed sądami powszechnymi i sądami administracyjnymi oraz przed innymi organami;
- opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego i innych aktów normatywnych, umów i porozumień;
- udzielanie opinii prawnych, wyjaśnień oraz konsultacji;
- nadzór nad formalnoprawną stroną procedur przetargowych.

Przed sądami powszechnymi prowadzono **6 492** spraw, z których **2 090** zostało wszczętych w 2025 r.

SPRAWY PRZED SĄDAMI CYWILNYMI

Miasto jako powód	2022	2023	2024	2025
o zapłatę	892	2 581	1 329	1 082
o eksmisję	152	99	180	128
o stwierdzenie nabycia spadku	51	66	102	62
o przepadek pojazdu	122	92	273	251
inne sprawy	155	118	133	153
Razem	**1 372**	**2 956**	**2 017**	**1676**

Miasto jako pozwany	2022	2023	2024	2025
o ustalenie	114	100	87	70
o stwierdzenie nabycia spadku- sprawy przy udziale Gminy	160	125	179	218
o zapłatę z tytułu niedostarczenia lokalu socjalnego	114	54	57	13
inne sprawy	104	62	62	108
o ustalenie służebności drogi koniecznej i służebności przesyłu	8	6	6	5
Razem	**500**	**347**	**394**	**414**

SPRAWY PRZED WSA/NSA

Przedmiot skargi	2022	2023	2024	2025
na uchwały Rady Miejskiej	8	8	11	13
na decyzje Prezydenta	35	41	44	16
Razem	**43**	**49**	**55**	**29**

Ilość spraw zakończonych wyrokami	2022	2023	2024	2025
Sprawy wygrane	538	1 929	1 920	1 524
Sprawy przegrane	138	137	130	151
Sprawy rozstrzygnięte w inny sposób	64	110	173	183
Razem	**740**	**2 176**	**2 223**	**1 858**

Poniżej procentowy udział spraw pod względem rozstrzygnięcia wydanego na rzecz gminy Wrocław/Skarbu Państwa.

Rozstrzygnięcia sądowe	2022	2023	2024	2025
Sprawy wygrane	72,70%	88,65%	86,37%	82,2%
Sprawy przegrane	18,65%	6,30%	5,85%	8,13%
Sprawy rozstrzygnięte w inny sposób	8,65%	5,05%	7,78%	9,85%

W stosunku do lat poprzednich zmalała liczba spraw dotyczących zapłaty za niedostarczenie lokalu mieszkalnego, co wynika z rozwiązań przyjętych w Wydziale Lokali Mieszkalnych, aby w sposób pozasądowy rozstrzygać spory.

Wśród spraw sądowych ilościowo dominowały postępowania:
- o zapłatę z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności oraz o zapłatę z tytułu użytkowania wieczystego;
- o orzeczenie przepadku pojazdu oraz stwierdzenie nabycia spadku;
- o eksmisję z lokali mieszkalnych, o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku najmu, o dostarczenie lokalu socjalnego;
- o zasiedzenie, o aktualizację opłat za wieczyste użytkowanie nieruchomości.

Radcowie prawni zatrudnieni w Urzędzie:
- parafowali pod względem formalnoprawnym około 4 600 dokumentów (umowy, akty normatywne, zarządzenia, uchwały, dokumenty przetargowe, porozumienia, pisma w postępowaniu administracyjnym);
- wydali 163 pisemne opinie prawne;
- uczestniczyli w naradach oraz konsultacjach świadcząc doradztwo prawne na rzecz pracowników, dyrektorów oraz kierownictwa Urzędu.

W 2025 r. zostało wydanych 224 opinii w zakresie przekazywanych do opiniowania projektów uchwał oraz innych dokumentów wynikających z bieżących potrzeb w przedmiocie legislacji i stanowienia prawa.
W zakresie realizacji budżetu zostało przygotowanych 2 234 wniosków o dokonanie płatności, zakupiono i wydano 2 049 sztuk znaków opłaty sądowej oraz przygotowano 1 760 pełnomocnictw procesowych.
W ramach rozpoczętego w 2010 r. programu praktyk studenckich studentów Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, którego celem jest zdobycie doświadczenia w pracy w jednostce samorządu terytorialnego, w 2025 r. 3-tygodniową praktykę odbyło w Urzędzie 14 studentów.

RAPORT ZE SPRAW UPADŁOŚCIOWYCH

Ilość spraw	**Upadłości**	**Restrukturyzacja**	**Razem**
Założonych w 2025 r.	195	26	221
Zgłoszonych za 2025 r.	75	16	91
Założonych w 2025 r. - czynnych	43	1	44
Założonych i zakończonych bez zgłoszenia wierzytelności w 2025 r.	102	10	112
Założonych w poprzednich latach a zakończonych w 2025 r.	35	0	35
Czynnych na dzień 31.12.2025 r.	438	54	492

W 2025 r. zgłoszono do Sądów upadłościowych i Syndyków w całej Polsce

92 zgłoszenia wierzytelności (w tym 75 szt. za rok 2025, 17 szt. wcześniejsze lata):

gmina Wrocław - 74 zgłoszeń	**Skarb Państwa – Prezydent Wrocławia - 1 zgłoszenie**
1 652 872,37 zł	2 245 zł
Suma zgłoszonej wierzytelności: **1 655 117,37 zł**	

W 2025 r. zgłoszono do Nadzorców układu, Zarządców i Syndyków w postępowaniach restrukturyzacyjnych w całej Polsce 19 zgłoszeń wierzytelności:

gmina Wrocław – 18 zgłoszeń	**Skarb Państwa – Prezydent Wrocławia - 1 zgłoszenie**
1 071 493,19 zł	689,06 zł
Suma zgłoszonej wierzytelności: **1 072 182,25 zł**	

Suma wierzytelności gminy Wrocław i Skarbu Państwa - Prezydenta Wrocławia w obu postępowaniach **to kwota 2 727 299,62 zł**

Z toczących się postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych - z planów podziału funduszów masy upadłości, planów spłat i realizacji układów w restrukturyzacji **na konta gminy Wrocław i Skarbu Państwa wpłynęła kwota: 268 035,81 zł**

- z realizacji układów w postępowaniach restrukturyzacyjnych wpłaty: 43 523,96 zł
- z postępowań upadłościowych konsumenckich: 224 511,85 zł

Ilość pism i zgłoszeń wierzytelności w toczących się postępowaniach upadłościowych i restrukturyzacyjnych w 2025 r. to liczba 992 szt.

POWIATOWY URZĄD PRACY WE WROCŁAWIU

Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu obejmuje swoim działaniem Wrocław i Powiat Wrocławski. Według stanu na koniec 2025 r. w Urzędzie zarejestrowanych było **10 985** bezrobotnych: **9 185** z Wrocławia i **1 800** z Powiatu Wrocławskiego oraz **255** osób poszukujących pracy: **222** z Wrocławia i **33** z Powiatu Wrocławskiego.

W porównaniu do 2024 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych zwiększyła się o **2 941** osób (o **2 494** osoby we Wrocławiu i o **447** osób w Powiecie Wrocławskim), natomiast liczba poszukujących pracy we Wrocławiu zmniejszyła się o **2** osoby, zaś w Powiecie Wrocławskim wzrosła o **6** osób.

STOPA BEZROBOCIA

Stopy bezrobocia na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosiły **2,3**% we Wrocławiu oraz **2,0**% w Powiecie Wrocławskim.

Zmiany wielkości stóp bezrobocia w poszczególnych miesiącach obrazuje poniższy wykres wraz z tabelą:
Powiat wrocławski: XII 2022 r. – 1,4%; XII 2023 r. – 1,4%; I 2024 r. – 1,5%, XII 2024 r. – 1,5%; I 2025 r. – 1,6%, II 2025 r. – 1,6%, III 2025 r. – 1,7%, IV 2025 r. – 1,7%, V 2025 r. - 1,7%, VI 2025 r. - 1,8%, VII 2025 r. - 1,9%, VIII 2025 r. – 2,0%, IX 2025 r. – 2,0%, X 2025 r. – 2,0%, XI 2025 r. – 2,0%, XII 2025 r. – 2,0%;
Wrocław: XII 2022 r. – 1,6%; XII 2023 r. – 1,6%; I 2024 r. – 1,6%, XII 2024 r. – 1,7%; I 2025 r. – 1,7%, II 2025 r. – 1,8%, III 2025 r. – 1,8%, IV 2025 r. – 1,8%, V 2025 r. - 1,8%, VI 2025 r. - 1,9%, VII 2025 r. – 2,0%, VIII 2025 r. – 2,2%, IX 2025 r. – 2,2%, X 2025 r. – 2,2%, XI 2025 r. – 2,2%, XII 2025 r. – 2,3%;
Województwo Dolnośląskie: XII 2022 r. – 4,5%; XII 2023 r. – 4,4%; I 2024 r. – 4,7%, XII 2024 r. – 4,6%; I 2025 r. – 5,0%, II 2025 r. – 5,0%, III 2025 r. – 5,0%, IV 2025 r. – 4,8%, V 2025 r. – 4,7%, VI 2025 r. – 4,8%, VII 2025 r. – 5,0%, VIII 2025 r. – 5,2%, IX 2025 r. – 5,2%, X 2025 r. – 5,2%, XI 2025 r. – 5,2%, XII 2025 r. – 5,3%;

Polska: XII 2022 r. – 5,2%; XII 2023 r. – 5,1%; I 2024 r. – 5,4%, XII 2024 r. – 5,1%; I 2025 r. – 5,4%, II 2025 r. – 5,5%, III 2025 r. – 5,4%, IV 2025 r. – 5,2%, V 2025 r. – 5,1%, VI 2025 r. – 5,1%, VII 2025 r. – 5,4%, VIII 2025 r. – 5,5%, IX 2025 r. – 5,6%, X 2025 r. – 5,6%, XI 2025 r. – 5,6%, XII 2025 r. – 5,7%;

Wrocław jest jednym z czterech miast w Polsce z tak niską stopą bezrobocia w kraju, za Poznaniem (1,4%), Katowicami (1,5%) i Warszawą (1,5%).

STRUKTURA BEZROBOCIA

Wiek bezrobotnych

Poniższy wykres obrazuje podział zarejestrowanych bezrobotnych według grup wiekowych.

Bezrobotni według wieku – stan na 31 grudnia 2025 r.
18-24 lata – 772 osoby – 7,03%
25-34 lata – 2541 osób – 23,13%
35-44 lata – 3021 osób – 27,50%
45-54 lata – 2814 osoby – 25,62%
55-59 lata – 1126 osoby – 10,25%
60 lat i więcej – 711 osób – 6,47%

Zmiany w strukturze wiekowej zarejestrowanych osób bezrobotnych w stosunku do roku 2024 ilustruje poniższy wykres:
18-24 lata – 31 grudnia 2024 r. – 5,52%; 31 grudnia 2025 r. – 7,03%
25-34 lata – 31 grudnia 2024 r. – 21,38%; 31 grudnia 2025 r. – 23,13%
35-44 lata – 31 grudnia 2024 r. – 27,19%; 31 grudnia 2025 r. – 27,50%
45-54 lata – 31 grudnia 2024 r. – 26,65%; 31 grudnia 2025 r. – 25,62%
55-59 lata – 31 grudnia 2024 r. – 11,51%; 31 grudnia 2025 r. – 10,25%
60 lat i więcej – 31 grudnia 2024 r. – 7,74%; 31 grudnia 2025 r. – 6,47%

Wykształcenie

W 2025 r. najmniej liczną grupą byli bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Stanowili 12,29% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Najliczniejsza natomiast była grupa z wykształceniem wyższym, która stanowiła 34,53% ogółu bezrobotnych.

Bezrobotni według poziomu wykształcenia – stan na 31 grudnia 2025 r.
Wyższe – 3793 osoby, 34,53%
Policealne i średnie zawodowe – 1928 osób, 17,55%
Średnie ogólnokształcące – 1394 osoby, 12,69%
Zasadnicze zawodowe – 1350 osób, 12,29%
Gimnazjalne i poniżej – 2520 osoby, 22,94%

Szczegółowe zmiany w strukturze wykształcenia osób bezrobotnych w stosunku do roku 2024 przedstawia poniższy wykres:
Wyższe – 31 grudnia 2024 r. – 34,91%; 31 grudnia 2025 r. – 34,53%
Policealne i średnie zawodowe – 31 grudnia 2024 r. – 18,76%; 31 grudnia 2025 r. – 17,55%
Średnie ogólnokształcące – 31 grudnia 2024 r. –12,46%; 31 grudnia 2025 r. – 12,69%
Zasadnicze zawodowe – 31 grudnia 2024 r. – 13,38%; 31 grudnia 2025 r. – 12,29%
Gimnazjalne i poniżej – 31 grudnia 2024 r. – 20,50%; 31 grudnia 2025 r. – 22,94%

Staż pracy

W roku 2025 największy odsetek stanowiły osoby ze stażem pracy do 1 roku, a w następnej kolejności osoby ze stażem od 1 do 5 lat.

Zmiany w strukturze bezrobotnych według stażu pracy w stosunku do roku 2024 przedstawia poniższy wykres:
Bez stażu – 31 grudnia 2024 r. – 6,18%; 31 grudnia 2025 r. – 7,03%
Do 1 roku – 31 grudnia 2024 r. – 22,44%; 31 grudnia 2025 r. – 26,04%
1-5 lat – 31 grudnia 2024 r. – 21,35%; 31 grudnia 2025 r. – 22,08%

5-10 lat – 31 grudnia 2024 r. – 18,45%; 31 grudnia 2025 r. – 16,70%
10-20 lat – 31 grudnia 2024 r. – 17,81%; 31 grudnia 2025 r. – 16,32%
20-30 lat – 31 grudnia 2024 r. – 10,38%; 31 grudnia 2025 r. – 8,58%
30 lat i więcej – 31 grudnia 2024 r. – 3,39%; 31 grudnia 2025 r. – 3,27%

Czas pozostawania bez pracy

Poniższy wykres obrazuje podział zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. Największą grupę stanowią bezrobotni pozostający w rejestrach od 1 do 3 miesięcy.

Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy – stan na 31 grudnia 2025 r.
Do 1 m-ca – 1030 osób, 9,38%
1-3 m-cy – 2526 osób, 22,99%
3-6 m-cy – 2064 osoby, 18,79%
6-12 m-cy – 2238 osób, 20,37%
12-24 m-cy – 1147 osób, 13,17%
Powyżej 24 m-cy – 1680 osób, 15,29%

Zmiany w strukturze czasu pozostawania bez pracy w stosunku do roku 2024 ilustruje poniższy wykres:
Do 1 m-ca – 31 grudnia 2024 r. – 12,56%; 31 grudnia 2025 r. – 9,38%
1-3 m-cy – 31 grudnia 2024 r. – 21,92%; 31 grudnia 2025 r. – 22,99%
3-6 m-cy – 31 grudnia 2024 r. – 16,04%; 31 grudnia 2025 r. – 18,79%
6-12 m-cy – 31 grudnia 2024 r. – 17,53%; 31 grudnia 2025 r. – 20,37%
12-24 m-cy – 31 grudnia 2024 r. – 13,87%; 31 grudnia 2025 r. – 13,17%
Powyżej 24 m-cy – 31 grudnia 2024 r. – 18,09%; 31 grudnia 2025 r. – 15,29%

FLUKTUACJA BEZROBOTNYCH

W 2025 r. zarejestrowano **16 468** osób bezrobotnych, natomiast wyłączono z ewidencji osób bezrobotnych **13 527**.

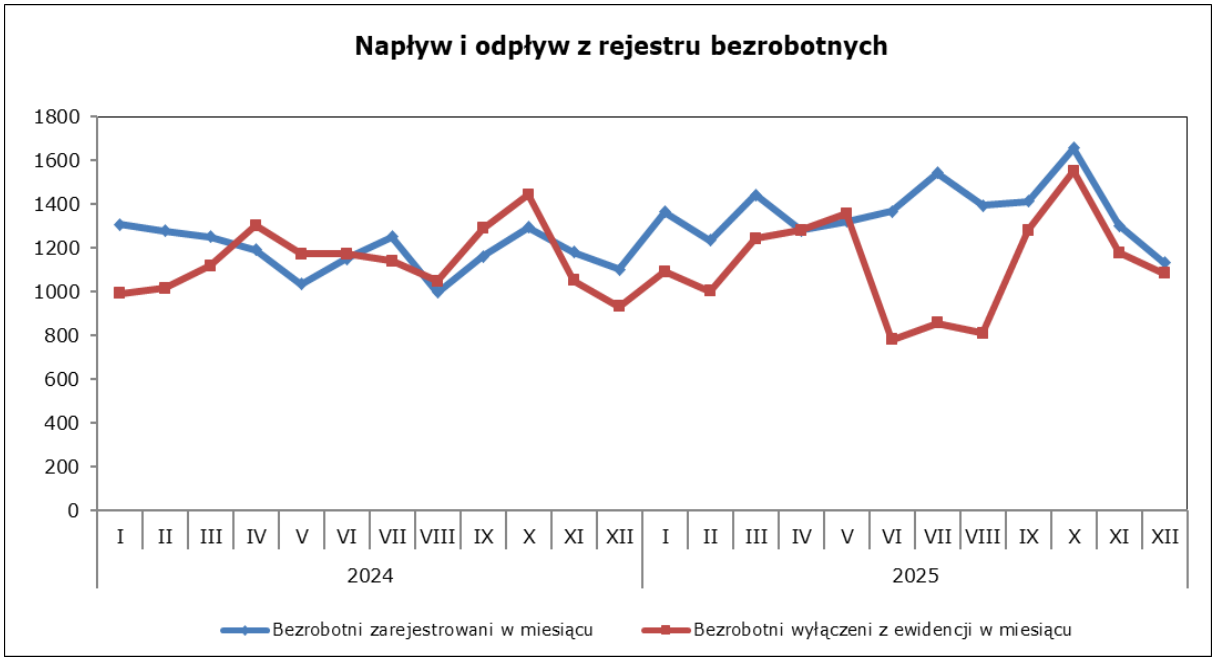

Podobnie jak w zeszłym roku najczęstszą przyczyną wyrejestrowania osób bezrobotnych było podjęcie pracy, które stanowiło blisko 65% wszystkich wyłączeń z rejestru bezrobotnych.

Wyłączeni z ewidencji bezrobotnych według przyczyn w roku 2025 (w osobach)
Podjęcie pracy – 8737 osób, 64,59%
Brak gotowości do pracy – 2032 osoby, 15,02%
Dobrowolna rezygnacja – 846 osób, 6,25%
Rozpoczęcie szkolenia lub stażu – 632 osoby, 4,67%
Inne przyczyny – 1280 osób, 9,46%

FORMY POMOCY KIEROWANE DO BEZROBOTNYCH, POSZUKUJĄCYCH PRACY I OSÓB NIEZAREJESTROWANYCH

Pośrednictwo pracy

W 2025 r. Urząd posiadał **11 807** ofert pracy i aktywizacji zawodowej, w tym **1 618** dla osób z niepełnosprawnościami. Oferty zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej stanowiły 94,86% (11 200 ofert), natomiast pozostałe 607 obejmowały miejsca aktywizacji zawodowej (staże i prace społecznie użyteczne);

807 ofert stanowiły oferty na subsydiowane miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.

Najwięcej ofert dotyczyło zawodów niewymagających wysokich kwalifikacji:

- robotnik magazynowy – 1 752 miejsca pracy;
- pracownik produkcji - 950 miejsc pracy;
- pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle - 758 miejsc pracy;
- pozostali magazynierzy i pokrewni - 620 miejsc pracy;
- sprzedawcy - 562 miejsca pracy;
- kasjer handlowy - 354 miejsca pracy;
- specjalista administracji publicznej - 247 miejsc pracy;
- pracownik biurowy - 239 miejsc pracy;
- monter rusztowań - 220 miejsca pracy;
- pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani – 210 miejsc pracy;
- pracownik utrzymania czystości (sprzątaczka) – 210 miejsc pracy.

Napływ ofert pracy w porównaniu do 2024 r. obrazuje poniższy wykres:

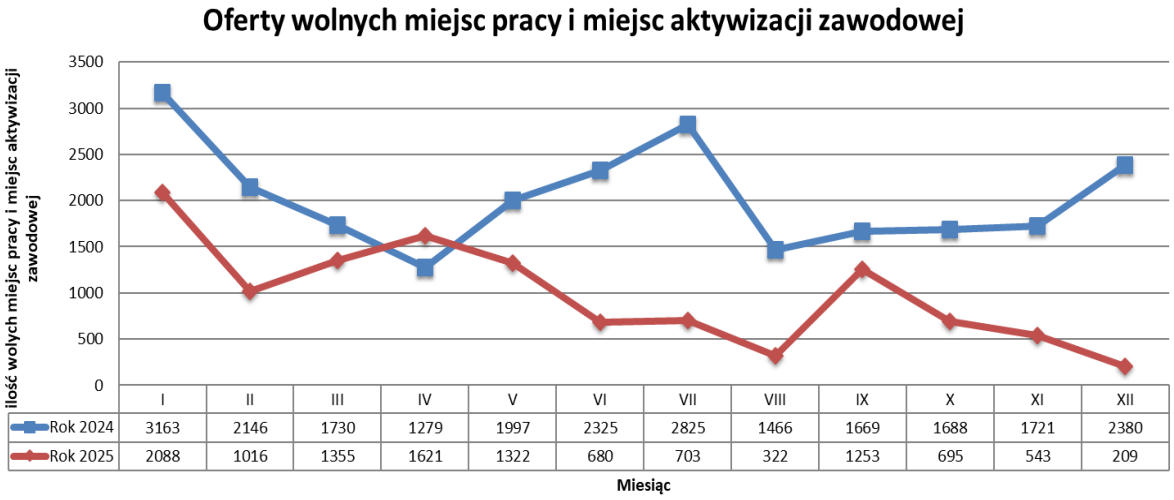

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Rok 2024	3163	2146	1730	1279	1997	2325	2825	1466	1669	1688	1721	2380
Rok 2025	2088	1016	1355	1621	1322	680	703	322	1253	695	543	209

W 2025 r. doradcy ds. zatrudnienia nawiązali kontakt z **193 nowymi pracodawcami**.

W wyniku kontaktów bezpośrednich, telefonicznych i drogą elektroniczną pozyskali oni **3 659** miejsc pracy. Ponadto doradcy ds. zatrudnienia kontaktowali się z pracodawcami w celu promocji i pozyskania miejsc odbywania stażu, co

zaowocowało złożeniem wniosków stażowych przez **57** podmiotów gospodarczych na **101** miejsc stażowych.

Pozyskanie ofert na przestrzeni roku, w porównaniu do lat ubiegłych, przedstawia poniższy wykres:

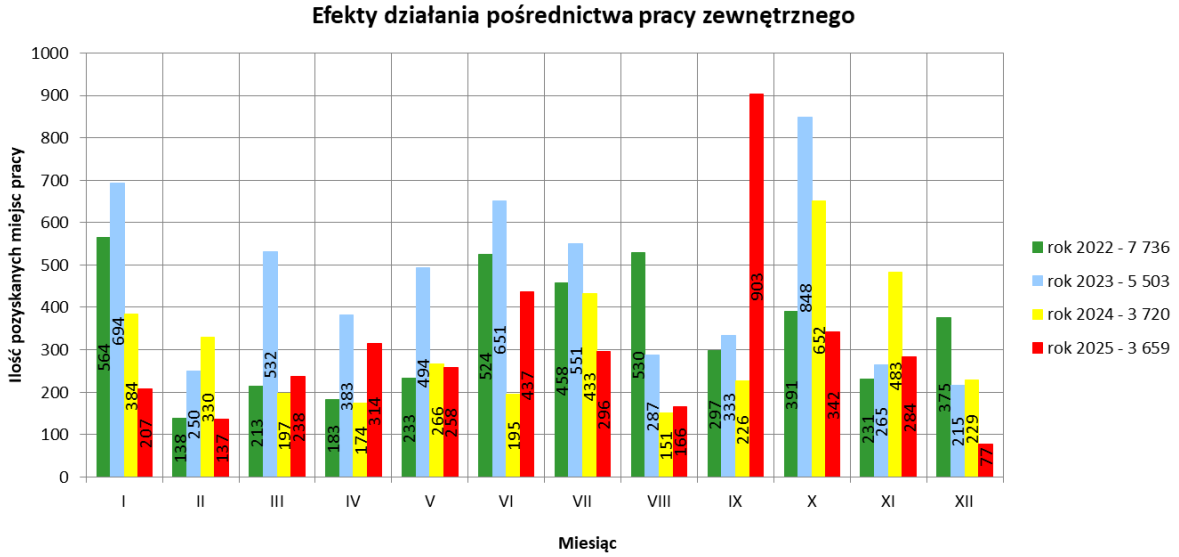

Doradcy ds. zatrudnienia odnotowali **78 794** wizyty osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w efekcie których wydano **8 740** skierowań do pracodawców. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że od 1 czerwca 2025 r., na mocy ustawy z dnia 20 marca 2025 r.
o rynku pracy i służbach zatrudnienia, skierowania na wolne miejsca pracy są wydawane jedynie na miejsca refundowane.

Z uwagi na chęć dotarcia do większej liczby potencjalnych kandydatów do pracy zgłaszane przez pracodawców oferty pracy przyjmowane były w większości w formie otwartej, która zawierała dane umożliwiające identyfikację pracodawcy, tj. podane: nazwa i adres pracodawcy, stanowisko, wymagane kwalifikacje oraz dane kontaktowe. Oferty pracy były na bieżąco udostępniane na stronie ePraca (oferty.praca.gov.pl) dla każdej osoby zainteresowanej kontaktem z pracodawcą.

W ramach sieci EURES doradcy ds. zatrudnienia dysponowali **1 388** miejscami pracy za granicą oraz udzielili informacji **6 316** osobom zainteresowanym miejscami pracy zgłoszonymi przez pracodawców z Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Doradcy ds. zatrudnienia wydali **445** osobom skierowania do doradców zawodowych w celu udzielenia porad ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie zatrudnienia lub skierowania na specjalistyczne badania

lekarskie umożliwiające wydanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i opracowanie na tej podstawie Indywidualnego Planu Działania.

Poradnictwo zawodowe

W 2025 r. doradcy zawodowi udzielili **5 186** porad indywidualnych dla **4 915** osób.

W ramach porad grupowych zorganizowali i przeprowadzili **20** zajęć warsztatowych, w których wzięło udział **209** osób. Zorganizowali i przeprowadzili szkolenie z zakresu poszukiwania pracy dla **10** osób, w ramach którego uczestnicy odbyli wizytę studyjną w Centrum Sektor 3, uczestniczyli w warsztatach w agencji zatrudnienia Interkadra, brali udział w rozmowach rekrutacyjnych, kontaktowali się z pracodawcami podczas Targów Pracy na Stadionie Tarczyński Arena.

Doradcy zawodowi, w ramach organizowania pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, przeprowadzili grupowe informacje zawodowe nt. rynku pracy, motywacji i autoprezentacji oraz możliwościach zdobywania nowych kwalifikacji, zasad poszukiwania pracy w Areszcie Śledczym. Ogółem odbyły się 4 spotkania z 39 osobami osadzonymi. Ponadto odbyło się 8 spotkań informacyjno-konsultacyjnych dla osób, które w wyniku zwolnień grupowych straciły pracę (łącznie dla 449 osób). Dla uczestników Klubu Integracji Społecznej z Wrocławia zorganizowano 2 warsztaty aktywizujące związane z odkrywaniem nowych umiejętności zawodowych i społecznych, w których uczestniczyło łącznie 38 osób. Ponadto doradcy zawodowi zorganizowali i przeprowadzili 14 grupowych spotkań dla 279 uczniów i nauczycieli ze szkół podstawowych, ponadpodstawowych, w tym dla dzieci i młodzieży ze szczególnymi potrzebami, podopiecznych Specjalnego Ośrodka Wychowawczego nr 10. Grupową informację o formach pomocy poradniczej i instytucjonalnej zorganizowano również dla studentów SWPS – skorzystało 7 studentów psychologii.

Doradcy zawodowi prowadzili konsultacje przy stanowiskach eksperckich w trakcie trwania Targów Pracy organizowanych w Urzędzie, ale również podczas Powiatowych Targów Pracy, Studenckich Targów Pracy, Międzyszkolnych Targów Pracy – z konsultacji i badań testowych skorzystało ponad 240 osób.

Doradcy zawodowi zorganizowali i przeprowadzili 3 całodzienne wydarzenia: Dni Otwarte w poradnictwie oraz spotkania z młodzieżą, nauczycielami, doradcami zawodowymi z Portugalii, Włoch, Ukrainy i Cypru w ramach programu Erazmus +

pod egidą Stowarzyszenia Semper Avanti. W ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery w roku 2025 pod hasłem „Siła relacji w erze samotności” zorganizowano 5 porad i spotkań grupowych z udziałem zaproszonych gości i wizytą studyjną przygotowaną dla klientów ze szczególnymi potrzebami w Przedsiębiorstwie Społecznym „Stara Piekarnia”.

	Porady indywidualne		**Porady grupowe**		**Grupowa informacja**		**Grupowe spotkania z młodzieżą szkolną**		**Szkolenie z umiejętności poszukiwania pracy**	
	Liczba wizyt	**Liczba osób**	**Liczba grup**	**Liczba osób**	**Liczba grup**	**Liczba osób**	**Liczba grup**	**Liczba osób**	**Liczba grup**	**Liczba osób**
Ogółem 2024:	5 522	2 350	36	315	12	230	11	303	1	10
Ogółem 2025:	5 186	4 915	21	225	12	165	14	279	1	10

ROZWÓJ ZAWODOWY

Szkolenia, egzaminy i studia podyplomowe

W roku 2025 na szkolenia skierowano łącznie **94** osoby (z tego **73** mieszkańców Wrocławia i **21** Powiatu Wrocławskiego). W ciągu roku szkolenia ukończyły **95** osób (**73** z Wrocławia, **22** z Powiatu Wrocławskiego).

W związku z zapotrzebowaniem pracodawców na wykwalifikowanych pracowników odbyło się w 2025 r. szkolenie grupowe „Kierowca operator wózków jezdniowych” dla 2 grup. Ponadto zrealizowano szkolenia grupowe z tematów: „ABC prowadzenia działalności gospodarczej” dla 2 grup, „MS Excel podstawowy” dla 1 grupy oraz „Umiejętność aktywnego poszukiwania pracy” dla 1 grupy. Na szkolenie w zakresie „Umiejętności aktywnego poszukiwania pracy” skierowano **9** osób z Wrocławia i **1** osobę z Powiatu Wrocławskiego.

W roku 2025 najczęściej składanymi wnioskami o skierowanie na wskazane przez bezrobotnych szkolenia były: „Prawo jazdy kat. C, C+E z kwalifikacją wstępną przyspieszoną”. Urząd sfinansował łącznie **36** szkoleń wskazanych przez **36** bezrobotnych, między innymi:

- prawo jazdy kat. C + przewóz rzeczy, prawo jazdy kat. C+E,

- szkolenia elektroenergetyczne,
- szkolenia z zakresu Beauty&Spa (kosmetyczne, fryzjerskie),
- szkolenia z zakresu księgowości, kadr i płac,
- szkolenia spawalnicze metodą MAG 135 i TIG 141.

W ramach aktywizacji zawodowej osób uprawnionych, Urząd finansował koszty egzaminów umożliwiających uzyskanie certyfikatów lub tytułów zawodowych oraz koszty uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania zawodu. W roku 2025 najczęściej wnioskowano o sfinansowanie egzaminów na uzyskanie prawa jazdy kat. C, kat. C+E. Łącznie sfinansowano egzaminy **16** osobom (**11** z Wrocławia i **5** z Powiatu Wrocławskiego).

Z ustawowej możliwości sfinansowania kosztów studiów podyplomowych w 2025 r. skorzystało **10** osób (**9** z Wrocławia i **1** z Powiatu Wrocławskiego). Urząd sfinansował m.in. poniższe kierunki studiów podyplomowych:

- Przygotowanie pedagogiczne dla psychologów,
- Logopedia,
- Oligofrenopedagogika,
- User Experience Design,
- Artyficial Intelligence, machine learning,
- Podyplomowe studia AI w HR.

W 2025 r. sfinansowano **2** osobom uprawnionym opłatę za postępowanie nostryfikacyjne tj. procedurę prowadzącą do uznania, uzyskanych za granicą dyplomów, stopni naukowych bądź zawodowych, za równoprawne z ich odpowiednikiem krajowym.

Krajowy Fundusz Szkoleniowy

W ramach środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego na rok 2025 wydatkowano **5 077 256,55** zł ze środków otrzymanych z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W trakcie trzech naborów wniosków z KFS pracodawcy złożyli ogółem **617** wniosków (**574** w ramach limitu oraz **43** z rezerwy) na łączną kwotę **11 683 190,72** zł na dofinansowanie kształcenia ustawicznego dla **4 907** osób. Rozpatrzono wszystkie złożone wnioski.

	Liczba	Kwota w zł *
Pracodawcy wnioskujący o wsparcie, w tym:	**617**	**11 683 190,72**
Wnioski pozostawione bez rozpatrzenia z przyczyn formalnych (po I etapie oceny)	55	936 330,81
Wnioski nieuzupełnione w terminie	61	750 519,66
Rezygnacje pracodawców (na etapie rozpatrywania wniosków)	9	223 621,00
Wnioski rozpatrzone negatywnie	13	189 296,00
Wnioski bez rozpatrzenia z powodu niskiej liczby punktów	210	3 964 350,68
Pozytywnie rozpatrzone wnioski	269	5 619 072,57

* pierwotna kwota, o jaką wnioskowali Pracodawcy

	Liczba	Kwota w zł
Zawarte umowy	269	5 278 724,04
Zrealizowane umowy	265	5 077 256,55
Aneksowane umowy obniżające wartość realizowanych umów	51	142 255,49
Rezygnacje z realizacji zawartych umów	4	59 212,00

Staże

Organizowanie stażu w miejscu pracy jest jedną z trzech najpopularniejszych form wsparcia osób bezrobotnych. Celem stażu jest przygotowanie bezrobotnego do pracy poprzez wykonywanie zadań na stanowisku pracy bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą.
W 2025 r. pracodawcy złożyli **461** wniosków o organizację stażu, zawarto **317** umów.

Ponad **90,7%** wniosków o organizację stażu złożyli pracodawcy i przedsiębiorcy z Wrocławia, pozostałe pochodziły od wnioskodawców z Powiatu Wrocławskiego.

	Liczba złożonych wniosków	**%**
Miasto Wrocław	418	90,7

	Liczba złożonych wniosków	%
Powiat Wrocławski	43	9,3
Razem:	461	100,00

Stażami objęto **624** osoby, z tego **544** osoby z Wrocławia i **80** osób z Powiatu Wrocławskiego. Oprócz staży finansowanych ze środków Funduszu Pracy, staże były organizowane w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS (EFS+).

	Umowy zawarte ze środków FEDS	Umowy zawarte ze środków Funduszu Pracy
Miasto Wrocław	57	230
Powiat Wrocławski	2	28
Razem:	59	258

Strukturę wydatków na szkolenia, KFS i staże przedstawiono w tabeli i wykresie w kolejnym punkcie sprawozdania.

WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TWORZENIA NOWYCH STANOWISK PRACY

W zakresie wspierania przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w ramach organizowanych prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, dofinansowania wynagrodzenia dla osób powyżej 50. roku życia, bonów zatrudnieniowych i na zasiedlenie objęto pomocą **308 osób**, natomiast na rynek pracy powróciły **543 osoby** w ramach jednorazowego dofinansowania działalności gospodarczej. Wybrane programy aktywizacji skutecznie przyczyniły się do powrotu na rynek pracy bezrobotnych oraz zmniejszenia liczby osób pozostających bez pracy na terenie działania Urzędu.
Struktura wydatków na wspieranie przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc wraz ze szkoleniami, stażami i KFS przedstawia się następująco:

Instrumenty rynku pracy oraz szkolenia, KFS i inne	Ilość złożonych wniosków	Ilość zawartych umów/ porozumień	Ilość umów monitorowanych z lat ubiegłych	Ilość osób objętych instrumentem	Ilość osób skierowanych	Wydatki w zł
Prace interwencyjne	115	80	61	94	73	391 853,61
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy	100	64	75	129	64	2 010 714,80
Dofinansowanie działalności gospodarczej	936	544	299	842	543	18 513 999,21
Prace społecznie użyteczne	2	2	0	26	28	41 643,48
Dofinansowanie wynagrodzenia dla osób powyżej 50. r.ż.	57	33	24	61	36	475 628,84
Bon zatrudnieniowy	5	6	14	19	6	235 182,37
Bon zasiedleniowy	138	103	* OPIS POD TABELĄ			1 016 700,00
Szkolenia, bon szkoleniowy i studia podyplomowe i egzaminy	227	65	37	164	134	607 755,13
Staż, bony stażowe	418	287	9	544	468	3 388 822,03
Krajowy Fundusz Szkoleniowy	617	269	16	2 550	2 503	5 077 256,55

*W czerwcu 2025 r. wprowadzono nową ustawę – o rynku pracy i służbach zatrudnienia w miejsce dotychczas obowiązującej ustawy o promocji zatrudnienia

i instytucjach rynku pracy. W związku z tym o bon na zasiedlenie mogły starać się osoby bezrobotne w każdym wieku, a po otrzymaniu bonu nie musiały podlegać ubezpieczeniom społecznym. Wedle nowych przepisów po 240 dniach od dnia podpisania umowy z Urzędem Pracy bezrobotny ma 30 dni na rozliczenie się z bonu, jednakże ten czas może ulec zmianie ze względu na możliwość przedłużenia okresu 240 dni o maksymalnie 90 dni. Bezrobotny nie musi już składać dokumentów potwierdzających zatrudnienie do 30 dni od dnia otrzymania bonu, tak jak to miało miejsce w przepisach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

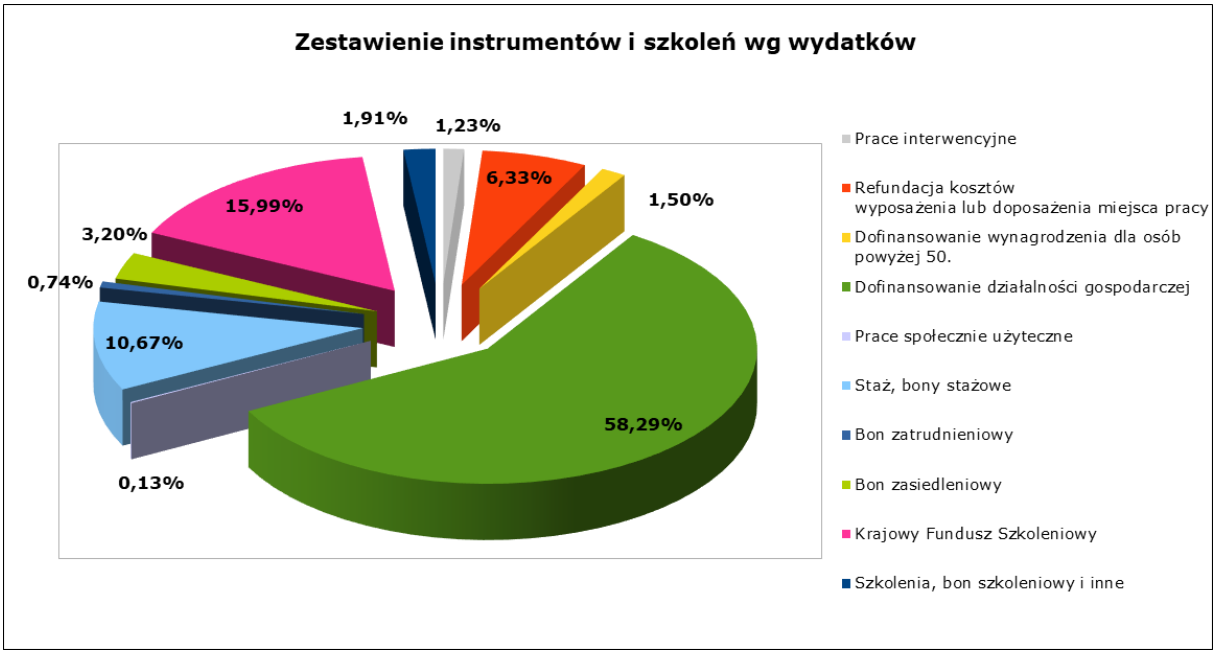

Urząd realizował również zadania w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla miasta Wrocławia. W roku 2025 łącznie na realizację tych zadań zostało wydatkowanych **370 918,00 zł**, co obrazuje poniższa tabela.

Nazwa zadania	Ilość złożonych wniosków	Ilość zawartych umów	Ilość umów monitorowanych z lat ubiegłych	Ilość osób za które wypłacono środki	Wydatki w zł
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy dla osoby niepełnosprawnej	**0**	**0**	**3**	**0**	**0,00**
Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osoby z niepełnosprawnością	**6**	**6**	**10**	**6**	**370 918,00**

PROJEKTY RYNKU PRACY

W 2025 r. w ramach **środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Priorytet nr 7 „Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku" Działanie nr 7.1 "Projekty Powiatowych Urzędów Pracy”**, realizował projekt pt. „**Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie wrocławskim oraz powiecie m. Wrocław”** w ramach którego wydatkowano łącznie – **12 801 268,07 zł**.

W ramach projektu wsparciem aktywizacyjnym objęto ogółem **469 osób** bezrobotnych, w tym **251 kobiet**. Uczestnikami projektu były osoby bezrobotne zarejestrowane w Urzędzie w wieku 18-29 lat i powyżej 30. roku życia.
W 2025 r. do projektu przystąpiło **198 osób bezrobotnych** w wieku 18-29 lat (113 kobiet), w tym: 5 osób długotrwale bezrobotnych (4 kobiety), 2 osoby z niepełnosprawnościami (2 kobiety - jedna z kobiet powróciła do projektu i otrzymała drugą formę wsparcia), które otrzymały wsparcie w ramach następujących instrumentów rynku pracy:

- **poradnictwa zawodowego/pośrednictwa pracy** - 198 osób bezrobotnych (113 kobiet);
- **stażu** – 49 osób (35 kobiet);
- **bonu na zasiedlenie** – 19 osób (12 kobiet);
- **jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej** – 128 osób (66 kobiet);
- **prac interwencyjnych** – 1 osoba (1 kobieta);
- **wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy** – 1 osoba (0 kobiet),
- **szkolenia** – 1 osoba (0 kobiet).

W 2025 r. do projektu przystąpiło **271 osób bezrobotnych** w wieku powyżej 30 lat (138 kobiet), w tym: 28 osób długotrwale bezrobotnych (18 kobiet), 9 osób z niepełnosprawnościami (5 kobiet), 28 osób powyżej 50. roku życia (11 kobiet), 11 osób powyżej 55. roku życia (3 kobiety), które otrzymały wsparcie w ramach:

- **poradnictwa zawodowego/pośrednictwa pracy** - 271 osób bezrobotnych (138 kobiet);
- **stażu** – 51 osób (37 kobiet);
- **prac interwencyjnych** – 2 osoby (1 kobieta);
- **jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej** – 204 osoby (94 kobiety);
- **wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy** – 12 osób (5 kobiet);
- **szkoleń** – 2 osoby (1 kobieta).

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

Pozostałe działania Urzędu

Działania związane z promocją form wsparcia były prowadzone w największym wymiarze z wykorzystaniem strony internetowej Urzędu, poczty elektronicznej, infolinii, newsletter'a oraz we współpracy z Urzędem Miejskim Wrocławia, samorządami terytorialnymi i gospodarczymi i innymi partnerami z otoczenia biznesu, z którymi Urząd stale współpracuje; opracowywano i upowszechniano informacje o prowadzonych naborach wniosków, dostępnych formach wsparcia, zasadach udzielania pomocy, potencjalnych kwestiach problemowych związanych z udzielanymi formami wsparcia.
Ponadto promowano formy pomocy na wielokrotnych spotkaniach z pracodawcami i przedsiębiorcami, między innymi z członkami Dolnośląskiej Izby Gospodarczej, Stowarzyszenia Pracodawców Ziemi Kobierzyckiej, Stowarzyszenia Przedsiębiorców Kąteckich, Wrocławskiej Rady ds. Przedsiębiorczości, Partnerskiego Klubu Biznesu, Powiatowej Rady Biznesu oraz Rady Biznesu Gminy Czernica.

Targi Pracy

W dniu 13 czerwca 2025 r. w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu przy ul. Glinianej 20-22 odbyły się Targi Pracy, zorganizowane wspólnie przez Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu oraz Agencję Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej. Partnerem Targów była Zachodnia Izba Gospodarcza Pracodawcy i Przedsiębiorcy. Wydarzenie zgromadziło 30 wystawców reprezentujących różnorodne branże – od sektora produkcji, po logistykę, usługi i administrację publiczną.
W Targach pracy udział wzięli następujący pracodawcy: „ABC Service" sp. z o.o., Adecco Poland sp. z o.o , Align Technology AFAB sp. z o.o., Asistwork sp. z o.o., Auchan Polska sp. z o.o., Carcoustics Poland sp. z o.o., CMP Holding sp. z o.o., Dolnośląskie Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury Komunikacyjnej DOLKOM sp. z o.o., Dolnośląskie Zakłady Usługowo – Produkcyjne „Dozamel" sp. z o.o., FARMACOL – LOGISTYKA sp. z o.o., FBSerwis S.A., Gi Group Poland S.A., Przedsiębiorstwo Produkcji Farmaceutycznej Hasco-Lek S.A., Interkadra sp. z o.o., Jelcz sp. z o.o., Job Impulse Polska sp. z o.o., Lidl sp. z o.o., Sp. k., ManpowerGroup sp. z o.o., Poczta Polska Finanse S.A., Pollux Accountant sp. z o.o., PZU S.A., Randstad Polska sp. z o.o., SIG sp. z o.o., UNIA sp. z o.o., Venax sp. z o.o., Wrocławski Park Wodny S.A., Wrocławskie Mieszkania sp. z o.o., WRO

– LOT Usługi Lotniskowe sp. z o.o., Zakład Karny nr 1 we Wrocławiu oraz Zakłady Chemiczne „Złotniki" S.A.
Targi stanowiły nie tylko okazję do bezpośredniego kontaktu między pracodawcami a osobami poszukującymi zatrudnienia, ale również przestrzeń do nawiązania współpracy, zdobycia informacji o wymaganiach rynku pracy oraz zaprezentowania swojej oferty rekrutacyjnej przez firmy aktywnie działające na Dolnym Śląsku.

Istotnym elementem tegorocznych Targów Pracy był aktywny udział przedstawicieli instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych, które na co dzień wspierają osoby poszukujące zatrudnienia, rozwijające swoje kompetencje zawodowe oraz planujące własną działalność gospodarczą.
Obecność ekspertów, takich jak: radczynie prawne z Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu, przedstawiciele Punktu Informacyjnego o Funduszach Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, przedstawiciel Ochotniczego Hufca Pracy, Wojewódzkiego Urzędu Pracy we Wrocławiu, Państwowej Inspekcji Pracy, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Fundacji Stella Virium, Izby Administracji Skarbowej oraz Branżowego Centrum Umiejętności, znacząco podniosła wartość merytoryczną wydarzenia.
Uczestnicy mieli możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji, uzyskania fachowych porad oraz zapoznania się z aktualnymi programami wsparcia, regulacjami prawnymi i możliwościami dofinansowania.
Szacuje się, że targi odwiedziło około 1 500 osób, w tym osoby bezrobotne, poszukujące zmiany zawodowej, młodzież wchodząca na rynek pracy oraz osoby planujące rozpoczęcie działalności gospodarczej. Wydarzenie to stanowiło doskonałą okazję do bezpośredniego kontaktu z pracodawcami, instytucjami edukacyjnymi oraz organizacjami wspierającymi rozwój zawodowy.

INNE FORMY WSPARCIA LUB WSPÓŁPRACY

Programem prac społecznie użytecznych zostały objęte osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej oraz osoby uczestniczące w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania urzędu pracy. Prace społecznie użyteczne zorganizowano we

współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Czernicy i objęto nimi 26 osób bezrobotnych.
Na mocy art. 21 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej Urząd zawarł z przedsiębiorstwami społecznymi 7 umów w ramach, których sfinansowana została część kosztów wynagrodzenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zawarte umowy przewidują możliwość maksymalnie 36 miesięcznego finansowania składek należnych od zatrudnionego na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe oraz części kosztów osobowych pracodawcy odpowiadającej składce na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe. W 2025 r. finansowaniem objęto 28 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Łączna kwota środków wydatkowanych na ten cel wyniosła 379 714,48 zł.

PROMOCJA OFERTY POWIATOWEGO URZĘDU PRACY WE WROCŁAWIU

Od początku 2025 r. podejmowano działania w celu rozpowszechnienia informacji na temat środków na aktywizację osób bezrobotnych, którymi dysponował Urząd w ramach projektu: „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w Powiecie Wrocławskim oraz powiecie m. Wrocław”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS (EFS+), Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działanie 7.1 Aktywizacja osób na rynku pracy, Typ 7.1 A Projekty Powiatowych Urzędów Pracy”.
W tym celu do Wójtów i Burmistrzów wszystkich gmin Powiatu Wrocławskiego oraz przewodniczących wszystkich samorządów gospodarczych z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego wysłano pisma zawierające informacje na temat udzielanych form wsparcia z prośbą o ich upowszechnienie wśród mieszkańców, pracodawców oraz osób poszukujących pracy.
Na stronie internetowej wroclaw.praca.gov.pl, facebook.com/pupwroclaw/ oraz w newsletterze umieszczano stałą informację promocyjną. Wykorzystano także tablice informacyjne na terenie Urzędu (plakaty, ulotki, banery). Ponadto wyżej wymienione informacje były udostępniane na stronach internetowych biur karier wrocławskich uczelni, m.in.: Biura Karier Uniwersytetu Ekonomicznego, Biura Karier Uniwersytetu Przyrodniczego, Biura Karier Uniwersytetu Wrocławskiego, Biura Karier Akademii Biznesu w Naukach Stosowanych, Biura Karier

Uniwersytetu Dolnośląskiego WSB Merito, a w ramach kontaktów z mediami, informacji udzielano stacjom telewizyjnym i radiowym oraz lokalnym gazetom. Promowane były realizowane przez Urząd formy wsparcia dla osób bezrobotnych i pracodawców między innymi w Radiu Wrocław, Radiu Gra, TVP3 Wrocław, Akademickim Radiu Luz oraz Radiu Eska, kilkakrotnie brano udział w spotkaniach: Partnerskiego Klubu Biznesu, Karkonoskiej Izby Gospodarczej, Rady Biznesu Gminy Czernica oraz Powiatowej Rady Biznesu, podczas których zaprezentowane zostało wspieranie przedsiębiorczości w tworzeniu nowych miejsc pracy i form pomocy kierowanych do bezrobotnych, poszukujących pracy i osób niezarejestrowanych oraz każdego dnia indywidualnie promowano realizowane formy pomocy kierowane do bezrobotnych, poszukujących pracy i osób niezarejestrowanych.
W ramach bezpośrednich kontaktów z przedstawicielami urzędów gmin w Powiecie Wrocławskim dostarczano materiały dotyczące udzielanego wsparcia przedsiębiorczości w tworzeniu nowych miejsc pracy, w celu rozpowszechnienia ich na terenie urzędów gmin oraz na ich stronach internetowych. Doradcy klienta informowali, w ramach bezpośrednich spotkań oraz za pośrednictwem rozmów telefonicznych, pracodawców oraz potencjalnych beneficjentów pomocy, o formach wsparcia.

WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDAMI GOSPODARCZYMI

W ramach współpracy z samorządami gospodarczymi z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, podejmowano wspólne działania na rzecz lokalnego rynku, promowania zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, jak też podkreślania wagi rozwoju przedsiębiorczości. Kontynuowano współpracę ze wszystkimi samorządami gospodarczymi, z którymi w roku 2014 podpisano porozumienia tworzące instytucję Partnerstwa Lokalnego na rzecz rynku pracy, w szczególności w zakresie upowszechniania wśród pracodawców informacji o ofercie Urzędu, prowadzonych naborach wniosków i innych istotnych działaniach, związanych z realizacją projektu w ramach „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie wrocławskim oraz powiecie m. Wrocław”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS (EFS+), Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działanie 7.1 Aktywizacja osób na rynku pracy, Typ 7.1 A Projekty

Powiatowych Urzędów Pracy” oraz zadań Urzędu Pracy finansowanych z Funduszu Pracy i Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI ZEWNĘTRZNYMI

W roku 2025 Urząd współpracował m.in. z następującymi parterami zewnętrznymi: Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, Starostwem Powiatu Wrocławskiego, gminami z terenu Powiatu Wrocławskiego, Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oddział we Wrocławiu, Zachodnią Izbą Gospodarczą - Pracodawcy i Przedsiębiorcy, Dolnośląską Izbą Gospodarczą, Polską Organizacją Pracodawców Osób Niepełnosprawnych, Wojskowym Centrum Rekrutacji we Wrocławiu, Państwową Inspekcją Pracy Okręgowym Inspektoratem Pracy we Wrocławiu, Wrocławskim Parkiem Technologicznym, Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej, Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Fundacją Stella Virium, Nadodrzańskim Oddziałem Straży Granicznej, Dolnośląską Izbą Rzemieślniczą, Dolnośląskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Fundacją Ukraina, Okręgową Izbą Radców Prawnych we Wrocławiu, Karkonoską Izbą Gospodarczą, Urzędem Miasta Wrocławia, Fundacją Nomada, Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego, Narodowym Funduszem Zdrowia, Komendą Miejską Policji we Wrocławiu, Komendą Straży Miejskiej Wrocławia, Zakładem Karnym nr 1 we Wrocławiu, Fundacją Heart & Mind, Wojewódzką Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną we Wrocławiu, Dolnośląskim Centrum Onkologii, Pulmonologiii Hematologii, Krajową Administracją Skarbową, Branżowym Centrum Umiejętności, Ochotniczym Hufcem Pracy we Wrocławiu, uczelniami wyższymi oraz szkołami ponadpodstawowymi z terenu Wrocławia i powiatu, mediami o zasięgu lokalnym i regionalnym, organizacjami pozarządowymi. Urząd współpracował w tworzeniu Strefy Informacji Biznesowej Wrocławskiego Parku Technologicznego (WPT), stworzonej do udzielania wszechstronnego wsparcia przedsiębiorcom. Dedykowana jest ona wszystkim firmom i daje możliwość nawiązywania nowych kontaktów oraz korzystania z pomocy wykwalifikowanych specjalistów. Urząd oferował specjalistyczne wsparcie w ramach utworzonej Strefy, w której w jednym miejscu można uzyskać eksperckie wsparcie w zakresie podejmowania pracy czy zakładania firmy przez osoby bezrobotne oraz zatrudniania pracowników, również cudzoziemców.

SPOTKANIA INFORMACYJNO-KONSULTACYJNE

W każdy drugi czwartek miesiąca odbywały się dyżury eksperckie pracowników Urzędu we Wrocławskim Parku Technologicznym w zakresie form pomocy realizowanych przez tut. Urząd, w tym m.in. prac interwencyjnych, dofinansowań na zatrudnienie osób powyżej 50. roku życia, wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy oraz legalizacji pracy cudzoziemców.

INNE DZIAŁANIA

16 stycznia – udział w spotkaniu grupy roboczej ds. przedsiębiorstw społecznych działającej przy Dolnośląskim Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej dotyczącym zmian w ustawie o ekonomii społecznej - spotkanie z przedstawicielami Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej i Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;

18 grudnia - udział w Posiedzeniu Dolnośląskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej z udziałem Grup Roboczych działających przy DKRES - Podsumowanie 2025 r. oraz Prezentacja Raportu z realizacji Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej w województwie dolnośląskim na lata 2021-2027 (2030) za rok 2024 z uwzględnieniem 2022 i 2023 r.

W ramach współpracy z partnerami rynku pracy doradcy ds. zatrudnienia z Działu Pośrednictwa i Poradnictwa zrealizowali następujące przedsięwzięcia:

- **22 stycznia** – udział w seminarium „Zasady korygowania dokumentów na podstawie zawiadomień o błędach w dokumentach rozliczeniowych ZUS;
- **28 stycznia** – Grupowa Informacja Zawodowa dla zwalnianych pracowników BEKO w siedzibie pracodawcy (informacje o rynku pracy, procedurach rejestracji, formy pomocy ze strony Urzędu);
- **21 lutego** – Giełda Pracy z udziałem pracodawcy iPRACUJZDALNIE zatrudniającego osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności;
- **7 marca** – Grupowa Informacja zawodowa dla byłych pracowników Poczty Polskiej dotycząca w szczególności informacji o wolnych miejscach pracy oraz formach pomocy oferowanych przez Urząd Pracy;
- **2 kwietnia** – zorganizowanie i poprowadzenie w ramach stałej współpracy z placówką Straży Granicznej Wrocław-Strachowice spotkania rekrutacyjnego dla kandydatów do służby;

- **15 maja** – prowadzenie stoiska promującego formy pomocy ze strony Urzędu Pracy na Międzynarodowych Targach Pracy „WITH EURES TO EUROPE!”;
- **29 maja** – udział jako wystawcy w Uniwersyteckich Targach Pracy – „Festiwal Kariery” – promocja form pomocy oferowanej przez Urząd Pracy;
- **29 maja** – udział jako wystawcy w III Targach Innowacje w dostępności organizowanych przez Wrocławski Park Technologiczny;
- **11 czerwca** – udział w spotkaniu z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Pracy we Wrocławiu w ramach kampanii „Legalność zatrudnienia cudzoziemców”;
- **13 czerwca** – organizacja i poprowadzenie XVIII Plenerowych Targów Pracy;
- **25 czerwca** – organizacja i poprowadzenie spotkania dla osób z niepełnosprawnościami z Fundacją Aktywizacja – „Znajdź pracę wspólnie z Fundacją Aktywizacja”;
- **10 października** – współorganizacja Innowacyjnych Targów Pracy Kariera 50Plus – Job Experience Day w Pasażu Grunwaldzkim we Wrocławiu;
- **20-24 października** – organizacja i przeprowadzenie porad grupowych dla zarejestrowanych bezrobotnych w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery;
- **23 października** – opracowanie Barometru Zawodów – prognozy zapotrzebowania na pracowników w 2026 r. dla powiatu miasto Wrocław oraz powiatu wrocławskiego;
- **28 października** – udział w Obserwatorium Rynku Pracy nt. sytuacji osób z niepełnosprawnością na lokalnym rynku pracy oraz mobilności pracowników na dolnośląskim rynku pracy;
- **2 grudnia** – w ramach Dni Pracodawców udział w spotkaniu roboczym Współpraca Wojewódzkiego Urzędu Pracy i Urzędu Pracy przy realizacji działań EURES na Dolnym Śląsku;
- **1-4 grudnia** – organizacja wydarzeń dla pracodawców w ramach Dni Pracodawców 2025;
- **10 grudnia** – udział w Targach Edukacji w Zespole Szkół Ekonomicznych i Administracji, prezentowanie form pomocy oferowanej przez Urząd Pracy.

OBSŁUGA FORMALNA KLIENTÓW

W roku 2025 wydano **39 483** decyzje administracyjne w sprawach związanych ze statusem i uprawnieniami osób, do których zastosowanie miały przepisy

ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia oraz ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, **1 284** decyzje administracyjne w sprawach związanych z legalizacją zatrudnienia cudzoziemca w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także **1** decyzję w sprawie, do której zastosowanie miały przepisy ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19**,** innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.
Bezrobotnym wydano **34 919** zaświadczeń, w tym **7 414** w systemie SEPI – w ramach elektronicznej i bez udziału klienta wymiany danych pomiędzy Urzędem Pracy a ośrodkami pomocy społecznej. Pracodawcom ubiegającym się o wydanie zezwolenia na pracę cudzoziemca wydano **434** zaświadczenia o wpisie wniosku do ewidencji wniosków w sprawie pracy sezonowej.
Zostały zaskarżone **304** decyzje, **227** decyzji przekazano do Wojewody Dolnośląskiego, co stanowi około **0,56%** wydanych decyzji. Do Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu zaskarżono **2** decyzje. Do ministra właściwego ds. pracy zaskarżono **4** decyzje.
W roku 2025 pracownicy Urzędu zarejestrowali **13 978** oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi przyjęte od pracodawców, oraz wydali **579** informacji starosty, dotyczących **5 092** miejsc pracy, na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywnym wyniku rekrutacji organizowanej dla pracodawcy zgłaszającego zamiar zatrudnienia cudzoziemca. Od dnia 1 czerwca 2025 r. informacje starosty przestały obowiązywać, były wydawane tylko dla postępowań wszczętych przed dniem 1 czerwca 2025 r. W ramach ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa pracodawcy złożyli elektronicznie **66 218** powiadomień o powierzeniu pracy obywatelom Ukrainy.
Z tytułu opłat za zarejestrowane oświadczenia i zezwolenia przekazano do gminy Wrocław łącznie kwotę **1 750 474,00** zł.

SKARGI I WNIOSKI

W roku 2025 złożono 16 skarg, tylko jedna skarga była zasadna.

ARCHIWUM MIEJSKIE WROCŁAWIA

Archiwum Miejskie Wrocławia zostało powołane uchwałą Rady Miasta nr LXII/408/93 z dnia 17 IV 1993 r. w celu przejmowania, przechowywania, zabezpieczania i ewidencjonowania dokumentacji niearchiwalnej ze zlikwidowanych jednostek organizacyjnych gminy Wrocław oraz pełnienia funkcji archiwum wielozakładowego dla gminnych jednostek organizacyjnych na warunkach i zasadach wynikających z odrębnie zawartych porozumień i umów. W roku 2025 Archiwum rozpoczęło proces przygotowania do przejęcia na zasadzie porozumienia dokumentacji Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu.

ZASÓB ARCHIWUM

Archiwum Miejskie Wrocławia przechowuje akta zlikwidowanych jednostek komunalnych *(przedsiębiorstw komunalnych)* i placówek oświatowych (m.in. szkoły, przedszkola, zespoły szkolno-wychowawcze, poradnie pedagogiczne, itp.) oraz istniejących gminnych jednostek organizacyjnych na warunkach i zasadach wynikających z odrębnie zawartych porozumień w łącznej liczbie **417** (w tym są też akta jednostek wchłoniętych przez ostatnią likwidowaną instytucję), co stanowi **ok. 4 988 mb** dokumentacji aktowej.

DZIAŁALNOŚĆ MERYTORYCZNA

Działalność merytoryczna Archiwum Miejskiego skupiona jest przede wszystkim na następujących zadaniach:

Udostępnianie zasobu archiwalnego poprzez:

- wystawianie zaświadczeń do rent, emerytur, kapitału początkowego np. o wynagrodzeniu, zatrudnieniu, okresach składkach i nieskładkowych itp.,
- wydawanie uwierzytelnionych kserokopii przechowywanej dokumentacji,
- wypożyczenia dokumentacji do sądów okręgowych i rejonowych,
- udostępnianie dokumentacji do wglądu w siedzibie archiwum (np. pracownikom izby skarbowej i urzędów skarbowych, pracownikom Zarządu Zasobem Komunalnym, itp.),
- wystawianie innych zaświadczeń.

Liczba wydanych dokumentów w latach 2017-2025

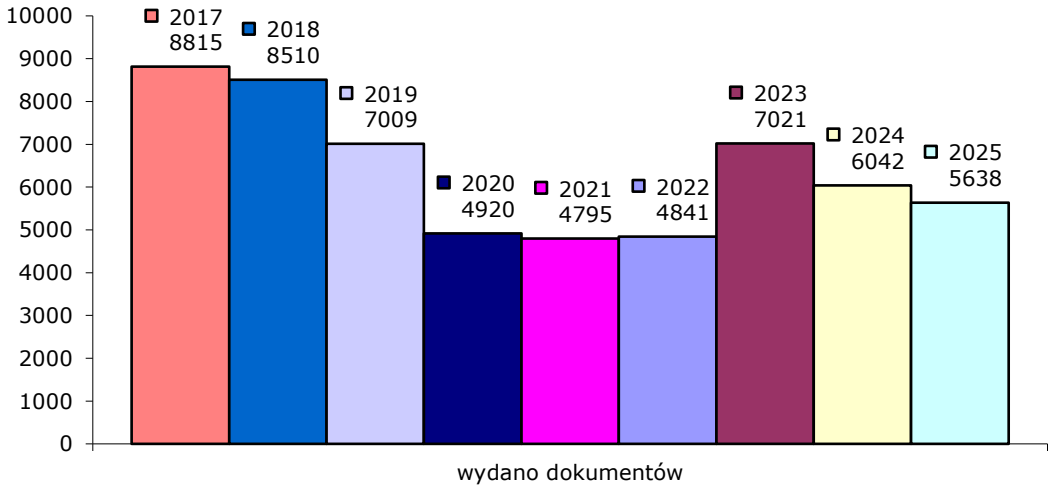

Ilość podań wpływających do Archiwum w latach 2017-2025

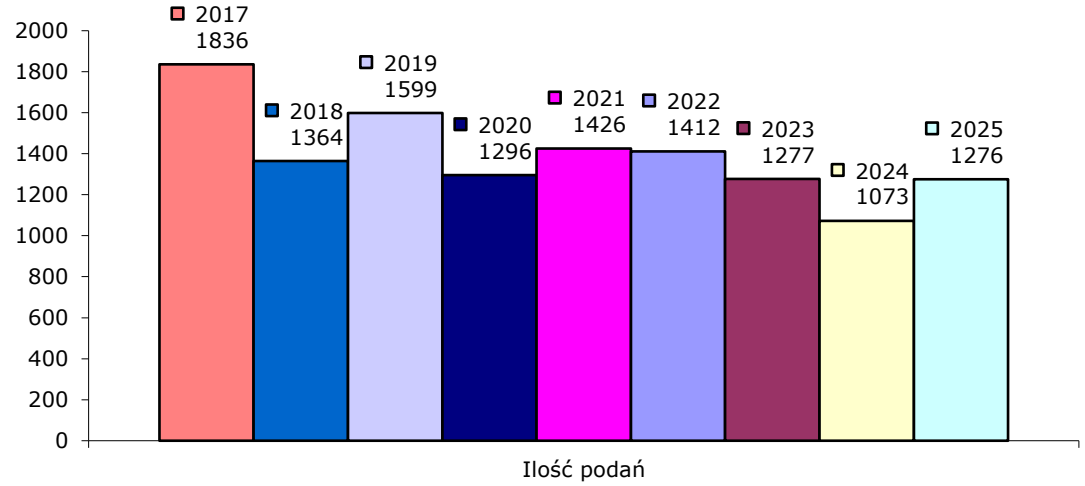

Przejmowanie akt zlikwidowanych i przekształcanych jednostek organizacyjnych gminy Wrocław oraz istniejących jednostek na zasadzie porozumień. W roku 2025 na stan przyjęto dokumenty z Przedszkola nr 63 we Wrocławiu.

Opracowywanie i konserwowanie przechowywanego zasobu aktowego:

- konserwacja i kompleksowe porządkowanie dokumentacji oraz skanowanie – ok 1 mb,
- wypożyczenia dokumentacji do spraw – 723 spraw,
- reorganizacja przestrzeni magazynowej i przygotowanie miejsca pod przejęcie nowej dokumentacji,

- porządkowanie dokumentacji kat. A – 2 mb,
- przygotowywanie akt osobowych kat. A do przekazania do Archiwum Państwowego – odgrzybianie, porządkowanie, wymiana kopert – 920 teczek.

Obsługa istniejących jednostek organizacyjnych gminy w zakresie pełnienia archiwum wielozakładowego:
- wypożyczenia dokumentacji – 121,
- brakowanie dokumentacji – ok. 220 mb,
- przejmowanie dokumentacji – ok. 130 mb.

Zbieranie danych do katalogu akt zlikwidowanych zakładów pracy (państwowych, samorządowych podlegających Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego, spółdzielni pracy, spółek cywilnych, spółek z o.o.).

Bieżąca współpraca z Archiwum Państwowym we Wrocławiu (konsultacje archiwalne), sądami, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, urzędami administracji państwowej i samorządowej, itp.

Archiwum Miejskie co roku przyjmuje praktykantów z Uniwersytetu Wrocławskiego, z Instytutu Historycznego o specjalności archiwalnej w liczbie od 2 do 10 osób.

DEPARTAMENT URBANISTYKI I ARCHITEKTURY

WYDZIAŁ PLANOWANIE PRZESTRZENNEGO

- **PLANOWANIE PRZESTRZENNE**
- **ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY WROCŁAWIA**
- **SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ**

REALIZACJA ZADAŃ W ROKU SPRAWOZDAWCZYM W ZAKRESIE:

- planowania rozwoju przestrzennego Miasta, w tym:
  - kształtowania polityki przestrzennej poprzez sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planu ogólnego,
  - sporządzania innych planów i analiz obejmujących obszar Miasta;
- ustalania warunków zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego, wynikających z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i innych ustaw;
- koordynacji przeprowadzenia procedury postępowania poprzedzającego złożenie wniosków dotyczących ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących na terenie miasta Wrocławia;
- sporządzania koncepcji zagospodarowania obszarów w Mieście;
- sporządzania propozycji lokalizacji i analizy lokalizacji ważnych dla Miasta obiektów;
- przygotowania propozycji ofert przestrzennych dla różnego rodzaju inwestycji, w tym inwestycji celu publicznego;
- koordynacji, opiniowania i weryfikowania opracowań sporządzanych w wydziałach i jednostkach organizacyjnych Miasta;
- prognozowania, gromadzenia oraz analizy danych dotyczących rozwoju Miasta;
- koordynacji i sporządzania planów, analiz i opinii urbanistycznych w zakresie polityki rzecznej;
- koordynacji prac organizacyjno-technicznych związanych z przetwarzaniem danych przestrzennych, w tym prac dotyczących koordynacji procesu budowy SIP – Systemu Informacji Przestrzennej Miasta;
- zapewnienia pełnej zgodności systemu informatycznego, w którym prowadzona jest EMUiA do zmieniających się wymagań prawnych określających szczegółowo organizację i tryb tworzenia, aktualizacji i udostępniania baz danych ewidencji;

- sporządzania wyrysów i wypisów z obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia* i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania opinii pomocniczych;
- realizacji zadań z zakresu nazewnictwa ulic i adresów.

Planowanie przestrzenne jest jednym z ważniejszych zadań samorządu lokalnego oraz zadaniem własnym gminy. Poprzez racjonalne kształtowanie przestrzeni, uwzględniające uwarunkowania, wymagania funkcjonalne, środowiskowe, społeczno- gospodarcze oraz kulturowe, planowanie przestrzenne zapewnia prawidłowy i zrównoważony rozwój miasta. Jednym z instrumentów planowania przestrzennego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp). Ich realizacja przyczynia się do zachowania porządku, ładu przestrzennego oraz krajobrazu kulturowego. Nowymi dokumentami kształtującymi politykę przestrzenną w gminach są również plany ogólne. Prace nad planem ogólnym miasta Wrocławia rozpoczęły się w kwietniu 2024 roku. Do projektu planu ogólnego zostały zebrane wnioski, na podstawie których sporządzany jest wykaz wraz z propozycją ich rozpatrzenia i uzasadnieniem. Na podstawie licznych analiz, w tym zebranych wniosków, sporządzono projekt planu ogólnego miasta Wrocławia, który następnie został przekazany do opiniowania i uzgadniania. Obecnie wprowadzane są korekty do projektu planu, w celu uzyskania uzgodnień, niezbędnych do rozpoczęcia kolejnego etapu procedury – konsultacji społecznych.

Na koniec roku 2025 **powierzchnia Miasta** objęta **uchwalonymi mpzp** wyniosła dla wszystkich uchwalonych mpzp (572 mpzp) **– 18902,53 ha**, co stanowi **64,6%** powierzchni Wrocławia.

W roku 2025 przystąpiono do opracowania **21 mpzp** obejmujących **166,638 ha**, co stanowiło **0,6% powierzchni Miasta**.

W roku 2025 w opracowaniu (na różnych etapach procedury formalno-prawnej) znajdowało się łącznie **110 mpzp**, z czego w 2025 r. uchwalono **18 mpzp**.

Poniższe tabele przedstawiają procentowy udział powierzchni planów uchwalonych i planów znajdujących się w opracowaniu w ogólnej powierzchni Miasta.

Udział mpzp w ogólnej powierzchni Miasta

Plany	**Liczba planów**	**Powierzchnia [ha]** **	**Udział w powierzchni miasta [%]**
uchwalone od 1995 r.	572	18902,53	64,6
uchwalone w 2025 r.	18	430,86	1,5
uchwalone obowiązujące*	571	18900,78	63,7
w opracowaniu	92	10217,19	34,9

* liczba planów obowiązujących nie obejmuje uchwał RM stanowiących zmianę uchwalonego planu miejscowego

** obszar objęty planami (powierzchnia obszarów planów po scaleniu nałożeń)

Tereny objęte mpzp uchwalonymi po 1 stycznia 1995 r.

	II-III Kadencja RMW	IV Kadencja RMW	V Kadencja RMW	VI Kadencja RMW	VII Kadencja RMW	VIII Kadencja RMW	IX Kadencja RMW	Powierzchnia Miasta obecnie objęta mpzp
	procedury z uwzględnieniem uchylonych mpzp							bez uchylonych mpzp*
Powierzchnia miasta objęta planami (%)	6,1	23,2	17,7	13,1	3,2	7,6	2,6	64,6
Powierzchnia miasta objęta planami (ha)	1791	6781	5193	3843,65	951,36	2227,10	763,72	18902,53
Liczba planów	54	113	115	97	85	130	31	572

	II-III Kadencja RMW	IV Kadencja RMW	V Kadencja RMW	VI Kadencja RMW	VII Kadencja RMW	VIII Kadencja RMW	IX Kadencja RMW	Powierzchnia Miasta obecnie objęta mpzp
	procedury z uwzględnieniem uchylonych mpzp							bez uchylonych mpzp*
uchwalonych								

* liczba planów obowiązujących nie obejmuje uchwał RM stanowiących zmianę uchwalonego planu miejscowego

Liczba mpzp lub zmian mpzp uchwalonych w latach 2003-2025

(z uwzględnieniem mpzp w międzyczasie uchylonych)

Lata	**Liczba planów**	**Powierzchnia [ha]**	**Udział w powierzchni miasta [%]**
2025	18	430,86	1,5
2024	19	528,90	1,8
2023	31	652,07	2,2
2022	28	345,61	1,2
2021	20	361,5	1,2
2020	28	504,79	1,7
2019	17	175,01	0,6
2018	25	388,41	1,3
2017	11	162,51	0,6
2016	20	113,05	0,4
2015	29	287,42	1,0
2014	29	423	1,4
2013	21	783	2,7
2012	24	1722	5,9
2011	28	940	3,2
2010	23	747	2,6
2009	25	1348	4,6
2008	35	2123	7,3

Lata	Liczba planów	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni miasta [%]
2007	31	1037	3,5
2006	32	1908	6,5
2005	22	446	1,5
2004	28	1759	6,0
2003	32	2680	9,2

Ponadto w 2025 roku wydano ogółem 690 decyzji administracyjnych, w tym 299 pozytywnych decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i 136 pozytywnych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

DZIAŁANIA W ZAKRESIE POLITYKI RZECZNEJ

- Koordynacja zagospodarowania gruntów pokrytych wodami oraz terenów nadrzecznych:
  - bieżące opiniowanie wniosków o dzierżawę gruntów pokrytych wodami oraz terenów nadrzecznych;
  - aktualizacja mapy koordynacyjnej obiektów pływających oraz zagospodarowania terenów nadrzecznych oraz zaopiniowanie jej treści z Wodami Polskimi i Urzędem Żeglugi Śródlądowej,
  - koordynacja prac związanych z zagospodarowaniem gruntów pokrytych wodami rzeki Oławy oraz terenów nadrzecznych (lokalizacja hotelu na wodzie na rzece Oławie),
  - kontynuacja prac nad koncepcją odtworzenia infrastruktury hydrotechnicznej w korycie rzeki Ślęzy na obszarze trzech jednostek samorządowych: Wrocławia, Gminy Kobierzyce i Gminy Żórawina - spotkania merytoryczne z Partnerami oraz przedstawicielami Wód Polskich RZGW we Wrocławiu,
  - Tramwaj wodny - „Koncepcja inwestycyjna wraz z elementami analizy kosztów i korzyści wprowadzenia systemu tramwaju wodnego na obszarze Aglomeracji Wrocławskiej” - coroczne sprawozdanie z realizacji projektu;
- Sprawy bieżące związane z zakresem działalności:

- uczestnictwo w spotkaniach Zespołu ds. żeglugi śródlądowej i turystyki wodnej oraz Zespołu ds. bezpieczeństwa i rozwoju żeglugi na Odrzańskiej Drodze Wodnej,
- współpraca przy organizacji Dnia Odry – maj 2025 r., udział w debatach,
- współpraca przy organizacji Dni Wrocławia – czerwiec 2025,
- uczestnictwo w obchodach Dnia Marynarza 2025,
- współpraca przy przygotowaniu uczestnictwa Wrocławia na wystawie przemysłu jachtowego i sportów wodnych w Dusseldorfie BOOTS 2026 w celu promocji połączenia drogą wodną Wrocławia z Berlinem (Wrocław – Eisenhuttenstadt),
- uczestnictwo w Radzie Programowej VII Wodnego Okrągłego Stołu oraz udział w Międzynarodowym Kongresie Miasto – Woda – Jakość życia - Open Eyes Economy Summit 2025,
- współpraca z Technikum Żeglugi Śródlądowej w zakresie nowej siedziby szkoły,
- współpraca międzywydziałowa w zakresie nowej siedziby Urzędu Żeglugi Śródlądowej przy ul. Osobowickiej 48,
- współpraca przy uruchomieniu przejścia dla pieszych i rowerzystów na górnych wrotach Śluzy Opatowickiej - współpraca z Wodami Polskimi w zakresie opracowania regulaminu przejścia, koordynacja działań w zakresie infrastruktury sanitarnej, 10 maja 2025 – otwarcie przejścia,
- spotkanie przedstawicieli Gmin Aglomeracji Wrocławskiej w sprawie działań ochronnych i postępowania w przypadku powodzi w kontekście aglomeracyjnym,
- koordynacja prac nad zapisami dotyczącymi zagospodarowania terenów zlokalizowanych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- współpraca przy opracowywaniu planu ogólnego Wrocławia,
- działania związane ze sprzątaniem rzek przez specjalistyczną jednostkę wodną,
- udzielanie odpowiedzi na zapytania dotyczące tematów związanych z rzekami oraz terenami nadrzecznymi (hałas na rzece Odrze oraz terenach nadrzecznych, zapytania o lokalizację obiektów pływających o różnych funkcjach oraz marin i przystani itp.),

- koordynacja działań w sprawie uruchomienia przyłącza elektroenergetycznego na bulwarze Marii i Lecha Kaczyńskich,
- spotkanie z przedstawicielami UŻŚ w Szczecinie w sprawie systemu RIS na rzece Odrze,
- spotkania z armatorami oraz projektantami jednostek pływających,
- czynności bieżące (odp. na pisma, udział w spotkaniach, wizje w terenie itp.).

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- Koncepcje, analizy przygotowywane w związku z projektami uchwał w sprawie przystąpień do sporządzenia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Przygotowywanie uchwał w sprawie przystąpień do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Przygotowanie zarządzeń Prezydenta Wrocławia;
- Opracowywanie projektów miejscowych planów;
- Wizualizacje dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wykonane w programach Sketchup, Arcscene i Modelur;
- Analizy własnościowe i powierzchniowe na potrzeby sporządzania prognozy skutków finansowych uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Prace związane z dostosowywaniem wzorców pism i uchwał do obowiązujących przepisów prawa, wynikających z potrzeb kształtowania standardu techniki zapisu treści pism i uchwał oraz treści graficznej rysunków planów – wdrażanie reformy planowania przestrzennego, w związku z wejściem w życie z dniem 24 września 2023 r. ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1688), wdrażanie przepisów ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 3);
- Przygotowanie opinii pomocniczych;
- Przygotowywanie obwieszczeń wraz z tekstami jednolitymi uchwał w sprawie uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Udział w posiedzeniach komisji Rady Miejskiej Wrocławia;

- Przygotowanie wyjaśnień dla Wojewody, a także stanowisk WPL oraz pism procesowych w sprawach sądowych;
- Przygotowywanie odpowiedzi na interpelacje i petycje Radnych;
- Sporządzenie analiz ekonomicznych do 23 przystąpień do mpzp i 27 prognoz skutków finansowych uchwalenia mpzp;
- Sporządzenie 29 analiz społecznych dla opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Koordynacja i organizacja prac oraz spotkań Miejskiej Komisji Urbanistyczno – Architektonicznej.

Prace Komisji w roku 2025

MKUA	
Liczba posiedzeń Komisji	17
Liczba przekazanych Komisji informacji o przystąpieniach do sporządzenia mpzp	21
Liczba przekazanych Komisji projektów mpzp do zaopiniowania	29
Opinia dotycząca planu ogólnego Wrocławia	1
Liczba przekazanych do zaopiniowania Komisji prewniosków, w ramach procedury poprzedzającej złożenie wniosków dotyczących ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących - na podstawie Zarządzenia nr 1044/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 października 2024 roku w sprawie postępowania poprzedzającego złożenie wniosków dotyczących ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących na terenie Wrocławia	30
Liczba przekazanych Komisji do zaopiniowania wniosków o ustalenie lokalizacji inwestycji mieszkaniowej - na podstawie art. 7.1 ust. 12 i 13 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o	1

MKUA	
ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących	
Liczba wydanych przez Komisję opinii	99

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z PLANEM OGÓLNYM

- Przygotowanie techniczne i strukturalne do opracowania planu ogólnego;
- Opracowanie modelu danych i metodologii prac m.in. do bilansu, wyznaczania stref planistycznych, określania parametrów stref, gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej, chłonności, itd.
- Prace analityczne uwzględniające uwarunkowania, demografię, strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta itp.;
- Koncepcje i analizy przestrzenne w celu wypracowania podziału stref funkcjonalnych oraz właściwych wskaźników urbanistycznych;
- Stworzenie w SIP specjalnej zakładki dedykowanej planowi ogólnemu dostępnej pod adresem http://www.geoportal.wroclaw.pl/planowanie_przestrzenne/pog z informacjami o procedurze formalno-prawnej oraz wzorami dokumentów;
- Opracowywanie projektu planu ogólnego wraz z uzasadnieniem – część tekstowa i graficzna;
- Przygotowanie wzorców pism (etap opiniowania i uzgadniania);
- Przygotowanie opinii pomocniczych;
- Przygotowywanie odpowiedzi na interpelacje i petycje Radnych;
- Rozpatrywanie wniosków; rejestracja graficzna
- Prace analityczne i koncepcyjno-projektowe;
- Stworzenie aplikacji na potrzeby opiniowania i uzgadniania w ramach SIP dostępnej pod adresem: https://geoportal.wroclaw.pl/www/pog_op_app/;
- Analiza uzyskanych opinii i uzgodnień oraz wprowadzanie korekt w tym zakresie.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z PROCEDURĄ USTALENIA LOKALIZACJI INWESTYCJI MIESZKANIOWYCH ORAZ INWESTYCJI TOWARZYSZĄCYCH

- Koordynacja przeprowadzenia procedury ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących, wynikająca z ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących:
  - analiza złożonych wniosków,
  - przeprowadzenie procedury formalno-prawnej wniosków,
  - udział w posiedzeniach komisji Rady Miejskiej Wrocławia,
  - przygotowanie stanowisk Prezydenta Wrocławia oraz pism procesowych w sprawach sądowych;
- Opracowanie:
  - Zarządzenia zmieniającego zarządzenie nr 1044/24 Prezydenta Wrocławia w sprawie postępowania poprzedzającego złożenie wniosków dotyczących ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących na terenie miasta Wrocławia oraz w sprawie określenia zasad współpracy w zakresie rozpatrywania wniosków

  oraz
  - Zarządzenia zmieniającego zarządzenie nr K/31/24 Prezydenta Wrocławia w sprawie wykonania zarządzenia nr 1044/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 października 2024 r. w sprawie postępowania poprzedzającego złożenie wniosków dotyczących ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących na terenie Wrocławia oraz w sprawie określenia zasad współpracy w zakresie rozpatrywania wniosków w trybie ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących;
- Koordynacja przeprowadzenia procedury pre-wnioskowej określonej w zarządzeniu w sprawie postępowania poprzedzającego złożenie wniosków dotyczących ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących na terenie miasta Wrocławia oraz w sprawie określenia zasad współpracy w zakresie rozpatrywania wniosków:
  - analiza 34 złożonych pre-wniosków,
  - organizacja spotkań w ramach Zespołów Koordynującego, Wykonawczego oraz spotkań z Radą Miejską i Inwestorem,
  - przygotowanie opinii i rekomendacji dotyczących pre-wniosków.

ANALIZY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE

- Prace analityczne uwzględniające demografię i rozwój mieszkalnictwa niezbędne do planowania nowych inwestycji infrastruktury społecznej;
- Analizy przestrzenne dotyczące możliwości lokalizacji nowych funkcji w mieście;
- Koncepcje zagospodarowania przestrzennego dla obszarów nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej wraz z analizami przestrzennymi w celu wypracowania najlepszego układu kompozycyjnego i funkcjonalnego oraz właściwych wskaźników urbanistycznych z wykorzystaniem programów graficznych i analitycznych: Sketchup, Modelur;
- Współpraca z radami osiedla w zakresie analizy obszarów problemowych oraz potrzeb dotyczących przystąpień do sporządzenia planów miejscowych;
- Odpowiedzi na uchwały Rad Osiedli w zakresie planowania przestrzennego w ramach współpracy z menadżerami osiedlowymi;
- Opiniowanie koncepcji zagospodarowania wód opadowych i infrastruktury technicznej oraz koncepcji drogowych wraz ze strefowaniem na terenach osiedli mieszkaniowych;
- Współpraca międzywydziałowa i międzyjednostkowa w ramach realizacji „Strategii gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi dla miasta Wrocławia" w zakresie: wypracowania skutecznych procedur umożliwiających wdrażanie rozwiązań systemowych, analizy i opiniowanie sporządzanych dokumentów planistycznych oraz decyzji administracyjnych związanych z zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych, współpraca przy analizie wielokryterialnej określającej powierzchnie uszczelnione dla wytypowanych zbiorników wodnych na obszarze Wrocławia;
- Uczestnictwo w programie REWiO, pilotażowym projekcie dla centrum dzielnicy Leśnica, na potrzeby wskazania potencjałów oraz możliwych sposobów rozwoju tej części miasta, a także na podstawie aktualnych potrzeb mieszkańców osiedla docelowe utworzenie masterplanu.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

- Prace nad aktualizacją i rozbudową stron internetowych Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia - uzupełnienie ich o informacje związane z zadaniami wykonywanymi przez Wydział Planowania Przestrzennego w relacji do nowych

wymogów formalno-prawnych w związku z wejściem w życie z dniem 24 września 2023 r. ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1688);

- Współpraca z Wydziałem Obsługi Urzędu w przygotowaniu zleceń dotyczących publikacji w lokalnej prasie ogłoszeń Prezydenta Wrocławia związanych z procedurą planistyczną o przystąpieniu do sporządzania mpzp i wyłożeniu do publicznego wglądu projektów mpzp oraz obwieszczeń Prezydenta Wrocławia informujących o wydaniu decyzji o warunkach zabudowy dla zamierzeń inwestycyjnych mogących znacząco oddziaływać na środowisko (95 ogłoszeń i 4 obwieszczenia);
- Publikacja obwieszczeń Prezydenta Wrocławia oraz innych organów (Wojewody Dolnośląskiego i SKO) dot. warunków zabudowy oraz ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego (466 obwieszczeń);
- Współpraca z redakcją Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w zakresie zamieszczania i aktualizowania w Biuletynie informacji dot. mpzp - plany w toku;
- Zamieszczanie w BIP Zarządzeń Prezydenta w sprawie rozpatrzenia wniosków i uwag wniesionych do projektów mpzp;
- Przygotowywanie, przekazywanie i publikowanie informacji na stronach internetowych, odpowiadanie na okresowo wysyłane przez redakcję BIP e-maile dot. Sprawdzenia i zaktualizowania stron BIP;
- Współpraca z Biurem Rady Miejskiej – przekazywanie ogłoszeń o przystąpieniach i wyłożeniach projektów mpzp zamieszczonych w BIP;
- Uzupełnianie zasobu kart informacyjnych w wykazie danych o środowisku i jego ochronie umieszczonych w BIP;
- Przygotowywanie pism do SKO i Wojewody Dolnośląskiego potwierdzających publikację obwieszczeń na stronach UMW (BIP, tablica ogłoszeń);
- Przygotowanie materiałów i wyjaśnień w związku z kontrolą NIK nr P/25/017 w zakresie „Reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego” w Urzędzie Miejskim Wrocławia;
- Przygotowanie materiałów i spotkania dla zewnętrznego audytu nadzoru Zintegrowanego Systemu Zarządzania dotyczącego procesów w ramach rozwoju przestrzennego miasta oraz BHP;

– Aktualizacja i przygotowanie informacji o zmianach dotyczących wezwań do usunięcia naruszenia interesu prawnego, planów w toku postępowania sądowego, planów miejscowych lub ich części unieważnionych wyrokiem sądu oraz rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody Dolnośląskiego;
– Prace geodezyjno-kartograficzne:
  - pozyskiwanie wejściowych materiałów z zasobu geodezyjno-kartograficznego niezbędnych do sporządzenia mpzp i innych opracowań planistycznych,
  - sporządzanie roboczych wykazów właścicieli i władających dla potrzeb mpzp i innych opracowań planistycznych,
  - sporządzanie analiz: własności wybranych terenów, terenów pod kątem konieczności sporządzania wniosku o zmianę przeznaczenia na cele nieleśne, terenów zamkniętych, propozycji lokalizacji przestrzennych, danych geodezyjnych działek dla potrzeb lokalizacji w studium lub mpzp, nieruchomości pod względem lokalizacji (mpzp),
  - sprawdzanie stanu prawnego nieruchomości w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego;
– Prowadzenie rekrutacji nowych pracowników;
– Organizacja techniczna i merytoryczna stanowiska pracy w ramach praktyk studenckich, w formie zadań administracyjnych, analitycznych inwentaryzacyjnych i projektowych z zakresu planowania przestrzennego,
– Przygotowanie raportów osiedlowych „Co słychać na osiedlach?”.

INNE

– Udział w:
  - szkoleniach prowadzonych przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii odnośnie reformy planowania przestrzennego i realizacji planu ogólnego gminy,
  - szkoleniach dotyczących nowej platformy e-Doręczeń,
  - konsultacjach społecznych dotyczących projektu „Jak poprawić przemieszczanie się na południu Wrocławia?”,
  - konsultacjach społecznych dotyczących projektu „Strategia Rozwoju Wrocławia 2050”,
  - konsultacjach społecznych projektu uchwały w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa Współpraca z Biurem

Zrównoważonej Mobilności dot. projektu „Jak poprawić przemieszczanie się na południu Wrocławia?”, przygotowanie materiału pokazującego potencjał rozwojowy Południa Wrocławia na podstawie analiz MPZP;

- Udział w:
  - szkoleniach serii EIB dla JST:
    - Ustawa o doręczeniach elektronicznych - 15.01.2025 r.,
    - Sztuczna inteligencja w samorządzie – 19.02.2025 r.,
  - szkoleniu organizowanym przez Uniwersytet Wrocławski: Podstawy prawne tworzenia prawa miejscowego dla samorządu terytorialnego - 07-08.08.2025 r.
- Zorganizowanie warsztatów dla uczniów szkoły podstawowej dotyczących procesu planowania przestrzennego, połączonych z zajęciami praktycznymi polegającymi na tworzeniu koncepcji miasta z uwzględnieniem podstawowych zasad planistycznych - 14 maja 2025 r.;
- Organizacja spotkania edukacyjnego z dziećmi szkoły podstawowej w ramach ustawowych działań z partycypacji społecznej;
- Współpraca z Wydziałem Finansów Oświatowych pod kątem analizy lokalizacji usług oświaty na osiedlu Tarnogaj;
- Współpraca z jednostkami zewnętrznymi w sprawie koordynacji działań związanych z infrastrukturą kolejową;
- Udział i prezentacja w ramach e-seminarium Dużej Polityki Osiedlowej;
- Współpraca z Biurem Zrównoważonej Mobilności w zakresie opracowania koncepcji dla ulic i przestrzeni miejskich;
- Współpraca z Wydziałem Inżynierii Miejskiej, Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji, Wydziałem Wody i Energii, Wydziałem Środowiska i Rolnictwa w zakresie zagadnień związanych z zagospodarowaniem wód opadowych – omawianie bieżących spraw dotyczących tematu (realizacja Zarządzenia nr 1158/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 czerwca 2019 r. w sprawie gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu);
- Współpraca z Zarządem Zieleni Miejskiej pod kątem możliwości zagospodarowania zadrzewionych działek miejskich;
- W ramach współpracy z WNiSN, projekty podziału, koncepcje zagospodarowania i opinie dla nieruchomości;
- Przygotowywanie opinii: pomocniczych dla WAZ i innych instytucji;

- Uczestnictwo w spotkaniu otwartym dotyczącym projektu Audytu krajobrazowego województwa dolnośląskiego w czasie prowadzonych konsultacji społecznych oraz przygotowanie zbioru uwag do projektu audytu – w obszarze miasta Wrocławia;
- We współpracy z Biurem Strategii Miasta, Działem Kształtowania Środowiska i Klimatu oraz Biurem Zrównoważonej Mobilności formułowanie wniosków, opinii do projektów planów ogólnych, do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i projektów studium (w tym zmian) w gminach ościennych, przygotowanie prezentacji na Posiedzenia Planistyczne i udzielanie zbiorczych odpowiedzi;
- Współpraca z Wydziałem Partycypacji Społecznej w zakresie opiniowania projektów zgłoszonych w ramach Funduszu Osiedlowego i Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego;
- Prowadzenie wzorów i zbioru przykładów pism stosowanych w Wydziale Planowania Przestrzennego;
- Archiwizacja dokumentacji wytworzonej w Wydziale;
- Współpraca z zespołami planistycznymi z innych miast polskich: wymiana doświadczeń w zakresie legislacji i nomenklatury sporządzania dokumentów planistycznych.

PROWADZENIE REJESTRÓW PRZESTRZENNYCH, PRZETWARZANIE DANYCH REJESTRÓW, PROWADZENIE MONITORINGU, UDOSTĘPNIANIE RAPORTÓW I STATYSTYK

- Prowadzenie rejestrów wniosków o sporządzanie lub zmianę planów miejscowych i planu ogólnego oraz wniosków o zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia - analiza, korespondencja z wnioskodawcami, publikacja danych i informacji z rejestru;
  https://bip.um.wroc.pl/artykul/203/77055/wykaz-informacji-i-danych-z-rejestru-wnioskow-o-sporzadzenie-zmiane-miejscowych-planow-zagospodarowania-przestrzennego
- Prowadzenie rejestrów wniosków o sporządzanych i uchwalonych planach miejscowych na stronie: http://geoportal.wroclaw.pl/www/mapa-wyszuk-mpzp.shtml;

- Prowadzenie bazy lokalizacji przestrzennej punktów użyteczności publicznej w Mieście (POI). https://geoportal.wroclaw.pl/poi/grupy
- Prowadzenie bazy prezentacji przestrzennej ogłoszeń o nieruchomościach gminnych przeznaczonych do sprzedaży
- Prowadzenie rejestru propozycji nazw ulic i placów dla Wrocławia
- Prowadzenie ewidencji miejscowości ulic i adresów (EMUiA) https://bip.um.wroc.pl/artykul/156/2883/rejestry-ewidencje-i-archiwa#wpl

WYPISY I WYRYSY

- Przygotowywanie wypisów i wyrysów ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia (105 spraw)
- Przygotowywanie wypisów i wyrysów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (1764 sprawy)

INFORMACJA PUBLICZNA

- Przygotowanie treści i udzielanie odpowiedzi dotyczących informacji publicznej (103 odpowiedzi);

SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ

Dział Systemu Informacji Przestrzennej realizuje zadania we współpracy z pozostałymi zespołami WPL, wspomaga także funkcjonowanie innych jednostek UM i Gminy wspierając ich prace bieżące i realizację projektów, ze szczególnym uwzględnieniem działań o charakterze integracyjnym, standaryzacyjnym oraz interoperacyjnym. Dział SIP wspomaga (poprzez know-how, wsparcie eksperckie i organizacyjne, udostępnianie specjalistycznych narzędzi informatycznych itp.) budowę dziedzinowych baz danych przestrzennych oraz specjalizowanych rozwiązań informatycznych. Stymuluje rozwój rozwiązań, które (dzięki wykorzystaniu wspólnej infrastruktury informatycznej i informacyjnej) pozwalają na maksymalnie efektywne wykorzystanie posiadanych przez Gminę zasobów.

I. ROZWÓJ BAZ DANYCH

Przygotowanie koncepcji i wdrażanie metod aktualizacji i rozwoju wybranych baz SIP. Pozyskiwanie danych, opracowanie reguł importu i przetwarzania dla potrzeb różnych użytkowników oraz różnorodnych mechanizmów udostępniania.

A – BAZA ADRESOWA:

- Utrzymanie mechanizmów zasilania Państwowego Rejestru Granic danymi EMUiA;
- Wydawanie bazy adresowej dla podmiotów zewnętrznych;
- Sukcesywne zmiany adresów i nazw ulic, niezgodnych z regulacjami prawnymi dla EMUiA (m.in. budynków znajdujących się na tej samej nieruchomości i oznaczonych tym samym numerem porządkowym, budynków nieposiadających przypisanego numeru porządkowego);
- Bieżące prowadzenie spraw z zakresu nazewnictwa ulic i adresów: w ramach 7 spraw ustanowiono 22 nowe ulice, 1 rondo, 3 skwery, 1 park, zmieniono przebieg 3 ulic, w ramach 401 spraw ustalono 1503 numery porządkowe i odwołano 6 numerów porządkowych;
- Wykonano weryfikację i uzupełnienie podstawy prawnej, daty powołania i uzupełnienie tych danych na platformie SIP;
- Poprawiono punkt postawienia numerów porządkowych w liczbie około 90;
- Kontrola jakości danych – zgodność z TERYT
- Zweryfikowano i wprowadzono zmiany związane z błędami zgłoszonymi przez GUGiK (m.in. dat powołania ulicy, stosowania dużych liter w numerach adresowych);
- Weryfikacja poprawności brzmienia nazw ulic z dokumentami powołującymi oraz rejestrem TERYT.

B – BAZY DANYCH EGIB, BDOT500, GESUT

- Rozwijanie i utrzymanie narzędzi do importu danych z ZGKiKM;
- Opracowanie symbolizacji dla danych geodezyjnych pozyskiwanych z ZGKiKM przez WFS zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 lipca 2021 r. w sprawie bazy danych obiektów topograficznych oraz mapy zasadniczej (Dz.U. 2021 poz. 1385);
- Integracja z usługami sieciowymi ZGKiKM w zakresie codziennej aktualizacji danych EGIB, BDOT500, GESUT. poprzez usługi WFS.

C – BAZA ZASOBÓW ZIELENI

(utrzymanie i rozwój, we współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej, bazy danych zieleni w ramach wdrażania Zarządzenia Nr 1217/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Wrocławia)

- Weryfikacja, aktualizacja lub przygotowanie do weryfikacji danych dotyczących cmentarzy, lasów, ogrodów działkowych, parków, zieleńców, terenów nadrzecznych;
- Aktualizacja analiz zakresu i dostępności terenów zieleni w mieście;
- Utrzymanie importu danych dla decyzji WSR dot. wycinek i nasadzeń drzew oraz zgłoszeń dotyczących zamiaru usunięcia drzewa, prowadzonych w EZD;
- Utrzymanie i rozwój narzędzi do importu danych pochodzących z opracowań dotyczących drzew, oraz obsługa importu danych (874 importów opracowań);
- Rozwój baz danych przechowujących dane pochodzących z opracowań dotyczących drzew i terenów zieleni;
- Kontrola jakości danych - wartości nie słownikowe gatunków drzew i krzewów w bazach;
- Utrzymanie narzędzia do wprowadzania danych o drzewach i krzewach w ZZK (Add-In dla narzędzi ArcGIS Desktop);
- Utrzymanie aplikacji do walidacji danych z opracowań dotyczących drzew i krzewów;
- Utrzymanie aplikacji do walidacji raportów jednostek miejskich dla nasadzeń i usunięć drzew oraz decyzji zezwalających na usunięcie drzew.

D – BAZA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO i PLANU OGÓLNEGO MIASTA WROCŁAWIA

- Aktualizacja stanu Rejestru MPZP po sesjach planistycznych oraz uzupełnianie bazy planów po wejściu planów w życie, a także prowadzenie bieżącej statystyki planów;
- Aktualizacja informacji o zaskarżonych planach, udostępnianie informacji o zaskarżeniach i wydanych wyrokach w geoportalu oraz weryfikowanie stanu rejestru po zapadnięciu wyroków unieważniających plany w części lub w całości;
- Opracowywanie zestawień statystycznych dla GUS, dla potrzeb własnych raportowania i zarządzania, a także dla informacji publicznej, obliczanie wskaźnika efektywności procedury planistycznej dla Zintegrowanego Systemu Zarządzania;

- Kalibracja rastrów (przetworzonych załączników graficznych) planów miejscowych i wprowadzanie ich do bazy;
- Wektoryzacja i przetwarzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Budowa oraz publiczne udostępnienie bazy ustaleń mpzp (aktualizacja bazy danych przeznaczeń terenów ustalonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego);
- Opracowanie i bieżące kodowanie wskaźników wynikających z ustaleń mpzp (powierzchnia biologicznie czynna, intensywność zabudowy, wysokość zabudowy, powierzchnia zabudowy, obszar zabudowy, obszar zabudowy śródmiejskiej);
- www.geoportal.wroclaw.pl/mpzp/ - bieżące utrzymanie, aktualizacja i publiczne udostępnianie kompleksowej informacji o mpzp (opracowywanych, obowiązujących i archiwalnych) zawierającej wyszukiwarkę planów, szczegółowe i aktualne informacje o planach, odnośniki do ich dokumentów i miejsc publikacji, metadanych, zestawień i statystyk;
- Udostępnianie informacji o mpzp obowiązujących, w opracowaniu oraz archiwalnych w języku angielskim na stronie www.geoportal.wroclaw.pl/en/local_plans;
- Udostępnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp) w różnych formatach;
- Utrzymanie i rozwój edytora rysunku mpzp, w tym pomoc techniczna i merytoryczna dla użytkowników edytora;
- Utrzymanie aplikacji do zarządzania Rejestrem MPZP;
- Prace analityczne i koncepcyjne związane z realizacją nowych wymogów dotyczących zbiorów danych przestrzennych w temacie zagospodarowanie przestrzenne;
- Konsultacje, testy oraz zgłaszanie błędów w działaniu Przeglądarki danych planistycznych oraz Wtyczki APP przygotowanej przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii;
- Utrzymanie aplikacji do zarządzania zbiorem Aktów Planowania Przestrzennego;
- Aktualizacja zbiorów danych przestrzennych dla Aktów Planowania Przestrzennego (SUiKZP, MPZP, POG);

- Tworzenie danych przestrzennych w postaci pliku gml jako załączników dla uchwał uchwalających plany miejscowe;
- Tworzenie zbioru rastrów MPZP na potrzeby zbioru danych Infrastruktury Informacji Przestrzennej (IIP);
- Przygotowanie geoankiet na potrzeby konsultacji społecznych w ramach procedury planistycznej (17 sztuk);
- Rozwój nakładki do opracowywania MPZP w oprogramowaniu ArcGIS PRO;
- Wsparcie procesu opracowywania Planu Ogólnego Wrocławia (zarządzanie użytkownikami i danymi, koordynacja edycji, walidacja danych Planu Ogólnego w walidatorze APP, serwis mapowy POG).
- Opracowanie warstwy przestrzennej obrazującej strefę 50 metrów od stopy wału przeciwpowodziowego. Dane będą wykorzystane do opracowania uwarunkowań dla Planu Ogólnego oraz wyznaczania stref ochronnych w MPZP.

II. UTRZYMANIE I ROZWÓJ SIP WROCŁAWIA

Rozszerzenie i optymalizacja wykorzystania licencji, baz danych, i narzędzi. Administrowanie portalem i bazą SIP. Projektowanie, rozbudowa i wdrażanie narzędzi SIP.

A – ADMINISTROWANIE PORTALEM I BAZĄ SIP

- Współpraca z CUI w zakresie bezpieczeństwa i wydajności infrastruktury informatycznej SIP m.in. przez minimalizowanie ekspozycji serwerów na sieć zewnętrzną za pomocą reguł firewall oraz eliminowanie podatności zainstalowanego oprogramowania;
- Utrzymanie i rozwój form zasilania SIP przez EGiB i inne zasoby geodezyjne. Rozszerzanie form udostępniania ww. danych jako referencyjnych dla wspomagania zadań gminy;
- Weryfikacja poziomu odwiedzin serwisów mapowych, analizy statystyk z odwiedzin aplikacji SIP i wykorzystania narzędzi przez użytkowników;
- Prace związane z poprawą poziomu dostępności danych, usług i aplikacji SIP;
- Prace związane z oceną dostępności cyfrowej stron internetowych https://geoportal.wroclaw.pl/ i https://geoportal.wroclaw.pl/poi/, w tym redakcja html deklaracji dostępności;
- Administracja użytkownikami baz danych SIP oraz portalu mapowego;

- Utrzymanie i aktualizacja informacji o zasobach SIP – utrzymanie narzędzia GRAPH;
- Pozyskiwanie danych dot. obiektów zarządzanych przez jednostki organizacyjne i spółki miejskie, tj. ZZK i WM (m. in. działek, budynków i ich zarządców);
- Uruchomienie nowej wersji i utrzymanie aplikacji Experience Builder Developer Edition 1.17 w skonteneryzowanym środowisku Docker;
- Uruchomienie nowej wersji narzędzia "Przekroje wysokościowe" bazującej na aktualnych danych wysokościowych i nowej technologii;
- Migracja archiwalnych zobrazowań dla lat 2006-2012 do nowej bazy danych SIP (kontynuacja prac z 2024).

B – ROZBUDOWA I AKTUALIZACJA BAZY DANYCH SIP ORAZ TREŚCI PORTALU MAPOWEGO

- Utrzymanie i aktualizacja aplikacji mapowych SIP Wrocławia i bieżąca kontrola dostępności (Nowe mapy, Informacje o mapach, Dane, usługi i narzędzia, Nowości, Pomoc do map);
- Aktualizacja lub utworzenie zbiorów danych, warstw tematycznych:
  - Program "Lubię Deszcz",
  - Program „Wrocławska Kranówka”,
  - demografia,
  - lokalizacja obiektów zbiorowego zakwaterowania,
  - powierzchni dróg,
  - osie dróg,
  - tereny zamknięte,
  - zarządcy budynków,
  - inwestycje mieszkaniowe,
  - specjalne strefy ekonomiczne,
  - tereny zieleni,
  - rejestr zabytków,
  - gminna ewidencja zabytków,
  - nieruchomości wchodzące w skład KZN,
  - użytkowanie gruntów,
  - lasy,
  - formy ochrony przyrody,
  - wypadki i zdarzenia drogowe,

- rejony statystyczne,
- ewidencja nieruchomości ZZK,
- obiekty fizjograficzne,
- obiekty inżynieryjne,
- lokalizacja decyzji DWZ, LCP,
- rejony szkolne,
- powierzchnia ograniczająca wysokość obiektów budowlanych dla Lotniczych Urządzeń Naziemnych,
- zabudowa,
- zieleń szczegółowa,
- zieleń zgeneralizowana,
- budynki,
- kamery monitoringu miejskiego,
- stacje paliw,
- dane teledetekcyjne i opracowane produkty z 2025 (ortofotomapy i zdjęcia pionowe i ukośne, Lidar, DTM, DSM, model siatkowy 3D mesh),
- wybrane klasy POI,
- plan ogólny gminy;

– Opublikowanie lub istotna rozbudowa i modernizacja treści oraz narzędzi serwisów intra- i internetowych:
  - Mapa koordynacyjna obiektów pływających - warstwa i narzędzia na potrzeby zgłaszania uwag do sposobu zagospodarowania nabrzeży,
  - Dostęp do infrastruktury komunikacyjnej miasta,
  - Sprawy SWOS,
  - Strefy płatnego parkowania,
  - Demografia (dane za 2024 r.),
  - Mapa operacyjna CZK - dodanie grupy danych "Obiekty ochronne"
  - Mapa edycji obiektów ochronnych WBZ
  - Zezwolenia na sprzedaż alkoholu
  - Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach - nowy formularz edycji decyzji
  - Miejskie Kanały Technologiczne,
  - Akty Planowania Przestrzennego;
  - Plan ogólny miasta Wrocławia - opiniowanie i uzgadnianie,
  - Plan ogólny miasta Wrocławia - konsultacje wewnętrzne,

- Plan ogólny miasta Wrocławia – mapa operacyjna,
- Mapa energetyczna 2023,
- Mapa przyrodnicza
- OBLIVIEW - przeglądarka zdjęć ukośnych i modelu 3D mesh
- Ochrona Dziedzictwa Kulturowego
- Elektromobilność
- Aktualizacja aglomeracji ściekowej - mapa operacyjna
- Wyszukiwarka lokali wyborczych (na czas wyborów);

- Budowa nowych serwisów intra- i internetowych (budowa zaawansowana):
  - Mapy obiektów gminnych - prace projektowe związane w planowanym uruchomieniem
- Monitorowanie zmian w zbiorach danych publikowanych przez Urząd Lotnictwa Cywilnego;
- Tworzenie i bieżące aktualizowanie lokalnego zbioru modeli 3D z budynkami i innymi danymi dla aplikacji SketchUp;
- Rekonstrukcje historycznych budynków czy układów urbanistycznych i integracji z bieżącymi danymi (wnioskami o warunki zabudowy);
- Weryfikacja granic obiektów i obszarów ujętych w Rejestrze Zabytków we współpracy z MKZ i WKZ.
- Realizacja we współpracy z CUI projektu "POZYSKANIE DANYCH TELEDETEKCYJNYCH (ZDJĘCIA UKOŚNE, ORTOFOTOMAPY UKOŚNE, MODEL SIATKOWY 3D (MESH)) ORAZ DOSTARCZENIE APLIKACJI INTERNETOWEJ" (umowa CUI-ZZ.3200.5.2025), w tym:
  - opracowanie dokumentacji przetargowej,
  - przeprowadzenie postępowania przetargowego,
  - współpraca z wykonawcą przy realizacji zamówienia,
  - przygotowanie archiwalnych danych do udostępnienia w aplikacji Obliview
  - uruchomienie dedykowanych usług dla działek i adresów na potrzeby aplikacji Obliview,
  - weryfikacja przygotowanych przez wykonawcę danych i aplikacji,
  - przygotowanie środowiska dla aplikacji Obliview (maszyna wirtualna);
  - współpraca przy uruchomieniu aplikacji.

C - PROJEKTOWANIE, ROZBUDOWA I WDRAŻANIE NARZĘDZI SIP

- Opracowanie metodologii i narzędzi do aktualizacji budynków w oparciu o bazy danych BDOT500, GESUT, EGIB, BDOT10k, i innych na potrzeby zadań:

- SIP i projektu Planu Ogólnego,
- map podkładowych;

– Zarządzanie rozwojem aplikacji Edytor POI/WroSPA, administracja funkcjonalnościami aplikacji, wsparcie użytkowników;
– Tworzenie różnych aplikacji/skryptów na potrzeby bieżących zadań Działu Systemu Informacji Przestrzennej;
– Udostępnianie zbiorów danych dla aplikacji desktopowych;
– Prace koncepcyjne nad modernizacją aplikacji webowych i mobilnych;
– Utrzymanie i rozwój narzędzi do przetwarzania danych GTFS z aktualnymi przebiegami linii tramwajowych/autobusowych w mieście;
– Utrzymanie i modyfikacje narzędzi do przetwarzania danych pochodzących z systemu, SEWiK;
– Utworzenie narzędzi weryfikacji danych TERYT z wykorzystaniem API GUS;
– Utrzymanie skryptów, narzędzi do konwersji i eksportu danych z ArcMap do SketchUp.

D – INNE PRACE ZWIĄZANE Z ROZWOJEM SIP

– Koordynacja realizacji umowy korporacyjnej z firmą ESRI:
  • obsługa witryny My Esri,
  • administrowanie licencjami i plikami instalacyjnymi,
  • nadzór i wspomaganie instalacji oprogramowania,
  • sprawozdawczość, w tym przygotowanie Raportu Wdrożeniowego,
  • współpraca z jednostkami Gminy dla optymalnego wykorzystania licencji i efektywnego rozwoju SIP, w tym realizowanych przez jednostki Gminy projektach,
  • określenie założeń i realizacja Programu Wsparcia Kluczowego Klienta mającego na celu optymalizację funkcjonowania SIP
  • identyfikacja aktualnych potrzeb licencji i szkoleń,
  • koordynowanie autoryzowanych szkoleń i seminariów ESRI dla użytkowników SIP w urzędzie i jednostkach Gminy;
  • koordynacja działań związanych z udziałem w Kongresie GIS organizowanym przez Esri;
– Pozyskiwanie zasobów z rejestrów publicznych w związku z realizacją zadań publicznych:
  • pozyskanie aktualnych danych GUS - zasoby mieszkaniowe, obiekty zbiorowego zakwaterowania, REGON;

- koordynacja i wsparcie opracowania wniosków dla pozyskania licencji na korzystanie z danych geodezyjnych dla realizacji wszystkich zadań publicznych wydziałów UM i jednostek organizacyjnych gminy realizowanych za pomocą SIP,
- import danych i ich przetwarzanie odpowiednio do potrzeb jednostek;

– Obsługa skrzynki pocztowej sip@um.wroc.pl - weryfikacja wiadomości, udzielanie odpowiedzi na zapytania użytkowników;
– Prowadzenie konsultacji z zakresie wykorzystywania ArcGIS Desktop, ArcGIS Pro, instalacji serwerów GIS, doboru lokalnych rozwiązań SIP w wydziałach urzędu, jednostkach gminy i spółkach gminnych;
– Udzielanie wsparcia technicznego i merytorycznego użytkownikom SIP oraz współpracownikom w zespole.

III. WSPOMAGANIE ZADAŃ PROJEKTÓW MIEJSKICH

Wspomaganie projektów miejskich i zadań jednostek miejskich wymagających wsparcia przez SIP (narzędzia, dane, mapy).
Wspomaganie zadań i budowy SIP w jednostkach gminy.

– Wspomaganie wdrożenia GIS w ZZK, ZDIUM, ZZM i Ekosystem, w tym: administrowanie zasobami GIS, opracowanie kompozycji mapowych GIS, koordynowanie instalacji oprogramowania, udostępniania licencji sieciowej, organizacji szkoleń i konsultacji;
– Utrzymanie (we współpracy z WKE, BZM, WIM, WNS, WSR, MPWiK, ZZM i ZDiUM) serwisu mapowego wspomagającej działania z zakresu gospodarowania wodami opadowymi;
– Wsparcie ZDIUM w zakresie udostępnienia zbioru danych Miejskie Kanały Technologiczne i E-Kontrola poprzez dedykowane aplikacje i usługi przestrzenne;
– Konfiguracja bazy danych i projektów do prowadzenia baz danych dla tematów: Obiekty ZZM (dla ZZM), Obiekty ZZK (dla ZZK);
– Prace na rzecz WSR:
  - Aktualizacja obszarów i obiektów obsługiwanych przez kanalizację i projektowanych do skanalizowania, obliczanie liczby mieszkańców obsługiwanych dziś i prognozy na potrzeby sprawozdawania z realizacji KPOŚK i sprawozdania GUS OS-5,

- Obliczenie liczby osób zameldowanych na nieruchomościach wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenie Wrocławia na potrzeby sprawozdawania z realizacji KPOŚK,
- Prace wspierające aktualizacje aglomeracji ściekowej – analizy służące wyznaczeniu nowego obszaru aglomeracji oraz przygotowanie załącznika graficznego;
- Utworzenie aplikacji „Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:5000” – narzędzia usprawniającego proces wydawania decyzji na wyłączenie z produkcji użytków rolnych
- Obliczenie liczby osób zameldowanych na nieruchomościach wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe na terenie Wrocławia na potrzeby sprawozdawania z realizacji KPOŚK,
- Sporządzanie lub weryfikowanie załączników graficznych dla projektów uchwał użytków ekologicznych,
- Utrzymywanie mechanizmu prezentacji na mapie rozmieszczenia udokumentowanych odwiertów geologicznych na podstawie archiwum geologicznego,
- Sprawy WSR dot. usuwania drzew i krzewów - dodanie grupy danych "Decyzje architektoniczne";
- Wsparcie w aktualizacji danych dotyczących sprawozdawania z danych ze strategicznych map hałasu dla GIOŚ;

– Wsparcie WSR, CUI i BRO w budowie Opisu Przedmiotu Zamówienia dla planowanego systemu SWOP;
– Integracja i synchronizacja Systemu Informacji Przestrzennej z Systemem Zarządzania Placówkami:
  - zapewnienie aktualizacji danych placówek oświatowych w SIP przez SZP,
  - zapewnienie aktualizacji bazy adresów zgodnie z harmonogramem rekrutacji do szkół,
– Prace na rzecz WPP:
  - Obliczanie statystyk danych demograficznych (przetwarzanie danych o zameldowaniach) w projektowanych i istniejących obwodach szkolnych;
  - Weryfikacja dostępności pieszej do wybranych placówek edukacyjnych;
– Aktualizacja zestawień tabelarycznych dotyczących przeznaczenia w MPZP terenów chronionych przyrodniczo, zagrożenia powodziowego i innych dla

działek należących do Skarbu Państwa na potrzeby Krajowego Zasobu Nieruchomości;
- Utrzymanie mechanizmu pozyskiwania do SIP danych z Giełdy Nieruchomości;
- Utrzymanie zbioru „Docelowa obsługa komunikacyjna inwestycji (rejestr opinii WIM, dane pochodzące ze ZDiUM)";
- Wykonanie analiz dostępności zieleni na potrzeby monitorowania realizacji Strategii Wrocław 2030 (dla BSM), dla pojedynczych lokalizacji Parków oraz na potrzeby analizy pre-wniosków do specustawy mieszkaniowej (lex-deweloer);
- Przetworzenie danych na potrzeby monitorowania wskaźników Miejskiego Programu Adaptacji;
- Przygotowanie podkładów dla opracowywanych planów miejscowych
- Wsparcie sporządzenia przez WWE sprawozdania SG-01 poprzez dostarczenie części informacji oraz weryfikacji informacji przekazywanych przez jednostki miejskie;
- Wsparcie sporządzenia przez WKO sprawozdania SSI-03 poprzez dostarczenie części informacji;
- Współpraca przy realizacji polityki „System transformacji cyfrowej i procesowej";
- Udział w pracach Zespołu ds. transformacji cyfrowej;
- Kompleksowe wsparcie projektu „Budowa systemu do zarządzania zasobem zieleni miejskiej we Wrocławiu (e-platforma Zieleń we Wrocławiu)" - wsparcie merytoryczne ZZM w utrzymaniu i pracach rozwojowych systemu;
- Wsparcie techniczne i merytoryczne - konsultacje, poszukiwanie rozwiązań, tworzenie plików warstw, wydruków map, przetwarzanie danych na potrzeby użytkownika - dla ZZM, BSM, ZZK, WNS, WSR, WZD i innych jednostek;
- Wsparcie techniczne i merytoryczne - konsultacje, poszukiwanie rozwiązań układów urbanistycznych, tworzenie plików warstw (szczegółowej wysokości i kąta dachów budynków, służących do analizy urbanistycznej bieżących spraw), skanowanie i nadawanie georeferencji załączników graficznych, wydruków map, przetwarzanie danych (Decyzje lokalizacyjne) i integracji z bieżącymi danymi innych jednostek;
- Kompleksowe wsparcie projektów: Ochrona drzew i rozwój terenów zieleni, Gospodarowanie wodami opadowymi, Aktualizacja Aglomeracji Ściekowej;

- Współpraca z BSM w zakresie możliwości wykorzystania danych przestrzennych do opracowania Strategii Wrocław 2050 oraz dostarczenie narzędzi i opracowanie metodologii wytwarzania danych przestrzennych w ramach tworzonego opracowania;
- Udział w pracach nad opracowaniem Planu zazielenienia Wrocławia;
- Utrzymywanie mechanizmu prezentacji na mapie rozmieszczenia zezwoleń na sprzedaż alkoholu na podstawie danych z systemu KOALA (WZD);
- Wsparcie WSO i WOK w przygotowaniach do organizacji wyborów:
  - opracowanie geografii wyborczej,
  - analiza danych adresowych,
  - przygotowanie danych do zasilenia wyszukiwarki wyborczej – wybory prezydenckie,
  - przygotowanie „Wyszukiwarki lokali wyborczych”;
- Wsparcie opracowywania decyzji WPL - wykonywanie modeli 3D w ramach analiz zamierzeń inwestycyjnych, przetwarzanie danych na potrzeby załączników do decyzji;
- Wsparcie DSS w przygotowaniu danych dot. liczby mieszkańców na potrzeby opracowania Wrocławskiej Diagnozy Społecznej 2025;
- Prace na rzecz WKE:
  - Utrzymywanie mechanizmu prezentacji na mapie rozmieszczenia dotowanych urządzeń do gromadzenia wód deszczowych i innych warstw tematycznych publikowanych w ramach „Mapy adaptacji do zmian klimatu”;
  - Udostępnienie danych przestrzennych, analizy oraz wsparcie WKE w ramach programu LIFE - Rs4City dla projektu Adaptacja miasta do zmian klimatu poprzez ograniczenie miejskiej powierzchniowej wyspy ciepła w wyniku racjonalnej przebudowy błękitno-zielonej infrastruktury miasta demonstracyjnego (LifeCoolCity);
- Opracowanie materiałów pomocniczych (promocyjnych) do wydruku dla wydziałów UMW, wydruk wybranych map i innych materiałów wielkoformatowych;
- Opracowanie map tematycznych w formacie PDF:
  - liczba mieszkańców 75+ z podziałem na osiedla dla WZD,
  - wydane opinie Rad Osiedli w sprawie limitów zezwoleń oraz ograniczeń godzin sprzedaży alkoholu dla WZD;

  - położenie miejsc zbiórek do ewakuacji, stacji paliw, zakładów zwiększonego ryzyka, szpitali i placówek edukacyjnych dla WBZ;
- Przygotowanie i udostepnienie danych dla WBZ - w ramach zadania „Budowle ochronne, miejsca schronienia, ukrycia doraźne” wykonano prace z zakresu:
  - udostępnienie bazy obiektów wejściowych w ramach mapy operacyjnej CZK,
  - „Mapa edycji obiektów ochronnych WBZ” rejony – opracowanie i udostępnienie dla WBZ aplikacji mapowej do prowadzenia informacji o obiektach ochronnych, opracowanie dokumentacji (instrukcji), rozwój aplikacji, włączanie nowych warstw edycyjnych;
- Utrzymanie mechanizmów integracyjnych z systemem zarządzającym kamerami monitoringu miejskiego dla Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego;
- Utrzymanie mechanizmów integracyjnych z systemem WEV, usprawniającym proces opiniowania lokalizacji stacji ładowania pojazdów elektrycznych oraz pozwalającej na elektroniczne złożenie wniosków o opinię przez operatorów stacji ładowania pojazdów elektrycznych (m. in. dla mapy Elektromobilność);
- Utrzymanie mechanizmu prezentacji na mapie danych Systemu Monitorowania Projektów (SMP)- mapa „Inwestycje miejskie” (WIM);
- Aktualizacja zbioru danych decyzji architektonicznych – analiza danych, poprawa błędów;
- Wykonanie analiz przestrzennych na potrzeby aplikowania o środki zewnętrze projektów w ramach współpracy z WZF;
- Utrzymywanie na potrzeby WIM mechanizmu obliczania statystyki długości dróg;
- Utrzymanie na potrzeby EMUiA mechanizmy analizy położenia adresów względem budynków;
- Utrzymanie mechanizmu wykrywania decyzji architektonicznych na obszarach przystąpień do sporządzenia MPZP;
- Przygotowanie danych przestrzennych do projektu „Koncepcja organizacji ogródków gastronomicznych na terenie Parku Kulturowego Stare Miasto we Wrocławiu”;
- Przygotowanie geoankiety i aplikacji z odpowiedziami do geoankiety „Geoankieta - pozostawione hulajnogi”;
- Przygotowanie aplikacji mapowej „Mapa zasobu Wrocławskich Mieszkań”.

IV. REALIZACJA PROJEKTU „MODERNIZACJA SIP WROCŁAWIA”

Zadania realizowane we współpracy z CUI i WZF w związku z otrzymaniem dofinansowania w ramach Priorytetu nr 1 „Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Dolnego Śląska” Działania nr 1.3 „Cyfryzacja usług publicznych” Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027.

- Cykliczne spotkania członków zespołu projektowego i prowadzenie prac uszczegółowiających poszczególne zagadnienia projektu;
- Przygotowanie i testowanie prototypów map i narzędzi;
- Cykliczne spotkania i współpraca projektowa z Wykonawcą;
- Udział w przygotowaniu i weryfikacja Analizy Przedwdrożeniowej;
- Testowanie prototypów map i narzędzi przygotowanych przez wykonawcę;
- Weryfikacja zbiorów danych i prace związane z ich migracją;
- Opracowanie dokumentacji do postępowań przetargowych;
- Wstępna konfiguracja infrastruktury serwerowej (maszyny wirtualne, baza danych, dyskowe zasoby sieciowe, niezbędne konfiguracje),
- Zainstalowanie i uruchomienie środowiska ArcGIS Enterprise Base Deployment na potrzeby projektu,
- Realizacja prac w fazie wdrożeniowej (udział w spotkaniach roboczych, wsparcie merytoryczne wykonawcy, weryfikacja efektów prac wykonawcy)
- Realizacja prac nad przygotowaniem dokumentów dla IZ (wnioski o płatność, wniosek z uzasadnieniem o zmiany w projekcie)

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY I ZABYTKÓW

NAJISTOTNIEJSZE ZADANIA WYDZIAŁU ARCHITEKTURY I ZABYTKÓW Z ZAKRESU DZIAŁALNOŚCI USŁUGOWEJ:

- wydawanie pozwoleń na budowę,
- rozpatrywanie zgłoszeń budowy i robót budowlanych,
- prowadzenia i aktualizacji gminnej ewidencji zabytków Wrocławia,
- udzielanie informacji publicznej,
- wydawanie zaświadczeń o samodzielności lokali oraz innych zaświadczeń dotyczących zakresu działania wydziału,
- rejestrowanie dzienników budowy,
- udostępnianie akt i informacja o postepowaniach,
- wydawanie opinii, związanych gł. z planowaniem przestrzennym oraz zapisami MPZP
- wydawanie opinii dotyczących lokalizacji i estetyki reklam, małej architektury i umeblowania miasta,

INNE ZADANIA W RAMACH WSPÓŁPRACY Z KOMÓRKAMI ORGANIZACYJNYMI URZĘDU, MIEJSKIMI JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI I INNYMI ORGANAMI

- Wydawanie opinii o zgodności z mpzp, odnoszących się m.in. do:
  - samodzielności działek budowlanych przeznaczonych do sprzedaży przez Gminę Wrocław;
  - planowanych ofert sprzedaży nieruchomości przez Gminę Wrocław, w tym proponowanych podziałów geodezyjnych nieruchomości na poszczególne oferty;
  - innych zamierzeń inwestycyjnych Gminy Wrocław;
  - lokalizacji obiektów związanych z gospodarką odpadami dla Wydziału Środowiska i Rolnictwa oraz dla Marszałka Województwa Dolnośląskiego;
  - sposobów odprowadzania wód opadowych i roztopowych – dla Zarządów Zlewni Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie;
  - lokalizacji przystani turystycznych i pasażerskich oraz pływających obiektów gastronomicznych i domów na wodzie – dla Biura Zarządzania Projektami;

- istniejących obiektów budowlanych, których wzniesienie nie wymaga uzyskania pozwolenia na budowę ani zgłoszenia budowy – dla Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

- Wydawanie zaświadczeń wymaganych przepisami prawa, m.in:
  - o zgodności budowy (samowoli budowlanej) z ustaleniami mpzp lub dwz – na potrzeby prowadzonych przez PINB postępowań legalizacyjnych;
  - o zgodności zamierzonego sposobu użytkowania obiektów budowlanego lub jego części z mpzp lub dwz – na potrzeby zgłoszeń zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części;

ZADANIA PODEJMOWANE W ZAKRESIE PODNIESIENIA I UTRZYMANIA ATRAKCYJNOŚCI MIEJSC PUBLICZNYCH

1. Sporządzanie wytycznych i opiniowanie projektów zagospodarowania miejskich przestrzeni publicznych oraz konsultacje wykonawcze pod względem elementów małej architektury, nawierzchni, zieleni, oświetlenia drogowego, iluminacji obiektów budowlanych oraz przestrzeni miejskich.
2. Opiniowanie plastyczne elementów zagospodarowania przestrzeni publicznej m.in. murali, szyldów na elewacjach budynków, nośników reklamowych, małych obiektów budowlanych, ogródków gastronomicznych w oparciu m.in. o Uchwałę
   nr LVI/1465/14 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie utworzenia parku kulturowego „Stare Miasto”.
3. Bieżąca współpraca z jednostkami miejskimi, w tym ze Strażą Miejską, w zakresie ochrony obszaru Starego Miasta, objętego zapisami Uchwały nr LVI/1465/14 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie utworzenia parku kulturowego „Stare Miasto”.
4. Udział w pracach Wrocławskiej Rady Gastronomii.
5. Bieżąca współpraca z jednostkami miejskimi w celu podnoszenia jakości estetycznej przestrzeni publicznych miasta Wrocławia.

DOTACJE

W 2025 r. na ochronę zabytków przeznaczono z budżetu Miasta kwotę 10 230 687 zł. Przyznawane środki finansowe dotyczyły prac konserwatorskich, restauratorskich i robot budowlanych zabytkowych kamienic oraz obiektów sakralnych i świeckich (ruchomych

i nieruchomych) wpisanych do rejestru zabytków, położonych na terenie Wrocławia.
Dotacje zostały przyznane na podstawie uchwały nr LIV/3242/06 z późniejszymi zmianami Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przyjęcia zasad i trybu udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków położonym na terenie Gminy Wrocław. Zadanie zrealizowano na kwotę 7 030 002,67 zł. Wykonano prace konserwatorsko-budowlane w poniżej wymienionych obiektach:

- ul. Norwida 22 – remont elewacji frontowej, remont elewacji tylnej, remont balkonów, wymiana stolarki okiennej,
- ul. Gajowa 34 – dach,
- ul. Kazimierza Wielkiego 65 - przebudowa instalacji hydrantowej wraz z zabudową zestawu hydrofobowego przeciwpożarowego,
- ul. Nankiera 16, Klasztor Sióstr Urszulanek - rewaloryzacja wirydarza A klasztoru pl. Dominikański 2, kościół OO. Dominikanów pw. Św. Wojciecha – prace konserwatorsko budowlane na fragmencie elewacji prezbiterium kościoła,
- ul. Bolesława Prusa 78, kościół pw. Św. Michała Archanioła - prace konserwatorsko-budowlane dwóch przęseł elewacji południowej kościoła,
- ul. Parafialna 70, kościół pw. Wniebowzięcia NMP - rewitalizacja lica ściany północnej kościoła,
- ul. Szewska 10, kościół pw. Św. Marii Magdaleny - witraż i konserwacja pozostałości witraży z XIX wieku w maswerku okna prezbiterium,
- pl. Katedralny, katedra pw. Św. Jana Chrzciciela - przygotowanie chóru do montażu organów (głównych) po remoncie,

Dofinansowane zostały także koszty sporządzenia dokumentacji architektoniczno-konserwatorskiej dla: budynku przy ul. Tadeusza Kościuszki 72 (tzw. Trzonolinowca) oraz dla kościoła pw. Najświętszej Maryi Panny na Piasku.

ILOŚĆ I RODZAJ SPRAW ROZPATRYWANYCH W 2025 r.

DOKUMENTY I SPRAWY WAZ			
Dokumenty i sprawy WAZ			**Ilość szt.**
Dokumenty, które wpłynęły do WAZ (np. wnioski, zgłoszenia, orzeczenia, pisma, dokumenty, uzupełnienia, itd..)			**29 233**
Dokumenty wydane przez WAZ (wszystkie wychodzące)			**26 185**
Ilość rozpatrzonych spraw w WAZ			**15 375**
Dział Architektoniczno-Budowlany			6 858
Dział Informacji i Rejestrów			7 083
Dział Zabytków			300
Sekcja Estetyki Miasta			855
Zespół Organizacyjno-Finansowy			279
Decyzje (wszystkie)			**2 743**
Decyzje o pozwoleniu na budowę i zatwierdzeniu projektu budowlanego			**1 344**
w tym:	decyzje udzielające pozwolenia na budowę		1 236
	w tym:	budownictwo jednorodzinne	153
		budownictwo wielorodzinne	121
		infrastruktura techniczna	174
	decyzje odmawiające pozwolenia na budowę		108
Decyzje o zmianie pozwolenia na budowę			**218**
w tym:	zmieniające decyzje o pozwoleniu na budowę		203
	odmawiające zmiany decyzji		15
Decyzje pozwolenia na rozbiórkę			**99**
w tym:	decyzje udzielające pozwolenia na rozbiórkę		94
	odmawiające pozwolenia na rozbiórkę		5
Decyzje o przeniesieniu pozwolenia na budowę			**91**
w tym:	decyzje o przeniesieniu pozwolenia na budowę		89
	domawiające przeniesienia pozwolenia na budowę		2
Zezwolenia na realizację inwestycji drogowej			**13**
Decyzje inne (umorzenia , uchylenia, stwierdzenia wygaśnięcia, itp.)			**347**

DOKUMENTY I SPRAWY WAZ		
Decyzje wnoszące sprzeciw wobec budowy, prowadzenia robót budowlanych lub zmiany sposobu użytkowania		**631**
Postanowienia (wszystkie)		**3 731**
w tym:	w trakcie postępowania	3 562
	kończące sprawę (zgoda na odstępstwo, zwrot wniosku, odmowa)	269
Zaświadczenia (wszystkie)		**12 325**
Zaświadczenia o samodzielności lokali		9 812
Zaświadczenia z zakresu ochrony zabytków		45
Zaświadczenia inne (o ostateczności decyzji, o przyjęciu zgłoszenia budowy, o przyjęciu zgłoszenia robót budowlanych, o przyjęciu zgłoszenia rozbiórki, o przyjęciu zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania, potwierdzające fakty, o ostateczności decyzji)		2 468
Dzienniki budowy (liczba zarejestrowanych dzienników)		**1 091**
Zgłoszenia budowy (liczba rozpatrzonych spraw)		**377**
Pozostałe zgłoszenia (liczba rozpatrzonych spraw: roboty budowlane, rozbiórki, zmiany sposobu użytkowania)		**1 887**
Informacja publiczna (liczba rozpatrzonych spraw)		**316**

PODSUMOWANIE

W 2025 roku, pomimo trwającego w Polsce kryzysu ekonomicznego utrzymała się porównywalna z latami poprzednimi ilość decyzji, zaświadczeń i postanowień wydanych przez Wydział Architektury i Zabytków.

W roku 2025, podobnie jak w latach poprzednich, największe trudności w pracy Wydziału związane były z prowadzeniem długotrwałych i skomplikowanych postępowań administracyjnych dotyczących pozwoleń na budowę.

Z analizy wskaźników przyjętych do monitorowania zadań Wydziału wynika, że ponad połowę decyzji o pozwoleniu na budowę i zaświadczeń wydano w czasie krótszym niż 50% czasu przewidzianego przez Kpa i prawo budowlane.
W 2025 roku kontynuowano współpracę z Biurem Rozwoju Organizacji nad optymalizacją Systemu Wspierania Obsługi Spraw (SWOS) uwzględniającego specyfikę realizowanych zadań i jednocześnie pozwalającego na integrację z istniejącymi systemami w UMW, w tym z Systemem Informacji Przestrzennej oraz EZD.
Wydział aktywnie uczestniczy we wszystkich inicjatywach podnoszących jakość ładu przestrzennego miasta, wrocławskiej architektury oraz atrakcyjność przestrzeni publicznych, angażuje się w poprawę wizerunku miasta.

REALIZACJA STRATEGII ROZWOJU WROCŁAWIA WROCŁAW 2030
PRIORYTET II – jakość środowiska i przestrzeni miejskiej; obszar 3: działalność usługowa
POZ. 26 – Kontynuacja prac nad rozwijaniem polityki rzecznej
Wydawanie opinii o zgodności z mpzp, a także funkcjonalno-architektonicznych odnoszących się do zagospodarowania obszarów nadrzecznych, w tym lokalizacji przystani turystycznych i pasażerskich, pływających obiektów gastronomicznych i domów na wodzie.
POZ. 28 – Realizacja konkursu Piękny Wrocław
Ogłoszono XXXIII edycję konkursu PIĘKNY WROCŁAW na najlepszą realizację architektoniczną w latach 2023 i 2024. Celem konkursu jest promowanie architektury Wrocławia i uhonorowanie szczególnie wartościowych dokonań twórczych w dziedzinie architektury. Głównym kryterium wyboru są walory architektoniczne, przestrzenne
oraz funkcjonalno-użytkowe.
Nagrody przyznawane są w następujących kategoriach:

- Budynek mieszkalny, jednorodzinny
- Budynek mieszkalny, wielorodzinny
- Budynek lub obiekt użyteczności publicznej
- Budynek produkcyjny
- Obiekt inżynierski, przestrzeń publiczna
- Modernizacja obiektu historycznego.

W konkursie przyznawane są nagrody o charakterze honorowym: nagroda główna
- GRAND PRIX oraz nagrody i wyróżnienia w każdej kategorii. Wręczenie nagród odbędzie się 24 kwietnia 2026 r.

POZ.29. – Dbałość o podniesienie i utrzymanie poziomu atrakcyjności miejsc publicznych.

6. Sporządzanie wytycznych i opiniowanie projektów zagospodarowania miejskich przestrzeni publicznych oraz konsultacje wykonawcze pod względem elementów małej architektury, nawierzchni, zieleni, oświetlenia drogowego, iluminacji obiektów budowlanych oraz przestrzeni miejskich.
7. Opiniowanie plastyczne elementów zagospodarowania przestrzeni publicznej m.in. murali, szyldów na elewacjach budynków, nośników reklamowych, małych obiektów budowlanych, ogródków gastronomicznych w oparciu m.in. o Uchwałę
   nr LVI/1465/14 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie utworzenia parku kulturowego „Stare Miasto".
8. Bieżąca współpraca z jednostkami miejskimi, w tym ze Strażą Miejską, w zakresie ochrony obszaru Starego Miasta, objętego zapisami Uchwały nr LVI/1465/14 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie utworzenia parku kulturowego „Stare Miasto".
9. Udział w pracach Wrocławskiej Rady Gastronomii.
10. Bieżąca współpraca z jednostkami miejskimi w celu podnoszenia jakości estetycznej przestrzeni publicznych miasta Wrocławia.

PRIORYTET VII – governance; obszar 4: administracja publiczna i promocja

POZ.164 – E-administracja

- Bieżąca aktualizacja oraz rozwój systemów aplikacyjnych w związku ze zmianami w obowiązujących przepisach prawa oraz z nowymi przepisami (SWOS, EZD, e-usługi, e-doręczenia).

DEPARTAMENT EDUKACJI

1. Wstęp

Sprawozdanie z działalności Departamentu Edukacji w roku 2025 zawiera informacje na temat priorytetów postawionych w ramach:

- **Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050** (Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia nr XXIV/463/25 z dnia 20 października 2025r.) https://baw.um.wroc.pl/UrzadMiastaWroclawia/document/76785/Uchwala XXIV_463_25
- **Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej** (uchwała Rady Miejskiej Wrocławia nr XV/271/15 z dnia 3 września 2015 r.);
- **Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia** na rok budżetowy 2025 (uchwała nr VII/113/24 z dnia 12 września 2024 r.) https://baw.cui.wroclaw.pl/UrzadMiastaWroclawia/document/73739/Uchwala-VII_113_24
- **Programu Prezydenta Jacka Sutryka** https://www.wroclaw.pl/prezydent-wroclawia/program-jacek-sutryk
- podstawowych **kierunków polityki oświatowej** w roku szkolnym 2024/2025 oraz 2025/2026 ogłaszanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Sprawozdanie przedstawia aktualną w roku 2025 sytuację organizacyjną, finansową i dydaktyczną we wszystkich jednostkach oświatowych działających na terenie Wrocławia. W przygotowanym zestawieniu wykorzystano analizy wewnętrzne, sprawozdania oraz dane z Systemu Informacji Oświatowej.

2. Jednostki organizacyjne systemu oświaty prowadzone przez Miasto Wrocław – dane statystyczne

Tabela 1. Szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez Miasto w latach 2021 - 2025 (stan na 31.12.2025 r.)

Lp.	Typ szkoły/placówki	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2023	31.12. 2024	31.12. 2025
1.	Przedszkola	110	110	109	109	109
2.	Przedszkola specjalne	1	1	1	1	1
3.	Szkoły podstawowe	82	82	83	84	84

Lp.	Typ szkoły/placówki	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2023	31.12. 2024	31.12. 2025
4.	Szkoły podstawowe muzyczne	4	4	4	4	4
5.	Szkoły podstawowe specjalne	9	8	8	8	8
6.	Licea ogólnokształcące	18	18	18	18	18
7.	Licea ogólnokształcące specjalne	2	2	2	2	2
8.	Licea Ogólnokształcące z oddziałami Mistrzostwa Sportowego	2	2	2	2	2
9.	Technika	17	17	17	17	17
10.	Branżowe szkoły I stopnia	9	9	9	9	9
11.	Branżowe szkoły II stopnia	9	9	9	9	9
12.	Branżowa szkoła specjalna I stopnia	1	1	1	1	1
13.	Szkoły specjalne przysposabiające do pracy	2	2	2	2	2
14.	Szkoły policealne	6	6	5	5	5
15.	Szkoły plastyczne	2	1	1	1	1
16.	Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego (zmiana od 1.09.2024 r.)	1	1	1	1	1
17.	Branżowe Centra Umiejętności	0	0	0	2	4
18.	Centrum Kształcenia Ustawicznego	1	1	1	1	1
19.	Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze	2	2	2	2	2
20.	Internaty	6	6	6	6	6
21.	Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze	1	1	1	1	1

Lp.	Typ szkoły/placówki	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2023	31.12. 2024	31.12. 2025
22.	Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii	1	1	1	1	1
23.	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne/Specjalistyczne	6	6	6	6	6
24.	Młodzieżowe Domy Kultury	5	5	5	5	5
25.	Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	1	1	1	1	1
26.	Schroniska młodzieżowe	1	0	0	0	0
Razem		**299**	**296**	**295**	**298**	**300**

Tabela 2. Struktura przedszkoli w roku szkolnym 2025/2026*

Lp.	Przedszkola	Liczba jednostek	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Średnia w oddziale	Wzrost/spadek liczby dzieci w stosunku do roku szkolnego 2024/2025
1.	**Prowadzone przez JST**	110	616	13 436	21,81	-7,16%
2.	**Prowadzone przez osoby fizyczne lub osoby prawne inne niż JST**	139	617	12 033	19,50	-0,75%
3.	**Razem bez punktów przedszkolnych**	**249**	**1 233**	**25 469**	**20,66**	-4,24%
4.	**Punkty przedszkolne**	76	75	1 135	15,13	-10,49%

Tabela 3. Struktura szkół podstawowych w roku szkolnym 2025/2026*

Lp.	Szkoła podstawowa	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia w oddziale	Wzrost/spadek liczby dzieci w stosunku do roku szkolnego 2024/2025
1.	**Klasa „0”**	57	5	**11,4**	29,55%
2.	**Klasa I**	5 961	289	**20,6**	-6,36%
3.	**Klasa II**	6 365	296	**21,5**	-0,17%
4.	**Klasa III**	6 373	301	**21,2**	0,98%
5.	**Klasa IV**	6 260	303	**20,7**	0,05%
6.	**Klasa V**	6 272	295	**21,3**	4,38%
7.	**Klasa VI**	6 022	290	**20,8**	0,15%
8.	**Klasa VII**	6 089	297	**20,5**	2,20%
9.	**Klasa VIII**	5 930	289	**20,5**	11,89%
	Razem	**49 329**	**2 365**	**20,9**	**1,43%**

Tabela 4. Struktura szkół ponadpodstawowych w roku szkolnym 2025/2026*

Lp.	Typ placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia w oddziale	Wzrost/spadek liczby dzieci w stosunku do roku szkolnego 2024/2025
1.	**LO**	642	17 671	27,5	1,1%
2.	**Technika**	477	11 182	23,4	3,5%
3.	**BS I st.**	92	1 859	20,2	-5,6%
4.	**BS II st.**	9	142	15,8	17,4%
5.	**Szkoły artystyczne (LO)**	20	289	14,5	4,3%
6.	**SS przysp. do pracy**	7	31	4,4	-11,4%
7.	**Szkoły policealne**	2	28	14,0	-55,6%
	Razem	**1 249**	**31 202**	25,0	**1,5%**

Tabela 5. Zestawienie zbiorcze uczniów w szkołach i placówkach prowadzonych przez Miasto Wrocław w roku szkolnym 2025/2026*

Lp.	Typ placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia w oddziale	Wzrost/spadek liczby dzieci w stosunku do roku szkolnego 2024/2025
1.	**Przedszkola**	616	13 436	21,8	-7,2%
2.	**Szkoły podstawowe**	2 365	49 329	20,9	1,4%
3.	**LO**	642	17 671	27,5	1,1%
4.	**Szkoły zawodowe**	587	13 242	22,6	2,0%
5.	**Szkoły artystyczne**	20	289	14,5	4,3%
	Razem	**4 230**	**93 967**	**22,2**	**0,1%**

* Dane pobrane z Systemu Informacji Oświatowej, wg stanu na dzień 31.12.2025 r.

- Według stanu na 31.12.2025 r. w **174 oddziałach integracyjnych,** w placówkach prowadzonych przez Miasto, opieką i kształceniem objętych było **698** uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Tabela 6. Oddziały integracyjne w roku szkolnym 2025/2026*

Lp.	Placówka	Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	Średnia liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w oddziale integracyjnym
1.	Przedszkole	49	160	3,27

2.	Szkoła Podstawowa (w tym również z oddziałami przedszkolnymi)	97	421	4,34
3.	Liceum ogólnokształcące	17	86	5,06
4.	Technikum	11	31	2,82
	Razem	**174**	**698**	**4,01**

*na podstawie raportu z SIO: "Oddziały podstawowe i dodatkowe - liczba dzieci przypisanych do oddziału dodatkowego od początku roku szkolnego" - dane jednostkowe w roku szkolnym 2025/2026" wg stanu na dzień 31.12.2025 r.

- W ramach projektu **Strategia rozwoju nowych miejsc przedszkolnych we Wrocławiu** w przedszkolach publicznych powstało dodatkowo **430** miejsc dla dzieci wieku od 3 do 6 lat

Tabela 7. Nowe miejsca przedszkolne w 2025 r.

Lp.	**Adres**	**Podmiot**	**Liczba nowych miejsc**	**Termin uruchomienia**
1.	ul. Czesława Miłosza 15	Publiczne Przedszkole Językowo-Sportowe Empiraki	80	Wrzesień 2025
2.	ul. Raciborska 2	Publiczne Przedszkole Logicus	25	Wrzesień 2025
3.	ul. Błotna 18	Publiczne Przedszkole „Wrocławskie Skauty VI”	75	Wrzesień 2025

Lp.	Adres	Podmiot	Liczba nowych miejsc	Termin uruchomienia
4.	Plac marsz. Józefa Piłsudskiego	Publiczne Przedszkole Tilia	125	Wrzesień 2025
5.	ul. Rajska 58	Publiczne Przedszkole Kolejkowo	125	Styczeń 2026
	Razem:		**430**	

- W ramach **Strategii rozwoju nowych miejsc szkolnych we Wrocławiu** powstało dodatkowo 12 miejsc w nowo utworzonej publicznej szkole podstawowej specjalnej oraz w publicznym liceum ogólnokształcącym - 90 miejsc, prowadzonych przez inne osoby prawne niż gmina Wrocław, w sumie 102 nowe miejsca szkolne.

Tabela 8. Nowe miejsca szkolne w 2025 r.

	Adres	Podmiot	Liczba nowych miejsc	Termin uruchomienia
1.	ul. Robotnicza 36-38	Szkoła Podstawowa Specjalna Bonum	12	Wrzesień 2025
2.	ul. Aleksandra Ostrowskiego 22	Akademickie Liceum Ogólnokształcące przy Wrocławskiej Akademii Biznesu w Naukach Stosowanych	90	Wrzesień 2025
	Razem:		**102**	

- Zgodnie z zadaniami Departamentu Edukacji wpisanymi do **„Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia w roku 2025”**, w nowo utworzonych przedszkolach publicznych, prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne inne niż gmina Wrocław, powstało dodatkowo **205** miejsc dla

dzieci wieku od 3 do 6 lat. Natomiast kontynuując zapoczątkowaną w 2008 roku akcję: „Załóż domowe przedszkole we Wrocławiu”, mającą na celu zwiększenie dostępności do wychowania przedszkolnego, **w ramach alternatywnych form wychowania przedszkolnego**, w 2025 roku zarejestrowano 4 niepubliczne punkty przedszkolne, w których powstało 85 miejsc dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

- W ramach uzupełnienia sieci szkół we Wrocławiu w 2025 roku **zarejestrowano 27 nowych szkół i placówek niepublicznych**. Natomiast w przypadku 89 szkół i placówek niepublicznych dokonano zmiany we wpisie do ewidencji. Jednocześnie w drodze decyzji administracyjnej wykreślono z ewidencji szkół i placówek niepublicznych 8 szkół i placówek, które nie rozpoczęły działalności w zgłoszonym terminie lub zaprzestały prowadzenia działalności przez okres dłuższy niż trzy miesiące. Ponadto w drodze decyzji administracyjnej wydano 4 zezwolenia osobom fizycznym i prawnym innym niż gmina Wrocław na założenie 2 publicznych przedszkoli, 1 publicznej szkoły podstawowej specjalnej oraz 1 publicznego liceum ogólnokształcącego, dokonano zmiany zezwolenia w przypadku 12 publicznych szkół i placówek (tj. w 8 przedszkolach, 2 szkołach podstawowych, 1 liceum ogólnokształcącym oraz 1 szkole policealnej). W drodze decyzji administracyjnej cofnięto również 1 zezwolenie na założenie publicznego technikum, z uwagi na zaprzestanie prowadzenia działalności przez to technikum przez okres dłuższy niż 2 miesiące, natomiast odmówiono zezwolenia na założenie 1 publicznego przedszkola integracyjnego, 1 publicznego technikum oraz 1 publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Tabela 9. Struktura szkół/placówek niepublicznych i publicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne inne niż gmina Wrocław wpisanych do ewidencji w 2025 roku.

Lp.	Typ szkoły/placówki	Liczba szkół/placówek
1.	Punkt przedszkolny	5
2.	Przedszkole	4
3.	Szkoła podstawowa	5
4.	Szkoła podstawowa specjalna	1
5.	Liceum Ogólnokształcące	3

Lp.	Typ szkoły/placówki	Liczba szkół/placówek
6.	Specjalna szkoła przysposabiająca do	1
7.	Branżowa szkoła I stopnia	1
8.	Technikum	1
9.	Placówka kształcenia ustawicznego	7
10.	Poradnia Psychologiczno-	3
Razem		**31**

3. Reorganizacja sieci szkół i placówek oświatowych

- W 2025 roku Rada Miejska Wrocławia podjęła **uchwały związane z reorganizacją sieci szkół i placówek oświatowych:**

Tabela 10. Wykaz podjętych uchwał

Lp.	Nr uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
1.	XIII/238/25	23 stycznia 2025 r.	w sprawie zamiaru przeniesienia siedziby Zespołu Szkół nr 17 oraz szkół wchodzących w jego skład;
2.	XIII/239/25	23 stycznia 2025 r.	zmieniająca uchwałę nr LVI/1498/22 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia planu sieci prowadzonych przez Miasto publicznych szkół podstawowych, a także określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych, mających siedzibę na obszarze Wrocławia;
3.	XIII/240/25	23 stycznia 2025 r.	zmieniająca uchwałę nr LVI/1499/22 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół ponadpodstawowych mających siedzibę na obszarze Wrocławia;
4.	XIII/241/25	23 stycznia 2025 r.	zmieniająca uchwałę nr LVI/1500/22 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół specjalnych mających siedzibę na obszarze Wrocławia;

Lp.	Nr uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
5.	XIV/261/25	27 lutego 2025 r.	w sprawie zamiaru przeniesienia siedziby Przedszkola nr 148 przy ul. Rogowskiej 18a we Wrocławiu
6.	XIV/262/25	27 lutego 2025 r.	w sprawie przeniesienia siedziby Przedszkola nr 10 we Wrocławiu;
7.	XV/288/25	20 marca 2025 r.	w sprawie utworzenia Branżowego Centrum Umiejętności nr 2 we Wrocławiu przy ul. Borowskiej 105 i nadania statutu;
8.	XVIII/344/25	22 maja 2025 r.	zmieniająca uchwałę nr XV/288/25 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie utworzenia Branżowego Centrum Umiejętności nr 2 we Wrocławiu przy ul. Borowskiej 105 i nadania statutu;
9.	XIX/358/25	12 czerwca 2025 r.	w sprawie przeniesienia siedziby Przedszkola nr 148 we Wrocławiu;
10.	XIX/359/25	12 czerwca 2025 r.	sprawie przeniesienia siedziby Zespołu Szkół nr 17 oraz szkół wchodzących w jego skład;
11.	XIX/360/25	12 czerwca 2025 r.	w sprawie utworzenia Branżowego Centrum Umiejętności nr 4 we Wrocławiu przy ul. Szkockiej 64 i nadania statutu;
12.	XIX/361/25	12 czerwca 2025 r.	w sprawie włączenia Branżowego Centrum Umiejętności nr 2 we Wrocławiu przy ul. Borowskiej 105 do Zespołu Szkół nr 2 we Wrocławiu przy ul. Borowskiej 105;
13.	XXI/396/25	10 lipca 2025 r.	W sprawie włączenia Branżowego Centrum Umiejętności nr 4 we Wrocławiu przy ul. Szkockiej 64 do

Lp.	Nr uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
			Zespołu Szkół nr 3 we Wrocławiu przy ul. Szkockiej 64;
14.	XXIV/465/25	20 października 2025 r.	w sprawie utworzenia Przedszkola nr 60 we Wrocławiu przy ul. Zwycięskiej 41a i nadania statutu;
15.	XXIV/466/25	20 października 2025 r.	w sprawie utworzenia Szkoły Podstawowej nr 70 we Wrocławiu przy ul. Zwycięskiej 41a i nadania statutu;
16.	XXIV/467/25	20 października 2025 r.	w sprawie utworzenia Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 27 we Wrocławiu przy ul. Zwycięskiej 41a i nadania statutu;
17.	XXIV/468/25	20 października 2025 r.	zmieniająca uchwałę nr LVI/1498/22 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia planu sieci prowadzonych przez Miasto publicznych szkół podstawowych, a także określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych, mających siedzibę na obszarze Wrocławia;
18.	XXV/509/25	20 listopada 2025 r.	w sprawie zamiaru przekształcenia Przedszkola Integracyjnego nr 89 im. Juliana Tuwima we Wrocławiu;

- Pozostałe uchwały Rady Miejskiej Wrocławia podjęte w 2025 roku, pozostające
  w kompetencji organu prowadzącego szkoły i placówki:

Tabela 11. Wykaz podjętych uchwał

Lp.	Nr uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
1.	XIII/237/25	23 stycznia 2025 r.	w sprawie nadania imienia Przedszkolu nr 4 we Wrocławiu przy ul. Słowiczej 7-9;
2.	XIV/263/25	27 lutego 2025r.	w sprawie zgody na udzielenie dotacji w podwyższonej wysokości dla publicznych przedszkoli integracyjnych i specjalnych prowadzonych na terenie Wrocławia przez osoby fizyczne i prawne;
3.	XV/287/25	20 marca 2025 r.	zmieniająca uchwałę nr LIV/1466/22 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie dotacji udzielanych publicznym i niepublicznym przedszkolom, szkołom i placówkom oświatowym oraz innym formom wychowania przedszkolnego, prowadzonym przez osoby fizyczne i prawne;
4.	XXI/395/25	10 lipca 2025 r.	zmieniająca uchwałę nr LIV/1466/22 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie dotacji udzielanych publicznym i niepublicznym przedszkolom, szkołom i placówkom oświatowym oraz innym formom wychowania przedszkolnego, prowadzonym przez osoby fizyczne i prawne;
5.	XXIV/464/25	20 października 2025 r.	uchylająca uchwałę nr XLIV/1425/02 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie Ogólnopolskiego Samorządowego Konkursu Nastolatków „Ośmiu Wspaniałych” i tworzenia Klubów Ośmiu

Lp.	Nr uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
			- młodzieżowego wolontariatu we wrocławskich placówkach oświatowych;
6.	XXIV/469/25	20 października 2025 r.	w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji udzielanych na dofinansowanie funkcjonowania branżowych centrów umiejętności prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich wykorzystania;
7.	XXV/510/25	20 listopada 2025 r.	w sprawie dotacji udzielanych publicznym i niepublicznym przedszkolom, szkołom i placówkom oświatowym oraz innym formom wychowania przedszkolnego, prowadzonym przez osoby fizyczne i prawne;

4. Elektroniczna rekrutacja do jednostek oświatowych

- Przeprowadzono elektroniczną rekrutację w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz kontynuowano możliwość zapisu na zajęcia prowadzone w placówkach wychowania pozaszkolnego prowadzonych przez Miasto Wrocław. Opracowano informator elektroniczny dostępny na stronie www.wroclaw.pl/edukacja zawierający ofertę edukacyjną wszystkich typów szkół i przedszkoli.
- W 2025 roku po raz pierwszy uruchomiono moduł zapisów na półkolonie letnie i zimowe. W pilotażu prowadzonym w 2 placówkach z systemu zapisu na półkolonie letnie skorzystało 457 kandydatów, z kolei podczas zapisów do wszystkich placówek uruchamiających półkolonie zimowe wprowadzono 2 742 wniosków.

Tabela 12. Elektroniczna rekrutacja na rok szkolny 2024/2025 i 2025/2026

Lp.	Typ placówki	Liczba przyjętych dzieci/uczniów - stan na dzień zakończenia elektronicznej rekrutacji 2024/2025	Liczba przyjętych dzieci/uczniów - stan na dzień zakończenia elektronicznej rekrutacji 2025/2026
1.	Przedszkola publiczne prowadzone przez gminę Wrocław	3 652	3 328
2.	Przedszkola publiczne prowadzone przez inny organ dołączone do elektronicznej rekrutacji	1 578	1 232
3.	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych prowadzone przez gminę Wrocław	36	30
4.	Szkoły podstawowe prowadzone przez gminę Wrocław	6 155	5 480
5.	Szkoły podstawowe publiczne dołączone do II etapu rekrutacj	39	125
6.	Szkoły ponadpodstawowe	9 585	6 841
7.	**Ogółem** liczba dzieci/uczniów przyjętych w wyniku elektronicznej rekrutacji	**21 045**	**17 036**

- W rekrutacji 2025/2026 po raz kolejny podłączono do elektronicznego naboru placówki prowadzone przez inny organ (52 przedszkoli). W liczbie dzieci przyjętych w przedszkolach prowadzonych przez inny organ, podobnie

jak w pozostałych przypadkach, nie uwzględniano dzieci, które kontynuowały zajęcia w przedszkolu. Dodatkowo w roku 2025 dołączono do rekrutacji do szkół podstawowych 1 publiczną szkołę podstawową.

- Podczas rekrutacji 2025/2026 kontynuowano możliwość podpisania wniosku profilem zaufanym. Z możliwości takiej skorzystało 95% kandydatów do przedszkoli, 95% kandydatów do klas I w szkołach podstawowych, 68% kandydatów do szkół ponadpodstawowych, 70% kandydatów do placówek wychowania pozaszkolnego.
- Dodatkowo, po I etapie rekrutacji do przedszkoli, zastosowano algorytm wskazywania miejsc uwzględniający liczbę posiadanych punktów kandydata, preferencje oraz rejon edukacyjny dysponujący wolnymi miejscami. W wyniku zastosowania algorytmu oraz kierowania na pozostałe miejsca w przedszkolach, wskazano miejsca dla wszystkich dzieci nigdzie nieprzyjętych w I etapie rekrutacji (415 dzieci).
- W Biuletynie Informacyjnym Urzędu Miejskiego Wrocławia opublikowano wkładkę dotyczącą rekrutacji 2025/2026 oraz opublikowano filmy instruktażowe dotyczące wprowadzania wniosku do elektronicznego systemu rekrutacji.
- W rekrutacji 2025/2026 wdrożono po raz pierwszy ChatAI, który pomógł rodzicom podczas rekrutacji. Na wszystkim poziomach rekrutacji do placówek oświatowych dla ChataAI zadano 9 059 zapytań, na które narzędzie odpowiedziało poprawnie w 95%.

5. Infrastruktura oświatowa

a) Poprawa stanu bezpieczeństwa oraz estetyki siedzib szkół i placówek

- Zgodnie z zadaniami Departamentu Edukacji zapisanymi w „**Założeniach polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2025”** w sposób ciągły prowadzono działania zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa budynków szkolnych, budowy nowej bazy kształcenia oraz oszczędności z tytułu zużycia mediów w placówkach oświatowych.

Tabela 13. Realizacja programów ujętych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Budowa i kompleksowa przebudowa budynków przedszkoli:	
1.	**Przedszkole nr 2, ul. Sławka:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. remontu i przebudowy ogrodzenia frontowego.	354 240
2.	**Przedszkole nr 3 i Przedszkole nr 109, ul. Nowowiejska:** Zakończono realizację robót budowlanych: zad. 1 zmiana systemu grzewczego i dostosowanie do przepisów przeciwpożarowych budynku Przedszkola nr 109 - całkowita wartość zadania: 2 134 416 zł, zad. 2 zmiana systemu grzewczego budynku Przedszkola nr 3 - całkowita wartość zadania: 165 392 zł.	595 878
3.	**Przedszkole nr 4, ul. Słowicza:** Opracowano dokumentację projektową na remont i termomodernizację elewacji - nakaz PINB – wartość zadania: 96 892 zł. Rozpoczeto realizację robót budowlanych dot. remontu i docieplenia elewacji budynków wraz z remontem tarasów, przebudową terenów utwardzonych oraz budową ogrodów deszczowych na terenie przedszkola.	1 829 799
4.	**Przedszkole nr 5, ul. Dźwirzyńska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. przebudowy i remontu węzła żywienia. Całkowita wartość zadania: 2 441 089 zł.	1 268 357
5.	**Przedszkole nr 56, ul. Wałbrzyska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. modernizacji placu zabaw oraz zagospodarowania terenu z przeznaczeniem na bezpieczną nawierzchnię na boisku dla przedszkola.	442 800

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
6.	**Przedszkole nr 57, ul. Chorzowska:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. remontu 3 sal zajęć dla dzieci na 2 piętrze, wymiany instalacji hydrantowej w całym budynku, wykonanie instalacji oddymiania na klatce schodowej wschodniej z montażem samozamykaczy i elektrotrzymaczy do drzwi. Planowany termin zakończenia robót 07.02.2026 r.	706 194
7.	**Przedszkole nr 74, ul. Krzywa:** Opracowano dokumentację projektową dot. przebudowy i remontu dachu wraz z docieplenie oraz termomodernizacją elewacji i hydroizolacją ścian piwnicznych, monitoringiem zewnętrznym – wartość zadania: 90 765 zł. Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. przebudowy i remontu dachu wraz z docieplenie oraz termomodernizacją elewacji. Planowany termin zakończenia robót 29.01.2026 r.	1 012 412
8.	**Przedszkole nr 93, ul. Grochowa:** Opracowano koncepcję wielobranżową i program funkcjonalno-użytkowy z materiałami przygotowawczymi rozbudowy, przebudowy i remontu budynku - realizacja w trybie projektuj i buduj.	98 400
9.	**Przedszkole nr 95, ul. Lwowska:** Zakończono realizację robót budowlanych montaż wiaty śmietnikowej, remont chodnika z utwardzeniem powierzchni dojazdu do nowej wiaty śmietnikowej oraz wymiana bramki wejściowej, ramki ogrodzenia i bramy wjazdowej na terenie placówki.	145 000
10.	**Przedszkole nr 104, ul. Niedźwiedzia:**	2 876 500

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. remontu i docieplenia dachów oraz elewacji budynków. Opracowano dokumentację projektową dot. wymiany zewnętrznej instalacji kanalizacji deszczowej i sanitarnej budynków A i B – wartość zadania: 7 380 zł.	
11.	**Przedszkole nr 107, ul. Stysia:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. wymiany instalacji elektrycznej i teletechnicznej. Termin umowny zakończenia robót: 22.02.2026 r. Płatność końcowa w 2026 r.	273 000
12.	**Przedszkole nr 117, ul. Fiołkowa**: Opracowano ekspertyzę techniczną konstrukcji budynku. Warość zadania: 6 150 zł. Planowy odbiór dokumentacji: 07.01.2025 r. Opracowano ekspertyzę oceny stanu technicznego budynku. Warość zadania: 3 690 zł.	9 840
13.	**Przedszkole nr 148, ul. Rogowska**: Opracowano oceny i raporty stanu technicznego budynku dot. budowy przedszkola 8-oddziałowego – wartość zadania: 11 808 zł.	3 936
14.	**Przedszkole nr 22, ul. Stanisławowska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. renowacji placu zabaw wraz z wyposażeniem. W ramach renowacji placów zabaw w obiektach przedszkolnych wykonywanych w latach ubiegłych.	306 554
	Budowa i kompleksowa przebudowa budynków szkół podstawowych:	
1.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7, ul. Koszykarska:**	125 460

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Zakończono realizację robót budowlanych dot. wymiany nawierzchni wraz z wyposażeniem placu zabaw. Odebrano zadanie: 03.01.2025 r. Wartość zadania: 639 600 zł.	
2.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15, ul. Stanisławowska:** Opracowano koncpecję rozbudowy przebudowy budynku i łącznika	130 000
3.	**Budowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na osiedlu Nowe Żerniki:** Wykonano prace geotechnicznych – wartość zadania: 9 889 zł Wykonano inwentaryzację dendrologicznej i mapy do celów projektowych – wartość zadania: 5 535 zł Ogłoszono konkurs na wybór koncepcji autorskiej i projektanta - wnioski o dopuszczenie do 14.01.2026 r., składanie prac konkursowych do 28.04.2026 r., rozstrzygnięcie konkursu do 01.06.2026 r.	15 424
4.	**Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Komuny Paryskiej:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. dostosowania do wymogów przepisów ppoż. Całkowita wartość zadania: 3 016 917 zł.	1 474 680
5.	**Szkoła Podstawowa nr 5, ul. Jelenia:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. dostosowania do wymogów bezpieczeństwa pożarowego wraz z adaptacją pomieszczeń na cele szkoły.	340 057
6.	**Szkoła Podstawowa nr 8, ul. Kowalska:**	347 295

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Zakończono realizację robót budowlanych dot. przebudowy wewnętrznej instalacji hydrantowej wraz z wydzieleniem pomieszczenia hydroforni. Odbiór prac: 14.01.2026 r. Płatność końcowa w 2026 r.	
7.	**Szkoła Podstawowa nr 9, ul. Nyska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. dostosowanie pomieszczenia szkolnego do potrzeb pracowni chemicznej.	189 700
8.	**Szkoła Podstawowa nr 9, ul. Nyska:** Realizacja robót budowlanych dot. przebudowa części zagospodarowania terenu. ZIM odstąpił od umowy z wykonawcą robót budowlanych - dokończenie realizacji planowane do dnia 28.02.2026 r.	122 385
9.	**Szkoła Podstawowa nr 20, ul. Kamieńskiego:** Opracowano dokumentację projektową dot. przebudowy i remontu dachu – wartość zadania: 48 462 zł. Zakończono realizację robót budowlanych dot. remontu dachu wraz z docieplenieniem stropu poddasza nieużytkowego budynku głównego – wartość zadania: 1 291 500 zł.	1 339 962
10.	**Szkoła Podstawowa nr 23, ul. Pawia:** Zakończono wykonanie robót budowlanych dot. instalacji elektrycznych – wartość zadania 307 500 zł. Opracowano dokumentację projektową dot. przebudowy i remontu: etap 1: remont i termomodernizacja elewacji, etap 2: remont i termomodernizacja dachu wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej. Wartość zadania: 65 000 zł.	257 126

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
11.	**Szkoła Podstawowa nr 28, ul. Grecka:** Zakończono realizację w trybie projektuj i buduj adaptacji pomieszczeń na sanitariaty.	1 066 410
12.	**Szkoła Podstawowa nr 30, ul. Zaporoska:** Opracowano dokumentację projektową dot.: etap 1: przebudowa i remont placu utwardzonego wraz z montażem elementów małej architektury i nasadzeniami zieleni, etap 2: przebudowa i remont dojść utwardzonych dróg wewnętrznych na terenie Szkoły oraz budowa miejsca gromadzenia odpadów, etap 3: remont i przebudowa ogrodzenia terenu.	115 000
13.	**Szkoła Podstawowa nr 42, ul. Wałbrzyska:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. remontu i termomodernizacji dachu wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej oraz elewacji z przebudową strefy wejścia (dostępność dla osób z niepełnosprawnością) z częściowym zagospodarowaniem terenu	1 099 808
14.	**Szkoła Podstawowa nr 43, ul. Grochowa:** Opracowano dokumentację projektową dot.: etap I: remont i docieplenie dachu oraz montaz instalacji fotowoltaicznej etap II: remont i docieplenie elewacji budynku etap III: zagospodarowanie terenu szkoły wraz z zagospodarowaniem wód opadowych. W trakcie weryfikacji i odbioru. Płatność końcowa w 2026 r.	54 178
15.	**Szkoła Podstawowa nr 50, ul. Czeska:**	1 676 670

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. wymiany instalacji elektrycznej w budynku A.	
16.	**Szkoła Podstawowa nr 68, ul. Szczęśliwa:** Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej dot. izolacji przeciwwilgociowych budynku i przebudowy nawierzchni wraz z odwodnieniem i wykonaniemn pochylni dla niepełnosprawnych. Projektant złożył wniosek o aneks terminowy.	25 185
17.	**Szkoła Podstawowa nr 72, ul. Trwała:** Zakupiono i zamontowano zewnętrzny router na dachu sali sportowej.	4 551
18.	**Szkoła Podstawowa nr 73, ul. Gliniana:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. wymiany instalacji elektrycznej i teletechnicznej wraz z wykonaniem nowych instalacji.	1 180 800
19.	**Szkoła Podstawowa nr 74, ul. Kleczkowska:** Opracowano dokumentację projektową dot.: zad. 1. remontu i przebudowy ogrodzenia szkoły, zad. 2 remontu izolacji przeciwwodnej ścian fundamentowych budynku głównego SP oraz projekt remontu zawilgoconych pomieszczeń kondygnacji -1 wraz z kompleksową przebudową siłowni i sanitriatów, korytarza, w tym wykonanie wentylacji mechanicznej, wymiana wszystkich instalacji z dostosowaniem do nowego układu funkcjonalnego. Wartość zadania: 114 850 zł. Płatność końcowa w 2026 r.	71 664
20.	**Szkoła Podstawowa nr 81, ul. Jastrzębia:** Opracowano dokumentację projektową dot.:	55 061

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Etap 1: Dostosowanie budynku dla osób z niepełnosprawnościami Etap 2: Remont i przebudowa schodów i tarasu w rejonie wejścia głównego Etap 3: Dostosowanie budynku do wymagań bezpieczeństwa pożarowego Etap 4: Remont i przebudowa instalacji elektrycznych i teletechnicznych Etap 5: Wykonanie instalacji fotowoltaicznej. W trakcie weryfikacji i odbioru. Płatność końcowa w 2026 r.	
21.	**Szkoła Podstawowa nr 85, ul. Traugutta:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. dostosowania do wymogów przepisów ppoż.	131 000
22.	**Szkoła Podstawowa nr 95, ul. Starogajowa:** Wykonano zawór antyskażeniowy.	6 700
23.	**Szkoła Podstawowa nr 98, ul. Sycowska:** Zakończono rozbudowę okablowania sieci LAN w części administracyjnej, sali sportowej i świetlicy mającej na celu przeniesienie zawartości starej szafy teletechnicznej w sekretariacie do nowej szafy w serwerowni.	25 830
24.	**Zespół Szkół nr 9 (Szkoła Podstawowa nr 45), ul. Krajewskiego:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. remontu tarasu – całkowita wartość zadania: 987 017 zł.	844 337
25.	**Zespół Szkół nr 21, ul. Ignuta:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. wymiana instalacji elektrycznej.	1 120 139

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Budowa i kompleksowa przebudowa budynków szkół ponadpodstawowych:	
1.	**Centrum Kształcenia Ustawicznego, ul. Swobodna:** Opracowano dokumentację projektową dot.: zad. 1 przebudowy i remontu budynku B - wartość zadania: 111 652 zł, w podziale na etapy: etap 1: dostosowanie budynku B do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, etap 2: remont elewacji i dachu z termomodernizacją; zad. 2 remont elewacji i dachów budynków A i C - wartość zadania: 111 652 zł. Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. remontu i przebudowy wraz z rozbudową budynku B o zewnętrzną klatkę schodową wraz z windą dla osób niepełnosprawnych.	1 363 733
2.	**Liceum Ogólnokształcące nr I, ul. Poniatowskiego:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. wykonania izolacji przeciwwilgociowych i naprawy ścian przyziemia.	272 079
3.	**Liceum Ogólnokształcące nr II, ul. Parkowa** Zakończono realizacja robót budowlanych dot. przebudowy i remontu budynku A w zakresie poprawy stanu technicznego i dostosowania do wymogów ppoż.	631 764
4.	**Liceum Ogólnokształcące nr III, ul. Składowa:** Opracowywanie dokumentacji projektowej i koncepcji dot.: zad. 1: budynek i teren objęty zagospdoarowaniem, zad. 2: nabrzeże na wysokości działki szkolnej III LO wraz z dolną częścia i schodami łączącymi je z górną częścia nabrzeża,	261 000

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	zad. 3: kładka pieszo-rowerowa łącząca nadodrzańskie bulwary przy ul. Składowej/Kurkowej oraz bulwary przy ul. Mieszczańskiej na Kępie Mieszczańskiej, zad. 4: przebudowa drogi łącznika ul. Składowej i Kurkowej na odcinku od ul. Kurkowej do projektowanej kładki, zad. 5: przebudowa drogi ul. Składowej na odcinku od Dulębianki do terenu LO III, zad. 6: budowa i przebudowa sieci wod-kan w ul. Składowej na odcinku od Kurkowej do ul. Dulębianki.	
5.	**Liceum Ogólnokształcące nr VI, ul. Hutnicza:** Opracowano dokumentację projektowej dot. przebudowy i remontu kotłowni – wartość zadania: 24 600 zł. Zakończono realizację robót budowlanych dot. przebudowy i remontu kotłowni – wartość zadania 433 228 zł.	457 828
6.	**Liceum Ogólnokształcące nr VII, ul. Krucza:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. dostosowania do wymogów przepisów przeciwpożarowych wraz z budową windy. Całkowita wartość zadania: 5 381 378 zł.	2 626 977
7.	**Liceum Ogólnokształcące nr VIII, ul. Jantarowa:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. remontu i termomodernizacji elewacji budynku B wraz z budową zewnętrznej windy.	2 732 794
8.	**Liceum Ogólnokształcące nr IX, ul. Skargi:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. naprawy spękań elementów konstrukcyjnych budynku głównego,	189 035

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	starej i nowej sali gimnastycznej. Odbiór zadania: 10.01.2025 r. Całkowita wartość zadania: 855 096 zł. Opracowano dokumentację projektową dot. przebudowy wewnętrznej instalacji wody zimnej – wartość zadania: 47 339 zł.	
9.	**Liceum Ogólnokształcące nr XVII, ul. Tęczowa:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. adaptacji bufetu na pomieszczenie dydaktyczne.	412 750
10.	**Liceum Sztuk Plastycznych, ul. Skargi:** Opracowano dokumentację projektową dot. remontu i docieplenia dachu. Całkowita wartość zadania: 136 300 zł.	125 072
11.	**Technikum nr 18, ul. Ślężna:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. dostosowania budynku głównego i bloku sportowego do wymagań ochrony przeciwpożarowej i wymiany wentylatorów na dachu bloku sportowego. Wartość zadania: 2 891 250 zł. Zakończono rozbudowę instalacji oddymiania o elektrotrzymacze na korytarzach – wartość zadania: 39 360 zł.	484 605
12.	**Zespół Szkół nr 1, ul. Słubicka:** Opracowano dokumentację projektową dot. remontu elewacji i dachu wraz z termomodernizacją budynku. Całkowita wartość zadania: 136 300 zł.	109 040
13.	**Zespół Szkół nr 3, ul. Szkocka:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. remontu i przebudowy sanitariatów – dokończenie.	1 110 790

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
14.	**Zespół Szkół nr 6, ul. Nowodworska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. przebudowy i remontu sanitariatów. Całkowita wartość zadania: 285 900 zł. Rozpoczęto prace budowlane dot. przebudowy i remontu kolejnych sanitariatów – kontynuacja.	426 546
15.	**Zespół Szkół nr 8, ul. Reja:** W listopadzie 2025 r podpisano umowę na dostosowanie do przepisów bezpieczeństwa pożarowego, budowę windy osobowej oraz przebudowę wentylacji mechanicznej – wartość 426 zł przeznaczona na realizację zadania.	426
16.	**Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących, ul. Drukarska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. remontu i przebudowy sanitariatów. Całkowita wartość zadania: 3 438 000 zł.	2 108 275
17.	**Zespół Szkół Gastronomicznych, ul. Kamienna:** Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. wymiany instalacji elektrycznej w budynku głównym.	924 646
	Budowa i przebudowa infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych:	
1.	**Liceum Ogólnokształcące nr VIII, ul. Zaporoska:** Opracowywanie aktualizacji dokumetnacji projektowej dot. budowy nowego bloku sprortowego.	35 535
2.	**Szkoła Podstawowa nr 3, ul. Bobrza:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. przebudowy i remontu zaplecza bloku sportowego.	2 577 588

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Planowany termin odbioru prac: 09.01.2026 r. Płatnośc końcowa w 2026 r. Opracowano ekspertyzę kominiarską dot. kominów bloku sportowego – wartość zadania: 4 428 zł.	
3.	**Szkoła Podstawowa nr 39 (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 23, ul. Przedwiośnie:** Opracowano dokumentację projektową dot. zad. 1. przebudowa i remont bloku sportowego: termomodernizacja i przebudowa wnętrza bloku sportowego, zad. 2. budowa bieżni. W trakcie weryfikacji i odbioru. Płatność końcowa w 2026 r.	45 203
4.	**Szkoła Podstawowa nr 76, ul. Wandy:** Opracowano koncepcję i Programu Funkcjonalno-Użytkowego dla rozbudowy budynku o blok sportowy - wartość zadania: 140 000 zł.	98 000
5.	**Szkoła Podstawowa nr 90, ul. Orzechowa:** Opracowano dokumentację projektową dot.: etap 1: przebudowa bloku sportowego, etap2: wykonanie instalacji fotowoltaicznej, etap 3: zaprojektowanie podnośnika schodowego dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	128 610
6.	**Zespół Szkół nr 21, ul. Ignuta:** Opracowano dokumentację projektową dot.: zad. 1 przebudowy i remontu bloku sportowego – wnętrza, etap 2: dachu i instalacji fotowoltaicznej,	154 250

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	etap 3: elewacji i strefy przyobiektowej, wejścia, dojścia oraz zagospodarowanie terenu w otoczeniu bloku sportowego, w tym zieleń, nawierzchnie, rozwiązania dla potrzeb gospodarki wodami opad, etap 4: przebudowy przyłącza wody i hydranty zewnętrznych.	
7.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, ul. Zemska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. przebudowy zaplecza sanitarno-szatniowego bloku sportowego. Uzyskano dofinansowanie w ramach Programu MSiT Sportowa Polska (2024).	1 435 693
8.	**Szkoła Podstawowa nr 42, ul. Wałbrzyska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. przebudowy i remontu infrastruktury sportowej (boiska).	1 419 489
9.	**Szkoła Podstawowa nr 43, ul. Grochowa:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. remontu i przebudowy zagospodarowania terenu (boiska).	2 168 244
10.	**Szkoła Podstawowa nr 50, ul. Czeska:** Zakończono realizację w trybie projektuj i buduj dot.: zad. 1 przebudowy boisk, zad. 2 budowy bieżni.	2 017 200
11.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10, ul. Rumiankowa:** Opracowano dokumentację projektową dot. budowy boiska – wartość zadania: 79 000 zł. Zakończono realizację robót budowlanych dot. budowy terenów sportowych – wartość zadania: 2 410 800 zł.	2 475 202

Lp.	Programy	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Budowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Zwycięskiej we Wrocławiu wraz z infrastrukturą towarzyszącą	
1.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny, ul. Zwycięska:** Kontynuowano realizację robót budowlanych dot. budowy zespołu szkolno-przedszkolnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Zadanie dofinansowane z Programu Inwestycji Strategicznych POLSKI ŁAD.	42 460 572
	Budowa sali gimnastycznej oraz boisk wielofunkcyjnych przy Szkole Podstawowej nr 6, przy ul. Gorlickiej we Wrocławiu	
1.	**Szkoła Podstawowa nr 6, ul. Gorlicka:** Kontynuowano w trybie projektuj i buduj budowę bloku sportowo-dydaktycznego, realizacja robót budowlanych dot.: etap 1: przebudowy i przebudowy budynku wraz z zagospodarowaniem terenu, infrastrukturą techniczną, etap 2: remontu elewacji budynku głównego, etap 3: remontu boiska sportowego. Uzyskano dofinansowanie w ramach Programu MSiT Sportowa Polska (2024).	3 450 283

- W ramach zadania dofinansowanego z Funduszy Europejskich na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku (FEDŚ 2021-2027) pn. **"Modernizacja energetyczna wybranych zabytkowych budynków oświatowych w Gminie Wrocław"** dot. kompleksowej modernizacji energetycznej budynków trzech placówek oświatowych, zakończono realizację robót budowlanych dot.:
  1. Modernizacji energetycznej budynku A w Liceum Ogólnokształcącym nr IV przy ul. Świstackiego – wartość zadania: 3 919 844 zł.

2. Modernizacji energetycznej sali gimnastycznej i budynku B w Zespole Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych przy ul. Worcella – wartość zadania: 3 612 608 zł.
3. Modernizacji energetycznej sali gimnastycznej i budynku B w Zespole Szkół Zawodowych nr 5 przy ul. Dawida – wartość zadania: 4 717 510 zł.

- W ramach planu remontowego zrealizowano następujące zadania:

Tabela 14. Zadania w ramach planu remontowego

Lp.	Remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
1.	**Centrum Kształcenia Ustawicznego, ul. Swobodna:** Wykonano zabiegi dezynsekcyjne metodą natryskową preparatem żelowym wszystkich elementów więźby dachowej budynku A.	65 682
2.	**Liceum Ogólnokształcące nr VII, ul. Krucza:** Zakończono realizację robót budowlanych dot.: zad. 1 poprawy stanu technicznego muru zewnętrznego między budynkami LO od strony Jemiołowej, zad. 2 wymiany niesprawnych wentylatorów małej i dużej sali gimnastycznej oraz wentylatorów wywiewnych antresoli.	148 830
3.	**Przedszkole nr 3, ul. Nowowiejska:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. remontu sanitariatów na parterze.	326 442
4.	**Przedszkole nr 10, ul. Starogajowa:** Opracowano dokumentację projektową na prace zabezpieczające wykazane w ekspertyzie technicznej budynku.	29 520
5.	**Przedszkole nr 18, ul. Sienkiewicza:**	344 400

Lp.	Remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Zakończono realizację robót budowlanych dot. remontu elewacji. Całkowita wartość zadania: 553 500 zł.	
6.	**Przedszkole nr 25, ul. Kręta:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. wymiany ogrodzenia murowanego i naprawa ogrodzenia. Zadanie zgłoszono do odbioru, planowany termin odbioru 28.01.2026 r.	408 489
7.	**Przedszkole nr 29, ul. Kurpiów:** Zakończono realizacja robót budowlanych dot.: zad. 1 sprawdzenia szczelności instalacji ciepła technologicznego wraz ze wskazaniem przyczyny nieszczelności instalacji zad. 2 naprawy instalacji ciepła technologicznego.	38 182
8.	**Przedszkole nr 34, ul. Gdańska:** Dokonano montażu umywalek, zaworów dwuczasowych na wodę zmieszaną i mieszaczy termostatycznych podumywalkowych.	26 400
9.	**Przedszkole nr 48, ul. Bartla:** Zakończono remont sanitariatu dla dzieci na parterze.	135 300
10.	**Przedszkole nr 49, ul. Borowska:** Opracowano inwentaryzację przyrodniczą na terenie P-49 – wartość zadania 2 200 zł. Zakończono remont i termomodernizacja dachu budynku – wartość zadania 289 050 zł.	291 250
11.	**Przedszkole nr 61, ul. Gajowicka:** Zakończono remont 4 sztuk lukarn na dachu budynku przedszkola.	14 760
12.	**Przedszkole nr 62, ul. Stabłowicka:** Wymieniono części ogrodzenia.	28 379

Lp.	Remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
13.	**Przedszkole nr 68, ul. Długosza:** Opracowano dokumentację projektową dot. modernizacji układu wentylacji – wartość zadania: 24 600 zł. Zakończono realizację robót budowlanych dot. modernizacji układu wentylacji bloku żywienia – wartość zadania: 147 600 zł.	172 200
14.	**Przedszkole nr 87, ul. Pawłowa:** Wykonano remont fragmentu ogrodzenia.	8.487
15.	**Przedszkole nr 89, ul. Oporowska:** Dokonano wymiany ogrodzenia.	158 055
16.	**Przedszkole nr 94, ul. Grabiszyńska:** Zakończono remont tarasu – wartość zadania 5 535 zł. Wykonano montaż osłon grzejnikowych, wymiany drzwi do kabin wc w sanitariatach dziecięcych oraz drzwi zewnętrznych – wartość zadania: 94 710 zł.	100 245
17.	**Przedszkole nr 96, Al. Pracy:** Zakończono remont istniejącej wiaty śmietnikowej na terenie przedszkola.	39.975
18.	**Przedszkole nr 108, ul. Drukarska:** Opracowano dokumentację projektową na wykonanie projektu doboru zaworu antyskażeniowego i zaworu pierwszeństwa – wartość zadania 6 150 zł. Dokonano wymiany zewnętrznej i odcinka wewnętrznej instalacji wodociągowej – wartość zadania: 53 429 zł.	59 579
19.	**Przedszkole nr 110, ul. Gołężycka:** Wykonano roboty budowlane na podstawie decyzji PPIS nr 6302/23 z dnia 01.09.2023 w budynku przedszkola. Całkowita wartość zadania: 380 070 zł.	246 418
20.	**Przedszkole nr 117, ul. Fiołkowa:**	78 957

Lp.	Remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Zakończono realizację robót dot.: zad. 1. usprawnienia wentylacji mechanicznej – wartość zadania: 63 130 zł, zad. 2. wymiany wentylatorów wyciągowych okapów kuchennych – wartość zadania: 15 827 zł.	
21.	**Przedszkole nr 119, ul. Łódzka:** Dokonano montażu centralnych mieszaczy wody w 3 toaletach dziecięcych.	34 850
22.	**Przedszkole nr 140, ul. Nadbrzeżna:** Zakończono realizację robót budowlanych dot. wymiany ogrodzenia.	238 620
23.	**Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy 10, ul. Parkowa:** Dokonano wymiany modułu awaryjnego zasilania UPS oraz suwaków drzwi kabinowych w dźwigu osobowym zainstalowanym w SOSW.	1 722
24.	**Szkoła Podstawowa nr 1, ul. Nowowiejska:** Wykonano naprawę tynków i malowanie auli.	141 450
25.	**Szkoła Podstawowa nr 29, ul. Kraińskiego:** Dokonano wymiany pękniętej posadzki lastrykowej na korytarzu parteru.	158 547
26.	**Szkoła Podstawowa nr 36, ul. Chopina:** Rozpoczęto remont i przebudowę sanitariatu bloku sportowego .	25 863
27.	**Szkoła Podstawowa nr 37, ul. Sarbinowska:** Dokonano przebudowy okien i luksferów na klatkach schodowych segmentów B, C i D.	97 000
28.	**Szkoła Podstawowa nr 46, ul. Ścinawska:**	177 243

Lp.	Remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Dokonano wymiany płyt sufitowych wraz z zabezpieczeniem kanałów wentylacyjnych przed zerwaniem na basenie.	
29.	**Szkoła Podstawowa nr 64, ul. Wojszycka:** Zakończono remont i przebudowę sanitariatów w bloku B na parterze i I piętrze wraz z montażem poidełka.	296 500
30.	**Szkoła Podstawowa nr 80, ul. Polna:** Zakończono przebudowę i remont schodów i strefy głównego wejścia do budynku A.	279 000
31.	**Szkoła Podstawowa nr 83, ul. Boy'a Żeleńskiego:** Dokonano wymiany drzwi wewnętrznych do pokoju pielęgniarki szkolnej.	4 514
32.	**Szkoła Podstawowa nr 93, ul. Niemcewicza:** Zakończono remont i przebudowę schodów zewnętrznych wraz z remontem elewacji w strefie wejściowej do budynku. Całkowita wartość zadania: 549 801 zł.	156 000
33.	**Szkoła Podstawowa nr 107, ul. Prusa:** Zakończono remont i przebudowę sanitariatu dla dziewcząt na III piętrze. Wykonano rozbiórkę istniejącej osłony śmietnikowej i wykonano montaż wiaty śmietnikowej.	166 050
34.	**Szkoła Podstawowa nr 118, ul. Bulwar Ikara:** Dokonano demontażu nieczynnej instalacji gazowej wraz z wykonaniem tynkowania i malowania po demontażu.	17 000
35.	**Szkoła Podstawowa nr 18, ul. Ślężna:** Zakończono remontu salek WF.	139 605
36.	**Zespół Szkół nr 16, ul. Głogowska 30**	302 580

Lp.	Remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Zakończono remont węzłów sanitarnych dla uczniów w pomieszczeniach nr 9, 10 i 11.	
37.	**Zespół Szkół nr 21, ul. Ignuta:** Dokonano wymiany stolarki okiennej w auli szkolnej i sali gimnastycznej małej – wartość zadania: 265 557 zł.	154 857
38.	**Zespół Szkół Budowlanych, ul. Grabiszyńska:** Zakończono modernizację rozdzielnic elektrycznych	78 000
39.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9, ul. Solskiego:** Zakończono remont schodów zewnętrznych prowadzących na boisko szkolne.	123 000
40.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 24, ul. Sempołowskiej:** Zakończono remont sanitariatów w budynku B na poziomie -1.	146 199

Tabela 15. Pozostałe remonty bieżące:

Lp.	Pozostałe remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
1.	**Liceum Ogólnokształcące nr V, ul. Kuronia:** Zakończone wymianę 2 szt. siłowników elektrycznych otwierających okna w holu budynku – wartość zadania: 9 500 zł. Rozpoczęto modernizację i przywrócenie sprawności instalacji wentylacji w budynku.	9 500
2.	**Liceum Ogólnokształcące nr IX, ul. Skargi:**	3 402

Lp.	Pozostałe remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Wykonano remont fragmentu dachu budynku sali gimnastycznej.	
3.	**Liceum Ogólnokształcące nr XII, pl. Orląt Lwowskich:** Zakończono roboty naprawcze muru na terenie LO-XII - nakaz PINB.	59 730
4.	**Liceum Ogólnokształcące nr XIV, ul. Brucknera** Wykonano montaż dwurzędowego wypełnienia w trzech balustradach przy schodach wejścia głównego.	1 734
5.	**Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Kołłątaja:** Wykonano części robót rozbiórkowych na poddaszu budynku A - przedłużenie pnb – wartość zadania: 3 075 zł. Naprawiono instalacji odgromowej – wartość zadania 4 551 zł.	7 626
6.	**Przedszkole nr 10, ul. Piotrkowska i ul. Starogajowa:** Dokonano przeniesienia wyposażenia placu zabaw P nr 10 z ul. Starogajowej na ul. Piotrkowską wraz z wykonaniem nawierzchni bezpiecznej.	61 500
7.	**Przedszkole nr 24, ul. Dębicka** Uzupełniono ogrodzenie panelowe na terenie Przedszkola wraz z podmurówką prefabrykowaną.	1 845
8.	**Przedszkole nr 36, ul. Witelona** Wymianiono 52 opraw oświetleniowych na LED (montaż opraw z SP-50 Czeska).	9 200
9.	**Przedszkole nr 54, ul. Wittiga** Zakończono wymianę okien w kuchni - przedłużenie pnb – wartość zadania: 44 280 zł.	49 200

Lp.	Pozostałe remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Naprowiono uszkodzone ogrodzenie – wartość zadania: 4 920 zł.	
10.	**Przedszkole nr 58, ul. Strzegomska** Naprawiono uszkodzone ogrodzenie.	6 150
11.	**Przedszkole nr 66, ul. Łączna** Zakończono remont budynku w zakresie wymiany stolarki okiennej na poddaszu w części B budynku wraz z folią przeciwsłoneczną - przedłużenie pnbu.	18 100
12.	**Przedszkole nr 71, ul. Kiełczowska** Opracowano dokumentację projektową dot. modernizacji układu centralnego ogrzewania w przedszkolu bud. B.	22 017
13.	**Przedszkole nr 79, ul. Piwna** Zakończono remont odcinków instalacji wod-kan z odtworzeniem warstw posadzki w pomieszczeniu kuchni.	92 250
14.	**Przedszkole nr 80, ul. Zielińskiego:** Dokonano wymiany bocznych schodów zewnętrznych dla dostawców.	73 800
15.	**Przedszkole nr 92, ul. Bardzka:** Dokonano montażu zaworów dwuczasowych na wodę zmieszaną i mieszaczy termostatycznych podumywalkowych.	36 408
16.	**Przedszkole nr 94, ul. Grabiszyńska:** Dokonano wymiany baterii umywalkowych i prysznicowych w toaletach dziecięcych oraz montażu nawietrzaków okiennych w zmywalniach.	19 000
17.	**Przedszkole nr 150, ul. Ignuta:** Dokonano usunięcia awarii na instalacji wodociągowej zewnętrznej.	26 928
18.	**Szkoła Podstawowa nr 7, ul. Brucknera:**	147 600

Lp.	Pozostałe remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Zakończono remont głównych schodów wejściowych.	
19.	**Szkoła Podstawowa nr 8, ul. Kowalska:** Dokonano montażu 2 kpl. poręczy schodowych na wspornikach ze stali nierdzewnej z pochwytem okrągłym na schodach wejściowych do budynku oraz poręczy wewnętrznej przy portierni.	1 820
20.	**Szkoła Podstawowa nr 33, ul. Kolista:** Naprawiono nawierzchnię w strefie pola karnego, boiska ze sztucznej trawy zlokalizowanego na terenie SP.	3 690
21.	**Szkoła Podstawowa nr 34, Gałczyńskiego:** Dokonano wymiany 15 opraw oświetleniowych na LED (montaż opraw z SP-50 Czeska).	1 800
22.	**Szkoła Podstawowa nr 51, ul. Eluarda:** Dokonano wymiany skorodowanych misek ustępowanych wraz ze stelażami podtynkowymi.	54 366
23.	**Szkoła Podstawowa nr 61, ul. Skarbowców:** Dokonano wymiany 3 szt. siłowników i 3 szt. sterowników w pomieszczeniu sali sportowej.	16 400
24.	**Szkoła Podstawowa nr 71, ul. Podwale:** Dokonano wymiany skorodowanych rur i instalacji ogrzewania wraz z wymianą grzejników na sali gimnastycznej i w sanitariatach.	73 600
25.	**Szkoła Podstawowa nr 72, ul. Trwała:** Dokonano wymiany 2 szt. siłowników elektrycznych otwierających okna w pomieszczeniu sali sportowej i 2 szt. siłowników w hali basenowej.	16 500
26.	**Szkoła Podstawowa nr 83, ul. Boy'a Żeleńskiego:**	28 501

Lp.	Pozostałe remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Usunięto awarię - usunięcie przyczyny zapadnięcia kostki na wewnętrznym parkingu wraz z naprawa drogi przy budynku.	
27.	**Szkoła Podstawowa nr 96, ul. Krakowska:** Zakończono naprawę pęknięć w sali nr 40 (III piętro), 27 (I piętro), na korytarzu (parter, I i II piętro) oraz na klatce schodowej nr 2 (od parteru do II piętra) .	153 750
28.	**Zespół Szkół nr 2, ul. Borowska:** Naprawiono fragment posadzki w hali pod samochód ciężarowy.	11 833
29.	**Zespół Szkół nr 21, ul. Ignuta:** Rozpoczęto wymianę skorodowanych rur wody zimnej, ciepłej, cyrkulacyjnej i hydrantowej na rury stalowe podwójnie ocynkowane, gwintowane na poziomie piwnicy budynku.	275 893
30.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 13, pl. Muzealny:** Naprawiono ogrodzenie terenu.	9 225
31.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15, ul. Stanisławowska:** Zakończono remont schodów zewnętrznych budynku.	86 100
32.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 17, ul. Wieczysta:** Zakończono remont instalacji wody zimnej/ppoż w piwnicach.	98 134
33.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 19, ul. Januszowicka:** Dokonano wymiany 4 siłowników okien oraz naprawy systemu podnoszenia kurtyny dzielącej salę gimnastyczną.	20 000
34.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 21, ul. Kłodzka:**	1 169

Lp.	Pozostałe remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Dokonano montażu balustrady do łącznika sali gimnastycznej budynku.	
35.	**Wykonano zadania dot. centrali wentylacyjnych i kotłowni w:** - Przedszkolu nr 36, ul. Witelona, - Przedszkolu nr 51, ul. Warszawska, - Przedszkolu nr 66, ul. Łączna, - Przedszkolu nr 110, ul. Gołężycka, - Przedszkolu nr 124, ul. Kopańskiego, - Przedszkolu nr 140, ul. Nadbrzeżna, - Szkole Podstawowej nr 51, ul. Krępicka, - Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3, ul. Inflancka, - Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 15, ul. Stanisławowska.	214 357
36.	**Wykonano zadania dot. wymiany zaworów grzejnikowych w:** - Liceum Ogólnokształcącym nr XVII, ul. Tęczowa, - Przedszkolu nr 54, ul. Wittiga, - Przedszkolu nr 55, ul. Nowowiejska, - Przedszkolu nr 71, ul. Kiełczowska, - Przedszkolu nr 77, ul. Niemcewicza, - Przedszkolu nr 79, ul. Piwna, - Przedszkolu nr 88, ul. Szczęśliwa, - Przedszkolu nr 94, ul. Grabiszyńska, - Przedszkolu nr 99, ul. Inowrocławska, - Przedszkolu nr 121, ul. Tramwajowa, - Przedszkolu nr 122, ul. Kłodnicka, - Przedszkolu nr 123, ul. Wojrowicka, - Przedszkolu nr 149, ul. Obornicka,	1 261 150

Lp.	Pozostałe remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	- Szkole Podstawowej nr 4, ul. Powstańców Śląskich, - Szkole Podstawowej nr 5, ul. Jelenia, - Szkole Podstawowej nr 8, ul. Kowalska, - Szkole Podstawowej nr 30, ul. Zaporoska, - Szkole Podstawowej nr 33, ul. Kolista, - Szkole Podstawowej nr 37, ul. Sarbinowska, - Szkole Podstawowej nr 71, ul. Podwale, - Szkole Podstawowej nr 73, ul. Gliniana, - Szkole Podstawowej nr 76, ul. Wandy, - Szkole Podstawowej nr 83, ul. Boya-Żeleńskiego, - Szkole Podstawowej nr 109, al. Pracy, - Szkole Podstawowej nr 109, ul. Inżynierska, - Szkole Podstawowej nr 118, ul. Bulwar Ikara, - Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 9, Morelowskiego, - Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 15, ul. Stanisławowska, - Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 22, ul. Dembowskiego, - Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 23, ul. Przedwiośnie.	
37.	**Wykonano zadania dot. wymiany opraw oświetleniowych na oświetlenie LED w:** - Liceum Ogólnokształcącym nr II, ul. Parkowa, - Liceum Ogólnokształcącym nr VII, ul. Krucza, - Przedszkolu nr 92, ul. Bardzka, - Przedszkolu nr 124, ul. Kopańskiego, - Przedszkolu nr 126, ul. Jugosławiańska, - Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 10, ul. Parkowa, - Zespole Szkół nr 9, ul. Krajewskiego,	139 900

Lp.	Pozostałe remonty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	- Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 12, ul. Lubelska, - Zespole szkolno-Przedszkolnym nr 15, Stanisławowska.	

- Realizacja zadań remontowych w ramach pozyskanych środków finansowych z rezerwy celowej w roku 2023:

Tabela 16. Rezerwa celowa 2023

Lp.	Rezerwa celowa 2023	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
1.	**Przedszkole nr 25, ul. Kręta:** Opracowano dokumentację projektową dot. wymiany ogrodzenia terenu w granicach własności.	36 574

- Realizacja zadań remontowych w ramach pozyskanych środków finansowych z rezerwy celowej w roku 2024:

Tabela 17. Rezerwa celowa 2024

Lp.	Rezerwa celowa 2024	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
1.	**Szkoła Podstawowa nr 63, ul. Mennicza:**	113 160

Lp.	Rezerwa celowa 2024	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Zakończono realizację robót budowlanych dot. wymiany nawierzchni wraz z wyposażeniem placu zabaw, naprawa fragmentu bieżni. Odbiór prac dokonano dn. 12.12.2024 r., a płatność końcową w 2025 r. Całkowita wartość zadania: 393 600 zł.	
2.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12, ul. Lubelska:** Opracowano dokumentację projektową dot. remontu budynku gospodarczego na terenie ZSP-12 w podziale na etapy: etap 1: remont dachu, etap 2: remont elewacji z izolacją fundamentów.	67 650

Tabela 18. Rezerwa celowa 2025

Lp.	Rezerwa celowa 2025	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
1.	**Szkoła Podstawowa nr 61, ul. Skarbowców:** Zakończono wymianę płyt sufitowych wraz z wymianą lamp sufitowych w sali gimnastycznej.	179 949
2.	**Szkoła Podstawowa nr 78, ul. Jedności Narodowej:** Zakończono remont i przebudowa sanitariatów dla chłopców na I, II i III piętrze oraz pomeiszczeń porządkowych – odbiór prac: 22.01.2026 r. Płatność końcowa w 2026 r.	41 500
3.	**Szkoła Podstawowa nr 80, ul. Polna:** Zakończono remont toalet (kontynuacja) na parterze.	206 517

Lp.	Rezerwa celowa 2025	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
4.	**Szkoła Podstawowa nr 81, ul. Jastrzębia:** Zakończono remont ogrodzenia.	331 239
5.	**Zespół Szkół 16, ul. Głogowska:** Zakończono remont tarasu i schodów zewnętrznych.	91 438

- W ramach **środków finansowych przyznanych w 2025 roku** placówki oświatowe wykonały samodzielnie m.in. zakresy poprawiające bezpieczeństwo i komfort nauki uczniów oraz pracowników w zadaniach:
  - „Remonty bieżące w placówkach oświatowych" m.in. remonty podłóg, remonty sal dydaktycznych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymiany opraw oświetleniowych, remonty sanitariatów, remonty bloków żywienia, w łącznej kwocie 15 014 415 zł,
  - „Adaptacje i modernizacje nieruchomości zajmowanych przez szkoły i placówki oświatowe" m.in. montażu układu kompensacji mocy biernej, montażu klimatyzacji, w łącznej kwocie 3 683 714 zł,
  - „Budowa i rozbudowa monitoringu wizyjnego w szkołach i placówkach oświatowych", modernizacji monitoringu wizyjnego w łącznej kwocie 1 069 927 zł,
  - „Budowa i przebudowa placów zabaw przy placówkach oświatowych", doposażenia placów zabaw w łącznej kwocie 752 555 zł,
  - „Budowa i kompleksowa przebudowa szkół ponadpodstawowych" m.in. przebudowy i remontu LZN, remontu i przebudowy części przyziemia w EZN, utworzenie pracowni w CPKZ, remontu i przebudowy bloku sanitarnego przy hali sportowej w LO XV, w łącznej kwocie 2 508 262 zł.
- We wszystkich placówkach wykonano naprawy bieżące i **usunięto w sumie 1 310 usterek** na kwoty:
  - roboty budowlane: 1 199 250 zł,
  - roboty dekarskie: 634 898 zł,
  - roboty elektryczne: 798 999 zł,
  - roboty sanitarne wewnętrzne: 2 246 433 zł,

- roboty sanitarne zewnętrzne: 1 198 908 zł.

- W ramach pozostałych projektów dotyczących szkół:

Tabela 19. Pozostałe projekty

Lp.	Pozostałe projekty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Wrocławski Budżet Obywatelski (tylko zakres oświatowy):	
1.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 22, ul. Dembowskiego**: (Projekt WBO 2023 nr 187) Opracowano dokumentację projektową dot. Parku Doświadczeń na Wielkiej Wyspie. Wartość zadania: 60 000 zł. Zakończono realizację zadania: Park Doświadczeń na Wielkiej Wyspie. Planowany odbór zadania: 30.01.2026 r.	711 692
2.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 11, ul. Strachocińska:** (Projekt WBO 2024 nr 21). Rozpoczęto realizację robót budowlanych dot. szkolnego placu sportowego „Pełna profeska” na Wojnowie – Zabawa, rekreacja, bieżnia, kalistenika, siłownia przy ZSP nr 11.	64 000
	Fundusz Osiedlowy (tylko zakres oświatowy):	
1.	**Szkoła Podstawowa nr 50, ul. Czeska:** RO Karłowice Różanka Zakończono budowę bieżni lekkoatletycznej.	246 000
2.	**Szkoła Podstawowa nr 84, ul. Górnickiego:** Opracowano dokumentację projektową dot. stworzenae zielonej ściany na murze boiska Szkoły Podstawowej nr 84 (os. Ołbin).	21 000
3.	**Szkoła Podstawowa nr 107, ul. Prusa:**	11 615

Lp.	Pozostałe projekty	Wykonanie roczne – stan na koniec 2025 roku (zł)
	Opracowano dokumentację projektową dot. nasadzeń kwiatów i krzewów przed budynkiem Szkoły Podstawowej nr 107 (os. Ołbin).	
4.	**Przedszkole nr 58, ul. Strzegomska:** Zakończono doposażenie placów zabaw Przedszkola nr 58 - etap II (os. Muchobór Mały).	112 000

b) Zarządzanie majątkiem oświatowym

- Wspólnie z Biurem Sportu i Rekreacji realizowano program **„Bezpłatnego udostępniania organizacjom pozarządowym sal gimnastycznych przez szkoły prowadzone przez miasto Wrocław, w godzinach pozalekcyjnych”.** Programem objęte są szkoły podstawowe i ponadpodstawowe. W programie wzięło udział ponad 100 placówek oświatowych.
- Umowy dotyczące udostępnienia nieruchomości bądź jej części zawarte przez jednostki oświaty - akceptacji podlegało łącznie 1 769 umów.

6. Podnoszenie efektywności zarządzania szkołami i placówkami oświatowymi

- Kontynuowano świadczenie usług w ramach **systemu telefonii cyfrowej VoIP** we wszystkich placówkach oświatowych prowadzonych przez gminę Wrocław. Telefonia VoIP umożliwia wykonywanie bezpłatnych połączeń do innych placówek oświatowych, Urzędu Miejskiego Wrocławia, Centrum Usług Informatycznych oraz płatnych połączeń na zewnątrz sieci. Świadczenie usług kontynuowano na podstawie zawartego w dniu 28.07.2014 r. Aneksu nr 1008/14/XHY/J056, zawartego w dniu 28.09.2019 r. Aneksu nr 2018/19/GLI/0054 oraz zawartego w dniu 18.10.2021 r. Aneksu nr 3018/21/GLI/0074 do umowy o świadczenie usług telefonicznych nr B071/0177/2005 z dnia 31.03.2005 r. zawartej pomiędzy Telefonią Dialog

sp. z o.o., a gminą Wrocław. Łączne koszty świadczenia usług dla wszystkich szkół w 2025 roku wyniosły 163 966 zł.

- Kontynuowano świadczenie usług faksu elektronicznego dla wszystkich placówek oświatowych gminy Wrocław na podstawie zawartego w dniu 11.12.2014 r. Aneksu nr 1008/14/XHY/J076, zawartego w dniu 28.09.2019 r. Aneksu nr 2018/19/GLI/0054 oraz zawartego w dniu 18.10.2021 r. Aneksu nr 3018/21/GLI/0074 do umowy o świadczenie usług telefonicznych nr B071/0177/2005 z dnia 31.03.2005 r. zawartej pomiędzy Telefonią Dialog sp. z o.o., a gminą Wrocław. Łączne koszty świadczenia usług dla wszystkich szkół w 2025 roku wyniosły 18 157 zł.
- **Kontynuowano współpracę z 4 zespołami konsultacyjnymi**, składającymi się z koordynatorów na każdym poziomie kształcenia. Zadaniem koordynatorów jest reprezentowanie środowiska nauczycielskiego przy konsultacjach zagadnień oświatowych.

Tabela 20. Koordynatorzy zespołów konsultacyjnych

Lp.	Koordynator	Szkoła/Placówka
1.	Lidia Walczak-Iżycka	Przedszkole nr 18
2.	Anna de Ostoja Starzewska	Przedszkole nr 148
3.	Dorota Sztorc	Przedszkole nr 26
4.	Małgorzata Boczek	Przedszkole nr 50
5.	Jolanta Piejko	Przedszkole nr 90
6.	Anna Puławska	Przedszkole nr 102
7.	Anna Zioło	Przedszkole nr 121
8.	Urszula Janiszyn	Przedszkole nr 149
9.	Katarzyna Głowik-Jamróz	Przedszkole nr 56
10.	Anna Niewińska	Liceum Ogólnokształcące nr VIII
11.	Bogumiła Mandat	Liceum Ogólnokształcące nr XV
12.	Piotr Lusar	Zespół Szkół nr 18
13.	Wiesław Filipiak	Zespół Szkół Zawodowych nr 5

- W przedszkolach kontynuowano realizację **systemu opieki wakacyjnej**, który gwarantuje miejsce w przedszkolu wszystkim zainteresowanym. W tym roku chęć skorzystania z innego przedszkola niż macierzyste wyraziło 7% rodziców z zapisanych do wrocławskich przedszkoli 14 400 dzieci w roku szkolnym 2024/2025. Do dyrektorów przedszkoli wpłynęło łącznie 947 wniosków. Wszystkim chętnym zostały zaproponowane miejsca w

przedszkolach. Na bieżąco monitorowane jest funkcjonowanie systemu opieki wakacyjnej oraz prowadzone są szczegółowe statystyki frekwencji dzieci w przedszkolach. Najwięcej dzieci uczęszczało w pierwszych dwóch tygodniach lipca. Frekwencja dzieci zapisanych z innych przedszkoli kształtuje się na poziomie 55%.

7. Kadra

a) Awans zawodowy

- Zorganizowano i przeprowadzono postępowania egzaminacyjne na stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego, zakończone wydaniem **374 decyzji o nadaniu stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego oraz 12 decyzji umorzenia postępowania egzaminacyjnego.** Ponadto wydano 3 akty nadania stopnia nauczyciela mianowanego z mocy prawa. Na postępowania egzaminacyjne w 2025 r. wydano łącznie kwotę 88 800 zł (umowy z ekspertami).

b) Doskonalenie kwalifikacji nauczycieli

- Na doskonalenie zawodowe nauczycieli w 2025 roku przeznaczono 8 504 969 zł.
- Środki te zostały przekazane do dyspozycji dyrektorów szkół i placówek oświatowych i rozdysponowane zgodnie z priorytetami i kryteriami zawartymi w Zarządzeniu nr 1765/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 stycznia 2025 r. w sprawie planu dofinansowania w 2025 roku form doskonalenia zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez Miasto Wrocław, ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania oraz form i specjalności kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane.
- Na sfinansowanie zadań realizowanych przez 21 doradców metodycznych przeznaczono kwotę 2 149 000 zł, która pochodziła z dotacji celowej z budżetu państwa.
- We **Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN)** prowadzono doskonalenie zawodowe nauczycieli według zadań określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. 2023 r. poz. 2738 z zm.):

Tabela 21. Liczba form i przeszkolonych nauczycieli w roku 2025 (lata szkolne 2024/2025 i 2025/2026) w zakresie kierunków polityki oświatowej oraz wprowadzania zmian w systemie oświaty

Lp.	Obszary szkoleń	Liczba form	Liczba przeszkolonych nauczycieli
1.	Edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.	32	380
2.	Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna.	55	1 073
3.	Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.	88	1 921
4.	Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.	41	519

Lp.	Obszary szkoleń	Liczba form	Liczba przeszkolonych nauczycieli
5.	Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez pogłębianie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.	25	183
6.	Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie poprzez wzmocnienie współpracy szkół i placówek z pracodawcami oraz z instytucjami regionalnymi.	18	281
7.	Praca z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.	5	81
8.	Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez rozwijanie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.	25	325
9.	Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej – kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.	39	1 097
10.	Promocja zdrowego trybu życia w szkole – kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych. Wspieranie aktywności fizycznej uczniów.	38	655

Lp.	Obszary szkoleń	Liczba form	Liczba przeszkolonych nauczycieli
11.	Profilaktyka przemocy rówieśniczej. Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych.	35	988
12.	Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci. Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.	41	896
13.	Promocja kształcenia zawodowego w szkołach podstawowych oraz w środowisku pracodawców. Wzmocnienie roli doradztwa zawodowego.	14	244
14.	Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce.	23	279
15.	Wprowadzanie zmian w systemie oświaty.	26	1 263
	Razem	**505**	**10 185**

c) Konkursy na stanowisko dyrektora szkoły

- Przeprowadzono konkursy na stanowisko dyrektora szkoły/placówki:

Tabela 22. Konkursy na stanowisko dyrektora szkoły/placówki

Lp.	Jednostki oświatowe	Nazwa szkoły/placówki	Liczba przeprowadzonych konkursów
1.	Przedszkola	Przedszkola nr: 2, 17, 23, 36, 50, 62, 66, 79	8
	Zespoły Przedszkoli	Zespół Przedszkoli nr 1	1
2.	Szkoły podstawowe	Szkoły Podstawowe nr: 28, 30, 37, 61, 46, 82	6
3.	Zespoły Szkolno - Przedszkolne	Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr: 16, 27	2
4.	Szkoły Ponadpodstawowe, Specjalne i Placówki	Liceum Ogólnokształcące nr: I, III, Technikum nr 15, Zespół Szkół Gastronomicznych, Zespół Szkół Logistycznych, Zespół Szkół nr 12, Zespół Placówek Oświatowych nr 3, Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	8
	Razem		**25**

- Na podstawie art. 63 ust. 13 ustawy Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 poz. 737 ze zm.):
  1) od 29 lipca 2025 do 31 sierpnia 2025 powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Przedszkola nr 17;
  2) od 26 sierpnia 2025 do 31 sierpnia 2025 powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Przedszkola nr 23 i Przedszkola nr 79;
  3) od 28 sierpnia 2025 do 31 sierpnia 2025 powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Przedszkola nr 36 i Przedszkola nr 66;
  4) od 30 sierpnia 2025 do 31 sierpnia 2025 powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Przedszkola nr 50;
  5) od 28 sierpnia 2025 do 31 sierpnia 2025 powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Szkoły Podstawowej nr 37;
  6) od 15 października 2025 do 31 października 2025 powierzono pełnienie

obowiązków dyrektora Szkoły Podstawowej nr 46;

7) od 30 lipca 2025 do czasu powierzenia stanowiska dyrektora kandydatowi wyłonionemu w drodze konkursu, nie dłużej jednak niż na okres 10 miesięcy, powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 16;
8) od 26 sierpnia 2025 r. do 31 sierpnia 2025 r. powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli.

d) Nagrody dla dyrektorów i nauczycieli

- Prezydent Wrocławia przyznał dyrektorom i nauczycielom szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto **212** nagród pieniężnych za znaczące osiągnięcia dydaktyczne i wychowawcze w kwocie 10 100 zł brutto. Przygotowano wnioski i wystąpiono o przyznanie Nagrody Ministra Edukacji dla 26 dyrektorów, Nagrody Dolnośląskiego Kuratora Oświaty dla 14 dyrektorów oraz Medalu Złotego za Długoletnią Służbę dla 9 dyrektorów.

8. Inicjatywy i programy edukacyjne

Celem **Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej** jest stworzenie warunków dla funkcjonowania systemu edukacji o najwyższych standardach wychowania i kształcenia.

- Pracownia Badań i Analiz Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN) w 2025 roku przeprowadziła **6 diagnoz z zakresu matematyki i języka polskiego** dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, **2 diagnozy** z zakresu edukacji polonistycznej i edukacji matematycznej dla szkół podstawowych oraz **2 diagnozy z zakresu języków obcych (angielskiego i niemieckiego)** dla szkół podstawowych. W diagnozach wzięło udział 17 946 uczniów szkół ponadpodstawowych i 25 636 uczniów szkół podstawowych. Analizy wyników przeprowadzonych diagnoz przedstawiono na 10 podsumowujących konferencjach online dla dyrektorów i nauczycieli z 35 szkół ponadpodstawowych i 84 szkół podstawowych. Nauczyciele otrzymali rekomendacje i materiały do pracy ze swoimi uczniami. Ponadto wrocławscy pedagodzy mają do dyspozycji archiwum diagnoz przygotowanych przez WCDN z ostatnich osiemnastu lat szkolnych. Przebieg diagnoz i ich omówienia obrazują poniższe tabele.

Tabela 23. Diagnozy zrealizowane w roku 2025 (lata szkolne 2024/2025 i 2025/2026)

Lp.	Termin	Przedmiot	Etap edukacyjny	Liczba uczestników
1.	20 III 2025	matematyka	kl. VI szkoły podstawowej	5 019
2.	19 III 2025	język polski	kl. VI szkoły podstawowej	4 873
3.	18 III 2025	język angielski	kl. VI szkoły podstawowej	4 918
4.	18 III 2025	język niemiecki	kl. VI szkoły podstawowej	159
5.	8 V 2025	edukacja polonistyczna	kl. III szkoły podstawowej	5 319
6.	7 V 2025	edukacja matematyczna	kl. III szkoły podstawowej	5 346
7.	11 IX 2025	język polski	kl. I szkoły ponadpodstawowej	3 511
8.	12 IX 2025	matematyka	kl. I szkoły ponadpodstawowej	5 400
9.	4 XI 2025	język polski	kl. III szkoły ponadpodstawowej	3 553
10.	5 XI 2025	matematyka	kl. III szkoły ponadpodstawowej	5 482

Tabela 24. Konferencje podsumowujące wyniki diagnoz w roku 2025 (lata szkolne 2024/2025 i 2025/2026)

Lp.	Termin konferencji	Przedmiot	Klasa i etap edukacyjny	Liczba obecnych nauczycieli i dyrektorów
1.	27 V 2025	język polski	kl. VI szkoły podstawowej	50
2.	28 V 2025	matematyka	kl. VI szkoły podstawowej	56

Lp.	Termin konferencji	Przedmiot	Klasa i etap edukacyjny	Liczba obecnych nauczycieli i dyrektorów
3.	20 V 2025	język angielski i język niemiecki	kl. VI szkoły podstawowej	60
4.	29 V 2025	język polski, matematyka i języki obce (dla dyrektorów)	kl. VI szkoły podstawowej	41
5.	16 VI 2025	edukacja polonistyczna i edukacja matematyczna	kl. III szkoły podstawowej	94
6.	17 VI 2025	edukacja polonistyczna i edukacja matematyczna (dla dyrektorów)	kl. III szkoły podstawowej	17
7.	12 XI 2025	język polski	kl. I szkoły ponadpodstawowej	13
8.	13 XI 2025	matematyka	kl. I szkoły ponadpodstawowej	20
9.	17 XII 2025	język polski	kl. III szkoły ponadpodstawowej	2
10.	18 XII 2025	matematyka	kl. III szkoły ponadpodstawowej	6

a) Realizacja programów miejskich

- **„Szkoła w mieście”** - realizacja projektu została zawieszona do odwołania. W roku szkolnym 2024/2025 (II semestr) oraz 2025/2026 (I semestr) we wrocławskich przedszkolach i szkołach podstawowych z oddziałami „0” kontynuowano realizację zajęć dodatkowych (w szczególności rytmiki). Z budżetu gminy na realizację w/w zadania przeznaczono 730 650 zł.
- We współpracy z Wydziałem Chemicznym Politechniki Wrocławskiej zrealizowano II Edycję projektu edukacyjnego pn. **„Szkolne wędrówki przez świat nauki”**. W ramach projektu przeprowadzono interaktywne warsztaty, w których uczestniczyły Szkoły Podstawowe nr: 7, 29, 44, 72, 76, 83, 84, 108, 109, 118, Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr 1, 2, 5, 6, 23 a także szkoły ponadpodstawowe tj. Liceum Ogólnokształcące nr: IV, VII, Zespół Szkół Gastronomicznych, Zespół Szkół Ekonomiczno–Ogólnokształćących i Zespół Szkół Ekonomiczno–Administracyjnych. Na realizację zadania z budżetu gminy przeznaczono kwotę 66 500 zł. Zorganizowano łacznie 137 pokazy, których celem było upowszechnienie i propagowanie nauki poprzez zabawę oraz popularyzowanie walorów nauk ścisłych. W pokazach wzięło udział 3 122 uczniów.
- We współpracy z Instytutem Matematycznym Uniwersytetu Wrocławskiego, kontynuowano projekt **Wrocławski Portal Matematyczny** dostępny pod adresem www.matematyka.wroc.pl. Wzbogacono treści portalu o kilkaset artykułów i materiałów. Celem projektu jest podniesienie poziomu edukacji matematycznej poprzez dostarczanie materiałów wspomagających dla nauczycieli i uczniów. Liczba odwiedzin strony portalu to ok. 150 000 wejść na miesiąc. Na realizację projektu w roku 2025 przeznaczono 130 000 zł.
- W ramach współpracy z Ambasadą Francji w Polsce kontynuowano **naukę języka francuskiego:** w przedszkolach nr: 33, 79 oraz w szkołach podstawowych nr: 36, 45, 74, 93. Łącznie na realizację nauki języka francuskiego przyznano przedszkolom 0,73 etatu, a szkołom podstawowym 0,61 etatu.
- W Szkole Podstawowej nr 63 przy ul. Menniczej kontynuowano **naukę języka ukraińskiego** w wymiarze 9 godzin tygodniowo (0,5 etatu pedagogicznego).
- Kontynuowano funkcjonowanie **oddziałów przygotowawczych** przeznaczonych dla uczniów obcojęzycznych rozpoczynających naukę w polskiej szkole. Zadanie jest realizowane jako innowacja pedagogiczna

„Witaj w Polsce, Witaj we Wrocławiu!”. Oddziały przygotowawcze funkcjonują łącznie w 5 szkołach podstawowych: SP 2, SP 68, SP 74, SP 81, SP 83 oraz jednej szkole ponadpodstawowej - LO XV. W sumie utworzono 11 oddziałów na poziomie:

- klas IV-VI (4 oddziały),
- klas VII-VIII (4 oddziały),
- klasy I w LO – (1 oddział),
- klasy II w LO – (2 oddziały).

Naukę w nich pobiera łącznie 168 uczniów na poziomie szkoły podstawowej (w tym 149 z Ukrainy) oraz 75 uczniów na poziomie szkoły ponadpodstawowej (w tym 72 z Ukrainy).

- W większości szkół realizowano godziny przyznane na **organizację dodatkowej nauki języka polskiego**, dodatkowych zajęć wyrównawczych oraz naukę języka i kultury kraju pochodzenia, m.in. dla uczniów pochodzenia ukraińskiego, rosyjskiego, białoruskiego, gruzińskiego, mołdawskiego, koreańskiego, brytyjskiego, rumuńskiego, kazachskiego, włoskiego, niemieckiego, hiszpańskiego, kirgiskiego, armeńskiego, kameruńskiego czy saudyjskiego. Na poziomie szkoły podstawowej, ogółem, dla ok. 8 406 uczniów cudzoziemców przyznano dodatkowe godziny w wymiarze ok. 2 230 (1 914 dodatkowych godzin języka polskiego i 316 godzin dodatkowych zajęć wyrównawczych). Na poziomie szkoły ponadpodstawowej ogółem, dla 56 uczniów cudzoziemców przyznano dodatkowe godziny w wymiarze ok. 63 (w tym 49 dodatkowych godzin języka polskiego i 18 godzin dodatkowych zajęć wyrównawczych).
- Od września 2025 r. utworzono oddziały dwujęzyczne w następujących szkołach:

Tabela 25. Oddziały dwujęzyczne w szkołach

Lp.	Język	Szkoły Podstawowe (na poziomie klas VII i VIII)	Szkoły Ponadpodstawowe
1.	Niemiecki	SP 9, SP 29	–
2.	Angielski	SP 5, SP 66, SP 71	LO XIV, Technikum nr 16
3.	Hiszpański	SP 17 (w ZS-P 17)	LO IX
4.	Francuski		LO VIII

- W Liceum Ogólnokształcącym nr XIII kontynuowana jest nauka języka niemieckiego w dedykowanych klasach/oddziałach z programem niemieckiego Dyplomu Językowego DSD. Uczniowie intensywnie uczą się języka niemieckiego i są przygotowywani przez nauczycieli do egzaminu na poziomie B1 i B2/C1.
- W 120 placówkach edukacyjnych kontynuowano akcję **„Cały Wrocław czyta”.** Zorganizowano następujące akcje, spotkania i wydarzenia promujące czytelnictwo:
  - Ekologia i czytanie w SP 58 i SP 8: Niebieska Wstążka dla Drzew we Wrocławiu – otulanie drzew oraz montowanie domków dla owadów, tabliczek na drzewa, książki o ekologii;
  - Wędrówki literacko-przyrodnicze po Ogrodzie Botanicznym dla nauczycieli;
  - Ekopiknik rodzinny w parku Staszica – promocja czytania;
  - Spotkania z pisarzami: Martinem Widmarkiem (Szwecja), Magdaleną Zarębską i warsztaty o sztuce z Martyną Rejkowicz;
  - Spacer literacko-filmowy po Wrocławiu dla fanów czytania;
  - Czytelnicze gry terenowe na Pergoli i w okolicy Hali Stulecia;
  - Wrocławskie czytanie w Ogrodzie Botanicznym pod hasłem „Słowo i obraz – Olga Boznańska”;
  - Projekt „Uczniowie kartki piszą i .. wysyłają” połączony z happeningiem w Rynku;
  - Konferencja dla liderów akcji „Cały Wrocław czyta” i bibliotekarzy szkolnych w ZSP nr 5.

Na realizację ww. działań przeznaczono kwotę 13 000 zł.
Działania promujące czytelnictwo przeprowadzono we współpracy z następującymi instytucjami: Poczta Polska, Dolnośląska Biblioteka Publiczna, Biuro Współpracy z Zagranicą Urzędu Miejskiego Wrocławia, Zarząd Zieleni Miejskiej, Hala Stulecia, Muzeum Narodowe, Ogród Botaniczny UWr, Wydawnictwo Zakamarki, Wydawnictwo Literatura, Stowarzyszenie Przewodników TUiTAM, Dolnośląskie Centrum Filmowe.

- W Zespole Szkół nr 6 kontynuowano program wsparcia szkół w **organizacji nauczania indywidualnego.** Dyrektor ZS nr 6, na podstawie porozumienia zawartego z dyrektorem szkoły, do której uczeń uczęszcza, organizuje nauczanie indywidualne. Tą formą nauczania indywidualnego w 2025 roku objęto 265 uczniów.

Tabela 26. Nauczanie indywidualne w programie Zespołu Szkół nr 6

Lp.	Placówka	Szkoła – liczba uczniów
1.	Szkoły Podstawowe	Szkoła Podstawowa nr 45 – 1 uczeń Szkoła Podstawowa nr 50 – 1 uczeń Szkoła Podstawowa nr 58 – 5 uczniów Szkoła Podstawowa nr 108 – 3 uczniów
2.	Szkoły ponadpodstawowe	Liceum Ogólnokształcące nr IV – 3 uczniów Liceum Ogólnokształcące nr VIII – ~~4~~ 1 uczeń Liceum Ogólnokształcące nr X – 5 uczniów Liceum Ogólnokształcące nr XIV –5 uczniów Liceum Ogólnokształcące nr XXX – 28 uczniów Technikum nr 14 – 6 uczniów

- Kontynuowano zadanie „**Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka**”, którym w roku szkolnym 2024/2025 objęto w sumie 222 dzieci (stan na 15.06.2025 r. wg SIO), w tym w: w 23 przedszkolach (123 dzieci), w 2 szkołach podstawowych (3 dzieci), w 2 szkołach podstawowych specjalnych (24 dzieci), w 2 poradniach psychologiczno-pedagogicznych (72 dzieci). W roku szkolnym 2025/2026 zadaniem objęto w sumie 189 dzieci (stan na 31.12.2025 r. wg SIO), w tym w: w 20 przedszkolach (92 dzieci), w 1 szkole podstawowej (3 dzieci), w 2 szkołach podstawowych specjalnych (25 dzieci), w 2 poradniach psychologiczno-pedagogicznych (69 dzieci). Koszt realizacji zajęć w 2025 r. wyniósł 1 182 236 zł (dane z programu PABS - plan na dzień 31.12.2025 r.).

Tabela 27. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Wrocław (dane z SIO)

Lp.	Placówka	Rok szkolny 2024/2025 (styczeń-sierpień)	Rok szkolny 2025/2026 (wrzesień-grudzień)
1.	Przedszkole	nr: 4, 7, 8, 11, 23, 30, 50, 51, 57, 71, 73, 84, 90, 91, 97, 100, 106,	nr: 4, 7, 8, 11, 23, 30, 50, 51, 57, 71, 73, 84, 90, 91,

Lp.	Placówka	Rok szkolny 2024/2025 (styczeń-sierpień)	Rok szkolny 2025/2026 (wrzesień-grudzień)
		109, 107, 115, 136, 141, 149	100, 106, 107, 109, 136, 149
3.	Szkoła Podstawowa	nr: 12, 75	nr: 75
5.	Szkoła Podstawowa Specjalna	nr: 116, 120	nr: 116, 120
4.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	nr: 2, 9	nr: 2, 9
	Razem – liczba placówek	**29**	**25**

- Kontynuowano ofertę **klas z edukacją włączającą**. W 165 placówkach: 59 przedszkolach i 13 w przedszkolach w ZSP, 72 szkołach podstawowych, 21 szkołach ponadpodstawowych, w ramach edukacji włączającej realizowało wychowanie przedszkolne, obowiązek nauki i obowiązek szkolny w sumie 1 168 uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych - (259 dzieci w przedszkolach, 36 w przedszkolach w ZSP, 658 w szkołach podstawowych i 215 w szkołach ponadpodstawowych), głównie z autyzmem i zespołem Aspergera, z zaburzonym zachowaniem, słabosłyszących i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością intelektualną. Tym uczniom przyznawane są dodatkowe indywidualne godziny rewalidacyjne celem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego. Łącznie przyznano 2 179 godziny tygodniowo (446 w przedszkolach, 40 w przedszkolach w ZSP, 1 263 w szkołach podstawowych i 430 w szkołach ponadpodstawowych).
- Realizowano zadania edukacyjne skierowane do uczniów pochodzenia romskiego zgodnie z § 12 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań

umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 2737 t.j.), mających na celu podtrzymywanie i rozwijanie poczucia tożsamości etnicznej dzieci i młodzieży pochodzenia romskiego oraz wspomagających ich edukację. W 2025 roku we Wrocławiu obowiązek szkolny realizowało średnio 158 uczniów pochodzenia romskiego (uśredniając stan na dzień 31.03.2025 r. oraz 30.09.2025 r.)

Tabela 28. Zadania integracji społeczności romskiej

Lp.	Uczniowie pochodzenia romskiego	Rok szkolny 2024/2025 (stan na 31.03.2025 r.)	Rok szkolny 2025/2026 (stan na 30.09.2025 r.)
1.	Liczba dzieci romskich objętych obowiązkiem szkolnym	163	167
2.	Liczba dzieci romskich realizujących obowiązek szkolny	157	159

- Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie złożonego wniosku przyznał gminie Wrocław dotację celową na realizację w 2025 r. zadania pn. **„Stypendium motywacyjne dla uczniów pochodzenia romskiego za wyniki w nauce”** w ramach Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030. Koszt całkowity zadania 17 000 zł (w tym: z dotacji 13 963 zł, ze środków własnych gminy 3 036 zł) dla 17 uczniów szkół podstawowych.
- W 14 placówkach kontynuowano realizację **Miejskiego Programu Profilaktyki Logopedycznej** (MPPL): w Przedszkolach nr: 15, 16 (ZSP nr 16), 30 (ZSP nr 13), 32 (ZSP nr 21), 33, 35, 36, 48, 66, 77, 107, Szkołach Podstawowych nr: 4, 67 (ZSP nr 13), 96. W sumie programem objętych było 1 514 dzieci. Celem strategicznym MPPL jest przygotowanie dzieci do podjęcia obowiązku szkolnego, zapobieganie występowaniu trudności w uczeniu się, zapobieganie wykluczeniu społecznemu w klasie, wprowadzenie

systemowych rozwiązań w zakresie profilaktyki logopedycznej w placówce i środowisku lokalnym.

W ramach programu w przedszkolach i szkołach podstawowych przeprowadzono badania pretestowe (504 dzieci) oraz badania posttestowe (354 dzieci). W sumie przebadano 858 dzieci, a terapią logopedyczną objęto 979 dzieci.

W 2025 roku, w placówkach MPPL, przeprowadzono przesiewowe badania ortodontyczne dzieci w wieku 3–4 lat oraz 7–8 lat. Równocześnie realizowano przesiewowe badania audiologiczne obejmujące dzieci 3–4-letnie oraz dzieci nowo przyjęte do placówek MPPL.

Projekty i działania promujące MPPL i ideę profilaktyki logopedycznej:

- Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego - 21.02.2025 r. – we wszystkich placówkach MPPL, materiały nadesłane przez placówki zamieszczone zostały na stronie www. i Facebooku Poradni psychologiczno-Pedagogicznej nr 4,
- Europejski Dzień Logopedy - 06.03.2025 r. - we wszystkich placówkach MPPL, materiały nadesłane przez placówki zamieszczone zostały na stronie www. i Facebooku PPP nr 4,
- VII Ogólnopolski Przegląd Bajki Logopedycznej organizowany przez placówki MPPL
  (P nr 107 i PPP nr 4) - kwiecień 2025 r.,
- V Ogólnopolski Konkurs na Najciekawszy Limeryk organizowany przez placówki MPPL (P nr 30 i SP nr 67) i PPP nr 4 - styczeń - luty 2025 r.,
- XVI Przegląd wiersza i etiudy logopedycznej „Gimnastyka dla języka” – 09.04.2025 r. - organizowany przez placówkę MPPL (P nr 107) i PPP nr 4, współorganizowany i przeprowadzony w MDK Śródmieście przy ul. Dubois 5 we Wrocławiu,
- w placówkach MPPL opracowano i przeprowadzono projekty wewnątrzplacówkowe i międzyplacówkowe mające na celu rozwijanie poszczególnych podsystemów języka zgodnie z wyłonionymi w trakcie diagnozy kategoriami zmian do pracy - projekty miały charakter profilaktyczny, stymulujący oraz terapeutyczny i były dostosowane do wieku oraz indywidualnych potrzeb rozwojowych dzieci,

- kontynuowano działania uświadamiające zależność sposobu jedzenia, picia
  i prawidłowej artykulacji. We wszystkich placówkach MPPL realizowane były cykliczne zajęcia logopedyczne o charakterze edukacyjnym, profilaktycznym i usprawniającym, dostosowane do wieku oraz indywidualnych możliwości rozwojowych dzieci.

- W dniu 20 października 2025 r. we Wrocławskim Porcie Lotniczym odbyła się kolejna edycja projektu Wrocławski Dzień Paszportu. Celem projektu było przekazanie uczniom klas V-VII bogactwa historii i kultur krajów reprezentowanych we Wrocławiu przez konsulaty generalne i honorowe. Uczniowie brali udział w licznych atrakcjach przygotowanych na stoiskach danych krajów oraz uczestniczyli w paradzie Konsulów.
- Wydano 197 decyzji o **dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników**, z czego zrefundowano koszty kształcenia 111 pracodawcom na kwotę 1 320 589 zł za wykształcenie 132 uczniów. Szkolenia odbywały się w formie nauki zawodu.

Dodatkowo dofinansowano koszty kształcenia 1-mu pracodawcy na kwotę 8 898 zł na podstawie 3 decyzji wydanych w 2024 r.

b) Realizacja programów unijnych

Wspierano placówki w pozyskiwaniu środków unijnych m.in. poprzez informowanie, współpracę przy realizacji projektów oraz monitorowanie realizacji programów unijnych w następujących projektach:

- W 2025 roku dbano o zachowanie trwałości projektu „**Zdalna Szkoła - wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”**, zrealizowanego na podstawie umowy o powierzenie grantu nr 1713/2020 zawartej w dniu 23 kwietnia 2020 r. pomiędzy Centrum Projektów Polska Cyfrowa a gminą Wrocław. Ww. projekt został dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020. W ramach ww. Programu zakupiono i przekazano w 2020 roku do 8 jednostek oświatowych 37 zestawów laptopów do kształcenia zdalnego za łączną kwotę 126 972 zł. Dofinansowanie projektu z UE wyniosło 99 999 zł, kwota środków własnych gminy Wrocław to 26 973 zł. Trwałość projektu zakończyła się w dniu 18.05.2025 r.

- W ramach Programu **Erasmus+ 2023 Kształcenie i Szkolenia Zawodowe** realizowano projekty w **4** placówkach:
  1) Elektroniczne Zakłady Naukowe, czas trwania projektu 01.06.2023 r.- 31.05.2025 r. kwota dofinansowania 61 087 Euro,
  2) Lotnicze Zakłady Naukowe, czas trwania projektu 01.06.2023 r.- 31.05.2025 r., kwota dofinansowania 59 978 Euro,
  3) Technikum nr 15, czas trwania projektu 01.06.2023 r.- 31.05.2025 r. kwota dofinansowania 60 307 Euro,
  4) Zespół Szkół nr 2, czas trwania projektu 01.06.2023 r.- 31.05.2025 r. kwota dofinansowania 52 992 Euro,

Kwota dofinansowania to **234 364** Euro.

- W ramach **Programu Erasmus+ 2024 Kształcenie i Szkolenia Zawodowe** otrzymano dofinansowanie i realizowano projekty w **8** placówkach:
  1) Elektroniczne Zakłady Naukowe, czas trwania projektu 01.06.2024 r.- 31.08.2025 r. kwota dofinansowania 61 262 Euro,
  2) Lotnicze Zakłady Naukowe, czas trwania projektu 01.06.2024 r.- 31.05.2026 r., kwota dofinansowania 73 980 Euro,
  3) Technikum nr 15, czas trwania projektu 01.06.2024 r.- 31.05.2026 r. kwota dofinansowania 73 430 Euro,
  4) Technikum nr 18, czas trwania projektu 01.06.2024 r.-31.08.2025 r. kwota dofinansowania 61 262 Euro,
  5) Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, czas trwania projektu 01.06.2023 r.-31.08.2024 r. kwota dofinansowania 64 930 Euro,
  6) Zespół Szkół Gastronomicznych, czas trwania projektu 01.06.2024 r.- 31.08.2025 r. kwota dofinansowania 55 761 Euro,
  7) Zespół Szkół nr 2, czas trwania projektu 01.06.2024 r.- 31.05.2026 r. kwota dofinansowania 55 302 Euro,
  8) Zespół Szkół nr 8 czas trwania projektu 01.06.2024 r.- 31.05.2026 r. kwota dofinansowania 60 804 Euro,

Kwota dofinansowania to **506 731** Euro.

- W ramach Programu **Erasmus+ 2025 Kształcenie i Szkolenia Zawodowe** otrzymano dofinansowanie i rozpoczęto realizację **9** projektów w placówkach:

1) Elektroniczne Zakłady Naukowe, czas trwania projektu 01.06.2025 r.-31.08.2026 r. kwota dofinansowania 95 745 Euro,
2) Lotnicze Zakłady Naukowe, czas trwania projektu 01.06.2025 r.-31.08.2026 r., kwota dofinansowania 99 937 Euro,
3) Technikum nr 15, czas trwania projektu 01.06.2025 r.-31.08.2026 r. kwota dofinansowania 98 889 Euro,
4) Technikum nr 18, czas trwania projektu 01.06.2025 r.-31.08.2026 r. kwota dofinansowania 70 350 Euro,
5) Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, czas trwania projektu 01.06.2025 r.-31.08.2026 r. kwota dofinansowania 98 365 Euro,
6) Zespół Szkół Gastronomicznych, czas trwania projektu 01.06.2025 r.-31.08.2026 r. kwota dofinansowania 94 696 Euro,
7) Zespół Szkół Logistycznych, 01.06.2025 r.-31.08.2026 r. kwota dofinansowania 97 841 Euro,
8) Zespół Szkół nr 2, czas trwania projektu 01.06.2025 r.-31.08.2026 r. kwota dofinansowania 90 280 Euro,
9) Zespół Szkół nr 8 czas trwania projektu 01.06.2025 r.-31.08.2026 r. kwota dofinansowania 97 317 Euro,

Kwota dofinansowania to **843 420** Euro.

- W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus kontynuowano realizację 3 projektów, w ramach **„Zagranicznej mobilności edukacyjnej uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego”** według konkursu 2023 r.:
  1) Zespół Szkół Logistycznych, czas trwania projektu 01.12.2023 r.-31.05.2025 r., kwota dofinansowania 454 237 zł,
  2) Zespół Szkół nr 8, czas trwania projektu 01.12.2023 r.-31.05.2025 r., kwota dofinansowania 478 537 zł,
  3) Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących czas trwania projektu 31.12.2023 r.-29.06.2025 r., kwota dofinansowania 312 328 zł.

Kwota dofinansowania to **1 245 102** zł.

- W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus realizowano 3 projekty, w ramach **„Zagranicznej mobilności**

edukacyjnej uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego” według konkursu 2024 r.:

1) Zespół Szkół Logistycznych, czas trwania projektu 01.09.2024r. - 31.12.2025 r., kwota dofinansowania 311 527 zł,
2) Zespół Szkół Zawodowych nr 5, czas trwania projektu 01.06.2024-30.11.2025 r., kwota dofinansowania 299 804 zł,
3) Zespół Szkół nr 3, czas trwania projektu 31.12.2024-29.06.2026 r., kwota dofinansowania 307 147 zł.

Kwota dofinansowania to **918 478,18** zł.

- W ramach **Programu Erasmus+ 2022 Edukacja Szkolna** realizację projektu kontynuowała jedna placówka:
  1) Zespół Szkół nr 6, czas trwania projektu 04.12.2022-03.08.2025r., kwota dofinansowania **23 146** Euro,
- W ramach programu **Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) Edukacja Szkolna 2022** (umowy podpisane w 2023 roku) realizację projektu kontynuowała 1 placówka:
  1) Liceum Ogólnokształcące nr VI, czas trwania projektu 01.10.2023 r. – 31.03.2025 r., kwota dofinansowania **133 476** zł.
- W ramach **Programu Erasmus+ 2023 Edukacja Szkolna** realizację projektu kontynuowało osiem placówek:
  1) Liceum Ogólnokształcące nr IV, czas trwania projektu 01.06.2023-31.05.2025r., kwota dofinansowania 60 674 Euro,
  2) Szkoła Podstawowa nr 68, czas trwania projektu 01.06.2023-31.05.2025r., kwota dofinansowania 30 519 Euro,
  3) Technikum 15, czas trwania projektu 01.06.2023-31.05.2025r., kwota dofinansowania 60 109 Euro,
  4) Zespół Szkół nr 6, czas trwania projektu 01.06.2023-31.05.2025 r., kwota dofinansowania 30 248 Euro,
  5) Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12, czas trwania projektu 21.12.2023-20.06.2025 r., kwota dofinansowania 27 435 Euro,
  6) Zespół Szkół nr 8, czas trwania projektu 01.06.2023-31.05.2025 r., kwota dofinansowania 62 369 Euro,
  7) Szkoła Podstawowa nr 90, czas trwania projektu 01.11.2023-31.10.2025 r., kwota dofinansowania 36 300 Euro,

8) Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących, czas trwania projektu 02.11.2023 - 01.07.2026 r., kwota dofinansowania 35 740 Euro.

Kwota dofinansowania to **343 394** Euro.

- W ramach programu **Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) Edukacja Szkolna 2023** realizację projektu kontynuowały trzy placówki:
  1) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 10, czas trwania projektu 01.12.2023- 31.03.2025 r., kwota dofinansowania 264 097 PLN,
  2) Szkoła Podstawowa nr 51, czas trwania projektu 04.12.2023-03.06.2025 r., kwota dofinansowania 252 878 PLN,
  3) Zespół Szkół nr 2, czas trwania projektu 31.12.2023-29.06.2025 r., kwota dofinansowania 308 753 PLN.

Kwota dofinansowania to **825 728** PLN.

- W ramach **Programu Erasmus+ 2024 Edukacja Szkolna** realizację projektu kontynuowało 15 placówek:
  1) Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 11, czas trwania projektu 01.09.2024-30.06.2025r., kwota dofinansowania 57 251 Euro,
  2) Liceum Sztuk Plastycznych, czas trwania projektu 01.10.2024-30.09.2025r., kwota dofinansowania 41 139 Euro,
  3) Liceum Ogólnokształcące nr XVII, czas trwania projektu 31.10.2024 - 30.10.2025r., kwota dofinansowania 65 647 Euro,
  4) Liceum Ogólnokształcące nr VIII, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025r., kwota dofinansowania 56 606 Euro,
  5) Szkoła Podstawowa nr 68, czas trwania projektu 01.06.2024-31.05.2026 r., kwota dofinansowania 46 930 Euro,
  6) Zespół Szkół nr 8, czas trwania projektu 01.06.2024-31.05.2026 r., kwota dofinansowania 52 730 Euro,
  7) Liceum Ogólnokształcące nr IV, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025 r., kwota dofinansowania 51 007 Euro,
  8) Szkoła Podstawowa nr 8, czas trwania projektu 01.06.2024-31.05.2026 r., kwota dofinansowania 53 591 Euro,
  9) Zespół Szkół nr 2, czas trwania projektu 01.06.2024-31.05.2026 r., kwota dofinansowania 58 759 Euro,
  10) Technikum 15, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025 r., kwota dofinansowania 51 007 Euro,

11) Zespół Szkół nr 6, czas trwania projektu 01.06.2024-31.05.2026 r., kwota dofinansowania 37 575 Euro,
12) Liceum Ogólnokształcące nr V, czas trwania projektu 01.06.2024-31.05.2026 r., kwota dofinansowania 57 036 Euro,
13) Zespół Szkół nr 9, czas trwania projektu 01.06.2024-31.08.2025 r., kwota dofinansowania 29 765 Euro,
14) Liceum Ogólnokształcące nr II, czas trwania projektu 01.06.2024-31.05.2026 r., kwota dofinansowania 62 299 Euro,
15) Szkoła Podstawowa nr 61, czas trwania projektu 01.04.2025-31.03.2027 r., kwota dofinansowania 60 000 Euro,

Kwota dofinansowania to **781 342** Euro.

- W ramach programu **Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) Edukacja Szkolna 2024** realizację projektu kontynuowało pięć placówek:
  1) Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, czas trwania projektu 30.11.2024-27.08.2026 r., kwota dofinansowania 166 842 zł,
  2) Liceum Ogólnokształcące nr VI, czas trwania projektu 02.09.2024-01.01.2026 r., kwota dofinansowania 181 771 zł,
  3) Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12, czas trwania projektu 31.12.2024-29.06.2026 r., kwota dofinansowania 206 135,41 zł,
  4) Szkoła Podstawowa nr 30, czas trwania projektu 10.12.2024-09.12.2025 r., kwota dofinansowania 126 502,21 zł,
  5) Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 22, czas trwania projektu 23.12.2024-22.12.2025 r., kwota dofinansowania 267 376 zł.

Kwota dofinansowania to **948 628,42** zł.

- W ramach **Programu Erasmus+ 2025 Edukacja Szkolna** dofinansowanie otrzymało 11 placówek:
  1) Liceum Ogólnokształcące nr II, czas trwania projektu 01.06.2025-31.08.2026 r., kwota dofinansowania 93 899 Euro,
  2) Liceum Ogólnokształcące nr VIII, czas trwania projektu 01.06.2025-31.08.2026 r., kwota dofinansowania 43 730 Euro
  3) Szkoła Podstawowa nr 8, czas trwania projektu 01.06.2025-31.08.2026 r., kwota dofinansowania 80 309 Euro
  4) Technikum 15, czas trwania projektu 01.06.2025-31.08.2026 r., kwota dofinansowania 70 630 Euro,

5) Zespół Szkół nr 9, czas trwania projektu 01.06.2025-31.08.2026 r., kwota dofinansowania 44 550 Euro,
6) Szkoła Podstawowa nr 61, czas trwania projektu 01.06.2025-31.08.2026 r., kwota dofinansowania 51 270 Euro,
7) Szkoła Podstawowa nr 68, czas trwania projektu 01.06.2025-31.08.2026 r., kwota dofinansowania 51 570 Euro,
8) Zespół Szkół nr 8, czas trwania projektu 01.06.2025-31.08.2026 r., kwota dofinansowania 43 420 Euro,
9) Zespół Szkół nr 2, czas trwania projektu 01.06.2025-31.06.2026 r., kwota dofinansowania 98 146 Euro,
10) Liceum Ogólnokształcące nr IV, czas trwania projektu 01.06.2025-31.08.2026 r., kwota dofinansowania 57 910 Euro,
11) Zespół Szkół nr 3, czas trwania projektu 01.10.2025-31.03.2027 r., kwota dofinansowania 37 733 Euro,

Kwota dofinansowania to **673 167** Euro.

- W ramach programu **Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) Edukacja Szkolna 2025** otrzymały dofinansowanie 2 placówki:
  1) Liceum Ogólnokształcące nr I, czas trwania projektu 01.12.2025-01.12.2026 r., kwota dofinansowania 149 845,64 zł,
  2) Zespół Szkół Zawodowych nr 5, czas trwania projektu 01.12.2025-01.12.2026 r., kwota dofinansowania 293 718,61 zł

  Kwota dofinansowania to **443 205,25** zł.
- W ramach Programu Erasmus + COVES realizowano projekt **„Regionalne i międzynarodowe partnerstwa edukacyjne na rzecz innowacji w miejscu pracy w MŚP-WIN4SMEs”.** Termin realizacji projektu: 01.03.2024-31.03.2028 r. Projekt ma na celu powstanie Centrów Doskonałości Zawodowej (COVE) wraz z szerokim gronem lokalnych partnerów, takich jak inne podmioty zajmujące się kształceniem i szkoleniem zawodowym: przedsiębiorstwa, ośrodki badawcze, agencje rozwoju i służby zatrudnienia (między innymi) będą rozwijać „ekosystemy kompetencji”, które przyczyniają się do rozwoju regionalnego, gospodarczego i społecznego oraz promowania daleko idących inteligentnych innowacji w miejscu pracy w MŚP. Całkowita wartość projektu dla gminy Wrocław wynosi 693 106 zł zł, natomiast wkład Miasta 137 934 zł.

- W ramach **Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)** dotyczącego "**Utworzenia i wsparcia funkcjonowania 120 branżowych centrów umiejętności (BCU), realizujących koncepcję centrów doskonałości zawodowej CoVEs",** Komponent A: Odporność i konkurencyjność gospodarki, Inwestycja A.3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie gmina Wrocław realizowała przedsięwzięcia dotyczące utworzenia czterech Branżowych Centrów Umiejętności we Wrocławiu:
  1) **„Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności (BCU) w dziedzinie elektryki przy Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu”.** Celem projektu jest wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w branży elektryczno-energetycznej poprzez utworzenie i wsparcie funkcjonowania BCU z dziedziny elektryki do 31.12.2024 r. i przeszkolenie min. 300 uczestników (w tym: uczniów, osoby dorosłe, nauczycieli kształcenia zawodowego) do 30.06.2026 r. Realizatorem projektu jest Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego w imieniu Lidera - gminy Wrocław. Projekt jest realizowany w partnerstwie z Polskim Towarzystwem Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej, z firmą Tauron Dystrybucja S.A oraz Instytutem Automatyki Systemów Energetycznych Sp. z o.o. Dla potrzeb projektu przebudowano, wyremontowano i wyposażono parter budynku „A” Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego przy ul. Strzegomskiej 49a we Wrocławiu w celu utworzenia BCU. Całkowita wartość projektu wynosi 14 665 752 zł, wnioskowane dofinansowanie wynosi 12 373 486 zł, wkład własny projektu wynosi 2 292 266 zł. Termin realizacji projektu: 02.01.2023-30.06.2026 r.
  2) **„Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności (BCU) w dziedzinie automatyki przemysłowej przy Lotniczych Zakładach Naukowych we Wrocławiu”.** Celem projektu jest wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w branży elektroniczno-mechatronicznej, poprzez utworzenie i wsparcie funkcjonowania BCU z dziedziny automatyki przemysłowej i przeszkolenie min. 200 uczestników (w tym: uczniów, osoby dorosłe, nauczycieli kształcenia zawodowego) do 30.06.2026 r. Koordynatorem

projektu są Lotnicze Zakłady Naukowe, które działając we współpracy z gminą Wrocław oraz Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Mechaników Polskich, realizują ideę utworzenia i funkcjonowania BCU, w ramach którego koordynowane będzie kształcenie zawodowe w dziedzinie automatyki przemysłowej. Dla potrzeb projektu wykonano przebudowę I piętra w budynku, utworzono sześć pracowni oraz salę szkoleń stacjonarnych. W pracowniach powstały nowoczesne stanowiska edukacyjne umożliwiające uczniom samodzielny montaż podstawowych komponentów układów automatyki przemysłowej za pomocą różnych narzędzi. Całkowita wartość projektu wynosi 19 113 579 zł, dofinansowanie wynosi 16 000 000 zł, wkład własny projektu wynosi 3 113 579 zł. Termin realizacji projektu: 01.07.2023- 30.06.2026 r.

3) **„Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności (BCU) w dziedzinie elektromobilności przy Zespole Szkół nr 2 we Wrocławiu”** Projekt realizowany jest przez Zespołu Szkół nr 2 w partnerstwie z Polską Izbą Motoryzacji, Radiotechniką Marketing spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Pietrzykowicach oraz „Nawrot” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Długołęce. Termin realizacji projektu: 02.11.2023 r. do 30.06.2026 r. Całkowita wartość projektu wynosi 18 068 277 zł, dofinansowanie wynosi 15 351 646 zł, wkład własny projektu wynosi 2 716 630 zł. W projekcie zostały wykonane prace remontowe (adaptacja) istniejącej infrastruktury Zespołu Szkół nr 2 na potrzeby BCU — jako inwestycja infrastrukturalna mająca na celu powstanie specjalistycznych i wyposażonych w najnowocześniejsze pomoce dydaktyczne pracowni zawodowych w dziedzinie elektromobilności. Ponadto uczniowie szkół ponadpodstawowych, studenci, słuchacze, osoby dorosłe, nauczyciele kształcenia zawodowego stanowią grupy docelowe, do których skierowane będą szkolenia i kursy z zakresu elektromobilności, wykraczające poza branżowe szkolenie podstawowe w szkole. W okresie realizacji projektu szkolenia/kursy będą bezpłatne dla uczestników.

4) **„Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie florystyki przy Zespole Szkół nr 3 we Wrocławiu”**- Projekt realizowany jest przez Zespół Szkół nr 3 w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Naukowo – Technicznym Inżynierów i

Techników Ogrodnictwa. Termin realizacji projektu: 01.02.2025-30.06.2026 r. Całkowita wartość projektu wynosi 10 047 167 zł, wnioskowane dofinansowanie wynosi 8 454 155,40 zł, wkład własny projektu wynosi 1 593 011, 60 zł. Projekt składa się z dwóch komponentów: remontowego i edukacyjnego. Prace remontowe objęły istniejącą infrastrukturę ZS-3 na potrzeby BCU: remont starej stołówki szkolnej w ZS-3, tj. wykonanie kompleksowego remontu ścian i podłóg, wymianę okien, modernizację instalacji i przyłącza wodno-kanalizacyjnego, modernizację instalacji elektrycznej, zainstalowanie klimatyzacji. Na zewnątrz budynku na działce szkolnej została postawiona całoroczna szklarnia o łącznej powierzchni ok. 70 m2 z odpowiednim systemem nawadniania i odprowadzania wody oraz ogrzewania. Celem głównym projektu jest wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w branży florystycznej poprzez utworzenie i wsparcie funkcjonowania Branżowego Centrum Umiejętności z dziedziny florystyki oraz przeszkolenie 200 uczestników, w tym 120 osób dorosłych niebędących nauczycielami kształcenia zawodowego, 60 osób młodych w wieku 14-24 lat, tj. uczniów i studentów oraz 20 osób będących nauczycielami kształcenia zawodowego do 30.06.2026 r. W okresie realizacji projektu szkolenia/kursy będą bezpłatne dla uczestników.

- W 2025 r. dbano o zachowanie dwuletniej trwałości projektu „**Cyfrowa Gmina – Wsparcie dzieci z rodzin popegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR**”. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Konkursu grantowego Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020. Termin realizacji 07.04-2022-07.04.2023 r. Celem projektu było wsparcie dzieci z rodzin popegeerowskich w zakresie dostępu do sprzętu komputerowego i internetu. W ramach projektu zakupiony został sprzęt komputerowy wraz z urządzeniami peryferyjnymi oraz oprogramowaniem umożliwiającym pracę zdalną dla 414 uczniów zamieszkałych w gminie Wrocław. Całkowita wartość projektu 1 097 205 zł.
- Projekt współfinansowany w ramach konkursu Ministra Obrony Narodowej pn. **„Strzelnica w powiecie 2022”** na realizację zadań związanych z utworzeniem wirtualnych strzelnic umożliwiających prowadzenie zorganizowanego szkolenia strzeleckiego, w szczególności wśród dzieci i

młodzieży. **W ramach projektu utworzona została wirtualna strzelnica w Zespole Szkół Logistycznych we Wrocławiu.** Celem projektu był rozwój sportu strzeleckiego w Polsce, zwiększenie dostępności do szkoleń strzeleckich dla części społeczeństwa realizującej działalność dydaktyczno-wychowawczą w dziedzinie obronności państwa tj. w szkołach prowadzących klasy o profilach mundurowych np. certyfikowane wojskowe klasy mundurowe, oddziały przygotowania wojskowego etc., kształtowanie i utrwalanie prawidłowych nawyków wśród młodzieży szkolnej i członków organizacji pozarządowych prowadzących działalność o charakterze proobronnym, aktywizacja i popularyzacja szkolenia strzeleckiego wśród członków formacji uzbrojonych nie wchodzących w skład Sił Zbrojnych, aktywizacja i popularyzacja szkolenia strzeleckiego wśród społeczności lokalnej w obszarze odpowiedzialności jednostek samorządu terytorialnego. Całkowita wartość projektu 155 000 zł, a kwota dofinansowania: 124 000 zł.

- W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS gmina Wrocław podpisała partnerską umowę na realizację projektu **Zawodowo w przyszłość – rozwój umiejętności niezbędnych na rynku pracy aglomeracji wrocławskiej.** Projekt nakierowany jest na zwiększenie poziomu kompetencji uczniów i kadry nauczycielskiej 5 wrocławskich szkół branżowych i zawodowych: Zespołu Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Zespołu Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych, Zespołu Szkół nr 6, Zespołu Szkół Budowlanych, oraz Zespołu Szkół Zawodowych nr 5. W jego ramach zapewniono uczestnikom szeroki pakiet działań wspierających kształcenie zawodowe, realizowanych we współpracy z lokalnym rynkiem pracy. W projekcie zaplanowano organizację staży uczniowskich, doradztwo edukacyjno-zawodowe, zajęcia dodatkowe z zakresu kompetencji kluczowych, narzędzi TIK, AI, kompetencji przyszłości czy podstaw przedsiębiorczości, a także kursy i szkolenia zawodowe i branżowe dla uczniów. Ponadto zaplanowano wyposażenie/doposażenie wszystkich szkół biorących udział w projekcie oraz podwyższenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli poprzez organizację szkoleń branżowych u pracodawców i

studiów podyplomowych. W ramach projektu wsparciem zostanie objętych łącznie 711 uczestników (330 kobiet, 381 mężczyzn) - uczniów i kadry nauczycielskiej. Okres realizacji: 02.11.2023-30.06.2026 r. Wartość projektu: 4 193 503 zł, wkład gminy: 753 100 zł.

- W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS gmina Wrocław przystąpiła do realizacji projektu pn. **„Czas Zawodowców".** Celem głównym projektu jest podniesienie kwalifikacji, zdobycie dodatkowych uprawnień oraz doświadczenia w realiach rynku pracy, a tym samym zwiększenie szans na rynku pracy 773 uczniów kształcących się we wrocławskich szkołach prowadzących kształcenie zawodowe w kluczowych dla Dolnego Śląska branżach tj. w Technikum nr 10, w Elektronicznych Zakładach Naukowych, Technikum nr 15, Technikum nr 18, Technikum nr 19 w Zespole Szkół nr 8, Branżowej Szkole I stopnia nr 2 i Technikum nr 2 w Zespole Szkół nr 2, Technikum nr 13 w Zespole Szkół nr 3, Branżowej Szkole I stopnia nr 9 i Technikum nr 9 w Zespole Szkół Gastronomicznych oraz Technikum nr 12 w Zespole Szkół Logistycznych. Okres realizacji: 01.12.2023-31.01.2026 r. Wartość projektu: 3 652 585 zł, wkład gminy: ok 666 679 zł.
- W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS gmina Wrocław podpisała partnerską umowę z ARAWem na realizację projektu „**Szkoła z perspektywami – wzmacnianie oferty kształcenia ogólnego we Wrocławiu".** Celem głównym projektu jest zwiększenie poziomu kompetencji uczniów i kadry nauczycielskiej 11 wrocławskich liceów i 1 szkoły podstawowej, których organem prowadzącym jest gmina Wrocław, poprzez wprowadzenie szerokiego pakietu dodatkowych działań realizowanych przez szkoły, a także we współpracy z lokalnym rynkiem pracy czy uczelniami wyższymi na rzecz rozwoju kształcenia ogólnego. Rozwijane poprzez projekt umiejętności wzmocnią, uatrakcyjnią program nauczania, poszerzą uczestnikom perspektywy - uczniom pokażą nowe szanse i możliwości, wpłyną na ich rozwój osobisty i ułatwią wybór własnej

ścieżki dalszej kariery, a także podniosą poziom wiedzy i kompetencji kluczowych w wybranych obszarach. Nauczycieli zaś wyposażą w aktualną wiedzę i umiejętności niezbędne do realizowania kształcenia ogólnego, jak również pozwolą wdrażać nowoczesne formy kształcenia. W ramach projektu wsparciem zostanie objętych łącznie 3 829 uczestników (2 163K, 1 666M) - uczniów i kadry nauczycielskiej z wrocławskich szkół: Liceum Ogólnokształcącego nr I, Liceum Ogólnokształcącego nr III, Liceum Ogólnokształcącego nr V, Liceum Ogólnokształcącego nr VI, Liceum Ogólnokształcącego nr IX, Liceum Ogólnokształcącego nr X, Liceum Ogólnokształcącego nr XII, Liceum Ogólnokształcącego nr XV, Liceum Ogólnokształcącego nr XVI, Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Integracyjnymi nr XXX (w ZS nr 6), Liceum Sztuk Plastycznych, Szkoły Podstawowej Integracyjnej nr 103 (w ZS nr 6). Okres realizacji: 04.11.2024-31.12.2026 r. Wartość projektu 4 817 159 zł, wkład gminy: ok 921 832 zł.

- W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji, Typ projektu 8.1.C Rozwój kształcenia zawodowego współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS gmina Wrocław przystąpiła do realizacji projektu pn. **„Młodzi Technicy z 18”.** Grupę docelową projektu stanowią uczniowie Technikum w Zespole Szkół nr 18 we Wrocławiu, kształcący się w 5 zawodach: technik chłodnictwa i klimatyzacji, technik elektryk, technik mechanik, technik mechatronik i technik urządzeń i systemów energetyki odnawianej oraz nauczyciele przedmiotów zawodowych uczący w Technikum w Zespole Szkół nr 18 we Wrocławiu. Głównym celem projektu jest poprawa jakości i atrakcyjności prowadzonego w Technikum kształcenia zawodowego w taki sposób, aby zapewnić 153 uczniom, kształcącym się w wyżej wymienionych 5 zawodach, ujętych w Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030, kształcenie na poziomie porównywalnym z wymaganiami lokalnego rynku pracy w tych zawodach, a przez to stworzyć im równy dostęp do edukacji zawodowej i zwiększyć ich szanse na rynku pracy. Termin realizacji projektu: 01.04.2024 – 30.06.2025 r. Całkowita wartość projektu wynosi 3 575 225 zł, natomiast wkład gminy: 715 045 zł.

- W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie FEDS.08.03 Dostęp do edukacji - ZIT współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS gmina Wrocław przystąpiła do realizacji projektu pn. **„Bliżej rynku pracy. Wsparcie rozwoju edukacji zawodowej we Wrocławiu”.** Głównym celem projektu jest zwiększenie umiejętności zawodowych oraz wyposażenie w doświadczenie nabyte w realiach rynkowych i uprawnienia poszukiwane na rynku pracy 600 uczniów wrocławskich szkół prowadzących kształcenie zawodowe w kluczowych dla Dolnego Śląska i Wrocławia branżach, a także podniesienie jakości kształcenia zawodowego poprzez nabywanie dodatkowych kompetencji i kwalifikacji przez kadrę pedagogiczną oraz doposażenie pracowni nauki zawodu, w tym w sprzęt TIK. Podmioty objęte projektem: Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego, Zespół Szkół Logistycznych, Elektroniczne Zakłady Naukowe, Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Technikum nr 15, Technikum nr 18, Zespół Szkół nr 8, Zespół Szkół nr 2, Zespół Szkół nr 3, Zespół Szkół Gastronomicznych, Zespół Szkół Zawodowych nr 5, Zespół Szkół Budowlanych, Lotnicze Zakłady Naukowe, Zespół Szkół nr 6, Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących. Termin realizacji projektu: 01.06.2024 – 31.12.2026 r. Całkowita wartość projektu wynosi 3 651 960 zł, natomiast wkład gminy: 912 990 zł.
- W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie FEDS.08.03 Dostęp do edukacji - Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury) gmina Wrocław przystąpiła do realizacji projektu pn. „**Wielki Mały Przedszkolak - rozwój edukacji przedszkolnej”**. W projekcie zaplanowano utworzenie i utrzymanie 175 nowych miejsc wychowania przedszkolnego (75 miejsc – Przedszkole nr 141 i 100 miejsc – Przedszkole nr 111), zajęcia dodatkowe dla dzieci w przedszkolach nr 35, 71, 104, 109, 125, 111, 141, w tym zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe, zajęcia z zakresu edukacji ekologicznej, wspierające zdrowie psychiczne dzieci, szkolenia dla kadry oraz zakup wyposażenia i sprzętu do realizacji zajęć dodatkowych. Podmioty objęte projektem: Przedszkole nr: 35, 71, 104,

109, Przedszkole Integracyjne nr 125, Przedszkole nr 111 w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 25, Przedszkole nr 141 w Zespole Przedszkoli nr 1 oraz Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego – biuro projektu. Termin realizacji projektu 01.01.2024 r. – 31.01.2026 r. Całkowita wartość projektu 8 275 288 zł, dofinansowanie 80% (UE + BP) - 6 620 230 zł, wkład własny 20% - 1 655 057 zł.

- W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS gmina Wrocław podpisała partnerską umowę na realizację projektu **„Nowoczesna edukacja" - projekt partnerski Gminy Wrocław i Gminy Kobierzyce".** Termin realizacji: 01.01.2025 r. – 30.11.2026 r. Całkowita wartość projektu 7 922 274,27 zł, w tym wkład z Funduszy Europejskich 5 545 591,98 zł, wkład z Budżetu Państwa: 762 632,29 zł oraz wkład własny Lidera i Partnera 1 614 050,00 zł. Projekt realizowany w partnerstwie z gminą Kobierzyce. Projekt ma na celu rozwój kształcenia ogólnego poprzez kompleksowe i zindywidualizowane działania na rzecz wsparcia uczniów/uczennic 15 szkół podstawowych, w tym 12 szkół podstawowych gminy Wrocław i 3 szkół podstawowych gminy Kobierzyce. Projekt polega na rozwoju kształcenia ogólnego, który zostanie osiągnięty m.in. poprzez realizację zajęć dodatkowych podnoszących umiejętności kluczowe oraz rozwijających umiejętności programowania i wykorzystywania TIK, działania rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia antydyskryminacyjne oraz doradztwo zawodowe.
- W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS Gmina Wrocław podpisała partnerską umowę na realizację projektu „**Cyfrowa szansa" - projekt partnerski Gminy Wrocław i Gminy Kobierzyce".** Termin realizacji: 01.01.2025 r. – 30.11.2026 r. Całkowita wartość projektu 9 717 655,62 zł, w tym wysokość wkładu z Funduszy Europejskich 6 802 358,93 zł, wkład z Budżetu Państwa 542 232,79 zł oraz wkład własny Lidera i Partnera 2 373 063,90 zł. Projekt realizowany w partnerstwie z gminą Kobierzyce. Projekt

ma na celu rozwój kształcenia ogólnego poprzez kompleksowe i zindywidualizowane działania na rzecz wsparcia uczniów/uczennic 16 szkół podstawowych, w tym 13 szkół podstawowych gminy Wrocław i 3 szkół podstawowych gminy Kobierzyce. Projekt polega na rozwoju kształcenia ogólnego, który zostanie osiągnięty m.in. poprzez realizację zajęć dodatkowych podnoszących umiejętności kluczowe oraz rozwijające umiejętności programowania i wykorzystywania TIK, działania rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia antydyskryminacyjne oraz doradztwo zawodowe.

- W ramach przyznanego Grantu przez Ambasadę Japonii dla gminy Wrocław realizowano projekt pn. **„Projekt przekazania sprzętu terapeutycznego dla poradni psychologiczno-pedagogicznych na potrzeby diagnozowania dzieci, w tym dzieci ewakuowanych z Ukrainy do Wrocławia”.** W ramach grantu zostało zakupionych 5 zestawów specjalistycznej aparatury Elektroencefalografów (EEG) Biofeedback, w tym jednej wersji zaawansowanej EEG Biofeedbeck i 4 wersji podstawowych zestawów oraz 5 tablic informacyjnych o dofinansowaniu, a także audyt zewnętrzny po zakończeniu realizacji projektu. Projekt zostanie zrealizowany przez 3 wrocławskie Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, tj. w PPP nr 1 przy ul. Kościuszki 31/1, PPP nr 9 przy ul. Krakowskiej 102 i PPP nr 4 przy ul. Jemiołowej 59, w 5 lokalizacjach gabinetów terapeutycznych. Dzięki wyposażeniu w specjalistyczną aparaturę EEG Biofeedback Poradnie pomagają dzieciom, w tym dzieciom ukraińskim, jak efektywnie radzić sobie z silnymi emocjami i stresem związanym z migracją oraz utratą stabilności i bezpieczeństwa. Zakup specjalistycznej aparatury EEG z QEEG zapewnił dzieciom z Ukrainy nieodpłatny dostęp do specjalistycznych usług diagnostycznych. W efekcie przeprowadzonej diagnozy za pomocą QEEG Poradnie mogą opracowywać spersonalizowane plany interwencji i terapii. Opracowanie rzetelnej diagnozy ma na celu umożliwienie dzieciom z Ukrainy udzielenie skutecznego wsparcia w procesie adaptacji i rozwoju. Projekt ma na celu wspieranie dzieci ukraińskich w przystosowaniu się do nowych warunków życia i radzenia sobie z traumą z przeszłości. Termin realizacji projektu od 12.12.2024 r. - 11.12.2025 r. Kwota dofinansowania projektu 87 584 Euro, wkład własny gminy – ok. 105 732 zł. (koszt podatku VAT oraz koszty eksploatacji).

- W ramach Pogramu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS), działanie 04.17 **„Szkoła dla wszystkich”** gmina Wrocław przystąpiła do realizacji Programu pn. „Przyjazna szkoła” moduł 1 Pomoc asystenta. Celem głównym Programu jest wsparcie szkół, w których pobierają naukę uczniowie i uczennice z Ukrainy, poprzez stworzenie warunków, w których całe społeczności szkolne czują się bezpiecznie, a dzieci i młodzież mogą budować przyjazne relacje rówieśnicze oraz rozwijać swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje. W powyższym programie wzięły udział 44 szkoły dla których gmina Wrocław jest organem prowadzącym. Wartość wsparcia dla gminy Wrocław (wkład funduszy europejskich): 877 208 zł.
- Po raz drugi gmina Wrocław pozyskała dofinansowanie w ramach projektu **„Budowa skoordynowanego systemu pomocy specjalistycznej opartego na Specjalistycznych Centrach Wspierających Edukację Włączającą”** współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), Działanie 01.06 Edukacja włączająca oraz ze środków budżetu państwa. Głównym celem projektu jest poprawa dostępności usług edukacyjnych dla dzieci/uczniów/słuchaczy ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w ramach udzielonego Grantu na utworzenie i funkcjonowanie Specjalistycznego Centrum Wspierającego Edukację Włączającą (SCWEW), którego celem jest przygotowanie placówki specjalnej do nowej roli, polegającej na podejmowaniu działań na rzecz wdrażania edukacji włączającej, w tym do podejmowania działań informacyjnych i prowadzenia zajęć modelowych. Realizatorem projektu jest ponownie Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 10 im. Janusza Korczaka, natomiast wsparciem zostało objętych 5 wybranych placówek wrocławskich: Przedszkole nr 50 "Mały Kolejarz", Przedszkole nr 25 "Słowiańskie Maluchy", Liceum Ogólnokształcące nr XVI w Zespole Szkół nr 8, Szkoła Podstawowa nr 40 im. prof. Bolesława Iwaszkiewicza w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4, Technikum nr 9 w Zespole Szkół Gastronomicznych. Okres realizacji 01.05.2025 r. do 31.07.2026 r. Budżet projektu wynosi 718 851,00 zł.
- 30.10.2025 r. zawarto umowę nr C15G/9454/2025 w sprawie nieodpłatnego przekazania sprzętu między Miastem a Skarbem Państwa-Ministrem

Cyfryzacji w ramach projektu Krajowego Planu Odbudowy, wskaźnik C15G - *Nowe komputery przenośne (laptopy i laptopy przeglądarkowe) oraz tablety do dyspozycji uczniów*, inwestycja C2.1.2 **"Wyrównanie poziomu wyposażenia szkół w przenośne urządzenia multimedialne - inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów wyposażenia"** Komponent C "Transformacja cyfrowa". Udostępniono urządzenia uczniom do celów edukacyjnych, zgodnie z założeniami inwestycji C2.1.2 KPO, finansowane w 100% ze środków KPO. Dostawa obejmowała ponad 10 tys. jednostek sprzętu dla 131 jednostek oświatowych, w tym: 5613 laptopów, 1592 laptopów przeglądarkowych, 3259 tabletów. Całkowita wartość projektu wyniosła 23 660 711 zł.

c) Realizacja programów rządowych

- Zgodnie z zapisami podpisanego w dniu 10.09.2021 r. Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 **„Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025”,** na podstawie Uchwały nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025”, w 2025 roku realizowano Program w zakresie Kierunku interwencji: 3.1. „Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego” oraz Kierunki interwencji 3.2. „Zakup nowości wydawniczych oraz elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych i pedagogicznych”.

  W ramach kierunku interwencji: 3.1. w 2025 roku wykorzystano wsparcie finansowe w formie dotacji do zakupu nowości wydawniczych i realizację działań promujących czytelnictwo do 18 placówek wychowania przedszkolnego w łącznej wysokości 53 982 zł. Dofinansowanie ze strony gminy Wrocław wyniosło łącznie 13 600 zł.

  W ramach kierunku interwencji 3.2 w 2025 roku wykorzystano wsparcie finansowe w formie dotacji do zakupu nowości wydawniczych, zakup nowych elementów wyposażenia do bibliotek i realizację działań promujących czytelnictwo do 30 szkół w łącznej wysokości 332 665 zł. Dofinansowanie ze strony gminy Wrocław wyniosło łącznie 86 455 zł.

Ogółem w ramach Programu wydatkowano środki w wysokości 486 702 zł, przy czym wsparcie finansowe w formie dotacji wyniosło 386 647 zł, a dofinansowanie gminy Wrocław wyniosło 100 055 zł.

- W związku z Ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o wsparciu rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli (Dz. U. z 2024 r. poz. 1771) gmina Wrocław prowadziła działania w zakresie udzielenia **jednorazowych świadczeń w formie bonów na zakup laptopów lub laptopów przeglądarkowych nauczycielom, wychowawcom i innym pracownikom pedagogicznym.** Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Cyfryzacji z dnia 22 stycznia 2025 r. (z późn.zm.) zmieniającym rozporządzenie w sprawie określenia grup nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych uprawnionych do otrzymania wsparcia sfinansowanego ze środków publicznych, gmina Wrocław w terminie 22.12.2025 r. złożyła, wnioski dla uprawnionych ww. grup zatrudnionych w 57 szkołach ponadpodstawowych. Jednocześnie na bieżąco dokonywano zmiany/korekty danych we wnioskach przekazanych do Ministerstwa Cyfryzacji, w przypadku zgłoszenia takiej konieczności przez uprawnionych nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych.
- Zgodnie z zapisami podpisanego w dniu 15.01.2024 r. Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji modułu 3 wieloletniego rządowego programu **„Posiłek w szkole i w domu”** dotyczącego wspierania w latach 2024-2028 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków, na podstawie Uchwały nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, w 2025 realizowano Program w ramach modułu 3 w Szkole Podstawowej nr 75 z Oddziałami Integracyjnymi w Zespole Szkół nr 21. W ramach Programu wydatkowano środki w wysokości 79 754 zł, przy czym wsparcie finansowe w formie dotacji wyniosło 63 803 zł, a dofinansowanie gminy Wrocław wyniosło 15 951 zł.
- W roku 2025 r. gmina Wrocław podpisała umowę z Województwem Dolnośląskim na realizację zadania pn. **„Poznaj Dolny Śląsk”**. Celem powyższego zadania jest uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie poznawania Dolnego Śląska, jego

środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury poprzez wycieczki szkolne dla uczniów szkół podstawowych. Wycieczki szkolne musiały być organizowane do miejsc i punktów edukacyjnych oraz atrakcji turystycznych, zlokalizowanych wyłącznie na obszarze województwa dolnośląskiego, na terenach powiatów, które w roku 2024 ucierpiały na skutek powodzi. Wartość dotacji: 364 000 zł.

- W listopadzie 2025 r. gmina Wrocław otrzymała od Ministerstwa Edukacji Narodowej dotację celową z budżetu państwa na realizację w 2025 r. przedsięwzięcia pod nazwą **„Wyjście z klasą”.** Celem przedsięwzięcia było uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w kulturze, poznawanie miejsc pamięci i dziedzictwa narodowego oraz osiągnięć nauki, a także rozwijanie kompetencji społecznych, kulturowych i twórczych. Przedsięwzięcie wspierało realizację podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz poszerzało ofertę edukacyjną placówek oświatowych, umożliwiając uczniom zdobywanie wiedzy w sposób atrakcyjny i praktyczny. Dodatkowo celem przedsięwzięcia było rozwijanie ciekawości świata i wrażliwości kulturowej oraz zapewnienie szerszego dostępu do kultury, niezależnie od miejsca zamieszkania uczestników. Projekt był skierowany do uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych. Realizatorem projektu było 28 placówek dla których organem prowadzącym jest gmina Wrocław. Całkowita wartość przedsięwzięcia: 290 000 zł. Termin realizacji 13.10.2025 do 31.12.2025 r.
- W 2025 r. w realizacji **Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej** uczestniczyły 174 miejskie jednostki oświatowe, które wydatkowały łącznie 2 063 829 zł na zakup:
  - dla 165 miejskich jednostek oświatowych wyposażenia obejmującego sprzęt ratujący życie tj. zakup defibrylatora AED (na ten cel wydano kwotę 1 324 561 zł) oraz wyposażenia ułatwiającego przetrwanie - karimat (po 30 szt. na placówkę), 10-litrowych podgrzewaczy do wody (po 3 szt. na placówkę), kubków termicznych (po 30 szt. na placówkę) za łączną kwotę 572 905 zł,
  - ponadto dla 37 jednostek oświatowych - zakup łącznie 80 fantomów medycznych do nauki pierwszej pomocy przedmedycznej za łączną kwotę 166 364 zł.

Dzięki realizacji Programu OLiOC uzupełniono wyposażenie wrocławskich szkół, a sprzęt ratujący życie - defibrylator AED oraz pomoce naukowe tj. fantomy do nauki pierwszej pomocy przedmedycznej - znajduje się już w każdej miejskiej placówce oświatowej.

d) Realizacja programów stypendialnych

- W ramach wrocławskiego programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA, zgodnie z uchwałą Nr XXXI/791/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 listopada 2020 r. przyznano stypendia:
  - od stycznia do czerwca 2025 r. w roku szkolnym 2024/2025 - 320 uczniom posiadającym celujące oceny na świadectwie końcowym oraz szczególne osiągnięcia lub tytuł laureata w ogólnopolskiej olimpiadzie przedmiotowej, w tym w ramach Konkursu Szkolny Nobel. W Konkursie Szkolny Nobel stypendium w kategorii szkół podstawowych otrzymało 3 uczniów w dziedzinach: matematyczno-przyrodniczej, artystycznej i humanistycznej, a w kategorii szkół ponadpodstawowych stypendium otrzymało 9 uczniów w dziedzinach: matematyczno-fizycznej, biologiczno-chemicznej, geograficznej, ekonomicznej, informatycznej, humanistycznej, artystycznej i naukach społecznych.
  - od września do grudnia 2025 roku szkolnym 2025/2026 - 379 uczniom posiadającym celujące oceny na świadectwie końcowym oraz szczególne osiągnięcia lub tytuł laureata w ogólnopolskiej olimpiadzie przedmiotowej
- Fundacja Zawsze Warto we współpracy z Centralną Komisją Egzaminacyjną jest organizatorem Ogólnopolskiego projektu **„MATURA NA 100 PROCENT”.** Od 2016 r. Fundacja zwraca się do Prezydenta Wrocławia o przyznanie stypendiów dla abiturientów, którzy uzyskali 100% z egzaminu maturalnego. W ramach wrocławskiego programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA przyznawane abiturientom stypendia wynoszą 1000 zł/ m-c, wypłacane przez 10 miesięcy w okresie październik-lipiec. Wypłacono stypendium dla 1 laureata VIII edycji Ogólnopolskiego Projektu „Matura na 100 procent”.

Ogółem w ramach programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA w 2025 r. wypłacono stypendia 699 stypendystom w kwocie 848 400 zł.

Tabela 29. Wysokość dofinansowania w ramach programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA w 2025 r.

Typ szkoły	**Liczba stypendystów**		**Wysokość dofinansowania w roku 2025 (zł)**
	Rok szkolny 2024/2025(I-VI)	**Rok szkolny 2025/2026 (IX-XII)**	
Szkoły podstawowe	232	266	480 400
Szkoły ponadpodstawowe	57	56	162 600
Olimpijczycy	31	57	166 000
Szkolny Nobel +Matura na 100 %	13	-	39 400
Razem	**333**	**379**	**848 400**

e) Projekty edukacyjne realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi jednostkami

- Wspierano szkoły w zakresie **wymiany międzynarodowej młodzieży.** Współdziałano z organizacją międzynarodową „Polsko - Niemiecka Współpraca Młodzieży" (PNWM) w pozyskiwaniu dofinansowania dla 18 projektów realizowanych w 10 wrocławskich szkołach. W wymianie polsko-niemieckiej uczestniczyli uczniowie:
  - 4 szkół podstawowych: Szkoła Podstawowa nr 82, Szkoła Podstawowa nr 98, Szkoła Podstawowa nr 10 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 i Szkoła Podstawowa nr 66 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 22;
  - 6 szkół ponadpodstawowych: Liceum Ogólnokształcące V, Liceum Ogólnokształcące nr IX, Liceum Ogólnokształcące nr XII, Liceum

Ogólnokształcące nr XIII, Lotnicze Zakłady Naukowe oraz Zespół Szkół nr 18.

Na realizację 18 projektów w/w szkołach PNWM przyznała dofinansowanie w wysokości 169 781 zł.

Tabela 30. Dofinansowania projektów realizowanych w ramach wymiany polsko-niemieckiej

Typ szkoły	**Liczba placówek**	**Liczba uczniów**	**Liczba zrealizowanych projektów**	**Kwoty dofinansowania (zł)**
Szkoły Podstawowe	4	190	7	67 940
Szkoły Ponadpodstawowe	6	382	11	101 841
Razem	10	572	18	169 781

- We współpracy z Towarzystwem Miłośników Wrocławia zorganizowano:
  - XXX edycję **Wielkiej Nagrody Wrocławia**
  - XX edycję **Magnum Praemium Wratislaviae**

  Celem przedsięwzięcia było połączenie wszystkich konkursów poświęconych historii, tradycji, kulturze i problemom współczesnego Wrocławia w jeden wspólny cykl. Przeprowadzone konkursy miały na celu uaktywnienie dzieci i uczniów wszystkich poziomów edukacyjnych w zdobywaniu wiedzy o własnym mieście, podjęcie działań zmierzających do poznania środowiska przedszkola, szkoły, osiedla i miasta, tworzenie warunków do pobudzania tożsamości regionalnej i kształtowania świadomości małej ojczyzny. W konkursach udział wzięło ponad 3 tys. dzieci i uczniów z 60 wrocławskich placówek oświatowych.

Tabela 31. Wykaz konkursów realizowanych w ramach Wielkiej Nagrody Wrocławia oraz Magnum Praemium Wratislaviae

Lp.	Przedsięwzięcie	Nazwa Konkursu	Edycja	Organizatorzy
1.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Wrocławiu "Wrocław, moje miasto"	XXXIV	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Szkoła Podstawowa nr 1 i Szkoła Podstawowa nr 44
2.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Plastyczny "Wrocław, Moje Miasto"	XXXIV	Towarzystwo Miłośników Wrocławia
3.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Poetycki "Wrocław w Twórczości Poetyckiej Młodzieży"	XXX	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 23
4.	Wielka Nagroda Wrocławia	Rajd Szlakami Zabytków i Miejsc Upamiętnionych	XXX	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Koło Przewodników PTTK "Rzepiór"
5.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Fotograficzny "Wrocław w Fotografii"	XXVIII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 23
6.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Moja Mała Ojczyzna"	XXIX	Szkoła Podstawowa nr 97 Towarzystwo Miłośników Wrocławia PTTK - Oddział Wrocław
7.	Wielka Nagroda Wrocławia/ Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo-Wschodnich	XXX	Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich - Oddział Wrocław Zakład Narodowy im. Ossolińskich

Lp.	Przedsięwzięcie	Nazwa Konkursu	Edycja	Organizatorzy
				Fundacja "Semper Fidelis" Szkoła Podstawowa nr 91
8.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Recytatorski "Wrocławska Młodzież Recytuje Wrocławskich Poetów"	XXIV	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 23
9.	Wielka Nagroda Wrocławia	Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy	XXXII	Szkoła Podstawowa nr 51, Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
10.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Wratislavia Sacra"	XXV	Szkoła Podstawowa nr 37 Towarzystwo Miłośników Wrocławia Koło Przewodników PTTK "Rzepiór
11.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Rajd Śladami Pamięci Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich	XXXI	Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich - Oddział Wrocławski Fundacja Kresowa "Semper Fidelis"
12.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Sporcie „Wrocławski sport wczoraj i dziś”	XI	Towarzystwo Miłośników Wrocławia, Wrocławski Szkolny Związek Sportowy, Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
13.	Wielka Nagroda Wrocławia	Wrocławski Konkurs "Szkoła Promująca Turystykę"	XXIV	Młodzieżowy Dom Kultury im. Mikołaja Kopernika

Lp.	Przedsięwzięcie	Nazwa Konkursu	Edycja	Organizatorzy
14.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs na multumedialną prezentację o Wrocławiu	XVII	Szkoła Podstawowa nr 81, Towarzystwo Miłośników Wrocławia
15.	Wielka Nagroda Wrocławia	„Tańczące Przedszkolaki”	XXIII	Przedszkole nr 18 „Wiolinek”
16.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Historii Wrocławia „Wratislavia Aeterna”	XVIII	Zespół Sazkół Logistycznych
17.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs "Wrocław na Fotografii"	XVII	Zespół Szkół Logistycznych
18.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs na Reportaż o Wrocławiu	XVII	Zespół Szkół Logistycznych
19.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs o Wrocławiu w języku angielskim	XII	Zespół Szkół Logistycznych

- Stowarzyszenie Sędziów Polskich "IUSTITIA" Oddział we Wrocławiu zrealizowało projekt „**Edukacja prawna młodzieży we Wrocławiu**” skierowany do uczniów 10 szkół ponadpodstawowych. Jego celem jest rozwój świadomości prawnej uczniów. W każdej szkole projekt obejmuje 4 zajęcia prowadzone przez sędziów z następujących tematów: prawo rodzinne, prawo cywilne, prawo karne, prawo w internecie. Realizacja projektu mieści się w statutowych zadaniach Stowarzyszenia, do których należy w szczególności urzeczywistnianie zasad demokratycznego państwa prawnego, umacnianie niezależności sądów i niezawisłości sędziów oraz troska o ich autorytet, dążenie do pełnej realizacji praw człowieka i wolności obywatelskich, a także budowanie pozytywnego wizerunku sędziów i sądów.

- Wspólnie ze **Związkiem Banków Polskich i Warszawskim Instytutem Bankowości,** w ramach Programu Edukacji Ekonomicznej Sektora Finansowego, realizowano działania edukacyjne w dziedzinie ekonomii i finansów skierowane do dzieci i młodzieży.
- W trybie art.19 a ustawy z dnia 23.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przekazano dofinansowanie w kwocie:
  - 10 000 zł na realizację projektu edukacyjnego Fundacji Pax et Bonum **„Wędrówki szlakiem wartości”,**
  - 10 000 zł na realizację projektu edukacyjnego Dolnośląskiej Izby Rzemieślniczej pn. **„Konkurs na najlepszego Ucznia w zawodzie cukiernik i piekarz”,**
  - 10 000 zł na realizację projektu edukacyjnego **Fundacji Przyjaciół Młodzieżowego Strajku Klimatycznego,**
  - 4 500 zł na realizację projektu edukacyjnego **Stowarzyszeniu Pomocy dzieciom i Rodzinom ,,Przystanek”,**
  - 10 000 zł na realizację projektu edukacyjnego **na rzecz Klubu Sportowego Samuraj.**
- We współpracy z Fundacją Ogarnij Inżynierię kontynuowano projekt **,,Ogarnij Inżynierię”**, w którym brały udział: Szkoła Podstawowa nr 80, Szkoła Podstawowa nr 95, Szkoła Podstawowa nr 38 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2, Szkoła Podstawowa nr 44, Szkoła Podstawowa nr 84, Szkoła Podstawowa nr 90, Szkoła Podstawowa nr 77, Szkoła Podstawowa nr 11 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 25 oraz Szkoła Podstawowa nr 67 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 13. Jest to Modułowy program, wykorzystujący założenia edukacji STEAM, przeznaczony dla klas IV - VI szkoły podstawowej. Program łączy inżynierię oraz technologię druku 3D z wiedzą z podstawy programowej z przyrody, matematyki, informatyki i techniki. Zajęcia w ramach Ogarnij Inżynierię prowadzą nauczyciele na regularnych lekcjach. Nieodłącznymi elementami programu są szkolenia dla nauczycieli, zestawy inżynieryjne, scenariusze lekcji, zeszyty ćwiczeń dla uczniów oraz drukarka 3D.
- Fundacja Rodziny Staraków przyznała Liceum Sztuk Plastycznych im. Kopystyńskiego we Wrocławiu kwotę 18 000 zł na realizację projektu **"Jak Feniks z popiołów".** Projekt został nagrodzony w ramach VII edycji Konkursu Programu Grantowego „Wena” pt. „Rzeczy, które robimy ze

sztuką". Kwota została podzielona do wypłaty na dwie transze: 9 960 zł do wydatkowania w roku 2025, druga transza 8 040 zł do wydatkowania w roku 2026.

- 30 przedszkoli i szkół podstawowych wzięło udział w projekcie **,,ABC Emocji".** Projekt, poprzez edukację najmłodszych, ma za zadanie pomóc dzieciom w lepszym funkcjonowaniu w grupie, rozwijając ich empatię, umiejętności społeczne i zdolność radzenia sobie w trudnych sytuacjach. ABC **Emocji** idealnie wpisuje się w politykę oświatową Ministerstwa Edukacji Narodowej, która kładzie nacisk na działania wychowawcze szkoły (wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych oraz nauka rozpoznawania, nazywania i regulowania emocji). Uczniowie doświadczają niecodziennych sytuacji, z których wynoszą ważne życiowe lekcje. Projekt dostosowuje edukację do współczesnych wyzwań poprzez wspieranie dobrostanu psychicznego dzieci.
- W lutym 2025 r. Zespół Szkół nr 2 oraz Zespół Szkół Zawodowych nr 5 wzięły udział w spektaklu ,,Niebieska linia" w ramach projektu teatralnego dla uczniów dotyczącego przemocy domowej organizowanego przez **,,Teatr Dialogu"**. Spektakl przekazywał wartościowe przesłania, rozwijał empatię i kreatywność uczniów oraz zachęcił do refleksji. Fundacja **ART JTM** ma na celu inspirację oraz wprowadzanie młodzieży w świat teatru, rozwijając w nich pasję do kultury i sztuki.
- Wspólnie z Uniwersytetem Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, przeprowadzono po raz trzeci projekt **„Porusz serce"**. Celem projektu jest zwiększenie świadomości mieszkańców Wrocławia, w tym uczniów i nauczycieli, w zakresie znaczenia szybkiego podejmowania przez świadków zdarzenia resuscytacji u poszkodowanych z nagłym zatrzymaniem krążenia, a w konsekwencji zwiększenie przeżywalności w przypadku zatrzymania krążenia. W ramach projektu zrealizowano działania edukacyjne i informacyjne wśród uczniów i nauczycieli 44 wrocławskich szkół i placówek, polegające na udziale w Europejskim Dniu Przywracania Czynności Serca (16 października 2025 r.). W ramach tej inicjatywy w 4 przedszkolach, 17 szkołach podstawowych, 7 zespołach szkolno-przedszkolnych, 16 szkołach ponadpodstawowych nauczyciele wraz z uczniami przeprowadzili praktyczne zajęcia z resuscytacji krążeniowo-oddechowej. Partnerami projektu są: gmina Wrocław, Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej we

Wrocławiu, Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu, Straż Miejska we Wrocławiu, Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Jana Mikulicza-Radeckiego we Wrocławiu, Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu, Akademia Muzyczna we Wrocławiu, Uniwersytet Wrocławski, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu, Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta.

- Uczniowie 74 przedszkoli i szkół podstawowych w 2025 r. realizowali **zajęcia edukacyjne we Wrocławskim ZOO**. Na realizację zajęć wydatkowano kwotę 673 120 zł.
- W 2025 r. gmina Wrocław zawarła porozumienie z Akademią Krokieta i Lamy na realizację projektu pn. **SIMPAL - Sport, Integration and Mental health through Physically Active Learning**. Celem powyższego projektu było ułatwienie nauczycielom integracji uczniów ukraińskich i polskich, uczących się w jednej klasie oraz wsparcie ich dobrostanu psychicznego, poprzez wspólne działania oparte na ruchu. W powyższym projekcie wzięło udział 18 wrocławskich szkół podstawowych dla których gmina Wrocław jest organem prowadzącym. Na realizację projektu Akademia Krokieta i Lamy przyznała środki w wysokości 10 500 zł.

f) Budowanie społeczeństwa obywatelskiego

- Kontynuowano współpracę z **Młodzieżową Radą Miasta Wrocławia (MRMW)**. W celu wsparcia MRWM jej działalność jest objęta opieką prawną, którą sprawuje radca prawny Urzędu Miejskiego Wrocławia. MRMW współpracuje z szeregiem organizacji pozarządowych, m.in.: Akademią Samorządów Uczniowskich, Fundacją EkoRozwoju, Młodzieżowym Strajkiem Klimatycznym. Grupy młodzieżowe działające w ramach samorządu uczniowskiego uczestniczyły w naborze do mikroGrantów młodzieżowych.

  We współpracy z Młodzieżową Radą Miasta Wrocławia przeprowadzono **Konkurs na najlepszy samorząd uczniowski.** Nagrodzono 5 szkół. Łączna wysokość nagród wyniosła 20 000 zł.

Tabela 32. Konkurs na najlepszy samorząd uczniowski

Lp.	Nazwa szkoły	Kwota (zł)
1.	Elektroniczne Zakłady Naukowe	5 000
2.	Liceum Ogólnokształcące nr XII	5 000
3.	Liceum Ogólnokształcące nr XIV	5 000
4.	Technikum nr 15	2 500
5.	Zespół Szkół Budowlanych	2 500
Razem		**20 000 zł**

- Wspólnie z Młodzieżową Radą Miasta Wrocław po raz drugi realizowany był **„Konkurs na wspieranie aktywności samorządów uczniowskich”**. Jego celem jest rozwój społeczności szkolnych, wzmacnianie zaangażowania młodzieży oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających kreatywności i integracji. W konkursie złożono 21 ofert, jury nagrodziło 13 szkół. Łączna wysokość przyznanych środków samorządom uczniowskim wyniosła 191 473 zł.:
  1) Liceum Ogólnokształcące nr VI (15 000zł),
  2) Zespół Szkół Logistycznych (15 000zł),
  3) Liceum Ogólnokształcące nr XII (15 000zł),
  4) Liceum Ogólnokształcące nr XVII (14 996 zł),
  5) Liceum Ogólnokształcące nr XIV (15 000zł),
  6) Liceum Ogólnokształcące nr XIII (15 000zł),
  7) Liceum Ogólnokształcące nr VIII (15 000zł),
  8) Liceum Ogólnokształcące nr I (15 000zł),
  9) Liceum Ogólnokształcące nr XI (14 655 zł),
  10) Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych (14 857 zł),
  11) Zespół Szkół Budowlanych (15 000zł),
  12) Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych (14 965 zł),
  13) Lotnicze Zakłady Naukowe (12 000zł),
- We wrześniu 2025 r. po raz pierwszy rozstrzygnięty został **Konkurs Grantowy dla Samorządów Uczniowskich Szkół Podstawowych SUGranty.** Łącznie wysokość przyznanych środków samorządom uczniowskim SP wyniosła 61 732 zł. Jego laureatami zostali:

1) SP 3 – za projekt "Strefa relaksu i kreatywności - przestrzeń dla uczniów" (6 900 zł),
2) SP 5 - "Dźwięki Świąt - Wieczór kolęd i piosenek świątecznych" (6 560 zł),
3) SP 17 - "Usłysz ciszę" (7 000 zł),
4) SP 30 - "Radiowęzeł Mini + Audycje Językowe i strefa Relaksu" (7 000 zł),
5) SP 33 - "SP 33 w obiektywie" (7 000 zł),
6) SP 91 - Zrelaksowani! Zintegrowani" (6 975 zł),
7) SP 97 - "Radiowęzeł Uczniowski: Nasz Głos w Przestrzeni" (6 297 zł),
8) SP 98 - "Miejsce pełne kreatywności odpoczynku" (7 000 zł),
9) SP 113 w ZSP 1 - "Cicha przystań - sala wyciszenia" (7 000 zł).

- Kontynuowano współpracę z Dolnośląskim Centrum Filmowym przy realizacji dwóch projektów skierowanych do nauczycieli i uczniów wrocławskich szkół pt. **„Klasy Filmowe”** i **„Filmowy Klub Nauczyciela”.** W projekcie „Klasy Filmowe” uczestniczy młodzież z LO nr I, IV, XI, XII, XV, XVI, XVII, Technikum nr 15, Zespołu Szkół nr 3. Program obejmuje realizację komponentu praktycznego w formie odpłatnych seansów filmowych oraz wsparcia szkół w realizacji komponentu teoretycznego poprzez zapewnienie opieki merytorycznej, przygotowanie i przedstawienie kompendium tematycznego (prezentacje multimedialne, organizacja warsztatów filmowych). Projekt „Filmowy Klub Nauczyciela” adresowany jest do wrocławskich nauczycieli i zakłada organizację seansów filmowych połączonych z warsztatami.

9. Edukacja sportowa

- W 82 szkołach podstawowych w okresie wrzesień-grudzień kontynuowano program nauki pływania uczniów klas trzecich:
  - na dziewięciu basenach szkolnych – uczniowie 42 szkół podstawowych,
  - na dwunastu basenach wynajmowanych: WKS „Śląsk” ul. Racławicka, Wrocławskie Centrum SPA ul. Teatralna, AWF al. I.J.Paderewskiego, Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 13 dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących ul. Kamiennogórska, Fitness Academy ul. Rogowska, Centrum Treningowe SPARTAN basen Orbita ul. Wejherowska, Aquapark Wrocław ul. Borowska, Uniwerystet

Ekonomiczny ul. Kamienna, Aquapark Brochów ul. Polna, Uniwersytet Przyrodniczy ul. Chełmońskiego, GEM Hotel ul. Mianowskiego 2B, Aquapark Zakrzów ul. Wilanowska 29 - uczniowie 40 szkół.

- Od września do grudnia 2025 na realizację programu wydatkowano kwotę **1 416 607 zł**, od stycznia do czerwca 2025 środki zostały zarezerwowane w budżecie podstawowym szkół. Od stycznia do czerwca 2025 środki zostały zarezerwowane w budżecie podstawowym szkół. W 2025 r. szkoły i placówki oświatowe posiadały w podstawowym planie finansowym środki z tytułu opłat za basen w wysokości 5 875 381 zł.
- Łącznie, w szkołach funkcjonowało 107,5 oddziałów sportowych i mistrzostwa sportowego, w których uczyło się 2 348 uczniów.

Tabela 33. Liczba oddziałów sportowych i mistrzostwa sportowego we wrocławskich szkołach

Typ szkoły	**Liczba oddziałów**	**Liczba uczniów**	**Liczba dodatkowych etatów w-f**
Szkoły podstawowe	90	2 071	67,72
Szkoły ponadpodstawowe	17,5	277	2,83
Razem	**107,5**	**2 348**	**70,55**

Tabela 34. Dyscypliny w klasach sportowych i mistrzostwa sportowego

Lp.	**Dyscyplina sportowa**	**2024**			**2025**		
		SP	**SPP**	**Razem**	**SP**	**SPP**	**Razem**
1.	Pływanie	**23**	**1**	**24**	**24**	**0,5**	**24,5**
2.	Piłka nożna	**6**	**-**	**6**	**4**	**-**	**4**
3.	Piłka nożna dziewcząt	**-**	**0,5**	**0,5**	**-**	**-**	**-**
4.	Lekkoatletyka/piłka ręczna	**5**	**-**	**5**	**4**	**-**	**4**
5.	Piłka siatkowa	**20**	**-**	**20**	**21**	**-**	**21**
6.	Koszykówka	**9**	**-**	**9**	**13**	**-**	**13**

Lp.	Dyscyplina sportowa	2024			2025		
		SP	SPP	Razem	SP	SPP	Razem
7.	Piłka ręczna	**6**	**0,5**	**6,5**	**5**	**-**	**5**
8.	Szermierka	**4**	**-**	**4**	**4**	**-**	**4**
9.	Wioślarstwo	**-**	**0,5**	**0,5**	**-**	**-**	**-**
10.	Tenis/koszykówka	**5**	**-**	**5**	**4**	**-**	**4**
11.	Strzelectwo/wioślarstwo	**2**	**-**	**2**	**2**	**-**	**2**
12.	Szermierka/koszykówka	**1**	**-**	**1**	**-**	**-**	**-**
13.	Lekkoatletyka	**6**	**-**	**6**	**7**	**-**	**7**
14.	Piłka ręczna/piłka siatkowa	**1**	**–**	**1**	**-**	**–**	**-**
15.	Koszykówka/judo	**1**	**-**	**1**	**-**	**-**	**-**
16.	Koszykówka/piłka nożna	**3**	**-**	**3**	**-**	**-**	**-**
17.	Koszykówka/Lekkoatletyka	**1**	**-**	**1**	**-**	**-**	**-**
18.	Piłka siatkowa/frisbee	**1**	**-**	**1**	**1**	**-**	**-**
19.	Sporty walki	**-**	**3**	**3**	**-**	**4**	**4**
20.	Koszykówka/pływanie				**1**	**-**	**1**
20.	Klasa Mistrzostwa Sportowego: Lekkoatletyka/Koszykówka/ Siatkówka	**-**	**5**	**5**	**-**	**5**	**5**
21.	Klasa Mistrzostwa Sportowego: Pływanie	**-**	**4**	**4**	**-**	**4**	**4**
22.	Klasa Mistrzostwa Sportowego: Piłka nożna	**-**	**4**	**4**	**-**	**4**	**4**
Razem klas		**94**	**18,5**	**112,5**	**90**	**17,5**	**107,5**

- We współpracy z sekcją - Biegi na Orientację WKS Śląsk Wrocław zrealizowano projekt **„Orientuj się”,** który był jedną z dyscyplin sportu włączoną do programu Igrzysk Sportów Nieolimpijskich World Games 2017. Projekt realizowany był w 13 szkołach. Projekt dofinansowano w kwocie 48 250 zł.
- Uczniowie 3 szkół podstawowych, 9 szkół ponadpodstawowych oraz placówek oświatowych w 2025 r. mieli możliwość realizacji zajęć wychowania fizycznego we Wrocławskim Parku Wodnym Aquapark. Na realizację projektu **„W-F w Aquaparku”** wydatkowano kwotę 1 718 200 zł.
- W 2025 r. uczniowie 4 szkół podstawowych (ZS 18, ZS 20, SP 5 i SP 118) uczestniczyli w zajęciach z wychowania fizycznego w ramach projektu „**Wrocławski Mały Akrobata”.** Na realizację projektu w okresie od I-XII 2025 r. wydatkowano kwotę 133 360 zł**.**
- Uczniowie wrocławskich szkół i placówek oświatowych realizowali zajęcia z wychowania fizycznego we Wrocławskim Centrum Treningowym Spartan **(zajęcia z łyżwiarstwa i rolkarstwa**)**.** Wydatkowano 3 997 552 zł na zajęcia sportowe obejmujące naukę jazdy na łyżwach i rolkach.
- W okresie 01-06.2025 r. 100 klas/oddziałów/grup przedszkolnych z 41 wrocławskich przedszkoli i szkół podstawowych kontynuowało udział w 2 turze pierwszego etapu programu **„Edukacja w Ruchu”.** W 1 turze drugiego etapu w okresie 09-12.2025 r. brały udział 54 przedszkola i szkoły podstawowe (200 klas/oddziałów/grup przedszkolnych). Projekt ,,Edukacja w Ruchu” realizowany jest we współpracy z AWF, Akademią Krokieta i Lamy oraz Fundacją V4Sport. Celem projektu jest popularyzacja idei edukacji w ruchu oraz promowanie postaw proaktywnych wśród nauczycieli i dzieci. Wskazane podejście pozytywnie wpływa na wyniki w nauce, zdrowie fizyczne i psychiczne uczniów, a także wspiera rozwój kompetencji społecznych, integrację oraz efektywną współpracę w grupie.

10. Doradztwo zawodowe i współpraca z pracodawcami i uczelniami wyższymi

Celem działań podejmowanych we **Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej** w ***Obszarze Priorytetowym Relacje edukacji i rynku pracy*** jest budowanie kanałów komunikacji pomiędzy tymi dwiema sferami, wzmocnienie tutoringu i doradztwa zawodowego, pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji indywidualnych,

w tym poprzez doradztwo zawodowe, a także stały dostęp do informacji o realiach pracy w różnych dziedzinach gospodarki.

- W ramach wrocławskiej koncepcji doradztwa zawodowego, przy Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego (zmiana od 1.09.2024 r.), kontynuowano działalność **Międzyszkolnego Ośrodka Wspierania Aktywności Zawodowej** (MOWAZ) współpracującego ze wszystkimi doradcami zawodowymi zatrudnionymi we wrocławskich szkołach. Prowadzono m.in.: grupowe zajęcia z zakresu doradztwa edukacyjno–zawodowego, indywidualne porady dla uczniów i rodziców oraz grupowe spotkania dla rodziców dotyczące oferty edukacyjnej Wrocławia i elektronicznej rekrutacji. Prowadzono m.in. następujące działania:
  - Przygotowano materiały i przeprowadzono zajęcia dla uczniów klas ósmych szkół podstawowych w ramach programu **„Poznaję zawody, wybieram szkołę – wrocławska oferta edukacyjna”.** Przeprowadzono grupowe zajęcia z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego dla 176 oddziałów klas ósmych, tj. 3 430 ósmoklasistów (w tym 2 528 ósmoklasistów z roku szkolnego 2024/2025, w miesiącach styczeń - czerwiec 2025 r. oraz 902 ósmoklasistów z roku szkolnego 2025/2026, w miesiącach wrzesień – grudzień 2025 r.).
  - W ramach ww. programu przeprowadzono również zajęcia z uczniami o potrzebie kształcenia specjalnego z 7 szkół/placówek (odbyło się łączenie 6 spotkań w których uczestniczyło 87 uczniów).
  - Przygotowano materiały i przeprowadzono zajęcia dla uczniów klas siódmych w ramach programu **„Ja w świecie zawodów**”, w których uczestniczyło 110 uczniów z 6 oddziałów czterech szkół podstawowych. W ramach ww. programu przeprowadzono również zajęcia z uczniami o potrzebie kształcenia specjalnego w których uczestniczyło 12 uczniów).
  - Przeprowadzono zajęcia w klasach pierwszych technikum i branżowych szkołach I stopnia (dla uczniów uczęszczających na zajęcia do CPKZ) w ramach programu **„Promowanie zdobywania kwalifikacji zawodowych”** - w którym wzięło udział 224 uczniów i **„Zdrowy styl życia większą szansą na rynku pracy”,** w którym oprócz promowania zdrowego stylu życia, znalazły się tematy dotyczące kompetencji prozdrowotnych jako ważnego elementu zrównoważonego

rozwoju w edukacji zawodowej oraz dobrostanu cyfrowego. W zajęciach wzięło udział 192 uczniów.

- Realizowano zajęcia w ramach programu **„Zanim wybierzesz”,** w których wzięło udział 685 uczniów klas czwartych z 6 wrocławskich liceów ogólnokształcących. W ww. programie przeprowadzono również zajęcia z uczniami o potrzebie kształcenia specjalnego z Zespołu Szkół nr 12, w którym wzięło udział 5 uczniów.
- Promowano kształcenie zawodowe m.in. poprzez:
  - prezentację kształcenia praktycznego w wybranych zawodach w pracowniach Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego,
  - rozwijanie zainteresowań nowoczesnymi zawodami technicznymi w ramach uczestnictwa w grupowych zajęciach zawodoznawczych - w pracowni „Automatyk przyszłości”, laboratorium Cyfrowego Protytypowania i Wytwarzania Układów Mechatronicznych oraz Branżowego Centrum Umiejętności nr 3 (w zajęciach wzięło udział 1 448 osób),
  - współpracę z pracodawcami w zakresie promowania wybranych zawodów,
  - organizację V edycji konkursu „**GPS po zawodach**” promującego szkolnictwo zawodowe. W konkursie brało udział 116 uczniów z 16 szkół podstawowych,
  - udział w wydarzeniach (spotkaniach, szkoleniach) Dolnośląskiej Sieci Poradnictwa Zawodowego,
  - udział w corocznej akcji Gazety Wyborczej „Zawodowcy” promującej wśród uczniów i rodziców kształcenie zawodowe,
  - organizację konferencji w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery „Siła relacji w erze samotności”,
  - promocję kształcenia zawodowego podczas spotkań z uczniami, rodzicami i nauczycielami.
- Przeprowadzono grupowe zajęcia z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego dla uczniów klas 7 i 8 szkoły podstawowej, w których uczestniczyło 3 540 uczniów.
- Przeprowadzono zajecia z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego dla uczniów szkół ponadpodstawowych, w których uczestniczuło 685 uczniów

klas 4 liceów ogólnokształcących i 224 uczniów techników i branżowych szkół I stopnia.

- Przeprowadzono grupowe spotkania informacyjne z rodzicami ósmoklasistów, dotyczące oferty edukacyjnej Wrocławia, elektronicznej rekrutacji, potrzeb rynku pracy i szkolnictwa ponadpodstawowego. W spotkaniach uczestniczyło 1 620 rodziców.
- Udzielono 230 indywidualnych porad dla uczniów i rodziców uczniów klas ósmych dot. wyboru szkoły ponadpodstawowej i rekrutacji elektronicznej.
- Przeprowadzono grupowe spotkania z wychowawcami klas ósmych szkół podstawowych i doradcami zawodowymi dot. rekrutacji do szkół ponadpodstawowych, w których uczestniczyły 193 osoby.
- Udzielono ponad 480 konsultacji telefonicznych rodzicom uczniów klas ósmych dot. wyboru szkoły ponadpodstawowej i rekrutacji elektronicznej,
- Dodatkowo w Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego zrealizowano m.in. następujące zadania:
  - zaktualizowano wszystkie informacje na stronie www.doradcy-wroclaw.pl dla uczniów szkół podstawowych, dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i dla uczniów szkół ponadpodstawowych (oferta wrocławskich szkół ponadpodstawowych z linkami na strony szkół w tym szkół specjalnych, oraz informacje o zasadach rekrutacji do szkół wyższych i policealnych),
  - udostępniono materiały o zasadach postępowania rekrutacyjnego do szkół ponadpodstawowych na rok szkolny 2025/2026 dla wrocławskich doradców zawodowych, wychowawców, uczniów oraz rodziców i materiały umożliwiające m.in. poznanie siebie, poznanie swoich predyspozycji, zainteresowań,
  - skierowano do uczniów i rodziców komunikaty informujące o gotowości doradców zawodowych do wsparcia w formie konsultacji indywidualnych w formie stacjonarnej i w formie zdalnej;
- Przeprowadzono badania ankietowe badające m.in. trafność wyboru szkoły wśród uczniów klas czwartych liceum ogólnokształcącego i klas pierwszych branżowych szkół I stopnia i technikum:
  - w badaniach ankietowych klas czwartych (maturalnych) wzięło udział 525 uczniów z 6 wrocławskich liceów ogólnokształcących. Większość (55%) uczestników badania była zadowolona z wyboru liceum

ogólnokształcącego, a w sytuacji ponownego podejmowania decyzji o wyborze szkoły ponadpodstawowej podjęłoby taką samą decyzję. Wśród ankietowanych 18% wybrałoby to samo liceum, ale inne przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym, 18% wybrałoby inne liceum ogólnokształcące, a 5% wybrałoby technikum. W przypadku pytania o plany edukacyjno–zawodowe po ukończeniu liceum ogólnokształcącego – 75% ankietowanych chce studiować w Polsce, 6% chciałoby studiować za granicą, a pozostali ankietowani chcą podjąć pracę zawodową lub zdobyć kwalifikacje zawodowe,

- w badaniach ankietowych klas pierwszych technikum wzięło udział 141 uczniów. Na pytanie: „Gdybyś dzisiaj dokonywał wyboru szkoły" - 64% uczniów podjęłoby taką samą decyzję, 12% wybrałoby inny zawód w tym samym technikum, 4% - ten sam zawód, ale w innym technikum, 10% - wybrałoby liceum ogólnokształcące, 9% wybrałoby inną szkołę,
- w badaniu ankietowym wśród ósmoklasistów (uczniowie z roku szkolnego 2024/2025) wzięło udział 1 700 uczniów. Na pytanie: „Który typ szkoły najbardziej Cię interesuje" – 66% wskazało liceum ogólnokształcące, 25% technikum, 3% - branżową szkołę I stopnia, 10% wskazało inne szkoły np. liceum plastyczne, szkoły z oddziałami sportowymi, szkoły z oddziałami wstępnymi i dwujęzycznymi. Natomiast wśród rodziców biorących udział w badaniu ankietowym – 84% ankietowanych chciałoby, aby dziecko zostało przyjęte do liceum ogólnokształcącego, 12% do technikum, a 4% wskazało inne szkoły.
- przy wyborze szkoły najwięcej uczniów (74,4%) będzie kierowało się szansą dostania się do szkoły, lokalizacją szkoły (67,8%), możliwością zdobycia kwalifikacji zawodowych (51%), zainteresowaniami (21%), dobrą opinią dot. szkoły (44,6%), dobrym przygotowaniem do matury (29,8%).

Tabela 35. Pracodawcy współpracujący z wrocławskimi szkołami zawodowymi (przykłady):

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
1.	Zespół Szkół nr 1	Ekofinanse Biuro Rachunkowe, EMPOL S.A., SI - Consulting Sp. Z o.o., FINDER.COM Poland Sp. Z o.o., Forsys Sp. Z o.o., Dream Studio Reklamy, SYSTEmEG NET sp. z o.o., Media Markt Polska BIS Sp. z o.o., Fashion Studio Ekene Oledibe	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
2.	Zespół Szkół nr 2	Mirosław Wróbel Sp. z o.o. Autoryzowany Dealer Mercedes - Benz, Mirosław Wróbel Sp. z o.o. Centrum Blacharsko – Lakiernicze, Uni-Truck Sp. z o.o., INTER-CARS S.A., Duda Cars S.A., CMP Holding Sp. Z o.o. Wrocław, Nawrot Sp. z o.o., BMW Inchcape – Wrocław, Błach Sp z o o., Zetkamet – Środa Śląska, Zakład Usług Telekomunikacyjnych – Kobierzyce, MM Cars sp. z o.o., ASPA sp. z o.o., Motomik – Wrocław, grupa PGD oraz WTM Wróbel Sp. z o.o., Radiotechnika Marketing sp z o.o.	- Umowy w ramach praktyk i staży zawodowych - Udział w konkursach międzyszkolnych - Fora zawodowe - organizacja i realizacja szkoleń dla uczniów i nauczycieli, - organizacja i realizacja staży branżowych dla nauczycieli

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
3.	Zespół Szkół nr 3	Hotel Tumski & Barka Tumska, ORBIS S.A., The Granary – La Suite Hotel Wrocław City Center, Wing Properites Sp. z o.o., BMB s.c. Beata Bernacka-Ślimak, Barbara Krawiec, Martyna Kozak, Bissole Business Travel Bissole Sp. z o.o., Margo-Travel Małgorzata Hałuszczyk, Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Biuro Podróży „PANORAMA" Sp. z o.o., Biuro Turystyczno-Usługowe JUVENTUR Sp. z o.o., Biuro Podróży Camino Travel, ASFLOR Violetta Sum, PAWIAN OGRÓD Paweł Domagała, Wyższa Szkoła Handlowa, ARTflora – Joanna Rospondek, VIVERE Italiano Sp. z o.o.	- Umowy w ramach praktyk zawodowych - Doposażenie pracowni
4.	Zespół Szkół nr 6	CTS sp z o.o., ELKOM, DORA Biuro Usług Rachunkowych, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny, CONTABILITA, Ekopartner Recykling, LOCATOR, Studio GRAFIX,	- organizacja praktyk zawodowych

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
5.	Zespół Szkół nr 18	GESTAMP Wrocław Sp z o.o., Elektrotim S.A, FLT Grupa Sp. Z o.o., Kolejkowo S.A., HUBAG Sp. z o.o., VOLZ Hydraulik Sp. Z o.o., FORTACO Sp. Z o.o., DONAKO Sp. z o.o., RGK Energy, MULTISUN, Instal 3D, White Drive Motors, Tauron Dystrybucja, ZAE, Donako, EBS INK JET, W.Quandt, KOSPEL.	- klasa patronacka (GESTAMP Wrocław Sp. z o.o.), - Umowy w ramach realizacji praktyk zawodowych - Realizacja programu: Akademia Młodego Instalatora, - Dodatkowe szkolenia praktyczne, - Dodatkowe wykłady wraz z ćwiczeniami, - możliwość nabycia umiejętności montażowych i serwisowych urządzeń OZE
6.	Lotnicze Zakłady Naukowe	Wrocław Aircraft Maintenance Servicesul, Volvo Group Truck Center o/Dlugoleka, Collins Aerospace, WTC Sp. z o.o., Lotnisko Szymanów, 22 Baza Lotnictwa Taktycznego, Toyota Motor Manufacturing Poland,	Klasy dedykowane: - zawód: technik mechanik lotniczy/technik mechanik -Aircraft Maintenance Services (Ryanair, Collins Aircraft Maintenance),

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
		Rawlplug S.A, Robert Bosch Sp. z o.o., Leroy Merlin Polska sp.z o.o., Dolnośląskie Centrum Logistyczne, Auto Group Polska Sp. z o.o.	- umowy w ramach praktyk i staży zawodowych **Pierwszy klaster edukacyjny**
7.	Elektroniczne Zakłady Naukowe	Asplex Sp. z o.o., ZAE Sp. z o.o., Tauron Dystrybucja, Proline S.A, Centrum Technologii Audiowizualnych	- Umowy w ramach praktyk zawodowych, - Akademia Sieci Cisco (CNA)- patronat firmy „Cisco”
8.	Zespół Szkół Budowlanych	Heinle Wischer und Partner, Majewski Architekci, Castorama, Exyte Central Europe - oddział w Polsce w Gdańsku. Roma-Bud, Robert Matkowski Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne, Atlas, Showroom Jege Wrocław, Budimex, Strabag oraz z firmą- Inż-geo, badania i roboty geotechniczne	- Organizacja staży dla uczniów - Umowy w ramach praktyk zawodowych - Doposażenie pracowni
9.	Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych	BIK COMPUTER, Elektrotim S.A., DMC Poland, INS sp. J., Cinno Poland Sp. Z o.o., EMC Wrocław, Teleport Sp.	- Klasy dedykowane, - Klasy partnerskie,

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
		Z o.o., Weldar Wrocław, Wrotechnika Sp. Z o.o., AMSNET Wrocław	(oddział w zawodzie teleinformatyk - Elektrotim S.A.) - Umowy w ramach praktyk zawodowych - Certyfikaty ECDL, CISCO, MTCN, - spotkania zawodoznawcze,
10.	Technikum nr 15	Fundacja Greengaya, GZGK Trzebnica – Ergo Sp. z o.o., CWB Partner Sp. z o.o., Rawlplug SA, Yax Interactive, Dream Studio Reklamy Spo. Z o.o., PACON Drukarnia i Producent Opakowań – Mazij Sp. Jawna, gminna Biblioteka Publiczna w Czernicy, Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe COMEX Sp. z o.o., XO Media Sp. z o.o.	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
11.	Zespół Szkół Logistycznych	PKP Intercity S.A., PKP Cargo S.A., PKP Energetyka S.A., "Przewozy Regionalne", MPK Sp. z o.o.,	- Umowy w ramach praktyk zawodowych

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
12.	Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących	Urząd Miasta i gminy Kąty Wrocławskie, Kancelaria Rachunkowa DORA Sp. z o.o., Biuro Rachunkowe RACHMIX, CCC.EU Sp. z o.o., P.P.U.H. MNICH, AGA Firma Handlowo – Usługowa Konopko, BiurChem Trzebnica, Kolor S.C., Kolejkowo SA, Czajownia Sp. z o.o., HADPOL sp. z o.o., Paradise Events sp. z o.o., Biuro Rachunkowe „DSP”, Księgowi Specjaliści Sp. z o.o., Biuro Rachunkowe RACHEXPERT Sp. z o.o., Urząd Miejski w Siechnicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernicy, Kinaco Sp. z o.o., Biuro Rachunkowe LO-HELP, Wrocławski Tor Wyścigów Konnych –Partynice, Zakład gospodarki Mieszkaniowej CENTRUM Sp. z o.o., Oświetlenie przyczep MAXIPOL Sp. z o.o., Szkoła Podstawowa w Gniechowicach, CMP	- Umowy w ramach praktyk zawodowych

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
		Holding, S.P.U.K FLORIAN, Tradycja i Jakość Sp. z o.o., Mirosław Wróbel sp. z o.o., Biuro Rachunkowe MITAXX Sp. z o.o., Powszechna Spółdzielnia Spożywców „Południe".	
13.	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych	Zakład Gospodarki Nieruchomościami *„WRO-DOM" Sp.* z o. o., DOMUS Sp. zo o., Nasz Zarządca Sp z o.o., Biuro Rachunkowe MG, BUD-EXPERT, Biuro Rachunkowe INFOSYSTEM PHU, Biuro Rachunkowe Barbara Kasprowicz, Biuro Rachunkowe EXACTLY S. C., DORA - biuro usług rachunkowych Dorota Jarząb; POLTAXPRO s.c, Inco Veritas, Biuro Rachunkowe „RACHMIX", Biuro Księgowości i Rozliczeń Podatkowych WIMA, Akademia Księgowości Sp. z o.o., Ziędalscy Sp. z o.o., Biuro Rachunkowe Konto Magdalena Wanatowicz, Biuro Rachunkowe Graftax, Bix Leszek Bicz Bożena	- Umowy w ramach praktyk zawodowych

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
		Bicz, Kancelaria Podatkowa Król i Wspólnicy Sp. z o.o., Schavemaker Poland Sp. z o.o, Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Urząd Gminy Długołęka, Urząd Gminy Żórawina, Human IT Group Sp. z o.o., Agencja reklamowa Art. Open Sp. z o.o., Fundacja Wspierania Organizacji Pozarządowych Umbrella.	
14.	Zespół Szkół Gastronomicznych	AC Hotel by Marriott Wroclaw Hotel Altus Palace, Hotel Park Plaza, ART. Hotel Sp. z o.o., Hotel Novotel Mercure W-w Centrum Hotel Novotel Wrocław City, Hotel Radisson Blu, DoubleTree by Hilton Hotel, Stół na Szwedzkiej – studio kulinarne, Restaurant & Coctail Bar Pod Papugami, Hotel Haston City Wrocław, Hotel In Vite, Hotel Ibis Styles Wrocław Centrum, Gourment Wiatrowski Grzegorz, Zamek Topacz, Restauracja Forum	- Umowy w ramach praktyk zawodowych - Staże zawodowe - Pomoc w organizacji i przygotowaniu uczniów do konkursów, - Umowy w ramach praktyk zawodowych, - Wycieczki zawodoznawcze,

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
		Kulinarne W-w, Biuro Turystyki „JOANNA”, Biuro Podróży Panorama, Intur – Biuro Turystyczne, Biuro Podróży Camino Travel, Biuro Podróży Rainbow Tours, Biuro Turystyki ZNP Logos Tour, Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Dolnośląska Izba Turystyki, Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa sp. z o.o., Izba Gospodarcza Hotelarsrwa Polskiego	
15.	Zespół Szkół Zawodowych nr 5	Ponad 300 pracodawców - stała współpraca z Dolnośląską Izbą Rzemieślniczą oraz Dolnośląską Izbą Gospodarczą, z cechami zrzeszającymi rzemieślników np. Cech Rzemiosł Różnych, Dolnośląski Cech Piekarzy i Cukierników, cech rzemiosł Metalowych i Motoryzacyjnych, Cech Rzemiosł Budowlanych, Cech Rzemiosł Różnych oraz Małej	- Kształcenie dualne – młodociany pracownik - Umowy w ramach praktyk zawodowych i zajęć praktycznych - Szkolenia dla młodocianych pracowników, - Umowa patronacka dla klasy kształcącej się w zawodzie

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
		Przedsiębiorczości, ACCOR Invest S.A. – Hotele Orbis we Wrocławiu, Cukiernia Spychała R.Spychała, Cukiernia "Pączuś" R.Łuźniak, Cukiernia Carolin & Simon G. Siemionko, Marzipan Norimp Bako Poland Z.Dudek, Magdalena Lubecka SALON PRESTIGE, AF STUDIO Agata Figurska- Dudzik, VANITE hair STUDIO Aneta Hybsz, STUDIO Balcerak Marcin	kucharz (Accor Invest Group S.A.), - organizacja warsztatów i pokazów kulinarnych, - wsparcie w organizacji konkursów zawodowych,
16.	Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego	APS - Automatyka Przemysłowa Serwis Warszawa, Heidenhain, VOLZ Hydraulik, Tauron Dystrybucja, Sandvik Coromant, Trodat Polska Sp. z o.o., Siemens Polska, DMG MORI Polska Sp. z o.o., Renishaw Sp. z o.o., ZAE Sp z o.o., DOZAMEL Sp z o.o., Elektrotim, Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, WAGO, HACO FAT, ABB, Kuehne + Nagel,	Współpraca w zakresie: - uzyskania certyfikatu autoryzowanego partnera szkoleniowego, - przeprowadzania modernizacji maszyn i urządzeń, - pomoc w ustalaniu wyposażenia do Centrum Nowoczesnych

Lp.	Szkoła	Pracodawcy (przykłady)	Zakresy współpracy
			technologii CAD/CAM i CNC, - organizacja szkoleń i seminariów, - materiały szkoleniowe dla uczniów i nauczycieli, - dostęp do najnowszych produktów i materiałów szkoleniowych, - wsparcie merytoryczne, techniczne oraz szkolenia dla nauczycieli i uczniów, - doskonalenia nauczycieli, - Doposażenia w sprzęt do testowania, - Umowy w ramach praktyk zawodowych, - Wrocławski Klaster Edukacyjny

- **Współpraca szkół ponadpodstawowych z uczelniami wyższymi** to szeroki zakres działań obejmujący np. warsztaty, wykłady, patronaty. W ramach przedmiotowej współpracy w 2025 r. szkoły ponadpodstawowe podpisały 51 umów/porozumień.

11. Dofinansowanie dowozu uczniów

- W 2025 roku zrealizowano przewóz dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami do 59 szkół i placówek oświatowych, w tym do:
  1) Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych nr: 10, 11,
  2) Przedszkola nr: 12, 35, 109, 125, 148,
  3) Integracyjnego Przedszkola „Alto”,
  4) Przedszkola Specjalnego „Wesołe Żabki",
  5) Terapeutycznego Punktu Przedszkolnego „Ostoja”,
  6) Zespołów Szkół nr: 6, 12, 16, 17, 21,
  7) Szkół Podstawowych nr: 8, 9, 12, 14, 28, 43, 51, 61, 80,
  8) Zespołów Szkolno-Przedszkolnych nr: 2, 8, 9, 12, 21,
  9) Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Uczniów Niesłyszących i Słabosłyszących nr 12 oraz z innymi niepełnosprawnościami,
  10) Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Uczniów Niewidomych i Słabowidzących nr 13 oraz z innymi niepełnosprawnościami,
  11) Zespołu Szkół i Placówek Fundacji Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji,
  12) Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci Niepełnosprawnych „Ostoja”,
  13) Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Wyjątkowych Dzieci,
  14) Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Unlock”,
  15) Szkoły Podstawowej Specjalnej „Wspólny Świat”,
  16) Społecznej Specjalnej Szkoły Podstawowej Stowarzyszenia Handicap,
  17) Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Promyk Słońca”,
  18) Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Kolorowa Akademia”,
  19) Niepublicznej Szkoły Terapii Behawioralnej dla Dzieci z Autyzmem,
  20) Terapeutycznego Punktu Przedszkolnego „Niebieski Latawiec”,
  21) Terapeutycznego Punktu Przedszkolnego „Niebieski Latawiec 2”,

22) Niepublicznego Punktu Przedszkolnego „Łatwo Powiedzieć",
23) Niepublicznego Punktu Przedszkolnego „Łatwo Powiedzieć 2",
24) Niepublicznego Punktu Przedszkolnego „Nasz Świat”,
25) Niepublicznego Punktu Przedszkolnego „Wspólna Planeta 1”,
26) Niepublicznego Punktu Przedszkolnego „Wspólna Planeta 2”,
27) Niepublicznego Punktu Przedszkolnego „Kids Corner, Motyla Noga”,
28) Niepublicznego Punktu Przedszkolnego „Saplings”,
29) Integracyjnej Szkoły Podstawowej „Alto", oddział ul. Kiełczowska,
30) Integracyjnej Szkoły Podstawowej „Alto", oddział ul. Wietrzna,
31) Liceum Ogólnokształcącego nr: XI,
32) Zespołu Szkół z oddziałami integracyjnymi „Amigo”,
33) Publicznego Przedszkola „Leonardo”,
34) Publicznej Szkoły Podstawowej Leonardo,
35) Katolickiej Szkoły Podstawowej „Bonum”,
36) Autorskiej Szkoły Podstawowej „Creo”,
37) Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Niziołki”,
38) Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Harmonia”.

- Przewóz dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami oraz zwrot kosztów przewozu dla rodziców/opiekunów prawnych odbywał się na podstawie:
  - Zarządzenia nr 1578/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 27 grudnia 2024 r. oraz Zarządzenia nr 2919/25 z dnia 11 lipca 2025 r. w sprawie sposobu zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły, ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami oraz zwrotu rodzicom/opiekunom prawnym kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów z niepełnosprawnościami oraz rodziców/opiekunów prawnych;
  - Zarządzenia nr 1577/24 z dnia 27 grudnia 2024 r. w sprawie zasad zlecania i rozliczania zadania w zakresie Przewozu Zorganizowanego Uczniów z Niepełnosprawnościami, powierzonego do wykonania aktem założycielskim Spółce Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne;
  - W związku ze Wskazaniem nr WFI.1.2025 oraz WFI.2.2025 przekazano MPK sp. z o.o. do realizacji, w okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r., zadanie w zakresie przewozu zorganizowanego dzieci i uczniów z

niepełnosprawnościami do szkół i placówek oświatowych, w tym również w zakresie przygotowania przetargów oraz obsługę finansowo-księgową;
- Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 września 2020 r. w sprawie organizacji bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły ponadpodstawowej młodzieży z niepełnosprawnościami zamieszkałej na terenie gminy Wrocław, w przypadkach, w których gmina nie ma takiego obowiązku.

- W roku szkolnym 2024/2025 od stycznia do sierpnia 2025 r. z bezpłatnego przewozu zorganizowanego skorzystało średnio miesięcznie 727 dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami, natomiast w roku szkolnym 2025/2026 – od września do grudnia 2025 r. średnio miesięcznie 780 dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami.
- **Koszt przewozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych** za okres I–VIII 2025 r. wyniósł 14 985 106 zł, natomiast za okres IX-XII 2025 r. wyniósł 12 154 034 zł. Łączny koszt bezpłatnego przewozu zorganizowanego dzieci i uczniów niepełnosprawnych za 2025 r. **wyniósł 27 139 140 zł.**
- W 2025 roku Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu zawarło **umowy z rodzicami** określające warunki zwrotu kosztów za przewóz dziecka z niepełnosprawnościami do szkoły/placówki **prywatnym** samochodem osobowym i **zwróciło koszty za przewóz,** w okresie I - VIII 2025 r. średnio miesięcznie rodzicom 197 dzieci i uczniów w kwocie 521 434,96 zł, a w okresie IX – XII 2025 r. średnio miesięcznie rodzicom 200 dzieci i uczniów w kwocie 374 341,08 zł. Łącznie w 2025 r. wydano **895 776,02 zł** w ramach zwrotu kosztów przewozu dla rodziców **dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami**.

Łącznie zwrot kosztów rodzicom/opiekunom prawnym za przewóz dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami oraz przewóz zorganizowany w roku 2025 wyniósł**: 28 034 916,02 zł.**

12. Organizowanie i finansowanie czasu wolnego

- W ramach **wypoczynku zimowego** finansowanego ze środków gminy Wrocław zorganizowano zajęcia dla 6 692 uczniów wrocławskich szkół. Na ten cel przekazano łącznie kwotę 1 193 413 zł. Wypoczynek zimowy w formie półkolonii zorganizowano w 27 szkołach podstawowych oraz w Zespole Placówek Oświatowych nr 3, wypoczynek w formie tzw. „Otwartych

sal” w 13 szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Swą ofertę w czasie ferii zimowych przygotowały 4 Młodzieżowe Domy Kultury oraz Centrum Kreatywności Talent. Uczniowie brali udział w zajęciach sportowych, plastycznych i teatralnych. Wypoczynek zimowy został zorganizowany zgodnie z wytycznymi GIS, MZ i MEN.

- W ramach **wypoczynku letniego** ze środków miejskich dofinansowano realizację zadania w 31 szkołach podstawowych oraz Zespole Placówek Oświatowych nr 3, w których przygotowano 5 548 miejsc. Swą ofertę w czasie ferii letnich przygotowały również 4 Młodzieżowe Domy Kultury oraz Centrum Kreatywności Talent, gdzie w zajęciach udział wzięło 2 990 uczniów. Wartość środków przeznaczonych na ten cel z budżetu miasta Wrocław wyniosła 1 862 102 zł. Wypoczynek letni został zorganizowany zgodnie z wytycznymi GIS, MZ i MEiN.

Tabela 36. Organizacja wypoczynku zimowego i letniego

Lp.	Rodzaj wypocznynku	Liczba placówek realizujących wypoczynek	Kwota dofinansowania
1.	Wypoczynek zimowy	46	1 193 413 zł
2.	Wypoczynek letni	37	1 862 102 zł
	Razem	**83**	**3 055 515 zł**

- Kontynuowano realizację **Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „Dwa plus trzy i jeszcze więcej”.** Udostępniono bezpłatnie sześć basenów szkolnych dla rodzin wielodzietnych. Przygotowano łącznie, w każdym tygodniu, 142 miejsca na basenach.
- W ramach działalności **5** placówek wychowania pozaszkolnego z zajęć wspierających rozwój dzieci i młodzieży w kołach, zespołach i grupach skorzystało **8 982** dzieci i młodzieży w okresie od stycznia do 31 sierpnia 2025 r. oraz **10 075** w okresie od września do 31 grudnia 2025 r.
- **Najważniejsze wydarzenia** we wrocławskich młodzieżowych domach kultury w roku 2025:

- XXIII Wrocławski Konkurs „Szkoła Promująca Turystykę” – konkurs pod patronatem Prezydenta Wrocławia i Kuratora Oświaty pt. „Wrocławski Barok” (MDK im. M. Kopernika),
- XIX Festiwal Piosenki i Małych Form Teatralnych „OBCIACH” (MDK im. M. Kopernika),
- I i II etap Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Stanisława Jopka (MDK im. M. Kopernika),
- XX Dolnośląskie Spotkania Teatrów Młodzieżowych „Chochoł” – spotkania pod patronatem Prezydenta Wrocławia i Dolnośląskiego Kuratora Oświaty (MDK im. M. Kopernika),
- XV Międzynarodowy Festiwal „Sztuka Łączy Pokolenia – Inspiracje Flamenco” (MDK Krzyki),
- Międzynarodowa Olimpiada „Destination Imagination” – wyjazd do Chin - Pekinu - 10-17.12.2025 r. oraz zajęcie tam przez sekcję taneczną II miejsca (MDK Krzyki),
- Polskie Radio Wrocław – nagrania wokalne w profesjonalnym studiu muzycznym (MDK Krzyki),
- Spektakl muzyczno- taneczny „Szum Kurtyny to nasz świat” w Teatrze Muzycznym CAPITOL – wystąpiły wszystkie sekcje artystyczne MDK Krzyki,
- Turnieje szachowe z cyklu „OTWARTE MISTRZOSTWA WROCŁAWIA” (MDK Śródmieście),
- Najpiękniejsza Szopka Betlejemska 2025” – XXXIII Wojewódzki konkurs rzeźbiarski i wystawa szopek w Muzeum Etnograficznym we Wrocławiu (MDK Śródmieście),
- IV Dolnośląski Konkurs Wokalny dla Dzieci i Młodzieży „UNPLUGGED 2025 – FILM I BAJKA" (MDK Śródmieście),
- XVII Ogólnopolskie Biennale Rysunku i Grafiki „ECCE HOMO” (MDK Śródmieście),
- Koncert Jubileuszowy z okazji 30-lecia działalności MDK Fabryczna w Centrum Kultury Nowy Pafag;
- „Święto Dyni” – wydarzenie otwarte o charakterze rodzinno-integracyjnym (MDK Fabryczna),
- IV Ogólnopolski konkurs literacko – plastyczny „ZABAWA SŁOWEM - SŁOWEM MALOWANE” (Centrum Kreatywności TALENT),

- III Ogólnopolski konkurs plastyczny „Magia szachów” (Centrum Kreatywności TALENT),
- XV Ogólnopolski Festiwal Kolęd i Pastorałek „Kolędujmy Małemu” (Centrum Kreatywności TALENT),
- I Ogólnopolski Konkurs Piosenki Aktorskiej i Musicalowej „MusicaL’arte” (Centrum Kreatywności TALENT).

- W imprezach i uroczystościach organizowanych w MDK-ach i Centrum Kreatywności TALENT w czasie całego roku 2025 łącznie wzięło udział **30 179** uczestników.
- Na funkcjonowanie MDK-ów oraz Centrum Kreatywności TALENT w 2025 r. przeznaczono **25 094 813 zł** (dane z programu PABS - plan na dzień 31.12.2025 r.).

Tabela 37. Działalność placówek wychowania pozaszkolnego w roku szkolnym 2024/2025 (styczeń-sierpień 2025 r.)

Lp.	Placówka	Koła, zespoły, sekcje		Imprezy, uroczystości	
		Liczba	Liczba uczestników	Liczba imprez, uroczystości	Liczba uczestników
1.	Młodzieżowy Dom Kultury Śródmieście	34	1 286	24	4 773
2.	Młodzieżowy Dom Kultury Krzyki	53	1 956	122	2 000
3.	Młodzieżowy Dom Kultury Fabryczna	28	2 615	34	4 404
4.	Młodzieżowy Dom Kultury im. M. Kopernika	124	2 122	46	8 540
5.	Centrum Kreatywności Talent	26	1 003	8	360
	Razem	**265**	**8 982**	**234**	**20 077**

Tabela 38. Działalność placówek wychowania pozaszkolnego w roku szkolnym 2025/2026 (wrzesień-grudzień 2025 r.)

Lp.	Placówka	Koła, zespoły, grupy, sekcje		Imprezy, uroczystości	
		Liczba	Liczba uczestników	Liczba imprez, uroczystości	Liczba uczestników
1.	Młodzieżowy Dom Kultury Śródmieście	37	1 374	17	2 300
2.	Młodzieżowy Dom Kultury Krzyki	43	1 875	27	800
3.	Młodzieżowy Dom Kultury Fabryczna	37	3 758	18	5 232
4.	Młodzieżowy Dom Kultury im. M. Kopernika	150	2 024	26	1 380
5.	Centrum Kreatywności Talent	28	1 044	4	390
	Razem	**295**	**10 075**	**92**	**10 102**

- W roku szkolnym 2024/2025 (semestr II) oraz w roku szkolnym 2025/2026 (semestr II) dofinansowano realizację **117** konkursów i olimpiad na łączną kwotę **176 340** zł.

Tabela 39. Dofinasowanie konkursów

Lp.	Rodzaj placówki	Liczba dofinansowanych konkursów	Kwota dofinansowania (zł)
1.	Przedszkola	23	21 400
2.	Szkoły Podstawowe	38	30 240

Lp.	Rodzaj placówki	Liczba dofinansowanych konkursów	Kwota dofinansowania (zł)
	i Zespoły Szkolno - Przedszkolne		
4.	Licea Ogólnokształcące	24	57 200
5.	Zespoły Szkół	15	31 700
6.	Placówki Wychowania Pozaszkolnego i Specjalne Ośrodki Szkolno Wychowawcze	17	35 800
	Razem	**117**	**176 340**

13. Wyniki egzaminów zewnętrznych

- W 2025 r. egzamin ósmoklasisty oraz egzamin maturalny sprawdzały poziom opanowania wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach egzaminacyjnych. Poniższe dane dotyczą wszystkich wrocławskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Opracowanie zostało przygotowane na podstawie danych udostępnionych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną oraz Okręgową Komisję Egzaminacyjną we Wrocławiu.
- Egzaminy odbyły się zgodnie z harmonogramem:
  - egzamin ósmoklasisty – 13-15 maja 2025 r.
  - egzamin maturalny – 5-22 maja 2025 r.

a) Egzamin ósmoklasisty

- W roku szkolnym 2024/2025 egzamin ósmoklasisty został przeprowadzony po raz czwarty. Jego organizacja wynika z art. 44zs-44zza ustawy z dnia 7 września 1991 r.
  o systemie oświaty (Dz.U.2025. poz. 881 t.j.).
- Informacje podstawowe:

- Egzamin ósmoklasisty jest egzaminem obowiązkowym, tj. przystąpienie do egzaminu jest warunkiem koniecznym ukończenia szkoły podstawowej. Nie ustalono jego minimalnego wyniku.
- Egzamin jest przeprowadzany w formie pisemnej i obejmuje trzy przedmioty: język polski, matematyka, język obcy nowożytny, którego uczeń uczył się w szkole w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych.
- Egzamin ósmoklasisty został przeprowadzony od 13 do 15 maja 2025 r. Uczniowie, którzy z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpili do niego w powyższym terminie, napisali egzamin w dniach 10 - 12 czerwca 2025 r.

Poniższe dane dotyczą wszystkich wrocławskich szkół podstawowych. Opracowanie zostało przygotowane na podstawie danych udostępnionych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną oraz Okręgową Komisję Egzaminacyjną we Wrocławiu – stan na 1 sierpnia 2025 r.

Tabela 40. Liczba uczniów przystępujących do egzaminu ósmoklasisty w roku 2025 (arkusz w wersji podstawowej)

Przedmiot	Wrocław	Dolny Śląsk	Polska
Język polski	4 583	22 776	327 403
Matematyka	4 583	22 761	327 487
Język angielski	4 942	22 776	326 932
Język niemiecki	55	595	3 982
Język hiszpański	1	1	129
Język francuski	-	-	61
Język rosyjski	-	-	761
Język włoski	-	-	10

Pozostali uczniowie przystąpili do egzaminu ósmoklasisty w terminie dodatkowym albo byli zwolnieni z obowiązku przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (informacja OKE Wrocław).

Tabela 41. Średnie wyniki – arkusz podstawowy (w procentach - w zaokrągleniu do pierwszego miejsca po przecinku) egzaminu ósmoklasisty w roku 2025 (uwzględniono wyniki powyżej 8 zdających)

Region	język polski	matematyka	język angielski	język niemiecki	język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język rosyjski
Wrocław	**67,8**	**59,6**	**78,5**	**74,3**	**-**	**-**	**-**	**-**
Dolny Śląsk	62	48	70	59	-	-	-	-
Polska	**64**	**50**	**70**	**61**	**87**	**67**	**60**	**65**
Warszawa	72,6	64,9	83,5	86,5	-	-	-	85,1
Kraków	73	68	83	84	-	-	-	-
Łódź	62	53	74	80	-	-	-	84
Poznań	67,8	55,9	77,2	65,3	-	-	-	-
Gdańsk	68	59	80	97	-	-	-	-

Dane z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz właśwych Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych dla wskazanych powyżej miast.

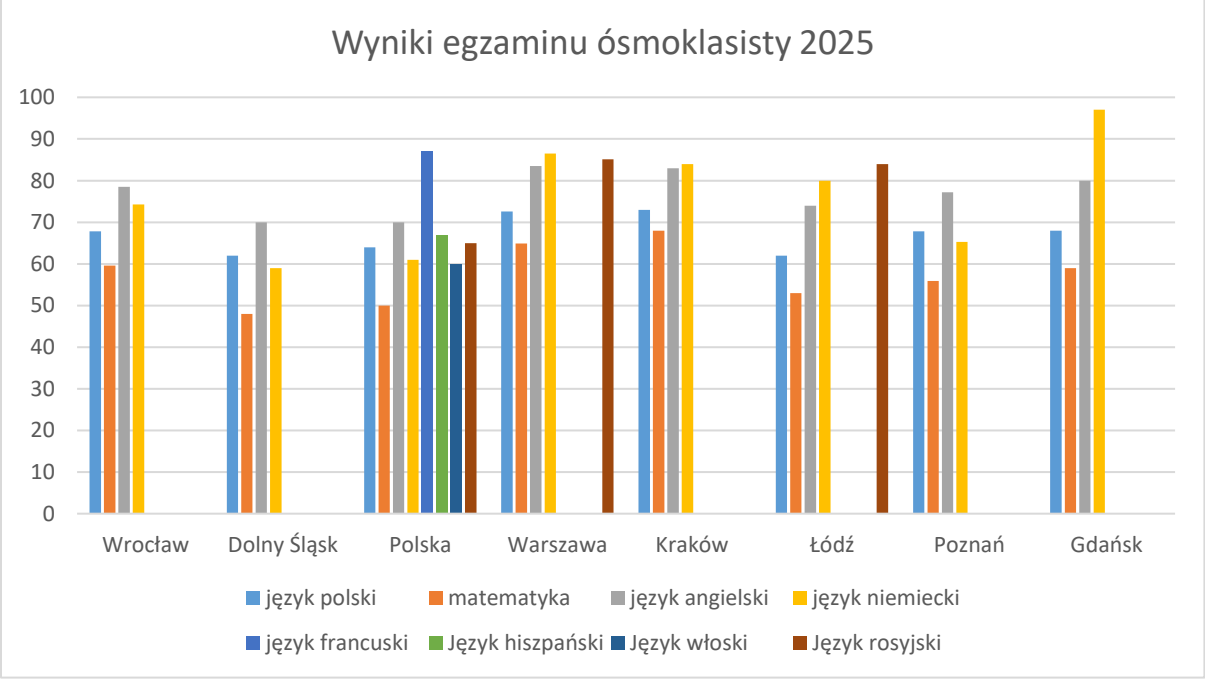

Wykres 1. Wyniki uczniów wszystkich wrocławskich szkół podstawowych (%) i wybranych miast polskich w zależności od wyników egzaminów (%) w roku 2025 - sesja podstawowa - wyniki na 1 sierpnia 2025 r.

Dane powyżej bez tzw. wyników po wglądach do prac egzaminacyjnych i sesji poprawkowej

b) Egzamin maturalny

- Wszyscy absolwenci, którzy ukończyli szkołę w 2025 r., obowiązkowo przystępowali do egzaminu maturalnego:
  1) w części pisemnej z:
     a) języka polskiego,
     b) matematyki
     c) wybranego języka obcego nowożytnego
  2) w części ustnej z:
     a) języka polskiego
     b) wybranego języka obcego nowożytnego.
- Wszyscy absolwenci mieli również obowiązek przystąpić do egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu dodatkowego na poziomie rozszerzonym, a w przypadku języka obcego nowożytnego – na poziomie rozszerzonym albo dwujęzycznym.
  W 2025 r. absolwent szkoły lub oddziału dwujęzycznego, który przystępował do egzaminu maturalnego w Formule 2023, miał obowiązek przystąpić do części pisemnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym jako przedmiotu dodatkowego. Każdy absolwent mógł również przystąpić do egzaminu dodatkowego z maksymalnie pięciu kolejnych przedmiotów dodatkowych.
- Do egzaminu maturalnego w terminie głównym w 2025 r. przystąpili również absolwenci wszystkich typów szkół z lat ubiegłych, którzy dotychczas nie uzyskali świadectwa dojrzałości oraz tacy, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości we wcześniejszych latach, a w 2025 r. przystąpili ponownie do egzaminu maturalnego w celu podwyższenia wyniku egzaminacyjnego albo uzyskania wyniku z nowego przedmiotu. Absolwenci z lat ubiegłych przystępowali do egzaminu maturalnego w Formule 2015 (z wyjątkiem absolwentów liceów ogólnokształcących z 2023 roku oraz

ponadpodstawowych szkół średnich – sprzed 2005 r. – którzy przystępowali do egzaminu maturalnego w Formule 2023).

- **Wyniki egzaminu maturalnego - dane wg stanu na 1 sierpnia 2025 r**. Informacje podstawowe:

  Zdawalność egzaminu maturalnego w **maju 2025:**

  - we Wrocławiu liczba zdających wyniosła 5 912 osób, zdawalność wyniosła 84%,
  - w województwie dolnośląskim liczba zdających wyniosła 16 839 osób, zdawalność wyniosła 78,4%,
  - w Polsce liczba zdających wyniosła 255 517 osób, zdawalność wyniosła 80%.

Tabela 42. Zdawalność matur w dużych miastach w liceach ogólnokształcących -z uwzględnieniem sesji poprawkowej 2025

Miasto	**Liczba zdających**	**Zdawalność w %**
Wrocław	4 524**	87,9**
Warszawa	18 994*	86*
Kraków	bd.*	bd.*
Łódź	bd.*	bd.*
Dolny Śląsk	10 889	89,7
Polska	162 271	90,4

Tabela 43. Zdawalność matur w 5-letnich technikach i technikach po szkole branżowej z uwzględnieniem sesji poprawkowej 2025

Miasto	**Liczba zdających**	**Zdawalność w %**
Wrocław	1 388**	70,4**
Warszawa	3062*	75*
Kraków	bd.*	bd.*
Łódź	bd.*	bd.*
Dolny Śląsk	5 965	75,3
Polska	93 092	79,5

Tabela 44. Zdawalność matur w dużych miastach w roku 2025 ogółem - z uwzględnieniem sesji poprawkowej 2025

Miasto	Liczba zdających	Zdawalność w %
Wrocław	5 912	**88,8**
Warszawa	22 006*	84,3*
Kraków	7 821	92
Łódź	5 156	83
Dolny Śląsk	16 888	84,5
Polska	256 716	86,1

*OKE Łódź, Warszawa i Kraków nie podały wyników z rozbiciem dla absolwentów techników i liceów, OKE Wrocław, Warszawa, Łódź i Kraków nie podały wyników po sesji poprawkowej, dlatego podano wyniki po sesji w maju 2025 r.
** Wyniki ustalone na podstawie indywidualnych zestawień dla szkół wrocławskich po sesji w maju 2025 r.

Tabela 45. Średni wynik procentowy z poszczególnych przedmiotów zdawanych przez wrocławskich uczniów na poziomie podstawowym - sesja 2025 (od 10 zdających) **

Przedmiot	Liczba zdających	Średni wynik [pkt%]
język polski	5 973	64,6
język polski (ustny)	5 935	65,9
matematyka	5 974	66,8
język angielski	5 838	85,2
język angielski (ustny)	5 796	78,4
język niemiecki	55	68,6
język niemiecki (ustny)	51	72,6
język rosyjski	69	95,6
język rosyjski (ustny)	68	97

Tabela 46. Średni wynik procentowy z poszczególnych przedmiotów zdawanych przez wrocławskich uczniów na poziomie dodatkowym 2025, uwzględniono dane dla grup od 10 abiturientów**

Przedmiot	Liczba zdających	Średni wynik [pkt%]
język polski	1 301	50,1
matematyka	2 262	36

Przedmiot	Liczba zdających	Średni wynik [pkt%]
język angielski	4 875	71,6
Język francuski	15	58,3
język hiszpański	21	51,5
język niemiecki	83	71,8
język rosyjski	119	92
biologia	1 251	50,6
chemia	627	42,4
filozofia	36	28,8
fizyka	810	52,5
geografia	1 262	44,9
historia	541	48,8
historia sztuki	74	45,4
informatyka	404	50,2
wiedza o społeczeństwie	302	35,6
język angielski dwujęzyczny	116	78,5
język angielski dwujęzyczny (ustny)	30	86,1
język francuski dwujęzyczny	12	51,2
język francuski dwujęzyczny (ustny)	6	81,7
język hiszpański dwujęzyczny	27	43,1
język hiszpański dwujęzyczny (ustny)	12	94,2

** Wyniki identyczne jak w sesji majowej.

c) Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie

- Egzamin zawodowy jest egzaminem zewnętrznym, który umożliwia ocenę poziomu opanowania przez uczniów i słuchaczy wiadomości i umiejętności z zakresu danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie. Jest przeprowadzany

na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.

Informacje podstawowe:

- egzamin składa się z dwóch części: pisemnej i praktycznej,
- część pisemna egzaminu przeprowadzana jest w formie testu z wykorzystaniem
- elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminu zawodowego, tj. przy komputerze; osoby, które wymagają dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu, mogą odbyć egzamin z wykorzystaniem arkusza w postaci wydrukowanej,
- część praktyczna polega na wykonaniu przez zdającego zadania egzaminacyjnego (zadania praktycznego), którego rezultatem jest wyrób, usługa lub dokumentacja,
- aby otrzymać dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe, uczeń powinien zdać obie części egzaminu,
- przystąpienie do egzaminu zawodowego jest obowiązkowy dla uczniów i słuchaczy technikum, branżowych szkół I i II stopnia oraz szkół policealnych.

- Zgodnie z danymi udostępnionymi we wrześniu 2025 r. przez OKE Wrocław wyniki egzaminów zawodowych przedstawiono poniżej;

  W sesji styczeń-luty 2025:

  - do części pisemnej egzaminu zawodowego przystąpiło 1 161 uczniów i słuchaczy w 60 kwalifikacjach,
  - część pisemną zdało 1 078 uczniów i słuchaczy, co stanowi 92,85% wszystkich uczniów przystępujących do egzaminu pisemnego,
  - średnia liczba uzyskanych punktów w części pisemnej wyniosła 65,25 punktu,
  - do części praktycznej egzaminu zawodowego przystąpiło 1 371 uczniów i słuchaczy w 56 kwalifikacjach,
  - część praktyczną zdało 999 uczniów i słuchaczy, co stanowi 72,86% wszystkich uczniów przystępujących do egzaminu praktycznego,
  - średnia liczba uzyskanych punktów w części praktycznej wyniosła 81 punktów,

- do obu części egzaminu przystąpiło 1 108 uczniów i słuchaczy w 46 kwalifikacjach,
- obie części egzaminu zdało 861 uczniów i słuchaczy w 41 kwalifikacjach, co stanowi 77,7% wszystkich uczniów, którzy przystąpili do obu części egzaminu,
- najwięcej, bo 106 uczniów i słuchaczy próbowało uzyskać kwalifikację „Organizacja transportu", z czego 75 osób otrzymało świadectwo.

W sesji czerwiec-lipiec 2025:

- do części pisemnej egzaminu zawodowego przystąpiło 3 222 uczniów i słuchaczy w 66 kwalifikacjach,
- część pisemną zdało 2 926 uczniów i słuchaczy, co stanowi 90,8% wszystkich uczniów przystępujących do egzaminu pisemnego,
- średnia liczba uzyskanych punktów w części pisemnej wyniosła 66,4 punktu,
- do części praktycznej egzaminu zawodowego przystąpiło 3 358 uczniów i słuchaczy w 80 kwalifikacjach,
- część praktyczną zdało 2896 uczniów i słuchaczy, co stanowi 85,4% wszystkich uczniów przystępujących do egzaminu praktycznego,
- średnia liczba uzyskanych punktów w części praktycznej wyniosła 83 punkty,
- do obu części egzaminu przystąpiło 3 164 uczniów i słuchaczy w 60 kwalifikacjach,
- obie części egzaminu zdało 2600 uczniów i słuchaczy w 56 kwalifikacjach, co stanowi 82,2% wszystkich uczniów, którzy przystąpili do obu części egzaminu,
- najwięcej, bo 320 uczniów i słuchaczy próbowało uzyskać kwalifikację „Administracja i eksploatacja systemów komputerowych, urządzeń peryferyjnych i lokalnych sieci komputerowych", z czego 280 osób otrzymało świadectwo.

14. Zmiany we wrocławskiej edukacji w związku z działaniami wojennymi w Ukrainie.

- Z tytułu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i

opieką nad dziećmi i uczniami – uchodźcami, będącymi obywatelami Ukrainy, które przybyły po 24 lutego 2022 r., Miasto Wrocław w 2025 roku otrzymało środki z Funduszu Pomocy w łącznej kwocie 145 498 295 zł. Środki dla szkół i placówek oświatowych samorządowych zostały przekazane na:

- sfinansowanie wydatków przeznaczonych na wynagrodzenia i składki od nich naliczane,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych,
- wydatki rzeczowe dotyczące utrzymania szkół i placówek oświatowych, wynikające z nauczania dzieci – uchodźców z Ukrainy, wg kluczy podziałowych (proporcji liczby uczniów ukraińskich do wszystkich dzieci/uczniów w szkole),
- wynagrodzenia dla nauczycieli oraz pracowników zatrudnionych do prowadzenia zajęć dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych z dziećmi będącymi obywatelami Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego kraju,
- środki w łącznej wysokości 804 837 zł przekazano na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla uczniów będących obywatelami Ukrainy.

a) Monitorowanie liczby dzieci cudzoziemców w wieku przedszkolnym i szkolnym

Tabela 47. Liczba dzieci obcokrajowców we wrocławskich przedszkolach w kolejnych latach szkolnych

Rok szkolny	**Liczba dzieci**		
	z Ukrainy	**z pozostałych krajów**	**wszystkie dzieci obcokrajowcy**
2021/2022 stan 31.01.2022	512	197	709
2021/2022 stan 28.02.2022	525	216	741

Rok szkolny	Liczba dzieci		
	z Ukrainy	z pozostałych krajów	wszystkie dzieci obcokrajowcy
2021/2022 stan 31.03.2022	1 725	178	1 903
2021/2022 stan 30.04.2022	1 887	77	1 964
2021/2022 stan 31.05.2022	1 861	121	1 982
2022/2023 stan 30.09.2022	1 667	266	1 933
2023/2024 stan 30.09.2023	1 408	325	1 733
2024/2025 stan 30.09.2024	1 536	299	1 835
2025/2026 stan 30.09.2025	1 431	266	1 697

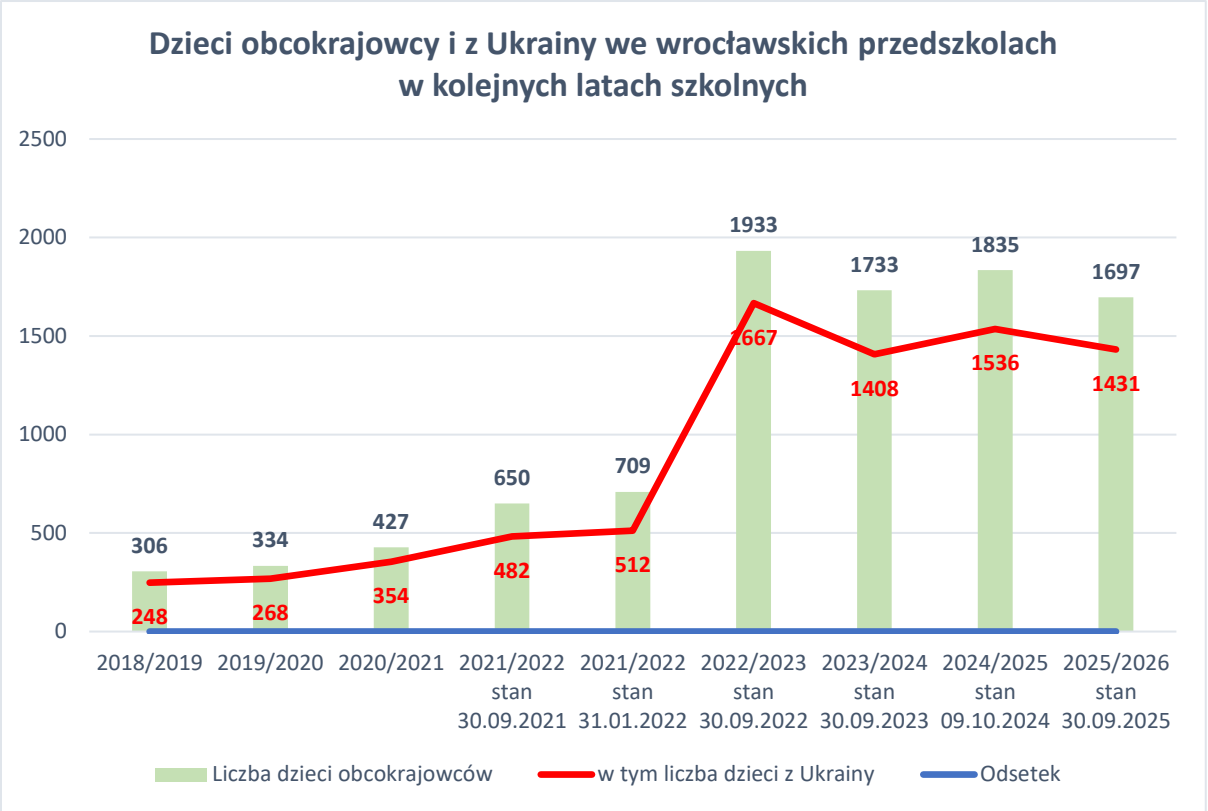

Wykres 2.Liczba dzieci obcokrajowców i z Ukrainy we wrocławskich przedszkolach w kolejnych latach szkolnych

Tabela 48. Liczba uczniów obcojęzycznych we wrocławskich szkołach podstawowych w kolejnych latach szkolnych

Rok szkolny	**Liczba uczniów**		
	z Ukrainy	**z pozostałych krajów**	**wszyscy uczniowie obcojęzyczni**
2021/2022 stan 30.09.2021	2 712	759	3 471
2021/2022 stan 31.01.2022	2 862	837	3 699
2021/2022 stan 28.02.2022	2 908	916	3 824
2021/2022 stan 31.03.2022	6 856	916	7 772

Rok szkolny	Liczba uczniów		
	z Ukrainy	z pozostałych krajów	wszyscy uczniowie obcojęzyczni
2021/2022 stan 25.04.2022	7 152	916	8 068
2021/2022 stan 31.05.2022	6 690	916	7 606
2022/2023 stan 05.09.2022	7 909	1 088	8 997
2023/2024 stan 30.09.2023	6 735	1 512	8 247
2024/2025 stan 30.09.2024	6 878	1 527	8 405
2025/2026 stan 30.09.2025	6 859	1 547	8 406

Wykres 3. Liczba uczniów obcojęzycznych we wrocławskich szkołach podstawowych w kolejnych latach szkolnych

Tabela 49. Uczniowie z zagranicy w szkołach ponadpodstawowych i specjalnych prowadzonych przez gminę Wrocław*

Rok szkolny	Liczba uczniów		
	z Ukrainy	z pozostałych krajów	wszyscy uczniowie obcojęzyczni
2020/2021 stan na 24.02.2021	955	191	1 146
2021/2022 stan na 19.10.2021	1 082	226	1 308

Rok szkolny	Liczba uczniów		
	z Ukrainy	z pozostałych krajów	wszyscy uczniowie obcojęzyczni
2022/2023 stan na 30.11.2022	1 778	234	2 012
2023/2024 stan na 30.09.2023	2 348	357	2 705
2023/2024 stan 09.05.2024	2 065	314	2 379
2024/2025 stan na 28.11.2024	2 745	459	3 204
2025/2026 stan na 03.09.2025	2 991	472	3 463

*dane od dyrektorów szkół, na podstawie ankiet

Wykres 3. Liczba uczniów obcojęzycznych we wrocławskich szkołach ponadpodstawowych i specjalnych w kolejnych latach szkolnych

b) Strategiczne działania gminy Wrocław w zakresie przygotowania placówek oświatowych do przyjmowania dzieci i uczniów z Ukrainy:

1) systematyczne zbieranie informacji o wolnych miejscach w przedszkolach, szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych;
2) udzielanie porad merytorycznych rodzinom z zagranicy jak i dyrektorom placówek w zakresie organizacji nauki dzieciom – uchodźcom;
3) organizacja dodatkowych oddziałów przygotowawczych;
4) współpraca z instytucjami i organizacjami w zakresie pomocy uczniom ukraińskim;
5) zbieranie oświadczeń od rodziców dzieci uchodźców pozostających w ukraińskim systemie edukacji;

6) pomoc rodzicom dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego w znalezieniu miejsca, gdzie dziecko otrzyma specjalistyczną pomoc;
7) informacja prawna w zakresie odroczenia obowiązku szkolnego,
8) w roku szkolnym 2024/2025 roku wydano zgodę na zatrudnienie w szkołach ponadpodstawowych 9 asystentów międzykulturowych, w wymiarze 7,5 etatu, a w okresie od 1 września 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. wydano zgodę na zatrudnienie w szkołach ponadpodstawowych 10 asystentów międzykulturowych w wymiarze 9 etatów.

Tabela 50. Uczniowie z Ukrainy realizujący obowiązek szkolny on-line w systemie ukraińskim

Miesiąc	**Liczba oświadczeń – szkoły ponadpodstawowe**
Styczeń 2025 r.	5
Luty 2025 r.	2
Marzec 2025 r.	0
Kwiecień 2025 r.	1
Maj 2025 r.	1
Czerwiec 2025 r.	6
Lipiec 2025 r.	2
Sierpień 2025 r.	1
Wrzesień 2025 r.	0
Październik 2025 r.	0
Listopad 2025 r.	0
Grudzień 2025 r.	0
Razem	**18**

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego, od 1 września 2024 r. uczniowie z Ukrainy zostali objęci obowiązkiem rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki w polskim systemie oświaty. Naukę online mogli realizować wyłącznie uczniowie, którzy w roku szkolnym 2024/2025 uczyli się w klasie programowo najwyższej (maturalnej) w szkole funkcjonującej w ukraińskim systemie oświaty.

Tabela 51. Oddziały przygotowawcze

Rok szkolny	Liczba oddziałów przygotowawczych	Liczba szkół z oddziałami przygotowawczymi
2019/2020	16	7
2020/2021	15	7
2021/2022 – wrzesień 2021 r.	29	12
2021/2022 – maj 2022 r.	42	21
2022/2023	62	24
2023/2024	25	16
2024/2025	20	12
2025/2026	11	6

- Ponadto gmina Wrocław, na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 oraz art. 51 ust. 1, 6 i 7 z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r., poz. 337 ze zm.) zawarła porozumienie z Fundacją – Ogólnopolski Operator Oświaty z siedzibą w Poznaniu na utworzenie dodatkowej lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w roku szkolnym 2024/2025 oraz 2025/2026. Dodatkowe miejsca prowadzenia Publicznej Szkoły LEONARDO dla uczniów z Ukrainy to Al. Wiśniowa 1 oraz ul. Fabryczna 14. Dodatkowe lokalizacje prowadzenia zajęć są podporządkowane organizacyjnie Publicznej Szkole Leonardo z siedzibą we Wrocławiu przy ul. Franklina Delano Roosevelta 15, w celu zapewnienia kształcenia wychowania i opieki dla łącznie 600 uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terenie Rzeczypospolitej Polskiej jest uznany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 wyżej cytowanej ustawy.
- Przedłużono również porozumienia z organami prowadzącymi Publiczne Przedszkole Prymusek II we Wrocławiu przy ul. Jerzego Bajana 62 w roku szkolnym 2024/2025 oraz Publiczne Przedszkole Planeta Skarbów we Wrocławiu przy ul. Henryka Kamieńskiego 247 w roku szkolnym 2024/2025 oraz 2025/2026, na utworzenie dwóch dodatkowych lokalizacji na prowadzenie zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych dla dzieci

będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terenie Rzeczypospolitej Polskiej jest uznany za legalny. Dodatkowe lokalizacje podporządkowane są organizacyjnie ww. przedszkolom, tj. przy ul. Jerzego Bajana 14 we Wrocławiu oraz przy ul. Poświęckiej 17/37 we Wrocławiu, łącznie na 50 miejsc wychowania przedszkolnego, po 25 miejsc każda z ww. lokalizacji.

c) Program Wsparcia dzieci i rodzin uchodźców w Polsce – UNICEF

- We współpracy z Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF) w 2025 roku zrealizowano w przedszkolach program „Rośnijmy razem – Growing Up Together" kierowany do rodziców dzieci do 4. roku życia. Program miał na celu wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców. Przeprowadzono warsztaty dla rodziców oferujące wsparcie eksperckie, odpowiadając m.in. na pytania: jak budować relację z dzieckiem, wyznaczać granice, radzić sobie z wybuchami gniewu czy wspierać rozwój emocjonalny malucha. W programie wzięły udział następujące przedszkola: Przedszkole nr 17, Przedszkole nr 90, Przedszkole nr 104, Przedszkole nr 106, Przedszkole nr149.
- W Przedszkolu nr 109 w ramach środków przekazanych przez UNICEF zrealizowano dodatkowe zajęcia, w tym:
  - Muzykoterapię – 39 h
  - Zajęcia w Sali Doświadczeń Świata- Poranny Krąg- 78 godzin
  - Zajęcia terapia w Sali Doświadczeń Świata- 140 godzin
  - Zajęcia z logopedą- 52 godziny
  - Warsztaty sensoplastyczne- 52 godziny
  - Warsztaty sensoryczne ruchowe- 39 godzin

W zajęciach wzięło udział 59 dzieci, w tym 42 dzieci z Ukrainy.

DEPARTAMENT SPRAW SPOŁECZNYCH

BIURO ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH WROCŁAWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO (ZIT WROF)

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) to narzędzie pobudzające rozwój lokalny, wynikające ze strategii terytorialnych. ZIT jest przeznaczony dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych (MOF) wyznaczonych w strategiach rozwoju województw, w tym MOF ośrodków wojewódzkich.

Okres programowania 2021-2027

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego stanowią kontynuację działań, które były realizowane w latach 2014-2020, przyczyniając się do osiągania europejskich celów ustalonych przez Unię Europejską w zakresie między innymi klimatu i energii. Podstawą realizacji działań, w tym koordynacji projektów w ramach ZIT, obecnie jest Strategia ZIT WrOF 2021-2027.

ZIT jest postrzegany przez Komisję Europejską jako instrument planowania działań związanych m.in. z:

- ochroną środowiska,
- promowaniem czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej oraz zielonych i niebieskich inwestycji,
- gospodarką o obiegu zamkniętym,
- łagodzeniem zmian klimatu i przystosowaniem się do nich,
- zapobieganiem ryzyku i zarządzaniem ryzykiem,
- zrównoważoną mobilnością miejską,
- ochroną, rozwojem i promowaniem publicznych zasobów turystycznych,
- ochroną, rozwojem i promowaniem dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury,
- ochroną, rozwojem i promowaniem dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki, fizyczną regeneracją i bezpieczeństwem przestrzeni publicznych.

Zadania i cele Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych:

- Odpowiedź na potrzebę realizacji wzajemnie zależnych i komplementarnych projektów wpływających na kwestie wykraczające poza poziom oddziaływania jednej gminy.

- Selekcja przedsięwzięć istotnych dla rozwoju regionu w oparciu o współpracę wielu podmiotów, podejmowaną w ramach obszarów funkcjonalnych.
- Realizacja zintegrowanych projektów odpowiadających kompleksowo na potrzeby i problemy obszarów metropolitalnych oraz sprzyjających ich rozwojowi, współpracy i integracji przede wszystkim tam, gdzie skala problemów związanych z brakiem współpracy i komplementarności działań jest największa.
- Realizacja Porozumienia z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zasad współpracy Stron Porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji i koordynowaniu wspólnych przedsięwzięć, bieżącej obsłudze i rozliczeniach ZIT WrOF.

Współpraca międzygminna w ramach ZIT WrOF 2021-2027

Dostrzegając korzyści wynikające z integracji jednostek samorządu terytorialnego na rzecz rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego wspólnot samorządowych, a także mając na uwadze efektywne wykorzystanie środków unijnych przez Miejskie Obszary Funkcjonalne w ramach perspektywy finansowej 2021-2027, dnia 17 grudnia 2021 roku zostało podpisane Porozumienie w sprawie zasad współpracy Stron Porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji i koordynowaniu wspólnych przedsięwzięć, bieżącej obsłudze i rozliczeniach ZIT WrOF na perspektywę UE 2021-2027. W skład ZIT WrOF wchodzi 19 gmin: Wrocław, Czernica, Długołęka, Dobroszyce, Jelcz–Laskowice, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Miękinia, Oborniki Śląskie, Oleśnica, Miasto Oleśnica, Oława, Miasto Oława, Siechnice, Sobótka, Trzebnica, Wisznia Mała, Zawonia, Żórawina.

Warunkiem realizacji ZIT w latach 2021-2027 jest (zgodnie z Ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027) opracowanie i uchwalenie strategii terytorialnej oraz jej pozytywne zaopiniowanie przez właściwą instytucję zarządzającą programem, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego - zwanej Strategią ZIT. Ponadto, w przypadku wojewódzkich obszarów funkcjonalnych niezbędne jest opracowanie i uchwalenie strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Funkcję Instytucji Reprezentującej ZIT WrOF (IR ZIT WrOF) pełni Prezydent Wrocławia – Lider „Porozumienia w sprawie zasad współpracy Stron porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji, uzgadnianiu wspólnych inwestycji, bieżącej obsłudze i rozliczeniach ZIT WrOF".
Funkcje administracyjne Instytucji Reprezentującej ZIT WrOF realizuje wydzielone w strukturze Urzędu Miejskiego Wrocławia Biuro ZIT WrOF, w skład którego wchodzi Zespół ds. Współpracy Międzygminnej. W ramach pełnionej funkcji Biuro ZIT WrOF realizuje zadania wynikające z zawartego, przez Gminę Wrocław (Lidera ZIT WrOF), Porozumienia Terytorialnego z Zarządem Województwa Dolnośląskiego pełniącego funkcję Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska (IZ FEDS) w sprawie określenia zasad realizacji projektów strategicznych w ramach instrumentu terytorialnego Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.
Funkcję programowo-opiniodawczą w systemie wdrażania ZIT WrOF pełni Komitet Sterujący ZIT WrOF, którego skład tworzą przedstawiciele gmin Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego. Dodatkowo funkcję konsultacyjno-opiniodawczą pełni Rada ZIT WrOF składająca się z przedstawicieli władz regionalnych, lokalnych i miejskich oraz innych instytucji publicznych, partnerów gospodarczych i społecznych, a także właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie np.:

- partnerów działających na rzecz środowiska;
- organizacji pozarządowych;
- podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równouprawnienia płci i niedyskryminacji;
- jednostki badawcze;
- uczelnie wyższe.

Współpraca międzygminna w ramach realizacji Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia (PZM MOFW).

Prezydent Wrocławia jest Liderem „Porozumienia z dnia 21 kwietnia 2023 roku w sprawie powierzenia Gminie Wrocław opracowania „wspólnych dokumentów" oraz realizacji „wspólnych działań" i ustalenia ramowych zasad współpracy przy

wdrażaniu Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia, natomiast zadania wynikające z porozumienia realizuje Biuro ZIT WrOF.
W celu wspólnego nadzoru nad realizacją PZM MOFW, Strony Porozumienia ustanowiły Radę Porozumienia PZM MOFW – w jej skład wchodzą wójtowie/ burmistrzowie 37 gmin, a jej przewodniczącym jest Prezydent Wrocławia. Natomiast w celu sprawnej i prawidłowej realizacji i wdrażania PZM MOFW, Strony Porozumienia powołały Zespół Operacyjny, składający się z pracowników gmin.

Realizacja PZM MOFW ma na celu realizację spójnej dla całego obszaru funkcjonalnego, w szczególności dla Gmin, o których mowa poniżej, koncepcji systemu transportowego wraz z wyznaczaniem kierunków działań i kreowania współpracy dla zrównoważonego rozwoju w dziedzinie mobilności.
Dokument zawiera m.in. wizję, możliwe scenariusze rozwoju, cele nadrzędne, cele szczegółowe, pakiety działań, harmonogram realizacji oraz zasady monitoringu i ewaluacji.
Plan jest przygotowany dla 38 Gmin, z tego 37 jest z województwa dolnośląskiego: Miasto i Gmina Bierutów, Gmina Brzeg Dolny, Gmina Jelcz–Laskowice, Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Międzybórz, Gmina Prusice, Gmina Siechnice, Gmina Sobótka, Gmina Strzelin, Gmina Syców, Gmina Środa Śląska, Gmina Trzebnica, Gmina Wołów, Gmina Miasto Oleśnica, Gmina Żmigród, Gmina Miasto Oława, Gmina Borów, Gmina Czernica, Gmina Długołęka, Gmina Dobroszyce, Gmina Dziadowa Kłoda, Gmina Jordanów Śląski, Gmina Kobierzyce, Gmina Kostomłoty, Gmina Krośnice, Gmina Malczyce, Gmina Mietków, Gmina Miękinia, Gmina Oleśnica, Gmina Oława, Gmina Przeworno, Gmina Wisznia Mała, Gmina Zawonia, Gmina Żórawina oraz jednej gminy z województwa opolskiego: Gminy Brzeg.

Zadania Biura ZIT WrOF realizowane w 2025 r.:

- Monitorowanie realizacji oraz II aktualizacja Strategii ZIT WrOF 2021-2027.
- Udział w pracach Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (KM FEDS).
- Udział w opiniowaniu fiszek projektowych, projektów zidentyfikowanych w Strategii ZIT WrOF 2021-2027.

- Monitorowanie przyznanej alokacji dla ZIT WrOF z programu FEDS 2021-2027.
- Monitorowanie realizacji wskaźników wskazanych w projektach strategicznych do realizacji w ramach programu FEDS 2021-2027.
- Monitorowanie procesu oceny wniosków o dofinansowanie projektów z Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS 2021-2027) (projekty zidentyfikowane w Strategii ZIT WrOF przewidziane do naboru w sposób niekonkurencyjny).
- Aktualizacja podziału alokacji dla projektów z Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS 2021-2027).
- Monitorowanie zapisów programów, harmonogramów naboru i kryteriów oceny projektów w ramach FEDS 2021-2027 oraz FEnIKS 2021-2027.
- Koordynacja współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację Programu FEDS 2021-2027 oraz FEnIKS 2021-2027.
- Przygotowywanie rekomendacji dotyczących usprawnień w realizacji programu FEDS 2021-2027.
- Przygotowanie oraz realizacja projektu pn. „Wsparcie podmiotu realizującego ZIT ze środków FEDS PT EFS+ w latach 2021-2027", współfinansowanego ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027) Priorytet nr 11 „Pomoc Techniczna EFS+".
- Realizacja projektu pn. „Przygotowanie i monitorowanie strategii ZIT oraz działania na rzecz zwiększenia zdolności kreowania polityki rozwoju obszaru oraz koordynacyjnych Biura ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego - Etap I" współfinansowanego ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027) Priorytet 6. Fundusze Europejskie bliżej mieszkańców Dolnego Śląska, Działanie 6.1 Rozwój lokalny – strategie ZIT.
- Realizacja projektu pn. „Sieciowanie Związków ZIT w Polsce" – Sieć współpracy „Usługi społeczne w MOF – MOF4US", w ramach programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027, Priorytet II Skuteczni Beneficjenci, Działania 2.1 PTFE.
- Współpraca z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego podczas kontroli systemowych.

- Uczestnictwo w działaniach ewaluacyjnych dotyczących realizacji programu RPO WD 2014-2020 (Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020) i jego efektów. Analiza wyników ewaluacji oraz wdrażanie rekomendacji mających na celu poprawę skuteczności działań.
- Uczestnictwo w działaniach ewaluacyjnych dotyczących realizacji programu FEDS 2021-2027 i jego efektów.
- Współpraca z instytucjami zarządzającymi funduszami unijnymi np. Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, Komisją Europejską.
- Przygotowywanie raportów i sprawozdań z realizacji programów, zarówno na potrzeby instytucji krajowych, jak i organów Unii Europejskiej.
- Opracowanie oraz uchwalenie Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050".
- Uczestnictwo w spotkaniach dotyczących rozwoju ZIT organizowanych przez m.in. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Unię Metropolii Polskich.
- Prowadzenie finansowania i sprawozdawczości Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, zadanie to obejmuje kluczowe procesy związane z zarządzaniem środkami finansowymi oraz raportowaniem postępów i wyników realizowanych projektów.
- Sporządzanie i aktualizacja planów rzeczowo-finansowych na 2026 w zakresie zadań realizowanych przez ZIT WrOF.
- Prowadzenie monitoringu wskaźników budżetowych.
- Przygotowanie i przeprowadzenie 10 zamówień publicznych, w tym 6 w ramach otrzymanej dotacji z Programu FEDS 2021-2027.
- Organizacja prac Komitetu Sterującego i Rady ZIT WrOF (zwoływanie posiedzeń, współpraca z Wydziałem Prawnym, przygotowywanie treści uchwał, protokołowanie posiedzeń oraz czynne uczestnictwo w spotkaniach).
- Realizacja działań informacyjno-promocyjnych w ramach kompetencji IR ZIT WrOF, współpraca w tym zakresie z Wydziałami UMW oraz Instytucją Zarządzającą IZ FEDS.
- Prowadzenie i weryfikacja strony internetowej ZIT WrOF obejmująca m.in. bieżące zamieszczanie dokumentów związanych z realizacją programu FEDS 2021-2027, Strategii ZIT WrOF, Strategii Rozwoju Ponadlokalnego.
- Udzielanie odpowiedzi w trybie dostępu do informacji publicznej.

- Wspólna wizyta z wójtami i burmistrzami gmin WrOF na Farmie Miejskiej we Wrocławiu.
- Organizacja i uczestnictwo (wraz z przedstawicielami gmin zrzeszonych w ZIT WrOF) w dwóch wizytach studyjnych w Lubelskim Obszarze Metropolitalnym i Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym.
- Przeprowadzenie badania ewaluacyjnego ex ante Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (WrOF) 2050 i opracowanie raportu końcowego.
- Organizacja i udział w szkoleniu pn.: „Sztuczna inteligencja w administracji samorządowej, wzmocnienie potencjału pracowników Biura ZIT WrOF oraz pracowników Gmin zrzeszonych w ZIT WrOF".
- Nie wydawano decyzji administracyjnych.

Koordynacja Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia (PZM MOFW)

- Merytoryczne przygotowanie posiedzeń Rady Porozumienia PZM MOFW, w tym zwoływanie posiedzeń, protokołowanie posiedzeń oraz czynne uczestnictwo w spotkaniach.
- Merytoryczne przygotowanie posiedzeń Zespołu Operacyjnego PZM MOFW, w tym zwoływanie posiedzeń oraz czynne uczestnictwo w spotkaniach.
- Przeprowadzenie monitoringu realizacji wskaźników stanu docelowego i wskaźników trendu ujętych w Planie Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia – PZM MOFW. Opracowanie Raportu cząstkowego z realizacji wskaźników Planu (wg stanu na 31.12.2024 r.).
- Opracowanie Raportu z realizacji wskaźników PZM MOFW za lata 2022, 2023, 2024.
- Opracowanie 37 Raportów Indywidualnych z realizacji wskaźników PZM MOFW za lata 2022, 2023, 2024.

Strategia ZIT WrOF 2021-2027

Strategia ZIT WrOF 2021-2027 jest niezbędnym dokumentem do ubiegania się o środki europejskie na realizację projektów przez gminy współtworzące ZIT WrOF. W Strategii ZIT WrOF 2021-2027 zidentyfikowano projekty planowane do dofinansowania w ramach programu FEDS 2021-2027 (projekty realizowane w sposób niekonkurencyjny). Lista podstawowa zawiera 69 projektów, w tym 9

finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS+) oraz 58 finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Na liście rezerwowej znalazło się 48 projektów, w tym 1 EFS+ oraz 47 EFRR. Ponadto zidentyfikowano 15 projektów planowanych do dofinansowania w ramach programu FEnIKS 2021-2027.

W I półroczu 2025 roku Biuro ZIT WrOF po raz drugi zaktualizowało Strategię ZIT WrOF na lata 2021-2027. W ramach prac przeprowadzono analizę potrzeb Gmin ZIT WrOF dotyczącą wprowadzenia nowych projektów do Strategii ZIT WrOF. Zapisy Strategii ZIT WrOF, które zostały zaktualizowane to m. in.:

- Listy projektów podstawowych oraz rezerwowych wybieranych w sposób niekonkurencyjny finansowanych z FEDS 2021-2027.
- Alokacja ZIT WrOF.
- Wartości wskaźników dotyczących FEDS 2021-2027 oraz FEnIKS 2021-2027.

Aktualizacja dokumentu poprzedzona została procesem konsultacji społecznych oraz uzgodnień z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Dolnośląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym we Wrocławiu. Na przełomie czerwca i lipca 2025 r. uzyskano akceptację zaktualizowanego dokumentu przez IZ FEDS oraz MFiPR.

W ramach realizacji zapisów Strategii ZIT WrOF, Biuro ZIT WrOF realizowało umowę o dofinansowanie projektu pn. „Przygotowanie i monitorowanie strategii ZIT oraz działania na rzecz zwiększenia zdolności kreowania polityki rozwoju obszaru oraz koordynacyjnych Biura ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego - Etap I". Umowa jest realizowana od 1 września 2024 r. z terminem zakończenia 31 sierpnia 2026 r. Realizatorem projektu jest Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu (CUI). Projekt jest współfinansowany ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027) Priorytet 6. Fundusze Europejskie bliżej mieszkańców Dolnego Śląska, Działanie 6.1 Rozwój lokalny – strategie ZIT. Głównym celem projektu jest rozwój lokalny Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (WrOF) poprzez wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego 19 gmin tego obszaru. Projekt znajduje się na Liście podstawowej projektów możliwych do objęcia współfinansowaniem ze środków FEDS 2021-2027 zaopiniowanych pozytywnie w ramach Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027. Ze środków projektu współfinansowane jest

wzmocnienie potencjału kadrowego Biura ZIT WrOF oraz wsparcie eksperckie Biura ZIT WrOF w formie zakupu zleconej usługi przygotowania komputerowego Programu do Zarządzania i monitorowania projektów realizowanych na obszarze WrOF w ramach FEDS 2021-2027, aby efektywniej i skuteczniej wdrażać FEDS 2021-2027. W 2025 r. Centrum Usług Informatycznych (CUI) przeprowadziło postępowanie przetargowe oraz wyłoniło Wykonawcę, który jest w trakcie realizacji programu komputerowego do Zarządzania i monitorowania projektów dla Biura ZIT WrOF.

W 2025 r. Biuro ZIT WrOF koordynowało, monitorowało oraz opiniowało zmiany w projektach zidentyfikowanych w Strategii ZIT WrOF 2021-2027 poprzez:

- Udział w pracach związanych z opiniowaniem fiszek projektowych, w tym weryfikacji poprawności zapisów oraz koordynacji wprowadzanych zmian w celu uzyskania pozytywnej opinii IZ FEDS.
- Stały monitoring projektów strategicznych – zwłaszcza gotowości aplikacyjnej oraz terminów realizacji.
- Monitoring wyników oceny projektów FENIKS oraz wdrażanie działań mających na celu aktualizację podziału alokacji dla projektów z Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS 2021-2027) ujętych w Strategii ZIT WrOF.

Alokacja środków z programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027) dedykowana ZIT WrOF

Dzięki sporządzeniu Strategii ZIT WrOF, w 2022 r. Marszałek Województwa Dolnośląskiego przyznał gminom tworzącym ZIT WrOF dedykowaną alokację środków europejskich na realizacje projektów w niej zawartych. Przyznana kwota wynosiła 54 337 636 EUR (241 998 095,69 zł[2]). Od 2023 r. alokacja była zwiększana kilkukrotnie w latach 2024-2025, łącznie alokację zwiększono, w porównaniu do pierwotnie przyznanej, o 13 940 037 EUR (62 083 348,78 zł) i obecnie wynosi ona 68 227 673 EUR (304 081 444,47 zł przeliczając wg kursu przyjętego w Strategii ZIT WrOF).

[2] Na potrzeby opracowania Strategii ZIT WrOF przyjęto kurs euro 4,4536 zł, obowiązujący na lata 2022-2023, a wynikający z obwieszczenia Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 3 grudnia 2021 r. w sprawie aktualnych progów unijnych, ich równowartości w złotych, równowartości w wyrażonych w euro oraz średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych lub konkursów, ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski" pod poz. 1177. Zgodnie z Dyrektywą 2014/24/UE art. 6 ust.3 aktualizacja wartości następuje co dwa lata.

Wartość całkowita wszystkich projektów zawartych w Strategii ZIT na liście podstawowej wynosi 631 326 575 zł, w tym wartość projektów Gminy Wrocław 224 758 843 zł. Planowana kwota dofinansowania ze środków UE z programu FEDS 2021-2027 wynosi 298 403 373 zł, w tym dla Gminy Wrocław 99 957 638 zł.

Wg danych na koniec roku 2025:

- Od zatwierdzenia pierwszej wersji Strategii ZIT WrOF 2021-2027 w sierpniu 2023 r., IZ FEDS ogłosiła dla ZIT WrOF łącznie 26 naborów w trybie niekonkurencyjnym dla 65 z 69 projektów zidentyfikowanych w Strategii ZIT WrOF 2021-2027 na liście podstawowej, w tym dla 23 projektów Gminy Wrocław.
- Na 26 ogłoszonych naborów, w roku 2023 odbyły się 4 nabory dla 15 projektów, w tym dla 2 projektów Gminy Wrocław, w 2024 roku ogłoszono 14 naborów dla 38 projektów, w tym dla 18 projektów Gminy Wrocław, natomiast w 2025 r. ogłoszono 8 naborów dla 12 projektów, w tym dla 3 projektów Gminy Wrocław. Łącznie na liście podstawowej projektów strategicznych zidentyfikowano 23 projekty Gminy Wrocław, dla wszystkich tych projektów zostały złożone wnioski o dofinansowanie.
- Łącznie podpisano 57 umów o dofinansowanie projektów zidentyfikowanych w Strategii ZIT WrOF 2021-2027, w tym 21 umów dotyczyło projektów Gminy Wrocław.
- Wartość dofinansowania ze środków UE w podpisanych umowach wyniosła 233 404 619 zł, w tym dla Gminy Wrocław 83 739 322 zł.

Alokacja środków z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS 2021-2027) dedykowana ZIT WrOF

Dzięki sporządzeniu Strategii ZIT WrOF w 2022 r. Minister Funduszy i Polityki Regionalnej przyznał środki europejskie dla ZIT WrOF na potrzeby realizacji projektów zidentyfikowanych w Strategii ZIT WrOF w wysokości 450 000 000 zł. Jednocześnie wskazano, że dedykowana alokacja przyznana jest wyłącznie na projekty infrastrukturalne w obszarze transport miejski.

W dniu 28 czerwca 2024 zakończył się nabór wniosków o dofinansowanie z programu FEnIKS 2021-2027, działanie FENX.03.01 Transport Miejski. W

odpowiedzi na ogłoszony nabór złożono 15 wniosków o dofinansowanie projektów gmin wchodzących w skład WrOF. Łączna kwota dofinansowania w złożonych wnioskach o dofinansowanie wyniosła 449 283 287,69 zł.
Spośród 15 projektów, 2 dotyczyły Gminy Wrocław. Łączna wartość projektów Gminy Wrocław, wg podpisanych Umów o dofinasowanie, wynosi: koszty całkowite - 631 492 258,95 zł , dofinansowanie ze środków UE - 385 988 939,98 zł.
Projekty Gminy Wrocław, dla których złożono wnioski o dofinansowanie w Programie FEnIKS 2021-2027 to:

1. „Zintegrowany System Transportu Szynowego – etap IV”, wartość projektu 338 515 422,45 zł, wartość dofinansowania ze środków UE 192 449 634,98 zł.
2. "Zakup taboru tramwajowego dla Wrocławia – etap I", wartość projektu 292 976 836,50 zł, wartość dofinansowania ze środków UE 193 539 305 zł, w tym przypadku beneficjentem środków jest Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. – spółka Gminy Wrocław.

Łącznie w ramach realizacji Strategii ZIT WrOF 2021-2027 z programu FEDS 2021-2027 oraz FEnIKS 2021-2027 ZIT WrOF dysponował alokacją wynoszącą 754 081 444 zł, z czego Gminie Wrocław przyznano w formie dotacji 469 728 261,98 zł.

Projekty zidentyfikowane w Strategii ZIT WrOF 2021-2027 realizujące Program Prezydenta Wrocławia

Na 69 projektów strategicznych, zidentyfikowanych w Strategii ZIT WrOF 2021-2027, przewidzianych do dofinansowania z FEDS 2021-2027, 23 dotyczą Gminy Wrocław, z czego 19 projektów zakłada realizację założeń wynikających z Programu Prezydenta Wrocławia. Na 15 projektów strategicznych przewidzianych do dofinansowania z FEnIKS 2021-2027, 2 dotyczą Wrocławia, w tym jeden realizuje założenia Programu Prezydenta Wrocławia.

TRANSPORT PUBLICZNY

W Strategii ZIT WrOF zidentyfikowano jeden projekt, którego cel wpisuje się w założenia Programu Prezydenta Wrocławia pn. Transport Publiczny, jest to projekt pn. „Zintegrowany System Transportu Szynowego – etap IV”, w którego

założeniach jest m.in. budowa trasy tramwajowej na osiedle Swojczyce, budowa mijanki tramwajowej na ul. Przyjaźni oraz przebudowa węzła przystankowego Dubois-Drobnera. Projekt współfinansowany jest z programu FEnIKS 2021-2027. Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 07.07.2025 r.:

- wartość projektu – 338 515 422,45 zł,
- kwota dofinansowania ze środków UE – 192 449 634,98 zł,
- termin realizacji od 04.06.2021 r. do 31.12.2027 r.

RUCH SAMOCHODOWY

W Strategii ZIT WrOF zidentyfikowano jeden projekt, którego cel wpisuje się w założenia Programu Prezydenta Wrocławia pn. Ruch Samochodowy, jest o projekt pn. „Rozbudowa systemu Parkuj i jedź we Wrocławiu - Etap III". Projekt otrzymał dofinansowanie z programu FEDS 2021-2027. Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 29.05.2025 r.:

- wartość projektu - 23 749 218,30 zł,
- kwota dofinansowania ze środków UE - 9 999 894,75 zł,
- termin realizacji od 06.06.2023 r. do 31.12.2027 r.

PROGRAM ROWEROWY

W Strategii ZIT WrOF zidentyfikowano dwa projekty, których cel wpisuje się w założenia Programu Rowerowego Prezydenta Wrocławia, są to projekty pn.:

1. „Spójna sieć tras rowerowych we Wrocławiu dla mieszkańców miasta i aglomeracji wraz z budową infrastruktury towarzyszącej – etap I". Projekt otrzymał dofinansowanie z programu FEDS 2021-2027. Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 29.05.2025 r.:
   - wartość projektu - 21 579 230,04 zł,
   - kwota dofinansowania ze środków UE - 8 477 846,11 zł,
   - termin realizacji od 11.03.2021 r. do 31.12.2027 r.
2. „Zielone trasy pieszo – rowerowe we Wrocławiu". Projekt ma na celu m.in. budowę tras rowerowych w sąsiedztwie terenów zielonych na terenie Wrocławia oraz połączenie brakujących odcinków istniejących tras rowerowych. Projekt otrzymał dofinansowanie z programu FEDS 2021-2027. Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 30.10.2025 r.:
   - wartość projektu - 26 066 948,82 zł,
   - kwota dofinansowania ze środków UE – 17 481 456,56 zł,

- termin realizacji od 05.03.2021 r. do 30.09.2027 r.

PROGRAM PIESZY

W Strategii ZIT WrOF zidentyfikowano jeden projekt, którego cel wpisuje się w założenia Programu Pieszego Prezydenta Wrocławia, jest to projekt pn.:„Budowa kładek pieszo-rowerowych we Wrocławiu – etap I". Projekt otrzymał dofinansowanie z programu FEDS 2021-2027. Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 14.11.2025 r.:

- wartość projektu – 9 922 893,02 zł,
- kwota dofinansowania ze środków UE – 5 599 412,49 zł,
- termin realizacji od 10.02.2021 r. do 01.10.2027 r.

MIESZKANIA I PRZESTRZENIE KOMUNALNE

W Strategii ZIT WrOF 2021-2027 zidentyfikowano 9 projektów, których głównym celem jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rewitalizację wnętrz podwórzowych zlokalizowanych na obszarze Wrocławia. Projekty te wpisują się w założenia Programu Prezydenta pn. Mieszkania i Przestrzenie Komunalne. Wszystkie projekty otrzymały dofinansowanie z Programu FEDS 2021-2027.

1. „Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Benedyktyńska, Sępa-Szarzyńskiego, Górnickiego, Sienkiewicza we Wrocławiu".
   Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 27.12.2023 r.:
   - wartość projektu – 5 407 616,52 zł,
   - kwota dofinansowania ze środków UE – 2 037 663,24 zł,
   - termin realizacji od 01.08.2023 r. do 18.04.2024 r.
2. „Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Jaracza- Orzeszkowej-Wyszyńskiego - Nowowiejska (JOWN) we Wrocławiu".
   Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 29.08.2024 r.:
   - wartość projektu – 7 916 573,46 zł,
   - kwota dofinansowania ze środków UE – 2 050 066,71 zł,
   - termin realizacji od 26.10.2023 r. do 30.06.2025 r.
3. „Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Kromera - Bydgoska - Łąka Mazurska we Wrocławiu".
   Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 25.09.2024 r.:
   - wartość projektu – 5 304 911,84 zł,
   - kwota dofinansowania ze środków UE – 1 349 676,49 zł,

- termin realizacji od 01.11.2024 r. do 30.09.2026 r.

4. „Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Struga -Kraszewskiego-Zegadłowicza –Kleczkowska we Wrocławiu”.
   Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 30.09.2024 r.:
   - wartość projektu – 4 152 246,60 zł,
   - kwota dofinansowania ze środków UE – 749 668,20 zł,
   - termin realizacji od 01.10.2024 r. do 31.12.2025 r.
5. „Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Rozbrat, Sępa Szarzyńskiego, Prusa we Wrocławiu”.
   Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 29.10.2024 r.:
   - wartość projektu 886 989,14 zł,
   - kwota dofinansowania ze środków UE – 167 148,04 zł,
   - termin realizacji od 28.03.2025 r. – 12.09.2025 r.
6. „Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Wyszyńskiego–Prusa-Sępa-Szarzyńskiego-Sienkiewicza we Wrocławiu”.
   Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 21.02.2025 r.:
   - wartość projektu – 4 206 628,07 zł,
   - kwota dofinansowania ze środków UE – 899 799,30 zł,
   - termin realizacji od 01.02.2025 r. do 30.09.2026 r.
7. „Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Komuny Paryskiej- Zgodna-pl. Zgody we Wrocławiu”.
   Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 26.03.2025 r.:
   - wartość projektu – 2 059 587,51 zł,
   - kwota dofinansowania ze środków UE – 359 929,65 zł,
   - termin realizacji od 05.05.2025 r. do 30.09.2026 r.
8. „Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Wapienna, Gajowa, Kamienna, Przestrzenna we Wrocławiu”.
   Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 17.07.2025 r.:
   - wartość projektu – 1 054 069,75 zł,
   - kwota dofinansowania ze środków UE – 281 988,84 zł,
   - termin realizacji od 01.09.2025 r. do 01.10.2026 r.
9. „Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego Piastowska - Sienkiewicza - Reja – Nowowiejska we Wrocławiu”.
   Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 24.07.2025 r.:
   - wartość projektu – 10 925 595,22 zł,

- kwota dofinansowania ze środków UE – 1 799 501,55 zł,
- termin realizacji od 05.05.2026 r. do 01.06.2027 r.

ZIELEŃ

W Strategii ZIT WrOF 2021-2027 zidentyfikowano 5 projektów, których głównym celem jest wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, wzmocnienie różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury na obszarze miejskim oraz odnowa i zagospodarowanie terenów zielonych. Cel tych projektów wpisuje się w Program Prezydenta pn. Zieleń. Wszystkie projekty przewidziane są do dofinansowania z Programu FEDS 2021-2027.

1. „Park przy ul. Idzikowskiego - rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą i przemysłową we Wrocławiu”.
   Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 18.03.2025 r.:
   - wartość projektu – 11 800 000,00 zł,
   - kwota dofinansowania ze środków UE – 5 816 843,36 zł,
   - termin realizacji od 31.07.2025 r. do 30.11.2027 r.
2. „Odnowa Parku Szczytnickiego - obszar cenny historycznie i przyrodniczo we Wrocławiu”.
   Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 17.10.2025 r.:
   - wartość projektu – 10 706 049,78 zł,
   - kwota dofinansowania ze środków UE – 5 674 326,88 zł,
   - termin realizacji od 01.07.2026 r. do 01.10.2027 r.
3. „Park przy ul. Chałupniczej "Smocze uroczysko" we Wrocławiu”.
   Złożony wniosek o dofinansowanie w 2025 r. został pozytywnie oceniony. W 2026 r. planowane jest podpisanie umowy o dofinansowanie.
   - wartość projektu 2 773 726,32 zł,
   - przyznana kwota dofinansowania ze środków UE – 1 823 369,03 zł.
4. „Żernicki Park Sportu i Rekreacji - Etap II - rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością poprzemysłową we Wrocławiu”.
   Umowa o dofinansowanie projektu podpisana 09.12.2025 r.:
   - wartość projektu – 7 032 191,34 zł,
   - kwota dofinansowania ze środków UE – 4 724 836,52 zł.
5. „Pola Osobowickie - utrzymanie terenów podmokłych i związanej z nimi bioróżnorodności oraz utworzenie atrakcyjnego obszaru edukacyjno-rekreacyjnego dla mieszkańców Wrocławia, Dolnego Śląska i turystów”.

Złożony wniosek o dofinansowanie projektu 19.12.2025 r. pozostaje w trakcie oceny.

- wartość projektu – 23 740 923,32 zł,
- szacowana kwota dofinansowania ze środków UE – 13 860 000 zł.

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050".

Rada Miejska Wrocławia w dniu 11 lipca 2024 r. podjęła Uchwałę nr VI/82/24 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050" oraz określenia trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii, w tym trybu konsultacji. W IV kwartale 2024 r. ogłoszono zamówienie publiczne dot. opracowania Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050", natomiast w grudniu 2024 r. podpisano umowę z wyłonionym w postępowaniu Wykonawcą. W 2025 r. opracowano oraz przyjęto uchwałą dokument przez wszystkie Rady Gmin ZIT WrOF zrzeszone w ZIT WrOF. Rada Miejska Wrocławia w dniu 20.11.2025r. podjęła Uchwałę nr XXV/511/25 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050".

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050" to dokument planistyczny, który wyznacza długofalowe kierunki rozwoju Wrocławia i gmin z nim współpracujących. Określa wspólne cele, priorytety i działania rozwojowe do 2050 roku, uwzględniając problemy i potencjały całego obszaru funkcjonalnego.

Strategia służy koordynacji współpracy między gminami, planowaniu zintegrowanych przedsięwzięć oraz jako podstawa do pozyskiwania i realizacji środków europejskich, w szczególności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Jest także narzędziem zapewniającym spójny, zrównoważony rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny całego obszaru.

Na potrzeby wypracowania Strategii Rozwoju Ponadlokalnego, powołane zostały w roku 2025 Zespoły Eksperckie w obszarach, w których Biuro ZIT WrOF zauważa zarówno najczęściej pojawiające się problemy, z jakimi borykają się gminy tworzące ZIT WrOF, ale również najczęściej pojawiające się możliwości udziału w nowych przedsięwzięciach.

Powołano:

- Zespół Ekspercki ZIT WrOF ds. edukacji
- Zespół Ekspercki ZIT WrOF ds. usług społecznych
- Zespół Ekspercki ZIT WrOF ds. kultury, turystyki i sportu
- Zespół Ekspercki ZIT WrOF ds. mobilności
- Zespół Ekspercki ZIT WrOF ds. odnowy przestrzeni publicznej
- Zespół Ekspercki ZIT WrOF ds. energetyki
- Zespół Ekspercki ZIT WrOF ds. ochrony przyrody i klimatu
- Zespół Ekspercki ZIT WrOF ds. gospodarki wodno-kanalizacyjnej
- Zespół Ekspercki ZIT WrOF ds. zagospodarowania przestrzennego
- Zespół Ekspercki ZIT WrOF ds. bezpieczeństwa.

Projekty partnerskie realizowane przez Biuro ZIT WrOF

W 2025 r. Biuro ZIT WrOF wraz z Metropolią Krakowską rozpoczęło realizację projektu pn.: „Sieciowanie Związków ZIT w Polsce” – sieć współpracy „Usługi społeczne w MOF - MOFR4US", finansowanego przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej ze środków Programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027 (PTFE 2021-2027) Priorytet 2. Skuteczni beneficjenci, Działanie 2.1 PTFE Sieciowanie Związków ZIT w Polsce. Okres realizacji projektu: 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia r. 2026 r.

Celem projektu jest podnoszenie kompetencji Związków ZIT w obszarze usług społecznych poprzez stworzenie przestrzeni do wymiany wiedzy i doświadczeń między Związkami ZIT i ich gminami.

W 2025 r. wyłoniono Wykonawcę, który opracował „Model Funkcjonowania Centrów Aktywności Lokalnej (CAL) i ich sieci (SCAL) na obszarze wiejskim, miejsko-wiejskim i miejskim”. W ramach projektu na 2026 rok zaplanowano organizację 2-dniowej konferencji dla 120 osób w celu upowszechnienia wypracowanego Modelu CAL i SCAL oraz wymiany doświadczeń z partnerami i uczestnikami projektu wraz z organizacją 6 wizyt studyjnych do doświadczonych instytucji pomocy i integracji społecznej. Ponadto, zostaną zorganizowane 3 szkolenia w formule online dla 120 osób w zakresie wsparcia uczestników projektu w tworzeniu i funkcjonowaniu CAL i SCAL.

Drugim realizowanym projektem w partnerstwie z Politechniką Wrocławską jest projekt pn.: Rewitalizacja obszarów miejskich zorientowana na PED:

Dostosowane strategie na rzecz sprawiedliwej transformacji energetycznej w dzielnicach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji. W ramach projektu PED-JUST opracowane zostaną strategie rewitalizacji obszarów miejskich zorientowane na PED, które będą w stanie zmniejszyć ryzyko nierówności związane z transformacją energetyczną w wybranych dzielnicach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w trzech miastach: Bari (Włochy), Aalborgu (Dania) i Wrocławiu (Polska). Opracowanie jest w trakcie realizacji.

Spotkania dotyczące rozwoju ZIT

Pracownicy Biura ZIT WrOF uczestniczyli w spotkaniach dotyczących rozwoju ZIT organizowanych przez m.in. Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Unię Metropolii Polskich, inne ZITy. W ramach dobrych praktyk uczestniczono w wielu konferencjach mających na celu m.in. wymianę doświadczeń oraz pogłębianie wiedzy na temat rozwoju ZIT.

Działania informacyjno-promocyjne Biura ZIT WrOF

W 2025 r. pracownicy Biura ZIT WrOF udzielali informacji w drodze korespondencji elektronicznej lub kontaktu telefonicznego oraz stale aktualizowali informacje dotyczące naborów, szkoleń, warsztatów na stronie internetowej ZIT WrOF www.zitwrof.pl. Prowadzono intensywne działania w social mediach np. Facebook oraz na stronach www dedykowanych niniejszym zakresom. Realizowano również mailing w zakresach należących do zadań ZIT WrOF. Prowadzono działania informacyjno-promocyjne zgodnie z kompetencjami ZIT WrOF w zakresie upowszechniania pojawiających się możliwości rozwojowych poprzez:

- Działania informacyjno-promocyjne służące poprawie widoczności Funduszy Europejskich (FE) na terenie Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego, tj. popularyzacja wiedzy na temat FE i Programu, przedstawiające osiągnięcia projektów wynikających ze Strategii ZIT WrOF w ramach FEDS 2021-2027, adaptację i wdrażanie publikowanych zmian w przepisach prawa unijnego, ogólnego krajowego i miejscowego.
- Współpracę z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego (Instytucją Zarządzającą Programem Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027) w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków ZIT WrOF.

MŁODZIEŻOWE CENTRUM SPORTU

Jednostka budżetowa gminy, Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław w imieniu Miasta Wrocławia prowadzi działalność m.in. w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu, zarządza powierzoną bazą sportową, organizuje imprezy sportowe i rekreacyjne oraz wykonuje powierzone przez Miasto zadania promocyjne i inwestycyjne.

MCS WROCŁAW PONOSI WYDATKI ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ STATUTOWĄ W NASTĘPUJĄCYCH ROZDZIAŁACH:

1) Rozdz. 75075

W ramach rozdziału 75075 zorganizowano:

- 11. PKO Wrocław Nocny Półmaraton,
- Bieg Rodzinny,
- WrocWalk 2025.

Tabela 1. Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 75075 w latach 2022-2025.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2022	2.989.400	2.558.485	85,59
2023	2.760.000	2.672.053	96,81
2024	3.580.000	3.540.870	98,91
2025	4.200.000	4.041.771	96,23

2) Rozdz. 85154

Tabela 2. Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 85154 w latach 2022-2025.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2022	66.436	66.297	99,79
2023	886.436	790.420	89,17

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2024	29.436	29.153	99,04
2025	-	-	-

3) Rozdz. 92601

W ramach rozdziału 92601 realizowano następujące zadania inwestycyjne w 2025 roku:

a) **INW/630** - wydatki w kwocie 1.407683,34

- 43.173,00 – Dostawa i montaż konstrukcji stalowej pod worki bokserskie oraz ogrodzenie treningowe Cage Wall
- 231.855,00 – Zakup ciągnika rolniczego Arbos 3075
- 282.900,00 – Zakup ciągnika KIOTI RX 8040 PRO
- 27.795,54 – Zakup koparki 1200kg z kabiną
- 146.616,00 – Zakup dwóch kosiarek WISCONSIN W36 Bulldog
- 270.477,00 – Zakup samochodu ciężarowego Iveco
- 73.554,00 – Zakup aeratora Imants Shockwave 2.10
- 27.426,54 – Zakup i montaż szlabanów „Oporowska”
- 11.685,00 – Zakup i montaż klimatyzacji Stadion Olimpijski
- 53.505,00 – Zakup samochodu ciężarowego Renault Master
- 41.820,00 – Zakup i montaż dodatkowego modułu dyfuzora do systemu napowietrzania mikropęcherzykowego z ciśnieniowym przewodem samotonącym na dnie zbiornika „Morskie Oko”
- 17.720,00 – Zakup dodatkowego wyposażenia do kosiarki szczotka hydrauliczna, zaczep, spychacz „Morskie Oko”
- 26.076,00 – Zakup zamiatarki IPC GANSOW CT70
- 127.674,00 – Zakup Upgrade systemu BMS Stadion Olimpijski
- 25.414,26 – Zakup rusztowania aluminiowego Krause Stabilo

b) **WPI/229** – wydatki w ramach programu rozbudowy bazy sportowej w kwocie 11.463.611,18 w tym:

- 88.314,00 - Opracowanie dokumentacji wraz z częściową realizacją przebudowy Wrocławskiego Toru Kolarskiego
- 1.011.228,39 - Modernizacja kotłowni w budynku biurowym na terenie Stadionu Olimpijskiego

- 1.903.425,00 - Wymiana okablowania wież oświetleniowych Stadionu Olimpijskiego
- 133.455,00 - Wykonanie instalacji systemu nagrywania audio do utrwalania przebiegu imprez na Stadionie Olimpijskim
- 157.654,00- Przebudowa zaplecza socjalnego na terenie stadionu Zakrzów przy ul. Niepodległości-dokumentacja
- 158.485,50 - Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z rewitalizacją Wzgórza Gajowego - Górka Bardzka
- 157.440,00 - Budowa Hali Sztuk Walki przy ul. Poznańskiej we Wrocławiu
- 2.708.121,29 - Zagospodarowanie terenu boiska sportowego Lotnicza przy ul. Lotniczej 72 we Wrocławiu
- 141.450,00 - Przygotowanie dokumentacji projektowej na zagospodarowanie terenu po dawnym kąpielisku przy ul. Harcerskiej - etap I, etap II
- 231.638,00 - Opracowanie dokumentacji projektowych na budowę zapleczy socjalnych na terenie obiektów Pawłowice przy ul. Pawłowickiej 25, Osiniecka, Gałowska
- 2.798.250,00 - Modernizacja budynku Hali sportowej przy ul. Parkowej 14 we Wrocławiu
- 49.200,00 - Projekt Minitor żużlowy
- 1.629.750,00 - Modernizacja hali sportowej na terenie Stadionu Sportowego Oławka przy ul. Na Niskich Łąkach 8 we Wrocławiu
- 295.200,00 - Wymiana stelaży podtynkowych w sanitariatach na terenie Stadionu Olimpijskiego

c) **WPI/473** - wydatki w ramach programu budowy Wrocławskiego Centrum Sportów na kwotę 599.999,50.

4) Rozdz. 92604

W ramach rozdziału 92604 ponoszone są wydatki bieżące tj.:

- wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi,
- bieżąca obsługa zarządzanych obiektów tj. utrzymanie, naprawy konserwacje, media, zakup materiałów,
- usługi obce, ochrona obiektów, prace porządkowe, itd.,
- obsługa projektów sportowych związanych z działalnością statutową MCS

Wrocław.

Tabela 3. Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 92604 w latach 2022-2025.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2022	24.015.624	23.356.792	97,26
2023	32.463.433	31.168.777	96,01
2024	36.090.179	33.588.189	93,07
2025	42.707.762	40.341.560	94,45

5) Rozdz. 92605

W ramach rozdziału 92605 ponoszone są wydatki związane z zarządzaniem kąpieliska Morskie Oko oraz na prowadzenie miejsca do kąpieli przy ul. Królewieckiej, Harcerskiej i Jeziorowej.

Tabela 4. Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 92605 w latach 2022-2025.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2022	3.309.400	3.308.663	99,98
2023	1.709.400	1.682.738	98,44
2024	1.946.250	1.825.098	93,78
2025	1.740.000	1.628.748	93,60

6) Rozdz. 75495

W ramach rozdziału 75495 poniesiono wydatki w ramach Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.

Tabela 5. Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 75495 w 2025.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2025	118.510,81	118.510,81	100

7) Rozdz. 92695

W ramach rozdziału 92695 ponoszone są wydatki inwestycyjne WPI/299 na:

- 617.460,00 - Modernizacja nawierzchni boiska sportowego Ołtaszyn przy ul. Strachowskiego 53 we Wrocławiu,
- 183.270,00 - Remont trybuny sportowej na terenie stadionu "Sztabowa" przy ul. Sztabowej 101.

Tabela 6. Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 92695 w 2025.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2025	800.730	800.750	100

MCS WROCŁAW OSIĄGA DOCHODY W NASTĘPUJĄCYCH ROZDZIAŁACH:

Rozdz. 75075

§ 0970, program budżetowy A.5.6.10 – wpływy z wpłat startowych na Półmaraton, WrocWalk, wpływy od sponsorów.

Tabela 7. Plan i wykonanie dochodów w rozdziale 75075 w latach 2022-2025.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2022	837.800	885.030	106
2023	2.400.000	1.597.433	66,65
2024	2.320.000	2.306.762	99,43
2025	3.700.000	3.095.018	83,64

Tabela 8. Liczba osób biorących udział w Półmaratonie i WrocWalk w latach 2022-2025.

Rok	Półmaraton	WrocWalk
2022	9200(+1750 Bieg Rodzinny)	2200
2023	8150(+400 Bieg Rodzinny)	1916

Rok	Półmaraton	WrocWalk
2024	10300 (+600 Bieg Rodzinny)	3000
2025	13579 (+500 Bieg Rodzinny)	3000

Środki pozyskane w rozdziale 75075, w zadaniu A.5.6.10 – „Wpływy z dochodów różnych" w wysokości 2.306.762 zł stanowią dochód z tytułu opłat startowych na 11. PKO Nocny Wrocław Półmaraton, Bieg Rodzinny oraz WrocWalk.

Rozdz. 92604

Tabela 9. Plan i wykonanie dochodów w rozdziale 92604 w latach 2022-2025.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2022	3.440.000	4.266.580	124
2023	4.910.000	5.882.734	120
2024	5.800.000	7.041.648	121
2025	4.800.000	6.964.624	146

§ 0750, program budżetowy A.3.3.13 - wpływy z dzierżawy terenów, obiektów sportowych, udostępniania pomieszczeń Stadionu Olimpijskiego. Sukcesywnie zawierane są z nowymi podmiotami umowy najmu i udostępniania obiektu.

Tabela 10. Udostępnienie obiektów MCS: godziny oraz liczba osób uczestniczących w zajęciach w roku 2025.

Obiekt	Godziny rezerwacji	Liczba uczestników
Pola Marsowe - 4 boiska trawiaste	1307	19436
Hala Sportowa „Parkowa"	1499	28072
Stadion Zakrzów – 2 boiska trawiaste	342	5726
Stadion Pawłowice – 2 boiska trawiaste	364,5	8296
Stadion Sołtysowice – boisko trawiaste	467	6683
Lotnicza – 3 boiska sztuczne, boisko trawiaste	4454	63028

Obiekt	Godziny rezerwacji	Liczba uczestników
Stadion Sportowy Leśnica – 2 boiska trawiaste	679,5	10917
Centrum Sportów Ekstremalnych - Skatepark	2472	14650
Kompleks Piłkarski Oławka – 2 boiska sztuczne, 2 boiska trawiaste, hala piłkarska	3497,5	67244
Stadion Sportowy Sztabowa – boisko sztuczne, bieżnia	1841	42370
Stadion Brochów – boisko naturalne i sztuczne	745,5	15400
Orlik ul. Terenowa	728,5	8439
Stadion Sportowy Ołtaszyn – boisko naturalne	148	4654
Sala Sportowa Gwarna	508	5724
GEM	1154,5	14808
Stadion Olimpijski	1754,5	12575
Tor Kolarski Poświętne	150,5	980
Morskie Oko	-	41 000
Morskie Oko sala taneczna	545	3148
Stadion Oporowska	133,5	3930

Udostępnienia Stadionu Olimpijskiego

W 2025 roku Stadion Olimpijski udostępniano podmiotom zewnętrznym, które na jego terenie organizowały imprezy masowe o charakterze sportowym, wydarzenia sportowe czy treningi sportowe. Stałymi użytkownikami Stadionu byli:

- Panthers Wrocław Sp. z o. o - 13 spotkań ligowych na płycie Stadionu Olimpijskiego,
- Sparta Wrocław - 9 meczów ligowych,
- Sparta Wrocław - 9 spotkań w kategorii U24,

- Sparta Wrocław - 2 spotkania DMPJ,
- Sparta Wrocław - 2 spotkania w kategorii DPE 500R,
- Sparta Wrocław - 3 mecze sparingowe,
- Sparta Wrocław - 1 Mistrzostwa Świata (Grand Prix).

Ponadto z infrastruktury Stadionu Olimpijskiego w 2025 roku korzystały jednorazowo kluby i stowarzyszenia organizujące imprezy sportowe oraz inne wydarzenia o charakterze sportowym:

- Wrocław Winter Cup 2025
- Kosynierzy Wrocław – 2 spotkania ligowe
- Ćwiczenia organizowane przez Policję
- Czeska liga Lacrosa
- Rozgrywki freesbee
- Charytatywne zawody żużlowe Amatorów
- Charytatywny Bieg Kilometry Pomocy
- Bieg Firmowy
- Wrocławski Bieg Niepodległości z wąsem

W salach sportowych Stadionu Olimpijskiego w 2025 roku trenowali:

- szpadziści Klubu Sportowego Szpada Wrocław,
- uczestnicy zajęć sportów gimnastycznych Wrocławskiego Centrum Sportów Gimnastycznych,
- uczestnicy zajęć judo,
- uczestnicy zajęć AIKIDO,
- uczestnicy treningów Panthers Wrocław.

Na Stadionie Olimpijskim w roku 2025 swoje siedziby miały kluby: Panthers Wrocław Sp. z o.o., WTS S.A., oraz m.in.: Volleyball Wrocław S.A., Fundacja Volley Wrocław.

§ 0830, program budżetowy A.4.16 – wpływy z usług – bilety wstępu na Skatepark.

§ 0970, program budżetowy A.5.6.10 - wpływy z różnych dochodów - zwrot opłat za zużyte media.

Rozdz. 92605

§ 0830, program budżetowy A.4.16 - wpływy z usług - bilety wstępu na kąpieliska, MCS obsługuje na terenie Wrocławia kąpielisko płatne Morskie Oko.

Tabela 11. Plan i wykonanie dochodów w rozdziale 92605 w latach 2022-2025.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2022	700.000	688.677	98
2023	600.000	538.916	90
2024	680.000	681.993	100
2025	300.000	579.714	193

MIEJSKIE CENTRUM USŁUG SOCJALNYCH

W 2025 r. Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu (MCUS) zapewniało realizację opieki dla **786 mieszkańców Wrocławia średniomiesięcznie,** w tym opiekę całodobową w domach pomocy społecznej dla **602 mieszkańców średniomiesięcznie** i dzienną opiekę w ośrodkach wsparcia dla **184 klientów średniomiesięcznie** (dane frekwencyjne nie odpowiadają liczbie wolnych miejsc w dziennych domach pomocy - w 2025 roku wydano w sumie 277 decyzji kierujących na 266 miejsc w dziennych domach pomocy).
Z usług MCUS korzystają osoby, które uzyskały uprawnienia do określonej formy pomocy społecznej, przyznane decyzją administracyjną wydaną w ramach postępowania prowadzonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu.
W ramach powyższych zadań zapewniano mieszkańcom i klientom usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające, w tym z zakresu terapii zajęciowej, poprawiającej sprawność ruchową i psychofizyczną oraz wspierającą rozwój kulturalno-oświatowy. Działania terapeutyczne obejmowały także zaspokajanie potrzeb kontaktu ze środowiskiem oraz kształtowania poczucia wspólnoty nie tylko w ramach poszczególnych placówek, ale także ze środowiskiem lokalnym, w tym organizowane były spotkania z dziećmi i młodzieżą
z wrocławskich placówek oświatowych. Wartością dodaną MCUS jest możliwość realizacji oferty opiekuńczej i wspomagającej jednocześnie dla mieszkańców domów pomocy społecznej i klientów dziennych domów pomocy.

Projekty z dofinansowaniem zewnętrznym w MCUS
W MCUS na bieżąco monitorowano możliwość pozyskiwania dofinansowania ze środków zewnętrznych na działania bieżące domów pomocy społecznej i dziennych domów pomocy oraz infrastrukturę.
W dniu 21 lutego br. otwarto miejsca świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego w ramach Projektu pn. **„Otwarty Dom – Twoje wytchnienie – Razem w opiece nad bliskim”** w ramach programu Rozwój usług społecznych i zdrowotnych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027. W ramach Działania 7.7.A Rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej - c) tworzenie miejsc i świadczenie usług opiekuńczych, w tym

specjalistycznych świadczonych w ramach placówek zapewniających dzienną i całodobową opiekę (np. dzienny dom pomocy, miejsca krótkookresowego pobytu, w którym świadczona jest opieka w zastępstwie za opiekunów faktycznych w ramach opieki wytchnieniowej) oraz 7.7.D Wsparcie dla kadr instytucji pomocy i integracji społecznej oraz systemu opieki długoterminowej pkt. 4: poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych.

Celem głównym projektu jest wzrost we Wrocławiu równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług społecznych, poprzez realizację celów szczegółowych tj. wzrost dostępu do usług opieki wytchnieniowej dla 40 osób korzystających ze wsparcia oraz dla 20 Opiekunów Faktycznych tych osób. Utworzone zostają łącznie 4 miejsca usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego tj. usługi opieki wytchnieniowej w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3 (2 miejsca) oraz Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25 (2 miejsca).
Działania w projekcie:
Zadanie 1 - Utworzenie i wyposażenie miejsc realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego w MCUS DPS przy ul. Mącznej 3 (2 miejsca).
Zadanie 2 - Utworzenie i wyposażenie miejsc realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego w MCUS DPS przyl. Karmelkowej 25 (2 miejsca).
Zadanie 3 - Świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego w MCUS DPS przy ul. Mącznej 3 (2 miejsca).
Zadanie 4 - Świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego w MCUS DPS przy ul. Karmelkowej 25 (2 miejsca).
Zadanie 5 - Poradnictwo, w tym psychologiczne dla opiekunów faktycznych osób korzystających z usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego na terenie MCUS DPS.
Usługi świadczone będą dla pełnoletnich mieszkańców Wrocławia oraz ich Opiekunów faktycznych.
Grupy docelowe projektu to mieszkańcy Wrocławia, w tym:

- osoby sprawujące opiekę nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- osoby starsze zagrożone izolacją i wyłączeniem z życia społecznego,
- osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- osoby z niepełnosprawnościami,
- osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
- osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby starsze i z niepełnosprawnościami.

Efekty projektu:

- zwiększenie liczby miejsc opieki wytchnieniowej w lokalnej społeczności,
- ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług opieki wytchnieniowej,
- umożliwienie osobom z niepełnosprawnością samodzielnego i niezależnego funkcjonowania społecznego, edukacyjnego oraz zawodowego,
- polepszenie funkcjonowania opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnością, wsparcie rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Poprzez realizację projektu osiągnięty zostanie wskaźnik rezultatu dotyczący liczby podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług oraz liczby utworzonych miejsc świadczonych usług w społeczności lokalnej.

Okres realizacji: 01.07.2024 r. - 30.06.2026 r.

Całkowita kwota projektu: 2 212 796,77 zł (w tym dofinansowanie 2 102 156,93 zł., wkład własny 110 639,84 zł).

Uroczystego przecięcia wstęgi dokonali: Pani Magdalena Wdowiak-Urbańczyk – Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia, Wrocławia Pani Alina Zaręba - Zastępca Dyrektora Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Pani Magdalena Stefańska - Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Pan Jarosław Krauze - radny Rady Miejskiej Wrocławia, członek Komisji Polityki Senioralnej, Pani Dorota Olearnik - Dyrektor Wydziału Zarządzania Funduszami Urzędu Miejskiego Wrocławia, Pani Joanna Czerkasow - Dyrektor Biura Wrocław bez Barier, Pani Katarzyna Delikowska - Kierownik Zespołu Przestrzeni Trzeciego Wieku, Pan Andrzej Mańkowski - Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we

Wrocławiu, Pani Patrycja Karpicz – Dyrektor Miejskiego Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu.

Fot. MCUS Otwarcie miejsc świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego w ramach Projektu pn. „Otwarty Dom – Twoje wytchnienie – Razem w opiece nad bliskim”(od lewej): Pani Alina Zaręba - Zastępca Dyrektora Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Pani Magdalena Stefańska - Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Pani Dorota Olearnik - Dyrektor Wydziału Zarządzania Funduszami Urzędu Miejskiego Wrocławia, Pani Joanna Czerkasow - Dyrektor Biura Wrocław bez Barier, Pan Andrzej Mańkowski - Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu, Pani Magdalena Wdowiak-Urbańczyk – Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia, Pan Jarosław Krauze – radny Rady Miejskiej Wrocławia, Pani Patrycja Karpicz – Dyrektor Miejskiego Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu, Pani Katarzyna Delikowska - Kierownik Zespołu Przestrzeni Trzeciego Wieku

Dodatkowo w marcu 2025 r. w TVP3 Wrocław w „Pulsie Wrocławia" ukazał się reportaż, w którym jest mowa o projekcie pn. „Otwarty Dom – Twoje wytchnienie – Razem w opiece nad bliskim"
https://wroclaw.tvp.pl/85666777/18032025
W marcu również w ramach promocji spotkali się przedstawiciele Urzędu Miejskiego Wrocławia, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz lokalne media, aby przybliżyć cel główny projektu pt. projektu Otwarty Dom – Twoje wytchnienie – Razem w opiece nad bliskim".
Relacja z wydarzenia pojawiła się na stronie www projektu oraz na następujących stronach internetowych:
Telewizja ECHO24 Ważne wsparcie dla potrzebujących - Echo24.tv
TVP3 Wrocław https://wroclaw.tvp.pl/85399970/wroclaw-nowe-miejsca-opieki-krotkoterminowej-w-dps
Radio Wrocław https://www.radiowroclaw.pl/articles/view/148945/Pierwsze-miejsca-opieki-krotkoterminowej-we-wroclawskich-DPS-ach-otwarte
Radio Rodzina https://www.radiorodzina.pl/2025/03/04/nowe-miejsca-wsparcia-krotkoterminowego-we-wroclawiu/
Wywiad https://www.radiorodzina.pl/audycje/dzieje-sie-we-wroclawiu-282/
Portal **www.wroclaw.pl** https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/pierwsze-miejsca-opieki-krotkoterminowej-we-wroclawskich-dps-ach-juz-otwarte
Portal Doba.pl https://doba.pl/wroclaw/artykul/nowe-miejsca-wsparcia-krotkoterminowego-i-opieka-wytchnieniowa-we-wroclawiu/54016/15
Portal Wroclife.pl https://wroclife.pl/artykul/6225/we-wroclawskich-dpsach-rusza-projekt-otwarty-dom-zapewni-krotkoterminowa-opieke-osob-niesamodzielnych
Portal Miejsca we Wrocławiu https://miejscawewroclawiu.pl/nowe-miejsca-wsparcia-krotkoterminowego-i-opieka-wytchnieniowa-we-wroclawiu/
Portal Strefa miast Wrocław https://strefamiast.pl/wroclaw/nowe-miejsca-wsparcia-i-opieka-wytchnieniowa-w-wroclawiu/4gsd0dg
Portal Wykluczeni.pl https://www.wykluczeni.pl/wroclaw-nowe-miejsca-wsparcia-krotkoterminowego-i-opieka-wytchnieniowa/

W maju 2025 r. projekt pn.: Otwarty Dom – Twoje wytchnienie – Razem w opiece nad bliskim, był prezentowany podczas III edycji Targów Innowacje w

Dostępności na terenie Wrocławskiego Parku Technologicznego przy ul. Duńskiej 9 we Wrocławiu oraz zorganizowano Dni Funduszy Europejskich

Na zdjęciach widać pokoje wyposażone w łóżka, stoliki, krzesła, szafy oraz łazienkę utworzone w ramach realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego w MCUS DPS przy ul. Mącznej 3 i DPS przy ul. Karmelkowej 25
Fot. MCUS

W roku sprawozdawczym MCUS otrzymało dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację projektu na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach **„Programu wyrównywania różnic między regionami III" w obszarze D** - likwidacja barier transportowych.
Projekt dotyczy zakupu jednego samochodu osobowego – mikrobusa 9-cio miejscowego, przystosowanego do przewozu osób na wózkach inwalidzkich z przeznaczeniem dla mieszkańców i klientów MCUS.
Dostawa pojazdu korzystnie wpłynie na możliwość korzystania z oferty DDP i DPS przez osoby starsze, niesamodzielne i przyczynia się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu tych osób. Zakup pojazdu to mniejsze bariery transportowe dla osób niepełnosprawnych, w tym starszych, w dostępie do

atrakcji kulturalnych i oferty Wrocławia oraz okolic. Dodatkowo zapewnia możliwość uczestnictwa w codziennych zajęciach przez osoby niepełnosprawne – klientów dziennych domów pomocy. Poza wsparciem w dotarciu do ośrodka i z powrotem do domu, środki transportu będą wykorzystywane w miarę potrzeb w dotarciu klientów do placówek zdrowotnych w ramach usług opiekuńczych świadczonych w DDP oraz pozwoli na uczestnictwo w ciągu dnia osób niesamodzielnych w ofercie kulturalnej Wrocławia oraz działaniach wpływających na integrację społeczną.
Okres realizacji: 24.10.2025 r.- 30.06.2026 r.
Całkowita kwota projektu: **242 925,00** zł (w tym dofinansowanie PFRON **151 000,00** zł., wkład własny **91 925,00** zł).

Od lutego 2024 r. do grudnia 2025 MCUS realizowało Projekt pn. **„Likwidujemy bariery – zwiększamy samodzielność w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej”** we Wrocławiu w ramach Programu PFRON „Dostępna przestrzeń publiczna - edycja w 2023 r.” Moduł: A: likwidacja barier architektonicznych lub informacyjno-komunikacyjnych
i uzyskało dofinansowanie Projektu pn. „Likwidujemy bariery – zwiększamy samodzielność w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej we Wrocławiu”. Celem projektu likwidacja barier architektonicznych, które napotykają mieszkańcy Miejskiego Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej (MCUS DPS).
Zakres projektu to dostosowanie architektoniczne w budynku MCUS DPS polegające na:

- modernizacji pochylni przy głównym wejściu do budynku A oraz do budynku B (zewnętrzna strefa wejściowa dla osób z niepełnosprawnościami, zapewniająca dostępność do obiektu dla tych osób)
- zakupie i montażu drzwi wraz z trzymaczami elektromagnetycznymi, tj.: robota budowlana związana z montażem drzwi przeciwpożarowych wraz z trzymaczami elektromagnetycznymi na klatce schodowej budynku B.

Okres realizacji projektu: od 01.02.2024 r. do 31.12.2025 r.
Wartość wydatków projektu: 628 096,29 zł. Wnioskowana kwota: 502 477,03 zł. Środki własne Wnioskodawcy: 125 619,26 zł.

W roku sprawozdawczym w czerwcu otrzymano dofinansowanie ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizację projektu na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, w ramach Programu „**OD ZALEŻNOŚCI KU SAMODZIELNOŚCI" -** EDYCJA 2025 r., Moduł III: UMOŻLIWIANIE OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ZDOBYWANIA KOMPETENCJI NIEZBĘDNYCH DO SAMODZIELNEGO ŻYCIA

Celem głównym Programu jest umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazły, której własnym staraniem, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości nie są w stanie samodzielnie pokonać.

Projekt ma na celu rozwój umiejętności, które przyczynią się do uzyskania możliwie jak najpełniejszej samodzielności w codziennym funkcjonowaniu osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną (Mieszkańców 4 Domów Pomocy Społecznej Miejskiego Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu). Grupę docelową stanowią osoby z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną będące Mieszkańcami DPS, przy wskazaniu, że mieszkańcami DPS są w zależności od typu domu osoby w podeszłym wieku, osoby przewlekle psychicznie chore, przewlekle somatycznie chore. Osoby te często zmagają się z wielochorobowością, w tym sprzężoną z chorobami psychicznymi, czy niepełnosprawnością intelektualną.

Zakres działań zaplanowanych w projekcie:

- Warsztaty z misami tybetańskimi (na terenie MCUS DPS Rędzińska, MCUS DPS Mączna, MCUS DPS Karmelkowa i MCUS DPS Kaletnicza).
- Warsztaty malarskie (na terenie MCUS DPS Kaletnicza, MCUS DPS Mączna i MCUS DPS Rędzińska).
- Warsztaty artystyczne połączone ze zwiedzaniem Fabryki Bombek.
- Warsztaty grawerowania/malowania na szkle wraz ze zwiedzaniem Huty Szkła
  z Przewodnikiem.
- Cykliczne spotkania z Przewodnikiem Miejskim na terenie MCUS DPS oraz na terenie Wrocławia (24 warsztaty – w tym 12 spotkań na miejscu w MCUS DPS Kaletnicza, MCUS DPS Karmelkowa, MCUS DPS Mączna i MCUS DPS Rędzińska oraz 12 spotkań zewnętrznych na terenie Miasta Wrocławia).
- Przejazd zabytkowym tramwajem po Wrocławiu z Przewodnikiem.

Okres realizacji: 16 kwietnia 2025 r.- 31 grudnia 2025 r.
Całkowita kwota projektu: 57 308,75 zł (w tym kwota dofinansowania 45 847,00 zł, wkład własny 11 461, 75 zł)
Dodatkowo zrealizowane inwestycje:

1) Nadzór autorski inwestycji Termomodernizacja w DPS przy ul. Karmelkowej;
2) Dokumentacja techniczna dotycząca instalacji chłodzenia w DPS przy ul. Rędzińskiej, Karmelkowej, Mącznej;
3) Modernizacja instalacji chłodzenia w DPS przy ul. Rędzińskiej;
4) Modernizacja systemu monitoringu wizyjnego w DPS przy ul. Mącznej.

Zakupy inwestycyjne:

- ✓ Zakup chłodziarek farmaceutycznych 4 szt.;
- ✓ Zakup defibrylatorów AED 4 szt.;
- ✓ Zakup stacji uzdatniania wody;
- ✓ Zakup samochodu do prali centralnej;
- ✓ Zakup kolorowych urządzeń wielofunkcyjnych;
- ✓ Zakup maszyny czyszczącej;
- ✓ Zakup miksera -1szt do kuchni centralnej MCUS;
- ✓ Zakup obieraczki do kuchni centralnej MCUS;
- ✓ Zakup 2 szt. pralnico-wirówek oraz suszarki bębnowej do pralni centralnej MCUS;
- ✓ Zakup samochodu do przewozu posiłków do kuchni centralnej MCUS;
- ✓ Zakup zasilaczy UPS 4 szt.;
- ✓ Zakup automatycznego systemu przeznaczonego do wykonywania kąpieli prysznicowej;
- ✓ Zakup fotela mobilnego - krzesło higieniczne.

Domy pomocy społecznej (DPS)

W MCUS funkcjonują następujące domy pomocy społecznej:

- **MCUS Dom Pomocy Społecznej** przy ul. Mącznej 3 – typ dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych;
- **MCUS Dom Pomocy Społecznej** przy ul. Rędzińskiej 66/68 – typ dla osób dla przewlekle somatycznie chorych;

- **MCUS Dom Pomocy Społecznej** przy ul. Karmelkowej 25 - typ dla osób dla przewlekle somatycznie chorych;
- **MCUS Dom Pomocy Społecznej** przy ul. Kaletniczej 8 - typ dla osób dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Do domu pomocy społecznej (dalej DPS) kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, gdy pomoc środowiskowa nie może zapewnić im niezbędnej pomocy.

Standaryzacja w DPS

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, DPS świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających - mieszkańców. Standaryzacja pozwala na zapewnienie odpowiedniej jakości usług, ale też ma wymierny wpływ na koszt utrzymania mieszkańca w DPS.

Wszystkie DPS funkcjonujące w MCUS spełniają obowiązujące przepisami standardy

i działają na podstawie:

- Decyzją Nr PS.II.9013-15/10 z dnia 15 grudnia 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej 66/68 we Wrocławiu;
- Decyzją Nr PS.II.9013-26/10 z dnia 31 grudnia 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25/27 we Wrocławiu – zmiana adresu na ul. Karmelkowa 25 – decyzja Nr PS-KNPS1.9423.12.2012 z dnia 13 sierpnia 2012 r.;
- Decyzją Nr PS.II.9013-9/10 z dnia 7 września 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej 8 we Wrocławiu;
- Decyzją z dnia 15 marca 2017 r. Wojewoda Dolnośląski zmienił decyzję Wojewody Dolnośląskiego nr SSZ.II.9013/14/2001 z dnia 10 września 2001 r., zmienioną decyzjami Wojewody Dolnośląskiego: nr PS.II.9013/6/2003 z dnia 24 lutego 2003 r., nr PS.II.9013/33/2005 z dnia

29 grudnia 2005 r., nr PS.II.9013-16/10 z dnia 22 listopada 2010 r., nr PS. KNPS1.9423.3.2012 z dnia 27 marca 2012 r., zezwalającymi na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3 we Wrocławiu.

Działalność DPS jest dotowana ze środków budżetu Państwa. W 2025 r. dla czterech DPS uzyskano dotację w łącznej kwocie 5 631 832,11 zł.

Tabela 1. Liczba mieszkańców w poszczególnych DPS w latach 2022-2025

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	2022		2023		2024		2025	
	Liczba miejsc	Stan fakty-czny*	Liczba miejsc	Stan fakty-czny*	Liczba miejsc	Stan fakty-czny*	Liczba miejsc	Stan fakty-czny*
DPS ul. Mączna 3	155	130	155	140	155	140	155	142
DPS ul. Kaletnicza 8	94	94	94	92	94	94	94	94
DPS ul. Rędzińska 66/68	159	143	159	156	159	154	159	158
DPS ul. Karmelkowa 25	236	226	236	219	236	205	236	199
SUMA	644	593	644	607	644	593	635	593

Wykres 1. Liczba mieszkańców DPS w poszczególnych latach

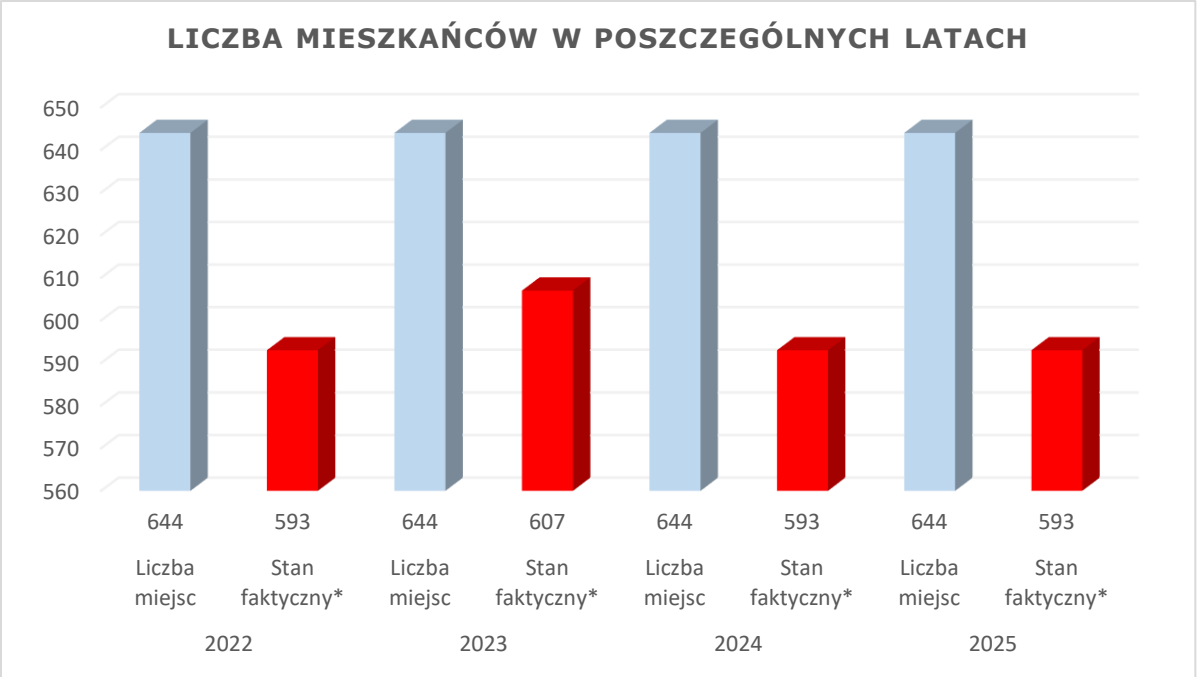

Budżet domów pomocy społecznej w 2025 r. wyniósł 82 384 476,71 zł (z uwzględnieniem inwestycji i remontów).

Tabela 2. Wykonanie budżetu w domach pomocy społecznej w 2025 r.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	Wykonanie budżetu 2025 bez wydatków na remonty i bez inwestycyjnych (zł)	Wpłaty mieszkańców 2025 (zł)	Dotacja z budżetu Wojewody Dolnośląskiego* (zł)	Liczba mieszka-ńców średnio-miesięcznie	**Wykonany** budżet na jednego mieszkańca miesięcznie (zł)	**Wydatek** Gminy Wrocław z pomniejszeniem odpłatności i/lub dotacji Wojewody na jednego mieszkańca średniomie-sięcznie (zł)
DPS ul. Mączna 3	16 294 907,52	3 550 479,90	1 330 054,91	141	9 630,56	6 746,08
DPS ul. Karmelkowa 25	22 944 644,98	4 513 628,28	3 053 442,25	202	9 465,61	6 343,88

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	Wykonanie budżetu 2025 bez wydatków na remonty i bez inwestycyjnych (zł)	Wpłaty mieszkańców 2025 (zł)	Dotacja z budżetu Wojewody Dolnośląskiego* (zł)	Liczba mieszka-ńców średnio-miesięcznie	**Wykonany** budżet na jednego mieszkańca miesięcznie (zł)	**Wydatek** Gminy Wrocław z pomniejszeniem odpłatności i/lub dotacji Wojewody na jednego mieszkańca średniomie-sięcznie (zł)
DPS ul. Rędzińska 66/68	16 663 973,47	3 083 623,94	1 902 766,26	157	8 845,00	6 198,29
DPS ul. Kaletnicza 8	10 214 775,86	1 755 699,64	2 190 558,56	94	9 055,65	5 557,20
Średnio wykonanie budżetu na mieszkańca w czterech domach pomocy społecznej					9 249,21	

* kwota 2 844 989,87 zł kwota dotacji od Wojewody - mieszkańcy przyjęci przed 01.01.2004 r.

* kwota 5 631 832,11 zł wydatkowana w 4 DPS-ach w ramach przyznanej od Wojewody dotacji na dodatki motywacyjne do wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników DPS

Koszt utrzymania w DPS

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, oznacza kwotę rocznych kosztów działalności domu wynikającą z utrzymania mieszkańców, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby mieszkańców w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego, w domu.

Tabela 3. Koszt utrzymania mieszkańca w DPS w latach 2022-2025 obliczony do zarządzenia Prezydenta Wrocławia w sprawie określenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	2022	2023	2024	2025
DPS ul. Mączna 3	5407 zł	6581 zł	7484,82 zł	7913,91
DPS ul. Rędzińska 66/68	5624 zł	6439 zł	7965,51 zł	8384,87
DPS ul. Kaletnicza 8	5736 zł	6519 zł	8048,53 zł	8551,26
DPS ul. Karmelkowa 25	5573 zł	6203 zł	6968,68 zł	7553,48
Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 4 DPS*	5585 zł	6436 zł	7616,89 zł	8100,88

** Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 4 DPS obliczony do zarządzenia Prezydenta Wrocławia*
w sprawie określenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca

Ogólne informacje dotyczące mieszkańców w poszczególnych DPS

W DPS przebywają osoby/mieszkańcy wymagający niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Tabela 4. Podstawowe informacje dotyczące mieszkańców DPS w 2025 r.

ZAKRES DANYCH/ DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	DPS ul. Mączna 3	DPS ul. Rędzińska 66/68	DPS ul. Karmelkowa 25	DPS ul. Kaletnicza 8
Liczba miejsc	155	159	234	94

Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2025 r.	142	158	199	94
Procent kobiet i mężczyzn wśród mieszkańców	59% 41%	40 % 60%	45% 55%	48% 52%
Średnia wieku mieszkańców	79	71	70	63
Najstarszy mieszkaniec/mieszkanka	97/100	90/95	97/97	94/97
Najmłodszy mieszkaniec/mieszkanka	38/62	42/42	36/37	35/33

Zadania opiekuńcze i dostęp do świadczeń medycznych

Realizowano działania wynikające z indywidualnego planu wsparcia mieszkańca, po rozpoznaniu indywidualnych potrzeb mieszkańca, koordynowanego przez pracowników pierwszego kontaktu, z uwzględnieniem jego stanu zdrowia, w ramach zespołów interdyscyplinarnych. Mieszkańcy DPS w MCUS byli objęci całodobową opieką w zakresie opieki higienicznej i pielęgnacji. Zadania z zakresu długoterminowej opieki pielęgniarskiej oraz pielęgniarskiej opieki środowiskowej realizowały podmioty zewnętrzne finansowane
z Narodowego Funduszu Zdrowia, zgodnie z deklaracją wyboru mieszkańca, z tym że zakres kontraktów dla tych produktów, zwłaszcza w zakresie opieki długoterminowej nie jest wystarczający w kontekście zapotrzebowania na wsparcie pielęgniarskie biorąc pod uwagę potrzeby zdrowotne mieszkańców DPS. W ramach wizyt domowych realizowanych w domu pacjenta (w tym wypadku w DPS) mieszkańcy DPS mieli możliwość skorzystania ze świadczeń psychiatrycznych, neurologicznych, a także ze świadczeń logopedycznych i urologa. Mieszkańcy DPS mieli zapewniony dostęp do wsparcia psychologa w DPS oraz świadczeń medycznych udzielanych przez lekarza pierwszego kontaktu i lekarzy specjalistów, zgodnie z organizacją pracy podmiotów opieki zdrowotnej w stanie zagrożenia epidemicznego.

W ramach bieżących zadań statutowych w 2025 roku mieszkańcy DPS korzystali z wizyt domowych w ramach NFZ realizowanych przez lekarzy POZ, logopedy, psychiatry oraz byli dowożeni do lekarzy specjalistów – łącznie w 4 DPS odbył się 2290 konsultacji psychiatrycznych (wzrost do roku 2024 o 11%), 2797 konsultacje logopedyczne (wzrost do roku 2024 o 28%), 6322 konsultacje lekarza POZ (wzrost do roku 2024 o 12%) oraz mieszkańcy mieli zapewniony dostęp do psychologów.
Częściowo świadczenia medyczne odbywały się w ramach teleporady bez badania lekarskiego na terenie DPS, niemniej w sytuacjach tego wymagających wizyty domowe odbywały się stacjonarnie, z zachowaniem reżimu sanitarnego i wytycznych służb sanitarno-epidemiologicznych.
DPS, zgodnie z obowiązkiem zapisanym w ustawie o pomocy społecznej, pokrywały opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność do wysokości limitu ceny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
Średnie miesięczne dofinansowanie do leków wyniosło 12,59 zł i jest niższe w stosunku do roku 2024 o 0,47 zł (spadek o 3,6 %, w roku 2024 spadek o 23%).
Średnie miesięczne dofinansowanie do pieluchomajtek wyniosło 22,35 zł i jest wyższe o 0,57 zł (2,6 %) w stosunku do 2024 roku.

Zapewnienie wyżywienia

Całodobowe wyżywienie dla mieszkańców DPS i klientów DDP w MCUS zapewnia kuchnia centralna w DPS przy ul. Karmelkowej 25, z której przywożone są posiłki do pozostałych DPS i DDP. Ponadto mieszkańcy mają stały dostęp do podstawowych produktów żywnościowych w kuchenkach oddziałowych, na miejscu.
Łącznie kuchnia centralna MCUS przygotowała w 2025 roku 927 692 wszystkich posiłków (śniadania, obiady, podwieczorki i kolacje oraz posiłki nocne) dla podopiecznych MCUS. Średnia dzienna stawka żywnościowa na jednego mieszkańca DPS (całodzienne wyżywienie) wyniosła 17,23 zł (wsad do kotła) i jest wyższa o 0,11 zł (1,12%) w stosunku do 2024 roku.
Średnia dzienna stawka żywnościowa na jednego klienta DDP (dwa posiłki) wyniosła 8,04 zł (wsad do kotła) i jest równa w stosunku do 2024 roku.

Pralnia centralna

W DPS przy ul. Rędzińskiej 66/68 działa pralnia centralna świadcząca usługi pralnicze w pełnym zakresie dla mieszkańców wszystkich DPS wchodzących w skład MCUS. W 2025 roku pralnia centralna wyprała 222,2 ton pościeli i odzieży (wzrost o 3 % w stosunku do 2024 roku). Koszt prania jednego kilograma pościeli i odzieży wynosił 5,24 zł.

Działania wspomagające

Na rzecz mieszkańców DPS w MCUS podejmowano na bieżąco działania aktywizacyjne i terapeutyczne, zgodnie z harmonogramami działań w poszczególnych DPS. Prowadzono działalność socjalną, terapeutyczno-opiekuńczą oraz wspomagającą, mającą na celu podtrzymanie aktywności psychofizycznej. Propagowano różnorodne formy aktywizacji i czynnego wypoczynku.
W ramach bieżącej działalności statutowej w całodobowych domach pomocy społecznej w MCUS dla mieszkańców organizowane były odczyty, pogadanki, prelekcje na temat zdrowego żywienia, przestrzegania zaleconej przez lekarza diety, nawyków higienicznych. Ponadto w ramach pogadanek poruszane były tematy dotyczące szkodliwości palenia papierosów czy skutków spożywania alkoholu oraz rozmowy wspierające postawy abstynenckie. Często podejmowane były tematy dotyczące prawidłowego odżywiania we współczesnych chorobach metabolicznych, takich jak cukrzyca.
Z uwagi na nadal trwający stan zagrożenia epidemicznego pogadanki realizowane były w mniejszych grupach lub indywidualnie z mieszkańcami, tak, aby na terenie DPS ograniczyć zagrożenie zakażeniem wirusem. Kwestie prozdrowotne były poruszane z mieszkańcami w rozmowach indywidualnych przez psychologa, pielęgniarki oraz pracowników pierwszego kontaktu. Dodatkowo prowadzone były instruktaże i motywowanie do właściwego stosowania środków ochrony, konieczności zachowania dystansu społecznego oraz o oszczędzaniu mediów.
Warto wymienić niektóre z wydarzeń, które umiliły dni mieszkańcom DPS, wspomagały integrację ze środowiskiem lokalnym oraz z rodzinami i osobami bliskimi:

„Salon piękności” w DPS przy ul. Mącznej

W marcu z okazji Dnia Kobiet dla wszystkich mieszkanek DPS przy ul. Mącznej przygotowano wyjątkowe SPA, aby każda mieszkanka mogła poczuć się

naprawdę wyjątkowo i doceniona. Na jeden dzień terapia zajęciowa przemieniła się w prawdziwy salon urody. Część przestrzeni została zaaranżowana jako strefa relaksu – gdzie wykonywano masaż twarzy oraz nakładano nawilżające maseczki. W drugiej części panie mogły zadbać o swoje dłonie, korzystając z masażu oraz malowania paznokci. Całość dopełniała wizyta fryzjerki, która tworzyła fryzury, oraz makijaż podkreślający urodę każdej z pań. Na zakończenie czekał słodki poczęstunek, który był miłym zwieńczeniem tego wyjątkowego dnia. Wydarzenie to sprawiło ogromną radość mieszkankom DPS.

Zajęcia aktywizacyjne na wolnym powietrzu na terenach zielonych DPS

W okresie letnim organizowane były zajęcia aktywizacyjne na wolnym powietrzu w ogrodach DPS. W trakcie zajęć mieszkańcy DPS śpiewali znane piosenki biesiadne. Dodatkowym urozmaiceniem podczas zajęć były ćwiczenia umysłu polegające na rozwiązywaniu zagadek z różnych dziedzin życia oraz ćwiczenia sprawnościowe i oddechowe. Wspaniałą i lubianą formą zajęć aktywizacyjnych był koncert życzeń, znanych i lubianych utworów muzycznych z czasów młodości uczestników spotkań.

Powitanie lata- Impreza integracyjna na patio w DPS przy ul. Karmelkowej

W lipcu w DPS została zorganizowana impreza integracyjna z okazji powitania lata dla mieszkańców DPS i mieszkańców z DPS przy ul. Rędzińskiej, Kaletniczej i Mącznej oraz klientów z DDP przy ul. Karmelkowej. Imprezę otworzył występ - przedstawienie pt. „Rzepka” przygotowany przez mieszkańców i pracowników DPS przy ul. Karmelkowej. Następnie wszyscy seniorzy zostali zaproszeni na wspólne grillowanie, śpiewanie oraz poruszanie się w rytm muzyki. Wydarzenie to sprzyja integracji oraz daje możliwość aktywnego spędzenia czasu na świeżym powietrzu.

Dożynki w DPS przy ul. Mącznej oraz Dzień pieczonego ziemniaka

W październiku w ogrodzie DPS zorganizowana została impreza dożynkowa dla mieszkańców DPS oraz reprezentantów z DPS i DDP MCUS. Uroczystość dożynkowa jest dobrą okazją do złożenia dziękczynienia za uzyskane zbiory. W ramach zajęć aktywizacyjnych mieszkańcy pomagali w przygotowaniu uroczystości. Nie zabrakło również dobrej zabawy przy muzyce biesiadnej oraz

wspólnych śpiewów. Wydarzenie to cieszy się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców MCUS.

Integracyjny XIII Turniej Gry w Boule

W ramach Wrocławskich Dni Seniora odbył się otwarty „Integracyjny Turniej Gry w Boule" w MCUS DPS przy ul. Rędzińskiej 66/68. Turniej cieszy się dużą popularnością wśród seniorów.

Na terenie MCUS zostało zorganizowanych **31 wydarzeń w ramach Wrocławskich Dni Seniora**, które trwały od 19 września do 24 października. Mieszkańcy domów pomocy społecznej i klienci dziennych domów uczestniczyli w 5 wydarzeniach na terenie DPS (warsztaty plastyczne, imprezy integracyjne, zawody sportowe) oraz w 26 wydarzeniach na terenie DDP (dni otwarte, wernisaże, warsztaty kulinarne, warsztaty plastyczne i rękodzielnicze, zabawy ruchowe, warsztaty terapeutyczne, warsztaty teatralne, imprezy integracyjne).

W okresie świątecznych mieszkańcy wzięli min. udział w akcji „Listy do Mikołaja", w których mogli przedstawić swoje indywidualne prośby oraz swoje marzenia - w większości zostały spełnione poprzez współpracę z darczyńcami.

Pracownicy Zespołów Terapii Ruchowej Działów Opiekuńczo-Terapeutycznych w DPS w MCUS prowadzili działania wspomagające polegające na utrzymywaniu lub podnoszeniu sprawności, aktywizowaniu i usamodzielnianiu mieszkańców stosując różne formy terapeutyczne z uwzględnieniem zapewnienia wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańca. Prowadzone formy ćwiczeń ruchowych i inne formy terapeutyczne były zróżnicowane i adekwatne do potrzeb i możliwości mieszkańców, uwzględniały szereg istotnych czynników, takich jak wiek, stan zdrowia, stan sprawności psychofizycznej oraz ogólne samopoczucie. Ponadto w zależności od sytuacji epidemicznej mieszkańcy DPS wspierani byli rehabilitacyjnie, także przez podmiot medyczny zewnętrzny w ramach usługi finansowanej z NFZ, czyli rehabilitacji w warunkach domowych dla osób niepełnosprawnych.

Na zdjęciach widać proces ozdabiania kapeluszy jesiennymi akcentami - kolorowymi kwiatami, liśćmi i zielenią.
Fot. MCUS Aktywizacja seniorów w DDP przy ul. Karmelkowej 25

Na zdjęciach widać proces tworzenia prac przez klientów podczas zajęć z terapii zajęciowej.
Fot. MCUS Aktywizacja podopiecznych w DDP przy ul. Skoczylasa 3

Na zdjęciach widać proces tworzenia przez mieszkańców podczas zajęć z arteterapii w DPS przy ul. Mącznej 3 (wykonywanie prac z guzików).
Fot. MCUS Aktywizacja podopiecznych w DPS przy ul. Mącznej 3.

Dzienne domy pomocy (DDP)

W MCUS, w ramach DPS przy ul. Mącznej funkcjonuje **8 dziennych domów pomocy**, w następujących lokalizacjach:

- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Skwierzyńskiej 23/2
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Tadeusza Kościuszki 67
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Komuny Paryskiej 11
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Stefana Żeromskiego 37/1
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Karmelkowej 25
- Dzienny Dom Pomocy nr 1 przy ul. Semaforowej 5
- Dzienny Dom Pomocy nr 2 przy ul. Semaforowej 5
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Władysława Skoczylasa 8.

Łącznie w ww. DDP jest **266 miejsc**. Cztery z powyższych DDP, tj. przy ul. Karmelkowej 25, przy ul. Semaforowej 5 oraz przy ul. Skoczylasa 8 w latach 2019-2020 powstały dzięki uzyskaniu dofinansowania ze środków zewnętrznych (UE) - łącznie 120 miejsc.

Dzienny dom pomocy (dalej DDP) to ośrodek wsparcia dla osób, które z powodu wieku, stanu zdrowia lub innych przyczyn potrzebują wsparcia innych osób, a rodzina lub inne osoby bliskie nie są w stanie tej opieki zapewnić. DDP zapewniają usługi opiekuńcze w ustalonych godzinach w ramach dziennego

pobytu, specjalistyczne usługi opiekuńcze, działania wspomagające, obejmujące w szczególności: terapię zajęciową, aktywizację ruchową, wsparcie psychologiczne, edukację zdrowotną, integrację środowiskową.
Dodatkowo DDP przy ul. Żeromskiego, DDP przy ul. Karmelkowej, DDP nr 2 przy ul. Semaforowej i DDP przy ul. Skoczylasa zapewniają realizację usługi przewozu wraz z opieką z miejsca zamieszkania do DDP i z powrotem. Do uzyskania usługi przewozu wraz z opieką w DDP są uprawnieni Klienci, którzy nie są w stanie samodzielnie dotrzeć do DDP i z powrotem do miejsca zamieszkania, a rodzina lub bliscy nie mogą takiego wsparcia zapewnić oraz w decyzji administracyjnej, kierującej do DDP uzyskali potwierdzenie spełnienia wymienionych przesłanek kwalifikujących ich do przewozu wraz z opieką do DDP.
Średnia wieku klientów DDP wynosiła 82 lat. Wśród klientów DDP: ok. 71 % to kobiety - średnia wieku to 82 lat, a ok. 29 % to mężczyźni- średnia wieku to 81 lat.

DZIENNY DOM POMOCY (DDP)	Liczba miejsc	Liczba wydanych decyzji	Liczba osób oczekujących na miejsce lub decyzję w DDP	Liczba osób korzystających z usługi przewozu
DDP ul. T. Kościuszki 67	45	21	0	-
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	30	33	0	-
DDP ul. Skwierzyńska 23/2	45	43	20	-
DDP ul. S. Żeromskiego 37/1	26	26	2	30
DDP ul. Karmelkowa 25	30	42	3	18
DDP nr 1 ul. Semaforowa 5	30	37	4	-

DDP nr 2 ul. Semaforowa 5	30	38	6	19
DDP ul. W. Skoczylasa 8	30	37	30	22
Razem	266	277	65	89

Tabela 5. Dane liczbowe dotyczące klientów DDP w 2025 roku

Klienci kierowani byli do DDP przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie decyzji administracyjnej z indywidualnym naliczeniem odpłatności za pobyt zależnym od wysokości dochodu klienta. **Średnia wysokość odpłatności w 2025 r. wyniosła 330,13 zł miesięcznie na klienta**. W roku 2025 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał decyzje kierujące do DDP, przyznając bezpłatne świadczenie dla 4 osób (w roku 2022 – 10, 2023 -5, 2024 -5), natomiast z usługi przewozu korzystało 89 klientów (w roku 2022 - 98, 2023- 95, 2024- 91).
Posiłki do DDP były dostarczane z kuchni centralnej MCUS przy ul. Karmelkowej 25 do wszystkich placówek DDP w MCUS. Średnia dzienna stawka żywnościowa na jednego klienta DDP (dwa posiłki) wyniosła 8,04 zł (wsad do kotła) i jest równa w stosunku do 2024 roku. 449,37+

Tabela 6. Średnie miesięczne koszty i odpłatność w dziennych domów pomocy w MCUS w 2025 r.

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	Średnia miesięczna odpłatność Klienta za pobyt w DDP (zł)	Średni miesięczny koszt utrzymania 1 klienta w DDP bez dopłaty Klienta (zł)	Średni miesięczny koszt utrzymania 1 miejsca w DDP z uwzględnieniem odpłatności klienta (zł)
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	306,11	3 615,46	3 309,36
DDP ul. T. Kościuszki 67	205,61	3 495,37	3 289,76

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	Średnia miesięczna odpłatność Klienta za pobyt w DDP (zł)	Średni miesięczny koszt utrzymania 1 klienta w DDP bez dopłaty Klienta (zł)	Średni miesięczny koszt utrzymania 1 miejsca w DDP z uwzględnieniem odpłatności klienta (zł)
DDP ul. Skwierzyńska 23/2	297,55	2 357,65	2 060,09
DDP ul. S. Żeromskiego37/1	337,33	3 278,82	2 941,50
DDP ul. Karmelkowa 25	283,01	3 467,24	3 184,23
DDP nr 1 ul. Semaforowa 5	326,00	3 612,17	3 286,17
DDP nr 2 ul. Semaforowa 5	317,82	3 971,65	3 653,83
DDP ul. W. Skoczylasa 8	450,62	4 276,57	3 825,96
Średnia dla DDP	315,51	3 509,37	3 193,86

W roku 2025 zrealizowano dla klientów DDP wiele atrakcji, w tym sporo wydarzeń kulturowo-oświatowych, uwzgledniających obostrzenia i zachowanie dystansu społecznego. Udało się zorganizować spotkania z dziećmi i młodzieżą, w tym z okazji Dnia Babci i Dziadka, koncert Kolęd, itp. Odbyły się również spotkania okolicznościowe z okazji Walentynek oraz bale karnawałowe. Z zajęć stałych uwagę zwracają takie jak:

- gimnastyka poranna mająca na celu usprawnienie fizyczne oraz koordynację ruchowo-wzrokową;
- biblioterapia, podczas której czytane są wspólnie poranne gazety, książki, następnie prowadzone są dyskusje;
- muzykoterapia bierna - chwile relaksu, odprężenia i poprawa kondycji na dalszą cześć dnia;
- muzykoterapia czynna - wspólne śpiewanie znanych oraz lubianych

utworów,

- arteterapia - w ramach arteterapii malowano, wyklejano, wycinano dekoracje okolicznościowe;
- ludoterapia – udział seniorów w grach i zabawach;
- trening pamięci w celu wsparcia sprawności funkcji poznawczych;
- silwoterapia - odpoczynek w cieniu drzew, przysłuchiwanie się szumom wiatru, wspólny śpiew, delektowanie się pięknem przyrody;
- warsztaty kulinarne - podniesienie poziomu wiedzy kulinarnej, rozładowanie napięcia;
- treningi umiejętności praktycznych - nabywanie, rozwijanie i wzmacnianie samodzielności w zakresie doskonalenia podstawowych czynności dnia codziennego (pranie, suszenie odzieży, prasowanie, segregowanie odzieży, korzystanie z urządzeń elektrycznych służących do utrzymania właściwego poziomu higieny itd.);
- majsterkowanie w celu rozwijania motoryki małej (pomaga utrzymać sprawność dłoni i palców), wpływające na wyobraźnię i kreatywność. Wzmacniające poczucie własnej wartości: - „potrafię zrobić sam”;
- treningi funkcjonowania klientów w życiu codziennym - treningi higieniczne, dbałość
  o estetyczny wygląd, higiena osobista, kącik fryzjerski;
- hortiterapia- forma aktywności związana z ogrodnictwem oraz naturą w celu poprawy zdrowia i dobrostanu psychicznego, emocjonalnego oraz fizycznego klienta;
- trening pamięci i koncentracji - w celu wsparcia sprawności funkcji poznawczych wykonywanie wspólnie krzyżówek, rebusów oraz gra w gry planszowe.

Tabela 7. Dane liczbowe dotyczące udziału klientów w DDP organizowanych wydarzeniach i imprezach w 2025 r.

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	Liczba zorganizowanych poczęstunków	Liczba zorganizowanych imprez/ wydarzeń	Liczba uczestników narastająco	Wskaźnik do budżetu zadaniowego (średnia liczba uczestników
DDP ul. T. Kościuszki 67	58	249	2382	9,57
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	58	249	4983	20,01
DDP ul. Skwierzyńska23/2	67	249	6530	26,22
DDP ul. S. Żeromskiego 37/1	37	249	3804	15,27
DDP ul. Karmelkowa 25	57	97	2134	12,93
DDP nr 1 ul. Semaforowa 5	10	543	5539	22,35
DDP nr 2 ul. Semaforowa 5	15	515	3731	16,83
DDP ul. W. Skoczylasa 8	55	221	5193	17,21

*Tabela 8. Dane liczbowe dotyczące liczby ważniejszych organizowanych wydarzeń i imprez kulturalno-oświatowych w DDP w latach 2022-2025**

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	2022	2023	2024	2025
DDP ul. T. Kościuszki 67	256	250	250	249
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	253	250	250	249
DDP ul. Skwierzyńska23/2	255	250	250	249
DDP ul. S. Żeromskiego 37/1	251	250	250	249

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	2022	2023	2024	2025
DDP ul. Karmelkowa 25	275	215	640	182
DDP nr 1 ul. Semaforowa 5	253	249	550	543
DDP nr 2 ul. Semaforowa 5	266	248	540	515
DDP ul. W. Skoczylasa 8	218	215	221	221
Razem	2 027	1 927	2 951	2372

*Liczba imprez/wydarzeń wg stanu na dzień 31.12. danego roku.

Wykres 3. Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń w DDP w poszczególnych latach

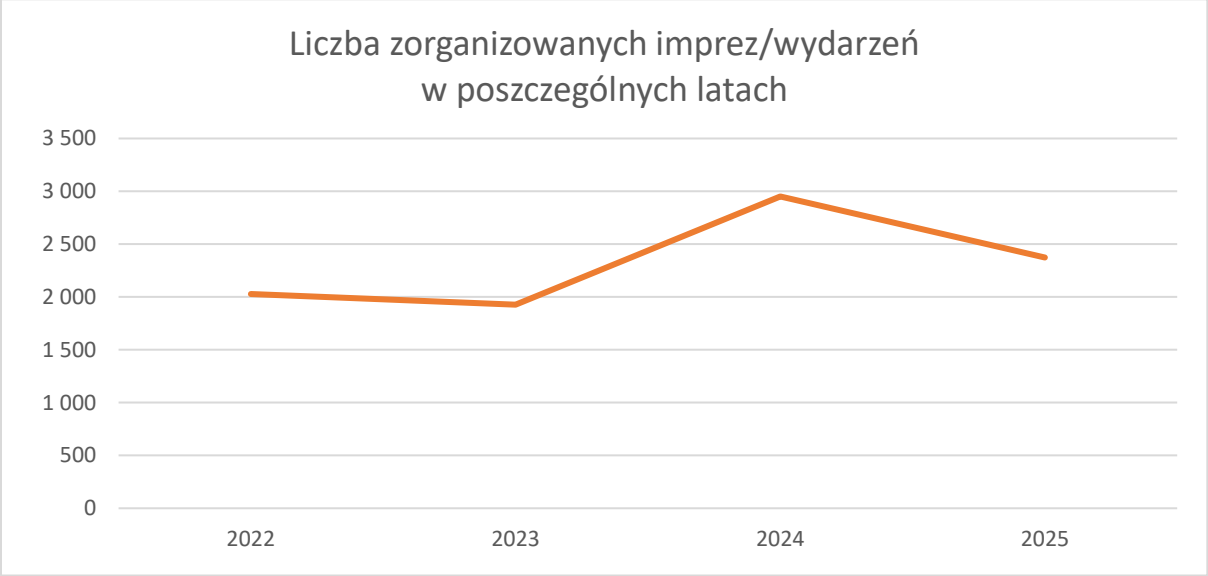

Tabela 9. Dane liczbowe dotyczące udziału klientów DDP w organizowanych wydarzeniach
i imprezach kulturalno-oświatowych w latach 2022-2025

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	2022 Liczba klientów narastająco	2023 Liczba klientów narastająco	2024 Liczba klientów narastająco	2025 Liczba klientów narastająco
DDP ul. T. Kościuszki 67	3981	3261	2854	2382
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	3544	4625	5109	4983
DDP ul. Skwierzyńska 23/2	5292	5673	5899	6530
DDP ul. S. Żeromskiego 37/1	3477	3810	4041	3804
DDP ul. Karmelkowa 25	4581	4859	9090	2134
DDP nr 1 ul. Semaforowa 5	2996	3796	8819	5539
DDP nr 2 ul. Semaforowa 5	3516	4309	7842	3731
DDP ul. W. Skoczylasa 8	5214	4818	4918	5193
Razem	32 601	35 151	48 572	34296

Wykres 4. Liczba klientów narastająco uczestniczących w organizowanych wydarzeniach i imprezach kulturalno-oświatowych w DDP w poszczególnych latach

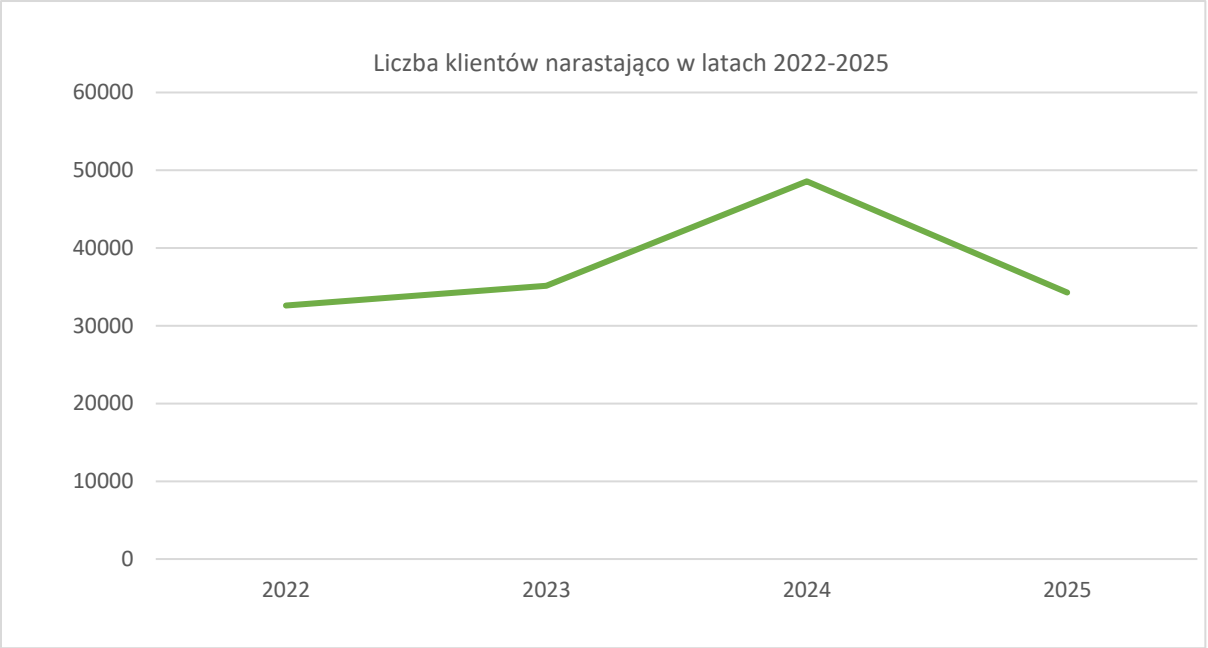

W ramach realizacji zadań terapeutyczno-opiekuńczych w DDP zapewniono wsparcie **psychologiczne**. Prowadzone były pogadanki, warsztaty, zajęcia integracyjne, zajęcia aktywności ruchowej oraz psychoedukacyjne indywidualne i grupowe. Klienci mieli możliwość korzystania ze specjalistycznych porad w wyznaczone dni w miesiącu. Organizowano również spotkania edukacyjne z lekarzami i pracownikami służb społecznych (Policja, Straż Miejska, pracownicy socjalni MOPS). Działania koncentrowane były również na budowaniu pozytywnych relacji z otoczeniem, integracji społecznej w tym międzypokoleniowej oraz aktywizacji społecznej klientów.
W celu wzmocnienia kompetencji opiekuńczych (rodzin/opiekunów faktycznych) osób starszych niesamodzielnych, stale wprowadzane są działania w dziennych domach pomocy podnoszące umiejętności i wiedzę opiekunów faktycznych w zakresie opieki, komunikacji z bliskimi.

Ważniejsze wydarzenia w DDP:

- W marcu zorganizowano **jubileusz 6-lecia DDP przy ul. Karmelkowej** październiku zaś w **DDP przy ul. Semaforowej nr 1 i nr 2**. Wspólnie spędzony jubileusz w DDP był pełen refleksji, emocji i wzruszeń. Podczas uroczystości zostały zaprezentowane wydarzenia i zmiany jakie zachodziły w DDP przez 6 lat działalności w każdym z DDP.

- W kwietniu w DDP przy ul. Semaforowej nr 1 i nr 2 odbyło się **Międzypokoleniowe sadzenie kwiatów.** Klientów DDP odwiedziły dzieci z pierwszej klasy Szkoły Podstawowej nr 80 na Brochowie i wspólnie z wielkim zaangażowaniem sadzono kwiaty na klombach przed DDP. Dodatkową atrakcją był pomalowany przez dzieci drewniany piesek z napisem „Ogród seniorów", który podkreślił wyjątkowy charakter tej przestrzeni, stworzonej wspólnymi siłami. To wyjątkowe spotkanie stało się nie tylko okazją do integracji międzypokoleniowej jak również spotkaniem pełnym ciepła, radości i uśmiechu.
- W czerwcu odbył się coroczny **piknik pod hasłem „Letnie Wesele"** w DDP przy ul. Skoczylasa. Podopieczni przygotowali dekoracje, stroje i scenografię, prezentując tradycyjne przyśpiewki oraz scenki weselne. Program wzbogacili zaproszeni goście: przedszkolaki, zespół „Radośni", bębniarze z DPS przy ul. Kaletniczej oraz pokaz ognia. Wydarzenie zakończyła wspólna biesiada. Piknik miał charakter integracyjny — uczestniczyli w nim mieszkańcy z DPS przy ul. Mącznej i Rędzińskiej, Klub Seniora „Fantazja" oraz seniorzy z MOPS ZTPS nr 2. Dodatkową atrakcją była inscenizacja prawdziwego polskiego wesela — z panną młodą, panem młodym oraz tradycyjnymi zwyczajami weselnymi, przedstawionymi z lekkim przymrużeniem oka. Wydarzenie to cieszy się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców, klientów MCUS i gości.
- W październiku w ramach Dni Seniora odwiedziła naszych klientów w DDP przy ul. Kościuszki i przy ul. Skwierzyńskiej Wrocławska Królowa Seniorów – Pani Eleonora Maras (dyrektor Centrum Kultury i Edukacji Bakara przy Spółdzielni Mieszkaniowej „Metalowiec"), która przekazała podopiecznym DDP **klucze do miasta Wrocławia**. Ten piękny gest był wyrazem uznania dla ich aktywności, mądrości i wkładu w życie społeczności lokalnej. Wydarzenie to sprawiło ogromną radość klientom DDP.

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej mającą na celu umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz inne jednostki pomocy społecznej realizują te zadania we Wrocławiu.

Ośrodek wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem i to zarówno poprzez pomoc finansową, pracę socjalną, jak i tworzenie odpowiednich programów pomocowych, osłonowych i wsparcia.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadach partnerstwa, z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Gmina i powiat są obowiązane zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej do wykonywania zadań pomocy społecznej i nie mogą odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Biorąc pod uwagę, iż **7 333** osób w rodzinie korzysta z zasiłków wypłacanych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, **3 260** osób otrzymuje dodatek do wydatków mieszkaniowych, dla **8 038** rodzin wypłacane są świadczenia rodzinne, **1 351** osób otrzymuje wypłaty z funduszu alimentacyjnego, ze świadczenia rodzicielskiego korzysta **405** rodzin, zasiłek dla opiekuna otrzymują **4** osoby, składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane jest

za **776** osób, z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka korzysta **312** rodzin, z dodatku z tytułu wielodzietności korzysta **429** rodzin, z jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu pn. „Wsparcie na starcie" skorzystało **33** rodzin, ze świadczenia wychowawczego korzysta **36** rodzin, **29** rodzin korzysta z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, **49** dzieci otrzymało świadczenie „Za życiem", ze świadczenia w ramach Karty Polaka skorzystało **467** osób, z dopłat do czynszu „Mieszkanie na start" skorzystały **103** osoby, z bonu energetycznego skorzystało **110** osób, z refundacji podatku VAT korzystało **50** osób, z pomocy dla usamodzielnianych wychowanków skorzystało **263** osób, a także **1 439 obywateli Ukrainy** skorzystało z różnych świadczeń przysługującym im w związku z wybuchem wojny na Ukrainie, co daje łączną liczbę osób korzystających w 2025 roku z różnych form pomocy wypłacanych przez MOPS – **24 487,** czyli **3,64%** mieszkańców Wrocławia. Jedna osoba może korzystać z kilku form pomocy, dlatego szacuje się, że pomocą Ośrodka objęte jest około **2% mieszkańców Wrocławia.**

Gospodarka finansowa i wydatkowanie

W 2025 r. na realizację zadań wydatkowano **371 629 144,80 zł** (w tym projekty **4 358 424,07** w tym na realizację poszczególnych zadań przeznaczono:

- 139 352 731,89 zł na zadania zlecone Gminie;
- 176 735 081,17 zł na zadania własne Gminy (w tym projekty 4 347 681,41 zł);
- 44 020 894,11 zł na zadania własne Powiatu (w tym projekty 10 742,66 zł);
- 11 520 437,63 zł na zadania zlecone Powiatowi.

Na podstawie Zarządzenia nr 2053/25 z dnia 12 marca 2025 roku, Zarządzenia nr 3540/25 z dnia 3 października 2025 roku oraz Zarządzenia nr 3914/25 z dnia 1 grudnia 2025 r. w sprawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez Miasto Wrocław w 2025 r. Gmina Wrocław - MOPS dysponowała środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w łącznej wysokości

18 882 357,00 zł na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych. W 2025 r. na zadania związane z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych wypłacono kwotę **9 084 831,10 zł** i na prowadzenie **5** Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ) kwotę **9 712 042,90 zł,** co daje łącznie **18 796 874,00 zł.** Na obsługę powyższego zadania Gmina Wrocław-MOPS wykorzystała kwotę **453 376,75 zł**. Ogólnie na zadania powiatu w 2025 roku wpłynęło 3 721 wniosków, z czego 2 005 osób otrzymało dofinansowanie (nie uwzględniając działalności WTZ-ów). Od 2012 roku Gmina Wrocław-MOPS realizuje dodatkowo program „Aktywny Samorząd", który również jest finansowany ze środków PFRON. W 2025 r. na dofinansowania z programu przeznaczono kwotę **5 034 823,24 zł**, z czego na dzień 31.12.2025 r. wypłacono kwotę **2 551 720,56 z**ł, pozostałe dofinansowania na kwotę **2 483 102,68 zł** będą realizowane do 15.04.2026 r. (Program Aktywny Samorząd realizowany jest od marca danego roku do 15 kwietnia roku następnego). Na obsługę powyższego zadania Gmina Wrocław-MOPS wykorzystała kwotę w wysokości **57 199,92 zł.** W 2025 roku Miasto prowadziło samodzielnie lub za pośrednictwem organizacji pozarządowych 13 całodobowych domów pomocy społecznej o łącznych wydatkach **104 137 821,20 zł** (w tym środki z Funduszu Pomocy Ukrainie w wysokości 270 331,29 zł oraz dodatki motywacyjne w kwocie 9 651 518,40 zł), **11** dziennych domów pomocy o łącznych wydatkach **10 212 037,63 zł** (w tym dodatki motywacyjne w kwocie 905 830,29 zł)**, 5** Warsztatów Terapii Zajęciowej, na które wydatkowano **1 082 834,33 zł** oraz **34** placówek opiekuńczo-wychowawczych (w tym 9 typu rodzinnego) o łącznych wydatkach **56 529 300,46 zł** (w tym remonty i inwestycje – 397 604,07 zł, środki z Funduszu Pomocy Ukrainie – 2 902 689,68 zł, dodatki motywacyjne - 3 570 052,49 zł)**,** Centrum Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży Stowarzyszenia Pomocy Iskierka na kwotę **2 260 778,00 zł** (w tym środki alkoholowe 1 853 500,00 zł), specjalistyczną placówkę wsparcia dziennego Siemacha Spot Magnolia Park Stowarzyszenia SIEMACHA na kwotę **1 021 044,17 zł** (w tym dodatek motywacyjny – 78 108,14 zł), Młodzieżowe Centrum Wsparcia prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. S. Kard. Wyszyńskiego na kwotę **441 650,00 zł, siedem** środowiskowych domów samopomocy, na które wydatkowano **9 366 491,76 zł** (w tym dodatek motywacyjny – 716 540,33 zł, inwestycja – 20 000,00 zł)**,** dwa ośrodki prowadzone przez Stowarzyszenie "Akson" w tym Ośrodek Interwencji

Kryzysowej na kwotę **956 500,00 zł** – środki alkoholowe (w tym dodatek motywacyjny 28 604,04 zł) i Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie na kwotę **824 127,00 zł** (w tym dodatek motywacyjny 17 979,13 zł). Dodatkowo w ramach zadań zleconych przez Miasto, organizacje pozarządowe prowadziły opiekę wytchnieniową na łączną kwotę **1 108 288,05 zł** (w tym w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością na kwotę 634 235,68 zł, a w mieszkaniach wytchnień – 474 052,37 zł), asystentów osobistych osób niepełnosprawnych w kwocie łącznej **850 532,77 zł,** Streetbus – uliczny autobus dla osób w kryzysie ulicznej bezdomności wraz z usługami streetworkerów z dotacją na kwotę **239 568,50 zł.**

Ponadto MOPS nadzorował 2 dzienne domy pomocy, Ośrodek Opiekuńczo-Adaptacyjny "Pensjonat dla Osób Starszych i z Niepełnosprawnościami" – przy ul. Kamieńskiego 91 oraz Ośrodek Wsparcia – Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży z łącznym budżetem **4 335 191,16 zł**, Nadodrzańskie Centrum Wsparcia z budżetem w wysokości **1 873 518,13 zł** (w tym finansowanie ze środków alkoholowych w kwocie 730 200,00 zł, inwestycje – 52 107,72 zł oraz dodatki motywacyjne – 39 790,88 zł), Klub Integracji Społecznej z budżetem **1 173 739,23 zł** (w tym finansowanie ze środków alkoholowych w kwocie 436 600,00 zł), pracę prowadzonych przez NGO **8** schronisk i ośrodków wsparcia dla osób zagrożonych kryzysem bezdomności na łączną kwotę **7 481 451,88 zł** (w tym dodatek motywacyjny 876 281,17 zł, inwestycje – 512 700,00zł), **1** Domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w kwocie **207 891,00 zł** i **2** noclegowni dla osób bezdomnych i ogrzewalni na łączna kwotę **2 380 321,96 zł**, w których jest łącznie **595** miejsc całorocznych (w okresie zimowym dodatkowe 160 substandardowych dostawek), **1** łaźni i magazynu odzieży na kwotę **154 788,00 zł, trzech** kuchni charytatywnych wydających dziennie ok. **1 350** posiłków na kwotę **1 006 567,00 zł.**

Dodatkowo Miasto prowadziło za pośrednictwem organizacji pozarządowych wsparcie, w tym mieszkaniowe, na rzecz osób z niepełnosprawnościami, osób z w kryzysie bezdomności, osób zagrożonych wykluczeniem poprzez: mieszkanie wspomagane na kwotę **336 820,00 zł**, mieszkanie partycypacyjne dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną – na kwotę **10 000,00 zł,** mieszkanie interwencyjne na **kwotę 85 000,00 zł**, 26 mieszkań ze wsparciem w ramach trwałości projektów na rzecz osób w kryzysie bezdomności na łączną kwotę **899 870,13 zł**, na prowadzenie 2 lokali partycypacyjnych dla

cudzoziemców i migrantów wydatkowano łącznie kwotę **324 900,00 zł**, na prowadzenie lokali aktywizujących dla osób doświadczających bezdomności i wykluczenie w związku z migracją na kwotę **29 000,00 zł**, na prowadzenie ośrodka realizującego w sposób zorganizowany terapię i poradnictwo na potrzeby MOPS w zakresie wsparcia pieczy zastępczej przekazano kwotę **704 000,00 zł.** W 2025 r. MOPS ogłosił konkursy na przygotowanie i dystrybucję paczek świątecznych dla najuboższych i potrzebujących mieszkańców Wrocławia, w ramach których wydatkowano kwotę **590 000,00 zł.** Na zlecenie MOPS paczki przygotowywało i częściowo dystrybuowały organizacje wyłonione w konkursie. Paczki Dobrych Relacji były przekazywane mieszkańcom zarówno przed świętami Wielkanocnymi, jak i Bożego Narodzenia. Przed Świętami Wielkanocnymi do potrzebujących mieszkańców trafiło 1 100 paczek. W okresie bożonarodzeniowym do mieszkańców trafiło 4 000 paczek. Paczki były przekazywane mieszkańcom poprzez organizacje pozarządowe, rady osiedli i w czasie przedświątecznych spotkań z poczęstunkiem. W sumie w 2025 roku MOPS zorganizował 11 przedświątecznych spotkań (5 wielkanocnych i 6 bożonarodzeniowych) dla mieszkańców Wrocławia. W 2025 r. przekazano również środki na funkcjonowanie Wrocławskiego Banku Żywności w kwocie **645 625,00 zł,** a także na 2 punkty wydawania żywności – **193 667,47 zł** oraz na Wigilię dla najuboższych mieszkańców Wrocławia przeznaczono kwotę **50 000,00 zł.**

Budżet MOPS w latach 2021-2024

Wyszczególnienie	**2021 [zł]**	**2022 [zł]**	**2023 [zł]**	**2024 [zł]**	**2025 [zł]**
Zadania zlecone Gminie	746 695 196,95	433 941 900,15	123 215 464,19	140 323 457,03	139 352 731,89
Zadania własne Gminy	110 864 901,87	117 345 274,35	133 402 389,73	147 396 482,85	176 735 081,17
Zadania własne Powiatu	29 242 283,57	29 317 891,62	33 338 342,34	38 772 166,76	44 020 894,11

Wyszczególnienie	**2021 [zł]**	**2022 [zł]**	**2023 [zł]**	**2024 [zł]**	**2025 [zł]**
Zadania zlecone Powiatowi	13 642 956,77	11 118 849,62	8 330 666,31	8 968 507,76	11 520 437,63
Zadania powierzone Gminie	30 030,00	X	X	X	X
Ogółem bez PFRON …	900 475 369,16	591 723 915,74	298 286 862,57	335 460 614,40	371 629 144,80
PFRON (PFRON+AS) + FUND SOLIDARN.	15 760 039,28	17 730 989,06	18 140 784,21	22 145 013,49	23 070 522,55
RAZEM	916 235 408,44	609 454 904,80	316 427 646,78	357 605 627,89	394 699 667,35

Procentowy podział wydatków

Na szkolenie kadry kierowniczej i pracowników w 2025roku MOPS wydatkował łącznie **428 659,93 zł.**

W sprawach przyznania świadczeń udzielanych przez MOPS wydano w 2025 r. **58 345** decyzji administracyjnych.

Ilość decyzji administracyjnych i orzeczeń wydawanych przez MOPS i Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2021-2025

Jednostka organizacyjna Gminy	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
MOPS	77 806	73 559	66 255	65 558	58 345
PZON	6 855	7 212	8 140	9 379	10 101

W ramach obszarów nadzorowanych przez MOPS realizowane były poniższe zadania publiczne w ramach resortowych programów Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (zwane dalej MRPiPS):
1) Zadanie publiczne w ramach Programu „Asystent rodziny w 2025 roku" - dofinansowanie na kwotę **441 151,94 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła **1 636 012,87 zł;**
2) Zadanie publiczne w ramach Programu „Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 r." - dofinansowanie na kwotę **180 155,00 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła **1 449 388,39 zł**;
3) Zadanie publiczne pn. „Zapewnienie funkcjonowania placówki Senior +" w ramach Programu Wieloletniego „Senior +" na lata 2021-2025 - edycja 2025 – dofinansowanie na kwotę **120 960,00 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła **685 584,00 zł**;
4) Zadanie publiczne pn. „Opieka wytchnieniowa" – edycja 2025 – dofinansowanie na kwotę **1 276 400,00 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła **1 423 680,00 zł**;
5) Zadanie publiczne pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" - edycja 2025 – dofinansowanie na kwotę **1 745 500,00 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła **2 007 325,00 zł**;
6) Zadanie publiczne pn. „Korpus Wsparcia Seniorów" – edycja 2025– dofinansowanie na kwotę **97 600,00 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła **122 000,00 zł**;

7) Zadanie publiczne w ramach Programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027” w 2025 roku – dofinansowanie na kwotę **240 148,94 zł**, wartość całego zadania wynosiła **240 148,94 zł**.

W 2025 roku MOPS pozyskał **17 725 298,69 zł** ze środków zewnętrznych w ramach:

Programu „Asystent rodziny w 2025 roku”, Programu „Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 r.”, Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 – edycja 2025, Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2025, Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” - edycja 2025, Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2025, Programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027” w 2025 roku, projektów „Romano Kher - Dom Romski” i „Wsparcie nie tylko na starcie”, UNICEF. Wkład własny Gminy Wrocław do dofinansowanych w 2025 r. projektów wynosił łącznie **4 157 945,86 zł**.

Środki zewnętrzne pozyskane przez MOPS w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Środki zewnętrzne pozyskane przez MOPS	3 366 051,02	11 985 100,50	2 469 504,68	18 060 810,41	17 725 298,69

Od 1 lutego 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 zrealizowano zadanie związane z przygotowaniem i dostarczeniem **gorących posiłków do klientów MOPS**. Program finansowany był ze środków budżetu państwa w ramach dotacji celowej oraz środków gminy. W jego ramach dostarczano gorące posiłki dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych będących klientami pomocy społecznej, którzy ze względu na swój wiek oraz stan zdrowia mieli trudności z samodzielnym przygotowaniem posiłków. Posiłki były dostarczane do miejsca zamieszkania klientów MOPS przez 6 dni w tygodniu: we wszystkie dni robocze i soboty. W soboty klienci dostawali również obiad na niedzielę. Przez cały okres realizacji projektu dostarczono **37 981,00 posiłków** na łączną kwotę

587 946,88 zł, w tym z budżetu państwa wydatkowano kwotę 352 767,51 zł, z budżetu gminy 235 178,35 zł. Ze wsparcia mogły korzystać osoby, które spełniają warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniają kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy, tj. dla osoby samotnie gospodarującej - w wysokości 1010,00 zł, dla osoby w rodzinie - w wysokości 823,00 zł. Każdy dostarczany posiłek składał się z zupy, drugiego dania i owocu o minimalnej wartości kalorycznej 800 kcal.

W związku z **wrześniową powodzią w 2024 roku,** w styczniu 2025 roku 22 pracowników wrocławskiego MOPS kontynuowało działania z poprzedniego roku, wspierając mieszkańców i pracowników ośrodków terenów zalanych przez powódź we wrześniu 2024 r. Pracownicy decyzyjni i socjalni przepracowali 12 dni w Kłodzku i Lądku Zdroju wspierając przede wszystkim lokalne Ośrodki Pomocy Społecznej w prowadzeniu postępowań i dokumentacji dotyczących pomocy dla powodzian. W dniu 14 października 2025 w Warszawie **Dyrektor MOPS odebrał podziękowania za działania w czasie powodzi (w 2025 i 2024 roku) z rąk Pani Moniki Wielichowskiej, Wicemarszałkini Sejmu oraz Pani Agnieszki Dziemianowicz-Bąk, Ministry Rodziny, Pracy i Spraw Społecznych.**

W roku 2025 pracownikom jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz pracownikom jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wypłacono **dodatki motywacyjne** w wysokości 1000 zł brutto w związku z realizacją rządowych programów: „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027” oraz „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027”. Dodatki motywacyjne otrzymali pracownicy MOPS, MCUS, WCOW, ZPOW „Dziecięcy Dom” oraz pracownicy organizacji pozarządowych i zgromadzeń zakonnych, które realizują zadania pomocy społecznej oraz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej. **Łącznie wydatkowano 23 806 329,68 zł**, w tym na dodatki dla pracowników pomocy społecznej – 19 663 980,68 zł i dodatki dla pracowników wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej 4 142 349 zł.

ZASIŁKI I POMOC W NATURZE

Rodzaje świadczeń finansowanych z budżetu Gminy Wrocław w 2025 r.

Rodzaj pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy	Kwota świadczeń [zł]
Zasiłki celowe	2841	6 754 526
Zasiłki okresowe - w tym dotacja z budżetu państwa	812	3 862 348 2 582 784
Zasiłki celowe na pokrycie kosztów posiłków i zakupu żywności w tym w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”	1379 w tym liczba dzieci korzystająca z posiłku 272	2 516 747 w tym dotacja 1 420 128

Średnia wysokość zasiłku celowego w 2025 r. wyniosła – **399,37 zł** (w 2024 – 363,22 zł), natomiast średnia wysokość zasiłku okresowego – **721,26 zł** (w 2024 – 554,30 zł).

Rodzaje świadczeń finansowanych z budżetu państwa w 2025 r.

Rodzaj pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy	Kwota świadczeń [zł]
Zasiłek stały (zadanie własne Gminy dotowane przez Państwo w 100%)	1 279	13 501 769
Składki na ubezpieczenie zdrowotne ZUS (zadanie własne Gminy dotowane przez Państwo w 100 %)	1 017	1 059 290
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone Gminy dotowane przez Państwo w 100 %)	28	876 706

Średnia wysokość zasiłku stałego w 2025 r. wyniosła **1 005,72 zł** (w 2024 – 810,42 zł)

Liczba osób pobierających zasiłki stałe, okresowe i celowe w latach 2021-2025

Rodzaj zasiłku	2021	2022	2023	2024	2025
Zasiłki stałe	1 428	1 383	1 298	1 258	1 279
Zasiłki okresowe	853	745	790	805	812
Zasiłki celowe	3 780	3 387	4 829	2 992	2 841

Dożywianie dzieci i młodzieży w latach 2021-2025 w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028 (i wcześniejszej edycji na lata 2019-2023)

Dożywianie dzieci i młodzieży w latach 2021-2025

Rok	Koszt dożywiania ogółem [zł]	Środki z rezerwy budżetowej Wojewody [zł]	Środki z budżetu Gminy [zł]	Udział procentowy Gminy [%]	Liczba dożywianych dzieci i młodzieży
2021	137 314	71 433	65 881	47,98	179
2022	107 243	42 544	64 699	60,33	194
2023	164 172	67 610	96 562	58,82	237
2024	194 767	63 876	130 891	67,20	270
2025	246 164	88 216	157 948	64,16	272

Program „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028 przewiduje dofinansowanie z budżetu państwa pomocy w następujących formach:

- posiłek, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego,
- zasiłek celowy na zakup posiłku lub zakup żywności (w tym na zakup posiłku dzieciom przebywającym w placówkach oświatowych, gdzie rodzice zobowiązani są do pokrywania kosztów żywienia),
- świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.

Na realizację całego Programu MOPS wydatkował w 2025 r. – **2 516 747 zł**, z tego z budżetu Wojewody – 1 420 128 zł. Procentowy udział Gminy w realizacji całego Programu wyniósł w 2025 – ok. 43,58%.

Świadczenia z pomocy społecznej dla obywateli Ukrainy

Przepisy ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wskazują, że obywatelom Ukrainy, których pobyt uznawany jest w Polsce za legalny (tj. obywatel tego państwa, który wjechał na terytorium RP w okresie od 24 lutego 2022 r. i deklaruje chęć pobytu w RP oraz dziecko urodzone przez matkę, która w tymże trybie przebywa na terenie RP) oraz posiadającym numer PESEL, mogą być przyznane świadczenia pieniężne i niepieniężne z ustawy o pomocy społecznej.

W ramach środków z Funduszu Pomocy w roku 2025 MOPS udzielił pomocy obywatelom Ukrainy w zakresie następujących świadczeń z ustawy o pomocy społecznej:

- zasiłek stały – 39 osobom wypłacono 318 świadczeń na kwotę 277 198,13 zł;
- zasiłek celowy – 49 osobom wypłacono 273 świadczeń na kwotę 108 369,64 zł;
- składki zdrowotne – 37 osobom wypłacono 282 świadczeń na kwotę 21 969,12 zł;
- pobyt w Domu Pomocy Społecznej - w 2025 roku w DPS przy ul. Mącznej 3 przebywały 3 osoby, w tym jedna osoba na podstawie postanowienia sądu, a dwie osoby na wniosek. Koszt realizowanego świadczenia/pobytu za okres od 1.01.2025 r. do 31.12.2025 r. wyniósł 270 331,29 zł;
- sprawienie pogrzebu – na 1 pogrzeb wydatkowano kwotę 3 810,00 zł
- zapewnienie gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole – 7 dzieci miało zapewnione gorące posiłki w szkole, na które wydatkowano kwotę 11 907,50 zł;
- zapewnienie gorącego posiłku dla dzieci w przedszkolu – 2 dzieci miało zapewnione gorące posiłki w przedszkolu, na które wydatkowano kwotę 1 511,00 zł.

ŚWIADCZENIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ – FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON

Wykonanie zadań powiatu finansowanych przez PFRON w latach 2021-2025

Kwota wydatkowana na poszczególne zadania

Zadania	**2021 [zł]**	**2022 [zł]**	**2023 [zł]**	**2024 [zł]**	**2025 [zł]**
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	588 039	797 790,00	792 048,00	1 221 830,00	1 192 476,87
Finansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej	5 997 137	7 161 754,80	8 145 812,00	9 288 302,40	9 712 042,90
Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego	125 198,68	140 423,75	103 052,32	181 311,25	273 173,15
Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	0,00	0,00	0,00	0,00	4 847,28
Dofinansowanie zakupu do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	3 214 301,32	2 999 789,39	3 087 019,80	3 924 083,46	4 126 239,26
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	399 347	399 999,99	348 788,31	377 531,18	442 731,52

Zadania	2021 [zł]	2022 [zł]	2023 [zł]	2024 [zł]	2025 [zł]
Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	10 000	17 775,00	0,00	6 000,00	0,00
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i technicznych	1 269 136	1 478 912,66	1 047 528,80	1 566 192,60	1 855 962,21
Otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych	1 094 170	1 096 925,88	999 206,56	1 196 157,77	1 189 400,81
Ogółem	**12 697 329**	**14 093 371,47**	**14 523 455,79**	**17 761 408,66**	**18 796 874,00**

Liczba osób uczestniczących w poszczególnych zadaniach w latach 2021-2025

Zadania	2021 Ilość osób	2022 Ilość osób	2023 Ilość osób	2024 Ilość osób	2025 Ilość osób
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	430 w tym 188 opiekunów	529 w tym 222 opiekunów	471 w tym 193 opiekunów	648 w tym 270 opiekunów	564 w tym 277 opiekunów
Finansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej	271	273	269	263	269
Dofinansowanie	49	41			

Zadania	2021 Ilość osób	2022 Ilość osób	2023 Ilość osób	2024 Ilość osób	2025 Ilość osób
sprzętu rehabilitacyjnego			28	81	103
Dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	0	0	0	0	1
Dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	918	784	702	785	984
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	189	154	119	145	171
Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	1	3	0	2	0
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i technicznych	132	111	78	126	141

Zadania	2021 Ilość osób	2022 Ilość osób	2023 Ilość osób	2024 Ilość osób	2025 Ilość osób
Zlecenie zadań zgodnie z art.36 ustawy o rehab. zaw. i społecznej	35 ilość umów z organizacjami	38 ilość umów z organizacjami	39 ilość umów z organizacjami	39 ilość umów z organizacjami	41 ilość umów z organizacjami

AKTYWNY SAMORZĄD

Program **„Aktywny samorząd”** jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób z niepełnosprawnościami. Działania przewidziane w programie uzupełniają plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Program umożliwia samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych.

Aktywny Samorząd 2025

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Cele szczegółowe programu:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej oraz słuchu do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji zawodowej lub wsparcie ich
  w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwienie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans beneficjentów programu w rywalizacji o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,

- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych,
- zwiększenie niezależności oraz szans na aktywizację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością poprzez poprawę dostępności do wentylacji domowej.

Program obejmuje następujące obszary wsparcia:

Moduł I

Obszar A - likwidacja bariery transportowej

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym

Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się

Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej

Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Aktywny Samorząd w trakcie realizacji do 15.04.2026 r. – dane na 31.12.2025 r.

Aktywny Samorząd Moduł I	**Ilość umów**	**Wykonanie [zł]**
Obszar A 1, A4 Dofinansowanie zakupu/montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	5	79 247,00
Obszar A 2, A3 Dofinansowanie uzyskania prawa jazdy kategorii B	4	4 852
Obszar B 1, B 3, B 4 Dofinansowanie sprzętu elektronicznego lub jego elementów i oprogramowania	132	832 378,25
Obszar B 2 Dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego	10	18 480,00
Obszar B 5 Dofinansowanie do naprawy	0	0,00

Aktywny Samorząd Moduł I	**Ilość umów**	**Wykonanie [zł]**
sprzętu elektronicznego		
Obszar C 1 Dofinansowanie zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	19	219 136,00
Obszar C 2 Dofinansowanie utrzymania sprawności technicznej posiadanego elektrycznego wózka inwalidzkiego	29	100 588,00
Obszar C3 Dofinansowanie zakupu protezy kończyny na III poziomie jakości	14	101 700,00
Obszar C4 Dofinansowanie do utrzymania sprawności technicznej protezy kończyny na III poziomie jakości	1	11 800,00
Obszar C5 Dofinansowanie do zakupu skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego	24	161 571,00
Obszar D Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej- dofinansowanie do przedszkoli	12	4 134,48
Obszar E Pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej	186	104 100,00
Moduł II Dofinansowanie kosztów nauki na poziomie wyższym **w semestrze letnim i częściowo zimowym 2025/2026***	276	913 733,83

*Realizacja semestru zimowego 2025/2026 w roku 2025.

Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami w 2025 r. – zadania zlecane organizacjom pozarządowym, finansowane ze środków PFRON.
W **2025 r.** ogłoszono 1 edycję otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego pn.: „REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

ZLECANA ZE ŚRODKÓW PFRON". W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu ofert zawarto z organizacjami pozarządowymi **34** umowy dotacyjne na realizację zadań publicznych.
Ponadto w okresie sprawozdawczym, na podstawie art. 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zawarto **7** umów dotacyjnych z pominięciem otwartego konkursu ofert. Łącznie zadania zlecone realizowane były przez **29 podmiotów**. Z oferty skorzystało około **2 679** bezpośrednich beneficjentów.

W ramach zadań realizowane były następujące działania:

1. Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby – realizacja tego działania dotyczyła **13** zawartych umów dotacyjnych (w trybie otwartego konkursu ofert **11 umów** oraz **2** umowy z pominięciem otwartego konkursu ofert). Z oferty skorzystało około **692** beneficjentów bezpośrednich.
2. Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych oraz opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększenia ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji - realizacja tego działania dotyczyła **4** zawartych umów dotacyjnych w trybie otwartego konkursu ofert. Z oferty skorzystało około **53** bezpośrednich beneficjentów.
3. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych - realizacja tego działania dotyczyła **1** zawartej umowy dotacyjnej, w trybie otwartego konkursu ofert. Z oferty skorzystało około **57** beneficjentów bezpośrednich.
4. Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:

a) mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
b) rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną,
c) usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach, realizacja tego działania dotyczyła **10** zawartych umów dotacyjnych, w tym **1** umowa z pominięciem otwartego konkursu ofert. Z oferty skorzystało około **169** beneficjentów ostatecznych.

5. Organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach – realizacja tego działania dotyczyła **11** umów dotacyjnych, w tym **2** umów z pominięciem otwartego konkursu ofert. Z oferty skorzystało około **562** beneficjentów ostatecznych.
6. Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji – realizacja tego działania dotyczyła **2** umów dotacyjnych z pominięciem otwartego konkursu ofert. Z oferty skorzystało około **1 146** beneficjentów. Zrealizowane zadania skierowane były do najmłodszych odbiorców-dzieci przedszkolnych i szkolnych, oraz nauczycieli i pedagogów. W trakcie realizacji tych działań przekazano dzieciom, nauczycielom wiedzę na temat niepełnosprawności, wzrosła świadomość społeczna i zrozumienie potrzeb osób z niepełnosprawnościami, pokazano właściwe wzorce zachowania i postawy w stosunku do osób z niepełnosprawnościami, obalano stereotypy i uprzedzenia, wykształcano postawę empatii.

W dniu **23.06.2025** r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował spotkanie informacyjne z organizacjami pozarządowymi, które w 2025 roku w drodze konkursu pn. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZLECANA ZE ŚRODKÓW PFRON pozyskały dotacje na realizację zadań. Celem spotkania było zapoznanie się z ofertą organizacji, wymiana doświadczeń oraz propozycje współpracy między jednostkami. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele **14** organizacji, które pozyskały dofinansowanie ze środków

PFRON. Spotkanie odbyło się w Dziennym Domu Pomocy ul. Ciepła 15 b Wrocław.

PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Pracą socjalną objęto **1815** osób i rodzin, w tym **561** osób objęto kontraktem socjalnym. Interweniowano w **173** sprawach kryzysowych. Poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, pedagogiczne, psychiatryczne, specjalistów pracy zespołowej prowadzono dla **1 668** osób i rodzin.

Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Praca socjalna	1 169	731	397	366	1815
Interwencja kryzysowa	160	132	119	106	173
Poradnictwo specjalistyczne	2 034	2514	2 665	1 929	1668

Inne interwencje zostały opisane przy Nadodrzańskim Centrum Wsparcia.

USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE ŚWIADCZONE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

W 2025 roku usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta na terenie Wrocławia realizował jeden podmiot wyłoniony w drodze ogłoszonego przez Gminę Wrocław konkursu tj. Diecezja Wrocławska Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP zwana dalej Realizatorem.

Z usług opiekuńczych najczęściej korzystały osoby samotne i obłożnie chore. Usługi świadczyło średniomiesięcznie **517** osób pełniących obowiązki opiekunów lub opiekunek domowych.

Jakość usług świadczonych przez opiekunki poddawana była systematycznemu monitoringowi przez **36** pracowników socjalnych MOPS. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono **6 936** wizyt monitorujących usługi. Ponadto w roku 2025, przeprowadzono ewaluację monitoringów usług w **287** środowiskach, w tym **10** środowisk objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W okresie sprawozdawczym podejmowano działania w **3 065** środowiskach. Z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystało **1 998 osób**.
W okresie sprawozdawczym realizowano również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi, obejmujące uczenie się oraz doskonalenie u podopiecznych umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych niezbędnych do samodzielnego życia, funkcjonowania w życiu społecznym i w rodzinie, gospodarowania pieniędzmi, rozwiązywania trudności i niepowodzeń, przygotowywania posiłków, zachowania higieny, ładu i porządku w swoim środowisku, świadczone były w miejscu zamieszkania podopiecznego.
W 2025 roku z tej formy pomocy skorzystały **37** osoby, w tym **2** dzieci.
Dział Usług Opiekuńczych MOPS w 2025 roku wydał **5 586** decyzji administracyjnych. Sporządzono **4 996** wywiadów środowiskowych. Podjęto **906** interwencje socjalne i **3** interwencji kryzysowych w środowiskach.
Średniomiesięcznie w roku 2025 usługi świadczono dla **1 273** klientów. Łącznie zrealizowano **761 145** godzin usług opiekuńczych. Z usług najczęściej korzystały osoby w wieku poprodukcyjnym, niepełnosprawne, długotrwale chore. Osób samotnie gospodarujących odnotowano **1 733**, natomiast osób w rodzinie - **265.**
Usługi zrealizowano u **1 493** kobiet oraz **505** mężczyzn.
Koszt usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w roku sprawozdawczym wyniósł **33 103 571 zł** (środki z budżetu Gminy).

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w latach 2021-2025

Rok	**Koszt usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych ogółem [zł] środki z budżetu Gminy**	**Liczba osób objętych pomocą w tej formie**	**Liczba wypracowanych godzin usług**	**Wpływy z odpłatności klientów [zł]**
2021	23 818 317	2 572	988 725	4 097 258
2022	25 904 680	2 342	914 553	4 385 070
2023	29 269 187	2 163	826 346	5 572 835

Rok	Koszt usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych ogółem [zł] środki z budżetu Gminy	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług	Wpływy z odpłatności klientów [zł]
2024	31 653 231	1 836	768 206	7 137 901
2025	33 103 571	1 998	761 145	7 009 760

W 2025 roku realizacją **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi** na terenie Wrocławia zajmowała się również Diecezja Wrocławska Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP.
Posiadane przez ww. organizację zaplecze w zakresie świadczenia usług dla osób chorych psychicznie, a także przewlekle i długoterminowo chorych, umożliwiało obsługę osób wymagających wsparcia w tej formie. Z tej formy pomocy w 2025 roku skorzystało **27 osób.** Koszt specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w roku sprawozdawczym wyniósł **876 706,00** zł. (środki z budżetu Wojewody).
Koszt specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2025 roku

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2021-2025

Rok	Środki z rezerwy budżetowej Wojewody [zł]	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług
2021	985 000	26	20 762

Rok	Środki z rezerwy budżetowej Wojewody [zł]	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług
2022	800 400	31	17 625
2023	797 177	32	13 968
2024	828 310	31	13 170
2025	876 706	27	12 858

Usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadanie dotyczące świadczenia na terenie Gminy Wrocław usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich. Usługi te obejmują wsparcie w podstawowych czynnościach dnia codziennego, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, niewymagającą specjalistycznej wiedzy i kompetencji. Świadczenie tego typu usług może być realizowane m.in. w godzinach porannych, popołudniowych czy wieczornych przez sąsiada zamieszkującego w najbliższej okolicy.
W 2025 r. z tej formy pomocy skorzystała 1 osoba. Zrealizowano 32 godziny usług sąsiedzkich. Koszt tego zadania wyniósł: 6 695,45 zł

Usługi interwencyjne
W 2025 r. w wyniku współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Pogotowiem Ratunkowym we Wrocławiu oraz Centrum Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego Wrocławia zgłoszono **52** osoby, którym interwencyjnie zapewniono pomoc w formie usług opiekuńczych w dni wolne od pracy tj. soboty, niedziele i święta. Wsparcie interwencyjne zapewniono szczególnie osobom samotnym, które nie kwalifikują się do leczenia szpitalnego, a wymagają pomocy osoby drugiej, polegającej na zapewnieniu niezwłocznej opieki w zakresie potrzeb bytowych (wyżywienie), jak i opieki pielęgniarskiej (pomoc w utrzymaniu higieny osobistej oraz zaleconej przez lekarza pielęgnacji) czy wykupienia zaleconych leków. Zgłoszenia przyjmował dyżurujący pracownik MOPS.

USŁUGI REALIZOWANE W PLACÓWKACH O CHARAKTERZE DZIENNYM

Usługi dla osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niezaradność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, realizowane były w niżej wymienionych **jedenastu dziennych domach pomocy** (DDP) przeznaczonych dla osób starszych (dla **394** osób) oraz w **jednym ośrodku opiekuńczo-adaptacyjnym** (dla **129** osób).

Placówki o charakterze dziennym

Profil DDP	**Adres**	**Ilość miejsc**	**DDP prowadzony przez**
Dla osób starszych	ul. Stefana Żeromskiego 37/1 50-321 Wrocław	26	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Skwierzyńska 23/2 53-521 Wrocław	45	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Komuny Paryskiej 11 50-451 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Tadeusza Kościuszki 67 50-008 Wrocław	45	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Litewska 20 51-354 Wrocław	40	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dla osób, które ze względu na wiek, chorobę czy niezaradność wymagają częściowej opieki	ul. Ciepła 15b 50-524 Wrocław	60	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dla osób starszych	ul. Kazimierza Wielkiego 31-33 50-077 Wrocław	28	Parafia Ewangelicko-Augsburska Opatrzności Bożej we Wrocławiu.

Profil DDP	**Adres**	**Ilość miejsc**	**DDP prowadzony przez**
Dla osób starszych niesamodzielnych	Dzienny Dom Pomocy nr 1 ul. Semaforowa 5 52-115 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych niesamodzielnych	Dzienny Dom Pomocy nr 2 ul. Semaforowa 5 52-115 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych niesamodzielnych	ul. Karmelkowa 25 52-433 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych i niesamodzielnych	ul. Władysława Skoczylasa 8, 54-071 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Pensjonat dla Osób Starszych i z Niepełnosprawnościami			
Dla osób starszych	ul. Henryka Michała Kamieńskiego 190, 51-124 Wrocław	129	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadania w DDP wykonywane są m.in. poprzez:

- zapewnienie osobom starszym dziennego pobytu bez noclegów wraz z minimum jednym ciepłym posiłkiem dziennie;
- realizowanie zadań opiekuńczo-pielęgnacyjnych (np. pomoc w wykonywaniu czynności codziennych, gdy wymaga tego stan zdrowia i kondycja seniora; podawanie leków – stosownie do zleceń lekarskich, pomiary ciśnienia krwi, ważenie, a także monitorowanie stanu psychicznego i fizycznego- w zależności od DDP);
- zapewnienie miejsca do rekreacji, odpoczynku i integracji;
- zachęcanie i tworzenie okoliczności do samopomocy, nawiązywania kontaktów towarzyskich, integracji w rodzinach i ze środowiskiem lokalnym, w tym tworzenia więzi międzypokoleniowych;

- zapewnienie warunków i mobilizowanie do aktywnego spędzania czasu wolnego przez seniorów, w tym uczestnictwa w kulturze;
- podejmowanie zadań z zakresu „terapii podtrzymującej" polegającej na utrzymaniu uczestników w dobrym samopoczuciu i umożliwieniu swobodnej ekspresji, podejmowaniu czynności intelektualnych, zachęcaniu do regularnych ćwiczeń fizycznych grupowych bądź indywidualnych w zależności od potrzeb oraz „ćwiczeń umysłu".

Warunkiem udanej realizacji powyższych zadań jest stworzenie atmosfery zbliżonej do domowej oraz dostosowanie oferty, rodzaju zadań tempa realizacji, zakresu pomocy do stale zmieniających się potrzeb psychofizycznych uczestników.

Ponadto opiekę dzienną dla **230** osób zapewniono w **7 środowiskowych domach samopomocy** (ŚDS).

Środowiskowe domy samopomocy

Profil ŚDS	**Adres**	**Ilość miejsc**	**Prowadzony przez**
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B)	ul. Generała Okulickiego Leopolda 2 51-216 Wrocław	35	Fundacja „Przyjazny Dom" Imienia Stanisława Jabłonki
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B)	ul. Stawowa 1a 50-018 Wrocław	32	Stowarzyszenie „OSTOJA" na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami
ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A)	ul. Nowowiejska 20 F 53-503 Wrocław	24	Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji „Art"
ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A)	ul. Kleczkowska 5 of. 50-227 Wrocław	25	Stowarzyszenie Na Rzecz Promocji Zdrowia „Curatus"

Profil ŚDS	Adres	Ilość miejsc	Prowadzony przez
ŚDS dla osób psychicznie chorych typ (A i C)	ul. Szkolna 11 54-007 Wrocław	55	Stowarzyszenie "W Naszym Domu"
ŚDS dla osób z zaburzeniami psychicznymi (typ A)	ul. Kiełczowska 43 51-315 Wrocław	26	Fundacja „Opieka i Troska"
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B i D)	ul. Komuny Paryskiej 28 50-451 Wrocław	33	Wrocławskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie „Bonitum"

ZAPEWNIENIE OPIEKI CAŁODOBOWEJ W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2025 r. terenowi pracownicy socjalni Działu Pomocy Instytucjonalnej (DPIN) MOPS rozeznali **2 057** środowiska osób wymagających opieki całodobowej oraz osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej. Przeprowadzono **1 471** wywiadów środowiskowych ustalających sytuację osób, **166** wywiadów środowiskowych na potrzeby innych instytucji oraz rozeznano **165** środowisk zakończonych protokołem z wejścia. Sporządzono **2 878** adnotacji urzędowych, pism i protokołów związanych z wykonywaniem obowiązków służbowych w dziale.

W roku 2025 skierowano **28** wniosków do sądu związanych z umieszczeniem w domu pomocy społecznej bez zgody w myśl ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, a pracownicy socjalni uczestniczyli w **53** posiedzeniach sądów. Sporządzono **131** umów dla osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej. Liczba realizowanych umów oraz decyzji ustalających opłatę z osobami obowiązanymi do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej wynosi **337** na łączną kwotę **3 941 838,02 zł**.

W 2025 r. DPIN wydał **3 664** decyzji administracyjnych, w tym m.in. **483** decyzji kierujących, **317** decyzji umieszczających, **1 768** decyzji o odpłatności, **70**

decyzji odmawiających skierowania do domu pomocy społecznej i **1 026** innych decyzji dotyczących spraw prowadzonych przez pracowników DPIN, w tym 120 decyzji związanych z obowiązkiem ponoszenia opłat przez osoby obowiązane, jak również **64** postanowienia oraz **307** zawiadomień zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego. Ponadto sporządzono **2 393** adnotacji urzędowych dotyczących ponoszonej opłaty przez Gminę Wrocław za mieszkańców domów pomocy społecznej.

Od 1 marca 2025 r. w dwóch domach pomocy społecznej we Wrocławiu uruchomione zostały **4** miejsca na pobyty krótkoterminowe. Z powyższego wsparcia skorzystało **56** osób, zostało wydanych **89** decyzji. Pobyty krótkoterminowe trwały od dwóch dni do miesiąca, wielu mieszkańców korzystało z kilkudniowego wsparcia wielokrotnie.

Sporządzono **56** pism, wniosków do sądu, komornika, notariusza i syndyka w sprawie zaległości w opłatach za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej.

Wydano łącznie **39** decyzji w sprawie określenia wysokości należności podlegającej zwrotowi tytułem wydatków wniesionych zastępczo przez Gminę Wrocław za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej w tym **17** decyzji adresowanych do mieszkańca dps oraz **22** decyzje adresowane do osób zobowiązanych. Wystąpiono z **1** wnioskiem do sądu o stwierdzenie nabycia spadku w związku z zadłużeniem w opłacie za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej.

W 2025 roku sporządzono **17** protokołów z przesłuchania świadka oraz strony w postępowaniach dotyczących ustalenia opłaty oraz zwolnienia z ponoszenia opłaty osoby zobowiązanej za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej.

W 2025 r. zgodnie z kwartalnymi sprawozdaniami do Wojewody Dolnośląskiego w domach pomocy społecznej miało miejsce 109 zdarzeń nadzwyczajnych.

W domach pomocy społecznej na terenie Wrocławia w 2025 r. umieszczono **213** osób.

W powiatach na terenie całej Polski umieszczono **28** osób. W domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów przebywa łącznie **317** osób, skierowanych przez Gminę Wrocław.

Budżet zgodnie z planem na funkcjonowanie domów pomocy społecznej obejmujący dotację Wojewody, dotację Gminy oraz inne środki w 2025 r. wynosił **103 407 799,44 zł**. Gmina Wrocław poniosła koszty związane z odpłatnością za

osoby (mieszkańcy Wrocławia) umieszczone w DPS-ach w innych powiatach w wysokości **18 608 495,61 zł**.

Liczba miejsc i średni miesięczny koszt utrzymania we wrocławskich domach pomocy społecznej w 2025 roku

Profil Domu	**Adres**	**Ilość miejsc**	**Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca [zł]**
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Karmelkowa 25 52-437 Wrocław	232	7 553,48
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Rędzińska 66/68 54-106 Wrocław	159	8 384,87
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Grunwaldzka 104 50-357 Wrocław	73	5 541,99
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. Mączna 3 54-131 Wrocław	150	7 913,91
DPS dla osób w podeszłym wieku	ul. Świątnicka 25/27 52-018 Wrocław	104	6 040,53
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Kaletnicza 8 51-180 Wrocław	94	8 551,26
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Farna 3 51-313 Wrocław	101	6 652,96
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Objazdowa 40 54-513 Wrocław	37	6 748,80

Profil Domu	**Adres**	**Ilość miejsc**	**Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca [zł]**
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	7	8 604,39
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Generała Leopolda Okulickiego 2 51-126 Wrocław	24	8 103,88
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Św. Marcina 10 50-327 Wrocław	48	5 728,00
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie „Arka II”	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	6	11 369,64
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. M. Lutra 2-8 54-239 Wrocław	72	6 808,25

OŚRODEK WSPARCIA – DOM DLA MATEK Z MAŁOLETNIMI DZIEĆMI I KOBIET W CIĄŻY W MIEJSKIM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodek Wsparcia działa w ramach struktur MOPS na podstawie Zarządzenia nr 25/25 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 7 marca 2025 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Ośrodka Wsparcia – Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży przy ul. Władysława Reymonta, ul. Bolesława Chrobrego, ul. Glinianej i ul. Jana Kilińskiego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Celem działalności Ośrodka Wsparcia jest udzielanie pomocy mieszkańcom Wrocławia, w tym cudzoziemcom przebywającym na terenie Gminy Wrocław, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej, a dla dobra swojego i dzieci powinni przebywać poza miejscem stałego zamieszkania oraz udzielanie tym

osobom/rodzinom wsparcia w podejmowaniu działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się oraz ich integracji ze środowiskiem.

Cele te są realizowane poprzez:

- świadczenie usług interwencyjnych - zapewnienie schronienia matkom lub ojcom z małoletnimi dziećmi, kobietom w ciąży, jak również innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi;
- zapewnienie potrzeb bytowych;
- świadczenie usług wsparcia socjalnego i specjalistycznego;
- konsultacje specjalistyczne w ramach telefonu zaufania MOPS;
- rozmowy interwencyjne z osobami w kryzysie mające na celu udzielenie niezbędnej informacji i wsparcia w zakresie aktualnych potrzeb osoby za pośrednictwem telefonu w ramach całodobowych dyżurów specjalistów.

W zakresie wsparcia socjalnego i specjalistycznego Klient Ośrodka otrzymuje:

1) usługę pracy socjalnej indywidualnie dostosowaną do sytuacji życiowej w porozumieniu z Klientem Ośrodka,
2) dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego, pedagogicznego, zawodowego stosownie do potrzeb,
3) możliwość korzystania z oferty grup wsparcia, warsztatów edukacyjnych, grup samopomocowych oraz udziału w grupowych spotkaniach integracyjnych.

W 2025 roku przebywały osoby w Ośrodku Wsparcia w 3 z czterech lokalizacji (bez dokładnych adresów):

1. Ośrodek Wsparcia przy ul. Reymonta – w okresie sprawozdawczym przebywało tam 7 rodzin. Mieszkańcy ośrodka mają do dyspozycji kuchnię wraz z wyposażeniem, 2 łazienki, pralnię oraz świetlicę. W 2025 r. w ośrodku przebywały 22 osoby, w tym 15 dzieci w wieku od 0 do 13 lat.
2. Ośrodek Wsparcia przy ul. B. Chrobrego - przebywało tam 12 rodzin z dziećmi na utrzymaniu. Każda z rodzin ma do dyspozycji samodzielne mieszkanie 1, 2 lub 4-pokojowe, z oddzielną kuchnią i łazienką. W okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r. w Ośrodku przebywało 36 osób, w tym 20 dzieci w wieku od 0 do 18 lat.
3. Ośrodek Wsparcia przy ul. J. Kilińskiego– w okresie sprawozdawczym przebywało tam 10 osób.

W czwartej lokalizacji, przy ul. Glinianiej, nie zamieszkiwała żadna osoba z powodu remontu ośrodka.

Z każdym z mieszkańców prowadzona jest indywidualna praca socjalna, skoncentrowana na usamodzielnieniu rodzin korzystających ze wsparcia MOPS. Usamodzielnienie rozumiane jest tu jako przygotowanie do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym, łącznie z uzyskaniem samodzielnych mieszkań socjalnych z zasobów Gminy Wrocław, a w przypadku mieszkańców pochodzenia romskiego dodatkowo przygotowanie ich do integracji ze społeczeństwem polskim.
Realizacja pracy socjalnej dla mieszkańców ośrodka wsparcia jest prowadzona przez kadrę ośrodka, która składa się z konsultanta socjologa, pracownika socjalnego oraz koordynatora ośrodka. Kadra ośrodka ściśle współpracuje z asystentami rodziny oraz innymi specjalistami stanowiącymi zasoby MOPS: psycholodzy, pedagodzy, specjaliści pracy socjalnej. Ściśle też współpracują z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie miasta Wrocławia.
W 2025 roku 1 rodzina przeprowadziła się do własnego lokalu socjalnego, a 7 kolejnych rodzin oczekuje na zakończenie remontu i podpisanie umowy z Gminą Wrocław o lokal socjalny. 4 rodziny wyprowadziły się do swoich rodzin pochodzenia lub do innego lokalu.
Jednocześnie należy nadmienić, że drugi Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży jest prowadzony przez organizację pozarządową Stowarzyszenie „Misja Dworcowa” im. Ks. Jana Schneidera.

ZESPÓŁ DS. OSÓB W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI (ZOBU)
Zespół ds. Osób w Kryzysie Bezdomności (ZOBU) w roku 2025 realizował prace na rzecz osób, które w myśl art. 6 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, są osobami bezdomnymi niezamieszkującymi w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowanymi na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także są osobami niezamieszkującymi w lokalu mieszkalnym i zameldowanymi na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania; które znalazły się w kryzysie bezdomności.
W 2025 roku ZOBU świadczył pracę dla **920 środowisk**, w którym znajdowało się **992 osób** (dorośli oraz dzieci), które przebywają w placówkach pomocowych lub w miejscach niemieszkalnych na terenie Gminy Wrocław, jak również na

terenie Polski, posiadając ostatnie stałe zameldowanie na terenie gminy Wrocław:

1) wydał **2 819 decyzji administracyjnych** przyznających świadczenia finansowe, jak również potwierdził prawo do świadczeń zdrowotnych;
2) realizował **113 Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności;**
3) **realizował 248 kontraktów socjalnych;**
4) realizował stałą współpracę ze Strażą Miejską Wrocławia w postaci wspólnych patroli docierając do miejsc niemieszkalnych (3 x w tygodniu: patrole poranne i popołudniowe w ramach „Akcja Zima" oraz dystrybuował samo podgrzewające się posiłki dla osób w kryzysie ulicznym);
5) realizował wspólne działania z Komendą Wojewódzką Policji we Wrocławiu/ Komisariat Kolejowy we Wrocławiu (wspólne patrole Dworca PKP – w ramach „Akcji Zima");
6) zrealizował inicjatywy dla osób w kryzysie bezdomności, w tym również osób głuchych w kryzysie bezdomności oraz osób głuchych przybyłych do Wrocławia w wyniku konfliktu zbrojnego w Ukrainie;
7) realizował wsparcie osób w kryzysie, przebywających w mieszkaniach projektowych czy poprojektowych, mających na celu zaspokojenia rozpoznanych potrzeb, udzielenie pomocy społecznej w formie pracy socjalnej, świadczeń finansowych, rzeczowych, w naturze oraz konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
8) podejmował także współpracę z asystentami rodziny pieczy zastępczej w sytuacji pojawienia się szansy na powrót dziecka do rodziny biologicznej;
9) kierował do schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, ośrodków wsparcia dla osób w kryzysie oraz ustalał wysokość opłat;
10) współpracował z organizacjami społecznymi w celu zaspokojenia potrzeb osób w kryzysie bezdomności lub kryzysie związanym z konfliktem zbrojnym w Ukrainie;
11) współpracował z 14 placówkami dedykowanymi osobom w kryzysie bezdomności i ośrodkami wsparcia prowadzonych na zlecenie gminy, do których kierował osoby wymagające pomocy w zakresie udzielenia schronienia. Łącznie podmioty te na zlecenie Gminy Wrocław zabezpieczały 645 miejsc noclegowych;

12) współpracował z organizacjami pozarządowymi, które na zlecenie gminy prowadzą mieszkania ze wsparciem, dedykowane osobom w kryzysie bezdomności. Celem tej działalności jest zapewnienie wsparcia mieszkaniowego i specjalistycznego ukierunkowanego na wyjście z bezdomności. Mieszkań prowadzonych przez organizacje po projektach „Droga do domu", „Housing First" i „Droga do samodzielności" jest 26, dodatkowo 2 mieszkania po projekcie Trampolina, które prowadzone jest przez MOPS daje łączną liczbę mieszkań 28, w których są 84 miejsca.

ZESPÓŁ DS. OSÓB W KRYZYSIE UCHODŹCZYM (ZUCH)

W roku 2025 w strukturze organizacyjnej MOPS wyodrębniono Zespół ds. Osób w Kryzysie Uchodźczym, który będzie specjalizował się w pomocy osób objętych ochroną międzynarodową.

Zespół ds. Osób w Kryzysie Uchodźczym (ZUCH) w roku 2025 realizował prace na rzecz cudzoziemców, którzy na terenie RP uzyskali status ochrony międzynarodowej (status uchodźcy lub ochrony uzupełniającej) i którzy w ramach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej mogą zostać objęci pomocą w ramach Indywidualnych Programów Integracyjnych.

W 2025 roku pracownicy ZUCH świadczyli pracę dla **291 środowisk**, w którym znajdowało się **480 osób** (dorośli oraz dzieci) zamieszkałych na terenie Wrocławia.

Ponadto podczas całego roku 2025 podejmowano następujące działania:

1) wydano **234 decyzje administracyjne** przyznające świadczenia finansowe, jak również potwierdzające prawo do świadczeń zdrowotnych,

2) realizowano **268 Indywidualnych Programów Integracyjnych** (IPI),

3) zostało przyjętych 262 zgłoszeń pochówku**,** z czego **zrealizowano 167 pochówków**,

4) zlecano organizacjom pozarządowym zadanie realizacji wsparcia osób w kryzysie uchodźczym, przebywających w mieszkaniach wspieranych, mających na celu zaspokojenia rozpoznanych potrzeb, rzeczowych, w naturze oraz konsultacji i poradnictwa specjalistycznego,

5) podejmowano współpracę z asystentami rodziny pieczy zastępczej w sytuacji pojawienia się szansy na powrót dziecka do rodziny biologicznej,

6) współpracowano z organizacjami pozarządowymi w celu zaspokojenia potrzeb osób w kryzysie uchodźczym.

ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zgodnie z zawartymi porozumieniami Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności obejmuje zasięgiem swojego działania powiat wrocławski grodzki i ziemski. W Zespole zatrudnionych było 21 pracowników administracyjno-biurowych oraz 35 członków składów orzekających, wykonujących inną pracę zarobkową, a zatrudnionych w zespole na podstawie umów cywilnoprawnych.

W 2025 r. przyjęto ogółem 11 078 wniosków w sprawie wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

W okresie sprawozdawczym wydano ogółem **10 101** orzeczeń:

Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osobom po 16 roku życia)

Lp.	**Wyszczególnienie**	**Liczba**
1.	Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności, w tym:	7 524
	lekki stopień	2 724
	umiarkowany stopień	2 840
	znaczny stopień	1 960
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	877
3.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności (utrzymanie w mocy poprzedniej decyzji)	418
	Razem	8 819

Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności (osobom do 16 roku życia)

Lp.	**Wyszczególnienie**	**Liczba**
1.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności (utrzymano w mocy poprzednia decyzję)	17

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	315
3.	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	950
	Razem	1 282

Na podstawie wydanych orzeczeń wystawiono **2 399** legitymacji osoby niepełnosprawnej.

Liczba wydanych kart parkingowych

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Karty wydane osobom niepełnosprawnym	2103
2.	Karty wydane placówkom zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych	24
	Razem	2127

Wydatki związane z funkcjonowaniem Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wyniosły ogółem **5 316 643,00 zł,** w tym dofinansowanie powiatu 1 241 771,00 zł oraz z budżetu państwa 4 074 871,00 zł.

PIECZA ZASTĘPCZA NAD DZIECKIEM

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom, w przypadku niemożności realizowania tej powinności przez ich rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat, na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie pieczy zastępczej realizuje zadania powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła szereg zmian, które mają wpłynąć na ograniczenie roli placówki opiekuńczo-wychowawczej na rzecz rozwoju rodzinnych form opieki. Jest to jednak proces bardzo skomplikowany, długotrwały, na który wpływa wiele uwarunkowań

(przede wszystkim ograniczona ilość kandydatów o odpowiednich predyspozycjach i motywacji do pełnienia funkcji opiekunów zastępczych). Dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, po wyczerpaniu możliwości znalezienia rodziny zastępczej jest umieszczane w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Dzieci w poszczególnych formach pieczy zastępczej - łącznie 1114 (stan na 31.12.2025 r.)

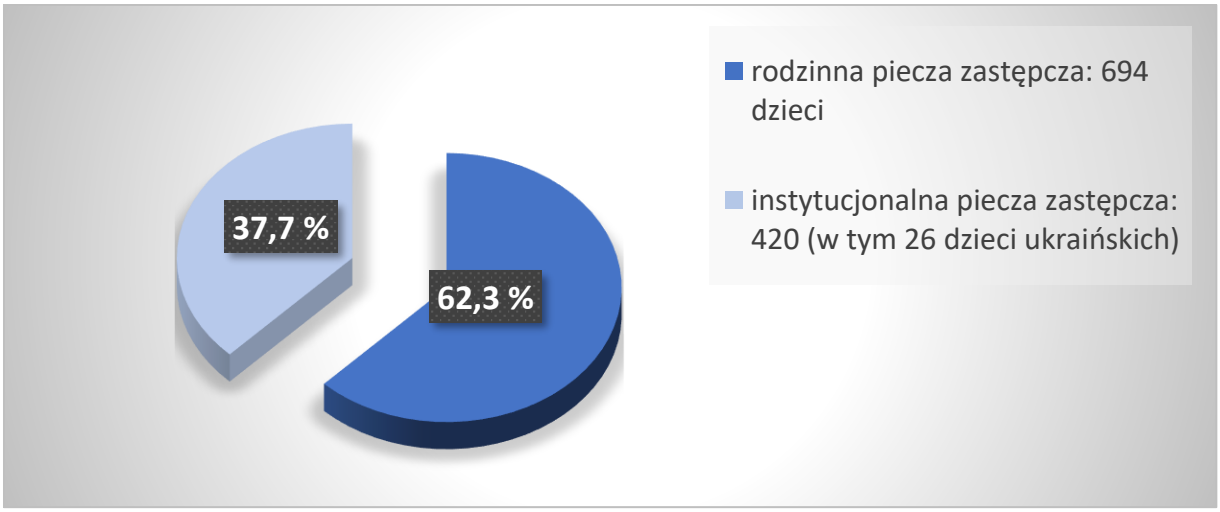

Ponad 62% dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie Wrocławia wychowuje się w formach rodzinnych (rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe, zawodowe, rodzinne domy dziecka), natomiast 37,7 % znajduje opiekę i wsparcie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

W roku 2025 do różnych form rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Wrocławia zostało przyjętych łącznie **120** dzieci, natomiast **153** opuściło rodzinną pieczę zastępczą. W przypadku większości dzieci żyje przynajmniej jeden z rodziców biologicznych, a powodem umieszczenia w pieczy zastępczej są najczęściej różnego rodzaju uzależnienia rodziców oraz ich bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzinna piecza zastępcza we Wrocławiu, stan na 31.12.2025 r.

Rodziny spokrewnione		Rodziny niezawodowe		Rodziny zastępcze zawodowe łącznie		Rodzinne domy dziecka		**RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA ŁĄCZNIE**	
Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin/RDD	Liczba dzieci
388	489	123	146	11	29	6	30	528	694

Rodzinną pieczę zastępczą we Wrocławiu w zdecydowanej większości sprawują rodziny spokrewnione z dzieckiem. Z punktu widzenia potrzeb emocjonalnych dziecka i jego prawa do wychowywania się w środowisku najbardziej zbliżonym do rodziny naturalnej ta forma pieczy winna być dla dziecka najkorzystniejsza. Należy jednak zauważyć, że część tego typu rodzin nie wywiązuje się prawidłowo z zadań na nich spoczywających, a dzieci w nich umieszczone nadal podlegają negatywnym wpływom. Najliczniejszą grupę pośród opiekunów zastępczych stanowią dziadkowie, a zaawansowany wiek rodziców zastępczych jest bezpośrednią przyczyną zwiększającej się dysfunkcjonalności rodziny.
Obok komplikacji, jakie towarzyszą prawie każdemu procesowi wychowawczemu, w rodzinie zastępczej często występują czynniki dodatkowo utrudniające jego przebieg, związane z problemami adaptacyjnymi, niedostosowaniem społecznym dziecka, czy też przejawianymi przez nie problemami natury psychologicznej i emocjonalnej. W odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby rodzin, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2025 r. udzielał szerokiego wsparcia, skierowanego do rodzin zastępczych i ich podopiecznych. W ramach zasobów kadrowych MOPS zapewniono każdej rodzinie wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (lub innego pracownika, wykonującego jego zadania), zapewniono pomoc specjalistyczną (psychiatryczną, psychologiczną, pedagogiczną, terapeutyczną) prawną oraz opiekę wolontariuszy. Przeprowadzono **30** procedur kwalifikacyjnych dla kandydatów na opiekunów zastępczych niezawodowych (w tym 6 wobec zawiązanych przez sąd rodzin zastępczych niezawodowych). Przeszkolono do sprawowania funkcji rodziny zastępczej niezawodowej **30** osób oraz **9** osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Ponadto, na zlecenie sądu wydano **91** opinii w zakresie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji opiekunów zastępczych.

Na zlecenie Gminy Wrocław w 2025 r. były prowadzone dwa ośrodki, które realizowały terapię i poradnictwo na potrzeby podopiecznych MOPS. Obejmowały one swoim wsparciem rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, zapewniając im bezpłatny dostęp do specjalistycznej pomocy. Wydatki przekazane stowarzyszeniom na realizację powyższego zadania wyniosły łącznie **1 003 999,92 zł**, w tym:

- **Krakowski Instytut Psychoterapii Stowarzyszenia ,,Siemacha"** (oddział we Wrocławiu) - 704 000 zł
- **Centrum Wsparcia ZOBACZ MNIE w rodzinie**- 299 999,92 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie październik-listopad 2020 r. uczestniczył w realizacji projektu MRiPS pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19". W ramach tego projektu **w 2025 r.** przekazano potrzebującym rodzinom **2** zwróconych z powodu zaprzestania sprawowania pieczy laptopów (np. rozwiązanie rodziny, śmierć opiekuna).

Wsparciem MOPS są także objęci dorośli wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej, realizujący indywidualne programy usamodzielnienia. Z różnych form kierowanej do nich pomocy korzysta obecnie **346** podopiecznych (w tym **172** osób nadal pozostających
w rodzinach zastępczych). Bagaż trudnych doświadczeń, wychowanie się poza rodziną naturalną na ogół powodują, że ten etap w życiu młodzieży jest szczególnie skomplikowany. Wielu wychowanków ma problemy emocjonalne, trudności z nawiązywaniem relacji i podtrzymywaniem więzi. Decyzje wychowanków co do wyboru poziomu i kierunku kształcenia często są podejmowane bez uwzględnienia własnych predyspozycji, zainteresowań oraz sytuacji na rynku pracy. Potrzebne są działania przyczyniające się do rozwoju kompetencji społecznych (umiejętności osobiste i interpersonalne). Konieczne jest stwarzanie okazji do odkrywania własnego potencjału, zainteresowań oraz tworzenie warunków do ich rozwoju. Istnieje także potrzeba uzyskania wsparcia w zakresie wiedzy o rynku pracy, edukacji o zawodach, zdobyciu pierwszych doświadczeń zawodowych (kontakty z pracodawcami, udział w szkoleniach zawodowych, stażach).

Część zadań w zakresie zaspakajania potrzeb młodzieży wypełnia **Młodzieżowe Centrum Wsparcia** (zadanie na zlecenie Gminy Wrocław realizuje **Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała**

Wyszyńskiego z Wrocławia). Do Centrum kierowane są osoby opuszczające różne formy pieczy zastępczej (na wniosek osoby zainteresowanej). W ramach realizowanego zadania jego odbiorcy są przygotowywani do odpowiedzialnego wejścia w dorosłość, poprzez:

- zapewnienie bezpiecznych warunków mieszkaniowych (**3** lokale mieszkalne przeznaczone dla **24** osób łącznie);
- wsparcie psychologiczne (indywidualne oraz w formie warsztatów);
- wsparcie pedagogów oraz opiekunów (moderowanie grup mieszkaniowych, trening ekonomiczny, pomoc w nauce);
- wsparcie pracownika socjalnego (pomoc w uzyskaniu samodzielnego mieszkania, przysługujących świadczeń, kontakt z rodziną biologiczną);
- udzielanie pomocy prawnej (pomoc w dochodzeniu należnych uprawnień, pisma procesowe);
- wsparcie doradcy zawodowego (umiejętności związane z poruszaniem się po rynku pracy);
- pomoc w zorganizowaniu czasu wolnego.

Dodatkowo w obszarze zabezpieczania potrzeb mieszkaniowych Wrocław udostępnia dwa lokale w różnych lokalizacjach na terenie miasta, w których łącznie może mieszkać **14** osób usamodzielnianych opuszczających zarówno rodzinną, jak i instytucjonalną pieczę zastępczą. Podobnie jak w przypadku Młodzieżowego Centrum Wsparcia mieszkańcy przygotowywani są do samodzielnego życia i prowadzenia własnego gospodarstwa domowego. Mogą liczyć na bieżącą pomoc opiekunów mieszkań (trening ekonomiczny, pomoc w nauce) oraz pracowników socjalnych (pomoc w uzyskaniu samodzielnego mieszkania, przysługujących świadczeń, zatrudnienia, kontakt z rodziną biologiczną). Osoby zakwaterowane w tych lokalach nie ponoszą żadnej odpłatności za pobyt, a tym samym mają możliwość przeznaczania całości swoich zarobków i świadczeń na własne potrzeby, w tym gromadzenie oszczędności i budowanie stabilnej sytuacji finansowej na przyszłość.

Ponadto kolejne 4 mieszkania, na które składa się 11 miejsc dla osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej zapewnia Fundacja Hossanova na mocy porozumienia z Gminą Wrocław. Są to nowe lokale usytuowane w centrum miasta, w pełni umeblowane i wyposażone. Mieszkańcy są objęci wsparciem opiekuna mieszkań i ponoszą jedynie symboliczne koszty utrzymania.

Podsumowując, w 2025 r. Wrocław zabezpieczał łącznie 49 miejsc w

mieszkaniach przeznaczonych dla osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą.
Dodatkowo na podstawie Uchwały nr XXIII/433/25 Rady Miejskiej Wrocławia z 11 września 2025 r. podwyższono kwoty świadczenia na kontynuowanie nauki z 759 zł do 2000 zł dla wychowanków pozostających w najtrudniejszej sytuacji. Dotyczy to osób kontynuujących naukę, korzystających właśnie ze wsparcia w postaci mieszkań dla usamodzielnianych, do których kieruje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
W zakresie właściwości Działu Pieczy Zastępczej - Sekcji Rodzinnej Pieczy Zastępczej wydano w 2025 r. **2 541** decyzji administracyjnych.
MOPS przekazuje do Biura Informacji Gospodarczej dane o rodzicach biologicznych, którzy mają zaległości, za okres dłuższy niż 12 miesięcy, z tytułu ponoszenia opłaty za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej. W związku z wprowadzonymi zmianami przepisów o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, MOPS jest aktualnie zobowiązany do przekazywania danych o zaległościach rodziców biologicznych do czterech Biur Informacji Gospodarczej (Krajowy Rejestr Długów, InfoMonitor, Rejestr Dłużników ERIF, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej). Na dzień 31.12.2025 r. w rejestrach dłużników widniały **84** osoby zgłoszone przez Dział Pieczy Zastępczej.
W 2025 r. przyznano rodzinom zastępczym oraz rodzinnym domom dziecka świadczenia w łącznej wysokości **10 104 966 zł**, w tym:

- wydatki na rodziny zastępcze spokrewnione – **6 135 538 zł;**
- wydatki na rodziny zastępcze niezawodowe– **2 600 292 zł;**
- wydatki na rodziny zastępcze zawodowe– **692 022 zł**;
- wydatki na rodzinne domy dziecka– **661 836 zł**;
- wydatki na rodziny pomocowe– **15 278 zł**.

Powyższe wydatki, oprócz świadczeń obligatoryjnych uwzględniają także świadczenia fakultatywne, w tym:

- świadczenia na rzecz dzieci do 18 r. ż. na dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem ich zamieszkania (**37** dzieci z rodzin zawodowych i RDD, na łączną kwotę **18 400 zł**);
- jednorazową pomoc na zabezpieczenie najpilniejszych potrzeb związanych z przyjęciem nowego dziecka (w różnych kwotach, w zależności od potrzeb) w łącznej wysokości **160 136 zł**;
- świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń

losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki w kwocie **3 000 zł;**

- pomoc na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w celu polepszenia warunków mieszkaniowych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W 2025 r. świadczenie przyznano dla 11 rodzin zastępczych zawodowych oraz dla 5 prowadzących rodzinne domy dziecka w łącznej wysokości **88 200 zł.**

W 2025 r. na podstawie Uchwały nr XXIII/433/25 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 września 2025 r. w sprawie w sprawie podniesienia wysokości świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka oraz wysokości pomocy na kontynuowanie nauki dla osób usamodzielnianych, znacząca podwyższono wynagrodzenia dla zawodowych form pieczy zastępczej.

Wzrost wynagrodzeń obrazuje poniższa tabela:

Wynagrodzenia dla prowadzących zawodowe formy rodzinnej pieczy zastępczej (bez składek pracodawcy)				
Lp.	**Rodzaj rodziny**	**Kwota wynagrodzenia (brutto) od 1 czerwca 2024 r. do 31 lipca 2025 r.**	**Kwota wynagrodzenia (brutto) od 1 sierpnia 2025 r. nie niższa niż**	**% wzrost wynagrodzeń**
1	pogotowie rodzinne (2 dzieci)	dotychczas brak takich rodzin	7 500,00 zł	
2	pogotowie rodzinne (3 dzieci)	6 349,80 zł	9 000,00 zł	41,74%
3	rodzina zawodowa specjalistyczna (1 dziecko)	4 567,40 zł	7 000,00 zł	53,26%
4	rodzina zawodowa specjalistyczna (2 dzieci)	5 013,00 zł	8 000,00 zł	59,59%

Wynagrodzenia dla prowadzących zawodowe formy rodzinnej pieczy zastępczej (bez składek pracodawcy)				
Lp.	**Rodzaj rodziny**	**Kwota wynagrodzenia (brutto) od 1 czerwca 2024 r. do 31 lipca 2025 r.**	**Kwota wynagrodzenia (brutto) od 1 sierpnia 2025 r. nie niższa niż**	**% wzrost wynagrodzeń**
5	rodzina zawodowa specjalistyczna (3 dzieci)	5 792,80 zł	9 000,00 zł	55,37%
6	rodzina zawodowa (3 dzieci)	5 235,80 zł	8 000,00 zł	52,79%
7	rodzina zawodowa (4 dzieci)	5 235,80 zł	9 000,00 zł	71,89%
8	prowadzący rodzinny dom dziecka 4 dzieci	5 792,80 zł	9 000,00 zł	55,37%
9	prowadzący rodzinny dom dziecka 5 dzieci	5 792,80 zł	10 000,00 zł	72,63%
10	prowadzący rodzinny dom dziecka 6 dzieci	6 461,20 zł	11 000,00 zł	70,25%
11	prowadzący rodzinny dom dziecka 7 dzieci	6 461,20 zł	12 000,00 zł	85,72%
12	prowadzący rodzinny dom dziecka 8 dzieci	6 461,20 zł	13 000,00 zł	101,20%
13	osoba do pomocy w rodzinnym domu dziecka (od 5 do 7 dzieci)	3 812,50 zł	4 500,00 zł	18,03%
14	osoba do pomocy w rodzinnym domu dziecka (od 8 dzieci)	4 270,00 zł	5 040,00 zł	18,03%

W 2025 r. na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka w ramach rodzinnej pieczy zastępczej wydano **1 843 449 zł** (kwota brutto wraz ze składkami ZUS pracodawcy, Funduszem Pracy i PPK). Ponadto w 2025 r. funkcjonował rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027". W ramach programu rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinne domy dziecka otrzymywali od stycznia do grudnia 2025 r. dodatek motywacyjny w wysokości 1000 zł brutto miesięcznie. W 2025 r. łącznie na dodatek motywacyjny wypłacono **225 585 zł** (kwota uwzględnia składki ZUS pracodawcy, Fundusz Pracy i PPK).

Pomoc dla osób usamodzielnianych - wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej wyniosła **1 349 980 zł** w tym:

- pomoc na kontynuowanie nauki w wysokości **728 869 zł** (112 osób);
- pomoc na usamodzielnienie w kwocie **415 124 zł** (63 osoby);
- pomoc na zagospodarowanie w kwocie **205 987 zł** (88 osób).

W rodzinach zastępczych funkcjonujących w 2025 r. na terenie Wrocławia przebywało **85** dzieci pochodzących z terenu innych powiatów. Natomiast w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przebywało **183** dzieci pochodzących z Wrocławia (Miasto Wrocław przekazywało środki na ich utrzymanie, na podstawie zawartych porozumień na łączną kwotę **3 525 142 zł.** Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Dział Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej sprawował nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego, współpracując z blisko 345 opiekunami tymczasowymi sprawującymi opiekę nad 393 dziećmi. **19 koordynatorów opieki tymczasowej wspierało opiekunów tymczasowych** w realizacji zadań związanych z opieką nad dziećmi w obszarze zarządzania ich majątkiem. leczenia, wychowania i edukacji oraz nauki, zagospodarowania czasu wolnego. Zadanie zostało dofinansowane ze środków UNICEF.

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W roku 2025 we Wrocławiu w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonowało łącznie **34** placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym **9** placówek typu rodzinnego (z czego jedna placówka funkcjonowała do 27.08.2025 r. – odejście dyrektora na emeryturę i druga do 31.12.2025 r.- rezygnacja dyrektora). W ramach Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania działało 13

placówek opiekuńczo-wychowawczych łączących zadania socjalizacyjne i interwencyjne o łącznej liczbie 178 miejsc dla wychowanków. W strukturze Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Dziecięcy Dom" funkcjonowało 8 placówek zapewniających łącznie 86 miejsc, w tym: 3 placówki łączące zadania typu interwencyjnego i typu socjalizacyjnego, 2 placówki łączące zadania typu interwencyjnego i typu specjalistyczno-terapeutycznego, a także 3 placówki typu rodzinnego. Dodatkowo, ZPOW „Dziecięcy Dom" prowadził obsługę administracyjną, organizacyjną i finansowo- księgową 6 placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego (łącznie 41 miejsc). Na terenie miasta funkcjonowały także placówki prowadzone przez organizacje pozarządowe, na podstawie umów zawartych z Gminą Wrocław. Umowy zawarto z następującymi podmiotami: Stowarzyszenie SIEMACHA (4 Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze typu socjalizacyjnego), Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji im. Ks. Marcina Lutra (2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego), Towarzystwo „Nasz Dom" (1 placówka opiekuńczo-wychowawcza).
Ogółem placówki opiekuńczo-wychowawcze dysponowały 389 miejscami, w tym 57 miejsc znajdowało się w placówkach typu rodzinnego (do 27.08.2025 r.).

Placówki opiekuńczo-wychowawcze wg stanu na 31.12.2025 r.

Nazwa placówki opiekuńczo-wychowawczej/zespołu placówek	**Liczba placówek**	**Liczba miejsc**
Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania, Wrocław, ul. Lekcyjna 29	13	178
Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych ,,Dziecięcy Dom", Wrocław, ul. Parkowa 2 (bez placówek typu rodzinnego)	5	66
POW ,,Siemacha Spot 24/7" Wrocław, ul. Hercena 14/3	1	10
POW ,,Siemacha Spot 24/7" Wrocław, ul. Dworcowa 8/3	1	10
POW ,,Siemacha Spot 24/7" Wrocław, ul. Obornicka 20/2	1	13
POW ,,Siemacha Spot 24/7" Wrocław, ul. Maślicka 8a/23	1	13

Nazwa placówki opiekuńczo-wychowawczej/zespołu placówek	**Liczba placówek**	**Liczba miejsc**
POW ,,Tęcza", Wrocław, ul. Ks. Marcina Lutra 6/1	1	14
POW ,,Opoka", Wrocław, ul. Ks. Marcina Lutra 6/1	1	14
POW Towarzystwa Nasz Dom, Oddział we Wrocławiu (Domy dla Dzieci)	1	14
Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Typu Rodzinnego (w tym 2 placówki w ramach ZPOW „Dziecięcy Dom" i 7 placówek, których obsługę prowadzi ZPOW „Dziecięcy Dom")	7	45
Ogółem	**32***	**377**

**do końca lipca 2025 funkcjonowały 34 placówki, ale z powodu likwidacji 2 placówek typu rodzinnego, stan na koniec grudnia 2025 wynosił 32 placówki.*

Liczba dzieci przebywających we wszystkich placówkach opiekuńczo-wychowawczych ogółem (stan na 31.12.2025 r.) wyniosła 420 (43 dzieci było umieszczonych ponad wskazane limity). Do instytucjonalnej pieczy zastępczej skierowano **188 nowych wychowanków, w tym 32 dzieci z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa**. W dniu 31.12.2025 r. we wrocławskiej pieczy zastępczej przebywało **35** dzieci ukraińskich (26 w instytucjonalnej i 9 w rodzinnej).
Dział Pieczy Zastępczej prowadził nadzór nad wszystkimi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi na terenie Wrocławia, współpracując z sądami, asystentami rodzinnymi, szkołami i rodzinami biologicznymi wychowanków oraz obejmował wsparciem pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek resocjalizacyjnych.
Świadczenia i koszty realizacji zadań.
W zakresie właściwości Działu Pieczy Zastępczej- Sekcji Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej wydano w okresie sprawozdawczym **1 106** decyzji administracyjnych.
Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek resocjalizacyjnych wyniosła ogółem **793 742 zł,** w tym:

- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki w wysokości **598 030 zł**,

- pomoc na usamodzielnienie w wysokości **145 728 zł**,
- pomoc na zagospodarowanie w wysokości **49 984 zł**.

Dział Pieczy Zastępczej na podstawie zawartych porozumień realizował opłaty za zakwaterowanie i wyżywienie dzieci przebywających w Zakładach Opiekuńczo-Leczniczych w Jaszkotlu, Piszkowicach i Wierzbicach, w łącznej wysokości **846 404,43 zł.**

Na utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie Wrocławia wydano łącznie **56 525 087,09 zł** (w tym środki z Funduszu Pomocy Ukrainie – 2 902 689,68 zł środki z budżetu państwa na pobyt dzieci cudzoziemskich – 854 238,53 zł oraz 3 565 839,12 zł wydatków z tytułu dodatków motywacyjnych dla pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych).

Wydatki poniesione w związku umieszczeniem w instytucjonalnej pieczy zastępczej dzieci ukraińskich w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wyniosły

2 902 689,68 zł (finansowanie ze środków z Funduszu Pomocy). Na sfinansowanie pobytu dzieci cudzoziemców przebywających we wrocławskich placówkach opiekuńczo-wychowawczych w 2024 roku wydano **854 238,53 zł** (finansowanie z dotacji z budżetu państwa). Dodatkowo na utrzymanie dzieci pochodzących z Wrocławia, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wydatkowano kwotę **231 271,15 zł.**

Świadczenia i koszty realizacji zadań związanych z opieką nad rodziną i dzieckiem w latach 2021-2025 w [zł]

Wyszczególnienie	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Utrzymanie dzieci z rodzin zastępczych	8 458 707	8 829 441	9 376 727	9 966 917	10 104 966
Świadczenia dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	1 158 757	1 306 395	1 669 890	1 836 310	2 130 087
Utrzymanie placówek	29 001 891	31 106743	34 028 617	40 769 451	56 525 087

Wyszczególnienie	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
opiekuńczo-wychowawczych					
Utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo wychowawczych na terenach innych powiatów	1 979 330	2 323 411	2 800 845	3 311 312	3 756 413

REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW RZĄDOWYCH, ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ FUNDUSZU NARODÓW ZJEDNOCZONYCH NA RZECZ DZIECI UNICEF.

W roku 2025 Zespół Projektów Rozwojowych, we współpracy z właściwymi merytorycznie komórkami organizacyjnymi MOPS, realizował zadania w zakresie aplikowania o środki zewnętrzne. W 2025 r. pozyskano dotacje ze źródeł zewnętrznych w łącznej wysokości **17 103 883,96 zł.**

Pozyskane dofinansowanie w 2025 roku

Nazwa projektu	**Wartość całkowita projektu [zł]**	**Kwota przyznanej dotacji [zł]**	**Wkład własny [zł]**
Zadanie publiczne w ramach Programu „Asystent rodziny w 2025 roku”	1 636 012,87	441 151,94	1 194 860,93
Zadanie publiczne w ramach Programu	1 449 388,39	180 155,00	1 269 233,39

Nazwa projektu	Wartość całkowita projektu [zł]	Kwota przyznanej dotacji [zł]	Wkład własny [zł]
„Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 r.”			
Zadanie publiczne pn. Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior +” w ramach Programu Wieloletniego „Senior +” na lata 2021-2025 - edycja 2025	685 584,00	120 960,00	564 624,00
Zadanie publiczne pn. „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2025, w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego” – edycja 2025	1 423 680,00	1 276 400,00	147 280,00
Zadanie publiczne pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” - edycja 2025 w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego” - edycja 2025	2 007 325,00	1 745 500,00	261 825,00
Zadanie publiczne pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2025	122 000,00	97 600,00	24 400,00

Nazwa projektu	Wartość całkowita projektu [zł]	Kwota przyznanej dotacji [zł]	Wkład własny [zł]
Zadanie publiczne w ramach Programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027” w 2025 roku	240 148,94	240 148,94	0,00
„Romano Kher- Dom Romski”	699 914,73	621 414,73	78 500,00
UNICEF	1 274 740,00	1 274 740,00	0,00
„Wsparcie nie tylko na starcie”	12 344 450,62	11 727 228,08	617 222,54
SUMA	**21 883 244,55**	**17 725 298,69**	**4 157 945,86**

Zadanie publiczne w ramach Programu „Asystent rodziny w 2025”.

Program był współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Fundusz Pracy).

Termin realizacji zadania obejmował okres od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. Program zakładał dofinansowanie asystentów rodziny, pozostających w zatrudnieniu na dzień ogłoszenia Programu, tj. 14 października 2025 r.

Dofinansowanie asystentów rodziny było wypłacane w dwóch formach:

1) jednorazowego dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny w wysokości 2 400 zł brutto. Dodatek otrzymało 19 asystentów rodziny zatrudnionych w MOPS;
2) kosztów zatrudnienia asystentów rodziny. Dofinansowane zostały koszty zatrudnienia 19 asystentów rodziny zatrudnionych w MOPS.

Łączna wartość projektu: 1 636 012,87 zł, w tym dofinansowanie z MRPiPS 441 151,94 zł oraz 1 194 860,93 zł wkładu własnego. Zwrócono 3 241,61 zł niewykorzystanych środków z przyznanej dotacji 441 151,94 zł.

Zadanie publiczne w ramach Programu „Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 r.”

Program był współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Fundusz Pracy).

Termin realizacji zadania obejmował okres od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. Celem Programu było wsparcie powiatów w realizacji zadań własnych w zakresie wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej.

Program zakładał dofinansowanie wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych, rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, pozostających w zatrudnieniu w dniu składania zapotrzebowania.

Program zakładał dofinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi w oparciu o przyjęte stawki za okres 1 styczeń -31 grudzień 2025 r.:

1) zawodowych rodzin zastępczych. Dofinansowanie otrzymało 7 zawodowych rodzin zastępczych;
2) rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowania rodzinnego. Dofinansowanie otrzymały 4 rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego;
3) prowadzącego rodzinny dom dziecka. Dofinansowanie otrzymało 6 prowadzących rodzinny dom dziecka.

Łączna wartość projektu: 1 449 388,39 zł, w tym dofinansowanie z MRPiPS 180 155,00 zł oraz 1 269 233,39 zł wkładu własnego.

Zadanie publiczne pn. Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+” w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 - edycja 2025.

W 2025 r. Gmina Wrocław realizowała zadanie publiczne pn. Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+” w ramach Programu Wieloletniego „Senior+”

na lata 2021-2025 - edycja 2024, które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
Realizacja zadania polegała na zapewnieniu funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+", kierującego ofertę do 28 osób w wieku powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo, w tym cierpiących na choroby neurodegeneracyjne (otępienne) we wczesnej fazie. Realizacja zadania publicznego została zlecona przez Gminę Wrocław podmiotowi, o którym mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W wyniku ogłoszonego konkursu realizację zadania zlecono Parafii Ewangelicko-Augsburskiej we Wrocławiu, która prowadzi Dzienny Dom „Senior+" przy ul. Kazimierza Wielkiego 31-33.
W ramach zadania podjęto działania aktywizujące dla seniorów, o charakterze: rekreacyjnym, pielęgniarsko-opiekuńczym, rehabilitacyjno-gimnastycznym, treningu umysłu, wsparcia psychologicznego, kulturalno-oświatowym, reintegracji społecznej i socjalnym (ciepły posiłek).
W 2025 r. wydatkowano łącznie 663 204,11 zł, w tym 116 145,35 zł dotacji z MRPiPS oraz 547 058,76 zł wkładu własnego Gminy Wrocław.

Zadanie publiczne pn. „Opieka wytchnieniowa" – edycja 2025 w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego" - edycja 2025

W 2025 r. Gmina Wrocław realizowała zadanie publiczne pn. „Opieka wytchnieniowa" w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa dla jednostek Samorządu Terytorialnego" - edycja 2025, które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
Realizacja zadania polegała na zwiększeniu dostępności do wysokiej jakości bezpłatnych oraz trwałych usług opieki wytchnieniowej dla osób sprawujących opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami, które zamieszkują na terenie Wrocławia.
Realizacja zadania publicznego została zlecona przez Gminę Wrocław podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W wyniku ogłoszonego konkursu do realizacji zadania wyłoniono następujące podmioty:

1) Wrocławskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie „Bonitum";

2) Stowarzyszenie „Klub Kibiców Niepełnosprawnych”;
3) Fundacja „Potrafię Pomóc”;
4) Fundacja Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci.

W ramach zadania zrealizowano 15 780 godzin opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami dorosłymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub dziećmi niepełnosprawnymi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz 663 doby całodobowej opieki wytchnieniowej.
Łączna wartość projektu: 1 423 680,00 zł, w tym dofinansowanie z MRPiPS 1 276 400,00 zł oraz 147 280,00 zł wkładu własnego.

Zadanie publiczne pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2025 w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego” - edycja 2025

W 2025 r. Gmina Wrocław realizowała zadanie publiczne pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego” – edycja 2025, które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej od dnia 15 stycznia 2025 r.
Celem zadania było świadczenie usługi asystenta dla mieszkańców Wrocławia:

1) posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym do wymienionych, które wymagają wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności i funkcjonowaniu w życiu społecznym oraz
2) dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Realizacja zadania publicznego została zlecona przez Gminę Wrocław podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W wyniku ogłoszonego konkursu do realizacji zadania wyłoniono następujące podmioty:

1) Fundacja „Manufaktura Inicjatyw”

2) Klub Kibiców Niepełnosprawnych;
3) Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski;
4) Wrocławskie Stowarzyszenie Głuchych „Nadzieja”;
5) Fundacja Rodzina z Serca;
6) Fundacja Eudajmonia;
7) Fundacja „Potrafię Pomóc” na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych z Wadami Rozwojowymi;
8) Wrocławskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie „Bonitum”.

W ramach zadania zrealizowano 34 720 godzin usług asystenckich dla beneficjentów zadania.
Łączna wartość projektu 2 007 325,00 zł, w tym 1 745 500,00zł dofinansowanie z MRPiPS i 261 825,00 zł wkład własny Gminy Wrocław.

Zadanie publiczne pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2025

W 2025 r. Gmina Wrocław realizowała zadanie publiczne pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2025, które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
W 2025 r. Gmina Wrocław realizowała Program osłonowy pn. „Korpus Wsparcia Seniorów Moduł II” współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
Celem tego zadania było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 60 lat i więcej, mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie były w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.
Wsparcie udzielane w ramach programu można traktować jako uzupełnienie usług świadczonych przez opiekunki w miejscu zamieszkania bądź w ośrodkach wsparcia, co daje gwarancję większej elastyczności udzielanej pomocy, która nie musi być ograniczona konkretnymi dniami i godzinami, a może być świadczona adekwatnie do zaistniałych potrzeb. Ta forma wsparcia seniorów polega na zapewnieniu tzw. „opieki na odległość” za pomocą opaski bezpieczeństwa. Opieka ta umożliwia, w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia, połączenie za pośrednictwem opaski bezpieczeństwa, ze stale gotowym do interwencji centrum

obsługi. Zakupiono 109 opasek bezpieczeństwa wraz z kompleksową usługą całodobowego centrum monitoringu.
Wartość projektu: 122 000,00 zł, z czego wartość dotacji: 97 600,00 (wykorzystano 76 632,00 zł), natomiast wkład własny: 24 400,00 zł.

Zadanie publiczne w ramach Programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027" w 2025 roku

Program był współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Fundusz Pracy).
Termin realizacji zadania obejmował okres od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. Celem Programu było wsparcie powiatów w realizacji zadań własnych w zakresie wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, przez dofinansowanie wynagrodzeń przysługujących rodzinom zastępczym zawodowym i prowadzącym rodzinne domy dziecka. Dofinansowanie było realizowane w formie dodatku do wynagrodzenia wraz z kosztami składek od tych dodatków za okres styczeń - grudzień 2025 r. Dodatek do wynagrodzenia otrzymały:

1) zawodowe rodziny zastępcze. Dofinansowanie otrzymało 15 zawodowych rodzin zastępczych;
2) osoby prowadzące rodzinne domy dziecka. Dofinansowanie otrzymało 5 prowadzących rodzinny dom dziecka.

Dofinansowany był dodatek do wynagrodzeń w wysokości 1000 zł brutto miesięcznie w okresie styczeń 2025 r. - grudzień 2025 r., w wysokości proporcjonalnej do wymiaru czasu pracy, za okres zatrudnienia, za który przysługiwało wynagrodzenie (z wyjątkiem okresów czasowej niezdolności do pracy).
Łączna wartość programu: 240 148,94 zł, w tym dofinansowanie z MRPiPS 240 148,94 zł.

Projekt Dostępna przestrzeń publiczna „Udostępniamy się" Program Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnościami

Od stycznia 2024 do końca grudnia 2025 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt „Udostępniamy się", finansowany z Programu Dostępna Przestrzeń Publiczna, który wdrażany jest przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Realizowany projekt przyczynił się do usunięcia lub zmniejszenia następujących barier:

1) w zakresie widzenia, orientacji i trudności poznawczych udało się zorganizować i zaprowadzić większy ład w zakresie informacyjnym, identyfikującym wejścia do siedziby MOPS. Dzięki większej ilości znaczników totupoint udało się wpłynąć na samodzielne poruszanie się osób niepełnosprawnych po budynku MOPS;
2) w zakresie słyszenia – dzięki zakupom pętli indukcyjnych oraz przenośnych pętli indukcyjnych, znacznie podniesiono jakość komunikacji pomiędzy pracownikami a osobami z niepełnosprawnością słuchową;
3) w zakresie poruszania się: usunięto bariery architektoniczne przy wejściach do siedzib ośrodka. Automatyczne drzwi oraz systemy wspomagania otwierania drzwi w znaczny sposób pozwalają na sprawne wchodzenie i wychodzenie do pomieszczeń siedziby na terenie Wrocławia (wymienione lokalizacje). Dzięki zakupowi krzeseł ewakuacyjnych podwyższono bezpieczeństwo osób z niepełnosprawnością ruchową w przypadku konieczności ewakuacji z wyższych kondygnacji budynków. Adaptacja toalety męskiej dla osób poruszających się na wózkach, zapewnia na zapewnienie zaspokojenia podstawowych potrzeb fizjologicznych w sytuacji potrzeby skorzystania z toalety dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich;
4) w zakresie rozumienia: w zakresie rozumienia informacji dotyczących miejsca i sposobu załatwiania spraw wszystkie wskazane potrzeby zostały zrealizowane. W odpowiedzi na zidentyfikowany brak łatwych do zrozumienia informacji opracowano kompleksowe rozwiązania obejmujące zarówno przed-przewodniki, jak i instrukcje załatwiania spraw w tekście łatwym do czytania i rozumienia (ETR).
   W 2025 roku przygotowano przed-przewodniki dla 12 lokalizacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, zawierające kluczowe informacje organizacyjne istotne dla klientów,
   Przed-przewodniki opisują sposób dotarcia do budynków oraz poruszania się po nich, materiały zostały opracowane w prostej polszczyźnie, z wykorzystaniem zdjęć dla każdego budynku. Dodatkowo przygotowano 80 instrukcji załatwiania spraw w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w tekście łatwym do czytania i rozumienia (ETR), opracowania spełniają

standardy ETR, obejmując zasady składni, gramatyki, skrótów oraz czytelną prezentację wizualną, zastosowano odpowiednią wielkość czcionki oraz ilustracje.

5) w zakresie komunikacji (współpracy pracowników i klientów).

W 2025 roku w MOPS zostały przygotowane i wdrożone szczegółowe procedury obsługi klientów ze szczególnymi potrzebami oraz zostały przeprowadzone szkolenia pracowników z szeroko rozumianej dostępności, z uwzględnieniem pracowników ochrony, którzy często jako pierwsi mają styczność z osobami korzystającymi z usług MOPS. Odbyło się 12 szkoleń dla 267 osób.
Wartość projektu 546 663,00 zł
Kwota dofinansowania: 437 330,40 zł
Wkład własny: 109 332,60 zł
Wydatkowano 524 858,00 z czego ze środków PFRON 421 920,00 i 102 937,60 wkładu własnego. Ponadto do zadania pozyskano rezerwę celową w wysokości 15 000,00 zł na premie obsługowe dla pracowników realizujących obsługę projektu.

Projekt „Dolnośląski program pomocy uczniom niepełnosprawnym „Sprawny uczeń"

Od maja 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje projekt „Dolnośląski program pomocy uczniom niepełnosprawnym „Sprawny uczeń", finansowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, priorytet 08 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 08.01 Dostęp do edukacji.
Jest to projekt partnerski. Partnerem Wiodącym jest Województwo Dolnośląskie/ Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej. Partnerami są następujące powiaty województwa dolnośląskiego (26): Powiat Bolesławiecki, Powiat Dzierżoniowski, Powiat Głogowski, Powiat Górowski, Powiat Jaworski, Powiat Kamiennogórski, Powiat Karkonoski, Powiat Kłodzki, Powiat Legnicki, Powiat Lubański, Powiat Lubiński, Powiat Lwówecki, Powiat Milicki, Powiat Oleśnicki, Powiat Oławski, Powiat Polkowicki, Powiat Średzki, Powiat Strzeliński, Powiat Świdnicki, Powiat Trzebnicki, Powiat Wałbrzyski, Powiat Wołowski, Powiat Wrocławski, Powiat Ząbkowicki, Powiat Zgorzelecki, Powiat Złotoryjski oraz 4 miasta na prawach powiatu Miasto Jelenia Góra, Miasto Legnica, Gmina Wałbrzych i Gmina Wrocław.

Celem projektu jest zmiana postrzegania uczniów z niepełnosprawnościami, poprzez umożliwienie im realizacji obowiązku nauki/obowiązku szkolonego w sposób jak najbardziej zbliżony do uczniów w pełni sprawnych oraz umożliwienie autonomicznego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym.
W ramach projektu uczniowie z niepełnosprawnościami otrzymują jednorazowo stypendium w wysokości 3 500 zł. Otrzymane stypendium mogą przeznaczyć na zakup m.in. przedmiotów ułatwiających/umożliwiających naukę, pokrycie kosztów zajęć edukacyjnych, zajęć podnoszących sprawność fizyczną lub psychiczną, pokrycie kosztów turnusu rehabilitacyjnego, kursów dokształcających, językowych, wyjazdów organizowanych w ramach zajęć szkolnych, zakup przyborów szkolnych, materiałów i akcesoriów piśmienniczych i biurowych.
Projekt skierowany jest do minimum 1266 uczniów, w tym 230 uczniów, którzy mieszkają na terenie Gminy Wrocław. Projekt jest realizowany w dwóch turach. W ramach każdej z nich do projektu zostało zakwalifikowanych minimum 115 uczniów z niepełnosprawnością, którzy otrzymali stypendia.
W 2025 r. Dział Świadczeń MOPS podpisał 115 umów stypendialnych w ramach 1 edycji projektu. Stypendia były wypłacane w dwóch transzach: 1 transza -2 500 zł (wypłacana po zawarciu umowy stypendialnej), 2 transza – nie więcej niż 1 000,00 zł, do kwoty rozliczonej na podstawie złożonego i zaakceptowanego przez Dział Świadczeń sprawozdania. W okresie 20 – 24 października 2025 r. Dział Świadczeń przeprowadził rekrutację do 2 edycji projektu. Łącznie złożono 293 wnioski, z czego do projektu zakwalifikowano 121 uczniów. Z tymi osobami zostały zawarte umowy stypendialne, stypendystom została wypłacona 1 transza stypendium. 10 stypendystom została wypłacona również 2 transza stypendium.
Całkowita wartość projektu: 6 998 160,00 zł, w tym:
Wartość dofinansowania: 5 598 528,00 zł
Wysokość wkładu własnego: 1 399 632,00 zł (zapewnia DOPS)
Całkowita wartość projektu dla Gminy Wrocław (MOPS): 1 046 850,56 zł
Wysokość wkładu własnego MOPS: 25 391,85 zł
Wartość dofinansowania: 1 021 458,71 zł
Z czego środki Unii Europejskiej: 893 776,37 zł
Z czego środki Z Budżetu Państwa: 127 682,34 zł

Dodatkowe środki pozyskane z Gminy Wrocław 28 712,20 zł, w tym 6 712,20 zł na pokrycie kosztów niekwalifikowalnych oraz 22 000,00 zł na premie obsługowe dla pracowników obsługujących zadanie.
W 2025r. wydano: 831 151,65 zł, z rezerwy celowej 28 395,51 zł.

Projekt „Też mogę!"

Projekt finansowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, priorytet 07 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działania 7.5 Aktywna integracja. Celem projektu jest wzmocnienie wsparcia aktywnego włączenia społecznego i zwiększenie zdolności do zatrudnienia 276 osób (150 kobiet, 126 mężczyzn) zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz biernych zawodowo, mieszkających we Wrocławiu, poprzez zastosowanie wobec nich usług aktywnej integracji w okresie wrzesień 2024 - grudzień 2026. Cel główny jest realizowany poprzez 4 cele szczegółowe:

- podniesienie kompetencji społecznych, osobistych, życiowych i cyfrowych;
- podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych;
- podniesienie kompetencji i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych w rodzinach;
- poprawa warunków mieszkaniowych.

Grupą docelową projektu są mieszkający we Wrocławiu faktyczni i potencjalni klienci MOPS, czyli osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz osoby bierne zawodowo. Należą do niej osoby rekrutujące się spośród wszystkich kategorii osób wymienionych w Regulaminie konkursu. Minimum 32% uczestników stanowić będą osoby z niepełnosprawnościami (89 osób, w tym 47 kobiet i 42 mężczyzn).
Wsparcie projektowe jest udzielane uczestnikom w ramach 4 głównych „ścieżek" wsparcia:

1) wsparcie, którego punkt ciężkości położony jest na aktywizację zawodową uczestników, realizowane przez Klub Integracji Społecznej dla 24 uczestników. Otrzymają oni wsparcie z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej;
2) wsparcie, którego punkt ciężkości położony jest na aktywizację społeczną rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju kompetencji

wychowawczych i umacnianie więzi w rodzinach. Objętych nim będą 42 rodziny (razem z dziećmi – 84 osoby);

3) wsparcie, którego punkt ciężkości położony jest na aktywizację społeczną uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji seniorów i przeciwdziałania ich samotności. Objętych nim będzie 24 seniorów;
4) wsparcie, którego punkt ciężkości położony jest po prostu na aktywizację społeczną uczestników.

Wsparciem objętych zostanie minimum 144 klientów pomocy społecznej (potencjalnych lub faktycznych) z 6 Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej. Projekt jest realizowany w 2 turach, po minimum 138 uczestników każda. W jego ramach realizowane są różnego rodzaju warsztaty kompetencji (społecznych, osobistych, cyfrowych, życiowych, wychowawczych i rodzicielskich), intensywna praca socjalna i intensywna praca z rodziną, doradztwo specjalistyczne, zawodowe, kursy zawodowe. Duży nacisk kładziony jest na rozwój kompetencji cyfrowych. Część uczestników otrzyma również wsparcie w zakresie poprawy warunków mieszkaniowych.
W 2025 roku wsparciem objęto 154 osoby.
Całkowita wartość projektu - 4 146 823,00 zł, w tym wartość dofinansowania - 3 939 481,85 zł.
W 2025 roku rozliczono 1 429 438,78 zł, w tym:
Wkład własny: 137 288,91 zł
Środki Budżetu Państwa: 340 039,32 zł
Środki Unii Europejskiej: 952 110,55 zł.
Wydano: 1 383 065,71 zł (różnicę stanowią niewypłacone koszty pośrednie).
Wkład własny: 137 288,91 zł
Środki Budżetu Państwa: 327 835,87 zł
Środki Unii Europejskiej: 917 940,93 zł.
Ponadto pozyskano rezerwę celową w wysokości 3 600,00 zł w celu doposażenia stanowisk pracy osób zaangażowanych w obsługę projektu.

Projekt „Wrocławska Wygrana Rodzina”

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS, w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, Priorytet V „Innowacje społeczne (innowacyjne działania społeczne)”.

Zakres interwencji: Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.
Jest to projekt realizowany w partnerstwie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Zespół Terenowej Pracy Socjalnej nr 3 i nr 5) oraz Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej, Stowarzyszenie Żółty Parasol i Partnerzy, Fundacja Ładne Historie (Wrocław).
Celem projektu jest skalowanie modelu wzmacniania kapitału społecznego rodzin „Wygrana rodzina", aby zwiększyć zasięg jego wykorzystania. Model zakłada zmniejszenie zjawiska transmisji biedy i wykluczenia społecznego poprzez zastosowanie zintegrowanego kompleksowego programu pomocy wspierającego całą rodzinę, ze szczególną uwagą skierowaną na dzieci i młodzież, w jej najbliższym sąsiedztwie. Jest on przeznaczony do wykorzystania na terytoriach zdegradowanych społecznie i fizycznie, na terenie których występuje koncentracja ubóstwa oraz negatywnych zjawisk i stan ten „przenosi się" na następne pokolenie.
Projekt skierowany jest do rodzin zamieszkujących we Wrocławiu z: Przedmieścia Oławskiego, Osiedla Plac Grunwaldzki i Ołbina.
Wsparciem objętych jest 16 rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze i które są zagrożone wykluczeniem społecznym pokoleniowo. Działania skoncentrowane są głównie na wzmacnianiu kompetencji rodziny zarówno w jej obrębie, jak i w środowisku lokalnym. Wszystkie rodziny, które przystąpiły do realizacji projektu korzystają ze wsparcia asystenta rodziny (podstawowe wsparcie). Korzystają także z usług innych specjalistów tj.: psychologów, pedagogów, mentora ds. pracy z dziećmi i młodzieżą, animatorów, trenerów kompetencji społecznych i rodzicielskich, specjalisty ds. pracy środowiskowej.
W projekcie wzmacniane są obszary ważne dla rodzin wychowujących dzieci w zakresie komunikacji w rodzinie, edukacji w kontekście zdrowia psychicznego i planowania przyszłości, poczucia własnej wartości czy rozwoju talentów oraz szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień.
Zadania realizowane są poprzez formy wsparcia oparte na modelu Wygrana Rodzina.
Całkowita wartość projektu: 2 999 234,50 zł, w tym:

- wkład z Funduszy Europejskich: 2 849 272,78 zł

- wkład ze środków dotacji celowej (budżetu państwa): 149 961,72 zł

W 2025 roku wydano: 318 081,47 zł; rozliczono: 343 412,51 zł (różnicę stanowią niewypłacone koszty pośrednie).

UNICEF

W 2025 r. MOPS realizował działania wspierające dzieci z doświadczeniem uchodźczym i dzieci ze społeczności przyjmującej, finansowane przez Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci UNICEF. Podstawą realizacji działań były: Memorandum o porozumieniu pomiędzy UNICEF i Miastem Wrocław z 9 czerwca 2022 r. oraz Pismo dotyczące zapewnienia wsparcia związanego z odpowiedzią na kryzys uchodźczy w Polsce i *Work Plan* na 2025 r. z 20 grudnia 2024 r.

W 2025 roku MOPS wydatkował i rozliczył kwotę dofinansowania UNICEF w wysokości 1 184 357,53 zł.

Głównymi adresatami i odbiorcami działań w 2025 r. byli uchodźcy z objętej działaniami wojennymi Ukrainy. Działania zrealizowane przez MOPS w 2025 roku:

1. **Wsparcie opiekunów tymczasowych**

Od lutego do listopada 2025 r. kontynuowano wspieranie opiekunów tymczasowych, tj. opiekunów małoletnich obywateli Ukrainy, którzy z powodu wojny przebywali na terenie Polski bez opieki rodziców biologicznych. Opiekunowie tymczasowi sprawują opiekę w zakresie reprezentowania dziecka przed urzędami, instytucjami, zarządzania majątkiem dziecka, zdrowia, edukacji. Pomoc w realizacji tych zadań udzielana była przez 19 koordynatorów opiekunów tymczasowych. Każdy koordynator wspierał do 25 środowisk. W 2025 r., wsparciem zostało objętych 345 opiekunów tymczasowych, którzy sprawowali opiekę nad 393 dziećmi.

Dodatkowo kadra Działu Wsparcia Rodzin Zastępczych MOPS uczestniczyła, wraz z przedstawicielami innych miast (MOPR Poznań, MOPS Katowice, MOPS Łódź, OPS Warszawa Wola, OPS Warszawa Rembertów, OPS Warszawa Wawer, OPS Warszawa Ursus, MOPR Kraków), w działaniach na rzecz wymiany doświadczeń i wypracowania wspólnych standardów wspierania opiekunów tymczasowych oraz dzieci pozostających pod ich opieką. W wyniku spotkań i wizyt studyjnych (w MOPR Kraków i Fundacji Zustrich) wypracowano dokumentację rekomendowaną do stosowania w pracy z opiekunami tymczasowymi dzieci uchodźczych.

2. **Wsparcie działań w obszarze przeciwdziałanie przemocy domowej.** Od września do grudnia 2025 r. realizowano działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w środowiskach ukraińskich poprzez:

- Usługi tłumacza j. ukraińskiego, który wspierał specjalistów MOPS pracujących z osobami doświadczającymi przemocy oraz sprawcami przemocy. W zakres usług wchodziły m.in.: ustne tłumaczenia podczas interwencji w rodzinach i monitoringu rodzin, posiedzeń Grup Diagnostyczno – Pomocowych (tłumaczenie rozmów i ustaleń w trakcie posiedzeń), a także pisemne tłumaczenia dokumentacji dotyczącej spraw obywateli Ukrainy, ulotek oraz materiałów edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym przemocy wobec dzieci. Dzięki usłudze udzielono wsparcia 185 osobom narodowości ukraińskiej (82 dzieci i 103 dorosłych).
- Realizację szkolenia pn. „Między kulturami: podejście do rodziny i wychowania dzieci w Polsce i Ukrainie" dla 30 pracowników Działu Przeciwdziałania Przemocy Domowej MOPS. Szkolenie miało na celu podniesienie kompetencji pracowników w pracy z rodzinami ukraińskimi poprzez pogłębione poznanie kultury, tradycji, regulacji prawnych oraz podejścia do wychowania dzieci oraz postrzegania przemocy wobec dzieci w społeczeństwie ukraińskim.
- Opracowanie, wydruk i dystrybucję materiałów edukacyjnych w formie ulotek, kierowanych do osób doświadczających przemocy (10 tys. ulotek) i sprawców przemocy (10 tys. ulotek). Materiały informowały m.in. jak reagować na przemoc i gdzie się zgłosić po pomoc.

Całkowita rozliczona wartość projektu: 1 184 357,53 zł.

Projekt „Razem łatwiej. Wrocławski asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością"

Projekt „Razem łatwiej. Wrocławski asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością"
realizowany jest od kwietnia 2024 r. do czerwca 2026 r. w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działanie 7.10 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS.

Projekt ma charakter partnerski: Partnerem wiodącym (Beneficjentem) jest Gmina Wrocław, w imieniu której projekt realizuje MOPS, Partnerem – Fundacja Promyk Słońca.
Celem projekt jest zwiększenie we Wrocławiu równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług społecznych, tj. usług asystencji osobistej dla osób z niepełnosprawnościami.
Główne działania projektu:

1. Realizacja usługi asystencji osobistej dla osób z niepełnosprawnościami: w trybie „zwykłym" (regularnym) i w trybie interwencyjnym (dla min. 200 osób), które realizowane są przez asystentów osobistych.
2. Przeprowadzenie 60-godzinnych szkoleń dla kandydatów na asystentów osobistych osób z niepełnosprawnościami (dla min. 48 osób).

MOPS odpowiedzialny jest za rekrutację osób z niepełnosprawnościami do wsparcia asystenckiego w trybie „zwykłym" a także realizację usługi asystenckiej interwencyjnej. Działania realizuje Dział Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami.
Fundacja Promyk Słońca odpowiada za realizację usługi asystenckiej „zwykłej" oraz przeprowadzenie szkoleń dla kandydatów na asystentów.
Łączna wartość projektu: 8 382 110,00 zł.
Budżet MOPS: 751 257,50 zł (w tym 419 106,00 zł – wkład własny do projektu)
Budżet Fundacji Promyk Słońca: 7 630 852,50 zł.

Działania zrealizowane w 2025 r.:

Usługa asystencji osobistej (zwykła).

W 2025 r. MOPS prowadził rekrutację uzupełniającą uczestników projektu - osób z niepełnosprawnościami, zainteresowanych korzystaniem z usługi asystenckiej „zwykłej" (rekrutację główną przeprowadzono w 2024 r.). Osoby, które złożyły dokumentację rekrutacyjną były wpisywane na listę rezerwową i oczekiwały na zwolnienie miejsca / godzin usługi asystenckiej. Rekrutacja uczestników prowadzona jest w oparciu o uzyskaną punktację. Punkty premiujące uzyskują osoby w najtrudniejszej sytuacji, np. ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z niepełnosprawnością sprzężoną, psychiczną, intelektualną, samotnie zamieszkujące. W 2025 r. do MOPS wpłynęło 26 zgłoszeń. Do projektu zakwalifikowano i usługę przyznano 49 osobom z listy rezerwowej.

Fundacja Promyk Słońca realizowała w 2025 r. usługi dla 264 osób. Łącznie zrealizowano 56 950 godzin usługi. Wsparcie realizowało 148 asystentów osobistych zatrudnionych przez Fundację. Od początku trwania projektu do końca 2025 r. z usługi skorzystało łącznie 269 osób.

Usługa asystencji osobistej w trybie interwencyjnym.

Od 11 sierpnia 2025 r. MOPS realizował usługę asystencji osobistej dla osób z niepełnosprawnościami w trybie interwencyjnym (doraźnym), w tym: prowadził rekrutację odbiorców usługi, zatrudniał asystentki – interwentki, koordynował realizację usługi.

Usługę interwencyjną dla Wrocławian realizowały dwie asystentki, w dni robocze, w godz. 7-18. Usługa realizowana jest w sytuacjach nagłej potrzeby, gdy osoba z niepełnosprawnością nie ma możliwości skorzystania z pomocy innej osoby (np. w razie nagłej nieobecności opiekuna faktycznego) i dotyczy różnych czynności dnia codziennego, np. zakup leków, niezbędnych artykułów spożywczych). W miarę wolnych terminów asystentki pomagają też w sytuacjach mniej nagłych, dotyczących załatwienia spraw medycznych i urzędowych (np. pomoc w dotarciu do lekarza / urzędu, w kontakcie z przedstawicielami służb medycznych / urzędów, pomoc w skompletowaniu niezbędnej dokumentacji, itp.). W 2025 r. asystentki zrealizowały 275 usług interwencyjnych (782 godzin usług).

Szkolenia dla kandydatów na asystentów.

W ramach projektu Fundacja Promyk Słońca realizowała szkolenia dla kandydatów na asystentów. Szkolenie składa się z minimum 20 godzin teorii i 40 godzin praktyki. Część teoretyczna obejmuje m.in. tematy: podstawy wykonywania zawodu asystenta, prawa osób z niepełnosprawnościami, rodzaje i stopnie niepełnosprawności, psychologiczne aspekty niepełnosprawności, zasady asystowania osobom z różnymi niepełnosprawnościami (w tym dzieciom), pierwsza pomoc przedmedyczna. Część praktyczna polega na bezpośrednim kontakcie i pomocy osobom z niepełnosprawnością, obejmuje: specyfikę pracy z osobami z różnymi rodzajami niepełnosprawności, obsługę sprzętu pomocniczego.

W 2025 r. Fundacja zrealizowała 1 edycję szkolenia. Szkolenie ukończyło i zaświadczenie o ukończeniu szkolenia otrzymało 28 osób (w tym osoby z

poprzednich edycji szkolenia). Od początku projektu do końca 2025 r zaświadczenie o ukończeniu szkolenia otrzymało 59 osób.
Ponadto realizowano działania z zakresu zarządzania projektem, obsługi finansowej, prawnej, kadrowej, informatycznej, zamówień publicznych, itp., promocji i informacji.
W 2025 r. łącznie rozliczono 4 132 953,27 zł, z czego:
Wydatki MOPS łącznie wyniosły 317 195,79 zł (wydano 270 380,03 zł, różnicę stanowią niewypłacone koszty pośrednie), w tym:
- wkład własny do projektu - 217 090,25 zł,
- środki budżetu państwa – 26 343,56 zł,
- środki Unii Europejskiej – 73 761,98 zł.
Wydatki Fundacji Promyk Słońca wyniosły 3 815 757,48 zł.

Projekt „Romano Kher – Dom Romski”
Od sierpnia 2025 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje projekt pn. „Romano Kher
– Dom Romski", finansowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działanie 7.5 Aktywna Integracja.
Jest to projekt partnerski. Partnerem Wiodącym jest Fundacja Dom Pokoju, partnerem Gmina Wrocław, w imieniu której projekt realizują Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Wrocławskie Centrum Integracji.
Celem projektu jest stworzenie ze społecznością romską Romano Kher - Domu Romskiego, który będzie stanowił centrum działań kulturalnych, edukacyjnych, emancypacyjnych i aktywizacyjnych. Dom Romski będzie stanowił centrum kultury i miejsce spotkań dla społeczności. Dom będzie działał 3 dni w tygodniu jako świetlica dla dzieci i młodzieży, a 2 dni w tygodniu jako Punkt Informacyjny dla osób dorosłych.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje działania mające na celu podniesienie kompetencji wychowawczych Romów i Romni i wiedzy nt. opieki zdrowotnej i zarządzania budżetem. Działania te uzupełnione są przez Intensywną Pracę Socjalną oraz pracę Grupy Wspierającej Beneficjentów Wieloproblemowych, co pozwala na kompleksowe wsparcie i przyczyni się do zmian systemowych.

W 2025 r. rozpoczęto Intensywną Pracę Socjalną oraz Warsztaty spędzania wolnego czasu. Praca socjalna koncentruje się na zwiększeniu wśród Romów i Romni poczucia przynależności do społeczeństwa, poprzez budowanie zaufania do instytucji MOPS, zwiększenie kompetencji społecznych i osobistych, zwiększenie świadomości w zakresie możliwości edukacyjnych i zawodowych, zwiększenie skuteczności w rozwiązywaniu problemów wynikających ze słabej socjalizacji, w tym poprawa sytuacji mieszkaniowej i zdrowotnej.
Warsztaty spędzania wolnego czasu uczą uczestników (rodziców wraz z dziećmi), jak wspólnie spędzać czas w aktywny sposób, a tym samym pogłębiać więzi w rodzinie. Każde spotkanie poświęcone jest innej formie wspólnego spędzania czasu (między innymi: aktywności twórcze, sportowe, planszówki, wspólne gotowanie).
Całkowita wartość projektu: 3 875 015,51 zł, w tym:
Wkład Funduszy Europejskich: 2 712 510,85 zł
Dofinansowanie z budżetu państwa: 968 743,86 zł
Wysokość wkładu własnego: 193 760,80 zł
Całkowita wartość projektu dla MOPS Wrocław: 699 914,73 zł
Wartość dofinansowania:621 414,73 zł
Wkład własny: 78 500,00 zł
Z czego środki Unii Europejskiej: 457 885,78 zł
Z czego środki Z Budżetu Państwa: 163 528,95 zł.
W 2025 r. wydano: 19 914,84 zł, z czego 14 042,28 zł wkładu własnego;
5 872,56 zł dofinansowania.

Utrzymanie trwałości rezultatów projektu

W 2025 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował działania mające na celu utrzymanie efektów wypracowanych w projektach „mieszkaniowych": „TRAMPOLINA–mieszkania wspomagane", „Droga do domu", „Housing first – najpierw mieszkanie", „Droga do samodzielności – stworzenie 30 miejsc świadczenia usług społecznych w ramach 6 mieszkań treningowych na obszarze Miasta Wrocławia". Utworzone w ramach tych projektów mieszkania poprojektowe funkcjonowały w 2025 dzięki działaniom własnym MOPS i NGO. Oprócz wsparcia mieszkaniowego osoby tam zamieszkujące miały zapewnione również wsparcie opiekunów mieszkań oraz możliwość uczestnictwa w różnych

treningach kompetencji osobistych/społecznych. Merytoryczny nadzór nad prawidłowością funkcjonowania mieszkań sprawowali pracownicy MOPS.
W 2025 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował działania mające na celu utrzymanie efektów wypracowanych w projekcie „Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowę Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu. Klub Integracji Społecznej, miejsce reintegracji społeczno-zawodowej, kontynuował swoją działalność. Prowadził wsparcie aktywizacyjne niepracujących mieszkańców Wrocławia, poprzez szkolenia, uczestnictwo w warsztatach, poradnictwo, kursy zawodowe, rozwój hobby.

Złożone w 2025 r. wnioski o dotację na realizację działań dofinansowanych ze środków krajowych, unijnych lub innych

Lp	Wnioskodawca / Partner	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu [zł]	Kwota dotacji [zł]	Jednostka Kontraktująca/nazwa programu	Partnerzy / Organizacje współuczestniczące	Sposób załatwienia
1.	Gmina Wrocław (MOPS)	Zadanie publiczne w ramach Programu „Asystent rodziny	Asystenci rodziny pozostający w zatrudnieniu na dzień ogłoszenia Programu: 19 asystentów rodziny	Dofinansowanie jednorazowego dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny, kosztów zatrudnienia	1 636 012,87	441 151,94	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Program „Asystent rodziny w 2025 r.”	Brak	**POZYTYW-NY** projekt otrzymał dofinansowanie

Lp	Wnioskodawca / Partner	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu [zł]	Kwota dotacji [zł]	Jednostka Kontraktująca/nazwa programu	Partnerzy / Organizacje współuczestniczące	Sposób załatwienia
		w 2025 r.”		asystentów rodziny					
2.	Gmina Wrocław (MOPS)	Zadanie publiczne w ramach Programu „Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych	Dofinansowanie kosztów wynagrodzeń: 7 rodzin zastępczych zawodowych, 4 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, 6 prowadząc	Dofinansowanie kosztów wynagrodzeń wypłacanych za okres 01.01.2025 – 31.12.2025	1 449 388,39	180 155,00	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 r.”	Brak	**POZYTYW-NY** projekt otrzymał dofinansowanie

Lp	Wnioskodawca / Partner	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu [zł]	Kwota dotacji [zł]	Jednostka Kontraktująca/nazwa programu	Partnerzy / Organizacje współuczestniczące	Sposób załatwienia
		form pieczy zastępczej w 2025 r.”	ych rodzinny dom dziecka						
3.	Gmina Wrocław (MOPS)	Zadanie publiczne pn.” Opieka wytchnieniowa” – edycja 2026 w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa dla Jednostek	Rodziny oraz opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnością	Celem głównym projektu jest wspieranie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami	1 537 050,00	1 403 400,00	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej / Program „Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego” - edycja 2026	*Zadnie zostanie zlecone w ramach konkursu ofert na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie*	**POZYTYW-NY** projekt otrzymał dofinansowanie

Lp	Wnioskodawca / Partner	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu [zł]	Kwota dotacji [zł]	Jednostka Kontraktująca/nazwa programu	Partnerzy / Organizacje współuczestniczące	Sposób załatwienia
		Samorządu Terytorialnego” – edycja 2026		dorosłymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności					
4.	Gmina Wrocław (MOPS)	Zadanie publiczne pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością – edycja 2026” w ramach Programu”	Osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz dzieci z orzeczeniem o niepełnospr	Celem programu jest wprowadzenie usługi asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Zadanie będzie polegać na świadczeni	2 995 750 ,00	2 605 000 ,00	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej/ Program „Asystent osobisty osoby z niepełno-sprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorial	*Zadnie zostanie zlecone w ramach konkursu ofert na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie*	**POZYTYW-NY** projekt otrzymał dofinansowanie

Lp	Wnioskodawca / Partner	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu [zł]	Kwota dotacji [zł]	Jednostka Kontraktująca/nazwa programu	Partnerzy / Organizacje współuczestniczące	Sposób załatwienia
		Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2026	awności ze wskazaniami w pkt. 7 i 8 w orzeczeniu (łącznie)	u usługi asystencji osobistej dla mieszkańców Wrocławia z niepełnosprawnościami.			nego” – edycja 2026		
5.	Gmina Wrocław (MOPS)	Zadanie publiczne pn. Korpus Wsparcia Seniorów	Mieszkańcy Gminy Wrocław, seniorzy powyżej 60 r.ż.	Projekt ma na celu: dofinansowanie zakupu lub dzierżawy oraz kosztów	122 000,00	97 600,00	Program Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Korpus	Brak	**POZYTYW-NY** projekt otrzymał dofinan

Lp	Wnioskodawca / Partner	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu [zł]	Kwota dotacji [zł]	Jednostka Kontraktująca/nazwa programu	Partnerzy / Organizacje współuczestniczące	Sposób załatwienia
		w na rok 2025		użytkowania tzw. opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa, czyli poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.			Wsparcia Seniorów" na rok 2025		sowanie
6.	Gmina Wrocław (MOPS)	UNICEF 2025	Dzieci i ich opiekunowie pochodzenia ukraińskiego dotknięci	Wsparcie dzieci i ich opiekunów w celu zapobiegania skutkom kryzysu	1 274 740,00	1 274 740,00	Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF).	Podmioty współpracujące: OPS-y / OPR-y z Warszaw	**POZYTYW-NY** projekt otrzymał dofinan

Lp	Wnioskodawca / Partner	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu [zł]	Kwota dotacji [zł]	Jednostka Kontraktująca/nazwa programu	Partnerzy / Organizacje współuczestniczące	Sposób załatwienia
			skutkami działań wojennych na Ukrainie	uchodźczego. Działania: 1. wsparcie opiekunów tymczasowych dzieci przez koordynatorów opiekunów tymczasowych. 2. Działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej (usługi tłumacza j. ukraińskiego, szkolenie dla kadry				y, Krakowa, Poznania, Łodzi, Katowic	so-wanie

Lp	Wnioskodawca / Partner	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu [zł]	Kwota dotacji [zł]	Jednostka Kontraktująca/nazwa programu	Partnerzy / Organizacje współuczestniczące	Sposób załatwienia
				MOPS, wydruk ulotek edukacyjnych)					
7.	Gmina Wrocław (MOPS)	Dostrzeżeni	1. Pracownicy MOPS – specjaliści realizujący zadania z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (30 osób). 2. Przedstawiciele służb wchodzących w skład Zespołu interdyscyplinarnego i grup	Celem głównym projektu jest przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu oraz negatywnym konsekwencjom psychicznym ponoszonym przez osoby udzielające wsparcia osobom	90 750,00	72 600,00	Ministra ds. Równości / Program Osłonowy „Wpieranie jednostek samorządu terytorialnego w przeciwdziałaniu przemocy domowej jako przemocy ze względu na płeć”	Organizacje współuczestniczące: Komenda Miejska Policji, Departament Edukacji Urzędu Miejskiego we Wrocławiu, placówki oświatowe, ochrony	**NEGATYWNY** projekt nie otrzymał dofinansowania

Lp	Wnioskodawca / Partner	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu [zł]	Kwota dotacji [zł]	Jednostka Kontraktująca/nazwa programu	Partnerzy / Organizacje współuczestniczące	Sposób załatwienia
			diagnostyczno-pomocowych (30 osób).	doznającym przemocy domowej i stosującym przemocwe Wrocławiu. Działania: Superwizje, Warsztaty przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu, Działania edukacyjne				zdrowia, Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej.	
8.	Gmina Wrocław (MOPS, WCOW)	Wsparcie nie tylko na starcie	680 mieszkańców Wrocławia zagrożonych ubóstwem lub	Celem głównym jest wzmocnienie w okresie II 2026 – XII 2028	12 344 450,62	1. 2. 1 727 228,08	Wojewódzki Urząd Pracy we Wrocławiu /	FUNDACJA "ZOBACZ MNIE" (Partner projektu)	**POZYTYW-NY** projekt otrzymał dofinan

Lp	Wnioskodawca / Partner	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu [zł]	Kwota dotacji [zł]	Jednostka Kontraktująca/nazwa programu	Partnerzy / Organizacje współuczestniczące	Sposób załatwienia
			wykluczeniem społecznym, tj.: • rodzice i dzieci z rodzin naturalnych, które doświadczają problemów opiekuńczo – wychowawczych • opiekunowie zastępczy oraz dzieci i młodzież przebywająca w pieczy zastępczej	integracji społecznej osób z grup docelowych poprzez podniesienie kompetencji osobistych, społecznych, zawodowych, poprawę stanu psychofizycznego, pobyt młodzieży w 9 mieszkaniach treningowych, rozpowszec			Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Priorytet nr 7 „Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i		so-wanie

Lp	Wnioskodawca / Partner	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu [zł]	Kwota dotacji [zł]	Jednostka Kontraktująca/nazwa programu	Partnerzy / Organizacje współuczestniczące	Sposób załatwienia
			lub ją opuszczająca.	hnienie idei rodzicielstwa zastępczego.			włączenia społecznego na Dolnym Śląsku". Działanie nr 7.8 „Wspieranie włączenia społecznego"		
9.	Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta koło wrocławskie / Partnerzy: Gmina Wrocła	Przez próg	Osoby w kryzysie bezdomności oraz zagrożone bezdomnością (100 osób) przebywające we Wrocławiu	Celem projektu jest zwiększenie dostępności do dobrej jakości, trwałych usług społecznych realizowanych w	11 257 455,00	3. 0 694 582,25	Wojewódzki Urząd Pracy we Wrocławiu / Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.	Partnerzy: Gmina Wrocław (MOPS)/ Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Zarząd Główny	**W TRAKCIE OCENY**

Lp	Wnioskodawca / Partner	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu [zł]	Kwota dotacji [zł]	Jednostka Kontraktująca/nazwa programu	Partnerzy / Organizacje współuczestniczące	Sposób załatwienia
	w (MOPS) / Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Zarząd Główny			środowisku lokalnym na rzecz osób doświadczających bezdomności. W ramach projektu zaplanowano wsparcie w formie mieszkań ze wsparciem oraz usług społecznych i socjalnych, w okresie: 2026-07-01 - 2029-06-30			Priorytet nr 7 „Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku”. Działanie nr 7.8 „Wspieranie włączenia społecznego”		

KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Klub Integracji Społecznej (zwany dalej KIS) jest komórką organizacyjną MOPS, mającą siedzibę we Wrocławiu przy ul. Władysława Skoczylasa 8.

Celem prowadzenia KIS przez MOPS jest poprawa jakości życia mieszkańców Wrocławia, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz biernym zawodowo poprzez podniesienie jakości i zwiększenie dostępności do infrastruktury społecznej służącej realizacji celów dotyczących włączenia społecznego i walki z ubóstwem. Reintegracja społeczna jest rozumiana jako działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, pełnienia ról społecznych w miejscu zamieszkania lub pobytu. Reintegracja zawodowa to działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy.

Cele te były realizowane poprzez:

1) dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, z nowoczesnych technologii, pracowni krawieckiej, zawodowego, ds. uzależnień, stosownie do potrzeb;
2) możliwość uczestnictwa w grupowych formach wsparcia, takich jak:
   a) Trening Umiejętności Życiowych - celem prowadzonych treningów było przygotowanie uczestników do samodzielnego życia na miarę możliwości indywidualnych. W ramach tego instrumentu uczestnicy włączani byli do treningów zaradności i funkcjonowania w codziennym życiu tj. m.in.:
      - trening doskonalenia podstawowych czynności dnia codziennego: pranie, suszenie, prasowanie odzieży, sprzątanie, zmywanie naczyń, korzystanie z urządzeń AGD i RTV, szycie ręczne, szycie na maszynie, przeróbki krawieckie i inne czynności niezbędne do prowadzenia gospodarstwa domowego;
      - trening społeczny: zapoznanie się z funkcjonowaniem urzędów oraz instytucji pożytku publicznego, wyjścia do restauracji, kina, teatru, muzeum, zwiedzanie Wrocławia poprzez różne formy aktywizacyjne (rowerami, pieszo, meleksami) itd., korzystanie ze środków komunikacji miejskiej;
      - trening kulinarny: przygotowanie posiłków, przygotowywanie kanapek, pieczenie ciast i ciasteczek.

Ważnym działaniem w tej formie wsparcia były inicjatywy społeczne realizowane przez uczestników poprzez np. szycie maskotek kokoszek dla Fundacji Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci, uszycie pościeli dla podopiecznych MOPS, gotowanie do lodówki społecznej, wytwory na kiermasz podczas koncertu charytatywnego na rzecz leczenia mieszkanki Nowego Dworu.

b) Akademia Rozwoju Osobistego - zajęcia grupowe o charakterze treningowym z wykorzystaniem ćwiczeń indywidualnych i zespołowych, wyjść edukacyjnych do instytucji kultury, dyskusji, gier planszowych, wykładów oraz prezentacji filmowych. Na zajęciach uwaga skupiała się na: treningu ekonomicznym tj. poznawanie nominałów, dysponowanie pieniędzmi, planowanie wydatków oraz dokonywanie wyborów adekwatnych do swoich potrzeb; budowaniu relacji, komunikatywności, pracy w zespole, funkcjonowaniu w nowych sytuacjach, uczeniu się rozwiązywania konfliktów, na dzieleniu się wiedzą i doświadczeniami, trening doskonalenia podstawowych czynności dnia codziennego związanych z zachowaniem higieny.
c) Rękodzieło - w trakcie spotkań uczestnicy poznali wybrane techniki artystyczne i rękodzielnicze, stworzyli przedmioty codziennego użytku, a także przedmioty i upominki na każdą okazję. Poznali między innymi techniki warsztatów roślinnych (typu: jesienne okienka, stroiki na cmentarz, roślinne odlewy w glinie, lasy w słoiku), warsztatów tworzenia naturalnych kosmetyków, tworzenia z gliny oraz metodą scrapbookingu, zajęcia z malarstwa, mandale na drewnie, świece sojowe, malowanie ceramiki, świąteczne ozdoby bożonarodzeniowe i wielkanocne, biżuteria i naczynia z glinki polimerowej. W ramach inicjatywy społecznej wykonali także maty zapachowe i kule węchowe dla psów.
d) Nowoczesne technologie - zajęcia grupowe o charakterze treningowym z wykorzystaniem ćwiczeń indywidualnych i zespołowych, dyskusji, wykładów, prezentacji, komputerów, telefonów uczestników oraz tablicy interaktywnej. W tym zadaniu główna uwaga skupiona była na kształtowaniu umiejętności związanych z obsługą komputera i smartfonu, przy wykorzystaniu Internetu oraz najnowszych technologii.
e) Terapia ruchem - celem tego wsparcia było pobudzenie i usprawnianie aktywności ruchowej oraz podniesienie wiedzy uczestników ma temat

skutecznego treningu, który powinien się przekładać zarówno na poprawę kondycji, jak i samopoczucia. Dlatego uczestnicy, w zależności od gotowości i stanu zdrowia zostali zapoznani z charakterystyką różnych rodzajów treningów, tak aby ćwiczenia po pierwsze okazały się efektywne, a po drugie nie przyniosły rozczarowania. W praktyce wykorzystane zostały powszechne i lubiane typy aktywności, które odpowiadają głównym potrzebom, m.in. zwiększeniu siły, poprawie wydolności organizmu, redukcji masy ciała i relaksacji. Treningi odbywały się w sali treningowej KIS wyposażonej w sprzęt i akcesoria fitness.

Z każdym z uczestników prowadzona była indywidualna praca, skoncentrowana na motywowaniu do usamodzielnienia i aktywności społeczno-zawodowej. Usamodzielnienie rozumiane jest tu jako przygotowanie do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Pracowano także z osobami, u których brakowało nawyków higienicznych. Każdy z uczestników otrzymał zestaw kosmetyków i art. higieny z ręcznikiem, i miał możliwość, każdego dnia, wzięcia prysznica w łazience KIS. Wszyscy otrzymali także podkoszulki oraz art. chemiczne. Wszystkie te artykuły mają służyć utrzymaniu dobrych nawyków poza zajęciami w KIS.

W 2025 roku z oferty KIS skorzystało **35 osób**. Narzędziem w oparciu, o które nastąpiło zdiagnozowanie uczestników KIS, a następnie dobór form wsparcia był kontrakt socjalny zawarty z uczestnikami przez pracownika socjalnego. Po zdiagnozowaniu potrzeb, uczestnik był kierowany do udziału w formach wsparcia realizowanych w ramach reintegracji społeczno-zawodowej, na podstawie Indywidualnego Planu Wsparcia Uczestnika Klubu Integracji Społecznej sporządzanego przez pracowników KIS, we współpracy z każdym uczestnikiem i uczestniczką. Ponadto uczestnikom i uczestniczkom KIS zostało zapewnione ubezpieczenie NNW na okres udziału w zajęciach KIS. Warsztaty grupowe KIS odbywały się 4 razy w tygodniu, w 5-godzinnych sesjach. Dodatkowo, raz w tygodniu organizowane były wyjścia edukacyjne zamiennie z Dyskusyjnym Klubem Filmowym, Kawiarenką Internetową lub Salą Doradztwa Zawodowego. Zajęcia indywidualne ze specjalistami realizowane były przez cały okres trwania edycji w 2025 roku. Liczba osób, które z nich skorzystały wygląda następująco:

- Instruktor ds. nowoczesnych technologii – 19 osób,
- Doradca zawodowy – 8 osób,
- Psycholog - 34 osoby,

- Trener Sportu – 21 osób,
- Terapeuta Uzależnień – 15 osób,
- Instruktor ds. reintegracji zawodowej (pracownia krawiecka) - 22 osoby.

Realizacja zadań KIS dla uczestników jest prowadzona przez kadrę Klubu, która składa się z 2 instruktorów do spraw reintegracji zawodowej, 1 konsultanta psychologa, 1 konsultanta ds. aktywnej komunikacji, 1 konsultanta ds. aktywnej integracji oraz kierownika. Dodatkowo opłacona została usługa terapii ruchem i usługa rękodzieła. W ramach etatu MOPS raz w tygodniu odbywały się konsultacje ze specjalistą ds. uzależnień. Z uwagi na możliwość bezpłatnych konsultacji prawnych w Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej, w KIS nie ma usług prawnych. Kadra ośrodka ściśle współpracuje z pracownikami MOPS oraz z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie miasta Wrocławia, a w szczególności z koalicjantami z Partnerstwa Leśnica i okolic. Wspólnie z Partnerstwem zorganizowano wiele inicjatyw skierowanych do społeczności lokalnej np. Rodzinny Festyn Partnerski, Dzień Życzliwości, Paczki Dobrych Relacji.

PROGRAM PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH (PSU)

Do zadań KIS należy organizacja prac społecznie użytecznych (PSU). Prace społecznie użyteczne są instrumentem aktywizującym skierowanym do osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej.
Celem tych prac jest przede wszystkim przygotowanie osób wykluczonych do pełnienia ról zawodowych oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym, ma również służyć zwiększaniu zdolności do zdobycia i utrzymania zatrudnienia. Osoba przystępująca do prac społecznie użytecznych jest zobowiązana do przepracowania w wymiarze do 10 godzin tygodniowo w:

- jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej,
- organizacjach pozarządowych statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej, organizacjach pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej na zlecenie lub w ramach działań statutowych,
- instytucjach publicznych działających na rzecz społeczności lokalnej (np. szkoły, domy kultury, biblioteki, przedszkola, żłobki).

W 2025 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wnioskował o organizację Prac Społecznie Użytecznych dla 20 osób. Pozyskano 54 miejsca pracy w 17 podmiotach, w których potencjalnie mogą być wykonywane prace społecznie użyteczne, w tym w 5 instytucjach pożytku publicznego.
Do programu pracownicy socjalni ZTPS 1-6, ZOBU zgłosili 38 osób, w tym 15 kobiet i 23 mężczyzn. Do prac społecznie użytecznych, z uwagi na liczne ograniczenia (w tym jeden zgon), ostatecznie skierowano 29 osób (14 kobiet i 15 mężczyzn), z czego aktywność zawodową podjęło 20 osób (9 kobiet i 11 mężczyzn).

NADODRZAŃSKIE CENTRUM WSPARCIA

Nadodrzańskie Centrum Wsparcia (NCWS) jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. NCWS mieści się we Wrocławiu przy ul. Rydygiera 43abcd i 45a. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sprawuje trwały zarząd tych nieruchomości. W roku 2025 Nadodrzańskie Centrum Wsparcia realizowało działania w zakresie pomocy społecznej o charakterze dziennym i całodobowym. W zakresie działań całodobowych Nadodrzańskie Centrum Wsparcia realizowało zadania dotyczące wsparcia osób, które znalazły się w sytuacji kryzysowej ze szczególnym uwzględnieniem osób doświadczających przemocy poprzez prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
W OIK udzielano pomocy w formie:

- całodobowego wsparcia w formie konsultacji interwencyjnych (w kontakcie bezpośrednim, za pośrednictwem telefonu interwencyjnego, poprzez Internet);
- wsparcia specjalistycznego;
- wsparcia socjalnego;
- schronienia.

W zakresie schronienia Mieszkańcom OIK zapewniono:

- zakwaterowanie w umeblowanych pokojach wieloosobowych;
- możliwość korzystania z innych pomieszczeń i ich wyposażenia.

W zakresie wsparcia socjalnego i specjalistycznego Mieszkańcy OIK:

- zostali objęci indywidualną pracą socjalną;
- uzyskali potrzebne wsparcie z zakresu poradnictwa specjalistycznego: prawnego i psychologicznego;
- uzyskiwali wsparcie finansowe, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami;

- otrzymywali podstawowe środki czystości, artykuły spożywcze i odzież.

W 2025 roku w ramach działania Ośrodka Interwencji Kryzysowej przeprowadzono **545** działań interwencyjnych z czego **144** interwencji dotyczyło osób, które zgłosiły się do OIK osobiście i **301** interwencji w stosunku do osób, które nawiązały kontakt za pośrednictwem telefonu i komunikatora internetowego. Na pobyt czasowy w Ośrodku Interwencji Kryzysowej przyjęto **124** osoby. Beneficjentami były głównie osoby doświadczające przemocy w rodzinie (86 osób). Ponadto wśród mieszkańców znalazły się również osoby niepełnosprawne i osoby znajdujące się w innych sytuacjach kryzysowych.
W zakresie działań dziennych:

1. Zorganizowano bezpłatne, specjalistyczne:
   - konsultacje psychologiczne (**386** konsultacji dla **81** osób);
   - poradnictwo prawne dla 29 osób spośród mieszkańców OIK;
2. Oferowano inne bezpłatne formy wsparcia mające na celu wspieranie rodziny i aktywizowanie środowiska lokalnego:
   - warsztaty o charakterze cyklicznym, wśród których znalazły się warsztaty kompetencji wychowawczych organizowane przez psychologa OIK;
   - szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy i pracy ze sprawcą;
   - inne jednorazowe formy edukacyjne.
3. Ponadto na terenie Nadodrzańskiego Centrum Wsparcia odbywały się także:
   - spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego;
   - spotkania Działu Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
   - spotkania rodziców z dziećmi przy udziale kuratorów;
   - szkolenia i superwizje dla pracowników.

PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ DZIAŁU WSPARCIA RODZINY (DWRO)

Działania Działu Wsparcia Rodziny w 2025 roku ukierunkowane były na realizację zadań związanych z:

- udzielaniem wsparcia merytorycznego i emocjonalnego pracownikom socjalnym i asystentom rodziny (szkolenia warsztaty, spotkania edukacyjne);
- poradnictwem dla osób z dysfunkcją narządu słuchu, we współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi MOPS:
- udzielaniem konsultacji psychologicznych i pedagogicznych w formie indywidualnej i grupowej;

- organizacją i realizacją warsztatów edukacyjnych dla rodziców;
- nadzorem i koordynowaniem zadań wykonywanych przez asystentów rodziny powołanych na rzecz wspierania rodzin w zakresie wypełniania ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych we współpracy z pracownikami socjalnymi oraz koordynatorami MOPS;
- organizacją i koordynowaniem praktyk w MOPS;
- koordynacją wolontariatu na rzecz osób i rodzin objętych pomocą MOPS;
- współpracą z pracownikami MOPS i pracownikami innych instytucji w zakresie opracowywanych i realizowanych projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych, w tym środków unijnych;
- współpracą pomiędzy pracownikami socjalnymi i przedstawicielami instytucji działającymi w obszarze pomocy społecznej;
- wskazywaniem kandydatów na opiekunów prawnych i kuratorów osób ubezwłasnowolnionych oraz kuratorów osób z niepełnosprawnościami;
- wypłatą wynagrodzeń ustanowionych prawomocnym postanowieniem sądu dla opiekunów prawnych i kuratorów osób ubezwłasnowolnionych (zadanie szczegółowo przestawione jest w dalszej części sprawozdania w części Dodatkowe zadania).

Dział Wsparcia Rodziny realizował swoje zadania poprzez:

a) konsultantów (w tym: psychologów, pedagogów, socjologów);
b) asystentów rodziny;
c) innych pracowników/specjalistów.

W roku 2025 **specjalista pracy socjalnej- koordynator** realizował działania sprzyjające rozwojowi warsztatu pracy asystenta rodziny poprzez:

- Wejścia w środowisko zamieszkania rodziny wspólnie z asystentem rodziny – **18**;
- Wprowadzanie do pracy całościowo zgodnie z procedurą nowych asystentów – **5**;
- Przeprowadzenie konsultacji z pracownikami socjalnymi w ramach współpracy z asystentami rodziny – **46**;
- Przeprowadzenie konsultacji z przedstawicielami podmiotów współpracujących MOPS – **22**;

- Udzielenie poradnictwa osobom i ich rodzinom dotyczącego roli asystenta (telefonicznie) – **12**;
- Udzielenie konsultacji asystentom dotyczących oceny sytuacji rodziny, o której mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – **374**;
- Udział w okresowej ocenie sytuacji rodziny, o której mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – **176**;
- Zapoznanie się ze sprawozdaniami z monitoringu sytuacji rodziny po zakończeniu współpracy - **79**;
- Podjęcie współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi MOPS m.in.: Zespołami Terenowej Pracy Socjalnej, Ośrodkami Wsparcia, Działem Wsparcia Rodzin Zastępczych, Działem Pieczy Zastępczej, Działem Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, Działem Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Zespołem Projektów Rozwojowych.

Konsultanci psycholodzy i pedagodzy w 2025 roku zrealizowali łącznie **2 057 rozmów konsultacyjnych**, w tym:

a) w miejscu zamieszkania klienta **730** razy,
b) stacjonarnie w placówkach MOPS **1 202** razy,
c) telefonicznie **125** razy

W roku 2025 zostało również podjętych **20 interwencji** wobec klientów MOPS podczas dyżurów interwencyjnych oraz wydano łącznie **251** adnotacji urzędowych dla celów MOPS i zaświadczeń dla klientów. Konsultanci przeprowadzili także **351 rozmów konsultacyjnych** z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny.

W 2025 roku, podobnie jak w latach poprzednich, prowadzony był Indywidualny Trening Umiejętności Wychowawczych (ITUW). W 2025 roku zapisało się **35** osób**, podjęło współpracę 15,** z czego ukończyło **5**, a **5** będzie kontynuować w następnym roku.

Konsultanci psycholodzy w 2025 roku przeprowadzili poniższe szkolenia dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny:

- Zastosowania genogramu i ekogramu w pracy socjalnej (2 edycje),
- Grupa rozwojowa ,,Jak opiekować się swoją złością i dbać o swój dobrostan” (2 edycje)
- ,,Myśl pozytywnie”

- ,,Alienacja rodzicielska” (2 edycje)
- ,,Pomagając innym nie zapomnij o sobie”.

W szkoleniach wzięło **udział 67 pracowników**.
Dodatkowo pracownicy DWRO przeprowadzili warsztat dla 15 uczestników KIS pt. „Oswoić samotność – strategie radzenia sobie”.
Działania i **poradnictwo na rzecz osób z dysfunkcją narządu słuchu** podejmowane były przez konsultanta socjologa posługującego się językiem migowym na rzecz **46** osób tworzących 38 rodzin (62 osoby w rodzinach). W 2025 roku pracownik udzielił ogółem **337** porad, dodatkowo **313** razy towarzyszył klientom g/Głuchym w załatwianiu różnych spraw (w tym m.in. w placówkach służby zdrowia, ZUS, bankach, spółdzielniach mieszkaniowych). Pracownik wspierał pracowników MOPS w przezwyciężeniu bariery w komunikowaniu się z niesłyszącymi podopiecznymi instytucji.
W roku 2025 ze względu na brak wykonawcy nie udało się zrealizować **usług medycznych psychiatrycznych** dla klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w miejscu ich zamieszkania.

PRAKTYKI ZAWODOWE I STUDENCKIE

W 2025 roku w ramach współpracy z uczelniami zgłosiło się **59** studentów w celu odbycia praktyk. **34** z nich ukończyło praktykę, **23** studentów rozpoczęło praktyki w 2025 roku, jednak zgodnie z harmonogramem w 2026 roku mają zaplanowane jeszcze wizyty z opiekunami praktyk, **2** osoby zrezygnowały z odbywania praktyk.
W przeważającej większości praktyki w MOPS realizują studenci Uniwersytetu Wrocławskiego, ale też słuchacze innych szkół wyższych i policealnych. Praktyki w 2025 r. realizowane były w Dziale Wsparcia Rodziny, jak również w Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej, Zespole ds. Osób w Kryzysie Bezdomności, Zespole ds. Osób w Kryzysie Uchodźczym, Dziale Wsparcia Rodzin Zastępczych, Dziale Usług Opiekuńczych, Dziale Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, Sekcji Informatyki, Dziennym Domu Pomocy Społecznej przy ul. Ciepłej oraz ul. Litewskiej.

WOLONTARIAT

Wolontariusze w MOPS pozyskiwani są od 2005 roku. W 2025 roku podpisano 39 nowych porozumień o współpracy z wolontariuszami. Wolontariusze

zaangażowani byli w pomoc dzieciom w nauce, w tym m.in. rodzin zastępczych oraz rodzin objętych pomocą MOPS. Wolontariusze wspierali również seniorów w wieku powyżej 65 roku życia. Udzielali wsparcia polegającego w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez seniora zakresem, obejmującym artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środków higieny osobistej, realizację recept w aptece.

ASYSTENT RODZINY (AR)

W 2025 roku MOPS dysponował 20 etatami dla asystentów rodziny.

Do głównych zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej i w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych;
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny (okresowa ocena następuje po 6 miesiącach pracy z rodziną; harmonogram planowanych ocen dla poszczególnych rodzin znajduje się w dokumentacji asystenta);
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną (do 3 miesięcy);
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z podmiotami działającymi na rzecz rodziny;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny;
- realizacja zadań określonych w ustawie z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Asystenci rodziny, realizując swoje zadania w roku 2025, odpowiedzialni byli za koordynowanie działań zmierzających do poprawy sytuacji rodzin.

W roku 2025 z usług asystenta rodziny skorzystało łącznie **345** rodzin, z czego ze **151** rodzinami zakończono współpracę ze względu na:

- osiągnięte cele z **74** rodzinami,
- zaprzestanie współpracy przez rodzinę z **43** rodzinami,
- brak efektów z **34** rodzinami.

Z 90 rodzinami prowadzono 3-miesięczny monitoring po zakończeniu współpracy
Z 61 rodzinami, z którymi zakończono współpracę nie prowadzono monitoringu z uwagi na:

- uchylone zobowiązanie sądu do współpracy z AR - 3,
- brak zgody - 31,
- wyjazd poza Wrocław - 8,
- długotrwała praca, brak efektów współpracy - 17,
- śmierć klientki - 2.

Ponadto asystenci rodzin sporządzili **417** okresowych ocen sytuacji rodziny, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powołali **2** zespoły problemowe, wzięli udział w **66** grupach diagnostyczno-pomocowych w ramach prowadzonych procedur Niebieskie Karty.
W 2025 r. asystenci rodziny, oprócz bezpośredniej pracy w środowisku zamieszkania rodzin, zgłaszali rodziny w trudnej sytuacji materialnej do akcji charytatywnej „Szlachetna Paczka". Asystenci włączyli się w projekty „Też Mogę!" oraz „Wrocławska Wygrana Rodzina" w ramach, których prowadzili intensywną pracę z rodzinami.
Asystenci prowadzili w 17 rodzinach Indywidualne Treningi Umiejętności Wychowawczych (ITUW) w miejscu zamieszkania. Warsztat składał się z **12 spotkań** 60-minutowych, na którym omawiane są zagadnienie z zakresu etapów rozwojowych dzieci, potrzeby rodzica i potrzeby dziecka, emocji, leków, neurobiologii – jak rozwój mózgu wpływa na zachowanie dziecka, komunikacji, stawiania granic, kar i nagród. Asystenci rodziny łącznie przeprowadzili **162 godzin warsztatów.**
Asystenci włączali się również w festyny z okazji Dnia Dziecka organizowane przez Zespoły Terenowej Pracy Socjalnej. Brali udział w wydarzeniu „Akcja RELacja – HejTy Reaguj!".
W 2025 roku **36** rodzin ze wschodu Europy (Ukraina, Białoruś) było objętych wsparciem asystenta rodziny.
4 listopada 2016 roku weszła w życie ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin

„Za życiem”. Ustawa dotyczy kobiety w ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, oraz rodziny z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wymienione osoby mogą skorzystać z poradnictwa w zakresie: przezwyciężenia trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Asystenci rodziny zgodnie z art. 8 pkt 3 koordynują powyższe działania, opracowują wspólnie z rodziną katalog możliwego do uzyskania wsparcia. Asystenci mogą również wystąpić w imieniu rodziny lub na jej życzenie do różnych podmiotów, w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia. W 2025 roku taką formą pomocy objęte były **2** rodziny (zostały wliczone do liczby rodzin objętych asystenturą – 345). Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje możliwość objęcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pomocą **rodziny wspierającej.** Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Powinna to być rodzina/osoba z najbliższego otoczenia rodziny, z sąsiedztwa, ktoś, kto rodzinie jest znany (nie wyklucza to rodziny spokrewnionej). Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wymienia trzy obszary pracy dla rodzin wspierających:

1) opieka i wychowanie dziecka;
2) prowadzenie gospodarstwa domowego;
3) kształtowanie i wypełnianie podstawowych ról społecznych.

W roku 2025 asystenci przekazywali rodzinom, z którymi współpracują, informacje na temat procedury kierowania do nich rodzin wspierających. Rozeznawali sytuacje rodzin pod kątem osób, które mogłyby pełnić funkcje rodzin wspierających. W roku 2025 nie zawarto umowy na pełnienie funkcji rodziny wspierającej. Zadanie to będzie kontynuowane w roku 2026.

DZIAŁANIA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

DZIAŁ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ (DPPD)

Dział Przeciwdziałania Przemocy Domowej (zwany dalej DPPD) jest komórką organizacyjną MOPS realizującą zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz regulaminem organizacyjnym MOPS, w oparciu o ustawę o pomocy społecznej i ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej. DPPD realizuje działania pomocowe, interwencyjne, diagnostyczne, edukacyjne i profilaktyczne, a także zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Zadania realizowane przez DPPD

Pracownicy DPPD wchodzą w skład wszystkich grup diagnostyczno-pomocowych powoływanych przez Zespół Interdyscyplinarny. W ramach codziennej pracy:

- realizują procedurę „Niebieskie Karty",
- diagnozują sytuację rodzin, wobec których wpłynęły zgłoszenia o podejrzeniu występowania przemocy domowej,
- podejmują interwencje w środowisku,
- prowadzą pracę socjalną oraz działania monitorujące i wspierające.

Diagnoza sytuacji rodzin prowadzona jest m.in. na podstawie zgłoszeń od instytucji i świadków, formularzy „Niebieska Karta – A", wywiadów środowiskowych oraz ustaleń dokonywanych w ramach pracy grup diagnostyczno-pomocowych.

Na podstawie przeprowadzanych wywiadów środowiskowych pracownicy DPPD inicjują i wdrażają wsparcie asystenta rodziny w środowiskach charakteryzujących się niskimi kompetencjami opiekuńczo-wychowawczymi. Ponadto:

- monitorują, na podstawie postanowień sądów, sytuację dzieci oczekujących na miejsca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i podejmują działania na rzecz zapewnienia im bezpieczeństwa,
- diagnozują sytuację rodzin biologicznych pod kątem możliwości powrotu dzieci do środowiska rodzinnego,
- współpracują z sądami, Policją, oświatą, ochroną zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi.

Projekty socjalne realizowane przez DPPD w 2025 roku:

1) Projekt socjalny **„Wrocław reaguje"**

W 2025 r. DPPD realizował projekt socjalny „Wrocław reaguje”, którego celem było prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Projekt skierowany był do zróżnicowanych grup odbiorców, w szczególności:

- uczniów,
- przedstawicieli ochrony zdrowia,
- nauczycieli,
- żołnierzy,
- innych grup zawodowych mających kontakt z rodzinami zagrożonymi przemocą.

W ramach projektu realizowano szkolenia, spotkania edukacyjne oraz działania informacyjne. Łącznie w działaniach projektu „Wrocław reaguje” wzięło udział blisko **205 osób.**

2) Projekt socjalny **„Grupa samopomocowa dla osób doświadczających przemocy domowej”**

Drugim, odrębnym projektem socjalnym realizowanym w 2025 r. była „Grupa samopomocowa dla osób doświadczających przemocy domowej”. Projekt skierowany był do kobiet i miał na celu zapewnienie wsparcia emocjonalnego i społecznego, wzmocnienie kompetencji radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz integrację społeczną uczestniczek. W projekcie uczestniczyło **8 kobiet.**

W 2025 roku DPPD realizował również **program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową**, zgodnie z obowiązującymi programami i przepisami prawa. W programie wzięło udział **69 osób.**

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej nie funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zespół działa jako odrębny, ustawowy podmiot realizujący zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, poprzez Dział Przeciwdziałania Przemocy Domowej, zapewnia Zespołowi Interdyscyplinarnemu obsługę organizacyjno-techniczną oraz finansową, w szczególności w zakresie:

- organizacji posiedzeń Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych,
- prowadzenia dokumentacji i obsługi korespondencji,

- zabezpieczenia warunków lokalowych,
- realizacji wydatków związanych z funkcjonowaniem Zespołu.

W związku z realizacją powyższych zadań, siedziba DPPD przy ul. Owsianej 4–6 stanowi miejsce obsługi organizacyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2025 r. Zespół Interdyscyplinarny realizował swoje zadania ustawowe, w szczególności w zakresie:

- integrowania i koordynowania działań podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej,
- powoływania grup diagnostyczno-pomocowych,
- monitorowania realizacji procedury „Niebieskie Karty".

Ponadto Zespół Interdyscyplinarny w 2025 roku wsparł merytorycznie kampanię „Wrocław bez przemocy", włączył się w kampanię Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę „Dzieciństwo bez przemocy", a we współpracy z DPPD zrealizował XI edycję wrocławskiej kampanii przeciwdziałania przemocy domowej „Biała Wstążka".

Zespół Interdyscyplinarny - dane liczbowe za 2025 rok:

- liczba plenarnych posiedzeń Zespołu: **6**
- liczba czynnych procedur „Niebieskie Karty": **2 201**, w tym: wszczętych w 2025 r. – 1 386, kontynuowanych z lat poprzednich - 815
- liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych: **1 822**
- liczba zamkniętych procedur „Niebieskie Karty": **1 253**
- liczba monitorowanych rodzin: **2 085**
- liczba osób stosujących przemoc: **2 349**, z czego 589 to kobiety, 1 757 to mężczyźni, 3 osoby małoletnie.
- liczba osób doznających przemocy: **3 838,** w tym 1 493 kobiet, 1 971 dzieci i 374 mężczyzn.

Ponadto, w 2025 roku na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem zdrowia lub życia dziecka podjęto **32 interwencje**, w wyniku których zapewniono bezpieczeństwo **54 dzieciom**, w tym 33 dziewczynkom i 21 chłopcom.

REALIZACJA PROGRAMU POMOCY DLA RODZIN WIELODZIETNYCH „DWA PLUS TRZY I JESZCZE WIĘCEJ"

Program realizowany jest na podstawie uchwały Nr XXXV/2333/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 marca 2005 r. ze zm. w sprawie Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej".
W 2025 roku do Programu przystąpiło **354 nowe rodziny**. Od początku realizacji Programu deklarację uczestnictwa w nim wypełniło 11 309 rodzin, z tego 1 845 rodzin przestało spełniać kryteria. Ostatecznie w dniu 31 grudnia 2025 roku liczba rodzin uczestniczących w Programie wyniosła **9 464 rodziny**, w tym liczba rodziców/opiekunów wyniosła 21 575 osób, natomiast liczba dzieci w rodzinach wyniosła 36 373 osób, co łącznie **daje 57 948 uczestników Programu**.
Ankietę ewaluacyjną w 2025 roku wypełniły 243 rodziny.
W 2025 roku zostały wdrożone i zrealizowane w mniejszym lub większym zakresie wszystkie formy pomocy zawarte w ofercie Programu:

- pomoc finansowa dla rodzin spełniających kryteria dochodowe zgodne z ustawą o pomocy społecznej na: żywność, odzież, obuwie, wyposażenie do szkoły, wypoczynek letni i zimowy, opłaty mieszkaniowe i inne;
- bezpłatne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne i dla osób bezrobotnych;
- bezpłatne przejazdy komunikacją miejską, dla dzieci w każdy dzień tygodnia na wszystkich liniach, dla rodziców w soboty, niedziele i święta;
- wstęp do ZOO w specjalnej cenie dla całej rodziny, niezależnie od ilości dzieci, w każdy dzień tygodnia;
- w ramach oferty dla osób indywidualnych, przy zakupie dwóch warsztatów zniżka na drugi warsztat teatralno-plastyczny dla dzieci i młodzieży organizowany przez Wrocławskie Centrum Twórczości Dziecka;
- ulgowe bilety wstępu na kąpieliska Morskie Oko i Glinianki, codziennie przez cały sezon oraz na basenie letnim Orbita i pływalni krytej Orbita;
- bezpłatny wstęp na baseny udostępniane przez wybrane szkoły podstawowe;
- ulgowe bilety na rejsy po Odrze parostatkami Wiktoria i Nereida;
- bilet rodzinny w specjalnej cenie za całą rodzinę na wszystkie opcje zwiedzania w Centrum Poznawczym Hali Stulecia;
- wstęp w cenie Biletu Rodzinnego do Wrocławskiego Parku Wodnego bez konieczności dopłat za wstęp dzieci;

- ulgowe bilety do teatrów: Współczesnego, Polskiego, Lalek, Centrum Kultury Wrocław, Teatru Muzycznego Capitol, Opery Wrocławskiej, Teatru AST (Akademia Sztuk Teatralnych), Scena Na Bruku;
- bezpłatny wstęp do oddziałów Muzeum Miejskiego Wrocławia, Muzeum Architektury, Muzeum Współczesnego oraz na wystawy w galeriach;
- zniżki w Muzeum Iluzji;
- preferencje przy rozpatrywaniu wniosków na turnusy rehabilitacyjne dla osób z Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej" posiadających orzeczenie o niepełnosprawności;
- zniżki na zajęcia w MDK Fabryczna;
- zniżki na zajęcia w Centrum Edukacyjnym Narodowego Forum Muzyki oraz na koncerty w NFM;
- ulgowe bilety do Dolnośląskiego Centrum Filmowego;
- bezpłatne warsztaty i spotkania dla rodzin z dziećmi w filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej;
- zniżki na usługi w Poradniach Ginekologicznych i Położnictwa oraz w Poradniach Specjalistycznych należących do firmy Centrum Medyczne Mediconcept Sp. z o. o.;
- zniżki w Domu Wakacji Rodzinnych „Malinowe Wzgórza", w Górkach Wielkich w Beskidzie Śląskim;
- zniżki oferowane przez firmę Mechanika, Blacharstwo, Lakiernictwo Pojazdowe na naprawy samochodów osobowych, dostawczych wraz z ulgami na zakup części zamiennych;
- zniżki na porady prawne w firmie AM-Group Prawo dla Każdego;
- bezpłatna pomoc przy zakładaniu działalności gospodarczej i usługę księgową przez pierwszy miesiąc bezpłatnie oferowaną przez Biuro Rachunkowe AS;
- bezpłatne strzyżenie z modelowaniem oraz zniżki na koloryzację i pielęgnację włosów oferowane przez Akademię Technik Fryzjerskich Sp. z o. o.;
- zniżki w Hipermarkecie Leclerc na zabawki, wyroby papiernicze i szkolne, produkty kosmetyczne dla dzieci, artykuły spożywcze dla niemowląt, odzież dziecięcą i niemowlęcą;
- zniżki proponowane przez firmę JotBe – komputer Serwis na akcesoria dla dzieci, nosidełka ergonomiczne, przyczepki rowerowe;

- zniżki w opłacie za zajęcia Taekwondo prowadzone przez Fundację Samuraj;
- zniżki na ubezpieczenia majątkowe i komunikacyjne oferowane prze firmę superubezpieczenia.pl;
- zniżki na okulary i inne akcesoria oferowane przez Firmę Optymal;
- zniżki oferowane przez Wrocławską Księgarnię Archidiecezjalną;
- zniżki na zaopatrzenie ortopedyczne dla dzieci oferowane przez Specjalistyczną Firmę Ortopedyczną Med-Orth;
- zniżki w Domu Handlowym Feniks na artykuły przemysłowe;
- zniżki na wszystkie produkty z mleka koziego w gospodarstwie przy ul. Gromadzkiej we Wrocławiu;
- zniżki w Sali Zabaw „Fioletowa Sowa" w Tarasach Grabiszyńskich oferowane przez firmę T&M BRACIA Sp. z o. o.;
- zniżki na pościel i inne akcesoria dziecięce w sklepie internetowym http://hippo-sklep;
- zniżki w Parku Trampolin Jump 4U;
- zniżki na meble skrzyniowe i tapicerowane oferowane przez firmę Meble Vox;
- bezpłatny wstęp na wydarzenia kulturalne w Klubie Proza w Przejściu Garncarskim, oferowany przez Wrocławski Dom Literatury;
- zniżki na cały asortyment w sklepie internetowym eco-market.pl;
- zniżki na całą usługę zmiany ogrzewania z węglowego na gazowe oferowane przez INSTALPRO;
- zniżki na 7 noclegów z wyżywieniem w hotelu MILENA w Milówce;
- zniżki na zajęcia grupowe z matematyki w ramach Akademii Umiejętności Matematycznych;
- zniżki na sesję Biofeedback oraz bezpłatna diagnoza, oferowane przez firmę Usługi Psychologiczne Agnieszka Uberoi;
- zniżki na wszystkie usługi agencji interaktywnej–plakaty, banery, ulotki oraz na meble i architekturę ogrodową oferowane przez firmę Haiku Studio Michał Pliszka w sklepach internetowych: http://haiku.com.pl i http://ogrodolandia.pl;
- zniżki na cały asortyment w sklepie internetowym www.polskiedzieci.pl;

- zniżki na bilety jednorazowe na naukę jazdy konnej, jazdę w zastępie oraz zajęcia dla dzieci w wieku 3-6 lat, oferowane przez Wrocławski tor Wyścigów Konnych Partynice;
- zniżki na wszystkie pakiety sesji fotograficznych dziecięcych, rodzinnych, innych, oferowane przy zamówieniu sesji fotograficznej przez stronę internetową fotosienkiewicz.com;
- zniżki na bilety indywidualne i dla minimum trzech osób posiadających ważną Kartę Rodzina Plus, oferowane w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Wrocławskiego przy ul. Sienkiewicza 23 we Wrocławiu;
- zniżki na terapię w zakresie trudności szkolnych, terapię logopedyczną i terapię ręki, pierwszeństwo przy zapisach na zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, oferowane przez Stowarzyszenie na rzecz Integracji Społecznej „Nasz Świat”;
- zniżki na wszystkie usługi terapeutyczne przy płatności kartą, oferowane przez Poradnię Terapeutyczną Zatoka;
- zniżki na cały asortyment dostępny w sklepie internetowym Świat Kwiatów poprzez stronę internetową www.sklep.swiatkwiatow.pl;
- zniżki na wizyty u psychologa, psychiatry i dietetyka przy ul. Białowieskiej oraz na warsztaty organizowane przez Fundację „Świadomi” przy ul. Krzyckiej we Wrocławiu;
- zniżki na warsztaty (Pakiet Nastolatek Standard, Pakiet Młodzież i Studenci Standard) oraz na indywidualne konsultacje, oferowane przez firmę Tropiciele Talentów;
- zniżki na zdjęcia do dokumentów oferowane przez Dea Print w Pasażu Królewieckim na wrocławskich Maślicach;
- zniżki na zajęcia indywidualne, duety i zespoły muzyczne oferowane przez Szkołę Muzyczną Arka przy ul. Stalowowolskiej we Wrocławiu;
- zniżki na porady prawne, sporządzanie pism procesowych, reprezentowanie przed sądami, organami administracji publicznej i innymi instytucjami oferowane przez Spółkę Partnerską Radców Prawnych KSW LEGAL Kapułka&Superson – Winkowska przy ul. Bałuckiego we Wrocławiu;
- zniżka dla każdego dziecka z rodziny na każdy obóz, kolonię letnią i zimową organizowaną przez Biuro Podróży ActiveTime24;
- zniżki na cały asortyment w sklepach internetowych: https://ogrodosfera.pl; https://panmajster.pl; https://palram.pl;

- zniżki na zakup wraz z montażem okien i drzwi oraz zniżki na zakup roletek, moskitier i parapetów oferowane przez firmę U-H-T Zbigniew Łytka przy ul. Robotniczej we Wrocławiu;
- bezpłatne badanie wzroku oraz promocje do wyboru – zniżki na cały asortyment dla całej rodziny lub gwarancja jednorazowej bezpłatnej wymiany soczewek okularowych dla dzieci przez rok od daty zakupu, oferowane przez Salon Optyczny Na Oko Anna Grabarczyk;
- zniżki na nieprzeceniony asortyment odzieżowy oferowane przez firmę Lancerto w sklepie Lancerto w Pasażu Grunwaldzkim we Wrocławiu;
- zniżki na wszystkie usługi oferowane na stronie https://www.damtox.pl oraz zniżki na tworzenie stron www i na pozycjonowanie stron www proponowane przez firmę Damtox Tomasz Bołoz;
- zniżki na wszystkie usługi oferowane przez firmę Conselion Prawo i Podatki Kosoń i Wspólnicy Spółka Komandytowa przy Pl. Powstańców Śląskich we Wrocławiu;
- zniżki na produkty dla dzieci w sklepie www.activegarden.pl oraz zniżki na wynajem aut przez stronę www.prestigecarclub.pl oferowane przez firmę VEOX Miklaszewski Marcin;
- zniżki od cen wszystkich rodzajów biletów (normalny, ulgowy, rodzinny) w Centrum Edukacji Ekologicznej Hydropolis;
- zniżki od ceny biletu normalnego i ulgowego na Pływalni Krytej Orbita i Pływalni Letniej Orbita oferowane przez Centrum Treningowe Spartan;
- zniżki na produkty w sklepie internetowym www.eco24.pl oferowane przez firmę ECO24;
- zniżki na cały asortyment ze stron internetowych: https://laflora.pl i https://telekwiaciarnia.pl;
- zniżki na wszystkie dostępne na stronie www.fiszkoteka.pl kursy językowe i Konto Premium oferowane przez firmę VocApp sp. z o. o.;
- zniżki na wszystkie rodzaje zdjęć do dokumentów wykonane online na stronie www.passport-photo.online/pl oraz w aplikacji mobilnej – Android oferowane przez firmę FotoExpress Sp. z o. o.
- zniżki na porady prawne, sporządzanie pism procesowych i reprezentowanie przed sądami, organami administracji publicznej i innymi instytucjami oferowane przez Kancelarię Adwokacką Adwokat Jarosław Cieślak;

- zniżki na wszystkie działania edukacyjne rozwijające kompetencje osobiste, społeczne, językowe i cyfrowe u dzieci oferowane przez Fundację To The Future;
- zniżki na bilet rodzinny w Muzeum Iluzji przy ul. Staromłyńskiej we Wrocławiu;
- zniżki za treningi w Klubie Sportowym Rugby Wrocław;
- zniżki na zajęcia Karate Kyokushin oferowane przez Fundację Żuraw;
- zniżki oferowane przez firmę Hauerpower sp. z o. o. na tworzenie projektowanie i pozycjonowanie stron www;
- zniżki na usługi pośrednictwa w obrocie nieruchomościami oferowane przez korporację RTP;
- zniżki na cały asortyment w sklepie internetowym Donium.pl;
- zniżki oferowane przez firmę ADAKA na cały asortyment w sklepie internetowym marketbio.pl;
- zniżki na cały asortyment w sklepie internetowym pościel-szpulka.pl;
- zniżki oferowane przez psychologa Paulinę Tyjewską na konsultacje indywidualne, warsztaty grupowe, Wioski Kobiet, grupy wsparcia;
- zniżki na osprzęt elektryczny oferowane prze firmę ALEPROJEKT;
- zniżki na wszystkie usługi z zakresu prawa upadłościowego i prawa restrukturyzacyjnego oferowane przez GP Legal & Partners Kancelarię Radców Prawnych Joanna Podczaszy;
- zniżki na porady prawne, sporządzanie pism procesowych i nieprocesowych, prowadzenie spraw przed sądem i innymi organami administracji publicznej oferowane przez Kancelarię radcy Prawnego Ewelina Marczyk;
- zniżki na wszystkie atrakcje dostępne w Parku Trampolin Gojump oferowane przez firmę Funsport Sp. z o. o.;
- zniżki na wszystkie atrakcje dostępne w parku rozrywki Goair Powietrzne Miasto oferowane przez firmę Funsport 5 Sp. z o. o.;
- zniżka na pierwszą konsultację u każdego wybranego na platformie psychologa oferowana przez firmę MindMatch;
- zniżki na usługi oferowane przez HKF Centrum Wspierania Rozwoju Dziecka z wyłączeniem: warsztatów, pakietów usług, szkoleń oraz psychoterapii;

- zniżki na kursy przygotowujące do egzaminów: TOEFL/SAT/IELTS oraz na usługę pomocy mentorskiej przy aplikacji na studia w USA, Holandii i Anglii, oferowane przez firmę Dreams Ventures Sp. z o. o.;
- zniżki na wszystkie studia oferowane przez Uniwersytet Dolnośląski DSW we Wrocławiu;
- zniżki na okulary korekcyjne i przeciwsłoneczne oraz bezpłatne, niezobowiązujące badanie wzroku po roku od wykonania okularów oferowane przez Salon Optyczny Optyk na Miarę;
- zniżki na wybrane zabiegi rehabilitacji, konsultacje medyczne oraz pakiety pobytowe oferowane przez firmę Creator;
- zniżki w Centrum Kompleksowej Rehabilitacji Sp. z o.o.;
- zniżki w Pizza Station Grabiszyńska;
- bilet rodzinny w specjalnej cenie za całą rodzinę w Muzeum Kolejnictwa na Śląsku w Jaworzynie Śląskiej;
- zniżki na bilety w Kopalni Złota w Złotym Stoku, Średniowiecznej Osadzie Górniczej oraz Sztolni Ochrowej w Złotym Stoku.

W 2025 r. zawarto 5 porozumień z oferentami.
W 2025 r. kontynuowano realizację rządowego programu dla rodzin wielodzietnych **Karta Dużej Rodziny,** realizowanego w oparciu o Ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Program polega na przyznaniu rodzinom wielodzietnym korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności (art. 1, ust. 2 w/w ustawy). Realizatorem programu dla mieszkańców Wrocławia jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Z danych zgromadzonych w 2025 r. wynika, że od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 31 grudnia 2025 r. wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożyło 456 nowych rodzin wielodzietnych wychowujących dzieci oraz 355 nowych rodzin składających się wyłącznie z rodziców (łącznie 811 nowych rodzin).
Od początku realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny tj. od 16 czerwca 2014 r. do 31 grudnia 2025 r. wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożyło 17 075 rodziny wielodzietne.

DZIAŁ WSPARCIA MIESZKAŃCÓW

Dział Wsparcia Mieszkańców mający swoją siedzibę przy ul. Hubskiej 30/32 wykonuje zadania z zakresu:

- przyznawania i wypłaty dodatków mieszkaniowych;
- przyznawania i wypłaty pomocy o charakterze socjalnym dla uczniów;
- przyznawania i wypłaty świadczenia „Za życiem”;
- przyznawania i wypłaty rekompensaty za utracony zarobek oraz za dojazd w związku ze stawieniem się na wezwanie Prezydenta Wrocławia do kwalifikacji wojskowej na podstawie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny
- wypłaty Karta Polaka;
- wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego w związku z Programem „Czyste Powietrze” 2.0.;
- przyznawanie i wypłata dodatku osłonowego;
- przyznawanie i wypłata dopłat do czynszu w ramach programu „Mieszkanie na Start”.

DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Dodatki mieszkaniowe – dane liczbowe za lata 2021-2025

Wyszczególnienie	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Kwota wypłaconych dodatków – ogółem w [zł]	7 590 025	9 086 338	10 644 790	11 031 364	11079931
Liczba wydanych decyzji	4 995	6 538	6138	6101	5875
Liczba wypłaconych dodatków	26 235	30 341	32 735	32 057	31548

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Średnia wartość wypłaconego dodatku w [zł]	289,31	292,21	325,78	344,12	351,21
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego	2 973	3 891	3 653	3576	3260

POMOC O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz uchwały Nr XXX/603/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 września 2016 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Wrocław (ze zm.) oraz uchwały Nr X/183/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 maja 2015 r. w sprawie upoważnienia dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowania w sprawach przyznawania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym udzielono uczniom pomocy materialnej o charakterze socjalnym wypłacając stypendia i zasiłki szkolne.

Zasiłki i stypendia szkolne – dane liczbowe za lata 2021-2025

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Kwota wypłaconych świadczeń w [zł]	124 071	111 128	96 217	52 923	44966
W tym zasiłki szkolne [zł]	5450	3 300	5 600	3 300	1600

Wyszczególnienie	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów	150	250	74	91	29
Zasiłek szkolny					
Liczba decyzji wydanych	20	16	7	15	8
w tym przyznających	15	16	7	13	3
Stypendium szkolne					
Liczba wydanych decyzji	262	451	177	106	106
w tym przyznających	150	322	107	67	75

Rekompensata wynagrodzenia i dojazdu osobom wezwanym - w 2025 r. przyznano i wypłacono rekompensatę za utracony zarobek w związku ze stawieniem się na wezwanie Prezydenta Wrocławia do kwalifikacji wojskowej na podstawie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

Świadczenia dla żołnierzy za lata 2021-2025

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Kwota wypłaconych świadczeń w [zł]	87 846	111 804	20 821	0	143,33
Liczba wydanych decyzji	40	85	7	0	1
Liczba przyznanych świadczeń	40	85	7	0	1

ŚWIADCZENIA DLA ŻOŁNIERZY

ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” przyznawano i wypłacano jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł.

Świadczenie „Za życiem” przyznane i wypłacone w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Kwota wypłaconych świadczeń w [zł]	412 000	396 000	272 000	304 000	196 000
Liczba wydanych decyzji	100	93	67	74	49
Liczba dzieci, na które wypłacono świadczenia	103	99	68	76	49

KARTA POLAKA

Na podstawie art. 8b ust. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka w 2025 roku wypłacono świadczenia na kwotę **4 289 490,80 zł dla 467 świadczeniobiorców.**

DODATEK OSŁONOWY

Świadczenie jednorazowe przyznawane i wypłacane na podstawie ustawy z 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym. W roku 2023 świadczenie nie było realizowane, ale wypłacane były zaległe świadczenia za 2022 r. W roku 2024 świadczenie było ponownie przyznawane i wypłacane. W 2025 r. wypłacono zaległy dodatek osłonowy- sprawa po rozstrzygnięciu w sądzie.

Dodatek osłonowy w latach 2022-2025

Wyszczególnienie	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Kwota wypłaconych świadczeń [zł]	10 668 681	3 450*	2 018 769	164,97*
Liczba wniosków	23 070	0	7 611	1
Liczba przyznanych świadczeń (bez decyzji – informacja)	20 691	0	6642	1
Liczba decyzji odmownych/ pozostawienie bez rozpoznania	3 109	0	823	0

**Są to wypłaty zaległe*

ZAŚWIADCZENIA DO PROGRAMU CZYSTE POWIETRZE

Zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego wydawane w związku z Programem „Czyste Powietrze” 2.0. Zaświadczenia wydawane były na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Zaświadczenia do Programu „Czyste powietrze” w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Liczba wydanych zaświadczeń	89	128	332	684	266

DOPŁATY DO CZYNSZU „MIESZKANIE NA START”

Dopłaty do czynszu w 2024 r. przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania.

Dopłaty do czynszu „Mieszkanie na Start" w latach 2023-2025 r.

Wyszczególnienie	**2023**	**2024**	**2025**
Kwota wypłaconych świadczeń [zł]	7 400	360 305	1 349 326,84
Liczba wydanych decyzji	18	149	103

WYPŁATA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW, ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO, ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH, ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH DLA OBYWATELI UKRAINY, BONU ENERGETYCZNEGO, REFUNDACJI PODATKU VAT DLA ODBIORCÓW PALIW GAZOWYCH ORAZ BONU CIEPŁOWNICZEGO

Dział Świadczeń mający swoją główną siedzibę przy ul. Namysłowskiej 8 zajmuje się wypłatą:

- świadczeń rodzinnych,
- zasiłków dla opiekunów,
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- świadczeń wychowawczych,
- świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- bonu energetycznego,
- refundacji podatku VAT,
- bonu ciepłowniczego,

oraz działaniami wobec dłużników alimentacyjnych.

ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE, ZASIŁEK DLA OPIEKUNÓW

W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85502 – „Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego" wydatkowano kwoty:

- **115 343 312 zł** - na wypłatę świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów i składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za

uprawnionych klientów (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów);

- **10 344 718 zł** - na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów);
- **826 321 zł** – na wypłatę dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz Uchwały Nr LXII/1585/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 września 2014 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2014 r. poz. 3863));
- **134 000 zł** – na wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu „Wsparcie na Starcie" (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz Uchwały Nr VI/131/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 marca 2019 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2019 r. poz. 2145)). "Wsparcie na starcie" to jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu. Świadczenie przysługuje, gdy podczas jednego porodu urodziło się dwoje lub więcej dzieci. Wysokość świadczenia wynosi 2 000 zł na każde urodzone dziecko. W 2025 roku ze świadczenia z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu skorzystały **33** rodziny, w których urodziło się **67** dzieci.

W Dziale Świadczeń w sprawach świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych oraz zasiłków dla opiekunów wydano łącznie **12 239** decyzji administracyjnych. Wydano **27** decyzji o rozłożeniu na raty kwoty **142 889 zł** nienależnie pobranych świadczeń oraz **17** decyzji dotyczących umorzenia nienależnie pobranych świadczeń na łączną kwotę **14 453 zł.**

Realizacja świadczeń w 2025 r. z rozdziału - 85502 kształtowała się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota [zł]	Średnia miesięczna liczba rodzin/osób
1.	Świadczenia rodzinne bez jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka i świadczenia rodzicielskiego	100 594 666	8 038 rodzin
2.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	328 000	26 rodzin
3.	Świadczenie rodzicielskie	5 271 670	405 rodzin
4.	Zasiłek dla opiekuna	25 420	4 osoby
5.	Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów	9 123 555	776 osób
6.	Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego	10 344 718	899 rodzin/1 351 osób
Łączna kwota wydatkowana na świadczenia rodzinne, na zasiłek dla opiekunów, na składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów i fundusz alimentacyjny		**125 688 029**	
7.	Dodatek z tytułu wielodzietności wypłacany ze środków Gminy Wrocław	826 321	429 rodzin
8.	Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu „Wsparcie na Starcie” wypłacane ze środków Gminy Wrocław	134 000	3 rodziny

ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE

Świadczenia wychowawcze w 2025 r. przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85502 – „Świadczenia wychowawcze" na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę **149 323 zł** i wydano **88** rozstrzygnięć w sprawie. Wydano **2** decyzje o rozłożeniu na raty kwoty **2 899 zł** nienależnie pobranych świadczeń oraz **2** decyzje dotyczące umorzenia nienależnie pobranych świadczeń na łączną kwotę **556** zł.

Realizacja świadczeń wychowawczych w 2025 r.

Wyszczególnienie	**Kwota [zł]**	**Średnia miesięczna liczba dzieci/rodzin**
Świadczenia wychowawcze	149 323	4 dzieci 3 rodziny

Na podstawie ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw od stycznia 2022 r. dla nowo złożonych wniosków postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego prowadzi oraz świadczenie to wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Świadczenia wychowawcze, świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, świadczenia rodzicielskie oraz zasiłek dla opiekunów wypłacane w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	**2021 [zł]**	**2022 [zł]**	**2023 [zł]**	**2024 [zł]**	**2025 [zł]**
Świadczenia wychowawcze	642 430 674	273 305 346	758 123	264 543	149 323
Świadczenia rodzinne bez jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia	65 675 495	69 563 336	75 806 257	96 210 032	100 594 666

Wyszczególnienie	**2021 [zł]**	**2022 [zł]**	**2023 [zł]**	**2024 [zł]**	**2025 [zł]**
dziecka i świadczenia rodzicielskiego					
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1 652 000	1 126 000	704 000	508 000	328 000
Świadczenie rodzicielskie	8 548 206	8 051 727	7 010 788	5 592 755	5 271 670
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów	5 518 505	6 643 625	8 205 580	9 906 214	9 123 555
Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego	11 648 059	10 363 984	9 253 973	8 344 539	10 344 718
Zasiłek dla opiekuna łącznie z odsetkami	136 130	69 420	48 620	42 780	25 420

ŚWIADCZENIA RODZINNE DLA OBYWATELI UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA

Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa przyznawane i wypłacane były na podstawie art. 26 ust.

1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85502FP – „Świadczenia rodzinne UKR oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego" wydatkowano kwoty:

- **5 403 719 zł** na wypłatę świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy i składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów;
- **20 301 zł** na wypłatę dodatku do zasiłku rodzinnego dla obywateli Ukrainy z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz Uchwały Nr LXII/1585/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 września 2014 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2014 r. poz.3863));
- **8 000 zł** na wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu „Wsparcie na Starcie" (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz Uchwały Nr VI/131/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 marca 2019 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2019 r. poz.2145)). "Wsparcie na starcie" to jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu. Świadczenie przysługuje, gdy podczas jednego porodu urodziło się dwoje lub więcej dzieci. Wysokość świadczenia wynosi 2 000 zł na każde urodzone dziecko. W 2025 roku ze świadczenia z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu dla obywateli Ukrainy skorzystały 2 rodziny, w których urodziło się 4 dzieci.

W sprawach świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wydano **807** decyzji administracyjnych. Wydano **1** decyzję o rozłożeniu na raty kwoty **1 410 zł** nienależnie pobranych świadczeń oraz **3** decyzje dotyczące umorzenia nienależnie pobranych świadczeń na łączną kwotę **54 374 zł**.

Realizacja świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w 2025 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota [zł]	Średnia miesięczna liczba rodzin/osób
1.	Świadczenia rodzinne UKR	4 741 572	234 rodziny
2.	Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów	662 147	57 osób
3.	Dodatek z tytułu wielodzietności wypłacany ze środków Gminy Wrocław	20 301	11 rodzin

BON ENERGETYCZNY

Bon energetyczny przyznawany i wypłacany był na podstawie ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego.
W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85215 – „bon energetyczny" na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę **42 740 zł** i wydano **66** informacji o przyznaniu świadczenia oraz **21** decyzji administracyjnych o odmowie jego przyznania.

Realizacja bonu energetycznego w 2025 r.

Wyszczególnienie	Kwota [zł]	Liczba osób, na które wypłacono świadczenia
Bon energetyczny	42 740	110

REFUNDACJA PODATKU VAT

Refundacja podatku VAT przyznawana i wypłacana była na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku gazu.
W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85395 – „refundacja podatku VAT" na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę **26 723,79 zł** i wydano **13** informacji o przyznaniu świadczenia oraz **56** decyzji administracyjnych o odmowie jego przyznania.

Realizacja refundacji podatku VAT w 2025 r.

Wyszczególnienie	**Kwota [zł]**	**Liczba osób, na które wypłacono świadczenia**
Refundacja podatku VAT	26 723,79	50

BON CIEPŁOWNICZY

Bon ciepłowniczy przyznawany był na podstawie ustawy z dnia 12 września 2025 r. o bonie ciepłowniczym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia wysokości cen energii elektrycznej.

W okresie sprawozdawczym wydano 9 informacji o przyznaniu świadczenia oraz 4 decyzje administracyjne o odmowie jego przyznania.

Wypłaty świadczeń będą realizowane w 2026 roku.

PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

W 2025 roku wydano:

- **106** decyzji o uznaniu za dłużnika alimentacyjnego;
- **37** decyzji w sprawie umorzenia zadłużenia (w tym 36 o odmowie umorzenia zadłużenia);
- **5** decyzji w sprawie zastosowania układów ratalnych (w tym 5 decyzji o odmowie rozłożenia zadłużenia na raty).

Ponadto dokonano:

- **1 047** przyłączeń do egzekucji komorniczej po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego
- wszczęto **116** postępowań.

Realizując zadania zapisane w art. 8a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów aktualizowano w biurach informacji gospodarczej informacje o zadłużeniu dłużników alimentacyjnych. Średnio miesięcznie w 2025 r. zgłoszone były **5 503** osoby.

DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

W związku z realizacją prawa dostępu do informacji publicznej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej w 2025 r. MOPS rozpatrzył **25** wniosków złożonych przez osoby i podmioty zainteresowane.

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

W związku z realizacją zarządzenia Nr 41/2018 Dyrektora MOPS z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa i Instrukcji Zarządzania Systemami Informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej (z późn. zm.) w 2025 r. na wniosek kierowników komórek organizacyjnych MOPS, przyznano uprawnienia do przetwarzania danych osobowych dla **264** pracowników MOPS, pracowników Powiatowego Zespołu ds. Orzekania
o Niepełnosprawności we Wrocławiu, praktykantów, stażystów, wolontariuszy, osób fizycznych wykonujących inną pracę zarobkową w MOPS na podstawie umów cywilnoprawnych, osób wykonujących pracę w ramach prac społecznie użytecznych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz osób powołanych (np. członków komisji, członków PZON). Jednocześnie w ramach realizacji projektów/programów finansowanych ze środków zewnętrznych: „Asystent osobisty osoby
z niepełnosprawnością" - edycja 2025 – upoważniono 32 osób, „Opieka wytchnieniowa" - edycja 2025 – upoważniono 32 osób, „Razem Łatwiej" – 13 osób, „Sprawny uczeń" – 16 osób, „Wrocławska Wygrana Rodzina" - 72 osób, „Romano Kher" - 81 osób, „Też mogę" – 295 osób.

Szkolenia były prowadzone w formie stacjonarnej oraz samokształcenia na podstawie materiałów i prezentacji opracowanych przez inspektora ochrony danych, a także za pomocą szkoleń e-lerningowych.

Realizowano zarządzenie Nr 58/19 Dyrektora MOPS z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu zarządzania skargami i wnioskami w związku
z przetwarzaniem danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz zarządzenie nr 59/23 Dyrektora MOPS z dnia 25 września 2023 r. w sprawie wprowadzenia zasad ochrony danych osobowych podczas wykonywania obowiązków służbowych poza lokalizacjami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym w ramach delegacji i wykonywania pracy zdalnej.

W ramach monitorowania przestrzegania przepisów w zakresie ochrony danych osobowych, w **2025** roku inspektor ochrony danych wydawał zalecenia i podejmował działania korygująco-zapobiegawcze, a także audytował podmioty przetwarzające. Przekazano pracownikom kilkanaście Biuletynów Ochrony

Danych Osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i inne przydatne informacje w zakresie ochrony danych oraz inne materiały edukacyjne.

SPRAWY SĄDOWE Z UDZIAŁEM MOPS

W 2025 roku toczyło się **370** spraw sądowych (w tym postępowań prokuratorskich) przy udziale MOPS, w których w zależności od rodzaju postępowania i sposobu jego zainicjowania MOPS był powodem, wnioskodawcą, uczestnikiem lub zawiadamiającym. Należy zaznaczyć, że zebrane dane uwzględniają tylko typowe sprawy wynikające z ustawowych zadań realizowanych przez MOPS, których występowanie na stałe wpisuje się w działalność jednostki.

Liczba spraw, które toczyły się w 2025 roku:

1) o alimenty – 77;
2) o stwierdzenie nabycia spadku – 59;
3) o uchylenie postanowienia o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej – 3;
4) o przyjęcie do domu pomocy społecznej bez zgody – 30;
5) o przyjęcie do szpitala psychiatrycznego – 23;
6) o przyznanie wynagrodzenia z tytułu opieki prawnej – 45;
7) sprawy karne toczące się przed prokuraturą i sądem (zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa) – 5;
8) zawiadomienia do prokuratury w przedmiocie skierowania wniosku do sądu o ubezwłasnowolnienie - 28;
9) o rozstrzygnięcie sporu o właściwość przez SKO albo NSA – 13.
10) zawiadomienia do prokuratury w przedmiocie wniosku do sądu o przyjęcie do szpitala psychiatrycznego - 1;
11) zawiadomienie do sądu o potrzebie ustanowienia kuratora dla osoby niepełnosprawnej – 1;
12) wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego (nie alimentacja) – 85.

Ponadto konsultanci prawni udzielili porad prawnych **2 333** osobom i **1 141** rodzinom.

DODATKOWE ZADANIA

W ramach realizacji uchwały nr LIX/1375/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie lokalnego programu pomocy społecznej o nazwie **Lokalny Program Osłonowy** dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów niskoemisyjnych, MOPS przyjmował wnioski i wydawał decyzje o przyznaniu dofinansowania.

Realizacja Lokalnego Programu Osłonowego narastająco od początku trwania Programu na dzień 31.12.2025 r.

Wyszczególnienie	Podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej	Ogrzewanie gazowe	Ogrzewanie elektryczne	Ogrzewanie olejowe	Razem
Liczba wniosków złożonych rozpatrzonych pozytywnie	374	2013	1492	0	3879
Liczba odmów	7	13	12	0	32
Łączna kwota przyznana [zł]	99 245,94	866 459,25	1 890 148, 75	0,00	2 855 853, 94

Lokalny Program Osłonowy w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Liczba wniosków złożonych rozpatrzonych pozytywnie	445	864	825	620	563
Liczba odmów	8	24	31	31	32

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Łączna kwota przyznana [zł]	267 147,14	633 826,24	659 968,26	515 690,32	416 378,61

DZIAŁ FINANSOWY – SEKCJA WINDYKACJI w 2025 roku wystawiała upomnienia osobom, które otrzymały decyzje o nienależnie pobranych świadczeniach lub żądaniach zwrotu świadczeń. Ilość wystawionych upomnień, tytułów wykonawczych oraz ilość decyzji o układach ratalnych z klientem przedstawia poniższa tabela.

Działalność w zakresie procedury windykacyjnej przedstawia się następująco:

Lp.	Treść	Dział Świadczeń Rodzinnych		Pomoc Społeczna Piecza Zastępcza Usługi opiekuńcze		Dział Dodatków Mieszkaniowych	
		ilość	wartość [zł]	ilość	wartość [zł]	ilość	wartość [zł]
1.	Wystawiono upomnienia	78	445 556,77	554	1 653 474,08	0	0
2.	Wystawiono tytuły wykonawcze	49	142 822,54	374	1 439 992,90	0	0
3.	Układy ratalne/ugody	41	198 540,89	35	100 979,15	1	1 850,38

W 2025 r. należności w kwocie **24 876 100,48 zł** (MOPS 18 525 348,02 zł oraz GMINA 6 350 752,46 zł) odzyskano w wyniku potrąceń, wpłat własnych dłużników, rat oraz realizacji tytułów wykonawczych.
Na podstawie art. 60 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w 2025 roku umorzono należności na ogólną kwotę **1 263 932,22 zł.** Tytuły dokonanych umorzeń przedstawia poniższa tabela.

Umorzenia

Tytuł dokonanych umorzeń	Łączna liczba dokonanych umorzeń	Łączna kwota dokonanych umorzeń [w zł]
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	5	4 438,18
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego funduszu alimentacyjnego	6	11 870,95
Umorzenia z tytułu opłat za pobyt w ZOL -u	1	20 247,78
Umorzenia z tytułu opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej	54	1 091 292,20
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	5	34 511,37
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego zasiłku pielęgnacyjnego	3	3 371,19
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia pielęgnacyjnego	5	66 366,70
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia na kontynuowanie nauki	2	7 253,63
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego zasiłku stałego	1	974,20
Umorzenie z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych (500+)	2	1 132,27
Umorzenie z tytułu wypłaconego funduszu alimentacyjnego	2	21 613,25

Tytuł dokonanych umorzeń	Łączna liczba dokonanych umorzeń	Łączna kwota dokonanych umorzeń [w zł]
Umorzenie z tytułu nienależnie pobranego dodatku wychowawczego	1	291,27
Umorzenie z tytułu nienależnie pobranego świadczenia rodzicielskiego	1	569,23
OGÓŁEM	**88**	**1 263 932,22**

Na podstawie art.18 ust.1 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. wypłacane jest wynagrodzenie dla opiekunów prawnych. W 2025 r. wypłacono je na ogólną **kwotę 1 430 608,75 zł** dla **109 opiekunów prawnych** (mających pod opieką **259 osób**). Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie postanowień sądowych. Na przestrzeni lat 2021-2025 wyglądało to następująco:

Wypłata wynagrodzeń dla opiekunów prawnych w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Kwota wypłaconych wynagrodzeń [zł]	978 629,26	1 023 204	1 173 161,62	1 303 956,94	1 430 608,75
Ilość opiekunów prawnych	96	98	103	102	109
Ilość osób dla których została ustanowiona opieka prawna, która jest opłacana ze środków publicznych	220	228	243	247	259

Na podstawie prawomocnych wyroków Sądów powołujących się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28.03.2014 r. (sygn. akt III CZP 6/14) zostały wypłacone wynagrodzenia dla kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych. W 2025 r. wypłacono je na ogólną **kwotę 253 302,81 zł** dla **22 kuratorów** (mających pod opieką **30 osób**).

W związku ze zobowiązaniami sądów MOPS poszukuje i wskazuje kandydatów na opiekunów prawnych dla osób całkowicie ubezwłasnowolnionych, dla małoletnich oraz na kuratorów dla osób częściowo ubezwłasnowolnionych i kuratorów osób niepełnosprawnych. W 2025 r. zostały wskazane 88 osoby jako kandydaci na opiekunów prawnych i kuratorów.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inne osoby upoważnione przez Prezydenta Wrocławia wydały **2 453** (w 2024 r. – 2 482) **decyzje** potwierdzające prawo do opieki zdrowotnej świadczeniobiorców, którzy nie są zaliczeni do kręgu osób „ubezpieczonych".

Na wnioski składane przez Przewodniczących Komisji Rekrutacyjnych, Kierownicy Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej, potwierdzili **2** okoliczności zawartych w oświadczeniach składanych przez rodziców i opiekunów prawnych oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dziećmi w procesie rekrutacji do publicznych przedszkoli, publicznych innych form wychowania przedszkolnego i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2025 współpracował z Wrocławskim Centrum Integracji (WCI) na rzecz zagrożonych wykluczeniem społecznym mieszkańców Wrocławia. Pracownicy socjalni MOPS na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych skierowali łącznie **168** osób do uczestnictwa w WCI w ramach realizacji różnych projektów, reintegracji zawodowej i społecznej oraz do szkoleń poza projektowych zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym.

W ramach realizacji uchwały nr LXIII/1518/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 października 2018 r. w sprawie „Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych" (z późn. zm.), a także Zarządzenia nr 3860/20 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 października 2020 r. w sprawie określenia zasad postępowania przy kierowaniu osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych do miejsc pobytu

dostosowanych do ich potrzeb życiowych (z późn. zm.), MOPS przygotowuje skierowania do ww. miejsc pobytu. Skierowania podpisywane były przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Łącznie w **44** miejscach pobytu na koniec 2025 roku przebywały **94** osoby.

Zgodnie z zarządzeniem nr 1350/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 lipca 2019 r. w sprawie trybu postępowania przy udzielaniu pomocy repatriantom i członkom ich najbliższej rodziny, zapraszanych przez Gminę Wrocław do osiedlenia się we Wrocławiu, na pisemny wniosek Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2025 r. MOPS umieścił w mieszkaniach interwencyjnych znajdujących się w Pensjonacie dla Osób Starszych i z Niepełnosprawnościami przy ul. Kamieńskiego 190 we Wrocławiu **2 rodziny repatriantów** (razem 8 osób w rodzinie).
Od 2014 r. realizowane są uroczyste pochówki Dzieci Martwo Urodzonych. Wspólnie z MOPS zadanie realizują: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia, Zarząd Cmentarzy Komunalnych we Wrocławiu, Fundacja Evangelium Vitae, Szpital Specjalistyczny im. A Falkiewicza we Wrocławiu, Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Jana Mikulicza–Radeckiego we Wrocławiu, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu. W 2025 r. odbyły się 3 uroczyste pochówki „Dzieci Martwo Urodzonych".
W 2025 r. Zespół ds. Organizacji i Nadzoru w Dziale Prawnym, Organizacji i Nadzoru sporządził **5** projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia (wszystkie przyjęte przez RMW)
oraz **6** projektów zarządzeń Prezydenta Wrocławia, rozpatrywał **52** spraw skargowo-wnioskowych regulowanych przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, zakończonych wydaniem skierowanego do skarżącego/wnioskodawcy zawiadomienia o sposobie rozpatrzenia skargi/wniosku. Z podanej ogólnej liczby spraw, **40** z nich stanowiło skargi, pozostałe **12** – wnioski. Ponadto Zespół ds. Organizacji i Nadzoru MOPS udzielał w **28** sprawach osobom zainteresowanym oraz uprawnionym podmiotom wyjaśnień dotyczących skarg, wniosków, petycji, postulatów, inicjatyw i interpretacji.
Sekcja Informatyki MOPS w roku 2025 oprócz bieżącej pracy administracyjno-serwisowej związanej z utrzymaniem ciągłości pracy, oprogramowania i infrastruktury informatycznej, przeprowadziła:

1) instalację sprzętu komputerowego zakupionego w 2024 i 2025 roku;
2) analizę technicznych możliwości wdrożenia platformy do zapisów na basen uczestników lokalnego programu „2+3 i jeszcze więcej”;
3) czynności zmierzające do migracji aplikacji DAON-MOPS-RIDO wraz z zawartością bazy danych na nową platformę sprzętowo-programową wraz z przeprowadzeniem negocjacji w zakresie warunków realizacji zadania;
4) analizę technicznych możliwości obsługi oprogramowania SOW PFRON pod kątem obsługi przelewów przez Dział Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami w ramach zmian oprogramowania dziedzinowego;
5) przeniesienie siedziby ZUCH do nowej placówki we Wrocławiu przy ul. Dąbrowskiego 11 wraz z uruchomieniem infrastruktury informatycznej;
6) przeniesienie siedzib DPPD do nowej placówki we Wrocławiu przy ul. Owsianej 4-6 wraz z uruchomieniem infrastruktury informatycznej;
7) wdrożenie produkcyjne systemu do zarządzania dokumentami EZD PUW we wszystkich komórkach organizacyjnych MOPS;
8) organizację szkoleń z obsługi EZD PUW dla pracowników MOPS;
9) integrację systemu do obsługi świadczeń Sygnity z EZD PUW;
10) integrację systemu EZD PUW z systemem e-Doręczeń;
11) bieżącą wymianę komputerów z systemem operacyjnym Windows 7;
12) podłączenie do sieci MAN siedzib MOPS przy ul. Nowowiejskiej 102-104, ul. Owsiana 4-6, pl. Legionów 4-5, ul. Chrobrego 34a, pl. Solidarności 1/3/5;
13) udział w spotkaniach dotyczących funkcjonalności oraz analiz bezpieczeństwa danych osobowych w systemie informatycznym na okoliczność pozyskania i wdrożenia portalu ProPracownik, który w zakresie funkcjonalnym ma zastąpić eksploatowany przez MOPS system eKIOSK;
14) ponowną analizę bezpieczeństwa danych osobowych w systemie, na okoliczność wdrożenia na potrzeby Działu Usług Opiekuńczych aplikacji Dobre Wsparcie;
15) scalanie płatników w bazie danych aplikacji PŁATNIK w związku z potrzebą wprowadzenia reorganizacji na skutek zgłoszenia komórek merytorycznych MOPS;

16) wykupienie rocznego dostępu do portali internetowych: Portal zamówień publicznych, rejestr upadłości konsumenckiej, interankiety, zapewniającego masową wysyłkę sms i e-mail;
17) zakup sprzętu komputerowego - laptopy w ramach postępowania przetargowego na potrzeby projektu „Też mogę” na łączną wartość 23 601,24 zł brutto;
18) zakup w ramach postępowania przetargowego sprzętu komputerowego AllInOne wraz z licencjami na oprogramowanie, na potrzeby MOPS na łączną kwotę 871 448,85 zł brutto;
19) zakup w ramach postępowania przetargowego sprzętu komputerowego wraz z licencjami na oprogramowanie (laptopy, drukarki, urządzenia wielofunkcyjne, skanery itp.), na potrzeby MOPS na łączną kwotę 182 994,48 zł brutto;
20) zakup monitorów interaktywnych z akcesoriami w celu wyposażenia 7 sal konferencyjnych w siedzibach MOPS na terenie Wrocławia, na łączną kwotę 95 637,42 zł brutto;
21) zakup routerów do terminancji VPN oraz nowych przełączników sieciowych wraz z usługą wdrożenia i dokumentacją powykonawczą – łączna wartość zamówienia 145 469,64 zł brutto;
22) pozyskanie lub odnowienie 64 kwalifikowanych podpisów elektronicznych, za pośrednictwem CUI;
23) wdrożenie oprogramowania do obsługi „Bon Ciepłowniczy (BC) Oprogramowanie do Obsługi Świadczeń” w aplikacji Świadczeń Rodzinnych w związku z realizacją nowego zadania;
24) zakup nowego szablonu strony internetowej www.mops.wroclaw.pl wraz z asystą techniczną i wdrożeniem funkcjonalności sztucznej inteligencji w postaci chata;
25) szkolenia i warsztaty 49 pracowników MOPS z MS Word pod kątem tworzenia dokumentów zgodnych z ustawą o dostępności;
26) wdrożenie aplikacji do zarządzania telefonami komórkowymi i tabletami na 324 urządzeniach w MOPS;
27) analizę możliwości dostosowania systemu FK pod kątem integracji z KSeF wraz z przeprowadzeniem testów Aplikacji Podatnika KSeF
28) zawarcie 63 umów (licencyjne, zakupowe oraz wsparcia technicznego w tym 21 umów powierzenia przetwarzania danych);

29) aktualizację usługi katalogowej Active Directory o nową strukturę organizacyjną MOPS;
30) wprowadzenie centralnego zarządzania funkcją BitLocker, umożliwiającego szyfrowanie dysków oraz scentralizowane przechowywanie kluczą odzyskiwania;
31) migrację serwerów obsługujących systemy dziedzinowe na nowe środowisko serwerowe;
32) zakup i wdrożenie Systemu Zarządzania Ruchem Klientów wraz z usługą rejestracji przez Internet na potrzeby uruchomienia nowego lokalu Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

ZESPÓŁ DS. WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI MOPS

Zespół ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi nadzorował w 2025 roku pracę **64** organizacji pozarządowych, z którymi zawarto **131** umów na łączną kwotę **62 560 157,86 zł** na następujące zadania:

- prowadzenie domów pomocy społecznej;
- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy typu A;
- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy typu B;
- prowadzenie środowiskowego domu samopomocy typu A i C;
- prowadzenie środowiskowego domu samopomocy typu B i D;
- prowadzenie specjalistycznych placówek wsparcia dziennego;
- prowadzenie całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- prowadzenie mieszkania wspomaganego;
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym system pieczy zastępczej;
- prowadzenie zbiorowego żywienia w kuchniach charytatywnych i innych miejscach wydawania posiłków osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z Gminy Wrocław;
- prowadzenie punktów wydających żywność nieprzetworzoną;
- organizowanie i prowadzenie łaźni i magazynu wydającego odzież dla osób najuboższych i zagrożonych bezdomnością na terenie Gminy Wrocław;
- prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób w kryzysie;
- prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży;
- prowadzenie ośrodka readaptacji społecznej;

- prowadzenie schronienia na terenie Wrocławia dla kobiet będących w kryzysie bezdomności;
- prowadzenie schronienia na terenie Wrocławia dla mężczyzn będących w kryzysie bezdomności;
- przygotowanie i prowadzenie schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz schroniska dla bezdomnych mężczyzn;
- organizowanie dodatkowego wsparcia osób w kryzysie bezdomności za pomocą pracy streetworkerów, Streetbusa, metody Housing First i metody Laboratorio *Abbastanza*;
- prowadzenie magazynów przekazujących żywność organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność na rzecz osób najuboższych;
- prowadzenie ogrzewalni oraz realizowanie pakietu interwencyjnego dla osób w kryzysie bezdomności na terenie Gminy Wrocław;
- prowadzenie noclegowni dla bezdomnych mężczyzn;
- prowadzenie ośrodków realizujących w sposób zorganizowany terapię i poradnictwo na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- zorganizowanie i prowadzenie mieszkania treningowego;
- organizowanie i prowadzenie dziennego domu pomocy dla osób starszych w tym osób ze schorzeniami otępiennymi we wcześniej i umiarkowanej fazie;
- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- opieka wytchnieniowa w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnościami w Gminie Wrocław;
- całodobowa opieka wytchnieniowa w Gminie Wrocław;
- świadczenie usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu całodobowego w ośrodku wsparcia – mieszkaniu wytchnieniowym w Gminie Wrocław;
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością;
- prowadzenie rehabilitacji społecznej i terapii dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- dostosowanie i prowadzenia mieszkań partycypacyjnych dla cudzoziemców;
- prowadzenia mieszkania partycypacyjnego dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną;
- prowadzenie mieszkań interwencyjnych;

- prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- przygotowanie spotkania wielkanocnego i paczek żywnościowych dla najuboższych mieszkańców Wrocławia;
- przygotowanie oraz dystrybucja wigilijnych paczek żywnościowych dla potrzebujących mieszkańców Wrocławia;
- przygotowanie wigilii dla najuboższych mieszkańców Wrocławia;
- świąteczne wsparcie dla starszych mieszkańców Wrocławia zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- organizowanie i realizacja usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich na terenie Wrocławia w miejscu zamieszkania klienta;
- prowadzenie Centrum Rozwoju Kompetencji Rodzin - prowadzenie wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz ich opiekunów w tym z rodzinnej pieczy zastępczej;
- wsparcie dzieci i młodzieży w spektrum autyzmu i ich rodziców;
- ponadto 24 zadania zlecono w trybie artykułu 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Dnia 1 października 2025 roku na okres zimowy została otwarta całodobowa **Ogrzewalnia** dla osób w kryzysie bezdomności (maksymalnie 50 miejsc) prowadzona na zlecenie Gminy Wrocław przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Wrocławskie oraz powstała nowa **Noclegownia** dla osób w kryzysie bezdomności przy ul. Popielskiego 8 we Wrocławiu (80 miejsc zgodnie ze standaryzacją). W grudniu 2025 ukończono zadanie z udziałem środków Gminy Wrocław w kwocie 512 699, 49 zł pn. „Remont i adaptacja wraz z dobudową windy wewnętrznej schroniska dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Bogedaina 5 we Wrocławiu na schronisko z usługami opiekuńczymi". W związku z ukończeniem zadania we Wrocławiu funkcjonuje **nowa placówka – schronisko dla osób w kryzysie bezdomności z usługami opiekuńczymi,** które zabezpieczy 62 miejsca, w tym 50 dla mężczyzn i 12 dla kobiet. Placówka dedykowana jest osobom bezdomnym, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej pomocy i opieki innych osób w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, a jednocześnie nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, zakład opiekuńczo-leczniczy lub zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy.

NIERUCHOMOŚCI ZARZĄDZANE PRZEZ MOPS

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2025 zarządzał nieruchomościami w ilości **157 budynków i lokali**, w tym: **80** pozostających w trwałym zarządzie MOPS,

19 użytkowanych na podstawie umowy użyczenia, **54** na podstawie umowy najmu

i **4** na podstawie porozumienia.

W ramach tych zasobów: 54 obiekty były użytkowane na potrzeby realizacji działań statutowych MOPS, 1 przeznaczony na prowadzenie rodzinnego domu dziecka, 44 mieszkania dla zabezpieczenia miejsc pobytu w ramach „Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych i niesamodzielnych", 2 lokale użyczone Wrocławskiemu Centrum Opieki i Wychowania, 1 lokal przekazany WCRS oraz 55 lokali użyczanych innym podmiotom m.in. stowarzyszeniom i fundacjom.

Nieruchomości zarządzane przez MOPS

Liczba nieruchomości	**Właściciel nieruchomości**	**Tytuł prawny MOPS**
80	Gmina Wrocław	trwały zarząd
2	Gmina Wrocław	umowa użyczenia
15	Zarząd Zasobu Komunalnego	umowa użyczenia
3	Zarząd Zasobu Komunalnego	porozumienie
1	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	porozumienie
1	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	umowa najmu
1	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	umowa użyczenia
3	Spółdzielnia Mieszkaniowa	umowa najmu

Liczba nieruchomości	Właściciel nieruchomości	Tytuł prawny MOPS
1	Polskie Koleje Państwowe S.A.	umowa najmu
4	„Nasz Dom” Spółka z o.o.	umowa najmu
44	TBS Wrocław Sp. z o.o.	umowa najmu
1	Archon	umowa najmu
1	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu	umowa użyczenia

WROCŁAWSKIE CENTRUM INTEGRACJI

Wrocławskie Centrum Integracji jest jednostką organizacyjną gminy Wrocław posiadającą status centrum integracji społecznej (Decyzja Wojewody Dolnośląskiego Nr ZP-ZS.965.4.2023.EG z dnia 08 listopada 2023 roku o przedłużeniu Wrocławskiemu Centrum Integracji statusu centrum integracji społecznej na okres 5 lat, do 03 grudnia 2028 roku). Podstawową podstawą prawną funkcjonowania Centrów Integracji Społecznej (CIS) jest Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2003, Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.), która określa zasady tworzenia, działalności oraz cele reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, przyznawanie statusu przez wojewodę i nadzór nad działalnością, w tym nadzór wojewody. WCI realizuje zadania w obszarze spraw społecznych, zdrowia publicznego, profilaktyki uzależnień, poprzez: organizowanie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; realizację zatrudnienia socjalnego; organizację prac społecznych osób skazanych na karę ograniczenia wolności oraz nieletnich wobec których zostały one zastosowane w charakterze środka wychowawczego; koordynacja działań mających na celu usuwanie z przestrzeni miejskiej elementów mowy nienawiści oraz innych aktów wandalizmu; propagowanie idei sprawiedliwości naprawczej; popularyzowanie ekonomii społecznej; opracowywanie, wdrażanie oraz realizację programów i projektów; działania w zakresie profilaktyki uzależnień; pozyskiwanie środków zewnętrznych w celu realizacji programów i projektów w obszarze działania Centrum; prowadzenie szkoleń, warsztatów i konferencji; realizację innych działań, których adresatami są mieszkańcy Wrocławia.
Działalność Centrum obejmuje usługi: sprzątania i utrzymania czystości; pielęgnacji terenów zielonych; florystyczne; konserwacyjno-remontowe; administracyjno-biurowe; towarowej produkcja rolniczej; produkcji i sprzedaży rękodzieła; cateringowe; podwykonawstwa w procesie produkcyjnym; concierge; organizacji spotkań, konferencji, imprez okolicznościowych i kulturalnych.
Dla zapewnienia prawidłowej realizacji zadań statutowych Centrum współpracuje z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy Wrocław, jednostkami pomocniczymi gminy Wrocław,

uczelniami, organizacjami pozarządowymi, środkami masowego przekazu oraz innymi podmiotami.

W 2025 roku Wrocławskie Centrum Integracji realizowało następujące zadania:

I. **Reintegracja zawodowa i społeczna realizowana zgodnie z zapisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym.**
II. **Działania na rzecz mieszkańców Wrocławia realizowane w ramach zatrudnienia socjalnego.**
III. **Organizacja nieodpłatnych, kontrolowanych prac na cele społeczne, zasądzonych w ramach kary ograniczenia wolności w ramach Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej.**
IV. **Wsparcie obcokrajowców mieszkających i pracujących we Wrocławiu w ramach projektu społecznego „Wrocław na językach świata”.**

I. Reintegracja zawodowa i społeczna realizowana zgodnie z zapisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

Wrocławskie Centrum Integracji działa na podstawie Ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym. Ustawa określa zasady realizacji zatrudnienia socjalnego, jako narzędzia reintegracji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności do osób:

- bezdomnych realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uzależnionych od alkoholu,
- uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających,
- zaburzonych psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- długotrwale bezrobotnych w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,

- uchodźców realizujących indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej;
- niepełnosprawnych, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W 2025 roku we Wrocławskim Centrum Integracji Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego (IPZS) realizowany był łącznie przez **166 uczestników/ mieszkańców Wrocławia**.
WCI zapewniło uczestnikom, z godnie z wymogami ustawowymi:

- badania lekarza medycyny pracy, szkolenie BHP, ubezpieczenie NNW, odzież ochronną, codzienny posiłek, szkolenie z pierwszej pomocy, niezbędne narzędzia i materiały do szkoleń zawodowych, materiały do szkoleń z reintegracji społecznej, np. artykuły plastyczne, ceramiczne, artykuły spożywcze, rośliny, artykuły dekoracyjne, bilety wstępu w ramach wyjść integracyjnych, wypłatę świadczenia integracyjnego, udział w reintegracji zawodowej oraz społecznej.

Reintegracja zawodowa i społeczna
Reintegracja zawodowa realizowana była w pięciu grupach zawodowych: **pracownik porządkowy - konserwator, pracownik terenów zieleni, ogrodnik, pomoc kuchenna, pracownik administracyjno-biurowy**. Zajęcia na warsztatach zawodowych realizowane przez instruktorów zawodu obejmowały:

- w grupie zawodowej pracownik porządkowy - konserwator: usługi gospodarcze - kompleksowe usługi porządkowe skierowane do seniorów, osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych (12 mieszkań miesięcznie/154 rocznie). Prace porządkowe, dezynfekcyjne i konserwatorskie w siedzibie Wrocławskiego Centrum Integracji, przeglądy i prace porządkowe przy tablicach osiedlowych (33 tablice),
- w grupie zawodowej pracownik terenów zieleni: prace ogrodnicze na terenach zieleni WCI i innych wrocławskich jednostek, przygotowanie okolicznościowej oprawy florystycznej Rady Miasta Wrocławia. Identyfikowanie oraz dokumentowanie w przestrzeni miejskiej znaków mowy nienawiści i wandalizmu na terenie Wrocławia,

- w grupie zawodowej ogrodnik: prace ogrodnicze na Farmie Miejskiej (na powierzchni 3,5 ha) obejmujące przygotowanie podłoża pod uprawy, prace pielęgnacyjne rozsad, zbiór warzyw (72 tony) oraz przygotowanie do transportu i przechowania warzyw,
- w grupie zawodowej pomoc kuchenna: przygotowanie posiłków dla seniorów oraz osób w trudnej sytuacji życiowej powracających do aktywności zawodowej w ramach porozumienia zawartego z Fundacją Znacznie Więcej,
- w grupie zawodowej pracownik administracyjno-biurowy: prace obejmujące segregowanie, porządkowanie i archiwizacja dokumentacji, przygotowywanie dokumentów do kserowania, skanowania i wysyłki, obsługa podstawowych urządzeń biurowych, przygotowywanie sal do zajęć, spotkań i warsztatów.

Usługi gospodarcze i pozostałe prace wykonywane były bezpłatnie, z wykorzystaniem zakupionych przez WCI niezbędnych narzędzi, materiałów oraz środków czystości.
Poprzez udział w realizacji zatrudnienia socjalnego uczestnicy zdobyli/podwyższyli m.in. następujące umiejętności zawodowe:

- stosowania właściwych środków czystości,
- szkolenie z zakresu BHP,
- pracę z dokumentacją i jej archiwizowaniem,
- dobór sprzętu i materiałów do wykonywanych prac,
- utrzymania czystości w budynku i na powierzchniach zewnętrznych,
- produkcji i zbioru warzyw,
- przygotowania do przechowywania i transportu
- pielęgnacji terenów zieleni,
- realizacji założeń ogrodu społecznego,
- przygotowania kompozycji kwiatowych
- zakładania i pielęgnacji terenów zieleni,
- konserwacji narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w procesie pracy,
- wykonywania drobnych napraw,
- znajomości zasad udzielania pierwszej pomocy,

Podczas warsztatów i konsultacji indywidualnych z doradcą zawodowym uczestnicy nabyli umiejętności:

- sporządzania dokumentów aplikacyjnych,

- autoprezentacji,
- odbywania rozmów kwalifikacyjnych,
- wyszukiwania odpowiednich ofert w Internecie, aplikowania on-line,
- bazowania na swoich zasobach, dookreślenia swoich słabych i mocnych stron,
- ukierunkowania zawodowego.

W 2025 roku realizowane były zajęcia dodatkowe – ceramiczne (np. warsztaty z ceramiki artystycznej), warsztaty florystyczne (warsztaty bożonarodzeniowe) i plastyczne, a także komputerowe w kawiarence internetowej jako wsparcie zajęć zawodowych. Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym realizowały również grupę samopomocy - Banku czasu oraz alternatywnych form spędzania wolnego czasu, grupa wsparcia dla osób zmagających się z uzależnieniem.

Reintegracja zawodowa obejmowała również:

- warsztaty zawodowe,
- warsztaty poruszania się po rynku pracy,
- trening obsługi komputera,
- warsztaty grupowe z radcą prawnym dotyczące różnych form zatrudnienia, zakładania spółdzielni socjalnych, wybranych zagadnień prawa pracy.
- konsultacje indywidualne z psychologiem, doradcą zawodowym, informatykiem, radcą prawnym.

Reintegracja zawodowa realizowana była również od września 2025 roku w ramach projektu „Romano Kher – Dom Pokoju” we współpracy z Liderem projektu – Fundacją „Dom Pokoju”. Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027 (Priorytet 7. Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, 7.5 Aktywna integracja, Nabór: FEDS.07.05-IP.02-118/24). Wszelkie działania podejmowane w ramach projektu na rzecz aktywizacji zawodowej Romów i Romni są zgodne z ideą wzmacniania świadomości oraz potrzeby wejścia na rynek pracy. Celem działań było wsparcie uczestników projektu w poruszaniu się po lokalnym rynku pracy oraz rozwijanie kompetencji niezbędnych do skutecznego poszukiwania zatrudnienia. Szczególną uwagę doradcy zawodowi oraz pośrednik pracy zwracali na umiejętność aktywnego i efektywnego poszukiwania pracy.

W 2025 roku do udziału w projekcie, w części realizowanej przez Wrocławskie Centrum Integracji, zostało skierowanych przez Kierownika Punktu Informacyjnego 7 osób spełniających kryteria udziału określone w projekcie.
W ramach działań z uczestnikami przeprowadzono szkolenia grupowe oraz konsultacje indywidualne z zakresu poruszania się po rynku pracy i aktywnych form poszukiwania zatrudnienia. Dla **5 osób** sporządzono kompleksową diagnozę potencjału zawodowego, obejmującą analizę zasobów, predyspozycji oraz potrzeb zawodowych.
Dodatkowo podjęto współpracę z potencjalnymi pracodawcami oraz firmami szkoleniowymi, które zadeklarowały gotowość do podpisania umów dotyczących organizacji staży zawodowych oraz szkoleń zawodowych. Zawarto również umowę z placówką medycyny pracy w zakresie kierowania uczestników na badania wstępne. Rozpoczęto weryfikację firm ubezpieczeniowych oraz producentów odzieży roboczej, co ma na celu wzmocnienie bezpieczeństwa i higieny pracy uczestników projektu.
W projekcie zatrudniony jest także asystent międzykulturowy, którego rolą jest pośredniczenie pomiędzy uczestnikami a pracodawcami, wsparcie procesu rekrutacji oraz uwzględnianie specyfiki środowiska romskiego.
Ponadto przygotowywano dokumentację niezbędną do udokumentowania podejmowanych działań i współpracy, uczestniczono w spotkaniach z Liderem projektu oraz pozostałymi Partnerami (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej), a także wspierano Lidera w procesie rekrutacji nowych uczestników. Prowadzono również spotkania informacyjne dla Romów i Romni, podczas których przekazywano informacje dotyczące zasad uczestnictwa w projekcie.
Reintegracja społeczna ukierunkowana była na działania, w tym również o charakterze samopomocowym, mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby uczestniczącej w zajęciach w centrum umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu. Zróżnicowane działania twórcze były skutecznym instrumentem w procesie inkluzji społecznej, stając się alternatywą dla zachowań niedostosowanych społecznie czy wręcz destrukcyjnych, a zarazem będąc źródłem doświadczania wspólnych, ogólnoludzkich wartości związanych z szeroko rozumianą kulturą i sztuką. Różnorodne formy ekspresji w ułatwiły budowanie porozumienia również w przypadku ograniczeń poznawczych, obniżonych kompetencji językowych czy zahamowań w kontaktach interpersonalnych.

Wykorzystanie elementów kultury i sztuki w procesie reintegracji społecznej sprzyjało wyrównywaniu deficytów edukacyjnych i kulturowych. Tworzy motywację do samodzielnego działania oraz wzmacnia poczucia podmiotowości. Systematyczne działanie podczas warsztatów arteterapeutycznych prowadzonych w warunkach profesjonalnie urządzonej pracowni, służyło zarówno rozwojowi indywidualnych kompetencji, jak i integracji społecznej w tym również ze środowiskiem lokalnym. Działania reintegracyjne skierowane były na doskonalenie m.in.: umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym zarządzania budżetem domowym, treningu dokonywania zakupów i umiejętności kulinarnych, treningu dbałości o wygląd zewnętrzny i umiejętności higienicznych, kształtowania prozdrowotnych postaw uczestników poprzez zajęcia z pracownikiem socjalnym poświęcone tematyce dbałości o zdrowie. Konsultacje indywidualne realizowane przez radcę prawnego dotyczyły tematów spraw mieszkaniowych: zadłużeniowych, spadkowych i postępowania obejmującego ustalenie stopnia niepełnosprawności. Część zajęć z zakresu reintegracji społecznej zrealizowana była w ramach warsztatów tematycznych i wyjść integracyjnych przygotowanych w formule zwiedzania m. in.: Muzeum Narodowego, Panoramy Racławickiej, Ogrodu Zoologicznego, Hydropolis, Stadionu Miejskiego, miejskich parków i lasów Wrocławia.

Reintegracja społeczna obejmowała dodatkowo:

- warsztaty umiejętności psychospołecznych,
- warsztaty z pracownikiem socjalnym,
- warsztaty tematyczne (m.in. świąteczne, ceramiczne, plastyczne, kulinarne, integracyjne),
- zarządzanie budżetem domowym,
- konsultacje indywidualne z psychologiem, pracownikiem socjalnym, asystentem uczestnika,
- pomoc psychologiczną grupową i indywidualną,
- warsztaty rękodzielnicze,
- warsztaty arteterapeutyczne,
- warsztaty prozdrowotne,
- panele edukacyjne,
- trening obywatelski.

W 2025 roku Indywidualne Programy Zatrudnienia Socjalnego w WCI realizowało 166 osób w tym:

- 166 osoby uzyskały kompetencje społeczne i zawodowe
- 50 osób zakończyło zgodnie ze ścieżką indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego
- 35 osób uzyskało zatrudnienie
- 42 osoby uzależnione od alkoholu
- 11 osób uzależnionych od narkotyków
- 13 osób z niepełnosprawnością
- 16 osób w kryzysie bezdomności
- 34 osoby z zaburzeniami psychicznymi
- 73 osób nieaktywnych zawodowo
- 47 osób długotrwale bezrobotnych
- 73 osoby w trudnej sytuacji materialnej
- 162 osoby zostały objęte doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych
- 144 osoby objęto wsparciem doradcy zawodowego, psychologa, atreterapeuty, pracownika socjalnego, trenera reintegracji społeczno- zawodowej.

W ramach umowy o realizację zadania publicznego nr 747/DES/ZS/2025 z dnia 23.06.2025 r. **Wrocławskie Centrum Integracji realizowało zadanie pn. „Wzrost kompetencji i kooperacja na rzecz rozwoju zatrudnia socjalnego w Gminie Wrocław"**, które obejmowało następujące działania:

a. działanie 1 - szkolenia grupowe i indywidualne – udział w nich wzięło 12 pracowników WCI;
b. działanie 2 - wizyta studyjna w podmiotach zatrudnienia socjalnego (formułą online) - odbycie 4 wizyt studyjnych w formule online (CIS: Polanowice, Mieniany, Żywiec, Legionowo);
c. działanie 3 - działania promocyjne - kampania w mediach społecznościowych;

Realizowane działania ukierunkowane były na rozwój kompetencji niezbędnych do prowadzenia reintegracji społecznej i zawodowej zgodnie ze standardami zatrudnienia socjalnego. Obejmowały one zarówno wzmacnianie umiejętności psychospołecznych, jak i rozwój specjalistycznego warsztatu odpowiadającego poszczególnym profesjom, takim jak: pracownik socjalny, instruktor zawodu, psycholog, pośrednik pracy, doradca zawodowy czy arteterapeuta.

W ramach zadania pracownicy WCI brali udział w indywidualnych, certyfikowanych szkoleniach specjalistycznych dostosowanych do specyfiki zajmowanych stanowisk (m.in. w obszarze mediacji, przedsiębiorczości społecznej, treningu umiejętności społecznych, terapii uzależnień, doradztwa zawodowego, coachingu). Szkolenia te miały na celu uzupełnienie i pogłębienie kompetencji kadry w wyspecjalizowanych obszarach bezpośrednio związanych z procesem reintegracji społeczno-zawodowej.
W ramach zadania odbyły się dwudniowe szkolenie grupowe (16 godzin) dla 12 pracowników z zakresu dialogu motywacyjnego prowadzone przez certyfikowanego trenera, obejmujące część teoretyczną oraz praktyczne ćwiczenia z wykorzystaniem metody warsztatowej. Uczestnicy poznali kluczowe zasady i techniki dialogu motywacyjnego, które zwiększą skuteczność ich pracy z osobami o niskiej motywacji do zmiany. W ramach zadania odbyło się także dwudniowe szkolenie grupowe (16 godzin) dla 12 pracowników z zakresu andragogiki i metodyki pracy z osobami dorosłymi, uwzględniające specyfikę nabywania umiejętności osób dorosłych zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wprowadzanie do pracy z osobami dorosłymi doświadczającymi wykluczenia społecznego metod aktywizujących oraz technik ułatwiających współpracę i komunikację pomaga osiągnąć zamierzone cele. Odbiorcy nabyli umiejętności efektywnego projektowania i prowadzenia zajęć reintegracji społeczno-zawodowej z uwzględnieniem potrzeb i możliwości osób dorosłych. Szkolenia koncentrowały się na praktycznych umiejętnościach pozwalających na doskonalenie skuteczności organizacji procesu nauczania osób realizujących zatrudnienie socjalne. Korzystanie z wiedzy przez pryzmat gromadzonego przez lata bagażu doświadczeń, przekonań, stereotypów oraz trudności w zmianie rutynowych zachowań i przyzwyczajeń są barierami w procesie dokonywania zmian dlatego też podniesienie kompetencji kadry w tym zakresie przyczyniło się do wypracowania własnych metod służących towarzyszeniu i wpieraniu uczestnika w procesie zmiany.
Celem wizyt studyjnych realizowanych w formule online było poszerzenie wiedzy i kompetencji kadry WCI poprzez bezpośrednie poznanie dobrych praktyk, modeli pracy, rozwiązań organizacyjnych oraz metod aktywizacji społeczno-zawodowej stosowanych w innych instytucjach zatrudnienia socjalnego i podmiotach integracji społecznej. Udział w wizytach studyjnych umożliwił wymianę doświadczeń, identyfikację skutecznych narzędzi pracy oraz nawiązywanie relacji

wspierających rozwój lokalnej kooperacji. Dodać także należy, że w dniu 3 grudnia 2025 roku odbyła się wizyta studyjna obejmująca prezentację Centrów Integracji Społecznej w Legionowie oraz w Polanowicach. W ramach wizyty przeprowadzono wizytę monitorującą z udziałem przedstawicielek Departamentu Ekonomii Społecznej.
Celem działań promocyjnych zaplanowanych i zrealizowanych w ramach projektu było zapewnienie szerokiego dotarcia do odbiorców PZS oraz do ogółu społeczeństwa. Działania te były również skierowane do osób realizujących zatrudnienie socjalne, umożliwiając im zapoznanie się z dobrymi praktykami oraz wymianę doświadczeń, co przyczyniło się do zwiększenia skuteczności realizowanych działań.

II. Działania na rzecz mieszkańców Wrocławia realizowane bezpłatnie w ramach zatrudnienia socjalnego.

Od 2015 roku Wrocławskie Centrum Integracji oferuje wsparcie na rzecz seniorów, osób niepełnosprawnych, samotnych i niesamodzielnych którzy z powodu wieku i stanu zdrowia nie są w stanie samodzielnie realizować podstawowych potrzeb życiowych. Od początku świadczenia usługi wsparciem w codziennym funkcjonowaniu objętych zostało ponad 720 osób. W 2025 bezpłatne **usługi gospodarcze** systematycznie realizowane były u 12 podopiecznych w miejscu ich zamieszkania (154 usług sprzątania mieszkań w ciągu roku). Kompleksowe Usługi Gospodarcze dostosowane są do indywidualnych potrzeb seniorów zapewniając poprawę bezpieczeństwa, komfortu i estetyki mieszkania. Kontakt osobisty, chwila rozmowy, towarzyszenie w codziennych czynnościach sprawia, że podopieczni choć na chwilę zapominają o samotności. Przedmiotowe usługi obejmują sprzątanie kuchni wraz z myciem lodówki i piekarnika. Wycieranie kurzu, mycie podłóg, odkurzanie, sprzątanie sanitariatów. Pranie i zmianę pościeli, układanie rzeczy w szafkach i szafach, dbałość o rośliny. Dwa razy w roku mieszkańcy korzystający z usług gospodarczych otrzymują wsparcie w postaci świątecznych porządków - standardowo wykonywane usługi rozszerzone są o mycie okien, pranie i wieszanie firan, pranie dywanów, koców, kołder, poduszek, mycie żyrandoli, drzwi, pieca czy kaloryferów. Seniorów wspieramy również przekazując pozyskane od Wrocławian oraz współpracujących z WCI organizacji pozarządowych dobra w postaci pościeli, kołder, firan i

dywanów. Działania wykonywane były przez osoby uczestniczące w procesie reintegracji społecznej.

W 2025 r. posprzątano 10 tyś.m^2 mieszkań oraz umyto ponad 200 okien. Szacunkowy koszt rynkowy usług gospodarczych wynosi ponad **280 tys. złotych.**

(154 usług sprzątania x 6 godzin x 10 uczestników x 30,50 zł/h =281820 zł)*
* do obliczeń użyto kwoty dla minimalnej stawki godzinowej dla umowy zlecenie w 2025 roku

W 2025 roku WCI realizowało prace ogrodnicze na Farmie Miejskiej. Na powierzchni 3,5 ha produkowane były warzywa do 37 miejskich placówek: Wrocławskiego Zespołu Żłobków (16), miejskich przedszkoli (10) oraz Domów Opieki Społecznej (11).
Zakres działań obejmował:

- przygotowanie podłoża pod uprawy,
- produkcję rozsad,
- sadzenie i siew,
- plewienie,
- prace pielęgnacyjne sadzonek,
- zbiór warzyw (72 tony),
- przygotowanie do transportu i przechowywanie.

Szacunkowy koszt rynkowy wykonanych prac na Farmie Miejskiej wyniósł ponad 702 tys. zł. To konkretna wartość dodana dla miasta i jego mieszkańców, a jednocześnie praktyczna przestrzeń uczenia się pracy i odpowiedzialności.

(16 dni w miesiącu x 6 godzin x 20 uczestników x 30,50 zł/h x 12 miesięcy=702720 zł)* * do obliczeń użyto kwoty dla minimalnej stawki godzinowej dla umowy zlecenie w 2024 roku

1. W marcu 2025 r. wraz Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych przygotowano spotkania edukacyjne dotyczące **tworzenia, wspierania i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej**.

2. **Edukacja ekologiczna i działania społeczne w duchu „Zero Waste" - "Segregacja odpadów komunalnych", "Eko-warsztaty" -** W ramach kampanii „Zero Waste" realizowano panele edukacyjne oraz warsztaty (PSZOK) zachęcające do segregacji śmieci oraz życia w stylu less i zero waste. Organizowano spotkania edukacyjno-informacyjne dotyczące zrównoważonego rozwoju miasta, inspirując mieszkańców do zmiany nawyków oraz edukując w obszarze ochrony zasobów wody, powietrza i surowców. W zajęciach uczestniczyły **74 osoby.**
3. W 2025 r. przy współpracy z kołem naukowym i studentami Akademii Sztuk Pięknych zorganizowano cykl **7 warsztatów ceramicznych i plastycznych, w których wzięły udział 63 osoby**. Celem warsztatów było przedstawienie różnych technik wykorzystywanych przy tworzeniu ceramiki, nauka obserwacji i uwrażliwienie na trójwymiarowa formę eksperymentowanie z fakturą i barwą.
4. Jubileusz 20-lecia WCI - We wrześniu świętowaliśmy 20 lat Wrocławskiego Centrum Integracji. Zorganizowaliśmy z tej okazji rodzinny piknik, a podczas jubileuszu wręczyliśmy statuetki „Przyjaciela Wrocławskiego Centrum Integracji" (wykonane przez uczestników zajęć reintegracji) osobom i instytucjom, które wspierają nas na co dzień w budowaniu otwartego i przyjaznego Wrocławia. W ramach pikniku zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny (Miejska Farma) oraz warsztaty (ceramiczne i florystyczne) dla uczestników, ich rodzin oraz społeczności lokalnej. Celem warsztatów oprócz rozwijania zdolności manualnych nauki, zabawy w przyjaznej atmosferze było wzmocnienie więzi społecznych rozszerzanie wiedzy o świecie i kulturze, zachęcanie uczestników do kreatywności.
5. We wrześniu 2025 WCI brało udział w kampanii Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia, której celem było zainspirowanie mieszkanek i mieszkańców Wrocławia do życia w zdrowy i pełen energii sposób.
6. W 2025 r. uczestnicy w ramach cyklicznych działań przygotowali **kompozycje kwiatowe służące uhonorowaniu pamięci osób i wydarzeń oraz oprawie sesji Rady Miasta Wrocławia.** W październiku **z**realizowano, w ramach corocznej współpracy z Biurem Rady Miasta Wrocławia, prace porządkowe nagrobków i przygotowano ponad 100 kompozycji ozdobnych w ramach akcji **Wrocławskiego Znicza Pamięci.**

7. W 2025 r. zrealizowano 50 spotkań grupy wsparcia dla osób zmagających się z uzależnieniami. Aktywność skierowana była na wspólne pokonanie chorób i problemów, które dotyczą zarówno uczestników jak i ich bliskich. Celem pracy było dokonanie zmiany własnej w różnych obszarach życia. W spotkaniach uczestniczyło w sumie 1000 osób.
8. Kontynuowano realizację programu zieleni rozproszonej, poprawy estetyki i zagospodarowania rekreacyjnego miasta i ogrodnictwa miejskiego poprzez powstanie koncepcji i realizację **ogrodu społecznego** na przestrzeni wokół budynku Wrocławskiego Centrum Integracji. Program pełnił funkcje edukacyjne, aktywizacyjne i produkcyjne.
9. W 2025 roku ok. **400 osobom** udzielono informacji dotyczących możliwości skorzystania z form pomocy pozwalających na poprawę swojej sytuacji rodzinnej, materialnej i zawodowej.
10. Tablice osiedlowe - na podstawie porozumienia z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego uczestnicy zajęć reintegracji prowadzili prace porządkowe w obrębie tablic osiedlowych, polegające na ręcznym czyszczeniu tablic, usuwaniu wlepek, napisów, myciu tablic oraz podstaw tych tablic. W roku 2025 dokonano przeglądu i czyszczenia 33 tablic osiedlowych we Wrocławiu.
11. Wykonanie statuetek (5) na galę „Wrocław Bez Barier” - uczestnicy przygotowali własnoręcznie statuetki na galę Wrocław Bez Barier, które zostały wręczone osobom zaangażowanym w działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
12. Mural solidarności na „Bonitum” - W 2025 roku współtworzyliśmy na elewacji Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie „Bonitum” wyjątkowy mural solidarności.
13. Wizyta w Urzędzie Miasta Wrocławia i Muzeum Miejskim (maj 2025) - uczestnicy WCI odwiedzili Urząd Miasta Wrocławia. Wykład z edukacji samorządowej poprowadziła Przewodnicząca I Radna Rady Miejskiej Agnieszka Rybczak pt. „Funkcjonowanie samorządu i rola obywateli”, a jego dopełnieniem była wycieczka do Muzeum Miejskiego Wrocławia, pozwalająca spojrzeć na miasto także przez pryzmat historii.

III. Organizacja nieodpłatnych, kontrolowanych prac na cele społeczne, zasądzonych w ramach kary ograniczenia wolności w ramach Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej.

Od 2009 r. w strukturach WCI realizowane jest zadanie własne gminy Wrocław, polegające na **organizacji warunków do wykonywania nieodpłatnych, kontrolowanych prac na cele społeczne przez osoby skazane na karę ograniczenia wolności**.

W ramach zadania WCI współpracuje z trzema Sądami Rejonowymi: dla Wrocławia-Krzyków, dla Wrocławia-Fabrycznej i dla Wrocławia-Śródmieścia. Od stycznia 2021 roku Wrocławskie Centrum Integracji jest jedynym podmiotem, organizującym prace na cele społeczne na terenie miasta Wrocławia.

Dzięki podnoszeniu jakości warunków organizacji kary ograniczenia wolności liczba spraw kierowanych przez Sądy do WCI ustabilizowała się na wysokim poziomie. W 2025 roku Sądy Rejonowe skierowały do Wrocławskiego Centrum Integracji łącznie **1000 osób**.

Tabela 1: Liczba osób kierowanych przez Sądy Rejonowe do Wrocławskiego Centrum Integracji

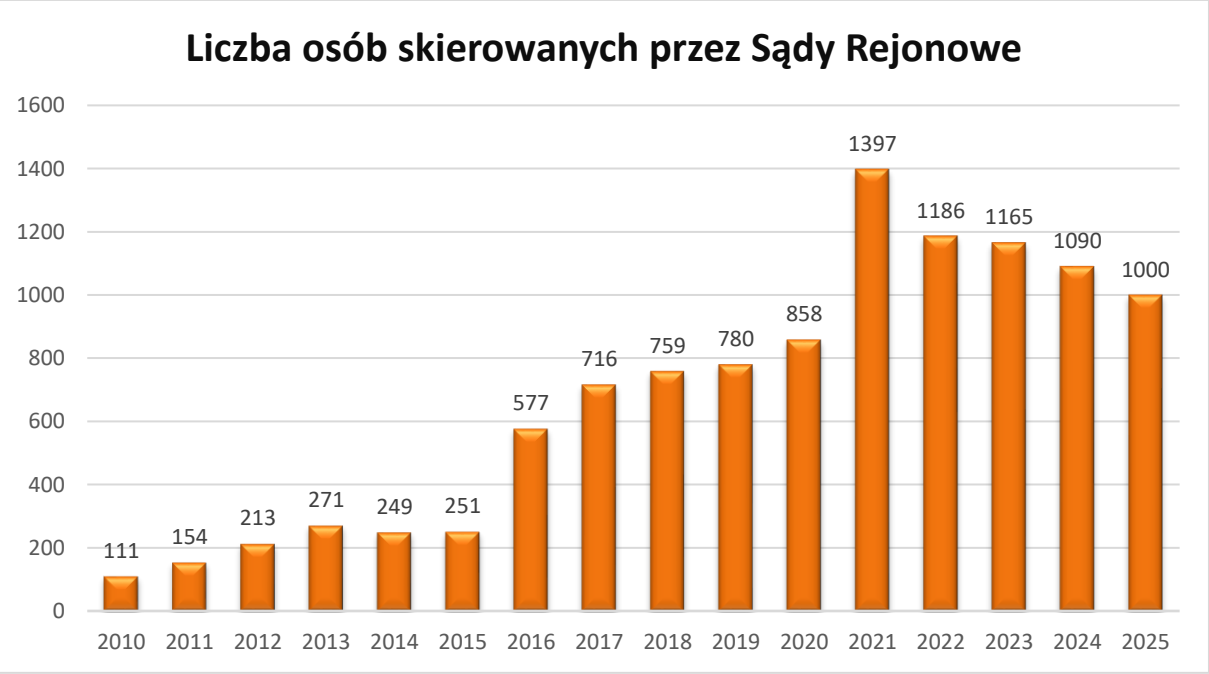

(Tabela 1 przedstawia liczbę osób skierowanych przez Sądy do Wrocławskiego Centrum Integracji: rok 2009 – 74 osoby, rok 2010 – 111 osób, rok 2011 – 154 osoby, rok 2012 – 213 osób, rok 2013 – 271 osób, rok 2014 – 249 osób, rok 2015 – 251 osób, rok 2016 – 577 osób, rok 2017 – 716 osób, rok 2018 – 759

osób, rok 2019 – 780 osób, rok 2020 – 858 osób, rok 2021 – 1397 osób, rok 2022 – 1186, rok 2023 – 1165, rok 2024 – 1090, 2025 - 1000)
Osoby skazane na prace społeczne poprzez wykonywane zadania wspierają placówki,
w których odbywają karę. W 2025 r. do współpracy z Wrocławskim Centrum Integracji w ramach organizacji kary ograniczenia wolności dołączyło **8 nowych jednostek.** W 2025 roku WCI współpracowało łącznie ze **160 partnerami lokalnymi,** m.in. szkołami, przedszkolami, organizacjami pozarządowymi, radami osiedli, parafiami. Skazani włączani byli do prac porządkowych, konserwatorskich, naprawczych oraz drobnych prac remontowo-budowlanych. Aktualnie liczba partnerów organizujących prace na cele społeczne zaspokaja potrzeby dotyczące zorganizowania prac dla wszystkich osób skierowanych przez Sądy Rejonowe. Dzięki rozbudowanej bazie partnerów istnieje możliwość **organizacji prac od poniedziałku do niedzieli zarówno w godzinach porannych jak i wieczornych.**
Osoby skierowane przez Sądy, były angażowane do prac związanych z utrzymaniem i właściwym funkcjonowaniem obiektów i terenów zielonych, praca ta wsparła zarówno podopiecznych podmiotów współpracujących, jak i całą społeczność lokalną. W 2025 roku **zasądzono 174 701** godzin prac społecznych do odpracowania.

Tabela 2: Liczba godzin społecznych zasądzonych przez Sądy Rejonowego

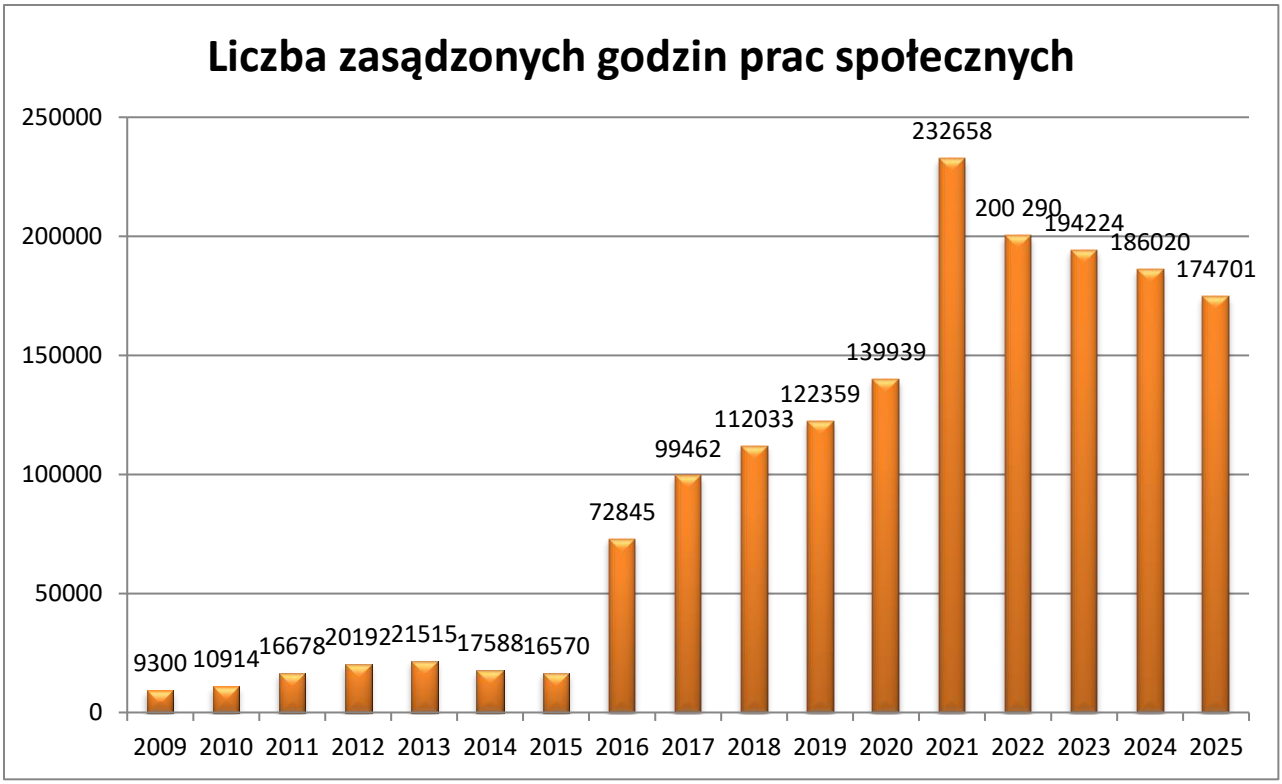

(Tabela 2 przestawia liczbę godzin społecznych zasądzonych przez Sądy Rejonowe: rok 2009 – 9300 godzin, rok 2010 – 10914 godzin, rok 2011 – 16678 godzin, rok 2012 – 20192 godzin, rok 2013 – 21515 godzin, rok 2014 – 17588 godzin, rok 2015 – 16570 godzin, rok 2016 – 72845 godzin, rok 2017 – 99462 godziny, rok 2018 – 112033 godziny, rok 2019 – 122539 godzin, rok 2020 – 139939 godzin, rok 2021 – 232658 godzin, rok 2022 – 200290, rok 2023 – 194222, rok 2024 – 186 020, 2025 – 174 701)

W 2025 r. osoby skazane odpracowały **98 050 godzin** na rzecz społeczności lokalnej, co daje **2 990 525 zł***. Wraz ze wzrostem jakości organizacji prac, stale wzrasta procent liczby odpracowanych godzin. W tym miejscu zaznaczyć należy, że bezpośredni wpływ na liczbę godzin odpracowanych na rzecz społeczności lokalnej ma ilości skierowań wydanych przez Sądy Rejonowe oraz liczba osób która pojawi się w Centrum celem odpracowania godzin społecznych.

* do obliczeń użyto kwoty dla minimalnej stawki godzinowej dla umowy zlecenie w 2025 roku

Tabela 3: Liczba godzin społecznych odpracowanych nieodpłatnie na rzecz społeczności lokalnej

(Tabela 3 przestawia liczbę godzin społecznych odpracowanych nieodpłatnie na rzecz społeczności lokalnej: rok 2009 – 3909 godzin, rok 2010 – 5583 godziny, rok 2011 – 7763 godziny, rok 2012 – 10973 godziny, rok 2013 – 10616 godzin, rok 2014 – 8831 godzin, rok 2015 – 10181 godzin, rok 2016 – 24285 godzin, rok 2017 – 42469 godzin, rok 2018 – 54038 godzin, rok 2019 – 63376 godzin, rok 2020 – 59766 godzin, rok 2021 – 122385 godzin, rok 2022 – 117368, rok 2023 – 111819, rok 2024 – 10480, 2025 – 98 050)

Od 2023 roku Wrocławskie Centrum Integracji realizuje również powierzone przez gminę Wrocław zadanie polegające na **organizacji środka wychowawczego w postaci pracy na cele społeczne osób nieletnich.** Osoby nieletnie kierowane są do Wrocławskiego Centrum Integracji przez Kuratorów Rodzinnych z Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieście, Krzyki oraz Fabrycznej. Model realizacji prac społecznych osób nieletnich wdrożono na bazie doświadczeń realizacji prac na cele społeczne osób dorosłych. W 2025 roku do Wrocławskiego Centrum Integracji zostało skierowanych **8 osób nieletnich** celem realizacji prac społecznych, którym zasądzono łącznie **140 godzin do odpracowania**. **Osoby nieletnie wykonały 127,5 godziny prac społecznych**, co daje ponad **90 % odpracowanych godzin**.
Prace społeczne organizowane są w nurcie idei sprawiedliwości naprawczej między innymi poprzez działania zorientowane na pojednanie, odbudowanie relacji. Osoby wykonujące karę ograniczenia wolności mają możliwość realnego

naprawienia szkody. Prace te wpisują się w założenia **Rekomendacji Nr CM/Rec(2018)8 Komitetu Ministrów [Rady Europy] dla państw członkowskich dotyczącej sprawiedliwości naprawczej w sprawach karnych.**

Wrocławskie Centrum Integracji wykorzystuje potencjał wytworzony na przestrzeni wielu lat współpracy samorządu lokalnego z wymiarem sprawiedliwości. Stworzono optymalne warunki do wykonywania przez sprawców wykroczeń i drobniejszych przestępstw, nieizolacyjnej kary ograniczenia wolności, co stało się punktem wyjścia do szerzenia praktyk sprawiedliwości naprawczej we Wrocławiu.

Między innymi w efekcie działań Wrocławskiego Centrum Integracji w 2021 roku Wrocław stał się **pierwszym, i jedynym jak dotąd, polskim miastem sprawiedliwości naprawczej,** dołączając tym samym do elitarnego grona miast, noszących ten tytuł tj. m.in.: Hull, Leuven, Bristol, Como.

W grudniu 2025 Wrocławskie Centrum Integracji zorganizowało **IV Wrocławską Galę Sprawiedliwości Naprawczej.** Prelekcja, poświęcona działaniom ukierunkowanym na rozwój sprawiedliwości naprawczej, która miała miejsce podczas wydarzenia, została wygłoszona przez Kuratora Sądowego Pana Grzegorza Miśtę. Było to ciekawe i poruszające wystąpienie, przybliżające ideę sprawiedliwości naprawczej oraz jej znaczenie w praktyce.

W trakcie wydarzenia Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia – Pani Magdalena Wdowiak-Urbańczyk wręczyła nagrody/wyróżnienia (statuetki krasnala Sprawiedliwka) za wyjątkowe zaangażowanie w rozwój Wrocławia jako miasta sprawiedliwości naprawczej. Nagrody zostały przyznane trzech kategoriach: podmiot, osoba oraz działanie. Zaznaczyć należy, że wyboru nagrodzonych/wyróżnionych dokonała kapituła składająca się z osób/podmiotów wyróżnionych w poprzednich latach.

W kategorii osoba za wieloletnią pracę i zaangażowanie w budowanie kultury mediacji opartej na dialogu, wspieranie porozumienia i wzmacnianie społecznej wrażliwości otrzymała **dr Elżbieta Dobiejewska**.

W kategorii podmiot wyróżnienie za działania nastawione na inicjowanie dialogu

w lokalnych społecznościach, wspieranie mediacji oraz promowanie praktyk, które pomagają stronom konfliktów odzyskać sprawczość i odbudować relacje otrzymała **Fundacja Obserwatorium Społeczne.**

W kategorii działanie za organizację pierwszego w Polsce Yellow Ribbon Run - inicjatywy, która łączy społeczność, wzmacnia zrozumienie i zachęca do budowania przyszłości opartej na empatii i dialogu nagrodzone zostało wydarzenie Bieg Żółtej Wstążki.

Wrocławskie Centrum Integracji stale rozwija inicjatywy ukierunkowane na społeczność miasta, które odgrywają istotną rolę **w tworzeniu restoratywnej przestrzeni Wrocławia**. Każdego dnia reagowano na zgłoszenia mieszkańców dotyczące pojawiającej się w przestrzeni publicznej mowy nienawiści i podejmowano działania w przestrzeni miejskiej Wrocławia tak aby była przyjazna dla każdego.

Wrocławskie Centrum Integracji od grudnia 2023 roku **uczestniczy w posiedzeniach i pracach Prezydium Dolnośląskiej Rady Terenowej ds. Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym przy Sądzie Okręgowym we Wrocławiu**.

Oprócz stałych działań podejmowano inicjatywy mające na celu zwiększanie świadomości mieszkańców oraz uwrażliwienie na kwestie związane z mową nienawiści. Doskonałą okazją do zwrócenia uwagi na problem był **Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową który przypada na 21 marca**. W tym dniu Wrocławskie Centrum Integracji w partnerstwie z Zarządem Zasobu Komunalnego **zorganizowało czwartą edycję wydarzenia pn. „Mury Mówią".** Pracownicy WCI wraz z osobami skazanymi na karę ograniczenia wolności, przedstawicielami Urzędu Miejskiego Wrocławia, Wrocławskiej Rady ds. Równego Traktowania, Rad Osiedli Straży Miejskiej i innych instytucji wspólnie zamalowali elementy mowy nienawiści znajdujące się na budynku Szkoły Podstawowej przy ul. Komuny Paryskiej.

W trakcie przygotowań oraz podczas wydarzenia zauważono duże zainteresowanie mieszkańców, którzy chętnie angażowali się w rozmowy i zamalowanie nienawistnych haseł. W akcji z chęcią wzięli udział również uczniowie Szkoły Podstawowej oraz podopieczni Stowarzyszenia Bonitum. Takie działanie przyczynia się między innymi do: poprawy wizerunku miasta, przeciwdziałaniu dyskryminacji, rehabilitacji osób skazanych, budowania poczucia wspólnoty czy podniesienia bezpieczeństwa społecznego poprzez niwelowanie napięć społecznych. Usuwanie elementów mowy nienawiści z przestrzeni miejskiej przez osoby skazane na prace społeczne to kluczowy element budowania miasta opartego na sprawiedliwości naprawczej. To działanie, które

wpływa na poprawę jakości życia w mieście, wspiera rehabilitację skazanych, a także przyczynia się do kształtowania bardziej tolerancyjnej i zjednoczonej wspólnoty.
Wrocławski model organizacji kary ograniczenia wolności w postaci prac na cele społeczne stale dostrzegany jest przez media. Uznawany jest jako wkład w rozwój miasta nastawionego na potrzeby mieszkańców, miasta nacechowanego restoratywnymi wartościami. W 2025 r. powstało kilka nagrań prezentujących praktyki naprawcze wdrożone we Wrocławskim Centrum Integracji oraz jednostkach partnerskich. Udzielono wywiadów m.in. dla Telewizji Polskiej TVP, TVP Wrocław, Radia Wrocław, Echo24, Radia Ram czy Radia Rodzina.
Kaskadowy model organizacji kary ograniczenia wolności budzi zainteresowanie wśród wielu instytucji, nie tylko w obszarze Wrocławia ale również Polski a także na arenie międzynarodowej. Z uwagi na powyższe przedstawiciel Wrocławskiego Centrum Integracji miał przyjemność uczestniczyć w obradach Parlamentu Europejskiego w Strasbourgu podczas tygodnia przeciwko mowie nienawiści, który odbył się w czerwcu 2025 roku. Obrady były doskonałą okazją do zaprezentowania działań związanych z organizacją prac na cele społeczne i usuwaniem elementów mowy nienawiści z przestrzeni miejskiej Wrocławia. Model został dostrzeżony i doceniony przez wielu przedstawicieli europejskich państw uczestniczących w obradach.
Ponadto w 2025 roku odbyło się wiele wizyt studyjnych zarówno przedstawicieli innych Polskich miast jak i studentów Uniwersytetu Wrocławskiego. Podczas spotkań zaprezentowane zostały dobre praktyki w obszarze organizacji warunków do wykonywania prac na cele społeczne. Przedstawiciele Wrocławskiego Centrum Integracji zaprezentowali unikatowy, wrocławski kaskadowy model organizacji kary ograniczenia wolności. Rozwiązanie spotkało się z dużym uznaniem. W listopadzie 2025 Wrocławskie Centrum Integracji miało okazję przedstawić rozwiązanie modelu kaskadowego organizacji kary ograniczenia wolności Pani poseł **Henryce Krzywonos-Strycharskiej.**
W maju 2025 roku Wrocławskie Centrum Integracji, we współpracy z Kuratorską Służbą Sądową, **zorganizowało spotkanie informacyjno-szkoleniowe skierowane do ponad 150 podmiotów** zaangażowanych w tworzenie warunków do wykonywania kary ograniczenia wolności. Wydarzenie odbyło się w siedzibie Sądu Okręgowego we Wrocławiu. Podczas spotkania omówiono zasady organizacji prac na cele społeczne realizowanych w ramach kary ograniczenia

wolności oraz dokonano wymiany doświadczeń i dobrych praktyk stosowanych przez poszczególne podmioty partnerskie.
We wrześniu 2025 r. przedstawiciele WCI wzięli udział w pierwszym w Polsce Biegu Żółtej Wstążki (Yellow Ribbon Run). Wydarzenie to miało istotne znaczenie społeczne, promując ideę readaptacji społecznej osób powracających z jednostek penitencjarnych, przeciwdziałanie stygmatyzacji oraz budowanie postaw opartych na akceptacji, solidarności i odpowiedzialności społecznej. Udział w biegu stanowił wyraz poparcia dla inicjatyw wspierających proces reintegracji oraz wzmacnianie więzi społecznych osób skazanych.
W ramach prac społecznych, od 2016 r. Wrocławskie Centrum Integracji usuwa **elementy graficzne mowy nienawiści z przestrzeni miejskiej.** Usuwanie elementów mowy nienawiści z przestrzeni miejskiej przez osoby skazane na karę ograniczenia wolności jest krokiem ku rozwojowi miasta sprawiedliwości naprawczej, w którym nacisk kładziony jest na rehabilitację, odpowiedzialność społeczną i przywracanie równowagi w społeczności. Takie działania mają wpływ na tworzenie przestrzeni, w której osoby skazane mogą aktywnie uczestniczyć w procesie naprawiania szkód wyrządzonych społeczeństwu, a także przyczyniają się do rozwoju wartości sprawiedliwości naprawczej w skali całego miasta. W tym celu prowadzone jest **Internetowe Centrum Zgłoszeń – www.wcsn.pl,** za pośrednictwem którego drogą elektroniczną Mieszkańcy zgłaszają **elementy mowy nienawiści, pojawiające się w przestrzeni miejskiej Wrocławia.** Centrum jest odpowiedzialne za koordynację działań związanych z eliminowaniem następstw wandalizmu w przestrzeni miejskiej, w tym: weryfikację zgłoszeń, ustalanie zarządców nieruchomości, określanie zakresu prac, dobór materiałów oraz usuwanie zgłoszonych elementów mowy nienawiści przy udziale osób odbywających karę ograniczenia wolności.
W 2025 r. przyjęto 845 zgłoszeń mieszkańców w ramach których usunięto 5 768 elementów mowy nienawiści oraz innych aktów wandalizmu. Zamalowano około 5 700 m² powierzchni. W porównaniu z rokiem 2024 r. nastąpił wzrost w zakresie ilości nienawistnych napisów i symboli usuniętych z przestrzeni miejskiej Wrocławia. Powierzchnie napisów często liczyły ponad dwa metry kwadratowe i wymagały kilkukrotnego malowania. Prace związane z usuwaniem elementów mowy nienawiści realizowane były przez osoby skazane, wykonujące prace społeczne na rzecz Wrocławskiego Centrum

Integracji i nadzorowane przez zespół Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej.
Ponadto w 2025 roku Wrocławskie Centrum Integracji nawiązało współpracę z Zarządem Zasobu Komunalnego oraz Spółką Wrocławskie Mieszkania w zakresie usuwania elementów mowy nienawiści oraz graffiti z nieruchomości znajdujących się pod zarządem Zarządu Zasobu Komunalnego a także wykonania prac interwencyjnych. W 2025 roku w ramach współpracy z zarządcami miejskimi usunięto **łącznie 890 znaków mowy nienawiści oraz elementów graficznych** co przekłada się na ponad **1 349** zamalowanych metrów kwadratowych powierzchni. Ponadto uporządkowano i odnowiono **7 placów zabaw.**
Od 2016 roku, tj. od czasu włączenia usuwania mowy nienawiści z przestrzeni miejskiej do katalogu prac społecznych, liczba usuwanych nienawistnych napisów **wzrosła prawie 15 - krotnie.**
Na podstawie Zarządzenia Nr 1566/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 23 grudnia 2024 r.
w sprawie umożliwienia spłaty zadłużenia z tytułu należności za korzystanie z lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław w formie świadczenia rzeczowego, Wrocławskie Centrum Integracji od początku 2025 r. realizuje działania polegające na organizacji warunków do wykonywania świadczeń rzeczowych.
Wrocławskie Centrum Integracji prowadzi koordynację realizacji świadczeń rzeczowych na rzecz Gminy Wrocław, obejmujących w szczególności prace porządkowe, drobne prace remontowo-budowlane oraz prace związane z utrzymaniem i pielęgnacją terenów zielonych.
Osoby kierowane przez Zarząd Zasobu Komunalnego oraz spółkę Wrocławskie Mieszkania wykonują świadczenia na rzecz jednostek miejskich, co umożliwia im stopniowe regulowanie zadłużenia oraz podejmowanie działań na rzecz stabilizacji sytuacji materialnej.
W 2025 r. Zarządcy skierowali do Wrocławskiego Centrum Integracji **77 osób posiadających zadłużenie,** które łącznie zrealizowały **21 112 godzin** pracy o wartości **634 916 zł*** w ramach wykonywania świadczeń rzeczowych.
* do obliczeń użyto kwoty dla minimalnej stawki godzinowej dla umowy zlecenie w 2025 roku

IV. Wsparcie na rynku pracy obcokrajowców mieszkających i pracujących we Wrocławiu w ramach projektu społecznego „Wrocław na językach świata”.

Od września 2016 r. Wrocławskie Centrum Integracji realizuje program „Wrocław na językach świata”, którego celem jest wzmacnianie kompetencji językowych obcokrajowców mieszkających, studiujących lub pracujących we Wrocławiu, a tym samym wspieranie ich funkcjonowania na lokalnym rynku pracy oraz w społeczności miasta. Program opiera się na zaangażowaniu mieszkańców Wrocławia – wolontariuszy, którzy nieodpłatnie prowadzą naukę języka polskiego w formule tandemów językowych oraz grup językowych.
Na potrzeby realizacji programu WCI stworzyło i prowadzi dedykowaną platformę internetową www.wnjs.pl, dostępną w trzech wersjach językowych: polskiej, angielskiej i ukraińskiej. Platforma umożliwia rejestrację zarówno wolontariuszom, jak i obcokrajowcom zainteresowanym udziałem w nauce języka polskiego.
W 2025 r. do udziału w programie zgłosiło się **241 wolontariuszy oraz 680 obcokrajowców. Łącznie**, od rozpoczęcia programu do końca 2025 r., **zarejestrowano 1 936 wolontariuszy oraz 6 360 obcokrajowców („uczniów”).**
W roku 2025 wolontariusze spotkali się z uczestnikami programu **3 545 razy**, poświęcając na nieodpłatną naukę języka polskiego **5 320 godzin**. Zajęcia realizowane były zarówno w formule zdalnej, jak i stacjonarnej.

Spotkania językowe odbywały się w 69 miejscach udostępnionych nieodpłatnie przez partnerów programu, w tym m.in. w restauracjach, kawiarniach, filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Różewicza, siedzibach organizacji pozarządowych, instytucjach kultury oraz obiektach należących do kościołów i związków wyznaniowych.

WCI zapewniało wolontariuszom zaplecze merytoryczne w postaci materiałów dydaktycznych do nauki języka polskiego jako obcego, obejmujących m.in. podręczniki, zeszyty ćwiczeń, fiszki oraz gry planszowe.

Cudzoziemcy zgłaszający się do programu w 2025 r. pochodzili z 64 krajów świata, co potwierdza międzynarodowy charakter przedsięwzięcia oraz jego znaczenie dla integracji wielokulturowej społeczności Wrocławia.

W ramach realizacji programu w 2025 r. **dodatkowo**:

- prowadzono stronę internetową programu w trzech wersjach językowych (polskiej, angielskiej i ukraińskiej), zawierającą m.in. formularze zgłoszeniowe dla wolontariuszy i cudzoziemców,
- zapewniono dostęp do biblioteczki materiałów edukacyjnych wykorzystywanych podczas spotkań językowych,
- realizowano spotkania tandemów i grup językowych w formie stacjonarnej oraz zdalnej,
- prowadzono działania promocyjne w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram),
- zorganizowano cykl szkoleń dla wolontariuszy z zakresu metodyki nauczania języka polskiego jako obcego, w formule stacjonarnej i online,
- przeprowadzono warsztaty artystyczne skierowane do wolontariuszy,
- zorganizowano spotkania integracyjne dla wolontariuszy,
- zrealizowano wycieczki z przewodnikiem po Wrocławiu dla wolontariuszy i uczestników programu, prowadzone w trzech językach.

Dodatkowo Wrocławskie Centrum Integracji aktywnie uczestniczy w budowaniu strategicznych dokumentów i rozwiązań systemowych związanych z zatrudnieniem socjalnym, bierze aktywny udział w budowaniu sieci współpracy dolnośląskich podmiotów zatrudnienia socjalnego poprzez udział Zastępcy Dyrektora WCI* **w Radzie Zatrudnienia Socjalnego działającej przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**. W chwili obecnej aktywnie uczestniczy w **nowelizacji ustawy o zatrudnieniu socjalnym.**
*od 2016 roku jest członkiem I, II, III obecnie IV Kadencji Rady Zatrudnienia Socjalnego przy Ministrze Rodziny Pracy i Polityki Społecznej gdzie pełniła funkcje Wiceprzewodniczącej, Sekretarza i obecnie Przewodniczącej

WROCŁAWSKIE CENTRUM OPIEKI I WYCHOWANIA

Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania przy ul. Lekcyjnej 29 jest jednym z elementów sytemu opieki nad dzieckiem i rodziną. WCOW jest jednostką organizacyjną Miasta działającą w formie jednostki budżetowej.

Misją Centrum jest:

- współpraca z rodziną i otoczeniem wychowanka w celu jego powrotu do domu rodzinnego lub znalezienie najlepszego rozwiązania dla danego dziecka w konkretnej sytuacji życiowej,
- staranie, by dzieciom pozbawionym zainteresowania i właściwej opieki w rodzinnych domach stworzyć dom zastępczy, w którym mogą czuć się jak u siebie.

WCOW zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom i młodzieży pozbawionej całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

W 2025 WCOW posiadało 178 miejsc.

Wychowankowie WCOW mieszkają w Placówkach usytuowanych w 13 lokalizacjach:

1. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 typu socjalizacyjno-interwencyjnego przy ul. Lekcyjnej 29 we Wrocławiu, limit miejsc: 14
2. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 typu socjalizacyjno-interwencyjnego
   ul. Poleska 15/31 we Wrocławiu, limit miejsc 14
3. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3 typu socjalizacyjno-interwencyjnego
   ul. Legnicka 21/9 we Wrocławiu, limit miejsc 14
4. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4 typu socjalizacyjno-interwencyjnego
   ul. Kamieńskiego 253/1 we Wrocławiu, limit miejsc 14
5. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 5 typu socjalizacyjno-interwencyjnego
   ul. Lekcyjnej 29/1 we Wrocławiu, limit miejsc 14
6. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 6 typu socjalizacyjno-interwencyjnego
   ul. Litewska 72/1 we Wrocławiu, limit miejsc 14

7. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 7 typu socjalizacyjno-interwencyjnego
   ul. Kamieńskiego 253/2 we Wrocławiu, limit miejsc 14
8. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 9 typu socjalizacyjno-interwencyjnego
   ul. Legnicka 21/10 Wrocławiu, limit miejsc 14
9. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 10 typu socjalizacyjno-interwencyjnego
   ul. Borowska 181-187/1we we Wrocławiu, limit miejsc 14
10. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 11 typu socjalizacyjno-interwencyjnego
    ul. Borowska 181-187/2 we Wrocławiu, limit miejsc 14
11. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 12 typu socjalizacyjno-interwencyjnego
    ul. Gazowa 22/3 we Wrocławiu, limit miejsc 12
12. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 13 typu socjalizacyjno-interwencyjnego
    ul. Kołłątaja 31/3 we Wrocławiu, limit miejsc 12
13. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 14 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Podwale 67/8 i 8a we Wrocławiu; limit miejsc 14;

Struktura organizacyjna WCOW obejmuje: Dział Finansowy z podległym mu Działem Obsługi oraz Dział Organizacyjno-Kadrowy, wydzielony został również Zespół specjalistów, w skład którego wchodzą: pedagodzy, psycholodzy,terapeuci, pracownicy socjalni, pielęgniarki i zatrudnieni na umowach cywilno-prawnych logopedzi. WCOW dysponuje 148 etatami podzielonymi zgodnie z Regulaminem organizacyjnym w następujący sposób:

1. Dyrektor - 1
2. Zastępca Dyrektora – 2 (1+2x1/2)
3. Główny Księgowy - 1
4. Kierownik komórki organizacyjnej – 3
5. Pracownicy administracyjni-11
6. Pracownicy obsługi - 20
7. Specjaliści - 29,5
8. Wychowawcy i opiekunowie dziecięcy-79,5
9. Związki Zawodowe- 1 etat

W 2025r Wrocławskie Centrum nadal miało problemy kadrowo – organizacyjne zwiazane z dużą ilością wychowanków-w tym uchodźców wojennych.
Jednostka była także gospodarzem, a Dyrektor WCOW przewodniczącym miejskiej komisji, zadaniem której było przygotowanie **Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji** w obszarze „Dziecko i rodzina".
W 2025r. pracownicy WCOW uczestniczyli w szeregu szkoleń z zakresu zmieniających się przepisów prawa oraz podnoszących ich kompetencje, tj.:

- Szkolenia dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich;
- Szkolenie dotyczące Ochrony Sygnalistów;
- Szkolenie z RODO;
- Szkolenia HACAP dla pracowników kuchni;
- Szkolenia podnoszące kompetencje wychowawców i specjalistów;
- Superwizje;
- Szkolenia z zakresu prawa pracy, księgowości, zmian podatkowych- dla pracowników administracji; w większości szkolenia były przeprowadzane w większości w trybie on-line.

Realizacja zadań zespołu specjalistów.
Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami organizacyjnymi Zespół w 2025 r. kontynuował realizację swoich zadań przy pomocy zatrudnionych specjalistów: pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, terapeutów, logopedy i pielęgniarek, przyporządkowanych do wsparcia wyznaczonych Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, wchodzących w skład WCOW. Nadal w uzasadnionych przypadkach korzystano także z wsparcia psychiatry, seksuologa oraz przedstawicieli innych specjalizacji, adekwatnie do potrzeb i treści wnoszonych przez wychowanków. W minionym roku kontynuowano jednocześnie współpracę z NEUROMED oraz z Hammersbach Wrocław w celu wzbogacania oferty pomocy specjalistycznej na rzecz wychowanków tut. Placówki.
Organizację posiedzeń Zespołów ds. oceny sytuacji dzieci realizowano zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dla zachowania stabilności i płynności procesów pracy zespołu, w okresie sprawozdawczym przeprowadzono kilkukrotny wewnętrzny monitoring dokumentacji prowadzonej przez Zespół. Zakres wykonanych przez Zespół specjalistów działań w roku 2025 skupiał się zasadniczo na kontynuowaniu działań w następujących obszarach:

1. Praca z rodziną oraz regulacja sytuacji prawnej dzieci zabezpieczonych we WCOW, a szczególnie:

- diagnostyka rodzin pochodzeniowych dzieci umieszczonych w WCOW pod kątem możliwości powrotu dzieci do domu,
- współpraca z rodzicami biologicznymi nakierowana na aktywizację systemu rodzinnego do wykorzystania własnych zasobów w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej będącej przyczyną zabezpieczenia dziecka w placówce,
- współpraca w ZTPS, sądami, kuratorami, policją, asystentami rodzin i innymi instytucjami działającymi na polu niesienia pomocy osobom potrzebującym w zakresie pogłębienia diagnostyki środowisk rodzinnych dzieci umieszczonych w WCOW oraz objęcia wsparciem w/w systemów rodzinnych nakierowanym na wzrost możliwości powrotu dzieci do domu rodzinnego,
- bieżące monitorowanie sytuacji w rodzinach pochodzeniowych dzieci przebywających na przepustkach,
- ustalanie uprawnień do dochodów dzieci, w tym alimentów, itp.

2. Procesy adopcji dzieci zabezpieczonych we WCOW w przypadku uregulowania ich sytuacji prawnej poprzez pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców, a w szczególności:

- opieka terapeutyczna, psychologiczna i pedagogiczna wobec dzieci pozostających w procesie adopcyjnym uwzględniająca szczególne potrzeby emocjonalne wychowanków w tym okresie;
- współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym,
- współpraca z kandydatami na rodziny adopcyjne,
- współpraca z systemami rodzinnymi nakierowana na złagodzenie skutków emocjonalnych dzieci przygotowywanych do życia w rodzinach adopcyjnych.

3. Budowanie diagnozy i jej aktualizacji oraz dbałość o właściwą realizację zaleceń z niej wynikających, realizacja potrzeb edukacyjnych dzieci zabezpieczonych we WCOW, w tym szczególnie:

- opieka psychologiczna, pedagogiczna, terapeutyczna, medyczna i logopedyczna nad wychowankami WCOW zgodnie z ich potrzebami,
- prowadzenie badań, w tym obserwacji psychologicznych i pedagogicznych oraz zajęć specjalistycznych indywidualnych (w tym biofeedback) i

grupowych z wychowankami WCOW adekwatnie do potrzeb oraz organizowanie roku szkolnego dzieci,

- współpraca z lekarzami specjalistami i wykonywanie konsultacji w obszarze psychiatrycznym oraz neurologicznym, a także innymi adekwatnie do potrzeb dzieci,
- współpraca z instytucjami działającymi na polu pomocy rodzinie i dziecku, miedzy innymi z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, Sądami Rodzinnymi, Policją, szkołami i innymi adekwatnie do potrzeb,
- sporządzanie raportów i opinii na temat sytuacji dzieci zabezpieczonych we WCOW,
- współpraca z wolontariuszami,
- ścisła współpraca z wychowawcami na rzecz usprawniania procesów opiekuńczych wobec dzieci zabezpieczonych w tutejszym Centrum.

4. Monitorowano wdrażanie Standardów Ochrony Małoletnich dbając o podniesienie jakości świadczonych usług.

5. Podnoszono kwalifikacje Zespołu poprzez udział w szkoleniach wewnętrznych, w tym także zdobywanie certyfikatów uprawniających do korzystania z zestandaryzowanych narzędzi badawczych.

Usamodzielnienia

We wszystkich placówkach WCOW prowadzono projekt **„Wrocławska podróż do samodzielności”** w ramach którego prowadzona jest również Placówka nr 12 dla wychowanków powyżej 17 roku roku życia, w której praca wychowawcza koncentruje się szczególnie na potrzebach związanych z przygotowaniem wychowanków do opuszczenia placówki.

W ramach projektu prowadzone są również dedykowane zajęcia edukacyjne o charakterze warsztatowym, indywidualne spotkania związane z wejściem wychowanków na rynek pracy, konstruowaniem indywidualnych programów usamodzielnienia.

W kontekście usamodzielnień WCOW wraz z **Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej** oraz **Fundacją „Zobacz mnie”** aplikowało o Fundusze FEDS. W wyniku złożonego projektu WCOW w grudniu odebrało umowę na projekt **„Wsparcie nie tylko na starcie”** finansowanego z Funduszy Unijnych dla

Dolnego Śląska. Wartość dofinansowania to 12 000 000 zł.
Cotygodniowo realizowano warsztaty bloku usamodzielnienia o tematyce związanej m.in. z wdrożeniem na rynek pracy, podnoszeniem poziomu kompetencji miękkich we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami sektora pozarządowego:

- **Wrocławskim Parkiem Technologicznym (Fundacja Pro Mathematica)** – dotyczące praktycznego wykorzystywania nowoczesnych technologii, kompetencji miękkich, wiedzy o świecie (1x w miesiącu);
- **Bank of New York (BNY) -** warsztaty budżetowe;
- **Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej** – warsztaty i spotkania indywidualne dotyczące formalnej strony procesu usamodzielnienia;
- Fundacją **„Z korzeni”** - warsztaty kompetencji miękkich;
- **Fundacją „Podaj dalej”** – w zakresie poznania różnych profesji i miejsc pracy**,** warsztaty z elementami coachingu;
- Dzięki pomocy finansowej prywatnych sponsorów oraz fundacji **Sfinks – z pasją do dzieci;**
- **Fundacją „Podaj dalej”** – w zakresie poznania różnych profesji i miejsc pracy**,** warsztaty z elementami coachingu.

Uspołecznianie młodzieży prowadzono także w ramach innych licznych przedsięwzięć zewnętrznych:

- Projekt **Pociąg do czytania oraz jarmarki świąteczne (kwiecień, grudzień)** zrealizowane we współpracy z **Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Kiełczowie (maj);**
- Wyjazd na narty do Zieleńca we współpracy z **Power 4 Young (luty);**
- Projekt Reymont 2.0 we współpracy ze **Stowarzyszeniem SiE –** projekt sztuk audiowizualnych - nakręcenie „Komediantki w wersji z uroczystą premierą kinową w Dolnośląskim Centrum Filmowym **(marzec-wrzesień);**
- Współpraca ze **Strażą Miejską** w ramach imprez okolicznościowych i zajęć profilaktycznych;
- Dzień Dziecka we współpracy z **Collegium Witelona;**
- Integracja polsko-amerykańska w ramach organizacji gier i zabaw sportowych we współpracy z **Fundacja V4 Sport.**

Wspomagano grupy wychowawcze w ramach pomocy finansowej i rzeczowej dzięki współpracy z:

- Fundacją **Motodolls – Akcja MOTOMIKOŁAJE 2025;**
- **Fundacją Dom Dbamy O Młodych** – prezentowa akcja świąteczna, sfinansowanie kursów zawodowych oraz kursów prawa jazdy dla usamodzielniającej się młodzieży, a także indeksu na uczelnię wyższą;
- **Laser DeLuxe** – akcja prezentowa;
- **Fundacją Sfinks z Pasją do Dzieci** – fundusze na wyjazd zagraniczny;
- Zbiórka 1,5% podatku z **Fundacją Młodzi Młodym;**
- **Kancelarią notarialną Mateusz Szczepaniak** – fundusze na prawo jazdy i wyjazd zagraniczny.

We współpracy z **Veritas Group, Global 24** oraz **Fundacją One Day** zorganizowano staże wakacyjne dla usamodzielniającej się młodzieży **(lipiec-sierpień).** W dwóch przypadkach zaowocowały one podpisaniem stałych umów o pracę.

W ramach rozwoju zasobów mieszkań treningowych dla wychowanków usamodzielniających się prowadzono dalszą współpracę z **Fundacją Hossanova** – wspieranie rekrutacji na II etap projektu, współpraca organizacyjna, indywidualne wsparcie procesu usamodzielnienia.

Nawiązano współpracę z warszawską **Fundacją Dobrych Inicjatyw,** w wyniku której uruchomiono nowe mieszkanie dla wychowanków opuszczających WCOW przy ul. Siemianowickiej 8.

W ramach budowania społecznej odpowiedzialności biznesu w grudniu zorganizowano spotkanie networkingowe dla partnerów WCOW, które rozszerzyło zakres współpracy między nimi w obszarze wsparcia wychowanków pieczy zastępczej w mieście (m.in.**Quality Dent Wrocław, Amazon, Kogeneracja, Fundacja z Korzeni, Hemmersbach, Straż Miejska Wrocławia, Veritas Group, Wrocławski Teatr Lalek, UBS, Słoneczna Fundacja Hearty, WPT, Akademia Wojsk Lądowych, Adventure Realms, Dom Dbamy o Młodych, Stowarzyszenie SIE, Motodolls, Hopsaki Klubokawiarnia, wolontariusze).**

Wyjazdy rekreacyjne oraz inne inicjatywy

Działania Placówek WCOW

- Organizowano wyjazdy wakacyjne i feryjne dla wychowanków zarówno grupowe, jak i pojedyncze zgodne z zainteresowaniami wychowanków;
- Zorganizowano prezenty świąteczne dla wychowanków m.in. we współpracy z **Platformą Obywatelską Dolny Śląsk, Fundacją MOTODOLLS, Klubokawiarnią Hopsaki oraz prywatnymi darczyńcami;**
- Organizowano czas wolny dzieci we współpracy m.in. z **Wrocławskim Parkiem Wodnym, obiektami Młodzieżowego Centrum Sportu we Wrocławiu, Go Jump, Strażą Miejską, , ZooManią, Jump Hall** , klubokawiarnią Hopsaki.
- Weekendowe oraz feryjne/wakacyjne wyjścia zewnętrzne – wdrażanie do życia w społeczeństwie oraz kulturze oraz celach rekreacyjnych, m. in. do następujących instytucji: Kino, Basen letniskowy, Restauracje, Łyżwy, Wesołe miasteczko, Mecze towarzyskie ŚLĄSK WROCŁAW, Mecze żużlowe, Warsztaty Ośrodka Edukacyjno-Kulturalnego "Odra Centrum";
- Wycieczka do Mandoria Park;
- Udział w Festynie Policji;
- Podtrzymanie współpracy ze Stowarzyszeniem Adeventure Realms- organizowanie eventów wraz z wolontariuszami;
- Podtrzymywanie współpracy z wolontariuszami - Korepetycje prowadzone stacjonarnie oraz on-line;
- Rozpoczęcie warsztatów w Forum Sztuki;
- Udział w koncercie muzyki bajkowej w Hali Stulecia;
- Udział w pokazie filmowym w ramach projektu „Reymont 3D”;
- Współpraca i wyjazdy z Fundacją ToBe Niebieski dom;
- Współpraca i eventy organizowane z AWL;
- Współpraca z Fundacją Hearty i wolontariuszami z UBS;
- Współpraca z Fundacją Serdeczną;
- Przygotowanie piosenki świątecznej we Współpracy z Wrocławskim Teatrem Lalek oraz ZP0W „Dziecięcy dom”.

Organizowano również praktyki studenckie.

Placówka nr 11

W Placówce nr 11 przebywają dzieci-uchodźcy wojenni z Ukrainy, zajęcia dodatkowe organizowane dla wychowanków miały na celu zarówno złagodzenie stresu związanego z nową sytuacją, naukę języka polskiego, utrzymywanie ukraińskich tradycji i tożsamości narodowej.
W chwili obecnej w Placówce nr 11, w której przebywają ukraińskie dzieci wsparcie dla zatrudnionych we WCOW wychowawców stanowi ukraińska kadra, co pozwala zapewnić poczucie bezpieczeństwa wychowanków ukraińskich, ale również znacznie usprawnić pracę pracowników WCOW. Na dzień 31.12.2025r. grupa wychowanków uchodźców wojennych liczyła 21 osób.

WROCŁAWSKI ZAKŁAD AKTYWNOSCI ZAWODOWEJ

Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej jako zakład budżetowy Gminy Wrocław został utworzony Uchwałą Nr XXIV/870/08 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 września
2008 r. w sprawie utworzenia Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej z siedzibą we Wrocławiu i nadania Statutu. Od początku r. 2011 funkcjonuje jako **samorządowy zakład budżetowy Gminy Wrocław.**
Działalność prowadzona jest na terenie nieruchomości przy ul. Litomskiej 10 we Wrocławiu, na podstawie umowy użyczenia zawartej w dniu 15 lutego 2010 r., pomiędzy Gminą Wrocław a Wrocławskim Zakładem Aktywności Zawodowej.
Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych **obiekty i pomieszczenia użytkowane odpowiadają przepisom i zasadom bezpieczeństwa i higieny pracy oraz uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych** w zakresie przystosowania stanowisk pracy, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i ciągów komunikacyjnych oraz spełniają wymagania dostępności do nich.
W 2025 r. 36 niepełnosprawnym pracownikom była zapewniona doraźna i specjalistyczna opieka medyczna, poradnictwo i usługi rehabilitacyjne.
Opieka medyczna realizowana była poprzez umożliwienie niepełnosprawnym pracownikom korzystania z usług medycznych w EMC Instytut Medyczny S.A. na podstawie Umowy nr WZAZ/U/4/2025 z dnia 2.01.2025 r. Wszystkim pracownikom niepełnosprawnym zagwarantowano 60 minut rehabilitacji dziennie.
Podstawową **misją jednostki** jest zatrudnienie i utrzymanie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego oraz do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, rehabilitacja zawodowa i społeczna niepełnosprawnych pracowników oraz przygotowanie niepełnosprawnych pracowników do aktywnego życia w otwartym środowisku przy wykorzystaniu ich możliwości i zdolności.
W 2025 r. realizowano zadanie w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w ramach zleceń na terenie Zakładu oraz miasta Wrocławia.
Przychody Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej w 2025 r. wyniosły: **5 921 246,08 zł,** z tego:

- 2 102 803,00 zł to dotacja podmiotowa z budżetu otrzymana na pokrycie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej Zakładu (paragraf 2510),
- 147 805,00 zł to dotacja podmiotowa z budżetu Województwa Dolnośląskiego na pokrycie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej (paragraf 2510),
- 1 330 000,00 zł to środki otrzymane przez Województwo Dolnośląskie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na pokrycie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej Zakładu (paragraf 0970),
- 791 761,58 zł to pozostałe przychody finansowe Zakładu - SODIR (paragraf 0970),
- 1 367 805,31 zł to środki uzyskane z działalności gospodarczej Zakładu (paragraf 0830),
- 19 456,21 odsetki uzyskane (paragraf 0920)
- 161 614,98 zł to pozostałe przychody operacyjne.

W celu realizacji zadań świadczono usługi poligraficzne, gastronomiczne i cateringowe, porządkowe, zajmowano się obsługą techniczną szkoleń, konferencji i imprez okolicznościowych oraz kompletowaniem Wyprawki Wrocławskiej.
W roku 2025 zrealizowano usługi dla kontrahentów zewnętrznych w kwocie **748 838,22** zł oraz dla jednostek Gminy Wrocław w kwocie **618 967,09** zł. Prowadzona działalność usługowo-wytwórcza ma na celu jak najlepsze przygotowanie pracowników do pracy na wolnym rynku. Dlatego też przyjmowane przez Zakład zlecenia są bardzo różnorodne, zarówno w zakresie sposobu realizacji, jak i terminów i charakteru wykonywanych zadań. Realizowano stałe zlecenia dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - w zakresie poligrafii i cateringu. Ponadto wykonywano usługi poligraficzne dla firmy Vermeiren i na podstawie umów zadaniowych dla Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego. Usługi cateringowe realizowano m.in. dla Wrocławskiego Centrum Integracji, Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej, Fundacji Znacznie Więcej i wielu innych organizacji i podmiotów wolnego rynku. Nadal podstawowym zadaniem działu gastronomicznego było codzienne przygotowywanie i dystrybucja dwudaniowych obiadów serwowanych na terenie usytuowanego na parterze

budynku przy ul. Litomskiej 10 lokalu w formie ogólnodostępnego Bistro WZAZ. Do zadań Zakładu należy też obsługa gastronomiczna Sesji Rady Miasta Wrocławia oraz innych spotkań z udziałem przedstawicieli Rady Miasta. Pomimo kryzysu usługi świadczone przez Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej zwiększały się sukcesywnie. W salach konferencyjnych WZAZ realizowane były szkolenia dla Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej oraz innych podmiotów.

W Zakładzie funkcjonował Zespół Programowy, który dla każdego pracownika z niepełnosprawnością przy jego czynnym udziale prowadził dokumentację związaną z przygotowaniem i realizacją indywidualnego programu rehabilitacji zawodowej i społecznej. Zespół decydował o podejmowanych wobec pracowników działaniach zmierzających do właściwego przygotowania pracownika do przejścia do pracy na wolnym rynku. Działania Zespołu Programowego wspierane były przez środki zakładowego funduszu celowego – Zakładowego Funduszu Aktywności, którego utworzenie było warunkiem otrzymania statusu zakładu aktywności zawodowej. Wpływy środków na konto funduszu to podatek od nieruchomości, podatek dochodowy od osób fizycznych.

Współpracując z Wrocławskim Zakładem Aktywności Zawodowej kontrahenci mogli odnosić wymierne korzyści:

Jako podmiot uprawniony w świetle przepisów art.22 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych kontrahenci Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej mogą obniżyć obowiązkową wpłatę na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z tytułu zakupu usług w naszym zakładzie. Dzięki takim przepisom nasi kontrahenci uzyskali **w roku 2025 ulgi w kwocie 86 501,95 zł.**

Jednostki będące w strukturach Gminy Wrocław mają prawo zlecania usług Wrocławskiemu Zakładowi Aktywności Zawodowej z **pominięciem procedur ustawy o zamówieniach publicznych – tzw. zlecenia „in house”**.

Zakład prowadzi też działalność, która ma wpływ na proces **łamania stereotypów** związanych z postrzeganiem osób niepełnosprawnych w społeczeństwie Wrocławia:

- Na terenie budynku WZAZ organizowane są obwodowe komisje wyborcze (budynek jest dostępny dla osób mających kłopoty z poruszaniem się),

- Na terenie Zakładu odbywają się spotkania, konferencje, warsztaty i seminaria dotyczące zagadnień związanych z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych,
- Personel Zakładu zaangażowany jest w prace grupy branżowej ds. osób z niepełnosprawnościami i dostępności we Wrocławiu,
- Personel Zakładu brał udział w aktualizowaniu Strategii Województwa Dolnośląskiego na rzecz rozwoju ekonomii społecznej oraz przyznawaniu Znaku Zakup Prospołeczny,
- Zakład jest członkiem Ogólnopolskiego Związku Pracodawców Zakładów Aktywności Zawodowej, przez co wraz z innymi zakładami aktywności zawodowej ma realny wpływ na zmiany legislacyjne dotyczące działalności jednostek ekonomii społecznej.

WYDZIAŁ ZDROWIA I SPRAW SPOŁECZNYCH

Celem działań jest ochrona oraz promocja zdrowia, a także podniesienie jakości życia mieszkańców Wrocławia, oparte o współczesną wiedzę naukową i doświadczenie. Programy z zakresu polityki zdrowotnej, promocji zdrowia, profilaktyki chorób i uzależnień oraz zdrowia psychicznego znajdują oparcie m.in. w priorytetach oraz celach regionalnej polityki zdrowotnej województwa dolnośląskiego, mapach potrzeb zdrowotnych, Strategii Wrocław 2030, Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wrocławia. Kierunki działań w zakresie ochrony i promocji zdrowia oraz podnoszenia jakości życia mieszkańców Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem priorytetowych potrzeb zdrowotnych określone zostały w uchwale nr XLIX/1299/22 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 24 lutego 2022 r.

Realizacja polityki Miasta z obszaru zdrowia publicznego i określonych zagadnień społecznych oraz koordynacja działań prozdrowotnych realizowana była w partnerstwie z podmiotami leczniczymi, uczelniami, instytucjami rządowymi i organizacjami pozarządowymi. Programy adresowane do dzieci, młodzieży i dorosłych ukierunkowane były na podnoszenie poziomu wiedzy i kształtowanie umiejętności i zachowań z zakresu promocji zdrowia oraz profilaktyki zagrożeń zdrowotnych i chorób.

ZDROWIE DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ ICH RODZICÓW

PROGRAM PROFILAKTYKI PRÓCHNICY ZĘBÓW U DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM 3-6 lat

Celem programu było zmniejszenie występowania choroby próchnicowej u dzieci w wieku 3-6 lat poprzez zintegrowane działania edukacyjne. W 2025 r. w spotkaniach edukacyjnych wzięły udział 74 przedszkola, obejmując edukacją 10 122 dzieci.

PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ „ZAPOBIEGANIE PRÓCHNICY ZĘBÓW U UCZNIÓW WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH”

Celem programu było ograniczenie występowania próchnicy zębów u uczniów wrocławskich szkół podstawowych poprzez zintensyfikowane działania edukacyjne, zapobiegawcze i lecznicze. Jest to wieloletni program polityki

zdrowotnej, który w roku 2025 realizowany był w 14 szkolnych gabinetach dentystycznych, w następujących placówkach oświatowych:

- Szkoła Podstawowa nr 10, ul. Inflancka 13,
- Szkoła Podstawowa nr 17, ul. Wieczysta 105,
- Szkoła Podstawowa nr 68, ul. Szczęśliwa 28,
- Szkoła Podstawowa nr 74, ul. Kleczkowska 2,
- Szkoła Podstawowa nr 77, ul. Św. Jerzego 4,
- Szkoła Podstawowa nr 83, al. Tadeusza Boya-Żeleńskiego 32,
- Szkoła Podstawowa nr 97, ul. Prosta 16,
- Szkoła Podstawowa Integracyjna nr 103, ul. Nowodworska 70-82,
- Szkoła Podstawowa nr 113, ul. Zemska 16c,
- Szermiercza Sportowa Szkoła Podstawowa nr 85, ul. Gen. Romualda Traugutta 37,
- Szkoła Podstawowa nr 4, ul. Powstańców Śląskich 210-218,
- Szkoła Podstawowa nr 44, ul. Wilanowska 31,
- Sportowa Szkoła Podstawowa nr 46, ul. Ścinawska 21
- Szkoła Podstawowa nr 11, ul. Asfaltowa 6.

Uczestnikiem mógł być każdy uczeń szkoły podstawowej w wieku od 6 do 15 lat, mieszkaniec Wrocławia, którego rodzice lub opiekunowie prawni wyrazili pisemną zgodę na badania i zabiegi. W ramach Programu prowadzona była edukacja zdrowotna uczniów i ich rodziców, badania stomatologiczne oraz zabiegi profilaktyczne. Przeprowadzonych zostało 169 grupowych zajęć edukacyjnych dotyczących profilaktyki próchnicy zębów z uczniami oraz 41 spotkań edukacyjnych z rodzicami. Podczas wizyty w gabinecie stomatologicznym uczniowie i ich rodzice poznawali zasady profilaktyki, w tym higieny jamy ustnej, racjonalnego odżywiania i znaczenia systematycznej kontroli stomatologicznej. Przeprowadzono 1495 indywidualnych zajęć z profilaktyki i higieny jamy ustnej. Zabiegi profilaktyczne wykonywane w Programie to: 2689 badań stomatologicznych z określeniem stanu jamy ustnej oraz potrzeb edukacyjnych, profilaktycznych i leczniczych, 384 zabiegi stabilizacji próchnicy zębów mlecznych, 6227 zabiegów lakowania zębów stałych, 1475 zabiegów kontroli zalakowanych zębów połączone z uzupełnieniem laku, 492 zabiegi leczenia próchnicy „punktowej” w zębach stałych trzonowych, 12 zabiegów wymiany laku tymczasowego na lak ostateczny oraz 4285 zabiegów lakierownia zębów. Leczenie zębów odbywało się w gabinecie stomatologicznym wskazanym przez

lekarza realizującego Program, w ramach świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Nadzór merytoryczny nad realizacją Programu sprawował konsultant wojewódzki ds. stomatologii dziecięcej. W 2025 roku w Programie wzięło udział 5945 uczniów wrocławskich szkół podstawowych.

„WROCŁAWSKIE SZKOŁY RODZENIA" PROGRAM ŚWIADOMEGO RODZICIELSTWA I MACIERZYŃSTWA

Celem programu było przygotowanie kobiet do naturalnego porodu, opieki nad noworodkiem i niemowlęciem, złagodzenie lęku związanego z hospitalizacją oraz przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym w okresie ciąży i połogu. Program realizowany był w 6 Wrocławskich Szkołach Rodzenia. Zajęcia edukacji zdrowotnej oraz ćwiczenia gimnastyczne i relaksacyjne prowadziły doświadczone położne i rehabilitanci według opracowanych standardów edukacji przedporodowej dla kobiet. Podczas kursu odbywały się spotkania między innymi z ginekologiem, neonatologiem, stomatologiem oraz psychologiem. W 2025 roku w zajęciach uczestniczyło 1135 osób, w tym 571 kobiet ciężarnych oraz 564 osób towarzyszących.

PROGRAM EDUKACJI ZDROWOTNEJ W ZAKRESIE OPIEKI NAD KOBIETĄ, MATKĄ I DZIECKIEM, W RAMACH OŚRODKÓW EDUKACJI I INFORMACJI

Działania prowadzone były w 3 Ośrodkach Edukacyjno–Informacyjnych, w których udzielano porad specjalistycznych i edukacyjnych. W programie uczestniczyło 868 beneficjentów. W ramach programu zorganizowano: zajęcia edukacyjne i poradnictwo specjalistyczne dla kobiet ciężarnych i osób towarzyszących, w których wzięło udział 191 osób, spotkania z psychologiem dla 49 osób, spotkania z położnymi, podczas których przygotowano 303 kobiet ciężarnych do karmienia piersią oraz udzielono wsparcia kobietom karmiącym piersią. Zrealizowano warsztaty pedagogiczne wczesnej stymulacji rozwoju w formie zabaw rozwijających dla dzieci od 3 do 36 miesiąca życia, w których udział wzięło 28 osób, w tym 15 rodziców i 13 dzieci, a także warsztaty z udzielania pierwszej dla 219 osób i spotkania z dietetykiem, z których skorzystało 78 osób.

WSPARCIE RODZIN Z WIELORACZKAMI W ŚRODOWISKU ZAMIESZKANIA

Celem wsparcia było podniesienie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej rodziców w zakresie pielęgnowania, żywienia, rozwoju psychomotorycznego,

profilaktyki chorób wieku dziecięcego oraz pomoc rzeczowa. Realizacja zadania polegała na: rozpoznaniu problemów i ustaleniu potrzeb rodzin z wieloraczkami, prowadzeniu edukacji zdrowotnej z zakresu pielęgnowania, karmienia, rozwoju psychomotorycznego, profilaktyki chorób wieku dziecięcego, utrzymaniu i poprawie sprawności ogólnoustrojowej dzieci (monitorowanie oddechu, gimnastyka niemowląt i inne), zakupie potrzebnego sprzętu oraz wypożyczaniu sprzętu wspomagającego opiekę nad dziećmi, informowaniu rodzin o świadczeniach zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz innych formach pomocy instytucjonalnej. Z programu skorzystało 5 rodzin.

PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ WSPARCIE KOBIET CIĘŻARNYCH I MATEK DZIECI Z WRODZNĄ WADĄ ROZWOJOWĄ ORAZ ICH RODZIN "OD-ŻYJ"

Program adresowany był do kobiet ciężarnych oraz matek dzieci z wrodzoną wadą rozwojową. Kobiety ciężarne wraz z rodzinami korzystały z bezpłatnych konsultacji specjalistów m.in. psychologa, kardiologa dziecięcego, neonatologa, fizjoterapeuty. Wsparcie specjalistów pomagało kobietom i ich rodzinom w radzeniu sobie w trudnej sytuacji związanej z rozpoznaniem wrodzonej wady rozwojowej u dziecka oraz z planowanym zabiegiem operacyjnym. Oferowana również była pomoc rodzinom po stracie dziecka. W programie wzięło udział 119 rodzin.

EDUKACJA ZDROWOTNA I WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I ICH RODZIN

Celem programu była poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin będących w izolacji społecznej. Prowadzono indywidualne i grupowe zajęcia edukacji zdrowotnej oraz specjalistycznego poradnictwa. W ramach programu odbyły się m.in. warsztaty kształtowania umiejętności psychospołecznych, zdrowego żywienia, relaksacyjne, warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, prowadzono specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, dietetyczne i rehabilitacyjne, dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz ich bliskich. W programie udział wzięło 50 osób.

EDUKACJA ZDROWOTNA W PROFILAKTYCE NADWAGI I OTYŁOŚCI U DZIECI I MŁODZIEŻY

Celem zadania „Uczeń w formie” było podniesienie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej uczniów oraz ich rodziców w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości, a także kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych poprzez działania promujące zdrowy styl życia. W 2025 roku do udziału w programie zgłosiło się 37 wrocławskich szkół podstawowych. Na podstawie zebranych wyników (masy ciała, wzrostu i wskaźnika BMI) pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania zakwalifikowały uczniów z nadwagą i otyłością do działań edukacyjno-interwencyjnych, na które zgłosiło się 315 uczniów wraz z rodzicami. Zakwalifikowani uczniowie wzięli udział w indywidualnych konsultacjach prowadzonych przez specjalistów (lekarz, psycholog, dietetyk, fizjoterapeuta), w ramach edukacji stacjonarnej oraz online. Łącznie udzielono 1199 konsultacji: lekarz – 261, dietetyk – 389, psycholog – 291 i fizjoterapeuta – 258. Przeprowadzono również warsztaty z zakresu zdrowego żywienia i zajęcia w zakresie aktywności fizycznej. Odnotowano 1130 wejść dzieci i rodziców na warsztaty. Uczestnicy mieli możliwość korzystania z zajęć na basenie oraz sali gimnastycznej (zajęcia ogólnorozwojowe z elementami samoobrony). Odnotowano 1966 wejść na zajęcia, w tym 1059 na basen i 907 na zajęcia ogólnorozwojowe. W ramach zadania zorganizowano również szkolenie dla 65 pielęgniarek środowiska nauczania i wychowania oraz przygotowano raport roczny z realizacji zadania.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE DLA UCZNIÓW WROCŁAWSKICH PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

Zajęcia w formie wykładu i warsztatów praktycznych w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości oraz promocji zdrowego żywienia. W 2025 roku odbyło się 130 zajęć, w których wzięło udział 2893 uczniów. Tematy poruszane na zajęciach: zasady zdrowego żywienia, zdrowe słodycze i wpływ cukru na zdrowie, świadomy konsument, najczęściej popełniane błędy żywieniowe, wpływ sposobu żywienia na postępy w nauce.

PROMOCJA ZDROWEGO ŻYWIENIA, AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ ORAZ DZIAŁAŃ PROEKOLOGICZNYCH WE WROCŁAWSKICH PLACÓWKACH OPIEKUŃCZYCH I EDUKACYJNYCH

Celem programu jest zapobieganie nadwadze i otyłości u dzieci i młodzieży oraz promowanie działań proekologicznych. Wrocławskie placówki edukacyjne miały możliwość zgłaszania się do projektu certyfikacji z zakresu zdrowego i racjonalnego żywienia oraz promowania aktywności fizycznej. Certyfikaty z zakresu zdrowego i racjonalnego żywienia przyznawane są od 2014 r. Aktualne wyróżnienia, w tym zakresie posiada 166 placówek edukacyjnych. Od 2017 roku przyznawane są „Certyfikaty promowania aktywności fizycznej". Aktualne certyfikaty posiada 90 placówek. W 2023 r. wprowadzono certyfikację z zakresu niemarnowania żywności i działań proekologicznych „Zielony certyfikat" we wrocławskich szkołach podstawowych posiadających własną kuchnię. Aktualny certyfikat w tym zakresie posiada 8 szkół. Zadanie realizowane przez organizację pozarządową polegało na: prowadzeniu procedury certyfikacji oraz recertyfikacji (odnowienie certyfikatu po 2 latach), sprawowaniu nadzoru merytorycznego nad placówkami posiadającymi certyfikaty, prowadzeniu konsultacji merytorycznych dotyczących zasad zdrowego i racjonalnego żywienia oraz promowania aktywności fizycznej, dla placówek opiekuńczych i edukacyjnych zainteresowanych uzyskaniem certyfikatów. W ramach zadania przygotowano informację na stronie internetowej: nabór do procedury otrzymania certyfikatu z zakresu promowania aktywności fizycznej oraz certyfikatu zdrowego i racjonalnego żywienia, spis placówek opiekuńczych i edukacyjnych posiadających certyfikaty oraz harmonogram działań w programie. W 2025 roku w procesie certyfikacji stołówek i sklepików z zakresu zdrowego żywienia: do certyfikacji zgłosiło się 8 nowych placówek, specjalista ds. żywienia przeprowadził 230 konsultacji merytorycznych, przeprowadzono proces recertyfikacji dla 67 placówek. W procesie certyfikacji placówek edukacyjnych z zakresu promowania aktywności fizycznej: do certyfikacji zgłosiło się 7 nowych placówek, specjalista ds. aktywności fizycznej przeprowadził 38 konsultacji merytorycznych, przeprowadzono także proces recertyfikacji dla 31 placówek. W procesie certyfikacji placówek edukacyjnych z zakresu niemarnowania żywności i działań proekologicznych: do certyfikacji zgłosiły się 5 nowych szkół, specjalista ds. żywienia przeprowadził 7 konsultacji merytorycznych dla placówek edukacyjnych, przeprowadzono także proces recertyfikacji dla 2 placówek. Ponadto zorganizowano działania edukacyjne dla pracowników przedszkoli i szkół, w których wzięły udział 94 osoby. Dla uczniów przeprowadzono warsztaty

dotyczące żywienia, w których wzięło udział 516 uczniów. Na zakończenie projektu została zorganizowana została uroczystość wręczenia certyfikatów.

WSPARCIE ORGANIZACYJNE ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ PIELĘGNIARKI ŚRODOWISKA NAUCZANIA I WYCHOWANIA WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Elektroniczny System Medycyny Szkolnej (ESMS) jest to program informatyczny wspierający pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania podczas badań bilansowych uczniów, w którym zbierane są dane ucznia, analizowane parametry wpisane przez pielęgniarkę i generowane na karcie informacje o stanie zdrowia dziecka. Przekazywana rodzicom karta zawiera wyniki badań bilansowych wraz z komentarzem i zaleceniami zdrowotnymi. W programie ESMS generowane są raporty statystyczne dotyczące stanu zdrowia uczniów na poziomie całej szkoły. Raporty mogą zostać wykorzystane m.in. do zaplanowania działań profilaktycznych, motywowania społeczności szkolnej do prowadzenia zdrowego stylu życia, dialogu z rodzicami dotyczącego zajęć sportowych i korekcyjnych, a także ograniczenia zwolnień z zajęć wychowania fizycznego. W roku szkolnym 2024/2025 do programu przystąpiły 24 szkoły. Wpisano do systemu dane 4610 uczniów. Zostały wydane raporty dla szkół oraz raport zbiorczy. W sierpniu 2025 roku rozpoczęto edycję programu na rok szkolny 2025/2026. Do programu przystąpiły 24 szkoły, z których dane od 1647 uczniów wpisano do systemu.

PROMOCJA ZDROWIA I PROFILAKTYKA CHORÓB CYWILIZACYJNYCH DLA OSÓB DOROSŁYCH

ENDOMETRIOZA, CHOROBA KOBIET W KAŻDYM WIEKU, PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ „PLAN NA ŻYCIE Z ENDOMETRIOZĄ”

Prowadzone było wielospecjalistyczne poradnictwo zdrowotne dla kobiet w trakcie diagnozowania oraz leczenia endometriozy. Kobietom z endometriozą zapewniono: indywidualne konsultacje specjalistyczne z lekarzem ginekologiem onkologiem, lekarzem endokrynologiem, specjalistą leczenia bólu, dietetykiem, psychologiem i rehabilitantem. Możliwe było także korzystanie ze strony internetowej (informacje o endometriozie) - www.klinikaendometriozy.pl, gdzie lekarze - ginekolog onkolog, endokrynolog, a także specjalista leczenia bólu, dietetyk, psycholog, rehabilitant oraz edukator zdrowia prokreacyjnego, prowadzili interaktywne wykłady dotyczące różnych aspektów endometriozy.

Zapewniona została możliwość kontaktów ze specjalistami na fanpage'u, Facebooku. Kompleksową opieką specjalistyczną objęto 127 kobiet, w 6 warsztatach z dietetykiem, urofizjoterapeutą oraz psychoseksuologiem wzięło udział 39 kobiet z endometriozą, odbiorcami strony www.klinikaendometriozy.pl było 12640 osób, na Facebook'u cyklicznie dodawane były merytoryczne posty, łącznie 23, osiągnęły one 59282 wyświetleń. Na YouTube uzyskano 699 wyświetleń. Wykładów dla personelu medycznego wysłuchało 40 osób.

PROGRAM EDUKACJI ZDROWOTNEJ KOBIET W OKRESIE MENOPAUZY

Celem programu edukacyjnego było zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości kobiet dotyczącej okresu i przebiegu menopauzy jako stanu fizjologicznego, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, obniżenie lęku związanego z okresem premenopauzalnym i menopauzalnym, poprawa zdrowia i jakości życia kobiet oraz wzmocnienie poczucia własnej wartości w okresie menopauzy, przeciwdziałanie problemom w obszarze zdrowia psychicznego kobiet i wstępna ocena zdrowia kobiet podczas przebiegu menopauzy pod względem psychologicznym, klinicznym i diagnostycznym. Mieszkanki Wrocławia, u których w sferze fizycznej i psychicznej występują problemy w okresie premenopauzalnym i menopauzalnym, mogły skorzystać z konsultacji specjalistów. Program prowadzony w roku 2025 ukierunkowany był na wstępne rozpoznanie problemów zdrowotnych kobiet w okresie menopauzy poprzez prowadzenie konsultacji zdrowotnych przez lekarza ginekologa, położną i psychologa.
W 2025 roku w programie odbyły się 262 wizyty, w tym 100 z położną, 91 z psychologiem, 71 z lekarzem ginekologiem. Z programu skorzystało łącznie 159 kobiet.

ROZSZERZENIE DOSTĘPU DO REHABILITACJI SERCOWO-NACZYNIOWEJ W RAMACH WTÓRNEJ PREWENCJI CHORÓB SERCOWO-NACZYNIOWYCH

Programem objęte były osoby pełnoletnie, mieszkańcy Wrocławia, po przebytym zawale mięśnia sercowego lub po zabiegach wykonanych na naczyniach wieńcowych, jednak nie później niż w okresie do 12 miesięcy od zaistniałego incydentu. Prowadzone były zajęcia ruchowe, połączone z instruktażem do samodzielnego wykonywania ćwiczeń w warunkach domowych oraz

specjalistyczne konsultacje lekarskie i badania EKG wysiłkowe. Pacjenci uczestniczyli w zajęciach grupowych i indywidualnych z dietetykiem oraz psychologiem. Na podstawie oceny rezerwy wieńcowej, podczas kontrolnej próby wysiłkowej na bieżni ruchomej, u uczestników programu stwierdzono znaczny wzrost wydolności fizycznej i ogólną poprawę stanu zdrowia. W 2025 r. w programie wzięło udział 346 osób, w tym około 6 osób po przechorowaniu COVID-19.

KAMPANIA EDUKACYJNO-INFORMACYJNA DOTYCZĄCA PROFILAKTYKI CHORÓB TARCZYCY

Celem kampanii było zapewnienie dostępu do edukacji na temat chorób tarczycy. Zadanie realizował 4. Wojskowy Szpital Kliniczny z Poliklinika SPZOZ we Wrocławiu. W kampanii wzięło udział 831 uczestników. Na stronie dedykowanej programowi udostępniono webinaria, poruszające 5 zagadnień dotyczących tematyki związanej z chorobami tarczycy. Przeprowadzono 2 szkolenia o tematyce chorób tarczycy, w których wzięło udział 98 uczestników.

KAMPANIA EDUKACYJNA: „SPECJALIŚCI O NIETRZYMANIU MOCZU”

Celem kampanii było prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących problemu nietrzymania moczu przez kobiety. Zadanie realizowane było przez Szpital MSWiA we Wrocławiu. Porady prowadzili: ginekolog, położna, psycholog i fizjoterapeuta. Udzielono 180 porad. Działania miały na celu diagnostykę przyczyn nietrzymania moczu oraz poprawę jakości życia kobiet z tymi problemami. W kampanii udział wzięło 57 kobiet.

PROFILAKTYKA CUKRZYCY I ZABURZEŃ METABOLICZNYCH DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH

Celem programu było zwiększenie poziomu świadomości zdrowotnej mieszkańców Wrocławia o zagrożeniu cukrzycą oraz poprawa jakości życia osób chorych na cukrzycę i przeciwdziałanie jej powikłaniom. Realizowane były działania informacyjne i edukacyjne, propagowano ideę pomocy osobom chorym na cukrzycę oraz kształtowanie u osób chorych na cukrzycę umiejętności obserwowania objawów choroby i właściwej ich interpretacji. Prowadzono naukę samokontroli i samoobserwacji w cukrzycy, motywowano do aktywnego i zdrowego stylu życia, w tym pracy zawodowej, ruchu i wypoczynku, dążono do

poprawy sprawności fizycznej i aktywnego udziału chorych na cukrzycę w zajęciach ruchowych, zapobiegania hiper i hipoglikemii, utrzymania dobrego samopoczucia psychicznego, a także uczenia chorych na cukrzycę sposobów radzenia sobie ze stresem.
W 2025 r. w 9 punktach edukacyjnych, zlokalizowanych w podmiotach medycznych na terenie Wrocławia, pielęgniarki prowadziły indywidualną edukację osób chorych na cukrzycę, zagrożonych chorobą i innymi zaburzeniami metabolicznymi. Z 1 088 porad edukacyjnych skorzystały 893 osoby, w tym 584 osób, które zgłosiły się po raz pierwszy. Porad dietetycznych udzielono 241 osobom. W ramach programu przeprowadzono także szkolenia nauczycieli, które dotyczyły między innymi: opieki, żywienia oraz postępowania z dzieckiem chorym na cukrzycę. W szkoleniach wzięło udział łącznie 76 nauczycieli. Dla pielęgniarek prowadzono szkolenie z zakresu opieki nad pacjentem z cukrzycą. W szkoleniu wzięło udział 65 osób.

PROGRAM POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA CHORYCH NA CUKRZYCĘ ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW PN. „ZdążyćPrzedStopąCukrzycową”

Celem programu była poprawa stanu zdrowia pacjentów zagrożonych wystąpieniem zespołu stopy cukrzycowej, poprzez prowadzenie specjalistycznych konsultacji oraz edukacji zdrowotnej pacjentów ukierunkowanych na eliminację czynników ryzyka, samoobserwację, samopielęgnację kończyn dolnych oraz przestrzeganie zasad postępowania w przewlekłych powikłaniach cukrzycy.
W 2025 r. program realizowany był przez Centrum Medyczne „Dobrzyńska”, gdzie prowadzony był tzw. referencyjny gabinet stopy cukrzycowej. W programie prowadzona była opieka nad pacjentem z zespołem stopy cukrzycowej, w tym indywidualne badania oceny stanu ukrwienia stopy oraz edukacja zdrowotna. Na podstawie wyniku badania pedobarograficznego możliwy był indywidualny dobór profilaktycznych wkładek do obuwia oraz obuwia ortopedycznego. Programem objęto 805 osób, w tym dla 200 osób opracowano Indywidualny Plan Opieki. Przeprowadzono szkolenie dla personelu medycznego z zakresu opieki nad pacjentem ze stopą cukrzycową. W szkoleniu wzięło udział 91 osób. Działania realizowane w ramach programu były komplementarne do świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków NFZ.

PROGRAM WSPIERANIA OSÓB CHORYCH NA CUKRZYCĘ ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW

Program realizowany był przez specjalistów Centrum Edukacji Diabetyków imienia Danuty Wrony. Jego celem była poprawa jakości życia osób chorych na cukrzycę oraz ich rodzin i opiekunów, poprzez działania edukacyjne, informacyjne i wspierające, w tym podnoszenie poziomu wiedzy dotyczącej samoopieki, samoobserwacji i samopielęgnacji osób chorych na cukrzycę, udzielanie wsparcia osobom chorym na cukrzycę i ich rodzinom i opiekunom, zapobiegającego kryzysowi psychicznemu, kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób chorych na cukrzycę. W 2025 r. szkolenia grupowe odbywały się raz w miesiącu. W zajęciach wzięło udział 507 osób. Udzielono 1 392 indywidualne porady edukacyjne, z których skorzystało 1 311 osób. Przeprowadzono warsztaty kulinarne dla osób chorujących na cukrzycę typu II. W warsztatach udział wzięło łącznie 67 osób. W 4 ośrodkach usytuowanych w różnych rejonach Wrocławia prowadzone były zajęcia aktywności fizycznej. W zajęciach na sali gimnastycznej, pływalni oraz w terenie uczestniczyło 1039 osób. W listopadzie 2025 r. zorganizowano i przeprowadzono XVIII Konferencję informacyjno-edukacyjną dla osób chorych na cukrzycę oraz ich rodzin, w której uczestniczyło 249 osób.

PROGRAM CENTRUM EDUKACJI DLA OSÓB Z CUKRZYCĄ TYPU 1

Celem programu jest poprawa jakości życia osób chorych na cukrzycę typu 1 i ich rodzin poprzez zapewnienie kompleksowego wsparcia edukacyjnego, umożliwiającego samodzielne zarządzanie chorobą i przeciwdziałanie powikłaniom. W 2025 r. program realizował Szpital Specjalistyczny im. A. Falkiewicza we Wrocławiu. W ramach programu prowadzona była indywidualna edukacja zdrowotna przez specjalistów: pielęgniarki edukatorki diabetologiczne, lekarza diabetologa, dietetyka oraz psychologa. Z udzielonych 792 porad skorzystało 638 osób. Dodatkowo ze 163 porad udzielonych przez położną, skorzystało 119 osób.

PROGRAM PROFILAKTYKI RAKA PIERSI U KOBIET, MIESZKANEK WROCŁAWIA

Program realizowany jest od 30 lat, a jego celem jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków późnego wykrycia raka piersi u kobiet poprzez zwiększenie dostępu do edukacji zdrowotnej i badań specjalistycznych. Moduł edukacyjny programu realizowany był przez grupę wyspecjalizowanych pielęgniarek i położnych, które w 7 punktach edukacji zdrowotnej (PEZ), zlokalizowanych w podmiotach medycznych na terenie miasta oraz punktach mobilnych, prowadziły indywidualną naukę samobadania piersi u kobiet w każdym wieku. W roku 2025 z konsultacji onkologicznej skorzystało 5917 kobiet, na leczenie szpitalne operacyjne lub skojarzone skierowano 163 kobiety, z nauki samobadania piersi skorzystało 3463 kobiety. Wszystkie uczestniczki otrzymały książeczkę samokontroli piersi i ulotkę edukacyjną. Kobiety, u których występowały nieprawidłowości skierowano na konsultację onkologiczną i diagnostykę specjalistyczną. Wykonano 2480 badań USG i 1141 mammografii. Zmiany chorobowe wykryto u 163 kobiet, w tym podejrzenie raka piersi u 65 kobiet. Z porad lekarzy genetyków skorzystały 74 kobiety, a wsparcie psychologa otrzymało 75 kobiet.

PROGRAM PROFILAKTYKI NOWOTWORÓW SKÓRY „ZNAMIONA POD LUPĄ”

Celem było uzyskanie wysokiego poziomu wiedzy praktycznej z zakresu nowotworów skóry poprzez: organizowanie i prowadzenie szkoleń dla personelu medycznego, zajęć edukacyjnych dla mieszkańców Wrocławia oraz kształtowanie nawyku samoobserwacji skóry i znamion, konsultacje lekarskie połączone z badaniem videodermatoskopem zmian skórnych. W 2025 r. program realizował 4. Wojewódzki Szpital Kliniczny z Poliklinika Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej we Wrocławiu oraz Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu. Z edukacji zdrowotnej skorzystały 1772 osoby, a z konsultacji 1283 osoby. Do dalszej diagnostyki specjalistycznej skierowano 222 osoby.

PROFILAKTYKA CHORÓB NOWOTWOROWYCH U MĘŻCZYZN

Celem kampanii było uwrażliwienie społeczeństwa na choroby nowotworowe u mężczyzn, w szczególności nowotwór prostaty i nowotwór jądra. Promowano

badania profilaktyczne zmierzające do szybszej reakcji w przypadku wykrycia nowotworu, edukację oraz budowanie świadomości dbania o męskie zdrowie. W 2025 roku przeprowadzono 2 webinary edukacyjne oraz 2 debaty. Dodatkowo nagrano dwa podcasty. Powstały również 2 spoty promujące Kampanię Złotego Wąsa oraz 3 filmy edukacyjne. W 3 punktach laboratoryjnych wykonanych zostało łącznie 550 badań: 135 badań USG oraz 415 badań PSA. W ramach kampanii jeden z pojazdów Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacji został oklejony materiałami informacyjnymi na temat chorób nowotworowych u mężczyzn, plakatami z treściami edukacyjnymi, a w pojedzie emitowano filmy edukacyjne. Zorganizowano konkurs „Złoty Wąs", podczas którego wyłoniono najlepszy wąs we Wrocławiu. Temu wydarzeniu towarzyszyła popularyzacja męskiej profilaktyki, otwarta dyskusja o męskich nowotworach oraz uświadamianie istoty kontroli organizmu w kontekście chorób nowotworowych. Do młodych mężczyzn w wieku 16-20 lat adresowano kampanię edukacyjno-profilaktyczną raka jądra „Odważni wygrywają". Zorganizowano bieg profilaktyczny, konkurs na hasło kampanii i zrealizowano zajęcia w szkołach dla około 1500 uczniów, zwiększając świadomość choroby i wiedzę na temat profilaktyki zachorowania.

PROFIL ZDROWOTNY WROCŁAWSKICH SENIORÓW W WIEKU 60 PLUS

Celem projektu było opracowanie profilu zdrowotnego mieszkańców Wrocławia, na podstawie oceny stanu zdrowia i potrzeb zdrowotnych po 60 roku życia. Była to kontynuacja projektu z roku 2024. W badaniu udział wzięło 516 osób. Ocenie podlegały: stan odżywienia, aktywność fizyczna, funkcje poznawcze, emocje, funkcjonowanie w społeczeństwie. Ponadto, 376 osób objęto programem edukacyjnym na temat profilaktyki zaburzeń nastroju i depresji. Przebadano 100 wrocławskich seniorów pod kątem występowania przewlekłych zaburzeń nastroju, 38 osób zostało skierowanych do dalszej diagnostyki w poradni zdrowia psychicznego.

WROCŁAWSKIE DNI PROMOCJI ZDROWIA

We wrześniu 2025 roku odbyły się XVI Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia pod hasłem: „Więcej zdrowia, więcej życia!". Celem zadania było promowanie zdrowego styl życia wśród mieszkańców i mieszkanek Wrocławia oraz motywowanie do zachowań prozdrowotnych. Na terenie przed Magnolia Park

partnerzy zorganizowali ponad 40 stoisk, w których oferowali działania edukacyjne oraz badania profilaktyczne w kierunku wczesnego diagnozowania zagrożeń zdrowotnych. Dla dzieci została przygotowana strefa, w której odbywały się warsztaty i animacje, i gdzie mogły spędzić czas na ściance wspinaczkowej. Uczestnicy mogli skorzystać z badań profilaktycznych takich jak: pomiar ciśnienia tętniczego, pomiar poziomu cukru oraz cholesterolu we krwi, analiza składu ciała, badania cytologiczne, badania w kierunku osteoporozy, badania mammograficzne, badania znamion. Na stanowiskach można było skorzystać z porad specjalistów oraz konsultacji medycznych w różnych obszarach, m.in.: profilaktyki raka piersi, profilaktyki próchnicy zębów, rehabilitacji, profilaktyki chorób nowotworowych, kardiologii, przeciwdziałania przemocy, promocji zdrowia psychicznego, profilaktyki i leczenia cukrzycy, profilaktyki uzależnień. Uczestnicy skorzystali z ponad 1000 aktywności zdrowotnych, w tym porad, konsultacji, edukacji i badań. Przeprowadzono również panele dyskusyjne ekspertów. W wydarzeniu wzięło udział ponad 1500 mieszkańców i mieszkanek Wrocławia.

KAMPANIA #WROCŁAWSIĘSZCZEPI

Celem kampanii było zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców Wrocławia dotyczącej znaczenia szczepień w profilaktyce chorób infekcyjnych, kształtowanie podstawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych oraz poczucia społecznej solidarności. W ramach kampanii zorganizowano m.in. konferencję szkoleniową dla pielęgniarek, przedstawicieli punktów szczepień oraz edukatorów szkolnych, w której uczestniczyło 85 osób. Rozstrzygnięto konkurs „Wrocławscy liderzy szczepień ochronnych- 2024-2025” skierowany do placówek prowadzących szczepienia p/HPV. Dystrybowano materiały edukacyjno-promocyjne oraz filmyów promujących szczepienia, na stronach internetowych, w mediach społecznościowych i pojazdach MPK.

W ramach zadania przeprowadzono zajęcia edukacyjne nt. „Profilaktyka zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)” w klasach VII szkół podstawowych. Realizatorami byli edukatorzy zdrowotni pracujący w szkołach podstawowych (nauczyciele, pedagodzy szkolni, psycholodzy szkolni, pielęgniarki szkolne). Zajęcia były prowadzone zgodnie ze scenariuszem opracowanym przez Wydział Zdrowia i Sprawa Społecznych.

OCHRONA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

PROGRAM PROMOWANIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO W POPULACJI DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA

Celem programu było przeciwdziałanie kryzysom zdrowia psychicznego i depresji w populacji dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Wrocławia. Prowadzono edukację zdrowotną i społeczną oraz wparcie specjalistyczne, w tym upowszechnianie wiedzy o zdrowiu psychicznym i jego znaczeniu dla prawidłowego rozwoju osobistego i społecznego. Dążono do podnoszenia poziomu wiedzy dotyczącej promocji i ochrony zdrowia psychicznego oraz kształtowania postaw i zachowań sprzyjających wzmacnianiu zdrowia psychicznego i przeciwdziałania kryzysom. Realizowano także różne formy pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego: warsztaty, zajęcia indywidualne i grupowe. Program realizowany był we współpracy z Wrocławskim Centrum Zdrowia Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej oraz organizacjami pozarządowymi. Z różnych form pomocy skorzystało 181 osób. Większość prowadzonych działań miała charakter kompleksowego i długofalowego wsparcia. Dla dzieci i młodzieży z wrocławskich szkół oraz ich rodziców, przeprowadzono cykl warsztatów profilaktycznych pn. „Żyj zdrowiem” oraz „Oswoić psychiatrę”. W warsztatach wzięło udział około 3500 uczniów. Ze wsparcia w Punkcie Interwencji Kryzysowej skorzystało 137 osób.

PROGRAM WSPARCIA PSYCHOLOGICZNO-PSYCHIATRYCZNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY ZAGROŻONYCH KRYZYSEM ZDROWIA PSYCHICZNEGO ORAZ NEGATYWNYMI SKUTKAMI SPOŻYWANIA ALKOHOLU I INNYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Celem programu było przeciwdziałanie kryzysom psychicznym u dzieci i młodzieży oraz wśród ich rodziców i opiekunów poprzez zapewnienie dostępu do różnych form wsparcia edukacyjnego, wzmacniającego zdrowie psychiczne i poczucie bezpieczeństwa. Realizacja programu związana była z organizowaniem i prowadzeniem szkoleń oraz warsztatów specjalistycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców i opiekunów, rozwijaniem umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu dzieci i młodzieży z grup podwyższonego i wysokiego ryzyka, udzielaniem wsparcia psychologicznego dzieciom, młodzieży oraz dla ich rodziców i opiekunów w rozwiązywaniu

problemów wychowawczych, społecznych, rozwoju osobistego i relacji międzyludzkich. Prowadzono również działania edukacyjne i informacyjne dotyczące negatywnych skutków używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Z programu skorzystało 3085 osób, w tym 1555 dzieci i młodzieży oraz 1530 dorosłych (rodziców i opiekunów).

PROGRAM WSPARCIA OSÓB Z DOŚWIADCZENIEM CHOROBY PSYCHICZNEJ ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW W PROCESIE ZDROWIENIA

Celem programu była poprawa jakości życia osób z doświadczeniem choroby psychicznej oraz ich rodzin i opiekunów w procesie zdrowienia. Działania skierowane były na budowanie pozytywnych relacji z otoczeniem oraz aktywizowanie społeczne. Prowadzono indywidualne i grupowe zajęcia psychoedukacyjne - warsztaty, grupy wsparcia, zajęcia usprawniające wykonywanie czynności w zakresie samoobsługi oraz zajęcia poprawiające komunikację i integrację z rodziną i środowiskiem lokalnym. Realizatorzy motywowali uczestników do aktywnego udziału w życiu społecznym i kulturalnym miasta, w tym wyjść na koncerty, wystawy i seanse kinowe oraz wspierali ich w zapewnieniu poczucia bezpieczeństwa przeciwdziałającego kryzysom psychicznym i nawrotom choroby. Program realizowały 3 organizacje pozarządowe: Fundacja „Opieka i Troska”, Stowarzyszenie Na Rzecz Promocji Zdrowia „Curatus” oraz Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji „ART”. Z różnych form pomocy i wsparcia skorzystało 216 osób.

PROGRAM WSPARCIA DLA OSÓB ZAGROŻONYCH DEPRESJĄ I Z ZESPOŁAMI DEPRESYJNYMI ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW

Program realizowano we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Z różnych form pomocy i wsparcia skorzystało 116 osób. Większość prowadzonych działań, w tym zajęcia relaksacyjne, psychoedukacja oraz spotkania, w ramach tzw. grupy wsparcia, miało charakter kompleksowego i długofalowego wsparcia, z którego beneficjenci korzystali w sposób systematyczny.

PROGRAM WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO DLA OSÓB CHORYCH ONKOLOGICZNIE

Projekt pod nazwą „Akademia Walki z Rakiem" realizowany był przez Dolnośląskie Centrum Psychoonkologii i Rehabilitacji. Prowadzono grupy wsparcia, klub pacjenta, konsultacje indywidualne z psychologiem i psychoterapeutą oraz wykłady z pokazem przyrządzania zdrowego pożywienia. Zajęcia relaksacyjne i kinezjologii edukacyjnej mózgu oraz edukacji żywieniowej prowadzone były w trybie hybrydowym.

Z oferowanych zajęć skorzystały 62 osoby. Wolontariusze Fundacji „Dobrze, że jesteś" – 67 osób - objęli opieką około 3500 pacjentów z Kliniki Hematologii Uniwersytetu Medycznego oraz Dolnośląskiego Centrum Onkologii we Wrocławiu. Prowadzono grupy wsparcia dla pacjentów i ich rodzin. W ramach zadania „Wsparcie dla kobiet w zakresie profilaktyki raka piersi i w trakcie leczenia onkologicznego" wydano 4 400 sztuk poradnika dla kobiet leczonych z powodu raka piersi, zawierającego aktualne dane dotyczące zabezpieczenia socjalnego i medycznego w sytuacji choroby oraz adresy ośrodków rehabilitacji, sklepów z zaopatrzeniem medycznym, szpitali i przychodni. Wydrukowano również 1800 sztuk ulotek przekazujących podstawowe informacje o sposobie samobadania piersi i o niepokojących symptomach wskazujących na konieczność dalszej diagnostyki medycznej, rozprowadzanych w miejscach wydarzeń kulturalnych, sportowych, w przychodniach i zakładach pracy.

PROGRAM WSPARCIA OSÓB Z ZESPOŁAMI OTĘPIENNYMI I ZABURZENIAMI PSYCHOGERIATRYCZNYMI ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW

Celem programu była poprawa jakości życia osób z zespołami otępiennymi i zaburzeniami psychogeriatrycznymi oraz przeciwdziałanie pogłębianiu się tych zaburzeń. Opieką psychologiczną objęto 446 osób po 60 roku życia, u których wystąpiły problemy psychogeriatryczne. W ramach programu prowadzone były grupy wsparcia, indywidualne i grupowe warsztaty, zajęcia aktywności ruchowej oraz psychoedukacyjne. Ze wsparcia skorzystało 400 opiekunów osób z zaburzeniami psychogeriatrycznymi.

KONFERENCJA DOTYCZĄCA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Współorganizowano IV Konferencję Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży „Między światem realnym a cyfrowym – zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży w

świecie pełnym niepewności". W konferencji uczestniczyli m.in. przedstawiciele szkół, poradni psychologiczno-pedagogicznych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, lekarze pediatrzy. W konferencji udział wzięło około 170 osób.

ZESPÓŁ MERYTORYCZNY DO SPRAW ZDROWIA PSYCHICZNEGO

W skład zespołu wchodzą przedstawiciele organizacji współpracujących z Miastem przy realizacji zadań z zakresu zdrowia psychicznego. Omawiane były działania w obszarze zdrowia psychicznego dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Wrocławia. W formie dyskusji członkowie Zespołu zgłaszali swoje uwagi i wnioski dotyczące opieki psychiatrycznej dla mieszkańców Wrocławia.

STWIERDZANIE ZGONU I JEGO PRZYCZYNY OSOBY ZMARŁEJ W MIEJSCU PUBLICZNYM ALBO NIEPUBLICZNYM NA TERENIE WROCŁAWIA

Celem zadania było sporządzenie dokumentacji medycznej oraz wystawienie karty zgonu albo protokołu zgonu osoby zmarłej w miejscu publicznym albo niepublicznym na terenie Wrocławia, w myśl art. 11 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Zgodnie z przyjętą procedurą postępowania wykonywane były następujące czynności: ustalenie tożsamości zwłok osoby zmarłej, osobiste dokonanie oględzin zwłok, przeprowadzenie w miarę możliwości wywiadu w miejscu i czasie wezwania wśród osób z otoczenia osoby zmarłej, w celu ustalenia okoliczności w jakich nastąpił zgon, zapoznanie się z dokumentami dotyczącymi stanu zdrowia osoby zmarłej w okresie poprzedzającym zgon, o ile dokumenty takie były dostępne w miejscu i czasie wezwania, stwierdzenie zgonu i jego przyczyny na podstawie oględzin, informacji z wywiadu i dostępnej dokumentacji medycznej osoby zmarłej. W ramach realizowanych procedur zgon stwierdzono u 444 osób.

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ. REALIZACJA LOKALNEJ MIĘDZYSEKTOROWEJ POLITYKI PRZECIWDZIAŁANIA NEGATYWNYM SKUTKOM SPOŻYWANIA ALKOHOLU

PROWADZENIE PUNKTU KONSULTACYJNEGO DO SPRAW ALKOHOLOWEGO ZESPOŁU PŁODOWEGO (FAS) i SPEKTRUM PŁODOWYCH PABURZEŃ ALKOHOLOWYCH (FASD)

Działania dedykowane były do rodzin, rodzin zastępczych lub rodzin adopcyjnych, w których istniało podejrzenie wystąpienia u dzieci zespołu FAS lub FASD.

Beneficjenci uzyskali profesjonale wsparcie i pomoc zgodnie z potrzebami. Dzieci zostały objęte całościową opieką, w tym oddziaływaniami pomocowymi realizowanymi przez różnych specjalistów: psychologa, psychoterapeutę, psychiatrę dziecięcego, logopedę oraz specjalistę wczesnego wspomagania rozwoju. Opiekunowie uzyskali rzetelną wiedzę oraz wsparcie psychoedukacyjne. Ze wsparcia oferowanego w ramach działania skorzystało 46 dzieci oraz ponad 61 opiekunów.

ORGANIZACJA KONFERENCJI NAUKOWEJ DLA SPECJALISTÓW ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROBLEMATYKĄ UZALEŻNIEŃ

Celem zadania było podnoszenie świadomości, kreowanie odpowiedzialności społecznej oraz wymiana doświadczeń zawodowych u specjalistów zajmujących się problematyką uzależnień. Poruszone zagadnienia dotyczyły rozpoznania FASD, etapów jego diagnostyki i trudności, jakie mogą się w niej pojawić. Zaproszono specjalistów z zakresu diagnostyki i leczenia FASD: lekarzy, psychiatrów, psychologów i psychoterapeutów. W konferencji udział wzięło 136 osób i 4 prelegentów.

POMOC TERAPEUTYCZNA DLA UZALEŻNIONYCH I WSPÓŁUZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

Program realizowano w Przychodni Zdrowia Psychicznego i Uzależnień Wrocławskiego Centrum Zdrowia przy ul. Bierutowskiej 63 oraz przy ul. Wszystkich Świętych 2. Zajęcia dla pacjentów prowadzone były w formie treningów umiejętności zachowań oraz treningów psychologicznych w tym: treningu asertywności, treningu komunikacji, treningu poczucia krzywdy, treningu zapobiegania nawrotom, treningu umiejętności wychowawczych, warsztatów pracy nad złością, treningu poczucia własnej wartości, treningu pracy nad wstydem. Z programu skorzystały 23 osoby. Realizowany był również program wsparcia i rozwoju dla osób uzależnionych i współuzależnionych, a także Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA), w którym wzięły udział 93 osoby. Działał również punkt informacyjno-konsultacyjny, z którego skorzystały 134 osoby.

IV WROCŁAWSKIE FORUM DS. UZALEŻNIEŃ

Współorganizowano dwudniowe wydarzenie „Ukryte oblicza uzależnień – kobiety a uzależnienia”. W pierwszym dniu odbyły się prelekcje i panel dyskusyjny, w drugim dniu – warsztaty dla praktyków. W konferencji uczestniczyli m.in.

terapeuci uzależnień, psychologowie, pracownicy socjalni, przedstawiciele organizacji pozarządowych i inne osoby na co dzień pracujące z osobami uzależnionymi i zagrożonymi uzależnieniem. W konferencji udział wzięło około 150 osób.

PROGRAM PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ I WSPARCIA TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ZAGROŻONYCH UZALEŻNIENIEM

W programie uczestniczyło około 1014 osób. Realizatorem było Centrum Neuropsychiatrii NEUROMED Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej we Wrocławiu. W ramach programu prowadzony był punkt konsultacyjno-informacyjny, programy wsparcia terapeutycznego, program edukacyjno-korekcyjny dla Dorosłych Dzieci Alkoholików, grupa korekcyjno-edukacyjna dla osób pijących ryzykownie lub szkodliwie, program profilaktyczny i edukacyjno-korekcyjny dla młodzieży przebywającej w Ośrodkach Wychowawczych i dla uczniów wrocławskich szkół, wsparcie terapeutyczne dla rodziców dzieci nadużywających alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz program wsparcia rozwoju rodziny, w tym: terapia rodzin i par, warsztaty komunikacji rodzic-dziecko, warsztaty dla rodziców oraz warsztaty terapeutyczne dla młodzieży.

W ramach działalności profilaktycznej prowadzono program wsparcia dla osób będących w relacji rodzinnej lub związanych emocjonalnie z osobą uzależnioną. W ramach punktu informacyjno-edukacyjnego, poradnictwa indywidualnego i zajęć grupowych dla rodziców osób uzależnionych, partnerów oraz dla dorosłych dzieci alkoholików udzielono wsparcia 160 osobom.

PROGRAMY ŚRODOWISKOWE WSPIERAJĄCE ABSTYNENCJĘ ORAZ PROMUJĄCE AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNĄ OSÓB ZAGROŻONYCH UZALEŻNIENIEM ORAZ UALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU POPRZEZ WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI KLUBÓW ABSTYNENTA

Celem było ograniczanie szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z nadużywania alkoholu poprzez utrzymanie abstynencji i aktywizację społeczną. Zadania realizowane były przez Wrocławskie Centrum Zdrowia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej oraz 4 wrocławskie organizacje pozarządowe, prowadzące działania dla osób potrzebujących pomocy w procesie zdrowienia z uzależnienia, członków ich rodzin i innych osób żyjących w

abstynencji od alkoholu. Z poradnictwa z zakresu uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród dorosłych i młodzieży oraz przeciwdziałania przemocy skorzystało 690 osób.
Punkty konsultacyjno-informacyjne w ramach działalności organizacji pozarządowych były dostępne dla odbiorców przez 2693 godziny. Beneficjenci programów mieli stały dostęp do Kawiarenek Abstynenta, w których mogli skorzystać z książek, czasopism i Internetu. W ramach działań Klubów Abstynenta przez cały rok beneficjenci mogli uczestniczyć w imprezach rekreacyjnych, działalności sekcji sportowej, zajęciach plastycznych, wyjazdach na ogólnopolskie spotkania społeczności abstynenckich, warsztatach kształtujących umiejętności psychospołeczne. Członkowie klubów uczestniczyli również w warsztatach, szkoleniach, cyklicznych zlotach abstynenckich, zabawach tanecznych oraz spotkaniach przedświątecznych.

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY - PORADNICTWO I SZKOLENIA
PORADNICTWO DLA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY
Celem działania było świadczenie pomocy prawnej, ambulatoryjnej pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla mieszkańców Wrocławia znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w szczególności ochrony przed przemocą. W ramach programu udzielano pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz znajdującym się w sytuacji kryzysowej spowodowanej zachowaniem osób nadużywających alkoholu oraz wdrażano działania ograniczające zdrowotne i społeczne następstwa przemocy w rodzinie. Z pomocy i wsparcia skorzystały 3333 osoby. Udzielono 2279 porad psychologicznych, 358 prawnych i 369 pedagogicznych. Odbyło się 175 spotkań grup wsparcia. W ramach Telefonu Zaufania udzielono 901 porad telefonicznych (w tym 619 porad udzielono kobietom i 282 porady mężczyznom). Rozmowy dotyczyły: problemów przemocy, egzystencjalnych, rodzinnych, społecznych, uzależnień, seksualnych i zdrowotnych. Ponadto odbyły się warsztaty kompetencji rodzicielskich i zajęcia socjoterapii dla dzieci. W warsztatach wzięło udział 209 osób.

UDZIELANIE WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO OSOBOM DOŚWIADCZAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ PRZEBYWAJĄCYCH W ŚRODOWISKU ZDARZENIA

Celem programu było udzielanie osobom doświadczającym przemocy oraz świadkom takich zdarzeń wsparcia psychologicznego w miejscu zdarzenia. W skład zespołu interwencyjnego, oprócz funkcjonariuszy Policji, wchodził psycholog. Na wezwanie Policji w miejscu zdarzenia członek zespołu środowiskowej interwencji kryzysowej udzielał wsparcia oraz przekazywał informacje oraz ulotki o miejscach i formach pomocy. Zespoły działały przez całą dobę we wszystkie dni robocze, w święta i dni wolne od pracy. Pomocą i wsparciem objęto 523 rodziny, wsparcia udzielono 727 osobom dorosłym oraz 775 dzieciom.

Realizatorem programu był Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji we Wrocławiu.

PSYCHOEDUKACJA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Celem programu było zapobieganie przemocy domowej, zmiana patologicznych schematów zachowań oraz psychoedukacja dla sprawców przemocy. Uczestnicy nabywali wiedzę dotyczącą zachowań agresywnych, rodzajów przemocy, przyczyn i konsekwencji krzywdy wyrządzonej osobie bliskiej, rozpoznawania i respektowania granic innych ludzi, zadośćuczynienia bliskim osobom za wyrządzone krzywdy. Ponadto zapoznawali się z konstruktywnymi metodami rozładowywania napięcia i radzenia sobie ze stresem, nabywali umiejętności budowania pozytywnych, opartych na szacunku relacji z innymi ludźmi i poznawali związek zachowań agresywnych z problemem używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych. W psychoedukacji indywidualnej uczestniczyło 135 osób, w zajęciach grupowych uczestniczy 94 osoby. Realizatorem programu było Wrocławskie Centrum Zdrowia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

ZORGANIZOWANIE I PRZEPROWADZENIE DZIAŁAŃ W RAMACH KAMPANII SPOŁECZNEJ „WROCŁAW BEZ PRZEMOCY 2025”

Kampania realizowana pod hasłem „Bezpieczeństwo zaczyna się od mojej zgody” miała na celu zwiększenie świadomości społecznej oraz zmianę postaw wobec przemocy domowej, w tym przemocy seksualnej, poprzez przeciwdziałanie stereotypom i kompleksowe działania edukacyjne w różnych środowiskach. W

ramach kampanii opracowano i wydrukowano 1500 sztuk plakatów oraz 3000 sztuk broszur dotyczących przemocy seksualnej. Trafiły one do bibliotek miejskich, MOPS, poradni psychologicznych i pedagogicznych, wrocławskich szkół ponadpodstawowych, instytucji kultury oraz Centrów Aktywności Lokalnej. Przygotowano również animacje, z którymi mieszkańcy Wrocławia mogli zapoznać się w przestrzeni miejskiej, tj. w pojazdach MPK, na terenie Wrocławskiego Portu Lotniczego czy Hali Stulecia. Zorganizowano wystawę miejską przy Strefie Kultury Wrocław, na której zaprezentowano najważniejsze informacje dotyczące przemocy seksualnej. Informacje o kampanii docierały do mieszkańców także poprzez lokalne serwisy internetowe czy rozgłośnie radiowe. Na stronie wroclaw.pl powstał serwis poświęcony przemocy seksualnej. Podczas kampanii zorganizowano dystrybucję 1800 egzemplarzy „Informatora na temat wsparcia, rozwoju i aktywności młodych mieszkańców i mieszkanek Wrocławia". Publikacja ta stanowi kompleksowy i uporządkowany przewodnik po instytucjach, organizacjach pozarządowych oraz inicjatywach działających na terenie Wrocławia, które oferują wsparcie psychologiczne, edukacyjne, wychowawcze i społeczne dzieciom, młodzieży oraz ich rodzinom. W ramach kampanii przeprowadzono także warsztaty i szkolenia dla profesjonalistów zaangażowanych w pracę na rzecz zapobiegania przemocy domowej, w których wzięło udział 314 osób. Zorganizowano XI konferencję naukową „Więzi, które chronią. Moje ciało, moje granice", adresowaną do pedagogów, psychologów, socjologów, psychiatrów, terapeutów, nauczycieli, pracowników socjalnych, kuratorów, prawników, policjantów, lekarzy i innych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy i uzależnienia, a także do wszystkich zainteresowanych, którzy chcieli wzbogacić swoją wiedzę w tym temacie. W konferencji udział wzięło 199 osób.

PROGRAM KOMPLEKSOWEGO WSPARCIA DLA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Celem programu było wsparcie i pomoc w uzyskaniu stabilizacji życiowej i psychicznej po doświadczeniu przemocy w rodzinie. Zadanie polegało na udostępnieniu na okres maksimum 14 dób hotelowych (działanie interwencyjne) lub w formie „mieszkania treningowego", na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy (działanie o charakterze wspierającym) bezpiecznego miejsca pobytu dla osób doświadczających przemocy oraz ich dzieci i innych osób zależnych, zmuszonych

opuścić swoje dotychczasowe miejsce zamieszkania i pozostających bez innej możliwości schronienia. Zapewniane było wsparcie psychologiczne, prawe i inne, celem uzyskania stabilizacji psychicznej i życiowej umożliwiającej samodzielne funkcjonowanie.
W 2025 r. realizowano procedurę przydziału schronienia dla osób doświadczających przemocy, w tym przyjmowania zgłoszeń, rozpatrywania wniosków, przekierowywania do innych miejsc zapewniających schronienie we Wrocławiu. Zapewniano asystenturę zmierzającą do uzyskania stabilizacji życiowej przez dorosłe osoby doświadczające przemocy, w tym zawodowej i finansowej, a w konsekwencji do pełnego usamodzielnienia się (pomoc i wsparcie w organizacji spraw codziennych, planowaniu budżetu domowego, załatwianiu spraw urzędowych, znalezieniu i utrzymaniu pracy, uzyskania innych form wsparcia dostępnych poza tym projektem i innych), wsparcie psychologiczne w celu uzyskania stabilizacji psychicznej umożliwiającej samodzielne funkcjonowanie, pomoc prawną w formie konsultacji i doradztwa. Zapewniono schronienie interwencyjne 2 rodzinom (4 osobom), z kolei 13 osób, w tym 6 dzieci otrzymało schronienie czasowe w mieszkaniach. Udzielono 79 godzin konsultacji psychologicznych. Monitorowano i wzmacniano proces powrotu do stabilizacji życiowej i psychicznej osób objętych wsparciem, dostosowywano zakres wsparcia do indywidualnych potrzeb uczestników. W projekcie pracowali opiekunowie rodzin, którzy zrealizowali łącznie 511 godzin wsparcia.

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I PONADPODSTAWOWYCH

Celem zadania było wspieranie rozwoju osobistego i społecznego oraz przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży w wieku od 12 do 18 roku życia uczącej się na terenie Wrocławia oraz rodziców i opiekunów prawnych. W ramach zadania dla dzieci i młodzieży zorganizowano: treningi umiejętności społecznych (1630 uczestników), treningi zastępowania agresji (159 uczestników), konsultacje psychologiczne grupowe (1790 uczestników) i indywidualne (105 uczestników). Działania miały na celu rozwijanie kompetencji radzenia sobie ze stresem, presją społeczną, dyskryminacją, nierównościami społeczno-ekonomicznymi, a także budowanie pozytywnej samooceny i rozwijanie asertywności względem otoczenia. Uczestnicy zdobywali również kompetencje związane z budowaniem konstruktywnych umiejętności

stanowiących pozytywną alternatywę dla zachowań destrukcyjnych i agresywnych. Konsultacje psychologiczne kierowane były do dzieci i młodzieży doświadczających przemocy, agresji i konfliktów rówieśniczych oraz doświadczającym trudności w budowaniu prawidłowych więzi społecznych z rówieśnikami i swoim najbliższym otoczeniem. Dla rodziców i opiekunów prawnych dzieci i młodzieży zorganizowano warsztaty kompetencji wychowawczych. W programie łącznie udział wzięło 3684 dzieci i młodzieży oraz 133 rodziców.

PROWADZENIE CENTRUM POMOCY DZIECIOM

Celem zadania było zwiększenie dostępności kompleksowej oraz interdyscyplinarnej pomocy i wsparcia dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, które doświadczyły przemocy, w tym przemocy seksualnej, pokrzywdzonych przestępstwem i/lub uczestniczących w procedurach prawnych. Zapewniono pomoc specjalistów: psychologa, psychoterapeuty, lekarza pediatry, lekarza psychiatry, prawnika oraz innych w zależności od zdiagnozowanych potrzeb. W Centrum jest zorganizowany przyjazny pokój przesłuchań dla dzieci i udostępnia go na potrzeby instytucji, m.in. sądu, prokuratury. Centrum opiera proces pomocy i wsparcia na systemie interdyscyplinarnej i międzyinstytucjonalnej współpracy. W 2025 roku wsparciem zostało objętych 336 dzieci, 259 rodziców i opiekunów, 14 profesjonalistów skorzystało z konsultacji indywidualnych i grupowych spotkań informacyjno-edukacyjnych prowadzonych przez psychologów i pedagogów Centrum Pomocy Dzieciom. Dzieciom i ich rodzicom oraz opiekunom umożliwiono skorzystanie z konsultacji w ramach 2563 godzin dyżurów psychologów, terapeutów, pedagogów, lekarza psychiatry, pediatry i prawników. Odbyło się 60 spotkań zespołów interdyscyplinarnych na rzecz dzieci. 31 dzieci skorzystało z zajęć socjoterapeutycznych i treningu umiejętności społecznych, 16 rodziców skorzystało z zajęć psychoedukacyjnych i rozwijających kompetencje wychowawcze.

ORGANIZOWANIE I PROWADZENIE PUNKTÓW PORADNICTWA RODZINNEGO NA TERENIE WROCŁAWIA

Prowadzono punkty poradnictwa rodzinnego ukierunkowanego m.in. na: poprawę komunikacji i relacji w rodzinie, nabywanie i rozwijanie umiejętności radzenia sobie z problemami wychowawczymi, umiejętność dokonywania wyboru drogi

życiowej, przygotowanie do pełnienia ról w małżeństwie i rodzinie, zapobieganie kryzysom oraz negatywnych konsekwencji rozpadu rodziny lub jej rekonstrukcji, rozwijanie umiejętności niezbędnych do budowania trwałych relacji małżeńskich i partnerskich, wsparcie odpowiedzialnego rodzicielstwa, ochronę macierzyństwa i rodzicielstwa, pomoc i wsparcie dla osób, par i rodzin po stracie dziecka, pomoc i wsparcie dla rodzin, w których urodziło lub urodzi się ciężko chore dziecko, dziecko niezdolne do samodzielnej egzystencji, obarczone wadami wrodzonymi, śmiertelnymi schorzeniami oraz niepełnosprawnością, promowanie pozytywnego modelu rodziny, ograniczanie strat i pomoc w odbudowywaniu relacji w rodzinach z problemem uzależnieniami, ograniczanie strat i pomoc w odbudowywaniu relacji w rodzinach doświadczających przemocy, pomoc i wsparcie dla osób z problemami dotyczącymi tożsamości psychoseksualnej oraz ich rodzin. Zadanie realizowane było w formie poradnictwa psychologicznego, udzielania indywidualnego i grupowego wsparcia, psychoedukację, treningi i warsztaty. Prowadzone były indywidualne i grupowe konsultacje pedagogiczne, konsultacje doradcy życia rodzinnego, wsparcie specjalistyczne innego typu, w tym mediacje oraz inne formy wsparcia niewymienione powyżej. Prowadzono poradnictwo prawne w formie wolontariatu (tylko w zakresie uzupełniającym pozostałe formy wsparcia i pomocy), udzielano informacji o innych instytucjach, placówkach i organizacjach świadczących pomoc i udzielających wsparcia. Opracowano i dystrybuowano materiały edukacyjne dla beneficjentów. W 29 punktach poradnictwa, z różnych form wsparcia i pomocy skorzystało 7 641 osób.
W ramach programu udzielono 14 176 porad specjalistycznych dla osób indywidualnych, par i rodzin oraz zorganizowano warsztaty, wykłady i grupowe formy wsparcia, w których wzięło udział 1 013 osób. Zrealizowano VIII edycję kampanii społecznej Tydzień Małżeństwa pod hasłem „Pełni wzajemnej uważności”. Zorganizowano spotkania autorskie i warsztaty, a także koncert relaksacyjny dla par. Odbyła się także sesja zdjęciowa oraz konkurs pt. “Literacka randka”. W czasie trwania Tygodnia Małżeństwa wybrane filie przygotowały wybór literatury na temat miłości i budowania relacji w związkach oraz akcję “Randka z książką”, w ramach której między 10 a 14 lutego można było wypożyczać specjalnie zapakowane książki. W wydarzeniach wzięło udział 117 osób.

PROGRAM WSPARCIA DLA MAŁŻEŃSTW, PAR I RODZIN Z DZIEĆMI W WIEKU OD 0 DO 18 LAT

Celem programu było przygotowanie i prowadzenie działań wspierających małżeństwa, pary i rodziny z dziećmi do 18 lat oraz rodziców samotnie wychowujących dzieci. Odbyły się 43 spotkania KLUBU MAM, w których wzięło udział 66 osób. Z innych form wsparcia (m.in. konsultacje indywidualne i rodzinne, warsztaty, grupa wsparcia, coaching rodzicielski, trening umiejętności społecznych dla dzieci) skorzystało 494 osób. Zrealizowano 740 godzin spotkań indywidualnych i grupowych.

REALIZACJA DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH I EDUKACYJNYCH DLA OSÓB ZAGROŻONYCH ZACHOWANIAMI RYZYKOWNYMI „KLUBY RODZICA”

Celem programu było ograniczanie zachowań ryzykownych wśród dorosłych mieszkańców Wrocławia oraz ich podopiecznych poprzez realizację działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej. W 2025 r. odbyły się 174 wydarzenia dla dzieci i dorosłych, w których łącznie udział wzięło 3835 uczestników i uczestniczek w tym 2042 dzieci.

WSPARCIE OSÓB NIEHETERONORMATYWNYCH, TRANSPŁCIOWYCH, NIEBINARNYCH I ASEKSUALNYCH I ICH RODZIN

Zadanie polegało na przygotowaniu i prowadzeniu działań wspierających osoby nieheteronormatywne, transpłciowe, niebinarne i aseksualne oraz ich rodziny, zamieszkujące we Wrocławiu, w szczególności znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, kryzysie, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wystąpieniem problemu uzależnienia i/lub przemocy.

W ramach zadania odbywały się zajęcia: warsztat wzmacniająco-wytchnieniowy dla rodziców osób transpłciowych, warsztaty rozwojowe i wzmacniające dla grupy osób transpłciowych "Transfera", warsztaty rozwojowe dla grupy osób transpłciowych i ich bliskich, warsztaty Odwagi dla osób queerowych, lesbijek, gejów, osób biseksualnych, transpłciowych, panseksualnych, aseksualnych, interpłciowych, poliamorycznych, prowadzenie grupy dla rodziców osób transpłciowych - "Transparent", Grupa NeuroQueer - spotkania grupy dla osób identyfikujących się jako neuroodmienne (adhd, spektrum autyzmu) osoby LGBT+, grupa integracyjno-edukacyjna dla gejów, grupa integracyjno-edukacyjna dla lesbijek. indywidualne konsultacje psychologiczne- dla osób LGBT+ ich rodzin i bliskich, warsztaty psychoedukacyjne dla osób LGBTQIA,

indywidualne konsultacje psychoseksuologiczne, webinary dotyczące aspektów zdrowotnych i psychologicznych tranzycji. Łącznie zrealizowano 399 godzin wsparcia dla 337 osób.

ZAPEWNIENIE OPIEKI DZIECIOM I MŁODZIEŻY W CENTRACH ROZWOJU I AKTYWNOŚCI

W 21 centrach (17 prowadzonych przez organizacje pozarządowe oraz 4 przez Rady Osiedli), opieką wychowawców objęto około 1400 dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Celem programu było umożliwienie dzieciom i młodzieży w wieku 6-18 lat, mieszkającej lub uczącej się we Wrocławiu, rozwoju społecznego i osobistego, zainteresowań i talentów oraz różnych form aktywności w czasie wolnym od nauki szkolnej oraz objęcie ich zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi dotyczącymi uzależnień.

Oferta centrów adresowana była szczególnie do rodzin niewydolnych wychowawczo, potrzebujących wsparcia w opiece nad dziećmi. Zajęcia odbywały się w dni powszednie w godzinach popołudniowych. Uczestnictwo w zajęciach było bezpłatne i dobrowolne. Dzieci otrzymywały pomoc w nabywaniu wiedzy i umiejętności społecznych, bezpiecznie i atrakcyjnie spędzały czas wolny, poprawiały kondycję fizyczną na zajęciach sportowych, odkrywały i rozwijały talenty oraz znajdowały przyjaciół i budowały właściwe relacje rówieśnicze. W trakcie roku dzieci i młodzież uczestniczyły w zajęciach m.in. edukacyjnych, profilaktycznych, ogólnorozwojowych, taneczno-ruchowych, artystycznych, a także imprezach okolicznościowych. Brały udział w wyjściach i wycieczkach na terenie miasta (m.in. kino, kręgle, ścianka wspinaczkowa, Bobolandia, Hydropolis, lodowisko, zoo, ogród botaniczny, Muzeum Iluzji, Muzeum Miejskie i Muzeum Przyrodnicze, Teatr Lalek, park trampolin, punkt widokowy Sky Tower) oraz poza miasto (m.in. Muzeum czekolady w Poznaniu, Twierdza Kłodzko, Książ, Krasiejów, Wałbrzych, Milicz, Bardo). Dzieci i młodzież aktywnie brały udział w zorganizowanych zajęciach podczas ferii zimowych i wakacji letnich. Przez cały ten czas miały zapewniony posiłek.

W 2025 roku w ramach projektu „Centrowe działania integracyjne – promocja, rozwój i współpraca w 2025 roku”, odbyło się 9 spotkań merytorycznych dla organizatorów centrów, w których uczestniczyli przedstawiciele 13 organizacji.

Online, telefonicznie, a także w ramach spotkań bezpośrednich przeprowadzono 51 konsultacji indywidualnych dla przedstawicieli centrów.
Wychowawcy - 28 osób z 11 centrów - uczestniczyli w warsztacie pn. „Praca z dziećmi i młodzieżą z ADHD i Spectrum". W warsztacie pn. „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży – jak wspierać i reagować" udział wzięło 20 osób z 10 centrów. Odbyły się warsztaty pn. „Dobrostan wychowawczy – jak radzić sobie z wypaleniem zawodowym, stresem i emocjami w pracy wychowawczej", w których udział wzięło 31 osób z 13 organizacji. Został zorganizowany także warsztat pn. „Budowanie zespołu na talentach i mocnych stronach". W warsztacie wzięło udział 8 osób z 5 organizacji.
W marcu 2025 roku odbył się wyjazd szkoleniowo-integracyjny dla pracowników centrów, w którym wzięło udział 31 pracowników z 12 organizacji pozarządowych prowadzących projekt.
W pierwszym tygodniu lutego dla dzieci i młodzieży został zorganizowany bal karnawałowy. W wydarzeniu tym udział wzięło 240 dzieci i młodzieży z 12 centrów. Dla dzieci i młodzieży przeprowadzono międzycentrowy konkurs plastyczny pn. „Europa – nasz wspólny dom, pełen różnorodności i możliwości". W konkursie udział wzięło 155 osób z 10 Centrów. Dzieci i młodzież brały również udział w międzycentrowym Dniu Ziemi pod hasłem "Centrum rozwoju i aktywności chroni przyrodę od maleńkości". W imprezie wzięło udział 190 uczestników z 10 Centrów. W sierpniu, na zakończenie wakacji, odbył się event sportowo – rekreacyjny dla dzieci i młodzieży, w którym udział wzięło 150 osób z 5 centrów.

PROGRAMY PROFILAKTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ SZKOLENIA PODNOSZĄCE KWALIFIKACJE NAUCZYCIELI, WYCHOWAWCÓW I RODZICÓW WE WROCŁAWSKICH PRZEDSZKOLACH I SZKOŁACH

ORGANIZACJA I REALIZACJA DZIAŁAŃ W ZAKRESIE EDUKACJI ZDROWOTNEJ, W RAMACH PROGRAMU WROCŁAWSKIEJ SIECI PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ PROMUJĄCYCH ZDROWIE

Celem wieloletniego Wrocławskiego Programu Sieci Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie było wychowywanie dla zdrowia poprzez propagowanie zdrowego stylu życia oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych. Sieć tworzy 71 przedszkoli oraz 79 szkół ze wszystkich poziomów nauczania, w tym: 52 szkoły podstawowe, 20 szkół

ponadpodstawowych oraz 7 szkół specjalnych. We wszystkich placówkach należących do sieci zostali powołani koordynatorzy ds. promocji zdrowia, odpowiedzialni za realizację autorskich programów promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień.

SPOTKANIA EDUKACYJNE W PRZEDSZKOLACH PT. „AKADEMIA DOKTORA PIEPRZYKA"

Program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz wczesnoszkolnym w zakresie profilaktyki czerniaka oraz promowania aktywności fizycznej. Działania adresowane były do placówek edukacyjnych należących do Wrocławskiej Sieci Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie. W ramach programu realizowane były przedstawienia pn. „Akademia Doktora Pieprzyka". W spektaklu brały udział następujące postacie: doktor Pieprzyk, Magik, Klaun-Edukator i konferansjer. W 2025 roku odbyły się 42 spotkania, w których uczestniczyło 2992 dzieci oraz około 190 nauczycieli i 80 rodziców.

ZDROWA MISJA! KREATYWNA EDUKACJA ŻYWIENIOWA W PLACÓWKACH SZKOLNYCH

Celem programu była promocja zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym oraz patologiom społecznym. W 2025 roku zrealizowano 100 warsztatów edukacyjno-kulinarnych we wrocławskich placówkach edukacyjnych, w których wzięło udział 1 983 dzieci i młodzieży. Nauczyciele i rodzice skorzystali z 6 szkoleń online dotyczących racjonalnego żywienia, uczestniczyło w nich 388 osób.
Przygotowano dwa wydania opowieści edukacyjnych dla dzieci, które zostały przekazane dla 5 000 dzieci i 54 nauczycieli. Zorganizowano 30 warsztatów pierwszej pomocy dla 797 uczniów i 10 nauczycieli oraz 50 spotkań z psychologiem w zakresie wzmacniania rozwoju dzieci i młodzieży oraz psychodietetyki, w których wzięło udział 1042 uczniów. Przygotowano również Grę Miejską, w której 55 uczniów uczestniczyło w interaktywnych zadaniach z zakresu zdrowego stylu życia. W gry zaangażowanych było również 3 nauczycieli. Odbyły się 2 międzyszkolne wydarzenia sportowe „Niebanalna lekcja WF-u", w których wzięło udział 103 uczniów i 12 nauczycieli.

WARSZTATY „SZKOLNA PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY”

Warsztaty edukacyjne kierowane do uczniów Wrocławskich Szkół Promujących Zdrowie, ich nauczycieli i rodziców. Na warsztatach poruszano tematy dotyczące uzależnienia, przemocy, cyberprzemocy, agresji słownej, radzenia sobie z konfliktami oraz rozwoju tożsamości i osobowości. W warsztatach wzięło udział 1165 uczniów, 223 rodziców i 419 nauczycieli. W każdej klasie przeprowadzono trzy 90-cio minutowe warsztaty poruszające wybrane tematy.

PROGRAMY PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ REKOMENDOWANE PRZEZ KRAJOWE CENTRUM PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM ORAZ AUTORSKIE REALIZOWANE Z ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Programy profilaktyki uzależnień miały na celu kształtowanie postawy asertywnych zachowań wobec osób nakłaniających do zażywania środków psychoaktywnych, wzmacnianie systemu wartości społecznych, obniżenie skłonności do podejmowania ryzykownych zachowań związanych ze środkami psychoaktywnymi.

We wrocławskich placówkach edukacyjnych realizowane są programy rekomendowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii zgodnie z założeniami „Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego”, w których łącznie udział wzięło 6827 uczniów, 269 rodziców oraz 602 nauczycieli. W 2025 r. zrealizowano następujące programy:

1) Debata - program profilaktyki alkoholowej i narkotykowej; przeznaczony dla uczniów w wieku od 12 do 15 lat; zrealizowano 87 programów, w których uczestniczyło 1799 uczniów.
2) Spójrz inaczej - program profilaktyki narkotykowej, przeznaczony dla uczniów w wieku od 9 do 12 lat; zrealizowano 19 programów, w których uczestniczyło 1269 uczniów.
3) Program profilaktyczny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” – program profilaktyczny dla młodzieży w szkołach ponadpodstawowych, zrealizowano 14 programów, w których uczestniczyło 307 uczniów.
4) Program Wzmacniania Rodziny - jedna edycja, w której wzięło udział 8 uczniów i 8 rodziców.
5) Szkolna interwencja profilaktyczna – w ramach szkoleń przyszli realizatorzy (nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy) są przygotowywani do prowadzenia

interwencji w szkołach, w sytuacjach sięgania przez uczniów po substancje psychoaktywne. Zrealizowano 8 realizacji programu SIP I dla 239 nauczycieli i SIP II, w którym wzięło udział 13 nauczycieli.

6) Wspólne kroki w cyberświecie – program profilaktyczny dla klas III szkół podstawowych, zrealizowano 9 programów, w których udział wzięło 215 uczniów i 49 nauczycieli.
7) Program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag skarbów" obejmował profilaktykę uzależnień, profilaktykę przemocy, profilaktykę HIV/AIDS, profilaktykę ryzykownych zachowań seksualnych. Działania programu kierowane były do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych oraz I szkół ponadpodstawowych, rad pedagogicznych i rodziców. W 2025 roku zadanie było realizowane w 20 szkołach. W działaniach wzięło udział 2018 uczniów, 261 rodziców i 268 nauczycieli. Ponadto w ramach tego zadania przeprowadzono diagnozę problemów i pozytywnego potencjału młodzieży wśród 1117 uczniów.
8) Program Tutoringu Szkolnego. Podstawowym elementem projektu był Kurs Tutorski I stopnia dla kadry pedagogicznej, który zapewniał przygotowanie do pracy w charakterze tutora w szkole na każdym etapie edukacyjnym. Zajęcia wprowadzają uczestników w metodę pracy tutorskiej, przygotowując do tworzenia klimatu opartego na relacjach budowanych w oparciu o założenia pedagogiki dialogu. Ważnym elementem kursu było przygotowanie tutorów do nawiązywania relacji z rodzicami, budującej partnerskie współdziałanie obu stron. Tutoring szkolny stanowił efektywne wsparcie dla pracy dydaktycznej oraz wychowawczo-opiekuńczej. Tutor – indywidualny opiekun ucznia, poprzez budowanie relacji, współpracę i wsparcie podopiecznego w realizacji zakładanych celów, miał okazję poznawać jego potencjał i skutecznie pracować nad rozwojem jego mocnych stron. Relacja tutorska, dzięki wykorzystaniu określonych narzędzi, ale także odpowiedniemu szkoleniu, staje się bazą rozwoju dla ucznia i nauczyciela. Tutoring szkolny stwarzał okazję do wprowadzenia w szkole innowacyjnego programu, który wzmacniał diagnostyczno-profilaktyczne zadania szkoły, pozwalając na poprawę panującej w niej atmosfery, dając szansę na zwiększenie frekwencji uczniów i ich osiągnięć szkolnych. W działaniach programu uczestniczyło 33 nauczycieli i 94 uczniów.

W 2025 r. 6783 uczniów, 661 rodziców, 263 nauczycieli wzięło udział w realizowanych we wrocławskich placówkach edukacyjnych autorskich programach profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy:

1) Korekta - program profilaktyczno-interwencyjny; zrealizowano 24 programy, w których uczestniczyło 542 uczniów.
2) Cukierki – program profilaktyczny dla dzieci w wieku 5-11 lat; zrealizowano 104 programy, w których uczestniczyło 2044 uczniów.
3) Smaki życia – czyli debata o dopalaczach – program profilaktyczny dla młodzieży w wieku 15-18 lat; zrealizowano 18 programów, w których uczestniczyło 424 uczniów.
4) Warsztat psychologiczno-pedagogiczny z zakresu profilaktyki zachowań agresywnych i przemocowych u dzieci i młodzieży, promujący zdrowy styl życia - zrealizowano 10 programów, w których uczestniczyło 213 uczniów.
5) Program profilaktyki cyberprzemocy i uzależnień od sieci „Czarodziejskie Okno" – zrealizowano 50 programów, w których uczestniczyło 939 uczniów.
6) Program profilaktyczny „Stop substancjom psychoaktywnym", zrealizowano 49 programów, w których uczestniczyło 1098 uczniów.
7) Program profilaktyczny – Żyj Świadomie - STOP SUBSTANCJOM PSYCHOAKTYWNYM – zrealizowano 40 spotkań, w których udział wzięło 920 uczniów
8) Program profilaktyczny „#powstrzymajhejt" z zakresu cyberprzemocy i hejtu, adresowany do uczniów wieku 12-14 lat – zrealizowano 35 programów, w których uczestniczyło 722 uczniów.
9) Szkolenie Rad Pedagogicznych z zakresu wiedzy o zagrożeniach związanych z korzystaniem z Internetu - zrealizowano 7 szkoleń, w których uczestniczyło 263 nauczycieli.
10) Wywiadówka profilaktyczna dla rodziców - zrealizowano 54 spotkania, w których uczestniczyło 494 rodziców.
11) Szkolenie „Bez klapsa, czyli jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice" – w 20 szkoleniach wzięło udział 167 rodziców.

WSPIERANIE ROZWOJU OSOBISTEGO I SPOŁECZNEGO UCZNIÓW WROCŁAWSKICH SZKÓŁ SPECJALNYCH

Program miał na celu przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży szkół specjalnych poprzez kształtowanie umiejętności

psychospołecznych, rozwijanie zainteresowań i zdolności. W 2025 r. zostały zrealizowane działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży, mające na celu: profilaktykę uzależnień, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wspomaganie rozwoju osobistego i emocjonalnego, kształtowanie umiejętności społecznych, rozwijanie umiejętności komunikacji, kształtowanie poczucia własnej wartości, poprawę samooceny, zwiększenie motywacji, rozwijanie zainteresowań i zdolności. Zorganizowano warsztaty: taneczne, muzyczne, animacji artystycznej i performance, plastyczne twórczej pracy z oddechem, redukcji stresu, profilaktyki uzależnień i eliminowania agresji oraz aktywnej percepcji sztuki.
Odbyły się również treningi umiejętności społecznych. Ponadto zorganizowano sportową imprezę integracyjną „Biało-czerwony marsz na orientację" i dwa turnieje międzyszkolne: z zakresu zdrowego żywienia i profilaktyki uzależnień. Dla kadry pedagogicznej zostały zorganizowane warsztaty i szkolenia z zakresu zachowań problemowych dzieci i młodzieży oraz terapii poprzez taniec. Kadra szkół specjalnych mogła również korzystać z indywidualnego wsparcia psychoedukacyjnego. W działaniach wzięło udział 796 dzieci i młodzieży oraz 34 nauczycieli.

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ W ŚRODOWISKU MŁODZIEŻY SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Program miał na celu przeciwdziałanie przemocy oraz ryzykownym zachowaniom młodzieży poprzez kształtowanie umiejętności psychospołecznych, rozwijanie zainteresowań i zdolności oraz promowanie wartości szacunku, odpowiedzialności, tolerancji i współdziałania w grupie. W ramach programu zrealizowano działania o charakterze psychoedukacyjnym, wspomagające rozwój osobisty i społeczny oraz wzmacniające poczucie własnej wartości i integrację rówieśniczą w formie warsztatów oraz indywidualnych konsultacji. W 2025 roku przeprowadzono warsztaty psychoedukacyjne dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, w których uczestniczyło 6052 uczniów, 232 nauczycieli i 246 rodziców. W ramach zadania działał Punkt Konsultacji Psychologicznych, z którego skorzystało 50.

KAMPANIA EDUKACYJNA DOTYCZĄCA PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ I WZMACNIANIA ROZWOJU SPOŁECZNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2025 roku we wrocławskich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych realizowana była kampania edukacyjna na rok szkolny 2025/2026 dotycząca profilaktyki uzależnień i wzmacniania rozwoju społecznego dzieci i młodzieży pn. „uNIEzależniaMY – Uzależnienia? To nie MY!”. 40 uczniów wzięło udział w cyklu warsztatów dla Młodych Liderów Profilaktyki. Przygotowano materiały edukacyjne oraz 74 publikacji na media społecznościowe, których odbiorcami było około 5000 młodzieży, 700 nauczycieli i 1500 rodziców. Działania będą kontynuowane w 2026 roku.

EDUKACJA ZDROWOTNA i PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY – DZIAŁANIA PROWADZONE W FORMULE STREETWORKINGU NA TERENIE WYBRANYCH OSIEDLI

W 2025 roku przeprowadzono pilotażowy program profilaktyczny na terenie pięciu wrocławskich osiedli: Przedmieście Świdnickie, Przedmieście Oławskie, Stare Miasto, Nadodrze i Leśnica. Celem działania była profilaktyka uzależnień prowadzona wśród młodzieży spędzającej wolny czas na osiedlach, podwórkach, skwerach i w galeriach handlowych, bez opieki osób dorosłych. Profilaktycy uzależnień i psycholodzy prowadzili edukację poprzez rozmowy, animacje, quizy. Działaniami objęto około 450 osób.

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ OD NIKOTYNY W SPOŁECZNOŚCI WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I PONADPODSTAWOWYCH

W 2025 roku rozpoczęto program profilaktyki uzależnień od nikotyny skierowany do społeczności wrocławskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Działania obejmowały kampanię edukacyjno-profilaktyczną, warsztaty profilaktyczne o szkodliwości nikotyny i e-papierosów oraz założenie i prowadzenie platformy on-line. W ramach kampanii w komunikacji miejskiej wyemitowano spoty edukacyjne o szkodliwości wyrobów nikotynowych, przeprowadzono konkurs plastyczny dla uczniów oraz rozpowszechniono materiały edukacyjne w szkołach. Projekt objął zasięgiem 6100 uczniów, 310 nauczycieli oraz około 10 000 rodziców. Na platformie udostępniono cyfrowe zasoby dla rodziców i nauczycieli obejmujące wskazówki w zakresie wczesnej interwencji i budowania relacji opartych na zaufaniu, rekomendacje dotyczące rozmów z młodzieżą o używkach oraz infografiki i artykuły profilaktyczne.

ZWALCZANIE NARKOMANII ORAZ ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE AIDS PORADNICTWO, PSYCHOTERAPIA, DZIAŁANIA ŚRODOWISKOWE, PUNKTY KONSULTACYJNE, REDUKCJA SZKÓD ZDROWOTNYCH I SPOŁECZNYCH

Celem programu było zwiększenie dostępności do poradnictwa, poprawa skuteczności terapii i readaptacji osób uzależnionych od narkotyków oraz członków ich rodzin oraz ograniczanie zdrowotnych i społecznych szkód, wynikających z używania środków psychoaktywnych. Zapewniono dostępność do informacji o miejscach i formach pomocy, pomoc i wsparcie osobom z problemem narkotykowym oraz ich rodzinom (poradnictwo i usługi terapeutyczne), dążono do ograniczania szkód społecznych i ryzykownych zachowań wynikających z używania narkotyków oraz ograniczania liczby osób zażywających narkotyki i wzrostu poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców Wrocławia. W ramach programu z zakresu uzależnień od substancji psychoaktywnych przeprowadzono 2100 godzin poradnictwa (telefonicznego, osobistego i przez internet), 654 godzin spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz 242 godziny interwencji kryzysowych. Zrealizowano 1156 godzin grup wsparcia dla osób używających problemowo, uzależnionych od narkotyków oraz członków ich rodzin a także dla osób nieutrzymujących abstynencji. Przeprowadzono 82 godziny interwencji rodzinnych dla członków rodzin osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem. W ramach programu zrealizowano także 732 godzin indywidualnego programu terapii dla użytkowników konopii - CANDIS. Prowadzono programy redukcji szkód. W przestrzeniach miejskich, w okolicach dworca PKP i Placu Jana Pawła II realizowany był program „streetworking", polegający na prowadzeniu edukacji, interwencji kryzysowej i wymianę sprzętu do iniekcji. Działania streetworkingu obejmowały także pomoc w załatwieniu dokumentów osobistych, zasiłków socjalnych, pomoc w dotarciu do placówek medycznych. Podczas streetworkingu zebrano około 25 kg materiału zakaźnego (igły, strzykawki), wydano 2000 strzykawek i 3000 igieł, 1300 gazików do przecierania miejsc przed i po iniekcji, 7 litrów octaniseptu, 6 butelek preparatu przeciwko wszawicy, 5 butelkę preparatu przeciw świerzbowi, 500 bandaży, 85 butelek wody utlenionej oraz środki higieniczne. W ramach zadania prowadzona była również świetlica drop-in oferująca szereg działań zabezpieczających, wspierających, motywujących i terapeutycznych, w wymiarze

744 godzin, dla osób czynnie biorących narkotyki ze szczególnym uwzględnieniem narkomanów zażywających narkotyki drogą dożylną. W tym punkcie można było otrzymać czysty sprzęt do iniekcji a także skorzystać z Internetu, książek i gier planszowych. Dla beneficjentów udostępniono również aneks kuchenny, w którym osoby uzależnione mogły zjeść często jedyny w danym dniu ciepły posiłek czy wypić kawę lub herbatę.
Działania z zakresu profilaktyki uzależnień od narkotyków w formie edukacji, poradnictwa, grup wsparcia i grup socjoterapeutycznych, warsztatów psychoedukacyjnych i innych oddziaływań grupowych i indywidualnych adresowanych do osób szkodliwie używających i zagrożonych uzależnieniem oraz działania z zakresu redukcji szkód objęły około 4340 osób.

PROGRAM LECZENIA SUBSTYTUCYJNEGO

Program wieloletni, stanowiący uzupełnienie leczenia substytucyjnego, finansowanego przez NFZ. Leczenie substytucyjne jest formą opieki medycznej stosowaną w uzależnieniu od opiatów, wykorzystującą substancję o właściwościach i działaniu podobną do narkotyku, który spowodował uzależnienie. Podawanie takiej substancji zapobiega występowaniu zespołu abstynencyjnego oraz redukuje skutki zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniem. Leczenie jest na ogół kierowane do narkomanów, którzy nie mogą poradzić sobie z nałogiem po całkowitym odstawieniu narkotyku. Wszystkie osoby przyjęte do programu miały wykonane badania w kierunku przeciwciał anty-HIV i anty-HCV. Pacjenci, oprócz codziennego przyjmowania metadonu, uczestniczyli w terapiach indywidualnych oraz grupowych. W ramach programu uruchomiono Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, w którym udzielano informacji o możliwościach i zasadach podjęcia leczenia/terapii oraz miejscach i formach pomocy służb i instytucji działających na terenie Miasta. W punkcie konsultacyjnym udzielono także 1529 porad specjalistycznych. W 2025 r. programem leczenia substytucyjnego objęto 332 pacjentów.

PROGRAM BEZPŁATNEGO TESTOWANIA W KIERUNKU WYKRYWANIA WIRUSA HIV

Program wieloletni, w ramach którego prowadzone było anonimowe i bezpłatne testowanie w kierunku wykrywania wirusa HIV u mieszkańców Wrocławia i osób odwiedzających miasto oraz motywowanie ich do leczenia. Osoby zakażone

kierowane były do specjalistycznych ośrodków i Poradni Nabytych Niedoborów Odpornościowych. W ramach programu działał Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny w Poradni Terapii Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych przy ul. Wszystkich Świętych 2. W 2025 roku przeprowadzono 12256 testów rapid i 2735 badań laboratoryjnych w kierunku zakażenia HIV i innych chorób przenoszonych drogą płciową. Obecność wirusa wykazano u 48 osób. Udzielono 16813 porad związanych z zakażeniem wirusem HIV i chorobami przenoszonymi drogą płciową.

PROFILAKTYKA CHORÓB, W TYM PRZENOSZONYCH DROGĄ KONTAKTÓW SEKSUALNYCH „wroc.win.with.hiv"

Kampania edukacyjna adresowana była do społeczności szkół ponadpodstawowych, uczniów, rodziców, nauczycieli oraz uchodźców narodowości ukraińskiej. Jej celem było upowszechnianie wiedzy o profilaktyce i leczeniu HIV/AIDS oraz innych infekcjach przenoszonych drogą płciową poprzez zintegrowane działania informacyjno-edukacyjne realizowane we wrocławskich szkołach ponadpodstawowych, przestrzeni miejskiej i mediach społecznościowych. Do programu zgłosiło się 15 szkół ponadpodstawowych do których uczęszcza 10 400 uczniów oraz 2 wyższe uczelnie. W ramach kampanii przeprowadzono:

1) 30 godzin szkolenia dla koordynatorów oraz 45 godzin szkolenia dla zespołów wychowawczych, w których wzięło udział 700 nauczycieli,
2) 235 godzin zajęć edukacyjnych dla społeczności szkolnych i akademickich, w których wzięło udział 3488 osób,
3) warsztaty dla liderów młodzieżowych, w których wzięło udział 293 uczniów,
4) 10 godzin webinarów dla Młodzieżowych Liderów,
5) konkurs dla młodzieży na pracę artystyczną na temat psychospołecznych aspektów HIV/AIDS oraz zapobiegania używania środków psychoaktywnych w kategorii: plakat, opowiadanie, szkolna gazetka. Na konkurs złożono 63 prace,
6) konferencję podsumowującą kampanię, w której wzięło udział 149 uczestników.

Nagrano także 4 webinary eksperckie i uruchomiono kanał na Facebook i YT profilu „wroc.win.with.HIV" https://www.youtube.com/@wrocwinwithHIV.

PORADNICTWO I POMOC W RAMACH PRAC GMINNEJ KOMISJI PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W 2025 roku do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 295 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu. W ramach 41 posiedzeń zwykłych, na rozmowy motywujące do podjęcia leczenia lub jego kontynuacji wystosowano 359 zaproszeń, z czego zgłosiło się 124 osób. W ramach 10 posiedzeń plenarnych komisja podjęła 532 uchwały z czego: na badania przez biegłego sądowego skierowano 250 osób (podjęto 250 uchwał) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego. Na potrzeby Komisji, biegli sądowi wykonali 244 badania i wydali 122 opinie (na jedną opinię składają się dwa badania: psychiatry i psychologa).

Do Sądów Rejonowych Wrocławia (Śródmieścia, Fabrycznej i Krzyków) skierowano 201 wniosków (podjęto 201 uchwał) o wydanie postanowienia o obowiązku leczenia odwykowego. Procedury zobowiązania do leczenia umorzono wobec 75 osób (z powodów: wycofanie wniosku, podjęcie leczenia, brak danych do rozpoznania uzależnienia, zgon uczestnika, zbieg spraw, ustanie przesłanek ustawowych). W ramach obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, założono 13 Niebieskich Kart, a sprawy trafiły do tzw. „Zespołu interdyscyplinarnego". Z porad i pomocy Komisji skorzystało ok. 700 osób. Ponadto, członkowie Komisji uczestniczyli w 82 postępowaniach sądowych o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji. Udział członków Komisji w postępowaniach dotyczy przede wszystkim spraw, gdzie ma miejsce przemoc oraz pokrzywdzonymi są małoletnie dzieci.

Członkowie Komisji, w ramach realizacji zadań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 06.09.2023 r. w sprawie procedury Niebieskiej Karty, uczestniczyli w 166 spotkaniach grup diagnostyczno-pomocowych powołanych na wniosek Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczących rodzin, w których ma miejsce przemoc wynikająca z nadużywania alkoholu przynajmniej przez jednego z członków rodziny.

W oparciu o uchwałę nr LX/1424/18 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad usytuowania punktów sprzedaży i podawaniu napojów alkoholowych na terenie Wrocławia oraz uchwałę nr LX/1423/18 w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń

na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Wrocławia – wydano 542 postanowienia o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. W ramach wydanych postanowień, negatywnie zaopiniowano 67 wniosków, w tym 1 wniosek z powodu lokalizacji punktu sprzedaży oraz 66 wniosków w związku z wyczerpaniem limitu liczby zezwoleń kategorii „B". Wśród wniosków zaopiniowanych negatywnie z powodu wyczerpania limitu liczby zezwoleń kategorii „B", 42 wnioski złożone były przez przedsiębiorców prowadzących sklepy, pozostałe 24 wnioski złożone były przez przedsiębiorców prowadzących punkty gastronomiczne.
Komisja wykonując zadania współpracowała z sądami rejonowymi, Policją i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie kierowania osób nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe.

ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ I PODAWANIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

W roku 2025 do organu zezwalającego wpłynęło 6704 wniosków, podań, zgłoszeń oraz pism w sprawach dotyczących wydania zezwoleń lub w związku z korzystaniem z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano 6587 decyzji, w tym: 1016 zezwoleń na sprzedaż alkoholu w handlu i gastronomii, 4172 zezwoleń jednorazowych (festyny, targi itp.), 6 zezwoleń na wyprzedaż zapasów, 139 zezwoleń kateringowych, 816 decyzji wygaszających zezwolenia, 235 decyzji zmieniających, 173 decyzje umarzające postępowania, 21 decyzji odmawiających wydania zezwolenia, 11 decyzji cofających zezwolenia oraz 5 decyzji uchylających lub odmawiających uchylenia wcześniejszych decyzji. W roku sprawozdawczym przedsiębiorcy złożyli 1298 wniosków o wydanie zezwoleń stałych na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz zezwoleń udzielanych przedsiębiorcom, których działalność polega na dostarczaniu żywności na imprezy zamknięte, organizowane w czasie i miejscu wyznaczonym przez klienta, w oparciu o zawartą z nim umowę (tzw. zezwolenia kateringowe). W celu zgromadzenia materiału dowodowego, niezbędnego do podejmowania decyzji, sporządzono ponad 1600 wystąpień do organów i jednostek opiniujących wydawanie zezwoleń.

LIMITY ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ ALKOHOLU

Wykorzystanie ustalonych uchwałą nr XXIII/434/25 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11.09.2025 roku limitów zezwoleń na sprzedaż napojów do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo, powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz powyżej 18% zawartości alkoholu, z podziałem na handel i gastronomię, kształtowało się na koniec 2025 roku (31.12.) następująco: 1067 aktywnych zezwoleń na sprzedaż napojów do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, gdzie limit ustalony został na 1175 zezwoleń, 1121 aktywnych zezwoleń na sprzedaż napojów powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, gdzie limit ustalony został na 1125 zezwoleń, 1023 aktywne zezwolenia na sprzedaż napojów powyżej 18% zawartości alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, przy limicie ustalonym na 1075 zezwoleń, 988 aktywnych zezwoleń na sprzedaż napojów do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, przy limicie ustalonym na 1025 zezwoleń, 880 aktywnych zezwoleń na sprzedaż napojów powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, przy limicie ustalonym na 955 zezwoleń, 659 aktywnych zezwoleń na sprzedaż napojów powyżej 18% zawartości alkoholu przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, przy limicie ustalonym 695 zezwoleń.

OGRANICZENIA GODZIN SPRZEDAŻY ALKOHOLU

Ograniczenia sprzedaży napojów alkoholowych w godzinach nocnych na terenie Wrocławia wprowadzane były stopniowo. Do 30.09.2025 r. ograniczenia takie obowiązywały na terenie 9 osiedli. Od 09.10.2025 r. zakaz nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do konsumpcji poza miejscem sprzedaży obowiązuje na terenie całej gminy Wrocław (uchwała nr XXIII/435/25).

KONTROLA PRZESTRZEGANIA PRAWA

W ramach kontroli przeprowadzono oględziny lokalizacji 6 punktów sprzedaży, w których funkcjonowało 15 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Celem oględzin było zbadanie czy lokalizacje tych punktów sprzedaży są zgodne z warunkami usytuowania przewidzianymi w obowiązujących przepisach prawa. Ponadto zrealizowano 52 kontrole zasad i warunków korzystania ze 154

zezwoleń, a także zweryfikowano 10 oświadczeń o wartości sprzedaży, obejmujących 30 zezwoleń. W związku z pismami interwencyjnymi dotyczącymi uciążliwości wynikających z funkcjonowania poszczególnych punktów handlowych lub gastronomicznych ze sprzedażą alkoholu, kontrole objętych interwencjami punktów, na wniosek organu zezwalającego realizowała Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. KRPA skontrolowała 23 punkty sprzedaży, w których funkcjonowały 64 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W przypadku sygnałów o prowadzeniu sprzedaży napojów alkoholowych bez wymaganych prawem zezwoleń lub z naruszeniem posiadanych zezwoleń kontrole - na wniosek organu zezwalającego – realizowała również Straż Miejska Wrocławia. SMW skontrolowała 67 punktów sprzedaży, w których funkcjonowało 146 zezwoleń. W styczniu 2025 roku posiadacze zezwoleń złożyli 2143 oświadczenia o wartości sprzedaży napojów alkoholowych. W okresie dodatkowych 30 dni złożono jeszcze 49 oświadczeń o wartości sprzedaży. Uzyskane w ten sposób dane posłużyły do weryfikacji wysokości wniesionych opłat za korzystanie z zezwoleń. Weryfikację opłat przeprowadzono w ciągu roku trzykrotnie, po upływie terminu określonego dla każdej z trzech rat opłat za korzystanie z zezwoleń (z uwzględnieniem 30- dniowych okresów dodatkowych, w których ustawodawca umożliwił dokonanie opłaty raty wraz z uiszczeniem opłaty dodatkowej). Na wniosek przedsiębiorców wydano 18 zaświadczeń potwierdzających prawidłowe wniesienie opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

WPŁYWY Z TYTUŁU OPŁAT ZA KORZYSTANIE Z ZEZWOLEŃ W ROKU 2025

Wpływy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń w roku 2025 wyniosły 28 040 062 zł i były niższe o 356 683 zł w porównaniu z rokiem 2024. Opłaty za zezwolenia są pochodną danych wynikających z oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych za rok poprzedni.

Rok 2025 był piątym rokiem, w którym gminy otrzymały część wpływów z nowej opłaty wnoszonej przez posiadaczy zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi w opakowaniach jednostkowych o pojemności nieprzekraczającej 300 ml. Wpływy z tego tytułu wyniosły 7 101 599 zł (w 2024 roku było to 7 098 857 zł).

ORGANIZACJA I ZAPEWNIENIE OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 SPRAWOWANEJ W FORMIE ŻŁOBKÓW NIEPUBLICZNYCH, KLUBÓW DZIECIĘCYCH ORAZ DZIENNEGO OPIEKUNA

Na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, oprócz nadzoru i finansowania miejsc opieki w żłobkach publicznych, gminy uzyskały także możliwość nadzoru, finansowania i zlecania zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do lat 3 podmiotom niepublicznym: żłobkom, klubom dziecięcym oraz dziennym opiekunom. Wdrożenie alternatywnych form opieki, w związku z potrzebą zapewnienia większej liczby miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, stało się jednym z kluczowych zadań w latach 2011-2025, którego realizacja związana była m.in. z dofinansowaniem opieki prowadzonej w żłobkach niepublicznych, klubach dziecięcych i przez dziennego opiekuna. Szczególny nacisk kładziono na poprawę jakości opieki w tych instytucjach. Nadzór sprawowano m.in. w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki, organizacji i funkcjonowania tych placówek czy zgodności danych zawartych odpowiednio w rejestrze lub wykazie ze stanem faktycznym. W roku 2025 na realizację zadania przeznaczono kwotę 30 732 000,00 zł.

Zadanie polegało w szczególności na: zapewnieniu dzieciom opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, zagwarantowaniu dzieciom właściwej opieki pielęgnacyjnej i edukacyjnej, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka, prowadzeniu zajęć opiekuńczo–wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dzieci, właściwych do wieku dzieci według opracowanego programu zajęć odpowiedniego dla różnych grup wiekowych, współpracy z rodzicami i opiekunami prawnymi dziecka, zapewnieniu dzieciom bezpieczeństwa w czasie przebywania w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna oraz odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych, zgodnych z obowiązującymi przepisami, zapewnianiu opieki przez personelu posiadający odpowiednie kwalifikacje, w liczbie oraz w godzinach, o których mowa w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

Prowadzenie działalności w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wiąże się z koniecznością uzyskania wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez Prezydenta Wrocławia oraz do wykazu dziennych opiekunów. Placówki, w których pełniona jest opieka nad dziećmi w wieku do lat

3, muszą spełniać określone w przepisach prawa wymogi dotyczące warunków lokalowych oraz wymagania dotyczące liczebności, kwalifikacji i doświadczenia zatrudnianych pracowników, w tym w szczególności kadry opiekuńczej.
W 2025 r. z rejestru żłobków i klubów dziecięcych wykreślono 20 żłobków i 8 klubów dziecięcych oraz wpisano 22 nowe żłobki i 10 klubów dziecięcych. W dniu 31.12.2025 r. do rejestru wpisanych było 37 klubów dziecięcych oraz 171 żłobków, w tym 18 żłobków publicznych i 153 niepublicznych. W wykazie dziennych opiekunów, po wykreśleniu 33 i wpisaniu 36 nowych opiekunów, w dniu 31.12.2025 roku wpisanych było 96 opiekunów dziennych. Wydano 40 zaświadczeń o wpisie i o zmianie wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych oraz 28 decyzji o wykreśleniu podmiotów z rejestru żłobków i klubów dziecięcych. Liczba miejsc w żłobkach wpisanych do rejestru wynosiła 8223, w tym w żłobkach publicznych 2507 i w niepublicznych 5716 miejsc. W tym czasie w klubach dziecięcych było 881 miejsc opieki, a u dziennych opiekunów 492 miejsca. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych we Wrocławiu przekracza 30%. Wskaźnik dostępności miejsc w instytucjach opieki w stosunku do liczby dzieci w wieku od 20. tygodnia życia do lat 3 uprawnionych do opieki w roku 2025 wynosił 80,06%.
W okresie od 01.01. do 31.08.2025 r. kontynuowano realizację 62 umów zawartych w roku 2024 na dofinansowanie łącznie 3726 miejsc w 111 niepublicznych żłobkach i klubach dziecięcych prowadzonych przez wyłonione w konkursach ofert podmioty gospodarcze oraz organizacje pozarządowe, w tym dla 3666 dzieci w placówkach prowadzonych przez podmioty gospodarcze oraz dla 60 dzieci na miejscach w niepublicznym żłobku o charakterze integracyjnym prowadzonym przez Fundację „Promyk Słońca”. W związku z integracyjnym charakterem tej placówki, oprócz realizowania zadań związanych z opieką, dzieci niepełnosprawne i wymagające wczesnego wspomagania rozwoju, w czasie pobytu w żłobku korzystały ze specjalistycznych zajęć prowadzonych przez rehabilitantów, logopedów i psychologów. W tym samym okresie kontynuowano również realizację 12 umów w sprawie dofinansowania 60 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 u dziennych opiekunów. W kolejnym okresie opiekuńczym - od września 2025 r., na podstawie wyników konkursu 11 dziennych opiekunów zawarło z gminą Wrocław umowy w sprawie dofinansowania 55 miejsc opieki. W wyniku przyjęcia uchwały nr XV/292/25 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20.03.2025 r. w sprawie wysokości i zasad

ustalania oraz rozliczania dotacji celowych dla podmiotów prowadzących niepubliczny żłobek lub klub dziecięcy na obszarze Gminy Wrocław, począwszy od 01.09.2025 r. wszystkie wpisane do rejestru instytucje opieki spełniające warunki określone w przepisach mogły otrzymać dofinansowanie do miejsc na których faktycznie sprawowana była opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 mieszkającymi we Wrocławiu. Zawarto w tym zakresie 102 umowy na opiekę sprawowaną w 145 placówkach. Gmina Wrocław, według stanu na dzień 31.12.2025 roku, współfinansowała łącznie 7338 miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3, w tym w żłobkach publicznych 2507 miejsc, w niepublicznych żłobkach i klubach dziecięcych 4776 miejsc oraz w placówkach dziennego opiekuna 55 miejsc opieki.

Tabela: Liczba miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych w roku 2011 (ustawa z dnia 04.02.2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3) i w latach 2019 – 2025 według danych w rejestrze na ostatni dzień roku (31 grudnia):

Rok/Rodzaj placówki	Liczba miejsc w żłobkach publicznych	Liczba miejsc w niepublicznych żłobkach/klubach dziecięcych	Liczba miejsc dofinansowanych przez Gminę Wrocław w niepublicznych żłobkach i klubach dziecięcych
2011	1970	769	429
2019	2155	5178	3223
2020	2375	5505	3884
2021	2375	6359	3836
2022	2776	6499	3884
2023	2776	6423	3824
2024	2829	6900	3726
2025	2507	6597	4831

Źródło: UMW

Wzrost liczby miejsc dofinasowanych przez gminę Wrocław w niepublicznych żłobkach i klubach dziecięcych jest skutkiem podjęcia uchwały nr VI/292/25. Mniejsza ogólna liczba miejsc w instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w roku 2025 wynika przede wszystkim z wygaszania miejsc utworzonych

tymczasowo w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie oraz z wypłatą świadczenia "Aktywni rodzice w pracy" (Dz. U. z 2024 r. poz. 858 z późn. zm.). Na podstawie planu nadzoru przyjętego w oparciu o uchwałę Rady Miejskiej Wrocławia, w roku 2025 przeprowadzono kontrole w 28 żłobkach i klubach dziecięcych oraz 49 kontroli u opiekunów dziennych. Ponadto, w związku z wpływającymi informacjami o nieprawidłowościach, przeprowadzono 12 kontroli interwencyjnych, w tym 11 w żłobkach i klubach dziecięcych oraz 1 u dziennych opiekunów. Najczęściej wśród nieprawidłowości stwierdzanych podczas podejmowanych działań kontrolnych występowały:

1) u dziennych opiekunów: brak kwalifikacji do pełnienia funkcji dziennego opiekuna, niezgodna z przepisami liczba dzieci pozostająca pod opieką dziennego opiekuna, braki w dokumentacji;
2) w żłobkach i klubach dziecięcych: nie sprawdzano przed zatrudnieniem czy pracownicy figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, nie aktualizowano liczby dzieci zapisanych do placówki w systemie teleinformatycznym Empatia, brak zatrudnienia w placówce pielęgniarki lub położnej.

W wyniku czynności nadzorczych podejmowanych w roku 2025 z rejestru prowadzonego przez Prezydenta Wrocławia wykreślono 2 kluby dziecięce.

INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ WYDZIAŁ ZDROWIA I SPRAW SPOŁECZNYCH

W 2025 r. Gmina Wrocław przeznaczyła 2 799 578,98 zł na zakup sprzętu dla wrocławskich szpitali i innych podmiotów leczniczych, w tym: 1 936 856,21 zł otrzymał Uniwersytecki Szpital Kliniczny przy ul. Borowskiej na zakup m.in. ambulansu kontenerowego typu C z wyposażeniem w nosze elektrohydrauliczne (bariatryczne), łóżek elektrycznych na potrzeby Kliniki Geriatrii, aparatu USG na potrzeby Kliniki Ginekologiczno-Położniczej; 200 000 zł przekazano dla Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego przy ul. Kamieńskiego we Wrocławiu na dofinansowanie karetki wraz z wyposażeniem, 225 859,31 zł otrzymał Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji we Wrocławiu na zakup aparatu USG na potrzeby oddziału ginekologicznego, sprzętu diagnostycznego dla poradni kardiologicznej oraz ginekologicznej; 100 000,00 zł otrzymało DCPOiH na zakup kompletów chłodziarek laboratoryjnych z żelowymi zestawami chłodzącymi; 199 920,00 zł

przekazano Medinet Sp. z o.o. w ramach dofinasowania zakupu 3 aparatów do koagulacji; 21 543,46 zł otrzymał Wojewódzki Zespół Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne DOBRZYŃSKA na zakup sprzętu medycznego niezbędnego do wykonywania badań podologicznych. Ponadto 115 400 zł otrzymało Centrum Neuropsychiatrii Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej „NEUROMED" na zakup sprzętu do diagnozy i terapii pacjentów.
W roku sprawozdawczym w związku z wprowadzeniem zakazu sprzedaży alkoholu w sklepach na terenie całego Miasta, na stronie internetowej https://geoportal.wroclaw.pl/ zastąpiono mapę „Ograniczenie sprzedaży alkoholu" mapą „Zezwolenia na sprzedaż alkoholu", na której można sprawdzić wszystkie punkty sprzedaży napojów alkoholowych (handlowe i gastronomiczne), w których funkcjonują zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
Ponadto stale rosła liczba subskrybentów, którzy zapisali się na rozsyłany regularnie przez organ zezwalający newsletter, zawierający komunikaty przypominające o ustawowych obowiązkach posiadaczy zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zmianach przepisów prawnych w przedmiotowym obszarze. Modyfikowane było oprogramowanie do obsługi zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (OTAGO – KOALA). Prace dotyczyły raportowania danych z systemu. Aktualizowano oraz udoskonalano stronę internetową w BIP, uzupełniając ją o aktualne ogłoszenia i komunikaty dla przedsiębiorców, formularze do pobrania i opisy procedur. Cyklicznie publikowano aktualizowane wykazy obowiązujących we Wrocławiu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z podziałem na placówki handlowe oraz gastronomiczne.
W roku 2025, na podstawie analizy przeprowadzonej w oparciu o informacje o rozkładzie godzin pracy aptek na terenie Wrocławia, do przesyłania których zobowiązane były podmioty prowadzące apteki, ustalono, że w roku 2026 blisko 50% aptek czynnych jest do godziny 20.00, około 25% kończy pracę pomiędzy godz. 20.30 i 22.00. W systemie całotygodniowym oraz w porze nocnej czynnych jest 7 aptek.
Opracowano 13 projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia. Sporządzono 14 informacji dla Biura Rozwoju Wrocławia w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowano informacje w sprawie oczekiwań i zamierzeń inwestycyjnych do sporządzenia planu ogólnego Miasta Wrocławia.

WROCŁAWSKIE CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZNEGO

Celem głównym Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego (WCRS) jest wsparcie budowy aktywnego społeczeństwa obywatelskiego, szerzenie idei mediacji, diagnozowanie potrzeb społecznych mieszkańców Miasta oraz prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej. Ważnym zadaniem instytucji jest rozwój rodziny, działania na rzecz dzieci, młodzieży, osób starszych oraz integracja międzypokoleniowa. Szczególną rolę odgrywają programy dla środowiska kombatantów i osób represjonowanych. Jednostka koordynuje działania ukierunkowane na rozwój dialogu międzykulturowego, w tym działania na rzecz mniejszości etnicznych i narodowych oraz nowych mieszkańców Wrocławia (migrantów i uchodźców). Ponadto w ramach Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego działa Zespół Wolontariatu, którego celem jest prowadzenie, i integracja wrocławskich działań wolontariackich, jako jednej z form przeciwdziałania uzależnieniom, a także popularyzacja idei wolontariatu wśród mieszkańców Wrocławia. Jednostka organizuje, bądź wspiera, kampanie społeczne, zdrowotne oraz liczne wydarzenia plenerowe na przykład festyny osiedlowe i rodzinne. Do zadań należy również działalność na rzecz tworzenia i wdrażania innowacji, wspierania kreatywności, rozwijania uzdolnień i talentów dzieci i młodzieży. Od 2016 roku jednostka przejęła zadania związane z obsługą wrocławskich Osiedli. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego realizowało również zadania związane z wsparciem mieszkańców Wrocławia, którzy borykali się z problemami cyberuzależnień oraz zadania na rzecz cyberbezpieczeństwa i cyfryzacji odpowiedzialnej społecznie. W latach 2022 – 2025 Wrocławskie Centrum Rozwoju społecznego włączyło się w zadania mające na celu niesienie pomocy Ukraińcom, którzy przybyli do Wrocławia w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terenie ich kraju.

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO ŚRODOWISKA SENIORÓW

Ważnym aspektem działalności WCRS jest wsparcie wrocławskich seniorów. Zgodnie z zapisami Strategii Wrocław – 2030, Założeniami polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2025 (priorytet VI: Miasto otwarte) oraz Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych prowadzono działania na rzecz wzmocnienia solidarności międzypokoleniowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Angażowano seniorów w życie miasta w różnych jego obszarach, w tym w sferze aktywności

społecznej i obywatelskiej. Rozwijano również edukację seniorów między innymi w zakresie profilaktyki zdrowotnej.
Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego realizuje blisko 20 dużych projektów rocznie, w których bierze udział około 20 tysięcy osób. W 2025 r. zorganizowano między innymi: Dni Babci i Dziadka, Dni Seniora, Akademię Rozwoju Seniora, Szkołę Liderów, Strefę 55 Plus, Miasto Pokoleń w tym Galerię Twórczości Seniora, Radiowy Klub Seniora, Mistrzostwa Senioralne w nordic walking o Puchar Komendanta Miejskiego Policji pod Patronatem Honorowym Prezydenta Wrocławia, III Senioralny Festiwal Piosenki Artystycznej, Wrocławskie Filmowe Centrum Seniora, Wrocławskie Dni Gerontologii. Zakończono realizację projektu CITY &CO „City&Co: Older Adults Co-Creating a Sustainable Age-friendly City" we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu oraz Uniwersytetem Jagiellońskim w Krakowie. Międzynarodowy zespół badawczy (Haga, Wrocław, Kraków, Bukareszt) wraz z seniorami stworzył aplikację oraz wypracował standardy w miastach przyjaznych wszystkim pokoleniom. Powstał Manifest*:* „Apel miast i społeczności przyjaznych osobom w każdym wieku. Łączenie pokoleń, łączenie miast: perspektywa przyjazności bez względu na wiek"*.* Manifes*t* stanowi podsumowanie zaleceń dla polityki publicznej dotyczącej miast i społeczności otwartych na potrzeby osób w każdym wieku. Równocześnie kontynuowana jest współpraca z ogólnopolską siecią miast opracowujących Krajowych Program Sieci Miast i Gmin Przyjaznych Starzeniu zgodnie z wytycznymi WHO.

Akademia Rozwoju Seniora

W ramach projektu odbywały się zarówno cykliczne, jak i okazjonalne spotkania, warsztaty, prelekcje z zakresu kultury, edukacji, zdrowia, sportu i turystyki, na przykład: cykl taneczny „Daj się ponieść" realizowany na Podwórku Teatru Muzycznego Capitol (3 grupy taneczne, które w sumie liczą około 140 uczestników), warsztaty rozwijające kompetencje personalno-społeczne, warsztaty fotograficzne pn.: „Pejzaż miejski i jego różnobarwność", warsztaty filozoficzne pn.: „Człowiek i jego miejsce we współczesnym świecie", warsztaty z zakresu makijażu i pielęgnacji, zdrowego żywienia, zajęcia rękodzielnicze, spotkania podróżnicze, konsultacje z lekarzami i specjalistami, z przedstawicielami ZUS, NFZ, Dolnośląskiej Izby skarbowej, Policji i Straży Miejskiej, spotkania dotyczące polskich tradycji i obyczajów, spotkania

artystyczne i kulturalne. W 2025 r. odbyło się w ramach Akademii Rozwoju Seniora około 500 zajęć stacjonarnych (w 2024 i 2023 podobna liczba zajęć). Przy WCRS aktywnie działają grupy senioralne: Panie Niespodzianki, O-CAL-eni, Aktywne Wrocławianki, Grupa rekreacyjno-sportowa, 27 Wołyńska Dywizja Piechoty AK, Zrzeszenie Weteranów Działań poza Granicami Państwa, Stowarzyszenie Kombatantów Misji Pokojowych ONZ, grupa taneczna Capitango, Grupa Pań z Ukrainy, grupa filozoficzna.

Wrocławska Karta Seniora

Innowacyjny projekt miasta Wrocławia, skierowany do osób powyżej 60. roku życia mieszkających we Wrocławiu. Umożliwia seniorom korzystanie z promocji i ofert przygotowanych przez firmy i instytucje specjalnie z myślą o nich. Do programu przystąpiło do tej pory blisko 150 partnerów z różnych dziedzin (kultura, edukacja, sport, zdrowie, turystyka). Od 2019 r. Wrocławska Karta Seniora jest oferowana w trzech kategoriach: 60+ Srebrna, Złota dla osób 75 + oraz dla osób 90+ Szmaragdowa. Od listopada 2023 r. wrocławscy seniorzy mogą również korzystać z elektronicznej wersji Wrocławskiej Karty Seniora dostępnej w aplikacji mObywatel. Karta Złota uprawnia do korzystania z programu Senior Taxi (dwa bezpłatne przejazdy w miesiącu do lekarza, urzędu czy na cmentarz). Karta Szmaragdowa obejmuje bezpłatne usługi realizowane w domu seniora między innymi konsultacje optometrysty oraz wyrobienie 2 sztuk okularów, usługę fryzjerską, podologiczną, badanie słuchu, naprawę protezy zębowej, drobne naprawy w mieszkaniu, sprzątanie, pranie, wolontariat. Od marca 2024 r. w wyniku podpisanego porozumienia ze Stowarzyszeniem Aglomeracja Wrocławska funkcjonuje także Karta Seniora Aglomeracji Wrocławskiej, z której korzystają mieszkańcy ponad 35 gmin. W 2025 r. wydano 7540 plastikowych Wrocławskich Kart Seniora, w tym: 4420 srebrnych, 2783 złotych oraz 337 szmaragdowych. Dodatkowo przez aplikację mObywatel wydano 1591 elektronicznych Wrocławskich Kart Seniora. Zatem łącznie (w wersji plastikowej i elektronicznej) w 2025 r. wydano 9131 Wrocławskich Kart Seniora. Porównanie do poprzednich lat: w 2024 roku wydano 7773 Wrocławskich Kart Seniora. W roku 2023 wydano łącznie 7741 Wrocławskich Kart Seniora. W roku 2022 wydano 6966 Wrocławskich Kart Seniora.

Dni Seniora Wrocław 2025

Półtora miesiąca różnorodnych wydarzeń z zakresu kultury, edukacji, zdrowia, sportu i rekreacji. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu samych seniorów, jak i partnerów (czyli instytucji miejskich, stowarzyszeń, fundacji, klubów seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz firm komercyjnych) zorganizowano ponad 150 wydarzeń, w których wzięło udział około 10 tysięcy seniorów. Na stale już wpisały się w harmonogram wrocławskich Dni Seniora: Przeglądy Twórczości Senioralnej, w tym Przegląd Chórów, Przegląd Kabaretów, Małych Form Teatralnych i Pantomim, Dzień Zdrowia, Senioralny Festiwal Piosenki Artystycznej, konkursy poetyckie, literackie, fotograficzne, warsztaty z rozwoju osobistego, rękodzielnicze, spotkania edukacyjne ze specjalistami, koncerty, bale i rajdy terenowe.

Strona www i Telefon Seniora

Na dzień 31.12.2025 Strona FB/ Wrocławskie Centrum Seniora liczba obserwatorów strony 7 056 osób (na dzień 31.12.2024 -obserwujących 5 200 osób). W 2025 r. roku działały następujące Telefony Seniora: 71 344 44 44 oraz 71 772 49 40 (Punkt Informacyjny), 668 010 360 (Rzecznik Seniora i opiekuna), 668 010 083 (Wrocławska Szmaragdowa Karta Seniora)-łącznie odebrano i przeprowadzono ponad 12 tysięcy rozmów z seniorami a Punkt Informacyjny, przy pl. Dominikańskim 6 (od poniedziałku do piątku w godz.9:00-15:00) odwiedziło blisko 11 tysięcy osób (około 10 tysięcy osób w 2024 i 2023 r.).

Szkoła Liderów

W 2025 roku projekt ukończyło 13 nowych uczestników. Do tej pory, od 2018 r. odbyło się 9 edycji, certyfikat otrzymało ponad 100 osób, które realizują działania na rzecz aktywizacji i integracji wrocławskich seniorów oraz projekty międzypokoleniowe.

Miasto Pokoleń

w 2025 r. realizowano projekt pn.: Galeria Twórczości Seniora we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną. W wybranych filiach od stycznia do grudnia 2025 roku odbyło się 6 wystaw eksponujących twórczość, pasje i zainteresowania wrocławskich seniorów, na przykład: wernisaże wystawy fotograficznej, wernisaże prac malarskich oraz florotypie. Zorganizowano także

międzypokoleniowe spotkania z przedszkolakami i uczniami wrocławskich szkół (artystyczne i edukacyjne).

Radiowy Klub Seniora

Łącznie w 2025 r. wyemitowano 40 audycji (42 audycje w 2024 r. i 47 audycji w 2023 r.). Emisja audycji Radiowy Klub Seniora odbywa się w Radiu Rodzina w poniedziałki, w godz. 14:00-15:00.

Wrocławska Rada Seniorów

Rada zajmuje się rozpoznawaniem potrzeb, problemów oraz aktywności najstarszych mieszkańców Wrocławia. W jej skład wchodzi 8 wybranych w wyborach przedstawicieli środowisk senioralnych, 3 członków Rady Miejskiej Wrocławia oraz 3 osoby wskazane przez Prezydenta Wrocławia. W 2023 r. zakończyły się prace Wrocławskiej Rady Seniorów II kadencji. Realizując zapisy uchwały nr LX/1526/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie powołania Wrocławskiej Rady Seniorów oraz nadania jej Statutu, Prezydent Wrocławia ogłosił skład Wrocławskiej Rady Seniorów III kadencji na lata 2024 – 2029. W 2025 r. odbyło się 10 posiedzeń.

Rzecznik Seniora i Opiekuna

Rzecznik działa od stycznia 2020 r. pomaga, wspiera w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych osób starszych, jest w kontakcie z innymi instytucjami publicznymi, doradzając i informując o sposobach załatwienia spraw. Współpracuje z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz seniorów (Kluby Seniora, UTW, CAL, NGO). W 2025 r. Rzecznik Seniora i Opiekuna podjął 43 interwencje, prowadził 11 spraw i przeprowadził 73 rozmowy telefoniczne. Dla porównania: w 2024 r. Rzecznik Seniora i Opiekuna podjął 48 interwencji, prowadził 14 spraw i przeprowadził 68 rozmów telefonicznych, natomiast w 2023 roku Rzecznik odbył: 72 rozmowy telefoniczne, prowadził 16 spraw, podjął blisko 50 interwencji, odbył 89 indywidualnych spotkań z seniorami oraz 53 spotkania z edukatorami, animatorami osób starszych i grupami senioralnymi.

Wrocławskie Dni Gerontologii

20–21 listopada 2025 r. w Auli Papieskiego Wydziału Teologicznego odbyła się piąta edycja wydarzenia pod hasłem „Senior w kulturach i religiach świata”, w

której wzięło udział blisko 400 osób. Wrocławskie Dni Gerontologii to przestrzeń dialogu – między nauką a praktyką, teorią a doświadczeniem, młodością a mądrością starszych pokoleń. To czas, w którym wspólnie uczymy się patrzeć na starość z wielu perspektyw, budując społeczeństwo oparte na szacunku, empatii i solidarności. Części konferencyjnej towarzyszyły stanowiska Partnerów Wrocławskiej Karty Seniora, gdzie można było skorzystać z bezpłatnych badań i konsultacji oraz zapoznać się z ofertą pro senioralną miasta.

Organizacja uroczystych wydarzeń świątecznych

W 2025 roku w sześciu spotkaniach udział wzięło 1440 osób - liderów oraz członków społeczności senioralnych.

Uroczyste obchody Dnia Kolejarza

Wydarzenie organizowane we wrocławskim Ratuszu 27.11.2025 roku zgromadziło ponad 150 uczestników – emerytowanych pracowników kolei.

Wrocławskie Filmowe Centrum Seniora

W ramach Filmowego Wrocławskiego Centrum Seniora zorganizowano casting do grupy aktorskiej, 48 godzin warsztatów aktorskich zakończono spektaklem „Próba", odbyły się 4 spotkania ze znanymi aktorami. W projekcie łącznie wzięło udział blisko 1800 osób.

Na działania dla wrocławskich seniorów wydatkowano kwotę 1 739 883 zł.

Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego współpracuje i wspiera organizacje pozarządowe, lokalne społeczności oraz uczelnie wyższe działające na terenie Wrocławia w zakresie aktywizacji środowisk senioralnych:

Dofinansowanie Uniwersytetów Trzeciego Wieku

W 2025 roku Gmina Wrocław dofinansowała działania siedmiu uczelni wyższych prowadzących Uniwersytety Trzeciego Wieku (UTW). Do Uniwersytetu Wrocławskiego, Akademii Wychowania Fizycznego, Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytetu Ekonomicznego i Przyrodniczego, Akademii Wojsk Lądowych dołączyła Politechnika Wrocławska. Słuchacze UTW mogli wziąć udział w wykładach, warsztatach, zajęciach językowych oraz w różnorodnych zajęciach sportowych. Realizacja zadania przyczyniła się do przeciwdziałania poczuciu osamotnienia wśród osób starszych, wzrostu aktywności fizycznej, zapobiegała procesom demencyjnym oraz podniosła umiejętności korzystania z nowych

technologii w grupie wiekowej 60+. Liczba słuchaczy, która aktywnie brała udział w zajęciach to 1760 osób (liczba słuchaczy w 2023 roku – 1377, 2024 - 1550). Kwota dofinasowania w 2025 roku to 285 000 zł.

Kluby Seniora przy wrocławskich Radach Osiedla, Chóry Osiedlowe

W 2025 roku wszystkie wrocławskie osiedla otrzymały dofinasowanie na prowadzenie osiedlowego Klubu Seniora. Prowadzono liczne zajęcia między innymi lektoraty języków obcych, techniki ćwiczenia pamięci i koncentracji, zajęcia z obsługi komputera i Internetu. Ważną część spotkań obejmowała edukacja prozdrowotna, w tym spotkania z psychologami, dietetykami, lekarzami różnych specjalności, wiele klubów oferowało również gimnastykę i ćwiczenia rehabilitacyjne. W ciągu ostatnich lat znacząco zwiększyła się liczba osiedlowych chórów. Stały się one dla wrocławian alternatywą spędzania czasu wolnego oraz miejscem integracji międzypokoleniowej. W roku 2025 roku dofinansowano 48 klubów seniora kwotą 940 500 zł oraz 39 chórów osiedlowych kwotą 354 800 zł (w tym 10 000 zł na Wrocławski Festiwal Chórów Osiedlowych).
W roku 2024 roku dofinansowano 48 klubów seniora kwotą 496 000 zł oraz 37 chórów osiedlowych kwotą 190 000. W roku 2023 roku dofinansowano 48 Klubów oraz 32 chóry osiedlowe.

Działalność Klubów Seniora prowadzonych przez organizacje pozarządowe

Zauważalnie wzrosło również dofinasowanie dla organizacji pozarządowych na działania aktywizujące wrocławskich seniorów (z 1 000 000 zł w 2024 roku do 1 650 000 zł w 2025 roku). W 2025 dofinasowanie otrzymały 53 projekty złożone w konkursie na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – Działania na rzecz wrocławskich seniorów. W 2024 roku dofinansowanie otrzymały 43 projekty, w latach 2022-2023 roku dofinasowanie otrzymało 38 organizacji. W latach 2019 -2021 dofinansowaniem objęte były 33 organizacje. W 2018 roku 23 kluby a w 2017 roku 25 klubów seniora.

Działania na rzecz wrocławskich seniorów w formie wyjazdów rekreacyjnych

W 2025 roku Gmina Wrocław udzieliła dotacji dla organizacji pozarządowych na organizację wyjazdów rekreacyjnych dla seniorów. Celem realizacji zadania była

aktywizacja i integracja środowiska wrocławskich seniorów oraz wsparcie w zagospodarowaniu czasu wolnego. W trakcie pierwszej edycji konkursu dofinansowano 22 organizacje pozarządowe. Wycieczki były połączone z działaniami integracyjnymi i edukacyjnymi we Wrocławiu. W przedsięwzięciach wzięło udział ponad 1145 seniorów. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 249 996 zł. Druga edycja konkursu została zorganizowana w sezonie jesiennym. Przyznano dofinasowanie 14 organizacjom. Z wyjazdów skorzystało 575 seniorów. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 134 949 zł.

Senioralny Fundusz Wyjazdowy

Podobne wsparcie otrzymały Rady Osiedla prowadzące działalność na rzecz środowiska senioralnego. W 2025 roku dofinansowano 45 projektów polegających na organizacji wyjazdów rekreacyjnych na łączną kwotę 315 000 zł.

Poprawa jakości życia wrocławskich seniorów poprzez rozwój przyjaznych im usług transportowych - Taxi 75+

Celem zadania była poprawa jakości życia wrocławskich seniorów poprzez ułatwienie dostępu do między innymi: urzędów państwowych, samorządowych oraz specjalistycznych placówek medycznych za pomocą bezpłatnych usług transportowych. Program skierowano do mieszkańców Wrocławia, którzy ukończyli 75 rok życia. W ramach zadania utworzono infolinię telefoniczną, do kontaktu z beneficjentami zadania oraz utworzono punkt rejestracji uczestników. Zarejestrowany uczestnik mógł w miesiącu skorzystać z dwóch darmowych przejazdów taksówkami. W 2025 roku na realizację zadania przeznaczono 930 000,00 zł (w 2024 roku - 630 000,00 zł), do projektu zapisało się 2 507 osób (w 2024 roku - 2 115 osób). W 2025 roku zrealizowano 14 695 kursów (w 2024 roku - 10 097). Od początku do projektu zapisało się 19 944 osób i zrealizowano 89 863 kursów.

Aktywny i Bezpieczny Senior

W ramach realizacji zadania prowadzono punkt pomocy prawnej dla seniorów, punkt konsultacji cyfrowych, zorganizowano 10 dwugodzinnych szkoleń z bezpieczeństwa osób starszych dla 193 osób, 10 czterogodzinnych szkoleń z podstaw obsługi komputera dla osób 129 osób, 87 dwugodzinnych dyżurów konsultacji społeczno-prawnych, udzielono 353 porad. Podczas 50

pięciogodzinnych dyżurów konsultacji cyfrowych udzielono 204 konsultacji.
Na realizację zadania przeznaczono kwotę 180 000 zł.

Integracyjny Klub Seniora 2025

W ramach zadania sfinansowano działanie miejsca spotkań i rozwoju, otwartego dla wszystkich seniorów, zarówno tych w pełni sprawnych, jak i tych z niepełnosprawnościami: ruchowymi, sensorycznymi, słuchowymi czy poznawczymi. W ramach zadania przeprowadzono 200 godzin warsztatów dla 30 osób.

Komediowy Międzynarodowy Festiwal Wrocek-Jesień 2025

W ramach zadania zrealizowano kompleksową organizację koncertów, bali, wieczorów tanecznych, warsztatów międzypokoleniowych i innych wydarzeń festiwalowych. Łącznie we wszystkich wydarzeniach wzięło udział ponad 11 tysięcy osób. Wydarzenia z serii Klasycznie na WROCKU obejmowały cykl 6 kameralnych koncertów literacko-kabaretowych, w których wzięło udział około 3 tysięcy seniorów; uroczysty koncert galowy dla seniorów, będący zwieńczeniem cyklu „Klasycznie na WROCKU". Wzięło w nim udział 5 tysięcy seniorów. Zrealizowano również 6 wieczorów tanecznych dla ponad 900 seniorów; 2 bale seniora w których wzięło udział 1800 seniorów oraz 6 wydarzeń międzypokoleniowych o charakterze rozrywkowo-edukacyjnym z udziałem dzieci, młodzieży, rodziców i dziadków, w których wzięło udział około 450 osób. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 700 000 zł.
W 2025 roku organizacje pozarządowe przeprowadziły dla seniorów szereg działań – szkoleń, warsztatów, wycieczek, sportowych zajęć usprawniających dofinansowanych w trybie 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W ramach tego wsparcia zrealizowano 19 projektów:

1. **Aktywność Fizyczna Seniora - równowaga, koordynacja i siła**
   W warsztatach udział wzięło około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 4 000,00 zł.
2. **Odzyskaj siły witalne, wyjdź z osamotnienia i poczuj w sobie moc**
   W wydarzeniu udział wzięło około 200 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
3. **Gimnastyka ciała, umysłu i języka - zajęcia dla Seniorów**

W warsztatach udział wzięło około 100 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.

4. **Aktywni i Zintegrowani**
   W spotkaniach udział wzięło około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 9 640,00 zł.
5. **Pora dla seniora - zajęcia i integracja dla seniorów**
   W spotkaniach udział wzięło około 100 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 9 200,00 zł.
6. **Odkrywamy nowe horyzonty**
   W działaniach udział wzięło około 300 seniorów. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
7. **Wybitne Kobiety Dolnego Śląska**
   W wyjeździe udział wzięło około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
8. **Wyjazd rekreacyjno-krajoznawczy grupy seniorów do Wieliczki**
   W wyjeździe udział wzięło około 50 seniorów. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
9. **Klub Seniora "zGrani Seniorzy" - Grupa rekreacyjno-sportowa**
   W wydarzeniach udział wzięło około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
10. **Odkrywamy nowe horyzonty 2**
    W warsztatach udział wzięło około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
11. **Warsztatownia - zajęcia dla Seniorów**
    W wydarzeniach udział wzięło około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
12. **Pora dla seniora 2 - zajęcia i integracja dla seniorów**
    W warsztatach udział wzięło około 100 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 9 470,00 zł.
13. **Integracja międzypokoleniowa wrocławskiego środowiska pływackiego podczas Zawodów Pływackich XXXVI Memoriał Marka Petrusewicza w 2025 r.**
    W wydarzeniu udział wzięło około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
14. **Aktywny i Cyfrowo Kreatywny Senior - zdrowie, kultura, sztuka**

W warsztatach udział wzięło około 60 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.

15. **Integracja Seniorów poprzez wyjazd w Góry Izerskie**
    W wydarzeniach udział wzięło ponad 20 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 5 000,00 zł.
16. **Wrocławski Chór Seniora "Rapsodia"**
    W działaniach udział wzięło około 20 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
17. **Kawiarenka Aktywnego Seniora**
    W warsztatach udział wzięło około 25 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 9 400,00 zł.
18. **Sztafeta pokoleń 2025**
    W działaniach udział wzięło około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 00,00 zł.
19. **Senior GO - bezpieczna aktywność fizyczna seniora**
    W działaniach udział wzięło około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 6 900,00 zł.

WSPARCIE ŚRODOWISKA KOMBATANTÓW, OSÓB REPRESJONOWANYCH I WETERANÓW

Ważnym aspektem działalności WCRS jest wsparcie dla kombatantów, weteranów i osób represjonowanych. Zgodnie z zapisami Strategii Wrocław – 2030, Założeniami polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2025 (priorytet VI: Miasto otwarte) oraz Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych między innymi wspieraliśmy działania na rzecz wzmocnienia solidarności międzypokoleniowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Zadanie polegało na wspieraniu środowisk w zakresie informacyjno-organizacyjnym, w szczególności podczas obchodów uroczystości rocznicowych.

Powstańcy Warszawscy z okazji urodzin i upamiętnienia wybuchu Powstania otrzymali kwiaty i gratulacje od Prezydenta Wrocławia. Wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej przeprowadzono cykl spotkań w mieszkaniach Powstańców Warszawskich; na podstawie rozmów z rodzinami ustalono priorytetowe potrzeby i ułatwiono korzystanie z dostępnych usług socjalnych. W ramach zadania wspierano również działania stowarzyszenia Dolnośląska Rodzina Katyńska. Ze względu na zaawansowany wiek członków pomoc dotyczyła

spraw urzędowych, informacyjnych, organizacji i udziału w spotkaniach i uroczystościach.
Dnia 16 grudnia 2025 w Centrum Historii Zajezdnia we Wrocławiu zorganizowano coroczne spotkanie opłatkowe dla kombatantów i osób represjonowanych z udziałem Prezydenta Wrocławia oraz przedstawicieli organizacji społecznych i instytucji ich wspierających, w którym udział wzięło 200 osób. Na realizację tych zadań wydatkowano w 2025 roku kwotę 75 876,20 zł.
Działania na rzecz tej szczególnej grupy wrocławian prowadzono również we współpracy z organizacjami pozarządowymi, które otrzymały dofinasowanie w ramach otwartego konkursu ofert:

Upamiętnianie historii wrocławskich kombatantów i osób represjonowanych

Celem zadania realizowanego przez wrocławskie organizacje pozarządowe była edukacja społeczna i historyczna, podtrzymywanie tradycji narodowej i obywatelskiej, budowanie tożsamości mieszkańców Wrocławia oraz popularyzowanie wiedzy o historii Polski i Wrocławia z czasów II wojny światowej oraz okresu powojennego. W ramach zadania zorganizowano między innymi uroczystości patriotyczne i sybirackie, obchody Dnia Inwalidy Wojennego, spotkania pokoleń i wizyty w miejscach pamięci, Ponadto prowadzono edukację społeczną i historyczną, w tym warsztaty filmowe oraz działania informacyjno-konsultacyjne. Zadanie realizowało 7 organizacji pozarządowych. Liczba uczestników - około 6000 osób. Łączna kwota dofinansowania to 398 094 zł.

DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU DIALOGU MIĘDZYKULTUROWEGO

Zgodnie z zapisami Strategii Wrocław – 2030 oraz Założeniami polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2025 (priorytet VI: Miasto otwarte) kształtowaliśmy atmosferę tolerancji dialogu międzykulturowego oraz wspieraliśmy tworzenie bezpiecznych przestrzeni integracyjnych w środowisku lokalnym. W 2025 roku przygotowano projekt nowego dokumentu programowego dotyczącego wrocławskiej polityki międzykulturowej, stanowiący kontynuację i rozwinięcie działań wcześniej realizowanej Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego (2018 – 2022). Projekt, został skonsultowany z wrocławską grupą branżową ds. migracji i integracji oraz różnymi wydziałami, biurami urzędu i jednostkami miejskimi. Przygotowano plan i zakres konsultacji społecznych, stanowiący kolejnego etap opracowywania dokumentu.

W ramach wymiany i upowszechnienia specjalistycznej wiedzy i praktyk dotyczących migracji i integracji międzykulturowej, pracownicy WCRS wzięli aktywny udział w konferencjach naukowych oraz spotkaniach tematycznych między innymi w ramach Unii Metropolii Polskich oraz spotkaniach inicjowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotyczących wdrażania strategii integracyjnych. Innowacje i osiągnięcia z tego obszaru zaprezentowano licznym grupom w trakcie wizyt studyjnych z Francji, Niemiec, Wielkopolski, Warmii i Mazur oraz Gminy Kobierzyce.
W 2025 roku w ramach wzmocnienia współpracy międzysektorowej w zakresie dialogu międzykulturowego odbyły się 3 spotkania sieciujące instytucje i organizacje społeczne pod nazwą „Wspólnie o międzykulturowości", w których udział wzięły 92 osoby. Tematami spotkań były konkursy dotacyjne w 2025 roku, sytuacja i wyzwania społeczności romskiej we Wrocławiu oraz podsumowanie roku 2025 i konkursy dotacyjne w 2026 roku w obszarze dialogu międzykulturowego. W ramach członkostwa w międzynarodowej Sieci Miast Międzykulturowych (ICC) Rady Europy pracownicy WCRS i Gminy Wrocław brali aktywny udział w spotkaniach sieci. Zorganizowano dwudniową wizytę studyjną (26-27 marca 2025) dla ponad 20 przedstawicieli samorządów sieci ICC, podczas której zaprezentowano działania Wrocławia w zakresie dialogu międzykulturowego i integracji oraz współpracy międzysektorowej. Pracownicy WCRS i Gminy Wrocław wzięli również udział w wyjazdowych spotkaniach sieci: spotkanie tematyczne wspierania administracji samorządowej krajów bałtyckich w wyzwaniach związanych z integracją uchodźców i migrantów (Ryga, Łotwa), spotkaniu koordynatorów sieci ICC (Bergen, Norwegia) W wydarzeniach *Tygodnia przeciwko mowie nienawiści* (Hate Speech Week - Strasburg, Francja) wzięła udział reprezentantka Wrocławskiego Centrum Integracji. Wrocław reprezentowano w ramach nowej kadencji Grupy Doradczej Programu ICC, w ramach której odbyły się dwa spotkania - online oraz osobiste spotkania koordynatorów sieci w Bergen.
Prowadzony profil na Facebooku Wielokultury Wrocław obserwuje **3123 osób** (stan na 31 grudnia 2025, stronę www.wielokultury.wroclaw.pl w 2025 roku odwiedziło ponad **8600** użytkowników.

Punkt informacji dla migrantów i uchodźców

W ramach działań punktu informacyjnego WroMigrant odbyły się konsultacje specjalistyczne i wsparcie informacyjno-prawne, szkolenia, warsztaty wzmacniające kompetencje oraz działania integracyjne. Informacje i pomoc były udzielane osobiście od poniedziałku do soboty w Przejściu Dialogu oraz w instytucjach partnerskich, także drogą mailową, telefoniczną, przez aplikacje mobilne (Messenger, Viber) w języku: polskim, ukraińskim, angielskim, białoruskim i rosyjskim. W 2025 roku udzielono łącznie 4155 konsultacji **6542** osobom, z czego najliczniejszą grupę odbiorców stanowili obywatele Ukrainy (63%) i Białorusi (19%), trzecie miejsce w konsultacjach dzielą między sobą obywatele Indii (3%) oraz Egiptu (3%). W 2025 roku zespół WroMigrant przeprowadził 54 szkolenia, spotkania informacyjne i integracyjne (w tym 38 wydarzeń zostało przeprowadzono przez specjalistów WCRS, 16 zorganizowano w partnerstwie z instytucjami i organizacjami). W 54 wydarzeniach wzięło udział łącznie **578** osób. Większość z konsultacji oraz szkolenia zostały przeprowadzone w ramach realizacji projektu pt. „Od adaptacji do integracji - wsparcie obywateli państw trzecich w procesie integracji międzykulturowej we Wrocławiu" współfinansowanego przez Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska.
W ramach wsparcia psychologicznego przeprowadzono 93 indywidualne konsultacje w językach polskim oraz angielskim. Zespół WroMigrant wsparł miejski projekt „Mikrogranty" w organizacji trzech spotkań informacyjno-konsultacyjnych dla aktywnych osób ze wspólnot migranckich. Profile społecznościowe WroMigrant, w ramach których prowadzono działania informacyjne w mediach społecznościowych, obserwuje 4569 osób (Facebook), 1504 osoby (Instagram).

Przejście Dialogu - miejska przestrzeń spotkań, dialogu międzykulturowego oraz międzysektorowej współpracy

W 2025 w Przejściu Dialogu zrealizowano **566 wydarzeń** edukacyjnych, integracyjnych i kulturalnych dla ponad **10 745 osób**, w tym 310 wydarzeń własnych i 256 partnerskich (między innymi we współpracy z organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi, kołami naukowymi). Wydarzenia, które miały miejsce to spotkania, warsztaty, spotkania autorskie, szkolenia i wystawy w języku polskim, angielskim, ukraińskim, białoruskim skierowane do społeczności przyjmującej, migrantów/ek, uchodźców/czyń, w różnym wieku – od

dzieci i młodzieży do grup senioralnych. Część oferty programowej Przejścia Dialogu w 2025 roku została przeprowadzona w ramach realizacji projektu europejskiego pt. „Od adaptacji do integracji - wsparcie obywateli państw trzecich w procesie integracji międzykulturowej we Wrocławiu”. Profile społecznościowe Przejścia Dialogu obserwuje odpowiednio **3274** (Facebook) i 2266 (Instagram) osób. Stronę www.przejsciedialogu.wcrs.pl odwiedziło **18014** osób.

Wsparcie mniejszości narodowych i etnicznych

W 2025 roku kontynuowano współpracę z przedstawicielami wrocławskich środowisk mniejszości narodowych i etnicznych, współorganizowano i aktywnie uczestniczono w wydarzeniach edukacyjno-informacyjnych przybliżających kulturę mniejszości oraz uroczystościach i spotkaniach wspierających wymianę doświadczeń, między innymi współorganizowanych przez Pełnomocnik Wojewody Dolnośląskiej ds. mniejszości narodowych i etnicznych Panią Mariolę Abkowicz. W dniu 2 kwietnia 2025 r. w Przejściu Dialogu zorganizowano spotkanie „Romowie we Wrocławiu”, podczas którego przedstawiciele organizacji społecznych, w tym romskich i instytucji rządowych i samorządowych rozmawiali o planach i wyzwaniach. W spotkaniu wzięło udział 36 osób.

W 2025 w celu promocji dziedzictwa kulturowego mniejszości, zlecono opracowanie profili tekstowo-fotograficznych dotyczących społeczności ośmiu mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących we Wrocławiu z przeznaczeniem do publikacji online i offline w 2026 roku.

Na działania na rzecz dialogu międzykulturowego wydatkowano: 324 999,90 zł.

W 2025 roku kontynuowano współpracę z organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju dialogu międzykulturowego. Poniżej opisano działania realizowane w formie konkursów na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie:

Tożsamość kulturowa wartością lokalnej wspólnoty Wrocławian

Celem zadania było wzmacnianie i promocja tożsamości, kultury i tradycji mniejszości narodowych i etnicznych oraz migrantów we Wrocławiu. Integracja społeczna przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, migrantów i społeczeństwa większościowego na rzecz rozwoju wspólnoty lokalnej. Zadanie było realizowane we współpracy z przedstawicielami mniejszości narodowych i etnicznych. W ramach zadania 2 organizacje pozarządowe zorganizowały

warsztaty, zajęcia językowe konkursy i wydarzenia międzykulturowe, takie jak Viva Ukraina - Viva Polonia. W wydarzeniach udział wzięło 800 osób.
Na realizację zadania przeznaczono kwotę 149 250 zł

Wzmacnianie kompetencji międzykulturowych 2025
Celem zadania było przeprowadzenie specjalistycznych interaktywnych szkoleń dla osób zaangażowanych w realizację działań publicznych oraz liderów społecznych z zakresu rozwoju kompetencji międzykulturowych ukierunkowanych na wzmacnianie procesów adaptacyjno-integracyjnych, dialogu międzykulturowego oraz przeciwdziałanie dyskryminacji. Zadanie było realizowane przez dwie organizacje pozarządowe. Planowana liczba godzin łącznie: 185, planowana liczba osób przeszkolonych 550. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 100 000 zł.

Wsparcie psychoedukacyjne w międzykulturowym środowisku szkolnym 2025
Celem zadania było zapewnienie wsparcia psychoedukacyjnego w międzykulturowym środowisku szkolnym (indywidualne i/lub grupowe) dla uczniów, w tym współpraca z kadrą szkolną oraz z rodzicami/opiekunami ucznia, grupowe i indywidualne spotkania konsultacyjno- wzmacniające z psychologiem dla kadry szkolnej, grupowe specjalistyczne warsztaty psychoedukacyjno-komunikacyjne dla klas o charakterze międzykulturowym, prowadzone w języku polskim z udziałem psychologów dwujęzycznych; planowane rezultaty: 174 godziny wsparcia dla uczniów i kadry szkolnej oraz 15 warsztatów wzmacniających kompetencje dla 250 uczniów. Zadanie było realizowane przez jedną organizację pozarządową. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 60 000 zł.

Międzykulturowe Miejsca Spotkań we wrocławskich społecznościach lokalnych
Celem konkursu było tworzenie przestrzeni spotkań, dialogu, współpracy, działań ukierunkowanych na wzmacnianie procesów integracyjnych w międzykulturowych społecznościach lokalnych dla nowych mieszkańców Wrocławia i społeczności przyjmującej. Zadanie polegało na zorganizowaniu działań integracyjnych na terenie wrocławskich osiedli, polegających na wsparciu i włączaniu nowych

mieszkańców z doświadczeniem migracji i uchodźctwa w życie lokalnej wspólnot. Organizowane były warsztaty i spotkania integracyjne, projekty na rzecz społeczności lokalnej, poznawcze integracyjne spacery osiedlowe, zajęcia językowo-adaptacyjne oraz zajęcia podnoszące kompetencje międzykulturowe społeczności przyjmującej. Działania były prowadzone przez 8 wrocławskich organizacji pozarządowych. Odbiorcami było około 4 500 uczestników.
Na realizację zadania przeznaczono kwotę 345 000 zł.

Święto Wrocławia 2025 - Razem we Wrocławiu

Zadanie polegało na zorganizowaniu wydarzeń o charakterze kulturalno - integracyjnym wzmacniającym i promującym tradycje i tożsamość kulturową mniejszości narodowych i etnicznych, podnoszących wiedzę o obecnych we Wrocławiu mniejszościach i migrantach oraz integrującym środowisko mniejszości, migrantów i społeczeństwa większościowego. Były to między innymi Wielki Piknik Wrocławski w Parku Pawłowickim w dniu 22.06.2025 oraz w dniu 21.06.2025 Koncert w Teatrze Dialogu – „Pieśni Ziemi – Głosy Wspólnot" oraz wystawa „Mapy Pamięci, Ścieżki Migracji", w których wzięło udział około 2800 osób. Zadanie było realizowane przez dwie organizacje pozarządowe. Na zadanie przeznaczono kwotę 170 000 zł.

Wsparcie migrantów i migrantek w dostępie do informacji, usług i rozwiązań systemowych

Celem zadania było wzmocnienie procesów integracji społeczności lokalnych oraz wsparcie adaptacji nowych mieszkańców, w tym migrantów i uchodźców. W ramach zadania prowadzono punkt indywidualnego wsparcia informacyjnego (ul. Dubois), poradnictwo prawne, asystenturę środowiskową, zapewniano również dostęp do tłumaczy i porad w językach obcych. Liczba godzin wsparcia około 2000, liczba odbiorców około 620. Zadanie realizowała jedna organizacja pozarządowa. Na zadanie przeznaczono kwotę 278 000 zł.

Punkt Informacyjno-Doradczy we Wrocławiu

Zadanie polegało na prowadzeniu punktu informacyjno-doradczego dla cudzoziemców (ul. Ruska) - nowych mieszkańców Wrocławia, obejmującego dyżury konsultacyjno-doradcze. Konsultacje i doradztwo prowadzono w języku polskim, angielskim, ukraińskim i rosyjskim przez doświadczonych konsultantów i

prawników. Zrealizowano około 2900 konsultacji. Zadanie realizowała jedna organizacja pozarządowa. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 245 000 zł.
W 2025 roku organizacje pozarządowe przeprowadziły dla wrocławian inicjatywy dofinansowanych w trybie 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W ramach tego wsparcia zrealizowano 2 projekty o charakterze międzykulturowym:

1. **Międzykulturowa Integracja na SkovorodaFest**
   Celem zadania było wspieranie integracji międzykulturowej i międzypokoleniowej podczas festiwalu SkorovodaFest 2025. W cyklu wydarzeń edukacyjno-animacyjnych wzięło udział 1500 uczestników. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

2. **Spotkania Wrocławskie 2025**
   W ramach zadania zorganizowano dzień kultury i dialogu, warsztaty i uroczyste wydarzenie podsumowujące o charakterze ekumenicznym i międzykulturowym. W działaniu wzięło udział około 120 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

W ramach zadania realizowanego przez Miasto Wrocław w partnerstwie z Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF) sfinansowano działania realizowane przez organizacje pozarządowe w ramach otwartych konkursów ofert związane z realizacją projektów międzykulturowych dla dzieci i młodzieży:

Integracja dzieci i młodzieży i przeciwdziałanie konfliktom w międzykulturowym środowisku szkolnym 2025 - UNICEF

W ramach zadania zrealizowano warsztaty i spotkania dialogowe w międzykulturowych klasach szkolnych z zakresu między innymi: kompetencji międzykulturowych, edukacji antydyskryminacyjnej, budowanie pozytywnych relacji, przeciwdziałania konfliktom i przemocy rówieśniczej w klasie, przeciwdziałania bullyingowi i hejtowi w sieci oraz grupowe i indywidualne spotkania konsultacyjno-wspierające z psychologiem w szczególności w języku ukraińskim dla młodzieży z doświadczeniem migracji i uchodźstwa Szacowana liczba uczestników - 3600 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 337 999,25 zł.

Młodzieżowe Miejsca Spotkań Międzykulturowych w społecznościach lokalnych 2025 - UNICEF

Organizacja i współtworzenie z młodzieżą przestrzeni spotkań, dialogu, współpracy, działań ukierunkowanych na wzmacnianie procesów integracyjnych w międzykulturowych społecznościach lokalnych dla dzieci i młodzieży, w tym z doświadczeniem migracji i uchodźstwa oraz społeczności przyjmującej. Działania obejmowały międzykulturowe warsztaty wspierające rozwój pasji i zainteresowań, budowanie zespołów i projektów międzykulturowych oraz grup wsparcia rówieśniczego. Szczególnym elementem projektu były integracyjne działania lokalne zaprojektowane i realizowane przez młodych na rzecz lokalnej społeczności, zajęcia podnoszące kompetencje językowo-integracyjne dla dzieci i młodzieży oraz zajęcia dla liderów lokalnych. Szacowana liczba uczestników - 600 osób. Zadanie było realizowane przez siedem organizacji pozarządowych. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 440 630 zł.

Wsparcie psychospołeczne w międzykulturowym środowisku lokalnym dzieci i młodzieży 2025-UNICEF

W ramach zadania zostały przeprowadzone zajęcia z psychoedukacji dla rodziców i opiekunów dzieci z doświadczeniem migracji, wspierające adaptację i rozwój kompetencji wychowawczych, indywidualne konsultacje oraz spotkania grupowe dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w środowisku międzykulturowym, indywidualne konsultacje psychologiczne oraz wsparcie grupowe dla dzieci, młodzieży i rodzin z doświadczeniem migracji i uchodźstwa, przeprowadzenie dyżuru psychologa z językiem ukraińskim i rosyjskim w ośrodku zakwaterowania zbiorowego we Wrocławiu. Łączna liczba godzin różnorodnego wsparcia około 1500. Zadanie było realizowane przez trzy organizacje pozarządowe. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 500 000 zł.

Asystenci i liderzy międzykulturowi - wsparcie kompetencyjne i psychospołeczne - Wrocław 2025 - UNICEF

Celem działania było wzmocnienie umiejętności zawodowych i społecznych osób, które wspierają dzieci i młodzież w środowisku międzykulturowym – asystentów, lokalnych liderów, kadry szkolnej. W działaniach uczestniczyły osoby wspierające nowo przybyłych nie tylko w szkołach, ale angażujące się również w procesy integracyjne w lokalnych wspólnotach. W ramach zadania 2 organizacje

pozarządowe zorganizowały warsztaty, spotkania superwizyjne, cykl szkoleń rozwijających kompetencje, a także Wrocławskie Forum Asystentury Międzykulturowej i Szkoły Wrażliwej Kulturowo. W wydarzeniach udział wzięło około 170 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 118 345 złotych.
W 2025 roku dofinansowano również 4 wnioski organizacji pozarządowych w trybie 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w ramach zadania realizowanego przez Miasto Wrocław w partnerstwie z Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF):

1. **Zagrajmy Razem! – wspólne tradycje i zabawy dzieci z Polski, Ukrainy i Białorusi**

W warsztatach i wydarzeniach projektu wzięło udział 40 dzieci, w tym dzieci uchodźcze. W ramach działania odbyła się wycieczka, warsztaty taneczne, rękodzielnicze, mindfulness, a także wspólne gry i zabawy w oparciu o tradycję kraju pochodzenia dzieci oraz finał podsumowujący projekt z wystawą, pokazami, koncertem i wspólną zabawą. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

2. **Integracja i aktywizacja dzieci i młodzieży przez sport**

W aktywnościach i warsztatach wzięło udział łącznie 140 osób, w tym 60 małoletnich, pochodzących zarówno ze społeczności uchodźczej, jak i przyjmującej. Uczestnicy brali udział w aktywności fizycznej i warsztatach dotyczących zdrowego żywienia. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

3. **Międzykulturowa Grochowa 13**

W wydarzeniach projektu wzięło udział ponad 270 osób. Spotkania integracyjne realizowane przez wielojęzycznych animatorów obejmowały międzykulturową grę terenową z elementami lokalnej historii, turniej szachowy, a także międzykulturowy piknik sąsiedzki. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

4. **Bożonarodzeniowy Międzykulturowy Świąteczny Dzień Integracyjny**

Celem zrealizowanego zadania było zaprezentowanie oraz przybliżenie dzieciom i mieszkańcom Wrocławia bogactwa polskich i ukraińskich tradycji bożonarodzeniowych, a także budowanie dialogu, wzajemnego zrozumienia i integracji w wielokulturowej społeczności miasta. Wydarzenie zgromadziło 86 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 9655,00 zł.
W 2025 roku realizowano trzy projekty finansowane ze środków Unii Europejskiej o tematyce międzykulturowej:

@CLUSION – lokalne wsparcie integracji migrantów i uchodźców LGBTQI+ ze środków Unii Europejskiej, Fundusz Azylu, Migracji i Integracji 2021-2027

W 2025 roku kontynuowano współpracę w ramach 3-letniego projektu ze środków Unii Europejskiej na rzecz wypracowania narzędzi i rozwiązań na rzecz przeciwdziałania wielowymiarowej dyskryminacji, na którą narażone są osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji. W ramach projektu @nclusion opracowano i przetłumaczono na język polski moduły szkoleniowe dla pracowników samorządu Wrocławia dotyczące wzmacniania ich kompetencji i wiedzy na temat wyzwań migrantów i uchodźców LGBTQI+. We wrześniu i w grudniu 2025 roku, we współpracy z Biurem Równego Traktowania Urzędu Miejskiego Wrocławia przeprowadzono cykle 3-dniowych szkoleń, w których udział wzięły 63 osoby pracujące w Urzędzie Miejskim i jednostkach Gminy Wrocław. Dodatkowo, w ciągu roku prowadzono działania informacyjno-promocyjne dotyczące rezultatów projektu. W ciągu roku wzięto udział w spotkaniu partnerów w Alzirze (Hiszpania) oraz w szkoleniu dotyczących dobrych praktyk włączania osób migranckich LGBTQI+ w europejskich miastach. Kwota wydatkowana na zadanie to 35 502,97 zł.

„Od adaptacji do integracji - Wsparcie obywateli Państw Trzecich w procesie integracji międzykulturowej we Wrocławiu”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska

W 2025 roku podjęto działania w ramach projektu ze środków Unii Europejskiej na rzecz wsparcia obywateli państw trzecich w procesie integracji międzykulturowej we Wrocławiu oraz społeczeństwa przyjmującego.

W ramach projektu zrealizowanych było 10 zadań:

1. Zapewnienie indywidualnego doradztwa i pomocy - konsultacje w punkcie WroMigrant - 2137 godzin konsultacji indywidualnych z zakresu legalizacji pobytu, pracy i życia codziennego we Wrocławiu dla obywateli państw trzecich.
2. Zapewnienie grupowego doradztwa i pomocy - szkolenia w punkcie WroMigrant – 27 szkoleń z zakresu legalizacji pobytu w Polsce, formalności w urzędach miejskich oraz państwowych online, polskich tradycji oraz kultury ludowej.
3. Specjalistyczne indywidualne poradnictwo o charakterze prawnym wraz z tłumaczeniem - 216 godzin konsultacji indywidualnych.

4. Specjalistyczne indywidualne poradnictwo o charakterze psychologicznym – 144 godziny konsultacji indywidualnych
5. Działania wspierające integrację dzieci w szkołach - Szkolny pakiet startowy - 5000 egzemplarzy publikacji. Materiały zostały przekazane do wrocławskich szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych, organizacji pozarządowych zajmujących się pracą z młodzieżą migrancką oraz do Przejścia Dialogu. W ramach zadania odbyły się również 4 szkolenia dla rodziców dzieci szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych.
6. Działania ukierunkowane na kształcenie dorosłych - wsparcie w nauce języka polskiego - 80 półtoragodzinnych zajęć z języka polskiego dla seniorów (60+) - 40 w grupie początkującej oraz 40 w grupie średniozaawansowanej.
7. Działania ukierunkowane na kształcenie dzieci i młodzieży - wsparcie w nauce języka polskiego - 26 półtoragodzinnych zajęć z języka polskiego dla dzieci i młodzieży - 13 dla osób w wieku 10-14 lat oraz 13 dla osób w wieku 15-20 lat.
8. Organizacja usług integracyjnych obejmujących edukację społeczną i obywatelską - spacery edukacyjne: Wrocław od początku - 10 spacerów dla rodzin migranckich oraz uchodźczych o tematyce społecznej.
9. Organizacja usług integracyjnych obejmujących edukację społeczną z elementami arteterapii - 22 trzygodzinne spotkania w Przejściu Dialogu.
10. Działania na rzecz społeczności przyjmującej - warsztaty i spotkania integracyjne - 30 szkoleń dla społeczności przyjmującej oraz migrantów - po 3 szkolenia na 10 osiedlach. Dodatkowo zapewnione były konsultacje indywidualne ze specjalistami dotyczące pracy w środowisku międzykulturowym.

W 2025 roku projektem objęto 1610 osób, w tym ze społeczności migranckiej oraz środowiska przyjmującego. W ramach działań stale były prowadzone działania rekrutacyjne oraz promocyjne. Na realizację zadania wydatkowano 390 746,83 zł.

STAND 2025 Wzmacnianie Aktywizacji Miast na rzecz nowych narracji o różnorodności

Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego w imieniu Gminy Wrocław realizuje partnerski projekt europejski pn. "STAND – Wzmacnianie Aktywizacji Miast na rzecz nowych Narracji o Różnorodności", współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej. Głównym jego celem było zaangażowanie lokalnych aktorów,

również młodzieży, w proces budowania i testowania skutecznych narracji podkreślających wartość wspólnego życia w różnorodności oraz wkład mniejszości w rozwój społeczny i kulturalny miast, takich jak Wrocław. Projekt stwarza możliwość zaangażowania się w proces budowania, testowania i rozpowszechniania alternatywnych narracji o różnorodności we Wrocławiu. W 2025 roku zrealizowano badania w 2 formatach - określenie sytuacji związanej z istniejącymi narracjami w lokalnej społeczności: badania fokusowe (uczestnicy 17 osób) oraz wywiady indywidualne (uczestnicy 10 osób). W roku 2025 odbyła się również sesja warsztatowa, której celem było przekazanie wiedzy o kluczowych pojęciach i teoriach dotyczących narracji, zbudowanie, aktywowanie i utrzymanie zaangażowania grupy oraz analiza opresyjnych narracji - 2 spotkania (12 lipca - 8 h, 29 sierpnia 3 h): uczestnicy 18 osób. Na realizację zadania wydatkowano 53 969,54 zł.

POMOC DLA OBYWATELI UKRAINY, KTÓRZY PRZYBYLI NA TERYTORIUM RP W ZWIĄZKU Z DZIAŁANIAMI WOJENNYMI

W ramach zadania w oparciu o uchwałę nr LVI/1503/22 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 14 lipca 2022 r. zmieniająca uchwałę nr LI/1324/22 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zakresu pomocy obywatelom Ukrainy, którzy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przebywają na terenie Wrocławia, prowadzone były działania mające na celu wsparcie informacyjno-adaptacyjne dla obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Polski w związku z działaniami wojennymi na terenie ich kraju. Wsparcie obejmowało informowanie obywateli Ukrainy o możliwości otrzymania bezpłatnej pomocy. Informacje były udzielane przez konsultantów osobiście oraz telefonicznie od poniedziałku do soboty w Przejściu Dialogu przy ulicy Świdnickiej 19 we Wrocławiu. Konsultanci byli wspierani merytorycznie przez prawnika w ramach specjalistycznego doradztwa w złożonych sprawach pobytowych, legislacyjnych, urzędowych itd. Dla konsultantów zostały także zorganizowane cykliczne szkolenia grupowe o tematyce prawniczej (na potrzebę aktualizacji wiedzy o intensywnie zmieniającym się prawie migracyjnym). Ponadto organizowane były zajęcia adaptacyjno-psychologiczne dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz wczesnoszkolnym przygotowujące je do startu w polskim systemie edukacyjnym

oraz integracyjne zajęcia terapeutyczno-wokalne, a także rękodzielnicze dla dorosłych. Na zadanie wydatkowano kwotę 416 654,00 zł.

DZIAŁANIA NA RZECZ DZIECI, MŁODZIEŻY ORAZ RODZIN

Ważnym aspektem działalności WCRS jest wsparcie dla wrocławskich rodzin. Zgodnie z zapisami Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2025 (priorytet V: Zdrowi i aktywni mieszkańcy) oraz Gminnego programu wspierania rodziny we Wrocławiu w latach 2024-2026 wspierano działania na rzecz poszerzenia oferty miejskiej w zakresie edukacji, kultury, sportu i rekreacji. Organizowano różnorodne formy integracji rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń inicjowanych w środowiskach lokalnych.

Wrośnij we Wrocław

Program skierowany do najmłodszych wrocławian i ich rodziców, którzy z okazji narodzin dziecka mogą posadzić drzewo. To świetna okazja do upamiętnienia wyjątkowego momentu w życiu, jakim są narodziny dziecka. W 2025 roku odbyły się dwie edycje sadzenia drzew i krzewów – wiosenna i jesienna. Wiosną posadzono drzewa w Parku Lechitów na Kowalach, natomiast jesienią sadzono drzewa w dwóch lokalizacjach – w Parku Biskupińskim i w parku przy ul. Bacciarellego. W miejscu nasadzeń zostały przygotowane animacje i pokazy oraz warsztaty i szkolenia - wszyscy uczestnicy mieli możliwość skorzystania z atrakcji podczas eventu. Zarówno w kwietniu jak i w październiku po zasadzeniu drzewa dla swojego dziecka, uczestnicy otrzymali certyfikat oraz konewkę upamiętniającą wydarzenie. W akcji „WROśnij we WROcław” w 2025 roku posadzono łącznie 620 drzew i 65 soliterów krzewów. W trzech wydarzeniach plenerowych udział wzięło około 5 000 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 104 131,76 zł.

Projekt WROdzina

W ramach projektu WROdzina w 2025 roku zorganizowano działania dla mieszkańców:

a) 16 maja 2025 r. na osiedlu Pracze Odrzańskie odbył się Piknik Rodzinny. Zostały zorganizowane aktywności fizyczne z różnych dyscyplin sportowych oraz animacje dla dzieci i młodzieży. Swoje stanowiska rozstawili partnerzy wydarzenia: Aquapark, ZOOmania, WOT, Wrocław nie marnuje, Fundacja

Odkrywamy Nieznane oraz CZP. W wydarzeniu wzięło udział około 250 osób;

b) W 2025 roku w ramach kampanii „Poświętuj Komuś Święta" zorganizowano szereg wydarzeń okołoświątecznych w tym kolędowanie na wrocławskim Rynku, współfinansowano kolędowanie w Hali Stulecia i w lokalnych społecznościach. Rozdystrybuowano blisko 3 500 egzemplarzy Wrocławskiego Śpiewnika Kolęd, przygotowano kartki świąteczne;
c) działania promocyjne projektu edukacyjnego Aniołkowe Granie, który wspiera ideę rodzicielstwa zastępczego (wydrukowano ponad 150 certyfikatów przeznaczonych dla placówek edukacyjnych w Polsce biorących aktywny udział w projekcie).

Na działania wydatkowano kwotę: 148 883,78 zł.

W roku 2025 działania na rzecz wrocławskich rodzin realizowane były również w formie konkursów na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dla organizacji pozarządowych:

Wyprawka Wrocławska

Celem projektu Wyprawka Wrocławska jest działalność na rzecz rodzin z nowo narodzonymi dziećmi oraz przekazanie w atrakcyjny sposób informacji na temat form i możliwości wsparcia rodziny we Wrocławiu oraz wrocławskiej oferty prorodzinnej. Zadanie ma na celu również budowanie poczucia lokalnej tożsamości. Od stycznia 2025 do 31 grudnia 2025 wydano łącznie 6 126 wyprawek (4 859 sztuk w USC oraz 67 sztuk w WCRS i 1 200 sztuk Presto pod drzwi) co wskazuje na niewielki wzrost liczby wydanych wyprawek około 0,31% w stosunku do roku 2024. Na realizację zadani wydatkowano 894 808,00 zł.

Prowadzenie Trzech Klubów Ojca we Wrocławiu

Zadanie polegało na aktywizacji, integracji, rozwoju i wsparciu trzech Ojcowskich Klubów między innymi poprzez prowadzenie spotkań, warsztatów, zajęć edukacyjnych. Z oferty klubów korzystali wrocławscy ojcowie wraz z dziećmi. W 2025 roku zorganizowano 30 spotkań oraz festyny rodzinno-sportowe, w których udział wzięło ponad 1000 uczestników. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 60 000 zł.

Organizacja wyścigu rowerowego „Ojcowie na start”

W ramach zadania zorganizowano wyścig rowerowy wspólnie dla dzieci i rodziców na trasie o długości 8 km w różnych kategoriach wiekowych oraz towarzyszący piknik rodzinny. W wydarzeniu udział wzięło ponad 800 osób Na realizację zadania przeznaczono kwotę 23 000 zł.

Rodzic aktywny członek społeczeństwa

W ramach zadania przeprowadzono cykl spotkań dla rodziców i dzieci. Poruszano tematykę rozwoju psychomotorycznego dzieci, sztuki komunikacji w rodzinie, aspekty medyczne. Przeprowadzono również warsztaty sportowe, muzyczne, plastyczne czy językowe. W ramach realizowanego zadania odbyło się 21 edukacyjnych dwugodzinnych szkoleń on-line i 21 dwugodzinnych stacjonarnych dla rodziców małych dzieci. Suma frekwencji wynosiła 877 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 31 500 zł.

Chór Mam we Wrocławiu

W ramach projektu prowadzone były dwa Chóry Mam na terenie miasta Wrocław. Próby Chórów Mam odbywały się w Centrum Aktywności Lokalnej Borek (kontynuacja działań) oraz w nowo powstałym Chórze Mam na Psim Polu – Zawidawiu. Łącznie przeprowadzono 32 próby. W każdych zajęciach uczestniczyło od 8 do 20 mam z dziećmi. Na realizację zadania wydatkowano 13 500 zł.

WOLONTARIAT

Zgodnie z zapisami Strategii Wrocław – 2030, Założeniami polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2025 (priorytet VII: Governance) wspierano działania na rzecz promocji i rozwoju wolontariatu we Wrocławiu.

Wrocławska baza ofert wolontariatu (www.wolontariat.wroclaw.pl)

Strona internetowa umożliwia mieszkańcom zapoznanie się z aktualnymi ofertami wolontariatu, zgłoszonymi przez różne organizacje pozarządowe i instytucje. Oferty podzielone są według 12 kategorii tematycznych (między innymi: sport i rekreacja, kultura, edukacja i wychowanie, dzieci, seniorzy) oraz ograniczeń wiekowych. W 2025 roku zgłoszono 104 nowe oferty od 69 organizatorów wolontariatu (organizacji pozarządowych, instytucji) działających we Wrocławiu. Stronę wolontariat.wroclaw.pl w 2025 r. odwiedziło 24 tysiące użytkowników. Najwięcej wyświetleń 125 tysięcy uzyskała strona z ofertami wolontariatu.

Prowadzony jest również profil społecznościowy FB Wolontariat Wrocław (liczba polubień 10 381, liczba obserwujących użytkowników 11 915 - stan na 23.12.2025 r.)

Szkolenia, warsztaty

Celem działań jest wsparcie i rozwój kompetencji wolontariuszy, koordynatorów, opiekunów i liderów wolontariatu. W 2025 roku zrealizowano 2 szkolenia i 1 warsztat, w których uczestniczyło łącznie 47 osób: „Pierwsza pomoc – szkolenie dla wolontariuszy". Dodatkowo przeprowadzono anonimową ankietę wśród koordynatorów wolontariatu, badającą potrzeby szkoleniowe.

Promocja wolontariatu

W ramach promocji wolontariatu prowadzono spotkanie z koordynatorkami wolontariatu, uczestniczono w Targach Pracy i Praktyk na uczelni SWPS, przedstawiano działania na antenie Radio Rodzina oraz Radia Luz , dzielono się dobrymi praktykami w ramach wizyt studyjnych i spotkań konsultacyjnych z przedstawicielami organizacji pozarządowych, jednostek samorządowych, społeczności studenckich

W 2025 roku zrealizowano projekt „Wrocławskie Oblicza Wolontariatu", polegający na przedstawieniu historii wolontariuszy i wolontariuszek z różnych organizacji i instytucji, w formie krótkich opowieści, publikowanych na profilu Wolontariat Wrocław na Facebooku. W projekcie udział wzięło 12 wolontariuszy z 12 organizacji pozarządowych.

Międzynarodowy Dzień Wolontariusza

W dniu 5 grudnia 2025 roku zorganizowano kolejną edycję uroczystego wydarzenia w Kinie Nowe Horyzonty, mającego na celu podziękowanie wolontariuszom za dotychczasowe działania, integrację środowiska wrocławskich wolontariuszy, wzmacnianie relacji i wymianę doświadczeń. W wydarzeniu uczestniczyło ponad 400 wolontariuszy z 83 organizacji, instytucji, podmiotów i grup nieformalnych. Uczestnicy spotkania obejrzeli projekcję filmu „Eleonor Wspaniała", skorzystali z przygotowanego poczęstunku oraz otrzymali drobne upominki.

Konkurs dla wolontariuszy „Ośmiu Wspaniałych”

W 2025 roku odbyła się 31. edycja Ogólnopolskiego Samorządowego Konkursu Nastolatków „Ośmiu Wspaniałych” pod hasłem „Zmieniaj świat na tak” adresowana do dzieci i młodzieży szkolnej. Do wrocławskiej edycji konkursu zgłoszono łącznie 716 wolontariuszy, z 21 szkół. Uroczyste podsumowanie konkursu odbyło się 28 maja w Sali Wielkiej w Ratuszu. W spotkaniu udział wzięło około 120 osób. W dniu 09.06.2025 r. odbył się rejs po Odrze połączony z poczęstunkiem dla laureatów i wyróżnionych. W ramach projektu „Bastion Wolontariatu” odbyły się 2 spotkania poświęcone rozmowom na temat rozwoju i promocji wolontariatu we Wrocławiu. Wydana została publikacja „Wolontariat szkolny we Wrocławiu okiem koordynatora” poświęcona tematowi organizacji i wspierania szkolnych klubów i kół wolontariatu we Wrocławiu.
Kwota wydatkowana na zadanie związane z wolontariatem to 115 535,33 zł.

EDUKACJA SPOŁECZNA

Wrocławska Koncepcja Edukacyjna

Projekt realizowany W ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2025 (priorytet nr VII: Governance oraz priorytet nr V Zdrowi i aktywni mieszkańcy).

a) Akademia Twórczych Inicjatyw Obywatelskich

Programy i projekty, których celem było budowanie struktur obywatelskich oraz inicjowanie działań rozwojowych we współpracy z mieszkańcami Wrocławia i aglomeracji poprzez integrację grup środowiskowych i rodzinnych ze wsparciem instytucji: kultury, nauki, edukacji, pozarządowych i samorządowych. W 2025 roku zrealizowano 15 projektów, w których udział wzięło 4 507 uczestników, zrealizowano 141 działań. W ramach Akademii realizowano następujące projekty: Akademia Młodych Liderów, Przestrzeń Młodych MOST - czyli Młodzieżowy Ośrodek Spotkań i Twórczości to przestrzeń stworzona przez młodych i dla młodych, Fora Dyskusyjne Młodzieży Wrocławia, Projekt społeczno-edukacyjny KOMPAS WARTOŚCI, Międzyszkolny Konkurs na Esej, KALEJDOSKOP MYŚLI, czyli spotkania literacko-filozoficzne, MOSTY Wrocław Gdańsk, Human & STEAM (Science Technology Engineering Arts Math), Muzeum pełne ciekawostek, II Przegląd Piosenki Europejskiej „Kolorowa Europa”, III Przegląd Młodzieżowej Reklamy Społecznej, Kreatywna książka - warsztaty online dla małych dzieci do 9 r.ż. wraz z rodzicami.

b) Program RAZEM

Program ma na celu wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin. Otoczenie opieką w trudnych sytuacjach społecznych, adaptacyjnych związanych ze środowiskiem edukacyjnym, rówieśniczym oraz domowym młodych wrocławian i ich rodziców. Rocznie Program RAZEM zgromadził 8 407 uczestników, przeprowadzono 261 działań w tym zrealizowano 4 projekty: Sztafeta Międzykulturowych Dobrych Relacji, warsztaty psychologiczne dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, konferencja psychologiczna pt. Przestrzeń pojednania: nastolatki, wyzwania, relacje oraz warsztaty kompetencji rodzicielskich dla rodziców.
Na projekty Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej wydatkowano kwotę 395 018,40 zł.

Digitalny Wrocław

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 – Priorytet FERS.01.00 Umiejętności, działanie FERS.01.09 Rozwój kompetencji cyfrowych oraz z budżetu państwa.
W okresie od września do grudnia Klub Rozwoju Cyfrowego we Wrocławiu realizował działania edukacyjne i doradcze w ramach projektu „Cyfrowy Wrocław", skierowane do mieszkańców Wrocławia zainteresowanych rozwijaniem kompetencji cyfrowych. Działania prowadzone były zgodnie z obszarem DigComp 2.2. Z oferowanego wsparcia skorzystało łącznie około 120 osób. Klub Rozwoju Cyfrowego oferował pięć uzupełniających się form wsparcia, obejmujących wykłady i warsztaty grupowe, a także indywidualne formy pracy z uczestnikami, takie jak konsultacje, doradztwo cyfrowe oraz wsparcie Opiekuna Wiedzy. Dodatkowo Klub świadczył bieżące porady cyfrowe dla wszystkich zainteresowanych osób, odpowiadając na aktualne potrzeby mieszkańców w zakresie korzystania z narzędzi i usług cyfrowych. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 103 045,81 zł.
Poniżej opisano działania realizowane w ramach edukacji społecznej w formie konkursów na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dla organizacji pozarządowych. Działania

wpisują się w założenia Strategii Wrocław – 2030 poprzez poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej oraz rozwój pasji i zainteresowań:

Program prowadzenia zajęć ogólnorozwojowych z elementami sztuk walki dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym we Wrocławiu w latach 2024-2025

Kontynuowane od 2015 roku zadanie polegało na przeprowadzeniu zajęć ogólnorozwojowych z elementami sztuk walki pod nazwą „MALI WSPANIALI". Ćwiczenia wpłynęły na poprawę procesów poznawczych dzieci, zmniejszenie nadpobudliwości ruchowej, wzmocnienie wiary we własne siły, umiejętność współpracy w grupie. Celem było również wzbudzenie potrzeby regularnego podejmowania ćwiczeń fizycznych, wzbudzenie zainteresowania sportem. W 2025 roku udział brało 95 przedszkoli i 13 200 dzieci. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 1 240 000 zł.

Mikołajki na sportowo 2025

Celem zadania było promowanie aktywności sportowej wśród wrocławskich dzieci i młodzieży, kształtowanie nawyków zdrowego stylu życia oraz profilaktyka uzależnień. Zadanie polegało na przeprowadzeniu 6 spotkań integracyjnych dla dzieci i młodzieży mieszkającej lub uczącej się we Wrocławiu. W ramach każdego spotkania odbył się między innymi trening sportowy z udziałem zawodników lub byłych zawodników wrocławskich drużyn sportowych i znanych trenerów. Spotkania stanowiły formę zagospodarowania czasu wolnego obejmującą działania z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwijającą postawy tolerancji oraz uczącą sposobów radzenia sobie w sytuacjach stresowych. W zadaniu udział wzięło ponad 400 uczestników.

Wrocławski Camp Przyszłości 2025

W ramach zadania przeprowadzono serię 40 spotkań integracyjnych połączonych z zajęciami z koszykówki, piłki nożnej, lekkiej atletyki, zapasów oraz zajęć ogólnorozwojowych dla dzieci i młodzieży. W ramach każdego spotkania przeprowadzono trening sportowy z udziałem zawodników lub byłych zawodników wrocławskich drużyn sportowych i trenerów oraz działania edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwijania postaw tolerancji oraz radzenia sobie w sytuacjach stresowych. W każdym spotkaniu uczestniczyło 50 osób. Wydarzenie

podsumowujące zgromadziło ponad 350 uczestników. Na zadanie wydatkowano 300 000 zł.

Promowanie aktywności fizycznej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym - Zima na sportowo

W ramach zadania realizowano lekcje wychowania fizycznego oparte na formule zajęć ogólnorozwojowych z elementami koszykówki, piłki ręcznej i futbolu amerykańskiego. Zajęcia prowadzili zawodnicy i zawodniczki wrocławskich drużyn sportowych. W każdej placówce przeprowadzono 4 godziny lekcyjne zajęć sportowych oraz 1 godzinę dyżuru konsultacyjnego prowadzonego przez specjalistę, skupiającego się na wsparciu psychoedukacyjnym i promocji zdrowych nawyków. Program kładł nacisk na kształtowanie sprawności fizycznej oraz naukę wzorców wartościowego spędzania czasu wolnego. W programie udział wzięły 23 wrocławskie szkoły – 4080 uczniów. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 335 000 zł.

Pilotażowe opracowanie modelu Centrów Młodzieżowych - młodzież - potencjał nie problem!

W trakcie realizacji projektu zrealizowano streetworking - pracę w terenie polegającą na nawiązywaniu kontaktów, obecności w środowisku i budowaniu więzi, prowadzoną wśród młodzieży. Zrealizowano 585 godzin pracy streetworkerów. Ponadto przeprowadzono 256 godzin wsparcia psychologicznego przede wszystkim młodzieży, ale także rodziców/ opiekunów, a także streetworkerów. W trakcie realizacji projektu powstało opracowanie dotyczące modelowego centrum młodzieżowego, zgodnie z zapisami oferty - koncepcja modelowego miejsca młodzieżowego we Wrocławiu, które odpowiada na rzeczywiste potrzeby młodzieży. W jego opracowaniu kluczową rolę odegrała współpraca różnych grup interesariuszy, w tym przede wszystkim samych zainteresowanych, czyli młodzieży oraz między innymi: pracowników młodzieżowych, psychologów, przedstawicieli Gminy Wrocław, przedstawicieli uczelni wyższych oraz na przykład przedstawicieli deweloperów. W treści zawarto między innymi informacje o: opisie metody badawczej zbierania informacji od młodzieży, doborze próby zrealizowanej ankiety oraz identyfikację zainteresowań, potrzeb i oczekiwań grupy adresatów zadania. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy uwzględniają kwestie przestrzeni architektonicznej i infrastruktury,

tematyki programowej, koncepcji organizacyjnej w odniesieniu do zidentyfikowanych potrzeb adresatów. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 102 250 zł.

Przeprowadzenie III Gali Creative Youth of Wrocław

Zadanie polegało na przeprowadzeniu III Gali Creative Youth of Wrocław, której pierwsza edycja odbyła się już w 2017 roku, a II w 2023 roku. Gala skupiała się na postaciach młodych wrocławian i wrocławianek, którzy działają społecznie, kulturalnie i promłodzieżowo na terenie Wrocławia. Na zadanie wydatkowano 32 000 zł.

KAMPANIE I PROGRAMY SPOŁECZNE

Cyberbezpieczeństwo - Cyfryzacja Odpowiedzialna Społecznie

W ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2025 (priorytet nr VII: Governance) zrealizowano program Cyfryzacja Odpowiedzialna Społecznie. Przeprowadzono:

a) 19 konferencji/spotkań eksperckich, w których Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego było organizatorem/partnerem („Cyfryzacja odpowiedzialna społecznie", MDAG 2024, spotkania przygotowujące do konferencji Cyfryzacja Odpowiedzialna Społecznie 2025, Zielona Uczelnia UMED, Akademia Pacjenta UMED, Cybersec EduCheck Coventry University Wrocław, spotkania Społecznych Liderów Cyberbezpieczeństwa, debata „Dezinformacja. Prawda/kłamstwo/fake news" Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy, panel dyskusyjny na Kongresie Rad Osiedli, 3 konferencje CyberCZAT Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, panel dyskusyjny podczas Dolnośląskiego Kongresu Kobiet, wykład i panel dyskusyjny na konferencji UE „Pink and blue. Dwa kolory jeden cel", warsztaty i panel dyskusyjny na konferencji OSP w Piławie Górnej – liczba odbiorców: 3 125)
b) 104 warsztaty (8 warsztatów z higieny cyfrowej dla przedszkolaków, 31 warsztatów dla dorosłych, 65 warsztatów dla młodzieży – liczba odbiorców: 2 535)
c) 1 konkurs dla młodzieży dolnośląskiej „CyberCZAT" we współpracy z Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej w Polsce – liczba odbiorców: 90 osób

d) 9 wystaw plakatowych „Cywilna cyberobrona” – liczba odbiorców: 600 osób)
e) 1 publikacja w prasie medycznej
f) 23 audycje radiowe – liczba odbiorców: 57 500
g) 24 wyjazdów autobusem HejTyReaguj! – liczba odbiorców: 23 726

Łącznie w 2025 roku przeprowadzono 181 różnorodnych zadań i projektów z obszaru uspołeczniania cyfryzacji. Z działaniami dotarliśmy poza Wrocławiem do miast: Legnica, Opole, Gorzów Wielkopolski, Szczecin, Piława Górna, Warszawa. Odbiorcami było łącznie 30 076 osób bezpośrednio, dodatkowo co najmniej 57 500 tysięcy osób pośrednio za pomocą audycji radiowej CyberLUZ i kilkanaście tysięcy osób pośrednio za pomocą innych środków masowego przekazu (za pomocą artykułów, social mediów, radia i telewizji). Na zadanie wydatkowano kwotę 33 410,00 zł.

Prowadzenie działań z zakresu informacji i edukacji społecznej poprzez realizację materiałów, telewizyjnych, radiowych i prasowych w lokalnych mediach

a) Oblicza Wrocławia

We współpracy z Radiem Rodzina wyemitowano 193 audycje Oblicza Wrocławia. Tematyka audycji to aktualne wydarzenia kulturalne, międzykulturowe, edukacyjne, społeczne, profilaktyczne. Kwota wydatkowana na zadanie 120 432,64 zł.

b) Nowe Życie

We współpracy z gazetą Nowe Życie od lutego do czerwca zostało opublikowanych 10 artykułów. Dotyczyły one oferty społecznej miasta, kampanii społecznych, oferty WCRS. Nakład gazety to 12 tysięcy egzemplarzy, była ona bezpłatnie dystrybuowana do parafii na terenie archidiecezji wrocławskiej. Na zadanie wydatkowano kwotę 35 000 zł.

c) Radiowy Klub Seniora

Radiowy Klub Seniora od stycznia do grudnia 2025 wyemitowano 40 audycje radiowych. Tematyka audycji to zdrowie i profilaktyka, edukacja i kultura, aktualne wydarzenia w mieście, projekty międzypokoleniowe, kampanie społeczne, pasje i zainteresowania seniorów, akademia aktywności, a także problematyka uzależnień, mechanizm ich powstawania, rozmowy z terapeutami i specjalistami. Na zadanie wydatkowano kwotę 73 400 zł.

d) Gazeta Senior

W ramach zadania sfinansowano 11 wkładek do wydania Gazety Senior, w której poruszane były między innymi tematy dotyczące działań profilaktycznych.
Na zadanie wydatkowano kwotę 44 975 zł.

Nieodpłatna Pomoc Prawna

W ramach zadania wydrukowano ulotki (1000 sztuk), broszury (200 sztuk) dotyczące programu Nieodpłatnej Pomocy Prawne.j Kwota wydatkowana na zadanie 4687,40 zł.

Kampania HejTY Reaguj!

W 2025 zrealizowano kampanię edukacyjno-informacyjną skierowaną do dzieci i młodzieży, mającą na celu przeciwdziałanie zjawisku hejtu i przemocy rówieśniczej. W celu promocji akcji wynajęto przestrzenie reklamowe na terenie dworca PKP. Wybór lokalizacji podyktowany był zapewnieniem widoczności - w centrum miasta oraz dotarcie do młodzieży i rodziców, również tych, którzy dojeżdżają do szkoły i pracy na terenie Wrocławia. W ramach powyższych działań przygotowano i wydrukowano 1700 sztuk „Informatora Wsparcia". Publikacja zbiera najważniejsze informacje o formach wsparcia, aktywności i rozwoju młodych mieszkańców Wrocławia, jest kompleksowym przewodnikiem po instytucjach i organizacjach we Wrocławiu, które oferują wsparcie w sytuacjach kryzysowych, ale też prowadzą działania prewencyjne i rozwojowe. Jest to odpowiedź na rosnącą potrzebę dostępu do wiedzy o formach pomocy w takich problemach jak konflikty, agresja czy przemoc. Jego celem jest ułatwienie rodzicom, opiekunom, nauczycielom, a także młodym ludziom, znalezienia szybkiej i skutecznej pomocy. Informator jest dostępny on-line, a w wersji papierowej - we wrocławskich szkołach, https://wielokultury.wroclaw.pl/publikacje/informator-wsparcia-2025/. Na zadanie wydatkowano kwotę 120 579,32 zł.
W realizację kampanii i programów społecznych zaangażowane były również organizacje pozarządowe. Poniżej przedstawiono działania realizowane w formie konkursów na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dla organizacji pozarządowych:

Akcja Relacja – w ramach kampanii HejTY Reaguj!

Celem działania było przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i uzależnieniom behawioralnym, wzmacnianie umiejętności psychospołecznych i pozytywnych wzorców społecznych wśród młodzieży wrocławskich szkół ponadpodstawowych, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania zjawisku hejtu oraz promowania poczucia odpowiedzialności i postaw wspierających wobec osób doświadczających przemocy słownej i psychicznej w Internecie oraz w życiu codziennym, jak również wzmacniania kompetencji kadr w tym zakresie. W ramach projektu „HEJT REAGUJĘ" przeprowadzono działania, którymi objęto około 5000 uczestników: zorganizowano wydarzenie edukacyjno-społeczne zapewniając udział cenionych i rozpoznawalnych wśród młodzieży gości specjalnych, ekspertów i przedstawicieli licznych organizacji pozarządowych działających we Wrocławiu, a także przeprowadzono badania ankietowe dotyczące postaw młodzieży wobec hejtu w sieci, z których wnioski i rekomendacje znalazły się w raporcie analitycznym. Podczas wydarzenia 7.10.2025, przybliżono uczestnikom tematykę profilaktyki przemocy i formułowania przekazu opartego na wartościach dzięki projekcji filmu, dyskusji na forum, rozmowom z młodzieżą; równocześnie osoby biorące udział w wydarzeniu mogły skorzystać z przestrzeni indywidualnego wsparcia i zapoznać się z ofertą ponad 20 lokalnych NGO i ośrodków, których przedstawiciele byli obecni w przestrzeni wystawowej obiektu. Zadanie realizowała jedna organizacja pozarządowa. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 320 000 zł.

Prowadzenie Pogotowia Mediacyjnego i promowanie idei mediacji we Wrocławiu

Celem realizacji zadania publicznego było umożliwienie pozasądowego rozstrzygania sporów, wsparcie szkół w propagowaniu idei mediacji, propagowanie dialogu i mediacji w międzykulturowych procesach integracyjnych, oraz zwiększanie świadomości obywatelskiej. W okresie sprawozdawczym prowadzono telefoniczny i mailowy dyżur Sekretarza Pogotowia Mediacyjnego 5 dni w tygodniu przez 8 godzin dziennie. Dodatkowo udzielano informacji i bezpośredniego wsparcia, w zakresie mediacji, konfliktów i polubownego rozstrzygania sporów w trakcie spotkań, rozmów, prowadzenia strony Pogotowia Mediacyjnego w mediach społecznościowych oraz udziału w mediach tradycyjnych czy w formule zdalnej. W okresie sprawozdawczym odbyło się 110

mediacji, dla 220 osób, 40 konsultacji w ramach pogotowia mediacyjnego dla szkół (80 osób), 26 warsztatów diagnozujących relacje w szkołach (łącznie 728 osób) oraz 10 - 2,5-godzinnych warsztatów w szkołach dla 189 osób.
Na realizację zadania wydatkowano kwotę 162 200 zł.

Wrocław Obywatelski 2025

Biuro Wsparcia Obywatelskiego w okresie realizacji projektu udzieliło ponad 500 bezpłatnych porad. Skierowane były one do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Porady udzielane były przez prawników, doradców obywatelskich i mediatorów po wstępnej diagnozie problemu i zgłaszanych trudności życiowych. Dotyczyły one w szczególności prawa rodzinnego, prawa spadkowego oraz spraw mieszkaniowych. Na realizację zadania przeznaczono 114 000 zł.

Prowadzenie zajęć z samoobrony i bezpieczeństwa osobistego kobiet – Bezpieczna Wrocławianka

W ramach zadania przeprowadzono 20 sześciogodzinnych zajęć z samoobrony dla 240 wrocławianek. Realizacja zadania przyczyniła się do zwiększenia poczucia i poziomu bezpieczeństwa uczestniczek projektu. Osiągnięte rezultaty edukacyjne obejmowały w szczególności: wzrost pewności siebie, rozwój umiejętności rozpoznawania i przewidywania sytuacji zagrożenia, nabycie umiejętności stosowania adekwatnej postawy werbalnej i pozawerbalnej w sytuacjach ryzykownych, poprawę zdolności oceny własnych możliwości w obliczu zagrożenia oraz opanowanie podstawowych technik samoobrony. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 110 770 zł.

Szkolenia dla mieszkańców Wrocławia w zakresie wzmacniania odporności społecznej na sytuacje kryzysowe - pilotaż

Celem szkoleń było przygotowanie Wrocławian do właściwego reagowania w sytuacjach zagrożeń: w tym w zakresie rozwijania umiejętności ich rozpoznawania, zapobiegania im oraz kształtowania odpowiednich zachowań w przypadku ich wystąpienia, a także wypracowanie zdolności współdziałania z organami ochrony ludności i podmiotami odpowiedzialnymi za ochronę ludności. Oferta pilotażowa szkoleniowa dedykowana była trzem grup docelowym: uczniowie szkół podstawowych - 481 dzieci, seniorzy z Klubów Seniora – 90

uczestników Klubów Seniora/UTW z Wrocławia, Rady Osiedli – 100 uczestników. Na realizację zadania przeznaczono 149 000,00 zł.

Prowadzenie centrum informacyjnego na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu

Zadanie polegało na prowadzeniu centrum informacyjnego na Ostrowie Tumskim. Celem działania Centrum było podniesienie poziomu wiedzy wrocławian i turystów w obszarze: historii i kultury Wrocławia; atrakcji turystycznych i kulturalnych; wsparcia socjalnego, społecznego, poradnictwa zdrowotnego i innego finansowanego ze środków publicznych. W 2025 roku InfoCentrum obsłużyło 21 147 osób. Średnio centrum było odwiedzane przez 74 osoby dziennie. Zadanie dofinansowano kwotą 100 000 zł.

KAMPANIE I PROGRAMY PROZDROWOTNE

Zgodnie z zapisami Strategii Wrocław – 2030, Założeniami polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2025 (priorytet V: Zdrowi i aktywni mieszkańcy)realizowano program Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy.

Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy

Cykl szkoleń dla mieszkańców Wrocławia w różnym wieku, odbywających się w przestrzeni całego miasta (WCRS, zasoby lokalowe RO, szkoły, NGO's, parafie) we współpracy i pod opieką merytoryczną Uniwersytetu Medycznego (między innymi w ramach kampanii społecznej „Porusz Serce") oraz Wydziału Medycznego Politechniki Wrocławskiej. Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy wspiera nabywanie umiejętności reagowania w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu. W ramach projektu od stycznia do grudnia 2025 r. zorganizowano **124** wydarzenia edukacyjne (szkolenia, warsztaty, punkty edukacyjno-informacyjne, pokazy), w których udział wzięło **6 332 osoby** W tym w szczególności:

1. szkolenia z podstaw pierwszej pomocy - **24** praktyczne 4-godzinne szkolenia, liczba uczestników: **524**
2. szkolenia pediatryczne dla rodziców, opiekunów i nauczycieli dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym - **8** 3-godzinnych szkoleń, liczba uczestników: **91**

3. szkolenia we wrocławskich placówkach edukacyjnych (szkoły podstawowe) **40** szkoleń półtoragodzinnych, liczba uczestników: **1000**
4. szkolenia podstawowe dla pracowników Zarządu Zieleni Miejskiej - 4 szkolenia, liczba uczestników: 99
5. szkolenia z użycia AED dla pracowników WCRS - 3 szkolenia, liczba uczestników: 70 osób
6. szkolenie dla młodzieży w MOST (Młodzieżowy Ośrodek Spotkań i Twórczości) – 2 szkolenia, liczba uczestników: 35 osób
7. szkolenia dla seniorów – **2** szkolenia, liczba uczestników: **18**
8. pokazy i szkolenia podczas wydarzeń plenerowych, eventów, konferencji - zespoły instruktorów WAPP wzięły udział w **20** wydarzeniach (około 110 godzin pokazów i szkoleń), liczba uczestników: **3 700**
9. Festiwal Pierwszej Pomocy (26.09.2025 r. bud. D-21 Politechniki Wrocławskiej oraz bulwar Politechniki Wrocławskiej, Wybrzeże Wyspiańskiego) – wydarzenie składające się z dwóch części: **konferencyjnej**, na którą składały się wykłady, dyskusje i warsztaty, a także symulacja wypadku komunikacyjnego oraz **plenerowej**, podczas której odbywały się pokazy szkolenia, symulacje, pogadanki, warsztaty i specjalny pokaz ratownictwa wodnego, liczba uczestników: **700**

Fanpage edukacyjny o tematyce pierwszej pomocy obserwowało 1 900 osób. Zatem z działań Wrocławskiej Akademii Pierwszej Pomocy w 2025 roku skorzystało 8 232 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 166 362,57 zł.

Rowerzysta Ratownik

W ramach kampanii Wrocławskiej Akademii Pierwszej Pomocy organizacja pozarządowa zrealizowała projekt Rowerzysta Ratownik – odbyło się 80 godzin szkoleniowych dla uczestników ruchu drogowego w szczególności dla rowerzystów, których celem było zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz przygotowanie mieszkańców Wrocławia do właściwego reagowania w sytuacjach kryzysowych. W szkoleniach wzięły udział 324 osoby. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 50 000 zł.

WSPOMAGANIE AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW ORAZ WSPÓLNOT LOKALNYCH POPRZEZ ORGANIZACJĘ WYDARZEŃ KULTURALNYCH,

SPORTOWYCH, PLENEROWYCH ORAZ FESTYNÓW OSIEDLOWYCH I RODZINNYCH

Zgodnie z zapisami Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2025 (Priorytet VI Otwarte Miasto) oraz Strategii Wrocław 2030 wspieraliśmy działania na rzecz poszerzenia oferty miasta dla mieszkańców w zakresie edukacji, kultury, sportu i rekreacji.

Wrocławskie Potańcówki

W 2025 r. zostało zorganizowanych 6 potańcówek. Dwie pierwsze potańcówki odbyły się na pl. Wolności, a cztery kolejne – z uwagi na remont nawierzchni placu Wolności – na Wrocławskim Rynku przy pręgierzu. Wzięło w nich udział około 15 500 osób. Udział w wydarzeniach był bezpłatny i dostępny dla osób w każdym wieku. Wydarzenia przyciągnęły zarówno mieszkańców, jak i turystów. Potańcówki były nie tylko okazją do zabawy, lecz także sposobem na budowanie wspólnoty lokalnej i promowanie kultury tanecznej. Na zadanie wydatkowano kwotę 123 610,10 zł. W 2024 roku w 8 potańcówkach wzięło udział ponad 22 200 osób (2023 – 22 000 osób).

Otwarta Przestrzeń Kultury

W roku 2025 zorganizowano 982 bezpłatne wydarzenia. W tym trakcie 49 dni weekendowych zorganizowano 199 wydarzeń: 104 oprowadzania z przewodnikiem, 6 wystaw sztuki, 4 rajdów rodzinnych, 10 Spotkań Podróżniczych, 8 dni koncertowych, 1 oprowadzenie z przewodnikiem po atrakcjach literacko-filmowy Wielkiej Wyspy, 1 prelekcja o Cyberbezpieczeństwie, 1 spotkanie historyczne, 1 spotkanie kabaretowo standupowe, udostępniono 62 razy przestrzeń na spotkania tematyczne dla Ukraińców. Włączono się w akcję Noc Muzeów w ramach której zorganizowano wystawę. Fanpage osiągnął 2900 użytkowników fb (2024 rok – 2500). W 2025 roku OPK odwiedziło ponad 39 680 osób. W 2024 odwiedziło łącznie 31 333 osób.

10 lecie Parków ESK

Rok 2025 był rokiem jubileuszowym 10-lecia Parków ESK, z tej okazji zorganizowano dwa festyny: 08.06.2025r Park Leśnicki (około 800 uczestników) oraz 07.09.2025r Park Południowy (około 2000 uczestników) oraz rodzinną grę miejską. Na zadanie wydatkowano kwotę 163 105,00 zł.

Działania realizowane w formie konkursów na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dla organizacji pozarządowych:

Parki ESK – Emocje – Sport - Kultura

Celem 10 edycji projektu było promowanie inicjatyw społecznych, kulturalnych, sportowych i edukacyjnych, integrowanie społeczności lokalnych oraz zachęcanie do spędzania czasu w parkach. Pawilony są otwarte od 4 maja do 30 października w 14 parkach na terenie Wrocławia (Park Południowy, Skwer de Veuster, Park Leśnicki, Park Tołpy, Park Staszica, Park Strachociński, Park Tarnogajski, Polana Karłowicka, Park Słoneczny na Gaju, Eco Park Stabłowice, Park Grabiszyński, Park Staszica, Skwer Żabia Ścieżka, Żernicki Park Sportu i Rekreacji. W roku 2025 w 614 wydarzeniach udział wzięło 54 647 uczestników (rok 2024 **–** 49586, rok 2023 - 26010).

Jesienny Bal Integracyjny

W ramach zadania zorganizowano Bal Integracyjny dla osób z niepełnosprawnościami w lokalu w pełni dostosowanym do potrzeb beneficjentów i osób ze szczególnymi potrzebami. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 49 500 zł.

„X Festiwal Japoński: Nami Airando – Wyspa na Fali 2025”

W ramach zadania zorganizowano w sierpniu 2025 roku pięciogodzinny Festiwal Japoński NAMI AIRANDO. Odbyły się działania sceniczne, warsztaty i pokazy sztuk walk japońskich, warsztaty i turnieje gier japońskich oraz warsztaty tradycji japońskiej i konkursy. W festiwalu udział wzięło ponad 900 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 20 000 zł.

Roztańczony Wrocław

W ramach zadania przeprowadzono ponad 36 półtoragodzinnych zajęć tanecznych w wybranych Centrach Aktywności Lokalnej oraz 4 wydarzenia plenerowe po 4h w parkach. W zajęciach tanecznych udział wzięło około 60 mieszkańców Wrocławia, a w wydarzeniach plenerowych ponad 800 osób, w tym seniorzy, dorośli i dzieci. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 30 000 zł.

Promocja aktywności fizycznej wśród wrocławian oraz wsparcie wrocławskich sportowców w wieku 35+

Celem realizacji zadania było wspieranie wrocławskich zawodników w wieku 35+, którzy zakończyli karierę sportową i reprezentują Wrocław w zawodach w Polsce i na świecie oraz promocja aktywności fizycznej wśród wrocławian i wspieranie rekreacyjnego uprawiania sportu osób w wieku 50+. Zawodnicy Masters Wrocław w 2025 roku wzięli udział w 12 zawodach rangi Mistrzowskiej. W kilkunastu konkurencjach wystartowało ponad 100 zawodników (pływanie, pływanie zimowe, siatkówka plażowa, siatkówka halowa, koszykówka, podnoszenie ciężarów, lekkoatletyka, badminton). Treningi dla zawodników Masters Wrocław odbywały się na 5 obiektach sportowych. Zadanie dofinansowano kwotą 77 000 zł.

Upowszechnianie aktywności fizycznej wśród wrocławian oraz sportowców w wieku 35+ i 45+ Oldboy Wrocław

Zadnie miało na celu stworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu wolnego przez osoby w wieku 35+. Zaspokojenie potrzeby ruchu, rywalizacji i chęci realizacji w sporcie poprzez udział w meczach, sparingach i treningach piłki nożnej. Promowanie w mediach społecznościowych i na stronie internetowej działań drużyn Oldboy. Docieranie do mieszkańców Wrocławia i zachęcanie do czynnego uprawiania sportu. W zadaniu udział wzięło około 50 zawodników. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 24 000 zł.

Wrocławska Wakacyjna Przygoda

11 organizacji pozarządowych przeprowadziło różnorodne zajęcia dla dzieci i młodzieży, które przebywały we Wrocławiu w okresie wakacji. Z działań skorzystało ponad 700 osób. Na realizację zadania publicznego w ramach ogłoszonego konkursu zaproponowano dotację w łącznej wysokości 189 300 zł.

Prowadzenie Centrum Aktywności Sportowej i Społecznej na osiedlu Nowy Dwór We Wrocławiu

Zadanie polegało na prowadzeniu Nowodworskiego Centrum Aktywności Sportowej i Społecznej „CITIUS” dla mieszkańców osiedla Nowy Dwór 5 dni w tygodniu przez minimum 4 godziny dziennie. W ramach zadania prowadzono zajęcia sportowo-rekreacyjne oraz warsztaty dla dzieci, młodzieży, dorosłych

i seniorów głównie mieszkańców Nowego Dworu i okolic. Szacowana liczba odbiorców to 200 osób tygodniowo. Poprzez zajęcia sportowo - rekreacyjne, propagowano zdrowy styl życia oraz przeciwdziałano uzależnieniom jak również integrowano środowisko lokalne i zachęcano do wspólnych działań na rzecz mieszkańców. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 190 000 zł.

Prowadzenie działań aktywizujących mieszkańców na osiedlu Nowe Żerniki

W 2025 roku odbywały się wydarzenia aktywizujące mieszkańców Wrocławia, szczególnie Nowych Żernik. Działania obejmowały wszystkie grupy wiekowe – dzieci, młodzież, osoby dorosłe, osoby niepełnosprawne, z ukierunkowaniem na osoby w wieku senioralnym (powyżej 60 roku życia). Zrealizowano łącznie 175 spotkania i wykłady, warsztaty artystyczno – rękodzielnicze, zajęcia o charakterze prozdrowotnym, szkolenia, konsultacje, wyjścia na instytucji kultury i wycieczki. Rotacyjnie w zajęciach brała udział grupa około 40 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 720 000 zł.

Realizacja programu wsparcia dla mieszkańców osiedla Przedmieście Świdnickie

Celem realizacji zadania było budowanie na osiedlu Przedmieście Świdnickie kapitału społecznego. W ramach zadania zapewniono dzieciom i młodzieży wsparcie edukacyjne, psychologiczne i opiekuńcze, prowadzono treningi umiejętności społecznych, warsztaty ekologiczne dla dzieci i młodzieży. Duży nacisk położono na rozwój wolontariatu wśród młodzieży i dorosłych. Udzielano wsparcia rodzicom z rodzin dzieci uczestniczących w programie, stwarzano możliwości współpracy dzieci i seniorów. Nawiązano współpracę z lokalnymi partnerami. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 150 000 zł.

Międzynarodowy Festiwal Gier Planszowych

W ramach zadania przeprowadzono XV edycję Międzynarodowego Festiwalu Gier Planszowych - Wrocław Games Fest 2025. W wydarzeniu udział wzięło ponad 2000 osób. Festiwal przyczynił się do integracji społecznej oraz do rozwoju wolontariatu. W ramach zadania zorganizowano również szereg warsztatów oraz trzydniowy kongres klubów gier planszowych (70 uczestników). Na zadanie przeznaczono kwotę 150 000 zł.

Orszak III Króli 2025

Celem realizacji zadania było podtrzymywanie tradycji kolędniczej związanej z jasełkami, wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej oraz integracja społeczności lokalnej mieszkańców Wrocławia. Orszak Trzech Króli wyruszył 6 stycznia 2025 roku z Ostrowa Tumskiego. Przeszedł ulicą świętej Jadwigi, Piaskową, świętej Katarzyny, następnie Wita Stwosza do Rynku, gdzie odbył się koncert zespołu Trebunie-Tutki. Według danych policji w orszaku uczestniczyło kilkanaście tysięcy osób. Na realizację zadania w 2025 wydatkowano kwotę 63 294,00 zł. W grudniu 2025 dokonano prac przygotowawczych i zabezpieczających dotyczących Orszaku III Króli, który odbył się 06.01.2026 roku. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 19 920 zł.

W 2025 roku organizacje pozarządowe przeprowadziły dla wrocławian szereg inicjatyw wspomagających aktywność mieszkańców i wspólnot lokalnych dofinansowanych w trybie 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W ramach tego wsparcia zrealizowano 14 projektów:

1. **Prowadzenie Punktu Wsparcia Obywatelskiego dla mieszkańców Wrocławia w 2025 r**.
   Zadanie skierowane do ponad 100 beneficjentów. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
2. **KON_gres 2025 spotkanie wolontariuszy zaangażowanych w projekty kulturalne**
   Zadanie zgromadziło ponad 150 odbiorców. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
3. **Gratislavia Festiwal Gier Planszowych**
   W wydarzeniu udział wzięło ponad 500 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
4. **Międzypokoleniowe warsztaty wielkanocnych ozdób recyclingowych**
   W warsztatach udział wzięło około 60 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 4 510 zł.
5. **Zaplanowanie, przygotowanie i przeprowadzenie spotkania z okazji Dnia Przyrodnika na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu**

W wydarzeniu udział wzięło około 100 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 4 200 zł.

6. **Zabezpieczenie sanitarne dla Wrocławian, uczestników pieszej pielgrzymki na trasie Wrocław-Częstochowa 2025**
   W pielgrzymce udział wzięło około 1500 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
7. **Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Wrocławia w 2025 r.**
   Z porad prawnych skorzystało ponad 100 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
8. **Przedwakacyjnie kreatywnie i edukacyjnie**
   W działaniach warsztatowych wzięło udział ponad 100 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
9. **Organizacja animacji podczas pikniku rodzinnego na osiedlu Jagodno**
   W pikniku wzięło udział ponad 150 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
10. **Lato w mieście - międzypokoleniowe Żerniki**
    W wydarzeniach udział wzięło ponad 100 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
11. **870-lecie Muchoboru Wielkiego - Międzypokoleniowa Mała Ojczyzna**
    W wydarzeniach udział wzięło ponad 120 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000,00 zł.
12. **Gratislavia – Festiwal Gier Planszowych**
    W wydarzeniach udział wzięło ponad 500 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.
13. **Gwiazdkowe więzi czyli międzypokoleniowe warsztaty z wytwarzania ozdób świątecznych przy wspólnym stole**
    W wydarzeniach wzięło udział około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 3 750 zł.
14. **Młodzi Liderzy Dialogu pilotażowy model wspierania młodych w działaniach lokalnych**
    W działaniach wzięło udział około 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 10 000 zł.

CENTRA AKTYWIZACJI LOKALNEJ

W 2025 roku w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w trybie otwartego konkursu ofert dofinansowano działania dziewięciu Centrów Aktywności Lokalnej oraz działania aktywizujące dla mieszkańców osiedla Osobowice – Rędzin.

1) Centrum Aktywności Lokalnej Strachocin-Swojczyce-Wojnów - Na realizację zadania wydatkowano kwotę 214 400 zł.
2) Centrum Aktywności Lokalnej Karłowice-Różanka - Na realizację zadania przeznaczono kwotę 235 978 zł.
3) Centrum Aktywności Lokalnej Kozanów - Na realizację zadania przeznaczono 306 000 zł.
4) Centrum Aktywności Społeczności Lokalnej Księże - Na realizację zadania przeznaczono 242 000 zł.
5) Centrum Aktywności Lokalnej Kowale - Na realizację zadania przeznaczono 225 000 zł.
6) Centrum Aktywności Lokalnej Maślice - Na realizację zadania przeznaczono 252 000 zł.
7) Centrum Aktywności Lokalnej Zacisze Zalesie Szczytniki - Na realizację zadania przeznaczono kwotę 314 000 zł.
8) Centrum Aktywności Lokalnej Borek - Na realizację zadania przeznaczono kwotę 240 000 zł.
9) Centrum Aktywności Lokalnej Tarnogaj - Na realizację zadania przeznaczono kwotę 262 400 zł.
10) Działania aktywizujące mieszkańców na terenie osiedla Osobowice - Rędzin w 2025 roku dofinansowano kwotą 224 000 zł.

ZADANIA Z ZAKRESU OBSŁUGI I WSPARCIA OSIEDLI WROCŁAWIA

Biuro Współpracy z Osiedlami Wrocławia realizowało swoje statutowe obowiązki na rzecz jednostek pomocniczych to jest 48 Rad Osiedli oraz około 800 radnych (liczba jest zmienna z uwagi na rezygnacje i nowe powołania), działania polegały przede wszystkim na wstępnej analizie uchwał, protokołów, porządków obrad oraz list obecności sesji Rady i posiedzeń Zarządu, pod kątem zgodności z prawem oraz planem finansowym Osiedla, zawieraniu i realizację umów cywilnoprawnych, porozumień oraz składanie innych oświadczeń woli na rzecz osiedli, w tym dotyczących obsługi eksploatacyjnej i bieżącej obsługi siedzib

osiedli oraz współpracy w zakresie wykonywania zadań statutowych osiedli i zapewnienie pomocy radnym w sprawowaniu przez nich mandatów. Powyższy zakres działań prowadzonych przez cały rok należy uzupełnić o bieżącą obsługę finansowo – księgową osiedli, w tym opracowywanie na podstawie wniosków organów osiedli projektów planów finansowych i ich zmian, prowadzenie czynności inwentaryzacyjnych, sporządzanie sprawozdań finansowych i budżetowych oraz prowadzenie obsługi prawnej osiedli. Na zadanie wydatkowano kwotę 2 642 128,48 zł.
W 2025 roku w ramach pracy na rzecz identyfikacji Osiedli i wsparciu działań informacyjnych względem lokalnych społeczności zakupiono części do konserwacji tablic osiedlowych, zakupiono również usługi archiwizacyjne. Na zadanie wydatkowano kwotę 47 385,43 zł.

KONGRES RAD OSIEDLI

11 października 2025 roku w przestrzeniach kina Nowe Horyzonty odbył się Kongres Rad Osiedli. W wydarzeniu wzięło udział 137 osób, a także przedstawiciele 13 instytucji miejskich (spółki i jednostki, w tym WCRS), którzy udzielali informacji i dzielili się swoim doświadczeniem dotyczącym współpracy radnych z Urzędem Miejskim. Przygotowano i rozdystrybuowano manual „ABC Radnego” (300 egzemplarzy). Na zadanie wydatkowano kwotę 89 843,86 zł.

SPOŁECZNE DZIAŁANIA RAD OSIEDLI WROCŁAWIA

Kluby Seniora, chóry osiedlowe

Kluby seniora prowadziły liczne zajęcia między innymi lektoraty języków obcych, techniki ćwiczenia pamięci i koncentracji, zajęcia z obsługi komputera i Internetu. Ważną część spotkań obejmowała edukacja prozdrowotna, w tym spotkania z psychologami, dietetykami, lekarzami różnych specjalności, wiele klubów oferowało również gimnastykę i ćwiczenia rehabilitacyjne. Chóry Osiedlowe stały się alternatywą spędzania czasu wolnego, integracji międzypokoleniowej, przyczyniały się do wzrostu ogólnej wrażliwości na sztukę. W roku 2025 roku dofinansowano:**48 klubów seniora** na kwotę **940 500 zł oraz 39 chórów osiedlowych** na kwotę **354 800 zł** (w tym 10 000 zł na Wrocławski Festiwal Chórów Osiedlowych). Dla porównania w roku 2024 dofinansowano 48 klubów seniora kwotą 496 000 zł oraz 37 chórów osiedlowych kwotą 190 000 zł. W roku

2023 roku dofinansowano 48 Klubów Seniora kwotą 476 150 zł oraz 32 chóry osiedlowe kwotą 164 000 zł (w tym 7 000 zł przeznaczono na Wrocławski Festiwal Chórów Osiedlowych).

Festyny osiedlowe

Organizowane corocznie, połączone z obchodami Dnia Dziecka, czy dożynkami, przyczyniały się do międzypokoleniowej integracji mieszkańców. Wspomagały ich edukację w zakresie aktywnych form spędzania wolnego czasu oraz ekologii, promowały zdrowy tryb życia, a także zapewniały mieszkańcom dostęp do plenerowych wydarzeń kulturalnych. W 2025 roku zostały przyznane środki finansowe w kwocie 290 000 zł na organizację 45 festynów.

Fundusz Czasu Wolnego

Rady Osiedli realizowały program dotyczący sposobów zagospodarowania czasu wolnego. Były to inicjatywy społeczne, zdrowotne, sportowe i kulturalne bezpłatne dla wszystkich mieszkańców, które wpływają na ich integrację oraz na budowanie tożsamości lokalnej. W 2025 roku dofinansowano 43 projekty kwotą 400 500 zł.

Senioralny Fundusz Wyjazdowy

Rady Osiedla prowadzące działalność na rzecz środowiska senioralnego realizowały program polegający na zagospodarowaniu czasu wolnego wrocławskich seniorów poprzez organizację i przeprowadzenie wyjazdów rekreacyjnych i wycieczek (między innymi do miejsc istotnych kulturowo i historycznie na terenie Polski oraz Europy) oraz realizację bezpośrednio związanych z nimi działań integracyjno-edukacyjnych. W 2025 roku dofinansowano 45 projektów na łączną kwotę 315 000 zł.

Wydarzenia świąteczne

Działania organizowane przez Rady Osiedli w ramach zadania pod nazwą Wydarzenia Świąteczne realizowane są w formie przygotowania paczek okolicznościowych dla mieszkańców oraz spotkań, które wpływają na integrację mieszkańców Osiedli oraz budowanie tożsamości lokalnej. W 2025 roku dofinansowano 45 projektów na łączną kwotę 143 800 zł.

Inne zadania społeczne realizowane przez Rady Osiedli

Każdego roku Rady Osiedli organizują turnieje sportowe, sekcje sportowe, punkty porad prawnych, Dni Seniora, sekcje fotograficzne, szkółkę ekologiczną dla dzieci, przegląd piosenki patriotycznej. Rady Osiedli do realizacji zadań społecznych dokonują również zakupów niezbędnego wyposażenia między innymi drobny sprzęt AGD i RTV itp. W 2025 roku dofinansowano 98 ofert na inne zadania społeczne kwotą 368 890 zł.

WROCŁAWSKI TOR WYŚCIGÓW KONNYCH PARTYNICE

Frekwencja na na naszym torze jest fenomenem na skalę europejską. W czasach, w których Internet zatrzymuje dużą część potencjalnej publiczności przed ekranami komputerów, a ekologiczne nastawienie młodszych generacji pustoszy trybuny, u nas następuje ciągły wzrost liczby widzów.

W roku 2025 padł kolejny rekord publiczności wyścigowej - 95 400 ludzi na 12 mityngach. Daje to średnią wysokości 7 750 widzów na jeden dzień wyścigowy. Niemcy przed II wojną światową osiągali średnią wartość 5 500, a wtedy wyścigi to była popularna rozrywka. Nasz trend zauważają menedżerowie z europejskich hipodromów i są zafascynowani tymi wynikami, tym bardziej, że polska branża wyścigowa to margines wobec takich potęg jak Francja, Anglia i Irlandia, że nie wspomnę o Czechach, które jako mniejszy od Polski kraj, są wyścigowo daleko przed nami.

Infrastrukturalne warunki toru są skromne w porównaniu z ważniejszymi hipodromami Europy. Nasze wyniki frekwencyjne są uzależnione od pogody. Tym bardziej są imponujące.

Z czego wynika ten efekt? To świadomie przyjęty i kontynuowany kurs firmy zorientowany na potrzeby różnorodnego klienta. Dni wyścigowe są uatrakcyjniane dedykowaną ofertą dla zdefiniowanych grup odbiorców. W tym roku wprowadziliśmy dwa nowe produkty: Family Day i Students Day. Obydwa, mimo debiutu, miały bardzo dobrą frekwencję. Ponieważ sprawdziły się, weszły do naszego kalendarza. Maksyma załogi WTWK-Partynice, to: „Każda kolejna edycja musi być lepsza od poprzedniej". Chodzi o to, żeby publiczność nie mogła powiedzieć: - To już widzieliśmy.

Te dwa nowe dni uzupełniły dotychczasową Wielką Czwórkę, czyli: Otwarcie Sezonu, Ladies Day, Wielką Wrocławską i Crystal Cup Dni Województwa Dolnośląskiego. Zatem połowa mityngów w sezonie jest już wyraźnie sprofilowana.

Atrakcją Partynic są też innego rodzaju wydarzenia, które wpisały się przez lata w ich krajobraz: Festiwal Pasibrzucha, Winiarze i Przyjaciele, Targi Ogrodnicze, Kiermasz Świąteczny w tym roku, i masa innych - ok. 90 eventów w skali roku. One stale gromadzą bardzo dużą publiczność i znakomicie poszerzają ofertę toru.

Widać już efekty konsekwentnego rozwijania Working Equitation, której to dyscypliny Wrocław jest polskim prekursorem i centrum. WE zdobywa Europę i świat. My jedziemy tym samym pociągiem. To konkurencja dla wszystkich, która

z racji swojego piękna przyciąga tylu widzów, że mogą jej pozazdrościć klasyczne dyscypliny jeździeckie uprawiane tradycyjnie w Polsce.
Rozumiejąc, że przyszłość jest w maszynach, bo ludzi chętnych do pracy w stajni systematycznie ubywa (to bolączka całej Europy), tor zakupił w tym roku kilka urządzeń mechanizujących pracę przy koniach, utrzymanie toru, transport wewnętrzny i sprzątnie liści z 3 000 drzew rosnących na terenie obiektu.
Plan na 2025 zakładał dochody o wartości 6 516 000, realizacja wyniosła - 6 654 825.
Miniony rok był najlepszy w naszej historii od 2013.
Szczegóły w poniższym sprawozdaniu poszczególnych działów WTWK – Partynice.

Jerzy Sawka
Dyrektor Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych - Partynice

I. WYŚCIGI KONNE

Rywalizację w najważniejszych gonitwach sezonu wyścigowego na Partynicach zdominowały żółto-czarne barwy stajni Scuderia Aichner – trzy główne trofea zdobyły konie przygotowane dla włoskiego właściciela przez czeskiego trenera Josefa Vanię mł.
Przeszkodową Wielką Wrocławską Nagrodę Prezydenta Wrocławia wygrał Beau Saonois dosiadany przez Marcela Novaka. W Crystal Cup, także z przeszkodami, najlepszy był, podobnie jak rok temu, Gap Pierji poprowadzony do zwycięstwa również i tym razem przez Jana Kratochvila. W najważniejszej gonitwie z płotami wrocławskiego sezonu, Wielkiej Partynickiej Nagrodzie Unico Logistics, zwyciężyła Kaja, na której jechał Marcel Novak mł.
Nagroda Marszałka Województwa Dolnośląskiego, będąca podsumowaniem rywalizacji młodych koni w gonitwach z przeszkodami, przyniosła zwycięstwo Ganibetowi. Trenowanego w Czechach przez Jakuba Spacila przedstawiciela stajni Pavel Odlozil dosiadał Jan Odlozil.
Sukcesem partynickiego trenera Pawła Pałczyńskiego i przygotowanego przez niego Irpienia zakończyła się Nagroda Przewodniczącego Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, będąca finałem cyklu gonitw z płotami dla trzyletnich koni „Partynice-Służewiec”. Reprezentanta stajni Konary, wyhodowanego przez Joannę i Jarosława Zalewskich w ich podwrocławskiej stadninie, dosiadał Marcel Novak mł.

W partynickim kalendarzu wyścigowym najważniejszą gonitwą płaską dla koni pełnej krwi angielskiej była międzynarodowa Nagroda Konstelacji (kat. B) dla 4-letnich i starszych klaczy, stanowiąca główne wydarzenie mityngu Ladies Day. Po zaciętej walce do ostatnich metrów zwyciężyła Cherub Rock trenowana w Niemczech przez Guntera Richtera. Sukces reprezentantki stajni A. Sixdorf był w dużej mierze zasługą dosiadającego jej polskiego multiczempiona dżokejów Szczepana Mazura. Podobnie jak w poprzednim sezonie jeźdźcy dosiadali klaczy bez bata.
Interesującą nowością sezonu wyścigowego na Partynicach była gonitwa The Gentlemen's League - Fegentri World Championship. W gonitwie z płotami koni dosiadali jeźdźcy amatorzy z Czech, Francji, Irlandii, Szwecji i Wielkiej Brytanii.
Na Partynicach swoją najważniejszą gonitwę ponownie miały kłusaki francuskie. Nagrodę Cheval Francais po raz kolejny wygrał najlepszy kłusak w Polsce ostatnich lat Factoriel trenowany przez Annę Frątczak-Salivonchyk i powożony przez Tarasa Salivonchyka, którzy są też jego właścicielami.
Partynice to nie tylko tor wyścigowy, ale również ważny ośrodek treningowy. Konie ze stajni wrocławskich trenerów z dużymi sukcesami ścigały się zarówno na swoim torze, jak i na innych hipodromach, krajowych i zagranicznych, przywożąc 26 wyjazdowych zwycięstw. Niezwykłe osiągnięcie było udziałem Marleny Stanisławskiej, której podopieczni wygrywali na torach pięciu europejskich stolic.
Po najbardziej spektakularny sukces sięgnął 4-letni Naughty Peter ze stajni Westminster Race Horses, który pod włoskim jeźdźcem Salvatore Sulasem wygrał na torze Capannelle w Rzymie gonitwę Listed – Premio Roma Vecchia, zyskując bardzo ceniony status *black type winner.* Ponadto na torze Chuchle Arena w Pradze, ten sam koń dosiadany przez czeskiego internacjonała Vaclava Janacka, zwyciężył w prestiżowej gonitwie Velka cena ceskeho turfu.
Na torze Hoppegarten w Berlinie 3-letni Colin The Brave, również reprezentujący barwy Westminster Race Horses, dosiadany przez holenderskiego dżokeja Adrie de Vriesa wygrał The Hong Kong Jockey Club World Pool Handicap (Ausgleich III). W gonitwie z płotami Prutenky šampiónov rozegranej na torze w Bratysławie najlepszy był 6-letni Maggiore ze stajni Probeko, na którym jechał Czech Rostislav Bens.
Na Służewcu w Warszawie konie trenowane przez Marlenę Stanisławską zdobyły dwa pozagrupowe laury: 5-letni Shamadram ze stajni Tracja zwyciężając pod

Sanzharem Abaevem w Nagrodzie Criterium (kat. A) i 4-letni Smoke Plume ze stajni Choglastou Racing wygrywając pod Szczepanem Mazurem Nagrodę Golejewka (kat. B). Zwycięstwa na stołecznym torze dołożyły jeszcze 3-letnia Cloud Street (stajnia Choglastou Racing)
z Antonem Turgaevem w siodle oraz 3-letni koń czystej krwi arabskiej Shami Al Khalediah (stajnia Polska AKF Sp. z o.o.) dosiadany przez Sanzhara Abaeva.
Do zagranicznych zwycięstw koni z ośrodka treningowego na Partynicach warto jeszcze dodać drugie miejsce Colina The Brave w gonitwie handikapowej Ausgleich II na torze Dresden-Seidnitz oraz trzecie miejsce 3-letniej Jurorki ze stajni Pałczyński RC, dosiadanej przez swojego trenera Pawła Pałczyńskiego, w gonitwie z płotami na torze Sant'Artemio we włoskim Treviso.
Z partynickich trenerów najwięcej wyjazdowych zwycięstw na swoje konto zapisał Michał Borkowski, który wygrał 10 gonitw. Jego najcenniejszym osiągnięciem była wygrana
8-letniego El Pago Pago pod Rostislavem Bensem w płotowej Wielkiej Służewieckiej
na stołecznym torze.
Dziewięć razy poza macierzystym torem zwyciężały konie trenowane przez Marlenę Stanisławską, a czterokrotnie wygrywali podopieczni trenera Łukasza Sucha. Po wyjazdowe zwycięstwa sięgali także trenerzy Justyna Domańska, Małgorzata Kryszyłowicz i Wiesław Kryszyłowicz.
Walka o tytuł czempiona trenerów w sezonie 2025 na Partynicach trwała do ostatniego dnia wyścigowego. Na koniec po 13 zwycięstw mieli Łukasz Such i Michał Borkowski, ale po tytuł dzięki lepszemu bilansowi drugich miejsc (12:9) sięgnął ten pierwszy. Najczęściej wygrywającym jeźdźcem we Wrocławiu był, podobnie jak rok temu, Erbol Zamudin Uulu, który zwyciężył ośmiokrotnie.
Na dorobek trenera Łukasza Sucha dający tytuł czempiona złożyły się osiągnięcia koni pełnej krwi angielskiej w gonitwach płaskich i płotowych, a także koni czystej krwi arabskiej. Na szczególne wyróżnienie zasłużyła 3-letnia Bazuka hodowli SK Krasne, która wygrała trzy gonitwy z płotami.
Trenerem, który najczęściej siodłał zwycięzcę w gonitwach skakanych, był Patryk Wróblewski z bilansem czterech wygranych gonitw z płotami. Spośród jeźdźców najskuteczniej ze skokami radził sobie Jan Odlozil z Czech, notując sześć zwycięstw – po najcenniejsze sięgnął w Nagrodzie Marszałka Województwa Dolnośląskiego, dosiadając Ganibeta.

Sezon wyścigowy 2025 na wrocławskich Partynicach liczył 12 mityngów i trwał od 1 maja do 11 listopada. Rozegrano 98 gonitw: płaskich, z płotami i z przeszkodami oraz dla kłusaków francuskich, z łączną pulą nagród 2.085.200 zł. Wielka Wrocławska Nagroda Prezydenta Wrocławia miała miejsce 7 września, Crystal Cup – 19 października w Dniu Województwa Dolnośląskiego.

Wyścigi konne na Partynicach w sezonie 2025 były rekordowe pod względem frekwencji widzów. Liczba osób odwiedzających wrocławski tor podczas rozgrywania gonitw zbliża się do stu tysięcy. W trakcie 12 mityngów rywalizację koni i jeźdźców obejrzało 95 400 widzów, co daje średnią 7 950 osób na jeden dzień wyścigowy. Oba wyniki to nowe rekordy frekwencyjne partynickich wyścigów.

Wyścigi w latach 2023-2025

Typ	**2023**	**2024**	**2025**
mityngi	12	11	12
gonitwy	97	89	98

Pula nagród w latach 2023-2025

Rok	**2023**	**2024**	**2025**
pula (PLN)	2 052 200	1 955 250	2 085 200

Konie

Fundamentem wyścigów na Partynicach były konie pełne krwi angielskiej; w 2025 r. stacjonowało ich w tutejszych stajniach 127 (2-letnie, 3-letnie oraz 4-letnie i starsze). Stawkę uzupełniały konie arabskie czystej krwi (3-letnie oraz 4-letnie i starsze) w liczbie
58. Łącznie na WTWK Partynice prowadzony był stacjonarny trening 185 koni.

Konie w treningu na Partynicach w latach 2023-2025

Rasa koni	**2023**	**2024**	**2025**
łącznie	200	211	185
pełna krew angielska	138	142	127
czysta krew arabska	62	69	58

Oprócz koni trenowanych na Partynicach w gonitwach na wrocławskim torze rywalizowały konie wyścigowe z innych ośrodków treningowych w kraju, a także z Czech, Niemiec
i Węgier. Łącznie przyjezdnych koni było 176, w tym 119 z kraju i 57 z zagranicy.

Konie przyjezdne w latach 2023-2025

konie	**2023**	**2024**	**2025**
z zagranicy	66	74	57
z kraju	133	134	119
łącznie	199	208	176

Beau Saonois trenowany w Czechach przez Josefa Vanię mł. i będący własnością Scuderia Aichner wystartował we Wrocławiu tylko jeden raz. Wygrał najważniejszą gonitwę przeszkodową – Wielką Wrocławską Nagrodę Prezydenta Miasta Wrocławia, co pozwoliło mu uplasować się na pierwszym miejscu. Drugie miejsce należy do konia Gap Pierji, który kolejny rok z rzędu wygrał drugą z najwyżej dotowanych gonitw – Crystal Cup. Na trzecim miejscu jest Reggeaton. Startował trzy razy i nie odniósł zwycięstwa, ale zajął dwa razy drugie miejsce i raz trzecie w wysoko dotowanych gonitwach.

Konie według wygranych w sezonie 2025

Imię konia	I m	II m	III m	IV m	V m	bm	razem	% zw.	wygrane
Beau Saonois	1	-	-	-	-	-	1	100 %	100 000 zł
Gap Pierji	1	-	-	-	-	-	1	100 %	80 000 zł
Reggeaton	-	2	1	-	-	-	3	0%	64 800 zł
Kaja	1	-	-	-	-	-	1	100 %	50 000 zł
Ramuntcho	-	1	-	1	-	-	-	0%	48 000 zł
White Wood	3	-	-	-	-	2	5	60%	44 000 zł
Ganibet	1	-	3	-	1	-	5	20%	42 000 zł
Bazuka	3	-	2	1	-	-	6	50%	41 600 zł
Irpień	1	4	-	-	-	-	5	20%	39 800 zł
Wamba	1	2	-	-	-	1	4	25%	36 800 zł

Gonitwy

Na WTWK Partynice organizowane były gonitwy dla koni pełnej krwi angielskiej (płaskie, płotowe i przeszkodowe) oraz dla koni arabskich czystej krwi (wyłącznie płaskie). Rozegrane zostały również gonitwy dla kłusaków francuskich (sulki).

Liczba gonitw wg ras w latach 2023-2025

Rasa koni	2023	2024	2025
pełna krew angielska	74	68	70

Rasa koni	2023	2024	2025
czysta krew arabska	21	17	20
kłusaki francuskie	2	4	8

Rodzaje gonitw

Sezon wyścigowy 2025 rozpoczął się 1 maja, a zakończył 11 listopada. Obejmował

12 dni wyścigowych, podczas których rozegrano 98 gonitw, w tym:

60 płaskich dla koni pełnej krwi angielskiej i czystej krwi arabskiej

- 14 międzynarodowych gonitw z płotami
- 16 międzynarodowych gonitw z przeszkodami
- 8 międzynarodowych gonitw kłusaków

z łączną pulą nagród 2.085.200 zł, w tym:

- 200 000 zł Wielka Wrocławska Nagroda Prezydenta Wrocławia
- 172 000 zł Crystal Cup
- 100 000 zł Wielka Partynicka o Nagrodę Unico Logistics
- 60 000 zł Nagroda Marszałka Województwa Dolnośląskiego
- 40 000 zł Nagroda Przewodniczącego Sejmiku Dolnośląskiego
- 44 000 zł Nagroda Konstelacji (B)

Liczba gonitw wg rodzaju w latach 2023-2025

typ gonitwy	2023	2024	2025
płaskie	65	56	60
płotowe	15	13	14
przeszkodowe	15	16	16

Hodowcy i właściciele koni

Hodowcą z największą wygraną pulą nagród została Mrs H. Devin, którą reprezentował Beau Saonois. Drugie miejsce zajęła nieistniejąca już czeska stadnina Hrebcin Napajedla, która wyhodowała Reggeatona i Sophista. Trzecie miejsce kolejny rok z rzędu należy do stadniny koni Michałów, która posiadała liczną stawkę koni czystej krwi arabskiej.

Wygrane pieniężne według Hodowców

hodowca	**wygrane**
Mrs H. Devin	100 000 zł
Hrebcin Napajedla	85 600 zł
SK Michałów	80 540 zł
P. Julienne, EARL Dorrels	80 000 zł
GR J. Zalewska	58 150 zł
SK Krasne	56 300 zł
Appapays Racing Club	50 000 zł
O. Tricot, G. Macaire	48 000 zł
C. Boisdron, P. Leblanc	44 000 zł
Sumbe	42 000 zł

W strukturze właścicielskiej na najwyższym podium stanęła Scuderia Aichner z Czech. Biegało 6 koni ich własności, między innymi zwycięzcy najważniejszych gonitw w sezonie – Beau Saonois (zwycięzca Wielkiej Wrocławskiej), Gap Pierji (zwycięzca Crystal Cup), Kaja (zwyciężczyni Wielkiej Partynickiej) oraz Ramuntcho, Brunch Royal i Kapteen. Na drugim miejscu uplasował się Wiesław Jakub Kartus, w którego barwach ścigała się liczna stawka koni. Trzecie miejsce należy do SK Michałów, w barwach której startowały konie czystej krwi arabskiej.

Właściciele

właściciel	**wygrane**
Scuderia Aichner SRL	299 000 zł
W. J. Kartus	85 100 zł
SK Michałów	80 540 zł
K. Zatloukal	72 800 zł
P. Odlozil	67 000 zł
W.J. Kartus i P. Wróblewski	64 900 zł
K. Hlubuckova	60 000 zł
T. Sieradzki	58 200 zł
Westminster Race Horses Sp. z o.o.	47 600 zł
J. J. Zalewscy	41 350 zł

W 2025 roku wszystkie konie pełnej krwi angielskiej były własności prywatnej. W przypadku koni czystej krwi arabskiej, spośród 58 koni trenowanych na WTWK – Partynice 15 to konie państwowe będące własnością stadniny koni Michałów, pozostałe były własności prywatnej.

Struktura właścicielska w latach 2021-2025

konie	2021			2022			2023			2024			2025		
rasa	xx	oo	razem	xx	oo	razem	xx	oo	razem	xx	oo	razem	xx	oo	razem
prywatne	141	36	177	145	38	183	138	40	178	142	41	183	127	43	170
państwowe	1	19	20	-	17	17	-	22	22	-	28	28	-	15	15

konie	2021			2022			2023			2024			2025		
Suma	142	55	197	145	55	200	138	62	200	142	69	211	127	58	185

xx – pełna krew angielska, oo – czysta krew arabska

Sponsorzy nagród

Pula nagród w sezonie 2025 wynosiła 2 085 200 zł. Sponsorami wrocławskich wyścigów były: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Urząd Miasta Wrocławia, Polski Klub Wyścigów Konnych, KOWR, Port Lotniczy Wrocław, Unico Logistics, Motorpol Wrocław, Angel Poland Group, Bieniek Clinic, Wrocław Fashion Outlet, Moico, TIM Catering, PaniPomocna.pl.

Jeźdźcy

W 2025 roku na WTWK rywalizowało 77 jeźdźców i 14 powożących. Na Partynicach ścigali się jeźdźcy z Polski, Czech, Szwecji, Anglii, Irlandii, Francji i Słowacji. Najwięcej gonitw wygrał Erbol Zamudin Uulu, startował w 38 gonitwach i 8 razy mijał celownik jako pierwszy. Drugie miejsce należy do Sanzhara Abaeva, który na 22 starty zwyciężał 7 razy. Na trzecim miejscu uplasował się Jan Odlozil – jeździec przeszkodowy, który zwyciężył 6 razy.

Klasyfikacja jeźdźców w sezonie 2025

jeździec	Im	II m	III m	IV m	V m	bm	starty	% zw.	Wygrane
Erbol Zamudin Uulu	8	11	5	6	2	6	38	21	112 460 zł
Sanzhar Abaev	7	2	2	3	1	7	22	31,8	62 640zł
Jan Odlozil	6	3	4	-	1	3	17	35,3	111 700 zł
Dastan Sabatbekov	5	3	5	1	2	3	19	26,3	46 840 zł
Boston Marat Uulu	4	5	3	3	2	6	23	17,3	51 060 zł

jeździec	Im	II m	III m	IV m	V m	bm	start y	% zw.	Wygrane
Kumushbek Dogdurbek Uulu	4	4	3	4	4	2	21	19	49 880 zł
Marcel Novak mł.	4	1	1	-	4	8	18	22	137 700 zł
Temur Kumarbek Uulu	3	4	4	1	2	8	22	13,6	41 460 zł
Petr Tuma	3	2	4	3	1	5	18	16,6	70 700 zł
Małgorzata Kryszyłowicz	3	-	6	2	3	4	18	16,6	37 020 zł

Trenerzy

W sezonie 2025 do gonitw zgłaszało konie 55 trenerów. Oprócz trenerów z kraju przyjeżdżali trenerzy z Czech, Niemiec i Węgier. Po 13 zwycięstw zanotowali na swoich kontach trenerzy z Partynic Łukasz Such i Michał Borkowski. Jednak więcej drugich miejsc zgromadził Łukasz Such i wyprzedził Michała Borkowskiego w klasyfikacji. Trzecie miejsce należy do trenera Macieja Jodłowskiego. Konie przez niego trenowane 8 razy mijały celownik jako pierwsze.

Klasyfikacja trenerów w sezonie 2025

trener	Im	II m	III m	IV m	V m	bm	start y	% zw.	wygrane
Łukasz Such	13	12	14	8	8	31	87	14,9	191 780 zł
Michał Borkowski	13	9	24	11	10	27	94	13,8	206 010 zł
Maciej Jodłowski	8	5	1	-	1	-	15	53	39 000 zł
Cornelia Fraisl	7	3	5	5	5	7	32	21,8	72 680 zł

trener	Im	II m	III m	IV m	V m	bm	start y	% zw.	wygrane
Marlena Stanisławska	6	7	4	10	9	38	74	8	94 020 zł
Patryk Wróblewski	4	4	3	1	2	8	22	18,2	69 200 zł
Grzegorz Wróblewski	3	6	2	4	2	2	19	15,8	141 600 zł
Małgorzata Kryszyłowicz	3	3	6	4	4	9	29	10,3	47 150 zł
Petro Nakoniechnyi	3	2	-	1	3	5	14	21,4	29 890 zł
Veronika Lempochnerova	3	1	1	4	1	5	15	20	73.800 zł

II. REKREACJA JEŹDZIECKA

Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice to wiodące w regionie miejsce rekreacji jeździeckiej i sportu, a zarazem jeden z największych ośrodków tego typu w Polsce. Cała działalność opiera się na dwóch kluczowych wartościach: wysokich kompetencjach kadry instruktorskiej oraz dbałości o bezpieczeństwo jeźdźców. Oferta obejmuje szeroki zakres zajęć i wydarzeń, dostosowanych do różnych poziomów zaawansowania oraz wieku uczestników. Priorytetem jest dbałość o najwyższe standardy szkoleniowe, nowoczesną infrastrukturę oraz przyjazną atmosferę sprzyjającą rozwojowi pasji jeździeckiej. Celem jest łączenie sportu, rekreacji i edukacji w sposób odpowiedzialny i bezpieczny.

WTWK - Partynice kontynuuje inicjatywy prospołeczne adresowane do klientów Wyższej Szkółki Jazdy Partynice:

- „Dwa plus trzy i jeszcze więcej” Program Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych.
- „Zniżka rodzinna WTWK Partynice” – zniżka dla rodzin aktywnie korzystających z oferty WTWK - Partynice.

Rok 2025 rozpoczęto organizacją zawodów Hobby Horse, które stały się nieodłącznym elementem świata jeździeckiego. Ta aktywność znajduje się w

programach największych imprez konnych. Pierwszą z nich, zrealizowaną w styczniu, był WKHH – Wszechstronny Konkurs Hobby Horse.
Jednym z głównych celów WTWK – Partynice jest upowszechnianie różnorodnych form aktywności jeździeckiej. Z tego względu niezmiennie jednymi z głównych zawodów kalendarza imprez jeździeckich są zawody w jeździe bez ogłowia oraz working equitation. Działania promujące dyscypliny jeździeckie i rekreację konną były realizowane również poza Partynicami poprzez aktywny udział w wydarzeniach miejskich, takich jak „Dni MPK", „Festiwal Krasnoludków" czy „Lato na Pergoli". Po raz pierwszy oferta Wyższej Szkółki Jazdy Partynice została także zaprezentowana podczas „Dolnośląskiej Nocy Innowacji".
W celu integracji społeczności Wyższej Szkółki Jazdy – Partynice 3 maja zorganizowano Dzień Otwarty Rekreacji Jeździeckiej, który przyciągnął wielu uczestników. W grudniu odbyły się Świąteczne Zawody Jeździeckie, tradycyjnie połączone z Wigilią w stajni dla klientów, rodziców oraz kadry instruktorskiej. Tegoroczna edycja wydarzenia cieszyła się rekordowym zainteresowaniem.
Półkolonie to kompletny produkt cieszący się bardzo dużym uznaniem klientów. Rekordowa sprzedaż z 340 dostępnych miejsc sprzedano 333 miejsca, co daje wunik na poziomie 98%. Łączna kwota przychodów z letnich półkolonii to 507 500 zł. Ofertę stanowiły półkolonie dla osób początkujących oraz 2 turnusy dla zaawansowanych.
Ofertę Wyższej Szkółki Jazdy poszerzono o nową, kompleksowo zbudowaną usługę, konne urodziny. Nowelizacji uległ także program lekcji o koniu kierowanych do przedszkoli i szkół. Produkty te objęto dedykowaną opieką marketingowo-sprzedażową. Dzięki temu przychody ze sprzedaży wyniosły ponad 100 tysięcy złotych w 2025 roku. Ofertę rozbudowano również o zastępy średniozaawansowane.
Tradycyjnie przy okazji największych wydarzeń odbywały się pokazy różnego rodzaju aktywności jeździeckich. Stało się to już znakiem rozpoznawalnym dużych dni wyścigowych. W tym roku publiczność podziwiała pokazy working equitation w przepięknej portugalskiej odsłonie, woltyżerkę w wykonaniu zawodników z czołówki kadry Polski, hobby horse oraz horse agility. Dni te zyskały dodatkową atrakcję, jaką jest zwiedzanie stajni, cieszące się coraz większą popularnością.
Kontynuowano jazdy indywidulane PRO na koniu Pluto, prowadzone przez instruktorę Annę Skrzypek. Oferta skierowana jest głównie do młodych osób,

chcących rozwijać się
w dyscyplinie working equitation.
W roku 2025 miały miejsce aż cztery edycje szkoleń z trenerem Davidem Oliveira. Odbyły się również XI Międzynarodowe Zawody w Jeździe Bez Ogłowia Euro Equus.
WTWK - Partynice jest głównym centrum Working Equitation w Polsce. Rozgrywane są tu najważniejsze zawody w tej dyscyplinie w kraju o randze międzynarodowej, a także liczne szkolenia, kursy i pokazy tej konkurencji.
Wrocławski Klub Jeździecki regularnie organizował zawody ujeżdżeniowe i skokowe,
a w kalendarzu nie zabrakło także wydarzeń o charakterze międzynarodowym. Ponownie odbyły się imprezy hodowlane przygotowane przez Polski Związek Hodowców Koni.
Kontynuowany był rozwój usług hipoterapii, a także woltyżerki sportowej. Usługi realizowane są dzięki współpracy z podmiotami zewnętrznymi – firmą Ruby Hippotherapy Katarzyna Krawczyk oraz Vaulton Tomasz Ogonowski.
Odmłodzona została stawka koni rekreacyjnych, a konie zasłużone zostały odesłane na emeryturę.

Konie Wyższej Szkółki Jazdy Wrocław – Partynice

Na koniec 2025 roku stado koni rekreacyjnych liczyło 61 sztuk. W ramach planu odmłodzenia stawki zakupiono 14 nowych koni. Dwa konie, które nie spełniały wymogów niezbędnych do pracy podczas zajęć jeździeckich, zostały sprzedane, a cztery, ze względu na wiek i stan zdrowia, przekazano w formie darowizny. W czerwcu 2025 roku zakończono również dzierżawę pięciu koni pochodzących z SK Moszna.

Liczba koni na koniec roku	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Konie małe	24	24	23	23	27	24	28	31
Konie duże	21	20	28	25	28	24	32	30
Łączna liczba	45	44	51	48	55	48	60	61

Liczba koni na koniec roku	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
koni								

Struktura własności koni na koniec roku	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba koni stanowiących własność WTWK	32	34	40	40	47	40	51	57
Liczba koni użyczonych WTWK	13	10	11	8	8	5	3	4
Liczba koni dzierżawionych przez WTWK (płatne)	0	0	0	0	0	3	6	0
Łączna liczba koni	45	44	51	48	55	48	60	61

Jazdy Wyższej Szkółki Jazdy Wrocław – Partynice

Nazwa usługi	Liczba sprzedanych usług w 2024 roku	Liczba sprzedanych usług w 2025 roku
Zajęcia na lonży	3 564	3 896
Zastępy lonżowe	2 093	2 366

Nazwa usługi	**Liczba sprzedanych usług w 2024 roku**	**Liczba sprzedanych usług w 2025 roku**
Zastępy początkujące	3 352	2 855
Zastępy średniozaawansowane	Usługa od 2025 roku	1 924
Zastępy zaawansowane	3 314	2 202
Grupy rekreacyjne	5 005	3 957
Treningi sportowe	1 870	1 269
Zajęcia dla dzieci 3-6 lat	1 411	973
Zajęcia Working Equitation	869	1380
Hobby Horse	948	873
Oprowadzanie po stajni	192	345
Vouchery prezentowe	160	134
Karnet na 6 jazd	885	882
SUMA	**22 601**	**23 065**

Utrzymanie koni pensjonatowych

W roku 2025 w partynickich stajniach stacjonowały konie pensjonatowe i Straży Miejskiej.

Liczba koni w Pensjonacie wg zawartych umów w roku	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Konie prywatne	18	19	21	18	16	18	30	30
Straż Miejska	6	7	7	7	7	7	6	7
Łączna liczba koni	24	26	28	25	23	25	36	37

III. SZKOLENIA

W roku 2025 odbyły się następujące szkolenia i egzaminy zorganizowane przez Wrocławski Tor Wyścigów Konnych - Partynice oraz Dolnośląski Związek Jeździecki:

1. Sześć egzaminów na Odznaki Jeździeckie Polskiego Związku Jeździeckiego:
    - 117 uczestników.
2. Odznaka Woltyżerska Polskiego Związku Jeździeckiego
    - Brązowa Odznaka Woltyżerska - 20 uczestników,
    - Srebrna Odznaka Woltyżerska – 5 uczestników.

Zorganizowane przez Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice i podmioty zewnętrzne:

- zgrupowanie kadry working equitation Juniorów i Młodych Jeźdźców;
- trzykrotnie Szkolenie Working Equitation z Mistrzem Świata Davidem Oliveirą;
- ogólnopolskie szkolenie z woltyżerki z Lambertem Leclezio (FR) i Anthony Bro (FR);
- kurs instruktorski Working Equitation, 24.04 - 25.04.2025 r.;
- trzykrotne zgrupowanie kadry narodowej woltyżerki;
- klinika skokowa z Susan Kjaergaard, 17.05 -18.05.2025 r.;
- kurs Horse Agility, prowadzący: Karolina Mazurkiewicz.

IV. DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWA

Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice to nowoczesne centrum jeździeckie dysponujące pełną infrastrukturą treningową. W minionym roku zorganizowano łącznie
9 zawodów rangi okręgowej, w tym 6 w skokach przez przeszkody oraz 3 w ujeżdżeniu.
W tych zawodach wzięło udział 931 zawodników, którzy łącznie zanotowali 2072 starty. Dodatkowo przeprowadzono parkury treningowe dla 40 zawodników.

Dyscyplina Ujeżdżenie:

- Łączna liczba zawodników: 134
- Łączna liczba koni: 147
- Łączna liczba startów: 276

Dyscyplina Skoki:

- Łączna liczba zawodników: 640
- Łączna liczba koni: 672
- Łączna liczba startów: 1716

Parkury otwarte:

- Łączna liczba zawodników: 40
- Łączna liczba koni: 55
- Łączna liczba startów: 80

Najważniejsze zawody jeździeckie rozgrywane w 2025 roku na terenie WTWK - Partynice:

Zawody Międzynarodowe Working Equitation 14-16.03.2025r.

Wystartowało 62 par, w tym zawodnicy z Polski, Niemiec oraz Czech. Zawody były rozgrywane we wszystkich klasach – od LL do Masters. W zawodach wzięli udział adepci Wyższej Szkółki Partynice. Łącznie wystartowało 16 par na koniach szkółkowych. Udział
w zawodach wzięli instruktorzy WSJ. Rozegrane zostały również po raz pierwszy klasy Junior i Młody Jeździec.

Ogólnopolskie i Regionalne Zawody w Woltyżerce

W dniach 11-13 kwietnia 2025 roku odbyły się Ogólnopolskie Zawody Woltyżerskie, które zgromadziły liczną stawkę zawodników. W zawodach uczestniczyło około 150 zawodników z Polski, co świadczy o rosnącej popularności woltyżerki w kraju. Zawody Woltyżerskie okazały się dużym sukcesem, zarówno pod względem organizacyjnym, jak i frekwencyjnym. Po raz pierwszy pojawiło się liczne grono sponsorów.

VI Wroclove Międzynarodowe Zawody Working Equitation w Polsce

W 2025 roku do Mistrzostw zapisała się rekordowa liczba osób, co przełożyło się na 80 przejazdów dziennie. Zawodnicy rywalizowali w konkursach zręczności, ujeżdżeniu oraz w cieszącym się największym zainteresowaniem publiczności – konkursie szybkości. Na zawodach przybyli licznie zawodnicy z Czech. Pojawili się zawodnicy z Holandii i Szwecji. W zawodach wystartował również zawodnik z Portugalii – David Oliveira.

19 zawodników wystartowało na koniach rekreacyjnych własności WTWK - Partynice. Były to zawody kwalifikacyjne do wrześniowych Mistrzostw Europy

Seniorów Working Equitation w 2027 roku, w związku z czym organizacji zawodów przyglądało się dwóch sędziów: Nicola Danner (GER) oraz Antonio Vincete (PT) – międzynarodowi sędziowie WAWE. Podczas tej edycji rozegrane zostały również klasy Junior i Młody Jeździec, w związku
z tym, że był to rok Mistrzostw Europy Juniorów i Młodych Jeźdzców w working equitation organizowanych we Francji. Zawody przyciągają liczne grono sponsorów.

X Międzynarodowe Zawody W Jeździe Bez Ogłowia Euro Equus

W dniach 20-21.09.2025 odbyła się XI edycja wyjątkowych zawodów, które są ewenementem w skali kraju. W konkursach rywalizowało 60 zawodników z całej Polski, zgłoszono 62 przejazdy. Zawodnicy rywalizowali w trzech konkurencjach: Working Equitation, Dressage Show i Skoki przez Przeszkody. Najliczniej obsadzonym konkursem było cieszące się coraz większą popularnością Working Equitation. Po raz pierwszy został zorganizowany Talent Show, w którym wzięło udział 11 grup. Publiczność, jak co roku szczelnie wypełniła trybuny.

Zawody Ogólnopolskie oraz Mistrzostwa Polski Working Equitation Polska

W dniach 21.11-23.11.2025r. odbyły się po raz trzeci Mistrzostwa Polski WEP. Udział
w zawodach wzięło 60 par. Mistrzostwa Polski odbyły się na poziomie klasy Masters.
W niższych klasach ponownie wzięli udział klienci WSJ Partynice. Łacznie 17 par. Trzydniowe zawody składały się z testu ujeżdżenia, zręczności oraz szybkości. Trybuny zostały licznie zapełnione, mimo zimowej aury.

V. INNE IMPREZY JEŹDZIECKIE

Kwalifikacja Ogierów Rasy Śląskiej

W dniach 21–22 lipca 2025 roku Polski Związek Hodowców Koni, we współpracy z WTWK – Partynice, po raz szósty zorganizował kwalifikację ogierów rasy śląskiej do treningu polowego oraz zaprzęgowej próby dzielności. Jest to kluczowe wydarzenie hodowlano-selekcyjne dla tej rasy, umożliwiające wyłonienie najlepszych młodych ogierów, które po ukończeniu treningu i zdaniu próby

dzielności zostają wpisane do księgi stadnej i uzyskują prawo krycia klaczy. Do kwalifikacji zgłoszono 65 ogierów.

Polowa Próba Dzielności Ogierów Rasy Śląskiej i Innych Ras Szlachetnych

Szósta edycja polowej próby zaprzęgowej odbyła się na terenie WTWK - Partynice, tym razem 2-4 października 2025 r. Do próby przystąpiło w sumie 60 ogierów. Przez 3 dni odbywały się kolejne etapy próby tj. ocena obcego powożącego, próba ujeżdżenia na czworoboku, próby szybkości w stępie i kłusie, próba wytrzymałości w kłusie oraz ocena ruchu i eksterieru.

Dni Polskich Koni Sportowych – Dolnośląski Czempionat Użytkowy

14 czerwca 2025 roku na Partynicach zaprezentowały się konie o topowych rodowodach, które są obecnie pożądane w światowej hodowli koni sportowych. W trakcie czempionatu ocenione zostały konie 2- i 3-letnie, prezentujące typ skokowy oraz ujeżdżeniowy. Konie o rodowodach skokowych były prezentowane w skokach luzem. Ocenie podlegała technika skoku, jakość galopu oraz typ użytkowy i eksterier. Oceniając konie o rodowodach ujeżdżeniowych komisja zwracała uwagę czy prezentują typ konia pożądanego obecnie w dyscyplinie ujeżdżenia oraz oceniała jakość chodów i budowę. Impreza zorganizowana na wysokim poziomie, bardzo wartościowa dla znawców i hodowców koni.

VI. UTRZYMANIE I ROZBUDOWA POSIADANEJ BAZY

Inwestycje:

W 2025 roku Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice realizował działania inwestycyjne ukierunkowane na poprawę efektywności energetycznej, rozwój infrastruktury rekreacyjnej oraz podniesienie standardu bazy sportowo-technicznej obiektu.

W styczniu 2025 r. uruchomiona została instalacja fotowoltaiczna o mocy blisko 50 kW. Roczna produkcja energii elektrycznej szacowana jest na ok. 47 MWh, co przekłada się na znaczące obniżenie kosztów energii elektrycznej ponoszonych przez jednostkę oraz zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym WTWK – Partynice. Inwestycja ta ma charakter długofalowy i stanowi istotny element polityki racjonalizacji kosztów eksploatacyjnych obiektu.

Jednocześnie prowadzone są dalsze działania w zakresie rozbudowy instalacji

fotowoltaicznej. Na koniec 2025 r. jednostka znajduje się na finalnym etapie postępowania przetargowego dotyczącego rozbudowy systemu o kolejne 100 kW mocy zainstalowanej. Realizacja tego zadania pozwoli na dalsze zwiększenie samowystarczalności energetycznej obiektu oraz wygenerowanie kolejnych oszczędności.

W 2025 r. zlecono wykonanie dokumentacji projektowej dla budowy toalety systemowej zlokalizowanej w rejonie ścieżki pieszo-biegowej. Inwestycja ta ma na celu poprawę komfortu użytkowników terenów rekreacyjnych oraz dostosowanie infrastruktury do rosnącej liczby osób korzystających z obiektu.

W 2025 r. zaakceptowany został przygotowany przez WTWK – Partynice wniosek o dofinansowanie w ramach Dolnośląskiego Funduszu Rozwoju Bazy Sportowej 2025. Dofinansowanie obejmuje realizację inwestycji w strefie rekreacyjno-sportowej, w szczególności: modernizację systemu nagłośnienia w halach jeździeckich, kontynuację utwardzeń szlaków komunikacyjnych, wykonanie oraz modernizację systemów nawadniających w halach jeździeckich, a także remont stajni sportowej. Zakres tych działań przyczyni się do poprawy funkcjonalności obiektów, zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników oraz podniesienia standardu warunków treningowych i bytowych dla koni sportowych.

W 2025 roku zrealizowano również liczne zakupy inwestycyjne, które istotnie wzmocniły zaplecze techniczne oraz możliwości utrzymania infrastruktury sportowo-rekreacyjnej WTWK – Partynice. Zakupiono nowy pojazd elektryczny typu Melex, przeznaczony do obsługi bieżących zadań na terenie obiektu, w szczególności w zakresie transportu technicznego, obsługi wydarzeń oraz działań eksploatacyjnych przy jednoczesnym ograniczeniu emisji hałasu i spalin.

Do strefy rekreacji zakupiona została ładowarka wielofunkcyjna wraz z bogatym zestawem osprzętu, obejmującym m.in. łyżkę załadowczą, podnośnik koszowy, szczotkę zamiatającą, kosiarkę oraz osprzęt koparkowy. Wielozadaniowy charakter tego sprzętu pozwala na efektywne wykonywanie szerokiego zakresu prac porządkowych, konserwacyjnych, transportowych i ziemnych, znacząco usprawniając utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej i komunikacyjnej obiektu.

Zakupiono również aerator przeznaczony do pielęgnacji nawierzchni trawiastej toru wyścigowego. Urządzenie to umożliwia napowietrzanie gleby poprzez wykonywanie otworów w darni, co poprawia przepuszczalność wody i powietrza, wspiera regenerację systemu korzeniowego trawy oraz zwiększa odporność nawierzchni na intensywną eksploatację i niekorzystne warunki atmosferyczne. Zastosowanie aeratora przyczynia się do utrzymania wysokiej jakości i bezpieczeństwa nawierzchni toru wyścigowego.

Ponadto w 2025 roku zrealizowano budowę hali magazynowej o wymiarach 10 x 12 metrów. Obiekt ten przeznaczony jest do magazynowania sprzętu technicznego, maszyn oraz materiałów eksploatacyjnych, co pozwala na uporządkowanie zaplecza technicznego, poprawę organizacji pracy oraz zabezpieczenie mienia przed czynnikami atmosferycznymi.
Zrealizowane zostały również prace związane z poprawą jakości podłoża jeździeckiego
w halach oraz lonżowniku. Przy użyciu specjalistycznego sprzętu została rozplantowana flizelina, czyli materiał, który zapobiega nadmiernemu przesuszaniu się podłoża.

Wykonanie zadań wpływających na poprawę wizerunku obiektu

W 2025 wykonano wiele prac poprawiających estetykę obiektu:

1) zlikwidowano starą i wybudowano nową dużą drewnianą wiatę dla koni rekreacyjnych na padoku całodobowym;
2) zakończono kapitalny remont budynków obu dżokejek, nowe tynki, malowanie, wyposażenie szatni, chodnik;
3) zamontowano nowe orynnowanie i pomalowano zewnętrzną elewację trafostacji;
4) odświeżono starą siodlarnię w stajni rekreacyjnej: malowanie i montaż nowego wyposażenia;
5) postawiono nowe solidne drewniane ogrodzenia wokół budynków Sędziówki i Loży Zarządu.

Wykonanie zadań poprawiających stan bezpieczeństwa na obiekcie

W 2025 roku dbając o bezpieczeństwo na obiekcie wykonano:

1) zamontowano nowe progi zwalniające na drodze dojazdowej i powiększono ich liczbę;
2) zamontowano nową konstrukcję schodów i podestów w budynku Sędziówki;
3) zlecono przeprowadzenie redukcji wszystkich drzew w Lasku Lipowym, zagrażających użytkownikom korzystającym z Parku Linowego;
4) zamontowano gumy ochronne na bandach w maszynach do stępowania koni;
5) pomalowano obustronnie 300 m ogrodzenia wzdłuż rowu na stiplach, co poprawiło jego widoczność i zmniejszyło zagrożenie wypadkami.

Wykonanie zadań ułatwiających funkcjonowanie obiektu

W 2025 roku zrealizowano wiele zadań pozwalających na sprawniejsze zarządzanie obiektem:

1) zamontowano bramki wahadłowe wokół obiektu, bardziej przyjazne dla użytkowników;
2) zakupiono wóz asenizacyjny (beczkowóz) 12 000 l, pozwalający na dwukrotne skrócenie czasu wykonywanych czynności na halach i torach treningowych;
3) zakupiono przyczepę z odkurzaczem do liści pracującą na własnym zasilaniu, która jesienią, przy około trzech tysiącach drzew na obiekcie, zastąpi pracę wielu pracowników;
4) zakupiono rozsiewacz nawozów i piasku o większej pojemności, który będzie wykorzystywany zarówno w okresie letnim oraz w zimowym;
5) stolarnia na obiekcie została wyposażona w nowe urządzenia (strugarka, frezarka) pozwalające na samodzielne wykonywanie prac dotychczas zlecanych firmom zewnętrznym;
6) wykonano nowe zasilanie pompowni ścieków komunalnych, odłączając się od wspólnego kolektora z budynkami Wspólnoty;
7) doprowadzono wodę i zamontowano nowe poidła dla koni, na wszystkich padokach koni rekreacyjnych;
8) wybudowano pięć nowych padoków dla koni – 3 dla działu wyścigowego i 2 dla działu rekreacji;

9) we wszystkich lampach ulicznych wymieniono zwykłe żarówki na ledowe, co spowodowało lepszą widoczność, oraz wymierne oszczędności w zużyciu energii.

VII. DZIAŁALNOŚĆ MARKETINGOWA

Rok 2025 w zakresie działalności marketingowej Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice to przede wszystkim:

- rekordowa łączna frekwencja dla sezonu 2025 – 95 400 widzów wyścigów
- rekordowa średnia frekwencja dla dnia wyścigowego – 7950 osób na mityng (w 2024 było to 7700, w 2023 – 7400)
- wprowadzenie dwóch nowych dni tematycznych – Family Day, Student Day
  - ankietowe badanie publiczności wyścigowej (1225 ankiet w trakcie 10 dni wyścigowych)
- stabilizacja współpracy z partnerami i sponsorami - utrzymanie stałych partnerstw oraz podjęcie współpracy z nowymi podmiotami
- wzrost poziomu sprzedaży powierzchni komercyjnej – wynajmy prywatne oraz filmowe
- wzrost aktywności w social mediach - 55 tys obserwujących, 8 mln wyświetleń zawartości w serwisie Meta

WYŚCIGI KONNE

- Sezon 2025 okazał się kolejnym, w którym zanotowano rekordowe frekwencje na wyścigach.
  Po raz pierwszy w historii elektronicznego pomiaru frekwencji, przekroczono barierę 90 tysięcy osiągając wynik 95 400 widzów.
  Średnia frekwencja dla dnia wyścigowego wyniosła 7950, co jest wynikiem lepszym niż poprzednie rekordy (7700 w 2024 i 7400 w 2023).
- W minionym sezonie wprowadzono nowe dni tematyczne: czerwcowy Family Day oraz październikowy Student Day. Oba dni wypełnił bogaty program towarzyszący wyścigowym. Podczas Family Day zbudowano rodzinne miasteczko, zaproszono do udziału wielu partnerów publicznych oraz prywatnych (ponad 20 wystawców), w programie znalazły się takie punkty jak: gonitwa maskotek, wyścig hobby horse z maszyny startowej,

spotkanie z dżokejem oraz wiele konkursów i warsztatów zaproponowanych przez partnerów dnia.
Październikowy Student Day odbył się w konwencji western, była fotobudka, rodeo, warsztaty tańca country oraz pokazy jazdy western.

- W sezonie 2025 podczas 10 z 12 dni wyścigowych prowadzono badanie ankietowe publiczności wyścigowej. Zebrano 1225 ankiet, dzięki którym otrzymano obszerny materiał na temat osób przychodzących na wyścigi, m.in. informacje o tym, jak często odwiedzają obiekt, dlaczego, co im się najbardziej podoba na wyścigach, co można ich zdaniem jeszcze poprawić, jak docierają na wyścigi czy skąd czerpią informację o dniach wyścigowych.

WSPÓŁPRACA – SPONSORZY, PARTNERZY

- W 2025 roku ustabilizowano sytuację współpracy sponsorskiej. Kontynuowano współpracę całoroczną z partnerem motoryzacyjnym – Motorpol, rozwinięto współpracę z Angel Development, Bieniek Clinic, Archicom czy Unico. Podjęto współpracę z nowymi podmiotami, TIM Catering, Moico oraz Wrocław Fashion Outlet.
- W 2025 roku utrzymano sieć podmiotów, z którymi współpracowano w zakresie wzajemnej promocji wydarzeń: MPK Wrocław, Koleje Dolnośląskie, Stadion Wrocław, ZOO Wrocław, Kolejkowo, Hala Stulecia, Centrum sportów tenisowych Hasta La Vista, Centrum Historii Zajezdnia, Wrocławski Teatr Komedia, Vertigo Jazz Club and Restaurant, Decathlon. Tak liczna grupa partnerów w dużej mierze przyczyniła się do sukcesu frekwencyjnego sezonu 2025.

WYNAJMY, IMPREZY PLENEROWE

W 2025 roku z komercyjnych wynajmów przestrzeni WTWK-Partynice uzyskano bardzo dobry wynik. Przestrzeń Partynic cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród agencji eventowych organizujących wydarzenia dla podmiotów prywatnych. Bardzo udaną finansowo współpracą była kooperacja z dwoma podmiotami realizującymi zdjęcia do filmu LALKA.
Dziewięciokrotnie wynajmowano teren pod organizację dużych imprez plenerowych, skierowanych do wrocławian. Były to:

1) Runmageddon – jedna z największych imprez survivalowych po kilkuletniej przerwie powróciła na Partynice. W ciągu weekendu wzięło w niej udział blisko 15 000 uczestników (startujących + widzowie).
2) Majówka na Partynicach - majówkowy piknik przyciągnął 4000 uczestników.
3) Piknik Olimpijski – 12 edycja pikniku przyciągnęła 5 000 uczestników.
4) Festiwal Pasibrzucha – największy festiwal o tematyce gastronomicznej we Wrocławiu. W ciągu trzech dni imprezy wzięło w niej udział ok 40 000 uczestników.
5) Pierwsza edycja Dolnośląskiego Hubertusa – 3500 uczestników.
6) Festiwal Winiarze i Przyjaciele – dwudniowa edycja festiwalu, który na stałe wpisał się w kalendarz partynickich wydarzeń zgromadziła 7500 uczestników.
7) Kiermasz Ogrodniczy „Pamiętajcie o ogrodach" – w minionym roku odbyły się dwie edycje imprezy, wiosenna i jesienna. Łącznie zgromadziły 24 000 uczestników.
8) Jarmark Bożonarodzeniowy „Kraina koni" – pierwsza i zarazem bardzo udana edycja jarmarku, który trwał od 6 do 22 grudnia. Niestety z uwagi na awarię elektronicznego systemu pomiaru liczby uczestników nie mamy danych dotyczących tego wydarzenia.

DZIAŁANIA PROMOCYJNE

- Stała tendencja wzrostowa wyników frekwencyjnych organizowanych wydarzeń w dużej mierze wynika z konsekwentnie tworzonych, realizowanych oraz rozwijanych planów promocji.
- W minionym roku kontynuowano współprace reklamowe z siecią partnerów, wśród których znalazły się takie podmioty jak: MPK Wrocław, Koleje Dolnośląskie, Stadion Wrocław, ZOO Wrocław, Kolejkowo, Hala Stulecia, Centrum sportów tenisowych Hasta La Vista, Centrum Historii Zajezdnia, Wrocławski Teatr Komedia, Vertigo Jazz Club and Restaurant, Dach Dominikańska, Decathlon.
- Wystawa plenerowa promująca dzień wyścigowy Ladies Day. Na dwudziestu planszach pokazano najpiękniejszą stronę dnia wyścigowego, czyli kobiety w wyjątkowych stylizacjach, przygotowanych na Ladies Day.

Co ważne, była to pierwsza wystawa realizowana przez WTWK-Partynice, na której nie pokazano ani jednego konia;

- „Lato na Pergoli z Torem Partynice” – kontynuacja eventu jeździeckiego w przestrzeniach wrocławskiej pergoli. Dzień składał się z pokazów konnych Anny Skrzypek i Karoliny Mazurkiewicz. Dodatkowo zorganizowano pokazy hobby horse – prezentacja zasad, testowe przejazdy torem przeszkód.
- Spoty video promujące wyścigi konne. W tym roku zrealizowano 12 materiałów zapowiadających (zwiastuny, trailery) oraz podsumowujących dni wyścigowe. Najważniejszym z nich była fabularna opowieść oparta na motywie podróży w czasie, promująca Wielką Wrocławską. Spot zrealizowany w dużej mierze własnymi siłami okazał się strzałem w dziesiątkę. Cieszył się dużą popularnością zyskując uznanie internautów oraz środowiska wyścigowego. Materiały zapowiadające dni wyścigowe były emitowane w pojazdach MPK Wrocław, Kolei Dolnośląskich, w internecie oraz na nośnikach elektronicznych w instytucjach partnerskich.
- Partynicki Tramwaj – w 2025 roku przygotowano nowy projekt, którym wyklejono partynicki tramwaj. Jest to zdecydowanie lżejsza, bardziej czytelna, przejrzysta i wyważona wersja tramwaju niż poprzednia. Skupia się na dwóch filarach Partynic, którymi są: wyścigowa elegancja oraz piękno koni w galopie.
- Udział w wydarzeniach zewnętrznych. Stoiska WTWK, kuce oraz hobby horse można było spotkać podczas: Dnia Otwartego MPK (maj) Dni Odry (maj) Festiwalu Krasnoludków (wrzesień).
- Social media i strona www – w 2025 roku odnotowano wzrost liczby obserwujących nasze profile (facebook wyścigowy i rekreacyjny, Instagram konto ogólne i hobby horse, Tik-tok, Youtube i LinkedIn) z 47 500 w 2024 do 55 000 na koniec 2025. Odnotowano 8 milionów wyświetleń zawartości naszych SoM, z czego 1,5 miliona do zasięg komercyjny.
- Kampanie outdoorowe – to ważny element partynickiej promocji. W 2025 roku zrealizowano cztery kampanie outdoorowe promujące najważniejsze dni wyścigowe. W ramach działań reklamy pojawiły się na słupach ogłoszeniowych (plakaty B1 oraz wydruki pełnoformatowe na całej powierzchni słupa), na kubikach w centrum miasta. Wyprodukowano żagle mocowane na latarniach wzdłuż ulic: Świdnickiej i Oławskiej, jak i flagi w

rynku. Pojawił się nowy element w kampaniach outdorowych, były to nośniki SIM oraz ekspozycja plakatów na wiatach przystankowych.

- Radio – w ramach 5 kampanii reklamowych wyemitowano 500 spotów na 5 stacjach radiowych umożliwiających dotarcie do różnych grup odbiorców: Radio RAM, Radio Wrocław, Radio Złote Przeboje, Radio Pogoda, Melo Radio.
- Jak co roku, w 2025, włączyliśmy się w aukcje WOŚP. Przekazaliśmy do licytacji pakiet pod nazwą „Twoja przeszkoda na torze wyścigów konnych". Współpracowaliśmy również z lokalnym sztabem w zakresie organizacji biegu WOŚP po ścieżce pieszo-biegowej wokół toru wyścigów konnych.

MEDIA

W 2025 roku w mediach pojawiło się łącznie **4390 informacji** według 5 monitorowanych haseł: „Wrocławski Tor Wyścigów Konnych", „Wyścigi Konne Wrocław", „Jerzy Sawka", „Nauka jazdy konnej", „Półkolonie jeździeckie". Ekwiwalent reklamowy dla wyżej wymienionych haseł wyniósł **13,7 mln zł.** Poniżej znajdują się wykresy dotyczące monitorowanych haseł.

Statystyki dla hasła „Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice"

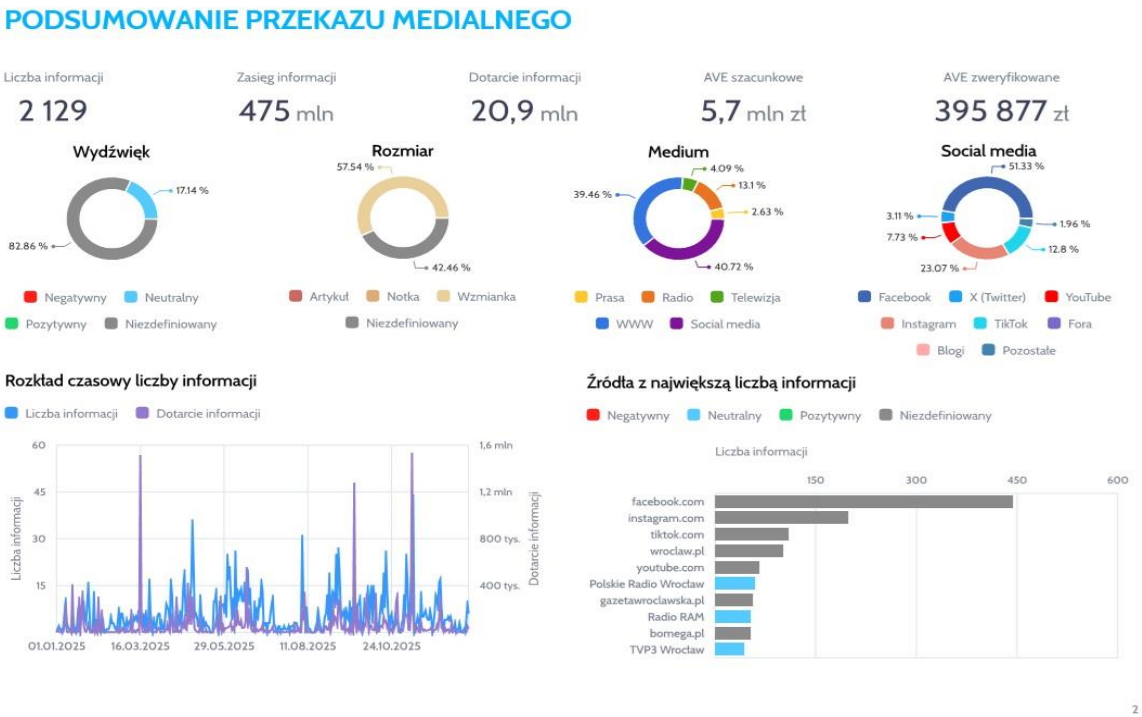

Statystyki dla hasła „Wyścigi konne we Wrocławiu”

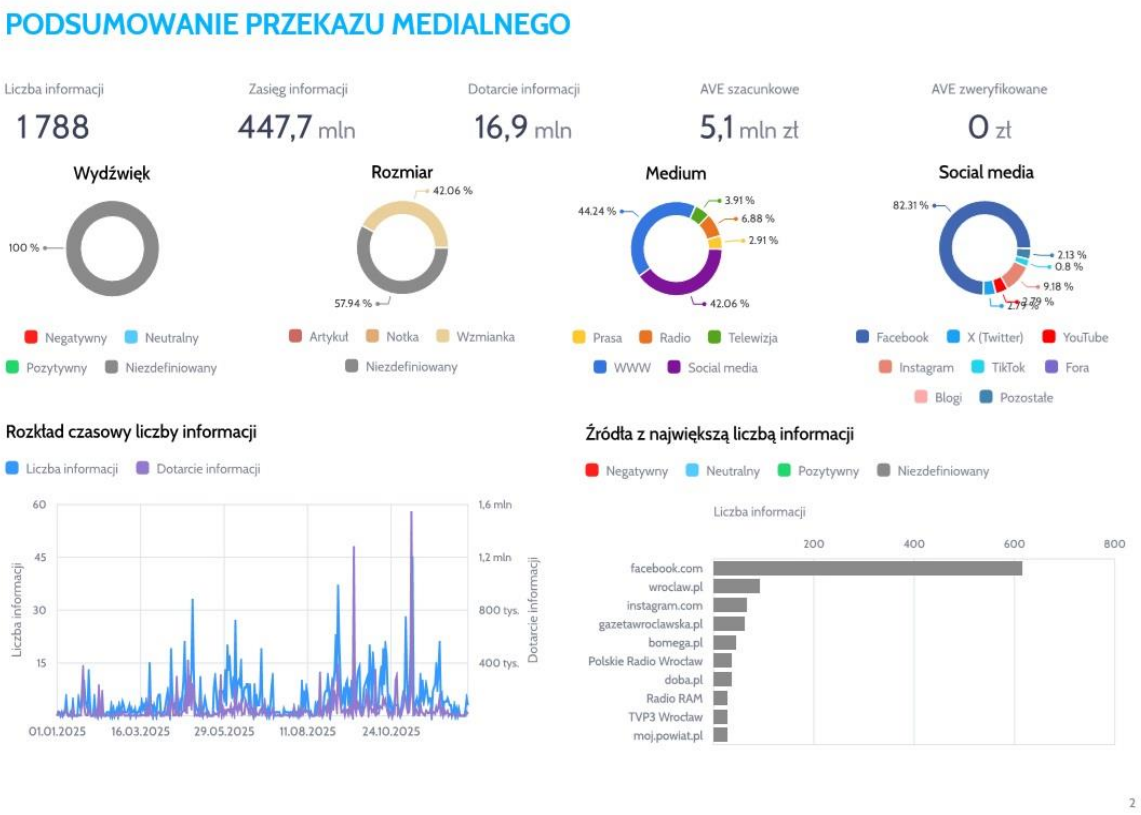

Statystyki dla hasła „Jerzy Sawka”

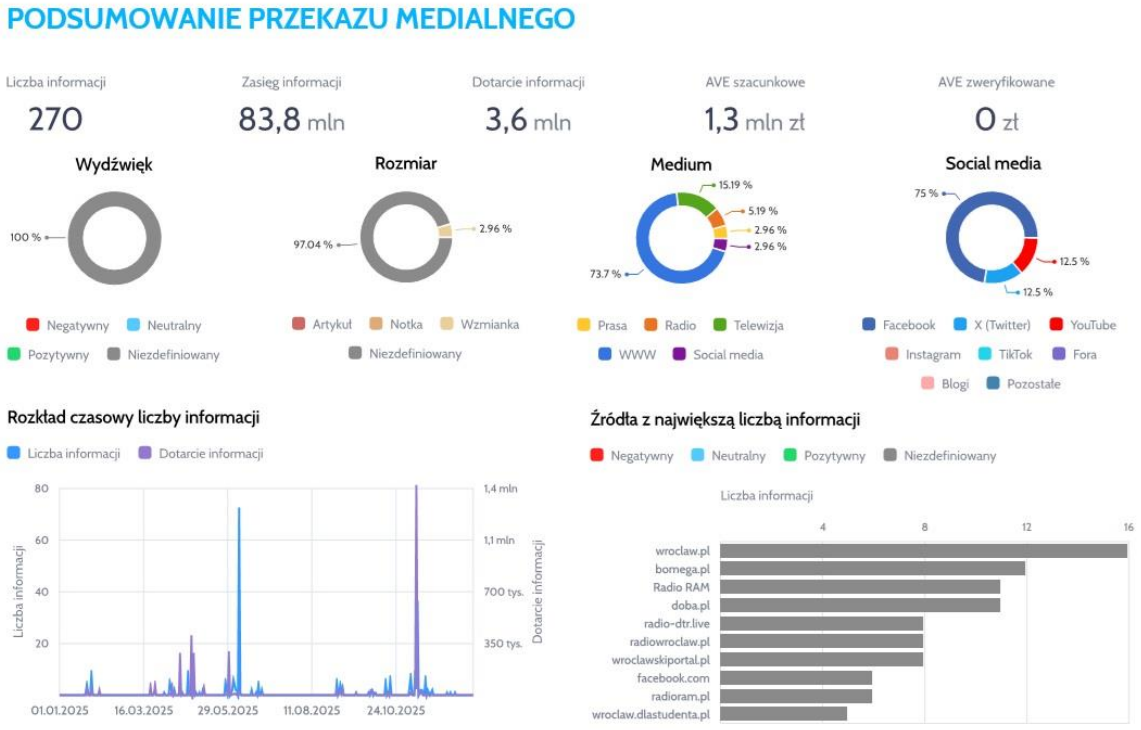

Statystyki dla hasła „Nauka Jazdy Konnej”

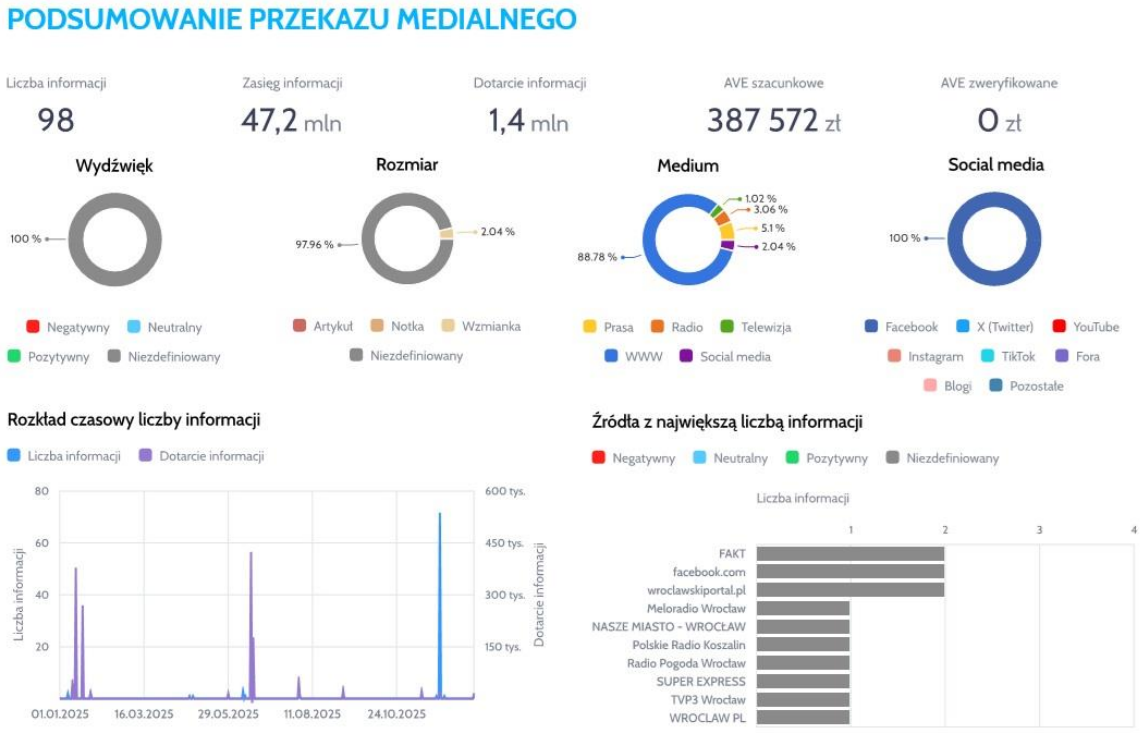

Statystyki dla hasła „Półkolonie jeździeckie”

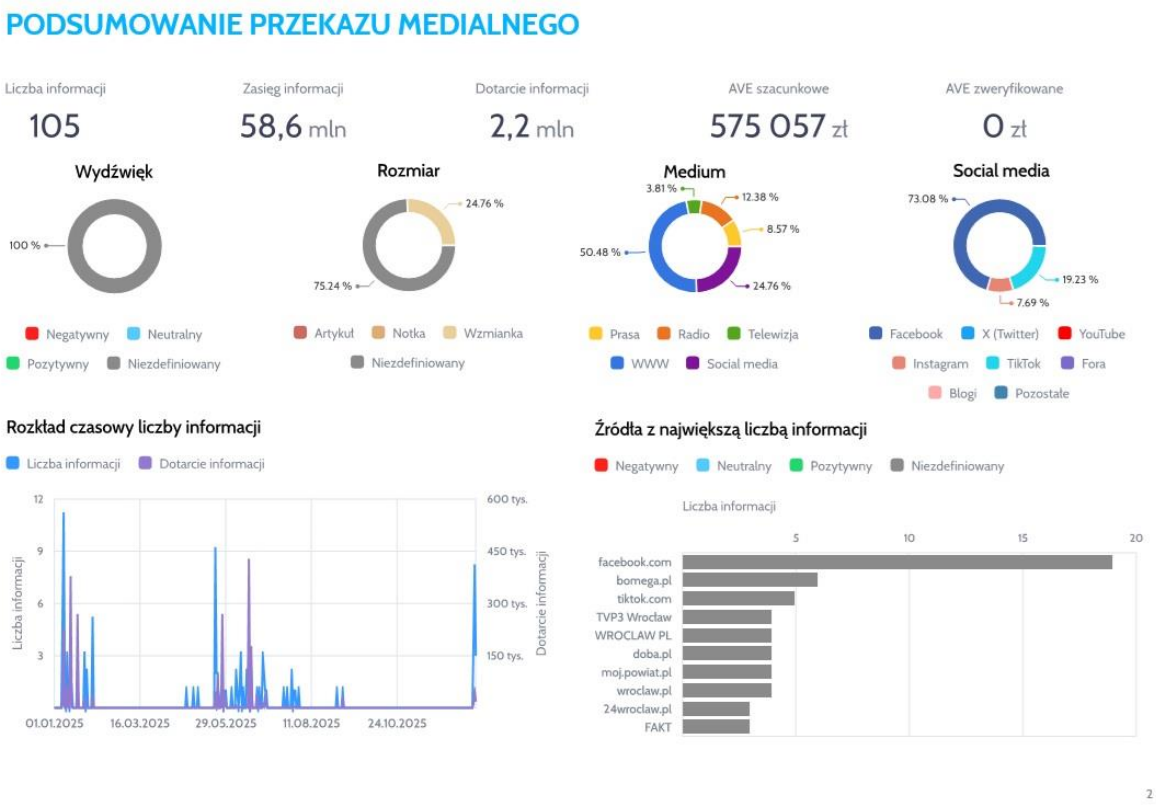

Definicje wskaźników:

Ave

Ekwiwalent reklamowy (ang. Advertising Value Equivalent, skrót AVE) – to wycena danego przekazu określana w pieniądzu (w złotówkach). Polega na szacowaniu wartości publikacji lub emisji danego przekazu na podstawie cenników reklamowych medium, powierzchni publikacji, liczby odsłon, liczby unikatowych użytkowników czy czasu trwania programu. Wyraża sumę środków finansowych, jakie trzeba byłoby wydać, gdyby dany materiał był reklamą.
W wycenie szacunkowej określa się cenę całej publikacji.
W wycenie zweryfikowanej szacowane są jedynie fragmenty związane z analizowanym podmiotem.

Dotarcie publikacji

Dotarcie publikacji jest miarą określającą liczbę realnych kontaktów odbiorców z przekazem medialnym. Dotarcie jest przypisane do konkretnej publikacji. Różni

się od Zasięgu wprowadzeniem zmiennych odnoszących się do realnych zachowań odbiorców – sposobów i częstotliwości korzystania z kanałów przekazu.

Zasięg publikacji

Zasięg to autorski wskaźnik obrazujący liczbę potencjalnych kontaktów odbiorcy z przekazem medialnym. Jednostką zasięgu dla prasy jest sprzedaż egzemplarzowa, dla radia słuchacze, dla TV widzowie, dla portali internetowych unikalni użytkownicy, a dla mediów społecznościowych obserwujący dany profil. Suma zasięgu z różnych mediów wyraża liczbę potencjalnych kontaktów z informacją, a nie unikalną liczbę osób, do których dotarła. Jedna osoba mogła zapoznać się z informacją kilkukrotnie.

VIII. WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

Wyjazdy zagraniczne pracowników toru do obiektów partnerskich zrzeszonych w organizacjach Crystal Cup, Euro Equus oraz na wydarzenia jeździeckie:

7-9.03 – Essen – targi końskie
3-4.04 – Liverpool gonitwa Grand National
22-23.04– Bratysława – gala 50-lecia toru
7-10.05 – Jerez de la Frontera – zgromadzenie ogólne Euro Equus
19-22.09 – Sztokholm, Sztokholm Cup International
26-29.09 – Gonitwa o puchar Crystal Cup w Merano
11-13.10 – Gonitwa o puchar Crystal Cup w Pardubicach

W ramach współpracy z torem wyścigowym w Pardubicach, podczas najważniejszego weekendu wyścigowego w sezonie, rozegrana została gonitwa o nagrodę Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Pardubice.

IX. FINANSE

Dochody

Głównymi źródłami dochodów Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice są wpływy:

1. zadanie A.3.3.13 – ze świadczonych usług najmu i dzierżawy terenów oraz pomieszczeń,

2. zadanie A.4.5 – ze świadczonych usług m.in. związanych z chowem i hodowlą zwierząt, wpływy z tytułu opłaty za jazdy rekreacyjne, półkolonie,
3. zadanie A.5.6.10 – z tytułu zapisu koni wyścigowych do gonitw,
4. zadanie A.5.4.8 – z tytułu odsetek od nieterminowych wpłat,
5. zadanie A.5.6.17 – z tytułu sprzedaży obornika końskiego, złomu itp.,
6. zadanie A.4.9 – usługi związane z przeznaczeniem powierzchni pod reklamy,
7. zadanie A.3.2 – z tytułu odsprzedaży składników majątku,
8. zadanie A.5.6.37 – otrzymane odszkodowania,
9. zadanie A.2.5.12 – otrzymane koszty sądowe.

Dochody Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice w 2025 zostały wykonane
w kwocie 6.654.825,72 zł, w tym dochody planowane w wysokości 6.619.174,13 zł z tytułu świadczonych usług m.in. jazd rekreacyjnych, najmów i opłat za zapisy koni do gonitw, co stanowi 101,58% planu finansowego oraz dochody nie ujęte w planie dochodów w kwocie 35.651,62 zł z tytułu sprzedaży składnika majątku, zapłaty odsetek, odsprzedaży obornika końskiego oraz zwrotu kosztów sądowych.

Środki w zadaniu:

- A.3.3.13 zostały wykonane (kwota 2.005.060,19 zł) w 113,60% - wykonanie powyżej planu spowodowane jest dużym zainteresowaniem wynajmu terenu oraz obiektów sportowych, na co niewątpliwie wpływa ciągłe podnoszenie jakości infrastruktury i tym samym jej atrakcyjności.
- A.4.5 zostały wykonane (kwota 3.167.773,36 zł) w 98,29% - nieznaczne wykonanie poniżej planu wynika w głównej mierze z organizacji wydarzeń sportowych oraz wynajmu terenu pod takie wydarzenia, co wpłynęło na zmniejszenie ilości sprzedanych/organizowanych zajęć nauki jazdy konnej.
- A.5.6.10 zostały wykonane (kwota 949.858,76 zł) w 99,99% - wykonanie założonego planu – wynika z realizacji zgodnie z planem liczby dni wyścigowych oraz dobrego oszacowania obłożenia gonitw.
- A.4.9 – zostały wykonane (kwota 415.644,13 zł) w 86,23 - wykonanie poniżej planu wynika z trudności w oszacowaniu ilości i wartości

zawieranych umów barterowych oraz z promowaniem formy umów niebarterowych z partnerami.

- A.5.6.17 – zostały wykonane (kwota 70.652,50 zł) w 95,48% - nieznaczne wykonanie poniżej planu wynika trudności oszacowania ilości sprzedaży obornika końskiego oraz napraw konserwatorskich u najemców WTWK.
- A.3.2 – zostały wykonane (kwota 10.185,19 zł) w 46,30% - wykonanie poniżej planu wynika z trudności w znalezieniu odpowiednich nowych koni, spełniających wymagania do pracy w nauce jazdy a niezbędnym jest zachowanie ciągłości oferowanych zajęć.

Jednocześnie WTWK – Partynice informuje, iż dochody zaplanowane zostały wykonane w 101,58% tj. w kwocie 6.619.174,13 zł co stanowi nieznaczne nad wykonanie planowanych dochodów zapisanych w Planie Finansowym jednostki. Wynika to w głównej mierze z organizacji wydarzeń sportowych oraz wynajmu terenu pod takie wydarzenia.

Wydatki

Planowany budżet wydatków WTWK Partynice na rok 2025 po zmianach wynosił 21.356.121,00 zł i został zrealizowany na kwotę 21.317.406,33 zł, z czego wydatki bieżące w dziale 926 rozdziale 92604 stanowią kwotę 21.317.406,33 zł, tj. 99,82% planu finansowego, w tym: wydatki bieżące na kwotę 19.504.920,53 zł tj. 99,95% planu finansowego, wydatki remontowe na kwotę 228.141,60 zł tj. 100,00% planu finansowego oraz wydatki inwestycyjne na kwotę 1.584.344,20 zł, tj. 98,19% planu finansowego (realizacja zgodnie harmonogramem).

Wydatki bieżące w dziale 926 rozdziale 92604 zostały zrealizowane w 99,82% planu finansowego. Wykonanie planu zgodnie ze specyfiką działalności jednostki tj. niektóre grupy wydatków jednostka realizuje w większym stopniu w pierwszej połowie, a inne grupy wydatków w drugiej połowie roku.
Wydatki inwestycyjne/majątkowe zrealizowane w 98,19% planu finansowego (realizacja zgodnie z harmonogramem).
Wydatki remontowe zrealizowane w 100,00% planu finansowego (realizacja zgodnie z założeniami).

Środki przeznaczone na wydatki w ramach budżetu Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych - Partynice zostały przeznaczone przede wszystkim na:

1. w zadaniu WTWK/ZP01 Utrzymanie budynków wraz z obsługą – (kwota 3.571.924,12 zł) utrzymanie w należytym stanie obiektów budowlanych, obowiązkowe coroczne przeglądy techniczne budynków. Ponadto ze środków w niniejszym zadaniu płatne są opłaty za energię elektryczną, gaz, wodę, wody opadowe, zakup paliwa, opał, materiały i wyposażenie, części zamienne do maszyn i urządzeń, telefonię, trwały zarząd oraz opłaty na rzecz budżetu.
2. w zadaniu WTWK/ZP02 Utrzymanie stanowisk pracy związanych z prowadzoną działalnością – (kwota 8.652.195,75 zł) wydatki związane przede wszystkim z kosztami wynagrodzeń osobowych i bezosobowych wraz z pochodnymi, innych świadczeń na rzecz pracowników, PFRON oraz ZFŚS.
3. w zadaniu WTWK/B/01 Prowadzenie działalności kulturalno–sportowo–rekreacyjnej – (kwota 2.693.600,36 zł) wydatki związane z utrzymaniem koni będących własnością WTWK i powierzonych do pensjonatu, zakupem koni do rekreacji oraz organizacją rekreacji tj. m. in. prowadzenie nauki jazdy konnej.
4. w zadaniu WTWK/B/02 Działalność Wyścigowa - organizowanie wyścigów konnych – (kwota 3.792.041,45 zł) wydatki dotyczące przede wszystkim organizacją 12 dni wyścigowych.
5. w zadaniu WTWK/B/03 Organizacja półkolonii – (kwota 294.705,66 zł) wydatki związane z organizacją letnich i zimowych półkolonii jeździeckich dla dzieci i młodzieży.
6. w zadaniu WTWK/B/04 Organizacja imprez różnych – (kwota 500.453,19 zł) wydatki związane z organizacją imprez rekreacyjnych i pikników firmowych, organizacją i promocją wyścigów konnych oraz innych wydarzeń sportowych na terenie WTWK.
7. w zadaniu WTWK/REM/06 – remonty budynków i obiektów (kwota 228.141,60 zł) wydatki związane z remontem strefy rekreacyjnej, remontem progów zwalniających oraz ścieżek.
8. w zadaniu INW/592 – Modernizacja obiektów w strefie rekreacji na terenie WTWK Partynice – (kwota 417.186,33 zł).
    a. system nagłośnienia w kwocie 158.545,77 zł,
    b. utwardzenie szlaków komunikacyjnych w kwocie 135.865,80 zł
    c. system nawadniania w kwocie 108.000,00 zł

d. modernizacja stajni sportowej w kwocie 14.774,76 zł.

W zadaniu tym środki wydatkowane zostały zgodnie z planem modernizacji infrastruktury Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych Partynice.

9. w zadaniu WPI/299 Program przebudowy miejskich obiektów sportowych - (kwota 21.616,00 zł).
    a. projekt budowy toalety miejskiej
10. W zadaniu WPI/299 Zakupy inwestycyjne – (kwota 1.145.541,87 zł)
    a. zakup aeratora – 263.835 zł,
    b. zakup ładowarki Avanti – 261.621,00 zł,
    c. zakup rozsiewacza – 115.620,00 zł,
    d. zakup wozu asenizacyjnego – 190.035,00 zł,
    e. zakup hali namiotowej – 84.870,00 zł,
    f. zakup przyczepy FT PROvac – 74.415,00 zł,
    g. zakup Melex-a – 71.000,00 zł,
    h. zakup osprzętu – 70.615,87

Wrocławski Tor Wyścigów Konnych Partynice informuje, iż w jednostce nie wystąpiły wydatki
w paragrafach 2910, 4560, 4580 oraz 4680. W 2025 roku nie dokonano umorzeń należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny.

X. LUDZIE NA PARTYNICACH (ETATYZACJA)

Zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego w jednostce jest przewidzianych 60 etatów do obsługi WTWK, w następującym podziale:

lp.	**nazwa stanowiska**	**liczba etatów**	**faktyczna liczba etatów**
1	Dyrektor	1	1
2	Zastępca Dyrektora	2	2
3	Główny Księgowy	1	1
4	Kierownicze stanowiska urzędnicze	4	3,75
5	Stanowiska urzędnicze	20	15,5

lp.	nazwa stanowiska	liczba etatów	faktyczna liczba etatów
6	Stanowiska pomocnicze i obsługi	32	29,5
Razem Etaty WTWK - Partynice		60	52,75

Na dzień 31 grudnia 2025 r. liczba pracowników wynosiła 55 osób, co odpowiadało 52,75 etatu. Średnie wynagrodzenie w przeliczeniu na etaty (bez nagród) w grudniu 2025 r. wyniosło 8 509,02 zł brutto.

WYDZIAŁ PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ

I PARTYCYPACJA

Partycypacja społeczna oznacza aktywne zaangażowanie wrocławianek i wrocławian w sprawy miasta. Gwarantuje uczestnictwo w dyskusji nad ważnymi dla nich tematami. Zapewnia udział w podejmowaniu istotnych, publicznych decyzji. Partycypacja społeczna we Wrocławiu ma różne wymiary, są to: konsultacje społeczne, Wrocławski Budżet Obywatelski, Fundusz Osiedlowy, realizacja zadań społecznych, mediacje, wsparcie działań miejskich poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi, a także programy wsparcia oddolnych inicjatyw jak: Mikrogranty czy sieć Centrów Aktywności Lokalnej. Partycypacja stanowi istotny element w kierunkowym dokumencie Strategia Wrocław 2030 (Priorytet 7: Governance), gdzie mowa jest o zwiększaniu udziału mieszkańców w zarządzaniu miastem, stosowaniu innowacyjnych metod, które wzmacniają społeczeństwo obywatelskie oraz współuczestnictwie samorządów osiedlowych w konsultacjach polityk miejskich.
W Urzędzie Miejskim Wrocławia partycypację społeczną realizuje Wydział Partycypacji Społecznej (dalej: WSS), w którym skupiono większość najważniejszych działań dotyczących aktywności obywatelskiej.

Wrocławski Budżet Obywatelski

Budżet partycypacyjny jest procesem decyzyjnym, w ramach którego mieszkańcy współtworzą budżet miasta poprzez współdecydowanie o dystrybucji

określonej puli środków publicznych. Wrocławski Budżet Obywatelski nie jest działaniem jednorazowym, lecz długofalowym procesem realizowanym od 2013 r. Kolejne edycje WBO potwierdzają chęć oraz potrzebę Wrocławian współdecydowania o zadaniach inwestycyjnych realizowanych w mieście.
Wrocławski Budżet Obywatelski 2025 (dalej: WBO 2025) został przeprowadzony zgodnie z art. 5a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Podstawę prawną jego realizacji stanowi uchwała Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, która weszła w życie 13 września 2018 r.
Na realizację projektów wybranych w ramach WBO 2025 przeznaczono środki finansowe w wysokości 35 mln zł. Podział tej kwoty przedstawiał się następująco:
– 14 mln zł na projekty osiedlowe o wartości do 1 000 000 zł,
– 21 mln zł na projekty ponadosiedlowe o wartości do 3 000 000 zł.
Mieszkańcy zgłosili 291 projektów, z czego 124 zostały dopuszczone do głosowania. W wyniku głosowania wybrano 21 projektów.
W ramach przygotowań do WBO 2025 przeprowadzono spotkanie informacyjne dla mieszkańców w ramach Szkoły Liderów WBO 2025. Podczas spotkania przedstawiono informacje dotyczące procesu składania i oceny projektów, uwzględniania zagadnień ochrony środowiska i klimatu, zapewnienia ogólnodostępności projektów oraz zasad projektowania uniwersalnego, a także promocji projektów przed głosowaniem.
Zorganizowano również maraton pisania projektów, podczas którego mieszkańcy mogli zgłosić swoje propozycje do WBO 2025 przy wsparciu pracowników urzędu.
Na etapie konsultacji projektów w czerwcu 2025 r. pracownicy Wydziału Partycypacji Społecznej udzielali liderom projektów informacji i wyjaśnień podczas spotkań bezpośrednich i online, w rozmowach telefonicznych oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej.
W okresie od 28 października do 14 grudnia 2025 r. przeprowadzono konsultacje społeczne, których celem było zebranie opinii mieszkanek i mieszkańców na temat funkcjonowania Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Zaktualizowano również poradnik dla liderów projektów pt. „Jak wygrać w WBO”. Zwycięskie projekty będą realizowane przez miejskie jednostki organizacyjne oraz spółki miejskie. Zakończenie realizacji zadań inwestycyjnych wybranych w ramach WBO 2025 planowane jest na lata 2026-2028.

Fundusz Osiedlowy

W 2025 r. kontynuowana była realizacja zadań zgłoszonych przez rady osiedli (48 we Wrocławiu) w ramach I i II edycji Funduszu Osiedlowego. Przy współpracy z radami osiedli prowadzono intensywne prace nad ustaleniem zakresów oraz szacunkowych kosztów projektów. Obejmowały one m.in. spotkania z udziałem przedstawicieli jednostek pomocniczych oraz miejskich jednostek organizacyjnych realizujących zadania, a także wizje lokalne oraz spotkania w siedzibach rad poszczególnych osiedli.

W 2025 r. Wydział Partycypacji Społecznej kontynuował współpracę z Centrum Usług Informatycznych w zakresie obsługi aplikacji FRODO, dedykowanej obsłudze Funduszu Osiedlowego wszystkich edycji, a także uruchomienia jego III edycji.

W 2025 r. uruchomiono III edycję Funduszu Osiedlowego, której budżet wyniósł 50 mln zł. Nabór wniosków trwał od 27 stycznia do 30 czerwca 2025 r. Spośród 48 osiedli, 47 złożyło łącznie 278 propozycji inwestycji. Następnie, w terminie 30 dni, zadania były oceniane formalnie przez pracowników Wydziału Partycypacji Społecznej oraz przekazywane do oceny merytorycznej.

Przeprowadzono również 9 szkoleń dla przedstawicieli rad osiedli, dotyczących zasad funkcjonowania Funduszu Osiedlowego, obsługi aplikacji FRODO wykorzystywanej w procesie naboru wniosków, realizacji zadań inwestycyjnych przez Zarząd Zasobu Komunalnego, Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o. oraz Zarząd Inwestycji Miejskich, a także procesu konsultacji.

Fundusz Osiedlowy jest zadaniem ujętym w dokumencie „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2025” w ramach działu VI „Miasto otwarte”.

Konsultacje społeczne przeprowadzone przez Wydział Partycypacji Społecznej w 2025 roku

W 2025 r. Wydział Partycypacji Społecznej we współpracy z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, miejskimi jednostkami organizacyjnymi oraz miejskimi spółkami przeprowadził łącznie **48 procesów konsultacji społecznych** w istotnych dla mieszkańców i mieszkanek sprawach. Wiedza i doświadczenie pozyskane tą drogą pozwoliły w bardziej wszechstronny sposób spojrzeć na konkretne zadania i lepiej je realizować.

Wzorem lat ubiegłych, Wydział Partycypacji Społecznej w 2025 roku w ramach realizacji rocznego zadania publicznego otrzymał wsparcie Fundacji na Rzecz Studiów Europejskich (FEPS), która specjalizuje się między innymi, w przeprowadzaniu konsultacji społecznych. Warto dodać, że osobno toczyły się w toku prac Wydziału procesy konsultacyjne w ramach Funduszu Osiedlowego (we współpracy z radami osiedli) oraz Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Szczegółowo zostało to opisane poniżej.

Liczba konsultacji społecznych przeprowadzonych przez WSS w 2025 r.:

Rok	**Łącznie**	**Wspólnie z FEPS**
2022	25	24
2023	33	31
2024	27	25
2025	**48**	**43**

Wsparcie procesów konsultacji społecznych na terenie gminy Wrocław w 2025 roku.

- Okres realizacji: 1 stycznia – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba konsultacji na podstawie umowy w 2025: 43
- Kwota dotacji: w 2025 r. 500 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wspomaganie rozwoju demokracji poprzez wsparcie Urzędu Miejskiego Wrocławia w przeprowadzeniu konsultacji społecznych na terenie gminy Wrocław. W 2025 roku konsultacje były realizowane także z użyciem platform internetowych dedykowanych zdalnym spotkaniom grupowym.

Porównanie kwoty finansowania przeznaczonej na konsultacje społeczne w ostatnich latach:

- 2022 – 300 000 zł
- 2023 – 350 000 zł
- 2024 – 390 000 zł
- 2025 – 500 000 zł

Formy prowadzenia konsultacji społecznych

W trakcie konsultacji społecznych mieszkanki i mieszkańcy mogli wyrazić swoje opinie odnośnie konsultowanych zagadnień, poznać potrzeby i perspektywy innych osób uczestniczących w konsultacjach oraz zadawać pytania urzędnikom i ekspertom. Opinie można było przekazywać poprzez e-formularze opinii, pocztę elektroniczną, w trakcie spotkań i e-spotkań konsultacyjnych, narad sąsiedzkich I obywatelskich, warsztatów oraz spacerów konsultacyjnych. Przebieg, relacja oraz wyniki wszystkich konsultacji społecznych zostały zaprezentowane na portalu: www.wroclaw.pl/konsultacje poprzez publikację informacji podsumowujących dane etapy oraz całościowo w raportach czy notatkach z konsultacji.

Chcąc umożliwić udział w konsultacjach jak najszerszej grupie mieszkańców i mieszkanek Wrocławia, w 2025 roku po raz kolejny do udziału w nich zostali zaproszeni najmłodsi wrocławianie i najmłodsze wrocławianki. W trakcie konsultowania **16** tematów wprowadzono **specjalne formy dedykowane dzieciom i młodzieży**.

Przeprowadzone procesy konsultacyjne

W 2025 roku Wydział Partycypacji Społecznej przeprowadził **8** dużych, ponadlokalnych procesów konsultacyjnych (minimum 21 dni, kilka spotkań lub innych form):

Jak pojedzie tramwaj przez Psie Pole?

- **Termin konsultacji**: 4 marca – 6 kwietnia 2025 r.
- **Opis**: Rozmowa o dwóch wariantach trasy tramwajowej na i przez Psie Pole.
- **Więcej:** https://www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-pojedzie-tramwaj-przez-psie-pole

Jaka będzie Strategia Wrocław 2050??

- **Termin konsultacji**: 18 marca – 22 kwietnia 2025 r.
- **Opis**: Opiniowanie treści projektu dokumentu Strategia Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu Strategia Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050”.
- **Więcej:** https://www.wroclaw.pl/rozmawia/jaka-bedzie-strategia-wroclaw-2050

Jak odnowić ulicę Szczytnicką? Etap II

- **Termin konsultacji**: 22 kwietnia – 15 czerwca 2025 r.
- **Opis**: Omówienie koncepcji przebudowy ul. Szczytnickiej na odcinku od skweru Adolfa Marii Bocheńskiego do skrzyżowania z ul. Reja, wraz z placem

na skrzyżowaniu ulic Szczytnickiej, Polaka, Ładnej, Reja, Nehringa i Skłodowskiej–Curie.

- **Więcej:** https://www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-odnowic-ulice-szczytnicka-etap-ii

Jak zre–witalizować Leśnicę?

- **Termin konsultacji**: 23 kwietnia – 6 lipca 2025 r.
- **Opis**: Rozmowa o propozycjach działań w ramach re-witalizacji i odnowy historycznej Leśnicy.
- **Więcej**: https://www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-zre-witalizowac-lesnice

Jak pojedzie tramwaj przez Klecinę?

- **Termin konsultacji**: 5 sierpnia – 14 września 2025 r.
- **Opis**: Konsultacje społeczne dotyczące trasy tramwajowej przez Klecinę, która ma poprawić dostępność komunikacyjną osiedli Klecina, Krzyki-Partynice i Oporów
- **Więcej:** https://www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-pojedzie-tramwaj-przez-klecine

Jaki będzie Park Wojnowski?

- **Termin konsultacji**: 21 października – 16 listopada 2025 r.
- **Opis**: Rozmowa o zagospodarowania parku Wojnowskiego
- **Więcej:** https://www.wroclaw.pl/rozmawia/jaki-bedzie-park-wojnowski

Jaka przyszłość Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego?

- **Termin konsultacji**: 28 października – 14 grudnia 2025 r.
- **Opis**: Ewaluacja zasad, mechanizmu głosowania WBO
- **Więcej:** https://www.wroclaw.pl/rozmawia/jaka-przyszlosc-wroclawskiego-budzetu-obywatelskiego

Jaka będzie Opolska z nową trasą tramwajową?

- **Termin konsultacji**: 25 listopada – 16 grudnia 2025 r.
- **Opis**: Kompleksowa przebudowa ul. Opolskiej i odcinka ul. Krakowskiej od al. Wielkiej Wyspy w kierunku granic miasta wraz z trasą tramwajową poprowadzoną do nowej pętli przy granicach miasta, budową infrastruktury dla pieszych i rowerzystów oraz zielenią
- **Więcej:** https://www.wroclaw.pl/rozmawia/jaka-bedzie-opolska-z-nowa-trasa-tramwajowa

Ponadto Wydział Partycypacji Społecznej przeprowadził konsultacje projektu uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie "Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2026 r."

- **Termin konsultacji**: 18 lipca – 11 września 2025 r.
- **Opis**: Zasady współpracy pomiędzy władzami samorządowymi a działającymi na danym terenie organizacjami pozarządowymi.
- **Więcej:** https://bip.um.wroc.pl/artykul/127/82355/konsultacje-projektu-uchwaly-rady-miejskiej-wroclawia-w-sprawie-programu-wspolpracy-miasta-wroclawia-z-organizacjami-pozarzadowymi-w-2026-r

Spotkania konsultacyjne oraz informacyjne

W 2025 roku Wydział Partycypacji Społecznej razem z Fundacją na Rzecz Studiów Europejskich (FEPS) oraz samodzielnie przeprowadził również szereg pojedyńczych spotkań – zarówno konsultacyjnych jak i informacyjnych.

Przeprowadziliśmy 32 spotkania konsultacyjne – tzw. „podwórkowe". Razem z miejskimi zarządcami nieruchomości – Zarządem Zasobu Komunalnego oraz spółką Wrocławskie Mieszkania, mieliśmy okazję do rozmowy z mieszkańcami na temat zagospodarowania, remontów podwórek, wywozu śmieci, zieleni czy organizacji ruchu na terenach wnętrz międzyblokowych. Czasem temat był szerszy i dotyczył całego osiedla - to przypadek Sępolno. Rozmawialiśmy kompleksowo jak zorganizować miejsca gromadzenia odpadów - lokalizacjach pojemników na śmieci. Spotkania każdorazowo organizowane były lokalnie – na danym podwórku. Mieszkańcy mogli wyrazić opinię, przedstawić swoje oczekiwania. Podsumowaniem takich spotkań była notatka. Zwraca uwagę fakt, że wiele ze zgłaszanych opinii mieszkańców jest uwzględniane (blisko 50 %) i ma realne odzwierciedlenie w projektach zagospodarowania podwórka, które są podstawą do wykonania prac budowlanych i remontowych.

Spotkania informacyjne. Łącznie odbyło się ich 7. Organizowane wraz z merytorycznymi jednostkami UM Wrocławia dla mieszkańców, rad osiedli, zainteresowanych stron. Spotkania miały na celu upowszechnienie wiedzy o decyzjach, planach lub działaniach miasta. Zaznajomienie ze zmianami w otoczeniu, skutkami inwestycji, poinformowanie o danej sytuacji.

Promocja procesów konsultacyjnych

Na potrzeby realizacji procesów w 2025 roku w pełni wykorzystywano funkcjonalność portalu **www.wroclaw.pl/rozmawia**. Zamieszczane były tam informacje m.in. o prowadzonych konsultacjach, ważne aktualności, wszelkie informacje dotyczące Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego oraz współpracy gminy Wrocław z organizacjami pozarządowymi.
Równolegle prowadzony był facebookowy (www.facebook.com/wroclawrozmawia) profil Wrocław Rozmawia. Analogicznie jak w poprzednich latach zastosowany został charakterystyczny, intrygujący styl graficzny plakatów. Staraliśmy się połączyć czytelność przekazu z atrakcyjną, przyciągającą oko treścią.

II REWITALIZACJA

Wydawanie zaświadczeń dotyczących rewitalizacji.

W 2025 roku realizowano przedmiotowe zadanie w oparciu o przepisy art. 217 § 1 i § 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (jednolity tekst Dz. U. z dnia 17 kwietnia 2023 r. poz. 775) oraz Uchwały XXXVIII/1019/21 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 maja 2021 r. (Dz. U. Woj. Dol. z dnia 27 maja 2021 r. poz. 2555), w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Składanie wniosków odbywało się poprzez platformę ePUAP, e-Doręczenie, za pośrednictwem operatora pocztowego oraz osobiście w dowolnej Kancelarii Urzędu lub w sekretariacie Wydziału Partycypacji Społecznej.

- Liczba wydanych zaświadczeń: 791
- Liczba zaświadczeń wydanych po ustawowym terminie 7 dni: 0

W 2025 r. udzielono odpowiedzi na 21 wniosków o udostępnienie informacji publicznej dotyczących potwierdzenia czy nieruchomość/ nieruchomości są położone na obszarze zdegradowanym i rewitalizacji.

Program Re-witalizacji i Odnowy (Re-WiO). Pilotaż dla osiedla Leśnica.

W 2025 r. realizowano pilotażowy program Re-witalizacji i Odnowy (Re-WiO) skoncentrowany na działaniach mających na celu wzmocnienie potencjału rozwojowego osiedla Leśnica. Osiedle to nie stanowi obszaru zegradowanego i rewitalizacji wyznaczonego Uchwałą nr XXXVIII/1019/21 z 20 maja 2021 r. Rady Miejskiej Wrocławia, którą podjęto na podstawie ustawy o rewitalizacji. Dlatego też, wszelkie formy koniecznych interwencji wymagały skonsolidowanego ujęcia

nieuregulowanego przepisami ww. ustawy. W ramach programu Re-WiO, koordynowanego przez Zastępcę Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych, podjęto współpracę z Departamentami: Prezydenta, Edukacji, Finansów Publicznych, Infrastruktury i Transportu, Kultury i Sportu, Nieruchomości i Eksploatacji, Strategii i Zrównoważonego Rozwoju oraz Urbanistyki i Architektury. Efektem wspólnych działań Departamentów było opracowanie listy działań priorytetowych w podziale na krótko-i długoterminowe, które objęły następujące obszary: mobilność, przestrzeń publiczna, zasób komunalny, zieleń, sprawy społeczne, edukacja, kultura i aktywność sportowa. Działania te wyrażały oczekiwania zgłaszane przez mieszkanki i mieszkańców osiedla Leśnica. Chcąc wzmocnić w programie Re-WiO aspekt partycypacyjny powołano przy Departamencie Spraw Społecznych ciało doradcze i opiniujące tj. Lokalną Grupę Roboczą (LGR), w skład której weszli przedstawiciele: mieszkanek i mieszkańców Leśnicy, Rady Osiedla Leśnica, Rady Miejskiej Wrocławia, Urzędu Miejskiego Wrocławia, lokalnych miejskich instytucji kultury i oświaty, lokalnych przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. Z LGR odbyto szereg spotkań podczas których omawiano i konsultowano poszczególne etapy zadań realizowanych w ramach programu Re-WiO, a także uzgodniono listę działań priorytetowych dla Leśnicy. W trakcie realizacji programu Re-WiO przeprowadzono badanie CAWi (Wywiad Internetowy Wspomagany Komputerowo) za pomocą ankiety internetowej w przedmiocie priorytetyzacji działań dla osiedla Leśnica, którego wyniki również wpłynęły na ostateczny kształt ww. listy. Lista działań posłużyła do przeprowadzenia konsultacji społecznych pn.: „Jak zre-witalizować Leśnicę?” w formie narad sąsiedzkich, które zrealizowano w dniach: 11.05.2025 r. w temacie mobilności oraz niezbędnych inwestycji drogowych, 25.05.2025 r. - jakości wspólnych przestrzeni, potrzeb mieszkaniowych oraz ochrony i rozwoju terenów zieleni, a także 15.06.2025 r. w tematach: spraw społecznych, ofert edukacyjnych, kultury i sportu, w których uczestniczyła również lokalna młodzież. Na każdym ze spotkań konsultacyjnych przedstawiciele właściwych Departamentów Urzędu Miejskiego Wrocławia prezentowali działania realizowane, planowane i zabudżetowane oraz zebrane od mieszkanek i mieszkańców Leśnicy oczekiwania w danym obszarze. Mieszkanki i mieszkańcy Leśnicy mogli zabrać głos w konsultacjach społecznych, korzystając także z e-formularza dostępnego na przełomie czerwca i lipca 2025 r. w serwisie **www.wroclaw.pl/rozmawia**.

Proces konsultacyjny został podsumowany w raporcie i zawiera on opinie zebrane podczas narad sąsiedzkich i i e-formularza na temat priorytetyzacji zaproponowanych działań. Raport dostępny jest pod linkiem: https://www.wroclaw.pl/rozmawia/jak-zre-witalizowac-lesnice-raport-z-konsultacji/

W II połowie 2025 r. zrealizowano dla mieszkanek i mieszkańców Leśnicy we współpracy z organizacjami pozarządowymi szereg działań społecznych, w tym integracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych m.in. Dzień życzliwości, grę terenową „Leśnicka Wędrówka", spotkania sąsiedzkie i świąteczne, warsztaty rękodzielnicze czy koncert kolęd na leśnickim Zamku. Działania te przyczyniły się do wzmocnienia więzi między mieszkankami i mieszkańcami, lokalnymi organizacjami i instytucjami oraz do rozwoju kapitału społecznego osiedla.

Realizacja projektu „GreenPlace. Let's do it together!" w ramach programu URBACT IV współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i budżetu miasta

Rok 2025 to ostatni etap relizacji projektu polegający na: kontunuowaniu spotkań ponadnarodowych członków sieci GreenPlace, wymianie dobrych praktyk, poszerzaniu wiedzy, współpracy w ramach Lokalnej Grupy URBACT (ULG) oraz polskich miast uczestniczących w obecnej edycji Sieci Planowania Działań, a przede wszystkim opracowywaniu Zintegrowanego Planu Działania dla dawnej Zajezdni Popowice przy ul. Legnickiej 65 stanowiącej studium przypadku w projekcie.

W ciągu roku odbyły się dwa wyjazdowe spotkania ponadnarodowe dla wszystkich partnerów sieci w Vila Nova de Poiares (Portugalia) oraz Limerick (Irlandia). Szczegółowe informacje na temat partnerów projektu dostępne są na stronie: https://www.wroclaw.pl/rozmawia/zagraniczni-partnerzy)

Spotkania poświęcone były analizie działań testowych, Zintegrowanym Planom Działań oraz podsumowaniu realizacji projektu. Informacje na temat odbytych spotkań zamieszczone są na stronie: https://urbact.eu/networks/greenplace

Dodatkowo odbyły się trzy wizyty studyjne: jedna w Löbau (Niemcy) oraz dwie we Wrocławiu. W Löbau partnerzy sieci GreenPlace zapoznali się z przekształceniem terenów poprzemysłowych, które miało miejsce w ramach Saksońskiej Krajowa Wystawy Ogrodniczej (Landesgartenschau 2012). We Wrocławiu pierwsza wizyta studyjna dotyczyła prezentacji partnerom z Nitry

(Słowacja) rozwiązań opartych na naturze (tereny zielone i parki wrocławskie), druga natomiast zagospodarowania byłych i obecnych zajezdni tramwajowych, w której uczestniczyli partnerzy z Bukaresztu (Rumunia).
Jako Lider projektu gmina Wrocław zorganizowała dwanaście spotkań online dla międzynarodowych partnerów sieci GreenPlace, na których omawiano bieżące tematy związane z zadaniami projektowymi. W spotkaniach tych uczestniczyli eksperci zatrudnieni w projekcie, z którymi konsultowano opracowanie Zintegrowanych Planów Działań każdego z miast partnerskich.
Podczas międzynarodowych targów Smart City Expo 2025 w Barcelonie zaprezentowano efekty działań testowych przeprowadzonych na zajezdni Popowice opracowanych i zrealizowanych z ramach projektu „GreenPlace. Let's do it together!".
W okresie sprawozdawczym odbyły się trzy spotkania z Polskimi Miastami Sieci Planowania Działań zorganizowane przez Krajowy Punkt URBACT.
W 2025 r. zorganizowano siedem spotkań członków Lokalnej Grupy URBACT (ULG), podczas których prezentowane i omawiane były dobre praktyki partnerów sieci. Opracowywany był także Zintegrowany Plan Działania opisujący obszary interwencji, cele ogólne i szczegółowe oraz konkretne działania planowane do wdrożenia na dawnej Zajezdni Popowice.
Opracowany w języku polskim i angielskim Zintegrowany Plan Działania zawiera wizję przekształcenia historycznej i postindustrialnej przestrzeni w miejsce działań lokalnej społeczności, a także definiuje kluczowe cele, priorytety i działania niezbędne do adaptacji dawnej zajezdni tramwajowej jako przestrzeni współpracy, aktywności społecznej i kulturalnej. Zintegrowany Plan Działania został zaprezentowany podczas konferencji podsumowującej projekt zorganizowanej we Wrocławiu w IV kwartale 2025 r. oraz opublikowany na stronie internetowej GreenPlace https://urbact.eu/networks/greenplace .

W związku z realizacją projektu kontynuowano umowę nr 8/WSS/2024 z dnia 21.06.2024 r. z Instytutem Ekologii Terenów Uprzemysłowionych (IETU) z Katowic, aneksowaną w 2025 r. Aneksem nr 1 z dnia 04.11.2025 r. W ramach ww. umowy Instytut przeprowadził trzy spotkania online z międzynarodowymi partnerami projektu celem wypracowania treści niezbędnych do zamieszczenia w podręczniku opisującym doświadczenia i rekomendacje rozwiązań oraz dobrych praktyk dla wybranych obszarów europejskich miast sieci „GreenPlace"**.**

Podręcznik przekształcania „zapomnianych” przestrzeni miejskich w wartościowe miejsca tworzone DLA mieszkańców i WSPÓLNIE z nimi został przygotowany w formie elektronicznej w języku angielskim i zaprezentowany przez Instytut podczas konferencji podsumowującej lokalne działania zrealizowane w związku z projektem zorganizowanej przez Wydział we Wrocławiu w dniu 21.11.2025 r. W związku z realizacją ww. umowy w 2025 r. wydatkowano kwotę 24.969,00 zł. Umowę zawarto z wyłączeniem ustawy Prawo zamówień publicznych.

W ramach projektu ogłoszono i rozstrzygnięto dwa konkursy na realizację zadania publicznego:
ZIELONA KOTŁOWNIA – STREFA INTEGRACJI, AKTYWIZACJI I REKREACJI NA TERENIE ZAJEZDNI POPOWICE W RAMACH PROJEKTU „GREENPLACE. LET’S DO IT TOGETHER!”

- Okres realizacji: 31 marca 2025 r. – 30 września 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Kwota dotacji: 63 472,01 zł

Celem realizacji zadania publicznego w ramach projektu „GreenPlace. Let’s do it together!” programu URBACT IV, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu Miasta Wrocławia, było udostępnienie mieszkańcom oraz bezpośrednim użytkownikom Zajezdni Popowice terenu do integracji, aktywizacji i rekreacji, przy uwzględnieniu rozwiązań z zakresu zazieleniania przestrzeni poprzemysłowych, ochrony klimatu oraz ekologii. W ramach zadania przeprowadzono warsztaty z tworzenia mebli ogrodowych, społecznego ogrodu kwiatowo-ziołowego, ogrodu deszczowego oraz wdrożono działania obejmujące zbieranie wód opadowych z dachu budynku i ich wykorzystanie do podlewania zagospodarowanego terenu. Dodatkowo wykonano mural na ścianie nieczynnej kotłowni. Zorganizowano również wydarzenie otwierające teren „Zielonej Kotłowni” dla mieszkańców. Zadanie było promowane w mediach społecznościowych krótkim materiale filmowym ilustrującym prowadzone działania, który dostępny jest pod linkiem: https://www.facebook.com/reel/1711502342862407 . Dodatkowo opublikowano artykuł zapowiadający wydarzenie otwierające, który dostępny jest pod linkiem: https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/zielona-kotlownia-sektor-3-tratwa-

skatepark-wroclaw oraz prowadzono stronę projektu na Facebooku dokumentującą działania realizowane sw ramach „Zielonej Kotłowni".
W efekcie powstała ogólnodostępna w sezonie wiosenno-letnim zielona strefa relaksu na terenie wcześniej niedostępnego zielonego nieużytku dla mieszkańców oraz użytkowników Zajezdni.

KONFERENCJA PODSUMOWUJĄCA LOKALNE DZIAŁANIA W RAMACH PROJEKTU „GREENPLACE. LET'S DO IT TOGETHER!"

- Okres realizacji: 03 listopada 2025 r. – 28 listopada 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Kwota dotacji: 33 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie konferencji podsumowującej lokalne działania projektowe w ramach projektu „GreenPlace. Let's do it together!" programu URBACT IV, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu Miasta Wrocławia.
Program wydarzenia obejmował prezentację podręcznika dotyczącego przekształcania „zapomnianych" przestrzeni miejskich w wartościowe miejsca powstające przy aktywnym udziale mieszkańców, prezentację Zintegrowanego Planu Działania dla dawnej Zajezdni Popowice, wykład poświęcony historii osiedla Popowice oraz grę miejską. W trakcie konferencji podpisano list intencyjny dotyczący współpracy na rzecz rozwoju Zajezdni oraz wręczono dyplomy i upominki członkom Lokalnej Grupy URBACT, zaangażowanym w realizację projektu.
W 2025 r. wnioskowano o wypłatę refundacji kosztów poniesionych w związku z realizacją projektu w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. (poziom dofinansowania dla Wrocławia wyniósł 70%). Sekretariat URBACT jako Instytucja Zarządzająca, na podstawie certyfikatu wydanego przez Centrum Projektów Europejskich zatwierdzającego kwalifikowalność poniesionych wydatków, dnia 17 czerwca 2025 r. przekazał na konto projektowe gminy Wrocław kwotę 238 769,44 EUR. Ze wskazanej kwoty 17 lipca 2024 r. przekazano wszystkim partnerom projektu łącznie kwotę 193 450,58 EUR. Środki stanowiące refundację dla gminy Wrocław wyniosły 45 318, 86 EUR.
Wszelkie informacje o zrealizowanych działaniach zamieszczone są na stronie: https://urbact.eu/networks/greenplace oraz

https://www.wroclaw.pl/rozmawia/greenplace oraz na FB GreenPlace: https://www.facebook.com/profile.php?id=61567540532888&locale=pl_PL
Zadania wykonane w ramach ww. projektu realizowane były w ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok 2025.

Wykonanie prac naprawczo-zabezpieczających czterech bram hali przedniej zajezdni tramwajowej przy ul. Legnickiej 65 we Wrocławiu

W 2025 r. zrealizowano, pod nadzorem konserwatorskim, prace naprawczo-zabezpieczające czterech kolejnych bram zabytkowej hali na terenie zajezdni tramwajowej przy ul. Legnickiej 65 we Wrocławiu wraz z ościeżnicą. Prace przy elementach drewnianych (stolarka bram i drzwi) oraz metalowych (okucia, zawiasy i zamki) były konieczne ze względu na ich zły stan techniczny. Przywrócono im formę najbardziej zbliżoną do pierwotnej z zachowaniem właściwego stylu architektonicznego i oryginalnej kolorystyki. Koszt realizacji prac w związku z zawartą umową nr 2/WSS/2025 z dnia 01.04.2025 r. wyniósł 147.600,00 zł. Umowę zawarto z wyłączeniem ustawy Prawo zamówień publicznych.
Zadanie zrealizowane w ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok 2025.

Opracowanie dokumentacji budowlano-instalacyjnej urządzenia przeciwpożarowego w obiekcie dawnej zajezdni tramwajowej Popowice przy ul. Legnickiej 65 we Wrocławiu

W 2025 roku zlecono wykonanie dokumentacji projektowo – wykonawczej instalacji alarmu pożarowego (SAP) w budynkach hal przednich, w których garażowane sa zabytkowe pojazdy komunikacji miejskiej, stanowiące własność gminy Wrocław, a także wrocławskich NGO.
Koszt realizacji prac w związku z zawartą umową nr 3/WSS/2025 z dnia 09.06.2025 r. wyniósł 24.600,00 zł. Umowę zawarto z wyłączeniem ustawy Prawo zamówień publicznych.
Zadanie zrealizowane w ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok 2025.

Wsparcie techniczne i informacyjne Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, Funduszu Osiedlowego i Rewitalizacji.

W roku 2025 zawarte zostały ze spółką ARAW SA dwa wskazania do realizacji nr: 2/WSS/2025/ARAW z dnia 12.03.2025 r. i 3/WSS/2025/ARAW z dnia 1.07.2025 r., na podstawie których powierzono Spółce do wykonania zadania w zakresie przygotowania pod względem technicznym oraz informacyjnym Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego (WBO) - edycja 2025, a także wsparcie działań związanych z Funduszem Osiedlowym (FO) i Rewitalizacją. W związku ze wskazaniem nr 2/WSS/2025/ARAW wydatkowano kwotę 300.000,00 zł, a wskazaniem nr 3/WSS/2025/ARAW - kwotę 349.999,99 zł.

Wystawa w Galerii Neonów w przestrzeni podwórka przy ul. Ruskiej 46 ABC.

W 2025 roku kontynuowano umowę nr 6/WSS/2024 zawartą w dniu 20.06.2024 r. na najem 24 neonów. Neony te, jako zachowane dziedzictwo kulturowe reklamowej przestrzeni miasta zostały zgromadzone w formie Galerii Neonów we wnętrzu podwórka przy ul. Ruskiej 46 ABC. Znajdują się tu znane wielu pokoleniom wrocławian takie neony jak „Moda Polska", „CUPRUM" czy „HERMES" lub „Kino WARSZAWA" i „Wrocław Główny". Te ocalałe zabytki techiki miejskiej, zarówno mieszkańcy jak i turyści mogą oglądać ponownie od 2014 roku. W roku 2025 wydatkowano środki na umowę najmu w wysokości 147.888,00 zł.

III ZABYTKOWE POJAZDY KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ

W 2025 r. Wydział współpracował z organizacjami pozarządowymi przy realizacji zadań publicznych związanych z ochroną wrocławskich zabytków komunikacji zbiorowej, realizacją i promocją Wrocławskich Linii Turystycznych WRO-TA oraz przy organizacji rodzinnego pikniku na Zajezdni Popowice.

W 2025 r. zrealizowano następujące zadania publiczne poprzez zlecenie ich wykonania organizacjom pozarządowym w otwartych konkursach ofert:

Chrońmy wrocławskie zabytki komunikacji zbiorowej

- Okres realizacji: 21 lipca 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Kwota dotacji: 206 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja dwóch wydarzeń edukacyjnych podczas których eksponowana była przyczepa Jelcz PO-1 podczas

prac renowacyjnych. Dodatkowo odbyła się prelekcja o przyczepie Jelcz PO-1 (w połączeniu z omówieniem innych odbudowywanych w tym czasie pojazdów), która była częścią eventu Mikołajki na Zajezdni Popowice.
W okresie realizacji zadania zrealizowano trzeci etap odbudowy przyczepy autobusowej Jelcz PO-1 z 1976 r. Prace zrealizowane przy przyczepie polegały na odbudowie nadwozia, w tym: przygotowanie do lakierowania i lakierowanie, zakup oraz montaż listew zewnętrznych i rynienki, czyszczenie i polerowanie ram okiennych, usprawnienie okien, uzupełnienie szyb oraz montaż okien w nadwoziu wraz z wymianą uszczelek na nowe, wykończenie wnęki drzwi z uszczelnieniem, wstępny montaż klapy dachowej z uszczelnieniem, wykonanie mocowania akumulatorów w tylnym schowku.
Dokonano również naprawy i uzupełnień instalacji elektrycznej w szczególności: uzupełnienie oświetlenia zewnętrznego pojazdu, zakupiono nowe akumulatory, wykonano i ułożono nową wiązkę instalacji elektrycznej wraz z wyłącznikiem prądu i przyłączem do autobusu. Ponadto zweryfikowano i naprawiono części mechaniczne a także wypiaskowano i pomalowano piasty i felgi oraz zakupiono i zamontowano 6 opon wraz z dętkami. Ponieważ pojazd będzie w przyszłości eksploatowany w ruchu ulicznym, musi spełniać warunki bezpieczeństwa i posiadać wytrzymałą oraz dobrze zabezpieczoną konstrukcję, a także w pełni sprawne podzespoły.
Zadanie realizowane w ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok 2025.

Chrońmy wrocławskie zabytki komunikacji zbiorowej – część II

- Okres realizacji: 17 października 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Kwota dotacji: 205 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja wydarzenia pod nazwą „Mikołajki na Zajezdni Popowice” w dniu 6 grudnia 2025 r. Podczas imprezy przygotowano między innymi wystawę taboru składającą się z 10 wagonów tramwajowych i 8 autobusów oraz przejazdy: skład Konstal 4N1#1444 + ND #3560 + lora transportowa wykonał 10 kursów, natomiast Autosan H9-35 wykonał 8 kursów; odbyły się dodatkowe dwa kursy Ikarusem 280.26 i Jelczem M11 na Rędzin; odbyły się wykłady oraz oprowadzania po terenie dawnej Zajezdni Popowice.

W okresie realizacji zadania przeprowadzono również częściowe odbudowy poprzez działania konserwatorskie i renowacyjne w wagonie Linke-Hofmann Standard #1192 oraz wagonie Konstal N o numerze taborowym 1332.
Częściowa odbudowa w wagonie LH Standard polegała na demontażu wszystkich elementów znajdujących się na dachu, usunięciu starego płótna żeglarskiego i oczyszczeniu drewnianego dachu z farby i kleju. Następnie dokonano nieznacznych napraw dachu. Na tak przygotowane podłoże położono płótno żeglarskie zaimpregnowane żywicą, całość pomalowano na szaro farbą elektroizolacyjną i odtworzono drewnianą konstrukcję, na której zamocowane są pantograf, ramy oporowe i inne podzespoły elektryczne. Na tej konstrukcji osadzono wszystkie te elementy i pantograf nożycowy. Prace zrealizowano zgodnie z programem prac konserwatorskich. Renowacja została wykonana w sposób zapewniający bezpieczeństwo kierujących, pasażerów oraz innych uczestników ruchu.
Częściowa odbudowa w wagonie Konstal N polegała na demontażu tych elementów wnętrza, które wspierają się na podłodze, następnie usunięto dotychczasową wykładzinę, okucia i stare deski z podłogi. Odsłonięte w ten sposób fragmenty konstrukcji wagonu zostały oczyszczone z brudu, smaru i korozji oraz zabezpieczone farbą reakcyjną. Po tych przygotowaniach położono nową podłogę drewnianą z listewkami, którą pomalowano z obu stron, po czym odtworzono wnętrze zgodnie ze stanem dotychczasowym. Prace zrealizowano zgodnie z programem prac konserwatorskich.
Zadanie realizowane w ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok 2025.

Organizacja i prowadzenie Wrocławskich Linii Turystycznych WRO-TA realizowanych zabytkowymi i historycznymi pojazdami

- Okres realizacji: 7 kwietnia 2025 r. – 30 listopada 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Kwota dotacji: 190 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie i prowadzenie Wrocławskich Linii Turystycznych, funkcjonujących pod marką WRO-TA, obsługiwanych zabytkowymi i historycznymi tramwajami i autobusami, kursującymi od 01 maja 2025 r. do 28 września 2025 r. w soboty, niedziele i święta. Marka WRO-TA powstała w 2022 r. w związku z realizacją projektu pn.:

"FindYourGreatness: Europe's First Strategic Brand Building Program for Smart Cities" w ramach programu Urbact III współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu miasta. W trakcie całego sezonu z oferty Wrocławskich Linii Turystycznych skorzystało 15 818 pasażerów, z czego 6 023 jechało na podstawie biletów normalnych WLT, 1 480 na podstawie biletów ulgowych WLT, 3 729 na podstawie wcześniej zakupionych biletów miejskich różnych typów, zaś 4 586 osobom przysługiwał przejazd bezpłatny. W przypadku linii tramwajowej T było łącznie 11 912 pasażerów, w tym 4 590 zakupiło bilet normalny WLT, 1 009 zakupiło bilet ulgowy WLT, 2 730 miało wcześniej zakupiony bilet miejski, zaś 3 583 osobom przysługiwał przejazd bezpłatny. Z kolei na linii autobusowej B odnotowano 3 906 pasażerów, z tym 1 433 zakupiło bilet normalny WLT, 471 zakupiło bilet ulgowy WLT, 999 jechało na podstawie biletów miejskich, zaś 1 003 osoby jechały bezpłatnie. Względem 2024 r. odnotowano nieznaczny spadek pasażerów na linii T (w 2024 r. było 12 092 pasażerów), ale wynika to przede wszystkim z tego, że w 2024 r. kursowały dwa tramwaje, a w 2025 r. jeden. Średnio więc na jeden kurs przypada więcej pasażerów niż w ubiegłym roku. Z kolei na linii B odnotowano wzrost liczby pasażerów (w 2024 r. było to 3 037 osób). W sezonie 2025 przewieziono dwa razy więcej pasażerów niż zakładano w ofercie, gdzie przewidywane minimum przewiezionych pasażerów wynosiło 7 500 osób.
Zadanie realizowane w ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok 2025.

Historia kołem się toczy, czyli dzień otwarty zajezdni Popowice i noc z tramwajami

- Okres realizacji: 18 sierpnia 2025 r. – 31 października 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Kwota dotacji: 43 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie pikniku na terenie byłej zajezdni tramwajowej nr V przy ulicy Legnickiej 65 we Wrocławiu oraz organizacja wieczornych przejazdów zabytkowymi tramwajami.
W dniu 27.09.2025 na terenie Zajezdni Popowice odbył się piknik/festyn trwający w godzinach 10:00 - 17:00. Udział w wydarzeniu był bezpłatny dla wszystkich odwiedzających. Wydarzenie obfitowało w atrakcje związane z komunikacją

miejską, a wśród nich m.in. zwiedzanie Zajezdni, wystawa zabytkowego taboru, makiety, symulatory, wystawy zdjęć. Nie zabrakło też atrakcji dla dzieci, dostępne były dmuchańce, strefy animacji czy przejazdy kolejką elektryczną. Uczestnikom wydarzenia zapewniono także możliwość udziału w wykładach. Zwieńczeniem imprezy w Zajezdni Popowice była parada zabytkowych pojazdów komunikacji miejskiej w kierunku centrum miasta. Po zakończeniu parady na ul. Szewskiej, autobusy i tramwaje rozjechały się w różne części miasta, rozwożąc uczestników.
W nocy z 11 na 12 października mieszkańcom zapewniono możliwość udziału w wieczornym przejeździe tramwajami rozpoczynającym się od Zajezdni numer V przy ul. Legnickiej 65 we Wrocławiu. Wydarzenie zostało podzielone na 3 części:
19:00–20:00 – odbyła się wystawa taboru przed halą zajezdni – umożliwiając przyjrzenie się z bliska historycznym wagonom,
20:00–23:00 – odbyła się część pierwsza przejazdów po Wrocławiu: zabytkowe składy wyruszyły w różne strony miasta, pokazując jego nocne oblicze,
23:20–2:20 – odbyła się część druga pełna fotostopów, skierowana głównie do miłośników fotografii i wszystkich, którzy chcieli uwiecznić klimatyczne tramwaje na tle
rozświetlonych ulic i mostów.
Zadanie realizowane w ramach Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok 2025.

IV REALIZACJA ZADAŃ PUBLICZNYCH ZLECONYCH ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM

Charakterystyka organizacji pozarządowych działających na terenie miasta Wrocławia

Wydział Partycypacji Społecznej prowadzi bazę danych o organizacjach pozarządowych – Generator NGO. Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. zaewidencjonowanych w nim było:

- 2543 fundacji,
- 2663 stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym,
- 252 stowarzyszeń zwykłych,
- 175 klubów sportowych, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej,
- 114 uczniowskich klubów sportowych,

- 30 związków sportowych,
- 25 związki stowarzyszeń,
- 115 organizacji powstałych na mocy przepisów prawnych państwo – kościół,
- 6 związków wyznaniowych,
- 19 organizacji o innych formach prawnych.

Łącznie to 5942 organizacji pozarządowych, z których 667 posiada siedzibę poza Wrocławiem, a w bazie znajdują się z uwagi na to, iż współpracują z Miastem poprzez realizację zadań publicznych na rzecz Miasta i jego mieszkańców lub ubiegają się o ich realizację.

Organizacje pozarządowe posiadające siedzibę we Wrocławiu, znajdujące się w wykazie Generatora NGO to:

- 2221 fundacji,
- 2367 stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym,
- 248 stowarzyszeń zwykłych,
- 168 kluby sportowe, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej,
- 110 uczniowskie kluby sportowe,
- 16 związków sportowych,
- 24 związki stowarzyszeń,
- 104 organizacje powstałe na mocy przepisów prawnych państwo – kościół,
- 1 związek wyznaniowy,
- 16 organizacji o innych formach prawnych.

Łącznie to 5275 organizacji pozarządowych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. Prezydent Wrocławia sprawował nadzór (na podstawie: ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach i ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie) nad 2615 stowarzyszeniami, 168 klubami sportowymi, 110 uczniowskimi klubami sportowymi i 2221 fundacjami z siedzibą we Wrocławiu.

Ponadto organ nadzorujący prowadził w ramach swoich uprawnień następujące działania:

- Wydano 7 decyzji w sprawie wpisu klubów sportowych, nieprowadzących działalności gospodarczej do ewidencji klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.

- Wydano 32 decyzji w sprawie wpisu zmian w ewidencji klubów sportowych, nieprowadzących działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydano 2 decyzje o wykreśleniu z ewidencji klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydano 11 decyzji w sprawie wpisu zmian w ewidencji uczniowskich klubów sportowych, prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Sąd zawiadomił organ nadzorujący o:
- wpisie 57 stowarzyszeń do Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- wpisie zmian danych w Krajowym Rejestrze Sądowym - Rejestrze Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej – 82 stowarzyszeń,
- wykreśleniu z Krajowego Rejestru Sądowego – 5 stowarzyszeń,
- W ewidencji stowarzyszeń zwykłych, prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia dokonano:
- wpisu 37 nowych stowarzyszeń,
- zmian danych ewidencyjnych w 22 stowarzyszeniach,
- wykreślenia z ewidencji 5 stowarzyszeń.
- Sąd zawiadomił organ nadzorujący o:
- wpisie 169 fundacji do Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- wpisie zmian danych w Krajowym Rejestrze Sądowym - Rejestrze Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej - 103 fundacji,
- wykreśleniu z Krajowego Rejestru Sądowego – 9 fundacji.

WARSZTAT REINTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ NA PRZEDMIEŚCIU OŁAWSKIM

- Okres realizacji: 2 stycznia 2025 roku – 31 grudnia 2025 roku
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 48 osób
- Kwota dotacji: 69 922,00 złotych

Celem realizacji zadania publicznego było reintegrowanie społeczne i zawodowe osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności mieszkańców Przedmieścia Oławskiego we Wrocławiu. Reintegracja ta odbywała się poprzez działania edukacyjne (warsztaty) oraz doradcze i wspomagające (np. wsparcie psychologiczne) skierowane do odbiorców zadania, a także poprzez prowadzenie warsztatu krawieckiego, w którym osoby objęte wsparciem mogły zdobyć nowe kompetencje.

Liczba i struktura dotacji celowych na realizację zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym w 2025 roku:

W 2025 roku w Wydziale Partycypacji Społecznej, na podstawie **324** konkursów ofert / zamiarów zleceń zadania publicznego przygotowanych zostało łącznie **818** umów dotacyjnych na realizację zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym, w tym: **689** umów jednorocznych, co stanowiło 62 % umów obowiązujących w 2025 r. i **129** umów wieloletnich, co stanowiło 12 % umów obowiązujących w 2025 r.

Ponadto, na podstawie konkursów ogłoszonych na realizację zadań w latach poprzednich, obowiązywało **56** umów wieloletnich, co stanowiło 5 % umów obowiązujących w 2025 r. W trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przygotowanych zostało łącznie **232** umowy, co stanowiło 21 % umów obowiązujących w 2025 r. Łącznie w 2025 roku obowiązywało **1106** umów dotacyjnych.

Zestawienie liczby konkursów ofert, złożonych ofert oraz zawartych umów - dane porównawcze od 2022 roku

L.p.	Zestawienie liczby konkursów / zamiarów zleceń realizacji zadań publicznych, złożonych ofert oraz zawartych umów z organizacjami pozarządowymi	2022	2023	2024	2025
1.	Liczba ogłoszonych konkursów / zamiarów zleceń realizacji zadania publicznego	283	263	269	324

L.p.	Zestawienie liczby konkursów / zamiarów zleceń realizacji zadań publicznych, złożonych ofert oraz zawartych umów z organizacjami pozarządowymi	2022	2023	2024	2025
2.	Liczba złożonych ofert w konkursach ofert / zamiarach zleceń realizacji zadania publicznego	1344	1069	1247	1051
3.	Liczba umów jednorocznych zawartych na rok sprawozdawczy na podstawie rozstrzygnięć konkursów ofert / zamiarów zleceń realizacji zadań publicznych	483	526	655	689
4.	Liczba umów wieloletnich zawartych na rok sprawozdawczy na podstawie rozstrzygnięć konkursów ofert / zamiarów zleceń realizacji zadań publicznych	117	43	40	129
5.	Liczba umów zawartych na rok sprawozdawczy w ramach konkursów ofert / zamiarów zleceń realizacji zadań publicznych (poz. 3 i 4)	600	569	695	818
6.	Liczba umów wieloletnich będących kontynuacją z lat sprzed roku sprawozdawczego	84	129	66	56
7.	Liczba umów zawartych w trybie art.19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku sprawozdawczym	226	158	179	232
8.	Liczba wszystkich umów wieloletnich obowiązujących w danym roku (poz. 4, 6)	201	172	106	185

L.p.	Zestawienie liczby konkursów / zamiarów zleceń realizacji zadań publicznych, złożonych ofert oraz zawartych umów z organizacjami pozarządowymi	2022	2023	2024	2025
9.	Liczba umów zawartych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy **w trybie polecenia wojewody**	18	8	0	0
10.	Liczba umów zawartych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy realizowane we współpracy z Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF) na podstawie Memorandum of Understanding pomiędzy Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF) a Miastem Wrocław z dnia 09.06.2022 oraz Letters of exchange for the provision of suport related to emergency refugee respons in Wrocław z 09.06.2022	35	20	0	0
11.	Liczba umów zawartych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy realizowanych ze środków własnych gminy Wrocław	0	1	0	0
12.	Liczba wszystkich umów obowiązujących w danym roku sprawozdawczym (poz. 5, 6, 7, 9, 10, 11)	963	885	940	1106

Zrealizowane zdania publiczne (z pominięciem opisanych w częściach: I, II, III, IX):

Centra Aktywności Lokalnej

Na koniec 2025 roku we Wrocławiu działało 26 Centrów Aktywności Lokalnej (CAL) współfinansowanych przez gminę Wrocław oraz kilkanaście innych osiedlowych NGOsów, które chociaż jeszcze nie posiadały własnych przestrzeni, aktywnie wspierały swoje społeczności lokalne.

Liczba działających CALi w latach 2018 - 2025

Rok	Liczba działających CALi	Więcej o
2018	2	
2019	8	6
2020	13	5
2021	14	1
2022	19	5
2023	19	-
2024	22	3
2025	26	4

W 2025 roku CALe działały na następujących osiedlach: Borek, Brochów, Gajowice, Huby, Jagodno, Karłowice-Różanka, Kowale, Kozanów, Księże, Lipa Piotrowska, Maślice, Nowe Żerniki, Ołbin, Ołtaszyn, Plac Grunwaldzki, Przedmieście Oławskie, Przedmieście Świdnickie, Psie Pole-Zawidawie, Strachocin-Swojczyce-Wojnów, Szczepin, Tarnogaj, Widawa, Wojszyce, Zacisze-Zalesie-Szczytniki, Zakrzów, Złotniki.

Otworzono CALe Szczepin, Zakrzów i Gajowice.

Uroczyste otwarcie Centrum Aktywności Lokalnej Szczepin przy ulicy Zachodniej 1 odbyło się **22 lutego 2025 roku**. Była to 23. placówka tego typu w mieście, której operatorem jest Stowarzyszenie „Serce Szczepina", oferujące przestrzeń do integracji i różnorodnych aktywności dla mieszkańców. Następnie, w dniu **1 marca 2025** roku nastąpiło uroczyste otwarcie CALu na Zakrzowie przy ulicy

Wilanowskiej 29a, dla którego operatorem zostało Stowarzyszenie Zmieniaj Zakrzów.
W 2025 roku ogłoszono również konkurs ofert na Centrum Aktywności Lokalnej na osiedlach Gajowice i Widawa. Przeznaczono na ten środki w wysokości 196 000,00 zł.
Oficjalne otwarcie Centrum Aktywności Lokalnej na Gajowicach, zlokalizowanego przy ulicy Kruczej 110–112, odbyło się **14 października 2025 roku**. Placówka prowadzona przez Fundację KRUCZA.ORG oferuje mieszkańcom przestrzeń do integracji, zajęć i wspólnych działań. CAL Widawa przy ulicy Dekarskiej 3, po pilotażowym okresie działalności w III kwartale 2025 roku, jest w przygotowaniu do otwarcia placówki.

Centra Aktywności Lokalnej to nie tylko budynki, ale przede wszystkim ludzie, których wyróżnia pasja i zaangażowanie w pracę z mieszkankami i mieszkańcami wrocławskich osiedli. CALe to miejsca i działania współtworzone razem z mieszkańcami i mieszkankami, otwarte na różnorodność i solidarne z tymi, którzy potrzebują wsparcia. Na poziomie lokalnym Centra są silnym spoiwem wspierającym proces społecznej, pozytywnej zmiany. CALe realizują swoje autorskie programy, skierowane bezpośrednio do mieszkanek i mieszkańców okolicy, odpowiadające ich potrzebom, pasjom i zainteresowaniom. Aby zapewnić tym działaniom trwałość i efektywność, podmioty prowadzące Centra są inicjatorami partnerstw lokalnych na swoim terenie, zapraszając do nich rady osiedli, instytucje działające w wymiarze osiedlowym, inne organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, szkoły, przedsiębiorców, lokalnych liderów i liderki oraz aktywistów i aktywistki.

W 2025 roku Wydział Partycypacji Społecznej redagował na stronie internetowej Wrocław Rozmawia zakładkę prezentującą wszystkie CALe i organizacje pozarządowe współpracujące w ramach Sieci CAL. Więcej informacji na stronie: www.wroclaw.pl/cale
W 2025 r. realizowane były także zadania publiczne wynikające z umów dwuletnich zawartych na okres realizacji: 1 stycznia 2025 – 31 grudnia 2026 roku. W roku 2025 gmina Wrocław przekazała w ramach ogłoszonego konkursu ofert na realizację zadania publicznego dotację w wysokości 6 250 600,00 złotych.

Celem realizacji zadań publicznych było prowadzenie Centrum Aktywności Lokalnej oraz aktywizacja i integrowanie mieszkańców Wrocławia, a także profilaktyka antyalkoholowa i przeciwdziałanie uzależnieniom wśród lokalnych społeczności Wrocławia, szczególnie mieszkańców osiedli: Borek, Brochów, Huby, Jagodno, Karłowice-Różanka, Kowale, Kozanów, Księże, Lipa Piotrowska, Maślice, Nowe Żerniki, Ołbin, Ołtaszyn, Plac Grunwaldzki, Przedmieście Oławskie, Przedmieście Świdnickie, Psie Pole-Zawidawie, Strachocin-Swojczyce-Wojnów, Szczepin, Tarnogaj, Wojszyce, Zacisze-Zalesie-Szczytniki, Zakrzów, Złotniki.
W ramach realizacji zadań cyklicznie prowadzono różnego rodzaju działania o charakterze aktywizującym, integrującym, animującym, edukacyjnym, kulturalnym, poradniczym, międzykulturowym, artystycznym i tym podobnym, między innymi: warsztaty, spacery, pikniki sąsiedzkie, spotkania, wystawy, próby, występy, kiermasze, przedstawienia skierowane do mieszkańców. Działania były zróżnicowane i wynikały z lokalnego zapotrzebowania zdiagnozowanego przez podmiot prowadzący CAL. Prowadzono działania ukierunkowane na diagnozę lokalną, wzrost partycypacji społecznej, wzmocnienie uczestnictwa i zaangażowania mieszkańców w sprawy sąsiedztwa, swojej społeczności lokalnej i miasta. Kontynuowano działania istniejącego partnerstwa na osiedlu lub stworzenie minimum 1 partnerstwa służącego integracji lokalnych partnerów oraz dobrej komunikacji. Przeprowadzono 4 spotkania przedstawicieli i przedstawicielek podmiotów prowadzących CALe z Departamentem Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego, w tym 1 w formie warsztatowej. Na wszystkich wyżej wymienionych osiedlach prowadzone były także działania dotyczące profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom. Były to między innymi warsztaty oraz punkty edukacyjne podczas wydarzeń plenerowych na osiedlach. Ponadto, przeprowadzono ewaluację zadania za okres minimum 6 miesięcy, która obejmowała:

- podsumowanie informacji zwrotnych uzyskanych od odbiorców zadania
- podsumowanie działań w ramach realizowanych partnerstw
- wybrane zagadnienia z zakresu diagnozy potrzeb społeczności lokalnej i poziomu ich zaspokajania przez działania podmiotu prowadzącego CAL.

W wyniku ogłoszonego konkursu nie zgłosiła się żadna organizacja pozarządowa, która chciałaby poprowadzić **Centrum Aktywności Lokalnej na Jagodnie**. Stąd, aby **CAL Jagodno przy ulicy Grapowa 1** mógł prowadzić działania

aktywizujące lokalną społeczność, rolę operatora **CALu** na Jagodnie przejęła Filia nr 14 Miejskiej Biblioteki Publicznej. Na ten cel przeznaczono w 2025 roku kwotę w wysokości 152 000,00 zł.

Prowadzenie działań aktywizujących mieszkańców na osiedlach

- Okres realizacji: 24 września 2025 – 31 grudnia 2025 roku
- Liczba zawartych umów: 7
- Zadanie skierowane było do wszystkich mieszkanek i mieszkańców osiedli we Wrocławiu, z wyjątkiem osiedli, na których prowadzone były Centra Aktywności Lokalnej w ramach zadań publicznych zleconych przez gminę Wrocław
- Kwota dotacji: 250 000,00 złotych

Celem realizacji zadania publicznego było aktywizowanie i integrowanie społeczności lokalnej na wybranym osiedlu Wrocławia. Zadanie było realizowane na osiedlach: Pawłowice, Krzyki–Partynice, Polanowice-Poświętne, Jerzmanowo-Jarnołtów, Muchobór Mały, Nadodrze. Działaniami były: spotkania, warsztaty, szkolenia, aktywności plenerowe, wystawy, przedstawienia, spacery tematyczne, kiermasze, wydarzenia sportowo-rekreacyjne. Działania były realizowane regularnie, z zachowaniem spójnych wartości takich jak: solidarność, otwartość na różnorodność, dostępność i powszechny charakter. Długofalowo natomiast, wzmacniały poczucie tożsamości lokalnej i aktywność członków lokalnej wspólnoty do działań społecznych. Podczas realizacji zadań konieczna była współpraca z minimum jednym partnerem lokalnym na przykład: Radą Osiedla, organizacją pozarządową lub związkiem wyznaniowym, instytucją kultury, w tym biblioteką, jednostką edukacyjną, klubem sportowym, spółdzielnią mieszkaniową, Rodzinnym Ogrodem Działkowym i tym podobne. Opracowano raport diagnozy potrzeb lokalnych, przeprowadzony z zastosowaniem co najmniej jednej metody badawczej (na przykład ankieta, grupa fokusowa).

Klubowe Centra Aktywności Dzieci i Młodzieży

- Okres realizacji: 2 stycznia 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 22
- Liczba odbiorców: 2365 osób
- Kwota dotacji: w 2025 r. 2 009 996,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wspieranie aktywności dzieci i młodzieży mieszkającej lub uczącej się we Wrocławiu w czasie wolnym od nauki

szkolnej wraz z realizacją programu profilaktyki uzależnień poprzez: organizację kreatywnych zajęć manualnych, kulturalnych, rekreacyjnych turystycznych, uczestniczenie w atrakcyjnych zajęciach poza nauką szkolną. W ramach projektu rozwijano talenty i kreatywność, umiejętności interpersonalne oraz kształtowano właściwe postawy i zachowania zdrowotne i społeczne.
Zadanie realizowane w ramach „**Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na lata 2022-2025**". Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie organizowania i prowadzenia centrów aktywności i rozwoju dzieci i młodzieży oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Wsparcie merytoryczne i organizacyjne Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży

- Okres realizacji: 9 maja 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 315 osób
- Kwota dotacji: 70 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było podwyższanie wiedzy, kompetencji i umiejętności kadry i wolontariuszy pracujących z dziećmi i młodzieżą w Klubowych Centrach Aktywności Dzieci i Młodzieży oraz integrowanie Klubowych Centrów. Częścią zadania było też promowanie działań na rzecz dzieci i młodzieży realizowanych przez Klubowe Centra. Wsparcie obejmowało między innymi organizację i przeprowadzenie: szkoleń specjalistycznych, warsztatów, konsultacji merytorycznych, spotkań integracyjnych i imprez okolicznościowych. Zadanie wpisywało się w priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w zakresie działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Organizacja programu Mikrogranty w zakresie ścieżki dla organizacji pozarządowych i grup młodzieżowych w 2025 roku

- Okres realizacji: 2 stycznia 2025 – 31 grudnia 2025 roku.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba projektów w ramach ścieżki NGO i młodzieżowej: 52 projekty
- Kwota dotacji: 750 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych. Mikrogranty umożliwiły realizatorom projektów wybranych w trzech naborach zdobycie i rozwój umiejętności niezbędnych do skutecznego wpływu na swoje miasto, prowadzenia oddolnych inicjatyw z sąsiadami, a także zachęcały do kreatywnej dyskusji i wymiany poglądów. Zgłaszający i realizujący projekty mogli korzystać ze wsparcia edukacyjnego i merytorycznego podczas przygotowywania swoich wniosków projektowych oraz w trakcie realizacji wybranych przez komisje konkursowe projektów. Dzięki programowi Mikrogranty mieszkanki i mieszkańcy Wrocławia mogli realizować swoje pomysły na działania z zakresu animacji, aktywizacji społecznej, rekreacji i edukacji, sztuki oraz inne o charakterze kulturotwórczym i więziotwórczym. W ścieżce NGO w 2025 r. zrealizowano 22 projekty, natomiast w ramach ścieżki młodzieżowej 30 projektów. Zadanie było realizowane w partnerstwie z Wrocławskim Instytutem Kultury, który czuwał nad całością programu oraz realizował ścieżkę programu skierowaną do osób fizycznych i grup nieformalnych.

Przeprowadzenie projektu pod nazwą „Zarządzanie lokalnymi konfliktami i popularyzacja dialogu na terenie gminy Wrocław w 2025 roku”

- Okres realizacji: 10 marca 2025 – 31 grudnia 2025 roku.
- Liczba zawartych umów: 1
- Kwota dotacji: 237 804 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było stworzenie kompleksowego systemu przeciwdziałania konfliktom lokalnym we Wrocławiu, w tym konfliktom międzysektorowym oraz wsparcie dialogu. Wzrost kompetencji w zakresie zarządzania konfliktem i facylitacji dialogu, organizacja otwartych spotkań dialogowych, podczas których omawiane były lokalne tematy tzw. “zapalne”, trudne oraz prowadzenie procesów zarządzania konfliktem w sytuacjach, w których ten już zaistniał. Kolejnym komponentem działań było upowszechnianie

wiedzy na temat transformacji konfliktów poprzez kampanie promocyjno edukacyjne, stworzenie materiałów edukacyjnych, a także poprowadzenie punktów informacyjnych w ramach wybranych miejskich wydarzeń.
wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych. W ramach zadania przeprowadzono Akademię Facylitacji, debaty z ekspertami, spotkania dialogowe, szkolenia i warsztaty. Opracowano specjalny poradnik w formie pdf. Projekt adresowany był do mieszkanek i mieszkańców, aktywistów i społeczników, przedstawicieli osiedli oraz instytucji oraz urzędów.

Wdrażanie Pozarządowej Polityki Miejskiej w 2025 roku

- Okres realizacji: 1 września 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 146
- Kwota dotacji: 74 500,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wsparcie wdrażania "Polityki współpracy Wrocławia z organizacjami pozarządowymi na lata 2023 - 2027" w szczególności w zakresie ekonomii społecznej.
Zadanie obejmowało w szczególności:

- Zorganizowanie i przeprowadzenie spotkań konsultacyjnych, dedykowanych omówieniu wyzwań i priorytetów w relacjach między organizacjami pozarządowymi a gminą Wrocław.
- Opracowanie 2 analiz eksperckich dotyczących kluczowych obszarów polityki (w szczególności w zakresie współpracy lokalowej).
- Zorganizowanie i przeprowadzenie minimum 1 spotkania roboczego z podmiotami ekonomii społecznej (zwanych dalej PES), na temat potrzeb i problemów w funkcjonowaniu we Wrocławiu.
- Realizację kompleksowego badania ewaluacyjnego, obejmującego: ocenę rzeczywistego wdrażania celów Polityki, identyfikację obszarów wymagających zmian priorytetowych, określenie gotowości NGO do pogłębionej współpracy z gminą Wrocław.

Zadanie wpisywało się w **priorytetowy obszar współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działalności na rzecz organizacji pozarządowych, w tym we wspomaganie ich rozwoju oraz budowania tożsamości organizacji pozarządowych.

Organizacja i przeprowadzenie Kongresu Wrocławskich Organizacji Pozarządowych

- Okres realizacji: 12 maja 2025 r. – 31 sierpnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: minimum 220
- Kwota dotacji: 50 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było stworzenie przestrzeni do wymiany doświadczeń i omówienia bieżących wyzwań we współpracy między organizacjami pozarządowym a gminą Wrocław.

Zadanie polegało na organizacji i przeprowadzeniu jednodniowego wydarzenia - Kongresu Organizacji Pozarządowych Kongres obejmującego głównie:

- organizację, w tym cyklicznych spotkań zespołu projektowego, który dokonywał ustalań i podejmował wszystkie kluczowe decyzje dotyczące realizacji zadania,
- przeprowadzenie w dniu 7 czerwca 2025 roku Kongresu Organizacji Pozarządowych, w ramach którego w szczególności odbyło się: wykład inauguracyjny poświęcony wyzwaniom sukcesji liderów NGO i wsparciu młodych liderek/liderów społeczeństwa obywatelskiego; panel dyskusyjny podczas którego odniesiono się do problematyki związanej z potrzebą kształcenia młodych liderów społeczeństwa obywatelskiego, przepływami kadrowymi pomiędzy sektorami oraz problematyką efektywnego rozwijania dialogu i współpracy w naszym mieście, jako odpowiedzi na lokalny wymiar powyższych wyzwań; 7 sesji spotkań tematycznych na przykład takich jak: „Razem w kryzysach – budujemy odporność społeczną„, „Praktyki współprac NGO" czy jedno z trzech zgłoszone przez organizacje pozarządowe uczestniczące w Kongresie "Nie masz gruntu? Załóż zrzutkę! Jak mówić o pomaganiu, by inni chcieli się dołączyć", przeprowadzenie kompleksowych działań podsumowujących, w wyniku których powstał raport ewaluacyjny. Zadanie wpisywało się w **priorytetowy obszar współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działalności na rzecz organizacji pozarządowych, w tym we wspomaganie ich rozwoju oraz budowania tożsamości organizacji pozarządowych.

Prowadzenie Wrocławskiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor3

- Okres realizacji: 1 stycznia 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 9 520
- Kwota dotacji: 1 000 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wspieranie podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego (poza wspieraniem ich działalności gospodarczej), a także grup nieformalnych/inicjatywnych i osób fizycznych działających lub chcących działać na terenie gminy Wrocław w sferze pożytku publicznego oraz zwiększenie poziomu dostępności usług świadczonych w szczególności przez organizacje pozarządowe dla mieszkańców Wrocławia, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Zadanie obejmowało w szczególności:

- czasowe udostępnianie adresu siedziby, korespondencyjnego i odbiór przesyłek (dla organizacji do 5 lat istnienia),
- czasowe bezpłatne udostępnianie sprzętu będącego w dyspozycji Sektor 3 (dopuszcza się zastosowanie kaucji, jako zabezpieczenie mienia), w szczególności poprawiającego dostępność lokali i wydarzeń dla osób ze specjalnymi potrzebami, a także organizacja procesu wypożyczania, magazynowanie, konserwacja i naprawy oraz pozyskiwanie zasobów,
- udostępnianie przestrzeni do pracy indywidualnej i zespołowej w otwartej przestrzeni biurowej, z dostępem do komputera, internetu, drukarki, skanera i ksera,
- udostępnianie nieodpłatne/odpłatne sal w celu prowadzenia spotkań organizacyjnych i szkoleniowych, konferencji, seminariów, wystaw i tym podobnych,
- doradztwo pracowników merytorycznych w zakresie zagadnień ogólnych związanych z tworzeniem, zarządzaniem i funkcjonowaniem NGO, między innymi doradztwa prawnego, księgowego, pozyskiwania środków na działalność statutową oraz komunikacji i PR, także w języku ukraińskim lub angielskim - doradztwo będzie odbywać się poprzez kontakt bezpośredni, a także drogą telefoniczną i e-mailową,

- wymianę informacji i doświadczeń między organizacjami i instytucjami poprzez między innymi: spotkania, newsletter, tablice prezentacyjne, stronę internetową, media społecznościowe,
- spotkania animacyjne, integrujące, prezentacyjne i służące wymianie doświadczeń między organizacjami oraz współpracy z gminą Wrocław,
- organizację i prowadzenie szkoleń, które umożliwiają przygotowanie się między innymi do tworzenia, zarządzania i współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz umożliwiają podnoszenie kompetencji osób tworzących, zarządzających, członkiń/-ów, pracowniczek/-ów i wolontariuszek/-y oraz osób współpracujących z organizacjami pozarządowymi, także w języku ukraińskim lub angielskim,
- prowadzenie działalności informacyjnej i promocyjnej Sektor 3 i NGO poprzez między innymi wydawanie newslettera, stronę internetową i media społecznościowe.

Zadanie wpisywało się w **priorytetowy obszar współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania rozwoju organizacji pozarządowych.

Centrum Organizacji Pozarządowych – Skłodowskiej-Curie

- Okres realizacji: 1 stycznia 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 950 osób
- Kwota dotacji: 270 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zapewnienie zaplecza infrastrukturalnego dla organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców Wrocławia, w szczególności osiedla Plac Grunwaldzki. Centrum zapewniało w godzinach funkcjonowania dostęp: do lokalu, do pomieszczeń zaplecza sanitarnego oraz do wyposażenia. Ponadto przeprowadzono różne działania skierowane do lokalnej społeczności: uruchomiono sąsiedzki punktu napraw i wymiany sąsiedzkiej, zorganizowano piknik z okazji święta osiedla, warsztaty oraz szkolenia. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania rozwoju organizacji pozarządowych oraz w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.

Centrum Organizacji Kołłątaja

- Okres realizacji: 1 stycznia 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 26 grup, łącznie 5399 osób
- Kwota dotacji 86 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było prowadzenie centrum, wspierającego organizacje pozarządowe oraz grupy nieformalne działające na terenie Wrocławia i na rzecz mieszkańców Wrocławia, w szczególności na rzecz osób i grup będących w trudnej sytuacji życiowej. Wsparcie to polegało na udostępnianiu pomieszczeń i zasobów Centrum oraz udostępnieniu adresu do przyjmowania korespondencji. Z udostępnionych pomieszczeń korzystały głównie grupy senioralne. Centrum działało od poniedziałku do piątku w godzinach od 8 do 20 oraz w niektóre soboty. Zadanie wpisywało się w **priorytetowy obszar współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania rozwoju organizacji pozarządowych oraz pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej.

Prowadzenie Centrum Organizacji Pozarządowych – Paulińska

- Okres realizacji: 1 stycznia 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 11 organizacji
- Kwota dotacji: 90 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wsparcie wrocławskich organizacji pozarządowych poprzez zapewnienie im zaplecza infrastrukturalnego dla prowadzenia działalności na rzecz mieszkańców Wrocławia. W ramach zadania publicznego udostępniono lokale wraz z pomieszczeniami sanitarnymi oraz wyposażeniem, niezbędne do przeprowadzenia spotkań i realizacji działań statutowych organizacji. Z oferty Centrum skorzystało 11 organizacji działających w sferze pożytku publicznego między innymi z zakresu kultury, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia i spraw społecznych. W ramach prowadzenia Centrum wykonywane były drobne prace naprawcze i konserwatorskie oraz usuwanie awarii. Zadanie wpisywało się w **priorytetowy obszar współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania rozwoju organizacji pozarządowych.

Organizacja i prowadzenie centrum społeczno - kulturalno – edukacyjnego „Pracownia projektów międzykulturowych „Zajezdnia”

- Okres realizacji: 1 stycznia 2025 r. – 31 grudnia 2025r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 32 500
- Kwota dotacji: 700 000,00 złotych

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja mieszkańców Wrocławia, w szczególności społeczność lokalna osiedla Pilczyce-Kozanów-Popowice Północne, zwłaszcza dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osoby starsze do działań społecznych, kulturalnych i edukacyjnych. Zapewnienie właściwych warunków realizacji działań społecznych, kulturalnych i edukacyjnych. W ramach zadania realizowane były:

a) Młodzieżowe Centrum Inicjatyw Prospołecznych „Moje Miejsce” – praca z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym;
b) Pracownia Projektów Międzykulturowych „ZAJEZDNIA” – wsparcie projektów, w tym projektów międzykulturowych poprzez animację partnerstw krajowych i międzynarodowych;
c) Centrum Wolontariatu Akcyjnego – udostępnianie zaplecza infrastrukturalnego na potrzeby Miejskiego Wolontariatu Akcyjnego;
d) animacja działań na rzecz osób starszych – aktywizacja osób starszych do działań animacyjno-kulturalnych;
e) zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień.

Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, wspierania, promocji i organizacji wolontariatu oraz działań z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom, określonych w „**Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na lata 2022-2025**”.

Organizacja i prowadzenie centrum społeczno- kulturalno – edukacyjnego „Czasoprzestrzeń”

- Okres realizacji: 1 stycznia 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 5930

- Kwota dotacji: 2 500 000,00 złotych

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja osób mieszkających i/lub uczących się we Wrocławiu, w tym w szczególności dzieci, młodzieży, osób starszych, artystów, studentów oraz społeczności lokalnej osiedli Sępolno – Biskupin– Dąbie – Bartoszowice, w szczególności do działań społecznych, kulturalnych, edukacyjnych, wolontariackich. Zapewnienie właściwych warunków realizacji działań społecznych, kulturalnych i edukacyjnych oraz poprawa bezpieczeństwa osób przebywających w miejscu realizacji zadania. W ramach zadania realizowane były:

a) Czasoprzestrzeń – wspieranie projektów społeczno – kulturalnych poprzez animację partnerstw lokalnych, krajowych i międzynarodowych. Organizacja warsztatów (o charakterze artystycznym, społecznym, sportowym, edukacyjnym) mini projektów i eventów. Projekt zakłada włączenie w działania lokalnych artystów, którzy w Zajezdni Dąbie będą mieli swoje pracownie.
b) Centrum Wolontariatu Akcyjnego – włączenie w działania wolontaryjne podczas dużych imprez organizowanych na terenie Wrocławia oraz udostępnienie infrastruktury na potrzeby realizacji projektów społeczno-kulturalno- edukacyjnych.
c) Działania inwestycyjne związane z przystosowaniem i przygotowaniem budynku do organizacji i przeprowadzenia wydarzeń, w tym między innymi renowacja okien w hali numer 1 (2 sztuki) i hali numer 2 (45 sztuk); wykonanie wentylacji w hali numer 2; renowacja części posadzki w hali numer 2; izolacja przeciwwilgociowa 3 ścian podziemnych budynku biurowego; renowacja elewacji frontowej; elementy zagospodarowania terenu.-- ujęte w "Założeniach polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2025" przedsięwzięcie „Realizacja projektu **Nowy Obiekt - Nowa Jakość**”.

Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, wspierania, promocji i organizacji wolontariatu oraz działań z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom, określonych w „**Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na lata 2022-2025**”.

Centrum Nowe Łąki

- Okres realizacji: 1 stycznia 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.(umowa jednoroczna)
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: około 1200 osób
- Kwota dotacji w roku 2025: 460 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było aktywizowanie i integrowanie społeczności lokalnej Przedmieścia Oławskiego we Wrocławiu, z uwzględnieniem dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przeprowadzano regularne konsultacje pedagogiczne dla dzieci mających problemy z nauką i stresem szkolnym oraz warsztaty dla rodziców, w celu zwiększania kompetencji wychowawczych i budowania zdrowych, wspierających relacji rodzinnych. W CIM Nowe Łąki dzieci były wspierane przez pracowników młodzieżowych, w zakresie pomocy w odrabianiu lekcji oraz motywowania do regularnej edukacji. Prowadzono zaawansowaną profilaktykę antyuzależnieniową w formie warsztatów. Organizowano wycieczki miejskie oraz wycieczki poza miasto, które również wspomagały program profilaktyczny. Zrealizowano 18 inicjatyw, które odpowiadały na potrzeby społeczności lokalnej, w formie zajęć sportowych i ogólnorozwojowych, zajęć plastycznych, klubowych, teatralnych itp. Organizowano również imprezy integracyjne, pokazy filmowe oraz cyrkowe. Zadanie wpisywało się w **Gminny program wspierania rodziny we Wrocławiu na lata 2024–2026** oraz w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, wspierania rodziny, zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, działań z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom, określonych w **Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na lata 2022-2025** oraz w **Gminny program wspierania rodziny we Wrocławiu na lata 2024 – 2026.**

Działania edukacyjno-kulturalne w ramach prowadzenia międzyszkolnego chóru w roku szkolnym 2024 - 2025

- Okres realizacji: 1 września 2024 r. – 30 czerwca 2025 r. (umowa wieloletnia)
- Liczba zawartych umów: 1

- Liczba odbiorców w roku 2025: 26 osób oraz około 1000 osób publiczności na występach chóru
- Kwota dotacji w roku 2025: 19 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego była realizacja projektów muzycznych Kameralnego Chóru Angelus działającego przy Liceum Ogólnokształcącym nr IX we Wrocławiu. W II półroczu roku szkolnego 2024/2025 realizowano zajęcia z zakresu emisji głosu oraz przeprowadzono wyjazdowe warsztaty chóralne. W okresie od stycznia do czerwca 2025 r. Chór zaprezentował się dziesięciokrotnie, w tym także na zaproszenie Prezydenta Wrocławia na Gali wręczania nagród Rotary Club. Koncert finałowy projektu pt. „Kamienica" odbył się w czerwcu 2025 r. w Auli Liceum Ogólnokształcącego nr IX.
Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania kreatywności i innowacyjności poprzez alternatywne formy edukacji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Działania edukacyjno-kulturalne w ramach prowadzenia międzyszkolnego chóru w roku szkolnym 2025 – 2026

- Okres realizacji: 1 października 2025 r. – 30 czerwca 2026 r. (umowa wieloletnia)
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców w roku 2025: 35 osób oraz ok. 600 osób publiczności na występach chóru
- Kwota dotacji w roku 2025: 20 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego była realizacja projektów muzycznych Kameralnego Chóru Angelus działającego przy Liceum Ogólnokształcącym nr IX we Wrocławiu. W I półroczu roku szkolnego 2025/2026 realizowano zajęcia z zakresu emisji głosu oraz przeprowadzono wyjazdowe warsztaty chóralne. W okresie od października do grudnia 2025 r. chór zaprezentował się trzykrotnie. W ramach podsumowania zajęć z emisji głosu Chór, we współpracy z Muzeum Narodowym, zorganizował koncert w Kościele Uniwersyteckim połączony ze spacerem po Wrocławiu pt. „Barkowa Historia". Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania kreatywności i innowacyjności poprzez

alternatywne formy edukacji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Warsztaty muzyczne: Przygody w Krainie Perkusji

- Okres realizacji: 2 września 2024 – 27 czerwca 2025 oraz 1 września 2025 – 30 czerwca 2026 (umowy wieloletnie)
- Liczba zawartych umów: 2
- Liczba odbiorców łącznie: 941 osób.
- Kwota dotacji w roku 2025: 29 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było kreatywne spędzanie czasu wolnego przez dzieci w wieku przedszkolnym oraz przez dzieci ze szkół podstawowych. Cel został zrealizowany poprzez przeprowadzenie warsztatów muzycznych promujących instrumenty perkusyjne. Warsztaty odbywały się w siedmiu placówkach – 6 przedszkolach oraz w jednej szkole podstawowej we Wrocławiu. Dzieci zostały zapoznane z budową instrumentów oraz z ich działaniem. Uczyły się wydobywać podstawowe dźwięki oraz wspólnie muzykować. Zajęcia obejmowały naukę wydobywania dźwięków z omawianych instrumentów oraz wspólne granie z wykorzystaniem podkładów muzycznych oraz gitary. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania kreatywności i innowacyjności poprzez alternatywne formy edukacji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Cykl warsztatów rękodzieła tradycyjnego i instrumentów etnicznych

- Okres realizacji: 1 września 2024 – 30 czerwca 2025 oraz 1 września 2025 – 30 czerwca 2026 (umowy wieloletnie)
- Liczba zawartych umów: 2
- Liczba odbiorców łącznie w roku 2025 : 66
- Kwota dotacji w roku 2025: 33 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zapoznanie dzieci i młodzieży z technikami rękodzielnictwa tradycyjnego oraz z muzyką i instrumentami etnicznymi. Zadanie realizowane było w formie warsztatów artystycznych dla dzieci ze szkół podstawowych. W roku 2025 przeprowadzono zajęcia dla 6 grup w 4 szkołach podstawowych we Wrocławiu. Na warsztatach wykonywano rękodzieło z wykorzystaniem technik tradycyjnych takich jak: wykonywanie mydełek

glicerynowych, filcowanie, krywulka, tkactwo ramkowe itp. Uczestników zajęć zapoznano także z instrumentami etnicznymi. Uzupełnieniem zajęć było stworzenie instrumentu w stylu etnicznym oraz zajęcia z tworzenia muzyki w stylu ludowy z użyciem narzędzi opartych na sztucznej inteligencji. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania kreatywności i innowacyjności poprzez alternatywne formy edukacji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Powrót do korzeni-muzyka, taniec, śpiew, polskie tradycje ludowe VII edycja

- Okres realizacji: 14 października 2024 r. – 22 czerwca 2025 r. (umowa wieloletnia)
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców w roku 2025: 65 osób oraz ok. 2500 osób publiczności
- Kwota dotacji w roku 2025: 32 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było propagowanie tańca i pieśni ludowych wśród szerokiej grupy odbiorców. Bezpośrednie działania warsztatowe skierowane były do dzieci i młodzieży. W przypadku grup dzieci w wieku przedszkolnym także do ich rodziców. W II semestrze roku szkolnego 2024/2025 Zespół „Mały Wrocław" zaprezentował się ze swoim repertuarem pięciokrotnie. Oprócz tego przeprowadzono zajęcia edukacyjne z tańca ludowego, śpiewu oraz z zabaw ludowych. Zajęcia były dostosowane do wieku i możliwości uczestników. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania kreatywności i innowacyjności poprzez alternatywne formy edukacji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Powrót do korzeni-muzyka, taniec, śpiew, polskie tradycje ludowe. VIII edycja

- Okres realizacji: 2 września 2025 r. – 30 czerwca 2026 r. (umowa wieloletnia)
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 69 osób oraz ok. 500 osób publiczności
- Kwota dotacji w roku 2025: 33 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego w roku szkolnym 2025/2026 było

propagowanie tańca i pieśni ludowych. Bezpośrednie działania warsztatowe skierowane były do dzieci i młodzieży. Przeprowadzono zajęcia z zabaw ludowych dla dzieci przedszkolnych przy aktywnym udziale ich rodziców, zajęcia edukacyjne taneczno-wokalne, zajęcia edukacyjne ze śpiewu, warsztaty taneczno-wokalne, zajęcia z tańca ludowego. Rozpoczęto także prace na nowym układem choreograficznym z obszaru Wielkopolski. Zorganizowano trzy występy Zespołu „Mały Wrocław". Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania kreatywności i innowacyjności poprzez alternatywne formy edukacji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

X Wrocławski „Kulinarny Rajd Młodych Mistrzów"

- Okres realizacji: 1 października 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 24 uczestników finału konkursu oraz ok. 500 osób publiczności
- Kwota dotacji: 35 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie drużynowego konkursu kulinarnego, którego zadaniem była popularyzacja zawodu kucharza wśród młodzieży oraz zachęcenie uczniów szkół gastronomicznych do poszerzania swoich umiejętności w tym zakresie. Finał konkursu odbywał się w ciągu jednego dnia i był poprzedzony dwoma dniami warsztatów kulinarnych. Do prac jury zaproszono kucharzy uznawanych za autorytety w sztuce kulinarnej. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie nauki, edukacji, oświaty i wychowania, w tym wspieranie kreatywności i innowacyjności poprzez alternatywne formy edukacji.

Zajęcia wyrównawcze dla dzieci i młodzieży

- Okres realizacji: 2 września 2024 r. – 30 czerwca 2025 r.
- oraz 3 listopada 2025 r. – 30 czerwca 2026 r. (umowy wieloletnie)
- Liczba zawartych umów: 3
- Liczba odbiorców: 94
- Kwota dotacji: w 2025 r. 55 320,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Zadanie polega na podnoszeniu poziomu wiedzy i umiejętności z zakresu programów szkolnych poprzez organizację i przeprowadzenie dodatkowych (pozalekcyjnych, pozaszkolnych) zajęć z przedmiotów szkolnych w szczególności z przedmiotów ścisłych. Zadanie wpisywało się w **priorytetowy obszar współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych

Organizacja i przeprowadzenie półkolonii letnich dla dzieci i młodzieży lato w mieście 2025

- Okres realizacji: 15 maja 2025 r. – 30 września 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 18
- Liczba odbiorców: 1031 osób
- Kwota dotacji: 480 695,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zapewnienie wypoczynku letniego w mieście w formie półkolonii dzieciom i młodzieży, mieszkającym lub przebywającym we Wrocławiu, pochodzącym w szczególności ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach zadania realizowano także zajęcia poświęcone tematom: dyskryminacji, empatii i równego traktowania osób słabszych i wykluczonych, życzliwości i wzajemnego szacunku. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wypoczynku dzieci i młodzieży oraz działań z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom, określonych w „**Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na lata 2022-2025**”.

Aktywność społeczna promująca integrację międzypokoleniową – wesołe jest życie wspólne życie maluszka i staruszka

- Okres realizacji: 3 marca 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 589 osób
- Kwota dotacji: 100 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zapewnienie możliwości integracji międzypokoleniowej poprzez zorganizowanie i przeprowadzenie wycieczek, warsztatów twórczych, spotkań, wyjść kulturalnych i sportowych. Zadanie publiczne polegało również na realizacji pozaszkolnej edukacji muzycznej dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć wokalno-ruchowych dla zespołu wokalnego Krzykaśki. Próby zespołu odbywały się dla różnych grup wiekowych. Prezentacja dorobku zespołu odbywała się na otwartych festiwalach i koncertach przeznaczonych dla szerokiej grupy odbiorców. Zadanie wpisywało się w **Gminny program wspierania rodziny we Wrocławiu na lata 2024 – 2026** oraz w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania rodziny, zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży.

Forum Młodych Liderów 2025

- Okres realizacji: 1 kwietnia 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 55 osób
- Kwota dotacji: 50 000,00 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wspieranie społecznego rozwoju młodych wrocławian. Młodzież brała udział w 2 cyklach warsztatów, w trakcie których nabywała umiejętności z zakresu: budowania zespołu, pracy w grupie i komunikacji interpersonalnej, kierowania zespołem i organizacja pracy, zarządzania projektem, pozyskiwania środków i współpracy z wrocławskimi ośrodkami aktywności lokalnej oraz inteligencji emocjonalnej, psychologii zmiany i zarządzania kryzysem. Brała udział również w warsztatach poświęconych zdrowiu psychicznemu, empatii oraz podstawom pomocy psychologicznej –ich efektem było wsparcie młodych ludzi w obszarze kryzysu zdrowia psychicznego. Warsztaty prowadzone były w oparciu o najnowsze metody pracy grupowej, bazujące na idei uczenia się przez doświadczenie: ćwiczenia, gry, symulacje, mini-wykład, pracę w grupach, dyskusję - tak by maksymalnie zapewnić uczestnikom możliwość zdobywania konkretnych umiejętności i przełożenia ich na codzienną praktykę. Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działalności na rzecz dzieci i młodzieży, wspierania kreatywności i innowacyjności

poprzez alternatywne formy edukacji oraz popularyzowania wiedzy o zachowaniach zdrowotnych.

Aktywizacja społeczno-zawodowa wraz z poprawą bezpieczeństwa oraz jakości życia mieszkańców bloku socjalnego przy ul. Koreańskiej 1

- Okres realizacji: 1 stycznia 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 50
- Kwota dotacji:225 000,00 złotych

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców bloku socjalnego przy ul. Koreańskiej 1 we Wrocławiu oraz zapewnienie właściwych warunków do działań ukierunkowanych na aktywizacją społeczno–zawodową mieszkańców bloku przy Koreańskiej 1 oraz poprawa bezpieczeństwa osób przebywających w obiekcie. W wyniki realizacji zadania osiągnięto następujące rezultaty:

a) zwiększenie gotowości i motywacji mieszkańców do podjęcia działań na rzecz oddłużenia się dzięki udziałowi w konsultacjach prawnych
b) nabycie przez uczestników zadania nowych kompetencji społecznych i osobistych prowadzących do samodzielności i aktywności społeczno-zawodowej
c) odbudowanie umiejętności uczestników zadania w zakresie funkcjonowania w środowisku lokalnym, miejscu pobytu i pracy,
d) poprawa komfortu mieszkaniowego lokatorów i zmniejszenia poziomu wykluczenia społecznego
e) zmniejszenie ilości zachowań agresywnych i poprawy bezpieczeństwo lokatorów, dzięki intensywnej pracy socjalnej
f) poprawa wizerunku i odbiór bloku socjalnego poprzez działania związane z zagospodarowaniem terenu i utrzymaniem czystości wokół budynku.

Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz działań z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom, określonych w „**Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych**

oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na lata 2022-2025".

Program na rzecz Romów Rumuńskich - Mieszkańców Wrocławia

- Okres realizacji: 01.01.2025 r. – 31.12.2026 r. (umowa wieloletnia)
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 59
- Kwota dotacji: 865 200,00 zł (rok 2025)

Celem realizacji zadania publicznego było przygotowanie Romów rumuńskich do samodzielnego funkcjonowania wśród mieszkańców Wrocławia. Realizacja zadania polegała na:

1. Pomocy Romom rumuńskim, będących mieszkańcami Wrocławia, składającej się z następujących komponentów:
   1) asystentura zmierzająca do uzyskania przez Romów rumuńskich samodzielności oraz niezależności finansowej i społecznej, skierowana do co najmniej 50 mieszkańców i mieszkanek Wrocławia pochodzenia romskiego rumuńskiego, niezależnie od formy zamieszkania (mieszkania treningowe, lokale socjalne i inne) i obejmująca miedzy innymi: edukację dzieci, ochronę zdrowia, aktywizację zawodową dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji i emancypacji kobiet, mieszkalnictwo (asystentura w kierunku utrzymania dobrego stanu mieszkania, regularnych opłat, integracji ze społecznością lokalną w miejscu zamieszkania), ścieżki kontaktu z instytucjami (Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Dolnośląski Urząd Wojewódzki, sądy i tym podobne), w tym z wykorzystaniem komunikacji elektronicznej, konsultacje prawne.
   2) prowadzenie i utrzymanie minimum 3 mieszkań/domów treningowych dla rodzin Romów rumuńskich.
   3) współpraca z instytucjami miejskimi, jednostkami rządowymi, pozarządowymi i/lub szczebla międzynarodowego w ramach podejmowanych działań.
   4) Prowadzenie stałych zajęć edukacyjno-animacyjnych.
2. Koordynacji działań międzysektorowych zespołów wspierania Romów rumuńskich (mieszkańców Wrocławia).

3. Upowszechnianiu dobrych praktyk/modelu i opracowanie rekomendacji dla gminy Wrocław w zakresie „Programu na rzecz Romów rumuńskich mieszkańców Wrocławia”

Zadanie wpisywało się w **priorytetowy obszar współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie wspierania działań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz ich integracji ze środowiskiem lokalnym.

Prowadzenie ośrodka pomocy dla osób nietrzeźwych zatrzymanych na terenie Wrocławia

- Okres realizacji: 1 stycznia 2025 roku – 31 grudnia 2025 roku
- Liczba zawartych umów: 1
- Liczba odbiorców: 4 573
- kwota dotacji w 2025 roku 3 905 000 złotych

Celem realizacji ww. zadania publicznego było:

1. Poprawianie bezpieczeństwa mieszkańców miasta poprzez eliminowanie zagrożeń, jakie stwarzają osoby nietrzeźwe dla zdrowia i życia swojego lub innych osób oraz porządku publicznego.
2. Motywowanie do rozwoju osobistego, do zmiany negatywnych postaw, wynikających z używania alkoholu oraz do zachowań zdrowotnych i społecznych.
3. Promowanie stylu życia wolnego od nałogów.

Zadanie realizowano poprzez prowadzenie Wrocławskiego Ośrodka Pomocy Osobom Nietrzeźwym (WROPON). Ośrodek pełnił ważne funkcje prowadzące do eliminowania zagrożeń jakie stwarzają osoby nietrzeźwe dla swojego zdrowia i życia lub innych osób poprzez przyjmowanie w celu wytrzeźwienia osób będących pod wpływem alkoholu. Poprzez swoje działania motywował do zmiany negatywnych postaw i zachowań związanych z nadużywaniem alkoholu. Prowadził kampanie informacyjne o dostępnych usługach: leczniczych, terapeutycznych, socjalnych na terenie Wrocławia. Udzielał osobom bezdomnym nietrzeźwym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym, pomocy w zakresie zapobiegania ryzykownym zachowaniom i niwelowania ich skutków oraz promował styl życia wolny od alkoholu i nałogów, poprzez prowadzenie działań profilaktycznych i poradnictwa w zakresie problemów alkoholowych.

W 2025 roku Wrocławski Ośrodek Pomocy Osobom Nietrzeźwym udzielił następującej pomocy osobom nietrzeźwym lub szukającym wsparcia w rozwiązaniu problemu alkoholowego oraz osobom bezdomnym:

1. łączna liczba osób doprowadzonych do WrOPON wraz z osobami bezdomnymi z Działu Pomocy Osobom Bezdomnych WrOPON oraz osobami korzystającymi z ogrzewalni – 4 573 (w tym 799 odmowy, 0 ogrzewalnia).
2. Do Działu Izba Wytrzeźwień WrOPON doprowadzono 3 284 osób (w tym 799 odmowy).
3. Do Działu Pomocy Osobom Bezdomnym WrOPON przyjęto 1 289 osoby, z czego:
   a. 518 osób skorzystało z kąpieli (zabiegi higieniczno-sanitarne);
   b. 1 011 osób bezdomnych otrzymało czystą odzież/buty;
   c. 2 903 osób otrzymało ciepłe posiłki – zupy ekspresowe i ciepłe napoje przygotowane przez personel WrOPON.
4. Z działań motywacyjno-terapeutycznych skorzystało ogółem 238 osoby (rozmowy motywacyjno–edukacyjne).
5. Warsztaty profilaktyki alkoholowej odbyły się 9 razy i łącznie uczestniczyło w nich 193 osób (uczniowie i opiekunowie).
6. Do WrOPON zgłosiło się 4 209 osób na dokonanie bezpłatnych badań stanu trzeźwości, w tym 613 osób przebadano na 15. Wrocławskim Festiwalu Dobrego Piwa.
7. Lekarze dyżurni zatrudnieni we WrOPON w 2025 roku:
   a. w 20 przypadkach wezwali do osób doprowadzonych do wytrzeźwienia w celu przekazania tych osób do szpitali (dyspozycje badań i pogorszenie stanu zdrowia);
   b. w 153 przypadkach wykonali opatrunki.
8. W 2025 roku przyjęto 427 obcokrajowców, w tym 335 obywateli Ukrainy.

Zadanie wpisywało się w **priorytetowe obszary współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi** w zakresie działań z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom, określonych w „**Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na lata 2022-2025**”, popularyzowania wiedzy i zachowaniach prozdrowotnych oraz profilaktyce chorób i uzależnień.

Dotacje udzielone w ramach trybu art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

W 2025 roku Wydział Partycypacji Społecznej zawarł i zrealizował 15 umów dotacyjnych w ramach trybu art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Każda z umów zawarta została z kwotą dotacji 10 000,00 zł. Umowy te dotyczyły zadań dla mieszkańców z zakresu w szczególności: re-witalizacji społecznej i odnowy osiedla Leśnica, promocji zdrowego stylu życia, integracji międzypokoleniowej i budowania kapitału społecznego, a także propagowaniu wiedzy o zabytkowym taborze komunikacji miejskiej.

V OPINIOWANIE DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

W 2025 roku wydano **142** opinie o organizacjach pozarządowych w sprawach lokalowych dla: Zarządu Zasobu Komunalnego (91), Wrocławskich Mieszkań Sp. z o. o. (39), Wydziału Nieruchomości Komunalnych (12). Opinie dotyczyły przede wszystkim: pozyskania gminnych lokali użytkowych w trybie bezprzetargowym oraz przedłużenia wygasających umów najmu.

Przekazano gminnym zarządcom nieruchomości **111** sprawozdań rocznych z działalności prowadzonej w gminnych lokalach użytkowych. Przygotowano **10** opinii w sprawie udzielenia Patronatu Honorowego Prezydenta Wrocławia. Sporządzono **15** odpowiedzi w sprawie oczekiwań i zamierzeń inwestycyjnych w związku z przystąpieniem do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Sporządzono **4** rekomendacje dla organizacji pozarządowych.

Udostępnianie gminnych nieruchomości organizacjom pozarządowym

W roku 2025 organizacje pozarządowe użytkowały łącznie **519** nieruchomości gminnych na podstawie całorocznych i wieloletnich tytułów prawnych (lokale użytkowe, nieruchomości zabudowane i nieruchomości niezabudowane).

Powyższa liczba uwzględnia dane z:

- Zarządu Zasobu Komunalnego (302);
- Wrocławskich Mieszkań Sp. z o. o. (62);
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (55);
- Wydziału Nieruchomości Komunalnych (49);
- Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław (21);

- Zarządu Zieleni Miejskiej (16);
- Centrum Organizacji Pozarządowych Paulińska 4 (10);
- Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (4).

Nieruchomości użytkowane były na podstawie następujących tytułów prawnych:

- najem (271);
- użyczenie (168);
- dzierżawa (43);
- użytkowanie (23);
- użytkowanie wieczyste (14).

Ponadto organizacje korzystały z infrastruktury lokalowej szkół i obiektów sportowych z przeznaczeniem na m. in. różnorodne zajęcia sportowe i pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży. W roku 2025 obowiązywało łącznie **977** krótkoterminowych umów na udostępnienie pomieszczeń szkolnych, sal gimnastycznych i obiektów sportowych. Powyższa liczba uwzględnia dane z:

- Departamentu Edukacji (840);
- Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław (137).

Istotną rolę w zakresie zapewniania infrastruktury lokalowej dla organizacji pozarządowych pełniło **Centrum Organizacji Pozarządowych Paulińska 4**, prowadzone w gminnym budynku przez Fundację Wspierania Organizacji Pozarządowych "Umbrella". Placówka zapewnia pomieszczenia dla 10 organizacji pozarządowych, realizujących projekty w różnych obszarach społecznych. Do głównych działań realizowanych przez organizacje pozarządowe w Centrum w roku 2025 należały m. in. Dom Sztuki PajdArt, spotkania seniorów i kombatantów, osób z doświadczeniem choroby onkologicznej, nauka języka arabskiego.

W roku 2025 kontynuowano "Program bezpłatnego udostępniania organizacjom pozarządowym sal gimnastycznych przez szkoły prowadzone przez Miasto Wrocław w godzinach pozalekcyjnych". W roku 2025 w programie wzięły udział **82** organizacje pozarządowe.

Przeprowadzono **51** wizytacji nieruchomości gminnych, udostępnianych organizacjom pozarządowym.

VI SZKOLENIA DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH ORAZ DLA PRACOWNIKÓW URZĘDU I MIEJSKICH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

We Wrocławskim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3 odbyły się bloki szkoleń dla organizacji pozarządowych, w których ogółem przeszkolono 250 osób.

Szkolenia były skierowane zarówno do organizacji pozarządowych rozpoczynających swoją działalność i miały na celu zapoznanie ich z zagadnieniami prawnymi i organizacyjnymi dotyczącymi funkcjonowania NGO ("Zakładanie organizacji pozarządowych - szkolenie ogólne, warsztat fundacje, warsztat stowarzyszenia", "Przygotowanie projektów i wniosków dotacyjnych", "Tworzenie i budżetowanie projektów", "Kadry i płace w NGO", "Obsługa Generatora NGO Wrocław", "Przygotowanie sprawozdania finansowego dla NGO", "Przegląd źródeł finansowania organizacji", "Podstawy prawne funkcjonowania NGO", "Działalność odpłatna i nieodpłatna", " Prowadzenie księgowości NGO",) jak i do organizacji już działających, których celem było podniesienie potencjału i profesjonalizacji ich pracy ("Marketing AI", „Etykieta spotkań biznesowych”, „ Podstawowe informacje o KSeF”, "Pisanie i realizacja projektów międzynarodowych na przykładzie programu Erasmus", "Komunikacja i marketing NGO", "Przygotowywanie strategii finansowej organizacji").

Przeprowadzono cykl szkoleń dla organizacji pozarządowych oraz dla pracowników Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych, udzielających dotacji celowych dla organizacji pozarządowych. Tematem szkoleń były otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w 2025 roku. W szkoleniach udział wzięło 71 osób.

Na zlecenie Wydziału Partycypacji Społecznej przeprowadzono również cykl szkoleń dla organizacji pozarządowych oraz dla pracowników Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych o zróżnicowanej tematyce, w których udział wzięło 249 osób. Szkolenia skierowane do przedstawicieli organizacji pozarządowych miały na celu podnoszenie profesjonalizacji pracy oraz wspieranie funkcjonowania sektora pozarządowego np. " Kurs na wychowawców wypoczynku ", " Kurs na kierownika wypoczynku", " Ochrona wizerunku dzieci i dorosłych w sieci internetowej zgodna z wymaganiami RODO", "Jak dotrzeć z informacją o działaniach organizacji pozarządowej do szerokiego grona

odbiorców? - dostępność informacyjna i cyfrowa – szkolenie w formie warsztatów ", "Fundraising dla organizacji pozarządowej – warsztaty", „Krajowy System e-Faktur", "Obowiązki organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne w zakresie bezpiecznej rekrutacji personelu i dopuszczania do pracy z dziećmi oraz realizacji standardów ochrony małoletnich", "Standardy ochrony małoletnich w organizacjach pozarządowych. Opracowanie i wdrożenie procedur", "Jak zanonimizować dane osobowe (tekstowe i obrazowe) przed zamieszczeniem ich w sieci? - warsztaty", „Działalność płatna i non-profit organizacji pozarządowe”, „Diagnoza, rozwijanie i zarządzanie talentami w organizacji pozarządowej, „Wolontariat w budżecie organizacji pozarządowej - zasady zatrudniania i prowadzenia kadr”, „ Marketing dla NGO w mediach społecznościowych", "Kurs udzielania pierwszej pomocy z elementami medycyny pola walki".
Tematem szkoleń zorganizowanych i przeprowadzonych dla pracowników Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych było "Jak wykorzystać potencjał zamówień społecznie odpowiedzialnych i uniknąć błędów przy ich stosowaniu" oraz „Stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych poniżej progów unijnych oraz poniżej 130 000 zł netto”.

Łącznie w 2025 roku zostało przeszkolonych 570 osób.

Liczba uczestników szkoleń organizowanych dla organizacji pozarządowych oraz pracowników UM i jednostek organizacyjnych gminy Wrocław zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi

Liczba uczestników szkoleń	2021	2022	2023	2024	2025
Szkolenia przeprowadzane przez Wydział Partycypacji Społecznej	169	45	39	79	71
Szkolenia przeprowadzane na zlecenie	227	185	176	218	249

Liczba uczestników szkoleń	2021	2022	2023	2024	2025
Wydziału Partycypacji Społecznej					
Szkolenia przeprowadzane przez Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3	201	183	141	288	250
Ogółem	597	413	356	585	570

Organizowane co roku szkolenia mają na celu podnoszenie potencjału i profesjonalizacji pracy organizacji pozarządowych wraz z doskonaleniem umiejętności ogólnorozwojowych i interpersonalnych uczestników oraz związane są z bieżącymi potrzebami np. w zakresie zmian przepisów, doskonalenia umiejętności i warsztatu pracy itp.

VII WROCŁAWSKA RADA DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO (WRDPP)

Wrocławska Rada Działalności Pożytku Publicznego jest ciałem powoływanym przez Prezydenta Wrocławia. Ma charakter inicjatywny i doradczo-opiniujący w zakresie dotyczącym działalności pożytku publicznego i współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi. Do zadań WRDPP należy m.in. opiniowanie projektów strategii rozwoju gminy, współpraca z organizacjami pozarządowymi, opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W 2025 r. WRDPP przekazano do zaopiniowania 11 projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia:

- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zgody na udzielenie dotacji w podwyższonej wysokości dla publicznych przedszkoli integracyjnych i specjalnych prowadzonych na terenie Wrocławia

- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Wrocław w 2025 r.”
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie dotacji udzielanych publicznym i niepublicznym przedszkolom, szkołom i placówkom oświatowym oraz innym formom wychowania przedszkolnego, prowadzonym przez osoby fizyczne i prawne
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad i kryteriów wynajmowania lokali mieszkalnych lub budynków mieszkalnych jednorodzinnych przez osobę fizyczną z zasobu społecznej agencji najmu (SAN)
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie "Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2026 r."
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia planu sieci prowadzonych przez Miasto publicznych szkół podstawowych, a także określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych, mających siedzibę na obszarze Wrocławia
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Wrocław na lata 2026-2031
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie dotacji udzielanych publicznym i niepublicznym przedszkolom, szkołom i placówkom oświatowym oraz innym formom wychowania przedszkolnego, prowadzonym przez osoby fizyczne i prawne
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia planu sieci prowadzonych przez Miasto publicznych szkół podstawowych, a także określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych, mających siedzibę na obszarze Wrocławia
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez gminę Wrocław oraz sposobu ustalania wysokości opłaty dodatkowej i manipulacyjnej
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zgody na udzielenie dotacji w podwyższonej wysokości dla niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych prowadzonych na terenie Wrocławia przez osoby fizyczne I prawne wraz z konsultowanym projektem

Rada odbyła 8 oficjalnych posiedzeń w 2025 r. Protokoły z posiedzeń WRDPP dostępne są w BIP UM Wrocławia pod adresem: https://bip.um.wroc.pl/artykul/1214/73762/protokoly-z-lat-2023-2026

VIII DOKUMENTY I AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPÓŁPRACY MIASTA WROCŁAWIA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ KONSULTACJI

W oparciu o przeprowadzone konsultacje na podstawie Uchwały Nr LIV/1559/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 września 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (j.t. Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 3063) przyjęto:

- UCHWAŁĘ NR XXIV/471/25 RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA z dnia 20 października 2025 r. w sprawie „Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2026 r.”

IX NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA (NPP)

Nieodpłatna Pomoc Prawna to zadanie z zakresu administracji rządowej zlecone Miastu Wrocław (na prawach powiatu). W roku 2025 na realizację tego zadania przeznaczonych zostało 1 977 696 zł na prowadzenie 27 punktów, w tym 14 prowadzonych przez organizacje pozarządowe oraz 13 przez adwokatów i radców prawnych. Każdy punkt był czynny 5 dni w tygodniu po 4 godziny dziennie. Program Nieodpłatnej Pomocy Prawnej był realizowany w lokalach będących w zasobie powiatu Miasta Wrocław: każdy punkt NPP był wyposażony w komputer, urządzenie wielofunkcyjne, internet, telefon komórkowy i sprzęt biurowy oraz oprogramowanie Wolters Kluwer.
W ramach programu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej we Wrocławiu, w 2025 r. udzielono 8672 porad prawnych i obywatelskich, w tym 5944 w punktach obsługiwanych przez adwokatów i radców prawnych, 1825 w punktach prowadzonych przez organizacje pozarządowe oraz 903 porady obywatelskie.

Punkty obsługiwane przez 58 adwokatów i radców prawnych:

- pl. Dominikański 6 (2 punkty),
- ul. Rydygiera 43 (3 punkty),
- ul. Wiosenna 14 (1 punkt),
- ul. Gajowicka 96a (1 punkt),
- ul. Kromera 44 (2 punkty),
- ul. Prądzyńskiego (3 punkty),
- ul. Szczytnicka 47 (1 punkt).

W wyniku konkursu nr 3776, dotacji udzielono 3 organizacjom pozarządowym realizującym zadanie w poniższych punktach:

- ul. Rękodzielnicza 1 (2 punkty),
- ul. Curie-Skłodowskiej 63a (9 punktów),
- ul. Szczytnicka 47 (3 punkty).

Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego we Wrocławiu (przy ul. Curie-Skłodowskiej 63a, ul. Rękodzielniczej 1. ul. Szczytnickiej 47 a także realizacja zadań zzakresu edukacji prawnej:

- Okres realizacji: 1 stycznia 2025 r. – 31 grudnia 2025 r.
- Liczba zawartych umów: 3
- Liczba odbiorców: 2728 osób
- Kwota dotacji: 992 510 zł

Celem realizacji zadania publicznego było udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej osobom uprawnionym/beneficjentom wymienionym w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim i edukacji prawnej. Zadanie polegało na prowadzeniu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej we Wrocławiu zgodnie z ww. ustawą poprzez udzielanie pomocy, która obejmowała poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, o przysługujących jej uprawnieniach lub o spoczywających na niej obowiązkach, wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, sporządzenie projektu pisma w sprawie z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowo-administracyjnym, nieodpłatną mediację, sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu

w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowo-administracyjnym. Nieodpłatna pomoc prawna była świadczona osobiście przez adwokata lub radcę prawnego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach przez aplikanta adwokackiego lub radcowskiego. W punktach prowadzonych przez organizacje pozarządowe porad udzielali również doradcy podatkowi – w zakresie prawa podatkowego, z wyłączeniem spraw podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

X EKONOMIA SPOŁECZNA I LOKALNY PROGRAM ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ

Lokalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej to inicjatywa współpracy miasta Wrocławia z podmiotami ekonomii społecznej, ukierunkowana na realizację usług użyteczności publicznej. Program został opracowany w ramach projektu „Społecznie odpowiedzialny Wrocław" i stanowi od 2018 roku element działań miasta na rzecz włączania społecznego oraz zrównoważonego rozwoju lokalnego.

Najważniejsze korzyści wynikające z wdrożenia programu:

- zwiększenie zatrudnienia osób najbardziej oddalonych od rynku pracy oraz długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – zlecanie zamówień podmiotom ekonomii społecznej, często działającym lokalnie, sprzyja zatrudnianiu mieszkańców tego samego obszaru, co przekłada się na spadek bezrobocia oraz ograniczenie kosztów ponoszonych przez samorząd, a jednocześnie umożliwia osobom wykluczonym powrót do aktywnego życia społecznego;
- pozostawanie wpływów z podatków PIT i CIT w gminie Wrocław – realizacja zleceń przez lokalnych wykonawców oraz rozliczanie podatków przez pracowników zgodnie z miejscem zamieszkania wzmacnia lokalną gospodarkę;
- ograniczenie wydatków na świadczenia pomocy społecznej wypłacane osobom długotrwale bezrobotnym;
- wzmacnianie postaw przedsiębiorczych oraz odpowiedzialności społecznej wśród mieszkańców;
- rozwój współpracy trójsektorowej oraz tworzenie lokalnych warunków sprzyjających zlecaniu realizacji usług publicznych;
- zwiększenie stabilności funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej oraz tworzenie sprzyjających warunków do ich dalszego rozwoju.

W procesie opracowania i wdrażania programu uczestniczyli przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej, spółek komunalnych oraz miejskich jednostek organizacyjnych, w tym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wrocławskiego Centrum Integracji.

W roku 2025 Wrocławska Spółdzielnia Socjalna współpracowała z innymi podmiotami wykonując między innymi:

- Usługi transportowe przy użyciu własnych pojazdów, ze wskazanych lokali gminnych oraz pomieszczeń do nich przynależnych do innych wskazanych lokali stanowiących zasób gminy Wrocław
  Kwota umowy 43 911,00 złotych.
  Zlecający Wrocławskie Mieszkanie Sp. z o.o/gmina Wrocław
- Usługi porządkowe w lokalach i pomieszczeniach do nich przynależnych stanowiących własność gminy Wrocław
  Kwota umowy 35 000,00 złotych
  Zlecający Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Usługi sprzątania mieszkań stanowiących własność gminy Wrocław
  Kwota umowy 566 547,77 złotych
  Zlecający Wrocławskie Mieszkanie Sp. z o.o/gmina Wrocław
- Usługi sprzątania i monitorowana miejsc gromadzenia odpadów w okolicach wrocławskiego Rynku
  Kwota umów 84 530,00 złotych
  Zlecający Zarząd Zasobu Komunalnego/gmina Wrocław
- Usługi transportowe na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu
  Kwota umowy – 25 000,00 złotych
  Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu
- Usługi malowania pomieszczeń, drobne prace remontowe i budowlane na potrzeby Urzędu Miejskiego Wrocławia
  Kwota umów 55 000,00 złotych

Dzięki zleceniom z gminy Wrocław Wrocławska Spółdzielnia Socjalna utrzymuje miejsca pracy średnio dla 45 osób w kryzysie bezdomności, które w tym czasie nie korzystają z różnych form pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (w

tym zasiłków), a wcześniej były czynnymi biorcami świadczeń z tytułu pomocy społecznej.
Średni miesięczny koszt utrzymania w placówkach plus zasiłki dla osób w kryzysie bezdomności w roku 2025 wyniósł : **1 233,37 zł**
Sposób obliczenia :
średni koszt utrzymania 1 osoby w schronisku zgodnie z uchwałą NR LIV/1476/22 RMW z dnia 23.06.2022 r. (30 zł x 365 dni) : 12 miesięcy + średnia miesięczna wysokość zasiłku wypłacana osobie w kryzysie bezdomności = kwota
Średnio 14 800,44 zł dla jednej osoby x 45 osób = 666 019,80 zł rocznie.
Zaznaczyć należy, że w skład dotacji wchodzą jedynie schroniska (z obliczeń wykluczone zostały Ośrodki Wsparcia).
Gmina Wrocław zlecając zadania Wrocławskiej Spółdzielni Socjalnej zaoszczędziła ze środków publicznych ok 666 019,80 zł na wydatkach przeznaczonych na utrzymanie osób w kryzysie bezdomności i bezrobotnych, które przed podjęciem pracy w Spółdzielni utrzymywały się wyłącznie z zasiłków wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego w 2025 r. w przypadku zamówień na materiały promocyjne usługi transportowe, usługi remontowe oraz usługi przygotowania i dostawy posiłków korzystało z usług podmiotów ekonomii społecznej.
Zadania z zakresu zapewnienia cateringu na różnego rodzaju wydarzenia, przygotowanie i dostawa posiłków, obsługa spotkań, były zlecane między innymi:

- Fundacji Znacznie Więcej
- Spółdzielni Socjalnej Mniej Więcej
- Zakładowi Aktywności Zawodowej we Wrocławiu,

usługi projektowania różnego rodzaju materiałów promocyjnych, wykonania wydruków, wykonania toreb bawełnianych - Spółdzielni Socjalnej Panato, zadania związane z organizacją spotkań, edukacją, prowadzeniem warsztatów. Stowarzyszeniu Edukacji Krytycznej.
Gmina Wrocław również intensywnie współpracowała z podmiotami ekonomii społecznej zlecając zadania związane ze świadczeniem różnego rodzaju usług.

XI PETYCJE

Podstawą prawną do składania petycji w Polsce jest ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dziennik Ustaw z 2018 r. pozycja 870), która weszła w życie w dniu 6 września 2015 r.

Petycje stanowią formę bezpośredniego uczestnictwa obywateli w procesie sprawowania władzy. Zgodnie z artykułem 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej każdy ma prawo składać petycje. Przedmiotem petycji może być w szczególności żądanie zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

W 2025 r. do Urzędu Miejskiego Wrocławia zostało złożonych 60 petycji, z czego 42 petycje zostały złożone do Prezydenta Wrocławia, 4 petycje zostały złożone jednocześnie do Prezydenta Wrocławia oraz Rady Miejskiej Wrocławia, natomiast 14 petycji zostało złożonych wyłącznie do Rady Miejskiej Wrocławia. Z uwagi na fakt, że Rada Miejska Wrocławia nie była adresatem właściwym do rozpatrzenia petycji, (artykuł. 6 ustęp. 1 ustawy o petycjach), 3 petycje zostały przekazane do rozpatrzenia przez Prezydenta Wrocławia, natomiast w przypadku 1 petycji udzielenie odpowiedzi leżało zarówno w zakresie kompetencji Prezydenta Wrocławia, jak i Rady Miejskiej Wrocławia.

W odniesieniu do petycji złożonych do Prezydenta Wrocławia 11 petycji zostało pozostawionych bez rozpatrzenia. Ponadto 3 petycje złożone do Rady Miejskiej Wrocławia również pozostały bez rozpatrzenia, ponieważ nie został oznaczony podmiot wnoszący petycję lub nie wskazano miejsca zamieszkania albo siedziby podmiotu wnoszącego petycję oraz adresu do korespondencji, (artykuł 7 ustęp 1 ustawy o petycjach). W przypadku 1 petycji złożonej do Prezydenta Wrocławia braki formalne nie zostały uzupełnione w terminie przewidzianym ustawą, (artykuł 7 ustęp 2 ustawy o petycjach), w związku z czym petycja ta pozostała bez rozpatrzenia.

Z uwagi na fakt, że Prezydent Wrocławia nie był adresatem właściwym do rozpatrzenia petycji, (artykuł 6 ustęp 1 ustawy o petycjach), przekazano do rozpatrzenia:

- 4 petycje do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu,

- 1 petycję do Zarządu Zasobu Komunalnego we Wrocławiu,
- 1 petycję do Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o.,
- 1 petycję do Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Motorowego,
- 1 petycję do Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu,
- 1 petycję do Wód Polskich – Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu,
- 1 petycję do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Pozostałe petycje złożone do Prezydenta Wrocławia zostały przekazane do rozpatrzenia przez następujące komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia:

- 9 petycji – Departament Infrastruktury i Transportu,
- 2 petycje – Departament Prezydenta,
- 2 petycje – Departament Nieruchomości i Eksploatacji,
- 2 petycje – Departament Edukacji,
- 2 petycje – Departament Urbanistyki i Architektury,
- 1 petycja – Departament Marki Miasta,
- 1 petycja – Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych,
- 1 petycja – Wydział Partycypacji Społecznej.

W przypadku 4 petycji ich zakres dotyczył więcej niż jednego Departamentu. W takich przypadkach odpowiedzi zbiorczej udzielił Wydział Partycypacji Społecznej. W przypadku 1 petycji złożonej do Rady Miejskiej Wrocławia nie upłynął jeszcze termin udzielenia odpowiedzi.

XII DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ROZWOJEM OSIEDLI I PARTYCYPACJI

Dział Rozwoju Osiedli i Partycypacji (DROP)

W obecnym kształcie został utworzony w maju 2025 roku na bazie zadań ówczesnego Działu Partycypacji zajmującego się konsultacjami społecznymi, Centrami Aktywności Lokalnej i programem Mikrogranty. Skład działu był uzupełniany przez cały ubiegły rok o osoby na stanowisku ds. osiedli. Pierwszy pracownik na takim stanowisku został zatrudniony w lutym, kolejnych sześciu w maju, a ostatni w grudniu. DROP jest obecnie bezpośrednim wsparciem dla Rad Osiedli a jego zadania koncentrują się na:

- współpracy z Przewodniczącymi Zarządu w sprawach związanych z rozwojem Osiedli;
- współpracy z komórkami organizacyjnymi Urzędu i miejskimi jednostkami organizacyjnymi w działaniach na rzecz rozwoju Osiedli;
- koordynacji projektu pod nazwą "Centra Aktywności Lokalnej";
- monitorowaniu zadań zgłaszanych przez mieszkańców podczas spotkań osiedlowych, a wykonywanych przez odpowiednie komórki organizacyjne Urzędu oraz miejskie jednostki organizacyjne;
- monitorowaniu zadań zgłaszanych w ramach Prezydenckich Otwartych Spotkaniach Osiedlowych (POSO);
- przygotowywaniu, organizacji i prowadzeniu spraw związanych z reformą jednostek pomocniczych.

W ramach tej komórki utworzono **Stanowiska ds. osiedli (tzw. menadżerów osiedli)**, które realizowane są przez 8 osób. Każda z nich odpowiada za wyznaczony obszar odpowiadający podziałowi administracyjnemu Wrocławskich osiedli. Współpracują one z Przewodniczącym lub Przewodniczącą Zarządu Osiedla (PZO). Główne obowiązki obejmowały: planowanie i realizację działań na rzecz rozwoju osiedla oraz wspieranie inicjatyw długofalowych w tym tych, które wymagają zaangażowania więcej niż jednej komórki UM lub jednostki miejskiej.

Realizując powyższe pracownicy na stanowiskach ds. osiedli przeprowadzili spotkania z PZO zainteresowanych Osiedli oraz Radnymi Miejskimi. Podczas tych spotkań uczestnicy podzielili się opiniami na temat tego, co zmieniło się na lepsze odkąd są menadżerowie. Poniżej główne spostrzeżenia:

- **Praca menadżerów odciążyła PZO**, umożliwiając załatwianie wielu spraw w godzinach urzędowych i przyspieszając obsługę spraw osiedlowych.
- **Odpowiedzi na uchwały były pozyskiwane sprawniej i terminowo.** W przypadku bardziej złożonych tematów menadżerowie informowali o potrzebie dodatkowego czasu na przygotowanie stanowiska.
- **Część spraw była rozwiązywana interwencyjnie** — PZO kontaktował się bezpośrednio z menadżerem zamiast kierować uchwałę do Urzędu.
- Podjęto kwestie dotyczące **siedzib Rad Osiedli**, zwłaszcza w zakresie **dostępności** i potrzeb remontowych.

- Zapewniono **wsparcie przy organizacji spotkań** koordynujących zagadnienia wymagające współpracy międzywydziałowej.

Spotkania na osiedlach

W drugiej połowie 2025 roku pracownicy **Stanowisk ds. Osiedli** zorganizowali i wzięli udział w dziewięciu spotkaniach wielobranżowych, ale o charakterze lokalnym, gdzie wypracowane zostały konkretne rozwiązania. Były one przeprowadzone na osiedlach: Zakrzów – dojazd do budowy ul. Zatorska/Gumińskiej; Psie Pole – inwestycje drogowe na osiedlu; Swojczyce – TAT; Bieńkowice – inwestycje drogowe ul. Libańska; Stare Miasto – hałas; Sołtysowice – siedziba RO i CAL; Osobowice-Rędzin – Marina Wrocław Port Jachtowy; Klecina – organizacja ruchu na ul. Jutrzenki, Kuźniki – deweloperski projekt zabudowy ul. Hermanowska.

Powyższe spotkania pozwoliły na poinformowanie mieszkanek i mieszkańców nie tylko o podjętych decyzjach, lecz także na wyjaśnienie ich bardziej szczegółowo, w szerszym kontekście. Zaowocowały także wprowadzeniem określonych rozwiązań. Każde z tych spotkań podsumowano stosowną notatką opublikowaną na stronach miasta wroclaw.pl/konsultacje lub przesłaną do stosownych Rad Osiedli.

Prezydenckie Otwarte Spotkania Osiedlowe (POSO)

W ramach Prezydenckich Otwartych Spotkań Osiedlowych powstała lista 244 projektów. W wyniku monitoringu procesu realizacji tych zadań przez pracowników ds. osiedli, 169 z nich znalazło swój finał, z czego 151 został zakończonych, a 18 odrzuconych ze względów merytorycznych. Łącznie stanowią one 69% wszystkich projektów.

Uchwały

Od czerwca 2025 r., pracownicy **Stanowisk ds. osiedli** skierowali **472 Uchwały merytoryczne** bezpośrednio do właściwych komórek UM lub jednostek miejskich wg ich kompetencji, dbając jednocześnie o terminowe ich rozpatrzenie. W wyniku zmienionej w ten sposób ścieżki prowadzenia spraw osiedli na koniec roku, na 68% Uchwał termin udzielenia odpowiedzi zawierał się w przedziale do 30 dni. W przedziale 31–60 dni załatwionych zostało 16% pism i jedynie 3% pism uzyskało odpowiedź w czasie dłuższym niż 60 dni.

Powyższe Uchwały kierowane był przez 47 aktywnie działających Rad Osiedli.

Uchwały kierowane przez pracowników DROP:

Departament / jednostka	**Najczęściej poruszane zagadnienia**	**Liczba uchwał**
Departament Infrastruktury i Transportu (DIT)	komunikacja miejska; organizacja ruchu; infrastruktura drogowa (remonty, przebudowy i utrzymanie ulic i chodników); miejsca parkingowe; drogi rowerowe; elementy małej architektury	**244**
Departament Urbanistyki i Architektury (DUA)	projekty MPZP; wpisy do gminnej ewidencji zabytków	**59**
Departament Spraw Społecznych (DSS)	projekty Funduszu Osiedlowego oraz Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego	**45**
Departament Nieruchomości i Rozwoju (DNR)	sprawy podwórzowe; lokale Rad Osiedli; pomniki przyrody	**21**
Departament Zieleni i Rekreacji (DZR)	tereny parkowe oraz zagadnienia okołozielone	**20**
Biuro Rady Miejskiej i zespoły tematyczne (BRM)	obsługa prac Rady Miejskiej oraz zespołów tematycznych	**20**
Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (WBZ)	ochrona cywilna; działalność Ochotniczych Straży Pożarnych	**16**
Departament Przedsiębiorczości i Rozwoju (DPR)	opinie w sprawach sprzedaży napojów alkoholowych	**13**

Departament / jednostka	**Najczęściej poruszane zagadnienia**	**Liczba uchwał**
Departament Edukacji i Uczenia się (DEU)	obwody szkolne; tematy ogólnoszkolne	**11**

XIII DZIAŁANIA INFORMACYJNE WYDZIAŁU PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ NA STRONACH INTERNETOWYCH ORAZ PORTALACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Wydział Partycypacji Społecznej w ramach serwisu www.wroclaw.pl prowadził i aktualizował portal partycypacji społecznej: Wroclaw Rozmawia. Jest to platforma informacyjna Wydziału – miejsce komunikacji z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, uczestnikami konsultacji społecznych, a także źródło informacji na temat budżetów partycypacyjnych, rewitalizacji, ekonomii społecznej oraz nieodpłatnej pomocy prawnej.

W jednym miejscu mieszkanki i mieszkańcy mogli znaleźć interesujące ich zagadnienia oraz następujące, dedykowane podstrony: Konsultacje społeczne (podstrony poszczególnych konsultacji, aktualności), NGO (m.in. wsparcie finansowe, współpraca, najem lokali, sprawy do załatwienia), Budżet partycypacyjny (informacje dotyczące WBO, FO oraz Mikrograntów), CALe (zawierające listę oraz mapę aktualnie funkcjonujących we Wrocławiu CALi), Rewitalizacja (wrocławskie przykłady, zasady, podstawy prawne, zabytkowe pojazdy), ogólny dział Aktualności obejmujący wszystkie wymienione wyżej obszary oraz Kontakt.

Ponadto aktualizowano informacje w Biuletynie Informacji Publicznej UM Wrocławia: m.in. informacje o Wydziale Partycypacji Społecznej, otwartych konkursach ofert oraz innych trybach wsparcia finansowego, sprawach do załatwienia, najmie lokalu użytkowego przez NGO, formularze do pobrania, zestawienia, programy współpracy i sprawozdania, ogłoszenia konsultacji społecznych.

Wydział prowadził także profile na portalach społecznościowych:

- www.facebook.com/wroclawrozmawia;
- www.facebook.com/wroclawskibudzetobywatelski.

WROCŁAWSKI ZESPÓŁ ŻŁOBKÓW

Przedmiotem działania jednostki jest realizowanie zadań opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798) oraz obsługa placówek żłobkowych
w zakresie organizacyjnym, zamówień publicznych, zapewnianie obsługi techniczno-eksploatacyjnej, prowadzenie spraw finansowo-księgowych, pracowniczych, bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowych, sprawozdawczości.

W skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków **wchodzi 17 żłobków i 1 filia:**

1) Żłobek nr 1, ul. Lwowska 20,
2) Żłobek nr 2, ul. Zemska 33,
3) Żłobek nr 3, ul. Białowieska 33,
4) Żłobek nr 4, ul. Kłodnicka 25,
5) Żłobek nr 5, ul. Dokerska 5,
6) Filia Żłobka nr 5, ul. K. i M. Barskich 45,
7) Żłobek nr 6, ul. Krowia 1,
8) Żłobek nr 7, ul. Drukarska 9,
9) Żłobek nr 8, ul. Sądowa 6,
10) Żłobek nr 9, ul. Wrońskiego 13d,
11) Żłobek nr 10, ul. Henryka Brodatego 17,
12) Żłobek nr 11, ul. Hubska 39,
13) Żłobek nr 12, ul. Jugosłowiańska 85a,
14) Żłobek nr 13, ul. Wieczysta 107,
15) Żłobek nr 14, ul. Mulicka 4c,
16) Żłobek nr 15, ul. Łukowa 37,
17) Żłobek nr 16, ul. Sygnałowa 23,
18) Żłobek nr 17, ul. Sołtysowicka 29j.

W grudniu 2025 r. zakończono prace nad **Planem opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnym** realizowanym we Wrocławskim Zespole Żłobków, który został wprowadzony zarządzeniem nr 162/25 Dyrektora Wrocławskiego Zespołu Żłobków z dnia 22 grudnia 2025 r. Obowiązek opracowania i wdrożenia takiego planu został nałożony na prezydentów/burmistrzów/wójtów przez Ministra

Rodziny i Polityki Społecznej w związku z wejściem w życie obowiązkowych standardów opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, określonych w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r.
Zgodnie z tym rozporządzeniem każda instytucja opieki nad dziećmi w wieku do lat 3,
w tym żłobki, kluby dziecięce oraz dzienni opiekunowie, jest zobowiązana posiadać
i realizować Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny, który stanowi podstawę planowania i prowadzenia opieki i edukacji zgodnej ze standardami określonymi w rozporządzeniu.
Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny opisuje i gwarantuje spełnianie standardów dotyczących:

1) pracy z dzieckiem – planowanie codziennych doświadczeń dzieci w żłobku, uwzględniające ich rozwój fizyczny, emocjonalny, społeczny i poznawczy, z relacjami opartymi na szacunku i bezpieczeństwie,
2) bezpieczeństwa dzieci – zapewnienie bezpiecznej atmosfery fizycznej i emocjonalnej oraz warunków sprzyjających zdrowiu i rozwojowi maluchów,
3) organizacji pracy personelu – profesjonalizacja usług opiekuńczych i edukacyjnych, zapewnienie odpowiednich procedur pracy, systematycznego rozwoju personelu i aranżacji przestrzeni edukacyjnej oraz opiekuńczej,
4) monitoringu i ewaluacji – systematyczne monitorowanie i ocenę realizacji standardów oraz adaptowanie Planu OWE do aktualnych potrzeb dzieci i możliwości placówki, ze szczególnym uwzględnieniem opinii rodziców i wyników analiz przeprowadzanych corocznie,
5) współpracy z rodzicami – aktywne włączanie rodziców w życie żłobka, otwartą komunikację oraz budowanie partnerstwa w zakresie wychowania i rozwoju dziecka.

Wszystkie powyższe standardy były wcześniej zasadą działania żłobków wchodzących
w skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków i realizowane były na podstawie zarządzeń Dyrektora Wrocławskiego Zespołu Żłobków. Obecnie ich realizacja ma jednak podstawę prawną w obowiązującym rozporządzeniu ministra, które

określa standardy zarówno niezbędne, jak i standardy podnoszenia jakości opieki nad dziećmi do lat 3.

W 2025 roku Wrocławski Zespół Żłobków kontynuował udział w projekcie Miejska Farma. Wrocław jako pierwsze miasto w Polsce uruchomił ekologiczną Miejską Farmę – innowacyjne przedsięwzięcie realizowane przez Departament Zrównoważonego Rozwoju Urzędu Miejskiego Wrocławia we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu oraz: Departamentem Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia, Wrocławskim Centrum Integracji, Biurem Współpracy z Uczelniami Wyższymi Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz Fundacją Mniej Więcej.

Miejska Farma została utworzona na terenie Stacji Badawczo-Dydaktycznej Uniwersytetu Przyrodniczego na Swojczycach i zajmuje powierzchnię około 6 ha. Na Farmie stosowane są ekologiczne metody gospodarowania, a uprawiane są m.in. ziemniaki, buraki, dynie oraz cukinie.

Pozyskane plony przekazywane są do placówek Wrocławskiego Zespołu Żłobków, dzięki czemu dzieci uczęszczające do żłobków mają dostęp do świeżych, pełnowartościowych produktów. Warzywa pochodzące z Miejskiej Farmy wykorzystywane są w codziennym żywieniu dzieci, wspierając kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W ramach projektu część plonów była również przekazywana rodzicom, co sprzyja promowaniu zdrowego odżywiania w całych rodzinach.

1) ELEKTRONICZNA REKRUTACJA DO ŻŁOBKÓW

W 2025 roku rekrutacja przy pomocy systemu elektronicznego odbyła się po raz ósmy.

System elektronicznej rekrutacji prowadzony przez Wrocławski Zespół Żłobków obejmuje żłobki publiczne, niepubliczne żłobki i kluby dziecięce z dotacją Gminy Wrocław oraz dziennych opiekunów z dotacją Gminy Wrocław.

Rekrutacja odbywa się w systemie ciągłym, całorocznym. Wnioski można składać przez cały rok, a dzieci kwalifikowane są do żłobków w miarę zwalniania się miejsc.

Od września – w związku ze zmianą roku żłobkowego (opiekuńczego) – w żłobkach zwalnia się wiele miejsc, ponieważ dzieci przechodzą do przedszkoli lub zmieniają grupy wiekowe na starsze. Na uwolnioną pulę można zatem

jednorazowo kwalifikować większą liczbę dzieci oczekujących na przyjęcie. W tym celu, system rekrutacyjny jest aktualizowany o dane zawierające uwolnione i nowe miejsca w żłobkach oraz aktualne grupy, a dzieci kwalifikowane są na wolne miejsca w rekrutacji terminowej (jednorazowej). W roku 2025 wyniki rekrutacji terminowej zostały ogłoszone 30 czerwca.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. system rekrutacji oferował 7348 miejsc w 173 żłobkach publicznych, niepublicznych żłobkach, klubach dziecięcych oraz
u dziennych opiekunów.

Liczba miejsc w żłobkach Wrocławskiego Zespołu Żłobków w kolejnych latach:

l.p.	rok	ogólna liczba miejsc w żłobkach
1.	2017	2091
2.	2018	2123
3.	2019	2155
4.	2020	2375
5.	2021	2362
6.	2022	2517
7.	2023	2517
8.	2024	2517
9.	2025	2517

2) MIEJSCA NORMATYWNE W PLACÓWKACH WROCŁAWSKIEGO ZESPOŁU ŻŁOBKÓW

Żłobek	Adres	Ilość miejsc normatywnych	Ilość grup dziecięcych	Liczba grup		
				I	II	III
Nr 1	ul. Lwowska 20	142	4	1	1	2
Nr 2	ul. Zemska 33	121	3	1	1	1

Nr 3	ul. Białowieska 27	128	3	0	2	1
Nr 4	ul. Kłodnicka 25	126	3	0	2	1
Nr 5	ul. Dokerska 5	120	3	1	1	1
5 - filia	ul. K. i M. Barskich 45	32	1	0	1	
Nr 6	ul. Krowia 1	104	3	1	1	1
Nr 7	ul. Drukarska 9	126	3	1	1	1
Nr 8	ul. Sądowa 6	141	4	1	1	2
Nr 9	ul. Wrońskiego 13d	82	2	0	1	1
Nr 10	ul. H. Brodatego 17	137	4	1	2	1
Nr 11	ul. Hubska 39	124	3	0	2	1
Nr 12	ul. Jugosłowiańska 85a	157	6	1	2	3
Nr 13	ul. Wieczysta 107	125	3	0	1	2
Nr 14	ul. Mulicka 4c	215	7	1	4	2
Nr 15	ul. Łukowa 37	266	8	1	3	4
Nr 16	ul. Sygnałowa 23	220	7	2	2	3
Nr 17	ul. Sołtysowicka 29j	151	5	1	3	1
OGÓŁEM		**2517**	**72**	**13**	**31**	**28**

OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3

Żłobki wchodzące w skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków realizują zadania określone

w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, a w szczególności:

1) zapewniają dzieciom warunki sprzyjające prawidłowemu rozwojowi fizycznemu, emocjonalnemu, społecznemu i poznawczemu, adekwatne do ich wieku oraz indywidualnych potrzeb,
2) zapewniają dzieciom bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne,
3) wspomagają indywidualny rozwój każdego dziecka, z poszanowaniem jego tempa rozwoju,
4) realizują funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne, z uwzględnieniem indywidualnych możliwości dziecka, jego zdolności, w tym ruchowych i manualnych,
5) zapewniają dzieciom wyżywienie zgodnie z obowiązującymi normami żywienia oraz zaleconą dietą pokarmową,
6) wspomagają rodzinę w procesie wychowania dziecka oraz budują partnerską współpracę z rodzicami/opiekunami prawnymi.

Realizacja zadań, odbywa się poprzez:

1) stosowanie różnorodnych metod i form pracy z dziećmi, uwzględniających ich rozwój psychomotoryczny oraz potrzebę indywidualizacji oddziaływań opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnych,
2) współpracę z rodzicami/opiekunami prawnymi,
3) stymulowanie procesów rozwojowych dziecka poprzez wspieranie jego samodzielności, aktywności własnej oraz inicjatywy.

Podstawowym zadaniem żłobka jest stworzenie dzieciom jak najlepszych warunków do rozwoju osobistego, intelektualnego i społecznego.

Każde dziecko w wieku do lat 3 posiada wrodzony potencjał, rozwija się według własnych możliwości. Specyfika pracy z dziećmi w okresie żłobkowym polega na doborze form

i metod pracy z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb oraz dostosowanie ich do poziomu rozwoju dziecka, co pozwala dzieciom na pełne i aktywne uczestnictwo w życiu grupy.

Praca opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjna prowadzona jest w oparciu o założenia Planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego realizowanego we Wrocławskim Zespole Żłobków oraz Katalogu niezbędnych oddziaływań wychowawczych. Planując zajęcia uwzględnia się porę roku, uroczystości oraz święta. Zajęcia prowadzone są na podstawie codziennie sporządzanych konspektów pracy opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnej, odnotowywanych w dzienniku zajęć.

3) PROGRAM DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZY

Realizowany jest poprzez:

1) rytmikę i zajęcia umuzykalniające (prowadzone przez opiekunki):
   - zabawy ruchowe ze śpiewem,
   - klaskanie, tupanie w rytm melodii,
   - zabawy umuzykalniające ze śpiewem i ruchem (przy użyciu chusty Klanza),
   - słuchanie odgłosów zwierząt oraz innych dźwięków dnia codziennego,
   - gra na instrumentach muzycznych,

Zdjęcie 1 Gra na instrumentach muzycznych

   - zabawy z wyliczankami,
   - zabawy w echo: powtarzanie słów: głośno, cicho, szeptem,
   - zabawy taneczne;
2) obserwację i doświadczenie;
3) poznawanie przyrody i uwrażliwienie na zmieniające się warunki atmosferyczne
   z uwzględnieniem pór roku;
4) gimnastykę ogólnorozwojową:
   - ćwiczenie równowagi,
   - zabawy na czworakach,

- zabawy, typu: rzut do celu, toczenie piłki, pokonywanie różnych trudności, np.: przeskok przez przeszkodę, slalom, zabawy związane z chwytaniem, zabawy ruchowe na powietrzu;

5) zabawy i zajęcia rozwijające aktywność językową **-** w wieku po niemowlęcym intensywnie rozwijają się narządy artykulacyjne, dlatego wiele czasu poświęca się na zabawy językowe, takie jak ćwiczenia buzi i języka, zajęcia z opisywaniem, nazywaniem otaczającego świata, czytanie książeczek, opowiadanie, co widać na obrazkach; dzieci bawią się odgadywanie dźwięków puszczanych z płyty CD (odgłosy zwierzątek, natury) i uczą się również prostych piosenek i wierszyków;
6) zajęcia związane z plastyką - podczas zajęć plastycznych dzieci odkrywają nowe materiały plastyczne, faktury, biorą udział w plastycznych eksperymentach, nabywają doświadczenia estetyczne - są to zabawy farbami, pastelami, kredkami;
7) zajęcia sensoplastyczne - wiedząc, że mózg dziecka potrzebuje zróżnicowanej stymulacji sensorycznej, dzięki której się rozwija, opiekunki organizują zabawy sensoryczne; podczas zabaw angażowane są wszystkie zmysły dzieci - przechodzenie na boso po sensorycznym torze, zabawy z plasteliną/ciastoliną, ugniatanie, wałkowanie, ściskanie różnorodnych mas, zanurzanie rąk w farbach zrobionych z jogurtów i barwników, w galaretkach spożywczych, zabawy z różnego rodzaju mas z kasz, mąki, wykonywanie woreczków z wodą, farbą i olejem, wyszukiwanie w pudełku przedmiotów o różnych strukturach tj. miękkich, twardych, szorstkich, puchatych, delikatnych;

Zdjęcie 2 Zajęcia sensoryczne

8) zabawy konstrukcyjne - są okazją do kształtowania w dzieciach wyobraźni przestrzennej, orientacji w schemacie ciała, jak również kreatywności; to także doskonalenie umiejętności manipulacyjnych; są to budowle z klocków drewnianych i plastikowych, różnorodne układanki „piramidy”;

Zdjęcie 3 Zajęcia konstrukcyjne

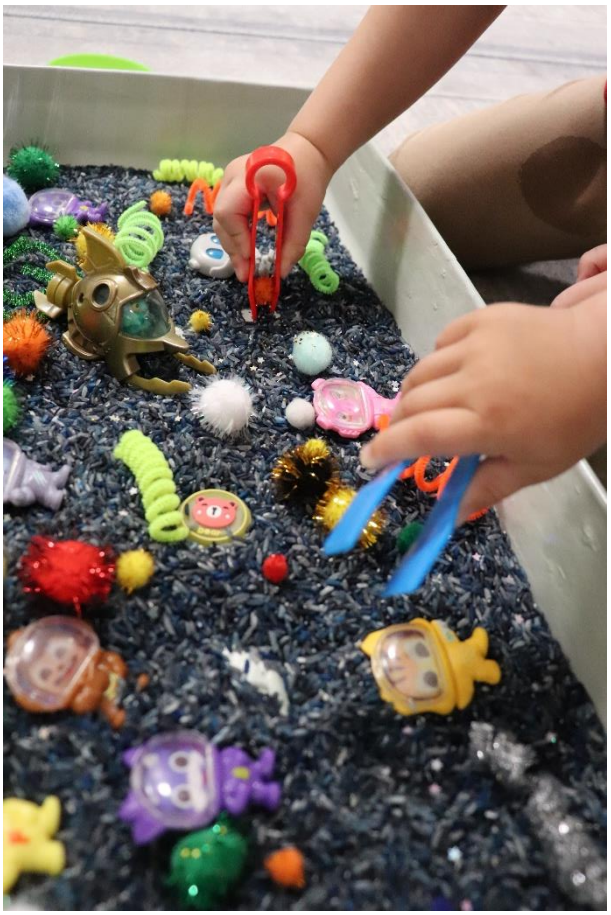

9) zabawy manipulacyjne – nawlekanie dużych korali, przypinanie klamerek, odkręcanie
i zakręcanie nakrętek, dopasowywanie klocków o różnych kształtach do odpowiednich otworów, dopasowywanie elementów różnych układanek, gniecenie papieru, wyciskanie folii bąbelkowej;

Zdjęcie 4 Zajęcia manipulacyjne

10) zabawy tematyczne – mają one charakter odtwórczy i służą utrwalaniu umiejętności naśladowania czynności życia codziennego; dzięki rozwijającej się wyobraźni dzieci wykonują wiele czynności na niby, np. kącik kuchenny, zabawy w lekarza, fryzjera, zabawy z wózkami lalek itp.;

Zdjęcie 5 Zajęcia tematyczne

11) w okresie wiosenno-letnim dzieci korzystały z placu zabaw, gdzie organizowane były różnego rodzaju zajęcia ruchowe z wykorzystaniem piłek oraz sprzętu ogrodowego typu: huśtawki na sprężynach, zjeżdżalnie, lokomotywa z wagonami, piaskownica, domek z tablicą.

Zdjęcie 6 Zajęcia ruchowe na placu zabaw

4) RODZINNE IMPREZY DLA DZIECI ORGANIZOWANE W ŻŁOBKACH

I. Dzień Babci i Dziadka – z tej okazji dzieci przygotowały program artystyczny obejmujący piosenki oraz wierszyki. Wykonały również prace plastyczne oraz własnoręczne upominki dla babć i dziadków.

Zdjęcie 7 Upominki przygotowane na dzień Babci i Dziadka

1. **Dzień Mamy i Taty** – w ramach obchodów Dnia Mamy i Taty dzieci uczyły się piosenek i wierszyków oraz przygotowywały laurki i drobne upominki dla rodziców. Podczas zajęć opiekunki rozmawiały z dziećmi o roli mamy i taty, a także
   o zawodach, jakie mogą wykonywać, m.in. przy wykorzystaniu tablic edukacyjnych. Dodatkowo organizowane były zabawy muzyczno-ruchowe oraz zajęcia plastyczne polegające na przygotowaniu i ozdabianiu laurek.
2. **Dzień Dziecka** - upłynął w atmosferze radości i wspólnej zabawy. Opiekunki zaplanowały liczne atrakcje, takie jak: zabawy z chustą animacyjną Klanza, puszczanie baniek mydlanych na tarasie, zabawy sportowe i muzyczne, malowanie twarzy, wspólne rysowanie na dużych arkuszach papieru oraz przygotowanie balonowych figurek. Na zakończenie dzieci otrzymały prezenty zakupione przez Radę Rodziców.
3. **Uroczyste zakończenie roku** - jak co roku w czerwcu odbyły się uroczystości pożegnania najstarszych grup dzieci, kończących swoją przygodę ze żłobkiem.
   Z tej okazji dzieci wraz z opiekunkami przygotowały występ artystyczny dla rodziców. Po jego zakończeniu dzieciom wręczono dyplomy ukończenia żłobka oraz pamiątkowe książeczki.

II. Uroczystości świąteczne

1. **Zabawa mikołajkowa** - spotkanie dzieci ze Świętym Mikołajem w żłobkach, wręczanie paczek i wykonanie zdjęć pamiątkowych. Przygotowanie prac plastycznych przez dzieci min. „listu do św. Mikołaja". Dekorowanie sali zabaw i szatni oraz wejść do żłobka. Śpiewanie piosenek o Mikołaju, przebranie się opiekunek w strój Mikołaja i Śnieżynki. Wspólna zabawa z Mikołajem.
2. **Boże Narodzenie w żłobku -** dzieci wspólnie z opiekunkami brały udział w ubieraniu choinki oraz wieszaniu ozdób choinkowych. Przy świątecznym drzewku odbyło się wspólne kolędowanie, które wprowadziło wszystkich w radosny, bożonarodzeniowy nastrój. Uroczystość zakończyła się poczęstunkiem z akcentem na tradycyjne potrawy wigilijne.

Zdjęcie 8 Wspólne ubieranie choinki

3. **Zabawa karnawałowa przy muzyce** - bal karnawałowy dostarczył dzieciom mnóstwo radości i wesołej zabawy przy muzyce. Dzieci, przebrane w kolorowe stroje karnawałowe, uczestniczyły w zabawach tanecznych oraz zabawach
   z balonami w pięknie udekorowanych salach. Odbył się również pokaz strojów karnawałowych dzieci oraz opiekunek.
4. **Wielkanoc** - dzieci zostały zapoznane z wielkanocnymi tradycjami i zwyczajami. W ramach zajęć plastycznych malowały pisanki z wykorzystaniem różnych technik oraz dekorowały palmę wielkanocną i zrywały posadzoną wcześniej rzeżuchę. W Żłobku nr 15 dzieci odwiedził Zajączek Wielkanocny oraz Kurka z małym kurczątkiem, którzy zrobili im psikusa i sprytnie pochowali jajeczka po całym ogrodzie żłobkowym. Maluchy odnalazły wszystkie jajeczka-niespodzianki, które następnie dekorowały i wykorzystały jako ozdoby w szatni. Nasi najmłodsi i tym razem byli doskonale przygotowani na takie odwiedziny – ubrani na żółto radośnie przywitali naszych gości. Wspólnie złożyliśmy sobie wielkanocne życzenia, a Panie Opiekunki wraz z dziećmi odśpiewały piosenkę pt. *„Nie chodź kurko na podwórko, maluj jajka od samego ranka”*. Z tej okazji dzieci, razem z opiekunkami, przygotowały także pracę plastyczną pt. *„Zajączek”*.

Zdjęcie 9 zabawy rzeżuchą

5. **Walentynki** – opiekunki przeprowadziły w grupach zajęcia dydaktyczne, podczas których poruszany był temat szacunku do drugiego człowieka, rodziny oraz miłości. Przypomniane i utrwalone zostały kolory czerwony i biały. Dzieci słuchały oraz uczyły się piosenek o tematyce walentynkowej. Podczas zajęć plastycznych wykonywały serca, wykorzystując różnorodne techniki plastyczne.

III. Zajęcia cykliczne prowadzone w żłobkach

1. **Zabawy ruchowe** - wspieranie rozwoju motoryki dużej i małej poprzez gimnastykę, tory przeszkód i zabawy na świeżym powietrzu.
2. **Aktywności artystyczne** - zajęcia plastyczne, muzyczne i teatralne, rozwijające wyobraźnię oraz kreatywność dzieci.
3. **Czytanie i opowiadanie bajek** - budowanie kompetencji językowych oraz rozwijanie zainteresowania książkami i słowem mówionym.
4. **Zajęcia integracyjne** - zabawy w grupach, które wspierały naukę współdziałania, dzielenia się oraz rozwiązywania konfliktów.
5. **Dogoterapia** – zajęcia z udziałem psów, podczas których dzieci uczą się prawidłowego kontaktu ze zwierzętami, poznają ich potrzeby oraz wzmacniają empatię. Spotkania te wspierają rozwój motoryczny, poszerzają słownik czynny dziecka, kształtują umiejętności narracyjne oraz pomagają w rozpoznawaniu
   i nazywaniu emocji.

6. **Warsztaty kulinarne -** zajęcia, podczas których dzieci samodzielnie przygotowują soczki z wybranych warzyw i owoców lub wykrawają i dekorują ciasteczka. Dzięki temu rozwijają umiejętności kulinarne oraz poznają nowe smaki w prosty i przyjemny sposób.
7. **Cykliczne spotkania umuzykalniające -** zajęcia rytmiczne dla każdej z grup, rozwijające koordynację ruchową poprzez ćwiczenia fizyczne połączone
   z bodźcami dźwiękowymi. Śpiew wpływa na prawidłowe oddychanie, wzmacnia aparat mowy, poprawia pamięć, rozwija język oraz pobudza wyobraźnię i emocje.
8. **Organizacja spektakli teatralnych** pt. „Pinokio", „Cztery Miski", „Bajeczki
   z walizeczki", „Calineczka" i wiele innych.
9. **Koncerty Gordonowskie** - zajęcia inspirowane teorią uczenia się muzyki Gordona (Gordon Music Learning Theory). Umuzykalnianie metodą Gordona wspiera naturalny proces rozumienia muzyki, wszechstronny rozwój dziecka oraz zdolności komunikacyjne. Dzieci poznają brzmienie pianina, skrzypiec oraz różnych instrumentów perkusyjnych.

IV. Zajęcia związane z porą roku

Zajęcia związane z porą roku mogą być bardzo ciekawe i edukacyjne, w zależności od tego, o której porze roku mówimy. W żłobkach realizuje się różnorodne aktywności, które pomagają dzieciom poznawać zmiany zachodzące w przyrodzie oraz rozwijają ich zainteresowania. Oto kilka przykładów takich zajęć:

1. **Dzień Bałwanka**, był doskonałą okazją do zimowych zabaw oraz zajęć plastycznych. W poszczególnych grupach dzieci wyklejały bałwanka na wydrukowanej ilustracji szklanej kuli, a także pracowały z gotowym szablonem głowy bałwanka, do którego doczepiały woreczek wypełniony popcornem, pełniący rolę brzucha. Powstałe prace plastyczne panie opiekunki zawiesiły na tablicy znajdującej się w holu żłobka.
2. **Pierwszy dzień wiosny** - uroczyste powitanie Pierwszego Dnia Wiosny rozpoczęło się od odwiedzin Pani Wiosny, w którą przebrała się jedna z opiekunek. Pani Wiosna weszła do sali z symbolicznym bocianem i zaprezentowała dzieciom wiersz o tematyce wiosennej. Następnie dzieci

radośnie śpiewały piosenkę pt. „Maszeruje wiosna”, celebrując nadejście cieplejszej pory roku. W sali panowała prawdziwie wiosenna atmosfera, stworzona dzięki kolorowym i starannie przygotowanym dekoracjom. W ramach zajęć plastycznych dzieci wykonywały portret Pani Wiosny oraz kolorowe kwiatki, maczając palce w farbie. Tego rodzaju aktywności sprzyjały rozwijaniu motoryki małej oraz kreatywności.

3. **Dzień Marchewki i Dzień Dyni** – w ramach zajęć edukacyjnych panie opiekunki, we współpracy z pionem żywienia, organizują dni warzywne i owocowe. Jest to doskonała forma edukacji żywieniowej, podczas której dzieci mogą samodzielnie dotknąć oraz poznać kształt, fakturę i zapach warzyw oraz owoców. Tego dnia dzieci przyszły ubrane w pomarańczowych kolorach i wykonywały prace plastyczne związane z dynią. Podczas posiłków miały również okazję spróbować różnych potraw przygotowanych z dyni, co sprzyjało kształtowaniu zdrowych nawyków żywieniowych.
4. **Żegnamy Lato, witamy Jesień** - wydarzenie zorganizowane dla dzieci w ogrodzie żłobkowym. W programie znalazły się wspólne tańce przy muzyce, konkursy z nagrodami oraz malowanie twarzy. Podczas zabawy dzieci zapoznały się z nową porą roku – jesienią – oraz jej charakterystycznymi cechami.
5. **Dzień jeża** - tego dnia panie opiekunki prowadziły zajęcia edukacyjne, podczas których dzieci poznały wygląd jeża oraz miejsca, w których można go spotkać. Zorganizowane zostały również zabawy muzyczno-ruchowe o tematyce jesiennej. Dzieci wykonały pracę plastyczną z głównym bohaterem – jeżem.

V. Pozostałe zajęcia realizowane w poszczególnych żłobkach:

1. **Dzień Zwierząt** był okazją do poszerzenia wiedzy dzieci na temat fauny oraz rozwijania empatii wobec zwierząt. W ramach zajęć dydaktycznych dzieci poznawały różne gatunki zwierząt, w tym zwierzęta z wiejskiego podwórka, a następnie wspólnie tworzyły makietę wiejskiej zagrody oraz zoo. Aktywności plastyczne obejmowały zastosowanie nietypowej techniki malarskiej – dzieci tworzyły lwy, malując farbą przy użyciu widelca, co pobudzało ich kreatywność oraz rozwijało motorykę małą. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również zajęcia sensoryczne, polegające na odnajdywaniu figurek zwierząt zanurzonych w ryżu, bibule oraz w

woreczkach wypełnionych farbami. Dzień zakończył się wspólnymi zabawami muzyczno-ruchowymi połączonymi ze śpiewaniem piosenek o zwierzętach.

2. **Dzień Strażaka** – z tej okazji odwiedzili nas prawdziwi strażacy, którzy przybliżyli dzieciom specyfikę swojego zawodu. Dzieci dowiedziały się, na czym polega praca strażaka, jak wygląda strój używany podczas akcji ratowniczych oraz jakiego sprzętu potrzebują strażacy do gaszenia pożarów. Podczas spotkania dzieci wspólnie śpiewały piosenkę pt. „Uwaga, uwaga, z ogniem to nie jest zabawa", dedykowaną strażakom. W ramach zajęć plastycznych dzieci wykonały prace przedstawiające wóz strażacki oraz strażaka, rozwijając przy tym swoją kreatywność i sprawność manualną.

Zdjęcie 10 Praca plastyczna: Wyklejanie strażaka

3. **Dzień pszczoły** - był okazją do zapoznania dzieci z pracą pszczelarza. Dzięki rekwizytom oraz ilustracjom prezentowanym przez opiekunki dzieci dowiedziały się, gdzie mieszkają pszczoły, jaką pełnią rolę w przyrodzie oraz skąd pochodzi miód. Podczas zajęć została również wyświetlona prezentacja multimedialna przygotowana przez opiekunki, dotycząca życia pszczół oraz pracy pszczelarza. Dodatkowo dzieci wykonały pracę plastyczną o tematyce związanej z pszczołami, rozwijając swoją kreatywność i sprawność manualną.

Zdjęcie 11 Dzień pszczoły

4. **Dzień postaci z Bajek** –dzieci miały okazję przyjść w przebraniach swoich ulubionych postaci z bajek. Tego dnia podczas zajęć dominował motyw bajkowy. Panie opiekunki zorganizowały zabawę taneczno-ruchową. Zajęcia manualne, plastyczne również związane były z postaciami bajkowymi.
5. **Dzień Piernika** – w tym dniu panie opiekunki razem z dziećmi przygotowywały pierniczki, ozdabiały je. Przygotowane pierniczki zostały zapakowane i przekazane
   w formie prezentu dla rodziców.
6. **Spotkanie z alpakami** - spotkanie, w trakcie którego dzieci mogą dotknąć futerka przyjaznych zwierzątek, wysłuchać przewodnika o życiu alpak i o ich zwyczajach żywieniowych.
7. **Międzynarodowy Dzień Pluszowego Misia** – tego dnia dzieci przyniosły do żłobka swoje ulubione pluszowe misie. Był to dzień pełen radosnych zabaw oraz piosenek o tematyce związanej z misiem. Panie opiekunki

wykonały dzieciom pamiątkowe zdjęcia w przygotowanej fotobudce. Podczas zajęć plastycznych dzieci z zaangażowaniem tworzyły postać misia, wykorzystując różnorodne materiały sypkie. Praca rozwijała ich kreatywność, sprawność manualną oraz wyobraźnię.

Zdjęcie 12 Praca plastyczna pt. „Postać misia”

8. **Dzień Dinozaura** - z okazji tego dnia dzieci odbyły niezwykłą podróż do świata prehistorycznych gadów. Panie opiekunki opowiedziała dzieciom o tych dużych zwierzętach, które zamieszkiwały naszą planetę. Dzieci karmiły plastikowego tyranozaura, bawiły się w wykopaliska, szukając w piasku kinetycznym ukrytych dinozaurów. Wspólnie wykonały pracę plastyczną pt. „Dinozaur”. Dzieci naklejały rolki papieru na brystol, z których potem stworzyły dinozaura. Ponadto dzieci wykonały również pracę indywidualną pt. „Dinozaur wykluł się z jaja”, która polegała na przyklejeniu gotowych elementów na spinacz, gdy naciśnie się spinacz, paszcza dinozaura zaczyna się ruszać. Każde dziecko wykonanego dinozaura zabrało do domu.
9. **Dzień Dentysty** - w tym dniu dzieci miały okazję dowiedzieć się, jak dbać o ząbki, aby zawsze były zdrowe. Każdy mógł wykazać się umiejętnością szczotkując zęby na naszym modelu. Dzieci wyklejały na rysunku zdrowe i szkodliwe przysmaki dla naszych zębów. Przygotowany został fotel dentystyczny, a jedna z Pań, przebrała się za stomatologa. Dzieci z

przyjemnością siadały na fotel i wspólnie z Paniami bawiły się w wizytę u dentysty. Panie tłumaczyły, dlaczego warto dbać o zęby i regularnie chodzić do dentysty. Została również wykonana wspólna praca plastyczna pt. „Leczymy chore zęby”. Dzieci na szablon ust, z chorymi zębami, naklejały kolorowe plomby.

Zdjęcie 13 Plakat pt. Leczymy chore zęby

5) DZIAŁANIA I INICJATYWY PODEJMOWANE W ŻŁOBKACH W 2025 R.

1. **Projekt „Miejska Farma” –** odgrywa ważną rolę w funkcjonowaniu naszych żłobków, dostarczając świeże i ekologiczne warzywa najwyższej jakości. Dzięki tej współpracy dzieci mają codzienny dostęp do zdrowych produktów, takich jak buraki, dynia, ziemniaki, cukinia czy marchew. Warzywa pochodzące z Miejskiej Farmy są wykorzystywane w codziennym żywieniu dzieci, wspierając kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W ramach projektu plony były również rozdawane rodzicom, promując zdrowe odżywianie w całych rodzinach.

Zdjęcie 14 Prezentacja produktów z projektu Miejska Farma

2. **Dni otwarte i adaptacja w żłobkach -** w kwietniu w żłobkach zorganizowano dzień otwarty dla osób zainteresowanych zapoznaniem się z działalnością naszych placówek. Wydarzenie było skierowane do rodziców i opiekunów dzieci, którzy chcieli uzyskać informacje na temat oferty edukacyjno-opiekuńczej, organizacji pracy oraz warunków panujących w żłobkach. Spotkanie stanowiło okazję do bezpośrednich rozmów z pracownikami, zwiedzania placówek oraz uzyskania odpowiedzi na nurtujące pytania.
3. **Festyn rodzinny -** w dniu 3 czerwca odbyła się plenerowa impreza integracyjna
   z okazji Dnia Dziecka, skierowana do dzieci, rodziców oraz personelu żłobka. Celem spotkania była wspólna zabawa oraz integracja społeczności żłobkowej, a także budowanie pozytywnych relacji między rodzicami oraz między rodzicami
   i personelem. Podczas festynu dzieci mogły korzystać z licznych atrakcji, m.in. malowania buziek, animacji, puszczania baniek mydlanych oraz udziału w konkursach. Oprawę muzyczną zapewnił zespół „Rewelacja".
4. **Spotkanie z okazji Dnia Życzliwości – 21 listopada 2025 r. -** w tym dniu dzieci w jednym z naszych żłobków odwiedziła grupa przedszkolaków z Przedszkola „Zielona Huśtawka" przy ul. Rajskiej. Spotkanie z okazji Dnia Życzliwości stanowiło okazję do promowania pozytywnych relacji poprzez

drobne gesty, miłe słowa oraz wzajemną pomoc. Celem wydarzenia było budowanie atmosfery szacunku i tolerancji. Przedszkolaki wręczyły dzieciom oraz pracownikom żłobka kartki z uśmiechniętym słoneczkiem, natomiast nasze dzieci podarowały gościom naklejki z uśmiechniętą buźką.

5. **Warsztaty z rodzicami – dekorowanie pierniczków -** do niektórych naszych żłobków zostali zaproszeni rodzice na warsztaty z dekorowania pierniczków. Na powitanie dzieci wraz z paniami opiekunkami zaśpiewały kilka piosenek. Następnie wszyscy wspólnie zasiedli przy pięknie udekorowanych stołach, aby ozdabiać pierniczki. Gotowe, kolorowo udekorowane pierniczki dzieci mogły zabrać do domu.
6. **Realizacja projektu „Zdrowo jemy, zdrowo rośniemy”** - Żłobek nr 15 jak co roku, czynnie uczestniczył w programie „Zdrowo jemy, zdrowo rośniemy”, którego celem jest kształtowanie u dzieci od najmłodszych lat nawyków zdrowego odżywiania. Panie kucharki we współpracy z intendentem dbały o to, aby posiłki były zdrowe i odpowiednio zbilansowane. W ramach projektu dzieci miały podane śniadanie w formie kolorowego bufetu, dzięki czemu mogły samodzielnie komponować kanapki. Tego dnia, po krótkiej pogadance na temat zdrowego trybu życia, dzieci wraz z opiekunkami, przy dźwiękach piosenki pt. „Jadę, jadę…”, wybrały się w symboliczną podróż na miejską farmę przygotowaną w jednej z sal. Na dzieci czekały liczne atrakcje, m.in. dojenie krowy, karmienie kurek i kaczek, zbieranie jaj oraz sianie cebulki w ogródku. Podczas zajęć dzieci dowiedziały się, skąd pochodzi zdrowa żywność trafiająca na sklepowe półki. Jedna z grup zorganizowała również dla dzieci i rodziców konkurs pt. „Owocowo-warzywny stworek”.
7. **Udział w ogólnopolskim konkursie pt. „Sensoryczna jesień”** dzieci z poszczególnych żłobków wzięły udział w konkursie organizowanym przez I Ogólnopolskie Stowarzyszenie Publicznych i Niepublicznych Żłobków i Klubów Dziecięcych.

Zdjęcie 15 praca plastyczna pt. „Sensoryczna jesień”

8. Na przełomie listopada i grudnia pracownicy Żłobka nr 11 oraz chętni rodzice
   i pracownicy pozostałych żłobków uczestniczyli w akcji charytatywnej pt. **„Akcja Gwiazdka”**, mającej na celu wsparcie dzieci z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Nowych Rochowicach. Zbiórka obejmowała środki pierwszej potrzeby, takie jak pieluchy, środki higieniczne, bieliznę oraz smakołyki dla dzieci w wieku od 0 do 10 lat. Działanie to miało na celu kształtowanie postaw wrażliwości, empatii oraz potrzeby niesienia pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji, a także promowanie idei bezinteresownej pomocy.
9. **Muzobajki -** to interaktywne przedstawienia i zajęcia umuzykalniające, które łączą opowieść ze śpiewem i graniem na instrumentach, takich jak skrzypce, pianino czy dzwonki. To połączenie teatru, muzyki i edukacji. Celem zajęć jest wprowadzenie dzieci w świat dźwięków i emocji w sposób przystępny i angażujący.
10. **Grajki Małej Zgrajki -** to zajęcia pełne integracji, komunikacji i radości. Dzieci wspólnie z prowadzącą oraz między sobą bawią się profesjonalnymi instrumentami, tworząc muzykę w sposób kreatywny i angażujący. Zajęcia rozwijają zdolności motoryczne, komunikacyjne, pamięć i koncentrację, a wszystko odbywa się w atmosferze zabawy – bez oceniania „dobrze” czy „źle”.

11. **Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy -** akcja charytatywna polegająca na organizacji kiermaszu prac dziecięcych. Rodzice otrzymywali prace wykonane przez swoje dzieci po wsparciu fundacji dobrowolną kwotą. Środki pieniężne były zbierane do puszek. Ostatniego dnia akcji puszki zostały komisyjnie otwarte,
a zebrane fundusze przelane na konto Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Zbiórka została zorganizowana w celu wsparcia onkologii i hematologii dziecięcej.

Zdjęcie 16 Plakat akcji

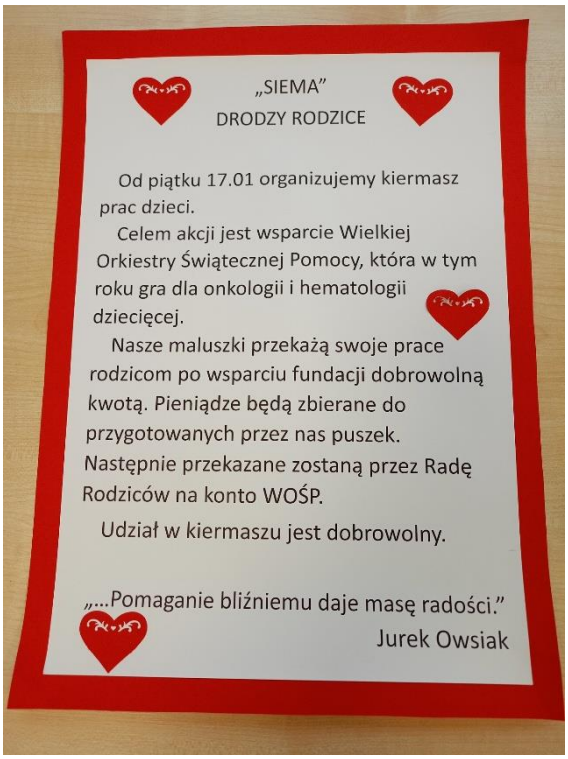

12. **Dzień Opiekuna - 4 kwietnia 2025 r.** był wyjątkowym wydarzeniem, przygotowanym przez rodziców jako wyraz wdzięczności za codzienną troskę
i zaangażowanie personelu. Dzięki tej inicjatywie nie zabrakło miłych słów, drobnych gestów oraz serdecznej, radosnej atmosfery. Był to piękny moment docenienia pracy opiekunów, którzy każdego dnia z oddaniem dbają o bezpieczeństwo i rozwój dzieci. Panie opiekunki oraz pozostali pracownicy żłobka otrzymali w ramach podziękowań bukieciki kwiatów oraz breloczki z postaciami z bajek.

6) KONTAKT Z RODZICAMI

Współpraca z rodzicami w żłobkach jest kluczowa dla zapewnienia dzieciom jak najlepszych warunków rozwoju. Umożliwia ona bieżącą wymianę informacji, która wspiera zarówno pracę wychowawców, jak i codzienne potrzeby najmłodszych. Personel żłobków każdego dnia dba o budowanie dobrych relacji z rodzicami, opartych na zaufaniu i wzajemnym zrozumieniu.

Rodzice na bieżąco otrzymują informacje dotyczące funkcjonowania dzieci w żłobku. Dodatkowo na tablicach informacyjnych wywieszane są plany dnia, jadłospisy oraz wszelkie informacje organizacyjne. Wśród prezentowanych treści znajdują się również wskazówki dla rodziców dotyczące wspierania dziecka na poszczególnych etapach rozwoju, porady z zakresu zdrowego żywienia, przepisy, ciekawostki, propozycje literatury dla rodziców i dzieci, a także bieżące informacje administracyjne.

Do dyspozycji rodziców pozostaje psycholog, który jest obecny w żłobku raz w tygodniu oraz dostępny codziennie telefonicznie i mailowo. Psycholog udziela wsparcia i porad rodzicom, którzy tego potrzebują. Podczas dyżurów w żłobku obserwuje dzieci, identyfikując te, które mogą wymagać dodatkowego wsparcia rozwojowego. W takich przypadkach proponuje rodzicom konsultację w poradni psychologiczno-pedagogicznej w celu przeprowadzenia szczegółowej diagnozy oraz zaplanowania odpowiedniej pomocy.

W większości żłobków funkcjonuje Rada Rodziców, reprezentująca ogół rodziców dzieci uczęszczających do placówki. Podczas spotkań z Radą Rodziców kierownicy żłobków omawiają wydarzenia zaplanowane na dany rok, w tym wysokość składek przeznaczonych na finansowanie dodatkowych wydatków oraz wydarzeń, takich jak paczki mikołajkowe, występy muzyczno-teatralne czy prezenty z okazji Dnia Dziecka.

Zdjęcie 17 Plakat z podziękowaniem dla Rodziców

7) OPIEKA PSYCHOLOGICZNA

W roku sprawozdawczym opiekę psychologiczną w żłobkach sprawowało 4 psychologów.

Zadania zrealizowane przez psychologów:

l.p.	rodzaj oddziaływania psychologicznego	ilość łączna
1.	prowadzenie konsultacji dla rodziców oraz wstępna ocena podopiecznych	952
2.	wydawanie protokołów z obserwacji dzieci na wniosek	142
3.	prowadzenie konsultacji dla opiekunek	273
4.	omawianie z opiekunkami oddziaływań wychowawczych w grupach	1115
5.	współpraca z psychologami Wrocławskiego Zespołu Żłobków	5
6.	obserwacja psychologiczna dzieci	3201
7.	wewnętrzne szkolenia opiekunek na wybrane tematy	3098
8.	realizacja Programu Profilaktyki Wypalenia Zawodowego Pracowników (konsultacje z pracownikami żłobków)	58
9.	podnoszenie kwalifikacji własnych (superwizje, szkolenia, studia podyplomowe)	151
10.	współpraca z kierownikami żłobków (opinie, konsultacje, rozmowy)	843

l.p.	rodzaj oddziaływania psychologicznego	ilość łączna
11.	inne: opracowywanie standardów oddziaływań wychowawczych, współtworzenie III Dolnośląskiej Otwartej Konferencji Szkoleniowej o opiece nad dziećmi, przeprowadzanie mediacji z personelem, tworzenie materiałów na stronę internetową, udział w rekrutacji personelu, udział w komisji antymobbingowej, szkolenia dla personelu dotyczące wprowadzenia zmian (nowych wytycznych psychologicznych)	220

8) ŻYWIENIE DZIECI

Żywienie dzieci w żłobkach odbywa się zgodne z wymaganiami dla danej grupy wiekowej, wynikającymi z aktualnych norm żywienia dla populacji polskiej, opracowanych przez Instytut Żywności i Żywienia im. prof. Aleksandra Szczygła w Warszawie. W celu zachowania wysokich standardów żywienia dzieci, w żłobkach działa system bezpieczeństwa żywności HACCP. Nad realizacją procedur, poprawnością jadłospisów i pracą intendentów czuwa zatrudniony w Zespole dietetyk.

Praca dietetyka na rzecz placówek Wrocławskiego Zespołu Żłobków:

1) powołanie liderów intendentów Wrocławskiego Zespołu Żłobków i praca w zespołach,
2) koordynacja realizacji żywienia w żłobkach, zużycia umów na dostawę żywności. Dbanie o ciągłość żywienia tj. bieżące wnioskowanie o zamówienia publiczne na dostawę żywności na niezbędny asortyment spożywczy (w tym przygotowywanie szacunków zamówienia i opisów przedmiotu zamówienia dla poszczególnych rodzajów żywności),
3) kontakt z dostawcami żywności,
4) stworzenie tabel dotyczących zestawienia i koordynacji umów dla intendentów, mających na celu przejrzystość ich realizacji,
5) aneksowanie umów na dostawę żywności – przedłużenie terminu realizacji na rok 2026,
6) nadzorowanie przekazywania środków finansowych między placówkami na dostawę żywności do Wrocławskiego Zespołu Żłobków,

Zdjęcie 18 Przykładowe zestawienie koordynacji realizacji wybranych umów w ramach dbania o ciągłość żywienia

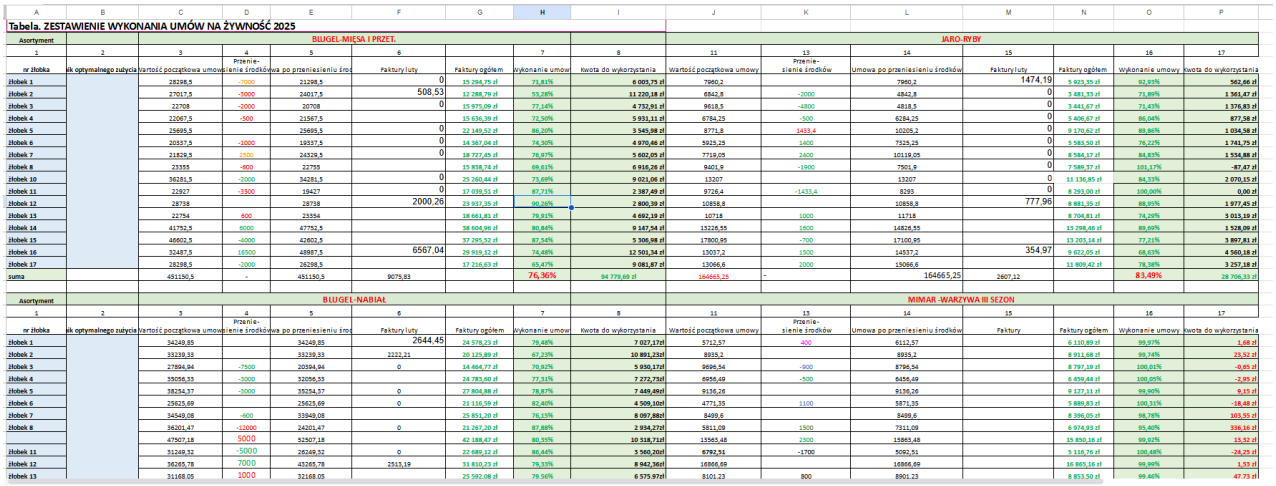

Tabela. ZESTAWIENIE WYKONANIA UMÓW NA ŻYWNOŚĆ 2025

Asortyment		BLUGEL-MIĘSA I PRZET.							JARO-RYBY						
1	2	3	4	5	6		7	8	11	13	14	15		16	17
nr żłobka	ilość optymalnego zużycia	Wartość początkowa umowy	Przeniesienie środków	Umowa po przeniesieniu środków	Faktury luty	Faktury ogółem	Wykonanie umowy	Kwota do wykorzystania	Wartość początkowa umowy	Przeniesienie środków	Umowa po przeniesieniu środków	Faktury luty	Faktury ogółem	Wykonanie umowy	Kwota do wykorzystania
Żłobek 1		28298,5	-7000	21298,5	0	15 294,75 zł	71,81%	6 005,75 zł	7960,2		7960,2	1474,19	5 923,35 zł	92,95%	562,66 zł
Żłobek 2		27017,5	-3000	24017,5	508,53	12 288,79 zł	53,28%	11 220,18 zł	6842,8	-2000	4842,8	0	3 481,33 zł	71,89%	1 361,47 zł
Żłobek 3		22708	-2000	20708	0	15 975,09 zł	77,14%	4 732,91 zł	9618,5	-4800	4818,5	0	3 441,67 zł	71,43%	1 376,83 zł
Żłobek 4		22067,5	-500	21567,5		15 636,39 zł	72,50%	5 931,11 zł	6784,25	-500	6284,25	0	5 406,67 zł	86,04%	877,58 zł
Żłobek 5		25695,5		25695,5	0	22 149,52 zł	86,20%	3 545,98 zł	8771,8	1433,4	10205,2	0	9 170,62 zł	89,86%	1 034,58 zł
Żłobek 6		20537,5	-1000	19537,5	0	14 567,04 zł	74,56%	4 970,46 zł	9525,25	-1400	7525,25	0	5 583,50 zł	74,22%	1 741,75 zł
Żłobek 7		21829,5	2500	24329,5	0	18 727,45 zł	76,97%	5 602,05 zł	7719,05	2400	10119,05	0	8 584,17 zł	84,83%	1 534,88 zł
Żłobek 8		23355	-600	22755		15 838,74 zł	69,61%	6 916,26 zł	9401,9	-1900	7501,9	0	7 589,37 zł	101,17%	-87,47 zł
Żłobek 10		36281,5	-2000	34281,5	0	25 260,44 zł	73,69%	9 021,06 zł	13207		13207	0	11 136,85 zł	84,33%	2 070,15 zł
Żłobek 11		22927	-3500	19427	0	17 039,51 zł	87,71%	2 387,49 zł	9726,4	-1435,4	8293	0	8 293,00 zł	100,00%	0,00 zł
Żłobek 12		28738		28738	2000,26	23 937,35 zł	90,26%	2 800,39 zł	10858,8		10858,8	777,96	8 881,35 zł	88,95%	1 977,45 zł
Żłobek 13		22754	600	23354		18 661,81 zł	79,91%	4 692,19 zł	10718	1000	11718		8 704,81 zł	74,29%	3 013,19 zł
Żłobek 14		41752,5	6000	47752,5		38 604,96 zł	80,84%	9 147,54 zł	13226,55	1600	14826,55		13 298,46 zł	89,69%	1 528,09 zł
Żłobek 15		46602,5	-4000	42602,5		37 295,52 zł	87,54%	5 306,98 zł	17800,95	-700	17100,95		13 203,14 zł	77,21%	3 897,81 zł
Żłobek 16		32487,5	16500	48987,5	6567,04	29 919,12 zł	74,48%	12 501,34 zł	13037,2	1500	14537,2	354,97	9 622,05 zł	68,63%	4 560,18 zł
Żłobek 17		28298,5	-2000	26298,5		17 216,63 zł	65,47%	9 081,87 zł	13066,6	2000	15066,6		11 809,42 zł	78,38%	3 257,18 zł
suma		451150,5	-	451150,5	9075,83		76,36%	94 779,69 zł	164665,25	-	164665,25	2607,12		83,49%	28 706,33 zł

Asortyment		BLUGEL-NABIAŁ							MIMAR -WARZYWA III SEZON						
1	2	3	4	5	6		7	8	11	13	14	15		16	17
nr żłobka	ilość optymalnego zużycia	Wartość początkowa umowy	Przeniesienie środków	Umowa po przeniesieniu środków	Faktury luty	Faktury ogółem	Wykonanie umowy	Kwota do wykorzystania	Wartość początkowa umowy	Przeniesienie środków	Umowa po przeniesieniu środków	Faktury	Faktury ogółem	Wykonanie umowy	kwota do wykorzystania
Żłobek 1		34249,85		34249,85	2644,45	24 578,23 zł	79,48%	7 027,17zł	5712,57	400	6112,57		6 110,89 zł	99,97%	1,68 zł
Żłobek 2		33239,33		33239,33	2222,21	20 125,89 zł	67,23%	10 891,23zł	8935,2		8935,2		8 911,68 zł	99,74%	23,52 zł
Żłobek 3		27894,94	-7500	20394,94	0	14 464,77 zł	70,92%	5 930,17zł	9698,54	-900	8798,54		8 797,19 zł	100,01%	-0,65 zł
Żłobek 4		35056,53	-3000	32056,53		24 783,60 zł	77,31%	7 272,93zł	6956,49	-500	6456,49		6 459,44 zł	100,05%	-2,95 zł
Żłobek 5		38254,37	-3000	35254,37	0	27 804,88 zł	78,87%	7 449,49zł	9136,26		9136,26		9 127,11 zł	99,90%	9,15 zł
Żłobek 6		25625,69		25625,69	0	21 116,59 zł	82,40%	4 509,10zł	4771,35	1100	5871,35		5 889,83 zł	100,31%	-18,48 zł
Żłobek 7		34549,08	-600	33949,08		25 851,20 zł	76,15%	8 097,88zł	8499,6		8499,6		8 396,05 zł	98,78%	103,55 zł
Żłobek 8		36201,47	-12000	24201,47	0	21 267,20 zł	87,88%	2 934,27zł	5811,09	1500	7311,09		6 974,93 zł	95,40%	336,16 zł
		47907,18	5000	52907,18		42 188,47 zł	80,35%	10 718,71zł	13565,48	2300	15865,48		15 850,16 zł	99,92%	15,32 zł
Żłobek 11		51248,32	-5000	26248,32	0	22 680,12 zł	86,44%	3 568,20zł	8792,51	-1700	5092,51		5 116,76 zł	100,48%	-24,25 zł
Żłobek 12		36265,78	7000	43265,78	2513,19	31 810,23 zł	79,35%	8 942,36zł	16866,69		16866,69		16 865,16 zł	99,99%	1,53 zł
Żłobek 13		31168,05	1000	32168,05		25 592,68 zł	79,56%	6 575,97zł	8101,23	800	8901,23		8 853,50 zł	99,46%	47,73 zł

7) przeprowadzanie spotkań stacjonarnych i on-line z intendentami w zakresie spraw bieżących, koordynowania umów, dotyczących żywienia dzieci i systemu HACCP,
8) organizacja spotkań z intendentami dotyczących opracowywania jednolitych jadłospisów,
9) koordynacja układania jadłospisów w programie Intendent Pro. Doskonalenie współpracy intendentów w tym zakresie,
10) koordynowanie działań w zakresie realizacji wytycznych programu „Stołówka z Certyfikatem Zdrowego i Racjonalnego Żywienia” pod patronatem Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych – otrzymanie certyfikatów przez Żłobki 16 i Żłobek 17,
11) spotkanie dla intendentów z działań inwentaryzacyjnych w programie „Kalkulator 1.0”,
12) udział w szkoleniu wyjazdowym z intendentami,
13) organizacja wigilii dla intendentów z zabawami integracyjnymi.

Udział w wydarzeniach Miasta Wrocław dotyczących polityki żywieniowej

Zdjęcie 19 Wrocławskie forum żywieniowe

Działania na rzecz projektu Miejska Farma:

1) koordynacja projektu „Miejska Farma”. Przygotowywanie comiesięcznych zestawień zamówień plonów do żłobków,

Zdjęcie 20 Zestawienie dostaw z projektu Miejska Farma

Tabela. Zestawienie ilościowo wartościowe dostaw miesjka farma w listopadzie 2025

MIEJSKA FARMA		ŻŁOBEK																												SUMA		
DOSTAWA		ŻŁ.1	WARTOŚĆ Ż1	2	WARTOŚĆ Ż2	3	WARTOŚĆ Ż3	4	WARTOŚĆ Ż4	5	WARTOŚĆ Ż5	6	WARTOŚĆ Ż6	7	WARTOŚĆ Ż7	8	WARTOŚĆ Ż8	10	WARTOŚĆ Ż10	11	WARTOŚĆ Ż11	12	WARTOŚĆ Ż12	13	WARTOŚĆ Ż13	14	WARTOŚĆ Ż14	15	WARTOŚĆ Ż15	16	WARTOŚĆ Ż16	17	WARTOŚĆ Ż17	ILOŚĆ (KG)		WARTOŚĆ
4-6.11.25	marchew		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	6,00	7,00	5,00	8,75	-	-		-		-	9,00	1,75	15,75
	marchew		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	10,00	12,50		-		-		-		-		-	10,00	1,25	12,50
	burak		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	6,00	8,40		-		-		-		-	6,00	1,40	8,40
	burak		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	4,00	5,00		-		-		-		-		-	4,00	1,25	5,00
	pasternak		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	-		-
	pasternak		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	6,00	21,00		-		-		-		-		-	6,00	3,50	21,00
	ZIEMNIAKI	30,00	21,00		-	30,00	21,00		-	60,00	42,00	35,00	24,50	45,00	31,50	30,00	21,00	60,00	42,00	30,00	21,00	45,00	31,50	45,00	31,50	50,00	35,00	-	-		40,00	28,00	500,00	0,70	350,00
	KALAFIOR		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	-		-
	KOPER		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	-		-
	PIETRUSZKA		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	6,00	9,00	5,00	7,50		-		-		-		-	11,00	1,50	16,50
	SZCZYPIOR		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	6,00	9,60		-		-		-		-		-	4,00	2,40	9,60
			21,00		-		21,00		-		42,00		24,50		31,50		21,00		42,00		21,00		88,60		54,40		43,75		-		-		28,00			

MIEJSKA FARMA		ŻŁOBEK																												SUMA		
DOSTAWA		ŻŁ.1	WARTOŚĆ Ż1	2	WARTOŚĆ Ż2	3	WARTOŚĆ Ż3	4	WARTOŚĆ Ż4	5	WARTOŚĆ Ż5	6	WARTOŚĆ Ż6	7	WARTOŚĆ Ż7	8	WARTOŚĆ Ż8	10	WARTOŚĆ Ż10	11	WARTOŚĆ Ż11	12	WARTOŚĆ Ż12	13	WARTOŚĆ Ż13	14	WARTOŚĆ Ż14	15	WARTOŚĆ Ż15	16	WARTOŚĆ Ż16	17	WARTOŚĆ Ż17	ILOŚĆ (KG)	CENA	WARTOŚĆ
10-13.11.25	marchew	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	marchew	-	-	-	-	2,00	2,50	4,00	5,00	-	-	6,00	7,50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,00	10,00	-	-	-	-	-	8,00	10,00	20,00	1,25	35,00
	burak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	burak	-	-	-	-	3,00	3,75	-	-	-	-	5,00	6,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,00	8,75	-	-	-	-	-	-	-	15,00	1,25	18,75
	pasternak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ZIEMNIAKI	45,00	31,50	30,00	21,00	20,00	14,00	15,00	10,50	-	-	35,00	24,50	-	-	30,00	21,00	60,00	28,00	15,00	10,50	45,00	31,50	45,00	31,50	50,00	35,00	-	-	-	40,00	28,00	410,00	0,70	287,00
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			31,50		21,00		20,25		15,50		-		38,25		-		21,00		28,00		10,50		31,50		50,25		35,00	-	-		-		38,00			

2) współudział w organizacji warsztatów dla dzieci w ramach projektu Miejska Farma przeprowadzonych przez organizację polskie dzieci.org,
3) udział w spotkaniach statutowych i plenerowych organizowanych przez Miejską Farmę,

Zdjęcie 21 Spotkanie w ramach projektu Farma Miejska

4) współorganizacja działań promocyjnych dla rodziców dzieci uczęszczających do Wrocławskiego Zespołu Żłobków w ramach projektu Miejska Farma wraz
z przekazaniem plonów Miejskiej Farmy rodzicom i pracownikom żłobków.

Zdjęcie 22 Plakat i stoisko Miejskiej Farmy w żłobku

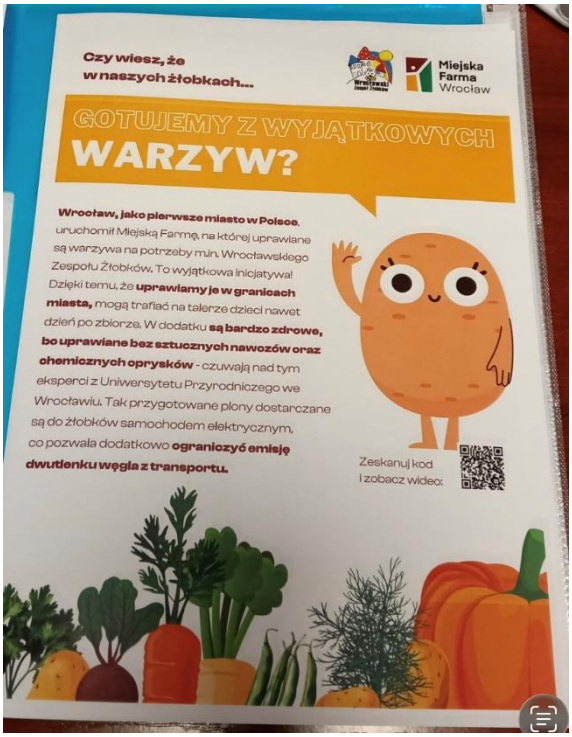

9) Koordynacja systemu HACCP:

1) bieżące działania konsultacyjne w zakresie systemu HACCP z intendentami oraz poszczególnymi działami,
2) wizyty audytowe systemu HACCP w żłobkach (I półrocze). Opracowanie raportu
   z audytu dla każdego żłobka.

Koordynacja badań mikrobiologicznych:

1) przeprowadzenie procedury dot. badania środka spożywczego w placówkach Wrocławskiego Zespołu Żłobków. Koordynowanie przebiegu pobierania prób
   w żłobkach,
2) przeprowadzenie procedury dot. badania wody w placówkach Wrocławskiego Zespołu Żłobków. Koordynowanie przebiegu pobierania prób w żłobkach,
3) koordynacja badań wody w kierunku bakterii Legionella.

10) POMOC UDZIELONA OBYWATELOM UKRAINY WE WROCŁAWSKIM ZESPOLE ŻŁOBKÓW

1. Opieka nad dziećmi w żłobkach

Wrocławski Zespół Żłobków od początku konfliktu zbrojnego w Ukrainie podejmował działania mające na celu zapewnienie opieki żłobkowej dzieciom obywateli Ukrainy, na podstawie Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku
z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W ramach realizowanych działań utworzonych zostało 312 dodatkowych miejsc opieki
w 17 żłobkach oraz w filii żłobka nr 5. Proces rekrutacji został dostosowany do potrzeb rodzin ukraińskich, a rodzicom zapewniono wsparcie informacyjne oraz organizacyjne, w tym pomoc językową.

W roku 2025 z dodatkowych miejsc skorzystało 33 dzieci.

Żłobek	Tymczasowe miejsca dla dzieci z Ukrainy
Nr 1	20
Nr 2	15
Nr 3	16
Nr 4	19
Nr 5	8
5 – filia	3
Nr 6	7
Nr 7	12
Nr 8	30
Nr 9	10
Nr 10	18
Nr 11	17
Nr 12	23
Nr 13	19
Nr 14	20
Nr 15	22
Nr 16	30
Nr 17	23
RAZEM	**312**

2. Pozostałe działania

We Wrocławskim Zespole Żłobków w 2025 roku realizowane było zadanie: „Realizacja zadań związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych – Ukraina", które zakończyło się w listopadzie 2025 r. zgodnie ze zmianą ustawy Dz. U. 2025 poz. 1301 z dnia 12 września 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń na rzecz rodziny dla cudzoziemców oraz o warunkach pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Zadanie UKR/B/WM - **„Realizacja zadań związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych - Ukraina":**

Plan ogółem: **29 350,00**

Wykonanie: **29 348,78** **100 %**

I. Pozostałe wydatki bieżące

Struktura pozostałych wydatków przedstawia się następująco:

Realizacja zadań związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych - Ukraina	**Plan 2025**	**Wykonanie 2025**	**% wykonania**
Zakup towarów i materiałów	1 035,00	1 034,34	99,94%
Zakup towarów - żywności	28 315,00	28 314,44	100%

11) WEWNĘTRZNE REGULACJE PRAWNE

W ramach organizowania pracy Zespołu i aktualizacji istniejących regulacji do wymagań wynikających z przepisów prawa zostały opracowane i wdrożone następujące akty wewnętrzne Zespołu:

1) zarządzenie w sprawie powołania Zespołu Interwencyjnego w celu rozpatrzenia przypadku krzywdzenia dziecka,
2) zarządzenie w sprawie wprowadzenia we Wrocławskim Zespole Żłobków zasad ochrony dzieci przed krzywdzeniem,
3) zarządzenie w sprawie wprowadzenia Instrukcji zabezpieczenia i ochrony mienia,
4) zarządzenie w sprawie wprowadzenia jednolitych procedur wewnętrznych określających zasady postępowania podczas pobytu dzieci w żłobku,
5) zarządzenie w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielania zamówień publicznych,
6) zarządzenie w sprawie zmiany regulaminu udzielania zamówień publicznych,
7) zarządzenie w sprawie zmiany Komisji ds. przeglądu danych osobowych w dokumentach ZFŚS,
8) zarządzenie w sprawie wprowadzenia Instrukcji przeprowadzania likwidacji składników majątku,
9) dwa zarządzenia w sprawie wprowadzenia Zasad (polityki) rachunkowości,

10) zarządzenie w sprawie wprowadzenia Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych,
11) zarządzenie w sprawie czasu pracy pracowników Wrocławskiego Zespołu Żłobków,
12) zarządzenie w sprawie zmiany Regulaminu wynagradzania,
13) zarządzenie w sprawie Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych we Wrocławskim Zespole Żłobków,
14) zarządzenie w sprawie wyznaczenia Inspektora Ochrony Danych,
15) zarządzenie w sprawie powołania Komisji rekrutacyjnych do przeprowadzenia rekrutacji dzieci do żłobków wchodzących w skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków,
16) zarządzenie w sprawie wprowadzenia we Wrocławskim Zespole Żłobków jednolitych procedur wewnętrznych określających zasady postępowania podczas pobytu dzieci w żłobku,
17) zarządzenie w sprawie powołania Komisji likwidacyjnej,
18) zarządzenie w sprawie polityki antymobbingowej,
19) zarządzenie w sprawie powołania Zespołu koordynatorów Procedury zgłoszeń wewnętrznych i podejmowania działań następczych,
20) zarządzenie w sprawie powołania Komisji inwentaryzacyjnej do przeprowadzenia inwentaryzacji we Wrocławskim Zespole Żłobków,
21) zarządzenie w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych we Wrocławskim Zespole Żłobków,
22) zarządzenie w sprawie powołania zespołów spisowych do przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych we Wrocławskim Zespole Żłobków,
23) zarządzenie w sprawie wypłaty wynagrodzenia za miesiąc grudzień 2025 r.,
24) zarządzenie w sprawie określenia zasad postępowania ze skargami i wnioskami kierowanymi do Wrocławskiego Zespołu Żłobków oraz organizacji i przyjmowania klientów w ramach skarg i wniosków,
25) zarządzenie w sprawie wprowadzania wytycznych dotyczących wizerunku pracowników żłobków,
26) zarządzenie w sprawie przydziału środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego pracownikom Wrocławskiego Zespołu Żłobków,

27) zarządzenie w sprawie przyjęcia Planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego realizowanego we Wrocławskim Zespole Żłobków.

12) POLITYKA PERSONALNA

Ogółem wg. stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. w Zespole zatrudniano 539 osoby na 536,12 etatach, w tym:

- 519 kobiet (96%),
- 20 mężczyzn (4%)

rok	zatrudnienie ogółem	etaty	kobiety	mężczyźni
2017	457	453,53	437	20
2018	477	472,26	460	17
2019	499	494,13	478	21
2020	528	521,13	506	22
2021	536	529,88	512	24
2022	584	578,12	561	23
2023	613	608,1	587	26
2024	602	599,63	576	26
2025	539	536,12	519	20

Zatrudnienie wg struktury wykształcenia:

- wyższe magisterskie 89 osób (17%),
- wyższe licencjackie 39 osób (7%),
- wyższe inżynierskie 12 osób (2%),
- średnie 315 osób (58%),
- zawodowe 57 osób (11%),
- podstawowe 27 osób (5%).

13) PRACOWNICY SPRAWUJĄCY OPIEKĘ NAD DZIEĆMI

W dniu 31 grudnia 2025 r. w Zespole zatrudniano 296 opiekunów, 8 wychowawców małego dziecka, 7 pielęgniarek, 1 pomoc opiekuna i 67 salowych/sprzątaczek.

Pracownicy zatrudnieni na stanowisku pomoc opiekuna, salowej/sprzątaczki po podniesieniu swoich kwalifikacji (ukończeniu odpowiedniej szkoły) mają możliwość awansu na stanowisko opiekuna.

rok	**opiekun**	**pielęgniarka**	**pomoc opiekuna**	**salowa/ sprzątaczka**	**wychowawca małego dziecka** (stanowisko utworzone w 2025 r.)
2017	254	17	stanowisko utworzone w 2018 r.	60	-
2018	263	15	9	64	-
2019	284	11	5	63	-
2020	309	10	3	63	-
2021	303	9	8	64	-
2022	330	10	13	68	-
2023	356	8	11	72	-
2024	356	6	5	73	-
2025	296	7	1	67	8

14) ZDROWIE PRACOWNIKÓW

Niezwykle ważną kwestią w pracy z małym dzieckiem jest stan zdrowia pracowników sprawujących bezpośrednio opiekę nad maluchami. Dużą wagę przykłada się do stanu zdrowia personelu. W tym celu stale poddaje się badaniom sanitarno-epidemiologicznym pracowników żłobków.
Badania medycyny pracy:

- wstępne: 32 osoby,
- okresowe: 214 osób,
- kontrolne: 32 osób,

- dla celów sanitarno-epidemiologicznych: 264 osoby.

15) NABÓR NA WOLNE URZĘDNICZE STANOWISKA PRACY

W 2025 roku zorganizowano i przeprowadzono 6 naborów na stanowiska urzędnicze,
z czego 4 zakończyło się zatrudnieniem nowego pracownika.

16) PODNOSZENIE KWALIFIKACJI

W 2025 roku przeprowadzono łącznie 38 szkoleń, w których uczestniczyło 559 pracowników Wrocławskiego Zespołu Żłobków. Dodatkowo dwóch pracowników podniosło swoje kwalifikacje zawodowe poprzez ukończenie szkolenia w zawodzie kucharza oraz kursu z zakresu ochrony danych osobowych.
Wszystkie realizowane szkolenia miały na celu pogłębienie wiedzy związanej z wykonywaniem obowiązków zawodowych oraz podniesienie kwalifikacji i kompetencji pracowników Wrocławskiego Zespołu Żłobków.
W związku z zakupem do wszystkich obiektów Wrocławskiego Zespołu Żłobków urządzeń ratujących życie, tj. defibrylatorów AED, zorganizowano szkolenia dla kierowników żłobków oraz wyznaczonych pracowników odpowiedzialnych za udzielanie pierwszej pomocy. Szkolenia obejmowały omówienie zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej z wykorzystaniem defibrylatora AED oraz ćwiczenia praktyczne z obsługi urządzeń.
W 2025 roku z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej przeszkolono łącznie 217 pracowników sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi uczęszczającymi do wrocławskich żłobków. Szkoleniami objęto również wybranych pracowników administracji.
Pracownicy Wrocławskiego Zespół Żłobków aktywnie uczestniczyli w projekcie wdrażania nowych standardów opieki, koordynowanym przez Fundację Kropelka Potu. Fundacja pełni rolę Wojewódzkiego Lidera Akademii Wsparcia na Dolnym Śląsku. W cyklu szkoleń uczestniczyła kadra dyrektorska, kierownicza oraz opiekuńcza (256 pracowników sprawujących opiekę na dziećmi). Szkolenia obejmowały m.in. tematykę: Opracowania planu OWE, tworzenia i wdrażania Planu opiekuńczo wychowawczo edukacyjnego, nadzór nad dokumentacją w świetle nowych przepisów, komunikacji z rodzicem i dzieckiem.
Dla kadry kierowniczej i zarządzającej zorganizowano również wewnętrzne szkolenie

z zakresu cyberbezpieczeństwa, przeprowadzone przez pracownika Sekcji informatyki. Szkolenie obejmowało zagadnienia związane z rozpoznawaniem cyberzagrożeń, bezpiecznym korzystaniem z Internetu (hasła, sieci Wi-Fi, linki), ochroną danych, zasadami cyberhigieny, znaczeniem aktualizacji systemów oraz podstawami szyfrowania
i bezpieczeństwa w sieci. Celem szkolenia było budowanie świadomości oraz praktycznych umiejętności w zakresie ochrony cyfrowej.
Koordynator zespołu ds. ochrony dzieci przed krzywdzeniem uczestniczył w szkoleniu dotyczącym tzw. „Ustawy Kamilka", obejmującym zagadnienia ochrony danych osobowych w mediach społecznościowych, obowiązków podmiotów w zakresie wdrażania standardów ochrony małoletnich oraz przeciwdziałania zagrożeniom na tle seksualnym. Szkolenie dotyczyło również stosowania środków zapobiegawczych oraz procedur ochrony małoletnich.

17) ZAKŁADOWY FUNDUSZ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

Przyznawanie świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych odbywa się na mocy ogólnie obowiązujących przepisów prawa oraz regulaminu wewnętrznego. Zadanie to wykonuje powołana zarządzeniem Dyrektora komisja socjalna. Wykorzystanie środków w 2025 roku przedstawia się następująco:

- udzielone pożyczki mieszkaniowe (16%) 323 000,00 zł
- udzielone zapomogi (4%) 78 200,00 zł
- dopłaty do wypoczynku dla dzieci pracowników (15%) 302 495,50 zł
- dopłaty do wypoczynku dla pracowników (19%) 389 900,00 zł
- świadczenie świąteczne (46%) 944 300,00 zł

18) STAN BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY ORAZ REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W ZESPOLE

Przeprowadzono 18 kontroli stanu bhp, placów zabaw w nadzorowanych obiektach. Na bieżąco informowano pracodawcę o wynikach przeprowadzonych

kontroli oraz przedstawiano wnioski zmierzające do usunięcia stwierdzonych uchybień oraz poprawę warunków pracy na lata przyszłe.

1. Opracowano:
    - nowe instrukcje stanowiskowe,
    - instrukcje bezpiecznej pracy przy obsłudze nowo zakupionych maszyn i urządzeń,
    - zarządzenia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy,
    - nową tabelę norm i przydziału środków ochrony indywidualnej.

Na okoliczność zmiany tabeli norm przydziału środków ochrony indywidualnej zaproponowano i wprowadzono nowy asortyment środków ochronnych dla pracowników.

2. Dokonano ustaleń okoliczności i przyczyn:
    - 11 wypadków przy pracy,
    - 3 wypadków w drodze z pracy do domu i z domu do pracy,
    - 2 zdarzenia potencjalnie wypadkowego.

Na okoliczność wypadków sporządzano stosowną dokumentację, precyzowano wnioski wynikające z badania przyczyn i okoliczności tych wypadków oraz kontrolowano realizację tych wniosków. Prowadzono rejestry, kompletowano i przechowywano dokumenty dotyczące zaistniałych wypadków.

3. Współpracowano z:
    - lekarzem sprawującym profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami przy organizowaniu okresowych badań lekarskich pracowników,
    - ZUS i GUS w sprawach wypadków przy pracy,
    - społeczną inspekcją pracy,
    - zakładową organizacją związkową,
    - właściwą komórką w zakresie zakupu towarów i środków na rzecz bhp,
    - właściwą komórką w zakresie odbioru remontowanego oddziału.
4. Udzielano porad z zakresu bhp zarówno kierownictwu zakładu jak i pracownikom.
5. Przeszkolono 288 osób w zakresie bhp, w tym:
    - 27 osoby szkoleniem wstępnym,
    - 193 osoby szkoleniem okresowym,
    - 68 praktykantów.

Na koniec 2025 roku wszyscy pracownicy Zespołu posiadali aktualne szkolenie z bhp.

6. Sprawdzano pod względem zasadności:
    - wydawanie pracownikom odzieży roboczej,
    - dofinansowanie do okularów korygujących wzrok podczas pracy przy monitorach ekranowych,
    - korzystanie z generatora ozonu,
    - korzystanie z przydzielonych środków ochrony indywidualnej.
7. Naliczano ekwiwalenty pieniężne za niewydaną odzież i obuwie robocze.
8. Uczestniczono w czterech posiedzeniach Komisji BHP, z których sporządzano protokoły oraz formułowano odpowiednie zalecenia i wnioski.
9. Podczas szkoleń wstępnych, szkoleń okresowych z zakresu bhp oraz podczas przeprowadzanych dochodzeń powypadkowych informowano pracowników o ryzyku zawodowym i jego roli w środowisku pracy.

19) DZIAŁANIA DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Bardzo ważną kwestią jest dbałość o bezpieczeństwo pożarowe budynków, którymi administruje Wrocławski Zespół Żłobków. Aby maksymalnie ograniczyć poziom zagrożenia pożarowego, stosuje się zasady prewencji i podejmuje działania przewidziane w przepisach prawa.

1. Próbna ewakuacja

Ćwiczenie ewakuacyjne w obiektach Wrocławskiego Zespołu Żłobków przeprowadzono
w lipcu kolejno w Żłobkach nr: 1, 2, 4, 7, 8, 12, 13, 15 oraz w sierpniu kolejno w Żłobkach nr: 5 Filia, 5, 3, 6, 9, 10, 11, 14, 16, 17 przy udziale pracowników Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego we Wrocławiu. Ćwiczenia odbyły się zgodnie z zaleceniami Komendy Głównej PSP w Warszawie.

2. Przeglądy urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic oraz drzwi ppoż. i dymoszczelnych

W 2025 r. dokonano przeglądów technicznych wszystkich urządzeń przeciwpożarowych oraz gaśnic, które znajdują się w obiektach Wrocławskiego Zespołu Żłobków, tj.:

- hydranty zewnętrzne w 4 obiektach - 4 szt.

- hydranty wewnętrzne w 17 obiektach -73 szt.
- zestawy hydroforowe instalacji ppoż. - 3 szt.
- węże hydrantowe w 3 obiektach - 10 szt.
- przeciwpożarowe wyłączniki prądu w 16 obiektach
- awaryjne oświetlenie ewakuacyjne w 18 obiektach
- systemy oddymiania klatek schodowych w 12 obiektach
- centrale przeciwpożarowe w 4 obiektach
- przeciwpożarowe klapy odcinające w 6 obiektach
- gaśnice w 18 obiektach – 164 szt.
- drzwi i okna przeciwpożarowe i dymoszczelne w 16 obiektach – 207 szt.

3. Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego

W 2025 r. zaktualizowano Instrukcje Bezpieczeństwa Pożarowego w 19 obiektach. Obecnie wszystkie żłobki posiadają aktualne instrukcje. Realizując postanowienia ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Instrukcjach bezpieczeństwa pożarowego wyznaczeni zostali pracownicy jako opiekunowie dla osób niepełnosprawnych w czasie wizyty w poszczególnych obiektach.
Dodatkowo obiekty Wrocławskiego Zespołu Żłobków podczas modernizacji wyposażane są w podjazdy dla osób poruszających się na wózkach.

4. Wymiana sprzętu ppoż. na nowy

W 2025 roku zakupiono 34 szt. oznakowania ewakuacyjnego i sprzętu ppoż., zakupiono
i zamontowano oznakowanie miejsc zbiórki do ewakuacji. Obiekty zostały wyposażone
w dodatkowe skrzynki na Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego i w skrzynki na klucze ewakuacyjne.
Wymieniono:

- akumulatory w oprawach oświetlenia ewakuacyjnego,
- zawór wyrównawczy w instalacji ppoż. i jednostkę sterująca hydroforni w Żłobku
  nr 8,
- centralę sterowania klapami oddymiającymi w Żłobku nr 11, 12, 14, 15,
- samozamykacz w drzwiach w Żłobku nr 4, 7, 5,

- 67 szt. opraw oświetlenia awaryjnego.

5. Naprawa istniejących urządzeń przeciwpożarowych

W roku sprawozdawczym:

- dokonano naprawy drzwi ppoż. w Żłobku nr 10, 5, 13, 7,
- uzupełniono uszczelki w drzwiach ppoż.: w Żłobku nr 5 ,6, 7, 9, 12,
- uzupełniono brakujące oznakowanie dróg ewakuacyjnych oraz znaków ochrony urządzeń ppoż. oraz oznakowania w posiadaną instalację fotowoltaiczną – we wszystkich obiektach,
- naprawiono system sterowania klapami oddymiającymi w Żłobku nr 10,
- wymieniono samozamykacz w drzwiach w Żłobku nr 3, 7, 10,
- dokonano przeglądu i serwisu gaśnic 102 szt.
- naprawiono system SSP w Żłobku nr 10.

REALIZACJA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

1. Przeprowadzono montaż urządzeń zabawowych na placach zabaw w Żłobku nr 4 przy
   ul. Kłodnickiej 25, w Żłobku nr 9 przy ul. Drukarskiej 9, w Żłobku nr 11 przy ul. Hubskiej 39, w Żłobku nr 13 przy ul. Wieczystej 107 i w Żłobku nr 14 przy ul. Mulickiej 4c.
2. Przeprowadzono remont ogrodzenia panelowego wraz z montażem bramy przesuwnej i furtek w Żłobku nr 4 przy ul. Kłodnickiej 25.
3. Przeprowadzono montaż czterech wind towarowych: 2 sztuki w Żłobku nr 2 przy ul. Zemskiej 33 oraz 2 sztuki w Żłobku nr 4 przy ul. Kłodnickiej 25.
4. Przeprowadzono roboty budowlane w pomieszczeniach Żłobka nr 7 przy ul. Drukarskiej 9. Kompleksowo odnowione zostały jadalnia, łazienka personelu i dwie sale wielofunkcyjne – pomieszczenie bawialni i sypialni.

WYKONYWANIE ZADAŃ KONSERWACYJNO-EKSPLOATACYJNYCH

1. Przeprowadzono roboty budowalne w zakresie napraw ciągów pieszych na terenie Żłobka nr 2 przy ul. Zemskiej 33 i Żłobka nr 7 przy ul. Drukarskiej 9.
2. Wykonano naprawę ogrodzenia wraz z furtką w Żłobku nr 1 przy ul. Lwowskiej 20 oraz naprawę bramki dwuskrzydłowej i furtki salowej w Żłobku nr 2 przy
   ul. Zemskiej 33.

3. Wymieniono stolarkę okienną w konstrukcji drewnianej na okna z PCV oraz parapety zewnętrzne w Żłobku nr 1 przy ul. Lwowskiej 20.
4. Przeprowadzono roboty budowlane polegające na remoncie pomieszczeń sanitarnych oraz wymianie stolarki drzwiowej w Budynku Administracji przy ul. Fabrycznej 15.
5. Przeprowadzono roboty budowalne w zakresie prac konserwacyjnych wraz z cyklinowaniem parkietu w salach Żłobka nr 15 przy ul. Łukowej 37.
6. Naprawiono zachodni odcinek ogrodzenia w Żłobku nr 10 przy ul. Brodatego 17.
7. Zainstalowano dwa urządzenia zabawowe na placu zabaw w Żłobku nr 10 przy
   ul. Brodatego 17.
8. Przeprowadzono roboty budowlane polegające na naprawie dachu nad wiatrołapem przez wymianę obróbek blacharskich w budynku Żłobka nr 7 przy ul. Drukarskiej 9.
9. Przeprowadzono remont dachu polegający na wymianie pokrycia dachowego z papy wraz z obróbkami blacharskimi w Żłobku nr 4 przy ul. Kłodnickiej 25.
10. Wykonano montaż wiat śmietnikowych w obiektach: Żłobek nr 2 przy ul. Zemskiej 33, Żłobek nr 12 przy ul. Jugosłowiańskiej 85a, Żłobek nr 13 przy ul. Wieczystej 107
    oraz Budynek Administracji przy ul. Fabrycznej 15.
11. Wykonano prace konserwacyjno-naprawcze we wszystkich obiektach w zakresie:
    1) stolarki okiennej i drzwiowej,
    2) rolet okiennych,
    3) dźwigów towarowych i osobowych,
    4) separatorów i przepompowni ścieków,
    5) klimatyzatorów,
    6) central wentylacyjnych,
    7) systemu sygnalizacji włamania i napadu,
    8) placów zabaw,
    9) urządzeń do maszynowego mycia,
    10) urządzeń AGD
    11) instalacji i urządzeń elektrycznych,
    12) kotłowni gazowych i węzła cieplnego,

13) sieci wodno-kanalizacyjnej, sanitarnej i deszczowej oraz centralnego ogrzewania.

12. Zlecono wykonanie przeglądów rocznych placów zabaw.
13. Zlecono roczne kontrole obiektów budowlanych w zakresie instalacji i urządzeń sanitarnych służących ochronie środowiska, instalacji gazowych, elektrycznych, stanu technicznego obiektów i placów zabaw a także wykonano kontrole i czyszczenie przewodów kominowych, wentylacyjnych i spalinowych w budynkach oraz 5-letnią kontrolę w jednym Żłobku.
14. Wykonano prace w zakresie wycinania, nasadzeń i pielęgnacji drzew - uwzględniając również posiadane decyzje administracyjne. Wycięto 2 drzewa w Żłobku nr 6, przy
    ul. Krowiej 1. Nasadzano 6 drzew: 1 drzewo w Żłobku nr 4, przy ul. Kłodnickiej 25,
    3 drzewa w Żłobku nr 6, przy ul. Krowiej 1, 1 drzewo w Żłobku nr 12, przy ul. Jugosłowiańskiej 85a, 1 drzewo w Żłobku nr 13, przy ul. Wieczystej 107. Cięciom pielęgnacyjnym zostało poddanych 70 drzew znajdujących się na terenach zielonych.
15. Wykonano pranie dywanów, krzeseł i foteli.
16. Wykonano usługę mechanicznego czyszczenia podłóg z tworzywa sztucznego wraz ze zdjęciem starych warstw i nałożeniem nowych powłok polimerowych oraz czyszczenie podłóg z tworzywa sztucznego w 18 obiektach należących do Wrocławskiego Zespołu Żłobków.
17. Wymieniono tapicerkę w uszkodzonych sprzętach typu materace, kształtki manipulacyjne.
18. Wykonano obowiązkową deratyzację w oparciu o Uchwałę nr LXVI/1716/23 Rady Miejskiej Wrocławia oraz dodatkowe prace z zakresu dezynsekcji i deratyzacji, polegające na bieżącym reagowaniu na zgłoszenia z obiektów Wrocławskiego Zespołu Żłobków, w których pojawiały się gryzonie lub insekty wymagające szybkiej interwencji.
19. Wymieniono piasek w piaskownicach na placach zabaw wraz z dezynfekcją podłoża oraz wyłożeniem dna piaskownic geowłókniną.
20. Uszyto trzy plandeki na wymiar do piaskownic znajdujących się: w Żłobku nr 12, przy
    ul. Jugosłowiańskiej 85a (1 szt.) i w Żłobku nr 16, przy ul. Sygnałowej 23 (2 szt.)

21. Wykonano legalizacje 24 wag kuchennych i magazynowych w Urzędzie Miar.
22. Zrealizowano zgodnie z przepisami przeglądy:
    1) urządzeń do maszynowego mycia naczyń,
    2) separatorów i przepompowni,
    3) urządzeń klimatyzacyjnych,
    4) wentylacji mechanicznej i kanałowej,
    5) węzła cieplnego,
    6) kotłowni gazowych.
23. W okresie wakacyjnym wykonano prace konserwacyjno-naprawcze w tym malowanie wybranych pomieszczeń Żłobków.
24. Wykonano naprawę oraz wymieniono zużyte elementy w urządzeniach zabawowych znajdujących się na placach zabaw żłobków.
25. Wykonano uszczelnienie okna połaciowego w obrębie komina w Żłobku nr 10 przy
    ul. Brodatego 17.

20) WYKONANIE BUDŻETU

Rozdział 85516 – Żłobki

Zad. A.2.18 Wpływy z opłat za żłobek § 0690 – Wpływy z opłat za pobyt dziecka w żłobku

Plan: 36 427 000,00

Wykonanie: 36 297 807,69 99,65 %

Niewykonanie planu wynikało ze zmian w demografii. Po zakończonej rekrutacji na nowy rok żłobkowy od września 2025/2026 okazało się, że zostaje ponad 700 miejsc nieobsadzonych. Średnia frekwencji dzieci w październiku wynosiła 48% – rodzice ograniczali pobyt dziecka w żłobku i stąd mniejsze wykonanie planu.

Zad. A.2.5.13 § 0640 Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień

Plan: 0,00

Wykonanie: 6 828,64

Zwrot kosztów postępowania komorniczego, adwokackiego oraz zastępstwa procesowego.

Zad. A.5.4.8 § 0920 Pozostałe odsetki

Plan: 0,00

Wykonanie: 246,64

Odsetki ustawowe za opóźnienia w płatnościach za usługę żłobkową oraz kapitalizacja odsetek od środków na rachunkach bankowych.

Zad. A.5.6.36 § 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych

Plan: 0,00

Wykonanie: 2 197,07

Wpływy uzyskano z tytułu:

- zwrotu należności przeterminowanych,
- zwrotu nadpłaty z funduszu pracy za 2022 r.,
- zwrotu z PPK za 2024 r.,
- zwrotu niewykorzystanej zaliczki o zasądzenie kosztów postępowania sądowego z 2024 r. z tytułu nabycia spadku po zmarłym pracowniku.,
- zwrotu części dofinansowania do okularów przez pracownika.

Zad. A.5.6.37 § 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów

Plan: 0,00

Wykonanie: 11 600,00

Wpływy uzyskano z tytułu:

- wpływy uzyskano z tytułu kar umownych zgodnie z zawartymi umowami.

Zad. A.5.6.10 § 0970 Wpływy z różnych dochodów

Plan: 0,00

Wykonanie: 85 585,18

Wpływy uzyskano z tytułu:

- Tauron – za depozyty prosumenckie,
- Surmet – sprzedaży złomu po zlikwidowanych składnikach majątkowych,
- Biblioteka – media,
- Wynagrodzenia płatnika składek.

Zadanie WZZ/B/01 i zadania pośrednie - Zapewnienie opieki nad dziećmi
w wieku do lat 3

Plan ogółem: **81 855 010,00**

Wykonanie: **78 444 681,49** **95,83 %**

I. Wydatki osobowe § 4010, 4040, 4110, 4120, 4170

Plan: **65 943 216,00**

Wykonanie: **64 846 117,46** **98,34 %**

Wydatki osobowe w kwocie 64 846 117,46 zł stanowią 82,66% wydatków. Wydatki osobowe zrealizowano w 98,34%. Niewykonanie planu wynikało z absencji chorobowej pracowników oraz z nieobsadzonych etatów w związku z mniejszym obsadzeniem miejsc żłobkowych.

II. Świadczenia na rzecz osób fizycznych § 3020

Plan: **228 636,00**

Wykonanie: **195 914,45** **85,69 %**

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 195 914,45 stanowią 0,25% wydatków. Niewykonanie planu wynikało z absencji chorobowej pracowników, którym przysługują ekwiwalenty za pranie i używanie własnej odzieży oraz otrzymania niższych cen od wykonawców wyłonionych w trakcie procedur przetargowych.

III. Pozostałe wydatki bieżące

Plan: **15 683 158,00**

Wykonanie: **13 402 649,58** **85,46 %**

Pozostałe wydatki bieżące w kwocie 13 402 649,58 stanowią 17,09 % wydatków. Pozostałe wydatki zrealizowano w 85,46 %.

Przyczyny różnic pomiędzy budżetem zaplanowanym a wykonanym:

- Zakup materiałów i wyposażenia.

Plan wykonano w 89,89 % - wynika to z otrzymania niższych cen od wykonawców wyłonionych w trakcie procedur przetargowych oraz mniejszej ilości zamawianych materiałów w związku z mniejszą ilością dzieci w żłobkach.

- Zakup energii

Plan wykonano w 81,24 % - na wartość wykonania wpłynęły korzystne temperatury w okresie jesienno-zimowym. Jednocześnie zabezpieczono środki na zapłatę faktur za m-c grudzień, które dostawcy wystawili w 2026 roku.

- Zakup środków żywności

Plan wykonano w 86,03 % - wynika to z absencji chorobowej dzieci uczęszczających do żłobków oraz mniejszego obsadzenia miejsc żłobkowych od września 2025r. w nowym roku żłobkowym 2025/2026.

- Zakup usług pozostałych

Plan wykonano w 73,34 % Wynika to z otrzymania niższych cen od wykonawców, których wyłoniono w trakcie procedur przetargowych.

- Zakup usług remontowych

Plan wykonano w 83,35 %, wynika to z otrzymania niższych cen od wykonawców, których wyłoniono w trakcie procedur przetargowych.

- Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej.

Plan wykonano w 78,51 %. Niektóre szkolenia zostały odwołane ze względu na niską frekwencję osób. Część szkoleń, które były zaplanowane jako płatne zostały zrealizowane bezpłatnie w ramach projektu „Akademia wsparcia woj. dolnośląskiego”.

- Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej i do sieci Internet.

Plan wykonano w 71,31 %, wynika to z faktu podpisania korzystniejszej umowy na usługi telekomunikacyjne.

- Zakup usług zdrowotnych.

Plan wykonano w 94,88 %, wynika to z mniejszej ilości badań okresowych i wstępnych oraz z nieobsadzonymi etatami opiekunek.

- Podróże służbowe krajowe.

Plan wykonano w 87,55 %, wynika to z absencji chorobowej pracowników.

- Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii.

Plan wykonano w 100,00 %.

- Różne opłaty i składki.

Plan wykonano w 99,99 %.

- Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego.

Plan wykonano w 76,20 % wynika z mniejszej ilości wniosków złożonych do sądu z tytułu niezapłaconych należności od rodziców.

- Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

Plan wykonano w 96,39% - związane jest to z rotacją pracowników oraz z nieobsadzonymi etatami opiekunek.

- Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający.

Plan wykonano w 61,58 % - wynikało z powodu absencji chorobowej pracowników oraz odejściem na emeryturę osób zadeklarowanych do PPK.

Wydatki inwestycyjne
Zadanie WPI/127 Program budowy i przebudowy żłobków.

Plan ogółem:	**532 445,00**	
Wykonanie:	**532 444,10**	**100,00%**

IV. Wydatki inwestycyjne jednostki §6050.

- wymiana stolarki okiennej o konstrukcji drewnianej na okna z PCV, wymiana parapetów zewnętrznych wraz z pracami towarzyszącymi w żłobku nr 1 przy ul. Lwowskiej 20,
- dostawa i montaż dwóch wind towarowych w żłobku nr 4 przy ul. Kłodnickiej 25,
- dostawa i montaż dwóch wind towarowych w żłobku nr 2 przy ul. Zemskiej 33,
- modernizacja pomieszczeń na parterze w żłobku nr 7 przy ul. Drukarskiej 9.

Zakupy inwestycyjne
Zadanie WPI/127

Plan ogółem:	**148 344,00**	
Wykonanie :	**148 343,15**	**100,00 %**

V. Zakupy inwestycyjne jednostki §6060.

- dostawa i montaż nowych urządzeń zabawowych w obiektach zarządzanych przez Wrocławski Zespół Żłobków na pięciu placach zabaw:
  - Żłobek nr 4, ul. Kłodnicka 25,
  - Żłobek nr 7, ul. Drukarska 9,
  - Żłobek nr 11, ul. Hubska 39,
  - Żłobek nr 13, ul. Wieczysta 107,
  - Żłobek nr 14, ul. Mulicka 4c.

W 2025 we Wrocławskim Zespole Żłobków był realizowany program rządowy „Dofinansowanie wynagrodzeń w postaci dodatku motywacyjnego oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w samorządowych instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na lata 2024-2027". Dodatki motywacyjne przeznaczone były dla osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Kwota dofinansowania wynagrodzeń w wysokości 1 000 zł brutto na 1 osobę w pełnym wymiarze czasu pracy. Wojewoda udzielił Gminie ww. dotację w wysokości 7 706 250,00 zł w klasyfikacji budżetowej: dział 855, rozdział 85516, paragraf 2030, w klasyfikacji zadaniowej 13.4.1.2, z przeznaczeniem w całości na zwiększenie wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w żłobkach.

Zadanie WZZ/B/04 - „Dofinansowanie wynagrodzeń w postaci dodatku motywacyjnego oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w samorządowych instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na lata 2024-2027":

Plan ogółem:	**7 706 250,00**	
Wykonanie:	**7 476 529,64**	**97,02 %**

VI. Wydatki osobowe § 4010, 4110, 4120

Dofinansowanie wynagrodzeń – dodatek motywacyjny	Plan 2025	Wykonanie 2025	% wykonania
w 4010 Wynagrodzenia osobowe	6 426 696,00	6 272 697,17	97,60%
w 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	1 122 100,00	1 093 838,32	97,48%
w 4120 Składki na FP	157 454,00	109 994,15	69,86%

Wydatki osobowe w postaci dodatku motywacyjnego zrealizowano w 97,02%. Niewykonanie planu wynikało z powodu absencji chorobowej pracowników, za który to czas dodatek motywacyjny nie przysługiwał.

21) ZAMÓWIENIA PUBLICZNE NA ROBOTY BUDOWLANE, USŁUGI, DOSTAWY

1. Zamówienia publiczne w roku 2025

L.P	Tryb zamówienia	Liczba przeprowadzonych postępowań/ w tym wyłączenia ze stosowania regulaminu (także dane procentowe)
1.	Przetarg nieograniczony - Unijny	0 (0%)
2.	Tryb podstawowy art. 275 ust 1 pow. 130 000 zł netto	48 (19%)
3.	Zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 214 ust. 1 pkt 7	7 (3%)
4.	Zapytania ofertowe + wyłączenia ze stosowania Regulaminu	133 (54%)
5.	Zamówienia do 4000 zł + Awarie	60 (24%)

Zamówienia publiczne w roku 2025 zakończone zawarciem umowy

L.P	Tryb zamówienia	Liczba postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia (także dane procentowe)
1.	Przetarg nieograniczony - Unijny	0 (0%)
2.	Tryb podstawowy art. 275 ust 1 pow. 130 000 zł netto	29 (14%)
3.	Zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 214 ust.1 pkt 7	7 (3%)
4.	Zapytania ofertowe + wyłączenia ze stosowania Regulaminu	119 (55%)
5.	Zamówienia do 4000 zł + Awarie	60 (28%)

2. Zamówienia publiczne powyżej 130 000 zł netto

Przeprowadzone postępowania powyżej 130 000 zł netto w 2025 r.

L.P	Przedmiot zamówienia	Ilość przeprowadzonych postepowań (także dane procentowe)
1	Roboty budowlane	10 (25%)
2	Dostawy	44 (72%)
3	Usługi	1 (3%)

3. Zamówienia publiczne zapytanie ofertowe + wyłączenia ze stosowania Regulaminu (od kwoty 4000-130.000 netto)

L.P	Przedmiot zamówienia	Ilość przeprowadzonych postepowań / w tym wyłączenia ze stosowania regulaminu (także dane procentowe)
1	Roboty budowlane	2 (1%)
2	Dostawy	49 (37%)
3	Usługi	82 (62%)

Wartość zawartych umów w 2025 r. zapytania ofertowe + wyłączenia ze stosowania regulaminu

L.P	Przedmiot zamówienia	Liczba postępowań zakończonych udzieleniem zamówieni (zapytania ofertowe + wyłączenia ze stosowania regulaminu); (także dane procentowe)	Wartość umów zł netto (zapytania ofertowe + wyłączenia ze stosowania regulaminu)
1	Roboty budowlane	2 (2%)	154 504,60
2	Dostawy	40 (33%)	840 245,48
3	Usługi	49 (41%)	1 339 294,16
4	Szkolenia	29 (24%)	124 244,50
		RAZEM WARTOŚĆ NETTO	2 458 288,74

4. Zamówienia publiczne do 4 000 zł netto

L.P	Przedmiot zamówienia	Ilość przeprowadzonych postepowań (także dane procentowe)	Razem wartość netto
1	Roboty budowlane	0 (0%)	38 911,77
2	Dostawy	9 (31%)	
3	Usługi	20 (31%)	

5. AWARIA

L.P	Przedmiot zamówienia	Ilość przeprowadzonych postepowań (także dane procentowe)	Razem wartość netto
1	Roboty budowlane	0 (0%)	68 339,25
2	Dostawy	5 (31%)	
3	Usługi	26 (69%)	

22) WYBRANE ZADANIA Z ZAKRESU INFORMATYKI

1. Rekrutacja elektroniczna do żłobków publicznych, niepublicznych, klubów dziecięcych
   i dziennego opiekuna:
   1) kierowanie projektem rekrutacji do żłobków (organizacja pracy, koordynowanie harmonogramu zadań, udział w przygotowywaniu przepisów, nadzór nad realizacją celów),
   2) dbałość o rozwój aplikacji i reagowanie na potrzeby miasta Wrocławia, opracowanie nowych funkcjonalności systemu, udział we wdrożeniach,
   3) wstępne przygotowanie opisu przedmiotu zamówienia na potrzeby ogłoszenia postępowania na zakup systemu w roku 2026,
   4) kompleksowe testowanie systemu.
2. Dziennik Elektroniczny z modułami:
   1) rozbudowa i aktualizacja aplikacji, reagowanie na zamiany prawne,
   2) opieka programistyczna i utrzymanie systemu,
   3) szkolenia użytkowników i pomoc doraźna (np. konfiguracja wydruków, pasków, etc.).
   4) dostosowanie formatów i zasad importu/exportu danych we współpracy z wykonawcą,
   5) wysyłka do rodziców (opiekunów), informacji o odpłatności za żłobek, pocztą elektroniczną,
   6) plan wdrożenia automatycznej rejestracji wejścia/wyjścia dziecka.

Dziennik realizuje potrzeby jednostki i jest do nich na bieżąco dostosowywany.

3. Strona WWW - zlobki.wroc.pl:
   - przygotowanie ewolucji projektu w 2026 r. – poprawienie czytelności, lepsze dostosowanie do urządzeń mobilnych, lepsza jakość treści, spełnienie norm WCAG.
4. Nowy BIP:
   - zakup i wdrożenie nowej platformy, zapewniającej lepsze spełnianie norm dostępności cyfrowej (WCAG 2.1) i szereg kryteriów w zakresie bezpieczeństwa
     i jakości usług.
5. Wykonywanie innych zadań związanych z teleinformatycznym funkcjonowaniem Wrocławskiego Zespołu:

1) utrzymywanie i modernizowanie infrastruktury IT (w tym serwerowej), stacji roboczych i urządzeń peryferyjnych (wymiany stacji roboczych na stanowiskach, wymiany drukarek, itp.),
2) zakup i instalacja programu antywirusowego na stanowiskach wszystkich pracowników,
3) dbanie o bezpieczeństwo sieci i użytkowników,
4) utrzymywanie komunikacji elektronicznej (poczta elektroniczna i zasoby sieciowe),
5) utrzymywanie infrastruktury telekomunikacyjnej,
6) utrzymywanie systemów monitoringu wizyjnego CCTV (konfiguracja, przeglądy harmonogramy, awarie),
7) utrzymywanie specjalistycznych systemów i usług na potrzeby komórek organizacyjnych.

23) ZAKOŃCZENIE

13 września 2025 roku odbyła się XVI edycja „Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia" – kampanii skierowanej do mieszkanek i mieszkańców Wrocławia. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Gminę Wrocław, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia we współpracy z Fundacją Ładne Historie oraz Centrum Handlowym Magnolia Park.
Wrocławski Zespół Żłobków zachęcał do udziału w wydarzeniu poprzez organizację animacji i warsztatów. Zaprezentowano materiały dotyczące racjonalnego żywienia małego dziecka oraz znaczenia odpowiedniego oddziaływania otoczenia na rozwój psychospołeczny najmłodszych.

Zdjęcie 23 XVI edycja „Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia"

W dniu 18 września 2025 r. pracownicy kadry kierowniczej oraz opiekuńczej uczestniczyli w spotkaniu informacyjno-edukacyjnym poświęconym problematyce przemocy domowej wobec dzieci. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Centrum Aktywności Lokalnej Jagodno we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

Celem spotkania było poszerzenie wiedzy uczestników na temat obowiązujących procedur prawnych oraz wzmocnienie kompetencji w zakresie rozpoznawania i reagowania na symptomy przemocy wobec dzieci.

Program spotkania obejmował m.in.:

1) omówienie procedury „Niebieskiej Karty”,
2) wybrane zapisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
3) zasady prawidłowego wypełniania formularzy,
4) wystąpienie specjalisty dotyczące rozpoznawania symptomów przemocy wobec dzieci,
5) blok pytań oraz rozmowę z ekspertami.

W dniu 27 września 2025 r. Dyrektor Wrocławskiego Zespołu Żłobków – Joanna Tarnowska, Zastępca Dyrektora – Eliza Werykowska oraz psycholog WZŻ – Matylda Zachara wystąpiły w roli prelegentek podczas III Dolnośląskiej Otwartej Konferencji Szkoleniowej pt. *„Opiekunowie, dzieci–rodzice i ich wspólny rozwój”*. Wydarzenie odbyło się pod patronatem honorowym m.in. Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego we Wrocławiu.

Celem konferencji była wymiana doświadczeń w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3, omówienie rozwiązań związanych z wdrażaniem zapisów rozporządzenia

Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. dotyczących standardów opieki, a także budowanie trójstronnej platformy dialogu pomiędzy opiekunami, rodzicami oraz instytucjami.
W wydarzeniu uczestniczył również personel opiekuńczy Wrocławskiego Zespołu Żłobków.

Zdjęcie 24 Konferencja szkoleniowa „Opiekunowie, dzieci - rodzice i ich wspólny rozwój"

DEPARTAMENT KULTURY I SPORTU

WYDZIAŁ KULTURY

Gmina Wrocław działa zgodnie z założeniem, że kultura jest kluczowym zasobem tworzącym więzi społeczne, wspierającym integrację i osobisty rozwój. Sprawozdanie z działalności Wydziału Kultury w 2025 r. uwzględnia realizację zadań ustanowionych w ramach priorytetu 6 Miasto Otwarte Strategii Wrocławia 2030, założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2025 oraz programu Prezydenta Jacka Sutryka.

Zgodnie z przyjętymi dokumentami programowymi Wydział Kultury realizował projekty kulturalne o najwyższym znaczeniu i randze, wspierał społeczne instytucje kultury, poprzez współpracę ze środowiskami artystycznymi, organizacjami pozarządowymi promował Wrocław jako nowoczesny ośrodek życia muzycznego, teatralnego, plastycznego i wystawienniczego. Poprzez inicjowane działania wspierał rozwijanie przestrzeni i zasobów kultury oraz nowych form uczestnictwa w kulturze, a także wzmacniał i promował marki kulturalne Wrocławia.

DO NAJWAŻNIEJSZYCH MAREK KULTURALNYCH WROCŁAWIA zaliczają się:

Narodowe Forum Muzyki im. W. Lutosławskiego wraz z Międzynarodowym Festiwalem Wratislavia Cantans, Teatr Capitol wraz z Przeglądem Piosenki Aktorskiej, Festiwal Jazz nad Odrą czy przedsięwzięcia prowadzone przez organizacje pozarządowe, jak całoroczna działalność Kina Nowe Horyzonty, Międzynarodowy Festiwal Filmowy Nowe Horyzonty, American Film Festiwal, Przedsięwzięcia kulturalne poza instytucjami to wykorzystanie przestrzeni miejskiej, m.in. parków, dachów prestiżowych budynków, nadodrzańskich plaż, czy Wyspa Daliowa – to przykłady realizacji strategicznych założeń tej sfery działalności.

GMINA WROCŁAW JEST ORGANIZATOREM 25 INSTYTUCJI KULTURY:

- Narodowe Forum Muzyki,
- Teatr Muzyczny Capitol,
- Wrocławski Teatr Lalek,
- Wrocławski Teatr Współczesny,
- Instytut im. Grotowskiego,
- Ośrodek Pamięć i Przyszłość,

- Muzeum Architektury,
- Muzeum Miejskie Wrocławia,
- Muzeum Współczesne Wrocław (w organizacji),
- BWA Wrocław - Galerie Sztuki Współczesnej,
- Galeria Miejska,
- Galeria Entropia,
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Różewicza,
- Strefa Kultury Wrocław,
- Centrum Kultury Agora,
- Centrum Kultury Nowy Pafawag,
- Ośrodek Postaw Twórczych Zamek,
- Klub Muzyki i Literatury,
- Otwarte Pracownie Plastyczne im. Eugeniusza Gepperta,
- Ośrodek Działań Twórczych Światowid,
- Wrocławski Dom Literatury,
- Wrocławski Klub Anima,
- Wrocławski Klub Formaty,
- Wrocławscy Kameraliści,
- Wrocławski Instytut Kultury

FINANSE

Wydatkowane z budżetu miasta środki finansowe w wysokości **212 906 645,77 zł** zostały przeznaczone na rozwijanie działalności kulturalnej we Wrocławiu. Poniższa tabela przedstawia wydatki bieżące na kulturę w Gminie Wrocław w latach 2019-2025

Rok	wydatki bieżące
2025 r.	212 906 645,77 zł
2024 r.	209 095 020,45 zł
2023 r.	187 742 107,47 zł
2022 r.	166 185 570,20 zł
2021 r.	159 697 342,93 zł
2020 r.	149 332 978,59 zł
2019 r.	147 186 892,73 zł

ZADANIA REALIZOWANE I KOORDYNOWANE BEZPOŚREDNIO PRZEZ WYDZIAŁ KULTURY

MECENAT

W wyniku rozstrzygnięcia konkursu na organizację i prowadzenie projektu kulturalnego
w 2025 roku w jednym z zakresów: projekt muzyczny, projekt plastyczny, projekt teatralny i projekt interdyscyplinarny przyznano dotację na **56** zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe. Na realizację ww. zadania w ramach ogłoszonego konkursu przeznaczono łączną kwotę w wysokości 1 500 000 zł. Ponadto w trakcie roku ogłoszone zostały inne konkursy na realizację zadań z zakresu kultury, kontynuowane były przedsięwzięcia realizowane w ramach umów wieloletnich, zawartych przed 2025 rokiem oraz dofinansowano realizację zadań publicznych w trybie 19a. W sumie w 2025 r. wsparto ten cel kwotą **20 398,584,54 zł.**
Łącznie w **otwartych konkursach ofert, naborach ofert oraz trybie art. 19a dofinansowano 157 projektów**, a wśród nich:

- Festiwal Kultury Żydowskiej "Simcha"
- Energia Dźwięku
- Ethno Jazz Festival
- Festiwal Muzyki Kameralnej Wieczory w Arsenale
- Wrocławski Letni Festiwal Kameralny
- Industrial Festival
- Podwodny Wrocław
- Avant Art Festival
- Przegląd Sztuki SURVIVAL
- Prowadzenie i realizacja działań programowych Centrum Sztuki WRO
- Tworzenie Regionalnej Kolekcji Sztuki Współczesnej we Wrocławiu
- prowadzenie Teatru Ad Spectatores
- prowadzenie Teatru Układ Formalny
- Przygotowanie i realizacja wydarzeń kulturalnych z uwzględnieniem artystów i odbiorców z niepełnosprawnościami - Teatr Kambak
- Prowadzenie teatru Dialogu 2025
- Promocja Wrocławia poprzez organizację teatralnej sceny letniej na Dworcu Głównym PKP we Wrocławiu - Teatr Po kolei

- Teatr Kombinat spektakl teatralny „Amatorki”
- Stowarzyszenie Kolektyw Kobietostan – Teatr przestrzeń spotkania
- Fundacja Ośrodek Antykabaret
- Festiwal Teatralny Reakcje
- Festiwal MIASTOmovie
- Polish Cinema for Beginners
- Organizacja Komediowego Festiwalu WROCEK
- Festiwal Opowiadania
- Żydowska Dusza. Skarby Gminy Wyznaniowej we Wrocławiu.
- Kino Plenerowe na Rynku we Wrocławiu
- Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dla Dzieci DZIECINADA
- Promocja wrocławia poprzez realizację projektu Lelenfant we Wrocławiu
- Międzynarodowy Festiwal Filmowy Nowe Horyzonty
- Festiwal Filmu Amerykańskiego
- Kino Nowe Horyzonty
- Międzynarodowy Festiwal Sztuki Ulicznej BuskerBus
- Festiwal Skovoroda FEST
- Przygotowanie i realizacja cyklicznego projektu AMBIENT ROOM w IP Studio
- Prowadzenie studia Kokyu
- Mandala Performance Festival
- Prowadzenie Galerii ARTBRUT i Pracowni Aktywizacji Spoeczno – Kulturalnej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi
- Prowadzenie działalności kulturalnej przy ulicy Roosevelta 5A
- Prowadzenie działalności kulturalnej przy ulicy Jagiellończyka 10A
- Kreatywne działania społeczno-artystyczne dla osób z doświadczeniem bezdomności

W roku 2025 kontynuowano współpracę z organizacjami pozarządowymi. Dotowano projekty umożliwiające wzrost uczestnictwa w kulturze mieszkańcom wrocławskim osiedli, z uwzględnieniem potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem. Realizowane lokalnie działania miały często charakter międzypokoleniowy i międzykulturowy:

- Działalność teatralna w Centrum Aktywności (CAL) Ołtaszyn - Stowarzyszenie „ARTYŚCI NA BRUKU” działało w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców osiedla Ołtaszyn, którzy mogli realizować swoje aktorskie pasje i zdobywać kompetencje sceniczne na warsztatach teatralnych. W ramach tego zadania

prezentowane też były spektakle teatralne artystów Stowarzyszenia „ARTYŚCI NA BRUKU” jak i przygotowane w ramach amatorskiego Teatru ze Społecznością. Propozycje te cieszyły się szczególnie zainteresowaniem lokalnych seniorów, ale odbiorcy wskazywali też na międzypokoleniowy walor tego zadania.

- Kolorowe podwórka na ulicy Roosevelta – Fundacja OK.Art prowadziła animację kulturalną mieszkańców ulicy Roosevelta i ulic sąsiadujących. Umożliwiała mieszkańcom rozwój artystycznych zainteresowań i aktywizowała do działań twórczych. Realizując z mieszkańcami projekty w przestrzeni podwórek wpływano na społeczną odpowiedzialność mieszkańców za otoczenie zewnętrzne.
- Kontury Kultury – Kilo Kultury Fundacja prowadziła działalność kulturalną w ośrodku kultury przy ulicy Jagiellończyka 10a. Bogata oferta kierowana była do wszystkich grup wiekowych: warsztaty – w tym artystyczne, wykłady z historii sztuki, spektakle teatralne, koncerty i wystawy.
- Pracownie Pajd Art. – Towarzystwo kultury czynnej prowadziło interdyscyplinarne projekty artystyczne w dwóch lokalizacjach: jedna to osiedle Bieńkowice, Brochów i Grabiszyn, druga to Nadodrze.
- Spotkania z kulturą. Centrum działań twórczych w Starej Piekarni - Fundacja Opieka i Troska organizowała warsztaty i spotkania o charakterze kulturalnym dla mieszkańców Psiego Pola. Mieszkańcy mieli też możliwość uczestniczenia w zorganizowanych spotkaniach z artystami.
- Fundacja Hobbit kontynuowała projekt „Interdyscyplinarne Hobbitowe Ścieżki Kultury”, polegający na organizacji działań kulturalnych, animacyjnych, artystycznych, będący aktywnością lokalnego osiedla i podwórek na wrocławskim Nadodrzu.
- Prowadzenie Działalności Społecznej i Kulturalnej w Ośrodku Działań Społeczno-Kulturalnych "Piast" przy ul. Rękodzielniczej.
- Działalność środowiskowej Piwnicy Artystycznej "Pod Sowami" - Dolnośląskie Stowarzyszenie Na Rzecz Upowszechniania Kultury I Sztuki Osób Niepełnosprawnych "WIDNOKRĄG" – miejsce, w którym prowadzone były ciekawe wydarzenia artystyczne, koncerty i spotkania organizowane głównie na rzecz rozwoju kultury i sztuki osób z niepełnosprawnościami.
- Stowarzyszenie Różnorodności UP-DATE – zorganizowało szereg działań kulturalnych, animacyjnych, artystycznych, umożliwiających mieszkańcom

Wrocławia poznanie i integrację z przedstawicielami mniejszości narodowych, etnicznych, wyznaniowych i kulturowych oraz z osobami z niepełnosprawnościami.

- Fundacja OnWater.pl prowadziła warsztaty i wydarzenia kulturalne dla różnych grup wiekowych, poprzez które uczestnicy mieli szansę na przybliżenie zagadnień związanych wrocławskimi rzekami.

Teatr Układ Formalny

Teatr Układ Formalny tworzą absolwenci wrocławskich uczelni artystycznych. Głównym celem działalności teatru jest docieranie do odbiorcy młodzieżowego oraz zwrócenie uwagi na problemy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dodatkowym celem jest zwiększenie prestiżu dzielnicy Przedmieście Oławskie i pozytywny wpływ na proces rewitalizacji społecznej mieszkańców osiedla. W ramach realizacji zadania publicznego pn. „Prowadzenie Teatru Układ Formalny" w okresie 02.01.2025–31.12.2025 zapewniono mieszkańcom Wrocławia oraz odbiorcom spoza miasta stałą, całoroczną możliwość udziału w wydarzeniach teatralnych i artystycznych poprzez regularne prezentacje repertuarowe, wydarzenia programowe oraz działania realizowane w formule otwartej dla środowiska niezależnego. Rezultat został osiągnięty poprzez realizację łącznie 88 prezentacji spektakli i wydarzeń artystycznych, w tym 71 prezentacji repertuaru własnego oraz 17 wydarzeń w ramach cyklu „Układ Otwarty" Liczba odbiorców: 6000

Kino Nowe Horyzonty we Wrocławiu

W 2025 r. kontynuowana była realizacja umowy zawartej przez Gminę Wrocław na wynajem powierzchni kinowej i biurowej przy ul. Kazimierza Wielkiego 19/23 w celu zapewnienia dalszej działalności Kina Nowe Horyzonty, projektu kulturalnego o randze ogólnopolskiej i międzynarodowej, mającego najwyższe znaczenie dla Miasta. Realizowana była również umowa zawarta ze Stowarzyszeniem Nowe Horyzonty na realizację zadania publicznego pod nazwą „Kino Nowe Horyzonty we Wrocławiu w latach 2022 2026". W roku 2025 zaprezentowano premierowo ponad 343 filmów, zrealizowano ponad 60 wydarzeń adresowanych do różnych grup widzów. W tym cykle edukacyjne (Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej, Akademia Kina Światowego,) czy spotkania z twórcami filmowymi oraz prezentując kinematografie narodowe, ważne z punktu Wrocławia, m.in. kino niemieckie, włoskie, francuskie, hiszpańskie. W 2025 roku Kino Nowe Horyzonty zostało uhonorowane Europa Cinemas Award for

Best Young Audience Activities — jednym z najważniejszych wyróżnień przyznawanych kinom art-house'owym w Europie przez międzynarodową sieć Europa Cinemas. Nagroda ta została przyznana za najlepsze działania na rzecz młodej widowni, w szczególności za konsekwentne, długofalowe i systemowe budowanie więzi kina z dziećmi, młodzieżą oraz uczniami poprzez ofertę edukacyjną i programową, która wprowadza młodszych widzów w świat filmu, rozwija ich kompetencje kulturowe oraz zachęca do aktywnego uczestnictwa w kulturze filmowej. Liczba odbiorców: 493 670widzów. liczba seansów: 14665

KINOMURAL 2025

Festiwal Sztuki Nowych Mediów Kinomural odbył się w dniach 19-20.09.2025, pod hasłem: ODYSEJA: WERSJA BETA.

Podczas 7 edycji festiwalu, 86 artystów i artystek z całego świata zaprezentowało ponad 100 animacji na kamienicach kultowego wrocławskiego Nadodrza. Symultaniczne projekcje na 6 wielkoformatowych ścianach projekcyjnych wraz z iluminacjami świetlnymi w bramach i podwórkach prowadzących do ścian projekcyjnych trwały aż 2 wieczory. W ramach siedmiu sekcji programowych zaprezentowano zarówno artystów audiowizualnych światowej ligi, jak i młodych twórców, m.in z wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych wspieranych w procesie twórczym przez kuratorów wydarzenia. Kuratorski rdzeń festiwalu tworzyły dwie ściany przygotowane przez braci Bartos: ETER CHAOSU i ECHO BOHATERA. Kolejnym rozdziałem edycji była selekcja ŚMIERĆ REKREACYJNA kuratorowana przez Petera Burra. Gościem specjalnym festiwalu był Yoshi Sodeoka, pionier sztuki cyfrowej, który zaprezentował dwa projekty: RÓJ oraz GIRLANDY. Na jednej ze ścian każdego wieczoru zaprezentowana została sekcja dedykowana najmłodszym - Dobranocka, a dzięki współpracy z Festiwalem Korelacje przygotowano wydarzenie specjalne - Złąnockę - sekcję z autorskimi audio deskrypcjami przygotowanymi m.in. przez piosenkarkę Darię ze Śląska, dziennikarkę Beatę Kwiatkowską, poetkę Ilonę Witkowską czy rapera Jakuba Jana Bryndala. Program uzupełniała ściana OPEN CALL: STRUKTURA CZASU, prezentująca prace artystów wyłonionych w międzynarodowym naborze, do którego zgłosiła się rekordowa jak do tej pory liczba ponad 500 artystów. Rozdziały kinomuralowej Odysei tworzyły prace m.in. takich artystów jak: Thomas Vanz, Boris Labbé, O Future, Dirk Koy, Arnaud Laffond, CC Mulligan, Holly Herndon, Thomas Pons, Ted Wiggin, Sabrina Ratté, Amanda Bonaiuto, Alex Gamsu Jenkins, Newnome Beauton, Samuel Pietri. Międzynarodowe jury

przyznało 6 nagród finansowych w ramach dwóch konkursów: konkursu Open Call i konkursu Sekcji Głównej. Wydarzenie było bezpłatne i otwarte dla każdego z mieszkańców oraz dla turystów i przyjezdnych z okolic Wrocławia i z Polski. W trakcie dwóch ciepłych wrześniowych nocy ponad 25 tysięcy widzów układało własną Odyseję, poruszając się między portami jednej opowieści i testując jej sens w swoim tempie.

PROMOCJA KULTURY, DIALOG MIĘDZYKULTUROWY, UPOWSZECHNIANIE LITERATURY, DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

- wsparto organizację XI edycję Festiwalu Kultury Protestanckiej, który odbył się w dniach 24-31 października 2025 roku we Wrocławiu;
- współpracowano z organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji kulturalnej dzieci, młodzieży i dorosłych, wspierając między innymi: Wrocławskie Centrum Twórczości Dziecka, Towarzystwo Kultury Czynnej, Pracownie Pajd Art, Fundację Opieka i Troska;
- gabinet Kultury Współczesnej Wrocławia w Dziale Dokumentacji Życia Społecznego Zakładu Narodowego im. Ossolińskich;
- wsparcie działalności Fundacji Olgi Tokarczuk;
- kultura na naszym osiedlu – Fundacja Hobbit;
- prowadzenie Działalności Społecznej i Kulturalnej w Ośrodku Działań Społeczno-Kulturalnych "Piast" przy ul. Rękodzielniczej;
- wsparto działania na rzecz osób z doświadczeniem bezdomności – Fundacja MISERART prowadziła w strefie MiserArt kreatywne działania społeczno-zawodowe i artystyczne osób z doświadczeniem bezdomności;
- działalność środowiskowej Piwnicy artystycznej "Pod Sowami" - Dolnośląskie Stowarzyszenie Na Rzecz Upowszechniania Kultury I Sztuki Osób Niepełnosprawnych "WIDNOKRĄG".

W 2025 R. DOFINANSOWANO INICJATYWY KULTURALNE W FORMIE WYDAWNICTW PŁYTOWYCH na łączną kwotę 120 000 zł:

„Nago- To nie było ciepłe lato”

„Pulsar” Amelia Salloum

„Inscape” Piotr Wojtasik

„Pasja” Mateusz Ryczek

„The Music of My Life” Zbigniew Lewandowski

NOC MUZEÓW WE WROCŁAWIU

17 maja 2025 r. zorganizowana została 15. edycja Nocy Muzeów we Wrocławiu. W imprezie udział wzięło 91 placówek: muzea, archiwa, galerie, centra kultury i edukacji oraz inne niezależne miejsca promujące sztukę i prezentujące historię Wrocławia. W ramach imprezy odbyło się ponad 150 wydarzeń (wernisaże, warsztaty, pokazy filmowe, wykłady). Wydarzeniom towarzyszył specjalny program dla dzieci. Najliczniej odwiedzane były muzea (m.in. Muzeum Architektury – 7474 osoby, Muzeum Narodowe - 6513, Pałac Królewski – 5000 osób, Pawilon 4 Kopuł – 4700 osób, Stary Ratusz – ok. 3800 osób). Zainteresowaniem cieszyły się zabytkowe tramwaje i autobusy, dowożące bezpłatnie zwiedzających do instytucji biorących udział w imprezie.

Lista instytucji biorących udział w Nocy Muzeów:

1. Akademickie Radia LUZ
2. Archiwum Państwowe we Wrocławiu
3. Arsenał Miejski
4. Bulvary
5. Centrum Historii Zajezdnia
6. Centrum Kultury Agora
7. Centrum Kultury Nowy Pafawag
8. Centrum Odkryć Medycznych, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
9. Centrum Sztuki WRO
10. Dolnośląski Urząd Wojewódzki
11. Dolnośląskie Centrum Filmowe
12. Dom Edyty Stein
13. Fundacja OnWater.pl - ODRA Centrum
14. Galeria Arttrakt
15. Galeria BB Anita Bialic
16. Galeria BWA Wrocław Główny
17. Galeria Entropia
18. Galeria FOTO-GEN
19. Galeria i Pracownia ArtBrut
20. Galeria M
21. Galeria Magiel
22. Galeria NEON, Akademia Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wrocławiu

23. Galeria OKO
24. Galeria Piecownia
25. Galeria Plakatu
26. galeria SIC! BWA Wrocław
27. Galeria Sztuki Platon
28. Galeria Sztuki Współczesnej, Fotografia Autorska "Galeria Kowalscy"
29. Galeria Tkacka Na Jatkach
30. Hala Stulecia
31. IP Studio
32. IPN-KŚZpNP Oddział Wrocław
33. KALACZAKRA GALERY&COFFEE
34. Kino Nowe Horyzonty
35. Kolektyw Macondo
36. Kontury Kultury
37. Kościół Adwentystów Dnia Siódmego
38. Kościół św. Wojciecha i Stary Refektarz
39. Liceum Sztuk Plastycznych im. S. Kopystyńskiego we Wrocławiu
40. MaluMika
41. MDK Wrocław-Krzyki
42. mia ART GALLERY
43. Młodzieżowy Dom Kultury im. M. Kopernika
44. Młodzieżowy Dom Kultury Śródmieście
45. MovieGate -muzeum światowego kina
46. Muzeum „Panorama Racławicka”
47. Muzeum Anatomii, mieszczące się w Zakładzie Anatomii Prawidłowej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu
48. Muzeum Architektury oddział Archiwum Budowlane
49. Muzeum Architektury we Wrocławiu
50. Muzeum Etnograficzne. Oddział Muzeum Narodowego we Wrocławiu
51. Muzeum Farmacji Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
52. Muzeum Geologiczne im. Henryka Teisseyre, Uniwersytet Wrocławski
53. Muzeum Medycyny Sądowej , Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu,
54. Muzeum Mineralogiczne Uniwersytetu Wrocławskiego im. K.Maślankiewicza
55. Muzeum Narodowe we Wrocławiu

56. Muzeum Odry – Fundacja Otwartego Muzeum Techniki
57. Muzeum Pana Tadeusza, Oddział Zakładu Narodowego im. Ossolińskich
58. Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu
59. Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Wrocławskiego
60. Muzeum Śląska Wrocław
61. Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego
62. Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego
63. Muzeum Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych we Wrocławiu
64. Muzeum Współczesne Wrocław
65. Narodowe Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego
66. NIEGALERIA
67. Oddział Muzeum Mineralogicznego Uniwersytetu Wrocławskiego
68. OP ENHEIM
69. Osiedle WuWA
70. Ośrodek Postaw Twórczych Zamek
71. Pałac Królewski
72. Parafia Ewangelicko-Augsburska św. Krzysztofa we Wrocławiu
73. Pawilon Czterech Kopuł Muzeum Sztuki Współczesnej
74. Piastowska Pieczęć. Podziemia zamku książęcego na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu
75. PIEKARNIA Żywa Kultura (66P + galeria Geppart ASP Wrocław)
76. SERWIS — Galeria Pracownia
77. Społeczne Muzeum Militarne
78. Stary Ratusz
79. Stowarzyszenie Kolekcjonerów we Wrocławiu
80. Stowarzyszenie Muzeów Uczelnianych
81. Stowarzyszenie Różnorodności Społecznej UP-DATE
82. Studio BWA Wrocław
83. Teatr Dialogu
84. Tętno Art Gallery
85. Uniwersytet Dolnośląski DSW
86. Vivid Gallery
87. WCRS Otwarta Przestrzeń Kultury
88. Wystawa Golgota Wschodu (Centrum Historii Zajezdnia)
89. Zakład Narodowy im. Ossolińskich

90. Związek Polskich Artystów Fotografików Okręg Dolnośląski
91. Wrocławski Instytut Kultury/ Ruska 46:
pracownie: Piotr Butkiewicz, Artur Raczkowski, Beata Rojek i Patrycja Mastej, Mariusz Mikołajek, Pracownia Galerii Miejskiej- Vinicius Libardoni i Walter Rindone, Sudio BWA, TYC ART, IP Studio, GUA Collective, Surowiec, Galeria u Kosałki, Galeria ArtBrut, Recepcja, Otwarte Pracownie Plastyczne, Galeria Kanał, Galeria Toy Piano

PROGRAM NAJMU PRACOWNI ARTYSTYCZNYCH

W 2025 r., przeprowadzono **dwa konkursy na najem loka**li przeznaczonych na twórczą działalność artystyczną. Do dwóch postępowań konkursowych wytypowanych zostało 7 lokali. Komisja konkursowa zaopiniowała łącznie 24 wnioski i przyznała prawo do najmu (po uprzednim wyremontowaniu) 6 lokali. Na jeden z lokali nie wpłynął żaden wniosek. W wyniku rozstrzygniętych dwóch konkursów ofert na najem pracowni do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki, przyznanych zostało 7 lokali z przeznaczeniem na pracownie plastyczne dla 8 artystów. Przyznane lokale na pracownie:

1. ulica Maślicka 8B/2
2. ulica Oleśnicka 13/24
3. ulica Komuny Paryskiej 82/20
4. plac biskupa Nankiera 14/8.
5. plac Wyzwolenia 4/2
6. plac Wyzwolenia 4/3.

REALIZACJA PROGRAMU STYPENDIALNEGO

- **STYPENDIA NA REALIZACJĘ PRZEDSIĘWZIĘCIA**

W 2025 r. ogłoszono dwa nabory wniosków na stypendia artystyczne Prezydenta Wrocławia, które przeznaczone są na realizację przedsięwzięcia w następujących dziedzinach: film, literatura, muzyka, taniec, teatr, sztuki wizualne. Stypendia te przyznaje się osobom, które ukończyły 18 rok życia, których miejscem zamieszkania lub tworzenia jest Wrocław lub realizującym projekt wprost dotyczący Wrocławia. W wyniku rozstrzygnięcia pierwszego naboru w 2024 r. przyznano:
13 stypendiów na II półrocze 2025 r. w kwocie 2500 zł brutto miesięcznie, co stanowi łączną kwotę 195 000 zł.

W listopadzie 2024 r. rozstrzygnięto konkurs na przyznanie stypendiów na I półrocze 2025 r. i cały 2025 r. Stypendia przyznano 23 osobom (w tym trzy stypendia półroczne) w kwocie 2500 zł brutto miesięcznie, co stanowi łączną kwotę 1 317 700 zł.

- **STYPENDIA DLA MŁODZIEŻY UCZĄCEJ SIĘ DO 30. ROKU ŻYCIA**

Zespół Oceniający po rozpatrzeniu 203 wniosków przyznał 156 stypendiów artystycznych na rok szkolny i akademicki 2025/2026, w tym:

- **7** Stypendiów na okres 10 miesięcy dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w wysokości: 500 zł miesięcznie - od września 2025 r. do czerwca 2026 r.
- **17** Stypendiów dla studentów krajowych uczelni wyższych na okres 9 miesięcy w wysokości: 600 zł miesięcznie - od października 2025 r. do czerwca 2026 r.
- **1** Stypendium na studia za granicą na okres 9 miesięcy w wysokości: 700 zł miesięcznie - od października 2025 r. do czerwca 2026 r.
- **21** Stypendiów uczniowskich przyznanych na okres 2 miesięcy w kwocie 500 zł miesięcznie – wypłata jednorazowa 1000 zł, październik 2025 r.
- **26** Stypendiów uczniowskich przyznanych na okres 3 miesięcy w kwocie 500 zł miesięcznie – wypłata jednorazowa 1500 zł, styczeń 2026 r.
- **28** Stypendiów uczniowskich przyznanych na okres 4 miesięcy w kwocie 500 zł miesięcznie – wypłata jednorazowa 2000 zł, styczeń 2026 r.
- **12** Stypendiów uczniowskich przyznanych na okres 5 miesięcy w kwocie 500 zł miesięcznie – wypłata jednorazowa 2500 zł, styczeń 2026 r.
- **11** Stypendiów uczniowskich przyznanych na okres 6 miesięcy w kwocie 500 zł miesięcznie - wypłata jednorazowa 3000 zł, styczeń 2026 r.
- **12** Stypendiów studenckich przyznanych na okres 3 miesięcy w kwocie 600 zł miesięcznie – wypłata jednorazowa 1800 zł, październik 2025 r.
- **3** Stypendia studenckie przyznane na okres 4 miesięcy w kwocie 600 zł miesięcznie - wypłata jednorazowa 2400 zł, styczeń 2026 r.
- **10** Stypendiów studenckich przyznanych na okres 5 miesięcy w kwocie 600 zł miesięcznie – wypłata jednorazowa 3000 zł, styczeń 2026 r.
- **5** Stypendiów krajowych studenckich przyznanych na okres 6 miesięcy w kwocie 600 zł miesięcznie - wypłata jednorazowa 3600 zł, styczeń 2026 r.
- **1** Stypendium studenckie przyznane na okres 7 miesięcy w wysokości: 600 zł miesięcznie - wypłata jednorazowa 4200 zł, styczeń 2026 r.

- **1** Stypendium na studia za granicą przyznane na okres 4 miesięcy w wysokości: 700 zł miesięcznie - wypłata jednorazowa 2800 zł, październik 2026 r.
- **1** Stypendium na studia za granicą przyznane na okres 6 miesięcy w wysokości: 700 zł miesięcznie - wypłata jednorazowa 4200 zł, październik 2026 r.

PREZENTACJE ARTYSTYCZNE – POZWOLENIA

Na podstawie zarządzenia nr 4471/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 maja 2016 r wydano **270** pozwoleń na prezentacje artystyczne w zakresie muzyki oraz **240** w zakresie sztuk plastycznych.

ŚWIĘTO WROCŁAWIA 2025

24 czerwca podczas otwartej uroczystej Rady Miejskiej Wrocławia przyznano: tytuł Honorowego Obywatela Wrocławia, nagrody – Miasta Wrocławia i Prezydenta Wrocławia
a także Odznaki Honorowe Wrocławia i Medal Merito de Wratislavia. Od 14 do 25 czerwca mieszkańcy Wrocławia i goście uczestniczyli w licznych (36), specjalnie zorganizowanych z tej okazji wydarzeniach. W centrum miasta jak i poza nim ddbyły się koncerty, festyny i pikniki, aby każdy z mieszkańców mógł wybrać dla siebie atrakcję.
Artystyczny plakat na Święto Wrocławia został wybrany w konkursie zorganizowanym dla studentów Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Gmina Wrocław ufundowała nagrody dla laureatów konkursu, a wybrane prace zaprezentowano na plenerowej wystawie plakatu na ulicy Świdnickiej.

REALIZACJA PROGRAMU PRZYZNAWANIA NAGRÓD WROCŁAWIA W DZIEDZINIE KULTURY

- **Wrocławska Nagroda Artystyczna 2025.**

Prezydent Wrocławia ufundował nagrody dla laureatów Wrocławskiej Nagrody Artystycznej (ogółem 50 000 zł). W tym roku dołączono nowe wyróżnienie w dziedzinie literatura. Nagrody wręczyli w dniu 8.12.2025 r. w Narodowym Forum Muzyki wiceprezydent Renata Granowska, Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk i dyrektor Departamentu Kultury i Sportu Jarosław Perduta.

Kapituła Wrocławskiej Nagrody Artystycznej w kategorii Teatr w składzie:

Kamil Bujny, krytyk teatralny, Ewelina Ciszewska, prorektor ds. Filii AST we Wrocławiu, Dagmara Chojnacka, dziennikarka Radia RAM , Grzegorz Chojnowski, dziennikarz, szef redakcji kulturalnej Radio Wrocław , Mirosław Kocur, reżyser, antropolog teatru, profesor UWr, Henryk Mazurkiewicz, krytyk teatralny miesięcznika „Teatr", Marcin Liber, reżyser, laureat WNA 2024, Agata Obłąkowska Mazurkiewcz, aktorka, założycielka Teatru Kambak, laureatka WNA 2024, Jarosław Perduta, dyrektor Departamentu Kultury i Sportu, Magdalena Piekarska, dziennikarka, Marzena Sadocha, zastępczyni redaktora naczelnego Notatnika Teatralnego

wybrała

Agnieszkę Charkot

za mistrzowską dramaturgię i reżyserię programu Wrocławskiego Teatru Pantomimy, które zaowocowały nowym otwarciem tej instytucji – na miasto, Polskę i Europę; za udowodnienie, że najmniejszy, w dodatku pozbawiony własnej sceny teatr w mieście może być zarazem teatrem największym.

Kapituła Wrocławskiej Nagrody Artystycznej w kategorii w kategorii muzyka poważna w składzie:

Grzegorz Chojnowski dziennikarz, szef redakcji kulturalnej Radio Wrocław, Agnieszka Franków Żelazny, dyrygent, dyrektorka Opery Wrocławskiej, Krystian Kiełb rektor Akademii Muzycznej we Wrocławiu, Olga Kończak dyrektorka Narodowego Forum, Jarosław Perduta Dyrektor Departamentu Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego Wrocławia, Zbigniew Pilch artysta skrzypek barokowy, laureat WNA 2024, Mateusz Ryczek, kompozytor, Magdalena Talik redaktorka wroclaw.pl

wybrała

Andrzeja Kosendiaka

za niezwykle wartościowy i unikatowy na polskim rynku fonograficznym cykl nagrań „Music First. Muzyka I Rzeczypospolitej" ze znakomitymi, ale często nieznanymi utworami polskich kompozytorów XVII i XVIII wieku, który od 2012 roku rejestruje na płytach z formacją Wrocław Baroque Ensemble.

Kapituła Wrocławskiej Nagrody Artystycznej w kategorii muzyka rozrywkowa w składzie:

Maciej Frett kurator, muzyk dyrektor artystyczny Industrial Art, Maciej Kurowicki lider zespołu Hurt, laureat WNA24, Robert Migdał, redaktor Gazeta Wrocławska, Olga Nowakowska dyrektorka Strefy Kultury Wrocław, Jarosław Perduta Dyrektor Departamentu Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego Wrocławia, Maciej Przestalski dziennikarz Radia RAM i Radia Kultura, Magdalena Talik redaktorka wroclaw.pl, Magdalena Więtczak kierownik zespołu ds. licencjonawania ZAIKS
wybrała

Magdalenę Zawartko

za pierwszą solową płytę „Satyagraha", poruszające, nowatorskie połączenie jazzu, improwizacji i brzmień etno. Album niosący refleksję nad poszukiwaniem prawdy, ukazuje jej wyjątkową wrażliwość, wyobraźnię i dojrzałość artystyczną.

Kapituła Wrocławskiej Nagrody Artystycznej w kategorii sztuki wizualne w składzie:

Iwona Bigos kuratorka, historyczka sztuki, kierowniczka Pawilonu Czterech Kopuł, Maciej Bujko dyrektor BWA Wrocław Galerie Sztuki Współczesnej, Małgorzata Dajewska, artystka plastyk, Alicja Jodko – kuratorka, Galeria Entropia, Alicja Klimczak- Dobraniecka – redaktorka naczelna Pisma Artystycznego „Format", Violetta Kutlubasis-Krajewska – kuratorka, dyrektorka Centrum Sztuki WRO, Jaroslaw Perduta- Dyrektor Departamentu Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego Wrocławia, Maciej Przestalski – dziennikarz Radio RAM , Radio Wrocław Kultura, Wojciech Pukocz – rektor Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu, Iwona Rosiak – historyczka sztuki, dziennikarka TVP, dział kultura
wybrała

Alę Savashevich

za wspaniałą postawę, dojrzałość artystyczną, multimedialne instalacje podejmujące tematy pamięci, władzy i globalnych konfliktów, prezentowane na licznych wystawach - m.in. w Centrum Rzeźby w Orońsku oraz w wielu ośrodkach sztuki europejskiej.

Kapituła Wrocławskiej Nagrody Artystycznej w kategorii literatura w składzie:

dr hab. Urszula Gleńsk prof. UWR - literaturoznawczyni i krytyczka literacka, Ewa Malec - właścicielka Księgarni Hiszpańskiej Elite , Dobromiła Jankowska - kierownik Działu Projektów Literackich w Muzeum Pana Tadeusza, tłumaczka,

Katarzyna Janusik - redaktorka, tłumaczka, menedżerka kultury, Dorota Oczak-Stach - dziennikarka, prof. dr hab. Waldemar Okoń - prezes wrocławskiego oddziału Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, redaktor naczelny „Formatu Literackiego", prof. dr hab. Joanna Orska - krytyczka i historyczka literatury, Jarosław Perduta - dyrektor Departamentu Kultury i Sportu, Mariusz Urbanek - pisarz, publicysta, redaktor naczelny miesięcznika Odra
wybrała
Roberta Gawłowskiego
za wybitne i unikatowe dzieło „Boskie światło, albo domniemany raptularz Johannesa Schefflera, który przybrał imię Angelus Silesius" łączące w sobie niezwykły utwór literacki z historycznymi faktami o życiu i działalności Angelusa Silesiusa.

- **Nagroda ARLEKIN**

W 2025 roku z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru przyznaną teatralną nagrodę Arlekin w dwunastu kategoriach za role w spektaklach granych przez wrocławskie teatry w ubiegłym roku kalendarzowym. Nagrody wręczyli w dniu 27.03.2025 w Starym Ratuszu Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk i dyrektor Departamentu Kultury i Sportu Jarosław Perduta
Kapituła w składzie prof. Mirosław Kocur, red. Dagmara Chojnacka, red. Katarzyna Mikołajewska, red. Kamil Bujny, red. Magdalena Piekarska, dr Henryk Mazurkiewicz, red. Grzegorz Chojnowski, rez. Robert Migdał, red. Małgorzata Matuszewska w wyniku głosowania Kapituła wyłoniła laureatów:
1. Klaudia Waszak za główną rolę w spektaklu „Romeo i Julia" (5000 zł)
2. Mariusz Bąkowski za główną rolę w spektaklu „Przemiana" (5000 zł)
3. Konrad Imiela za drugoplanową rolę w spektaklu „Romeo i Julia" (5000 zł)
4. Emose Uhunmwangho za drugoplanową rolę w spektaklu „Złote płyty" (5000 zł)
5. Michał Opaliński za pięć ról epizodycznych w spektaklu „Jesień" (5000 zł)
6. Mateusz Zilbert za debiut w spektaklu „Sprzedawcy bajek" (5000 zł)
7. Krystian Lupa za scenografię do spektaklu „Balkony – pieśni miłosne(5000 zł)"
8. Michał Kmiecik za reżyserię spektaklu „Przemiana" (5000 zł)
9. Maria Wojtyszko za scenariusz do spektaklu „Sprzedawcy bajek" (5000 zł)
10. Małgorzata Dzierżon za choreografię do spektaklu „Królowa śniegu" (5000 zł)

11. Michał Litwiniec za muzykę do spektaklu „Czekając na barbarzyńców” (5000 zł)
12. „Przemiana” SPEKTAKL ROKU Wrocławski Teatr Współczesny (5000 zł)

- **Literacka Nagroda Europy Środkowej Angelus**

1. w wysokości 150 000,00 zł dla laureata Darka Cvijeticia za książkę „Winda Schindlera”;
2. w wysokości 40.000,00 zł dla tłumaczki Doroty Jovanki Mentzel;
3. w wysokości 5 000,00 zł dla nominowanych książek: Ingi Gaile, Ievgenii Kuzenitsovej, Fatosa Lubonji, Leelo Tungal, Joanny Wilengowskiej oraz Clemensa Setza.

- **Wrocławska Nagroda Poetycka SILESIUS**

1. w wysokości 100 000,00 zł za całokształt twórczości dla Kacpra Bartczaka;
2. w wysokości 15 000,00 zł za debiut roku dla Dominiki Parszewskiej;
3. w wysokości 50 000,00 zł za książkę roku dla Marcina Czerkasowa;
4. w wysokości 5 000,00 zł dla nominowanych za książkę roku dla: Anny Adamowicz, Anouka Hermana, Krzysztofa Siwczyka, Grzegorza Hetmana, Karola Płatka oraz Adrianny Olejarki.

WSPÓŁPRACA Z WOJEWÓDZTWEM DOLNOŚLĄSKIM:

W XIX Dolnośląskim Konkursie Filmowym Komisja Konkursowa przyznała wkłady koprodukcyjne ośmiu filmom:

Filmy fabularne:

- „Vaterland”, reż. Paweł Pawlikowski, prod. Extreme Emotions Bis Ewa Puszczyńska – 400 000 zł
- „Każda z nas”, reż. Anne Zohra Berrached, Stina Werenfels, Anna Jadowska, Neus Ballus, prod. Blick Productions International Sp. z o.o. – 400 000 zł
- „Śmieszny człowiek”, reż. Maciej Buchwald, prod. Apple Film Production – Izabela Wójcik – 350 000 zł
- „MnieNie”, reż. Jakub Radej, prod. Stowarzyszenie Filmowców Polskich – 350 000 zł
- „Dziki, dziki wschód”, reż. Jan Holoubek, prod. TPB POL Sp. z o.o. – 300 000 zł

- „Ona”, reż. Agnieszka Zwiefka, prod. Harine Films Sp. z o.o. Iza Igiel – 260 000 zł
- „Dziewczyna szatana”, reż. Martyna Majewska, prod. ASF Studio Dorota Schleiss – 212 353,67 zł

Filmy dokumentalne:

- „Bogowie pamięci”, reż. Kamil Król, prod. Dobry Film Sp. z o.o. Marta Rybacka – 150 000 zł

WSPÓŁPRACA Z ARTYSTYCZNYMI SZKOŁAMI WYŻSZYMI

W ramach współpracy z **Uniwersytetem Wrocławskim** dofinansowane zostały działania artystyczne na kwotę 20 000 złotych poprzez wydanie numeru czasopisma „Quart. Kwartalnik Instytutu Historii Sztuki UWr” poświęconego średniowiecznej architekturze i sztuce we Wrocławiu.

W ramach współpracy z **Akademią Muzyczną im. Karola Lipińskiego** dofinansowany został koncert ”Spotkania na Dziedzińcu” na Scenie Letniej Akademii Muzycznej we Wrocławiu.

Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu otrzymała dofinansowanie na realizację projektów artystycznych na łączną kwotę 210.000 zł. Przy udziale środków Gminy Wrocław zrealizowano: 9. Edycję Festiwalu Malarstwa, qystawę Michała Jędrzejewskiego pt. „ZGUBNE SKUTKI NADMIERNYCH ZAINTERESOWAŃ” opublikowano 92. numer Pisma Artystycznego "Format”, wydano monografię pt. „Eugeniusz Get-Stankiewicz”.

W ramach współpracy z **Akademią Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie Filia we Wrocławiu** dofinansowano spektakle dyplomowe Akademii Sztuk Teatralnych w 2025 roku kwotą 150 000 zł

INSTYTUCJE KULTURY

NARODOWE FORUM MUZYKI IM. WITOLDA LUTOSŁAWSKIEGO

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r.

W 2025 roku Narodowe Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego obchodziło jubileusz 10-lecia, kontynuowało rozwój działalności artystycznej, programowej i organizacyjnej, realizując cele strategiczne Instytucji w obszarze wysokiej jakości oferty koncertowej, współpracy międzynarodowej, promocji polskiej kultury, działań edukacyjnych oraz dostępności. Instytucja realizowała bogaty program

koncertowy w kraju i za granicą z udziałem wybitnych dyrygentów, solistów i zespołów, wśród których znaleźli się m.in. Christoph Eschenbach, Omer Meir Wellber, István Várdai, Piotr Anderszewski, Bomsori Kim, Iveta Apkalna, Emmanuel Pahud, Julia Fischer, Nicola Benedetti, Giovanni Sollima oraz Alexander Sitkovetsky, prezentując repertuar symfoniczny, kameralny, wokalno-instrumentalny i operowy. Zespoły NFM uczestniczyły w prestiżowych wydarzeniach i festiwalach, takich jak jubileusz PWM, 29. Wielkanocny Festiwal Beethovenowski, Festiwal im. Leoša Janáčka w Ostrawie, Klarafestival, Enescu Festival, Edinburgh International Festival oraz kameraliści, „Raj utracony" z udziałem m.in. Marthy Argerich Sir Johna Eliota Gardinera, Charlesa Ditoit i światową premierą Children's Requiem Zygmunta Krauzego. Do kluczowych projektów artystycznych należały m.in. współpraca z Australian Chamber Orchestra, realizacja prawykonań dzieł zamówionych przez NFM, wykonanie Symfonii XXI Kadisz Mieczysława Wajnberga w ramach programu Kultura Inspirująca, projekty nagraniowe dla międzynarodowych wytwórni fonograficznych, a także prezentacje polskiej muzyki współczesnej i dawnej na zagranicznych estradach, w tym w Paryżu, Londynie, Wiedniu, Brukseli, Hamburgu, Berlinie, Pradze, Hongkongu, Nowym Jorku, Vancouver, Stambule, Edynburgu, Boswil oraz podczas Expo w Osace. Istotnym elementem działalności była realizacja cykli koncertowych i festiwali własnych, w tym Jazztopad Festival (edycja polska i zagraniczna), Leo Festival "Muzyka i Natura" , Musica Electronica Nova Obecność(i) oraz Forum Musicum Narodziny sonaty, a także szeroka oferta koncertów kameralnych, recitali solowych i koncertów matinée, obejmujących repertuar od muzyki dawnej po współczesną, w tym liczne recitale chopinowskie. Działalność edukacyjna i popularyzatorska obejmowała programy skierowane do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, w tym Filharmonię Familijną, Koncerty Edukacyjne dla Młodzieży, Audycje wyjazdowe, zajęcia dla rodzin i szkół Centrum Edukacyjnego, Akademię: Chóralną, Melomana i Orkiestrową, akcję społeczną Pośpiewaj mi mamo, pośpiewaj mi tato oraz Masterclass, a także projekty edukacyjne i dostępnościowe realizowane w ramach programów Kultura Inspirująca, Kultura Dostępna oraz Zoom na Kulturę. NFM nawiązał współpracę z Uniwersytetem Wrocławskim w zakresie wspólnych badań artystyczno-naukowych oraz inicjatyw popularyzujących wiedzę o kulturze muzycznej, a także kontynuowana była współpraca z wrocławskimi uczelniami wyższymi - Uniwersytem Ekonomicznym, Akademią Muzyczną, Akademią Sztuk Pięknych

oraz Politechniką Wrocławską. Instytucja rozwijała również współpracę międzynarodową i partnerską, zapraszając do Wrocławia renomowane orkiestry gościnne, m.in. Australian Chamber Orchestra, Dresdner Philharmonie, Chicago Symphony Orchestra i London Symphony Orchestra, oraz konsekwentnie wzmacniała swoją obecność na arenie międzynarodowej. Równolegle kontynuowano działania organizacyjne i infrastrukturalne wspierające rozwój Instytucji, w tym realizację strategicznych celów zarządczych, wdrożenie nowego systemu controllingowego oraz uruchomienie produkcyjnej wersji systemu EZD RP we współpracy z NASK, co przyczyniło się do optymalizacji procesów administracyjnych i nowoczesnego zarządzania Narodowym Forum Muzyki.

Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

W 2025 roku Instytucja konsekwentnie realizowała cele strategiczne wynikające z jej misji, charakteru działalności oraz potrzeby dalszego wzmacniania pozycji Narodowego Forum Muzyki jako wiodącego ośrodka kultury muzycznej w Polsce i rozpoznawalnego partnera na arenie międzynarodowej. Działania te obejmowały zarówno przedsięwzięcia artystyczne o najwyższej randze, działania edukacyjne i popularyzatorskie, rozwój współpracy międzynarodowej, realizację jubileuszy, jak i cele organizacyjne oraz zarządcze. Rok 2025 był również czasem obchodów jubileuszu 10-lecia Narodowego Forum Muzyki, stanowiącego jedno z najważniejszych wydarzeń w historii Instytucji. Program jubileuszowy obejmował realizację wyjątkowych projektów artystycznych i wydarzeń specjalnych, w tym m.in. instalacji Passage Pierre’a Jodlowskiego, spotkania z publicznością oraz cykl koncertów z udziałem światowej klasy zespołów, takich jak Chicago Symphony Orchestra (dwa koncerty) oraz London Symphony Orchestra. Integralnym elementem obchodów była także przygotowana we wrześniu 2025 roku wystawa w przestrzeni miejskiej, prezentująca 10 lat działalności Instytucji i jej znaczenie dla życia kulturalnego Wrocławia oraz Polski. Istotnym celem programowym było podtrzymywanie i rozwijanie tradycji wykonawstwa muzyki Fryderyka Chopina, realizowane poprzez recitale chopinowskie oraz prezentację laureatów Konkursu Chopinowskiego, co wzmacniało rangę NFM jako miejsca promocji najwybitniejszych zjawisk światowej pianistyki. W 2025 roku Instytucja realizowała także obchody 80-lecia NFM Filharmonii Wrocławskiej, których kulminacją był jubileuszowy koncert w czerwcu 2025 roku, zrealizowany we współpracy z Operą Wrocławską. Działania te podkreślały ciągłość tradycji oraz

znaczenie Filharmonii w historii życia muzycznego regionu. Do kluczowych celów artystycznych należała również realizacja 60. Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans im. Andrzeja Markowskiego, „Raj utracony", stanowiącego ważny punkt w historii festiwalu i potwierdzającego jego międzynarodową rangę oraz artystyczną spójność. W 2025 roku zrealizowano także pierwszą edycję festiwalu Music First, prezentującą muzykę polską okresu Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Projekt ten stanowił istotny element poszerzania oferty programowej Instytucji oraz pogłębiania refleksji nad dziedzictwem muzycznym Polski. Strategicznym obszarem działalności pozostawała intensyfikacja współpracy międzynarodowej oraz promocja polskiej kultury za granicą. W ramach programu „Kultura Inspirująca" zrealizowano koncerty zagraniczne zespołów NFM w wielu krajach europejskich, m.in. we Francji, Bułgarii, Rumunii i Niemczech, a także w Hongkongu, gdzie nawiązano współpracę z Hong Kong Chinese Orchestra, obejmującą m.in. rezydencję Polish Cello Quartet. Istotnym elementem reprezentowania Polski na arenie międzynarodowej był również udział zespołów kameralnych NFM w Expo w Osace, gdzie Polish Cello Quartet oraz LutosAir Quintet promowały polską kulturę muzyczną. W 2025 roku NFM realizowało także rezydencje artystyczne NFM Orkiestry Leopoldinum oraz Wrocław Baroque Ensemble w Edynburgu podczas Edinburgh International Festival , w ramach focusu na Polskę podczas festiwalu, wzmacniając rozpoznawalność Instytucji i jej zespołów na międzynarodowych rynkach kultury. Do ważnych celów strategicznych należała także współpraca z kluczowymi instytucjami i partnerami, w tym realizacja jubileuszu 80-lecia Polskiego Wydawnictwa Muzycznego: "Muzyczne spotkania z okazji 80-lecia Polskiego Wydawnictwa Muzycznego w Narodowym Forum Muzyki". NFM i PWM otrzymały za organizację tego wydarzenia Koryfeusza Muzyki Polskiej w kategorii Wydarzenie Roku, co stanowiło istotne potwierdzenie jakości i znaczenia podejmowanych działań.

W 2025 roku rozwijano również międzynarodową współpracę orkiestr, m.in. poprzez współpracę NFM Orkiestry Leopoldinum z Australian Chamber Orchestra, obejmującą dwudniową rezydencję koncertową we Wrocławiu, a także współpracę NFM Filharmonii Wrocławskiej z Dresdner Philharmonie. Wymiana artystyczna z Dreznem była związana z obchodami 80. rocznicy zakończenia II wojny światowej i miała szczególny wymiar symboliczny oraz historyczny. Istotnym celem o charakterze programowo-organizacyjnym była również

realizacja drugiej edycji Międzynarodowej Konferencji Orkiestr „Orchestras Now! JOINING THE DOTS", która odbyła się w dniach 3–5 września 2025 roku w Narodowym Forum Muzyki. Konferencja stanowiła ważną platformę wymiany wiedzy, doświadczeń i dobrych praktyk pomiędzy przedstawicielami środowisk orkiestr z różnych krajów. Istotnym obszarem działalności Instytucji w 2025 roku były działania edukacyjne i popularyzatorskie, realizowane w formie licznych projektów skierowanych do dzieci, młodzieży oraz dorosłych odbiorców, w tym przedsięwzięć finansowanych ze środków grantowych. Obejmowały one zarówno działania edukacyjne dla młodzieży, jak i projekty dostępnościowe, mające na celu zwiększanie dostępności oferty NFM i eliminowanie barier w uczestnictwie w kulturze. Ważnym wydarzeniem w tym obszarze była realizacja Dnia Dziecka w Narodowym Forum Muzyki, połączona z prezentacją oferty edukacyjnej Instytucji, w której wzięło udział ok. 5 tysięcy osób. Równolegle Instytucja rozwijała i poszerzała siatkę projektów dedykowanych profesjonalistom oraz młodym artystom, wspierających rozwój kompetencji artystycznych i integrację środowiska muzycznego.

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. TADEUSZA RÓŻEWICZA

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r.

1. Docieranie do nowych grup odbiorców, pozyskanie grantów i strategicznych dla rozwoju instytucji partnerów.
2. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do literatury i innych tekstów kultury poprzez systematyczny zakup, opracowanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych w 37 filiach.
3. Pozyskanie grantów: na zakup nowości wydawniczych i pilotażowy program Skróconego Czasu pracy, umożliwiający zakup sprzętu i automatyzację części procesów bibliotecznych.
4. Utrzymanie i budowanie nowych relacji z użytkownikami poprzez realizację programu działań w filiach i w przestrzeni miasta z zakresu edukacji kulturalnej i promocji literatury.
5. Szkolenia dla pracowników i podnoszenie kompetencji.

Ad 1. Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu (MBP) aktywnie poszerza grono użytkowników poprzez różnorodne projekty inkluzyjne, warsztaty, wydarzenia kulturalne i dostosowanie oferty do specyficznych grup.

Dzięki działaniom całego zespołu systematycznie rośnie liczba czytelników, średnio 5 000 rocznie, w porównaniu z latami poprzednimi: w 2023 - 121 852 czyt., w 2024 -132 151 czyt., 2025 - 137 031.

Kluczowe działania to:

- Dzieci i młodzież — Kampania „Wrocław czyta. Supermoce" zachęca do czytelnictwa (blisko 700 uczestników), oferta edukacyjna dla szkół i przedszkoli (lekcje biblioteczne), ferie z biblioteką (ponad 30 wydarzeń), festiwale jak #WrocławCzyta Przyszłość czy Równoleżnik Zero.
- Seniorzy i osoby 50+ — Projekt „Energia dla duszy, ciała i głowy" w CAL Jagodno, usługa „Książka do domu" (dostarczanie książek osobom niewychodzącym z domu).
- Osoby z niepełnosprawnościami — Możliwość wejścia z psem asystującym („Z czworonogiem w bibliotece"), seria „Mosty" i „Książki bez granic" (publikacje przełamujące bariery językowe, wizualne i emocjonalne), projekt „Biblioteka dla wszystkich. Różni. Równi. Ważni".
- Rodzice i mamy karmiące — Działalność Klubów Rodzica.
- Grupy nieformalne i trzeci sektor — Program „Biblioteka – przestrzeń wspólna" (udostępnianie sal organizacjom pozarządowym), akcje jak zbieranie starych zdjęć od mieszkańców osiedli.
- Inne grupy —zniżki w ramach „Otwarta Kultura" dla posiadaczy karty bibliotecznej, książkomaty w przestrzeniach publicznych.

Dodatkowo biblioteka promuje zdalny dostęp do e-zbiorów, wi-fi i nowości wydawniczych, co ułatwia dotarcie do osób rzadziej odwiedzających placówki fizyczne.

Ważnym aspektem są nowe inicjatywy i współpraca międzysektorowa np. z Wydziałem klimatu mapa Wrocław nie marnuje i dostarczanie książek do punktów bookrossingowych, co zapewnia obecność książki w przestrzeni publicznej, Książka na receptę - MBP operatorem programu we Wrocławiu - dostarczanie recept i książek do placówek medycznych: przychodni, szpitali, szkół rodzenia, ale też żłobów i przedszkoli i wypisywanie recepty na książkę wraz z książką i mapką bibliotek wrocławskich.

Pozyskiwanie grantów

MBP skutecznie aplikuje o środki zewnętrzne, co pozwala realizować ambitne projekty. Główne źródła dofinansowania to:

- Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 (Priorytet 1, lata 2021–2025) – na zakup nowości wydawniczych i zdalny dostęp do nich.
- Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN) – liczne projekty kulturalne i edukacyjne.
- Erasmus+ – projekt „Zielona i włączająca. Biblioteka wobec wyzwań przyszłości" (międzynarodowe działania na rzecz zrównoważonej i inkluzywnej biblioteki).
- Fundusz Pracy – dofinansowanie pilotażowego projektu skróconego czasu pracy.
- Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI) oraz Save the Children International – projekt „Biblioteka dla wszystkich. Różni. Równi. Ważni" (90 warsztatów dla 466 uczestników).
- Biblioteka regularnie przygotowuje wnioski grantowe, co widać w sekcji ofert pracy (wymóg pozyskiwania środków na działalność).
- Gmina Wrocław, Wydział Kultury - Święto Wrocławia - 91 000,00
- Gmina Wrocław, Wydział Zdrowia, Kluby Rodzica, Tydzień Małżeństw -105 000,00
- Gmina Wrocław, WCRS, Parki ESK 2025 - Empatia. Szacunek. Kultura - 30 000,00
- Gmina Wrocław Rada Osiedla Krzyki - Partynice, Spotkanie autorskie i zakup zbiorów 7 500,00
- Gmina Wrocław, Wydział Klimatu i Energii, Gra o tematyce bookcrossingu - 10 000,00
- Biuro ds. Równego Traktowania - Projekt: Feminatywa 20 000,00
- Biuro Promocji i Turystyki - Projekt: Równoleżnik 0 i Dni Fantastyki - 55 000,00
- Biuro Promocji i Turystyki - Gra - Spotkajmy się we Wrocławiu - 2 500,00
- Biuro Promocji i Turystyki - Projekt: Wrocław Czyta - 10 000,00
- Biuro Promocji i Turystyki - Projekt: Spacery Literackie - 25 000,00
- MKiDN - Program Rozwoju Czytelnictwa - 477 288,00
- MKiDN - Wspólnoteka - 19 200,00
- MKiDN - Krea(k)tywna Biblioteka - 24 000,00
- MRPiPS - Program pilotażowy skróconego czasu pracy I transza 29 000,00

- Fundacja Orlen - Energia Sąsiedztwa - 24 783,54
- Fundacja Rozwoju Systemów EdukacjiERAZMUS + "Każdy czytelnik się liczy" rozliczenie grantu -51 051,60
- Fundacja Rozwoju Systemów EdukacjiREAZMUS + "Zielono i inkluzywnie" - 46 686,22
- Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Biblioteka dla wszystkich. Moje Miejsce - 10 000,00
- Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Biblioteka dla wszystkich. Wspólne Pasje - 8 000,00
- Fundacja CAF America, Dofinasowanie działalności statutowej - 16 194,94
- Fundacja Nasz Dom Zakup zbiorów dla F11 6 000,00
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Popowice - Zakup zbiorów dla F10 - 1 500,00
- Fundacja Zarzewie Gry miejskie - 24 000,00
- Wrocławska Organizacja Turystyczna Spacery Literackie - 5 000,00
- Komunikacja Plus Sp. z o.o. Dom Development, Współorganizacja imprez: Cyrkopole, długopisy 3D - 12 000,00
- BNY Mellon - Warsztaty dla pracowników - 9 000,00

RAZEM 1 119 704,30

Strategiczni partnerzy dla rozwoju instytucji:

MBP buduje długoterminowe partnerstwa, które wzmacniają jej pozycję i umożliwiają realizację dużych inicjatyw:

- Koalicja Czytająca Polska – strategiczne partnerstwo z bibliotekami, samorządami i fundacjami na rzecz promocji czytelnictwa w całym kraju.
- Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI) i Save the Children International – kluczowi partnerzy w projektach inkluzywnych (np. „Biblioteka dla wszystkich”).
- Partnerzy międzynarodowi w Erasmus+ – współpraca z bibliotekami zagranicznymi na rzecz zielonych i włączających praktyk.
- Lokalni partnerzy biznesowi np. BNY Mellon, MBP przeszło procedurę „Charity”, aby móc pozyskiwać środki, Moico/Internet Union- współpraca przy realizacji projektów plenerowych, pokazów filmowych, Dom Dewelopment – współpraca CBK FAMA

- Lokalni, partnerzy kulturalni – Wrocławski Instytut Kultury, DCF, Centrum Nowy Pafawag, Narodowe Forum Muzyki, Capitol i inni (#WrocławCzyta, Równoleżnik Zero), instytucje edukacyjne (szkoły, przedszkola) oraz organizacje trzeciego sektora.
- Wydziały Urzędu Miasta- np. Wydział Energii i Klimatu – działania ekologiczne, bookcosing, wspólna gra miejska, Wydział Zdrowia - realizacja projektu Kluby Rodzica- działające w 17 filiach MBP

Te partnerstwa pozwalają na współorganizację wydarzeń, wymianę zasobów i wspólne aplikowanie o środki, co znacząco wspiera rozwój instytucji jako otwartej przestrzeni społeczno-kulturalne

Ad. 2. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do literatury i innych tekstów kultury poprzez systematyczny zakup:

- liczba zbiorów na koniec 2025 roku to – zasób – 873 629 egz., o wartości 20 200 590,00 zł
- nowości (wpływy) kupno i dar: 73 338, Wartość: 1 971 675,71
- książki: Zakup: Liczba: 55 978 Wartość: 1 559 214,00
- dary: Liczba: 15 318, Wartość: 329 749,50
- zbiory specjalne: Zakup: Liczba: 1 485, Wartość: 67 460,21, Liczba: 557, Wartość: 15 252,00
- Ebooki: Liczba udostępnionych ebooków (liczba pobranych dokumentów): 108 200

Ad. 3. Pozyskanie grantów: na zakup nowości wydawniczych, rekordowa dla MBP kwota z MKiD - Program Rozwoju Czytelnictwa - 477 288,00.
Pilotażowy program Skróconego Czasu pracy, umożliwiający zakup sprzętu i automatyzację części procesów bibliotecznych. Środki z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w kwocie 981 675 zł przeznaczymy na wdrożenie rozwiązań, które pozwolą połączyć krótszy czas pracy z niezmienioną jakością obsługi czytelniczek i czytelników.

Ad. 4. Utrzymanie i budowanie nowych relacji z użytkownikami poprzez realizację programu działań w filiach i w przestrzeni miasta z zakresu edukacji kulturalnej i promocji literatury.

MBP systematycznie wzmacnia więzi z istniejącymi użytkownikami oraz buduje nowe relacje, traktując biblioteki (zarówno filie, jak i przestrzenie miejskie) jako aktywne centra edukacji kulturalnej i promocji czytelnictwa. Działania te są realizowane na bieżąco w sieci 37 filii oraz poza murami bibliotek – w parkach, na osiedlach i w innych publicznych przestrzeniach miasta.
Działania w filiach:

- Regularny kalendarz wydarzeń lokalnych: spotkania autorskie, kluby dyskusyjne (np. 36 Klubów Książki), warsztaty kreatywne, lekcje biblioteczne i zajęcia edukacyjne dla różnych grup wiekowych.
- Atrakcyjna oferta dla stałych użytkowników: kluby książki, cykle tematyczne, wystawy, zajęcia dla seniorów („Energia dla duszy, ciała i głowy" w CAL Jagodno), ferie i wakacje z biblioteką (setki uczestników rocznie).
- Indywidualne wsparcie czytelników: usługa „Książka do domu", porady czytelnicze, możliwość rezerwacji sal na spotkania grup nieformalnych (program „Biblioteka – przestrzeń wspólna").
- Lokalne inicjatywy osiedlowe: zbieranie starych zdjęć od mieszkańców, akcje międzypokoleniowe, współpraca z radami osiedla.
- Działania w przestrzeni miasta:
- Wydarzenia plenerowe i festiwale: #WrocławCzyta Przyszłość, Równoleżnik Zero, literackie spacery, czytania na świeżym powietrzu, akcje w parkach i na placach, gry miejskie.
- Kampanie miejskie promujące czytelnictwo: „Wrocław czyta. Supermoce", „Wrocław karmi! To naturalne", instalacje książkomatów w przestrzeniach publicznych (np. parki, osiedla), dzięki którym mieszkańcy mają całodobowy dostęp do książek.
- Współpraca z przestrzeniami miejskimi: wydarzenia w Centrach Aktywności Lokalnej (CAL), biblioteki w nowych osiedlach (np. Jagodno), działania w ramach „Otwartej Kultury" (zniżki dla posiadaczy karty bibliotecznej w instytucjach partnerskich).
- Promocja literatury w nietypowych miejscach: bookcrossing, akcje wymiany książek, literackie interwencje w przestrzeni publicznej.

Te działania nie tylko utrzymują kontakt z dotychczasowymi czytelnikami (poprzez regularną, zróżnicowaną ofertę), ale także przyciągają nowych, budując

poczucie przynależności do społeczności bibliotecznej i wzmacniając wizerunek biblioteki jako otwartego, żywego miejsca spotkań kulturalnych w całym mieście. 2025 był rokiem świętowania – biblioteka skutecznie wykorzystała jubileusz do promocji swojej roli jako nowoczesnego centrum kultury, edukacji i integracji społecznej. Największe znaczenie miały duże festiwale (Feminatywa, #WrocławCzyta, Żywa Biblioteka), które przyciągały szeroką publiczność i media, oraz projekty infrastrukturalne/grantowe, zapewniające trwały rozwój. Działania te potwierdziły strategię otwierania się na nowe grupy (młodzież, seniorzy, mniejszości) i wychodzenia poza mury filii, co umocniło pozycję MBP jako jednej z najbardziej aktywnych bibliotek publicznych w Polsce.

Oto najważniejsze wydarzenia ogólnobiblioteczne:

- #WrocławCzyta – debiut nowego festiwalu literackiego (kwiecień 2025)

Trzydniowe wydarzenie poświęcone literaturze Dolnego Śląska, z wystawami (m.in. fotografie Chrisa Niedenthala) i spotkaniami autorskimi. Kluczowe, bo wzmocniło markę biblioteki jako organizatora dużych imprez literackich i wypełniło lukę w ofercie regionalnej.

- Żywa Biblioteka 2025 (maj i listopad/grudzień – z okazji Dnia Praw Człowieka)

Projekt umożliwiający „wypożyczenie" żywych książek (rozmowy z osobami reprezentującymi mniejszości). Bardzo ważny dla inkluzji i edukacji antydyskryminacyjnej – biblioteka konsekwentnie buduje tu swoją rolę jako bezpiecznej przestrzeni dialogu.

- Europejska Noc Literatury 2025 (lipiec/sierpień)

Międzynarodowe czytania w nietypowych przestrzeniach miasta. Stały punkt w kalendarzu, ale w 2025 wzmocniony jubileuszem – przyciągał tysiące uczestników i promował literaturę europejską.

- Miasto Wyobraźni – biblioteczna część Dni Fantastyki 2025 (19–21 sierpnia)

Współorganizacja z OPT Zamek i innymi partnerami – warsztaty, prelekcje, gry. Kluczowe dla dotarcia do młodszych odbiorców i fanów fantastyki, pokazując bibliotekę jako nowoczesne miejsce rozrywki.

- Zagrajmy w bibliotekę! Lato 2025 z MBP (wakacje)

Bogaty program wakacyjny: warsztaty, akcje plenerowe, gry i zajęcia edukacyjne w filiach i przestrzeni miasta. Bardzo skuteczne w angażowaniu dzieci i rodzin w okresie ferii letnich.

- Ogólnopolska Konferencja „Krea(K)tywna Biblioteka" (21–22 października)

Spotkanie bibliotekarzy i animatorów kultury z całej Polski. Podkreśliło rolę MBP jako lidera w innowacyjnych praktykach bibliotecznych.

- Festiwal Feminatywa 2025 (14–20 listopada, 6. edycja)

Tygodniowy festiwal feministyczny z dyskusjami, filmami, warsztatami. Jedno z flagowych wydarzeń biblioteki – buduje wizerunek instytucji zaangażowanej społecznie i tworzy bezpieczną przestrzeń dla ważnych tematów.

- Obchody 25-lecia MBP (cały rok, kulminacja w grudniu)

- Spacery literackie, wystawy, podsumowania, nagroda Gloria Artis dla dyrektora Andrzeja Ociepy. To najważniejsze wydarzenie roku – pozwoliło na refleksję nad osiągnięciami i wzmocniło więzi z czytelnikami oraz partnerami

- Gry miejskie na Bastionie Sakwowym - 4 wydarzenia zgromadziły każdorazowo rzeszę ok. 300-400 mieszkańców zainteresowanych taką formą eksplorowania miasta i literatury.

Infrastruktura:

- Uruchomienie dwóch książkomatów w naszej sieci, przy filii 11, Psie Pole

Książkomat uruchomiono we wrześniu. Wielu czytelników korzystających z książkomatu, korzysta z niego poza godzinami otwarcia biblioteki. Idea książkomatów w Polsce jest znana i realizowana z powodzeniem w innych miastach, a dane pokazują, że tego typu usługa jest oczekiwana wśród czytelników i potencjalnych czytelników z uwagi na neuroatypowość, ale i z uwagi na dostępność usługi 24/4. Książkomat ma również udogodnienia dla osób z

dysfunkcjami ruchu, np. możliwość wybrania skrzynki na określonym, wybranym przez użytkownika poziomie.

- Drugi Książkomat powstał na Złotnikach w ramach realizacji projektu WBO. Była to odpowiedz na potrzeby społeczności.

- Zakup kolejnych 5 wrzutni do filii biblioteki.

Ważnym elementem było powołanie Centrum Aktywności Lokalnej na Jagodnie. Inicjatywa wyszła z UM Wydziału Partycypacji.

Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

1. Pierwsza odsłona festiwalu literacko-społecznego #WrocławCzyta.W dniach 25–27 kwietnia 2025 roku MBP we Wrocławiu zrealizowała pierwszą edycję nowego festiwalu literacko-społecznego #WrocławCzyta. Celem wydarzenia było wzmocnienie lokalnej tożsamości mieszkańców poprzez rozmowę i refleksję nad historią, kulturą i codziennością miasta. Tematem przewodnim edycji była tożsamość – rozumiana zarówno w wymiarze osobistym, jak i wspólnotowym. W programie znalazły się spotkania autorskie, spacery literackie, debaty i prezentacje poświęcone historii Wrocławia, przemianom społecznym oraz sposobom postrzegania miasta przez jego mieszkańców. Główna część wydarzeń odbywała się w Mediatece przy pl. Teatralnym 5.

Projekt nawiązywał do dwóch ważnych rocznic: 25-lecia usieciowienia MBP oraz 80-lecia przyłączenia Ziem Zachodnich do Polski. Stanowiły one punkt wyjścia do rozmów o przemianach, poczuciu przynależności i budowaniu wspólnoty.
W wydarzeniu udział wzięli autorzy, dziennikarze i twórcy kultury związani z Wrocławiem. Spotkania wyróżniały się wysokim poziomem merytorycznym, autentycznością i dużym zaangażowaniem uczestników.
Organizacja festiwalu została zakłócona ogłoszeniem żałoby narodowej, jednak dzięki elastyczności zespołu udało się wprowadzić zmiany w harmonogramie, zachowując ciągłość wydarzeń i szacunek wobec okoliczności.
Festiwal zrealizowano w duchu otwartości i dostępności, podkreślając, że literatura może być skutecznym narzędziem do opisywania rzeczywistości – szczególnie tej najbliższej.

Goście: Joanna Bator, Chris Niedenthal, Kamila Sowińska, Michał Karczmarek, Zbigniew Rokita, Sławomir Sochaj, Iza Michalewicz, Nadia Szagdaj, Piotr Kościelny, Julia Różewicz, Tomasz Zaród, Sylwia Mazurkiewicz, Emilia Konwerska, Marta Cękalska, Anna Bikont, Joanna Mielewczyk, Jagoda Szelc, Filip Zawada. Odbiorcy: Dorośli – łącznie około 500 osób.

2. Rozwój infrastruktury – dostępność, inkluzywność i nowoczesne formy obsługi czytelnika

Uruchomienie dwóch kolejnych książkomatów w sieci MBP

W 2025 roku Miejska Biblioteka Publiczna wdrożyła nowoczesne rozwiązania infrastrukturalne, odpowiadające na zmieniające się potrzeby użytkowników oraz nowe modele korzystania z usług bibliotecznych. Kluczowym elementem tych działań było uruchomienie dwóch książkomatów w sieci bibliotecznej.

Książkomat przy filii nr 11 (Psie Pole)

Książkomat został uruchomiony we wrześniu 2025 roku i bardzo szybko zaczął być intensywnie wykorzystywany przez czytelników. Dane użytkowe pokazują, że: znaczna część odbiorów odbywa się poza godzinami otwarcia biblioteki, użytkownicy traktują książkomat jako realne wsparcie dla tradycyjnej obsługi w budynku, usługa zwiększa elastyczność korzystania z biblioteki i dopasowuje ją do rytmu życia współczesnych mieszkańców.

Idea książkomatów jest w Polsce znana i z powodzeniem realizowana w innych miastach, jednak jej wdrożenie w sieci MBP miało szczególny wymiar społeczny i inkluzywny. Z badań oraz obserwacji praktyk bibliotecznych wynika, że tego typu usługi są szczególnie oczekiwane: przez osoby neuroatypowe (np. osoby w spektrum autyzmu, z nadwrażliwościami sensorycznymi), przez osoby, które preferują kontakt bezpośredni ograniczony do minimum, przez użytkowników ceniących samodzielność, autonomię i brak presji społecznej, przez osoby pracujące w nieregularnych godzinach.

Książkomat funkcjonuje w modelu dostępności 24/7, co realnie rozszerza dostęp do zasobów biblioteki poza jej fizyczne godziny pracy.

Dodatkowym, bardzo istotnym aspektem jest projektowanie uniwersalne urządzenia: możliwość wyboru skrzynki na określonym poziomie, dostosowanie do potrzeb osób z dysfunkcjami ruchu, ergonomia obsługi dla użytkowników z ograniczoną mobilnością.

Tym samym książkomat pełni nie tylko funkcję logistyczną, ale także społeczną i inkluzyjną, wpisując się w nowoczesne standardy dostępności usług publicznych.
Drugi książkomat – Złotniki (projekt WBO)
Drugi książkomat powstał na Złotnikach w ramach realizacji projektu Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego (WBO). Jego uruchomienie było bezpośrednią odpowiedzią na realne potrzeby lokalnej społeczności, zgłoszone oddolnie przez mieszkańców. To szczególnie istotne z punktu widzenia strategii rozwoju biblioteki, ponieważ: pokazuje, że infrastruktura biblioteczna rozwija się w dialogu społecznym, potwierdza rolę biblioteki jako instytucji reagującej na potrzeby osiedli, wzmacnia wizerunek MBP jako instytucji elastycznej, otwartej i współtworzonej przez mieszkańców.
Książkomat na Złotnikach nie jest więc jedynie elementem technicznym, ale efektem partycypacyjnego modelu zarządzania kulturą.
Uzupełnieniem działań infrastrukturalnych był zakup 5 wrzutni do filii biblioteki, co znacząco poprawia komfort zwrotu zbiorów. Zaspokajamy w ten sposób jedno z najbardziej oczekiwanych rozwiązań wśród czytelników. Zwiększa ono płynność obiegu książek, skraca czas oczekiwania na dostępność egzemplarzy, umożliwia zwroty poza godzinami pracy filii, zmniejsza bariery logistyczne dla użytkowników.
Wrzutnie, podobnie jak książkomaty, wpisują się w model biblioteki jako usługi dostępnej nie tylko w przestrzeni budynku, ale w przestrzeni miejskiej.

3. Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu znalazła się w gronie 90 instytucji w Polsce, które wezmą udział w prowadzonym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej programie pilotażowym „Skrócony czas pracy – to się dzieje!”. Biblioteka otrzyma 981 675 zł na wdrożenie rozwiązań, które pozwolą połączyć krótszy czas pracy z niezmienioną jakością obsługi czytelniczek i czytelników. Data podpisania umowy: 12.11.2025 r.

Testowanie wprowadzenia skróconego czasu pracy w środowisku pracy zaczyna się 1 stycznia 2026 r. i trwa do 31 grudnia 2026 r. Projekt „Skrócony czas pracy – to się dzieje w MBP!” dofinansowano ze środków rezerwy Funduszu Pracy projektu pilotażowego w ramach naboru „Skrócony czas pracy – to się dzieje!”.

4. W dniach 27–29 czerwca odbył się 8. Cyrkowy Festiwal Podwórkowy Cyrkopole, międzynarodowe wydarzenie poświęcone sztuce nowego cyrku. Ósma edycja festiwalu, odbyła się w ramach Święta Wrocławia na osiedlu Psie Pole. Przez trzy festiwalowe dni przestrzenie Centrum Biblioteczno-Kulturalnego Fama wypełniła energia, ruch, śmiech i sztuki performatywne. Cyrkopole to przegląd współczesnego cyrku najwyższej próby, który nie traci przy tym swojego podwórkowego charakteru. Jak co roku, wydarzenie odbyło się w ramach Święta Wrocławia, a jego formuła pozostała otwarta, dostępna i bliska – zarówno w wymiarze artystycznym, jak i społecznym.

Zobaczyliśmy między innymi przedstawicieli lokalnej sceny współczesnego cyrku: Kolektyw Performatywy z projektem Cyrkowe Variete oraz Teatr Nowego Cyrku - Kolektyw KEJOS ze spektaklem Nie Tak Ty. Powitaliśmy także artystów zagranicznych – argentyński duet CIA RAMPANTE z nawiązującym do muzyki przedstawieniem teatru fizycznego ROCOCO!, Ritę Buqu w Happy Stoto Show!, gdzie wcieliła się w rolę cyrkowej gospodyni domowej przełamującej stereotypy, oraz Pinę Polar z Donną Kichotą, która zabrała nas w bogaty świat wyobraźnii literatury. Na scenie pojawił się również Fabian Flender ze swoim show "Flender Jetzt!" łączącym elementy slapsticku i żonglerki, a wisienką na torcie był hiszpański duet La Bella Tour, w oryginalny sposób przekraczający granice klaunady.

Pierwszego dnia festiwalu, oprócz wrażeń związanych z otwarciem festiwalu, pojawił się akcent literacki, czyli spotkanie autorskie i wernisaż wystawy Weroniki Stencel – pisarki, klaunki, rysowniczki i scenarzystki filmowej. Jej książka Obiturianci (Wydawnictwo Nisza) to jeden z najciekawszych debiutów 2024 roku, literacki spektakl i popis językowych wygibasów, które wprawić mogą zarówno w błazeński, jak i refleksyjny nastrój.

Nie zabrakło także zabaw cyrkowych dla najmłodszych, którzy mieli okazję pobawić się na Cyrkowym Placu Zabaw, wziąć udział w zajęciach plastycznych, nauczyć się cyrkowych sztuczek, czy wziąć udział w Konkursie o Złoty Guzik Klauna. Oprócz tego w ramach KEJOSIK oraz Małej Akademii Cyrkowej odbyły się pokazy aerialowe, a także pokaz fire show.

Wydarzenie zebrało pozytywne opinie publiczności, artystów i osób współpracujących z festiwalem.

5. Feminatywa

W dniach 14–20 listopada 2025 r. odbyła się 6. edycja Festiwalu Feminatywa – największego festiwalu feministyczno-literackiego w Polsce. Po raz kolejny filie MBP we Wrocławiu zmieniły się w bezpieczne miejsca dialogu na temat równości, praw kobiet i ważnych kwestii społecznych. Na program festiwalu złożyło się sześć dyskusji, feministyczny maraton filmowy, warsztaty i spotkanie autorskie, wystawa oraz imprezy taneczne. Tegoroczna edycja koncentrowała się na wielowymiarowych doświadczeniach kobiet – ich ciałach, głosach i sprawczości. Ważnym wątkiem była intersekcjonalność – rozmowa o tym, jak budować ruch feministyczny w sposób włączający i solidarnościowy. Hasłem było „Wspólnie tworzymy zmianę", podkreślające siłę współdziałania jako klucz do realnej społecznej przemiany. Rozmawialiśmy o zdrowiu kobiet i dostępie do opieki medycznej (m.in. endometrioza) oraz o perspektywach na macierzyństwo. Podjęliśmy krytyczną refleksję nad kulturowymi wzorcami piękna i wizerunkiem kobiet w kulturze. Zaprosiliśmy do rozmowy o tym, czy prawa kobiet w Polsce mają kolor oraz jak przywileje łączą się z widocznością i przekonaniami. Wśród tematów znalazł się też ekonomiczny wymiar emancypacji: niezależność finansowa, działalność gospodarcza i wyzwania na rynku pracy. Po raz pierwszy w programie znalazły się wydarzenia skierowane do nastolatek, w tym warsztaty asertywności i samoobrony psychicznej oraz dyskusja o portretach kobiet i dziewczyn w literaturze młodzieżowej. Spotykaliśmy się także w miejscach towarzyszących: Dolnośląskim Centrum Filmowym, Klubokawiarni Recepcja i Dolnośląskiej Bibliotece Publicznej im. T. Mikulskiego. Wśród gościń znalazły się m.in. Oliwia Bosomtwe, Margaret Ohia-Nowak, Karolina Wigura, Sylwia Chutnik, Natalia Skoczylas, Anouk Herman oraz Leah Hazard (autorka „Macicy"). Wydarzenia zgromadziły łącznie ponad 1 tys. osób. Jak zwykle publiczność chętnie angażowała się w dyskusje, dzieliła doświadczeniami i spostrzeżeniami. Wszystkie rozmowy zostały zarejestrowane i zostaną opublikowane w formie wideo na kanale YouTube MBP we Wrocławiu oraz na Spotify jako podcasty. Partnerami głównymi byli: Departament Różnorodności Społecznej UM Wrocławia, Coventry University Wrocław oraz Dolnośląskie Centrum Filmowe. Wsparcia promocyjnego w postaci matronatu literackiego udzieliły: Pismo, Krytyka Polityczna, Wydawnictwo Czarne, Wydawnictwo Poznańskie, Wydawnictwo Relacja oraz Radio Luz. Matronatem festiwal objęły: Wrocławs

6. Powołanie Centrum Aktywności Lokalnej na Jagodnie.

W dniu 21 czerwca 2025 r. w Centrum Aktywności Lokalnej (CAL) Jagodno przy ul. Grapowej 1 zorganizowano wydarzenie z okazji Święta Wrocławia pod hasłem „W słowiańskim duchu – piknik słowiański". Za przygotowanie koncepcji programowej, koordynację działań organizacyjnych, zakupy, transport oraz zebranie zespołu odpowiedzialna była Joanna Łajdanowicz z Działu Metodycznego MBP.

Jagodno zostało wybrane celowo – aby przenieść obchody Święta Wrocławia poza centrum i najczęściej wybierane filie biblioteczne. Celem było również wypromowanie CAL Jagodno i Filii nr 14 jako miejsc otwartych na społeczność lokalną, sprzyjających twórczej aktywności i integracji mieszkańców.

Duży nacisk położono na spójność wizualną i dobrą organizację przestrzeni: wszystkie stanowiska warsztatowe były odpowiednio oznaczone, a osoby prowadzące warsztaty miały przypinki z logo Święta Wrocławia, co ułatwiało uczestnikom identyfikację organizatorów.

W ramach pikniku odbyło się sześć różnorodnych warsztatów:

- Słowiańskie zakładki – uczestnicy ozdabiali oszlifowane drewniane zakładki własnymi wzorami i dekorowali je wełnianymi węzełkami (prowadzenie: Daria Rogut, Filia 22).
- Lalki motanki – tworzenie tradycyjnych lalek z gotowych zestawów, projektowanie sukienek i biżuterii (prowadzenie: Marta Kroczewska, Filia 22).
- Wielkoformatowe warsztaty – wyklejanie i malowanie leśnych zwierząt na dużych szablonach (prowadzenie: Joanna Gil, Dział Metodyczny).
- Przypinki – projektowanie i kolorowanie własnych przypinek z motywami leśnymi (prowadzenie: Joanna Łajdanowicz, Dział Metodyczny).
- Torby z roślinnymi i ludowymi motywami – dekorowanie bawełnianych toreb gotowymi szablonami lub własnymi projektami (prowadzenie: Anna Godek, CAL Jagodno).
- Naszyjniki z gliny – odciskanie wzorów roślinnych w glinie i malowanie gotowych zawieszek (prowadzenie: Yuliia Dmitriieva, Hand Made Akcesoria Julia).

Dodatkową atrakcją była ścieżka sensoryczna dla najmłodszych oraz wielkoformatowa gra, które cieszyły się dużym zainteresowaniem.

W wydarzeniu wzięły udział łącznie 173 osoby, z czego większość skorzystała z kilku proponowanych aktywności.
Promocja wydarzenia prowadzona była w mediach społecznościowych MBP oraz CAL Jagodno. Plakaty informacyjne rozwieszono na tablicach ogłoszeń na osiedlu Jagodno. Dodatkowo tydzień wcześniej, podczas pikniku osiedlowego, wydarzenie było promowane poprzez rozmowy z mieszkańcami, przedstawienie programu oraz rozdawanie ulotek

7. 7. Klub Rodzica

W projekcie Klubu Rodzica w 2025 r. uczestniczyło 17 filii Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu. Do projektu dołączyły filie nr 23 przy Bulwarze Ikara 29-31 i filia nr 45 przy ul. Traugutta 82. W 2025 r. odbyło się 174 wydarzeń dla dzieci i dorosłych, w których łącznie wzięło udział 3836 uczestników i uczestniczek, w tym w 1794 dzieci. Średnio to 3,3 wydarzenia tygodniowo i 22 osoby uczestniczących w jednym wydarzeniu. Podobnie jak w ubiegłych latach działalności Klubu Rodzica, stworzyliśmy różnorodną ofertę obejmującą zajęcia literackie, plastyczne, rękodzielnicze, relaksacyjne i edukacyjne. Wydarzenia miały formułę spotkań autorskich, warsztatów, animacji i przedstawień. Spotkania miały charakter profilaktyki uniwersalnej dzięki rozwojowi różnorodnych zainteresowań, edukację z zakresu budowania dobrych relacji w rodzinie, arteterapię.
W programie Klubu Rodzica w 2025 r. ważne miejsce zajmowały stałe cykle warsztatowe, cieszące się dużą popularnością wśród odbiorców. Cykle skierowane do dzieci wraz z opiekunami:

- „Spotkania przy huśtawkach” w filii 4: zajęcia muzyczne dla dzieci w wieku 1-3 lat prowadzone przez panią Jullię Szybowską – instruktorkę rytmiki i mgr sztuk wokalnych;
- „Literaturka” w filii 7: zajęcia ruchowo-plastyczne bazujące na literaturze dziecięcej, prowadzone przez pedagożkę Magdalenę Krawczyk w nurcie zabaw fundamentalnych;
- „Bajeczki z walizeczki” w filii 7 i 29: spektakle kukiełkowe dla dzieci od 3 do 7 lat inspirowane literaturą w wykonaniu aktorki Pani Teatrzyk – Klaudii Kący-Jasic;
- „Rytmika dla małego Smyka” w filii 46: zajęcia umuzykalniające dla najmłodszych dzieci w wieku do 3 lat prowadzone przez muzyków Teatru Wędrownego Hobo;

- „Czarownica Atelena” w filii 46: spotkania z Moniką Litwinow, autorką cyklu bajek terapeutycznych.

Poza cyklami dzieci mogły wziąć udział w wielu warsztatach edukacyjnych poświęconych m.in. robotyce, technologii druku 3D, minerałom, chemii, życiu i dobrostanowi zwierząt oraz nauce języka angielskiego. Podczas wielu zajęć zajmowaliśmy się rękodziełem, które rozwija sprawność manualną i wspomaga koncentrację (m.in. szydełkowanie paluszkami, scrapbooking, book nooki, świeczki, szycie pluszaków). Dzieci zainteresowane sztukami plastycznymi rysowały w stylu mangi, komiksu, tworzyły własne naklejki, zakładki do książek, malowały ceramikę, dekorowały pierniki i lizaki. Wiele z zajęć sprzyjało aktywnemu udziałowi zarówno dzieci jak i dorosłych. Na rodziny czekały warsztaty teatralne, animacje, rozwiązywanie zagadek detektywistycznych czy twórcze prace manualne. Istotnymi wydarzeniami w tym roku były też przedstawienia i warsztaty teatralne, które pobudzały wyobraźnie dzieci, angażowały do wspólnych aktywności, uczyły empatii i zapoznawały z klasyką literatury (m.in. Pinokio, Koziołek Matołek, wiersze Juliana Tuwima). Z uwagi, że wydarzenia odbywają się w bibliotekach nie mogło zabraknąć spotkań literackich. W filii 6 i 14 gościła Justyna Bednarek, autorka m.in. poczytnej serii o przygodach skarpetek, w filii 18, 22 i 45 Monika Skikiewicz – filolololożka, pedagożka, logopedka z warsztatami o przygodach bestsellerowej Kici Koci, a w filii 14 Eliza Piotrowska (serie „Ciocia Jadzia“, „Kapibara Barbara“). Spotkania z autorami i ilustratorami były też okazją to udanej, warsztatowej zabawy: w filii 7 z Mają Strzałkowską („Julka i Szpulka“) rozwiązywaliśmy zagadkę zaginionego pluszaka, w filiach 6, 11, 16, 18, 22, 29 razem z Martą Maj i Psem Preclem poznaliśmy zasady dobrego kontaktu i opieki nad czworonożnymi przyjaciółmi, a Paweł Pawlak w filii 23 pozwolił zanurzyć się w prehistoryczny świat zwierząt, tworząc papierowe dioramy w oparciu o swój najnowszy „Mały atlas dinozaurów Ewy i Pawła Pawlaków“.

W Klubie Rodzica odbywały się też wydarzenia wyłącznie dla dorosłych uczestników. Kontynuowany był cykl spotkań dla rodziców dzieci w spektrum autyzmu (spotkania raz w miesiącu w filii 29), podczas których mogli oni porozmawiać ze specjalistami i innymi rodzicami o swoich doświadczeniach i wyzwaniach wychowawczych. Filie 11 i 19 zaprosiły rodziców na spotkania z psychologami dziecięcymi, gdzie tematami były m.in. wsparcie samooceny dziecka, stres, komunikacja czy radzenie sobie ze złością dzieci i rodziców, a w

filiach 7, 18 i 46 odbyły się spotkania edukacyjne z Justyną Borucką na temat ograniczania i mądrego wykorzystania ekranów i elektroniki w wychowaniu dziecka do 3 roku życia. Nie zabrakło również zajęć dających chwilę arteterapetycznego odpoczynku: tworzenie kokedam, linorytów, biżuterii w różnych technikach, tkanie czy joga śmiechu.
Zajęcia Klubu Rodzica poza aspektem edukacyjnym i rozwojowym mają także nieocenioną wartość integracyjną (dzieci uczą się współpracy w grupie, poznają rówieśników). W wydarzeniach dla dzieci ich opiekunowie biorą zawsze aktywny udział, co pozwala na budowanie głębszych więzi rodzinnych i uczy lepszej współpracy rodziców i dzieci. Większość zajęć zaprojektowana jest tak, aby angażowały wszystkich członków rodziny.
Pobierano symboliczną opłatę za udział w warsztatach. Od stycznia do końca października wynosiła on 15 zł (bilet normalny dla pary dziecko + opiekun) i 10 zł (bilet ulgowy dla pary dziecko + opiekun dla posiadaczy imiennej karty bibliotecznej MBP we Wrocławiu). Pobieranie opłat pozwala uniknąć sytuacji nie zgłaszania się na zajęcia osób, które się zapisały. Wciąż bezpłatne pozostają spotkania autorskie kierowane do większego grona odbiorców, większość przedstawień teatralnych, zajęcia organizowane we współpracy ze szkołami, zwłaszcza dla grup ze specjalnymi potrzebami, a także wydarzenia plenerowe.
Klub Rodzica posiada podstronę na stronie internetowej biblioteki, fanpage na Facebooku (Klub Rodzica w MBP Wrocław; liczba obserwujących: 3732) oraz profil na Instagramie (klub_rodzica_wroclaw; liczba obserwujących: 762) prowadzone przez Dział Promocji MBP. W ramach działań promocyjnych zrealizowaliśmy produkcję plecaczków i bidonów wydawanych za zebrane podczas zajęć pieczątki. Oznakowane logotypami Klubu Rodzica i MBP ołówki, bańki mydlane i bierki posłużą podczas wydarzeń plenerowych, w których uczestniczy instytucja czy też jako upominki dla dzieci biorących udział w lekcjach bibliotecznych. W 2026 roku zgodnie ze zgłaszanymi w MBP potrzebami chcielibyśmy rozbudować ofertę cykli wydarzeń oraz zwiększyć liczbę spotkań autorskich z popularnymi pisarzami i ilustratorami literatury dziecięcej.

STREFA KULTURY WROCŁAW

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r.

W związku z dalszym zamknięciem Sali teatralnej i Sali kameralnej Impartu przy ul. Mazowieckiej 17 instytucja kontynuowała swoją działalność w roku 2025 w

ramach dwóch scen: Sceny Impart Centrum usytuowanej przy ul. Piłsudskiego 19 z widownią na około 400 miejsc, oraz Sceny w Firleju usytuowanej przy ul. Grabiszyńskiej 56 z widownią na 150 miejsc. Zróżnicowany artystycznie program, który został zaprezentowany publiczności wpłynął na wysoką frekwencję i zainteresowanie odbiorców przygotowaną ofertą programową. W ramach zaproponowanych wydarzeń organizowanych w przestrzeni Impart Centrum oraz w Firleju instytucja zaprosiła wyjątkowych i uznanych artystów. Wśród nich znaleźli się m.in: Renata Przemyk, Dagadana, Aga Zaryan, Leszek Możdzer, Urszula Dudziak, Mika Urbaniak, Victor Davis, Sun Mi Hong Kasia Pietrzko, Natalia Kukulska, Anna Wyszkoni, Alicja Janosz, Adam Makowicz, Candy Dulfer Marek Bałata, Dominik Wania, Andrzej Poniedzielski, Kacper Kuszewski, Czesław Mozil, Shai Maestro, Piotr Wojtasik, Mark Shim.
Zrealizowano z bardzo korzystnym rezultatem, przemyślaną, odpowiedzialną, długofalową strategię audience development. Nastawiona jest ona na badanie potrzeb odbiorcy oraz rozwijanie zainteresowań publiczności i angażowanie jej w różne działania. Bardzo korzystnym czynnikiem okazuje się powtarzalność, która przyzwyczaja publiczność do pewnych wydarzeń i dzięki temu zyskano oddane grono odbiorców zaproponowanych wydarzeń kulturalnych. Stąd w ramach działalności statutowej zorganozowano cykle spotkań kulturalnych stanowiących stałą ofertę programową instytucji.
W roku 2025 kontynuowano koncerty jazzowe w ramach cyklu „Ladies First", które odbyły się na scenie w Impart Centrum oraz w Firleju. Cykl „Ladies first" stanowił nie tylko znakomite wydarzenie muzyczne, ale również był platformą dla utalentowanych kobiet, które już działają w świecie jazzu. Kuratorką muzycznych spotkań była Marta Kula – dziennikarka radiowa, popularyzatorka jazzu oraz gospodyni dwóch autorskich audycji w Radiu 357. W ramach zrealizowanych koncertów w 2025 roku wystąpili: zespół Sekunda &Leszek Możdżer & Kacper Malisz, Sun Mi Hong & Kasia Pietrzko Special Sextet, NAP Trio w składzie: Lena Nowak, Ahmad Al-Khatib, Wojciech Pulcyn.
Kolejny cykl -"Przed premierą" kontynuowany w 2025 roku istnieje od ponad 10 lat. Powstał z chęci przedstawienia publiczności głównie senioralnej młodych artystów piosenki, do tej pory nieznanych. Wykonawcy cyklu rekrutowali się – i nadal rekrutują – spośród laureatów krajowych festiwali i konkursów piosenki, oraz uczestników różnorodnych kursów i warsztatów piosenki artystycznej. Biorąc pod uwagę ich uzdolnienia i dotychczasowe osiągnięcia, gospodarz i

reżyser cyklu (także jeden z jego pomysłodawców) Bogusław Sobczuk przygotowuje ich do występu na wyższym, niż udział w konkursie, czy festiwalu, poziomie – na poziomie recitalu, jednej z najtrudniejszych form estradowych, wymagających od wykonawcy umiejętności skupienia uwagi widowni na swoim występie przez ponad godzinę, będących jednocześnie szansą na przekazanie tej widowni ważnej, bo osobistej wypowiedzi, ujętej w atrakcyjną artystycznie formę. Cykl "Przed premierą" odbywający się w Firleju zgromadził w roku 2025 prawie 400 osób, w szczególności seniorów. W ramach cyklu w 2025 wystąpili tacy artyści jak: Wiktoria Wojtas i Karol Pawluszek, Izabela Sobota, Hanna Ciupak I Filip Samól, Kamil Kowalski, Magdalena Drozd.
W czwartym kwartale 2024 roku Strefa Kultury Wrocław rozpoczęła działania mające na celu przygotowania do premierowego cyklu pn. „ Męska Strona Piosenki", który rozpoczął się w 2025 roku a jego głównymi wykonawcami byli mężczyźni. Pierwszy koncert w ramach cyklu odbył się 17.01.2025 w Firleju. W spektaklu muzycznym: pn. „ Album rodzinny" wystąpił Kacper Kuszewski. W 2025 roku w ramach cyklu wystąpili również: Jacek Bończyk z recitalem pn. „Absolutnie" , Marcin Januszkiewicz z recitalem pn. „Akustycznie", Janusz Radek z recitalem pn. „Z kosmicznej mgły", Mariusz Lubomski.
W roku 2025 kontynuowano cykle: „Impart Dzieciom" oraz „Firlej Dzieciom". Jest to oferta dedykowana najmłodszej publiczności, ciesząca się niezwykłą popularnością. Są to cykle wyjątkowych spektakli, prezentujących wysokie walory artystyczne i edukacyjne. Repertuar cyklu tworzą przedstawienia wybranych zespołów teatralnych z całej Polski. Najmłodsi widzowie mają okazję zapoznać się z różnymi technikami lalkowymi, formami scenicznymi, często z udziałem przedmiotów codziennego użytku, które ożywając w rękach aktorów snują swoje historie rozbudzając dziecięcą wyobraźnię i tworząc przekaz dotyczący norm i wartości. Nie brakuje wśród nich opowieści o współczesnym świecie, przełożonych na język dzieci. Najmłodsza publiczność miała okazję w ramach cyklu w 2025 roku obejrzeć takie spektakle jak m.in.: „Śledztwo w miejskiej dżungli", „O płanetnikach i innych synoptykach", „Leśne przygody Tymoteusza", „Włoszczyzna", „Królewna Pętelka", „Kalosze szczęścia", „Logotolka - Zoja i Sobiesław", „Wikingowie z ulicy Północnej" , koncert zespołu Czereśnie z okazji Dnia Dziecka, „Przypadek Mikołaja Ś." W Firleju w 2025 zrealizowano cykl koncertów muzyki alternatywnej, okołojazzowej i rockowej. Na scenie w Firleju wystąpili tacy artyści jak m.in: João de Sousa, Yana, Patryk Pietrzak i Hoszpital,

Izzy and the Black Trees i Steve Martins, Kinga Rataj, Agata Karczewska, Youth Novels.
W roku 2025 zrealizowano sześć cyklicznych festiwali, które są znaczącymi wydarzeniami kulturalnymi realizowanymi przez Strefę Kultury Wrocław.
W ramach 61. edycji Międzynarodowego Festiwalu „Jazz nad Odrą", która odbyła się w dniach 23 – 27 kwietnia 2025 roku w Impart Centrum oraz w klubie festiwalowym Vertigo Jazz Club Restaurant we Wrocławiu zrealizowano koncerty, wystawy a także wydarzenia towarzyszące. Widzowie mieli okazję wysłuchania najwybitniejszych dokonań polskiej i światowej muzyki jazzowej. W ramach festiwalu, jak co roku, odbył się Konkurs na Indywidualność Jazzową im. Wojtka Siwka adresowany do młodych artystów, którego laureatem został zespół: Blu/ Bry (w składzie: Mateusz Kaszuba – fortepian, Michał Rutkowski – kontrabas, Artur Małecki– perkusja).
W okresie wakacyjnym - w dniach 18.07 – 19.07.2025 podczas festiwalu WROsound funkcjonowała dodatkowa przestrzeń plenerowa. Główna scena festiwalowa usytuowana została na terenie zieleńca Placu Społecznego ze strefą koncertową mogącą pomieścić 1000 uczestników natomiast w podwórku Impartu przy ul. Mazowieckiej 17 znajdowała się scena eksperymentalna. W ramach 18 zaproponowanych koncertów podczas dwóch dni festiwalowych publiczność mogła wysłuchać na scenie głównej takich artystów jak: Santabarbara, Łona/Konieczny/Krupa, Efterklang, Hoshi Sessions i goście, Livka, Kassa Overall, BELMONDAWG, EXPO2000, KOKOROKO. Z kolei na scenie eksperymentalnej zaprezentowali się: Biały Falochron, Franek Warzywa&Młody Budda, Coals, Rysy, DJ Polkomtel, SOYUZ, Dominika Płonka, Miły ATZ, Skalpel, DJ Mirosław. Koncertom towarzyszyły specjalnie przygotowane warsztaty.
W ramach 32 edycji Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej Non Sola Scripta im. Johannesa Brahmsa 2025, w dniach od 06.07.2025 do 31.08.2025 zrealizowaliśmy cykl koncertów odbywających się w każdą niedzielę w kościele Świętego Krzyża na Ostrowie Tumskim. Dyrektorem artystycznym festiwalu był Andrzej Chorosiński. Podczas festiwalowych wieczorów zaproponowaliśmy połączenie klasycznej muzyki sakralnej z utworami współczesnymi w wykonaniu najlepszych organistów oraz wirtuozów innych instrumentów a także wokalistów najwyższej klasy, zarówno z Polski jak i z zagranicy. 32 edycja zapewniła różnorodność zarówno w doborze programu artystycznego jak i formy prezentacji repertuaru. Podczas koncertów

festiwalowych artyści zaprezentowali kompozycje klasyczne i współczesne w nieszablonowych i nietuzinkowych aranżacjach. W ramach festiwalu wystąpili: Ulrike Hastedt wraz z chórem Einbecker Kantorei, Andrzej Chorośniski, Ellen Wolpert, Zbigniew Gach, Mieczysław Gach, Piotr Gach, Małgorzata Klorek, Piotr Piechocki, Karolina Stańczyk-Piechocka, Mateusz Gałuszka, Marcel Mola, Bogdan Narloch, Roman Gryń, Roman Perucki, Maria Perucka, Sławomir Kamiński, Tomasz Gubański, Ewa Gubańska, Emanuel Bączkowski, Zdzisław Madej, Michał Chorosiński.

11 edycja Międzynarodowego Festiwalu Teatrów dla Dzieci „Dziecinada" organizowanego wraz z Fundacją na Rzecz Wspierania Kultur Alternatywnych i Ekologicznych odbyła się we Wrocławiu w dniach 10-14 września na scenach Impart Centrum, Akademii Sztuk Teatralnych i Firleja. Kulminacyjnym punktem festiwalu był dzień plenerowy, który odbył się 13 września w malowniczej przestrzeni OPT Zamek w Leśnicy. Zielony plac przy ul. Świętojańskiej 1 wypełnił się tego dnia się spektaklami, warsztatami, animacjami i koncertami. Podczas tegorocznej „Dziecinady" przyglądaliśmy się relacjom z samym sobą, z innymi, ze światem, pragnąc pokazać dzieciom, że różnorodność nie dzieli, lecz wzbogaca. Wspólnym mianownikiem wielu prezentowanych spektakli była zmiana perspektywy, ciekawość świata i czułe spojrzenie na innego. Spektakle zaproszone na jedenastą edycję Dziecinady to mnogość opowieści z całego świata, a także gatunków teatralnych – teatr lalkowy, fizyczny, opowieści, cieni, spektakle cyrkowe, teatralne koncerty, duże widowiska plenerowe i improwizowane performance. W roku 2025 mieliśmy przyjemność gościć teatry z: Holandii, Norwegii, Japonii, Belgii, Hiszpanii, Włoch oraz Polski. Festiwal „Dziecinada" wziął udział w licznych wydarzeniach, podczas których mógł zaprosić publiczność na tegoroczną edycję. Efektem tych działań było nie tylko zaprezentowanie pełnej oferty programowej festiwalu, ale także wzmocnienie jego rozpoznawalności i promocji wśród szerokiego grona odbiorców.

W dniach 12-18 października 2025 r. odbyła się kolejna 11. Edycja Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego DIALOG – WROCŁAW. To wydarzenie należało do najważniejszych wydarzeń teatralnych w Polsce, Europie i na świecie. Festiwal stworzyła w 2001 roku Krystyna Meissner, a od roku 2023 nowym dyrektorem artystycznym został prof. Mirosław Kocur. Niezmiennie, mimo upływu ponad 20 lat festiwal nadal utrzymuje swoją wysoką pozycję wśród międzynarodowych imprez teatralnych przede wszystkim za sprawą dbałości o

najwyższy poziom artystyczny festiwalu oraz jego programowanie oparte na kilku niezmiennych od samego początku zasadach: spektakle prezentowane w trakcie festiwalu ukazują różnorodność i bogactwo najnowszych sztuk performatywnych, odnoszą się do kluczowych współcześnie problemów o charakterze społecznym. Spektakle zapraszane do udziału w festiwalu prezentują różnorodne poszukiwania estetyczne i artystyczne w obrębie najnowszego teatru, stając się w ten sposób przedstawieniami reprezentatywnymi dla najważniejszych eksperymentów i zjawisk w obrębie najnowszego teatru. Intencją organizatora jest aby spektakle zagraniczne prezentowane na festiwalu nie były wcześniej prezentowane w Polsce, jak również wszystkie prezentacje teatralne były najnowszymi produkcjami teatralnymi.
Dzięki powyższym kryteriom Festiwal DIALOG - WROCŁAW zbudował swoją silną pozycję w zarówno polskim, jak i międzynarodowym środowisku teatralnym za sprawą bardzo precyzyjnie dobieranych spektakli prezentowanych w trakcie Festiwalu. Założona forma biennale Festiwalu pozwaliła na odnalezienie w ogromnej ilości światowych produkcji teatralnych tych kilkanaście najwybitniejszych przedstawień, które otwierają nas na nowe i ciągle żywe doświadczanie teatru. Dzięki temu Festiwal nie był i nie jest tylko prezentacją najciekawszych produkcji teatralnych, ale również miejscem refleksji i dyskusji nad stanem współczesnej sztuki performatywnej. Podejmuje dyskusje o najważniejszych zagadnienia o charakterze kulturowym i społecznym. Podobnie jak w latach poprzednich 11. edycja festiwalu miała swój temat przewodni. W 2025 roku były to: „S[T]YMULACJE”. Temat przewodni stał się elementem spajającym 12 różnych zaproszonych na Festiwal spektakli - polskich i zagranicznych. Prezentacje teatralne odbyły się w kilku lokalizacjach we Wrocławiu. Wśród nich znalazły się następujące przestrzenie: Impart Centrum, Teatr Współczesny, Opera Wrocławska, Wytwórnia Filmów Fabularnych, Centrum Sztuk Performatywnych Instytutu Grotowskiego (Piekarnia Żywa Kultura), Teatr Muzyczny Capitol, Browar Mieszczański. Natomiast w Bibliotece Uniwersyteckiej odbyły się przygotowane wykłady oraz debaty.
WRockOUT 2025 to najmłodszy festiwal organizowany przez Strefę Kultury Wrocław. Jego druga edycja odbyła się 25 października 2025 w klubie Firlej we Wrocławiu. Wydarzenie to kameralny, ale energetyczny festiwal muzyczny skupiony na gitarowych brzmieniach, alternatywie i rocku niezależnym. Na scenie w Firleju wystąpili artyści, których łączyła energia gitarowych riffów oraz

alternatywny charakter brzmień. Festiwalowa publiczność mogła wysłuchać projektów: Jacko Brango, Wirefall, HURT. Jacko Brango to projekt Szymona Paduszyńskiego (znanego ze współpracy z Darią Zawiałow, Krzysztofem Zalewskim i Jamalem), który promował swój debiutancki album „Za dużo gitar". To płyta pełna pasji, brzmieniowych kontrastów i bezkompromisowej miłości do gitary. Na scenie Firleja zabrzmiały m.in. single „Ugryzę", „Rozumy" i „Nie umrzemy młodo". Prosto z Krakowa do Wrocławia przyjechał Wirefall – zwycięzcy Antyfestu, uznawani za jedno z najciekawszych odkryć na polskiej scenie metalowej. Ich muzyka to połączenie ciężaru, melodyjności i emocji. Wrocławski HURT świętował 20-lecie kultowego albumu „Załoga G" i zaprezentował premierowy materiał z nowej płyty „Festiwal Bodźców". WRockOUT to nie tylko koncerty, ale przede wszystkim spotkanie ludzi, dla których muzyka jest sposobem na życie. WRockOUT 2025 potwierdził, że choć jest to jeszcze stosunkowo nowa inicjatywa ma potencjał stać się jednym z ważnych wydarzeń alternatywnej sceny muzycznej Wrocławia.

Od września 2024 roku częścią Strefy Kultury Wrocław została Przestrzeń Trzeciego Wieku organizująca liczne wydarzenia kulturalne: koncerty, przedstawienia, wystawy malarstwa czy fotografii. Są one finalnym etapem warsztatów artystycznych na których wrocławscy seniorzy rozwijają swoje twórcze pasje.

W ramach Projektu Przestrzeń Trzeciego Wieku zrealizowano szereg mini projektów. Wśród nich znajdował się mini projekt „Synergia harmonii i tańca" ukierunkowany na warsztaty taneczno-rekreacyjne, podczas których uczestnicy poznali style i kulturę tańca. Podczas warsztatów uczestnicy w szczególności seniorzy mieli okazję do aktywnego spędzania czasu wolnego, nawiązywania kontaktów jak i zadbania o własny rozwój. Mocną stroną projektu była różnorodność prowadzonych form. Kolejny zrealizowany mini projekt to „Społeczny Instytut Trzeciej Generacji", którego celem było wzmacnianie tożsamości lokalnej seniorów, rozwijanie pasji i zainteresowań uczestników. Działaniem, które cieszyło się dużym zainteresowaniem uczestników był „Wrocław od zaplecza", mający na celu poznanie kultury kluczowych instytucji miasta. Najobszerniejszym zrealizowanym mini projektem była „Przestrzeń kultury", w którym wrocławscy seniorzy mieli możliwość rozwoju swoich pasji i talentów w zakresie m.in. muzyki, gry aktorskiej, teatralnej, jak również dyskusji i wgłębiania się w obszary kultury na różnych poziomach w mieście

(m.in. wystawy, koncerty). W ramach Przestrzeni Kultury z inicjatywy seniorów powstała Scena 3/4 , na której realizowany był m.in. cykl spotkań „Sobota ze swingiem", na który zapraszani byli czołowi artyści jazzowi i swingowi. Scena ta udostępniona została również senioralnym grupom i zespołom wokalnym, teatralnym oraz tanecznym. Zrealizowano szereg działań, które spotkały się z dużym zainteresowaniem ze strony seniorów w tym: galeria muzyki Jarosława Woszczyny, pokój artystyczny Jerzego Skoczylasa– warsztaty pozwalające poznawać tajniki sztuki kabaretowej, warsztaty aktorskie i teatralne– prowadzone przez wrocławskich aktorów, które zaowocowały 7 dużymi przedstawieniami w wykonaniu seniorów (Mały Książę, Szekspirowskie obrazy kobiet, Przygody Pilota Pirxa, Wesołe jest życie, Zbrodnia i …siup, siup)A także Atelier Kultury, warsztaty umuzykalniające i Spotkania Grupy Cechowianie. W ramach projektu „Przestrzeń Artystyczna", realizowane są m.in. warsztaty malarskie, kostiumologiczne, krawieckie, okolicznościowe (przygotowywanie wianków adwentowych, stroików i ozdób świątecznych). Kolejnym mini projektem była „Przestrzeń Spotkań" umożliwiająca wrocławskim seniorom wspólne spotkania, podczas których mogli nawiązywać kontakty, rozwijać swoje pasje, zainteresowania. Ważnym mini projektem wynikających z potrzeb rozwoju technologicznego była „Kultura i technologia – cyfrowe spotkania". Przestrzeń Trzeciego Wieku w ramach aktywizacji mieszkańców Wrocławia włącza się we wspólne działania kulturalne organizowane we współpracy z innymi podmiotami. Od 2024 roku realizowany jest innowacyjny event Taneczne przywitanie wiosny odbywający się w największych galeriach miasta takich jak Wroclavia, Magnolia. Ciekawym i innowacyjnym działaniem jest Senioralny Doping podczas meczów koszówki kobiet Ślęza Wrocław.Nowym wydarzeniem plenerowym od tego roku, które jest odpowiedzią na potrzeby seniorów i na stałe zostało już wpisane w programem PTW SKW jest cykl Prywatka XLatka – w tym roku było 5 takich spotkań (w tym 2 duże potańcówki na rozpoczęcie i zakończenie lata połączone z koncertem gości specjalnych – Andrzeja Rybińskiego, Benedyk&Nowak na Partynicach). Uczestniczyliśmy w Nocy Muzeów, którą organizują seniorzy ze Stowarzyszenia Kolekcjonerów we Wrocławiu przygotowując ciekawe wystawy i prelekcje. Już od 4 lat wspólnie z Fundacją Przyszłość Pokoleń i WKS Śląsk organizujemy Senioralną Eskortę podczas meczów ekstraklasy piłki nożnej WKS Śląsk. Aktywnie włączamy się również w Radosną Paradę Niepodległości, w której uczestniczy reprezentacja seniorów. W Przestrzeni Trzeciego Wieku prowadzony

jest również Punkt Informacyjny, w którym wydawane są Karty Seniora w ramach współpracy z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego. Seniorzy mogą uzyskać wsparcie seniorów-wolontariuszy w różnych zakresach, sprzedawane są bilety na wydarzenia odbywające się w Impart Centrum, Firlej i PTW. Istotną częścią działalności PTW jest także użyczanie seniorom pomieszczeń w celu organizacji różnych wydarzeń społeczno-kulturalnych. Głównym zadaniem inwestycyjnym w 2025 roku była przebudowa polegającą na dostosowaniu budynku Impart Centrum przy ul. Piłsudskiego 19 we Wrocławiu do warunków ochrony przeciwpożarowej. W Firleju przeprowadzono remont łazienki, toalety, dwóch garderób oraz magazynu.Zakupiono sprzęt komputerowy do biur, meble do biur i garderób dla artystów, krzesła na widownię do Firleja,wysokiej klasy sprzęt techniczny zapewniający komfort odbioru dźwiękowego oraz wizualnego realizowanych wydarzeń.
Współorganizacje to jedna z istotnych i stale rozwijanych kompetencji Strefy Kultury Wrocław . Zaangażowanie instytucji w takie wydarzenia jak: realizacja „One Love Music Festival” w Hali Stulecia, współpracą ze Stowarzyszeniem im. Richarda Straussa przy współorganizacja realizacji projektu "Śladami wielkich kompozytorów po Dolnym Śląsku", Fundacją na Rzecz Wspierania Kultur Alternatywnych i Ekologicznych przy realizacji spektakli dla dzieci podczas 11 edycji Międzynarodowego Festiwalu Teatru dla Dzieci "Dziecinada" , współpraca z Operą Wrocławską, Teatrem Muzycznym Capitol, Teatrem Współczesnym we Wrocławiu, Browarem Mieszczańskim, Wytwórnią Filmów Fabularnych, Centrum Sztuk Performatywnych Instytutu Grotowskiego (Piekarnia Żywa Kultura), Biblioteką Uniwersytecką przy realizacji 11 edycji Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Dialog-Wrocław umocniły pozycję SKW jako producenta zróżnicowanych artystycznie wydarzeń kulturalnych realizowanych w naszym mieście.

Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

W ramach 61. Jubileuszowej edycji Międzynarodowego Festiwalu „ Jazz nad Odrą” która odbyła się we Wrocławiu w dniach w dniach: 23.04 -27.04.2025 w Impart Centrum we Wrocławiu przy ul. Piłsudskiego 19 oraz w Vertigo Jazz Club Restaurant przy ul. Oławskiej 13 będącym tegorocznym klubem festiwalowym, zrealizowano koncerty znakomitych muzyków jazzowych w projektach specjalnych, zagranicznych gwiazd tego gatunku oraz artystów młodego pokolenia. Organizatorom udało się dotrzeć do osób reprezentujących różne

grupy wiekowe oraz środowiska społeczne, co przełożyło się na frekwencję podczas wydarzeń festiwalowych. Festiwal pokazał twórczość jazzową w bogatym kontekście kultury polskiej i światowej. Zróżnicowane koncerty oraz występujący w nich światowej sławy artyści zaprezentowali bogactwo gatunku oraz wielość i różnorodność technik wykonawczych. Widzowie mieli okazję wysłuchania najwybitniejszych dzieł polskiej i światowej muzyki jazzowej podczas koncertów m.in. takich twórców jak: Janis Siegel, Yaron Gershowsky, Billy Childs, James Carter, Ferenc Nemeth ,Joe Lovano, Makoto Ozone, Joey Baron, Daniel Rotem, Joe Sanders, Seamus Blake, Obed Calvaire, Marquis Hill. W ramach festiwalu odbył się Konkurs na Indywidualność Jazzową im. Wojtka Siwka adresowany do młodych artystów, którego laureatem został zespół: Blu/ Bry (w składzie: w składzie: Mateusz Kaszuba- fortepian, Michał Rutkowski – kontrabas, Artur Małecki- perkusja). Festiwal jest działaniem otwartym na różne formy artystycznego wyrazu czego dowodem były zorganizowane warsztaty jazzowe w Akademii Muzycznej oraz wystawy.
W 2025 roku Festiwal WROsound odbył się w dniach 18-19 lipca na placu przed Impartem przy ul. Mazowieckiej 17 we Wrocławiu. W ramach 18 zaproponowanych koncertów podczas dwóch dni festiwalowych publiczność mogła wysłuchać na scenie głównej takich artystów jak: Santabarbara, Łona/Konieczny/Krupa, Efterklang, Hoshi Sessions i goście, Livka, Kassa Overall, BELMONDAWG, EXPO2000, KOKOROKO. Z kolei na scenie eksperymentalnej w podwórku Impartu zaprezentowali się: Biały Falochron, Franek Warzywa&Młody Budda, Coals, Rysy, DJ Polkomtel, SOYUZ, Dominika Płonka, Miły ATZ, Skalpel, DJ Mirosław. Koncertom towarzyszyły specjalnie przygotowane warsztaty. W 2021 roku festiwal wkroczył na drogę dobrych praktyk, która polega na realizacji wydarzenia w duchu less waste. Od tego czasu organizatorzy ograniczają druki – festiwal nie produkuje materiałów „ulotnych” (ulotki, mapki, foldery), stawia w większości na digitalowe nośniki, zmniejsza drukowany branding do minimum. Wyprodukowane materiały reklamowe (głównie tekstylne) poddawane upcyklingowi i są przerabiane na wysokiej jakości torby. Infrastruktura dostępna dla publiczności składała się z wypożyczonych mebli – wszystko po to, by zapobiec produkcji nowych przedmiotów. Publiczność WROsoundu mogła przynieść wielorazowe butelki i zaopatrzyć się w kranówkę co pozwoliło ograniczyć zużycie wody w plastiku. Zrównoważony transport wspierała firma Nextbike, która zachęcała do korzystania z rowerów miejskich. Festiwalowa flota

samochodowa składała się z zeroemisyjnych samochodów. Organizatorzy zadbali również o rozwój dostępności wydarzenia dla osób ze specjalnymi potrzebami. Wraz ze Stowarzyszeniem Dolnośląskie Forum Integracyjne oraz MPK Wrocław zapewniono bezpłatny transport (na festiwal i z festiwalu) dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Przeprowadzono warsztaty zgodnie z zasadami kuchni zero waste, warsztaty street artu, spotkanie dotyczące sposobów odnawiania zużytych ubrań. Na terenie festiwalu znajdowało się informacyjne stanowisko UNICEF-u natomiast na specjalnie przygotowanym stoisku znajdującym się na placu festiwalowym uczestnicy mogli zbadać stan swojej skóry oraz uzyskać informacje dotyczące używania filtrów SPF. Można było zdobyć niezbędną wiedzę w zakresie bezpiecznej ochrony skóry przed niekorzystnymi skutkami promieniowania słonecznego. Organizatorzy wraz ze start-upem Dotlenieni.org zadbali także o czystsze powietrze w mieście – po festiwalu ponownie zasadzili WROsoundowy na wrocławskich Osobowicach.
11. edycja Festiwalu DIALOG - WROCŁAW odbyła się w dniach 12-18 października 2025 r.. W ramach programu zaprezentowano 12 różnych przedstawień (łącznie było to 27 prezentacji, gdyż każde przedstawienie było pokazywane 1-, 2- lub 3-krotnie). DIALOG - WROCŁAW jest bardzo dużym wydarzeniem kulturalnym cieszącym się uznaniem w międzynarodowym środowisku teatralnym przede wszystkim za wyjątkowy dobór spektakli. Na Festiwal zapraszane są najbardziej wartościowe teatralne wydarzenia artystyczne z Polski i ze świata, szczególne w swojej formie i wypowiedzi. Widzowie, nie tylko z Wrocławia, ale też z całej Polski i z zagranicy, od 4 lat czekali na kolejną edycję festiwalu Dialog – Wrocław. W roku 2025 w ramach Festiwalu mieli okazję obejrzeć nie tylko doskonałe polskie produkcje, ale również spektakle, które trudno nawet zobaczyć w Europie. Była to wyjątkowa okazja obejrzenia jednego z najznakomitszych dzieł Ushio Amagatsu z Sankai Juku z Japonii, 2 spektakle „16” i „17” w reżyserii niezwykłego chińskiego artysty choreografa – Tao Ye z Chin, niezwykle innowacyjne przedstawienia z Tajwanu i Hong Kongu, stworzonego dzięki najnowszym technologiom komputerowym, ramionom robotycznym i skomplikowanym projekcjom multimedialnym. Również polskie przedstawienia z Warszawy i Krakowa cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. Festiwal mógł się pochwalić wielokrotnymi informacjami o wyprzedaniu biletów na prawie wszystkie zaproszone przedstawienia. Festiwal był wyjątkowym wydarzeniem – inne niż dotychczasowe poprzednie dziesięć edycji, ale absolutnie

spełniające oczekiwania widzów – potrzebę obejrzenia i uczestniczenia w niezwykłym teatralnym tygodniu, kiedy to do Wrocławia zjechały teatry z odległych krajów i zaprezentowały wybitne przedstawienia.

TEATR MUZYCZNY CAPITOL

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r.

1. Utrzymanie wysokiego zainteresowania widowni i pozyskanie nowych widzów. Cztery zeszłoroczne premiery adresowane były do bardzo szerokiego grona widzów. Spektakl „Gry wstępne" Jolanty Janiczak w reżyserii Wiktora Rubina to opowieść o toksycznej miłości nastolatków i poszukiwaniu źródeł przemocy. Musical „Dzień Świstaka" w reż. Marcina Wierzchowskiego to przypowieść o zapętleniu w czasie i konieczności głębokiej zmiany podejścia do świata i ludzi, żeby można było uwolnić się od pułapki pętli czasowej. Monodram Rafała Derkacza pt. „ON(BAZ)AIR" zderza problemy osobiste mieszkańca dużego miasta z poetyką bazarów miejskich. Koncert sylwestrowy pt. „25/25 przyszłość widzę jasno" w reż. Barbary Olech to rozrywkowe, muzyczno-choreograficzne show, za pomocą wielkich hitów muzyki pop podsumowujące minione ćwierćwiecze i snujące wizje świetlanej przyszłości. Scenariusz i muzyka we wszystkich tych spektaklach w sposób komunikatywny przedstawiają historię, prowokując widzów do osobistych przemyśleń, dając jednocześnie wytchnienie i rozrywkę na najwyższym poziomie.
Obecnie niemal wszystkie spektakle Dużej Sceny wystawiane są z napisami w języku angielskim, co ułatwia odbiór sztuk dla widzów zagranicznych oraz anglojęzycznych mieszkańców Wrocławia. W 2025 roku Teatr Muzyczny Capitol zrealizował pierwszą edycję Festiwalu Artystek i Artystów Capitolu. Zaproszono widzów do wspólnego rozpoczynania każdego festiwalowego dnia treningami choreograficznymi i wokalnymi pod okiem artystek i artystów Teatru. Osobowości artystyczne Capitolu zaprezentowały swoje pasje i pozarepertuarowe działania teatralno-muzyczne. Teatr wzmacnia kontakt ze swoją widownią za pośrednictwem internetu, dbając jednocześnie o rozwijanie bazy artystycznych projektów prezentowanych w sieci. Internetowy podcast „Capitol na ucho" prowadzony przez znakomitą, nagradzaną podkasterkę Teresę Drozdę uzupełniono o kolejne odcinki. Przeprowadzono cykl sześciu lekcji teatralnych

pod tytułem „Historia piosenki” adresowanych do dzieci i młodzieży. Rozpoczęto cykl muzyczno-terapeutycznych spotkań koncertowych pt. „Cicho” zwracających uwagę widzów na istotną rolę ciszy akustycznej i cyfrowej w codziennym życiu oraz prezentujących wybitne koncerty instrumentalne w wersji bez nagłośnienia i rejestracji.

2. Prezentowanie najciekawszych zjawisk artystycznych w dziedzinie śpiewania w teatrze.
Kolejna, 45 edycja Przeglądu Piosenki Aktorskiej cieszyła się ogromną popularnością naszych widzów zapełniających widownie teatralne w całym mieście.

3. Ugruntowanie wizerunku Capitolu jako najciekawszego artystycznie polskiego teatru muzycznego.
Artystyczną domeną Capitolu jest kreowanie oryginalnych wizji spektakli teatru muzycznego. Do stworzenia premier 2025 roku udało się pozyskać najciekawszych twórców polskiego i europejskiego teatru takich jak m.in. wielokrotnie nagradzani za swoje teatralne prace: Jolanta Janiczak (dramaturżka), Wiktor Rubin (reżyser), czy Marcin Wierzchowski (reżyser). Oni wszyscy zadebiutowali w Capitolu, jako twórcy teatru muzycznego. Premiery „Gier wstępnych” i „Dnia Świstaka” zostały wysoko ocenione przez krytyków i publiczność, zostały wystawione na 11. Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym „Boska Komedia” w Krakowie („Gry wstępne”) oraz Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym DIALOG we Wrocławiu („Dzień Świstaka”). Capitol jest jedynym polskim teatrem muzycznym biorącym udział w festiwalach teatralnych tej rangi. Artystki i artyści Capitolu: Emose Uhunmwangho, Klaudia Waszak i Konrad Imiela zostali uhonorowani nagrodami ARLEKIN wręczanymi w Międzynarodowy Dzień Teatru.

4. Wspieranie twórczości młodych artystów.
W ramach Nurtu OFF 45 Przeglądu Piosenki Aktorskiej, sfinansowano realizację 8 premierowych spektakli, w większości zrealizowanych przez młodych, często debiutujących, twórców. Podczas PPA, w trzech etapach Konkursu Aktorskiej Interpretacji Piosenki na scenach Capitolu zaprezentowało się ponad 100 uczestniczek i uczestników, w większości młodych artystek i artystów. Słuchacze

Studium Musicalowego Capitol znaleźli się w obsadach „Gier wstępnych”, „Dnia Świstaka” i „25/25 przyszłość widzę jasno”. Udział słuchaczek i słuchaczy Studium w repertuarowych przedstawieniach Capitolu stanowi unikalny element programu edukacyjnego.

5. Wspieranie uchodźców z Ukrainy.
Cykl „Czytanie na dywanie” kontynuowano również w polsko-ukraińskiej formie. Ukraińska artystka i polscy aktorzy czytali polskim i ukraińskim dzieciom tę samą książkę w dwóch językach.

6. Stabilność finansowa.
W 2025 roku strategicznym celem w obszarze finansowym było zapewnienie stabilności ekonomicznej w warunkach systematycznego wzrostu kosztów funkcjonowania Teatru. Wzrost ten był głównie wynikiem zwiększających się wydatków na wynagrodzenia pracowników i współpracowników oraz kosztów usług, co było również konsekwencją podnoszenia poziomu płacy minimalnej. W odpowiedzi prowadzono politykę racjonalizacji kosztów, obejmującą w szczególności ograniczenie zużycia energii elektrycznej. Wdrożono także nowe modele cenowe oferty, ukierunkowane na poprawę jej rentowności, a ponadto skutecznie pozyskiwano zewnętrzne środki finansowania działalności, w tym środki z programów grantowych.

7. Redukcja zużycia energii elektrycznej
Teatr w roku 2025 kontynuował monitoring zużycia energii elektrycznej i skuteczne kontynuował działania celem zmniejszenia rocznego zużycia energii elektrycznej. Dokonano zakupu 9 szt. oświetlenia scenicznego typu ruchome głowy w technologii LED. Konsekwentnie realizowane działania i wdrażane rozwiązania m.in.: wymiana parku oświetleniowego, redukcję oświetlenia budynku przyniosły wymierny skutek zużycia rocznego zużycia energii elektrycznej o ponad 6% w stosunku do roku 2024.

8. Działania inwestycyjne i remontowe, zakupy wyposażenia
Przeprowadzono szereg działań w obszarze inwestycyjnym i remontowym. Dokonano zakupu inwestycyjnego w postaci 9 szt. oświetlenia typu ruchome głowy w technologii LED.

Ponadto zrealizowano następujące zakupy inwestycyjne: zakup procesora dźwięku DSP na dużą scenę wraz z oprogramowaniem, licencją i osprzętem, zakup instrumentu muzycznego, zakup wzmacniaczy do systemu audio na Scenę Ciśnień, zakup procesora dźwięku DSP na Scenę Ciśnień wraz z oprogramowaniem, licencją i osprzętem, zakup systemu wzmacniania i dystrybucji sygnałów RF, zakup przełączników sieciowych na dużą scenę Teatru. Instytucja w 2025 dokonała niezbędnych remontów w budynku Teatru: remont elewacji, remonty tynków zewnętrznych oraz remont dachu magazynu. Ponadto przeprowadzono w roku 2025 następujące prace remontowe i konserwacyjne: remont podłogi na wózkach scenicznych, remont studia nagrań po zalaniu w budynku, izolacja rur wody lodowej na dachu budynku, odnowienie i konserwacja srebrzeń drzwi, ścian i sufitu.
W roku 2025 zrealizowano również niezwykle istotne zadanie inwestycyjne w postaci wykonania instalacji pod system audio na Dużej Scenie dla potrzeb wprowadzenia do użytkowania nowoczesnej konsolety dźwiękowej Dużej Sceny.
W minionym roku dokonano również zakupu niezbędnego sprzętu i wyposażenia. Do najważniejszych należało: Zakup podestów scenicznych, Zakup akcesorii do konsoli nagłośniowej, zakup sprzętu komputerowego, wymiana zasilacza UPS do mechaniki górnej, zakup kamer PTZ wraz z akcesoriami do używania w spektaklach repertuarowych.

9. Rozwój kompetencji pracowniczych.
Bardzo duża dynamika zmian przepisów prawa powoduje konieczność ciągłego rozwoju kadry w zakresie finansowo-księgowym, płacowo-kadrowym, jak również w zakresie zamówień publicznych. Pracownicy Instytucji w roku 2025 uczestniczyli w licznych szkoleniach w tym zakresie szczegółowo wymielonych w pkt. 37.

10. Pozyskanie środków w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO).
Pozyskanie środków finansowych dla realizacji działań artystycznych oraz badań marketingowych z Programu wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO).
Dzięki pozyskaniu środków z KPO, Teatr zrealizował następujące działania:

- Wirtualne wydawnictwo muzyczne ze spektaklu "Romeo i Julia"
- CICHO – cykl koncertów muzycznych
- Capitol w dialogu z publicznością – ewaluacja wieloaspektowych doświadczeń uczestnictwa w przedstawieniach Teatru Muzycznego Capitol
- Historia piosenki – cykl spotkań edukacyjno-artystycznych

Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

1. Premiery

„Gry wstępne", reżyseria: Wiktor Rubin, scenariusz, dramaturgia i współpraca reżyserska: Jolanta Janiczak, muzyka: Krzysztof Kaliski, scenografia i projekcje video: Łukasz Surowiec, kostiumy: Marta Szypulska, choreografia: Magda Jędra, reżyseria świateł: Monika Stolarska.

Punktem wyjścia „Gier wstępnych" jest prawdziwa historia Gabby Petito i jej chłopaka Briana Laundriego, którzy w 2021 roku wyruszyli w wymarzoną podróż po Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Spektakl przedstawia losy Patty i Brada, inspirowane głośną sprawą medialną i przygląda się wzorcom miłości, w jakich zostaliśmy wychowani i które zostały nam kulturowo narzucone. „Gry wstępne" zanurzają publiczność w emocjach, które wzbudzają w nas media społecznościowe nastawione na obserwowanie i bycie obserwowanym.

„Dzień Świstaka", Scenariusz: Danny Rubin, Muzyka i teksty piosenek: Tim Minchin, Orkiestracje i aranżacje: Christopher Nightingale, Reżyseria i tłumaczenie: Marcin Wierzchowski, Tłumaczenie tekstów piosenek: Rafał Dziwisz, Dramaturg: Maciej Bogdański, Kierownictwo muzyczne: Łukasz Bzowski, Choreografia: Piotr Stanek, Scenografia: Joanna Załęska, Kostiumy: Paula Grocholska, Reżyseria świateł: Monika Stolarska, Reżyseria dźwięku: Jakub Krzysiek, Projekcje video: Mateusz Czuchnowski.

Budzik, świstak, zepsuty ekspres do kawy, ci sami ludzie, te same rozmowy. Phil Connors, cyniczny prezenter pogody, utknął w Punxsutawney. Ale nie tylko on. Całe miasteczko kręci się w zamkniętej pętli. Coś się zacina. Dzień się nie kończy. Zaczyna się od nowa. I znowu. I znowu. Codzienność staje się rutyną, rutyna – klatką. Każdy z mieszkańców przeżywa swój własny dzień świstaka. Pojawia się pytanie: czy to wszystko dzieje się naprawdę, a może tylko w głowie Phila? Marcin Wierzchowski, reżyser „Dnia Świstaka", przenosi kultową opowieść Danny'ego Rubina z muzyką i tekstami piosenek Tima Minchina na deski Capitolu

i zadaje pytanie: co to znaczy sześć tygodni zimy więcej? Spektakl nie daje prostych odpowiedzi. Ale podpowiada: kiedy wszystko się powtarza, a nic się nie zmienia, czasem trzeba zatrzymać się w miejscu. I spojrzeć naprawdę. Spektakl przygotowany we współpracy z Music Theatre International.
"ON (BAZ)AIR", Tekst: Agata Biziuk, Rafał Derkacz, Reżyseria: Agata Biziuk, Aranżacje i muzyka: Franciszek Dziubek, Scenografia: Agata Stanula, Video: Mateusz Zieliński, Choreografia: Bartosz Dopytalski, Kostiumy: Karina Custom, Reżyseria światła: Maciej Iwańczyk, Grafiki: Jakub Idzik, Foto: Marek Zimakiewicz. „ON (BAZ)AIR" to pełen humoru i wzruszeń monodram muzyczny Rafała Derkacza, w którym aktor wciela się w kalejdoskop barwnych postaci – od handlarzy i klientów po duchy przeszłości i marzycieli wybiegających w kosmos. Towarzyszą mu znane piosenki, które w nowych aranżacjach stają się chórem emocji, komentarzem i sercem spektaklu.
„25/25 przyszłość widzę jasno", Scenariusz: Barbara Olech i Mikołaj Woubishet, Reżyseria i choreografia: Barbara Olech, Kierownictwo muzyczne i aranżacje: Grzegorz Rdzak, Aranżacje: Kacper Mikołajuk, Scenografia, kostiumy, rekwizyty: Anna Chadaj, Reżyseria światła: Jakub Jan Frączek. Dwuczęściowe, muzyczno-taneczne widowisko, w którym piosenki z pierwszej części koncertu stają się opowieścią o minionym ćwierćwieczu XXI wieku: o jego emocjach, zmianach i przełomowych momentach. W drugiej części koncertu przenosimy się w przyszłość, do świata, który dopiero tworzymy. Inscenizacje dobrze znanych przebojów w zupełnie nowym wydaniu. Koncert w reżyserii Barbary Olech to pełna światła i tańca historia o nadziei i o pięknie, które mogą nadejść, jeśli tylko je wybierzemy. Podczas koncertu artyści wykonują utwory takich artystów jak: Adele, Christina Aguilera, Queen, Coldplay, Natalia Przybysz oraz przeboje z Męskiego Grania.

2. 45. Przegląd Piosenki Aktorskiej

Jeden z najstarszych polskich festiwali artystycznych prezentujący różne formy piosenki aktorskiej. Obok nurtu głównego w programie festiwalu znalazł się nurt OFF prezentujący 8 premierowych spektakli stworzonych na podst. koncepcji wyłonionych w konkursie oraz nurt 10 koncertów klubowych. Koncert Finałowy został zrealizowany i wyemitowany przez TVP. W dniach 21-30 marca 2025 w Nurcie Głównym PPA zaprezentowano następujące wydarzenia artystyczne (chronologicznie):

Konkurs Aktorskiej Interpretacji Piosenki: II etap
Gala: „R.A.D.W.A.N. – sztuka znikania” reż. Ewa Konstancja Bułhak – koncert galowy prezentujący twórczość wybitnego kompozytora muzyki teatralnej Stanisława Radwana
„Kopciuch” Teatr Studyjny w Łodzi reż. Cezary Studniak – dyplom studentów PWSTTViF w Łodzi
„Pieśni malowane teraz” reż. Agata Duda-Gracz i Cezary Studniak
Bachar Mar-Khalifé solo - koncert
FO'PLAFONDS – koncert zespołu z Francji
„Serce ze szkła. Musical zen” Teatr Studio, reż. Cezary Tomaszewski
„Narkotyki” Jan Emil Młynarski & Brass Federacja
Dakh Daughters: Danse Macabre
„Private Tina” - monodram muzyczny Natalii Sikory
„Alicji nie będzie” Teatr Collegium Nobilium, reż. Bartosz Porczyk i Ewelina Adamska-Porczyk – dyplom studentów AT w Warszawie
Koncert Finałowy –
Część I: Finał Konkursu Aktorskiej Interpretacji Piosenki – występy finalistek i finalistów. Zwycięzcy KAIP otrzymali nagrody: nagrodę główną - Grand Prix – statuetkę Tukana Złotego, oraz 25.000 zł, Tukana Dziennikarzy, Tukana Publiczności, Nagrodę Niemiecko-Polskiego Towarzystwa Kulturalnego Polonika w Kolonii w wysokości 4.000,00 zł wraz zaproszeniem do udziału w 32. edycji RockChanson Festiwalu “Kolonia-Wrocław-Paryż” w Kolonii w dniach 2930.11.2024, Nagrodę Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu w postaci sesji nagraniowej w Studiu Nagrań (w tym: nagranie, miks i mastering), Nagrodę Radia RAM im. Moniki Jaworskiej – statuetkę i Tour de RAM (udział laureatki/laureata w wybranych programach i podcastach). Każdy Uczestnik Konkursu zakwalifikowany do III Etapu otrzymał nagrodę pieniężną w wysokości 3.000 zł.
Część II: „Mirrors” reż. Ewa Kaim i Agnieszka Kozak
„Pieśni piekarzy polskich” AST w Krakowie, reż. Klaudia Gębska
Dyskusja i koncert: „Po co śpiewać w teatrze?”

3. I Festiwal Artystek i Artystów Capitolu
Wydarzenia festiwalowe prezentują osobowości zespołu artystycznego Capitolu w ich pozarepertuarowych dziełach teatralnych, muzycznych i plastycznych.

Festiwal został zaplanowany na zakończenie sezonu teatralnego, od 24 do 28 czerwca, a w jego ramach było można wspólnie porannie się rozśpiewać albo rozćwiczyć, zobaczyć wystawy – prac plastycznych i fotografii, a wieczorem wziąć udział w koncertach i spotkaniach pokoncertowych.

4. Cykl edukacyjny „Historia piosenki”
Cykl „Historia piosenki” dedykowany dzieciom i młodzieży od 12. roku życia. Sześć 45-minutowych spotkań, każde z nich dotyczy innych gatunków piosenki. Autorem cyklu i prowadzącym spotkania był Marek Kocot – wrocławski aktor, reżyser, autor scenariuszy i tekstów piosenek, twórca legendarnego wrocławskiego Antykabaretu. Towarzyszyli mu artyści Capitolu oraz trio muzyków – podczas każdego spotkania wykonali kilka piosenek na żywo. Tytuły poszczególnych spotkań: „Do czego służy piosenka?”, „Piosenka przy pracy”, „Piosenka zabiera głos i zmienia świat”, „Piosenka aktorska”, „Piosenka w musicalu”, „Piosenka źródłem przyjemności”.

5. Cykl koncertów off-line „CICHO”
To cykl pięciu solowych koncertów wokalno-instrumentalnych, wykonanych na tle ciszy, bez nagłośnienia, na minimalnym poziomie głośności. Dwa z nich odbyły się w 2025 roku: 22.11.2025 – Kuba Suchar (perkusja) i 06.12.2025 – Jorgos Skolias (głos). Widzowie uczestniczący w koncertach nie posiadają przy sobie żadnych urządzeń elektronicznych. Koncerty nie są nagłaśniane i rejestrowane. Każdy koncert rozpoczyna krótki wykład muzykoterapeuty. Śladem cyfrowym koncertu są fotografie oraz odcinek podcastu – rozmowy z widzami i wykonawcami, umieszczony w serwisach streamingowych.

WROCŁAWSKI TEATR LALEK

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r. i kluczowe działania i projekty:

1) Realizacja 4 premier repertuarowych (3 zaplanowanych i jednej dodatkowej) oraz dwóch premierowych spektakli stałych grup teatralnych
2) Stała, intensywna i regularna działalność repertuarowa
3) Intensywna i regularna działalność edukacyjna
4) Stałe zwiększanie dostępności teatru i jego oferty dla osób ze szczególnymi potrzebami

5) Reprezentowanie wrocławskiej i polskiej kultury w kraju i za granicą - nagrody oraz wyjazdy
6) Kontynuowanie realizacji projektu modernizacji Dużej Sceny (w tym wyłonienie wykonawcy opracowania dokumentacji projektowej).
7) Remonty: części dachu - wymiana papy i naprawa orynnowania, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej pionowej na ścianie fundamentowej WTL.
8) Szkolenia pracowników.

I Realizacja 3 zaplanowanych na ten rok premier oraz jednej dodatkowej w partnerstwie z Instytutem Grotowskiego (MATEI BRUNUL), a także dwóch premierowych spektakli stałych grup teatralnych (dziecięcej i młodzieżowej)

1) ŚwiatWOW! Scena na Piętrze, Wiek: 1+, Premiera: 22.03.2025, Reżyseria i choreografia: Piotr Soroka, Reżyseria światła: Alicja Pietrucka, Scenografia: Adam Królikowski, Muzyka: Michał Lis
2) ZŁA DZIEWCZYNKA, Duża Scena, Wiek 7+, Premiera: 24.05.2025, Tekst, dramaturgia: Maria Wojtyszko, Reżyseria: Jakub Krofta, Scenografia, kostiumy, animanty: Matylda Kotlińska, Choreografia: Milena Czarnik. Muzyka: Grzegorz Mazoń, Reżyseria światła: Damian Pawella, Projekcje: Alicja Pietrucka
3) OLBRZYYYM!, Wiek: 7+, Premiera 4.10.2025 , Duża Scena, Tekst: Philippe Dorin, Przekład: Ewa Umińska-Plisenko, Reżyseria: Karolina Maciejaszek, Scenografia, kostiumy, formy lalkowe: Marta Kodeniec, Muzyka: Mateusz Czarnowski, Asystent reżyserki: Siarhei Artsiomenka.
4) MATEI BRUNUL, Scena Kameralna, Wiek: 16+, Premiera: 8.11.2025, Producent: Instytut im. Jerzego Grotowskiego, Partner: Wrocławski Teatr Lalek, Spektakl na podstawie powieści Luciana Dana Teodorovicia pt. „Matei Brunul” w przekładzie Radosławy Janowskiej-Lascar (Wydawnictwo Amaltea, Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2014), Przekład: Radosława Janowska-Lascar, Adaptacja: Jerzy Bielunas, Reżyseria: Jerzy Bielunas, Aneta Głuch-Klucznik, Reżyseria światła: Alicja Pietrucka, Muzyka: Sambor Dudziński, Kostiumy: Elżbieta Terlikowska-Misiak, Monika Luścińska-Polak, Marionetka: Maciej Luściński, Scenografia: Mirosław Chudy, Produkcja: Wiktoria Palczewska, Monika Luścińska-Polak.

II Stała, intensywna i regularna działalność repertuarowa

Teatr zagrał 391 spektakli w siedzibie + 16 poza siedzibą teatru (spektakle wyjazdowe) dla łącznie 56 524 widzów + 2485 widzów poza siedzibą teatru (spektakle wyjazdowe)

III Intensywna działalność pedagogiczno-teatralna:

1) Ciągłe rozwijanie współpracy z nauczycielami i grupami zorganizowanymi ze szkół przedszkoli, fundacji, stowarzyszeń. Organizowanie darmowych pokazów nowych spektakli dla nauczycieli, w czasie których badane są potrzeby dzieci (wyrażone przez pedagogów w rozmowach bezpośrednich i w ankietach).
2) Regularna działalność edukacyjna dla grup oraz uczestników indywidualnych (dzieci, młodzież, dzieci z opiekunami). Przeprowadzono 243 warsztaty dla 5148 uczestników, nie licząc cotygodniowych zajęć dla uczestników dwóch stałych grup teatralnych.

V Wyjazdy:

1) WYJAZDY: 16 prezentacji poza siedzibą, w tym 14 pokazów na 8 festiwalach: „Misiaczek" - Festiwal Teatrów dla Dzieci 2025, Nowohuckie Centrum Kultury, Kraków (dwukrotna prezentacja), „Kulka" - Festiwal Najmłodszych, Teatr Animacji w Poznaniu (trzykrotna prezentacja), „Kulka" Festiwal ANIMA 2025, Olsztyński Teatr Lalek (jednokrotna prezentacja), „Zła dziewczynka" – VII Festiwal małych Prapremier, Wałbrzych (jednokrotna prezentacja), „Misiaczek" - 15. Festiwal Teatrów Ożywionej Formy „MASKARADA" 2025 „superMOCE", Teatr Maska w Rzeszowie (jednokrotna prezentacja), „Karolcia" – XXXII Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek, Teatr Lalki i Aktora w Opolu (dwukrotna prezentacja), „Kulawa kaczka i ślepa kura" – XXXII Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek, Teatr Lalki i Aktora w Opolu (dwukrotna prezentacja), „Karolcia" - 29. edycja Międzynarodowego Festiwalu Teatrów dla Dzieci i Młodzieży Korczak Dzisiaj, Warszawa (jednokrotna prezentacja), „Odyseja" - Festiwal Mała Boska Komedia, Teatr Łaźnia Nowa w Krakowie (jednokrotna prezentacja). Łącznie 2485 widzów poza siedzibą
2) NAGRODY I WYRÓŻNIENIA
   - Jakub Krofta otrzymał Brązowy Medal Zasłużony Kulturze Gloria Artis oraz Plakietkę ZASP w dowód uznania dla artystycznego kunsztu, Anna

Makowska-Kowalczyk zdobyła Nagrodę Marszałka Województwa Dolnośląskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury. Na 7. Festiwalu małych Prapremier Teatru Lalki i Aktora w Wałbrzychu spektakl ZŁA DZIEWCZYNKA zdobył cztery nagrody:

- Nagroda jury dziecięcego za najlepszy spektakl dziecięcy
- Jakub Krofta - za reżyserię
- Maria Wojtyszko - za tekst i adaptację
- Anna Makowska-Kowalczyk - najlepsza rola kobieca

- Jolanta Góralczyk i Agata Kucińska otrzymały: Brązowe medale „Zasłużony Kulturze Gloria Artis", Tomasz Maśląkowski i Marek Tatko otrzymali: Odznaki Honorowe „Zasłużony dla Kultury Polskiej", Katarzyna Krajewska otrzymała Nagrodę im. Haliny Machulskiej za działalność pedagogiczno-teatralną, Listy gratulacyjne w związku z ukończeniem studiów z wynikiem celującym otrzymali: Natalia Herman i Mateusz Zilbert.

WROCŁAWSKI TEATR WSPÓŁCZESNY im. MARII i EDMUNDA WIERCIŃSKICH

Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r. i kluczowe działania i projekty:

Celem strategicznym WTW jest wystawianie dramaturgii współczesnej a także jej inicjowanie i popularyzowanie. Cele te Teatr konsekwentnie realizuje, organizując kolejne edycje Konkursu Dramaturgicznego i Festiwalu Dramatu pod wspólna nazwą STREFY KONTAKTU. Nagrodzone w konkursach dramaty są realizowane i wchodzą na stałe do repertuaru.

W 2025 roku po raz szósty zostały wręczone nagrody twórcom wyróżnionym w Konkursie Dramaturgicznym (Magdalena Drab, Urszula Honek, Natalka Suszczyńska, Aleksandra Zielińska)

Natomiast w czerwcu w ramach Festiwalu Dramatu STREFY KONTAKTU wybrane dramaty konkursowe zostały zaprezentowane widzom w formie czytań performatywnych. Podczas Festiwalu zaprezentowane zostały także dwa spektakle młodych twórców prezentujących się na Forum Młodej Reżyserii w Krakowie.

Dopełnieniem działalności strategicznej jest współpraca ze szkołami w celu przybliżenia współczesnej dramaturgii i teatru współczesnego młodzieży oraz wsparcie dla nauczycieli języka polskiego.

Kluczowymi projektami dla Wrocławskiego Teatru Współczesnego są Konkurs Dramaturgiczny oraz Festiwal Dramatu STREFY KONTAKTU.
W 2025 roku, 27 marca, po raz szósty zostały wręczone nagrody twórcom wyróżnionym w Konkursie Dramaturgicznym STREFY KONTAKTU (Magdalena Drab, Urszula Honek, Natalka Suszczyńska, Aleksandra Zielińska).
Natomiast w czerwcu w ramach VII Festiwalu Dramatu STREFY KONTAKTU wybrane dramaty konkursowe zostały zaprezentowane widzom w formie czytań performatywnych (Małgorzata Sikorska-Miszczuk, „Kapitan"; Urszula Honek, „Dziś na białym oceanie spokój, dziś na białym oceanie zamęt" [koprodukcja AT Warszawa]; Natalka Suszczyńska, „millenial mumblecore"; Anouk Herman, „Czy śmierć przychodzi sama, czy też ma pomocników?" [koprodukcja Teatr Kochanowskiego, Opole]. Na festiwalu pokazane zostały także dwa spektakle prezentowane wcześniej na Forum Młodej Reżyserii w Krakowie (Magdalena Dąbrowska, „Helena" [AT Białystok]; Serhij Żadan, Julia Nowak, „wszyscy skończymy jak frajerzy, czyli hymn wczesnego kapitalizmu" [AST Kraków]). Festiwalowi towarzyszyły także dwudniowe otwarte warsztaty dramaturgiczne, które prowadziła Magdalena Drab.
Jesienią (25 października) prapremierę miał także nagrodzony w Konkursie Dramaturgicznym STREFY KONTAKTU dramat Magdaleny Drab „Strefa 0".
Pod koniec 2025 roku Teatr rozpoczął kolejna edycję konkursu. Od tej siódmej już edycji została zmieniona formuła Konkursu i uruchomione zostały dwa tryby pozyskiwania prac konkursowych – otwarty i zamknięty. Tryb otwarty adresowany jest do wszystkich twórców bez żadnych ograniczeń (również tych piszących dla teatru i przez teatr wystawianych). W trybie zamkniętym natomiast, w którym Teatr podpisuje umowy i wypłaca honorarium, zaproszone zostały wybrane osoby, których żaden dramat nie był nigdy zrealizowany w postaci przedstawienia repertuarowego przez teatr zawodowy. Wszystkie zgłoszone do konkursu sztuki będą mogły ubiegać się o te same przewidziane w regulaminie nagrody.
W 2025 roku zrealizowane zostały również premiery innych tekstów współczesnej dramaturgii polskiej i czeskiej. W lutym była to „Wspólnota mieszkaniowa", autorstwa Jirego Havelki, w tłum. Michała Sieczkowskiego, reż. Lena Frankiewicz a w czerwcu prapremiera „Un-packing" Mikity Iłynczyka (nominowanego do Paszportów Polityki), reż. Katarzyna Kalwat [koprodukcja: Teatr Dramatyczny im. G. Holoubka, Warszawa]

Istotne znaczenie dla Teatru i zespołu teatralnego ma uczestnictwo w festiwalach oraz wyróżnienia w postaci nagród za działalność artystyczną. W ubiegłym roku zespół twórców spektaklu „Przemiana" Franza Kafki, reż. Michała Kmiecika został nagrodzony na 65. Kaliskich Spotkaniach Teatralnych (Grand Prix dla zespołu spektaklu „Przemiana"; honorowa Nagroda im. Macieja Prusa dla Najlepszego Reżysera KST dla Michała Kmiecika; Specjalna Nagroda Aktorska dla aktorki na początku drogi artystycznej – dla Dominiki Probachty).
Natomiast z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru nagrody Arlekina otrzymali: Mariusz Bąkowski (za główną rolę męską w „Przemianie"), Michał Kmiecik (za reżyserię „Przemiany"), Michał Litwiniec (za muzykę do spektaklu „Czekając na barbarzyńców", reż. Marek Fiedor), spektaklem sezonu została ogłoszona „Przemiana".
Spektakl „Przemiana" prezentowany był także w grudniu na Festiwalu Teatralnym Boska Komedia w Krakowie.
Strategicznym zadaniem WTW jest również prowadzenie działań edukacyjnych służących wprowadzaniu młodych widzów w świat dramaturgii współczesnej. Dla każdej z grup zorganizowanych z biletami zakupionymi na dany spektakl Teatr prowadzi bezpłatne warsztaty wprowadzające i interpretacyjne. Teatr pozyskuje również partnerów do bardziej rozbudowanych projektów. Dzięki współpracy z Biurem Parlamentu Europejskiego przeprowadzone zostały warsztaty teatralne o charakterze społeczno-obywatelskim, zbudowane zostały wokół repertuarowych przedstawień WTW. We wszystkich działaniach edukacyjnych wzięło udział łącznie 1710 osób.
Oprócz działań typowo warsztatowych zrealizowane zostały także otwarte spotkanie z prof. Łukaszem Musiałem, tłumaczem utworów Franza Kafki. Spotkanie spotkało się z ogromnym zainteresowaniem wrocławskich szkół oraz widzów naszego teatru, którzy wypełnili Duża Scenę po brzegi.
WTW jako repertuarowy teatr publiczny upatruje swoją misję w działaniach wspierających poszukiwania twórcze i ideowe młodych teatrów i niezależnych teatrów, dlatego na swoich scenach prezentuje także teatralne działania off-owe. Tym wydarzeniom od 2025 roku nadana została wspólna identyfikacja „teatr otwarty". W tym roku łącznie w WTW zaprezentowano 10 wydarzeń w tym nurcie.
Podobnie jak w roku ubiegłym, w czasie wakacji WTW oddał swoją scenę artystom spoza głównego nurtu. Na początku wakacji, w lipcu, prezentowane

było „Panaceum”, realizacja Maja Koszyca i Pola Ptak [AST we Wrocławiu]. A przez ostatnie dwa wakacyjne weekendy spektakle: „Love Spectrum Disorders”, reż. Katarzyna Czekierda [Uniwersytet SWPS Wrocław] „Witamy w Kolonii”, reż. Damian Zieleziński [zespół teatralny „Skazańcy”], „Złe” duchy”, reż. Adrian Misiura [Teatr Obłędu] a także 2 spektakle AST we Wrocławiu: Artur Pałyga „W środku słońca gromadzi się popiół”, reż. Siarhei Artsiomenka [AST Wrocław] i „Medea”, reż. Piotr Żukowski [AST Wrocław].
Natomiast w trakcie sezonu prezentowaliśmy spektakle: „Immunokracja”, reż. duet Hashimotowiksa; „Po drugiej stronie”, reż. Zenon Fajfer; „Amatorki”, reż. Katarzyna Baraniecka, [Teatr Kombinat] a także przedstawienie wieńczące warsztaty artystyczne studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku pt. „Różewicz rozsypany”, reż. Beata Rakowska (aktorka WTW)
Nagrody: W ubiegłym roku zespół twórców spektaklu „Przemiana” Franza Kafki, reż. Michał Kmiecik, został nagrodzony na 65. Kaliskich Spotkaniach Teatralnych. Festiwalu Sztuki Aktorskiej [Grand Prix dla zespołu spektaklu „Przemiana”; honorowa Nagroda im. Macieja Prusa dla Najlepszego Reżysera KST - dla Michała Kmiecika;i Specjalna Nagroda Aktorska dla aktorki na początku drogi artystycznej – Dominika Probachta]. Natomiast z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru nagrody Arlekina otrzymali: Mariusz Bąkowski (za główną rolę męska w „Przemianie”), Michał Kmiecik (za reżyserię „Przemiany”); Michał Litwiniec (za muzykę do spektaklu „Czekając na barbarzyńców”, reż. Marek Fiedor), spektaklem sezonu została ogłoszona „Przemiana”. Autor tekstu prapremiery „Unpacking” Mikita Iłynczyk nominowany był to Paszportu Polityki, m.in. za tę sztukę

INSTYTUT im. JERZEGO GROTOWSKIEGO

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r. i kluczowe działania i projekty:
Jednym z głównych celów strategicznych Instytutu im. Jerzego Grotowskiego jest umacnianie marki Instytutu w Polsce i za granicą, utrzymanie zainteresowania programem oraz pozyskiwanie nowych widzów za pomocą różnego rodzaju zjawisk artystycznych, które poszerzają pejzaż artystyczny Wrocławia. W programie instytucji można wyróżnić kilka bardzo ważnych i silny nurtów. Wokół dwóch z nich powstają znaczące społeczności - performansu (który wciąż jest mało popularny w Polsce), a także teatru dokumentalnego, burzliwie rozwijającego się gatunku teatralnego. Ważnym elementem merytorycznej

działalności instytucji jest także edukacja aktorów i performerów, która opiera się na wymianach ponad państwowych, a także ponad kontynentalnych.
Dalszy rozwój projektu Teatr Polski w Podziemiu WROCŁAW to zadanie którego Instytut jest operatorem. Teatr ma swojego Dyrektora i Radę Artystyczną odpowiedzialnych za prezentowany repertuar. W 2025 roku zrealizowano 24 pokazy spektakli, które łącznie obejrzało w Centrum Sztuk Performatywnych Instytutu Grotowskiego| Piekarnia Żywa Kultura 2859 widzów.

1) **Budowanie środowisk odbiorców i twórców wokół performansu i teatru dokumentalnego:**

Performans: SZCZELINY. Kobiety w sztukach performatywnych (edycja IV) (6–9.03.2025), I Ponaduczelniany Przegląd Performansu (5-7.12.2025)
Teatr na Faktach. Punktami wyjścia dla teatru dokumentalnego są historia, wspomnienie i przeżycie jednostki, często umykające perspektywie tekstów literackich, niebędące w orbicie najpopularniejszych tematów. Metoda verbatim, czyli dosłownego przedstawienia świata na scenie, szeroko stosowana w Rosji, Wielkiej Brytanii czy Niemczech, mimo podejmowanych od lat 90. starań nie trafiła dotychczas w Polsce na podatny grunt. Głównym założeniem projektu jest wprowadzenie tej formy na polską scenę teatralną i dalszy rozwój narzędzi, jakie daje teatr dokumentalny.

- Nowe! IV Półmaraton czytań performatywnych Teatru na Faktach (22.02.2025)
- Teatr na Faktach 2025. Kurs teatru dokumentalnego
- III edycja konkursu na dokumentalne czytanie performatywne
- IV Festiwal Teatru na Faktach „Atypowo” (26–29.06.2025)

2) **Poszerzanie oferty kulturalnej miasta i Polski**

Scena Ukraińska, pod artystyczną opieką niezależnego teatru GAS, rozpoczęła swoją działalność w 2023 roku przy Instytucie Grotowskiego we Wrocławiu. W roku 2025 zaprezentowała II i III sezon repertuarowy na który złożyły się spektakle, koncerty, stand up oraz warsztaty. Scena prezentuje dorobek ukraińskich artystek i artystów w obszarze teatru i sztuk performatywnych. Językiem sceny jest ukraiński, ale wszystkie spektakle, warsztaty i performanse będą oferować napisy w języku polskim. Dzięki temu scena jest miejscem spotkania wrocławskich społeczności, a także wzmocnia głos mniejszości ukraińskiej w mieście.

I Festiwal Lamentacje (Warszawa - Gdańsk) (kwiecień 2025), II edycja Festiwalu Ciszy „Praktykowanie ciszy” (9–13.04.2025). Druga edycja Festiwalu Ciszy była skupiona na dążeniach do zatrzymania się: w przestrzeni, wobec zjawisk i zdarzeń, jakby na przekór upływowi czasu, bo przecież świat nie składa się ze stabilnych osobnych obiektów, tylko z procesów i relacji, istnieje w ciągłym ruchu i podlega nieustannym zmianom.
Sakura 2025. IV Wrocławskie dni japońskich inspiracji (5–11.05.2025). W 2025 roku mija 80 lat od zrzucenia bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki oraz zakończenia II wojny światowej. W tym roku obchodzimy również 60. rocznicę powstania listu biskupów polskich do niemieckich, w którym padły słowa o potrzebie pojednania: „przebaczamy i prosimy o przebaczenie”. Stąd ta edycja festiwalu jest poświęcona idei pokoju na świecie.

3) Wydarzenia związane z patronem i historią miejsca

„Bo ta ziemia to gospoda / W ogromnej naszej podróży”. Sześćdziesięciolecie premiery „Księcia Niezłomnego” Teatru Laboratorium oraz „Cóż za bezpośrednia i dzika siła z niego emanuje!” Wystawa w 60. rocznicę premiery „Księcia Niezłomnego” Teatru Laboratorium.
Po raz pierwszy w Instytucie im. Jerzego Grotowskiego weszliśmy w dialog z „Księciem Niezłomnym” Teatru Laboratorium poprzez wybrane archiwalia zgromadzone w naszym Archiwum. Na wystawie prezentowane były fotografie z prób i różnych wariantów spektaklu, zarówno te ikoniczne, jak i mniej znane, w tym kolorowe ujęcia z Francji i Stanów Zjednoczonych. Prezentowane były szkice Jerzego Gurawskiego pochodzące ze zbiorów Muzeum Śląskiego w Katowicach (kopie), pokazujące nie tylko słynną architekturę, ale i pierwsze niezrealizowane pomysły scenograficzne. Nie zabrakło też rysunków Serge’a Ouaknine’a, który „zrekonstruował partyturę” „Księcia Niezłomnego”.

Festiwal Święto to cykl wydarzeń odbywających się co dwa miesiące.

Stawiając na niehierarchiczność, relacyjność i różnorodność, zapraszamy do współtworzenia programu wszystkie osoby, które mają pomysły, potrzeby i propozycje. Zgłoszenia są rozpatrywane na bieżąco i w trybie długofalowym przez zespół merytoryczny, składający się z pracownic i pracowników Instytutu oraz zaproszonych konsultantów.

Grotowski fan fiction (7.04 – 10.12.2025)

Formuła, której w Instytucie im. Jerzego Grotowskiego jeszcze nie było. Literacka huba, a dokładniej: warsztaty pisania tekstów w gatunku fan fiction. Materią do

opisania była postać Jerzego Grotowskiego – reżysera, krytycznego obserwatora i komentatora rzeczywistości. Jego życiorys i twórczość omawiano w wielu publikacjach, przede wszystkim naukowych, z dziedziny teatrologii, etnologii, antropologii, historii teatru. Tym razem zaprosiliśmy do próby literackiej – improwizacji o ideach, które Grotowski powoływał; ludziach, których inspirował i wspierał; miejscach, które odwiedzał, tworzył lub z których odchodził.

"Wink" Premiera spektaklu choreograficznego Pauliny Pawłowskiej

4) Warsztaty

Fotografia teatralna. Warsztaty prowadzone przez Tobiasza Papuczysa

Warsztaty są adresowane do wszystkich zainteresowanych podnoszeniem swoich umiejętności w dokumentowaniu i wizualnym interpretowaniu widowisk teatralnych oraz performatywnych (niekoniecznie tylko spektakli). Szczególny akcent został położony na zagadnienia związane z fotografowaniem działań fizycznych, ruchu i cielesności.

Zajęcia obejmowały sześć trzygodzinnych spotkań o charakterze teoretyczno-praktycznym. Uczestniczki i uczestnicy mieli także możliwość fotografowania wybranych zajęć teatralnych oraz prób spektakli odbywających się w przestrzeniach Instytutu Grotowskiego. Przygotowany podczas kursu materiał zdjęciowy został omówiony i wyselekcjonowany. Wybrane fotografie zostały zaprezentowane na kończącej projekt wystawie.

Biosonologia – terapia falą dźwiękową. Warsztaty prowadzone przez Aleksandrę Kotecką

Biosonologia jest nauką stworzoną przez Domenico Sciajno, wykładowcę turyńskiej akademii muzycznej i artystę działającego w obszarze muzyki elektronicznej. Wyrasta z fascynacji fenomenem dźwięku i charakterystyką fal dźwiękowych. Powstała w wyniku multidyscyplinarnych poszukiwań i współpracy ośrodków badawczych z Włoch, Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Japonii oraz Finlandii. Terapia dźwiękiem jest oparta na stymulacji ciała falami o bardzo precyzyjnych częstotliwościach, znajdujących przełożenie na sposób funkcjonowania poszczególnych organów ciała, w tym mózgu.

Interocepcja. Warsztaty prowadzone przez Aleksandrę Kotecką

Interocepcja to spojrzenie w głąb siebie, uczenie się słuchania ciała na nowo. To rozpoznawanie gromadzących się napięć oraz odkrywanie w nich języka, którym mówi do nas nasze ciało. To szukanie rozluźnienia, balansu i stabilności,

odkrywanie relacji ciało – umysł: niekończącego się cyklu wzajemnie wpływających na siebie zależności.
Warsztaty są okazją do poznania unikalnej metody pracy z ciałem, wynikającej z połączenia praktyki jogi z wiedzą z zakresu anatomii i neuropsychologii. Metoda ta opiera się na teorii poliwagalnej, która jest nauką o budowie i funkcjach autonomicznego układu nerwowego i która wyjaśnia, w jaki sposób układ nerwowy dba o nas i nasze bezpieczeństwo w każdej chwili naszego życia.

Potęga oddechu – reset układu nerwowego. Warsztaty prowadzone przez Jakuba Gontarskiego

Praktyka świadomego oddechu przynosi wiele korzyści, m.in. pozwala obniżyć poziom stresu i napięcia w ciele, poprawia koncentrację i jasność myślenia, zwiększa odporność i wydolność organizmu, reguluje poziom energii, umożliwia efektywne dotlenienie komórek oraz pozytywnie wpływa na jakość snu. Udział w warsztatach umożliwi naukę różnorodnych technik rozwijających umiejętność świadomego oddychania.

Studio Kokyu

Studio Kokyu to miejsce praktyki. Działalność Studia realizuje się w wymiarach artystycznym i edukacyjno-badawczym, a przyświeca jej idea laboratorium teatralnego. Badamy w nim nasze intuicje, dotychczasowe doświadczenia oraz narzędzia. Bardzo istotną kwestią jest dla nas etos zespołu teatralnego: dzielimy się swoimi doświadczeniami, nawzajem edukujemy, bierzemy na siebie odpowiedzialność za poszczególne linie pracy. Jesteśmy zespołem, który w perspektywie kilkuletniej, regularnej praktyki wypracowuje własny język i metodykę. Kluczowe są dla nas treningi: trening aktorski, uwzględniający aspekty fizyczny, mentalny i wokalny oraz wykorzystujący doświadczenie płynące z japońskich sztuk walk, zwłaszcza aikido, a także – trening Kokyu, opracowany przez Przemysława Błaszczaka, lidera i założyciela Studia.

MUZEUM MIEJSKIE WROCŁAWIA

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r .

Głównym celem strategicznym Muzeum, jak co roku było gromadzenie, przechowywanie, opracowywanie naukowe i udostępnianie zbiorów. W pracach związanych z przygotowywaniem wystaw i wydarzeń im towarzyszących uczestniczyły wszystkie oddziały. Zwyczajowo oferowaliśmy możliwość

zwiedzania naszych wystaw stałych, jednocześnie w poszczególnych budynkach otwieraliśmy kolejne czasowe. Staraliśmy się, aby wszystkim ekspozycjom towarzyszyły dodatkowe atrakcje: filmy, pokazy multimedialne, oprowadzania tematyczne, zabawy i gry dla różnych grup wiekowych.
W Starym Ratuszu proponowaliśmy dwie wystawy stałe (43 564 zwiedzających) oraz wystawy czasowe (uwaga! Przy wystawach otwartych w latach poprzednich frekwencja podana tylko za rok 2025). Wystawy czasowe: „Złote czasy lamp naftowych" (otwarta w 2020 r.; 24 691 osób + gra rodzinna: 4 wersje, 218 rodzin); „Pamiątki Bractwa Kurkowego Miasta Wrocławia" (otwarta od 24 czerwca 2022; 24 691 osób); „Odznaczenia europejskich Bractw Kurkowych z kolekcji Tadeusza Myczkowskiego" (otwarta od 24 czerwca 2022; 24 691 osób); „Twój Vincent. To już 10 lat" (od 21 czerwca 2024 do 6 kwietnia 2025; 5 681 osób); „Mikro GALERIA MEDALI" (od 1 lipca 2024; 24 691 osób); „Kanwal Singh. Biżuteria artystyczna" (od 6 grudnia 2024 do 16 marca 2025; 4 616 osób); „Wrocławskie tradycje piernikarskie" (od 18 grudnia 2024 do 23 lutego 2025; 3 357 osób); „Waleczna demokracja. Reichsbanner Schwarz-Rot-Gold i obrona Republiki Weimarskiej" (od 11 kwietnia 2025 do 1 czerwca 2025, 3 424 osoby + prezentacja książki dra Rolanda Müllera „Lassalles Vermächtnis": 1 wydarzenie, 30 osób); „Zięta ilustrowany" (od 11 czerwca 2025, 15 006 osób). Koncerty: 11 koncertów Wrocławskich Kameralistów: 2 010 osób; 3 koncerty Narodowego Forum Muzyki: 370 osób; 1 koncert młodzieży polskiej i niemieckiej: 150 osób; 1 koncert chórów Barbórkowych: 400 osób. Wydarzenia: w ramach projektu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Weekend seniora z kulturą" (oprowadzanie: 1 wydarzenie, 17 osób); odsłonięcie popiersia Aloisa Alzheimera w „Galerii sławnych Wrocławian" (1 wydarzenie, 50 osób).
W Pałacu Królewskim wystawę stałą odwiedziło 34 917 osób (uwaga! Przy wystawach otwartych w latach poprzednich frekwencja podana tylko za rok 2025). Wystawy czasowe: „Epoka malarstwa śląskiego 1845–1945" (otwarta w 2018; 18 844 osoby); „Marcus von Gosen. Z miłości do zwierząt i sztuki" (od 15 listopada 2024 do 13 kwietnia 2025; 5 404 osoby + gra rodzinna: 1 wersja, 119 rodzin); „Monety kolekcjonerskie i okolicznościowe Narodowego Banku Polskiego"(od 20 listopada 2024 do 31 marca 2025; 4 733 osoby); „Mikro GALERIA MEDALI" (2 stycznia 2025, 18 844 osoby); „Wizerunki królów polskich na 1000-lecie pierwszej koronacji" (od 17 kwietnia 2025, 11 986 osób); „Subtelny urok natręctw" (od 25 kwietnia do 1 czerwca 2025, 2 146); „Niemi

świadkowie historii. Zbiory ikonograficzne Muzeum Miejskiego Wrocławia" (od 31 lipca do 31 października 2025, 4 956 osób); „Gerda Stryi. Powrót wielkiej malarki" (od 18 września 2025, 5 904 osoby + gra rodzinna: 1 wersja, 72 rodziny); „Tam gdzie król chodzi piechotą" (od 22 listopada, 2 831 osoba + gra rodzinna 1 wersja, 13 rodzin). Wydarzenia: w ramach festiwalu „Wrocław pełen smaków – deserowy chillout" zajęcia „Biesiady królewskie i nie tylko": – 2 wydarzenia, 31 osób; w ramach WrocWalk Maraton – oprowadzania: 3 wydarzenia, 60 osób.
W Muzeum Teatru im. H. Tomaszewskiego w południowym skrzydle Pałacu Królewskiego (zwiedzających ogółem 9 024 osoby) cztery wystawy stałe zwiedziło 7 225 osób (uwaga! Przy wystawach otwartych w latach poprzednich frekwencja podana tylko za rok 2025). Wystawy czasowe: „Mój Grotowski III" (od 26 października 2024 do 9 lutego 2025; 128 osób); „Scena osobista" (od 14 listopada 2024 do 8 stycznia; 20 osób); „Szopki Henryka Tomaszewskiego" (od 4 grudnia 204 do 27 kwietnia; 1 860 osób); „Wystawa pokonkursowa prac IV edycji Ogólnopolskiego Konkursu na najlepsze dyplomy scenograficzne" (od 21 lutego do 27 kwietnia 2025, 364 osoby); „Pracownia gdańska w ramach konkursu scenograficznego" (od 8 maja do 8 czerwca 2025, 1 477 osób); „Skojarzenia – wystawa studentów scenografii ASP" (od 8 maja do 8 czerwca 2025, 117 osób); „Porządki wyobrażone wystawa Sebastiana Siepietowskiego" (od 14 maja do 8 czerwca 2025, 99 osób); „Kolaże" (od 9 maja do 5 października 2025, 696 osób); „Budynki i wnętrza teatrów w Europie na dawnej pocztówce. Ze zbiorów prof. Janusza Deglera" (od 11 czerwca do 30 września 2025, 531 osób); „Oskar Zięta. Interferencje" (od 26 czerwca do 26 września 2025, 579 osób); „Rękopis znaleziony we Wrocławiu" (od 9 października 2025, 689 osób + gra rodzinna: 2 wersje, 20 osób); „Historie odzyskane. Queer na Dolnym Śląsku" (od 15 października do 30 listopada, 1 163 osoby); „25-lecie teatru Ad Spectatores" (od 5 listopada do 31 grudnia 2025, 804 osoby); „Forum Sztuki" (od 10 grudnia 2025, 208 osób). Wydarzenia: 21. Międzynarodowy Festiwal Opowiadania zorganizowany przez Stowarzyszenie Towarzystwo Aktywnej Komunikacji – spotkania z autorami i performatywne czytanie: 340 osób; IV Edycja Konkursu Najlepszych Dyplomów Scenografii: 9 absolwentów Wyższych Szkół Plastycznych kierunku: Scenografia; Jubileusz 25-ecie Teatru Ad Spectatores: 100 osób; spotkanie studentów scenografii z Małgorzatą Słoniowską, scenografką operową: 1 wydarzenie, 25 osób; spotkanie ze

Zdzisławem Kuźniarem: 1 wydarzenie, 36 osób; oprowadzanie seniorów niedowidzących z audiodeskrypcją: 1 wydarzenie, 13 osób; w ramach projektu „Rezydencja Błaźnice" – „Dotkliwość", warsztaty: 15 osób, koncert Kirtan Poland: 60 osób; w ramach Forum Sztuki: warsztaty dla grupy dzieci z Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania: 2 wydarzenia, 24 osoby.
W Arsenale Miejskim można było zobaczyć sześć wystaw stałych – 25 817 osób. Wystawy czasowe: „Powroźnictwo w grafice" (od 6 listopada 2024 do 28 lutego 2025; 2 711 osób); „6 Biennale Twórczości Nauczycieli we Wrocławiu" (od 15 listopada 2024 do 12 stycznia 2025; 408 osób); „Szable imienne generalskie II Rzeczpospolitej z kolekcji Pawła Komorowskiego" (od 13 listopada 2024, 21 421 osób); Wystawa pokonkursowa 33. edycji konkursu dla dzieci i młodzieży na medal i małą formę rzeźbiarską „Koronowani władcy Polski" (od 7 maja do 1 czerwca 2025, 3 268 osób); „Kresy Europy. Ze skarbca Lwowskiego Muzeum Historycznego" (od 4 kwietnia do 7 grudnia 2025, 11 963 osoby + gra-zabawa rodzinna: 2 wersje, 212 rodzin); „Przestrzeń architektury, przestrzeń sztuki" (od 24 października 2025, 2 182 osoby). Wydarzenia: VIII edycja Festiwalu Archeologicznego „Ludzie Ognia", w ramach Święta Wrocławia: 1 wydarzenie, 1 525 osób (w tym: warsztaty „Łacina dla dzieci", Koło Naukowe IFK UWr „Nassierna Nova": 1 wydarzenie, 25 osób; warsztaty ceramiczne dla dzieci: 2 wydarzenia, 307 osób; warsztaty dla dzieci „Breloczki inspirowane antykiem": 4 wydarzenia, 86 osób; gra dla dzieci „Łowca autografów": 2 wydarzenia, 307 osób; wykład „Dole i niedole rzymskiego legionisty": 1 wydarzenie, 10 osób; wykład „Wycieczka do antycznego Rzymu": 1 wydarzenie, 30 osób; kącik przebieranek dla dzieci: 2 wydarzenia, 60 osób; musztra legionistów dla dzieci: 2 wydarzenia, 32 osoby); Konferencja CAA Poland Wrocław 2025, współorganizowana z CAA International (Computer Applications in Archeology) we współpracy z Instytutem Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego, Wydziałem Architektury Politechniki Wrocławskiej, Muzeum Archeologicznym we Wrocławiu – 110 osób; otwarcie ścieżki edukacyjnej dla rodzin z dziećmi w Muzeum Archeologicznym „Komiksowa podróż w czasie"; wykład „Uzbrojenie królów Polski" w ramach DFN (Mariusz Cieśla) – 1 osoba; wykład „Z Ziemi Polskiej do Nikąd…" w ramach DFN (Franciszek Skrzywanek) – 25 osób; oprowadzanie osób głuchych i niedosłyszących po wystawach Muzeum Militariów: 1 wydarzenie, 23 osoby.

Stary Cmentarz Żydowski odwiedziło 30 825 osób. Wydarzenia: projekt edukacyjny połączony z pracą wolontariacką na cmentarzu, we współpracy z Autorską Szkołą Samorozwoju ASSA we Wrocławiu: 2 wydarzenia, 35 osób; wykład dla delegacji polsko-niemieckiej, w tym uczestników projektu pt. „Dyskursy o ciele w kulturze żydowskiej na ziemiach polskich 1880–1939" (Renata Wilkoszewska-Krakowska): 10 osób; oprowadzanie podopiecznych Fundacji „Szansa dla Niewidomych": 17 osób; międzynarodowa uroczystość obchodów 200. rocznicy urodzin Ferdynanda Lassalla przed jego grobem, zorganizowana we współpracy z Fundacją Friedricha Eberta: 130 osób.
Inne ważne wydarzenia Muzeum to: w ramach „Nocy Muzeów 2025": gra rodzinna „Noc ze szkieletami": 427 osób; gra rodzinna „Jakie zwierzaki zamieszkały w Ratuszu?": 400 osób; (Pałac Królewski 4 000, Stary Ratusz 3 500, Arsenał Miejski 2 832, Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego 1 350); w ramach Festiwalu SIMCHA – Kino SIMCHA: 5 wydarzeń, 200 osób; oprowadzanie „Naukowcy i odkrywcy na Starym Cmentarzu Żydowskim": 1 wydarzenie, 40 osób; w ramach wydarzenia „Miesiąc Życzliwości": 7 wydarzeń, 129 osób; w ramach Programu Pilotażowego dla klas I szkół ponadpodstawowych Wydziału Kultury UM: warsztaty dla grup zorganizowanych: 7 wydarzeń, 144 osoby; w ramach wydarzenia „Dni Odry": 3 wydarzenia, 43 osoby (zajęcia rodzinne „Opowieści o starej Odrze" 7–12 lat: 1 wydarzenie, 7 osób; zajęcia rodzinne dla dzieci 7–12 lat „Odra we Wrocławiu w epoce prądu": 1 wydarzenie, 15 osób; zajęcia dla grup zorganizowanych „Odra we Wrocławiu w epoce prądu": 1 wydarzenie, 21 osób); w ramach wydarzenia „Muzeum pełne ciekawostek": 3 wydarzenia, 84 osoby; w ramach cyklu „Muzeum na wynos" (zajęcia w szpitalu dziecięcym „Przylądek Nadziei", we współpracy z Fundacją Cancer Fighters): 2 wydarzenia, 15 osób; w ramach XXVI Dolnośląskiego Festiwalu Nauki: 7 wydarzeń, 120 osób. Zajęcia rodzinne dla rodzin z dziećmi od lat 3 do 5 roku życia: 12 wydarzeń, 233 osób; zajęcia rodzinne dla rodzin z dziećmi od 6 roku życia: 31 wydarzeń, 680 osób; warsztaty dla dorosłych i młodzieży 13+: 1 wydarzenie, 19 osób (w tym: warsztaty Bożonarodzeniowe w Muzeum Miejskim Wrocławia 2025: 4 wydarzenia, 100 osób i warsztaty Wielkanocne w Muzeum Miejskim Wrocławia 2025: 2 wydarzenia, 48 osób). Gra rodzinna „Skrzydlaci przyjaciele z przeszłości": 66 rodzin.

W roku sprawozdawczym wygłoszono wykłady/odczyty/prelekcje:

N. Bobryk-Mauer: „Gdzie ten eksponat? Gdzie to muzeum? Historia znikających dzieł sztuki”, Wrocławski Instytut Kultury, Barbara; „Kuźniki: opowieść z torów i podwórek”, Wrocławski Instytut Kultury, Centrum Kultury Nowy Pafawag, OPT Zamek; „O czym mówią nam detale? Czyli krótka historia wyczytana z architektury”, Katedra Nanometrologii Politechniki Wrocławskiej; „Rauty, rocaille i hermy”, Klub pod Kolumnami we Wrocławiu; „W sercu Gajowic. Historia okolic CALu na Kruczej”, Centrum Aktywności Lokalnej Gajowice; „Witold Lipiński i jego architektura”, Katedra Nanometrologii Politechniki Wrocławskiej.
N. Bobryk-Mauer i M. Szmida-Półbratek: „Odwieczne piękno”, Wrocławskie Targi Dobrych Książek w Hali Stulecia we Wrocławiu.
M. Cieśla: „Hełmy z XX i XXI wieku”, Wrocławskie Targi Dobrych Książek w Hali Stulecia we Wrocławiu; „Nazewnictwo części zbroi – garniturów zbroi – hełmy, II konferencja bronioznawcza, „ ISTE EST GLADIUS”; „Uzbrojenie Królów Polski”, Dolnośląski Festiwal Nauki.
K. Demidziuk: „Z historii muzealnictwa archeologicznego we Wrocławiu”, z okazji Jubileuszu 80 lat Instytutu Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego, Oratorium Marianum w Gmachu Głównym Uniwersytetu Wrocławskiego.
M. Gross: „Festung Breslau w wykopie, czyli archeolodzy o II wojnie światowej”, konferencja Instytutu Historii Uniwersytetu Wrocławskiego „Rok 1945 – w osiemdziesiątą rocznicę zakończenia walk na Dolnym Śląsku”.
K. Książek i P. Madera: „Pokaz wytopu żelaza w starożytnym piecu dymarskim – Dymarki Tarchalickie 2025”, w ramach Imprezy plenerowej edukacyjno-rekreacyjnej „Odra SlowFest”, Centrum Edukacji Alternatywnej w Tarchalicach.
M. Łagiewski: „Między rzemiosłem a przemysłem” z okazji Gali Jubileuszowej 80-lecia Dolnośląskiej Izby Rzemieślniczej oraz Rzemiosła na Dolnym Śląsku, Aula Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu.
P. Madera: prelekcja dla seniorów „Rekonstrukcja starożytnych pieców hutniczych z Tarchalic”, Centrum Edukacji Alternatywnej w Tarchalicach; „Tarchalice 3.0. Nowe odkrycie osady hutniczej z piecami dymarskimi odmiany tarchalickiej w Domaszkowie, woj. Dolnośląskie”, konferencja naukowa Muzeum Starożytnego Hutnictwa Mazowieckiego im. Stefana Woydy w Pruszkowie oraz Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego „Terra Ferrifera. Mazowsze w Epoce Żelaza”, Pruszków.
M. Magda: „Mozaika religijna Dolnego Śląska”, Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii, Instytut Historyczny UWr.; „Na krańcu Wrocławia – Muchobór

Wielki", wykład w ramach Szkoły Sąsiedzkich Spacerów, Wrocławski Klub Formaty; „Na Krzykach, czyli tak właściwie gdzie?", wykład z serii „Spotkajmy się w mieście", Muzeum Architektury we Wrocławiu; „Znikające Miasto. Plac Wolności", wykład w ramach serii „Znikające Miasto", Barbara.
M. Trzciński: „Archeologia sądowa w krajach Europy Środkowo-Wschodniej", "II Ogólnopolska Konferencja Naukowa KRYMEDANT", Wydział Biologii ,Uniwersytet Łódzki.

Udział w konferencjach

R. Wilkoszewska-Krakowska: „Cmentarz – muzeum? Przesłanki, założenia, cele. Casus cmentarza żydowskiego przy ul. Ślężnej", Siedziba Rady Osiedla Stare Miasto we Wrocławiu; „Cmentarz jako tekst kultury", w ramach działalności koła naukowego poświęconego kulturze i historii Żydów w dawnym Breslau, we współpracy z Katedrą Judaistyki, Zakładem Studiów Strategicznych i Europejskich, Instytutem Studiów Międzynarodowych i Bezpieczeństwa Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego, Stary Cmentarz Żydowski we Wrocławiu; „Die Geschichte der ehemaligen jüdischen Gemeinde Breslaus vom 19. bis 20. Jahrhundert" połączony z oprowadzaniem w ramach seminarium „Die Geschichte Wroclaws vom 18. bis zum 20. Jahrhundert", we współpracy z Instytutem Historii Uniwersytetu w Poczdamie, Stary Cmentarz Żydowski we Wrocławiu; „Dziedzictwo wrocławskich Żydów" dla polsko-niemieckiej grupy seminaryjnej w ramach projektu „Dyskursy o ciele w kulturze żydowskiej na ziemiach polskich 1880–1939", we współpracy z Katedrą Judaistyki i Instytutem Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Wrocławskiego; „Jüdische Persönlichkeiten in Breslau und ihre Bedeutung: Sternstunden der Wissenschaft und ihre Wirksamkeit bis heute", Synagoga w Lubece; „Naukowcy i odkrywcy na Starym Cmentarzu Żydowskim", w ramach Festiwalu Kultury Żydowskiej SIMCHA, we współpracy z Fundacją Pro Arte, Stary Cmentarz Żydowski we Wrocławiu;
„Pogrom Listopadowy, tzw. Noc Kryształowa w dawnym Breslau" w ramach obchodów 87. rocznicy Pogromu Żydów w nazistowskich Niemczech, Synagoga pod Białym Bocianem we Wrocławiu; „Śladami górnośląskich Żydów", połączony z oprowadzaniem, w ramach wizyty studyjnej przedstawicieli Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Katowicach, Stary Cmentarz Żydowski we Wrocławiu.

W okresie sprawozdawczym gromadzono, opracowywano, udostępniano i wypożyczano zbiory oraz dokumentację (przygotowano 32 umowy licencyjne na wykorzystanie wizerunków dokumentacji/zabytków będących w posiadaniu Instytucji; K. Jarysz). Kontynuowano tradycyjne prace w działach. Przygotowywano kwerendy tematyczne i opracowywano materiały. Prowadzono też prace uwzględniając specyfikę poszczególnych oddziałów. Okresowa inwentaryzacja zakończona w magazynach przygotowana została do rozliczenia w wersji cyfrowej i w formie wydrukowanych spisów z natury oraz porównana z Księgami Inwentarzowymi. Pracownie Konserwacji nadzorowały stan zabytków na wystawach stałych i czasowych oraz w magazynach, a także wydawały opinie konserwatorskie.

Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

Muzeum Miejskie Wrocławia, jako instytucja o wszechstronnym spektrum tematycznym, podzielona na Oddziały, zajmujące się wszystkimi okresami w dziejach ludzkości i różnymi obszarami tematycznymi, ma z założenia opiekować się powierzonymi zbiorami, pozyskiwać nowe i udostępniać je zarówno w formie opracowań, jak i przygotowywać je dla szerokiego grona odbiorców w formie wystaw, wydarzeń i lekcji muzealnych. Pracownicy instytucji są przygotowani do zajmowania się zagadnieniami datowanymi od najstarszych dziejów człowieka – epoki kamienia po czasy nam współczesne. Od codziennego życia ludzi po sztukę współczesną i wydarzenia teatralne.
M. Archeologiczne: opracowania, kwerendy, publikacje, udostępnianie zbiorów, badania naukowe, konsultacje, udział w konferencjach i wydarzeniach, wystawy stałe i czasowe, kontynuacja inwentaryzacji okresowej – dokumentacja, opiniowanie badań terenowych.
M. Historyczne: opracowania, badania historyczne, publikacje, udostępnianie zbiorów, wystawy stałe i czasowe, kwerendy, liczne oprowadzania.
M. Militariów: opracowania materiałów, pozyskiwanie nowych zabytków, badania naukowe, wystawy stałe i czasowe, kwerendy, publikacje.
M. Sztuki Cmentarnej: utrzymanie i renowacja, prace porządkowo-pielęgnacyjne, badania historyczne i kwerendy, publikacje.
M. Sztuki Medalierskiej: porządkowanie zbiorów, nowe nabytki, działalność naukowa, wydawnicza i wystawiennicza – uzupełnianie wszystkich wystaw

stałych i czasowych swoimi zbiorami, kontakty z kolekcjonerami i artystami, kontynuacja inwentaryzacji okresowej – dokumentacja, kwerendy.
M. Sztuki Mieszczańskiej: działalność naukowa, przygotowywanie publikacji, pokazywanie sztuki dawnej, promowanie sztuki współczesnej, wystawy stałe i czasowe, kwerendy, liczne oprowadzania.
M. Teatru im. H. Tomaszewskiego: wystawy stałe i czasowe, warsztaty, spektakle, filmy i wydarzenia związane z teatrem, opracowywanie zbiorów, dokumentacja z inwentaryzacji, kwerendy.
Wszystkie wydarzenia przygotowane przez Muzeum możliwe były dzięki intensywnej pracy Działu Pedagogicznego i rzeczniczki. Działania poszczególnych oddziałów wspierane były przez pracownie konserwacji, graficzki i fotografów, wydawnictwo, bibliotekarki i archiwistów oraz kadry administracyjno-techniczne.
W roku sprawozdawczym w Muzeum odbyło się 518 lekcji i warsztatów muzealnych dla 11 049 osób (z wyłączeniem festiwalu „Ludzie Ognia”), również po angielsku oraz dla dzieci niewidomych i niedowidzących, na 83 tematy (w tym o tematyce ekologicznej 2 zajęcia dla 58 osób na 1 temat): Muzeum Archeologiczne: 193 zajęcia, 3 830 osób (35 tematów) + „Ludzie Ognia” – 13 zajęć, 817 osób (5 tematów); Muzeum Historyczne: 102 zajęć, 2 106 osób (20 tematów); Muzeum Militariów: 15 zajęć, 349 osób (3 tematy); Muzeum Sztuki Cmentarnej: 16 zajęć, 389 osób (2 tematy); Muzeum Sztuki Medalierskiej: 7 zajęć, 136 osób (1 temat); Muzeum Sztuki Mieszczańskiej: 165 zajęć, 3 825 osób (16 tematów); Muzeum Teatru: 20 zajęć, 414 osób (6 tematów).
Odbyło się 152 oprowadzań dla 3 858 osób na wystawach stałych, czasowych oraz oprowadzania terenowe (j. polski, j. angielski, j. niemiecki), w tym oprowadzania tematyczne: Muzeum Archeologiczne: 22 oprowadzania dla 333 uczniów; Muzeum Historyczne: 44 oprowadzania dla 819 uczniów; Muzeum Militariów: 5 oprowadzań dla 63 uczniów; Muzeum Sztuki Cmentarnej: 32 oprowadzania dla 1 483 uczniów; Muzeum Sztuki Medalierskiej: 3 oprowadzania dla 76 uczniów; Muzeum Sztuki Mieszczańskiej: 20 oprowadzań dla 291 uczniów; Muzeum Teatru: 26 oprowadzań dla 793 uczniów.
W propozycji Muzeum znaleźć też można było koncerty, seanse filmowe, imprezy plenerowe, festiwale, konferencje, sesje, seminaria, sympozja, wykłady, spotkania ze znanymi osobistościami, prezentacje, promocje wydawnictw oraz konkursy.

MUZEUM ARCHITEKTURY

Zrealizowane cele strategiczne w 2024 r.

Muzeum Architektury we Wrocławiu jest jedyną instytucją muzealną w Polsce poświęconą w całości historii architektury oraz architekturze współczesnej. Do najważniejszych zadań, jakie co roku stawia przed sobą zespół muzeum, należy gromadzenie i opracowywanie zbiorów, poszerzanie wiedzy odbiorców na temat historii oraz znaczenia dawnej i współczesnej architektury, prezentowanie kluczowych zjawisk, dzieł i twórców, które miały decydujący wpływ na kształt światowej sztuki, architektury i urbanistyki. W tym celu realizowane są programy i wydarzenia adresowane do architektów, historyków sztuki, historyków i szerokiej publiczności. Przygotowywane są również wystawy poświęcone architekturze, a także sztuce użytkowej, malarstwu i grafice. Większości z nich towarzyszą publikacje w formie opracowań naukowych, katalogów lub folderów. Muzeum prowadzi też projekty edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży i seniorów.

W 2025 roku najważniejszym celem strategicznym były obchody 60-lecia działalności Muzeum Architektury we Wrocławiu. Rok jubileuszowy to – oprócz szeregu okazjonalnych wydarzeń – również preludium do zmian, jakie w najbliższym czasie czekają tę instytucję. Przed nami przebudowa istniejącej siedziby, prace nad kształtem nowej części kompleksu, przeprojektowanie oferty kulturalnej i edukacyjnej pod względem dostępności i zaangażowania społecznego.

Drugim celem strategicznym było poszerzenie oferty programowej instytucji. Cel był realizowany poprzez podjęcie szeregu programowych i wydawniczych przedsięwzięć, dofinansowanych w ramach programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Krajowego Planu Odbudowy. Przedsięwzięcia te przyczyniły się do:

1) poszerzenia oferty kulturalnej instytucji poprzez stworzenie nowego programu edukacyjnego dla dorosłych Akademia Architektury,
2) wydania nowej publikacji "Gdyby. Niezrealizowane wizje nowoczesnego Wrocławia w latach 1910-1939" autorstwa dr. Jerzego Ilkosza, będącej pokłosiem głośnej wystawy przygotowanej przez Muzeum w 2024 roku,
3) realizacji projektu Votum powtórzone. Budowanie jako zapis praktyki, zakładającego realizację efemerycznego pawilonu w Brzezince,

zbudowanego z zachowanych fragmentów kaplicy Votum Aleksa, rozebranej w 2024 roku. Instalacja, powstająca w duchu re-use, wykorzystuje drewno, by podkreślić wagę ograniczania zużycia surowców. Działanie, realizowane we współpracy z Instytutem im. Jerzego Grotowskiego, czerpało z tradycji parateatralnych działań w Brzezince: budowanie staje się aktem wspólnotowym, procesem przetwarzania, gestem obecności,

4) konserwacji kilkunastu zabytkowych witraży ze zbiorów Muzeum,
5) realizacji monograficznej wystawy nestorki wrocławskiej sztuki, artystki Anny Szpakowskiej-Kujawskiej.

Prócz tego, w ramach Funduszy Norweskich i Funduszy Europejskich, Muzeum zaangażowane było w dwa multidyscyplinarne, międzynarodowe projekty: "Z drewna i gliny". Naturalne materiały dla przyszłej architektury oraz UNICHE. Muzeum Architektury niezmiennie realizuje program wystaw oraz wydarzeń, takich jak debaty, spotkania z architektami, wykłady, projekcje filmowe i premiery książek. W 2025 roku rozpoczęliśmy współpracę w tym zakresie z Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski w Warszawie, z którym współtworzymy program Background Check – cykl spotkań z przedstawicielami młodych, wyróżniających się pracowni projektowych. W 2025 odbyły się dwa takie spotkania.
W 2025 roku instytucja zrealizowała 8 wystaw czasowych, z których najważniejsze były: Europejska Nagroda Architektoniczna Mies van der Rohe Award 2024, Laboratorium Architektury, Wieloświat. Anna Szpakowska-Kujawska oraz Ukryte szczątki. Centralnie planowana architektura mieszkaniowa na wsi. Cały czas kontynuowany jest cykl "Spotkajmy się w mieście – spacery i wykłady o architekturze Wrocławia". Od lipca o końca roku 2025 odbyło się również 8 spacerów architektonicznych po wybranych osiedlach Wrocławia, współprowadzonych przez lokalne stowarzyszenia, fundacje, aktywistów i Centra Aktywności Lokalnej.

Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

1. Jubileusz Muzeum Architektury we Wrocławiu

Jubileusz rozpoczął się konferencją prasową z udziałem władz Wrocławia oraz specjalnymi wydarzeniami przygotowanymi podczas Nocy Muzeów. W ramach

jubileuszu zostały przygotowane trzy wystawy czasowe: Laboratorium Architektury, Wieloświat. Anna Szpakowska-Kujawska oraz Ukryte szczątki. Centralnie planowana architektura mieszkaniowa na wsi. Odbyło się również wiele jubileuszowych wydarzeń, z których największym zainteresowaniem publiczności cieszyły się spacery architektoniczne po mieście, prowadzone przez ekspertów z zakresu architektury we współpracy z przedstawicielami lokalnych stowarzyszeń, fundacji i aktywistów. Ważnym punktem obchodów jubileuszu była również inauguracja nowego programu edukacyjnego dla dorosłych: Akademia Architektury.

2. Akademia Architektury

Dwuletni program Akademii Architektury to kolejny krok w kierunku poszerzenia oferty instytucji o nowe wyzwania w zakresie edukacji kulturalnej. Akademia Architektury to cykl spotkań, warsztatów i spacerów miejskich, uzupełniony publikacjami, którego celem jest przybliżenie podstaw historii architektury oraz rozwijanie umiejętności rozpoznawania i rozumienia stylów architektonicznych. Program adresowany jest do szerokiego grona odbiorców – od studentów i młodych dorosłych po seniorów oraz osoby ze szczególnymi potrzebami. Udział w wydarzeniach jest bezpłatny i otwarty dla wszystkich.

Akademia została podzielona na trzy moduły:

1) Poznawanie – cykl wykładów, warsztatów i spacerów, w trakcie których uczestnicy odkryją architekturę od średniowiecza po współczesność. Każde spotkanie będzie wzbogacone przykładami z przestrzeni Wrocławia oraz materiałami pomocniczymi.

2) Badanie – warsztaty uczące, jak samodzielnie poszukiwać informacji o architekturze, korzystać z archiwów i bibliotek, analizować plany czy prowadzić badania terenowe.

3) Działanie – moduł poświęcony aktywnemu uczestnictwu w życiu miejskim, w tym możliwościom korzystania z budżetów obywatelskich, konsultacji społecznych i inicjatyw lokalnych. Dzięki programowi uczestnicy zyskają praktyczne narzędzia do lepszego rozumienia przestrzeni, w której żyją, oraz odkryją, że architektura to nie tylko zabytki, lecz także to co otacza nas na co dzień.

3. Laboratorium Architektury

Pierwsza w historii muzeum wystawa dla dzieci i dorosłych opowiadająca o niezwykłej mocy architektury. To również jedno z najważniejszych wydarzeń świętowanego w tym roku jubileuszu 60-lecia działalności Muzeum Architektury we Wrocławiu.
Laboratorium Architektury to pierwsza w historii muzeum ekspozycja o architekturze skierowana również – a może przede wszystkim! – do dzieci. To jednak znacznie więcej niż opowieść o budynkach – to praktyczne doświadczenie mocy architektury. Ta wystawa ma nie tylko poszerzać wiedzę, ale i budować poczucie sprawczości – uczyć najmłodszych, że otaczająca ich architektura może i powinna odpowiadać na potrzeby wszystkich użytkowników. Tytułowe laboratorium było przestrzenią zabawy i nauki, ale przede wszystkim - eksperymentu. Od czerwca do końca września 2025 roku, w dawnym gotyckim kościele, najmłodsi odwiedzający wraz z opiekunami nie tylko poznali architekturę i panujące w niej zasady, ale także uważnie jej doświadczali i poznali sposoby na to, jak ją współtworzyć.
Nagrody: I nagroda w konkursie na najważniejsze Wydarzenie Muzealne Dolnego Śląska 2025 – wystawa "Gdyby. Niezrealizowane wizje nowoczesnego Wrocławia".

MUZEUM WSPÓŁCZESNE WROCŁAW

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r.

1. W 2025 roku MWW pozyskało dofinansowanie w ramach KPO na realizację przedsięwzięcia Pojęciokształty Stanisława Dróżdża - uporządkowanie dorobku. Projekt polega na przeprowadzeniu szczegółowej kwerendy prac oraz archiwaliów Stanisława Dróżdża, we współorganizacji z Fundacją Stanisława Dróżdża oraz spadkobierczynią (151 880 zł)
2. Przeprowadzono modernizację pracowni konserwatorskiej w ramach grantu od Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (195 000 zł);
3. Pozyskano grant na projekt edukacyjny – LABORATORIUM BARW – projekt 3 letni (54 tys. zł w 2025 roku, MKiDN)
4. Pozyskano grant na projekt edukacyjny – ROZRUSZNIK BEZ BARIER – EDYCJA LETNIA (52 tys. zł, MKiDN)
5. Dzięki nawiązaniu relacji z CADORO Centre for Arts and Science oraz reprezentującą Dr Dorotheą van der Koelen Muzeum przyjęło cztery prace Heinza Gappmayra.

6. Wykonanie ewidencji (w tym stworzenie Kart Ewidencyjnych) wszystkich dzieł sztuki z kolekcji własnej MWW oraz zdecydowanej większości dzieł sztuki zdeponowanych w Muzeum przez Dolnośląskie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych, a także archiwaliów ze zbiorów MWW (sygnatury: A1, A2, A3);
7. Wykonanie profesjonalnych fotografii studyjnych około 160 dziełom z kolekcji MWW. Planowane jest udostępnienie ich online pod adresem: https://www.muzeumwirtualne.pl/obiekty.
8. Muzeum poszerzyło swoją ofertę poprzez włączanie się w wydarzenie współorganizowane przez Miasto Wrocław: ŚWIĘTO WROCŁAWIA;
9. Zakup specjalistycznych opakowań do przechowywania oraz transportu dla 15 dzieł (w większości wieloelementowych).
10. Wystawa GRA(nic)a. Dróżdż. Opałka. Winiarski. (2024-2026). wymagająca sprowadzenia dzieł z prywatnej kolekcji o niespotykanej dla prezentacji w Muzeum wartości i odpowiadającej na aktualne wydarzenia związane z sytuacją kryzysową na granicy polsko-ukraińskiej.
Wystawa „Dróżdż. Opałka. Winiarski. GRA(nic)a" stanowi wyjątkowe spotkanie prac trzech wybitnych polskich artystów: Stanisława Dróżdża, Romana Opałki i Ryszarda Winiarskiego, inicjując dialog między trzema różnymi podejściami do sztuki konceptualnej, łączącymi refleksję nad czasem, przypadkiem i systemowością. Kuratorka, dr Sylwia Świsłocka-Karwot, zestawiła prace artystów rozpatrujących fundamentalne pytania o naturę otaczającej nas rzeczywistości i ludzkiej egzystencji. Wystawa „GRA(nic)a" łączy te trzy różnorodne podejścia do sztuki, tworząc przestrzeń refleksji nad 12 kondycją ludzką. Tytuł wystawy odwołuje do trudnej sytuacji uchodźców i migrantów w dzisiejszym świece. Do granicy rozumianej jako granica terytorialna, ale też limes ludzkiej egzystencji, ludzkiej wytrzymałości, ludzkiej dobroci i zła, a także poznania. Prace Dróżdża, Opałki i Winiarskiego prowokują do zadania fundamentalnych pytań: kim jest człowiek? czym jest rzeczywistość? czym jest życie? Jaką rolę odgrywa przypadek w naszych i uchodźców losach? Jak mierzymy upływ czasu i jak go doświadczamy? Czym podmiotowo traktowany czas staje się w sytuacji odkrycia zagrożenia śmiercią naturalną i śmiercią wynikająca z napięć historycznych? Kontekst aktualnych wydarzeń społeczno-politycznych ujawnia abstrakcyjność ludzkich konceptów i decyzji.
11. Wystawa Marcin Berdyszak. ID = ART/O2 (2024-2025)

Ekspozycja prac Marcina Berdyszaka, znanego i cenionego artysty nosiła tytuł Tożsamość (ID) równa się SZTUKA (ART) w stosunku do TLENU (O2). Tytuł ten zapisany jest w formie równania, aby dać wyraz dążenia artysty do precyzji i lapidarności w budowaniu znaczeń – złożonych, aczkolwiek artykułowanych w możliwie najjaśniejszej formie. Tożsamość, dociekanie tego, co jest własne, a co wspólne w sztuce, dalej, uzmysławianie tego co jest indywidualne, a co zbiorowe w społeczeństwie to główne sfery zainteresowań artysty. Zajmują go także wzorce i odstępstwa. Intryguje go zagadnienie stereotypów i uwalniania się od nich. Właściwości sztuki Berdyszaka określa najpierw skłonność artysty do dialogowania (umysłowego i obrazowego), a także rozszerzanie pola oddziaływania utworu wizualno-przestrzennego o kolejne zmysły.

12. Wystawa ART_LAB. Pokazy jednego dzieła. Yinka Shonibare (2025-)

Yinka Shonibare, to artysta urodzony w 1962 r. w Londynie, który w wieku trzech lat wyemigrował do Lagos w Nigerii. W wieku 17 lat wrócił do Wielkiej Brytanii, by studiować w Byam Shaw School of Art i w Goldsmiths College w Londynie. Jest znany z wyrazistych poglądów na temat rasy, klas społecznych i tożsamości. Łączy kolorowe holenderskie motywy o azjatyckim pochodzeniu z woskowo-tkanymi i popularnymi w Afryce Zachodniej oraz z modą wiktoriańską. W swojej praktyce multimedialnej rozważa kwestie postkolonializmu i globalizmu, często odwołując się do charakterystycznych czy powszechnych wzorców w kulturze. Rekonfiguruje kultowe obrazy z historii sztuki zachodniej, bada relacje kulturowe i materialne między Europą, Afryką i USA. Posiada obszerną kolekcję książek związanych z dziejami tkanin. Jego prace znajdują się m.in. w zbiorach Museum of Modern Art (MoMA), Tate, National Gallery of Art, National Museum of African Art, Washington, D.C., San Francisco Museum of Modern Art (SFMoMA), Hirshhorn Museum and Sculpture Garden, Studio Museum in Harlem, Art Institute of Chicago, MCA Chicago, Victoria and Albert Museum, Moderna Museet, Pérez Art Museum Miami. W 2013 r. został członkiem Royal Academy. W 2019 r. uhonorowany komandorskim odznaczeniem – The Most Excellent Order of the British Empire (CBE). Shonibare myśli globalnie i wykorzystuje swoją wyobraźnię artystyczną do komentowania kolonializmu, historii sztuki, środowiska, edukacji, wiedzy, głodu i konsumpcji oraz innych aktualnie dyskutowanych tematów o powszechnym znaczeniu. Praca Shonibarego doskonale wpisuje się również we wrocławski kontekst sztuki neoawangardowej, której główną właściwością pozostaje percepcyjno-poznawczy, a nawet szerzej: naukowy, paradygmat.

Dzieło to poszerza też znacząco horyzont wyrazistej linii programowej kolekcji, poświęconej problematyce tożsamości.

13. Wystawa CALLART 4. REMember (2025)

Czwarta odsłona cyklu „Callart", prezentującego dzieła z kolekcji Muzeum Współczesnego Wrocław i Dolnośląskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych, koncentruje się na relacji snu i pamięci. Te dwa zjawiska, mimo swojej złożoności, są intuicyjnie rozumiane i bliskie naszemu codziennemu doświadczeniu. Ich wzajemne powiązania otwierają przestrzeń do odkrywania nieoczywistych zależności między świadomym a nieświadomym, jak również między teraźniejszością, przeszłością i przyszłością. Wystawa stanowiła czwartą odsłonę cyklu „Callart" i koncentrowała się na relacji między snem a pamięcią jako kluczowymi obszarami ludzkiego doświadczenia. Ukazywała sen jako proces intuicyjnego przetwarzania wspomnień, w którym przenikają się elementy świadome i nieświadome, przeszłość, teraźniejszość i potencjalna przyszłość. W snach dawne, zapomniane obrazy oraz fragmenty codzienności splatają się z wyobraźnią. Analogicznie do snu, sztuka została przedstawiona jako przestrzeń pracy z pamięcią – łączenia tego, co minione, z tym, co możliwe dzięki intuicji. Prezentowane dzieła podejmowały temat snu i pamięci zarówno wprost, jak i poprzez formy przywołujące wizje senne, proces przypominania czy zanikania wspomnień stosowane przez artystów, zachęcając do refleksji nad rolą intuicji oraz kreatywności i sztuki w naszym życiu codziennym, a także do namysłu nad nieuświadomionymi aspektami osobistego życia, ale także życia społeczności – lokalnej, narodowej, globalnej – które mogą objawiać się w subtelny sposób, podpowiadane przez podświadomość, związanymi z pamięcią historii, kontekstami społecznymi i ekonomicznymi. Wystawa była zaproszeniem odwiedzających również do poszerzenia horyzontu nad możliwymi sposobami zapisu, przechowywania i reinterpretacji przeszłych doświadczeń, możliwym dzięki sztuce.

Prezentowano prace następujących artystów i artystek: Jan Jaromir Aleksiun, Ed Atkins, Paweł Baśnik, Shikeith Cathey, Krzysztof Cichosz, Rineke Dijkstra, Łukasz Gierlak, Ion Grigorescu, Alojzy Gryt, Piotr Jędrzejewski, Paweł Kaczmarczyk, Mirosław Emil Koch, Eva Kotátková, Jiří Kovanda, Agnieszka Polska, Laure Prouvost, Mika Rottenberg, Łukasz Rusznica, Michał Sikorski, Anna Szpakowska-Kujawska, Radek Ślany, Barłomiej Węgrzyn, Maja Wolińska, Ewa Zarzycka, Luiza Zimerman.

14. Wiesia Hołyńska. Ludzie i marionetki. W dialogu z Witoldem Wojtkiewiczem (2025)

Wystawa prezentuje cykl czterdziestu dwóch inscenizowanych fotografii Wiesi Hołyńskiej W stronę Wojtkiewicza, realizowanych w latach 2013–2017. Prace stanowią dialog z twórczością Witolda Wojtkiewicza (1879–1909) i zostały zainspirowane wybranymi obrazami oraz cyklami malarskimi artysty, m.in. Fantazja, Lalki, Marionetki, Ceremonie, Baśń zimowa (Turniej) oraz Bajka o rycerzu. Fotografie Hołyńskiej mają charakter inscenizacji określanych jako „żywe obrazy". Artystka przeniosła motywy i kompozycje malarskie Wojtkiewicza w medium fotografii, wykorzystując realne wnętrza, pejzaże oraz żywe osoby występujące w rolach bohaterów znanych z jego obrazów: marionetek, klownów, pierrotów, rycerzy i dziecięcych postaci baśniowych. W ten sposób fikcyjny, symboliczny świat malarstwa został skonfrontowany z materialną realnością fotografii. Istotnym elementem wystawy jest udział osób związanych z prowadzonymi przez artystkę zajęciami z arteterapii. Uczestnicy tych działań wystąpili jako aktorzy fotograficznych inscenizacji. Fotografie, mimo wyraźnej teatralności i stylizacji, odnoszą się do realnych doświadczeń: samotności, lęku, wykluczenia, ale także marzeń, nadziei i potrzeby bliskości. Wystawa ukazuje zarówno wczesne, groteskowe i ekspresyjne wątki obecne w twórczości Wojtkiewicza, jak i późne, bardziej poetyckie i melancholijne cykle. Szczególną uwagę poświęcono motywom dziecięcych zabaw, przebieranek i ceremonii, które w obu mediach stają się metaforą ludzkiego losu. Całość ekspozycji tworzy spójną narrację o ciągłości tematów egzystencjalnych w sztuce, o relacji między malarstwem i fotografią oraz o możliwości twórczego i etycznego dialogu ze sztuką przeszłości w kontekście współczesnych doświadczeń.

15.Wystawa Wunderland (2025)

Wystawa Wunderland poświęcona była historycznym i współczesnym przemianom Dolnego Śląska, ukazywanym jako złożony fenomen społeczny, kulturowy i tożsamościowy. Ekspozycja podejmowała refleksję nad specyfiką regionu, który po 1945 roku doświadczył niemal całkowitej wymiany ludności, a jego obecny kształt został uformowany przez procesy polityczne, migracyjne oraz ekonomiczne.Punktem wyjścia wystawy jest kontekst powojennych zmian granic i ludności, w tym decyzji geopolitycznych, które ukształtowały nową rzeczywistość Dolnego Śląska. Narracja odnosi się także do współczesnych wyzwań regionu, takich jak budowanie spójności społecznej, dialog

międzypokoleniowy oraz przeciwdziałanie wykluczeniu, zwłaszcza w obliczu nowych fal migracyjnych.

16. Wystawa FETA GETA (2025)

Wystawa poświęcona Eugeniuszowi Getowi Stankiewiczowi (1942–2011) prezentowała dorobek jednego z najważniejszych i najbardziej niezależnych twórców polskiej grafiki drugiej połowy XX i początku XXI wieku. Ekspozycja miała charakter retrospektywny i ukazywała artystę jako erudytę, grafika o wyrazistej osobowości twórczej oraz autora konsekwentnie budującego własny, rozpoznawalny język artystyczny. Na wystawie zaprezentowano prace powstałe na różnych etapach twórczości Geta, począwszy od wczesnych realizacji studenckich, w tym kliszoryt z 1963 roku inspirowany słynnym Nosorożcem Albrechta Dürera, po późne cykle graficzne i obiekty powstałe w ostatnich dekadach życia artysty. Szczególne miejsce zajęły dzieła odnoszące się bezpośrednio do twórczości Dürera, m.in. cykl Dürery XX Lubomirskich (2006–2007), w którym artysta podejmował dialog z historią sztuki, rekonstruując i reinterpretując klasyczne motywy.

17. Wystawa Śmierć Wieloryba. Norbert Delman (2025-2026)

Wystawa Norberta Delmana inspirowana jest opowieścią o samotnym wielorybie, który z powodu genetycznej zmiany wydawał dźwięki niesłyszalne dla innych osobników swojego gatunku. Historia ta stanowi punkt wyjścia do refleksji nad samotnością, niemożnością komunikacji oraz pragnieniem znalezienia Innego: kogoś, kto rozumie i odpowiada na tej samej „częstotliwości".

Narracja ekspozycji rozpoczyna się symbolicznie od śmierci zwierzęcia. Zwiedzających wita motyw oka, traktowanego jako „zwierciadło duszy", do którego nikt wcześniej nie mógł zajrzeć. Widz zostaje włączony w rolę pierwszego obserwatora, a następnie zaproszony do wnętrza monumentalnego ciała wieloryba. Przestrzeń wystawy została zorganizowana jako rodzaj wnętrza ciała zwierzęcia, w którym na stalowej konstrukcji przypominającej żebra zawieszone są drewniane, abstrakcyjne formy. Obiekty te symbolizują skondensowane emocje: smutek, nostalgię i rozpacz, które narastały w trakcie samotnego życia zwierzęcia. Artysta przekształca doświadczenie izolacji w poetycką, wizualnie ascetyczną instalację, nadając cierpieniu formę estetyczną i kontemplacyjną. Istotnym elementem wystawy jest także krytyczna refleksja nad statusem twórcy i mechanizmami kultury. Delman wprowadza do instalacji elementy odnoszące się do architektury pozyskiwania zasobów, porównując

funkcjonowanie artysty do eksploatacji ciała zwierzęcia: wydobywania tłuszczu, kości czy innych surowców. W tym ujęciu twórczość oraz biografia artysty mogą zostać sprowadzone do „masy", która po wyrwaniu z pierwotnego kontekstu staje się towarem kulturowym.

18. Wystawa ZPAF – Horyzont Zdarzeń (2025-2026)

Wystawa Horyzont zdarzeń podejmuje refleksję nad pojęciem granicy – zarówno w sensie kosmologicznym, jak i egzystencjalnym. Punktem wyjścia dla narracji kuratorskiej jest termin zaczerpnięty z fizyki czarnych dziur, określający obszar nieodwracalności, spoza którego nie powraca ani materia, ani światło. W kontekście wystawy pojęcie to funkcjonuje jako metafora ludzkiego doświadczenia granicznego: spotkania z tym, co niewyrażalne, niepoznawalne i wymykające się racjonalnym kategoriom opisu. Ekspozycja koncentruje się na fotografii jako medium szczególnie predestynowanym do podejmowania tematu graniczności. Odwołując się do refleksji teoretycznych nad fotografią, m.in. jej relacji z czasem, pamięcią i nieobecnością, wystawa ukazuje obraz fotograficzny jako przestrzeń styku bycia i braku, obecności i przemijania. Prezentowane prace nie pełnią funkcji dokumentacyjnej ani ilustracyjnej, lecz traktują fotografię jako narzędzie namysłu nad kruchością istnienia, śladem światła oraz doświadczeniem czasu.

19.Historia budynku Muzeum Współczesnego Wrocław (2025-)

Wystawa została zrealizowana w formie tablic zapoznających zwiedzających z historią budynku, a zarazem związaną z nią historią Muzeum Współczesnego Wrocław. Opatrzono je fotografiami prezentującymi budynek w różnych etapach historycznych. Wystawa stanowi historyczne i architektoniczne wprowadzenie do obiektu, w którym funkcjonuje Muzeum Współczesne Wrocławia. Opisuje genezę, funkcję oraz przemiany jednego z czterech schronów przeciwlotniczych wzniesionych we Wrocławiu podczas II wojny światowej, oznaczonego jako Bauwerk II. Tekst przybliża również sylwetkę architekta Richarda Konwiarza (1883–1960), jego edukację, doświadczenie zawodowe oraz znaczący wkład w rozwój architektury Wrocławia w pierwszej połowie XX wieku. Wśród jego najważniejszych realizacji wymieniono m.in. współpracę przy Hali Stulecia, Stadion Olimpijski, obiekty infrastrukturalne, rekreacyjne i wystawowe, a także projekty związane z wystawą WuWA.

Całość opisu ukazuje Bauwerk II jako obiekt o złożonej historii, będący świadectwem militarnej architektury II wojny światowej, a jednocześnie przykład

adaptacji trudnego dziedzictwa architektonicznego do współczesnych funkcji kulturalnych.

Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

1) Zakończenie prac nad tworzeniem dokumentacji w postaci Kart Ewidencyjnych dla kolekcji:
2) dzieł multimedialnych – całość (220)
3) dzieł wizualnych – całość (194).
4) Depozytu Zachęty: 645 pozycji.
5) Zbiorów Archiwalnych dla zbiorów A1, A2, A3 (Archiwum Stanisława Dróżdża, Archiwalia związane z Sympozjum Plastycznym Wrocław ’70, Archiwalia związane z Galerią pod Moną Lizą) – 230 pozycji.
6) W 2025 roku MWW pozyskało dofinansowanie w ramach KPO na realizację przedsięwzięcia Pojęciokształty Stanisława Dróżdża - uporządkowanie dorobku. Projekt polega na przeprowadzeniu szczegółowej kwerendy prac oraz archiwaliów Stanisława Dróżdża, we współorganizacji z Fundacją Stanisława Dróżdża oraz spadkobierczynią (151 880 zł)
7) Przeprowadzono modernizację pracowni konserwatorskiej w ramach grantu od Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (195 000 zł);
8) Pozyskano grant na projekt edukacyjny – LABORATORIUM BARW – projekt 3 letni (54 tys. zł w 2025 roku, MKiDN)
9) Pozyskano grant na projekt edukacyjny – ROZRUSZNIK BEZ BARIER – EDYCJA LETNIA (52 tys. zł, MKiDN)

BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH – GALERIE SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r.

Przebudowa Galerii Dizajn (obecnie Żyjnia BWA Wrocław) ul. Świdnicka 2-4, Wrocław.

Zadanie „Przebudowa Galerii Dizajn BWA Wrocław” miało na celu przeprowadzenie kompleksowej przebudowy lokalu zamkniętego w sierpniu 2023 ze względu na zły stan instalacji elektrycznej. W roku 2024 rozpoczął się I etap realizacji zadania skupiony na części twardej infrastruktury. W ramach przeprowadzonych prac zmieniony został układ funkcjonalny galerii: wyburzona

została część ścian działowych parteru oraz I piętra celem połączenia holu frontowego i podwórzowego i stworzenia nowych przestrzeni: strefy recepcji, powiększenia strefy ekspozycyjnej o salę audiowizualną, wydzielenia strefy biurowej oraz zaplecza gościnnego z węzłem sanitarnym i aneksem kuchennym na I piętrze. Z zakresu branży elektrycznej wykonana została nowa wewnętrzna instalacja elektryczna oraz teletechniczna, domofonowa, przyzywowa, kontroli dostępu, CCTV, z zakresu branży sanitarnej zaś instalacja hydrantowa (2 hydranty wewnętrzne, hydrofor), instalacja wody szarej oparta o proces biologicznego rozkładu oraz ultrafiltrację pozwalająca na odzyskiwane wody w umywalek i brodzika, a następnie po oczyszczeniu jej ponowne wykorzystanie (do spłukiwania toalet).
W roku 2025 BWA Wrocław rozpoczęło i zakończyło drugi etap prac budowlanych, sanitarnych i elektrycznych w Galerii BWA Dizajn (dziś: Żyjnia BWA).

Dalsze prace nad koncepcją Nowej Siedziby BWA Wrocław
W 2025 roku Gmina Wrocław zawarła porozumienie z PFR Nieruchomości w kwestiach finansowych, co pozwoliło na następny etap projektowy oraz ogłoszenie konkursu na wykończenie wnętrz. Miasto Wrocław zadeklarowało płacić kwotę ok. 3 mln rocznie za najem hali, która – zgodnie z założeniami – w 2028 roku stanie się główną siedzibą BWA Wrocław Galerii Sztuki Współczesnej. Realizacja inwestycji w całości będzie finansowana ze środków Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju, którego działalnością inwestycyjną zarządza spółka PFR Nieruchomości. Za wykończenie wnętrz zapłaci natomiast Gmina Wrocław. Projekt rewitalizacji hali przygotowuje pracownia Chamielec Architekci, czyli renomowany wrocławski zespół specjalizujący się w tego typu przedsięwzięciach. Planowanym terminem uruchomienia postępowania na wybór generalnego wykonawcy prac budowlanych jest druga połowa 2026, a zakładany czas rewitalizacji wynosi ok. 18 miesięcy. Harmonogram rewitalizacji hali uzależniony jest od uzgodnień z generalnym wykonawcą i zakresu prowadzonych prac. Porozumienie pozwoliło na ogłoszenie konkursu na projekt wykończenia wnętrz budynku przy ulicy Kolejowej.
W miesiącach marzec - październik 2025 w Galerii SIC odbyła się Wyprawa na 17. południk - kolejny etap pracy nad nową siedzibą BWA Wrocław: pracownia badań artystycznych nad materiałami wykorzystywanymi do wykończenia wnętrz przyszłej siedziby oraz miejsce prezentacji ich rezultatów. Było kontynuacją

procesu partycypacji mieszkańców Wrocławia w procesie konsultacyjnym dotyczącym Nowej Siedziby BWA Wrocław. Budowanie społeczności wokół Nowej Siedziby BWA Wrocław poprzez program publiczny „Postęp a Sezony" skupiony wokół ulicy Kolejowej i Parku im. Lesława Węgrzynowskiego, oraz wydarzenie Kraftpostfest, będące kontynuacją działań skupionych wokół przyszłej Nowej Siedziby BWA Wrocław, zapoczątkowanych podczas święta Wrocławia w 2024 roku, pt. „Zobacz przyszłą siedzibę BWA Wrocław".

Współpraca z instytucjami poza granicami kraju:
Prezentacja projektu kuratorskiego "Krótkie wakacje" Katarzyny Roj, który zwyciężył w konkursie na wystawę w Pawilonie Polskim na Triennale w Mediolanie 2025 organizowanym przez Instytut Adama Mickiewicza. Przedmiotem wystawy była idea sanatorium dziennego, które łączy rozmaite funkcje i odpowiada potrzebom wielokulturowej społeczności.
Prezentacja indywidualnej wystawy Yuriya Bileya "EUROPA II" w Instytucie Polskim w Wiedniu. Projekt posiada unikatową narrację o kulturze wizualnej i ukrytych procesach historycznych trzech krajów europejskich: Ukrainy, Polski i Niemiec. Kuratorką wystawy jest Marta Czyż.
Nawiązanie współpracy z Pragovka Gallery w Pradze – w celu współorganizacji drugiej odsłony wystawy "Jak rozmawiać z Płanetnikami" w 2026 roku; prezentowanej premierowo w Galerii SIC BWA Wrocław w 2024 roku.
Rozszerzanie i kontynuowanie pracy z instytucjami w granicach kraju:
Wystawa Krajobrazy: Voices of Ukraine, wspólnie z ekspozycjami w Galerii Labirynt w Lublinie i BWA w Zielonej Górze.
Udział w Festiwalu BWA Europa organizowanym przez Narodowe Centrum Kultury i Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie;
Kontynuacja Sceny Artystycznej Festiwalu Nowe Horyzonty wspólnie ze Stowarzyszeniem Nowe Horyzonty.
Zróżnicowany program instytucji; research i pozyskanie nowych projektów do programu 2026 - ogłoszenie open call na projekty wystawiennicze i performatywne.
Kontynuowanie programu wsparcia dla niezależnych inicjatyw artystycznych Off Space. W 2025 roku dofinansowanie otrzymały aż trzy wrocławskie przestrzenie niezależne: Pracownia Hutmen, Galeria U Kosałki i Galeria NieOgar.

Wprowadzenie minimalnych wynagrodzeń dla osób artystycznych – przystąpienie i podpisanie zobowiązania Obywatelskiego Forum Sztuki Współczesnej.
Zrealizowanie oddolnej inicjatywy pracowników niemerytorycznych instytucji - II Sympozjum Technicznych, którego przewodnim tematem było światło w wystawiennictwie.
Porządkowanie struktur i organizacja wewnątrz instytucjonalna. Zakup oprogramowania dla zespołów księgowości i realizacji.
Podtrzymanie i wytworzenie nowych współprac - w 2025 roku BWA Wrocław nawiązała nowe oraz podtrzymała współpracę z wieloma podmiotami instytucjonalnymi, prywatnymi, artystami, galeriami i innymi ośrodkami kultury i sztuki.
Szkolenia kadry kierowniczej: kursy liderskie. Profesjonalizacja pracowniczek, udział w kursach i warsztatach.
Realizowanie założeń dostępnej instytucji kultury.
Pozyskanie zewnętrznego finansowania na realizowane projekty.
Pozyskanie środków z MKIDN – na rok 2025. Zespół BWA kolektywnie złożył wnioski o dofinansowanie działalności. Otrzymano: W programie Sztuki wizualne, na cel: "Nieposłuszne Gwiazdy" - wystawa zbiorowa w galerii BWA Wrocław Główny; W programie Edukacja kulturalna, na cel: "Postęp a sezony w parku" - kolejna odsłona programu publicznego i edukacyjnego; W programie Infrastruktura kultury, na cel: przebudowa galerii Dizajn BWA Wrocław; Z Instytutu Adama Mickiewicza: na wystawy “Krótkie Wakacje” prezentowaną w pawilonie polskim podczas Triennale di Milano; na wystawę “Jak rozmawiać z Płanetnikami” prezentowaną w Galerii Pragovka w Pradze; Z PFR Nieruchomości: na wystawę “Krótkie Wakacje” w pawilonie polskim Triennale di Milano.
Rozwój programu rezydencyjnego poprzez przeprowadzenie 4 rezydencji we Wrocławiu (dwie osoby zagraniczne i dwie polskie) oraz 1 rezydencji w Japonii.

Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

W drugim etapie prac realizowanym w 2025 roku dokończone zostały prace budowlane, sanitarne (w tym nastąpił montaż klimatyzacji), elektryczne. Powstała infrastruktura dla osób ze szczególnymi potrzebami (montaż podnośnika pomiędzy poziomem parteru a I piętra służącego do przewozu osób z niepełnosprawnością ruchową, zakupy wyposażenia dedykowanego osobom ze szczególnymi potrzebami: nowoczesnych audioprzewodników z transmiterami

FM, pętli indukcyjnych, pętli stanowiskowej oraz systemu TotuPoint, zakupy sprzętu związanego z ewakuacją OZN: krzesło ewakuacyjne, materac ewakuacyjny), zwiększeniu efektywności energetycznej lokalu (w tym zakup profesjonalnego energooszczędnego oświetlenia ekspozycyjnego), wyposażeniu galerii w specjalistyczny sprzęt audio-video (wysokiej klasy projektory, sprzęt nagłośnieniowy) oraz automatyczny defibrylator zewnętrzny (AED). W ramach zadania ważnym elementem była współpraca z osobami artystycznymi – studentami, studentkami wrocławskiej ASP z Pracowni Projektowania Ceramiki w Architekturze pod opieką i nadzorem dr hab. Gabriela Palowskiego, prof. ASP oraz arch. Darii Kieżun, prowadzących w/w Pracownię. Studenci/Studentki wykonali elementy artystyczne wyposażenia wnętrz: płytki ścienne w Pojni i łazience na I piętrze, parapety wewnętrzne, donice zewnętrzne. W ramach zadania BWA Wrocław doprowadziło do ponownego otwarcia jednej z najważniejszych polskich galerii zajmujących się sztukami projektowymi. Wpisuje się to w plan rozwoju instytucji w kontekście tworzenia nowej największej siedziby, której Żyjnia (dawna galeria Dizajn) będzie oddziałem przy wrocławskim Rynku.

„Wyprawa na 17. Południk" była tymczasową pracownią badan artystycznych w galerii SIC! BWA Wrocław. Badano historyczną krainę Śląsk oraz okolice przyszłej Nowej Siedziby BWA Wrocław - ulicę Kolejową i znajdujący się nieopodal park im. Lesława Węgrzynowskiego. Te badania – ekspedycje przyniosły inspiracje materiałowe, które wpłyną na wygląd przyszłej przestrzeni BWA Wrocław. Program towarzyszący zawierał warsztaty, pokazy, wykłady, prezentacje oraz seanse filmowe. W ramach "Wyprawy na 17 Południk" odbył się cykl spotkań: "Oto jest czas na opowieści", które były okazją do rozmowy z mieszkańcami Wrocławia i artystkami, projektantami oraz zespołem galerii o procesie powstawania nowej siedziby BWA Wrocław.

Ogłoszony i rozstrzygnięty został konkurs dla architektów i projektantów wnętrz na projekt przyszłej siedziby instytucji. Celem konkursu było wyłonienie najlepszej propozycji na projekt wnętrz dawnej hali naprawczej i montażowej Kraftpost oraz biur w budynku administracyjnym – pod względem architektury, funkcji i przestrzeni. Koncepcja, która otrzymała I Nagrodę w konkursie została przyznana Pracowni projektowej PROLOG w konsorcjum z Anną Orłowską oraz Aleksandrą Majdzik-Cisowską.

„Postęp a Sezony w parku” to rozwinięcie ubiegłorocznego programu publicznego w BWA. W roku 2025 skupiał się on na temacie postępu i sezonów przyrodniczych, tym razem w okolicy przyszłej siedziby BWA Wrocław przy ulicy Kolejowej. Zaproszeni goście wraz z publicznością badali okolicę pod kątem jej postprzemysłowego charakteru, historycznego i współczesnego, a także przestrzeń parku czy ruderaliów Dworca Świebodzkiego, znajdującego się w najbliższym sąsiedztwie. Kontynuacja wydarzeń zapoczątkowanych podczas święta Wrocławia w 2024 roku, pt. „Zobacz przyszłą siedzibę BWA Wrocław”, w roku 2025 odbyła się pod nazwą: Kraftpostfest. W hali przy ul. Kolejowej 63 publiczność została zaproszona do słuchania czterokanałowego, przestrzennego nagrania, przygotowanego przez Agnieszkę Obszańską (twórczynię radiową i dźwiękową związaną z radiową Trójką), Macieja Bujko (dyrektora BWA Wrocław) i zespół instytucji. Była to okazja do odkrycia postindustrialnej hali oraz budynku administracji, spotkania z zespołem BWA i rozmów o przyszłości nowej przestrzeni wystawienniczej.

Triennale w Mediolanie jest jednym z najbardziej prestiżowych międzynarodowych wydarzeń poświęconych architekturze, sztuce i designowi. W 2025 roku projekt kuratorski “Krótkie wakacje” Katarzyny Roj zwyciężył w konkursie na wystawę w Pawilonie Polskim na Triennale w Mediolanie 2025 organizowanym przez Instytut Adama Mickiewicza. BWA Wrocław było współorganizatorem projektu.

W Instytucie Polskim w Wiedniu prezentowana była wystawa indywidualna EUROPA II Yuriya Bileya, premierowo prezentowana w Studio BWA Wrocław w roku 2024. To unikalna narracja o kulturze wizualnej i ukrytych procesach historycznych trzech krajów europejskich: Ukrainy, Polski i Niemiec. Yuriy Biley zgłębia w projekcie tematy wolności i demokracji oraz bada ich przemiany na mapie Europy, analizując materiały archiwalne od lat 60. do 90. XX wieku. Kuratorką wystawy była Marta Czyż.

W 2025 roku BWA nawiązało współpracę z Pragovka Gallery w Pradze, gdzie pokazywana po raz pierwszy w SIC! BWA Wrocław wystawa “Jak rozmawiać w płanetnikami”, będzie prezentowana w Pradze od 22 stycznia do 30 kwietnia 2026, pod tytułem “Jak mluvit s oblačníky (How to Talk to the Weather Demons)”. Partnerami projektu są Instytut Adama Mickiewicza, Instytut Polski w Pradze, Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych, Cabinet of Wonder. Projekt dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Na wystawie Krajobrazy: Voices of Ukraine w Galerii BWA Wrocław Główny prezentowane były postawy twórczych ukraińskich artystów i artystek wobec rosyjskiej inwazji. Projekt organizowany był wspólnie z Galerią Labirynt w Lublinie i BWA w Zielonej Górze.
BWA Wrocław partycypowało w Festiwalu BWA Europa organizowanym przez Narodowe Centrum Kultury i Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w ramach obchodów Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w 2025 roku. W ramach Festiwalu BWA Wrocław gościło litewski kolektyw Neringa Forest Architecture: Jonasa Žukauskasa i Jurgę Daubaraitė. Podczas rezydencji we Wrocławiu zajmowali się tematem Wrocławskich Pól Irygacyjnych w kontekście nowej siedziby BWA Wrocław oraz podjęli temat projektowania regeneratywnego i regeneratywnych strategii, uwzględniając też perspektywę dzieci.
W programie instytucji w 2025 roku po raz 16 organizowana była Scena Artystyczna Festiwalu Nowe Horyzonty, organizowana wspólnie ze Stowarzyszeniem Nowe Horyzonty. Wystawa “Kurtyna w górę!” prezentowana w Studio BWA Wrocław, była kontynuacją sekcji filmowej “Istoty Nocy”.
Wiosną 2025 roku ogłoszony został nabór na projekty wystawiennicze i wydarzenia. Liczba zgłoszeń - ponad 360 - pokazała, jak ogromne zainteresowanie prezentacją w instytucjach publicznych jest wśród osób artystycznych i kuratorskich.
W 2025 roku BWA Wrocław zrealizowało rozbudowany i różnorodny program wystawienniczy, publiczny i performatywny. Kontynuowano cykle zapoczątkowane w poprzednich latach: Wystawa “Atlas Splątanych Opowieści” w ramach corocznego projektu Studio Queer; warsztaty “Dzika Glina” z Bartoszem Brylewskim, czy dalsza realizacja programu Off Space. Oprócz projektu “Wyprawa na 17.południk” który badał historyczną krainę Śląska, w programie znalazł się także projekt jeszcze bardziej lokalny, związany z Dolnym Śląskiem - wystawa “Szlify” - o historii Huty Julia z Piechowic, kuratorowany przez Agnieszkę Rayss i Ewę Klekot.
W roku 2025 zaproszone przez BWA jury zdecydowało o przyznaniu wsparcia: Pracowni Hutmen, Galerii U Kosałki i Galerii NieOgar w kontynuacji programu Off Space. Wszystkie trzy miejsca otrzymywały wsparcie finansowe w miesiącach od marca do grudnia 2025.

Pracownia Hutmen została doceniona ze względu na bezkompromisowe podejście do sztuki, prawdziwy off, nawet pod kątem lokalizacji w postindustrialnej przestrzeni.
Galeria U Kosałki zwróciła uwagę jury ze względu na swoją kilkuletnią działalność, szczerze oddolną, którą potwierdza równie bogaty program wystaw i wydarzeń zaplanowanych także na rok 2025.
Galeria NieOgar doceniona została za świeże spojrzenie na model i cele działań przestrzeni niezależnej.
23 maja 2025 w TRAFO Trafostacja Sztuki w Szczecinie zawarte zostało Nowe Porozumienie ws. minimalnych honorariów dla osób artystycznych, przygotowane przez Obywatelskie Forum Sztuki Współczesnej. Z ramienia BWA Wrocław Porozumienie podpisała Dyrektorka Programowa Katarzyna Roj. Nowe Porozumienie rozpoczęło proces przyjmowania w Polsce siatki minimalnych wynagrodzeń, w efekcie czego otrzymywać będą one wyższe honoraria za udział w wystawach. Dokument powstał w oparciu o szereg rozmów, prowadzonych m.in. w ramach zjazdów sieci BWA. W BWA Wrocław prace nad zwiększeniem stawek wynagrodzeń artystycznych trwały już od pewnego czasu. W roku 2025 Gmina Wrocław zgodziła się zwiększyć dotację podmiotową, dzięki czemu kwoty honorariów wzrosły, ale nie zmniejszyła się liczba wystaw.
II Sympozjum Technicznych. ŚWIATŁO, było kontynuacją projektu zapoczątkowanego w galerii Arsenał w Białymstoku w 2023 roku. Wydarzenie wydobywa na pierwszy plan niewidzialną pracę osób realizujących i produkujących wystawy, jest przestrzenią do nawiązywania kontaktów, wymiany wiedzy i doświadczeń. W ramach dwudniowego Sympozjum odbyły się wykłady, warsztaty i dyskusje łączące wiedzę teoretyczną z praktycznymi rozwiązaniami. Zaproszeni eksperci i ekspertki wspierali uczestników swą wiedzą, ale równie ważny był sam aktywny udział osób uczestniczących w wydarzeniu.
Oprócz dotacji z Gminy Wrocław, w 2025 roku BWA Wrocław pozyskało dodatkowe środki na realizację założeń programowych: Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Program: Sztuki wizualne) na "Nieposłuszne Gwiazdy" - wystawę zbiorową w galerii BWA Wrocław Główny; Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Program Edukacja kulturalna) na "Postęp a sezony w parku" - program publiczny i edukacyjny; Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Program: Infrastruktura kultury) na przebudowę galerii Dizajn BWA Wrocław; Instytutu Adama Mickiewicza: na wystawy “Krótkie Wakacje”

prezentowaną w pawilonie polskim podczas Triennale di Milano; oraz na wystawę "Jak rozmawiać z Płanetnikami" prezentowaną w Galerii Pragovka w Pradze; PFR Nieruchomości: na wystawę "Krótkie Wakacje" prezentowanej w pawilonie polskim podczas Triennale di Milano.

Rozwój programu rezydencyjnego:

W 2024 roku zrealizowane zostały rezydencje artystyczne w kraju (Zuzanna Skurka, Weronika Zalewska, Neringa Forest Architecture we Wrocławiu) oraz za granicą (Daniel Brożek - w Tokio i na Okinawie);

Publikacje: Una Breve Vacanza - publikacja do wystawy "Krótkie Wakacje" w pawilonie polskim podczas Triennale di Milano we współpracy z Instytutem Adama Mickiewicz; "Sezony – ćwiczenia w terenie" - publikacja w ramach programu publicznego "Postęp a sezony w Parku"

Nagrody i wyróżnienia: 1) Zwycięstwo projektu kuratorskiego Katarzyny Roj "Krótkie Wakacje" w konkursie na prezentację w pawilonie polskim podczas Triennale di Milano; 2) Nagroda EMOCJE Radia Wrocław Kultura - w kategorii sztuki wizualne dla Anny Bujak za wystawę "Hiperobiekty" w Studio BWA Wrocław

GALERIA MIEJSKA

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r

Głównym celem strategicznym Galerii Miejskiej była realizacja wystaw sztuki (różnorodnych i zachowujących wysoki poziom jakości). Cel zrealizowano prezentując 13 wystaw w Galerii Miejskiej oraz 18 ekspozycji w Domku Miedziorytnika. Uzupełnieniem do głównego celu strategicznego było prowadzenie działań wydawniczych. Galeria wydała 8 katalogów i rozpoczęła prace nad wydaniem kolejnej książki z teorii sztuki autorstwa Tomasa Kulki. Domek Miedziorytnika wydał 9 katalogów.

Realizując kolejny istotny cel strategiczny - rozszerzanie działalności i promocja różnorodnych form sztuki, prowadzono aktywną działalność Pracowni Graficznej Galerii Miejskiej (cztery rezydencje, wystawy, wernisaże), a także nowe formy tejże działalności jak otwarte studio czy laboratorium grafiki.

W ramach działań strategicznych Galeria Miejska kontynuowała współpracę z innymi podmiotami (w tym galerie, ASP, inne instytucje kultury) oraz pozyskała nowych partnerów jak np. organizatorów plenerów "Parku Sztuki" czy artystów z nieformalnej grupy "Penck Klasse" a także Lwowski Pałac Sztuki.

Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.
W ramach kluczowych działań wystawienniczych Galerii Miejskiej należy wymienić wystawę „Klasa A. R. Pencka/ Czy istnieje miara złożoności?", która pozwoliła na prezentację bardzo różnorodnych dzieł (malarstwo, grafika, rysunek, kolaż, tkanina, szkło, obiekt oraz instalacja) twórców zarówno polskich, jak i światowych oraz przybliżenie sylwetki wybitnego artysty jednego z najważniejszych przedstawicieli niemieckiego neoekspresjonizmu A. R. Pencka.
Kolejną ekspozycją o wysokiej wartości artystycznej był pokaz dzieł nieżyjącej szklarki – Barbary Zworskiej-Raziuk. Wystawa prezentowała widzom Galerii Miejskiej szklano-ceramiczne obiekty, gdzie materia stanowi punkt wyjścia do rozważań nad esencjonalnymi dualizmami, na których opiera się nasza rzeczywistość. Prezentacja była wyjątkowa, ze względu na fakt, iż instytucja nie specjalizuje się w prezentacji szkła, lecz ze względu na chęć zachowania różnorodności i wysokiej jakości dzieł, zdecydowała się na tę wyjątkową wystawę.
Kluczową prezentacją jest również ekspozycja „Pozytywna ekspresfuzja", która przedstawiała dzieła Zbigniewa Dowgiałło, Ryszarda Grzyba, Zdzisława Nitkę, Krzysztofa Skarbka oraz Wojciecha Tracewskiego. Wystawa złożyła się głównie z obrazów olejnych i akrylowych, ale ujęte w nich idee i emocje wykraczają poza płótno. Jest to fuzja różnych wizji świata i malarstwa ekspresjonistycznego, która napełnia mózg marzeniami, a duszę pozytywną mocą. Ważnym aspektem było tu między innymi pokazanie dzieł wrocławskich artystów, a także przybliżenie publiczności ruchu tzw. Nowej Ekspresji.
W 2025 roku goście Galerii Miejskiej mieli również okazję obejrzeć indywidualną ekspozycję wrocławskiej scenografki Elżbiety Terlikowskiej pt. „Rowerek". Tytułowy rowerek stanowił tu skojarzeniowy fundament, na którym Terlikowska osadza całą warstwę narracyjną wystawy. Jest on bezpośrednim odwołaniem do wspomnień dzieciństwa, ale niekoniecznie przepełnioną beztroską i radością. Ekspozycja była istotna ze względu na nowy obszar działań galerii - wpisanie teatru w galeryjny kontekst, czyli integrację teatru i sztuk plastycznych, przenikanie się różnych artystycznych światów. Wystawa została objęta patronatem Prezydenta Wrocławia.
W ramach działań Domku Miedziorytnika głównym wydarzeniem roku była wystawa urodzinowa Eugeniusza Geta Stankiewicza. Jest to związane z historią Domku i jedną z zasadniczych powinności tj. pielęgnowaniu pamięci o Gecie. W

2025 roku dzięki współpracy z Urzędem Miasta Wrocławia urodziny były okazałe. Zrealizowano bardzo dużą wystawę plakatów i przypinek Geta na wrocław-skim Rynku, w tym samym czasie odbyła się w domku Miedziorytnika przygotowywana przez wiele lat wystawa oryginalnych wycinków prasowych na temat życia i twórczości Geta. Zaprojektowano i wydrukowano 4 obszerne katalogi katalogi dotyczące artysty, odbyła się także konferencja prasowa na temat twórczości artysty. Strategicznie istotnym działaniem było również podjęcie rozmów o zorganizowaniu we Wrocławiu międzynarodowego konkursu graficznego im. Geta Stankiewicza.

Regularna i bogata działalność Pracowni Graficznej Galerii Miejskiej zapewniła jej strategiczne zdobycie silnej pozycji na wrocławskim rynku instytucji promujących grafikę warsztatową. Za sprawą czterech rezydencji rocznie, wystaw nie tylko dla rezydentek (Łucja Bańkowska, Wera Sliwowska, Zuzanna Kutasova, Tereza Sejkova), ale też uczestników Koła Naukowego ASP czy zagranicznych artystek współpracujacych z Wydziałem Grafiki ASP (Devon Stackonis), Pracownia Graficzna Galerii Miejskiej przyniosła korzyści dla twórców, publiczności i środowiska kulturalnego, zaczynając od wsparcia indywidualnych artystów, przez edukację i promocję grafiki warsztatowej, po udział w międzynarodowych inicjatywach i wzmacnianie kulturowej tożsamości Wrocławia.

Ważnym wydarzeniem z punktu widzenia strategicznego nawiązywania relacji była realizacja wystawy artystów dolnośląskiej grupy Silesium w Pałacu Sztuki we Lwowie (Ukraina). Dzięki wystawie rozpromowano lokalnych artystów na terenie Ukrainy, a także zrealizowano projekt z jedną z większych publicznych ukraińskich galerii. Projekt zrealizowano na zaproszenie wicedyrektor Pałacu Sztuki Olhi Lukowskiej i była ona objęta patronatem Konsulatu RP we Lwowie. Co istotne, realizując inne wystawy jak np. „Realni/Nierealni” czy „Tomasz Poznysz/ Pod skórą” nawiązano współprace z kilkunastoma prywatnymi kolekcjonerami dzieł sztuki.

GALERIA ENTROPIA

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r.

Nadrzędnym „celem strategicznym” galerii jest tworzenie i realizacja programu w oparciu o koegzystencję różnych idei, środowisk i pokoleń oraz promocja interesujących, często nieoczywistych zjawisk w sztuce. Sama przestrzeń galerii z nawarstwiającymi się artefaktami, projektami i ekspozycjami stałymi jest

również rodzajem medium, które traktujemy jako swoiste, otwarte dzieło sztuki i kapsułę czasu. Takie podejście do naszej specyficznej przestrzeni wystawienniczej również postrzegamy jako nasz cel strategiczny. Powyższe cele konsekwentnie realizujemy od początku istnienia Galerii z powodzeniem uwrażliwiając na to miejsce zarówno artystów jak odbiorców.
W 2025 roku nasze szczegółowe cele strategiczne zostały zrealizowane w następujących formach.
I. Realizacja wystaw wybitnych polskich artystów: Piotra Bosackiego CZEKAM AŻ SE WSZYSCY PÓJDĄ, Mirosława Chudego, Piotra Lutyńskiego, Jerzego Nowosielskiego i Adama Rzepeckiego AUTOPORTRET oraz dyplomowej wystawy Marcina Derdy 23:59.
II. Kontynuacja wieloletniej współpracy (od 1989 roku) z Fundacją WRO Centrum Sztuki Mediów i udział w 21. Biennale Sztuki Mediów WRO jako jedna z przestrzeni goszczących biennale: Miu Ling Lam ERASED MURMURS / instalacja interaktywna.
III. Inne istotne wystawy i projekty artystyczno-badawcze.
IV. Kontynuacja opieki artystycznej nad plenerowym dziełem Jerzego Beresia „Żywy Pomnik Arena" /Wyspa Piasek/ i przeprowadzenie corocznej akcji / happeningu malarskiego.
V. Praca z autorskim archiwum filmowym Galerii. Filmowe dokumenty sztuki i życia społecznego.
VI. Spotkania autorskie, oprowadzania po wystawach, działania site-specific w przestrzeni Galerii.
VII. Prezentacja projektów galeryjnych na forum zewnętrznym.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.**

I. 1. Piotr Bosacki zaproponował szczególną formułę konstrukcyjną swojej prezentacji. Wystawa CZEKAM AŻ SE WSZYSCY PÓJDĄ składała się z dwóch części. Pierwsza to słuchowisko oparte na napisanym i przeczytanym przez autora tytułowym poemacie w tzw. układzie talmudycznym, w trzech kolumnach składających się ze zdań opatrzonych numerami, dzięki czemu stają się one dla siebie wzajemnie przypisami, w którym można się natknąć na wypowiedzi z różnych sfer i poziomów języka, w tym na przechwycenia z Lutra, Schulza, Ciorana... Drugą część wystawy stanowiło bardzo specyficzne, posiadające walory przemyślnego palimpsestu, malarstwo luźno nawiązujące do poematu.

2. Głównym założeniem totalnej, wypełniającej całą przestrzeń galerii, wideo–instalacji Marcina Derdy 23:59 było „rozbrojenie” społecznej bariery odbioru czasu, którą w wyniku tresury zaszczepiła nam gospodarka wolnorynkowa, aby kontrolować bieg naszej egzystencji. Opresyjny charakter instalacji „bombardującej” widza obrazem uciekających sekund, miał na celu obnażenie „paranoi”, którą wywołuje w umyśle człowieka ery kapitalizmu widok straconego czasu i niemożność jego ponownego przywrócenia/przeżycia. Wystawa stanowiła część artystyczną dyplomu magisterskiego na Wrocławskiej ASP.
3. Wystawa AUTOPORTRET stanowiła symboliczną przestrzeń spotkania czterech niezależnych strategii przedstawiania własnej osoby oraz manifestowania obecności poprzez odmienne języki formalne, inne media, odmienną motywację i logikę obrazowania. Jej punktem wyjścia było przypadkowe odkrycie osobistych szkiców Jerzego Nowosielskiego na śmietniku krakowskiej pracowni Piotra Lutyńskiego i Adama Rzepeckiego. Włączenie ich do wystawy uczyniło z niej „światową” prapremierę pokazu nieznanych prac Nowosielskiego, uważanego za jednego z najważniejszych malarzy drugiej połowy XX wieku. Fakt, że prezentowane realizacje powstały na przestrzeni ponad siedemdziesięciu lat (najnowsza to obraz FOOTBALL Mirosława Chudego, 2025), umożliwiał prześledzenie zmian formuły autoportretu oraz sposobów jego problematyzowania w polskiej sztuce współczesnej po 1945 roku.
II. Kontynuacja wieloletniej współpracy (od 1989 roku) z Fundacją WRO Centrum Sztuki Mediów i udział w 21. Biennale Sztuki Mediów WRO jako jedna z przestrzeni goszczących biennale: Miu Ling Lam ERASED MURMURS / instalacja interaktywna.
III. Inne istotne wystawy i projekty artystyczno-badawcze.
Marcin Mierzicki SYTUACJA JEST DOSKONAŁA/ Piotr Kłosowicz KLOS'OFF/ Tomasz Dvj Mniamos | WIECZÓR AUTORSKI / Piotr Sygizman ANTROPIA / Tomasz Jakub Sysło DOPASOWANIE. CAŁOŚĆ JEST./ Shepherds of Cats & Vj Pietrushka ARRHYTHMUS / MC. Salus OBECNOŚĆ – PUSTE NOCE. Przejście przez zasłonę śmierci./ Tomasz Opania CHWILÓWKA w ramach WOGW WroclawOffGalleryWeekend / Katarzyna Gwoździk SZWY OPORU /
IV. „Żywy Pomnik ARENA” na Wyspie Piasek to jedno z dzieł-koncepcji powstałych z okazji słynnego „SYMPOZJUM PLASTYCZNEGO WROCŁAW’70”. Intencją Autora dzieła było coroczne malowanie rzeźby - martwego drzewa zwróconego korzeniami ku niebu - zgodnie z cyklem przyrody. Wypełnianie tego

zalecenia Jerzego Beresia odbywa się od wielu lat poprzez tradycyjną wiosenną akcję artystyczną. Od 2019 r. organizatorem akcji jest Galeria Entropia we współpracy z krakowską Fundacją im. Marii Pinińskiej-Bereś i Jerzego Beresia będącą spadkobiercą spuścizny artystycznej tej wybitnej pary. W ub. roku w akcji wzięła także udział córka Artysty - Bettina Bereś. Akcja odbywała się w trakcie ulewnego deszczu, mimo to wysiłkom załogi Galerii Entropia oraz entuzjastycznej grupy studentów ASP towarzyszyła ekipa TVP3 Wrocław.
V. Autorskie archiwum filmowe Entropii bardzo często bywa nieocenionym źródłem poznawczym i artystycznym. W tym roku równolegle do innych wątków systematyzujących dorobek Entropii trwały prace nad wyselekcjonowaniem unikalnych zapisów niezależnych koncertów i działań około-muzycznych do przyszłej wystawy „Scena z miasta” w Studio BWA (kuratorzy: Paweł Piotrowicz, Paweł Starzec).
VI. Spotkania autorskie, dyskusje, oprowadzania po wystawach i ukrytych w przestrzeniach Entropii zbiorach różnorodnych artefaktów, które koegzystują z bieżącymi projektami, jest istotnym założeniem programowym. Wśród nich najbardziej spektakularny wydaje się projekt „Szczyt Formy” realizowany od roku 2008 we współpracy z Kołem Naukowym Forma przy Katedrach Rzeźby wrocławskiej ASP, którego koordynatorką jest dr Karolina Freino. W ub. roku miało miejsce XXXVIII, XXXIX i XL spotkanie goszczące Katarzynę Józefowicz, Piotra Bosackiego i Krzysztofa Maniaka. Ponadto w trakcie i pomimo trwania prac renowacyjnych fragmentu zabytkowego stropu w Galerii Entropia (ostatnia dekada września - połowa listopada) kontynuowaliśmy cykl „Re_NOWACJA ENTROPII"#1-6. W tym okresie galeria zawiesiła regularną działalność wystawienniczą i przeszła w „stan performatywny” działań site-specific, jak dokamerowy performance fotograficzny Mariusza Jodko, wizyta studyjna artystów rezydencji artystycznej z Fundacji Krzyżowa, wizyta badawcza grupy architektów/architektek z Berlina, autorska rekonstrukcja instalacji Karoliny Szymanowskiej „Entropia Architektury”, pogadanka o sztuce i performance Marcina Harlendera, umieszczenie autorskich znaków Marcina Harlendera i Tomasza Stępnia Mniamosa na nośnym stropie betonowym tuż przed zamknięciem „kapsuły czasu”.
VII. Entropia na forum zewnętrznym w roku 2025
1. W ramach Letniej Aktywnej Świetlicy Filmowej w Sokołowsku organizowanej przez Fundację InSitu Alicja Jodko zaprezentowała zestaw filmów z dorobku

Dziecięcej Wytwórni Filmowej (DWF) - warsztatu animacji dla dzieci i młodzieży prowadzonego w Galerii Entropia blisko 40 lat.
2. Pokaz filmów animowanych zrealizowanych w DWF na Międzynarodowych Warsztatach Filmowych "Fazy 2025" organizowanych przez Fundację FILMOWIEC w Sokołowsku.
3. „Entropia In Situ” - stała ekspozycja Galerii Entropia w przestrzeni „Muzeum w budowie” powstała w Sokołowsku we współpracy z Fundacją Sztuki Współczesnej In Situ w 2023 r.Nagrody: DIAMENT WROCŁAWIA 2024, nagroda Towarzystwa Miłośników Wrocławia

OŚRODEK PAMIĘĆ I PRZYSZŁOŚĆ

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r.

1. Prowadzenie Centrum Historii Zajezdnia wraz z jego wystawą główną: „Wrocław 1945-2016”.
2. Współpraca z Uniwersytetem Wrocławskim przy prowadzeniu kierunku studiów historia w przestrzeni publicznej.
3. Kontynuacja i rozwój współpracy międzynarodowej (w szczególności z Platformą Europejskiej Pamięci i Sumienia) i networkingu (w szczególności w ramach Sieci Ziem Zachodnich i Północnych).
4. Kontynuacja i dalszy rozwój oferty edukacyjnej, dedykowanej dzieciom, młodzieży szkolnej i rodzinom z dziećmi.
5. Digitalizacja i zabezpieczenie zbiorów.
6. Realizacja badań naukowych dotyczących powojennej historii Wrocławia.
7. Współpraca z Towarzystwem im. Edyty Stein w ramach programu „Dziedzictwo Edyty Stein”.
8. Współpraca z Gminą Kąty Wrocławskie i Stowarzyszeniem Miłośników Ziemi Kąckiej w ramach opieki merytorycznej nad regionalną Izbą Pamięci.
9. Rozwój działalności wydawniczej.
10. Realizacja programu wystawienniczego.
11. Prowadzenie projektu finansowanego ze środków MKiDN „Ocalone Dziedzictwa. Regionalne Izby Pamięci Ziem Zachodnich i Północnych”.

Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

Podstawowym zadaniem Ośrodka „Pamięć i Przyszłość” jest prowadzenie Centrum Historii Zajezdnia, w tym udostępnianie wystawy „Wrocław 1945–2016” oraz popularyzacja wiedzy o dziejach Wrocławia i powojennej historii Ziem Zachodnich i Północnych. Ponadto do priorytetów należy prowadzenie wystawy „Golgota Wschodu”, opieka nad Domem Edyty Stein, opieka nad pomnikiem Żołnierzy Niezłomnych, program Regionalnych Izb Pamięci „Ocalone Dziedzictwa” oraz prowadzenie badań naukowych na temat powojennej historii Polski ze szczególnym uwzględnieniem Dolnego Śląska i Ziem Zachodnich i Północnych. Zgodnie z założeniami organizacyjnymi przyjętymi przez kierownictwo Ośrodka, każdego roku skupiamy się na jednym dużym temacie, związanym z okrągłą rocznicą przypadającą w danym roku. Wiąże się to ze skoncentrowaniem sił na bardziej skomplikowanych, obszerniejszych i tym samym bardziej czasochłonnych projektach. W 2025 r. hasłem było: „Pojednanie”. Motywy tematu przewodniego można odnaleźć w wielu różnorodnych przejawach działalności instytucji opisanych w ankiecie rocznej. Dyrektor Ośrodka został wyznaczony pełnomocnikiem Prezydenta Wrocławia ds. Roku Pojednania. W związku z tym Ośrodek pełnił kluczową rolę w organizacji miejskich obchodów, koordynując współpracę z kilkunastoma zaangażowanymi instytucjami kultury, organizacjami społecznymi, środowiskami akademickimi i kościelnymi. Realizacja tematu rocznego w pracach Ośrodka wpisana była w miejskie obchody Roku Pojednania. Wśród wydarzeń najbardziej znaczących należy wymienić organizację obchodów 60. rocznicy wystosowania orędzia odbywających się przy pomniku kard. Bolesława Kominka, otwarcie wystawy „Pojednanie dla Europy” w Muzeum Archidiecezjalnym (ekspozycji przedstawiającej korespondencję biskupów polskich i niemieckich z 1965 r. jako ważny element dziedzictwa europejskiego i światowego), kolejne przystanki wersji mobilnej tej wystawy (Warszawa, Słubice, Goerlitz, Katowice, Berlin), „Wieczory na Bastionie Sakwowym – Historia. Kultura. Wrocław” czy „Seminarium Miejsc Pamięci Europy Wschodniej i Zachodniej w Krzyżowej”.

Ośrodek prowadzi badania naukowe jako instytucja systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Głównymi obszarami badań są: historia mówiona, powojenna historii Polski, a w szczególności Wrocławia i Dolnego Śląska oraz szerzej: Ziem Zachodnich i Północnych. Wspólnie z Uniwersytetem Wrocławskim prowadzony jest kierunek studiów: historia w przestrzenie publicznej. W 2025 r. trwały prace

m.in. w ramach projektów: „Dolnośląscy niepokorni”, „Klęska ekologiczna w Sudetach Zachodnich a narodziny świadomości ekologicznej w Polsce w latach 80. XX w.”, „Elity Wrocławia” , „Otoczenie Bolesława Kominka” oraz "Nippern - Niepierzyn - Mrozów. Historia zmiany". Zorganizowano konferencje naukowe pn.: „Jak powstaje region? Kształtowanie się Dolnego Śląska w latach 1945–1950” oraz „Re-thinking oral history. 23rd IOHA Conference”. Ponadto przeprowadzono konkurs na najlepszą pracę magisterską i licencjacką, wydarzenia warsztatowe: Akademię Ziem Zachodnich i Public History Summer School oraz kolejny cykl debat w miastach Dolnego Śląska „Między miastem a regionem”.
Jako członek Sieci Ziem Zachodnich i Północnych Ośrodek sprawuje opiekę merytoryczną nad ekspozycją znajdującą się w Izbie Pamięci w Kątach Wrocławskich. Realizowany jest projekt finansowany ze środków MKiDN, „Ocalone Dziedzictwa. Regionalne Izby Pamięci Ziem Zachodnich i Północnych”, polegający na zabezpieczaniu, inwentaryzowaniu i upowszechnianiu gromadzonego dziedzictwa kulturowego w regionalnych izbach pamięci ZZiP. Działalność naukowa obejmuje również opracowanie zbiorów Archiwum Historycznego Ośrodka w systemie ATOM. W raportowanym okresie zabezpieczono 2 043 obiekty.
Ośrodek wydaje publikacje popularnonaukowe, naukowe, okolicznościowe i katalogi wystaw. Wśród zeszłorocznych publikacji na szczególną uwagę zasługują m.in.: Szczegółową listę publikacją podano w pkt. 18.
W ofercie edukacyjnej Centrum Historii Zajezdnia znajdują się m.in. popularne „Bajkowe Poranki”, warsztaty „Akademia Młodego Naukowca” i „Akademia Młodego Historyka”, półkolonie oraz ścieżki zwiedzania wystaw. Konkursowi „Namaluj mi historię” przyświecało w 2025 r. hasło: „Zgoda maluje świat”. Zorganizowano konferencję „Edutainment: gry, technologia i kultura w nauczaniu”. Szczególny ładunek edukacyjny ma organizowana wspólnie z władzami miasta i ciesząca się dużą frekwencją Radosna Parada Niepodległości – widowiskowe wydarzenie skierowane do rodzin, angażujące grupy szkolne, muzyczne, rekonstrukcyjne itp. Wartym odnotowania jest także projekt „Autobusem do Zajezdni” oferujący grupom szkolnym z Wrocławia i okolicznych gmin dojazd zabytkowym autobusem na lekcje muzealne do Centrum Historii Zajezdnia. Ośrodek angażuje się także w działania na poziomie lokalnym organizując wydarzenia tj. Bieg Pamięci Sybiru, Majówkę i Lato w Zajezdni.

Ośrodek prowadzi prace przygotowawcze zmierzające do powstania Muzeum Odry – w ramach tych prac prowadzone były m.in. badania dna rzeki oraz multimedialne widowisko AR „Popelwitz".
Ośrodek jest aktywnym członkiem Platformy Europejskiej Pamięci i Sumienia oraz zaangażował się w przygotowanie aplikacji o wpis na międzynarodową listę programu „Pamięć Świata" UNESCO rękopisu Orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 r. Sprawuje także opiekę nad Domem Edyty Stein.

<u>Nagrody i wyróżnienia</u>: Wydawnictwa Ośrodka otrzymały:

1) Wyróżnienie Targów Książki Regionalnej SILESIANA dla wydawnictwa pt. "Drudzy w mieście. Życie codzienne ludności polskiej w Legnicy 1945–1948" autorstwa dr. Marka Żaka;
2) W konkursie na "Najlepsze wydawnictwa o górach" organizowanym przez PTTK katalog wystawy "Freedom Climbers. Wrocławianie w górach wysokich" otrzymała nagrodę "Laureata";
3) Nagroda im. Anatola Omelaniuka dla książki "Drudzy w mieście. Życie codzienne ludności polskiej w Legnicy 1945–1948" autorstwa dr. Marka Żaka;
4) Wyróżnienie w konkursie Nagrody Historycznej m.st. Warszawy im. Kazimierza Moczarskiego dla książki pt. „Drudzy w mieście. Życie codzienne ludności polskiej w Legnicy 1945–1948";
5) Nagroda KLIO drugiego stopnia w kategorii regionalia dla książki „Drudzy w mieście. Życie codzienne ludności polskiej w Legnicy 1945-1948" — dr Marek Żak;
6) Nagroda KLIO drugiego stopnia w kategorii edycji źródłowej dla ksiażki „Wypowiedziane i niewypowiedziane. Teksty i konteksty Odpowiedzi biskupów niemieckich na Orędzie biskupów polskich" — dr Lucyna Ratkowska-Widlarz.

Film promocyjny „Musisz to zobaczyć" został wyróżniony na następujących festiwalach:

1) festiwal US International Awards 2025 w Los Angeles w kategorii Corporate Videos – Tourism: Tourism Service,
2) Terres Film Festival 2025 w Hiszpanii (nagroda za najlepszy film promujący usługi turystyczne) oraz

3) Zagreb Tour Festival 2025 w Chorwacji (Nagroda za najlepszy film promujący usługi turystyczne).

WROCŁAWSKI DOM LITERATURY

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r.

Upowszechnianie czytelnictwa poprzez realizację 127 spotkań literackich w Klubie Proza i 31 spotkań literackich poza Prozą, 126 wydarzeń literackich online i 88 odcinków podcastów, a także publikację czterech numerów czasopisma „Notatnik Literacki" i 71 tekstów w serwisie www.notatnikliteracki.pl.

Upowszechnianie czytelnictwa oraz integracja różnych grup społecznych, w tym osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez realizację słuchowiska na podstawie powieści „Wampir" Władysława Reymonta, szerzej opisanego poniżej.

Reprezentacja kultury polskiej za granicą i prezentacja kultury światowej we Wrocławiu i w Polsce m.in. poprzez udział w pracach Sieci Światowych Stolic Książki UNESCO, Sieci Miast Kreatywnych UNESCO i Międzynarodowej Sieci Miast Schronienia ICORN. W 2025 roku szczególny nacisk położony został na działania na rzecz promocji wolności słowa i wypowiedzi artystycznej, a także prezentację literatury białoruskiej. Działania te szerzej opisano w dalszej części sprawozdania. Wśród efektów działalności międzynarodowej WDL warto wymienić choćby prezentację twórczości translatorskiej wrocławskiej judaistki Joanny Degler w Domu Literatury w Göteborgu, czy współpracą z Ljubljaną Miastem Literatury UNESCO, w ramach której Słowenia będzie gościem honorowym Międzynarodowego Festiwalu Poezji Silesius w 2026 roku.

Promocja twórczości i działalność wydawnicza ze szczególnym uwzględnieniem autorek i autorów wrocławskich i dolnośląskich. W 2025 roku w Wydawnictwie Warstwy ukazała się m.in. książka Lecha Molińskiego i Jerzego Wypycha „Te wszystkie Raje, Zrywy i Jutrzenki. O małych kinach na Dolnym Śląsku" oraz publikacja zawierająca korespondencję Tadeusza Różewicza i Jerzego Jarockiego. Wrocławscy autorzy Warstw nie tylko byli obecni na licznych spotkaniach w całej Polsce, ale także zdobyli szereg nominacji i wyróżnień do ważnych nagród literackich (przedstawionych w dalszej części sprawozdania). Twórczość autorek/ów i krytyczek/ów z Wrocławia i Dolnego Śląska prezentowano również w czasopiśmie wydawanym przez WDL „Notatnik Literacki": 39 osób w wydaniu papierowym i 23 w serwisie internetowym czasopisma, w tym Paweł Mackiewicz, Agnieszka Wolny-Hamkało, Anna Adamowicz, Sonia Nowacka, Oskar Meller,

Andrzej Graul, Jakub Sęczyk, Ilona Witkowska czy Jakub Skurtys. Ponadto prezentacja „Notatnika Literackiego" odbyła się na Festiwalu Góry Literatury, a udział w wydarzeniu wzięła wrocławska pisarka Joanna Kuciel-Frydryszak. Warto również dodać, iż większość gości i gościń wydarzeń organizowanych przez WDL w 2025 roku to mieszkańcy Wrocławia i Dolnego Śląska. Natomiast „Notatnik Teatralny" (również wydawany przez WDL) w ramach swojego cyklu spotkań zorganizował cieszącą się bardzo dużym zainteresowaniem debatę o nowych dyrekcjach teatralnych na Dolnym Śląsku.
Realizacja projektów edukacyjnych i animacja kultury poprzez organizację, we współpracy z Fundacją Olgi Tokarczuk, 7. edycji Konkursu im. Tymoteusza Karpowicza na recenzję literacką – jedynego ogólnopolskiego konkursu adresowanego do młodych krytyków literatury, Turnieju jednego wiersza im. Rafała Wojaczka, międzynarodowego konkursu slamowego Slamovision, lekcji poetyckich w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, warsztatów dla osób przed debiutem pn. Pracownia Młodych, a także współorganizację warsztatów w ramach Międzypokoleniowego Festiwalu Literatury Dziecięcej Ojce i Dziatki.
Upowszechnianie czytelnictwa także poprzez szereg innych działań, w tym m.in. aktywny udział i koordynację pracy grupy Czytająca Polska, zrzeszającej menedżerów kultury, aktywistów, edukatorów, bibliotekarzy i nauczycieli, samorządowców. W 2025 roku, we współpracy z Fundacją Powszechnego Czytania, Polską Izbą Książki i Instytutem Książki, zorganizowano dwa spotkania warsztatowe (w Olsztynie i w Lublinie), podczas których wypracowywano działania na rzecz systemowego rozwoju czytelnictwa w Polsce, a także prowadzono prezentacje dobrych praktyk i konsultacje z przedstawicielami lokalnych środowisk. Kontynuowano również projekt „Supermoc Książek", w ramach którego WDL był w 2025 roku partnerem drugiej odsłony publikacji i ogólnopolskiej kampanii „#TataTeżCzyta" zachęcającej do czytania z dziećmi w każdym wieku. Wrocławski Dom Literatury był też partnerem (wraz z Klubem Muzyki i Literatury i Miejską Biblioteką Publiczną) akcji „Wrocław czyta" promującej czytelnictwo wśród mieszkańców miasta i wspierającej działające tu księgarnie kameralne.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.**

Organizacja jubileuszowej 10. edycji Międzynarodowego Festiwalu Poezji Silesius, który przez dekadę istnienia stał się jednym z najważniejszych wydarzeń

poetyckich w Polsce. W 2025, podobnie jak w latach poprzednich, festiwal otrzymał formę całorocznego pasma wydarzeń upowszechniających poezję, z dwoma kluczowymi momentami: głównym pasmem festiwalowym realizowanym w maju i wydarzeniami skupionymi wokół ogłoszenia laureatów Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius w październiku. Łącznie przeprowadzonych zostało ok. 60 wydarzeń (czytań, debat, spotkań autorskich, koncertów). Za sprawą Festiwalu we Wrocławiu gościli poeci i poetki nie tylko z Polski, ale też z Białorusi, Ukrainy czy Szwecji, wybrzmiała poezja palestyńska, czeska czy kanadyjska, zaprezentowano książki, które swoje premiery miały w miesiącach poprzedzających Festiwal lub w trakcie jego trwania. W Festiwalu stacjonarnie udział wzięło 1750 uczestników, natomiast liczba odbiorców działań online wyniosła 30000.
Organizacja jubileuszowej 20. edycji Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus i 18. edycji Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius – dwóch spośród najważniejszych polskich nagród literackich. Do Angelusa zgłoszonych zostało 137 tytułów, do Silesiusa – 231. Promocja nagród trwała od maja (ogłoszenie laureata Silesiusa za całokształt podczas 10. MFPS) do października (organizacja spotkań z nominowanymi podczas Bruno Schulz. Festiwalu i wspólnej gali finałowej obu nagród) i odbiła się szerokim echem w mediach. W roku 2025 kontynuowana była współpraca z Zakładem Narodowym im. Ossolińskim – podczas gali wręczona została również Nagroda Ossolineum za przekład poetycki. Wydawnictwo Warstwy w 2025 roku umocniło swoją pozycję na polskiej mapie wydawniczej, zwłaszcza w zakresie poezji. Publikowane przez Warstwy książki spotkały się z dużym zainteresowaniem krytyków, czytelników i kapituł nagród literackich – 2025 przyniósł wydawnictwu rekordową liczbę literackich nominacji i wyróżnień. „Poltergeist” Urszuli Honek został nominowany do Nagrody Poetyckiej im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego „Orfeusz”, do Nagrody im. Wisławy Szymborskiej oraz Nagrody Literackiej Nike. Anna Adamowicz za tom „Stłuc. Kręgosłup Tytanii Skrzydło” została wyróżniona Poznańską Nagrodą Literacką – Stypendium im. Stanisława Barańczaka 2025, była również nominowana do Nagrody Literackiej m.st. Warszawy, do Wrocławskiej Nagroda Poetyckiej Silesius oraz do Wrocławskiej Nagrody Artystycznej w kategorii LITERATURA. Mariusz Grzebalski i jego tom „Tylko kanarek widział” znalazł się na liście książek nominowanych do Nagrody Literackiej Nike, a Stanisław Kalina Jaglarz i jego „zajęczy żar” otrzymał Nagrodę Poetycką KOS im. Kazimierza Hoffmana, Nagrodę

Poetycką im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego „Orfeusz” oraz został nominowany do Nagrody im. Wisławy Szymborskiej. Adam Ubertowski i Kamila Janiak uzyskali nominacje do Nagrody Lublin Miasto Literatury, a tom Janiak „córy” został jednym z laureatów tej Nagrody. „Dunaj. Chyłe pola” Małgorzaty Lebdy otrzymał Nagrodę Fundacji Kościelskich. Książki Wydawnictwa Warstwy były wielokrotnie zauważane i wyróżniane w konkursach na najpiękniejsze, najlepiej zaprojektowane książki. Recenzje i omówienia ukazywały się na łamach ogólnopolskich czasopism literackich, autorki i autorzy gościli na festiwalach. Zasadniczo rozwinęła się również sprzedaż praw do publikowanych przez Warstwy książek na rynki zagraniczne – o czym szerzej wspomniano w punkcie 17 sprawozdania.

Rok 2025 był pierwszym, kiedy Wrocławski Dom Literatury pozyskał zewnętrzne finansowanie na działalność „Notatnika Literackiego” – mowa tu o dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Czasopisma. Dzięki temu wsparciu możliwe było nie tylko wydanie czterech numerów pisma (w tym jeden podwójny), ale także obudowanie tej działalności szeregiem aktywności mających na celu wzmacnianie marki NL. Między innymi uruchomiony został cykl spotkań pod nazwą Salony „Notatnika Literackiego” (w 2025 Wrocław odwiedziła Anda Rottenberg, Krzysztof Varga, Łukasz Orbitowski, Zbigniew Rokita i Monika Muskała), premiery poszczególnych numerów mogły przyjąć formę rozbudowanych dyskusji i debat, a nawet gościć na festiwalach (np. na scenie Festiwalu Góry Literatury). Równolegle cały czas rozwijany był serwis internetowy towarzyszący pismu.

Kontynuowano również działalność wydawniczą w zakresie publikacji kwartalnika „Notatnik Teatralny”. W 2025 roku ukazały się kolejne cztery numery NT – dwa zeszyty podwójne. Rozwijano także towarzyszący kwartalnikowi serwis internetowy dostarczający wiele dodatkowych i bezpłatnych treści. Kulturotwórczą rolę kwartalnika wzmacniały comiesięczne spotkania w Klubie Proza poświęcone problemom współczesnego teatru (kontynuacja cyklu Rozmowy „Notatnika Teatralnego”).

W 2025 roku kontynuowano organizację pobytów rezydencyjnych Wrocławia Miasta Literatury UNESCO – we Wrocławiu, Krakowie i czeskim Broumovie. W ramach Międzynarodowej Sieci Miast Schronienia ICORN zorganizowano pobyt białoruskiego poety i tłumacza Andreja Chadanowicza. Brał on czynny udział w życiu literackim, m.in. jako nowy przewodniczący jury Literackiej Nagrody Europy

Środkowej Angelus. Dzięki współpracy między Miastami Literatury UNESCO Chadanowicz został także zaproszony do współtworzenia antologii „Literatura na uchodźstwie", która swoją premierę miała w październiku 2025 roku w Krakowie. Ponadto Chadanowicz wziął udział w projekcie „Długa droga do domu", szerzej opisanym w pkt. 17.

Znacząco wzmocniona została pozycja Wrocławia w działaniach sieci Miast Literatury UNESCO – wicedyrektorka WDL zaangażowała się w pracę grupy na rzecz integracji i rozwoju sieci (m.in. poprzez aktualizację i redakcję przewodnika dla nowych miast), a także grupy dedykowanej wolności słowa i wypowiedzi artystycznej. W 2025 roku ta druga grupa przeprowadziła analizę, a następnie wypracowała strategię wzmacniania i promocji kwestii związanych z zagrożeniami dla wolności słowa w Miastach Literatury UNESCO na całym świecie. Zorganizowano także – we współpracy z sekretariatem ICORN i PEN International – prezentację tych zagadnień na konferencji MLU w Ljubljanie. Dalsze działania planowane są na rok 2026.

Realizacja projektu „Wampir. Warsztaty i słuchowisko integracyjne" łączącego edukację literacką z działaniami integracyjnymi i artystycznymi. Projekt zakładał stworzenie słuchowiska na podstawie powieści Władysława Reymonta „Wampir" i obejmował cykl spotkań edukacyjnych, warsztaty pracy z głosem i interpretacji tekstu oraz nagranie w profesjonalnym studiu. W działaniach uczestniczyły osoby w różnym wieku, w tym seniorzy, studenci oraz osoby z niepełnosprawnościami wzroku, które brały aktywny udział w procesie twórczym. Projekt realizowany był przez zespół twórców, edukatorów i aktorów oraz we współpracy z Fundacją Katarynka i Radiem Wrocław. Efektem działań było profesjonalne słuchowisko udostępnione bezpłatnie w formie cyfrowej oraz rozwój kompetencji artystycznych i społecznych uczestników. Projekt stanowił przykład nowoczesnego, inkluzywnego modelu pracy z literaturą i poszerzania jej odbioru poza tradycyjne formy instytucjonalne.

W 2025 roku WDL rozwijał interdyscyplinarną współpracę z wrocławskimi kinami studyjnymi, której celem jest ukazywanie powiązań literatury z innymi obszarami kultury i sztuki. Z Kinem Nowe Horyzonty realizowano cykl Dom w Kinie, prezentacje filmowych adaptacji książek i rozmowy o ich pierwowzorach, a także cykl Czytanie Ameryki towarzyszący American Film Festival – dyskusje o współczesnych Stanach Zjednoczonych z perspektywy nowości książkowych. Z Dolnośląskim Centrum Filmowym współpracowano m.in. przy premierze książki

Warstw o lokalnych kinach studyjnych i przy filmowo-literackim Festiwalu Korelacje.
W 2025 roku dalej rozwijane były media własne WDL, czyli kanał na YouTubie oraz kanał podcastowy Radio Proza. Na kanale YT w 2025 opublikowano 141 filmów, które obejrzano blisko 270 tys. razy. Kanał ten ostatecznie subskrybowało z końcem 2025 roku ponad 8,5 tys. osób. W przypadku podcastów Radio Proza łączna liczba pobrań/odsłuchań w 2025 na wszystkich platformach (w tym Spotify, czy Apple Podcast) wyniosła nieco ponad 38 tys., przy czym na samej platformie Spotify kanał Radio Proza subskrybowało na koniec 2025 roku 1,7 tys. osób.
Nagrody i wyróżnienia: Kamila Janiak „Córy": nagroda Lublina Miasta Literatury; Urszula Honek „Poltergeist": nominacja do Nagrody Poetyckiej im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego „Orfeusz" 2025, nominacja do Nagrody im. Wisławy Szymborskiej 2025, nominacja do Nagrody Literackiej Nike, nominacja w 65 Konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek Najpiękniejsze Polskie Książki 2024; Anna Adamowicz „Stłuc. Kręgosłup Tytanii Skrzydło": Poznańska Nagroda Literacka – Stypendium im. Stanisława Barańczaka 2025, nominacja do Nagrody Literackiej m.st. Warszawy 2025, nominacja do Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius 2025, nominacja w 65 Konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek Najpiękniejsze Polskie Książki 2024, nominacja do Wrocławskiej Nagrody Artystycznej 2025; Mariusz Grzebalski „Tylko kanarek widział": nominacja do Nagrody Literackiej Nike, wyróżnienie w 65 Konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek Najpiękniejsze Polskie Książki 2024; Agata Ciastoń „Na środkowym pasie latem trawa była wysoka": nominacja do Nagrody Literackiej im. Witolda Gombrowicza 2025, wyróżnienie w konkursie Fotograficzna Publikacja Roku 2025, nominacja w 65 Konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek Najpiękniejsze Polskie Książki 2024; Stanisław Kalina Jaglarz „Zajęczy żar": KOS – Nagroda Poetycka im. Kazimierza Hoffmana 2025, Nagroda Poetycka im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego „Orfeusz" 2025, nominacja do Nagrody im. Wisławy Szymborskiej 2025; Rafał Siderski, Małgorzata Lebda „Dopływy, drgania, powidoki i pieśni na brzegach": nominacja do Nagrody Klubu Twórców Reklamy KTR; Adam Ubertowski „Mesjasz": nominacja do Nagrody Festiwalu Lublin Miasto Literatury 2025; Małgorzata Lebda „Dunaj. Chyłe pola": Nagroda Fundacji im. Kościelskich 2025, Krakowska Książka Miesiąca – XI 2025.

CENTRUM KULTURY AGORA

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r**

1. Zwiększenie ilości pozyskanych grantów z różnych programów: Edukacja Kulturalna, Kultura Dostępna, Promocja Czytelnictwa, EtnoPolska oraz Lato w teatrze, co łącznie z dotacją ostatniego roku programu Bardzo Młoda Kultura, dało największą dotychczas ilość dofinansowań zewnętrznych w działalności CK Agora.
2. Poszerzenie grona odbiorców instytucji o wrocławskie środowisko slamerskie poprzez realizację nowego projektu pn. Siła Słów. Slam (nie tylko) poetycki, dzięki któremu wprowadziliśmy nowe formy aktywności kulturalnej do programu CK Agora. Projekt dofinansowany z programu Edukacja Kulturalna.
3. Wykorzystanie nowych technologii poprzez digitalizację domów przysłupowych i umieszczenie ich modeli 3D na platformie Sketchfab w ramach nowego projektu Sudeckie Perły, dofinansowanego z programu EtnoPolska. Edycja 2025, opartego o dziedzictwo materialne regionu.
4. Wzmocnienie kompetencji zespołu CK Agora poprzez udział w warsztatach kompetencyjnych i spotkaniach z przedstawicielami Narodowego Centrum Kultury i innymi operatorami regionalnymi w ramach Programu Bardzo Młoda Kultura, realizowanego na rzecz rozwoju i budowy sieci partnerskich w regionie - zakończenie i prawidłowe rozliczenie trzyletniego grantu.
5. Działania na rzecz społeczności lokalnej, m.in. poprzez realizację własnego programu grantowego Kuźnia Projektów, podczas którego zaktywizowaliśmy mieszkańców Karłowic i Różanki do działań na rzecz swojego najbliższego otoczenia – powstał mural w przestrzeni Rodzinnych Ogródków Działkowych, odbyły się warsztaty ceramiczne i mozaiki rzymskiej, a także spacery literacko-poetyckie zakończone sąsiedzkim piknikiem.
6. Poszerzenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez pozyskanie nowego partnera instytucjonalnego – Zespołu Szkół nr 16 we Wrocławiu – placówki specjalizującej się w kształceniu uczniów w spektrum autyzmu - dzięki czemu zainicjowaliśmy i zrealizowaliśmy projekt Niezwykli Ludzie. Niezwykłe Fascynacje, skierowanego do dzieci i młodzieży neuroróżnorodnej.
7. Wprowadzenie nowych metod pracy do naszej oferty programowej, z wykorzystaniem pedagogiki teatru, poprzez organizację wakacyjnych warsztatów

On the Boat! czyli Pogłębiamy Odrę, zrealizowanych z funduszy Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego w ramach programu Lato w teatrze. Pracownicy CK Agora mogli skorzystać z bezpłatnych szkoleń rozwojowych.
8. Poszerzenie oferty edukacyjno-artystycznej, w oparciu o badanie potrzeb odbiorców, poprzez zwiększenie liczby zajęć stałych, m.in. o Musical Jazz, Teatr Tańca Cor, Mix Dance, grupę teatralną dla dorosłych – Zaktoryzowani oraz zajęcia dla najmłodszych - Gordonki.
9. Inwestowanie w infrastrukturę i wyposażenie siedziby - zakup nowego sprzętu elektroakustycznego, wyposażenie stanowisk księgowych w nowe komputery oraz remont oświetlenia - wymiana na LED na terenach zewnętrznych, parkingu i trawnikach wokół budynku CK Agora.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.**

SLAM (NIE TYLKO) POETYCKI – Projekt zakładał interdyscyplinarne podejście do doświadczenia slamu jako przeplotu poezji z performansem, przeprowadzając uczestników warsztatów przez proces od napisania tekstów do finałowego wystąpienia. Na warsztatach, początkujący slamerzy i slamerki rozwinęli umiejętności kreatywnego pisania, metody pracy nad emisją głosu, dykcją i prezentacją sceniczną. Drugą część projektu zakończył Otwarty Slam Poetycki, podczas którego wystąpili BISZ i Kosa.
ON THE BOAT! CZYLI POGŁĘBIAMY ODRĘ - Dwutygodniowe, wakacyjne warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży, podczas których tworzyliśmy świat opowieści, łącząc siły natury i kultury, inspirując się bogactwem przyrodniczym Odry, rejestrując i nagrywając jej dźwięki. Każdy uczestnik mógł wybrać dowolną formę twórczej ekspresji – aktorską, muzyczną czy plastyczną. Finałem projektu był pokaz teatralny oraz rejs statkiem po Odrze.
SUDECKIE PERŁY – Celem projektu było przybliżenie tematyki domów przysłupowych szerszej publiczności, poprzez sztukę, fotografię i nowe technologie. Zorganizowaliśmy prowadzony przez Marka Domanieckiego plener malarski w Wolimierzu, konkurs fotograficzny, wystawę i koncert zespołu Dikanda oraz zdigitalizowaliśmy wybrane domy przysłupowe.
NIEZWYKLI LUDZIE. NIEZWYKŁE FASCYNACJE – Cykl wydarzeń i warsztatów o charakterze integracyjnym i edukacyjnym skierowany do dzieci, młodzieży w spektrum autyzmu. Nasze działania zbudowaliśmy wokół wystawy opowiadającej o ludziach i ich hobby, która powstała dzięki pracy dorosłych uczestników

warsztatów kuratorskich. Na jej bazie przygotowaliśmy program edukacji sensorycznej. Finałem projektu był koncert EABS.
NIZIURSKI: MISJA LITERATURA - Cykl działań literacko-artystycznych - uczestnicy wzięli udział w konkursach literackim i graficznym, warsztatach tworzenia zinów oraz pikniku czytelniczym. Finał stanowiła wystawa oryginalnych plakatów rysownika Bohdana Butenki, wzbogacona o najciekawsze prace konkursowe, a także spotkanie autorskie z Krzysztofem Vargą.
BARDZO MŁODA KULTURA - Zakończony przez nas w 2025 roku trzyletni program Narodowego Centrum Kultury, zakładał tworzenie, wzmacnianie i rozbudowywanie wielostronnych sieci współpracy partnerskiej na rzecz rozwoju edukacji kulturowej w naszym regionie, z podmiotowym udziałem młodzieży. Budowana przez nas sieć miała na celu aktywizację mieszkańców małych gmin - do 50 tys. na Dolnym Śląsku.
POCIĄG DO SZTUKI / PRZYSTANEK RÓŻANKA - W przestrzeni osiedla, zaprezentowaliśmy dwie czeskie produkcje: spektakl akrobatyczny grupy BoCirk pn. OntestosterOn oraz Creation - przygotowany przez kolektyw Blackout Paradox. Z myślą o dzieciach, zorganizowaliśmy piknik Zróbmy Scenę! na który złożył się szereg warsztatów teatralno-artystycznych.
11/11 WOLNOŚĆ, KOCHAM I ROZUMIEM – Program wydarzenia skupiał się na działaniach rodzinnych, opartych o stylistykę lat 90-tych. Zrealizowaliśmy szereg warsztatów i animacji, pokaz filmowy, wernisaż wystawy pokonkursowej Wolność i Swoboda oraz artefaktów od Cindy Vintage. Finałem wydarzenia był koncert orkiestry Fanfara Awantura.
FESTIWAL EWIDENTNYCH TALENTÓW AKTORSKICH – Prezentacja monodramów z całej Polski. Młodych adeptów sztuki teatralnej oceniało jury w składzie: Dorota Segda, Tomasz Man oraz Przemysław Kania. Przeglądowi towarzyszyła wystawa kostiumów z Pracowni Projektowania Ubioru Kreacyjnego ASP.
NOC MUZEÓW – UWAGA! ŚWIEŻO MALOWANE - Rodzinny piknik pełen graffiti i wielkoformatowych działań twórczych, wieczorny dj set Skipless oraz wernisaż wystawy 8 artystów poruszających się w obszarach street artu, m.in: Vogel, dr WHO, Coxie, Subgrafik.
KUŹNIA PROJEKTÓW / WŁASNY PROGRAM GRANTOWY - Spośród zgłoszonych projektów wsparliśmy finansowo i organizacyjnie trzy inicjatywy: cykl warsztatów mozaiki rzymskiej, spacery literackie po osiedlu oraz ekologiczną akcję sąsiedzką

we współpracy z ROD, w ramach której powstał kolejny, inspirowany przez CK Agora mural.
ALE SZTUKA! - Projekt dedykowany wrocławskim artystom. Udostępniamy swoją przestrzeń i pomagamy promocyjnie twórcom funkcjonującym na rynku artystycznym. Prezentowaliśmy prace: Tomasza Wiktora, Pauliny Regi, Anna Woźniakowskiej i Michała Głodka, Sylwii Muchy, Malwiny Domaradzkiej, Luly Sarni i Sylwestra Sieradzkiego.
WOLNA SZKOŁA - To okazja do wymiany doświadczeń i twórczych umiejętności. Każda osoba, chcąca się nimi podzielić z innymi, może zgłosić się do wzięcia udziału w projekcie, w roli prowadzącego warsztaty. Odbyły się cykliczne, rodzinne warsztaty majsterkowania skierowane do ojców z dziećmi pn. Weź się Tato, mozaika rzymska i florystyczne.
KONCERTY I SPEKTAKLE – W CK Agora wystąpili: Sambor Dudziński i Trzy Rzeki, Scena pod Regałem, Pola Chobot i Adam Baran, Rat Kru, Shata QS, Projekt Muzyka, Paprodziad i Echo Rodu, EABS, Dikanda, Fanfara Awantura, Dom o Zielonych Progach, Bisz i Kosa, Mizia & Mizia Blues Band. Odbył się koncert punkowy 40 Lat Buntu na Różance. Podczas wernisaży zagrali dj Skipless i dj Duch. Zaprosiliśmy Joannę Szczepkowską ze spektaklem Separatka. Zorganizowaliśmy 4 popisy i 2 premiery teatralne uczestników zajęć stałych.
WYSTAWY - Swoje prace zaprezentowali: Modesta Gorol, Marcelina Groń, Marianna Lisiecka Syska, Pracownia Witryna. W ramach Nocy Muzeum m.in: Adam Kraszewski, Anna Szejdewik, Łukasz Białonoga, Paweł Mildner. Odbyła się wystawa poplenerowa z udziałem 11 wrocławskich artystów oraz ekspozycja uczestników Akademii Sztuki Trzeciego Wieku. Pokazaliśmy kroniki CK Agora w ekspozycji pn. Kiedyś to Było! a także wystawę prac oryginalnych plakatów Bohdana Butenki. Pokazaliśmy eksponaty zbierane przez wrocławskich kolekcjonerów. W ramach konkursu plastycznego pn. Lisie Sprawy, zobaczyliśmy efekty pracy około 200 dzieci z całej Polski.
DZIAŁANIA EDUKACYJNE I ANIMACYJNE - Podczas ferii dzieci uczestniczyły w tygodniowych zajęciach Miasteczko Cyrkowe. Z okazji Świąt zaproponowaliśmy warsztaty rękodzieła A niech to Mech oraz Fabryka Piernika. Zorganizowaliśmy 3 lokalne pikniki plenerowe, których pogram opierał się m.in: o twórczość E. Niziurskiego, a także Bal Przebierańców inspirowany Alicją z Krainy Czarów oraz warsztaty origami.

FESTIWAL ŚPIEWAJĄCYCH PRZEDSZKOLAKÓW – po raz 37, na scenie widowiskowej naszego centrum zaprezentowało się prawie 300 małych artystów z okolicznych przeszkoli. Dzieci wzięły udział w koncercie zespołu Projekt Muzyka, wykonującego piosenki z pogranicza wielu gatunków muzycznych.
ZAJĘCIA STAŁE – 45 grup warsztatowych o różnych profilach: choreograficznych, plastycznych, teatralnych, instrumentalnych, wokalnych i z zakresu sztuki użytkowej.
KONKURSY i OPEN CALLE– Zorganizowaliśmy 8 konkursów w tym 2 graficzne, literacki, fotograficzny, teatralny, plastyczny dla dzieci i 2 na najlepsze inicjatywy społeczno-kulturalne oraz 3 open calle – dla osób slamerskich, kolekcjonerów i instruktorów artystycznych.
Nagrody i wyróżnienia: Paulina Starus – instruktorka zajęć Breakdance •1 miejsce Mistrzostwa Polski 2025 18+, Warszawa • 13 miejsce Mistrzostw Świata Wdsf, Kurume Japonia • 1 miejsce Red Bull BC One Poland •1 miejsce „Next Generation Jam" 2vs2 Bratyslawa , Slowacja •3/4 miejsce UTLR, Hongkong • Top 16 Radikal Forze Jam, Hanoi, Vietnam • 5 miejsce Undisputed World Final, Tokio, Japonia •Top 8 KSCS, Seul, Korea •1 miejsce „Payback Jam" , Helsinki, Finlandia • 2 miejsce „Creta Summer Jam", Chania, Grecja •Top 16 Red Bull BC One Last Chance Cypher, Tokio, Japonia •Top 16 Freestyle Session, Los Angeles, USA •Top 4 „Hiphop weekend", Malmo, Szwecja •Top 4 „Nordic Flows", Nörrkoping, Szwecja •Top 8 „Silverback Europe", Budapeszt, Węgry •Top 8 „Porto World Batlle", Porto Portugalia Sofiia Lebedieva - specjalistka ds. ds. organizacji zajęć stałych i animacji lokalnej •Działalność w mediach społecznościowych: kanał popularyzujący kulturę języka polskiego pt "ax.polski". Łączna liczba obserwujących: 170+ tys. • Promocja w formie wywiadów w: Tygodnik "W sieci" (druk), gość w Podkaście Szymona Majewskiego "Proszę ja ciebie", odcinek "Ach Sofia" (audio), gość w Podkaśce Łukasza Knapa "kanapa.knapa", odcinek "Zakochałam się w Polsce" (wideo-audio), gość w Podkaście Damiana Gruszczyńskiego "Z innej strony", studio Sekielscy Brothers (wideo-audio), udział w programie 'W kontakcie' na antenie TVP Polonia: Język polski jako płaszczyzna porozumienia łącząca Polonię, emigrację oraz obcokrajowców budujących swoje życie w Polsce.

CENTRUM KULTURY NOWY PAFAWAG

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r.

1) Pogłębienie relacji z mieszkańcami Nowego Dworu oraz znaczenia instytucji w życiu osiedla poprzez realizację roczny programu wydarzeń poświęconych historii osiedla oraz działania artystyczne włączające mieszkańców: realizacja wystawy „Projekt Nowy Dwór", pozyskanie środków na realizację projektu Tkanki miejskie (w ramach polskiej rezydencji w UE), przeprowadzenie naboru inicjatyw osiedlowych Nowy wspólny Dwór, organizacja warsztatów podwórkowych i kina plenerowego w ramach projektu „OKI DOKI – jestem na właściwej drodze", prowadzenie grupy zaangażowanych w życie dzielnicy Fabryczna instytucji i organizacji w formule spotkań i wspólnych działań „Partnerstwo dla Fabrycznej".
2) Prace nad koncepcją wydarzenia w CKNP w formule festiwalu bądź przeglądu, angażującego nowe grupy odbiorców. Otwierającego zespół instytucji na nowe formy pracy. W efekcie rozmów z zespołem oraz analizy zasobów i potencjałów powstała koncepcja festiwalu teatru i teatru tańca skierowanego do młodzieżowych zespołów z całej Polski. Kolejnym ważnym krokiem było pozyskanie dofinansowania ze środków MKiDN na realizację pierwszej edycji festiwalu RUSH Młodzieżowy Festiwal Teatru i Teatru Tańca, a także wypromowanie marki festiwalu.
3) Przeszkolenie zespołu z obsługi pakiety Office 365 i przeniesienie pracy zespołu instytucji do tego środowiska online, opracowanie kanałów komunikacji, ścieżek dostępu do dokumentów, procedur podstępowania w nowym programie.

Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

1) Festiwal: RUSH Młodzieżowy Festiwal Teatru i Teatru Tańca.
2) Festiwal: Tkanki miejskie – sztuka budowania relacji.
3) Wystawa Projekt Nowy Dwór poświęcona założeniom architektonicznym i budowie osiedla Nowy Dwór.
4) Dziedzińce artystyczne - otwarte spotkania artystyczno-animacyjne dla mieszkańców osiedla i Wrocławia, w formule: koncertów dla dzieci, warsztatów artystycznych, kolacji sąsiedzkiej, kiermaszu, wymianki i innych.
5) Program działań proekologicznych: opracowanie koncepcji merytorycznej Zielonego domku, cykliczne warsztaty poświęcone ekologii, pracom ręcznym, zgodne z cyklami przyrody, zakończone tworzeniem wspólnego ogrodu społecznego, projekt międzynarodowy, program Erasmus+ "Zielone FabLaby", realizowany w partnerstwie z organizacjami z Cypru i Hiszpanii poświęcony tworzeniem zielonych, wspólnych przestrzeni)

6) Nowe formuły cyklicznych, tematycznych spotkań dla mieszkańców osiedla i Wrocławia: Niezależna Nowa Fala (wystawy oraz koncerty nowej muzyki), Kobieta w Centrum (spotkania poświęcone kobietom, ich integracji wokół ważnych i aktualnych tematów), Klub Filmowy Perspektywy (starannie wyselekcjonowane filmy wraz z moderowaną dyskusją).
7) Działania pogłębiające dziedzictwo Wacława Szpakowskiego w CKNP, wystawa Roberta Imielskiego "Most, modernizm, czas. Wacław Szpakowski - inspiracje".

OŚRODEK DZIAŁAŃ TWÓRCZYCH ŚWIATOWID

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r.

1. Adaptacja akustyczna Sali widowiskowej w budynku ODT. We wrześniu br. w sali widowiskowej wykonano adaptację akustyczną, która objęła zabudowę części ściany tylnej oraz bocznej przy oknie o łącznej powierzchni ok. 32 m². Konstrukcja została wykonana na drewnianej podkonstrukcji i wypełniona wełną akustyczną. Front zabudowy wykończono pionowymi lamelami ze szczelinami, które stworzyły strojoną pułapkę basową redukującą rezonanse charakterystyczne dla sali. Lamele wykonano w wersji trudnopalnej (klasa B, S2, d0). Adaptacja znacząco poprawiła akustykę pomieszczenia tj. zwiększyła zrozumiałość mowy, poprawiła warunki dla odbioru muzyki i umożliwiła bardziej równomierny rozkład dźwięku. Obecnie sala nieco lepiej odpowiada na potrzeby realizacji koncertów, spektakli, warsztatów i wydarzeń edukacyjnych, podnosząc ogólny komfort odbiorców i jakość działań artystycznych.
2. Montaż nowej platformy do przewozu osób niepełnosprawnych w budynku ODT Światowid.W lutym 2025 roku zamontowano nową platformę do przewozu osób, znacząco poprawiając tym samym dostępność budynku. Inwestycja ułatwiła bezpieczne i samodzielne poruszanie się po Ośrodku osobom ze specjalnymi potrzebami, pozwalając w pełni korzystać z bogatej oferty zajęć - w tym koncertów i spektakli odbywających się na sali widowiskowej ulokowanej na ostatnim piętrze budynku. Dzięki tej modernizacji Światowid stał się bardziej otwarty i inkluzywny dla wszystkich grup uczestników tj. dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.
3.Promocja młodych artystów
a) Anna Mazurek laureatka nagrody specjalnej w ramach VII Inspiracji-Interpretacji: Leszek Aleksander Moczulski przygotowała autorski recital, którego prapremiera odbyła się w grudniu 2025 na scenie Światowida. Dzięki sprzętowi

pozyskanemu w ramach Konwersji Cyfrowej zrealizowane zostało nagranie koncertu.
b) Cykl koncertów „Światowid klasycznie” stanowi przestrzeń zarówno dla uznanych artystów, jak i młodych instrumentalistów. Dzięki rozszerzeniu oferty programowej oraz wyposażeniu ośrodka w nowoczesny sprzęt do realizacji nagrań, młodzi wykonawcy występujący na naszej scenie otrzymują profesjonalne nagrania wideo oraz pełną dokumentację fotograficzną. Materiały te stanowią cenne wsparcie w budowaniu ich portfolio i promowaniu dalszej działalności artystycznej.
c) Konkursy. Uczestnicy Pracowni Grafiki Artystycznej prowadzonej przez Martę Lech wzięli udział w XXIV Międzynarodowym Biennale Grafiki dla Dzieci i Młodzieży w Toruniu. Na konkurs wpłynęło 4349 prac z 28 krajów. Jury nagrodziło 80 osób, w tym Sabinę Skowrońską (14 lat) uczestniczkę zajęć w PGA ; ponad 800 prac pokazano na wystawie (w tym prace nie tylko Sabiny, ale też Niny Tomaszewskiej, Anny Jury, Szymona Fajdasza i Maksymiliana Ernsta - uczestników zajęć tej samej pracowni. Wystawa czynna była X-XII 2025.
4. organizacja festiwali i wydarzeń cyklicznych
a) Festiwal Bajkopisarzy ma na celu inspirowanie dzieci do podejmowania własnych prób literackich, tworząc przestrzeń sprzyjającą rozwijaniu kreatywności i talentu pisarskiego. W ramach festiwalu organizujemy zajęcia dla dzieci w ramach zaspokajania potrzeby zapewnienia dostępu do kształcenia w dziedzinie sztuki na wysokim poziomie, dając pracę wrocławskim artystom.
b) organizacja ogólnopolskiego festiwalu Inspiracje Interpretacje, który łączy pamięć o Mistrzach polskiej piosenki z nowymi interpretacjami ich twórczości w wykonaniu młodych artystów. Wydarzenie obejmuje koncert wspomnieniowy, konkurs interpretacji piosenki, warsztaty twórcze oraz działania artystyczne towarzyszące. Nagrodą specjalną jest grant na realizację autorskiego recitalu, który otwiera kolejną edycję festiwalu. Rangę festiwalu podkreślają zaproszeni goście – wybitne postacie polskiej sceny muzycznej – oraz ogólnopolski zasięg wydarzenia.
c) Z inicjatywy Stowarzyszenia „Voice of Art” oraz uczniów Jerzego Łaby – zmarłego w 2022 roku muzyka, perkusisty i instruktora muzycznego ODT „Światowid” – po raz trzeci zrealizowano wydarzenie pn. „Rytmy i przejścia”. Nawiązanie współpracy z magazynem Perkusista oraz środowiskiem muzyków/perkusistów sprawiło, że gościem III edycji wydarzenia był

amerykański perkusista światowej sławy Dennis Chambers, który poprowadził jednodniowe warsztaty.
d) 19. edycja Festiwalu Kultur Świata ETHNOS pod hasłem „Szlakiem orłów, kawy i baklawy. Albania i Kosowo", współorganizowana przez Roselę Ciko (instruktorkę prowadzącą zajęcia w Ośrodku) przy wsparciu Ambasadora Kosowa Drilona S. Gashiego i Konsulatu Kosowa w Warszawie. Celem wydarzenia było przybliżenie kultury, tradycji i codziennego życia Albanii i Kosowa poprzez działania kulinarne, warsztatowe i edukacyjne. Program zwieńczył koncert Eliny Duni i Roba Lufta, a wydarzeniu towarzyszyła wystawa fotografii z Albanii i Kosowa dostępna w ODT do końca czerwca. Festiwal spotkał się z dużym zainteresowaniem publiczności i był promowany regionalnie oraz ogólnopolsko za pośrednictwem mediów i kanałów partnerskich.
5. Budowanie oferty zajęć i nowe wydarzenia
b) Jednym z ważniejszych działań Światowida jest organizacja turnusów rekreacyjno-artystycznych, plenerów artystycznych i warsztatów w okresie ferii (Zima w mieście) i wakacji (Lato w mieście). Podobnie jak w ubiegłym roku, rozszerzyliśmy ofertę uwzględniając potrzeby osób dorosłych, które w sezonie letnim mogły uczęszczać na zajęcia jogi dla seniorów, zajęcia z perkusji i gitary oraz do pracowni ceramiki. Zorganizowaliśmy 7 projektów wakacyjnych dla dzieci i dorosłych, z których skorzystało 198 osób. Nowością był kurs baletowy dla dzieci z opiekunem – jako oferta familijna, kreująca twórczy sposób spędzania czasu rodzica z dzieckiem.
c) Utworzenie dodatkowych grup oraz modyfikacja programów istniejących zajęć, w tym rozszerzenie oferty zajęć jogi w odpowiedzi na zgłaszane potrzeby uczestników. Wprowadzono również zmiany w programie Pracowni Form Przestrzennych, obejmujące korektę godzin realizacji zajęć oraz dostosowanie ich zakresu merytorycznego do oczekiwań uczestników. Pracownia zyskała nową nazwę – DIY – zrób to sam
d) Rozpoczęcie nowego cyklu warsztatowego pt. „Sobota na warsztat", skierowanego do osób w wieku 18+, które ze względu na obowiązki zawodowe lub inne zobowiązania nie mają możliwości uczestniczenia w regularnych, cotygodniowych zajęciach.
e) Rozszerzenie oferty zajęć w Pracowni Artystyczno – Edukacyjnej o terapeutyczne zajęcia sensoplastyczne

e) organizacja obchodów 60 lecia Ośrodka – które zostały zrealizowane jako wielomiesięczny projekt obejmujący działania artystyczne, edukacyjne i integracyjne, których celem było upamiętnienie historii instytucji oraz zaprezentowanie jej współczesnej oferty programowej. W ramach jubileuszu zorganizowano konkursy plastyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych, cykl międzypokoleniowych warsztatów, spotkanie wspomnieniowe z osobami związanymi na przestrzeni lat z Ośrodkiem, wydarzenia muzyczne oraz koncert finałowy, a także działania dokumentacyjne i wydawnicze, w tym jubileuszowy ZIN oraz przekrojowa wystawa plakatów wydarzeń ilustrująca historię ośrodka. Program został zaplanowany w sposób zapewniający dostępność dla wszystkich grup wiekowych, umożliwiając szerokie zaangażowanie lokalnej społeczności oraz podkreślając ciągłość i różnorodność działalności Ośrodka na przestrzeni 60 lat.
Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

1. Obchody 60lecia ODT ŚWIATOWID

Obchody 60-lecia działalności Ośrodka zostały zrealizowane w formie wieloetapowego projektu o szerokim zakresie tematycznym i organizacyjnym. Celem przedsięwzięcia było uczczenie historii instytucji, podkreślenie jej ciągłości programowej oraz zaprezentowanie aktualnej oferty kulturalno-edukacyjnej skierowanej do lokalnej społeczności. Projekt był realizowany na przestrzeni sześciu miesięcy, co umożliwiło dotarcie do szerokiego grona odbiorców oraz aktywizację różnych grup wiekowych. W ramach obchodów zrealizowano konkursy adresowane do mieszkańców Wrocławia. Konkurs na projekt flagi skierowany był do dzieci i młodzieży szkolnej z terenu Wielkiej Wyspy, natomiast konkurs na projekt witrażu – do osób dorosłych, amatorów sztuki. Laureat konkursu witrażowego uzyskał możliwość zdobycia kompetencji w zakresie techniki witrażu oraz wykonania projektu pod opieką instruktorki. Konkursy miały na celu prezentację różnorodnych obszarów działalności Ośrodka oraz rozwijanie aktywności twórczej uczestników. Podczas miesięcy wakacyjnej ośrodek prowadził w mediach społecznościowych stały cykl postów pod nazwą Światowid ma 60 lat. Każdy z odcinków przypominał zdjęcia i fragment historii działalności zachęcając Wrocławian do dzielenia się w komentarzach swoimi wspomnieniami związanymi z ośrodkiem. Istotnym elementem projektu był cykl trzech spotkań warsztatowych o charakterze międzypokoleniowym. W ich ramach zrealizowano następujące działania: filmowe poranki nawiązujące do historii Ośrodka, warsztaty lukrowania pierników, warsztaty ceramiczne, spacer historyczny,

rodzinną grę terenową oraz warsztaty rodzinne o tematyce ekologicznej. Efektem warsztatów ekologicznych były nasadzenia roślin, które posłużyły do zagospodarowania przestrzeni parkingowej przy Ośrodku. W dawnej siedzibie Ośrodka zorganizowano spotkanie wspomnieniowe z udziałem osób związanych ze Światowidem na przestrzeni lat. Wydarzenie miało charakter integracyjny i dokumentacyjny, umożliwiając wymianę wspomnień oraz utrwalenie historii instytucji z perspektywy jej byłych pracowników i współpracowników.
Finał obchodów obejmował organizację dwóch koncertów. Pierwszym z nich był koncert Zespołu Muzyki Rozrywkowej, którego członkowie są uczniami szkoły, z którą związany był zwycięzca historycznego konkursu na nazwę kina „Światowid". Występ młodych muzyków stanowił symboliczne nawiązanie do historii Ośrodka oraz podkreślał jego specjalizację w zakresie edukacji artystycznej dzieci i młodzieży, w tym działań muzycznych. Drugim wydarzeniem muzycznym był koncert Natalii Lubrano w projekcie „Osiecka jazzowo", będący odniesieniem do festiwalu Inspiracje–Interpretacje, jednej z flagowych inicjatyw Światowida poświęconych mistrzom piosenki. Koncert ten podkreślił wysoki poziom artystyczny wydarzeń realizowanych przez Ośrodek.
W ramach działań jubileuszowych opracowano tekst pt. „Światowid – miejsce, które tworzą ludzie", powstały na podstawie rozmów prowadzonych przez dr Joannę Hrytek-Hryciuk – historyczkę – z byłymi pracownikami Ośrodka. Materiał ten stanowił uzupełnienie spaceru historycznego przygotowanego w ramach obchodów 60-lecia ODT Światowid. Dla uczestników wydarzeń przygotowano jubileuszowy zin ilustrujący hasło „Pokolenia w Światowidzie". Publikacja prezentowała wieloletnią tradycję zajęć teatralnych, w tym historię „dziedziczonych ról" na przykładzie Haliny Czyżewskiej i Patrycji Czyżewskiej-Soroko – matki i córki, instruktorek teatralnych, a także działalność sekcji perkusji poprzez historię „Rytm, który trwa", ukazującą relację mistrz–uczeń na przykładzie śp. Jerzego Łaby i Rafała Miedzińskiego. Dodatkowo wrocławski artysta oraz instruktor Ośrodka, Dawid Bartoń, wykonał okolicznościowe statuetki z okazji 60-lecia działalności Światowida. Przygotowano również jubileuszowy gadżet w postaci pierników o charakterystycznym kształcie szczęśliwej kończyny. Całość programu jubileuszowego została zaplanowana i zrealizowana w sposób zapewniający dostępność oferty dla wszystkich grup wiekowych. Rozłożenie działań w czasie przyczyniło się do zwiększenia frekwencji oraz umożliwiło szerokie zaangażowanie społeczności lokalnej w obchody jubileuszu Ośrodka.

III Rytmy i przejścia

Wyjątkowe wydarzenie muzyczne poświęcone pamięci Jerzego Łaby – wybitnego wrocławskiego muzyka jazzrockowego, nauczyciela gry na perkusji i wieloletniego pedagoga Światowida (zm. 2022 r.). Inicjatywa została podjęta przez grupę wrocławskich perkusistów, byłych wychowanków Jerzego Łaby, i zyskała rangę ogólnopolskiego forum wymiany doświadczeń perkusyjnych, wspieranego przez branżowy „Magazyn Perkusista" oraz realizowanego we współpracy ze Stowarzyszeniem „Voice of Art".

Tegoroczna edycja obejmowała dwa spotkania warsztatowe: Klinikę Perkusyjną prowadzoną przez Michała Dąbrówkę oraz autorskie warsztaty z Dennisem Chambersem, a także jam session, w którym uczestniczyli zarówno uczestnicy, jak i zaproszeni goście. Obecność Dennisa Chambersa – światowej sławy perkusisty, uznanego za jednego z najwybitniejszych perkusistów w historii muzyki – nadała wydarzeniu wyjątkowy prestiż. Fakt, że artysta przyjął zaproszenie do Światowida, podkreśla znaczenie forum na mapie polskiej i międzynarodowej sceny perkusyjnej.

Dzięki współpracy z firmami takimi jak Gretsch, Pearl, Zildjian, Evans DrumHeads, Pro Audio Avt, SonAr i Gewa Music uczestnicy mieli dostęp do najnowszego sprzętu perkusyjnego, a organizatorzy mogli liczyć na wsparcie techniczne i sprzętowe podczas całego wydarzenia. Forum towarzyszyły również dwie wystawy – stacjonarna oraz w mediach społecznościowych – dokumentujące poprzednią edycję i promowane przez partnerów wydarzenia.

Wydarzenie okazało się unikatową platformą wymiany doświadczeń dla młodych i dorosłych perkusistów – uczestnicy podkreślali, że podobnych warsztatów niemal nie ma w polskiej ofercie edukacyjnej. W tegorocznej edycji wzięło udział 56 uczestników, którzy po zakończeniu spotkań otrzymali stosowne certyfikaty. W organizację wydarzenia aktywnie zaangażowani byli również wolontariusze, wspierając jego przebieg i realizację wszystkich działań.

3. Festiwal Bajkopisarzy Piernikowa Chata to doceniony prezentacją na Ogólnopolskiej Giełdzie Projektów festiwal dla dzieci (10-12 lat) zachęcający do podejmowania przez nie własnych prób literackich w oparciu o gatunek baśni. Wydarzenie składa się z dwóch konkursów (literackiego i krasomówczego) oraz cyklu warsztatów twórczych z udziałem ogólnopolskich artystów/ literatów. Festiwal w 2025 roku poświęcony tematycznie baśni ludowej organizowaliśmy we współpracy z Muzeum Etnograficznym, w którym uczestniczy podczas warsztatów

poznali tematykę przesądów i myślenia magicznego obecnego w kulturze ludowej. Dzieci wzięły też udział w warsztatach literackich które poprowadził uznany pisarz i podróżnik Łukasz Wierzbicki. Partnerami Festiwalu są także Wydawnictwo Literatura, Wydawnictwo Skrzat i Agencja Autorów „Autograf" oraz pracownia cukiernicza Piernik Wrocławski.

4. Inspiracje-Interpretacje to festiwal synergii sztuk – współtworzą go żywe wspomnienia o Mistrzach polskiej piosenki (Herbatka w oparach nostalgii), nowe interpretacje ich utworów w wykonaniu młodych artystów (konkurs) oraz kreatywna wystawa satyrycznego portretu (na żywo rysuje Tomasz Broda). Impreza łącząc muzyczną przeszłość z przyszłością inspiruje do sięgania po utwory Mistrzów piosenki oraz mierzenia się z ich twórczością. Uczestnicy konkursu biorą również udział w przygotowanych dla nich warsztatach twórczych. Nagrodą specjalną jest grant na sfinansowanie recitalu autora najciekawszej interpretacji zaprezentowanej w konkursie. Ów recital otwiera kolejną edycję festiwalu. Festiwal wspierany był dotacjami przez ZAiKS, gadżety festiwalowe przekazują partnerzy „Herbatki w oparach nostalgii" - m.in. Five o'Clock , „Czas na herbatę". Ogólnopolską rangę festiwalu obrazują uczestniczący w nim goście m.in. jak Jan Kanty Pawluśkiewicz, Andrzej Zarycki, Maria Szabłowska, Grzegorz Turnau, Jacek Wójcicki, czy Teresa Drozda.

Nagrody i wyróżnienia: Nagroda dla Sabiny Skowrońskiej w Biennale Grafiki dla Dzieci i Młodzieży, organizowane przez Galerię i Ośrodek Plastycznej Twórczości Dziecka w Toruniu. Nagrody w konkursie Niebieskie Migdały organizowanego przez wrocławski Klub Anima dla Aleksandry Zienkiewicz i Macieja Grabki.

WROCŁAWSKI KLUB FORMATY

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r

Festiwal Ambientalny + Before Ambientalny, Jazz Time, Wrocławskie CudaWianki

W roku 2024 kontynuowaliśmy edukację artystyczną oraz organizowaliśmy wydarzenia kulturalne. Otworzyliśmy nowe pracownie: Arteterapeutyczny kurs dla dzieci 7-10 lat, Kurs fotografii mobilnej 11-14 lat, Trening wzmacniający, Trening full body, Stretching statyczny, Kurs siła spokoju.

W stosunku do roku poprzedniego przychód z biletów wzrósł o około 20 000 zł natomiast z pracowni – o 100 000 zł. Zwiększyliśmy również przychody z najmu o ok. 14 500 zł. Zrealizowaliśmy wszystkie nasze cele i założenia.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.**

Festiwal Ambientalny to idea niezwykle spójnego, na swój sposób hermetycznego stylistycznie wydarzenia wychodzącego przeciw wszelkiej powierzchowności w procesie tworzenia i odbioru sztuki. Chcemy prezentować gatunki i artystów, obok twórczości których nie można przejść obojętnie. Nasz Festiwal czerpie inspiracje z muzyki, której nie wystarczy słuchać – bardzo często trzeba ją najpierw usłyszeć. To sztuka bardziej dla ducha niż ciała ważna w kontekście społecznym, gdyż stwarza swoją wyjątkową przestrzeń spotkania młodych twórców mających pełną świadomość swojego artystycznego, awangardowego pochodzenia z odbiorcą nierzadko poszukującym jakościowo bogatych elementów tożsamości kulturowej. Wydarzenie trwało dwa dni podczas którego odbyło się 7 koncertów Before Ambientalny – wydarzenie poprzedzające Międzynarodowy Festiwal Ambientalny.
Jazz Time to cykl koncertów organizowanych przez Wrocławski Klub Formaty, posiadający wieloletnią tradycję. Podczas organizowanych dwa razy do roku koncertów, będącym swoistym świętem muzyki jazzowej, występują zarówno młode i utalentowane, wschodzące gwiazdy, jak i dojrzali i utytułowani Artyści.
Wrocławskie CudaWianki jest to impreza plenerowa dla mieszkańców organizowana przez Wrocławski Klub Formaty. Odbywa się w ramach Święta Wrocławia obchodzonego w czerwcu. Podczas całodniowego wydarzenia na publiczność czekają liczne atrakcje, m.in. animacje dla najmłodszych (gry, zabawy, zajęcia plastyczne i konkursy), koncerty artystów niezależnych i strefa gastronomiczna.
Organizujemy również koncerty cykliczne – raz w miesiącu odbywa się u nas również Wernisaż z Muzyką przeznaczony dla wielbicieli sztuki. Ponadto dla młodszej publiczności oraz rodzin z dziećmi proponujemy Poranki Familijne.
W naszym programie jest również miejsce dla koncertów okolicznościowych, są to:
- koncert noworoczny
- koncert z okazji Dnia Kobiet
- koncert z okazji Święta Niepodległości
Nagrody i wyróżnienia: Teatr Tańca Kreo Wrocławski Klub Formaty – 7 czerwca 2025, Street & Art Dance Festival, zdobycie I miejsca w kategorii Art Dance zespoły 12-15 lat Teatr Tańca Kreo Wrocławski Klub Formaty – 27 kwietnia 2025, Złotoryja Dance Arts Festival - 6 miejsce Senior Gospel Choir – 8 października 2025, Przegląd Amatorskich Chórów Senioralnych, nagroda publiczności.

OŚRODEK POSTAW TWÓRCZYCH ZAMEK

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r.

Zacieśnianie współpracy lokalnej (RO i Partnerstwo Lokalne) oraz większe otwarcie na współpracę z organizacjami pozarządowymi (Stowarzyszenie Nowe Horyzonty, Fundacja Przyjaźń Edukacja, Fundacja Art Transparent, Stowarzyszenie Kobietostan)

Współpraca z Fundacją Art transparent, która zrealizowała w OPT Zamek jeden z najbardziej znaczących przeglądów sztuki współczesnej w Polsce - Survival. Wykorzystując moment kończącego się remontu na terenie OPT Zamek udało się stworzyć nieoczywistą przestrzeń do zaprezentowania wyjątkowych artystów z Polski i ze świata.

Współpraca ze Stowarzyszeniem Nowe Horyzonty poprzez organizację sześciu plenerowych pokazów filmów festiwalowych oraz Spacer z przewodnikiem pn. Filmowa Leśnica.

Realizacja projektu Powrót króla na Zamek w ramach programu grantowego SYNERGIE. Celem programu jest propagowanie europejskich wartości poprzez działania kulturalne w przestrzeniach wspólnych. Inicjatywa wspiera również priorytety Polskiej Prezydencji w Radzie UE: solidaryzm społeczny, wspólnotę oraz wsparcie młodych na rynku pracy. Jednocześnie aktywizuje i integruje wszystkie grupy wiekowe, zgodnie z jedną z kluczowych idei społecznych UNESCO – „nikt nie pozostaje w tyle".

Miniony rok to przede wszystkim czas kontynuacji rozpoczętego w 2024 roku remontu tarasów i odwodnienia zamku. Była to pierwsza od lat duża inwestycja w naszym obiekcie. Kosztowała 5 mln zł, które wyasygnowały władze Wrocławia. Dzięki temu tarasy odzyskały wspaniały wygląd, a w kazamatach nie stoi już woda. Zarówno tarasy, jak i kazamaty, stały się nowymi, atrakcyjnymi miejscami wydarzeń kulturalnych. Inwestycje zostały też poczynione na ul. Działkowej, gdzie zrealizowany został projekt: "Modernizacja sali widowiskowej". Inwestycja przywróciła pełną funkcjonalność sali widowiskowej OPT, umożliwiając realizację zadań kulturalno-artystycznych, dla których instytucja została powołana. Remont i przebudowa wielofunkcyjnej przestrzeni – wcześniej wykorzystywanej w ograniczonym zakresie z powodu usterek – poprawiły stan techniczny, akustykę oraz instalację elektryczną. Dzięki temu zyskaliśmy dodatkową przestrzeń na kursy, wystawy, warsztaty, spotkania ze sztuką, czytelnię-bibliotekę

fotograficzną oraz salę koncertową. Zmiany zwiększyły atrakcyjność i potencjał edukacyjno-animacyjny instytucji, wpisując się w plan rozwoju i oczekiwania społeczności lokalnej oraz regionalnej.

- **Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.**

[OPT Zamek] Dwudniowy Jarmark Jadwiżański
W październiku przypomnieliśmy o tradycjach handlowych Leśnicy organizując tradycyjny Jarmark Jadwiżański. W tym roku impreza nawiązywała do 600. rocznicy uzyskania przez Leśnicę prawa do organizowania targu piątkowego (nadane w 1425 r. przez cesarza Zygmunta Luksemburskiego). Jarmark również przyciągnął tłumy, a także ogólnopolskie media. Nasze wydarzenie gościło na żywo w programie śniadaniowym „halo tu polsat".
Fabryka Mikołaja w ramach Zaczarowanego Jarmarku Bożonarodzeniowego
Cykl warsztatów dla rodzin oraz grup zorganizowanych (szkoły, przedszkola), spotkania (wieczór planszówkowy, czytanki dla dzieci, spotkania z Mikołajem i animatorami) sąsiedzka wymiana prezentów a także miejsca do świątecznych sesji fotograficznych. Wszystko w przestrzeniach zabytkowych kazamatów.
Szkoła Sąsiedzkich Spacerów - projekt współtworzony przez trzy wrocławskie instytucje (WIK, CK Nowy Pafawag i OPT Zamek). Współpraca, która zaowocowała spacerami po nieoczywistych miejscach i odkrywaniem zakamarków dawnej dzielnicy Fabryczna.
[OPT, Działowa 15] Projekt "PA-KA. Kreatywność i Akceptacja"
Projekt integrował i rozwijał kulturalnie osoby o szczególnych potrzebach z różnorodnych środowisk, w tym z niepełnosprawnościami, społeczności LGBT, uchodźców oraz seniorów. Regularne warsztaty prowadzone przez instruktorów obejmowały improwizację, grę na instrumentach, rzeźbę, malarstwo i inne aktywności twórcze, uzupełnione wyjściami na seanse kinowe, do galerii sztuki oraz muzeów. W efekcie powstała grupa koleżeńska oparte na wzajemnym wsparciu, przełamano stereotypy społeczne, a uczestnicy zyskali przestrzeń do realizacji pasji, sprawdzania umiejętności i kreowania nowych zainteresowań. Dla prowadzących zajęcia był to także okazję do prezentacji oferty i konsultacji jej dostępności dla grup o szczególnych potrzebach.
Kurs artystyczny: Makietowanie (4 semestr fotografii) - skupia się na własnoręcznym wykonaniu dummy książki fotograficznej. Zapraszamy

zainteresowanych budową książki oraz szeroko pojętych publikacji fotograficznych.
Cykl wykładów "One. Historie fotografek" - poświęcony roli kobiet w historii fotografii. Trzy edycje skupiły się na artystkach, które mimo trudnych warunków społecznych, politycznych i kulturowych nadały nowej dynamiki tej sztuce. Pierwszy wykład dotyczył Argentyny, gdzie pionierki jak Antonia Brunet de Annat wprowadziły dagerotypię do Buenos Aires, a Grete Stern, Annemarie Heinrich czy Adriana Lestido dokumentowały społeczną rzeczywistość, walcząc o prawa kobiet.
[Archiwum Słońca] W listopadzie 2024 otworzyliśmy imprint wydawniczy Archiwum Słońca, ruszyliśmy ze stroną wydawnictwa oraz wydaliśmy książkę "Wet Paint" autorstwa duetu artystycznego Studio Prokopiou. Rok 2025 był przede wszystkim czasem promocji naszego wydawnictwa, budowania marki oraz promowania publikacji które wydaliśmy już pod nową nazwą, jak i tych które wydaliśmy zanim powstało odrębne wydawnictwo. kluczowymi działaniami był udział w konkursach związanych z publikacjami fotograficznymi oraz wyjazdy na targi publikacji fotograficznych. Działania te przyniosły nam nie tylko nagrody ale też mocno zaznaczyły nasza obecność na polskim rynku wydawniczym.
https://culture.pl/pl/artykul/papier-pamiec-i-nowe-narracje-fotograficzne-podsumowanie-roku-2025
Nagrody i wyróżnienia: OPT, Działkowa 15 Filip Zawada i Kuba Suchar - nominowani do Wrocławskiej Nagrody Artystycznej 2025, w kategorii: literatura i muzyka rozrywkowa. Książki fotograficzne stworzone przez kursantów (Kazimiera Bielawska „Wyrwane", Katarzyna Jankowska „Kobieta o zimnych dłoniach", Aleksander Kubiak „Ilu mieć potomków?", Aleksandra Pawłowska „Dlaczego dwa martwe gołębie nie mogą latać, skoro mają aż cztery skrzydła?") pracowni fotografii trafiło na Paper Photo Festival - międzynarodowy festiwal z siedzibą w Katowicach, który skupia się na książkach fotograficznych (fotoksiążkach) jako autonomicznej wypowiedzi artystycznej, równorzędnej wobec wystaw, projekcji multimedialnych itp. nagrody i wyróżnienia dla publikacji Archiwum Słońca: Historia Polski vol. 2 autorstwa Michała Sity W ramach Grand Press Photo organizowany jest konkurs na najlepsze książki fotograficzne wydane po raz pierwszy w 2024 roku. Zwycięzca otrzymał tytuł Photo Book of the Year 2024. W 2025 roku do konkursu zgłoszono 14 pozycji. Do finału jury zakwalifikowało tylko 3 publikacje. Jedna z nich była „Historia Polski

vol. 2” Michała Sity (wydawca Archiwum Słońca) za spójność i dopracowanie w każdym detalu oraz za konsensualny charakter samego projektu. W tej publikacji każdy szczegół wspiera opowiadaną historię. Historia Polski vol. 2 autorstwa Michała Sity – honorowe wyróżnienie od Rafała Siderskiego w ramach konkursu Paper Photo Award 2025 organizowanego na Paper Photo Festival. Wet Paint autorstwa Studio Prokopiou Główną Nagrodę w konkursie Paper Photo Award 2025 Główna Nagroda w kategorii Sztuka i fotografia (albumy i katalogi) w ramach 65. Konkurs Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek Najpiękniejsze Polskie Książki 2024 Główna Nagroda w ramach Fotograficznej Publikacji Roku 2025.

OTWARTE PRACOWNIE PLASTYCZNE im. E. GEPPERTA

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r.

OPP zrealizowały swój podstawowy i strategiczny cel jakim jest prowadzenie edukacji artystycznej i kulturalnej osób dorosłych w zakresie sztuk pięknych. Realizowany był głównie przez praktyczne i teoretyczne działania w formie zajęć cyklicznych, plenerowych, warsztatów artystycznych oraz wykładów i spotkań autorskich. Podstawową działalność uzupełniła aktywność wystawiennicza. W Galeriach OPP zaprezentowana została twórczość uczestników zajęć, instruktorów, profesjonalnych twórców i innych osób spoza OPP, chcących zaprezentować swój dorobek artystyczny. Zorganizowane zostały wystawy i inne wydarzenia we współpracy ze: ZPAP Wrocław, Wrocławskim Instytutem Kultury, Wrocławskimi Kameralistami, Grupą artystyczną Małe Instrumenty, zespołem Kormorany, Chórem Cantores Minores, Fundacją ,,Za Wolność Waszą i Naszą", Fundacją Zarzewie, Studio Kokyu, Towarzystwem Przyjaciół Bułgarii. Wydziałem promocji UM, Wrocławskim Klubem Anima. Stowarzyszeniem Rodzin 3+. Liceum Ogólnokształcącym Im. Olimpijczyków Polskich w Długołęce. Wrocławskim Dziennym Domem senior+. W Galerii Toy Piano zorganizowano wystawy, warsztaty oraz koncerty muzyczne. W Atelier Si.. Pb.. zajęcia oraz warsztaty ze szkła.

Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

W roku 2025, prowadzona była edukacja artystyczna we wszystkich pracowniach OPP – rysunku i malarstwa, studium postaci, grafiki tradycyjnej, sitodruku i litografii, fotografii artystycznej, fotografii konsultacyjnej, stylizacji i aranżacji w fotografii, grafiki komputerowej i filmu, ceramiki, szkła, rzeźby, tkaniny,

palnik+szkło (prowadzonej w ramach współpracy z Barbarą Idzikowską w Atelier Si..Pb.).

W ramach działalności wystawienniczej zorganizowane zostały :

- Wystawa poplenerowa -prace uczestników pleneru z Parku Staromiejskiego we Wrocławiu pod kierunkiem Zbigniewa Mila
- Wystawa rzeźby ,,Znane i obce'' Damiana Świrka, uczestnika zajęć w pracowni rzeźby pod kierunkiem Ryszarda Pajączka. Na wystawie zaprezentowane zostały prace łączące techniki gipsu, betonu, metalu i papieru.
- Wystawa ,,Impresje kłodzkie'', to trzecia edycja pleneru malarskiego, który odbył się na przełomie sierpnia i września w Lewinie Kłodzkim– uczestnicy pleneru to artyści, członkowie Związku Polskich Artystów Plastyków Okręgu Wrocławskiego oraz oraz goście z innych okręgów: Jolanta Kasińska – kuratorka pleneru i wystawy oraz Michalina Cieślikowska-Kulmatycka, Maria Hoffman, Janusz Krzysztof Jędrzejec, Krzysztof Kułacz-Karpiński, Marta Mamot, Tomasz Olszewski, Stanisław Tomalak, Renata Wojnarowicz, Anna Zawilińska. Podczas wernisażu wystawy odbyło się spotkanie poświęcone sztuce, inspiracjach i znaczeniu plenerowych doświadczeń w procesie twórczym. Współorganizacja: Okręg Wrocławski ZPAP, Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu. Projekt współfinansowany z Budżetu Samorządu Województwa Dolnośląskiego.
- Wystawa tkaniny artystycznej ,,Poszukiwania'' zaprezentowane zostały prace słuchaczy pracowni tkactwa OPP pod kierunkiem Roberta Wieczorka – formy splotowo-fakturowe, jak też patchworkowe.
- Wystawa prac z IX edycji konkursu-Bułgaria oczami Polaków pt ,,Moja bułgarska podróż''– organizowanego przez Bułgarski Instytut Kultury, Ambasadę Bułgarii, Narodowe Przedstawicielstwo Turystyczne Republiki Bułgarii w Warszawie. W tegorocznej edycji konkursu wzięło udział wielu polskich podróżników, którzy w 2024 roku odwiedzili Bułgarię i uchwycili piękno tego kraju. Współorganizator: Wrocławskie Towarzystwo Przyjaciół Bułgarii.
- Wystawa malarstwa Anny Sobierajskiej, słuchaczki pracowni rysunku i malarstwa pod kierunkiem Beaty Bols
- Wystawa ,,Malarskie studia i interpretacje martwych natur'' Lidii Pinzari, słuchaczki pracowni malarstwa pod kierunkiem Beaty Bols.

- W maju OPP aktywnie uczestniczyło w IV edycji festiwalu Sakura, Wrocławskie dni japońskich inspiracji. W ramach festiwalu zorganizowane w OPP zostały :
- warsztaty pt. „Haft, który łączy'', uczestnicy poznawali technikę haftu japońskiego w duchu inspirowanym Zen. Warsztaty prowadzone przez instruktora OPP Roberta Wieczorka
- Wystawa „Papierowe Ślady”', autorka Zuzanna Kłapkowska, uczestniczka pracowni palnik+szkło, wystawa to zapis artystycznej drogi absolwentki ASP we Wrocławiu. Zaprezentowane zostały formy inspirowane origami przekładane na różne materiały od papieru przez szkło po ceramikę. Podczas wystawy odbył się pokaz tradycyjnych japońskich kimon zaprezentowany przez Davita Baroyana; aktora i pasjonata japońskiej kultury. Wystawa była czynna w noc muzeów.
- „Zainspirowani Japonią'' wystawa zbiorowa uczestników i instruktorów OPP. Wystawie towarzyszył pokaz taneczny, pt. „taniec Żurawia'' w choreografii i wykonaniu Julii Jóźwik. Pokaz był wynikiem współpracy pracowni fotografii i tkaniny OPP. W pracowni fotografii pod kierunkiem Macieja Sicińskiego, została wykonana sesja fotograficzna i charakteryzacja tancerki, a w pracownia tkactwa współuczestniczyła w projektowaniu stroju.
- Udział w oficjalnym otwarciu festiwalu „80 000 Żurawi dla Pokoju Senzubaru współorganizowanego przez Wydział Promocji Miasta i turystyki Departamentu Edukacji UM. OPP prowadziło warsztaty z sitodruku zadedykowane zaproszonym na wydarzenie uczniom przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Ponad 400 uczniów własnoręcznie wykonało na torbach, pod okiem naszych instruktorów, nadruk zaprojektowany w pracowni sitodruku przez Renatę Kurczyńską.
- Wystawa „Formowanie płomieniem II", zaprezentowane zostały prace uczestników zajęć Palnik+Szkło prowadzonych w Atelier Si.. Pb.. przez Barbarę Idzikowską. Na wystawie wyeksponowane zostały prace z borowo sodowego, krzemowego szkła, wykonane przy pomocy palników gazowo tlenowych, biżuteria oraz szklane instrumenty Rainsticki (instrumenty te zostały wykorzystane w wydarzeniu artystycznym w okresie Święta Wrocławia-pomysłodawczyni projektu: Barbara Idzikowska, strona

wizualna: Kamila Mróz i Katarzyna Krej. Zaprezentowane także podczas prestiżowego festiwalu Flame Off france W Nancy.

- Wystawa podsumowująca sezon artystycznego 2024/2025 czynna w okresie Święta Podwórka oraz Święta Wrocławia – prezentowała prace ze wszystkich pracowni OPP.
- Wystawa fotografii z pracowni Macieja Sicińskiego, kolejna ekspozycja przestrzennych zdjęć zainspirowanych Japonią oraz pokaz tańca ,,Julki Taniec Żurawia" we Wrocławskim Klubie Anima.
- Wystawa E/MOTION prezentująca fotografie młodego artysty, Patryka Gortycha, który w kilka lat wypracował własny, wyrazisty styl, a jego zdjęcia zatrzymały emocje i autentyczne momenty z koncertów.
- Podczas wernisażu zagrała Kinia – DJ-ka i artystka wizualna, której sety łączą post-punk, cold wave, dark disco i surową elektronikę.
- Wystawa „POSTAĆ" opowieść o Białorusinach, którzy przyjechali do Polski i nie tylko odnaleźli swoje miejsce, ale też zaczęli je współtworzyć, a emigracja stała się motorem rozwoju – osobistego i społecznego. Za obiektywem stanęła Iryna Micheeva – fotografka, projektantka i architektka z Białorusi, która od 2021 roku mieszka i tworzy we Wrocławiu. Partner wydarzenia: Fundacja "Za Wolność Waszą i Naszą".
- Wystawa „JESTEM | Я ЁСЦЬ" – zaprezentowane zostały prace powstałych podczas warsztatów artystycznych prowadzonych przez Macieja Sicińskiego i Magdalenę Gołdę)instruktorów OPP) w których udział wzięli białoruscy i ukraińscy emigranci mieszkający we Wrocławiu. To opowieść o odkrywaniu swojego miejsca w nowym świecie. Obrazy i kolaże – fragmenty życia, emocji i doświadczeń.
- Wystawa tkactwa grupy Babie lato, pt. ,,igła i wełna'' pod kierunkiem Roberta Wieczorka – Salonik Trzech Muz.
- Wystawa „Kordonek i szydełko – opowieści dnia codziennego" autorstwa Małgorzaty Biegańskiej zmieniającej prostą nitkę w medium, pełne symboli pod kierunkiem Roberta Wieczorka.
- „POCZUJ SZTUKĘ", wystawa, w której sztuka mówi do nas — dosłownie. Dziesięć prac uczestników OPP stworzyło przestrzeń pełną dźwięku, obrazu i dotyku. Każde dzieło miało swój głos — własną kompozycję muzyczną, którą odbiorcy mogli usłyszeć przez słuchawki po zbliżeniu się do eksponatu.

Wystawa miała charakter multimedialny, interaktywny i edukacyjny, a jej przestrzeń została stworzona z myślą o dostępności i inkluzywności. Towarzyszące jej materiały (wywiady, opisy) udostępnione zostały w języku polskim i angielskim. Projekt podkreślał terapeutyczną i integracyjną moc sztuki. Kuratorka wystawy: Berenika Wojnar Autorzy prac: uczestnicy zajęć OPP. Projekt dofinansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

- Wystawa poplenerowa uczestników pleneru OPP pod kierunkiem Barbary Nycz zorganizowany w okresie letnim we Wrocławskim Ogrodzie Botanicznym.

Wychodząc na przeciw wszechstronnym oczekiwaniom słuchaczy zorganizowane zostały również:
spotkania literackie:
1. spotkanie autorskie z nasza słuchaczką, poetką Anną Doraczyńską, która podczas spotkania zaprezentowała tomik swoich wierszy pełen wrażliwości oraz głębokiego namysłu nad ludzkim doświadczeniem.
2. wykład pt. ,,Opowieści o mitologicznych istotach starożytnej Grecji i Rzymu'' – symbolach, które od wieków inspirowały artystów i opowiadały historie pełne tajemnic. Autorka: Roksana Łajkosz,-historyczka sztuki i starożytniczka, której pasją jest filologia klasyczna. Doktorantka na Uniwersytecie Wrocławskim, zajmuje się badaniem percepcji sztuki przez starożytnych. Swoją wiedzę popularyzuje poprzez współpracę z Muzeum Narodowym we Wrocławiu oraz działalność na YouTube.
Warsztaty:
1. warsztaty artystyczne w ramach XIII Festiwalu Niezależnej Kultury Białoruskiej. Podczas dwutygodniowych spotkań uczestnicy wzięli udział w sesjach fotograficznych prowadzonych przez Macieja Sicińskiego i zajęciach w pracowni grafiki cyfrowej pod okiem Magdaleny Gołdy. Uczestnicy w swych pracach uchwycili swoje spojrzenie na Wrocław – miejsca, które stały się dla nich ważne, i historie, które chcieli opowiedzieć światu.
2. warsztaty z sitodruku 8 maj 2025 stanowisko na placu Wolności- opisane wyżej
3. warsztaty haftu Japońskiego - opisane wyżej.
4. warsztaty filmowe i grafiki 3D dla dzieci ze Stowarzyszenia Dużych Rodzin Trzy Plus

5. warsztaty grafiki warsztatowej

Co roku staramy się wspierać naszych słuchaczy-studentów ASP udostępniając im przestrzeń na obronę prac dyplomowych. W tym roku towarzyszyliśmy Jakubowi Radomskiemu, studentowi, kierunku Fotografia i Multimedia w Katedrze Grafiki i Sztuki Mediów na Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu.

OPP we współpracy z L.O. im Olimpijczyków Polskich w Długołęce gościło w swojej siedzibie uczniów i gości z Węgier, Hiszpanii, Litwy, Portugalii i Danii była to część projektu Erasmus+ pt. - "Being Human in European Union in the 21st Century". Zorganizowane zostały w naszych przestrzeniach: ,,Warsztaty z symulacji starości oraz związanych z tym wiekiem uszczerbków zdrowotnych. Uczestnicy okazję obejrzeć świat przez okulary pogarszające wzrok, założyć rękawice wprawiające ręce w drgania oraz nakładki na nogi, utrudniające pozycję chodzenia.

We współpracy z Wrocławskim Domem Senior+, grupa z pracowni fotograficznej pod kierunkiem Macieja Sicińskiego prowadziła sesję fotograficzną do projektu Joanny Zielińskiej SeniorSound w siedzibie ośrodka. A słuchaczka pracowni grafiki komputerowej Magdaleny Gołdy opracowałą na podstawie zdjęć materiały graficzne i promocyjne.

Celem prowadzonej działalności jest wspieranie rozwoju szkła zarówno jako dziedziny rzemieślniczej, jak i artystycznej we Wrocławiu. Oprócz własnej pracowni szkła instytucja współpracuje z "Atelier Si, Pb..." prowadzoną przez Barbarę Idzikowską to jedno z nielicznych miejsc w Polsce, gdzie osoby zainteresowane pracą ze szkłem na palniku mogą doświadczyć tego wyjątkowego rzemiosła osobiście.

Zajęcia Palnik+Szkło to przestrzeń, w której pasja do szkła spotyka się z edukacją i praktyką. Poznają techniki formowania szkła w ogniu palnika, które oprócz skupienia i cierpliwości wymagają wielu godzin pracy oraz specjalistycznego zaplecza technicznego. Działalność pracowni koncentruje się na pracy z boro-krzemowymi prętami szklanymi, które umożliwiają tworzenie delikatnych, precyzyjnych konstrukcji. To właśnie ta nietypowa technika "networkingu" stanowiła fundament naszych pierwszych zajęć.

Dzięki dofinansowaniom wzbogacona została oferta o warsztaty, które rozwijają umiejętności uczestników i otwierają ich na nowe perspektywy w pracy ze szkłem, rozpoczęliśmy współpracę z Dominiką Waligórską - absolwentką wrocławskiej ASP, która dwa razy w miesiącu prowadzi warsztaty dmuchania

szkła z wykorzystaniem rur boro-krzemowych. Zakupione zostały dwa specjalistyczne palniki do gięcia rur neonowych i tym samym rozpoczęty został proces tworzenia warsztatu neonów. Upatrywane są w tym przedsięwzięciu szczególne nadzieje ze względu na usytuowanie pracowni w podwórku z zabytkowymi neonami.
Galeria Toy Piano, to miejsce, w którym kontakt z nietypowymi instrumentami i dźwiękami jest bezpośredni, praktyczny i zbudowany na realnej fascynacji. Przynajmniej połowa odwiedzających to obcokrajowcy, co oznacza, że promowane wartości są ponadnarodowe i unikalne w skali świata.
Prócz stałej ekspozycji W Galerii Toy Piano odbyły się:

- wystawa Casio Night - oryginalne instrumenty elektroniczne Casio z lat 80tych
- wystawa instrumentów DIY Krzysztofa Cybulskiego w GT
- wystawa grafik muzycznych Patryka Zakrockiego

oraz koncerty :

- Elektrokłącze #2 - cykl prezentacji twórczości studentów Koła Naukowego Akademii Muzycznej oraz koncert Krzysztofa Cybulskiego
- Lencastre / Wróblewski / Doskocz - koncert w GTP
- LOUFR - koncert w GTP
- Z duchem czasu - koncert studentów klas kompozycji dr. K. Dziewiątkowskiej i prof. dr. Hab. C. Duchnowskiego z wrocławskiej Akademii Muzycznej
- Loom TM - koncert w GTP
- DEAE - koncert w GTP
- Naruhiko Kawaguchi - Toy Piano Concert
- Katarzyna Karpowicz - koncert na koto i sho w GTP
- Casio Night (koncert w Noc Muzeów w GTP)
- Szostkowicz / Bruch - studenci i profesorowie Akademii Muzycznej, koncert w GTP
- Jerome Noetinger - koncert w GTP
- MIRT - koncert w GTP
- Dust Bunny (Warelis i Palacios Navarro) w GTP
- TRANSPARENT SOUNDGLASS - koncert w ramach Święta Wrocławia w GTP
- Kompopolex Ensemble "Trio ale solo" koncert w GTP
- Psychogeografia - koncert w GTP

- ICHI - Avant Art Festival - koncert w GTP
- Dominik Strycharski - koncert na flety solo i elektronikę w GTP
- Zbigniew Chojnacki - koncert na akordeon solo i elektronikę w GTP
- Krzysztof Cybulski - koncert na instrumentach DIY w GTP
- Jorgens / Oleszak plays small instruments - koncert w GTP
- Duo Van Vliet - koncert z projekcjami video w GTP
- Wojciech Błażejczyk - RE-USED SOUNDS - koncert na obiektofonach w GTP
- Barbara Drazkov - rezydencja i koncert na pianinie preparowanym w GTP
- Patryk Zakrocki - koncert na gitarę stereofoniczną w GTP
- Euphon w dniu urodzin Chladniego - wykład performatywny Małe Instrumenty w GTP
- Jeziornica - koncert muzyki Mateusza Ryczka na wiolonczelę solo i elektronikę
- Małe Instrumenty grają na niewidzialnych instrumentach w GTP
- Elektrokłącze #3 - prezentacja prac warsztatowych studenów Koła Naukowego AM Wrocław odbywających się w pracowni Małych Instrumentów w okresie sierpień-grudzień 2025.

Przeprowadzone zostały warsztaty:

- warsztaty dla uczniów Szkoły Muzycznej z Ul. Kłodnickiej we Wrocławiu, klasy Joanny Kołodziejskiej
- warsztaty dla wrocławskich szkół muzycznych
- warsztaty Pawła Hendricha dla studentów wrocławskiej AM - Theremin i środowisko komputerowe w kompozycji współczesnej
- warsztaty dla studentów kierunków muzycznych Barbary Piotrowskiej
- warsztaty dla klas szkół podstawowych (Magdalena Wachowska)
- warsztaty dla uczniów szkoły muzycznej w Krzeszowicach
- warsztaty dla Stowarzyszenia "W stronę kultury" z Gromadki
- warsztaty dla obcokrajowców studentów Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego

sierpień-grudzień - warsztaty dla Koła Naukowego Akademii Muzycznej z obszaru budowy autorskiego środowiska hybrydowego

- warsztaty dla 66 Szkoły Podstawowej we Wrocławiu

Znacząca dla Galerii Toy Piano była realizacja programu dla narodowej telewizji japońskiej, która prezentuje kraje z całego świata w oparciu o unikatową

obecność kultury fortepianowej. Prowadzącym jest popularny pianista Hayato Sumino, a Polskę reprezentowała właśnie Galeria Toy Piano i pracownia Małych Instrumentów
Galeria Toy Piano była również prezentowana przez Małe Instrumenty na EXPO 2025 w Osace.
Nagrody i wyróżnienia: Nagroda dla dyrektora p. Macieja Sicińskiego, przyznana przez Fundację,, Za wolność Waszą i Naszą ’’,w podziękowaniu za współpracę, na Festiwalu Niezależnej Kultury Białoruskiej. Nagroda dla instruktora Roberta Wieczorka - nagroda uczestników 52 Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Włókna Kowary 2025 za najlepsza tkaninę. Nagroda dla słuchaczek pracowni tkactwa 1 miejsce oraz wyróżnienie na Przeglądzie Twórczości Ludowej i Artystycznej Rękodziało 2025/ Paweł Romańczuk nominacja do Wrocławskiej Nagrody Artystycznej 2025 w dwóch kategoriach muzyki poważnej i muzyki rozrywkowej.

KLUB MUZYKI I LITERATURY

Zrealizowane cele strategiczne, kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.
Organizacja koncertów, spotkań literackich oraz prezentacja sztuk plastycznych:
https://www.klubmil.pl/muzyka/koncerty-w-2025-roku
https://www.klubmil.pl/literatura/spotkania-w-2025-roku
https://www.klubmil.pl/wystawy/wystawy-w-2025-roku
Opublikowanie w Oficynie Wydawniczej Klubu Muzyki i Literatury „Akwedukt” książek:
1. Stanisław Melski, Pater noster qui es. ISBN 978-83-970717-6-6. Redaktor prowadzący: Ryszard Sławczyński. Redakcja i korekta: Grażyna Melska. Projekt okładki: Michał Dudek i Sławomir Pęczek. Opracowanie graficzne, DTP: EDITUS – Sławomir Pęczek. Druk i oprawa: PRINT GROUP Sp. z o. o.
2. Urszula Benka, O sztuce nieświadomej. ISBN 978-83-970717-7-3. Redaktor naczelny: Ryszard Sławczyński. Redakcja: Urszula Benka. Korekta: Urszula Benka, Patrycja Zygadło. Indeks: Patrycja Zygadło. Projekt okładki: Sławomir Pęczek. Opracowanie graficzne, DTP: EDITUS – Sławomir Pęczek. Druk i oprawa: PRINT GROUP Sp. z o. o.
3. Edward Kostka. Malowanie gaju. ISBN 978-83-970717-5-9. Redaktor prowadzący: Ryszard Sławczyński. Redakcja: Zofia Gebhard. Korekta: Zofia

Gebhard, Patrycja Zygadło. Opracowanie graficzne, DTP: Edward Kostka, Szymon Kostka. Druk i oprawa: Drukarnia Reprint.
4. Stefania Krasicka, Jan Krasicki, Tyle razy miałam nie żyć. Kresy Wschodnie utracony Raj. ISBN 978-83-970717-9-7. Redaktor prowadzący, koncepcja wydawnicza: Ryszard Sławczyński. Redakcja: Patrycja Zygadło. Konsultacja redakcyjna i korekta: Robert Gawłowski. Konsultacja tłumaczeń: Jadwiga Tarsa. Projekt okładki: Sławomir Pęczek. Opracowanie graficzne, DTP: EDITUS – Sławomir Pęczek. Przygotowanie graficzne map: Edward Kostka. Druk i oprawa: Books Factory Sp. z o. o.
5. Izabella Starzec, Brzmienia Wrocławia. Rozmowy w wielu tonacjach. ISBN 978-83-970717-8-0. Redaktor naczelny: Ryszard Sławczyński. Redakcja: Robert Gawłowski, Jacek Świłło. Korekta i indeks: Patrycja Zygadło. Projekt okładki: Sławomir Pęczek. Opracowanie graficzne, DTP: EDITUS – Sławomir Pęczek. Przygotowanie graficzne map: Edward Kostka. Druk i oprawa: Books Factory Sp. z o. o.
6. Anna Maria Fusaro. Okno do wszechświata. 20 lat twórczości artystycznej. ISBN 978-83-974487-0-4. Redaktor naczelny: Ryszard Sławczyński. Redakcja i korekta: Patrycja Zygadło. Opracowanie graficzne, DTP: EDITUS – Sławomir Pęczek. Druk i oprawa: Books Factory Sp. z o. o.
7. Andrzej Saj, Róża pamięci. ISBN 978-83-974487-3-5. Redaktor naczelny: Ryszard Sławczyński. Redakcja i korekta: Monika Wójtowicz. Opracowanie graficzne, DTP: EDITUS – Sławomir Pęczek. Druk i oprawa: Books Factory Sp. z o. o.
Odbyło się łącznie 162 spektakli i koncertów Muzycznych, 132 spotkania literackie oraz 75 innych działań, w tym edukacyjnych, prezentacji, prelekcji oraz premier wydawnictw, wystaw.
Nagrody i wyróżnienia: Wrocławska Nagroda Artystyczna w kategorii literatura za książkę Roberta Gawłowskiego pt. „Boskie światło”. Nagrody Diany Viktorii Cel rok 2025: Konkursy Międzynarodowe: 1. VII Międzynarodowy Konkurs Muzyczny OPUS, Kraków – II miejsce (14-19.05.2025) 2. III International Mark Rothko Competition dla młodych wykonawców wykonujących muzykę współczesną – I miejsce (12.04.2025) 3. European Virtuoso Music Awards, Berlin – I miejsce (gold prize) (12.03.2025) 4. International Mozart Competition Vienna, - III miejsce (10.03.2025) 5. V International Gloria Artis Music Competition, Wiedeń – II miejsce (09.03.2025) 6. V International Violin Competition PRIME VIOLIN,

Słowacja – I miejsce (02.02.2025) 7. V Międzynarodowy Konkurs Muzyczny Małopolska 2025 , Kraków – III miejsce (18-19.01.2025) Konkursy Ogólnopolskie : 1. IV Ogólnopolski Konkurs Muzyczny w ramach Festiwalu Młodego Wirtuoza w Bydgoszczy, - I miejsce (28.05.2025) 2. I Ogólnopolski Konkurs Instrumentalny „Rezonans” pod patronatem Krzesimira Dębskiego – I miejsce (17.05.2025) 3. III Ogólnopolski Konkurs „Talenty Muzyczne 2025”, Poznań – I miejsce (27-29.04.2025) 4. I Ogólnopolski Konkurs Instrumentalny „Rezonans” pod patronatem Krzesimira Dębskiego – NAGRODA PUBLICZNOŚCI (17.05.2025) Występ w Dworku Chopina w Dusznikach – Zdroju z recitalem (15.05.2025) Występ z orkiestrą na Słowacji w Banskiej Bystrzycy (22.05.2025) Recital i koncert z orkiestrą na Uniwersytecie Wrocławskim podczas III Festiwalu Wrocław Summer Classics (lipiec 2025) Występ – recital podczas Gali Wręczania Stypendiów Artystycznych Prezydenta Wrocławia dla Młodych Artystów (październiak 2025) Występ – recital podczas gali 10- lecia digital forum Identt (29.10.2025).

WROCŁAWSCY KAMERALIŚCI

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r

Realizacja 26 koncertów przez 3 zespoły instytucji - Cantores Minores Wratislavienses (17), Ars Cantus (7) i Neon Voice (2) we Wrocławiu (25) i Katowicach (1). Realizacja nagrania i wydanie płyty w postaci digipacka przez zespół Ars Cantus "Angelus Silesius & Georg Joseph. The Soul's Holy Desires"

Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

Instytucja zorganizowała obchody jubileuszu 25-lecia działalności artystycznej zespołu Ars Cantus, na które składał się Koncert Jubileuszowy z wyborem pieśni ze zbioru „Święta uciecha duszy" Angelusa Silesiusa, połączony z rozmową Izabelli Starzec z członkami zespołu poświęconą historii i drodze artystycznej formacji. Spotkaniu towarzyszyła prezentacja archiwalnych fotografii i nagrań. Nagrane z tej okazji i wydane zostało jubileuszowe wydawnictwo płytowe "Angelus Silesius & Georg Joseph. The Soul's Holy Desires".
Zespół Cantores Minores Wratislavienses uczestniczył w organizacji X Międzynarodowego Turnieju Dyrygentury Chóralnej „W Stronę Polifonii” odbywającego się w dniach 3 - 6 grudnia 2025 r. w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Instytucja ufundowała Nagrodę Specjalną polegającą na umożliwieniu laureatowi wyłonionemu przez chór przygotowania

chóru kameralnego Cantores Minores Wratislavienses do koncertu i zadyrygowania nim w trakcie sezonu artystycznego 2026/2027, w terminie i z repertuarem uzgodnionym z laureatem. Ze względu na wysoki poziom zaprezentowany przez uczestników turnieju instytucja postanowiła przyznać nagrodę dwóm laureatom - zostali nią uhonorowani Jakob Ivačič (Słowenia) i Karol Knapiński (Polska).
Chór Cantores Minores Wratislavienses rozpoczął eksplorację nowych dla siebie rejonów muzycznych przygotowując projekt "Earth, Wind & Choir" pod dyrekcją Małgorzaty Sapiechy-Muzioł. Wykonany on został dwukrotnie - premierowo w październiku 2025 w Sali Wielkiej Starego Ratusza we Wrocławiu oraz w grudniu 2025 na 50. Festiwalu Barbórkowym, gdzie zespół wystąpił jako gwiazda Koncertu Inauguracyjnego. Repertuar składał się ze współczesnych kompozycji z różnych stron świata. Usłyszeć można było m. in. hipnotyzujące brzmienia „Northern Lights" i „Rivers of Light" łotewskiego kompozytora Ēriksa Ešenvaldsa, które przeniosły widzów w krainę zorzy polarnej i rzek mieniących się kolorami. Poruszająca pieśń „Earth Song" Franka Ticheli przypomniała o kruchości naszej planety, a liryczne „Le Chansons des Roses" Mortena Lauridsena otuliło odbiorców subtelnym pięknem. W programie znalazły się również wyjątkowe utwory polskich kompozytorów, jak „The Gladness of Nature" Katarzyny Danel oraz „Deszcz na Morzu" Marka Raczyńskiego, które doskonale dopełniły ten zjawiskowy krajobraz.
Zespół Neon Voice przygotował program "Nim zaświeci pierwsza Gwiazda" w nowej dla instytucji formie łączącej koncert z największymi przebojami muzycznymi przedwojennego kina polskiego, z aktorskim monologiem w wykonaniu Roberta Gonery oraz pokazami fragmentów przedwojennych filmów. Powstała dzięki temu atrakcyjna forma przedstawienia o dużym potencjale komercyjnym.
Instytucja uczestniczyła w kreacji wydarzenia „Transparent Soundglass” - muzyczno-wizualnego projektu będącego efektem współpracy pomiędzy instytucjami i artystami działającymi działającymi w pasażu Ruska 46, znanym z Galerii Neonów. Wydarzenie nawiązywało do wielowiekowych szklarskich tradycji Dolnego Śląska, w szczególności Wrocławia – dziś kontynuowanych głównie przez artystów szkła. Przestrzeń Ruska 46 ma szczęście gościć aż trzy atelier prowadzone przez uznane artystki. Twórcy muzyki i instrumentów muzycznych (Małe Instrumenty, Cantores Minores Wratislavienses, Kormorany) skorzystali ze

wspólnej obecności na Ruskiej 46 z artystkami szkła związanymi z Otwartymi Pracowniami Plastycznymi im. Eugeniusza Gepperta wraz Galerią Toy Piano i Atelier Si, Pb… Barbary Idzikowskiej. Razem zrealizowany został pomysł na stworzenie nowych instrumentów muzycznych wykorzystujących atrybuty szkła - sprężystość, transparentność, gładkość powierzchni i szczelność. Zbudowane zostały one przez Pawła Romańczuka w podwórkowych pracowniach Ruskiej 46. Ich powstanie było podstawą do stworzenia nowej muzyki przez ich twórcę i jej kolektywnego wykonania przez wszystkie wyżej wymienione zespoły muzyczne. Jako tło wydarzenia będącego efektem współpracy pomiędzy artystami, którzy prezentują odmienne gatunki muzyczne oraz stylistyczne, została wykorzystana niepowtarzalna i klimatyczna przestrzeń podwórka przy Ruskiej 46. Celem tej twórczej kreacji było wykorzystanie synergii tego miejsca i jego rezydentów, tworzących unikalną ofertę kulturalną Wrocławia.
Nagrody i wyróżnienia: zespół Ars Cantus został uhonorowany przez MKiDN tytułem Zasłużony dla Kultury Polskiej

WROCŁAWSKI KLUB ANIMA

- **Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r**

Integracja społeczności Osiedla KOZANÓW, szeroko pojęta współpraca z placówkami edukacyjnymi i fundacjami
w kontekście rozwoju intelektualnego i artystycznego: dzieci , młodzieży oraz seniorów.
1/ Współpraca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku działającym przy Uniwersytecie Ekonomicznym w związku z 15-leciem istnienia.
2/ Zaproszenie Stefano Tarrazzino ze spektaklem pt." Kto ma klucz"
3/ Spotkania dotyczące partnerstwa lokalnego dla mieszkańców osiedla./spotkania senior-policja/
4/ Modernizacja systemu monitoringu- wymiana kamer analogowych na cyfrowe.
5/ Modernizacja okotarowania sceny.
6/ Szkolenia kadry w zakresie: kontroli zarządczej, systemu e-faktur KSEF, inwentaryzacji.
7/ Zajęcia dla dzieci podczas imprezy Gastro Miasto na Bulwarach Dunikowskiego.
Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

1/ Stałe sekcje realizujące zadania edukacyjne dla dzieci i młodzieży a także dla seniorów.
2/ Festyn Osiedlowy ze zbiórką karmy dla zwierząt w ramach promocji Klubu.
3/ Niedzielne poranki rodzinne z bajkami dla dzieci.
4/ Przeglądy muzyczne dla dzieci.
5/ Wieczory z poezja i muzyka.
6/ Przedstawienia teatralne dorosłych.
7/ Wernisaże prac plastycznych naszych naszych wychowanków.
8/ Mikołajki dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
9/ Udział we Wrocławskich Targach Dobrej Książki -Hala Ludowa- zajęcia dla dzieci.
Wydawanie gazetki WK ANIMA, Festyn Osiedlowy promujący działania WK ANIMA, stałe sekcje realizujące zadania edukacyjne dla dzieci, młodzieży i seniorów.

WROCŁAWSKI INSTYTUT KULTURY

Zrealizowane cele strategiczne w 2025 r

SIECIOWANIE

WIK lubi wchodzić w kooperacje, wymieniać się doświadczeniami i budować wspólne projekty. W 2025 roku zorganizowano dwa duże spotkania networkingowe, adresowane do bardzo konkretnych środowisk – osób animujących kulturę w mieście, w regionie i w różnych zakątkach kraju. Pierwszym wydarzeniem było forum kulturalnych działań lokalnych Sztuka sąsiedztwa, czyli ogólnopolski zjazd artystek i artystów, animatorów i animatorek pracujących z lokalnymi społecznościami. Drugie Forum Edukacji Kulturalnej Wrocławia i Dolnego Śląska „Sztuka współpracy”. Pierwsze Forum odbyło się w Barbarze. Osoby uczestniczące mogły wysłuchać wykładu inspiracyjnego Anki Wandzel, poznać przykłady praktyk z całej Polski (od Turnusu na Wolskiej w Warszawie, przez Galerię UL w Gdańsku i Scenę Supernova w Krakowie, po wrocławski Kolektyw BREDNIE) i wymienić się pomysłami na sąsiedzkie działania. Odbyły się również trzy lokalne wizyty studyjne w społeczno-kulturalne miejsca: SZMERY, Bazar Bizarre i Pracownię Hutmen. O Forum Edukacji więcej w innej części sprawozdania.
WIK działał aktywnie w kilku międzynarodowych sieciach. EXPECT_Art to działająca od ubiegłego roku sieć badawczo-edukacyjna, łącząca partnerów z

sześciu krajów Europy: Danii, Niemiec, Węgier, Polski, Słowenii i Hiszpanii. Polskę reprezentują w niej dwie organizacje z Wrocławia: WIK oraz Uniwersytet Wrocławski. Magic Carpets – sieć prowadzona przez Biennale w Kownie, skupiająca 17 organizacji z krajów Unii i państw kandydujących, m.in. z Wielkiej Brytanii, Turcji, Portugalii, Rumunii, Szwecji czy Włoch. Jej celem jest wspieranie wschodzących artystek, artystów i kuratorów poprzez rezydencje artystyczne angażujące lokalne społeczności i przestrzeń publiczną. Nową dla WIK siecią jest URBACT – europejska platforma współpracy miast, wspierająca tworzenie bardziej inkluzywnych i odpowiedzialnych polityk miejskich. W ramach sieci uhonorowano Mikrogranty jako przykład miejskiego rozwiązania realnie odpowiadającego na potrzeby mieszkanek i mieszkańców. Na koniec warto odnotować dużą aktywność instytucji w Otwartej Sieć Ludzi Kultury „Reagujemy!".

Szkoła Sąsiedzkich Spacerów w roku doczekała się drugiej edycji za sprawą współpracy międzyinstytucjonalnej. Cykl szkoleniowy dla osób chcących dzielić się opowieściami o swoich osiedlach zrealizowano z Centrum Kultury Nowy Pafawag z Nowego Dworu oraz Ośrodkiem Postaw Twórczych Zamek z Leśnicy. WIK dwa razy w roku aktywizuje do współdziałania społeczność Ruskiej 46 gdzie na co dzień działa ponad czterdzieści organizacji: fundacje, instytucje kultury, kluby oraz pracownie artystów. Przygotowano wspólnie program na majową Noc Muzeów, a przede wszystkim obchodzone co roku w czerwcu Święto Podwórka Ruska 46. Edycja 2025 odbywająca się pod hasłem „Podążaj za zmysłami", trwała po raz pierwszy cały tydzień – od 23 do 29 czerwca – i skupiła program wokół trzech osi: sztuk wizualnych, muzyki oraz wielokulturowości.

Rok 2025 to też czas bliskich współprac z uczelniami wyższymi: Uniwersytetem SWPS i Laboratorium Migracje – Kultura – Miasto przy Instytucie Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Wrocławskiego.

Na koniec narzędzie sieciowania zupełnie innego rodzaju – „Niezbędnik". Każdorazowo w kalendarium prezentowane jest przeszło 100 propozycji kulturalnych, zgłaszanych redakcji przez kilkadziesiąt wrocławskich instytucji, NGO, grup nieformalnych czy niezależnych twórców i twórczynie.

WSPARCIE

Rok w Mikrograntach, programie wsparcia oddolnych inicjatyw lokalnych, rozpoczął się od świętowania dziesiątych urodzin. Od tego roku maksymalna kwota, jaką wspierana może być pojedyncza inicjatywa w prowadzonej przez WIK ścieżce dla osób fizycznych i grup nieformalnych, została podwojona i wynosi aż 10 000 złotych. Nabory przyniosły wsparcie 47 projektów. W gronie realizujących swoje projekty pojawiło się 15 nowych liderek i liderów oraz 15 nowych grup nieformalnych, które wcześniej nie uczestniczyły w programie. Włączono również osoby z doświadczeniem uchodźczym i/lub migranckim. We współpracy z Przejściem Dialogu zorganizowano konsultacje tłumaczone na język ukraiński, białoruski, angielski i rosyjski, a także trzy wielojęzyczne spotkania informacyjne.
Najbardziej wyrazistym akcentem naszych tegorocznych działań rezydencyjnych były te, które poprzez sztukę angażują lokalne społeczności. W 2025 roku zaproszono do współpracy trzy artystki: Olgę Budzan (Polska), Marinę Pietrocolę (Włochy) oraz Mariam Giunashvili (Gruzja). Olga Budzan w ramach cyklu warsztatów przygotowała wspólnie z grupą Wrocławianek wielkoformatową realizację tekstylną inspirowaną historią kultowego wrocławskiego baru. Z kolei Marina Pietrocola i Mariam Giunashvili, realizując dwa równoległe projekty, przyglądały się życiu mniejszości koreańskiej.
Kolejny raz zrealizowano wymianę rezydencyjną dla osób praktykujących grafikę warsztatową. W 2025 roku odbyły się dwa takie wyjazdy. Do Wrocławia przyjechała Lisa Maria Baier, artystka wizualną pracującą w oparciu o praktyki partycypacyjne. W ramach rewizyty w wrocławska artystka i graficzka Aleksandra Czudżak odbyła czterotygodniową rezydencję w drezdeńskiej pracowni Grafikwerkstatt, gdzie miała okazję zgłębić tradycyjne techniki druku warsztatowego.
W ramach dodatkowego finansowania z programu Synergie zrealizowano rezydencję słowackiej artystki Zuzany Kutašovej pn.„BIG CITY LIFE”, która zaprosiła do współpracy Terezę Sejkovą. Słowackie artystki poprowadziły cykl warsztatów z grafiki projektowej dla społeczności Galerii ArtBrut oraz Pracowni Galerii Miejskiej, których efekty zaprezentowano na dwóch wystawach w ramach tegorocznego Święta Podwórka.
Ważnym wymiarem wsparcia była realizacja Wrocławskiego programu Wydawniczego, którego efekty opisano w kolejnych punktach sprawozdania.

KOMPETENCJE I BADANIA

Realizowane przez WIK programy edukacyjne, projekty partnerskie i inicjatywy badawcze koncentrowały się na wzmacnianiu sprawczości, budowaniu sieci współpracy oraz pogłębianiu refleksji nad warunkami funkcjonowania kultury w nieustannie zmieniającej się rzeczywistości społecznej. Trzonem kompetencyjnego obszaru naszej działalności pozostawały Praktyki Kultury. Do prowadzenia warsztatów kompetencyjnych zaproszono specjalistów z różnych środowisk. Rozmawiano m.in. o fundraisingu i nowych formach mecenatu, działaniach na styku kultury i biznesu, języku, a także o umiejętnościach komunikacyjnych, autoprezentacji oraz zarządzaniu czasem i konfliktami. Każde spotkanie było nie tylko okazją do zdobywania wiedzy, lecz przede wszystkim przestrzenią wspólnego poszukiwania rozwiązań, które można od razu zastosować w codziennej praktyce zawodowej. Uzupełnieniem warsztatów był podcasty „Praktyki Kultury. Rozmowy" – format, który z roku na rok staje się coraz ważniejszym archiwum doświadczeń osób eksperckich działających w kulturze i na jej obrzeżach. W 2025 roku zrealizowano osiem nowych odcinków. Nowym i znaczącym elementem programu Praktyk był kurs liderski. Zrealizowano ścieżkę skierowaną do osób kierujących zespołami, projektami i procesami w instytucjach kultury, organizacjach pozarządowych, samorządzie i trzecim sektorze. Zrealizowano letni cykl warsztatów poświęcony m.in. pracy nad wizją, misją i strategią, komunikacji zespołowej oraz kulturze organizacyjnej. Integralną częścią Praktyk Kultury pozostały wizyty „od zaplecza", dające unikalną możliwość zajrzenia za kulisy miejsc współtworzących lokalny ekosystem kultury i bezpośredniego spotkania z pracującymi tam osobami. Odwiedzono POBO Community Spot, prowadzony przez Stowarzyszenie NOMADA, gdzie rozmawiano o sojusznictwie i międzykulturowości, Krupa Art Gallery, w której poznawano specyfikę prywatnych instytucji sztuki, oraz Dolnośląską Bibliotekę Publiczną im. Tadeusza Mikulskiego, gdzie przyglądano się zagadnieniom współprac międzynarodowych.

Rok 2025 był również czasem intensywnej pracy w partnerstwach i sieciach współpracy skupionych na kompetencjach. Wiosną ogłoszono nabór do dwuletniego programu Dwulatki. Szkoły Praktyk Animacyjnych, realizowanej wspólnie z Centrum Kultury ZAMEK w Poznaniu oraz – od tego roku – z Gdańskim Archipelagiem Kultury. Podobnie jak w latach poprzednich, czwarta edycja programu została zaprojekowana jako długofalowy proces rozwijania

kompetencji w obszarze animacji i edukacji kulturowej, oparty na pracy warsztatowej, wymianie doświadczeń i uczeniu się w działaniu. Umiejętności zdobywane w pierwszym roku stanowiły przygotowanie do etapu praktycznego – realizacji projektów animacyjnych w 2026 roku.

WYDARZENIA

W 2025 roku kalendarze trzech siedzib WIK – Barbary, Klubu pod Kolumnami i Recepcji – pękały w szwach od wydarzeń.

Rok w Barbarze upłynął pod znakiem podwójnej urodzinowej fety: sześćdziesięciu lat od powstania kultowego baru przy Świdnickiej 8B oraz dekady od jego ponownego otwarcia jako wizytówki Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Z okazji sześć/dziesiątych urodzin Barbary – klubokawiarni, która dziś stanowi główną siedzibę WIK– zaproszono mieszkanki i mieszkańców Wrocławia na cały miesiąc świętowania. Kulminacja przypadła na 24 maja: otworzono wystawę dokumentującą bogatą historię Barbary, odbyła się rozmowa o Barbarze i podobnych jej tzw. trzecich miejscach, a na finał odbyło się silent disco prowadzonego przez Agnieszkę Szydłowską, Michała Nogasia i Agnieszkę Obszańską – to samo trio, które dziesięć lat temu uświetniło reotwarcie odnowionej Barbary. Wspólnie z Zuzą Tokarską i Kasią Iwanio-Kozak szyto poduszki z charakterystycznymi symbolami Barbary, a związana z tym miejscem od wielu lat Kasia Bury przygotowała warsztaty w duchu sentymentalnego „the best of" swoich tekturowych zajęć dla dzieci. Wiele punktów programu miejsca w 2025 roku nawiązywało do popularnego cyklu „Znikające miasto". Po raz pierwszy ogłoszono otwarty nabór na wystąpienia w ramach tego cyklu, co spotkało się z dobrym odbiorem publiczności. Open call nie był jedyną nowością, która zagościła w 2025 roku na scenie Barbary. W 2025 roku Barbara połączyła siły z redakcją „Wrocławskiego Niezbędnika Kulturalnego". W wydawanym przez WIK czasopiśmie przez cały rok publikowaliśmy cykl „Wrocław Milenium", cofając się do roku 2000 i przyglądając temu, jak wyglądała wówczas kultura w mieście. Drugim, nowym cyklem tematycznych dyskusji były spotkania odbywając się pod hasłem: „Co muzea uczelniane mają wspólnego z…", realizowane wspólnie ze Stowarzyszeniem Muzeów Uczelnianych przy udziale Akademickiego Radia LUZ. W Klubie pod Kolumnami odbywał się Klub Rzeczy, cykl spotkań, podczas których lokalni projektanci i rękodzielnicy odsłaniali tajniki swojego warsztatu, od pierwszych szkiców po gotowe obiekty. Goszczono m.in. Szymona Hanczara,

który mierzył się z projektowaniem form w epoce nadmiaru oraz Dominikę Khavro, która zgłębiła pod Kolumnami ideę cyrkularności – od koła garncarskiego po zamknięty obieg materiałów. Rękodziełem w praktyce zajął się Klub Przeszycia, w którym ulubione ubrania, przy wspólnym roboczym stole i pod okiem Kasi Iwanio-Kozak, dostawały drugą szansę.
Cykl Klub Kamienicy zaczęto od klasycznych wykładów: przyglądano się kamienicznym detalom i dekoracjom (Łukasz Krzywka, Natalia Bobryk-Mauer), odkrywano zaskakujące i utracone budynki z sąsiedztwa oraz ich dawnych mieszkańców (Kasia Kwiecień, Aleksandra Podlejska), wreszcie prowokowano pytaniem: „Dlaczego wciąż rozmawiamy o kamienicach?" (Piotr Kmiecik). Z czasem osoby uczestniczące wyszły w miasto – Spacerowy Klub Kamienicy prowadził śladami polichromii wrocławskich sieni (Filip Heliasz) i pokazywał sąsiedzkie ikony (Aleksandra Podlejska). Jesienią natomiast zapukano do drzwi sąsiadów: pod hasłem „Klub Kamienicy: W gościach" i zaglądnieto do prywatnych mieszkań w okolicznych kamienicach.
Tegoroczne poranki wciąż należały do najmłodszych, którzy rozbudzali zmysły na Figlach-miglach, a podczas organizowanych wspólnie z wrocławską Akademią Muzyczną Dźwięków, brzdęków i piosenek odkrywali brzmienia i ruch.
Rok 2025 przyniósł także pięć artystycznych wystaw w salonie wystawowym Klubu pod Kolumnami. Zaczęliśmy od szkicowników Pawła Szlotawy, celebrowaliśmy prace uczestniczek Klubu Kolażu, a na zakończenie roku wystawą Gosi Kulik wskoczyliśmy do basenu przy Teatralnej.
W programie wystawienniczym Recepcji znalazły się prace Joanny Zagner-Kołat, Magdaleny Kościańskiej, Magdaleny Gołdy i Alison Czapigo, Pawła Ponichtery, Katarzyny Gierkowskiej oraz rezydentek programu AIR Wro: Lisy Marii Baier, Zuzany Kutašovej i Teresy Sejkovej (o nich więcej w innych częściach sprawozdania). Nowy cykl Wrocławskiego Instytutu Kultury – Harce na kartce – pilotował artysta Paweł Szlotawa, który zapraszał do eksperymentów z kolażem, teksturami, tkaninami i farbami. Cykl Gimnastyki rysunkowej poprowadzili m.in. Szymon Pikusa, Wera Kobylińska, Marta Falkowska (w ramach współpracy z Festiwalem Feminatywa) czy Robert Romanowicz. Ponadto odbyły się Klasówki z Twoją Starą – quizy popkulturowe napędzane memami, ploteczkami, kinem klasy B i queerowyni ikonami, w których w rolę egzaminatorki wcielała się tytułowa drag queen, performerka związana z Kulturą Równości. Cyklu Produkt niszowy, który przyciągał łowców unikatowego rzemiosła i nietypowych zajawek. Razem

Krzyśkiem Orłowskim z Zinteki, Dominiką Drop z Feminigi, fotografką Jagodą Lewicką, muzykiem Kubą Sucharem oraz Krzyśkiem Orłowskim z Zinteki zaglądaliśmy w zakamarki wrocławskiej sceny poza mainstreamem. W drugiej połowie roku otwarto programowy wątek na undergroundową scenę muzyczną – dzięki współpracy WIK z Klubem Szalonych Recepcja gościła dwie sesje jazz jam session oraz trzy koncerty.

Kluczowe działania, wydarzenia, projekty w 2025 r.

Koncerty pod kolumnami

Jesienią, dzięki dotacji z MKIDN, na klubowej scenie zagościły Koncerty pod Kolumnami, czyli występy młodych wrocławskich muzyków: Mikiego, Mahjong, SHRONu, Konsolety i Wrocławskiej Orkiestry Improwizowanej. Ten ostatni skład jeszcze latem zaprosił klubową publiczność do aktywnej współpracy – Orkiestra poprowadziła dwie sesje warsztatów improwizacji, których finałem były wyjątkowe, żywiołowe koncerty-performansy. Tę praktyczną część uzupełniał również zestaw spotkań teoretycznych: opowieść o tym, jak przez lata rozwijały się różne muzyczne gatunki, przedstawił nam Marcin Szuster znany z internetowego cyklu Historia Muzyki.

Noc muzeów i Święto podwórka

W 2025 roku organizacje z Ruskiej 46 związane z szeroko rozumiany sztukami wizualnymi dołączyły wspólnie do Nocy Muzeów, zapraszając tysiące jej bywalców i bywalczyń nie tylko na wystawy, ale i za kulisy pracy podwórkowych artystów i artystek. Kulminacją podwórkowej współpracy Święto Podwórka, tym razem organizowane pod hasłem „Podążaj za zmysłami” i mające rekordowy charakter. Tegoroczne Święto rozgrzało neony na cały tydzień, od 23 do 29 czerwca. Podwórkowa społeczność zaprezentowała się z jak najlepszej strony: publiczność mogła wziąć udział w wystawach, odwiedzić pracownie artystyczne, posłuchać koncertów czy uczestniczyć w warsztatach. Ukoronowaniem programu były (tradycyjnie już) drag show, pokaz mappingu na neonowych ścianach, vintage market i wielokulturowe śniadanie.

Europejska Noc Literatury, która odwiedziła już 11 osiedli, a w 2025 roku zawitała na Ołbin, gdzie w 10 lokalizacjach publiczność wysłuchała 10 książek w interpretacji 10 wybitnych głosów. Noc Literatury upłynęła pod znakiem sztuki odręcznego notowania, zapisywania, kreślenia – tak najkrócej można opisać 14. edycję święta czytelnictwa i europejskiej prozy, które gości we Wrocławiu od 2013 roku. Pod hasłem „Impuls notowania” (zaproponowanym przez kuratorkę

Karolinę Sulej) cenione aktorki i aktorzy ożywili fragmenty dzienników, listów i wspomnień. Czytali: Katarzyna Figura, Renata Dancewicz, Dorota Segda, Jowita Budnik, Jarosław Boberek, Tomasz Schimscheiner, Emose Uhunmwangho, Adam Cywka, Andrzej Gałła oraz Marcel Sabat. Program uzupełniły warsztaty journalingowe prowadzone przez Lindę Parys w Concordia Design oraz kolażu z Małgorzatą Grączewską w Dolnośląskiej Bibliotece Publicznej. Ołbin, scenę ENL, odkrywano podczas spacerów z Krzysztofem Zientalem, Grażyną Wilk i Szymonem Maraszewskim, a także za pomocą miejskiej gry „Impuls do gry" we Wrocławskich Księgarniach Kameralnych. Książki z programu – dzięki współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną i Dolnośląską Biblioteką Publiczną – można było z wyprzedzeniem odnaleźć w bibliotekach całego miasta.

Ołbin nie był jednak jedynym miejscem, które wziął pod lupę. W listopadzie 2025 eksplorowano osiedle Plac Grunwaldzki. Zorganizowano na jego terenie wystawę wrocławsko-ukraińskiego artysty Yuriya Bileya „SCHRONY, UKRYCIA, SZCZELINY – To gdzieś dalej. Nie ma obawy. A teraz bliżej, jeszcze bliżej", która na trzy dni (14–16 listopada) otworzyła trzy schrony pod „Grunwaldem" i przyciągnęła ponad 1300 osób.Wystawa stanowiła zarówno przegląd dekady twórczości Bileya w Polsce, jak i komentarz do współczesnych wydarzeń społeczno-politycznych. Prezentowane instalacje, kolaże oraz wideo złożyły się na spójną, choć wielowarstwową narrację bezpośrednio nawiązującą bezpośrednio do doświadczeń wojny i emigracji. Była ona związana z finałowym spotkaniem międzynarodowej platformy rezydencyjnej Magic Carpets – o wystawie i o międzynarodowej sieci, która ją zainicjowała, można przeczytać w innej części sprawozdania.

Nagrody i wyróżnienia: Dobra praktyka URBACT: Mikrogranty uznano za przykład miejskiego rozwiązania realnie odpowiadającego na potrzeby mieszkanek i mieszkańców. URBACT jest europejską platformą współpracy miast, wspierającą tworzenie bardziej inkluzywnych i odpowiedzialnych polityk miejskich.

BIURO SPORTU I REKREACJI

REALIZACJA PROGRAMÓW ROZWOJU DYSCYPLIN SPORTOWYCH

PROGRAM BASKETMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju koszykówki we Wrocławiu. W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dzieci i młodzież szkolna. Program miał na celu ujednolicenie systemu szkolenia w koszykówce we wrocławskich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz podniesienie poziomu wyszkolenia dzieci i młodzieży umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Realizatorami zadania były wrocławskie kluby koszykarskie to jest Wojskowy Klub Sportowy „Śląsk", Wrocławski Klub Koszykówki, 1 Klub Sportowy Ślęza Wrocław i Akademia Koszykówki Orły Wrocław oraz wrocławskie organizacje pozarządowe takie jak Stowarzyszenie dla Rozwoju Edukacji i Sportu "Stores", Wroclove Sport i Wrocławski Szkolny Związek Sportowy.

PROGRAM FOOTBALLMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju piłki nożnej we Wrocławiu. W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dzieci i młodzież. Program miał na celu ujednolicenie systemu szkolenia w piłce nożnej oraz podniesienie poziomu wyszkolenia dzieci i młodzieży umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 19 wrocławskich klubów piłkarskich działających w różnej formie prawnej.

PROGRAM VOLLEYMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju siatkówki we Wrocławiu. W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dziewczęta i chłopcy. Program miał na celu wprowadzenie jednolitego systemu szkolenia dziewcząt i chłopców w piłce siatkowej we wrocławskich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz podniesienie poziomu wyszkolenia dzieci i młodzieży umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym.

Realizatorem zadania w pierwszym i drugim półroczu w 2025 roku był wrocławski klub siatkarski Volley Wrocław.

PROGRAM HANDBALLMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju piłki ręcznej we Wrocławiu. W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dzieci i młodzież szkolna. Program miał na celu podnoszenie poziomu wyszkolenia dzieci i młodzieży w piłce ręcznej umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym oraz ujednolicenie systemu szkolenia dzieci i młodzieży w piłce ręcznej we wrocławskich szkołach podstawowych. Realizatorem zadania w 2025 roku była wrocławska organizacja pozarządowa Wroclove Sport.

PROGRAMY WSPOMAGAJĄCE SZKOLENIE SPORTOWE

PROGRAM MŁODZIEŻOWYCH CENTRÓW SPORTU (PROGRAM MCS)

To nazwa miejskiego programu sportowego, który jest realizowany poprzez wsparcie finansowe szkolenia sportowego dzieci i młodzieży uzdolnionej w ramach sekcji sportowych z dyscyplin indywidualnych i zespołowych w klubach sportowych, które osiągnęły punktowane wyniki to jest minimum 10 punktów (średnia z ostatnich trzech lat) w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego. Program miał na celu podniesienie poziomu szkolenia dzieci i młodzieży w różnych dyscyplinach sportowych i uzyskanie lepszych wyników w ogólnopolskiej punktacji Ministerstwa Sportu i Turystyki. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 29 wrocławskich klubów sportowych działających w różnej formie prawnej.

PROGRAM GRUP SZKOLENIA PODSTAWOWEGO (PROGRAM GSP)

To nazwa miejskiego programu sportowego, który jest realizowany w formie wsparcia finansowego, podstawowego szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w ramach sekcji sportowych z dyscyplin indywidualnych i zespołowych w klubach sportowych, które osiągnęły punktowane wyniki w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego oraz z dyscyplin sportowych, które nie są objęte wyżej wymienionym systemem. Program miał na celu podniesienie poziomu szkolenia dzieci i młodzieży w różnych dyscyplinach sportowych umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i

młodzież z 50 wrocławskich klubów sportowych działających w różnej formie prawnej.

SZKOLENIA W SPORTACH WALKI

To nazwa miejskiego programu sportowego, który był realizowany w formie wsparcia finansowego szkolenia dzieci i młodzieży w sportach walki to jest szermierka, zapasy, judo, boks, taekwondo, karate, kickboxing, ju-jitsu, kendo i tym podobne w klubach sportowych, które osiągnęły punktowane wyniki w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego oraz dla tych klubów sportowych, które nie są objęte wyżej wymienionym systemem. Zadanie miało na celu podniesienie poziomu szkolenia dzieci i młodzieży w sportach walki umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 28 wrocławskich klubów sportowych działających w różnej formie prawnej.

WROCŁAWSKI FOOTBALL

To nazwa miejskiego programu sportowego, który powstał w II półroczu 2018 roku i był realizowany na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w formie dofinansowania szkolenia wrocławskich klubów piłkarskich w kategorii senior, które brały udział w rozgrywkach w piłce nożnej mężczyzn na poziomie lokalnym (Klasa B, Klasa A i Klasa Okręgowa), regionalnym (IV Liga) i ogólnopolskim (I-III Liga). Zadanie miało na celu osiągnięcie wyższych wyników sportowych przez zawodników i poprawy warunków uprawiania sportów w klubach sportowych. Dofinansowaniem w I półroczu 2025 roku objęto 16 wrocławskich klubów piłkarskich, a w II półroczu 2025 roku objęto 17 wrocławskich klubów piłkarskich działających w różnej formie prawnej.

Nakłady na programy w latach 2021-2025 (w zł)

Nazwa programu	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Program MCS	1 372 000	1 550 000	1 521 800	1 550 000	1 850 000
Program GSP	1 145 000	1 250 000	1 230 000	1 250 000	1 550 000
Program Basketmania	1 050 000	1 050 000	1 050 000	1 010 000	1 400 000

Nazwa programu	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Program Footbalmania	1 200 000	1 200 000	1 180 000	1 250 000	1 600 000
Program Volleymania	900 000	900 000	900 000	900 000	1 100 000
Program Handbalamnia	0	0	0	200 000	500 000
Sporty Walki	780 000	780 000	850 000	850 000	1 100 000
Wrocławski Football	500 000	500 000	500 000	500 000	600 000

PROGRAM STYPENDIÓW I NAGRÓD SPORTOWYCH

W 2025 roku przyznano stypendia sportowe dla uczniów i studentów za wybitne wyniki w dyscyplinach sportowych, a w szczególności za zajęcie miejsca medalowego na Mistrzostwach Polski, Akademickich Mistrzostwach Polski, Europy i Świata osiągnięte w 2023 roku. Przyznano łącznie 552 stypendia sportowcom z prawie 70 wrocławskich klubów (w tym 255 kobiet oraz 297 mężczyzn). Wrocławscy sportowcy zdobyli 256 medali złotych, 140 medali srebrnych oraz 156 medali brązowych w niemal 60 dyscyplinach indywidualnych, drużynowych i zespołowych.

W 2025 roku uhonorowano sportowców i ich trenerów - łącznie przyrzynano nagrody 211 sportowcom (w tym 103 kobiety i 108 mężczyzn) oraz 72 trenerom (w tym 13 kobiet i 59 mężczyzn), z 50 wrocławskich klubów w 44 dyscyplinach sportowych, którzy osiągnęli w 2024 roku medalowe miejsca w Mistrzostwach Świata i na Pucharze Świata, w Mistrzostwach Europy i na Pucharze Europy oraz zdobyli wielokrotne Mistrzostwo Polski.

W 2025 roku Gmina Wrocław przeznaczyła kwotę w wysokości 1 140 700,00 zł na stypendia sportowe (uczniowie i studenci) i kwotę w wysokości 1 025 300,00 zł na nagrody sportowe.

Stypendyści i sportowcy oraz trenerzy w latach 2021-2025

Kategoria nagrodzonych	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Stypendyści	576	465	509	528	552
Sportowcy	97	123	221	200	211
Trenerzy	40	40	76	86	72

PRZEDSIĘWZIĘCIA SPORTOWE I SPORTOWO-REKREACYJNE DLA MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA I OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH NA TERENIE MIASTA

ORGANIZACJA LOKALNYCH, OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH IMPREZ SPORTOWYCH WE WROCŁAWIU

Każdego roku Wrocław jest gospodarzem wielu przedsięwzięć sportowych w różnych dyscyplinach. Zadanie było realizowane w formie wsparcia organizacji pozarządowych, związków sportowych które organizowały i przeprowadzały imprezy sportowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Wrocławia oraz osób przebywających na terenie Miasta. Wsparto finansowo projekty związane z imprezami o zróżnicowanym poziomie sportowym i organizacyjnym (od lokalnych poprzez ogólnopolskie do międzynarodowych), między nimi Całoroczny System Szkolnych Imprez Sportowych, Otwarte Mistrzostwa Wrocławia, Międzynarodowy Turniej Szermierczy dla dzieci do lat 15 w 2025 roku „47. CHALLENGE WRATISLAVIA”, Zimowy Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej - Wrocław Winter Cup 2025, Międzynarodowy Turniej w Karate Tradycyjnym „Wratislavia Cup 2025 - Intercontinental”, Dziesiątka Wroactiv - bieg na dystansie 10 km, Międzynarodowy Turniej Disc Golfa AMtour by Innova Champion Disc, Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej - Wrocław Summer Cup 2025, XV Mistrzostwa Świata Przedszkolaków w Piłce Nożnej, IX - Mistrzostwa Wrocławia Szkół Średnich w żeglarstwie, kajakarstwie i na deskach SUP, Międzynarodowy turniej koszykówki w 2025 roku, XV Międzynarodowy Turniej Pilkarski w piłce ulicznej „Wrocław Cup 2025”, Mistrzostwa Europy Lacrosse Mężczyzn Wrocław 2025, 44. Międzynarodowy Miting Brydżowy Błękitna Wstęga Odry, Fiesta Balonowa o Puchar Prezydenta Wrocławia, II Puchar Dolnego Śląska w Akrobatyce Sportowej 2025, Halowe zawody w ujeżdżeniu w 2025 roku, Międzynarodowy Turniej Piłki Ręcznej 2025, 36. Międzynarodowe Integracyjne Zawody Pływackie "Memoriał Marka Petrusewicza", 9. Wrocławski Bieg

Niepodległości z Wąsem, Finał Dolnośląskiej Dziecięcej Ligii Tanecznej w 2025 roku, Międzyszkolny Mikołajkowy Turniej Koszykarski 2025 i Wrocławski Festiwal Szachowy 2025.

PROGRAM TRENER OSIEDLOWY

To nazwa miejskiego programu, który polegał na organizacji imprez oraz zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży spędzających czas wolny na szkolnych i osiedlowych boiskach oraz terenach zielonych. W 2025 roku zajęcia prowadziło 35 trenerów osiedlowych na 47 wytypowanych miejscach we Wrocławiu. Poprzez obecność trenera osiedlowego dbano o bezpieczeństwo uczestników czego efektem był brak zagrożeń patologicznych w miejscach gdzie działał trener. Jednocześnie program miał na celu ograniczanie negatywnych, zdrowotnych i społecznych skutków używania alkoholu i narkotyków przez osoby uzależnione i eksperymentujące ze środkami psychoaktywnymi oraz zagrożone uzależnieniem. Co roku program przyciąga bardzo dużą liczbę dzieci i młodzieży biorących czynny udział w zajęciach i imprezach sportowo-rekreacyjnych. Realizatorem zadania w 2025 roku był Wrocławski Szkolny Związek Sportowy.

TRENER SENIORALNY ZE SPORTOWĄ RODZINĄ

To nazwa miejskiego zadania, które powstało w 2018 roku i ze względu na duże zainteresowanie odbiorców jest kontynuowane przez następne lata. Zadanie polegało na aktywizacji i integracji społecznej seniorów połączonej z integracją międzypokoleniową oraz ze wzmacnianiem więzów rodzinnych. W ramach zadania zorganizowano i przeprowadzono zajęcia i imprezy sportowo-rekreacyjne dla wrocławskich seniorów oraz wrocławskich rodzin. W 2025 roku zajęcia prowadziło 10 trenerów senioralnych na wytypowanych miejscach na terenie Wrocławia. Realizatorem zadania w 2025 roku był Wrocławski Szkolny Związek Sportowy.

LOKALNE IMPREZY I ZAJĘCIA SPORTOWE

Zadanie było realizowane w formie wsparcia różnym podmiotom, w tak zwanym trybie bezkonkursowym zgodnie z art.19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na różnego rodzaju zajęcia i imprezy oraz przedsięwzięcia sportowe w rożnych dyscyplinach sportowych lub sportowo-rekreacyjnych. W 2025 roku dofinansowaniem objęto 68 zadań publicznych w tym trybie. Jednocześnie każdego roku notowany jest wzrost

zainteresowania tą formą wsparcia, która przyczynia się do rozwoju najmniejszych organizacji sportowych oraz aktywizacji mieszkańców Wrocławia.

SPORT OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

W 2025 roku udzielono wsparcia różnym podmiotom, między nimi takim jak WOJEWÓDZKIE ZRZESZENIE SPORTOWE NIEPEŁNOSPRAWNYCH "START", WROCŁAWSKI KLUB SPORTOWY NIESŁYSZĄCYCH "ŚWIT", DOLNOŚLĄSKIE STOWARZYSZENIE SPORTOWCÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH "AKTYWNI", POLSKIE TOWARZYSTWO WALKI Z KALECTWEM ODDZIAŁ WOJEWÓDZKI WE WROCŁAWIU, INTEGRACYJNY KLUB SPORTOWY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH "LOB", WROCŁAWSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE "BONITUM", KLUB SPORTOWY FRAME RUNNING WROCŁAW, FUNDACJA "DOLNOŚLĄSKA GRUPA AKTYWNEJ REHABILITACJI-FENIKS" i FRAME RUNNING TERENIA CLUB WROCŁAW, które organizowały i prowadziły zajęcia i/lub imprezy oraz przedsięwzięcia sportowe dla sportowców i osób z niepełnosprawnościami w rożnych dyscyplinach sportowych.

KIBICE RAZEM

Zadanie, które powstało na bazie sprzyjających okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Mężczyzn „Euro 2012TM” realizowane było przy współpracy z Fundacją „WKS Śląsk Wrocław”, która prowadziła lokalny ośrodek pod nazwą „Kibice Razem,” który miał na celu zminimalizowanie zachowań agresywnych,
a także przekonań o charakterze rasistowskim wśród niektórych polskich kibiców piłkarskich za pomocą długoterminowej pracy edukacyjno-pedagogicznej polegającej na bezpośrednim i codziennym kontakcie z grupą docelową. Jednocześnie zadanie miało na celu ograniczanie negatywnych, zdrowotnych i społecznych skutków używania alkoholu i narkotyków przez osoby uzależnione i eksperymentujące ze środkami psychoaktywnymi oraz zagrożone uzależnieniem. Jak również miał na celu wspieranie pozytywnych wzorców kibicowania, a także tendencji zmierzających do demokratyzacji środowiska kibiców, jego upodmiotowienia i wyzwolenia z dominacji grup o charakterze chuligańskim. Do głównych zadań ośrodka należało: prowadzenie lokalu przy ul. Szewskiej we Wrocławiu, praca pedagogiczna z kibicami, współpraca z takimi instytucjami jak kluby sportowe, władze miejskie, szkoły, lokalne media, stowarzyszenia oraz udział w meczach piłkarskich, praktykach, stażach i spotkaniach dotyczących

tego zadania na terenie Polski i Europy. Realizatorem zadania w 2025 roku była Fundacja "WKS Śląsk Wrocław".

PROMOCJA MIASTA POPRZEZ SPORT I SPORT PROFESJONALNY

IMPREZY SPORTOWE I REKREACYJNE PROMUJĄCE MIASTO WROCŁAW
Każdego roku Wrocław jest gospodarzem wielu przedsięwzięć sportowych i rekreacyjnych, w ramach których jest promowany na arenie międzynarodowej, ogólnopolskiej i lokalnej. W 2025 roku odbyły się przedsięwzięcia sportowe takie jak PROMOCJA WROCŁAWIA PRZEZ ORGANIZACJĘ I PRZEPROWADZENIE LEKKOATLETYCZNYCH HALOWYCH MISTRZOSTW POLSKI U18 I U20 2025, PROMOCJA WROCŁAWIA PRZEZ ORGANIZACJĘ I PRZEPROWADZENIE MISTRZOSTW POLSKI W TAŃCACH STANDARDOWYCH I LATYNOAMERYKAŃSKICH W 2025 ROKU, PROMOCJA WROCŁAWIA PRZEZ ORGANIZACJĘ I PRZEPROWADZENIE XII PIKNIKU Z OLIMPIJCZYKAMI WROCŁAWIA I DOLNEGO ŚLĄSKA W 2025 ROKU, PROMOCJA WROCŁAWIA PRZEZ ORGANIZACJĘ I PRZEPROWADZENIE WYDARZENIA SPORTOWEGO „WROCŁAW GRA W KOSZYKÓWKĘ” W 2025 ROKU oraz PROMOCJA WROCŁAWIA PRZEZ ORGANIZACJĘ I PRZEPROWADZENIE ZAWODÓW ŻUŻLOWYCH RANGI MISTRZOSTW ŚWIATA „2025 FIM SPEEDWAY GRAND PRIX”.
SPORT PROFESJONALNY
Na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w formie dofinansowania wsparto szkolenie i udziału w rozgrywkach wrocławskich klubów sportowych z dyscyplin między nimi takich jak żużel, koszykówka mężczyzn, koszykówka kobiet, piłka nożna kobiet, piłka siatkowa mężczyzn, piłka siatkowa kobiet, piłka ręczna mężczyzn, futbol amerykański, kolarstwo szosowe kobiet, futsal mężczyzn, piłka nożna mężczyzn i kobiet, baseball, tenis stołowy kobiet, szachy i brydż sportowy. Zadanie miało na celu poprawę warunków uprawiania sportów w klubach i osiągania wyższych wyników sportowych przez zawodników, co jest widoczne w awansach i wynikach tabel wrocławskich klubów. Realizatorami zadania były między nimi takie wrocławskie kluby jak Wrocławskie Towarzystwo Sportowe S.A., Koszykarski Śląsk Wrocław Sp. z o.o., Wrocławski Klub Koszykówki, UKS Gimbasket, 1 Klub Sportowy Ślęza Wrocław S.A., Gwardia Wrocław Sp. z o.o., Volleyball Wrocław S.A., Śląsk Wrocław Piłka Ręczna Sp. z o.o., Panthers Wrocław Sp. z o.o., WKS Futsal Śląsk Wrocław Sp. z o.o.,

Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” S.A., Fundacja Brzeźna Bentkowska, KS Baseball Wrocław, KS „AZS Wrocław”, KS Polonia Wrocław Sp. z o.o. i KS AZS Wratislavia.

DEPARTAMENT
STRATEGII I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

ZADANIA UJĘTE W ZAŁOŻENIACH POLITYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WROCŁAWIA NA 2025 r.

PRIORYTET II – JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

ZADANIE NR 32: UCZESTNICTWO W PROGRAMIE MISJA 100 NEUTRALNYCH KLIMATYCZNIE I INTELIGENTNYCH MIAST DO 2030 R.

W ramach inicjatywy 100 neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast do 2030 roku, Wrocław jako jedno z 5 polskich miast i kilkudziesięciu innych miast europejskich, w maju 2025 r. w Wilnie, otrzymał wyróżnienie Mission Label, które potwierdza przygotowanie Miejskiego Kontraktu Klimatycznego wskazującego scenariusz dojścia do neutralności klimatycznej. Scenariusze redukcji emisji gazów cieplarnianych opracowane przez Wrocław zostały zaakceptowane i wysoko ocenione przez międzynarodowych ekspertów, a zaproponowane działania w różnych obszarach jako właściwe i adekwatne. Miejski Kontrakt Klimatyczny we Wrocławiu nie tylko opisuje skalę emisji gazów cieplarnianych w mieście, ale przypisuje je do konkretnych sektorów i emitentów, co pozwoliło na opracowanie scenariuszy redukcji emisji z uwzględnieniem barier organizacyjnych i legislacyjnych oraz wskazaniem środków finansowych niezbędnych na ten cel. Wiedząc jaki jest rozmiar emisji gazów cieplarnianych i kto za nie odpowiada, jesteśmy w stanie konkretnie adresować działania i projekty. Na 5 mln ton emisji CO2 rocznie, władze publiczne odpowiadają za zaledwie 7%, zatem kluczowa jest przede wszystkim dobra współpraca z sektorem energetycznym i ciepłowniczym w celu dekarbonizacji źródeł wytwarzania energii i ciepła oraz z zarządcami nieruchomości w zakresie pozyskania środków na głęboką termomodernizację i odnawialne źródła energii. Inwentaryzacja emisji wykazała, że aż 55% emisji pochodzi z budynków. W odpowiedzi, miasto stawia na szeroko zakrojoną termomodernizację – nie tylko budynków publicznych, ale również prywatnych i spółdzielczych. Celem jest zmniejszenie zużycia energii, poprawa efektywności energetycznej i ograniczenie ubóstwa energetycznego.

W ramach partnerstwa Miasta Wrocław ze spółkami ciepłowniczymi. Już teraz trwają intensywne prace nad modernizacją źródła wytwarzania ciepła dla Wrocławia przy ul. Łowieckiej. W perspektywie 4 lat Kogeneracja planuje

przejście z węgla na gaz, a w kolejnych latach wzmocni komponent OZE. Co bezpośrednio wpłynie na bilans emisji CO2 w naszym mieście.
Transport odpowiada za prawie jedną trzecią emisji w mieście. Dlatego Wrocław rozwija ekologiczny transport publiczny – tramwaje, autobusy, koleje – oraz stawia na elektromobilność i pojazdy współdzielone. Testowane są również autobusy wodorowe.
Miasto realizuje ambitne cele w zakresie zazielenianie miasta – nowe nasadzenia, rozszczelnianie nawierzchni, rozbudowa zielonej infrastruktury i zwiększenie powierzchni biologicznie czynnych. Miasto kontynuuje projekty modernizacji ulic, rekultywacji podwórek i ochrony obszarów przyrodniczo cennych. Mission Label jest dodatkowym zobowiązaniem miasta do rozwijania swojej polityki proklimatycznej, realizacji założeń zawartych m.in. w programie zobowiązań klimatycznych oraz Climate Neutrality Action Plan oraz inwestycji klimatycznych (Climate Neutrality Investment Plan). Szczegóły Miejskiego Kontraktu Klimatycznego znajdują się tutaj: https://www.wroclaw.pl/zielony-wroclaw/wroclaw-na-drodze-do-neutralnosci-klimatycznej-wazny-certyfikat

Przyznanie wyróżnienia Mission Label w Wilnie (fot. Arch. UM Warszawy).

W maju odbyły się również dwa wydarzenia na, których promowane były rezultaty działań podejmowanych przez Wrocław w ramach Misji Miast, m. in. wyniki projektu NEEST finansowanego z programu Horyzont Europa -

Samorządowy Kongres Klimatyczny w Łodzi oraz Urban Future w Łodzi. W związku z uczestnictwem Wrocławia w programie misji miast realizowane są projekty poprawiające bezpieczeństwo energetyczne miast i mieszkańców, budujące ich odporność na skutki zmiany klimatu i sytuację geopolityczną, a także zmniejszające emisję oraz poprawiające warunki życia i zdrowia mieszkańców. W całym 2025 r. miasto korzystało także z doradztwa merytorycznego i finansowego zapewnionego w ramach Misji Miast przez konsorcjum NetZeroCities, skupiające kilkadziesiąt organizacji europejskich zajmujących się działaniami w zakresie neutralności klimatycznej i efektywności energetycznej. Ponadto we współpracy z Unią Metropolii Polskich rozpoczęto prace nad stworzeniem Polskiej Platformy Krajowej Misji Miast, które ma na celu przekazywanie doświadczeń miast misji innym miastom polskim oraz prowadzenie dialogu ze stroną rządową w kwestii finansowanie zielonej transformacji miast oraz zmian legislacyjnych ją ułatwiających. W ramach tych działań przy udziale przedstawicieli konsorcjum NetZeroCities odbywały się spotkania pod hasłem „Polski Dialog o lepszym finansowaniu”, na których poruszono m. in. wyzwania oraz perspektywy finansowania rozwoju miast i obszarów metropolitalnych w kontekście prac nad Wieloletnimi Ramami Finansowymi 2028+ oraz ustawy o zrównoważonym rozwoju miast i roli lokalnych partnerstw terytorialnych np. w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Z innych tematów poruszanych na spotkaniach UMP warto wspomnieć o: zarządzaniu energetyką w miastach, racjonalizacji i optymalizacji użytkowania bazy CEEB, dostępu do danych o zużyciu energii oraz unifikacji miejskich platform danych. W 2025 r. miasto skorzystało także ze wsparcia oferowanego przez konsorcjum NetZeroCities w ramach programu City Expert Support Facility (CESF). We współpracy z Climate-KIC, ze środków finansowych z konsorcjum zlecono wykonanie „Analizy możliwości utworzenia Klastra Energii we Wrocławiu”. W 2025 r. kontynuowano także współpracę z lokalnym środowiskiem biznesowym zapoczątkowana w 2024 r. w trakcie prac nad Miejskim Kontraktem Klimatycznym na konferencji „Wrocław – Misja 1,5 stopnia”. Tematyka neutralności klimatycznej i efektywności energetycznej była poruszana m. in. na Kongresie Usług Miejskich zorganizowanym we współpracy z firmą Fortum oraz na XII edycji Polskiego Kongresu Przedsiębiorczości zorganizowanym we Wrocławiu. Ponadto we Wrocławiu odbyły się też warsztaty foresightowe zorganizowane przez Polskie Towarzystwo Studiów nad Przyszłością w ramach

projektu „Tak lepiej” sfinansowane ze środków KPO, na których poruszano zagadnienia m. in. energetyki obywatelskiej i społeczności energetycznych, efektywności energetycznej i odejścia od paliw kopalnych, walki z ubóstwem energetycznym, zielonych kompetencji.

ZADANIE NR 33: UCZESTNICTWO W PROGRAMIE NEEST-NETZERO EMISSION AND ENVIRONMENTALLY SUSTAINABLE TERRITORIES (TERYTORIA O ZEROWEJ EMISJI I ZRÓWNOWAŻONE EKOLOGICZNIE)

W ramach projektu NEEST (NetZeroEmission and EnvironmentallySustainableTerritories), który koncentrował się na budynkach i ich otoczeniu, jako głównym źródle emisji CO2 w miastach, przeprowadzono serię działań mających na celu podsumowanie założeń oraz wskaźników osiągniętych w Projekcie NEEST, a także zebranie wniosków i rekomendacji, które zostaną umieszczone w finalnym produkcie projektu – Guidebooku. W ramach projektu na przełomie lutego i marca 2025 r. odbyła się seria paneli eksperckich, na których specjaliści z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) prezentowali wyniki pracy nad modelowymi rozwiązaniami dotyczącymi kompleksowych rozwiązań w zakresie modernizacji budynków i kwartałów w miastach.

W dniu 13 maja 2025 r. w CAL-u na Przedmieściu Oławskim zorganizowana została debata dla mieszkańców „Jak zmienia się nasze miasto? Transformacja energetyczna i termomodernizacja”. Głównym tematem rozmowy było: jak Wrocław, czyli my – jego mieszkańcy, użytkownicy, decydenci – możemy zmieniać się na bardziej ekologiczne i energooszczędne miasto – z poszanowaniem środowiska, klimatu, zdrowia mieszkańców i naszego dziedzictwa.

W ramach projektu powstały dwie makiety edukacyjne przedstawiające kwartał, w którym realizowany jest pilotaż oraz przykładowo zmodernizowana kamienica z uwzględnieniem koszyków technologicznych wypracowanych w projekcie.

Jednym z kluczowych elementów projektu NEEST było opracowanie kompleksowych i możliwych do powielania narzędzi i rozwiązań poprawiających efektywność energetyczną budynków i kwartałów miejskich.
Efekty i wnioski z realizacji projektu:
Praktyczne wytyczne dla termomodernizacji - zespół projektowy wypracował skalowalne i gotowe do wdrożenia modele głębokiej termomodernizacji dla różnych typów miejskich kwartałów – zarówno zabudowy wielorodzinnej, jednorodzinnej, usługowej czy użyteczności publicznej.
Zintegrowany symulator energetyczny miast - stworzono innowacyjne narzędzie – Symulator Systemu Energetycznego Miasta, które analizuje dane o budynkach, demografii i infrastrukturze energetycznej. Dzięki niemu miasta mogą planować transformację energetyczną w sposób precyzyjny, opłacalny i zrównoważony.
Modelowe podejście do rewitalizacji i angażowania mieszkańców - w każdym z miast pilotażowych opracowano lokalne scenariusze modernizacji oparte na dialogu z mieszkańcami.
Nowe ścieżki finansowania i rekomendacje polityczne - opracowano zestaw rekomendacji legislacyjnych, organizacyjnych i finansowych, które wspierają wdrażanie transformacji energetycznej na poziomie lokalnym i krajowym, m.in. w zakresie dostępu do funduszy UE, uproszczenia przepisów czy zaangażowania inwestorów.
Choć projekt NEEST formalnie się zakończył, jego rezultaty będą żyły znacznie dłużej. Stworzone narzędzia, modele i scenariusze zostaną udostępnione

decydentom oraz innym miastom, a zdobyte doświadczenia posłużą jako punkt odniesienia dla przyszłych działań proklimatycznych.

ZADANIE NR 35: MONITORING WDRAŻANIA PLANU GOSPODARKI NISKOEMEISYJNEJ ORAZ SECAP (PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZROWNOWAŻONEJ ENERGII I KLIMATU)

20 października 2016 r. Wrocław przystąpił do „Porozumienia Burmistrzów na rzecz klimatu i energii" (Covenant of Mayors for Climate& Energy) zainicjowanego przez Komisję Europejską ruchu europejskiego na rzecz zrównoważonego wykorzystania energii, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich. W ramach Porozumienia w 2019 r. opracowano „Plan na rzecz zrównoważonej energii i klimatu" (SECAP), będący dokumentem strategicznym, w którym określono krótko i długoterminowe cele redukcji emisji gazów cieplarnianych. Zgodnie z wymogami Porozumienia co dwa lata od przyjęcia SECAP raportowane są postępy realizacji. W 2025 rozpoczęto prace aktualizujące Plan na rzecz zrównoważonej energii i klimatu SECAP. Ponadto SECAP monitorowany jest także poprzez coroczną inwentaryzację emisji, na podstawie której stwierdza się, że emisje CO2e w 2024 r. zmniejszyły się o 6,88% w porównaniu do roku bazowego tj. 1990.

Ponadto kolejny rok mieszkańcy Wrocławia mogą uzyskać zwolnienie z podatku od nieruchomości budynków lub ich części podłączonych do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego, pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła, na podstawie zapisów Planu Gospodarki Niskoemisyjnej i uchwały Rady Miejskiej. W 2025 r. do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na podstawie nadesłanych formularzy zgłoszeniowych wpisano 49 nowych inwestycji.

Rok	Liczba zgłoszonych inwestycji do PGN	Moc zgłoszonych instalacji
2018	160	18 936,36 kWp
2019	11	
2020	679	
2021	470	
2022	527	
2023	286	

Rok	Liczba zgłoszonych inwestycji do PGN	Moc zgłoszonych instalacji
2024	208	
2025	49	

ZADANIE NR 36: WDRAŻANIE OZE (ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII) NA TERENIE OBIEKTÓW MIEJSKICH

Rozwój odnawialnych źródeł energii to jeden ze sposobów na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych ze spalania paliw kopalnych, a przez to na zatrzymanie zmian klimatycznych. Inwestycje w odnawialne źródła energii na obiektach miejskich mają na celu z jednej strony ograniczanie wpływu na zmianę klimatu, a z drugiej obniżenie kosztów eksploatacji obiektów. Zielona energia to nie tylko mniejsza ingerencja w środowisko, ale także niższe koszty. W 2025 r. przygotowano 1 dokumentację projektową rozbudowy instalacji OZE na obiekcie Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych ”Partynice”. Instalacja fotowoltaiczna powiększyła się o dodatkowe 147,42 kWp i łącznie wyniesie 196,56 kWp. Prace budowlane rozpoczęły się w IV kwartale 2025 r. Koniec prac zaplanowano w pierwszej części 2026 r. Gmina przekazała również środki dla Młodzieżowego Centrum Sportu, które we własnym zakresie przygotowało 7 kolejnych projektów instalacji OZE na obiektach: Morskie Oko, Budynek kortowy ul. Chopina 27, Hala Sportowa, ul. Parkowa 14, Stadion Sportowy ul. Sztabowa, Stadion Sportowy ul. Oporowska, Hala Sportów Ekstremalnych ul. Legnicka, Stadion Sportowy ul. Lotnicza. Łączna moc tych instalacji to 271,44 kWp. Budowa odbędzie się w 2026 r. Na zrealizowanie zadania wydatkowano łącznie 1 125 212 zł brutto.

ZADANIE NR 37: MONITORING PLANU ADAPTACJI WROCŁAWIA DO ZMIAN KLIMATU

„Plan adaptacji miasta Wrocławia do zmian klimatu do roku 2030” został uchwalony Przez Radę Miejską Wrocławia we wrześniu 2019 r. i jest lokalnym dokumentem strategicznym wyznaczającym ramy zrównoważonej polityki przestrzennej, właściwej gospodarki wodami opadowymi, rozwoju infrastruktury przystosowanej do zmieniających się warunków klimatycznych, a także racjonalnego zarządzania zielenią na terenie miasta.

W 2025 r. zostały zebrane dane wskaźnikowe za 2024 r.

Do najważniejszych należą:

wzrost powierzchni podstawowego systemu zieleni o funkcjach adaptacyjnych o 99 ha (dziś: 10 882,83 ha),
wzrost udziału obszarów chronionych w powierzchni miasta o 878 ha (dziś: 3 382,22 ha),
wzrost powierzchni terenów zieleni (ogółem) w planach miejscowych uchwalonych w danym roku o 197 ha (dziś: 333,5 ha),
wzrost powierzchni zieleni będącej pod bezpośrednim zarządem miasta o 35 ha (dziś: 2 905,40 ha),
powierzchni zieleni adaptacyjnej przypadającej na mieszkańca o niespełna 2 m2/osobę.

Wskaźniki produktów realizacji Planu adaptacji w latach 2019 – 2024.

L.p.	Analizowany wskaźnik	Parametr	Opis wskaźnika	Wartości wskaźników					
				2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Liczba działań edukacyjnych, informacyjnych, promocyjnych dla mieszkańców	Liczba działań [szt.]	Monitorowane są działania miasta związane z informowaniem i edukowaniem mieszkańców w temacie zmian klimatu. Zbierane są informacj	806	110	110	380	518	344
		Liczba osób objętych działaniami [os.]		1 750 403	17 289 060	8 854 985	10 310 240	1 535 940	3 488 362

L.p.	Analizowany wskaźnik	Parametr	Opis wskaźnika	Wartości wskaźników					
				2019	2020	2021	2022	2023	2024
			e o ilości osób które brały udział w wydarzeniu lub o zasięgu oddziaływania (przykładowe działania: edukacja w szkole, warsztaty dla dzieci i dorosłych, konferencje, kampanie promocyjne, medialne, festyny, imprezy osiedlowe, etc.)						

L.p.	Analizowany wskaźnik	Parametr	Opis wskaźnika	Wartości wskaźników					
				2019	2020	2021	2022	2023	2024
2	Pojemność urządzeń retencjonujących wodę opadową	Pojemność urządzeń [m3]	Monitorowana jest pojemność urządzeń retencjonujących wody opadowe w ramach programów dotacyjnych i inwestycji miejskich	1421	4411	31423,482	301188247,022	315111829,542	346111558,06
3	Powierzchnia naturalnych zbiorników wodnych	Powierzchnia zbiorników [ha]	Monitorowana jest powierzchnia zbiorników wodnych na podstawie danych teledetekcyjnych (zdjęcia lotnicze)	211,46	211,35	201,49	201,62	198,63	198,50

L.p.	Analizowany wskaźnik	Parametr	Opis wskaźnika	Wartości wskaźników					
				2019	2020	2021	2022	2023	2024
4	Dostępność terenów zieleni	Procent ludności mieszkającej w odległości do 300 metrów od terenów zieleni o dowolnej powierzchni [%]	Monitorowane jest jak zwiększa się dostępność mieszkańców do terenów zieleni (wskaźnik monitorowania do Strategii Wrocław 2030)	94,483 80,74	93,703 80,204	93,683 81,244	95,633 83,814	95,643 83,964	95,423 83,644
5	Powierzchnia podstawowego systemu zieleni	Powierzchnia [ha]	Monitorowana jest powierzchnia terenów zieleni (w zarządzie ZZM),	10 206,87	10 346,5	10 381,68	10 605,9	10 783,97	10 882,83

L.p.	Analizowany wskaźnik	Parametr	Opis wskaźnika	Wartości wskaźników					
				2019	2020	2021	2022	2023	2024
	o funkcjach adaptacyjnych		lasów, zieleni osiedlowej, terenów nadrzecznych, ogrodów działkowych, cmentarzy, pól irygacyjnych, terenów specjalnych (lotnisko, poligony), terenów sportowo – rekreacyjnych z dużym udziałem zieleni						
6	Powierzchnia występowania	Powierzchnia [ha]	Wskaźnik jest obliczany na	6 111,85	6 111,85	6 111,86	7 362,88	7 362,88	7 362,88

L.p.	Analizowany wskaźnik	Parametr	Opis wskaźnika	Wartości wskaźników					
				2019	2020	2021	2022	2023	2024
	zieleni wysokiej		podstawie danych ze skanowanie LIDAR						
7	Długość "zielonych" tras rowerowych	Długość [km]	Monitorowane są trasy rowerowe na wałach przeciwpowodziowych, w parkach i lasach	bd	375,545 135,476 240,077	371,745 134,446 237,307	371,745 134,446 237,307	371,745 134,446 237,307	371,745 134,446 237,307
8	Udział wypełnienia sieci tzw. greenway ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodaro	Udział tras typu greenaway wypełniający sieć wskazaną w Studium [%]	Monitorowany jest stopień realizacji sieci greenaway, czyli alternatywnych dla głównych tras rowerach przy drogach	41,92	44,86	49,94	50,67	51,30	52,41

L.p.	Analizowany wskaźnik	Parametr	Opis wskaźnika	Wartości wskaźników					
				2019	2020	2021	2022	2023	2024
	wania Przestrzennego								
9	Powierzchnia terenów zieleni w zarządzie ZZM	Powierzchnia [ha]	Monitorowana jest powierzchnia zieleni będąca pod bezpośrednim zarządem miasta	2 714,89	2 737,08	2 744,29	2 858,74	2 870,53	2 905,40
10	Wskaźnik powierzchni zieleni adaptacyjnej przypadającej na mieszkańca	Powierzchnia zieleni na mieszkańca [m2/osobę]	Monitorowany jest wskaźnik powierzchni zieleni adaptacyjnej, czyli pozytywnie wpływającej na adaptację do zmian klimatu, przypadającej na	158,77	153,60	153,96	157,34	160,06	161,73

L.p.	Analizowany wskaźnik	Parametr	Opis wskaźnika	Wartości wskaźników					
				2019	2020	2021	2022	2023	2024
			mieszkańca. Wskaźnik jest monitorowany w odniesieniu do całego miasta						
11	Udział obszarów chronionych w powierzchni miasta	Powierzchnia [ha]	Monitorowany jest stan ochrony najcenniejszych przyrodniczo obszarów miasta	2 477,57	2 476,77	2 477,58	2 477,58	2 504,43	3 382,22
12	Bilans nasadzeń i wycinek drzew	Liczba nasadzonych do przeznaczonych do wycinki	Monitorowane są nasadzenia i wycinki drzew na obszarze miasta (zgodnie z danymi	5 406 1 634	5 184 4 066	3 498 2 874	3 660 3 475	3 736 3 184	3 234 2 525

L.p.	Analizowany wskaźnik	Parametr	Opis wskaźnika	Wartości wskaźników					
				2019	2020	2021	2022	2023	2024
		drzew [szt.]	przekazywanymi do GUS)						
13	Tereny zieleni w planach miejscowych uchwalonych w danym roku	Powierzchnia [ha]	Monitorowane jest jak zmienia się powierzchnia terenów zieleni w planach miejscowych uchwalonych w danym roku	36,218 30,669 5,5510	260,678 251,999 8,6810	94,608 76,929 17,671 0	151,858 128,299 23,5210	136,068 100,159 35,9010	333,58 278,409 55,1010
14	Udział powierzchni planów miejscowych posiadających zapisy	Udział [%]	Monitorowana jest zmiana proporcji planów zawierających ustalania w zakresie adaptacji	77,411 73,512 4,013	77,511 72,812 6,713	77,011 72,412 6,713	77,111 72,512 10,413	77,9611 73,0312 12,3413	82,6211 71,6912 16,1913

L.p.	Analizowany wskaźnik	Parametr	Opis wskaźnika	Wartości wskaźników					
				2019	2020	2021	2022	2023	2024
	z zakresu adaptacji do zmian klimatu		do zmian klimatu						
15	Liczba zrealizowanych przez miasto inwestycji w zakresie błękitno - zielonej infrastruktury	Liczba zrealizowanych inwestycji w danym roku [szt.]	Monitorowany jest rozwój błękitno – zielonej infrastruktury na terenach miejskich. Przykładowe działania to: zielone ściany, zielone dachy, ogrody deszczowe, muldy chłonne, niecki	107	79	93	78	109	80

L.p.	Analizowany wskaźnik	Parametr	Opis wskaźnika	Wartości wskaźników					
				2019	2020	2021	2022	2023	2024
			infiltracyjne, urządzenia bioretencyjne w drogach, zielone przystanki, zielone torowiska, nawierzchnie przepuszczalne, zielone podwórka, tereny zieleni, etc.						
16	Liczba urządzeń podnoszących komfort termic	Liczba urządzeń [szt.]	Monitorowana jest liczba zdrojów ulicznych i kurtyn wodnych	18	4	1	0	0	0

L.p.	Analizowany wskaźnik	Parametr	Opis wskaźnika	Wartości wskaźników					
				2019	2020	2021	2022	2023	2024
	zny mieszkańców w okresach upałów								

1- w ramach programu Złap Deszcz, 2 - w ramach inwestycji innych jednostek oraz programu dotacyjnego Lubię Deszcz, 3 – obszar śródmiejski, 4 – miasto ogółem, 5 – długość tras ogółem, 6 – długość tras na wałach przeciwpowodziowych, 7 – długość tras w parkach i lasach, 8 – powierzchni terenów ogółem, 9 – powierzchnia terenów zieleni, 10 – powierzchnia stref zieleni, 11 - plany z zielenią >2ha, 12 - plany z zielenią <2ha, 13 - plany z ustaleniami o zagospodarowaniu wód opadowych; *informacje na temat liczby mieszkańców z GUS niezbędne do wyliczenia wskaźnika będą uzupełniane po zaktualizowaniu danych.

Przykładowe realizacje związane z adaptacją miasta do zmiany klimatu w latach 2019-2024:
Skwer przy ul. Bernardyńskiej – Skwer Wrocławianek

Zielono-niebieski plac Orląt Lwowskich

Park kieszonkowy w ramach projektu GrowGreen

Zazielenienie ul. Legnickiej i ul. Lotniczej

Pod koniec 2024 r. weszła w życie ustawa z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, która wprowadziła obowiązek posiadania miejskich planów adaptacji przez każde miasto, którego liczba mieszkańców jest równa lub większa niż 20 tys. Z kolei dla miast, które posiadały MPA obowiązek ich aktualizacji lub opracowania nowego dokumentu. Na tej podstawie 10 lipca 2025 r. Rada Miejska Wrocławia przyjęła Uchwałę Nr XXI/397/25 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Miejskiego Planu Adaptacji dla miasta Wrocławia, umożliwiając tym samym rozpoczęcie prac nad nowym planem adaptacji. W 2025 r. ogłoszono przetarg na opracowanie dokumentu i wyłoniono wykonawcę. Rozpoczęto prace nad dokumentem. W tym celu utworzono Grupę Roboczą, składającą się m.in. z przedstawicieli jednostek i spółek miejskich, której zadaniem jest wskazanie kierunków i działań Miasta, wypracowanie rekomendacji zapisów oraz konsultacja treści powstającego dokumentu. Odbyło się spotkanie z przedstawicielami Rady Miejskiej Wrocławia, w celu zaprezentowania zakresu oraz planu prac nad powstającym dokumentem, a także przeprowadzone zostało pierwsze spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami, na którym poznano oczekiwania i potrzeby mieszkańców związane z Miejskim planem adaptacji dla miasta Wrocławia.

Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami

W ramach prac nad nowym Miejskim planem adaptacji dla miasta Wrocławia wykonano charakterystykę wrażliwości miasta w oparciu o uwarunkowania klimatyczne, w tym o wskaźniki temperaturowe, warunki opadowe, pokrywę śnieżną i prędkość wiatru.

Roczna suma opadu [mm] w latach 1990-2024 (stacja Wrocław-Strachowice)

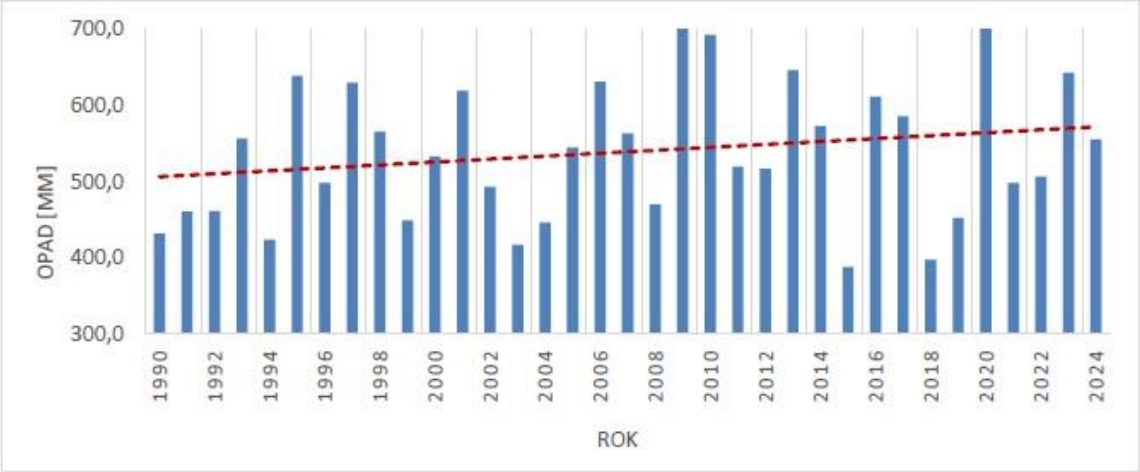

Zakończenie prac planowane jest na 2027 r.

ZADANIE NR 38: WYKORZYSTANIE TELEDETEKCJI DO ZARZĄDZANIA BŁĘKITNO-ZIELONĄ INFRASTRUKTURĄ (BZI) MIAST W PROCESIE ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU - LIFECOOLCITY

W styczniu 2023 r. rozpoczęła się realizacja projektu finansowanego w ramach Programu LIFE pt.: „Wykorzystanie teledetekcji do zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą miast w procesie adaptacji do zmian klimatu" (LIFECOOLCITY). Celem projektu jest przygotowanie narzędzia informatycznego do analizy danych środowiskowych, szczególnie teledetekcyjnych i wspierania decyzji dotyczących utrzymania terenów zieleni. Opracowany system, poprzez wykorzystanie innowacyjnych metod teledetekcyjnych i systemu wsparcia decyzji pomoże lepiej zarządzać zielenią oraz dostosowywać miejskie przestrzenie do zmian klimatu. Z wypracowanych rozwiązań w przyszłości będą mogły skorzystać inne europejskie miasta.

Zarządcy i mieszkańcy miasta otrzymają do dyspozycji cztery produkty informacyjne, zgrupowane w dwa systemy informatyczne – system EUROPE i system CITY, które pomogą zidentyfikować największe potrzeby adaptacyjne obszarów zurbanizowanych, stworzyć odpowiednią strategię zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą oraz monitorować skuteczność ich wdrażania.

System EUROPE powstanie na podstawie danych satelitarnych i będzie identyfikował obszary interwencji w miastach Europy. Obejmie dwa produkty: „EU cities Ranking of BGI" – raport, który będzie zawierać ocenę stanu błękitno-zielonej infrastruktury (BZI) w co najmniej 10 000 miast Unii Europejskiej. Dostarczy wiedzy o trendach zmian stanu BZI w miastach, pozwalając na porównanie skali występujących w nich problemów i potrzeb adaptacyjnych, „BGI SAT-MONITORING Report for city" – raport zawierający bardziej szczegółowe informacje o zróżnicowaniu skali problemu na obszarze konkretnego miasta. Opracowanie będzie zawierało mapy ilustrujące przestrzenną zmienność problemów środowiskowych w mieście oraz wskaże obszary o ich największym nasileniu.

System CITY będzie działał w oparciu o informacje pozyskane z pułapu lotniczego i stanie się narzędziem do wspierania decyzji o wdrażaniu konkretnych rozwiązań NBS (ang. nature-basedsolutions, rozwiązania oparte na naturze) w skali miasta. Obejmie dwa produkty:

„BGI AUDIT Report for city” – raport, który pozwoli wskazać w przestrzeni miasta kluczowe obszary interwencji BZI i zaproponować najkorzystniejsze rozwiązania oparte na naturze,
„BGI AIR-MONITORING Report for city” – raport ten da możliwość oceny stanu wdrożonych rozwiązań BZI i efektywności ich działań.
Wrocław jest pierwszym miastem, dla którego - na bazie produktów projektu – zostanie stworzona koncepcja przebudowy błękitno-zielonej infrastruktury. Dzięki pozyskanym danym lotniczym oraz opracowanym teledetekcyjnym produktom informacyjnym, w pierwszej kolejności zostanie przeprowadzona identyfikacja potrzeb miasta. Na tej podstawie wdrożone zostaną działania obejmujące przebudowę BZI, zmianę sposobu utrzymania obszarów zielonych, czy ochronę miejsc szczególnie cennych pod kątem adaptacji miasta do zmian klimatu. Następnie oceniona zostanie skuteczność przeprowadzonych zmian.
W 2025 r. kontynuowano prace nad systemem wsparcia decyzji oraz składowymi produktów projektu – m.in. w lipcu wykonano kolejny szereg przelotów samolotem nad Wrocławiem w celu pozyskania i zaktualizowania zebranych we wcześniejszych latach zdjęć lotniczych oraz wytworzonych z nich map. Doprecyzowano katalog działań adaptacyjnych (NBS), które zostaną włączone jako jeden z komponentów systemu. Utworzono platformę – coolcity.eu, zawierającą informacje o projekcie, a także dającą możliwość zweryfikowania działania jednego z tworzonych produktów projektu. Platforma zawiera szereg map wytworzonych na podstawie danych satelitarnych. Do takich map należą np. mapa pokrycia terenu, mapa wigoru roślinności, mapa zagęszczenia drzew, mapa uszczelnienia terenu czy mapa właściwości radiacyjnych podłoża. W ramach platformy można podejrzeć jak rozkładają się wartości poszczególnych wskaźników badanych w projekcie (przepuszczalność terenu, stan zieleni, bioróżnorodność, warunki wodne, warunki termiczne) na obszarze Wrocławia.

Samolot pozyskujący dane z obszaru miasta.

coolcity.eu/pl/
COOLCITY
Ranking miast
Idea
Błękitno-zielona infrastruktura
Produkty dla miast
Zastosowania
Kontakt
PRZETESTUJ
COOLCITY
Wspieramy miasta w skutecznej adaptacji do zmian klimatu
Umów się na prezentację
Jak świadomie tworzyć zielone, odporne i przyjazne miasto?
Współczesne miasta mierzą się z wieloma wyzwaniami związanymi z adaptacją do zmian klimatu. CoolCity pomaga je rozwiązać. Dostarcza decydentom precyzyjnych informacji na temat środowiska miejskiego i jego zasobów. Wizualizuje problemy i wskazuje efektywne działania oparte na przyrodzie. Bazuje na danych satelitarnych i lotniczych oraz wiedzy zespołu ekspertów.

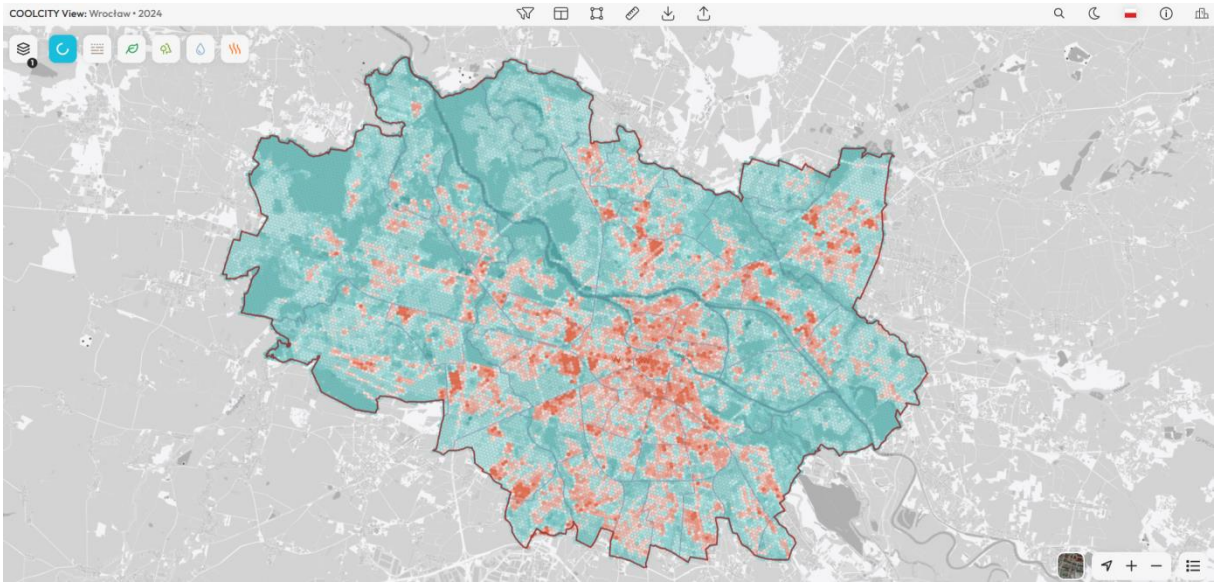

Projekt był również promowany na wielu wydarzeniach krajowych i międzynarodowych, ds. podczas IV Forum Misji UE ds. Adaptacji do Zmian Klimatu czy podczas Dni Informacyjnych LIFE 2025.

ZADANIE NR 39: UDZIAŁ WROCŁAWIA W PROJEKCIE MAKING CITIES RESILIENT 2030 JAKO TZW. RESILIENCE HUB

W ramach inicjatywy Making Cities Resilient 2030, prowadzonej przez Biuro ONZ ds. Redukcji Ryzyka Katastrof, Wrocław, jako MCR2030 Resilience Hub (Hub ds. Odporności Klimatycznej) realizował zadania mające na celu zwiększenie odporności miasta, podejmowanie działań w celu przeciwdziałania zagrożeniom związanym z klęskami żywiołowymi i klimatem oraz wdrożenie w tym zakresie inicjatyw wspierających inne miasta i wymianę wiedzy z innymi miastami. Podejmując działania w celu przeciwdziałania zagrożeniom związanym z klęskami żywiołowymi i klimatem, Wrocław skupił się na rozwiązaniach opartych na naturze (NBS) jako narzędziu pomagającym budować odporność miasta. Celem miasta było wspieranie, promowanie i umożliwianie wdrażania NBS poprzez podnoszenie świadomości społecznej i budowanie potencjału w innych miastach. Poprzez projekty demonstracyjne NBS i tworzenie partnerstw z grupą miast w całej Europie, jak również zaangażowanie wielu sektorów i zainteresowanych stron, Wrocław pracował nad „replikowalnym” podejściem do wdrażania NBS.
W lutym 2025 r., w ramach Resilience Hub we Wrocławiu przygotowany został kwestionariusz w oparciu o dane opracowane przez pracowników Wydziału Klimatu i Energii, Wydziału Planowania Przestrzennego, Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz

Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu. Informacje zawarte w kwestionariuszu stanowiły wkład do 2. raportu pn. „Flames of Change: Perspectives on Challenges and Solutions from Cities in Europe and Central Asia” (Płomienie zmian: Perspektywy wyzwań i rozwiązań z miast w Europie i Azji Środkowej), przygotowanego w ramach inicjatywy Making Cities Resilient 2030.
W czerwcu 2025 r. podczas European Urban Resilience Forum Wrocław jako Hub prezentował działania z zakresu wdrażania błękitno-zielonej infrastruktury w mieście.
W październiku 2025 r. Resilience Hub we Wrocławiu gościł przedstawicieli Instytutu Badawczego w Ulsan oraz Koreańskiego Instytutu Badań nad Osadnictwem Ludzkim. Spotkanie było okazją do podjęcia dyskusji dotyczącej rozwiązań opartych na naturze (NBS) w zakresie adaptacji do zmian klimatu i ograniczania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi oraz angażowania wielu interesariuszy w planowanie odporności, a także pozwoliło na podzielenie się wiedzą na temat wdrażania praktycznych działań mających na celu zwiększenie odporności.
Również w październiku Resilience Hub we Wrocławiu reprezentowany był podczas webinarium „Innowacyjne finansowanie ryzyka związanego z falami upałów i jakością życia w miastach”, w czasie którego przedstawione zostały strategie skupiające się na NBS jako narzędziu pomagającym budować odporność miasta oraz projekty miejskie dotyczące adaptacji do zmian klimatu.

ZADANIE NR 40: ROZWÓJ PIERWSZEJ MIEJSKIEJ FARMY CZYLI WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO GOSPODARSTWA ROLNEGO W GRANICACH MIASTA

W 2025 r. kontynuowano projekt Miejskiej Farmy Wrocław, czyli zrównoważonej uprawy warzyw na potrzeby miejskich jednostek, połączonej z aktywizacją społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem. W tym roku powiększony został areał upraw (z 2,5 na 3,5 ha) oraz asortyment warzyw (z 4 rodzajów do 11). Do grona odbiorców plonów, obok 16 placówek Wrocławskiego Zespołu Żłobków i Miejskiego Centrum Usług Socjalnych (zarządzającego 11 Domami Pomocy Społecznej), dołączyło 10 przedszkoli. Posiłki przygotowywane z plonów pochodzących z Miejskiej Farmy trafiały do ponad 4200 osób. Warzywa, podobnie jak w uprzednim roku, dostarczano od czerwca do grudnia wykorzystując do tego samochód elektryczny. Dzięki temu, udało się ograniczyć szkodliwą emisję CO2 o

627 kg3. W programie aktywizacji społeczno-zawodowej w 2025 r. uczestniczyły 63 nowe osoby, które zdobywały umiejętności w zawodzie ogrodnika. Na terenie Stacji Badawczo-Dydaktycznej Uniwersytetu Przyrodniczego na Swojczycach powstała stacjonarna strefa edukacyjna Miejskiej Farmy, gdzie zrealizowane zostały pilotażowe warsztaty dla przedszkoli, w których wzięło udział 84 uczestników. Zajęcia edukacyjne odbywały się także w placówkach Wrocławskiego Zespołu Żłobków. W warsztatach uczestniczyło 481 dzieci. Prowadzono także działania edukacyjne na 8 wydarzeniach plenerowych. W 2025 roku za realizacje tego projektu Wrocław został wyróżniony nagrodą Zielonego Orła „Rzeczpospolitej" w kategorii Miasta na prawach powiatu.

ZADANIE NR 42: MIEJSKI PROGRAM WYMIANY ŹRÓDEŁ OGRZEWANIA – PROGRAM DOTACYJNY KAWKA PLUS I TERMOKAWKA

Na podstawie Uchwały nr XV/417/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. ze zm. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie powietrza, polegające na trwałej zmianie ogrzewania opartego na paliwach stałych na ogrzewanie niskoemisyjne (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2024 r. poz. 4048) w roku 2025 kontynuowany był program dotowania trwałej likwidacji ogrzewania opartego na paliwach stałych, będącego jedynym lub podstawowym stałym źródłem ogrzewania w lokalach mieszkalnych i nieruchomościach wykorzystywanych na cele mieszkaniowe i jego zamiany na:

- podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej,
- ogrzewanie gazowe,
- ogrzewanie elektryczne,
- ogrzewanie lekkim olejem opałowym,
- pompę ciepła,
- urządzenie wykorzystujące odnawialne źródła energii służące wyłącznie do ogrzewania nieruchomości.

Cel i założenia programu pozostają niezmienne – mobilizacja mieszkańców do jak najszybszej wymiany pieców stałopalnych, których użytkowanie powoduje uwalnianie do powietrza szkodliwych dla zdrowia tlenków węgla, azotu i siarki,

[3] 194 g na każdy 1 km względem wersji auta z silnikiem spalinowym (emisja CO_2 wg deklaracji producenta pojazdu dla pojazdu analogicznego z silnikiem spalinowym, przy założeniu wykorzystania auta Toyota Proace 2.0D-4D

benzo(a)pirenu oraz pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5. Program jest również jednym ze sposobów Gminy na dążenie do osiągnięcia założeń zapisanych w uchwale antysmogowej.
W 2025 r. warunki dofinansowania nie uległy zmianie. Na pokrycie poniesionych nakładów inwestycyjnych przysługiwała dotacja nie większa niż 8.000,00 zł. Beneficjentami programu KAWKAplus są osoby fizyczne posiadające tytuł prawny do lokali mieszkalnych lub nieruchomości wykorzystywanych na cele mieszkaniowe, położonych w granicach administracyjnych Wrocławia. Podstawowym kryterium kwalifikacji do uczestnictwa w programie jest posiadanie czynnego ogrzewania stałopalnego w nieruchomości, co weryfikowane jest podczas wizji lokalnej, po uprzednim sprawdzeniu wniosku pod względem formalnym.
Łącznie w 2025 r. złożono i rozpatrzono 389 wniosków o udzielenie dotacji. Przeprowadzono wizje wstępne mające na celu potwierdzenie, że dana nieruchomość kwalifikuje się do programu z uwagi na zainstalowane czynne ogrzewanie stałopalne. Wizje przeprowadzano w formie hybrydowej – zarówno stacjonarnie, jak i zdalnie,
w zależności od okoliczności i potrzeb wnioskodawców. Podpisano 391 umów dotacyjnych.
W ramach naboru ciągłego w 2025 r. zrealizowano inwestycje na podstawie umów podpisanych zarówno w 2025 r., jak i umów podpisanych w 2024 r., których wydatki były pokrywane ze środków finansowych zabezpieczonych w budżecie miasta na 2025 r. Łączna ilość takich wniosków rozliczeniowych to 419. Na ich podstawie sporządzono
i wysłano dyspozycje wypłaty dotacji na łączną kwotę 3 468 550,76 zł.
Analogicznie w 2025 r. wpływały rozliczenia na podstawie umów, których wydatki będą pokrywane ze środków finansowych zabezpieczonych w budżecie miasta na 2026 r. i zostaną ujęte
w sprawozdaniu przyszłorocznym.
W pozytywnie zakończonych sprawach zlikwidowano 597 palenisk zastępując je ogrzewaniem niskoemisyjnym, w miejsce ogrzewania stałopalnego zainstalowano 437 niskoemisyjnych źródeł ciepła. Dotowani decydowali się na wymianę ogrzewania na:

- ogrzewanie gazowe (64,53%)
- ogrzewanie elektryczne (28,37%)

- pompę ciepła (6,18%)
- podłączenie do sieci ciepłowniczej (0,92%)

Zestawienie zlikwidowanych palenisk stałopalnych źródeł ciepła w poszczególnych latach

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	RAZEM
	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość
Zlikwidowane źródła węglowe													
piece kaflowe	272	821	1028	1196	1202	891	702	1122	1588	653	419	349	10243
kotły c.o.	82	224	298	397	463	415	537	741	916	283	263	161	4780
kuchnie węglowe	19	35	32	50	35	28	40	43	50	22	21	16	391
piece do wody	4	6	4	5	5	1	0	0	0	0	0	0	25
inne piece stałopalne	5	89	149	164	115	92	121	205	266	122	61	71	1460
kotłownie lokalne	2	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	4
RAZEM	384	1175	1512	1812	1820	1427	1400	2111	2820	1081	764	597	16903

Po uwzględnieniu danych z 2025 r. ilość złożonych wniosków o udzielenie dotacji od początku realizacji programów dofinansowujących wymianę źródeł ogrzewania stałopalnego na niskoemisyjne w Gminie Wrocław wyniosła 14 093 szt. 92,83% złożonych w tym okresie wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie, wobec czego podpisano łącznie 13 083 umowy dotacyjne. Sukcesywnie rośnie również liczba zlikwidowanych w ramach programów dotacyjnych stałopalnych źródeł ciepła we Wrocławiu. W okresie od 2014 r. do końca 2025 r. usunięto już 16 903 palenisk.

Kumulatywna liczba złożonych wniosków w okresie od 2014 r. do 2025 r.
2014 r. – 441

2015 r. – 1299
2016 r. – 2435
2017 r. – 3821
2018 r. – 5311
2019 r. – 6475
2020 r. – 8058
2021 r. – 11134
2022 r. – 12387
2023 r. – 13101
2024 r. – 13704
2025 r. - 14093
Kumulatywna ilość podpisanych umów dotacyjnych w okresie od 2014 r. do 2025 r.
2014 r. – 296
2015 r. – 1095
2016 r. – 2161
2017 r. – 3444
2018 r. – 4793
2019 r. – 5887
2020 r. – 7296
2021 r. – 9688
2022 r. – 11298
2023 r. – 12032
2024 r. – 12692
2025 r. – 13083

Przykłady zlikwidowanych w 2025 r. źródeł stałopalnych w ramach programu KAWKAplus (piec kaflowy; kocioł centralnego ogrzewania)

Przykłady zamontowanych w 2025 r. niskoemisyjnych źródeł grzewczych w ramach programu KAWKAplus (kocioł gazowy, jednostka zewnętrzna pompy ciepła)

Program termoKAWKA
W oparciu o Uchwałę nr XV/418/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. ze zm. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej osobom fizycznym na zadania służące poprawie efektywności energetycznej polegającej na wymianie okien zewnętrznych (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2024 r. poz. 4084), rok 2025 był kolejnym, w którym realizowany był we Wrocławiu program termoKAWKA stanowiący uzupełnienie podejmowanych w mieście działań antysmogowych. Ideą programu jest uatrakcyjnienie oferty programu KAWKAplus poprzez dofinansowanie wymiany starych, nieszczelnych drewnianych okien zewnętrznych w nieruchomościach, w których wymieniono ogrzewanie stałopalne dzięki skorzystaniu z dotacji miejskich. Program wspiera ochronę powietrza, gdyż zwiększa energooszczędność nieruchomości, które tym samym wymagają mniej paliwa do ich ogrzania. Udzielana dotacja pokrywa 100% poniesionych kosztów do wysokości 5 000,00 zł, ale nie więcej niż 1 000,00 zł na wymianę jednego okna zewnętrznego w nieruchomości. Warunkiem jest wymiana wszystkich starych drewnianych okien zewnętrznych. Nowe okna muszą spełniać wszystkie wymagania techniczne i prawne, w tym te związane z posiadaniem odpowiedniego współczynnika przenikania ciepła Uw.
Zgodnie z przyjętymi zasadami dotacje przyznawane były na wymianę okien w nieruchomościach, w których dokonano zmiany systemu ogrzewania opartego na paliwach stałych na niskoemisyjne w ramach miejskich programów dotacyjnych lub dla których złożono wniosek o udzielenie dotacji na zmianę systemu ogrzewania na podstawie miejskiego programu dotacyjnego.
W 2025 r. wpłynęło 134 wniosków o udzielenie dotacji, po których podpisano 124 umów dotacyjnych. Podobnie jak w programie KAWKAplus, nabór wniosków do programu ma charakter ciągły. W 2025 r. Beneficjenci złożyli rozliczenia ze 110 inwestycji realizowanych w oparciu o umowy podpisane zarówno w 2025, jak i 2024 r. W 2025 r. wypłacono 109 dotacji na łączną kwotę 373 101,38 zł. W ramach dotowanych inwestycji dokonano wymiany 516 starych, drewnianych okien na okna spełniające wymagania efektywności energetycznej, wynikające z aktualnie obowiązujących przepisów

ZADANIE NR 43: REALIZACJA PROGRAMU CIEPŁE MIESZKANIE
Na podstawie podpisanej umowy pomiędzy Gminą Wrocław a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

kontynuowany był w 2025 r. Program Priorytetowy Ciepłe Mieszkanie. Program skierowany jest do osób fizycznych posiadających tytuł prawny wynikający z prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego do samodzielnego lokalu mieszkalnego w budynku mieszkalnym wielorodzinnym zlokalizowanym na terenie Gminy Wrocław. Program Priorytetowy Ciepłe Mieszkanie ma na celu ograniczanie niskiej emisji oraz podniesienie efektywności energetyczności lokali mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych poprzez działania podstawowe polegające na likwidacji źródeł ciepła na paliwa stałe niespełniających wymagań 5. klasy lub dyrektywy 2009/125/WE w sprawie ekoprojektu oraz ich wymianie na ogrzewanie niskoemisyjne. W programie można również skorzystać z dofinansowania na m.in. wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, jednakże warunkiem udzielenia dotacji na te działania jest wymiana stałopalnego źródła ciepła. Program Priorytetowy Ciepłe Mieszkanie jest w całości finansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu udostępnianych przez Narodowy Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
Z pierwszego naboru rozliczonych zostało w 2025 r. 11 inwestycji na łączną kwotę 91 921,52 zł.
Drugi nabór w Programie Priorytetowym Ciepłe Mieszkanie II trwał od 1 sierpnia 2024 r. do 30 listopada 2025 r. W tej edycji krąg uprawnionych wnioskodawców został rozszerzony o najemców lokali komunalnych, a także o wspólnoty mieszkaniowe obejmujące od 3 do 7 lokali. Był prowadzony w trybie ciągłym, w związku z tym procedowano również wnioski z 2024 r., dlatego też liczba podpisanych umów przewyższa liczbę złożonych wniosków o udzielenie dotacji. W 2025 r. wpłynęło 89 wniosków o udzielenie dotacji, a liczba podpisanych umów wyniosła 100.
W 2025 r. rozliczonych zostało 144 inwestycji na kwotę 1 891 675,96 zł. Pozostałe inwestycje zostaną rozliczone w kolejnym roku.

ZADANIE NR 44: DOTACJE DO ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII
Gmina Wrocław w dniu 15 stycznia 2025 r. ogłosiła rozpoczęcie naboru do kontynuowanego programu dotującego zakup i montaż instalacji wytwarzających energię elektryczną na potrzeby mieszkaniowe nieruchomości, w postaci: mikroinstalacji fotowoltaicznych, mikroinstalacji wiatrowych albo mikroinstalacji hybrydowych łączących w sobie mikroinstalacje fotowoltaiczne i wiatrowe oraz

zakup i montaż magazynów energii służących kumulowaniu energii elektrycznej wytworzonej w tych mikroinstalacjach.
Zasady programu zostały określone na podstawie Uchwały nr LXXX/2095/24 z dnia 18 kwietnia 2024 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na zadania polegające na instalacji systemów wykorzystujących odnawialne źródła energii do wytwarzania energii elektrycznej oraz systemów magazynujących energię elektryczną. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2024 r. poz. 2662) obowiązującej od 1 lipca 2024 r.
Dotacja jest udzielana do 100% kosztów kwalifikowanych ale nie więcej niż 7 500,00 zł w przypadku mikroinstalacji fotowoltaicznych i wiatrowych, nie więcej niż 12 500,00 zł dla mikroinstalacji hybrydowych oraz nie więcej niż 8 000,00 zł w przypadku zakupu
i montażu magazynów energii. Celem programu jest wsparcie mieszkańców Wrocławia, którzy w wymienili ogrzewanie węglowe na ogrzewanie niskoemisyjne instalując ogrzewanie elektryczne lub pompę ciepła, co wiązało się z większymi kosztami zużycia energii elektrycznej niezbędnej do zasilania urządzeń grzewczych.
W okresie trwania naboru, czyli od 15 stycznia 2025 r. do 30 września 2025 r. wpłynęło 17 wniosków o udzielenie dotacji, z których 16 rozpatrzono pozytywnie i tyle też podpisano umów dotacyjnych. Beneficjenci złożyli 15 wniosków o rozliczenie dotacji, których realizację zweryfikowano podczas wizji powykonawczych. Ogółem w powyższym programie wypłacono dotacje w wysokości 166 414,85 zł.

Przykład zamontowanego w 2025 r. magazynu energii w ramach programu

ZADANIE NR 45: REALIZACJA WROCŁAWSKIEGO PROGRAMU LICZEBNOŚCI KOMARÓW

Głównym założeniem prowadzonego od 1998 roku Programu jest kontrolowane ograniczanie liczebności populacji komarów (larw i osobników dorosłych), a nie ich całkowita eliminacja ze środowiska.

W trosce o ochronę środowiska i bioróżnorodności owadów, podjęto starania o wdrożenie rekomendowanych na świecie rozwiązań w zakresie specyficznych, biologicznych metod zwalczania komarów.

„Wrocławski program kontroli liczebności komarów" w całości finansowany jest ze środków budżetowych gminy Wrocław. Wszelkie działania prowadzone są wyłącznie na terenach zielonych należących do miasta, jak: parki, skwery zielone, tereny zielone dolin rzecznych, cieki i zbiorniki wodne.

Wrocław jest w Polsce pionierem jako miasto, które ma stały, wieloletni program ograniczania populacji komarów z wypracowanym schematem działań. Wiele dużych

i małych miast oraz pomniejszych gmin korzysta z naszych doświadczeń poprzez zasięganie opinii co do sposobu radzenia sobie w sytuacji nadmiernie rozwijającej się populacji komarów na ich terenie i wdraża takie działania na swoich terenach.

Fundamentem Programu jest stały i regularny monitoring dynamiki rozwoju lokalnej fauny komarów i potencjalnych miejsc rozwojowych na wyznaczonych terenach zieleni należących do miasta.

Zinwentaryzowane punkty monitoringowe kontrolowane w sezonie przez Zespół ds. monitoringu.

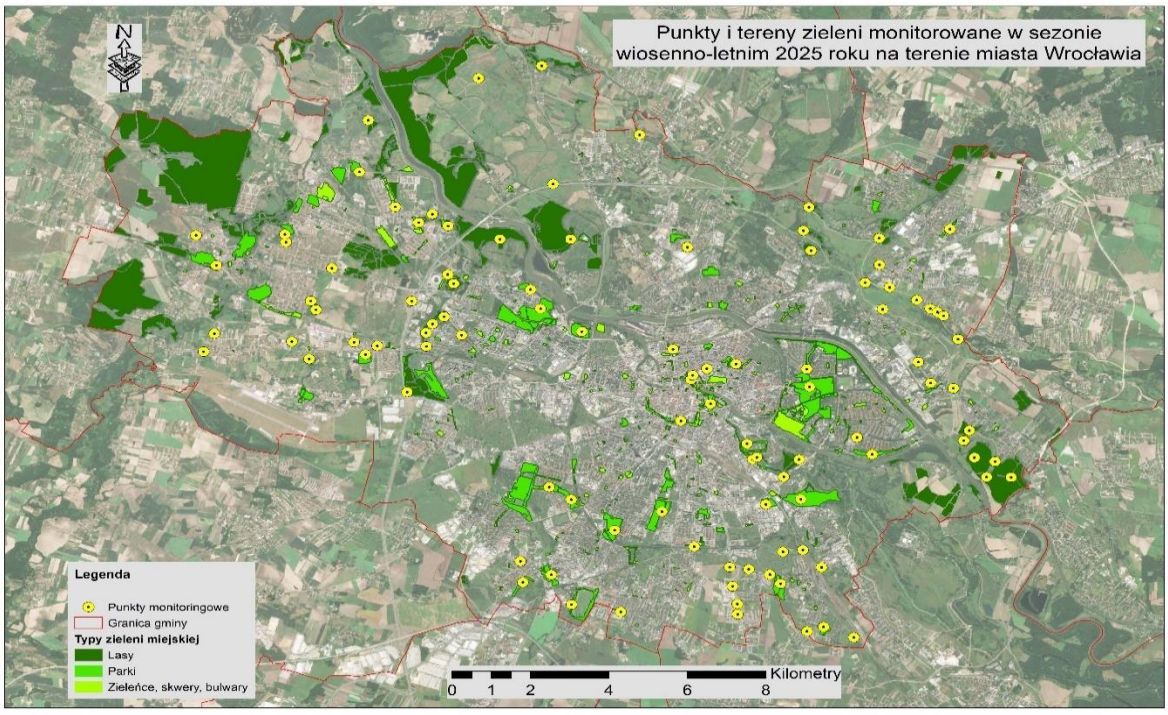

Na podstawie wieloletnich doświadczeń w sezonie wiosenno-letnim 2025 r. cykliczny monitoring wytypowanych miejsc rozwoju populacji komarów na obszarze miasta Wrocławia obejmował 212 obszarów. Są to tereny zielone i zbiorniki, w których podczas sprzyjających warunków mogą rozwijać się larwy komarów. Monitoringiem objęte były również obszary, na których mogą chronić się i żerować osobniki dorosłe. Położenie miasta oraz warunki biotyczne i abiotyczne występujące wzdłuż dolin rzecznych sprzyjają rozwojowi wielu gatunków komarów na monitorowanym obszarze Wrocławia. Gatunki związane z terenami zalewowymi dolin rzecznych mają tu dogodne warunki bytowania, szczególnie po przejściu fal wezbraniowych, wiosennych roztopach lub intensywnych opadach. W licznych miejscach naturalnie ukształtowana rzeźba doliny rzeki nizinnej, z obecnością licznych obniżeń terenu pomiędzy wałami, stanowi idealne środowisko do rozwoju larw komarów. Dodatkowo, istotne z punktu widzenia rozwoju larw są kompleksy ogrodów działkowych zlokalizowane w granicach miasta. Często również osiedla domów jednorodzinnych, gdzie woda

do podlewania roślin bywa niewłaściwie przechowywana, stają się źródłem znacznej uciążliwości dla mieszkańców. Należy tutaj wspomnieć również o bogatej sieci rowów melioracyjnych i niewielkich cieków, które również stwarzają dogodne warunki do rozwoju wielu gatunków komarów.

Położenie Wrocławia - czerwony punkt, na tle regionu (źródło: http://www.wbu.wroc.pl/ ze zm.)

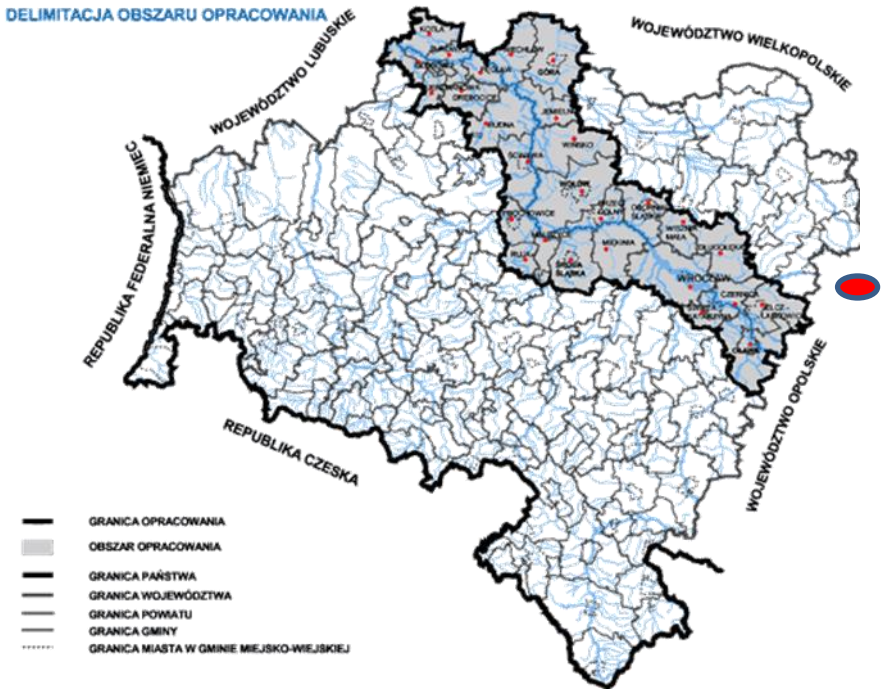

Początkowa część sezonu 2025 r. na monitorowanych obszarach miasta Wrocławia przypominała warunki z roku 2024 - obfitowała w wodę. Przez pewien czas obserwowano znaczące ilości wody i dużą liczbę zbiorników tymczasowych. Większość wiosennej wody w terenie to pozostałości po fali wezbraniowej z września 2024 r. Nie we wszystkich zbiornikach od początku sezonu rozwijały się larwy. Wiosną duże ilości wody i zbiorników obserwowano w dolinie Odry. Z uwagi na naturalnie uformowaną dolinę rzeki w rejonie Strachocina i Wojnowa jest to obszar, na którym w okresie wiosny, intensywnych opadów lub wezbrań powstaje duża liczba tymczasowych, mniejszych i większych zbiorników wodnych odpowiednich dla rozwoju larw komarów. Na terenie Lasu Strachocińskiego zaobserwowano także pozostałości po licznych rozlewiskach, które utrzymywały się od września 2024 r. do wczesnej wiosny 2025 r.

Zalane naturalne formy rzeźby terenu doliny Odry - Las Strachociński.

Podobnie sytuacja przedstawiała się w dolinach rzek takich jak Widawa, Ślęza, Oława czy Bystrzyca, które są dopływami Odry.

Rozległe i płytkie rozlewiska w sąsiedztwie Widawy, wiosną 2025 r.

W późniejszej części sezonu, ze względu na występowanie niewielkich opadów deszczy, rozlewiska w większości wyschły, przez co znacznie ograniczyły się możliwości rozwoju larw komarów na tych terenach. Woda pozostała jedynie w stałych zbiornikach wodnych na obszarach starorzeczy, stałych zbiorników wodnych i cieków. Ogólnie sytuacja wraz z czasem sprzyjała w coraz mniejszym

stopniu rozwojowi komarów. W pełni sezonu, zasadniczo nie było już rozlewisk a deficyt wody sprawiał, że nawet występujące opady deszczu nie powodowały powstawania tymczasowych rozlewisk na wystarczająco długi czas dla rozwoju larw.

Suche zagłębienia terenu, które wiosną były całkowicie zalane.

Obserwując w poprzednich latach zwiększoną uciążliwość osobników dorosłych komarów na terenach doliny rzeki Bystrzycy oraz lasu Mokrzańskiego, pomimo braku rozwoju larw komarów i stosowaniu systematycznie preparatu mikrobiologicznego, w 2025 r. przeprowadzono rozpoznanie obszaru Lasu Ratyńskiego, który znajduje się na granicy Wrocławia i gminy Miękinia. Teren ten ze względu na występującą sieć kanałów oraz działalność bobra europejskiego, który potęguje podpiętrzanie wody i powstawanie rozlewisk, staje się doskonałym miejscem dla rozwoju komarów. Przy braku prowadzenia działań ograniczających rozwój larw staje się źródłem uciążliwości zarówno dla zachodniej Wrocławia oraz dla miejscowości z nim graniczących. Dlatego też w 2026 r. teren ten zostanie włączony do monitoringu dynamiki rozwoju populacji komarów.

W trakcie prowadzenia monitoringu populacji komarów na terenie miasta Wrocławia w trakcie sezonu wiosenno-letniego 2025 r. odnotowano obecność komarów z różnych gatunków. Większość z nich odnajdowano w poprzednich latach. Pośród osobników dorosłych i larw zidentyfikowano gatunki rozwijające się na terenach okresowo zalewanych oraz w stałych zbiornikach wodnych

różnego rodzaju. W nowych lokalizacjach został odnotowany Aedes japonicus, odnaleziony po raz pierwszy w 2024 r. na terenie miasta.
Z uwagi na chłodny początek sezonu, największą liczbę osobników dorosłych obserwowano w okresie pełni sezonu (czerwiec – sierpień). Później, z uwagi na brak opadów obserwowano dużo mniejszą liczebność komarów. Znaczące ochłodzenie we wrześniu skutecznie ograniczyło możliwości rozwoju larw, które jeszcze były obecne w niewielu zbiornikach wodnych. Październik przyniósł nocne przymrozki co definitywnie zakończyło odpowiednie warunki do bytowania imagines w otwartym terenie. W końcowej części sezonu obserwowano nieco większą aktywność samic z rodzaju Culex w cieplejsze dni z uwagi na poszukiwanie żywicieli przed wejściem w okres zimowego spoczynku.
W całym sezonie w miejscach, gdzie stwierdzono występowanie larw komarów zostały przeprowadzone aplikacje preparatu mikrobiologicznego, co skutecznie zahamowało dalszy ich rozwój m. in. Las Strachociński, Park Wschodni, Park Grabiszyński, Park Leśnicki, Park Złotnicki, Las Mokrzański, dolina rzeki Bystrzycy.
W 2025 r. wykonano łącznie 153 zabiegi wyłącznie preparatem biologicznym, ograniczające rozwój komarów na powierzchni 44,10 ha. Po raz pierwszy od początku realizacji programu, w trakcie całego sezonu nie było konieczności zastosowania preparatów chemicznych, aby ograniczyć dorosłe osobniki komarów.
Ponadto w ramach systematycznego stosowania preparatu mikrobiologicznego do kręgów przy punktach poboru wody na terenie Cmentarza Grabiszyńskiego i Osobowickiego,
w 2025 r. wykonano łącznie 2 880 aplikacji (16-krotna aplikacja preparatu mikrobiologicznego do 80 kręgów na cmentarzu Grabiszyńskim i 100 kręgów na cmentarzu Osobowickim).

Aplikacja preparatu mikrobiologicznego do kręgów przy punktach poboru wody na cmentarzu Grabiszyńskim (oryg. M. Kaliwoda, WSR)

Na realizację wszystkich działań w ramach Wrocławskiego programu kontroli liczebności komarów w sezonie wiosenno-letnim wydano łącznie 215 223,21 zł brutto.

Zestawienie wykonanych zabiegów biologicznych i chemicznych w latach 2021 – 2025
2021 r.
Zabiegi biologiczne – 170
Zabiegi chemiczne – 46
Zabiegi ogółem – 216
2022 r.
Zabiegi biologiczne – 130
Zabiegi chemiczne – 12
Zabiegi ogółem – 142
2023 r.
Zabiegi biologiczne – 167
Zabiegi chemiczne – 6
Zabiegi ogółem – 173
2024 r.
Zabiegi biologiczne – 223
Zabiegi chemiczne – 25
Zabiegi ogółem – 248

2025 r.
Zabiegi biologiczne – 153
Zabiegi chemiczne – 0
Zabiegi ogółem – 153

Każdego roku ilość oraz rodzaj wykonanych oprysków jest ściśle uzależniona od panujących warunków atmosferycznych i hydrologicznych, które wpływają na powstawanie potencjalnych miejsc rozwoju komarów. Z racji predyspozycji niektórych gatunków komarów mających duże zdolności migracyjne, w przypadku podwyższonych poziomów wód czy wystąpienia powodzi, rodzi problem znacznej uciążliwości w zasięgu wielkoobszarowym. Taka sytuacja przekłada się na prowadzenie działań na znacznie większym obszarze, jeśli chodzi o zastosowanie preparatu chemicznego co zostało przedstawione na wykresie poniżej. W 2025 r. takiej konieczności nie było.

Rodzaj i powierzchnie wykonanych zabiegów odkomarzania w latach 2021 – 2025
2021 r.
Zabiegi biologiczne – 64
Zabiegi chemiczne – 2161
Zabiegi ogółem – 2225
2022 r.
Zabiegi biologiczne – 241,9
Zabiegi chemiczne – 689
Zabiegi ogółem – 930,9
2023 r.
Zabiegi biologiczne – 29,1
Zabiegi chemiczne – 786
Zabiegi ogółem – 815,1
2024 r.
Zabiegi biologiczne – 84,1
Zabiegi chemiczne – 203
Zabiegi ogółem – 287,1
2025 r.
Zabiegi biologiczne – 44,1
Zabiegi chemiczne – 0

Zabiegi ogółem – 44,1

Porównując ilość wykonanych zabiegów z każdego rodzaju zastosowanego preparatu z powierzchnią na jakiej musimy wykonywać działa, możemy zaobserwować jaka istnieje zależność dla środowiska. Stosując bezpieczne dla środowiska preparaty mikrobiologiczne, które działają wybiórczo na larwy komarów, na małych powierzchniach możemy ograniczyć dalszy ich rozwój, zmniejszając tym samych uciążliwość osobników dorosłych. Nie oddziałując tym samym na inne współwystępujące organizmy.
W 2025 r. podobnie jak w latach ubiegłych aplikacje preparatów ograniczających populacje komarów były prowadzone równocześnie na terenie: Wrocławia, Jelcza-Laskowice, Czernicy, Siechnic oraz w części Obornik Śląskich – wsi Uraz. Zgodnie z wypracowanym schematem w 2025 r. przeprowadzono następujące działania:

- Zespół monitorujący systematycznie kontrolował zmapowane stałe i wyznaczał nowe miejsca, wskazywał terminy aplikacji odpowiednich preparatów, pełnił nadzór merytoryczny nad wykonaniem działań oraz oceniał ich skuteczność.

Monitoring rozwoju larw komarów przez Zespół ds. monitoringu (oryg. M. Kaliwoda)

- aplikacja preparatu mikrobiologicznego (larwicydu) - w Polsce jest to wyłącznie Vectobac 12 AS (posiadającego odpowiednie pozwolenie i rejestrację do stosowania), który działa wybiórczo wyłącznie na larwy komarów, nie szkodząc innym organizmom współwystępującym w danym zbiorniku. Dlatego też stały monitoring i szybkie wykonanie zabiegów biologicznych, na

niewielkim obszarze pozwala zahamować rozwój kolejnej populacji osobników dorosłych, a tym samym ograniczyć stosowanie preparatów chemicznych;

Aplikacja preparatu mikrobiologicznego – rozlewisko w Parku Wschodnim (oryg. M. Kaliwoda, WSR)

- aplikacja preparatu chemicznego wyłącznie w sytuacjach wzmożonej uciążliwości komarów. Wieloletnie doświadczenie pozwoliło na wypracowanie skutecznej i jak najmniej szkodliwej dla innych owadów dawki, która skutecznie ogranicza dorosłe osobniki komarów. Zgodnie z wypracowaną ścieżką przed każdym planowanym zabiegiem z użyciem preparatów chemicznych takie działania zgłaszane są do Sanepidu we Wrocławiu. W 2025 r. nie było konieczności stosowania środków chemicznych;
- we współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim kontynuowano badanie składu gatunkowego fauny komarów występujących na terenie Wrocławia, z uwzględnieniem występowania gatunków inwazyjnych aktualnie notowanych w Europie (systematycznie od 2015 r. do chwili obecnej). W trakcie całego sezonu, za pomocą pułapek CDC, odłowiono 5 657 szt. dorosłych okazów komarów. Porównując ilość odłowionych osobników w ostatnich latach z warunkami atmosferycznymi, widać jak wzrost opadów deszczy w poszczególnych latach wpływa na zwiększenie ilości komarów. Badania

pozwalają na rozpoznawanie nowych gatunków, które wcześniej nie były stwierdzane w naszym obszarze.

lata	2021	2023	2024	2025
liczba odłowionych komarów (szt.)	31 184	12 090	17 104	5 657
liczba oznaczonych gatunków (szt.)	15	27	15	16

W ramach kampanii informacyjnej zostały opracowane ulotki i plakaty z informacjami o Wrocławskim programie kontroli liczebności komarów, jednocześnie zachęcające mieszkańców Wrocławia do podjęcia samodzielnych działań ograniczających powstawanie miejsc rozwoju komarów w najbliższym otoczeniu. Ww. materiały wraz z krótkim filmem zostały rozpowszechnione przez wrocławskie media, a także pocztą elektroniczną przesłane do Rad Osiedlowych i zarządów Rodzinnych Ogródków Działkowych. Broszury informacyjne są co roku rozdawane także w terenie przez Zespół ds. monitoringu, który w trakcie prowadzenia obserwacji wielokrotnie przekazuje informacje zaciekawionym mieszkańcom.

Materiały były również rozdawane wraz z sadzonkami roślin w trakcie organizowanego po raz czwarty zielonego pikniku pn. ”Sobota z Zielonym Wrocławiem”. Podczas ww. wydarzenia rozdano bezpłatnie mieszkańcom 1 050 szt. sadzonek następujących roślin: lawendy wąskolistnej, kocimiętki, kłosowca w odmianach, zawciągu nadmorskiego oraz krwawnicy. Rośliny te dzięki wytwarzaniu specyficznych olejków eterycznych, posadzone w ogrodzie czy na balkonie skutecznie odstraszają osobniki dorosłe komarów i zniechęcają im wejście do mieszkań. Są również bardzo chętnie odwiedzane przez owady zapylające m.in. pszczoły ze względu na swoją dużą miododajność.

W czasie pikniku został zaprezentowany dron do oprysków agrotechnicznych, który dzięki parametrom technicznym będzie mógł wykonywać również zabiegi aplikacji preparatu mikrobiologicznego w celu ograniczania rozwoju larw

komarów, szczególnie na większych obszarach rozlewisk a także w trudno dostępnych miejscach. Od 2026 r. taki sprzęt będzie wykorzystywany w realizacji Wrocławskiego programu kontroli liczebności komarów. Jest to doskonała alternatywa dla metody agrolotniczej, który była wykorzystywana w programie do 2024 r.

Ulotka Wrocławski program kontroli liczebności komarów (WSR)

Plakat Wrocławski program kontroli liczebności komarów

Kampania informacyjna Wrocławskiego programu kontroli liczebności komarów w czasie zielonego pikniku (oryg. M. Kaliwoda, WSR)

Komary do rozwoju bezwzględnie potrzebują wody. Specyficzny klimat Wrocławia, wynikający z położenia geograficznego i ukształtowania terenu, jak również obecność wielu zbiorników, stwarzają dogodne środowisko do rozmnażania się komarów, w tym gatunków uciążliwych dla społeczeństwa.

Sprzyjające rozwojowi komarów miejsca tworzą się również po obfitych deszczach i w okresach z wysoką temperaturą.
W ramach biologicznej metody zwalczania komarów w 2025 r. zarybiono 11 zbiorników wodnych narybkiem zjadającym larwy komarów. Zarybianie akwenów wodnych na terenie Wrocławia odbywa się w współpracy z Towarzystwem Herpetologicznym NATRIX. W sezonie wiosna – jesień wpuszczono do nich łącznie 50 szt. karpia koi (dwulatek), 500 szt. karpia koi (narybek), karasia pospolitego 10 kg, lina 10 kg oraz płoci 32.1 kg.

Zarybianie zbiorników wodnych

Ponadto dokonano odłowów kontrolnych w zakresie zbadania stanu liczebności ryb w już zarybionych zbiornikach. Odłowy przeprowadzono w fosie miejskiej (odcinek przy ul. Kołłątaja oraz w rejonie Galerii Dominikańskiej) oraz w stawie w parku Tołpy przy ul. Nowowiejskiej we Wrocławiu. W wyniku przeprowadzonych odłowów kontrolnych stwierdzono niską liczebność populacji ryb i rekomendowano dalsze prowadzenie zarybień.

ZADANIE NR 47: REALIZACJA PROGRAMU OGRANICZANIA UCIĄŻLIWOŚCI ZWIĄZANYCH Z BYTOWANIEM NA TERENIE WROCŁAWIA DZIKICH ZWIERZĄT
Kontynuowano w 2025 r. Program ograniczania uciążliwości powodowanych przez dzikie zwierzęta bytujące na terenie m. Wrocławia. Program realizowany przez wykonawców wyłonionych w trybie przetargowym obejmuje:

Zadania z grupy nr I: Działania o charakterze prewencyjnym, w związku z zagrożeniami jakie stwarzają dzikie zwierzęta bytujące w granicach Wrocławia. Działania te obejmują systematyczne ograniczanie liczebności populacji dzikich zwierząt w mieście poprzez m.in. m.in. odstraszanie środkami na bazie zapachu, porządkowanie terenów w rejonie osiedli w celu usunięcia warunków sprzyjających bytowaniu dzikich zwierząt, a także odłowy.
Zadania z grupy nr II: Działania doraźne w sytuacjach kryzysowych polegające na zlecaniu prowadzenia całodobowego pogotowia interwencyjnego ds. dzikich zwierząt oraz zapewnienie profesjonalnej opieki weterynaryjnej. Ponadto zapewnienie rehabilitacji dzikim zwierzętom pochodzącym z terenu Wrocławia poprzez zlecanie prowadzenia ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt na potrzeby miasta, a także zapobieganie migracji dzikich zwierząt w głąb miasta m.in. poprzez współdziałanie z dzierżawcami obwodów łowieckich położonych na obrzeżach miasta. Łącznie w ramach realizacji przedmiotowych działań Wykonawcy dokonali 1 271 interwencji związanych z dzikimi zwierzętami, w wyniku których z terenu miasta trafiło do ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt 2 szt. zwierząt, które po wstępnej ocenie i obserwacji zakwalifikowano dalej do wypuszczenia na wolność, bądź leczenia i rehabilitacji. Udział poszczególnych gatunków i grup zwierząt w ogólnej liczbie interwencji przedstawiał się w następujący sposób:

Dziki	171
Lisy	185
Sarny	186
Ptaki	536
Nietoperz	34
Inne (borsuk, kuna, jeż, gady, płazy)	155

Realizację w tym zakresie przedstawia poniższa tabela za okres 2022-2025:

Lata	Liczba zwierząt złapanych w odłowniach	Liczba interwencji	Liczba zwierząt przekazanych do Ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt
2022	79*	1 548	164

Lata	Liczba zwierząt złapanych w odłowniach	Liczba interwencji	Liczba zwierząt przekazanych do Ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt
2023	0	1 736	69
2024	50*	1 453	15
2025	60*	1 271	2
Razem	189*	6 008	250

*zwierzęta nie przemieszczane poza strefę

Kontynuowano kampanię informacyjną nt. dzikich zwierząt, z wykorzystaniem ulotek
i plakatów celem szerokiego wykorzystania wśród mieszkańców w zakresie postępowania ze zwierzyną dziką – przede wszystkim dzikami - przebywającą na terenach zurbanizowanych. Plakaty były eksponowane w rejonie osiedli, w których notujemy najwięcej przypadków pojawiania się dzikich zwierząt w strefie zamieszkanej oraz kolportowane do siedzib Rad Osiedli oraz Rodzinnych Ogrodów Działkowych.

ZADANIE NR 49: TWORZENIE NOWYCH FORM OCHRONY PRZYRODY NA PODSTAWIE UWARUNKOWAŃ MERYTORYCZNYCH FORMALNO-PRAWNYCH, FINANSOWYCH I WŁASNOŚCIOWYCH

Przygotowano od strony merytorycznej kampanię „Pomniki z historią w korzeniach” prowadzoną przez ARAW.
W 2025 r. otrzymano 10 wniosków o ustanowienie pomników przyrody:

- buka pospolitego *(Fagus sylvatica)* – rosnącego przy Alei Jaworowej 27d i 27e 53 Wrocław – wydano opinię negatywną;
- dębu szypułkowego (Quercus robur) - rosnącego przy ul. Przyjaźni 139 – wydano opinię negatywną;
- dębu szypułkowego (Quercus robur) „Nebula” - rosnącego na nieruchomości gruntowej oznaczonej geodezyjnie jako działka nr 26, AM-34, obręb Stabłowice – wydano opinię negatywną;
- dębu szypułkowego (Quercus robur) „Orion” - rosnącego na nieruchomości gruntowej oznaczonej geodezyjnie jako działka nr 26, AM-34, obręb Stabłowice – wydano opinię negatywną;

- platana klonolistnego (Platanus acerifolia) - rosnącego na terenie działki nr 82/3, AM-25, obręb Plac Grunwaldzki - wydano opinię negatywną;
- dębu szypułkowego (Quercus robur) - rosnącego przy ul. Architektów – sprawa niezakończona;
- 2 dębów szypułkowych (Quercus robur) - rosnących na terenie nieruchomości gruntowej oznaczonej geodezyjnie jako działka nr 66/93, AM-2, obręb Sępolno – sprawy niezakończone;
- dębu szypułkowego (Quercus robur) „Samotnik" - rosnącego przy ul. Mglistej 17 – kwalifikacja zostanie przeprowadzona przez Komisję w ramach kampanii „Pomniki z historią w korzeniach";
- ośmiu dębów szypułkowych (Quercus robur) „Aleja Dębowa nad Olszówką Krzycką" – kwalifikacja zostanie przeprowadzona przez Komisję w ramach kampanii „Pomniki z historią w korzeniach".

Przygotowano projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody z drzewa uznanego za pomnik przyrody rosnącego na terenie Ogrodu Roślin Leczniczych przy al. Jana Kochanowskiego we Wrocławiu, ze względu na wyłamanie się drzewa.

Przygotowano dokumentację przetargową i zawarto umowę na wykonanie „Waloryzacji przyrodniczej doliny rzeki Bystrzycy we Wrocławiu".

W ramach kontynuacji postępowania w zakresie wniosku Prezydenta Wrocławia o ustanowienie rezerwatu przyrody na polach irygacyjnych:

- wystosowano do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska prośbę o przedstawienie wstępnych założeń porozumienia;
- wzięto udział w opracowaniu treści listu intencyjnego;
- przygotowano pismo do Dziekana Wydziału Nauk Biologicznych UWr dotyczące wpływu pracy naukowców na środowisko przyrodnicze miasta.

W związku z wnioskiem Komitetu Obywatelskiej Inicjatywy Uchwałodawczej Zielone Sołtysowice o ustanowienie użytku ekologicznego „Słodkie Wody" wszczęto postępowanie poprzez wystąpienie do odpowiednich jednostek o wydanie opinii. Przed zakończeniem postepowania wniosek został wycofany przez wnioskodawcę.

W związku z wnioskiem o ustanowienie użytku ekologicznego „Księżańskie Rzekotki" wszczęto postępowanie poprzez wystąpienie do zarządców terenów i odpowiednich jednostek o wydanie opinii. Sprawa niezakończona.

W ramach kontynuacji postępowania dotyczącego „Waloryzacji przyrodniczej doliny rzeki Ślęzy” dwukrotnie wystąpiono do Wód Polskich o wydanie opinii w sprawie możliwości ustanowienia rekomendowanej w waloryzacji formy ochrony przyrody, w odniesieniu do planów inwestycyjnych PGW Wody Polskie w zakresie zarządzania korytem rzeki Ślęzy.
W ramach kontynuacji postępowań o ustanowienie form ochrony przyrody z 2022 r. wystąpiono o opinie w sprawach o utworzenie:

- użytku ekologicznego „Mokradła na wschód od parku Wschodniego”;
- użytkiem ekologicznym terenu po byłej cukrowni na Klecinie;
- użytku ekologicznego „Dolina Łękawicy”;
- zespołem przyrodniczo – krajobrazowym Lasu Mokrzańskiego;
- użytku ekologicznego „Lasek Kleciński”;
- użytku ekologicznego „Tereny Wodonośne”;
- rezerwatu przyrody „Wyspa Opatowicka”;
- zespołem przyrodniczo – krajobrazowym Lasu Strachocińskiego wraz z wilgotnymi łąkami;
- użytku ekologicznego „Łąki modraszkowe na Biskupinie”.

Ww. postępowania pozostają w toku.

ZADANIE NR 50: NADZÓR NAD ISTNIEJĄCYMI FORMAMI OCHRONY PRZYRODY – UŻYTKAMI EKOLOGICZNYMI, POMNIKAMI PRZYRODY
W ramach ochrony czynnej pomników przyrody przeprowadzono kilkadziesiąt wizji terenowych i zawarto 5 umów: „Prace interwencyjne na pomnikach przyrody”, „Prace pielęgnacyjne wybranych pomników przyrody”, „Ekspertyza dendrologiczna pomnika przyrody o numerze 108 – buka pospolitego”, „Ekspertyzy dendrologiczne pomników przyrody”, „Demontaż i montaż zabytkowej bariery ogrodzeniowej Dębu Piotra Włosta przy użyciu narzędzia AirSpade” oraz sporządzono 1 zamówienie.

- Umowa na przeprowadzenie prac interwencyjnych na pomnikach przyrody, w trybie pilnym, w zakresie m.in.:
  - wykonywania cięć interwencyjnych i technicznych konarów, gałęzi pomników przyrody; usuwanie zawieszonych i nadłamanych elementów koron pomników przyrody i innych elementów, stwarzających zagrożenie dla ludzi i mienia oraz ruchu drogowego;

- interwencyjnego usuwania złomów, wywrotów, wyłamanych konarów, gałęzi pomników przyrody;
- usuwania, zmiany konfiguracji i montażu mechanicznych wzmocnień koron pomników przyrody,
- zabezpieczenia ubytków pnia,
- przeprowadzania interwencyjnych ocen stanu zdrowotnego pomników przyrody,
  w tym ocen zagrożenia wyłamaniem, wywrotem,
- montażu oznakowania.

Na podstawie przedmiotowej umowy zlecono prace interwencyjne na obiektach pomnikowych o numerach ewidencyjnych: 2L, 9, 41, 99H, 123, oraz oznakowano pomnik przyrody o nr ew. 112 za pomocą krawędziaka;

- Umowa na wykonanie prac pielęgnacyjnych pomników przyrody o numerach ewidencyjnych: 1A, 2A, 2C, 2G, 2M, 2P, 7, 8, 21B, 21D, 24D, 24F, 30A, 30C, 30G, 42, 46, 60D, 65, 73, 96, 99A, 99B, 99C, 99D, 99E, 99F, 99G, 99H, 101, 108, 117,126. Dokonano inspekcji stanu zdrowotnego drzew; usunięto susz i zagrażające elementy koron; przeprowadzono kontrolę i regulację istniejących mechanicznych wzmocnień koron; zamontowano mechaniczne wzmocnienia koron w uzasadnionych przypadkach; zabezpieczono ubytki; przeprowadzono redukcje obwodowe koron niektórych drzew;
- Zamówienie na sporządzenie projektu organizacji ruchu zastępczego w związku z koniecznością zajęcia pasa drogowego; organizacja ruchu zastępczego – wyniesienie oznakowania właściwego, oznakowanie, utrzymanie i demontaż oznakowania. Zamówienie niezbędne ze względu na konieczność zajęcia pasa drogowego podczas pielęgnacji pomników przyrody;
- Umowa na sporządzenie ekspertyz dendrologicznych – przy wykorzystaniu specjalistycznych badań - pomników przyrody o nr ew.: 2F, 2G, 2P, 6H, 7, 21B, 24D, 28, 30A, 46, 65, 73;
- Umowa na sporządzenie ekspertyzy dendrologicznej pomnika przyrody o numerze 108 – buka pospolitego;
- Umowa na demontaż i ponowny montaż zabytkowej bariery ogrodzeniowej pomnika przyrody Dębu Piotra Włosta przy użyciu narzędzia AirSpade wraz ze sprawowaniem nadzoru dendrologicznego nad pracami;

- Wystosowano zapytanie ofertowe na wykonanie usługi polegającej na poprawie warunków siedliskowych 3 pomników przyrody. Nie wpłynęła żadna oferta

Kwota wydatkowana na czynną ochronę pomników przyrody ze środków miasta to 193 188,00 zł.
Pisemne zawiadomienia o zawarciu stosownych umów, dotyczących pomników przyrody, ich zakresie oraz terminie prowadzenia prac każdorazowo przesłano do właścicieli/ zarządców terenów, na których zlokalizowane są formy ochrony przyrody.

Uzgodniono planowaną inwestycję celu publicznego pn. „Budowa gazociągu niskiego ciśnienia w ul. R. Mielczarskiego, M. Jackowskiego oraz w ich rejonie na części działek nr 2/6, 10, 9, 2/9, AM-3, obręb Bartoszowice oraz na działkach nr: 18/29, 18/35, AM-3, obręb Biskupin" w zakresie ochrony pomnika przyrody – dębu szypułkowego (Quercus robur) o nr ew. 66, rosnącego na działce nr 2/9, AM-3, obręb Bartoszowice.
Negatywnie zaopiniowano planowaną inwestycję pn. „Budowa sieci kablowej niskiego zasięgu do Zk na dz. 21/1, 22/2 przy pl. Powstańców Warszawy i na dz. 19/4 przy ul. Jana Ewangelisty Purkyniego we Wrocławiu – zasilanie ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów", w zakresie ochrony pomników przyrody nr 60I i 60J.
Odniesiono się do wymagań Zarządcy ZUH „BARTEX" Wspólnoty Mieszkaniowej ul. Jantarowa 18a-18k dotyczących pielęgnacji pomnika przyrody – dębu szypułkowego rosnącego na ul. Łączności.
Wszczęto sprawę dotyczącą uzgodnienia w zakresie ochrony przyrody realizacji zadania pod nazwą: „Rewaloryzacja parku Klecińskiego", realizowanego w ramach Funduszu Osiedlowego RO Krzyki – Partynice, priorytet 1 w strefie ochronnej pomnika przyrody – buka zwyczajnego odm. czerwonolistnej (Fagus sylvatica L. 'Atropunicea') o nr ew. 126.
Zainterweniowano w Straży Miejskiej Wrocławia i u Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w sprawie zagrożenia dla pomnika przyrody – dębu szypułkowego o nr ew. 66 rosnącego przy ul. Mielczarskiego 53.
Skierowano wniosek do Dyrektora Zespołu Szkolno – Przedszkolnego Nr 5 we Wrocławiu o wygrodzenie strefy ochronnej pomnika przyrody Dębu Mieszko.

Zawarto umowę na sporządzenie 29 opracowań merytorycznych do tablic dydaktyczno – informacyjnych, które zostaną ustawione w lasach komunalnych oraz na obszarach form ochrony przyrody – użytkach ekologicznych.
W związku z koniecznością wykonywania prac w zakresie ochrony czynnej użytku ekologicznego „Kuźniki w Dolinie Ślęzy" na działkach stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie, wystąpiono do KOWR o wskazanie warunków ich realizacji (wyrażenie zgody/zawarcie porozumienia).

Wydatki oraz liczba drzew pomnikowych poddanych pracom w latach 2022-2025.

Lata		2022	2023	2024	2025
pomniki przyrody	kwoty wydane w poszczególnych latach na pielęgnację pomników przyrody	108 480,00 zł	183 499,62 zł	163 412,85 zł	193 188,00 zł
	liczba pomników poddanych zabiegom pielęgnacyjnym/ badaniom	pielęgnacja i interwencje - 34 drzewa, badania -5 drzew	pielęgnacja i interwencje -43 drzewa; oznakowano 3 pomniki przyrody (13 drzew); analiza gleb – 8 stanowisk pomników	pielęgnacja i interwencje – 30 drzew; oznakowano 3 pomniki przyrody (3 drzewa); ekspertyzy dendrologiczne pomników przyrody – 10 drzew; zagospodarowanie stanowisk -	pielęgnacja i interwencje – 38 drzew; oznakowano 1 pomnik przyrody; ekspertyzy dendrologiczne pomników przyrody – 13 drzew;

Lata		2022	2023	2024	2025
			przyrody (9 drzew)	3 pomniki przyrody	prace na stanowisku pomnika przyrody – 1 drzewo
	liczba zawartych umów dotyczących pomników przyrody	3 umowy	3 umowy + zlecenie wydruk map	4 umowy + 1 zamówienie	5 umów + 1 zamówienie
	liczba opinii/uzgodnień w sprawie utrzymywania/ustanowienia pomników przyrody	9	18	2	2
liczba przygotowanych projektów uchwał w sprawach form ochrony przyrody	w sprawach pomników przyrody	0	1	1	1
	w innych sprawach dotyczących ochrony przyrody	0	2	0	0

Zrealizowano 39 wniosków o udostępnienie informacji o środowisku w zakresie ochrony przyrody, w tym 2 postanowienia o odmowie wydania zaświadczenia (+18 odpowiedzi częściowych dla innych Działów).

Sporządzono 21 opinii w zakresie ochrony przyrody, przed przystąpieniem do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
Zaopiniowano dokumentacje 85 postępowań o wydanie decyzji ooś (opinie przyrodnicze w zakresie kompletności KIP/raportów oraz kwalifikacji do sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko; określenie warunków do decyzji);
Zaopiniowano 43 z 195 projektów WBO 2025;
Uczestniczono w uzgodnieniach wewnętrznych UM w zakresie: „Opracowanie wielowariantowej koncepcji zagospodarowania wód opadowych i roztopowych HOT SPOT CZARNA WODA" – kontynuacja.

ZADANIE NR 51: NASADZENIA I UKWIECENIA TERENÓW ZIELENI MIEJSKIEJ
W 2024 r. wykonano nasadzenia i ukwiecenia na rejonach :
Grabiszyn - Grabiszynek, Pilczyce-Kozanów-Popowice, Borek, Krzyki - Partynice, Gaj, Gajowice, Klecina, Postańców Śląskich, Huby, Tarnogaj, Jagodno, Brochów, Bieńkowice, Ołtaszyn, Jerzmanowo-Jarnołtów, Nowy Dwór, Muchobór Mały, Muchobór Wielki, Kuźniki, Gądów- Popowice Pd., Oporów, Szczepin, Karłowice-Różanka, Książe, Leśnica, Maślice, Pracze Odrzańskie, Polanowice-Poświetne-Ligota, Świniary, Widawa, Osobowice-Rędzin, Kowale, Lipa Piotrowska, Pawłowice, Psie Pole - Zawidawie, Swojczyce - Strachocin - Wojnów, Sołtysowice, Nadodrze, Kleczków, Ołbin, Plac Grunwaldzki, Biskupin - Sępolno - Dąbie - Bartoszowice, Zacisze - Zalesie - Szczytniki, Przedmieście Oławskie, Przedmieście Świdnickie oraz w obszarze Starego Miasta.
Ponadto w ramach działań realizowane są następujące zadania inwestycyjne: zagospodarowanie fragmentu terenu zieleni przy ul. Królewieckiej we Wrocławiu etap I,
przebudowa parkingu wraz z założeniem zieleni przy ul. Pułaskiego, zagospodarowanie terenu zieleni przy ul. Średzkiej we Wrocławiu - Stawy Leśnickie - etap I, zagospodarowanie zieleńca przy ul. Centralnej i ul. Węgierskiej, zagospodarowanie terenu zieleni w parku kieszonkowym przy ul. Stysia, ul. Owsianej, rozszczelnienie nawierzchni w pasie drogowym - skrzyżowanie ul. Grabiszyńska/ Stalowa, park Kieszonkowy ul.Grabiszyńska/Szpitalna, rozszczelnienie nawierzchni w pasie drogowym - Plac Legionów, zagospodarowania Górki Szczepińskiej – zakres z 2025 r., zagospodarowanie zieleńca przy ul. Żernickiej/Objazdowej, zagospodarowanie

nieurządzonego terenu zieleni przy ul. Złotnickiej, zagospodarowanie fragmentu Parku Tysiąclecia, zagospodarowanie parku Aleksandry Natalii Świat - nasadzenia zieleni, rewitalizacja terenu wokół jeziora na Osiedlu Pawłowice – etap 4,budowa skweru przy ul. Kajdasza – zakres z 2025, zieleniec przy ulicy Arbuzowej.

ZADANIE NR 52: REALIZACJA ZAZIELENIANIA I ROZBETONOWYWANIA MIASTA
Głównym celem zadania pn. "Zielone Ogrody Placu Grunwaldzkiego" jest adaptacja Miasta do zachodzących zmian klimatu i niwelowanie tzw. miejskich wysp ciepła. Realizacja inwestycji polegać będzie na rozszczelnieniu nawierzchni w obszarze ścisłej zabudowy śródmiejskiej i wprowadzeniu elementów infrastruktury zielono – niebieskiej (takich jak np. ogrody deszczowe) oraz różnych form zieleni (niskiej, średniej i wysokiej), służących zrównoważonemu zagospodarowaniu wód opadowych w miejscu ich powstania.
Przebudowie mają podlegać chodniki w pasie drogowym w obrębie skrzyżowania ulicy Marii Skłodowskiej – Curie, Piastowskiej i Placu Grunwaldzkiego czyli ważnego węzła komunikacyjnego.
Łączna powierzchnia opracowania obejmuje obszar ok. 3510 m2.
Obecnie trwa opracowywanie i uzgadnianie dokumentacji projektowej, która ma być gotowa w 2026 r. Realizacja robót budowlanych zaplanowana jest na rok 2027.

ZADANIE NR 53: REALIZACJA PROJEKTU POLA OSOBOWICKIE – UTRZYMANIE TERENÓW PODMOKŁYCH I ZWIĄZANEJ Z NIMI BIORÓŻNORODNOŚCI ORAZ UTWORZENIE OBSZARU EDUKACYJNO-REKREACYJNEGO DLA MIESZKAŃCÓW DOLNEGO ŚLĄSKA I TURYSTÓW
Przedmiotem zadania jest odtworzenie terenów podmokłych oraz utworzenie zbiornika z otwartym lustrem wody w celu zachowania, ochrony i odtworzenia siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków, w tym chronionych i zagrożonych głównie ptaków, płazów i gadów. Inwestycja obejmuje działania ochronne i renaturyzacyjne ukierunkowane na przywrócenie i wzmocnienie bioróżnorodności na obszarze dawnych pól irygacyjnych, które ze względu na swoje walory przyrodnicze i lokalizację w strefie podmiejskiej stanowią istotny element lokalnej sieci ekologicznej.
W dniu 12 października 2023 r. została zawarta umowa nr ZP/TP/4/2023/WKE z firmą Etrom Sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Kielcach (25-611) przy ul.

Mielczarskiego 121, na opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania inwestycyjnego pn. „Pola Osobowickie – utrzymanie terenów podmokłych i związanej z nimi bioróżnorodności oraz utworzenie obszaru edukacyjno-rekreacyjnego dla mieszkańców Dolnego Śląska i turystów”. Umowa dotyczyła wykonania dokumentacji projektowej dla planowanej budowy zastawek na Trzcianie i Mokrzycy oraz zbiornika ziemnego ze stałym zwierciadłem wody. W dniu 21.10.2025 r. uzyskano pozwolenie na budowę zamierzenia inwestycyjnego. W ramach zadania wykonane zostanie 8 zastawek piętrzących wody w rowach Trzciana i Mokrzyca. Wykonany zostanie także zbiornik (staw retencyjny), w ramach którego zbudowana zostanie wyspa lęgowa dla ptaków, plaże dla płazów i gadów. Obok zbiornika powstanie pryzma ziemna dla ptaków.

ZADANIE NR 54: REALIZACJA PROGRAMU REWITALIZACJA ZIELENI, NABRZEŻY I WYSP ODRZAŃSKICH

W ramach zadania wykonano:

- toalety na terenie Parków i Zieleńców – toaleta w Parku Tarnogajskim,
- uzupełnienie ławek w pasie drogowym,
- rewitalizację Wzgórza Polskiego - Bastion Ceglarski – zakres 2025,
- zagospodarowanie skweru Hansa Scharouna przy ul. Brzozy - etap II – zadanie zrealizowane,
- doposażenie Parku Wojszyckiego w urządzenia rekreacyjne typu: kamienny stół do ping ponga i do szachów – zadanie zrealizowane,
- budowę oświetlenia głównej alejki na terenie skweru przy zbiegu ul. Przedwiośnie i Starodębowej – zadanie zrealizowane,
- przebudowę placu zabaw w Parku Południowym – zakres 2025,
- opracowanie dokumentacji projektowej wraz z budową punktu poboru energii w EKOpark Stabłowice,
- opracowanie dokumentacji projektowej wraz z budową punktu poboru energii przy ul. Potokowej,
- budowę oświetlenia na Klinie Żmigrodzkim – zakres 2025,
- rewitalizację części skweru wraz z budową placu zabaw przy ul. Długosza,
- rewitalizację Parku Andersa etap II,
- zagospodarowanie zieleńca przy ul. Gazowej - etap III,
- trzy punkty bezpieczeństwa powodziowego przy ul. Karczemnej, Samotworskiej i Karpnickiej – zakres 2025,

- prace konserwatorskie przy barierce ogrodzeniowej pomnika przyrody - dębu przy ul. Wróblewskiego,
- prace konserwatorskie przy Gloriecie na pl. Św. Macieja,
- prace konserwatorskie przy Kolumnie Fryderyka Wilhelma II w Parku Szczytnickim,
- remont 3 mostków w Parku Brochowskim,
- wymianę na nowe 18 opraw doziemnych w technologii LED przy pomniku kardynała B.Kominka,
- opracowanie dokumentacji projektowej wraz z rewitalizacją Parku im. M.Dąbrowskiej przy ul.Kamieńskiego.

ZADANIE NR 55: PROGRAM DOTACYJNY ZŁAP DESZCZ

Program dotacyjny Złap deszcz prowadzony jest od 2019 r. Jego celem jest pomoc mieszkańcom Wrocławia w efektywnym gospodarowaniu wodą opadową na własnej posesji. Program ma ułatwić przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu, którymi mogą być coraz częściej występujące zjawiska ekstremalne takie jak susze czy powodzie miejskie.

W dobie urbanizacji i związanego z nią stale postępującego uszczelniania powierzchni zlewni (m.in. w wyniku budowy dróg, placów czy parkingów o twardej, praktycznie nieprzepuszczalnej nawierzchni), następuje znaczna ingerencja w naturalny obieg wody. Zwiększenie ilości powierzchni szczelnych powoduje, że tylko niewielka część wód opadowych i roztopowych swobodnie przesiąka do gruntu. Zdecydowana jej większość jest odprowadzana w czasie opadów do systemów kanalizacyjnych lub wód powierzchniowych. Takie podejście skutkuje nadmiernym obciążeniem jakościowym i ilościowym infrastruktury technicznej (kanalizacji deszczowej czy rowów melioracyjnych). Przyczynia się to z jednej strony do występowania lokalnych podtopień i powodzi miejskich, z drugiej strony prowadzi do suszy miejskiej.

W ramach Programu w 2025 r. zrealizowano 106 umów na kwotę 500 577,98 zł

W latach 2021-2025 mieszkańcy zrealizowali następujące zadania służące ochronie środowiska polegające na zatrzymaniu i wykorzystaniu wód opadowych:

2021			
Lp.	Obiekt	Liczba instalacji	Budżet ogółem (zł)

1.	zbiorniki podziemne	27	434 000
2.	zbiorniki naziemne	90	
3.	ogrody deszczowe	9	
4.	studnie chłonne	6	
5.	zielony dach	1	
2022			
Lp.	Obiekt	Liczba instalacji	Budżet ogółem (zł)
1.	zbiorniki podziemne	39	508 000
2.	zbiorniki naziemne	92	
3.	ogrody deszczowe	2	
4.	studnie chłonne	3	
2023			
Lp.	Obiekt	Liczba instalacji	Budżet ogółem (zł)
1.	zbiorniki podziemne	33	499 000
2.	zbiorniki naziemne	93	
3.	ogrody deszczowe	1	
4.	studnie chłonne	5	
2024			
Lp.	Obiekt	Liczba instalacji	Budżet ogółem (zł)
1.	zbiorniki podziemne	32	516.982,24
2.	zbiorniki naziemne	212	
3.	ogrody deszczowe	2	
4.	studnie chłonne	10	
5.	zielony dach	1	
6.	nawierzchnie przepuszczalne	1	
2025			
Lp.	Obiekt	Liczba instalacji	Budżet ogółem (zł)
1.	zbiorniki podziemne	29	500 577,98
2.	zbiorniki naziemne	171	
3.	ogrody deszczowe	2	
4.	studnie chłonne	5	
5.	zielony dach	2	

Zbiorniki na wody deszczowe zrealizowane w programie „Złap deszcz” w 2025 r.

W trakcie 2 lat stosowania obowiązującej Uchwały nr LIII/1458/22 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 26 maja 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego poz. 3077) w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie zasobów wodnych, polegające na gromadzeniu wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawiana, wynikła potrzeba aktualizacji oraz zmiany i uzupełnienia jej zapisów. W związku z tym, z uwagi na fakt, że w uchwale wprowadzono dużo istotnych zmian, Wydział Klimatu i Energii opracował projekt nowej uchwały (zamiast uchwały zmieniającej), która wpłynęła na przejrzystość i spójność przekazu.
W ramach promowania instalacji retencyjnych o większych pojemnościach, zwiększono kwotę przyznawanej dotacji dla beneficjentów realizujących podziemne zbiorniki retencyjne o pojemności nie mniejszej niż 5 m3.
Dodatkowo w celu lepszego zabezpieczenia Gminy Wrocław przed nadużyciami finansowymi, wprowadzone zostały nowe zapisy doprecyzowujące możliwość ubiegania się o przyznanie dotacji na daną nieruchomość jeden raz w roku, jednocześnie uściślające który z beneficjentów może o nią wystąpić.
Równocześnie dostosowane zostały zapisy uchwały do obowiązujących aktów prawnych, w szczególności aktualnych przepisów w zakresie pomocy de minimis, a w celu zwiększenia przejrzystości i czytelności zapisów uchwały, wprowadzono drobne zmiany redakcyjne.

ZADANIE NR 56: DOSTOSOWANIE PRZESTRZENI SZKOLNYCH I PRZEDSZKOLNYCH DO ZMIAN KLIMATU POPRZEZ REALIZACJĘ PROGRAMU SZARE NA ZIELONE ORAZ PROJEKTU LUBIĘ DESZCZ
Program „Szare na Zielone” ma na celu przekształcanie terenów zewnętrznych szkół
i przedszkoli w obszary zieleni bezpiecznej i przyjaznej dla uczniów z zachowaniem funkcji zwiększania odporności na zmiany klimatu, ochrony przed hałasem, zachowania bioróżnorodności oraz małej retencji wód opadowych wraz z towarzyszącym zadaniem edukacyjnym dla uczniów.
Zieleń z wykorzystaniem zielonej infrastruktury na terenie placówek oświatowych powinna być zaadaptowana do warunków lokalnych, efektywna środowiskowo jednocześnie dostarczając korzyści natury ekologicznej, ekonomicznej i społecznej. Przy założeniach projektowych zieleni należy uwzględnić możliwość zagospodarowania wód opadowych (np. gromadzenie deszczówki do podlewania

roślinności) czy zwiększania zacienienia (np. trejaże). Zalecane są rozwiązania zwiększające udział powierzchni przepuszczalnych. W ramach przedmiotowego zadania ujmowane są również prace wycinkowe i realizacja nasadzeń zastępczych, wynikające z decyzji wydanych przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

W programie w 2022 r. uczestniczyło 18 placówek oświatowych, w tym:

- Przedszkola nr 2, 41, 121, 125, 146
- Szkoły Podstawowe nr 90, 99, 28
- Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr 9, 10, 11, 13, 17
- Zespół Szkół nr 3, 9, 16
- Zespół Placówek Oświatowych nr 3
- Lotnicze Zakłady Naukowe

Łączna kwota dofinansowania przyznanego placówkom oświatowym w 2021 r. to 498 548,00 zł

W programie w 2023 r. uczestniczyło 19 placówek oświatowych, w tym

☐ Przedszkola nr 1, 2, 3, 12, 41, 54, 71, 150
☐ Szkoły Podstawowe nr 5, 63, 95, 107
☐ Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr 9, 14, 18
☐ Zespół Szkół nr 9
☐ Zespół Placówek Oświatowych nr 3
☐ Lotnicze Zakłady Naukowe
☐ Centrum Kształcenia Ustawicznego

Łączna kwota dofinansowania przyznanego placówkom oświatowym w 2023 r. to 476 678,00 zł

W programie w 2024 r. uczestniczyło 15 placówek oświatowych, w tym

- Przedszkola nr 12, 22, 41, 56, 66, 104, 117
- Szkoły Podstawowe nr 30, 50
- Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr 4, 9, 11, 22
- Lotnicze Zakłady Naukowe
- Centrum Kształcenia Ustawicznego

Łączna kwota dofinansowania przyznanego placówkom oświatowym w 2024 r. to 598 190,00 zł

W programie w 2025 r. uczestniczyło 19 placówek oświatowych, w tym

- Przedszkola nr 6, 41, 104, 117, 119, 121, 126
- Szkoły Podstawowe nr 7, 14, 72, 118
- Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr 4, 6, 9, 12, 15
- Licea Ogólnokształcące: X, XI, XVII

Łączna kwota dofinansowania przyznanego placówkom oświatowym w 2025 r. to 583 041,00 zł

L.p.	ROK	Przedszkola	Szkoły Podstawowe	Zespoły Szkolno Przedszkolne	Gimnazja	Licea	Inne	RAZEM
1	2017	17	6	1	4	2	3	33
2	2018	15	11	6	0	0	2	34
3	2019	10	9	2	-	1	8	30
4	2020	9	5	4	-	1	1	20
5	2021	5	4	6	-	1	3	19
6	2022	5	3	5	-	-	5	18
7	2023	8	4	3	-	-	4	19
8	2024	7	2	4	-	-	2	15
9	2025	7	4	5	-	3	-	19

Realizacja projektów zagospodarowania terenu wokół placówek

Celem projektu „Lubię deszcz” jest edukacja dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców miasta w temacie zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi w dobie zmian klimatu. W ramach trwającego od 2019 r. projektu przeprowadzono 54 warsztaty praktyczne, w trakcie których zrealizowano 54 ogrody deszczowe. Budowa odbywała się w sposób partycypacyjny – wraz z uczestnikami zbudowano ogrody deszczowe przy szkołach i przedszkolach.

Ogrody deszczowe zrealizowane w projekcie „Lubię deszcz” w 2025 r.

Warsztatom praktycznym towarzyszyły zajęcia teoretyczne. W ich trakcie uczestnicy mogli dowiedzieć się jak ważna jest woda deszczowa i w jaki sposób ją zatrzymać w przestrzeni miejskiej oraz czym są rozwiązania oparte na przyrodzie. Stworzone ogrody deszczowe oprócz swojej wartości praktycznej, umożliwią mieszkańcom Wrocławia lepsze poznanie takiej formy zwiększania retencji krajobrazowej w mieście.

2022		
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)

1	Przedszkole nr 10	118 800,00
2	Przedszkole nr 28	
3	Przedszkole nr 113	
4	Przedszkole nr 23	
5	Przedszkole nr 140	
6	Szkoła Podstawowa nr 47	
7	Szkoła Podstawowa nr 63	
8	Technikum nr 15	
2023		
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Przedszkole nr 19	120 000,00
2	Przedszkole nr 90	
3	Przedszkole nr 6	
4	Przedszkole nr 62	
5	Przedszkole nr 25	
6	Szkoła Podstawowa nr 97	
7	Szkoła Podstawowa nr 53	
8	Liceum Ogólnokształcące nr XIV	
2024		
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Przedszkole nr 41	150 000,00
2	Przedszkole nr 48	
3	Przedszkole nr 94	
4	Przedszkole nr 96	
5	Przedszkole nr 110	
6	Przedszkole Integracyjne 12	
7	Szkoła Podstawowa nr 37	
8.	Szkoła Podstawowa nr 43	
9.	Technikum Logistyczne nr 12	
10.	Liceum Ogólnokształcące nr IV	
2025		
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Przedszkole nr 95	150 000,00
2	Przedszkole nr 82	

3	Przedszkole nr 61	
4	Przedszkole nr 36	
5	Przedszkole „Magellan”	
6	Zespół Szkolno–Przedszkolny nr 10	
7	Szkoła Podstawowa nr 78	
8.	Szkoła Podstawowa nr 77	
9.	Szkoła Podstawowa nr 66	
10.	Szkoła Podstawowa Marco Polo	

ZADANIE NR 57: PROGRAM UDOSTĘPNIANIA KOMPOSTOWNIKÓW

Kontynuowano rozpoczęty w 2012 r. program udostępniania kompostowników mieszkańcom. Celem programu jest edukacja mieszkańców w zakresie prawidłowego kompostowania odpadów, promocja kompostowania odpadów na własne potrzeby oraz zwiększenie ilości odpadów ulegających biodegradacji poddawanych odzyskowi, a tym samym ograniczenie ilości odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Wrocławia kierowanych do składowania. Kompostowniki są użyczane mieszkańcom posiadającym przydomowe ogródki oraz placówkom oświatowym. Urządzenia są użyczane na trzy lata, na podstawie umowy zawieranej z gminą Wrocław. Po upływie trzech lat kompostowniki przechodzą na własność użytkownika.

W 2025 r. udostępniono mieszkańcom i placówkom oświatowym 66 sztuk kompostowników, a przez cały okres trwania programu tj. w latach 2012-2025 łącznie 2607 kompostowników.

Ilość udostępnionych kompostowników w latach 2021-2024

Rok	2021	2022	2023	2024	2025
Ilość udostępnionych kompostowników	201	86	183	170	66

Kompostownik udostępniany w ramach programu

ZADANIE NR 58: DOTACJE DO KOSZTÓW PODŁACZENIA NIERUCHOMOŚCI DO MIEJSKIEJ SIECI KANALIZACYJNEJ

Na podstawie Uchwały nr LXXX/2096/24 Rady Miejskie Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2024 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej polegające na podłączaniu nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2024 r. poz. 2663) kontynuowany był program skierowany do osób fizycznych oraz dodatkowo do wspólnot mieszkaniowych, w ramach którego dofinansowywane jest wykonanie podłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej wraz z jednoczesną likwidacją dotychczas użytkowanego zbiornika bezodpływowego. Na pokrycie wydatków poniesionych w związku z wykonaniem ww. zadania udzielana jest dotacja w wysokości do 80% kosztów kwalifikowanych, ale nie więcej niż 6.000,00 zł dla osób fizycznych oraz 10.000,00 zł dla wspólnot mieszkaniowych.

W okresie trwania naboru, czyli od 15 stycznia do 30 września 2025 r., wpłynęło 166 wniosków o udzielenie dotacji, przeprowadzonych zostało 155 wizji wstępnych, które miały na celu potwierdzenie, czy nieruchomość jest wyposażona w system odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych w postaci zbiornika bezodpływowego. Na podstawie pozytywnie zakończonych wizji lokalnych podpisano z beneficjentami 151 umów dotacyjnych. W 2025 r. zrealizowano 139 inwestycji. Na tej podstawie wypłacono dotacje na łączną kwotę 808 268,43 zł

ZADANIE NR 59: KAMPANIA WROCŁAW NIE MARNUJE

W 2025 r. kampania była kontynuowana poprzez działania edukacyjne i integracyjne skierowane do różnych grup mieszkańców Wrocławia. Zorganizowano Międzypokoleniowy Piknik Ekologiczny „Wrocław nie marnuje", który zgromadził ponad 1 tys. uczestników i stanowił platformę do promocji postaw proekologicznych, ponownego wykorzystania przedmiotów, wymiany rzeczy oraz idei bookcrossingu. Podobne działania realizowano podczas innych pikników i wydarzeń miejskich, zapewniając bezpośredni kontakt z mieszkańcami. Zorganizowano również międzyszkolny turniej dotyczący segregacji odpadów, mobilne gry miejskie promujące ideę niemarnowania zasobów oraz warsztaty z zakresu odnawialnych źródeł energii prowadzone w przedszkolach i szkołach podstawowych. Działania te łączyły elementy edukacji, aktywności fizycznej i zabawy, sprzyjając skutecznemu przekazywaniu wiedzy i budowaniu proekologicznych nawyków.
Istotnym obszarem aktywności były również działania międzypokoleniowe oraz inicjatywy skierowane do seniorów. Zrealizowana akcja „Święta w stylu less waste" miała na celu promocję idei niemarnowania żywności oraz odpowiedzialnego planowania świąt. W ramach projektu przeprowadzono warsztaty twórcze, działania integracyjne oraz przygotowano broszurę edukacyjną zawierającą praktyczne wskazówki dotyczące ograniczania odpadów. W ramach kampanii prowadzono współpracę z Rodzinnymi Ogrodami Działkowymi. Działania obejmowały m.in. tworzenie stołów wymiany plonów, punktów bookcrossingowych oraz organizację warsztatów z zakresu kompostowania. Do miejskiej inicjatywy „Wrocław i Rodzinne Ogrody Działkowe nie marnują" w 2025 r. przystąpiło kolejne 8 ROD.
Powstała interaktywna „Mapa Wrocław nie marnuje", adresowana do wszystkich mieszkańców Wrocławia w celu łatwego lokalizowania miejsc działających proekologicznie i w zgodzie z zasadami less waste. Znajdują się na niej miejsca, punkty, lokale, serwisy, usługi itp. wspierające bezodpadowy styl życia. Pozwala wyszukiwać, ale i też dodawać nowe miejsca np. z rejonu naszego zamieszkania, które działają w duchu less waste. Mapa zachęca mieszkańców Wrocławia do bardziej świadomego życia, odpowiedzialnej konsumpcji i współtworzenia mapy. Na koniec 2025 r. Mapa obejmowała ponad 200 punktów zlokalizowanych w różnych częściach Wrocławia.

ZADANIE NR 60: KONTYNUACJA PROGRAMU USUWANIA Z TERENU WROCŁAWIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla miasta Wrocławia na lata 2012-2032 został przyjęty uchwałą Nr XXIII/528/12 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 marca 2012 r. Podstawą opracowania Programu są zadania samorządów powiatowych

i gminnych zawarte w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Cele programu miejskiego są zbieżne z celami przyjętymi w programie krajowym. Zakłada się usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Wrocławia

i jednocześnie minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu oraz likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Program realizowany jest od 2012 r. W ramach Programu w latach 2012-2025 z terenu Wrocławia usunięto 1,447 tys. ton wyrobów azbestowych z 739 nieruchomości. Masa usuniętych w poszczególnych latach wyrobów azbestowych uzależniona jest od zgłoszeń mieszkańców.

Masa wyrobów azbestowych usuniętych w latach 2012-2025

2012 r. – 252,256

2013 r. – 106,308

2014 r. – 274,27

2015 r. – 181,995

2016 r. – 80,349

2017 r. – 46,563

2018 r. – 90,55

2019 r. – 32,54

2020 r. – 51,209

2021 r. – 72,948

2022 r. – 67,125

2023 r. – 64,14

2024 r. – 39,02

2025 r. – 88,4

Liczba nieruchomości, z których zostały usunięte wyroby azbestowe w latach 2012-2025

2012 r. – 115

2013 r. – 73

2014 r. – 58

2015 r. – 74

2016 r. – 30

2017 r. – 44

2018 r. – 36

2019 r. – 30

2020 r. – 33

2021 r. – 43

2022 r. – 37

2023 r. – 46

2024 r. – 36

2025 r. – 84

Usuwanie wyrobów azbestowych w latach 2021-2025

Rok	2021	2022	2023	2024	2025
Masa usuniętych wyrobów azbestowych [Mg]	72,948	667,125	64,140	39,020	88,400
Ilość nieruchomości	43	37	46	36	84
Koszt realizacji [zł]	133 932,53	94 171,00	129 537,14	96 925,68	229 132,80

W 2025 r. w części Programu mającej na celu udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest osobom wykorzystującym wyroby zawierające azbest lub posiadającym odpady azbestowe na terenie Wrocławia podjęto następujące działania:

- wybrano wykonawcę prac w trybie przetargowym. Wykonawca zrealizował prace polegające na usuwaniu wyrobów azbestowych z terenu Wrocławia w okresie od 30 czerwca 2025 r. do 10 października 2025 r. usuwając z terenu miasta łącznie 88,400 ton wyrobów azbestowych. Prace zostały zrealizowane na 84 nieruchomościach, w tym na 81 nieruchomościach należących do osób fizycznych oraz 3 nieruchomościach gminnych. Koszt zrealizowanych prac wyniósł 229 132,80 zł;
- przygotowano dokumentację i złożono wniosek do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu o dofinansowanie zadania pn.: „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Wrocławia w 2025 roku”. Wniosek obejmował nieruchomości, z których właściciele zadeklarowali usunięcie wyrobów azbestowych w 2025 roku. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na podstawie umowy dotacyjnej dofinansował zadanie w kwocie 30 940,00 zł, co stanowiło 50 % kosztów kwalifikowanych zadania;
- rozpoczęto zbieranie deklaracji dotyczących udziału w Programie w 2026 roku. Informacje o naborze wniosków do programu zamieszczono na stronie internetowej Urzędu Miejskiego Wrocławia, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w mediach społecznościowych. Ponadto skierowano pisma informujące o

możliwości zgłoszenia do programu do osób wykorzystujących azbest na terenie Wrocławia.

Realizacja prac polegających na usuwaniu wyrobów azbestowych w 2025 r.

Ponadto zaktualizowano informacje zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Miejskiego o szkodliwości azbestu, zasadach bezpiecznego postępowania z wyrobami azbestowymi, obowiązkach właścicieli nieruchomości związanych z użytkowaniem tych wyrobów oraz możliwościach pozyskania dofinansowania na usuwanie azbestu. Na bieżąco przyjmowano również „Informacje o wyrobach zawierających azbest" przekazywane przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska. Dane o wyrobach zawierających azbest zostały zamieszczone w Bazie Azbestowej dostępnej pod adresem: https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/.

PRIORYTET 5 - ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY

ZADANIE NR 115: DZIAŁANIA NA RZECZ WROCŁAWSKICH RODZIN
Wrośnij we Wrocław
W ramach akcji Wrośnij we Wrocław powstają Parki Młodego Wrocławianina, zielone miejsca, w których wrocławskie rodziny mogą posadzić drzewa upamiętniając tym samym jedno z najważniejszych wydarzeń w życiu rodziców, jakim jest pojawienie się nowego członka rodziny. W ramach zadania realizowane są nasadzenia na terenie nowo powstających i istniejących parków. Wiosną 2025 r. nasadzenia zostały wykonane na terenie nowo powstającego Parku Lechitów na osiedlu Kowale - 315 szt. drzew, 65 szt. soliterów krzewów, a jesienią w

lokalizacjach – Park przy ul. Canaletta, Park Biskupiński – 265 szt. drzew i 50 szt. soliterów krzewów. Nasadzenia zostały objęte 3-letnią pielęgnacją gwarancyjną.
W związku z organizacją wydarzenia zlecono obsługę geodezyjną związaną z wyznaczeniem drzew do nasadzeń. Zakres prac obejmował również nadzór archeologiczny nad prowadzeniem prac w lokalizacji Park Biskupiński. Zakupiono materiały promocyjne oraz edukacyjne zachęcające mieszkańców do udziału w wydarzeniu oraz w ramach przygotowanych przez pracowników ZZM warsztatów, zorganizowano obsługę akcji i działań promocyjnych ZZM.
Koszt organizacji wydarzenia w 2025 r. wyniósł 71 584,30 zł. Dodatkowo nasadzenia zostały sfinansowane z zadania inwestycyjnego Zielona Rewolucja.

PRIORYTET 7 - GOVERNANCE

ZADANIE NR 172: REALIZACJA PROGRAMU OSZCZĘDZANIA ENERGII W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ
ZADANIE NR 173: REALIZACJA PROGRAMU OSZCZĘDZANIA ENERGII W URZĘDZIE MIEJSKIM
W 2025 r. rozpoczęto rozbudowę Rejestru Oszczędności Energii ROE (ROE) o moduły dotyczące parametrów technicznych budynków, działań jednostek z zakresu efektywności energetycznej oraz importu masowego faktur z grup zakupowych. Moduł dotyczący gromadzenia danych o punktach poboru dla grup zakupowych został wdrożony i obecnie jest wykorzystywany w zakresie medium jakim jest paliwo gazowe. Z rozwiązania korzystają jednostki oraz Wydział Klimatu i Energii.
Zakończone zostały testy funkcjonalności importowania faktur dla paliwa gazowego i faktury otrzymane od Wykonawcy umowy za rok 2024 zostały zaimportowane. Trwają obecnie zaawansowane prace nad możliwością zasilenia ROE fakturami za paliwo gazowe dla grupy zakupowej za rok 2025 oraz dalsze prace nad funkcjonalnością umożliwiającą importowanie faktur ze energię elektryczną oraz usługi jej dystrybucji.

ZADANIE NR 190: POLITYKA ŻYWNOŚCIOWA
Podpisanie Paktu Mediolańskiego w kwietniu 2022 r. było równoznaczne z deklaracją, że miasto zacznie pracować nad swoją własną polityką żywnościową.

W ramach analizy wielokryterialnej systemu żywnościowego Wrocławia zrealizowano 6 spotkań warsztatowych. Trzy dla Zespołu ds. Polityki Żywnościowej, powołanego Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia nr 1980/25, w skład którego wchodzi 15 osób, reprezentujących komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego i jednostki budżetowe Miasta oraz trzy kolejne dla ekspertów reprezentujących lokalny system żywnościowy. Skład tej grupy był zmienny (dostosowany do obszarów, których dotyczyły poszczególne warsztaty). Byli to m.in. wrocławscy restauratorzy, prezesi targowisk, organizacje pozarządowe (m.in. zajmujące się foodsharingiem, redystrybucją nadwyżek, kuchnią interwencyjną), naukowcy, dietetycy, a także osoby z branży gospodarowania odpadami. Łącznie w trzech warsztatach udział wzięło 40 uczestników. Efektem ich pracy są rekomendacje dotyczące zakresu dalszej analizy systemu żywnościowego Wrocławia, pod kątem przyszłej polityki żywnościowej miasta. W dniu 15 października 2025 r. odbyło się II Wrocławskie Forum Żywnościowe. Tegoroczna edycja odbyła się pod hasłem „Jak zasiewać zmiany?”.

Fot. Rafał Ogrodowczyk

Program wydarzenia obejmował 3 bloki tematyczne, na które składało się 6 wystąpień, 2 panele dyskusyjne, interaktywne działanie sondażowe, lunch performatywny oraz premiera filmu dokumentalnego „Co rośnie w mieście” w reżyserii Agnieszki Gąsiorek. Motywem przewodnim tegorocznego Forum było bezpieczeństwo żywnościowe – wystąpienia prelegentów dotyczyły niepokojących trendów i zjawisk, przygotowywania miasta do sytuacji kryzysowych, czy przeciwdziałania dezinformacji. W wydarzeniu wzięło udział ponad 130 osób – byli to samorządowcy, naukowcy, badacze, przedstawiciele NGOsów, rolnicy, ogrodnicy, przedsiębiorcy oraz przedstawiciele instytucji związanych z

bezpieczeństwem żywności. Każdy z uczestników otrzymał dodatkowo przewodnik „Zawsze do syta. Jak Wrocław wyżywi się w obliczu kryzysu klimatycznego i zmian geopolitycznych?”. Forum towarzyszyła również wystawa prac przygotowanych przez artystów sztuk audiowizualnych wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych.

Kadr z filmu pt. "Co rośnie w mieście", reż. Agnieszka Gąsiorek

ZADANIA REALIZOWANE W TEMACIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ ADAPTACJI MIASTA DO ZACHODZĄCYCH ZMIAN KLIMATYCZNYCH

URBIO BAUHAUS

W ramach projektu URBIO BAUHAUS - NEW EUROPEAN BAUHAUS FOR INCREASING URBAN BIODIVERSITY, do którego Miasto Wrocław przystąpiło w czerwcu 2024 r. Projekt realizowany jest w ramach programu Interreg Central Europe. Finansowanie projektu pochodzi w 80% ze środków unijnych, a w 20% ze środków własnych miasta Wrocław. Liderem projektu jest Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu. Partnerzy projektu to: Miasto Kranj (Słowenia), Institute for Sustainable Development (Słowenia), Miasto Pula (Chorwacja), POR Consult, Project of Sustainable Development (Chorwacja), BURST Nonprofit Llc (Węgry), Research and consultancy centre of Milan’s Polytechnic UNI on environmental and territorial planning (Włochy), Wismar Univeristy of Applied Sciences: Technology, Business and Design (Niemcy) i Miasto Erd (Węgry). We Wrocławiu w ramach projektu podjęto działania mające na celu złagodzenie zanieczyszczenia światłem w zielonych przestrzeniach miejskich, służące utrzymaniu naturalnych cykli funkcjonowania ludzi i zwierząt (zachowaniu

naturalnych wzorców dzikiej przyrody i dobrego samopoczucia ludzi) przyczyniających się do wzrostu bioróżnorodności.
W marcu 2025 r. odbyły się warsztaty dla mieszkańców, które zostały zorganizowane przez Miasto Wrocław wraz z Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu, we współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej we Wrocławiu. Warsztaty te skierowane były do mieszkańców dzielnicy, w której znajduje się Park im. Gen. Mariana Langiewicza. Tematem warsztatu było wspólne projektowanie oświetlenia na rzecz różnorodności biologicznej i zdrowia ludzkiego.
W 2025 r. na terenie wrocławskiego pilotażu, jakim jest Park Gen. Mariana Langiewicza, wprowadzono inteligentne oświetlenie umożliwiającą sterowanie natężeniem i zasięgiem rozsyłu światła. Efektem realizacji zadania jest zastosowanie bardziej zrównoważonego oświetlenia, które poprzez odpowiedni dobór parametrów oświetlenia wspiera zachowanie naturalnych cykli życia ludzi i zwierząt oraz przyczynia się do zwiększenia bioróżnorodności. Obecny system oświetlenia umożliwia zdalne sterowanie z poziomu aplikacji, w tym ustawienie temperatury barwowej w zakresie 2200–2700 K oraz regulację natężenia światła. W ramach projektu planuje się opracowanie wytycznych do projektowania oświetlenia obszarów zieleni miejskiej oraz wspierania bioróżnorodności w przestrzeniach publicznych miasta.

Oświetlenie w Parku im. Gen. Mariana Langiewicza we Wrocławiu przed wymianą na zrównoważone i inteligentne oświetlenie.

Oświetlenie w Parku im. Gen. Mariana Langiewicza we Wrocławiu po wymianie na zrównoważone i inteligentne oświetlenie

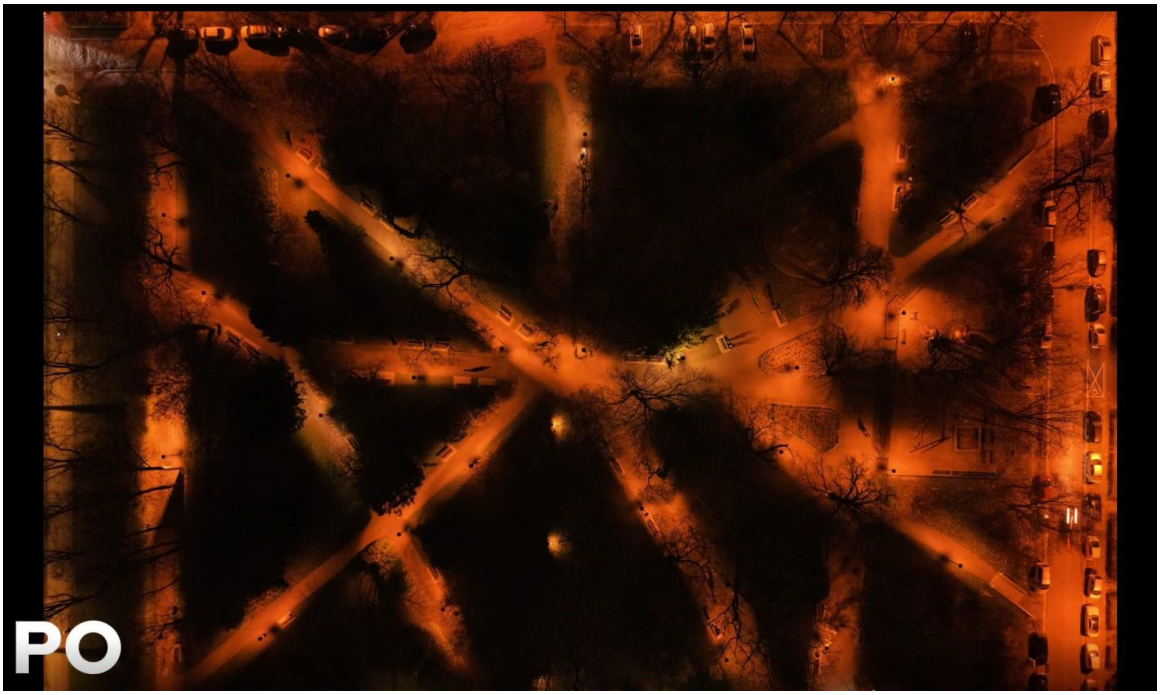

Na przełomie października i listopada 2025 r. w ramach projektu Urbio Bauhaus został zorganizowany konkurs pt. „Bioróżnorodność Lasku Oporowskiego we Wrocławiu” przez Katedrę Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu we współpracy z Urzędem Miejskim Wrocławia. Głównym celem konkursu było wyłonienie prac, które najlepiej prezentują walory przyrodnicze Lasku Oporowskiego oraz zawierają wskazania i działania edukacyjne związane z ochroną i wzmacnianiem bioróżnorodności tego terenu.

Polish NBS Hub in Wroclaw

W ramach działań Polish NBS Hub in Wroclaw (polskiego Hubu NBS we Wrocławiu) kontynuowane były zadania mające na celu umożliwienie wewnętrznej i zewnętrznej współpracy z innymi miastami i organizacjami w całym kraju w celu gromadzenia i przekazywania wiedzy na temat NBS.
Celem polskiego Hubu NBS we Wrocławiu jest współpraca z innymi podmiotami, podnoszenie świadomości wśród interesariuszy z różnych dyscyplin i środowisk, wymiana wiedzy, doświadczeń oraz tworzenie nowych partnerstw, np. BIOCENTUM NODE, które powstało w ramach projektu UrbioBauhaus.

BIOCENTUM NODE skupia się między innymi na edukacji w zakresie bioróżnorodności.
W marcu 2025 r. odbyły się warsztaty współprojektowania oświetlenia w Parku Langiewicza jako jedno z działań zaplanowanych w projekcie Urbio Bauhaus.

W maju 2025 r. odbyło się webinarium organizowane przez członków BIOCENTUM NODE, podczas którego dr hab. inż. Katarzyna Tokarczyk-Dorociak z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu wygłosiła referat „Urbio Bauhaus – rozwiązania na rzecz zwiększania bioróżnorodności w mieście”
We wrześniu 2025 r. w Brukseli, przedstawiciele Hubu brali udział w wydarzeniu dialogowym zorganizowanym przez NetworkNaturePLUS jako ważnym interfejsie między nauką, polityką i praktyką, podczas którego odbyła się seria dyskusji

przeprowadzonych w ramach warsztatów z pozostałymi Hubami NBS na temat wyzwań, przed którymi stoją.
Przedstawiciele Hubu brali również udział w regularnych spotkaniach online z przedstawicielami pozostałych Hubów NBS.

SLEEPING BEAUTY
W czerwcu 2025 r. Miasto Wrocław przystąpiło do projektu SLEEPING BEAUTY - Awakening Sleeping Beauties: Unlocking New European Bauhaus an Nature-Based Solutions Values for a More Sustainable, Inclusive and Resilient Society. Projekt będzie trwał 4 lata i jest finansowany w 100% ze środków Komisji Europejskiej w ramach Programu Horyzont Europa.
Celem projektu jest rewitalizacja zaniedbanych przestrzeni publicznych poprzez integrację rozwiązań opartych na naturze (NBS) i wartości Nowego Europejskiego Bauhausu (NEB). Nazwa projektu Awakening Sleeping Beauties nawiązuje do koncepcji przebudzenia uśpionego piękna, które tkwi w zapomnianych przestrzeniach.
Projekt wykorzystuje NBS w celu zwiększenia bioróżnorodności i zapewnienia wielofunkcyjnych przestrzeni miejskich, podmiejskich i wiejskich, zgodnie z zasadami NEB dotyczącymi zrównoważonego rozwoju, piękna i inkluzywności. Wrocław planuje w ramach działań pilotażowych zagospodarować wybraną przestrzeń publiczną w rejonie Nadodrza z wykorzystaniem elementów błękitno-zielonej infrastruktury zgodnie z założeniami NEB. Pozostałe miasta, które są partnerami projektu i będą u siebie wdrażać działania pilotażowe to: Bolzano i Collegno (Włochy), Fröseke (Szwecja), Kozani (Grecja), Ryga (Łotwa).
Projekt jest na początkowym etapie prac. W listopadzie odbyło się spotkanie partnerów projektu w Bolzano (Włochy), podczas którego pracowano między innymi nad harmonogramem prac. Partnerzy projektu mieli okazję poznać się i zaprezentować swoje miast. Obecnie trwają prace nad ustaleniem zakresu wskaźników, które będą monitorowane w projekcie. Partnerem Wrocławia w tym zakresie jest Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej.

Spotkanie warsztatowe partnerów projektu w Bolzano listopad 2025

FoodCLIC

W kwietniu 2024 r. Wrocław przystąpił do projektu FoodCLIC, który finansowany jest ze środków Unii Europejskiej (Horizon Europe). Partnerzy projektu to: ICLEI Europe, ICLEI Africa, Miasto Freiburg (Niemcy), Miasto Tibilisi (Gruzja), Miasto Saloniki (Grecja), Miasto Tirana (Albania), Miasto Ebolowa (Kamerun), Miasto EThekwini (RPA) oraz Miasto Fort Portal (Uganda). W 2025 r. dokończono analizę interesariuszy systemu żywnościowego WrOF i zbieranie danych o systemie żywnościowym WrOF na potrzeby projektu. Na ich podstawie zorganizowano trzy warsztaty szkoleniowe nt. zarządzania żywnością w sytuacji kryzysowej. W warsztatach uczestniczyli przedstawiciele gmin Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego, przedstawiciele instytucji państwowych i regionalnych oraz kluczowych organizacji pozarządowych, które na co dzień działają w obszarze żywności i bezpieczeństwa. W ramach cyklu warsztatów wypracowywano pierwszy szkic modelu zarządzania żywnością w sytuacji kryzysowej dla miasta Wrocław oraz Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego. Działania w projekcie zakładają także wkład w rozwój polityki żywnościowej miasta. Wyniki analiz oraz cyklu warsztatów będą bazą do dalszych prac nad wypracowywaniem scenariusza bezpieczeństwa żywnościowego w sytuacji kryzysowej dla miasta Wrocław oraz do kolejnych działań projektowych.

Warszaty FoodCLIC

Analiza możliwości utworzenia Klastra Energii we Wrocławiu

W 2025 r. Miasto Wrocław we współpracy z firmami zewnętrznymi przystąpiło do prowadzenia działań analitycznych związanych z oceną możliwości utworzenia Klastra Energii. Celem prac było rozpoznanie potencjału lokalnej produkcji energii ze źródeł odnawialnych, możliwości bilansowania zużycia energii elektrycznej oraz uwarunkowań organizacyjnych, technicznych i prawnych funkcjonowania klastra energii.
W realizację prac zaangażowani byli przedstawiciele Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz partnerzy zewnętrzni, w tym wrocławskie uczelnie wyższe (Politechnika Wrocławska oraz Uniwersytet Wrocławski) a także podmioty działające w obszarze energetyki,
w szczególności Wrocławska Kogeneracja S.A. oraz inne jednostki i spółki miejskie.
W ramach przeprowadzonych analiz:

- zinwentaryzowano zużycie energii elektrycznej w wybranych punktach poboru energii należących do miasta,
- przeanalizowano potencjał istniejących instalacji odnawialnych źródeł energii, w szczególności instalacji fotowoltaicznych na budynkach i terenach miejskich,
- oceniono możliwości bilansowania energii w ramach klastra, w tym z wykorzystaniem magazynów energii,
- przeanalizowano uwarunkowania formalno-prawne funkcjonowania klastra energii,
- opracowano wariantowe modele organizacyjne i finansowe funkcjonowania klastra.

Wyniki analizy wskazały, że utworzenie klastra energii może stanowić narzędzie wspierające lokalną transformację energetyczną, zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie miasta oraz poprawę bezpieczeństwa energetycznego. Jednocześnie wskazano na istotne ograniczenia związane m.in. z dostępnością terenów inwestycyjnych, zdolnościami przyłączeniowymi sieci elektroenergetycznej oraz koniecznością etapowego i długofalowego podejścia do realizacji przedsięwzięcia.

Opracowana analiza stanowi materiał wyjściowy do dalszych prac koncepcyjnych i decyzyjnych dotyczących ewentualnego powołania Klastra Energii we Wrocławiu oraz określenia roli miasta i partnerów w tego typu strukturze.

Edukacja ekologiczna

Kluczowym elementem działań były programy edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży. W ramach „Wrocławskiej Akademii Małego Ekologa” realizowano cykl warsztatów dla uczniów klas I–III szkół podstawowych, we współpracy z instytucjami naukowymi, edukacyjnymi i przyrodniczymi. Program umożliwił najmłodszym uczestnikom zdobywanie wiedzy ekologicznej w formie zajęć praktycznych i doświadczeń terenowych. W I edycji projektu udział brało 15 klas z wrocławskich szkół podstawowych.

W okresie od maja do listopada 2025r, przeprowadzono warsztaty edukacyjne dla 15 klas z 9 szkół podstawowych, angażując łącznie ok. 420 dzieci.

Równolegle prowadzono „Wrocławską Akademię Klimatu”, adresowaną do uczniów szkół ponadpodstawowych. Projekt łączył edukację klimatyczną z pokazami filmów oraz debatami dotyczącymi m.in. transformacji energetycznej, zrównoważonej konsumpcji, gospodarki cyrkularnej oraz wpływu codziennych wyborów na środowisko. Łącznie w obu edycjach Akademii Klimatu udział wzięło ponad 2 tys. uczniów z 26 wrocławskich szkół ponadpodstawowych.

Działania edukacyjne były szeroko wspierane przez komunikację w mediach społecznościowych i kampanie informacyjne, w tym cykl filmów „5 dla Planety”. Cykl 10 filmów edukacyjnych skierowanych do mieszkańców miasta poruszał tematy związane z ochroną środowiska, m.in. segregację odpadów i oszczędzanie energii, w przystępnej formie umożliwiającej łatwe przyswojenie praktycznych wskazówek do codziennego stosowania. Celem inicjatywy było zarówno podniesienie świadomości ekologicznej, jak i wspieranie zmiany nawyków mieszkańców na rzecz zrównoważonego rozwoju Wrocławia.
W 2025 r. kontynuowano międzynarodowy projekt foodCIRCUS realizowany w ramach programów Interreg Central Europe. Celem projektu jest ograniczenie marnowania żywności w placówkach oświatowych, ze szczególnym uwzględnieniem szkół z cateringiem oraz przedszkoli z własną kuchnią i cateringiem. W projekcie uczestniczy 13 placówek. Projekt będzie nadal rozwijany we współpracy z placówkami oświatowymi, partnerami naukowymi i organizacjami społecznymi, koncentrując się na wdrażaniu wypracowanych rekomendacji oraz dalszym ograniczaniu marnowania żywności w szkołach i przedszkolach. Projekt realizowany jest w partnerstwie z pięcioma innymi krajami.

Skuteczność i spójność realizowanych inicjatyw, została potwierdzona uzyskanymi wyróżnieniami i nagrodami o zasięgu ogólnopolskim - osiągnięciem III miejsce w dwóch kategoriach wyzwania #HealthyCities 2025 za największą liczbę uczestników (570 osób) biorących udział w wyzwaniu oraz za działania edukacyjne w placówkach oświatowych. Ponadto otrzymano również nagrodę w konkursie Zielone Orły „Rzeczpospolitej” w kategorii miasto na prawach powiatu. Nagroda została przyznana za spójne i długofalowe działania na rzecz ekologii prowadzone w ramach kampanii Wrocław nie marnuje.

Realizacja projektu Kalendarz edukacyjny

Szkołom i placówkom oświatowym, prowadzonym przez Gminę Wrocław, udzielono dofinansowania na programy ekologiczne, realizowane w 2024 r. Podstawą udzielania dofinansowania na realizację programu było wpisywanie się działań w założenia tematyczne Zielonego Kalendarza Edukacyjnego zgodnie z poniższym harmonogramem:

ZIELONY KALENDARZ EDUKACYJNY		
TEMAT MIESIĄCA	DATA	ŚWIĘTO
Styczeń - Miesiąc Gospodarki Obiegowej	10 stycznia	Dzień Obniżania Kosztów Energii
	23 stycznia	Dzień bez opakowań foliowych
Luty - Miesiąc Zwierząt	11 lutego	Ogólnopolski Dzień Dokarmiania Zwierzyny Leśnej
Marzec - Miesiąc Wody	3 marca	Dzień Dzikiej Przyrody
	21 marca	Pierwszy Dzień Wiosny
	21 marca	Dzień Lasów
	22 marca	Światowy Dzień Wody
	28 marca	Godzina dla Ziemi
Kwiecień - Miesiąc ochrony przed hałasem	1 kwietnia	Światowy Dzień Ptaków
	22 kwietnia	Światowy Dzień Ziemi
	25 kwietnia	Dzień Świadomości Zagrożenia Hałasem
Maj - Miesiąc Zrównoważonego Rozwoju	9 maja	Dzień Europy
	11 maja	Dzień Bez Śmiecenia
	10 maja	Światowy Dzień Ptaków Wędrownych
	15 maja	Dzień Ogrodów
	20 maja	Światowy Dzień Pszczół
	22 maja	Dzień Praw Zwierząt
	22 maja	Dzień Różnorodności Biologicznej
	30 maja - 5 czerwca	Europejski Tydzień Zrównoważonego Rozwoju
Czerwiec - Zielony Miesiąc	5 czerwca	Światowy Dzień Ochrony Środowiska
	8 czerwca	Światowy Dzień Oceanów
	15 czerwca	Światowy Dzień Wiatru

ZIELONY KALENDARZ EDUKACYJNY		
	17 czerwca	Światowy Dzień Walki z Pustynnieniem i Suszą
	14-16 czerwca	Akcja Sprzątanie Świata
Wrzesień - Miesiąc Mobilności	19 września	Dzień Dzikiej Flory, Fauny i Naturalnych Siedlisk
	16-22 września	Europejski Tydzień Zrównoważonej Mobilności i Europejski Dzień Bez Samochodu
		Światowy Dzień Morza
	27 września	Światowy Dzień Rzek
Październik - Miesiąc Drzew	1 października	Międzynarodowy Dzień Wegetarianizmu
	1 października	Światowy Dzień Ptaków
	4 października	Światowy Dzień Zwierząt
	10 października	Światowy Dzień Drzewa
	16 października	Światowy Dzień Żywności
Listopad - Miesiąc Czystego Powietrza	14 listopada	Dzień Czystego Powietrza
Grudzień - Miesiąc Klimatu	5 grudnia	Światowy Dzień Gleb
	21 grudnia	Przesilenie zimowe

W ramach realizacji programu placówki organizowały:

- zajęcia o tematyce proekologicznej (m.in. oszczędzanie wody, segregacja odpadów, zmniejszenie zużycia plastiku, oszczędzanie energii),
- zakładanie przez dzieci małych ogrodów szkolnych i przyszkolnych,
- konkursy, wystawy prac plastycznych po tematyce ekologicznej przygotowanych przez dzieci,
- warsztaty ekologiczne w Ogrodzie Botanicznym, Hydropolis oraz Ośrodkach edukacji ekologicznej.

Podsumowanie programów ekologicznych i wyjazdów do ośrodków edukacji ekologicznej we wrocławskich placówkach oświatowych w latach 2017 – 2025 przedstawia poniższa tabela:

Okres realizacji zadania przez placówki	Liczba placówek, które skorzystały z dofinansowania na wyjazd	Liczba uczestników	Kwota dofinansowania
I-XII.2020 r.	21	1597	33 749,00 zł
III-XII.2019 r.	106	8 837	129 539,00 zł
III-XII.2018 r.	91	6 445	162 970,00 zł
IX-XII.2017 r.	31	930	27 589,00 zł
	Liczba placówek, które skorzystały z dofinansowania na program	Liczba uczestników	Kwota dofinansowania
I-XII.2025 r.	57	11 485	167 570,00 zł
I-XII.2024 r.	60	9362	148 698 zł
I-XII.2023 r.	56	7 851	115 681,00 zł
I-XII.2022 r.	52	8 435	101 386,00 zł
I-XII.2021 r.	48	8 234	100 000,00zł
I-XII.2020 r.	42	9 434	69 765,00 zł
III-XII. 2019 r.	79	13 140	98 850,00 zł
III-XII. 2018 r.	34	9 685	49 642,00 zł
IX-XII. 2017 r.	18	1 441	45 514,00 zł

ENERGIA - PLANOWANIE ENERGETYCZNE W GMINIE WROCŁAW

Grupa zakupowa energii elektrycznej

Od 2012 r. Gmina Wrocław kupuje energię w ramach tzw. grup zakupowych. W 2025 r. na podstawie art. 132 ustawy Prawo Zamówień Publicznych przeprowadzono postępowanie przetargowe dla XII Grupy Zakupowej, którego przedmiotem była Dostawa energii elektrycznej dla jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław i innych podmiotów w okresie od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2026 r.

Łączny wolumen zamówionej energii dla XII Grupy Zakupowej wynosi 66 298,350 MWh (wg szacowania do przetargu). W poprzednich latach z uwagi

na udział Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o. w postępowaniach wolumen sumaryczny wynosił odpowiednio:
2025 – 125 475,138 MWh
2024 – 144 292,665 MWh.
Zamówienie składa się dwóch części:

- część I - oświetlenie przestrzeni publicznej

Łączny wolumen zamówionej energii dla oświetlenia przestrzeni publicznej wynosi 24 871,217 MWh.
Łączny szacowany koszt energii dla oświetlenia to 14 194 500,97 zł brutto czyli około 11,5 mln zł netto (wg oferty złożonej przez Energia Polska Sp. z o.o.).
Cena jednostkowa: 460,40 zł/MWh netto (566,29 zł/MWh brutto).
W latach poprzednich w postępowaniach ceny jednostkowe jakie uzyskano to:
2025 – 475,40 zł/MWh netto
2024 – 690,50 zł/MWh netto

- część II - zaopatrzenie w energię elektryczną obiektów

Łączny wolumen zamówionej energii dla obiektów wynosi 41 427,133 MWh.
Łączny szacowany koszt energii dla obiektów to 23 612 720,12 zł brutto czyli około 19 mln zł netto (wg oferty złożonej przez Tauron Sprzedaż Sp. z o.o.).
Cena jednostkowa: 463,40 zł zł/MWh netto (569,98 zł/MWh brutto).
W latach poprzednich w postępowaniach ceny jednostkowe jakie uzyskano to:
2025 – 462,10 zł/MWh netto
2024 – 695,70 zł/MWh netto
W skład XII Grupy Zakupowej weszło łącznie 248 podmiotów, w tym:

- 218 jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław nieposiadających osobowości prawnej (szkoły, przedszkola, UMW i inne),
- 30 jednostek posiadających osobowość prawną (spółki, jednostki kultury, sportu, zdrowia).

Grupa zakupowa energii elektrycznej dla jednostek miejskich z OZE
W 2025 r. Gmina Wrocław utworzyła pierwszą grupę zakupową dla jednostek miejskich z OZE oraz przeprowadziła skutecznie przetarg (na podstawie art. 132 ustawy Prawo Zamówień Publiczny)pod nazwą: „Dostawa energii elektrycznej dla jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław i innych podmiotów posiadających instalację wytwórczą w okresie od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2026 r.”

Wyłoniony został pierwszy wspólny Wykonawca dla jednostek miejskich posiadających instalacje fotowoltaiczną.
Łączny wolumen zamówionej energii dla I Grupy Zakupowej wynosi 4 672,326 MWh (wg szacowania do przetargu).
Zamówienie składa się z dwóch części:

- część I - Zakup i odkup energii elektrycznej na potrzeby obiektów z instalacją wytwórczą (net billing) - jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław, innych podmiotów.

Łączny wolumen zamówionej energii dla tej części postępowania wyniósł 3 970,572 MWh
Łączny szacowany koszt energii dla części I postępowania to 2 586 950,75 zł brutto czyli około 2 103 211,99 zł netto (wg oferty złożonej przez Tauron Sprzedaż Sp. z o.o.). Cena jednostkowa: 529,70 zł/MWh netto (651,53 zł/MWh brutto);

- część II - Dostawa i dystrybucja energii elektrycznej w ramach umowy kompleksowej dla ppe z instalacją wytwórczą (net metering) jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław, innych podmiotów.

Łączny wolumen zamówionej energii dla obiektów wynosi 701,754 MWh.
Łączny szacowany koszt energii dla obiektów to 983 729,84 zł brutto czyli 799 780,36 zł netto (wg oferty złożonej przez Tauron Sprzedaż Sp. z o.o.). Cena jednostkowa: 599,00 zł/MWh netto (736,77 zł/MWh brutto).
W skład I Grupy Zakupowej weszły łącznie 34 podmioty, w tym:

- 30 jednostki organizacyjne Gminy Wrocław nieposiadające osobowości prawnej (szkoły, przedszkola, UMW, inne),
- 4 jednostki posiadające osobowość prawną (spółki, jednostki sportu, biblioteka).

Grupa zakupowa paliwa gazowego wraz z dystrybucją
Od 2021 r. Gmina Wrocław kupuje paliwo gazowe wraz z jego dystrybucją na potrzeby jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław i innych podmiotów w ramach tak zwanych Grup zakupowych.
W 2025 r. przeprowadzono przetarg dla VI Grupy Zakupowej, którego przedmiotem była „Kompleksowa dostawa paliwa gazowego i jego dystrybucja na potrzeby jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław i innych podmiotów w

okresie od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2026 r.” na podstawie art. 132 ustawy Prawo zamówień publicznych.
W jej skład weszło łącznie 189 podmiotów, w tym:

- 174 jednostki organizacyjne Gminy Wrocław nieposiadające osobowości prawnej (szkoły, przedszkola, jednostki oświaty i inne),
- 15 podmiotów posiadających osobowość prawną (spółki, jednostki kultury, centra zdrowia, spółki).

Łącznie w VI grupie zakupowej znalazło się 432 punkty poboru gazu (ppg).
Wybrano najkorzystniejszą ofertę złożoną przez Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o. z ceną jednostkową w wysokości 0,20833 zł/kWh netto dla obiektów chronionych oraz
0,19203 zł/kWh netto dla obiektów chronionych oraz 0,27500 zł/kWh netto dla obiektów niechronionych.
Łączny szacowany wolumen dla VI Grupy Zakupowej to 61 711,780 MWh. Dla porównania wolumen V Grupy Zakupowej na rok 2025 wyniósł 60 051,103 MWh, a dla IV Grupy Zakupowej na rok 2024 - 68 431,808 MWh.
Łączny szacowany koszt paliwa gazowego i usługi jego dystrybucji dla VI Grupy Zakupowej to około 18,2 mln zł netto (22,4 mln zł brutto). Dla porównania łączny szacowany koszt paliwa gazowego i usługi jego dystrybucji dla V Grupy Zakupowej na rok 2025 wyniósł około 17,60 mln zł netto (21,65 mln zł brutto) a dla IV Grupy Zakupowej na rok 2024 – 17,62 mln zł netto (21,67 mln zł brutto).
Wraz z Umową zostały złożone do Wykonawcy Oświadczenia odbiorcy paliw gazowych o przeznaczeniu paliwa gazowego, o którym mowa w art. 62bb ust. 1 i w art. 62ba ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716), dla jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław nieposiadających osobowości prawnej (odbiorca chroniony), co zabezpieczyło zakup paliwa gazowego w cenie gwarantowanej przez Wykonawcę na poziomie 0,19203 zł/kWh netto (bez VAT oraz bez akcyzy). Jednostki organizacyjne Gminy Wrocław posiadające osobowość prawną i spełniające wymogi ustawowe określone w ww. ustawie także złożyły stosowne oświadczenia, co zabezpieczyło zakup paliwa gazowego po cenie gwarantowanej jw.

ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE WODAMI OPADOWYMI
Zarządzenie Prezydenta Wrocławia z dnia 20 marca 2020 r. wprowadza do stosowania wytyczne oraz katalogi modeli ulic zawarte w opracowaniu pod nazwą

„Standardy planowania i projektowania ulic z uwzględnieniem zielono-niebieskiej infrastruktury”. W związku z tym zaopiniowano w zakresie gospodarowania wodami opadowymi 163 dokumenty techniczne przekazane przez jednostki i spółki miejskie, 560 projektów realizowanych w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego (138 w 2023 r., 207 w 2024 r., 215 w 2025 r.).

Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania inwestycyjnego:

- Budowa cmentarza komunalnego zlokalizowanego na obszarze ograniczonym ul. Ibn Siny Awicenny, terenami kolejowymi, rzeką Ślęzą, odcinkiem ul. Jordanowskiej i rowem K-9.2 we Wrocławiu

Zadanie realizowane jest na podstawie umowy nr ZP/PN/07140/01/2024 z dnia 7 maja 2024 r., wraz z aneksami. Przedmiot umowy przewiduje wykonanie wielowariantowej koncepcji budowy cmentarza wraz z pełną infrastrukturą towarzyszącą, zestawienie kosztów zadania oraz wykonanie projektu budowlanego i technicznego, projektów wykonawczych oraz pozostałych opracowań z uwzględnieniem etapowania robot w terminie. W czerwcu 2025 r. podjęto decyzję od odstąpieniu od I części umowy oraz kontynuację II części umowy tj. układu drogowego w zmienionym zakresie z nową pętla autobusowa oraz dodatkową rozbudową skrzyżowania z sygnalizacją świetlną z ul. Krzemieniecką.
Aktualizowana jest ostateczna wersja Karty informacyjnej przedsięwzięcia z korektą układu drogowego i zakresu.

- Rozbudowa cmentarza komunalnego przy ul. Kiełczowskiej we Wrocławiu

Zadanie realizowane jest na podstawie Umowy nr ZP/PN/07130/01/2024 podpisanej w dniu 29 kwietnia 2024 r., natomiast w dniu 8 października 2025 r. zawarto Aneks zakresowo-terminowy nr 1 ustalający termin wykonania przedmiotu umowy (poza nadzorem autorskim) na 29 miesięcy od dnia zawarcia umowy, tj. do dnia 29 września 2026 r. Aneks uwzględnia opracowanie 3 wariantów koncepcji rozbudowy cmentarza wraz z pełną infrastrukturą towarzyszącą, koncepcji zagospodarowania pasa drogowego Trasy Olimpijskiej, opracowanie ostatecznego projektu budowlanego dla wybranego wariantu cmentarza oraz przekazania wszystkich projektów technicznych, wykonawczych oraz pozostałych opracowań.

Rozpoczęto procedurę uzyskania Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (etap opiniowania przez Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie).
Wystąpiono do Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji we Wrocławiu o korektę warunków w zakresie wykonania przelewu awaryjnego ze zbiornika retencyjnego do istniejącego rowu w ul. Kiełczowskiej.
Wystąpiono do Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji we Wrocławiu, Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa o uzgodnienie przyłącza wodociągowego.
Przedstawiono koncepcje 2 potencjalnych elementów reprezentatywnych (krzyż i obiekt szczególny) Prezydentowi Wrocławia.
Wystąpiono do Tauron o warunki na zasilanie stacji ładowania pojazdów.

Budujemy klimat! – infrastruktura i edukacja na rzecz adaptacji klimatycznej wrocławskich szkół
Zarząd Instytucji Wdrażającej - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚ) w dniu 14 sierpnia 2025 r. uchwałą nr B/39/26/2026 przyznał dofinansowanie dla projektu pn. "Budujemy klimat! - infrastruktura i edukacja na rzecz adaptacji klimatycznej wrocławskich szkół" (nr FENX.02.04-IW.01-0063/24). „Budujemy klimat!...” to kompleksowy projekt edukacyjny z elementami infrastrukturalnymi, realizowany w 6 placówkach oświatowych na terenie Wrocławia, podnoszący świadomość w zakresie zmian klimatu i adaptacji.
Terminarz projektu:

- 30 kwietnia 2024 r. - zlecenie dokumentacji projektowej,
- 30 września 2028 r. - rozliczenie projektu,
- 2 stycznia 2026 r. - podpisanie umowy z NFOŚ.

Całkowita wartość projektu – 3 160 573,66 zł.
Całkowite koszty kwalifikowalne - 3 160 573,66 zł.
Wysokość środków UE - 2 519 293,26 zł.
Placówki objęte projektem:

- Liceum Ogólnokształcące nr 1 im. Danuty Siedzikówny INKI, ul. Ks. Józefa Poniatowskiego 9, 50-326 Wrocław (LO nr 1),
- Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych, ul. Gen. Józefa Haukego-Bosaka 21, 50-447 Wrocław (ZSTiE),
- Elektroniczne Zakłady Naukowe, ul. Braniborska 57, 53-680 Wrocław (EZN),

- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, ul. Zemska 16c, 54-438 Wrocław (ZSP nr 1),
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 18, ul. Poznańska 26, 53-630 Wrocław (ZSP nr 18),
- Szkoła Podstawowa nr 71 im. Zesłańców Sybiru, ul. Podwale 57, 50-039 Wrocław (SP nr 71).

Działania edukacyjne w projekcie, skierowane do dzieci, młodzieży oraz kadry szkolnej będą prowadzone dwutorowo: poprzez adaptację otoczenia szkoły do zmian klimatu oraz zajęcia edukacyjne w formie warsztatów, szkoleń, gier miejskich. Na terenie szkół zaprojektowano wprowadzenie elementów zielono-niebieskiej infrastruktury, rozszczelnienie istniejącej nawierzchni placów lub parkingów, utworzenie ogrodów deszczowych w pojemnikach i w gruncie, zwiększenie bioróżnorodności poprzez wprowadzenie łąk kwietnych, rabat bioróżnorodnych, stworzenie zacienionych stref relaksu oraz ponowne wykorzystanie wody opadowej. Nowe strefy zielonej przestrzeni edukacyjno-rekreacyjnej będą dodatkowo umożliwiały prowadzenie zajęć edukacyjnych i edukacyjno-rekreacyjnych.

Zajęcia edukacyjne rozpoczynają się od przeprowadzania szkolenia teoretyczno-praktycznego dla nauczycieli, którzy później będą prowadzić warsztaty dla swoich uczniów. Cała oferta warsztatów jest oparta o działania inwestycyjne w ramach projektu i jest ich integralną częścią.

Szkolenia zostały podzielone na moduły zarówno dla nauczycieli jak i uczniów:

- Warsztat: Mój ogród deszczowy.

Warsztat ten odnosi się do wyjaśnienia ważnej roli retencjonowania deszczu. W części praktycznej zaplanowano wykonanie mini ogrodu deszczowego w pojemniku przez każdego uczestnika;

- Warsztat: Kula bioróżnorodności – moja łąka kwietna.

Jak prawidłowo założyć, pielęgnować i wykorzystywać łąkę kwietną. Uczestnicy wykonają samodzielnie mieszanki na łąki kwietne w formie bomb z ziemi i nasion;

- Warsztat: Domki dla zapylaczy.

W czasie warsztatu uczestnicy dowiedzą się jak prawidłowo zbudować domki dla zapylaczy i własnoręcznie je zbudują według własnego pomysłu;

- Wykład i spacer: Zieleń rodzima i obca.

Przedmiotem szkolenia będzie poznanie znaczenia zieleni rodzimej i zagrożeń jakie niesie ze sobą nasadzanie roślin obcych. W trakcie spaceru uczestnicy będą identyfikować rośliny i przypisywać je do odpowiedniej grupy;

- Wykład i warsztat: Co gryzie nasze rośliny.

Charakterystyka najczęściej spotykanych chorób i szkodników roślin. Uczniowie dowiedzą się jak reagować i jakie metody zastosować w celu ochrony roślin, z naciskiem na sposoby naturalne np. „dobre sąsiedztwo". W ramach zajęć praktycznych każdy uczestnik wykona mini ogródek , w którym zasadzi pary roślin wg zasad „dobrego sąsiedztwa";

- Wykład i spacer: Trujące piękności.

Kurs rozpoznawania roślin trujących znajdujących się w szkolnym otoczeniu Zajęcia mają formę wykładu i spaceru po terenie szkoły oraz klasach w placówce w celu zidentyfikowania roślin zagrażających zdrowiu i życiu dzieci i młodzieży;

- Moblina Gra miejska: Deszczowy patrol.

Gra ma na celu zapoznanie uczestników z pojęciem zielononiebieskiej infrastruktury, poprzez zaprezentowania jej elementów zrealizowanych w różnych punkach Wrocławia. Obszar gry obejmuje centrum i śródmieście. Gra przeznaczona jest dla uczestników w wieku 6-10 lat pod opieką Nauczyciela. Do wzięcia udziału w grze potrzebny będzie telefon lub tablet z aplikacją ActionTrack, włączoną lokalizacją i dostępem do Internetu;

- Konkurs plastyczny: „Deszcz na fali zieleni";
- Konkurs na opracowanie gry planszowej w oparciu o wiedzę zdobytą na warsztatach: „Zielona rozgrywka" – dzieci młodsze;
- Konkurs filmowy: Jak „Zbudowaliśmy klimat!" w naszej szkole – dzieci starsze i młodsze.

Projekt zakończy się przewidzianym w każdej szkole piknikiem, na którym zaprezentowane zostaną efekty projektu.

Szacuje się, że czynny udział w projekcie weźmie ok. 1000 uczniów, natomiast zasięg kampanii edukacyjno-informacyjnych będzie znacznie większy (liczba odbiorców grupy docelowej, która przynajmniej jednokrotnie zetknie się z komunikatem prezentowanym w ramach prowadzonych kampanii wyniesie nawet 132 796 osób – uczniów, pracowników szkół oraz lokalnej ludności).

Program "Pij kranówkę"

Program polega na wyposażeniu wrocławskich placówek oświatowych w zdroje wody pitnej, umożliwiające dzieciom i młodzieży łatwy dostęp do świeżej wody z kranu. Jego głównym celem jest promowanie zdrowych nawyków żywieniowych i zachęcanie do regularnego picia wody jako alternatywy dla słodzonych napojów. Program kładzie również duży nacisk na edukację ekologiczną, podnosząc świadomość młodych ludzi na temat wpływu codziennych wyborów na środowisko. Dzięki niemu ograniczana jest liczba plastikowych butelek jednorazowego użytku, co przyczynia się do zmniejszenia ilości odpadów w mieście.

Łącznie w latach 2019-2025 w ramach programu zamontowano 55 poidełek.

	2021	
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5	100 000,00
2	Szkoła Podstawowa nr 20 im. Orła Białego	
3	Szkoła Podstawowa nr 28 im. gen. Leopolda Okulickiego	
4	Szkoła Podstawowa nr 37 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	
5	Szkoła Podstawowa nr 64 im. Władysława Broniewskiego	
6	Szkoła Podstawowa nr 68 im. II Tysiąclecia Wrocławia	
7	Szkoła Podstawowa nr 99 im. Tadeusza Kościuszki	
8	Szkoła Podstawowa nr 109 im. Edwarda Dembowskiego	
9	Liceum Ogólnokształcące nr V im. gen. Jakuba Jasińskiego	
10	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14	
11	Zespół Szkół nr 8	
13	Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących	
	2022	
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Szkoła Podstawowa nr 43 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Kaczmarka	100 000,00
2	Szkoła Podstawowa nr 73 im. gen. Władysława Andersa	
	2023	

Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 25	100 000,00
	2024	
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Szkoła Podstawowa nr 9 im. Wincentego Pola	100 00,00
2	Szkoła Podstawowa nr 90 im. prof. Stanisława Tołpy	
3	Szkoła Podstawowa nr 108 im. Juliana Tuwima	
4	Liceum Ogólnokształcące nr VI im. Bolesława Prusa	
5	Liceum Ogólnokształcące nr VIII im. Bolesława Krzywoustego	
6	Technikum nr 15 im. Marii Skłodowskiej-Curie	
7	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8	
8	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10	
9	Szkoła Podstawowa nr 82 im. Budowniczych Wrocławia	
10	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 26	
	2025	
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)
1	Szkoła Podstawowa nr 4 im. gen. Stanisława Maczka	100 00,00
2	Zespół Szkół nr 3	
3	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7	
4	Szkoła Podstawowa nr 23 im. gen. Stefana "Grota" Roweckiego	
5	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 11 im. Józefy Joteyko	
6	Szkoła Podstawowa nr 93 im. Tradycji Orła Białego	
7	Młodzieżowy Dom Kultury im. Mikołaja Kopernika	
8	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych	
9	Szkoła Podstawowa nr 8 im. Józefa Piłsudskiego	
10	Liceum Ogólnokształcące nr II im. Piastów Śląskich z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego	

Kampania KLIMATyczny Wrocław

Celem kampanii było podniesienie świadomości mieszkańców na temat roli wody opadowej oraz zielono-niebieskiej infrastruktury w kształtowaniu odpornego klimatycznie miasta. W przystępny sposób zwracano uwagę na wyzwania związane z suszą, betonozą i miejską wyspą ciepła oraz na działania, które Wrocław podejmuje, aby im przeciwdziałać. Dzięki różnorodnym formom przekazu mieszkańcy mogli lepiej zrozumieć znaczenie retencji, zazieleniania, bioróżnorodności i rozszczelniania powierzchni, a także poznać dobre praktyki stosowane w mieście. Jej głównym zadaniem było pokazanie, że odpowiedzialne gospodarowanie wodą i rozwój zieleni przynoszą realne korzyści dla jakości życia we Wrocławiu.
Kampania miała charakter wielokanałowy – obejmowała plakaty w przestrzeni publicznej, krótkie materiały wideo oraz artykuły publikowane na portalu Zielony Wrocław i w biuletynie miejskim:

- Plakaty (rozwieszone na wiatach przystankowych i SIMach od 18.08 do 31.08.2025 r.) z czterema hasłami:
  - Dlaczego schładzamy miasto?
  - Dlaczego rozszczelniamy miasto?
  - Dlaczego bioróżnorodne miasto?
  - Dlaczego zazieleniamy miasto?

Każdy plakat został wyposażony w kod QR odsyłający do odpowiednich artykułów i rolek. Dzięki temu mieszkańcy mogli szybko i wygodnie pogłębić wiedzę.
Łącznie plakaty znalazły się na 20 SIMach oraz 110 wiatach przystankowych.

- Rolki w mediach społecznościowych krótkie, dynamiczne filmiki przedstawiające w przystępny sposób zagadnienia związane z wodą opadową we Wrocławiu:
  - rolka 1 - Program „Złap deszcz”,
  - rolka 2 - Obieg wody w mieście,
  - rolka 3 - Rozwiązania ZNI w pasie drogowym,
  - rolka 4 - Nawierzchnie przepuszczalne,
  - rolka 5 - Rola parków i skwerów zieleni w mieście,
  - rolka 6 - Klimatyczny Wrocław - zazielenianie, schładzanie, rozszczelnianie i bioróżnorodność.

Jedna z rolek promowała program „Złap deszcz”, który jest prowadzony od wielu lat, natomiast pięć kolejnych opowiadało o rodzajach wód spotykanych w mieście, o tym, jak deszczówka wpływa na klimat, jakie niesie korzyści oraz jakie inwestycje zielono-niebieskie powstają we Wrocławiu i czemu służą.

- Artykuły i publikacje w biuletynie - treści wideo były wspierane publikacjami na stronie Zielony Wrocław oraz w biuletynie miejskim. Wyjaśnialiśmy w nich, czym jest zielono-niebieska infrastruktura i jakie przynosi korzyści. Prezentowaliśmy dobre praktyki wdrażane we Wrocławiu oraz sposoby walki z suszą i tzw. betonozą. Poświęciliśmy również uwagę zjawisku „czwartej przyrody”, które zyskuje coraz większe znaczenie w kontekście zmian klimatycznych;
  - artykuł 1 - Zielono-niebieska infrastruktura we Wrocławiu. Czym jest i dlaczego jest tak ważna dla miast? (publikacja w dniu 5 czerwca 2025 r.) https://www.wroclaw.pl/zielony-wroclaw/zielono-niebieska-infrastruktura-we-wroclawiu-przyklady-dlaczego-jest-wazna
  - artykuł 2 - Jak deszczówka ratuje klimat? Praktyki miejskie i dobre przykłady (publikacja w dniu 17 lipca 2025 r.) https://www.wroclaw.pl/zielony-wroclaw/jak-deszczowka-ratuje-klimat-praktyki-miejskie-i-ich-przyklady-wroclaw
  - artykuł 3 - Z betonozy do zielonych miast: Jak walczyć z suszą i miejską wyspą ciepła? (publikacja w dniu 12 sierpnia 2025 r.) https://www.wroclaw.pl/zielony-wroclaw/z-betonozy-do-zielonych-miast-jak-walczyc-z-susza-i-miejska-wyspa-ciepla
  - artykuł 4 - Czwarta przyroda - szansa dla miast (publikacja w dniu 20 października 2025 r.) https://www.wroclaw.pl/zielony-wroclaw/czwarta-przyroda-szansa-dla-miast

OCHRONA PRZYRODY I BIORÓŻNORODNOŚCI

Konsultacje dendrologiczne

Celem zadania jest wsparcie miejskich placówek edukacyjnych, w zakresie usług eksperckich dotyczących oceny stanu zadrzewienia. Zadanie polega na ocenie stanu zdrowotnego drzew i zagrożeń na terenach wybranych placówek miejskich poprzez:

- wskazanie zabiegów pielęgnacyjnych drzew mających na celu poprawę ich żywotności, statyki oraz bezpieczeństwa w ich otoczeniu,
- opracowanie opinii eksperckich,
- badanie drzew metodami specjalistycznymi (tomograf akustyczny, rezystograf oporowy, próba obciążeniowa).

Placówki, korzystające z usług Dendrologa, jak również budżet i liczbę przebadanych drzew wymieniono w poniższej tabeli:

2021			
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)	Liczba drzew
1	Szkoła Podstawowa nr 28	7.995,00	36
2	Szkoła Podstawowa nr 90		
3	Zespół Szkół Zawodowych nr 5		
4	Przedszkole nr 121		
5	Przedszkole nr 58		
6	P-146		
7	Szkoła Podstawowa nr 82		
8	LO XI		
9	SP 68		
10	Przedszkole nr 56		
11	LO XVII		
13	EZN		
14	ZSP nr 18		
15	Szkoła Podstawowa nr 82		
16	LO nr II		
17	Przedszkole nr 54		
18	Zespół Szkół Gastronomicznych		
19	GrowGreen Obszar nr 2		
2022			
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)	Liczba drzew
1	Dom Dziecięcy	64.882,50	119
2	Przedszkole nr 28		

3	Elektroniczne Zakłady Naukowe		
4	Liceum Ogólnokształcące 17		
5	Przedszkole 56		
6	Szkoła Podstawowa nr 82		
7	Liceum Ogólnokształcące nr 5		
8	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7		
9	Centrum Kształcenia Ustawicznego		
10	Zespół Szkolno-Przedszkolny 23		
11	Szkoła Podstawowa 72		
12	Sportowa Szkoła Podstawowa nr 72		
13	Zespół Szkół Plastycznych		
14	GG1		
15	Liceum Ogólnokształcące nr I		
16	Przedszkole nr 117		
17	Obszar 6 GG		
18	Szkoła Podstawowa nr 90		
19	Liceum Ogólnokształcące nr I		
20	Szkoła Podstawowa nr 90		
21	Szkoła Podstawowa nr 90		
22	Przedszkole nr 90		
23	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7		
24	Przedszkole nr 148		
25	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 22		
26	Elektroniczne Zakłady Naukowe		
27	Szkoła Podstawowa nr 83		
28	Centrum Kształcenia Ustawicznego		
29	Zespół Szkół Logistycznych		
30	Szkoła Podstawowa nr 2		
31	Szkoła Podstawowa nr 28		
32	Szkoła Podstawowa nr 43		
33	Zespół Szkół nr 1		
34	Szkoła Podstawowa nr 93		
35	Zespół Szkół nr 16		
36	LO nr 3		

37	Przedszkole nr 107		
38	Przedszkole nr 136		
39	LO nr 11		
2023			
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)	Liczba drzew
1	Zespół Szkół nr 16	30.467,1	122
2	Szkoła Podstawowa nr 72		
3	Szkoła Podstawowa nr 108		
4	Przedszkole nr 2		
5	Szkoła Podstawowa nr 36		
6	Technikum nr 15		
7	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12		
8	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4		
9	Przedszkole nr 124		
10	Przedszkole nr 56		
11	Technikum nr 18		
12	Przedszkole nr 6		
13	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 11		
14	Przedszkole nr 25		
15	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 23		
16	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10		
17	Przedszkole nr 62		
18	Przedszkole nr 3		
19	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14		
20	Przedszkole nr 65		
21	Przedszkole nr 48		
22	Zespół Szkół nr 8		
23	Przedszkole nr 88		
24	Liceum Ogólnokształcące nr 12		
25	Przedszkole nr 149		
26	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9		
2024			

Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)	Liczba drzew
1	Szkoła Podstawowa nr 14	59544,3	112
2	Sportowa Szkoła Podstawowa nr 46		
3	Szkoła Podstawowa nr 28		
4	Przedszkole nr 148		
5	Sportowa Szkoła Podstawowa nr 72		
6	Przedszkole nr 136		
7	Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych		
8	Szkoła Podstawowa nr 44		
9	Szkoła Podstawowa nr 76		
10	Szkoła Podstawowa nr 83		
11	Przedszkole nr 56		
12	Liceum Ogólnokształcące nr VI		
13	Przedszkole nr 2		
14	Szkoła Podstawowa nr 4		
15	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 22		
16	Zespół Szkół nr 2		
17	Szkoła Podstawowa nr 23		
18	Szkoła Podstawowa nr 6		
19	Zespół Szkół nr 20		
20	Elektroniczne Zakłady Naukowe		
21	Szkoła Podstawowa nr 93		
2025			
Lp.	Placówka	Budżet ogółem (zł)	Liczba drzew
1	Szkoła Podstawowa nr 6	84.870,00	132
2	Zespół Szkół Podstawowych nr 9		
3	Sportowa Szkoła Podstawowa nr 72		
4	Przedszkole nr 148		
5	Przedszkole nr 57		
6	Przedszkole nr 123		

7	Szkoła Podstawowa nr 43		
8	Szkoła Podstawowa nr 28		
9	Przedszkole nr 2		
10	Szkoła Podstawowa nr 68		
11	Szkoła Podstawowa nr 36		
12	Szkoła Podstawowa nr 50		
13	Sportowa Szkoła Podstawowa nr 46		
14	Szkoła Podstawowa nr 50		
15	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych		
16	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 19		
17	Szkoła Podstawowa nr 93		
18	Szkoła Podstawowa nr 71		
19	Przedszkole nr 82		
20	Przedszkole nr 140		
21	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 2		
22	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1		
23	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 17		

Mapa „Adaptacja do zmian klimatu”

W Systemie Informacji Przestrzennej Wrocławia została stworzona mapa, przedstawiająca różne aspekty zarządzania wodą w mieście. Stanowi kompendium wiedzy na temat inicjatyw ekologicznych podejmowanych przez Miasto, takich jak:

- gromadzenie wody deszczowej w ramach programu „Złap Deszcz”,
- edukacyjny program „Pij Kranówkę”,
- program „Lubię Deszcz”,
- projekt edukacyjny „Złap deszcz i ucz się”.

W 2025 r. Mapa została uaktualniona o kolejne nowe dane, analizy i prezentacje zmian związanych z realizacją strategicznego dokumentu miasta w oparciu o przyjęte wskaźniki monitorowania.

Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

- Oczekiwania i zamierzenia inwestycyjne, w tym dotyczące wód opadowych w związku z przystąpieniem do sporządzania 21 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Opinie i uwagi do 22 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Opracowania ekofizjograficzne i prognozy oddziaływania na środowisko

Na potrzeby aktów planowania przestrzennego, przede wszystkim miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzane są opracowania ekofizjograficzne. Jest to dokumentacja zawierająca charakterystykę środowiska danego obszaru, jego funkcjonowanie – stan środowiska i zagrożenia, walory przyrodnicze i krajobrazowe, ocenę stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, predyspozycje do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej. Ponadto w opracowaniach tych identyfikuje się możliwości i ograniczenia dla rozwoju różnych rodzajów użytkowania oraz form zagospodarowania danego obszaru.

Opracowanie ekofizjograficzne składa się z części tekstowej i graficznej a jego zakres ustala Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych.

Dla każdego opracowania przeprowadzana jest inwentaryzacja (wizja terenowa), mająca na celu rozpoznanie i charakterystykę elementów środowiska ze szczególnym uwzględnieniem zieleni. Wskazuje się formy zieleni do zachowania i uwzględnienia w przyszłym planowaniu – zwarte powierzchnie pokryte zielenią (zieleń urządzona lub spontaniczna), szpalery i aleje drzew, pojedyncze egzemplarze.

W 2025 r. sporządzono opracowania ekofizjograficzne do 29 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obok tego wykonano 29 analiz środowiskowych do planów miejscowych.

Do każdego projektu aktu planowania przestrzennego wykonuje się prognozę oddziaływania na środowisko, do czego obliguje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Celem sporządzenia prognozy jest ocena skutków (zarówno negatywnych, jak i pozytywnych), jakie mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów oraz realizacji ustaleń projektu planu na środowisko, a w

szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki, z uwzględnieniem wzajemnych powiązań między tymi elementami. Prognoza ocenia rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i inne ustalenia zawarte w projekcie pod kątem zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi, zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska oraz ochrony różnorodności biologicznej.
Prognozy są aktualizowane zgodnie z poszczególnymi etapami procedury planistycznej (etap opiniowania, uzgodnień, wyłożenia do publicznego wglądu). Na przestrzeni 2025 roku wykonano Prognozy oddziaływania na środowisko do 32 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 17 aktualizacji prognoz.
Na potrzeby planowania przestrzennego uczestniczono w pracach projektowych m.in. poprzez udział w spotkaniach branżowych (radach technicznych), w konsultacjach z projektantami, które dotyczą rozwiązań środowiskowych przyjętych w planach miejscowych.
Inne zadania z zakresu tematyki planowania przestrzennego to: analiza proponowanych granic nowych przystąpień do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przygotowywane wniosków i uwag do aktów planowania przestrzennego gmin sąsiadujących z Wrocławiem (łącznie 9 tematów w 2025 r.).

Plan Ogólny Wrocławia

Na potrzeby planu ogólnego (POG) sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko, która opisuje potencjalny wpływ ustaleń POG na poszczególne elementy środowiska.
Ponadto uczestniczono w pracach nad projektem planu ogólnego w zakresie związanym z tematyką ochrony środowiska, zieleni i klimatu oraz brano udział w rozpatrywaniu wniosków (z zakresu zieleni) do planu ogólnego.

Strategia Rozwoju Wrocławia Wrocław 2050

Udział w pracach nad projektem strategii obejmował opracowanie modelu błękitno-zielonej infrastruktury, który zaprezentowano w dokumencie zarówno w formie graficznej, jak i tekstowej. Zdefiniowano kierunki działań w zakresie

adaptacji miasta do zmian klimatu, a także rozwoju systemu zieleni na terenie Wrocławia.
Na potrzeby projektu Strategii wykonano prognozę oddziaływania na środowisko, która została przedłożona wraz z projektem Strategii do konsultacji społecznych oraz przedłożona do opiniowania przez odpowiednie organy.

REALIZACJA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z ZAMYKANIEM PROJEKTU 019 – FUNDUSZ SPÓJNOŚCI/ISPA

Projekt nr 2000/PL/16/P/PE/019 „Poprawa jakości wody we Wrocławiu" obejmował budowę sieci i urządzeń wodociągowych oraz sieci i urządzeń kanalizacji sanitarnej współfinansowaną ze środków Unii Europejskiej, w ramach Funduszu ISPA/Fundusz Spójności. W ramach Projektu wykonano:

- budowę głównych kolektorów ściekowych,
- modernizację Zakładu Produkcji Wody „Na Grobli",
- rozbudowę i modernizację sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej i wodociągowej wraz z odbudową nawierzchni dróg i chodników oraz instalację oświetlenia na 11 osiedlach: Stabłowice, Złotniki, Muchobór Wielki, Oporów, Klecina, Partynice, Krzyki Południe, Wojszyce, Ołtaszyn, Brochów i Jagodno.

W 2025 r. dochody z tytułu sprzedaży sieci i urządzeń kanalizacji deszczowej wybudowanych w ramach ww. projektu dla osiedli Brochów-Jagodno i Oporów II – wyniosły: 21 066 187 zł (brutto).
Natomiast dochody z tytułu najmu i dzierżawy przez MPWiK S.A. sieci i urządzeń kanalizacji deszczowej wybudowanych w ramach ww. projektu dla osiedli: Stabłowice, Złotniki, Muchobór Wielki, Klecina, Partynice, Krzyki Południe, Wojszyce, Ołtaszyn – wyniosły 2 100 055 zł (netto).
W 2025 r. współpracowano z radcami prawnymi przy prowadzonych sporach sądowych związanych z Kontraktem nr 2000/PL/16/P/PE/019-03.2 „Rozbudowa osiedlowej sieci kanalizacyjnej Złotniki", Kontraktem nr 2000/PL/16/P/PE/019-03.2.2 „Rozbudowa osiedlowej sieci kanalizacyjnej Złotniki" II, Kontraktem nr 2000PL16PPE019-03.5 „Rozbudowa kanalizacji osiedlowej Brochów, Jagodno".
W ramach zadania budżetowego WPI/258 „Prace przygotowawcze i zadania towarzyszące inwestycjom infrastrukturalnym poniesiono wydatki na pokrycie częściowych należności ze sporów sądowych dot. budowy kanalizacji w ramach ww. projektu „Poprawa jakości wody we Wrocławiu":

- Osiedle Złotniki – należność na rzecz zewnętrznej kancelarii prawnej Domański, Zakrzewski, Palinka Sp.k. z siedzibą w Warszawie w sporze sądowym z powództwa osoby fizycznej przeciwko Gminie Wrocław w związku z realizacją zadania: „Rozbudowa osiedlowej sieci kanalizacyjnej Złotniki II we Wrocławiu" współfinansowanego z Funduszu Spójności/ISPA - 019 „Poprawa jakości wody we Wrocławiu". Sprawa trafiła przed Sąd Najwyższy w związku ze złożeniem 07.05.2025 r. przez pełnomocnika osoby fizycznej skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30.01.2025 r. – wynagrodzenie za zastępstwo procesowe - kwota 34 440,00 zł;
- Osiedle Brochów – należności wz. z realizacją zadania: „Rozbudowa kanalizacji osiedlowej – etap III (Brochów, Jagodno)", współfinansowanego z Funduszu Spójności/ISPA - 019 „Poprawa jakości wody we Wrocławiu" zgodnie z wyrokami:
  - Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia IX Wydział Cywilny z 14.06.2023 r. na rzecz osoby fizycznej za bezumowne korzystanie z nieruchomości – kwota 14 910,00 zł,
    na rzecz Skarbu Państwa – kwota 384,45 zł;
  - Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia II Wydział Cywilny z 28.09.2023 r. sygn. akt II C 375/20 (II Ca 3306/23):
    na rzecz osoby fizycznej za bezumowne korzystanie z nieruchomości - kwota 11 504,00 zł,
    na rzecz Skarbu Państwa – kwota 708,32 zł;
  - Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu sygn. akt VIIIC996/19 z 24.06.2024 r. oraz Sądu Okręgowego we Wrocławiu sygn. akt IICa2798/24 z 13.11.2025 r. na rzecz osoby fizycznej za bezumowne korzystanie z nieruchomości - kwota 44 800,00 zł.

OCHRONA ŚRODOWISKA

W 2025 r. realizowano szereg zadań z zakresu ochrony środowiska wynikających z uregulowań ustawowych, przepisów prawa miejscowego, polityk i strategii miasta. Obejmowały one obszary związane z emisją, energią i zanieczyszczeniami, gospodarką odpadami, finansami środowiskowymi, ocenami oddziaływania na środowisko, ochroną przyrody i leśnictwem, rolnictwem oraz

geologią, a ich realizacja opierała się w głównej mierze na prowadzeniu licznych postępowań administracyjnych.
Zadania te wykonywano również poprzez kontynuację bądź wdrażanie programów takich jak: Miejski program wymiany źródeł ogrzewania, Program dotacji dla osób fizycznych na podłączenie nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej, Program dofinansowujący instalację systemów wykorzystujących odnawialne źródła energii, Program ograniczania uciążliwości związanych z dzikimi zwierzętami bytującymi na terenie Wrocławia, Wrocławski program kontroli liczebności komarów, Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest czy też Program udostępniania mieszkańcom przydomowych kompostowników.
Głównym celem podejmowanych działań była likwidacja zagrożeń dla ludzi, mienia
i środowiska oraz wdrażanie systemowych rozwiązań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców.

GOSPODARKA ODPADAMI

Zezwolenia i pozwolenia na gospodarowania odpadami
W 2025 r. zostało wydanych:

- w zakresie zezwoleń na zbieranie lub przetwarzanie odpadów:
  - 1 zezwolenie na przetwarzanie odpadów,
  - 1 decyzja odmawiająca udzielenia zezwolenia na przetwarzanie odpadów,
  - 6 zezwoleń na zbieranie odpadów,
  - 2 decyzje zmieniające zezwolenia na zbieranie odpadów,
  - 4 decyzje wygaszające zezwolenia na zbieranie odpadów,
  - 1 decyzja cofająca zezwolenie na zbieranie odpadów,
  - 3 decyzje o zwrocie zabezpieczenia roszczeń,
  - 4 wnioski zostały pozostawione bez rozpoznania z powodu nieuzupełnienia braków formalnych;
- w zakresie pozwoleń na wytwarzanie odpadów:
  - 15 pozwoleń na wytwarzanie odpadów,
  - 3 decyzje zmieniające pozwolenia na wytwarzanie odpadów,
  - 7 decyzji wygaszających pozwolenia na wytwarzanie odpadów,
  - 2 wnioski zostały pozostawione bez rozpoznania z powodu nieuzupełnienia braków formalnych.

Zgodnie z przyjętymi procedurami, przed wydaniem zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów, lub pozwolenia na wytwarzanie odpadów, przeprowadzane były oględziny planowanego miejsca prowadzenia działalności.

Nakazy usunięcia odpadów i postępowania egzekucyjne

W okresie sprawozdawczym wydano 18 decyzji nakazujących usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich magazynowania lub składowania. Podjęto 575 interwencji dotyczących nielegalnego gromadzenia odpadów oraz nieprawidłowości w zakresie utrzymania czystości i porządku na nieruchomościach.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu priorytetowego nr 2.7 „Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona ziemi Usuwanie porzuconych odpadów", przyznał gminie Wrocław dotację na realizację przedsięwzięcia pod nazwą: „Usunięcie odpadów z terenu nieruchomości przy ul. Krzemienieckiej 110 we Wrocławiu i ich zagospodarowanie". Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w 2023 r. i polegało na usunięciu 29,7 Mg odpadów niebezpiecznych nielegalnie zgromadzonych na nieruchomości przy ul. Krzemienieckiej 110 we Wrocławiu. Koszt realizacji zadania wyniósł ogółem 288 684 zł, a przyznana dotacja 28 868 zł.

Działania egzekucyjne były podejmowane na podstawie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W 14 przypadkach niewywiązania się przez zobowiązanych z obowiązków określonych w wydanych decyzjach nakazujących posiadaczom odpadów usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, wystosowano upomnienia. Wystawiono 7 tytułów wykonawczych, wydano 6 postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia, przeprowadzono 7 postępowań zakończonych wykonaniem zastępczym obowiązków nałożonych na zobowiązanych w decyzjach nakazowych.

Usuwanie wraków pojazdów

Wspólnie ze Strażą Miejską Wrocławia kontynuowano, w oparciu o przepisy ustawy o odpadach, rozpoczęte w 2016 r. działania mające na celu usunięcie pojazdów wycofanych z eksploatacji pozostawionych na terenie Wrocławia poza drogą.

W dniu 3 stycznia 2025 r. podpisano umowę z rzeczoznawcami samochodowymi na realizację usługi w zakresie określenia, czy pojazd stanowi odpad o kodzie 16 01 04* (zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy). W ramach zawartej umowy przekazano rzeczoznawcom zlecenia na wykonanie ekspertyz 54 pojazdów, z których 30 uznano za odpady. Koszt wykonanych ekspertyz wyniósł 19 926,00 zł brutto.
Ponadto, nieprzerwanie od 23 czerwca 2016 r. obowiązuje umowa ze stacją demontażu pojazdów na wykonanie usługi usunięcia, transportu i demontażu pojazdów pozostawionych na terenie Wrocławia poza drogą, które zostały zakwalifikowane przez biegłego rzeczoznawcę jako odpad. Usługa wykonywana jest bezpłatnie. W 2025 roku stacja demontażu usunęła 23 pojazdy wycofane z eksploatacji znajdujące się na terenie gminy Wrocław.

Wraki pojazdów usunięte przez stację demontażu w 2025 r.

Łącznie w 2025 r. w przypadku 104 pojazdów wycofanych z eksploatacji podjęto działania mające na celu uznanie ich za odpad; 36 pojazdów zostało usuniętych w wyniku prowadzonych działań, a w sprawie 26 pojazdów prowadzone są w dalszym ciągu czynności wyjaśniające. W przypadku 2 pojazdów wysłano do właścicieli nieruchomości pisma dotyczące procedury usuwania wraków pojazdów, a 11 spraw przekazano do Straży Miejskiej Wrocławia. W przypadku 29 pojazdów stwierdzono brak podstaw do podjęcia działań mających na celu zakwalifikowanie pojazdów jako odpady i ich usunięcie.

Historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi

W 2025 r. kontynuowano korespondencję z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu (RDOŚ) w sprawie aktualizacji wykazu potencjalnych

historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi zidentyfikowanych na terenie Wrocławia. W związku z powyższym RDOŚ dokonał w 2025 r. wpisu 2 działek z obrębu Leśnica, 7 działek z obrębu Grabiszyn, 1 działki z obrębu Muchobór Mały do rejestru potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz 1 działkę z obrębu Stare Miasto i 1 działkę z obrębu Gaj do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Odpady komunalne

Rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

Prowadzony jest rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. W 2025 r. do rejestru wpisano 3 podmioty oraz wykreślono 3 podmioty. Dwa wpisy zostały zmienione. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. do rejestru wpisanych było 19 przedsiębiorców.

Do 13 podmiotów, które posiadały wpis do Rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wystosowano zawiadomienia o zamiarze przeprowadzenia kontroli.

Po otrzymaniu zawiadomienia jeden przedsiębiorca złożył wniosek o wykreślenie z Rejestru, w związku z czym odstąpiono od przeprowadzenia czynności kontrolnych.

Przeprowadzono kontrole 12 podmiotów. W każdym przypadku przeprowadzono oględziny bazy magazynowo-transportowej i pojazdów służących do odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz analizowano dokumenty celem weryfikacji spełnienia przez przedsiębiorców wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Weryfikowano również wpisy przedsiębiorców do Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO), prowadzoną przez przedsiębiorców ewidencję odpadów i sprawozdawczość.

W dwóch przypadkach stwierdzono brak wpisu przedsiębiorców w dziale XV BDO „Działalność objęta obowiązkiem uzyskania wpisu do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości". Stwierdzono przypadki nieprawidłowego prowadzenia ewidencji odpadów i sprawozdawczości, nieosiąganie przez przedsiębiorców wymaganych przepisami poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów

komunalnych, a także przekraczanie w umowach z właścicielami nieruchomości stawek za odbieranie odpadów komunalnych określonych w uchwale Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych oraz odbierania odpadów komunalnych. W przypadku czterech przedsiębiorców w trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi

Opracowano roczne sprawozdanie Prezydenta Wrocławia z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2024 r. Sprawozdanie sporządzono na podstawie informacji zawartych w rocznych sprawozdaniach przekazanych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości (21 podmiotów), a także sprawozdaniach podmiotu prowadzącego 2 punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) oraz rocznych sprawozdaniach przedsiębiorców zbierających odpady komunalne (34 podmioty). Sprawozdania przekazano Prezydentowi Wrocławia za pośrednictwem bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami – dalej BDO. Łącznie przeanalizowano 160 sprawozdań złożonych za pośrednictwem BDO.
Po weryfikacji sprawozdań zostały nałożone na przedsiębiorców administracyjne kary pieniężne.
Jeden przedsiębiorca zbierający odpady komunalne został ukarany karą w kwocie 400 zł za złożenie sprawozdania po terminie. Jeden przedsiębiorca odbierający odpady komunalne został ukarany karą pieniężną w kwocie 200 zł za złożenie nierzetelnego sprawozdania. Przedsiębiorca odwołał się od tej decyzji. Do końca 2025 r. sprawa nie została rozpatrzona przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze. Czterech przedsiębiorców odbierających odpady komunalne na podstawie umów z właścicielami nieruchomości zostało ukaranych za nieosiągnięcie wymaganego za 2024 r. poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Kary wynosiły odpowiednio 82 251 zł, 45 909 zł, 29 416 zł i 63 688 zł. Od wszystkich decyzji przedsiębiorcy wnieśli odwołania. Sprawy trzech odwołań nie zostały rozpatrzone przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze do końca 2025 r. Jedna decyzja w sprawie nałożenia kary została utrzymana w mocy, następnie wpłynęła skarga do WSA na decyzję

Kolegium. Wojewódzki Sąd Administracyjny w okresie sprawozdawczym nie rozpatrzył przedmiotowej skargi.
Sprawozdanie Prezydenta Wrocławia z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazano Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego i Dolnośląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska za pośrednictwem BDO.
Sprawozdanie zawiera następujące informacje:

- o gminie składającej sprawozdanie,
- o odebranych odpadach,
- o sposobie zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych,
- o odebranych i magazynowanych odpadach komunalnych,
- o działających na terenie gminy punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- o zebranych odpadach,
- o masie pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania, przeznaczonych do składowania lub termicznego przekształcania, powstałych z odebranych i zebranych z terenu gminy odpadów komunalnych,
- o osiągniętych poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia, ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, przekazywanych do składowania oraz przekazanych do termicznego przekształcania,
- o liczbie właścicieli nieruchomości, od których zostały odebrane odpady komunalne.

Gmina Wrocław za 2024 r. nie osiągnęła wymaganego przepisami poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Wymagany poziom wynosił 45%, a gmina Wrocław osiągnęła poziom wynoszący 38,40%.
Maksymalny poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wynosił 35%, a gmina Wrocław osiągnęła poziom wynoszący 5,20%, co oznacza że wymagany poziom został osiągnięty.
Poziom składowania odpadów komunalnych wyniósł 37,50%.

Udział przekazanych do termicznego przekształcania odpadów komunalnych w stosunku do odebranych i zebranych odpadów wyniósł 3,47%.
Ewidencja umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz kontrola częstotliwości pozbywania się odpadów komunalnych
Zrealizowano zadanie polegające na kontroli posiadania umów na odbieranie odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, którzy nie byli objęci gminnym systemem odbierania odpadów komunalnych. Podczas kontroli weryfikowano zgodność postanowień umów z wymaganiami określonymi w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia oraz ze sposobem selektywnego zbierania poszczególnych frakcji odpadów określonym w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 maja 2021 r.
Kontrolowano również dowody uiszczania opłat za usługi odbierania odpadów komunalnych oraz zgodność stawek za odbieranie odpadów komunalnych z uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych oraz odbierania odpadów komunalnych.
Do właścicieli nieruchomości wystosowano 38 zawiadomień o kontroli. W roku sprawozdawczym 25 kontroli zostało zakończonych.
W trakcie kontroli stwierdzono kilka przypadków nieprawidłowości polegających na pojemności pojemników na odpady komunalnej mniejszej niż określona w Regulaminie, a także stawkach za odbieranie odpadów komunalnych większych niż określone w uchwale Rady Miejskiej Wrocławia.

Nieczystości ciekłe
Zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych
W 2025 r. wydano:

- 2 decyzje zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych,
- 3 decyzje zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych,

- 16 decyzji zmieniających zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych,
- 2 decyzje stwierdzające wygaśnięcie decyzji zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych,
- 2 decyzje cofające bez odszkodowania decyzje zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych,
- 1 decyzję uchylającą zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych,
- 1 decyzję odmawiającą zmiany zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych,
- 1 decyzję umarzającą w całości, jako bezprzedmiotowe postępowanie w sprawie zmiany zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. na terenie Wrocławia zezwolenie w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych posiadało 52 przedsiębiorców. Ponadto 12 przedsiębiorców posiadało uprawnienia do opróżniania osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.

W 2025 r. przeprowadzono 6 kontroli przedsiębiorców pod kątem wywiązywania się z warunków określonych w decyzjach Prezydenta Wrocławia zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie Wrocławia. Wszystkie nieprawidłowości ujawnione w wyniku przeprowadzonych kontroli zostały przed przedsiębiorców skorygowane.

W trzech pierwszych kwartałach 2025 r. przedsiębiorcy posiadający zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych przekazali na stacje zlewne nieczystości ciekłe ze zbiorników bezodpływowych w ilości 176505,00 m3, z osadników

w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków w ilości 162,44 m³ oraz nieczystości ciekłe przemysłowe w ilości 6523,45 m3.

Sprawozdawczość w zakresie gospodarowania nieczystościami ciekłymi

Przedsiębiorcy są obowiązani do sporządzania kwartalnych sprawozdań o ilości i rodzaju odebranych nieczystości ciekłych, a także o sposobach ich zagospodarowania oraz do przekazania sprawozdań prezydentowi miasta w terminie do końca miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy.
W 2025 r. przyjęto łącznie 205 sprawozdań. Ze złożonych sprawozdań wynika, że w IV kwartale 2024 r. nieczystości ciekłe odbierało 37 przedsiębiorców, w I kwartale 2025 r. nieczystości ciekłe odbierało 36 przedsiębiorców posiadających zezwolenie, w II kwartale 2025 r. 39 przedsiębiorców posiadających zezwolenie, natomiast w III kwartale 2025 r. – 38 przedsiębiorców. Pozostali przedsiębiorcy posiadający zezwolenie nie świadczyli usług na terenie Wrocławia.
W sprawie przedmiotowych sprawozdań kwartalnych wysłano 31 pism.
Na jednego przedsiębiorcę nałożono karę za złożenie sprawozdania po terminie w kwocie 4500 zł, a jeden przedsiębiorca został ukarany administracyjną karą pieniężną za nierzetelnie sporządzone sprawozdanie w kwocie 500 zł.
Zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 3 ust. 5 i 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, sporządzono sprawozdanie dotyczące gospodarowania nieczystościami ciekłymi za 2024 rok i przekazano je Dolnośląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska oraz Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie we Wrocławiu. Sprawozdanie zawiera informacje o:

- liczbie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy - 3 032 zbiorników i przydomowych oczyszczalni ścieków,
- liczbie właścicieli nieruchomości, od których odebrano nieczystości ciekłe (7 957 os.) oraz liczbie osób zameldowanych pod adresem nieruchomości na której znajduje się dany zbiornik bezodpływowy lub przydomowa oczyszczalnia ścieków (8 229 os.),
- liczbie zawartych umów na świadczenie przedmiotowych usług w okresie sprawozdawczym (5158 umów),
- liczbie zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków, których opróżnianie zorganizowała gmina - 0 szt,

- częstotliwości opróżniania zbiornika bezodpływowego lub osadnika w instalacji przydomowej oczyszczalni ścieków zgodnej z regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminach,
- ilości nieczystości ciekłych odebranych z obszaru gminy w podziale na nieczystości ciekłe bytowe (265 489,13,00 m3/rok) oraz przemysłowe (3 655,61 m3/rok),
- ilości wody pobranej przez użytkowników, których nieruchomości nie są podłączone do sieci kanalizacyjnej – 557 504 m3/rok,
- stacjach zlewnych, do których przekazane zostały odebrane z terenu gminy nieczystości ciekłe, w postaci wykazu tych stacji - 4 stacje zlewne na terenie Wrocławia i 1 stacja na terenie gm. Czernica,
- liczbie przeprowadzonych kontroli dokumentów oraz wynikach tych kontroli - 926 kontroli zbiorników i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Ewidencja zbiorników bezodpływowych i kontrola częstotliwości pozbywania się nieczystości ciekłych

W ramach zadania polegającego na ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz kontroli dokumentów dotyczących gospodarowania nieczystościami ciekłymi zawiadomiono

o kontroli oraz przeprowadzono 268 kontroli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe. Kontroli podlegało posiadanie umowy zawartej z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, zgodność postanowień umowy z wymaganiami określonymi w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia, a także dowody uiszczania opłat za usługi. Dodatkowo podczas kontroli weryfikowana była częstotliwość wywozu nieczystości. W trakcie kontroli stwierdzono łącznie 158 przypadków nieprawidłowości polegających na braku pisemnych umów, braku posiadania faktur lub rachunków za usługę opróżniania zbiornika, podejrzeniu nieszczelności zbiornika, braku częstotliwości opróżniania zbiornika zgodnej z regulaminem. Wszyscy oni zostali pouczeni o obowiązkach z zakresu usuwania nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych.

W przypadku, kiedy podczas kontroli właściciel nieruchomości nie okazywał wszystkich wymaganych przepisami prawa dokumentów, kontrolowanemu wyznaczany był termin na ich przekazanie do Wydziału.
W wyniku podjętych działań 38 adresów nieruchomości przekazano do Straży Miejskiej Wrocławia w celu realizacji ewentualnych uprawnień wynikających z art. 10 ustawy
o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
Obowiązek przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej
W 2025 r. wszczęto 48 postępowań w sprawie wydania decyzji nakazujących właścicielom przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej, wydano 42 decyzje nakazujące, umorzono 4 postępowania w związku z przyłączeniem nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej. W okresie sprawozdawczym wystosowano również 7 upomnień wzywających do wykonania obowiązku przyłączenia oraz nałożono 3 grzywny
w związku z niewykonaniem obowiązku przyłączenia.

Udostępnianie informacji o środowisku

W okresie sprawozdawczym rozpatrzono 78 wnioski o udostępnienie informacji o środowisku. Za udostępnienie informacji uiszczone zostały opłaty w łącznej kwocie 330,10 zł.
Opinie i uzgodnienia
W okresie sprawozdawczym udzielono ogółem 195 opinii i uzgodnień.
Wydano 10 opinii do wniosków Marszałka Województwa Dolnośląskiego w sprawie wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów na terenie Wrocławia oraz 2 opinie do wniosków Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dotyczących wniosków przedsiębiorcy na wydanie zezwolenia na przetwarzanie odpadów. Ponadto wydano 21 opinii dotyczących opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, 5 opinii do wniosków o wydanie pozwolenia zintegrowanego oraz 147 uzgodnień warunków realizacji inwestycji w zakresie gospodarki odpadami na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

POWIETRZE, HAŁAS, GOSPODARKA WODNO–ŚCIEKOWA I POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

W 2024 r. realizowano zadania administracyjne z zakresu ochrony środowiska przed hałasem, polami elektromagnetycznymi, zanieczyszczeniem powietrza oraz z zakresu gospodarki wodnej i ochrony wód przed zanieczyszczeniem.
Obszar działań w ww. zakresie obejmował sferę czysto administracyjną polegającą na prowadzeniu postępowań i wydawaniu orzeczeń w sprawach indywidualnych, jak również działalność kontrolną i interwencyjną w zakresie ustaw: Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz
o ocenach oddziaływania na środowisko.

Ochrona powietrza atmosferycznego

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:

- wydano pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza zgodnie z art. 181 ustawy Prawo ochrony środowiska – 19 decyzji dla podmiotów gospodarczych emitujących w sposób zorganizowany substancje gazowe i pyły z instalacji energetycznego spalania paliw oraz instalacji technologicznych, w których prowadzone są procesy: powlekania, nakładania spoiw, suszenia, czyszczenia powierzchni, lutowania, spawania, śrutowania, szlifowania, drukowania i innych,
- przyjęto zgłoszenia instalacji niepodlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia na emisję, zgodnie z art. 152 ustawy POŚ - 21 zgłoszeń, które dotyczyły m.in. instalacji energetycznego spalania paliw, przeładunku i magazynowania paliw, instalacji do powlekania, instalacji spawania, instalacji do ładowania akumulatorów oraz stosowanej w gastronomii do obsługi od 500 osób na dobę,
- wydano 2 zaświadczenia dotyczące przyjęcia zgłoszenia,
- przyjęto sprawozdania z okresowych pomiarów kontrolnych emisji zanieczyszczeń do powietrza z instalacji energetycznego spalania paliw oraz instalacji technologicznych (32 sprawozdania). Złożone sprawozdania nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych emisji substancji do powietrza,
- podjęto interwencje w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 165 postępowań w sprawach interwencji, które dotyczyły głównie emisji z palenisk

gospodarstw indywidualnych opalanych paliwem stałym, uciążliwości spalinowego sprzętu ogrodniczego, zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz zanieczyszczeń z warsztatu samochodowego. Ponadto interwencje dotyczące podejrzenia spalania odpadów w kotłach grzewczych przekazywane były do Straży Miejskiej Wrocławia,

- sporządzono opinie i uzgodnienia w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego w ramach prowadzonych postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (57 opinii),
- opiniowano plany zagospodarowania przestrzennego (21 opinii),
- udzielono odpowiedzi na 10 wniosków dotyczących informacji o środowisku,
- przekazano 1 sprawę organowi właściwemu do rozpatrzenia wniosku,
- opracowano oraz przesłano do Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu sprawozdania za rok 2024 z realizacji działań naprawczych oraz z działań krótkoterminowych określonych w Programie ochrony powietrza dla Miasta Wrocławia, przyjętego uchwałą nr XXI/505/20 z dnia 16 lipca 2020 r. oraz uchwałą nr XLVII/940/22 z dnia 14 lipca 2022 r.,
- realizowano działania zawarte w Instrukcji postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia w związku z narażeniem ludności na ponadnormatywne stężenia zanieczyszczenia powietrza. Monitorowano na stronie bip.pl oraz wrocław.pl czy opublikowano powiadomienia o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu 1, 2 oraz 3 dla poszczególnych zanieczyszczeń (pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5, B(a)P, NO2, O3) zgodnie z ww. Instrukcją,
- sporządzono raporty na Kolegium Prezydenta z danymi dotyczącymi jakości powietrza, na podstawie informacji udostępnionych przez GIOŚ na stronie internetowej https://powietrze.gios.gov.pl/ – raporty tygodniowe, dotyczące przekroczeń normy dobowej pyłu zawieszonego PM10 oraz ozonu,
- podpisano umowę nr WSR-E/1/2025 z dnia 3 stycznia 2025 r. na prezentację i utrzymanie funkcjonalności instalacji „Cyjanometr” autorstwa Martina Bricelj Baragi. Cyjanometr zlokalizowany w przestrzeni publicznej przy ul. Fryderyka Joliot-Curie 12 to pomnik, a zarazem oprogramowanie open source, które regularnie gromadzi obrazy nieba. Zdjęcia trafiają na stronę internetową, gdzie przyporządkowywane są odpowiednim odcieniom niebieskiego na kolistej skali. Internetowa strona Cyjanometru gromadzi również dane na temat

jakości powietrza, tworząc w ten sposób archiwum, które służy do pomiaru i dokumentowania zmian zachodzących w środowisku.

Gospodarka wodno-ściekowa i ochrona wód

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej realizowano zadania administracyjne na podstawie ustawy Prawo wodne, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy Prawo ochrony środowiska:

- przyjęto 7 zgłoszeń instalacji z uwagi na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi tj. przydomowej oczyszczalni ścieków na podstawie art. 152 POŚ, wydano 2 decyzje odmawiające przyjęcia zgłoszenia,
- udzielono odpowiedzi na 17 wniosków o udostępnianie informacji o środowisku oraz wydano 2 decyzje odmawiające udzielenia informacji o środowisku,
- rozpoznano 47 spraw dotyczących interwencji w związku z zanieczyszczeniem ściekami wód i gruntów,
- wydano 23 opinii w zakresie zagospodarowania wód opadowych i gospodarki ściekowej dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- wydano 76 opinii w zakresie gospodarki wodno-ściekowej planowanych przedsięwzięć (karty informacyjne przedsięwzięcia i raporty),
- wydano 1 opinię w zakresie środowiskowym dotyczącą lokalizacji festiwalu muzycznego,
- wzięto udział w 1 odbiorze robót wykonanych prac konserwacyjnych na rowach, finansowanych środkami z dotacji celowych dla Miejskiej Spółki Wodnej we Wrocławiu,
- przekazano 1 sprawę do innych organów na podstawie art. 65 Kpa; o przekazaniu sprawy każdorazowo zawiadamiano wnoszącego podanie,
- wydano 1 decyzję na podstawie art. 362 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska nakazującą podmiotowi korzystającemu ze środowiska przywrócenie środowiska do stanu właściwego w związku z zanieczyszczeniem wód,
- zakończono przegląd obszaru i granic Aglomeracji Wrocławia na potrzeby Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- opracowano projekt zmiany uchwały nr XXXI/794/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic

Aglomeracji Wrocław na potrzeby Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- sporządzono sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych w 2024 r. w Aglomeracji Wrocław,
- sporządzono sprawozdanie z wykonania obiektów małej retencji wodnej w 2024 r.,
- w ramach kontroli dokumentów dotyczących gospodarowania nieczystościami ciekłymi przeprowadzono 159 kontroli nieruchomości wyposażonych w przydomową oczyszczalnię ścieków.

Ochrona przed hałasem

W zakresie ochrony środowiska przed hałasem:
- wydano 3 decyzje ustalające dopuszczalne poziomy hałasu emitowanego do środowiska z instalacji,
- podjęto 85 interwencji w ramach których sporządzono 307 pism, w związku ze zgłoszeniami mieszkańców na uciążliwy hałas przemysłowy (pochodzący m.in. od instalacji wentylacyjnych, chłodniczych), drogowy, tramwajowy, jak również hałas pochodzący z instalacji znajdujących się na prywatnych posesjach osób fizycznych,
- sporządzono 4 pisma dotyczące analiz po realizacyjnych,
- przekazano 26 spraw innym jednostkom lub organom właściwym do rozpatrzenia wniosków,
- sporządzono 143 opinie dotyczące akustycznego oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko w ramach prowadzonych postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- wydano 21 opinii w zakresie uwarunkowań akustycznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w trakcie opracowania,
- udzielono odpowiedzi na 32 wnioski dotyczące informacji o środowisku,
- sporządzono 9 opinii do projektu WBO,
- przeprowadzono 2 kontrole działalności gospodarczej w zakresie przestrzegania wymogów ochrony środowiska wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska.

Pomiary hałasu

W 2025 r. z uwagi na wnioski mieszkańców i podejrzenie przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku trzykrotnie zlecono wykonanie pomiarów. Łączny koszt zleconych pomiarów to kwota 51 660 zł brutto.

Ochrona środowiska przed polami elektromagnetycznymi

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 02.07.2010 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia, instalacje wytwarzające pole elektromagnetyczne podlegają obowiązkowi zgłoszenia do organu ochrony środowiska.

W zakresie ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi wpłynęło:

- 289 zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne - przyjęto 289 zgłoszenia;
- 6 informacje o zmianach danych ujętych we wcześniej przyjętych zgłoszeniach;
- 8 informacji o zakończeniu eksploatacji instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne.

Wydano 4 zaświadczenia o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu dla zgłoszenia eksploatacji instalacji wytwarzającej pole elektromagnetyczne.

Udzielono 1 odpowiedzi dot. informacji o środowisku.

Ponadto, przy współpracy z Instytutem Łączności - Państwowym Instytutem Badawczym przeprowadzono monitoring pola elektromagnetycznego w dwóch lokalizacjach we Wrocławiu.

W dniach 21-28 lipca 2025 r. na dachu Szkoły Podstawowej nr 118 przy ulicy Bulwar Ikara 19 we Wrocławiu (obręb Gądów Mały) zamontowano stację monitoringu szerokopasmowego PEM.

W dniach 18-25 listopada 2025 r. na zielonym dachu Wydziału Środowiska UM Wrocławia przy ulicy Hubskiej 8-16 (obręb Południe) zamontowano stację monitoringu selektywnego PEM.

Raporty z ww. pomiarów są w trakcie realizacji.

Zanieczyszczenie światłem

Podjęto 7 interwencji w związku ze zgłoszeniami mieszkańców dot. nadmiernej emisji światła padającego na okoliczne budynki mieszkalne. Interwencje dotyczyły nadmiernej emisji światła pochodzącego z oświetlenia boiska sportowego, z banerów reklamowych (3 interwencje), z oświetlenia elewacji

hotelu, z ekranów LED zamontowanych w witrynach sklepu i salonu (2 interwencje).

Pozwolenia zintegrowane

Wydano 1 decyzję o zmianie decyzji udzielającej pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji.

FINANSE ŚRODOWISKOWE

Program Czyste Powietrze w Gminie Wrocław

W oparciu o podpisane porozumienie pomiędzy Gminą Wrocław a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu kontynuowano prowadzenie gminnego punktu informacyjno - konsultacyjnego programu Czyste Powietrze w ramach którego zainteresowane osoby otrzymują niezbędne informacje, a także bezpłatną pomoc w zakresie wypełniania i składania wniosków dotacyjnych. Współpraca Gminy z Funduszem ma na celu zwiększenie dostępności programu i pomoc Wrocławianom przy formalnościach związanych z przystąpieniem do programu.

Od dnia 28 listopada 2024 . do dnia 30 marca 2025 r. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wstrzymał przyjmowanie wniosków w programie Czyste Powietrze, ale wnioski złożone przed tą datą były nadal procedowane.

Program został wznowiony 31 marca 2025 r. na nowych zasadach. Wprowadzono między innymi wykonanie obowiązkowego audytu energetycznego w celu zwiększenia efektywności termomodernizacyjnej budynku.

Mieszkańcy Gminy Wrocław za pośrednictwem gminnego punktu zlokalizowanego w budynku Urzędu Miejskiego przy ul. Hubskiej 8-16 złożyli w 2025 r. 12 wniosków

o dofinansowanie oraz 45 wniosków o płatność. Łącznie udzielono około 548 konsultacji w ramach programu.

Gminny punkt informacyjno-konsultacyjny

OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach to jedna z pierwszych decyzji, jakie trzeba uzyskać podczas budowy nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Określa ona środowiskowe wymagania dla realizacji przedsięwzięcia.

O tym, czy określone przedsięwzięcie należy do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.). Decyzja ta pozwala na ocenę potencjalnego wpływu inwestycji na środowisko na etapie realizacji i eksploatacji a także na określenie warunków, które mają na celu minimalizację negatywnych skutków.

W okresie sprawozdawczym wpłynęły 153 wnioski o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zwanych dalej „decyzjami". W tym okresie wydano:

- 45 decyzji, w tym:
  - 34 decyzje dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
  - 3 decyzje dla planowanych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
  - 5 decyzji umarzających postępowania ws. wydania decyzji,

  - 3 decyzje przenoszące decyzje na inny podmiot,
  - 1 decyzję odmawiającą określenia środowiskowych uwarunkowań,
- 2 duplikaty decyzji,
- 21 postanowień odmawiających wszczęcia postępowania administracyjnego,
- 74 opinii dotyczących kwalifikacji planowanych przedsięwzięć do przeprowadzenia postępowania ws. wydania decyzji,
- 4 wnioski pozostawiono bez rozpoznania.

Ponadto wydano 23 zaświadczenia o ostateczności decyzji.

W 2025 r. wpłynęło 19 wniosków o wydanie decyzji dla przedsięwzięć, realizowanych na podstawie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących, zwanej dalej: „ustawą Lex Deweloper", dla nw. przedsięwzięć:

- Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z lokalami usługowymi i garażami wbudowanymi, zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Klimasa we Wrocławiu, z. nr 10/12, 10/14, 10/15, 10/19, 10/21, AM-5, obręb Tarnogaj,
- Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami w parterze, garażami, zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą przy ulicach Na Ostatnim Groszu i Horbaczewskiego na dz. nr 33/3 i 33/4, AM-3, obręb Gądów Mały,
- Budowa budynków wielorodzinnych z lokalami usługowo-handlowymi, garażami podziemnymi, zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Grabiszyńskiej we Wrocławiu dz. nr 11/5, 11/7, 11/9, 11/10, 11/12, 11/25, 11/43, 11/44, 11/51, 11/55, 11/57, 11/59, 11/60, 11/61, 11/62, 11/63, AM-21, obręb Grabiszyn oraz cz. dz. nr 11/11, 11/17, 11/29, 11/32, 11/54, 11/64, AM-21, obręb Grabiszyn,
- Zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z wbudowanymi lokalami usługowymi, garażami podziemnymi oraz w kondygnacji parteru, zagospodarowaniem terenu i towarzyszącą infrastrukturą zlokalizowany przy ul. Paprotnej we Wrocławiu dz. nr 3/1, AM-7 obręb Różanka,
- Zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z wbudowanymi lokalami usługowymi, garażami podziemnymi, zagospodarowaniem terenu oraz towarzysząc a infrastrukturą we Wrocławiu przy ul. Przyjaźni dz. nr 1/83, 1/80, 1/78, AM-3 obręb Partynice,

- Zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami w parterze oraz infrastrukturą techniczną i komunikacyjną na terenie nieruchomości położonej przy ul. Strzegomskiej we Wrocławiu na działkach o nr ew. 12/66, 12/49, 12/48, 12/46, 12/45, 12/42, 12/37 oraz część działek nr 12/43, 12/60, 12/57 AM 4 obręb Muchobór Mały dz. nr 12/66, 12/49, 12/48, 12/46, 12/45, 12/42, 12/37 oraz część działek nr 12/43, 12/60, 12/57 AM 4 obręb Muchobór Mały,
- Zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych z częścią usługową w parterze we Wrocławiu przy ul. Fabrycznej dz. nr 1/107, 1/108, 1/93, 5/1, 5/2, AM-1, obręb Grabiszyn,
- Budowa budynków wielorodzinnych z lokalami usługowymi, garażami podziemnymi, wraz z zagospodarowaniem terenu, parkingami terenowymi, drogami wewnętrznymi, chodnikami i pozostałą infrastrukturą techniczną przy ul. Lotniczej 100 we Wrocławiu dz. nr 12, 3/21, 3/22, 3/24, AM-2, ob. Gądów Mały,
- Zmiana decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach znak: WSR-OS.6220.117.2023.LG z dnia 20 maja 2024 r. dla przedsięwzięcia pn. "Budowa osiedla mieszkaniowego przy ul. Ibn Siny Awicenny" działki nr 10/17, 10/18, 10/21, 10/23, 10/25, 10/27, 10/29, 10/30, 10/31, 10/32 AM-20 obręb Muchobór Wielki,
- Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami, garażami, zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Armii Krajowej we Wrocławiu, zlokalizowanego na terenach poprodukcyjnych pomiędzy ulicami Tarnogajską, Armii Krajowej i Bogedaina dz. nr 5/3, 5/5, 5/6, 5/8, 5/9, 5/10, 5/11, 5/12, 5/13, 5/14, 5/15, 5/16, 5/17, 5/19, 5/20, AM-5 obręb Tarnogaj,
- Zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami w parterze, garażami podziemnymi i garażami w parterze oraz z zagospodarowaniem terenu i towarzyszącą infrastrukturą techn. przy ul. Karwińskiej we Wrocławiu dz. nr 7/3 i 8, AM-1, obręb Księże Małe,
- Zmiana decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dn. 17 maja 2023 r. znak: WSR-OS.6220.127.2022.BD dla przedsięwzięcia pn.: „Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami w parterze, garażami, zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą, przy ul. Kościerzyńskiej we Wrocławiu dz. nr 6/31, 6/32, 6/33, 6/55, 6/72, 6/73, 6/74 AM 22 obręb Kowale,

- Budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami, garażami, zagospodarowaniem terenu, niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Lotniczej 100 we Wrocławiu (inwestycja mieszkaniowa Lotnicza 100 – Południe) 3/26, fragm. 3/22, AM-2, obręb Gądów Mały,
- Budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami, garażami wbudowanymi oraz niezbędną infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu u zbiegu ulic Na Ostatnim Groszu, Horbaczewskiego, Bystrzyckiej we Wrocławiu dz. nr 17/57, 17/58, 17/59, 17/60, 17/61, AM-3, obręb Gądów Mały,
- Budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami, garażami, zagospodarowaniem terenu, niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Lotniczej 100 we Wrocławiu dz. nr 3/10, 3/30, 3/31, 3/12, 3/32, 12/1, 12/2, 3/27, 3/28 AM 2 obręb Gądów Mały,
- Budowa zespołu budynków wielorodzinnych wraz z wielostanowiskowymi garażami podziemnymi oraz niezbędną infrastrukturą i zagospodarowaniem terenu przy ul. Stargardzkiej we Wrocławiu dz. nr 13, AM-2, obręb Gądów Mały, ul. Stargardzka,
- Port Zacisze – zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych z wielostanowiskowymi garażami podziemnymi oraz niezbędną infrastrukturą i zagospodarowaniem terenu przy ul. Kwidzyńskiej i ul. Kościerzyńskiej we Wrocławiu dz. nr 6/19, 6/20, 6/21, 6/22, 6/24, 6/26, 6/27, 6/28, 6/45, 6/46, 6/47, 6/50, 6/51, 6/52, 6/53, 6/56, 6/57, 6/64, 6/65, 6/66, 6/67, AM-22, obręb Kowale,
- Budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami, z garażami, zagospodarowaniem terenu i niezbędna infrastrukturą techniczną i drogową przy ul. Paprotnej we Wrocławiu dz. nr 3/2, 9/1, 10/1 i 10/2 AM 7 obręb Różanka,
- Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z funkcjami usługowymi wraz z garażami, zagospodarowaniem terenu oraz infrastrukturą techniczną, na działkach nr 6/34, 6/48, 6/33, 6/20, 6/13, AM-16, obręb Stare Miasto.

Dla 6 z nich zostały wydane decyzje.

Decyzje dla powyższych przedsięwzięć są wydawane przed podjęciem przez Radę Miejską uchwały o ustaleniu lokalizacji inwestycji mieszkaniowej na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy Lex Deweloper.

Wizualizacja zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Klimasa realizowanych na podstawie ustawy Lex Deweloper [źródło pre-wniosek dot. inwestycji mieszkaniowej i inwestycji towarzyszących w rejonie ul. Ks. Czesława Klimasa we Wrocławiu opr. przez Wydział Planowania Przestrzennego UMW]

Wykaz przykładowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których zostały wydane decyzje w 2025 r.

Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

Inwestycje związane z budową osiedli mieszkaniowych, zabudową hotelową, biurową i usługową m.in.:

- Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z lokalami usługowymi i garażami wbudowanymi, zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą techniczną ul. Klimasa we Wrocławiu, dz. nr 10/12, 10/14, 10/15, 10/19, 10/21, AM-5, obręb Tarnogaj,
- Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami w parterze, garażami, zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą przy ulicach Na Ostatnim Groszu i Horbaczewskiego dz. nr 33/3 i 33/4, AM-3, obręb Gądów Mały,

- Budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażami podziemnymi wbudowanymi, zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną we Wrocławiu przy ul. Międzyleskiej dz. nr 4/15, 4/16, 4/17, 4/18, 4/19, AM-6, obręb Tarnogaj,
- Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych (w tym część budynków z usługami o powierzchni handlu do 700 m2) z garażami podziemnymi i niezbędną infrastrukturą na działce ewid.1/90 obręb Wojszyce, w rejonie ul. Lutosławskiego, Buforowa, Asfaltowa, Drabika we Wrocławiu dz. nr 1/90, AM-8, obręb Wojszyce,
- Budowa budynków wielorodzinnych z lokalami usługowo-handlowymi, garażami podziemnymi, zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Grabiszyńskiej we Wrocławiu dz. nr 11/5, 11/7, 11/9, 11/10, 11/12, 11/25, 11/43, 11/44, 11/51, 11/55, 11/57, 11/59, 11/60, 11/61, 11/62, 11/63, AM-21, obręb Grabiszyn oraz cz. dz. nr 11/11, 11/17, 11/29, 11/32, 11/54, 11/64, AM-21, obręb Grabiszyn,
- Zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z wbudowanymi lokalami usługowymi, garażami podziemnymi oraz w kondygnacji parteru, zagospodarowaniem terenu i towarzyszącą infrastrukturą zlokalizowany przy ul. Paprotnej we Wrocławiu dz. nr 3/1, AM-7 obręb Różanka,
- Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami, garażami, zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Armii Krajowej we Wrocławiu, zlokalizowanego na terenach poprodukcyjnych pomiędzy ulicami Tarnogajską, Armii Krajowej i Bogedaina dz. nr 5/3, 5/5, 5/6, 5/8, 5/9, 5/10, 5/11, 5/12, 5/13, 5/14, 5/15, 5/16, 5/17, 5/19, 5/20, AM-5 obręb Tarnogaj,
- Zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami w parterze, garażami podziemnymi i garażami w parterze oraz z zagospodarowaniem terenu i towarzyszącą infrastrukturą techn. przy ul. Karwińskiej we Wrocławiu dz. nr 7/3 i 8, AM-1, obręb Księże Małe,
- Budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych z częściami usługowymi, garażami podziemnymi, zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą techniczną, zlokalizowanego we Wrocławiu przy ul. Browarnej dz. nr 2/12 i 2/15, AM-2, obręb Kleczków,
- Budowa zespołu 26 budynków wielorodzinnych z częścią usługową, parkingami wbudowanymi i zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą, na

działkach nr 3/7, 3/12, 4/13, 4/20, 4/21, 4/22, 4/23, 4/24, 4/25, 4/26, 4/27 AM 6 obręb Kuźniki oraz na częściach działek nr 2/2, 2/3, 3/2, 3/3, 3/11, 3/9 AM 6 obręb Kuźniki i na części działki nr 40/3 AM 4 obręb Kuźniki.

Inwestycje związane z budową dróg, infrastruktury technicznej, przebudową/budową torowisk m.in.:

- Przebudowa alei Jana III Sobieskiego wraz z remontem nawierzchni jezdni we Wrocławiu na odcinku od ul. Wilanowskiej do ul. Dobroszyckiej oraz ulic Wilanowskiej i Dobroszyckiej w rejonie skrzyżowań z al. Jana III Sobieskiego polegająca na budowie ciągów pieszych i rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą – etap II w ramach zadania pn. Remont kapitalny konstrukcji estakad Jana III Sobieskiego wraz z budową ciągów pieszo-rowerowych w rejonie obiektów,
- Przebudowa napowietrznej sieci ciepłowniczej na terenie firmy Dozamel sp. z o.o. przy ul. Fabrycznej 10,
- Budowa dwóch odcinków magistrali wodociągowej na skrzyżowaniu ulic Komuny Paryskiej i Pułaskiego,
- Przebudowa sieci ciepłowniczej na nieruchomości przy ul. Wawrzyniaka 40 we Wrocławiu,
- „Przebudowa sieci ciepłowniczej kanałowej 2xDN500mm ul. Powstańców Śląskich/Radosna”,
- Budowa magistrali wodociągowej pod kanałami rzeki Odry,
- Budowa rurociągu kanalizacji sanitarnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą w związku z realizacją zadania inwestycyjnego pn.: "wykonanie dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych oraz kosztorysu inwestorskiego dla budowy alternatywnego układ tłocznego nr IV".

Inwestycje związane z budową i przebudową instalacji/obiektów m.in.:

- Przebudowa, rozbudowa i zmiana sposobu użytkowania hali magazynowej 3A na halę produkcyjną wraz z przyległym zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastruktura techniczną, wchodzącą w skład Centrum Magazynowo - Logistyczno - Produkcyjno – Usługowo – Biurowo – Handlowego przy ul. Kiełczowskiej 74 we Wrocławiu dz. nr 8/1, 1/72, AM-12, obręb Psie Pole,

- Budowa linii produkcyjnych „Sand i Ekstruzja” oraz „Grupa wodna” na terenie Zakładu Produkcyjnego Solventum przy ul. Kwidzyńskiej 6 we Wrocławiu,
- Rozbudowa zakładu Profine Polska Sp. z o.o. przy ul. Rakietowej we Wrocławiu,
- Rozbudowa instalacji do magazynowania surowców sypkich w silosach na terenie PPG Deco Polska Sp. z o.o., ul. Kwidzyńska,
- Budowa budynku produkcyjno-magazynowego A9 oraz z niezbędną infrastrukturą na terenie Zakładu produkcyjnego 3M przy ul. Kwidzyńskiej we Wrocławiu,
- Budowa hali produkcyjnej, gdzie prowadzone będzie zbieranie i przetwarzanie odpadów wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- Budowa chlorowni na terenie Zakładu Produkcji Wody we Wrocławiu przy ul. Na Grobli, działka ewidencyjna 3/2, obręb Południe, w ramach realizacji umowy na wykonanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem wszelkich niezbędnych decyzji i uzgodnień umożliwiających realizację inwestycji, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz kosztorysu inwestorskiego dla zadania pn. „Przebudowa instalacji dozowania dezynfektantów, neutralizacji z przebudową budynku na terenie Zakładu Produkcji Wody Na Grobli we Wrocławiu”,
- Montaż zbiornika na azot ciekły na terenie z-du DeLaval Operations ul. Robotnicza 72,
- Budowa magazynu materiałów budowlanych ul. Irysowa,
- Budowa zespołu magazynowo-usługowo-produkcyjnego wraz z niezbędną, infrastrukturą techniczną, komunikacyjną oraz segmentami biurowo-socjalnymi, na terenie działek 11, 12, 13/2, 13/3, AM-6, obręb Jerzmanowo,
- Budowa budynku hotelowo-usługowego wraz z parkingiem podziemnym, zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą drogową i techniczną zlokalizowanego we Wrocławiu przy ul. Krakowskiej 75, na działce nr 20/14 i części działki nr 20/13, AM-30, obręb Południe,
- Budowa hali produkcyjno-magazynowo-usługowej z zapleczem socjalno-biurowym oraz infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Mokronoskiej.

Instalacje w zakresie gospodarki odpadami m.in.:

- Zmiana decyzji z dnia 28.02.2024 r. znak: WSR-OS.6220.61.2023.BD dla przedsięwzięcia pn.: Zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne na terenie dz. ew. nr 42/1, obręb Żerniki, ul. Szczecińska 15-16

Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko

- Zwiększenie przepustowości kompostowni do 22 000 Mg/rok, planowanej do realizacji w zakładzie Kompostowni Odpadów Zielonych przy ul. Janowskiej 51 we Wrocławiu

Zwiększenie przepustowości Kompostowni Odpadów Zielonych przy ul. Janowskiej 51 we Wrocławiu[źródło: Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wyk. kwiecień 2024 na zlecenie Ekosystem Sp. z o.o.

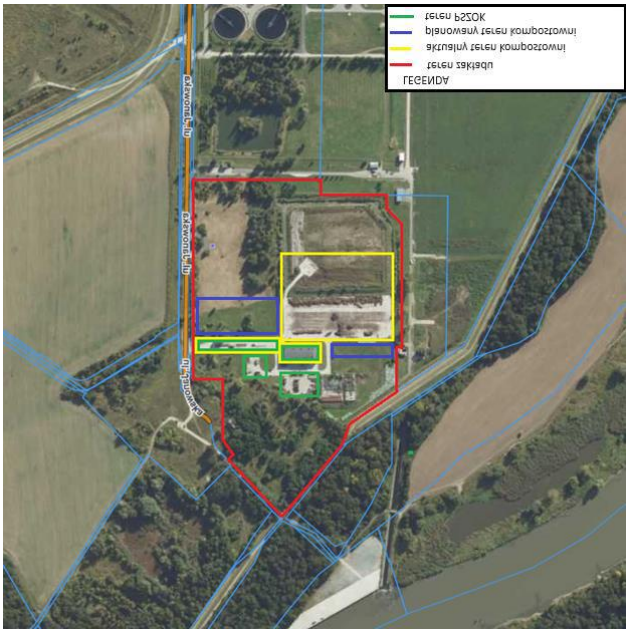

- Budowa budynku przygotowania odpadów biodegradowalnych do procesu kofermentacji w WKF wraz ze zbiornikami i infrastrukturą towarzyszącą oraz rozbudowa instalacji biogazowej na terenie Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków przy ul. Janowskiej we Wrocławiu

Lokalizacja projektowanych i przebudowywanych instalacji w ramach inwestycji na terenie WOŚ Janówek przy ul. Janowskiej 5 we Wrocławiu[źródło: Raport o odziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wyk. listopad 2023, na zlecenie MPWiK S.A. Wrocław

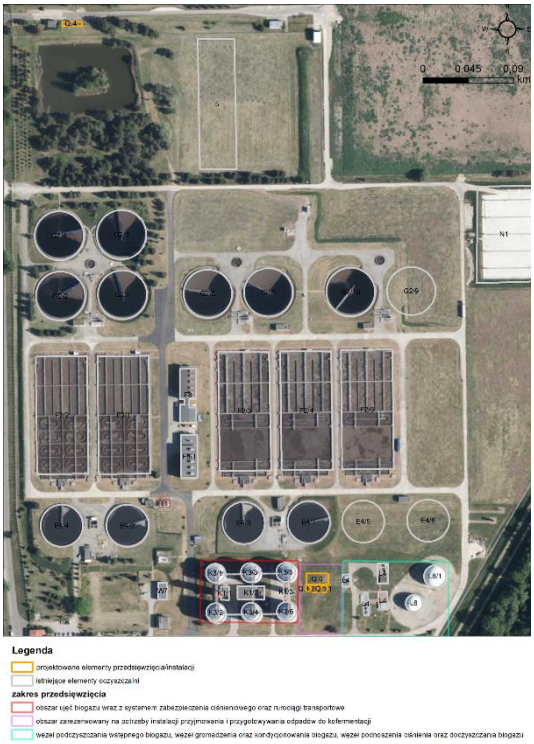

- Rozbudowa Zakładu zbierania i przetwarzania odpadów Ekologis, przy ul. Stargardzkiej, dz. nr 4/59 i 4/60 AM 2 obręb Gądów Mały

W 2025 r. wpłynęło 5 odwołań od decyzji, w tym 3 decyzje zostały przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze we Wrocławiu, dalej SKO, utrzymane w mocy, 2 decyzje -uchylone do ponownego rozpatrzenia, 1 - pozostająca w rozpatrzeniu przez SKO. Ponadto wpłynęło 2 zażalenie na postanowienie o obowiązku sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, 1 zażalenie przez SKO zostało utrzymane w mocy, a drugie uchylone do ponownego rozpatrzenia.

Zestawienie dotyczące postępowań o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w latach od 2021 do 2025 r.

Lata	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Ilość postępowań	206	240	197	156	153

Lata	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Ilość wydanych decyzji	200	68	86	59	45
Postanowienia o odmowie wszczęcia	16	10	15	8	21

Udostępnianie informacji o środowisku
W roku sprawozdawczym przeanalizowano 115 wniosków o udostępnienie informacji
o środowisku, dla których została naliczona opłata administracyjna w wysokości 68,5 zł.

Opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
W 2025 r. wpłynęło 21 wniosków o wydanie opinii w sprawie projektów MPZP, do których po przeanalizowaniu wszystkich komponentów środowiskowych przez specjalistów zostały wydane opinie.

Plany miejscowe. System Informacji Przestrzennej Wrocławia

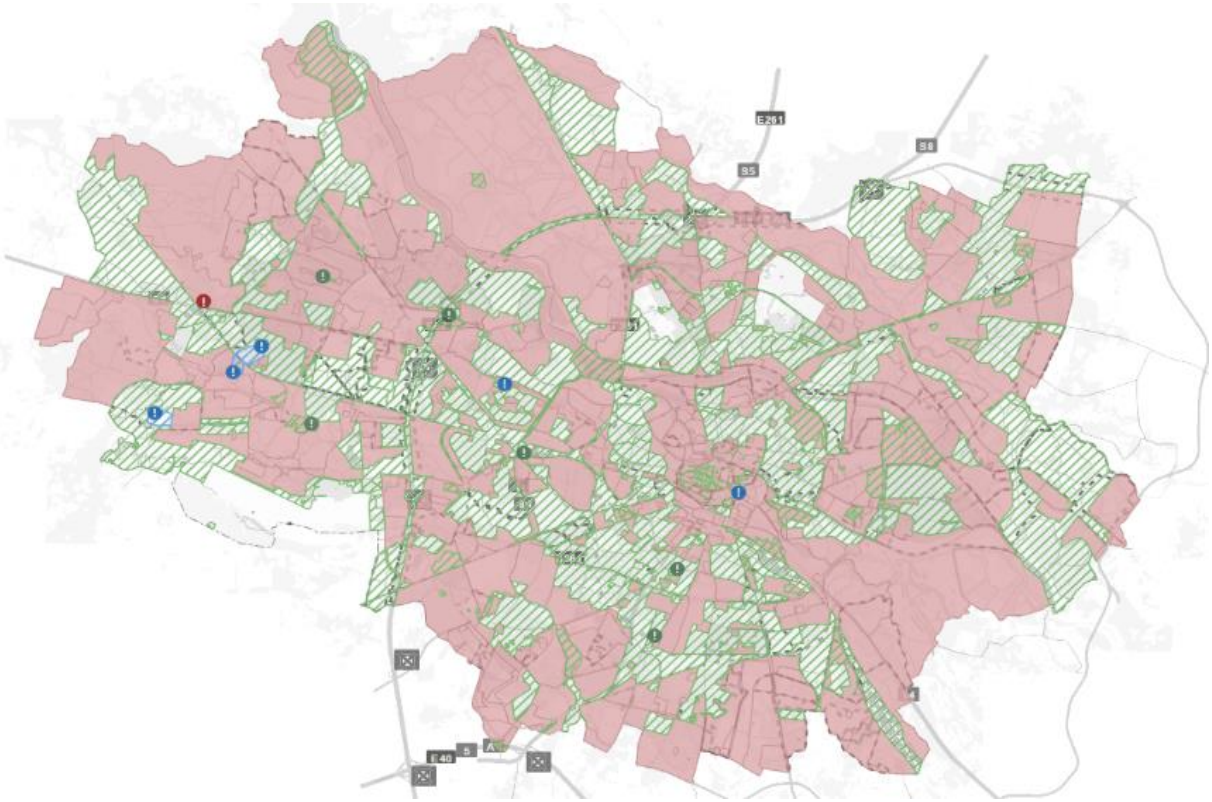

OCHRONA PRZYRODY I LEŚNICTWO

Sumaryczne zestawienie danych ilościowych w zakresie czynności zrealizowanych w 2025 r.

Kategoria	ilość
przydzielonych pism wg EOD	5 705
wszczętych postępowań administracyjnych	4 237
wydanych decyzji administracyjnych	951
pism przychodzących w uzupełnieniu wniosków	1 026
pism pośrednich wychodzących w sprawach	1 231
wydanych opinii	256
wydanych zaświadczeń	2 031
wydanych postanowień	142
otrzymanych wiadomości e-mail (skrzynka Kierownika)	7 229
Interwencje	1 324
Kontrole realizacji postanowień decyzji	20
Kontrole w terenie – gospodarka i leśna	0

Kategoria	ilość
Liczba wydanych świadectw legalności pozyskania drewna	8
Liczba rozpatrzonych wniosków w kontekście udzielenia pomocy de minimis	0
Wniosków o dostęp do informacji o środowisku	168

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, ustawy o transporcie kolejowym, ustawy o lasach jak i ustawy o gatunkach obcych wydano łącznie 951 decyzji. Strony odwołały się od 8 decyzji, co stanowi
0,84 % wszystkich, wydanych w 2025 r. decyzji (w procedurze Zintegrowanego Systemu Zarządzania dopuszcza się do 5% ilości uchyleń w stosunku do ilości wydanych decyzji).

Ochrona terenów zieleni i zadrzewień

Na podstawie ustawy o ochronie przyrody oraz na podstawie ustawy o transporcie kolejowym wydano 945 decyzji administracyjnych. 528 decyzje dot. zezwolenia na usunięcie zadrzewień, 178 decyzje umarzające, 63 decyzji zmieniających. W 44 decyzjach nie zezwolono na usunięcie zadrzewień, w 7 decyzjach odmówiono ich wydania, w 7 decyzjach wygaszono uprawnienia wynikające z decyzji pierwotnych oraz rozstrzygnięto dla pozostałych w inny sposób (np. wydano 63 decyzji o sprzeciwie usunięcia drzew), oraz wydano 48 decyzji pozytywno-negatywnych, a także 1 dec. uchylającą.
Zgłoszono 53 interwencje w sprawie podejrzenia niszczenia, uszkadzania i usunięcia bez zezwolenia zadrzewień. Ponadto wszczęto 1 postępowanie w sprawie wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej.
Wydano 6 decyzji w oparciu o przepisy art. 56 ustawy o transporcie kolejowym – w sumie na 1 171 szt. drzew. Odmówiono usunięcia 593 szt. drzew
Prowadzenie postępowań administracyjnych w oparciu o przepisy art. 56 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym w związku § 1a Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r., w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych – nie daje organowi możliwości prawnej do

uzależnienia wydania decyzji o usunięciu od nasadzeń zastępczych. Sytuacja ta sprawia brak możliwości zbilansowania strat w drzewostanie.

Zestawienia tabelaryczne ilustrują realizację ww. zadań w zakresie postępowań administracyjnych zakończonych w 2025 r.

Łączna liczba drzew/krzewów, dla których wydano/nie wydano zezwolenia, względem zachowanych oraz zobowiązanie do nasadzeń

Zezwolono na usunięcie		Zobowiązano do nasadzeń		Nie zezwolono na usunięcie	
Drzew (szt.)	Krzewów [m2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m2]
3 912	715	4 080	141	276	0

Ilość usuniętych drzew/krzewów w sprawie zagrożenia bezpieczeństwa osób i mienia

Zezwolono na usunięcie bez naliczenia opłaty		Zobowiązano do nasadzeń kompensacyjnych	
Drzew (szt.)	Krzewów [m2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m2]
1 526	14	1 243	36

Ilość usuniętych drzew/krzewów w sprawie zamierzeń inwestycyjnych

Zezwolono na usunięcie		Zezwolono na przesadzenie		Zobowiązano do nasadzeń zastępczych		Zobowiązano do nasadzeń kompensacyjnych	
Drzew (szt.)	Krzewów [m2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m2]	Drzew (szt.)	Krzewy [m2]
2 386	701	4	0	30	75	2 807	30

Liczba drzew/krzewów, dla których wydano decyzje o usunięciu w sprawie zagrożenia bezpieczeństwa linii kolejowych w myśl przepisów ustawy o transporcie kolejowym

Liczba drzew/krzewów rosnąca niezgodnie z warunkiem odległości		Odmowa usunięcia		Nr linii kolejowej
Drzew (szt.)	Krzewów [m2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m2]	
1 171	0	593	0	276, 349, inne

Złomy i wywroty

W wyniku wszczętych na wniosek posiadaczy nieruchomości 71 postępowań administracyjnych zakwalifikowano 42 szt. drzew jako złom, a 38 szt. drzew uznano jako wywrot. W przypadku 9 szt. drzew nie zakwalifikowano ich jako złom/wywrot.

W myśl art. 83f ust. 1 pkt 13 i pkt 14 lit. a ustawy o ochronie przyrody podmioty określone w tych przepisach (m.in. jednostki ochrony przeciwpożarowej, jednostki Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zarządcy dróg, lub infrastruktury kolejowej) zgłosiły podjęcie 2 interwencji w zakresie usunięcia drzew, które zostały uszkodzone w wyniku działania czynników naturalnych. Zgłoszono usunięcie łącznie 2 szt. drzew – w tym 1 szt. to złom, 1 szt. wywrot.

Zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew

Na podstawie art. 83f ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, właściciele nieruchomości dokonali 954 zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Liczba drzew objętych zaświadczeniami o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych zaświadczeń o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych decyzji o sprzeciwie usunięcia drzewa	Liczba drzew objętych sprzeciwem*
2 244	834	63	16

*sprzeciw fakultatywny

Opinie w zakresie ochrony zieleni

W 2025 r. zwrócono się z 33 wnioskami o wydanie opinii w zakresie ochrony terenów zieleni i zadrzewień. Wydano 20 opinii pozytywnych, 1 opinię negatywną, a pozostałe 17 rozpatrzono w inny sposób (w tym 2 bez rozpatrzenia).

Informacje o środowisku i jego ochronie

Zrealizowano 168 wniosków o udostępnienie informacji o środowisku w zakresie ochrony zadrzewień.

Inwazyjne gatunki obce (IGO)

Wydano 1 decyzję o odmowie przeprowadzenia działań zaradczych, w stosunku do stwierdzonego IGO na podstawie ustawy o gatunkach obcych.

Zgłoszenia inwazyjnych Gatunków Obcych (IGO)

Rok zgłoszenia	2024	2025
Liczba zgłoszeń	15	368
liczba zwierząt (szt.)	8	4
liczba roślin (szt., kępa)	52	397 szt., 6 kępy oraz 4 328 m2
taksony	2024	2025
Rdestowce (kępa)	32	6 kęp + 4 328 m2
Bożodrzew gruczołkowaty (szt.)	12	0
Barszcz sosnowskiego, (szt.)	8	2
Żółw ozdobny, (szt.)	8	2
RAZEM	60	407

Zestawienie kadencyjne spraw za okres 2022-2025 (wycinki zadrzewień)

KATEGORIA	2021	2022	2023	2025
przydzielonych pism wg Elektronicznego Obiegu Dokumentów	3561	2956	5102	5 702

KATEGORIA	2021	2022	2023	2025
wszczętych postępowań w sprawie zadrzewień	2005	1816	3901	2 268
wydanych decyzji administracyjnych dot. zadrzewień	767	773	823	945
zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew	714	849	965	954
pism przychodzących w uzupełnieniu wniosków	911	856	893	1 026
pism pośrednich wychodzących w sprawach	1116	993	821	1 231
wydanych opinii w zakresie ochrony zieleni	57	34	39	38
wydanych zaświadczeń o braku sprzeciwu usunięcia drzew	714	741	826	834
wydanych postanowień	108	122	117	142
liczba interwencji w sprawie zadrzewień	67	83	66	53
liczba odwołań do SKO	11	10	12	8
otrzymanych wiadomości e-mail (skrzynka Kierownika)	6645	6 843	7021	7 229

Wprowadzone na przestrzeni ostatnich lat zmiany przepisów prawa znajdują odzwierciedlenie w sumarycznej liczbie drzew/krzewów objętych zezwoleniami. Na podstawie prowadzonych rejestrów zestawienie ilościowe drzew i krzewów, dla których wydano stosowne zezwolenia przedstawia poniższa tabela za lata 2022–2025.

Zestawienie ilościowe drzew i krzewów objętych decyzjami administracyjnymi w trybie art. 83a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody

	Zezwolono na usunięcie		Nie zezwolono na usunięcie		Zobowiązanie do nasadzeń (łącznie)		Zobowiązanie do nasadzeń kompensacyjnych		Zobowiązanie do nasadzeń zastępczych	
Lata	Drzew (szt.)	Krzewów [m2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m2]
2022	1882	3118	166	0	2638	628	2631	628	7	0
2023	3145	4198	150	0	5930	801	3924	0	2006	369
2024	3402	4602,9	333	127	2979	6880	2537	310	442	6570
2025	3912	715	276	0	4080	141	4050	66	30	75
Razem	12 341	12 634	925	127	15 627	8 450	13 142	1 004	2 485	7 014

Zestawienie ilościowe drzew w sprawie zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew w trybie art. 83f ust. 4 ustawy o ochronie przyrody

Lata	Liczba drzew objętych zaświadczeniami o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych zaświadczeń o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych decyzji o sprzeciwie usunięcia drzew	Liczba drzew objętych sprzeciwem
2022	1 484	714	80	12
2023	2 266	741	70	3
2024	2 228	826	95	386
2025	2 244	834	63	16
Razem	8 222	3 115	308	417

Zestawienie ilościowe drzew i krzewów objętych postępowaniami w myśl przepisów ustawy o transporcie kolejowym

Lata	Liczba drzew/krzewów rosnąca niezgodnie z warunkiem odległości		Odmowa usunięcia	
	Drzew (szt.)	Krzewów [m2]	Drzew (szt.)	Krzewów [m2]
2022	156	220	330	0
2023	1	0	3	0
2024	41	0	25	0
2025	1171	0	593	0
Suma				

LEŚNICTWO

Realizowano zadania z zakresu leśnictwa zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach. W ramach nadzoru przeprowadzono oceny stanu lasów pod kątem realizacji zadań wynikających ze wskazań gospodarczych ujętych w inwentaryzacji stanu lasu i uproszczonych planach urządzenia lasu. W czasie wizji terenowych zwracano uwagę na kwestie dotyczące pielęgnowania i ochrony lasów, tj. ochrony przeciwpożarowej, likwidacji drzew opanowanych przez organizmy szkodliwe, ochrony gleb oraz hodowli lasu, a także użytkowania lasu. W 2025 r. wydano 8 świadectw legalności pozyskania drewna w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa położonych na terenie Wrocławia, dla grubizny pozyskanego drewna 573,99 m3, w tym 432,89 m3 drewna liściastego i 141,10 m3 drewna iglastego

Zestawienie ilości pozyskanego drewna w latach 2022-2025

Rok	Liczba wydanych świadectw legalności	Ilość pozyskanego drewna	
		liściastego [m3]	iglastego[m3]
2022	12	445,19	220,79
2023	7	463,48	176,28
2024	8	502,79	73,63
2025	8	432,89	141,10
	Suma	1 844,35	611,75
	Suma łącznie	2 456,10	

W 2025 r. wydano 2 decyzje administracyjne na podstawie ustawy o lasach, w związku z art. 23 ust. 4. Dotyczyły one cięć sanitarnych i porządkujących w drzewostanach należących do osób prawnych.
W związku z nadzorem prowadzonym w imieniu Prezydenta Wrocławia nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa, należącymi do osób fizycznych i prawnych – w tym Gminy Wrocław - położonych na terenie miasta Wrocławia, zatwierdzono 19 Planów Wyrębu Drzew – w tym 17 w lasach komunalnych i 2 w lasach należących do innych osób prawnych. Nadzór wynika z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach a Plany Wyrębu Drzew zatwierdzane są na

podstawie Uproszczonych Planów Urządzenia Lasów oraz decyzji wydanych na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy o lasach.
W ramach współpracy z PGL Lasy Państwowe, pracownicy Wydziału Środowiska brali udział w spotkaniach z nadleśniczymi nadleśnictw Miękinia, Oborniki Śląskie, Oleśnica Śląska i Oława. Spotkania te dotyczyły omówienia szczegółów współpracy pomiędzy tymi leśnymi jednostkami i Gminą Wrocław. Ich efektem było przestawienie przez każdą ze stron konkretnych zagadnień dotyczących obszarów leśnych na terenie miasta, które wpisują się w możliwości współpracy Gminy Wrocław z Nadleśnictwami. Są to m.in.: wspólne rozwijanie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w lasach; współpraca Straży Leśnej i Straży Miejskiej w celu zapobiegania szkodnictwu leśnemu; kampanie informacyjne dla mieszkańców dotyczące sposobów gospodarowania w lasach położonych na terenie miasta.

Wdrażanie Powiatowego Programu Zwiększenia Lesistości Wrocławia
Gmina Wrocław od 2006 r. wdraża „Powiatowy Program Zwiększania Lesistości Miasta Wrocławia", który zakłada etapowe zwiększanie lesistości miasta z ok. 7 %, do ok.
11 %. Działania te wynikają z założenia, że zwiększanie zasobów leśnych miasta oprócz wymiernych korzyści ekologicznych (np. ograniczanie efektu cieplarnianego poprzez absorpcję CO2) znacznie przyczynia się do poprawy jakości życia w mieście (m.in. poprzez zwiększanie przestrzeni rekreacyjnej). Jednostką realizującą ww. Program jest Zarząd Zieleni Miejskiej pod nadzorem Wydziału Środowiska.

Sukcesywne zalesianie gruntów zgodnie z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego za okres 2022-2025 przedstawia poniższa tabela:

Lata	Powierzchnia gruntów podlegająca zalesieniu [ha]	Uwagi
2022	0,5	ZZM – Powierzchnia – 0,50 ha, rejon Osobowice;

Lata	Powierzchnia gruntów podlegająca zalesieniu [ha]	Uwagi
		sadzonki: Db, Lp, Gb, Wz, Jw – razem około 3 000 sztuk. W ramach wiosennych uzupełnień na terenach istniejących upraw leśnych wykonano prace związane z poprawkami i uzupełnieniami na łącznej powierzchni 60,75 ha wysadzając ok. 36 500 szt. sadzonek.
2023	-	W 2023 r. nie zalesiono nowych terenów. Prace zalesieniowe polegały głównie na wykonaniu poprawek i nasadzeń uzupełniających w już istniejących uprawach. Prace związane z wykonaniem poprawek i nasadzeń uzupełniających wykonane zostały na następujących działkach: Dz. nr 2/1, AM 11, obręb: Osobowice - powierzchnia 8,60 ha - ilość sadzonek ok.5 200 szt. Dz. nr 2, AM 17, obręb: Osobowice - powierzchnia ok. 10,45ha - ilość sadzonek ok. 6 300szt. Dz. nr 8/1, AM 10, obręb: Ratyń - powierzchnia 4,30ha - ilość sadzonek ok. 2 500 szt. Dz. nr 4/1, AM 23, obręb: Zakrzów - powierzchnia 5,60ha - ilość sadzonek ok. 3 500 szt. Dz. nr 2, AM 23, obręb: Zakrzów - powierzchnia 3 ha - ilość sadzonek ok. 1 500 szt.

Lata	Powierzchnia gruntów podlegająca zalesieniu [ha]	Uwagi
		Dz. nr 7/3, AM 23, obręb: Świniary - powierzchnia 2,2 ha - ilość sadzonek - ok. 1 500 szt.
2024	-	W 2024 r. nie zalesiono nowych terenów. Prace zalesieniowe polegały głównie na wykonaniu poprawek i nasadzeń uzupełniających w już istniejących uprawach: I. Oddz. 1-a, dz. nr 7/3, AM 23, obr. Świniary – pow. 5,80 ha – ok. 3800 szt. Bk, Db, Lp, Wz, Kl. II. Oddz. 30A -b, nr 2/1, AM 11, obr. Osobowice – pow. 6,70 ha – ok. 4400 szt. Bk, Db, Lp, Wz, Kl. III. Oddz. 30A -f, dz. nr 2, AM 17, obr. Osobowice – pow. 4,00 ha – ok. 2600 szt. Db, Gb, Lp, Wz, Kl, Jw. IV. Oddz. 30A -i, dz. nr 2, AM17, obr. Osobowice – pow. 8,50 ha – ok. 5500 szt. Db, Gb, Lp, Wz, Kl, Jw. V. Oddz. 31B -b, dz. nr 2, AM 23, obr. Zakrzów – pow. 2,35 ha – ok. 1500 szt. Db, Lp, Wz, Kl. VI. Oddz. 31B -j, dz. nr. 2, AM 23, obr. Zakrzów – pow. 3,85 ha – ok. 2500 szt. Db, Lp, Wz, Kl. VII. Oddz. 45A -d, dz. nr 8/1, AM 10, obr. Ratyń – pow. 4,35 ha – ok. 2600 szt. Db, Md, Kl, Ol. VIII. Oddz. 39 -c, dz. nr 1/1, AM 1, obr. Kuźniki – pow. 0,30 ha – ok. 300 szt. Gb.

Lata	Powierzchnia gruntów podlegająca zalesieniu [ha]	Uwagi
2025	-	W 2025 r. nie zalesiano nowych terenów. Prace związane z wykonywaniem poprawek i uzupełnień w uprawach już istniejących były wykonane na następujących działkach: dz. nr 7/3, AM 23, obręb: Świniary; dz. nr 2, AM 17, obręb Osobowice; dz. nr 2/1, AM 11, obręb Osobowic; dz. nr 8/1, AM 10, obręb: Ratyń. Łączna powierzchnia objęta pracami wynosiła 23,15 ha. Łączna ilość wysadzonych sadzonek wynosiła ok. 15 000 szt. Wysadzone gatunki to: dąb, lipa, grab, wiąz, klon.
Razem	0,50	

Łowiectwo

Zadania realizowano zgodnie z ustawą Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r.
Zaopiniowano roczne plany łowieckie na rok gospodarczy 2025/2026 dla obwodów łowieckich położonych w granicach Wrocławia. Naliczono i rozliczono czynsz dzierżawny za obwody łowieckie polne na terenie Wrocławia za sezon 2025/2026. Dochód netto Gminy Wrocław z tytułu dzierżawy obwodów nr 235 i 237 (po rozliczeniu) oraz wpływów z sąsiednich starostw powiatowych wynikających z rozliczenia czynszów za obwody położone częściowo w granicach Wrocławia wyniósł w 2025 r. – 14 729,81 zł.

Ochrona przyrody

Rejestr zwierząt

Rejestr zwierząt gatunków wymienionych w załącznikach A i B rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi, zaliczonych do płazów, gadów, ptaków lub ssaków (6141).

W 2025 r. wpłynęło 216 wniosków o wpis do rejestru zwierząt, wydano 192 zaświadczenia o wpisie do rejestru zwierząt zagrożonych wyginięciem. Zrealizowano 36 wniosków o skreślenie z rejestru; 8 wniosków o zmianę danych w rejestrze. 6 spraw pozostaje w toku, ze względu na konieczność uzupełnienia wniosków i potwierdzenia legalnego pochodzenia zgłoszonych do rejestru zwierząt.

Do Komendy Miejskiej Policji przesłano 7 zawiadomień o podejrzeniu naruszenia przepisów art. 8 ust. 1 i 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 i art. 128 ust. 2 lit. d) ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Wydano 3 decyzje odmawiające wpisu do rejestru zwierząt.

13 wniosków przekazano zgodnie z kompetencjami do innych instytucji (Starosty Powiatu Wrocławskiego i Prezydenta Poznania).

Rejestr zwierząt gatunków wymienionych w załącznikach A i B rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996r. w sprawie ochrony dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi, zaliczonych do płazów, gadów, ptaków lub ssaków oraz wykreślenia z rejestru wraz z wykazaniem danych ilościowych względem konkretnych gromad w latach 2022-2025:

Lata		2022	2023	2024	2025
liczba zwierząt egzotycznych wpisanych do rejestru w	płazy	77	81	48	24
	gady	116	153	202	185
	ptaki	54	24	27	11

Lata		2022	2023	2024	2025
poszczególnych latach	ssaki	1	1	0	0
	liczba wydanych zaświadczeń o wpisie	144	167	201	192
liczba zwierząt egzotycznych skreślonych z rejestru w poszczególnych latach	płazy	33	57	15	103
	gady	12	27	43	42
	ptaki	16	2	7	5
	ssaki	0	2	0	0
zmiany w rejestrze zwierząt egzotycznych		3	2	6	8

Tytułem opłaty skarbowej za dokonanie wpisu do rejestru zwierząt wpłynęło 4 992,00 zł.

Udział ilościowy poszczególnych gatunków w randze gromad przedstawia się następująco:

Płazy (AMPHIBIA)

L.p.	Takson	Liczba zarejestrowanych okazów
1	Dendrobates auratus drzewołaz złocisty	6
2	Ambystoma mexicanum aksolotl meksykański	5

L.p.	Takson	Liczba zarejestrowanych okazów
3	Oophaga pumilio drzewołaz karłowaty	5
4	Phyllobates terribilis liściołaz żółty	4
5	Dendrobates tinctorius drzewołaz malarski	3
6	Agalychnis callidryas chwytnica czerwonooka	1
		24

Gady (REPTILIA)

L.p.	Takson	Liczba zarejestrowanych okazów
1	Python regius pyton królewski	95
2	Testudo hermanni żółw grecki	10
3	Furcifer pardalis kameleon lamparci	9
4	Testudo horsfieldii zółw stepowy	9
5	Chamaeleo calyptratus kameleon	8
6	Boa constrictor imperator boa	6
7	Boa imperator boa cesarski	6
8	Epicrates cenchria cenchria boa	4
9	Phelsuma klemmeri	4
10	Boa constrictor boa dusiciel	3
11	Corallus caninus boa psiogłowy	3
12	Lygodactylus williamsi gekon	3
13	Phelsuma grandis felsuma	2

L.p.	Takson	Liczba zarejestrowanych okazów
14	Python bivittatus pyton birmański	2
15	Sanzinia madagascariensis sanzinia madagaskarska	2
16	Testudo marginata żółw obrzeżony	2
17	Varanus glauerti waran Glauerta	2
18	Varanus tristis tristis	2
19	Centrochelys sulcata żółw pustynny	1
20	Corallus hortulanus boa leśny	1
21	Corallus ruschenbergerii	1
22	Epicrates cenchria maurus boa tęczowy kolumbijski	1
23	Gekko gecko gekon Toke	1
24	Iguana iguana legwan zielony	1
25	Morelia spilota pyton dywanowy	1
26	Phelsuma abbotti checkei	1
27	Phelsuma madagascariensis felsuma madagaskarska	1
28	Uromastyx ornata biczogon ozdobny	1
29	Varanus acanthurus waran	1
30	Varanus exanthematicus waran	1
31	Varanus prasinus waran	1
		185

Ptaki (AVES)

1	Pyrrhura molinae rudosterka	4
2	Myiopsitta monachus mnicha nizinna	2
3	Agapornis fisheri nierozłączka Fishera	1
4	Ara ararauna ara zwyczajna	1
5	Ara severus ara kasztanowoczelna	1

6	Eclectus roratus lora wielka	1
7	Eolophus roseicapilla kakadu różowe	1
		11

W 2025 r. nie zarejestrowano ani jednego osobnika zwierzęcia należącego do gromady ssaków (MAMMALIA).

OCHRONA GATUNKOWA ZWIERZĄT

Przygotowano „Standardy ochrony ptaków i nietoperzy w przestrzeni miejskiej we Wrocławiu", będące załącznikiem do Zarządzenia nr 2566/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 maja 2025 r. w sprawie ochrony ptaków i nietoperzy w miejskiej przestrzeni architektoniczno-budowlanej Wrocławia.
Wzięto merytoryczny udział w kampanii „Zróbmy miejsce dla wszystkich" realizowanej przez ARAW, w związku z wejściem w życie ww. zarządzenia.
Przygotowano odpowiedź na interpelację Radnej Miejskiej Wrocławia w sprawie miejsc lęgowych dla jaskółek oknówek i bezpiecznego przejścia dla jeży.
Sporządzono opinię w zakresie uwag Towarzystwa Herpetologicznego NATRIX z dnia 19.01.2025 r. do projektu uchwały RMW w sprawie „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław".
Poinformowano zarządcę nieruchomości o obowiązujących zakazach w stosunku do występującego na jej terenie gatunku chronionego – bobra europejskiego (Castor fiber).
Poinformowano zarządcę nieruchomości o obowiązujących zakazach w stosunku do występującego na jej terenie gatunku chronionego - słowika (Luscinia sp.).
Sporządzono opinię do uchwały Rady Osiedla Karłowice – Różanka w sprawie stworzenia zimowiska dla nietoperzy.
Sporządzono odpowiedź w sprawie wprowadzenia lokalnych wytycznych lub kampanii edukacyjnej dotyczącej ochrony jeży na terenie Wrocławia.
Interweniowano w sprawie prac planowanych na budynku zasiedlonym przez jerzyki (Apus apus).
Wniosek o wydanie zezwolenia na usunięcie gniazda przekazano do RDOŚ.

Zawiadomienie o naruszeniu zakazów wobec zwierząt objętych ochroną gatunkową przekazano do PINB.
Pouczono zarządcę nieruchomości oraz przesłano do KMP zawiadomienie o możliwości naruszenia przepisów obowiązujących w odniesieniu do sów z gatunku uszatka, w związku z otrzymanym pismem o umyślnym płoszeniu i niepokojeniu tego gatunku.

GEOLOGIA i KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA

Geologia

W ramach realizacji zadań, należących do kompetencji starostów, w tym prezydentów miast na prawach powiatu, działających jako organ administracji geologicznej pierwszej instancji, w 2025 r. przeprowadzono 108 postępowań administracyjnych kończących się wydaniem decyzji.
Zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze przeprowadzono m.in. postępowania w zakresie:

- zatwierdzania projektów robót geologiczno-inżynierskich oraz projektów robót hydrogeologicznych (54 decyzje),
- zatwierdzania dokumentacji geologiczno-inżynierskich oraz dokumentacji hydrogeologicznych (54 decyzji),
- przyjmowania zgłoszeń projektów robót geologicznych obejmujący wiercenia w celu wykorzystania ciepła Ziemi (19 zgłoszeń),
- przekazywania innych dokumentacji geologicznych (8 dokumentacji),
- opiniowania planów ruchu zakładów górniczych (3 opinie),
- opiniowania projektów robót geologicznych dla inwestycji znajdujących się na terenie miasta i należących do kompetencji marszałka województwa (4 opinie),

W ramach zakończonych postępowań o zatwierdzenie projektów robót geologicznych w 2025 r. przyjęto łącznie 54 zgłoszenia o zamiarze rozpoczęcia robót geologicznych.

Zatwierdzono m.in. dokumentacje geologiczne dla następujących inwestycji zlokalizowanych na terenie gminy Wrocław:

- Dokumentację hydrogeologiczną ustalającą zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędu, na potrzeby Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu przy al. Stabłowickiej (otwór K1),
- Dokumentację geologiczno-inżynierską określającą warunki geologiczno-inżynierskie podłoża terenu na potrzeby posadawiania obiektów budowlanych projektowanej inwestycji zlokalizowanej na terenie Portu Lotniczego we Wrocławiu (obręb Strachowice) – budynek zaplecza technicznego,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską określającą warunki geologiczno-inżynierskie podłoża terenu na potrzeby posadawiania obiektów budowlanych projektowanej inwestycji zlokalizowanej na terenie Portu Lotniczego we Wrocławiu (obręb Strachowice) – strażnica lotniskowej Straży Pożarnej,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską dotyczącą rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich podłoża pod planowaną inwestycję pt. „Poprawa stanu technicznego płyty pomostowej Mostu Pilczyckiego Starego" we Wrocławiu, Jednostka ewidencyjna: 026401_1, Obręb: 0027 Gądów Mały, Działki ewidencyjne: 1/6, 3, 4, 9/6, 7/1, 5/1, 11/3, 12, 13/5,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską dla potrzeb określenia warunków geologiczno-inżynierskich w rejonie projektowanej inwestycji p.n.: „Rozbiórka istniejącego budynku aparatowni oraz budowa nowego budynku chlorowni wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Zakładu Produkcji Wody Na Grobli we Wrocławiu" projektowanej w obrębie dz. nr 3/2 obręb 0022 – Południe,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską na potrzeby rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich dla tematu: „Rozbudowa Ogrodu Saunowego poprzez budowę budynku saunowo-biurowego" na dz. nr 2/1 (obręb Południe) przy ul. Borowskiej we Wrocławiu,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich dla przebudowy ulicy Pułaskiego na odcinku od ulicy Kościuszki do ulicy Małachowskiego we Wrocławiu,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich dla przebudowy ulicy Reymonta na odcinku od wiaduktu PKP do mostu Osobowickiego we Wrocławiu,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską podłoża gruntowego pod budowę budynku Zintegrowanego Centrum Pediatrycznego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, na potrzeby Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego

we Wrocławiu, przy ul. Borowskiej 213, dz. nr 20/4, 4/3, 21/4, 1/3, 1/4, 7/5, 27/1, 27/2, 27/3, 28/1, 28/3, 21/2, AM-13, obręb Gaj, gmina m. Wrocław, powiat m. Wrocław, woj. dolnośląskie,

- Dokumentację geologiczno-inżynierską na potrzeby rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich dla tematu: „Opracowanie dokumentacji projektowej na remont budynku dawnego „Wzorcowego sanatorium dla dzieci" (dalej: Pawilon Pod Misiami) wraz z zagospodarowaniem terenu, zlokalizowanego w Kompleksie Hali Stulecia przy ul. Wystawowej 1 we Wrocławiu",
- Dokumentację geologiczno-inżynierską dla oceny warunków gruntowo-wodnych podłoża dla zamierzenia inwestycyjnego polegającego na realizacji budowy drogi publicznej kategorii gminnej – odcinka ul. 6KDZ, Dywizjonu 303 we Wrocławiu wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- Dokumentację geologiczno-inżynierską określającą warunki geologiczno-inżynierskie podłoża w związku z realizacją inwestycji pn.: „Opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę mostu Oporowskiego w ciągu ulicy Solskiego nad rzeką Ślęzą we Wrocławiu".

W zakresie prowadzonego archiwum geologicznego przyjęto łącznie 140 opracowań (projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych), przekazanych przez inwestorów w ramach prowadzonych postępowań oraz przekazanych przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego.
Przeanalizowano 45 wniosków o udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie.
Zaopiniowano 4 wnioski w zakresie wynikającym z ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu.
Zaopiniowano 60 wniosków o opinię w zakresie geologii dla postępowań toczących się
w Wydziale Środowiska.
Przekazano 1 sprawozdanie do Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, przedstawiające zestawienie udokumentowanych zasobów wód podziemnych i wyników prac hydrogeologicznych za 2025 r.

Kształtowanie środowiska

Realizacja zadań z zakresu kształtowania środowiska związana jest z wykonywaniem różnorodnych działań obejmujących m.in. produkcję roślinną i zwierzęcą, ochronę gruntów rolnych, rejestrację psów agresywnych i chartów, koordynację Wrocławskiego programu kontroli liczebności komarów, amatorski połów ryb oraz rejestrację jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m. Wymaga ona współpracy z różnymi instytucjami działającymi na rzecz rolnictwa i ochrony zwierząt w zakresie dobrej kultury rolnej i dobrostanu zwierząt m.in. z Powiatowym Inspektoratem Weterynarii, Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, Inspektoratem Ochrony Roślin, Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Izbą Rolniczą, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa, Uniwersytetem Wrocławskim, Strażą Rybacką, Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego a także z Dolnośląskim Biurem Geodezji i Terenów Rolnych, Instytutem Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowym Instytutem Badawczym (IUNG-PIB).
W ramach zadań związanych z działalnością rolniczą w 2025 r:

- wykonywano zadania kontrolno-ochronne w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej. Przeprowadzono 15 interwencji terenowych,
- wydano 8 zaświadczeń potwierdzających istnienie gospodarstwa rolnego na podstawie przepisów ustawy o wliczaniu pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy,
- wydano 25 opinii do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego o zachowanie w obszarze planowanym istniejących gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej,
- rozpatrzono 4 sprawy dot. zakazu utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej w oparciu o uchwałę Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia regulaminu utrzymywania czystości i porządku na terenie miasta Wrocławia. W wyniku wizji terenowych wydano 8 zaleceń dotyczących poprawy dobrostanu zwierząt (bydło, konie, owce, drób, pszczoły).
- dokonano tymczasowego, interwencyjnego odbioru zwierząt właścicielom (królik, pies) oraz odmówiono odebrania zwierzęcia (pies w typie owczarka niemieckiego) w ramach ustawy o ochronie zwierząt.

Ochrona gruntów rolnych

Zagadnienia związane z ochroną gruntów rolnych i leśnych uregulowane są w ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Uzyskanie decyzji zezwalającej na wyłączenie gruntu rolnego z produkcji jest możliwe po jego przeznaczeniu na inne cele niż rolne w planie zagospodarowania przestrzennego, bądź w przypadku braku planu po uzyskaniu decyzji o warunkach zabudowy.

W 2025 r. w ww. zakresie prowadzono 241 postępowań zakończonych wydaniem:

- 45 decyzji bez opłat ,
- 114 decyzji z opłatami,
- 82 decyzji umarzających postępowania.

Ponadto wydano 123 decyzje administracyjne zobowiązujące strony do uiszczania opłat przez okres 10 lat, w związku z faktycznym wyłączeniem gruntów rolnych z produkcji. Decyzje te zostały przekazane do Wydziału Geodezji i Kartografii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.
Opracowano i wystosowano w oparciu o art. 50 § 1, art. 54 § 1 i art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego – 193 pism w sprawie uzupełnienia dokumentacji.

Decyzje administracyjne z tytułu wyłączenia z produkcji rolnej wydane w latach 2019-2025

lata	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
liczba decyzji	429	414	439	372	330	304	364

W związku z brakiem informacji o realizacji inwestycji opisanych w decyzjach naliczających opłaty z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolnej wystosowano 39 wezwań do adresatów tych decyzji celem określenia stopnia realizacji inwestycji.
Wydano 34 decyzje wygaszające i umarzające postępowania na wniosek stron, 3 decyzje zmieniające oraz udzielono 112 pisemnych informacji w zakresie

wymogów ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
Przeprowadzono 26 kontroli weryfikujących zobowiązania ujęte w przedmiotowych decyzjach zezwalających na wyłączenie gruntów z produkcji rolnej. W trakcie kontroli stwierdzono rozbieżności i brak przestrzegania zapisów i ustaleń określonych w wydanych decyzjach administracyjnych, między innymi brak pisemnego zawiadomienia o rozpoczęciu innego niż rolnicze użytkowanie gruntów rolnych wyłączonych z produkcji rolniczej.

Powierzchnie gruntów rolnych wyłączone z produkcji rolniczej w latach 2019-2025

	Trwałe wyłączenie	Nietrwałe wyłączenie
Rok	Łączna powierzchnia (ha)	Łączna powierzchnia (ha)
2019	56,43	1,06
2020	37,61	0,32
2021	124,89	2,57
2022	109,16	0,59
2023	64,06	0,74
2024	55,98	0,82
2025	74,70	1,70

Dla opracowywania rocznych sprawozdań przekazywanych do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego - Wydziału Geodezji i Kartografii (RRW-11) i do Dolnośląskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych (RRW-12) prowadzony jest szczegółowy rejestr powierzchni wyłączonych gruntów uwzględniający datę wniosku, numer sprawy, dane geodezyjne działek, informacje o planie zagospodarowania przestrzennego, pochodzenie gruntów, podział na klasy bonitacyjne, cel wyłączenia, ilość lokali mieszkalnych, wyliczoną należność oraz opłaty roczne.

Amatorski połów ryb

Wędkowanie jest bardzo popularnym sposobem spędzania wolnego czasu i cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem wśród mieszkańców Wrocławia. W bazie danych pn. Wędkarstwo" figuruje 42 641 wędkarzy.
W 2025 r. wydano 833 nowe karty wędkarskie oraz 128 szt. ich duplikatów, a także
2 karty łowiectwa podwodnego.

Rejestracja jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m.
Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 12 kwietnia 2018 r. o rejestracji jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m, rejestracji jednostki pływającej dokonuje organ rejestrujący (starosta) bez względu na miejsce zamieszkania jej posiadacza, wpisując jednostkę do ogólnokrajowego systemu teleinformatycznego jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m, zwanego REJA24 stworzonego przez Urząd Morski w Szczecinie. Obowiązkowi rejestracji podlegają: jachty oraz jednostki pływające używane do amatorskiego połowu ryb o długości większej niż 7,5 m lub napędzie mechanicznym o mocy większej niż 15 kW; jednostki pływające używane do połowów rybackich, jednostki pływające uprawiająca żeglugę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o ile nie posiada innej niż polska przynależności.
W 2025 r. zarejestrowano we Wrocławiu 639 jednostek (jachtów motorowych, jachtów żaglowych), wydano 9 odpisów rejestracyjnych oraz 8 wtórników. Wykreślono 79 jednostek z rejestru REJA24 oraz dokonano 32 zgłoszeń odnośnie nabycia i zbycia jednostek.

Rejestracja jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24m za okres 2020– 2025

lata	2020	2021	2022	2023	2024	2025
liczba zarejestrowanych jednostek	22	337	433	1587	661	639

Społeczna Straż Rybacka

Głównym zadaniem Społecznej Straży Rybackiej jest współdziałanie z Państwową Strażą Rybacka w zakresie kontroli przestrzegania przepisów ustawy o rybactwie

śródlądowym oraz przepisów wydanych na jej podstawie. Nadzór specjalistyczny nad SSR sprawuje Wojewoda Dolnośląski poprzez Komendanta Wojewódzkiej Straży Rybackiej we Wrocławiu. Koszty związane z funkcjonowaniem SSR ponosi Polski Związek Wędkarski. We Wrocławiu zarejestrowanych jest 263 strażników Społecznej Straży Rybackiej.
W 2025 r. SSR przeprowadziła 256 akcji kontrolnych. Skontrolowano 2737 osób. Wydano 5 nowych legitymacji SSR, przedłużono termin ważności legitymacji SSR dla 52 strażników.

Rejestracja psów agresywnych i chartów

Realizując zadania związane z wydawaniem zezwoleń na utrzymywanie psów ras uznanych za agresywne oraz chartów, w 2025 r. przyjęto 44 wnioski o wydanie takich decyzji. Na utrzymywanie psów rasy uznanych za agresywne wydano 5 decyzji (2 rottweilery, 1 pies kanaryjski, 2 american pitbull teriery) oraz 39 decyzji na utrzymywanie chartów i ich mieszańców (w tym 27 charty angielskie - Whippety, 2 mieszańce charta, 7 charcików włoskich, 2 charty Saluki (perskie), 1 chart Polski, 1 chart rosyjski Borzoj, 1 chart hiszpański, 1 – decyzja na utrzymywanie chartów i ich mieszańców).

lata	2021	2022	2023	2024	2025
Decyzje na charty	23	42	36	39	39
Decyzje na psy ras agresywnych	7	3	6	8	5

DZIAŁANIA WYNIKAJĄCE Z NADZORU DEPARTAMENTU NAD ZARZĄDEM CMENTARZY KOMUNALNYCH ORAZ ZARZĄDEM ZIELENI MIEJSKIEJ

CMENTARZE KOMUNALNE

Zestawienie ogólnej ilości dostępnych miejsc grzebalnych na cmentarzach komunalnych z liczbą pochówków wykonywanych w ciągu roku wykazuje, iż za około 7 lat wyczerpie się liczba miejsc na cmentarzach komunalnych, stanowiąc tym samym istotne wyzwanie inwestycyjne dla Wrocławia. Od 2023 r. Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o. prowadzą prace przygotowawcze (projektowanie, budowa ogrodzeń tymczasowych) związane z realizacją dwóch nekropolii: nowego cmentarza przy ul. Ibn Siny Awicenny na Oporowie oraz rozbudowy cmentarza przy ul. Kiełczowskiej na Psim Polu.
W 2025 r. Zarząd Cmentarzy Komunalnych nie realizował żadnych zadań inwestycyjnych o charakterze ogólno gminnym.
Ponadto Zarząd Cmentarzy Komunalnych zrealizował w 2025 r., w ramach zadań powierzonych Gminie, prace w zakresie utrzymania cmentarzy i kwater wojennych położonych na terenie Wrocławia zgodnie z porozumieniem zawartym między Wojewodą Dolnośląskim a Gminą. W zakres ww. zadania wchodziły prace pielęgnacyjno – porządkowe, wycinka i nasadzenia kompensacyjne drzew, nadzór entomologiczny na terenie cmentarzy i kwater wojennych oraz przygotowanie cmentarzy do uroczystości. Ich wartość w 2025 r. wyniosła 229 448,62 zł brutto. Powyższe zadanie jest finansowane z dotacji celowej otrzymywanej z budżetu państwa.

Zestawienie liczby pochówków na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu oraz wykonanych kremacji w latach 2021 -2025

Informacja o wykonaniu zadań			Rok				
			2021	2022	2023	2024	2025
Ilość pochówków na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu	Ogółem		5880	5570	5096	5002	4851
	W tym:	tradycyjnych	1081	1042	967	943	871
		urnowych	4799	4528	4129	4059	3980

Informacja o wykonaniu zadań	Rok				
	2021	2022	2023	2024	2025
Ilość pochówków na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu na wolnych miejscach grzebalnych	1544	1578	1490	1577	1217
Ilość zgonów wg rejestrów USC dla m. Wrocławia	10037	8744	7663	7615	7680
Ilość kremacji wykonanych przez ZCK	2914	2536	1795	1693	1777

Zestawienie liczby miejsc na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu na koniec 2025 r.

Cmentarz	Liczba miejsc grzebalnych ogółem	Liczba dostępnych miejsc grzebalnych*)		
		ogółem	tradycyjnych	urnowych
Osobowice	98000	467	110	357
Grabiszyn	54145	260	15	245
Psie Pole	34447	19464	9722	9742
Jerzmanowo	4061	367	0	367
Pawłowice	4238	475	203	272
Leśnica	2493	90	-	90
RAZEM	197384	21123	10050	11073

*) uwzględniono miejsca odzyskiwane po ekshumacjach i likwidacjach nieopłaconych grobów

ZIELEŃ MIEJSKA

WAŻNIEJSZE ZADANIA WŁASNE REALIZOWANE W 2025 r. W ZAKRESIE ZIELENI MIEJSKIEJ

- bieżąca konserwacja posiadanych zasobów zieleni miejskiej o powierzchni 2 920,45 ha w tym:
  - parki – 688,15 ha,
  - zieleńce – 174,43 ha,
  - zieleń przyuliczna – 576,13 ha oraz rowy przydrożne 53,54 ha

  - lasy komunalne i tereny związane z gospodarka leśną- 1 239,49 ha,
  - zieleń tymczasowa i nieurządzona – 188,71 ha.
- rewaloryzacja posiadanych zasobów zieleni ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- nasadzenia uzupełniające drzew i krzewów na terenach zieleni parkowej, przyulicznej i na zieleńcach,
- ukwiecanie terenów zieleni miejskiej,
- kontrola prawidłowości prowadzonych nasadzeń i jakości dostarczanego materiału roślinnego,
- prace interwencyjne,
- przygotowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowych niezbędnych do realizacji zadań inwestycyjnych i remontowych w zakresie zieleni.

DOCHODY

W 2025 r. uzyskano dochody w kwocie 15 104 550,21 zł
Planowane na 2025 r. dochody wykonano ogółem w 115,62 %.
Dochody uzyskano z następujących tytułów:
w Dz. 900, rozdz. 90004
- sprzedaż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego,
- sprzedaż drewna opałowego,
- dzierżawy gruntów rolnych i czasowe zajęcia terenów
- opłaty sądowe, koszty egzekucji
- kary umowne,
- odsetki,
- wpływy rozliczeń z lat ubiegłych,
- wpływy z otrzymanych darowizn,
- wpływ z otrzymanego wsparcia bezpośredniego z ARiMR
- bezumowne zajęcia gruntów
- wpływy z korzystania z mediów, energii elektrycznej

w Dz. 900, rozdz. 90017
- wynagrodzenie płatnika ZUS,
- wpływy rozliczeń z lat ubiegłych,
- odsetki

Dochody zrealizowano na zadaniach:

- sprzedaż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego zostało wykonane w wysokości 4 876 205,79 zł i stanowi 124,08% dochodu zaplanowanego na 2025 r.
  W sezonie zwiedzania od 1.04.2025 do 31.10.2025 Ogród Japoński odwiedziło około 213 562 osób.

Sprzedano następujące ilości biletów:

Nazwa	Ilość	Nasz Wrocław	Nasz Wrocław MAX	Suma
Bilet jednorazowy normalny	102 908	2 226	200	105 334
Bilet jednorazowy ulgowy	73 808	847	959	75 614
Bilet rodzinny	5 572	146	101	5 819
Bilet specjalny	10	2	11	23
Bilet wielokrotny 10 wejść normalny	5	0	11	16
Bilet wielokrotny 10 wejść ulgowy	0	0	11	11
Razem	182 303	3 221	1 293	186 817

Uzyskane dochody pochodzą również ze sprzedaży materiałów promocyjnych tj. magnesów, monet pamiątkowych i widokówek.
Zarząd Zieleni Miejskiej przyłączył się w 2020 r. do miejskiego programu Nasz Wrocław wprowadzając zniżkę min. 20% na bilety wejściowe dla uczestników Programu. Nasz Wrocław to miejski program, którego celem jest zachęcenie mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu oraz udziału w życiu miasta. Program jest skierowany do mieszkańców, którzy rozliczają podatek dochodowy we Wrocławiu.
W 2022 wprowadzono dodatkowy status NASZ WROCŁAW MAX upoważniający do skorzystania ze zniżki 30%. Wrocław MAX skierowany jest do mieszkańców,

którzy posiadają aktywny Status Podatnika w programie Nasz Wrocław oraz potwierdzili fakt zameldowania we Wrocławiu. Uczestnictwo w Programie upoważnia do otrzymania zniżki na bilety wejścia w ośrodkach kultury, sztuki, obiektach sportowych czy placówkach edukacyjnych.

- sprzedaż drewna opałowego na kwotę 215 723,61 zł, co stanowi 119,85% planu. Dochody pochodzą ze sprzedaży drewna z wycinki sanitarnej drzew. W ramach prowadzonych prac związanych z konserwacją zieleni na terenach parków, zieleńców oraz w pasach drogowych i lasach komunalnych w 2025 r. pozyskano 2 065,30 m3. Plan na zadaniu został przekroczony ze względu na większy zakres koniecznej wycinki sanitarnej niż zakładano oraz anomalie pogodowe powodujące wywroty i wykroty drzew;
- inne dochody planowane: 18 372,86 zł - wpływy z otrzymanego wsparcia bezpośredniego z ARiMR, co stanowi 340,24% planu; 84 568,67 zł – odsetki, co stanowi 227,34% planu, 424 124,59 zł – kary umowne, co stanowi 136,03% planu; 127 124,70 zł – bezumowne użytkowanie gruntów i inne, co stanowi 907,90% planu;
- dochody nieplanowane na kwotę 35 689,62 zł za opłaty sądowe, koszty egzekucji, odsetki, wynagrodzenia płatnika ZUS, wpływy z rozliczeń z lat ubiegłych,
- dochody z darowizn m.in. w ramach programu Zielony Mecenat w kwocie 6 285 337,05 zł, tj. darowizny na posadzenie okolicznościowych drzew, dofinansowanie przebudowy placu zabaw w Parku Południowym; doposażenie placu zabaw w Parku Tarnogajskim. Uzyskano także darowiznę na sfinansowanie zadania polegającego na poprawie warunków siedliskowych drzew przy ul. Grodzkiej i na skwerze Owińskiego oraz na zagospodarowanie terenu rekreacyjno-wypoczynkowego na Górce Szczepińskiej,
- dochody z najmu i dzierżaw gruntu na kwotę 3 037 403,32 zł, wykonanie planu 132,06%, uzyskanie wyższego dochodu niż planowany wynika m.in. z zawarcia 126 nowych umów dzierżawy oraz 75 aneksów zwiększających stawki czynszu za dzierżawę.

WYDATKI BIEŻĄCE

Plan ogółem: 66 447 010,00 zł

- UTRZYMANIE ZIELENI W MIASTACH I GMINACH

Wykorzystanie środków w kwocie 66 174 367,61 zł na zadaniu Utrzymanie zieleni w miastach i gminach – 99,83%

Wydatki poniesione na wykonanie zadań:

- Podatek leśny – 61 993,00 zł

Zarząd Zieleni Miejskiej odprowadził podatek leśny od zarządzanych powierzchni lasów komunalnych Wrocławia;

- Odrolnienie i opłaty za zajęcie pasa drogowego – 73 623,97 zł

W ramach zadania zrealizowano opłaty za zajęcie pasa drogowego, w tym: przy ul. Prackiej, ul. Pomorskiej, Pl. Św. Macieja, ul. Braci Gierymskich, ul. Brzóski, Pl. Staszica, ul. Różyckiego, Pl. Bema, ul. Włodkowica, ul. Św. Ducha, ul. Mickiewicza, ul. Krakowskiej, ul. Szybkiej, ul. Kolejowej, ul. Szpitalnej, ul. Marszowickiej, ul. Afgańskiej. Ponadto uregulowano opłaty za trwałe wyłączenie gruntów z produkcji rolnej, na których zrealizowano inwestycje Zarządu Zieleni Miejskiej oraz Zarządu Inwestycji Miejskich tj: w 2015 roku zadanie pn. „Słoneczny Park na Ołtaszynie – zagospodarowanie terenu Parku przy ul. Ułańskiej” w ramach WBO 2014 – Projekt nr 33, w 2017 roku zadanie pn. „Tor Wrotkarski” na terenie Parku Milenijnego w okolicach ul. Sukielickiej, w 2018 r. zadanie pn. Park Wspólnotowy "Ślężański Mamut" przyjazna przestrzeń dla aktywnego wypoczynku, kultury i edukacji uczestniczącej, współtworzona przez użytkowników”, w ramach WBO 2014 – Projekt nr 301, w 2022 roku zadanie pn. Zagospodarowanie terenu przy ul. Litewskiej w ramach Projektu nr 297 WBO 2020 pn. Psie Pole, Zakrzów, Zgorzelisko i Strachocin łączą siły

- Rozliczenie licznikowe eksploatacji oświetlenia i fontann – 1 172 241,41 zł

zakup wody	371 709,86 zł
zużycie energii	321 657,55 zł
dystrybucja energii	478 874,00 zł

Zadanie obejmowało zakup wody i energii elektrycznej niezbędnej do eksploatacji fontann, systemów nawadniających i napowietrzających oraz do oświetlenia części terenów zieleni i iluminacji obiektów zabytkowych.

- Bieżąca konserwacja parków i zieleńców - 29 807 305,19 zł
  - bieżące utrzymanie parków i zieleńców na powierzchni 862,58 ha, w tym:

parki - 64 obiekty o pow. 688,15 ha,
zieleńce - 258 obiektów o pow. 174,43 ha,

- prace porządkowe na terenach: zieleni tymczasowej i zieleni nieurządzonej o pow. 188,71 ha, które obejmują m.in.: koszenie trawników, wygrabianie liści, nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni parkowej, pielęgnację kwietników sezonowych, różanek, rabat bylinowych i żywopłotów, pielęgnację młodych i starszych drzew, utrzymanie porządku, elementów małej architektury.

Wskazane działania mają na celu poprawę bezpieczeństwa i estetyki miasta, poprawę walorów przyrodniczo-krajobrazowych terenów zieleni miejskiej oraz stworzenie lepszych warunków wypoczynku mieszkańców;

- Bieżąca konserwacja zieleni przyulicznej - 16 646 838,49 zł

Bieżącą konserwację prowadzono na terenie zieleni przyulicznej pasów drogowych, pętli tramwajowych i rezerw komunikacyjnych o powierzchni 576,13 ha. Dodatkowo prowadzono konserwację zieleni rowów przydrożnych na powierzchni 53,54 ha.
Prace w zakresie konserwacji zieleni pasów drogowych obejmują m.in.: koszenie trawników, wygrabianie liści, nasadzenia roślinności trwałej, pielęgnacje nasadzeń okrywowych, cięcie i odchwaszczanie żywopłotów, pielęgnacje młodych i starszych drzew, zabezpieczenie zieleńców słupkami drewnianymi, utrzymanie elementów małej architektury.
Wskazane działania mają na celu poprawę bezpieczeństwa i estetyki miasta, poprawę walorów przyrodniczo-krajobrazowych terenów zieleni miejskiej oraz stworzenie lepszych warunków wypoczynku mieszkańców;

- Konserwacja, pielęgnacja i zagospodarowanie powierzchni leśnych w Lasach Komunalnych – 3 434 249,95 zł.

Powierzchnia terenów Lasów Komunalnych oraz terenów leśnych objętych konserwacją
i pielęgnacją wynosi 1 239,49 ha.
W ramach prac konserwacyjnych wykonano cięcia sanitarne oraz cięcia hodowlane (trzebieże i czyszczenia późne) pozyskując łącznie 599,14m3 grubizny opałowej.

W ramach wykonanych nasadzeń uzupełniających w istniejących uprawach leśnych
w lasach komunalnych wysadzono, na powierzchni ok. 23,15 ha, leśny materiał roślinny w ilości ok. 15 000 szt.
W uprawach leśnych (I klasy wieku) o powierzchni ok. 183,10 ha, wykonano niezbędne zabiegi pielęgnacyjne polegające na: koszeniu upraw leśnych, czyszczeniach wczesnych upraw oraz wykonaniu poprawek i uzupełnień.
W drzewostanach młodszych - II klasy wieku, o powierzchni ok. 250,00 ha, przeprowadzono niezbędne zabiegi pielęgnacyjne polegające na wykonaniu czyszczeń późnych i trzebieży wczesnych w młodnikach na powierzchni 38,02 ha.
W drzewostanach starszych klas wieku prowadzono bieżące prace gospodarcze związane
z szeroko pojętym utrzymaniem trwałości drzewostanów w warunkach ich miejskiej eksploatacji: prace z zakresu hodowli i ochrony lasu oraz czynności związane
z realizacją pozaprodukcyjnych funkcji lasu, a także zagospodarowania i utrzymania terenów leśnych pod względem rekreacyjno-turystycznym.

- Specjalistyczna pielęgnacja starszych drzew oraz uzupełniająca pielęgnacja i wycinka zieleni wysokiej - 1 257 754,95 zł

W 2025 r., w ramach umów na wykonanie ekspertyz oraz prac specjalistycznych dla wybranych drzew na terenie Wrocławia, zrealizowano różnego rodzaju prace dla drzew wartościowych i starszych. Badania i oceny wykonano dla 118 drzew. Obejmowały one zarówno oceny wizualne z poziomu gruntu i w koronach, jak i tomografię dźwiękową oraz próby obciążeniowe. Wykonawstwo prac dla 39 drzew obejmowało cięcia i redukcje koron oraz wzmocnienia mechaniczne chroniące przed wyłamaniem pni lub konarów.
Ponadto specjaliści z dziedzin dendrologii i arborystyki udzielili łącznie około 51 godzin konsultacji, przekazując zalecenia z wizji terenowej. Ilość drzew ocenionych w ramach odbytych godzin konsultacji wyniosła łącznie 86 szt.
Oceny i ekspertyzy miały na celu określenie niezbędnych i indywidualnych dla każdego drzewa zaleceń opisujących sposób wykonania specjalistycznych zabiegów mających na celu poprawę ich warunków siedliskowych, kondycji, statyki oraz bezpieczeństwa w otoczeniu. Realizacja specjalistycznych zabiegów była przeprowadzona w szczególności dla poprawy bezpieczeństwa osób i mienia

w otoczeniu drzew oraz zwiększenia perspektywy bezpiecznego i długoterminowego utrzymania starodrzewu na terenie Wrocławia. W ramach prac przy cennym drzewie weteranie zrealizowano także nadzór archeologiczny.
W 2025 r. w ramach umów na kompleksową pielęgnację i wycinkę wysokiej zieleni na terenie gminy Wrocław wypielęgnowano ponad 1 200 drzew. Dodatkowa pielęgnacja, poza konserwacją z umów na bieżące utrzymanie zieleni, wysokiej zieleni przyulicznej obejmowała kompleksową pielęgnację: Olszewskiego, Kochanowskiego, Braci Gierymskich, Norwida, Wybrzeża Wyspiańskiego, Mickiewicza, Belwederczyków, Kosynierów Gdyńskich Piłsudskiego, Przybyszewskiego, Kasprowicza, Obornickiej, Inflanckiej, Łysogórskiej, Wawrzyniaka, Wałbrzyskiej, Dożynkowej, al. Wiśniowej oraz Pawiej, Pereca, Koreańskiej, Wiejskiej, Mokronoskiej, Tarnogajskiej, Gajowickiej. Pielęgnacja wysokiej zieleni parkowej obejmowała kompleksową pielęgnację starodrzewu: Parku Zachodniego, Parku Grabiszyńskiego, Parku przy ul. Łużyckiej, Terenu za Cmentarzem Osobowickim, Parku Swojczyckiego Czarna Woda, Parku Biskupińskiego, Parku Bieńkowickiego, Alei Olimpijskiej oraz pl. marsz. Józefa Piłsudskiego, Skweru Św. O. Damiana de Veuster, Parku Krzyckiego, Zieleńca przy ul. Szczęśliwej oraz Terenu zieleni przy ul. Agrestowej. Pielęgnacja wysokiej zieleni lasów komunalnych i terenów leśnych obejmowała kompleksową pielęgnację: Lasu przy ul. Karczemnej oraz Lasu Rędzińskiego i części leśnej Parku Maślickiego. Część prac została rozliczona w 2026 roku.
W ramach umowy na przeprowadzenie opinii, nadzorów oraz inwentaryzacji przyrodniczych na terenie gminy Wrocław w 2025 przeprowadzono wykonanie opinii przyrodniczych wraz z nadzorami podczas wykonywania działań utrzymaniowych na zbiornikach wodnych i ciekach m.in. przy ul. Olsztyńskiej, Ziemniaczanej, Dłutowej, Maślickiej, Jerzmanowskiej, rowie S-23 w Parku Grabiszyńskim, cieku Ługowina na odcinku ul. Trójkątnej. Dodatkowo wykonano opinie ornitologiczne, teriologiczne oraz mykologiczne, mające na celu rozpoznanie występowania gatunków chronionych oraz ocenę potencjalnych ograniczeń formalno-prawnych planowanych działań. Opinie ornitologiczne sporządzono w związku z planowaną wycinką drzew, w celu stwierdzenia obecności gniazd ptaków i określenia konieczności uzyskania ewentualnych zezwoleń derogacyjnych. Opinie teriologiczne dotyczyły rozpoznania występowania nor borsuczych na terenie Kępy Mieszczańskiej. Z kolei opinie

mykologiczne wykonano w celu ustalenia, czy teren Parku Szczytnickiego stanowi siedlisko gatunku chronionego – gorzkoborowika korzeniastego.
Prace zrealizowane w ramach zadania miały na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników oraz mienia wokół, uzyskanie zamierzonego efektu estetycznego przestrzeni miejskiej oraz długoterminowego, bezpiecznego utrzymania starodrzewu na terenie gminy Wrocław, a także ochronę wartości przyrodniczych poprzez identyfikację i uwzględnienie występowania gatunków chronionych oraz ich siedlisk.

- Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej – 2 250 321,43 zł.

W ramach zadania ze środków bieżących w 2025 r. na terenie parków i zieleńców oraz zieleni przyulicznej nasadzono łącznie:
drzew – 109 szt.
krzewów – 12 051 szt.
bylin – 18 130 szt.
traw ozdobnych – 6 914 szt.
Większość nasadzeń została zrealizowana ze środków inwestycyjnych. Poniżej opisano zadania w ramach wydatków majątkowych.
Nasadzenia uzupełniające drzew i krzewów zrealizowano m.in.:
w Parku Jedności/Królewska,
przy ulicach: Rondo Bitwy Warszawskiej, Krzywoustego, Toruńska, Wołodyjowskiego,
Nasadzenia rabatowe 116 776 szt., w tym: kwiaty sezonowe – 74 521 szt., 42 255 szt. bylin i traw ozdobnych, -do letniego, jesiennego ukwiecenia terenów zieleni miejskiej. Dodatkowo w ramach zadania zawieszono ukwiecone donice na latarniach w ścisłym centrum miasta.
Jesienne nasadzenia roślin cebulowych – 464 314 szt. na terenach parków i zieleńców oraz zieleni przyulicznej m.in. Klecińska, Ogród Japoński, tereny przy Hali Stulecia,
ul. Świeradowska, skrzyżowanie Kromera/Brucknera, skwer Karaimski, skwer Ludzi ze znakiem P, Park Grabiszyński, Osobowicka, Żmigrodzka.

- Dozór i funkcjonowanie Ogrodu Japońskiego – 1 616 633,71 zł

W ramach zadania :

- zapewniono funkcjonowanie Ogrodu w okresie zwiedzania tj. 1.04 - 31.10.2025
- zabezpieczono ogród w okresie zamknięcia tj. 1. 01. - 31. 03. 2025 oraz 1.11.- 31.12.2025,
- zakupiono magnesy, bilety,
- uregulowano prowizję za sprzedaż biletów on-line,
- naprawiono bramę,
- wykonano remont oświetlenia;

- Dozór i monitoring obiektów – 763 754,74 zł

W ramach zadania zapewniono dozór i ochronę Parku Kopernika, Wyspy Słodowej i Śluzy Opatowickiej;

- Deratyzacja – 255 766,20 zł.

W ramach zadania wykonano monitoring i deratyzację wybranych terenów zieleni miejskiej oraz prace (zabiegi) interwencyjne w zakresie deratyzacji oraz usuwania gniazd owadów. Deratyzacja była prowadzona na powierzchni 37,06 ha. Poza deratyzacją podstawową na ww. areale, przeprowadzono 4-krotnie monitoring pod kątem występowania szczurów obejmujący 87 obiektów stanowiących parki i zieleńce, o powierzchni 92,93 ha.
Biorąc pod uwagę całą powierzchnię terenów zieleni miejskiej, która była objęta monitoringiem pod względem obecności gryzoni w ramach umowy na deratyzację w 2025 roku, skontrolowano tereny o łącznej powierzchni ok. 130 ha parków i zieleńców zlokalizowanych na obszarze objętym obowiązkową deratyzacją. Ponadto, w umowie na deratyzację, Zarząd Zieleni Miejskiej uwzględnił możliwość wykonania deratyzacji także na terenach spoza obszaru obowiązkowego lub w przypadku stwierdzenia bytowania szczurów na terenach objętych monitoringiem. W ramach ww. prac wykonano 10 interwencji deratyzacyjnych;

- Pielęgnacje gwarancyjne – 1 452 553,90 zł

W ramach zadania rozliczono pielęgnację gwarancyjną zieleni założonej w ramach zadań inwestycyjnych na następujących terenach: na terenie Skweru przy ul. Stawowej-Bogusławskiego, zagospodarowanego terenu przy ul. Kunickiego, zieleńca przy ul. Śrubowej – ul. Robotniczej, Skweru u zbiegu ul.

Afgańskiej i ul. Pakistańskiej, przy Skwerze ks. Szczepana Zielińskiego, Parku Kieszonkowego przy ul. Stysia, przy ul. Drobnera/ pl. Bema, na terenie pod pikniki przy ul. W. Grapowa, w Parku kieszonkowym przy ul. Staszica, w Eko Parku Stabłowice, na terenie psiego wybiegu przy ul. Pałuckiej - ul. Kozanowskiej, na terenie Promenady Gajowickiej, łąki kwietnej przy pl. Staszica, na terenie placu zabaw przy ul. Osobowickiej 107, w Parku Maślickim przy ul. Królewieckiej, w Parku Kieszonkowym przy ul. Chorwackiej, w Parku Przygody w Parku Andersa, na Zieleńcu przy Placu Nowy Targ, w Parku Biskupińskim, na Skwerze przy ul. Rydygiera, na Skwerze Hansa Schreibera, w Parku kieszonkowym przy ul. Nowy Świat, przy placu zabaw Muchoborski Zakątek Przygody, przy Jeziorze Pawłowickim, w Parku Leonarda da Vinci, przy Stawie Maślickim, na Smoczym Uroczysku na Strachocinie, w Parku przy ul. Łużyckiej i Osobowickiej, na zieleńcu przy ul. Mikołowskiej, w Parku Aleksandry Natalii – Świat, przy Placu Orląt Lwowskich, przy ul. Śrubowej, na Skwerze Scharouna, na Skwerze Ireny Sendlerowej, przy ul. Międzyleskiej i ul. Gazowej, ul. Krowiej, na rogu ul. Kołłątaja i ul. Kościuszki oraz ul. Kołłątaja i ul. Podwale, na zieleńcu w pasie drogowym przy ul. Szybowcowej, Parku Kieszonowym przy ul. Orzechowej, w Parku Brochowskim oraz pielęgnacje gwarancyjne wykonanych nasadzeń uzupełniających na terenach zieleni miejskiej.
W ramach wykonania zastępczego rozliczono pielęgnację zieleni w ramach zadań inwestycyjnych na następujących terenach: na terenie przy ul. Kolistej, w Parku Widawskim, na terenie miniParku przy ul. Kminkowej, na terenie Ronda i ulicy Powstańców Śląskich.

- Eksploatacja oświetlenia parkowego – 969 734,26 zł

Zadanie obejmowało eksploatację i konserwację oświetlenia parkowego oraz iluminacji obiektów zabytkowych, będących pod zarządem Zarządu Zieleni Miejskiej, w tym m.in.:

- iluminację obiektów zabytkowych na Wyspie Piaskowej, pomnika Kardynała Bolesława Kominka, Europejski Krzyż Pokoju, pomnika Króla Bolesława Chrobrego, Pomnika Wspólnej Pamięci, Wzgórza Polskiego – Bastionu Ceglarskiego, Pomnika Knorra w Parku Słowackiego, rzeźby „Pociąg do Nieba”, pomnika Rotmistrza Witolda Pileckiego na Promenadzie Staromiejskiej, pomnika Korfantego przy ul. Sokolej/Orlej, namgławiaczy na Promenadzie Staromiejskiej od ul. Krupniczej do ul. Świdnickiej,

- oświetlenia w obrębie Parku Szczytnickiego: terenów zieleni przy Alei Dąbskiej, oświetlenia w Ogrodzie Japońskim, w sektorze II przy ul. Mickiewicza i w sektorze VIII przy ul. Chopina,
- oświetlenia: parku osiedlowego przy ul. Orzechowej, na Placu Św. Macieja, Parku Południowego, Skweru Cybulskiego, Skweru pomiędzy ul. Płońską a ul. Rubczaka, Bulwaru nad Odrą, Bulwaru X. Dunikowskiego, Parku Słowackiego, Parku im. M. Kopernika (Staromiejskiego), Placu Kościuszki, Placu Wolności, Parku przy ul. Zachodniej, parku Grabiszyńskiego, Parku Tołpy, na Wyspie Słodowej, na Wyspie Piasek, na Wyspie Daliowej, na Wyspie Bielarskiej, Parku przy ul. Prackiej, Parku L. Węgrzynowskiego, Parku E. Stein, zieleńca przy ul. Rękodzielniczej, Parku Skowroniego, Górki Słowiańskiej, Skweru przy ul. Żernickiej, Wzgórza Partyzantów, Wzgórza Andersa, Parku Andersa, Parku Karłowickiego, Skweru Szeli, Parku Staszica, Parku przy ul. Bajana, placów zabaw przy ul. Mikołowskiej i ul. Mrągowskiej, w Parku im. gen. M. Langiewicza, Parku przy ul. Strachocińskiej, zieleńca na Placu Westerplatte, parku Jedności przy ul. Królewskiej, skweru przy ul. Sokolej/Orlej, Parku Tarnogajskiego przy ul. Bogedaina, Zieleńca przy ul. Ułańskiej, Zieleńca przy ul. Tymiankowej, Wzgórza Gajowickiego przy ul. Kruczej, Parku Grabiszyńskiego i Parku Górka Skarbowców, Parku Leśnickiego, Parku Tysiąclecia, Zieleńca przy ul. Hermanowskiej, Parku Klecińskiego, Parku Bieńkowickiego, Parku Wojszyckiego, Zieleńca przy ul. Czackiego, Polany Integracyjnej przy ul. Drzewieckiego, Zieleńca przy ul. Trawowej, Zieleńca przy ul. Gorlickiej, Parkingu przy ul. Mickiewicza, Nabrzeża Oławy, Zieleńca przy ul. Berenta, Parku Różewicza, Polany Karłowickiej, Skweru przy ul. Mińskiej, Zieleńca przy ul. Kiełczowskiej, Skweru Bocheńskiego, oświetlenie Skweru Wrocławianek, Skweru przy ul. Berenta, Parku L. da Vinci, skateparku Wielka Wyspa, Parku kieszonkowego przy ul. Kwaśnej, Zieleńca przy ul. Krzywoustego, Placu Indyjskiego, Placu Mongolskiego, terenu rekreacyjnego przy ul. Tymiankowej, Zieleńca przy ul. Stanów Zjednoczonych, Parku Brochowskiego, ścieżki pomiędzy ul. Ostroroga a al. Piastów, Zieleńca przy ul. Stanisławowskiej, parkingu i drogi przy kościele św. Jadwigi, ciągu pieszego pomiędzy ul. Nowodworską a Krośnieńską, lasku Sołtysowickiego, Skweru im. K.Morawieckiego, Skweru przy ul. Zaziębie, Skweru przy ul. Ełckiej, Zieleńca przy ul. Hubskiej, Skweru im.

Czesława Niemena, oświetlenia terenu przy ul. Grapowa, Skweru pomiędzy ul. Żernicką i ul. Objazdową, oświetlenia pomiędzy ul. Jana i Jędrzeja Śniadeckich a pierwszym mostem na Czarnej Wodzie, oświetlenia Skweru przy ul. Meissnera, Parku Aleksandry Natalii-Świat, Skweru przy ul. Afgańskiej, oświetlenia zabytkowego tendera beczkowego przy ul. Cooka, Skweru przy ul. Zielonego Dębu, boiska przy ul. Gałowskiej, Parku Na Skraju przy ul. Koreańskiej,

- punktów poboru do imprez plenerowych – zlokalizowanych w parku Staszica, Ogrodzie Staromiejskim, w Parku Południowym, w Parku Langiewicza, w Parku Tarnogajskim, w Parku Leśnickim, w Parku Zachodnim, w Parku Grabiszyńskim, w Parku Tołpy, w Parku Bieńkowickim, na Polanie integracyjnej - Gądów Mały, na Zieleńcu przy ul. Brzóski, na Zieleńcu przy ul. Gajowickiej, w Parku Strachocińskim, w Parku Słonecznym na Gaju, na Polanie Karłowickiej, na Bulwarze X. Dunikowskiego, na Nabrzeżu Oławy, na Bulwarze Kaczyńskich, przy Jeziorze Pawłowickim, na targowisku przy ul. Lotniczej, w Parku Różewicza, w Parku Jedności, w Parku L.Węgrzynowskiego, na Zieleńcu przy ul. Stanów Zjednoczonych, w Parku Brochowskim, na Zieleńcu przy ul. Berenta, na Zieleńcu przy ul. Ełckiej, w Parku Uśmiechu przy ul. Wolbromskiej, na Skwerze przy ul. Zaziębię, na Skwerze przy ul. Stanisławowskiej, na Skwerze św. o. Damiana de Veustera przy ul. Zachodniej, na Skwerze przy Bastionie Ceglarskim (ul. Garncarska), w Parku Wojszyckim, w Parku Szczytnickim, na Skwerze Skaczącej Gwiazdy, na Polanie przy ul. Grapowa, na boisku przy ul. Gałowskiej, na Wyspie Daliowej, w Parku Klecińskim, w Parku Rozwadowskiego, przy ul. Tadka Jasińskiego, na Placu Westerplatte, przy ul. Orlej, na terenie Centrum Sportowo-Rekreacyjnego przy ul. Tymiankowej.

- Prace interwencyjne 1 005 072,71 zł

Zadanie obejmuje koszt wykonania prac interwencyjnych, w tym m.in.:

- wymiana zaworu antyskarżeniowego nawodnienia na Rynku Psiego Pola,
- wykonanie oświetlenia zabytkowego tendera – beczkowego, kolejowego,
- naprawa włazu do studzienki kanalizacyjnej na terenie Wyspy Słodowej,
- wymiana zaworu kulkowego na Wyspie Słodowej,

- aktualizacja dokumentacji projektowej zagospodarowania terenu przy ul. W. Grapowa,
- wymiana nawierzchni asfaltowej na boisku przy ul. Gałowskiej,
- dokumentacja aplikacyjna do wniosku nr FENX.01.02-IW.01-001/24,
- naprawa uszkodzonego przewodu elektrycznego przy ul. Wolańskiej 7-13,
- badania techniczne karuzeli w Parku M. Kopernika (Ogród Staromiejski),
- malowanie urządzenia Mamut w Parku Mamuta,
- usunięcie awarii – udrożnienie instalacji na Wyspie Słodowej,
- odmalowanie płyty fontanny w Parku Staszica,
- dostarczenie i montaż szaf w celu przywrócenia zasilania oświetlenia iluminacji wokół pomnika kard. B. Kominka na Ostrowie Tumskim,
- dostarczenie i montaż szafki w celu przywrócenia zasilania oświetlenia na Wyspie Daliowej,
- naprawa uszkodzonego oświetlenia na Wyspie Daliowej,
- wykonane aplikacji grzybów mikoryzowych na terenie Parku Szczytnickiego, Ogrodu Japońskiego oraz Placu Nowy Targ,
- kompleksowa renowacja powierzchni Pomnika Wspólnej Pamięci w Parku Grabiszyńskim,
- naprawa rury kanalizacyjnej przy toalecie w parku Wschodnim,
- sprzątanie interwencyjne na nieużytkach,
- serwis urządzeń siłowni w parku Południowym,
- czyszczenie Pomnika Kardynała Bolesława Kominka na Wyspie Piasek we Wrocławiu,
- przywrócenie zasilania oświetlenia Pomnika Wspólnej Pamięci w Parku Grabiszyńskim,
- dostawa, montaż i demontaż piłkochwytów przy boisku do tenisa ziemnego w Parku Biskupińskim,
- przegląd wentylacji w toaletach parkowych,
- legalizacja gaśnic,
- przywrócenie zasilania w toalecie parkowej,
- wymiana wodomierza nawodnienia na Skwerze Wrocławianek,
- przeglądy elektryczne,
- zakup taśm znacznikowych na nowo nasadzone drzewa,
- przegląd przewodów kominowych na obiektach przy ul. Pilczyckiej,
- opłata roczna ZAIKS za szafę grającą na Skwerze Cz. Niemena,

- poprawa warunków siedliskowych drzew przy ul. Grodzkiej,
- naprawa nawierzchni oraz odmalowanie słupów i linii na boisku do koszykówki przy ul. Gałowskiej,
- porządkowanie terenów rolnych i nieużytków.

- Kontenery WC w parkach – 1 302 401,94 zł

W ramach zadania w 2025 r. zlecono wynajem i bieżącą obsługę 2 kontenerów sanitarnych damsko-męskich, kontenera dla matki z dzieckiem, kontenera portiernia oraz kontenera sanitarnego damsko-męskiego ze zbiornikiem na fekalia i zbiornikiem na wodę na terenie Wyspy Słodowej we Wrocławiu.
Zamówienie polegało na wykonaniu przyłącza energetycznego, zasilania w wodę, przyłączy do odprowadzenia ścieków, zasilania zbiornika na wodę oraz opróżniania zbiornika na fekalia kontenera wolnostojącego, stałego utrzymywania kontenerów w czystości z zapewnieniem środków czystości oraz utrzymania kontenerów w należytym stanie technicznym oraz obsłudze przenośnego łóżka pielęgnacyjnego do przewijania dorosłych osób niepełnosprawnych.
Zlecono wynajem i serwis zestawów przenośnych kabin sanitarnych, w tym dostosowanych dla osób niepełnosprawnych na terenach parkowych Wrocławia: Park Słoneczny Gaj, Park Południowy, Park Szczytnicki przy kościółku pw. św. Nepomucena, Skwer Damiana de Veuster na Szczepinie, Eko Park Stabłowice, Park Marii Dąbrowskiej na Karłowicach, Park Zachodni, teren rekreacyjny pomiędzy ul. Królewiecką i Narzędziową, Park Langiewicza, placu zabaw przy ul. Stanów Zjednoczonych, Park Brochowski, Polana Popowicka, Park Tarnogajski, Park Grabiszyński, plac zabaw w Klinie Żmigrodzkim przy ul. Poświęckiej, Park Tysiąclecia, Park Wschodni, Park Wojszycki, Las Sołtysowicki, teren przy ul. Mikołowskiej, teren przy ul. Sycowskiej, teren przy ul. Ułańskiej oraz teren przy ul. Melioranckiej, Park Leśnicki, Park Staszica, ,,Helikopter'' na Niskich Łąkach, na Żernikach ul. Rumiankowa (pomiędzy Rumiankową a Kardamonową), Park Strachociński, Park Tołpy, ul. Rękodzielnicza w pobliżu skateparku, teren Parku Klecińskiego, Las Osobowicki, śluza Opatowice.
Zamówienie polegało na dostarczeniu czystych i zdezynfekowanych kabin, umywalek
i koszy na wskazane miejsca i wykonaniu serwisów pośrednich kabin sanitarnych, umywalek wolnostojących i koszy, polegających na opróżnianiu, czyszczeniu i dezynfekcji oraz uzupełnieniu wody, mydła i papieru toaletowego.

- Toalety samoobsługowe, szalety miejskie – 1 125 728,35 zł

W ramach zadania w 2025 r. zlecono utrzymanie w stałej sprawności eksploatacyjnej toalet samoobsługowych na terenie: Parku Wschodniego, Polany Karłowickiej, Parku Klecińskiego, Górki Skarbowców, Parku Zachodniego, Parku Skowroniego, Parku Szczytnickiego, przy ul. Purkyniego, przy ul. Hermanowskiej - Kuźnia Piratów, Parku Staszica, Parku Jedności, Parku Strachocińskiego, przy strefie rekreacji Tymiankowa/ Cynamonowa, na terenie Parku Mamuta przy ul. Bukowskiego, w Parku Leśnickim, Parku Na Skraju przy ul. Koreańskiej, Parku Różewicza przy ul. Sztabowej, przy ul. Żabia Ścieżka, przy Jeziorze Pawłowickim we Wrocławiu. Zamówienie polegało na wykonywaniu prac serwisowych w zakresie bieżącej kontroli i konserwacji toalet, obsłudze technicznej toalet zgodnie z zasadami sztuki budowlanej i wiedzy technicznej wraz z zapewnieniem specjalistycznych środków czystości do mycia i dezynfekcji toalet oraz na bieżącej obsłudze pompowni ścieków z toalety w Parku Wschodnim.
Dodatkowo zlecono wykonanie usługi w zakresie kompleksowej obsługi szaletów publicznych położonych we Wrocławiu przy ul. Nowowiejskiej/Prusa i ul. Mickiewicza, polegającej na utrzymaniu stałej sprawności technicznej i bezpiecznej eksploatacji szaletów oraz estetyki obiektów wraz z konserwacją i utrzymaniem wszystkich urządzeń oraz instalacji wewnętrznych tj. elektrycznych, wodociągowych, wentylacyjnych, utrzymaniu w szaletach czystości i higieny odpowiadającej wymogom sanitarnym z zapewnieniem środków czystości i środków sanitarno-technicznych.

- Konserwacja fontann i nawodnień – 1 352 723,50 zł

Zadanie obejmowało koszty prowadzenia eksploatacji i konserwacji instalacji nawadniających i napowietrzających fontann, w tym m.in.:

- deszczowanie trawników: na Pl. Katedralnym, Pl. Kościuszki, w Parku Staszica, w Parku im. M. Kopernika (Staromiejskim), w Parku Południowym, na Osi Grunwaldzkiej - od ul. Norwida do Mostu Szczytnickiego, od ul. Piastowskiej do ul. Bujwida oraz od Mostu Grunwaldzkiego do Ronda Reagana, w Ogrodzie Japońskim, na Bulwarze ks. Adama Zienkiewicza, na Promenadzie Staromiejskiej od ul. Krupniczej do ul. Świdnickiej, przy ul. Piłsudskiego, na terenie Ossollineum przy ul.

Szewskiej, przy ul. Św. Marcina, na Wyspie Słodowej, Bulwarze X. Dunikowskiego,
- nawadnianie kropelkowe zieleni na terenach Promenad Staromiejskich, w Parku Południowym, na zieleńcu przy pl. Strzeleckim i ul. Pomorskiej, przy ul. Ks. Witolda, w Parku im. M. Kopernika (Staromiejskim), na Bulwarze Słonecznym, przy ul. Peronowej, Bulwarze Dunikowskiego,
- fontann: w Parku im. M. Kopernika (Staromiejskim), na terenie Ossollineum przy ul. Szewskiej, w Parku Staszica, „Krasnale" na pl. Teatralnym, przy ul. Przestrzennej, na placu Św. Macieja, na Osi Grunwaldzkiej, na Wzgórzu Słowiańskim, w Parku Brochowskim, przy Bulwarze X. Dunikowskiego, w Parku L. Węgrzynowskiego,
- kaskady wodne na terenie Ogrodu Japońskiego,
- zdrój na Wzgórzu Partyzantów i przy Pomnika Knorra w Parku Słowackiego,
- punkt poboru wody w Parku Południowym przy polanie hippicznej, w Parku Staszica, na terenie przy ul. Pomorskiej, na pl. Strzeleckim, na Skwerze Skaczącej Gwiazdy, w Parku L. Węgrzynowskiego, na skwerze przy ul. Afgańskiej,
- wodne place zabaw (z pompami): w Parku L.Węgrzynowskiego, przy ul. Żabia Ścieżka.

- Monitoring przeciwpożarowy zabytkowego kościółka w Parku Szczytnickim – 36 556,47 zł

W zabytkowym kościółku Św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim prowadzono monitoring przeciwpożarowy wraz z bieżącą konserwacją urządzeń monitorujących;

- Odbiór ścieków – 88 518,58 zł

Koszt odbioru ścieków powstałych podczas eksploatacji fontann i urządzeń nawadniających;

- Inspektor - elektryk – 78 000,00 zł

W ramach zadania zapewniono obsługę inspektora – elektryka;

- Najem terenu od Polskich Kolei Państwowych – 114 297,75 zł

Najem terenu przy ul. Paczkowskiej od PKP S.A. z przeznaczeniem pod budowę Parku Henrykowskiego, realizowanego w ramach środków Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego;

- Umowa użyczenia terenu przy ul. Idzikowskiego od Portu Lotniczego – 64 223,82 zł

W ramach podpisanego użyczenia terenu przy ul. Idzikowskiego/Metalowców dokonano niezbędnych opłat stałych związanych z przejętą nieruchomością;

- Rozbiórka obiektów budowlanych – 355 101,00 zł

Budynek mieszkalny i gospodarczy przy ul. Jodłowickiej we Wrocławiu (dz. Nr 8, AR_1, obręb Stabłowice) – decyzja Nr 1877/2024 z dnia 13.09.2024,
Budynek altany nr 1, altany nr 2 przy ul. Królewieckiej we Wrocławiu (dz. Nr 23, AR_2, obręb Pilczyce) – decyzja Nr 248/2025 z dnia 6.02.2025,
Budynek mieszkalny (nieużytkowany) i dwa budynki niemieszkalne o funkcji gospodarczej przy ul. Wędkarzy 82 we Wrocławiu (dz. Nr 2, AR_11, obręb Rędzin) – decyzja Nr 1271/2025 z dnia 16.06.2025,
Budynek altany nr 1, altany nr 2 przy ul. Odona Bujwida we Wrocławiu (dz. Nr 4/1, 4/2, AR_5, obręb Plac Grunwaldzki) – decyzja Nr 756/2025 z dnia 9.04.2025,
Budynek wiaty stalowej przy ul. Grabiszyńskiej 333A we Wrocławiu (dz. Nr 2/3, AR_30, obręb Grabiszyn) – decyzja Nr 460/2025 z dnia 28.02.2025,
Budynek altany przy ul. Pińskiej/Przedświt we Wrocławiu (dz. Nr 73/4, AR_19, obręb Muchobór Wielki) – zgłoszenie rozbiórki z dnia 12.05.2025,
Scena murowana przy ul. Siennej we Wrocławiu (dz. Nr 12/3, AR_11, obręb Zgorzelisko) – zgłoszenie rozbiórki z dnia 12.05.2025,
Zbiorniki wypełnione wodą, 4 szt. w rejonie ul. Pawiej we Wrocławiu (dz. nr 12/2, AR_2, obręb Wojszyce) – zgłoszenie rozbiórki z dnia 12.05.2025. oraz zdegradowany zbiornik i studnia odkryte podczas prac przedrozbiórkowych,
Ogrodzenie z płyt betonowych przy ul. Czekoladowej/Cukrozetka we Wrocławiu (dz. Nr 1/1, AR_11, dz. Nr 3/18, AR_10, dz. Nr 2, AR_11 obręb Klecina).

- Serwis fotopułapki – 130 170,90 zł

W 2025 r. wykonano serwis techniczny kamer fotopułapek, obrotowych/solarnych i atrap obejmujący w zależności od typu kamery -

wymianę akumulatorów, zgranie materiału z kart SD, ewentualną korekcję ustawień oraz wyjazdy interwencyjne związane z kradzieżą lub dewastacją, zmianą lokalizacji kamer oraz umożliwienie dostępu Zamawiającemu do systemu guardkam.pl, na następujących terenach: kamery przy ul. Prawa, ul. Szarskiego 1, ul. Szarskiego 2, ul. Jaksonowicka, Zakrzów, Pawłowice, Czarna Woda, ul. Pakosławska, Żabia Ścieżka, Na Skraju 1, Na Skraju 2, ul. Agrestowa, ul. Warszawska/Pionierów 1, ul. Warszawska/Pionierów 2, Park Brochów; Kamery solarne: Park Strachociński, Ogród Japoński, Jaz Małgorzata, Park Kleciński, Bulwar nad Oławą, Mamut, Pawłowice; Atrapy kamer: Skwer Niemena, ul. Świeradowska, ul. Grota Roweckiego, Park Tarnogajski, Polana Popowicka, ul. Łużycka.

- Przeglądy budowlane, projekty rozbiórek i opinie techniczne – 179 017,00 zł

W 2025 r. wykonano przeglądy budowlane:

- wiosna **-** pięcioletni: Budynek użytkowy - fortyfikacja kompleks - działka nr 21/32, AM-4, obręb Sołtysowice, Budynek użytkowy - schron mobilizacyjny - ul. Miłoszycka-Ludowa, działka nr 4, AM-29, obręb Swojczyce, Budynek użytkowy - schron mobilizacyjny - ul. Miłoszycka-Ceglana, działka nr 15, AM-1, obręb Swojczyce, Budynek użytkowy gospodarczy - Fosa Miejska przy Wzgórzu Partyzantów, Bastion Ceglarski - ul. Purkyniego, Kompleks pomostów drewnianych - Ogród Japoński w Parku Szczytnickim, Budynek użytkowy - herbaciarnia - Ogród Japoński w Parku Szczytnickim, Mostek nr 1-4 w Parku Szczytnickim, Glorietta w Parku Szczytnickim, Mostek 1-3 w Parku Wschodnim, Mostek nr 1-7 w Parku Brochowskim, Budynek mieszkalny i budynek gospodarczy nr II - ul. 8 maja dz. Nr 12/3, obręb Sępolno, Budynek irygacyjny i osadniki - ul. Brochowska, Altana - ul. Pińska i ul. Przedświt dz. 73/4, AM-19, obręb Muchobór Wielki,
- wiosna - roczny: Nowa kładka - Park Wschodni, Budynek gospodarczy magazyn - ul. Mieszczańska 9-11, działka nr 3/27, AM-21, obręb Sępolno, Scena amfiteatru - ul. Kosynierów Gdyńskich-ks. Brzóski - Partyzantów, Budynek użytkowy (połączone kontenery) - ul. Braci Gierymskich 151, przy parkingu, działka nr 13/3, AM-2, obręb Bartoszowice, Mur oporowy - ul. Stoczniowa Rów D-3, Instalacja ,,Pociąg do Nieba'' - pl. Strzegomski, Scena murowana - ul. Sienna, Zgorzelisko AM 11, dz. 2, 3, 4/7, 6, cz.dz.

12/3, 12/5, Toaleta samoobsługowa w Parku Mamuta - ul. Bukowskiego, Toaleta samoobsługowa w Parku Leśnickim - ul. Marszowicka, Budynek stacji transformatorowej - ul. Na Niskich Łąkach, Wieża obserwacyjna zlokalizowana na terenie zieleni pomiędzy ul. Ślęzoujście a al. Śliwową,

- jesień – pięcioletni: Scena w Parku Strachocińskim, Rzeźba ,,Sfora'' 4 elementy w Parku Tysiąclecia (wilki i niedźwiedź), Rzeźba ,,Akt z granitu w Parku Słowackiego, ,,Upadły Anioł'' przy ul. Purkyniego, ,,Ptaki'' Bulwar Dunikowskiego, Pomnik Paderewskiego przy Gwardii, Pomnik Pileckiego na Promenadzie, Pomnik Korfantego przy Powstańców Śl./Orla, Budynek użytkowy - toaleta samoobsł. Park Wschodni - ul. Krakowska, Budynek użytkowy - toaleta samoobsł. Górka Skarbowców - ul. Skarbowców, Budynek użytkowy - toaleta samoobsł. Park Kleciński - ul. Skrajna, Budynek użytkowy - toaleta samoobsł. Polana Karłowicka - ul. Kasprowicza, Budynek użytkowy - szalet Nowowiejska/Prusa - ul. Prusa, Altana – Maślice, przegląd Fosy Miejskiej,
- jesień - roczny: szatnia - budynek z cegły - Grabiszyn, AM-30, dz. 2/3/ul. Grabiszyńska 333a, Mostek nr 1 i 2 na Czarnej Wodzie przy Morskim Oku - ul. Czackiego, Budynek użytkowy - toaleta samoobsł. Park Zachodni, Budynek użytkowy - toaleta samoobsł. Park Skowroni - ul. Weigla, Budynek użytkowy - toaleta samoobsł. Park Szczytnicki - ul. Różyckiego, Budynek użytkowy - toaleta samoobsł. Skwer Wrocławianek - ul. Purkyniego, Budynek użytkowy - toaleta samoobsł. Kuźnia Piratów - ul. Hermanowska, Budynek użytkowy - toaleta samoobsł. w Parku Staszica, Budynek użytkowy - toaleta samoobsł. w Parku Jedności, Budynek użytkowy - toaleta samoobsł. w Parku Strachocińskim, Budynek użytkowy - toaleta samoobsł. przy strefie rekreacji Tymiankowa/ Cynamonowa, Budynek użytkowy - szalet Mickiewicza,Glorieta na pl. Macieja, Pomnik ,,Zesłańcom Sybiru'' na Skwerze Sybiraków we Wrocławiu, Rzeźba ,,Samotność w Parku Popowickim we Wrocławiu, mur - Grabiszyn, AM-30,33 dz. 1/1,3/2,1/4/ ul. Grabiszyńska, Lapidarium - pomnik - Grabiszyn, AM-30 dz. 1/3 Park Grabiszyński, Budynek kortowy, budynek szatniowo - sanitarny - StareMiasto, AM 30, dz. 8/2/ul. Tęczowa, teren przyległy do parku Lesława Węgrzynowskiego przy ul. Kolejowej/ Tęczowej, Budynek gospodarczy wynajmowany przez wędkarzy - ul. Główna, Mostek i kładka w Parku Leśnickim, Schron w Parku Zachodnim,

Schron podziemny nr 1 I 2 - Zieleniec Rękodzielnicza, Mostek Park Strachowicki, Mostek nr 1-3 w Parku Zachodnim, Mostek i stara przepompownia - Park 1000-lecia, Budynek gospodarczy - rejon ul. Potokowej, 2 nieużytkowane budynki - ruiny - ul. Wędkarzy 81, Mostek na potoku "Trzciana" - las rędziński, Mostek - Las Sołtysowicki, Kościółek pw. św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim, Kolumna Fryderyka Wilhelma II na terenie Parku Szczytnickiego, Mostek „Taiko Bashi" w Ogrodzie Japońskim, Bunkier - zieleniec św. O.Damiana de Veuster, zespół pomostów i mostków przy ul. Głównej zbiornik wodny - ul. Główna, Budynek użytkowy - toaleta samoobsł. Żabia Ścieżka, Woliera w Parku Kopernika, budynek użytkowy przy ul. Pilczyckiej 26, budynek wielorodzinny przy ul. Pilczyckiej 26a,

- kontrola okresowa fontanny multimedialnej,

W 2025 r. wykonano następujące projekty rozbiórek i opinie techniczne/ekspertyzy:

- wiosna: Projekt rozbiórek: Projekt rozbiórki sceny - ul. Sienna - Zgorzelisko AM 11, dz. 2, 3, 4/7, 6, cz.dz. 12/3, 12/5, Projekt rozbiórki obiektów budowlanych zlokalizowanych w rejonie ul. Brochowskiej we Wrocławiu (budynek irygacyjny i osadniki), zbiorników wypełnionych wodą, zlokalizowane na terenie oznaczonym geodezyjnie jako dz. 12/2, AM-2, obręb Wojszyce, Projekt rozbiórki budynków przy ul. Wędkarzy 82 - budynek mieszkalny – ozn. na mapie nr 2.1, budynek gospodarczy – ozn. na mapie nr 2.2, budynek gospodarczy – ozn. na mapie nr 2.3, pozostałości budynku – ozn. na mapie symbolem: r, Projekt rozbiórki ruin zabytkowych - ul. Wędkarzy 81, Projekt rozbiórki betonowego ogrodzenia - ul. Czekoladowa/Cukrozetka,
- projekty rozbiórek zlecone w 2024 r. a wykonane wiosną 2025 r.: Projekt rozbiórki altany ul. Pińska i ul. Przedświt, Projekt rozbiórki – wiata magazynowa przy ul. Grabiszyńskiej 333a – działka nr 2/3, AM-30, obręb Grabiszyn, Projekt rozbiórki pozostałości po budowlach (altany – 2 szt.) przy ul. Bujwida – działka nr 4/1, 4/2, 4/3, AM-5, obręb Plac Grunwaldzki, Projekt rozbiórki altany przy ul. Królewieckiej w Parku Maślickim – działka nr 23, AM-2, obręb Pilczyce,
- jesień: Projekty rozbiórek: budynek gospodarczy - ul. Agrestowa i ul. Koszycka – działka nr 6, AM-1, obręb Ołtaszyn, ruiny - w rejonie ul.

Świeradowskiej i ul. Bardzkiej - działka nr 3/1, AM-17, obręb Gaj, kiosk - Park Staszica – działka nr 5/2, nr 2 AM-19, obręb Plac Grunwaldzki,

- Opinie i ekspertyzy: Ekspertyza stanu technicznego budynku nr 16 (szatnia) ul. Grabiszyńska 333a, Ocena uszkodzeń konstrukcji sceny w Parku Strachocińskim, Ocena uszkodzeń betonowego ogrodzenia przy ul. Działkowej.

- Reprotechnika wydruki – 28 693,14 zł

W ramach środków wykonano wydruki tablic, regulaminów na place zabaw, dokumentacji i inne;

- Kontrole placów zabaw i nadzory – 13 239,72 zł

W ramach zadania wykonano m.in.:

- kontrolę pomontażową siłowni i ścianki wspinaczkowej na Skwerze H. Scharouna,
- kontrolę pomontażową siłowni w Parku L. Wegrzynowskiego,
- kontrolę pomontażową siłowni na zieleńcu przy ul. Centralnej,
- kontrolę pomontażową siłowni przy ul. Gazowej,
- kontrolę pomontażową placu zabaw w Parku Literackim przy ul. Złotnickiej,
- kontrolę pomontażową placu zabaw przy stawie przy ul. Maślickiej,
- kontrolę pomontażową placu zabaw przy Jeziorze Pawłowickim;

- Przyłącza elektryczne – 14 176,59 zł

W ramach zadania wykonano m.in.:

- przyłącze energetyczne przy ul. Wojanowskiej,
- przyłącze energetyczne w Parku Idzikowskiego,
- przyłącze energetyczne przy ul. Pakosławskiej,
- przyłącze energetyczne przy ul. Kozanowskiej,
- przyłącze energetyczne przy ul. Kunickiego,
- przyłącze energetyczne przy ul. Henrykowskiej,
- przyłącze energetyczne przy ul. Inowrocławskiej,
- przyłącze energetyczne do amfiteatru i przyłącze energetyczne do oświetlenia przy ul. M. Kopernika,
- dwa przyłącza energetyczne przy ul. Kłodzkiej,

- przyłącze energetyczne przy ul. Mikołowskiej,
- przyłącze energetyczne przy ul. Osobowickiej,
- przyłącze energetyczne przy ul. Rumiankowej,
- przyłącze energetyczne przy ul. Białowieskiej,
- przyłącze energetyczne przy ul. Kajdasza,
- przyłącze energetyczne (zwiększenie mocy) przy ul. Tymiankowej,
- przyłącze energetyczne przy ul. Gazowej,
- przyłącze energetyczne przy ul. Nowodworskiej;

- Opłaty za odprowadzenie wód opadowych MPWiK – 33 241,38 zł

Środki wydatkowano na opłaty za odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej ogólnospławnej z powierzchni trwałej szczelnej oraz powierzchni trwałej nieszczelnej zgodnie z umową NR 087958/KOO 09/2024 zawartej z MPWiK S.A -Plac M.Kopernika, ul. Braci Gierymskich, ul. Sukielicka, Plac St. Staszica, Wyspa Piasek;

- Likwidacja dzikich wysypisk – 23 736,24 zł

W ramach środków wykonano porządkowanie terenów rolnych i nieużytków.

- Nadzory inwestorskie – 31 605,00 zł

W ramach zadania wykonano m.in.:

- pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacja zadania na Skwerze H. Scharouna,
- aktualizacja kosztorysu dla zadania na Wzgórzu Polskim,
- pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania na Parku Tysiąclecia (Średniowieczny Wrocław),
- pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania na zieleńcu przy ul. Arbuzowej,
- pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania na zieleńcu Skwer D. de Veuster;

- Dzierżawy gruntów – Wody Polskie – 591,32 zł

W ramach zadania zawarto umowę dzierżawy na:

- zapewnienie dostępności do terenu zieleni ZZM do Parku przy ul. Kozanowskiej poprzez budowę schodów terenowych na działce Wód Polskich,
- zapewnienie dostępności do terenu zieleni ZZM do Parku Tysiąclecia poprzez budowę schodów terenowych na działce Wód Polskich;

- Umowy – zlecenia, umowy o dzieło – 105 908,96 zł

W ramach zadania zrealizowano:

- utrzymywanie woliery wraz z gołębiami ozdobnymi w Parku Mikołaja Kopernika,
- przeglądy konserwacyjne i drobne naprawy karuzeli w Parku Mikołaja Kopernika,
- odłów żółwi ze zbiornika w Parku Świetlików,
- nadzór nad realizacją zadań inwestycyjnych,
- remont rzeźby „Święto kwiatów" – etap I,
- wykonanie palm wielkanocnych na Rynek Psiego Pola;

- Składki umowy zlecenia, fundusz pracy umowy zlecenia – 2 739,94 zł

- Przygotowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej – 315 742,50 zł

W ramach zadania zrealizowano m.in.:

- etap II dla dokumentacji projektowej pn. Rewitalizacja Placu Rynkowego oraz ul. Świdnickiej we Wrocławiu w zakresie zieleni i małej architektury,
- opracowanie szczegółowego projektu gospodarki drzewostanem w Parku Tołpy,
- etap II dla dokumentacji aplikacyjnej dla projektu pn. „Park przy ul. Idzikowskiego - rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą i przemysłową we Wrocławiu",
- opracowanie inwentaryzacja oświetlenia Parkowego będącego pod zarządem ZZM,
- dokumentację aplikacyjnej dla projektu pn. Zagospodarowanie terenu Promenady Staromiejskiej – obszaru cennego historycznie i przyrodniczo oraz projektu pn. Odnowa Parku Szczytnickiego - obszar cenny historycznie i przyrodniczo we Wrocławiu,

- aktualizację dokumentacji dla zadania pn. Park przy ul. Chałupniczej "Smocze uroczysko" we Wrocławiu,
- aktualizacja dokumentacji dla zadania pn. Zagospodarowania terenu przy ul. Jaworskiej;

- Odszkodowania, franszyza na rzecz osób fizycznych – 4 000,00 zł

W ramach zadania dokonano wypłaty franszyzy redukcyjnej wynikające z postępowania odszkodowawczego w 2025 roku.

- Usługi telekomunikacyjne związane z obsługą toalet– 6 110,64 zł

WYDATKI MAJĄTKOWE

Plan wydatków wyniósł 44 018 283,06 zł,
Koszty realizacji zadań inwestycyjnych wyniósł ogółem 44 018 251,38 zł, co stanowi 100 % wykonania planu.
W ramach zadań inwestycyjnych w 2025 r. na terenie parków i zieleńców oraz zieleni przyulicznej nasadzono łącznie:

- drzew 2 749 szt.
- krzewów 49 289 szt.
- bylin 22 970 szt.
- pnączy 2 495 szt.
- traw ozdobnych 7 484 szt.
- cebul 8 320 szt.

W ramach powyższych środków wykonano następujące przedsięwzięcia:

- WPI/248, Program rewitalizacji zieleni, nabrzeży, Wysp Odrzańskich – 8 281 326,00 zł.

W 2025 r. w ramach zadania:

- opracowano dokumentację projektową rewitalizacji Parku im. M. Dąbrowskiej przy ul. Kamieńskiego,
- opracowano koncepcję zagospodarowania dla terenu przyległego do Klina Wojszyckiego,

- opracowano dokumentację projektową organizacji zaplecza przeciwpowodziowego wraz z miejscem do składowania materiałów sypkich przy ul. Karczemnej i ul. Samotworskiej,
- opracowano dokumentację projektową remontu nawierzchni ścieżek rowerowych na terenie wałów przeciwpowodziowych rzeki Odry położonych na terenie Miasta Wrocławia w obrębie Bartoszowice, Swojczyce, Kleczków, Osobowice,
- opracowano dokumentację projektową oraz wybudowano punktu poboru energii w EKOpark Stabłowice,
- opracowano dokumentację projektową oraz wybudowano punktu poboru energii przy ul. Potokowej,
- wykonano dostawę i montaż 50 szt. ławek w ramach programu „Ławeczka Mieszkańca”,
- wykonano toaletę samoobsługową wraz z niezbędnymi przyłączami i placem w Parku Tarnogajskim,
- poszerzono barierkę ogrodzeniową dębu – pomnika przyrody przy ul. Wróblewskiego we Wrocławiu,
- przeprowadzono prace konserwatorskie przy Gloriecie (Pomniku 6 Regimentu Artylerii Polowej) na pl. Św. Macieja,
- przeprowadzono prace konserwatorskie przy Kolumnie Fryderyka Wilhelma II w Parku Szczytnickim,
- wykonano remont trzech mostków w Parku Brochowskim,
- zrealizowano etap II placu zabaw w Parku Tysiąclecia
- zrealizowano etap II zagospodarowanie skweru Hansa Scharouna przy ul. Brzozy,
- przebudowano Park por. Roberta Marczewskiego przy ul. Długosza,
- zrealizowano etap II placu zabaw w Parku Tysiąclecia rewitalizację fragmentu Parku Andersa,
- zrealizowano etap II placu zabaw w Parku Tysiąclecia
- zrealizowano etap III zagospodarowania skweru przy ul. Gazowej,
- usypano górki z piaskiem przy ul. Karczemnej i ul. Samotworskiej oraz plaży przy ul. Karpnickiej,
- wykonano organizację zaplecza terenowego związanego z gospodarką leśną z miejscem do składowania materiałów sypkich przy ul. Karczemnej,

- doposażono Park Wojszycki w urządzenia rekreacyjne typu: kamienny stół do ping ponga i do szachów,
- wybudowano oświetlenie głównej alejki na terenie skweru przy zbiegu ul. Przedwiośnie i Starodębowej,
- trwają prace nad rewitalizacją Wzgórza Polskiego - Bastion Ceglarski – Etap I,
- trwają prace nad przebudową placu zabaw w Parku Południowym,
- trwają prace nad zagospodarowaniem Klina Żmigrodzkiego – Etap III;

- WPI/270 – Wrocławski Budżet Obywatelski – 11 068 724,00 zł.

W 2025 r. w ramach zadania:

- zrealizowano etap II placu zabaw w Parku Tysiąclecia etap II poprawy warunków fizykochemiczne zbiornika Pawłowickiego znajdującego się pomiędzy ulicami: Pawłowicką, Jeziorową i Sasankową w ramach projektu „Rewitalizacja Jeziora na Osiedlu Pawłowice" – Projekt nr 320 WBO z 2019,
- wykonano prace remediacyjne na terenie Parku Mieszczańskiego w ramach projektu „Park Mieszczański - Nowy centralny Park Wrocławia" – Projekt nr 1 WBO 2020,
- zrealizowano etap II placu zabaw w Parku Tysiąclecia etap II zagospodarowania Nowego Parku Brochowskiego w ramach projektu pn. „Park Brochowski i Na Skraju - rewitalizacja Parków dla mieszkańców osiedli: Brochów, Bieńkowice, Tarnogaj, Jagodno, Księże Wielkie" – Projekt nr 199 WBO z 2021,
- wykonano prace związane z zagospodarowaniem pasa drogowego z nasadzeniem zieleni przy ul. Pięknej i ul. Tarnogajskiej w ramach projektu pn. „Zielony Tarnogaj - #KolejnaZieleń" – Projekt nr 7 WBO z 2022,
- opracowano dokumentacje projektowe dla zazielenienia pasów drogowych ul. Nyskiej 63-65, skrzyżowania ul. Paczkowskiej/ ul. Nyskiej, ul. Tarnogajskiej 11-13, ul. Nyskiej, pętli tramwajowej Tarnogaj, ul. Ziębickiej 46-88, skweru przy ul. Ziębickiej, Placu przy Kościele Św. Ducha i mniejszego skweru w stronę al. Armii Krajowej, ul. Morwowej, w ramach projektu pn. „Zielony Tarnogaj 2.0 - #KolejnaZieleń" – Projekt nr 134 WBO z 2023,
- wykonano prace związane z zagospodarowaniem pasa drogowego z nasadzeniem zieleni przy skrzyżowaniu ul. Paczkowskiej i ul. Nyskiej, oraz

ul. Nyskiej oraz wykonano nasadzenia przy ul. Pięknej 22, Ziębickiej, jesionowej 50-74, Gazowej 2A, ul. Klimasa1, ul. Łagiewnickiej 9, ul. Ziębickiej 44 w ramach projektu pn. „Zielony Tarnogaj 2.0 - #KolejnaZieleń” – Projekt nr 134 WBO z 2023,

- trwa realizacja zagospodarowania nieurządzonego Skweru im. Kajdasza w ramach projektu pn. Zielony skwer im. Kajdasza na Jagodnie - etap I – Projekt nr 358 WBO z 2022 i projektu pn. Zielony skwer im. Kajdasza na Jagodnie - etap II – Projekt nr 260 WBO z 2023,
- opracowano dokumentacje projektową dla zadania zagospodarowania terenu przy ul. Czytankowej w ramach projektu pn. ZIELONO MI I BEZPIECZNIE - ETAP 4. PARKI, TERENY ZIELONE I DROGI. LIPA PIOTROWSKA, WIDAWA, SOŁTYSOWICE, POLANOWICE – POŚWIĘTNE – LIGOTA – Projekt nr 11 WBO z 2022,
- zrealizowano etap I zagospodarowania nieurządzonego terenu przy ul. Złotnickiej (Park Literacki) w ramach projektu pn. „Na zielono, na sportowo! – parki i pumptrack dla Leśnicy, Złotnik, Stabłowic i Nowych Żernik” – Projekt nr 19 WBO z 2022,
- opracowano dokumentację projektową remontu muru przy al. Kasprowicza 27-29 (Park Młodych Ekologów) w ramach projektu pn. „Zielone i bezpieczne KARŁOWICE-RÓŻANKA | projekt MAŁY, etap 1” – Projekt nr 71 WBO z 2023,
- odebrano etap I dokumentacji projektowej zagospodarowania Parku Maślickiego w ramach projektu pn. „Spaceruj, biegaj i baw się - ścieżki w Parku Maślickim etap III” – Projekt nr 106 WBO z 2023,
- opracowano dokumentację projektową rewitalizacji Parku Stanisława Tołpy w ramach projektu pn. „Park E.Stein i S.Tołpy - przestrzeń rekreacji, wypoczynku i zabawy - nasadzenia zieleni, rewitalizacja ścieżek, place zabaw, meble miejskie” – Projekt nr 163 WBO z 2023,
- opracowano dokumentację projektową rewitalizacji Parku Edyty Stein w ramach projektu pn. „Park E.Stein i S.Tołpy - przestrzeń rekreacji, wypoczynku i zabawy - nasadzenia zieleni, rewitalizacja ścieżek, place zabaw, meble miejskie” – Projekt nr 163 WBO z 2023,
- opracowano dokumentację projektową zagospodarowania nieurządzonego terenu przy ul. Dębickiej (Motyli Park) w ramach projektu pn. „Zielone

Płuca dla Złotnik i Nowych Żernik czyli Motyli park przy ulicy Dębickiej oraz Park Scharouna” – Projekt nr 292 WBO z 2023,

- zrealizowano etap I zagospodarowania teren zieleńca przy ul. Żernickiej/ ul. Objazdowej w ramach projektu pn. „Zieleń i Sport na ZACHODZIE - Pracze Odrzańskie, Żerniki i Nowe Żerniki” – Projekt nr 159 WBO z 2023,
- opracowano dokumentację projektową zagospodarowania nieurządzonego terenu przy ul. Rumiankowej/ ul. Kmicica, w ramach projektu pn. „Zieleń i Sport na ZACHODZIE - Pracze Odrzańskie, Żerniki i Nowe Żerniki” – Projekt nr 159 WBO z 2023,
- opracowano dokumentację projektową zagospodarowania nieurządzonego terenu przy ul. Karpnickiej, w ramach projektu pn. „Zieleń i Sport na ZACHODZIE - Pracze Odrzańskie, Żerniki i Nowe Żerniki” – Projekt nr 159 WBO z 2023,
- opracowano dokumentację projektową dla projektu pn. Zieleń to życie, ruch to zdrowie 2023 - Park Świetlików” – Projekt nr 113 WBO z 2023,
- opracowano dokumentację projektową zagospodarowania nieurządzonego fragmentu Ekoparku Stabłowice w ramach projektu pn. „Na zielono, na sportowo! - edycja 2. - pumptrack w okolicy Stawów Leśnickich oraz rozbudowa Ekoparku Stabłowice” – Projekt nr 202 WBO 2023,
- zagospodarowano nieurządzony fragment Ekoparku Stabłowice w ramach projektu pn. „Na zielono, na sportowo! - edycja 2. - pumptrack w okolicy Stawów Leśnickich oraz rozbudowa Ekoparku Stabłowice” – Projekt nr 202 WBO 2023,
- doposażono plac zabaw w Ekoparku Stabłowice w ramach projektu pn. „Zielone Stabłowice - rozbudowa parków i skwerów” – Projekt nr 178 WBO z 2024,
- opracowano dokumentację projektową zagospodarowania nieurządzonego terenu przy AOW na Polanowicach w ramach projektu pn. „ZIELONO MI I BEZPIECZNIE - ETAP 5. PARKI, TERENY ZIELONE I DROGI. WIDAWA, SOŁTYSOWICE, POLANOWICE – POŚWIĘTNE – LIGOTA” – Projekt nr 2 WBO z 2023,
- zrealizowano etap II zagospodarowania Klina Żmigrodzkiego w ramach projektu pn. „ZIELONO MI I BEZPIECZNIE - ETAP 4. PARKI, TERENY ZIELONE I DROGI. LIPA PIOTROWSKA, WIDAWA, SOŁTYSOWICE,

POLANOWICE – POŚWIĘTNE – LIGOTA” – Projekt nr 11 WBO 2022 i projektu nr 1 WBO 2024,

- zrealizowano etap II placu zabaw w Parku Tysiąclecia w ramach projektu pn. „Średniowieczny Wrocław - Baszta z parkiem linowym w Parku Tysiąclecia” – Projekt nr 25 WBO z 2024,
- zrealizowano etap II zagospodarowania Skweru H. Scharouna w ramach projektu pn. „Zieleń i sport na ZACHODZIE - Złotniki, Żerniki i nowe Żerniki - 2024” – Projekt nr 100 WBO 2024 i projektu pn. „Projekt wart ZACHODU! Aktywne życie na Złotnikach i Nowych Żernikach” – Projekt nr 170 WBO 2024,
- zrealizowano II etap zagospodarowania fragmentu niezagospodarowanego terenu przy ul. Szybowcowej w ramach projektu „Park Leonarda da Vinci na Gądowie Małym” – Projekt nr 166 WBO z 2024,
- wykonano nasadzenia drzew na terenie Polany Integracyjnej i na terenie Parku Leonarda da Vinci w ramach projektu „Park Leonarda da Vinci na Gądowie Małym” – Projekt nr 166 WBO z 2024,
- trwają prace nad zagospodarowaniem terenu przy ul. Karpnickiej w ramach projektu pn. „Zieleń i Sport na ZACHODZIE - Pracze Odrzańskie, Żerniki i Nowe Żerniki” – Projekt nr 159 WBO z 2023,
- zrealizowano etap II zagospodarowaniem terenu przy ul. Arbuzowej w ramach projektu pn. „Zielone Stabłowice - rozbudowa parków i skwerów” – Projekt nr 178 WBO z 2024;

- WPI/406 – Fundusz Osiedlowy – 917 458,00 zł.

W 2025 r. w ramach zadania:

- wykonano uzupełnienie ławek, koszy na śmieci i nasadzeń zieleni w pasie drogowym w ramach zadania pn. „Żywopłoty, ławki, znaki informacyjne” – RO Gądów-Popowice Płd. - Priorytet 3 – Edycja I,
- doposażono osiedla Sępolno i Biskupin w 66 ławki w ramach zadania pn. „Drobne sprawy w różnych częściach osiedla” – RO Biskupin-Sępolno-Dąbie-Bartoszowice - Priorytet 1- Edycja I,
- odebrano etap I dokumentacji projektowej rewitalizacji Parku Klecińskiego w ramach zadania pn. „Rewaloryzacja Parku Klecińskiego” – RO Partynice – Priorytet 1 – Edycja II,

- opracowano dokumentacje projektową dla zagospodarowania nieurządzonego terenu przy ul. Sztabowej i ul. Podchorążych w ramach zadania pn. Rekultywacja klepiska u zbiegu Sztabowej i Podchorążych" – RO Powstańców Śląskich – Priorytet 2 – Edycja II,
- doposażono Skwer Św. Damiana de Veuster o stoły szachowe w ramach zadania pn. „Doposażenie Skweru Św. Damiana de Veuster o stoły szachowe" – Priorytet 3 – Edycja II,
- wybudowano siłownie terenową w Parku L. Węgrzynowskiego w ramach zadania pn. „Budowa siłowni zewnętrznej w Parku im. Lesława Węgrzynowskiego przy ul. Kolejowej wraz z elementami małej architektury" – Priorytet 2 – Edycja II;

- WPI/420 – Zielona Rewolucja – 15 058 151,91 zł.

W 2025 r. w ramach zadania:

- opracowano dokumentację projektową dla budowy ścieżek prowadzących do tarasu Ludwiga Landsberga w Parku Południowym,
- opracowano dokumentację projektową rewitalizacji Alei Romera w Parku Grabiszyńskim,
- opracowano wstępne materiały będące częścią wytycznych do konkursu na koncepcję architektoniczno-urbanistyczną budynków użyteczności publicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą i zagospodarowaniem terenu przy ul. Grabiszyńskiej 333a we Wrocławiu,
- opracowano koncepcję rewitalizacji Parku przy ul. Imbirowej na Praczach Odrzańskich,
- wykonano rozszczelnienie oraz nasadzenia drzew przy ul. Pułaskiego,
- zagospodarowanie fragmentu terenu zieleni przy ul. Królewieckiej we Wrocławiu etap I,
- wykonano etap I zagospodarowania terenu zieleni przy ul. Średzkiej we Wrocławiu - Stawy Leśnickie,
- zagospodarowano zieleniec przy ul. Centralnej i ul. Węgierskiej,
- zagospodarowano nieurządzony teren zieleni przy ul. Stysia/ul. Owsianej,
- rozszczelniono nawierzchnię w pasie drogowym - skrzyżowanie ul. Grabiszyńskiej/ ul. Stalowej,
- rozszczelniono nawierzchnię w pasie drogowym - Placu Legionów,

- zagospodarowano nieurządzony teren zieleni przy ul. Szpitalnej i ul. Grabiszyńskiej,
- zrealizowano etap II zagospodarowania teren zieleńca przy ul. Żernickiej i ul. Objazdowej,
- zrealizowano etap II zagospodarowania nieurządzonego terenu przy ul. Złotnickiej (Park Literacki),
- zrealizowano etap II placu zabaw w Parku Tysiąclecia,
- wykonano nasadzenie zieleni w parku Natalii Świat,
- zrealizowano nasadzenia drzew, krzewów i bylin w ramach nasadzeń wiosennych i jesiennych w lokalizacjach:
- w parkach m.in: Park Wschodni, Park Skowroni, Park Szczytnicki, Park Staszica, Wyspa Słodowa, Park Kleciński, Park Południowy, Park Grabiszyński, Aleja Romera, Park Miejski Górka Skarbowców, Park Kasprowicza, Klin Żmigrodzki, Park Złotnicki, Park Zachodni, Park Stabłowicki, Ekopark Stabłowice, Park Leśnicki, Park Wroni, Park Czarna Woda, Wzgórze Kilimandżaro, Park Jedności, na zieleńcach m.in.: Skwer Bełzy, teren przy ul. Koziej, Skwer Skaczącej Gwiazdy, zieleniec Ełcka, Polana Integracyjna, Skwer Rai Bachchana, Park Uśmiechu, przy ul. Jaworowej, przy ul. Pomorskiej/św. Wincentego, skwer przy ul. Ślicznej, zieleniec przy ul. Wędkarzy, oraz przy ulicach m.in.: Buforowa, Gajowa, Obornicka, Szachistów, Koszykarzy, Karnonoska, Bolkowska, Łukowa, Graniczna, Częstochowska, Mickiewicza, Niebieska, Dokerska, Kosmonautów, Kurlandzka, Krzywoustego, Toruńska, Ślazowa, Rodziny Kornów, Sobieskiego, Bora Komorowskiego, Powstańców Śląskich, Żmigrodzka,
- zrealizowano nasadzenia w ramach akcji Wrośnij we Wrocław – edycja wiosenna w Parku Lechitów na osiedlu Kowale, gdzie posadzono 315 drzew oraz edycja jesienna w Parku Biskupińskim oraz w Parku przy ul. Canaletta, gdzie posadzono 265 drzew i 50 krzewów soliterowych,
- trwają prace nad zagospodarowaniem Górki Szczepińskiej;

- Zadanie WPI/458 - „Zagospodarowanie terenu Promenady Staromiejskiej – obszaru cennego historycznie i przyrodniczo we Wrocławiu” – 63 861,99 zł.

W ramach zadania w 2025 r. opracowano dokumentację projektową zagospodarowania terenu Promenady Staromiejskiej na odcinku od ul. P. Skargi do ul. Oławskiej;

- WPI/463 Wsparcie zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zielono-niebieskiej infrastruktury we Wrocławiu – 4 869 981,39 zł – w tym środki UE -2 834 370,00 zł.

W ramach zadania w 2025 r. wykonano:

- przebudowę placu wejściowego na Promenadę Staromiejską przy ul. Świdnickiej (Zielono - niebieski skwer przy pomniku Bolesława Chrobrego), w ramach wykonanych robót zwiększono powierzchnię przepuszczalną i powierzchnię urządzonej zieleni, wymieniono nawierzchnię asfaltowej na nawierzchnię przepuszczalną, nowe nawierzchnie tak ukierunkowano aby zapewnić spływ powierzchniowy do ogrodów deszczowych, poprawiono warunki siedliskowe drzew i wprowadzenie zieleni, oraz wyposażono teren w niezbędną infrastrukturę techniczną oraz elementy małej architektury,
- przebudowę nieurządzonego terenu zieleni przy ul. Powstańców Śląskich (Park kieszonkowy przy ul. Powstańców Śląskich),w ramach robót zwiększono nawierzchnie przepuszczalne poprzez wykonanie nawierzchni żwirowo-żywicznej, wykonanie odpowiednio wyprofilowanych ciągów komunikacyjnych, które umożliwiły spływ wód opadowych na tereny zieleni, zwiększono powierzchnię zieleni urządzonej poprzez wprowadzenie nowych nasadzeń, wykonano ogród deszczowy oraz wyposażono teren w niezbędne elementy małej architektury,
- przebudowę nawierzchni pasa drogowego – chodnika ul. Suchej (Zielono-niebieski skwer przy ul. Suchej), w ramach robót rozszczelniono nawierzchnię betonowego chodnika, wybudowano 3 ogrody deszczowe z rabatami oraz trzy rabaty przy ulicy, ukształtowano nawierzchnie żeby ukierunkować spływ wód powierzchniowych do ogrodów oraz rabat, a w efekcie lokalne zmniejszono oddziaływanie miejskiej wyspy ciepła. Ponadto w ramach inwestycji zamontowano elementów architektury, w tym z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii oraz źródełko wody pitnej;

- WPI/466 Park przy ul. Idzikowskiego - rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą i przemysłową we Wrocławiu – 1 963 529,89 zł – w tym środki UE - 1 086 253,00 zł.

W ramach zadania w 2025 r. wykonano część prac związanych z inwestycją, w szczególności wykonano roboty ziemne i przygotowawcze, jak również roboty demontażowe i rozbiórkowe. Rozpoczęto realizację prac związanych z wykonaniem nawierzchni alejek parkowych i stref rekreacji oraz montaż oświetlenia. W zakresie prac ogrodniczych wykonano w całości prace przy zieleni istniejącej.

- WPI/434 - Remont konserwatorski zabytkowej budowli – Bastei Hioba we Wrocławiu - 1 795 218,20 zł.

W ramach zadania w 2025 r. przeprowadzono remont konserwatorski muru ceglanego i zwieńczenia lica elewacji Bastei Hioba (wpisanej do rejestru zabytków pod numerem A/2780/250 z dnia 17.04.1967 r.) wraz ze zmianą zagospodarowania przyległego terenu polegającą na wykonaniu odwodnienia, budowie schodów terenowych na istniejącej skarpie oraz schodów z poziomu muru obronnego do dawnej fosy od strony zachodniej budowli, instalacji makiety przedstawiającej układ murów oraz uzupełnieniu nasadzeń. W ramach prac przy murze wykonano izolację murów, remont zniszczonych i zawilgoconych części Bastei, zabezpieczenie przed korozją atmosferyczną nadziemnych części murów oraz wnętrz z elementami kamiennymi. Ponadto przeprowadzono działania ochronne przed fizyczną degradacją, poprzez miejscowe zabezpieczenie zabytku odpowiednimi zbrojeniami z uwagi na spękania i rysy.

Projekty UE – wydatki nieinwestycyjne

LifeCOOL CITY - 48 864,54 zł
Zarząd Zieleni Miejskiej uczestniczy w realizacji projektu LifeCOOLCity - „Wykorzystanie teledetekcji do zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą miast w procesie adaptacji do zmian klimatu” w którym Miasto Wrocław jest partnerem i obszarem demonstracyjnym. Zadanie WKE/B/21. Projekt dofinasowany ze środków UE - Life oraz NFOŚ.
Zarząd Zieleni Miejskiej wspiera ten projekt merytorycznie w zakresie zieleni w kontekście opiniowania zaproponowanych rozwiązań analitycznych i

systemowych. Zapewniamy wkład merytoryczny w opiniowaniu powstałych produktów, inwentaryzacji dendrologicznej, opiniujemy zakres inwentaryzacji obszaru badań, dobór atrybutów, analizy i efekty badań, powstałe mapy: koron drzew, gatunków drzew, kondycji drzew, parametrów drzew, roślinności, pokrycia terenu i inne. Opiniujemy zasadność przyjęcia rozwiązań analitycznych i systemowych, w kontekście możliwości ich wykorzystania w planowaniu i zarządzaniu zielenią.
W 2025 zespół ZZM poza bieżącym udziałem w wyżej wymienionych pracach, wykonał pomiary parametrów niezbędnych do wyliczenia usług ekosystemowych dla około 1000 drzew rosnących w różnych lokalizacjach Wrocławia. Uzyskane wyniki zostały wykorzystane do walidacji zebranych danych metodą teledetekcji i budowy parametrów Systemu Wspierania Decyzji.
Kwoty wynagrodzenia wraz z pochodnymi (ZUS, FZŚS, PPK) podlegają refundacji NFOŚ, budżet został wykonany w 99,9 %.

URBACT - 8 208,06 zł
W ramach projektu GreenPlace. Let’s do it together!, realizowanego w ramach programu URBACT, wykorzystano łącznie 8 208,06 zł, co stanowi 99,95% kwoty planu (8 212,00 zł). Środki pochodziły z budżetu projektu WSS/B/15-UE-GREENPLACE i służył pokryciu kosztów delegacji: do Portugalii oraz Irlandii, których celem była wymiana doświadczeń z partnerami międzynarodowej sieci. Partnerstwo tworzy dziewięć miast z różnych krajów Europy, współpracujących nad wypracowaniem metod „recyklingu” nieużywanych przestrzeni miejskich, wśród których liderem jest miasto Wrocław.
Celem projektu jest przywracanie zdegradowanych obszarów mieszkańcom poprzez zastosowanie narzędzi partycypacji społecznej oraz wprowadzenie zieleni jako istotnego elementu adaptacji do zmian klimatu i ograniczania efektu miejskiej wyspy ciepła.
Realizacja projektu trwała od czerwca 2023 r. do grudnia 2025 r.
Udział ZZM w projekcie obejmował pracę w ramach Lokalnej Grupy URBACT, udziale w jej spotkaniach, wymianie wiedzy i wyrównywaniu standardów zieleni. Głównym obszarem zaangażowania ZZM było opracowanie koncepcji zagospodarowania terenu przed budynkiem Stowarzyszenia TRATWA (PPM Zajezdnia) i Wrocławskiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych SEKTOR 3.

Delegacje do Portugalii (Coimbra i Vila Nova de Poiares) w dniach 12–15 maja 2025 r. oraz Irlandii (Limerick) w dniach 22-26 września 2025 r., które miały na celu wymianę doświadczeń z partnerami sieci URBACT, zapoznanie się z przykładami rewitalizacji zdegradowanych terenów, nowymi założeniami parkowymi, innowacyjnymi badaniami dot. hałasu na terenach zieleni oraz z rozwiązaniami łączącymi inwestycje infrastrukturalne z działaniami edukacyjnymi i partycypacyjnymi, a także udział w procesie Peer Review Zintegrowanych Planów Działania.

REALIZOWANE INNE PROGRAMY

- **Program zieleni rozproszonej – 100 000,00 zł**

Środki zostały wykorzystane na dostawę części materiału roślinnego opisanego w ramach zadania nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej oraz nasadzenia w Chronisku dla Bezdomnych zwierząt przy ul. Ślazowej. Dodatkowo zrealizowano wnioski szkół i innych gminnych podmiotów na dostawę materiału roślinnego.

- **Program poprawy estetyki i zagospodarowania rekreacyjnego miasta - 2 491 172,93 zł.**

W ramach zadania wykonano przeglądy techniczne, konserwacje i naprawę urządzeń oraz doposażenie na placach zabaw i siłowniach terenowych. Liczba obiektów w 2025 r.: 148 placów zabaw, 56 siłowni terenowych, 15 siłowni terenowych wraz z zestawem kalisteniki, 13 obiektów kalisteniki, 18 ścieżek zdrowia, 20 psich wybiegów.
W ramach przyznanych środków w 2025 r. wykonano m.in.:

- coroczną kontrolę podstawową urządzeń placów zabaw, siłowni zewnętrznych, kontrolę pomontażową trzech huśtawek sznurowych w Parku Klecińskim, Parku Zachodnim i na skwerze Damiana De Veuster, czterech urządzeń na skwerze przy Ługowinie oraz urządzenia kalisteniki na skwerze przy ul. Mikołowskiej;
- malowanie skateparku w Parku Słonecznym na Gaju,
- naprawę urządzeń placów zabaw z podziałem na zakresy branżowe – tj. elementy metalowe, drewniane, liny, nawierzchnie bezpieczne, tworzywa sztuczne,

- naprawę podestu drewnianego i siedzisk na integracyjnym placu zabaw w Parku Mamuta,
- doposażenie polany rekreacyjnej w Parku Wschodnim w elementy małej architektury oraz huśtawkę,
- antygraffiti na urządzeniu zabawowym domek Hobbita na Placu Pereca,
- dostawę i montaż urządzeń rekreacyjnych na place zabaw i siłownie zewnętrzne na: zieleńcu przy ul. Szybowcowej, zieleńcu przy ul. Objazdowej/Żernickiej, zieleńcu przy ul. Meissnera, skwerze Ludwika Witolda Rajchmana, Wyspie Bielarskiej, skwerze przy ul. Elbląskiej, skwerze ks. Leszka Jabłońskiego przy ul. Bajana, zieleńcu przy ul. Bierutowskiej, Polanie Karłowickiej, skwerze przy ul. Wolbromskiej, zieleńcu przy ul. Jerzmanowskiej, w Parku Leśnickim, Parku Stabłowickim, Parku przy ul. Canaletta, Parku Tarnogajskim, Parku na Skraju,
- naprawę karuzeli na zieleńcu przy ul. Kamiennogórskiej,
- demontaż urządzeń zabawowych z osiedla Żerniki i montaż na placu zabaw na skwerze przy Ługowinie,
- zakup i montaż huśtawek sznurowych SIK-Holz oraz demontaż istniejących huśtawek wahadłowych tego samego producenta w Parku Klecińskim, Parku Zachodnim oraz na Skwerze Damiana De Veuster,
- mycie oraz w antygraffiti na skateparku w Parku Słonecznym na Gaju,
- montaż obrzeży z robinii akacjowej dla nawierzchni bezpiecznej kalisteniki na skwerze przy ul. Mikołowskiej oraz dostosowanie ogrodzonego placu zabaw w Parku Biskupińskim do potrzeb opiekunów osób z niepełnosprawnościami,
- nawierzchnię bezpieczną ze zrębek wraz z korytowaniem pod urządzeniami ścieżki zdrowia na Górce Skarbowców,
- naprawę nawierzchni EPDM w Parku Jedności w obrębie dużego placu zabaw,
- modyfikację zestawu zabawowego w Parku Uśmiechu przy ul. Wolbromskiej,
- nawierzchnię amortyzującą wraz z wymianą urządzenia typu Street Workout w Parku Pilczyckim,
- dostawę wkładów do koszy na teren Swojczyckiego Parku Czarna Woda,
- naprawę zniszczeń po dewastacji przy ul. Orzechowej,
- naprawę skarpy z palisady w Swojczyckim Parku Czarna Woda,

- wymianę piłkochwytów na Polanie Karłowickiej, siatek bramkowych, siatek do obręczy kosza oraz malowanie linii boiskowych,
- dostawę wraz z montażem 2 szt. skradzionych hamaków na Skwerze Scharouna,
- dostawę wraz z montażem słupa oświetleniowego na terenie Parku Wojszyce,
- ogrodzenie z bluszczu przy górce saneczkowej w Parku Strachocińskim,
- dostawę wraz z montażem słupków drewnianych oraz nasadzenie na terenie Skweru przy ul. Mikołowskiej,
- naprawę krat osłaniających drzewa na Placu Bema,
- naprawę urządzenia trampoliny w EkoParku Stabłowice,
- renowację nawierzchni oraz zabezpieczenie pagórków przed degradacją na terenie placu zabaw Złotnicki Gródek,
- drenaż pod trampoliną w lokalizacji - Skwer Scharouna i Park Wschodni,
- czyszczenie i zabezpieczenie powłoką antygraffiti niecki fontanny w Ogrodzie Staromiejskim,
- demontaż zielonej ściany na Nowym Targu,
- fragment przyłącza wodociągowego do toalety samoobsługowej w Parku Brochowskim,
- dostawę wraz z montażem koszy na Skwer przy ul. Arbuzowej wraz z uporządkowaniem terenu;

REALIZOWANE INNE ZADANIA

- **Oczyszczanie miast i wsi – 1 245 351,42 zł**

Przyznane w 2025 r. środki na zadanie przeznaczone zostały na porządkowanie gminnych terenów rolnych, nieużytków, pastwisk i nieurządzonych terenów zielonych. W ramach zadania wykonano m. in.: usuwanie odpadów wielkogabarytowych, powierzchniowe oczyszczanie terenu z wywozem i utylizacją, pielęgnację drzew, koszenie, stawianie tablic informacyjnych.
W ramach zadania zrealizowano:

- Grobla Łaniewska, dz. nr 23/2, AM-22, dz. 1/2, AM-23, obr. Swojczyce – powierzchniowe oczyszczanie terenu z załadunkiem i wywozem zanieczyszczeń,
- ul. Włościańska, dz. nr 82/12, AM-3, obr. Strachocin – usunięcie wywrotu drzewa wielopniowego,

- ul. Zagajnikowa, dz. nr 54, AM-10, Wojnów – pielęgnacja z użyciem podnośnika lub sprzętu alpinistycznego,
- al. Wielkiej Wyspy/Olszewskiego, dz. nr 26/26, AM-6, obr. Dąbie - powierzchniowe oczyszczanie terenu, usuwanie zanieczyszczeń: plastik, beton, zanieczyszczenia komunalne, likwidacja i rozbiórka altanki, usuwanie ogrodzenia.
- ul. Lechitów, dz. nr 16/2, AM-11, obr. Kowale – jednorazowe koszenie trawy,
- ul. Żmudzka, dz. nr 2/4 i 3/1, AM-3, obr. Zgorzelisko – usuwanie odpadów wielkogabarytowych oraz zanieczyszczeń komunalnych z załadunkiem i wywozem, przekazanie odpadów do utylizacji, likwidacja altan;

- **Uporządkowanie terenów gminnych – 128 902,61 zł**

Przyznane w 2025 r. środki zostały przeznaczone na realizację zadań związanych z uporządkowaniem terenów będących własnością Gminy, nie przekazanych do bezpośredniego zarządzania, m.in. na wycinkę drzew, likwidację nielegalnych wysypisk śmieci oraz wywozu złomu. Prace postępowały zgodnie z harmonogramem oraz zgłoszeniami przekazywanymi przez Wydział Nieruchomości Komunalnych.
Zrealizowane zadania obejmowały m.in.:

- usuwanie odpadów z gminnych terenów będących w zarządzie WNK: Świątnicka, Jugosłowiańska,
- koszenie terenu: ul. Świątnicka, Modra/Gołężycka, Pałucka,
- przycinanie krzewów: pl. Wróblewskiego;

- **Zadanie powiatu zlecone – utrzymanie w czystości terenów należących do Skarbu Państwa – 15 000,00 zł**

Przyznane w 2025 r. środki zostały wykorzystane na realizację prac interwencyjnych na terenie nieruchomości Skarbu Państwa. Zrealizowane zadania obejmowały m.in. pielęgnację i wycinkę sanitarną drzew.

- **Wrośnij we Wrocław – pielęgnacje gwarancyjne – 318 330,83 zł**

W ramach zadania realizowana jest pielęgnacja gwarancyjna nasadzeń wykonanych: wiosną 2022 na terenie Parku Na Skraju -228 drzew oraz zieleńcu przy ul. Tczewskiej - 72 drzewa, jesienią 2022 na terenie przy ul. Rdestowej -

300 drzew, wiosną 2023 w Parku Tysiąclecia - 349 drzew, jesienią 2023 w Parku Zachodnim -300 drzew, wiosną 2024 terenie Parku Na Niskich Łąkach - 305 drzew, a jesienią w lokalizacjach - na terenie Parku leśnego Pracze Odrzańskie oraz przy ul. Morwowej – 330 szt. drzew. Część płatności za jesienną pielęgnację zostanie uregulowana w 2026 r.

- **Opracowanie koncepcji zagospodarowania terenów, na potrzeby wniosku o przekazanie działki od KOWR**

Stabłowice - park leśny - o powierzchni 7,32 ha, na działce 7/1, AR_20 oraz na fragmencie 14/6, AR_19, obręb Stabłowice,
Stabłowice - park linearny - o powierzchni 1,94 ha, na działkach: AR_26, 7/3, AR_19, 35/5, obręb Stabłowice,
teren wokół Pałacu w Świniarach - o powierzchni 4,99 ha, na działkach: dz. nr 3/40, 3/31, 3/35, AM-7, dz. nr 29/4, 29/7, 29/17, 29/9, AM-5, obręb Świniary,
ul. Gałczyńskiego - o powierzchni ok. 49,6 a, na działkach: 36/1, 36/2, 36/3, AR_10, obręb Wojszyce,
ul. Poświęcka - o powierzchni 23,9 a, na działce 36, AR_9, obręb Poświętne,
ul. Stacyjna - o powierzchni 25,7 a, na działce: 2/2, AR_12, obręb Stare Miasto;

- **Opiniowanie dokumentów planistycznych i strategicznych**

W minionym okresie ZZM brał udział w opiniowaniu łącznie ok. 60 dokumentów planistycznych na różnych etapach procedury planistycznej, obejmujących zarówno miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, jak i dokumenty o charakterze strategicznym. Opiniowanie dotyczyło w szczególności zagadnień związanych z ochroną i rozwojem zieleni, adaptacją jej do zmian klimatu, retencją wód opadowych na obszarach zieleni oraz jakością przestrzeni publicznych.
Wśród opiniowanych dokumentów znalazły się m.in.: Plan Ogólny Gminy, Strategia Rozwoju Ponadlokalnego WROF 2050, Strategia 2050 - kontynuacja prac rozpoczętych w 2024 r., Standard Zielonego Budynku.

- **GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD – Plan 870 000,00 zł**

Wydatki bieżące – 835 399,62 zł
W 2025 r. wykorzystano środki w wysokości 835 399,62 zł co stanowi 96,02% wykonania planu.

W ramach środków wykonano:

- opłaty za umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej (przyłączy i sieci kanalizacji deszczowej) nie związanych z funkcją odwodnienia drogi przy ul. Mieszczańskiej, ul. Rędzińskiej, ul. Złotnickiej, ul. Kowieńskiej, ul. Przybyły, ul. Krzyckiej, ul. Pogodnej, ul. Rubczaka oraz ul. Maleczyńskich – 8 388,96 zł,
- awarie, dokumentacje - wykonano konserwację i utrzymanie urządzeń Fosy Miejskiej oraz przepompowni i jazu Małgorzata. Wykonano projekt naprawy osuwiska skarpy rowu przy ul. Marszowickiej. Naprawa studni publicznych w lokalizacjach - ul. Sądowa, ul. Eluarda 59, ul. Południowa 1-3, pl. Powstańców Śląskich, ul. Gorlicka 3-5, ul. Krzywoustego 282, ul. Wallenroda 2/4, ul. Wallenroda 22/24, ul. Piwnika Ponurego 52/54, ul. Bora Komorowskiego 17, remont studni głębinowej nr 9 w Parku Szczytnickim. Pompowanie wody z ujęcia na Odrze do zbiornika w Ogrodzie Japońskim. Zebranie śniętych ryb oraz ich utylizacja ze zbiornika retencyjnego przy Skwerze Scharouna. Zabezpieczenie terenu – ograniczenie dostępu do przepompowni i jazu Małgorzata od strony MPWiK. Oczyszczenie i naprawa skarpy przy zbiorniku Czarna Woda. Czyszczenie i usuwanie roślinności ze zbiornika w Parku Leśnickim – 300 000,00 zł,
- zakupiono energię elektryczną (zużycie, dystrybucja) do zasilania przepompowni wód drenażowych i deszczowych na osiedlach: Kowale, Nowy Dwór, Stabłowice, Księże Małe, Biskupin, pompowni wód przy ul. Dróżniczej i Głubczyckiej, słodowej, Bełzy a także pompowni wód powodziowych „Małgorzata” przy ul. Żabia Ścieżka. – 166 304,79 zł,
- usługi pozostałe, koszty eksploatacji i utrzymania drenaży i pompowni drenażowych w okresach miesięcznych oraz obsługa fosy miejskiej, jazów i przepompowni. Realizowano bieżącą konserwację i przeglądy regulacji urządzeń hydrotechnicznych. Naprawa włazów do studni i montaż pokryw w Parku Biskupińskim. Czyszczenie i usuwanie roślinności ze zbiornika w Parku Kozanowskim. Udrożnienie ujęcia wody na Odrze oraz pompowanie wody w celu zasilenia zbiornika w Ogrodzie Japońskim. Przygotowanie i wykonanie Programu Funkcjonalno Użytkowego dotyczącego modernizacji jazu Małgorzata – 295 761,87 zł,

- różne opłaty i składki, opłaty z tytułu korzystania ze środowiska za odprowadzanie wód opadowych i roztopowych systemami kanalizacji deszczowej oraz opłaty za użytkowanie gruntów pokrytych wodami za rok 2025 – 64 944,00 zł;

- **Prowadzenie bazy danych systemu zieleni Wrocławia**

Zarząd Zieleni Miejskiej prowadził działania na rzecz harmonijnego rozwoju systemów zieleni miejskiej i sprawnego nią zarządzania, prowadzi bazy danych i analizy służące sprawnemu zarządzaniu, a także opiniowaniu dokumentów strategicznych i działań innych jednostek w sposób jak najbardziej chroniący zieleń. Dane zbierane są na podstawie Zarządzenia Prezydenta nr 1217/19 z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Wrocławia.

- baza informacji o usunięciach i nasadzeniach drzew; informacji na temat decyzji administracyjnych na wycinkę drzew; informacji o działkach i wyodrębnionych w nich przestrzeniach lub dokładnych miejscach, na których istnieje możliwość nasadzenia drzew tzw. baza terenów pod nasadzenia, a także informacji o planach nasadzeń i ich aktualizacji,
- baza Zarządu Zieleni Miejskiej zawiera 110 801 zinwentaryzowanych drzew oraz 1 536 obszarów zakrzewionych o powierzchni 18,52 ha oraz 37 obszarów pokrytych drzewami o powierzchni 0,54 ha,
- baza opracowań od inwestorów zewnętrznych i projektantów budowana w wyniku importu i weryfikacji przygotowanych do zaimportowania do Bazy Zasobów Zieleni zawiera 214 816 zinwentaryzowanych drzew oraz 47 955 obszarów zakrzewionych o powierzchni 147,12 ha oraz 2 367 obszarów pokrytych drzewami o powierzchni 72,92 ha. W 2024 r. ze względu na podział bazy zasobów zieleni na bazę opracowań i bazę w dedykowanym systemie e-Zieleń, występuje spadek ilości obiektów (drzew) w porównaniu do roku poprzedniego, wynikająca z uporządkowania bazy i regulacji pokrywających się obiektów,
- bazy przestrzenne zawierają bazy obiektów ZZM – 832, baza ulic – 1 375, baza obiektów rekreacyjnych – 389,
- sporządzono nową bazę rejonów: parki i zieleńce - 14, tereny leśne - 4, zieleń przyuliczna – 8,

- sporządzono nową bazę. Zadanie polegało na tworzeniu bazy danych przestrzennych związanych z wprowadzeniem dokumentacji na potrzeby wdrażania projektu pn: „Budowa systemu do zarządzania zasobem zieleni miejskiej we Wrocławiu: e-platforma Zieleń we Wrocławiu-etap 1". Przedmiot zamówienia obejmował w szczególności wykonanie mapy w oprogramowaniu GIS oraz uzupełnienie bazy i wprowadzenie do systemu kompletnych umów do bazy dzierżaw wraz z wprowadzeniem skanów dokumentacji do spraw, danych do modułu ekspertyzy: ekspertyz dendrologicznych, opinii, raportów z prac i notatek z konsultacji wraz z wprowadzeniem dokumentacji w formie PDF, a także uzupełnienie brakujących drzew i arbotagów oraz mapy rejonów: parkowych ulicznych i leśnych,
- baza terenów wydanych pod nasadzenia zawiera 541 terenów o różnych statusach uzgodnienia: 102 „zarezerwowane" (czyli w trakcie realizacji nasadzeń), 58 „w trakcie okresu gwarancyjnego" (wykonawca nasadzeń zajmuje się pielęgnacją wykonanych przez siebie nasadzeń), 202 „po okresie gwarancyjnym" (bieżąca pielęgnacja została przekazana ZZM), 179 terenów o innych statusach. Każdy teren ma przypisany numer uzgodnienia oraz zawiera komplet informacji dot. nasadzeń (inwestor, ilość drzew i krzewów, osoba koordynująca, lokalizacja nasadzeń, typ nasadzeń oraz termin rezerwacji oraz realizacji uzgodnienia). W 2025 r. wydano 59 uzgodnień dot. wydania terenów pod nasadzenia.

- **Promocja**

W 2025 . Zarząd Zieleni Miejskiej prowadził szeroko zakrojone i zróżnicowane działania promocyjno-informacyjne, koncentrujące się na komunikacji z mieszkańcami, edukacji przyrodniczej oraz aktywnej obecności w przestrzeni miejskiej. Istotnym filarem promocji była obecność ZZM w mediach społecznościowych miasta, m.in. na profilach Zielony Wrocław. Opublikowano około 500 postów, które docierały jednorazowo od kilku do kilkudziesięciu tysięcy odbiorców. Ogółem średnia zeszłoroczna kliknięć nasze posty wzrosła o ponad 80 proc. W stosunku do roku poprzedniego. Post z rekordem wyświetleń, opisujący otwarcie II etapu placu zabaw w parku Tysiąclecia „Średniowieczna Warownia" wygenerował 225 tys. wyświetleń i ponad 18 tys. aktywności (reakcje, podania, kliknięcia, komentarze). Na potrzeby komunikacji przygotowano ponad 40

autorskich materiałów wideo, poświęconych zarówno bieżącej działalności ZZM, inwestycjom i wydarzeniom, jak i szeroko rozumianej edukacji środowiskowej. Stałymi formatami publikacji stały się m.in. kalendarz imprez na terenach ZZM oraz ciekawostki przyrodnicze. Media społecznościowe służyły również do informowania o konkretnych realizacjach, takich jak rozszczelnienie przy ul. Suchej, przy pomniku Bolesława Chrobrego, renowacje placów zabaw itd. Uzupełnieniem komunikacji cyfrowej były cykliczne wizyty przedstawicieli ZZM w Radiu Wrocław w audycji „Reakcje 24", umożliwiające bezpośredni dialog z mieszkańcami na temat zieleni miejskiej.
Rok 2025 obfitował w liczne imprezy plenerowe z udziałem ZZM. Jednostka aktywnie współtworzyła i uczestniczyła m.in. w dwóch edycjach akcji WROśnij we Wrocław (ul. Lechitów i Park Biskupiński), dużym pikniku Zielony Wrocław z rozbudowaną ofertą edukacyjną oraz dwóch edycjach Wakacji z #ZielonyWrocław w Parku Brochowskim i w Leśnicy. Podczas wydarzeń prowadzone były stoiska edukacyjno-informacyjne, warsztaty, prezentacje tropów zwierząt, odgłosów ptaków, a także rozdawane były m.in. nasiona, zioła i materiały informacyjne. ZZM był obecny również na licznych wydarzeniach partnerskich i miejskich, takich jak Piknik Rodzinny Spartan Skate w parku Tysiąclecia – prowadziliśmy spacer edukacyjny, piknik aglomeracyjny przy Hali Stulecia, pierwszy dzień wiosny w ZOO Wrocław, „Zielone Targowisko – Lato w Mieście", 10-lecie Domu Światowid czy odbywająca się pod naszym patronatem giełda minerałów „Pod Platanami" na bulwarze Zwierzynieckim. Każdorazowo działania te łączono z edukacją ekologiczną i rozmowami z mieszkańcami.
Duży nacisk położono na edukację przyrodniczą – zarówno w przestrzeni miejskiej, jak i w placówkach oświatowych. Przeprowadzono m.in. akcje edukacyjne dotyczące mikoryzacji, czyszczenia budek lęgowych, zielonych przystanków, a także promocja mikrolasu Miyawaki w postaci prelekcji i spaceru edukacyjne dla dzieci (np. w SP nr 71). Wspólnie z dziećmi i mieszkańcami realizowano działania praktyczne, takie jak wysiew łąk kwietnych. Kontynuowano współpracę z Uniwersytetem Wrocławskim i Uniwersytetem Przyrodniczym, której efektem były badania prowadzone przez magistrantów w oparciu o budki lęgowe rozwieszone na terenach ZZM. Rozwijano także współpracę z partnerami zewnętrznymi, m.in. firmą Kärcher w ramach promocji programu #zielonymecenat oraz LG Energy Solution Wrocław, z którym rozpoczęto tworzenie materiałów edukacyjnych dla pracowników.

W działania promocyjne i edukacyjne zaangażowana była wyjątkowo duża liczba pracowników ZZM, co przełożyło się na wysoką jakość prowadzonych wydarzeń, różnorodność oferty oraz bezpośredni kontakt z mieszkańcami.

- **Podnoszenie kwalifikacji**

Podnoszenie kwalifikacji kadry odbywa się poprzez aktywny udział osób zatrudnionych
w szkoleniach, warsztatach i konferencjach, których w 2025 roku było 27 i wzięło w nich udział 68 pracowników. Były to m.in.: warsztaty stacjonarne dotyczące projektowania rabat bylinowych, szkolenie stacjonarne z rozpoznawania drzew i krzewów w stanie bezlistnym, kurs Certyfikowanego Inspektora Drzew, szkolenie on-line dot. dostępności cyfrowej w social mediach, szkolenie on-line dot. ptaków, szkolenie dla radców prawnych Okręgowej Izby Radców Prawnych, szkolenie stacjonarne, dedykowane z excela, V Forum Zarządcy Zieleni w Poznaniu, Kongres GIS ESRI, szkolenie online + zajęcia terenowe z inspekcji drzew, konferencja Zielona Retencja w Gdańsku, szkolenie Praktyczne aspekty arborystyki w Pszczynie, szkolenie terenowe praktyczne dot. diagnostyki instrumentalnej,
szkolenie on-line pt.: Zamówienia Publiczne dla praktyków - wdrożenie nowelizacji 2025 i przygotowanie do zmian 2026, szkolenie online "Inwestycja w bezpieczne place zabaw i siłownie plenerowe”, szkolenie online - zmiany w zamówieniach publicznych, konferencja Dendros – Zarządzanie zielenią miejska w Krakowie, konferencja naukowa dot. zanieczyszczenia światlem (Lublin), konferencja Miejskie Ostoje Bioróżnorodności we Wrocławiu, GISday na Uniwersytecie Wrocławskim, szkolenie online: dostępne usługi - wyzwania z zakresu dostępności cyfrowej.
Ponadto odbyły się szkolenia na temat: środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych; jawności wynagrodzeń; zmian w zamówieniach publicznych: podwyższenia progu stosowania ustawy, ograniczenia udziału wykonawców z państw trzecich, elektronizacji postępowań odwoławczych strategicznego zarządzania procesem zakupów; tworzenia rejestru umów oraz zmian w stażu pracy od 2026 r.
W części wydarzeń ZZM prezentował swoje działania, m.in. na konferencji V Forum Zarządcy Zieleni w Poznaniu, na Forum Metropolii Krakowskiej, na 4th Forum for the EU Mission on Adaptation to Climate Change, na Water Folder Day

na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu, na konferencji Miejskie Ostoje Bioróżnorodności, czy Forum Miasto w zieleni 360 stopni.
Dodatkowo, ZZM przeprowadził 20 szkoleń wewnętrznych dotyczących różnych komponentów systemu e-zieleń (szkolenia dla wszystkich działów merytorycznych) i międzywydziałowe w ramach spotkania UM Zespołu ds. Zieleni nt. problemów i wyzwań związanych z młodymi nasadzeniami drzew i ich utrzymaniem.

ZESTAWIENIE ANALITYCZNE GŁÓWNYCH ZADAŃ REALIZOWANYCH
W LATACH 2021-2025

Powierzchnia terenów objętych bieżącą konserwacją

Lp.	Rodzaj obiektów	Wykaz powierzchni (ha)				
		2021	2022	2023	2024	2025
1	Parki	640,12	660,80	660,96	673,08	688,15
2	Ulice (bez pow. rowów)	562,46	579,52	579,06	575,93	576,13
3	Lasy, parki leśne, tereny leśne	1191,73	1 227,10	1 227,10	1 237,64	1 239,49
4	Zieleńce	161,64	164,25	166,75	171,86	174,43
5	Zieleń tymczasowa i nieurządzona	128,49	173,62	183,33	193,35	188,71
	Ogółem	2 684,44	2 805,29	2 817,2	2 851,86	2 866,91

Sprzedaż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego

Lp.	Rodzaj biletu	Ilość biletów (szt.)				
		2021	2022	2023	2024	2025
1	Normalne	117 931	122 708	121 502	117 349	105 334
2	Ulgowe	85 248	103 776	93 425	87 627	75 614

Lp.	Rodzaj biletu	Ilość biletów (szt.)				
		2021	2022	2023	2024	2025
3	Rodzinne	9 950	8 689	7 869	7 290	5 819
4	Karnety	37	23	13	7	27
5	Bilety specjalne	105	41	40	31	23
	Ogółem	213 271	235 237	222 849	212 304	186 817

Drewno pozyskane w trakcie prowadzonej konserwacji lasów komunalnych

Lp.	Grubizna drewna	Miąższość drewna (m3)				
		2021	2022	2023	2024	2025
1	Drewno opałowe	1 115,62	1 571,39	1 619,25	1 584,57	2 065,30
2	Papierówka/ drewno wielkowymiarowe	-	12,27	-	-	-
	Ogółem	1 115,62	1 583,66	1 619,25	1 584,57	2 065,30

Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej

Lp.	Rodzaj nasadzeń	Ilość roślin (szt.)				
		2021 (w tym inwestycyjne)	2022 (w tym inwestycyjne)	2023 (w tym inwestycyjne	2024 (w tym inwestycyjne)	2025 (w tym inwestycyjne)
1	Drzewa	2 406 (361)	2 574 (189)	2 454 (1 691)	2 963 (2 934)	2 858 (2 749)
2	Krzewy	65 588 (26 113)	29 309 (7 443)	41 128 (19 433)	75 881 (63 795)	61 340 (49 289)
3	Sadzonki leśne	81 400	45 150	21 700	23 200	15 000
4	Rabatowe	133 447	136 177	13 638	103 366	116 776
5	Cebulowe	209 550 (29 377)	173 041 (2 779)	364 650 (7 745)	388 383 (26 949)	472 634 (8 320)

Lp.	Rodzaj nasadzeń	Ilość roślin (szt.)				
		2021 (w tym inwestycyjne)	2022 (w tym inwestycyjne)	2023 (w tym inwestycyjne	2024 (w tym inwestycyjne)	2025 (w tym inwestycyjne)
6	Byliny	47 338 (19 320)	28 464 (6 288)	13 207 (12 292)	48 855 (47 664)	37 366 (22 970)
7	Pnącza	1 716 (286)	2 302 (1072)	3 365 (991)	1 732 (1310)	2495 (2495)
	Ogółem	506 445 (75 457)	417 017 (17 771)	448 366 (30 556)	644 380 (142 652)	708 469 (85 823)

Zadania w zakresie placów zabaw, oświetlenia oraz urządzeń wodnych

Lp.	Nazwa czynności	Ilość obiektów (szt.)				
		2021	2022	2023	2024	2025
1	Przeglądy, konserwacja i naprawy:					
	- place zabaw	131	135	138	142	148
	- siłownie terenowe	63	64	65	67	71
	- ścieżki zdrowia	12	14	16	16	18
3	Eksploatacja i konserwacja oświetlenia:					
	- lampy oświetlenia typu parkowego i iluminacje	2 989	3 116	3 547	3599	3992
4	Eksploatacja i konserwacja urządzeń wodnych:					
	- fontanny i systemy nawadniania	46	46	49	50	74

PODSUMOWANIE

Działania Zarządu Zieleni Miejskiej związane z realizacją zadań inwestycyjnych, bieżącą konserwacją terenów zieleni miejskiej są spójne z programem Prezydenta oraz Strategią Wrocławia 2030. Obywa się to poprzez:

- **Zwiększanie powierzchni terenów zieleni miejskiej**

Przyjęte zmiany powierzchni parków i zieleńców są wynikiem przeprowadzonych inwestycji, zagospodarowania terenów niedostępnych i nieużytkowanych, zadań bieżących związanych z konserwacją i utrzymaniem istniejącej zieleni, w tym realizacji planu nasadzeń na nowych terenach.
W ramach zmian w zakresie zieleni parkowej wzrost powierzchni wynika ze zmiany klasyfikacji i przyjęcia nowych parków i skwerów w związku z działaniami inwestycyjnymi. Jako nowe obiekty parkowe przyjęto Ogrody Szczytnickie oraz Park Krzycki. Dodatkowo zwiększenie powierzchni wynika ze zwiększenia terenu zagospodarowania Parku Maślickiego przy ul. Królewieckiej – teren zieleni wzbogacono o nową infrastrukturę i wyposażono m.in. w boisko do gry w siatkówkę plażową. W zakresie zieleńców przyjęto do klasyfikacji nowe obiekty: zieleniec przy ul. Złotnickiej (Park Literacki) – teren nieużytku udostępniono poprzez budowę ścieżek, wyposażenie w elementy małej architektury i założenie zieleni, skwer przy ul. Węgierskiej – teren uporządkowano i udostępniono mieszkańcom, Skwer przy ul. Owsianej i ul. Stysia – nowe miejsce na mapie zieleni Wrocławia – wcześniej będące dzikim parkingiem -zamieniony w strefę wypoczynku w zieleni. Zazieleniono małe skwery tj. Park kieszonkowy przy ul. Powstańców Śląskich i Park kieszonkowy przy ul. Grabiszyńskiej i ul. Szpitalnej w formie zagospodarowania z nową funkcją zieleni wypoczynkowej z ogrodami deszczowymi. Ponadto przyjęto do klasyfikacji jako zieleniec teren przy ul. Wincentego ul. Pomorskiej w związku z rozbetonowaniem i zazielenieniem obszaru. Ponadto zmienioniono klasyfikację obiektu zieleńca przy ul. Osobowickiej w związku ze zmianą użytku zgodnie z MPZP jako teren rekreacyjno – wypoczynkowy.
W zakresie rozszczelnień wykonano inwestycje w 7 lokalizacjach przy ul. Pułaskiego gdzie rozszczelniono miejsca postojowe i nasadzono szpaler drzew, przy ul. Suchej gdzie rozebrano nawierzchnie betonową chodnika i wybudowano ogrody deszczowe z bioróżnorodnymi rabatami, na Pl. Legionów wprowadzono

drzewa i rabaty w chodniku oraz parkingu kosztem kilku miejsc postojowych, przy ul. Grabiszyńskiej/Stalowej wykonano dużą rabatę zmniejszając powierzchnię chodnika oraz rozszczelnienia na Osiedlu Tarnogaj przy ul. Nyskiej, Pięknej i ul. Tarnogajskiej;

- **Modernizację terenów zieleni pod względem rekreacyjnym - powstały 4 nowe place**

zabaw, a 2 place zabaw rozbudowano, 3 siłownie, 4 kalisteniki, 2 ścieżki zdrowia, 24 obiekty zmodernizowano poprzez dostawienie nowych urządzeń lub rozbudowę obiektów w ramach prac inwestycyjnych i działań bieżących. Dodatkowo do klasyfikacji przyjęto 2 psie wybiegi oraz 3 boiska;

- **Doposażenie terenów zieleni w elementy małej architektury tj. ławki i kosze na**

odpady, tablice informacyjne i edukacyjne. W ramach ww. działań stworzono miejsca, które umożliwiają aktywny wypoczynek mieszkańcom. Ponadto podniesiono standard i atrakcyjność terenów pod względem aktywności sportowej wśród zieleni. W ramach projektu „Ławeczka Mieszkańca" edycja 2025 ustawiono 50 ławek w lokalizacjach zgłoszonych przez mieszkańców. Na ul. Zajączkowskiej stanęło 9 ławeczek, na Długiej 1, wzdłuż Promenady Krzyckiej 3, na ul. Jaksonowickiej 2, na ul. Legnickiej 2, na ul. Reja 1, na ul. Horbaczewskiego 4, na ul. Morwowej 8, na zieleńcu przy ul. Pszczelarskiej 2, na zieleńcu przy ul. Jaworowej 6, na skwerze przy skrzyżowaniu ulic Ziębickiej i Morwowej 3, na ul. Ziębickiej 2, na Gazowej 2 oraz na ul. Tarnogajskiej 5. W ramach „Dostawy i montażu ławek w różnych częściach osiedla Biskupin-Sępolno-Dąbie-Bartoszowice" Drobne sprawy w różnych częściach osiedla- ławki z Funduszu Osiedlowego - ustawiono 66 nowych ławek wzdłuż ulic Dębowskiego i Olszewskiego, a także wymieniono wszystkie ławki w Parku Biskupińskim;

- **Podnoszenie standardów bieżącego utrzymania istniejących terenów zieleni miejskiej;**

nasycanie zielenią istniejących obiektów zieleni miejskiej poprzez nasadzenia zieleni. W 2025r. nasadzono 2 858 drzew, ok. 63 800 krzewów i pnączy, ponad 53 300 bylin i traw ozdobnych, ok. 590 000 kwiatów rabatowych i cebulowych;

- **Realizację akcji społecznych - w ramach akcji Wrośnij we Wrocław powstają Parki**

Młodego Wrocławianina, zielone miejsca, w których wrocławskie rodziny mogą posadzić drzewa upamiętniając tym samym jedno z najważniejszych wydarzeń w życiu rodziców, jakim jest pojawienie się nowego członka rodziny. W ramach zadania realizowane są nasadzenia na terenach nowo powstających lub istniejących parków. Wiosną 2025 r. nasadzenia zostały wykonane na terenie nowo powstającego Parku Lechitów na osiedlu Kowale - 315 szt. drzew, 65 szt. soliterów krzewów, a jesienią w lokalizacjach – Park przy ul. Canaletta, Park Biskupiński – 265 szt. drzew i 50 szt. soliterów krzewów. Nasadzenia zostały objęte 3-letnią pielęgnacją gwarancyjną;

- **Konsekwentną rewaloryzację i rewitalizację istniejących założeń zieleni - m.in. w Parku**

por. Roberta Marczewskiego, na Skwerze przy ul. Żernickiej/Objazdowej, w Parku leśnym przy ul. Średzkiej, w Parku Andersa;

- **Remonty infrastruktury parkowej w tym 3 mostków w Parku Brochowskim, remont**

konserwatorski zabytkowej Bastei Hioba oraz prace konserwatorskie przy 5 pomnikach;

- **Modernizację i rozbudowę w zakresie fontann, nawodnień i aeratorów:**

zmodernizowana została instalacja napowietrzania stawu w Parku Południowym, zamontowane dwie nowe pompy wodne na wodnym placu zabaw przy ul. Żabia Ścieżka przystosowane do trudnych warunków eksploatacyjnych. Wyremontowano cztery fontanny i wybudowano dwa poidełka;

- **Budowę i rozbudowę oświetlenia w lokalizacjach: Skwer przy zbiegu ul. Przedwiośnie i**

Starodębowej, EKOpark Stabłowice, Skwer ul. Szybowcowa, Skwer przy ul. Węgierskiej, Park Maślicki ul. Królewiecka, Park por. R. Marczewskiego, Skwer Thomasa przy ul. Gazowej, Park przy ul. Pakosławskiej – Klin Żmigrodzki, Promenada Staromiejska przy pomniku Chrobrego.

Wybrane zadania zrealizowane w ramach inwestycji oraz działań bieżących ZZM

Place zabaw

Nowe obiekty		
1.	Park por. R. Marczewskiego	plac zabaw dla dzieci młodszych
2.	Park Literacki	plac zabaw dla dzieci młodszych
3.	Park Tysiąclecia	plac zabaw dla dzieci młodszych „Baszta” z parkiem linowym
4.	Park przy ul. Jeziorowej	plac zabaw
5.	Skwer ul. Żernicka - Ługowina	strefa zabaw
Rozbudowa		
6.	Park Andersa	rozbudowa placu zabaw
7.	Staw Maślicki	rozbudowa placu zabaw

Siłownie i kalisteniki

1.	Park im. Węgrzynowskiego	siłownia
2.	Skwer Thomasa	siłownia
3.	Skwer przy ul. Węgierskiej	siłownia i kalistenika
4.	Skwer Sharouna	kalistenika
5.	Park Pilczycki	kalistenika

6.	Skwer przy ul. Mikołowskiej	kalistenika

Ścieżka zdrowia

1.	Skwer Sharouna	strefa do ćwiczeń ze ścianką wspinaczkową
2.	Park Andersa	urządzenia do wspinaczki

Boiska

1.	Park Maślicki	boisko do piłki siatkowej plażowej
2.	Skwer Sharouna	strefa do gry w kosza
3.	Park przy ul. Jeziorowej	boisko do piłki siatkowej plażowej

Wybieg dla psów

1.	Park przy ul. Pakosławskiej	psi wybieg
2.	EkoPark Stabłowice	psi wybieg

Nowe parki

1.	Ogrody Szczytnickie	obiekt
2.	Park Maślicki – ul. Królewiecka	powiększenie kompleksu
3.	Park Krzycki	obiekt

Nowe Skwery

1.	Park Literacki	obiekt
2.	Skwer przy ul. Węgierskiej	obiekt
3.	Skwer przy ul. Owsianej i ul. Stysia	obiekt
4.	Park kieszonkowy przy ul. Powstańców Śląskich	obiekt

5.	Park kieszonkowy przy ul. Grabiszyńskiej i ul. Szpitalnej	obiekt
6.	Zieleniec przy ul. Wincentego/Pomorskiej	obiekt

Rozszczelnienia/zazielenienia w pasach drogowych

1.	ul. Pułaskiego	
2.	ul. Sucha	
3.	ul. Nyska	
4.	ul. Piękna	
5.	ul. Tarnogajska	
6.	Plac Legionów	
7.	ul. Grabiszyńska/Stalowa	

Rewitalizacje

1.	Skwer przy ul. Żernickiej – Objazdowej	ścieżki, mała architektura
2.	Park leśny przy ul. Średzkiej	ścieżki, mała architektura
3.	Promenada Staromiejska przy ul. Świdnickiej (Zielono-niebieski skwer przy pomniku Bolesława Chrobrego)	strefa wejściowa zielono – niebieska infrastruktura
4.	Park por. R. Marczewskiego	Ścieżki, mała architektura, oświetlenie, place zabaw

6.	Park Andersa	Ścieżki, mała architektura, strefy rekreacyjne
Kontynuacje zagospodarowania		
1.	Skwer Scharouna	ścieżki, mała architektura
2.	Skwer przy ul. Szybowcowej	mała architektura i nasadzenia, oświetlenie
3.	Skwer przy ul. Arbuzowej	ścieżki, mała architektura
4.	Park Tysiąclecia	ścieżki, schody
5.	Skwer Thomasa ul. Gazowa	ścieżki, mała architektura
6.	Polana Integracyjna	ścieżki, mała architektura
7.	Park Leonarda	ścieżki, mała architektura
8.	Park ul. Jeziorowa	ścieżki, mała architektura
9.	Park Brochowski - południe	ścieżki, mała architektura
10.	Park Maślicki – ul. Królewiecka	ścieżki, mała architektura
Renowacje/Pomniki		
1.	Basteja Hioba	remont konserwatorski muru ceglanego i zwieńczenia lica elewacji Bastei Hioba oraz zagospodarowanie terenu
2.	Park Brochowski	mostki – 3 szt.
3.	Plac Św. Macieja	glorieta
4.	Park Szczytnicki	kolumna Fryderyka Wilhelma II
5.	ul. Wróblewskiego	ogrodzenie pomnika przyrody
6.	Wyspa Piasek	pomnik Kominka – prace konserwacyjne
7.	Park Grabiszyński	pomnik Wspólnej Pamięci – prace konserwacyjne
8.	Ogród Japoński	remont bramy

Fontanny/nawodnienie/aeratory		
1.	Ogród Staromiejski	prace konserwacyjne
2.	Park Staszica	malowanie
3.	Plac Św. Macieja	prace konserwacyjne
4.	Park Południowy	prace konserwacyjne - wymiana aeratorów
5.	Ogród Japoński	wymiana sterowania nawodnienia
6.	Bulwar X. Dunikowskiego	prace konserwacyjne
7.	Promenada nad Oławą	wymiana pomp na placu zabaw

Toalety

1.	Park Tarnogajski

Oświetlenie

1.	Skwer przy zbiegu ul. Przedwiośnie i Starodębowej	10 parkowych lamp
2.	EKOparku Stabłowice	punkt poboru
3.	Park leśny ul. Potokowa	punkt poboru
4.	Wyspa Piasek – pomnik Kominka	wymiana oświetlenia, przywrócenie zasilania
5.	Tender na Swojczycach	doświetlenie
6.	Skwer ul. Szybowcowa	17 parkowych lamp, 10 ulicznych
7.	Skwer przy ul. Węgierskiej/ ul. Centralnej	13 parkowych lamp
8.	Park Maślicki ul. Królewiecka	13 parkowych lamp
9.	Skwer przy ul. Długosza	13 parkowych lamp, dodatkowo podłączano 5 szt.
10.	Skwer Thomasa przy ul. Gazowej	19 parkowych lamp, 3 oprawy dekoracyjne

11.	Park przy ul. Pakosławskiej – Klin Żmigrodzki	35 parkowych lamp
12.	Promenada Staromiejska przy pomniku Chrobrego	3 parkowe lampy
13	Ogród Japoński	wymian linii zasilających, wymiana słupów do naświetlaczy
14.	Park Grabiszyński	Pomnik Wspólnej Pamięci – przywrócenie zasilania
15.	Wyspa Daliowa	naprawa punktów poboru, przywrócenie zasilania
16.	Park Szczytnicki	prace konserwacyjne – ul. Chopina
17.	Most Tumski	wymiana szafy zasilania

Zabezpieczenie powodziowe		
1.	ul. Karczemna	
2.	Park przy ul. Karpnickiej	funkcja plaży

Doposażenia i dostawy

1.	Park Wojszyce	stół do ping-ponga i szachów
2.	Skwer Damiana de Veuster	stoliki szachowe
3	Park Uśmiechu ul. Wolbromska	ławki, urządzenie
4.	Park na Skraju	zestaw zabawowy
5.	Zieleniec przy ul. Szybowcowej	bujak
6.	Park Leśnicki	zestaw zabawowy, huśtawka

7.	Skwer Kobla	karuzela
8.	Park Stabłowicki	sprawnościowy tor przeszkód
9.	Zieleniec przy ul. Objazdowej/ Żernickiej	karuzela
10.	Zieleniec przy ul. Meissnera	karuzela, stół piknikowy, huśtawka wagowa
11.	Skwer Ludwika Witolda Rajchmana	zestaw zabawowy
12.	Skwer przy ul. Elbląskiej	zestaw zabawowy
13.	Skwer ks. Leszka Jabłońskiego	huśtawka bocianie gniazdo, linarium
14.	Park przy ul. Canaletta	zestaw zabawowy
15.	Zieleniec przy ul. Bierutowskiej	trampolina
16.	Park Polana Karłowicka	modułowy zestaw na sprężynach
17.	Zieleniec przy ul. Jerzmanowskiej	hamaki
18.	Skwer przy ul. Berenta	zestaw sprawnościowy
19.	Las Osobowicki	zestaw zabawowy
20.	Park Tarnogajski	szałasy
21	Wybieg dla psów na Kozanowie	urządzenia psiego wybiegu
22	EkoPark Stabłowice	linarium
23	Park Wschodni	linarium, ławki, huśtawka
24	Skwer przy ul. Mikołowskiej	urządzenie kalisteniki

Poidełko

1.	Zielono-niebieski skwer przy ul. Suchej

2.	Zazielenienie - Al. Wiśniowa

Ławeczka Mieszkańca

1.	116 szt.

BIURO STRATEGII MIASTA

KLUCZOWE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ BIURO:

1. *Strategia rozwoju Wrocławia „Wrocław2050”*
   Organizacja prac nad projektem strategii rozwoju Wrocławia *Wrocław 2050,* w tym:
   - 3 spotkania Zespołu Eksperckiego ds. Strategii „Wrocław 2050” (ZE), powołanego Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia w sprawie organizacji prac nad Strategią Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050",
   - 6 spotkań członków Komitetu Sterującego ds. Strategii „Wrocław 2050”, powołanego Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia w sprawie organizacji prac nad Strategią Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050",
   - 3 posiedzenia Zespołu ds. strategii rozwoju Wrocławia, powołanego Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia w sprawie powołania Zespołu ds. strategii rozwoju Wrocławia,
   - przygotowanie Zarządzenia Nr 3536/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 3 października 2025 r. uchylającego Zarządzenie nr 9787/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 marca 2023 r. w sprawie organizacji prac nad Strategią Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050’’ (dot. Komitetu Sterującego i Zespołu Eksperckiego),
   - spotkanie informacyjne z Radnymi RMW prezentujące przebieg prac nad strategią oraz jej najważniejsze założenia,
   - analiza zadań znajdujących się w Portfelu Projektów Inwestycyjnych w perspektywie do roku 2035 pod kątem ich spójności z założeniami projektu Strategii,
   - analiza uwag wniesionych przez Radnych UMW, członków Komitetu Monitorującego oraz Zespołu Ekspertów,
   - cykliczne spotkania umożliwiające koordynację pomiędzy projektami Strategii i planu ogólnego w celu zapewnienia spójności ich ustaleń w zakresie polityki przestrzennej,
   - opracowanie treści Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050” (tekst oraz graficzna prezentacja modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej do konsultacji i opiniowania),

- przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, w tym:
    - spotkanie z Radnymi - omówienie zmian prawnych dotyczących integracji systemu planowania strategicznego z planowaniem przestrzennym i roli strategii rozwoju w nowym porządku prawnym; informacja na temat wniesionych przez Radnych Miejskich uwag do projektu SW2050; zaproszenie na warsztaty konkretyzujące,
    - spotkania warsztatowe – konkretyzujące (5 spotkań warsztatowych w styczniu i lutym 2025 r.),
    - spotkania konsultacyjne – 18.03.-22.04.2025 r., w tym 5 otwartych spotkań z mieszkańcami, konsultacje z młodzieżą, seniorami, spotkanie z członkami Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola (KRUWIO), członkami Stowarzyszenia Aglomeracja Wrocławska,
- rozpatrzenie uwag, które wpłynęły w ramach konsultacji – łącznie zostało zebranych 331 uwag, które wraz z odpowiedziami zostały zawarte w załączniku nr 1 do Raportu z konsultacji społecznych opublikowanego w BIP, https://www.wroclaw.pl/rozmawia/jaka-bedzie-strategia-wroclaw-2050-raport-z-konsultacji,
- opiniowanie projektu Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050” z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska, Zarządem Województwa Dolnośląskiego, Wojewódzką Stacja Sanitarno-Epidemiologiczną we Wrocławiu,
- Ewaluacja ex-ante projektu Strategii Rozwoju Wrocławia “Wrocław 2050”,
- uchwalenie Strategii Rozwoju Wrocławia ,,Wrocław 2050’’ - Uchwała Nr XXIV/463/25 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 października 2025 r.,
- opracowanie „Analizy foresightowe wspierające wdrażanie Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050” wraz z warsztatami;

2. *Raport o stanie gminy Wrocław:*
    - koordynacja prac i opracowanie Raportu za rok 2024, współpraca z departamentami i podległymi mu jednostkami, instytucjami, spółkami, przygotowanie materiałów na sesję absolutoryjną dla Prezydenta Wrocławia (prezentacji i przemowy Prezydenta),

- prace koncepcyjne nad Raportem za rok 2025: opracowanie struktury dokumentu, harmonogramu prac, koordynacja wstępnych prac, współpraca z departamentami i podległymi mu jednostkami, instytucjami, spółkami;

3. *Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia*
   - opracowanie strategicznego dokumentu krótkookresowego na rok budżetowy 2026, zawierającego szczegółowe cele rozwoju społeczno-gospodarczego miasta w perspektywie jednorocznej; harmonogram prac, współpraca z departamentami i podległymi mu jednostkami, instytucjami, spółkami,
   - monitoring realizacji zadań zawartych w dokumencie *Założeń* na rok 2025;

4. Monitoring wdrażania *Strategii Wrocław 2030:*
   - przygotowanie i prowadzenie prac Komitetu Monitorującego *Strategię Wrocław 2030* (2 posiedzenia Komitetu),
   - przygotowanie Zarządzenia Nr 3277/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 25 sierpnia 2025 r. zmieniające Zarządzenie nr 9786/23 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 marca 2023 r. w wykonania uchwały nr LI/1193/18 Rady Miejskiej Wroclawia z dnia 15 lutego 2028 r. w sprawie strategii rozwoju Wroclawia pod nazwą *Strategia Wrocław 2030*;

5. Wrocławski Obszar Metropolitalny – działania realizowane w różnych formułach i stowarzyszeniach dolnośląskich samorządów, w takich obszarach tematycznych, jak transport aglomeracyjny, walka ze smogiem, wykorzystanie Odry, mieszkalnictwo, suburbanizacja, zbieranie i analiza danych na rzecz wzmocnienia współpracy terytorialnej i poprawy jakości życia mieszkańców;

6. Współpraca i obsługa merytoryczna w związku z członkostwem Wrocławia w organizacjach i sieciach miast, m.in. Związku Miast Polskich, Unii Metropolii Polskich i Związku Powiatów Polskich (przystąpienie Wrocławia do Związku Powiatów Polskich na mocy Uchwały Nr XXV/497/25 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 listopada 2025 r.); nadzór nad opiniowaniem aktów prawnych w celu wypracowania wspólnego stanowiska samorządu

terytorialnego w ramach KRWiST/ZMP/UMP/ZPP – prowadzenie korespondencji; spotkanie dot. ustawy metropolitalnej – lipiec i październik 2025 r.; aktualizacja projektu ustawy metropolitalnej – grudzień 2025 r.

7. Udział w pracach interdyscyplinarnych zespołów, w tym w opracowywaniu i opiniowaniu dokumentów strategicznych:
   - współpraca przy analizie obszarów strategicznych i zadań na rzecz neutralności miasta i kontraktu klimatycznego,
   - udział w pracach Zespołu ds. polityki mieszkaniowej,
   - udział w pracach Zespołu ds. transformacji cyfrowej Wrocławia,
   - udział w pracach Zespołu ds. polityki równościowej,
   - udział w pracach Rady ds. Przedsiębiorczości,
   - udział w pracach Zespołu wdrażającego zapisy strategii gospodarowana wodami opadowymi,
   - udział w pracach na rzecz Misji „Neutralnych Klimatycznie i inteligentnych Miast”, analiza danych z miejskich polityk i programów,
   - udział w posiedzeniach Zespołu ds. rozwoju elektromobilności we Wrocławiu,
   - udział w pracach zespołu ds. polityki rzecznej,
   - udział w pracach nad aktualizacją Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych,
   - udział w pracach przy Strategii rozwoju ponadlokalnego ZITWrOF,
   - przygotowywanie stanowisk pomocniczych - opiniowanie projektów planów ogólnych, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i strategii rozwoju gmin sąsiadujących z Wrocławiem,
   - udział w spotkaniach oraz warsztatach Lokalnej Grupy URBACT GreenPlace,
   - udział w pracach stałego zespołu Centrów Aktywności Lokalnej,
   - opiniowanie projektu Planu Równości Płci (Gender Equality Plan) w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
   - powołanie zespołu i udział w pracach nad „Wrocławskim Standardem Zielonego Budynku”, koordynacja projektu z ramienia Biura Strategii Miasta.

8. Udział Wrocławia w programie „Cities in Placemaking”

Placemaking to podejście do planowania i projektowania miast, które koncentruje się na ludziach użytkujących daną przestrzeń, ich potrzebach i jakości życia. Celem programu jest poznanie metodologii tworzenia przestrzeni publicznych przyjaznych dla ich użytkowników oraz wymiana doświadczeń i poznanie dobrych praktyk w tym obszarze. Ta idea ma odzwierciedlenie również w wartościach Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050”. Tworzenie w przestrzeni Wrocławia miejsc dla mieszkańców i z udziałem mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu relacji, tym samym budowaniu wspólnoty to również element sprzyjający odporności miasta.
Przez dwa lata Wrocław (2023-2025 r.), w międzynarodowym gronie 13 europejskich miast (Bergen, Bradford, Budapeszt, Cork, Famalicao, Haga, Helsinki, Helsingborg, Reggio Emilia, Rotterdam, Trencin, Winnica), uczestniczył w eksperckim programie wymiany wiedzy i doświadczeń na temat tworzenia miejsc #Cities in Placemaking (#Placemaking Europe). Program Cities in Placemaking prowadzony jest przez europejską sieć Placemaking Europe, łączącą praktyków, naukowców, liderów społeczności i przedstawicieli lokalnych władz. Podczas spotkań, organizowanych co kwartał w kolejnych miastach partnerskich, dyskutowane są kluczowe kwestie dotyczące transformacji przestrzeni miejskich w miejsca tętniące życiem i pełne mieszkańców, atrakcyjne społecznie i gospodarczo. W lutym 2025 roku, w Hadze odbył się finał pierwszej edycji programu, podczas którego przedstawiciele władz miast uczestniczących w programie podpisali wspólnie wypracowane porozumienie, które jest drogowskazem tworzenia i rozwoju funkcjonalnych, zrównoważonych i przyjaznych przestrzeni publicznych w ich miastach – Agenda for Making Placemaking Systemic (metodologia tworzenia przestrzeni publicznych, miejsc i stosowane narzędzia). W imieniu Wrocławia deklarację podpisał wiceprezydent Jakub Mazur.

Wrocław wraz Rotterdamem, Hagą, Trencinem i Bradford przystąpiły do etapu II programu Cities in Placemaking. Celem II etapu programu Cities in Placemaking jest wdrażanie zasad tworzenia miejsc wspólnych, poznanych podczas uczestnictwa w I etapie programu oraz realizacja podpisanej przez Wiceprezydenta Jakuba Mazura w lutym 2025 roku w Hadze.

Spotkaniem w Reggio Emilia, organizowanym podczas Placemaking Week 2025 rozpoczęto prace w ramach II etapu programu. Pierwsze warsztaty w ramach II etapu programu dotyczyły refleksji na temat tworzenia systemowego podejścia tworzenia miejsc, zarządzania przestrzenią. Jakie czynniki temu sprzyjają, a jakie są bariery. W grupie miast dyskutowano na temat niezbędnych działań, jakie należy podjąć, by stworzyć katalog systemowych działań dla realizacji dobrych przestrzeni, małej i dużej skali. I jak je realizować w praktyce.
Warsztaty w Rotterdamie, organizowane grudniu 2025 r. w formule hybrydowej, służył analizie tworzenia, współtworzenia procesu kształtowania przestrzeni, jej ewaluację poprzez badanie odpowiednich wskaźników umożliwiających ocenę funkcjonalności przestrzeni

9. Placemaking w działaniu.

Zdobyta podczas uczestnictwa w programie „Cities in Placemaking" w etapie I wiedza, przetestowana została podczas pilotażowego działania jakim był Zaczarowany Jarmark pod OPT Zamek w Leśnicy. W odpowiedzi na postulaty mieszkańców dotyczące potrzeby stworzenia miejsc spotkań i przestrzeni publicznych – na dwa tygodnie w grudniu parking przed OPT Zamek przekształcony został w miejsce lokalnych wydarzeń i sąsiedzkich aktywności. W trakcie trwania jarmarku prowadzone były obserwacje i badania, z których wnioski posłużą do lepszego zaplanowania kolejnych działań testowych oraz opracowania docelowego rozwiązania przestrzeni.

10. Organizacja festiwalu Placemaking Week 2026 we Wrocławiu:
    - list intencyjny zgłaszający kandydaturę Wrocławia jako gospodarza festiwalu w 2026 roku,
    - uroczyste ogłoszenie kandydatury Wrocławia jako gospodarza festiwalu Placemaking Week 2026 roku podczas festiwalu Placemaking Week 2025 w Reggio Emilia; informacje o planowanym wydarzeniu w lokalnej prasie wrocławskiej,
    - przygotowanie Zarządzenia Nr 3901/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 27 listopada 2025 r. w sprawie powołania Zespołu ds. organizacji festiwalu Placemaking Week Europe 2026 we Wrocławiu,

- cykliczne spotkania organizacyjne z przedstawicielami Departamentu Różnorodności Społecznej oraz Fundacji Placemaking Europe w celu wypracowania kolejnych etapów działań,
- wizyta studyjna przedstawicieli Fundacji Placemaking Europe w grudniu 2025 r., w trakcie której: zaprezentowane zostały obiekty proponowane do organizacji wydarzeń w trakcie festiwalu Placemaking Week, interesujące przestrzenie w centrum miasta oraz przestrzenie proponowane do organizacji Local Challenge; odbyły się spotkania z interesariuszami miejsc, warsztaty wspomagające wypracowanie wiodących ścieżek tematycznych festiwalu oraz inne spotkania organizacyjne,
- działania marketingowe mające na celu promocję festiwalu;

11. Wrocławski Standard Zielonego Budynku

Wrocławski Standard Zielonego Budynku (koordynowany w Biurze Strategii Miasta) został wprowadzony na podstawie Zarządzenia nr 3730/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 października 2025 r. Jest to zestaw przejrzystych zasad i wymagań dla projektowania nowych budynków miejskich oraz modernizacji istniejących obiektów. Ma wspierać powstawanie budynków zdrowszych, bardziej przyjaznych środowisku i jednocześnie bardziej ekonomicznych w utrzymaniu.

DZIAŁANIA INNE:

- Udział w konferencjach i spotkaniach dotyczących statystyki i demografii organizowanych przez Fundację im. Stefana Batorego i Unię Metropolii Polskich
- Prowadzenie rejestru miejskich dokumentów strategicznych, zgodnie z Zarządzeniem nr 9192/22 Prezydenta Wrocławia z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie sporządzania miejskich dokumentów strategicznych Wrocławia;
- Współpraca z CUI na rzecz możliwości rozbudowy i modułu raportowania WRObaza.

BIURO ROZWOJU GOSPODARCZEGO

I. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej w centrum staromiejskim we Wrocławiu poprzez realizację uchwały nr LVI/1465/14 RMW z dnia 10 kwietnia 2014 r.

1. Uchwała nr LVI/1465/14 RMW z dnia 10 kwietnia 2014r. w sprawie utworzenia Parku Kulturowego „Stare Miasto”

Celem funkcjonowania Parku Kulturowego jest kompleksowa ochrona przestrzeni publicznej o najwyższych wartościach kulturowych poprzez realizację przepisów ograniczających negatywne zjawiska, takie jak np. reklamy wielkoformatowe, nośniki reklamowe (billboardy, citylighty), reklamy o niskiej jakości, wyklejanki w witrynach lokali użytkowych, nagabywanie, graffiti na elewacjach nieruchomości, nielegalny handel. Idea utworzenia Parku Kulturowego sprawdziła się, o czym świadczy fakt, iż od czasu usunięcia w latach 2015-17 nielegalnych reklam wielkoformatowych i nośników reklamowych, nie odnotowano montażu nielegalnej reklamy wielkoformatowej. Powołanie do życia Parku Kulturowego pozwoliło usunąć naruszenia wskazane do demontażu jako priorytetowe, najbardziej kolidujące z zabytkową architekturą. W 2025r. kontynuując realizację zadań wynikających z ww. uchwały RMW, BRG współpracowało ze Strażą Miejską. W zakresie zgodności z przepisami o Parku Kulturowym, BRG prowadziło monitoring handlu okrężnego, jarmarków, kiermaszy, natomiast SM prowadziła monitoring i usuwała naruszenia takie jak: banery, wyklejanki, stojaki, ulotki, nagabywanie, graffiti, handel nielegalny.

BRG współpracuje z Wrocławskim Centrum Integracji, które realizuje projekt współfinansowany przez Gminę: „Wrocławskie Centrum Sprawiedliwości Naprawczej”,
w ramach którego graffiti, symbole mowy nienawiści, inne zabrudzenia mogą być usuwane
z nieruchomości komunalnych (bądź wspólnotowych z udziałem Gminy) na zasadzie nieodpłatnych prac na cele społeczne, wykonywanych przez osoby skazane na kary nieizolacyjne, a zarządca nieruchomości ponosi koszty materiałów.

BRG zinwentaryzowało pod kątem zabrudzeń ponad 300 adresów na ulicach: Więziennej, Kotlarskiej, Nożowniczej, Szewskiej, Wita Stwosza, Oławskiej, Ofiar Oświęcimskich, Kiełbaśniczej, Odrzańskiej i Kuźniczej oraz wybranych nieruchomościach przy ul. Ruskiej. Po ustaleniu właścicieli/zarządców budynków, których elewacja wymagała oczyszczenia/zamalowania, rozesłano do ponad 60 podmiotów korespondencję z wezwaniem do przywrócenia nieruchomości do stanu zgodnego z prawem, po uprzednim dokonaniu niezbędnych uzgodnień z DWKZ, w zakresie metody usuwania zabrudzeń, czy kolorystyki ścian. Część budynków zostało odmalowanych lub oczyszczonych, a znaczna część zarządców podjęła rozmowy z WCI w celu zawarcia porozumień i uzyskania wsparcia w ramach projektu.

2. Zarządzenie nr 3872/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 24 listopada 2025r. w sprawie określania zasad udostępniania nieruchomości gminnych w celu umieszczania reklamowych wizualnych form informacji.

Wykonano następujące zadania:

- **realizowano 4 umowy z inwestorami reklamy zewnętrznej na łączną liczbę 65 lokalizacji nośników**. Obsługa inwestorów polega w szczególności na: rozpatrywaniu ofert, realizacji umów cywilnoprawnych, uzgadnianiu lokalizacji nośników reklamowych w ramach konsultacji prowadzonych z właściwymi wydziałami i jednostkami organizacyjnymi miasta, wystawianiu faktur VAT oraz sporządzaniu rejestrów sprzedaży,
- prowadzono monitoring nośników reklamowych zrealizowanych na podstawie umów,
- zweryfikowano stan reklam w jednostkach miejskich zarządzających nieruchomościami komunalnymi.

Tabela nr XX

Liczba usuniętych naruszeń przepisów uchwały o Parku Kulturowym "Stare Miasto" w latach 2020-2025.

Lp.	Naruszenia priorytetowe	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.	reklama wielkoformatowa	0	0	0	0	0	0
2.	citylighty	0	0	0	0	0	0
3.	billboardy	1	0	0	0	0	0
4.	wymiana słupów reklamowych	0	0	0	0	0	0
5.	graffiti	1	1	0	13	12	15
6.	działalność erotyczna w lokalach	0	0	0	0	0	0
7.	**naruszenia inne** (np. banery, wyklejanki w oknach, stojaki reklamowe, urządzenia nagłaśniające, ulotki, nagabywanie, nielegalny handel) – łącznie	53	46	30	125	232	

Tabela nr XX

Liczba umów z firmami reklamy zewnętrznej i nośników reklamowych na nieruchomościach komunalnych w latach 2020-2025

Lp.	Umowa/ lokalizacje	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.	Umowy	4	4	4	4	4	4
2.	Lokalizacje	69	68	65	66	64	65

Podejmowane działania prowadzą do podnoszenia jakości przestrzeni publicznej w mieście.

3. „Koncepcja organizacji ogródków gastronomicznych na terenie Parku Kulturowego Stare Miasto we Wrocławiu” (opracowanie z listopada 2019r.).

Ogródki gastronomiczne na terenie Parku Kulturowego we Wrocławiu winne być organizowane nie tylko zgodnie z Uchwałą nr LVI/1465/14 RMW z dnia 10 kwietnia 2014r. w sprawie utworzenia Parku Kulturowego „Stare Miasto”, ale podlegają również szeregowi przepisów i uzgodnień ze służbami wymaganymi w obowiązującym stanie prawnym. Wymagają: uzyskania pozwolenia konserwatorskiego, organizacji zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, przepisami prawa budowlanego, bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Ponadto winne być organizowane odpowiednio do rangi miejsca, aspektu ochrony zabytków oraz podnosić wizerunek miasta swą estetyzacją. Miasto musi uwzględniać wszystkie ww. czynniki i potrzeby wszystkich użytkowników przestrzeni publicznej. Dlatego, ze względu na pojawiające się nieprawidłowości przy organizowaniu ogródków przez przedsiębiorców, Miasto wskazało na konieczność uregulowania tych kwestii w istniejącej Koncepcji poprzez zaktualizowanie jej treści. Sfinalizowanie pełnego opracowania Koncepcji, planowane jest na początku 2026r., a opracowanie ma na celu posłużenia Restauratorom jako zbiór rozwiązań, pełniących funkcję podpowiedzi przy organizacji ogródków, zgodny z obowiązującymi przepisami prawa i wytycznymi konserwatorskimi.

II. Wzmacnianie potencjału gospodarczo-społecznego miasta poprzez projekty i działania wspierające rozwój przedsiębiorczości (zadanie 62 Założeń polityki społeczno-gospodarczej)

1. Działalność informacyjno-konsultacyjna

W roku 2025 prowadzone były konsultacje osobiste, telefoniczne i mailowe. Zapytania przedsiębiorców dotyczyły różnych aspektów prowadzenia działalności gospodarczej, m.in.:

- pomocy na start dla początkujących przedsiębiorców,
- wsparcia dla MŚP na różnych etapach rozwoju firmy,
- rozwiązywania problemów zgłaszanych przez przedsiębiorców (studia przypadków).

W ramach powyższych konsultacji prowadzono jest obsługę wielojęzyczną (angielski, niemiecki, francuski, hiszpański), dzięki czemu zapewniono obsługę osób z zagranicy. W roku 2025 najwięcej zapytań dotyczyło form i możliwości wsparcia dla początkujących przedsiębiorców, zarówno z Polski jak i z zagranicy. Popularne były również zapytania o wszelkiego rodzaju dotacje i dofinansowania działalności gospodarczej. Zainteresowaniem cieszyły się różnorodne branże prowadzenia działalności, takie jak np. działalność badawczo-rozwojowa, działalność edukacyjna, kreatywna, IT, gastronomiczna, branża nieruchomości i wiele innych. Zapytania pochodziły od mieszkańców Wrocławia różnych narodowości. **Cudzoziemcy pochodzili m.in. z Ukrainy, Białorusi, Turcji; szukali porady w kwestiach formalno-prawnych** dot. podjęcia działalności gospodarczej w Polsce lub przeniesienia jej z macierzystego kraju do Polski.

2. **Warsztaty dla przedsiębiorców (realizacja Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030" - Cel 2.2. Wsparcie w rozwoju działalności mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw) oraz działalność informacyjno- edukacyjna**

Akademia Wrocławskiego Przedsiębiorcy – projekt edukacyjno-szkoleniowy, przygotowany i wdrożony przez BRG, ułatwia przedsiębiorcom rozpoczynanie i prowadzenie działalności gospodarczej we Wrocławiu, w tym udostępnia informacje o różnych formach dofinansowań oraz o lokalnym i regionalnym wsparciu na start i rozwój biznesu. W ramach Akademii **organizowane są spotkania informacyjne, warsztaty stacjonarne i webinaria.** W 2025 roku BRG zrealizowało cykl **3 bezpłatnych warsztatów online dla osób zainteresowanych rozpoczęciem własnej działalności biznesowej we Wrocławiu.** Uczestniczyło w nich łącznie 86 osób. Szkolenia były realizowane wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy (PUP) we Wrocławiu oraz Punktem Informacji o Funduszach Europejskich (PIFE).
Kolejną odsłoną Akademii Wrocławskiego Przedsiębiorcy zorganizowaną przez BRG w 2025 roku była druga edycja autorskiego cyklu **bezpłatnych**

warsztatów dla osób zainteresowanych otwarciem własnego lokalu gastronomicznego we Wrocławiu pod nazwą **Akademia Gastro II**. Szkolenia miały na celu pomoc początkującym przedsiębiorcom w rozpoczęciu i prowadzeniu działalności w branży gastronomicznej. W ramach cyklu **odbyło się 27 spotkań** (**ponad 50 godzin szkoleniowych**), w których wzięło udział **70 osób** zainteresowanych otwarciem własnej restauracji/baru/bistro we Wrocławiu. Do projektu zaangażowało się 20 wrocławskich restauratorów oraz osób związanych z branżą gastronomiczną (m.in. menedżerowie restauracji). Program zrealizowano przy współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu, WZiSS UM Wrocławia, Rejonowym Urzędem Pracy, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Izbą Skarbową we Wrocławiu, Punktem Informacyjnym o Funduszach Europejskich oraz firmami oraz firmą HORECA+, pyszne.pl oraz Solleim Group Sp. z o.o. Partnerem strategicznym cyklu był ARAW. Spotkania **dotyczyły różnych aspektów prowadzenia lokalu gastronomicznego** (biznesplan restauracji, zarządzanie kosztami, współpraca z dostawcami, wyposażenie lokalu, SANEPID, szkolenie i zarządzanie personelem etc.) oraz gastronomii jako działalności gospodarczej. Duży nacisk położono na aspekty związane z promocją, marketingiem i social mediami w gastronomii. Szkolenia były prowadzone przez restauratorów-praktyków oraz ekspertów z branży. W ramach Akademii Gastro odbyła się też wizyta studyjna w profesjonalnej kuchni na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu. Każde ze spotkań kończyło się sesją pytań i odpowiedzi.

Uzupełnieniem oferty Akademii Wrocławskiego Przedsiębiorcy były **spotkania informacyjne dla przedsiębiorców realizowane przez BRG w partnerstwie z innymi podmiotami** oraz uczestnictwo w organizowanych przez nie eventach dla przedsiębiorców, m.in. w Targach Pracy PUP Wrocław oraz WPT.

3. Poprawa pozycji Wrocławia w sieciach globalnych (realizacja Strategii Wrocław 2030) oraz wsparcie w umiędzynarodowieniu działalności wrocławskich przedsiębiorców (realizacja Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030" - Cel 2.5.)

Wrocław jest członkiem międzynarodowej sieci DELICE The City Network on Food & Gastronomy. W 2025 roku kontynuowano działania w ramach obecności Miasta w Sieci DÉLICE (ang. The Food Capitals by Délice Network), organizacji

międzynarodowej działającej na rzecz żywności i gastronomii, która tworzy warunki do wymiany wiedzy i doświadczeń, ułatwia nawiązywanie partnerstw i realizację projektów międzynarodowych. **Wrocław dołączył do zarządu Sieci - miasto reprezentuje wiceprezydent Wrocławia Jakub Mazur.**
Przedstawiciele BRG wzięli udział w Walnym Zebraniu Członków Sieci w Lyonie, w ramach którego podczas sesji dobrych praktyk zaprezentowano 4 projekty z Wrocławia: Od pola na wrocławski stół, Akademię Gastro, Kampanię „Pokochaj wrocławskie targowiska" i Wrocławską Farmę Miejską, a także podpisano dokument (Call to Action) zapraszający przedstawicieli miast do potwierdzenia wspólnego zaangażowania w promowanie zdrowych, zrównoważonych i lokalnych systemów żywnościowych oraz do umieszczenia edukacji żywieniowej w centrum polityk publicznych. Ponadto w ramach działań Sieci podczas sesji warsztatowej pod tytułem: *Meet me at the market: Where the Food build place* (Spotkajmy się na Targowisku: Gdzie żywność tworzy miejsce) w ramach Placemaking Week Europe w Reggio Emilia zaprezentowano dobre przykłady zmian zachodzących na wrocławskich targowiskach. W listopadzie miasto Wrocław było także organizatorem #digitalfoodtalk dla członków Sieci, czyli warsztatu online na temat Wrocławskiej Farmy Miejskiej.

4. **Prowadzenie dialogu społecznego kreującego przedsiębiorczość i innowacyjność (realizacja Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030" - Cel 1.2.) poprzez:**
   - **informowanie mieszkańców o wydarzeniach związanych z przedsiębiorczością w mieście** poprzez stałe przygotowywanie treści do publikacji w serwisie Przedsiębiorczy Wrocław. W ciągu roku BRG systematycznie informuje o nadchodzących wydarzeniach, webinarach czy programach pomocowych skierowanych do przedsiębiorców, jak również uzupełnia i aktualizuje materiały informacyjno-edukacyjne zamieszczone na portalu.

5. **Utworzenie punktów informacji i wsparcia na wybranych osiedlach oraz kreowanie stref typu multizones (realizacja Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030" - Cel 2.2.)**

- **kontynuacja programu wsparcia istniejących już na rynku mikroprzedsiębiorstw (firmy rodzinne, drobny handel i usługi, rzemiosło, działalność artystyczna i kulturowa)**

Współorganizacja 2. Dolnośląskiego Kongresu Firm Rodzinnych. Wydarzenie odbyło się w dniu 7 kwietnia 2025r. i przyciągnęło przedsiębiorców lokalnych, ekspertów w dziedzinie technologii i innowacji, prawników i finansistów (łącznie ok. 300 osób), tworząc dzięki temu przestrzeń do wymiany wiedzy i doświadczeń.

- **organizacja strefy rekreacyjno-gastronomicznej na pl. Nowy Targ**

Plac Nowy Targ konsekwentnie przechodzi proces przemian, których celem jest nadanie mu charakteru nowoczesnej, zielonej przestrzeni, dostępnej dla mieszkańców Wrocławia, jak i osób odwiedzających miasto. Integralnym elementem działań jest również zainicjowanie niewielkiej, uzupełniającej oferty gastronomicznej, sprzyjającej wypoczynkowi, integracji społecznej oraz zwiększeniu atrakcyjności tej części miasta. Zazielenienie placu w roku 2024 stworzyło podstawę do dalszego rozwoju tego miejsca. Miasto zaplanowało utworzenie na placu strefy rekreacyjno-gastronomicznej, składającej się z punktu gastronomicznego wraz z miejscami konsumpcyjnymi w formie ogródka gastronomicznego.

Działania związane z funkcjonowaniem strefy zostały podzielone na etapy. W 2025 roku ogłoszono konkurs na operatora strefy na placu Nowy Targ, który został ostatecznie rozstrzygnięty w październiku i zakończył się podpisaniem umowy z wyłonionym operatorem. Operator w przedstawionej koncepcji zagospodarowania zaproponował realizację pawilonu gastronomicznego wraz z sezonowym ogródkiem gastronomicznym, które harmonijnie wpisują się w istniejący na placu styl modernistyczny. Projekt zakłada nie tylko estetyczne dopasowanie do otoczenia, lecz także funkcjonalne uzupełnienie przestrzeni publicznej.

Na 2026 rok planowane jest uruchomienie strefy rekreacyjno-gastronomicznej, po uzyskaniu przez operatora wszystkich wymaganych zgód i pozwoleń konserwatorskich i budowlanych, dotyczących docelowej, projektowanej formy zagospodarowania, która ostatecznie zostanie zrealizowana na placu.

III. Wzrost konkurencyjności lokalnego handlu w oparciu o walory regionalne, turystyczne i historyczne (zadanie 66 założeń polityki społeczno-gospodarczej)

1. Promocja rzemiosła i rękodzieła (Priorytet 3 Strategii Wrocław 2030 – wspierajmy i promujmy tradycje rzemieślnicze, produkty lokalne i regionalne)

W dniach 13-15 czerwca 2025 r., jako kontynuację Wrocławskiego Święta Rzemiosła oraz podobnego wydarzenia z ubiegłego roku, zorganizowano **Strefę Rękodzieła na festiwalu Pasibrzucha**. Dzięki współpracy BRG z organizatorem tego festiwalu lokalni rzemieślnicy i rękodzielnicy nie ponosili opłat za udostępnione im miejsca sprzedażowe. Przez 3 dni **20 wystawców** prezentowało i sprzedawało swoje wyroby: ceramikę kuchenną i ogrodową, zabawki, biżuterię, wyroby z lnu, akcesoria z drewna, filcu, obrazy i wyposażenie wnętrz. Poprzez takie działania Wrocław promuje rzemiosło jako istotny element tożsamości regionu oraz zrównoważonej gospodarki. Z danych przekazanych przez organizatora wydarzenie odwiedziło około 80 000 osób.

2. Jarmarki i wydarzenia okolicznościowe na terenach Gminy Wrocław

W 2025 r. odbyły się następujące wydarzenia o charakterze handlowym uzupełnionym
o aspekty edukacyjne i/lub artystyczne:

1) Jarmark Produktów Włoskich – 3 edycje organizowane przy ul. Szewskiej / Wita Stwosza w następujących terminach: 14-21 kwietnia, 28 lipca – 4 sierpnia,
   i 30 października – 11 listopada.
2) Ręki Dzieła Fest - 8 edycji zorganizowanych przy ul. Szewskiej/Wita Stwosza, pl. Solnym, w następujących terminach: 5-6 kwietnia, 12-13 kwietnia, 3-4 maja, 7-8 czerwca,19-20 lipca, 15-17 sierpnia, 5-7 grudnia, 19-21 grudnia.
3) Festiwal Artishop - 8 edycji zorganizowanych przy ul Szewskiej/Wita Stwosza, pl. Nowy Targ, pl. Solnym w terminach: 11-13 kwietnia, 9-11 maja, 20-22 czerwca, 11-13 lipca, 8-10 sierpnia, 5-7 września, 26-28 września, 17-19 października.

4) Festiwal Piwa i Wina zorganizowany na pl. Nowy Targ w dniach 29-31 sierpnia.
5) Jarmark Świętojański – wydarzenie zorganizowane na Rynku, ul. Świdnickiej oraz ul. Oławskiej w dniach 23 maja - 29 czerwca.
6) Wrocław Smacznie wita Wiosnę zorganizowany na pl. Nowy Targ w dniach 21-23 marca.
7) Festiwal Azjatycki zorganizowany na pl. Wolności w dniach 9-11 maja oraz na pl. Nowy Targ w dniach 5-7 września.
8) Wrocławska Feta. Festiwal Piwa, Wina i Sera – wydarzenie organizowane w Rynku
w dniach 1-3 sierpnia.
9) Festiwal Kulinarny Delicje zorganizowany w Rynku w dniach 6-8 czerwca.
10) Wrocławskie Śniadanie zorganizowane na terenie Bastionu Sakwowego w dniu 28 czerwca.
11) Sztuka Mody-festiwal zorganizowany na pl. Solnym w dniach 30-31 sierpnia.
12) I Festiwal Rękodzieła zorganizowany na pl. Solnym w dniach 13-14 września.
13) Wrocławski Oktoberfest na pl. Nowy Targ zorganizowany w dniach 10-12 października.
14) Jarmark św. Marcina zorganizowany na pl. Nowy targ w dniach 8-11 listopada.
15) Wrocławski Jarmark Bożonarodzeniowy – wydarzenie zorganizowane na obszarze Rynku, Placu Solnego, ulicy Świdnickiej i Oławskiej w dniach 21 listopada – 7 stycznia 2025 r.
16) Zaczarowany Jarmark pod Zamkiem w Leśnicy – pl. Świętojański 1, 13-21 grudnia

Nowe projekty:

1) Wrocławskie Śniadanie na Bastionie Sakwowym

W czerwcu 2025 roku zorganizowano pierwszą edycję wydarzenia pn. „Wrocławskie Śniadanie”, z inicjatywy Prezydenta WrocławiaPana Jacka Sutryka. Wydarzenie odbyło się na terenie Bastionu Sakwowego i wpisywało się w program organizowanych w czerwcu Dni Wrocławia. Wydarzenie wspierało i

promowało produkty regionalne w ramach budowania i umacniania wrocławskiej marki gastronomicznej. Sześć wrocławskich restauracji oraz czterech producentów z regionu przygotowało 1200 sztuk bezpłatnych mini dań – małych porcji śniadaniowych, które podkreśliły charakter i różnorodność polskiej kuchni. Dania degustacyjne zostały przygotowane w oparciu o lokalne produkty, takie jak: sery, wędliny, wypieki i inne regionalne przysmaki. Wrocławskie Śniadanie było doskonałą okazją do spotkań z mieszkańcami, którzy mogli nawiązać bezpośredni kontakt z lokalnymi restauratorami i producentami żywności.
W roku 2026 planowana jest kolejna edycja wydarzenia, która pozwoli kontynuować promocję produktów regionalnych, rozwijać wrocławską markę gastronomiczną, a także wzmocni aspekt edukacyjny i społeczny spotkań z mieszkańcami.

2) Lokalne Jarmarki Świąteczne

Projekt ma na celu przygotowanie przez miasto we współpracy z podmiotami zewnętrznymi świątecznej oferty handlowo-gastronomicznej w nowych, ogólnodostępnych przestrzeniach miejskich, zlokalizowanych w różnych częściach Wrocławia. Głównym założeniem inicjatywy jest dywersyfikacja lokalizacji wydarzeń świątecznych, co pozwala na odciążenie głównych arterii komunikacyjnych oraz przestrzeni publicznych w ścisłym centrum miasta, które w okresie zimowym są znacząco przeciążone organizacją największego Wrocławskiego Jarmarku Bożonarodzeniowego.
Projekt zakłada rozproszenie ruchu turystycznego i mieszkańców, a tym samym poprawę komfortu korzystania z przestrzeni miejskiej, zwiększenie dostępności oferty świątecznej dla mieszkańców poszczególnych osiedli oraz aktywizację mniej eksploatowanych obszarów miasta. W ramach pilotażu, w grudniu zorganizowano mini jarmarki świąteczne w trzech lokalizacjach: na terenie Zamku Leśnica, przy ulicy św. Antoniego – jako kontynuację cieszącego się dużym zainteresowaniem Festiwalu Grzańca – oraz na skwerze u zbiegu ulic Wita Stwosza i Szewskiej. Lokalne jarmarki stanowią istotne wsparcie dla lokalnych przedsiębiorców, rodzinnych manufaktur oraz rzemieślników, umożliwiając im prezentację i sprzedaż autorskich produktów w atrakcyjnej, świątecznej formule. Projekt przyczynia się również do promocji wrocławskiej marki gastronomicznej, podkreślając jej różnorodność, jakość oraz lokalny charakter, a także wzmacnia wizerunek miasta jako miejsca przyjaznego mieszkańcom i otwartego na innowacyjne formy organizacji wydarzeń miejskich.

Zaczarowany Jarmark pod Zamkiem w Leśnicy - stanowił pierwszy krok w kierunku tworzenia tzw. **Rynku Leśnickiego** – prototypowego miejsca aktywności lokalnej i przedsiębiorczej na obszarze Placu Świętojańskiego. Celem inicjatywy była integracja przestrzenna Zamku Leśnickiego z osiedlem Leśnica oraz wprowadzenie mieszkańców w świąteczną atmosferę. W terminie 13-21 grudnia w 25 domkach wystawcy z grona **Producentów Zdrowej Żywności** prezentowali w Leśnicy swoje produkty: cydry, grzańce, wędliny, miody, pieczywo, ciasta. Dodatkowo na terenie jarmarku funkcjonował Domek Mikołaja, w którym prowadzono gry i zabawy dla dzieci oraz rodzinne zdjęcia ze Świętym Mikołajem. W podziemiach OPT Zamku zorganizowano warsztaty w scenerii Domku Mikołaja. Wydarzeniami towarzyszącymi podczas trwania jarmarku były Leśnicka Wigilia, wspólne strojenie choinki na skwerze przy ul. Średzkiej i występy Orkiestry Dętej z Wiszni Małej. Projekt będzie się rozwijał w kolejnych latach, obejmując inne części miasta i nie ograniczając się wyłącznie do weekendowych wydarzeń, lecz tworząc dłużej trwające inicjatywy świąteczne, które wprowadzą mieszkańców w atmosferę świąt i wzmocnią lokalną przedsiębiorczość.

Ręki Dzieła Fest - Plenerowe artystyczne wydarzenia Mikołajkowe i Gwiazdkowe dla mieszkańców Wrocławia. Fundacja Paliwo Artystyczne zorganizowała podczas dwóch grudniowych weekendów, tj. 5–7 oraz 19–21 grudnia, artystyczny jarmark na skwerze u zbiegu ulic Wita Stwosza i Szewskiej. W ramach wydarzenia uczestnicy mieli do dyspozycji strefę warsztatową, w której mogli wziąć udział w zajęciach artystycznych, takich jak tworzenie ozdób choinkowych, biżuterii czy przyozdabiania pierników oraz strefę sprzedażową, gdzie lokalni artyści i rękodzielnicy oferowali swoje wyroby rękodzielnicze.

Święta na Antoniego - Festiwal Grzańca - to wydarzenie, podczas której w cztery grudniowe weekendy wrocławscy restauratorzy na ul. Św .Antoniego przygotowali specjalną ofertę gastronomiczną dla mieszkańców, prezentując grzańce – zarówno alkoholowe, jak i bezalkoholowe – oraz różnorodne świąteczne słodkości. Dzięki ich zaangażowaniu mieszkańcy mogli cieszyć się świątecznymi aromatami, degustując wyjątkowe przysmaki tuż przy lokalach gastronomicznych

3. Promowanie przedsiębiorczości społecznej i idei ekonomii współdzielenia (Realizacja Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030" – Cel 1.1.)

Strefa Wrocław Społecznie i Lokalnie podczas Wrocławskiego Jarmarku Bożonarodzeniowego

W dniach od 21 listopada 2025 do 6 stycznia 2026 roku odbyła się XVIII edycja Wrocławskiego Jarmarku Bożonarodzeniowego, a wraz z nią dedykowana lokalnym rękodzielnikom i podmiotom ekonomii społecznej Strefa Wrocław Społecznie i Lokalnie.

Strefa - zainicjowana przez Biura Rozwoju Gospodarczego, we współpracy z Organizatorem jarmarku każdego roku cieszy się dużym zainteresowaniem i uznaniem wśród odwiedzających. Każda edycja przyciąga liczne grono wystawców oraz mieszkańców, którzy z zainteresowaniem odkrywają ofertę lokalnych przedsiębiorców. W Strefie Wrocław Sołecznie i Lokalnie dolnośląscy producenci artykułów spożywczych, rękodzielnicy czy rodzinne manufaktury mogą nieodpłatnie skorzystać z miejsca wystawienniczego promując swoje produkty. W tegorocznej edycji do dyspozycji wystawców oddano osiem domków. Z nieodpłatnych, rotacyjnych miejsc wystawienniczych, funkcjonujących w ramach siedmiu turnusów skorzystało 90 wystawców, z czego 41 zaprezentowało swoja ofertę po raz pierwszy. Wśród podmiotów ekonomii społecznej obecnych w strefie znalazły się m.in. Koła Gospodyń Wiejskich oraz Fundacja Ekonomii Społecznej FRES, które aktywnie wspierały organizację wydarzenia. Koła Gospodyń Wiejskich prezentowały lokalne produkty i tradycje kulinarne, natomiast Fundacja FRES, która zajmuje się m.in. aktywizacją osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w lokalnej strefie prezentowała i oferowała ręcznie wykonane produkty dekoracyjne i użytkowe tworzone przez te osoby. Ponadto w ramach promocji produktów rolnych z obszaru Dolnego Śląska, swoją ofertę zaprezentowali również: Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz Dolnośląskie Produkty Regionalne. Prezentowany asortyment wystawców obejmował m. in. biżuterię, lokalne produkty spożywcze, rękodzieło, ozdoby sezonowe, dodatki modowe, szkło i ceramikę, a także obrazy oraz ilustracje.

4. Budowanie marki i podnoszenie jakości handlu i usług na

wrocławskich targowiskach

Zgodnie z Zarządzeniem nr 12468/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 6 lutego 2024 r. w sprawie określenia zasad udostępniania terenów Gminy Wrocław na cele prowadzenia handlu okrężnego, targowiskowego oraz miejsc spotkań, realizując zadanie handlu poza lokalami użytkowymi m.in.:

1) **przeprowadzono 15 losowań wolnych miejsc do handlu okrężnego (w tym 7 losowań uzupełniających)** celem prowadzenia sprzedaży całorocznej (m.in. losowania na miejsca wyznaczone pod pojazdy i wózki gastronomiczne na terenie parku kulturowego „Stare Miasto", przy ZOO i w parkach) oraz sezonowej i okolicznościowej w miejscach wyznaczonych poza placami targowymi. Losowania przeprowadzono online bez bezpośredniego udziału wnioskodawców za pomocą programu informatycznego LOMI, Łącznie w drodze losowania udostępniono 140 miejsc; wystawiono faktury i rejestry faktur, monitorowano stoiska;
2) w Dziale Handlu i Reklam prowadzone są **konsultacje indywidualne, telefoniczne i mailowe** w zakresie możliwości rozpoczęcia lub poszerzenia działalności handlowej
   w ramach handlu okrężnego lub na targowiskach. Pracownicy Działu udzielają informacji o zasadach i opłatach związanych z udostępnieniem miejsca, jak również wskazują wolne lokalizacje, bądź rozwiązania, w zależności od możliwości przedsiębiorcy; rozmowy sieciujące służące nawiązywaniu kontaktów biznesowych;
3) **współpracowano z kupcami w ramach prowadzonych umów na 6 targowiskach działających na nieruchomościach komunalnych**, tj. przy ul. Komandorskiej, ul. Niedźwiedziej, ul. Ptasiej, ul. Lotniczej, na ul. Żmigrodzkiej/Broniewskiego i ul. Jemiołowej;
4) **promowanie postaw proekologicznych na targowiskach -** poprzez kontynuowanie akcji Międzynarodowego Dnia Niemarnowania Jedzenia na targowiskach gminnych i w mediach, który odbywa się co roku 29 września (gazetka wroclaw.pl, informacja w MPWiK). Osoby które podzieliły się jedzeniem w lodówkach społecznych otrzymały torby „Pokochaj Wrocławskie Targowiska".
5) **Kontynuowano kampanię promocyjną „Pokochaj Wrocławskie Targowiska"** poprzez: przeprowadzenie analizy i stworzenie raportu otwarcia dla każdego

z targowisk, rozdawanie kart seniora, szkolenia z pierwszej pomocy, wydarzenia
z radiem RAM, promocję materiałów video, publikacje artykułów w biuletynie wroclaw.pl, wydawanie pojemników na odpady biodegradowalne, nagranie rolek na social media, wykonanie toreb dedykowanych dla targowisk, namalowanie muralu na ścianie kontenera na Bazarze Komandor; akcja DZR „Zielony Wrocław" w Parku Staszica - BRG przygotowało stoisko w ramach akcji „Pokochaj Wrocławskie Targowiska"

6) **kontynuowano współpracę z Akademią Sztuk Pięknych we Wrocławiu** w zakresie włączenia targowisk gminnych do projektu SmartCity „Przyjazne Miasto". Studenci ASP przygotowali projekty wizualizacji targowisk przy ul. Lotniczej, Bazarze Komandor i Ryneczku Jemiołowa jako miejsc wielofunkcyjnych i wielopokoleniowych;
7) **Realizując Program Prezydenta w zakresie poprawy jakości przestrzeni publicznej i pobudzania osiedlowej przedsiębiorczości kontynuowano prace nad ożywianiem targowisk**, tj.:
   a) **koordynowano działania Ryneczku Jemiołowa**, W celu poprawy stanu estetycznego wezwano operatora do wymiany poszyć namiotów i uprzątnięcia terenu. ZZK po ustaleniach z BRG przeprowadziło pielęgnację zieleni i uporządkowanie terenu otaczającego plac. Zawarto umowę z nowym podmiotem – Spółdzielnią Krótka Droga, który to operator ma podjąć działania aktywizujące obszar Ryneczku.
   b) **koordynowano działania na targowisku przy ul. Żmigrodzkiej/ Broniewskiego.** Współpraca z operatorem targowiska obejmuje działania związane z rozwojem placu targowego. Przestrzeń jest sukcesywnie przekształcana w kierunku zabudowy kontenerowej oraz uzupełniana o elementy małej architektury. Operator wyposażył teren w kontenery handlowe, w których funkcjonują głównie podmioty z branży odzieżowej. Plac został podłączony do sieci elektrycznej na koszt kupców, a obecnie prowadzone są działania zmierzające do zapewnienia dostępu do wody. Z nowym podmiotem (członkowie zrzeszenia kupców) zawarto umowę dzierżawy na prowadzenie targowiska na okres 3 lat.
   c) **koordynowano działania na targowisku przy ul. Lotniczej**, m.in. doprowadzono do wymiany przez kupców namiotów na nowe oraz do stworzenia „Zielonego kącika" dla klientów targowiska. Poza tym

odnowiono i posadzono kwiatki w donicach z magazynu ZDiUM; kupcy założyli stowarzyszenie i zawarli umowę dzierżawy na okres 3 lat.

d) **współpracowano z DNR i ZZK nad modernizacją targowiska przy ul. Ptasiej** – w ramach programu rewitalizacji kwartału kamienic przy ul. Ptasiej - współpraca z ZZK i DNR, którzy nadzorują i realizują inwestycję oraz prowadzą przy udziale BRG uzgadniania z kupcami w zakresie projektu zagospodarowania terenu targowiska, Zawarto kolejną umowę z operatorem na czas nieoznaczony z preferencyjnymi warunkami dla kupców na czas remontu.
e) **procedowano wieloletnią umowę dzierżawy na targowisko przy ul. Niedźwiedziej.** W związku z przystąpieniem kupców do realizacji inwestycji polegającej na zagospodarowaniu terenu targowiska i budowie hali w odniesieniu do wykonanej przez Pwr koncepcji architektonicznej; zarządca targowiska podjął rozmowy z kupcami, którzy założyli spółkę celową, aby zaplanowaną budowę hali kupieckiej sfinansować ze środków ZHiU i kredytów.
f) **współpracowano przy realizacji zadania dotyczącego zagospodarowania terenu przyległego do targowiska Niedźwiedzia** -m.in. poprzez prowadzenie konsultacji międzywydziałowych wynikających z „koncepcji zagospodarowania targowiska Niedźwiedzia i terenu przyległego", w tym koordynacja zadań w zakresie wykonania przez ZIM dokumentacji projektowej obszaru przyległego do terenu targowiska Niedźwiedzia,
g) **koordynowano prace na targowisku przy ul. Komandorskiej** – kupcy odnowili część kiosków, tablic i pawilonów od strony ul. Radosnej oraz włączyli się w wydarzenia w ramach kampanii „Pokochaj Wrocławskie Targowiska".
h) w ramach umowy **z organizatorem, przeprowadzono okolicznościowy kiermasz Kwiatów i Zniczy w okresie od 26.10-2.11. 2025 r. przy 4 głównych cmentarzach we Wrocławiu** (Grabiszyński, Osobowicki, przy ul. Bujwida oraz przy ul. Smętnej).

Tabela nr XX

Liczba miejsc przeznaczonych do sprzedaży na targowiskach i w handlu ulicznym organizowana na nieruchomościach komunalnych w latach 2020-2025

Lp.	**Liczba miejsc do handlu/gastronomii na targowiskach, jarmarkach, w handlu okrężnym**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
1.	Jarmark Bożonarodzeniowy	190	200	220	230	260
2.	Jarmark Świętojański	66	80	80	80	80
3.	Kiermasz Wszystkich Świętych	69	69	69	60	60
4.	Jarmark Włoski	15	47	25	24	75 (3 edycje)
5.	Świąteczny Zlot Food Trucków	0	25	0	-	-
6.	Zloty Food Trucków	-	50	50	-	40 (2 edycje)
7.	Zaczarowany Jarmark pod Zamkiem w Leśnicy	-	-	-	-	25
8.	Smaczny Weekend we Wrocławiu	-	25	25	10	-
9	Wrocławski Oktoberfest	-	25	25	10	25
10.	Wrocławska Feta	-	50	50	50	50
11.	Festiwal Azjatycki, w tym festiwal pierogów	-	45	50	50	100 (2 edycje)
12	Festiwale rękodzielnicze		45	55	50	400 (17 edycje)
13.	Festiwal Pierogów Świata	-	45	55	50	-

Lp.	Liczba miejsc do handlu/gastronomii na targowiskach, jarmarkach, w handlu okrężnym	2021	2022	2023	2024	2025
14.	Festiwal Kulinarny Delicje	-	-	70	Wydarzenie odwołane ze względu na alert IMGW	70
15.	Zlot Food Trucków – Psie Pole	12	24	24	-	-
16.	Targowisko - Lotnicza*	47	47	47	47	47
17.	Targowisko - Żmigrodzka*	60	60	60	60	60
18.	Targowisko – Ptasia*	30	30	30	30	30
19.	Targowisko – Komandorska*	120	120	120	120	120
20	Targowisko - Niedźwiedzia*	120	120	120	120	120
21.	Targowisko – Jemiołowa	35	35	35	35	35
22.	Handel okrężny - całoroczny*	119	119	119	122	107
23.	Handel okrężny - miejsca sezonowe*	76	76	76	70	70
	Łącznie:	**989**	**1337**	**1405**	**1218**	**1774**

Uwaga:* oznacza, że są wolne miejsca

Wykres nr XX

Liczba miejsc do sprzedaży na targowiskach i w handlu ulicznym organizowana na nieruchomościach komunalnych w ramach jarmarków, kiermaszy, handlu okrężnego w latach 2021-2025

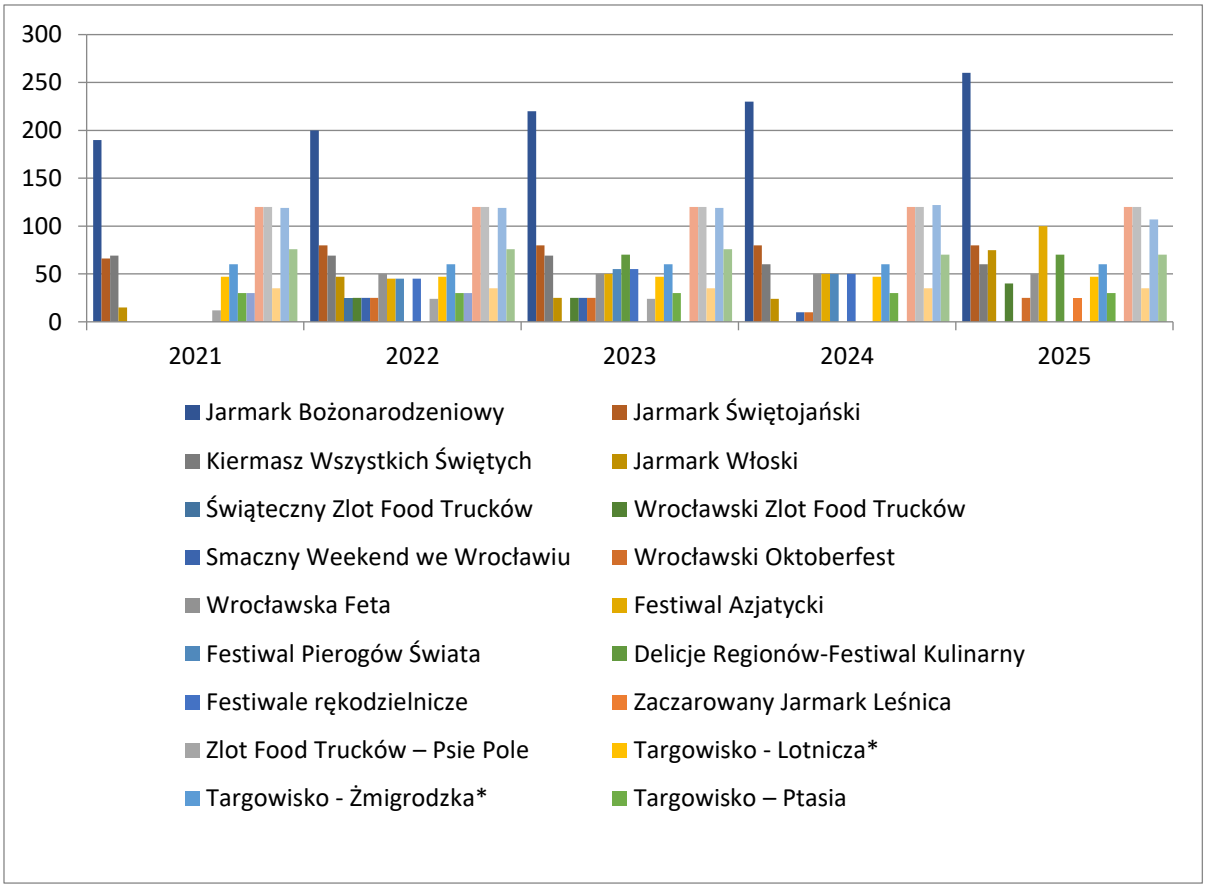

5. Promowanie wrocławskiego środowiska biznesowego i wrocławskich przedsiębiorców(Realizacja Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030" –Cel 4.1)

W ramach wzmacniania biznesowego wizerunku Wrocławia i wsparcia potencjału małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) BRG koordynuje priorytetowe działania miasta zmierzające do rozwoju przedsiębiorczości we Wrocławiu. W 2025 r. koncentrowały się ona na:

1) wzmacnianiu potencjału branży gastronomicznej i pokrewnych oraz działaniach zmierzających do współtworzenia marki gastronomicznej Wrocławia, takich jak:

- współorganizacji ogólnopolskiej Konferencji **„Made for Restaurant - FAST GROWING 2025"**, która odbyła się 6 maja 2025 r. w Centrum Kongresowym w Hali Stulecia. Zorganizowano m.in. panele merytoryczne, warsztaty tematyczne, sieciowanie dla branży gastronomicznej z całej Polski. W konferencji wzięło udział blisko 600 przedstawicieli branży gastronomicznej, w tym ponad 180 restauratorów z Wrocławia,
- organizacji międzynarodowego konkursu kulinarnego **"Kulinarne Grand Prix Wrocławia 2025"**. Celem konkursu było ukazanie potencjału wrocławskich firm gastronomicznych poprzez talenty kulinarne, a także wyłonienie najlepszego, wrocławskiego szefa kuchni i umożliwienie mu wzbogacenie swojego potencjału zawodowego poprzez odbycie stażu/szkolenia w restauracji uhonorowanej gwiazdką Michelin w Barcelonie. W konkursie wzięło udział 17 wrocławskich restauracji. Nagrodą był dwutygodniowy staż w wyróżnionej gwiazdką Michelin restauracji Hofmann w Barcelonie, zdobywca II miejsca – tygodniowy staż w restauracji Hofmann w Barcelonie, a laureat III miejsca otrzymał nagrodę pieniężną w wysokości 3 tys. złotych,
- organizacji 5 bezpłatnych szkoleń dla przedsiębiorców z branży gastronomicznej, mających na celu podniesienie poziomu usług gastronomicznych na terenie Wrocławia. Szkolenia realizowało przez BRG w partnerstwie z WROT; wzięło w nich udział 334 uczestników,
- organizacji misji gospodarczej pn. **„Gastronomia Przyszłości”** do Lipska w dniach 3 i 4 listopada 2025 (15 uczestników), której celem było nawiązanie kontaktów biznesowych z restauratorami niemieckimi i ekspertami międzynarodowymi. Współorganizatorami misji była Agencja Wspierania Gospodarki Saksońskiej (Wirtschaftsförderung Sachsen GmbH) oraz Targi Lipskie Sp. z o.o. Wrocławscy restauratorzy wzięli udział m.in. w branżowych Targach Gastronomii i Przemysłu Spożywczego *Iss Gut 2025* w Lipsku. Misja miała na celu wsparcie przedstawicieli wrocławskich biznesów gastronomicznych, zarówno doświadczonych jak i młodych przedsiębiorców i pokazanie im w szczególności, że razem współtworzą wrocławską markę gastronomiczną, mogą ze sobą współpracować, dzielić się własnymi doświadczeniami, a także uczyć się od innych. Inicjatywa ta t o przykład

budowania wspólnoty szefów kuchni i restauratorów zarówno w wymiarze lokalnym, jak i przygranicznym,

- współorganizacji konkursu **„Ukwiecamy Wrocław w kolorach Wrocławia”** w dniach 11 kwietnia do 9 lipca 2026, w kategorii: ogródek gastronomiczny organizowanym przez Towarzystwo Miłośników Wrocławia (czas trwania konkursu marzec-czerwiec 2025). W konkursie uczestniczyły lokale gastronomiczne, posiadające ogródek gastronomiczny i działające na terenie Wrocławia.

2) realizacji projektu **„Pracownik 50+”**, mającego na celu zwrócenie uwagi wrocławskich przedsiębiorców na niewykorzystany potencjał osób w wieku 50+, deprecjonowanych na rynku pracy, co może być kluczowe dla rozwoju biznesu w sytuacji zapaści demograficznej w Polsce i niedoboru wykwalifikowanych kadr w różnych branżach. W ramach projektu zorganizowano dwie konferencje biznesowe – „Mix pokoleń = max wyników. Pokolenie Z i 50+ na rynku pracy” (130 uczestników) oraz „Wrocław dla Przedsiębiorców: Rynek pracy 2025” (120 uczestników), a także przygotowano artykuły informacyjno-edukacyjne, związane z tym tematem, i opublikowano je na portalu wroclaw.pl. Celem konferencji było m.in. przedstawienie aktualnych trendów i wyzwań na rynku pracy, narzędzi wsparcia dla firm, znaczenia różnorodności zespołów dla biznesu oraz wymianę doświadczeń pomiędzy ekspertami rynku pracy i specjalistami ds. zarządzania zasobami ludzkimi, zarówno z Polski jak i z Niemiec. Przedstawiono także inne tematy ważne z punktu widzenia przedsiębiorców, takie jak, reinwestycje, rozwój nowych technologii, starzejące się społeczeństwo i zmieniające się modele pracy.
3) Miasto Wrocław było też współorganizatorem wydarzenia **„Dolnośląskie Gryfy” – Nagroda Gospodarcza 2026** i Wielka Gala Biznesu, mających na celu kształtowanie klimatu sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości we Wrocławiu i promocji wrocławskich firm. Do 22. edycji konkursu Dolnośląskiego Gryfa zgłosiło się ok. 100 kandydatów z całego regionu. Laureaci zostali wyróżnieni podczas Wielkiej Gali Biznesu, która odbyła się 20 listopada 2025 roku na terenie Portu Lotniczego Wrocław. Statuetkę przyznano w siedmiu kategoriach, a dodatkowo wprowadzono nowa kategorię - Akademickie Gryfy, dedykowaną środowisku naukowemu i akademickiemu.

4) Biuro Rozwoju Gospodarczego kontynuowało działania mające na celu podniesienie jakości wrocławskiej oferty gastronomicznej poprzez **współorganizację dwóch edycji spotkań „Od Pola na wrocławski stół”**. Podczas zorganizowanych wydarzeń regionalni wytwórcy z Dolnego Śląska mieli możliwość nawiązania bezpośredniej współpracy z wrocławskimi restauratorami i przedsiębiorcami branży gastronomicznej (skrócenie łańcucha dostaw), dzięki czemu klienci wrocławskich restauracji będą mogli skosztować dań ekologicznych, zdrowych i przyrządzonych na bazie produktów lokalnych. Działania te nie tylko promują lokalne produkty, ale także wpływają na zwiększenie rozpoznawalności lokalnej żywności zarówno wśród wrocławian jak i turystów.
   We wiosennej III edycji spotkania "Od pola na wrocławski stół" wzięło udział: 19 lokalnych producentów żywności, 14 przedstawicieli wrocławskich restauracji, łącznie 97 osób. Natomiast jesienna IV edycja spotkania przyciągnęła: 22 lokalnych producentów żywności, 23 przedstawicieli wrocławskich restauracji, łącznie 102 osoby. Ponadto uczestnicy jesiennej edycji spotkania mieli możliwość zapoznania się z platformą internetową kojarzącą producentów żywności z restauratorami (usprawniającą logistykę dostaw) oraz uczestnictwa w spotkaniu z promotorem produktów regionalnych, w duchu ruchu Slow Food - Kubą Korczakiem (kulinarna opowieść z wspólnym poczęstunkiem na bazie lokalnych składników z wykorzystaniem filozofii zero waste – gotuję nie marnuję).
   W ramach prowadzonych działań przeprowadzono również kampanię informacyjną, zarówno w Internecie, mediach społecznościowych jak i w mediach tradycyjnych, poprzez publikację artykułów budujących wizerunek biznesowy Wrocławia.
   Zadanie finansowane było z budżetu Promocji Wrocławia poprzez rozwój turystyki biznesowej oraz wzmocnienie potencjału konferencyjno-kongresowego Wrocławia jako lokalnego produktu turystycznego w latach 2025-2027. Biuro Rozwoju Gospodarczego nadzoruje projekt merytorycznie.

DEPARTAMENT INFRASTRUKTURY I TRANSPORTU

Spis treści:

I. WSTĘP Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II. ZADANIA INWESTYCYJNE Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
1. Realizacja programu inicjatyw lokalnych Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
2. Poprawa stanu technicznego nawierzchni ulic Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
3. Rozwój systemu komunikacji publicznej Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
4. Budowa i przebudowa oświetlenia ulic oraz miejsc niebezpiecznych Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
5. Realizacja programu ruchu pieszego i rowerowego Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
6. Zielone trasy pieszo – rowerowe we Wrocławiu Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
7. Dbałość o podniesienie i utrzymanie poziomu atrakcyjności miejsc publicznych - remont i przebudowa budynku toalety wraz z przyległym terenem w obszarze zabytkowego Bastionu Sakwowego Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
8. Realizacja zazieleniania i rozbetonowywania miasta Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
9. Zdrowo i sportowo Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
10. Programy promocji zdrowia i profilaktyki chorób u dzieci i młodzieży – gabinety stomatologiczneBłąd! Nie zdefiniowano zakładki.
11. Budowa i prowadzenie Noclegowni wraz z Ogrzewalnią Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
12. Budowa Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
13. Program budowy i przebudowy żłobków Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
14. Realizacja Programu Fundusz Osiedlowy Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
15. Blisko, bezpiecznie, nowocześnie Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
16. Nowe projekty inwestycyjne związane z działalnością kulturalną Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
17. Wrocławski Budżet Obywatelski Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
18. Program przebudowy obiektów na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
19. Program przebudowy Centrów Usług Socjalnych Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

20. Program Przebudowy Miejskich Obiektów Sportowych Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
21. Prace przygotowawcze i zadania towarzyszące inwestycjom infrastrukturalnym Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
22. Realizacja zadań związanych z utrzymaniem zieleni miejskiej po zakończeniu inwestycji Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
23. Program rozwoju terenów pod mieszkalnictwo Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
III. ZADANIA REMONTOWE Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
1. Remonty siedzib Rad Osiedli Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
2. Remonty bieżące w placówkach oświatowych Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
IV. TRANSPORT I KOMUNIKACJA Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
1. Wykonanie pracy przewozowej w komunikacji tramwajowej i autobusowej Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
2. Kontrola operatorów komunikacji miejskiej i aglomeracyjnej Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
3. Zarządzanie transportem publicznym Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
4. Współpraca aglomeracyjna Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
5. Rozkłady jazdy Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
6. Standardy w komunikacji miejskiej Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
7. Dystrybucja biletów miejskiej komunikacji zbiorowej Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
8. Transport drogowy osób i rzeczy Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
9. Zarządzanie i organizacja ruchu drogowego Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
10. Nadzór nad kluczowymi inwestycjami związanymi z transportem publicznym Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
11. Transport kolejowyBłąd! Nie zdefiniowano zakładki.
V. PLANOWANIE TRANSPORTU I MOBILNOŚCI Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
1. Wrocławska Polityka Mobilności Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
2. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (PZMM) dla Wrocławia pod hasłem „Ruch Miasta” Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
3. Plan Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia (PZM MOW) Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
4. Wskaźniki UMI AdHoc Working group Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
5. Strategia 2050 Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
6. Wrocławski Program Tramwajowo–Autobusowy 2024 – 2032 Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

7. Strefa Czystego Transportu (SCT) Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
8. Pakiet dla Południa Wrocławia – projekt mający na celu poprawę sytuacji komunikacyjnej w południowych osiedlach Wrocławia Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
9. Logistyka ostatniej mili – Mikrohub we współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
10. Europejski Tydzień Mobilności (ETM) Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
11. Warsztaty dla przedsiębiorców z planów mobilności Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
12. Zagadnienia transportowe i mobilnościowe w planowaniu przestrzennym Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
13. Planowanie transportu zbiorowego Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
14. Modelowania komunikacyjne oraz badania i analizy transportowe Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
15. Realizacja polityki pieszej i rowerowej Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
16. Rozwój ruchu rowerowego Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
17. Rozwój ruchu pieszego Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
18. Aktywność pracowników w zakresie doskonalenia zawodowego i rozwoju kompetencji Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
19. Zadania w zakresie obsługi systemu płatnych miejsc postojowych Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
20. Wspieranie rozwoju elektromobilności Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
VI. BUDŻET Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
1. Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2025-2046 Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
2. Przygotowanie projektu budżetu Miasta na 2026 rok Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
3. Prowadzenie monitoringu zadań inwestycyjnych zapisanych w budżecie 2025 roku Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
4. Opiniowanie wniosków o uruchomienie procedur przetargowych Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
5. Założenia polityki społeczno-gospodarczej Miasta Wrocławia Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
6. Obsługa zadań inwestycyjnych powierzonych do realizacji Spółce Wrocławskie Inwestycje Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
VII. EKSPLOATACJA Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
1. Nadzór nad działaniami eksploatacyjnymi Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
2. Lokalne naprawy ubytków nawierzchni jezdni i chodników - remonty Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

3. Remonty obiektów inżynierskich Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
4. Zadania w zakresie utrzymania dróg i infrastruktury Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
5. Zadania w zakresie konserwacji i utrzymania elementów inżynierii ruchu Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
VIII. REALIZACJA ZADAŃ O CHARAKTERZE OBRONNYM Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
1. Realizacja zadań inwestycyjnych o charakterze obronnym wynikających z ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
2. Realizacja zadań o charakterze obronnym wynikających z ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

I. WSTĘP

Departament Infrastruktury i Transportu odpowiada między innymi za realizację zadań z zakresu:

1. Planowania inwestycyjnego.
2. Zarządzania ruchem drogowym na drogach publicznych Wrocławia.
3. Transportu miejskiego.
4. Utrzymania infrastruktury drogowej na terenie Miasta.
5. Rozwoju zrównoważonej mobilności.
6. Rozwoju ruchu pieszego i rowerowego.
7. Rozwoju transportu publicznego.
8. Prowadzenia miejskich projektów związanych z transportem publicznym i zrównoważoną mobilnością.
9. Prowadzenia miejskich projektów dotyczących parkingów typu Parkuj i Jedź.
10. Koordynacji działań Miasta w zakresie komunikacji kolejowej.
11. Przygotowania i wdrażania projektów
12. Koordynacji i monitorowania zadań w zakresie infrastruktury drogowej.
13. Koordynacji i monitorowania zadań w zakresie infrastruktury transportu publicznego.
14. Wspierania rozwoju elektromobilności we Wrocławiu.

Zgodnie z Zarządzeniem numer 1515/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 16 grudnia 2024 roku w sprawie udziału departamentów, wydziałów, biur, spółek i jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław w realizacji przedsięwzięć przyjętych w dokumencie pod nazwą „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2025 – monitorowano, koordynowane przez Departament Infrastruktury i Transportu oraz realizowane przez jednostki podległe, przedsięwzięcia.

Priorytet 1 – MOBILNOŚĆ

- Realizacja programu poprawy stanu technicznego obiektów inżynierskich
- Realizacja programu inicjatyw lokalnych
- Poprawa stanu technicznego nawierzchni ulic
- Przebudowa ulicy Wilkszyńskiej
- Przebudowa ulic Bardzkiej i Buforowej oraz rozbudowa ulicy Edmunda Kajdasza
- Budowa kładek pieszo-rowerowych
- Monitoring Wrocławskiej Strategii Rozwoju Elektromobilności
- Budowa układu komunikacyjnego dla obsługi Wrocławskiego Centrum Sportu
- Program rozwoju i poprawy funkcjonowania komunikacji kolejowej na terenie Wrocławia i Aglomeracji Wrocławskiej

- Zintegrowany System Transportu Szynowego – etap IV
- Nisko- i zeroemisyjny transport publiczny we Wrocławiu
- Realizacja Wrocławskiego Programu Tramwajowego 2.0
- Program poprawy infrastruktury szynowej - TORYWOLUCJA
- Budowa buspasa na istniejącym torowisku w ciągu ulicy Bardzkiej na odcinku od ulicy Pięknej do ulicy Armii Krajowej
- Rozbudowa systemy Parkuj i jedź we Wrocławiu – Etap III
- Monitoring Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego Wrocławia na lata 2023-2027
- Realizacja Programu Ruchu Pieszego i Rowerowego
- Tworzenie zielonych korytarzy pieszo–rowerowych
- Monitoring Wrocławskiej Polityki Mobilności
- Realizacja zadania Edukacja dla mobilności aktywnej
- Parkingi rowerowe w miejscu zamieszkania

Priorytet 2: JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

- Dbałość o podniesienie i utrzymanie poziomu atrakcyjności miejsc publicznych
- Realizacja zazieleniania i rozbetonowywania miasta

Priorytet 5: ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY

- Zdrowo i sportowo
- Programy promocji zdrowia i profilaktyki chorób u dzieci i młodzieży
- Budowa i prowadzenie Noclegowni wraz z Ogrzewalnią
- Budowa Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego
- Dostosowanie do potrzeb liczby miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz systematyczne podnoszenie jakości świadczonych usług

Priorytet 6: MIASTO OTWARTE

- Realizacja Programu Fundusz Osiedlowy
- Blisko, bezpiecznie, nowocześnie
- Nowe projekty inwestycyjne związane z działalnością kulturalną

Priorytet 7: GOVERNANCE

- Wrocławski Budżet Obywatelski

Realizacją największych, strategicznych zadań inwestycyjnych, nad którymi nadzór merytoryczny i finansowy sprawuje Departament Infrastruktury i Transportu, zajmuje się spółka Wrocławskie Inwestycje, która będzie ujmowała realizację zadań w ramach **odrębnego sprawozdania**. Dlatego też dla części opisanych zadań, wydatkowane środki finansowe nie stanowią wszystkich nakładów ponoszonych przez Gminę Wrocław na zadanie.

W sprawozdaniu ujęto zadania realizowane przez komórki organizacyjne Departamentu Infrastruktury i Transportu oraz przez jednostki organizacyjne, nad którymi Departament sprawuje nadzór czyli Zarząd Inwestycji Miejskich oraz Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta.

II. ZADANIA INWESTYCYJNE

1. Realizacja programu inicjatyw lokalnych

Cel zadania:
Polepszenie powiązań komunikacyjnych w mieście i zmniejszenie uciążliwości środowiskowych.

Na zadania realizowane w ramach inicjatyw lokalnych w roku 2025 przeznaczono środki finansowe w wysokości 6 milionów 603 tysięcy złotych.
Do rozdysponowania środków upoważniony był Zespół do oceny wniosków inwestycyjnych o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej z zakresu budowy, rozbudowy i przebudowy sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnych oraz dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
Plan inicjatyw lokalnych w 2025 roku obejmował 13 zadań z zakresu drogowego.
Zasadą prowadzenia działalności w zakresie inicjatyw lokalnych jest deklaracja, a następnie dobrowolna wpłata, w wysokości ustalonej przez Zespół, udziału własnego wnioskodawców w kosztach realizacji zadania.
Ogółem w roku 2025 wpłaty te wyniosły ponad 447 tysięcy złotych co stanowiło 126,58% założonego planu dochodów.
Wnioski do Programu inicjatyw lokalnych dotyczyły głównie budowy dróg wraz z odwodnieniem i oświetleniem.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **6 milionów 603 tysiące złotych**

W 2025 roku:
Realizowano dokumentacje projektowe dla zadań:

1. Przebudowa ulic Siedleckiej i Łukowskiej – zakończono.
2. Przebudowa ulicy Siedleckiej na odcinku od ulicy Lubelskiej do ulicy Białostockiej – zakończono.
3. Przebudowa drogi wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ulicy Ekspresowej na odcinku od ulicy Hipolita Cegielskiego do ulicy Godfryda Linkego – w trakcie opracowania.
4. Budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ulicy Śremskiej (działka numer 47/28 - część, 47/25, 47/16, 47/13, 55/15 AM-20 obręb Osobowice) – w trakcie opracowania.
5. Budowa chodników wraz z oświetleniem w ulicy Lubawskiej 1-13 oraz budowy nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem oraz chodników w ulicy Lubawskiej 13-27 - w trakcie opracowania.
6. Przebudowa drogi wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ulicy Hipolita Cegielskiego na odcinku od posesji numer 42 do ulicy Malinowskiego – w trakcie opracowania.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:

1. Budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem sięgacza ulicy Marii Wittek (działka numer 14/5 AM 9 obręb Ołtaszyn) oraz od skrzyżowania z ulicą Stefana Frankowskiego do końca działki numer 14/22 AM 9 obręb Ołtaszyn z wyłączeniem chodnika po niezabudowanej stronie ulicy Marii Wittek.
2. Przebudowa drogi w ulicy Hipolita Cegielskiego 4-10 (13.KD-D) oraz (12.KD-D) na odcinku od drogi 13. KD-D do ulicy Braci Hofmannów
3. Przebudowa ulicy Braci Hofmannów - zakończono. Zadanie współfinasowane przez MPWiK w zakresie Etapu 2 - budowy kanalizacji deszczowej oraz przebudowa hydrantu.
4. Przebudowa ulicy Dobrzykowickiej od ulicy Chrząstawskiej do końca (posesji 27) - zakończono.

Ogłoszono postępowania na wybór wykonawcy robót budowlanych dla zadań:

1. Przebudowa ulicy Siedleckiej i Łukowskiej.
2. Przebudowa ulicy Hipolita Cegielskiego numer 9-25 (12KD-D) na odcinku od drogi 13KD-D do skrzyżowania z drogą 3KD-L - Etap 1.

Osiągnięto następujące efekty:

W odpowiedzi na potrzeby mieszkańców Wrocławia, poprawie uległ stan istniejącej infrastruktury drogowej, przy udziale finansowym wnioskodawców w kosztach realizacji inwestycji.

Fotografia 1. Ulica Braci Hoffmanów po realizacji inwestycji

Fotografia 2. Ulica Braci Hoffmanów po realizacji inwestycji

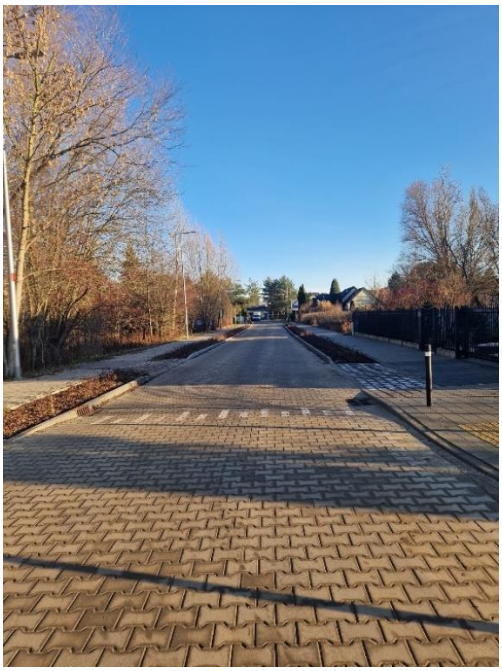

Fotografia 3. Ulica Dobrzykowicka po realizacji inwestycji

Fotografia 4. Ulica Dobrzykowicka po realizacji inwestycji

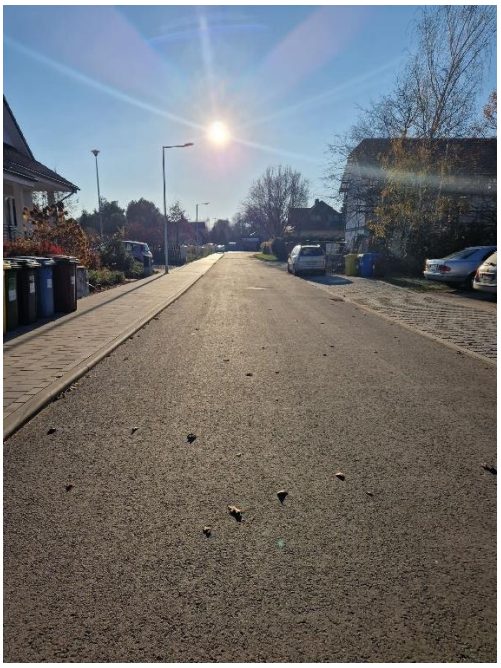

2. Poprawa stanu technicznego nawierzchni ulic

Cel programu:

Poprawa stanu dróg, obiektów inżynierskich oraz polepszenie warunków dla zrównoważonego rozwoju miasta Wrocławia dzięki zapewnieniu na jego obszarze odpowiedniej infrastruktury.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **83 miliony 774 tysiące złotych**

W 2025 roku:

1. Zakończono remont Mostów Uniwersyteckich - Północnego i Południowego.
2. Zrealizowano wymianę elastomerowych wkładek w dylatacjach modułowych na estakadzie Klecińskiej, estakadzie Gądowianka oraz moście Milenijnym wraz z estakadami.
3. Zrealizowano wymianę dylatacji bitumicznych na elastyczne urządzenia poliuretanowe, na wiadukcie wschodnim w ciągu alei Armii Krajowej.
4. Zrealizowano wymianę dylatacji trójmodułowej na dylatację palczastą na wiadukcie Gądowianka w ciągu śródmiejskiej obwodnicy Wrocławia, jezdnia w kierunku mostu Milenijnego, dylatacja nad przyczółkiem od strony ulicy Klecińskiej.
5. Wykonano zabezpieczenie zadaszenia peronu tramwajowego „Tarczyński Arena” (ulica Lotnicza).

6. Zrealizowano zadanie pod nazwą Poprawa stanu technicznego nawierzchni jezdni w wybranych lokalizacjach we Wrocławiu w podziale na zadania – Wrocław na dobrej drodze – etap II:
   - ulica Bierutowska, ulica Bezpieczna, ulica Lechitów, ulica Gostyńska,
   - ulica Brodzka od posesji numer 131 do skrzyżowania z ulicą Królewiecką, ulica Wolska - Marszowicka od nawierzchni z kostki do szkoły, ulica Marszowicka od ulicy Stanisława Hartmana do ulicy Jerzego Łanowskiego,
   - ulica Ignacego Mościckiego od ulicy Topolowej do ulicy Ziemniaczanej oraz ulica Ołtaszyńska od ronda Ojca Pio do posesji numer 36,
   - ulica Balonowa od ulicy Eugeniusza Horbaczewskiego do ulicy Bystrzyckiej.
7. Zrealizowano zadanie pod nazwą poprawa stanu technicznego nawierzchni jezdni w wybranych lokalizacjach we Wrocławiu w podziale na zadania – Wrocław na dobrej drodze – etap III:
   - ulica Dokerska i ulica Gwarecka,
   - ulica Stefana Drzewieckiego, ulica Eugeniusza Horbaczewskiego, ulica Kozia,
   - ulica Inżynierska oraz plac Dominikański (tunele),
   - ulica Legnicka i ulica Małopolska,
   - ulica Andrzeja Waligórskiego i ulica Jerzego Bajana,
   - ulica Poleska i ulica Bolesława Krzywoustego.
8. Rozliczono zadanie obejmujące poprawę stanu technicznego nawierzchni jezdni w wybranych lokalizacjach we Wrocławiu w podziale na zadania – Wrocław na dobrej drodze – etap II – zadanie numer 7 ulica Na Grobli od mostu Oławskiego do ulicy Okólnej; ulica Jacka Kuronia od ulicy Borowskiej do ulicy Ślężnej; ulica Racławicka od skrzyżowania z ulicą Jastrzębią do skrzyżowania z ulicą Gajowicką.
9. Zrealizowano zadanie pod nazwą poprawa stanu technicznego nawierzchni jezdni w wybranych lokalizacjach we Wrocławiu w podziale na zadania – Wrocław na dobrej drodze – etap IV: zadanie numer 2 - ulica Ślężna od ulicy Jaworowej do alei Armii Krajowej.
10. Zakończono realizację zadania polegającego na budowie sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulicy Miodowej z aleją Ryszarda Kaczorowskiego wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej.
11. Wykonano zadanie polegające na poprawie stanu nawierzchni ulicy Pogodnej.
12. Wykonano zadanie polegające na poprawie stanu technicznego nawierzchni nieutwardzonych dróg miejskich we Wrocławiu.

13. Rozliczono zadanie obejmujące poprawę stanu nawierzchni ulicy Pszczyńskiej wraz ze zmianą organizacji ruchu oraz wyznaczeniem ciągu pieszego wzdłuż jezdni.
14. Przebudowano wjazd na torowisko tramwajowe dla autobusów komunikacji zbiorowej w alei Marcina Kromera.
15. Zrealizowano zadanie polegające na poprawie stanu nawierzchni zatok autobusowych i peronów przystankowych przy ulicy Kozanowskiej.
16. Wykonano remont nawierzchni chodnika wzdłuż ulicy Ignacego Mościckiego oraz ulicy Balonowej.
17. Zrealizowano zadanie polegające na wyznaczeniu płatnych stanowisk na wybranych ulicach osiedla Nadodrze.
18. Zrealizowano wiele drobnych zadań z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz organizacji ruchu między innymi wdrożenie projektu korekty docelowej organizacji ruchu na ulicach Wieczystej i Łódzkiej, wyznaczenie przejść dla pieszych, wdrożenie docelowej organizacji ruchu na osiedli Jagodno - etap I, wdrożono docelową organizację ruchu na osiedlu Nowe Żerniki - w obrębie ulic Krystyny i Mariana Barskich i inne.
19. Wybudowano brakujący odcinek chodnika wzdłuż ulicy Królewieckiej.
20. Wykonano zadanie polegające na poprawie nawierzchni gruntowej parkingu przy stadionie Tarczyński Arena.
21. Wyznaczono miejsca zastrzeżone dla pojazdów osób z niepełnosprawnościami na terenie miasta Wrocławia.
22. Wykonano remont podciągu w przejściu podziemnym na Rondzie Reagana.
23. Wykonano utwardzenie sięgacza - droga dojazdowa do posesji ulica Opatowicka 11-21 (Nowy Dom).
24. Wykonano nową nawierzchnię parkingu przy ulicy Racławickiej.
25. Zrealizowano remonty chodników przy ulicy Zabrodzkiej oraz ulicy Centralnej.
26. Zrealizowano remonty chodników przy ulicy Pochyłej oraz ulicy Henryka Siemiradzkiego.
27. Wykonano zadanie polegające na poprawie stanu nawierzchni ulicy Hiacyntowej oraz ulicy Przebiśniegowej.
28. Zrealizowano zadanie polegające na poprawie stanu technicznego nawierzchni ulicy Borowskiej w rejonie ulicy Ślicznej.
29. Zrealizowano zadanie polegające na poprawę stanu nawierzchni skrzyżowania ulic Mariana Stanety – Mulickiej – Gorlickiej – wymiana kostki betonowej na nawierzchnię bitumiczną.
30. Wykonano zabezpieczenie parkingów na terenie Wrocławia w lokalizacjach: parking ROD "Słonecznik" przy ulicy Szczecińskiej oraz parking południowy przy stacji kolejowej "Wrocław Stadion".

Ponadto poniesiono wydatki na zadania rozpoczęte oraz opracowanie dokumentacji projektowych.

Osiągnięto następujące efekty:
Realizacja wyżej wymienionych zadań przyczyniła się znacząco do poprawy stanu i bezpieczeństwa istniejącej infrastruktury drogowej.

Fotografia 5. Ulica Waligórskiego po realizacji inwestycji

Fotografia 6. Ulica Waligórskiego po realizacji inwestycji

Fotografia 7. Ulica Poleska po realizacji inwestycji

Fotografia 8. Ulica Poleska po realizacji inwestycji

Fotografia 9. Ulica Bolesława Krzywoustego po realizacji inwestycji

Fotografia 10. Ulica Bolesława Krzywoustego po realizacji inwestycji

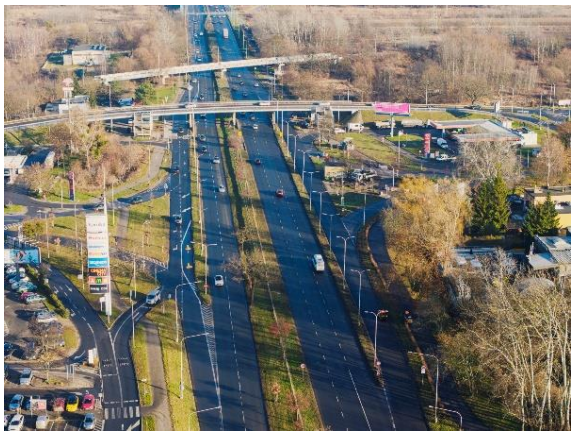

Fotografia 11. Naprawa dylatacji na wiadukcie wschodnim w ciągu Armii Krajowej

Fotografia 12. Naprawa dylatacji na wiadukcie wschodnim w ciągu Armii Krajowej

3. Rozwój systemu komunikacji publicznej

Cel programu:
Poprawa bezpieczeństwa oraz komfortu pasażerów korzystających z komunikacji miejskiej poprzez budowę niezbędnej infrastruktury.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **3 miliony 287 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
1. Zrealizowano budowę 4 przystanków wiedeńskich przy skrzyżowaniu ulicy Henryka Sienkiewicza z ulicą Piastowską.
2. Zrealizowano zadanie polegające na budowie przystanków wiedeńskich oraz zmianie docelowej organizacji ruchu na ulicy Świdnickiej na odcinku od ulicy Józefa Piłsudskiego do ulicy Podwale - etap I "Arkady".

Ponadto poniesiono wydatki na dokumentacje projektowe oraz inne opracowania niezbędne do uruchomienia realizacji zadań.

Osiągnięto następujące efekty:
Realizacja wyżej wymienionych zadań znacząco wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa pieszych oraz pozostałych uczestników ruchu.

Fotografia 13. Przystanek wiedeński na ulicy Świdnickiej

Fotografia 14. Przystanek wiedeński na ulicy Świdnickiej

4. Budowa i przebudowa oświetlenia ulic oraz miejsc niebezpiecznych

Cel programu:
Zapewnienie bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu, ze szczególnym uwzględnieniem pieszych.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **114 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
1. Zakończono budowę doświetlenia miejsc niebezpiecznych w rejonie ulicy Kurpiów 28, ulicy Borowskiej i Wesołej.

2. Zakończono budowę oświetlenia drogowego w ulicy Ernesta Malinowskiego na odcinku od drogi oznaczonej w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego symbolem 19KD-PR do ulicy Sygnałowej.

Ponadto poniesiono wydatki na opracowanie dokumentacji projektowej.

Osiągnięto następujące efekty
Podniesiono poziom bezpieczeństwa użytkowników ruchu ze szczególnym uwzględnieniem pieszych na przejściach przez jezdnię.

5. Realizacja programu ruchu pieszego i rowerowego

Cel zadania:
Poprawa komunikacji w mieście. W ramach zadania realizowane są nowe trasy rowerowe, ciągi piesze, chodniki oraz infrastruktura towarzysząca. Zadania mają na celu zapewnienie ciągłości i spójności powiązań pieszych i rowerowych, powiązania w centrum i powiązania osiedli z centrum oraz komfort przemieszczenia się pieszych i rowerzystów.

Zadania piesze polegają między innymi na remontach chodników i poprawie bezpieczeństwa, w szczególności przy ulicach z intensywnym ruchem samochodowym oraz przy szkołach. Wszystkie te zadania uwzględnią potrzeby osób z ograniczoną mobilnością i szczególnymi potrzebami.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **9 milionów 993 tysiące złotych***
*zadania realizowane przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta i Zarząd Inwestycji Miejskich, w kwocie nie uwzględniono zakresów rowerowych i pieszych z innych inwestycji.

W 2025 roku:
1. Opracowywano dokumentację projektową budowy przejścia dla pieszych z fragmentem chodnika i z oświetleniem drogowym ulicy Kominiarskiej.
2. Zrealizowano roboty budowlane w zakresie budowy przejścia dla pieszych z fragmentem chodnika i z oświetleniem drogowym ulicy Kominiarskiej.
3. Zakończono czynności odbiorowe oraz rozliczono przebudowę chodnika w ciągu alei Poprzecznej.
4. Zakończono czynności odbiorowe oraz rozliczono zadanie „Rozbudowa ulicy Honoriusza Balzaka w zakresie poszerzenia jezdni, budowy chodnika oraz oświetlenia drogowego”.
5. Zakończono realizację zadania polegającego na budowie przystanków wiedeńskich
   w ulicy Henryka Sienkiewicza i ulicy Piastowskiej - w zakresie zadania I (2 przystanki na skrzyżowaniu Sienkiewicza/Górnickiego).
6. Zakończono realizację zadania pod nazwą „Dostosowanie Śluzy Opatowice do przeprowadzenia ruchu pieszego, w ramach którego należy wykonać

ciągi piesze, oświetlenie, ogrodzenie wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej”.

7. Zrealizowano remont nawierzchni chodnika po zachodniej stronie ulicy Jana Henryka Dąbrowskiego na odcinku od ulicy Tadeusza Kościuszki do ulicy Komuny Paryskiej.
8. Zrealizowano remont nawierzchni chodnika w ciągu ulicy Józefa Haukego-Bosaka
od numeru 25 do numeru 37 po stronie południowej.
9. Zrealizowano remont nawierzchni chodnika po północnej stronie ulicy Stanisława Worcella na odcinku od skrzyżowania z ulicy Zygmunta Krasińskiego do numeru 18.
10. Wykonano korektę organizacji ruchu na alei Józefa Hallera na odcinku od ulicy Mieleckiej do wjazdu przy numerze 157a.
11. Zrealizowano budowę przejścia dla pieszych przy ulicy Piotra Skargi na skrzyżowaniu z ulicą Oławską.
12. Zrealizowano remont nawierzchni ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż ulicy Legnickiej wraz z uporządkowaniem oznakowania (od wiaduktu do ulicy Przedmiejskiej).
13. Wykonano uporządkowanie parkowania na ulicy Białowieskiej.
14. Zrealizowano przebudowę ulicy Jesionowej we Wrocławiu, polegającą na wykonaniu fragmentu chodnika na odcinku od ulicy Hubskiej do skrzyżowania z ulicy Paczkowską.
15. Zrealizowano przebudowę ulicy Granitowej, polegającą na wykonaniu fragmentu chodnika w rejonie skrzyżowania z ulicą Marmurową.
16. Wykonano nawierzchnię ciągu pieszo-rowerowego przy cmentarzu żydowskim na ulicy Lotniczej.
17. Zrealizowano remont chodnika i ścieżki rowerowej wzdłuż wybrzeża Stanisława Wyspiańskiego na odcinku od ulicy Józefa Marii Hoene-Wrońskiego do mostu Zwierzynieckiego.
18. Wykonano wymianę nawierzchni bitumicznej chodnika i ścieżki rowerowej wzdłuż ulicy Piotra Ignuta na odcinku od ulicy Dokerskiej do ulicy Kozanowskiej po stronie lewej.
19. Wykonano wymianę nawierzchni bitumicznej chodnika wzdłuż ulicy Odkrywców na wysokości wejścia do parku Grabiszyńskiego (przed Ślusarską).
20. Wykonano remont ścieżki rowerowej wzdłuż ulicy Wiejskiej na odcinku od ulicy Ludwika Solskiego do Ibn Siny Awicenny.
21. Wykonano wymianę nawierzchni ścieżki rowerowej wzdłuż ulicy Powstańców Śląskich na odcinku od alei Józefa Hallera do ulicy Orlej.

22. Wykonano wymianę nawierzchni bitumicznej ścieżki rowerowej i chodnika oraz wymianę nawierzchni z kostki betonowej ścieżki rowerowej na placu Społecznym na odcinku od przejścia podziemnego w stronę Poczty Głównej.
23. Wymieniono nawierzchnię bitumiczną chodnika wzdłuż ulicy Skarbowców od ulicy Sowiej do ulicy Piotra Wawrzyniaka.
24. Zrealizowano budowę brakującego chodnika w ulicy Miodowej we Wrocławiu na odcinku od zjazdu na posesję numer 27 do drogi 23KDW/7.
25. Wykonano wymianę nawierzchni ścieżki rowerowej wzdłuż ulicy Bolesława Krzywoustego na odcinku od ulicy Rakowej do mostu na Widawie.
26. Zakończono zadanie polegające na dostawie i montażu stojaków rowerowych
na terenie Wrocławia wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej.
27. Wykonano remont nawierzchni ścieżki rowerowej wzdłuż wybrzeża Stanisława Wyspiańskiego na odcinku od fontanny przy moście Grunwaldzkim do stacji Polinki.

Osiągnięto następujące efekty:

Realizacja wymienionych zadań znacząco wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa oraz komfortu pieszych, rowerzystów oraz pozostałych uczestników ruchu. Ponadto poniesiono wydatki na realizację zadań niezakończonych oraz wydatki na opracowanie dokumentacji projektowych, pełnienie nadzorów autorskich.

Fotografia 15. Śluza Opatowicka po realizacji inwestycji

Fotografia 16. Przejście dla pieszych przy ulicy Piotra Skargi

Fotografia 17. Chodnik w ulicy Miodowej po realizacji inwestycji

Fotografia 18. Droga rowerowa w ciągu ulicy Piotra Ignuta po realizacji inwestycji

Fotografia 19. Droga rowerowa w ciągu ulicy Piotra Ignuta po realizacji inwestycji

6. Zielone trasy pieszo – rowerowe we Wrocławiu

Cel programu:

Redukcja niskiej emisji transportowej oraz poprawa transportowej mobilności mieszkańców w ramach kompleksowej strategii promowania i rozwoju transportu rowerowego na terenie Wrocławia oraz obszaru ZIT WROF oraz promocja zrównoważonej turystyki. Projekt ma przyczyniać się również do realizacji celów pośrednich w zakresie uzyskania efektów społecznych, środowiskowych oraz ekonomicznych: zwiększenie udziału komunikacji rowerowej na terenie Wrocławia oraz ZIT WrOF, dzięki stworzeniu ciągów pieszo – rowerowych niezależnych od sieci drogowych, promocja naturalnych walorów przyrodniczych i rozwój turystyki aktywnej (ścieżki rowerowe będą przebiegały na terenach

zielonych), redukcja uciążliwości komunikacyjnych i poprawa stanu środowiska poprzez niższą emisję zanieczyszczeń powietrza, hałasu, zmniejszenia natężenia ruchu samochodowego (przez wybór jako środka lokomocji – roweru), ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **1 milion 400 tysięcy złotych**

W 2025 roku:

1. Zrealizowano budowę drogi rowerowej we Wrocławiu na odcinku od ulicy Borowskiej do ulicy Bardzkiej - Etap 2 (odcinek Pirenejska - Srebrnogórska – w zakresie budowy chodnika z oświetleniem).
2. Zrealizowano budowę drogi rowerowej we Wrocławiu na odcinku od ulicy Spiskiej do ulicy Borowskiej - Etap 2 (w zakresie budowy oświetlenia istniejącego ciągu pieszo - rowerowego).

Ponadto poniesiono wydatki na realizację zadań niezakończonych oraz wydatki na opracowanie dokumentacji projektowych, pełnienie nadzorów autorskich.

Osiągnięto następujące efekty:

Realizacja wymienionych zadań znacząco wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa pieszych oraz pozostałych uczestników ruchu.

7. Dbałość o podniesienie i utrzymanie poziomu atrakcyjności miejsc publicznych - remont i przebudowa budynku toalety wraz z przyległym terenem w obszarze zabytkowego Bastionu Sakwowego

Cel zadania:
Podniesienie atrakcyjności obiektów kultury. Dbałość o podniesienie i utrzymanie poziomu atrakcyjności miejsc publicznych.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **6 milionów 709 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
Zakończono roboty budowlane w zakresie remontu i przebudowy budynku toalety wraz z przyległym terenem w obszarze zabytkowego Bastionu Sakwowego, w podziale na zadania:

Zadanie 1: Remont i przebudowa budynku toalety wraz z przyległym terenem w obszarze zabytkowego Bastionu Sakwowego, w podziale na etapy:
ETAP 1: Remont i przebudowa budynku toalety wraz z przyległym terenem w obszarze Bastionu Sakwowego,
ETAP 2: Zagospodarowanie terenu Bastionu Sakwowego, z remontem i przebudową ścieżek, chodników i dojść w rejonie wzgórza.

Zadanie 2: Nasadzenia zieleni w obszarze zabytkowego Bastionu Sakwowego, w tym nasadzenia krzewów, bylin i traw oraz roślin w ogrodzie deszczowym, założenie/odtworzenie trawników, obsianie skarp mieszanką trawy, cięcia pielęgnacyjne/odmładzające, usunięcie posuszu, jemioły, prace pielęgnacyjne i zabezpieczające.

Osiągnięto następujące efekty:
Zakończono roboty budowlane związane z remontem i przebudową budynku toalety wraz z przyległym terenem w obszarze zabytkowego Bastionu Sakwowego.

Fotografia 20. Toaleta w obszarze Bastionu Sakwowego

Fotografia 21. Toaleta w obszarze Bastionu Sakwowego

Fotografia 22. Toaleta w obszarze Bastionu Sakwowego

8. Realizacja zazieleniania i rozbetonowywania miasta

Cel zadania:
Likwidowanie miejskiej wyspy ciepła poprzez wprowadzenie elementów infrastruktury zielono-niebieskiej w przestrzeni publicznej.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **1 milion 187 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
Rozpoczęto roboty budowlane w zakresie przebudowy placu i parkingu przy ulicy Grabiszyńskiej 184 wraz z instalacją zewnętrzną kanalizacji deszczowej, sanitarnej, wody oraz elektroenergetycznej. W ramach zadania zaplanowano:

- zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej (utworzenie nowych terenów zielonych, ogrodów deszczowych),
- rozszczelnienie nawierzchni parkingu (nowa nawierzchnia z ekokraty, utworzenie nowych terenów zielonych),
- nawierzchnie przepuszczalne nowych ciągów pieszych (plastry drewniane, mineralno-żwirowa, płyty kamienne),
- przebudowę istniejącej kanalizacji ogólnospławnej,
- retencję wody opadowej na terenie (budowa kanalizacji deszczowej z systemem podczyszczającym z wpięciem do podziemnych zbiorników retencyjnych),
- wykorzystanie wody opadowej do podlewania,
- elementy małej architektury (OZE - ławki solarne, ławki z oparciem i bez oparcia, kosze na śmieci),
- zdrój wody pitnej,
- nasadzenia: zieleń wysoka średnia i niska, łąki kwietne, trawniki, ogrody deszczowe

Zadanie realizowane jest w ramach projektu: Wsparcie zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zielono – niebieskiej infrastruktury.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021 – 2027

W ramach Programu Budowa i przebudowa obiektów sportowych w placówkach oświatowych (WPI/116) realizowano zadania, wpisujące się w działania dotyczące rozszczelnienia nawierzchni nieprzepuszczalnych, w ramach, których w miejscu istniejących boisk i terenów o nawierzchni nieprzepuszczalnej wykonano boiska

o sztucznej nawierzchni EPDM, która jest wodoprzepuszczalna. Ponadto, na terenie SP43 przy ulicy Grochowej rozebrano nawierzchnie betonowe/asfaltowe w dziedzińcach szkoły i wykonano w ich miejscu nawierzchnie trawiaste.

W 2025 roku zakończono realizację następujących zadań – ujętych zadaniu Zdrowo i Sportowo:

1. Przebudowa boisk oraz przebudowa zagospodarowania terenu na terenie Szkoły Podstawowej numer 43 przy ulicy Grochowej 36/38: rozebrano nawierzchnie utwardzone i wykonano w ich miejsce trawnik, w miejscu istniejącej nawierzchni asfaltowej wykonano terenową infrastrukturę sportową z zagospodarowaniem terenu.
2. Wykonanie boiska, bieżni i skoczni do skoku w dal na terenie Szkoły Podstawowej numer 50 przy ulicy Czeskiej 38: W miejscu istniejącej nawierzchni asfaltowej wykonano terenową infrastrukturę sportową oraz z zagospodarowaniem terenu.
3. Wykonanie boiska, bieżni i skoczni do skoku w dal na terenie Szkoły Podstawowej numer 42 przy ulicy Wałbrzyskiej 50: W miejscu istniejącej nawierzchni asfaltowej wykonano terenową infrastrukturę sportową z zagospodarowaniem terenu.

Fotografia 23. Boisko na terenie Szkoły Podstawowej numer 43 po realizacji inwestycji

Fotografia 24. Boisko na terenie Szkoły Podstawowej numer 43 po realizacji inwestycji

9. Zdrowo i sportowo

Cel zadania:
Budowa, przebudowa lub rozbudowa infrastruktury sportowej (bloków sportowych
i basenów) w placówkach oświatowych, dostępność atrakcyjnej infrastruktury sportowej szkół dla społeczności lokalnej. Uzupełnienie obiektów sportowych w szkołach.

9.1. Budowa i kompleksowa przebudowa szkół podstawowych i przedszkoli – infrastruktura sportowa

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **558 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
Realizowano prace projektowe:

1. Dla zadania polegającego na przebudowie, remoncie i zagospodarowaniu terenu Szkoły Podstawowej numer 30 przy ulicy Zaporoskiej 28 – zakończono.
2. Ogłoszono konkurs na wybór koncepcji autorskiej i projektanta dla budowy bloku sportowego i terenów sportowych w ramach budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na osiedlu Nowe Żerniki.
3. Opracowanie koncepcji przebudowy placu zabaw w ramach rozbudowy, przebudowy i remontu budynku Przedszkola numer 93 przy ulicy Grochowej 15 wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną – zakończono.

W systemie „projektuj i buduj”:

1. Opracowywano dokumentację projektową budowy placów zabaw w ramach budowy przedszkola 8-oddziałowego przy ulicy Rogowskiej 18A z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą - zakończono.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:

1. Modernizacja placu zabaw oraz zagospodarowanie terenu z przeznaczeniem na bezpieczną nawierzchnię na boisku dla Przedszkola numer 56 przy ulicy Wałbrzyskiej 16 - zakończono.
2. Budowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Zwycięskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą realizowano budowę bloku sportowego i terenów sportowych – ujęto w zadaniu Blisko, bezpiecznie, nowocześnie.

Zadanie realizowane z dofinansowaniem w ramach Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład.

Osiągnięto następujące efekty:

- wyremontowano boisko o nawierzchni EPDM,
- wyposażono boisko w bramki do piłki nożnej i piłkochwyty,
- zmodernizowano plac zabaw o nawierzchni EPDM,
- doposażono plac zabaw.

9.2. Budowa przebudowa infrastruktury sportowej – bloki sportowe

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **4 miliony 489 tysięcy złotych**

W 2025 roku:

Opracowywano koncepcje i dokumentacje projektowe dla zadań:

1. Budowa nowego bloku sportowego, remontu nawierzchni boisk oraz utworzenie miejsc rekreacji nad Odrą w ramach rozbudowy i przebudowy Liceum Ogólnokształcącego numer III przy ulicy Składowej 5.
2. Budowa bloku sportowego przy Liceum Ogólnokształcącym numer VIII przy ulicy Zaporoskiej 71.
3. Przebudowa i remont bloku sportowego przy Szkole Podstawowej numer 39 (Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 23) przy ulicy Przedwiośnie 47 - zakończono.
4. Rozbudowa Szkoły Podstawowej numer 76 przy ulicy Wandy 13 o blok sportowy - zakończono.
5. Przebudowa i remont bloku sportowego przy Szkole Podstawowej numer 90 przy ulicy Orzechowej 62 - zakończono.
6. Przebudowa i remont bloku sportowego przy Zespole Szkół numer 21 ulicy Piotra Ignuta 28 - zakończono.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:

1. Przebudowa i remont zaplecza sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej numer 3 przy ulicy Bobrzej 27 - zakończono.
2. Przebudowa i remont zaplecza sportowego w Zespole Szkolno – Przedszkolnym numer 1 przy ulicy Zemskiej 16C - zakończono.

Zadanie zostało dofinansowane ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej – Edycja 2024, na podstawie umowy zawartej ze Skarbem Państwa - Ministrem Sportu i Turystyki.

Osiągnięto następujące efekty:

W ramach zadania:

- dostosowano do warunków sanitarnych zaplecze sanitarno-szatniowe w dwóch placówkach (SP-3, ZSP-1),
- wyremontowano salkę do gimnastyki korekcyjnej (ZSP-1),
- dostosowano blok sportowy do wymogów bezpieczeństwa pożarowego (SP-3),
- poprawiono efektywność energetyczną w placówce poprzez docieplenie elewacji i stropodachów bloku sportowego (SP-3), częściową wymianę stolarki okiennej i drzwiowej bloku sportowego (SP-3) oraz wymianę opraw oświetleniowych na elewacji (SP-3).

9.3. Budowa i przebudowa infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych – boiska i inna infrastruktura sportowa

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **8 milionów 80 tysięcy złotych**

W 2025 roku:

Opracowywano dokumentacje projektowe dla zadań:

1. Budowa boiska, bieżni prostej, skoczni do skoku w dal oraz placu zabaw na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 10 przy ulicy Rumiankowej – zakończono.

W systemie „projektuj i buduj”:

1. Przebudowa boiska, bieżni okólnej oraz skoczni do skoku w dal dla potrzeb Szkoły Podstawowej numer 50 przy ulicy Czeskiej - zakończono.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:

1. Budowa boiska, bieżni prostej, skoczni do skoku w dal oraz placu zabaw na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 10 przy ulicy Rumiankowej - zakończono.

W systemie „projektuj i buduj”:

1. Przebudowa boiska, bieżni okólnej oraz skoczni do skoku w dal dla potrzeb Szkoły Podstawowej numer 50 przy ulicy Czeskiej - zakończono.
2. Przebudowa boisk oraz zagospodarowanie terenu na terenie Szkoły Podstawowej numer 43 przy ulicy Grochowej - zakończono.

3. Przebudowa boiska i budowa bieżni na terenie Szkoły Podstawowej numer 42 przy ulicy Wałbrzyskiej – zakończono.

Osiągnięto następujące efekty:
W ramach zadania przebudowano lub wybudowano 4 boiska o nawierzchni poliuretanowej, 1 boisko o nawierzchni ze sztucznej trawy, 3 skocznie do skoku w dal, 2 bieżnie proste oraz 1 bieżnię okólną wraz z bieżnią prostą na terenie 4 placówek oświatowych.

Fotografia 25. Nowe boisko przy ulicy Czeskiej

Fotografia 26. Nowe boisko przy ulicy Czeskiej

9.4. Budowa sali gimnastycznej oraz boisk wielofunkcyjnych przy Szkole Podstawowej numer 6 przy ulicy Gorlickiej

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **3 miliony 450 tysięcy złotych**

W 2025 roku:

W systemie „projektuj i buduj” (opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja robót budowlanych) opracowywano dokumentację projektową i realizowano roboty budowlane w zakresie rozbudowy i przebudowy budynku Szkoły Podstawowej numer 6 przy ulicy Gorlickiej wraz z infrastrukturą towarzysząca.

Zadanie dofinansowane ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej – Edycja 2024, na podstawie umowy zawartej ze Skarbem Państwa - Ministrem Sportu i Turystyki.

Fotografia 27. Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej numer 6 przy ulicy Gorlickiej

Fotografia 28. Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej numer 6 przy ulicy Gorlickiej

9.5. Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej numer 97

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **0 złotych**

W 2025 roku:
30 grudnia 2025 roku rozpoczęto realizację w systemie „projektuj i buduj” (opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja robót budowlanych) budowy bloku sportowego na terenie Szkoły Podstawowej numer 97 przy ulicy Prostej 16 wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną.

Zadanie dofinansowane ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej – Edycja 2024, na podstawie umowy zawartej ze Skarbem Państwa - Ministrem Sportu i Turystyki.

9.6. Dostawa i montaż stacji wody pitnej w placówkach oświatowych

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **98 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
Zrealizowano roboty budowlane w zakresie dostawy i montażu stacji wody pitnej – poidełek w dziesięciu placówkach oświatowych:

1. Liceum Ogólnokształcące numer II przy ulicy Parkowej 18-26.
2. Młodzieżowy Dom Kultury przy ulicy Hugona Kołłątaja 20.
3. Szkoła Podstawowa numer 4 przy ulicy Powstańców Śląskich 210-218.
4. Szkoła Podstawowa numer 8 przy ulicy Kowalskiej 105.
5. Szkoła Podstawowa numer 23 przy ulicy Przystankowej 32.
6. Szkoła Podstawowa numer 93 przy ulicy Juliana Ursyna Niemcewicza 29-31.
7. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy numer 11 przy ulicy Kamiennej 99/101.
8. Zespół Szkół numer 3 przy ulicy Szkockiej 64.
9. Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych przy ulicy Stanisława Worcella 3.
10. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 7 ulicy Koszykarskiej 2/4.

Osiągnięto następujące efekty:

W ramach zadania dostarczono, zamontowano i uruchomiono dziesięć stacji wody pitnej – poidełek w placówkach oświatowych.

9.7. Budowa i kompleksowa przebudowa szkół podstawowych - bloki żywienia

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **130 tysięcy złotych**

W 2025 roku:

Opracowywano dokumentacje projektowe dla zadań:

1. Koncepcja rozbudowy i przebudowy części budynku głównego i łącznika Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 15 przy ulicy Stanisławowskiej 38/44 (2024-2025) - zakończono.

Ogłoszono konkurs na wybór koncepcji autorskiej i projektanta dla zadania:

1. Budowa bloku żywienia z pełną kuchnią w ramach budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na osiedlu Nowe Żerniki.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:

1. Budowa bloku żywienia składającym się z pełnej kuchni wydającej posiłki dla 1000 osób oraz jadalni dla uczniów szkoły podstawowej w ramach budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Zwycięskiej – ujęto w zadaniu Blisko, bezpiecznie, nowocześnie.

Zadanie realizowane z dofinansowaniem w ramach Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład

9.8. Budowa i kompleksowa przebudowa przedszkoli – bloki żywienia

Poniesione w 2025 roku nakłady: **1 milion 263 tysiące złotych**

W 2025 roku:

Opracowywano dokumentacje projektowe dla:

1. Koncepcji przebudowy bloku żywienia w ramach rozbudowy, przebudowy i remontu budynku Przedszkola numer 93 ulicy Grochowej 15 wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną - zakończono. Ujęto w zadaniu Blisko, bezpiecznie, nowocześnie.

W systemie „projektuj i buduj”:

1. Opracowywano dokumentację projektową budowy bloku żywienia z pełną kuchnią w ramach budowy przedszkola 8-oddziałowego przy ulicy Rogowskiej 18A z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą (2025-2027).

Realizowano roboty budowlane dla zadań:

1. Przebudowa i remont bloku żywienia w Przedszkolu numer 5 przy ulicy Dźwirzyńskiej 3 - zakończono.

Osiągnięto następujące efekty:

W ramach zadania:

- przebudowano i wyremontowano blok żywienia w placówce oświatowej (P-5),
- uporządkowano i uzupełniono o brakujące funkcje dotychczas istniejący blok żywienia (P-5),
- wyposażono węzeł żywienia w niezbędny sprzęt technologiczny (P-5),
- wyposażono węzeł żywienia w dźwig kuchenny (P-5).

10. Programy promocji zdrowia i profilaktyki chorób u dzieci i młodzieży – gabinety stomatologiczne

Cel programu:

Zapobieganie próchnicy zębów u uczniów wrocławskich szkół podstawowych.

W 2025 roku:

Realizowano budowę gabinetu stomatologicznego w ramach budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Zwycięskiej.

Zadanie realizowane z dofinansowaniem w ramach Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład.

11. Budowa i prowadzenie Noclegowni wraz z Ogrzewalnią

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **2 miliony 669 tysięcy złotych**

Cel zadania:
Budowa noclegowni z ogrzewalnią i izolatorium dla osób w kryzysie bezdomności. Całodobowa noclegownia będzie oferowała przez cały rok 80 miejsc, ogrzewalnia 50 miejsc uruchamianych w okresie zimowym. Placówki pozwolą zabezpieczyć osoby bezdomne w podstawowe potrzeby bytowe oraz zapobiegać przypadkom śmierci z powodu wychłodzenia. W placówkach prowadzone będą również warsztaty kompetencji społecznych dla osób w kryzysie bezdomności. Noclegownia i Ogrzewalnia są placówkami interwencyjnymi, które składają się na system pomocowy skierowany do osób w kryzysie bezdomności.

W 2025 roku:
Realizowano budowę ośrodka wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności przy ulicy Leona Popielskiego 8 w systemie „projektuj i buduj”.

Osiągnięto następujące efekty:
W ramach zadania wybudowano ośrodek dla osób w kryzysie bezdomności przy ulicy Leona Popielskiego 8, obejmujący noclegownię z ogrzewalnią z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną.

Zadanie uzyskało dofinansowanie ze środków Funduszu Dopłat w Banku Gospodarstwa Krajowego zasilany środkami budżetu państwa, w ramach rządowego programu bezzwrotnego wsparcia budownictwa mieszkaniowego.

Fotografia 29. Ośrodek dla osób w kryzysie bezdomności przy ulicy Leona Popielskiego 8

Fotografia 30. Ośrodek dla osób w kryzysie bezdomności przy ulicy Leona Popielskiego 8

Fotografia 31. Ośrodek dla osób w kryzysie bezdomności przy ulicy Leona Popielskiego 8

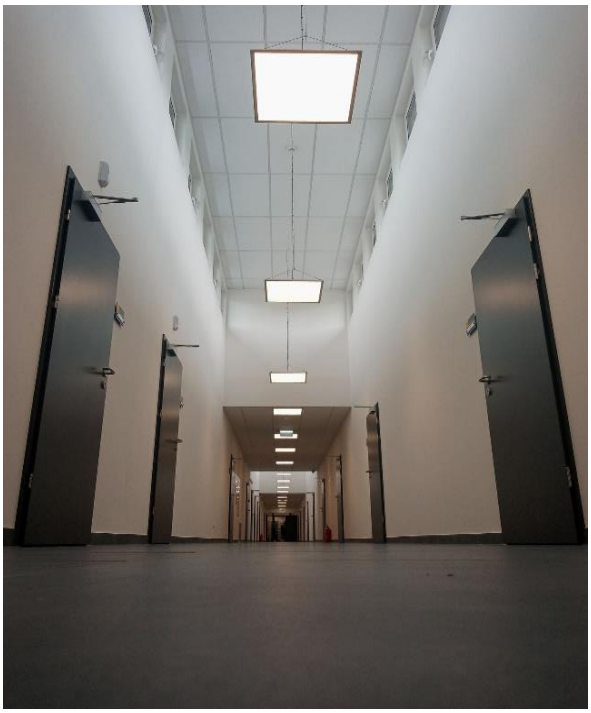

Fotografia 32. Ośrodek dla osób w kryzysie bezdomności przy ulicy Leona Popielskiego 8

12. Budowa Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego

Cel zadania:
Inwestycja przewiduje budowę modelowego Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego wraz z zagospodarowaniem terenu zlokalizowanego przy ulicy Morawskiej. Budynek będzie przeznaczony dla 20 dorosłych osób ze spektrum autyzmu, z czego 5 miejsc przeznaczono do całodobowej opieki. Projekt inwestycji uwzględnia zapewnienie odpowiednich warunków dla pobytu osób niesamodzielnych oraz ich opiekunów z salami terapeutycznymi, pracowniami, gabinetem lekarskim i psychoterapeutycznym oraz 5 sypialniami dostosowanymi dla osób z niepełnosprawnościami.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **2 miliony 218 tysięcy złotych** oraz w ramach środków pozabudżetowych:

- z Funduszu Solidarnościowego: **3 miliony 20 tysięcy złotych**
- z Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych: **3 miliony 340 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
Realizowano budowę Centrum Opiekuńczo–Mieszkalnego przy ulicy Morawskiej 14a w systemie „projektuj i buduj". W ramach zadania opracowano dokumentację wykonawczą budowy budynku oraz dokumentację budowy drogi dojazdowej z infrastrukturą techniczną oraz realizowano roboty budowlane.

Osiągnięto następujące efekty:
Opracowano dokumentację wykonawczą budowy budynku oraz dokumentację budowy drogi dojazdowej z infrastrukturą techniczną w ramach zadania realizowanego w systemie „projektuj i buduj".

Zadanie uzyskało dofinansowanie ze środków Funduszu Solidarnościowego w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne" na podstawie umowy zawartej z Wojewodą Dolnośląskim.

Zadanie uzyskało dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych robót budowlanych, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych na podstawie umowy zawartej z Województwem Dolnośląskim.

13. Program budowy i przebudowy żłobków

Cel zadania:
Poprawa stanu technicznego żłobków. W tym rozwijanie infrastruktury miejskich żłobków oraz wspieranie niepublicznych żłobków, klubów dziecięcych i opiekuna

dziennego. Celem zadania jest utrzymanie poziomu objęcia opieką co najmniej 45% populacji dzieci do 3 lat.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **14 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
Opracowano koncepcję budowy żłobka przy ulicy Brodzkiej.

14. Realizacja Programu Fundusz Osiedlowy

Cel zadania:
Umożliwienie mieszkańcom wpływu na rozwój Miasta.
Wzrost podmiotowej roli Rad Osiedli w kształtowaniu ładu przestrzennego na osiedlach
i tworzeniu silnych społeczności lokalnych. Fundusz zapewnia zdecentralizowanie decydowanie o realizacji inwestycji o istotnym znaczeniu dla jednostek pomocniczych

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **3 miliony 601 tysięcy złotych**

W zakresie zadań realizowanych przez Zarząd Inwestycji Miejskich:

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: 394 tysiące złotych

W 2025 roku:
1. Osiedle Ołbin: dokumentacja projektowa - stworzenie zielonej ściany na murze boiska Szkoły Podstawowej numer 84.
2. Osiedle Ołbin: dokumentacja projektowa - nasadzenia kwiatów i krzewów przed budynkiem Szkoły Podstawowej numer 107.
3. Osiedle Muchobór Mały: roboty budowlane – montaż wyposażenia placów zabaw przy ulicy Strzegomskiej 322 i ulicy Szkockiej 64 oraz wykonanie nawierzchni bezpiecznej w Przedszkolu numer 58 – zakończono.
4. Osiedle Widawa: roboty budowlane – nasadzenie drzew na placu zabaw przy ulicy Kominiarskiej 68 (zadanie realizowane wraz z zadaniem WBO - ZIELONO MI I BEZPIECZNIE - ETAP 5. PARKI, TERENY ZIELONE I DROGI. WIDAWA, SOŁTYSOWICE, POLANOWICE-POŚWIETNE-LIGOTA edycja 2023).
5. Osiedle Karłowice Różanka: roboty budowlane – budowa bieżni lekkoatletycznej przy Szkole Podstawowej 50 przy ulicy Czeskiej 38 – zakończono.
6. Opiniowano 11 projektów.

W zakresie zadań realizowanych przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta:

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: 3 miliony 207 tysięcy złotych

W 2025 roku:

1. Zrealizowano remont chodnika przy ulicy Franklina Delano Roosevelta we Wrocławiu na odcinku od ulicy Słowiańskiej do ulicy Jedności Narodowej.
2. Zrealizowano remont chodników w ulicy Odkrywców we Wrocławiu.
3. Zrealizowano budowę chodnika od ulicy Dokerskiej w stronę Zespołu Szkół numer 21 wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej.
4. Zakończono realizację zadania polegającego na utwardzeniu placu manewrowego u zbiegu ulicy Trzebnickiej z Wybrzeżem Józefa Conrada Korzeniowskiego.
5. Zrealizowano przebudowę łącznika ulicy Stanisławowskiej i Samborskiej.
6. Zakończono realizację zadania „Bezpieczny uczeń – spokojny rodzic, poprawa organizacji ruchu samochodów wokół placówek na Kozanowie i Pilczycach" wraz z poprawą stanu nawierzchni chodnika wzdłuż ulicy Rękodzielniczej 18-24".
7. Zrealizowano remont nawierzchni chodnika przy ulicy Gubińskiej.
8. Zakończono realizację zadania „Poprawa stanu technicznego nawierzchni w rejonie skweru przy skrzyżowaniu ulicy Bezpiecznej z ulicą Chorwacką we Wrocławiu".
9. Zrealizowano remont nawierzchni chodnika przy ulicy Lakierniczej we Wrocławiu.

Ponadto wydatkowano środki na realizację zadań niezakończonych, opracowanie dokumentacji projektowych, pełnienie nadzoru autorskiego.

Osiągnięto następujące efekty:
Fundusz zdecentralizował proces decyzyjny dotyczący realizacji inwestycji o istotnym znaczeniu dla mieszkańców poszczególnych osiedli.

Fotografia 33. Chodnik w ulicy Gubińskiej po realizacji inwestycji

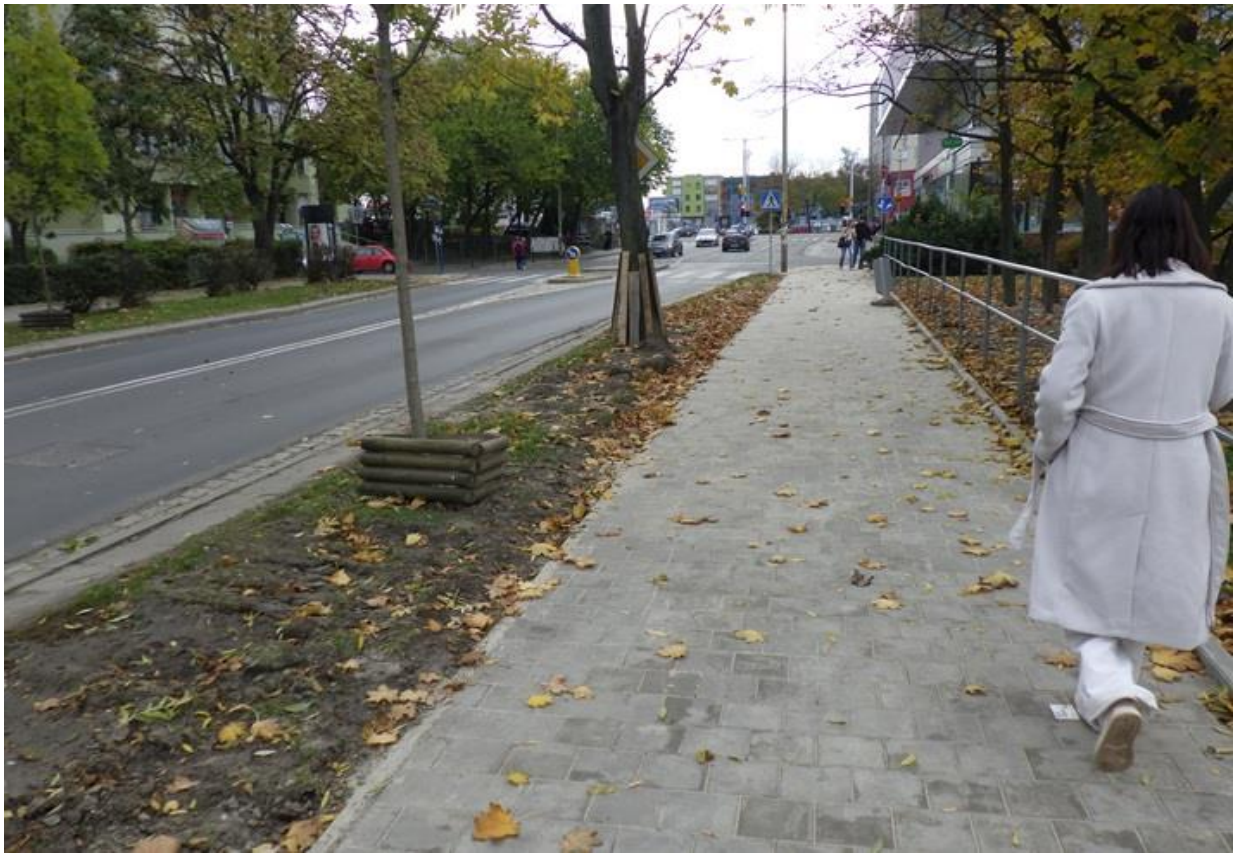

Fotografia 34. Parking przy ulicy Trzebnickiej po realizacji inwestycji

Fotografia 35. Parking przy ulicy Trzebnickiej po realizacji inwestycji

15. Blisko, bezpiecznie, nowocześnie

Cel zadania:
Szkoła i przedszkole na każdym osiedlu: dostosowanie liczby miejsc w przedszkolnej edukacji publicznej poprzez budowę nowych obiektów oraz rozbudowę istniejących budynków szkolnych i przedszkolnych na potrzeby utworzenia przedszkoli i zespołów szkolno-przedszkolnych. Miejsce dla rowerów przy każdej szkole ponadpodstawowej.

Podniesienie jakości życia i zapewnienie niezależności obywateli, którzy w szczególności ze względu na stan zdrowia, wiek czy niepełnosprawność napotykają na ograniczenia mobilności i percepcji w życiu codziennym (w szczególności zapewnienie dostępności dla uczniów z niepełnosprawnością). Dostosowanie bazy oświatowej i zapewnienie dostępności - program Dostępność Plus. Kształtowanie w obiektach oświatowych kreatywnych przestrzeni sprzyjających produktywnemu i skutecznemu uczeniu się. Popularyzacja metod i rozwiązań dotyczących projektowania przestrzeni edukacyjnej.

15.1. Budowa i kompleksowa przebudowa szkół podstawowych

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **54 miliony 94 tysiące złotych***
*w tym 42 miliony 461 tysięcy złotych w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Zwycięskiej

W 2025 roku:
Opracowywano dokumentacje projektowe i koncepcje dla zadań:

1. Remont dachu budynku głównego Szkoły Podstawowej numer 20 przy ulicy Kamieńskiego 24 - zakończono.
2. Remont i termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej numer 23 przy ulicy Pawiej 35 - zakończono.
3. Przebudowa i remont zagospodarowania terenu Szkoły Podstawowej numer 30 przy ulicy Zaporoskiej 28 – zakończono - ujęto w zadaniu Zdrowo i sportowo.
4. Remont i docieplenie elewacji i dachów wraz z zagospodarowaniem wód opadowych na terenie Szkoły Podstawowej numer 43 przy ulicy Grochowej 36/38 - zakończono.
5. Wykonanie izolacji przeciwwilgociowych budynku i przebudowa nawierzchni wraz z odwodnieniem i wykonaniem pochylni dla niepełnosprawnych w Szkole Podstawowej numer 68 przy ulicy Szczęśliwej 28.
6. Wymiana ogrodzenia i wykonanie izolacji przeciwwilgociowej ścian fundamentowych wraz z remontem pomieszczeń na kondygnacji -1 Szkoły Podstawowej numer 74 przy ulicy Kleczkowskiej – zakończono.

7. Dostosowanie budynku Szkoły Podstawowej numer 81 przy ulicy Jastrzębiej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, bezpieczeństwa pożarowego i wykonanie instalacji fotowoltaicznej – zakończono.
8. Rozbudowa Szkoły Podstawowej numer 95 przy ulicy Starogajowej.
9. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej numer 107 przy ulicy Bolesława Prusa 64 wraz z przebudową pomieszczeń piwnicznych i po mieszkaniu służbowym.
10. Rozbudowa i przebudowa części budynku głównego i łącznika Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 15 przy ulicy Stanisławowskiej 38/44 – zakończono - zadanie ujęto w zadaniu Zdrowo i sportowo.
11. Przebudowa i rozbudowa instalacji wentylacji i klimatyzacji w Zespole Szkolno-Przedszkolnym numer 21 przy ulicy Kłodzkiej 40 - zakończono.

Ogłoszono konkurs na wybór koncepcji autorskiej i projektanta:
1. Budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na osiedlu Nowe Żerniki.

W systemie „projektuj i buduj”:
1. Realizowano adaptację pomieszczeń w Szkole Podstawowej numer 28 przy ulicy Greckiej na sanitariaty - zakończono.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:
1. Budowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Zwycięskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
2. Dostosowanie budynku Szkoły Podstawowej numer 2 przy ulicy Komuny Paryskiej do wymogów przepisów przeciwpożarowych - zakończono.
3. Dostosowanie do wymogów bezpieczeństwa pożarowego wraz z adaptacją pomieszczeń na potrzeby Szkoły Podstawowej numer 5 przy ulicy Jeleniej 7.
4. Przebudowa wewnętrznej instalacji hydrantowej wraz z wydzieleniem pomieszczenia hydroforni w Szkole Podstawowej numer 8 przy ulicy Kowalskiej - zakończono.
5. Dostosowanie pomieszczenia szkolnego do potrzeb pracowni chemicznej w Szkole Podstawowej numer 9 przy ulicy Nyskiej 66 - zakończono.
6. Przebudowa i remont zagospodarowania części terenu Szkoły Podstawowej numer 9 przy ulicy Nyskiej 66 wraz z przebudową zjazdu.
7. Remontu dachu wraz z docieplenie stropu nieużytkowego budynku głównego Szkoły Podstawowej numer 20 przy ulicy Kamieńskiego - zakończono.
8. Modernizacja instalacji elektrycznej na potrzeby Szkoły Podstawowej numer 23 przy ulicy Pawiej - zakończono.
9. Remont i termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej numer 42 przy ulicy Wałbrzyskiej 50 wraz z częściowym zagospodarowaniem terenu.

10. Remont i przebudowa instalacji elektrycznych w Szkole Podstawowej numer 50 przy ulicy Czeskiej 38.
11. Zakup, dostawa i montaż zewnętrznego routera na dachu sali sportowej Szkoły Podstawowej numer 72 przy ulicy Trwałej 17-19 – zakończono.
12. Wymiana instalacji elektrycznej i montaż nowych instalacji w Szkole Podstawowej numer 73 przy ulicy Glinianej 30.
13. Dostosowanie Szkoły Podstawowej numer 85 przy ulicy Traugutta 37 do wymogów przepisów przeciwpożarowych.
14. Wykonanie zaworu antyskażeniowego dla Szkoły Podstawowej numer 95 przy ulicy Starogajowej 66/68 - zakończono.
15. Rozbudowa okablowania sieci LAN w Szkole Podstawowej numer 98 przy ulicy Sycowskiej 22a - zakończono.
16. Remont i przebudowa instalacji elektrycznych w Zespole Szkół numer 21 przy ulicy Piotra Ignuta 28.
17. Remont i docieplenie części tarasu Zespołu Szkół numer 9 przy ulicy Rafała Krajewskiego wraz z odwodnieniem - zakończono.

Osiągnięto następujące efekty:

W ramach zadania:

- zmieniono funkcje pomieszczeń w placówce na toalety (SP-28),
- dostosowano pomieszczenie na salę chemiczną (SP-9),
- zamontowano zawór antyskażeniowy na instalacji wody (SP-95),
- wyremontowano dach budynku dydaktycznego (SP-20),
- wyremontowano i docieplono nad istniejącymi pomieszczeniami taras (ZS-9),
- zamontowano stację wody pitnej – poidełko (SP-2),
- dostosowano dwie placówki do wymogów przepisów przeciwpożarowych poprzez: wyposażenie w sprzęt pożarowy, oznakowanie i oświetlenie ewakuacyjne (SP-2, SP-8), wymianę stolarki okiennej i drzwiowe j(SP-2), montaż pożarowego wyłącznika prądu (SP-2), wydzielenie klatek schodowych i korytarzy (SP-2), przebudowę sieci hydrantowej i montaż nowych hydrantów (SP-8), wydzielenie pomieszczenia i montaż nowych hydroforów (SP-2, SP-8),
- poprawiono efektywność energetyczną w dwóch placówkach poprzez docieplenie poddasza nieużytkowego budynku dydaktycznego (SP-20), docieplenie pomieszczenia pod tarasem (ZS-9),
- poprawiono komfort i bezpieczeństwo użytkowania instalacji elektrycznej i teletechnicznej w trzech placówkach poprzez wymianę instalacji elektrycznej (SP-23), montaż routera pomiarowego na dachu (SP-72), rozbudowę sieci LAN w wybranych pomieszczeniach (SP-98).

- realizowano budowę Zespołu Szkolno-Przedszkolny przy ulicy Zwycięskiej dla 1 000 uczniów i 200 dzieci w wieku przedszkolnym z pełną kuchnią, blokiem sportowym, zewnętrznymi terenami sportowymi i zagospodarowaniem terenu oraz dojazdami i dojściami od ulicy Zwycięskiej i ulicy Agrestowej (z zatoką „kiss & ride").

Zadanie realizowane z dofinansowaniem w ramach Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład

Fotografia 36. Zespół Szkolno-Przedszkolny przy ulicy Zwycięskiej w trakcie realizacji

Fotografia 37. Zespół Szkolno-Przedszkolny przy ulicy Zwycięskiej w trakcie realizacji

15.2. Budowa i kompleksowa przebudowa przedszkoli

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **9 milionów 927 tysięcy złotych**

W 2025 roku:

Opracowywano dokumentacje projektowe i koncepcje dla zadań:

1. Przebudowa i remont elewacji i tarasów budynków Przedszkola numer 4 przy ulicy Słowiczej 3-5 i 7-9 - zakończono.
2. Przebudowa i remont dachu wraz z dociepleniem oraz termomodernizacją elewacji i hydroizolacją ścian piwnicznych oraz monitoringiem zewnętrznym budynku Przedszkola numer 74 przy ulicy Krzywej 3 - zakończono.
3. Remont i przebudowa ogrodzenia Przedszkola przy ulicy Szczęśliwej 9-11.
4. Rozbudowa, przebudowa i remont budynku Przedszkola numer 93 przy ulicy Grochowej 15 wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną - zakończono.
5. Budowa przyłącza wodociągowego i kanalizacji sanitarnej wraz z zagospodarowaniem wód opadowych na terenie Przedszkola numer 96 przy Alei Pracy 29a oraz przebudowy i rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej wraz z przełączeniem zasilania budynków usługowo-handlowych przy Alei Pracy 27e i 27f.
6. Przebudowa i remont elewacji budynku Przedszkola numer 110 przy ulicy Gołężyckiej 4a.

Ze względu na stan konstrukcji budynków: Przedszkola numer 117 przy ulicy Fiołkowej 7a oraz Przedszkola numer 148 przy ulicy Rogowskiej 18a w 2025 roku opracowywano oceny i sporządzano raporty stanu technicznego obiektów.

W systemie „projektuj i buduj”:

1. Opracowywano dokumentację projektową budowy Przedszkola 8-oddziałowego przy ulicy Rogowskiej 18a.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:

1. Remont ogrodzenia frontowego Przedszkola numer 2 przy ulicy Sławka 5 - zakończono.
2. Zmiana systemu grzewczego budynku Przedszkola numer 3 przy ulicy Nowowiejskiej 80 na węzeł ciepła - zakończono.
3. Remont i docieplenie elewacji budynków wraz z remontem tarasów, przebudową terenów utwardzonych oraz budową ogrodów deszczowych na terenie Przedszkola numer 4 przy ulicy Słowiczej 3-5 i 7-9.
4. Przebudowa i remont bloku żywienia w Przedszkolu numer 5 przy ulicy Dźwirzyńskiej 3 – zakończono - ujęto w zadaniu Zdrowo i sportowo.

5. Modernizacja placu zabaw oraz zagospodarowanie terenu z przeznaczeniem na bezpieczną nawierzchnię na boisku Przedszkola numer 56 przy ulicy Wałbrzyskiej 16 (2025) – zakończono - ujęto w zadaniu Zdrowo i sportowo.
6. Przebudowa i remont pomieszczeń II piętra w budynku Przedszkola numer 57 przy ulicy Chorzowskiej 55 wraz z wymianą instalacji hydrantowej i oddymianiem klatki schodowej (2025-2026).
7. Przebudowa i remont dachu wraz z dociepleniem oraz termomodernizacją elewacji i hydroizolacją ścian piwnicznych, monitoringiem zewnętrznym budynku Przedszkola numer 74 przy ulicy Krzywej 3.
8. Montaż wiaty śmietnikowej, remont chodnika z utwardzeniem powierzchni dojazdu do nowej wiaty śmietnikowej oraz wymiana bramki wejściowej, ramki ogrodzenia i bramy wjazdowej na terenie Przedszkola numer 95 przy ulicy Lwowskiej 30 - zakończono.
9. Przebudowa i remont dachów oraz elewacji budynków A i B wraz z tarasami Przedszkola numer 104 przy ulicy Niedźwiedziej 26 i 28.
10. Remont i przebudowa instalacji elektrycznej i teletechnicznej w budynku Przedszkola numer 107 przy ulicy Wincentego Stysia 71.
11. Zmiana systemu grzewczego i dostosowanie do przepisów przeciwpożarowych budynku Przedszkola numer 109 przy ulicy Nowowiejskiej 80a - zakończono.

Osiągnięto następujące efekty:

W ramach zadania:

- wykonano utwardzenie nawierzchni i wiaty śmietnikowe na terenie dwóch placówek (P-2, P-95),
- przebudowano i wyposażono plac zabaw (P-56),
- poprawiono efektywność energetyczną w dwóch placówkach poprzez: przebudowę instalacji centralnego ogrzewania (P-3, P-109), wymianę źródła ciepła z kotłowni gazowej na węzeł ciepła (P-3, P-109), wymianę grzejników na grzejniki z termostatami (P-3, P-109), docieplenie stropu nieużytkowego poddasza (P-109),
- dostosowano do wymogów przepisów przeciwpożarowych dwie placówki poprzez przebudowę pożarową klatek schodowych i wykonanie instalacji oddymiania (P-109), wydzielenie pożarowo pomieszczenia węzła ciepła (P-3, P-109), przebudowę instalacji hydrantowej (P-109), zabezpieczenie pożarowe belek stalowych stropów i scenę auli (P-109), wykonanie pożarowego wyłącznika prądu (P-109), wykonanie pomieszczenia hydroforni wraz z zestawem hydroforowym (P-109), wyposażenie obiektu w gaśnice, oznakowanie ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej (P-109), przebudowę drogi pożarowej (P-109),

- poprawiono bezpieczeństwo użytkowników trzech placówek poprzez wymianę ogrodzenia terenu placówki (P-2, P-95), wymianę bramy i furtki (P-2, P-95, P-109).

Fotografia 38. Przebudowa i remont Przedszkola przy ulicy Niedźwiedziej

Fotografia 39. Przebudowa i remont Przedszkola przy ulicy Niedźwiedziej

15.3. Budowa i kompleksowa przebudowa szkół ponadpodstawowych

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **14 milionów 334 tysiące złotych**

W 2025 roku:

Opracowywano dokumentacje projektowe dla zadań:

1. Remont elewacji i dachów budynków A i C Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ulicy Swobodnej 73 - zakończono.
2. Przebudowa i remont budynku B Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ulicy Swobodnej 73 w zakresie dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
3. Rozbudowa i przebudowa Liceum Ogólnokształcącego przy ulicy Składowej 5 wraz z zagospodarowaniem terenu, przebudową nabrzeża wraz z dolną częścią i schodami łączącymi działkę szkoły z górną częścią nabrzeża, koncepcją kładki pieszo-rowerowej łączącej nadodrzańskie bulwary przy ulicy Składowej/Kurkowej oraz bulwary przy ulicy Mieszczańskiej na Kępie Mieszczańskiej, przebudową drogi łącznika ulicy Składowej i Kurkowej na odcinku od ulicy Kurkowej do projektowanej kładki, przebudową drogi ulicy Składowej na odcinku od ulicy Marii Dulębianki do terenu LO III, budową i przebudową sieci wodno-kanalizacyjnej w ulicy Składowej na odcinku od Kurkowej do ulicy Marii Dulębianki.
4. Modernizacja kotłowni Liceum Ogólnokształcącego numer VI przy ulicy Hutniczej 45 - zakończono.

5. Przebudowa wewnętrznej instalacji wody zimnej w Liceum Ogólnokształcącym numer IX przy ulicy Piotra Skargi 31 - zakończono.
6. Wymiana instalacji elektrycznej i teletechnicznej oraz remontu sanitariatów w Liceum Ogólnokształcącym numer IX przy ulicy Piotra Skargi 31.
7. Remont ogrodzenia terenu Liceum Ogólnokształcącego numer XIII przy ulicy Józefa Haukego Bosaka 33.
8. Remont dachu i elewacji budynku Liceum Sztuk Plastycznych przy ulicy Piotra Skargi 23b - zakończono.

W ramach prac przygotowawczych do aplikowania o dofinansowanie w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027 opracowywano audyty energetyczne dla Liceum Sztuk Plastycznych przy ulicy Piotra Skargi 23b oraz Technikum numer 18 przy ulicy Ślężnej 2-24 wraz z wnioskiem aplikacyjnym i studium wykonalności dla projektu Modernizacja energetyczna wybranych zabytkowych budynków oświatowych w Gminie Wrocław – etap II. Projekt oceniono pozytywnie. Brak alokacji.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:
1. Remont i przebudowa wraz z rozbudową budynku B Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ulicy Swobodnej 73 o zewnętrzną klatkę schodową wraz z windą dla osób niepełnosprawnych.
2. Wykonanie izolacji przeciwwilgociowych budynku głównego szkoły oraz łącznika sali gimnastycznej (od strony boisk) w Liceum Ogólnokształcącym numer I przy ulicy Józefa Poniatowskiego 9.
3. Dostosowanie do przepisów przeciwpożarowych budynku Liceum Ogólnokształcącego numer I przy ulicy Józefa Poniatowskiego 9 - zakończono.
4. Przebudowa i remont budynku A Liceum Ogólnokształcącego numer II przy ulicy Parkowej 18-26 w zakresie poprawy stanu technicznego i dostosowania do wymogów przepisów przeciwpożarowych - zakończono.
5. Modernizacja kotłowni Liceum Ogólnokształcącego numer VI przy ulicy Hutniczej 45 – zakończono.
6. Dostosowanie obiektu do wymogów przepisów przeciwpożarowych, budowa windy i remont więźby dachowej w Liceum Ogólnokształcącym numer VII przy ulicy Kruczej 49 - zakończono.
7. Remont i termomodernizacja elewacji budynku B wraz z budową zewnętrznej windy Liceum Ogólnokształcącego numer VIII przy ulicy Jantarowej 5.
8. Przebudowa pomieszczeń szkolnego bufetu z zapleczem na salę fitness wraz z przebudową posadzek oraz przebudowa ścian wewnętrznych i instalacji w Liceum Ogólnokształcącym numer XVII przy ulicy Tęczowej 60.

9. Dostosowanie budynku głównego i bloku sportowego Technikum numer 18 przy ulicy Ślężnej 2-24 do wymagań ochrony przeciwpożarowej wraz z remontem dachów i poddaszy budynku głównego - zakończono.
10. Rozbudowa instalacji oddymiania o elektrotrzymacze na korytarzach Technikum numer 18 przy ulicy Ślężnej 2-24 - zakończono.
11. Przebudowa i remont sanitariatów w Zespole Szkół numer 3 przy ulicy Szkockiej 64 - zakończono.
12. Przebudowa i remont sanitariatów w Zespole Szkół numer 6 przy ulicy Nowodworskiej 70/82 - zakończono.
13. Dostosowanie do przepisów bezpieczeństwa pożarowego, budowa windy osobowej oraz przebudowa wentylacji mechanicznej w Zespole Szkół numer 8 przy ulicy Mikołaja Reja 3.
14. Przebudowa i remont sanitariatów w Zespole Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących przy ulicy Drukarskiej 50 - zakończono.
15. Przebudowa i remont instalacji elektrycznych budynku głównego Zespołu Szkół Ekonomicznych przy ulicy Kamiennej 86.
16. Zabudowa układów kompensacji mocy biernej wraz z opracowaniem dokumentacji wykonawczej w Zespole Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych przy ulicy Józefa Haukego Bosaka 21 - zakończono.

Osiągnięto następujące efekty:

W ramach zadania:

- wyremontowano sanitariaty w trzech placówkach (ZS-3, ZS-6, ZSEO),
- utworzono trzy pokoje nauczycielskie w placówce (ZS-3),
- zamontowano 3 poidełka wewnętrzne i 1 poidełko zewnętrzne w trzech placówkach (LO-VII, ZS-6, ZSEO),
- poprawiono efektywność energetyczną czterech placówek poprzez montaż układu do kompensacji mocy biernej (ZSTiE), wykonanie hydroizolacji ścian fundamentowych (LO-I), modernizację kotłowni (LO-VI), remont i docieplenie dachu placówki (T-18),
- dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnością trzy placówki, poprzez montaż dźwigu osobowego obsługującego wszystkie kondygnacje obiektu (LO-VII), wykonanie i przebudowę WC dla osób z niepełnosprawnościami (LO-VII, ZS-3, ZSEO), wykonanie dwóch pochylni dla osób z niepełnosprawnościami (ZSEO),
- poprawiono bezpieczeństwo użytkowników dwóch placówek, poprzez remont więźby dachowej (LO-VII), wymianę wentylatorów na dachu sali gimnastycznej (T-18), remont instalacji odgromowej (T-18),
- dostosowano trzy placówki do wymogów przepisów przeciwpożarowych, poprzez rozbudowę instalacji oddymiania o elektrotrzymacze (T-18),

wydzielenie klatki pożarowej (LO-II, LO-VII, T-18), instalację systemu sterowania oddymianiem (LO-II), wymianę stolarki okiennej i drzwiowej na pożarową (LO-II, LO-VII), wykonanie instalacji hydrantowej (LO-II), montaż hydroforu (LO-VII), wyposażenie obiektu w gaśnice, oznakowanie ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej (LO-II, LO-VII, T-18), wykonanie instalacji sygnalizacji pożaru (T-18) oraz instalację oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego (T-18).

15.4. Modernizacja energetyczna wybranych zabytkowych budynków oświatowych

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **3 miliony 922 tysiące złotych**

W 2025 roku:

Realizowano roboty budowlane dla zadań:

1. Renowacja elewacji wraz z wymianą stolarki okiennej drzwiowej w ramach modernizacji energetycznej Liceum Ogólnokształcącego numer IV przy ulicy Stacha Świstackiego 12-14.
2. Modernizacja energetyczna bloku sportowego (budynku B) Zespołu Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych przy ulicy Stanisława Worcella – ujęto w zadaniu Zdrowo i sportowo.
3. Modernizacja energetyczna sali gimnastycznej i budynku B Zespołu Szkół Zawodowych numer 5 przy ulicy Jana Władysława Dawida.

Zadanie dofinansowane w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027

Osiągnięto następujące efekty:

W ramach zadania:

- wyremontowano kompleksowo zabytkową elewację obiektu,
- wymieniono stolarkę okienną,
- wymieniono stolarkę drzwiową zewnętrzną,
- wyremontowano lukarny,
- zamontowano termostaty na grzejnikach,
- poprawiono efektywność energetyczną placówki.

Fotografia 40. Renowacja elewacji Liceum Ogólnokształcącego numer IV

Fotografia 41. Sala gimnastyczna w Zespole Szkół Zawodowych przy ulicy Dawida po realizacji inwestycji

Fotografia 42. Sala gimnastyczna w Zespole Szkół Zawodowych przy ulicy Dawida po realizacji inwestycji

Fotografia 43. Sala gimnastyczna w Zespole Szkół Zawodowych przy ulicy Dawida po realizacji inwestycji

Fotografia 44. Sala gimnastyczna w Zespole Szkół Zawodowych przy ulicy Dawida po realizacji inwestycji

15.5. Budowa i kompleksowa przebudowa budynków szkół podstawowych – dostosowanie do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami

Cel zadania:
Dostosowanie bazy oświatowej do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami.

Podniesienie jakości życia i zapewnienie niezależności obywateli (…) w szczególności zapewnienie dostępności dla uczniów z niepełnosprawnościami.

W 2025 roku:
Opracowywano dokumentacje projektowe dla zadania:

Dostosowanie budynku Szkoły Podstawowej numer 81 przy ulicy Jastrzębiej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, bezpieczeństwa pożarowego i wykonaniem instalacji fotowoltaicznej – zakończono.

15.6. Budowa i kompleksowa przebudowa szkół ponadpodstawowych - dostosowanie do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami

W 2025 roku:

Opracowano dokumentację projektową w zakresie dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami budynku B Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ulicy Swobodnej. Rozpoczęto realizację robót budowlanych.

W 2025 roku zakończono budowę windy w ramach dostosowania obiektu do wymogów przepisów przeciwpożarowych i remontu więźby dachowej w Liceum Ogólnokształcącym numer VII przy ulicy Kruczej 49 oraz wyremontowano 3 toalety dla osób z niepełnosprawnością w Zespole Szkół numer 3 przy ulicy Szkockiej 64.

16. Nowe projekty inwestycyjne związane z działalnością kulturalną

Cel zadania:
Podniesienie atrakcyjności obiektów kultury.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **3 miliony 922 tysiące złotych**

W 2025 roku:
Zakończono roboty budowlane w zakresie remontu i przebudowy tarasów i piwnic wraz z przebudową instalacji kanalizacji deszczowej Pałacu w Leśnicy przy placu Świętojańskim.

Rrozpoczęto opracowywanie dokumentacji projektowej remontu i przebudowy sali widowiskowej w Ośrodku Postaw Twórczych Zamek przy placu Świętojańskim.

Fotografia 45. Taras Pałacu w Leśnicy po przebudowie

Fotografia 46. Taras Pałacu w Leśnicy po przebudowie

17. Wrocławski Budżet Obywatelski

Cel zadania:
Polepszenie współpracy miasta Wrocławia z jego mieszkańcami. Budżet obywatelski ma za zadanie: aktywizację i mobilizację obywatelską mieszkańców, integrację mieszkańców, budowanie postaw obywatelskich i wzajemnego zaufania, przełamanie barier w kontaktach pomiędzy mieszkańcami, umożliwienie wymiany informacji pomiędzy mieszkańcami, edukację mieszkańców, w szczególności poprzez dostarczanie informacji i podnoszenie wiedzy o funkcjonowaniu budżetu Miasta Wrocławia. Mieszkańcy Wrocławia mogą zaplanować i zgłaszać inwestycje zgodnie z zasadami WBO.

W zakresie zadań realizowanych przez Zarząd Inwestycji Miejskich:

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **4 miliony 446 tysięcy złotych**

W ramach programu Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2025 przekazano do realizacji ZIM pięć nowych zadań wybranych drogą głosowania przeprowadzonego wśród mieszkańców Wrocławia:

1. Na zielono, na sportowo! - Pracze Odrzańskie i Stabłowice razem - teren spacerowy wokół stawu przy ulicy Karpnickiej oraz ścianka wspinaczkowa przy ulicy Starogajowej (projekt WBO 2025 numer 4) w zakresie zagospodarowania terenu (ścianka wspinaczkowa) przy ulicy Starogajowej.
2. Ruszaj na boisko! Gądów Mały zaprasza do gry (projekt WBO 2025 numer 28).
3. Boisko Awicenny - etap 1 (projekt WBO 2025 numer 132).
4. Niezłomni - trenujemy i biegniemy po zwycięstwo! Tworzymy przestrzeń sportowo-integracyjną dla każdego, także ze szczególnymi potrzebami (Etap 1) (projekt WBO 2025 numer 193).
5. Rewitalizacja terenu zieleni przed SP50 (projekt WBO 2025 numer 198).

Ponadto w 2025 roku kontynuowano realizację wcześniej przekazanych do realizacji zadań Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego:

1. EDUFUN – ETAP I: „Kozanowska Osada Przygody" (Projekt WBO 2020 numer 193).
2. ZRÓBMY SOBIE PARK NA KLECINIE - Park osiedlowy stanowiący kolejny etap zamierzenia "Skatepark" na Klecinie przy ulicy Wałbrzyskiej i Zabrodzkiej (Projekt WBO 2021 numer 92).
3. Zieleń to życie, Sport to zdrowie - Gajowice, Maślice, Ołbin i Zakrzów - rekreacja i zieleń w całym mieście (Projekt WBO 2022 numer 201). ZIM realizuje projekt w zakresie zagospodarowania terenu w rejonie ulicy Maślickiej i AOW oraz stadionu Zakrzów przy ulicy Niepodległości.
4. Na zielono, na sportowo! – parki i pumptrack dla Leśnicy, Złotnik, Stabłowic i Nowych Żernik (Projekt WBO 2022 numer 19). ZIM realizuje projekt w zakresie wykonania pumptracka przy ulicy Starogajowej – opisano odrębnie łącznie z projektem WBO 2022 numer 119 oraz renowacji muru zamku w Leśnicy przy placu Świętojańskim.

Realizowanych łącznie projektów WBO dotyczących zagospodarowania terenu przy ulicy Starogajowej w zakresie między innymi wykonania pumptracka:

- Na zielono, na sportowo! – parki i pumptrack dla Leśnicy, Złotnik, Stabłowic i Nowych Żernik (Projekt WBO 2022 numer 19).
- Jump Park – Stabłowice (Projekt WBO 2022 numer 119).

Realizowanych łącznie projektów WBO dotyczące Stadionu Zakrzów przy ulicy Niepodległości:

- Zieleń i Sport - Gajowice, Maślice, Ołbin i Zakrzów - parki, rekreacja i zielone zakątki w całym mieście (Projekt WBO 2020 numer 200).
- Zieleń to życie, ruch to zdrowie - Gajowice, Maślice, Ołbin i Zakrzów - parki, rekreacja i zieleń w całym mieście (Projekt WBO 2021 numer 118).
- Zieleń to życie, Sport to zdrowie - Gajowice, Maślice, Ołbin i Zakrzów - rekreacja i zieleń w całym mieście (Projekt WBO 2022 numer 201).
- Zieleń to życie, ruch to zdrowie 2023 (Projekt WBO 2023 numer 113).

5. Park Doświadczeń na Wielkiej Wyspie (Projekt WBO 2023 numer 187).
6. Zielone i bezpieczne KARŁOWICE-RÓŻANKA | projekt MAŁY, etap 1 (Projekt WBO 2023 numer 71).
7. ZIELONO MI I BEZPIECZNIE - ETAP 5. PARKI, TERENY ZIELONE I DROGI. WIDAWA, SOŁTYSOWICE, POLANOWICE – POŚWIĘTNE – LIGOTA (Projekt WBO 2023 numer 2). ZIM realizuje projekt w zakresie wykonania nowej sceny na terenie sportowo-rekreacyjnym przy ulicy Sołtysowickiej 68, wykonania łąki kwietnej i nasadzeń zieleni na terenie przy ulicy Przejazdowej – realizacja zadania wstrzymana zgodnie z ustaleniami z liderem projektu i Wydziałem Partycypacji Społecznej UM Wrocławia, wykonania muralu na terenie welodromu na budynku przy ulicy Żmigrodzkiej Przejazdowej – realizacja zadania wstrzymana zgodnie z ustaleniami z liderem projektu i Wydziałem Partycypacji Społecznej UM Wrocławia, zagospodarowania terenu sportowo-rekreacyjnego przy ulicy Kominiarskiej 68.
8. Na zielono, na sportowo! - edycja 2. - pumptrack w okolicy Stawów Leśnickich oraz rozbudowa Ekoparku Stabłowice (Projekt WBO 2023 numer 202). ZIM realizuje projekt w zakresie osiedla Leśnica dotyczący pumptracka przy ulicy Jajczarskiej.
9. SZKOLNY PLAC SPORTOWY „PEŁNA PROFESKA” NA WOJNOWIE - ZABAWA, REKREACJA, BIEŻNIA, KALISTENIKA, SIŁOWNIA PRZY ZSP 11 (Projekt WBO 2024 numer 21).
10. Muchoborskie Centrum Sportu Trawowa - Etap III (Projekt WBO 2024 numer 109).
11. IDĘ NA PLAŻĘ - boiska do sportów plażowych (Projekt WBO 2024 numer 135).
12. Kuźnia Talentów Sportowych (Projekt WBO 2024 numer 200).
13. ZIELONO MI I BEZPIECZNIE - ETAP 6. PARKI, TERENY ZIELONE I DROGI. LIPA PIOTROWSKA, WIDAWA, SOŁTYSOWICE, POLANOWICE - POŚWIĘTNE - LIGOTA (Projekt WBO 2024 numer 1) w zakresie zagospodarowania terenu (scena) przy ulicy Kominiarskiej 68.

14. ZIELONO MI I BEZPIECZNIE - ETAP 6. PARKI, TERENY ZIELONE I DROGI. LIPA PIOTROWSKA, WIDAWA, SOŁTYSOWICE, POLANOWICE - POŚWIĘTNE - LIGOTA (Projekt WBO 2024 numer 1) w zakresie dotyczącym sportowej ścieżki zdrowia na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 4 przy ulicy Sołtysowickiej.
15. Zielony Gaj: modernizacja kortów tenisowych i miasteczka rowerowego w Parku Słonecznym przy SP90 (Projekt WBO 2024 numer 148).
16. Maślicki Park Rolkarski (Projekt WBO 2024 numer 180).

Ponadto w 2025 roku opiniowano 106 projektów WBO 2025.

Osiągnięto następujące efekty:

Opracowano dokumentację projektową dla zadań:

1. Edukacyjny plac zabaw i zagospodarowanie części terenu Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Dembowskiego w ramach projektu Park Doświadczeń na Wielkiej Wyspie (Projekt WBO 2023 numer 187).
2. Realizowanych łącznie projektów WBO dotyczących zagospodarowania terenu sportowo-rekreacyjnego przy ulicy Kominiarskiej 68.
3. Zagospodarowanie terenu przy ulicy Starogajowej, w tym budowa pumptracka oraz trampolin.
4. Zagospodarowanie terenu przy ulicy Jajczarskiej, w tym budowa pumptracka w ramach projektu „Na zielono, na sportowo! - edycja 2” - pumptrack w okolicy Stawów Leśnickich oraz rozbudowa Ekoparku Stabłowice (Projekt WBO 2023 numer 202).
5. Zagospodarowanie terenu Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 11 przy ulicy Strachocińskiej, w tym wykonanie skoczni do skoku w dal w ramach projektu SZKOLNY PLAC SPORTOWY „PEŁNA PROFESKA” NA WOJNOWIE - ZABAWA, REKREACJA, BIEŻNIA, KALISTENIKA, SIŁOWNIA PRZY ZSP 11 (Projekt WBO 2024 numer 21).
6. Zagospodarowanie terenu sportowego przy ulicy Trawowej, w tym przebudowa boiska do koszykówki w ramach projektu Muchoborskie Centrum Sportu Trawowa - Etap III (Projekt WBO 2024 numer 109).

Zrealizowano roboty budowlane dla zadań:

1. Wykonanie robót budowlanych na terenie Stadionu Zakrzów przy ulicy Niepodległości, w tym wykonania trybuny przy dużym boisku baseballowym, drogi pożarowej, ścieżek komunikacyjnych, boiska do piłki siatkowej plażowej.
2. Wykonanie ścieżki pieszo-rowerowej oraz zagospodarowania terenu między ulicami Maślicką a Lidzbarską/Rolną w ramach projektu „Zieleń to życie, Sport to zdrowie - Gajowice, Maślice, Ołbin i Zakrzów” - rekreacja i zieleń w całym mieście (Projekt WBO 2022 numer 201).

3. Uporządkowanie terenu oraz wykonanie nasadzeń w rejonie Centrum Aktywności Lokalnej przy ulicy Bałtyckiej w ramach projektu „Zielone i bezpieczne KARŁOWICE-RÓŻANKA | projekt MAŁY, etap 1” (Projekt WBO 2023 numer 71).
4. Wykonanie edukacyjnego placu zabaw i zagospodarowania części terenu Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Dembowskiego w ramach projektu Park Doświadczeń na Wielkiej Wyspie (Projekt WBO 2023 numer 187).

Fotografia 47. Trybuna na terenie Stadionu Zakrzów

Fotografia 48. Trybuna na terenie Stadionu Zakrzów

W zakresie zadań realizowanych przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta:

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **492 tysiące złotych**

W 2025 roku:

1. Zakończono realizację robót budowlanych dla zadania „Rozbudowa ulicy Ibn Siny Awicenny na odcinku od powstającej zabudowy na działce numer 1/12, AM-21, obręb Oporów do Poczty Polskiej, w zakresie budowy chodnika i ścieżki rowerowej wraz z oświetleniem”.
2. Wykonano montaż elementów architektury małej na Promenadzie Krzyckiej we Wrocławiu w ramach realizacji projektu numer 5/WBO 2024.

Osiągnięto następujące efekty:

Zaspokojenie oczekiwań i wymagań społeczności lokalnych na wrocławskich osiedlach zmierzających w kierunku podniesienia jakości życia.

Fotografia 49. Promenada Krzycka

Fotografia 50. Promenada Krzycka

18. Program przebudowy obiektów na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Cel zadania:
Zapewnienie świadczeń w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień. W tym poprawa stanu technicznego i podwyższenie standardu użytkowania obiektów użytkowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **1 milion 519 tysięcy złotych**

W 2025 roku realizowano zadania:

1. Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej i technicznej - ulica Leona Popielskiego.
2. Modernizacja starej części budynku oraz adaptacja poddasza w budynku przy ulicy Szkolnej 11.
3. Budowa Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego przy ulicy Morawskiej realizacja inwestycji w zakresie budowy obiektu (bez sieci infrastruktury technicznej oraz drogi dojazdowej) w systemie „projektuj i buduj" w ramach osobnego zadania, w ramach WPI/261 ponoszone koszty dotyczące budowy infrastruktury technicznej oraz drogi dojazdowej oraz koszty okołoprojektowe.

W 2025 roku:
Opracowywano dokumentację projektową dla zadania Modernizacja starej części budynku oraz adaptacja poddasza w budynku przy ulicy Szkolnej 11.

Realizowano roboty budowlane dla zadania Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej i technicznej - ulica Leona Popielskiego.

Osiągnięto następujące efekty:
Wybudowano łącznik ulicy Leona Popielskiego (droga 4KDD/11) dla potrzeb obsługi komunikacyjnej ośrodka wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności przy ulicy Leona Popielskiego 8, wraz z odwodnieniem (obustronne ogrody deszczowe), oświetleniem (3 słupy oświetleniowe) i kanalizacją teletechniczną. Wykonano wycinki drzew oraz nasadzenia kompensacyjne 22 drzew.

19. Program przebudowy Centrów Usług Socjalnych

Cel zadania:
Zapewnienie świadczeń w zakresie opieki społecznej. W tym poprawa stanu technicznego i podwyższenie standardu użytkowania obiektów użytkowanych przez Miejskie Centrum Usług Socjalnych.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **5 milionów 458 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
Opracowywano dokumentacje projektowe dla zadań:

1. Ekspertyza stanu technicznego szybu windowego w budynku A Domu Pomocy Społecznej przy ulicy Mącznej, w ramach prac przygotowawczych przed zleceniem postępowania na wybór wykonawcy robót budowlanych.
2. Przebudowa pomieszczeń dla potrzeb utworzenia Dziennego Domu Pomocy przy placu Legionów.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:

1. Termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej przy ulicy Karmelkowej w podziale na dwa zamówienia - dotyczy budynków A, B i C oraz D i E – zrealizowano.

Osiągnięto następujące efekty:
W ramach zadania wykonano termomodernizację elewacji i dachów budynków trzech budynków Domu Pomocy Społecznej przy ulicy Karmelkowej (budynki A, B i C) oraz wykonano instalację fotowoltaiczną na dachu budynku B.

Fotografia 51. Dom Pomocy Społecznej przy ulicy Karmelkowej po termomodernizacji

Fotografia 52. Dom Pomocy Społecznej przy ulicy Karmelkowej po termomodernizacji

20. Program Przebudowy Miejskich Obiektów Sportowych

Cel zadania:
Rozwój sportu i rekreacji. W tym, poprawa warunków korzystania przez lokalną społeczność z obiektów sportowych zlokalizowanych na terenie zarządzanym przez Młodzieżowe Centrum Sportu poprzez modernizację infrastruktury sportowej.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **1 milion 37 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
Opracowywano dokumentację projektową dla zadań:
1. Przebudowa budynku sztuk walki na terenie kąpieliska Morskie Oko przy ulicy Fryderyka Chopina 27A.
2. Przebudowa sceny na terenie sportowo-rekreacyjnym przy ulicy Sołtysowickiej 68.

Realizowano roboty budowlane dla zadań:
1. Budowa zaplecza szatniowo-sanitarnego w ramach modernizacjo kompleksu sportowego "Moje Boisko - Orlik 2012" przy ulicy Wiaduktowej/ Centralnej.
2. Budowa trybun bocznych boiska do baseballa na Stadionie Zakrzów przy ulicy Niepodległości – zakończono

Osiągnięto następujące efekty:
Powstały dwie boczne systemowe trybuny dziewięciorzędowe przy dużym boisku baseballowym. Trybuna główna wykonana równolegle w odrębnym zamówieniu w ramach projektów Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.

21. Prace przygotowawcze i zadania towarzyszące inwestycjom infrastrukturalnym

Cel zadania:
Wykonanie prac przygotowawczych i projektowych dla noworozpoczynanych zadań zapisanych do realizacji w budżecie.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **287 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
Realizowano dokumentacje projektowe, ekspertyzy i prace budowlane między innymi dla zadań:

1. Zakończono opracowanie wielobranżowej koncepcji funkcjonalno-użytkowej oraz innych materiałów przygotowawczych dla potrzeb budowy Centrum Rekreacji Osiedlowej oraz Pomocy Powodziowej przy ulicy Opatowickiej 124 wraz z zagospodarowaniem terenu.
2. Zakończono opracowanie dokumentacji projektowej zamiennej dla inwestycji „Remont i przebudowa budynku toalety wraz z przyległym terenem w obszarze zabytkowego Bastionu Sakwowego”.
3. Rozpoczęto realizację w systemie „projektuj i buduj” zadania „Budowa Centrum Rekreacji Osiedlowej oraz Pomocy Powodziowej przy ulicy Opatowickiej 124 wraz z zagospodarowaniem terenu, w tym: opracowanie kompleksowej wielobranżowej dokumentacji projektowej budowy budynku Centrum Rekreacji Osiedlowej i Pomocy Powodziowej przy ulicy Opatowickiej 124 wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną, budowę budynku Centrum Rekreacji Osiedlowej i Pomocy Powodziowej przy ulicy Opatowickiej 124 wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną, mieszczącego zgodnie z opracowaną koncepcją funkcjonalno-użytkową między innymi salę spotkań oraz zaplecze sanitarne i magazynowe, budowę niezbędnych sieci i przyłączy oraz instalacji wewnętrznych i zewnętrznych infrastruktury technicznej, zagospodarowanie terenu, w tym: ciąg pieszo-jezdny, 2 miejsca postojowe, chodniki i dojścia utwardzone, plac zabaw, wiata rekreacyjna, wiata na odpady, miejsce na ognisko, mała architektura, ogrodzenie, zagospodarowanie wód opadowych na terenie inwestycji, oświetlenia i monitoringu cyfrowego oraz usunięcia kolizji.
4. Pełnienie nadzoru autorskiego w ramach realizacji robót budowlanych w zakresie przebudowy i remontu budynku przy ulicy Pawłowickiej 78.
5. Pełnienie nadzoru autorskiego w ramach realizacji robót budowlanych w zakresie remontu i przebudowy schodów zewnętrznych budynku Szkoły Podstawowej numer 93 przy ulicy Juliana Ursyna Niemcewicza 29-31.

6. Pełnienie nadzoru autorskiego w ramach realizacji robót budowlanych w zakresie zagospodarowania części terenu Szkoły Podstawowej numer 9 przy ulicy Nyskiej 66.
7. Pełnienie nadzoru autorskiego w ramach realizacji robót budowlanych w zakresie modernizacji tarasów i piwnic pałacu w Leśnicy przy placu Świętojańskim 1.
8. Prace wstępne dla zadań: opracowanie dokumentacji projektowej na modernizację istniejącego budynku na wielofunkcyjny obiekt dla działalności społecznej przy ulicy Kamieńskiego 256, opracowanie dokumentacji projektowej na modernizacje budynku oraz dobudowa nowego obiektu z przeznaczeniem na Miejską Bibliotekę Publiczną oraz CAL przy ulicy Przedwiośnie 54, opracowanie dokumentacji projektowej dla budowa CAL przy radzie osiedla Krzyki-Partynice.
9. Opłaty na podstawie porozumień z PSG i Tauron w ramach realizowanych zadań.
10. Opłaty związane z materiałami przygotowawczymi (mapy).

22. Realizacja zadań związanych z utrzymaniem zieleni miejskiej po zakończeniu inwestycji

Cel zadania:
Realizacja zadań związanych z pielęgnacją zieleni dla inwestycji, które zostały zrealizowane w poprzednich latach przez Zarząd Inwestycji Miejskich.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **819 tysięcy złotych**

W 2025 roku zrealizowano:

1. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy Centrum Aktywności Lokalnej CAL Maślice przy ulicy Suwalskiej 11.
2. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy ciągu pieszo-rowerowego z możliwością obsługi gospodarczej boisk w rejonie ulicy Maślickiej i AOW z dojściem/wjazdem z ulicy Fromborskiej.
3. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy bloku sportowego dla Liceum Ogólnokształcącego numer XIII przy ulicy Józefa Haukego-Bosaka 33-37.
4. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach rozbudowy Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego numer 10 przy ulicy Parkowej 27 wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną.
5. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy pumptracka w rejonie ulicy Królewieckiej i Autostradowej Obwodnicy Wrocławia.
6. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach rozbudowy, przebudowy i remontu budynku Przedszkola numer 90 przy ulicy Zaporoskiej 51.
7. Pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy i remontu placu zabaw wraz z zagospodarowaniem terenu siedziby Rady Osiedla Pawłowice przy ulicy Pawłowickiej 78.
8. Pielęgnację zieleni w ramach zagospodarowanie terenu przy ulicy Skarbowców 52 – Obserwatorium Przyrodnicze – Etap 1.
9. Pielęgnację zieleni w ramach budowy skateparku wraz z oświetleniem na osiedlu Pilczyce w rejonie ulicy Rękodzielniczej, Tkackiej i Górniczej.
10. Pielęgnację zieleni w ramach budowy drogi w ulicy Stoszowskiej.
11. Pielęgnację zieleni w ramach budowy i przebudowy drogi wraz infrastrukturą w ulicy Dobrzykowickiej od ulicy Strumykowej do ulicy Chrząstawskiej.
12. Pielęgnację zieleni w ramach zagospodarowania terenu przy Szkole Podstawowej numer 33 przy ulicy Kolistej 17 - WBO: EDUFAN - Kozanowska Osada Przygody – obszar.
13. Pielęgnację zieleni w ramach budowy drogi ulicy Asfaltowej i ulicy Witolda Lutosławskiego.
14. Pielęgnację zieleni w ramach budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Asfaltowej 6.

15. Pielęgnację zieleni w ramach Budowy drogi ulicy Marii Wittek od ulicy Ułańskiej do ulicy Stefana Frankowskiego.
16. Pielęgnację zieleni w ramach budowy 8-oddziałowego Przedszkola przy alei Józefa Hallera 77a wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną.
17. Pielęgnację zieleni w ramach zadania „Rewaloryzacja Bastionu Sakwowego”.
18. Pielęgnację zieleni w ramach budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Cynamonowej 40.
19. Pielęgnację zieleni w ramach budowy hali do tenisa oraz terenowych kortów tenisowych na terenie Sportowej Szkoły Podstawowej numer 72 przy ulicy Trwałej 17-19.
20. Pielęgnację zieleni w ramach budowy skateparku w rejonie ulicy Wałbrzyskiej.
21. Pielęgnację zieleni w ramach budowy boiska wielofunkcyjnego przy MOS numer 2 przy ulicy Kieleckiej 51a.
22. Pielęgnację zieleni w ramach budowy placu zabaw wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną przy ulicy Kamieńskiego 256.
23. Pielęgnację zieleni w ramach przebudowy i remontu budynku Żłobka numer 5 przy ulicy Dokerskiej 5 wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną.
24. Pielęgnację zieleni w ramach przebudowy i remontu Przedszkola numer 106 przy ulicy Sycowskiej 9 – zagospodarowanie terenu, przebudowa i remont tarasów, budowa podjazdu dla osób z niepełnosprawnościami.
25. Pielęgnację zieleni w ramach zagospodarowania terenów dwóch skwerów w rejonie ulicy Rękodzielniczej, Hutniczej, Górniczej i Tkackiej (Projekt WBO numer 141 edycja 2021).
26. Pielęgnację zieleni w ramach przebudowy drogi wraz z infrastrukturą w ulicy Przemiłowskiej na odcinku od posesji numer 10 do posesji numer 22.
27. Pielęgnację zieleni w ramach przebudowy ulicy Cynamonowej w zakresie chodnika i zjazdu.
28. Pielęgnację zieleni w ramach zagospodarowania terenu przy ulicy Wałbrzyskiej i Zabrodzkiej (Park Klecina).
29. Pielęgnację zieleni w ramach budowy dróg na osiedlu Lipa Piotrowska i Widawa.
30. Pielęgnację zieleni w ramach budowy noclegowni z ogrzewalnią wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną przy ulicy Leona Popielskiego 8.
31. Pielęgnację zieleni w ramach remontu i przebudowy zagospodarowania terenu Szkoły Podstawowej numer 43 przy ulicy Grochowej 36-38.

23. Program rozwoju terenów pod mieszkalnictwo

Cel programu:
Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów mieszkaniowych oraz przebudowa i dostosowanie istniejących układów komunikacyjnych w związku z dynamicznym rozwojem budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **3 miliony 112 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
Zakończono budowę łącznika pomiędzy ulicami Cynamonową i Pełczyńską.

Wydatki objęły również opracowanie dokumentacji projektowych niezbędnych do uruchomienia realizacji zadań w kolejnych latach.

Fotografia 53. Budowa łącznika pomiędzy ulicami Cynamonową i Pełczyńską

III. ZADANIA REMONTOWE

1. Remonty siedzib Rad Osiedli

Cel zadania:

Poprawa stanu technicznego budynków Rad Osiedli.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **100 tysięcy złotych**

W 2025 roku:

1. Rada Osiedla Stare Miasto – wykonano prace remontowe w zakresie wymiany uszkodzonego oszklenia witryny w siedzibie Rady Osiedla Stare Miasto przy ulicy Piaskowej 5-7, w tym: prace przygotowawcze i demontażowe, demontaż i utylizację uszkodzonej szyby, zakup, dostawę i montaż nowego oszklenia witryny, prace porządkowe wraz z wywozem i utylizacją materiałów z rozbiórki.
2. Rada Osiedla Jagodno - wykonano prace remontowe pomieszczenia w siedzibie Rady Osiedla Jagodno przy ulicy Jagodzińskiej 15, w tym prace przygotowawcze i demontażowe, skucie posadzki z płytek, wyrównanie podłoża, zakup, dostawa i montaż podłogi z paneli winylowych, zakup, dostawa i montaż listew przypodłogowych, gruntowanie powierzchni, malowanie ścian i sufitów i prace porządkowe wraz z wywozem i utylizacją materiałów z prac budowlanych.
3. Rada RO/CAL Bałtycka - wykonano wentylację grawitacyjną obejmującą nawiew i wywiew powietrza w pomieszczeniu znajdującym się pod schodami w części piwnicznej budynku Centrum Aktywności Lokalnej przy ulicy Bałtyckiej 8, w tym: przewierty i przebicia w spoczniku międzypiętrowym oraz w ścianie zewnętrznej, naprawę miejsc po wykonanych pracach budowlanych, uzupełnienie płytek, tynku, malowania i struktury elewacji, zakup, dostawę i montaż kanału wentylacyjnego, zakup, dostawę i montaż kratki wentylacyjnej, oraz kratki elewacyjnej, zakup, dostawę i montaż zaworu przeciwpożarowego, wykonanie i dostarczenie dokumentacji powykonawczej oraz prace porządkowe wraz z wywozem i utylizacją materiałów z rozbiórki.
4. Rada Osiedla Oporów - wykonano prace polegające na usunięciu kolizji zespołu gniazd PEL z nowo wykonywanym otworem drzwiowym w siedzibie Rady Osiedla przy ulicy Wiejskiej 2-4, w tym: usunięto przewody oraz zespół gniazd ze światła otworu drzwiowego, przedłużono istniejące przewody zasilające wraz z ułożeniem nowego przewodu sieci logicznej, zamontowano zespół gniazd wraz z podłączeniem i wykonaniem pomiarów oraz prace porządkowe wraz z wywozem i utylizacją powstałych odpadów.
5. Rada Osiedla Oporów - wykonano roboty budowlane polegające na przebudowie części budynku na potrzeby Rady Osiedla Oporów przy ulicy

Wiejskiej 2-4, w tym: prace przygotowawcze i demontażowe, wycinkę drzewa z gatunku lilak pospolity o obwodzie pnia 52 centymetrów, demontaż i utylizację okna w sali ogólnej numer 0.3 w poziomie parteru, zakup, dostawę i montaż stolarki zewnętrznej DZ2 w standardzie antywłamaniowym z wykonaniem robót towarzyszących: zamurowanie/wykucie otworu, montażem drzwi zewnętrznych, tynkowanie i malowanie wewnątrz i na zewnątrz pomieszczenia, zakup, dostawę i montaż systemowej wycieraczki stalowej zewnętrznej, wykonanie nawierzchni w strefie wejścia z kostki betonowej na podbudowie z kruszywa, wykonanie nasadzenia zastępczego drzewa z gatunku wiśnia piłkowana wraz z palikowaniem zgodnie z wydaną decyzją Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz prace porządkowe wraz z wywozem i utylizacją materiałów z rozbiórki.

6. Rada Osiedla Krzyki - wykonano prace malarskie pomieszczeń w siedzibie Rady Osiedla Krzyki przy ulicy Wiosennej 14, w tym przenoszenie mebli i sprzętów, prace zabezpieczające, czyszczenie ram okiennych przed malowaniem z poprzednich farb i akryli, wykonanie miejscowe zaprawek z masy gipsowej w miejscach dziur i przetarć, gruntowanie powierzchni, malowanie ścian i sufitów, mycie i sprzątanie po robotach, roboty porządkowe, wywóz i utylizację odpadów po wykonaniu robót.

Realizacja robót naprawczych zgłoszonych kartami awarii na rzecz Rad Osiedli:

1. Rada Osiedla Nadodrze - roboty w zakresie awarii sanitarnych.
2. Rada Osiedla Oporów - roboty w zakresie awarii sanitarnych.
3. Rada Osiedla Żerniki - roboty w zakresie awarii budowlanych.

2. Remonty bieżące w placówkach oświatowych

Cel zadania:

Wykonanie niezbędnych bieżących remontów i prac zabezpieczających w placówkach oświatowych. Wykonanie remontów i usuwanie awarii budowlanych, dekarskich, elektrycznych, sanitarnych wewnętrznych i zewnętrznych w placówkach oświatowych zgodnie ze zgłoszonymi przez placówki potrzebami. Poprawa stanu technicznego budynków gminnych.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **15 milionów 721 tysięcy**

W 2025 roku:

Opracowywano dokumentacje projektowe dla zadań:

1. Remont, konserwacja i odtworzenie ogrodzenia terenu Liceum Ogólnokształcącego numer XVII przy ulicy Tęczowej 60 z uwzględnieniem wytycznych Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

2. Wykonanie prac zabezpieczających wykazanych w ekspertyzie technicznej budynku Przedszkola numer 10 przy ulicy Starogajowej 100 - zakończono.
3. Modernizacja układu wentylacji bloku żywienia w Przedszkolu numer 68 przy ulicy Jana Długosza 29 - zakończono.
4. Modernizacja układu centralnego ogrzewania w budynku B Przedszkola numer 71 przy ulicy Kiełczowskiej 31-33 - zakończono.
5. Dobór zaworu antyskażeniowego i zaworu pierwszeństwa w Przedszkolu numer 108 przy ulicy Drukarskiej 8a – zakończono.
6. Modernizacja rozdzielnicy głównej w Szkole Podstawowej numer 118 przy ulicy Bulwar Ikara 19.
7. Kompleksowy remont auli Technikum numer 15 przy ulicy Skwierzyńskiej 1-7 z uwzględnieniem instalacji wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, instalacji centralnego ogrzewania z uwzględnieniem unieczynnienia istniejącej instalacji, instalacji elektrycznej, w tym rozdzielnice, okablowanie, oświetlenie auli, sceniczne i systemu audio, system automatycznego sterowania kurtynami.
8. Modernizacja rozdzielnicy głównej w Zespole Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących przy ulicy Drukarskiej 50.
9. Przebudowa i remont sanitariatów w Zespole Szkolno-Przedszkolnym numer 8 przy ulicy Składowej 2-4.
10. Remont dachu i elewacji budynku gospodarczego na terenie Zespołu Szkolno-przedszkolnego numer 12 przy ulicy Lubelskiej - zakończono.

2.1. Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót dekarskich

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **1 milion 10 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
Wykonane prace swym zakresem obejmowały:
Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót dekarskich w placówkach oświatowych podległych Gminie Wrocław, w tym usuwanie awarii, naprawy lub wymiana elementów pokryć dachowych, obróbek blacharskich, elementów odwodnienia dachu, kominów oraz innych elementów dachu, w tym również konieczne naprawy konstrukcji dachowych oraz wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty:
Wyremontowano dachy i zabezpieczono konstrukcje w czterech placówkach oświatowych, co przyczyniło się do poprawy stanu technicznego i właściwości funkcjonalno-użytkowych placówek oraz do ograniczenia strat ciepła.
Jednocześnie dokonano napraw zabezpieczających elementy dachów, obróbek i ich kominów. Placówki, w których przeprowadzono remonty:

1. Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ulicy Swobodnej 73 - wykonanie zabiegów dezynsekcyjnych metodą natryskową preparatem żelowym wszystkich elementów więźby dachowej budynku A.
2. Liceum Ogólnokształcące numer IX przy ulicy Piotra Skargi 32 – remont fragmentu dachu sali gimnastycznej polegający na naprawie fragmentu pokrycia papowego i wykonaniu nowych obróbek blacharskich wraz z remontem fragmentu instalacji odgromowej.
3. Przedszkole numer 49 przy ulicy Borowskiej 181 - remont i termomodernizacja dachu, w tym docieplenie dachu granulatem z wełny mineralnej, wykonanie lokalnych napraw betonowych płyt korytkowych, podwyższenie kominów do normatywnej wysokości wraz z otynkowaniem i malowaniem oraz wykonanie i montaż nowych betonowych czap kominowych, wykonanie nowych obróbek blacharskich ogniomurów, pasów nadrynnowych, wiatrownic i opasek dociskowych na ogniomurach i kominach, fragmentu nowej rynny na krawędzi północnej dachu, nowego pokrycia papowego z papy podkładowej oraz papy wierzchniego krycia, nowej instalacji odgromowej, zakup, dostawa i montaż dwóch podwójnych trocinobetonowych budek dla wróbli.
4. Przedszkole numer 61 przy ulicy Gajowickiej 199 – remont 4 lukarn na dachu budynku przedszkola z wykonaniem nowej konstrukcji drewnianej i pokrycia dachowego z blachy ocynkowanej z kołnierzami i obróbkami.

Ponadto na podstawie 118 zgłoszeń placówek oświatowych, w zakresie usuwania awarii i remontów dachów, wykonano częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające na dachach, zabezpieczając budynki przed zalewaniem wodami opadowymi.

2.2. Usuwanie awarii i wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót elektrycznych

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **1 milion 95 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały: usuwanie awarii, naprawę lub wymianę elementów instalacji elektroenergetycznych, teletechnicznych i odgromowych oraz wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty:
Na podstawie przeprowadzonych przeglądów technicznych szkół, wykonanych okresowych pomiarów natężenia światła w placówkach, w celu dostosowania oświetlenia elektrycznego do obowiązujących norm, wykonano remonty w zakresie wymiany (częściowej) 309 opraw oświetlania ogólnego na oprawy

oświetleniowe typu LED z wykonaniem niezbędnej instalacji do ich podłączenia, poprawy bezpieczeństwa pożarowego i wentylacji w szesnastu obiektach.
Placówki, w których przeprowadzono remonty:

1. Liceum Ogólnokształcące numer II przy ulicy Parkowa 18-26, Przedszkole numer 36 przy ulicy Witelona 6, Przedszkole numer 92 przy ulicy Bardzkiej 5, Przedszkole numer 125 przy ulicy Stanisława Kopańskiego 18, Przedszkole numer 126 przy ulicy Jugosłowiańskiej 115, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy numer 10 przy ulicy Parkowej 27, Zespół Szkół numer 9 przy ulicy Rafała Krajewskiego 1, Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 6 przy ulicy Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego 8, Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 12 przy ulicy Lubelskiej 95A, Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 15 przy ulicy Stanisławowskiej 38-44 - wymiana (częściowa) 309 opraw oświetlenia ogólnego na oprawy oświetleniowe typu LED z wykonaniem niezbędnej instalacji do ich podłączenia.
2. Liceum Ogólnokształcące numer V przy ulicy Jacka Kuronia 14 – wymiana 2 siłowników elektrycznych otwierających okna w holu budynku.
3. Młodzieżowy Dom Kultury przy ulicy Hugona Kołłątaja 20 – naprawa instalacji odgromowej.
4. Szkoła Podstawowa numer 61 przy ulicy Skarbowców 8 - wymiana 3 siłowników elektrycznych otwierających okna w pomieszczeniu sali sportowej wraz ze sterownikami.
5. Szkoła Podstawowa numer 72 przy ulicy Trwałej 17-19 – wymiana 2 siłowników elektrycznych otwierających okna w pomieszczeniu sali sportowej oraz wymiana 2 siłowników elektrycznych otwierających okna w hali basenowej.
6. Zespół Szkół Budowlanych przy ulicy Grabiszyńskiej 236 – zakup, dostawa i montaż rozdzielnicy – szafy zamontowanej w otworze ściennym po zdemontowanej rozdzielnicy skrzynkowej, zabudowanie w rozdzielnicy zabezpieczenia do wszystkich istniejących odpływów bez zmiany wartości zabezpieczeń, pozostawienie miejsca na rozbudowę – minimum 40%, zakup, dostawa i montaż zaślepek w trzech rozdzielnicach piętrowych,
7. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 19 przy ulicy Januszowickiej 35-37 – wymiana 4 siłowników okien oraz naprawa systemu podnoszenia kurtyny dzielącej salę gimnastyczną.

Ponadto na podstawie 363 zgłoszeń placówek oświatowych, w zakresie usuwania awarii i remontów instalacji elektrycznych, wykonano częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające instalacji elektrycznej w placówkach oświatowych.

2.3. Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót sanitarnych wewnętrznych

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **4 miliony 821 tysięcy złotych**

W 2025 roku:

Opracowywano dokumentacje projektowe:

1. Modernizacji układu wentylacji bloku żywienia w Przedszkolu numer 68 przy ulicy Jana Długosza 29 poprzez przebudowę i remont instalacji wentylacji mechanicznej bloku żywienia wraz z nową centralą wentylacyjna nawiewną oraz wentylatorami wywiewnymi, z zapewnieniem dogrzewania powietrza w okresie zimowym oraz chłodzenia powietrza w okresie letnim (klimatyzacja).
2. Modernizacji układu centralnego ogrzewania w budynku B Przedszkola numer 71 przy ulicy Kiełczowskiej 31-33 w zakresie likwidacji rozdzielaczy centralnego ogrzewania i unieczynnienia istniejącej instalacji centralnego ogrzewania, prowadzeniem nowej instalacji w korytkach instalacyjnych na ścianach z określeniem tras i średnic instalacji.
3. Doboru zaworu antyskażeniowego i zaworu pierwszeństwa w Przedszkolu numer 108 przy ulicy Drukarskiej 8a.

Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały: usuwanie awarii, naprawy lub wymiany elementów instalacji wodno-kanalizacyjnych, gazowych, centralnego ogrzewania i wentylacji, wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty:

Na podstawie przeprowadzonych przeglądów technicznych szkół, zgłoszeń awarii i remontów, wykonanych pomiarów i przeglądów instalacji, wykonano remonty w zakresie wymiany 1 617 kompletów zaworów grzejnikowych na termostaty wraz z wymianą 158 zaworów odpowietrzających i 129 grzejników w trzydziestu placówkach, remontu/modernizacji central wentylacyjnych z wymiana urządzeń wentylacyjnych w blokach żywienia i kuchniach ośmiu obiektach, remontu/modernizacji i usprawnienia kotłowni oraz instalacji centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej i elementów wraz z wymianą grzejników w sześciu obiektach, wymianę umywalek i montaż mieszaczy wody w pięciu placówkach oraz poprawy bezpieczeństwa pożarowego poprzez montaż zaworu pierwszeństwa w jednej placówce. Placówki, w których przeprowadzono remonty:

1. Liceum Ogólnokształcące numer XVII przy ulicy Tęczowej 60, Przedszkole numer 54 przy ulicy Edwarda Wittiga 3, Przedszkole numer 55 przy ulicy Nowowiejskiej 36, Przedszkole numer 71 przy ulicy Kiełczowskiej 31-33, Przedszkole numer 77 przy ulicy Juliana Ursyna Niemcewicza 4, Przedszkole numer 79 przy ulicy Piwnej 14, Przedszkole numer 88 przy ulicy Szczęśliwej

9-11, Przedszkole numer 94 przy ulicy Grabiszyńskiej 147, Przedszkole numer 99 przy ulicy Inowrocławskiej 9, Przedszkole numer 121 przy ulicy Tramwajowej 34, Przedszkole numer 122 przy ulicy Kłodnickiej 23, Przedszkole numer 123 przy ulicy Wojrowickiej 3, Przedszkole numer 149 przy ulicy Obornickiej, Szkoła Podstawowa numer 4 przy ulicy Powstańców Śląskich 210-218, Szkoła Podstawowa numer 5 przy ulicy Jeleniej 7, Szkoła Podstawowa numer 8 przy ulicy Kowalskiej 105, Szkoła Podstawowa numer 30 przy ulicy Zaporoskiej 28, Szkoła Podstawowa numer 33 przy ulicy Kolistej 17, Szkoła Podstawowa numer 37 przy ulicy Sarbinowskiej 10, Szkoła Podstawowa numer 71 przy ulicy Podwale 57, Szkoła Podstawowa numer 73 przy ulicy Glinianej 30, Szkoła Podstawowa numer 76 przy ulicy Wandy 13, Szkoła Podstawowa numer 83 przy ulicy Tadeusza Boya Żeleńskiego 32, Szkoła Podstawowa numer 109 przy Alei Pracy 24, Szkoła Podstawowa numer 109 przy ulicy Inżynierskiej 54, Szkoła Podstawowa numer 118 przy ulicy Bulwar Ikara 19, Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 9 ulicy Mariana Morelowskiego 43, Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 15 przy ulicy Stanisławowska 38-44, Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 22 przy ulicy Edwarda Dembowskiego 39, Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 23 przy ulicy Przedwiośnie 47: wymiana 1 617 kompletów dławikowych zaworów grzejnikowych na zawory termostatyczne wraz z zakupem, dostawą i montażem zaworów odcinających na gałązkach przy grzejnikach, wymianą 158 zaworów odpowietrzających i 129 grzejników.

2. Przedszkole numer 29 przy ulicy Kurpiów 28 – naprawa instalacji ciepła technologicznego.
3. Przedszkole numer 34 przy ulicy Gdańskiej 26 **–** realizowane prace: zakup, dostawa i montaż (pod umywalką) mieszaczy termostatycznych do wody zimnej i ciepłej, uzbrojenia przy mieszaczach zaworów odcinających i wężyków elastycznych przyłączeniowych (24 sztuki), stojących baterii czasowych (7/11 sekund) do wody zmieszanej, baterii prysznicowych termostatycznych (2 sztuki) wraz ze słuchawką prysznicową i uchwytem na słuchawkę, zakup, dostawa i montaż umywalek białych o szerokości 50-55 centymetrów (12 sztuk) z otworem na baterię ze stalowymi sitkami na otworach odpływowych, syfonami butelkowymi chromowanymi, włączenie do istniejącej instalacji kanalizacji sanitarnej, przebudowa istniejących podejść do umywalek instalacji wody ciepłej i zimnej – wykonanie podejść pod mieszacze wody, wymiana baterii prysznicowych na baterie termostatyczne, montaż uchwytów na słuchawki prysznicowe, demontaż i ponowny montaż wyposażenia łazienek dla dzieci: podajników na mydło, uchwytów na ręczniki, odtworzenie okładzin ściennych, sprawdzenie szczelności zamontowanej instalacji.

4. Przedszkole numer 36 przy ulicy Witelona 6 - wymiana zbiornika ciepłej wody użytkowej o pojemności 300 litrów, wykonanie podłączenia hydraulicznego, uruchomienie układu, utylizacja zdemontowanego zbiornika.
5. Przedszkole numer 51 przy ulicy Warszawskiej 4 - wymiana podgrzewacza ciepłej wody użytkowej o pojemności 220 litrów.
6. Przedszkole numer 66 przy ulicy Łącznej 1-5 - wymiana wentylatora wywiewnego szatni i naprawa centrali wentylacyjnej nawiewnej w kuchni.
7. Przedszkole numer 68 przy ulicy Jana Długosza 29 – modernizacja układu wentylacji bloku żywienia.
8. Przedszkole numer 79 przy ulicy Piwnej 14 – remont odcinków instalacji wodno-kanalizacyjnej z odtworzeniem warstw posadzki w pomieszczeniu kuchni.
9. Przedszkole numer 92 przy ulicy Bardzkiej 5 – zakup, dostawa i montaż zaworów dwuczasowych na wodę zmieszaną i mieszaczy termostatycznych podumywalkowych wraz z przebudową podejść pod umywalki i instalacją wody ciepłej i zimnej.
10. Przedszkole numer 94 przy ulicy Grabiszyńskiej 147 - wymiana baterii umywalkowych i prysznicowych w toaletach dziecięcych oraz montaż nawietrzaków okiennych w zmywalniach.
11. Przedszkole numer 108 przy ulicy Drukarskiej 8a - wymiana zewnętrznej i odcinka wewnętrznej instalacji wodociągowej.
12. Przedszkole numer 110 przy ulicy Gołężyckiej 4a - uszczelnienie przewodów kominowych wraz z wykonaniem odcinka wentylacji na strychu.
13. Przedszkole numer 117 przy ulicy Fiołkowej 7a – usprawnienie wentylacji mechanicznej poprzez wymianę wentylatorów dachowych, ściennych i nawietrzaków podgrzewanych ściennych zapewniających balans powietrza.
14. Przedszkole numer 117 przy ulicy Fiołkowej 7a – wymiana wentylatorów wywiewnych z regulatorem obrotów przystosowanych do pracy w wysokich temperaturach wspomagających okapy kuchenne.
15. Przedszkole numer 119 przy ulicy Łódzkiej 23 – realizowane prace: zakup, dostawa i montaż trzech mieszaczy termostatycznych do wody zimnej i ciepłej z dostosowaniem przepływu do ilości odbiorników, uzbrojenia przy mieszaczach (zawory odcinające, zawory zwrotne, filtry, zawór odcinający na wodzie zmieszanej), zakup, dostawa i montaż stojących baterii czasowych dla wody zmieszanej z delikatnym uruchamianiem, wandaloodpornych, z sitkiem antyosadowym, zakup, dostawa i montaż baterii prysznicowych termostatycznych, dostawa i montaż szafek stalowych dla montażu mieszaczy termostatycznych z uzbrojeniem, zakup, dostawa i montaż umywalek szerokości z otworem na baterię, na otworach

odpływowych zamontowane stalowe sitka, umywalki z półpostumentami, syfony butelkowe chromowane, wraz z włączeniem do istniejącej instalacji kanalizacji, przebudowa istniejącej instalacji wody ciepłej i zimnej: wykonanie podejść pod mieszacze wody, wykonanie nowej instalacji wody zmieszanej do nowych umywalek: zmiana lokalizacji podejścia do umywalek – podejście od dołu, wymiana baterii prysznicowych na baterie termostatyczne, montaż uchwytów na słuchawki prysznicowe, ponowny montaż wyposażenia toalety: podajniki na mydło, lustra, odtworzenie okładzin ściennych.

16. Przedszkole numer 124 przy ulicy Stanisława Kopańskiego 18 - wymiana odcinka instalacji sieci gazowej**.**
17. Przedszkole numer 140 przy ulicy Nadbrzeżnej 14 – wykonane prace: naprawa Pożarowego Wyłącznika Prądu, przywrócenie sprawności rozdzielnicy wentylacji w piwnicy, poprawa bezpieczeństwa instalacji centrali wentylacyjnej, wykonanie układu sterowania wentylacją, wymiana wentylatorów dachowych, w tym zakup, dostawa i montaż dwóch wentylatorów okapów kuchennych przystosowane do pracy w podwyższonych temperaturach, wymiana okapu kuchennego na nowy z łapaczami tłuszczu oraz wbudowanym oświetleniem, wykonanie robót towarzyszących, odtworzeniowych branży budowlanej w celu doprowadzenia pomieszczenia do stanu sprzed remontu (w tym tynkowanie, malowanie, obróbka przy kominie, wykonanie zawiesi okapu).
18. Szkoła Podstawowa numer 51 przy ulicy Pawła Eluarda 51 - wymiana skorodowanych misek ustępowanych wraz ze stelażami podtynkowymi.
19. Szkoła Podstawowa numer 51 przy ulicy Krępickiej 50 - wymiana uszkodzonej pompy cyrkulacyjnej ciepłej wody użytkowej w kotłowni SP-51, która pompuje ciepłą wodę na potrzeby Przedszkola numer 15 przy ulicy Prochowickiej.
20. Szkoła Podstawowa numer 71 przy ulicy Podwale 57 - wymiana skorodowanych rur i instalacji ogrzewania wraz z wymianą 10 grzejników na sali gimnastycznej i 6 grzejników w szatniach przy sali gimnastycznej,
21. Szkoła Podstawowa numer 118 przy ulicy Bulwar Ikara 19 - demontaż nieczynnej instalacji gazowej wraz z wykonaniem tynkowania i malowania po demontażu.
22. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 3 przy ulicy Inflanckiej 13 - wymiana odcinka instalacji gazowej.
23. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 15 przy ulicy Stanisławowskiej 38-44 - zakup, dostawa i montaż urządzeń sterowniczych w kotłowni gazowej budynek 3.

24. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 17 przy ulicy Wieczystej 105 - remont instalacji wody zimnej i przeciwpożarowej w piwnicach.
25. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 18 przy ulicy Poznańskiej 26 – zakup, dostawa i montaż wentylatorów dachowych, skrzynek rozprężnych, kanałów wentylacyjnych.

Na podstawie 598 zgłoszeń placówek oświatowych w zakresie usuwania awarii i remontów instalacji sanitarnej wewnętrznej wykonano częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające instalacji wodnokanalizacyjnych, gazowych, centralnego ogrzewania i wentylacji.

2.4. Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót sanitarnych zewnętrznych

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **1 milion 254 tysiące złotych**

W 2025 roku:
Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały usuwanie awarii, naprawy lub wymiany elementów instalacji sanitarnych zewnętrznych oraz wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty:
Na podstawie przeprowadzonych przeglądów technicznych szkół, zgłoszeń awarii i remontów, wykonanych pomiarów i przeglądów instalacji, wykonano remonty w zakresie wymiany odcinka kanalizacji deszczowej wraz z montażem studni rewizyjnej na terenie dwóch obiektów:
1. Przedszkole numer 150 przy ulicy Piotra Ignuta 30 - usunięcie awarii na instalacji wodociągowej zewnętrznej wraz z odpompowaniem wody z zalanej piwnicy budynku.
2. Szkoła Podstawowa numer 83 przy ulicy Tadeusza Boya Żeleńskiego 32 - usunięcie przyczyny zapadnięcia kostki na wewnętrznym parkingu wraz z naprawą drogi przy budynku.

Na podstawie 96 zgłoszeń placówek oświatowych, przeprowadzono zabezpieczenia i remonty elementów instalacji sanitarnych zewnętrznych.

2.5. Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót budowlanych

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **7 milionów 541 tysięcy złotych**

W 2025 roku:
Opracowywano dokumentację projektową dla zadań:
1. Prace zabezpieczające wykazane w ekspertyzie technicznej budynku Przedszkola numer 10 przy ulicy Starogajowej 100.

2. Remont dachu z docieplenie oraz remont elewacji z izolacją fundamentów i wymianą stolarki okiennej i drzwiowej budynku gospodarczego na terenie Zespołu Szkolno-przedszkolnego numer 12 przy ulicy Lubelskiej wraz z zagospodarowaniem wód opadowych na terenie placówki.

Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały: usuwanie awarii, naprawy elementów konstrukcyjnych budynków i budowli, naprawy elementów wykończenia obiektów budowlanych, naprawy trwałego wyposażenia obiektów budowlanych, naprawy elementów małej architektury, placów, boisk, chodników i dróg, remont sanitariatów, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej oraz wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty:
Na podstawie przeprowadzonych przeglądów technicznych szkół, wizji lokalnych, zgłoszeń awarii i remontów, wykonano roboty budowlane wewnątrz i na elewacji **dwudziestu sześciu** placówek, w tym w ośmiu placówkach przeprowadzono kompleksowe i cząstkowe remonty sanitariatów, w dwóch wymieniono częściowo stolarkę okienną:

1. Młodzieżowy Dom Kultury przy ulicy Hugona Kołłątaja 20 - wykonanie części robót rozbiórkowych na poddaszu budynku A.
2. Przedszkole numer 3 przy ulicy Nowowiejskiej 80 - remont sanitariatów zlokalizowanych na parterze i I piętrze budynku.
3. Przedszkole numer 18 przy ulicy Henryka Sienkiewicza - realizowane prace: remont tarasów i schodów zewnętrznych, remont elewacji z uzupełnieniem tynków, wykonaniem obróbek blacharskich gzymsów, okapników i attyk, remontem krat i balustrad tarasów, wymianą wybranej stolarki okiennej i drzwiowej – część wydatków ujęto w 2024 roku.
4. Przedszkole numer 48 przy ulicy Kazimierza Bartla **-** kompleksowy remont i przebudowa sanitariatów dziecięcych z wymianą instalacji sanitarnych i elektrycznych, wykonaniem izolacji przeciwwilgociowych, robotami wykończeniowymi (tynki, malowanie, wykonanie okładzin ściennych i podłogowych), zakupem, dostawą i montażem wyposażenia (biały montaż, lustra, dozowniki na mydło, kosze na zużyte ręczniki, uchwyty i podajniki na papier, szczotki WC, ścianki HPL, obudowy grzejników).
5. Przedszkole numer 54 przy ulicy Edwarda Wittiga 3 - wymiana okien w kuchni.
6. Przedszkole numer 66 przy ulicy Łącznej 1-5 - wymiana stolarki okiennej na poddaszu w części B budynku wraz z folią przeciwsłoneczną.
7. Wykonanie remontu tarasu, malowanie sufitów w toalecie i pomieszczeniu kuchennym po zalaniach w Przedszkolu numer 94 przy ulicy Grabiszyńskiej 147.

8. Wykonanie i montaż osłon grzejnikowych w 4 salach zabaw i łazienkach, wymiana drzwi do kabin WC w sanitariatach dziecięcych oraz drzwi zewnętrznych wyjścia na plac zabaw Przedszkola numer 94 przy ulicy Grabiszyńskiej 147.
9. Przedszkole numer 110 przy ulicy Gołężyckiej – doprowadzenie do właściwego stanu techniczno-sanitarnego bloku żywienia – część wydatków ujęto w 2024 roku.
10. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy numer 10 przy ulicy Parkowej 27 - wymiana modułu awaryjnego zasilania UPS oraz suwaków drzwi kabinowych w dźwigu osobowym zainstalowanym w SOSW.
11. Szkoła Podstawowa numer 1 przy ulicy Nowowiejskiej 78/80 - naprawa tynków i malowanie auli z wymianą opraw oświetleniowych na LED.
12. Szkoła Podstawowa numer 29 przy ulicy Wincentego Kraińskiego 1 - wymiana pękniętej posadzki lastrykowej na korytarzu parteru.
13. Szkoła Podstawowa numer 36 przy ulicy Fryderyka Chopina 9b - remont i przebudowa sanitariatu bloku sportowego.
14. Szkoła Podstawowa numer 37 przy ulicy Sarbinowskiej 10 - przebudowa okien i luksferów na klatkach schodowych segmentów B, C i D.
15. Szkoła Podstawowa numer 46 przy ulicy Ścinawskiej 21 - wymiana płyt sufitowych wraz z zabezpieczeniem kanałów wentylacyjnych przed zerwaniem na basenie.
16. Szkoła Podstawowa numer 61 przy ulicy Skarbowców 8 - wymiana płyt sufitowych wraz z wymianą lamp sufitowych w sali gimnastycznej.
17. Szkoła Podstawowa numer 64 przy ulicy Wojszyckiej 1 – remont i przebudowa sanitariatów w bloku B.
18. Szkoła Podstawowa numer 80 przy ulicy Polnej 4 - przebudowa i remont schodów i strefy głównego wejścia do budynku A.
19. Szkoła Podstawowa numer 80 przy ulicy Polnej 4 – kontynuacja remontu sanitariatów na parterze budynku A z wymianą instalacji sanitarnych i elektrycznych, wykonaniem izolacji przeciwwilgociowych, robotami wykończeniowymi (tynki, malowanie, wykonanie okładzin ściennych i podłogowych), zakupem, dostawą i montażem wyposażenia (biały montaż, lustra, dozowniki na mydło, kosze na zużyte ręczniki, uchwyty i podajniki na papier, ścianki HPL, obudowy grzejników).
20. Szkoła Podstawowa numer 83 przy ulicy Tadeusza Boya Żeleńskiego 32 - wymiana drzwi wewnętrznych do pokoju pielęgniarki szkolnej.
21. Szkoła Podstawowa numer 93 przy ulicy Juliana Ursyna Niemcewicza 29-37 - remont i przebudowa schodów zewnętrznych wraz z remontem elewacji w strefie wejściowej do budynku.

22. Szkoła Podstawowa numer 96 przy ulicy Krakowskiej 2 - naprawa pęknięć w sali numer 40 III piętro), 27 (I piętro), na korytarzu (parter, I i II piętro) oraz na klatce schodowej numer 2 (od parteru do II piętra).
23. Szkoła Podstawowa numer 107 przy ulicy Bolesława Prusa 64 - remont i przebudowa sanitariatu dla dziewcząt na III piętrze.
24. Technikum numer 18 przy ulicy Ślężnej 2-24 – remont salek WF w piwnicy budynku dydaktycznego.
25. Zespół Szkół numer 2 przy ulicy Borowskiej 105 - naprawa fragmentu posadzki w hali pod samochód ciężarowy.
26. Zespół Szkół numer 16 przy ulicy Głogowskiej 30 - remont trzech toalet uczniowskich.
27. Zespół Szkół numer 21 przy ulicy Piotra Ignuta 28 - wymiana stolarki okiennej oraz parapetów zewnętrznych w auli szkolnej wraz z demontażem istniejących luksferów i zamurowaniem otworów oraz stolarki okiennej oraz parapetów wewnętrznych i zewnętrznych w małej sali gimnastycznej – część wydatków ujęto w 2024 roku.
28. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 24 przy ulicy Sempołowskiej 54 - remont sanitariatów w budynku B na poziomie -1, na terenie dwudziestu pięciu placówek w zakresie tarasów, schodów zewnętrznych, strefy wejścia, nawierzchni utwardzonych terenów sportowych, chodników, dróg i podjazdów oraz ogrodzeń (na terenie dwunastu placówek) i piłkochwytów.
29. Remont i konserwacja ogrodzenia od strony ulicy Jemiołowej na terenie Liceum Ogólnokształcącego numer VII przy ulicy Kruczej 49.
30. Liceum Ogólnokształcące numer XII przy placu Orląt Lwowskich 2a – roboty naprawcze muru na terenie placówki.
31. Wykonanie, dostawa i montaż dwurzędowego wypełnienia w trzech balustradach przy schodach wejścia głównego do Liceum Ogólnokształcącego numer XIV przy alei Aleksandra Brücknera 10.
32. Przeniesienie wyposażenia placu zabaw Przedszkola numer 10 z ulicy Starogajowej 100 na teren Przedszkola przy ulicy Piotrkowskiej 10.
33. Uzupełnienie ogrodzenia panelowego na terenie Przedszkola numer 24 przy ulicy Dębickiej 31 wraz z podmurówką prefabrykowaną.
34. Remont części ogrodzenia murowanego z zakończeniem z rolki ceglanej na terenie Przedszkola numer 25 przy ulicy Krętej.
35. Naprawa uszkodzonego ogrodzenia Przedszkola numer 54 przy ulicy Edwarda Wittiga 3.
36. Naprawa uszkodzonego ogrodzenia Przedszkola numer 58 przy ulicy Strzegomskiej 322.
37. Wymiana części ogrodzenia terenu Przedszkola numer 62 przy ulicy Stabłowickiej 97.

38. Wymiana bocznych schodów zewnętrznych dla dostawców w Przedszkolu numer 80 przy ulicy Tadeusza Zielińskiego 74.
39. Wykonanie remontu fragmentu ogrodzenia murowanego Przedszkola numer 87 przy ulicy Iwana Pawłowa 6a z montażem nowej czapy betonowej i uzupełnieniem ubytków w podmurówce.
40. Wymiana ogrodzenia terenu Przedszkola numer 89 przy ulicy Oporowskiej 1.
41. Remont istniejącej wiaty śmietnikowej na terenie Przedszkola numer 96 przy Alei Pracy 29a.
42. Wymiana ogrodzenia terenu Przedszkola numer 140 przy ulicy Nadbrzeżnej 14.
43. Remont schodów wejściowych głównych do budynku Szkoły Podstawowej numer 7 przy alei Aleksandra Brücknera 12.
44. Wykonanie, dostawa i montaż 2 kompletów poręczy schodowych na wspornikach ze stali nierdzewnej z pochwytem okrągłym na schodach wejściowych do budynku oraz poręczy wewnętrznej przy portierni Szkoły Podstawowej numer 8 przy ulicy Kowalskiej 105.
45. Naprawa nawierzchni w strefie pola karnego, boiska ze sztucznej trawy zlokalizowanego na terenie Szkoły Podstawowej numer 33 przy ulicy Kolistej 17.
46. Szkoła Podstawowa numer 107 ulicy Bolesława Prusa 64 - rozbiórka istniejącej osłony śmietnikowej oraz wykonanie i montaż nowej wiaty śmietnikowej.
47. Remont ogrodzenia Szkoły Podstawowej numer 81 przy ulicy Jastrzębiej 26 od strony ulicy Jastrzębiej i ulicy Gajowickiej.
48. Remont tarasu i schodów zewnętrznych na terenie Zespołu Szkół numer 16 przy ulicy Głogowskiej 10.
49. Wymiana części ogrodzenia terenu Zespołu Szkół numer 20 przy ulicy Kłodnickiej 36.
50. Zespół Szkolno-Przedszkolny numer 9 przy ulicy Ludwika Solskiego 13 - remont schodów zewnętrznych prowadzących na boisko szkolne.
51. Naprawa ogrodzenia terenu Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 13 przy placu Muzealnym 20.
52. Remont schodów zewnętrznych budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 15 przy ulicy Stanisławowskiej 38-44.
53. Wykonanie, dostawa i montaż balustrady do łącznika sali gimnastycznej budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego numer 21 przy ulicy Kłodzkiej 40.

Na podstawie 162 zgłoszeń placówek oświatowych wykonano roboty budowlane w zakresie usuwania awarii i remontów, naprawy elementów konstrukcyjnych, elementów wykończenia, napraw trwałego wyposażenia, naprawy elementów

małej architektury, placów, chodników i dróg, co przyczyniło się do poprawy stanu technicznego i właściwości funkcjonalno-użytkowych.

Fotografia 54. Wyremontowane sanitariaty w przedszkolu przy ulicy Kazimierza Bartla

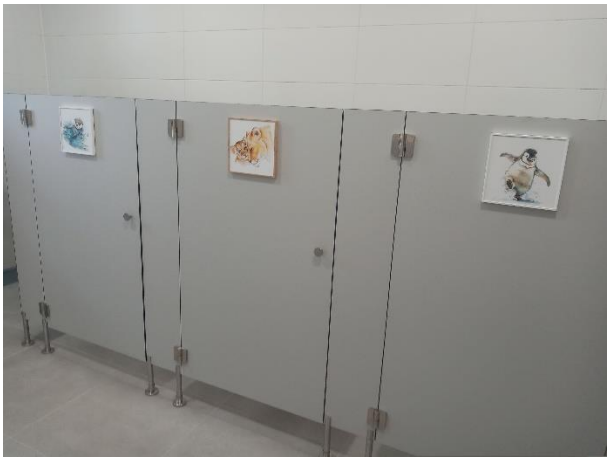

Fotografia 55. Wyremontowane sanitariaty w przedszkolu przy ulicy Kazimierza Bartla

Fotografia 56. Wyremontowane sanitariaty w przedszkolu przy ulicy Kazimierza Bartla

Fotografia 57. Wyremontowane sanitariaty w przedszkolu przy ulicy Kazimierza Bartla

IV. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

1. Wykonanie pracy przewozowej w komunikacji tramwajowej i autobusowej

W ramach zadań z zakresu funkcjonowania komunikacji zbiorowej zlecono do realizacji łącznie 15 726 824 pociągokilometrów w komunikacji tramwajowej oraz 35 982 099 wozokilometrów w komunikacji autobusowej.

Pracę przewozową zlecono kilku operatorom:

1.1 Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w miejskiej komunikacji tramwajowej i autobusowej (wraz z podwykonawcami)

- liczba pociągokilometrów w komunikacji tramwajowej – 15 726 824,
- liczba wozokilometrów w komunikacji autobusowej - 29 999 286.

Wykres 1. Wielkość zleconej pracy przewozowej w komunikacji tramwajowej w latach 2022-2025 [liczba pociągokilometrów w komunikacji tramwajowej]

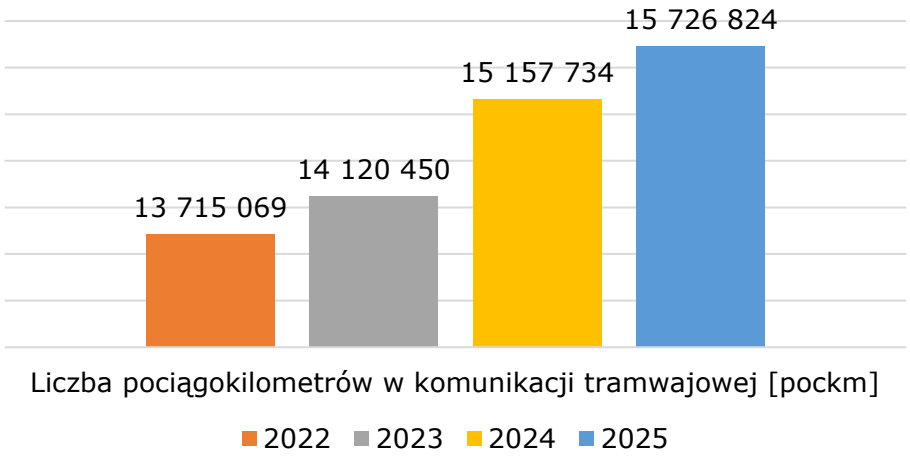

Tabela 1. Wielkość zleconej pracy przewozowej w komunikacji tramwajowej w latach 2022-2025 [pockm]

Rok	Liczba pociągokilometrów w komunikacji tramwajowej [pockm]
2022	13 715 069
2023	14 120 450
2024	15 157 734
2025	15 726 824

Wykres 2. Wielkość zleconej pracy przewozowej w komunikacji autobusowej w latach 2022-2025 [liczba wozokilometrów w komunikacji autobusowej]

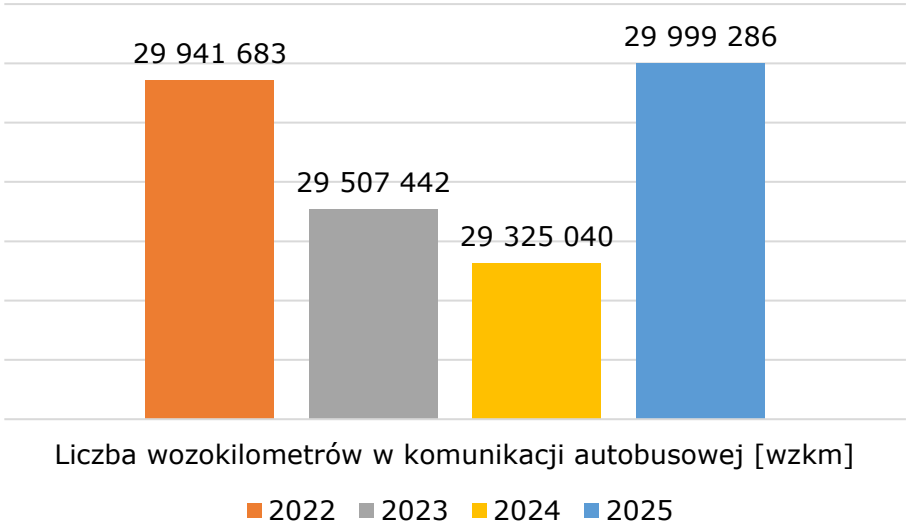

Tabela 2. Wielkość zleconej pracy przewozowej w komunikacji autobusowej w latach 2022-2025 [wzkm]

Rok	Liczba wozokilometrów w komunikacji autobusowej [wzkm]
2022	29 941 683
2023	29 507 442
2024	29 325 040
2025	29 999 286

W 2025 roku zlecono o około 570 tysięcy pociągokilometrów większą pracę przewozową w komunikacji tramwajowej w porównaniu do roku poprzedniego (wzrost o 3,75%).

Wzrost jest związany głównie z uruchomieniem nowej linii tramwajowej 24 kursującej w relacji Pilczyce – Kowale oraz uruchomieniem dodatkowych połączeń umożliwiających dojazd i powrót z dużej liczby imprez kulturalno-sportowych organizowanych w 2025 roku.

Wzrost pracy przewozowej w komunikacji autobusowej o około 675 tysięcy wozokilometrów wynika przede wszystkim z uruchomienia zajezdni przy ulicy Tyskiej, kierowania autobusów na trasy objazdowe w wyniku prowadzonych inwestycji oraz uruchomienia dodatkowych połączeń w związku z organizacją dużej liczby imprez kulturalno-sportowych (wzrost o 2,3%).

1.2 Inni operatorzy w miejskiej i aglomeracyjnej komunikacji autobusowej:

Pracę przewozową w aglomeracyjnej i miejskiej komunikacji autobusowej w 2025 roku zlecono 4 operatorom:

- Dolnośląskie Linie Autobusowe Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
- Przedsiębiorstwo Transportowe Kłosok Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
- Bus Marco Polo Wratislavia 1992 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
- Benedykt Nowak Nowak Transport Spółka komandytowa.

Wielkość zleconej operatorom pracy przewozowej w komunikacji miejskiej i aglomeracyjnej w 2025 roku wyniosła 5 982 813 wozokilometrów.

Tabela 3. Wielkość zleconej operatorom pracy przewozowej w komunikacji miejskiej i aglomeracyjnej w roku 2025 [wzkm]

Operator	Dolnośląskie Linie Autobusowe	PT Kłosok	Bus Marco Polo Wratislavia 1992	Benedykt Nowak Nowak Transport	RAZEM
Liczba wozokilometrów	2 918 124	2 809 660	196 179	58 850	5 982 813

Wykres 3. Wielkość zleconej pracy przewozowej w latach 2022-2025 [liczba wozokilometrów w komunikacji autobusowej miejskiej i aglomeracyjnej]

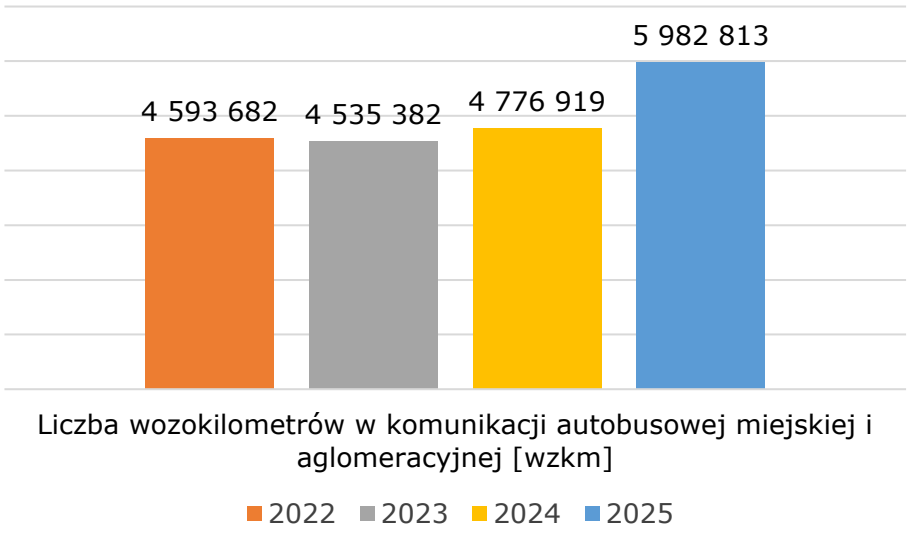

Tabela 4. Wielkość zleconej pracy przewozowej w latach 2022-2025 [wzkm]

Rok	Liczba wozokilometrów w komunikacji autobusowej miejskiej i aglomeracyjnej [wzkm]
2022	4 593 682
2023	4 535 382
2024	4 776 919
2025	5 982 813

Wielkość zleconej pracy przewozowej w komunikacji autobusowej miejskiej i aglomeracyjnej wzrosła w stosunku do 2024 roku o 1 205 894 wozokilometrów, to jest o ponad 25%. Wzrost liczby wozokilometrów spowodowany był przede wszystkim wprowadzonymi zmianami na liniach autobusowych. W szczególności dotyczy to Gminy Czernica gdzie uruchomione zostały linie 945, 955 oraz zwiększono pracę przewozową na linii 920. Istotny wpływ na wzrost pracy przewozowej miała też reorganizacja połączeń na terenie Gminy Długołęka, gdzie pojawiły się nowe linie (928, 944, 961 i 964) i zwiększono częstotliwości linii już kursujących.

1.3 Wzmocnienie komunikacji miejskiej – komunikacja specjalna

Komunikacja specjalna stanowi integralny element systemu komunikacji zbiorowej organizowanej przez Miasto. Jest ona uruchamiana w związku z realizacją na terenie Wrocławia wydarzeń kulturalnych i sportowych cieszących się znacznym zainteresowaniem mieszkańców i turystów. Dodatkową

komunikację zlecano głównie Miejskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacyjnemu i uzupełniająco pozostałym operatorom.

W 2025 roku uruchomiono poniższe linie specjalne:

- tramwajowe T1, T2, T3, T4, T7, T9, T13, T16, T19, T30, ST1, ST2,
- autobusowe H1, H2, H3, H5, H6, S, S1, S2, S3, S4, S5, S6, S7, S14, SB1, SB2 i SB6.

Komunikacja specjalna ułatwiła uczestnictwo mieszkańców Wrocławia i turystów między innymi w cyklicznych wydarzeniach kulturalnych takich jak Juwenalia, Festiwal Piwa, koncertach w ramach Męskiego Grania, wyścigach konnych na wrocławskich Partynicach, Wrocławskim Nocnym Półmaratonie oraz imprezach sportowych z meczami piłkarskimi Śląska Wrocław i żużlowymi Sparty Wrocław na czele.

Nowością względem lat ubiegłych była organizacja komunikacji specjalnej w ramach akcji „Akcja RELacja – HejTy Reaguj!" oraz dowóz i odwóz na jarmarki bożonarodzeniowe odbywające się na Partynicach i pod zamkiem w Leśnicy.

Fotografia 58. Autobus promujący wydarzenie HejTy Reaguj!

Największym wyzwaniem logistycznym i organizacyjnym w 2025 roku były poniższe wydarzenia odbywające się na stadionie Tarczyński Arena:

- finałowy mecz Ligii Konferencji UEFA, który odbył się 28 maja 2025 roku pomiędzy Chelsea a Realem Betis,
- dwa koncerty Eda Sheerana w ramach trasy koncertowej „Mathematics Tour", które odbyły się w dniach 15 i 16 sierpnia 2025 roku,
- mecz Francja – Ukraina w ramach eliminacji do Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej 2026, który odbył się 5 września 2025 roku.

Mecz Betis Sevilla – Chelsea Londyn zgromadził na trybunach 40 000 widzów, do miasta zjechały dziesiątki tysięcy turystów i przedstawicieli różnych organizacji. Było to olbrzymie przedsięwzięcie logistyczne dla miasta i jego służb.

Rysunek 1. Informacja o zmianach w trasie linii 19 w związku z finałowym meczem Ligii Konferencji

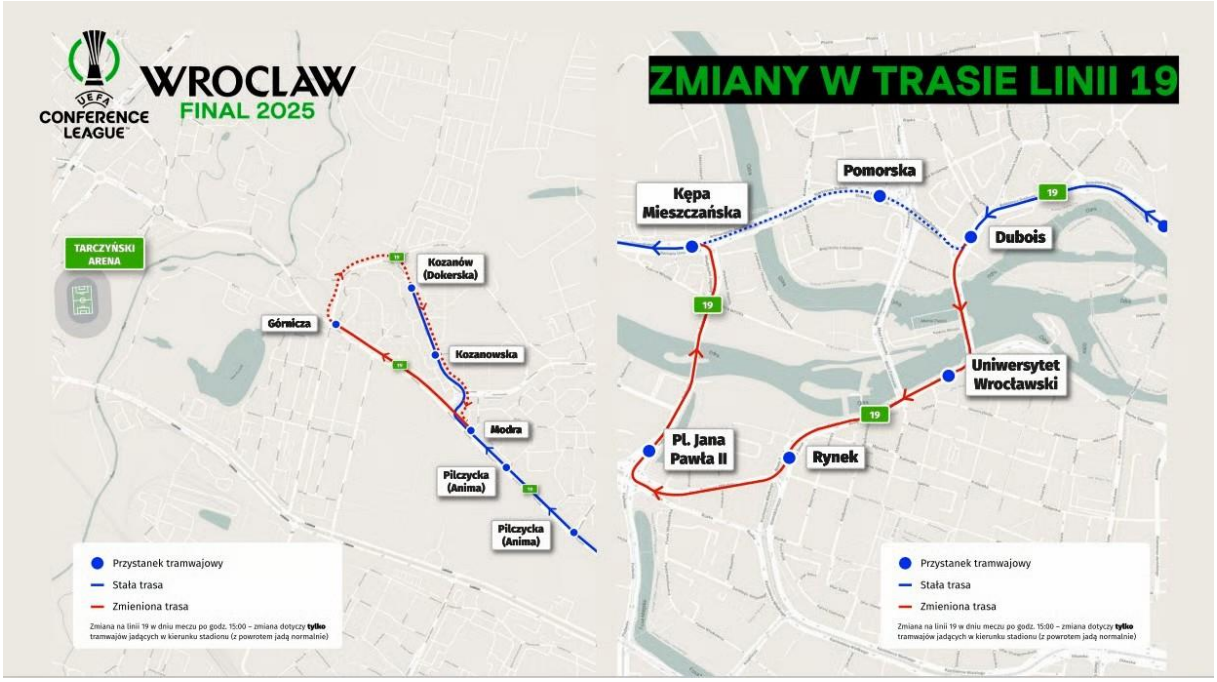

Fotografia 59. Autobus SOR NS18 operatora zewnętrznego obsługujący linię SB2

Fotografia 60. Autobusy Mercedes-Benz Conecto i SOR NS18 obsługujące linię S4

2. Kontrola operatorów komunikacji miejskiej i aglomeracyjnej

Na podstawie obowiązujących umów zawartych między operatorami a Gminą Wrocław, zarejestrowano łącznie **9 806 810** kontroli punktualności i jakości usług przewozowych komunikacji zbiorowej.

Wykres 4. Liczba kontroli punktualności i jakości usług przewozowych w latach 2022-2025

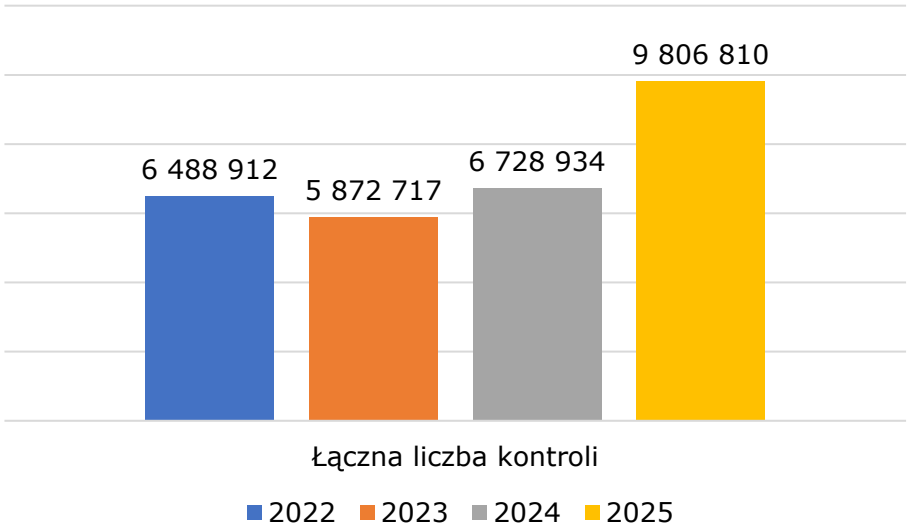

Tabela 5. Liczba kontroli punktualności i jakości usług przewozowych w latach 2022-2025

Rok	Liczba pomiarów jakości usług przewozowych	Liczba zarejestrowanych kontroli automatycznych	Łączna liczba kontroli
2022	17 711	6 471 201	6 488 912
2023	10 936	5 861 781	5 872 717
2024	17 653	6 711 281	6 728 934
2025	16 062	9 790 748	9 806 810

3. Zarządzanie transportem publicznym

3.1. Zawarte umowy przewozowe

24 marca 2025 roku zawarto nową wieloletnią umowę z Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na wykonywanie zadań przewozowych taborem autobusowym na terenie miasta. Umowa obowiązuje do 27 marca 2035 roku.

28 listopada 2025 roku podpisano umowę z operatorem zewnętrznym na tymczasową obsługę linii miejskich 131 i 315 do czasu dostawy nowych autobusów do Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego. Operatora wyłoniono w trybie negocjacji. Umowa została zawarta do końca 2026 roku z możliwością przedłużenia nie dłużej niż 24 miesiące od dnia jej zawarcia.

3.2. Zmiany w organizacji komunikacji miejskiej i aglomeracyjnej

W 2025 roku wprowadzono nowe rozwiązania komunikacyjne służące zwiększeniu dostępności komunikacyjnej wrocławskich osiedli oraz podniesieniu standardów obsługi poszczególnych rejonów Wrocławia i podwrocławskich gmin.

Uruchomiono 1 nową linię tramwajową – była to linia 24 w relacji Pilczyce - Kowale.

Po konsultacjach z jednostkami pomocniczymi oraz mieszkańcami wprowadzono zmianę w trasie przejazdu 1 linii autobusowej miejskiej (linia 104) oraz uruchomiono dodatkowe kursy na 7 liniach autobusowych miejskich (103, 104, 106, 108, 117, 120, 310)

Szczegółowe zestawienie wprowadzonych zmian w komunikacji miejskiej przestawia tabela numer 6.

Uruchomiono 6 nowych linii autobusowych aglomeracyjnych łączących Wrocław i gminy: Długołęka i Czernica (928, 944, 945, 955, 961, 964).

Na 4 liniach uruchomiono dodatkowe kursy oraz wprowadzono zmiany trasy przejazdu na 7 liniach.

Wykaz zmian przedstawia tabela numer 2.

Uruchomiono 34 nowe przystanki na kursujących już liniach autobusowych miejskich i aglomeracyjnych, zmieniono nazwy 7 par przystanków oraz zmieniono statusy 5 par przystanków.

W ramach uruchomienia 2 nowych linii i zmianie trasy przejazdu 1 linii autobusowej aglomeracyjnej uruchomiono również dodatkowe przystanki na terenie gmin - 88 przystanków (nie zostały ujęte w tabeli). Uruchomiona linia tramwajowa numer 24 obsługuje łącznie 56 przystanków (nie zostały ujęte w tabeli).

Wykaz zmian wprowadzonych w infrastrukturze przystankowej na liniach miejskich i aglomeracyjnych przedstawia tabela numer 7 i 8.

Tabela 6. Wykaz zmian wprowadzanych na liniach miejskich

Numer linii	Forma zmiany	Opis zmiany
103	Uruchomienie kursów	Uruchomienie dodatkowych kursów do pętli Janówek
106	Uruchomienie kursów	Uruchomienie dodatkowych kursów szczytowych
24	Uruchomienie linii	Uruchomienie nowej linii tramwajowej
117	Uruchomienie kursów	Uruchomienie dodatkowych kursów dla obsługi szkoły przy ulicy Krępickiej
104	Uruchomienie kursów	Uruchomienie dodatkowych kursów dla obsługi szkoły przy ulicy Koziej
108	Uruchomienie kursów	Uruchomienie dodatkowych kursów dla obsługi szkoły przy ulicy Cynamonowej i ulicy Czeskiej
104	Zmiana trasy	Korekta trasy przejazdu linii 104 – utworzenie punktu socjalnego
310	Uruchomienie kursów	Uruchomienie dodatkowych porannych kursów szczytowych
120	Uruchomienie kursów	Uruchomienie dodatkowych kursów do Blizanowic
241, 243, 245, 249, 251, 253, 255	Uruchomienie dodatkowego przystanku	Uruchomienie dodatkowego przystanku „Uniwersytet Ekonomiczny” w trasie przejazdu

Tabela 7. Wykaz zmian wprowadzonych na liniach aglomeracyjnych

Numer linii	Forma zmian	Opis zmiany
913	Uruchomienie kursów	Uruchomienie kursów do Galowic
938	Uruchomienie kursów	Uruchomienie dodatkowych kursów do Lutynii
904	Zmiana trasy	Zmiana stałej trasy przejazdu do Kromera
911	Zmiana trasy	Zmiana stałej trasy przejazdu do Piecowic

921	Zmiana trasy	Zmiana stałej trasy przejazdu do Śliwic
924	Zmiana trasy	Zmiana stałej trasy przejazdu przez Byków
928	Uruchomienie linii	Uruchomienie nowej linii autobusowej
931	Zmiana trasy	Zmiana stałej trasy przejazdu z Kiełczówka do Godzieszowej
941	Zmiana trasy	Zmiana stałej trasy przejazdu przez Wilczyce
944	Uruchomienie linii	Uruchomienie nowej linii autobusowej
961	Uruchomienie linii	Uruchomienie nowej linii autobusowej
964	Uruchomienie linii	Uruchomienie nowej linii autobusowej
945	Uruchomienie linii	Uruchomienie nowej linii autobusowej wraz z obsługą nowych przystanków
955	Uruchomienie linii	Uruchomienie nowej linii autobusowej wraz z obsługą nowych przystanków
920	Zmiana trasy	Zmiana stałej trasy przejazdu do Wojnowic wraz z obsługą nowych przystanków
909	Uruchomienie kursów	Uruchomienie kursów do Bogdaszowic
909	Uruchomienie kursów	Uruchomienie dodatkowego kursu dla obsługi szkoły przy ulicy Rumiankowej

Tabela 8. Wykaz zmian w infrastrukturze przystankowej (linie miejskie i aglomeracyjne)

Numer linii	Forma zmian	Opis zmiany
3, 10, 20, 102, 243, 253	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanków „Kosmonautów (Nowy Szpital)” na „Kosmonautów”
3, 10, 12, 13, 21, 22, 132, 142, 243, 253	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanków „Młodych Techników” na „Młodych Techników (AST)”

122, 126, 128, 129, 152, 246	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowych przystanków „Kuźniki (stacja kolejowa)”
N, 110, 145, 148, 255, 310	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanków „Jagodzińska” na „Kopycińskiego”
N, 110, 145, 148, 255, 310	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanków „Lutosławskiego” na „Maszkowskiego”
N, 110, 145, 148, 255	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowych przystanków „Morwowa” na trasie autobusowej na Jagodno
N, 110, 145, 148, 255	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowych przystanków „Bardzka (Cmentarz)” na trasie autobusowej na Jagodno
N, 110, 145, 148, 255	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowych przystanków „Buforowa (Rondo)” na trasie autobusowej na Jagodno
N, 110, 145, 148, 255	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowych przystanków „Konduktorska” na trasie autobusowej na Jagodno
N, 110, 145, 148, 255, 310	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowych przystanków „Lutosławskiego” na trasie autobusowej na Jagodno
N, 110, 145, 310	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowych przystanków „Kopycińskiego” na trasie autobusowej na Jagodno
N, 110, 145, 148, 255, 310	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowych przystanków „Jagodno (P+R)”
105, 244, 905	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowych przystanków „Świniary (Pęgowska)”
905	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowych przystanków „Zaziębie”
124, 134, 249	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanków „Park Tysiąclecia” na „Park Tysiąclecia – Rolkowisko/Lodowisko”
129	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanków „Piołunowa” na „Płużna”

129	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowego przystanku „Płużna”
117, 917	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowych przystanków „Miodowa (Osiedle)”
3, 5, 114, 124, 134, 243	Zmiana nazwy przystanku	Zmiana nazwy przystanków „Karwińska” na „Karwińska (Dawna Pralnia)”
152	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowego przystanku „Tarczyński Arena (Aleja Śląska)”
947	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowych przystanków „Mokronos Górny – Topolowa/Jarzębinowa”
914	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowego przystanku „Szczodre – Zakrzowska”
904, 941	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowego przystanku „Szczodre – Trzebnicka (na wysokości numeru 39)”
904, 941	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowego przystanku „Szczodre – Trzebnicka (na wysokości numeru 44)”
904	Uruchomienie przystanku	Uruchomienie nowych przystanków „Dobroszów (Nowe Osiedle)”
103, 127	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanków „Litomska (ZUS)”
143	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanków „Racławicka”
206, 243, 247, 248, 249, 253, 257	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanków „Renoma”
D	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanków „Klecina”
110, 145, 310	Zmiana statusu przystanku	Zmiana statusu przystanku „Jagodno (P+R)” - poza pętlą

3.3. Finał Ligi Konferencji UEFA – prace Zespołu

W 2025 roku przedstawiciele Wydziału Transportu uczestniczyli w pracach Zespołu Koordynacyjnego do spraw Organizacji Finału Ligi Konferencji UEFA we Wrocławiu.

W 2025 roku kontynuowano prace nad Mobility Concept dla tego wydarzenia.

Mobility Concept, to dokument obejmujący całościowy plan transportowy wydarzenia, z uwzględnieniem różnych scenariuszy, zawierający między innymi:

- organizację transportu zbiorowego i indywidualnego dla uczestników wydarzenia (kibice obu drużyn oraz pozostali),
- analizę podróży i sposobów przemieszczania się uczestników pomiędzy różnymi lokalizacjami w mieście,
- różne scenariusze dotarcia uczestników do Wrocławia (lotniczy, lądowy, mieszany),
- strefy dojścia kibiców do Stadionu,
- zapewnienie bezpieczeństwa uczestników (segregacja i skanalizowanie potoków kibiców),
- sposoby oznakowania w czasie wydarzenia (miasto, transport),
- organizacja i koordynacja pracy służb wspomagających wydarzenie i wolontariuszy.

W ramach prac Zespołu uzgodniono ostateczny kształt komunikacji specjalnej i zmian w komunikacji regularnej w związku z wydarzeniem.

W dniu meczu pracownicy Wydziału Transportu wraz z przedstawicielami innych służb na bieżąco nadzorowali realizację zleconych operatorom zadań w ramach regularnej i specjalnej komunikacji zbiorowej.

4. Współpraca aglomeracyjna

Gmina Wrocław od ponad 21 lat aktywnie współpracuje z gminami sąsiadującymi w zakresie realizacji wspólnej komunikacji publicznej na terenie Gminy Wrocław i gmin sąsiadujących. W 2025 roku kontynuowano bieżące konsultacje, modyfikacje przebiegów linii, badania napełnień, zmiany rozkładów jazdy w celu dostosowania ich do aktualnych potoków pasażerskich i potrzeb gmin.

Wykaz najważniejszych zmian na liniach aglomeracyjnych wykazano w tabelach w rozdziale 3.

Najistotniejszymi wyzwaniami w 2025 roku w zakresie zarządzania transportem były: uruchomienie nowego zadania przewozowego, przygotowanie nowego postępowania przetargowego oraz testy nowych autobusów.

4.1. Postępowania przetargowe - usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego

W ramach realizacji umowy obejmującej Wrocław oraz gminy: Długołęka, Czernica i Wisznia Mała w maju 2025 roku na ulice Wrocławia (linia 121) wyjechały pierwsze fabrycznie nowe autobusy marki SOR.

Następnie od 2 sierpnia (I etap) oraz od połowy września 2025 roku (II etap), autobusy te zaczęły obsługiwać także Gminę Długołęka na liniach: 904, 911, 914, 921, 924, 928, 931, 941, 944, 961 i 964.

Do ruchu wprowadzono łącznie 46 nowych autobusów (modele ENS12, NS12 i NS18). Autobusy te pojawiły się na trasach na podstawie umów przewozowych podpisanych we wrześniu 2024 roku z Przedsiębiorstwem Transportowym Kłosok.

Fotografia 61. Prezentacja autobusu SOR na Rynku

Fotografia 62. Autobus przegubowy kursujący na liniach aglomeracyjnych

Rysunek 2. Nowa siatka połączeń aglomeracyjnych w Gminie Długołęka

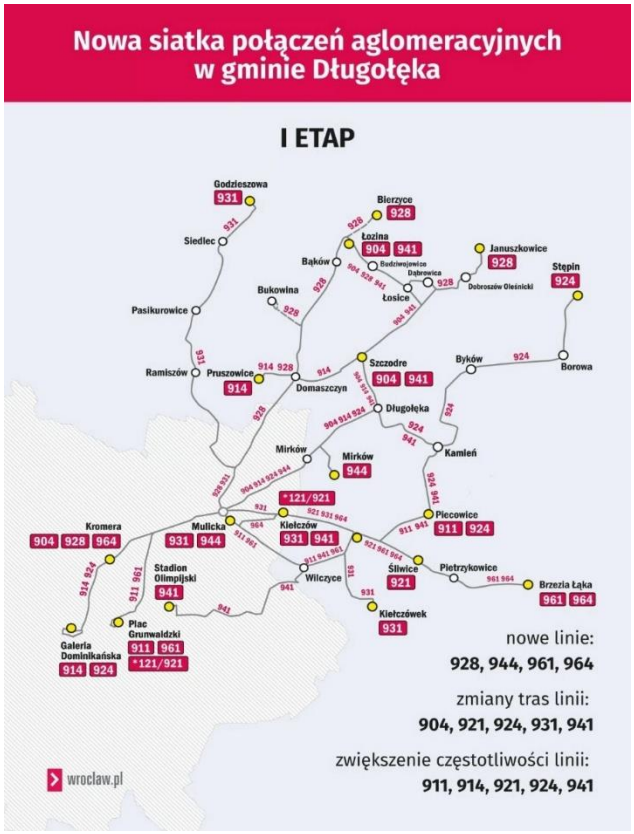

17 listopada 2025 roku nastąpił kolejny etap wdrożenia zmian w komunikacji aglomeracyjnej związany z wprowadzeniem do ruchu 9 autobusów konsorcjum Nowak Transport marki Mercedes-Benz z modelami Conecto G i Citaro oraz eCitaro. Pozwoliło to na wprowadzenie autobusów przewidzianych w przedmiotowym postępowaniu również do obsługi Gminy Czernica. Ostatnim etapem tego postępowania będzie wprowadzenie do ruchu 10 stycznia 2026 roku ostatnich 11 autobusów, co pozwoli objąć nową obsługą także Gminę Wisznia Mała.

Każdy z dodawanych do floty aglomeracyjnej autobusów eCitaro i Conecto G ma na pokładzie defibrylator AED. Te urządzenia medyczne zostały zamontowane w ramach programu Bezpieczny Wrocław. Inne elementy wyposażenia i systemy poprawiające bezpieczeństwo, zwłaszcza jazdy, to:

- asystent hamowania z ostrzeżeniami optycznymi i akustycznymi,
- system doświetlenia zakrętów,
- alko-blokada,
- system monitorowania zmęczenia kierowcy,
- systemem wykrywania pieszych i rowerzystów w pobliżu autobusów,
- asystent prędkości,
- system rozpoznawania znaków drogowych.

Fotografia 63. Prezentacja autobusów Mercedes eCitaro i Conecto G

Fotografia 64. Konferencja prasowa poświęcona zmianom na liniach aglomeracyjnych

W marcu 2025 roku ogłoszono postępowanie na „Świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław na terenie Wrocławia oraz gmin: Miękinia i Kąty Wrocławskie". Przetarg zakładał obsługę 7 linii miejskich: 101, 104, 117, 123, 137, 138 i nowej linii 327 oraz 6 linii aglomeracyjnych: 909, 917, 923, 937, 938 i 948 przez 72 miesiące.

Do ich obsługi wymagane było zapewnienie 5 autobusów midi, 20 solo i 6 solo zeroemisyjnych z opcją zwiększenia tej liczby o kolejne 4 autobusy solo, z których 2 w wersji zeroemisyjnej. W nowym postępowaniu utrzymane zostały wszystkie wymogi i udogodnienia poprawiające dostępność komunikacji aglomeracyjnej dla osób o ograniczonej mobilności oraz osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi z poprzednich postępowań. Z uwagi na odwołania do Krajowej Izby Odwoławczej oraz potrzebne do potwierdzenia słuszności przyjętych przez Wydział Transportu założeń w specyfikacji przetargowej postępowanie sądowe, ostateczne otwarcie ofert nastąpiło 27 października 2025 roku.

Wpłynęły 3 oferty, z których 2 mieściły się w przewidzianym budżecie (kolejność według kolejności ich złożenia):

- Konsorcjum firm z liderem Nowak Transport na kwotę 381 255 999,09 złotych z autobusami Mercedes-Benz Citaro i eCitaro FuellCell,

- Konsorcjum firm z liderem PKS Gostynin na kwotę 315 351 739,90 złotych z autobusami SOR NS12 i ENS12,
- Konsorcjum firm z liderem PT Kłosok na kwotę 331 904 930,11 złotych z autobusami MAN Lion's City 12 EfficientHybrid i Mercedes-Benz eCitaro.

Po dokonanej ocenie złożonych ofert jako najkorzystniejszą wybraną ofertę firm PT Kłosok i Jutrans z Żor. Obie te firmy po upływie 14 miesięcy od podpisania umowy rozpoczną obsługę linii uwzględnionych w tym postępowaniu 25 autobusami MAN Lion's City 12 EfficientHybrid i 6 autobusami Mercedes-Benz eCitaro.

Podpisanie umowy z wyłonionym w postępowaniu operatorem nastąpi w I kwartale 2026 roku.

4.2. Rozwój rozwiązań technicznych stosowanych w komunikacji aglomeracyjnej: testy autobusów

W 2025 roku w celu weryfikacji wprowadzonych nowych generacji baterii, 3 lata po pierwszych testach, przeprowadzono ponowne testy autobusu CRRC o handlowej nazwie Ikarus 120e.

Ikarus 120e jest niskopodłogowy, dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ma 12 metrów, 66 miejsc w tym 34 siedzące, klimatyzację, ładowarki USB. A do tego systemy wspomagające bezpieczną jazdę – asystent hamowania, system kamer zewnętrznych czy system monitorujący zmęczenie kierowcy.

W 2022 roku jego producent deklarował zasięg na poziomie 350 kilometrów (pierwsze testy), przy czym realnie autobus był w stanie zrealizować około 200-230 km. Testowany w 2025 roku egzemplarz miał osiągnąć na jednym ładowaniu zasięg nawet 500 kilometrów. Z pierwszych otrzymanych danych wynika, że bardziej realistyczną wartością jest zasięg na poziomie 300-350 kilometrów. Kolejną różnicą względem poprzedniego egzemplarza jest między innymi nowa ściana tylna, która posiada już szybę, co pozwoliło na zastosowanie innego układu wnętrza w tylnej części autobusu.

Autobus rozpoczął swoje kursowanie na liniach aglomeracyjnych łączących Wrocław z wybranymi miejscowościami w Gminie Długołęka 21 listopada 2025 roku.

Fotografia 65. Testowany model autobusu – Ikarus 120e obok swojego protoplasty z ubiegłego wieku

4.3. Aglomeracyjny Piknik Komunikacyjny

27 września 2025 roku Wydział Transportu wraz z sąsiadującymi gminami aglomeracji wrocławskiej i stowarzyszeniem Aglomeracja Wrocławska zorganizował „Aglomeracyjny Piknik Komunikacyjny” z okazji 21 lat współpracy w ramach wspólnej organizacji komunikacji zbiorowej w postaci linii aglomeracyjnych 9xx. Premierowa edycja Aglomeracyjnego Pikniku Komunikacyjnego odbyła się przy Hali Stulecia. Partnerami wydarzenia byli między innymi operator systemu URBANCARD czyli Mennica Polska, NASZ Wrocław, Hala Stulecia, Przedsiębiorczy Wrocław, dostawcy systemów informacji pasażerskiej spółki SIMS oraz Śląsk Wrocław i Panthers Wrocław.

Podczas pikniku zaprezentowano 3 z 55 autobusów jakie zostały wprowadzone do obsługi linii aglomeracyjnych w 2025 roku przez operatorów Przedsiębiorstwo Transportowe Kłosok i konsorcjum Nowak Transport:

- Mercedes Benz eCitaro,
- SOR ENS12,
- SOR NS12.

Debiutancka odsłona tego wydarzenia spotkała się ze znakomitym odbiorem nie tylko samych mieszkańców Wrocławia, ale również mieszkańców okolicznych gmin, którzy mogli dojechać na miejsce specjalną komunikacją.

Rysunek 3. Plakat promujący Aglomeracyjny Piknik Komunikacyjny

Fotografia 66. Prezentacja autobusu SOR NS12 podczas Aglomeracyjnego Pikniku Komunikacyjnego

Fotografia 67. Teren na którym odbywał się Komunikacyjny Piknik Aglomeracyjny

Fotografia 68. Teren na którym odbywał się Aglomeracyjny Piknik Komunikacyjny

Fotografia 69. Prezentacja autobusów SOR ENS12 i Mercedes-Benz eCitaro podczas Komunikacyjnego Pikniku Aglomeracyjnego

Fotografia 70. Komunikacyjny Piknik Aglomeracyjny

4.4. Kampania promocyjno-informacyjna – komunikacja aglomeracyjna

W 2025 roku zrealizowano premierową edycję kampanii aglomeracyjnej w mediach, której celem była promocja transportu miejskiego i aglomeracyjnego na obszarze Wrocławia oraz Aglomeracji Wrocławskiej. Kampania obejmowała szeroki zakres działań medialnych, w tym audycje sponsorowane oraz audycje na żywo emitowane na antenach Radia Wrocław i Radia RAM, a także spoty radiowe nadawane w Radiu Wrocław, Radiu RAM oraz Radiu ESKA. Dodatkowo zrealizowano cykl programów publicystycznych „Kierunek Aglomeracja" w TVP Wrocław, obejmujący 8 odcinków.

Uzupełnieniem działań medialnych była kampania outdoorowa w postaci billboardów zlokalizowanych w kilkunastu punktach na terenie Wrocławia oraz w wybranych gminach Aglomeracji Wrocławskiej.

Głównym celem kampanii było zachęcenie mieszkańców do rezygnacji z indywidualnego transportu samochodowego na rzecz komunikacji zbiorowej.

Zwiększenie zainteresowania transportem miejskim i aglomeracyjnym ma bezpośredni wpływ na ograniczenie natężenia ruchu drogowego, zmniejszenie korków oraz poprawę płynności ruchu w całej aglomeracji.

Istotnym elementem przekazu było również podkreślenie korzyści środowiskowych wynikających z korzystania z transportu zbiorowego, w szczególności redukcji zanieczyszczenia powietrza.

Kampania prezentowała komunikację aglomeracyjną jako rozwiązanie tanie, wygodne, nowoczesne oraz dostępne dla różnych grup mieszkańców. Jednocześnie pełniła funkcję informacyjną, przekazując mieszkańcom wiedzę na temat wdrożonych rozwiązań transportowych, takich jak nowe linie komunikacyjne, zmiany w rozkładach jazdy oraz funkcjonowanie wspólnego systemu biletowego.

Rysunek 4. Kampania aglomeracyjna

5. Rozkłady jazdy

1. Na stronie internetowej https://www.wroclaw.pl/komunikacja/rozklady-jazdy opublikowano 2 191 kompletów rozkładów jazdy (dni robocze, sobota, niedziela i święta).
2. Dokonano weryfikacji 6 573 rozkładów jazdy dostarczonych przez operatorów.
3. Przygotowano do realizacji 687 rozkładów jazdy dla linii aglomeracyjnych.
4. Przygotowano 415 protokołów dla zleconych prac wykonywanych w ramach zmian wprowadzanych w komunikacji zbiorowej.
5. Przygotowano i udostępniono wykonawcy na specjalnie przeznaczonym serwerze około 178 638 arkuszy rozkładów jazdy oraz 728 arkuszy informacji pasażerskiej do wywieszenia na przystankach.
6. Przygotowano i zlecono wymianę rozkładów jazdy, oznaczenia numerów linii kursujących przez dany przystanek oraz wywieszenie innych informacji dla pasażerów na ponad 1 562 przystankach – zmian dokonywano około raz w miesiącu.
7. Wymieniono 30 000 opraw na rozkłady jazdy i informacje pasażerskie w gablotach słupków i wiat przystankowych.
8. Przeprowadzono 4 800 kontroli jakości wykonanych prac przy rozwieszaniu rozkładów jazdy i informacji pasażerskich na przystankach.

Ponadto, prowadzono dalsze prace nad zmianami w funkcjonowaniu systemu informatycznego do kontroli komunikacji zbiorowej oraz przystanków – Transport Quality Center, w tym nad jego rozwinięciem o nowe funkcjonalności – opracowanie raportu dotyczącego przystanków na życzenie oraz związane ze zmianami w zarządzaniu przystankami: nazwa przystanków, numery słupków, statusy zatrzymania na przystanku.

6. Standardy w komunikacji miejskiej

Od maja 2025 roku wszystkie nowe autobusy i tramwaje we Wrocławiu są sukcesywnie wyposażane w automatyczny defibrylator zewnętrzny (AED). Rozwiązanie wdrożono we wszystkich nowych autobusach aglomeracyjnych i miejskich (55 autobusów), które wyjechały na ulice Wrocławia w 2025 roku.

Fotografia 71. AED w autobusie aglomeracyjnym

W 2025 roku kontynuowano prace nad opracowaniem „Standardów dostępności komunikacji miejskiej i aglomeracyjnej dla osób o ograniczonej mobilności oraz osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi”.

Zgodnie z opracowywanymi rozwiązaniami po wdrożeniu standardów wszystkie nowe pojazdy powinny spełniać między innymi wymagania:

- w 100% niskopodłogowe,
- 2 miejsca przeznaczone dla osób poruszających się na wózku (w autobusach solo i przegubowych),
- możliwość przypięcia wózka z lewej lub prawej strony, przycisk sygnalizujący chęć opuszczenia pojazdu po obu stronach specjalnie przeznaczonego miejsca,
- wyróżnienie miejsc bez podestów innym kolorem tapicerki,
- miejsce dla osoby podróżującej z psem asystującym,

- poręcze wewnątrz autobusu barwy żółtej lub z diodą LED prezentującą tę barwę,
- uchwyty foteli, miejsc siedzących bez podestów, przycisków - oznaczone barwą żółtą,
- poręcze wewnętrzne w okolicach drzwi pojazdu o innej, wyczuwalnej w dotyku strukturze,
- oznaczenie przycisków w alfabecie Braille'a,
- pętla indukcyjna dla osób niedosłyszących.

Wyżej wymienione rozwiązania są sukcesywnie wdrażane w ramach nowych umów na usługi przewozowe.

7. Dystrybucja biletów miejskiej komunikacji zbiorowej

W 2025 roku odnotowano nieznaczny, ale stabilny wzrost wpływów ze sprzedaży biletów, przy jednoczesnym utrzymaniu tendencji zmian w ich strukturze. Zmiany te przejawiały się w rosnącym udziale biletów okresowych oraz spadku liczby sprzedanych biletów jednorazowych i czasowych.

Zwiększone zainteresowanie biletami okresowymi wskazuje, że mieszkańcy coraz częściej korzystają z transportu publicznego w sposób regularny, postrzegając go jako stały element codziennej mobilności, a nie jedynie okazjonalną alternatywę.

Wartość sprzedaży biletów komunikacji miejskiej w 2025 roku wzrosła o 1,29% w porównaniu z rokiem 2024, osiągając poziom 213 532 384 złotych.

W 2025 roku liczba pasażerów osiągnęła ponad 211,15 miliona pasażerów. Oznacza to, że 2025 rok jest pierwszym, w którym liczba pasażerów przekroczyła wyniki sprzed pandemii (207,8 milionów pasażerów w 2019 roku).

Należy zaznaczyć, że powyższa kwota nie obejmuje wartości nierozliczonych doładowań elektronicznej portmonetki (EP).

7.1. Sprzedaż biletów - komunikacja miejska

W 2025 roku w miejskiej komunikacji zbiorowej przy użyciu systemu URBANCARD Wrocławska Karta Miejska sprzedano 34 138 687 biletów, w tym:

- 24 974 760 biletów czasowych,
- 8 150 951 biletów jednorazowych,
- 1 011 519 imiennych biletów okresowych,
- 1 457 biletów okresowych na okaziciela.

Podobnie jak w poprzednich latach największą sprzedaż biletów wygenerowały kasowniki zamontowane w pojazdach komunikacji miejskiej, w których płatności można dokonać przy użyciu zbliżeniowych kart płatniczych zarówno fizycznych, jaki i zaimplementowanych na urządzeniach z technologią NFC oraz Elektronicznych Portmonetek.

W 2025 roku przy użyciu kasowników sprzedano 21 808 123 biletów jednorazowych, czasowych i grupowych, co stanowi 64% wszystkich biletów sprzedanych w sieci dystrybucji systemu URBANCARD w tym okresie.

W pozostałych kanałach dystrybucji biletów, to jest automatach biletowych, aplikacjach mobilnych (URBANCARD, SkyCash, zBiletem, mPay oraz Jakdojade) poprzez stronę WWW, w hurtowniach i kioskach sprzedano pozostałe 36% biletów w łącznej liczbie 12 330 564 sztuk.

W 2025 roku (analogicznie do roku 2024) nastąpił wzrost sprzedaży biletów w aplikacjach mobilnych. Sprzedano o 28% więcej biletów w stosunku do roku 2024. Największą popularnością cieszy się aplikacja Jakdojadę, w której zakupiono 81% biletów sprzedawanych w aplikacjach.

Rozkład sprzedaży biletów w poszczególnych kanałach dystrybucji przedstawia poniższa tabela:

Tabela 9. Rozkład sprzedaży biletów w poszczególnych kanałach dystrybucji w 2025 roku

	Kasowniki	Automaty biletowe	Stacjonarne punkty sprzedaży	Aplikacje mobilne	Strona WWW	Sprzedaż hurtowa
[szt.]	21 808 123	2 869 764	572 183	8 668 671	157 046	62 900
[zł]	75 160 016	32 771 897	18 619 791	69 981 901	16 766 059	232 720

W poniższej tabeli przedstawiono dane porównawcze sprzedaży biletów z systemu URBANCARD Wrocławska Karta Miejska w latach 2022-2025:

Tabela 10. Porównanie sprzedaży biletów w latach 2022-2025

Rok	Liczba biletów [szt.]	Wartość sprzedanych biletów [zł]	Zmiana wartości sprzedanych biletów w stosunku do roku poprzedniego [%]
2022	33 573 240	186 044 663	+33,9
2023	35 969 232	207 361 596	+11,5
2024	35 253 236	210 820 366	+1,67
2025	34 138 687	213 532 384	+1,29

Wykres 5. Porównanie liczby sprzedanych biletów komunikacji miejskiej w latach 2022-2025

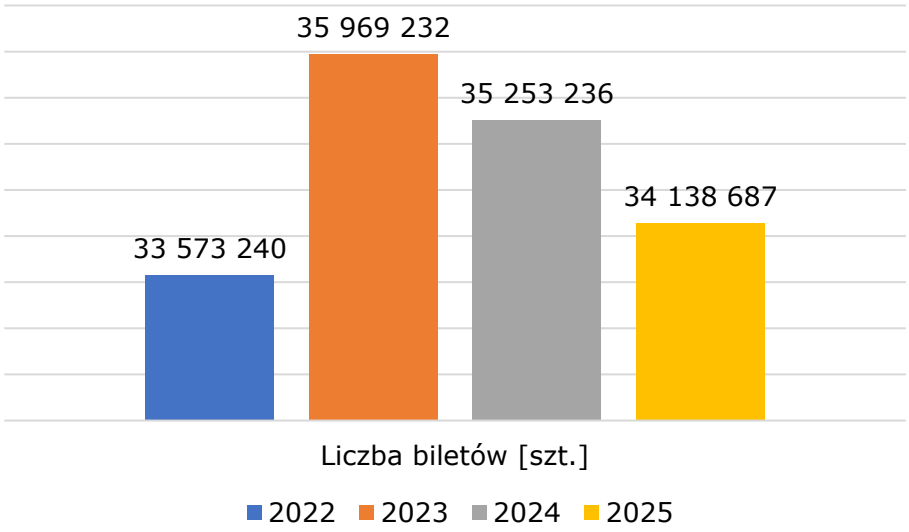

Wartość wszystkich biletów komunikacji miejskiej sprzedanych w 2025 roku poprzez system URBANCARD Wrocławska Karta Miejska wyniosła 213 532 384 złotych, w tym:

- 83 199 102 złotych – z tytułu sprzedaży biletów czasowych,
- 33 031 651 złotych – z tytułu sprzedaży biletów jednorazowych,
- 96 891 541 złotych – z tytułu sprzedaży imiennych biletów okresowych,
- 410 090 złotych – z tytułu sprzedaży biletów okresowych na okaziciela.

Wykres 6. Porównanie wartości sprzedanych biletów komunikacji miejskiej w latach 2022-2025

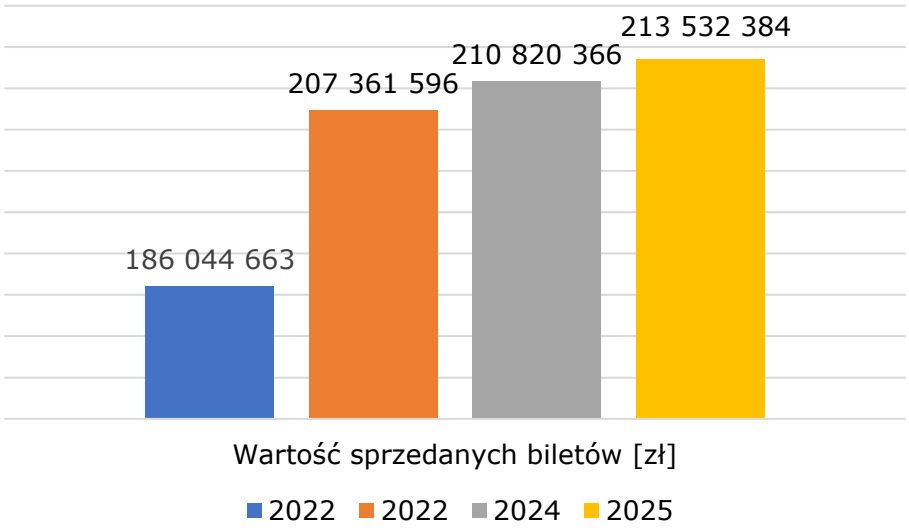

7.2. Sprzedaż biletów - komunikacja aglomeracyjna

Gmina Wrocław aktywnie współpracuje z sąsiadującymi gminami w zakresie realizacji wspólnej komunikacji publicznej. Począwszy od grudnia 2023 roku, system URBANCARD był stopniowo wdrażany na liniach aglomeracyjnych (czyli autobusach oznaczonych numerami 9xx) w kolejnych gminach.

1 lutego 2025 roku Gmina Miękinia, a od 2 sierpnia 2025 roku Gmina Długołęka dołączyły do gmin aglomeracji wrocławskiej objętych systemem URBANCARD.

17 listopada 2025 roku uruchomiono przewozy na nowych liniach aglomeracyjnych 945 i 955, które zastąpiły linie gminne 845 i 855 obsługujące Gminę Czernica oraz wydłużono linię 920 na teren gminy do Wojnowic.

Od sierpnia 2025 funkcjonuje pełna integracja systemu biletowego na liniach miejskich
i aglomeracyjnych łączących gminy ościenne: Kąty Wrocławskie, Czernica, Długołęka, Miękinia, Kobierzyce, Żórawina, Wisznia Mała i Siechnice.

W 2025 roku odnotowano podobną tendencję zmian w strukturze sprzedaży w ramach komunikacji aglomeracyjnej jak w 2024 roku. Wzrosła liczba sprzedanych biletów okresowych (+7,95%), przy jednoczesnym spadku liczby sprzedanych biletów jednorazowych (-30,0%). Oznacza to dalszy wzrost liczby stałych pasażerów komunikacji aglomeracyjnej.

Wykres 7. Porównanie sprzedaży biletów na liniach aglomeracyjnych w latach 2022-2025

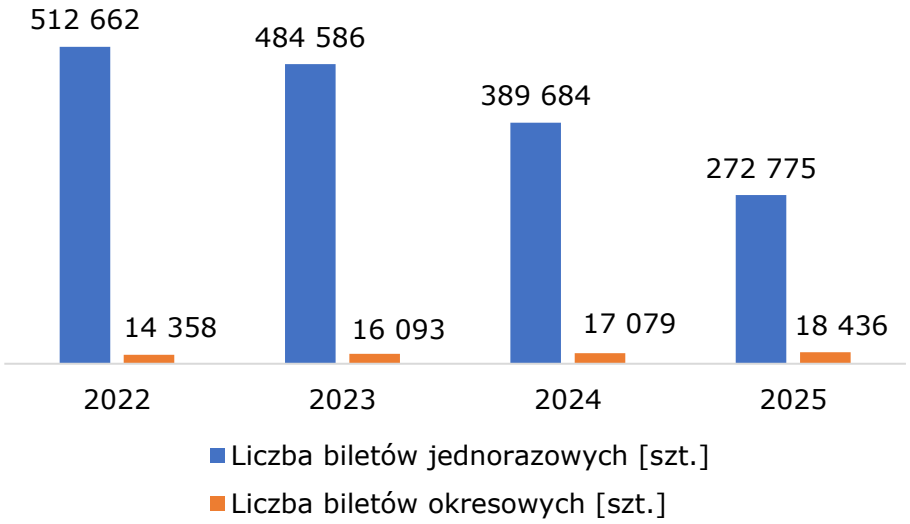

Wykres 8. Porównanie wartości sprzedaży biletów na liniach aglomeracyjnych w latach 2022-2025

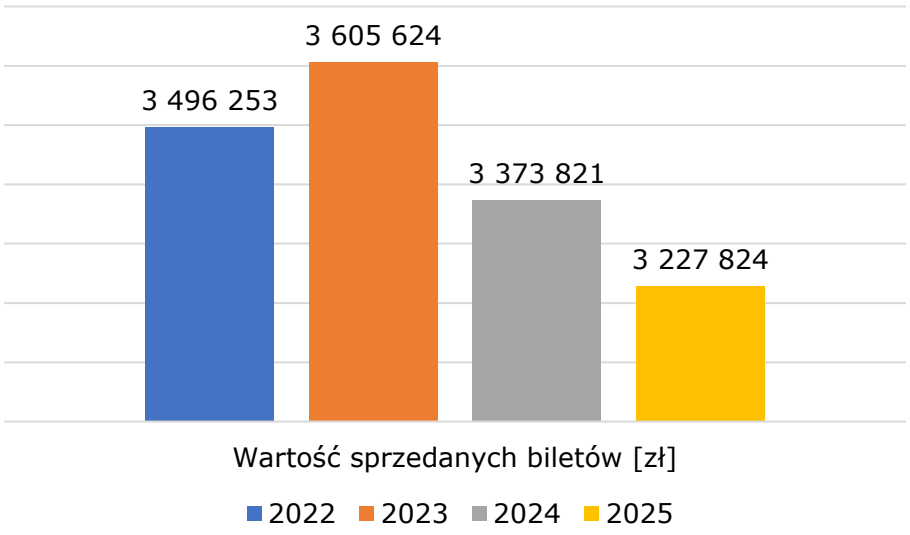

Tabela 11. Porównanie sprzedaży biletów na liniach aglomeracyjnych w latach 2022-2025

Rok	Liczba biletów jednorazowych [szt.]	Liczba biletów okresowych [szt.]	Wartość sprzedanych biletów [zł]
2022	512 662	14 358	3 496 253

2023	484 586	16 093	3 605 624
2024	389 684	17 079	3 373 821
2025	272 775	18 436	3 227 824

W ramach kontynuowanych umów na dystrybucję biletów aglomeracyjnych, które umożliwiają pasażerom korzystanie z komunikacji na terenie Wrocławia i gmin sąsiadujących, sprzedano 4 740 biletów na kwotę 385 920 złotych (komunikacja autobusowa).

7.3. Spłata należności z tytułu opłat za przejazd bez ważnego biletu

Zgodnie z Uchwałą numer LXI/1540/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 lipca 2014 roku w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Wrocław lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organu i osób do tego uprawnionych, w 2025 roku rozpatrzono 70 wniosków o umorzenie, odroczenie i rozłożenie na raty należności z tytułu opłat za przejazd bez ważnego biletu, w tym:

- udzielono zgody na umorzenie w 8 przypadkach,
- udzielono zgody na rozłożenie na raty należności w 22 przypadkach,
- udzielono odmowy umorzenia, rozłożenia na raty, odroczenia lub pozostawiono bez rozpoznania w 40 przypadkach.

Przekazano korespondencję od komorników i z sądów do Działu Windykacji Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego, która dotyczyła 175 spraw dłużników.

7.4. Funkcjonalności systemu URBANCARD

Od 1 września 2025 roku pasażerowie mogą kupować bilety URBANCARD także przez aplikację zBiletem.pl, która została zintegrowana z systemem kart miejskich. Jest to piąta po URBANCARD, SkayCash, mPay i Jakdojade aplikacja mobilna za pomocą której można zakupić bilety w ramach systemu URBANCARD Wrocławska Karta Miejska. Aplikacja zBiletem.pl umożliwia szybki i wygodny zakup biletów jednorazowych, czasowych oraz okresowych.

7.5. Rozszerzenie systemu URBANCARD na kolejne linie aglomeracyjne

Integracja systemu biletowego będąca wynikiem coraz silniejszej współpracy Wrocławia z okolicznymi gminami, stała się jednym z istotnych elementów promowania komunikacji zbiorowej i stanowi zachętę dla pasażerów do korzystania z komunikacji aglomeracyjnej. Od 1 lutego 2025 roku do systemu

dołączyła Gmina Miękinia, która realizuje przewozy autobusami aglomeracyjnymi na liniach 917, 923, 937, 938, 948 oraz 958.

Od 2 sierpnia 2025 roku system URBANCARD zaczął działać także w Gminie Długołęka. Dotyczy to linii: 904, 911, 914, 921, 924, 928, 931, 941, 944, 961 oraz 964.

Kolejny etap rozszerzania systemu zaczął się 6 października 2025 roku, kiedy uruchomiono dodatkowe połączenia z gminami: Wisznia Mała i Czernica. W siatce połączeń pojawiły się dwie linie miejskie: 108 i 120 oraz dwie nowe linie aglomeracyjne: 945 i 955. Trasy czterech linii aglomeracyjnych zostały zmienione: 905, 908, 920 i 930. Liczba kursów aglomeracyjnych wzrosła o około 35%.

Wdrożenie wymagało przeprowadzenia wielu działań formalnoprawnych i edukacyjnych, zostało poprzedzone:

- analizą możliwości wprowadzenia systemu URBANCARD na linie objęte porozumieniami zawartymi pomiędzy gminami,
- wprowadzeniem wymaganych zmian do porozumień z gminami,
- wprowadzeniem zmian do systemu URBANCARD,
- wyposażeniem pojazdów w kasowniki służące do sprzedaży biletów,
- podpisaniem umów z operatorami: PT KŁOSOK i Benedykt Nowak Nowak Transport na obsługę linii,
- wprowadzeniem zmian do regulaminów przewozowych,
- kampanią informacyjną w mediach społecznościowych, na stronach internetowych Wrocławia oraz gmin i w pojazdach.

Rysunek 5. Promocja rozszerzenia URBANCARD w Gminie Wisznia Mała

7.6. Inne zrealizowane zadania związane z dystrybucją biletów komunikacji miejskiej

- 15 instytucjom państwowym i samorządowym oraz organizacjom społecznym udzielono zgody na bezpłatne przejazdy dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji.
- Zawarto 5 umów na wykupienie usług przewozowych od Gminy Wrocław dla pracowników spółek (Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, Bus Marco Polo Wratislavia 1992, Mobilis, Benedykt Nowak Nowak Transport oraz Dolnośląskie Linie Autobusowe).
- Zawarto 7 umów na wykupienie usługi przewozowej od Gminy Wrocław dla uczestników imprez kulturalnych.

7.7. Kampania zachęcająca do zakupu biletów

W 2025 roku odbyła się premierowa odsłona kampanii informacyjnej „Nie Stresuj Się, Kup Bilet” związanej z kształtowaniem właściwych postaw pasażerskich w komunikacji miejskiej w zakresie kupna biletu.

Działania obejmowały przygotowanie projektów graficznych dla kampanii, przeprowadzenie kampanii informacyjnej w mediach społecznościowych oraz na portalu wroclaw.pl i w biuletynie wydawanym przez miasto, produkcję i emisję materiałów promocyjnych, produkcję spotu video, zamieszczenie materiałów graficznych na przystankach i w pojazdach komunikacji zbiorowej oraz nowość – komunikaty głosowe zapowiadające możliwą kontrolę w samych pojazdach jako czynnik bezpośrednio wpływający na zakupowe działanie pasażera, ponieważ ponad 70 procent wszystkich biletów jest sprzedawanych w kasownikach ulokowanych w pojazdach.

Spoty w mediach społecznościowych dotarły już w pierwszych tygodniach kampanii do ponad 150 000 osób, generując 300 000 wyświetleń. Akcja pomogła ustabilizować sprzedaż biletów na dobrym poziomie. Na bazie wrocławskiej kampanii podobne działania podjęły między innymi Warszawa czy Grudziądz.

Rysunek 6. Plakat reklamujący kampanię informacyjną „Nie Stresuj Się, Kup Bilet”

Rysunek 7. Plakat reklamujący kampanię informacyjną „Nie Stresuj Się, Kup Bilet”

Rysunek 8. Printscreen z akcji prowadzonej w mediach społecznościowych

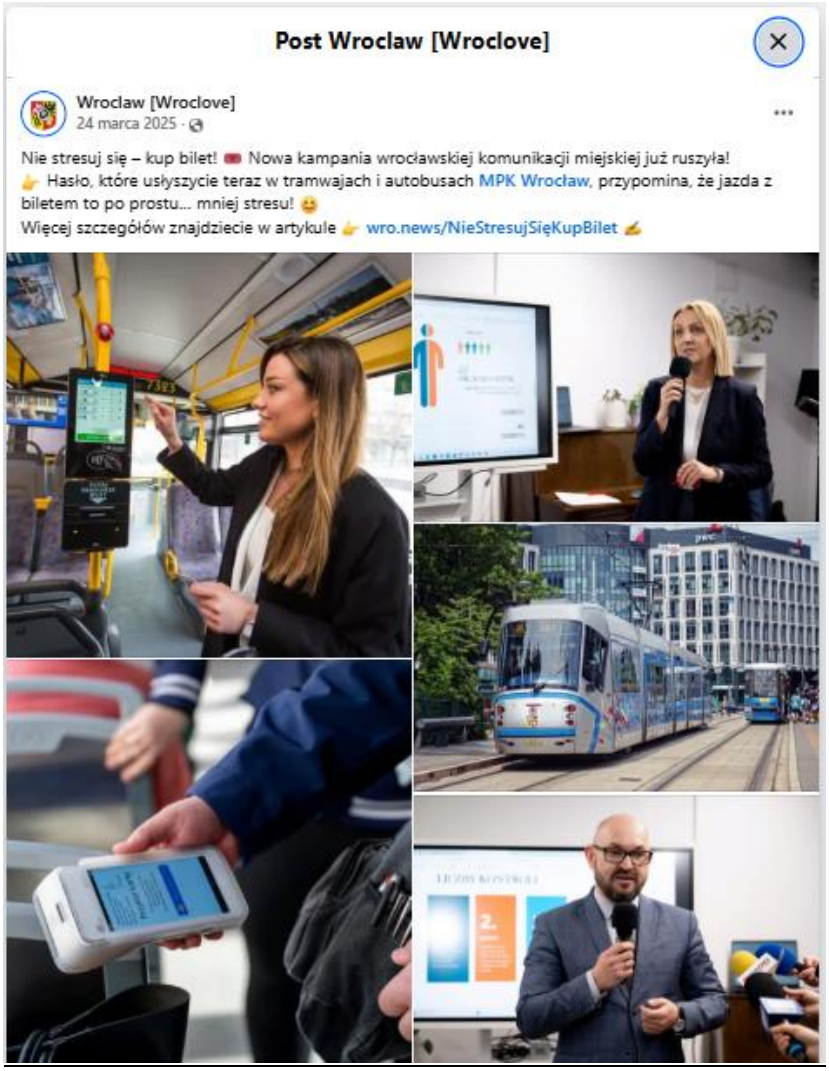

8. Transport drogowy osób i rzeczy

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 roku o transporcie drogowym i ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o publicznym transporcie zbiorowym w zakresie:

8.1. Transportu drogowego taksówką osobową

1. Wydano 311 licencji na transport drogowy taksówką osobową.
2. Udzielono 4 968 wypisów z licencji na transport drogowy taksówką osobową.
3. Dokonano 2 248 zmian licencji i wypisów w związku ze zmianą pojazdu, tablic rejestracyjnych, zmianą adresu, wydaniem wtórników albo kolejnych wypisów.
4. Wydano 3 inne decyzje administracyjne.

8.2. Transportu drogowego osób i rzeczy

1. Wydano 62 zaświadczenia na potrzeby własne oraz 803 wypisy.
2. Wydano 10 zezwoleń na regularny przewóz osób oraz 59 wypisów.
3. Wydano 21 zezwoleń na regularny specjalny przewóz osób oraz 54 wypisy.
4. Wydano 3 licencje na krajowy transport drogowy rzeczy oraz 134 wypisy.
5. Wydano 21 wypisów z licencji na krajowy transport drogowy osób.
6. Wydano 2 995 zaświadczeń na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego.
7. Wydano 8 zezwoleń na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego osób oraz 32 wypisy.
8. Wydano 98 zezwoleń na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego rzeczy oraz 285 wypisów.
9. Wydano 8 licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób pojazdem samochodowym przeznaczonym konstrukcyjnie do przewozu powyżej 7 i nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą oraz 24 wypisy.
10. Wydano 64 licencje na wykonywanie transportu drogowego w zakresie pośrednictwa przy przewozie rzeczy.
11. Wydano 6 licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób samochodem osobowym oraz 10 wypisów.
12. Wydano 25 innych decyzji administracyjnych.
13. Wydano 83 zaświadczenia do Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego.
14. Wydano 27 zawiadomień.
15. Udzielono 18 odpowiedzi na zapytania Inspekcji Transportu Drogowego.

8.3. Kontrole z zakresu transportu drogowego osób i rzeczy

W 2025 roku, przeprowadzono 146 kontroli przedsiębiorców pod względem spełniania wymagań będących podstawą uzyskania zezwoleń i licencji określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o transporcie drogowym.

8.4. Kampania informacyjna i edukacyjna „Legalna taksówka”

W lipcu 2025 roku rozpoczęła się kolejna odsłona kampanii edukacyjnej „Legal Taxi” stworzonej dla wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa w podróżach taksówkami po Wrocławiu oraz praw pasażerskich z tym związanych.

Wrocław jako pierwsze miasto w Polsce, na tak dużą skalę podjął działania związane z edukacją pasażerów w zakresie taksówek, co może mieć realny wpływ na zwiększenie ich bezpieczeństwa. Symbolem kampanii stała się charakterystyczna żółta naklejka na szybie taksówki ze specjalnym kodem QR. Przewoźnik posiadający licencję na przewóz osób może ją otrzymać w Wydziale Transportu Urzędu Miejskiego Wrocławia. Pasażer z kolei może zeskanować kod QR z naklejki, by sprawdzić, czy dany pojazd jest zarejestrowany w miejskiej bazie legalnie działających taksówek.

Mieszkańcy, od początku jej istnienia do końca 2025 roku, skorzystali z niej blisko 70 000 razy, by przekonać się, że pojazd, którym będą jechać, jest leganie działającą taksówką.

Kampania ma też wymiar prewencyjny – ma odwodzić nieuczciwych kierowców od popełniania wykroczeń bądź przestępstw.

Baza legalnie działających wrocławskich taksówek, dająca możliwość wyszukania konkretnej taksówki w oparciu o numer boczny lub numer rejestracyjny pojazdu, jest na bieżąco aktualizowana.

W nowej edycji kampanii do użytku przewoźników trafiła kolejna część naklejek z kodem QR, przeprowadzono kampanię w mediach społecznościowych oraz wyprodukowano spot video. Wszystko po to, by jak najszerzej trafić do mieszkańców oraz turystów odwiedzających tłumnie stolicę Dolnego Śląska.

Rysunek 9. Naklejka na pojazdy TAXI

9. Zarządzanie i organizacja ruchu drogowego

9.1. Poprawa bezpieczeństwa i płynności ruchu

W 2025 roku na terenie miasta realizowano zadania w zakresie zarządzania i organizacji ruchu drogowego, prowadzono ciągły nadzór nad funkcjonowaniem ruchu w mieście poprzez obserwacje, objazdy, kontrole czasu przejazdu przez miasto.

W ramach wykonywanych zadań zatwierdzono i opracowano projekty organizacji ruchu, które można podzielić na następujące grupy tematyczne:

- korekta oznakowania docelowego,
- korekta docelowych programów sygnalizacji świetlnej,
- projekty zastępczej organizacji ruchu i sygnalizacji świetlnej,
- projekty lokalizacji urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (słupki, bariery, lustra drogowe),
- projekty lokalizacji zastrzeżonych miejsc postojowych dla pojazdów osób z niepełnosprawnościami.

Opiniowano projekty w zakresie:

- obsługi komunikacyjnej,
- lokalizacji ogródków gastronomicznych,
- lokalizacji reklam,

Wydano:

- decyzje na wykorzystanie dróg w sposób szczególny,
- zezwolenia na przejazd pojazdem nienormatywnym,
- zezwolenia na całodobowy wjazd do Wrocławia dla pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 18 ton,
- identyfikatory na dojazd do cmentarzy w celu zaopatrzenia stoisk handlowych w okresie Wszystkich Świętych,
- identyfikatorów uprawniających do wjazdu pod znak B-1 w ścisłym centrum Wrocławia,

Koordynowano działania związane z organizacją ruchu w okresie Wszystkich Świętych w rejonie wrocławskich nekropolii.

9.2. Wjazd do miasta pojazdów ciężarowych

Od roku 2011 w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz usprawnienia miejskiej komunikacji a także poprawy przepustowości dróg na obszarze Wrocławia wprowadzono w ciągu dróg krajowych organizację ruchu zakazującą wjazd do Wrocławia dla pojazdów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 18 ton, w godzinach szczytu komunikacyjnego i w godzinach nocnych. Zgodnie z zasadami wydawania zezwoleń, które co roku podlegają

modyfikacji, jedynie firmy transportowe spełniające określone warunki otrzymują przepustki uprawniające do wjazdu na teren miasta.

- 2011 rok - 6720 sztuk,
- 2012 rok - 5200 sztuk,
- 2013 rok - 4117 sztuk,
- 2014 rok - 4272 sztuk,
- 2015 rok - 3793 sztuk,
- 2016 rok - 3786 sztuk,
- 2017 rok - 3198 sztuk,
- 2018 rok - 2820 sztuk,
- 2019 rok - 3696 sztuk,
- 2020 rok - 2119 sztuk,
- 2021 rok - 1887 sztuk,
- 2022 rok - 2723 sztuk,
- 2023 rok - 1851 sztuk,
- 2024 rok - 1681 sztuk,
- 2025 rok – 1392 sztuk.

9.3. Kategoryzacja dróg na terenie Wrocławia

Celem zadania było porządkowanie stanów terenowo prawnych dróg na terenie Wrocławia głównie poprzez nadawanie drogom (ulicom) odpowiedniej kategorii wynikającej z ustawy o drogach publicznych.
W ramach realizacji zadania:

1. zebrano, oceniono i zweryfikowano materiały niezbędne dla przygotowania projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie działań dotyczących sieci dróg we Wrocławiu - obejmujących ustalanie i opiniowanie ich przebiegu, nadawanie lub zmianę kategorii, wyłączenia z użytkowania,
2. prowadzono niezbędne uzgodnienia z komórkami Urzędu Miejskiego Wrocławia, Zarządem Dróg i Utrzymania we Wrocławiu, Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim we Wrocławiu, Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego oraz Dolnośląską Służbą Dróg i Kolei we Wrocławiu,
3. zakończono procedurę pozbawiania kategorii drogi wojewódzkiej odcinka drogi wojewódzkiej numer 395 położonego w granicach administracyjnych Wrocławia, dokonano niezbędnych ustaleń z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego oraz Dolnośląską Służbą Dróg i Kolei we Wrocławiu,
4. opiniowano wstępne projekty podziałów działek geodezyjnych wchodzących w skład pasa drogowego,
5. zgłaszano oraz opiniowano konieczność regulacji stanów terenowo - prawnych pasów drogowych (prostowanie bądź uzupełnianie zapisów w ewidencji gruntów Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu lub w wykazie dróg Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta).

W efekcie powyższych działań doprowadzono, między innymi, do uchwalenia następujących aktów prawnych:

1. Uchwała numer XIII/234/25 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 23 stycznia 2025 roku w sprawie ustalenia przebiegu istniejących dróg powiatowych we Wrocławiu.
2. Uchwała numer XVI/305/25 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 kwietnia 2025 roku w sprawie zaliczenia do kategorii dróg gminnych odcinków ulic we Wrocławiu.
3. Uchwała numer XIX/362/25 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 12 czerwca 2025 roku w sprawie zaliczenia do kategorii dróg gminnych odcinków ulic we Wrocławiu.
4. Uchwała numer XIX/363/25 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 12 czerwca 2025 roku w sprawie ustalenia przebiegu istniejących dróg powiatowych we Wrocławiu.

5. Uchwała numer XIX/364/25 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 12 czerwca 2025 roku w sprawie ustalenia przebiegu istniejących dróg gminnych we Wrocławiu.
6. Uchwała numer XXIII/431/25 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 września 2025 roku w sprawie zaliczenia ulic we Wrocławiu do kategorii dróg gminnych.

9.4. Inne działania

W 2025 roku wydano 480 identyfikatorów uprawniających do wjazdu pod znak B-1 na teren Ostrowa Tumskiego oraz ulic w ścisłym centrum Wrocławia. W ramach wykonywanych zadań koordynowano i wprowadzano aplikację oznakowania tonażowego na terenie miasta.

Dwa razy w roku dokonuje się przeglądu poprawności oznakowania pionowego i poziomego w wyniku, którego wprowadzane są bieżące korekty oraz pomiar czasu przejazdu przez miasto po trasach: wschód–zachód, północ–południe.

Prowadzona jest ścisła współpraca z Komendą Miejską Policji w celu pozyskania danych dotyczących wypadków oraz kolizji na terenie miasta Wrocławia.

Zestawienie spraw załatwionych w 2025 roku:

1. Wydano 2 852 zatwierdzenia do projektów technicznych organizacji ruchu, w tym: 629 docelowych i 2 223 tymczasowych.
2. Dokonano 350 odbiorów i kontroli oznakowania w pasie drogowym.
3. Załatwiono 2 855 wniosków z zakresu organizacji ruchu.
4. Brano udział w 340 naradach i spotkaniach dotyczących inżynierii ruchu, również zdalnie.
5. Prowadzono 48 Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, również zdalnie.
6. Prowadzono 26 Komisji do spraw sygnalizacji świetlnej.
7. Komisja Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego rozpatrzyła 862 wnioski.
8. Opracowano 308 projektów technicznych zmian organizacji ruchu docelowego oraz programów sygnalizacji świetlnej.
9. Opracowano 19 projektów technicznych lokalizacji zastrzeżonych miejsc postojowych dla pojazdów osób z niepełnosprawnościami.
10. Wydano 828 opinii w zakresie obsługi komunikacyjnej.
11. Wydano 243 opinie w zakresie lokalizacji ogródków letnich.
12. Wydano 24 opinie w zakresie lokalizacji reklam.
13. Wydano 25 decyzji w sprawie wykorzystania dróg w sposób szczególny.
14. Wydano 53 zezwolenia na przejazd pojazdem nienormatywnym.
15. Wydano 1 392 zezwolenia na całodobowy wjazd do Wrocławia dla pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 18 ton.
16. Wydano 42 identyfikatorów na dojazd do cmentarzy w celu zaopatrzenia

stoisk handlowych w okresie święta Wszystkich Świętych.

17. Wydano 48 identyfikatorów uprawniających do wjazdu pod znak B-1 w ścisłym centrum Wrocławia.

10. Nadzór nad kluczowymi inwestycjami związanymi z transportem publicznym

Prowadzono stały, bieżący nadzór i monitoring stanu realizacji zadania inwestycyjnego na podstawie udziału w radach technicznych, pozyskiwanych informacji pisemnych, e-mailowych i telefonicznych oraz w oparciu o karty monitoringu projektów w ramach elektronicznego Systemu Monitoringu Projektów.

10.1. Rozbudowa systemu Parkuj i Jedź we Wrocławiu

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **249 tysięcy złotych**

W 2025 roku w ramach systemu Park&Ride/Parkuj i Jedź oddano do użytkowania jeden parking zlokalizowany przy nowo wybudowanej pętli autobusowej przy ulicy Edmunda Kajdasza na osiedlu Jagodno. Otwarty na początku maja obiekt jest objęty monitoringiem, dysponuje 57 miejscami parkingowymi, w tym trzema dla osób z niepełnosprawnościami oraz wiatą dla rowerów. Dzięki sfinalizowaniu inwestycji liczba miejsc parkingowych dostępnych w systemie Park&Ride wzrosła w mieście do 2 808.

Dodatkowo w 2025 roku podpisano umowy na wykonanie kolejnych pięciu parkingów. 12 września 2025 roku zawarto umowę z firmą Bickhardt Bau Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością na budowę parkingu w rejonie stacji kolejowej Wrocław Leśnica na 66 miejsc. Na początku listopada 2025 roku wprowadzono tam organizację ruchu zastępczego, przekazano wykonawcy plac budowy oraz rozpoczęto roboty budowlane.

21 listopada 2025 roku podpisano umowę z firmą GM Roads Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością na projektowanie i budowę parkingów w kolejnych czterech lokalizacjach: przy stacji kolejowej Wrocław Pracze (85 miejsc), w rejonie skrzyżowania ulic Żmigrodzkiej i Wołowskiej (dwa parkingi łącznie na 158 miejsc), w rejonie przystanku kolejowego Wrocław Zakrzów (51

miejsc) i w rejonie przystanku kolejowego Wrocław Wojnów Wschodni (od 60 do 70 miejsc). Dla wszystkich tych zadań rozpoczęły się prace projektowe.

Rysunek 10. Wrocławski system parkingów typu Parkuj i Jedź

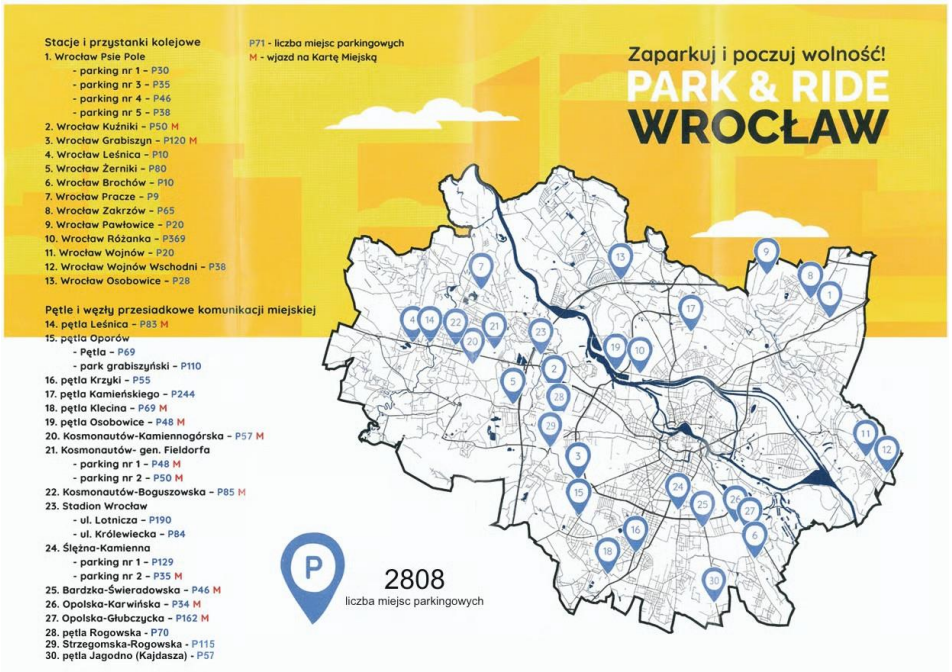

10.2. Program Rozwoju Komunikacji Publicznej

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **18 milionów 536 tysięcy złotych**

W ramach programu w 2025 roku realizowano zadania:

1. Budowa trasy komunikacji zbiorowej na Jagodno – zakończono roboty budowlane, rozliczono zadanie oraz oddano inwestycję do użytkowania. 5 maja 2025 roku uruchomiono docelowy ruch autobusów po buspasie, a miesiąc później wystawiono świadectwo przejęcia robót.
2. Budowa bus-pasa w ciągu ulicy Bardzkiej na odcinku od ulicy Pięknej do Armii Krajowej – 27 marca 2025 roku podpisano umowę z firmą Elektrotim z terminem realizacji na 12 miesięcy. W 2025 roku ukończone zostały prace związane z budową toru wschodniego i zachodniego oraz międzytorza, zakończono również roboty brukarskie na nowym peronie. Ponadto uzgodniono dodatkowy projekt organizacji ruchu zastępczego, dzięki czemu w grudniu udało się wdrożyć dwukierunkowy ruch tramwajowy.
3. Wybudowano cztery przystanki wiedeńskie przy skrzyżowaniu ulic Henryka Sienkiewicza i Piastowskiej, a także zakończono pierwszy etap budowy przystanków wiedeńskich w ulicy Świdnickiej, który polegał na wyniesieniu przystanku przy Arkadach.

4. Przebudowano przejazd kolejowo-drogowy na linii numer 276 w rejonie ulicy Wiaduktowej, gdzie dla poprawy bezpieczeństwa zainstalowano sygnalizatory i rogatki.

Na etapie zaawansowanych prac projektowych są zadania dotyczące opracowania dokumentacji projektowej dla budowy wydzielonej trasy tramwajowej wzdłuż ulicy Maślickiej oraz opracowania dokumentacji projektowej dla trasy tramwajowej wzdłuż ulicy Działkowej i Borowskiej przy Szpitalu Uniwersyteckim wraz z pętlą.
W ramach projektowanej trasy tramwajowej na Maślice w 2025 roku pozyskano wymagane warunki techniczne oraz doprecyzowano rozwiązania z gestorami sieci. Odbyły się spotkania z mieszkańcami. Przeprowadzono badania uzupełniające w zakresie hałasu i pozyskano uzgodnienia branżowe. 14 listopada 2025 roku złożono Kartę Informacyjną Przedsięwzięcia celem uzyskania decyzji środowiskowej.
W ramach planowanej trasy w ulicach Działkowej i Borowskiej, w marcu 2025 roku sporządzono ostateczną wersję koncepcji, która następnie konsultowano. Trwały też prace nad optymalizacją miejsc na planowanym parkingu. Uzupełniono operat dendrologiczny. Ponadto uzyskano warunki techniczne przebudowy sieci kolidujących z FORTUM.

W 2025 roku projektowano również przebudowę ulicy Kazimiera Pułaskiego na odcinku od ulicy Stanisława Małachowskiego do ulicy Tadeusza Kościuszki, dla którego pozyskiwano uzgodnienia branżowe i zdecydowano o rozdziale kanalizacji ogólnospławnej na sanitarną i deszczową. Uzgodniono z konserwatorem zabytków rodzaj zastosowanej nawierzchni, gdyż cały teren inwestycji znajduje się w rejestrze zabytków.

Na etapie prac projektowych były również zadania dotyczące opracowania dokumentacji projektowej związanej z budową linii tramwajowej oraz wschodniej jezdni na Jagodno, opracowania dokumentacji projektowej dla przebudowy ulicy Nowowiejskiej na odcinku od ulicy Jedności Narodowej do ulicy Stanisława Wyszyńskiego, a także opracowania dokumentacji projektowej dla remontu ulicy Słowiańskiej oraz ulicy Świętego Wincentego do ulicy Trzebnickiej.

Rozpoczęło się również opracowywanie dokumentacji projektowej dla zadań dotyczących budowy linii tramwajowych w Alei Opolskiej na osiedle Księże, w ulicy Tadeusza Kościuszki, a także na Klecinę, dla którego po przeprowadzonych konsultacjach społecznych wybrany został wariant przebiegu trasy.

W roku 2025 rozpoczęto postępowania przetargowe dla zadań dotyczących:

- opracowania dokumentacji projektowej dla budowy torowiska tramwajowego wzdłuż Alei Architektów do skomunikowania projektowanej zajezdni tramwajowej,
- opracowania dokumentacji projektowej dla przebudowy węzła na ulicy Kwiskiej,
- opracowania dokumentacji projektowej dla budowy trasy tramwajowej wraz z węzłem przesiadkowym w ulicy Suchej,
- opracowania koncepcji wydzielonej trasy autobusowej na Muchobór,
- przebudowy pętli autobusowej przy ulicy Zwycięskiej,
- a także kilku innych mniejszych zadań.

10.3. Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu etap IV

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **16 milionów 744 tysiące złotych**

Program składa się z trzech zadań:

- Budowa trasy tramwajowo-autobusowej od przebudowywanej pętli Sępolno (węzeł przesiadkowy) do nowej pętli Swojczyce (węzeł przesiadkowy),
- Przebudowa skrzyżowania ulic Stanisława Dubois i Bolesława Drobnera w celu poprawy funkcjonowania komunikacji zbiorowej,
- Budowa mijanki tramwajowej przy ulicy Przyjaźni we Wrocławiu.

W 2025 roku w zakresie budowy trasy tramwajowo-autobusowej na Swojczyce przeprowadzono postępowanie przetargowe wraz z obowiązkową kontrolą uprzednią, które zakończyło się podpisaniem umowy z wykonawcą. Realizacją robót budowlanych zajmuje się firma Pro-Tra Building Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Na początku października 2025 roku uzyskano Zezwolenie na Realizację Inwestycji Drogowej dla dwóch z trzech etapów realizacji zadania. W połowie listopada 2025 roku wprowadzono organizację ruchu zastępczego na obszarze inwestycji oraz rozpoczęto prace związane z wycinkami, strefą ochrony drzew i rozbiórkowe. Wykonawca przygotowywał teren wzdłuż ulicy Swojczyckiej, aby rozpocząć głębokie wykopy.

W roku 2025 w ramach przebudowy skrzyżowania ulic Stanisława Dubois i Bolesława Drobnera zakończyły się prace projektowe, przeprowadzono postepowanie przetargowe na realizację robót budowlanych oraz wyłoniono wykonawcę robót, którym została firma Pro-Tra Building Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Umowa została podpisana 6 października 2025 roku.

W roku 2025 przeprowadzono również procedurę przetargową na budowę mijanki w ulicy Przyjaźni oraz wyłoniono wykonawcę robót budowlanych – firmę ZSIZ Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Roboty budowlane zostały zakończone w IV kwartale 2025 roku. Wykonany, nowy zakres torowy poprawił

przepustowość jednotorowego odcinka trasy tramwajowej łączącej Centrum Wrocławia z Pętlą „Klecina”.

11. Transport kolejowy

11.1. Honorowanie biletów i ulg komunikacji miejskiej Wrocławia w pociągach KD i POLREGIO na terenie Wrocławia

W sierpniu 2024 roku zawarto umowę dotyczącą honorowania biletów miejskich w pociągach regionalnych obsługiwanych przez Koleje Dolnośląskie i POLREGIO. Umowa obejmowała 31 stacji i przystanków na obszarze Wrocławia (przystanki z nazwą Wrocław oraz Iwiny) i obowiązywała 18 miesięcy.

W IV kwartale 2025 roku Samorząd Województwa Dolnośląskiego oraz Gmina Wrocław osiągnęły porozumienie dotyczące kontynuacji honorowania URBANCARD w pociągach na terenie Wrocławia w latach 2026–2030. Łączna wartość porozumienia przedłużenia umowy na kolejne 5 lat to 241 676 592 złotych.

Pasażerowie, posiadający wybrane bilety komunikacji miejskiej bądź prawo do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską, mogą na ich podstawie podróżować pociągami w granicach Wrocławia i do stacji Iwiny. W ramach oferty można swobodnie przesiadać się z pociągu na tramwaj lub autobus, albo odwrotnie, dzięki czemu poprawia się mobilność mieszkańców.

To propozycja korzystna dla tych Wrocławian, dla których dojeżdżanie do pracy lub szkoły pociągiem to najbardziej optymalne rozwiązanie. Zyskują również mieszkańcy innych miejscowości - mogą kupować bilet kolejowy tylko do stacji granicznej, a dalej pociągiem i komunikacją miejską przemieszczać się na podstawie miejskiego biletu, na przykład zakodowanego na URBANCARD.

Wydatek poniesiony z tego tytułu przez Gminę Wrocław w 2025 roku wyniósł 36 711 409 złotych.

Podmiotem finansującym rozwiązanie jest Gmina Wrocław, przy czym dzięki współpracy z Powiatem Wrocławskim oraz Stowarzyszeniem Aglomeracja Wrocławska uzyskano wsparcie finansowe również od tych podmiotów. W 2025 roku Powiat Wrocławski dofinansował rozwiązanie kwotą 1 000 000 złotych. Stowarzyszenie Aglomeracja Wrocławska współfinansuje zadanie w łącznej kwocie 2 250 000 złotych.

Rysunek 11. Plakat ilustrujący honorowanie URBANCARD na kolei

Fotografia 72. Konferencja prasowa poświęcona honorowaniu URBANCARD na kolei

11.2. Bilet Zintegrowany

W 2025 roku kontynuowano umowę ze spółkami Koleje Dolnośląskie i POLREGIO na dystrybucję 30-dniowych aglomeracyjnych imiennych biletów miejskiej komunikacji zbiorowej. W ramach obu umów sprzedano 16 914 biletów o łącznej wartości 1 432 032 złotych.

11.3. Wrocławska Kolej Metropolitalna - Dolnośląskie Koleje Aglomeracyjne

Kolejny rok z rzędu, mając na uwadze potrzebę rozwoju transportu kolejowego, kontynuowano współpracę z samorządami Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego szczebla gminnego i powiatowego oraz Samorządem Województwa Dolnośląskiego w zakresie wdrożenia kolei aglomeracyjnej. Współpraca ta wyraża się poprzez kontynuację zawartych porozumień i dotowanie połączeń kolejowych o charakterze aglomeracyjnym, które wzbogacają ofertę komunikacji zbiorowej dla mieszkańców Wrocławia i Aglomeracji Wrocławskiej. Gmina Wrocław partycypuje w kosztach kursowania linii kolejowych w granicach administracyjnych miasta od roku 2017.

W 2025 roku Gmina Wrocław zmieniła formułę współpracy i dofinansowała łącznie 45 par dodatkowych połączeń kolejowych o charakterze aglomeracyjnym na liniach kolejowych w ramach umowy zawartej na honorowanie biletów URBANCARD.

Dofinansowanie obejmuje linie:
1. 132 Wrocław Główny – Oława,
2. 143 Wrocław Główny- Oleśnica,
3. 271 Wrocław Główny - Żmigród,
4. 273 Wrocław Główny – Wołów,
5. 274 Wrocław Główny – Kąty Wrocławskie,
6. 276 Wrocław Główny - Strzelin/Ziębice,
7. 277 Wrocław Główny – Jelcz Laskowice,
8. 285 Wrocław Główny – Kobierzyce/ Sobótka Zachodnia,
9. 292 Wrocław Główny – Dobrzykowice Wrocławskie – Jelcz-Laskowice,
10. 326 Wrocław Główny – Trzebnica.

Podróżowania koleją staje się coraz bardziej popularne, głównie dzięki niezawodności tego środka transportu oraz konkurencyjności czasowej względem transportu indywidualnego. Corocznie wzrasta liczba pasażerów korzystających z połączeń kolejowych do Wrocławia oraz w podróżach tym środkiem transportu po mieście, o czym świadczą coroczne dane dotyczące liczby pasażerów korzystających ze stacji i przystanków kolejowych oraz napełnień w pociągach przewoźników regionalnych.

W oparciu o dostępne dane tylko porównując lata 2024 i 2025 widać średni wzrost o 9 procent grupy podróżnych korzystających ze stacji na obszarze Wrocławia – z 21 877 648 osób (rok 2024) do 23 911 044 (rok 2025).

Największy wzrost liczby pasażerów odnotowano na stacji Wrocław Wojnów Wschodni Wrocław Partynice, Iwiny, czy Wrocław Pawłowice i dotyczy zarówno

mieszkańców Wrocławia, jak i osób dojeżdżających z obszaru Aglomeracji Wrocławskiej.

Wrocław to dziś niemal 900 tysięcy mieszkańców i 1,2 miliona osób korzystających z Miasta. Wskazane liczby potwierdzają, że osiągnięte porozumienie i przywrócenie usługi honorowania URBANCARD w pociągach na terenie Wrocławia jest korzystne dla tych Wrocławian, dla których dojeżdżanie do pracy lub szkoły pociągiem stanowi najbardziej optymalne rozwiązanie. W związku tym pozytywną zmianę odczuwają również mieszkańcy innych miejscowości, wybierając tę bardziej ekologiczną formę transportu.

11.4. Linia 285

Brano udział w spotkaniach z Polskimi Kolejami Państwowymi w zakresie ustalenia możliwości zorganizowania rozwiązania bezkolizyjnego na przecięciu z planowaną trasą tramwajową na Jagodno, zaopiniowano wstępny szkic koncepcyjny przygotowany przez PKP PLK, w przygotowaniu jest projekt porozumienia w sprawie współpracy na rzecz wyniesienia odcinka linii 285 na wiadukt Towarowej Obwodnicy Wrocławia.

11.5. Centralny Port Komunikacyjny (CPK)

18 marca 2025 roku – brano udział w spotkaniu Gminy Wrocław z przedstawicielami Biura Strategii Polskich Kolei Państwowych Polskich Linii Kolejowych Spółka Akcyjna.
28 kwietnia 2025 roku odbyło się spotkanie z Radnymi, gdzie przedstawiciele PKP oraz CPK zaprezentowali planowane rozwiązania rozbudowy i przebudowy infrastruktury kolejowej na terenie miasta Wrocławia w perspektywie do roku 2035 w związku z wprowadzeniem do miasta szybkiej kolei CPK.
PLK SA podpisało z CPK porozumienie dotyczące wspólnej przebudowy Wrocławskiego Węzła Kolejowego w ramach projektu Port Polska (PLK zrealizuje modernizacje węzła, a CPK wprowadzi do niego infrastrukturę KDP).

11.6. Zmiana kategorii przejazdu kolejowo-drogowego z kategorii D na kategorię F z wyposażeniem w urządzenie jak kategoria B, na linii 276 Wrocław Główny - Międzylesie w kilometrze 4,507 w rejonie ulicy Wiaduktowej

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **2 miliony 722 tysiące złotych**

1 października 2024 roku podpisano Porozumienie regulujące zasady współpracy pomiędzy Gminą Wrocław, a PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna Zakład Linii Kolejowych we Wrocławiu na potrzeby realizacji inwestycji zmiany kategorii przejazdu kolejowo-drogowego z kategorii D na kategorię F z wyposażeniem

w urządzenie jak kategoria B, na linii 276 Wrocław Główny - Międzylesie w kilometrze 4,507.

Prace zakończono 11 lipca 2025 roku. 28 sierpnia 2025 roku podpisano umowę najmu przejazdu kolejowo-drogowego i przekazano do eksploatacji do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu.

Fotografia 73. Przejazd kolejowy w rejonie ulicy Wiaduktowej

Fotografia 74. Przejazd kolejowy w rejonie ulicy Wiaduktowej

11.7. Budowa połączenia drogowego ulicy Jedności Narodowej i Browarnej we Wrocławiu wraz z bezkolizyjnym skrzyżowaniem kolejowo-drogowym z linią numer 143 w kilometrze 159,155

10 marca 2025 roku podpisano trójstronne porozumienie Gmina Wrocław – Zakład Linii Kolejowych – Projekt Browarna regulujące zasady współpracy i warunki nieodpłatnego przejęcia prawa do nakładów poniesionych na infrastrukturę kolejową w wyniku przedsięwzięć inwestycyjnych prowadzonych przez podmioty zewnętrzne w związku z realizacją projektu „Budowa połączenia drogowego ulicy Jedności Narodowej i Browarnej we Wrocławiu wraz z bezkolizyjnym skrzyżowaniem kolejowo-drogowym z linią numer 143 w kilometrze 159,155”. Termin realizacji zadania do końca 2027 roku.

Budowa finansowana przez Projekt Browarna Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Rysunek 12. Plan sytuacyjny budowy połączenia drogowego ulicy Jedności Narodowej i Browarnej

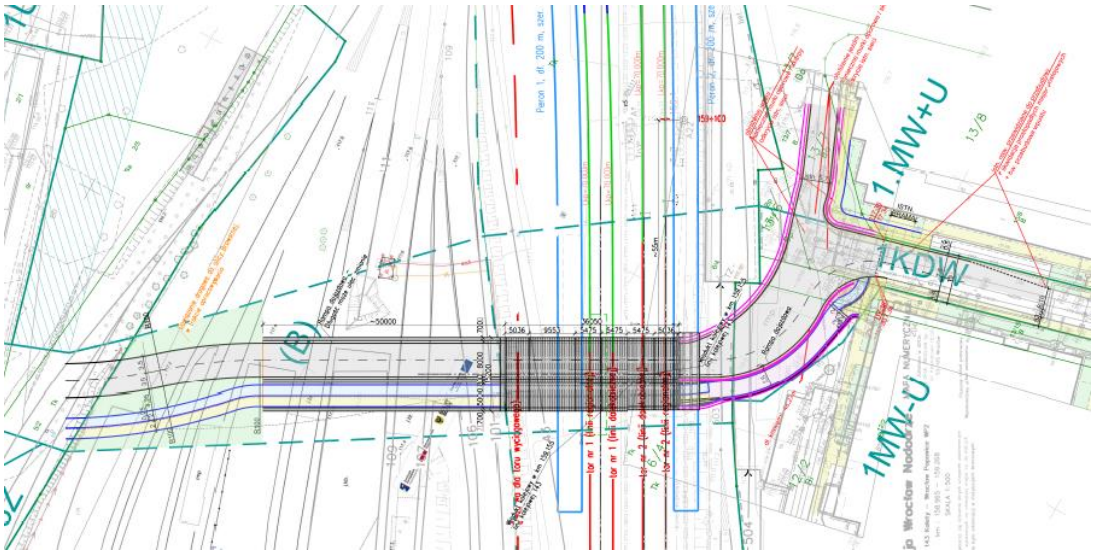

11.8. Zaprojektowanie, budowa i oddanie do użytkowania bezkolizyjnego ciągu pieszo-rowerowego pod linią kolejową numer 143 w rejonie ulicy Czesława Miłosza w kilometrze 159,643

1 grudnia 2025 roku podpisano trójstronne porozumienie Gmina Wrocław – Zakład Linii Kolejowych – Tru Development regulujące zasady współpracy i warunki nieodpłatnego przejęcia prawa do nakładów poniesionych na infrastrukturę kolejową w wyniku przedsięwzięć inwestycyjnych prowadzonych przez podmioty zewnętrzne
w związku z realizację projektu „Zaprojektowanie, budowa i oddanie do użytkowania bezkolizyjnego ciągu pieszo-rowerowego pod linią kolejową numer 143 w rejonie ulicy Czesława Miłosza w kilometrze 159,643”. Termin realizacji zadania do końca czerwca 2028 roku. Budowa finansowana przez Tru Development Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Rysunek 13. Plan sytuacyjny budowy bezkolizyjnego ciągu pieszo-rowerowego pod linią kolejową numer 143 w rejonie ulicy Czesława Miłosza

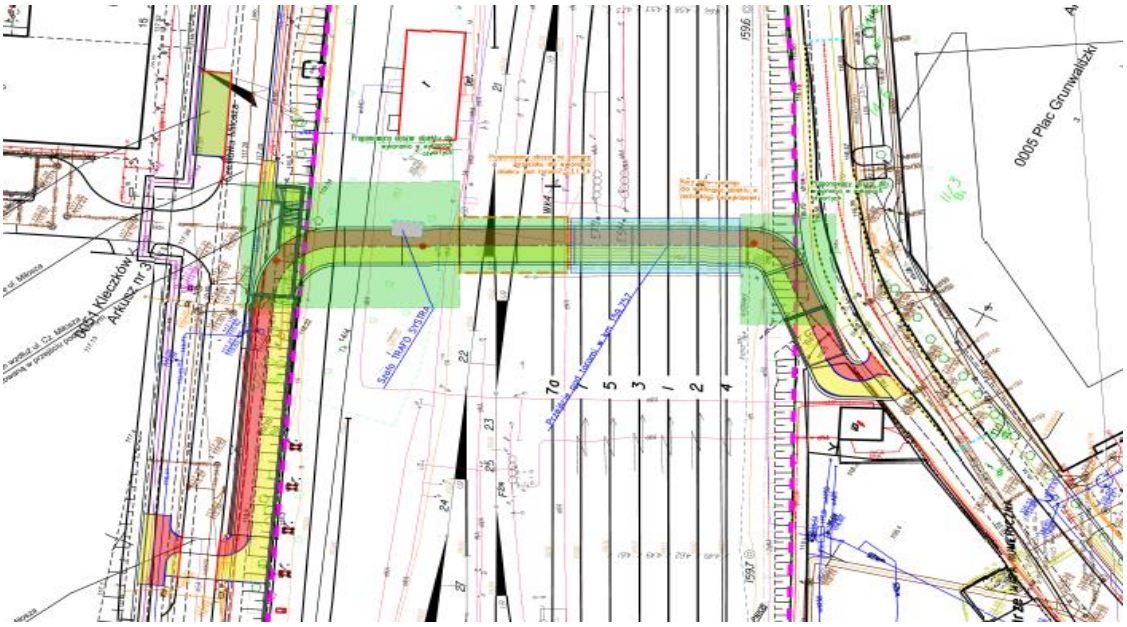

11.9. Budowa przejścia dla pieszych i rowerzystów pod torami kolejowymi w ulicy Żernickiej we Wrocławiu - linia kolejowa numer 751 w kilometrze 1,940

1 grudnia 2025 roku podpisano trójstronne porozumienie Gmina Wrocław – Zakład Linii Kolejowych – Omega Osada Sportowa regulujące zasady współpracy i warunki nieodpłatnego przejęcia prawa do nakładów poniesionych na infrastrukturę kolejową w wyniku przedsięwzięć inwestycyjnych prowadzonych przez podmioty zewnętrzne
w związku z realizację projektu „Budowa przejścia dla pieszych i rowerzystów pod torami kolejowymi w ulicy Żernickiej we Wrocławiu - linia kolejowa numer 751 w kilometrze 1,940. Termin realizacji zadania do końca 2029 roku.

Budowa finansowana przez Omega Osada Sportowa Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa.

Rysunek 14. Plan sytuacyjny budowy przejścia dla pieszych i rowerzystów pod torami kolejowymi w ulicy Żernickiej we Wrocławiu - linia kolejowa numer 751

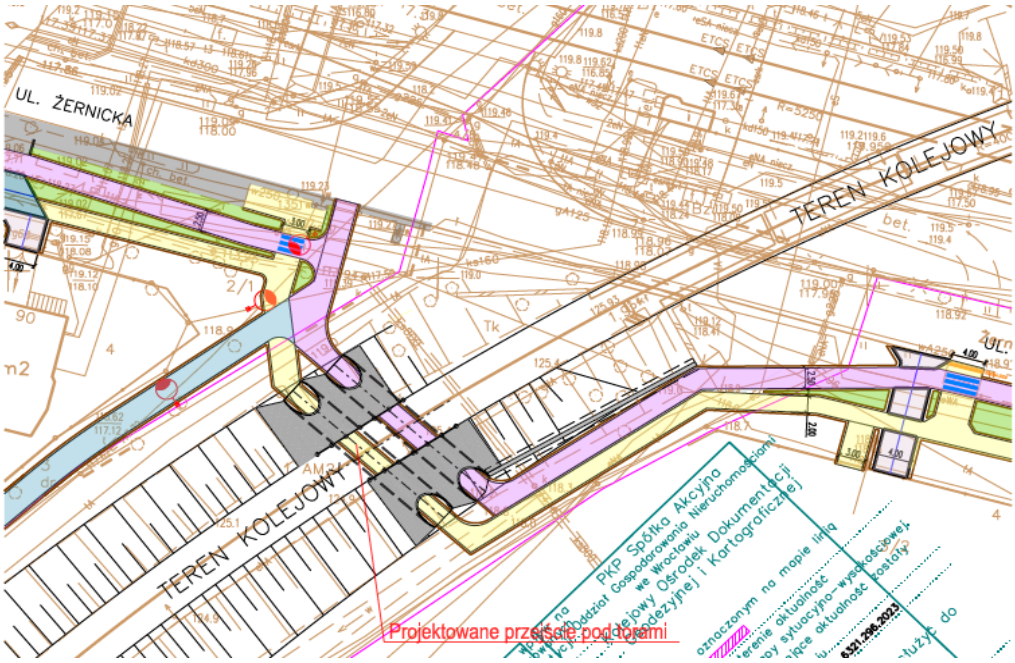

11.10. Budowa bazowej infrastruktury do uruchomienia Wrocławskiej Kolei Metropolitalnej. Poprawa jakości połączeń z Legnicy do Wrocławia na odcinku Środa Śląska – Wrocław" – Dworzec Świebodzki

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: 8 milinów 885 tysięcy złotych

W 2025 roku kontynuowano prace projektowe zgodnie z harmonogramem:

1. Uzyskano decyzję o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pn.: „Budowa bazowej infrastruktury do uruchomienia Wrocławskiej Kolei Metropolitalnej. Poprawa jakości połączeń z Legnicy do Wrocławia na odcinku Środa Śląska-Wrocław realizowana w ramach Programu Uzupełnienia Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej - Kolej+ do 2029 roku obejmująca prace na linii kolejowej numer 275 wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Środzie Śląskiej".
2. Złożono wniosek o pozwolenie wodnoprawne (etap 4.1).

Termin realizacji do końca 2028 roku.

Wydatki ogółem: 214 845 294,31 złotych

Wkład partnerów: 32 226 794,15 złotych

Wkład Gminy Wrocław (27,57%): 8 884 927,15 złotych

11.11. Budowa przejścia pieszo-rowerowego przez tor kolejowy (linia numer 326) na przedłużeniu ulicy Chmielnej we Wrocławiu

W wyniku podjętych rozmów z Dolnośląską Służbą Dróg i Kolei, 20 listopada 2025 roku Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę numer XXV/519/25 w sprawie udzielenia w latach 2026-2027 pomocy finansowej na rzecz Województwa Dolnośląskiego z przeznaczeniem na opracowanie dokumentacji projektowej oraz wykonania robót budowlanych na potrzeby realizacji zadania pod nazwą „Budowa przejścia pieszo-rowerowego przez tor kolejowy (linia numer 326) na przedłużeniu ulicy Chmielnej we Wrocławiu”.

Szacowana wartość pomocy finansowej wynosi 1 milion złotych. Termin realizacji 2026-2027.

11.12. Poprawa bezpieczeństwa na skrzyżowaniach kolejowo-drogowych w tym ich przebudowa na dwupoziomowe

5 lutego 2025 roku zgłoszono dwa zadania do ogłoszonego przez Polskie Koleje Państwowe Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna projektu „Poprawa bezpieczeństwa na skrzyżowaniach kolejowo-drogowych w tym ich przebudowa na dwupoziomowe”.

W wyniku rozstrzygnięcia konkursu:

1. Uzyskano dofinansowanie dla zadania „Likwidacja przejazdu kolejowo-drogowego na skrzyżowaniu linii kolejowej numer 143 z ulicą Poprzeczną we Wrocławiu poprzez budowę skrzyżowania dwupoziomowego”, które znajduje się na 14 miejscu listy podstawowej. Termin realizacji – 2030 rok.

Szacowany koszt ogółem: 80 852 293,00 złotych netto

Dofinansowanie PKP: 18 851 995,00 złotych netto

Koszt Gminy Wrocław: 62 000 298,00 złotych netto

2. Zadanie „Likwidacja przejazdu kolejowo-drogowego na skrzyżowaniu linii kolejowej numer 751 z ulicą Strzegomską we Wrocławiu poprzez budowę skrzyżowania dwupoziomowego” zostało zakwalifikowane do programu i znajduje się na 12 miejscu listy rezerwowej.

11.13. Wrocławski Węzeł Kolejowy i Kolej Dużych Prędkości (KDP)

W 2025 roku kontynuowano rozmowy z PKP PLK SA w zakresie rozbudowy Wrocławskiego Węzła Kolejowego i wypracowania optymalnych rozwiązań połączeń kolejowych. 17 listopada 2025 roku spółka PKP Polskie Linie Kolejowe podpisała z Centralnym Portem Komunikacyjnym Porozumienie, które przewiduje doprowadzenie do 2035 roku kolei dużych prędkości do stacji Wrocław Główny wraz z realizacją niezbędnych przedsięwzięć budowy i przebudowy infrastruktury. KDP wjadą do miasta od strony Jelcza-Laskowic i Brochowa. Aby zapewnić najwyższy standard obsługi i funkcjonalności stacji, sprawną obsługę pasażerów i wygodne przesiadki do pociągów międzywojewódzkich/regionalnych, składy CPK będą zatrzymywać się przy najdłuższych peronach centralnej stacji miasta. Projektowanie KDP przez Centralny Port Komunikacyjny w powiązaniu z istniejącą infrastrukturą zarządzaną przez PKP PLK będzie kluczowe nie tylko z punktu widzenia szybkich połączeń dalekobieżnych, lecz także dla dalszego rozwoju transportu aglomeracyjnego i regionalnego, jak również transportu towarowego.

W 2025 roku kontynuowano współpracę z zespołem CPK w zakresie budowy linii kolejowych: numer 85 na odcinku Łódź – Sieradz Północny i numer 86 na odcinku Sieradz Północny – Kępno - Czernica Wrocławska - Wrocław Główny, będących wariantem nowej linii Kolei Dużych Prędkości.

Z uwagi na zakres opracowania Kolei Dużych Prędkości, PKP PLK wstrzymało prace nad Studium wykonalności Wrocławskiego Węzła Kolejowego (WWK). Ostatecznie rozwiązania Kolei Dużych Prędkości na terenie miasta będą przedstawione w ramach WWK.

Rysunek 15. Przedsięwzięcia CPK i PLK w zakresie WWW

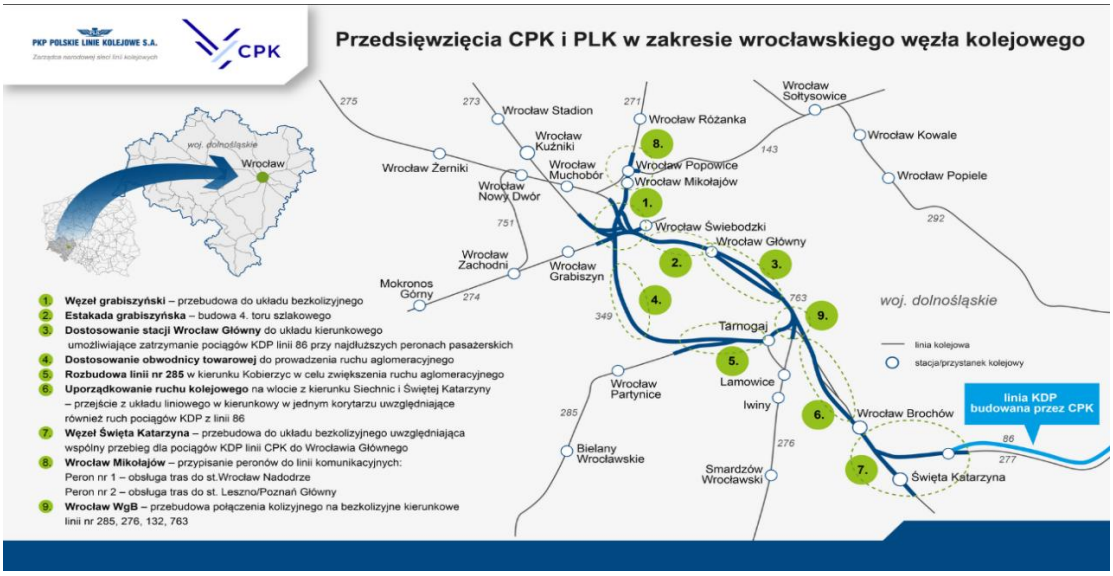

11.14. Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego dla projektu modernizacji linii kolejowej numer 143 na odcinku Oleśnica – Wrocław Mikołajów

Kontynuacja współpracy w ramach zadania „Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego dla projektu modernizacji linii kolejowej numer 143 na odcinku Oleśnica – Wrocław Mikołajów”. Zakończono etap projektowania na odcinku Psie Pole – Sołtysowice.

V. PLANOWANIE TRANSPORTU I MOBILNOŚCI

1. Wrocławska Polityka Mobilności

Przygotowano podsumowanie mierników i czynników za 2024 rok będących elementami monitoringu Wrocławskiej Polityki Mobilności. Opublikowano wyniki monitoringu Wrocławskiej Polityki Mobilności na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

2. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (PZMM) dla Wrocławia pod hasłem „Ruch Miasta”

Przygotowano monitoring Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej, w tym zebrano dane za rok 2024 wraz z odniesieniem do roku bazowego. Dodatkowo przygotowano ocenę postępu realizacji Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej po 5 latach wdrożenia jako podsumowanie realizacji PZMM.
Wyniki oceny Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej opublikowano na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

3. Plan Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia (PZM MOW)

Przygotowano dane za rok 2024 z zakresu zadań Gminy Wrocław do monitoringu dokumentu. Opiniowano Raport z realizacji wskaźników PZM MOFW za lata 2022, 2023, 2024 – Raport indywidualny Miasto Wrocław.

4. Wskaźniki UMI AdHoc Working group

Przygotowano uwagi do przedstawionego draftu aktu implementacyjnego Komisji Europejskiej w sprawie dostarczania danych dotyczących mobilności miejskiej przez wyznaczone węzły miejskie w zakresie zrównoważoności, bezpieczeństwa i dostępności wraz z Aneksem do aktu.

5. Strategia 2050

1. Rozstrzygnięto uwagi złożone do projektu dokumentu z zakresu mobilności wraz z uzasadnieniem.
2. Zaproponowano korekty w projekcie dokumentu.
3. Uczestniczono w spotkaniach konsultacyjnych.
4. Uczestniczono w spotkaniu podsumowującym prace nad Strategią Wrocław 2050.

6. Wrocławski Program Tramwajowo–Autobusowy 2024 – 2032

Wrocławski Program Tramwajowo–Autobusowy (WPTA) określa priorytety realizacyjne do roku 2032. Program bazował na materiale analitycznym z Wrocławskiego Programu Tramwajowego 2.0 i ustalił harmonogram prac na lata 2024 – 2032 dla 15 zadań.

W oparciu o harmonogram WPTA:

1. Trasa autobusowo-tramwajowa Jagodno
    - przeanalizowano i zaopiniowano materiały otrzymane od projektanta,
    - brano udział w radach technicznych podczas, których omawiano uwagi do projektu.
2. Tramwaj Borowska Szpital
    - przeanalizowano i zaopiniowano materiały otrzymane od projektanta,
    - brano udział w radach technicznych podczas, których omawiano uwagi do projektu,
    - uczestniczono w spotkaniu z Uniwersytetu Medycznego w sprawie ustalenia lokalizacji miejsc postojowych na terenie szpitala.
3. Tramwaj Maślice
    - brano udział w spotkaniach z mieszkańcami, które odbyły się w styczniu i październiku 2025 roku.
4. Tramwaj Klecina
    - wydano wytyczne,
    - zaopiniowano materiały przygotowane na potrzeby konsultacji społecznych (termin 5 sierpnia – 14 września 2025 roku),
    - brano udział w spotkaniach w ramach konsultacjach społecznych,
    - przygotowano merytoryczny wsad do raportu z konsultacji społecznych, wraz z prezentacją podsumowującą konsultacje na potrzeby podjęcia, decyzji przez Prezydenta na kolegium,
    - przedstawiono rozstrzygnięcie Mieszkańcom na poświęconym zagadnieniu spotkaniu.
5. Tramwaj i zajezdnia Nowe Żerniki
    - wydano wytyczne.
6. Tramwaj Księże Wielkie
    - wydano wytyczne,
    - zaopiniowano materiały przygotowane na potrzeby konsultacji społecznych (termin 25 listopada – 18 grudnia),
    - brano udział w spotkaniach w ramach konsultacjach społecznych, w ramach zleconego zadania „Przebudowa ulicy Tadeusza Kościuszki od ulicy Kazimierza Pułaskiego do ulicy Krakowskiej.
7. Tramwaj Psie Pole
    - przygotowano materiały na potrzeby konsultacji społecznych (termin od 4 marca do 6 kwietnia), w trakcie których mieszkańcy mogli zapoznać się z wynikami studium korytarzowego oraz z przebiegiem dwóch wskazanych w tym studium wariantów do dalszych prac,
    - brano udział w spotkaniach konsultacyjnych,

- przygotowano komentarze merytoryczne do raportu z konsultacji społecznych oraz prezentację podsumowującą na kolegium z udziałem Prezydenta Wrocławia celem podjęcia decyzji o dalszym projektowaniu,
- wydano wytyczne do zadania koncepcyjnego trasy tramwajowej na Psie Pole.

8. Węzeł Kwiska
   - wydano wytyczne.
9. Tramwaj i węzeł przesiadkowy Sucha
   - wydano wytyczne.
10. Wydzielona trasa autobusowa na Muchobór Wielki
    - wydano wytyczne.
11. Tramwaj na Kościuszki
    - brano udział w Radzie Technicznej.

7. Strefa Czystego Transportu (SCT)

Uzyskano opinie klubów Rady Miejskiej Wrocławia do opracowanych wcześniej założeń strefy czystego transportu we Wrocławiu. Po publikacji przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oceny jakości powietrza za rok 2024, wskazującej na istotną poprawę jakości powietrza w zakresie zanieczyszczenia dwutlenkiem azotu we Wrocławiu i w efekcie spełnienie obecnie obowiązujących norm w tym zakresie, prace nad projektem zawieszono.

8. Pakiet dla Południa Wrocławia – projekt mający na celu poprawę sytuacji komunikacyjnej w południowych osiedlach Wrocławia

Wydano wytyczne do zadań realizowanych w ramach pakietu.

Rysunek 16. Status zadań realizowanych w ramach pakietu dla Południa

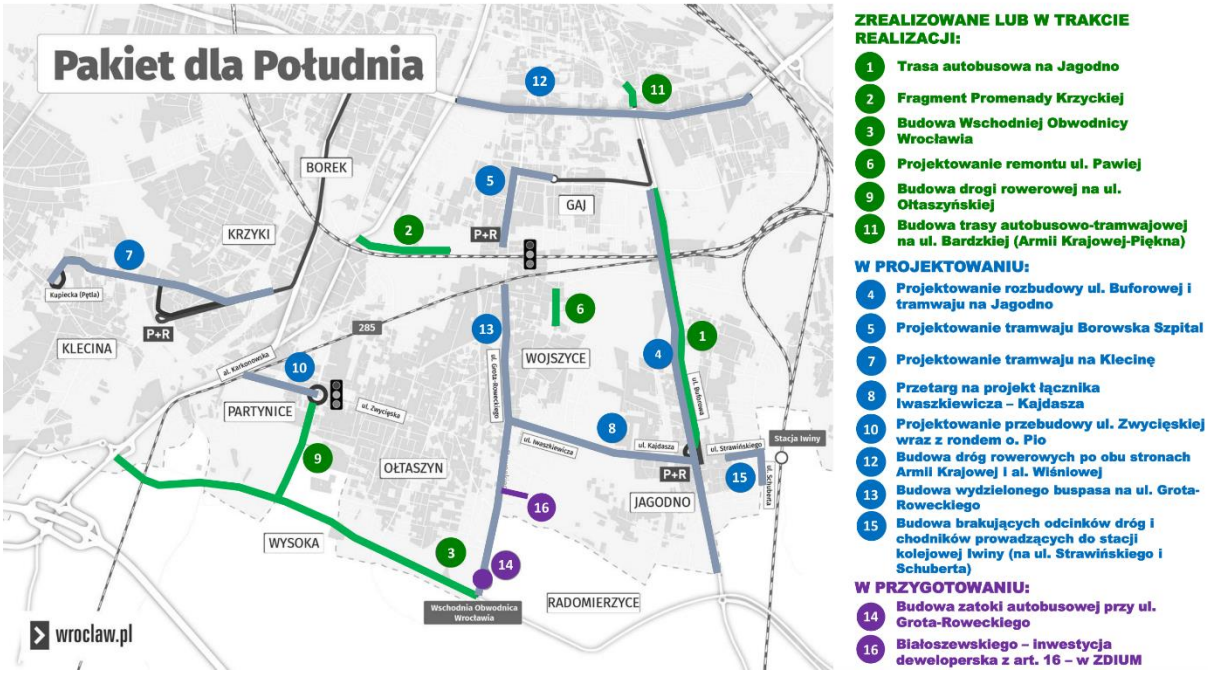

9. Logistyka ostatniej mili – Mikrohub we współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym

Realizując postulaty wynikające z Masterplanu, nawiązano współpracę z Uniwersytetem Ekonomicznym, w wyniku którego:

1. Zagospodarowano Mikrohub we współpracy z zarządcą parkingu pod Narodowym Forum Muzyki – firmą Interparkig oraz firmami z branży logistyki, którzy podpisali umowę na korzystanie z Mikrohubu – Wrocławscy Kurierzy Rowerowi, Allegro, GLS, DPD, Makro Cash&Carry oraz InPost.
2. W ramach projektu Mikrohubu zaprojektowano i wykonano dodatkową kopertę postojową dla rowerów cargo w centrum.
3. 25 czerwca 2025 roku oficjalnie otwarto pierwszy w Polsce współdzielony punkt przeładunkowy, czyli Mikrohub Wrocław, zlokalizowany na poziomie -1 parkingu pod placem Wolności i NFM-em. Korzysta z niego 6 firm, w tym 5 kurierskich i 1 dystrybutor żywności, z których każda ma kawałek przestrzeni dla siebie: DPD, GLS, Allegro One, InPost, Wrocławscy Kurierzy Rowerowi i Makro Cash&Carry. Dla części z nich był to jednocześnie debiut kurierów rowerowych we Wrocławiu. Wrocławski projekt cieszył się dużym zainteresowaniem w kraju. Odwiedziły go delegacje z wielu polskich miast.

4. Trwają przygotowania do stworzenia systemu zbierania wskaźników oceniających funkcjonowanie Mikrohubu.
5. Na 2026 rok zaplanowano dodatkowe badania ewaluacyjne funkcjonowania systemu dostaw w ścisłym centrum Wrocławia po wprowadzeniu Mikrohubu.
6. W 2025 roku projekt Mikrohub Wrocław został doceniony na arenie ogólnokrajowej zdobywając następujące wyróżnienia oraz nagrody:
   - Nagroda na Europejskim Forum Samorządowym w kategorii logistyka miejska,
   - Tytuł inwestycji roku w „Rowerowym podsumowaniu roku 2025" prowadzonym przez Centrum Rowerowe w kategorii „inwestycje zmieniające życie".
7. W Mikrohubie odbyło się szereg wizyt studyjnych dla osób zainteresowanych jego działaniem, Mikrohub odwiedzili między innymi:
   - Zastępca dyrektora generalnego DG-ENV Komisji Europejskiej (Departament Środowiska),
   - Przedstawiciele Unii Metropolii Polskich,
   - Studenci kierunku logistyka Uniwersytetu Ekonomicznego,
   - Grupa międzynarodowych specjalistów z zakresu logistyki miejskiej i dostaw ostatniej mili.
8. Partnerstwo na rzecz jakości obsługi towarowej w historycznym centrum Wrocławia. Organizowano cykliczne spotkania Partnerstwa w ramach których omawiano bieżące tematy oraz plany na przyszłość.

Fotografia 75. Mikrohub Wrocław

Fotografia 76. Mikrohub Wrocław

10. Europejski Tydzień Mobilności (ETM)

W ramach tegorocznej edycji Europejskiego Tygodnia Mobilności we Wrocławiu przygotowano szeroki program atrakcji, który powstał we współpracy z Fundacją ART JTM oraz Fundacją Przyjaźń Sztuka Edukacja, a także przy wsparciu licznych partnerów – od instytucji kultury, przez szkoły, przedszkola i centra aktywności lokalnej, po organizacje pozarządowe.

Główną rolę odegrał Piknik Rodzinny, który odbył się 20 września 2025 roku w rejonie Centrum Biblioteczno-Kulturalnego FAMA. To wydarzenie było nie tylko okazją do wspólnej zabawy i integracji, ale także ważny elementem edukacyjny i społeczny.
Podczas pikniku mieszkańcy mieli możliwość skorzystania z licznych atrakcji, takich jak przedstawienie teatralne dla dzieci, występy chóru seniora „Rapsodia", mapa sensoryczna Psiego Pola, serwis rowerowy, treningi nordic walking, teatr Kamishibai oraz warsztaty plastyczne. Wszystkie te działania zostały przygotowane z myślą o promowaniu zrównoważonej mobilności i wspieraniu aktywnego, zdrowego stylu życia wśród rodzin. Tego samego dnia zorganizowano także wspólny Przejazd Rowerowy, który zakończył się wydarzeniem Silent Disco w Dawnej Pralni na Księżu.
Piknik rodzinny był jednocześnie zwieńczeniem i rozwinięciem działań edukacyjnych, które prowadzone były w szkołach i przedszkolach od połowy września do połowy października. Warsztaty edukacyjne i artystyczne stanowiły kontynuację zeszłorocznej kampanii, koncentrując się na haśle „Mobilność dla wszystkich". Podczas zajęć dzieci poznawały szerokie pojęcie mobilności – nie tylko jako sposobu poruszania się, ale również jako elementu życia, który wpływa na zdrowie, środowisko i jakość przestrzeni publicznej. Zajęcia odbywały się w formie rozmów, prezentacji multimedialnych, krótkich filmów oraz pracy twórczej, która pozwalała najmłodszym wyobrazić sobie świat bardziej przyjazny dla ludzi i natury.
Dodatkowo w dniach 16–22 września 2025 roku odbywały się mobilne koncerty Muzycznego Tramwaju i Autobusu, które łączyły muzykę na żywo z promocją komunikacji zbiorowej. Atrakcja ta była kontynuowana, z uwagi na jej szeroki pozytywny odbiór wśród pasażerów komunikacji zbiorowej. W tym samym czasie zarówno w pojazdach transportu zbiorowego, jak i w mediach społecznościowych prezentowano serię spotów społecznych przygotowanych na podstawie scenariusza „Akademii Tramka". W humorystyczny sposób prezentowały one zasady bezpiecznego i kulturalnego poruszania się po mieście, pokazując dobre praktyki dotyczące komunikacji publicznej, rowerów, hulajnóg i pieszych.

11. Warsztaty dla przedsiębiorców z planów mobilności

W ramach warsztatów zorganizowano dwa spotkania z przedsiębiorcami, które miały pomóc uczestnikom w zauważeniu i zidentyfikowaniu wyzwań związanych z mobilnością w firmach w których pracują, a także w zrozumieniu jak plany mobilności mogą wpływać na jakość życia pracowników, wydajność organizacji i zrównoważony rozwój.

12. Zagadnienia transportowe i mobilnościowe w planowaniu przestrzennym

12.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na bieżąco współpracowano z Wydziałem Planowania Przestrzennego przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia w zakresie transportu i infrastruktury technicznej.
W roku sprawozdawczym przeprowadzono zadania w zakresie:

1. Ciągłej współpracy w przygotowywaniu projektów uchwał w sprawie przystąpień do sporządzania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
2. Opracowano 22 analizy branżowe z zakresu komunikacji i infrastruktury technicznej do opracowań planistycznych wykonywanych przez Wydział Planowania Przestrzennego.
3. Opracowywano projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie transportowym, mobilnościowym oraz infrastrukturalnym. Obejmowało to: projektowanie układu komunikacyjnego do planów miejscowych wraz z częścią tekstową uchwał, udział w posiedzeniach Miejskiej Komisji Urbanistyczno - Architektonicznej, udział w dyskusjach publicznych, proponowanie rekomendacji w zakresie rozstrzygania uwag wraz z uzasadnieniem do zarządzeń. W podziale na etapy proceduralne brano udział w opracowaniu:
4. 26 planów na MKUA (etap opiniowania): 735, 869, 872, 856, 847, 841, 817, 828, 827, 849, 864, 809, 840, 855, 816, 857, 842, 843, 800, 833, 844, 819, 837, 845, 831, 836,
5. 29 planów do uzgodnień: 693, 817, 872, 821, 841, 830, 831, 840, 735, 836, 855, 819, 864, 857, 843, 842, 825, 711, 626, 823, 844, 835, 797, 839, 845, 837, 833, 824, 822,
6. 25 planów wyłożonych: 831, 864, 711, 626, 836, 825, 855, 797, 823, 843, 835, 837, 839, 845, 844, 822, 815, 824, 833, 757, 829, 781, 786, 810, 794,
7. 19 plany uchwalone: 823, 845, 837, 824, 833, 822, 839, 844, 815, 781, 757, 786, 829, 810, 794, 748, 780, 777, 741.

8. Przygotowywano wnioski i opinie do:
    - przystąpień do planów ogólnych (1),
    - projektów planów ogólnych (4),
    - projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (2),
    - projektów zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin ościennych (11).

12.2. Plan ogólny Wrocławia

Na potrzeby sporządzenia planu ogólnego wyznaczono strefy komunikacyjne i strefy infrastrukturalne, a także wyznaczono schematy komunikacyjne. Przygotowano uzasadnienie dla części komunikacyjnej. Brano udział w spotkaniach roboczych dotyczących Planu. Zaprezentowano dla Miejskiej Komisji Architektoniczno-Urbanistycznej Plan Ogólny w zakresie stref komunikacyjnych i infrastrukturalnych.

12.3. Analizy transportowo-przestrzenne związane z rozwojem przestrzennym miasta

1. Zielony Pająk – Mapa dostępności do infrastruktury komunikacyjnej miasta – aktualizacja 2024 – udostępnienie na portalu zaktualizowanej wersji mapy.
2. Przekazano dane z zakresu mobilności do wskaźników monitorujących realizację Miejskiego Planu Adaptacji do Zmian Klimatu.

12.4. Prace w zespole do spraw Lex Developer

Brano udział w pracach zespołu w zakresie rozwiązań komunikacyjnych.

12.5. Wytyczne i opiniowanie

1. Brano udział w spotkaniach z jednostkami prowadzącymi projekty miejskie: Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, Wydział Inżynierii Miejskiej, Wrocławskie Inwestycje i Zarząd Inwestycji Miejskich w zakresie koordynacji planowanych zadań komunikacyjnych oraz sprawdzania zgodności inwestycji drogowych z planami rozwoju transportu i mobilności miejskiej.
2. Koordynowano w ramach departamentu opinie do tematów: Cmentarz Awicenny (zmiana zakresu zadania); Reymonta, Nowowiejska, Jerzmanowska, Czerniawska, Zespół Szkolno-Przedszkolny na Nowych Żernikach, Koncepcja budowy sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej oraz zagospodarowania wód opadowych dla części obszaru osiedla Lipa Piotrowska we Wrocławiu, Cmentarz Kiełczowski oraz odcinek Trasy Olimpijskiej przyległy do terenu planowanego na cmentarz.
3. Wydano wytyczne do tematów: Łącznik Oporowski, ulica Słowiańska; Krzycka; Śremska; Poznańska, Dywizjonu 303, Tadeusza Zielińskiego, Krzycka, Jutrzenki, Jerzego Kukuczki, Piotra Czajkowskiego, Koszarowa, Kleczkowska.
4. Autostrada A4 – zadanie „Budowa/rozbudowa autostrady A4 Legnica Południe (z węzłem) – Wrocław Wschód (bez węzła)/węzeł Satry Śleszów (z węzłem) i budowa drogi ekspresowej S5 Sobótka – Bolków” etap STEŚ – przekazanie do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad wspólnego apelu dolnośląskich samorządowców skupionych wokół 7 miast prezydenckich w sprawie nowego korytarza wyboru najkorzystniejszego wariantu nowego przebiegu układu autostrady A4 oraz drogi ekspresowej S5.
5. Tunele pod linią 143 (rejon ulicy Browarnej i Jana Czochralskiego) – podpisano porozumienie PKP/ Deweloper/ Miasto.
6. Trasa Swojczycka – Brano udział w spotkaniu zorganizowanym przez Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei, zaopiniowano treść porozumienia.

12.6. Pozostałe działania

1. Organizowano cykliczne spotkania koordynacyjne z Wydziałem Inżynierii Miejskiej, Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta, Zarządem Zieleni Miejskiej, Wydziałem Planowania Przestrzennego i Wydziałem Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości w zakresie spójnego podejścia do rozwoju systemu transportowego w mieście.

2. Weryfikowano projekty zgłoszone przez Rady Osiedli w ramach Funduszu Osiedlowego oraz Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.
3. W ramach współpracy z Wydziałem Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości przygotowywano projekty podziału i wydawano opinie dotyczące nieruchomości gminnych w zakresie wyznaczania terenu niezbędnego na rozbudowę układu komunikacyjnego, w tym poprawy standardów przemieszczanie się wzdłuż ulic dla pieszych i rowerzystów.
4. W ramach współpracy z Wydziałem Architektury i Zabytków wydawano opinie w zakresie komunikacyjnym i infrastrukturalnym.
5. Decyzje o warunkach zabudowy (DWZ) - wydawano rekomendacje w ramach procedury DWZ w zakresie wskaźnika miejsc postojowych.
6. Wrocławskie Standardy Zielonego Budynku - przygotowano propozycję wskaźników z zakresu mobilności oraz opis tych wskaźników a także obszaru tematycznego.

13. Planowanie transportu zbiorowego

13.1. Projektowanie

Brano udział w wydawaniu wytycznych, procesach projektowych sporządzania dokumentacji projektowych lub przetargowych dla zadań określonych w ramach harmonogramu WPTA 2024 – 2032.

13.2. Bieżące analizy techniczne dla komunikacji miejskiej

Wykonano badania napełnień na wybranych liniach tramwajowych i autobusowych.
Opracowano analizy i wytyczne w zakresie przebudowy, projektowania lub usytuowania nowych oraz istniejących przystanków tramwajowych i autobusowych. Opiniowano projekty drogowe pod kątem prowadzenia komunikacji zbiorowej.

13.3. Usprawnienia dla transportu zbiorowego i koordynacja zmian

W 2025 roku prowadzono następujące nowe rozwiązania usprawniające funkcjonowanie komunikacji zbiorowej oraz poprawiające obsługę komunikacyjną osiedli:

1. Po zakończeniu remontu na Placu Powstańców Wielkopolskich w lutym 2025 roku uruchomiono nową linię tramwajową 24. Linia ta oferuje mieszkańcom alternatywną drogę pomiędzy zachodem a północnym wschodem miasta z pominięciem centrum. Linia ta połączyła pętlę na Pilczycach z pętlą na Kowalach, prowadząc przez ulice: Popowicką, Długą, Pomorską, plac Powstańców Wielkopolskich, Słowiańską, Jedności Narodowej, Marcina Kromera.
2. Przygotowano koncepcję zmiany siatki połączeń autobusowych w związku z oddaniem trasy autobusowej na Jagodno. Koncepcję przedyskutowano z mieszkańcami na poświęconych temu zagadnieniu spotkaniach na osiedlu. Ostatecznie w maju 2025 w związku ze zmianami związanymi z wydzieleniem trasy autobusowej na Jagodno wprowadzono zmiany w obsłudze komunikacyjnej tego osiedla. Uruchomienie wydzielonej trasy autobusowej oraz nowej pętli umożliwiło skierowanie przez ulicę Buforową większej liczby autobusów:
    - wydłużono linię N z Litewskiej,
    - wydłużono linię 148 z Leśnicy,
    - wprowadzono również korekty na liniach 145 i 310,
    - dodatkowo, w celu zwiększenia atrakcyjności połączeń autobusowych na Wojszyce i Ołtaszyn, wydłużono linie 112 i 113 od Dworca Głównego do Galerii Dominikańskiej).

3. Uruchomiono nowe przystanki: Kuźniki (Stacja kolejowa), Jagodno (P+R), Świniary (Pęgowska), Zaziębie, Galeria Dominikańska (peron 3), Galeria Dominikańska (peron 4), Płużna, Miodowa (Osiedle), Tarczyński Arena (Aleja Śląska), co łącznie oznacza 14 nowych przystanków.

14. Modelowania komunikacyjne oraz badania i analizy transportowe

Zapewniono bieżące udoskonalanie i utrzymanie Modelu Ruchu Wrocławia:

1. Wykonano aktualizację Modelu Ruchu Wrocławia i dokumentacji do modelu na podstawie danych z Kompleksowych Badań Ruchu we Wrocławiu iOtoczeniu – KBR 2024.
2. Udostępniono zainteresowanym podmiotom Modelu Ruchu Wrocławia.
3. Wykonywano bieżące analizy na podstawie Modelu Ruchu Wrocławia na potrzeby zadań realizowanych przez Wydziały i Biura UMW oraz projektów realizowanych na zlecenie Gminy Wrocław, w tym na potrzeby przygotowania dokumentacji projektowych.
4. Opracowano i udostępniono prognozy ruchu dotyczące wybranych inwestycji w odpowiedzi na wnioski podmiotów zewnętrznych.
5. Opracowano i udostępniono inne analizy transportowe na wnioski podmiotów zewnętrznych.
6. Analizowano dane ruchowe na podstawie Kompleksowych Badań Ruchu z 2018 roku i z 2024 roku na potrzeby realizacji zadań własnych Gminy.

Pozostałe działania:

1. Przeprowadzono zadanie "Prognoza demograficzna dla Wrocławia i 9 gmin ościennych: 2030, 2035, 2050".
2. Sfilmowano z drona obiekty naziemne pod inwestycje Gminy Wrocław i w celu wykonania analiz ruchu lokalnego.

15. Realizacja polityki pieszej i rowerowej

Cel programu:

Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych przez budowę i rozbudowę odpowiedniej infrastruktury wraz z wprowadzeniem elementów bezpieczeństwa ruchu. Rozwój komunikacji rowerowej we Wrocławiu poprzez zapewnienie możliwości bezpiecznego i wygodnego poruszania się rowerem po mieście.
W 2025 roku we Wrocławiu wybudowano lub podniesiono standard około 7 kilometrów tras rowerowych. Były one budowane w ramach Programu pieszo-rowerowego, WBO oraz przy okazji dużych inwestycji (również realizowanych przez Wrocławskie Inwestycje). Zrealizowane inwestycje wpisują się w „Plan działań rowerowych do 2030 rok” opublikowany w 2022 roku.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku*: **23 miliony 751 tysięcy złotych**

*w ramach wydzielonych programów inwestycyjnych, bez uwzględniania innych zadań, których infrastruktura piesza i rowerowa była komponentem

W roku 2025 zrealizowano zadania piesze i rowerowe:

1. Wybudowano drogę dla pieszych i rowerów w ciągu ulicy Zabrodzkiej na odcinku od granicy Gminy Wrocław do ulicy Eugeniusza Kwiatkowskiego granicy Miasta. Długość infrastruktury rowerowej 400 metrów.
2. Wybudowano chodnik, drogę dla rowerów i oświetlenie w ulicy Ibn Siny Awicenny na odcinku od powstającej zabudowy na działce numer 1/12, AM-21, obręb Oporów do Poczty Polskiej. Długość infrastruktury rowerowej 630 metrów.
3. Wybudowano drogę dla rowerów w ciągu ulicy Francuskiej. Długość infrastruktury rowerowej 315 metrów.
4. Wybudowano drogę dla rowerów na alei Jana Kasprowicza. Długość infrastruktury rowerowej 140 metrów. Zadanie zrealizowane przez inwestora zewnętrznego w ramach artykułu 16 ustawy o drogach publicznych .
5. Wybudowano drogę dla rowerów w ulicy Dolnobrzeskiej od ulicy Średzkiej do ulicy Krępickiej. Długość infrastruktury rowerowej 170 metrów.
6. Wybudowano drogę dla pieszych i rowerów na ulicy Zefirowej od skrzyżowania z ulicą Wichrową. Długość infrastruktury rowerowej 220 metrów. Zadanie zrealizowane przez inwestora zewnętrznego w ramach artykułu 16 ustawy o drogach publicznych.
7. Wybudowano kładkę nad ujściem Widawy - dofinansowanie z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska (FEDS). Długość infrastruktury rowerowej 40 metrów.
8. Przebudowano drogi w zakresie remontu chodników i budowy ścieżki rowerowej w ulicy Tadeusza Kościuszki, a także wyremontowano chodnik w ulicy Ignacego Prądzyńskiego. Długość infrastruktury rowerowej 390 metrów.
9. Wybudowano drogę dla pieszych i rowerów w ulicy Skrzypowej. Długość infrastruktury 370 metrów. Zadanie zrealizowane przez inwestora zewnętrznego w ramach artykułu 16 ustawy o drogach publicznych.
10. Wybudowano drogę dla rowerów w ulicy Ludwisarskiej od ulicy Kominiarskiej do Melisowej. Długość infrastruktury 220 metrów. Zadanie zrealizowane przez inwestora zewnętrznego w ramach artykułu 16 ustawy o drogach publicznych .
11. Wyniesiono perony przystankowe wzdłuż ulicy Szewskiej (przystanki "Oławska", "Wita Stwosza", "Uniwersytecka") oraz na placu Teatralnym (przystanek "Opera" peron południowy).
12. Wybudowano przejście dla pieszych przez ulicę Piotra Skargi na skrzyżowaniu z ulicą Oławską.

13. Wybudowano przystanki wiedeńskie w ulicy Henryka Sienkiewicza (2 przy ulicy Łukasza Górnickiego).
14. Dostosowano Śluzę Opatowicką do przeprowadzenia ruchu pieszego. Wykonano ciągi piesze, oświetlenie i ogrodzenie.
15. Wykonano oświetlenie przy Promenadzie Krzyckiej na odcinku między ulicami Ślężną a Borowską.
16. Wybudowano oddzielną drogę dla pieszych w Promenadzie Krzyckiej pomiędzy ulicami Srebrnogórską a Pirenejską.
17. Wykonano korektę organizacji ruchu na alei Józefa Hallera na odcinku od ulicy Mieleckiej do wjazdu przy nr 157a.
18. Wybudowano chodnik w ulicy Jesionowej, wzdłuż skweru Stasiaka.
19. Uporządkowano parkowanie i wdrożono elementy zwiększające bezpieczeństwo pieszych na ulicy Białowieskiej.
20. Wybudowano chodnik w ulicy Granitowej na wysokości numerów 9-23a.
21. Ukończono projekt budowy przejścia dla pieszych przez ulicę Piotra Skargi przy Bastionie Sakwowym.

Poza budową nowej infrastruktury wyremontowano również istniejące trasy rowerowe i chodniki:

1. Wyremontowano nawierzchnię drogi dla rowerów wzdłuż Wybrzeża Stanisława Wyspiańskiego we Wrocławiu. Długość infrastruktury 1200 metrów.
2. Wyremontowano drogę dla pieszych i rowerów na fragmencie ulicy Powstańców Śląskich i na placu Społecznym. Długość infrastruktury 950 metrów.
3. Wyremontowano drogę dla pieszych i rowerów wzdłuż ulicy Legnickiej wraz z uporządkowaniem oznakowania (od wiaduktu do ulicy Przedmiejskiej). Długość infrastruktury 130 metrów.
4. Wyremontowano fragment drogi dla pieszych i rowerów na ulicy Lotniczej (na wysokości Cmentarza Żydowskiego). Długość infrastruktury 67 metrów.
5. Wykonano remont kapitalny mostów Uniwersyteckich - II etap. Długość infrastruktury 350 metrów.
6. Wyremontowano drogi dla pieszych i rowerów w ulicy Piotra Ignuta i Wiejskiej. Długość infrastruktury 1200 metrów.
7. Wyremontowano drogi dla pieszych i rowerów w ramach zadania "Wrocław na dobrej drodze". Wymiana nawierzchni bitumicznej. Długość infrastruktury 400 metrów.
8. Wymieniono nawierzchnię na ulicy Fryderyka Joliot-Curie przy Bibliotece Uniwersyteckiej. Długość infrastruktury 86 metrów.

9. Wyremontowano nawierzchnię drogi dla rowerów na ulicy Swobodnej między ulicą Powstańców Śląskich a ulicą Tadeusza Zielińskiego. Długość infrastruktury 280 metrów. Zadanie zrealizowane przez inwestora zewnętrznego w ramach artykułu 16 ustawy o drogach publicznych.
10. Wyremontowano chodnik w ulicy Jana Dąbrowskiego, strona zachodnia, od Tadeusza Kościuszki do ulicy Komuny Paryskiej.
11. Wyremontowano chodnik w ulicy Stanisława Worcella, strona północna od Zygmunta Krasińskiego do numeru 18.
12. Wyremontowano chodnik w ulicy Józefa Haukego-Bosaka, strona południowa od numeru 25 do numeru 37.

Osiągnięto następujące efekty:
W wyniku podjętych działań osiągnięto poprawę komfortu i bezpieczeństwa osób poruszających się pieszo lub rowerem po Wrocławiu. Poprawiono stan chodników, uspójniono sieć tras rowerowych, zwiększając pozytywne oddziaływanie sieci tras rowerowych na Wrocławianki i Wrocławian.

16. Rozwój ruchu rowerowego

W tegorocznym **rankingu Copenhagenize Index 2025 – EIT Urban Mobility Edition** (rankingu kopenhaskim) Wrocław zajął wysokie 28. miejsce i jako jedyne polskie miasto trafił do pierwszej 30-tki najbardziej rowerowych miast świata. W rankingu przeanalizowano pod kątem jednośladów 150 miast z całego świata, w tym 5 polskich metropolii: Wrocław, Warszawa, Gdański, Poznań oraz Łódź. Poza długością i jakością infrastruktury rowerowej Wrocław wyróżniono również za działania wspierające codzienne użytkowanie roweru:

- uruchomienie stacji przeładunkowej w podziemnym parkingu pod placem Wolności – pierwszego w Polsce centrum logistycznego opartego na rowerach cargo, z którego korzysta więcej niż jedna firma,
- ponowne otwarcie dla rowerów historycznego centrum miasta i trwałe wprowadzenie Strefy Slow Zone,
- program edukacyjny „Młodzi – Aktywnie zMOBILizowaNi”,
- ponowny start systemu roweru miejskiego (2 534 pojazdów we Wrocławiu), który w pół roku zanotował 1 milion przejazdów.

16.1. Trasy rowerowe

Budowa nowej i remont istniejącej infrastruktury dla rowerów to jedno z podstawowych narzędzi promowania aktywnej mobilności. Główny cel to ciągłe budowanie odcinków dróg dla rowerów, aby istniejącą infrastrukturę domknąć w spójną sieć. W 2025 roku wybudowano niespełna 3 kilometry nowych tras rowerowych oraz poprawiono stan techniczny ponad 4,5 kilometra dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerzystów. Zlecono lub kontynuowano

projektowanie kolejnych tras rowerowych - w sumie ponad 20 zadań. Do najważniejszych należą Zielona Rowerowa Oś Zachodnia, czyli połączenie rowerowe pomiędzy ulicą Bystrzycką przez Zachodnią do Centrum. W ramach tego zadania rozpoczęto również projektowanie kładki pieszo-rowerowej przez fosę miejską przy moście Władysława Sikorskiego. Ważnym zadaniem w centrum miasta jest również projekt połączenia rowerowego przez ulicę Bożego Ciała oraz Widok i projekt trasy rowerowej w ulicy Muzealnej.

Rozpoczęto lub kontynuowano projektowanie:

1. Droga rowerowa i ciąg pieszy na odcinku ulicy Racławickiej do alei Józefa Hallera.
2. Przekroczenia w ciągu promenady Krzyckiej - przekroczenie piesze i rowerowe alei Józefa Hallera - koncepcja rozbudowy kładki o najazdy.
3. Łącznik pieszo-rowerowy przez bobrowisko (rejon ulicy Międzyrzeckiej).
4. Przebudowa ulicy Kowalskiej w celu wydzielenia drogi dla rowerów po stronie zachodniej, od rejonu posesji numer 125 do wschodniego wjazdu do 3M.
5. Ścieżka rowerowa ulicy Karola Olszewskiego.
6. Ścieżka rowerowa w ulicy Spiskiej od ulicy Rudolfa Weigla do ulicy Kamiennej i Borowskiej.
7. Ścieżka rowerowa w ulicy Henryka Sienkiewicza od placu Józefa Bema do ulicy Świętokrzyskiej.
8. Droga rowerowa w ciągu ulic Francuskiej i Trawowej we Wrocławiu - przewidziane do dofinansowania z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska (FEDS), w ramach Zielonych tras pieszo-rowerowych we Wrocławiu - ulica Trawowa.
9. Zielona rowerowa oś zachodnia - Budowa trasy rowerowej z Gądowa do Centrum Miasta (Budowa trasy rowerowej w ciągu ulic Bystrzyckiej, Zachodniej i Władysława Sikorskiego).
10. Zielona rowerowa oś zachodnia - budowa kładki przez Fosę Miejską na wysokości ulicy Władysława Sikorskiego we Wrocławiu.
11. Ścieżka rowerowa - Las Rędziński.
12. Ścieżka rowerowa ulica Bartłomieja Strachowskiego od ulicy Zwycięskiej do ulicy Pszczelarskiej.
13. Ścieżka rowerowa Armii Krajowej – Wiśniowa.
14. Tunel pod linią kolejową numer 143 przy Kanale Miejskim – koncepcja.
15. Przebudowa placu Teatralnego, ulicy Widok i ulicy Szewskiej w celu wydzielenia drogi dla rowerów.

16. Przebudowa ulicy Żmigrodzkiej po stronie zachodniej od Mostów Trzebnickich do ulicy Henryka Kamieńskiego w celu wydzielenia dróg rowerowych.
17. Ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż ulicy Ołtaszyńskiej od ronda Ojca Pio do włączenia do drogi wojewódzkiej (wzdłuż TWK).
18. Ścieżka rowerowa ulica Trzebnicka.
19. Ścieżka rowerowa ulica Mokronoska do Wiejskiej.
20. Ścieżka rowerowa Plac Grunwaldzki od ulicy Grunwaldzkiej do istniejącej DDR.
21. Trasa rowerowa w ciągu ulic Tadeusza Zielińskiego, Muzealnej, Świebodzkiej i placu Muzealnego – PROJEKT.

16.2. Wrocławski Rower Miejski

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **6 milionów 755 tysięcy złotych** we Wrocławiu 6 milionów 484 tysięcy złotych, w gminach ościennych 271 tysięcy złotych, przy czym gminy przekazywały środki na realizację zadania na ich terenie w formie dotacji.

Wrocławski Rower Miejski (WRM) – system samoobsługowej wypożyczalni rowerów publicznych w 2025, działający na terenie Gminy Wrocław oraz 5 gmin sąsiadujących z Wrocławiem (Czernica, Siechnice, Kobierzyce, Kąty Wrocławskie, Wisznia Mała), w którym na 262 stacjach (w tym 240 we Wrocławiu) udostępniono klientom: 2 620 rowerów standardowych, 100 rowerów elektrycznych oraz na specjalne zamówienie 34 rowery specjalne (tandemy, handbike, towarowe i dziecięce).
System działał w okresie od kwietnia 2025 do końca 2025, w oparciu o umowę zawartą na lata 2025-2029, przy czym w grudniu liczba udostępnionych rowerów standardowych była zmniejszona o 50%, to jest do 1 310 (rowery elektryczne i specjalne były udostępnione w pełnej liczbie – łącznie 134).
Był to piętnasty rok działania systemu WRM, a rowery można było wypożyczyć i zwrócić zarówno na stacjach jak i poza nimi (za dodatkową opłatą zwrot), na terenie Gminy Wrocław oraz pięciu wspomnianych wyżej gmin. Cena wypożyczenia była utrzymana na poziomie z roku 2024.
Rowery standardowe można było wypożyczyć maksymalnie na 12 godzin, a specjalne co do zasady na 48 godzin.
Rowery były wypożyczone ponad 1,3 miliona razy, a w systemie zarejestrowanych było ponad 340 tysięcy użytkowników.

16.3. Rozbudowa wiat rowerowych

W 2025 roku nie powstały nowe wolnostojące parkingi rowerowe.

W ramach projektu bezpiecznych, zamykanych parkingów rowerowych przy miejscach zamieszkania rozpoczęto nabór wniosków od spółdzielni i zarządców wspólnot mieszkaniowych na administratora pilotażowego projektu wiaty rowerowej w kształcie chlebaka. W trzecim kwartale 2025 uruchomiono formularz internetowy, za pośrednictwem którego zbierane były zgłoszenia. W 2025 roku w ramach budowy Park&Ride na Jagodnie przy pętli Kajdasza, wybudowano również 2 wiaty rowerowe (po 5 stojaków rowerowych w każdej) w ramach systemu Bike&Ride. Ponadto przy ulicy Stalowej powstały dwie wiaty rowerowe (po 5 stojaków rowerowych w każdej). W sumie w ramach systemu Bike&Ride powstało zatem 40 miejsc parkingowych dla rowerów.

16.4. Spotkania z Radami Osiedla, Rodzinnymi Ogrodami Działkowymi oraz szkołami

W 2025 roku przeprowadzono spotkania w sprawie inwestycji pieszych i rowerowych z przedstawicielami między innymi:

1. Rady Osiedla Szczepin w zakresie wydzielenia drogi dla rowerów na ulicy Zachodniej.
2. Rady Osiedla Maślice – w sprawie ustanowienia Szkolnej ulicy przy szkole na ulicy Lubelskiej.
3. Rady Osiedla Psie Pole – Zawidawie – w sprawie bieżących projektów pieszych.
4. Rady Osiedla Muchobór Wielki – w sprawie bieżących projektów pieszych i rowerowych oraz bezpieczeństwa.
5. Szkoły przy ulicy Głubczyckiej oraz Rady Osiedla Księże – w sprawie wprowadzenia szkolnej ulicy i bezpieczeństwa pod szkołą.
6. Rodzinnych Ogrodów Działkowych zlokalizowanych wzdłuż planowanej Promenady Brochowskiej w sprawie przeprowadzenia inwestycji.

16.5. Rowerowa Współpraca Międzygminna

Z inicjatywy Gminy Długołęka rozpoczęto prace nad utworzeniem wydzielonej drogi dla rowerów na brakującym odcinku ulicy Leopolda Okulickiego, pomiędzy Gminą Długołęka oraz istniejącą infrastrukturą za rondem przy ulicy Odolanowskiej. Zorganizowano robocze spotkanie pomiędzy przedstawicielami Gminy Długołęka, Wydziału Mobilności Miejskiej, Zarządu Zieleni Miejskiej oraz Wrocławskich Inwestycji w celu omówienia szczegółów współpracy, przebiegu trasy oraz warunków technicznych trasy.

16.6. Specustawa rowerowa

Brano udział w spotkaniach roboczych z przedstawicielami między innymi Krakowa, Poznania, Metropoli Górnośląskiej oraz w ramach Unii Metropolii Polskich, na których zebrano i przedstawiono problemy i postulaty co do zmian w przepisach w celu ułatwienia procedowania inwestycji rowerowych. Problemy i postulaty zostały następnie przedstawione na spotkaniu roboczym z Ministerstwem Infrastruktury.

16.7. Zadania związane z edukacją i promocją mobilności aktywnej

Młodzi – Aktywnie zMOBILizowaNI
W 2025 roku był kontynuowany program „Młodzi – Aktywnie zMOBILizowaNI”, który pod swoim szyldem zbiera wszystkie działania promujące i edukujące w zakresie aktywnej mobilności, kierowane do dzieci i młodzieży oraz stanowi wsparcie dla nauczycieli wychowania komunikacyjnego w realizowanych przez nich zajęciach. W ramach programu odbyły się:

1. Rowerowe działania edukacyjne – rowerowe zajęcia edukacyjne dla uczniów i nauczycieli szkół podstawowych.

W ramach prowadzonych zajęć przeszkolono 2646 uczniów i 16 nauczycieli w zakresie zasad i zalet korzystania z roweru w mieście oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Uczniowie oraz nauczyciele mieli również okazję uczestniczyć w szkoleniach praktycznej jazdy na rowerze. 251 uczniów wzięło udział w egzaminie na kartę rowerową w stylu holenderskim i otrzymało Wrocławski Certyfikat Bezpiecznego Rowerzysty.

2. Rowerowy Maj **–** kampania promującą przemieszczanie się na rowerze, hulajnodze, rolkach i deskorolce w drodze do szkoły i przedszkola.

Kampania w 2025 roku trwała od 5 do 30 maja. Wzięło w niej aktywny udział 34848 dzieci z 74 szkół podstawowych i 103 przedszkoli.

Wykres 9. Liczba aktywnych uczestników kampanii Rowerowy Maj w latach 2016-2025

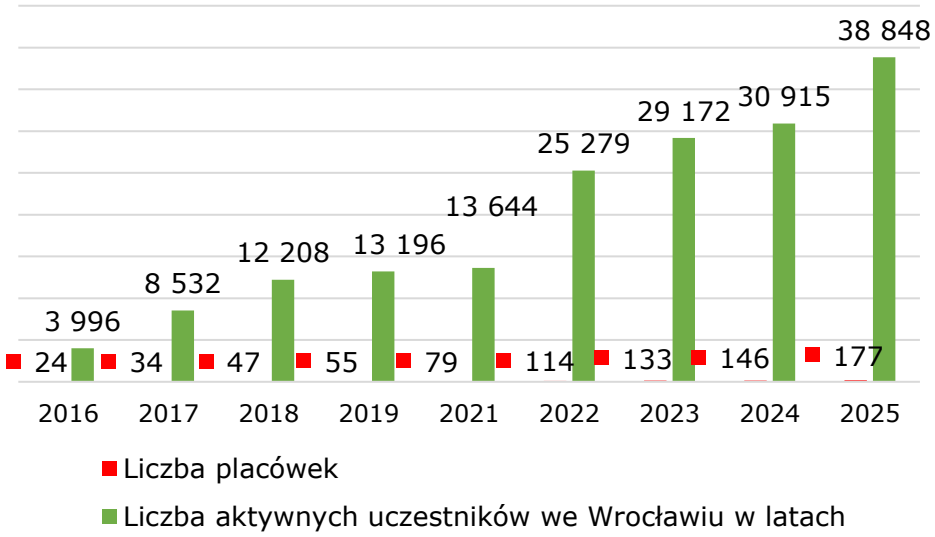

3. Konkurs na „Najbardziej mobilnie-aktywną szkołę we Wrocławiu”

Program „Młodzi – Aktywnie zMOBILizowaNI” ma na celu kompleksową edukację w zakresie aktywnej mobilności, szczególnie praktyczne korzystanie z roweru wśród uczniów wrocławskich szkół. Poprzez edukację i promocję poruszania się pieszo, rowerem oraz urządzeniami transportu osobistego (UTO), program dąży do zmiany nawyków transportowych młodych wrocławian i zwiększenia bezpieczeństwa w drodze do szkoły.

W ramach programu rozstrzygnięto trzecią edycję konkursu na „Najbardziej mobilnie aktywną szkołę we Wrocławiu” roku szkolnego 2024/2025. Trzy pierwsze miejsca zajęły kolejno: Szkoła Podstawowa numer 42, Szkoła Podstawowa numer 32 i Szkoła Podstawowa numer 23.

Rysunek 17. Podsumowanie przyzwyczajeń transportowych uczniów i ich rodziców/ opiekunów w konkursie w roku szkolnym 2024/2025

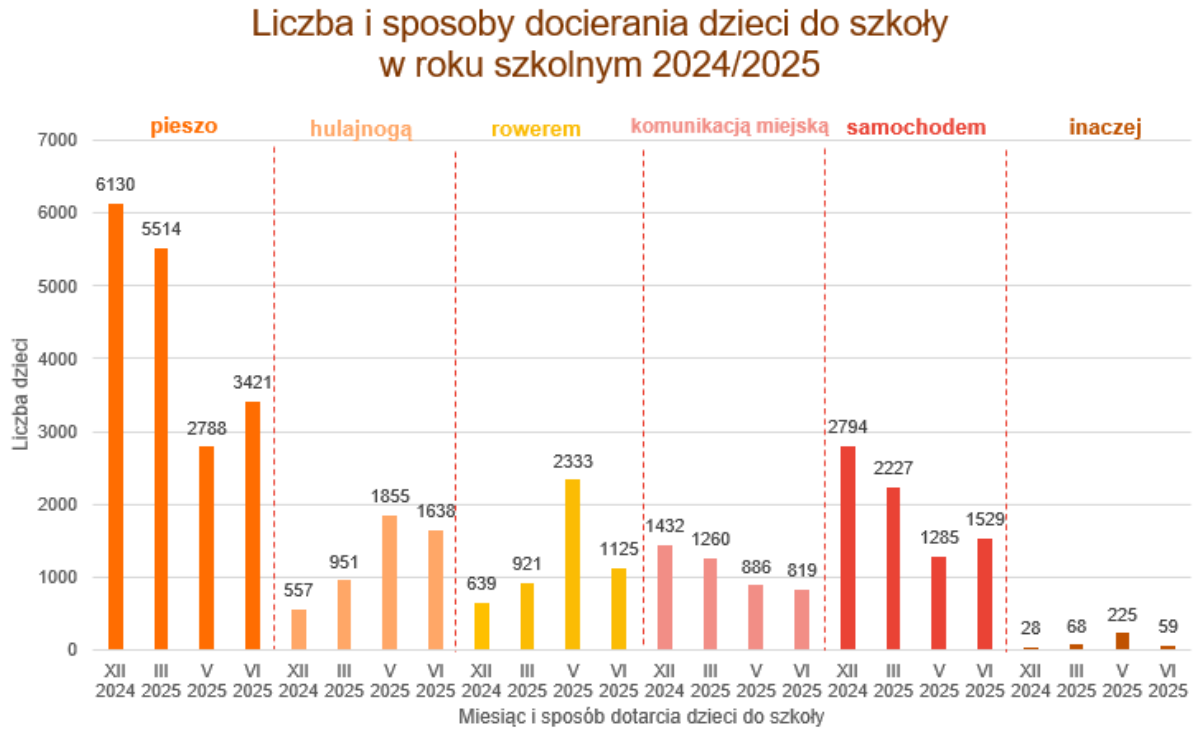

W listopadzie zainaugurowano konkurs w roku szkolnym 2025/2026. Szkoły uczestniczące w konkursie zdobywają punkty za poszczególne działania związane z edukacją i promocją w zakresie aktywnej mobilności, to jest:

- prowadzenie kursów na kartę rowerową,
- udział w kampanii Rowerowy Maj,
- udział w działaniach i zajęciach edukacyjnych dotyczących aktywnej mobilności proponowanych przez Gminę,
- udział w egzaminach na kartę rowerową w stylu holenderskim,
- monitorowanie przyzwyczajeń transportowych uczniów i ich rodziców /opiekunów,
- dbanie o odpowiednią liczbę miejsc parkingowych dla rowerów,
- działania zwiększające bezpieczeństwo uczniów w drodze do szkoły
- dodatkowe działania promujące aktywną mobilność (między innymi konkursy, Szkolna Ulica).

W ramach konkursu trzy najlepsze placówki otrzymują nagrody pieniężne (I. miejsce – 12 000 złotych, II. miejsce – 8 000 złotych, III. miejsce – 6 000 złotych), a najbardziej zaangażowani koordynatorzy vouchery upominkowe.

16.8. Wrocławskie Święto Rowerzysty

W 2025 roku zlecono zorganizowanie Wrocławskiego Święta Rowerzysty 2025. Jest to coroczna impreza popularyzująca ruch rowerowy we wszystkich jego pozytywnych aspektach oraz szerzej ideę przyjazną środowisku, aktywnej mobilności.
Impreza jest pozytywną demonstracją poparcia społecznego dla wdrożenia wrocławskiej polityki rowerowej. Była również okazją do dodatkowego wyróżnienia uczniów i nauczycieli szkół zaangażowanych w Akcję „Rowerowy Maj". 8 czerwca odbyło się Wrocławskie Święto Rowerzysty, czyli przejazd rowerowy ulicami Wrocławia oraz piknik dla rowerzystów w Parku Stanisława Tołpy, który finansowała Gmina Wrocław. W czasie wydarzenia podsumowano kampanię Rowerowy Maj. Organizatorem Święta od lat jest Wrocławska Inicjatywa Rowerowa. W 2025 roku wzięło w nim udział ponad 2000 rowerzystów.

16.9. W kółko kręcę

W dniach od 3 do 31 marca oraz od 1 października do 30 listopada 2025 roku odbyły się dwie kolejne edycje rywalizacji rowerowej „W kółko kręcę", promującej rower jako całoroczny, szybki, zdrowy, tani i niezależny środek transportu w mieście.
W edycji wiosennej i jesiennej wzięło aktywny udział 3 096 uczestników (wiosna - 1475, jesień - 1621), którzy rejestrowali swoje przejazdy rowerowe w aplikacji mobilnej. Przejechali oni w obu edycjach 1 267 720 kilometrów (wiosna – 411 250 kilometrów, jesień – 856 470 kilometrów). Zdobyte w konkursie punkty uczestnicy rywalizacji mogli wymieniać na atrakcyjne nagrody od Gminy Wrocław, Sklepu Rowery Stylowe i innych partnerów akcji.

16.10. Pomiary ruchu rowerowego

W 2025 roku kontynuowano całoroczne pomiary natężenia ruchu rowerowego na terenie Wrocławia. Podobnie jak w roku poprzednim, urządzenia pomiarowe funkcjonowały w 12 lokalizacjach. Na skrzyżowaniu ulicy Grodzkiej i wjazdu na Most Uniwersytecki zainstalowana jest kamera umożliwiająca pomiar ruchu rowerowego z rozróżnieniem rodzaju pojazdów (między innymi rowery, hulajnogi, rowery cargo czy pojazdy dostawców jedzenia), która w 2025 roku zarejestrowała ponad 770 tysięcy przejazdów. W pozostałych jedenastu lokalizacjach działają podstawowe urządzenia pomiarowe reagujące na ruch, wykorzystujące technologię podczerwieni. Wśród nich cztery liczniki zlokalizowane przy ulicy Powstańców Śląskich, Swobodnej, Borowskiej oraz Legnickiej odnotowały roczne wartości przekraczające 400 tysięcy przejazdów. Lokalizacje pozostałych urządzeń pozostały niezmienione.
Ponadto w 2025 roku prowadzono testy nowego typu urządzenia w formie małej szarej skrzynki, umożliwiającej rozróżnienie ruchu pieszego i rowerowego oraz

określenie kierunku poruszania się. Testy realizowano przy ulicy Grabiszyńskiej, na Promenadzie Krzyckiej oraz przy ulicy Powstańców Śląskich. Przebieg testów był pomyślny i stał się podstawą do podjęcia decyzji o dalszym rozwoju systemu pomiarowego w 2026 roku. Planowane jest rozszerzenie sieci do około 30 liczników, co pozwoli na jeszcze dokładniejszy i bardziej kompleksowy monitoring ruchu rowerowego w mieście.

16.11. Organizacja konkursu na projekt statuetki nagrody imienia Daniela Chojnackiego - „Danki”

W 2025 roku podjęto współpracę z Akademią Sztuk Pięknych we Wrocławiu w celu przeprowadzenia konkursu na statuetkę nagrody imienia Daniela Chojnackiego – „Danki”. Nagroda została stworzona, aby upamiętnić Daniela Chojnackiego – wieloletniego oficera rowerowego Wrocławia i pasjonata promowania roweru jako taniego, praktycznego oraz zdrowego środka transportu. Nagroda będzie mieć na celu inspirowanie innych do działania w duchu, który charakteryzował Daniela Chojnackiego: cechowały go uśmiech, bezkonfliktowość, zaangażowanie, pasja, inspirowanie innych i zamiłowanie do roweru. Organizatorom zależało, aby statuetka w sposób symboliczny do tego nawiązywała. Konkurs, którego pierwsza edycja ma odbyć się w 2026 roku ma nagradzać inicjatywy rowerowe w 4 kategoriach:

1. Infrastruktura rowerowa,
2. Działania miękkie związane z promowaniem ruchu rowerowego,
3. Działania edukacyjne,
4. Inspiracje międzynarodowe.

Na konkurs nadesłano 11 prac. Posiedzenie komisji konkursowej odbyło się 9 lipca 2025 roku. W wyniku przeprowadzonej dyskusji komisja konkursowa zdecydowała o nierozstrzyganiu konkursu oraz nie przyznaniu nagród. Jednocześnie podjęto decyzję o stworzeniu statuetki w procedurze pozakonkursowej, we współpracy z bliskimi Daniela Chojnackiego, tak by statuetka jak najpełniej odzwierciedlała intencje organizatorów konkursu.

16.12. Formularz internetowy – stojaki rowerowe

W trzecim kwartale 2025 roku uruchomiono formularz internetowy umożliwiający zgłaszanie przez mieszkańców spraw związanych z zapotrzebowaniem na montaż stojaków rowerowych.

16.13. Akcja remontu i przekazania jednośladów

Przeprowadzono akcję remontu oraz przekazania jednośladów, które trafiły do Biura Rzeczy Znalezionych, klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Akcja była wynikiem współpracy Wydziału Mobilności Miejskiej, Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta Wrocławia oraz centrum handlowego Wrocław

Fashion Outlet. W jej ramach wyremontowano 15 jednośladów, które następnie trafiły do osób korzystających z usług Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

16.14. Informacja i promocja w Internecie

W ramach działań promujących aktywną mobilność i zachęcania do korzystania z jednośladów w codziennym przemieszczaniu się po mieście, powstały filmy na media społecznościowe oraz artykuły publikowane w papierowym wydaniu darmowej gazetki Biuletyn wroclaw.pl.

1. Wideo:
    - Poznaliśmy zwycięzców jesiennej edycji „W kółko kręcę” #wroclaw,
    - Wrocławski mikrohub rowerowy wyróżniony! #wroclaw,
    - Program rowerowy Wrocławia. Co do tej pory zostało zrobione? #wroclaw,
    - Egzamin holenderski na kartę rowerową - jak to wygląda?,
    - Rusza rywalizacja "Rowerowy Maj"! Kręć kilometry i zgarniaj nagrody,
    - Porzucone rowery zyskają nowe życie i trafią do potrzebujących! #wroclaw,
    - Trzy malownicze trasy rowerowe we Wrocławiu idealne na weekend i święta #wroclaw #rower,
    - Poznaj zwycięzców "W kółko kręcę!",
    - Wrocław zapowiada akcję informacyjną i wzmożone kontrole dostawców rowerowych #wroclaw #rower,
    - Dziś obchodzimy Międzynarodowy Dzień Dojeżdżania Rowerem do Pracy Zimą,
    - Ruszają zgłoszenia do rywalizacji Rowerowy Maj #wroclaw #szkola #rower,
    - Po wygodnej nawierzchni do kładki nad Ślęzą #wroclaw.
2. W marcu 2025 roku zainicjowano kampanię skierowaną do dostawców jedzenia na jednośladach, w której informowano o zasadach poruszania się rowerem po mieście i konieczności przestrzegania ograniczenia prędkości w centrum Wrocławia. Na plakatach i ulotkach przygotowanych w trzech wersjach językowych, znalazły się również informacje o tym, czym jest rower i kiedy jednoślad przestaje spełniać tę definicję. Trafiły one do wrocławskich restauracji, kawiarni i punktów, z których dostawcy odbierają zamówienia dla swoich klientów. Akcję przeprowadzono wspólnie z wrocławską Policją oraz Strażą Miejską. Poza informacją zakładała również wzmożone kontrole prędkości oraz bezpieczeństwa jazdy dostawców.
3. Brano również udział w piknikach dla mieszkańców, podczas których promowana była zrównoważona mobilność, związane z nią działania prowadzone we Wrocławiu oraz przepisy dotyczące poruszania się rowerem po mieście. Wśród nich Piknik Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w zajezdni Borek oraz pikniki Dbam to Mam organizowane przez Zarząd Zasobu Komunalnego.

16.15. Promocja ruchu rowerowego

W 2025 roku w ramach promocji ruchu rowerowego zrealizowano zadania:

1. Rowerowy Maj – organizacja kampanii i zakup nagród.
2. Rowerowe działania edukacyjne – organizacja i przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli i uczniów szkół podstawowych związanych z przygotowaniem do egzaminu na kartę rowerową.
3. Inne działania w ramach programu Młodzi – Aktywnie zMOBILizowaNI – nagrody dla zaangażowanych szkół, nagrody pieniężne dla szkół w ramach konkursu.
4. Wrocławskie Święto Rowerzysty – organizacja pikniku.
5. W kółko kręcę – organizacja rywalizacji i nagrody.

17. Rozwój ruchu pieszego

17.1. Inwestycje piesze

W 2025 roku inwestycje piesze realizowane były poprzez poprawę bezpieczeństwa pieszych, zwiększanie dostępności, remonty nawierzchni chodników oraz budowę i remont peronów tramwajowych.

1. Największymi zadaniami były budowy przystanków wiedeńskich w ulicy Henryka Sienkiewicza – przy ulicy Łukasza Górnickiego oraz ulicy Szewskiej – przystanki "Oławska", "Wita Stwosza", "Uniwerstytecka", a także na placu Teatralnym – przystanek "Opera", peron południowy.
2. Kontynuowano prace na Promenadzie Krzyckiej. Wybudowano oddzielną drogę dla pieszych na odcinku pomiędzy ulicami Srebrnogórską a Pirenejską oraz oświetlenie pomiędzy ulicami Ślężną a Spiską. Prowadzono prace projektowe dla kolejnych odcinków Promenady.
3. W ramach poprawy bezpieczeństwa oraz podniesienia komfortu poruszania się pieszych i zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, wybudowano naziemne przejście dla pieszych przez ulicę Piotra Skargi przy ulicy Oławskiej. Zakończono też projektowanie nowego przejścia przez ulicę Piotra Skargi, zapewniającego ciągłość na Promenadzie Staromiejskiej – przy Bastionie Sakwowym.
4. Dla zwiększenia bezpieczeństwa pieszych, zlecono także wyniesienie progów zwalniających w lokalizacjach wskazywanych przez mieszkańców i Rady Osiedla jako szczególnie problematyczne. Elementy uspokojenia ruchu zaplanowano na ulicach: Łukowej, Szybowcowej, Rumiankowej, Małopanewskiej, Mieszczańskiej, Smętnej, Wyszyńskiego – Daszyńskiego, Kochanowskiego, Kłokoczyckiej, Grodzieńskiej, Krasińskiego, Komuny Paryskiej, Raciborskiej, Bytomskiej, Jacka Kuronia, Spiskiej, Buraczanej.
5. Zrealizowano remonty odcinków chodników w ulicach Jana Dąbrowskiego, Stanisława Worcella i Józefa Haukego-Bosaka, a także krótkie, ale istotne

fragmenty drogi dla pieszych i rowerów na ulicy Legnickiej – przy ulicy Przedmiejskiej oraz na ulicy Lotniczej – na wysokości Cmentarza Żydowskiego.

6. W ramach nakładów na rozwój ruchu pieszego powstały też nowe chodniki. Wybudowano chodnik przy ulicy Jesionowej. Trwa realizacja kolejnych, między innymi w ulicy Wieczystej, Granitowej, a także projektowanie chodników w ulicy Koziej, Junackiej, Krępickiej i Złotnickiej.
7. Uruchomiono formularz internetowy ułatwiający zgłaszanie lokalizacji ławek służących mieszkańcom oraz krawężników wymagających obniżenia.
8. W ramach poprawy dostępności przestrzeni miejskich obniżono 74 krawężniki na przejściach dla pieszych oraz w obrębie skrzyżowań, w lokalizacjach wskazanych przez mieszkańców.

17.2. Szkolna Ulica

W ramach poprawy bezpieczeństwa dzieci w drodze do szkoły kontynuowano program „Szkolna Ulica” w trzech szkołach. Przeprowadzono spotkania informacyjne w szkołach zainteresowanych wdrożeniem programu: Szkole Podstawowej numer 23 przy ulicy Przystankowej i Szkole Podstawowej numer 99 przy ulicy Głubczyckiej, a także w Publicznym Przedszkolu LOGICUS przy ulicy Raciborskiej. Analizowane są kolejne zgłoszenia szkół do programu.

17.3. Ławeczka Mieszkańca

Kontynuowano działania na rzecz poprawy dostępności przestrzeni publicznej poprzez wyposażenie pasów drogowych i ciągów komunikacyjnych w ławki. Zamontowano 50 ławek w wytypowanych przez mieszkańców lokalizacjach. Program został zrealizowany we współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej. Budżet przeznaczony na realizację programu w 2025 roku wyniósł 135 371 złotych.

17.4. Strefy wyłączone z możliwości pozostawienia hulajnogi oraz formularz dla mieszkańców do zgłaszania problemów związanych z obecnością hulajnóg w przestrzeniach miejskich

W związku z problemem źle zaparkowanych, utrudniających poruszanie się, hulajnóg elektrycznych na wynajem, w 2025 roku zorganizowano szereg spotkań z operatorami tych pojazdów, aby rozwiązywać część problemów w ramach dobrowolnej współpracy. Tą drogą udało się wypracować ograniczenie możliwości poruszania się lub parkowania hulajnóg w obszarach szczególnych - zwłaszcza Rynek i okoliczne ulice oraz place objęte strefami zamieszkania. Operatorzy zobowiązali się też do oznakowania hulajnóg numerami telefonów do ich obsługi, tak by użytkownicy mogli zgłaszać porzucone hulajnogi. Od września 2025 roku uruchomiono dodatkowy formularz dla mieszkańców do zgłaszania problemów związanych z obecnością hulajnóg w przestrzeniach miejskich. W 2025 roku

mieszkańcy przesłali około 270 zgłoszeń – część z lokalizacji, o których pisali powtarzała się. Te lokalizacje podzielono na kategorie, co do których przekazano operatorom zalecenia. I tak na przykład na dużych skrzyżowaniach i węzłach przesiadkowych zaproponowano operatorom wyłączenie możliwości zakończenia przejazdu hulajnogi oraz wskazanie użytkownikowi miejsca, w którym sugerowane jest pozostawianie pojazdu (to jest stojaki rowerowe). Strefami wyłączonymi z możliwości pozostawienia hulajnogi powinny być okolice przejść dla pieszych, przystanki komunikacji miejskiej oraz ich najbliższe otoczenie. Kolejna grupa lokalizacji, to miejsca, w których jest wąski chodnik, po którym jazda hulajnogą jest dopuszczona przepisami prawa - w takich miejscach zaproponowano operatorom, aby zablokowali możliwość rozwijania przez użytkowników prędkości większej niż zbliżona do ruchu pieszego oraz zablokowali możliwość kończenia przejazdu poza wyznaczonymi miejscami, to jest stojakami rowerowymi. Porozumiano się również ze Strażą Miejską, aby wskazane lokalizacje objęli wzmożoną kontrolą. Ustalono, że w przypadku, gdy hulajnogi wciąż będą utrudniać przemieszczanie, zostaną one wywiezione na parking miejski na koszt operatorów.
Ponadto brano udział w spotkaniu nowej grupy koordynatorów rowerowych krajów UE przy DG MOVE (Generalny Sekretariat do spraw mobilności i transportu przy Komisji Europejskiej) w Warszawie. Oficjalna nazwa grupy to National Cycling Contact Points, Na spotkaniu w Ministerstwie Infrastruktury przedstawicielki Gminy Wrocław miały wystąpienie na temat problemu dostawców rowerowych poruszających się na nielegalnych rowerach elektrycznych oraz działań Wrocławia w tym zakresie i konieczności zmian w przepisach krajowych.

17.5. Pozostałe działania

Uczestniczono w pracach projektowych, przygotowywaniu opinii i wytycznych dla zadań inwestycyjnych oraz planistycznych realizowanych przez Gminę Wrocław i jej jednostki.
Uczestniczono w procesie opiniowania projektów związanych z ruchem pieszym w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego oraz zadań drogowych projektowanych w oparciu o umowy zawarte z zarządcą dróg w oparciu o artykuł 16 ustawy o drogach publicznych.
Podjęto współpracę z Grupą branżową osób z niepełnosprawnościami oraz z Polskim Związkiem Niewidomych w celu regularnego omawiania kwestii dostępności przestrzeni miejskich, zwłaszcza dla osób ze szczególnymi potrzebami.

18. Aktywność pracowników w zakresie doskonalenia zawodowego i rozwoju kompetencji

1. Udział w zespołach, komitetach i współpracy instytucjonalnej.

Pracownicy uczestniczyli w działaniach o charakterze strategicznym i eksperckim, w tym:

- udział w spotkaniach Komitetu Wykonawczego oraz Komitetu Sterującego w ramach Strategii Gospodarowania Wodami Opadowymi i Roztopowymi dla Miasta Wrocławia,
- udział w pracach zespołu do spraw dekarbonizacji, powołanego do opiniowania strategicznych inwestycji sieciowych,
- udział we współpracy z Unią Metropolii Polskich.

2. Aktywność ekspercka i wystąpienia

Pracownicy brali aktywny udział w wydarzeniach poprzez wystąpienia i prezentacje, w tym:

- Kongres Nowej Mobilności w Katowicach,
- 6th Polish Bicycle Summit,
- cykliczne spotkania Prezydenta Wrocławia z mieszkańcami – udział merytoryczny,
- prezentacja Strefy Czystego Transportu (SCT) Radzie Miejskiej Wrocławia,
- prezentacja KBR 2024 Radzie Miejskiej Wrocławia na Sali Sesyjnej,
- prezentacja KBR 2024 dla Stowarzyszenia Aglomeracja Wrocławska,
- międzynarodowa konferencja rowerowej Velocity w Gdańsku - prezentacja swoich doświadczeń z zakresu edukacji rowerowej dzieci i dorosłych,
- panel dyskusyjny, jako panelista, na temat Infrastruktury rowerowej organizowany przez dziennik „Rzeczpospolita” w Warszawie,
- Forum Ekonomiczne w Karpaczu, jako panelista w panelu dyskusyjnym na temat infrastruktury rowerowej,
- konferencja w ramach Dnia Miast 2025 na temat szkolnych ulic organizowanego przez Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego Uniwersytetu Wrocławskiego, jako panelista w dyskusji,
- Festiwal I Pomocy organizowany na bulwarze Dunikowskiego – organizacja stoiska edukacyjnego WMM,
- warsztaty dotyczące parkowania na Sępolnie – prezentacja doświadczeń z konsultacji społecznych.

3. Konferencje, kongresy i wydarzenia branżowe (stacjonarne)

Pracownicy uczestniczyli w krajowych i międzynarodowych wydarzeniach branżowych, w tym:

- Kongres GIS – Łochów (delegacja),
- Tomorrow.Mobility World Congress oraz Smart City Expo World Congress 2025 w Barcelonie,
- Walk21 – Time for Walking! w Tiranie,
- międzynarodowe spotkaniu liderów mobilności organizowanym przez CITY Instituite w Londynie,
- międzynarodowa konferencja URBACT EUI Policy Lab on Active and Integrated Policy w Hamburgu,
- konferencja „Kolej w przestrzeni”,
- XV Poznańska Konferencja Naukowo-Techniczna „Przesunięcie modalne na rzecz zrównoważonych trybów mobilności”,
- Konferencja Naukowo-Techniczna „Miasto i Transport 2025” w Warszawie,
- „Spotkanie użytkowników PTV w Polsce” w Warszawie,
- „Spotkanie przyszłości. ITS 2.0” w Poznaniu,
- Konferencja Transportowego Obserwatorium Badawczego „Przestworza miast przyszłości: Rewolucja w miejskim transporcie powietrznym”,
- Kongres Rad Osiedli w Kinie Nowe Horyzonty.

4. Warsztaty, seminaria i spotkania robocze (stacjonarne)

Pracownicy uczestniczyli w warsztatach i seminariach, w tym:

- warsztaty monitoring i ewaluacja SUMP – Gdynia (delegacja),
- warsztaty na temat działań inwestycyjnych na osiedlu Oporów,
- warsztaty Rewio Leśnica,
- wizyta studyjna w Poznaniu w celu zobaczenia rowerowego mikrohubu przeładunkowego stworzonego w ramach projektu GRETA.

5. Webinary, debaty i wydarzenia online (transport, mobilność, dane, AI)

Pracownicy uczestniczyli w webinarach, debatach i wydarzeniach online, w tym:

- Webinarium „SUMP pod lupą: techniki monitorowania i ewaluacji realizacji planów mobilności miejskiej”,
- Webinarium – Sustainable Urban Mobility Plans (sumps.pl): „System oceny i ewaluacji Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP)” – w ramach projektu Wsparcie miejskich obszarów funkcjonalnych w przygotowaniu SUMP,
- Webinarium „Współdzielona mobilność i multimodalność w Planach Zrównoważonej Mobilności Miejskiej”,
- PTV Webinar: „Badania popytu w transporcie zbiorowym”,
- PTV Webinar: „Zastosowanie narzędzi PTV w planowaniu transportu zbiorowego”,
- Webinar ADM News „Mózg Miasta AI” (zastosowanie AI w różnych obszarach funkcjonowania miasta),

- Webinar „Głębokie sieci neuronowe dla analiz geoprzestrzennych”,
- Webinar „Co nowego w ArcGIS Pro?”,
- Webinar w ramach PWKK – Tech Update II: jesień 2025 – „Aktualizacja wiedzy technicznej – Co nowego w Platformie ArcGIS?”,
- Webinarium Analitycy Danych Miejskich IRMiR: „Czy ład danych w samorządzie jest możliwy?”,
- Webinarium Dostępność 2030+: „AI dla wszystkich: jak technologia usuwa bariery w transporcie publicznym”,
- TOB webinarium – „Oni o Nich, One o Nich – Dialog o równowadze w transporcie z funduszami UE w tle”,
- Debata ZOOM „Jak rozmawiać o transporcie czystym, zrównoważonym, bezpiecznym i budować akceptację dla zmian?”,
- Debata „Dokąd zmierza wrocławski transport?”,
- Debata jak rozmawiać o transporcie.

6. Szkolenia specjalistyczne, rozwojowe i obowiązkowe

Pracownicy uczestniczyli w szkoleniach obejmujących kompetencje twarde, miękkie oraz obowiązkowe, w tym:

- Szkolenie „Mozaika Mobilności” – z certyfikatem,
- Szkolenie „Mozaika Klimatyczna” – z certyfikatem,
- Szkolenie „Data Storytelling – efektywna wizualizacja danych”,
- Szkolenie „Jak wykorzystać sztuczną inteligencję i ChatGPT w komunikacji, promocji i PR w administracji publicznej”,
- Szkolenie „Sztuczna inteligencja a RODO” (05.03.2025),
- Szkolenie NIST „Ochrona danych osobowych a korzystanie z AI”,
- Szkolenie „Cyberbezpieczeństwo” / „Cyberbezpieczny Wrocław” (szkolenie obowiązkowe),
- Szkolenie „Asertywniej i z większą pewnością. Jak zadbać o siebie w relacjach z innymi”,
- Szkolenie „Efektywna komunikacja na co dzień. Jak nie utrudniać życia sobie i innym”,
- Szkolenie „Praca w moim życiu, moje życie w pracy – sztuka zachowania równowagi”/„Work-life balance”,
- Szkolenie „Wypalenie nie tylko zawodowe. Jak zbudować odporność psychiczną?”,
- Szkolenie „Bezpieczeństwo osobiste”,
- Szkolenie dotyczące konsultacji w Odlocie.

19. Zadania w zakresie obsługi systemu płatnych miejsc postojowych

Cel zadania:
Zarządzanie miejscami wyznaczonymi do płatnego postoju na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania (SPP) oraz w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania (ŚSPP) oraz prowadzenie spraw z tym związanych, w tym w szczególności pobieranie opłat za postój pojazdów samochodowych, wydawanie identyfikatorów uprawniających do zerowej stawki opłaty za postój, przeprowadzanie kontroli wnoszenia opłat za postój oraz pobieranie opłaty dodatkowej za nieuiszczenie opłaty za postój.

W 2025 roku:
1. Opracowano nowe zasady sytemu abonamentowego w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania oraz strefie płatnego parkowania, przyjęte przez Radę Miejską Wrocławia uchwałą numer XXVI/712/20 Rady Miejskiej Wrocławia z 10 lipca 2025 roku.
2. Na koniec roku 2025 w ramach śródmiejskiej strefy płatnego parkowania i strefy płatnego parkowania liczba płatnych miejsc postojowych wynosiła 9 392, natomiast w ramach śródmiejskiej strefy płatnego parkowania wynosiła ona 1 242 płatne miejsca postojowe.

Nowa organizacja ruchu związana z wprowadzeniem płatnych miejsc postojowych została wdrożona w 2025 roku w ramach śródmiejskiej strefy płatnego parkowania w obszarze B, w podstrefach: II, III i IV (Stare Miasto) oraz w ramach strefy płatnego parkowania w podstrefach: V (Plac Grunwaldzki) VIII (Przedmieście Świdnickie), IX (Szczepin), X (Nadodrze), XIII (Huby).

Wyznaczono nowe, płatne miejsca postojowe. Wdrożone zostały projekty docelowej organizacji ruchu, w ramach których uporządkowana została przestrzeń publiczna między innymi poprzez wyznaczenie płatnych miejsc postojowych.

W ramach tych działań utworzonych zostało w sumie **217 nowych**, płatnych miejsc postojowych na ulicach: Władysława Jagiełły, Księcia Witolda, Ludwika Rydygiera, Świętego Wincentego, Henryka Brodatego, Śrutowej oraz Alfreda Nobla.

Wprowadzone zostały zmiany organizacji ruchu docelowego, w wyniku których zmniejszeniu uległa liczba płatnych miejsc postojowych na ulicy Pawła Włodkowica, Gwarnej, Joachima Lelewela, placu Legionów, placu Kościuszki oraz alei Słowackiego. Wprowadzono również korektę organizacji na osiedlu Huby, jak i czasowo wyłączone zostały miejsca płatne na osiedlu Powstańców Śląskich oraz na ulicy Pięknej.

W wyniku wyżej wymienionych zmian łącznie ubyło **194** płatnych miejsc postojowych.

W 2025 roku z tytułu opłat za postój pojazdów samochodowych osiągnięto dochody
w wysokości 46 milionów 320 tysięcy złotych, w tym w strefie płatnego parkowania 25 milionów 198 tysięcy złotych, natomiast w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania 21 milionów 122 tysięcy złotych. Wydatki z tytułu obsługi systemu płatnych miejsc postojowych wraz z kosztami postępowania sądowego i prokuratorskiego związanymi z dochodzeniem należności wyniosły 15 milionów 437 tysięcy złotych.

Tabela 12. Tabela przedstawiająca liczbę płatnych miejsc postojowych oraz wydanych abonamentów w latach 2021-2025

Rok	Liczba płatnych miejsc postojowych	Liczba wydanych abonamentów			Liczba wydanych abonamentów dla mieszkańców		
		tradycyjne	e-abonamenty	razem	tradycyjne	e-abonamenty	razem
2021	5 733	3 193	9 146	12 339	2 692	4 710	7 402
2022	6 434	3 623	7 949	11 572	3 046	3 567	6 613
2023	8 535	7 367	7 291	14 658	4 786	4 733	9 519
2024	9 369	4 018	6 759	10 777	5 288	4 113	9 401
2025	9 392	4 492	6 724	11 216	5 804	5 296	11 100

20. Wspieranie rozwoju elektromobilności

Kontynuowano działania wspierające rozwój elektromobilności we Wrocławiu realizując zadania wskazane w ustawie z dnia 11 stycznia 2018 roku o elektromobilności i paliwach alternatywnych. W ramach realizacji zadań wykorzystywano autobusy zeroemisyjne w transporcie miejskim i pojazdy elektryczne do zadań publicznych, posiadano określoną liczbę punktów ładowania pojazdów oraz stwarzano warunki do wspierania rozwoju elektromobilności, w tym przeprowadzono pilotaż pojazdu autonomicznego we Wrocławiu.

W 2025 roku Urząd Miejski Wrocławia oraz jego jednostki użytkowały 16 pojazdów elektrycznych co stanowiło 18% udziału pojazdów elektrycznych we flocie pojazdów miejskich.

Ponadto w 2025 roku spółka miejska Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne - użytkująca obecnie 13 autobusów elektrycznych podpisała dwie umowy na zakup 28 autobusów elektrycznych. Na ten cel pozyskano z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej bezzwrotne wsparcie z planu rozwojowego, w ramach Inwestycji: G1.3.2 Zeroemisyjny transport zbiorowy (autobusy) z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności. Dostawy autobusów elektrycznych planowane są w 2026 roku i będą obsługiwały linie 106, 129 i 142.

W ramach świadczenia usług komunikacji w aglomeracji operatorzy od sierpnia 2025 roku świadczą usługi wykorzystując w swojej flocie 8 autobusów elektrycznych, między innymi na kierunkach Kiełczów, Łozina, Krzyżanowice.

Tabela 13. Liczba pojazdów z paliwem alternatywnym we Wrocławiu w latach 2022-2025

Rodzaj pojazdu	2022	2023	2024	2025
pojazdy elektryczne	1 383 + 598 skuterów	2 227+652 skutery	3 181+731 skuterów	5 468+840 skuterów
samochody hybrydowe	21 298	30 829	43 025	55 813
autobusy zeroemisyjne	-	-	13	21

Tabela 14. Liczba punktów ładowania z paliwem alternatywnym w latach 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Liczba punktów ładowania pojazdów elektrycznych	168	207	249	340
w tym:	53 lokalizacji	70 lokalizacji	78 lokalizacji	131 lokalizacji
1. liczba punktów Gminy Wrocław	28	28	28	45
2. liczba punktów pozostałe	140	179	221	295
Liczba stacji ładowania pojazdów elektrycznych	83	107	133	172
Liczba stacji tankowania gazem ziemnym	1	1	1	1
Liczba stacji tankowania wodorem	-	-	-	1

20.1. Testy autonomicznego minibusa Blees BB1 we Wrocławiu

W październiku 2025 roku przeprowadzono testy autonomicznego minibusa Blees BB1, które odbyły się na Cmentarzu Osobowickim i były poprzedzone analizami przedrealizayjnymi. Łącznie BB-1 przewiózł 1 223 osoby, wykonał 128 kursów, pokonując łączny dystans 233,73 kilometrów. BB-1 jeździł z prędkością od 4,8 do 8,12 kilometra na godzinę. Najchętniej korzystały z niego osoby starsze i z ograniczeniami ruchowymi, które przychodziły na Cmentarz Osobowicki, ale też studenci i mieszkańcy Wrocławia, którzy w mediach znaleźli informację o pilotażu i przyszli tylko po to, by zobaczyć, jak działa pojazd bez kierowcy.

Na trasie przejazdu wyznaczono dziewięć przystanków zlokalizowanych przy charakterystycznych punktach. W czasie testów nie odnotowano zdarzeń niebezpiecznych, które wymagały nagłych interwencji operatora.

W pojedynczych przypadkach wydawał on polecenie autonomicznemu systemowi, aby zwolnił, jeśli oceniał, że jakiś użytkownik ruchu może zakłócić przejazd. Sytuacje były incydentalne i wynikały z prewencyjnej postawy operatora. W sytuacjach, gdy ktoś celowo wybiegał przed pojazd, by sprawdzić, czy BB-1 się zatrzyma, system autonomii reagował prawidłowo, zwalniając lub zatrzymując pojazd.

Testy cieszyły się dużym zainteresowaniem, mieszkańcy nie obawiali się korzystać z minibusa autonomicznego.

Fotografia 77. Pojazd autonomiczny podczas testów na Cmentarzu Osobowickim

20.2. Projekt Shift2Zero

W grudniu 2024 roku Gmina Wrocław przystąpiła do **projektu Shift2Zero** i podpisała umowę Grant Agreement w ramach programu unijnego Horyzont Europa. Celem projektu jest opracowanie rozwiązań dla miejskiej logistyki oraz dostaw ostatniej mili. Rezultaty przyczynią się do zwiększenia efektywności operacyjnej oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. W ramach projektu planowane jest opracowanie i pilotażowe wdrożenie innowacyjnych lekkich pojazdów użytkowych z napędem elektrycznym (eLCV). Pojazd ten ma zostać przetestowany w ramach rzeczywistych operacji w środowisku miejskim. Na tej podstawie zdefiniowane zostaną wymagania dotyczące praktycznego wdrożenia opracowanych koncepcji (zastosowanie pojazdów i infrastruktury ładowania) przez operatorów mobilności i firmy logistyczne.
Konsorcjum składa się z 30 partnerów, a budżet projektu wynosi 10 milionów euro.
W 2025 roku odbyły się spotkania online z 30 partnerami projektu z 10 krajów europejskich, 2 spotkania w miastach partnerskich w Barcelonie i Bergen oraz robocze spotkania z przedstawicielami jednostek oraz partnerów wspomagających Wrocław.
W 2025 roku zdiagnozowano materiały planistyczne i zdefiniowano potrzeby dla zachowania spójności z założeniami polityk miejskich.

20.3. Prace Komitety Samorządowego oraz Komitetu do spraw Nowej Mobilności Miejskiej

W 2025 roku kontynuowano prace w ramach Komitetu Samorządowego oraz Komitetu do spraw Nowej Mobilności Miejskiej, działających przy Polskim Stowarzyszeniu Nowej Mobilności. Skierowano szereg postulatów do administracji rządowej, w tym uwagi do nowelizacji ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych, nowelizacji prawa o ruchu drogowym, między innymi wprowadzono obowiązkowość kasków dla mikromobilności dla osób poniżej 16 roku życia oraz uszczegółowiono przepisy w zakresie testów pojazdów autonomicznych na drogach publicznych.

20.4. Opiniowanie wniosków dotyczących lokalizacji ogólnodostępnych stacji ładowania

W 2025 roku kontynuowano opiniowanie wniosków dotyczących lokalizacji ogólnodostępnych stacji ładowania, w głównej mierze za pośrednictwem specjalnie przygotowanej aplikacji. W ramach podpisanych umów – pierwsze stacje powstały w pasie ruchu drogowego ulic Kazimierza Pułaskiego, Krętej, Gajowej, Estońskiej i Ostrowskiego.

Fotografia 78. Stacja ładowania pojazdów elektrycznych

VI. BUDŻET

1. Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2025-2046

Wieloletnia Prognoza Finansowa została uchwalona uchwałą budżetową numer XII/211/24 z dnia 19 grudnia 2024 roku z późniejszymi zmianami:

- **paragraf 1 uchwały numer XIII/229/25 Rady Miejskiej Wrocławia z 23 stycznia 2025 roku,**
- **paragraf 1 uchwały numer XIV/259/25 Rady Miejskiej Wrocławia z 27 lutego 2025 roku,**
- **paragraf 1 uchwały numer XV/286/25 Rady Miejskiej Wrocławia z 20 marca 2025 roku,**
- **paragraf 1 uchwały numer XVIII/339/25 Rady Miejskiej Wrocławia z 22 maja 2025 roku,**
- **paragraf 1 uchwały numer XXI/393/25 Rady Miejskiej Wrocławia z 10 lipca 2025 roku,**
- **paragraf 1 uchwały numer XXIIII/428/25 Rady Miejskiej Wrocławia z 11 września 2025 roku,**
- **paragraf 1 uchwały numer XXIV/478/25 Rady Miejskiej Wrocławia z 20 października 2025 roku,**
- **paragraf 1 uchwały numer XXV/499/25 RADY Miejskiej Wrocławia z 20 listopada 2025 roku,**
- **paragraf 1 uchwały numer XXVI/553/25 Rady Miejskiej Wrocławia z 18 grudnia 2025 roku.**

Na wniosek jednostek organizacyjnych wprowadzono 287 zmian dla zadań inwestycyjnych (33 zmiany w marcu, 41 zmian w maju, 37 zmian w lipcu, 45 zmian we wrześniu, 29 zmian w październiku, 39 zmian w listopadzie, 63 zmiany w grudniu) wynikających z prowadzonego monitoringu realizacji inwestycji.

Wprowadzone zmiany budżetowe były skutkiem prowadzonego monitoringu realizacji inwestycji oraz konieczności wprowadzenia do planu nowych zadań

W ciągu roku do Wieloletniej Prognozy Finansowej wprowadzono nowe pozycje:

1. Budowa sali gimnastycznej oraz boisk wielofunkcyjnych przy Szkole Podstawowej numer 6 przy ulicy Gorlickiej.
2. Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie florystyki przy Zespole Szkół numer 3.

3. Budowa budynku biurowego wraz z zapleczem magazynowym ochrony ludności oraz infrastrukturą towarzyszącą na potrzeby Centrum Zarządzania Kryzysowego Gminy Wrocław przy ulicy Strzegomskiej 148.
4. Przebudowa budynku administracyjnego przy placu Muzealnym 16.
5. Termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy placu Strzeleckim 5, 6, 7, 8, 9, 11, 15, 17, 23a.
6. Budowa kładek pieszo - rowerowych we Wrocławiu - etap I.

Po zmianach Załącznik numer 2 w latach planu 2025-2039 obejmował 102 zadania inwestycyjne. W pozycji „Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w artykule 5 ustęp 1 punkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach, wydatki majątkowe stanowiły łącznie 668 milionów 246 tysięcy 575 złotych, natomiast w pozycji „Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe”, wydatki majątkowe stanowiły łącznie 8 miliardów 476 milionów 914 tysięcy 899 złotych.

2. Przygotowanie projektu budżetu Miasta na 2026 rok

Opracowano projekt budżetu Miasta w zakresie wydatków inwestycyjnych, w oparciu o Zarządzenie numer 2864/25 Prezydenta Wrocławia z dnia 9 lipca 2025 roku w sprawie opracowania przez miejskie jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego oraz jednostki miejskiej administracji zespolonej materiałów planistycznych do projektu budżetu Miasta na 2026 rok oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta.
W projekcie budżetu na 2026 wzięto pod uwagę przede wszystkim:

- zabezpieczenie środków na zadania kontynuowane,
- określone przez Wydział Finansowy planowane limity wydatków,
- zaktualizowane wartości zadań i ich lata realizacji.

Po przeanalizowaniu wszystkich danych oraz po konsultacjach z przedstawicielami poszczególnych departamentów i podległych im jednostek opracowano i przekazano do wstępny zbiorczy projekt wydatków inwestycyjnych (uwzględniający zarówno wydatki wieloletnie, jak i jednoroczne) skierowany do I czytania na Sesji Rady Miejskiej.

Zestawienie przedłożone do I czytania obejmowało łącznie 85 zadań na sumaryczną kwotę 1 miliarda 251 milionów 510 tysięcy 860 złotych.

W związku w monitoringiem inwestycji i dokonanymi rozliczeniami finansowymi zadań realizowanych w roku 2025 opracowano autopoprawkę do Projektu Budżetu Miasta na 2026 rok, który został uchwalony w II czytaniu na Sesji Rady Miejskiej.

Uchwalony załącznik numer 3 obejmuje łącznie 96 zadań na sumaryczną kwotę 1 miliarda 437 milionów 881 tysięcy 785 złotych.

3. Prowadzenie monitoringu zadań inwestycyjnych zapisanych w budżecie 2025 roku

W ciągu 2025 roku prowadzono stały, bieżący monitoring stanu realizacji wszystkich zadań inwestycyjnych na podstawie informacji pisemnych, e-mailowych i telefonicznych oraz w oparciu o karty monitoringu projektów w ramach elektronicznego Systemu Monitoringu Projektów. Cyklicznie co około 3 tygodnie odbywały się spotkania monitoringowe z Wrocławskimi Inwestycjami, Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym oraz Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta. Natomiast dla zadań prowadzonych przez Zarząd Inwestycji Miejskich spotkania odbyły się 5 razy wraz z przekazaniem na koniec każdego miesiąca aktualnego harmonogramu przetargów.

Monitoringowi w 2025 roku podlegało 180 pozycji inwestycyjnych ujętych w budżecie to jest 102 zadań inwestycyjnych wieloletnich: w tym 29 programów i 73 zadania pojedyncze oraz 78 zadań jednorocznych. W wyniku monitoringu przeprowadzono wiele zmian budżetowych (dla zadań ujętych w WPF i zadań jednorocznych) na siedmiu Sesjach Rady Miejskiej, natomiast część zmian (w zakresie zadań jednorocznych) wprowadzane były również na bieżąco Zarządzeniami Prezydenta Wrocławia.

W ciągu roku opiniowano również zmiany budżetowe wnioskowane przez inne jednostki i wydziały.

4. Opiniowanie wniosków o uruchomienie procedur przetargowych

W związku z wymogiem ścisłego monitorowania zaciąganych przez Miasto zobowiązań finansowych w zakresie wydatków inwestycyjnych wszystkie jednostki miejskie zostały zobligowane do występowania, przed uruchomieniem procedur przetargowych, o zgodę na ich uruchomienie do Dyrektora Departamentu Infrastruktury i Transportu. Wszystkie wnioski były opiniowane przez Wydział Inżynierii Miejskiej.

5. Założenia polityki społeczno-gospodarczej Miasta Wrocławia

Udział Pracowników w opracowywaniu projektu Założeń polityki społeczno-gospodarczej Miasta Wrocławia na 2026 rok.
Zgodnie z Zarządzeniem numer 1515/24 Prezydenta Wrocławia z dnia 16 grudnia 2024 roku w sprawie udziału departamentów, wydziałów, biur, spółek i jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław w realizacji przedsięwzięć przyjętych w dokumencie pod nazwą „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2025” - monitorowano zadania koordynowane przez Departament Infrastruktury i Transportu. W ciągu roku sporządzone zostały 2 sprawozdania (półroczne) z powierzonych do realizacji przedsięwzięć.

6. Obsługa zadań inwestycyjnych powierzonych do realizacji Spółce Wrocławskie Inwestycje

Na podstawie Zarządzenia Prezydenta Wrocławia numer 12433/24 z dnia 1 lutego 2024 roku Spółce Wrocławskie Inwestycje zostało wydanych 47 nowych wskazań do realizacji dla zadań inwestycyjnych. W wyniku zgłoszonych zmian do harmonogramów realizacji poszczególnych zadań uzgodniono terminy realizacji inwestycji i wydano 108 aneksów do wskazań. Spółka przedstawiała 4 raporty z wykonanych usług w poszczególnych kwartałach 2025 roku. Raporty zostały zweryfikowane pod katem osiągnięcia kamieni milowych i postępu rzeczowego dla 91 zadań powierzonych Spółce do realizacji przez Departament Infrastruktury i Transportu.

VII. EKSPLOATACJA

1. Nadzór nad działaniami eksploatacyjnymi Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta

Jednostką odpowiedzialną za prawidłowe funkcjonowanie elementów infrastruktury drogowej na terenie Gminy Wrocław jest Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu (ZDiUM). Departament w 2025 roku prowadził nadzór nad ZDiUM w zakresie bieżącego utrzymania oraz remontów. W ramach nadzoru prowadzona była wymiana korespondencji, konsultacje, spotkania oraz bieżące interwencje wynikające ze zgłoszeń mieszkańców, radnych, przedsiębiorców oraz innych instytucji kierowanych do Prezydenta Wrocławia oraz Gminy Wrocław.

2. Lokalne naprawy ubytków nawierzchni jezdni i chodników - remonty

Cel zadania:
Wykonanie remontów bitumicznych, brukarskich oraz równań nawierzchni nieutwardzonych, niezbędnych dla zachowania bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **29 milionów 721 tysięcy złotych**

2.1. Remonty nawierzchni bitumicznych

W 2025 roku:
Wykonano 73 638 metrów kwadratowych napraw nawierzchni bitumicznych na podstawie zleceń za łączną kwotę 19 milionów 578 tysięcy złotych, w tym na terenie:

1. Dzielnicy Krzyki - 17 158 metrów kwadratowych.
2. Dzielnicy Psie Pole - 26 261 metrów kwadratowych.
3. Dzielnicy Fabryczna - 24 360 metrów kwadratowych.
4. Dzielnicy Stare Miasto i Śródmieście - 5 859 metrów kwadratowych.

2.2. Remonty nawierzchni z kostki kamiennej i betonowej, płyt betonowych i kamiennych

W 2025 roku:
Wykonano 9 146 metrów kwadratowych napraw nawierzchni z kostki kamiennej i betonowej, płyt betonowych i kamiennych za łączną kwotę 4 miliony 693 tysiące złotych, w tym na terenie:

1. Dzielnicy Krzyki - 1 421 metrów kwadratowych.
2. Dzielnicy Fabryczna - 2 501 metrów kwadratowych.
3. Dzielnicy Psie Pole - 2 395 metrów kwadratowych.
4. Dzielnicy Stare Miasto i Śródmieście - 2 830 metrów kwadratowych.

2.3. Równania nawierzchni nieutwardzonych

Równanie nawierzchni nieutwardzonych za kwotę 5 milionów 288 tysięcy złotych, na powierzchni 39 323 metrów kwadratowych w następujących lokalizacjach: Chobieńska, Mojęcicka, Czerwonych Maków, Kminkowa, Michała Tadeusza Falzmanna, Anyżowa, Nektarowa, Zegarmistrzowska, Grudziądzka, Meliorancka Południowa, Narzędziowa, Kłokoczycka, Sołtysowicka, Hiacyntowa, Górnośląska, Opoczyńska, Kardamonowa, Łubinowa, Tulipanowa, Sieroszowicka, Hipolita Cegielskiego, Ślężańska, Zakrzowska, Kamila Stefki, Szwajcarska, Klecińska, Witolda Urbanowicza, Gruszowa, Jana Mydlarskiego, Warciańska, Kosmonautów, Edwarda Abramowskiego, Chemiczna, Piękna, Nepalska, Górecka, Równa, Wyboista, Bojanowska, Ubocze, Żarska, Polna, Armeńska, Semaforowa, Lubska, Motylkowa, Owocowa, Smardzowska, Robotnicza, Rakowiecka, Promenada, Chrzanowskiego, Ubocze.

2.4. Inne prace

Prace w zakresie pielęgnacji zieleni i zabezpieczenia trawników wykonano następujące prace w łącznej kwocie 29 tysięcy złotych:

1. Ustawienie palików drewnianych u zbiegu ulic: Młynarskiej i Żmigrodzkiej.
2. Ustawienie palików drewnianych przy ulicy Augusta Emila Fieldorfa.
3. Wykoszenie rowu przy ulicy Niepierzyńskiej.
4. Wykoszenie trawy przy ulicy Pawła Eluarda.
5. Pielęgnacja drzew przy ulicy Płużnej.

Utwardzenie nawierzchni parkingu przy ulicy Królewieckiej przy stadionie Tarczyński Arena za kwotę 133 tysięcy złotych.

3. Remonty obiektów inżynierskich

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **7 milionów 102 tysiące złotych**

W 2025 roku:

wykonano bieżące i awaryjne remonty obiektów inżynierskich, które obejmowały:

1. Naprawę elementów konstrukcji żelbetowej Mostu Milenijnego (inwentaryzacja oraz iniekcja rys w blokach kotwiących, wykonanie naprawy konstrukcji żelbetowej w strefie zakotwień, uszczelnienie i zamknięcie rys korozyjnych wraz z odnowieniem zabezpieczenia antykorozyjnego na powierzchni desek gzymsowych mostu).
2. Konserwację mostu Milenijnego polegającą na konserwacji urządzeń odwadniających poprzez udrożnienie i uszczelnienie kolektora odwadniającego, zabezpieczeniu antykorozyjnym rury szalunkowej na styku z poprzecznicą wantową oraz wykonaniu inwentaryzacji rys na pylonach mostu wraz z wdrożeniem systemu monitoringu rys.

3. Naprawa zadaszenia przystanku tramwajowego na węźle przesiadkowym przy ulicy Lotniczej (wykonanie opracowania wskazującego przyczyny powstania awarii zadaszenia, wykonanie wzmocnienia słupów wraz z zabezpieczeniem antykorozyjnym konstrukcji, wykonanie naprawy betonu wraz z wypełnieniem przestrzeni w konstrukcji oraz przestrzeni między konstrukcją wzmacniającą a betonem, czyszczenie oraz zabezpieczenie antykorozyjne stalowych słupów, usunięcie warstwy istniejącej izolacji z żywic, reprofilacja powierzchni poprzez oczyszczenie strumieniowo-ścierne, wykonanie izolacji z żywic metakrylowych MMA (na bazie metylometakrylanu) na całej powierzchni zadaszenia, rozbiórka tymczasowego podparcia zadaszenia.

Realizowane zadania przyczyniły się do poprawy bezpieczeństwa wszystkich użytkowników obiektów inżynierskich, przywrócenie pierwotnych parametrów użytkowych obiektów oraz poprawa estetyki.

4. Zadania w zakresie utrzymania dróg i infrastruktury

Cel zadania:
Dbanie o najwyższą jakość wrocławskich dróg i infrastruktury oraz estetykę Miasta dla dobra mieszkańców i przyszłych pokoleń.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **85 milionów 747 tysiące złotych**

W 2025 roku:
Zrealizowano zadania, między innymi w zakresie:

1. Eksploatacji i utrzymania obiektów inżynierskich, w tym elementów mostów, kładek, przepustów, przejść podziemnych, tuneli samochodowych, ekranów akustycznych, dźwigów osobowych.
2. Eksploatacji i utrzymania systemu Inteligentnego Systemu Transportu.
3. Utrzymania i konserwacji sieci trakcyjnej, kabli i zwrotnic elektrycznych.
4. Eksploatacji i konserwacji odwodnienia drogowego.
5. Odbioru wód opadowych i roztopowych.
6. Utrzymania fontann.
7. Utrzymania i konserwacji mebli miejskich w pasie drogowym.
8. Utrzymania i konserwacji obiektów wyposażenia przystanków komunikacji zbiorowej.
9. Eksploatacji i utrzymania miejskich kanałów technologicznych.
10. Eksploatacji i konserwacji oświetlenia ulic, placów i dróg (w tym zakup energii elektrycznej i gazowej).
11. Eksploatacji i konserwacji iluminacji obiektów budowlanych.
12. Utrzymania i konserwacji pomników i form przestrzennych.
13. Utrzymania szaletów w pasie drogowym wraz z odszczurzaniem okolic.

14. Innych zadań eksploatacyjnych, w tym między innymi konserwacja podświetlanych punktów informacyjnych, konserwacja tabliczek z nazwami ulic, prace porządkowe i ochronne w terenach zielonych.
15. Montażu i demontażu iluminacji świątecznej.
16. Eksploatacji i konserwacji urządzeń iluminacji obiektów budowlanych.
17. Zakupu energooszczędnych opraw w technologii LED do oświetlenia drogowego.
18. Obsługi administracyjnej pasa drogowego (w tym opłaty za wyłączenie gruntów rolnych z produkcji rolnej, kary i odszkodowania na rzecz osób fizycznych i prawnych z tytułu odpowiedzialności cywilnej ZDiUM za szkody osobowe i rzeczowe).

Fotografia 79. Iluminacja świąteczna

Fotografia 80. Iluminacja świąteczna

5. Zadania w zakresie konserwacji i utrzymania elementów inżynierii ruchu

Cel zadania:
Zapewnienie bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu.
Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **28 milionów 492 tysiące złotych**

W 2025 roku:
Działania realizowano:

1. W sferze opiniodawczej i nadzorczej w zakresie:
   - właściwej koordynacji całości zagadnień związanych z problematyką inżynierii ruch,
   - wprowadzania tymczasowych ograniczeń w ruchu drogowym,
   - wdrażania zmian w docelowym oznakowaniu miasta,
   - inicjowania nowych rozwiązań szczegółowych bądź ogólnych (w tym nowych tras komunikacyjnych) wraz z niezbędnymi analizami ruchowymi,
   - monitorowania i oceniania wprowadzonych zmian w organizacji ruchu.
2. W sferze eksploatacyjnej, w zakresie właściwej realizacji zdań wynikających z bieżących potrzeb miasta szczególny nacisk położono na efektywne wykorzystanie przyznanych środków finansowych. Główne grupy zadań w sferze eksploatacji to:
   - oznakowanie poziome – wykonano oznakowanie w technologii cienkowarstwowej i w technologii grubowarstwowej (138 tysięcy metrów kwadratowych),
   - oznakowanie pionowe – wdrożono strefy ruchu uspokojonego na osiedlach i ulicach, rozszerzono strefy ruchu i zamieszkania, wprowadzono lokalne ograniczenia w ruchu pojazdów ciężarowych (6 lokalizacji), wyznaczono nowe przejścia dla pieszych (9 lokalizacji), zabezpieczono awarie w pasie drogowym (980 interwencji) wyznaczono i oznakowano miejsca postojowe dla osób z niepełnosprawnościami (45 lokalizacji), wdrożono projekty uporządkowania ruchu,
   - sygnalizacja świetlna – wdrożono zmiany w programach sygnalizacji (15 lokalizacji), wymieniono sygnalizatory świetlne 3 komorowe – 21 sztuk i 2 komorowe – 110 sztuk, wymieniono elementy konstrukcyjne słupki HY na skrzyżowaniach (40 sztuk), zamontowano na skrzyżowaniach 73 urządzenia dźwiękowe tak zwane klekotki, utrzymywano w sprawności tablice dynamicznej informacji pasażerskiej, wymieniono 6 ekranów kontrastowych w celu poprawy widoczności sygnalizatorów,

- urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego – wymieniono 2 176 metrów bieżących barier przystankowych, 744 metrów bieżących paneli ażurowych w międzytorzu oraz 2 310 słupków (w tym 1 978 elastycznych) najczęściej uszkodzonych wskutek kolizji drogowych,
- montaż nowych elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego, głównie w lokalizacjach, w których stwierdzono niezgodne z prawem parkowanie pojazdów utrudniające ruch pieszych bądź ograniczające widoczność w obrębie skrzyżowań (74 lokalizacje).

Realizowane zadania przyczyniły się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego wszystkich jego uczestników oraz zmniejszenia jego uciążliwości.

Fotografia 81. Urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego w ulicy Bocznej

Fotografia 82. Urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego w ulicy Komandorskiej

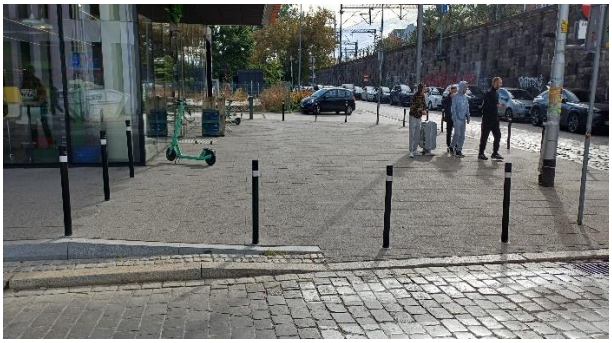

Fotografia 83. Urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego w ulicy Strońskiej

Fotografia 84. Urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego w ulicy Świętego Jerzego

VIII. TOROWISKA I SIEĆ TRAKCYJNA

1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacji zbiorowej - TORYWOLUCJA

W ramach programu prowadzone są modernizacje sieci torowisk tramwajowych Wrocławia oraz remont zatok autobusowych w różnych lokalizacjach miasta.

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: **59 milionów 473 tysiące złotych**

W 2025 roku:

Prowadzono następujące zadania:

1. Wymiana rozjazdów na skrzyżowaniu placu Powstańców Wielkopolskich z ulicą Trzebnicką oraz przebudowa połączenia z Zajezdnią Ołbin.
2. Modernizacja torowiska w ulicy Piotra Skargi od placu Dominikańskiego do ulicy Teatralnej.
3. Remont torowiska w ulicy Podwale od placu Jana Pawła II do placu Orląt Lwowskich.
4. Modernizacja torowiska tramwajowego i sieci trakcyjnej w ulicy Kosmonautów od skrzyżowania z ulicą Jeżowską do przystanku „Jeleniogórska”.
5. Modernizacja torowiska na skrzyżowaniu ulic Pomorskiej i Dubois w zakresie wymiany czterech rozjazdów i skrzyżowania torowego.
6. Modernizacja przejazdu na skrzyżowaniu ulic Oławskiej i Podwale.
7. Modernizacja przejazdu na skrzyżowaniu ulic Powstańców Śląskich i Jastrzębiej.
8. Remont przejazdu drogowo-torowego na skrzyżowaniu ulicy Armii Krajowej z ulicą Tarnogajską wraz z przejazdem drogowo-torowym na skrzyżowaniu ulic Tarnogajskiej i Czesława Klimasa.

Wykonano remont nawierzchni zatok autobusowych w poniższych lokalizacjach:

1. „Kamienna”,
2. „Broniewskiego”,
3. „Plac Powstańców Warszawy”,
4. „Wróblewskiego”,
5. „Dworzec Autobusowy”,
6. „Urząd Wojewódzki”,
7. „Hermanowska – 2 zatoki”,
8. „Działkowa”.

Podsumowanie ilościowe roku 2025:

- Wykonano 7 204 metrów toru pojedynczego torowiska tramwajowego, w tym 2 877 metrów toru pojedynczego torowiska zielonego.
- Zabudowano 11 rozjazdów w tym 1 rozjazd podwójny,
- Wykonano 1 skrzyżowanie torowe,
- Wykonano 4 smarownice torowe,
- Wykonano 3 429 metrów kwadratowych podbudowy betonowej,
- Ułożono 1 865 metrów kwadratowych nawierzchni z kostki brukowej,
- Ułożono 845 metrów kwadratowych nawierzchni bitumicznych,
- Ułożono 4956 metrów kwadratowych nawierzchni betonowych (beton fakturowany),
- Ułożono 936 metrów kwadratowych nawierzchni z kostki kamiennej,
- Ułożono 994 metrów kwadratowych nawierzchni z płyt betonowych na przystankach oraz 502 metry kwadratowe na przejazdach drogowo – torowych,
- Dokonano remontu nawierzchni zatok autobusowych o łącznej powierzchni 1770 metrów kwadratowych.

Ponadto, podczas realizacji wyżej wymienionych zadań wykonano:

- 9 metrów kwadratowych nawierzchni ścieżki rowerowej,
- 54 metry kwadratowe nawierzchni chodnika,
- Zamontowano 2 komplety wyposażenia przystanków.

IX. REALIZACJA ZADAŃ O CHARAKTERZE OBRONNYM

1. Realizacja zadań inwestycyjnych o charakterze obronnym wynikających z ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku: 369 tysięcy złotych

W ramach zadania zrealizowano utwardzenie terenu przy ulicy Klecińskiej wraz z nasadzeniem zieleni.

Realizowanie zadanie pozwoli na utwardzonym terenie na składowanie sprzętu służącego ochronie ludności i obronie cywilnej.

2. Realizacja zadań o charakterze obronnym wynikających z ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej

Wydatki poniesione z budżetu 2025 roku (dotacja): 485 tysięcy złotych

W 2025 roku Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu zakupił w ramach zadania pod nazwą Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026 realizowanego z udziałem środków publicznych następujące materiały:

1. Pojemniki na wodę pitną - 2 sztuki,
2. Bariery betonowe BPPS – 230 sztuk,
3. Bariery metalowe przeciwtłumowe.

Wykonane zadanie pozwoliło na zwiększenie bezpieczeństwa pieszych podczas różnych imprez masowych oraz pozawala na zgromadzenie wody na czas kryzysu.

DEPARTAMENT NIERUCHOMOŚCI I EKSPLOATACJI

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI GMINY WROCŁAW

WYDZIAŁ NIERUCHOMOŚCI KOMUNALNYCH

DOCHODY WYDZIAŁU NIERUCHOMOŚCI KOMUNALNYCH

W 2025r plan dochodów Wydziału Nieruchomości Komunalnych wynosił 83.608.000,00 zł. – w trakcie roku budżetowego zwiększono o 12.816.620 zł. Wykonanie wynosi **108,38 %** założonego planu **96.424.620,00 zł**:

Trwały zarząd, użytkowanie, służebności	2 675 357,68 zł
Użytkowanie wieczyste	54 430 696,01 zł
Dzierżawy	25 783 624,44 zł
Przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	11 737 617,88 zł
Sprzedaż składników majątkowych	6 475 578,65 zł
Opłata planistyczna i adiacencka	473 899,36 zł
Wpływy z różnych opłat, odsetki	2 929 796,96 zł
ogółem	**104 506 570,98 zł**

Trwały zarząd, użytkowanie, służebności	2 675 357,68 zł
Użytkowanie wieczyste	54 430 696,01 zł
Dzierżawy	25 783 624,44 zł
Przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	11 737 617,88 zł
Sprzedaż składników majątkowych	6 475 578,65 zł
Opłata planistyczna i adiacencka	473 899,36 zł
Wpływy z różnych opłat, odsetki	2 929 796,96 zł
Ogółem	**104 506 570,98 zł**

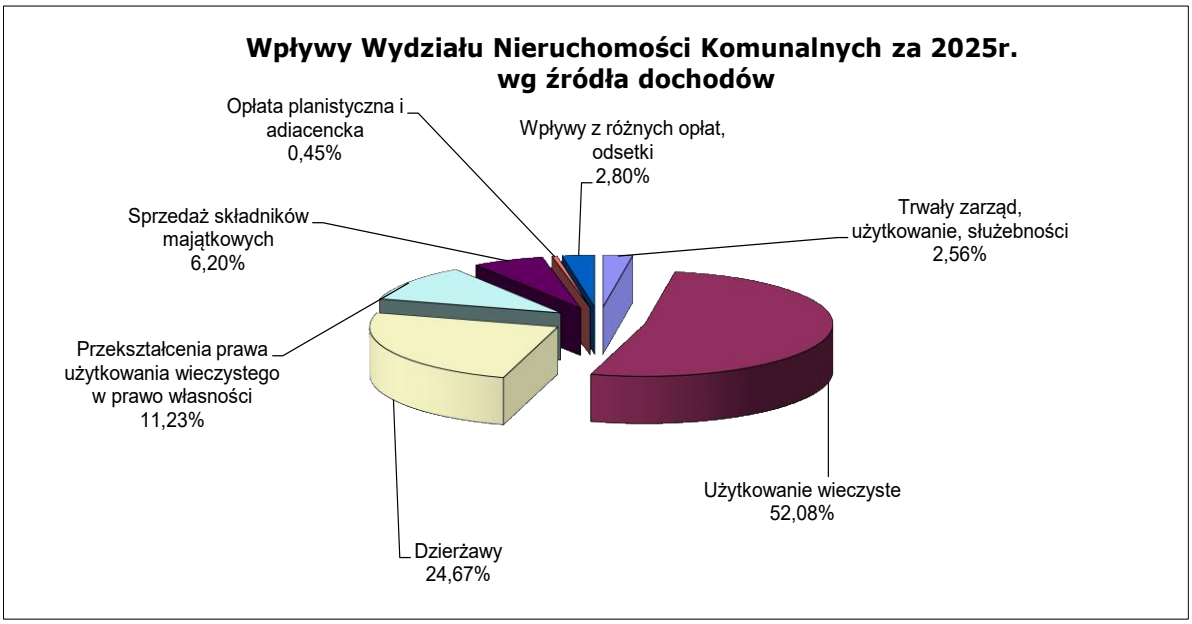

Łączne dochody Wydziału Nieruchomości Komunalnych w latach 2021-2025

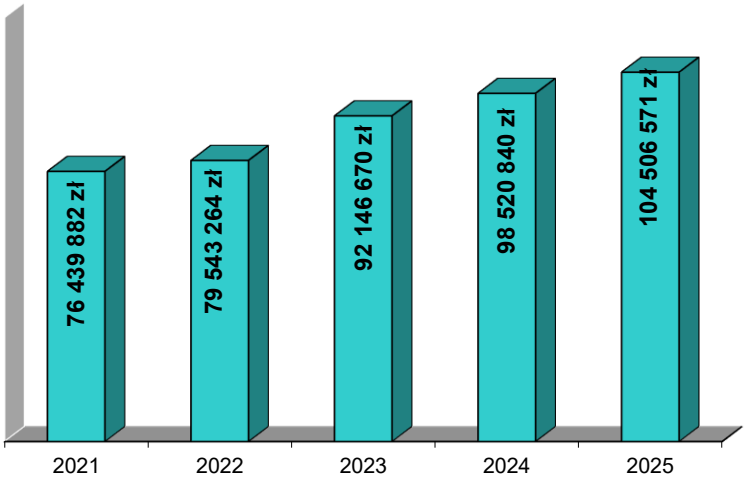

REGULACJE STANÓW PRAWNYCH I KOMUNALIZACJA NIERUCHOMOŚCI GMINY WROCŁAW

1. Komunalizacja mienia (nabywanie i regulowanie stanu prawego nieruchomości w trybie ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych, ustawy Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną, ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa):

Ilość prowadzonych postępowań	282
Ilość pozostałych postępowań	271

2. Regulacja stanów prawnych nieruchomości (w tym m.in. zbywanie nieruchomości, ustalanie służebności, rozwiązywanie użytkowania wieczystego, ustanawianie tytułu prawnego po wygaśniętych użytkowaniach wieczystych, naliczanie opłat z tytułu bezumownego korzystania, itp.)**:**

Ilość prowadzonych postępowań	86
Ilość pozostałych postępowań	78

3. Realizacja roszczeń osób prawnych i fizycznych do uzyskania prawa użytkowania wieczystego i własności budynku (zgodnie z art. 200, 201, 204, 207 i 208 ustawy o gospodarce nieruchomościami)

Ilość prowadzonych postępowań	7
Ilość pozostałych postępowań	3

4. Prowadzenie spraw związanych z roszczeniami rewindykacyjnymi kościołów (realizacja roszczeń związków wyznaniowych oraz innych osób na podstawie ustaw szczególnych w tym kontynuowanie postępowania ze Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP odnośnie zakończenia postępowań regulacyjnych prowadzonych przez Komisję Regulacyjną do Spraw Gmin Wyznaniowych Żydowskich)

Ilość prowadzonych postępowań	4
Ilość pozostałych postępowań	4

5. Regulacja stanów prawnych nieruchomości związanych z rodzinnymi ogrodami działkowymi

Ilość prowadzonych postępowań	16
Ilość pozostałych postępowań	11

6. Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie przekazania własności nieruchomości gruntowej, wchodzącej uprzednio w skład gospodarstwa rolnego (postępowania ws. przekazania własności nieruchomości wchodzącej w skład gospodarstwa przekazanego Skarbowi Państwa i postępowań ws. przekazania własności nieruchomości objętej prawem nieodpłatnego użytkowania z tytułu przekazania gospodarstwa Skarbowi Państwa)

Ilość prowadzonych postępowań	2
Ilość pozostałych postępowań	1

7. Prowadzenie postępowań w sprawie ustalenia odszkodowania za nieruchomości, które przeszły na własność Gminy Wrocław w związku z wydaniem decyzji o realizacji inwestycji drogowych (w

trybie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych)

Ilość prowadzonych postępowań	74
Ilość pozostałych postępowań	59

8. Reprezentowanie Gminy Wrocław w postępowaniach o zwrot wywłaszczonych nieruchomości

Ilość prowadzonych postępowań	13
Ilość pozostałych postępowań	12

9. Prowadzenie postępowań o wydanie zaświadczeń (w trybie podstawie art. 217 k.p.a.)

Ilość prowadzonych postępowań	6
Ilość pozostałych postępowań	1

10. Podejmowanie czynności prowadzących do usuwania stwierdzonych rozbieżności pomiędzy zapisami w ewidencji gruntów i budynków, a wpisami w księgach wieczystych

Ilość prowadzonych postępowań	8
Ilość pozostałych postępowań	2

11. Regulowanie zapisów w księgach wieczystych (w tym zakładanie ksiąg wieczystych, dokonywanie wpisów w księgach wieczystych, itd.)

Ilość złożonych wniosków	93

12. Analiza pism organów nadzoru budowlanego i sądów administracyjnych (wydanych w toku postępowań z udziałem Gminy Wrocław jako strony postępowania)

Ilość przeanalizowanych pism	220

13. Ilość pism (z wyłączeniem korespondencji e-mail) sporządzonych w toku różnych postępowań (m. in. pisma w sprawie wyjaśnienia stanu prawnego nieruchomości, udzielenia informacji o możliwościach regulacji tytułu prawnego do nieruchomości; kierowano do różnych podmiotów wnioski o opinie lub podjęcie określonych działań prawnych, występowano w tych sprawach do Prezydenta Wrocławia z opisem, analizą prawną i propozycją rozwiązań prawnych)

Ilość sporządzonych pism	660

PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGOW PRAWO WŁASNOŚCI NIERUCHOMOŚCI

W zakresie realizacji ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz.U. z 2025 r. poz. 6)

- wydano **118** zaświadczeń potwierdzających przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości;
- wydano **1894** zaświadczenia potwierdzające wysokość i okres wnoszenia opłaty przekształceniowej
- wydano **2322** Informacje o opłacie jednorazowej
- wydano **232** zaświadczenia o pomocy de minimis w związku z realizacją ww. ustawy
- wydano 1 decyzję ustalającą wysokość opłaty jednorazowej i kwoty należnej do zapłaty
- wydano 4 postanowienia o odmowie wydania zaświadczenia
- sporządzono 264 pisma wyjaśniające

W zakresie realizacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz.U. z 2024 r. poz. 900)

- wydano **17** decyzji administracyjnych, w tym: 5 decyzji orzekających o przekształceniu, 8 decyzji zmieniających decyzje, 3 decyzje umarzające postepowanie oraz 1 decyzję odmawiająca przekształcenia
- wydano 7 postanowień

- sporządzono 66 pism informacyjnych w toku postepowania

Liczba zaświadczeń / informacji wydanych w latach 2019 – 2025

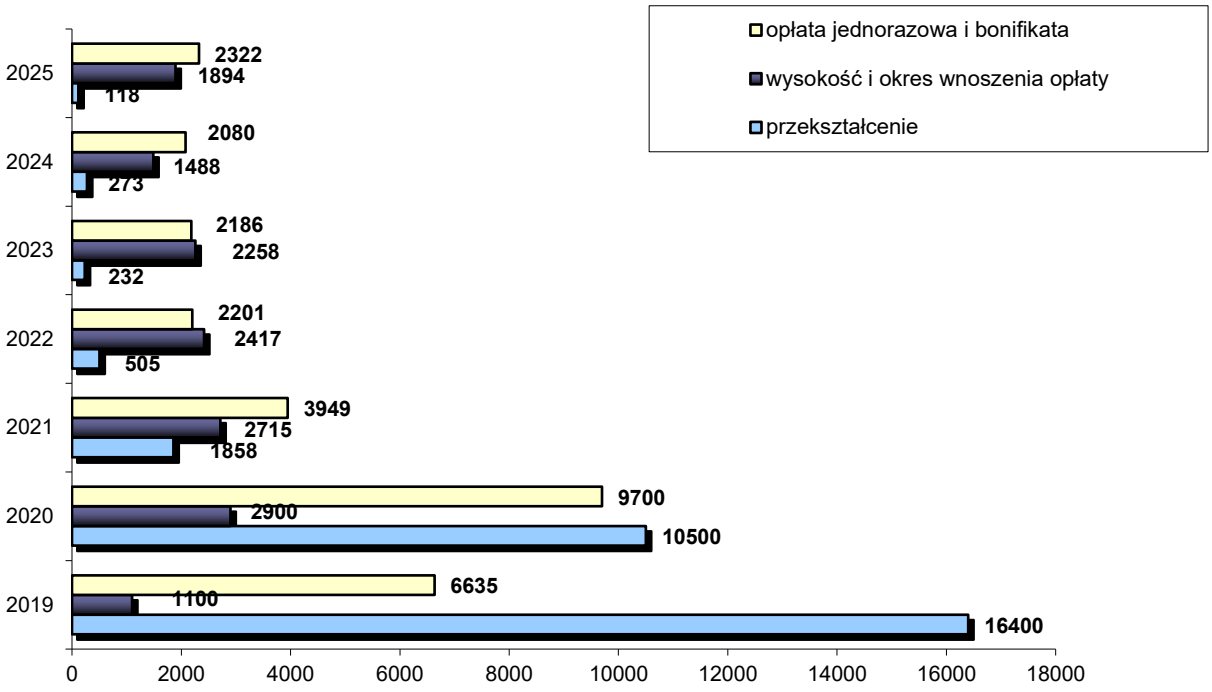

Dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w latach 2021 - 2025

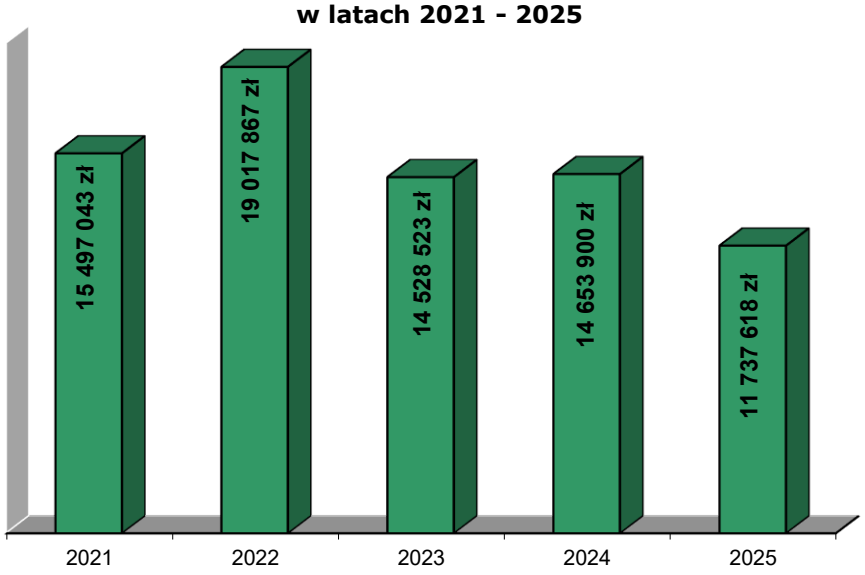

OPŁATY Z TYTUŁU UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO

- dokonano **202** wypowiedzeń wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego dotyczących **127** nieruchomości gruntowych
- dokonano z urzędu 13 zmian stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego
- dokonano 4 określeń stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego;
- dokonano 5 ustaleń wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego;
- dokonano 639 rozliczeń opłat rocznych należnych od osób fizycznych i prawnych, w związku z nabyciem przez te podmioty prawa użytkowania wieczystego gruntów;
- reprezentowano Gminę Wrocław przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym
  w postępowaniach dotyczących aktualizacji opłat rocznych – 69 rozpraw.

Liczba wypowiedzeń opłaty rocznej / liczba zaktualizowanych nieruchomości w latach 2021-2025

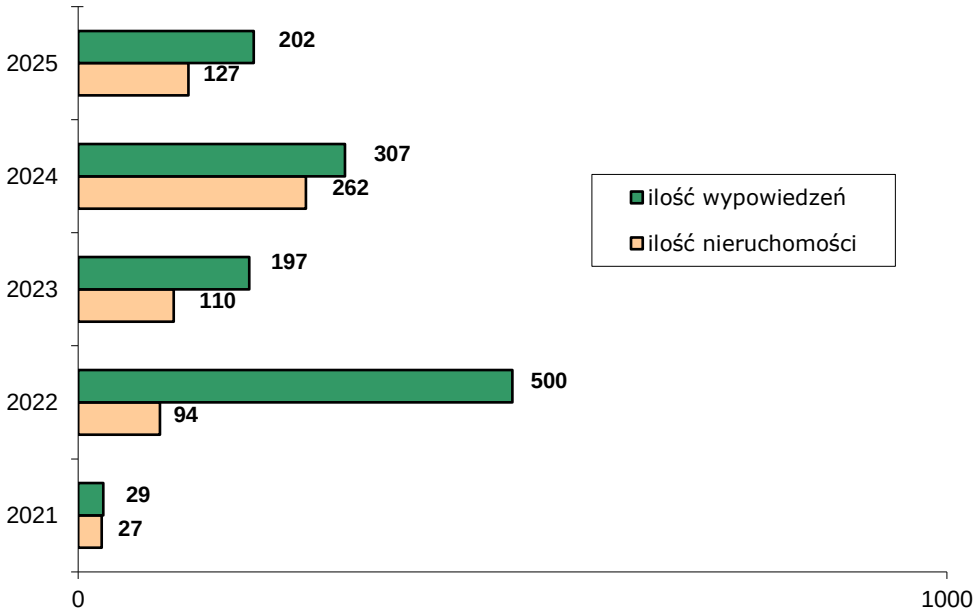

Dochody z tytułu użytkowania wieczystego w latach 2021-2025

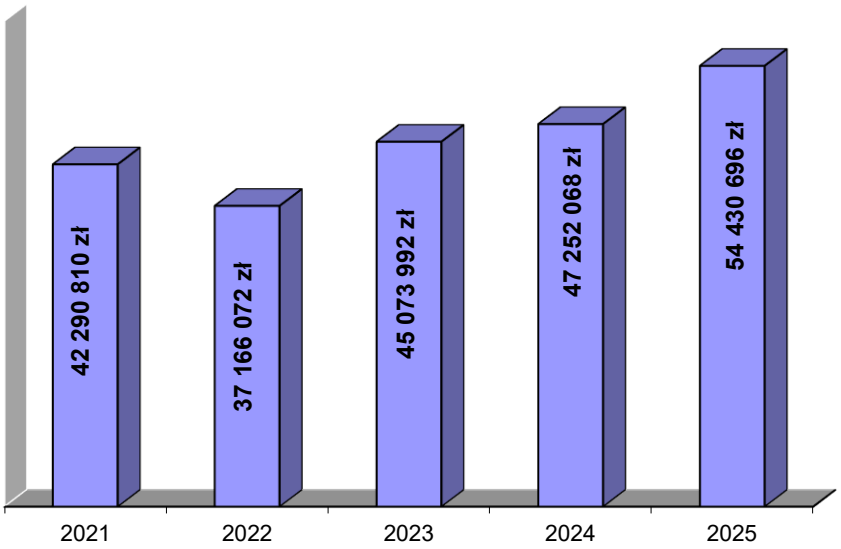

Umowy/uzgodnienia zawarte w 2025 r.

Rodzaj umowy	Ilość	Kwota w 2025r. [zł]
Sprzedaż na rzecz dzierżawcy	-	-
Sprzedaż na rzecz użytkownika wieczystego *(tab. A)*	4	2 755 500,00
Służebności gruntowe	5	22 245,78
Służebności przesyłu	57	624 860,49
Sprzedaż w trybie bezprzetargowym *(tab. B)*	16	2 491 255,00
Użytkowanie *(tab. C)*	1 1 (aneks)	226,63 0
Oddanie w użytkowanie wieczyste *(tab. D)*	1	169 740,00
Uzgodnienia lokalizacji sieci infrastruktury technicznej Kara	52 6	118 872,23 13 543,00
RAZEM:	**142**	**6 196 283,13**
Ograniczone prawo rzeczowe (służebność) ustanowione na rzecz Gminy Wrocław	1	-77 350,00

tabela A

Postępowania w sprawie sprzedaży nieruchomości na rzecz użytkownika wieczystego, na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami		
Zakończone zawarciem umowy		**4**
W toku		**102**
Lp.	Adres nieruchomości	Kwota [zł]
1	ul. Drzewieckiego 60 b	35 200,00
2	al. Wiśniowa 1	2 319 000,00
3	ul. Terenowa 70	212 700,00
4	ul. Semaforowa 1	188 600,00
RAZEM:		**2 755 500,00**

tabela B

Postępowania w sprawie sprzedaży w trybie bezprzetargowym		
Zakończone zawarciem umowy		**16**
W toku		**121**
Lp.	Adres nieruchomości	Kwota [zł]
1	ul. Gielniaka	13 530,00
2	ul. Kardamonowa	102 090,00
3	ul. Paprotna	29 520,00
4	ul. Cieplicka	2 000,00
5	ul. Na Niskich Łąkach	799 500,00
6	ul. Garbary	55 350,00
7	ul. Szarych Szeregów	13 000,00
8	ul. Wincentego Pola	55 000,00
9	ul. Świeża	9 840,00
10	ul. Zarembowicza	235 545,00
11	ul. Świętochłowicka	166 050,00
12	ul. Strachocińska	186 960,00
13	ul. Sucharskiego	13 500,00
14	ul. Otyńska	431 730,00
15	ul. Amarantowa	3 690,00
16	ul. Buforowa	373 920,00
	RAZEM:	**2 491 255,00**

tabela C

Postępowania w sprawie ustanowienia prawa użytkowania/aneksowania		
Zakończone zawarciem umowy		**2**
W toku		**7**
Lp.	Adres nieruchomości	Kwota [zł]
1	ul. Grabiszyńska (aneks do umowy)	0
2	ul. Nowodworska 63	226,63
	RAZEM:	**226,63**

tabela D

Postępowania w sprawie oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste		
Zakończone zawarciem umowy		**1**
W toku		**2**
Lp.	Adres nieruchomości	Kwota [zł]
1	rejon. ul. Kłokoczyckiej	169 740,00
	RAZEM:	**169 740,00**

OPŁATA PLANISTYCZNA

Zasady ustalania opłaty planistycznej, określają przepisy ustawy z 27 marca 2003r.
o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.). Opłata ta jest dochodem własnym gminy, a – zgodnie z dyspozycją ustawową - jej wysokość nie może być wyższa niż 30% wzrostu wartości nieruchomości. Stawka procentowa opłaty jest określana w uchwałach Rady Miejskiej Wrocławia dotyczących uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
W 2025r przeanalizowano łącznie 2289 aktów notarialnych dotyczących zbycia nieruchomości mogących powodować naliczenie opłaty planistycznej. W wyniku tej analizy wszczęto z urzędu 8 postępowań i 6 na wniosek strony po zbyciu nieruchomości. W 2025r. łącznie prowadzono 48 postępowań. Z przeprowadzonych postępowań **wydano 18 decyzji** orzekających o ustaleniu jednorazowej opłaty planistycznej. Z wydanych w 2025 r. decyzji **10 stało się ostatecznych,** od 8 rozstrzygnięć wniesiono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Pozostałe postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

ODSZKODOWANIE W ZWIĄZKU Z OBNIŻENIEM WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI W SKUTEK Z UCHWALENIA PLANU MIEJSCOWEGO ALBO JEGO ZMIANĄ

W 2025 r. do Wydziału Nieruchomości Komunalnych wpłynęło 4 wnioski w sprawie wypłaty odszkodowania, sprawy są w toku.

OPŁATA ADIACENCKA Z TYTUŁU WZROSTU WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI WYWOŁANEJ JEJ PODZIAŁEM GEODEZYJNYM

Postępowania administracyjne w tym zakresie były prowadzone na podstawie art. 98a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1145 ze zm.) oraz uchwały Nr XII/354/03 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 września 2003 r. w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej i uchwały Nr XIV/329/07 z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XII/354/03 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej.

W 2025 r. przeanalizowano 306 ostatecznych decyzji Dyrektora Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu zatwierdzających podziały nieruchomości. W wyniku tej analizy wszczęto z urzędu 150 postępowań w sprawie ustalenia i pobrania opłat adiacenckich w związku ze wzrostem wartości nieruchomości wywołanym ich podziałem geodezyjnym. W 2025 r. łącznie prowadzono 338 postępowań, w wyniku czego **wydano 92 decyzje**, z których **85 stało się ostatecznych**, od 7 rozstrzygnięć wniesiono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Pozostałe postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

Liczba wydanych decyzji w sprawie opłaty adiacenckiej i planistycznej wydanych w latach 2021 – 2025

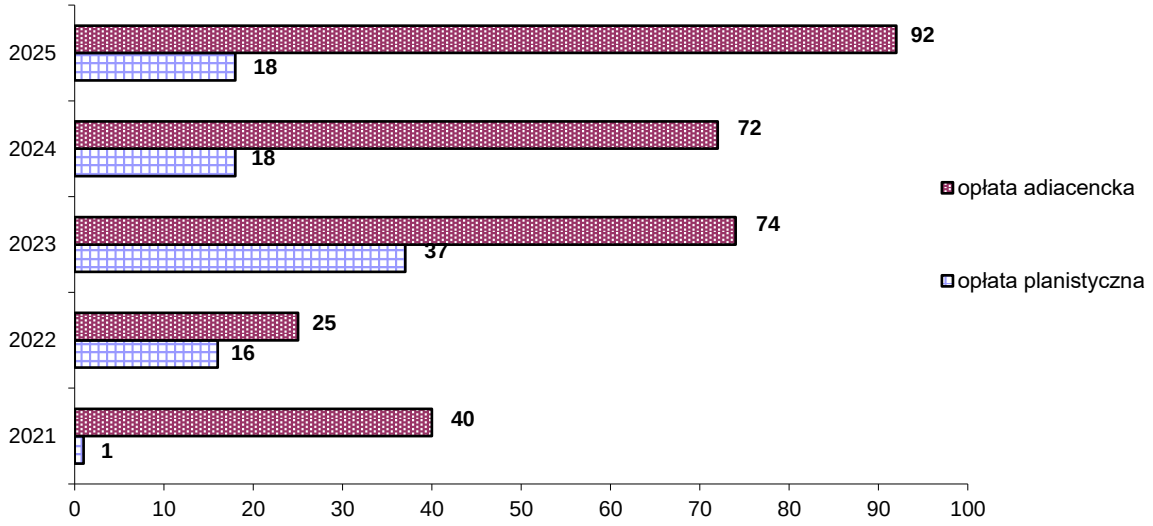

Dochody z tytułu opłaty adiacenckiej i planistycznej w latach 2021 – 2025

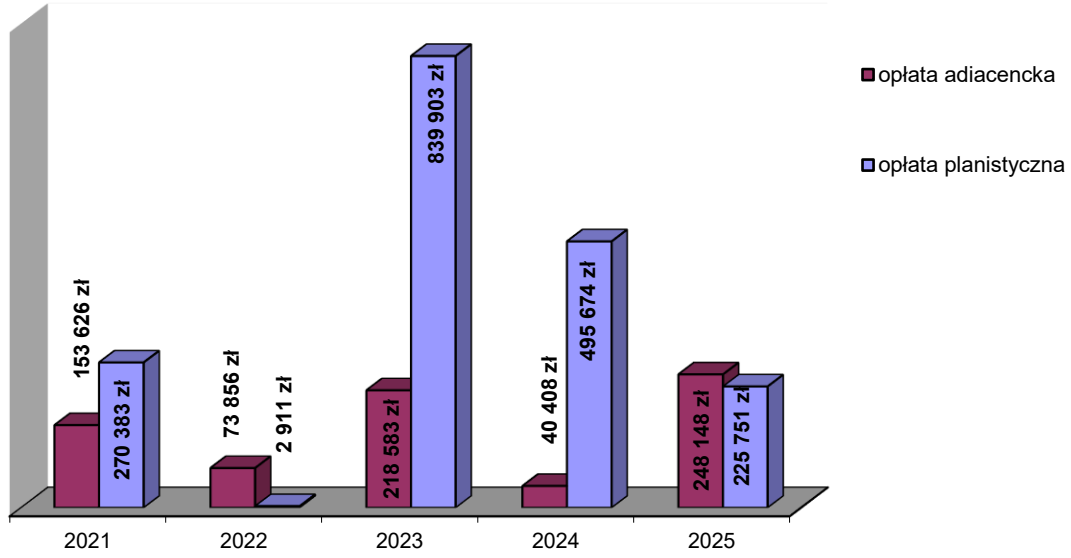

INNE DZIAŁANIA

Zgodnie z ustawą o dostępie do **informacji publicznej** udzielano informacji w zakresie zadań realizowanych przez Wydział: wpłynęło **110 wniosków**, udzielono **59 odpowiedzi** bezpośrednio wnioskodawcom, informacje dotyczące pozostałych wniosków przekazano do Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji oraz Wydziału Organizacyjnego i Kadr celem udzielenia odpowiedzi zbiorczej.

W 2025r. w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków Urzędu Miejskiego Wrocławia zarejestrowano 2 skargi adresowane do Wydziału Nieruchomości Komunalnych, z których 1 została uznana jako uzasadniona.

Kontynuowano realizację 11 umów z poprzedniego roku na wyceny nieruchomości dla potrzeb Wydziału. Na podstawie zawartych umów zlecono **414 operatów szacunkowych** między innymi dla potrzeb prowadzonych spraw w związku z przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności oraz aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego.

W 2025 r zawarto 5 umów w zakresie usług prawnych, na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 2a, b ustawy z 11 września 2019r Prawo zamówień publicznych.

Opracowywano i wystawiano na podstawie zawartych umów faktury za: dzierżawę gruntu, wynikające z protokołów czasowego zajęcia nieruchomości, nałożonych opłat z tytułu bezumownego korzystania z gruntów Gminy. W 2025r. wystawiono ponad 6700 faktur VAT. W ramach realizacji ustawy o podatku VAT sporządzane

są również miesięczne rejestry sprzedaży fakturowanej, korekt sprzedaży oraz rejestry zakupów.
Kontynuowano prowadzenie ewidencji ilościowo-wartościowej nieruchomości gminnych, w „Systemie Gospodarowania Nieruchomościami”.
W 2024 r. obsłużono w module „MAJ” łącznie 1677 różnych zmian w majątku Gminy, na potwierdzenie których wygenerowane zostały następujące dokumenty:
OT – przyjęcie środków trwałych (168 szt.)
PT – przekazanie środków trwałych (76 szt.)
LT – likwidacja środków trwałych (1248 szt.)
MT – zmiana miejsca użytkowania (58 szt.)
ZM – zmniejszenie wartości (12)
ZW – zwiększenie wartości (110)

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI SKARBU PAŃSTWA

WYDZIAŁ NIERUCHOMOŚCI SKARBU PAŃSTWA

REGULACJA STANÓW PRAWNYCH

Prowadzono między innymi postępowania wyszczególnione poniżej z podziałem na kategorie spraw:

- postępowania o wykonywanie, ograniczanie, pozbawianie praw do nieruchomości oraz zwrot nieruchomości,
- postępowania o ustalenie odszkodowania za nieruchomości przejęte pod drogi publiczne,
- postępowania w sprawach dotyczących trwałego zarządu,
- postępowania o wydanie zaświadczeń,
- postępowania o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności,
- postępowania o wydanie zezwolenia na zakładanie, przeprowadzanie i wykonywanie na nieruchomościach urządzeń technicznych,
- postępowania o realizację roszczeń do nieruchomości, sprawy związane z realizacją uprawnień „zabużańskich”,
- inne

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 687) – art. 25e ust. 1 i 10, na podstawie których Skarb Państwa nabywa nieodpłatnie z mocy prawa mienie pozostałe po wykreślonym podmiocie, którym właściciel/użytkownik wieczysty nie rozporządził, a także w związku z treścią art. 9 ust. 2a-2j ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym, realizowano zadanie stwierdzania **nabycia przez Skarb Państwa własności nieruchomości** albo użytkowania wieczystego w drodze decyzji administracyjnej, ustalając właściwość ze względu na miejsce położenia nieruchomości. W 2025 r. wydano **3** decyzje o nabyciu mienia przez Skarb Państwa.

W 2025 roku prowadzono **24** postępowania **w zakresie ustalania odszkodowań za przejęte lub zajęte nieruchomości i zwrotów wywłaszczonych nieruchomości.** W tej liczbie 20 postępowań (na różnym etapie) prowadzono ze wskazania przez Wojewodę Dolnośląskiego, Prezydenta Wrocławia jako organu do

prowadzenia sprawy w trybie administracyjnym, o ustalenie odszkodowania za nieruchomości położone poza granicami miasta Wrocławia.
W 2025 roku wydano **2** decyzje orzekające zwrot wywłaszczonej nieruchomości oraz wydano **9** decyzji o ustaleniu odszkodowania za przejęte lub zajęte nieruchomości z przeznaczeniem na cel publiczny.
Uczestniczono również aktywnie w postępowaniach prowadzonych przez innego starostę, w których jako strona wskazywany jest Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta Wrocławia wykonującego zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Uczestniczono czynnie w **9** postępowaniach odszkodowawczych przed Wojewodą Dolnośląskim, w tym jednym zakończonym ugodą administracyjną.

Prowadzono postępowania **z zakresu trwałego zarządu**:
- 11 postępowań o wygaszenie trwałego zarządu, w tym 5 dot. GDDKIA – w toku,
- 4 postępowania dot. aktualizacji – 2 w toku, 2 rozpatrywane jako odwołanie od decyzji przez Wojewodę Dolnośląskiego,
- 1 postępowanie o ustalenie opłaty z tyt. trwałego zarządu – w toku,
- 1 postępowanie o udzielenie bonifikaty od opłaty z tytułu trwałego zarządu – zakończone decyzją,
- 1 postepowanie o przekazanie trwałego zarządu między jednostkami – zakończone decyzją,
- 2 postępowania o ustanowienie trwałego zarządu – 1 w toku, 1 zakończone decyzją o odmowie ustanowienia trwałego zarządu.

W związku z wnioskami jednostek organizacyjnych wyrażono zgodę na zawarcie przez nie 36 umów dzierżawy/najmu/użyczenia.
Rozpoznano 67 wniosków o wydanie zaświadczenia w trybie art. 217 ustawy kodeks postępowania administracyjnego – wydano 35 postanowień o odmowie wydania zaświadczenia, w tym w 2 sprawach złożono zażalenie, organ odwoławczy utrzymał stanowiska organu I instancji.
Sprawdzano zapisy ewidencji gruntów i ksiąg wieczystych, zamawiano odpisy z ksiąg wieczystych, dokonywano szczegółowej i wnikliwej analizy zgromadzonych dokumentów.

W zakresie **przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w trybie postępowania administracyjnego na podstawie ustawy z 29 lipca 2005 roku**, łącznie prowadzono 50 postępowań związanych

przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. W tej liczbie:
9 postępowań zakończono decyzjami zmieniającymi wcześniej wydane decyzje przekształceniowe,
4 postępowania zakończono decyzjami o umorzeniu postępowania,
12 postępowań zakończyło się wydaniem zgody na wykreślenie hipoteki na rzecz Skarbu Państwa,
22 postępowania dotyczyło udzielenia informacji w sprawie zobowiązań oraz wydanych wcześniej decyzji,
w toku są 3 postępowania o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.
W związku ze zmianą *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa wieczystego użytkowania w prawo własności nieruchomości* wyłącznie do dnia 31 grudnia 2025 r. możliwe było zgłaszanie żądania w sprawie przekształcenia prawa wieczystego użytkowania. W związku z powyższym w kolejnych latach będą kontynuowane wyłącznie rozpoczęte postępowania oraz zmieniane wcześniej wydane decyzje.
W toku są trzy postępowania o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności na postawie ustawy z 2005r. Rozpatrzono jeden wniosek o ponowne wydanie zgody na wykreślenie hipoteki przymusowej z księgi wieczystej – wyrażono zgodę.

W 2025 r. prowadzono 5 postępowania w sprawie **ograniczenia użytkowania** z art. 124 b u.g.n., w tym 2 zakończone wydaniem decyzji. Prowadzono 2 postępowania o ustalenie odszkodowanie w związku z wydanymi wcześniej decyzjami o ograniczeniu użytkowania nieruchomości.
Prowadzono 1 postępowanie w sprawie ustalenia użytkowania dla Rodzinnych Ogrodów Działkowych na działkach Skarbu Państwa zakończone wydaniem decyzji.

Sprawy związane z realizacją uprawnień „zabużańskich”. Prowadzono, jak w latach ubiegłych, postępowania wyjaśniające z wniosków Wojewodów z terenu całego kraju o udzielenie informacji, czy osoby wymienione w piśmie nabyły prawo własności lub prawo użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa z zaliczeniem na poczet ceny (opłat z tytułu użytkowania wieczystego) wartości

mienia nieruchomego pozostawionego poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wojną rozpoczętą w 1939r. W celu udzielenia wnioskowanej przez Wojewodów informacji przeprowadzana jest każdorazowo kwerenda archiwalnych dokumentów dotyczących nieruchomości położonych we Wrocławiu, które były lub są w posiadaniu osób wymienionych w piśmie: w oparciu o dane zawarte w piśmie Wojewody, dostępne rejestry i inne źródła informacji (tj.: a/ bazę danych ewidencji gruntów i budynków, b/ bazę danych ewidencji ludności TD ELUD, c/ rejestr osadniczych gospodarstw rolnych, d/ rejestr złożonych dokumentów dot. „mienia zabużańskiego", e/ bazę aktów notarialnych, f/ centralną bazę danych ksiąg wieczystych). Dokonywana następnie analiza dokumentów obejmuje akta Urzędu Miejskiego oraz akta ksiąg wieczystych. W sprawach skomplikowanych kierowane są pytania do Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu. Przekazano wnioski o zarejestrowanie uprawnień do rekompensaty właściwym Wojewodom celem kontynuowania postępowania w sprawie potwierdzenia prawa do rekompensaty. Udzielano informacji osobom fizycznym dotyczącej prawa do rekompensaty za pozostawione mienie. Ogółem wszczęto 45 postępowań wyjaśniających na wnioski Wojewodów z terenu całego kraju oraz od osób fizycznych, na które udzielono 44 odpowiedzi, 1 sprawa pozostaje w toku.

Pozostałe czynności
W 2025 roku wydano łącznie 57 Postanowień w tym o:

- odmowie wydania zaświadczenia
- powołaniu biegłego
- oględzinach nieruchomości
- sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej
- podjęciu zawieszonego postępowania
- zawieszeniu postępowania

OPŁATY Z TYTUŁU UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO

1. Nieruchomości Skarbu Państwa oddane w użytkowanie wieczyste to duży zasób gruntów poprzemysłowych sukcesywnie zabudowywanych kolejnymi nieruchomościami mieszkaniowymi. Pomimo wydania w 2019 roku, ok. 40.000 zaświadczeń dla indywidualnych odbiorców oraz osób prawnych dla już istniejących mieszkań, nowe inwestycje oddawane do użytkowania na

nieruchomościach SP wymagają niemniejszego zaangażowania związanego z obsługą klientów deweloperskich oraz osób fizycznych. Sprawy związane z przekształceniem zdominowały pracę Działu z uwagi na konieczność rozpatrywania wniosków będących wprost następstwem wydanych zaświadczeń oraz na konieczność wydawania kolejnych zaświadczeń o przekształceniu na gruntach, które zostały zabudowywane budynkami mieszkalnymi (wcześniej były to np. grunty przemysłowe- tzw. przekształcenie opóźnione).
Rozpatrywano wnioski o udzielenie bonifikaty oraz przesyłano do mieszkańców informacji o wysokości opłaty jednorazowej, będącej odpowiedzią na składane zgłoszenia. Rok 2025 był kolejnym, w którym odnotowano wpływ ponad 2000 wniosków o udzielenie bonifikaty z tytułu przekształcenia. Do końca roku zrealizowano 92% złożonych zgłoszeń w sprawie udzielenia bonifikaty.
W 2025 roku wydano **19 zaświadczeń potwierdzających przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności na podstawie ustawy z 20 lipca 2018r**. Tylko dwa z wydanych zaświadczeń odnosiły się do nieruchomości zabudowanych domami jednorodzinnymi. Na pozostałych zostały wybudowane zespoły budynków wielorodzinnych, w których powstało ok. **2500** lokali mieszkalnych i niemieszkalnych**.** Zdarzają się jednak nieruchomości podobne do inwestycji na ul. Madalińskiego, gdzie w I etapie, sprzedano 842 lokale. Do każdego z nowych właścicieli konieczne jest przesłanie informacji o wysokości opłaty rocznej za przekształcenie lub informacji o opłacie jednorazowej.
2. Kontynuowano czynności związane z dotychczasowymi zadaniami, a w szczególności obsługę klienta w sprawach indywidualnych. Oprócz kilku tysięcy rozmów telefonicznych, udzielono wielu wyjaśnień drogą mailową, co znacznie ograniczyło koszty pośrednie Urzędu, np.: opłaty za wysyłkę korespondencji, koszty materiałów biurowych. Bardzo istotnym jest możliwość rozmowy bezpośredniej z osobami skierowanymi z Centrum Obsługi Podatnika z ulicy Kotlarskiej 41. Bliskie sąsiedztwo umożliwia natychmiastową reakcję w sprawach bardzo trudnych, w których kontakt osobisty pozwala na wyjaśnienie powstałych wątpliwości.
3. W 2025 roku wysłano do **480** podmiotów (osób fizycznych i prawnych) oferty nowej wysokości opłaty rocznej (zmian wysokości opłat za użytkowanie wieczyste) w stosunku do **219** nieruchomości wieczystoksięgowych.

Utrzymano tym samym podobną tendencję wzrostową, jak w latach ubiegłych. W 2026 roku zaplanowano wzrost opłat o **11 862 417,00 zł** w stosunku do uzyskanego w 2025 roku dochodu wynoszącego ponad **103 miliony złotych**.
W sprawach dotyczących aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego:

a) Przekazano akta **85** użytkowników wieczystych do rozpatrzenia przez SKO w związku ze złożonymi wnioskami, że aktualizacje są nieuzasadnione lub uzasadnione w innej wysokości.

b) Uczestniczono w **51** rozprawach przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym we Wrocławiu w sprawach dotyczących aktualizacji opłat z tytułu użytkowania i współużytkowania wieczystego.

c) Dokonano analizy **28** operatów szacunkowych sporządzonych w postępowaniach sądowych, dotyczących aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego, toczących się w sprawach z lat ubiegłych.

d) Wykonano **73** wizje w terenie, z czego 25 było przeprowadzonych w toku postępowań sądowych z udziałem biegłych sądowych. Pozostałe były przeprowadzone w ramach sprawowania nadzoru nad sposobem korzystania z nieruchomości.

e) Kontynuowano współpracę z Prokuratorią Generalną Rzeczpospolitej Polskiej przy postępowaniach prowadzonych w ramach wykonywanego przez Prokuratorię obowiązkowego zastępstwa procesowego w sprawach, gdzie wartość przedmiotu sporu przekracza 75 000,00 zł.

4. Przesłano **840** informacji o wysokości opłat za użytkowanie i współużytkowanie wieczyste, w tym:

- opłat wynikających z nabycia udziału w gruncie od dewelopera,
- opłat dla osób prawnych, których ewidencja prowadzona jest w programie KSAT moduł SGN,
- opłat dla osób fizycznych w przypadku nabycia lub zmiany wysokości nabytego udziału, których ewidencja jest prowadzona w programie KSAT moduł GMK.

5. Dla **9** nieruchomości dokonano zmiany stawki procentowej lub celu użytkowania wieczystego w trybie ustawy o gospodarce nieruchomościami.

7. Wnioski w spłacie zobowiązań z tytułu użytkowania wieczystego oraz przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności:
Do Wydziału wpłynęło **30** wniosków o odroczenie terminu płatności opłaty w trybie art. 71 ust.4 u.g.n. Wszyscy wnioskujący dostali zgodę na późniejsze

uiszczenie opłat z tytułu użytkowania wieczystego maksymalnie do 30 listopada. Z uwagi na niedotrzymanie terminu, cofnięto zgodę na zmianę terminu płatności dla **2** podmiotów. W tych przypadkach wydano stosowne informacje oraz skorygowano zaświadczenia o udzielonej pomocy de minimis.
W 52 wystąpieniach o ulgi, jako podstawa do wszczęcia postępowania, wskazany został art. 12 a u.g.n.
Po pozytywnej opinii Prezydenta, skierowano do Wojewody Dolnośląskiego **3** wnioski o zgodę na umorzenie odsetek lub rozłożenie zaległości na raty. Wojewoda nie zajął stanowiska w żadnym przypadku.
Pozostałe wnioski nie podlegały rozpatrzeniu z uwagi na niedostarczenie dokumentów przez wnioskujących o ulgę.

~~8.~~ W ramach postępowań z art. 12 i 71 ust. 4 UGN wystawiono **32** „Zaświadczenia de minimis", potwierdzające uzyskaną przez przedsiębiorców pomoc zgodną z przepisami unijnymi.

~~9.~~ Działając na podstawie przepisów ustawy z 2018 r.- o przekształceniu gruntów zabudowanych budynkami mieszkaniowymi, wydano **194** Zaświadczeń o udzielonej pomocy de minimis (udzielenie bonifikaty 90% przy ustalaniu opłat jednorazowych z tytułu przekształcenia oraz na skrócenie okresu obowiązku wnoszenie opłat rocznych dla lokali użytkowych i niemieszkalnych).

10. Rozpatrzono **42** wnioski użytkowników wieczystych o zmiany w księgach wieczystych (odłączenie, przyłączenie działek, założenie nowych ksiąg wieczystych), w trybie art. 21 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. We wszystkich przypadkach wyrażono zgodę na zmiany.

11. Ogółem do Działu Opłat za Użytkowanie Wieczyste wpłynęło **3 827** pism.

12. W ramach współpracy międzywydziałowej dla Wydziału Zarządzania Należnościami przygotowano dokumenty **3 650** kontrahentów w sprawach o zapłatę należności kierowanych do Sądu.

13. W 2025r. skorzystano z pomocy osób zatrudnionych na mocy porozumienia Urzędu Miejskiego z Powiatowym Urzędem Pracy do prostych czasochłonnych prac biurowych. Dzięki zaangażowaniu i kreatywności pracowników Działu, nie zanotowano istotnych uchybień w wykonywaniu zadań bieżących, co pozwoliło na osiągnięcie satysfakcji z ich realizacji oraz istotnie wpłynęło na zachowanie dobrego wizerunku Urzędu.

ZARZĄDZANIE ZASOBEM

W Zespole Zarządzania Zasobem prowadzono między innymi postępowania wyszczególnione poniżej, z podziałem na kategorie spraw zgodnie z Jednolitym Rejestrem Wykazu Archiwalnego tj:

- postępowania z zakresu wiedzy o nieruchomościach i jej aktualizacji,
- postępowania o sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym oraz w trybie bezprzetargowym, postępowania o zniesienie współwłasności
- postępowania w sprawach przekazania nieruchomości do korzystania, w tym dzierżawę lub najem, użyczenie,
- ustanawiania lub zmiany tytułów prawnych w trybie przepisów szczególnych,
- naliczania opłat za korzystanie z nieruchomości bez tytułu prawnego,
- postępowania o zezwolenie na czasowe zajęcie nieruchomości,
- postępowania dot. zbywania nieruchomości i nabywania nieruchomości do zasobu Skarbu Państwa,
- postępowania w sprawie służebności gruntowych i służebności przesyłu,
- ustalanie odszkodowania w trybie rokowań za nieruchomości przejęte przez Skarb Państwa pod drogi krajowe w trybie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w wyniku podziału dokonanego na wniosek właściciela/użytkownika wieczystego,
- postępowania o udzielenie informacji publicznej,
- sporządzanie wykazu nieruchomości przekazywanego do krajowego Zasobu Nieruchomości w trybie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. O Krajowym Zasobie Nieruchomości,
- przejmowanie w trybie przepisów ustawy z 20 sierpnia 1997 r. – przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym - do zasobu, którym gospodaruje Prezydent wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, nieruchomości po podmiotach, które nie dopełniły obowiązku złożenia wniosku o wpis do rejestru i zostały u znane z dniem 1 stycznia 2016 r. za wykreślone z KRS
- ujawnianie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa,
- powierzania czynności zarządzania nieruchomościami licencjonowanym zarządcom

W ramach zadań związanych z zarządzaniem nieruchomościami podejmowano m.in. czynności:
- prowadzono bieżącą korespondencję z dostawcami mediów i usług; prowadzono postępowania w celu uregulowania tytułu prawnego do lokali mieszkalnych i użytkowych, w tym zawarcia kolejnych umów najmu z dotychczasowymi najemcami
- prowadzono analizę księgowo – finansową i merytoryczną oraz przekazano do realizacji dokumentację księgowo – finansową dotyczącą zakupu mediów i usług do nieruchomości (m.in. utrzymanie czystości, naprawy i konserwacje, wywóz nieczystości stałych, remonty); prowadzono ewidencję księgową ww. dokumentów w systemie EOF – Elektroniczny Obieg Faktur UMW,
- W 2025 roku wykonano prace remontowo-konserwacyjne w budynkach Skarbu Państwa na kwotę 183 641,01 zł.
Sporządzono sprawozdanie z gospodarowania zasobem dla Wojewody Dolnośląskiego, Sporządzono wykaz do Krajowego Zasobu Nieruchomości.
Sporządzono deklaracje, korekty do deklaracji na podatek od nieruchomości, w zależności od zmian zachodzących w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa, którym gospodaruje Prezydent Wrocławia; podatek rolny.
Prowadzono i generowano raporty dotyczące oceny ryzyka w systemie e-risk.
Kontynuowano prowadzenie rejestru nieruchomości przekazanych darowizną na realizację celów publicznych oraz darowizn dokonywanych pomiędzy Skarbem Państwa a jednostkami samorządu terytorialnego. Monitorowano sposób realizacji celów darowizny określonych w umowach.
Prowadzono sprawy związane z umowami indemnizacyjnymi podpisanymi przez Polskę, w celu zastosowania ustawy z dnia 9 kwietnia 1968 r. o dokonywaniu w księgach wieczystych wpisów na rzecz Skarbu Państwa w oparciu o międzynarodowe umowy o uregulowaniu roszczeń finansowych.

W 2025 roku zawarto 25 aktów notarialnych, w tym:
sprzedaż prawa własności - 14
sprzedaż prawa użytkowania wieczystego – 1
ustanowienie służebności gruntowej/przesyłu – 7
umowa darowizny - 1
zmiana umowy prawa użytkowania wieczystego 1
inne -1

Sporządzono 3 umowy dzierżawy i 3 umowy użyczenia.

Prowadzono czynności związane z rozpatrzeniem wniosków inwestorów o wydanie zgody na czasowe zajęcie nieruchomości Skarbu Państwa pod inwestycje liniowe i organizacje placów budowy:
- sporządzono 9 protokołów uzgodnień,
- sporządzono 23 protokoły zdawczo – odbiorcze.

Sporządzono 3 oświadczenia do wniosków wieczystoksięgowych.
Sporządzono 2 zaświadczenia.
Na wystąpienia uzyskano 2 zarządzenia Wojewody Dolnośląskiego.

SEKCJA ORGANIZACYJNA

Sekcja Organizacyjna w roku 2025 na bieżąco realizowała sprawy w zakresie:
1. prowadzenia spraw związanych z funkcjonowaniem sekretariatu Wydziału; przyjmowania, rejestracji i przekazywania otrzymanej korespondencji przełożonemu; rozdzielania korespondencji zgodnie z ich dekretacją; organizowania i obsługi spotkań przełożonych z klientami; udzielania informacji klientom i kierowania ich do właściwych osób prowadzących sprawę, do Wydziału wpłynęło łącznie **6866** pism,
2. rejestracji i przygotowania do wysyłki poczty wychodzącej z Wydziału – w ramach tych czynności wysłano łącznie **7223** sztuk korespondencji (w tym faktury), rozdzielania zwrotów poczty oraz potwierdzeń odbioru korespondencji dla Pracowników Wydziału, dostarczania i odbioru korespondencji bezpośrednio z sekretariatów innych komórek organizacyjnych Urzędu,
3. prowadzenia ewidencji pełnomocnictw i upoważnień pracowników Wydziału,
4. prowadzenia rejestrów wydawanych przez Wydział decyzji, umów, wykazów, zaświadczeń, oświadczeń i postanowień; prowadzenia rejestrów aktów notarialnych oraz ogłoszeń w sprawie wykazów nieruchomości ukazujących się w prasie lokalnej; prowadzenia rejestrów finansowych zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi,
5. udziału w pracach nad projektem budżetu na rok 2025 oraz lata kolejne; nadzoru nad budżetem Wydziału w roku 2025 i jego realizacją poprzez system SAP; sporządzania informacji i sprawozdań dotyczących spraw budżetowych i finansowych - w ramach tych czynności Sekcja Organizacyjna Wydziału

Nieruchomości Skarbu Państwa jako dział wiodący dotacji otrzymanej z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami sporządzał informację w zakresie finansowego i rzeczowego wykorzystania dotacji za rok 2024, I półrocze 2025r. i 3 kwartały 2025r. przekazanej w dziale 700 rozdziale 70005 oraz przekazywania informacji w zakresie wykonania dochodów za rok 2024, I półrocze 2025 oraz za 3 kwartały 2025 r.; przekazywania informacji z wykonania budżetu w układzie zadaniowym za rok 2024, I półrocze 2025 r. i 3 kwartały 2025 r.,

6. prawidłowego i terminowego opisywania faktur i przekazywania ich do realizacji – w ramach tych czynności wprowadzono do EOF **573** dokumentów (z datą wystawienia od 01.01.2025 - 31.12.2025),

7. analizy i kompletowania dokumentów niezbędnych do wystawienia faktur VAT lub not księgowych oraz korekt faktur. W ramach tych czynności w roku 2025 opracowywano i wystawiano na podstawie zawartych umów faktury za: najem lokalu, bezumowne korzystanie z lokalu, dzierżawę gruntu, wynikające z protokołów czasowego zajęcia nieruchomości, nałożonych opłat z tytułu bezumownego korzystania z gruntów; w 2025r. wystawiono **ok. 915** dokumentów sprzedaży,

8. Kontynuowano prowadzenie ewidencji ilościowo - wartościowej nieruchomości gminnych, w „Systemie Gospodarowania Nieruchomościami".

W 2025 r. obsłużono w module „MAJ" łącznie **244** zmiany w majątku Gminy, na potwierdzenie wygenerowano następujące dokumenty:

OT – przyjęcie środków trwałych - 11 szt.

PT – przekazanie środków trwałych 4 szt.

LT – likwidacja środków trwałych - 84 szt. (przekształcenie -12, podział – 42, scalenie – 6, zbycie – 17, korekta - 7)

MT – zmiana miejsca użytkowania - 22 szt.

ZW – zwiększenie wartości środka trwałego - 123 szt.

9. Pozyskano 278 operatów szacunkowych, głównie w celu aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego i trwałego zarządu, przeznaczenia do obrotu cywilno-prawnego oraz ustalenia odszkodowań i zwrotów wywłaszczonych nieruchomości. Rzeczoznawcy majątkowi zostali wybrani w wyniku rozstrzygnięcia dwóch przetargów nieograniczonych i dwóch postępowań w trybie zamówienia z wolnej ręki. Pracownicy Wydziału brali aktywny udział w pracach komisji powoływanych w celu wyłonienia najbardziej korzystnych ofert.

SPRZEDAŻ GMINNYCH LOKALI MIESZKALNYCH

Wydział Sprzedaży Lokali

W 2025 roku przeprowadzono przegląd spraw prowadzonych w zakresie sprzedaży lokali mieszkalnych i niemieszkalnych, regulacji stanów prawnych oraz zwrotów bonifikat.
Wprowadzono zmiany organizacyjne, wdrożono procedury sprzedażowe i regulacyjne, tak aby w maksymalnym możliwym stopniu usprawnić realizację zadań:

- Opracowano kilkadziesiąt wzorów wniosków i pism w prostym języku, co przełożyło się na nową jakość komunikacji z Mieszkańcami.
- Przeprowadzono inwentaryzację wniosków o wykup gminnych lokali mieszkalnych.
  W latach 2020-2024 wpłynęło ich łącznie 8 093, co – pomimo bieżącej realizacji w latach ubiegłych – dało liczbę 5 100 wniosków do rozpatrzenia na początku 2025 roku. Dokonano ich przeglądu, spisu oraz oceny pod kątem możliwości realizacji.
- Wnioski zostały uporządkowane i skategoryzowane a część starych spraw została zamknięta.
- Analiza wykazała, że blisko 1 000 wniosków dotyczyło lokali położonych w budynkach będących w całości własnością Gminy (100% udziałów), w których co do zasady sprzedaż nie jest rozpoczynana. Ponad 1 400 spraw wymagało i nadal wymaga regulacji stanów prawnych lub występowały inne przeszkody proceduralne uniemożliwiające sprzedaż. Z pozostałych 2 100 wniosków 1 500 jest aktywnie procedowanych, a 30% nie może być rozpatrzonych z uwagi na zaległości czynszowe najemców.
- Zlecono 1129 wycen lokali, 772 rzuty oraz zinwentaryzowano 1127 lokali (w 137 budynkach). Wydano 890 zarządzeń, także w zakresie uregulowania stanu prawnego.

Powyższe działania zaowocowały rekordową realizacją wniosków o wykup gminnych lokali mieszkalnych. **950** najemców nabyło mieszkania z zachowaniem pierwszeństwa w trybie bezprzetargowym. To **największa liczba od 10 lat**.

Tak wysoka skuteczność pozwoliła zredukować zaległości w realizacji wniosków o 60%.
Miało to swoje przełożenie na dochód osiągnięty z tego tytułu, który okazał się historyczny i wyniósł blisko 71 mln zł (dla porównania w 2024 – 50 mln zł, w 2023 -
40 mln zł).
W wyniku sprzedaży ostatnich lokali, liczba budynków z udziałem gminy Wrocław zmniejszyła się o **68**, co stanowi 425% do roku 2024 (16). Pozwoliło to gminie wyjść z mniejszościowym udziałem ze wspólnot mieszkaniowych i tym samym ograniczyć koszty związane z utrzymaniem nieruchomości wspólnych w stosunku do 68 budynków.
Inaczej kształtowała się sytuacja w odniesieniu do wolnych lokali mieszkalnych i niemieszkalnych wystawionych na sprzedaż w przetargach. Słaba koniunktura na rynku nieruchomości, spowodowana wysokimi stopami procentowymi wpływającymi na koszty kredytu, a także brak nowych programów rządowych i dopłat do kredytów, przełożyła się na spadek zainteresowania wolnymi lokalami gminnymi.
Pomimo przeprowadzenia zbliżonej do 2024 r. liczby przetargów, zarejestrowano sześciokrotnie mniejszą frekwencję. Na **224** zorganizowane przetargi zaledwie w 78 odnotowano licytantów (łącznie 94 osób fizycznych i prawnych), a w pozostałych 146 przetargach nie było uczestników. Dla porównania w 2024 r. w 225 przeprowadzonych przetargach wzięło udział 540 licytantów.
Znaczna część ofert nie znalazła swoich nabywców pomimo przeprowadzonych dwóch lub trzech licytacji. W tym trybie sprzedano o 30% mniej lokali w stosunku do roku 2024:
56 lokali mieszkalnych i 24 niemieszkalne.
Łącznie w 2025 roku – w trybie bezprzetargowym i przetargowym - sprzedano **1 038 lokale** mieszkalne i użytkowe a osiągnięty dochód z tego tytułu wyniósł **116 896 890 zł**.

Dochód i liczba sprzedanych lokali - mieszkalnych i niemieszkalnych - w latach 2021 – 2025

Rok	Liczba sprzedanych lokali mieszkalnych i niemieszkalnych [szt.]	Dochód na podstawie podpisanych aktów notarialnych [zł]
2021	614	57 445 002
2022	706	67 949 041
2023	756	68 133 285
2024	893	112 809 015
2025	**1 038**	**116 896 890**

Liczba sprzedanych lokali oraz dochód w latach 2021 – 2025

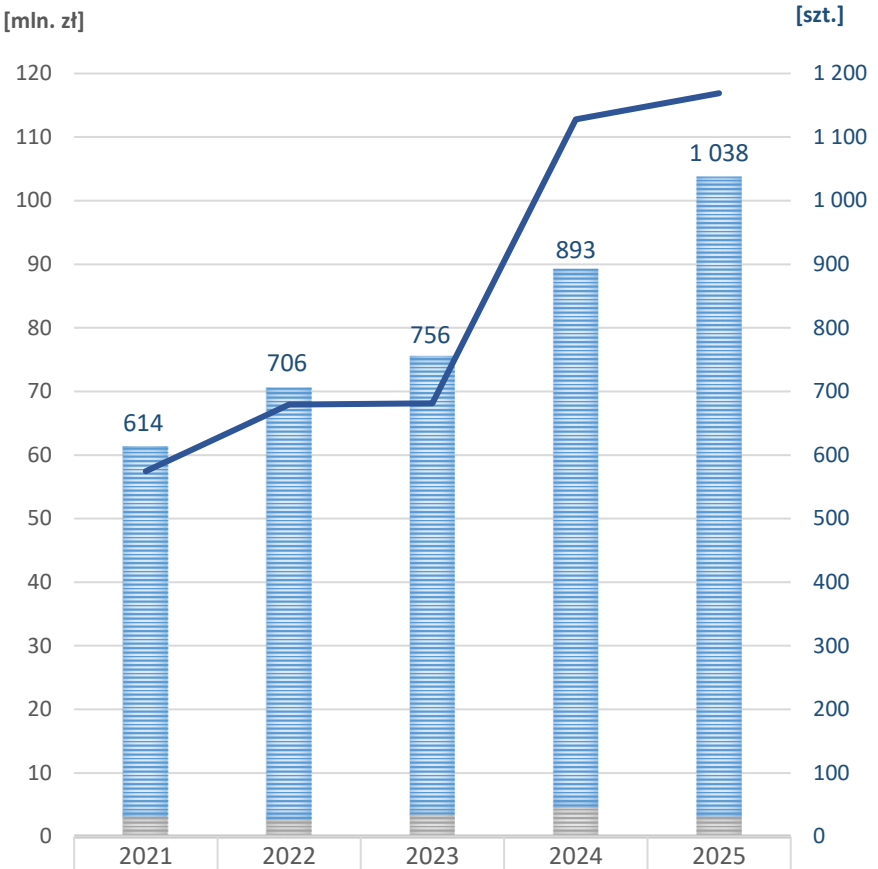

	2021	2022	2023	2024	2025
liczba sprzedanych lokali mieszkalnych [szt.]	582	679	721	846	1 006
liczba sprzedanych lokali niemieszkalnych [szt.]	32	27	35	47	32
dochód na podstawie podpisanych aktów notarialnych [mln. zł]	57,45	67,95	68,13	112,81	116,90

SPRZEDAŻ LOKALI W TRYBIE BEZPRZETARGOWYM

Sprzedaż lokali na rzecz najemców realizowana była na podstawie założeń wynikających z *„Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020-2025”* przyjętego uchwałą nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 roku (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2024 r. poz. 4114).

Po wykupie – dotychczasowi najemcy jako właściciele lokali – stają się członkami wspólnot mieszkaniowych, przejmując tym samym współodpowiedzialność za losy budynku. Złożenie wniosku o wykup wynajmowanego dotychczas lokalu nie gwarantuje jednak jego nabycia. Każdy wniosek rozpatrywany jest indywidualnie. Brana pod uwagę jest sytuacja wnioskodawcy, stan lokalu i budynku oraz obowiązujące prawo.

Do sprzedaży w tym trybie kierowane były przede wszystkim lokale w budynkach stanowiących własność wspólnot mieszkaniowych, ponieważ obecność we wspólnotach generuje po stronie gminy dodatkowe wydatki, takie jak wynagrodzenia dla zarządcy i koszty utrzymania oraz remontów części wspólnych. Gmina, mając mało udziałów, nie ma już realnego wpływu na zarządzanie takim budynkiem, w tym na kluczowe decyzje dotyczące m.in. remontów.

W 2025 r. zainicjowano i wprowadzono zmiany w Wieloletnim Programie Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Wrocław 2026–2031 [Uchwała nr XXIV/476/25 z dnia 20.10.2025 r. w celu doprecyzowania i uszczelnienia zasad sprzedaży lokali oraz przyznawania bonifikat. Data jego wejścia w życie to 1 stycznia 2026 r.

Sprzedaż lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym

Przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców stosowano bonifikaty od ceny sprzedaży w wysokości **93%**, jeśli wskutek równoczesnej sprzedaży wszystkie mieszkania w budynku przestawały być własnością gminy oraz **85%** w pozostałych przypadkach, wynikające z przepisów uchwały nr XLIX/697/98 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27 lutego 1998 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2024 r. poz. 5388).

W opisywanym roku wpłynęło **1 408** wniosków o wykup (prawie dwukrotnie więcej niż w 2024 – 789), z czego w grudniu aż 410.

W okresie sprawozdawczym w trybie bezprzetargowym sprzedano **950** lokali. To znaczny wzrost w stosunku do lat ubiegłych (2024 r. – 764, 2023 r. – 671) a zarazem **najlepszy wynik od 10 lat**.

Liczba ta obejmuje:

- 947 lokali mieszkalnych na rzecz najemców;
- 3 pomieszczenia niestanowiące samodzielnego lokalu, w trybie tzw. dosprzedaży do wcześniej wyodrębnionego lokalu mieszkalnego.

Dochód z bezprzetargowej sprzedaży mieszkań z bonifikatą wyniósł **71 248 613 zł**.

Od kilku lat obserwuje się stały wzrost tych dochodów, który związany jest ze

wzrostem liczby wniosków i usprawnieniem ich realizacji oraz wzrostem średniej ceny za 1 m^2.

Liczba lokali mieszkalnych sprzedanych na rzecz najemców oraz dochód w latach 2021 – 2025

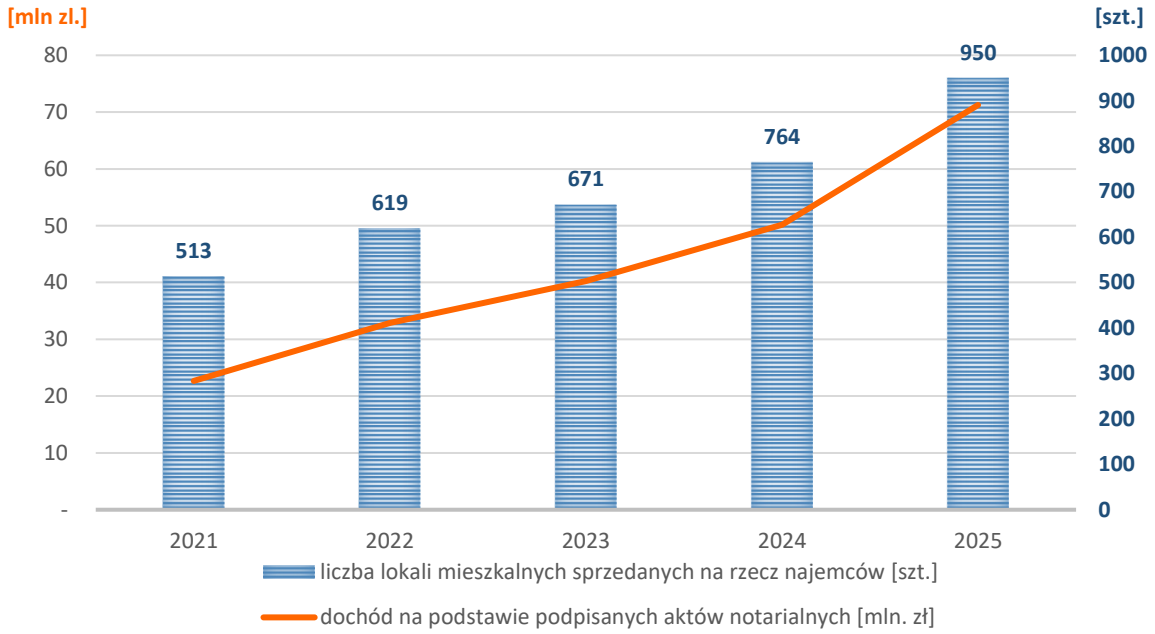

Cena za 1 m^2 mieszkania gminnego wzrosła w stosunku do roku poprzedzającego i wynosi 10 191 zł. Najdroższą dzielnicą we Wrocławiu jest niezmiennie Stare Miasto, ze średnią ceną w wysokości 11 277 zł/m^2. Ponadto zmianie uległ średni koszt nabycia nieruchomości przez wnioskodawcę, który wzrósł i po uwzględnieniu bonifikaty wyniósł 75 057 zł (dla porównania: w 2024 r. - 65 680 zł).
Średnia cena 1m² sprzedanego lokalu mieszkalnego według wyceny w latach 2021 – 2025

Rok	Średnia wartość 1 m² lokalu mieszkalnego według wyceny [zł]
2021	6 451
2022	7 154
2023	8 226
2024	8 987
2025	**10 179**

Zestawienie liczby lokali sprzedanych w 2025 r. na rzecz najemców oraz średnich cen 1m² w podziale na dzielnice

Dzielnica	**Fabryczna**	**Krzyki**	**Psie Pole**	**Stare Miasto**	**Śródmieście**	**całe Miasto Wrocław**
Liczba lokali sprzedanych na rzecz najemców [szt.]	148	194	68	131	409	**950**
Średnia cena [zł/1m²]	10 000	10 077	10 222	11 277	9 939	**10 179**

Zwaloryzowaną kaucję mieszkaniową o łącznej wartości 183 235 zł zaliczono 45 nabywcom. Kwota ta została odliczona od wartości nieruchomości przed udzieleniem bonifikaty.

Sprzedaż lokali niemieszkalnych w trybie bezprzetargowym

W 2025r. wpłynęło 29 wniosków o wykup lokalu niemieszkalnego stanowiącego przedmiot najmu (w tym 8 dotyczyło garaży). Po dokonaniu analizy złożonych wniosków - w szczególności pod kątem spełniania przez wnioskodawców przesłanek prawnych oraz zgodnie z zasadami prawidłowego gospodarowania nieruchomościami

Zawarto 8 umów sprzedaży, w tym dwie dotyczyły garaży.

Średnia cena uzyskana ze sprzedaży w tym trybie 1 m^2 powierzchni użytkowej wyniosła

10 130 zł.

SPRZEDAŻ LOKALI W TRYBIE PRZETARGOWYM

W ramach racjonalnego gospodarowania mieniem gminy do sprzedaży w przetargach kierowane są przede wszystkim te lokale, które wcześniej zostały wyłączone z najmu komunalnego lub takie, które nie posłużą już do realizacji zadań miasta, a ich dalsze utrzymywanie nadmiernie obciąża kasę miejską.

Najczęstszym powodem jest tak zły stan techniczny, że remont pod kątem przyszłego najmu komunalnego lub realizacji innych zadań nie jest finansowo uzasadniony. Kolejnym powodem jest zbyt duży metraż, który w świetle przepisów wyklucza lokal z przeznaczenia do najmu komunalnego. Inną przyczyną jest niefunkcjonalny układ pomieszczeń uniemożliwiający racjonalny podział na mniejsze lokale z przeznaczeniem do najmu.
Należy pamiętać, że gminne lokale, choć często położone w bardzo atrakcyjnych lokalizacjach Wrocławia często niosą ze sobą duże wyzwania. To często lokale w zabytkowych kamienicach

Sprzedaż lokali mieszkalnych w trybie przetargowym

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 roku zawarto **56** umów notarialnych dotyczących sprzedaży mieszkań w trybie przetargu ustnego nieograniczonego (w 2024 – 81).
Dochód z tego tytułu wyniósł 31 167 317 i był o ponad 30% niższy niż w 2024 r. (45 813 270 zł).

Liczba lokali mieszkalnych sprzedanych w przetargach oraz dochód w latach 2021 – 2025

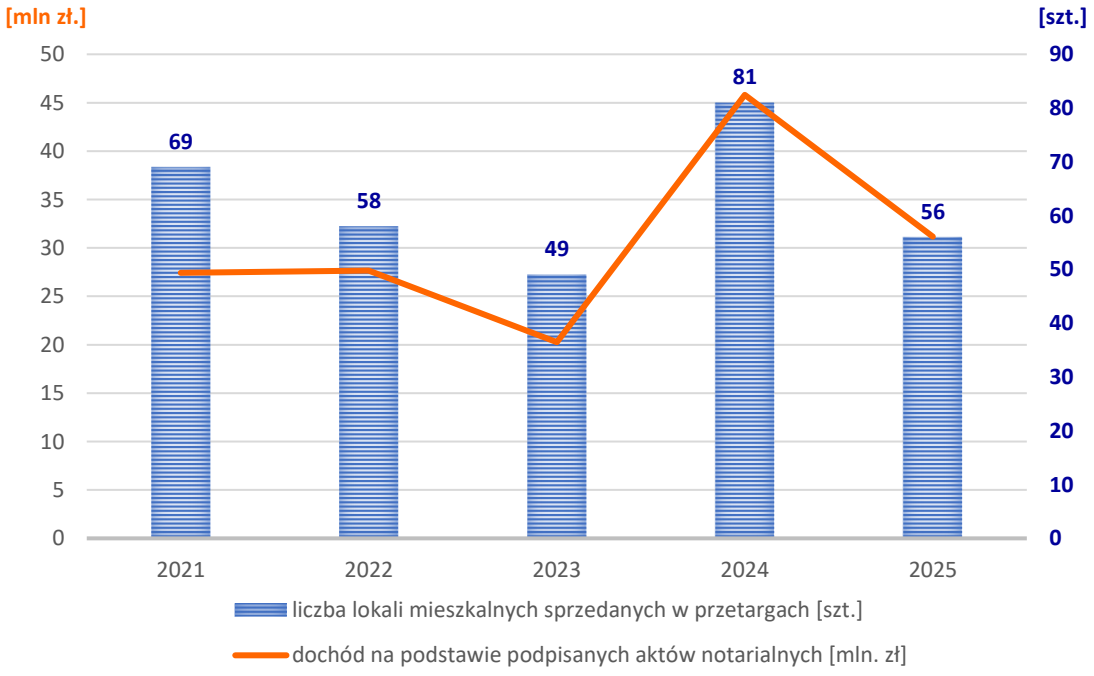

Największym zainteresowaniem cieszyły się małe nieruchomości do 30 m², szczególnie te położone w centrum miasta. Kawalerki i małe mieszkania sprzedawały się najszybciej, ponieważ są najtańsze.
Wylicytowane ceny za 1 m^2 mieściły się w przedziale od 3 450 zł do 22 924 zł. Średnia cena jednego metra kwadratowego powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego uzyskana w przetargach spadła w stosunku do roku poprzedzającego (9 834 zł) i wyniosła 9 780 zł. Ostatnio taka sytuacja miała miejsce w roku pandemii tj. 2020.

Średnia cena 1m² lokalu mieszkalnego uzyskana w przetargach w latach 2021 – 2025

rok	średnia cena 1 m² lokalu mieszkalnego uzyskana w przetargach [zł]
2021	7 596
2022	8 615
2023	9 703
2024	9 834
2025	**9 780**

Sprzedaż lokali niemieszkalnych w trybie przetargowym
W roku sprawozdawczym zawarto **24** umowy notarialne dotyczące sprzedaży lokali użytkowych w trybie przetargu ustnego nieograniczonego (w 2024 – 36). 13 lokali (54%) znalazło nabywców w I przetargu; 7 – w II przetargu.
Podobnie, jak w przypadku lokali mieszkalnych średnia wylicytowana cena 1 m² powierzchni użytkowej spadła w stosunku do roku 2024 (8 961 zł) i wyniosła 8 038 zł.

GOSPODARKA LOKALOWA ORAZ REGULACJE STANÓW PRAWNYCH
W 2025 r. gospodarka lokalowa obejmowała sprawy z zakresu:

- ustalania stanów prawnych i faktycznych oraz regulacji stanów prawnych nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi i mieszkalno-usługowymi, stanowiącymi własność lub współwłasność Gminy Wrocław, takie jak:

- łączenie wspólnot w sytuacji przenikania między budynkami lub likwidacja występującego przenikania,
- umożliwienie sprzedaży lokali ze wspólnym korytarzem,
- wyłączenie z nieruchomości wspólnej części korytarza, strychu, lub innego pomieszczenia a następnie przyłączenie do lokalu gminnego (najczęściej związane z samowolną przebudową mieszkania przez najemcę),
- inicjowanie złożenia przez wspólnoty mieszkaniowe wniosków o sprzedaż gruntów na poprawę warunków zagospodarowania;

- przygotowania do rozpoczęcia sprzedaży lokali w budynkach stanowiących własność Gminy Wrocław oraz garaży w zespołach garażowych w tym m.in.::
  - zmianę, sprostowanie wpisów ksiąg wieczystych (m.in. ujawnienie podziałów, odłączenie i założenie nowej księgi wieczystej wraz z wpisem),
  - zapewnienie prawidłowego dostępu do drogi publicznej,
  - zlecenie inwentaryzacji architektoniczno-budowlanej i jej analiza,
  - uzyskanie zaświadczeń o samodzielności lokali,
  - analizę zasadności rozpoczęcia sprzedaży,
  - rekomendację dla Prezydenta Wrocławia;
- współpracy ze wspólnotami mieszkaniowymi w zakresie przebudowy części wspólnych na cele mieszkalne lub usługowe (adaptacje), polegające na:
  - zabraniu niezbędnych informacji do zajęcia stanowiska odnośnie zmiany przeznaczenia części nieruchomości wspólnej,
  - przygotowaniu zarządzenia Prezydenta Wrocławia umożliwiającego oddanie głosu pod uchwałą intencyjną,
  - analizie przedłożonych dokumentów po wykonanej adaptacji,
  - ustaleniu udziałów przysługujących właścicielom lokali po wykonaniu adaptacji,
  - zajęciu stanowiska w sprawie zbycia wyodrębnionego lokalu (zarządzenie Prezydenta Wrocławia umożliwiające oddanie głosu pod uchwałą),
  - umowie sprzedaży i zmiany udziałów w nieruchomości wspólnej.

Liczba i rodzaj spraw z zakresu regulacji stanów prawnych.

Lp.	**Rodzaje spraw**	**Ilość spraw**
1.	Rozpoczęcie sprzedaży	45*
2.	Adaptacje	58
3.	Przenikania	29

4.	Wspólny korytarz	14
5.	Zmiana udziałów	15
6.	Regulacje granic działek	13
7.	Dołączenie części wspólnych	7
8.	Inne regulacje stanu prawnego	17
9.	Ustalenie praw do lokalu	3
10.	Służebność	3
11.	Podział nieruchomości	1
12.	Zespoły garażowe	18

* obejmuje 73 budynki stanowiące wyłączną własność Gminy Wrocław

Korekta udziałów w nieruchomości

W przypadku części nieruchomości suma udziałów w nieruchomości wspólnej nie wynosi równo 100%. Jest to spowodowane przede wszystkim niejednolitymi na przestrzeni lat zasadami określenia wielkości udziałów, czy też zmianami w strukturze i powierzchni użytkowej budynków i lokali wynikającymi m.in. z przebudowy lokali oraz adaptacji części wspólnych. W takich sytuacjach zachodzi potrzeba dokonania korekty udziałów w nieruchomościach wspólnych.
W sprawach tych przygotowano 99 zarządzeń Prezydenta Wrocławia. W roku sprawozdawczym dokonano korekt w stosunku do 489 lokali.
Wykonano 150 czynności notarialnych w tym: sporządzono 88 protokołów z zebrań Wspólnot Mieszkaniowych oraz zawarto 47 umów związanych ze zmianą udziałów, 6 umów zniesienia współwłasności oraz 9 innych obejmujących regulację stanów prawnych
z udziałem Wspólnot Mieszkaniowych.

Postępowania w zakresie zwrotu bonifikat

Zwiększenie sprzedaży lokali z bonifikatą wiąże się z rosnącą liczbą transakcji, które muszą być zweryfikowane pod kątem przesłanek uzasadniających żądanie zwrotu bonifikaty w przypadku zbycia lokalu przed upływem 5 lat lub niewykorzystania lokalu zgodnie z celem udzielenia bonifikaty tj. na własne cele mieszkaniowe. Obowiązek ten wynika wprost z art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.
W 2025 r. podjęto czynności weryfikacyjne mające na celu analizę ksiąg wieczystych
w kontekście powstania obowiązku żądania zwrotu bonifikaty udzielonej przy

sprzedaży lokali mieszkalnych - przeprowadzono ostateczną weryfikację lokali mieszkalnych sprzedanych w roku 2019 i 2020.
Zarejestrowano 336 postępowań a zakończono 218 .
Przygotowano 8 zarządzeń w sprawie żądania zwrotu bonifikaty.
Do Prokuratury skierowano 20 zawiadomień w sprawie podejrzenia popełnienia przestępstwa oszustwa na szkodę Gminy Wrocław, w związku ze złożeniem nieprawdziwych oświadczeń przez najemców przy sprzedaży z bonifikatą.
Na drogę postępowania sądowego skierowano 6 spraw dotyczących żądania zwrotu bonifikaty.
Rozpatrzono 1 wniosek o odstąpienie od żądania zwrotu bonifikaty.
Na podstawie art. 100 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2025 r. poz. 341 z późn. zm.) rozpoznano 197 wniosków o wyrażenie zgody na wykreślenie z księgi wieczystej hipoteki ustanowionej na rzecz Gminy Wrocław, w celu ustalenia czy ustała podstawa do powstania wierzytelności z tytułu zwrotu kwoty równej zwaloryzowanej bonifikacie.
Przygotowano 197 zarządzeń oraz zaświadczeń o wyrażeniu zgody na wykreślenie hipoteki zabezpieczającej zwrot bonifikaty.
Łączna kwota wyegzekwowanych bonifikat wyniosła 1 598 856 zł.

OBRÓT NIERUCHOMOŚCIAMI GMINY WROCŁAW

Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości

Gospodarka nieruchomościami odgrywa istotną rolę w funkcjonowaniu miasta – stanowi podstawę rozwoju przestrzennego, ma duże znaczenie dla gospodarki lokalnej oraz sprzyja zrównoważonemu rozwojowi miasta. Obrót nieruchomościami gminy Wrocław ma na celu efektywne wykorzystanie gruntów na cele publiczne, mieszkaniowe oraz rozwój infrastruktury.
W 2025 roku do zasobu gminnego pozyskano **17,6 ha** gruntów na cele publiczne i rozwojowe Miasta o wartości **44 209 256 zł** - z przeznaczeniem pod: drogi, trasy tramwajowe i autobusowo-tramwajowe (TAT), trasy rowerowe i ciągi pieszo-rowerowe, tereny sportu i rekreacji oraz edukację i kulturę. W okresie sprawozdawczym sprzedano **9,7 ha** gruntów pod zabudowę za kwotę **182 952 120 zł** co stanowi **najwyższy od 4 lat dochód** ze sprzedaży nieruchomości gminnych.
W 2025 roku do gminnego zasobu pozyskano wiele nieruchomości istotnych dla rozwoju Miasta:

- grunty pod budowę przyszłej zajezdni tramwajowej na Nowych Żernikach;
- kino „Lwów” - modernistyczny gmach według projektu Adolfa Radinga, wpisany do rejestru zabytków;
- nieruchomość zabudowaną przy ul. Polanowickiej 1 na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej;
- nieruchomość gruntową przy ul. Wojanowskiej na potrzeby nowego Centrum Aktywności Lokalnej z biblioteką dla Stabłowic;
- nieruchomość gruntową o pow. 0,48 ha w obszarze Olszówki Krzyckiej z przeznaczeniem na zieleń;
- 15 byłych mieszkań zakładowych oraz 3 lokale mieszkalne położone w budynku przeznaczonym do rozbiórki, kolidującym z planowaną inwestycją budowy tramwaju na Maślice.

W roku sprawozdawczym prowadzono sprawy wypłaty odszkodowań za grunty przejęte m.in. pod:

- budowę trasy autobusowo-tramwajowej (TAT) na Nowy Dwór i Swojczyce
- budowę drogi powiatowej - Aleja Wielkiej Wyspy;
- budowę drogi rowerowej w ul. Legnickiej we Wrocławiu;

- przebudowę ul. Pomorskiej i placu Staszica we Wrocławiu.

W okresie objętym sprawozdaniem zrealizowano 340 postępowań przetargowych związanych ze zbyciem nieruchomości gruntowych oraz lokali.
Wynikiem przeprowadzonych przetargów na nieruchomości gruntowe było uzyskanie dochodu wyższego o kwotę **32 293 820 zł** od wartości wskazanej przez rzeczoznawców majątkowych w operatach szacunkowych.
Spośród przeprowadzonych postępowań przetargowych warto wyróżnić poniższe transakcje:

- oddanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste pod budowę zespołu szkolno-przedszkolnego przy ul. Kamieńskiego;
- sprzedaż nieruchomości gruntowej przy ul. Nowodworskiej za kwotę 75 750 000 zł;
- sprzedaż nieruchomości gruntowej przy ul. Reszelskiej/ ul. Królewieckiej za kwotę 47 580 000 zł, jednocześnie inwestor zadeklarował wolę partycypacji w urządzenie zieleni w sąsiedztwie inwestycji przeznaczając na to kwotę 520 000 zł.

Trwałe rozdysponowanie nieruchomości gminy nastąpiło głównie w trybie przetargowym, ale dokonano też kilku transakcji na potrzeby rozwojowe miejskich spółek:

- aport na rzecz Towarzystwa Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o. pod budownictwo komunalne (Nowe Żerniki);
- aport na rzecz Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o. pod rozbudowę zajezdni autobusowej przy ul. Obornickiej;
- aport na rzecz Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A. nieruchomości przy ul. Irysowej (magazyn ziemi).

NABYWANIE NIERUCHOMOŚCI DO ZASOBU GMINY WROCŁAW

W 2025 roku dla potrzeb realizacji celów rozwojowych i publicznych pozyskano do zasobu gminnego nieruchomości w trybie umów cywilnoprawnych (w tym zamian nieruchomości), w trybie ustawy o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID) oraz uzgodniono i wypłacono odszkodowania za grunty, które wydzielone zostały pod budowę nowych dróg publicznych, pod poszerzenie już istniejących lub planowanych inwestycji drogowych.

Wartość i powierzchnia nieruchomości nabytych do zasobu gminy Wrocław

	Prowadzone postępowania	Powierzchnia [ha]	Wartość nabytych gruntów/wypłaconych odszkodowań [zł]
1.	Nabycia gruntu w trybie cywilnym		
1.1	nabycie nieodpłatne od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na realizację zadań własnych gminy	1,0798	5 676 707
1.2	nabycie na potrzeby budowy zajezdni tramwajowej "Nowe Żerniki"	0,68	1 238 300
1.3	nabycie byłych mieszkań zakładowych *	0,0685	6 794 500
1.4	pozostałe nabycia	6,3567	21 359 055
2.	Wypłata odszkodowań na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami	3,9213	3 352 349
3.	Postępowania administracyjne dotyczące odszkodowań na podstawie ZRID	5,4768	5 788 345
Razem		**17,5831**	**44 209 256**

* wsparcie z Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 5 781 555,60 zł

W opisywanym okresie prowadzono 296 postępowań dotyczących nabycia i zamiany nieruchomości, z których 46 zakończyło się podpisaniem umów w trybie cywilnym w formie aktów notarialnych. Działki niezabudowane i zabudowane nabywane były do zasobu na realizację celów rozwojowych Miasta i publicznych. Pozyskano tereny o łącznej powierzchni 1,9833 ha przeznaczone pod drogi publiczne w obrębach: Żerniki. Złotniki, Pawłowice, Kowale, Południe, Księże Wielkie, Strachocin i Swojczyce.

Umowy nabycia nieruchomości w trybie cywilnym

	Liczba umów	Powierzchnia [ha]	Wartość nabytych nieruchomości [zł]
nabycie po cenie rynkowej	40	3,7764	18 431 853
za symboliczną odpłatnością	2	1,9592	2,46
nieodpłatnie	2	1,0798	5 676 707
nabycie w drodze zamiany	2	1,3734	10 960 000
Razem	**46**	**8,1888**	**35 068 562**

W roku sprawozdawczym prowadzono postępowania mające na celu nabycie kolejnych działek gruntowych pod realizację celu publicznego jakim jest nowa zajezdnia tramwajowa Nowe Żerniki przy ulicy Architektów. W ramach postępowań zakończonych podpisaniem aktu notarialnego nabyto łącznie teren o powierzchni 0,6800 ha za kwotę 1 238 300 zł.

W 2025 roku prowadzono postępowanie, mające na celu nabycie nieruchomości przy **al. gen. Józefa Hallera 15 - byłego kina „LWÓW”**, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków i do rejestru zabytków: Loża Masońska „Odd Fellow”. Nieruchomość została sprzedana przez wojewódzką instytucję kultury Odra-Film spółce Platinium Wellness, która zapowiadała, że w zabytkowym budynku otworzy klub fitness. W związku z rezygnacją z inwestycji budynek przez lata ulegał dalszej degradacji. Miasto ma w planach przeprowadzenie remontu generalnego i przywrócenie działalności kulturalnej co jest zgodne z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego.

W roku sprawozdawczym prowadzono postępowania mające na celu nabycie nieruchomości w obrębach Polanowice i Stabłowice pod siedziby Centrów Aktywności Lokalnej. W ramach postępowań nabyto tereny o powierzchni 1,6580 ha za łączną kwotę 3 318 000 zł. Pozyskanie wspomnianych gruntów pozwoli na realizację inwestycji, która jest odpowiedzią na potrzeby dynamicznie rozwijającej się społeczności osiedli Stabłowice oraz Polanowice-Poświętne-Ligota.

W toku prowadzonych postępowań zawarto 2 umowy zamiany nieruchomości. Efektem jednego z postępowań było pozyskanie gruntu na realizację celu

publicznego, tj. zagospodarowanie terenów zieleni - utworzenia ogólnodostępnego terenu zieleni urządzonej w rejonie Olszówki Krzyckiej.
W oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych oraz w ramach zawartych umów z Bankiem Gospodarstwa Krajowego na udzielenia Gminie Wrocław finansowego wsparcia na zakup byłych mieszkań zakładowych nabyto do zasobu komunalnego 15 byłych mieszkań zakładowych za łączną kwotę 6 794 500 zł i wszczęto procedurę nabycia kolejnych 6 mieszkań. Akcja wykupu byłych mieszkań zakładowych prowadzonych we Wrocławiu została doceniona przez Rzecznika Praw Obywatelskich, który skierował na ręce Prezydenta Wrocławia pismo z podziękowaniami za wypracowanie bezprecedensowych rozwiązań, których odbiorcami są osoby - lokatorzy byłych mieszkań zakładowych, które bez własnej winy znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i mieszkaniowej, niejednokrotnie osoby starsze i schorowane.
Od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa nieodpłatnie pozyskano nieruchomości pod drogi publiczne oraz nieruchomości na potrzeby zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.
Za symboliczną odpłatnością pozyskano działki gruntu w obrębach Swojczyce i Oporów z przeznaczeniem pod drogi publiczne.

WYPŁATA ODSZKODOWAŃ ZA GRUNTY PRZEJĘTE W TRYBIE USTAWY O ZEZWOLENIU NA REALIZACJĘ INWESTYCJI DROGOWEJ (ZRID)

W związku z realizacją przez Wrocław inwestycji infrastrukturalnych budowy, rozbudowy i modernizacji układu komunikacyjnego – dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz rozwoju tras rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych w ramach przebudowy dróg, kontynuowano zadania z zakresu postępowań odszkodowawczych rozpoczętych w latach ubiegłych, jak również nowych, podjętych w roku 2025. Za nieruchomości przejęte z mocy prawa, pod drogi publiczne na podstawie *ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (ZRID)* odszkodowania dla byłych właścicieli, użytkowników wieczystych oraz osób, którym przysługiwały do nieruchomości ograniczone prawa rzeczowe, ustalane były w trybie administracyjnym. W przypadku terenów przeznaczonych pod drogi wojewódzkie i krajowe odszkodowania ustalane były przez Wojewodę Dolnośląskiego,

a w przypadku dróg gminnych i powiatowych odszkodowania były ustalane przez starostów w województwie dolnośląskim wskazanych przez wojewodę. Do wypłaty odszkodowań za nieruchomości przyjęte pod drogi publiczne do zasobu Gminy Wrocław, Skarbu Państwa oraz Województwa Dolnośląskiego, zobowiązany był Prezydent Wrocławia jako zarządca dróg w mieście na prawach powiatu.
W związku z realizacją inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej kontynuowane były postępowania odszkodowawcze, obejmujące następujące zadania:

- budowa trasy autobusowo-tramwajowej (TAT) łączącej Nowy Dwór z Centrum Wrocławia;
- budowa drogi powiatowej - Aleja Wielkiej Wyspy;
- budowa Mostów Bolesława Chrobrego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 455 we Wrocławiu;
- budowa drogi rowerowej w ul. Legnickiej we Wrocławiu;
- przebudowa ul. Pomorskiej i placu Staszica we Wrocławiu;
- rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 455 w związku z budową trasy tramwajowo-autobusowej na osiedle Swojczyce we Wrocławiu.

Pełnomocnicy Prezydenta – jako reprezentanci zarządcy drogi - uczestniczyli w **161** postępowaniach prowadzonych przez organy administracji publicznej w sprawie ustalenia odszkodowań na podstawie ustawy ZRID. W 50 postępowaniach doszło do wydania decyzji administracyjnych i wypłaty odszkodowań.

Postępowania administracyjne dotyczące odszkodowań na podstawie ustawy ZRID

	Liczba prowadzonych postępowań	Liczba postępowań w których doszło do wypłaty odszkodowania	Powierzchnia gruntów za które wypłacano odszkodowania [ha]	Kwota wypłaconych odszkodowań [zł]
Drogi gminne i powiatowe	134	47	2,4808	5 239 406

Drogi wojewódzkie	27	3	2,996	548 939
Drogi krajowe	0	0	0	0
Razem	**161**	**50**	**5,4768**	**5 788 345**

WYPŁATA ODSZKODOWAŃ ZA GRUNTY PRZEJĘTE W TRYBIE ART. 98 USTAWY O GOSPODARCE NIERUCHOMOŚCIAMI

Zgodnie z art. 98 *ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami* za wydzielone na wniosek właściciela działki gruntu przeznaczone pod drogi publiczne, które z mocy prawa przeszły na własność gminy Wrocław, byłym właścicielom i użytkownikom wieczystym przysługuje odszkodowanie. Postępowania prowadzone w trybie cywilnoprawnym zostały zakończone podpisaniem porozumień pomiędzy Gminą Wrocław a byłymi właścicielami lub użytkownikami wieczystymi. W przypadku braku uzgodnienia, odszkodowanie ustalono i wypłacano w toku postępowania administracyjnego. Wypłata odszkodowań na rzecz byłych właścicieli lub użytkowników wieczystych realizowana była poprzez wypłatę środków finansowych, jak również przyznania nieruchomości zamiennych.

Wypłata odszkodowań na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami zrealizowana w roku 2025

	Liczba postępowań	Powierzchnia przejętych gruntów [ha]	Kwota wypłaconych odszkodowań [zł]
Porozumienia w oparciu o wartość rynkową gruntu	18	2,1638	2 409 707
Porozumienia w oparciu o wartość częściową nieruchomości	6	0,7454	12 573
Wypłata odszkodowań w oparciu o decyzję administracyjną	4	0,7381	429 130

Przyznanie nieruchomości zamiennej w ramach odszkodowania	4	0,274	500 939
Razem	**32**	**3,9213**	**3 352 349**

W roku sprawozdawczym prowadzono 206 postępowań dotyczących wypłaty odszkodowania na podstawie art. 98 ugn, z których 24 zakończyły się podpisaniem porozumienia, 4 przyznaniem nieruchomości zamiennej i 4 wypłatą odszkodowania na podstawie decyzji administracyjnej. Gmina Wrocław zobowiązana była do wypłaty odszkodowań za grunty oraz części składowe znajdujące się na gruncie w chwili przejęcia nieruchomości. Średnia wartość jednostkowa gruntu przeznaczonego pod drogi publiczne, za które uzgodniono odszkodowania w trybie art. 98 ugn, bez części składowych gruntu wyniosła 105,78 zł/m².
W postępowaniach w sprawie przyznania nieruchomości zamiennej za przejęty z mocy prawa grunt, Gmina Wrocław wypłaciła różnicę wynikająca z wyceny nieruchomości zamiennej i przejętych z mocy prawa działek gruntu w kwocie 45 396,50 zł. Wypłacono cztery odszkodowania w łącznej kwocie 429 130,25 zł w oparciu o ostateczne decyzje wydane w postępowaniach administracyjnych.

WYKONANIE PRAWA PIERWOKUPU

Prezydent Wrocławia w 2 przypadkach wykonał przysługujące Gminie Wrocław prawo pierwokupu na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Jedna z transakcji dotyczyła nieruchomości przy ul. Ślężnej 214a o łącznej powierzchni 100 m2. Prawo wykonano z uwagi na zabezpieczenie dostępu do wnętrza podwórzowego. Druga transakcja dotyczyła nieruchomości przy ul. Łomnickiej o łącznej powierzchni 3 210 m2. Prawo wykonano z uwagi na przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod układ komunikacyjny.

ORGANIZACJA PRZETARGÓW

W 2025 roku przedmiotem zbycia w trybie przetargowym było 245 nieruchomości, w tym 169 nieruchomości lokalowych i 76 nieruchomości gruntowych. Nabywców znalazły 123 z wystawionych nieruchomości.
W roku sprawozdawczym przeprowadzono 340 przetargów na sprzedaż nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych oraz na zbycie lokali

mieszkalnych i użytkowych. W przetargach wzięło udział 395 osób prawnych i fizycznych.

Informacja dotycząca rozstrzygnięć przetargów na sprzedaż nieruchomości lokalowych

Rodzaj przetargu	Opis lokalu	Ilość przetargów	Ilość przetargów -wyłonieni nabywcy	Ilość przetargów – bez rezultatu
Ustny	mieszkalne	153	55	98
	niemieszkalne	71	22	49
Razem		224	77	147

Największym zainteresowaniem cieszyły się przetargi na sprzedaż lokali mieszkalnych i niemieszkalnych:

- ul. Grochowa 14/2 (Grabiszyn), o powierzchni 19,55 m^2 - uczestniczyło 27 licytantów;
- ul. Stefana Jaracza 11/4 (Plac Grunwaldzki), o powierzchni 23,81 m^2 - uczestniczyło 20 licytantów;
- ul. Henryka Sienkiewicza 120/7 (Plac Grunwaldzki), o powierzchni 88,93 m^2 - uczestniczyło 16 licytantów;
- ul. Tęczowa 2/U1A (Stare Miasto), o powierzchni 32,75 m^2 - uczestniczyło 11 licytantów;
- ul. Słowicza 6a/5 (Południe), o powierzchni 30,53 m^2 - uczestniczyło 11 licytantów.

Najwyższe ceny osiągnięto podczas przetargów na następujące nieruchomości lokalowe:

- Rynek 26, 27/28, lok.5, o powierzchni 51,28 m^2 - uczestniczyło 5 licytantów; cena wywoławcza: 740 000,00 zł, cena uzyskana: 1 237 400 zł;
- ul. St. Dubois 16/4 o powierzchni 109,95 m^2 - uczestniczył 1 licytant; cena wywoławcza: 1 115 000 zł, cena uzyskana: 1 126 150 zł;
- ul. Ksawerego Liskego 4/8 o powierzchni 149,92 m^2 - uczestniczył 1 licytant; cena wywoławcza: 1 150 000 zł, cena uzyskana: 1 161 500 zł.

Informacja dotycząca rozstrzygnięć przetargów na sprzedaż nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych

Rodzaj przetargu	Ilość przetargów	Ilość przetargów - wyłonieni nabywcy	Ilość przetargów – bez rezultatu
Ustny	111	44	67
Ofertowy	5	2	3
Razem	116	46	70

Największym zainteresowaniem cieszyły się przetargi na sprzedaż działek pod budownictwo jednorodzinne (w ramach programu dozbrajania gruntów) w lokalizacjach:

Obręb STABŁOWICE:

- ul. Szkarłatna (dz. nr 184/54 o powierzchni 876 m^2) – 6 licytantów;
- ul. Szkarłatna (dz. nr 184/62 o powierzchni 803 m^2) – 10 licytantów;
- ul. Szkarłatna (dz. nr 184/59 o powierzchni 817 m^2) – 1 licytant;
- ul. Szkarłatna (dz. nr 184/56 o powierzchni 813 m^2) – 5 licytantów;

Obręb BROCHÓW:

- ul. Malezyjska (dz. nr 4/9, 5/8 o powierzchni 635 m^2) – 6 licytantów;
- ul. Malezyjska (dz. nr 2/7, 3/9 o powierzchni 627 m^2) – 5 licytantów;
- ul. Malezyjska (dz. nr 2/5, 3/6 o powierzchni 628 m^2) – 3 licytantów;
- ul. Malezyjska (dz. nr 4/7, 5/6 o powierzchni 636 m^2) – 2 licytantów;

Obręb MAŚLICE:

- ul. Brodzka 43 (o powierzchni 959 m^2) – 6 licytantów;
- ul. Chełmska 5 (o powierzchni 810 m^2) – 5 licytantów;
- ul. Brodzka 39 (o powierzchni 958 m^2) – 4 licytantów;
- ul. Brodzka 31 (o powierzchni 971 m^2) – 4 licytantów;
- ul. Brodzka 9 (o powierzchni 1 053 m^2) – 3 licytantów;
- ul. Brodzka 29a (o powierzchni 973 m^2) – 3 licytantów;
- ul. Brodzka 47 (o powierzchni 963 m^2) – 1 licytant
- ul. Brodzka 23 (o powierzchni 1 106 m^2) – 3 licytantów;

Najwyższe ceny osiągnięto podczas przetargów na następujące nieruchomości:

- ul. Nowodworska (dz. nr 9/24, 9/25, obręb Nowy Dwór), o powierzchni 24 103 m^2 - cena wywoławcza: 75 000 000 zł, cena uzyskana: 75 750 000 zł - 1 licytant;
- ul. Dworcowa 1, 1a, 1b, o powierzchni 1 035 m^2 - cena wywoławcza: 6 640 000 zł, cena uzyskana: 8 795 200 zł - 2 licytantów;
- ul. Sycowska (dz.nr 13/8, 33/2, obręb Psie Pole), powierzchni 2 726 m^2 - cena wywoławcza: 4 900 000 zł, cena uzyskana: 5 545 000 zł - 2 licytantów;
- ul. Księska 24 (obręb Księże Wielkie), o powierzchni 7 256 m^2 - cena wywoławcza: 3 600 000 zł, cena uzyskana: 4 610 000 zł - 4 licytantów.

Przetargi ofertowe
Najwyższe ceny osiągnięto podczas przetargów na następujące nieruchomości:

- ul. Reszelska/Królewiecka rejon (Maślice) – cena wywoławcza 40 000 000 zł – cena zaoferowana 47 580 000 zł; - 2 oferentów;
- ul. Michała Kamieńskiego 52-54 (Karłowice) – cena wywoławcza 1 600 000 zł – cena zaoferowana 4 000 000 zł - 3 oferentów.

PROMOCJA NIERUCHOMOŚCI

W 2025 roku działania promocyjne Wydziału Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości obejmowały obszary:

- tradycyjnej reklamy wizualnej i informacyjnej;
- kontaktów z klientem oraz pozyskiwaniem inwestorów;
- rozwoju marketingu interaktywnego;
- wdrożenia zaawansowanej technologii do działań marketingowych.

W zakresie reklamy wizualnej i promocji Dział Przetargów i Promocji Nieruchomości kontynuował w 2025 roku dotychczasowe działania marketingowe w formie reklamy zewnętrznej, prowadzonej bezpośrednio w obrębie terenów przeznaczonych do sprzedaży. W ramach tych działań przeprowadzono inwentaryzacje wszystkich istniejących tablic i banerów, zamontowano nowe z odświeżoną szatą graficzną, zwiększającą ich czytelność.
Informacje o planowanych przetargach nieruchomości zamieszczano w prasie codziennej lokalnej i ogólnopolskiej, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicach ogłoszeń w budynku Urzędu Miejskiego Wrocławia. Dodatkowo w ogłoszeniach prasowych do publikowanych informacji dodawano kod QR,

ułatwiający odnalezienie ofert i uzyskanie pełnych danych. Strategie marketingowe mające na celu pozyskanie inwestorów w 2025 roku obejmowały zarówno działania w kraju, polegające na obsłudze inwestorów, kontaktujących się telefonicznie i przesyłających zapytania mailowe dotyczące oferowanych przez Gminę Wrocław nieruchomości - jak również poza granicami kraju, poprzez udział w międzynarodowych targach nieruchomości w Cannes oraz w Monachium.
W dniach 11-14 marca 2025 roku Miasto Wrocław po raz 29 uczestniczyło w Międzynarodowych Targach MIPIM – najważniejszych targach dla branży nieruchomości w Europie. Targi te od 36 lat goszczą w Cannes wszystkich uczestników związanych ze środowiskiem inwestorów, deweloperów, architektów, firm doradczych i konsultingowych, funduszy inwestycyjnych, miast i regionów. Ofertę inwestycyjną Miasta prezentowano na folderach reklamowych - materiałach przygotowanych w języku angielskim w formie kart nieruchomości, na pendrive'ach zawierających oferty nieruchomości oraz filmach, które przedstawiono na ekranach plazmowych. Na stoisku zaprezentowano bogatą ofertę materiałów, promujących atrakcje turystyczne i kulturalne Wrocławia.
W dniach 6-8 października 2025 roku Miasto Wrocław brało również udział w innym bardzo ważnym wydarzeniu rynku nieruchomości na świecie - Międzynarodowych Targach Nieruchomości Expo Real w Monachium. Przez trzy dni około 2 tys. wystawców z 34 krajów prezentowało nowe projekty, rozmawiało o współpracy oraz przedstawiało koncepcje rozwojowe swoich organizacji. Targi organizowane są od 27 lat i co roku gromadzą kilka tysięcy uczestników: deweloperów, inwestorów, przedstawicieli instytucji finansowych, władz publicznych, a także ekspertów branżowych i prawnych oraz reprezentantów miast i regionów. Wśród polskich miast biorących udział w wydarzeniu można wymienić m.in. Poznań, Łódź, Katowice, Toruń, Warszawę i Wrocław. Oferty przedstawione podczas Expo Real 2025 dotyczyły planowanych w najbliższej przyszłości przetargów, ale również nieruchomości, które będą w sprzedaży w ciągu najbliższych lat. W zależności od preferencji i zainteresowania konkretnym sektorem rynku nieruchomości, klientom została przedstawiona oferta dotycząca ich obszaru poszukiwań. Wszystkim inwestorom zapewniono dostęp do wersji elektronicznej promowanych inwestycji. W ofercie Miasta znalazły się tereny przeznaczone pod usługi, aktywność gospodarczą, zabudowę wielorodzinną oraz kamienice do rewitalizacji. Udział Miasta Wrocław w 2025 r. zarówno w targach

Mipim w Cannes, jak i w Expo Real w Monachium został zorganizowany we współpracy z przedstawicielami Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej. Oprócz udziału w targach, istotnym elementem promocji nieruchomości Gminy Wrocław był portal informacyjny „Giełda Nieruchomości" (gn.um.wroc.pl). Jest to ważny kanał komunikacyjny i rozbudowana baza informacji. Obsługa aplikacji jest intuicyjna, a zamieszczane oferty są na bieżąco aktualizowane. Portal zawiera dodatkowe pliki z dokumentami i filmami oraz możliwość zlokalizowania oferowanych nieruchomości na mapach oraz planach miejscowych. W 2025 r zanotowano 672 380 odsłon Giełdy Nieruchomości. Stronę odwiedziło 97 750 użytkowników. Odnotowano 212 775 sesji podstron Giełdy Nieruchomości, a czas trwania jednej sesji kształtował się na poziomie około 30 minut. W ramach obsługi klienta indywidualnego Dział Przetargów i Promocji Nieruchomości w 2025 roku zanotował 1 690 zapytań telefonicznych oraz 470 zapytań mailowych. W bazie Giełdy Nieruchomości można było wybierać średnio spośród około 200 ofert nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych oraz około 160 lokali mieszkalnych i użytkowych.
W 2025 roku Dział Przetargów i Promocji Nieruchomości wykorzystywał bezzałogowy dron model DJI Mini 4 Pro, będący w zasobach Wydziału, do fotografowania i filmowania nieruchomości z lotu ptaka. Wszystkie materiały pozyskane za pomocą drona prezentowane były w Giełdzie Nieruchomości oraz podczas targów nieruchomości.

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH W TRYBIE PRZETARGOWYM

W 2025 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, opracowano ofertę terenów pod nowe inwestycje – procedurą przygotowania do sprzedaży objęto 42 nowe nieruchomości. Do sprzedaży skierowano tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jedno- i wielorodzinną oraz komercyjną: biura, usługi, aktywność gospodarczą. Są to działki zróżnicowane nie tylko pod względem funkcji, ale także parametrów i położenia.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 116 przetargów na 76 nieruchomości gruntowych, w których wzięło udział 158 uczestników (osób prawnych i fizycznych). Wśród przeprowadzonych przetargów 7 z nich to przetargi ustne ograniczone do właścicieli nieruchomości sąsiednich. Ostatecznie 46 przetargów

zakończyło się wyłonieniem nabywcy, a łączna powierzchnia sprzedanych terenów wyniosła 9,7 ha.

Analiza nieruchomości sprzedanych w 2025 roku

Lp.	**Przeznaczenie w MPZP**	**Liczba nieruchomości**	**Powierzchnia gruntu [ha]**	**Liczba oferentów**	**Wartość sprzedanych nieruchomości [zł]**
1	Budownictwo jednorodzinne	29	2,0	119	19 548 270
2	Budownictwo wielorodzinne	13	6,8	33	157 399 000
3	Usługi i aktywność gospodarcza	4	0,9	6	6 004 850
RAZEM		**46**	**9,7**	**158**	**182 952 120**

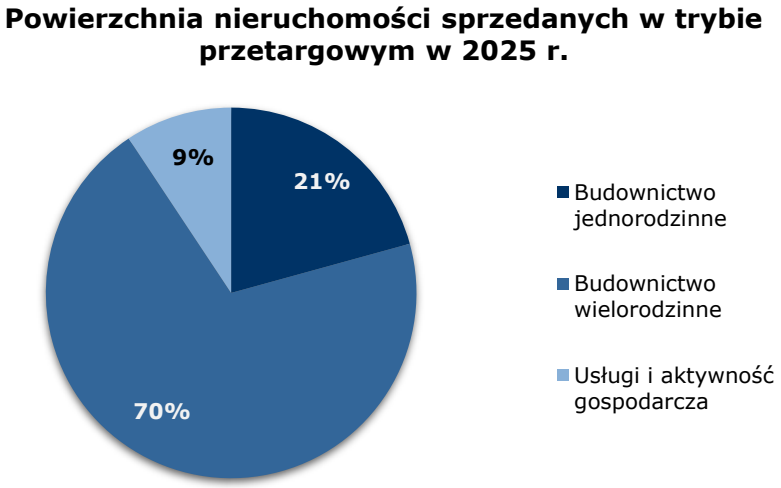

Wartość nieruchomości sprzedanych w trybie przetargowym w 2025 r.

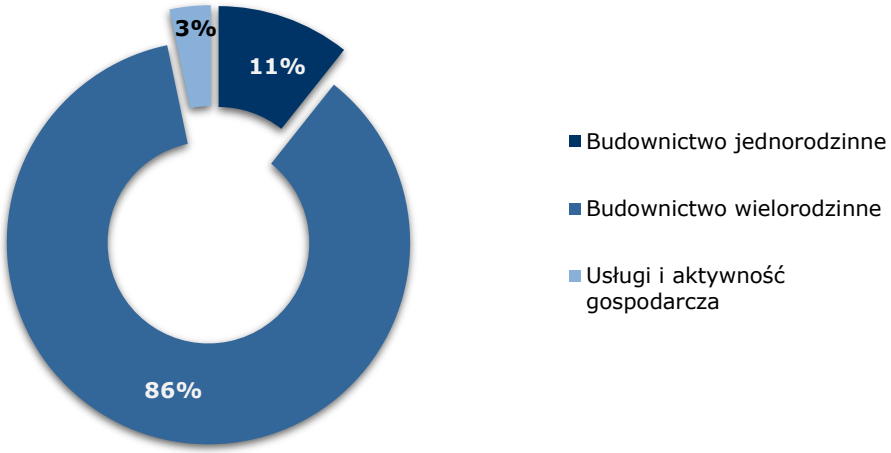

Analiza wartości nieruchomości z pozytywnie rozstrzygniętych przetargów w 2025 roku w trybie przetargowym pokazuje, że największy wpływ do budżetu generuje sprzedaż działek pod budownictwo wielorodzinne, aż 86%. Kapitał inwestycyjny przedsiębiorstw deweloperskich wciąż zajmuje istotne miejsce w portfelu nieruchomości gminnych, stanowiąc perspektywę dla przyszłych ofert. 11% wpływów do budżetu pochodzi ze zbycia nieruchomości pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. 3% stanowiły transakcje w sektorze usług i aktywności gospodarczej.

Wpływy ze sprzedaży nieruchomości w latach 2022 – 2025 z podziałem na przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia.

	Przeznaczenie planistyczne			
Rok	Budownictwo jednorodzinne	Budownictwo wielorodzinne	Usługi i aktywność gospodarcza	Dochód ogółem
2022	19 567 280 zł	126 246 390 zł	19 319 820 zł	165 133 490 zł
2023	38 380 810 zł	133 663 450 zł	7 938 206 zł	179 982 466 zł
2024	41 505 330 zł	76 630 820 zł	26 474 200 zł	144 610 350 zł
2025	19 548 270 zł	157 399 000 zł	6 004 850 zł	182 952 120 zł

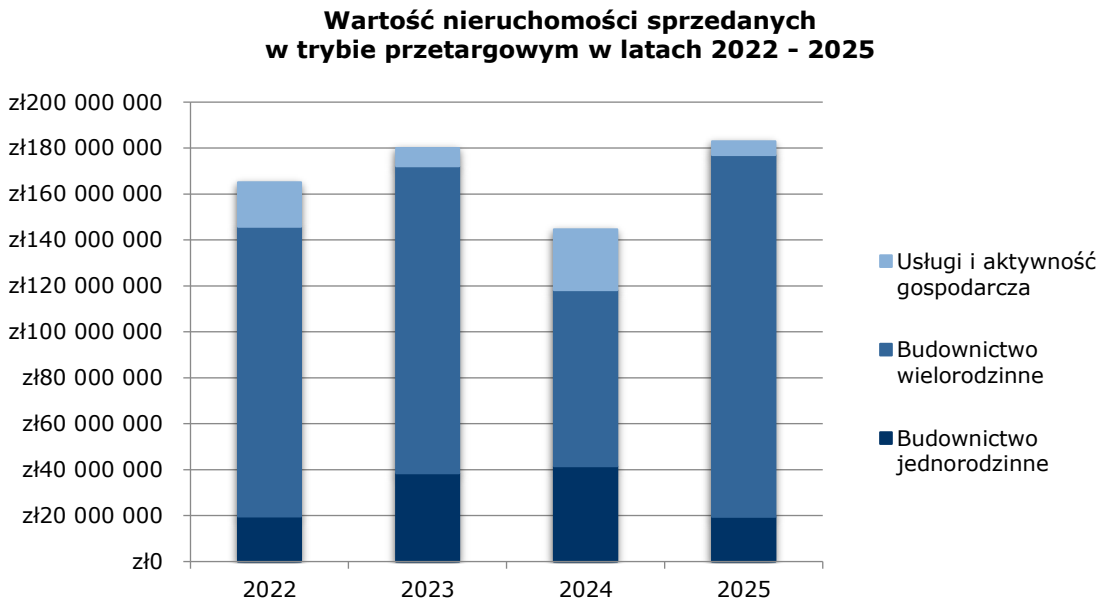

Tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną

Działki jednorodzinne stanowiły 63% wszystkich sprzedanych ofert w 2025 r. Nabywców znalazło 29 takich nieruchomości o łącznej powierzchni 2,0 ha. W stosunku do 2024 r., gdzie łączna powierzchnia sprzedaży podobnych gruntów wynosiła 5,8 ha, sprzedano mniej o 28 nieruchomości, co ma również swoje odzwierciedlenie w zmniejszeniu dochodu w tym sektorze. Nie mniej jednak z uwagi na utrzymujące się wysokie ceny lokali mieszkalnych trend posiadania nieruchomości gruntowej pod budowę domu wpływa korzystnie na wzrost i zainteresowanie działkami gminnymi. Przekłada się to na wzrost średniej ceny za metr kwadratowy o prawie 300 zł więcej za 1m^2 gruntu w stosunku do poprzedniego roku.

Prowadzony od kilku lat program dozbrojenia nieruchomości gruntowych w sieci wodno-kanalizacyjne, realizowany wspólnie ze spółką MPWiK S.A. pozwolił na przygotowanie kolejnych ofert pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Oferty te skierowane są głównie do klientów indywidualnych i obejmują pojedyncze działki pod budowę domów jednorodzinnych. Podstawową bazę ofert stanowiły nieruchomości o powierzchni ok. 600 – 1 200 m^2. Największym zainteresowaniem cieszyły się nieruchomości położone na Stabłowicach i Maślicach. Najwyższą frekwencję odnotowano podczas przetargów na sprzedaż działek zabudowanych, zlokalizowanych przy ul. Pionierskiej 62 (Grabiszyn), gdzie licytowało 17 osób oraz przy ul. Sulejowskiej 33, gdzie licytowało 15 osób. Duże zainteresowanie

wzbudziły także oferty nieruchomości niezabudowanych w rejonie ul. Szkarłatnej (Stabłowice) 6-10 osób, w zależności od nieruchomości, jak również nieruchomości przy ul. Brodzkiej (Maślice) i ul. Malezyjskiej (Brochów). Najwyższą cenę jednostkową za metr kwadratowy dla nieruchomości niezabudowanej uzyskano za działkę położoną w rejonie ul. Szkarłatnej (1 623,66 zł/m^2) (Stabłowice), a w przypadku nieruchomości zabudowanych najwyższą cenę uzyskano za nieruchomość położoną przy ul. Pionierskiej 62 (1 888,89 zł/m^2).

Tereny pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną

Największy wpływ do budżetu miał miejsce w kategorii terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Sprzedano 13 nieruchomości, z czego tylko 4 stanowiły grunty niezabudowane. Najwyższą cenę za 1 m² osiągnięto za działkę zabudowaną przy ul. Ludwika Rydygiera 3 – 15 929,20 zł/m². Największą pod względem uzyskanej ceny sprzedaży była transakcja zbycia nieruchomości gruntowej przy **ul. Nowodworskiej**. Jej powierzchnia wynosiła 24 103 m^2, zaś cena – **75 750 000 zł** (3 142,76 zł/m^2). Nabywcą została spółka Dom Development Wrocław Sp. z o.o. W ramach inwestycji może powstać kilka budynków wielorodzinnych z wybranymi usługami wraz z drogą dojazdową. Inwestycja zostanie poprzedzona wyburzeniem magazynów i oczyszczeniem dotychczas zaniedbanego terenu.

Największą pod względem powierzchni była transakcja zbycia nieruchomości gruntowej przy **ul. Reszelskiej i ul. Królewieckiej** (obręb Maślice) o powierzchni 26 153 m^2. Najwyższą cenę w przetargu ofertowym tj. **47 580 000 zł** (1 819,29 zł/m^2) zadeklarowała spółka IRP BETA Sp. z o.o. Inwestor planuje realizację 5 budynków wielolokalowych, trzykondygnacyjnych z garażami w kondygnacji podziemnej oraz zrealizuje nowy układ drogowy. Ponadto nabywca nieruchomości będzie partycypował w kosztach zagospodarowania części terenu zieleni przy ul. Królewieckiej w wysokości 520 000 zł.

Tereny pod usługi i aktywność gospodarczą

Nabywców znalazły 4 nieruchomości przeznaczone pod zabudowę usługową o łącznej powierzchni 9,5 ha. Największa nieruchomość sprzedana w 2025 r. to tereny usługowe, położone przy ul. Kamiennogórskiej (Złotniki), o powierzchni 3 533 m² za cenę 1 545 300 zł.

W roku sprawozdawczym zrealizowano transakcję oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości przy ul. Henryka Michała Kamieńskiego 52-54 (Karłowice) o powierzchni 5 036 m2 za cenę 4 000 000 zł. We wskazanej lokalizacji powstanie nowoczesny zespół szkolno-przedszkolny o profilu sportowo-językowym dla blisko 700 dzieci. Inwestycje zrealizuje inwestor zewnętrzny w ścisłej współpracy z miastem. Projekt zakłada budowę budynków, w których znajdą się w m.in. sale lekcyjne, sala gimnastyczna, sala integracji sensorycznej, kuchnia, winda. Dodatkowo projekt obejmuje skablowanie przebiegającej przez teren działki linii wysokiego napięcia – zostanie ona poprowadzona pod ziemią, co poprawi zarówno bezpieczeństwo, jak i estetykę otoczenia.

Średnia cena 1m2 nieruchomości sprzedanych w przetargach w latach 2022 - 2025

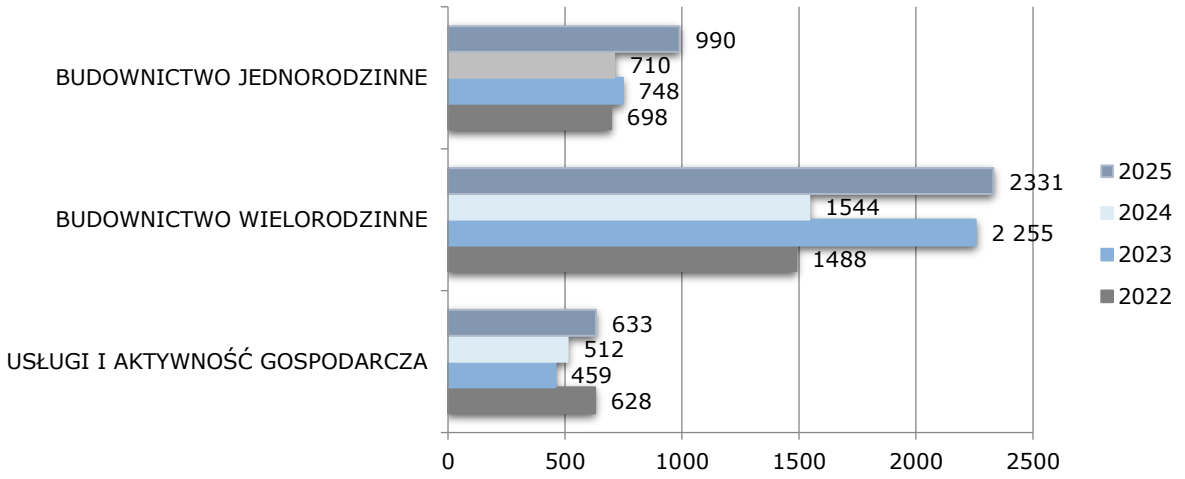

Odnotowano wzrost średniej ceny 1 m^2 nieruchomości sprzedanych w przetargach w obszarze działek pod budownictwo jedno- i wielorodzinne.

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH W TRYBIE BEZPRZETARGOWYM

Nieruchomości, które w świetle przepisów prawa nie mogą być zagospodarowane jako samodzielne działki budowlane z uwagi na parametry, czy brak dostępu do drogi publicznej, zgodnie z *ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami* zbywane są w trybie bezprzetargowym najczęściej na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiednich. Przedmiotem dosprzedaży były przede wszystkim grunty, które dołączone do działek zabudowanych domami

mieszkalnymi poprawiały warunki ich zagospodarowania, przyczyniając się do zwiększenia terenów zielonych w zabudowie mieszkaniowej.
W 2025 r. sprzedano **9** nieruchomości o łącznej powierzchni 2 218 m^2 i o wartości 4 620 750 zł, po uwzględnieniu przysługujących bonifikat. Bonifikata, o której mowa w § 8 ust. 1 pkt. 5 oraz ust. 5 *uchwały Rady Miejskiej Wrocławia nr XLIX/697/98 z dnia 27 lutego 1998 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław* miała zastosowanie w 6 przypadkach.
W 2025 roku miała miejsce jedna dosprzedaż na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Zygmunta Wróblewskiego 4, w trybie artykułu 209a *ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami* z przysługującą nabywcom 95% bonifikatą.
W minionym roku zrealizowano sprzedaż w trybie bezprzetargowym na rzecz Skarbu Państwa gruntów położonych w rejonie ul. Ratyńskiej i ul. Wojska Polskiego. Realizacja transakcji stanowiła znaczący wpływ do budżetu miasta tj. 58 300 000 zł, łączna powierzchnia gruntów wynosiła 170 636 m^2.

APORT NIERUCHOMOŚCI

W okresie sprawozdawczym zostały zrealizowane **3** aporty do spółek gminnych.
Na rzecz Towarzystwa Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o. wniesiono nieruchomość niezabudowaną o wartości 21 056 985 zł, położoną przy ul. Kazimierza Bieńkowskiego. Planowana jest na niej budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych.
Do spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. wniesiono działkę zabudowaną położoną przy ul. Obornickiej o wartości 11 242 660 zł, na której planowane są nowe miejsca postojowe, dla obecnie eksploatowanej i dla części nowej floty spółki.
Do spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. wniesiono działkę niezabudowaną położoną przy ul. Irysowej o wartości 2 418 180 zł, na której ma zostać zrealizowany magazyn ziemi.

GOSPODAROWANIE MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY

WYDZIAŁ LOKALI MIESZKALNYCH

W 2025 r. gospodarowanie komunalnym zasobem lokali mieszkalnych realizowano jako zadanie własne gminy z uwzględnieniem przepisów uchwały nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020 – 2025" oraz uchwały nr XXII/601/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław.

POLITYKA GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY

Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia z dnia 4 lutego 2025 r. powołano Zespół ds. polityki mieszkaniowej, w skład którego wchodzą również przedstawiciele Wydziału Lokali Mieszkalnych. W 2025 r. m.in. w ramach ww. Zespołu prowadzono prace zmierzające do opracowania projektu wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2026-2031. Projekt został przekazany do Rady Miejskiej Wrocławia, która na sesji w dniu 20 października przyjęła uchwałę nr XXIV/476/25 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2026-2031. Przyjęty dokument zakłada kontynuację i rozwój dotychczasowych działań prowadzonych przez Gminę, jak również przyjęcie nowych kierunków w celu optymalizacji gospodarowania zasobem. Założenia te obejmują m.in.:

- kontynuację zwolnienia z czynszu najmu oraz następującej po nim obniżki dla najemców likwidujących, inne niż niskoemisyjne, źródła ogrzewania lokali;
- wprowadzenie analogicznego zwolnienia i następującej po nim obniżki dla najemców, którzy we własnym zakresie i za zgodą gminy Wrocław wykonają w lokalu w.c. lub w.c. z łazienką;
- uelastycznienie systemu obniżek czynszu ze względu na wysokość dochodu osiąganego przez gospodarstwo domowe najemcy (w tym likwidację warunku dot. powierzchni lokalu dla rodzin wieloosobowych);
- rozszerzenie działań mających na celu prewencję powstawania zadłużenia z tytułu korzystania z lokali mieszkalnych wchodzących w skład zasobu gminy Wrocław m.in. poprzez zwiększanie świadomości lokatorów o ich

obowiązkach wynikających z zamieszkiwania w lokalu gminnym, czy też konsultacje i spotkania dot. możliwości rozwiązania kwestii zadłużenia;

- poszerzenie zakresu dotychczasowych działań mających na celu racjonalne gospodarowanie zasobem, takich jak: systematyczny monitoring obowiązujących umów najmu oraz zgodności sposobu użytkowania lokalu z warunkami umownymi, bieżący nadzór nad wolnymi lokalami i niezamieszkałymi budynkami w celu przeciwdziałania ich nielegalnemu zajmowaniu, jak również stosowanie modelu rozproszonego najmu socjalnego;
- prowadzenie przez Gminę polityki mieszkaniowej, ukierunkowanej na wzmacnianie bezpieczeństwa mieszkańców oraz rozwój zróżnicowanej oferty mieszkaniowej m.in. poprzez współpracę z podmiotami zewnętrznymi oraz podejmowanie działań zmierzających do kształtowania polityki mieszkaniowej na poziomie krajowym.

Obwieszczeniem Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 października 2025 r. ogłoszono tekst jednolity uchwały nr XXII/601/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław.

W dniu 27 lutego 2025 r. Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę nr XIV/265/25 w sprawie zasad przeprowadzania naboru wniosków o zawarcie umowy najmu, w tym określenia dodatkowych kryteriów pierwszeństwa, zasad przeprowadzania oceny punktowej dla dodatkowych kryteriów pierwszeństwa oraz dla kryterium pierwszeństwa i maksymalnej wysokości miesięcznego dochodu dla lokali mieszkalnych budowanych przez Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław sp. z o.o. Celem przyjęcia uchwały było stworzenie najemcom lokali w przyszłych inwestycjach Towarzystwa Budownictwa Społecznego Wrocław sp. z o.o. możliwości skorzystania z dopłat do czynszu w ramach programu Mieszkanie na Start.

W dniu 23 maja 2025 r. zawarta została umowa o współpracy pomiędzy gminą Wrocław a Towarzystwem Budownictwa Społecznego Wrocław sp. z o.o. dot. inwestycji Leśnica X. W związku z powyższym, w ramach realizacji prawa gminy Wrocław do wskazania 30 najemców mieszkań w ww. inwestycji, przeprowadzono nabór wniosków o najem tych lokali, w wyniku którego opracowano listę przyszłych najemców obejmującą 78 pozycji. Przeprowadzono także 3 nabory

uzupełniające służące wyłonieniu najemców zwolnionych mieszkań w inwestycji Leśnica IX.
Uchwałą nr XXI/405/25 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 lipca 2025 r. zmieniająca uchwałę nr LXXV/1926/23 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad i kryteriów wynajmowania lokali mieszkalnych lub budynków mieszkalnych jednorodzinnych przez osobę fizyczną z zasobu społecznej agencji najmu (SAN) rozszerzono krąg osób, do których kierowana może być oferta Społecznej Agencji Najmu we Wrocławiu. Są to m.in. osoby w kryzysie bezdomności, dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożone bezdomnością, osoby bezrobotne, osoby kwalifikujące się do świadczeń z pomocy społecznej, czy też pracujące w sektorze edukacji, opieki zdrowotnej lub pomocy społecznej.
Przeprowadzono również kolejny (drugi) nabór wniosków o zawarcie umowy najmu w ramach Społecznej Agencji Najmu, w wyniku którego opracowano listę przyszłych najemców obejmującą 45 pozycji, która następnie została przekazana do SAN. W związku z ww. zmianą przepisów prawa miejscowego trzeci nabór wniosków został przeprowadzony bezpośrednio przez SAN, który będzie mógł również prowadzić kolejne nabory.
Kontynuując działania mające na celu umożliwianie najemcom lokali w wybranych inwestycjach korzystanie z dopłat do czynszu z programu Mieszkanie na Start, pomiędzy gminą Wrocław a Bankiem Gospodarstwa Krajowego, zawarto dwa aneksy do umowy w sprawie stosowania dopłat ze środków Funduszu Dopłat, dzięki czemu dopłatami objęto część lokali wynajmowanych w ramach Społecznej Agencji Najmu we Wrocławiu.
Realizując program Prezydenta Wrocławia:

- kontynuowano realizację zamian gminnych lokali mieszkalnych, w tym cieszące się zainteresowaniem zamiany pozwalające na uzyskanie lokalu większego, w zamian za dotychczas zajmowany, pod warunkiem wykonania jego remontu we własnym zakresie i na własny koszt;
- w ramach kontynuacji współpracy z TBS Wrocław Sp. z o.o. przeprowadzono opisane powyżej nabór najemców lokali w inwestycji Leśnica X i uzupełniające nabory najemców lokali w inwestycji Leśnica IX;
- kontynuowano współpracę ze Społeczną Agencją Najmu, w tym przeprowadzono nabory wniosków o zawarcie umowy najmu opisane powyżej;

- zakończono rozpoczętą w poprzednim roku procedurę zmierzającą do utworzenia list osób uprawnionych do uzyskania lokalu objętego najmem socjalnym, lokalu z najmem na czas nieoznaczony oraz lokalu przeznaczonego do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy, w ramach której utworzono listy obejmujące łącznie 869 wnioskodawców;
- zadysponowano 254 wolnych lokali gminnych przeznaczając je do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy;
- skierowano do Rady Miejskiej Wrocławia projekt uchwały nr XIV/265/25 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad przeprowadzania naboru wniosków o zawarcie umowy najmu, w tym określenia dodatkowych kryteriów pierwszeństwa, zasad przeprowadzania oceny punktowej dla dodatkowych kryteriów pierwszeństwa oraz dla kryterium pierwszeństwa i maksymalnej wysokości miesięcznego dochodu dla lokali mieszkalnych budowanych przez Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław sp. z o.o. Uchwała została podjęta przez Radę Miejską Wrocławia w dniu 27 lutego 2025 r.;
- skierowano do Rady Miejskiej Wrocławia projekt uchwały nr XXIV/476/25 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2026-2031. Uchwała została podjęta przez Radę Miejską Wrocławia w dniu 20 października 2025 r.

REALIZACJA WNIOSKÓW MIESZKANIOWYCH

W 2025 r. wpłynęło **3470** wniosków o najem lokalu mieszkalnego, w tym:

- **1616** z tytułu prowadzonych postępowań dotyczących lokali zamieszkałych,
- **1460** o najem lokalu przez osoby nie posiadające mieszkań, a ubiegające się o najem socjalny lokalu, lokal z najmem na czas nieoznaczony bądź do remontu,
- **270** dotyczących przydzielenia lokalu zamiennego (z tytułu wykwaterowania bądź zamiany „z urzędu”),
- **101** o najem lokalu mieszkalnego w inwestycji Leśnica X zrealizowanej przez TBS Wrocław Sp. z o.o.,

- **23** o najem zwolnionego lokalu mieszkalnego w inwestycji Leśnica IX zrealizowanej przez TBS Wrocław Sp. z o.o.,

Liczba wniosków, które wpłynęły w latach ubiegłych wyniosła:

- **2738** w 2021 r.,
- **2370** w 2022 r.,
- **3008** w 2023 r;
- **3788** w 2024 r.

W 2025 r. prowadzono postępowania:

1. dotyczące lokali zamieszkałych, w tym:
    - likwidacja lokali wspólnie użytkowanych,
    - przywrócenie tytułu prawnego po spłacie zadłużenia,
    - wydanie tytułu prawnego do lokalu po zgonie dotychczasowego najemcy,
    - wydanie tytułu prawnego po wyprowadzeniu się dotychczasowego najemcy,
    - zmiana określenia najemcy lub numeracji budynku, w którym położony jest lokal,
    - zamiana lokali między kontrahentami,
    - przedłużenie umowy o najem socjalny dotychczas zajmowanego lokalu i regulowanie sytuacji prawnej lokali zajmowanych uprzednio w ramach najmu socjalnego,
2. dotyczące najmu lokalu na zasadach ogólnych, w tym:
    - najmu lokalu po wykonanym remoncie na koszt własny,
    - najmu lokalu na czas nieoznaczony – w tym realizacja list,
    - najmu socjalnego lokalu – w tym realizacja list,
    - najmu socjalnego lokalu i tymczasowego pomieszczenia w wyniku orzeczenia sądowego;
    - byłych mieszkań zakładowych;
3. dotyczące zamiany dotychczas zajmowanego lokalu, w tym:
    - wykwaterowania,
    - zamiany „z urzędu”,
    - zamiany z kontrahentem.

W wyniku powyższych postępowań zakończono łącznie **1820** spraw.

Skierowano łącznie **190** spraw do Zespołu Radców Prawnych oraz właściwych zarządców dotyczących wystąpienia na drogę postępowania sądowego w odniesieniu do spraw prowadzonych przez Wydział.

Przygotowano **25** projektów zarządzeń Prezydenta Wrocławia.

GOSPODAROWANIE WOLNYMI LOKALAMI MIESZKALNYMI

W 2025 r. w dyspozycji pozostawały **2124** lokale mieszkalne, w tym **2097** lokali pochodzących z tzw. „ruchu ludności" oraz **27** lokali w ramach inwestycji Wilcza 1-3-5.

Zagospodarowano **1426** lokali mieszkalnych pochodzących z tzw. „ruchu ludności" oraz w inwestycji Wilcza 1-3-5.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. na kolejny rok w dyspozycji Gminy pozostało **698** lokali mieszkalnych, w tym:

- **147** niesamodzielnych, w stosunku do których prowadzone są postępowania zmierzające do uregulowania sytuacji prawnej;
- **148** posiadających wady techniczne:
    - **-** ze względu na konieczność podziału na dwie samodzielne jednostki mieszkaniowe,
    - - konieczność remontu stropu,
    - - zmianę przeznaczenia na lokal niemieszkalny,
    - **-** inne usterki dyskwalifikujące lokal.

Uwzględniając powyższe Gmina dysponowała **403** mieszkaniami z czego:

- **258** przeznaczono na realizację listy osób uprawnionych do otrzymania lokalu do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy;
- **55** lokali przeznaczono na realizację listy osób uprawnionych do otrzymania lokalu objętego najmem socjalnym;
- **90** lokali przeznaczonych jest na realizację pozostałych zadań Wydziału, w szczególności wykwaterowań, zamian i realizacji wyroków eksmisyjnych, listy osób uprawnionych do otrzymania lokalu z najmem na czas

nieoznaczony.

Wolne lokale	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Ogółem w dyspozycji	1890	1941	2182	2124
Zagospodarowano	1367	1308	1556	1426
Pozostało na kolejny rok	523	633	626	698

Lokale będące w dyspozycji pozostają w ciągłym obrocie i są na bieżąco wskazywane przyszłym najemcom oraz gminnym jednostkom organizacyjnym takim jak Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu, na potrzeby związane z realizacją ich zadań.

Podejmowane działania zmierzają do zadysponowania jak największej liczby wolnych lokali mieszkalnych. Jednak przebieg tego procesu jest utrudniony z uwagi na zły stan techniczny tych lokali, które w większości są zdewastowane, usytuowane na wysokich kondygnacjach (bez wind), w budynkach położonych w mało atrakcyjnych rejonach miasta. Efektem tego jest wielokrotność ich wskazywania w sytuacji odmowy przyjęcia przez przyszłego najemcę.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż środki finansowe niezbędne na wykonanie w wolnych lokalach remontu są ograniczone a procedura związana z wyłonieniem wykonawcy remontu długotrwała.

Należy zaznaczyć, że obecnie gmina Wrocław korzysta z **387** mieszkań należących do Towarzystwa Budownictwa Społecznego Wrocław Spółka z o.o. W powyższej liczbie zawiera się m. in. **57** lokali na osiedlu Nowe Żerniki, objętych programem mieszkań dla seniorów oraz 100 lokali w inwestycji TBS Wrocław Sp. z o. o. Leśnica IX, które gmina Wrocław wynajmuje z prawem do podnajmu.

Realizując zapisy Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020 – 2025 dotyczące prywatyzacji mieszkań

komunalnych - przekazano **116** lokali celem wprowadzenia ich do obrotu cywilnoprawnego, w tym **12** lokali o powierzchni powyżej 80 m^2. Ponadto przekazano **21** budynków w całości przeznaczonych do obrotu cywilnoprawnego.

Ponadto:

- przekazano **1** lokal Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej we Wrocławiu;
- przekazano **3** lokale dla repatriantów realizując uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w tym przedmiocie;
- wydano **4** pisma kierujące repatriantów do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego (realizacja uchwał z lat poprzednich).

LOKALE OBJĘTE NAJMEM SOCJALNYM I TYMCZASOWE POMIESZCZENIA

Na dzień 31 grudnia 2025 r. **648** lokali było objętych umową najmu socjalnego. O statusie lokalu jako objętego najmem socjalnym stanowi rodzaj zawartej i obowiązującej umowy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. zasób pomieszczeń tymczasowych wynosił **118** pomieszczeń.

WYROKI EKSMISYJNE:

Zrealizowano **49** wyroków z powództwa podmiotów innych niż gmina Wrocław (spółdzielnie mieszkaniowe, instytucje oraz osoby fizyczne), z czego:

- **17** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu,
- **23** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu pomieszczenia tymczasowego,
- **9** w wyniku przeprowadzonej weryfikacji i ustalenia nieaktualności sprawy (posiadanie innego lokalu, rezygnacja, zgon osoby uprawnionej).

Zrealizowano **226** wyroków z powództwa gminy Wrocław, z czego:

- **64** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu,

- **22** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu pomieszczenia tymczasowego,
- **3** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu na dotychczas zajmowany lokal jako lokal objęty najmem socjalnym lub pomieszczenie tymczasowe,
- **137** lokali odzyskano wskutek dobrowolnego wydania, porzucenia lokalu, itp.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. pozostało do realizacji **2123** wyroków, obejmujących:

- **1006** wyroków sądowych z prawem do najmu socjalnego lokalu z powództwa gminy Wrocław i **0** z powództwa innych podmiotów,
- **713** wyroki sądowe z prawem do tymczasowego pomieszczenia, w tym **711** z powództwa gminy Wrocław i **2** z powództwa innych podmiotów,
- **375** wyroków z powództwa gminy Wrocław z prawem do najmu socjalnego lokalu oraz tymczasowego pomieszczenia,
- **29** wyroków z powództwa gminy Wrocław bez prawa do najmu socjalnego lokalu oraz tymczasowego pomieszczenia.

ODSZKODOWANIA

Wysokość odszkodowań wraz z odsetkami jakie gmina Wrocław w 2025 r. wypłaciła właścicielom lokali w związku z niedostarczeniem lokalu w ramach najmu socjalnego lub pomieszczenia tymczasowego wynosiła: **805 055,67 zł**.

Wysokość odszkodowań w latach ubiegłych wynosiła:

- **1 644 050,16** zł w 2021 r.;
- **1 411 852,60** zł w 2022 r.;
- **856 401,59** zł w 2023 r.;
- **789 529,75 zł** w 2024 r.

WYKWATEROWANIA

W 2025 r. prowadzono wykwaterowania z **222** budynków, z tego **31** budynków wykwaterowano w całości przede wszystkim ze względu na zły stan techniczny.

Ponadto wykwaterowano **18** najemców wraz z osobami uprawnionymi z pojedynczych lokali.

Plan wykwaterowań wraz z dodatkowymi zobowiązaniami obejmował łącznie **222** budynki zakwalifikowane do wykwaterowania.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. zgodnie z obowiązującym planem wykwaterowań, do wykwaterowania pozostało **188** budynków.

PRZYDZIAŁ LOKALI MIESZKALNYCH

Realizacja list osób uprawnionych do (na dzień 31 grudnia 2025 r.):

- mieszkania do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy – zrealizowano (poprzez wydanie pisma kierującego do zawarcia umowy o remont) **181** spraw, w tym **105** spraw z utworzonej w 2025 r. listy obejmującej **643** osoby oraz **76** spraw z analogicznej listy z 2023 r.
- lokalu z najmem na czas nieoznaczony – zrealizowano (poprzez wydanie pisma kierującego do zawarcia umowy najmu) **19** spraw, w tym **3** sprawy z utworzonej w 2025 r. listy obejmującej **75** osób. Jednocześnie na remont wskazanego i przyjętego lokalu oczekuje **55** wnioskodawców.
- najmu socjalnego lokalu – zrealizowano (poprzez wydanie pisma kierującego do zawarcia umowy najmu) **64** sprawy, w tym **8** spraw z utworzonej w 2025 r. listy obejmującej **151** osób oraz **56** spraw z analogicznych list z lat ubiegłych. Jednocześnie na remont wskazanego i przyjętego lokalu oczekuje **123** wnioskodawców, w tym **27** z listy z 2025 r.

Ponadto wydano **14** pism kierujących do zawarcia umowy o remont lokalu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy w związku z przekroczeniem dochodu uprawniającego do najmu socjalnego oraz **187** pism kierujących do zawarcia umowy najmu lokalu po zakończonym remoncie wykonywanym we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. na pierwsze wskazanie lub kolejne wskazanie lokalu bądź skreślenie z listy oczekuje:

- **116** wnioskodawców w ramach najmu socjalnego,
- **47** wnioskodawców uprawnionych do otrzymania lokalu z najmem na czas nieoznaczony,
- **528** wnioskodawców uprawnionych do otrzymania lokalu do remontu.

Liczby te obejmują listy z 2025 r.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. liczba wnioskodawców ubiegających się o umieszczenie na liście osób zakwalifikowanych do otrzymania lokalu wynosi **3190**, w tym:

- **994** ubiegających się o lokal w ramach najmu socjalnego,
- **447** ubiegających się o lokal z najmem na czas nieoznaczony,
- **1749** ubiegających się o lokal do remontu.

W ramach realizacji uchwały nr XXII/601/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław w zakresie udzielania pomocy mieszkaniowej osobom realizującym programy prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
w szczególności w zakresie wychodzenia z bezdomności, wydano:

- 3 pisma kierujące do zawarcia umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony,
- 3 pisma kierujące wnioskodawców do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu.

ZAMIANY

Na dzień 31 grudnia 2025 r. zrealizowano **94** zamian lokali, w tym:

- **7** zamian między kontrahentami,
- **87** zamian „z urzędu”.

W wyniku zamian między kontrahentami z tzw. „przejęciem długu” odzyskano zaległe należności w wysokości **37 047,77 zł.**

Wysokość odzyskanego zadłużenia w wyniku zamiany lokali w latach ubiegłych wynosiła:

- **145 337,02 zł** 2021 r.;
- **574 942,15 zł** w 2022 r.;

- **11 523,39 zł** w 2023 r.;
- **2104,44 zł** w 2024 r.

W ramach realizacji wprowadzonej w 2020 r. możliwości zamiany dotychczas zajmowanego mieszkania na lokal większy pod warunkiem wykonania remontu we własnym zakresie i na własny koszt przyjęto **69** wniosków. Wydano **49** pisma kierujące do zawarcia umowy o remont.

Ponadto w ramach realizacji procedury zamiany mieszkań między kontrahentami w aplikacji Zamiana Mieszkań umieszczono **73** ofert.

KORESPONDENCJA

W 2025 r. wpłynęło do Wydziału łącznie **23222** pism i wniosków, w tym:

- **3470** wniosków o najem lokalu mieszkalnego;
- **19752** pism, w tym między innymi:
  - **6** wystąpień i interpelacji radnych Rady Miejskiej Wrocławia,
  - **1** skarga od klienta,
  - **1** wystąpienie senatora,
  - **10** wystąpień Rzecznika Praw Obywatelskich,
  - **3** wystąpienia Rzecznika Praw Dziecka,
  - **1** wystąpienie Kancelarii Rady Ministrów,
  - **3** wystąpienie Kancelarii Prezydenta RP.

Ustanawianie tytułu prawnego do nieruchomości na rzecz jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław **w formie decyzji o oddaniu nieruchomości w trwały zarząd:**

- **decyzje** ustanawiające trwały zarząd, wygaszające trwały zarząd, zmieniające decyzje o ustanowieniu trwałego zarządu, umarzające postępowania – **13**
- **postanowienia** wydane w toku postępowań **– 8**
- **zawiadomienia** wydane w toku postępowania **– 19**
- **zgody** wydane trwałym zarządcom na wynajem, dzierżawę, użyczenie części nieruchomości osobom trzecim **- 38**
- **informacje – 16**

Oddawanie nieruchomości stanowiących własność Gminy Wrocław i Gminy Wrocław wykonującej zadania powiatu jako Miasta na prawach powiatu **w użytkowanie lub wygaszanie użytkowania**:

łącznie **11** spraw, zakończono **4** (w tym **1** zakończone umową ustanowienia, **1** zakończone aneksem do umowy użytkowania) w toku **7**

Prowadzenie postępowań w celu ustanowienia **służebności gruntowych i przesyłu**:

łącznie **656**, zakończono **95** (w tym **61** zakończone umową oraz **1** zakończone postanowieniem sądu), w toku pozostało **561**

Wydanych protokołów uzgodnień: **52**

Rozpoznanie sprawy celem ustalenia wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości przez podmioty nie mające uregulowanego tytułu prawnego do tych nieruchomości: **1**

Naliczone kary: **6**

Dochody z tytułu ustanowionych służebności w latach 2021-2025

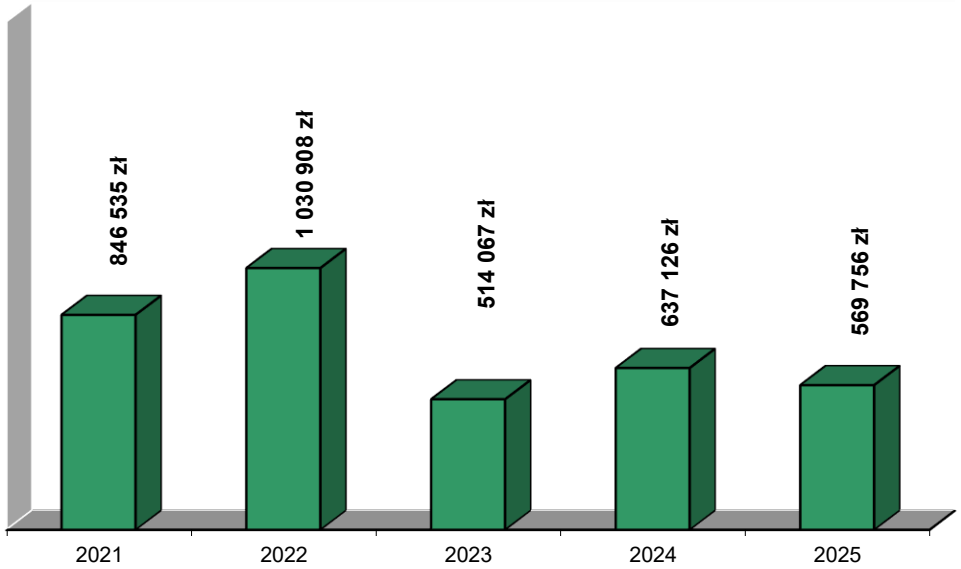

Umowy/uzgodnienia zawarte w 2025 r.

Rodzaj umowy	Ilość	Kwota w 2025r. [zł]
Sprzedaż na rzecz dzierżawcy	-	-
Sprzedaż na rzecz użytkownika wieczystego *(tab. A)*	4	2 755 500,00
Służebności gruntowe	5	22 245,78
Służebności przesyłu	57	624 860,49
Sprzedaż w trybie bezprzetargowym *(tab. B)*	16	2 491 255,00
Użytkowanie *(tab. C)*	1 1 (aneks)	226,63 0
Oddanie w użytkowanie wieczyste *(tab. D)*	1	169 740,00
Uzgodnienia lokalizacji sieci infrastruktury technicznej Kara	52 6	118 872,23 13 543,00
RAZEM:	**142**	**6 196 283,13**
Ograniczone prawo rzeczowe (służebność) ustanowione na rzecz Gminy Wrocław	1	-77 350,00

tabela A

Postępowania w sprawie sprzedaży nieruchomości na rzecz użytkownika wieczystego, na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami		
Zakończone zawarciem umowy		**4**
W toku		**102**
Lp.	Adres nieruchomości	Kwota [zł]
1	ul. Drzewieckiego 60 b	35 200,00
2	al. Wiśniowa 1	2 319 000,00
3	ul. Terenowa 70	212 700,00
4	ul. Semaforowa 1	188 600,00
RAZEM:		**2 755 500,00**

tabela B

Postępowania w sprawie sprzedaży w trybie bezprzetargowym

Zakończone zawarciem umowy		**16**
W toku		**121**
Lp.	Adres nieruchomości	Kwota [zł]
1	ul. Gielniaka	13 530,00
2	ul. Kardamonowa	102 090,00
3	ul. Paprotna	29 520,00
4	ul. Cieplicka	2 000,00
5	ul. Na Niskich Łąkach	799 500,00
6	ul. Garbary	55 350,00
7	ul. Szarych Szeregów	13 000,00
8	ul. Wincentego Pola	55 000,00
9	ul. Świeża	9 840,00
10	ul. Zarembowicza	235 545,00
11	ul. Świętochłowicka	166 050,00
12	ul. Strachocińska	186 960,00
13	ul. Sucharskiego	13 500,00
14	ul. Otyńska	431 730,00
15	ul. Amarantowa	3 690,00
16	ul. Buforowa	373 920,00
	RAZEM:	**2 491 255,00**

tabela C

Postępowania w sprawie ustanowienia prawa użytkowania/aneksowania		
Zakończone zawarciem umowy		**2**
W toku		**7**
Lp.	Adres nieruchomości	Kwota [zł]
1	ul. Grabiszyńska (aneks do umowy)	0
2	ul. Nowodworska 63	226,63
	RAZEM:	**226,63**

tabela D

Postępowania w sprawie oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste		
Zakończone zawarciem umowy		**1**
W toku		**2**
Lp.	Adres nieruchomości	Kwota [zł]
1	rejon. ul. Kłokoczyckiej	169 740,00
	RAZEM:	**169 740,00**

OPŁATA PLANISTYCZNA

Zasady ustalania opłaty planistycznej, określają przepisy ustawy z 27 marca 2003r.
o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.). Opłata ta jest dochodem własnym gminy, a – zgodnie z dyspozycją ustawową - jej wysokość nie może być wyższa niż 30% wzrostu wartości nieruchomości. Stawka procentowa opłaty jest określana w uchwałach Rady Miejskiej Wrocławia dotyczących uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
W 2025r przeanalizowano łącznie 2289 aktów notarialnych dotyczących zbycia nieruchomości mogących powodować naliczenie opłaty planistycznej. W wyniku tej analizy wszczęto z urzędu 8 postępowań i 6 na wniosek strony po zbyciu nieruchomości. W 2025r. łącznie prowadzono 48 postępowań. Z przeprowadzonych postępowań **wydano 18 decyzji** orzekających o ustaleniu jednorazowej opłaty planistycznej. Z wydanych w 2025 r. decyzji **10 stało się ostatecznych,** od 8 rozstrzygnięć wniesiono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Pozostałe postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

ODSZKODOWANIE W ZWIĄZKU Z OBNIŻENIEM WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI
W SKUTEK Z UCHWALENIA PLANU MIEJSCOWEGO ALBO JEGO ZMIANĄ

W 2025 r. do Wydziału Nieruchomości Komunalnych wpłynęło 4 wnioski w sprawie wypłaty odszkodowania, sprawy są w toku.

OPŁATA ADIACENCKA Z TYTUŁU WZROSTU WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI WYWOŁANEJ JEJ PODZIAŁEM GEODEZYJNYM

Postępowania administracyjne w tym zakresie były prowadzone na podstawie art. 98a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1145 ze zm.) oraz uchwały Nr XII/354/03 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 września 2003 r. w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej i uchwały Nr XIV/329/07 z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XII/354/03 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej.

W 2025 r. przeanalizowano 306 ostatecznych decyzji Dyrektora Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu zatwierdzających podziały nieruchomości. W wyniku tej analizy wszczęto z urzędu 150 postępowań w sprawie ustalenia i pobrania opłat adiacenckich w związku ze wzrostem wartości nieruchomości wywołanym ich podziałem geodezyjnym. W 2025 r. łącznie prowadzono 338 postępowań, w wyniku czego **wydano 92 decyzje**, z których **85 stało się ostatecznych**, od 7 rozstrzygnięć wniesiono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Pozostałe postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

Liczba wydanych decyzji w sprawie opłaty adiacenckiej i planistycznej wydanych w latach 2021 – 2025

2021 r. –
Opłata adiacencka – 40
Opłata planistyczna – 1
2022 r. –
Opłata adiacencka – 25
Opłata planistyczna – 16
2023 r. –
Opłata adiacencka – 74
Opłata planistyczna – 37
2024 r. –
Opłata adiacencka – 72
Opłata planistyczna – 18
2025 r. –
Opłata adiacencka – 92
Opłata planistyczna – 18

INNE DZIAŁANIA

Zgodnie z ustawą o dostępie do **informacji publicznej** udzielano informacji w zakresie zadań realizowanych przez Wydział: wpłynęło **110 wniosków**, udzielono **59 odpowiedzi** bezpośrednio wnioskodawcom, informacje dotyczące pozostałych wniosków przekazano do Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji oraz Wydziału Organizacyjnego i Kadr celem udzielenia odpowiedzi zbiorczej.

W 2025r. w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków Urzędu Miejskiego Wrocławia zarejestrowano 2 skargi adresowane do Wydziału Nieruchomości Komunalnych, z których 1 została uznana jako uzasadniona.
Kontynuowano realizację 11 umów z poprzedniego roku na wyceny nieruchomości dla potrzeb Wydziału. Na podstawie zawartych umów zlecono **414 operatów szacunkowych** między innymi dla potrzeb prowadzonych spraw w związku z przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności oraz aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego.
W 2025 r zawarto 5 umów w zakresie usług prawnych, na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 2a, b ustawy z 11 września 2019r Prawo zamówień publicznych.
Opracowywano i wystawiano na podstawie zawartych umów faktury za: dzierżawę gruntu, wynikające z protokołów czasowego zajęcia nieruchomości, nałożonych opłat z tytułu bezumownego korzystania z gruntów Gminy. W 2025r. wystawiono ponad 6700 faktur VAT. W ramach realizacji ustawy o podatku VAT sporządzane są również miesięczne rejestry sprzedaży fakturowanej, korekt sprzedaży oraz rejestry zakupów.
Kontynuowano prowadzenie ewidencji ilościowo-wartościowej nieruchomości gminnych, w „Systemie Gospodarowania Nieruchomościami".
W 2024 r. obsłużono w module „MAJ" łącznie 1677 różnych zmian w majątku Gminy, na potwierdzenie których wygenerowane zostały następujące dokumenty:
OT – przyjęcie środków trwałych (168 szt.)
PT – przekazanie środków trwałych (76 szt.)
LT – likwidacja środków trwałych (1248 szt.)
MT – zmiana miejsca użytkowania (58 szt.)
ZM – zmniejszenie wartości (12)
ZW – zwiększenie wartości (110)

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI SKARBU PAŃSTWA

WYDZIAŁ NIERUCHOMOŚCI SKARBU PAŃSTWA

REGULACJA STANÓW PRAWNYCH

Prowadzono między innymi postępowania wyszczególnione poniżej z podziałem na kategorie spraw:

- postępowania o wykonywanie, ograniczanie, pozbawianie praw do nieruchomości oraz zwrot nieruchomości,
- postępowania o ustalenie odszkodowania za nieruchomości przejęte pod drogi publiczne,
- postępowania w sprawach dotyczących trwałego zarządu,
- postępowania o wydanie zaświadczeń,
- postępowania o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności,
- postępowania o wydanie zezwolenia na zakładanie, przeprowadzanie i wykonywanie na nieruchomościach urządzeń technicznych,
- postępowania o realizację roszczeń do nieruchomości, sprawy związane z realizacją uprawnień „zabużańskich”,
- inne

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 687) – art. 25e ust. 1 i 10, na podstawie których Skarb Państwa nabywa nieodpłatnie z mocy prawa mienie pozostałe po wykreślonym podmiocie, którym właściciel/użytkownik wieczysty nie rozporządził, a także w związku z treścią art. 9 ust. 2a-2j ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym, realizowano zadanie stwierdzania **nabycia przez Skarb Państwa własności nieruchomości** albo użytkowania wieczystego w drodze decyzji administracyjnej, ustalając właściwość ze względu na miejsce położenia nieruchomości. W 2025 r. wydano **3** decyzje o nabyciu mienia przez Skarb Państwa.

W 2025 roku prowadzono **24** postępowania **w zakresie ustalania odszkodowań za przejęte lub zajęte nieruchomości i zwrotów wywłaszczonych nieruchomości.** W tej liczbie 20 postępowań (na różnym etapie) prowadzono ze wskazania przez Wojewodę Dolnośląskiego, Prezydenta Wrocławia jako organu do

prowadzenia sprawy w trybie administracyjnym, o ustalenie odszkodowania za nieruchomości położone poza granicami miasta Wrocławia.
W 2025 roku wydano **2** decyzje orzekające zwrot wywłaszczonej nieruchomości oraz wydano **9** decyzji o ustaleniu odszkodowania za przejęte lub zajęte nieruchomości z przeznaczeniem na cel publiczny.
Uczestniczono również aktywnie w postępowaniach prowadzonych przez innego starostę, w których jako strona wskazywany jest Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta Wrocławia wykonującego zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Uczestniczono czynnie w **9** postępowaniach odszkodowawczych przed Wojewodą Dolnośląskim, w tym jednym zakończonym ugodą administracyjną.

Prowadzono postępowania **z zakresu trwałego zarządu**:

- 11 postępowań o wygaszenie trwałego zarządu, w tym 5 dot. GDDKIA – w toku,
- 4 postępowania dot. aktualizacji – 2 w toku, 2 rozpatrywane jako odwołanie od decyzji przez Wojewodę Dolnośląskiego,
- 1 postępowanie o ustalenie opłaty z tyt. trwałego zarządu – w toku,
- 1 postępowanie o udzielenie bonifikaty od opłaty z tytułu trwałego zarządu – zakończone decyzją,
- 1 postepowanie o przekazanie trwałego zarządu między jednostkami – zakończone decyzją,
- 2 postępowania o ustanowienie trwałego zarządu – 1 w toku, 1 zakończone decyzją o odmowie ustanowienia trwałego zarządu.

W związku z wnioskami jednostek organizacyjnych wyrażono zgodę na zawarcie przez nie 36 umów dzierżawy/najmu/użyczenia.
Rozpoznano 67 wniosków o wydanie zaświadczenia w trybie art. 217 ustawy kodeks postępowania administracyjnego – wydano 35 postanowień o odmowie wydania zaświadczenia, w tym w 2 sprawach złożono zażalenie, organ odwoławczy utrzymał stanowiska organu I instancji.
Sprawdzano zapisy ewidencji gruntów i ksiąg wieczystych, zamawiano odpisy z ksiąg wieczystych, dokonywano szczegółowej i wnikliwej analizy zgromadzonych dokumentów.

W zakresie **przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w trybie postępowania administracyjnego na podstawie ustawy**

z 29 lipca 2005 roku, łącznie prowadzono 50 postępowań związanych przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. W tej liczbie:

- 9 postępowań zakończono decyzjami zmieniającymi wcześniej wydane decyzje przekształceniowe,
- 4 postępowania zakończono decyzjami o umorzeniu postępowania,
- 12 postępowań zakończyło się wydaniem zgody na wykreślenie hipoteki na rzecz Skarbu Państwa,
- 22 postępowania dotyczyło udzielenia informacji w sprawie zobowiązań oraz wydanych wcześniej decyzji,
- w toku są 3 postępowania o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

W związku ze zmianą *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa wieczystego użytkowania w prawo własności nieruchomości* wyłącznie do dnia 31 grudnia 2025 r. możliwe było zgłaszanie żądania w sprawie przekształcenia prawa wieczystego użytkowania. W związku z powyższym w kolejnych latach będą kontynuowane wyłącznie rozpoczęte postępowania oraz zmieniane wcześniej wydane decyzje.
W toku są trzy postępowania o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności na postawie ustawy z 2005r. Rozpatrzono jeden wniosek o ponowne wydanie zgody na wykreślenie hipoteki przymusowej z księgi wieczystej – wyrażono zgodę.

W 2025 r. prowadzono 5 postępowania w sprawie **ograniczenia użytkowania** z art. 124 b u.g.n., w tym 2 zakończone wydaniem decyzji. Prowadzono 2 postępowania o ustalenie odszkodowanie w związku z wydanymi wcześniej decyzjami o ograniczeniu użytkowania nieruchomości.
Prowadzono 1 postępowanie w sprawie ustalenia użytkowania dla Rodzinnych Ogrodów Działkowych na działkach Skarbu Państwa zakończone wydaniem decyzji.

Sprawy związane z realizacją uprawnień „zabużańskich”. Prowadzono, jak w latach ubiegłych, postępowania wyjaśniające z wniosków Wojewodów z terenu całego kraju o udzielenie informacji, czy osoby wymienione w piśmie nabyły prawo własności lub prawo użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa z

zaliczeniem na poczet ceny (opłat z tytułu użytkowania wieczystego) wartości mienia nieruchomego pozostawionego poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wojną rozpoczętą w 1939r. W celu udzielenia wnioskowanej przez Wojewodów informacji przeprowadzana jest każdorazowo kwerenda archiwalnych dokumentów dotyczących nieruchomości położonych we Wrocławiu, które były lub są w posiadaniu osób wymienionych w piśmie: w oparciu o dane zawarte w piśmie Wojewody, dostępne rejestry i inne źródła informacji (tj.: a/ bazę danych ewidencji gruntów i budynków, b/ bazę danych ewidencji ludności TD ELUD, c/ rejestr osadniczych gospodarstw rolnych, d/ rejestr złożonych dokumentów dot. „mienia zabużańskiego", e/ bazę aktów notarialnych, f/ centralną bazę danych ksiąg wieczystych). Dokonywana następnie analiza dokumentów obejmuje akta Urzędu Miejskiego oraz akta ksiąg wieczystych. W sprawach skomplikowanych kierowane są pytania do Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu. Przekazano wnioski o zarejestrowanie uprawnień do rekompensaty właściwym Wojewodom celem kontynuowania postępowania w sprawie potwierdzenia prawa do rekompensaty. Udzielano informacji osobom fizycznym dotyczącej prawa do rekompensaty za pozostawione mienie. Ogółem wszczęto 45 postępowań wyjaśniających na wnioski Wojewodów z terenu całego kraju oraz od osób fizycznych, na które udzielono 44 odpowiedzi, 1 sprawa pozostaje w toku.

Pozostałe czynności
W 2025 roku wydano łącznie 57 Postanowień w tym o:

- odmowie wydania zaświadczenia
- powołaniu biegłego
- oględzinach nieruchomości
- sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej
- podjęciu zawieszonego postępowania
- zawieszeniu postępowania

OPŁATY Z TYTUŁU UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO

1. Nieruchomości Skarbu Państwa oddane w użytkowanie wieczyste to duży zasób gruntów poprzemysłowych sukcesywnie zabudowywanych kolejnymi nieruchomościami mieszkaniowymi. Pomimo wydania w 2019 roku, ok. 40.000

zaświadczeń dla indywidualnych odbiorców oraz osób prawnych dla już istniejących mieszkań, nowe inwestycje oddawane do użytkowania na nieruchomościach SP wymagają niemniejszego zaangażowania związanego z obsługą klientów deweloperskich oraz osób fizycznych. Sprawy związane z przekształceniem zdominowały pracę Działu z uwagi na konieczność rozpatrywania wniosków będących wprost następstwem wydanych zaświadczeń oraz na konieczność wydawania kolejnych zaświadczeń o przekształceniu na gruntach, które zostały zabudowywane budynkami mieszkalnymi (wcześniej były to np. grunty przemysłowe- tzw. przekształcenie opóźnione).
Rozpatrywano wnioski o udzielenie bonifikaty oraz przesyłano do mieszkańców informacji o wysokości opłaty jednorazowej, będącej odpowiedzią na składane zgłoszenia. Rok 2025 był kolejnym, w którym odnotowano wpływ ponad 2000 wniosków o udzielenie bonifikaty z tytułu przekształcenia. Do końca roku zrealizowano 92% złożonych zgłoszeń w sprawie udzielenia bonifikaty.
W 2025 roku wydano **19 zaświadczeń potwierdzających przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności na podstawie ustawy z 20 lipca 2018r**. Tylko dwa z wydanych zaświadczeń odnosiły się do nieruchomości zabudowanych domami jednorodzinnymi. Na pozostałych zostały wybudowane zespoły budynków wielorodzinnych, w których powstało ok. **2500** lokali mieszkalnych i niemieszkalnych**.** Zdarzają się jednak nieruchomości podobne do inwestycji na ul. Madalińskiego, gdzie w I etapie, sprzedano 842 lokale. Do każdego z nowych właścicieli konieczne jest przesłanie informacji o wysokości opłaty rocznej za przekształcenie lub informacji o opłacie jednorazowej.

2. Kontynuowano czynności związane z dotychczasowymi zadaniami, a w szczególności obsługę klienta w sprawach indywidualnych. Oprócz kilku tysięcy rozmów telefonicznych, udzielono wielu wyjaśnień drogą mailową, co znacznie ograniczyło koszty pośrednie Urzędu, np.: opłaty za wysyłkę korespondencji, koszty materiałów biurowych. Bardzo istotnym jest możliwość rozmowy bezpośredniej z osobami skierowanymi z Centrum Obsługi Podatnika z ulicy Kotlarskiej 41. Bliskie sąsiedztwo umożliwia natychmiastową reakcję w sprawach bardzo trudnych, w których kontakt osobisty pozwala na wyjaśnienie powstałych wątpliwości.

3. W 2025 roku wysłano do **480** podmiotów (osób fizycznych i prawnych) oferty nowej wysokości opłaty rocznej (zmian wysokości opłat za użytkowanie wieczyste) w stosunku do **219** nieruchomości wieczystoksięgowych.
Utrzymano tym samym podobną tendencję wzrostową, jak w latach ubiegłych. W 2026 roku zaplanowano wzrost opłat o **11 862 417,00 zł** w stosunku do uzyskanego w 2025 roku dochodu wynoszącego ponad **103 miliony złotych**.
W sprawach dotyczących aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego:

a) Przekazano akta **85** użytkowników wieczystych do rozpatrzenia przez SKO w związku ze złożonymi wnioskami, że aktualizacje są nieuzasadnione lub uzasadnione w innej wysokości.
b) Uczestniczono w **51** rozprawach przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym we Wrocławiu w sprawach dotyczących aktualizacji opłat z tytułu użytkowania i współużytkowania wieczystego.
c) Dokonano analizy **28** operatów szacunkowych sporządzonych w postępowaniach sądowych, dotyczących aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego, toczących się w sprawach z lat ubiegłych.
d) Wykonano 73 wizje w terenie, z czego 25 było przeprowadzonych w toku postępowań sądowych z udziałem biegłych sądowych. Pozostałe były przeprowadzone w ramach sprawowania nadzoru nad sposobem korzystania z nieruchomości.
e) Kontynuowano współpracę z Prokuratorią Generalną Rzeczpospolitej Polskiej przy postępowaniach prowadzonych w ramach wykonywanego przez Prokuratorię obowiązkowego zastępstwa procesowego w sprawach, gdzie wartość przedmiotu sporu przekracza 75 000,00 zł.

4. Przesłano **840** informacji o wysokości opłat za użytkowanie i współużytkowanie wieczyste, w tym:

- opłat wynikających z nabycia udziału w gruncie od dewelopera,
- opłat dla osób prawnych, których ewidencja prowadzona jest w programie KSAT moduł SGN,
- opłat dla osób fizycznych w przypadku nabycia lub zmiany wysokości nabytego udziału, których ewidencja jest prowadzona w programie KSAT moduł GMK.

5. Dla **9** nieruchomości dokonano zmiany stawki procentowej lub celu użytkowania wieczystego w trybie ustawy o gospodarce nieruchomościami.

6. Wnioski w spłacie zobowiązań z tytułu użytkowania wieczystego oraz przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności:
Do Wydziału wpłynęło **30** wniosków o odroczenie terminu płatności opłaty w trybie art. 71 ust.4 u.g.n. Wszyscy wnioskujący dostali zgodę na późniejsze uiszczenie opłat z tytułu użytkowania wieczystego maksymalnie do 30 listopada. Z uwagi na niedotrzymanie terminu, cofnięto zgodę na zmianę terminu płatności dla **2** podmiotów. W tych przypadkach wydano stosowne informacje oraz skorygowano zaświadczenia o udzielonej pomocy de minimis.
W 52 wystąpieniach o ulgi, jako podstawa do wszczęcia postępowania, wskazany został art. 12 a u.g.n.
Po pozytywnej opinii Prezydenta, skierowano do Wojewody Dolnośląskiego **3** wnioski o zgodę na umorzenie odsetek lub rozłożenie zaległości na raty. Wojewoda nie zajął stanowiska w żadnym przypadku.
Pozostałe wnioski nie podlegały rozpatrzeniu z uwagi na niedostarczenie dokumentów przez wnioskujących o ulgę.

7. W ramach postępowań z art. 12 i 71 ust. 4 UGN wystawiono **32** „Zaświadczenia de minimis", potwierdzające uzyskaną przez przedsiębiorców pomoc zgodną z przepisami unijnymi.

8. Działając na podstawie przepisów ustawy z 2018 r.- o przekształceniu gruntów zabudowanych budynkami mieszkaniowymi, wydano **194** Zaświadczeń o udzielonej pomocy de minimis (udzielenie bonifikaty 90% przy ustalaniu opłat jednorazowych z tytułu przekształcenia oraz na skrócenie okresu obowiązku wnoszenie opłat rocznych dla lokali użytkowych i niemieszkalnych).

9. Rozpatrzono **42** wnioski użytkowników wieczystych o zmiany w księgach wieczystych (odłączenie, przyłączenie działek, założenie nowych ksiąg wieczystych), w trybie art. 21 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. We wszystkich przypadkach wyrażono zgodę na zmiany.

10. Ogółem do Działu Opłat za Użytkowanie Wieczyste wpłynęło **3 827** pism.

11. W ramach współpracy międzywydziałowej dla Wydziału Zarządzania Należnościami przygotowano dokumenty **3 650** kontrahentów w sprawach o zapłatę należności kierowanych do Sądu.

12. W 2025r. skorzystano z pomocy osób zatrudnionych na mocy porozumienia Urzędu Miejskiego z Powiatowym Urzędem Pracy do prostych czasochłonnych prac biurowych. Dzięki zaangażowaniu i kreatywności pracowników Działu, nie zanotowano istotnych uchybień w wykonywaniu zadań bieżących, co pozwoliło na osiągnięcie satysfakcji z ich realizacji oraz istotnie wpłynęło na zachowanie dobrego wizerunku Urzędu.

ZARZĄDZANIE ZASOBEM

W Zespole Zarządzania Zasobem prowadzono między innymi postępowania wyszczególnione poniżej, z podziałem na kategorie spraw zgodnie z Jednolitym Rejestrem Wykazu Archiwalnego tj:

- postępowania z zakresu wiedzy o nieruchomościach i jej aktualizacji,
- postępowania o sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym oraz w trybie bezprzetargowym, postępowania o zniesienie współwłasności
- postępowania w sprawach przekazania nieruchomości do korzystania, w tym dzierżawę lub najem, użyczenie,
- ustanawiania lub zmiany tytułów prawnych w trybie przepisów szczególnych,
- naliczania opłat za korzystanie z nieruchomości bez tytułu prawnego,
- postępowania o zezwolenie na czasowe zajęcie nieruchomości,
- postępowania dot. zbywania nieruchomości i nabywania nieruchomości do zasobu Skarbu Państwa,
- postępowania w sprawie służebności gruntowych i służebności przesyłu,
- ustalanie odszkodowania w trybie rokowań za nieruchomości przejęte przez Skarb Państwa pod drogi krajowe w trybie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w wyniku podziału dokonanego na wniosek właściciela/użytkownika wieczystego,
- postępowania o udzielenie informacji publicznej,

- sporządzanie wykazu nieruchomości przekazywanego do krajowego Zasobu Nieruchomości w trybie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. O Krajowym Zasobie Nieruchomości,
- przejmowanie w trybie przepisów ustawy z 20 sierpnia 1997 r. – przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym - do zasobu, którym gospodaruje Prezydent wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, nieruchomości po podmiotach, które nie dopełniły obowiązku złożenia wniosku o wpis do rejestru i zostały u znane z dniem 1 stycznia 2016 r. za wykreślone z KRS
- ujawnianie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa,
- powierzania czynności zarządzania nieruchomościami licencjonowanym zarządcom

W ramach zadań związanych z zarządzaniem nieruchomościami podejmowano m.in. czynności:

- prowadzono bieżącą korespondencję z dostawcami mediów i usług; prowadzono postępowania w celu uregulowania tytułu prawnego do lokali mieszkalnych i użytkowych, w tym zawarcia kolejnych umów najmu z dotychczasowymi najemcami
- prowadzono analizę księgowo – finansową i merytoryczną oraz przekazano do realizacji dokumentację księgowo – finansową dotyczącą zakupu mediów i usług do nieruchomości (m.in. utrzymanie czystości, naprawy i konserwacje, wywóz nieczystości stałych, remonty); prowadzono ewidencję księgową ww. dokumentów w systemie EOF – Elektroniczny Obieg Faktur UMW,
- w 2025 roku wykonano prace remontowo-konserwacyjne w budynkach Skarbu Państwa na kwotę 183 641,01 zł.

Sporządzono sprawozdanie z gospodarowania zasobem dla Wojewody Dolnośląskiego, Sporządzono wykaz do Krajowego Zasobu Nieruchomości. Sporządzono deklaracje, korekty do deklaracji na podatek od nieruchomości, w zależności od zmian zachodzących w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa, którym gospodaruje Prezydent Wrocławia; podatek rolny.
Prowadzono i generowano raporty dotyczące oceny ryzyka w systemie e-risk.

Kontynuowano prowadzenie rejestru nieruchomości przekazanych darowizną na realizację celów publicznych oraz darowizn dokonywanych pomiędzy Skarbem Państwa a jednostkami samorządu terytorialnego. Monitorowano sposób realizacji celów darowizny określonych w umowach.
Prowadzono sprawy związane z umowami indemnizacyjnymi podpisanymi przez Polskę, w celu zastosowania ustawy z dnia 9 kwietnia 1968 r. o dokonywaniu w księgach wieczystych wpisów na rzecz Skarbu Państwa w oparciu o międzynarodowe umowy o uregulowaniu roszczeń finansowych.

W 2025 roku zawarto 25 aktów notarialnych, w tym:

- sprzedaż prawa własności - 14
- sprzedaż prawa użytkowania wieczystego – 1
- ustanowienie służebności gruntowej/przesyłu – 7
- umowa darowizny - 1
- zmiana umowy prawa użytkowania wieczystego 1
- inne -1
- sporządzono 3 umowy dzierżawy i 3 umowy użyczenia.

Prowadzono czynności związane z rozpatrzeniem wniosków inwestorów o wydanie zgody na czasowe zajęcie nieruchomości Skarbu Państwa pod inwestycje liniowe i organizacje placów budowy:

- sporządzono 9 protokołów uzgodnień,
- sporządzono 23 protokoły zdawczo – odbiorcze.

Sporządzono 3 oświadczenia do wniosków wieczystoksięgowych.
Sporządzono 2 zaświadczenia.
Na wystąpienia uzyskano 2 zarządzenia Wojewody Dolnośląskiego.

SEKCJA ORGANIZACYJNA

Sekcja Organizacyjna w roku 2025 na bieżąco realizowała sprawy w zakresie:
1. prowadzenia spraw związanych z funkcjonowaniem sekretariatu Wydziału; przyjmowania, rejestracji i przekazywania otrzymanej korespondencji przełożonemu; rozdzielania korespondencji zgodnie z ich dekretacją; organizowania i obsługi spotkań przełożonych z klientami; udzielania informacji

klientom i kierowania ich do właściwych osób prowadzących sprawę, do Wydziału wpłynęło łącznie **6866** pism,
2. rejestracji i przygotowania do wysyłki poczty wychodzącej z Wydziału – w ramach tych czynności wysłano łącznie **7223** sztuk korespondencji (w tym faktury), rozdzielania zwrotów poczty oraz potwierdzeń odbioru korespondencji dla Pracowników Wydziału, dostarczania i odbioru korespondencji bezpośrednio z sekretariatów innych komórek organizacyjnych Urzędu,
3. prowadzenia ewidencji pełnomocnictw i upoważnień pracowników Wydziału,
4. prowadzenia rejestrów wydawanych przez Wydział decyzji, umów, wykazów, zaświadczeń, oświadczeń i postanowień; prowadzenia rejestrów aktów notarialnych oraz ogłoszeń w sprawie wykazów nieruchomości ukazujących się w prasie lokalnej; prowadzenia rejestrów finansowych zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi,
5. udziału w pracach nad projektem budżetu na rok 2025 oraz lata kolejne; nadzoru nad budżetem Wydziału w roku 2025 i jego realizacją poprzez system SAP; sporządzania informacji i sprawozdań dotyczących spraw budżetowych i finansowych - w ramach tych czynności Sekcja Organizacyjna Wydziału Nieruchomości Skarbu Państwa jako dział wiodący dotacji otrzymanej z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami sporządzał informację w zakresie finansowego i rzeczowego wykorzystania dotacji za rok 2024, I półrocze 2025r. i 3 kwartały 2025r. przekazanej w dziale 700 rozdziale 70005 oraz przekazywania informacji w zakresie wykonania dochodów za rok 2024, I półrocze 2025 oraz za 3 kwartały 2025 r.; przekazywania informacji z wykonania budżetu w układzie zadaniowym za rok 2024, I półrocze 2025 r. i 3 kwartały 2025 r.,
6. prawidłowego i terminowego opisywania faktur i przekazywania ich do realizacji – w ramach tych czynności wprowadzono do EOF **573** dokumentów (z datą wystawienia od 01.01.2025 - 31.12.2025),
7. analizy i kompletowania dokumentów niezbędnych do wystawienia faktur VAT lub not księgowych oraz korekt faktur. W ramach tych czynności w roku 2025 opracowywano i wystawiano na podstawie zawartych umów faktury za: najem lokalu, bezumowne korzystanie z lokalu, dzierżawę gruntu, wynikające z protokołów czasowego zajęcia nieruchomości, nałożonych opłat z tytułu bezumownego korzystania z gruntów; w 2025r. wystawiono **ok. 915** dokumentów sprzedaży,

8. Kontynuowano prowadzenie ewidencji ilościowo - wartościowej nieruchomości gminnych, w „Systemie Gospodarowania Nieruchomościami".
W 2025 r. obsłużono w module „MAJ" łącznie **244** zmiany w majątku Gminy, na potwierdzenie wygenerowano następujące dokumenty:
OT – przyjęcie środków trwałych - 11 szt.
PT – przekazanie środków trwałych 4 szt.
LT – likwidacja środków trwałych - 84 szt. (przekształcenie -12, podział – 42, scalenie – 6, zbycie – 17, korekta - 7)
MT – zmiana miejsca użytkowania - 22 szt.
ZW – zwiększenie wartości środka trwałego - 123 szt.
9. Pozyskano 278 operatów szacunkowych, głównie w celu aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego i trwałego zarządu, przeznaczenia do obrotu cywilno-prawnego oraz ustalenia odszkodowań i zwrotów wywłaszczonych nieruchomości. Rzeczoznawcy majątkowi zostali wybrani w wyniku rozstrzygnięcia dwóch przetargów nieograniczonych i dwóch postępowań w trybie zamówienia z wolnej ręki. Pracownicy Wydziału brali aktywny udział w pracach komisji powoływanych w celu wyłonienia najbardziej korzystnych ofert.

SPRZEDAŻ GMINNYCH LOKALI MIESZKALNYCH

WYDZIAŁ SPRZEDAŻY LOKALI

W 2025 roku przeprowadzono przegląd spraw prowadzonych w zakresie sprzedaży lokali mieszkalnych i niemieszkalnych, regulacji stanów prawnych oraz zwrotów bonifikat.
Wprowadzono zmiany organizacyjne, wdrożono procedury sprzedażowe i regulacyjne, tak aby w maksymalnym możliwym stopniu usprawnić realizację zadań:

- Opracowano kilkadziesiąt wzorów wniosków i pism w prostym języku, co przełożyło się na nową jakość komunikacji z Mieszkańcami.
- Przeprowadzono inwentaryzację wniosków o wykup gminnych lokali mieszkalnych.
  W latach 2020-2024 wpłynęło ich łącznie 8 093, co – pomimo bieżącej realizacji w latach ubiegłych – dało liczbę 5 100 wniosków do rozpatrzenia na

początku 2025 roku. Dokonano ich przeglądu, spisu oraz oceny pod kątem możliwości realizacji.

- Wnioski zostały uporządkowane i skategoryzowane a część starych spraw została zamknięta.
- Analiza wykazała, że blisko 1 000 wniosków dotyczyło lokali położonych w budynkach będących w całości własnością Gminy (100% udziałów), w których co do zasady sprzedaż nie jest rozpoczynana. Ponad 1 400 spraw wymagało i nadal wymaga regulacji stanów prawnych lub występowały inne przeszkody proceduralne uniemożliwiające sprzedaż. Z pozostałych 2 100 wniosków 1 500 jest aktywnie procedowanych, a 30% nie może być rozpatrzonych z uwagi na zaległości czynszowe najemców.
- Zlecono 1129 wycen lokali, 772 rzuty oraz zinwentaryzowano 1127 lokali (w 137 budynkach). Wydano 890 zarządzeń, także w zakresie uregulowania stanu prawnego.

Powyższe działania zaowocowały rekordową realizacją wniosków o wykup gminnych lokali mieszkalnych. **950** najemców nabyło mieszkania z zachowaniem pierwszeństwa w trybie bezprzetargowym. To **największa liczba od 10 lat**.
Tak wysoka skuteczność pozwoliła zredukować zaległości w realizacji wniosków o 60%.
Miało to swoje przełożenie na dochód osiągnięty z tego tytułu, który okazał się historyczny i wyniósł blisko 71 mln zł (dla porównania w 2024 – 50 mln zł, w 2023 -
40 mln zł).
W wyniku sprzedaży ostatnich lokali, liczba budynków z udziałem gminy Wrocław zmniejszyła się o **68**, co stanowi 425% do roku 2024 (16). Pozwoliło to gminie wyjść z mniejszościowym udziałem ze wspólnot mieszkaniowych i tym samym ograniczyć koszty związane z utrzymaniem nieruchomości wspólnych w stosunku do 68 budynków.
Inaczej kształtowała się sytuacja w odniesieniu do wolnych lokali mieszkalnych i niemieszkalnych wystawionych na sprzedaż w przetargach. Słaba koniunktura na rynku nieruchomości, spowodowana wysokimi stopami procentowymi wpływającymi na koszty kredytu, a także brak nowych programów rządowych i dopłat do kredytów, przełożyła się na spadek zainteresowania wolnymi lokalami gminnymi.

Pomimo przeprowadzenia zbliżonej do 2024 r. liczby przetargów, zarejestrowano sześciokrotnie mniejszą frekwencję. Na **224** zorganizowane przetargi zaledwie w 78 odnotowano licytantów (łącznie 94 osób fizycznych i prawnych), a w pozostałych 146 przetargach nie było uczestników. Dla porównania w 2024 r. w 225 przeprowadzonych przetargach wzięło udział 540 licytantów.
Znaczna część ofert nie znalazła swoich nabywców pomimo przeprowadzonych dwóch lub trzech licytacji. W tym trybie sprzedano o 30% mniej lokali w stosunku do roku 2024:
56 lokali mieszkalnych i 24 niemieszkalne.
Łącznie w 2025 roku – w trybie bezprzetargowym i przetargowym - sprzedano **1 038 lokale** mieszkalne i użytkowe a osiągnięty dochód z tego tytułu wyniósł **116 896 890 zł**.

Dochód i liczba sprzedanych lokali - mieszkalnych i niemieszkalnych - w latach 2021 – 2025

Rok	Liczba sprzedanych lokali mieszkalnych i niemieszkalnych [szt.]	Dochód na podstawie podpisanych aktów notarialnych [zł]
2021	614	57 445 002
2022	706	67 949 041
2023	756	68 133 285
2024	893	112 809 015
2025	**1 038**	**116 896 890**

Liczba sprzedanych lokali oraz dochód w latach 2021 – 2025

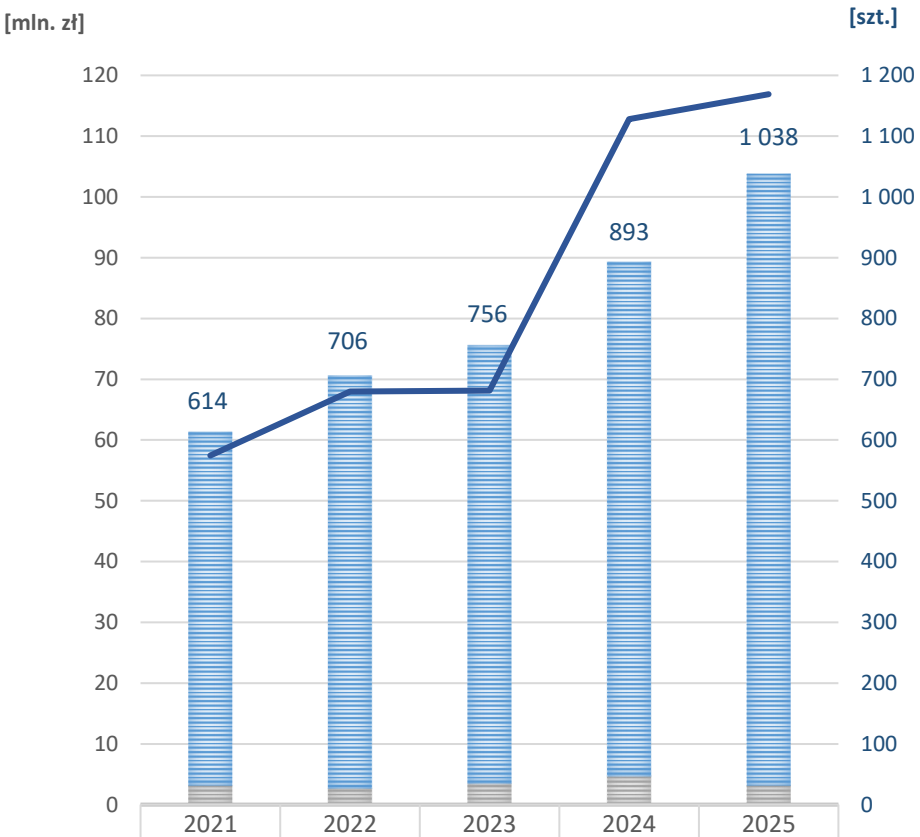

	2021	2022	2023	2024	2025
liczba sprzedanych lokali mieszkalnych [szt.]	582	679	721	846	1 006
liczba sprzedanych lokali niemieszkalnych [szt.]	32	27	35	47	32
dochód na podstawie podpisanych aktów notarialnych [mln. zł]	57,45	67,95	68,13	112,81	116,90

SPRZEDAŻ LOKALI W TRYBIE BEZPRZETARGOWYM

Sprzedaż lokali na rzecz najemców realizowana była na podstawie założeń wynikających z *„Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020-2025”* przyjętego uchwałą nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 roku (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2024 r. poz. 4114).

Po wykupie – dotychczasowi najemcy jako właściciele lokali – stają się członkami wspólnot mieszkaniowych, przejmując tym samym współodpowiedzialność za losy budynku. Złożenie wniosku o wykup wynajmowanego dotychczas lokalu nie gwarantuje jednak jego nabycia. Każdy wniosek rozpatrywany jest indywidualnie. Brana pod uwagę jest sytuacja wnioskodawcy, stan lokalu i budynku oraz obowiązujące prawo.

Do sprzedaży w tym trybie kierowane były przede wszystkim lokale w budynkach stanowiących własność wspólnot mieszkaniowych, ponieważ obecność we wspólnotach generuje po stronie gminy dodatkowe wydatki, takie jak wynagrodzenia dla zarządcy i koszty utrzymania oraz remontów części wspólnych. Gmina, mając mało udziałów, nie ma już realnego wpływu na zarządzanie takim budynkiem, w tym na kluczowe decyzje dotyczące m.in. remontów.

W 2025 r. zainicjowano i wprowadzono zmiany w Wieloletnim Programie Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Wrocław 2026–2031 [Uchwała nr XXIV/476/25 z dnia 20.10.2025 r. w celu doprecyzowania i uszczelnienia zasad sprzedaży lokali oraz przyznawania bonifikat. Data jego wejścia w życie to 1 stycznia 2026 r.

Sprzedaż lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym

Przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców stosowano bonifikaty od ceny sprzedaży w wysokości **93%**, jeśli wskutek równoczesnej sprzedaży wszystkie mieszkania w budynku przestawały być własnością gminy oraz **85%** w pozostałych przypadkach, wynikające z przepisów uchwały nr XLIX/697/98 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27 lutego 1998 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2024 r. poz. 5388).

W opisywanym roku wpłynęło **1 408** wniosków o wykup (prawie dwukrotnie więcej niż w 2024 – 789), z czego w grudniu aż 410.

W okresie sprawozdawczym w trybie bezprzetargowym sprzedano **950** lokali. To znaczny wzrost w stosunku do lat ubiegłych (2024 r. – 764, 2023 r. – 671) a zarazem **najlepszy wynik od 10 lat**.

Liczba ta obejmuje:

- 947 lokali mieszkalnych na rzecz najemców;
- 3 pomieszczenia niestanowiące samodzielnego lokalu, w trybie tzw. dosprzedaży do wcześniej wyodrębnionego lokalu mieszkalnego.

Dochód z bezprzetargowej sprzedaży mieszkań z bonifikatą wyniósł **71 248 613 zł**.

Od kilku lat obserwuje się stały wzrost tych dochodów, który związany jest ze

wzrostem liczby wniosków i usprawnieniem ich realizacji oraz wzrostem średniej ceny za 1 m^2.

Liczba lokali mieszkalnych sprzedanych na rzecz najemców oraz dochód w latach 2021 – 2025
2021 r.
Liczba lokali mieszkalnych sprzedanych na rzecz najemców – 513 szt.
Dochód na podstawie podpisanych aktów notarialnych – 22,68 mln zł
2022 r.
Liczba lokali mieszkalnych sprzedanych na rzecz najemców – 619 szt.
Dochód na podstawie podpisanych aktów notarialnych – 32,89 mln zł
2023 r.
Liczba lokali mieszkalnych sprzedanych na rzecz najemców – 671 szt.
Dochód na podstawie podpisanych aktów notarialnych – 40,26 mln zł
2024 r.
Liczba lokali mieszkalnych sprzedanych na rzecz najemców – 764 szt.
Dochód na podstawie podpisanych aktów notarialnych – 50,19 mln zł
2025 r.
Liczba lokali mieszkalnych sprzedanych na rzecz najemców – 950 szt.
Dochód na podstawie podpisanych aktów notarialnych – 71,25 mln zł

Cena za 1 m^2 mieszkania gminnego wzrosła w stosunku do roku poprzedzającego i wynosi 10 191 zł. Najdroższą dzielnicą we Wrocławiu jest niezmiennie Stare Miasto, ze średnią ceną w wysokości 11 277 zł/m^2. Ponadto zmianie uległ średni koszt nabycia nieruchomości przez wnioskodawcę, który wzrósł i po uwzględnieniu bonifikaty wyniósł 75 057 zł (dla porównania: w 2024 r. - 65 680 zł).

Średnia cena 1m² sprzedanego lokalu mieszkalnego według wyceny w latach 2021 – 2025

Rok	Średnia wartość 1 m² lokalu mieszkalnego według wyceny [zł]
2021	6 451

Rok	Średnia wartość 1 m² lokalu mieszkalnego według wyceny [zł]
2022	7 154
2023	8 226
2024	8 987
2025	**10 179**

Zestawienie liczby lokali sprzedanych w 2025 r. na rzecz najemców oraz średnich cen 1m² w podziale na dzielnice

Dzielnica	**Fabryczna**	**Krzyki**	**Psie Pole**	**Stare Miasto**	**Śródmieście**	**całe Miasto Wrocław**
Liczba lokali sprzedanych na rzecz najemców [szt.]	148	194	68	131	409	**950**
Średnia cena [zł/1m²]	10 000	10 077	10 222	11 277	9 939	**10 179**

Zwaloryzowaną kaucję mieszkaniową o łącznej wartości 183 235 zł zaliczono 45 nabywcom. Kwota ta została odliczona od wartości nieruchomości przed udzieleniem bonifikaty.

Sprzedaż lokali niemieszkalnych w trybie bezprzetargowym

W 2025r. wpłynęło 29 wniosków o wykup lokalu niemieszkalnego stanowiącego przedmiot najmu (w tym 8 dotyczyło garaży). Po dokonaniu analizy złożonych wniosków - w szczególności pod kątem spełniania przez wnioskodawców przesłanek prawnych oraz zgodnie z zasadami prawidłowego gospodarowania nieruchomościami

Zawarto 8 umów sprzedaży, w tym dwie dotyczyły garaży.

Średnia cena uzyskana ze sprzedaży w tym trybie 1 m2 powierzchni użytkowej wyniosła
10 130 zł.

SPRZEDAŻ LOKALI W TRYBIE PRZETARGOWYM

W ramach racjonalnego gospodarowania mieniem gminy do sprzedaży w przetargach kierowane są przede wszystkim te lokale, które wcześniej zostały wyłączone z najmu komunalnego lub takie, które nie posłużą już do realizacji zadań miasta, a ich dalsze utrzymywanie nadmiernie obciąża kasę miejską. Najczęstszym powodem jest tak zły stan techniczny, że remont pod kątem przyszłego najmu komunalnego lub realizacji innych zadań nie jest finansowo uzasadniony. Kolejnym powodem jest zbyt duży metraż, który w świetle przepisów wyklucza lokal z przeznaczenia do najmu komunalnego. Inną przyczyną jest niefunkcjonalny układ pomieszczeń uniemożliwiający racjonalny podział na mniejsze lokale z przeznaczeniem do najmu.
Należy pamiętać, że gminne lokale, choć często położone w bardzo atrakcyjnych lokalizacjach Wrocławia często niosą ze sobą duże wyzwania. To często lokale w zabytkowych kamienicach

Sprzedaż lokali mieszkalnych w trybie przetargowym

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 roku zawarto **56** umów notarialnych dotyczących sprzedaży mieszkań w trybie przetargu ustnego nieograniczonego (w 2024 – 81).
Dochód z tego tytułu wyniósł 31 167 317 i był o ponad 30% niższy niż w 2024 r. (45 813 270 zł).

Liczba lokali mieszkalnych sprzedanych w przetargach oraz dochód w latach 2021 – 2025

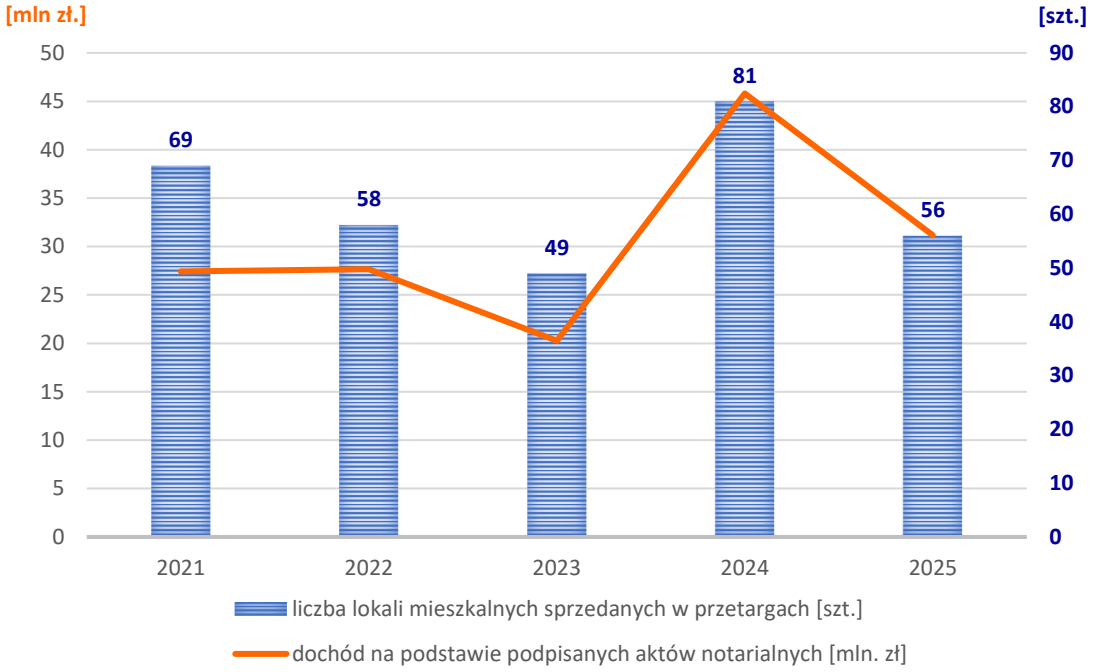

Największym zainteresowaniem cieszyły się małe nieruchomości do 30 m², szczególnie te położone w centrum miasta. Kawalerki i małe mieszkania sprzedawały się najszybciej, ponieważ są najtańsze.
Wylicytowane ceny za 1 m² mieściły się w przedziale od 3 450 zł do 22 924 zł. Średnia cena jednego metra kwadratowego powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego uzyskana w przetargach spadła w stosunku do roku poprzedzającego (9 834 zł) i wyniosła 9 780 zł. Ostatnio taka sytuacja miała miejsce w roku pandemii tj. 2020.

Średnia cena 1m² lokalu mieszkalnego uzyskana w przetargach w latach 2021 – 2025

rok	średnia cena 1 m² lokalu mieszkalnego uzyskana w przetargach [zł]
2021	7 596
2022	8 615
2023	9 703
2024	9 834
2025	**9 780**

Sprzedaż lokali niemieszkalnych w trybie przetargowym

W roku sprawozdawczym zawarto **24** umowy notarialne dotyczące sprzedaży lokali użytkowych w trybie przetargu ustnego nieograniczonego (w 2024 – 36). 13 lokali (54%) znalazło nabywców w I przetargu; 7 – w II przetargu.

Podobnie, jak w przypadku lokali mieszkalnych średnia wylicytowana cena 1 m² powierzchni użytkowej spadła w stosunku do roku 2024 (8 961 zł) i wyniosła 8 038 zł.

GOSPODARKA LOKALOWA ORAZ REGULACJE STANÓW PRAWNYCH

W 2025 r. gospodarka lokalowa obejmowała sprawy z zakresu:

- ustalania stanów prawnych i faktycznych oraz regulacji stanów prawnych nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi i mieszkalno-usługowymi, stanowiącymi własność lub współwłasność Gminy Wrocław, takie jak:
  - łączenie wspólnot w sytuacji przenikania między budynkami lub likwidacja występującego przenikania,
  - umożliwienie sprzedaży lokali ze wspólnym korytarzem,
  - wyłączenie z nieruchomości wspólnej części korytarza, strychu, lub innego pomieszczenia a następnie przyłączenie do lokalu gminnego (najczęściej związane z samowolną przebudową mieszkania przez najemcę),
  - inicjowanie złożenia przez wspólnoty mieszkaniowe wniosków o sprzedaż gruntów na poprawę warunków zagospodarowania;
- przygotowania do rozpoczęcia sprzedaży lokali w budynkach stanowiących własność Gminy Wrocław oraz garaży w zespołach garażowych w tym m.in.::
  - zmianę, sprostowanie wpisów ksiąg wieczystych (m.in. ujawnienie podziałów, odłączenie i założenie nowej księgi wieczystej wraz z wpisem),
  - zapewnienie prawidłowego dostępu do drogi publicznej,
  - zlecenie inwentaryzacji architektoniczno-budowlanej i jej analiza,
  - uzyskanie zaświadczeń o samodzielności lokali,
  - analizę zasadności rozpoczęcia sprzedaży,
  - rekomendację dla Prezydenta Wrocławia;
- współpracy ze wspólnotami mieszkaniowymi w zakresie przebudowy części wspólnych na cele mieszkalne lub usługowe (adaptacje), polegające na:

- zabraniu niezbędnych informacji do zajęcia stanowiska odnośnie zmiany przeznaczenia części nieruchomości wspólnej,
- przygotowaniu zarządzenia Prezydenta Wrocławia umożliwiającego oddanie głosu pod uchwałą intencyjną,
- analizie przedłożonych dokumentów po wykonanej adaptacji,
- ustaleniu udziałów przysługujących właścicielom lokali po wykonaniu adaptacji,
- zajęciu stanowiska w sprawie zbycia wyodrębnionego lokalu (zarządzenie Prezydenta Wrocławia umożliwiające oddanie głosu pod uchwałą),
- umowie sprzedaży i zmiany udziałów w nieruchomości wspólnej.

Liczba i rodzaj spraw z zakresu regulacji stanów prawnych.

Lp.	**Rodzaje spraw**	**Ilość spraw**
1.	Rozpoczęcie sprzedaży	45*
2.	Adaptacje	58
3.	Przenikania	29
4.	Wspólny korytarz	14
5.	Zmiana udziałów	15
6.	Regulacje granic działek	13
7.	Dołączenie części wspólnych	7
8.	Inne regulacje stanu prawnego	17
9.	Ustalenie praw do lokalu	3
10.	Służebność	3
11.	Podział nieruchomości	1
12.	Zespoły garażowe	18

* obejmuje 73 budynki stanowiące wyłączną własność Gminy Wrocław

Korekta udziałów w nieruchomości

W przypadku części nieruchomości suma udziałów w nieruchomości wspólnej nie wynosi równo 100%. Jest to spowodowane przede wszystkim niejednolitymi na przestrzeni lat zasadami określenia wielkości udziałów, czy też zmianami w strukturze i powierzchni użytkowej budynków i lokali wynikającymi m.in. z przebudowy lokali oraz adaptacji części wspólnych. W takich sytuacjach zachodzi potrzeba dokonania korekty udziałów w nieruchomościach wspólnych.
W sprawach tych przygotowano 99 zarządzeń Prezydenta Wrocławia. W roku sprawozdawczym dokonano korekt w stosunku do 489 lokali.

Wykonano 150 czynności notarialnych w tym: sporządzono 88 protokołów z zebrań Wspólnot Mieszkaniowych oraz zawarto 47 umów związanych ze zmianą udziałów, 6 umów zniesienia współwłasności oraz 9 innych obejmujących regulację stanów prawnych
z udziałem Wspólnot Mieszkaniowych.

Postępowania w zakresie zwrotu bonifikat

Zwiększenie sprzedaży lokali z bonifikatą wiąże się z rosnącą liczbą transakcji, które muszą być zweryfikowane pod kątem przesłanek uzasadniających żądanie zwrotu bonifikaty w przypadku zbycia lokalu przed upływem 5 lat lub niewykorzystania lokalu zgodnie z celem udzielenia bonifikaty tj. na własne cele mieszkaniowe. Obowiązek ten wynika wprost z art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.
W 2025 r. podjęto czynności weryfikacyjne mające na celu analizę ksiąg wieczystych
w kontekście powstania obowiązku żądania zwrotu bonifikaty udzielonej przy sprzedaży lokali mieszkalnych - przeprowadzono ostateczną weryfikację lokali mieszkalnych sprzedanych w roku 2019 i 2020.
Zarejestrowano 336 postępowań a zakończono 218 .
Przygotowano 8 zarządzeń w sprawie żądania zwrotu bonifikaty.
Do Prokuratury skierowano 20 zawiadomień w sprawie podejrzenia popełnienia przestępstwa oszustwa na szkodę Gminy Wrocław, w związku ze złożeniem nieprawdziwych oświadczeń przez najemców przy sprzedaży z bonifikatą.
Na drogę postępowania sądowego skierowano 6 spraw dotyczących żądania zwrotu bonifikaty.
Rozpatrzono 1 wniosek o odstąpienie od żądania zwrotu bonifikaty.
Na podstawie art. 100 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2025 r. poz. 341 z późn. zm.) rozpoznano 197 wniosków o wyrażenie zgody na wykreślenie z księgi wieczystej hipoteki ustanowionej na rzecz Gminy Wrocław, w celu ustalenia czy ustała podstawa do powstania wierzytelności z tytułu zwrotu kwoty równej zwaloryzowanej bonifikacie.
Przygotowano 197 zarządzeń oraz zaświadczeń o wyrażeniu zgody na wykreślenie hipoteki zabezpieczającej zwrot bonifikaty.
Łączna kwota wyegzekwowanych bonifikat wyniosła 1 598 856 zł.

OBRÓT NIERUCHOMOŚCIAMI GMINY WROCŁAW

WYDZIAŁ NABYWANIA I SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI

Gospodarka nieruchomościami odgrywa istotną rolę w funkcjonowaniu miasta – stanowi podstawę rozwoju przestrzennego, ma duże znaczenie dla gospodarki lokalnej oraz sprzyja zrównoważonemu rozwojowi miasta. Obrót nieruchomościami gminy Wrocław ma na celu efektywne wykorzystanie gruntów na cele publiczne, mieszkaniowe oraz rozwój infrastruktury.
W 2025 roku do zasobu gminnego pozyskano **17,6 ha** gruntów na cele publiczne i rozwojowe Miasta o wartości **44 209 256 zł** - z przeznaczeniem pod: drogi, trasy tramwajowe i autobusowo-tramwajowe (TAT), trasy rowerowe i ciągi pieszo-rowerowe, tereny sportu i rekreacji oraz edukację i kulturę. W okresie sprawozdawczym sprzedano **9,7 ha** gruntów pod zabudowę za kwotę **182 952 120 zł** co stanowi **najwyższy od 4 lat dochód** ze sprzedaży nieruchomości gminnych.
W 2025 roku do gminnego zasobu pozyskano wiele nieruchomości istotnych dla rozwoju Miasta:

- grunty pod budowę przyszłej zajezdni tramwajowej na Nowych Żernikach;
- kino „Lwów” - modernistyczny gmach według projektu Adolfa Radinga, wpisany do rejestru zabytków;
- nieruchomość zabudowaną przy ul. Polanowickiej 1 na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej;
- nieruchomość gruntową przy ul. Wojanowskiej na potrzeby nowego Centrum Aktywności Lokalnej z biblioteką dla Stabłowic;
- nieruchomość gruntową o pow. 0,48 ha w obszarze Olszówki Krzyckiej z przeznaczeniem na zieleń;
- 15 byłych mieszkań zakładowych oraz 3 lokale mieszkalne położone w budynku przeznaczonym do rozbiórki, kolidującym z planowaną inwestycją budowy tramwaju na Maślice.

W roku sprawozdawczym prowadzono sprawy wypłaty odszkodowań za grunty przejęte m.in. pod:

- budowę trasy autobusowo-tramwajowej (TAT) na Nowy Dwór i Swojczyce
- budowę drogi powiatowej - Aleja Wielkiej Wyspy;
- budowę drogi rowerowej w ul. Legnickiej we Wrocławiu;

- przebudowę ul. Pomorskiej i placu Staszica we Wrocławiu.

W okresie objętym sprawozdaniem zrealizowano 340 postępowań przetargowych związanych ze zbyciem nieruchomości gruntowych oraz lokali.
Wynikiem przeprowadzonych przetargów na nieruchomości gruntowe było uzyskanie dochodu wyższego o kwotę **32 293 820 zł** od wartości wskazanej przez rzeczoznawców majątkowych w operatach szacunkowych.
Spośród przeprowadzonych postępowań przetargowych warto wyróżnić poniższe transakcje:

- oddanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste pod budowę zespołu szkolno-przedszkolnego przy ul. Kamieńskiego;
- sprzedaż nieruchomości gruntowej przy ul. Nowodworskiej za kwotę 75 750 000 zł;
- sprzedaż nieruchomości gruntowej przy ul. Reszelskiej/ ul. Królewieckiej za kwotę 47 580 000 zł, jednocześnie inwestor zadeklarował wolę partycypacji w urządzenie zieleni w sąsiedztwie inwestycji przeznaczając na to kwotę 520 000 zł.

Trwałe rozdysponowanie nieruchomości gminy nastąpiło głównie w trybie przetargowym, ale dokonano też kilku transakcji na potrzeby rozwojowe miejskich spółek:

- aport na rzecz Towarzystwa Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o. pod budownictwo komunalne (Nowe Żerniki);
- aport na rzecz Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o. pod rozbudowę zajezdni autobusowej przy ul. Obornickiej;
- aport na rzecz Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A. nieruchomości przy ul. Irysowej (magazyn ziemi).

NABYWANIE NIERUCHOMOŚCI DO ZASOBU GMINY WROCŁAW

W 2025 roku dla potrzeb realizacji celów rozwojowych i publicznych pozyskano do zasobu gminnego nieruchomości w trybie umów cywilnoprawnych (w tym zamian nieruchomości), w trybie ustawy o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID) oraz uzgodniono i wypłacono odszkodowania za grunty, które wydzielone zostały pod budowę nowych dróg publicznych, pod poszerzenie już istniejących lub planowanych inwestycji drogowych.

Wartość i powierzchnia nieruchomości nabytych do zasobu gminy Wrocław

	Prowadzone postępowania	Powierzchnia [ha]	Wartość nabytych gruntów/wypłaconych odszkodowań [zł]
1.	Nabycia gruntu w trybie cywilnym		
1.1	nabycie nieodpłatne od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na realizację zadań własnych gminy	1,0798	5 676 707
1.2	nabycie na potrzeby budowy zajezdni tramwajowej "Nowe Żerniki"	0,68	1 238 300
1.3	nabycie byłych mieszkań zakładowych *	0,0685	6 794 500
1.4	pozostałe nabycia	6,3567	21 359 055
2.	Wypłata odszkodowań na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami	3,9213	3 352 349
3.	Postępowania administracyjne dotyczące odszkodowań na podstawie ZRID	5,4768	5 788 345
Razem		**17,5831**	**44 209 256**

* wsparcie z Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 5 781 555,60 zł

W opisywanym okresie prowadzono 296 postępowań dotyczących nabycia i zamiany nieruchomości, z których 46 zakończyło się podpisaniem umów w trybie cywilnym w formie aktów notarialnych. Działki niezabudowane i zabudowane nabywane były do zasobu na realizację celów rozwojowych Miasta i publicznych. Pozyskano tereny o łącznej powierzchni 1,9833 ha przeznaczone pod drogi publiczne w obrębach: Żerniki. Złotniki, Pawłowice, Kowale, Południe, Księże Wielkie, Strachocin i Swojczyce.

Umowy nabycia nieruchomości w trybie cywilnym

	Liczba umów	Powierzchnia [ha]	Wartość nabytych nieruchomości [zł]
nabycie po cenie rynkowej	40	3,7764	18 431 853
za symboliczną odpłatnością	2	1,9592	2,46
nieodpłatnie	2	1,0798	5 676 707
nabycie w drodze zamiany	2	1,3734	10 960 000
Razem	**46**	**8,1888**	**35 068 562**

W roku sprawozdawczym prowadzono postępowania mające na celu nabycie kolejnych działek gruntowych pod realizację celu publicznego jakim jest nowa zajezdnia tramwajowa Nowe Żerniki przy ulicy Architektów. W ramach postępowań zakończonych podpisaniem aktu notarialnego nabyto łącznie teren o powierzchni 0,6800 ha za kwotę 1 238 300 zł.
W 2025 roku prowadzono postępowanie, mające na celu nabycie nieruchomości przy **al. gen. Józefa Hallera 15 - byłego kina „LWÓW”**, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków i do rejestru zabytków: Loża Masońska „Odd Fellow”. Nieruchomość została sprzedana przez wojewódzką instytucję kultury Odra-Film spółce Platinium Wellness, która zapowiadała, że w zabytkowym budynku otworzy klub fitness. W związku z rezygnacją z inwestycji budynek przez lata ulegał dalszej degradacji. Miasto ma w planach przeprowadzenie remontu generalnego i przywrócenie działalności kulturalnej co jest zgodne z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego.
W roku sprawozdawczym prowadzono postępowania mające na celu nabycie nieruchomości w obrębach Polanowice i Stabłowice pod siedziby Centrów Aktywności Lokalnej. W ramach postępowań nabyto tereny o powierzchni 1,6580 ha za łączną kwotę 3 318 000 zł. Pozyskanie wspomnianych gruntów pozwoli na realizację inwestycji, która jest odpowiedzią na potrzeby dynamicznie rozwijającej się społeczności osiedli Stabłowice oraz Polanowice-Poświętne-Ligota.
W toku prowadzonych postępowań zawarto 2 umowy zamiany nieruchomości. Efektem jednego z postępowań było pozyskanie gruntu na realizację celu

publicznego, tj. zagospodarowanie terenów zieleni - utworzenia ogólnodostępnego terenu zieleni urządzonej w rejonie Olszówki Krzyckiej.
W oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych oraz w ramach zawartych umów z Bankiem Gospodarstwa Krajowego na udzielenia Gminie Wrocław finansowego wsparcia na zakup byłych mieszkań zakładowych nabyto do zasobu komunalnego 15 byłych mieszkań zakładowych za łączną kwotę 6 794 500 zł i wszczęto procedurę nabycia kolejnych 6 mieszkań. Akcja wykupu byłych mieszkań zakładowych prowadzonych we Wrocławiu została doceniona przez Rzecznika Praw Obywatelskich, który skierował na ręce Prezydenta Wrocławia pismo z podziękowaniami za wypracowanie bezprecedensowych rozwiązań, których odbiorcami są osoby - lokatorzy byłych mieszkań zakładowych, które bez własnej winy znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i mieszkaniowej, niejednokrotnie osoby starsze i schorowane.
Od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa nieodpłatnie pozyskano nieruchomości pod drogi publiczne oraz nieruchomości na potrzeby zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.
Za symboliczną odpłatnością pozyskano działki gruntu w obrębach Swojczyce i Oporów z przeznaczeniem pod drogi publiczne.

WYPŁATA ODSZKODOWAŃ ZA GRUNTY PRZEJĘTE W TRYBIE USTAWY O ZEZWOLENIU NA REALIZACJĘ INWESTYCJI DROGOWEJ (ZRID)

W związku z realizacją przez Wrocław inwestycji infrastrukturalnych budowy, rozbudowy i modernizacji układu komunikacyjnego – dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz rozwoju tras rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych w ramach przebudowy dróg, kontynuowano zadania z zakresu postępowań odszkodowawczych rozpoczętych w latach ubiegłych, jak również nowych, podjętych w roku 2025. Za nieruchomości przejęte z mocy prawa, pod drogi publiczne na podstawie *ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (ZRID)* odszkodowania dla byłych właścicieli, użytkowników wieczystych oraz osób, którym przysługiwały do nieruchomości ograniczone prawa rzeczowe, ustalane były w trybie administracyjnym. W przypadku terenów przeznaczonych pod drogi wojewódzkie i krajowe odszkodowania ustalane były przez Wojewodę Dolnośląskiego,

a w przypadku dróg gminnych i powiatowych odszkodowania były ustalane przez starostów w województwie dolnośląskim wskazanych przez wojewodę. Do wypłaty odszkodowań za nieruchomości przyjęte pod drogi publiczne do zasobu Gminy Wrocław, Skarbu Państwa oraz Województwa Dolnośląskiego, zobowiązany był Prezydent Wrocławia jako zarządca dróg w mieście na prawach powiatu.
W związku z realizacją inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej kontynuowane były postępowania odszkodowawcze, obejmujące następujące zadania:

- budowa trasy autobusowo-tramwajowej (TAT) łączącej Nowy Dwór z Centrum Wrocławia;
- budowa drogi powiatowej - Aleja Wielkiej Wyspy;
- budowa Mostów Bolesława Chrobrego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 455 we Wrocławiu;
- budowa drogi rowerowej w ul. Legnickiej we Wrocławiu;
- przebudowa ul. Pomorskiej i placu Staszica we Wrocławiu;
- rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 455 w związku z budową trasy tramwajowo-autobusowej na osiedle Swojczyce we Wrocławiu.

Pełnomocnicy Prezydenta – jako reprezentanci zarządcy drogi - uczestniczyli w **161** postępowaniach prowadzonych przez organy administracji publicznej w sprawie ustalenia odszkodowań na podstawie ustawy ZRID. W 50 postępowaniach doszło do wydania decyzji administracyjnych i wypłaty odszkodowań.

Postępowania administracyjne dotyczące odszkodowań na podstawie ustawy ZRID

	Liczba prowadzonych postępowań	Liczba postępowań w których doszło do wypłaty odszkodowania	Powierzchnia gruntów za które wypłacano odszkodowania [ha]	Kwota wypłaconych odszkodowań [zł]
Drogi gminne i powiatowe	134	47	2,4808	5 239 406

	Liczba prowadzonych postępowań	Liczba postępowań w których doszło do wypłaty odszkodowania	Powierzchnia gruntów za które wypłacano odszkodowania [ha]	Kwota wypłaconych odszkodowań [zł]
Drogi wojewódzkie	27	3	2,996	548 939
Drogi krajowe	0	0	0	0
Razem	**161**	**50**	**5,4768**	**5 788 345**

WYPŁATA ODSZKODOWAŃ ZA GRUNTY PRZEJĘTE W TRYBIE ART. 98 USTAWY O GOSPODARCE NIERUCHOMOŚCIAMI

Zgodnie z art. 98 *ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami* za wydzielone na wniosek właściciela działki gruntu przeznaczone pod drogi publiczne, które z mocy prawa przeszły na własność gminy Wrocław, byłym właścicielom i użytkownikom wieczystym przysługuje odszkodowanie. Postępowania prowadzone w trybie cywilnoprawnym zostały zakończone podpisaniem porozumień pomiędzy Gminą Wrocław a byłymi właścicielami lub użytkownikami wieczystymi. W przypadku braku uzgodnienia, odszkodowanie ustalono i wypłacano w toku postępowania administracyjnego. Wypłata odszkodowań na rzecz byłych właścicieli lub użytkowników wieczystych realizowana była poprzez wypłatę środków finansowych, jak również przyznania nieruchomości zamiennych.

Wypłata odszkodowań na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami zrealizowana w roku 2025

	Liczba postępowań	Powierzchnia przejętych gruntów [ha]	Kwota wypłaconych odszkodowań [zł]
Porozumienia w oparciu o wartość rynkową gruntu	18	2,1638	2 409 707
Porozumienia w oparciu o wartość częściową nieruchomości	6	0,7454	12 573
Wypłata odszkodowań w oparciu o decyzję administracyjną	4	0,7381	429 130
Przyznanie nieruchomości zamiennej w ramach odszkodowania	4	0,274	500 939
Razem	**32**	**3,9213**	**3 352 349**

W roku sprawozdawczym prowadzono 206 postępowań dotyczących wypłaty odszkodowania na podstawie art. 98 ugn, z których 24 zakończyły się podpisaniem porozumienia, 4 przyznaniem nieruchomości zamiennej i 4 wypłatą odszkodowania na podstawie decyzji administracyjnej. Gmina Wrocław zobowiązana była do wypłaty odszkodowań za grunty oraz części składowe znajdujące się na gruncie w chwili przejęcia nieruchomości. Średnia wartość jednostkowa gruntu przeznaczonego pod drogi publiczne, za które uzgodniono odszkodowania w trybie art. 98 ugn, bez części składowych gruntu wyniosła 105,78 zł/m².
W postępowaniach w sprawie przyznania nieruchomości zamiennej za przejęty z mocy prawa grunt, Gmina Wrocław wypłaciła różnicę wynikająca z wyceny nieruchomości zamiennej i przejętych z mocy prawa działek gruntu w kwocie 45 396,50 zł. Wypłacono cztery odszkodowania w łącznej kwocie 429 130,25 zł w oparciu o ostateczne decyzje wydane w postępowaniach administracyjnych.

WYKONANIE PRAWA PIERWOKUPU

Prezydent Wrocławia w 2 przypadkach wykonał przysługujące Gminie Wrocław prawo pierwokupu na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Jedna z transakcji dotyczyła nieruchomości przy

ul. Ślężnej 214a o łącznej powierzchni 100 m^2. Prawo wykonano z uwagi na zabezpieczenie dostępu do wnętrza podwórzowego. Druga transakcja dotyczyła nieruchomości przy ul. Łomnickiej o łącznej powierzchni 3 210 m^2. Prawo wykonano z uwagi na przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod układ komunikacyjny.

ORGANIZACJA PRZETARGÓW

W 2025 roku przedmiotem zbycia w trybie przetargowym było 245 nieruchomości, w tym 169 nieruchomości lokalowych i 76 nieruchomości gruntowych. Nabywców znalazły 123 z wystawionych nieruchomości.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 340 przetargów na sprzedaż nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych oraz na zbycie lokali mieszkalnych i użytkowych. W przetargach wzięło udział 395 osób prawnych i fizycznych.

Informacja dotycząca rozstrzygnięć przetargów na sprzedaż nieruchomości lokalowych

Rodzaj przetargu	Opis lokalu	Ilość przetargów	Ilość przetargów -wyłonieni nabywcy	Ilość przetargów – bez rezultatu
Ustny	mieszkalne	153	55	98
	niemieszkalne	71	22	49
Razem		224	77	147

Największym zainteresowaniem cieszyły się przetargi na sprzedaż lokali mieszkalnych i niemieszkalnych:

- ul. Grochowa 14/2 (Grabiszyn), o powierzchni 19,55 m^2 - uczestniczyło 27 licytantów;
- ul. Stefana Jaracza 11/4 (Plac Grunwaldzki), o powierzchni 23,81 m^2 - uczestniczyło 20 licytantów;
- ul. Henryka Sienkiewicza 120/7 (Plac Grunwaldzki), o powierzchni 88,93 m^2 - uczestniczyło 16 licytantów;

- ul. Tęczowa 2/U1A (Stare Miasto), o powierzchni 32,75 m^2 - uczestniczyło 11 licytantów;
- ul. Słowicza 6a/5 (Południe), o powierzchni 30,53 m^2 - uczestniczyło 11 licytantów.

Najwyższe ceny osiągnięto podczas przetargów na następujące nieruchomości lokalowe:

- Rynek 26, 27/28, lok.5, o powierzchni 51,28 m^2 - uczestniczyło 5 licytantów; cena wywoławcza: 740 000,00 zł, cena uzyskana: 1 237 400 zł;
- ul. St. Dubois 16/4 o powierzchni 109,95 m^2 - uczestniczył 1 licytant; cena wywoławcza: 1 115 000 zł, cena uzyskana: 1 126 150 zł;
- ul. Ksawerego Liskego 4/8 o powierzchni 149,92 m^2 - uczestniczył 1 licytant; cena wywoławcza: 1 150 000 zł, cena uzyskana: 1 161 500 zł.

Informacja dotycząca rozstrzygnięć przetargów na sprzedaż nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych

Rodzaj przetargu	Ilość przetargów	Ilość przetargów - wyłonieni nabywcy	Ilość przetargów – bez rezultatu
Ustny	111	44	67
Ofertowy	5	2	3
Razem	116	46	70

Największym zainteresowaniem cieszyły się przetargi na sprzedaż działek pod budownictwo jednorodzinne (w ramach programu dozbrajania gruntów) w lokalizacjach:

Obręb STABŁOWICE:

- ul. Szkarłatna (dz. nr 184/54 o powierzchni 876 m^2) – 6 licytantów;
- ul. Szkarłatna (dz. nr 184/62 o powierzchni 803 m^2) – 10 licytantów;
- ul. Szkarłatna (dz. nr 184/59 o powierzchni 817 m^2) – 1 licytant;
- ul. Szkarłatna (dz. nr 184/56 o powierzchni 813 m^2) – 5 licytantów;

Obręb BROCHÓW:

- ul. Malezyjska (dz. nr 4/9, 5/8 o powierzchni 635 m^2) – 6 licytantów;
- ul. Malezyjska (dz. nr 2/7, 3/9 o powierzchni 627 m^2) – 5 licytantów;

- ul. Malezyjska (dz. nr 2/5, 3/6 o powierzchni 628 m^2) – 3 licytantów;
- ul. Malezyjska (dz. nr 4/7, 5/6 o powierzchni 636 m^2) – 2 licytantów;

Obręb MAŚLICE:

- ul. Brodzka 43 (o powierzchni 959 m^2) – 6 licytantów;
- ul. Chełmska 5 (o powierzchni 810 m^2) – 5 licytantów;
- ul. Brodzka 39 (o powierzchni 958 m^2) – 4 licytantów;
- ul. Brodzka 31 (o powierzchni 971 m^2) – 4 licytantów;
- ul. Brodzka 9 (o powierzchni 1 053 m^2) – 3 licytantów;
- ul. Brodzka 29a (o powierzchni 973 m^2) – 3 licytantów;
- ul. Brodzka 47 (o powierzchni 963 m^2) – 1 licytant
- ul. Brodzka 23 (o powierzchni 1 106 m^2) – 3 licytantów;

Najwyższe ceny osiągnięto podczas przetargów na następujące nieruchomości:

- ul. Nowodworska (dz. nr 9/24, 9/25, obręb Nowy Dwór), o powierzchni 24 103 m^2 - cena wywoławcza: 75 000 000 zł, cena uzyskana: 75 750 000 zł - 1 licytant;
- ul. Dworcowa 1, 1a, 1b, o powierzchni 1 035 m^2 - cena wywoławcza: 6 640 000 zł, cena uzyskana: 8 795 200 zł - 2 licytantów;
- ul. Sycowska (dz.nr 13/8, 33/2, obręb Psie Pole), powierzchni 2 726 m^2 - cena wywoławcza: 4 900 000 zł, cena uzyskana: 5 545 000 zł - 2 licytantów;
- ul. Księska 24 (obręb Księże Wielkie), o powierzchni 7 256 m^2 - cena wywoławcza: 3 600 000 zł, cena uzyskana: 4 610 000 zł - 4 licytantów.

Przetargi ofertowe

Najwyższe ceny osiągnięto podczas przetargów na następujące nieruchomości:

- ul. Reszelska/Królewiecka rejon (Maślice) – cena wywoławcza 40 000 000 zł – cena zaoferowana 47 580 000 zł; - 2 oferentów;
- ul. Michała Kamieńskiego 52-54 (Karłowice) – cena wywoławcza 1 600 000 zł – cena zaoferowana 4 000 000 zł - 3 oferentów.

PROMOCJA NIERUCHOMOŚCI

W 2025 roku działania promocyjne Wydziału Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości obejmowały obszary:

- tradycyjnej reklamy wizualnej i informacyjnej;
- kontaktów z klientem oraz pozyskiwaniem inwestorów;
- rozwoju marketingu interaktywnego;
- wdrożenia zaawansowanej technologii do działań marketingowych.

W zakresie reklamy wizualnej i promocji Dział Przetargów i Promocji Nieruchomości kontynuował w 2025 roku dotychczasowe działania marketingowe w formie reklamy zewnętrznej, prowadzonej bezpośrednio w obrębie terenów przeznaczonych do sprzedaży. W ramach tych działań przeprowadzono inwentaryzacje wszystkich istniejących tablic i banerów, zamontowano nowe z odświeżoną szatą graficzną, zwiększającą ich czytelność.
Informacje o planowanych przetargach nieruchomości zamieszczano w prasie codziennej lokalnej i ogólnopolskiej, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicach ogłoszeń w budynku Urzędu Miejskiego Wrocławia. Dodatkowo w ogłoszeniach prasowych do publikowanych informacji dodawano kod QR, ułatwiający odnalezienie ofert i uzyskanie pełnych danych. Strategie marketingowe mające na celu pozyskanie inwestorów w 2025 roku obejmowały zarówno działania w kraju, polegające na obsłudze inwestorów, kontaktujących się telefonicznie i przesyłających zapytania mailowe dotyczące oferowanych przez Gminę Wrocław nieruchomości - jak również poza granicami kraju, poprzez udział w międzynarodowych targach nieruchomości w Cannes oraz w Monachium.
W dniach 11-14 marca 2025 roku Miasto Wrocław po raz 29 uczestniczyło w Międzynarodowych Targach MIPIM – najważniejszych targach dla branży nieruchomości w Europie. Targi te od 36 lat goszczą w Cannes wszystkich uczestników związanych ze środowiskiem inwestorów, deweloperów, architektów, firm doradczych i konsultingowych, funduszy inwestycyjnych, miast i regionów. Ofertę inwestycyjną Miasta prezentowano na folderach reklamowych - materiałach przygotowanych w języku angielskim w formie kart nieruchomości, na pendrive’ach zawierających oferty nieruchomości oraz filmach, które przedstawiono na ekranach plazmowych. Na stoisku zaprezentowano bogatą ofertę materiałów, promujących atrakcje turystyczne i kulturalne Wrocławia.
W dniach 6-8 października 2025 roku Miasto Wrocław brało również udział w innym bardzo ważnym wydarzeniu rynku nieruchomości na świecie - Międzynarodowych Targach Nieruchomości Expo Real w Monachium. Przez trzy dni około 2 tys. wystawców z 34 krajów prezentowało nowe projekty, rozmawiało o współpracy oraz przedstawiało koncepcje rozwojowe swoich organizacji. Targi

organizowane są od 27 lat i co roku gromadzą kilka tysięcy uczestników: deweloperów, inwestorów, przedstawicieli instytucji finansowych, władz publicznych, a także ekspertów branżowych i prawnych oraz reprezentantów miast i regionów. Wśród polskich miast biorących udział w wydarzeniu można wymienić m.in. Poznań, Łódź, Katowice, Toruń, Warszawę i Wrocław. Oferty przedstawione podczas Expo Real 2025 dotyczyły planowanych w najbliższej przyszłości przetargów, ale również nieruchomości, które będą w sprzedaży w ciągu najbliższych lat. W zależności od preferencji i zainteresowania konkretnym sektorem rynku nieruchomości, klientom została przedstawiona oferta dotycząca ich obszaru poszukiwań. Wszystkim inwestorom zapewniono dostęp do wersji elektronicznej promowanych inwestycji. W ofercie Miasta znalazły się tereny przeznaczone pod usługi, aktywność gospodarczą, zabudowę wielorodzinną oraz kamienice do rewitalizacji. Udział Miasta Wrocław w 2025 r. zarówno w targach Mipim w Cannes, jak i w Expo Real w Monachium został zorganizowany we współpracy z przedstawicielami Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej.
Oprócz udziału w targach, istotnym elementem promocji nieruchomości Gminy Wrocław był portal informacyjny „Giełda Nieruchomości" (gn.um.wroc.pl). Jest to ważny kanał komunikacyjny i rozbudowana baza informacji. Obsługa aplikacji jest intuicyjna, a zamieszczane oferty są na bieżąco aktualizowane. Portal zawiera dodatkowe pliki z dokumentami i filmami oraz możliwość zlokalizowania oferowanych nieruchomości na mapach oraz planach miejscowych. W 2025 r zanotowano 672 380 odsłon Giełdy Nieruchomości. Stronę odwiedziło 97 750 użytkowników. Odnotowano 212 775 sesji podstron Giełdy Nieruchomości, a czas trwania jednej sesji kształtował się na poziomie około 30 minut. W ramach obsługi klienta indywidualnego Dział Przetargów i Promocji Nieruchomości w 2025 roku zanotował 1 690 zapytań telefonicznych oraz 470 zapytań mailowych. W bazie Giełdy Nieruchomości można było wybierać średnio spośród około 200 ofert nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych oraz około 160 lokali mieszkalnych i użytkowych.
W 2025 roku Dział Przetargów i Promocji Nieruchomości wykorzystywał bezzałogowy dron model DJI Mini 4 Pro, będący w zasobach Wydziału, do fotografowania i filmowania nieruchomości z lotu ptaka. Wszystkie materiały pozyskane za pomocą drona prezentowane były w Giełdzie Nieruchomości oraz podczas targów nieruchomości.

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH W TRYBIE PRZETARGOWYM

W 2025 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, opracowano ofertę terenów pod nowe inwestycje – procedurą przygotowania do sprzedaży objęto 42 nowe nieruchomości. Do sprzedaży skierowano tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jedno- i wielorodzinną oraz komercyjną: biura, usługi, aktywność gospodarczą. Są to działki zróżnicowane nie tylko pod względem funkcji, ale także parametrów i położenia.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 116 przetargów na 76 nieruchomości gruntowych, w których wzięło udział 158 uczestników (osób prawnych i fizycznych). Wśród przeprowadzonych przetargów 7 z nich to przetargi ustne ograniczone do właścicieli nieruchomości sąsiednich. Ostatecznie 46 przetargów zakończyło się wyłonieniem nabywcy, a łączna powierzchnia sprzedanych terenów wyniosła 9,7 ha.

Analiza nieruchomości sprzedanych w 2025 roku

Lp.	**Przeznaczenie w MPZP**	**Liczba nieruchomości**	**Powierzchnia gruntu [ha]**	**Liczba oferentów**	**Wartość sprzedanych nieruchomości [zł]**
1	Budownictwo jednorodzinne	29	2,0	119	19 548 270
2	Budownictwo wielorodzinne	13	6,8	33	157 399 000
3	Usługi i aktywność gospodarcza	4	0,9	6	6 004 850
RAZEM		**46**	**9,7**	**158**	**182 952 120**

Powierzchnia nieruchomości sprzedanych w trybie przetargowym w 2025 r.

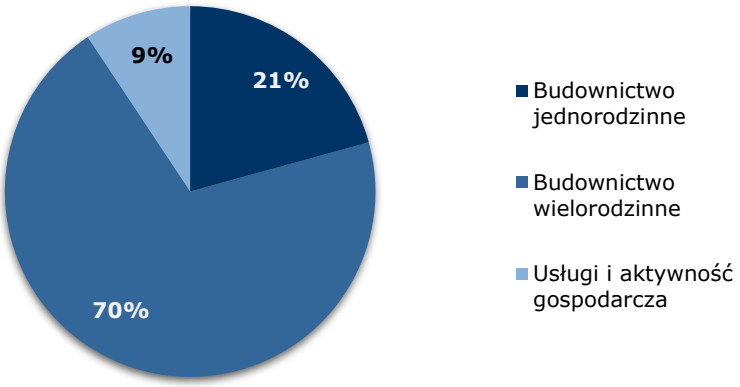

Wartość nieruchomości sprzedanych w trybie przetargowym w 2025 r.

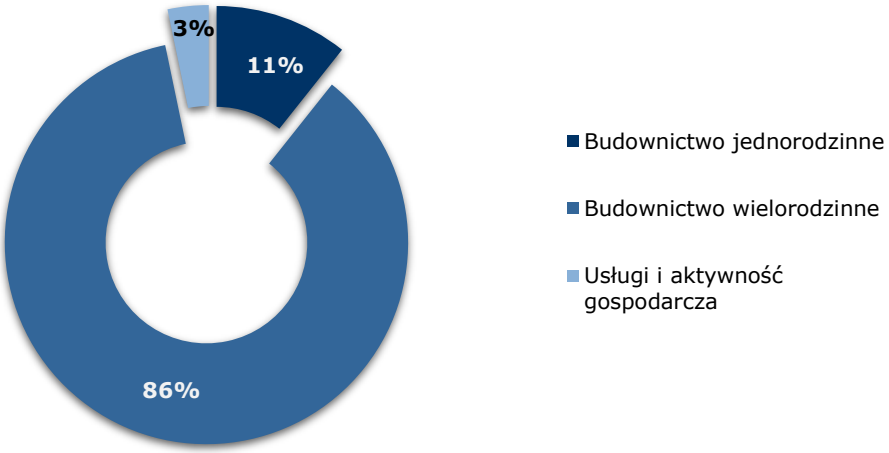

Analiza wartości nieruchomości z pozytywnie rozstrzygniętych przetargów w 2025 roku w trybie przetargowym pokazuje, że największy wpływ do budżetu generuje sprzedaż działek pod budownictwo wielorodzinne, aż 86%. Kapitał inwestycyjny przedsiębiorstw deweloperskich wciąż zajmuje istotne miejsce w portfelu nieruchomości gminnych, stanowiąc perspektywę dla przyszłych ofert. 11% wpływów do budżetu pochodzi ze zbycia nieruchomości pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. 3% stanowiły transakcje w sektorze usług i aktywności gospodarczej.

Wpływy ze sprzedaży nieruchomości w latach 2022 – 2025 z podziałem na przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia

	Przeznaczenie planistyczne			
Rok	Budownictwo jednorodzinne	Budownictwo wielorodzinne	Usługi i aktywność gospodarcza	Dochód ogółem
2022	19 567 280 zł	126 246 390 zł	19 319 820 zł	165 133 490 zł
2023	38 380 810 zł	133 663 450 zł	7 938 206 zł	179 982 466 zł
2024	41 505 330 zł	76 630 820 zł	26 474 200 zł	144 610 350 zł
2025	19 548 270 zł	157 399 000 zł	6 004 850 zł	182 952 120 zł

Tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną

Działki jednorodzinne stanowiły 63% wszystkich sprzedanych ofert w 2025 r. Nabywców znalazło 29 takich nieruchomości o łącznej powierzchni 2,0 ha. W stosunku do 2024 r., gdzie łączna powierzchnia sprzedaży podobnych gruntów wynosiła 5,8 ha, sprzedano mniej o 28 nieruchomości, co ma również swoje odzwierciedlenie w zmniejszeniu dochodu w tym sektorze. Nie mniej jednak z uwagi na utrzymujące się wysokie ceny lokali mieszkalnych trend posiadania nieruchomości gruntowej pod budowę domu wpływa korzystnie na wzrost i zainteresowanie działkami gminnymi. Przekłada się to na wzrost średniej ceny za metr kwadratowy o prawie 300 zł więcej za 1m^2 gruntu w stosunku do poprzedniego roku.

Prowadzony od kilku lat program dozbrojenia nieruchomości gruntowych w sieci wodno-kanalizacyjne, realizowany wspólnie ze spółką MPWiK S.A. pozwolił na przygotowanie kolejnych ofert pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Oferty te skierowane są głównie do klientów indywidualnych i obejmują pojedyncze działki pod budowę domów jednorodzinnych. Podstawową bazę ofert stanowiły nieruchomości o powierzchni ok. 600 – 1 200 m^2. Największym zainteresowaniem cieszyły się nieruchomości położone na Stabłowicach i Maślicach. Najwyższą frekwencję odnotowano podczas przetargów na sprzedaż działek zabudowanych, zlokalizowanych przy ul. Pionierskiej 62 (Grabiszyn), gdzie licytowało 17 osób oraz przy ul. Sulejowskiej 33, gdzie licytowało 15 osób. Duże zainteresowanie wzbudziły także oferty nieruchomości niezabudowanych w rejonie ul. Szkarłatnej

(Stabłowice) 6-10 osób, w zależności od nieruchomości, jak również nieruchomości przy ul. Brodzkiej (Maślice) i ul. Malezyjskiej (Brochów). Najwyższą cenę jednostkową za metr kwadratowy dla nieruchomości niezabudowanej uzyskano za działkę położoną w rejonie ul. Szkarłatnej (1 623,66 zł/m^2) (Stabłowice), a w przypadku nieruchomości zabudowanych najwyższą cenę uzyskano za nieruchomość położoną przy ul. Pionierskiej 62 (1 888,89 zł/m^2).

Tereny pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną

Największy wpływ do budżetu miał miejsce w kategorii terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Sprzedano 13 nieruchomości, z czego tylko 4 stanowiły grunty niezabudowane. Najwyższą cenę za 1 m² osiągnięto za działkę zabudowaną przy ul. Ludwika Rydygiera 3 – 15 929,20 zł/m².
Największą pod względem uzyskanej ceny sprzedaży była transakcja zbycia nieruchomości gruntowej przy **ul. Nowodworskiej**. Jej powierzchnia wynosiła 24 103 m^2, zaś cena – **75 750 000 zł** (3 142,76 zł/m^2). Nabywcą została spółka Dom Development Wrocław Sp. z o.o. W ramach inwestycji może powstać kilka budynków wielorodzinnych z wybranymi usługami wraz z drogą dojazdową. Inwestycja zostanie poprzedzona wyburzeniem magazynów i oczyszczeniem dotychczas zaniedbanego terenu.
Największą pod względem powierzchni była transakcja zbycia nieruchomości gruntowej przy **ul. Reszelskiej i ul. Królewieckiej** (obręb Maślice) o powierzchni 26 153 m^2. Najwyższą cenę w przetargu ofertowym tj. **47 580 000 zł** (1 819,29 zł/m^2) zadeklarowała spółka IRP BETA Sp. z o.o. Inwestor planuje realizację 5 budynków wielolokalowych, trzykondygnacyjnych z garażami w kondygnacji podziemnej oraz zrealizuje nowy układ drogowy. Ponadto nabywca nieruchomości będzie partycypował w kosztach zagospodarowania części terenu zieleni przy ul. Królewieckiej w wysokości 520 000 zł.

Tereny pod usługi i aktywność gospodarczą

Nabywców znalazły 4 nieruchomości przeznaczone pod zabudowę usługową o łącznej powierzchni 9,5 ha. Największa nieruchomość sprzedana w 2025 r. to tereny usługowe, położone przy ul. Kamiennogórskiej (Złotniki), o powierzchni 3 533 m² za cenę 1 545 300 zł.
W roku sprawozdawczym zrealizowano transakcję oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości przy ul. Henryka Michała Kamieńskiego 52-54

(Karłowice) o powierzchni 5 036 m2 za cenę 4 000 000 zł. We wskazanej lokalizacji powstanie nowoczesny zespół szkolno-przedszkolny o profilu sportowo-językowym dla blisko 700 dzieci. Inwestycje zrealizuje inwestor zewnętrzny w ścisłej współpracy z miastem. Projekt zakłada budowę budynków, w których znajdą się w m.in. sale lekcyjne, sala gimnastyczna, sala integracji sensorycznej, kuchnia, winda. Dodatkowo projekt obejmuje skablowanie przebiegającej przez teren działki linii wysokiego napięcia – zostanie ona poprowadzona pod ziemią, co poprawi zarówno bezpieczeństwo, jak i estetykę otoczenia.

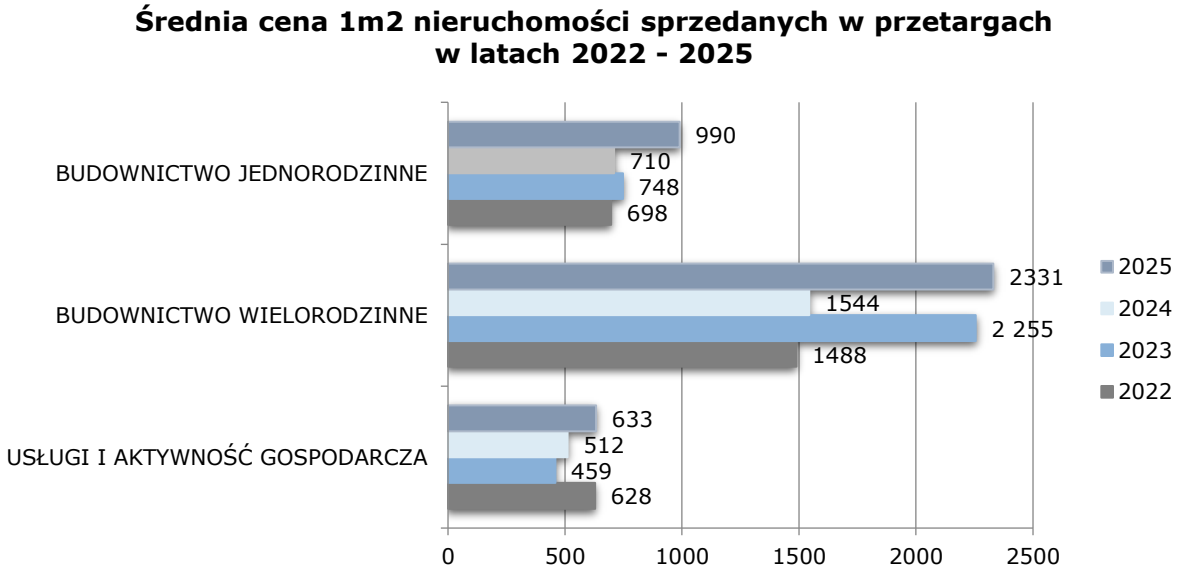

Odnotowano wzrost średniej ceny 1 m^2 nieruchomości sprzedanych w przetargach w obszarze działek pod budownictwo jedno- i wielorodzinne.

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH W TRYBIE BEZPRZETARGOWYM

Nieruchomości, które w świetle przepisów prawa nie mogą być zagospodarowane jako samodzielne działki budowlane z uwagi na parametry, czy brak dostępu do drogi publicznej, zgodnie z *ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami* zbywane są w trybie bezprzetargowym najczęściej na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiednich. Przedmiotem dosprzedaży były przede wszystkim grunty, które dołączone do działek zabudowanych domami

mieszkalnymi poprawiały warunki ich zagospodarowania, przyczyniając się do zwiększenia terenów zielonych w zabudowie mieszkaniowej.
W 2025 r. sprzedano **9** nieruchomości o łącznej powierzchni 2 218 m^2 i o wartości 4 620 750 zł, po uwzględnieniu przysługujących bonifikat. Bonifikata, o której mowa w § 8 ust. 1 pkt. 5 oraz ust. 5 *uchwały Rady Miejskiej Wrocławia nr XLIX/697/98 z dnia 27 lutego 1998 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław* miała zastosowanie w 6 przypadkach.
W 2025 roku miała miejsce jedna dosprzedaż na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Zygmunta Wróblewskiego 4, w trybie artykułu 209a *ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami* z przysługującą nabywcom 95% bonifikatą.
W minionym roku zrealizowano sprzedaż w trybie bezprzetargowym na rzecz Skarbu Państwa gruntów położonych w rejonie ul. Ratyńskiej i ul. Wojska Polskiego. Realizacja transakcji stanowiła znaczący wpływ do budżetu miasta tj. 58 300 000 zł, łączna powierzchnia gruntów wynosiła 170 636 m^2.

APORT NIERUCHOMOŚCI

W okresie sprawozdawczym zostały zrealizowane **3** aporty do spółek gminnych.
Na rzecz Towarzystwa Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o. wniesiono nieruchomość niezabudowaną o wartości 21 056 985 zł, położoną przy ul. Kazimierza Bieńkowskiego. Planowana jest na niej budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych.
Do spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. wniesiono działkę zabudowaną położoną przy ul. Obornickiej o wartości 11 242 660 zł, na której planowane są nowe miejsca postojowe, dla obecnie eksploatowanej i dla części nowej floty spółki.
Do spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. wniesiono działkę niezabudowaną położoną przy ul. Irysowej o wartości 2 418 180 zł, na której ma zostać zrealizowany magazyn ziemi.

GOSPODAROWANIE MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY

WYDZIAŁ LOKALI MIESZKALNYCH

W 2025 r. gospodarowanie komunalnym zasobem lokali mieszkalnych realizowano jako zadanie własne gminy z uwzględnieniem przepisów uchwały nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020 – 2025" oraz uchwały nr XXII/601/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław.

POLITYKA GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY

Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia z dnia 4 lutego 2025 r. powołano Zespół ds. polityki mieszkaniowej, w skład którego wchodzą również przedstawiciele Wydziału Lokali Mieszkalnych. W 2025 r. m.in. w ramach ww. Zespołu prowadzono prace zmierzające do opracowania projektu wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2026-2031. Projekt został przekazany do Rady Miejskiej Wrocławia, która na sesji w dniu 20 października przyjęła uchwałę nr XXIV/476/25 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2026-2031. Przyjęty dokument zakłada kontynuację i rozwój dotychczasowych działań prowadzonych przez Gminę, jak również przyjęcie nowych kierunków w celu optymalizacji gospodarowania zasobem. Założenia te obejmują m.in.:

- kontynuację zwolnienia z czynszu najmu oraz następującej po nim obniżki dla najemców likwidujących, inne niż niskoemisyjne, źródła ogrzewania lokali;
- wprowadzenie analogicznego zwolnienia i następującej po nim obniżki dla najemców, którzy we własnym zakresie i za zgodą gminy Wrocław wykonają w lokalu w.c. lub w.c. z łazienką;
- uelastycznienie systemu obniżek czynszu ze względu na wysokość dochodu osiąganego przez gospodarstwo domowe najemcy (w tym likwidację warunku dot. powierzchni lokalu dla rodzin wieloosobowych);

- rozszerzenie działań mających na celu prewencję powstawania zadłużenia z tytułu korzystania z lokali mieszkalnych wchodzących w skład zasobu gminy Wrocław m.in. poprzez zwiększanie świadomości lokatorów o ich obowiązkach wynikających z zamieszkiwania w lokalu gminnym, czy też konsultacje i spotkania dot. możliwości rozwiązania kwestii zadłużenia;
- poszerzenie zakresu dotychczasowych działań mających na celu racjonalne gospodarowanie zasobem, takich jak: systematyczny monitoring obowiązujących umów najmu oraz zgodności sposobu użytkowania lokalu z warunkami umownymi, bieżący nadzór nad wolnymi lokalami i niezamieszkałymi budynkami w celu przeciwdziałania ich nielegalnemu zajmowaniu, jak również stosowanie modelu rozproszonego najmu socjalnego;
- prowadzenie przez Gminę polityki mieszkaniowej, ukierunkowanej na wzmacnianie bezpieczeństwa mieszkańców oraz rozwój zróżnicowanej oferty mieszkaniowej m.in. poprzez współpracę z podmiotami zewnętrznymi oraz podejmowanie działań zmierzających do kształtowania polityki mieszkaniowej na poziomie krajowym.

Obwieszczeniem Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 października 2025 r. ogłoszono tekst jednolity uchwały nr XXII/601/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław.

W dniu 27 lutego 2025 r. Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę nr XIV/265/25 w sprawie zasad przeprowadzania naboru wniosków o zawarcie umowy najmu, w tym określenia dodatkowych kryteriów pierwszeństwa, zasad przeprowadzania oceny punktowej dla dodatkowych kryteriów pierwszeństwa oraz dla kryterium pierwszeństwa i maksymalnej wysokości miesięcznego dochodu dla lokali mieszkalnych budowanych przez Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław sp. z o.o. Celem przyjęcia uchwały było stworzenie najemcom lokali w przyszłych inwestycjach Towarzystwa Budownictwa Społecznego Wrocław sp. z o.o. możliwości skorzystania z dopłat do czynszu w ramach programu Mieszkanie na Start.

W dniu 23 maja 2025 r. zawarta została umowa o współpracy pomiędzy gminą Wrocław a Towarzystwem Budownictwa Społecznego Wrocław sp. z o.o. dot. inwestycji Leśnica X. W związku z powyższym, w ramach realizacji prawa gminy Wrocław do wskazania 30 najemców mieszkań w ww. inwestycji, przeprowadzono

nabór wniosków o najem tych lokali, w wyniku którego opracowano listę przyszłych najemców obejmującą 78 pozycji. Przeprowadzono także 3 nabory uzupełniające służące wyłonieniu najemców zwolnionych mieszkań w inwestycji Leśnica IX.
Uchwałą nr XXI/405/25 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 lipca 2025 r. zmieniająca uchwałę nr LXXV/1926/23 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad i kryteriów wynajmowania lokali mieszkalnych lub budynków mieszkalnych jednorodzinnych przez osobę fizyczną z zasobu społecznej agencji najmu (SAN) rozszerzono krąg osób, do których kierowana może być oferta Społecznej Agencji Najmu we Wrocławiu. Są to m.in. osoby w kryzysie bezdomności, dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożone bezdomnością, osoby bezrobotne, osoby kwalifikujące się do świadczeń z pomocy społecznej, czy też pracujące w sektorze edukacji, opieki zdrowotnej lub pomocy społecznej.
Przeprowadzono również kolejny (drugi) nabór wniosków o zawarcie umowy najmu w ramach Społecznej Agencji Najmu, w wyniku którego opracowano listę przyszłych najemców obejmującą 45 pozycji, która następnie została przekazana do SAN. W związku z ww. zmianą przepisów prawa miejscowego trzeci nabór wniosków został przeprowadzony bezpośrednio przez SAN, który będzie mógł również prowadzić kolejne nabory.
Kontynuując działania mające na celu umożliwianie najemcom lokali w wybranych inwestycjach korzystanie z dopłat do czynszu z programu Mieszkanie na Start, pomiędzy gminą Wrocław a Bankiem Gospodarstwa Krajowego, zawarto dwa aneksy do umowy w sprawie stosowania dopłat ze środków Funduszu Dopłat, dzięki czemu dopłatami objęto część lokali wynajmowanych w ramach Społecznej Agencji Najmu we Wrocławiu.
Realizując program Prezydenta Wrocławia:

- kontynuowano realizację zamian gminnych lokali mieszkalnych, w tym cieszące się zainteresowaniem zamiany pozwalające na uzyskanie lokalu większego, w zamian za dotychczas zajmowany, pod warunkiem wykonania jego remontu we własnym zakresie i na własny koszt;
- w ramach kontynuacji współpracy z TBS Wrocław Sp. z o.o. przeprowadzono opisane powyżej nabór najemców lokali w inwestycji Leśnica X i uzupełniające nabory najemców lokali w inwestycji Leśnica IX;

- kontynuowano współpracę ze Społeczną Agencją Najmu, w tym przeprowadzono nabory wniosków o zawarcie umowy najmu opisane powyżej;
- zakończono rozpoczętą w poprzednim roku procedurę zmierzającą do utworzenia list osób uprawnionych do uzyskania lokalu objętego najmem socjalnym, lokalu z najmem na czas nieoznaczony oraz lokalu przeznaczonego do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy, w ramach której utworzono listy obejmujące łącznie 869 wnioskodawców;
- zadysponowano 254 wolnych lokali gminnych przeznaczając je do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy;
- skierowano do Rady Miejskiej Wrocławia projekt uchwały nr XIV/265/25 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad przeprowadzania naboru wniosków o zawarcie umowy najmu, w tym określenia dodatkowych kryteriów pierwszeństwa, zasad przeprowadzania oceny punktowej dla dodatkowych kryteriów pierwszeństwa oraz dla kryterium pierwszeństwa i maksymalnej wysokości miesięcznego dochodu dla lokali mieszkalnych budowanych przez Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław sp. z o.o. Uchwała została podjęta przez Radę Miejską Wrocławia w dniu 27 lutego 2025 r.;
- skierowano do Rady Miejskiej Wrocławia projekt uchwały nr XXIV/476/25 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2026-2031. Uchwała została podjęta przez Radę Miejską Wrocławia w dniu 20 października 2025 r.

REALIZACJA WNIOSKÓW MIESZKANIOWYCH

W 2025 r. wpłynęło **3470** wniosków o najem lokalu mieszkalnego, w tym:

- **1616** z tytułu prowadzonych postępowań dotyczących lokali zamieszkałych,
- **1460** o najem lokalu przez osoby nie posiadające mieszkań, a ubiegające się o najem socjalny lokalu, lokal z najmem na czas nieoznaczony bądź do remontu,
- **270** dotyczących przydzielenia lokalu zamiennego (z tytułu wykwaterowania bądź zamiany „z urzędu”),

- **101** o najem lokalu mieszkalnego w inwestycji Leśnica X zrealizowanej przez TBS Wrocław Sp. z o.o.,
- **23** o najem zwolnionego lokalu mieszkalnego w inwestycji Leśnica IX zrealizowanej przez TBS Wrocław Sp. z o.o.,

Liczba wniosków, które wpłynęły w latach ubiegłych wyniosła:

- **2738** w 2021 r.,
- **2370** w 2022 r.,
- **3008** w 2023 r;
- **3788** w 2024 r.

W 2025 r. prowadzono postępowania:

1. dotyczące lokali zamieszkałych, w tym:
    - likwidacja lokali wspólnie użytkowanych,
    - przywrócenie tytułu prawnego po spłacie zadłużenia,
    - wydanie tytułu prawnego do lokalu po zgonie dotychczasowego najemcy,
    - wydanie tytułu prawnego po wyprowadzeniu się dotychczasowego najemcy,
    - zmiana określenia najemcy lub numeracji budynku, w którym położony jest lokal,
    - zamiana lokali między kontrahentami,
    - przedłużenie umowy o najem socjalny dotychczas zajmowanego lokalu i regulowanie sytuacji prawnej lokali zajmowanych uprzednio w ramach najmu socjalnego,
2. dotyczące najmu lokalu na zasadach ogólnych, w tym:
    - najmu lokalu po wykonanym remoncie na koszt własny,
    - najmu lokalu na czas nieoznaczony – w tym realizacja list,
    - najmu socjalnego lokalu – w tym realizacja list,
    - najmu socjalnego lokalu i tymczasowego pomieszczenia w wyniku orzeczenia sądowego;
    - byłych mieszkań zakładowych;
3. dotyczące zamiany dotychczas zajmowanego lokalu, w tym:
    - wykwaterowania,
    - zamiany „z urzędu”,

- zamiany z kontrahentem.

W wyniku powyższych postępowań zakończono łącznie **1820** spraw.

Skierowano łącznie **190** spraw do Zespołu Radców Prawnych oraz właściwych zarządców dotyczących wystąpienia na drogę postępowania sądowego w odniesieniu do spraw prowadzonych przez Wydział.

Przygotowano **25** projektów zarządzeń Prezydenta Wrocławia.

GOSPODAROWANIE WOLNYMI LOKALAMI MIESZKALNYMI

W 2025 r. w dyspozycji pozostawały **2124** lokale mieszkalne, w tym **2097** lokali pochodzących z tzw. „ruchu ludności” oraz **27** lokali w ramach inwestycji Wilcza 1-3-5.

Zagospodarowano **1426** lokali mieszkalnych pochodzących z tzw. „ruchu ludności” oraz w inwestycji Wilcza 1-3-5.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. na kolejny rok w dyspozycji Gminy pozostało **698** lokali mieszkalnych, w tym:

- **147** niesamodzielnych, w stosunku do których prowadzone są postępowania zmierzające do uregulowania sytuacji prawnej;
- **148** posiadających wady techniczne:
  - **-** ze względu na konieczność podziału na dwie samodzielne jednostki mieszkaniowe,
  - - konieczność remontu stropu,
  - - zmianę przeznaczenia na lokal niemieszkalny,
  - **-** inne usterki dyskwalifikujące lokal.

Uwzględniając powyższe Gmina dysponowała **403** mieszkaniami z czego:

- **258** przeznaczono na realizację listy osób uprawnionych do otrzymania lokalu do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy;
- **55** lokali przeznaczono na realizację listy osób uprawnionych do otrzymania lokalu objętego najmem socjalnym;

- **90** lokali przeznaczonych jest na realizację pozostałych zadań Wydziału, w szczególności wykwaterowań, zamian i realizacji wyroków eksmisyjnych, listy osób uprawnionych do otrzymania lokalu z najmem na czas nieoznaczony.

Wolne lokale	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Ogółem w dyspozycji	1890	1941	2182	2124
Zagospodarowano	1367	1308	1556	1426
Pozostało na kolejny rok	523	633	626	698

Lokale będące w dyspozycji pozostają w ciągłym obrocie i są na bieżąco wskazywane przyszłym najemcom oraz gminnym jednostkom organizacyjnym takim jak Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu, na potrzeby związane z realizacją ich zadań.

Podejmowane działania zmierzają do zadysponowania jak największej liczby wolnych lokali mieszkalnych. Jednak przebieg tego procesu jest utrudniony z uwagi na zły stan techniczny tych lokali, które w większości są zdewastowane, usytuowane na wysokich kondygnacjach (bez wind), w budynkach położonych w mało atrakcyjnych rejonach miasta. Efektem tego jest wielokrotność ich wskazywania w sytuacji odmowy przyjęcia przez przyszłego najemcę.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż środki finansowe niezbędne na wykonanie w wolnych lokalach remontu są ograniczone a procedura związana z wyłonieniem wykonawcy remontu długotrwała.

Należy zaznaczyć, że obecnie gmina Wrocław korzysta z **387** mieszkań należących do Towarzystwa Budownictwa Społecznego Wrocław Spółka z o.o. W powyższej liczbie zawiera się m. in. **57** lokali na osiedlu Nowe Żerniki, objętych programem mieszkań dla seniorów oraz 100 lokali w inwestycji TBS Wrocław Sp. z o. o. Leśnica IX, które gmina Wrocław wynajmuje z prawem do podnajmu.

Realizując zapisy Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020 – 2025 dotyczące prywatyzacji mieszkań komunalnych - przekazano **116** lokali celem wprowadzenia ich do obrotu cywilnoprawnego, w tym **12** lokali o powierzchni powyżej 80 m^2. Ponadto przekazano **21** budynków w całości przeznaczonych do obrotu cywilnoprawnego.

Ponadto:

- przekazano **1** lokal Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej we Wrocławiu;
- przekazano **3** lokale dla repatriantów realizując uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w tym przedmiocie;
- wydano **4** pisma kierujące repatriantów do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego (realizacja uchwał z lat poprzednich).

LOKALE OBJĘTE NAJMEM SOCJALNYM I TYMCZASOWE POMIESZCZENIA

Na dzień 31 grudnia 2025 r. **648** lokali było objętych umową najmu socjalnego. O statusie lokalu jako objętego najmem socjalnym stanowi rodzaj zawartej i obowiązującej umowy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. zasób pomieszczeń tymczasowych wynosił **118** pomieszczeń.

WYROKI EKSMISYJNE:

Zrealizowano **49** wyroków z powództwa podmiotów innych niż gmina Wrocław (spółdzielnie mieszkaniowe, instytucje oraz osoby fizyczne), z czego:

- **17** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu,
- **23** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu pomieszczenia tymczasowego,
- **9** w wyniku przeprowadzonej weryfikacji i ustalenia nieaktualności sprawy (posiadanie innego lokalu, rezygnacja, zgon osoby uprawnionej).

Zrealizowano **226** wyroków z powództwa gminy Wrocław, z czego:

- **64** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu,
- **22** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu pomieszczenia tymczasowego,
- **3** wskutek wydania pisma kierującego do zawarcia umowy najmu na dotychczas zajmowany lokal jako lokal objęty najmem socjalnym lub pomieszczenie tymczasowe,
- **137** lokali odzyskano wskutek dobrowolnego wydania, porzucenia lokalu, itp.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. pozostało do realizacji **2123** wyroków, obejmujących:

- **1006** wyroków sądowych z prawem do najmu socjalnego lokalu z powództwa gminy Wrocław i **0** z powództwa innych podmiotów,
- **713** wyroki sądowe z prawem do tymczasowego pomieszczenia, w tym **711** z powództwa gminy Wrocław i **2** z powództwa innych podmiotów,
- **375** wyroków z powództwa gminy Wrocław z prawem do najmu socjalnego lokalu oraz tymczasowego pomieszczenia,
- **29** wyroków z powództwa gminy Wrocław bez prawa do najmu socjalnego lokalu oraz tymczasowego pomieszczenia.

ODSZKODOWANIA

Wysokość odszkodowań wraz z odsetkami jakie gmina Wrocław w 2025 r. wypłaciła właścicielom lokali w związku z niedostarczeniem lokalu w ramach najmu socjalnego lub pomieszczenia tymczasowego wynosiła: **805 055,67 zł**.

Wysokość odszkodowań w latach ubiegłych wynosiła:

- **1 644 050,16** zł w 2021 r.;
- **1 411 852,60** zł w 2022 r.;
- **856 401,59** zł w 2023 r.;
- **789 529,75 zł** w 2024 r.

WYKWATEROWANIA

W 2025 r. prowadzono wykwaterowania z **222** budynków, z tego **31** budynków wykwaterowano w całości przede wszystkim ze względu na zły stan techniczny.

Ponadto wykwaterowano **18** najemców wraz z osobami uprawnionymi z pojedynczych lokali.

Plan wykwaterowań wraz z dodatkowymi zobowiązaniami obejmował łącznie **222** budynki zakwalifikowane do wykwaterowania.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. zgodnie z obowiązującym planem wykwaterowań, do wykwaterowania pozostało **188** budynków.

PRZYDZIAŁ LOKALI MIESZKALNYCH

Realizacja list osób uprawnionych do (na dzień 31 grudnia 2025 r.):

- mieszkania do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy – zrealizowano (poprzez wydanie pisma kierującego do zawarcia umowy o remont) **181** spraw, w tym **105** spraw z utworzonej w 2025 r. listy obejmującej **643** osoby oraz **76** spraw z analogicznej listy z 2023 r.
- lokalu z najmem na czas nieoznaczony – zrealizowano (poprzez wydanie pisma kierującego do zawarcia umowy najmu) **19** spraw, w tym **3** sprawy z utworzonej w 2025 r. listy obejmującej **75** osób. Jednocześnie na remont wskazanego i przyjętego lokalu oczekuje **55** wnioskodawców.
- najmu socjalnego lokalu – zrealizowano (poprzez wydanie pisma kierującego do zawarcia umowy najmu) **64** sprawy, w tym **8** spraw z utworzonej w 2025 r. listy obejmującej **151** osób oraz **56** spraw z analogicznych list z lat ubiegłych. Jednocześnie na remont wskazanego i przyjętego lokalu oczekuje **123** wnioskodawców, w tym **27** z listy z 2025 r.

Ponadto wydano **14** pism kierujących do zawarcia umowy o remont lokalu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy w związku z przekroczeniem dochodu uprawniającego do najmu socjalnego oraz **187** pism

kierujących do zawarcia umowy najmu lokalu po zakończonym remoncie wykonywanym we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. na pierwsze wskazanie lub kolejne wskazanie lokalu bądź skreślenie z listy oczekuje:

- **116** wnioskodawców w ramach najmu socjalnego,
- **47** wnioskodawców uprawnionych do otrzymania lokalu z najmem na czas nieoznaczony,
- **528** wnioskodawców uprawnionych do otrzymania lokalu do remontu.

Liczby te obejmują listy z 2025 r.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. liczba wnioskodawców ubiegających się o umieszczenie na liście osób zakwalifikowanych do otrzymania lokalu wynosi **3190**, w tym:

- **994** ubiegających się o lokal w ramach najmu socjalnego,
- **447** ubiegających się o lokal z najmem na czas nieoznaczony,
- **1749** ubiegających się o lokal do remontu.

W ramach realizacji uchwały nr XXII/601/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław w zakresie udzielania pomocy mieszkaniowej osobom realizującym programy prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
w szczególności w zakresie wychodzenia z bezdomności, wydano:

- 3 pisma kierujące do zawarcia umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony,
- 3 pisma kierujące wnioskodawców do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu.

ZAMIANY

Na dzień 31 grudnia 2025 r. zrealizowano **94** zamian lokali, w tym:

- **7** zamian między kontrahentami,
- **87** zamian „z urzędu”.

W wyniku zamian między kontrahentami z tzw. „przejęciem długu” odzyskano zaległe należności w wysokości **37 047,77 zł.**

Wysokość odzyskanego zadłużenia w wyniku zamiany lokali w latach ubiegłych wynosiła:

- **145 337,02 zł** 2021 r.;
- **574 942,15 zł** w 2022 r.;
- **11 523,39 zł** w 2023 r.;
- **2104,44 zł** w 2024 r.

W ramach realizacji wprowadzonej w 2020 r. możliwości zamiany dotychczas zajmowanego mieszkania na lokal większy pod warunkiem wykonania remontu we własnym zakresie i na własny koszt przyjęto **69** wniosków. Wydano **49** pisma kierujące do zawarcia umowy o remont.

Ponadto w ramach realizacji procedury zamiany mieszkań między kontrahentami w aplikacji Zamiana Mieszkań umieszczono **73** ofert.

KORESPONDENCJA

W 2025 r. wpłynęło do Wydziału łącznie **23222** pism i wniosków, w tym:

- **3470** wniosków o najem lokalu mieszkalnego;
- **19752** pism, w tym między innymi:
  - **6** wystąpień i interpelacji radnych Rady Miejskiej Wrocławia,
  - **1** skarga od klienta,
  - **1** wystąpienie senatora,
  - **10** wystąpień Rzecznika Praw Obywatelskich,
  - **3** wystąpienia Rzecznika Praw Dziecka,
  - **1** wystąpienie Kancelarii Rady Ministrów,
  - **3** wystąpienie Kancelarii Prezydenta RP.

DECYZJE ADMINISTRACYJNE

DEPARTAMENT FINANSÓW PUBLICZNYCH

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		1) Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						1) Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
				2) Udział procentowy						2) Udział procentowy					
		ogółem	udział%	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA NALEŻNOŚCIAMI-DU	59	4	6,78%												
				50,00%		50,00%									
WYDZIAŁ PODATKÓW I OPŁAT	329 973	155	0,05%	48	0	22	0	5	7						
				30,97%	0,00%	14,19%	0,00%	3,23%	4,52%						

DEPARTAMENT OBSŁUGI I ADMINISTRACJI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział %	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WOK	**6**	**3**	**50,00 %**	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
				0	0	66,66%	33,30%	0	0	0	0	0	0	0	0
WSO	**225 578**	**214**	**0,09%**	103	14	9	9	1	39	30	6	3	0	0	3
				48,13%	6,54%	4,20%	4,20%	0,46%	18,22%	14,01%	2,80%	1,40%	0	0	1,40%
USC	**1 584**	**2**	**0,12%**	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
				0	0	0	0	0	0	0,06%	0	0,06%	0	0	0
Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu	**40 768**	**304**	**0,75%**	1	0	0	0	0	1	106	4	38	34	0	45
				0,32%	0	0	0	0	0,32%	34,8%	1,31%	12,50%	11,18%	0	14,80%
RAZEM	**267 936**	**523**	**0,19%**	**104**	**14**	**11**	**10**	**1**	**40**	**137**	**10**	**42**	**34**	**0**	**48**
				19,88%	**2,67%**	**2,10%**	**1,91%**	**0,19%**	**7,64%**	**26,19%**	**1,91%**	**8,03%**	**6,50%**	**0**	**9,17%**

DEPARTAMENT URBANISTYKI I ARCHITEKTURY

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej	Liczba wydanych decyzji ogółem	Liczba decyzji zaskarżonych		1) Liczba decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						1) Liczba decyzji zaskarżonych do Wojewody					
				2) Udział procentowy						2) Udział procentowy					
		ogółem	udział%	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WAZ	2743	103	3,75	0	0	0	0	0	0	17	0	27	9	0	14
										25,37	0	40,30	13,43	0	20,90
WPL	690	51		16		16									
			7,4	31,4		31,4			2						

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskie jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		1) Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						1) Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	2) Udział procentowy						2) Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
ZGKiKM	291	4	1,4%							2		1			1
										50%		25%			25%

DEPARTAMENT EDUKACJI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Liczba wydanych decyzji ogółem	Liczba decyzji zaskarżonych		1) Liczba decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						1) Liczba decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	2) Udział procentowy						2) Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WYDZIAŁ FINANSÓW OŚWIATOWYCH-	244	12	4,92 %	-	1	6	1	-	3	-	-	-	-	-	-
					8,3%	50%	8,3%		25 %						
WYDZIAŁ SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH i SPECJALNYCH	389	0	0%		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
*** RAZEM DEPARTAMENT EDUKACJI**	633	12	1,90 %		1	6	1		3						
					8,3%	50%	8,3%		25 %						

* * w tym decyzje w sprawie: szkół i placówek publicznych i niepublicznych prowadzonych przez Miasto Wrocław (18 - dot. dotacji, 29 - dot. ewidencji), dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników (197), awans zawodowy (389)

DEPARTAMENT STRATEGII I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Liczba wydanych decyzji ogółem	Liczba decyzji zaskarżonych		1) Liczba decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						1) Liczba decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	2) Udział procentowy						2) Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
DZR-WSR	1784	35	1,96	14	1	4	6	-	10	-	-	-	-	-	-
				0,78	0,05	0,22	0,33	-	0,56	-	-	-	-	-	-
					8,3%	50%	8,3%		25%						

DEPARTAMENT SPRAW SPOŁECZNYCH

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej	Liczba wydanych decyzji ogółem	Liczba decyzji zaskarżonych		1) Liczba decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						1) Liczba decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział %	2) Udział procentowy						2) Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchybionych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchybionych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	58 345	331	0,57	157	2	101	9	9	49	0	0	0	0	0	4
				47,43	0,60	30,51	2,72	2,72	14,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,21
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	10 101	2346	23,23	0	0	0	0	0	0	0	0	28	0	0	2318
				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,19	0,00	0,00	98,81
Wydział Zdrowia	6 616	17	0,26	13	0	3	0	0	1	0	0		0	0	0
				76,47	0,00	17,65	0,00	0,00	5,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wydział Partycypacji Społecznej	68	1	0,01%												
				0%	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

DEPARTAMENT INFRASTRUKTURY I TRANSPORTU

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Liczba wydanych decyzji ogółem	Liczba decyzji zaskarżonych		Liczba decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Liczba decyzji zaskarżonych do Wojewody					
				Udział procentowy						Udział procentowy					
		ogółem	udział%	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
Wydział Inżynierii Miejskiej	877	27	3,08%	8	4	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
				0,91%	0,46%	0,68%	0,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0	0	0
Wydział Transportu	557	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
				0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0	0	0
Wydział Mobilności Miejskiej	0	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
				0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0	0	0
Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta	12 310	90	0,73%	2	2	38	0	0	50	0	0	0	0	0	0
				0,02%	0,02%	0,31%	0,00%	0,00%	0,41%	0	0	0	0	0	0
Zarząd Inwestycji Miejskich	0	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
				0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0	0	0
Razem DIT	**13 744**	**117**	0,85%	10	6	44	0	0	50	0	0	0	0	0	0
				0,07%	0,04%	0,32%	0,00%	0,00%	0,36%	0	0	0	0	0	0

DEPARTAMENT NIERUCHOMOŚCI I EKSPLOATACJI

Jednostka	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		1) Ilość dezyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego 19						1) Ilość dezyzji zaskarżonych do Wojewody 0					
				2) Udział procentowy 13,01						2) Udział procentowy -					
		ogółem	% udział	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpatrzenia	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne (w trakcie rozpatrywania)	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpatrzenia	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne (w trakcie rozpatrywania
Wydział Nieruchomości Komunalnych	**146**	**19**	**13,01**	**1**	**1**	**11**			**6**						

Jednostka	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		1) Ilość dezyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego 0						1) Ilość dezyzji zaskarżonych do Wojewody 2					
				2) Udział procentowy -						2) Udział procentowy 5,60					
		ogółem	% udział	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpatrzenia	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne (w trakcie rozpatrywania)	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpatrzenia	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne (w trakcie rozpatrywania
Wydział Nieruchomości Skarbu Państwa	**36**	**2**	**5,60**									**1**			**1**

Jednostka	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		1) Ilość dezyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego 19 2) Udział procentowy 10,44						1) Ilość dezyzji zaskarżonych do Wojewody 2 2) Udział procentowy 1,10					
		ogółem	% udział	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpatrzenia	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne (w trakcie rozpatrywania)	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpatrzenia	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne (w trakcie rozpatrywania
DEPARTAMENT NIERUCHOMOŚCI I EKSPLOATACJI	**182**	**21**	**11,54**	**1**	**1**	**11**			**6**			**1**			**1**